14.3.Q.25 1

Eutici Auguſtini Niphi philothei Sueſſa-ni in librum Deſtructio deſtructionum Auer-rois Cōmentationes ad Domi-nicum Grimanum Car-dinalem Maxi-mum.

Eiuſdē Auguſtini codicillus de ſenſu agēte.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Collegij S. Bonauenturæ Romæ in Conuentu SS. Apostolor.

COL. S. BONAVENTVRÆ VRB.

¶ Reuerendiſſimo in Chriſto patri ⁊ domino meo obſeruandiſſimo dño Dominico Grimano miſeratione diuina ſancti Nicolai inter imagines diacono Cardinali Auguſtinus Niphus de Sueſſa ſe plurimum commendat.

ELucubratus ſum proximis diebus quoddam opuſculum quod deſtructio deſtructionum inſcribitur: vt ⁊ profitendo ⁊ edendo aliquid adoleſcentibus ſtudioſis: ac ad rerum phyſicarum cognitionem aſpirantibus prodeſſe poſſim. Uerum quoniam quod publicatur etſi per ſe non vnꝗ̃ leue eſt: tamen primario viro dicatum aliquantum auctoritatis capit: diu dubitaui: cui libellum meum dicarem. Tu vnus ex multis potiſſimum occurriſti: tum ob ſummam faſtigij tui amplitudinem: tum ob admirandam quam in liberalibus diſciplinis tenes: cognitionem: quibus ex rebus ſi noſtram dicationem dignaberis admittere: ſperaui tantũ nominis mihi acceſſurum: quantum nulla ex alia re accedere poſſet. Eſt ſecunda ratio longeq; maior que me ad hoc impulit. Nam cum omnes litterati te tanꝗ̃ vnicum patronum proſequantur: ⁊ ad te tanꝗ̃ ad ſaluberrimum: tutiſſimumq; portum confugiant: iampridem vehementer optaui: qua nam ratione amplitudinis tue fieri poſſem cliens: ſignificaremq; affectum meum: ⁊ obſeruantiam ingentem qua in te: tuaſq; eximias virtutes feror. Hac in re cum non paruum anxius eſſem: ne viderer vt in prouerbio grecorum eſt. Sus mineruam velle docere: ⁊ noctuam athenas mittere: Proſdocimus ſacerdos conuictor tuus ⁊ mihi amiciſſimus: qui nunꝗ̃ de tuis ampliſſimis virtutibus: atq; tua inuſitata manſuetudine atq; humanitate predicare deſinit. dubitanti mihi moram omnem exemit: ⁊ multis verbis: vt ſolet: accumulate declarauit ꝗ̃ grato animo hylariq; vultu meum opuſculum ſuſcepturus eſſes. Aſcribes igitur audacie mee culpam Proſdocimo. Et ſi rem hanc ſuccedere intelligam: haſq; veluti mearum vigiliarum primitias ſublimitati tue non diſplicere: accingar ad maiora munera: quibus dominationem tuam poſthac onerem.

¶ Nicolai Iãnecte: Mondraconij ciuis Sueſſani annotationes: emendationes atq; ſupputationes in libro deſtructio deſtructionum: ad Auguſtinum Niphum philoſophum Sueſſanum noſtre etatis decus: auunculum atq; preceptorem.

DEſiderabas mi preceptor: emendationes annotationes atq; tabulam in librum tuum ⁊ Auerrois deſtructio deſtructionum: ⁊ quia hec que ſcripſeras iam tua in etate recentiori elucubraſſe aſſerebas: que nunc in hac tua maturiori nihilifacis: aſſerens te in altioribus ſtudia impẽdere: impoſueras tamen vt illas facerem: adderemq; de noſtro agello: ſi qua videbuntur. Nam etſi iuuenilia fuiſſe dicebas: ſapere tamen inuentionis: ⁊ perſpicacie nonnihil. Ego quo vt tibi veluti in cunctis alijs morem gererem: onus: ⁊ ſi vltra prouinciam noſtram: perlibenter ſuſcepi: tum vt reuiſerem: que nimia negociorum multitudine omiſerim: tum vt ne tantus labor incuria impreſſorum perditum iret. Quare hec ad te mitto: vt ſub tuo nomine militent: que nõ ederem: niſi cõmendata fuiſſe a te percepiſſem. Uale.

¶ Auguſtini Niphi in Auerrois deſtructio deſtructionum librum Cõmentationes.

Ait Auerrois. Cũ in cunctis reb⁹ ab intellectuali virtute deſiderãdis nã liter ⁊ p̄cipue carior ⁊ dulcior: ac dilectior ſit ꝟitas tenemur igiꝭ eam ſemꝑ attẽte ⁊ feruide vt efficacius meditari põt obtinere: ſuoſq; hoſtes eã p̄uiter litigãtes ſe ꝟe pelli: ac ei obijciẽtes cũ varijs diſpendijs ipſaꝫ ſeducẽ ꝑtractãteſq; viſcerib⁹ ardẽtib⁹ iterimẽ conamur: itaq; ꝟitas vbiq; inter oĩa obſtacula vigeat ⁊ preualeat. ¶ Vñ nos a diuturo priſtino tꝑe in pelaginẽ pħoꝝ freti nauigantes cũ voluminum ꝑipateticoꝝ nauib⁹: ibidẽq; laquea ac retia iactantes: venãdo: indeq; cũ hãmis ſepari animi piſces p̄ſari talaſſi vehentes: ad man⁹ noſtras qdã liber Alg. attribut⁹ puẽit: cui⁹ deſtructio pħoꝝ titulus ẽ: de quo libro ab eodẽ Alg. editũ fuiſſe nõ eſt ambigẽdũ. ipſe.n. in p̄ncipio ⁊ fine cuiuſdaꝫ ſui libri pħoꝝ intẽtio nũcupati p̄dictũ ꝓmiſerat libꝝ cõpilare. ¶ Et ẽ notãdũ ꝙ dict⁹ liber de quo tractaturi ſum⁹ multos in corda hoiuꝫ ſeruat errores: in cerebroq; plurimoꝝ ſapiẽtũ infinita poſuit dubia ꝑiculoſa: ꝓut dict⁹ Alg. nor⁹ eſt ſũmus pħs: ⁊ de maiorib⁹ teneꝭ pħis. Eſt ⁊ manifeſtum ꝙ fama multoꝝ p̄ceſſoꝝ inſufficiẽtia cauſa plurium poſterioꝝ ſtat errãdi. ¶ Tandẽ dicimus ꝙ hic liber multos ſubtiles atq; nobiles modernoꝝ admirari facit ſepiſſime: maxie ꝙ dictus Alg. eſt ſũmus pħs nor⁹: ⁊ in pħia eximia ꝯſtruxit volumina: in qb⁹ ſapientũ opiniones clarius q̃ deberet ⁊ diffuſius oñdit. ¶ Deinde excitatus eſt hũc librũ texere: in quo ⁊ ſtipites toti⁹ ſapiẽtie ꝓmittit euellere: turres ⁊ caſtra veritatis meditatus eſt irruere: itaq; pħia rõne huius libri periculata abominationi exitit deinde. ¶ Sed cũ tales nobiles ſemꝑ excuſandi ſint: dicimus ꝙ hoc dicto homini accidit forte vna dictaruꝫ cauſarũ: aut ex aliquo morbo ꝑturbatus fuit intellectu: aut forte ſuſpect⁹ erronice p̄uitatis inter legales ſui tꝑis p̄extiterat. Legales nãq; inimici reperiunꝭ pħoꝝ: ⁊ ipſe aliquo mõ noluit ipſoruꝫ pati inimicitiã. ¶ Demũ dicimus ꝙ qualitercũq; ſit dict⁹ liber venenuꝫ magis q̃ cib⁹ debet reputari. ¶ Nos igiꝭ liuorẽ perſecutoꝝ noſtre matris cariſſime pħie gerentes ꝟba dicti libri: vt diligenter potuimus ſpeculati ſumus graciſe: noſq; iſudauimus vitia ipſius: ac ſophiſmata eminẽter patefacere: ac eis: vt ſufficiẽt⁹ p̄ualuimus obijcere: lꝫ in pluribus ſatis ſit difficile nimia argumentatoꝝ ꝓfunditate ⁊ obſcuritate locoꝝ ſophiſticationis. Et facimus cũctis notũ: ꝙ de p̄dicto libro illud ad qḋ veracior apparet p̄ſcriptum ſumpſimus ⁊ diſputauimus: ꝓut periculoſi⁹ eſt: ⁊ debilia dimiſim⁹. ꝟba huius libri in paruula capľa: vt facilius ſuos errores valeamus redarguere: ⁊ expreſſe prepoſita magis ardua inter cetera diſputare capimus.

¶ Et ideo dicimus ꝙ Algazel altercauit cum philoſophis in iſto libro magis in metaphyſicis: ⁊ in aliquibus naturalibus.

¶ In p̄ia ꝟo parte diſputauit in.14. prepoſitis.

¶ Quoꝝ primũ h̄ eſt vꝫ vtꝝ mũd⁹ ſit ab eterno.

¶ Scõm: vtrũ mũdus ſit ſempitern⁹ in futuro.

¶ Tertiuꝫ diſputat id quod dicunt philoſophi videlꝫ ꝙ mundus ſit effectus dei.

¶ Quartum oſtendit ſapientum debilitateꝫ in eo ꝙ dicunt mundum agentem habere.

¶ Quintum oſtendit habere pħos debilitateꝫ in eo ꝙ putant probauiſſe dei vnitatem.

¶ Sextũ oñdit eoꝝ errores ſuper dei ſcientiaꝫ.

¶ Septimũ caſſat id qḋ dñt vꝫ ꝙ ipſe deus nõ cõicat cũ aliquo i gñe: neqꝫ ab eodẽ dĩr in dĩa.

¶ Octauũ oſtẽdit ipſoꝝ debilitatem in eo ꝙ putant eum eſſe ſimplicẽ abſqꝫ aliqua quiditate.

¶ Nonũ oſtẽdit debilitatẽ eoꝝ in eo ꝙ opinanꝭ deum non eſſe corpus neqꝫ corporeum.

¶ Decimũ oſtẽdit debilitatẽ eoꝝ in eo ꝙ meditanꝭ ꝓbauiſſe vꝫ ꝙ de⁹ ſciat gñа ⁊ ſpẽs mõ vli.

¶ Undecimum oſtendit errores eoꝝ in eo ꝙ dicunt.ſ. ꝙ deus tm̃ ſeipſum ſciat.

¶ Duodecimum caſſat opiniones ipſoꝝ in eo ꝙ dicũt vꝫ ꝙ deus particularia ignorat.

¶ Tertiumdecimum oſtendit ipſoruꝫ errores in eo ꝙ opinantur vꝫ ꝙ celi ſint animati: ⁊ deo glorioſo obedientes contemplando.

¶ Quartumdecimũ oſtẽdit illoꝝ errores: in eo ꝙ dicunt ꝙ motor orbiũ ꝓpriam hẽt voluntatem erga quedam deſiderata ſeparata.

¶ Hec ſunt ꝓpoſita metaphꝭicalia de qb⁹ Alga. in prima hui⁹ libri parte diſputauit cũ pħis.

¶ Deide ꝟo in ſcđa pte diſputauit: ⁊ altercauit cũ ſapientib⁹ in qbuſdã nãlib⁹ ꝓpoſitis ſub duabus diſputatiõib⁹ ꝯtẽtis: vt i ſuo loco videbiꝭ.

¶ Oſtẽſo igiꝭ hoc preambulo deinceps primã diſputationẽ prime partis incipiemus.

¶ Explicit ꝓlogus Auerrois.

¶ Auguſtini Niphi Sueſſani phi clariſſimi i deſtructiones deſtructionū Auerrois cōtra Algaçelem Expoſitio.

Dixit plato in timeo oēs gſpe mentis quoq̄ mō cōpotes in operis cuiuſlibet vel magni: vel pui pn° iuocare deū ſolēt: deos ḡ oēs deaſq; pcamur in pmis gdē: vt ea dicant a nob que illis placeāt: deiñ vt nob ipſis ɔſtem°: q̄tū ad deos attinet: ſic nobis oratū ſit. hec Plo. Inuocans ḡ dijs: ⁊ humilr exoratis circa expoſitionē h° libri. Primo ppoñā intētionē meam. Scdo pemiū Auer. exponā: ⁊ per ɔñs reſiduū libri.

In pa° cuiuſlibȝ opis iuo cādus eſt deus.

Quantum ad pmuȝ qꝛ cura ⁊ ſollertia illius ingenioſi phi Hieronymi Bernardi patritij Veneti ad man° meas lib h̄ q̄ deſtructio deſtructionū iſcribit Auer. venit. ⁊ vidi q̄ h̄ lib plen° erat vtilitate: vt potui colligē: rogat°. imo coact° ab illi° viri excellentia. dico q̄ itētio mea ē gloſare hūc libꝝ. Et qꝛ hic liber ē multū difficil: vt appet. tū ex mala trāſlatiōe. tū ex v̄bis ⁊ ſētētijs arduis hic ɔtēns. iō nolebā ſcribē: qꝛ vo ſcio q̄ nō tm̄ his q̄ v̄itatē dixerūt ſunt hn̄de grē: vt dicit Ariſ. ſȝ his ēt qui ſunt pn̄m inueſtigatiōis ei°: op° iſtud nō recuſaui. ¶ Scio hn̄ q̄ poſteriores vidētes iſtā expōnē eā accuſabūt. Sȝ gd curo maliuoloꝝ latrat°: ⁊ gdā exponēt aliter hūc libꝝ. ⁊ gd curabo de v̄bis cecoꝝ de colorib° iſcriptl: ¶ Mouet āt maxīe me hūc libꝝ edere paucitas phoꝝ in hoc tpe. h̄.n. meo tpe nō video phos. Et illi pauci ſūt multū moleſti: ⁊ in puo p̄cio: ⁊ q̄ſi a populis habent tāq̄ idigni amicitie ⁊ ɔſortij hūani. Cauſe āt h° paucitatis ſūt dicte ab Auerroi in locis ei°. Ut ḡ in h̄ lib° appeant aliq̄ fundamēta phoꝝ curaui exponere hūc. ¶ Cā aūt editionis mee potiſſima ⁊ maxīa eſt: qm̄ hic liber ɔtinet mltas qōnes ɔ̄ nos chr̄ianos: vt ḡ videat q̄ phoꝝ rōnes ſūt debilis efficacie ɔ̄ nos: iō exponaȝ illas: ⁊ eas in ſingulis locis conabor ſoluere fundam̄tis verior1b°. Nolui āt pbare hūc libꝝ eē Auer. qꝛ manifeſte appet: tū ex v̄bis ei° 8° phy°. cōmē. 3°. tū ex mō pcedēdi ⁊ ppōnib° ſuis hic.

Quare mot° ſuit hūc libꝝ edere.

Et cū iſta ſit mea itēn°: ad 2m. i. ad expōneȝ h° libri venio. Nec expectes a me diuiſiōes ⁊ ſubdiuiſiones: ſȝ tm̄ colligabo q̄dā cuȝ gbuſdā: vt ipſe fac̄ in libris Ar. dico ḡ q̄ Auer. p̄ pmittit plogū. deide ibi (Ait Alg.) pſeqt. In p° pte declat vtilitatē ſeu nec̄itatē pn̄tis libri. Et ponit vnū ſyll'ȝ. cui° ɔ̄ ē. q̄ nos nālr diſpoſiti debemus oi conatu deſēdē v̄itatē: ⁊ ſyll's ſic cōponit. ad qḋ ab itē° ē appeti° i ſuſtētatiōe illi° debem° apponē oēȝ conatū: ⁊ oē ſtudiū. ſȝ v̄itas ē appetibil ⁊ deſiderabil. ḡ ſeq̄t ɔ̄ iā dicta: h° ḡ ſylli pōit p̄ miorē. d. Cū i cūctl reb° ab itellectuali v̄re deſiderādis nālr ⁊ pcipue carior dulcior ⁊ dilectior ſit v̄itas: deide ponit ɔ̄nē. d. tenemur igit eā ſp attēte ⁊ feruide: vt efficac° meditari pōt obtine: vult. d. deſēdereq; p ⁊ ſuos hoſtes pn̄ter litigantes ſe v̄e pcipi. i. in eo q̄ v̄e ſe pcipiūt eē litigātes: ac ei obycientes cū varijs ſtipēdijs. i. ſtudijs ipſaȝ ſeducē ptractāteſq; conamur iterimere viſcerib° ardētib°: vult dr̄e magno calore ⁊ feruētia. itaq;. vult dr̄e ad h̄: vt v̄itas vbiq; iter oia obſtacula vigeat ⁊ pualeat: ecce igit itētionē ⁊ cāȝ itētiōis in gn̄ali.

Si conatu tuēda eſt v̄itas.

Deide itroducit modū q̄uo iuenit libꝝ Algaçelis. d. Un̄ nos a diuturno priſtino tpe nauigātes in pelaginē phoꝝ freti cū nauib° voluminum: v̄lr dr̄e libroꝝ pipateticoꝝ. ibidēq; laquea ac retia iactātes. venādo: ideoq; cū hāmis ſepaci animi. i. cū diſcreto cogitamīe piſces vehētes pſati talaſſi. vult dr̄e p̄dicti maris ad manus n̄ras gdā liber Alga. attribut° puēit: cui° deſtructio phoꝝ titulus ē: ⁊ cōfirmat id eē Alg. d. de q̄ li° ab eodē Alg. editū fuiſſe nō ē ambigēdū. iſpe.n. i pn̄° ⁊ fine cuiuſdā libri q̄ vocat itētio. pmiſerat libꝝ p̄dictū cōpilare. Deiñ declar nāȝ h° libri. d. Et ē notū dū q̄ dict° liber de q̄ tractaturi ſum° multos in corde hoīum ſuat errores in cerebroq; mltoꝝ ſapiētū iſti° poſuit dubia piculoſa. ⁊ dat cāȝ. d. pnt. i. qm̄ dict° Alg. not° ē ſūm° phus: ⁊ de maiorib° tenet phis: ⁊ ē manife° q̄ fama mltoꝝ pceſſoꝝ in ſufficiētia. i. in ſūmo: magna ē cā errādi pluriū poſte°. Deide pōit id qḋ fac̄ lib h̄. d. Tādē dicim° q̄ h̄ liber mltos ſubtiles atq; nobiles modernoꝝ admirari fac̄ ſepiſſime: maxīe qꝛ dict° Alg. ē ſūm° phs notus: ⁊ i phia ɔſtruxit eximia volumia: in gb° ſapiētū opiones clari° q̄ deberet ⁊ diffuſi° oñdit: deide excitat° ē hūc libꝝ texere: i q̄ ſtipites toti° phie pmittit euellē: turres ⁊ caſtra v̄itatl meditat° ē irruere: itaq; phia rōe h° libri piculata abomiatiōi extitit. deinde. i. retro. Deide excuſat Alg. ⁊ dat cām. d. Sȝ cū tales nobiles. vul dr̄e q̄lis ē Alg. ſp excuſandi ſint. dicim° q̄ h̄ dicto hoi accidit forte vna dictaꝝ cāꝝ: aut qꝛ ex aliq̄ morbo pturbatus fuit itē°: aut forte ſuſpect° erronice prauitatl iter legales ſui tpis pextiterat: vult dr̄e ſe excuſauit in h̄ lib°. legales nāq; inimicī repiunt phoꝝ: ⁊ ipe aliq̄ mō noluit pati inimicitiā. Debes ſcire q̄ ipe Auer. appellat theologos multis noīb°. ſ. q̄nq; loquentes: q̄nq; legales: q̄nq; ſophiſtas: q̄nq; credētes. dr̄r q̄q; legales: eo qꝛ leges ppheraꝝ ſequūt: ⁊ nō rōnes phoꝝ: ⁊ iſta appellatio ē ſatis honeſta. q̄ñ loquētes: ⁊ iō dr̄r ſic: qꝛ loquunt res ⁊ rōnib° nō pbāt: ⁊ iteꝝ eſt appellatio honeſta: vt puto. q̄nq; ſophiſte: eo quia negāt pn̄ phoꝝ: ⁊ ex ɔ̄rijs pncipioꝝ faciūt ɔ̄nes: ⁊ ē appellatio vituperāda. q̄nq; credētes: ⁊ rō ē māife°. trib° ḡ modis noiat eos: ⁊ ego hic ſequēdo modū loquēdi ei° illis trib° modis noiabo. 4.° āt mō cū ſit vitupādū nō noiabo. Deide ɔ̄cludit nāȝ h° libri. d. Demū dicim° q̄ q̄litercūq; ſit venenū magis q̄ cib° debet reputari: deide ponit ordinē quē vlt tenere in h̄ lib°. dicēdo cāȝ q̄re cōpoſuit hūc. d. Nos igit liuoreȝ pſecutoꝝ n̄re m̄ris cariſſime phie gerentes. i. narrantes fidelr v̄ba dicti libri: vt diligēter potuim° nos ſpeculati ſum° gracile. i. ſubtilr: iludauimuſq; vitia ipſi° atq; ſophiſmata eminēter patefacē. ac eis: vt ſufficienti° p̄uoluimus obycē. Deide excuſat ſe. d. lȝ in plurib° ſatis ſit difficile nimia argum̄toꝝ pfunditate ⁊ obſcuritate locorū ſophiſticatiōis: vult dr̄e ſatiſfacere. Deide cōplet ordinē. d. Et facim° cūctis notū. q̄ de p̄dicto lib° illō ad qḋ. ſ. liber h̄ veracior appet: pſertiȝ. i. ſolū ſumpſim° ⁊ diſputauimus pūt piculoſi° eſt. ⁊ debilia dimiſim°. Verba h° libri nos cepim° ⁊. locauim° in pua capla: vt facili° ſuos errores valeam° redarguere: ⁊ expſſe ppoſita. vult dr̄e dubia magis ardua iter cetera diſputare. Deide ponit diuiſionē libri in duas p̄ȝ q̄ Alg. fec̄: qm̄ fec̄. 14. qōnes i meta°: ⁊ duas in nāli b°: ⁊ ponit nūeꝝ: ⁊ ſmo ei° eſt māifeſt° p ſe.

Excuſatio p alg.

Quot nomib° appellantur theologi.

Ordo ſeruandus.

Excuſatio.

Manifeſtatio.

Diuiſio libri.

Sed circa hoc pemiuȝ debes ſcire q̄ Auer. duas in h̄ pemio iuuit intentiones vna vt phus artificioſus: alio mō vt moralis: vt moralis gdeȝ: qm̄ tria fecit: quoꝝ p̄m eſt reddere lectores beniuolos. 2m attentos. 3m dociles. he.n. ſunt ɔditiōes pemij: vt moralis: vt Ariſt. dicit in rhetoricis: fecit gdē eos beniuolos declando iſti° libri vtilitatē: que q̄ta ſit iā manifeſtū eſt ex dictis. Fecit eos attētos exponendo iſti° difficultateȝ: ⁊ ſatis appet q̄ta ſit ex dictis. Fecit eos dociles aliq̄liter ponēdo ordinē dicendoꝝ: ⁊ ſic iſtud pemiū rhetorice ⁊ moralr eſt factū. eſt ēt factū nālr ſeu logice: qꝛ in proemio libri debem° 7. pmittere: vt Auer. dixit in phicis. ſ. itentionē ⁊ h̄ fecit Auerrois: qm̄ declauit ſuā intētioneȝ in hac libri deſcriptiōe. Utilitatē ⁊ iā tibi appet h̄. Ordinē: ⁊ lȝ nō ſatis apte h̄ fecerit: tn̄ adhuc ex v̄bis ſuis apparet. h̄.n. liber ē pm°: qꝛ de reb° metaphicis abſtractis tractat vt ſcis. Propoitionē: ⁊ h̄ ēt iā potes ex v̄bis iſti° libri hr̄e qm̄ pportio h° libri ē: ſic̄ meta° ad alios ſcie nāl. viā doctrie: qḋ ēt hr̄e potes: eo qꝛ cū lib h̄ metaphic° ſit illiſmet vijs pcedem°: ſic̄ ⁊ in metaphica nomē libri. ⁊ iā apparet

Duplex intētio.

In proemio. 7. p̄mittenda ſunt.

Duplex intētio.

Certifica° hūc librū fuiſſe Alg°.

Modus q̄ hūc librū iuenit.

paret hic totū h: ⁊ nomē auctoris: ⁊ h eſt manifeſtū ēt: iō vere artificialr̄ h pemiuз eſt factū: ⁊ moralr̄ ⁊ logice.

p° qō **Quero hic** vnā qōnē breuē: qm̄ Auer. ait: ꝙ itellectuali virtuti. veritas eſt cara ⁊ dulcis ⁊ appetibilis: vtꝝ hoc ſit veꝝ: ⁊ videt̄ ꝙ nō: qm̄ multi fugiūt veꝝ: vt appet. ℂ Circa iſtā dubitatione dōm ꝙ veritas eſt itellectui appetibilis: qd̄ q̄tuoꝛ vijs declarari poteſt.

Quatuoꝛ vijs declarat̄ vitatē itellectui appetibilē eē. ℂ Pria ſumit̄: eo qꝛ ē obm̄ itellus. vn̄ videm⁹ oēs potētias cognitiuas valde in ſuis ꝓprijs obiectis delectari: ⁊ in eis qetari: ꝑꝑ qd̄ fugiūt obiecta ex̄nea: ⁊ per ſe amāt nāl̄r obiecta ꝓpa: qꝛ igit̄ veꝝ eſt obз itellus: vel ſaltē rō obiecti intellus: vt dcm̄ eſt in lib° de aīa: ſcimus ꝙ vitas eſt

2° via valde intellectui delectabilis. ℂ Secūda via ſumit̄ ex ꝯcomitātia vitatis cū ipſo itellu. videm⁹. n. ꝙ falſuз ē nō ens: ⁊ res q̄to plus de vitate hēt: tāto plus de ente ⁊ eſſentia: ꝑꝑ qd̄ 2° meta^{ce}: vt ibidē comē. 4. Auer. declat̄ p° pn° opз eē veriſſima: imo videm⁹ aliq̄ vera ita appropinquari itellectui: ꝙ ſtatiз lumine intellus ei fiunt ꝯformia: vt

Intel⁹ in vitate delectat̄. ſūt pma pncipia: vt dicit Auer. 2° meta^{ce}. comē. p. Ex his ꝯcludit̄ ꝙ itellus valde delectat̄ in veritate: qm̄ veritas eſt ei ſilis: et res plus in ſuo ſili delectat̄ q̄ in ſuo ex̄neo: vt ſcis. ℂ Tertia via ſumit̄ eo qꝛ per ipſam p° pn° imāli

3° via appropiquat: dcm̄ eſt. n. 9° metaph. comē. 22°. ꝙ in ſubyis

In ſb̄is ſepatis n̄ ē niſi veritas: qꝛ carent mā. imālib⁹ nō eſt niſi veꝝ: qꝛ carent mā: qꝛ igit̄ nāle deſideriū eſt appropinquari p° pncipio: ⁊ meli⁹ itellus appropinquat appetēdo veꝝ: iō ſicut ei nāle eſt appetere aſſimilari p°: ita nāle eſt appetere veritatē mediāte qua plus nāl̄r

4° via appropiquat. ℂ Quarta via ē: qꝛ ꝑ vitatē itellus fit q̄dāmō oīa: qm̄ vitas rei eſt q̄dāmō ipſa res: ⁊ iō qd̄ appetit plus de vitate: plus appetit fieri res ipſas: qb⁹ ꝯiungit̄ mediāte vitate: ⁊ qꝛ nāl̄r itellus appetit fieri res q̄tū pōt. iō nāl̄r appetit vniri vitati mediante q̄ fit q̄dāmō oēs res.

Nihil carius itellectui q̄ veritas. Ex his ſeq̄t̄ ꝙ vitas nāl̄r ⁊ ꝑcipue ē carioꝛ: dulcioꝛ: ⁊ delectabilioꝛ ipſi itellui cunctis reb⁹ deſiderādis. Eſt q̄dē cara: qm̄ itells cū ſit ſēſib⁹ īuolut⁹: ⁊ eis ꝯtinuat⁹ cū difficultate ad vitatē ꝑtigit: qd̄ āt ē difficilis iuētiōis eaꝝ hētur. Dulcioꝛ q̄dē ē: qm̄ lз dulcedo a guſtu ꝑcipiat̄: itells cū ſit vt⁹ m̄lto nobilioꝛ oīb⁹ ſenſib⁹ in v̄tute ſua aliq̄ mō ꝯtinet opōnē ſēſuū: iō aliq̄ mō dulcedinē ꝑticipat: qm̄ ſic̄ guſt⁹ tūc dulcedinē ꝑcipat qn̄ obз ꝓſeq̄t̄: ita qꝛ itells vitatē ꝓſeq̄t̄ dr̄ ꝙ vitas ē ei dulcis. Delectabilis v̄o qm̄ ſibi ꝓpriū obm̄ ꝯueniēs ei: ꝑ ipſamqз p° pn° ⁊ reb⁹ vl̄r: ꝑꝑ qd̄ vitas ē itellui delectabilis. Ueritas ḡ eſt cara dulcis ⁊ dele-

Solo ctabilis itellui ꝑꝑ cās dictas. ℂ Ad arg^m dōm. ꝙ lз multi appetitu volūtario corrupto vitatē fugiāt: nō t̄n appetitu nāli ⁊ volūtario recto: vt dicit̄ in 3° ethicoꝝ. c. 5°. multa innālia: pōt voluntas appetere ⁊ impoſſibilia.

ℂ Prima diſputatio Algaзelis cum ſapientibus in prima huius libri parte tractat. Utrum mundus ſit ab eterno an non. ALGA. DV. I.

Ait Alga. id qd̄ primo ineſtigādū eſt de phoꝝ opionib⁹ circa antiq̄tatē ſeu nouitatē mūdi dirigit̄. Un̄ dicimus: ꝙ fortioꝛ eoꝝ ꝓbationū ſuꝑ dicto ꝓpoſito hec eſt. ꝓcedere inouatū ab antiquo abſolute impoſſe eſt. Si nos eni ponemus q̄dā antiquuз: ꝙ mūdus ab eo ꝓceſſus nō fuiſſet: ⁊ poſtea ab eodē antiquo tp̄e mūdus ꝓceſſus vl̄ ꝓduct⁹ fuit. Dicimus ꝙ mūdus nō ꝓducebat̄ ab ipſo antiquo: niſi vel qꝛ carebat iclināte euз ad eſſe ꝓducēte. vn̄ ſi mūdus poſſibilis erat oīno ꝓduci ab eo antiquo añq̄ ad actū egreſſus fuiſſet nō euaderet q̄n in ſua ꝓductiōe inouatū ſit q̄dā iclinās ꝓducēs eū ad eſſe. aut v̄o ſi nō opoꝛteret ꝙ mūdus adhuc remaneret i ſua poſſibilitate: ⁊ ſicut añq̄ ꝓduct⁹ eſſet. Si prio mō adhuc petēdū eſt de illo iclināte: q̄re magis iclinauit mūdū ad eē q̄ ante: nulla cauſa ad h imaginari pōt niſi altera duaꝝ: aut qꝛ iuidet: aut qꝛ nō pōt ꝓ tūc: ꝫ nullū iſtoꝝ eſt ponendū in deo: igit̄ ⁊c̄. Un̄ aut hoc ꝓcedit ad īfinitū: qd̄ eſt falſuз: aut ꝑueniet ad q̄dā iclinās ipſi⁹ eē ab eterno. ⁊ ſi ſic. ḡ mūdus eſt ab eterno. Hec eſt ſnīa phoꝝ: de qua r̄ndendū eſt ꝙ h nō reperit̄ poſſibilitas in agēte: neqз in patiente: lз in reb⁹ artificialib⁹ ⁊ nālib⁹ ꝑcedat agēs ⁊ patiēs ante ipſoꝝ effect⁹: eo ꝙ cāntur ab alijs cā precedentib⁹ in tp̄e: ꝓceſſus v̄o mūdi mō ſupradicto nō ſic ſe hēt vз ꝙ ibi nō debet attribui poſſitas agēti: neqз patiēti. Poſſitas nāqз patiētis h eē neqt: qꝛ hic nullū eſt ſubm. Et poſſitas que eſt q̄daз virtus eſt in ſubo: nec hic eſt poſſitas in agēte: qꝛ in ꝑdicta ꝓductione nullū eſt dare agēs niſi deū. Et cū poſſitas ſit q̄dā potētia: ⁊ de⁹ bn̄dict⁹ eſt: ſicut eēntia totalr̄ actualis ⁊ ſimpliciſſima: nō dз ḡ de q̄dā poſſitate denoīari. ⁊ iō dicim⁹ ꝙ ꝓductio mūdi a deo nō ē mutatio in eo: neqз exitus d̄ potētia ad actū: imo q̄dā modus potētie diuine qui a nobis ignorat̄. Et ꝑꝑ h dicim⁹ ꝙ nō eſt cōparandū iter oꝑa diuina: ⁊ alia oꝑa nālia.

ℂ Finito ꝓlogo: vult mō ꝓſequi de ꝓpoſitis qōnib⁹: ⁊ p° de pma. ſ. an mūdus ſit ab eterno: an nō: ⁊ rō ordinis eſt: qm̄ hec qō eſt q̄ſi fūdamētū oīuз aliaꝝ: vt appebit: ⁊ eſt cōiſſima ꝑꝑ qd̄ debet eē pꝛ: ⁊ qꝛ vt dr̄ in pn° tertij metaphice: qō dз hr̄e dubitatiōes p°: ⁊ poſt eaꝝ ſolones ꝑꝑ cās ibidē dictas: ⁊ ēt qꝛ diſputatio exigit duo: vt ꝯcit p° phy^{x}. Diſputa⁹ duo r̄q̄rit. cō. 23°. ſ. arguere ꝫ fundamenta alicui⁹ opionis: ⁊ ſoluē illa: iō Auer. p° īducit ſniam Alg. ꝑ modū qōnis. 2° loco ſoluit illas ſingillatiз. ℂ Sз dubitat̄: qm̄ ait Auer. 3° meta- Dubita⁹ phice. cō. p°. ꝙ dubitatiōes metaphicales debēt poni oēs inſil: ⁊ poſt dз fieri liber ſpālis ſolonū qōnū: vt fecit Ariſ. q̄ fecit 3^m metaphy. vbi mouet oēs qōnes: ⁊ in reſiduis libris ſoluit illas. ℂ Dōm ꝙ Auer. fecit h p° more nicolai. Solo 2° vt ſnia Alg. meli⁹ itelligat̄: qm̄ lr̄a diſa eſt clari⁹ itellecta. ℂ In iſto ḡ dubio ponit p° itētionē Alg. d. id qd̄ p° inueſtigādū eſt de phoꝝ opionib⁹ dirigit̄ circa antiq̄tateз ⁊ nouitatē mūdi. Deide adducit rōnes phoꝝ. Et pma ſic cōponit̄. nullū nouuз ꝓcedit ab antiq̄ ſempiterno. Sed Pria rō ꝓbāe mūdum eternum eſſe. mūdus ꝓcedit ab antiq̄ ⁊ eterno. ſ. deo. ḡ in 3° mō ſcōe figure mundus nō eſt nouus. hui⁹ ſylli. minoꝛ nō ponit̄ in lr̄a: qm̄ in diſputatiōe 3° dicet̄ declatio illi⁹: maioꝛ ponit̄ cū dicit. vn̄ dicimus ꝙ fortioꝛ eoꝝ ꝓbationū ſiue ꝓbationib⁹ ſupra dicto ꝓpoſito hec eſt. ꝓcedere inouatū ab antiquo abſolute ipoſſe eſt: hec eſt maioꝛ ſeu v̄tus ei⁹. Deinde Declatio ponit ei⁹ declarationē: ⁊ hec declatio ſic ordinat̄: ſi eſt aliquod nouū factū ab eterno. v̄. g. mūdus qui fit a deo eterno: h nō pōt eē niſi vel qꝛ carebat aliq̄ inclinante id eternū ſiue mūdū: vel qꝛ nullū erat iclinās. Sed vterqз modus eſt ipoſſibilis. ḡ. maioꝛ eſt manifeſta. pmo ḡ tāgit p°mū modū. d. ℂ ſi nos. n. ponemus q̄dā antiquū ꝙ mun-

dus ab eo pceſſus vł pduct⁹ ñ fuit: ⁊ poſtea ab eodē anti q̄ mūdus tpe) .i. in tpe. (pceſſus ſeu pduct⁹ fuit dicim⁹ φ mūdus nō pducebat̃ ab ipſo antiq̃: niſi vel q: carebat inclināte eū ad eſſe pductū.) Deinde pbat rōnabilitatē huius mēbri. d. (vñ dicimus φ ſi mūdus poſſibilis erat oīno pduci ab eo antiquo: an̄q̃ ad actuʒ egreſſus fuiſſet nō euaderet gn̄ in ſua pductione inouatū ſit qđ d̄ī incli nās. pducens eū ad eſſe.) Deinde ponit 2ᵐ mēbrū ⁊ de ſtruit id. d. (aut vō ſi nō oporteret φ mundus adhuc re maneret in ſua poſſibilitate: ſicut anteq̃ pductus eſſet.) vt dicā poſt. Deinde deſtruit p̄mū mēbꝛ. d. (ſi p̄mo mō adhuc petendū eſt de illo inclināte: q̄a magis inclinauit mundū ad eē.) vult dicē pro tūc q̃ʒ ante. (nulla. n. cauſa adhuc imaginari pōt: niſi altera duarū: vel q̄a iuidet: aut q̄a nō potuit pro tūc: ʒ nullū iſtoꝝ eſt ponēduʒ in deo.) Deīde pſequit̃ rōnē. d. (vñ.) vult dīe ſi ponat̃ id iclinās. (aut h̄ pcedit ad īfinitū: qđ ē falſuʒ: aut puenietad qđ dā iclinās ipſi⁹ eē ab eterno: ⁊ ſi ſic. ḡ mundus eſt ab eter no.) qm̄ ſup. id inclinās ſeipſo mūduʒ pduceret. Deinde Alg. icepit deſtruere h̄ argᵐ: ⁊ p̄mo ſupponit h̄ argᵐ eſſe phoꝝ. d. (⁊ hec ē ſnīa phoꝝ.) vult dīe Ar. 8° phyſicoꝝ

Lʒ in re b⁹ nālib⁹ ⁊ artific. i. nalib⁹ pcedat potē t. a agens ⁊ paſſi: ñ tñ ſic in p ductione mundi.

maxime tex. cōmē. 7. ⁊ inde. Deīde icepit debilitare illā rōnē. d. (de qua ridendū eſt: φ hic nō eſt poſſibilitas in agēte: neqʒ in patiēte.) vult dīc in pductiōe mūdi nō p cedit po⁹ agētis: nec po⁹ paſſi. (ʒ in reb⁹ artificialibus ⁊ nālib⁹ pcedat agēs ⁊ patiēs ante ipſoꝝ effect⁹.) vult dice re: φ ante reꝝ pductionē taʒ nālr q̃ʒ artificialr po⁹ agen tis: ⁊ po⁹ patiētis pcedūt. Cui⁹ rōnē dicit. (eo φ cātur ab alijs ea pcedētib⁹ in tpe.) vult dīe: q̄ pcurrūt diſpōnes temporalr diſponētes. (pceſſus vō mūdi mō ſupradicto nō ſic ſe hēt vʒ q̄a ibi nō debet attribui poſſibilitas agen

Actio dei nō eſt poſ ſibilitas.

tis neqʒ patiēti.) Hoc pbat Auer. duab⁹ rōnib⁹: q̄rū p̄ma ſic cōponit̃: oīs poſſibilitas eſt in ſubō: actio dei nō eſt in ſubō. ḡ nō eſt h̄ poſſibilitas. Uel ſic. oīs polītas hēt fieri circa aliqđ ſubm. v̄tus dei nō hēt fieri circa aliqđ ſubm. ḡ virtus dei nō eſt poſſibilitas vel for⁹ ipſi⁹: vt placet. p̄ ḡ accipit ꝯnē. d. (poſſibilitas nāqʒ patiētis h̄ eē negt.) De īde accepit minorē. d. (h̄ nullū eſt ſubʒ.) vult dīe φ vir tus dei nō hēt aliqđ p ſubō vel nō eſt circa aliqđ ſubm. Deīde accepit maiorē. d. (⁊ poſſibilitas que eſt q̄dā virt⁹ eſt in ſubō.) Et cū pbauit φ polītas nō eſt ex pte paſſi: p bat φ nō ſit ex pte agētis: ⁊ ſilr̃ eſt per locū a maiori ſic. ſi h̄ eēt aliq̄ poſſibilitas ex pte agentis illa eēt in deo vel

Polītas cuʒ ſit po tētia: nō ē eſſentia.

eēt ipſe de⁹. Sed nō eſt de⁹: vel in eo: ḡ vt p̄us. minor de clarat̃: qm̄ nulla po⁹ eſt eſſentia. polītas eſt po⁹. ḡ polītas nō eſt eēntia. Tūc ſeq̄t̃. nulla po⁹ eſt eēntia: ⁊ de⁹ eſt eēn tia. ḡ de⁹ non eſt po⁹. nec in eo eſt po⁹. Hui⁹ ḡ ſylli accipit p̄ ꝯnē. d. (nec h̄ eſt poſſitas in agēte.) h̄ eſt ꝯ. Tūc accipit anſ. d. (q̄a in predicta pductiōe nullū eſt dare agēs: niſi deū.) vult dīe: φ ſi eēt aliqđ agēs: id eēt de⁹. Deinde acce pit pbōnē minoris: que eſt deſtructio ꝯñtis: ⁊ p̄ minoreʒ d. (⁊ cū polītas ſit q̄dā po⁹.) Deīde accipit minorē vltimi ſylli: ⁊ dicit. (⁊ de⁹ hīdict⁹ eſt. ſic eēntia totalr actualis ⁊ ſimpliciſſima.) Deīde ponit ꝯnē. d. (nō debet ḡ de q̄daʒ politate denoiari.) Hic ḡ itellexit tres ſylloſ: q̄rū p̄mus fuit hypothe⁹ per locuʒ a maiori: ⁊ poſuit anſ ⁊ ꝯñs: ⁊ ta cuit deſtructionē ꝯñtis que erat velut minoꝛ. ſcđs fuit i p̄⁹ fig⁹. in 4° p⁹: ⁊ ei⁹ poſuit minorē tm̄: ⁊ tacuit illi⁹ maiorē ⁊ ꝯneʒ: terti⁹ fuit in 3° mō 2ᵉ. ⁊ illi⁹ ponit minorē ⁊ ꝯnē: ⁊ ta cuit maiorē: ⁊ ſic explanat⁹ eſt h̄ loc⁹. ¶ His hītis ridet ad rōnē Ar. p̄ ad maiorē: ⁊ ait (⁊ iđ dicimus φ pductio mūdi a deo nō ē mutatio i eo: neqʒ exit⁹ de po⁹ ad actū: ſ; mō q̄daʒ modus po⁹ diuine q̄ a nob̄ ignorat̃: ⁊ pp̄ h̄ dicim⁹ φ nō eſt cōparādū inter opa diuina ⁊ alia opa nālia.) Et ipſe tacuit ſolū ad formā argᵘ phoꝝ: qm̄ manifeſta eſt: eo q̄a ipſi credebāt actionē dei eē ſilem actiōib⁹ nālib⁹: iđ fece rūt diuiſionē pdictā. Hoc igit̃ eſt p̄mū dubiū Alga. ⁊ ex planatio illius vt potui.

AVERROIS.

Nos dicimus φ valde mirādū ē de v̄bis hui⁹ hōis. ipſe. n. poſuit ſe in thala mū phoꝝ vt rōcinatus eēt cū eis ꝯce dēs ⁊ ſupponēs eoꝝ principia ⁊ radi ces: ⁊ mō qñ ſibi defecerunt rōnes ſufficiētes appodiauit ſe in īfimis filoꝝ aranearū: ⁊ id qđ ipſe dicit vʒ φ hic nulla ſit polītas in patiēte: q: nullū eſt hic ſubm nihil eſt: in hoc enīʒ eſt tota diſſenſio vʒ vtrū mūdus caruit eē in tpe p̄ſti no: tādē iſte hō negat id qđ phi totalr negant ⁊ nō reprobat illud cū principijs ꝯceſſis iter eos. ¶ Rurſus id qđ poſuit φ h̄ nō ſit poſſibilitas in agēte ſunt v̄ba ceci tāgētis pictes: nobis nāqʒ manifeſtū eſt φ ſapiētes nequerūt loq̄ in ali quo entiū taʒ in nālib⁹ q̃ʒ in diuinis niſi p̄ſumant̃ aucētes a nā quorūdam entiū cōpabiliū ad ip̄m ppoſitū vt magis fieri pōt. Et ſi ſic q̄lr ḡ dōm eſt: φ de⁹ pduxit mūdū poſt purā priuationeʒ vʒ de nihilo abſqʒ aliqua volūtatis mutatione niſi rōne quorūdā extriſecoꝝ mouētiū: ſed nul lū mouēs extrinſecū poni pōt mundo remoto: oportuit ḡ fuiſſe mutationē in ipſo deo ⁊ prici pium ꝯceſſuʒ ab oīb⁹ ē: φ nulla res ſeip̄aʒ pmuta re pt: oportebit nos ḡ de nec̄itate negare mūdi creationem ſm̄ φ patet ex iſtis phoꝝ pricipijs. ¶ Jmmo qđ magis mirādū ē poſtq̃ ip̄e tm̄ p̄ conizabat dei ſimplicitateʒ q̄lr nō ſentiuit q̄o inducebat eū ſuis v̄bis ad abſurdā mutationē. ¶ Uñ dicim⁹ deniqʒ φ v̄ba ſua erronea ſunt manifeſte: ⁊ nō exigūt maiorē redargutioneʒ.

¶ Poſtq̃ Auer. adduxit ſnīaʒ Alg. in dubio iā dicto vult ꝯdicē ei. ⁊ p̄mo obloq̄t̃ ꝯ eū: ⁊ admirat̃ de vilitate h⁹ ho minis. ⁊ dicit. (dicimus nos: φ valde mirādū eſt ð v̄bis hui⁹ hōis.) cui⁹ rōnē dicit. (Jpſe. n. poſuit ſe in thalamo phoꝝ vt rōcinat⁹ eēt cū eis ꝯcedēs ⁊ ſupponēs eoꝝ p̄nci pia ⁊ radices: ⁊ mō qñ ſibi defecerūt rōnes ſufficiētes.) vult dīe ꝯ eos. (appodiauit ſe in īfimis filoꝝ araneaꝝ.) Deinde accipit id qđ dixit declando eſſe falſuʒ ⁊ di. (⁊ id qđ ipſe dicit vʒ φ h̄ nulla ſit poſſibilitas in patiēte: quia nullū eſt h̄ ſubm nihil ē.) vult dīe ad ppoſitū qm̄ ſiue h̄ ꝯcedat̃ ſiue negēt̃. nihil facit ad rē. qđ declat. d. (in h̄ eni eſt tota diſſenſio.) vult dicere inter theologos ⁊ phos vʒ (vtruʒ mūdus caruit eē in tpe p̄ſtino.) vult dīe a deo φ in tpe certo de⁹ fecit ip̄m: ⁊ nō ab eterno. mō ad h̄ q̄ſitū ppoſitio Alga. nihil facit. ¶ P̄. arguit 2° declando opio nē Alg. facere p phis. d. (tādē iſte hō negat id qđ phi to taliter negāt: ⁊ nō reprobat id.) qđ. ſ. ponūt phi. (cū p̄nci

Dubita⁹

pijs ꝯceſſis inter eos.) Sʒ h̄ videt̃ difficultas q̄lr Alg. ne gat id qđ phi. Dōm φ phi negāt mūdum eē factū in tpe

Solō

nouo vʒ in. a. inſtāti: ⁊ nō ante. a. inſtās: ſed volūt mūduʒ ab eterno pceſſiſſe. Modo hoc idē hēt negare Alg. cum ſuis ppoſitionib⁹: qm̄ ſi in p̄mo p̄ncipio nulla eſt potētia: q̄a caret ſubiecto: ⁊ eſt eēntia pura. ergo in eo nō eſt potē tia ad pducēdū mundū in. a. inſtāti poſt tēpus verū vel fictū.

fierū. ꝯñtia appet ab vli negatiua ad pticulareꝫ: vt dī 2° topicoꝝ. ⁊ ſic Alg. ꝯcedēs id nō deſtruit mēteꝫ pħoꝝ: ſed ponꝰ eā ꝯfirmat. Deīde declat ꝙ illa ꝓpō. ſ. d. in deo non eſt vtus ⁊ poꝰ actiua: eſt falſa in ſe. ⁊ dicit rurſus. id qꝺ po, tuit. ſ. ꝙ ħ nō ſit poſitas in agēte: ſūt vba ceci tāgētis pa, rietes: vult dīce domꝰ: ⁊ nō ea q̄ ſūt ītus. ſ. ſūt vba nō ꝓfū dātia in fundamētis: ⁊ ħ declat. ⁊ rō ſic cōponiť: qꝺ inue niť in iferiorib' nobiliori mō ⁊ meliꝰ in p: ſꝫ poꝰ ⁊ vtus re piť in entib' ħ. ğ ⁊ in ſupmo. bꝰ ſylli tangit minorē. d. nob nāqꝫ mãifeſtū eſt: ꝙ ſapiētes negerūt log in aliq̄ entiū: tā in nālibꝰ: q̄ꝫ in diuinis niſi pſupponant auctēs: vult dicē potētias a nā q̄rūdā entiū cōparabiliū ad ipꝫ ꝓpoſitū. ſ. deū. vt magis fieri pt: ⁊ per ħ vult hic minorē. Deīde ar, guit. ⁊ 3°. declando adhuc argumētū pħoꝝ ſtare. ⁊ ſylls pt ſic cōponi: oē agēs p cognitionē: qꝺ ita agit in ħ tpe ꝙ ñ in alio: vł mutať in phātaſia ⁊ volūtate: vel nouiter occur rit agēs adiuuās ipꝫ p nūc ꝙ nō p tūc. Sꝫ deꝰ nō pt mu tari in volūtate ⁊ eiꝰ phātaſia ſeu cōprehēſione: nec ē ali, qꝺ agēs nouū in eiꝰ actiōe ꝯcurrens. ğ in 2ª figura. deꝰ nō pōt ꝓducē mūdū p vno tpe. ꝙ nō p alio. minor pbať in līa: qm̄ aliqꝺ agēs poni nō pt aliꝺ a deo mūdo nō exñte. nec deꝰ pōt in opione ⁊ volūtate mutari: q꞉ nō niſi a ſe: ⁊ mō nihil mutat ſe. De ħ ğ ſyllo nō ponit formalr niſi p, bationē minoris: ⁊ ꝓpōnē Alg. in forꝰ dubitationis. d. ⁊ ſi ſic. vult dīce. ſi eſt ſic dicē Alg. q̄lr ğ dōm eſt ꝙ deꝰ ꝓduxit mūdū poſt purā ꝑuationē vꝫ de nihilo abſqꝫ aliq̄ muta tione volūtatis: niſi rōne quorūdā extriſecoꝝ mouētiū. vult dīce nouiter cōcurrentiū. hec ğ eſt q̄ſi maior in forꝰ qōnis: deīde ſubiducta minori deſtruit maiorē: ⁊ dicit: ſꝫ nullū mouēs extremuꝫ poni pt medio remoto: oportuit ğ fuiſſe mutationē in ipſo deo: qꝺ deſtruit. d. (⁊ pncipiuꝫ ꝯceſſuꝫ ab olbꝰ ē. ꝙ nulla res ſeipſaꝫ ꝑmutare pōt.) deiñ ponit ꝯnē. d. (oportebit nos ğ de neċitate negare mundi creationē ſꝫ ꝙ pꝫ ex iſtis pncipijs pħoꝝ.) Ultio correla, rie ꝯcludit errorē Alg. d. (qꝺ magis mirādū ē poſtq̄ꝫ ipe tm̄ ꝑconiçabat dei ſimplicitatē.) vult. d. imobilitatē. (q̄, liter nō ſenſit q̄uō inducebat eū. ſ. deū ad abſurdā muta tionē.) ⁊ ħ iā declauit Auer. eo q꞉ ſi nō pōt nouitas mū, di reduci ad aliqꝺ agens nouū. ğ ad dei mutationē: vt di ximꝰ. Tādē ꝯcludit errorē eiꝰ. d. (vñ dicimꝰ deniqꝫ ꝙ v, ba ſua erronea ſūt mãifeſte. ⁊ ñ exigūt maioreꝫ redargu tionē.) Et debes ſcire ꝙ leges hic dant multas ſolōnes: ⁊ q̄dā eaꝝ ſūt poſite ab Alg. in alijs dubijs: ⁊ q̄dā idigēt p, ſcrutatiōe p ſerō nolo nūc dīce illas. Sed in loco vbi tan geñť ir in fine qōnis pñtis. ALGA. DV. II.

Jt Alga. amplꝰ pħis dōm eſt quali ter negať munduꝫ ꝓduci a deo bene dicto voluntate ſua antiqua inferen, te eius eſſe qñ nō fuit lꝫ ꝑceſſerat euꝫ priuatio infinita ⁊ incepit ipſius eſſe qñ ꝑuenit tp̄s ordinatū antiqua diuina voluntate.

¶ Cū adduxit Auer. ſolōnē Alga. ⁊ eā remouit. hic adduč ſolōnē ad argⁿ pħoꝝ. eſt. n. vtus argumenti ꝑipateticoꝝ in 4° p̄me ſic: nullū inouatū ꝓcedit ab antiq̄ eterno imo bili. Sꝫ ſi mūdus fieret: iā eēt inouatuꝫ: ğ nō pōt ꝓuēire ab eterno imobili: cuiuſmodi eſt ꝑmuꝫ pnᵐ: hec. n. eſt vtꝰ argumēti pħoꝝ. ¶ Ad qꝺ rñdet: ⁊ apud me vꝫ diſtinguē maiorē: qm̄ illa pt duobꝰ modis itelligi: vno mō ꝙ nullū nouū ab eterno ꝓcedat voluntate noua: ⁊ ſic ꝯcediť ma, ior ⁊ minor ⁊ ꝯ: qm̄ manifeſtū eſt: ꝙ mūdus nō ꝓuenit a deo volūtate noua. Scꝺo mō. volūtate antiq̄: ⁊ ſic nō in cōuenit nouū fieri ab eterno volūtate antiq̄. dicit ğ (ait Alg. amplꝰ pħis dōꝫ eſt: qualr negeť mūdū ꝓduci a deo benedicto volūtate antiq̄ inferēte eiꝰ eſſe qñ nō fuit.) q̄ſi dicat ꝙ ħ mō nō incōuenit nouū ꝓuenire ab eterno vo, lūtate antiq̄ iferēte eē eiꝰ: qñ nō eſt. ſ. poſt nō eē: alia līa hꝫ. (qñ fuit.) ⁊ ē corrupta: ⁊ dꝫ dīce. (qñ nō fuit.) vł forte vult dīce qñ fuit ſup. ꝑcōceptū illū eē p tpe ordinato a di uina volūtate. (Lꝫ pceſſerat.) hic remouet aliaꝫ ronem pħoꝝ: quorū vtus erat per impole. Si mūdus ſit factus de nō eſſe ad eē per volūtatē antiquā. ğ tpe infinito ſtetit ſub ꝑuatione: qꝺ reputāt icōueniēs. Rñdet ꝙ ħ nō eſt icōueniēs ꝓut fuit ordinatū a diuina ⁊ antiqua volūta te. dicit ğ (lꝫ ꝑceſſerat eū ꝑuatio īfinita: ⁊ īcepit ipſius eē qñ ꝑuenit tp̄s ordinatū antiqua diuina voluntate.) ſup. nullū dꝫ poni icōueniēs ꝓut cadit ſub antiq̄ volūtate.

Sed q꞉ ſepe Alg. vtiť iſ dina volūtate ⁊ noua vo lūtate: opꝫ vt aliqualr declareñť. di co ğ. ꝙ noua volūtas eſt nouꝰ appetitꝰ ex nouo fine ꝑcon cepto. vñ ⁊ volūtas pōt capi pro actu ꝑmo: ⁊ pro actu q̄ſi ſcꝺo: ſi capiať pro actu ꝑmo: ſic volūtas eſt potētia: vł q̄ſi potētia aie: qua pōt deſiderare bonum extra: ſi capiť pro actu ſcꝺo: ſic eſt nouus appetitꝰ ſequēs nouā cognitionē alicuiꝰ boni ꝑconcepti: qm̄ vt dī. 12. metapħice cōmē. 39. appetitꝰ ſeqť cōprehēſionē: ſicut vmbra corpꝰ: ⁊ ſi capiť volūtas noua in ꝓpoſito. per hoc. n. ꝙ ſor. appetit hodie balneari nō acq̄rit nouā volūtatē pro actu ꝑ acceptā: qm̄ iā habuit illā: ſed bene noua volūtate id appetit que eſt actꝰ ſecūdus: ⁊ per hoc ſciť qd ſit volūtas antiq̄ ſeu eter, na. pōt. n. capi p actu ꝑ: ⁊ ſic eſt vnū attributoꝝ ipſi deo: q̄ſi poꝰ eiꝰ. alioꝰ pōt capi p actu 2°. ⁊ ſic eſt q̄dā appetitꝰ ſequēs aliquā ꝑordinationē: ſeu ꝑcōceptionē: ſeu ꝑcogni tionē eternā. v. g. Si ſor. p itellectū ordinaſſet ⁊ ꝑcōcepiſ ſet ſe balneari hinc ad. x. ānos. Si. n. veniet decimꝰ annꝰ in quo balneabiť: pōt dici id fuiſſe volūtate antiq̄. Eſt ğ volūtas eterna dei appetitꝰ ſequēs ꝑcōceptionē eiꝰ diui, ni itellectꝰ: ⁊ q꞉ itellꝰ eiꝰ eſt eternꝰ: ⁊ oia itelligibilia in, telligit p ſe: iō ordo ⁊ ꝑcōceptio fuit ab eterno: ⁊ nō p no, uā excitationē. ꝺclatū ē igiť qd ſit volūtas noua ⁊ qd eter na. dꝫ. n. ħ ſuari: qꝛ m̄ltū ꝯfert dicēdis. AVER.

Nos dicimus ꝙ ad hoc rñdenduꝫ eſt duobꝰ modis: quoꝝ primus hic eſt: manifeſtū eſt ꝙ electio cuiuſdā boni rei abſolute ſemper apud eligentem debet eligi: ⁊ q̄libet eligens qui ſic ſe hēt debet ſine dubio continue eligere ⁊ diligere ipſuꝫ ele ctum: niſi quoddam obſtaculum interueniret: aut ꝙ dimitteret euꝫ pro aliquo meliori: ⁊ am bo iſta hic neganda ſunt. ipſi eniꝫ deo obſtacu lum attribuendū nō eſt: ⁊ nulluꝫ melius dicta electione hic ponenduꝫ eſt. ante nāqꝫ ꝓductio nem mundi iuxta ipſoꝝ opinionē nihil erat: qꝺ dicamꝰ ꝙ dimiſit eā pro meliori. imo qꝺ plus eſt poſtq̄ꝫ deus nullū habuit reſiſtēs. opꝫ ergo neceſſario ꝯcedere ꝙ deꝰ ſemp vna ⁊ eadē fuit ſua electio videlꝫ illius qꝺ meliꝰ eſt. ¶ Rurſus ſi deꝰ eligit priuationē mūdi vſqꝫ ad ꝓductiōis exordiū: ⁊ deīde illa electio ceſſata eſt: oportet nos ꝯcedere neceſſario hoc fuiſſe rōne extrinſe coꝝ inducentiuꝫ: aut ex quadam ſuiipſius mu tatione ⁊ ambo iſta ſuperius reprobata ſunt.

Rō. Rō ꝙ rpiť i iferiori- bꝰ melio- ri mō re- perit i ſu- perioribꝰ

Sylls p- bans deū nō potuiſ ſe ꝓducē mūdū in vno tēpo re ꝙ non p alio.

Aduerte

Rō pħo- rum.

Solō rō nis.

Ab eterno nō ꝓcedit nouuꝫ vo lūtate no ua ſed bñ voluntate antiqua.

Alia rō pħoꝝ.

Solō

Nō ē in- cōueniēs mūdū fu iſſe ſub ꝑ uatiōe tpe īfinito vo lūtate an tiq̄: lꝫ eēt incōueni ens volū tate noua

Quid ſit noua vo- luntas.

Volūtas antiq̄ qd ē

¶ Scdʒ vo eſt hoc. manifeſtū eſt ꝙ volūtas eſt deſideratio cuiuſdā agētis erga quādā actióeʒ: ⁊ quādo fit: ceſſat ſine dubio illa deſideratio ꝑducta deſiderando ad actuʒ. ⁊ iſta deſideratio eſt actio equalr̄ de duobꝰ oppoſitis depēdēs.

¶ Unde ſi poneremus quēdā volentē qui vnū duorū oppoſitoꝝ ab eterno retineret: remoueremus volūtatis diffinitionē: ꝓut eādē de natura poſſibilitatis ad neceſſitatis naturā trāſferremus. Volūtas nāqꝫ infinita de natura neceſſariarū rerum pōt reputari. naturales enim res infinite in earum natura nō continuant niſi per accidens. deficit enim interdum: quod in deo benedicto conſiderandum non eſt.

¶ Cū narrauit rñſionē Algaçelis: vult nūc reprobare eaꝫ: ⁊ ꝓ ꝓponit intētionē eiꝰ. d. (Dicimꝰ nos ꝙ ad hoc reſpondendū eſt duobꝰ modis: quoꝝ p̊mus hic eſt.) Nūc exeq̄t̄ de rñſione: ⁊ p̊mo arguit ex dictis. ſcdo ibi (Scdm vo.) adducit ſcdam rōneʒ nouā. Prima itaqꝫ rō ſic cōponit̄.

Ratio Omne bonū eligibile ſimplr̄ ⁊ ſimplr̄ ꝑfectuʒ ex nā rei exñs in ptāte alicuiꝰ agētis per electionē debet eligi ſemper ⁊ poni in eē. Sʒ mūdū ꝓduci eſt bonū eligibile ſimpliciter ⁊ ſimplr̄ perfectū ex nā rei ꝯſiſtēs in ptāte p̊mi motoris: ḡ ſemꝑ debuit eligi ab ipſo deo qui agit per electionē. Maior ꝓſyllogiçat̄ in 2ª figura ſic: qm̄ ſi nō fit: h̄ eſt vel ꝑꝑ aliqḋ ipedimētū: vel ꝓpterea qꝛ ꝑcōcipit maiꝰ bonū qḋ ꝑ vult ponē in eē. Sʒ deꝰ nō pōt ipediri: nec ꝑuidet aliqḋ meliꝰ ante eē mūdi: qm̄ nihil eſt. ḡ in 2ª figura oino eliget̄. huiꝰ ḡ rōnis ꝑ tāgit maiorē. d. quoꝝ p̊mꝰ hic eſt. mānifeſtū eſt ꝙ electio cuiuſdā boni rei abſolute ſemper apud eligētē debet eligi: ⁊ glibet eligēs qui ſic ſe hēt: debet ſine dubio ꝯtinue eligere ⁊ deſiderare ⁊ diligē ipꝫ electū: hec eſt maior vel eiꝰ vtus. deide ꝓbat hāc dicens. niſi quoddā obſtaculū īterueniret: aut qꝛ dimittat euʒ ꝓ aliq̄ meliori. hec eſt q̄ſi maior ꝓſyllogiſmi. deide accipit minorē. d. ⁊ ambo iſta hic negāda ſūt: qḋ ꝓbat. d. (ipſi. n. deo obſtaculū attribuēdū nō eſt.) Et hoc q̄tū ad p̊maʒ ꝑtē. q̄tū ad ſcdam ait. (⁊ nullū melius.) dicta electióe. ſ. mūdi. hic ponēdū eſt nāqꝫ pro qꝛ: ante ꝓductionē mūdi iuxta ipſoꝝ opionē nihil erat. nec meliꝰ. ſ. nec peiꝰ: ꝑꝑ qḋ dicamus ꝙ dimiſerit cā. ſ. electionē pro meliori. ſ. eligenda. deide q̄ſi recolligit vim rōnis. d. (Immo qḋ plus eſt poſtq̄ deꝰ nullū habuit reſiſtens oportet necio ḡ ꝯcedere ꝙ ſemꝑ vna ⁊ eadē fuit ſua electio vʒ illiꝰ qḋ meliꝰ ē). ſ. mūdi. (rurſus. ſi deꝰ.) h̄ arguit 2º in eodeʒ mō ꝑ ⁊ arguit in vi enthymematis: cuiꝰ añs ait. (Rurſus ſi deꝰ eligit ꝑuationē mundi). i. nō eſſe mūdi vſqꝫ id ꝓductionē exordiū. ſ. iſtās initiās eē mundi ⁊ ide poſt id inſtās electio illa. ſ. illiꝰ ꝑuationis fuit ceſſata. i. amota ab ipſo deo eligente. ponit ꝯñs. d. (opꝫ nos ꝯcedere necio h̄ fuiſſe rōne extriſecoꝝ īducētiū). i. īpedimētoꝝ: aut ex q̄dā ſuīpſiꝰ mutatióe. Tūc ab oppoſito ꝯñtl: ſʒ ambo iſta reprobata ſūt: ḡ añs erit deſtructū: qḋ ē ꝓpoſitū: eſt ḡ ſylls hypotheticꝰ: vbi arguit̄ a deſtructione ꝯñtis ad deſtructionē añtis vt vides. (Scdʒ vo eſt h̄.) cōpleto ꝑ mō reprobatióis nūc exeq̄t̄ de 2º quē ꝓpoſuit. Eſt ḡ vtus hꝰ ſcdi modi argumēti ad īpoſē ſic. Si voluntas p̊mi ab eterno deſiderauit gñare mūdū ꝓ iſtāri aliq̄ in īfinitū poſt illā ordinationē: tūc deſtruet̄ diffō volūtatis: qḋ eſt īpoſē. Ad declarationē ꝯñtie ꝑ venat̄ diffōnē volūtatis. deide ponit ſylſʒ hypotheticū vt formā. ibi 2º. (vñ ſi poneremus.) Tertio deducit ꝯſequētiā. ibi. (ꝓ eadē.) q̄tū ad ꝑʳ p̊mo ꝓponit ꝙ ītēdit. d. (ſcdm vo eſt h̄.) Deide venat̄ diffōnē volūtatis ⁊ dicit. (mānifeſtū eſt ꝙ volūtas eſt deſideratio). i. appetitꝰ: ⁊ ꝑ h̄ inuit ꝓpoſituʒ volūtatis. ois. n. volūtas ē appetitꝰ: ⁊ nō eꝯ. Deide ponit d̄ñas ⁊. d. (Cuiuſdā agētis.) Et ꝑ h̄ vult hēre d̄ñaʒ qm̄ appetitꝰ eſt ce māe. vt dicit Auer. ꝑ phy. cō. 81º. ſʒ ille nō eſt appetitꝰ agētis. iō ad d̄ñaʒ illiꝰ dixit agētis: ⁊ dixit cuiuſdā: qm̄ volūtas nō eſt appetitꝰ cuiuſlibet agētis: ſʒ determinati: puta itelligētis: deide explicat aliā ꝯditionē volūtatis. d. (Erga quādā actionē.) Et per hoc q̄ſi inuit ꝓpoſitū volūtatis. Volūtatis. n. ꝓpoſitū ē ſemper tēdere v̄ſus aliqḋ tāq̄ v̄ſus eiꝰ finē. Deide ponit aliḋ ꝓpoſitū. ſ. nata ad moueri per h̄ ꝙ ponit̄ ad actuʒ. vñ dicit: ⁊ qñ fit: ꝓducta. ſ. illa actio deſiderādo ad actū. i. poſita in actū. illa deſideratio ceſſat ſine dubio. Deide ponit 3ᵐ ꝓpoſitū. ſ. indifferēs ad duo oppoſita equalr̄. ⁊ hoc. d. (⁊ iſta deſideratio eſt actio equalr̄ depēdēs). i. indr̄ns in duobꝰ oppoſitis. recolligēdo iſtā diffōnē. dico ꝙ volūtas eſt appetitꝰ agētis itelligētis v̄ſus aliqḋ tāq̄ finē ordinati nata ad moueri illo fine acq̄ſito indr̄ns ad vtrāqꝫ partē ꝯditiōis. hec diffō meliꝰ hēt declarari in 9º metaphy. tex. cō. 3. ⁊. 10. (Vñ ſi poneremꝰ.) Nūc ponit ſyllm̄ in forma dicta. d. (vñ ſi poneremus quēdā volētē qui vnū duorū oppoſitoꝝ ab eterno retineret remoueremus voluntatis diffinitionē. (Prout eādē.) Probat nūc ꝯñtiaʒ. d. (ꝓut eādē de natura poſſibilitatis ad naturā neceſſitatis trāſferremus.) qḋ ꝓbat. d. (volūtas nāqꝫ īfinita de nā neceſſariaꝝ rerū pōt reputari.) cuiꝰ rōnē. d. (naturales. n. res. infinite in earuʒ natura nō ꝯtinuant̄. niſi per accñs. deficiūt eni interdū. qḋ in deo benedicto ꝯſiderādū nō eſt.) Ecce igit̄ ꝯſequentia ⁊ eius probatio.

Dis voluntas eſt appetitus ⁊ nō eꝯ.

Quid eſt volūtas.

Pro intellectu huiꝰ rōnis debes ſcire: vt dcm̄ eſt in ꝑ de celo cō. 138. ⁊ 2º pier. cōmē. 15º. ꝙ natura entis per ſe eſt triplex. ſ. quedā ſm̄ ſe ſemꝑ: quedā ſm̄ ſe nūq̄ que dr̄ ſemper nō ens: ⁊ quedaʒ ſm̄ ſe qñqꝫ ens ⁊ qñqꝫ nō ens. Sicut ſunt res hñtes materiā. vt dicit ibidē. ⁊ per hoc appet dictū eiꝰ hic: volūtas eni cū ſit quedā natura. ꝓut ordinat̄ ad actuʒ dʒ eſſe: aut nā ſemꝑ entis: aut nā ſemꝑ nō entis: aut natura qñqꝫ entis: ⁊ qñqꝫ nō entis: ⁊ nō pōt dici 3ᵐ. qm̄ illa volūtas poſita eſt infinita a parte ante: qḋ eſt contra naturā qñqꝫ entis: ⁊ qñqꝫ nō entis: nec ſemꝑ nō ens: vt pʒ. ḡ eſt nā ſemꝑ entis: ⁊ per ꝯñs tollit̄ diffinitio volūtatis que eſt cū idifferētia ad duo oppoſita. Si. n. voluntas ꝓut ordinat̄ ad actū eſt ſemꝑ ens iā in eius natura eſt ſolū ordinatio ad vnū. ⁊ per ꝯñs nō ē ibi diffinitio nāe volūtatis: qḋ theologi negāt. Et pōt ēt hec rō declari per dicta Auer. in primo celi. cōmen. 128. 134. ⁊. 124. ⁊ in 3º celi cōmē. 52. vñ in cōmē. 128. ait. idē in quo eſt poꝰ ad eē: aut nō eſſe infinita impoſſibile eſt: vt ſit in ꝑterito abſqꝫ futuro: nec in futuro abſqꝫ preterito. cuius rōnē. d. qm̄ infinitū ſimplr̄ comprehendit duo tēpora neceſſario. Mō ſub iſta maiori aſſumat̄ hec minor. ſed volūtas eterna ante inſtans factionis mūdi eſt potētia in tꝑe īfinito ꝑterito. ḡ erit ēt in tꝑe futuro īfinito: ⁊ ſic deſtruit̄ diffinitio volūtatis. Iſta maior declarat̄ ēt aliter in cōmē. 134. ibidē ſic. ⁊ cū poſuerimus tꝑs eē: aut tꝑs nō eē durare in īfinitū nō īuenit̄ tꝑs qḋ dignius ſit ad eſſe magis q̄ ad nō eſſe: aut econuerſo: neceſſe eſt igit̄ vt id qḋ eſt nō ens in tꝑe infinito ꝑterito ſit nō ens ſemꝑ: ⁊ ſilr̄ id qḋ eſt ens in tꝑe infinito ꝑterito vel futuro ſit tale in omnibꝰ tēporibus: qm̄ natura infiniti non magis limitat̄ ad preteritū q̄ ad futurū. ideo vel neutrū erit vel erit in ambobus tēporibus īfinitis. Et tu īſpicias cōmētuʒ. 133. ⁊. 124. ⁊ 3º celi cōmē. 52. qm̄ tibi fit h̄ rō clarior: ⁊ vellē declare hꝰ rōnes plures: ſʒ nō eſt locus

Triplex ē nā entis.

Infinitū nō magis limitatur ad ꝑteritū q̄ ad futurum.

bic.nec tps:ſatis ē mibi expoſuiſſe eas meliori mō q̄ potui ex dictis hui⁹ phī. Et tu vides q̄uo nō ſūt demōſtratiue:imo nec ꝓbabiles:qm̄ tm̄ ex dictis ab eis ꝓcedūt. Uñ theologi dicūt ꝙ volūtas diuina pōt eſſe reſpectu infiniti poſtpoſiti effectus:nō tm̄ ſeqtur ꝙ ſemꝑ:ſed id ſequeret̄ qñ deus ageret ex neceſſitate nature:ꝛ nō ex ordinatiōe ſua ꝛ volūtate ꝛ itellectu. Pō theologoꝝ.

ALGA. DV. III.

Ait algazel rñdēs ꝓ pħis ꝛ redarguēs ſeipſ3. Et ſi forte aliqs diceret ꝙ h̄ eſt falſū māifeſte:qōlibet nāq3 inouatū idiget cā dāte ſibi eē:ꝛ ſic ipoſſe ē inouari aliqđ abſq3 cā iferēte ꝛ dāte eius eē:ſic eſt ſimplr̄ ipoſſe repiri qōdā cauſans cū oib⁹ ſuis cōditionib⁹:qbus cauſa eſt alteri⁹:ꝙ ſuū cauſatū nō repiat̄ imediate:imo nec̄iu3 eſt ꝙ reperiant̄ ꝓut duo relatiua ſūt:ꝛ de nā relatiuoꝝ eſt ꝙ ſint ſilr̄ ꝛ ſemel. Unde poſtq̄ ante mūdi eſſe volēs erat ꝛ volūtas erat ꝛ ꝓportio eoꝝ ad id in quo dirigit̄:ſilr̄ erat ꝛ nullus volēs neq3 voluntas nouiter ortus eſt:neq3 aliq̄ ꝓportio innouata ē:qualr̄ ergo ab ea inouari debet. Nec procedi poteſt puram infinitam priuationē:vl quid ergo ante reſiſtebat dicto proceſſui vt nō ad actum egreſſus eſſet. ergo mundus ab eterno reperitur neceſſario.

¶ Cū reprobauit Alga. ꝛ adduxit motiua pħoꝝ:vult mō adducere vba Alga. illā ſnīa3 ꝯfirmātia:ꝛ p̄ ꝓponit itentionē Alga. d. (Ait Alga. rñdēs ꝓ pħis ꝛ poſt redarguēs ſeipm̄.(Et ſi forte.) Nūc pſequit̄:ꝛ dicit. (Et ſi forte aliquis diceret ꝙ h̄).i. nouū ꝓcedē ab antiq̄ eſt falſu3 manifeſte:ꝛ hec lr̄a d3 legi ſuſpēſiue vſq3 ibi (Nos tm̄ rñdemus.) In 4.° dubio (qōlibet nāq3) ꝓbat id eē falſum di. (Qōlibet nāq3 inouatū idiget cā dāte ſibi eē.) Tūc arguit ꝑ locū a ſili (ſic ipoſſe eſt aliqđ inouari abſq3 cā inferēte ꝛ dāte ei⁹ eē. Sic ē ſimplr̄ ipoſſe repiri qōdā cauſans cū oib⁹ ſuis ꝯditionib⁹ qb⁹ cā eſt alteri⁹ effect⁹ qđ ſuum cātū nō repiat̄ imediate).i. ſine ei⁹ effectu ꝛ ꝑ h̄ vult habere maiorē:ꝛ minor ꝑponebat̄ ꝛ erat:qōlibet nāq3 cātū idiget cā dāte ſibi eē:tūc ſupplēda eſt ꝯ.ſ. ġ ipoſſe eſt eſſe cauſans cū oib⁹ reqſitis ad eādē ſine eius effectu ꝓpo ꝛ adeq̄to. (Immo nec̄iu3.) Hic remouet ſolonē quādā: ꝑt enī negari ſilitudo:qm̄ plus depēdet effect⁹ a cā ei⁹ q̄ eē. ꝛ iō nō pōt eē cātū niſi ſit cā:l3 bñ ecōuerſo. Hāc ſolonē remouet. d. (Immo nec̄iu3 eſt ꝙ repiant̄ ꝓut duo relatiua ſūt.) Hec eſt minor ꝛ ꝯ. Prīa enī ꝑs eſt ꝯ. ſcđa eſt minor. deide accipit maiorē. d. (ꝛ de nā relatiuoꝝ ē vt ſint ſilr̄ ꝛ ſemel) ꝛ ꝑ h̄ remouet̄ ſolo iā dicta:ſi enī ambo ſunt eq̄lr̄ relatiua oīno op3 vt ſilr̄ ſint ꝛ nō ſint:vt ſatis in metaphyſica. (Uñ poſtq̄) hic ponit ꝯnē ꝑncipalē: ꝛ repetit in foīa dubōnis oēs rōnes factas fere. d. (Uñ poſtq̄).ſ. deus añ mūdi eē eēt volēs mūdū ꝓducēr erat volūtas directa ad eē ipſius mūdi:ꝛ ſilr̄ erat ꝓportio eoꝝ ad id in quo dirigit̄:ꝛ nullus volēs erat ſup. ipediēs illū:ita ꝙ nullus volēs ipediēs nouiter ortus eſt:nec voluntas nouiter orta eſt:nec aliq̄ ꝓportio inouata eſt:aut ordinata:qualr̄ ergo ab eo.ſ. deo mundus inouari debet.i. nouiter ꝓcedi debet q̄ſi ipoſſe eſt hoc:nec ſup. debet ꝓcedi poſt purā infinitā priuationē.ſ. ifinitū nō eſſe. Deide tāgit aliā rōnem di. (vl qđ ġ añ reſiſtebat dicto ꝓceſſui vt ñ ad actū egreſſus eēt. ġ mūdus ab eterno repit̄ nec̄io) vt dixi tota hec lr̄a debet legi ſuſpēſiue vſq3 ad 4.m dubiū.

AVER.

Nos dicimus ꝙ oē qđ ꝓ pħis allegamus veriſſimū eſt ꝛ claru3 niſi apud negantē vnam predictarū ꝓpōnum.

¶ Hic Auer. nihil aliđ facit niſi ꝙ auctoritate ſua ꝯfirmat dicta Alga. d. (dicim⁹ nos ꝙ oē qđ ꝓ pħis allegabam⁹:veriſſimū eſt ꝛ claꝝ:niſi apđ aliquē ꝓteruū negantē aliquā illaꝝ ꝑdictaꝝ ꝓpoſitionū) que ponebat̄ in ſyllogiſmis factis.

ALGA. DV. IIII.

Ait Alga. nos tm̄ rñdem⁹ ꝙ ꝓduci aliqđ nouiter āt iq̄ diuina volūtate ñ ꝓpter dictis ꝟbis reprobat̄ ꝓpoſitis ꝛ dicem⁹ ꝙ iuēto agēte ꝑfecto cu3 ſuis oib⁹ ꝯditiōib⁹ op3 ꝙ inueniat̄ ſu⁹ act⁹ ſiue effect⁹:nō ē vera ꝓpō. Op3 nāq3 ꝙ recipiat̄ ex vi ꝯclōnis ſylli:aut ꝙ dicat̄ ꝙ maxia eſt:ꝓbari aūt demōſtratiue negt qa iductiua eſt. Et ſi forte in reb⁹ creatis ſeu cātis ꝯcedēda eēt:in deo forſitan dubitabilis eſſet:ꝛ fortaſſe falſa. Unde ex hoc patet ꝙ maxima eē nō pōt:maxime enī prie cognitiones dicunt̄:ꝛ ſi hec propoſitio ſic ſe haberet conceſſa ergo eſſet ab oibus:qđ eſt falſum.

¶ Sicut dixi nūc reſpōdet argumētis pħoꝝ dictis:ꝛ terminat̄ ſuſpēſio:ꝛ forte lr̄a illa fuit diminuta:ꝛ debebat ei ſuppleri termin⁹ ſuſpēſionis:ſic.ſ.ꝛ ſi forte aliqs dicēt ꝙ eſt falſu3 manifeſte ſup. arguem⁹ ſic ꝯtrū:qōlibet nāq3 ꝛ reliq̄. Et ſi forte lr̄a nō eſt diminuta ꝛ debet hic terminari ſuſpēſio:ꝛ q̄ſi dicat:ꝛ ſi forte dicat̄ ꝙ opio legis ē falſa:manifeſte ꝑꝑ rōnes dictas (nos tm̄ reſpōdem⁹. ꝙ ꝓduci aliqđ nouiter diuina volūtate. Nō ꝓpter dictis ꝟbis reprobat̄ ꝓpoſitis).i. predictis. Et ſtati3 declarat que ꝓpō eſt negāda. d. (ꝛ dicem⁹ ꝙ iuēto agente ꝑfecto cū ſuis oibus cōditionibus:op3 ꝙ iueniat̄ ſuus actus ſiue effectus nō eſt vera ꝓpoſitio) ꝛ per hoc vult negare maiorē ꝛ eius ſilitudinē. (Op3 nāq3) Prepoſita rñſione ſtatim declarat illā. ¶ Ubi debes ſcire ꝙ ꝓpoſitio ꝯcedēda a pħis ē duob⁹ modis:aut hita vi ꝯnis demrātionis:aut qa eſt maxima quā qa auditā ꝯcedit ſtati. Declat ġ ꝙ neutro mō pōt poni dicta ꝓpō quā maior ꝓbabat. d. op3 nāq3 vt illa ꝓpō recipiat̄.i. ꝯcedat̄ ex vi ꝯnis ſylli.ſ. demōſtratiui aut ꝙ illa dicat̄ ꝙ maxia eſt. Declat neutru3 eſſe hoꝝ. d. ꝓbari aūt demōſtratiue negt:qa eſt iductiua.ſ. vlis:ꝛ ꝑmiſſa que tm̄ iductiōe fit nota vt dictū eſt in poſterioribus analeticis:tūc. d. ꝛ ſi ꝓbat̄ iductione forti:ſi in rebus creatis ſeu cātis ꝯcedēda eēt:in deo forſitan dubitabilis eēt:ꝛ forte falſa:ꝛ ꝑ ꝯnſ nō pōt ꝓbari demrātione:deide ꝓbat eā nō eē maximā. d. (vñ ex h̄ patet ꝙ maxia eē nō pōt) qđ ꝓbat. d. (maxie ꝓpōnes dnr̄ ꝑme cognitiones) tūc ꝑ ipoſſe:(ꝛ ſi hec ꝓpō ſic ſe hret).i. eēt maxia ꝑma cognitio. (ġ eēt ꝯceſſa ab oib⁹ qđ falſu3 ē.) Et vis argumēti eſt:oīs maxia ē ꝑma cognitio ab oib⁹ ꝯceſſa. hec ꝓpō ꝑ pħos ē maxia. ġ eſt ꝑͣ cognitio ab oib⁹ ꝯceſſa qđ falſū ē. Duplr̄ ē ꝓpō que a pħis cōcedit̄.

Debes ſcire ꝙ duob⁹ modis hec ꝓpō pōt in deo debilitari:vno mō qm̄ deus eſt agens plene libere ꝛ cōtingenter ad extra:ꝛ tūc quātūcūq3 ſint oia requiſita:ꝛ nihil deficiat:attñ nō ꝓducit:qa nō vult itaq3 illa ꝓpō nō tenet in agētib⁹ volūtate ꝛ itellin. Hec rñſio eſt oīum chrianoꝝ:ꝛ talis rñſio eſt multū apparēs apud me. Scđo pōt debilitari:qm̄ de⁹ eſt agēs ſ͂m modū quē ignoram⁹:vt dicebat Alga. ſupra:ꝛ qa ſic eſt iſta ꝓpō eēt ſimplr̄ negāda i eo:ꝛ l3 ſit ꝯcedēda i reb⁹ nālib⁹:q2 tñ de⁹ Duplr̄ debilit̄ ꝓpō pħoꝝ.

eſt agens ſup nām: ⁊ tali modo ꝙ nobis eſt eius modus agēdi imanifeſtus: ideo hec ꝓpō ē negāda. AVER.

Nos dicimus ꝙ hec ꝓpoſitio aut de ſe nota eſt aut eſt per inductionē pfectam manifeſta: maxime ꝙ cōtrariuꝫ pbari nequit. Et ſi forte aliqs ꝑ quādam phātaſiam eā negauerit vel per neceſſitatē quorūdā pricipioꝝ: nō eſt mirū: multi eniꝫ rudiū antiquoꝝ negabāt motū ⁊ partē cōtinui diuiſibilē: ⁊ ideo phi de talibus nō curāt. ¶ Et tu o frater mi iam audiuiſti phoꝝ verba: ⁊ huius hominis obiectionē in prefato ꝓpoſito: videlꝫ in creatione mundi ⁊ ſentiuiſti philoſophorum robur: ⁊ iſtius hoīs debilitatem.

¶ Deide o frater audi verba huiꝰ hoīs noīe loquentium in ꝓpoſito predicto: ⁊ defenſionem philoſophorum ſuper ea.

¶ Cū induxit argm peripateticoꝝ ⁊ reſpōſionē Alga. vult mō logice ꝯtradicere illi. Ubi debes ſcire ꝙ argm phorū totū firmaꝫ in vna ꝓpōne. ſ. iſta: omne agēs perfectū nō īpeditū hñs oēs cōditiones agendi agit: ⁊ tūc tota ratio phoꝝ ꝓcedebaꝫ: vt vides tota ergo lis eſt de huiꝰ ꝓpōne. an ſit vera. an falſa. ⁊ ſi vera quō ſcimus eā eē veraꝫ: ⁊ ſi falſa nihil iuuat nos. Cui reſpōdet Auerro. di. (Dicimus nos: ꝙ hec ꝓpoſitio aut eſt de ſe nota). i. pma. (aut eſt per perfectā īductionē manifeſta.) Ubi debes ſcire (vt dicit 2° topicoꝝ. cap 4°) ꝙ cū pferꝫ aliqua ꝓpoſitio vlis vel affirmatiua vel negatiua: ⁊ nō daꝫ inſtantia niſi in eo quo ſumus diſputātes: nec eiꝰ aliqua pticularis non eſſe ita poteſt ꝓbari demōſtratione: cōſtruēda eſt. v̄bi. g. ſi dixero. an boni ⁊ mali ſit eadē diſciplina: ⁊ in ꝓbatione illius accipio iſtā: oīs diſciplina eſt vna: tūc tu non debes inſtare per ꝓpoſitionē illā in qua ſumus diſputantes: qꝛ ſic omnis inductio eſſet infirma ⁊ facile poſſemus ei cōtradicere. Dixi aūt ꝙ nec aliqua particularis pōt demōſtratione ꝓbari pro oppoſito vlis: qm̄ adhuc poſſet inductio infirmari. Sunt ergo due cōditiones ad hoc ꝙ inductione probeꝫ aliqua ꝓpoſitio vlis. pma. ꝙ nō debeat dari inſtantia in ꝓpoſitione queſita. ſcda. ꝙ aliqua eius particularis demōſtratione nō ꝓbeꝫ ad ꝯtiam partē illius vlis: defectu ſcde nō eſt iſta inducibilis: oē animal eſt irrationale. hō eſt aīal. ergo hō eſt irrationalis: qm̄ ⁊ ſi nō pōt dari īſtantia in maiori de hoīe: pōt dari particularis: aliqd animal non eſt irrationale: ⁊ declarari per rationē: defectu pme iſta nō eſt īducibilis: omne qd moueꝫ quieſcit: celum moueꝫ. ergo celum quieſcit: vt patet. Applicādo modo ad propoſitū illi ꝓpoſitioni non pōt dari inſtātia in deo: quia iāꝫ in deo facimus queſtionē: nec pōt demonſtrari de deo ꝯtrariū illius ꝓpoſitionis. ergo eſt ſimpliciter ꝯcedenda: ⁊ per ꝯñs inductione eſt per ſe nota: ⁊ hoc dicit maxime ꝙ ꝯtrium. i. ꝯdictorium ꝓbari nequit.

Sed circa huiꝰ rōnē eſt locus qōnis 8° topico. qm̄ vt dr̄ īductio petit. g̃ ꝓqōnes per ſe note nō debēt īductione ꝯfirmari. Ubi debes ſcire ꝙ īductio ⁊ īfert: ⁊ qñqꝫ ꝓbat: īferre enī eſt ꝓpriū argumēto: vt argumētū eſt: vñ īductio ipſa vt qdā argumētū de neceſſitate infert. Sed nō ſemꝑ ꝓbat niſi qñ ſunt pticulares ſeu ſingulares proqōnes eſſentiales de qbus ſit vnū īdiuiduū: vt ſi dicā. hic ignis calefactiuus ⁊ hic. g̃ oīs: qm̄ pma ꝓpoſitio eſt eſſentialis: ⁊ iam ſciunt phi ꝙ oīs ꝓpoſitio eētialis eſt de oībus cōſiliꝰ ſubiectis in ſpecie vera. Inductiō nō tm̄ infert: ſꝫ et ꝓbat quādoqꝫ.

ideo erit vis eius vis demr̄atiōis. Et tūc dico ꝙ īductiō eſt duplex. ſ. dialectica ⁊ demōſtratiua. prima īfert ⁊ nō ꝓbat. 2a infert ⁊ probat. vt pōt colligi 2° phyſi. cō. 80. ⁊ inductio pñs eſt de demr̄atiuis vt vides: ⁊ 2° prioꝝ Auer. declarat tertiā ſpēm īductionis. ſ. demōſtratiue dialectice ⁊ ſophiſtice: vide ipſuꝫ. (Et ſi forte) hic. declarat q̃liter accidit multis negare ꝓpōnes ꝑ ſe notas di. ⁊ ſi forte aliquis per quādā phātaſiā eam negauerit: vel ꝓpter neceſſitatē quorūdā pncipioꝝ que ponūt theologi: quoꝝ vnū eſt: oīa deus ex nihilo fecit ⁊c. nō eſt mirū: cuius cām dicit: multi eni rudiū antiquoꝝ negabāt motū vt parmenides ⁊ meliſſus: ⁊ partē cōtinui diuiſibilem eſſe: imo dixit ꝯtinuū eſſe indiuiſibile: ꝯtra quos Ariſto. fecit librū 6m phyſico. ⁊ ideo phi peripatetici de talibꝰ nō curāt. Deide exclamat q̃ſi omittēdo opionē eius di. (Et tu. ſ. lector. o frater mi iam audiuiſti phoꝝ v̄ba: ⁊ huius hoīs obiectiones in pfato ꝓpoſito videlꝫ in creatione mūdi. ⁊ ſenſiſti phoꝝ robur: ⁊ iſtius hoīs debilitatē.) Deinde exclamat hortādo auditorē ad verba ſequētia. d. (Deide o frater audi v̄ba huius hominis nomine loquentiuꝫ in ꝓpoſito predicto ⁊ defenſiones phorum ſuper ea) Debes ſcire ꝙ theologi dicerent ꝙ inductio debet fieri in indiuiduis eiuſdeꝫ rationis ⁊ ſpecie: ⁊ qꝛ deus ⁊ hoīes ſunt alterius generis: ideo dicerent ꝙ dicta Auer. ſunt volūtarie dicta ⁊ argumētū nihil eſt. Duplex īductio. Pō theologorum.

ALGA. DV. V.

Ait Algazel adhuc dicimꝰ ꝙ ipoſſe eſt mundū eſſe ab eterno: induceret nāqꝫ ad aſſerendū volutiones orbiuꝫ īfinitas in nūero. Et ꝙ eaꝝ vnitates eſſent icōcluſibiles: lꝫ hēant ptes terminatas vt dimidiū ⁊ tertiū: ⁊ quartū: ⁊ cū orbis nāqꝫ ſolis circuit totū mūdū in vno anno. Saturnus v̄o in viginti annis. ergo reuolutio ſaturni eſt tertia decime partis reuolutiōis ſolis. Et iuppiter ſemiſſepte partis reuolutionis ſolis: qꝛ ipē circuit mūdū in duodeciꝫ annis. Uñ ſi mūdus eēt ab eterno eēnt reuolutiones ſolis īfinite. Et reuolutiones ſaturni: tertia decie ptis reuolutionuꝫ ſolis. Siliṙ reuolutiones firmamēti: quaꝝ vna ſit trigīta ſex millibꝰ ānis ſunt īfinite ſicut reuolutiones diurni motus ſunt īfinite: g̃ īfinitū recipit magis ⁊ minus: qd eſt abſurdum.

¶ Quia ꝓpoſuit adducere verba Alga. qui noīe loquētiū arguit ꝯtra mūdi eternitatem: iō hic adducit illa. d. (ait Alga. adhuc dicimꝰ ꝙ impoſſe eſt mūdū eſſe ab eterno) qd ꝓbat vi entimematis. d. nāqꝫ ꝑ qꝛ. hec ꝓpō iduceret ad aſſerendū volutiones orbiū īfinitas in nūero. ¶ Eſt g̃ vis argumēti ꝙ ſi mūdus pfuiſſet ab eterno. oēs reuolutiones oīuꝫ orbiū eēnt nūero īfinite. Et 2° ſeqtur ꝙ eaꝝ vnitates. i. nūeri eēnt icōcluſibiles. i. nō recipiētes cōcluſionē ⁊ nūerū: lꝫ habeāt ptes terminatas. v̄. g. vt dimidiū ⁊ 3m ⁊ 4m. In arabico aūt ſic iacet hec lr̄a. (Eo ꝙ eaꝝ nūeri ⁊ mēſure ſunt ſine fine: lꝫ eaꝝ portiones ſint terminate ad ſe inicē) ⁊ tūc iſta v̄ba ſunt q̃ſi declaratio ꝯñtie iā facte: ⁊ mihi plus placēt. (Et cū orbis) hic ꝓbat id inconueniēs eſſe īpoſſibile: ⁊ v̄tus eius eſt ꝙ eo dato ſequiꝫ vnū infinitū eſſe maius altero ⁊ infinitū recipere maius ⁊ minus. Pro deductione iſtius ſic ꝓcedit: qꝛ pmo ꝓponit declarationem ꝯñtie. ⁊ ſcdo infert ꝯñtiaꝫ. ſcda ibi (g̃ īfinitū) quātuꝫ ad primā partē ait. ⁊ cum orbis. ſ. ꝓprius ſolis circuit totū mūdū in vno āno. dixi de motu ꝓprio. Si mundꝰ fuiſſet ab eterno reuolutiones orbiū eēnt īfinite.

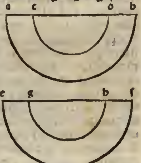
qa de motu diurno nõ eſt ita. Saturn⁹. vo in.zo.ãnis vel
fere. ḡ reuolutio ſaturni eſt tertia decime ꝑtis reuolutio-
nis ſolis. Juppiter ſemiſexte ꝑtis reuolutionis ſolis: quia
ipſe circuit mũdũ in.1z.annis. Tũc recolligit qd vult ha
bere ꝑ h.d. vñ ſi mũdus eẽt ab eterno: eẽnt reuolutiones
īfinite: ⁊ reuolutiões ſaturni tertia decīe ꝑtis reuolutio-
nũ ſolis: ⁊ ſilr reuolutiones firmamẽti.i.8ⁱ orbis: quaꝝ
vna fit.36000. annis ſunt īfinite: ſic̃ reuolutiones diurni
motus ſunt īfinite. (Ergo īfinitũ) nũc īfert īcõueniẽs.d.
(ḡ īfinitũ recipit maius ⁊ minus: qđ eſt abſurdũ.) ꝯñtia
ex dictis iã manifeſta eſt: eo qa reuolutiones oẽs ſunt īfi
nite: ⁊ tñ reuolutiones ſaturni ſũt in minori quãtitate ꝙ̃
ille ſolis ⁊ ille 8ᵉ in minori quãtitate ꝙ̃ ille diurni mot⁹.
Quilibet planetaꝝ mouetur motu proprio. ḡ īfinitũ recipit magis ⁊ min⁹. ℂ Debes ſcire ꝑ ꝙ qlibet
planeta moueť motu ꝑpo a ꝑpo oriẽte ad ꝓpriũ occidẽs
ſupra pũcta ꝑpa ⁊ ꝑ ꝑtes ꝑpas: ⁊ moueť motu cõi.ſ. diur
no q in z4ᵒʳ horis diuoluit totã terrã: mot⁹ planetaꝝ di-
Motus planetaꝝ diuſi ſunt ī q̃titate. uerſi ſũt in quãtitate: qm̃ qdã eſt maior: ⁊ qdã minor. vñ
maxim⁹ eſt mot⁹ octaui orbis: ⁊ poſt illũ mot⁹ ſaturni: et
ſic ſucceſſiue breuiſſim⁹ ẽ mot⁹ lune: vt ſcis. Extimãdũ
eſt ḡ ꝙ vbi ſaturnus ſemel circuit totã terrã: ſol.zz. vici-
bus plus vł min⁹: ⁊ ſic nũerus reuolutionũ ſolis ſũt mul-
to plꝰes ꝙ̃ ſint reuolutiões ſaturni vt vides: ⁊ ſic̃ dico de
ſole ⁊ ſaturno: poſſum dicẽ de alijs. Et quãto plꝰes in nũe
ro ſũt reuolutiones diurni mot⁹ 8ᵉ ſpere: ꝙ̃ reuolutiones
ꝑpe: vt ſcis: ⁊ ꝑ ꝯñs ſi oẽs ſũt īfinite: tũc nũerus reuolu-
tionũ diurni mot⁹ erit maior nũero reuolutionũ ꝑpaꝝ:
⁊ nũer⁹ reuolutionũ ſolis maior erit nũero reuolutionũ
ſaturni: ⁊ qlibet nũerus eſt īfinit⁹. ḡ vnũ īfinitũ eſt mai⁹
Octaua ſpera nõ mouetur alio motu niſi diurno ſꝫ Ariſtotelem. altero. ℂ z° debes ſcire ꝙ apud Ari. 8ᵃ ſpera nõ moueť
alio motu ꝙ̃ diurno: vt dictũ eſt in metaphy. attñ Ptolo
meus ⁊ Alga. ⁊ Aui. ponũt vltra motũ diurnũ motũ ecõ
tra illi: eo qa īuenerũt octauã ſperã ⁊ vltra illaꝫ nonã: vt
patet in libris eoꝝ: ⁊ quõ ſint hec iã vidẽda ſunt in aſtro
nomia modernorum.

AVERROIS.

Nos dicim⁹ ꝙ ſententia horuꝫ verbo-
ruꝫ eſt ꝙ ſi nos imaginaremur duos
motus circulares īter duas extremita
tes vnius tẽporis: deinde imaginare-
mur partem concluſam de quolibet eorũ mo-
tuum inter duas extremitates vnius temporis
erit ꝓportio partis ad partem ſicut totius ad to
tum. Vbi gr̃a. ſi reuolutio ſaturni in quodã ter-
minato tempore: vt dicamus in anno tertiede-
cime partis reuolutionis ſolis in eodem tẽpore
ſiunt: qñ ergo imaginamur ꝓportionẽ ſumme
ſolis reuolutionũ ad ſũmaꝫ reuolutionũ ſatur
ni in vno ⁊ eodẽ tꝑe: oportebit de neceſſitate ꝙ
ſit ꝓportio oĩum reuolutionuꝫ vni⁹ motus ad
oẽs alterius reuolutiones ꝓportio ꝑtis ad ꝑtẽ.
Sed ſi inter duos motus vniuerſales ꝓportio
nõ fuit ꝓut vn⁹ ipoꝝ motuũ eſt in potẽtia: vide
licet qa caret principio ⁊ fine: ⁊ ꝓportio ꝑtiuꝫ
manifeſta eſt: qa in actu: videlꝫ terminato: non
neccio ſequiť ꝙ ſit ꝓportio toti⁹ ad totũ ꝓportio
ꝑtis ad ꝑtẽ vt putãt illi hoies: nulla nãqꝫ ꝓpor-
tio īter duas īfinitas quãtitates reperiť. Unde
ex hoc patet ꝙ id qđ ponebãt phi: videlꝫ ꝙ ſũ-
mus motus ſolis eſt ſine principio ⁊ fine. Et
ſilr ſũmus motus ſaturni: eſt error: oĩno enim
remouent ꝓportionẽ inter ipſorũ motus: qua-
re ex hoc deponimus ipſas duas ſũmas finitas
eſſe ſicut de duab⁹ ꝑtibus. ℂ Hec eſt ſnia hui⁹
hois verboꝝ que ſũmatim cõtinet ꝙ qñ ꝓpor-
tio partiuꝫ ad ꝑtes ꝓportio magis ad minus ſit
ſequiť in genere ꝙ ſit ꝓportio vni⁹ ad alterũ ꝓ-
portio magis ad minus. ℂ Nos vo ſuꝑ hoc re
ſpõdentes dicim⁹ ꝙ hoc ſequiť quãdo ille due
ſũme finite fuerit: ſꝫ ſi ambe vel vna earuꝫ fine
caret nõ eſt dare magis neqꝫ minus: ⁊ poſito ꝙ
ſit ibi ꝓportio magis ad minus: ſeqť illud incõ-
ueniẽs: videlꝫ ꝙ īfinitũ ſit in gñe maius ꝙ̃ īfini
tũ: qđ eſt falſuꝫ.ſ. qñ ſũt due res īfinite in actu:
tũc eni ꝓportio īter ipſas duas res reperiť: ſed
ſi ille due res in potẽtia fuerit nõ eſt ibi dare ꝓ-
portionẽ. hec eſt ſolło huius dubij. ℂ Et eſt no
tãdũ ꝙ ab hac ſołone annihilanť oia dubia ſuꝑ
hoc ꝓpoſitũ aduenientia: quoꝝ difficilius eſt h:
ſi mot⁹ p̃teriti tꝑis īfiniti fuerũt. nullus ergo eo
rũ mot⁹ in p̃ſenti reperiri poterit niſi p̃ceſſiſſent
eũ īfiniti mot⁹: vñ dũ primus nõ ſit vltim⁹ non
erit: ſed vltimus eſt. ergo ⁊ primus. ergo p̃teri-
ti motus finiti ſunt neceſſario. Hoc eſt argumẽ
tũ: ⁊ nos diximus ꝙ hoc ſine dubio ꝯcedẽduꝫ
eſt ab omnibus phis poſito ꝙ motus p̃cedens
ſit neceſſarius ad eſſe ſequentis ⁊ cauſa ipſius:
tũc vo bene dicẽdũ eſſet ⁊ de neceſſitate ꝙ opꝫ
ꝙ cãe īfinite p̃cedant quẽlibet motũ p̃ſentẽ: qđ
eſt falſuꝫ: maxie qa ex h ſequiť īueniri cãtũ ſine
cã ⁊ mobile ſine mouẽte. ℂ Sed qa demr̃atio
cogit phos ponere principiũ mouẽs ab eterno
eſſe qđ principium non habet neqꝫ finẽ: cuius
actio a ſuo eſſe nõ recedit: vñ ſequitur ꝙ ipſius
actio ſit ſilr ab eterno: ſicuti ſuuꝫ eſſe: alioquin
ſua actio eẽt poſſibilis nõ neceſſaria: ⁊ nõ eſſet
primũ principiũ: ⁊ ſi ſic. oporteret ḡ ꝙ actiones
talis agentis ſint abſqꝫ initio ſeu principio ad ſi-
militudinẽ ſui eẽ: q̃re ꝯcludiť ex h neccio ꝙ nul-
la primaꝝ ſuaꝝ actionũ neccia ſit in eſſe ſui neqꝫ
ipſius cã: nulla eni ipſaꝝ actionuꝫ principalr ⁊
per ſe agẽs nũcupari debet: imo eẽ q̃dã eaꝝ añ
aliã eſt per accñs: ⁊ phi non cauẽt ſibi cõcedere
infinitũ ꝑ accñs: non nãqꝫ ipſum negant niſi ꝑ
ſe: imo opꝫ ꝙ ſit hec ſpẽs īfiniti neccio ſequens
eſſe cuiuſdam principij primi ab eterno: ⁊ hoc
tm̃ non reperitur in ſeparatis vel continuis mo
tibus. imo in reb⁹ ẽt in qbus putari põt ꝙ p̃ce-
dens ſit ſubſequẽtis cã: vt dicamus ꝙ hõ gñat
hoiem ſibi ſilẽm: ille eni qui quẽdam hominẽ
gñat eſt alius hõ: vñ opꝫ ꝙ oſtendat ſucceſſiue
ad quoddam agens antiquũ nõ hñs principiuꝫ

⁊ ıͦ gn̄ari hoīez ab alio hoīe ad īfinitū eſt gn̄atio per accn̄s:lꝫ ꝓceſſio ⁊ ſubſecutio fuit prima pars ⁊ ꝑ ſe:q̄ꝛ ſic̄ agens ī principiatū in eē eius ſue actiones fiunt ſine inſtrumēto hēt ſine dubio eſſe ab eterno:ſilr̄ ſue actiōes ī principiāte q̄ ab aliquo inſtr̄o fiūt ſine dubio fiunt ab inſtr̄o pꝛincipiato in eē. ❡ Et q̄ꝛ loquētes opinati ſunt in eo q̄ꝺ eſt ꝑ accn̄s ꝙ ſit ꝑ ſe negāt oēs ſpēs īfinitas abſolute: ⁊ aſſerūt ꝙ ſolo ⁊ cōcluſio eoꝝ eſt neceſſaria. hoc eſt id q̄ꝺ reſpondendū eſt in pꝛedictis verbis huius hominis.

❡ Uult mō Auer. ſoluē rōnes Alga. ꝯ pħos ⁊ ꝓ dat ei viꝫ ⁊ robur. d. dicim⁹ nos ꝙ ſnīa hoꝝ vboꝝ ē ꝙ ſi nos imaginaremur duos motus circulares īter duas extremitates vni⁹ tp̄is. v̄.g. īter pūctū. a. ⁊ pūctū. b. deinde imaginaremur ptē ꝯcluſaꝫ de q̄libet eoꝝ motuū. i. ptē ꝯtētā in q̄lꝫ eoꝝ īter duas extremitates vni⁹ tp̄is. ſ. ꝙ ſit ꝑa ꝑoꝛis. v̄.g. īter. c. ⁊. d. vt in figura per quā volo īntelligere quātitateꝫ vni⁹ totalē ⁊ pticularē: ⁊ per. a. b. itelligo quātitatē totaleꝫ ꝑ. c. d. pticularē:ptis ſit ꝑ vnū annuꝫ gr̄a exēpli. z^a ſit ꝑ medietatē āni. Tūc z^a figura ſit: tunc volo ꝑ iſtā quātitatē aliā alterius mot⁹ eodē mō ſic̄ i illa: tūc ait. erit ꝓpoꝛtio ptis ad ptē: vbi gr̄a. c. d. ad

g. b. ſic̄ toti⁹ ad totū: ſcilꝫ. a. b. ad. e. f. deinde exēplificat. d. vbi gr̄a ſi reuolutio ſaturni in q̄dā d̄terminato tp̄e ſit: vt dicam⁹ ꝙ in āno fuerit iz^c ptis reuolutionis ſolis. i. volo ꝙ. g. b. ſit ſua iz^a ꝓpoꝛtio ad. c. d. qn̄ ḡ imaginaremur pꝛopoꝛtionē ſūme reuolutionū ſolis ad ſūmā reuolutionum ſaturni in vno ⁊ eodeꝫ tp̄e: opꝫ de nec̄itate ꝙ ſit ꝓpoꝛtio oīum reuolutionū vni⁹ mot⁹ ad oēs reuolutiōes alteri⁹ ꝓpoꝛtio equalis ꝓpoꝛtioni ptis ad ptem: ⁊ q̄ſi dicat. q̄lis ꝓpoꝛtio eſt. g. b. ptis reuolutionū oīuꝫ ſaturni ad ptē. c. d. reuolutionū ſolis: talis eſt ꝓpoꝛtio toti⁹ ſūme. e. f. reuolutionū ad. a. b. reuolutionū ſolis ſummā. Tūc arguit ꝙ ſi opīo iſtoꝝ pħoꝝ eēt vera: iſta ꝓpoꝛtio d̄ſtruit̄. d. (Sed ſi īter duos mot⁹ vl̄es) i. totales ꝓpoꝛtio nō fuit: put. i. eo q̄ꝛ. vn⁹ iſtoꝝ motuum imo oēs eſt in po^a: videlꝫ q̄ꝛ carēt pn̄° ⁊ fine: ⁊ ꝑ ꝯn̄s illi mot⁹ totales nō ſūt ꝓpoꝛtionales: ⁊ ꝓpoꝛtio ptiū manifeſta eſt: q̄ꝛ ī actu: videlꝫ terminato: vult dīc ꝙ ſi īter illos totales mot⁹. ſ. ſaturni ⁊ ſolis non erit ꝓpoꝛtio ⁊ īter ptes illoꝝ: ita. ſ. ptiū mot⁹ ſolis ⁊ mot⁹ ſaturni tūc deſtruit̄ ꝓpoꝛtio dicta: q̄ꝛ nō nec̄io ſequit̄ ꝙ ſit ꝓpoꝛtio toti⁹ ad totū eq̄lis ꝓpoꝛtioni ptis ad ptē vt putāt illi hoīes: vult dicē ꝑipatetici. ꝙ aūt īter illos mot⁹. ſ. totales ſaturni ⁊ ſolis nulla ſit ꝓpoꝛtio ꝓbat. d. nulla nāꝙ ꝓpoꝛtio īter duas īfinitas quātitates repit̄. Deīde ex h̄ ꝯcludit errorē pħoꝝ. d. vn̄ ex hoc pꝫ ꝙ id q̄ꝺ ponebāt pħi. ſ. ꝙ ſūm⁹. i. totalis mot⁹ ſolis eſt ſine pn̄° ⁊ fine: ⁊ ſilr̄ ſūm⁹ mot⁹. i. totalis mot⁹ ſaturni: eſt erroꝛ. oīno eni remouēt ꝓpoꝛtionē īter ipſoꝝ mot⁹. Quare ex h̄ ponim⁹ ipſas ſcdas ſūmas. i. quātitates totales eē finitas: ſic̄ de duab⁹ ptib⁹ ſup. dicebat̄. Deīde ſūmatiꝫ ponit ſnīaꝫ hui⁹. d. Hec eſt ſnīa vboꝝ hui⁹ hoīs q̄ ſūmatim ꝯtinet ꝙ qn̄ ꝓpoꝛtio ptiū ad ptes ſit ꝓpoꝛtio magis ad min⁹ ī ſeq̄t̄ in gn̄e. i. in ipſis totis ꝙ ſit ꝓpoꝛtio vni⁹ ad alteꝝ ꝓpoꝛtio magis ad min⁹. (Nos aūt) Cū adduxit arg^m Alga. ⁊ ei dedit viꝫ vult mō diſſoluē ipm ⁊ dic̄. nos v̄o ſup h̄ rn̄dem⁹: ꝙ h̄ ſequit̄ qn̄ ille due ſūme. ſ. ille due totales q̄ntitates amboꝝ motuū: finite fuerit ſi ambe vl̄ vna eaꝝ fine caret: nō eſt idest nō ꝯtigit dare magis neqꝫ min⁹. Eſt ḡ vis ſolonis. illa ꝓpō. q̄lis eſt ꝓpoꝛtio ptis ⁊c̄. itelligit̄ qn̄ tota ſūt finita ⁊ ptes ſilr̄. (Et poſito) hic q̄ſi dat aliā ſolonē. d. ⁊ poſito ꝙ ſit ibi ꝓpoꝛtio magis ad min⁹ ſic̄ ꝙ ſequat̄ id icōueniēs: videlꝫ ꝙ īfinitū ſit in gn̄e. i. ī toto ſit mai⁹ q̄ꝫ īfinitū: q̄ꝺ ē falſuꝫ: dico ꝙ h̄ ē veꝝ. ſ. qn̄ ſūt due res īfinite ī actu: tūc eni repit̄ ꝓpoꝛtio īter ipſas duas res actu: ſꝫ ſi ille due res in po^a fuerit nō erit ibi dare ꝓpoꝛtionē. h^c eſt ſolo huius dubiꝫ. Et h̄ ſolēt dicē ſophiſte nr̄i tp̄is: tp̄s reuolutionū ſolis cōtinue q̄ꝺ eſt vel erit infinitū: eſt maius tēpoꝛe ſaturni quod eſt vel erit infinitum: nunquā fuit vel erit vel eſt: ita ꝙ īfinitū tēpus ſolis ſit mai⁹ īfinito tp̄e ſaturni. Sed iſte ſūt truffe vt ſcis apud peripateticos. (Et eſt notādū) ſoluta iſta. q. accedit ad ſoluēdū aliā. q. ⁊ p̄mo ꝓponit habitudinē huius ad illā. d. ⁊ eſt notāduꝫ ꝙ ab hac ſolone annihilant̄ oīa dubia ſup h̄ ꝓpoſito aduenientia. Deīde ponit id. d. quoꝝ difficilius eſt h̄: ſi motus p̄teriti tp̄is īfiniti fuerint. nullus ḡ motus eoꝝ in p̄ſenti reperiri poterit niſi p̄ceſſiſſent eū īfiniti motus: tūc arguit per regulā peripateticā ſcd̄i metaphyſice: vn̄ dum primus non ſit vltimus nō erit. ecōtra. ſed vltim⁹ eſt: q̄ꝛ tēpus q̄ꝺ eſt p̄ſens eſt. ḡ ⁊ p̄mus. ḡ p̄teriti mot⁹ ſunt finiti nec̄io. h̄ eſt argumētū. (Et nos) hic ſoluit arg^m iſtud di. ⁊ nos dixim⁹ ꝙ hoc ſine dubio ab oīb⁹ pħis ē ꝯcedēdū. ſ. ꝙ ſi p̄mū eſt ⁊ vltimū. ⁊ eꝯ. poſito ꝙ mot⁹ p̄cedēs ſit neceſſari⁹ ad eſſe ſequētis ⁊ cā ipſius: vult dicē ꝙ ꝓpō illa ſcd̄i metaphyſice itelligit̄ in eſſe oꝛdinatis: qn̄. ſ. p̄mum eſt cā vltimi ⁊c̄. Tūc eni ſi eēt oꝛdo eēntialis ⁊ mot⁹ ante eēt p̄cedens in īfinitū: bene dōm eēt ⁊ de neceſſitate: ꝙ opꝫ ꝙ cāe īfinite p̄cedāt quēlibet motū p̄ſteꝫ: q̄ꝺ eſt falſuꝫ: maxime q̄ꝛ ex hoc ſequit̄ iueniri cātū ſine cā ⁊ mobile ſeu mot⁹ ſine mouēte: ⁊ iſta ꝯn̄tia fuit dicta z° metaphy. vbi declat̄: ⁊ q̄ꝛ oīa eſſent mediate: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nulla prima. ḡ oēs cauſate ſine cā. (Sed q̄ꝛ demr̄atio) hic vult ponere motiuū pħoꝝ ad ponēdū p̄mū motū eternū. d. ſꝫ q̄ꝛ demr̄atio. ſ. poſita in 8° phyſi. ⁊ rememoꝛata in iz° p̄me phīe cogit pħos ponē p̄mū pn̄^m mot⁹ ab eterno eē q̄ꝺ nō hꝫ pn̄^m nec finē: cui⁹ actio ab ipſo nō recedit: ꝑꝑ q̄ꝺ ſequit̄ ꝙ actio ipſius ſit ſilr̄ ab eterno ſic̄ ſuū eē: aliogn ſua actio eēt poſſia non nec̄ia: ⁊ nō eēt p̄mū pn̄^m: ⁊ tūc concludit di. ⁊ ſi ſic. ſ. ſit ꝙ nō ſit ſine actione: opꝫ ꝙ actiones talis agētis ſint abſqꝫ initio ſeu p̄ncipio ad ſilr̄itudinē ſui eſſe. ❡ Sed circa hoc ſunt duo vidēda. p̄mo de demr̄atione Ari. in 8°. qm̄ videtur cōmitti circulus. z° de rōne Auer. hic: qm̄ videt̄ facilis ⁊ nulli⁹ neceſſitatis adeo ꝙ deridēt illā theologi. quātū ad p̄mā ptē: vt viſuꝫ eſt in 3° caplo de ſuba oꝛbis. demōſtratio Ariſto. in vltimo octaui. ⁊ in iz° metaphy. tex. cō. 41. ſuſtinet̄ in duab⁹ ꝓpōnib⁹: q̄ꝝ p̄ma eſt: oīs virtus in coꝛpe eſt finita in tp̄e: p̄mus motoꝛ non eſt īfinitus in tp̄e. ḡ p̄mus motoꝛ nō eſt v̄tus in coꝛpe: maioꝛ eſt manifeſta: minoꝛ aūt iteꝝ: qm̄ mouet ꝑ īfinitū tp̄s. iſta ḡ fuit demōſtratio Ari. videt̄ ḡ ꝙ hec d̄mr̄atio cōmittat circulū: qm̄ Auerro. ꝓbat motoꝛē eternū eē ſepatū ꝑ motū eternum eſſe: ⁊ ꝓbat motū eternū eſſe per motoꝛē eternū eē. ergo d̄mr̄atio circularis. ❡ Ad iſtā q̄ōnē oſ̄dit Auer. 8° phy. cōmē. 50. ⁊. 53. ꝙ demr̄atio ꝓbās p̄^m motoꝛē eē ſepatū ē demr̄atio: q̄ꝛ. d. eē tm̄. Demr̄atio v̄o ꝓbās motū eternū eē: ē d̄mr̄atio ꝑꝑ q̄ꝺ dicēs cāꝫ: ⁊ ſic nō icōueīt cōmitti

Dubiū

Demſtratio ꝓbās p̄mū motoꝛē eē ſeparatū ē d̄mſo q̄ꝛ d̄mſo aūt ꝓbās motū eternū eſſe eſt ꝑ quid.

Duplx ē actio pmi motoris ſm theologos.

circulus in diuerſis gñibus demrationis:vt dictuʒ eſt in poſterioꝛib⁹. Quātū ad ſcdaʒ rñdēt theologi ꝙ duobus modis eſt actio pmi motoris:vna eſt extrinſeca ab eius eſſe:ꝛ iſta eſt ſimplr ꝯtigens:ſic mouere:mouet enī deus mere ꝯtingēter ꝯtigētia diffinita in poꝛib⁹.ſ.ꝙ nō eſt neceſſariū nec impoſſe. Alia eſt extriſeca per eius eēntiā:vt int⁹ ei⁹ per ſubaʒ ꝓpriā:ꝛ hec eſt ſimplr necīa ꝛ ſempiterna:ꝛ ſic icōueniēs Auer. eſt ſimplr in ſe necīuʒ:ʒ reputeē icōueniēs ab eo. Ut ḡ videaē rō Auer. debes ſcire ꝙ

Bonū ꝑ ꝑticipatione differt a bono ꝑ eſſentiā.

bonū ꝑ ꝑticipationē dr̄ a bono ꝑ eēntiā ꝙ neceſſitatem eius hēt a bono ꝑ eſſentiā. Oꝫ enī aq̄ cōicet ei⁹ ꝑfectionē coꝛꝑibus gñabilib⁹ ħ eſt necīū ꝛ ei mere nāle:ſed nō per eēntiā:ſed ꝑ ꝑticipationē pmi entis boni ꝑ eēntiaʒ:vnūqdqʒ enī cōicat ſuū eſſe quātū pōt nālr ꝑ ꝑticipationem primi entis:iō nāliꝰ eſt ꝑ cōicare eſſe reb⁹:ꝗ̄ reb⁹ gñabilib⁹:cū ꝑ id inſit ꝑ eēntiā alys rōne pmi. Ex ħ arguiē:

Ratio Auerro.

oē id qd̄ ieſt alicui ꝑ eēntiā:ꝛ ita nāle ꝙ nālius ſibi ieſſe nō pōt:eſt ſimplr neceſſariū:ſed cōicare eē reb⁹:ieſt deo per eēntiā:ꝛ ita nāle ꝙ nālius ei ineſſe nō pōt.ḡ mere neceſſario ſibi ineſt:ꝛ per ꝯñs cū deus nō poſſit cōicare eſſe niſi motu.ḡ mouere eſt actio ſimplr deo necīa. Et ꝑ hāc rōnē Auer. rō hēt vim. Si deus eēt ſine hac actione eēt ſine actione ſibi nāliſſima ꝛ ſibi ꝓpria:ꝛ per ꝯſequēs eēt valde imꝑfectus:ꝛ ſic rō Auer. hic hēt vim. Alias rōnes

Confutatio rōnis.

poſui in qōne de īfinitate dei quas videas. ¶ Debes ſcire ꝙ iſta rō nō ꝯcludit apud nos chꝛiſtianos:qꝛ ꝛ ſi de⁹ eſt agēs ꝑ eēntiā:qꝛ tñ agit per intellectū ꝛ volūtatē:iō agit quantū vult:nō q̄tū pōt:ꝛ ſic argᵐ iſtud nihil eſt ꝯ nos. (Quare cōcludit) ħ vult ꝯcludere iteꝝ ſol. ſub alia foꝛa di. q̄re ꝯcludiē ex ħ necīo ꝙ nulla pmaꝝ actionuʒ necīa ſit in eē ſui:neqʒ ipſi⁹ cā. cuius rōnē dicit:nulla enī ipſaꝝ actionū pncipalr ꝛ ꝑ ſe agēs nūcupari debet:ꝛ ꝑ ꝯñs nō

Duplex expō.

eſt agēs ipſius. ¶ Debes ſcire ꝙ iſte text⁹ pōt duob⁹ modis itelligi:hēt enī deus multas actiōes.ſ. mouere orbeʒ ꝓpriū:ꝛ mouere alios orbes:ꝛ itelligē res:ꝛ ſeipʒ:ꝛ alia.ꝛ tūc pmus modus eſt ꝙ lʒ deus hēat multas actiones:attamē nulla eſt necīa ſibi ita ꝙ ſit agēs eaꝝ:vt inſtrm vel cā principalis:ꝛ hic modus eſt verus. Et pōt itelligi qꝛ deus mouet orbeʒ vnico motu totali diurno ſempiterno qui eſt maxie ꝓprius ei in quo ſunt plures reuolutiones particulares diurne:ꝛ tunc erit ſenſus:ꝙ lʒ deus moueat multis actionibus.i. reuolutionibus partialibus:attamē nulla illarū eſt cā eſſe dei:nec necīa pro eius eē:lʒ aggregatū ex illis ſit ꝓpria actio pmi motoris (vt dictū eſt) ꝛ hec expoſitio eſt plus ꝯſona v̓bis ſequētib⁹. (Immo eſſe q̄dā) nunc colligit ſol. di. Immo eē q̄dā eaꝝ an̄ aliaʒ eſt ꝑ accñs:ꝛ phi nō cauēt ſibi ꝯcedē īfinitū ꝑ accñs:nāqʒ ꝑ gñ nō negant ipm niſi ꝑ ſe:ꝛ per hoc habeē ſol̄o ad argᵐ Alga. adduxit enī Alga. ꝙ ſi mot⁹ eēt ſempitern⁹ tūc daret īfinitū:cui Auerro. rñdet:ꝙ hoc nō incōuenit ꝑ accidens ꝛ in accidētalr ordinatis:vt dictū eſt in 5° phyſico.

Dat īfinitū per accñs.

com. 13°:ꝛ in 8° phy. cō. 15° ꝛ 47°:ꝛ ex hoc apparet ꝙ ſcdꝰ modus exponēdi eſt melioꝛ vt vides in verbis iſtis. (Immo opʒ) hic ꝓbat neceſſitatē huius ſol. di. imo opʒ ꝙ ſit ħ ſpēs īfiniti necīo ſequēs eſſe cuiuſdam pncipy pmi ab eterno:ꝛ addit ꝙ hoc nō tm̄ reperiē in ſeparatis motib⁹ vel cōtinuis.i. ꝛr̄libus:imo reperiē in reb⁹ etiā in qb⁹ putari pōt ꝙ ꝑcedēs ſit ſubſequētis cā qd̄ ꝓbat. d. vt dicamus ꝙ hō gñat hoiem ſibi ſilem:ille enī qui quēdā hominē gñat eſt alius homo:vñ opʒ vt oſtendat.i. deueniat ad quoddā agēs:ſm quādā ſuboꝛdinationē antiquaʒ nō hñs pa⁹:ꝛ iō gñari hoiem ab hoīe in infinitū eſt gñatio per accñs:ʒ ꝑceſſio ꝛ ſubſecutio fuit pma pars.ſ. genita ꝛ per ſe ab eterno.ſ. cuiuſdā coꝛpoꝛis eterni:cuius rōnem dicit:qꝛ ſicut agēs in pncipiatū.i. in cauſatū:in eſſe cuius ſue actiones fiunt ſine inſtrumēto:habet eſſe ab eterno: ſimile eſt ꝙ ſue actiones impꝛicipiate que fiunt ab aliq̄ inſtrō:fiunt ab inſtrō pncipiato in eſſe. ¶ Debes ſcire ꝙ virtus huius eſt:ꝙ ſicut actiones dei que ſunt ſine iſtrō vt ſunt int⁹:ſunt eterne ab agēte incauſato euenietes: ſic per ꝯ̄riū actiones ꝓuenientes noue mediāte inſtrō ſunt ab inſtrō cauſato ꝓueniētes:qd̄ inſtrm ꝓuenit ab alio inſtrumēto vt vides. (Et qꝛ loquētes) hic ponit cām erroris loquētium ſue legis:ꝛ qꝛ loquentes opinati ſunt in eo qd̄ eſt per accidēs:ꝙ ſit per ſe:ideſt qꝛ non diſtiguūt iter

Error loquentiuʒ ſue legis.

infinitū per accñs ꝛ per ſe:negant abſolute.ſ. ſimplr ſine diſtinctione oēs ſpecies infinitas:ꝛ aſſerunt ꝙ ſolutio eorū ad argumēta peripateticoꝝ eſt neceſſaria:ꝛ ꝯcluſio.i. demrātio eoꝝ eſt firma:addit ꝙ hoc eſt id qd̄ reſpondēdum eſt in predictis verbis huius hominis:ꝛ ſic apparet qualiter Auerrois tribus modis ſoluit argumentum Algaçelis.

ALGA. DV. VI.

At Algazel. ꝛ ſi foꝛte hic eſt ſophiſticatio:videlʒ i eo qd̄ dicūt ꝙ mot⁹ ſūt ſūme vnitatū:ꝛ rō huius eſt:qꝛ he reuolutiones ſūt priuatiue:id enī qd̄ ꝑceſſit finitū ē:id v̓o qd̄ vēturū eſt nōdū egreſſū eſt ad eē:ꝛ ſūme itelligunē de pn̄tib⁹ entib⁹:qd̄ hic nō reperiē.ſ. nulla ſūma ꝑſens. ¶ Nos ad hoc dicim⁹ ꝙ nūerus dr̄ necīo ad par ꝛ diſpar: qualrcūqʒ ſit nūerus:videlʒ ꝑſens aut priuat⁹: vnde ſi ponam⁹ quēdā numerū opoꝛtebit nos cōcedere ꝙ nō euadet qn ſit aut par aut diſpar: qualrcūqʒ ille nūerus ponaē:videlʒ in actu vel in mēte quo poſito itērio nāqʒ oimode ſaluaē.

¶ Hic vult inducere Alga. reſpondenteʒ pro phis ꝛ ipſos redarguentē:ꝛ dicit. ait Alga. ꝛ ſi foꝛte hic eſt.i. induciē ꝑ reſpōſione ꝙ in illo argumēto eſt ſophiſticatio:videlʒ in eo qd̄ dicūt ꝙ motus ſunt ſumme vnitatū.ſ. ꝙ ex motibus ꝑteritis ꝛ futuris ſit nūerus totalis:hec enī ꝓpoſitio eſt ſophiſtica:qꝛ eſt falſa:ex eis enī nō fiunt numeri:cuius rōnē dicit:qꝛ he reuolutiones ſūt priuatiue.i. nō entes:id enī qd̄ ꝑceſſit finitū eſt.i. ꝑteritus motus nō eſt:id v̓o qd̄ vēturū eſt nōdū egreſſum eſt ad eſſe.i. nōdū reperiē. Modo recolligit qualiter debet intelligi vis argumēti.ſ. ꝙ ille ſumme.i. illi numeri totales reuolutionuʒ.ſ. ſolis ꝛ octaue ſpere intelligunē de ꝑſentibus entibus.i. exiſtentibus in rerū natura:qd̄.i. que res hic nō repiē.ſ. nulla ſūma pn̄s.i. nullus nūerus reuolutionuʒ actu reperiē. Et debes ſcire ꝙ per hec vult hēre hāc ſolonē.ſ. ꝙ illa ꝓpoſitio:qualis eſt ꝓpoꝛtio ꝑtis ad partē talis tot⁹ ſūme ad totā ſummā:debet itelligi de ſūmis ꝛ totis actualib⁹ ꝑſentibus:ꝛ nō in potētia: cuiꝰ ſunt motus qui non ſunt actu:ſed cōtinue hñt eſſe actu permixtuʒ po° vt ſcis. Alr pōt exponi:vt dicam⁹ ꝙ ſūme.i. tota ſunt illa que fiūt ex ꝑtibus entibus:iō ex nō entibus nō fit aliqd̄ totū:ꝛ quia motus nō hēt partes entes:iō nō pōt eē ſūma:ꝛ tūc dicamus ꝙ rñſio eſt ꝙ argumentū loquētiū ſupponit falſuʒ: ſupponit enī reuolutionū ſaturni aggregatū eē qddā totū:qd̄ negaē:ꝛ ſic ō illis ſolis:ꝛ ambe iſte expōnes pn̄t eē ad v̓ba:attñ videē mihi ꝙ Auer. itelligat vere ſcdaʒ expoſitionē:qꝛ v̓ba ſequētia oſtēdūt eam. (Nos ad hoc) hic vt mihi videē remouet expoſitionē ꝓut fuit ſcdo modo expoſita:ꝛ ſylls ſic cōponiē:oē ens:qd̄ eſt par vel ipar eſt qddā totū:ꝛ quedā ſūma totalis:ſed oīs numerus ſiue ſit actu ſiue in po° eſt par vel ipar. ḡ oīs nūerus ſiue in actu

ſiue in po' eſt q̃dam totū: τ per ꝯñs remota ē hec euaſio
data: maior nō ponit̃ i lr̃a: ſʒ ē mãifeſta ꝑ ſe: minor ṽo po-
nit̃ τ dicit: nos ad h̃ dicam' ꝙ numerus dr̃ nec̃io ad par
τ diſpar qualitcūq; ſit nūerus videlʒ ꝑiens aut ꝑuat'.i.in
po': vñ ſi ponam' quēdã numerū: opʒ nos cōcedē ꝙ nō
euadet: quin ſit aut par aut diſpar: qualitcūqʒ ille nūerus
ponat̃ videlʒ in actu vl' in mēte: quo poſito itentio nãq;
oimode ſaluat̃. ecce qūo poſuit maiorē tm̃. AVER.

Nos dicimus ꝙ iſta verba bene eēnt
vera ſi ſermo dirigeret̃ erga id qd̄ hʒ
principiū extra aiaʒ vt in aia: videlʒ ꝙ
indicatio itellectus in eo vtrūʒ ſit par
vel diſpar qñ reperit̃ vel qñ caret eſſe verificat̃.
ſed ſi ſmo fuerit de eo qd̄ tm̃ in potẽtia repit̃ vi
delʒ qd̄ nō hẽt principiū neqʒ finē: tunc ille nūe
rus nō poterit denoiari vtrū ſit par vl' diſpar: id
eni qd̄ eſt in potẽtia: de natura priuari pōt repu
tari: τ hoc eſt id qd̄ itẽderūt ꝑhi qñ dixerunt ꝙ
reuolutiones preteriti tẽporis τ futuri priuate
ſunt. Tādē dicim' ꝙ ſnia huius eſt ꝙ q̃libet
denoiatum in ſumma terminata habente princi
piū τ finē aut denominat̃ ſic ꝓut hẽt principiū
τ finem extra aiam: aut prout eſt tm̃ in aia: ſed
ſi fuit totū in actu τ terminatū in tẽpore preteri
ti in aia vel extra aiam: τ tūc ſine dubio aut eſt
par aut diſpar: veruntamē ſi illa ſūma fuerit iter
minata extra aiam: tunc ṽo non pōt terminari
niſi ꝓut eſt in aia. Anima nãqʒ non pōt aliquo
modo imaginari id qd̄ eſt infinitūʒ in ſuo eſſe:
vnde hoc modo bene poteſt denominari ꝙ eſt
par vel diſpar: ſed inquantū eſt extra aiam de h̃
noiari non pōt. Similr̃ id qd̄ predictū fuit po-
ſito ꝙ tm̃ fuerit in potentia extra animã: videlʒ
ſi priuatio non pōt etiã denoiari. vtrū ſit par vl'
diſpar: ſcilʒ dū in actu nō eēt: videlʒ ꝙ haberet
principiū τ finem. ¶ Patet ergo ex iſtis ꝙ nul
lus mot' pōt dici totū neqʒ ſūma.ſ. ꝙ ſit princi
piatus neqʒ finitus niſi ꝓut in aia ſumptus fue
rit: ſicut de tp̃e τ de motu circulari.ſ. ꝙ nō pñt
denoiari de pari vel diſpari niſi ꝓut ſumuntur
in mēte: τ cã huius erroris eſt: ꝙ qñ q̃dam res
fuerit in aia cū q̃dã denoiatione putant ipſi ꝙ
poſſit extra aiam in eodē modo ſumi: τ q̃a nul
lum preteritū pōt ab aia cōcipi niſi finitū opina
tur ꝙ q̃lʒ preteritū ſic ſe hẽre debeat ex̄ aiam:
τ q̃a id qd̄ vẽturū eſt in ꝯceptu itellc̄s ifinitū idi
cat: videlʒ ptē poſt partē opinat' eſt plato τ ei'
ſequaces ꝙ poſſe eſt reuolutiones orbiū ꝓcedi
ifinitū in futuro: τ iſta idicatio eoꝝ ſine dubio
ꝓcedit a phãtaſia nō ab itellc̄u.ſ. nō ē dm̄ſatiua.

¶ Hic vult Auer. quodãmō defendē rñſionē quaʒ Alga.
deſtruxit τ ait. dicim' nos ꝙ iſta ṽba bñ eēnt vera: ſi ſer-
mo dirigeret̃ erga id qd̄ hẽt pn̄ ex̄ aiam: vt in aia.i. quē
admodū i aia: τ exponit h̃.d. videlʒ ꝙ idicatio itellc̄s i eo
vtrū ſit par vel diſpar qñ reperit̃.i. qñ eſt: vl' qñ caret eē:
ideſt qñ nō eſt. v̄ificat̃.i. hẽt aliqd̄ cui rñdeat ex ꝑte rei.
Mihi vr̃ ꝙ iſte locus pōt duob' modis itelligi: vno mō
vt itelligam' ꝙ maior.d. oē ens par vel ipar eſt totū: pōt
itelligi de ente cui' pn̄ eſt ex̄. Vel pōt referri h̃ ad mi-
norē: vt dicam' ꝙ nūerus eſt par vel ipar de nūero: cui'
pn̄ eſt ex̄: τ ſcd̄o mō vr̃ magis mihi ꝑꝑ ṽba ſequētia.iō
ait. ſed ſi ſermo fuerit de eo qd̄ tm̃ in potẽtia reperit̃.i. ſi
minor itelligit̃ de nūero in potẽtia: videlʒ qd̄ nō hẽt pn̄
neqʒ finē: tūc ille numerus.ſ. in potẽtia nō poterit deno-
minari: vtrū ſit par vel diſpar: id eniʒ qd̄ eſt in po' de nã
priuatiui pōt reputari: τ hoc eſt id qd̄ itẽderūt ꝑhi qñ di-
xerūt ꝙ reuolutiones ꝑteriti tp̄is τ futuri ꝑuatiue ſunt.
¶ Debes ſcire ꝙ nūerus in po' nō pōt dici par nec ipar:
qm̄ par vel ipar ſunt accñtia nūero iquãtū eſt in reꝝ nã
actu. (Tādē dicim') hic vult colligere qualr̃ pōt verifi
cari ꝙ numerus ſit par vl' ipar: τ vr̃ mihi ꝙ trib' modis:
vno mō in re: qñ.ſ. in re ſunt res numerate actu entes: ſic
ſunt lapides actu nūerati. Scd̄o mō qñ ſunt in re actu τ
in aia actu. Et tertio modo quãdo ſunt in re in potẽtia et
in aia actu. Duo primi modi ſunt numeri qui reperiunt̃
in reb' ꝑmanẽtibus. Tertius modus reperit̃ in reb' ſuc
ceſſiuis in po'. Dicit ḡ. tādē dicamus ꝙ ſnia huius eſt ꝙ
q̃libet denoiatū in ſūma terminata.i. q̃dã totū habẽs
pn̄ τ finē: aut denoiat̃ ſic ꝓut hẽt pn̄ τ finē ex̄ aiaʒ: aut
ꝓut eſt tm̃ in aia: ſed ſi fuit totū in actu τ terminatum in
tp̄e preteriti in aia vel ex̄ aiaʒ: tūc ſine dubio aut eſt par
aut diſpar: τ ꝑ hoc innuit duos p̄mos modos: deinde innuit
tertiū dicēs: ſed ſi illa ſūma fuerit interminata ex̄ aiam
qd̄ eſt ens in po' τ nō actu: tūc nō pōt terminari niſi ꝓut
eſt in aia: cuius rōnē dat dicēs aia nãqʒ pōt aliquo modo
imaginari id qd̄ eſt infinitū in ſuo eē: τ per ꝯñs ſibi dare
numerū: alia lr̃a hẽt. aia nãqʒ nō pōt aliquo mō imagi-
nari id qd̄ eſt infinitū in ſuo eſſe. Et tūc vult dicere ꝓut
eſt infinitū: bene tñ vt eſt finitū: deinde recolligit totum
hoc dicēs: vnde hoc modo bñ pōt denoiari ꝙ eſt par vel
diſpar.ſ. prout hẽt eē in aia: ſed inquãtū eſt extra aiaʒ de
hoc denoiari nō pōt: cū id ſit infinitū: ſilr̃ id qd̄ ꝑdictum
eſt: poſito ꝙ tm̃ fuerit in potẽtia ex̄ aiaʒ: videlʒ ſi ꝑuatio:
ideſt poſito ꝙ nullū hēat eē ac ſi eēt ꝑuatio: nō pōt etiaʒ
denoiari vtrū ſit par vel diſpar.ſ. duʒ in actu nō eſſet: vi-
delʒ ꝙ hẽret pn̄ τ finē.i. non pōt denoiari par vel ipar:
ſiĉ nec hēs pn̄ vl' finē: ex his voluit hẽre tres modos iā
dictos. (Patet ḡ ex iſtis) Nūc ꝯcludit q̃dã correlariū
di. patet ergo ex iſtis ꝙ nullus motus pōt dici totū neqʒ
ſūma.i. totū qd̄ ſit ꝑncipiatū vel finitum niſi ꝓut in aia
ſumptus fuerit: ſicut de tp̃e τ de motu circulari.ſ. ꝙ non
pñt denoiari de pari vel diſpari niſi ꝓut ſumunt̃ in men
te. (Et cã huius) hic ponit cãʒ erroris antiquoꝝ.d. τ cau
ſa huius erroris eſt: ꝙ qñ quedã res fuerit in aia cū q̃daʒ
denoiatione putãt ipſi ꝙ poſſit ex̄ aiam in eodem modo
ſumi: vult dicere ꝙ preciſe ſicut eſt in mēte credūt ꝙ de-
bet eſſe in re: τ q̃a nullū preteritū pōt ab aia ꝯcipi niſi fi-
nitū: opinant̃ ꝙ q̃libet ꝑteritū ſic ſe hẽre debeat extra
aiam: τ q̃a id qd̄ venturū eſt.i. futurū in cōceptu intelle-
ctus infinitū idicat: videlʒ partē poſt partē: opinatus eſt
plato τ eius ſequaces: ꝙ poſſibile eſt reuolutiones orbiū
ꝓcedi in ifinitū in futuro: nō tñ in preterito. Et addit ꝙ
iſta idi' eoꝝ ſine du' ꝓcedit a phãtaſia nō ab itellectu.ſ.
nō eſt demōſtratiua ſed opinabilis. Iſtud ergo fuit moti
uū platonis q̃re mūdus icepit τ nunq̃ finiet: τ q̃re deñt
vlia ex̄ aiaʒ vt dictū eſt i libro de celo: τ in metaphyſica:
τ q̃a illa ꝑpō eſt falſa: iō dic̃ Auer. ꝙ hec rō eſt phãtaſia:
ideſt fictio τ nō demſtatio. ¶ Sed in dictis ab iſto hoie
ſūt q̃ones: ait eni ꝙ mot' circularis vt eſt q̃dã nūer' par

Q̃d eſt in po' d nã priuatiui reputat̃.
Nūer' in po' nec ē par nec ipar τ.

Trib' mo dis nūer' dicit̃ par vel ipar.

vel impoꝛ eſt in anima tm̄:non extra animā:ꝛ ſic de tem poꝛe ideo poteſt eſſe queſtio.

Utrum tp̄s hēt eē in reꝝ nā aliq̄ mō ex̄ aïaꝫ:id aūt qđ hic facit qōnē ē diuerſitas dictoꝝ Auer. in 4° phyſi. vbi in mltis cōmētis varie locut⁹ eſt:pp qđ fuit cā diuerſitatis ī poſterioꝛib⁹. Et qđ fac qōnē eſt qm̄ ſcim⁹ ꝙ tp̄s ē nūer⁹ mot⁹:vt pħs in 4° phy. in vna diffōnū tp̄is dixit. Et ſcim⁹ ibidē ꝙ tp̄s ē paſſio mot⁹:ꝛ hec videnṫ valde oppoſita:nā cū nūer⁹ ſit mēs vel act⁹ mētis: vt dicit Auer. ſequiṫ ꝙ tp̄s ſit aïa vl̄ act⁹ aīe. Ex alio cuꝫ mot⁹ ſit ens nāle ex̄ aïaꝫ ꝛ tp̄s ſit ꝓpriū accn̄s ei⁹ videṫ etiā ꝯſeq̄ ꝙ ſit ens nāle ex̄ aïaꝫ ſicˇ ꝛ mot⁹:eo ga ꝓprium fluit ex p̄ncipijs q̄ ſunt in re. hec ḡ ſunt q̄ p̄ aſpectu qōnē nobis faciūt. ℂ In iſta qōne Joānes iādon⁹:q fecit qōnes in lib° phyſi. in q̄dā qōne finxit r̄ndere ad hāc qōnē ſm veritatē dicēdo ꝙ tp̄s pōt capi ꝓut eſt qđdā nomen analogū ad tp̄s foꝛālr ꝛ ad tp̄s māl̄r:ē eni tp̄s māle ipſe mot⁹:tp̄s foꝛale aūt eſt ipſe nūerus q̄ nūeranṫ prius ꝛ poſterius in motu:ꝛ ſic vult ꝙ tp̄s p̄mo mō eſt ens ex̄ aïaꝫ. Scđo mō eſt ens in aïa:qm̄ vt dicit Auer. ibidē numer⁹ vel eſt aïa vel actus aīe:ꝛ pro Joan. faciunt multa cōmēta hincinde collecta. p̄mo facit pro eo cōmentū. 131ᵐ vbi cōcludit ꝙ tēpus in potētia eſt ex̄ aïaꝫ:ſed tēpus in actu eſt in mēte. ergo vult dicere ꝙ tēpus in potētia. i. pro materia eſt ens extra aïaꝫ:ꝛ pro actuali ꝛ foꝛmali eſt in aïa. Et ibidē cōmēto. 101. ꝓpe finē ait. ꝙ tēpus nihil aliud eſt q̄ꝫ nūeratio mot⁹ ſm p̄us ꝛ poſter⁹:q̄ numeratio eſt act⁹ aīe. vide. Et ibidē cōmēto. 100. videṫ ꝯcludē oīno ꝑ vnū ſyllm ꝙ tp̄s ꝛ motus oībus modis ſunt idē:cōcludit eni iſtā ꝙ tp̄s ſit mot⁹ ꝛ eꝫ:que predicatio nō eſſet vera niſi extrema vnirenṫ iter ſe. Et ibidē cōmē. 88. plane dicit ꝙ tp̄s actu eſt ab aïa. in potētia ex̄ aïaꝫ. Et ibidē cō. 108. ait ꝙ tēpus eſt nūerus ſm ꝙ mēs accipit ipſuꝫ vt habet partes pꝛioꝛes ꝛ poſterioꝛes:ꝛ ibidē cōmēto. 106. ait:ꝙ de tēpoꝛe extra aïam nihil eſt niſi mot⁹:ꝛ ait ꝙ tēpus eſt quādo mens diuidit motū in p̄us ꝛ poſteri⁹. Ex his ꝛ multis alijs ibideꝫ poſitis pōt rōnabilr̄ vt dicit exponi Auer. ꝙ tp̄s ꝓut capiṫ foꝛmalr̄ eſt ens extra aïam: ga vt ſic nihil aliud eſt niſi nūeratio mētis p̄oꝛis ꝛ poſterioꝛis exiſtentiū in motu:hec eni nūeratio eſt foꝛmalr̄ tp̄s. Si v̄o capitur pro ipſo māli ſic eſt ipſe mot⁹ natus itelligi ab itellu ꝓut nūerus quo illa nūeranṫ:ꝛ ſic p̄nt dicta Auer. cōcoꝛdari. ℂ Sed hec poſitio lꝫ ſit valde ſubtilis attn̄ videṫ mibi ꝙ ſit falſa:ꝛ pp v̄ba Auerro. ꝛ pp rōnes: pp verba gdē:qm̄ vt dicit Auer. cō. 98. tp̄s eſt ꝓñs. i. accn̄s ꝓpriū mot⁹:mō ꝓpriū accn̄s nō videṫ eē ens in aïa:ꝛ ſubiectū extra aïam:vt oēs ſciūt quāta paſſio fluit ex p̄ncipijs ſubiecti:vnde in fine cōmenti cōcludit. remanet vt ſit accidens:qđ eſt impoſe niſi eſſet ens extra aïam. ℂ Sed Joannes reſpōdet huic dicens ꝙ motus pōt capi duob⁹ modis. vno mō pro fluxu foꝛme:alio mō pro ipā foꝛma fluēte:modo dicit ꝙ tēpus eſt paſſio motus ſcđo mō:nō pꝛio mō:cū p̄mo mō tp̄s ꝛ motus ſint vna res lꝫ ſit diuerſitas q̄dā rōnis. ℂ Sed hec r̄nſio eſt erroꝛ. pꝛimo qm̄ vt vult Auerro. ibidē tēpus eſt paſſio p̄mi motus:ꝛ ꝯſtat ꝙ p̄m⁹ mot⁹ nō eſt acceptabilis niſi pro fluxu. Preterea motus pro foꝛma fluēte eſt res permanēs vt ſatis 3° phyſico. ab ipſomet Joā. ꝛ quō ens ſucceſſiuū pōt eſſe paſſio entis ꝑmanētis. Preterea ſeqniṫ ꝙ mot⁹ celi eēt ſine tp̄e:cuius ꝯ̄riū patet ſenſui. ꝯn̄tiā ꝓbo:qm̄ qđ eſt ſine ſubiecto pro pꝛio tp̄is eſt ſine tp̄e:modo ille motus cū nō ſit ſubm̄ tēpoꝛis nec hēat ſubm̄ ꝓpꝛiū tp̄is. ergo erit ſine tp̄e:ꝛ vere iſte hō errauit ſicut ſolet in oīb⁹. 2° p̄ncipalr̄ Auerro. ibidem cōmē. 93. infert ꝙ ſi tempus eſſet motus celi. ḡ plura eſſent tēpoꝛa:mō ipſe hēt ꝯn̄s pro incōueniēti. ergo et ꝯn̄s:ꝛ ꝑ ꝯn̄s tp̄s nō eſt mot⁹ celi:ꝛ eꝫ. mot⁹ celi nō eſt tp̄s. ḡ ſūt plus diſtincta realr̄. R̄ndet gdā hō ꝙ ad p̄dicationē verā negatiuā ſufficit diſtinctio extremoꝝ ſm motū ꝛ rōnē. ꝯ̄. qm̄ Auer. ibi nō euitaret gn darenṫ plā tp̄a realiter:vt patet. 2° qm̄ ꝓpoſitio affirmatiua falſa ſimplr̄ fūdaṫ ſup diuerſitatē ſimplr̄ extremoꝝ vt ſcis. ḡ ꝛ negatiua vera que ſequiṫ ad affirmatiuā falſaꝫ. ℂ P. p̄ncipalr̄ 3° ibidē cō. 96. declat ꝙ tp̄s nō ſit mot⁹:eo ga velocitas ꝛ tarditas iſunt motui q̄ nō iſunt tp̄i:ꝛ tūc in p̄n° cōmenti 97. dicit. cū declauit ꝙ tp̄s nō eſt mot⁹ icepit inuere ipm ſequi motū. ꝛ accidere ei. i. eſſe accn̄s ꝓpriū ei⁹:vbi etiaꝫ multis iterpoſitis ait:ꝛ ga tp̄s nō imaginaṫ. i. itelligiṫ ſine motu. ꝛ mot⁹ pōt imaginari. i. itelligi ex̄ tp̄s:ſignat h̄ ꝙ mot⁹ p̄cedit tp̄s nālr̄:ꝛ ꝙ tp̄s accidit motui:lꝫ ſint ꝯſequētia ſe cōplete:qm̄ tp̄s ſequiṫ motū cōplete:vt ꝓpriū accn̄s ſeqṫ ꝓpriū ſubm̄. Ecce q̄ꝫ plane accipiṫ ꝙ nā tēpoꝛis ſit alia a nā mot⁹:ꝛ ꝑ ꝯn̄s:nō oīno ſūt res diuerſe:imo nāe diuerſe:vt Auer. inuit. ℂ Sed dices ſicˇ Joan. finxit argumēto dicto ꝙ loquiṫ de motu pro foꝛā fluente:ꝛ hec r̄nſio eſt derīſibilis:vt patet in p̄ncipio cōmēti. vbi loqṫ de motu qui velox eſt vel tardus:qui nō pōt eſſe niſi pro fluxu accipiaṫ:ꝛ imoꝛari in hoc eſt ſupfluū. ℂ P. 4° ibidē Auerrois cōmēto. 101. in fine ꝯcludit diffinitionē verā tp̄is. d. diffinitio igiṫ in qua nō eſt dubitatio:eſt dicere ꝙ tp̄s eſt numeratiuū p̄oꝛis ꝛ poſterioꝛis exiſtētiū in motu vbi vult ꝙ tp̄s nō ſit nūerans:ſed nūeratiuū. i. aptū natū nūerare. hoc idē in fine cōmēti. 102. ꝯcludit. Tūc arguo. ſecluſa opīone itellˀs tp̄s ē aptū natū nūerare motū. motus ſecluſa opīone itellˀs nō eſt aptus natus nūerare motū. vt dicit Auer. cōmēto illo. 102. ḡ ſecluſa opīone itellˀs motus nō eſt tp̄s:ꝛ eꝫ. argumentū eſt in ſcđa figura:ꝛ in rei veritate hoc argumētū hēt vim d̄mr̄ationis. ℂ Preterea 5° ibidē cōmē. 132. ꝓpe finē. vult ꝙ tēpus ſit mēſura ꝓpꝛia p̄mi mot⁹. Sicut eſt ꝓpꝛia foꝛma in re:ꝛ nō ſic eſt de alijs motib⁹. vide. ḡ motus ꝛ tp̄s ſunt res diuerſe. ℂ Propter v̄ba hec ꝛ rōnes iuolutas in v̄bis illis videṫ mibi ad hāc ꝯclōnē eſſe reſpōdendū ſm ꝙ Auer. videṫ ſoluere cōmēto. 109. qm̄ tēpus eſt quodāmodo ꝯtinuum: ꝛ quodāmodo diſcretū:eſt eni ꝯtinuū actu ꝛ potētia diſcretū:vt eni eſt quid cōtinuū eſt ipſe motus in ſubiecto ideſt ꝓpꝛia paſſio mot⁹:que eſt q̄daꝫ aptitudo motus ad mēſurari ab aïs:vel quedā potētia nālis ipſius mot⁹ qua pōt ab itellectu mēſurari:ꝛ ſic motus ꝛ tp̄s ſunt due res in eſſentia:lꝫ in ſubto ſūt vna:ꝑ quāto illa potētia nālis ſeu illa aptitudo accidit motui tanq̄ꝫ ꝓpꝛio ꝛ p̄ ſubto:ꝛ ſic loquiṫ Ariſto. in predicamentis:ꝛ gnto metaphyſice:vbi enumerat tēpus inter ſpecies quātitatis continue. Scđo pōt accipi:vt eſt quodāmodo diſcretū. i. numerus p̄oꝛis ꝛ poſterioꝛis in motu exiſtentiū:ꝛ ſic tēpus nullū eē habet niſi in aïa:eo modo quo entia duo itellecta ſūt in aïa. ℂ Ex hac diſtictione ſoluo. q. ꝙ ſi loquimur de tp̄e ꝓut eſt gd ꝯtinuū:vt ſic eſt res diſtincta a motu ſm eēntiaꝫ: lꝫ in ſubo nō ponat in nūero:qm̄ ſunt vnū nūero. Si v̄o loquimur de tp̄e qđ eſt quid diſcretū:vt ſic eſt ens in aïa ſubiectiue vel obiectiue:ſicut obiectū in potētia:vel cauſatum in cauſa. ℂ Et per hec oēs auctoꝛitates gloſantur. Ad primā. patet qualr̄ loquiṫ de tp̄e ꝓut hēt eſſe diſcretū:ſed ſi capiṫ vt hēt eſſe in potētia ad eſſe diſcretum ſic eſt gd cōtinuū:ꝛ nō eſt aliud numero ab ipſo numero:lꝫ ſit aliud in eſſentia reali ab eo:eo mō quo accn̄s ꝓpriū ē aliō a ſubo ꝓp̄o. ℂ Ad ſcđaꝫ appet qualr̄ loquiṫ de tp̄e ꝓut eſt mēſura motus que eſt gd diſcretū:ꝛ ꝑ ꝯn̄s vt ſic nō hēt eē p̄ter actū aīe. ℂ Ad 3ᵘᵐ ꝯcedo ꝙ iſta eſt vera. tp̄s eſt mot⁹:ſicut iſta. riſibile eſt homo:ꝛ ecōtra. ſicˇ iſta hō eſt riſibilis:qm̄ p̄ma eſt p̄dicatio ſubti de accn̄te ꝓp̄o.

Margin notes (left column): Pos Joannis. — Confutatio pōnis Joan. — R̄nſio p Joan. — Confutatio.

Margin notes (right column): R̄nſio cuidam. Confutatio. — Diffinitio tēporis. — Solō. — Solō auctoꝛitatū facientiū p Joāne.

ſcda eſt:⁊ ambe ſūt vere:qm̄ fūdanť ſupra idētitate nūeri extremoꝝ: ſ nō ſupra idētitate eēntiali ⁊ reali. ⁋ Ad 4ᵐ dicať ſic dcm̄ ē ⁊ eodē mō ad 5ᵐ. Sed ad 6ᵐ vt dixi. debes ſcire ꝙ aliq̄ ſūt ſimplr̄ idez nūero que ſunt res realr̄ diuerſe vt ꝑpa paſſio ⁊ ſubꝫ:⁊ ſic in illis vbis Auer. vult ꝙ tp̄s ⁊ mot⁹ ſūt idē ſimplr̄ īdiuiduo ⁊ nūero: ſ cū idētitate illa poſſit ſtare diuerſitas ſpecifica ⁊ reꝝ eēntialiū ⁊ diffōnū vt dixi. ⁊ pp̄ h̄ p̄it q̄ſ innumerabiles ꝯnes

Poſita dubitatio.

itelligi Auer. ⁊ gloſari multe auctes ei⁹. ⁋ Sꝫ adhuc aia nō queſcit:querā .n. p̄ q̄re tp̄s nō diffiniť 4° phicoꝝ. vt paſſio ⁊ vt eſt qd ꝯtinuū: vī .n. ꝙ quot modis res h̄ẽt eſſe tot modis p̄t itelligi ⁊ diffiniri. ḡ ſi vt ſic dr̄ a motu. ḡ potuit diffiniri:⁊ ſi res ē vt dixi:ſol. Auer. quā dat ad h̄ ibidē cō. 100. nulla ē:qm̄ ego teneo ꝙ ēt vt ſic diſtiguiť a motu.

Scda. ⁋ 2° vī ꝙ falſuz ſit ꝙ poſſint aliq̄ eē idē nūero:⁊ tn̄ eſſe ſpe ⁊ diffōne ⁊ re diuerſa: qm̄ ſemper maioꝛ vnitas īfert minorē. ſi ḡ ſūt vnū nūero. ḡ vnū ſpe ⁊ diffōne ⁊ eēntia.

Tertia. ⁋ 3° ſi tp̄s eſt nūerus ⁊ vt ſic h̄ẽt eē ab aia ſolū. ḡ ē fictū

Solo ſic chimera. ⁋ Ad hec vt ꝑus dico ꝙ ſi capiť tp̄s vt ē qd ꝯtinuū: hn̄ pōt diffiniri diffōne ꝑpa alia a diffōne mot⁹: ſ diffō cōis vtriuſqꝫ ſit eadē:⁊ q2 diffō cōis vtriqꝫ eſt eadez:iō h̄ꝫ ꝓ vna re ſimplr̄ vno mō diffinita: q2 vō tp̄s vt qd diſcretū hꝫ diffōnē ſimplr̄ gn̄e ⁊ ſpecie diuerſaz a diffinitiōe mot⁹ eo mō quo differt ꝯtinuū a diſcreto:iō illo mō diffōnē inueſtigat. ⁊ iō R̃° Auerro. eſt ad ꝓpoſitū: vt pꝫ ꝯſideranti. ⁋ Ad ſcdaꝫ pōt dici ꝙ aliq̄ dr̄ vno mō intrinſece ⁊ aliqua extrinſece:mō ſubm̄ ⁊ ꝓpriū accn̄s. ſcdo mō ſunt vnū nūero: vnitas nūeralis p̄ mō īfert ſpēz ⁊c̃. ſ nō ſcdo mō:vt ſcis. ⁋ Ad tertiā r̃idet Auerř. cō. 131. ꝙ eē nūeri nō eſt in aia oīb⁹ modis:ſ eſſe ei⁹ aliquo mō eſt extra aiam ſalteꝫ in po° qđ eſt eē ſubiecti ꝓprij .i. motus. dico eſt eē ſubiecti ꝓprij .ſ. in vnitate nūerali ⁊ idiuiduabili: ſ adhuc in ea ſit aliqua diuerſitas: vt dcm̄ ē.

Quō tp̄s ⁊ mot⁹ ſūt in anima ⁊ quō ex animam.

⁋ Ex his appꝫ. ꝙ taꝫ tp̄s q̄ꝫ mot⁹ ſunt quodāmō in aia ⁊ q̄dāmō extra aiam: qm̄ vt ſunt q̄titates ꝯtinue ſunt ex̄ aiaꝫ ⁊ vt ſunt diſcrete ſunt in aia: ꝓut h̄nt eē actu:ſ ſint quodāmō extra aiam: vt h̄nt eſſe in potētia.

Dubō ſophiſtarū.

⁋ Sed adhuc dubitant ſophiſte: qm̄ tp̄s nulla pars eſt: ergo tp̄s nō eſt: aīs eſt manifeſtum:qm̄ nō h̄ẽmus niſi inſtans qđ nō eſt pars tp̄is. ꝯñia pꝫ. qm̄ totū nihil aliud eſt q̄ꝫ ſue ꝑtes: vt dicit Auer. p̄mo phicoꝝ. cō. 17. vl̄ ſaltē ſunt correlatiua.

Solō cuiuſdam.

⁋ Ad hoc ſoluit qdam homo ꝙ ad hoc vt ſucceſſiuū habeat eē ſufficit ꝙ aliqd eius h̄ẽat eē:ſ nō ſic ſit de ꝑmanenti:⁊ ſic ſ inſtans nō ſit ps tp̄is eſt tn̄ aliqd temporis.

Impugnatio.

⁋ Cōtra. qm̄ ſi valet. tp̄s eſt. ḡ qđdā totū eſt. valebit. tp̄s eſt actu:ergo qđdā totuꝫ eſt actu per regulā prioꝛiſticā .ſ. qn̄ ꝯñs ſeqť ad aīs ſimplr̄ ēt aliquo addito vtriqꝫ ſeqť: dūmō illud additū nō diminuat nec diſtrahat. Tūc vltra qđdā totū eſt actu. ḡ ꝑtes illi⁹ toti⁹ ſunt. ḡ valebit a p̄ ad vltimū. inſtans eſt. ḡ tp̄s eſt tp̄s. ḡ quoddā totū:qđdā totū. ḡ quedā ꝑtes tp̄is ſunt actu:vltimū ꝯñs eſt falſum. ḡ r̃nſio nulla. pōt dici ꝙ eſſe actu tp̄is nō eſt ſimplr̄ totū ſimul:ſed cū po° ꝑmixta actui:⁊ ſic pōt ꝯcedi partes eſſe ⁊ totū eē intelligēdo de eſſe: eē actu nō puro: ſtat .n. ſubꝫ ⁊ predicatū in ꝓpōne ſupponere pro ſucceſſiuis: ⁊ tn̄ intellectus ꝯiungit extrema in inſtāti. ⁊ ita ſtat ꝙ tp̄s ꝑdictū ſit ens ꝓut intellectus illud cōponit in inſtāti:ſ nō verificet illud pro inſtāti ⁊ nolo plus imoꝛari:qm̄ queſtio eſt ſophiſtica ⁊c̃.

ALGA. DV. VII.

At Algazel adhuc dicēduꝫ eſt p̄ho ꝙ ſm̄ coꝝ radices poſſunt inueniri entia ꝑn̄tia infinita que ſunt vnitates abinuicem differētes in numero: videlꝫ aie hoium que poſt mortē ſeparanť:ille enim ſunt entia indenominabilia in diſpar vel par.

⁋ Quia lis erat an dareť actu īfinitū ⁊ ab Algaçele erant pl̄ima motiua adducta qb⁹ Auer. r̃nſum dedit. vult mō īducere Alga. adducētē foꝛtiſſimū motiuū ꝯ̄ p̄hos:quod mouit Auicēnā Platonē Alpharabiū ⁊ multos latinoꝝ vt dicā. dicit ḡ. ait Alga. adhuc eſt dōꝫ p̄ho ꝙ ſm̄ coꝝ radices p̄nt īueniri entia ꝑn̄tia īfinita q̄ ſūt vnitates .i. nāe diuerſe luicē differētes in nūero: videlꝫ aie hoiuꝫ q̄ poſt mortē ſeparanť alle eni ſunt entia īdenolabilia in diſpar vl̄ par:⁊ foꝛte lr̄a eſt coꝛrupta:⁊ debet dicē ſic. illa eni ſūt denolabilia ſm̄ diſpar vel par:⁊ ſi lr̄a eſt ſic videť ꝙ tāgat hāc rōnē .ſ. q̄cūqꝫ nūeranť et denolanť nūero pari vl̄ impari ſunt multa:ſed aie ſeparate denolanť nūero pari vel impari. ḡ ſunt multe:⁊ ſic hui⁹ rōnis tetigit tn̄ minoreꝫ rōnis:⁊ poſt repperi lr̄am ſic. illa eni ſunt multiplicata ad diſpar ⁊ ad par:⁊ tūc ſermo ei⁹ manifeſt⁹ eſt per ſe. ⁋ Debes ſcire ꝙ iſta rō Alga. eſt mixta ꝑtiꝫ ex lege partim ex nāli rōne. ꝓpō eni dicēs ꝙ aie hoium poſt mortē remanēt multe:eſt credita ⁊ nō rōne demōſtrata. vt declaratū eſt ī libro de itellectu:ſ eni hoīs itellīs ſit etern⁹: ille tn̄ nō eſt mult⁹:imo vn⁹ nūero oluꝫ. ꝓpō aūt dicēs ꝙ ſūt īfinite ſupponit vnā .ſ. ꝙ hoīes fuiſſent infiniti:⁊ per ꝯñs ꝙ motus celi ſit etern⁹:⁊ ita celū ⁊ ita eīnta:⁊ ꝑ ꝯñs totus mūdus ſicut declaratū eſt in nāli phīa:⁊ maxīe in libro celi:⁊ 8° phyſi. ⁊ hec eſt nota rōne nāli apud p̄hos: ⁊ ſic iſta ratio eſt maltū vilis:imo nō tranſcendens ordinem ſermonū probabilium.

AVER.

Nos dicimus ꝙ ponere aias ſepatas a mā plures in nnmero eſt opio inconceſſa ab oībus phis:imo eſt opio valde dubitabilis. Cauſa eni pluralitatis ſeu numeralitatis eſt mā apud philoſophos. ⁊ cauſa ꝯueniētie in multitudine numerali eſt foꝛma:ſed ꝙ poſſint reperiri res plures ī numero vna in foꝛma ſm̄ māꝫ icōueniēs eſt:nullū nāqꝫ indiuiduū ab alio indiuiduo diſtigui debet ab aliqua ꝓprietate niſi per accn̄s:imo indiuidua abinuicē diſtinguunť mā. ⁋ Rurſus impoīe eſt apd̄ oēs p̄hos iueniri aliqd īfinitū in actu qđ ſit coꝛpoꝛeū aut icoꝛpoꝛeū ⁊ nullus ſapientuꝫ pōt itelligere talia niſi vitet d̄r̄iam inter ſitualia ⁊ indiſſitualia niſi Auicēna maxīe ꝙ ſequereť ex h̄ erroꝛ ꝙ infinituꝫ reciperet magis ⁊ minus ⁊ totum eſſet ſimul parti quod eſt falſum.

⁋ Huic motiuo r̃idet Auerro. ſm̄ fundamenta p̄hoꝝ peripateticoꝝ. ⁊ p̄mo negat aſſumptū. ſcdo ꝓbat eius r̃nſionez. dicit ḡ p̄mo. dicim⁹ nos ꝙ ponere aias ſepatas a mā plures in nūero:eſt opio incōceſſa imo negādū ab oībus p̄his:imo eſt opio valde dubitabilis:ecce quō negat ꝓpoſitionē p̄mā:imo vt dixi eſt pure credita ⁊ nāli rōne non ꝯceſſa. (Cauſa eni pluralitatis) cū exponit ad foꝛmā rōnis vult mō dare cāꝫ ſue r̃nſionis:⁊ duas adducit rōnes ꝯtra Algaçelē p̄mo aſſignādo cām ei⁹ r̃nſionis. ſcda ibi. (Rurſus impoīe) adducit rōnē Ariſto. directe ꝯ̄ illū. dicit ḡ. cā eni pluralitatis ſeu nūeralitatis ē mā apd̄ p̄hos: ⁊ cā ꝯuenientie in multitudine numerali eſt foꝛa:ſed ꝙ poſſint repiri res plēs in nūero vna in foꝛma ſm̄ māꝫ incōueniēs eſt:eſt ergo vis rōnis Auer. iſta q̄cūqꝫ multiplicanť in nuō ⁊ vniunť in foꝛa:ſunt cōpoſita ex mā et foꝛma:ſed aie ſeparate nō ſūt cōpoſite ex mā ⁊ foꝛma. ḡ nō

ſunt

ſunt multe in nũero: ꝛ vna in forma. ſyllus eſt in 2ª figura: ꝛ hui⁹ accipit maiorẽ ꝛ tacuit minorẽ: qꝛ eſt ꝯceſſa ab eis. (Nullũ nãqꝫ.) Nũc pbat maiorẽ. ꝛ dicit. nullũ nãqꝫ idiuiduũ ab alio idiuiduo diſtigui dꝫ ab aliqua ꝓprietate niſi per accñs. hec eſt maior: ſꝫ idiuidua diſtiguunt mã. ḡ diſtõ p accñs eſt per mãm. ꝛ cõ. eſt. n. rõ in 3ª figura. ꝛ maior eſt Ar. in 2° poſt. ꝛ minor eſt mãifeſta p ſe. (Rurſus ipoſe) hic reprobat opionẽ illoꝝ adducẽdo 2ᵃᵐ rõnẽ. ꝛ p̄ facit hoc. 2° ponit euaſionẽ illoꝝ ꝛ reprobat illos. dicit ḡ. rurſus ipoſe ẽ apud oẽs phos iueniri aliqd ifinitũ i actu qḋ ſit corporeũ aut icorporeũ. hec ẽ tãqꝫ maior: ꝛ ſupplẽas minorẽ. ſꝫ aie ſepate ſunt corporee vel icorporee. ḡ nõ pñt iueniri ifinite. (Et nullus ſapiẽtũ) ponit ſol. Auicẽ. ꝛ ꝯdicit illi. d. ꝛ nullus ſapiẽtũ põt intelligẽ talia niſi viteт diiaꝫ iter ſituatia ꝛ idiſſituatia niſi ille ſapiẽs eẽt Auicẽ. hec ẽ ſolõ ꝙ minor ẽ falſa: qꝛ lꝫ ifinitũ corp⁹ repiri non poſſit. põt tñ repiri ifinitũ in reb⁹ abſtractis a loco ꝛ ſitu que locũ nõ occupãt. ꝯ arguit Auer. dicens. dico ꝙ h̄ nõ põt itelligi: qꝛ maxie ſeqꝫ ex h̄ iſte error. ſ. ꝙ ifinitũ recipiat magis ꝛ min⁹: ꝛ totũ eẽt ſimul pti. i. equale: qḋ ẽ falſum. ꝛ ſic ꝯdicit ois eis. Circa pñs caplm nolo diffuſe declarare dicta iſta: qꝛ in lib° de itellũ: ꝛ in qõne de ifinitate p̃mi ꝓlixe locut⁹ ſuꝫ. ſꝫ tñ circa p̃ᵐ debes ſcire ꝙ ſicut mã ꝯcurrit ad eẽ indiuiduoꝝ ita ꝯcurrit ad diſtõnẽ. ſed qꝛ mã eſt cã p accñs idiuidui. nec̃io tñ: forma aũt per ſe eſt cã idiuidui. iõ diſtictio idiuiduoꝝ eſt per accñs: nõ tñ pure: ſꝫ per accñs nec̃iũ. declatuꝫ eſt. n. in 7° metaphy. ꝙ mã eſt cã gditatis idiuiduoꝝ nõ p ſe: ſꝫ per accñs: ſed tñ nec̃iũ. forma aũt eſt cã p ſe totalis eẽntie ꝛ gditatis reꝝ. iõ eẽntia idiuiduoꝝ eſt p accñs a mã: ꝛ p ſe a for⁹. ❡ Sꝫ obycis ſicut Joã. dicit in lib° de ſuba orbis. ſicut aliqd eſt cã rei in eẽ ita in diſtõne illi⁹. ſed forma eſt cã per ſe eẽndi idiuiduoꝝ. ḡ diſtinguẽdi. ꝛ ſic pncipiũ idiuiduoꝝ erit forma. ❡ Ad hãc. q. debes ſcire ꝙ ſicut eẽ ſimplr ẽ a forma. ita eẽ ſimplr diſtinctũ nõ eſt niſi eſſe vnũ in ſe diuiſuꝫ a quolibet alio. ſꝫ ſicut eẽ idiuiſibile eſt eẽ ẽm gd. ita diſtinctũ numero eſt diſtinctũ per accñs. ꝛ ẽm gd. ꝛ ſic illa ꝓpoſitio nõ hẽt locum niſi in eſſe: ꝛ diſtinctiõe ſimplr nõ aliter: q̃o aũt valeat ratio Auer. de eẽ ifinito iã dixi in lib° de itellectu: ꝛ in qõne de ifinitate p̃mi. ꝛ ꝯfirmaui illã vbis Ariſt. in 3° phy. ꝛ nolo ponẽ ea que ibi poſui: qꝛ eẽt ponẽ caplꝫ ſupra capᵐ.

Sic mã ad eẽ idiuiduoꝝ concurrit ita ad diſtinctionẽ.

Obiectio

Solõ

ALGA. DV. VIII.

DJt algazel. ꝛ ſi forte aliqs diceret: ꝙ opinio platonis eſt vera. vꝫ ꝙ anima eſt vna ꝛ antiqua: ꝛ diuidiẽ diuiſiõe corpoꝝ: ꝛ incorporea ꝛ ſeparatione redit ad ſuã radicẽ: ꝛ vnitur. ❡ Nos vͦo reſpõdemus ꝙ hec opinio eſt abſurdior opinionib⁹ anime: ꝛ cõtra intellectus ſentẽtiã. Nos eniꝫ dicimus ꝙ aia petri non eſt aia guilermi. ipoſſibile eſt. n. ꝙ ſint vna: quelibet nãqꝫ earũ ſentit: ꝛ cognoſcit ſeſe differre ab alia: vñ ſi aie eſſent vne: eẽnt hoies vni in ſcia que ſcia eſt ꝓprietas ſubalis animarũ. ❡ Et ſi forte aliqs arguat. dicẽs ꝙ ſint vnũ anime: ſed diuidunẽ ẽm dependentiaꝫ corpoꝝ. ❡ Nos dicimus ꝙ diuidi illud quod magnitudinẽ quãtitatis mẽſurabilis nõ hẽt eſt falſuꝫ: qualr̃ ẽt dicimus ꝙ vnus ſit mille vel infiniti: qḋ nãqꝫ eſt iquãtitabile indiuiſibile eſt.

❡ Cũ induxit opionẽ Alga. ꝛ argumẽtũ eius ꝛ ſolutioneꝫ illius: nũc vult adducere rationẽ platonis. ꝛ primo ponit illã. ſcdõ ſol. (Nos vͦo) rñdet ꝯdicẽdo ei. dicit ḡ. ait Alg. et ſi forte aliquis diceret. ꝙ opio platonis eſt vera. vꝫ ꝙ aia eſt vna ꝛ antiq̃ ꝛ diuiſibilis diuiſione corpoꝝ ꝛ incorporea ſepatiõe redit ad ſuã radicẽ ꝛ vniẽ. ❡ Ego diu ꝯſideraui vbũ iſtud: ꝛ cũ iſpexi h̄: ſemp ſteti i dubio ꝛ petiꝫ declationeꝫ illi⁹. Dixit comes amirãdulanus corona nr̃e etatis in corbula me petente bononiã: ꝙ opinio platonis ponit vnã ideã aiaꝝ que ſe hẽt reſpectu animarũ ſicut ligna in voltis ꝛ arcub⁹ domoꝝ. dicebat. n. ꝙ ſicut ligna illa ſubterpoſita lapidib⁹ incalcinatis ad moduꝫ arc⁹ poſt exiccationẽ illoꝝ remota dimittunt veſtigiũ eoꝝ: qḋ vocaẽ volta ſeu arcus. ſic eſt vna idea nũero diuꝫ aiaꝝ: que cũ corpa formanẽ a vtute genitiua egrediẽ illa: ꝛ recedit dimittitqꝫ ei⁹ vmbrã ſeu veſtigiuꝫ ei⁹: qḋ aia vocaẽ: ꝛ ſic dixit dictũ Jſaac iſraelite itelligi. ſ. qñ dicit aiam eẽ ꝓductã i vmbra itelligiẽ. i. idee. iſta ḡ reſultatio ſeu veſtigiũ apud plonẽ aia erat. ꝛ iõ illã ideã ſeminariũ ſeu radiceꝫ dicebat. Et tũc dixit plo ꝙ qñ aie deſinũt: corpora tũc redeũt ad earũ ſeminariuꝫ intantũ ꝙ veſtigia illa que aie erãt ampli⁹ nõ ſunt poſt: redũdãt in ſuũ ſeminariũ vt dicit. ꝛ hãc opinionẽ dixit eẽ platonis ille vir. ꝛ ita plato poſuit oẽs alas eſſe vnã in radice. plures aũt originalr̃: ꝛ ſic huic multũ ꝯſonat ſeries vboꝝ Algaẽe. ꝛ Auerro. qꝛ nitiẽ Alga. ꝓbare multitudinẽ aiarũ in vbis ſequẽtib⁹: ꝓpter qḋ ſignũ eſt ꝙ plato opinabaẽ vnã eẽ tñ. huic etiaꝫ Themiſti⁹ ſollẽnis plonicus vt narrat Auerẽ. 12. metaᶜᵉ cõ. 18. ꝯcordat. d. ꝙ plo poſuit deaꝫ terre eẽ factã ex diis ſecũdis. Ariſt. aũt a ſole ꝛ orbe decliui. vbi loquiẽ de illa idea: vt apparet ibidem ꝛ in expõne mea. ❡ Sed lꝫ hec opio ſit ſollẽnis vt vides. dixi ſibi ꝙ opio plonis non eſt illa: vt appet in phedone: ꝛ ei mõſtraui textũ cui nõ ꝯdixit. videbaẽ. n. mihi platonẽ velle aias eſſe creatas a deo in quodã numero certo. ꝛ eas ſtare in ſignifero ſeu orbe ſeminario in gloria. ꝛ tũc ponit ꝙ ille deſcendunt ad corpora: ꝛ cũ cõpleẽ eoꝝ deſcenſus: ſic ꝙ ſingula in corpore fuerit: tũc erit annus magn⁹. in quo iterũ oia vt p̃us redibunt: ꝛ hoc fiet infinities. ꝛ reiterabuntur ſepe. ꝛ tũc vult ipe per radicẽ orbẽ ſignoꝝ quẽ appellat ſeminariũ p̃mũ in quo ſtãt. ꝛ ſi iſta eſt opio plonis. iaꝫ ſoluta eſt qḋ Alg. (Nos vͦo) cũ induxit ſol. plonis. Nũc Alga. rephẽdit illã. circa qḋ debes ſcire ꝙ ad illã opionẽ ſeqẽ aiam vni⁹ hominis eẽ aiam alteri⁹: qꝛ aia mea nũc fuit alteri⁹ tpe ante reuolutionẽ magnã: qꝛ ego tũc fui aliud in deũ a me nũc vt ꝓbãt phi. ꝯ hoc arguit Alg. d. nos vͦo rñdemus ꝙ hec opinio eſt abſurdior opinionibus aie: ꝛ ꝯ intellectus ſententiaꝫ: cuius rõnes tangit. d. nos. n. dicimus ꝙ aia petri nõ eſt aia guilermi. impoſe eſt. n. ꝙ ſint vna. quelibet nãqꝫ eaꝝ ſentit ꝛ cognoſcit ſe differre ab alia. vnde ſi aie eſſent vne eẽnt hoie vni in ſcia: cuius rõnes tãgit. d. que ſcia eſt ꝓprietas ſubſtantialis aiaruꝫ. vult dicere ꝙ ſicut aia erit vna ita ꝛ ſciẽtia: eo qꝛ ſciẽtia eſt ꝓprium aie. ergo nõ pñt aie in quodã nũero creari. Et ſi forte aliqs arguat. d. ꝙ ſint vnũ aie. i. ꝙ oẽs aie ſint vnũ: ſed diuiduntur ẽm dependentiã. i. ordinẽ ad corpora: ſicut videẽ opinio peripateticoꝝ. vult. n. Auer. perſpateticus vt dixi ꝙ intellectus oium eſt vn⁹ numero in ſe. põt tñ multiplicari extrinſece put eſt dicens ordinẽ ad diuerſa corpa: quoꝝ eſt ꝑfectio p̃ma. ꝯ hoc arguit Alga. d. nos dicimus ꝙ diuidi id qḋ magnitudinẽ q̃titatis mẽſurabiliũ non hẽt eſt falſuꝫ. ḡ ſup. ipoſe eſt vnicũ intellectũ eſſe multos reſpectu corpoꝝ. Scdõ arguit qualr̃ ẽt dicemus ꝙ vnus ſit mille vel infiniti: id nãqꝫ qḋ eſt inquãtitabile eſt indiuiſibile. ꝛ per ꝯñs ille vnus itellectus nõ põt eſſe plures. hec ſunt argumẽta Algaẽelis.

Que fuit opio pla. de multitudine aiaꝝ ſꝫ comitẽ amirãdulanum.

Opinio Auer. de multitudine aiaruꝫ ſꝫ plonẽ.

Opinio peripateticorum.

Impugnatio

AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ petrus bene differt a guilermo in nũo ⁊ ſunt vnꝰ in forma ſ. in aia vna: ſi aia petri dĩt ab aia guilermi in nũo ſicut ꝑſonalr̃ differũt in numero: opꝫ igiẽ ꝙ aia petri ⁊ guilermi eſſent due in numero. ⁊ ſequereẽ ex hoc ꝙ anima haberet animã: ⁊ ſic anima petri ⁊ guilermi eẽnt vna ⁊ eadeꝫ in forma: ⁊ pluralitas nũeralis. ſ. diuiſio ſeqẽ vnũ in forma rõne materie. ¶ Vñ ſi aia nõ admittereẽ in corpis admiſſione oportebit ꝙ qñ ſepata fuerit a corpe ꝙ ſit vna ⁊ eadem in oibus vꝫ in nũo. ¶ Attñ id quo iſte hõ platonẽ reprobat ſophiſticatio fuit. ſñia. n. eiꝰ erat ꝙ aia petri aut dĩt ab aia guilermi aut fuit vna ⁊ eadẽ. nõ ſunt vna. qa ſequereẽ falſum. ğ differũt. ⁊ loca ſophiſticatiõis hec ſunt in duobus vocabulis. vꝫ in eo qð dicit differt: ⁊ in eo qð dicit idẽ. differre nãqꝫ equiuoce ſignificat: ⁊ idẽ multiplr̃ põt intelligi. ⁊ iõ aia petri ⁊ aia guilermi quodãmõ pñt dici vna ⁊ eadeꝫ. vt puta ex parte forme: ⁊ ſunt multe alio mõ vꝫ rõne ſubtoꝝ. ¶ Sed id qð dicebat. ſ. ꝙ diuiſio non põt diuidẽ inquãtitabile falſuꝫ eſt abſolute. vꝫ ꝙ hec ꝓpoſitio nõ eſt vlis: imo deficit in quodãmõ. hoc. n. v̾ificaẽ in eo qð per ſe diuidiẽ: ſꝫ nõ in eo qð diuidiẽ per accñs. ſ. id qð diuidiẽ rõne ſubieti diuiſibilis per ſe: vt albedo que diuiditur rõne corpis ⁊ hmõ forma ⁊ aia diuidũtur diuiſione ſubtoꝝ. ¶ Et iõ dicimus ꝙ aia vere eſt ſilis luci: qa ſicut lux diuidiẽ diuiſiõe corporũ lucentiũ. poſtea vniẽ lux remotis lucẽtibꝰ corporibꝰ ſic recte eſt de anima cũ corporibus.

¶ Vult nũc Auerrois ſoluẽ. q. Alg. ⁊ p̊ ꝓponit v̾itatẽ. q. 2° ꝓbat illã. 3° exponit opionẽ plonis. 4° ſoluit. q. dclãdo latentiã ſophiſticatiõis. In p° dicit. dicimꝰ nos ꝙ petrus hñ differt a guilermo in nũero. ⁊ ſunt vnꝰ in foȓa. ſ. in aia vna: iſta eſt v̾itas quã ꝓponit. (Si aia petri) nunc ꝓbat iſtã v̾itatẽ. ⁊ p̊ infert vnũ ꝯñs: deide oñdit falſitatẽ illꝰ. ⁊ 3° oſtẽdit id ſeq quõcũqꝫ. dicit ğ. ſi aia petri differt ab aia guilermi in nũero ſicͣ ꝑſonalr̃ entia ſolent differre in numero. igiẽ opꝫ ꝙ aia petri ⁊ guilermi eẽnt due in nũero. iſtud ẽ ꝯñs. deinde oñdit ipoſſitatẽ huiꝰ: ⁊ īfert vnũ īpoſſibilꝰ. d. ⁊ ſeqẽ ex h ꝙ aia hret aiaꝫ. (Et ſic aia petri) nũc ꝯcludit veritatẽ ꝓpoſitã. d. ⁊ ſic aia petri ⁊ guilermi eẽnt vna ⁊ eadẽ in forma: ⁊ pl̃alitas nũeralis. ſ. diuiſio ſeqẽ vnũ

Dubitaꝰ in forma: ſꝫ rõne mãe ſit nũeralis diuiſio. ¶ Sed ꝓuenit locus. q. nõ ꝑuus qm̃ põt eẽ locus qõnis in eo qð dicit: qr tũc aia hẽret animaꝫ. nõ. n. videẽ locꝰ aliqa vñ tenet illa ꝯñia. Et ſoluiẽ. qm̃ ſi aia ſor. eẽt alia ab aia platonis: vel eẽt alia ſimplr̃ ⁊ per ſe: vel per accñs rõne corpis. ſi ſcðꝫ. ğ in ſe ſimplr̃ eſt vna: ſꝫ multa attributiõe ſicut dcm̃ eſt. ſi aũt ſint pl̃es ſimplr̃. ğ ſunt dĩntes ⁊ ꝯueniẽtes: ⁊ ſic ſũt cõpoſite ex pte qua differunt ⁊ pte qua cõueniũt: ſꝫ pars qua ꝯueniunt nõ põt eẽ niſi forma. ⁊ nõ niſi foȓa que eſt aia: qm̃ aia non ſit ex non aia. ğ et aia. Illa ğ ꝯñtia valet

Solõ ſ̾uppoſito ꝙ ille ſũt pl̃es ſimplr̃ ⁊ nõ attributiõe. (Vñ ſi aia) nũc īfert q̃ũo dĩno opꝫ ꝙ q̃litercũqꝫ ſeqẽ opiõ ꝓdicta. ⁊ dicit. vñ ſi aia nõ admittereẽ in corpis admiſſione opꝫ ꝙ qñ ſepata fuerit a corpore ꝙ ſit vna ⁊ eadeꝫ in oibus. vꝫ in nũero ꝯñtiã ſupponit ex ſol. ſexti dubij: qm̃ cã multiplicatiõis nũeralis eſt mã. cũ igiẽ in corruptiõe totali nulla remaneat m̃ã: iõ ſimplr̃ dici põt ꝙ remouebiẽ cã ⁊ p̊nm multiplicatõis: ⁊ p ꝯñs remanet vnitas nũeralis ſaltẽ p̊uatiue: ⁊ ſic vna erit aia ſimplr̃ oium. (Attñ id quo) nunc verificat opionẽ plonis: ⁊ ſoluit argm eiꝰ: ⁊ dicit. attñ id quo iſte hõ plonẽ reprobat ſophiſticatio fuit. ſñia. n. eiꝰ erat ꝙ aia petri aut differt ab aia guilermi aut fuit vna ⁊ eadẽ. Deide deſtruit mẽbrum falſuꝫ ⁊ ꝯcludit veꝝ. d. nõ ſũt vna: qr ſeqẽ falſuꝫ vt ſupra fuit ab eo deductũ. ğ dĩnt. (Et loca ſophiſticationis) ſoluit iſtã qõnẽ. d. ⁊ loca ſophiſticationis hec ſunt in duobꝰ vocabulis vꝫ in eo qð dicit differt ⁊ in eo qð dicit idẽ. differre nãqꝫ equiuoce ſignificat. ⁊ ideꝫ mltiplr̃ põt ītelligi. ⁊ iõ aia petri ⁊ aia guilermi quodãmodo pñt ītelligi vna ⁊ eadẽ: vt puta ex pte forme: ⁊ ſunt multe alio modo vꝫ rõne ſuboꝝ.

Debes ſcire ꝙ forma hois põt duplr̃ ꝯſiderari. videlꝫ inquãtũ anima ⁊ inquantuꝫ intellectus ſubſtantia exiſtẽs ſeparata. Si p̊mo modo. dico ꝙ ſicut colũna eſt dextra ⁊ ſiniſtra nõ per ſe: ſꝫ ex ordine ad diuerſos hoies: ſic ꝙ nulla eſt nouitas in ea. ſic intellectus ꝓut reſpicit hoies diuerſos eſt aia multa nõ multiplicatiõe accñte ei: ſꝫ multiplicatiõe ſe tenẽte ex parte corpoꝝ. ⁊ ſic põt dici multꝰ per accñs extrinſece: ſicut colũna dĩ dextra per accñs rõne rei dextre ſimplr̃. Si autẽ ꝯſideraẽ vt itellus eſt: ſic eſt vnꝰ per ſe ⁊ per accñs: qm̃ vt ſic ſepaẽ ſimplr̃ ab oi reſpectu ad qðcũqꝫ extriſecũ. ⁊ ſic aia eſt vna quodãmõ ⁊ plures quodãmõ. vna quidẽ per ſe ⁊ ſimplr̃. multe aũt extriſece ⁊ per accñs. (Sed id qð dicebat) nunc ſoluit ad motiuũ Alg. ⁊ dicit. ſꝫ illud qð dicebat. ſ. ꝙ diuiſio nõ põt diuidere iquãtitabile. falſuꝫ eſt abſolute vꝫ ꝙ hec ꝓpoſitio non eſt vlis: imo deficit in q̊dã mõ. qð declat. d. hoc. n. verificaẽ in eo qð per ſe diuidiẽ: ſꝫ nõ in eo qð diuidiẽ per accñs. ſ. id qð diuidiẽ rõne ſubiecti diuiſibilis per ſe: vt albedo que diuidiẽ rõne corpis: ⁊ h mõ forma ⁊ aia diuiduntẽ diuiſione corpoꝝ. ¶ Ad formã negaẽ maior vel diſtiguiẽ: vt dictũ eſt. (Et iõ) vltio exponit h per exẽplũ. ⁊ dicit. ⁊ iõ dicimus ꝙ aia vere eſt ſimilis luci: qr ſicut lux diuidiẽ diuiſione corpoꝝ lucẽtiuꝫ: attñ in medio eſt vna. poſtea vniẽ lux remotis lucentibꝰ corpibꝰ. ſic recte eſt de aia cũ corpibꝰ. ſ. ꝙ ipſa ẽ vna ſimpliciter: pl̃es tñ reſpectiue: ⁊ ſic per h ītelligiẽ totũ illud.

Dupl̃r ꝯſiderãt forma hominis.

Circa dicta p̊mo debes ſcire ꝙ opinionẽ Plato. Auerrois reduxit ad opionẽ eius intãtũ ꝙ Pla. vt Auer. īuuit: nihil aliud niſi ꝙ aia ſit q̊dãmõ vna: ⁊ q̊dãmõ plures: eſt. n. vna ſimplr̃ ⁊ abſolute in ſubſtãtia: ⁊ plures reſpectiue ⁊ in habitudine ad diuerſa ſubta vt dixi iã. Et hãc opionẽ Auerrois aſcribit platoni. Et addo ꝙ plato videẽ dicẽ ꝙ hõ nõ eſt aliud niſi aia: ꝓut vtiẽ corpe tãqꝫ inſtrumẽto. ⁊ iõ ſicut nauis eſt nauta tñ vtens inſtrumẽto: ſic hõ eſt aia vtẽs corpe tãqꝫ inſtrumento: ⁊ ſicut artifex eſt quodãmõ plures ꝓp vſum diuerſoꝝ inſtroꝝ: ⁊ quodãmõ vnꝰ ſimplr̃ ⁊ abſolute: ſic ⁊ aia. ⁊ hec videẽ opiõ pla. vt ſcripſi in libro de itellectu.

Opinio plonis.

Secundo debes ſcire in ꝓpoſito vt narrani in tractatu ītitulato Uincẽtio grino Ueneto meo ſcholari ð actiõe oĩuꝫ reꝝ. Quidã hebreꝰ opiatꝰ erat Auer. ⁊ Ar. ⁊ Pla. eẽ vniꝰ opionis ītãtũ ꝙ dixit eos velle ꝙ oẽs res cõpoſite erãt cõpoſite ex mã ⁊ intellu adeo ꝙ itellꝰ ī gbuſdã erat ītellꝰ tm̃: vt in hoie: in gbuſdã aia: ⁊ ī gbuſdã nã. aia erat ī brutis: nã v̊o in eltis: tñ vna nuõ ſuba erat oĩuꝫ. ⁊ huic opioni vĩ Auer. aſſentire in p̊n° hꝰ

Põ cuiuſdã hebrei.

ſolonis

Impoſs° ſolonis:attū vt narraui: bāc opinionē reprobat Aui.in 6° naturaliū: ꝛ auctor de ſpiritu in libro eius. ideo bic dum dicit aiam eē aiam vnā oium:intelligit a ꝓprietate:vltra quā eſt vna ꝓpria vnicuiqꝫ:per quaꝫ bomo ponit̄ in ſpecie que incipit ꝛ deſinit ad gn̄ationē ꝛ corruptionē corporis:vt dicit Auer. in cōmēto.z.terty. ꝛ tu vide tractatuꝫ meum de boc.

ALGAZELIS. DV. IX.

Ait Algazel. ꝛ ſi forte aliqs pboꝝ diceret ꝙ mundus nūqꝫ creatus fuit. ſi mūdus mō creat⁹ fuiſſet nō euaderet qn de⁹ bn̄dict⁹ an̄ dictā creationē ceſſaſſet in ꝗtitate vni⁹ āni vel duoꝝ ānoꝝ vl' ifinite. poſtea creauit tādē adeo ꝙ duratio ceſſationis aut finita aut infinita. ſi fuit finita. fuit ḡ eſſe creatoris finitū. ſi fuit ifinita. ḡ venit ad finē duratio in qua ptrāſierūt poſitates ifinite in nūo. ¶ Nos vō dicim⁹ ꝙ tp̄s ꝛ duratio fuerunt res create: vt i ſeq̄ntib⁹ ad p̄ſens argumētū rn̄dem⁹.

¶ Cum cōpleuit difficultatatē qōnis iaꝫ dicte circa aias vult mō aggredi nouū argumētū. ꝛ p̄mo arguit ꝙ mundus non eſt creatus in tpe. ſcd̄o ibi. (Nos vō) rn̄dit rōni illi⁹. dicit ḡ. ait Alg. ꝛ ſi forte aliqs pboꝝ diceret ꝙ mundus nūqꝫ creatus fuit. vult dicere nouiter. Deide arguit boc. d. ſi mūdus mō creatus fuiſſet nō euaderet qn deus bn̄dictus ante dictā creationē ceſſaſſet in ꝗtitate vnius anni vel duoꝝ annoꝝ vel infinite: poſtea creauit tandē: adeo ꝙ duratio ceſſationis aut finita aut ifinita. Si fuit finita ḡ eē creatoris eſt finitū. boc eſt falſum. qm̄ creator eſt de⁹ eternus. ſi fuit ifinita. ḡ venit ad finē duratio illa in qua ptrāſierūt poſitates ifinite in nūero qd̄ eſt ipoſſibil⁹. (Nos vō) rn̄dit nūc ꝛ dicit. nos vō dicimus ꝙ tempus ꝛ duratio fuerūt res create vt in ſequētib⁹ ad p̄ns argumentuꝫ diffuſe reſpōdemus. vult ḡ ꝙ argumentū ſupponat falſum. ſ. ꝙ mundi creatio ſit in tempore: imo ipſo tēpore precedenti.

AVERROIS.

Dicemus nos ꝙ maior pars opinātiū mūdi creationē ponūt tp̄ꝫ creatū fuiſſe ſecū. dicimus. n. ꝙ ponere durationeꝫ aliquo mō finitā aut infinitā ante mūdi creationē eſt falſuꝫ. id. n. qd̄ nō bēt principiū nō pōt finiri. Sed argumētū bui⁹ bominis debet fortificari alio modo videlꝫ aut extremitas creatiōis mūdi. ſ. ei⁹ pricipiū poterat eē longior momēto p̄ntī: aut nō. ſi nō: oportebit ponere menſurā in qua creari ampli⁹ nō poterat: qd̄ eſt falſum apud oēs. ſi primo mō videlꝫ extremitas tp̄is. ſ. ſuū pricipiū poterat eē lōgior momēto ab extremitate creati: adbuc petē eſt vtrū ſit poſſibile in p̄nti extremitate ꝙ ſit lōgior. ꝛ ſi rn̄ſio eēt ꝙ ſic qd̄ neceſſario rn̄dendū eſt. oporteret ꝙ fuiſſet terminatio mēſurarū infinitaruꝫ tp̄is: ꝛ ſequeret̄ ex boc ꝙ terminatio ipſarū fuiſſet in reuolutiōib⁹ cauſantib⁹ mēſurā tēporalē ab eiſdē inuētam. ¶ Si vō dicerent ꝙ id qd̄ ifinitū eſt nō pōt perfici neqꝫ finiri. rn̄dēdū eſt ad boc ꝙ id qd̄ ſequit̄ partē obijciētē de reuolutionibus ſequit̄ ꝛ vos in mēſurarū tēpoꝝ inouatorū poſitate. ¶ Et ſi forte aliqs diceret ꝙ differētia inter eos eſt: ꝙ ille infinite poſitates nō adbuc ad actū egreſſe ſunt: ꝛ poſitates reuolutionū ifinitarū egreſſe ſunt ad actū. Nos vtiqꝫ rn̄demus ꝙ poſitates reꝝ ſunt de ꝯcomitātib⁹ ipſaꝝ qualītcūqꝫ ſint. vꝫ ꝙ p̄cedant ille comitātie illas res: aut ſint ſimul ꝛ ſemel ſic̄ pbi opinati ſunt. quapropter ſequit̄ nouationes rerūꝫ. vn̄ impoſſe eēt ꝙ ante p̄ntem reuolutionē fuiſſent ifinite reuolutiōes. eſſet ḡ impoſſe eē poſſibilitatem ifinitaꝝ reuolutionū. ¶ Sed adbuc dōm ab obijciētib⁹ ꝙ tp̄s eſt terminatū in mēſura. ſ. tp̄s mūdi. ipoſſe eſt ergo eē tp̄s maius eo: neqꝫ minus ſicut multi boies opinati ſunt in mundi mēſura. ꝛ iō dicimus nos ꝙ p̄dicte ꝯcluſiones non ſunt demr̄atiue; ꝛ iō eſſet meli⁹ pro aſſerentib⁹ mūdi creationē ꝙ ponerēt tp̄s terminatuꝫ in mēſura: ꝛ ꝙ nō ponerēt magnitudinē infinitam: ſed magnitudo babet totū. ꝛ tp̄s non.

¶ Nūc Auer. recitato argumēto: qd̄ ſoluit Alg. vult fortificare ipꝫ. ꝛ p̄ ponit ꝓpoſitū vitatis. z° ibi. (Sꝫ argumentū) fortificat ipꝫ. alie ꝑticule erūt māifeſte. dicit ḡ in p̄°. dicim⁹ nos ꝙ maior ꝑs opinātiū mūdi creationē ponūt tp̄m. ſ. tp̄s creatū fuiſſe ſecū. cui⁹ rōnē dicit. dicimus. n. ꝙ ponere durationē aliquo mō finitā aut ifinitā ante mundi creationē eſt ipoſſe. id. n. qd̄ nō bēt p̄n͡m nō pōt finiri: ḡ tp̄s ſimul cū mūdo gn̄ari debet. ꝛ boc ꝓbauit Ariſt. apte in 8° pbyſi. nulluꝫ. n. tp̄s gn̄at ꝛc. ¶ Debes ſcire ꝙ Auer. nō dicit h̄ tāqꝫ negatū ab algaçe. ſed poti⁹ oſ̄dit illud eē cōueniēs pbis. (Sed argumētū bui⁹) bic vult cōfirmare argumentū dictū: ꝛ videt̄ mibi ꝙ retorqueat argumētū ei⁹ ꝯ eū. ¶ Ubi debes ſcire ꝙ Alga. arguebat ſi mundus eſt etern⁹ a pte an̄. ḡ ifinitū fuit finitū. ꝯn̄tiā ꝓbabit: qm̄ reuolutiōes fuerūt ifinite ante inſtās qd̄ eſt p̄ſens: ꝛ oēs ſunt ꝯſumpte: ḡ fuit infinitū ꝯſumptū ꝛ terminatuꝫ vſqꝫ ad h̄ iſtās qd̄ eſt p̄ns. itēdit ḡ Auer. retorquere argumētū iſtud ad oppoſitū. ꝛ dicit. ꝛ argumētū bui⁹ bois debet fortificari alio mō. vꝫ aut extremitas creationis mūdi. ſ. ei⁹ p̄ncipiū poterat eſſe lōgior momēto. ſ. illo in quo creat⁹ fuit: vel cū quo creat⁹ fuit: aut nō. ſi non oportebit ponere mēſurā in qua creari ampli⁹ nō poterat: qd̄ ē falſuꝫ apud oēs: qm̄ nulla eſt mēſura qn illa potuit creari: ꝛ alia ante illā: ꝛ ſic in ifinitū: qm̄ oēs ſunt vni⁹ rōnis: ꝛ nō maior nō eſt ð vna ꝗꝫ de altera: nec ei⁹ potētia eſt fortior in vno tpe ꝗꝫ in alio: nec indiget auxilio alteri⁹ iuuātis. ḡ nō dat̄ mēſura determiata in qua poſſit tm̄. ¶ Debes ſcire ꝙ apud ſopbiſtas loquētes ſi ꝯcedit̄ maximuꝫ tp̄s in quo ſic aliqd pōt fieri vl' minimū in quo nō reſpectu potētie finite: nō tn̄ reſpectu potētie ifinite: imo potētia ifinita eſt que pōt nō tm̄ in tāto tpe qn mai⁹ in minori tpe vt dcm̄ eſt in ſopbiſticis modernorū. Applicādo ḡ ad ꝓpoſitū ſi tbeologi ponūt vigoreꝫ p̄mi eſſe infinitū babēt dicē ꝙ mēſura in qua creat⁹ fuit mūdus nō eſt determinata qn de⁹ in illa poſſit ꝛ in alia ab illa poſſet: qm̄ nō limitat̄ ab extrinſeco vt dixi. Deinde remouet p̄mū membrū. d. ſi p̄mo mō. vꝫ extremitas tp̄is. ſ. ſuū p̄ncipiū poterat eſſe lōgior momēto p̄nti in quo fuit creat⁹. ſ. ab extremitate creati adbuc petere eſt vtrū ſit poſſe in p̄ſenti extremitate ꝙ ſit lōgior. Et ſi rn̄ſio eſſet ꝙ ſic (qd̄ neceſſario Nota Pō ſoꝑꝙſtaꝝ

rñdēdū eſt)opꝫ ꝙ ſit terminatio mēſuraꝝ īfinitaꝝ tpis:
qḋ ipſe hēt ꝓ īpoſſibili: ⁊ ſeqˀ ex h̄ ꝙ terminatio ipſarū
fuiſſet in reuolutiōibꝰ cāntibꝰ mēſurā tpalē ab eiſdē iuē
taꝫ. ⁊ ſic ſeqˀ idē qḋ ṗus. Sed difficile eſt ꝓbare has ꝯſe
quētias. ⁊ iō in declaratiōe iſtiꝰ multa dicet ipſe in 2ᵃ diſpu
Prima ꝓpoſitio. tatione. ⁊ ego volo dicē aliq̄ pro hꝰ euidētia. ¶ Dico ḡ ꝙ
tota vis iſtoꝝ ꝯſiſtit in duobꝰ. quoꝝ pᵐ eſt. ſ. an̄ inſtās qḋ
eſt p̄ns in quo mūdus fuit creatꝰ. potuit eē tp̄s īfinitū ⁊
motꝰ in īfinitū. iſtud eſt māifeſtuꝫ: q̄m ante illud īſtās īfi
niti potuerūt eē mūdi q̄libet mō facti. ſ. quoꝝ q̄libet po
tuit ꝑ aliq̄ diſtātiā eē factꝰ ab alio. ḡ potuit tp̄s eē infini
Secūda. tū. ¶ Scḋꝫ ē ꝙ in hiis: quoꝝ cōplemētū eſt ab aīa eadeꝫ
eſt poſſitas eſſendi apud aīam. ⁊ ſm rē ⁊ eadē ꝑoſſitas. ēt
Deductio ꝯñe iſtud oībꝰ eſt māifeſtū. ¶ His dictis arguo ꝯñias. ꝑ̄ia
ergo appet ex ṗ fundamēto. q̄m ſi mūdus in h̄ iſtāti ē fa
ctꝰ: ⁊ ante h̄ inſtās potuerūt eē mūdi īfiniti. ḡ īfinite fue
rūt poſſitates eēndi tpis. ḡ appet ṗma ꝯñia. Tūc vltra:
ſꝫ eadeꝫ eſt rō poſſitatis ⁊ actualitatis in eis: quoꝝ cōple
mētū ē ab aīa: vt appet in 2ᵒ. ḡ pōt inferri ꝙ īfinite actu
fuerūt mēſure terminate ad h̄ inſtās. iſte ꝯñie appebūt
Pō chriſtianoꝝ. clariꝰ īfra in diſputatiōe dicēda. ¶ Et debes ſcire ꝙ apḋ
nos chriſtianos hū ꝯcedēdū eſt ante iſtās qḋ eſt p̄ns p̄fuiſ
ſe tp̄s in mēte diua: ⁊ ꝑ ꝯñs ſiſtudo tpis: nō tn̄ tp̄s mālr
qḋ eſt nā motꝰ: vt īfra dicet. (Si vō) nūc īducit ſol. quo
rūdā. ⁊ lꝫ hec rñſio poſſit hr̄e plures ītellus: atn̄ iſte pri
mus ⁊ bonꝰ eſt. ꝙ infinitū finiri ex ea pte quo finitū eſt.
nō eſt īpoſſe: q̄m vt ſic ē capacitatis infinite. Sꝫ ex ea pte
qua īfinitū eſt ſimplr̄ impoſſe: mō applicādo ad ꝓpoſitū.
tp̄s id verū vel imaginatū eſt finitū ex pte p̄ntis eſt vel
fuit īfinitū ex pte futuri. Hoc dicit. ſi vō dicerēt ꝙ id qḋ
īfinitū eſt nō pōt ꝑfici neq̄ finiri. vult dicē a pte qua īfi
nitū. ⁊ ꝑ ꝯñs a pte qua finitū pōt. ⁊ ſic in ꝓpoſito vt dixi.
(Rñdēdū eſt ad h̄) replicat vbi vult ꝙ nō vꝫ ſimplr̄ ſꝫ
ad hoīeꝫ ⁊ hic locꝰ vix ītelligibilis ē. Et tn̄ debes ſcire ꝙ
vt videbis. Alg. arguit ꝯ phōs ꝙ ſi mūdus a pte ante ſit
eternꝰ tūc tp̄s eiꝰ erit eternū: ⁊ id tp̄s eſt terminatū ad h̄
inſtās huius dici. ḡ īfinitū recipit terminū. vult ḡ Auer.
ꝙ argumentū iſtud ꝯtra loquētes eſt difficile ad hoīeꝫ:
q̄m eodē argumēto de tpe vero ſicut de tpe poſſibili: q̄m
idē ē modus īpoſſibilitatis vtriuſq̄: ⁊ ſic argumētū eſt ꝯ
eos. dicit ḡ. Ad h̄ rñdēdū ꝙ id qḋ ſeqˀ partē obyciētē. i.
loquētes de reuolutiōibꝰ. i. tpe vero īfinito. ſequit̄ ⁊ vos
in poſſitate mēſuraꝝ tēpoꝝ inouatoꝝ. ſ. ſequit̄ eos ponē
do īfinitas reuolutiōes fuiſſe poſſes: q̄m eadē eſt rō eſſen
di actu tpis ⁊ poſſibilis eē. (Et ſi forte) adhuc rñdet ⁊ di
cit ⁊ ſi forte aliq̄s diceret ꝙ dr̄ia īter eos eſt ꝙ ille īfinite
poſſitates nō ſūt adhuc egreſſe ad actum: ⁊ poſſibilitates
reuolutionū ſunt iā actu egreſſe. ḡ argumentū hn̄ ꝓcedit
ꝯ phōs ⁊ nō ꝯ loquētes. (Nos vtiq̄) rñdet applicando
dl. nos vtiq̄ rñdemꝰ ꝙ poſſitates reꝝ ſunt de ꝯcomitan
tibꝰ ipaꝝ. vult dicē. reputant̄ ꝑ ipſis rebꝰ actu q̄alitcūq̄
ſint. videlꝫ ꝙ p̄cedāt ille ꝯcomitāter illas res aut ſint ſi
mul ⁊ ſemel ſicut phī opinati ſūt. quapropter ſeqˀ muta
tiones reꝝ. vult dicere. ꝙ ſi res eſt vna: vna fuit poſſibili
tas: ⁊ ſi due: due ſunt poſſitates. Vn̄ ſi īpoſſe eēt ꝙ an̄ p̄ſen
teꝫ reuolutioneꝫ fuiſſent īfinite reuolutiōes. ḡ a pari eēt
impoſſe eſſe poſſibilitatē īfinitarū reuolutionū. ecce q̄uo
Dupliciter ꝯſiderat tp̄s. Auer. dixit declaratiōnē illaꝝ ꝯñiaꝝ. (Sꝫ adhuc) hic po
nit vltimā coꝝ ſol. ⁊ vult ꝙ tp̄s pōt duplr̄ ꝯſiderari. ſ. re
ſpectu mūdi: ⁊ ſimplr̄. ſi reſpectu mūdi ſic eſt terminatū
q̄m q̄libet magnitudo finita ē in tpe finito. ſi ſimplr̄: ſic
eſt eternū ſimplr̄. dicit ḡ. ſꝫ adhuc dōm ab obyciētibꝰ ꝙ
tp̄s eſt terminatū in menſurā. ſ. tp̄s mundi. Impoſſe eſt ḡ
eſſe tp̄s maiꝰ eo neq̄ minꝰ ſicut multi hoīes opinati ſunt
in mūdi mēſura. Tūc ait Auer. ⁊ iō dicimus nos ꝙ p̄di
cte ꝯclūſiones nō ſunt demōſtratiue: vult dīc theologoꝝ: ⁊ iō
eēt nichꝰ ꝑ aſſerētibꝰ mūdi creationē ꝙ ponerēt tp̄s ter
minatū in mēſura. ⁊ per ꝯñs nō ponerēt magnitudinem
infinitā ipſius mūdi: q̄m magnitudo hēt totū. i. finē. tp̄s
aūt ſimplr̄: nō ḡ hēt ꝯ theologos ſaltē ꝙ tp̄s in ſe ſimplr̄
ſit eternū. ⁊ hoc vult. ALGA. DV. X.

Ait alga. noīe philoſophoꝝ q̄ñ ei obiī
ciētes negabāt ꝙ ceſſare actionē anti
qui ab eodē antiquo eſſe q̄d notuꝫ. ta
lia verba. ⁊ ſi forte aliq̄s diceret quia
negant admittētes auctoritates neceſſitatis: ⁊
querūt alios modos incompetentes.

¶ Hic vult Alg. facē petitionē vnā phīs cū q̄dā admira
tione. d. ait Alga. noīe phōꝝ h̄ v̄ba q̄ñ ei obyciētes nega
bāt ꝙ ceſſare actionē antiq̄ ab eodē antiquo eē q̄d notū.
vult dicē ꝙ q̄dā ꝑipatetici dixerūt ꝙ īpoſſe eſt ꝙ actio q̄
ſemel fuit ab antiq̄ ceſſet ab eodē: ꝯ q̄s dixit talia v̄ba. ſ.
⁊ ſi forte aliq̄s diceret: q̄re negāt admirātes auctēs necē
tatis. i. ipm hr̄e poſſe cū q̄dā necitate: q̄re negāt ſup. ⁊ q̄
runt alios modos incōpetētes. i. extraneos. q. d. ꝙ nō videt̄
bonū negare id manifeſtū ⁊ q̄rere aliā viā extraneā. hec eſt
petitio quā facit Alg. noīe loquētiū. Cui Auerrois rñdet
in dictiōe ſequēti vt vides. AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ ſn̄ia eius quā noīe
phōꝝ īducit ad ꝓbādū ꝙ impoſſe eſt
īuenire inouatū ab eterno agente. eſt
q̄d īpoſſe: eſt ꝙ ſit ibi volūtas. ⁊ hec
negatio eiꝰ ꝯgrua appebat inq̄ꝫtū ipſi ꝯcedebāt
obyciētibꝰ ꝙ oīa opponētia ſunt ſilia reſpectu
āntique volūtatis tā ſi ſint in tpe ſicut p̄cedēs ⁊
ſubſequens q̄ꝫ in q̄litatibꝰ ꝯtrariis: vt albedo ⁊
nigredo. Silr̄ eſſe ⁊ priuatio ſunt ſimilia reſpe
ctu prime volūtatis: ⁊ q̄a ipſi hāc ꝓpōnē cōce
dunt obyciētibꝰ eis reſpōdēt ꝙ nō eſt de nā vo
lūtatis inclinare actū vnius ſimiliū magis q̄ꝫ al
terū niſi cauſa appropriāte vnū ipſoꝝ ſimilium
expꝛeſſe. aliogn ꝓuenirēt res: ⁊ eaꝝ ꝓuentus ab
euētu. vn̄ phī ꝯcedūt eis ex hoc ꝙ ſi antiquū ha
beret volūtatē hn̄ poterit nouū ab antiquo ꝓue
nire. ⁊ q̄a negātes mūdū eē ab eterno carent re
ſpōſione in h̄ conati ſunt dicē ꝙ antiqua volū
tas eſt q̄dā denoīatio cuiꝰ nā eſt diſtiguere reꝫ
a ſuo ſimili abſq̄ cā appropriante vnū duoꝝ ſi
miliū magis q̄ꝫ alteꝝ: ſicut calor eſt q̄dā denoīa
tio cuiꝰ natura eſt calefacere. ¶ Sed phī reſpō
dēt eis ꝙ hoc eſt falſuꝫ ⁊ inimaginabile: ſi eniꝫ
ſilia equalia fuerint apud volētem nō debet ab
eodeꝫ effectꝰ vnius eoꝝ magis ꝓcedere q̄ꝫ alte
rius effectus niſi ꝓut eēnt diſſimilia. ſ. inq̄ntū
in vno eoꝝ eēt q̄dā denoīatio que in altero non
repit̄. ſi. n. oīmode ſimilia fuerit: ⁊ ibi nulla eēt
cā iclinās: tūc volūtas reſpiceret ambo equali
ter: ⁊ tūc nō magis ab eodeꝫ volēte effectꝰ vniꝰ
eoꝝ ſimiliū q̄ꝫ alteriꝰ effectus. vn̄ tūc aut volun
tas depēdet de duobus ꝯtrariis actiōibꝰ ſimul
⁊ ſemel

⁊ ſemel aut de nullo eoꝝ. ⁊ ambo iſta ſunt ſimul falſa. tandē ꝙ illius hominis verba ſunt ſemierronea: ⁊ nihilominꝰ conamur reprobare ad cauendum nocumenta multoꝝ.

¶ Vult mō inducē ſniam verboꝝ Alga. et reducat opionē phoꝝ in ꝓpōnibꝰ. ⁊ dicit. dicimꝰ nos ꝙ ſnia eiꝰ quā noie phoꝝ inducit ad ꝓbādū ꝙ ipoſſe eſt inuenire inouatū ab antiquo eterno agēte eſt. ꝙ impoſſe eſt ꝙ ſit ibi volūtas. Hec igit̄ eſt p̄ma ꝓpō. ſ. ꝙ in eterno agente nō eſt voluntas. Hāc ꝓpōnē declarat. d. ⁊ hec negatio eiꝰ ꝯgrua apparebat. vult dicē ꝙ negare ibi volūtatē eē eſt ꝯgruū inq̄ntū ipſi ꝯcedebāt obijciētibꝰ ꝙ oia opponētis. vult dicere ꝑtia ſūt ſilia. i. eiuſdē rōnis reſpectu antique volūtatis taȝ ſi ſint in tpe ſicut p̄cedēs ⁊ ſubſequēs. i. ſic̄ res tpales: q̄ȝ in q̄litatibꝰ ꝯrijs vt albedo ⁊ nigredo. iſta. n. oppoſita oia ſūt vniꝰ rōnis. ſilr eē ⁊ ꝑuatio ſunt ſilia reſpectu p̄me volūtatis. deinde hāc q̄ſi ꝓbāt: ⁊ eoꝝ ꝓbatio ꝯſiſtit in h. qꝛ ſicut ꝓpriū eſt calori calefacē ⁊ aque īfrigidare: ſic ꝓpriū eſt volūtatis eē illimitatā ad vtroſq; actꝰ. ⁊ nullius eē determinatā. dicit ḡ. ⁊ q̄ ipſi hāc ꝓpōnē ꝯcedūt obijciētibꝰ eis: rñdēt ꝙ nō eſt de nā volūtatis īclinare actuȝ vniꝰ ſiliuȝ magis q̄ȝ alterū niſi cauſa appropriante ꝑticulari vnū ipſoꝝ ſiliuȝ exꝑiſſe. aliogn ꝓuenirēt res: ⁊ earuȝ ꝓuētus eēt ab euētu. vult ḡ ꝙ volūtas eſt illimitata: ⁊ limitat̄ a cā ꝑticulari. aliter euētꝰ rei eēt caſual: ⁊ ſine illiꝰ cauſe intentione. (Vñ phi) hic tāgit̄ ſcd̄a ꝓpoſitio. d. vñ phi ꝯcedunt eis ex h ꝙ ſi antiquū hēret volūtatē bñ poterit nouuȝ ab antiquo ꝓuenire. ¶ Sed dubitat̄: qꝛ videt̄ q̄ſi argumētū ex deſtructiōe añtis ſic. ſi antiquū hēt volūtatē pōt ab eo ꝓuenire nouū. ſed nō hēt volūtateȝ. ḡ nō pōt ab eo ꝓuenire nouuȝ. dcm̄ in logica ⁊ maxīe in fine p̄mi p̄oꝝ ꝙ locꝰ iſte eſt falſus: ⁊ ego declaui ipm̄ ibi in expōne mea quā feci padue. ¶ Themiſtius: vt appet in p̄mo de aia. ⁊ Auer. cōmen. 13°. viſi ſunt velle ꝙ pōt argui ꝯñte exñte de mō cōtingēti ſicut bene ſequit̄. ſi dion nauigat ꝯtigit dionē bene nauigare. ſȝ dion nō nauigat. ergo nō ꝯtingit ipm̄ bñ nauigare. huiꝰ aūt rōnē declaui in. p p̄oꝝ. caplo de ꝯtingēti. ⁊ in 2° ꝑiermenias in expōnibus meis. qꝛ ꝓpoſitio de ꝯtingēti affirmatiua ſequit̄ ad illā de ineē. imo ſe hēt vt ꝯñs. cuiꝰ ſignū eſt: qꝛ oppoſitū ꝯñtis repugnat añti: qꝛ ſi nō ꝯtingit dionē bñ natare. ḡ de neccītate dion nō natat. ꝑ regulā equipollētiarū modaliū ſcd̄i ꝑiermēias. ⁊ ſi dion de neccītate nō natat. ḡ nō natat. ḡ dion natat ⁊ dion nō natat. que icōpoſſibilia ſūt. ¶ Propoſitio aūt de ineē negatiua ſe hēt vt inferior ad ꝯtigentē negatiuā qꝛ ſi dion nō natat: nō ꝯtingit ipȝ bñ natare. ⁊ ſic appet rō regule. ¶ Sed oēs moderni logici obijciūt. ⁊ ego obiectiōes illas ſolui in expōne mea p̄mi de aia. Securiꝰ eſt tñ dicē cū Auer. in 7° phy. cōmē. 16. ſ. ꝙ in termis cōuertibilibꝰ pōt argui ab oppoſito añtis ad oppoſitū ꝯñtis: ſic̄ hic arguit̄. lȝ. n. ꝑ ſe ab oppoſito añtis nō ſequit̄ oppoſitū ꝯñtis. attñ ꝑ accñs. gratia mē. bñ ſeqtur vt dicit Auer. in p̄ p̄oꝝ in figura 2° ex duabꝰ affirmatiuis: ⁊ ſi iſpicias ſcripta mea in logicis Ariſt. ⁊ apiet̄ tibi veritas: qꝛ magna ps modernoꝝ oſtēdit bñ dicta. (Et qꝛ negātes.) Vult hic inducē rñſionē theologoꝝ quā q̄daȝ moderni dicūt in eoꝝ theologijs. ¶ Circa quā debes ſcire ꝙ ſicut in ꝓpōnibꝰ per ſe ē deuenire ad vnā per ſe notā ex termis. v. g. ens eſt ens: vt declaui in logica mea: ita in ꝓpōnibꝰ ꝯtingentibꝰ eſt venire ad vnā notā ex terminis. v. g. volūtas vult. q̄ ſicut illa eſt vera ex nā entis ita iſta eſt vera. q̄ volūtas. Applicādo mō ad ꝓpoſitū. dico ꝙ volūtas vult vnū ſiliuȝ magis altero: q̄ volūtas. v. g. ꝑitatis duobꝰ oīno ſimilibꝰ. dico ꝙ volūtas q̄ voluntas vult. a. ⁊ nō. b. ⁊ ſic in ꝓpoſito eſt de volūtate p̄mi. ⁊ hec rñſio eſt multū ſubtilis apud me: ⁊ credūt q̄dā theologorū noſtroꝝ ꝙ ipſi ſoli inuenerint hāc rñſionē: ⁊ iam apparet qualr apud antiquos fuit nota. ⁊ iō bñ dicit̄ ꝙ oia vere noſtris patribꝰ apta fuerūt. Lege litterā. Et qꝛ negantes mūdū eē ab eterno carēt in hoc. ſ. argumēto facta reſpōſione: conati ſunt dicē ꝙ antiq̄ volūtas. ſ. dei eſt q̄daȝ denoiatio. i. nā denoiatā. cuiꝰ nā eſt diſtinguē rem. i. vnū ſimiliū a ſuo ſilī abſq; cā appropriāte vnū duoꝝ ſimiliū magis q̄ȝ alteꝝ. ſicut calor eſt q̄dā denoiatio. i. nā denoiata. cuius nā eſt calefacere. itaq; ſicut calor calefacit: q̄ calor: ita volūtas vult alteꝝ illoꝝ q̄ volūtas. ecce igit̄ quo ventilata fuit rñſio hec apud iſtos pres: nō tñ apud modernos. (Sed phi) hic replicat hanc reſpōſionē. ⁊ videt̄ mihi ꝙ virtus eius argumenti eſt. quecūq; cōparata ad aliquā potentiā ſunt oīno ſimilia: ⁊ eadē reſpectu illius: nunq̄ȝ erūt limitata magis ad vnū q̄ȝ ad alterū: qꝛ ipſa ſunt ſilia: ⁊ reſpectu volūtatis ēt. ḡ ſunt indn̄tia. ⁊ ꝑ ꝯñs appet maior. Sed volibilia reſpectu p̄mi ſūt huiꝰ: vt ēt ꝯcedūt theologi. ḡ ſequit̄ ꝯ iaȝ dicta. huiꝰ lege litteram. Sed phi rñdent eis ꝙ hoc eſt falſuȝ ⁊ inimaginabile. ſi enī ſilia eq̄liter fuerint apud volentē nō debet ab eodem effectꝰ vniꝰ eoꝝ magis ꝓcedere q̄ȝ alteriꝰ effectꝰ: niſi ꝑut eēnt diſſimilia. ſ. inq̄ntū in vno eoꝝ eēt quedā denoiatio idest nā que in altero nō repit̄. Si. n. oīmode ſimilia fuerunt: ⁊ ibi nulla eēt cā iclinās: tūc volūtas reſpiceret ambo equalr. ⁊ tūc nō magis ab eodē volēte effectꝰ vniꝰ eorū ſimiliū q̄ȝ alteriꝰ effectꝰ. Deīde recolligit viȝ rōnis. d. vñ tunc aut volūtas depēdet de duobꝰ cōtrarijs actionibus ſimul ⁊ ſemel: aut de nullo eoꝝ. ⁊ ambo iſta ſunt ſimul falſa. tandeȝ dicimus ꝙ illiꝰ hominis verba ſunt ſemierronea. ⁊ nihilominus conamur reprobare ad cauendum nocumēta multoꝝ. ⁊ ſic apparet vis rōnis ⁊c̄.

Sed ſuper hoc ſunt q̄ōnes nō parue: q̄rū p̄ma eſt. an in p̄ ente neceē eſſe ſit volūtas. 2° q̄ō erit. vȝ de vi rōnis Auer. ꝯ theologos. Arguit̄ ꝯtra p̄mā: qꝛ Auerro. 12. metaphyſi. cōmēto. 36. voluit ꝙ quelibet intelligētia mouet per appetitū rōnale ⁊ intellectū. appetitus rōnalis nō eſt niſi volūtas. 2° ibidē cōmento. 39. ait auc̄te Alexā. ꝙ appetitꝰ ſequit̄ cōprehēſionē ſicut vmbra corpꝰ. ſȝ in p̄ eſt cōprehēſio itellectiua. ergo ibi erit appetitus itellectiuꝰ qui volūtas erit. Preterea 3° in tota 2° ⁊ 3° diſputatiōe Auer. demr̄at p̄mū hēre volūtatē. ⁊ mouere per appetitū volitiuum. Preterea 4° arguūt theologi q̄cq̄d ꝑfectiōis eſt in ente iferiori eſt in ſuꝑiori: ſȝ in ente itellectuali. ſ. hoie eſt volūtas. ḡ ⁊ in ſupremo erit multo ꝑfectiꝰ. ⁊ Auerro. cōmēto. 39. declarauit oia hec. ¶ Circa iſtā q̄ōnē breuiter debes ſcire ꝙ ad ꝯcludēdū aliquā virtutē reꝑiri in aliquo: nō pōt cōcludi niſi ex oꝑatione: adeo ꝙ vbi operatio erit vniuoca. ⁊ vis erit vniuoca. mō ad ꝓpoſitū vt capit̄. 9. metaph. cōmētis. 3. ⁊. 10. ⁊ eſt intꝰ. volūtas ꝯſiſtit ſm̄ operationē ꝓpriā in eligere libere. eſt aūt eligere libere vt declarabit̄ in 2° diſputatiōe ſine ſpe remeriti electio. ⁊ hec eſt operatio p̄ma ⁊ eēntialis volūtatis. Alia rō eſt plus nobis nota. ſ. eligē cū ꝯtingētia ad vtrūq; oppoſitoruȝ ꝯdictorie. ⁊ iſta oppoſitio eſt famoſa oībꝰ: qꝛ volūtas hoīs cū ſubordinet̄ rōni fallibili. iō eſt in poꝰ neutra. ⁊ iō vulgares credūt ꝙ ois volūtas eſt h̄. qꝛ iſtā tñ vidēt ⁊ cognoſcūt: voluntatē aūt ſm̄ p̄mā rōnem nō poſſunt niſi ſapientes bene intelligere. ⁊ iō illaȝ deſpiciūt: ⁊ q̄ loqui debemus vt plures vt dī 2° topicoꝝ iō phi dicerēt ꝙ volūtas p̄ modo tñ nō dicit̄ voluntas. ¶ His habitis dōm ad q̄ōnē ꝙ ſi loqmur de voluntate ſm̄ p̄mā opiōnē p̄mo ⁊ per ſe tñ ieſt p̄mo p̄ncipio: qꝛ ſolū ipſe deꝰ agit ⁊ eligit opus eius ſine ſpe remuneratiōis

[Margin notes: Dubitaꝰ — Terminatio. — 3ª q̄ſtio. — Aliquaȝ virtutē reꝑiri i aliq̄ ex opōne cognoſcit̄. — Quid eſt libē agē. — Solo]

quia cū ipſe ſolus ſit optimus ꝛ pfectꝰ ꝛ ſūme btūs ipſe ſolus aget abſq; eo ꝙ perficiat ab extriſeco: ꝛ iō ipſe ſolus agit ſine ſpe remuneratiōis. Alie aūt res hāt volūtatē nō bñt ita ꝑ ꝛ ꝑ ſe: ſꝫ ſatis eguoce ꝛ ꝑticipatiue: ꝛ iā iſto mō nō arguit deū agē ꝯtingēter. imo cū volūtate ſm iſtā rōnē ſtat agē ſūme neccio. ¶ Si loquamur ſm volūtatē ſcdo mō. dico ꝙ ipſi nō inerit: quia cū ipſe ꝑ eēntiā ſit bonꝰ: ꝛ ꝑ eēntiā eiꝰ itētio eſt bona ꝛ ordinata ad bonū: iō ꝑ eēntiā erit agēs ꝛ nō ex indiffīa ꝛ ꝯtigētia: ꝛ q2 vt dixi volūtas ſcdo mō dr̄ volūtas ꝓpe ꝛ famoſe apud vulgares. iō illo mō pōt ſimplr̄ ꝯcedi ꝙ in ꝑ nō eſt volūtas: eo q2 nō ē volūtas ſm rōnē ſcdaꝫ que ē ꝓpa ꝛ famoſa rō eiꝰ: ꝛ hec fuit ſubtilis et pulchra imagiatio Auerr̄. lꝫ a paucis itellecta: ꝛ per hec iā ꝯcordant oīa vba Auerrois. ꝛ tu ꝯſidera illa.

Poſitio theologorum. ¶ Pro itellu vo 2ᵉ qōnis dicūt theologi ꝙ in oī relōne ꝯtigēti vel qūocūq; ē ꝯſiderare duo extrema: quia relo ē vnꝰ ad alteꝝ hitudo vt dcm̄ ē in ꝑdicamētis: ꝛ 5ᵒ metaᵉ loco eiꝰ. Nō ꝯtingēs relo vt dicūt pōt eſſe ex duobꝰ: vl q2 neutra extreoꝝ ſunt necia ꝛ nece eē. vel q2 alterū tm̄. ꝛ q2 lꝫ deꝰ ſit nece eē oē aliud eē ipꝫ eſt ꝯtingēs. iō deꝰ ad ꝗcqd cōparat eē ſe ꝯtingēter cōparat: ꝛ iō ad extra ꝯtingēs eſt volūtas eiꝰ. ad intra eiꝰ cōparatio eſt necia: ꝛ hec

Poſitio phorum. eſt opio oīum in theologia nr̄a ꝛ eſt ꝓpa ꝛ vera. ¶ Phi aūt qui ponūt volūtatē ſubordinari itellui. intellus aūt ſubordinat eēntie: eēntia aūt ꝑ eēntiā ꝛ nāꝫ eſt optima ꝛ ſumme bona. iō nālr appetit ꝛ eēntialr iclinat ad agēdū pfectionē in alios ꝛ itellus itellecta agē pfectionē in alio eēntialr ꝛ ꝑ ſe: ꝛ ꝑ ꝯñs volūtas ad vnū tm̄ ordinat: ꝛ hec eſt itētio oīuꝫ ſapiētū phoꝝ: ꝛ nolo plus imorari: ꝛ ex his appet itellus vboꝝ Auerro. ꝛ oīuꝫ phoꝝ: ꝛ declaratio mul-

Poſ. chriſtianoꝝ. toꝝ qui in hoc ꝓpriā vocē ignorare vident. ¶ Et debes ſcire ꝙ ſm nos chriſticolas rō agēdi nō eſt eēntia vt dicam in 3ᵃ diſputatiōe: ſꝫ eēntia vt volēs. ꝛ iō cōparat ad eē mere ꝯtingēter: ꝛ per hec ſoluunt argumēta Auerro. quia lꝫ deꝰ ſit indifferēs ad oīa volita: tm̄ q2 eligit ꝯtingenter et libere: iō pōt agē qō ſibi ꝑfigit. ¶ Ad 2ᵐ patet ſol. quia ꝛ ſi deꝰ agat per eēntiā nō agit per eēntiā vt eſſentia: ſed vt volēs: ꝛ ſic ꝯtingēter. ꝛ ſic argumēta huius hoīs nō agunt: vt patet.

ALGA. DV. XI.

DJt Algazel ꝯtra phos aſſerēs voluntatē talibꝰ verbis: dicimus ꝙ hic pōt duplr̄ argui. primo vt dictū eſt ꝛc̄.

¶ In dubio pñti Auer. iducit ſniaꝫ Alg. ꝛ q2 vba ſua ſūt multū plixa abbreuiat ea ꝛ ponit eoꝝ ſniam di. ait Alga. ꝯ phos aſſerēs volūtatē talibꝰ vbis: dicimꝰ ꝙ hic pōt duplr̄ argui. ꝑ vt dcm̄ eſt ꝛc̄. hec ſunt vba Alga. ſuꝑa qbꝰ Auerrois ꝑ ponit illū modū arguēdi quē dixit. ſ. explicādo illud qō iā tacuit Alg. poſt ibi in duᵒ. i2. iducit Alg. arguēdo. 2ᵒ arᵗᵒ. ꝛ iteꝝ explicat illud: ꝛ q2 Alg. tacuit argumētū ꝑmū: ſꝫ tm̄ remittit ſe. iō Auerr̄. in ſol. ſequēti conat exponē vīꝫ illiꝰ ꝛ rñdē ei.

AVERROIS.

DIcimus nos ꝙ ſnia hoꝝ verboꝝ concludit in duobꝰ. primū qō ipſe ꝯcedit ꝙ ipoſſe eſt in volūtate pñti ꝙ diſtinguat rē a ſuo ſimili inquātū ſile: ꝛ itellectus ſine dubio iudicat eſſe denoiationē talis vere in agente primo. ꝛ qui hoc negaret eēt ſicut opinatus eſſet aliquis ꝙ hic nullū eſt ens ītra mūdū neq; extra. ꝛ iō ſequit ex hoc ꝙ volūtas dicit in deo ꝛ in homine equiuoce ſicut dr̄ de ſciētia ꝛ alijs denoiatiōibꝰ: que in deo ſunt. ꝛ hec ſunt verba dialecticalia nō vere demrātiua. id nāq; qō cogit nō tm̄ talē denoiationē ponē. videlꝫ appropriare quēdā magis q̄ ſuū ſileꝫ ē ſine dubio poſitio ſiliuꝫ volūtatū: ꝛ nō ſūt ſiles imo opponunt. oīa. n. opponētia reducunt ad eē: ꝛ priuationē q formalr̄ opponunt: ꝛ oppō gñalis ꝯdictorioꝝ eſt ſilitudis. Patet ḡ ꝙ hoc qō ponebāt. vꝫ ꝙ res in quas volūtas reſpicit ſint ſiles: eſt falſuꝫ. ¶ Scdꝫ vo ꝑdictoꝝ duorū in vbis hꝰ hoīs eſt ꝙ ipſe dicit ſic phis: vos opinamini ꝙ nō opꝫ appropriare reꝫ a ſuo ſili. mūdus nāq; factꝰ ꝛ ꝓductꝰ eſt a ſua cā dāte ſibi eſſe ꝛ ꝓpriā figurā. q̄re ḡ appropriatꝰ fuit in iſto mō: ꝛ eſt manifeſtū ꝙ diſtiguit aliqd a ſuo ſili in itellectu: aut in ꝯña nāli ē ſim ꝛc̄. ¶ Hec ſunt vba huiꝰ hoīs: quoꝝ ſnia eſt: ꝙ opꝫ phos ꝯcedē eē denoiationē in agēte prio appropriantē reꝫ rē a ſuo ſili. videt. n. poſſe mūdū eē in aliā figurā ꝑter hāc quā mō retinet: ꝛ in aliā q̄titatē ꝑter iſtā. ſ. maiorē vl minorē: ꝛ ſi ſic. oīa ḡ ſunt ſimilia in natura ſui eſſe. ¶ Et ſi forte phi dicerent ꝙ hoc verū eēt in tpibꝰ priuatiōis mūdi: ante. n. creationē nullū erat tps pricipalꝰ alio: q2 ꝓductio ſeu creatio nūq; fuit. ḡ ꝛc̄. ¶ Nos reſpōdemus eis ꝙ creatio mūdi fuit in nobiliori tpe: ꝛ eodē mō quo nobis arguūt arguemꝰ eis. ſi due ſunt res oino ſiles abſq; aliqua dr̄ia perē dū eſt: q̄re magis fuit vna earū ad eſſe q̄ altera. videlꝫ q̄re magis motꝰ orbiū tēdit verſus quādā parteꝫ q̄ verſus ꝯtrariā. ¶ Silr̄ q̄re duo poloꝝ mūdi pūcta magis appropriata fuerūt vbi ſūt q̄ alibi: quelibet nāq; duo pūcta diametralr̄ in ſpera oppoſita poſſia ſūt eē poli in eadeꝫ ſpera. q̄re cogimus dicē ꝙ appropriari duo pūcta poloꝝ ꝓuenit necio a quadā denoiatiōe dāte eiſdē duobus punctis nām poloꝝ. ergo conant phi ꝯcedere corpa ſupceleſtia nō eſſe homogenea: ꝛ ipſi totū ꝯtrariū opinant. videlꝫ ꝙ corpꝰ ſupceleſte eſt ſummū ſimplex. ꝛ iō retinet ſimpliciorē figurā. ſ. ſpericā. ¶ Hec eſt ſnia verborū Alga. in ꝑfato caplo. Sed phi rñdēt ꝙ ꝓbatū eſt demrātiue ꝙ mūdus ex qnqꝫ corꝑibꝰ cōponit. videlꝫ ex corꝑe ſupceleſti qō non eſt graue neqꝫ leue: ꝛ q̄tuor corꝑibꝰ elementaribꝰ: quoꝝ qōdā eſt graue abſolute vt terra que cētruꝫ eſt oīuꝫ orbiū: ꝛ quoddā leue abſolute vt ignis ꝛ alia duo elemēta ꝛc̄. Et cā grauitatis terre eſt: q2 in maxia diſtātia ē a motu orbiū: ꝛ per ꝯriā cauſaꝫ ignis eſt in ſūma leuitate: ꝛ q2 alia duo elīta iterpoſita ſunt iter terrā ꝛ ignē mixta exiſtunt de duabꝰ ꝑdictis naturis ꝛc̄. ¶ Unde ſi

corpꝰ orbiculare nō eēt nulla iſtarū nãrū ꝫ eēt neqꝫ ſeorſuꝫ neqꝫ deorſum eēt nãlr: neqꝫ reſpectiue neqꝫ motꝰ elr̄oꝝ ſic ſe hn̄ent. Preterea mūdus finctꝰ ē rōne ſp̄ici corpis ꝓpt illud corpꝰ finitū ē de ſua nã: ⁊ de ip̄o circuitu ē ab vna ſupficie: ⁊ corpa recta dimēſionibꝰ nō ſūt finita p ſe qn poſſint diminui ⁊ augmētari. Quare hꝰ rōne opꝫ ꝙ corpꝰ ambiēs mundū ſit ſp̄icū: alioqn ſeq̄ret̄: aut ꝙ corpa ꝑueniat ad alia corpa: ⁊ ſic ad ifinitū: aut ꝙ finiēt ad vacuū: ⁊ ambo iſta ſūt falſa. ¶ Tādē mãifeſte ꝓbatū eſt ꝙ corpa mūdi ſint qnqꝫ. p̄declarato ēt ꝙ elr̄a ſint ſp̄ice figure: qa ambiunt̄ a corpe ſp̄ico. Et qa dicta elr̄a ꝯtinet motꝰ orbiū hincīde: mouent̄ elr̄a ⁊ miſcent̄ ⁊ gn̄atiōes ꝯrie ⁊ corruptiōes in ideis nō in ſp̄ebus. ⁊ ꝙ ſi aliqs ſupceleſtiū motuū ceſſaret ordo totꝰ vniūſi deſtrueret̄: vel ſi eēt ēt deſtrueret̄: aut eēt aliꝰ ordo: ⁊ ꝙ nullus hoꝝ motuū ē ſine neçe eē aut ſine bn̄ eē: ⁊ oīa iſta clare ꝓbata ſunt in ſingulis locis tā ab Ariſ. q̄ꝫ a ſuis poſteriorib9. ¶ Prelibatis igit̄ iſtis ꝑtractabimus diſpēſare in Algazelis obiectionibꝰ cū auctoritatibꝰ ad demr̄atione circūſtātiū magis q̄ꝫ dicta huiꝰ hoīs. ¶ Et dicemus ꝙ imaginandū eſt ꝙ q̄libet ſparū ſupceleſtiū eſt viua ꝓpt ꝯſtituit̄ ex corpibꝰ terminatis in figura ⁊ mēſura ⁊ mouent̄ de ſeipſis erga termiatas ptes. ⁊ quōcūqꝫ ſic ſe hēt. vꝫ ꝙ qn̄ videmus corpꝰ terminatuꝫ in q̄ꝫtitate ⁊ qualitate mobile de ſeipſo in loco ab aliqua terminata parte nō parte cuiuſdaꝫ extriſece rei: ⁊ ꝙ ſimul ⁊ ſemel moueat̄ ad oppoſitas ptes. dicendū eſt diffinitiue: ꝙ tale corpus eſt aiatuꝫ: diximꝰ tn̄ ꝙ corpꝰ ſupceleſte nō ab aliqua cauſa extriſeca moueat̄: qa ferrū mouet̄ a lapide magnetis: qn̄ ille lapis eſt p̄ſens extra. Un̄ iſtis p̄libatis ſequit̄ ꝙ in corpibꝰ ſupceleſtibꝰ ſunt ſignati nãliter. ſ. poli mūdi ſic ꝙ impoſſe eſt ꝙ ſint alibi. ſicut eni aialia p̄n̄tia ꝓpria mēbra in locis ꝓpꝛijs opibꝰ ſignata: ⁊ nō decet ꝙ ſint alibi vt dicamus mēbra motus que ſunt in ꝓpꝛijs aialiuꝫ locis. ¶ Et qa poli aiati ſp̄ice figure ſunt ſimiles mēbris motus noſtroꝝ aialiū. ⁊ nulla eſt dr̄ntia in hoc inter aialia ſp̄ice figure ⁊ inſp̄ice niſi ꝙ in nr̄is aialibꝰ differūt mēbra p̄dicta in figura: ⁊ potētia: ⁊ in aiali ſp̄ice figure drn̄t tm̄ in potētia: ⁊ iō opinati ſūt loquētes ꝙ mēbra huiꝰ aialis nō differāt aliquo mō: vn̄ dicūt ꝙ poſſe eſt poluꝫ mūdi eē in qbuſcūqꝫ duobꝰ pūctis fuerint in ipſa ſpera: ⁊ iō deridendū eſt de verbis dicētis ꝙ motꝰ cuiuſdaꝫ nr̄oꝝ aialiū fieri poſſit in quocūqꝫ loco ſui corporis.

data eſt nāqꝫ diuina ꝓuiſio in quocūqꝫ aiali vt motus eius ꝯſiſtat in ꝓpꝛio loco ipſiꝰ. vꝫ in meliori naturalr̄. Silr̄ recte dōm in ſupceleſtibus corpibꝰ de ipſoꝝ polis: eo ꝙ corpa orbiū nō ſūt vna in ſp̄e multa in nūo: imo ſunt multa in ſp̄e ſicut eſt idiuidū aialiū vliuꝫ. q̄ꝫuis nō inueniat̄ de illa ſp̄e niſi vnū indiuiduū. Et hoc mō rn̄dendū eſt ad qōnē: q̄re orbes mouent̄ ad diuerſas ptes: qꝛ ꝓpt orbes ſūt aiati ptinēt ꝙ moueātur a ptibꝰ termiatis: ⁊ v̄ſus termiatas ptes. videlꝫ dext̄ ⁊ ſiniſtra: ⁊ an̄ ⁊ retro q̄ termiate ptes ſūt in qbuſcūqꝫ aialiū motu: ſꝫ in diuerſis drn̄t i figura ⁊ potētia: ⁊ in celeſtibꝰ corpibꝰ in potētia tm̄: ⁊ hꝰ rōne opinat̄ Ariſ. ꝙ celi hn̄t ſex extrēitates: ⁊ iō dicimꝰ ꝙ diūſitas ptiū celoꝝ motuū ad diuerſitatē ip̄aꝝ in ſp̄e ꝓcedit: ⁊ h̄ eſt ꝓpꝛiū in p̄dictis corporibꝰ. ſ. ꝙ corpora ſuperceleſtia differūt in ſp̄e diuerſitatis ptiū ipſoꝝ motuuꝫ. Un̄ ꝯſiderādū eſt ꝙ primū corpꝰ celeſte ē vnū aial per ſe: cuiꝰ nã eſt: aut ſm neceſſitatē eē: aut ſm bn̄ eē ꝙ moueat̄ motu cū oībus ſuis partibus. videlꝫ diuo motu: ⁊ de nã alioꝝ orbiuꝫ ꝙ moueant̄ v̄ſus ꝯriā partē: ⁊ ꝙ pars motꝰ vlis eſt nobilior partibꝰ. ꝓpt hoc corpus nobiliꝰ eſt oībus corporibꝰ: ⁊ nobilibꝰ mobilibꝰ debet attribui nobilior pars in ſuo motu: ⁊ omnia iſta in ſuis locis ꝓbata ſunt demōſtratiue. Un̄ frater mi ſi tibi placuerit veritatē diligere pone intellectū tuū ad ſtaterā ponderādū inter phantaſmata huiꝰ hoīs ⁊ flores philoſophoꝝ: ⁊ tādē impoſſe eſt ꝙ orbiū ordo ſit per aliū modū.

¶ In hac ſol. Auer. tres facit. p̄mo ponit ſniaꝫ v̄boꝝ groſſo mō. 2° ibi (quoꝝ ſnia) exponit ſubtiliꝰ verba eiꝰ. 3° ibi (ſꝫ p̄hi rn̄dēt) declat ſniaꝫ ph̄oꝝ ⁊ ſapiētū ⁊ qd bn̄ ⁊ qd male dixit Alg. Circa ad p̄mā ptē reducit ſniaꝫ eiꝰ in duobus pūctis: quoꝝ ſcd̄s ponit̄ ibi (2m v̄o p̄dictoꝝ) de p̄ dic. dicimus nos ꝙ ſnia hoꝝ v̄boꝝ ꝯcludit̄ in duobꝰ. p̄mū qd ipſe ꝯcedit eſt: ꝙ ipoſſe eſt in volūtate p̄n̄ti ꝙ diſtinguat rē a ſuo ſimili: vult dicē ꝙ loquēdo de volūtate nr̄a que dr̄ volūtas p̄n̄s: qa nobis mãifeſta. veꝝ eſt: ꝙ ſi ei p̄n̄tentur duo ſilia: ſimplr̄ ipoſſe eſt diſtinguē vnā illarū. ſ. reꝝ a ſuo ſimili iquātū ſile. Deide ponit modū q̄uo volūtas p̄n̄s eligit potiꝰ vnū ſimiliū magis altero. d. ⁊ intellꝰ. ſine dubio indicat eē denoiationē talis vere in agēte p̄mo vult dicē ꝙ lꝫ volūtas vnū ſimiliuꝫ nō eligat magis: attn̄ itellꝰ facit eā denoiare eligē potius vnū q̄ꝫ alteꝝ. eo qa itellꝰ eſt p̄ in agēte cū opario p̄ſupponat cognitionē vt Auerr̄. declauit auc̄te Themiſty. 12. metaph̄. cōmē. 8. ¶ Debes ſcire ꝙ volūtas eſt certa: ⁊ de ſe illimitata ad effectꝰ ſiles. ſꝫ qa ipſa ſeq̄t̄ cōprehēſionē: iō eligit effectū illū quē ſibi rō dictat ⁊ p̄ſtat. vt declauit Ariſt. in libꝰ de cauſa motuū aialiū. ⁊ 3° de aïa. vide (Et ꝙ hoc) nūc ꝓbat iſtā p̄mā ꝓpōnē. ⁊ intēdit ꝓbare ꝙ deꝰ hoc mō p̄uidētia itellꝰ eligit per volūtatē ſicut facit homis volūtas. ⁊ dicit. ⁊ qui hoc negaret eēt ſicut opinatꝰ eſſet. i. eſſet ac ſi diceret̄ ab aliq̄ ꝙ hic nullū eſt ens ifra mūduꝫ neqꝫ ex̄. qm̄.

Volūtas ē certa ⁊ illimitata de ſe ad ſimiles effectus.

oia ſi ſunt:a deo eſſe debēt: ſed ſi deus nō agit illo modo
nullū ens erit a deo: ꝛ per ↄ̄ns appet vis p̄mi puncti. (Et
ideo ſequit̄) iſte textus pōt dupl'r ↄtinuari ad preceden
tem: vt poſſum ↄcipere. vno modo vt ſit ſecūda ratio ad
ꝓbandū voluntatē eſſe in deo: que ratio eſt quaſi ex au/
ctoritate ātiquoꝝ quos narrat Auerroiſ in xi. metaph.
cōmen. 39. ꝙ hec ſunt in deo. equiuoce ꝛ per ↄ̄ns ſunt in
deo. Uel pōt exponi melius ꝙ Alga. infert correlariū ex
dictis. d. ꝛ ideo ſequit̄ ex hoc ꝙ volūtas dicit̄ in deo: ꝛ in
hoie equiuoce: cuius rōnem ex dictis tāgit. d. ſicut dicit̄
ſcia. i. itell's. cui ſubordinat̄ volūtas. ꝛ alijs denolatioib⁹
que in deo ſūt: et hec expoſitio eſt melior. (Et hec ſunt v/
ba.) Hic text⁹ pōt exponi iterū duobus modis. vno mō
vt dicamus ꝙ poſtq̄ contradixit maiori que erat. duo ſi
milia p̄ſentata vni vo^{ti}: nō magis vnū eligit̄ q̄ alterum.
vult cōtradicere minori que erat: ſed effectus dei ſunt ſi/
miles. ſ. eſſe mūdi ꝛ nō eſſe mūdi ꝛc̄. d. et hec ſunt verba
dialecticalia. i. minor eſt ficta nō demr̄atiua: cuius rōnē
inuit. d. id nāq; qd̄ cogit tm̄ talez denoiatione ponere. vi/
delz appropriare quandā magis q̄ iuū ſimile. eſt ſine du
bio poſitio. i. q2 ponunt̄ volūtates hoꝝ eſſe ſiles. Cui re/
ſpōdet. d. ꝛ tamen nō ſunt. imo opponunt̄. qd̄ declarat. d.
oia eni opponentia. i. oppoſita reducunt̄ ad eſſe: ꝛ ad p̄ua
tionē. i. ad cōtradictionē que formal'r. i. per ſe p̄mo oppo
nunt̄: ꝛ oppoſitio generalis ↄtradictorioꝝ eſt ſimilitudis
i. pōt ſaluari in ſimilib⁹. ꝛ tūc recolligit ſol. d. patet ergo
ꝙ hoc qd̄ ponebāt. videlz ꝙ res in quas volūtas reſpicit
ſunt ſiles: eſt falſuz: imo ſunt oppoſita ↄdictorie: qm̄ eſſe
ꝛ nō eſſe ↄtradicūt: ꝛ ſic eſt de eſſe mūdi: ꝛ nō eſſe ei⁹. Et
per hoc appet ſol'. ad maiorē ꝛ ad minorē. ꝛ hic eſt p̄mus
modus exponendi. Pōt exponi ſcd̄o mō vt dicamus ꝙ
hic Auerro. arguit ↄtra Alga. ꝛ tu ↄſidera: qm̄ p̄mus mo/
dus eſt melior: vt videt̄ plus cōſonus vbis arabicis: ꝛ or/
dini p̄miſſo: vt vides. (Scd̄m vo p̄dictoꝝ) Nūc vult po
nere z^{m} punctū Alga. ꝛ dicit. z^{m} vo p̄dictoꝝ duoꝝ. in ver
bis huius hominis eſt ꝙ ipſe dicit ſic ph'is: ꝛ ponit illud
qd̄ loquit̄ ph'is. d. vos ſup. o ph'i opinamini ꝙ nō oportet
appropriare rem a ſuo ſimili. vult dicere. creditis nō eſſe
diſiōm a volūtate in electione alterius. ſ. rei a ſuo ſimili.
Tūc arguit ↄ eos. d. mūdus factus nāq; eſt ꝛ p̄ductus a
ſua cauſa dāte ſibi eſſe ꝛ p̄pria figurā. tunc dicit. quare ḡ
appropriatus fuit in iſto mō: vult dicere: ꝛ nō ſub modo
oppoſito ſimili: cū ſit manifeſtum apud vos ꝙ diſtingui
aliquid a ſuo ſimili in intellectu: aut in ↄ̄ntia nāli. i. ſimi/
litudine naturali ſit falſum apud vos. vult dicē. ergo ex
quo nec intell'us diuinus: nec volūtas eius pōt diſtingue
re inter duo ſimilia. cum igit̄ mūdus iſto modo factus: ꝛ
illo mō oppoſito ſint ſimilia nō erit p̄ductus a p̄mo mo
tore: vt in tēpore: nec in eternū: hec ſunt verba huius ho/
minis. (quorū ſententia) vult modo ſubtilius exponere
verba eius. ꝛ ponit ſcd̄m punctū p̄mo. d. quoꝝ. ſ. verborū
in ſcd̄o puncto dictoꝝ ſentētia eſt: ꝙ oportet ph'os conce/
dere eſſe denominationē in agente p̄mo appropriantē rē
a ſuo ſimili. i. ꝙ opꝫ ↄcedere ꝙ in deo ſit potentia diſcre/
tiua vnius rei a ſuo ſimili. Qd̄ declarat. d. videt̄ eni poſſi
bile mundū eſſe in aliaz figurā p̄ter hāc quā mō retinet:
ꝛ in aliam q̄titatē p̄ter iſtā. ſ. maiorem vel minorem. ꝛ ſi
ſic. oia ergo ſunt ſimilia in natura ſui eē. Eſt ergo punct⁹
qōnis contra ph'os in hoc: qm̄ mundus inquātū mūdus
eſt poſſibilis ſub duobus modis oppoſitis. ergo non ma/
gis fuit productus a deo ſiue ab eterno: ſiue in tēpore ſub
diſpoſitione p̄ſenti q̄ ſub oppoſita. Hec forma arguendi
valet cōtra eos ſicut ↄtra theologos. (Et ſi forte) Indu/
cit reſponſionem philoſophoꝝ: ꝛ redarguit eos. d. ꝛ ſi for
te ph'i dicerent ꝙ hoc veruz eſſet in tēporibus p̄uationis

mūdi. vult dicere ꝙ illa poteſtas in vtroq; modo eſt ve/
ra ante tempus eſſendi mūdi. modo in p̄poſito nullū fu
it tempus ante eius creationē in quo mūdus fuit ſub nō
eſſe. ante enim creationē nullū erat tempus principaliꝰ
alio: q2 p̄ductio ſeu creatio nūq̄ fuit. vult dicere in tem/
pore nouo. Sed q2 theologi ponunt ante eſſe mūdi tem
pus verum vel imaginatū. ideo tūc vere fuit poſſibilita/
tes in vtroq; modo factionis: ꝛ argumētū ↄ eos p̄cedit:
nō aūt cōtra ph'os. (Nos reſpōdemus.) Adhuc Alga. ni/
titur deſtruere opinionē ph'oꝝ. d. nos reſpōdemus eis ꝙ
creatio mūdi in nobiliori tempore. vult dicere. concedo
ꝙ eſſe mundi fuit in tempore: ꝛ dico ꝙ eodez modo quo
nobis arguūt: arguemus eis: ꝛ arguit. d. ſi due ſunt res oi
no ſimules abſq; aliqua differētia. videlz eſſe mundi ſub
forma p̄ſenti: ꝛ magnitudine preſenti: ꝛ eſſe ſub quātita/
te maiori vel minori: ꝛ figura alia: petendū eſt quare ma
gis fuit vna eaꝝ ad eſſe q̄ altera. videlz q̄re magis mot⁹
orbiū tendit verſus quādā partē: q̄ verſus cōtrariā. Si
militer q2 pūcta poloꝝ mūdi magis appropriata fuerūt
vbi ſunt: q̄ aliſbi: ꝛ declarat poſſibilitatez vtriuſq; partis
di. quelibet nāq; duo pūcta diametraliter in ſpera oppo/
ſita poſſibilia ſunt eſſe poli in eadē ſpera: quare cogimur
dicere. ꝙ appropriari duo pūcta poloꝝ prouenit neceſſa/
rio a quadā denominatione dante eiſdē duob⁹ pūctis na
turā poloꝝ. vult dicere a voluntate p̄mi motoris que ap
propriat illa puncta eſſe polos: ergo conant̄ ph'i ↄcedere
corpora ſuperceleſtia nō eſſe homogenea. ꝛ ipſi totū con/
trariūz opinant̄. videlz ꝙ corpus celeſte eſt ſumme ſim/
plex. ꝛ iō retinet ſimpliciorē figurā. ſ. ſpericaz. vult ergo
dicere ꝙ aut poli ſunt ad volūtatē: aut ex natura. Si pri/
mū habet̄ ꝙ ſunt poli facti a volūtate dei. ſi a natura. ḡ
corpora celeſtia ſunt diuerſarū naturarū: et per ↄ̄ns ↄtra
ph'os etiā. ꝛ ſic qūocūq; ſequit̄ argumētū contra theolo/
gos factū eſſe cōtra ph'os. hec eſt ſentētia verboꝝ Alga.
in p̄fato caplo. ¶ Debes ſcire ꝙ virtus argumēti Alga.
ↄſiſtit in hoc: qm̄ ph'i euadebāt a qōne quātū ad hoc ꝙ
eſſe mūdi fuit eternū. modo contra arguit̄: qm̄ eſſe polo
rum ꝛ motuū eſt ↄpale vel poſe ſub vtroq; modo in tem
pore: ꝛ igit̄ opꝫ ponere in deo voluntatē qua illa ſic ſint. ꝛ
nō ſub mō oppoſito: ꝛ per ↄ̄ns hn̄t dicē qd̄ negant. (Sed
ph'i.) Anteq̄ hāc partē exponā. dico ꝙ duo ſunt que dif/
ficultatē faciūt Auerroi. p̄mū eſt exquo puncta illa ſunt
ↄtingēter poli: quare celū mouet̄ magis verſus. a. pūctuz
q̄ verſus. b. punctū. ergo opꝫ vel dicere motū eſſe cauſa/
lem: vel dicere hoc ſubeſſe volūtati p̄mi p̄ncipis. ꝛ ſic ha
bet̄ intentū. z^{m} eſt exquo eſſe mūdi potuit ſm̄ eius eſſen
tiā eē ſub diſpōne oppoſita ad illā in qua mō eſt: q̄re nō
fuit. vel igit̄ caſu fuit: vel vt ſupra opꝫ recurrere ad volū
tatē p̄mi: ꝛ iſta duo tāgit vis argumenti Alga. ꝛ Alber. 8.
phyſi. quaſi formal'r fecit hoc argumētum. ¶ Iſtis pre/
poſitis videt̄ mihi ꝙ Auer. duo facit. p̄mo preponit duo
quaſi fundamēta ſolonis. z^{o} ibi (Et hoc modo r̄ndēdū.)
R̄ndet ad formā argumēti p̄mi ꝛ ſcd̄i. Quantū ad p̄mā
partē. p̄mo oñdit q̄nq; eſſe corpora in mūdo. z^{o} ibi (Pre/
libatis igit̄ iſtis) Ponit z^{m} fundamentū ad p̄poſitū ei⁹.
dicit ergo in p̄ma parte. Sed ph'i reſpondēt ꝙ p̄batū eſt
demōſtratiue: ꝙ mundus eſt ex quinq; corporib⁹. videlz
ex corpore celeſti: qd̄ non eſt neq; graue neq; leue: ꝛ qua
tuor corporibus elemētaribus: quoꝝ quoddaz eſt graue
abſolute: vt terra que eſt centrū oīum orbiū. vult dicere
cētruꝫ naturale. ꝛ qd̄dā leue abſolute: vt ignis: ꝛ alia duo
elnta. ſ. aqua ꝛ aer que ſunt hō in reſpectu: vt dcm̄ eſt in
lib° celi. (Et cauſa) vult mō dare cām iſtorū p̄prietatum
elntoꝝ. ꝛ dicit. ꝛ cauſa grauitatis terre eſt. q2 eſt in maxi
ma diſtātia a motu orbiū. Et dat cauſaz alterius. d. ꝛ per
cōtrariam

cõtrariam cauſam ignis eſt in ſumma leuitate:⁊ dat cau/
ſam aliorum di.⁊ qa alia duo elnta ſunt interpoſita inter
terrã ⁊ ignem:ideo exiſtunt mixta de duabus predictis
naturis:ſcilꝫ leuitate ⁊ grauitate.

4ᵃ qſtio. **Circa iſtam** partẽ occurrit qõ:qꝛ oẽ corpꝰ cau/
ſans corpꝰ:vel aliqd eius debet eſſe
imediatũ ei:vł ſm ſe:vł ſm aliqd ſui:vt 7ᵒ phy.colligiť:
maxime cõ mẽ.io. ¶ Scđo arguiť.priuatio nullius poſi
tiui eſt cã.mõ diſtãtia eſt quedã priuatio:cum ſit carẽtia
Primus mod᷑ re-ſpõdẽdi. ſitus ad celuꝫ:ergo non eſt cauſa grauitatis terre. ¶ Ad
iſtam queſtionẽ ſunt plures modi dicendi.primus eſt:ꝙ
immediata cã grauitatis eſt frigiditas.Sed qa cauſa ca
loris eſt motus celeſtis.ſcđo celi.tex.cõmẽ.42.ideo fri/
giditas cauſať a priuatione motus celeſtis:⁊ ſic grauitas
ab illa frigiditate.Et quia leuitas ⁊ grauitas ſunt oppoſi
te:ideo leuitas cauſať a calore:⁊ ita ignis eſt leuis:quia ꝓ
Contra. pinquus celo. ¶ Cõtra:qꝛ effectus poſitiu debet cauſa
eſſe poſitiua:modo frigiditas eſt effectus poſitiuus:ergo
non a priuatione cauſať. ¶ Scđo arguiť.ſi ſic:ergo vbi
plus de fridítate:ibi plus de grauitate: ſed plus aqua eſt
frigida ꝙ̃ terra:vt ſcđo de gñõne capiť:ꝗ erit grauior ter
Defenſio ra ꝯtra ipſuꝫ hic. ¶ Adhuc qdã volũt defendere opionẽ
iſtã.Et dicũt duo.primũ ꝙ frigiditas eſt duplex:ſicut ca
lor duplex:quidã eni eſt calor celeſtis:⁊ qdã calor elntal.
vt 12ᵒ metaphy.com.18ᵒ.⁊ in de ſuba orbis habeť ita du/
plex eſt frigiditas quedã celeſtis:⁊ quedã elntalis.prima
opponiť ad calorẽ celeſtẽ:ſcđa calori elntari.hec diſtictio
colligiť 2ᵒ celi.cõ mẽ.102.Scđo dicũt ꝙ qa frigiditas ce
leſtis cauſať ex ꝑuatione cauſaꝝ caloꝝ:ideo dicũt ꝙ fri/
giditas celeſtis nihil aliud eſt:niſi priuatio caloris:nõ ꝙ
effectũ poſitiuũ ponat:ſed tñ priuationẽ caloris.eſt eniꝫ
terra aqua frigidior iſta frigiditate:qa plus priuata calo/
re celeſtis corpis:eo qa aqua eſt ꝓpinquior celo: ⁊ cauſis
calefactionis.frigiditas autẽ elemẽti eſt effectꝰ poſitiuus
ſicut ⁊ calor. ¶ Iſtis habitis ad primũ dicit ꝙ frigiditas
elementi eſt effectus poſitiuus:⁊ iſtius cã eſt poſitiua:vt
diceť:ſed frigiditas celeſtis non eſt niſi ſola ꝑuatio calo/
ris:⁊ iſtius cauſa eſt ꝑuatiua.ſ.carentia cauſarũ calefaciẽ
tium. ¶ Ad ſcđaꝫ patet ſolo qꝛ in aqua eſt.ſ.plus de fri
Impugᵒ gidítate elemẽti:nõ aũt celeſtis. ¶ Sed adhuc ego non
poſſum bene intelligere ſolonem iſtam:qa nihil haberet
Auerrois: qꝛ ſi frigiditas de qua loquiť eſt celeſtis:tũc
non haberet intentũ:qꝛ vt dicunt iſta eſt ſola ꝑuatio ca/
loris formalr ⁊ potentialr ꝑuatio cauſarũ caloris.modo
arguitur vt ꝑus:qꝛ grauitas eſt effectus poſitiuus:⁊ fri/
giditas cauſa ⁊ ens priuatiuũ:ergo vt prius illa non erit
Põ alia cauſa grauitatis. ¶ Ad hoc dicit quidã meus ſocius ꝑa
due:ꝙ forte ſicut apud Auerroim cõcediť duplex frigi/
ditas:ita duplex grauitas:cuius ꝑme eſt cauſa frigiditas
celeſtis: ⁊ ſcđa cauſa ſecũde:⁊ ſicut frigiditas celeſtis eſt
ſola priuatio caloris:ita grauitas celeſtis erit ſola ꝑuatio
leuitatis. ¶ Ad formam dicebat ꝙ frigiditas illa nõ eſt
Impugᵒ cauſa entis poſitiui:ſed priuationis iterũ. ¶ Sed adhuc
dubito:qꝛ aqua apđ iſtos frigiditate elemẽtali eſt frigi/
dior terra:ergo grauitate elemẽtali erit grauior:ꝯſequen
tia patet: qꝛ vbi erit plus de cauſa naturali naturaliter
agente erit plus de effectu naturali naturalr cauſato.cõ/
ſequens eſt ꝯtra totã phiam:⁊ maxime cõtra Auerroim
Poſitio quoꝛidã. hic. ¶ Secũdo ſi ſic:tunc datur duplex leuitas poſitiua
in corpore igneo exiſtẽs:qꝛ ibi opponiť leuitas grauita/
ti:conſequẽs eſt notum:⁊ nondum conceſſum ab aliquo.
Aliter dicunt alij:⁊ eſt ſcđus modus dicendi.ſ.ꝙ vna tñ
eſt frigiditas.ſ.elemẽti que eſt priuatio caloris.i.res ꝑua
ta calore.volunt enim ꝙ duo dicat.ſ.qualitatẽ illam que
eſt frigiditas:⁊ carentiã caloris:⁊ volunt ꝙ quia hec fri/
giditas non eſt intenta a natura:ideo cauſatur ꝑ accñs a
corporibus celeſtibus:nec incõuenit ꝙ priuatio ſit cauſa
effectus poſitiui ꝑ accñs:⁊ dicũt ꝙ iſta frigiditas eſt ma/
ior in terra ꝙ̃ in aqua ꝓpter cãm Auerrois hic.⁊ 2ᵒ celi.
com.102.⁊ quãdo dicit ſcđo perihermenias:aqua eſt ꝑmũ
frigidoꝝ:intelligunt quo ad ſenſum noſtrũ:qꝛ plus mu
tať a frigiditate aque ꝓpter incõſuetudinẽ ꝙ̃ ab illa ter
re:⁊ hoc tangiť ꝑmo phyſicoꝝ. ¶ His habitis patet ſolo
qõnis.volũt eni ꝙ terra eſt grauior:qa frigidior:eſt autẽ
frigidior:qa plus diſtat a corpibus celeſtibus per motuꝫ
calefacientibus. ¶ Hic modus lꝫ ſumať a Thoma ſcđo Impugᵒ
celi:attñ peccat apđ me:qꝛ nõ videť verũ:ꝙ frigiditas
nõ intendať a nã:qꝛ illud per qđ cõſtituiť in eſſe corpꝰ
neceſſariũ in mũdo eſt itentũ per ſe a natura:ſed per fri/
giditatẽ conſtituiť in eſſe terra:ergo ⁊c. ¶ Scđo.illđ qđ
eſt cauſa operationis nature eſt intẽtum a natura.frigidi
tas eſt huiꝰ.eſt eniꝫ cauſa frigefactionis que eſt operatio
plus ꝙ̃ nãlis.alia argumẽta ꝯtra hᷣ tetigi in libro de ſub/
ſtantia orbis. ¶ Scđm in quo peccat eſt:qꝛ oẽs fere cõ/
cordes ſũt in hoc ꝙ aqua eſt frigidior terra.eſt eni ignis
ꝑmo calidus:aer ꝑmo humidus:aqua ꝑmo frigida:⁊ ter/
ra ꝑmo ſicca:vt dicit phs ſcđo de gñatione:⁊ certũ eſt ꝙ
non equiuocat de li ꝑmo in iſto ordine. Et etiã declaratuꝫ
eſt ꝙ non põt ordo elementoruꝫ alter eſſe.ibidem vide:
quoniã eſſet longum. ¶ Ideo ad qõnẽ iſtam videť mihi Põpᷣa
eſſe dicendum:ꝙ ſola frigiditas non ſit cauſa grauitatis:
qꝛ tunc aqua eſſet grauior:nec ſola ſiccitas:quoniã tunc
ignis eſſet grauis:imo grauior aqua ad minus.dico ergo
ꝙ frigiditas eſt cauſa ſub certo gradu cõmixtiõis ad ſic/
citatem.Unde ſicut colores extremi ſunt cauſe medioꝝ
ſub certis ꝓportionibus:ita frigiditas eſt cauſa grauita/
tis prout eſt cum certa proportione ad ſiccitateꝫ. ¶ Sed Dubitaᵒ
dices quare ſiccitas non eſt cauſa grauitatis ſub certa ꝓ/
portione ad frigiditatẽ ſicut ecõtra. ¶ Iam apparet ſo/ Solutio.
lutio:quoniã illa non eſt de qualitatibus actiuis:ſicut fri
giditas:ideo potius illud attribuitur frigiditati ꝙ̃ ſicci/
tati. ¶ Cõtra adhuc:quoniã ſi frigiditas eſt cauſa graui/ Replica.
tatis ſub illa ꝓportione:caliditas nõ poterit eſſe cauſa le
uitatis ſub aliqua alia quomodocũqꝫ proportione ad ſic
citatem eiuſdẽ ſpeciei. ¶ Reſpõdeo:ꝙ ſicut materia eſt Solů.
vna numero oium ſub diuerſis diſpoſitionibus:ita ſicci/
tas eſt vna ſpecie ambarũ ſub diuerſis proportionibus:⁊
ſic negatur ꝯſequẽtia. ¶ Ad argumentũ modo.ad ꝑmũ
patet ſolutio.ꝑuatio enim motus ſeu corpus celeſte non
eſt cauſa grauitatis:ſed cõcauſa ꝯcomitans:ſed cauſa eſt
vt dixi. ¶ Ad ſcđm dicendũ vt prius ꝙ Auerrois nõ te/
tigit cauſam grauitatis terre:ſed cõcomitans illam cau/
ſam:⁊ ſic itelligitur dictũ eius in ſcđo celi:⁊ alibi. ¶ Se/ 5ᵃ qſtio.
cunda queſtio principalis eſt circa elementa media.ait
eniꝫ ea eſſe mixta ex duabus naturis:vult dicere:ſcilicet
ꝙ quodlibet eſt mixtum ex grauitate ⁊ leuitate.modo hᷣ
videtur falſuꝫ:quoniã quodlibet elementũ eſt eque ſim/
plex:ſicut ⁊ alterũ:vt quarto celi declaratuꝫ eſt: ⁊ phs in
omnibus locis ponit tanꝙ̃ manifeſtum quatuor eſſe cor
pora ſimplicia generabilia et corruptibilia:ergo dictum
Auerrois patitur difficultatem. ¶ Circa iſtaꝫ queſtionẽ Poſitio quoꝛidã
breuiter quidam viri dicunt quatuor eſſe qualitates ſen
ſibiles:⁊ duas motiuas in corporibus ſimplicibus: volũt
enim ꝙ ignis ſit ſũme leuis:terra ſumme grauis: aer ſit
cõpoſitꝰ ex grauitate ⁊ leuitate:plus tñ ex leuitate: aqua
eodem modo ex leuitate ⁊ grauitate:lꝫ plus de grauita/
te:volunt eniꝫ ꝙ ſicut apud Auerroim color medius nõ
eſt eſſentialr ⁊ realiter:niſi extremi ſub certa ꝓportione:
ita huiꝰ q̃litates medie ſunt q̃litates extreme ſub certis
ꝓportionibꝰ diuerſis:⁊ ſiͨ color medius differt ſpecie ab

extremis per accñsita ⁊ hꝫ medie q̃litates differũt ſpe-
cie ab extremis. Qualitas ĝ motiua aeris nõ eſt niſi gra-
uitas ⁊ leuitas refracte ad certũ motũ fractionis. Et ſilr
etiã q̃litas motiua aque: ⁊ hanc opionẽ acciprũt ab Auer
roi p̃mo celi. cõmẽ. 15. ⁊ 4° celi. cõmẽtis. ⁊ pro eis fa
cit multũ verbũ Auer. hic. d. ⁊ q2 alia duo elñta iterpoſi-
ta ſunt iter terrã ⁊ ignẽ mixta exiſtũt de duobus p̃dictis
naturis: ecce q̃uo aperte ⁊ manifeſte tãgit hũc modũ. Et
per hoc ad primũ. dicẽdũ eni qõlibet eſſe eque ſimplex
in ſubã: nõ aũt in q̃litatib⁹: ⁊ etiã lꝫ illa qualitas motiua
Impu- ſit cõpoſita: q2 tñ cõpoſitio illa nõ diuerſificat operatio-
gnatio nẽ illius: põt ⁊ debet cõputari tãq̃ ſimplex: ⁊ ſic põt ſal-
uari dictũ Auer. ⁋ Cõtra iſtã opionẽ eſt ſolitũ argui ſic
cuiuſlibet motus ⁊ operationis ſimplicis cauſa principa
lis ⁊ inſtrũalis debet vt ſic eẽ ſimplex. hec ꝓpoſitio decla
raẽ in p̃mo celi: per totã ſcdam ſummã: ſed motus elñti
eſt ſimplex operatio ⁊ ſimplex actus: ĝ cã p̃ncipalis. ſ. nã
elñti ⁊ iſtrumẽtalis. ſ. qualitas motiua debẽt eſſe ſimpli-
cis. ⁋ Scdo in quocũq3 corpe ſũt plures qualitates mo
tiue motus eſt ſemꝑ a q̃litate dominãte: vt Auerrois de-
clarat p̃mo celi. cõmẽto ſeptimo. cũ igiẽ in elñtis medijs
ſint iſte plures motiue qualitates: mot⁹ illoꝝ erit a dñio
qualitatis dominantis: ⁊ ſic motus elñtoꝝ erit ſicut motus
corpoꝝ mixtoꝝ: cuius ɔ̃riũ dicit Auer. ⁋ Tertio arguiẽ ⁊
⁊ ſuppono p̃mo ꝙ qualitates elementoꝝ ſunt intenſibi
les ⁊ remiſſibiles ſm intenſionẽ ⁊ remiſſionẽ forme ſub
ſtantialis ſaltem apud Auerro. 3° celi. com. 67. ⁊ h̃ eſt ve-
rũ tã de actiuis q̃ꝫ motiuis: qm̃ motiue ſequunẽ actiuas.
Tũc arguo. in quocũq3 eſt forma ſubſtãtialis elñtoꝝ ſub
eſſe intenſo ⁊ perfecto. ibi eſt qualitas tã actiua q̃ꝫ moti-
ua ꝑfecta ſub eſſe intenſo: vt ex ſuppoſito apparet: ſed in
corꝑibus medijs forme ſubſtãtiales ſunt ꝑfecte: ⁊ ſub eẽ
intẽſo: ĝ vt prius. ⁋ Quarto arguo. cum qualitates moti
ue apud Ariſto. 4° celi cauſenẽ ab actiuis: a quo cauſanẽ
hꝫ q̃litatem: ergo ⁊ ſi deẽ licẽtia fingẽdi: aut vn⁹ effectus
habebit cãs diuerſaꝝ rõnũ: aut effectus erit ſine cã ꝓpa
Poſitio ⁊ ꝑ ſe: ⁊ nolo deducere ɔ̃ñtiã: ſed tu ɔ̃ſidera. ⁋ Propter
comunis. iſta que ego feci ⁊ multa alia antiqua argumẽta cõis opi
nio eſt: ꝙ q̃litates motiue ſunt q̃tuor ſpecie ⁊ nuõ diuer-
ſe in corporibus ſpecie ⁊ numero diuerſis: ⁊ ꝙ quelibet il
larũ ſit ſub eſſe intẽſo in ꝓprio elñto. v. g. q̃litas motiua
terre in ea eſt ſub eẽ itẽſo: ⁊ q̃litas motiua aque in ea eſt
ſub eſſe itenſo: ⁊ ſic grauitas aq̃: ⁊ grauitas terre ſunt di-
uerſaꝝ ſpẽꝝ: ſic leuitas aeris: ⁊ leuitas ignis: ⁊ ſic iſte q̃li-
tates ſũt ſpecie diuerſe: ita ⁊ motus illi ſũt diuerſi in ſpe-
cie ꝓpter diuerſitatẽ terminoꝝ ad quos. ⁋ Sed pro di-
cto Auer. debes ſcire ꝙ mixtio q̃ñ capiẽ ꝓut eſt alterato
rũ vnio: vt in fine p̃mi perigeneos dictum eſt: q̃ñq3 ꝓut
eſt denoiatio ſm diuerſoꝝ rõnẽ: ⁊ reſpectus diuerſos: ſic
in ꝓpoſito: q2 grauitas illa aque dicĩẽ deorſũ reſ⁹ ignis ⁊
aeris: ideo dicĩẽ grauitas: ⁊ q2 reſ⁹ terre eſt ſurſũ: iõ dicĩẽ
leuitas: ⁊ ideo vocaẽ aggregata ꝓpter reſpect⁹ diuerſos: ⁊
ſic de leuitate dicaẽ: ⁊ ideo in terra eſt grauitas i ſũmo. ſ.
ſimplr: ⁊ leuitas ſm d̃noiationẽ: ⁊ ſic de illa ignis: ⁊ ſic ſa
tiſſit argumẽtis p̃ ⁊ ɔ̃: ⁊ dictis Auer. que videnẽ repugna
Solo ar- re. ⁋ Quia tñ p̃ma oplo ſepe eſt habita pro vera: ⁊ videẽ
gumẽtoꝝ Simplicij plane 4° celi: vt ibidẽ declaraui. ⁋ Ad argu-
ɔ̃ p̃mã opionẽ. menta ɔ̃ illã dõm p̃mo ꝙ aliqd̃ eẽ cõpoſitũ cõtingit du-
pliciter. vno mõ in rõne eſſendi: ⁊ ſic oẽ ens ſeꝑatũ a mã
⁊ ſubiecto dicĩẽ ſimplex: ⁊ per ɔ̃riũ ens in mã dicĩẽ cõpo
ſitũ. ſcdo mõ aliqd di cõpoſitũ in rõne p̃ncipij: eo q2 pro
vno effectu cõcurrũt p̃ncipia diuerſaꝝ rõnũ: ⁊ per ɔ̃riuꝫ
ſimplex in rõne p̃ncipij erit qõ pro vno effectu cõcurrit
ſm vnã rõnẽ. ⁋ Ad formã argumẽti dico ꝙ illa maior
debet itelligi de ſimplici vel in rõne eſſendi: vel in rõne

p̃ncipiãdi: ⁊ ſic itelligẽdo maiorẽ negaẽ minor: qm̃ vt ſic
lꝫ ille due q̃litates ſint cõpoſite inuicẽ: q2 tñ in rone p̃nci
pij nõ cõponunẽ: ideo debẽt dici ſimplex. ⁋ Ad ſcdaꝫ di
ceret illa opio ꝙ añs debet itelligi vbi ſũt plures q̃lita-
tes: ⁊ ſub rõne eẽndi ⁊ ſub rõne p̃ncipiãdi: nõ in ꝓpoſito
negaẽ minor. ſũt eni rõne refractiõis redacta ad vnã ra-
tionẽ p̃ncipij: ⁊ ſic itelligiẽ dictũ Auer. p̃ celi. ⁋ Ad 3um: lꝫ
mihi ſolo fuerit valde difficilis Bononie vbi diſputaui
hãc opionẽ: attñ dixi ꝙ q̃litas motiua di duobus modis
vna. Aut in rõne eſſendi: ⁊ ſic ibi ſunt plures qualitates
remiſſe ⁊ refracte certa ꝓportione vt dixi. Aut rõne pro
portionis: ⁊ ſic ille due q̃litates debẽt dici vna q̃litas pro
quãto certa ꝓportione ſunt redacta ad rõnẽ vni⁹ p̃ncipij
motiui: ⁊ iſta q̃litas eſt itenſibilis ⁊ remiſſibilis ſm intẽ
ſionẽ ⁊ remiſſionẽ forme ſubalis: eo q2 remiſſa forã ſuba
li remittiẽ ꝓportio illa q̃ eſt alicui⁹ latitudis: ⁊ ſic variaẽ
velocitas ad itra vnitatẽ q̃litatis motiue ꝓ quãto rema
net latitudo ꝓportiõis vna a p̃ncipio remiſſionis forme
vſq3 ad finẽ: ⁊ ſic defenſaui hanc opionẽ in ſcholis meis
Padue multotiẽs. Opionẽ iſtã ⁊ alia argumenta ſcripſi
alibi: ⁊ ſolui alibi. (Uñ ſi corp⁹.) Hic iſert correlarie ne
ceſſitatẽ corpis celeſtis. p̃ ex dictis: ſcdo ibi (Preterea mũ
dus) ꝓbat illud a p̃ncipali intẽto. Dicit ergo. vñ. i. q2 ter
ra eſt frigida rõne diſtãtie ad motũ celi: ⁊ ignis calidus
rõne ꝓpinquitatis: ſequiẽ ꝙ ſi corp⁹ orbiculare nõ eẽt nul
la iſtaꝝ naturarũ eẽt: ⁊ exponit. d. neq3 ſeorſũ: neq3 deor
ſum eẽt nãlr. vult dicẽ. nullũ corp⁹ nãlr deorſũ locareẽ:
neq3 reſpectiue: neq3 mot⁹ elñtoꝝ ſic ſe hẽe: vult dicẽ. ſic
ꝙ vn⁹ eẽt ad ɔ̃cauũ: altera ad oppoſitũ pũctũ: vt dictũ ẽ.
⁋ Sed eſt q̃ſtio: hec ɔ̃ per quẽ locũ tenet: ex quo dictus Dubita⁹
eſt illã diſtãtiã nõ eẽ niſi ɔ̃comitantẽ. Rñdeẽ ꝙ ibi p̃di- Solutio.
caẽ eẽ multiplex locus. ſ. a cã. ab eẽntialr ĩherẽte. a cãu ⁊
multis alijs. a cã: qm̃ celũ etſi nõ ſit cã gñãns: eſt cã agẽs
ɔ̃ſeruãs: ⁊ eſt forã reſ⁹ elñtoꝝ: vt pꝫ p̃ meth⁹: ⁊ eſt finis: ⁊
ſic eſt ibi locus cãe: ⁊ eſt ibi ɔ̃comitantia eẽntialis: qm̃ di
ctũ eſt ꝙ ſi eſt terra grauis: opꝫ vt ſit frigida: nõ põt eſſe
frigida niſi eẽntialr ɔ̃comitaẽ eẽ diſtantẽ a motu celi: et
etiã ẽ locus a cãu: ⁊ tu imorare ibi. (Preterea mũdus.)
nũc ꝓbat idẽ alia rõne p̃ncipali ⁊ nõ correlaria: ⁊ vt⁹ fue
rõnis eſt. Id eſt neciuꝫ in eſſe alterius qõ reqriẽ ad h̃ vt
aliud ſit finitũ ⁊ ſtãs dimẽſionib⁹ terminatis. Sed corp⁹
celeſte eſt neciuꝫ ad h̃ vt mũdus hẽat eẽ finitũ. ergo ⁊c.
huius tãgit p̃ vim minoris. d. p̃terea mundus finitus eſt
rõne corpis ſperici: ꝓut illud corpus finitũ eſt de ſua nã
⁊ de ipſo circuitu ẽ ab vna ſuꝑficie ſup. ɔ̃tẽtũ. vult ĝ hic
minorẽ. ſ. ꝙ corp⁹ celeſte eſt neciuꝫ ad eſſe limitatũ ⁊ fi-
nitũ elñtoꝝ ⁊ toti⁹ mũdi. Deinde tãgit vim maioris. d. ⁊
corpa recta dimẽſionib⁹. i. ſꝫ dimẽſiones nõ ſũt finita ꝑ
ſe: q2 poſſint diminui ⁊ augeri: ⁊ ꝑ h̃ vult hic vim maio-
ris: ⁊ tu vide ꝓbationẽ p̃ celi. cõ. 4°. qm̃ ibi d̃claraui totũ
hoc. (q̃re hꝫ rõne) hic iſert correlariũ ex iſto p̃. d. q̃re hꝫ
rõne opꝫ ꝙ corp⁹ ambiẽs mũdũ. i. elñta: que mũdus iſe-
rior di p̃mo metheoroꝝ: ſit ſpericũ: cuius rõnẽ breuiter
tangit. d. aliogn ſequereẽ aut ꝙ corpa ꝑueniãt ad alia cor
pora. vult dicẽ recta: ⁊ illa vlteri⁹ ad alia: ⁊ ſic ad iſinitũ:
aut ꝙ finiẽt ad vacuũ: vt dicebat Ioãnes grãmaticus: ⁊
ambo ſũt impoſſia. ⁋ Sed accidit qõ: qm̃ octauus orbis Dubita⁹
etiã finit⁹ eſt: ⁊ per ɔ̃ñs: aut finieẽ ad vacuũ circuiẽs ipꝫ:
aut ad aliud corp⁹: ⁊ ſic argm̃ eſt vnũ vtrisq3. ⁋ Ad qõnẽ Solu.
dicebat Democrit⁹ ⁊ Leucipp⁹ ⁊ Ioãnes grãmaticus ꝙ
ex̃ corp⁹ octauũ erat vacuũ iſinituꝫ: ad qõ terminabanẽ
corpa celeſtia: ad que terminanẽ elñta vt dictũ ẽ. Huius
aũt cã tãgiẽ ab Alexã. p̃ celi: vt refert Simplicius: eo q2
ibi põt eſſe motus: qm̃ ſi eẽt hõ ibi poſſet extẽdere brac-
chium: ⁊ non extenderet ipſum in pleno: ergo in vacuo.

Scdo arguebāt: vt narrat Auer. 4° phy. cō. 43. ꝛ. 45. qꝛ
oē corp⁹ phyſicū ꝛ nāle locaꝛ ꝑ locū q eſt ſupficies alicu-
ius corꝑis ambiētis: ꝛ ꝑ ꝯñs octau⁹ orbis locabiꝛ ꝑ ſupfi-
Impugnatio. ciē vacui: ꝛ ſic vt. s. ¶ Sꝫ huic opioni ꝯdicit phs i ſūma
4° p° celi: ꝛ 4° phy. ꝑpe finē: pbat eni ꝙ ſi mūdū nihil ē:
neqꝫ plenū neqꝫ vacuū: ſed entia optimā vitā ducētia: vt
ſic ꝑ celi. cō. 100. Arguit etiā phs ꝑ celi. tex. cō. 95. mūdū
Solo ad qonem. ꝯſtare ex tota ſua mā: ꝛ ſic nihil eꝛ ipꝫ ꝑueniri: ꝛ tu ꝯſide
ra rōnes Ap. ibidē: ꝛ 8° phy. ¶ Ad qōnē q̄ rñdebat Auē
pace: ꝛ poſt ipm Auer. ꝑ celi. cō. 4°. dicebat eni Auēpa. vt
narrat 4° phy. cō. 43. ꝙ corp⁹ ſpericū ꝛ corp⁹ rectū diffe-
rūt: eo ꝙ ſpericū ſm ei⁹ rōnē intrinſecā: īquātū ſpericuꝫ
finiꝛ ꝑ ſe: ꝛ nō ꝑ aliō extriſecū. rectū aūt eꝯ. ꝑ ꝑpriā rō-
nē nō finiꝛ: ſed per aliqō eꝛ ſe: ꝛ iō corp⁹ celeſte nō finiꝛ
ad vacuū: neqꝫ ad plenū: accidit eni ſpico ꝯtineri: ꝑpriū
eni eſt eius ꝯtinere magis q̄ ꝯtineri: vt dicit Auēpa. ꝛ ſic
appꝫ vis rōnis Auer. q̄re āt hec gdē ſm ei⁹ rōnē ꝯtinet.
illō vo ꝯtineꝛ in expōne coꝛn. 4'. p° celi. dictū q̄re. ¶ Ad
obiectiones. Ad p^{m} dicit Alexā. ꝙ illo caſu man⁹ vl' brac-
chiū nō poſſet extēdi. Et cū argꝛ nihil ſibi reſiſtit: q̄ in īfi
nitū velociter extēdeꝛ. Dico ꝙ reſiſtētia ē duplex. poſiti-
ua ꝛ ꝑuatiua: vl' meli⁹ nō reſiſtere duob⁹ modis: vl' in me
dio ente: vel in medio nō ente. ꝑmo mō arguit motū in
īfinitū velocitari: ꝛ in īfinitū velocitari motuꝫ. ſcdo mō
aufert oīno rōnē mot⁹: ꝛ ſic rñdet i ſūma Alexā. vt potui
colligere ex vbis Simplicij. ¶ Ad 2^{m} Auēpa. dixit ꝙ di
ctū illō itelligiꝛ in corꝑib⁹ rectis. in ſpicis aūt accidit lo-
cari: ſic eis accidit ꝯtineri. Auer. aūt 4° phy. cō. iā dicto: ꝛ
Ari. in lib. de cauſa motuū aīaliū dicūt ꝙ corp⁹ celeſte: ꝛ
maxīe octauū ꝑ cētrū ſupra quo: ꝛ circa qō moueꝛ locaꝛ:
ꝛ qōnes accītes huic in qōne mea facta in pueritia mea
q̄re: qꝛ ibi forte ſubtili⁹ ſcripſi q̄ debui: q̄re ꝛc. (Tādeꝫ
manifeſtū.) Hic redit ad ꝑpoſitū: ꝛ iſert ex dictis corre-
lariū. d. tādeꝫ manifeſtū ē ꝙ corꝑa mūdi ſint gnq. ſ. 4°
Dubita° ꝑcēta: ꝛ vnū ꝯtinēs. ¶ Dubitaꝛ: qꝛ vl' diſtictio ſpecifica
corꝑoꝝ ponit i nuō vl' n. ſi nō: q̄ vnū ē elm: qꝛ elnta tm
ſpe dīnt. ſi pōit i nuō: n tm gnqꝫ erūt corꝑa: qꝛ corꝑa ce
leſtia dīnt ſpē: ſic ꝛ mot⁹ eoꝝ: mō mlto ples ſūt mot⁹ celi
Solo ea ibidem. q̄ elntoꝝ. 12. metaphy. tex. cō. 48. ¶ Ad qōnē dicit gdā
bō hui⁹ tpis: ꝙ in rei veritate plures ſunt motus ꝛ corꝑa
q̄ vnū: ſed Ariſto. ſatiſfacit vulgo: q̄ tm iudicat diuerſa:
que ſenſu videnꝛ diuerſa: ꝛ qꝛ corꝑa celeſtia nō iudicāꝛ
ſenſu diuerſa: iō ea cōputat ꝑ vna nā: qꝛ vt dicit 2° topi-
Impugnatio. coꝝ: loquēdū vt ples: ſentiēduꝫ vt pauci. Sꝫ hec ſolo eſt
deriſibilis. Ari. eni in ſcia demōſtratiua nō loquiꝛ vulga
ribus. ¶ P°. vt dicit Auer. 4° celi. etiā nām ignis eſſe di-
uerſam a nā aeris nō niſi forti rōne cōpertum eſt. ¶ 2°.
phi nō niſi ſenſu īuenerūt corꝑa celeſtia diuerſa: vt appa
Solo ꝑ pria. ret ꝑ aſtrolabia ꝛ alia iſtra regularia. Tādē dico ꝙ Auer
rois 2° celi. cōmē. 49. rñdet ꝛ dicit ꝙ motus celi diuerſi
nō dīnt tāq̄ mot⁹ totales: ſed tāq̄ mot⁹ membroꝝ: ꝛ iō
oēs illi cōſtituūt vnū motū totalē: ꝛ pōt tota nā celi dici
vna nā totalis: lꝫ ſint ibi plura mēbra ꝛ plures motus: et
tu vide: qꝛ Auer. rñdet argumētis Anſē. ibidē. (Prede-
clarato ēt ꝙ elnta.) Hic iſert aliud correlariū. d. ꝑdecla-
rato. i. tāq̄ declaratū accipiꝛ ꝙ elnta ſint ſperice figure:
Dubia° cuius rōnē dicit: qꝛ ambiunꝛ a corꝑe ſperico. ¶ Sed du
bitaꝛ adhuc circa idē: qꝛ paulo ante dcm eſt corꝑa elnta
cōtineri: eo qꝛ ſunt recte figure: ꝛ ecōtra: corpus ſpericū.
Solutio. ¶ Ad h dicit Auer. 2° celi. cōmē. 108. ꝙ corp⁹ elntū limi
Ratio elementi limitāt ſi bi figurā ſpericam: e qdore-cam. tare ſibi figurā ſpericā nālr eſt duob⁹ modis: eēntialr et
iſeꝑabilr: ꝛ nālr ſeꝑabilr. ꝑmo mō nō: qꝛ ſolū celū limi-
tat ſibi figurā ſpericā. ſcdo mō ſic: qꝛ lꝫ elntū poſſit ſta-
re ſub q̄cūqꝫ figura: attn vl'ius ſtat ſub ſpica: lꝫ poſſit ſta-
re ſub oppoſito ei⁹: ꝛ iō qꝛ pōt ſtare ſub oppoſito; opꝫ vt

termineꝛ ꝑ id qō eēntialr eſt tale. ſ. celū: vel nō determi
no nūc elnta eē figure rotūde nālr: ſed alias dicā: ꝛ dixi.
(Et qꝛ dicta elnta.) 3° iſert 3^{m} corre^{m}. d. ꝛ qꝛ mot⁹ orbiū
ꝯtinet dicta elnta: nō elnta mouenꝛ hinc inde: ꝛ ꝑꝑ idē mi-
ſcenꝛ ꝛ gnōnes ꝯtie: ꝛ corruptiōes ſup. fiūt in indiuiduis
nō in ſpēb⁹: ſic dicit Ari. 2° peri^{m}. tex. cō. 56. ¶ Deinde in-
fert aliō. d. ꝛ ſi aliqs ſupceleſtiū motuū ceſſaret ordo to-
tius vniuerſi deſtrueret: īmo ſi eēt celū ſine motu: adhuc
deſtrueret: aut eēt nouus ordo ꝛ qōnes accītes huic q̄re
in penultimo caplo de ſuba orbis in expōne mea. ¶ Dei
de iſert aliō. d. ꝛ pꝫ ꝙ nullus hoꝝ motuū eſt ſine neċe eē
. i. motorib⁹ aut ſine hīs eē. ſ. itelligētiis q̄ dīr hīs eē motuū: qꝛ
nūer⁹ motuū ē ꝑ nūeꝝ itelligētiaꝝ: ꝛ addit ꝙ oīa iſta cla
re ꝑbata ſūt in ſingulis locis: tā ab Ariſto. q̄ a ſuis poſte
riorib⁹. (Prelibarl igiꝛ iſtis.) Cū accepit p^{m} fundamētū:
vult mō accipe aliō: ꝛ ꝑ ꝯtinuat ſe ad ꝑcedētia. d. ꝑlibarl
igiꝛ iſtis ꝑtractabim⁹ diſpēſare in obiectionib⁹ Alga. cū
auctoritatib⁹. ſ. rōnib⁹ auctēticis ad dōnrationē circūſtā-
tiū. i. auſcultātiū magis. ſup. efficaciter q̄ ſint dicta hui⁹
hois. poſt ꝯtinuationē ponit 2^{m} fundamētum quodā mō
tāq̄ ꝯcluſionē. d. ꝛ dicem⁹ ꝙ imaginādū ꝙ q̄libet ſperarū
ſupceleſtiū eſt vna. hec eſt ꝯ. ſ. qōlibet corp⁹ celeſte ſeor-
ſum ab altero eſt viuū. Et ꝑ tangit vim rōnis ei⁹: q̄ eſt in
ꝑma figura: cui⁹ maiorē accipit. d. put. ſ. qꝛ cōſtituiꝛ ex
corꝑib⁹ terminatis in figura in mēbra: ꝛ moueꝛ de ſeipſis
. i. ab itriſeco: q̄ terminatas ꝑtes. ¶ Deinde accipit maiorē
d. ꝛ qōcūqꝫ ſic ſe hēt: vꝫ ꝙ qꝛ videm⁹ corpus terminatū
in quātitate ꝛ q̄litate mobile de ſeipſo in loco ab aliq̄ ter
minata ꝑte: ꝛ nō ꝑte cuiuſdaꝫ extriſece rei. i. per pedes vel
bracchia: vl' ſcādens: vel ab aliq̄ attrahēte ipm: ꝛ ꝙ ſimul
. ꝛ ſemel moueꝛ ad oppoſitas ꝑtes dōm eſt diffinitiue: ꝙ
tale corp⁹ eſt aiatū. ecce igiꝛ maior ꝛ minor. ¶ Circa limi
Quinqꝫ modis differunt aiata ab iaiatis. tationē ꝑpōnū. ſ. maioris ꝛ minoris. debes ſcire ꝙ viuuꝫ
differt a nō viuēte ꝑmo mō: qꝛ oē viuēs reqrit corp⁹ ter
minate quātitatis: ꝛ h inuit ꝑ terminari mēbra. fingunt
eni ſapiētes: ꝙ elm: vt ſic ꝑt creſcē ad īfinitū: vt appꝫ 2°
de aīa: vbi dī ꝙ ſi igni apponaꝛ cōbuſtibile i īfi^{m} creſcēt
ignis. vbi dī ꝙ nō ſic eſt corp⁹ viuēs cū ſit determinate
magnitudis ꝛ augmēti: ꝛ ſic dī notāter terminatis ī mē-
2° bra. 2° differt viuēs: qꝛ oē viuēs eſt limitate ꝛ certe fig^{e}
qꝛ vt dī Auer. 3° celi. cō. 67. fig^{a} ē de diſpōnib⁹ eēntialr
ſequētib⁹ formaꝫ: ꝛ maxīe aīaꝫ. manifeſtū eſt eni elnta non
limitare ſibi certā figurā: vt paulo ante dictū ē. eꝯ eſt de
viuētib⁹. vnūqōqꝫ viuū ſibi limitat certaꝫ fig^{m} eēntialr:
3° ꝛ tu lege 3° ꝛ 4° celi. Differt ꝛ 3° qꝛ iaiata non mouenꝛ a
ꝑncipijs i eis: vt dictū eſt 8° phy. ſ. de po⁹ eēntiali. aiata āt
eꝯ. ꝛ tu vide ibideꝫ. ſ. cō. 32. ꝛ. 31. 4° dī: qꝛ inaiatū plies
4° moueꝛ ab aliq̄ extriſeco. v. g. ferrū a magnete. plies etiaꝫ
ab ipellēte nō ſic ꝯtigit de aiato. recolligēdo igiꝛ nās cor
5° poꝝ aiatoꝝ iā appꝫ q̄ nō moueꝛ ab extrinſeco. 5° differt
vt accipiꝛ in libro de aīa: qꝛ aiatū moueꝛ ſm oēm dīā
pōnis eque nālr: vel nō magis nālr v'ius vnā ꝑtē q̄ v'ius
alterā: inaiata aūt ad certū pūctū moueꝛ oīa: vt iā dictū
Ratio. eſt in libris phoꝝ. ¶ Ex his ergo ꝑpōnē maiorē. ſ. omne
corpus terminatū in mēbra figura mobile a principio in
ex ſine cōcurſu cuiuſcūqꝫ extrinſeci verſus ꝑtē termina-
tā ꝑ ꝑtē terminatā ſupra ꝑtē terminatā eſt corpus aiatuꝫ
viuēs: ꝛ hec maior ē manifeſta ex gnqꝫ poſitis. minor āt
ſupponiꝛ ꝑ ſe tāq̄ nota: ꝛ ide ꝯſiter ꝯ poſita. ſ. ꝙ corꝑa ce
leſtia ſūt viua aiata. (Diximus tn.) Limitat maiorē quan
tū ad vltimā ꝑticulā. d. diximus tn ꝙ cōp⁹ ſupceleſte nō ab
aliq̄ cā extriſeca moueꝛ: qꝛ ferrū moueꝛ a lapide magne
tis: qꝛ ille lapis ē pūs eꝛ. (Uñ iſtis.) Deide iſert corre^{m}
q̄ſi ad ꝑpoſitū qōnis. d. vñ iſtis ꝑlibarl ſeqꝛ ꝙ in corꝑib⁹
. ſupcele^{ib⁹} ſūt ſigneti nālr. ſ. poli mūdi. ſic ꝙ ipo^{le} ē ꝙ ſint

alibi.poli aũt ſunt ſiles ſurſuz ⁊ deorſuz in aialib⁹:vt dĩ
2° celi.cõ.16.⁊.15.⁊ dixit nãlr:qꝛ in oĩ pariferia celi põt
ſignari polus:ſed nõ nãliter.Deinde ꝓbat iſtõ.d.ſic enĩ
aialia pſentia.i.nobis manifeſta.ſ.gñabilia hñt ꝓpa mẽ
bra in locis ꝓprijs opib⁹ ſignata:⁊ nõ decet ꝙ ſint alibi:
vt dicam⁹.i.exponẽdo me:quãtũ ad mẽbra motus q̃ ſũt
in locis ꝓprijs aialiũ.iſta enĩ membra hñt ſitus in corpe
aialis nãliter:⁊ hec eſt q̃ſi via maioris.Deinde accipit mĩ
norẽ.d.⁊ q̃a poli aiati ſpẽe figure ſunt ſiles mẽbris mo
tus nr̃oꝝ aialiũ:⁊ tãgit quã dr̃iaz q̃ nõ remouet ꝓpoſitũ
d.⁊ nulla eſt dr̃ia in h̃ iter aialia ſperice figure:⁊ inſperi
ce.i.rotũde figure:niſi qꝛ in nr̃is aialib⁹ dr̃nt mẽbra p̃di
cta in figura ⁊ po᷑.i.q̃ ad diſpõnẽ figure:ꝑ quãto fig᷑ ca
pitis differt ab illa pedũ:⁊ potẽtia:qꝛ v̾tus capitis ẽ alia
a v̾tute peduz in aiali inſperice figure dr̃nt tm̃ in po᷑. Et
vult hĩc ꝙ iſta dr̃ia nõ tollit ꝯcliõnẽ iã dictã.ſ.ꝙ illi poli
ſũt terminati nãlr:⁊ tãq̃ mẽbra aialis ꝓpa. Declatũ eſt
igiẽ vſq̃ huc ꝙ corpus celeſte eſt vnũ hñs mẽbra:vl̃ q̃ſi
mẽbra aialis:vt dicet̃.Sed q̃uo corpus celeſte ſit viuuz
⁊ aiatũ dictũ eſt a me in pluribus locis q̃uo ſit diuerſum
ſm̃ poſitionẽ.ſ.ſurſum ⁊ deorſum:ante ⁊ retro:dextruz ⁊
ſiniſtrũ.dictũ eſt in q̃one mea ſingulari ꝑꝑ hoc inſcripta
Uincẽtio q̃rino Ueneto meo ſcholari:vbi acute d̾clata ẽ
tota iſta materia:lʒ in fine colligã quedã dicta ad ꝓpoſi
tum.(Et ideo opinati ſunt.)Hic ponit peccatũ theologo
rũ.⁊ p̃mo accipit ꝓpõnẽ q̃ſi premiſſam.2° accipit ꝓpõnẽ
quaſi cõcluſionẽ:⁊.d.p.⁊ iõ opinati ſũt loquẽtes ꝙ mem
bra huius aialis:vult dicere celeſtis:nõ differunt aliquo
modo:vult dicere ꝙ dextrũ:ſiniſtrũ:ante:retro:ſurſuz:⁊
deorſum nõ differũt nãliter ⁊ abſolute:ſed ſũt ibi reſpe
ctiue:ſicut in colũna:⁊ tũc infert ꝓpoſitionẽ q̃ſi ꝯcliõnẽ.d.
vn̄.i.ꝑꝑ quã cãm.ſ.qꝛ ibi nõ ſũt niſi reſpectiue:⁊ nõ nãlr
dicũt ꝙ poſſe eſt polũ mũdi eſſe in q̄buſcũq̃ duob⁹ pun
ctis fuerit in ipſa ſpera:vult dicẽ ꝙ ſicut in colũna poſſunt
Nota. accipi illa pũcta ad placitũ:ita ⁊ ĩ celo. ¶ Et debes ſcire
ꝙ Auerrois nõ reprobat hanc opionẽ:ſed quaſi correla
rie voluit hĩc eã pro reprobata:qꝛ iam declauit eſſe ſile
Nõ ẽ de ꝑfectione aialis in quantum aial nec aiali celeſti quia ꝑfectiua. de celo⁊ de aiali nr̃o pñti.Ariſto.enĩ in ſcd̃o celi in loco
eius viſus eſt rõne Auer.hic poſita.ſ.qꝛ qd̃ eſt de ꝑfectio
ne aialis inquãtũ aial nõ erit negãdũ ab aiali celeſti qd̃
eſt ꝑfectiuus:⁊ mĩto honorabilius aiali generabili:modo
declaratũ eſt hõ ſex dr̃ias põnis eſſe de ſũma ꝑfectione
aialis iquãtũ aial.iõ nõ erit negãdum ab aiali celeſti:et
hãc rõnẽ voluit Simplicius eſſe intelligẽdã ex vi v̾boꝝ
Nota. Ariſto.ibidẽ cõtra antiquos.¶ Scd̃o debes ſcire:ꝙ ſicut
in aiali pñti nobis ſunt nãliter ſex v̾tutes diuerſe:ſaltez
in modo nãliter ei inexiſtẽtes ab ipſa aia.ita in quolibet
corpore celeſti.vbi gr̃a eſt virtus ſurſunitatis.ſ.in capite.
v̾tus oppoſita.ſ.deorſuz in pedib⁹.Uirtus anterioritatis.
vʒ ante viſuz ⁊ pectus:⁊ v̾tus poſterioritatis poſt hume
ros:⁊ virtus dextreitatis ⁊ ſiniſtreitatis q̃ nãlr ſunt v̾tu
tes exñtes in cõpoſito ex corpe ⁊ aia:rõne tñ aie p̃ncipali
ter:q̃re aũt ſic ſũt:⁊ nõ alr:⁊ tot ⁊ nõ plures:neq̃ paucio
res:⁊ ſic dicte ⁊ nõ aliter nõ eſt locus pñtis ſpeculatiõis:
ſed in tractatu de hoc dixi.ſ.intitulato Magnifico viro
Uincẽtio quirino patricio Ueneto.Sicut g̃ iſte ſex v̾tu
tes nãles ⁊ abſ̾:⁊ vere in aiali pñti:ita in aiali abſenti.ſ.
celeſti eſt v̾tus ſurſum ⁊ deorſum:vt ſunt duo poli.antar
cticus q̃dẽ eſt ſurſum:arcticus:ad quez noſtra habitatio
vergit deorſum.nõ ꝙ iſti pũcti ſunt iſte virtutes:ſed ibi
hñt vires ⁊ ꝑtes.iterũ ſunt alie.ſ.ante ⁊ retro:vt ſũt angu
lus medietatis diei:⁊ angulus medietatis noctis. Diei q̃
dẽ ante:noctis v̾o retro.Iterũ ſunt alie due.ſ.dextrũ ⁊ ſi
niſtrũ:⁊ iſte ſũt:dextrũ q̃dẽ oriẽs:ſiniſtrũ q̃dẽ occidens:
⁊ locut⁹ ſum hic ſine rõne:qꝛ ibi ſũ locut⁹ valde ſubtilr.

Sed ſunt loca q̃õnis:quoꝝ p̃m⁹ eſt:vtrũ q̃libet or
bis hẽat ſuas ꝓprias dr̃ias põnis:an totũ 6ᵃ q̃ſtio.
colligatũ ex oĩb⁹ orbib⁹:ſicut aial totũ colligatũ ex mem
bris.¶ Scd̃a q̃o:vtrũ hõ v̾tutes ſũt ſub̃e:an accñtia:⁊ ſi
ſub̃e an ſepate an in mã:⁊ ſi accidẽtia vtrũ eterna an ge
nerabilia:⁊ hec q̃dẽ q̃ſtio multũ difficilis eſt.¶ Pro itel Solutio.
lectu ſol.q̃õnũ d̾bes ſcire ꝙ hõ dr̃ie põnis pñt capi duplr
vno mõ reſpectiue:⁊ ſm̃ cõpõnẽ.Scd̃o mõ abſ̾ ⁊ nãlr:⁊
iterũ abſ̾ ⁊ nãlr duplr:aut vlr re᷑ totius vniuerſi:aut p̃ti
cularíter re᷑ vni⁹ determinati corpis ⁊ aialis ꝓprij.Si re
ſpectiue ⁊ ſm̃ cõparationẽ:ſic ſũt reſoneo ex ꝑte portio
nis terre hitabilis fixe in toto vniuerſo.v̾.g.q̃libet portio
terre hitabilis:⁊ q̃libet ciuitas hʒ ꝓpriã ſituationẽ reſpe
ctu celi:reſpectu cui⁹ pñt hõ ſex dr̃ie põnis aſſignare gr̃a
exẽpli.Sueſſa vbi ſuz nat⁹ hʒ dextrũ celi re᷑ oriẽtis toti⁹
verſus mõtes caſchani.ſiniſtrũ v̾ſus ſitũ mõtiuz cayete:
ante in directo angulo diei:retro in oppoſito:deorſuz re
ſpectu mõtis firmi:ſurſum reſpectu maris leonis:⁊ ſic di
co de ſueſſa:ita dico d̾ Padua ⁊ Uenetijs ⁊ Neapoli ⁊c̃.
quelibet enĩ ciuitas in celo hẽt ſex iſtos reſpect⁹ fixos ⁊c̃.
imo ꝯtigit iſtos reſpect⁹ variari re᷑ cuiuſcunq̃ portionis
terre.¶ Sed dices iſti reſpect⁹ vbi ſũt ſubtiue:’ Rñdeo: Petitio.
ꝙ ſicut colũna dĩ dextra ⁊ ſiniſtra nullo accñte nouo adue Reſponſio.
niẽte ei:ſic nullo re᷑ accñte reali celo accñtia illa variant̃
in celo variatione nr̃a:⁊ ſicut illi reſpectus ſunt ſubtiue in
nobis:ita illi reſpect⁹ celi ſunt ſubtiue in terra habitabi
li:hui⁹ rõ eſt:qꝛ cũ ciuitates inouant̃:tũc celo accideret
nouũ aliqd̃:qd̃ nõ cõcedit̃:⁊ ſic dico de portiõe terre par
ua:ita de tota terra magna hẽt hõ dr̃ias reſpectu celi to
tius vltra illas nãlr ⁊ abſolute exñtes.Si v̾o loq̄mur de
illis 2° mõ ſicut dixi duob⁹ modis vlr ⁊ p̃ticulariter.lo
quẽdo p̃ de eis vlr dicẽdũ:ꝙ ille ſunt ſex v̾tutes reales ⁊
nãles aie celi:mediãtib⁹ q̄bus fiũt diuerſe opationes cir
ca terrã.imaginãdũ eſt enĩ ꝙ ſicut p̃mus motor eſt p̃mus
finis p̃ma forma:⁊ p̃mus motor:nõ q̃dẽ tres res:ſed vna [illegible]
res ⁊ mlte in mõ:vt dicit Auer.12.metaphy.cõmẽ.6:ita
iſte dr̃ie nãlr ⁊ abſolute ſumpte ſunt vna res.ſ.ipſa aia ce
li vlr.diuerſa tñ in mõ:put diuerſimode ꝑ portionez ce
li diuerſaz influit:⁊ ſic ſunt vna res in ſubto:plures tñ in [illegible]
mõ:put multe ex ea ꝑ portiões celi diuerſas veniũt opa
tiones:⁊ ſic ex aia ſic multa in v̾tute operãdi ⁊ corpe cele
ſti ſimplici ꝓueniũt diuerſe opationes rõne illaꝝ v̾tutũ:
que ſunt ipſa aia celi totius:⁊ ꝑ h̃ ſatiſfit ſcd̃e q̃õni.ſunt Solo 2ᵉ q̃õnis.
enĩ ſub̃a ſepata vna in ſubto:mlte tñ in mõ vt dictũ eſt.
ex his ſequit̃ p̃mo ꝙ ſiue terra habitabilis ſit:ſiue nõ iã
poſſent ⁊ eſſent hõ dr̃ie celi ſic ſũpte:qꝛ nõ ſunt niſi ipſa
int⁹ plib⁹ virtutib⁹ multa celo applicata ⁊ cõtinuata:vt
aia ⁊ motor.Scd̃o ſequit̃:ꝙ ſicut nulla eſt q̃rẽda cã:q̃re
intelligẽtia vnit̃ celo:niſi q̃a itelligẽtia ⁊ celũ eſt celũ:ita
nulla eſt cã q̃re ipſa ſit multa in virtute.ſm̃ dextrũ vnit̃
oriẽti:⁊ ſm̃ ſiniſtrũ occidẽti ⁊c̃.niſi q̃a eſt intelligẽtia ſic
multa in v̾tute.¶ Sed dices.ſub̃a celi eſt ſimplr vnifor Dubiũ
mis in toto:q̃uo diuerſe opationes pñt ab vna itelligẽtia
ꝓuenire in ꝑtes vnius rõnis. Dico ꝙ iſta fuit ignorãtia
cuiuſdã mei ꝯcurrẽtis:q̄ dicebat ꝙ ꝑꝑ h̃ erãt iſluẽtie:ſʒ
ego dico ꝙ ſua rñſio nõ ẽ itelligibilis nec digna poni h̃.
Ideo dico alr ꝙ nõ eſt imaginãdũ:ꝙ ſicut aq̃ fluit ab vno Solutio.
pũcto per ꝑtẽ:ita ille tales vires fluant ab intelligẽtia in
portionẽ celi:vt ille groſſus imaginabat̃:ſʒ opʒ ſupponẽ
ex aia celi:⁊ ipſo celo ꝯſtitutũ eſſe qd̃dã aial:ſic ꝑ ꝑtes di
uerſas diuerſimode iflũẽ:nõ ꝙ ſucceſſiue exeãt ab itelli
gẽtia:ſed exeũt a celo toto rõne itelligẽtie:⁊ tu ꝯſidera in
aiali pñti.Si v̾o loquat̃ p̃ticulr dõz ẽ ſilr:ꝙ ſicut re᷑ totius
orbis dant̃ ſex dr̃ie põnis:ita re᷑ cuiuſlibet ſpe dant̃ ſex
alie.v̾.g.re᷑ orb lune:⁊ re᷑ orbis ſol:⁊ ſic de alijs:⁊ iã dõz

eſt in toto eodē mō ꝑticulariter ⁊ vlr:⁊ tu recurre ad mō
dicta:⁊ ꝑ hec iā appet expō com.16.⁊.15.2ⁱ celi.vbi Auer.
loquiť de hꝰ dīnījs celi:⁊ multa dicta in illo tractatu:⁊
patet itētio eius in vltima diſputatione in ſolōne vltimi
Noua dubitatio. dubij.¶ Sed adhuc aīa nō qeſcit:qm̄ ſunt tria q̄ faciūt
qōnem. videm⁹ enī in aīali pṫiti ꝙ hꝰ v̓tutes ſunt reales
2° realr ⁊ in ſubſo diuerſe q̄re nō ſic ſeqť in celeſti corꝑe.2°
videm⁹ hꝰ v̓tutes reqrere determinatas figuras.v̓.g.alia
eſt figura que reqrit ſurſuꝫ:alia q̄ reqrit deorſuꝫ:⁊ ſic de
3° alijs:q̄re nō ſic eſt de celeſti corꝑe.3° cū v̓tutes nō ĩnote/
ſcāt niſi ex ꝓprijs oꝑationib⁹:que ſūt oꝑationes illarū
ſex v̓tutū:ꝑ q̄s debeamus arguere ibidē illas vires eſſe.
Solo. ¶ Ad iſtā vltimā qōnē dōm:ꝙ in aīali pṫiti.v̓.g.hoīe ex
trib⁹ iam ſumunť.ſ.ex motu locali ⁊ alteratione et motu
augmēti:vt ſcis ex libro celi.v̓.g.an̄ in hoīe eſt p̄n^m mot⁹
ſenſationis que eſt q̄dā alteratio ꝑfectiua:⁊ per oppoſitū
retro ſumiť ex eo:q2 nō eſt p̄n^m illius:ſed finis.icipit enī
ſenſatio ab ante:⁊ terminať in retro.dextrū ſilr:q2 ē p̄n^m
mot⁹ localis:⁊ ſiniſtrū:q2 eſt finis illi⁹:icipit enī motus
localis nālr a dextra pte:⁊ terminať in ſiniſtra:ſurſum et
deorſum ſumiť a motu augmēti:eo q2 ſurſuꝫ eſt p̄n^m aug
mēti pro quāto per ſurſum aſſumiť cibus:deorſum finis
eius:ꝓpter igiť iſtos tres diuerſos mot⁹ naſcunť in aīa/
li gn̄abili ſex dīe pōnis diuerſe:vt nūc ſuppono.Tūc ap
plicādo ad ꝓpoſitū q2 illa que ſunt diſperſa in nā īferio
ri:⁊ per diuerſas portiones ſumpta reperiunť vnita in ſu
periori:⁊ ꝑ vnā portionē ſūpta:iō dōm ꝙ penes motū lo
calē tm̄ ſumunť ille ſex in celo:⁊ notāter per motū loca/
lē magis:qm̄ eſt ſimplicior:⁊ plus corꝑi ſimplici accōmo
Celuꝫ eſt ſilē hoi. datus.imaginādū eſt enī ſicut dicit Ariſt.in lib.de aīalib⁹:
ꝙ celū eſt ſilē hoī:q ſuꝑ pedē voluiť a dextro pede ⁊ ma
nu ī ſiniſtrū pedē ⁊ manū circū circa:veluti rota:vꝫ fixa
ꝑ pūctū capitis ⁊ pedū.Sic ḡ tūc dextrū ē a q̄ icepit mo/
tus:⁊ an̄ ꝑ qd̓ trāſit:⁊ ſiniſtrū ad qd̓ terminať:⁊ retro per
qd̓ gyrat redeūdo iterū ad dextrū ⁊ ſurſum:⁊ ſunt pūcta
fixa:ſupra q̄ fiūt iſte reuolutiōes:ita in corꝑe celeſti ima/
ginādū.ſ.ꝙ dextrū eſt oriēs:a quo incepit motus circula
ris.angulus diei an̄ ꝑ qd̓ trāſit.occidēs ſiniſtrū in qd̓ ter/
minať:angulus noctis retro ꝑ qd̓ redit ad dextꝝ:⁊ antar
cticus ⁊ arcticus polus ſūt ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ:in q̄bus celū
fixe reuoluiť:⁊ tu lege de hoīe imaginato reuerti in nāꝫ
celi.2° celi cōmē.14. Ecce igiť qūo ad qōnes reſpōdeť.
Ad pmā ¶ Ad p̄mā dōm ꝙ cā diuerſitatis eſt:q2 nā celi ē nā ſu/
perior:⁊ nā aīalis hic eſt nā īferior:⁊ iō q̄ ſūt diuerſa hic:
Ad ſcdaꝫ hn̄t vniri ibi:vt colligiť 2° celi.cō.42.per idē.¶ Ad 2^am
Ad tertiā que enī diſꝑſas figuras reqrunt hic in ſuꝑiori pn̄t in vna
figura vniri:eo q2 illa nā eſt ſuꝑior:⁊ hec inferior.¶ Ad
tertiā iaꝫ appet qualr ĩnoteſcūt ex vna opīone tm̄ ꝓpter
eādē cām:put reſpectu illius diuerſimode cōcurrunt:vt
viſum eſt:⁊ hn̄ verū dicūt q̄dā aſtronomi ꝙ ſub dextro
celi ⁊ ſiniſtro:⁊ ſic de alijs fiunt diuerſe influētie:⁊ diuer
ſe operationes que ſūt nobis occulte:⁊ tu vide Alber.2°
Dubita° celi:qui multū aduerſať mee opinioni:⁊ credit ꝯtradicē
Auer.⁊ vt puto noluit ip̄m intelligere.¶ Sed dices ad/
Solo. huc celuꝫ ſemꝑ moueť qūo pn̄t ſumi iſte ptes ⁊ iſta p̄n^a
reſpectu eterni:⁊ tu vide ſolonē.2.celi cōmē.14. Pōt tn̄
dici ꝑ nūc ꝙ ſunt ibi illa pro quāto ſi celū nouiter moue
tur ſic icipet:⁊ ſic ꝓſequiť ⁊ terminať.declatū eſt igitur
qūo ⁊ qualr hꝰ dīe ſunt in corꝑe celeſti:⁊ ꝓꝑ qd ⁊ ſub q̄/
bus reſpectib⁹:⁊ dīa hec ſūt iā expoſita.redeamus ergo
ad locū noſtrū.(Similr dōm) Hic vult ex dictis ſoluē
qōnē iā tactā.ſ.an hꝰ dīe ſint ſumēde in quolibet orbe
determinato:ſicut ī toto vniuerſo colligato ex oīb⁹ orbib⁹:
⁊ dicit ſilr recte dōm in ſuꝑceleſtib⁹ corꝑib⁹ de ipſoꝝ po
lis.vult dicere ꝑticulariter de quolibet dterminato orbe
quo ad polos ⁊ alias dīas pōnis:cuius rōnē tangit.d.eo
ꝙ corꝑa orbiū nō ſunt vna in ſpecie.i.nō ſunt vnius nāe
ſpecifice multa in numero:imo ſunt multa in ſpecie:ſicut
eſt idiuiduū aīaliū vlium:vult dicē gn̄abiliū:⁊ ponit ali
quā dīaꝫ.d.q̄uis nō īueniať de illa ſpecie niſi vnū indi
uiduū in tota ſpecie:vt patet p̄ celi.com.90.ſed quo mō
ſit illud:vide in 2° caplo de ſub̄a orbis:qm̄ moui.q.in ꝓ/
pria forma:⁊ ſoluit ꝯdictionē hic ⁊ 2° celi com.49.⁊ non
eſt opus oīa ſcribere.(Et h̄ mō rn̄dendū.) Et q2 iaꝫ ta/
cta ſunt fundamēta multū bene ad ꝓpoſitū.mō vult ad
formā rn̄dere.arguebať enī q̄re corꝑ⁹ celeſte moueť ad
terminatā ptē ⁊c̄.aut enī hoc fuit caſu:aut ſub voluntate
p̄mi:vt iam dictū eſt:⁊ dicit:⁊ hoc mō rn̄dēdū eſt ad qō/
nem:quare orbes moueť ad diuerſas ptes:cui rn̄det.d.
q2 put orbes ſunt aīati.ptinēt vt moueanť a ptibus ter/
minatis:⁊ v̓ſus termīatas partes:videlꝫ dextra ⁊ ſiniſtra:
⁊ ante ⁊ retro:que partes ſūt motu in q̄buſcūqꝫ aīalibus
terminate:⁊ hoc iā declaratū fuit.(Sed diuerſis dīnt.)
Sed q2 iaꝫ data eſt ſolō.⁊ dictū eſt in corꝑib⁹ celeſtibus
reperiri hꝰ dīas ſex ſitus ⁊ pōnis:vult mō tāgere dīam
inter hꝰ in corꝑibus celeſtibus ⁊ gn̄abilib⁹:⁊ dicit:ſed in
diuerſis differūt:vult dicere ꝙ huiꝰ differētie in genera
bilibus ſunt diuerſe:⁊ celeſtib⁹.ſ.in figura et potētia:qm̄
in aīalibus huiꝰ virtutes differūt:eo q2 limitāt ſibi mē/
bra diuerſaꝝ figurarū:⁊ ſunt virtutes diuerſe:ſed in ce/
leſtibus nō differūt niſi potētia tm̄:vt iam tactū eſt:⁊ tu
recurre ad digreſſionē pretactā:⁊ addit ꝙ hꝰ rōne opina
tur Ariſt.ꝙ celi hn̄t ſex extremitates:⁊ nō ſup.in figura
diuerſas:ſed v̓tute tm̄.Et tūc ꝯcludit vim ſol.d.⁊ iō dici
mus ꝙ diuerſitas motuū in tpe ptīnꝫ celoꝝ ꝓcedit ad di
uerſitatē.i.ꝓꝑ diuerſitatē ipſaꝝ dīaꝝ celoꝝ:⁊ addit ꝙ h̄
eſt ꝓpriū in p̄dictis corꝑibus.ſ.ꝙ corꝑa ſuꝑceleſtia diffe
runt in ſpecie diuerſitate.i.ꝓpter diuerſitatē partiū ipſo
rū motuū:quaſi dicat ꝙ eo mō differūt motus celoꝝ:ſic
differūt corꝑa celeſtia:⁊ q2 differūt ſpecie:ideo differūt
ſpecie:⁊ ideo danť hꝰ dīe in quolibet corꝑe celeſti.(Vn̄
cōſiderādū.) Et q2 iaꝫ ſoluta eſt q̄ſtio:⁊ expoſita eſt qō:
vult mō ꝯcludere correlarie nām corporis celeſtis:⁊ illi⁹
motuū:⁊.d.vn̄ ꝯſiderandū eſt.i.cōcludēdū ſm verā cō/
ſiderationē ꝙ p̄mū corpus celeſte.i.totū colligatū ex or/
bibus eſt vnū aīal per ſe:cuius nā eſt:aut ſm neceſſe eē:
aut ſm bene eſſe:qd̓ moueť.i.cuius nā de neceſſitate:aut
vtiliter debet moueri motu cū oībus ſuis partibus.i.cōi
oībus eius ptibus:vꝫ diuino motu.i.diurno:ſicut aīal colli/
gatū ex oībus mēbris moueť vnico motu:ita totus celoꝝ
nex⁹ vnico motu diurno vlī moueť:⁊ de nā alioꝝ orbiū
eſt ꝙ moueť verſus ꝯriā partē:⁊ huius non pōt dari alia
cauſa.Deide cōparat inter motū octaue ſpere:⁊ reliqua/
rū.d.⁊ eſt ſup.neceſſariū ꝙ pars motus vlis eſt nobilior
ptibus alioꝝ:vult dicere ꝙ illa portio motus ꝯueniēs 8°
orbi eſt nobilior alijs portionibus q̄ ꝯueniūt alijs:put.i.
qm̄ hoc corpus.ſ.octauū eſt nobilius oībus corꝑib⁹:⁊ no
bilibus mobilib⁹ debet attribui nobilior pars in ſuo mo/ Nota hyſtoriam.
tu:⁊ recito tibi fabulā:imo veritatē:ꝙ q̄daꝫ me⁹ amicus
Padue legens cū eramus in cena rectoris noſtri nouiter
laureati noluit comedere plus:q2 nō data fuit ſibi portio
marçapani ſm nobilitateꝫ eius:⁊ ſic abijt:⁊ oēs riſu ma/
gno exaltati fuim⁹:⁊ ita q2 octaua ſpa ē nobilior alijs:iō
ſibi debeť portio mot⁹ nobilior.Deide excuſat ſe.d.⁊ oīa
iſta ſūt ꝓbata demōſtratiua in ſuis locis:⁊ iō nō īdiget nūc
probare:⁊ iō corrigit illū.d.vn̄ frater mi ſi tibi placuerit
diligere.pone ītellectum tuū ad ſtaterā pōderādā inter
phātaſmata hui⁹ hoīs:⁊ flores phōꝝ:⁊ tādē ĩpoſſē ē ꝙ or/
do orbiū ſit ꝑ aliū modū:⁊ ſic ſoluta eſt q̄ſtio ita copioſa
ſicut vides:⁊ tā bona declarata ſūt:⁊ multa boꝝ in ſeqn̄
ti diſputatione declarabo:qm̄ non eſt bonum omnia po/
nere in vno.

Ait Algazel. adhuc arguēdū eſt ſuper
phoꝝ opione hoc modo: vos negatꝭ
aliqđ innouari ab antiquo eterno: ⁊
nos dicimus ꝙ opꝫ cōcedere hoc ne-
ceſſario. multa eni in mūdo ſunt noua termina
tis cauſis ꝓcedentia: vñ aut noua cauſant̄ a no-
uis ad īfinitū: aut ꝑueniunt ad finē. Primū eſt
falſuꝫ ab oībus cōceſſuꝫ: ⁊ ſi ꝯcederemus hoc
poſſe eſſe oporteret negare primā cām neceſſa-
riā eē ad quā oīa poſſibilia reducunt̄: opꝫ ergo
ꝙ oīa noua in fine reducant̄ ſucceſſiue ad extre
mitatē: videlꝫ ad antiquū: ⁊ ſi ſic ergo nouum
abſolute poteſt ab antiquo eterno innouari.

C Uult iteꝝ arguere ꝯ phōs. d. Adhuc arguēdū eſt ſuper
phoꝝ opione h̄ mō. vos negatis aliqđ inouari ab antiq̄
eterno: ⁊ nos dicim⁹ ꝙ opꝫ cōcedere h̄ nečio: cui⁹ rōnes
tāgit. d. mlta eni in mūdo ſūt noua a terminatis cauſis ꝓ
cedētia: ⁊ ꝓbat h̄. d. aut noua cauſant̄ a nouis: ⁊ ſic ad īfi-
nitū: aut ꝑueniūt ad ſinē. pmū eſt falſum: ⁊ ab oīb⁹ falſū
eſſe eſt ꝯceſſuꝫ: cui⁹ rōnē tāgit. d. ⁊ ſi cōcedim⁹ hoc poſſe
eſſe. i. cōtinue nouū a nouo ꝓcedere in īfinitū: opꝫ nega-
re pmā cām neceſſariā eſſe: ad quā oīa poſſibilia reducū
tur: ⁊ hoc declaratū eſt 2° metaphy. ⁊ tūc ꝯcludit verita-
tē alterius mēbri. d. opꝫ ḡ ꝙ oīa noua in fine. i. tādē redu
cant̄ ad extremitatē: videlꝫ antiquū: ⁊ ſi ſic: ḡ nouū abſo
lute pōt ab eterno inouari: ⁊ hec eſt rō Auicē. ⁊ multi lo-
quētes nr̄e legis vtunt̄ ea pro fortiſſima. AVER.

Dicimus nos ꝙ phi ponerēt ꝙ inoua
tū inquantū inouatuꝫ poſſe ꝓcedere
ab antiquo: manifeſtū eſt: ꝙ nullate-
nus poſſit a p̄fato argumēto euadē.
C Tamē dōm ꝙ phi ꝯcedūt ꝓcedere inouatū
ab inouato ad infinituꝫ per accn̄s. hec enim eſt
replicatio in materia terminata ⁊ finita vt dica-
mus ꝙ corruptio corrupti eſt cā eſſe ſubſequē-
tis. Ubi gr̄a. opꝫ ſm phꝫ ꝙ hō ex hoie gn̄et̄. ſ. ꝙ
p̄cedēs homo corrūpat̄ ita ꝙ ſit mā ſubſequē-
tis tertij: tandē ꝙ in duab⁹ materijs pōt optime
generatio ꝓcedere ad infinitū: ⁊ nullum ex hoc
impoſſibile ſequitur: ⁊ rō hui⁹ eſt ꝙ duꝫ agens
ſit preſens: ⁊ fuerit ſine principio in eſſe neqꝫ fi
ne: actus eius ſimiliter erit ſine pricipio neqꝫ fi-
ne. C Silr̄ ſi imaginaremur in tp̄e p̄terito: vꝫ
ꝙ qñ fuit qdā hō iam precedit eū alius hō q euꝫ
gn̄auit: ⁊ eſt hō corruptus. id eni qđ ſic ſe hꝫ qñ
de agēte antiquo depēdet eſt de nā circli. Sed
ſi hō ex hoie gn̄atur de infinitis materijs: ⁊ poſ
ſint ad infinitū augmentari: tunc ſine dubio ſe-
queret̄ falſum: vt ꝓbauit Ariſto. in libro phy-
ſicoꝝ. C Patet ergo ex premiſſis ꝙ qñ antiqui
ponebant antiquum imutabile oīno non aſſere
bāt ex ꝓceſſu inouatorū ab eo iquātū inouant̄:
imo iquātū ſūt antiq ex gn̄e: tādē veritas apud
eos eſt ꝙ hic ꝓceſſus ad īfinitū ſequit̄ eē antiq
agētis. inouatū enim debet ꝑ ſe inouari quando
a cauſa noua ꝓcedit. C Qualiter tn̄ conati fue
runt antiqui ponere vnū ens in numero ab eter
no imutabili aliquo modo patefactū a philo-
ſophis: maxime ab Ariſto. vt in octauo phyſi-
coꝝ: ⁊ in. xi. metaphy. C Unde hic nō eſt loc⁹
iterandi ea que ſufficiēter determinata ſunt: vñ
notandū eſt ꝙ ſuppoſitis iſtis ceſſata eſt alter-
catio Algazelis cum philoſophis.

C Nūc Auer. vult r̄ndere argumēto Algaçelis. ⁊ p̄ ponit
quomō eſt nečium illud qđ ꝯcludit arg̃. ſcđo ponit q̄li-
ter illud qđ negat etiam ſit neceſſariuꝫ. Tertio declarat
vtrūqꝫ. ꝑtes declarabunt̄. Dicit ḡ pmo. dicimus nos ꝙ
phi ponerēt. i. ꝯcederēt ꝙ inouatū iquātū inouatū poſſe
procedere ab antiquo: manifeſtū eſt: ꝙ nullatenus poſſit
a prefato argumēto euadere. q. d. qa argumētū cōcludit
verū: ſed nō explicat modū: ſed poſt dicet. (Tamē dōꝫ)
vult mō ſcđo declare qualr̄ illud qđ negauit eſt neceſſa-
riū apud phōs. Et dicit: tamē dōm ꝙ phi ꝯcedūt ꝓcede-
re inouatū. i. ens nouum ab innouato. i. ente nouo ad infi
nitū per accidēs: ⁊ nō ꝑ ſe: vt dicā: qđ declarat. d. hec eniꝫ
eſt replicatio. i. ſucceſſio in materia terminata ⁊ finita. i. i
reb⁹ mālibus: gn̄abilibus: ⁊ corruptibilibus: qđ declat. d.
vt dicamus ꝙ corruptio corrupti ſaltē vi poſita cā eſt eē
ſubſequentis. v̄. g. opꝫ phm̄: ꝙ hō ex hoie gn̄atur. ſ. ꝙ p̄ce
dens hō corrūpat̄: ita ꝙ ſit mā ſubſequētis tertij. i. diffe-
rētis a p̄re ⁊ mr̄e: ⁊ ꝯcludit poſt. d. tādē dicim⁹ ꝙ in dua-
bus materijs pōt optime gn̄atio ꝓcedere ad īfinitū: vult
dicere in accn̄taliter ordinatis: ⁊ gn̄abilib⁹ ⁊ corruptibi-
libus: ⁊ nullū ex h̄ impoſſe ſequit̄: cui⁹ rōneꝫ dicit: ⁊ rō hu
ius eſt: ꝙ dū agēs ſit p̄ſens: ⁊ fuerit ſine p̄ncipio ⁊ ſine fi-
ne: actus ei⁹ ſilr̄ erit ſine p̄ncipio ⁊ ſine fine: ⁊ ſic nō ſequi
tur infinitū actu: ſed in potētia: ⁊ iđ in his nō incōuenit
ire ad īfinitū. Deinde declarat quō in accn̄talr̄ ordinatis
hoc ſit poſſe. d. ſilr̄ ſi imaginaremur in tp̄e p̄terito: vꝫ ꝙ
qñ fuit qdā hō iam precedit eū alius hō qui eū gn̄auit: ⁊
eſt hō corruptus: illud eni qđ ſic ſe hēt: qñ de agēte antiq̄
pēdet: eſt de nā circuli. i. q̄ſi eterno tp̄e pōt ſe habere.

Circa iam dicta ꝑueniūt. q. pmo: qa ait ꝙ nouuꝫ pōt ꝑuenire ab antiquo ꝑ accn̄s. Hoc 7ᵃ q̄ſtio.
videt̄ falſum: ⁊ forte dubiū: qm̄ gn̄atio vnius ab alio ſili
in ſpē: vt dī. Alber. primo methauroꝝ: eſt per ſe: ſed gene
ratio vnius ab aliquo diſſimili in ſpecie eſt per accn̄s. cū
igit̄ iſte hō genitus ſit vnius ſpēi cū illo hoie generāte: ḡ
erit ꝑ ſe: ⁊ nō ꝑ accn̄s. Itē oē per accn̄s reducit̄ ad aliqđ ꝑ
ſe. ſi igit̄ iſte hō generat̄ per accn̄s ab iſto hoie a quo per
ſe generabit̄ idē: vel ad qđ per ſe generās reducet̄. Item
illud qđ generat aliud per formā in eo eſt generans per
ſe. modo iſte homo generat illū ꝑ formā in eo: ergo ⁊c̄.
⁊ mlta alia argumēta feci alibi que queras. C Scđa qō 8ᵃ q̄ſtio.
eſt: qm̄ ait: ꝙ homo genitus ſit ex homine corrupto: hoc
falſum eſt: qm̄ ſcđo de generatione in fine hoc nō fit niſi
in pluribus generationibus intermedijs: ⁊ 2° metaphy.
cōmēto 6° declat idē Auer. Scđo: qm̄ omne agens nāle
prius trāſmutat de vno veniēdo ad impfectū: q̄ꝫ ad ꝑfe-
ctum: vt ſcis ſm peripateticos. ḡ ⁊c̄. C Circa iſtas q̄ones
mihi videt̄ eſſe dicēdū ꝙ gn̄atio huius hois. v̄. g. ſortis a
platone eſt per accidēs multis modis. pmo qm̄ iter gene
rans ⁊ genitū nō eſt ordo eſſentialis: vt dicit Auerrois 5°
phy. cōmē. 13. ⁊ 8° cōmē. 45. accidit eni huic genito ꝙ ſit
poſt generās. ſcđo eſt per accn̄s: qm̄ per ſe ſcđo. ſicut eniꝫ
riſibile pmo cōuenit homini: ⁊ ſcđo huic homini: ita eſſe
rationem generandi primo cōuenit homini: ⁊ ſcđo huic
homini: lꝫ operatio ſit p̄ ſuppoſiti: ratio tn̄ operādi p̄ ieſt

nature:vt iā Auer.dicit 2° phyſi.loco eius.Tertio eſt per accn̄s:qm̄ pōt ipediri:vt dic̄ Auer.in ſcd̄o caplo de ſuba orbis.celū eni gn̄at̄ ꝑ ſe a ſuo motore:qm̄ nō pōt ipediri econtra eſt de corꝑe gn̄abili.iſtis igit̄ reſpectibus tribus

Solō prima. cōſideratis ph̄i volūt hō gn̄ationē eſſe ꝑ accn̄s.⁋ Tunc ad pmā dōm ꝙ gn̄atio illa eſt per ſe illo reſpectu quē tāgit argm̄ pmū.Siſr erit ꝑ ſe ſcd̄o reſpectu quē tāgit ſcōm argm̄.nō eni eſt ita per accn̄s : vt ſit pure.ſ.talr ꝙ debeat reduci ad aliqđ per ſe:vel forte reducit̄ ad rōnem generandi.ſ.ad nām cōez vtriqȝ.tertio dico ꝙ eſt ꝑ ſe tertio reſpectu quē tangit tertiū argm̄:⁊ ſic pōt fingi : ꝙ tribus reſpectibus eſt per accn̄s:⁊ trib⁹ ꝑ ſe:⁊ ſic argumēta non

Solō 2°. militant.⁋ Ad ſcd̄az qōnē pōt dici ꝙ vno mō per hoiez corruptū pōt intelligi id qđ vltimate factum eſt ex hoie corrupto:⁊ ſic ſpma pōt dici hō corruptus:qm̄ ſperma fit ex cibo:cibus ex pane:panis ex frumēto:frumētū ex terra:terra ex corꝑe hois corrupto:⁊ ſic pōt ſperma dici hō corrupt⁹ iſto modo.ſcd̄o pōt dici ꝙ homo gn̄at̄ ex hoie corrupto plib⁹ medijs:⁊ hoc itelligit ipſe.3° pōt dici:ꝙ illud eſt exēplū:cuius nō reqrit̄ veritas:ſed tm̄ manifeſtatio.potuit tm̄ exēplificare in elntis:ſed noluit : qm̄ eſt in mā exēplari de qua nō curādū quocūqȝ dicat:⁊ ſic apparet ad ſcd̄az qōnē:⁊ ad argumēta eius.(Sed ſi hō ex homine) Hic remouet quēdā falſuȝ itellectū vbi dicti.poſſet eni dici.ſi hic hō ex hoie hoc gn̄at̄ per accn̄s:ḡ caſu:⁊ ſic poſſet dici ꝙ hō iſte ex hoc hoie caſu generat̄. Hūc itellectū remouet.d.Sed ſi hō ex hoie gn̄atur ex ifinitis materijs.i.a caſu:⁊ ille mā̄e pñt ad ifinitū augeri.i.ſic ꝙ nō poſſit ex tot:qn ex plib⁹:⁊ ſic in ifinitū:tūc ſine dubio ſequit̄ falſum:vt ꝓbauit Ariſto.in libro phyſicoꝝ.i.in 8° ⁊ ipſe Auerro.ibidē cōtradicit Auicē.in.46.cōmē.(Patet ergo ex pmiſſis) Hic vult rn̄dere ad vim argumenti. dicebat̄ eni ꝙ ſi nouū ex nouo gn̄atur:tūc nō poſſet ꝓbari pmū inouabile eternū eē:vt dictū fuit. Ad h̄ rn̄det.d. patet ḡ ex pmiſſis:ꝙ qñ antiq ponebāt antiquū imutabile.i.aliqđ eternū eſſe nō aſſerebāt.i.nō ꝓbabant illud ex ꝓceſſu inouatoꝝ ab eo inquātū inouant̄:imo inquātum ſunt antiq ex genere.i.inquātū veniūt ab eo aliquo mō medio:deinde reſumit veritatē.d.tādē veritas apud eos eſt ꝙ hic ꝓceſſus ad ifinitū ſequit̄ eē antiq agentis.i.reducit ad aliqđ agēs eternū:lȝ imediate a cā noua ꝓcedat cuius rōnē tāgit.inouatū eni debet ꝑ ſe inouari qñ a cauſa noua ꝓcedit.(Qualr tm̄) Hic excuſat ſe.d.qualr tm̄ conati fuerūt antiq ponere vnū ens i nūero ab eterno imutabili aliquo patefactuȝ eſt a ph̄is:⁊ maxie ab Ariſto.8° phyſi.⁊ 12° metaphy.⁊ ideo dicit.vnde ideſt ꝑꝑ qđ:hic nō eſt locus iterādi ea que ſufficienter determinata ſunt:et ſic concludit.d.vnde notandū eſt:ꝙ ſuppoſitis iſtis ceſſata eſt altercatio Algaçel's cum ph̄is.

Dubia. **Sed circa** hec duo ſūt tāgēda.pmū eſt : qm̄ Auer. rn̄det ad mām argumenti:nō tm̄ mltuȝ ad vim forme:qm̄ pōt dici:nōne mot⁹ celi eſt nouus.iſta eni hodierna reuolutio nūqȝ fuit:⁊ tm̄ ꝓcedit imediate a corꝑe celeſti eterno.ſcōm eſt:qm̄ nō dixit viam qua de

Solo. clarauit illud Ariſto.ſ.eternitatē pmi.⁋ Ad pmā dōȝ ꝙ ſatis rn̄dit in libro de ſuba orbis:attm̄ pro nunc dico ꝙ lȝ iſta reuolutio eſt noua:tm̄ eſt ꝯtinuata alteri priori:⁊ illa alteri:⁊ ſic eſt cōgregatio ex eis vnū eternū nūero continuū:⁊ ſic dictū ei⁹ eſt itelligēdū ꝙ ab eterno nō prouenit nouū ſimplr:nō tm̄ eſt negādū qn poſſit ꝓuenire nouum ſm qd.ſ.ꝓut eſt ꝑs eterni:vt dixi:⁊ melius tāget hec rn̄ſio in ſol.ſequētis dubij.⁋ Ad ſcd̄am illā.ſ.viam tetigit Ariſto.textu cōmēti.46.⁊.47.qm̄ ois mltitudo generabiliū debet cōtinuari ab aliquo eterno:⁊ ſcd̄a via fuit tacta in vltimo tex.⁊ 12° meta.tex.cōmē.41.in ſcd̄a figura ex motu eterno:⁊ tu vide in tertio caplo de ſuba orbis.

ALGAZELIS DVBIVM. XIII.

Tit Alga.arguēs ad ph̄os de eo ꝙ negabant:videlȝ ꝙ nullū inouatū ab antiquo ꝓcedere pōt:⁊ dicit ſic.motus orbiū:aut eſt ab eterno : aut ē inouatus.Si eſt ab eterno:qlr ḡ pōt eſſe primū principiū inouataꝝ cauſarū:ſi inouatus indiget:ḡ de inouata cā:⁊ ꝓcederet in ifinitū.⁋ Et ſi forte dicerent ph̄i ꝙ quodāmodo retinet nām antiqui:⁊ quodāmodo noui nām:nām ꝓo antiqui retinet inquātū eſt permanēs:⁊ nām noui inquantū cōtinue fit:⁊ egredit̄ ſeriatiȝ ad actū. ⁋ Nos rn̄demus eis:ꝙ ipſe mot⁹ aut eſt principium rerū inouatarū inquantū eſt ꝑmanens: aut iquātū inouantur cōtinue:⁊ egredictur ad actum. Si primo modo concedunt neceſſario ꝙ quid innouatur ab aliqua re inquantuȝ ipſa res eſt permanens. Si ſecundo modo oportebit ponere cauſam dantem ipſum innouantem continue : ⁊ ſic ad infinitum.

⁋ Hic vult adducere argm̄ iam mō tactū:⁊ primo itroducit Alga.d.ait Alg.arguēs ad ph̄os de eo ꝙ negabant:vȝ ꝙ nullū inouatū pōt ꝓcedere ab antiquo.iſta eni fuit ꝓpō fundamētalis oium ph̄oꝝ:deide ponit ea que adducit ꝯ ph̄os.d.⁊ dicit ſic.motus orbiū aut eſt ab eterno:aut inouatus.i.nouus.Deide exeqt̄ mēbra.d. Si eſt ab eterno. qualr ḡ pōt eē pmū pn̄m inouatarū cauſaꝝ:ſi inouatus.ſ. effectus.ḡ idiget de inouata cauſa:⁊ ꝓcederet in ifinitū. vult ḡ dicere ꝙ ſi motus celi eſſet etern⁹ nō poſſet eē cā tot reꝝ nouarū:tacet aūt deſtructionē ſcd̄i membri:qm̄ manifeſta eſt eius deſtructio:⁊ ponit ſolōnē ph̄oꝝ cōem quā dclarauit Auer.12° meta.cō.41.d. Et ſi forte dicerēt ph̄i:ꝙ quodāmodo retinet nām antiqui:⁊ quodā mō naturā noui:vult dicere ꝙ ph̄i tenent mediū.ſ.ꝙ motus celi nec ſimplr eſt eternus:nec ſimplr nouus : imo retinet materiam mediā:qđ declarat di.naturā ꝓo antiqui retinet inquantū eſt permanēs.i.ſempiternus ⁊ infinitus:et nām noui iquātū ꝯtinue fit:⁊ regredit̄ ſeriatim ad actū.

Circa hoc debes ſcire ꝙ in motu celi duo eſt cōſiderare.ſ.nouitatē ⁊ eternitatē:eſt qdēȝ nouus in ꝑte ꝓut reuolutio pn̄s nūqȝ fuit añ hūc diē:nec vnqȝ erit poſt illū:ḡ ſm ꝑtē pōt dici nou⁹:eſt aūt etern⁹: ꝓrout ante hanc reuolutionē ꝓfuit altera:⁊ ante illā altera:⁊ ſic in infinitū ex qbus ꝯficit̄ qđdā vnū numero eternum ſucceſſiuū:ergo eſt quodāmō eternū.(Nos reſpondemus.) Hic ꝯdicit illi reſpōſioni.d.nos rn̄dem⁹ eis ꝙ ipſe motus:aut eſt pn̄m rerū inouataꝝ.i.gn̄abiliū iquātū eſt permanēs.i.eternus:aut inquātum inouat̄ cōtinue:⁊ egredit̄ ad actū.i.iquātū eſt nouus:hēt eni motus duplicez rationē.ſ.eterni ⁊ noui:ḡ cū ois cauſa vnius effectus cauſet:ꝓut eſt vnius rōnis petit̄ ſatis bene:vtrū motus celi ſit cā gn̄abilis entis:ꝓut eſt eternus:vel ꝓut eſt nouus.Tūc exeqt̄ de mēbris.d.ſi pmo mō cōcedūt.i.ſi dicant ꝙ ipſe motus ꝓut eſt eternus eſt cā rerū gn̄abiliū: tūc ꝯcedūt necio ꝙ aliqd innouat̄ ab aliqua re.i.ab aliq cā iquātū ipſa res.i.illa cā eſt ꝑmanēs.i.eterna ꝯtra eos. Si ſcd̄o mō.i.ſi motus celi eſt cauſa generabiliū:ꝓut eſt quid nouū:cū cuiuſlibet noui det̄ cā noua:ergo opȝ ponere cauſam dantē ipſum.ſ.motū cōtinue innouantez eū:⁊ ſic in infinitū:⁊ hoc argumētū eſt potiſſimū:qđ adducit quidā theologus:⁊ maxime gloriat̄ in eo. AVER.

In motu celi duo cōſideranda.

Dicimus nos ꝙ oīa ꝑdicta ſunt ſophiſmata: nō enī inouata ꝓcedūt a circulari motu iquātū eſt ꝑmanēs: imo iquātū ꝯtinue inouanť: ſ3 nō īdiget de cauſa inouāte ꝯtinue: imo eſt opus antiquū abſq3 principio ⁊ fine: quapropter oino oporteret ꝙ tale agens ſit antiquū: opus nāq3 antiquū fit neceſſario ab agente antiquo: ⁊ opus inouatū fit etiam ab agente nouo: ⁊ antiquitas dicitur in motu: videl3 ꝙ non habeat principiū neq3 finē3: ⁊ hoc modo eſt permanentia motus: quia mot⁹ eſt quid continue per ſe mutabile.

℄ Nūc ſoluit argumētū tactū. d. dicim⁹ nos ꝙ oīa predicta ſunt ſophiſmata: ⁊ declarat. d. nō enī inouata ꝓcedūt a circulari motu: iquātū eſt ꝑmanēs. i. etern⁹: imo iquantū ꝯtinue inouať. hec igiť eſt ſol. dico. ſ. ꝙ hec ḡnabilia ꝓcedūt a motu celi: put ille ꝯtinue inouať. Et cū dicebať: ergo idiget cā noua alīa. rńdet. d. ſed non indiget de cauſa inouāte ꝯtinue ipm: imo eſt opus antiquū abſq3 ꝑncipio ⁊ fine: quapropter oino op3 ꝙ tale agēs ſit antiquū: cuius cām dicit. opus nāq3 antiquū fit neċio ab agente antiquo: ⁊ opus inouatū fit etiā ab agēte nouo. ℄ Deinde declarat qūo itelligiť antiqtas i motu. d. ⁊ antiqtas dī in motu. v3 ꝙ nō hēt ꝑnm neq3 finē: ⁊ hoc mō eſt ꝑmanētia motus: qa motus eſt qd cōtinue per ſe mutabile. ℄ Debes ſcire ꝙ ex his voluit remouere qdam dubiū. poſſet enim qs dicere. Si motus eſt ꝑmanēs. ḡ eſt totus ſimul: ideo reſpōdet. d. ꝙ ꝑmanēs eſt duobus modis. ſ. vno mō pro ſempiterno. alio mō put eſt totū ſil. ꝑmo mō intelligiť motū eſſe ꝑmanēs. ſcd̄o mō non. ℄ Sed hec ſol. fuit ad mām: nō multū tm̄ ad formā: ꝗ̄ debes ſcire vt colligitur 12° metaphy. tex. ⁊ cō. 34. ⁊. 8. phyſi. cō. 47. ⁊. 46. ⁊ 12° metaphy. cō. 41. ꝙ in rebus ḡnabilibus eſt duo cōſiderare. ſ. ſucceſſionē nouā: ⁊ cōtinuationē ſucceſſionis. primo modo attendiť ex parte mãe paſſiue: ⁊ ex ꝑte motus celi iquātū nouus. ſcd̄o mō inniť a motu inquātum eternus. ℄ Ad formā ergo dicēdū: cū queriť ḡnabilia quo modo ꝓueniunt a motu celi: dico ꝙ ſi loqueris de eis iquantu3 noua: ſic ab eo ꝓueniūt iquātū ḡnabil. Si de eis iquātū cōtinua: vt ſic ꝓueniūt ab eo iquātū ſempitern⁹. Et cum dicis: ſi ꝓueniūt ab eo iquātū nou⁹. ḡ ille ab alijs ⁊c̄. dico ꝙ nō op3: qm̄ nō oē nouū hēt cā3 nouā: ſed nouū ſimpliciter modo motus eſt nouus ſm̄ quid: ⁊ ſic apparet ſolutio qōnis ad formā ⁊ mām.

Dupľx ꝑmanētia.

ALGA. DV. XIIII.

At Alga. mō vo dicem⁹ vnū phorū3 argumentū ꝯ nos: ⁊ poſtea reprobabimus ipſum: ⁊ tale eſt argumentū: ſi deus bñdictus mundū precederet: aut iſta ꝑceſſio eſſet cauſalis ſicut corpus ſuam vmbrā ꝑcedit: aut tpalis: ſicut edificator domū precedit. Si primo modo: ergo mūdus eſt ab eterno. Si ſcd̄o mō: op3 ergo ꝙ de⁹ bñdictus precedat mundum in tempore ſine principio: ergo tp̄s eſt ab eterno: poſtq̄3 enī añ tp̄s fuerat tp̄s: nūq̄3 ergo innouatū fuit: ⁊ poſt tp̄s eſt ab eterno: ergo ⁊ motus: tēpus enī ſine motu non eſt imaginādum: ſed motus eſt quedam denominatio mobilis: ergo mobile ē ab eterno: hoc eſt argumentu3 phoꝝ contra nos: ſuper quod talr rńdem⁹: videl3 ꝙ tp̄s apd nos nō eſt creatū: ⁊ nullū tēpus ipſum precedebat: ⁊ qñ deus precedebat mūdū ⁊ tēpus: itelligēdū eſt ꝙ de⁹ erat ſine mundo ⁊ ſine tēpore. poſt vo creatio nem fuit cum mundo ⁊ cū tempore. ℄ Unde quādo dicimus ꝙ deus erat: ⁊ nō alius preter eum. poſtea fuit cum alio: non ex hoc ſignificatur tēpus ab eterno fuiſſe: ſ3 imaginatio nō geſcat in hoc loco: donec ponat tēpus: ſed ſm veritatē nō eſt reſpiciendū ad imaginationis vitia.

℄ Nunc vult nouā3 mām ingredi. ⁊ ꝑ introducit. Alga. ⁊ ordinē ei⁹ ꝓcedēdi. d. ait Alga. mō vo dicem⁹ vnū phoꝝ argumētū ꝯ nos: ⁊ poſtea reprobabimus ipſu3. In qbus verbis inuit duo tractāda: quoꝝ vnu3 eſt. ſ. adducere argumētū phoꝝ ꝯtra theologos. ſcd̄m eſt reprobare illud. (Et tale.) Nūc exequiť de ꝑmo. d. ⁊ tale eſt argumentū. ſi deus bñdictus mūdū ꝑcederet: aut iſta ꝑceſſio eēt cauſalis. i. ſm nām: cuius expōnē ponit. d. ſicut corpus ſuam vmbrā ꝑcedit: aut tpalis: ſicut edificator domū precedit. Si ꝑmo mō. ḡ mūdus eſt ab eterno: ꝯñtiā ſupponit: qm̄ ſi deus tm̄ nā mūdu3 ꝑcedit: tūc erit mūdus ei eternus: ergo ſicut eternus deus: ita etern⁹ mūdus. Si ſcd̄o mō: ḡ op3 ꝙ deus bñdictus ꝑcedat mundū in tēpore ſine principio: ergo tēpus eſt ab eterno. poſtq̄3 enī añ tēpus fuerat tp̄s: nūq̄3 ḡ inouatū fuit: ⁊ poſt. Tp̄s eſt ab eterno: ergo ⁊ motus. Tp̄s enī ſine motu nō eſt imaginandū: ſed mot⁹ eſt qdā denoīatio. i. paſſio mobilis 3° ph̄icoꝝ: ḡ ⁊ mobile eſt ab eterno: ⁊ ſic celū ⁊ mūdus ⁊ reliq̄: ⁊ addit ꝙ hoc eſt argumētu3 phoꝝ. (Super qd.) Nunc vult exequi de ſcd̄o. d. ſuper qd talr rńdemu⁹: ꝙ tp̄s apud nos nō eſt creatū: ⁊ nullū tp̄s ipſum ꝑcedit. ℄ Ad vim argumēti reſpōdet. d. ⁊ qñ deus precedit mundū ⁊ tp̄s. Intelligendū eſt ꝙ deus erat ſine mūdo ⁊ ſine tpe. poſt vo creationē fuit cū mūdo: ⁊ cū tpe. (vñ qñ) rńdet tacite qōni. d. vñ qñ dicimus ꝙ deus erat ⁊ nō alius ꝑter eū. poſtea fuit cū alio: non ex h̄ ſignificať tēpus ab eterno fuiſſe: ſ3 imaginatio nō geſcat in hoc loco: donec ponat tēpus: ſed ſm veritatem non eſt reſpiciendū ad imaginationis vitia.

Sed circa hāc ſol. duo ſūt vidēda: q̊ꝝ vnū eſt ſol. ad formā qōnis. 2m ē q̊ mō pōt ſol. imaginari. ℄ Cīrca ad ꝑm dō3. ꝙ argm erat: vel deus precedit mūdū nā vel tpe. ſi ꝑm: ḡ ſunt ſil ⁊c̄. dōm ꝙ precedit cum nā ⁊ tpe. nā qa cauſatiue. tpe ꝑuatiue. ſ. qa iter ipm ⁊ tp̄s ⁊ mūdū potuit eſſe tp̄s. Et qñ dicit. ſi nā. ḡ ſunt ſil: ꝯñtia negať: ſed verū eſt: qñ nā ſolū ꝑcederet: ⁊ qñ dī tpe ꝑcedit: ḡ tp̄s añ tp̄s: negať ꝯñtia: qm̄ illa ꝓceſſio nō fuit poſitiua: ſ3 ꝑuatiua: ⁊ ſic patet ad formā qōnis. ℄ Circa ſcd̄3 dōm: ꝙ ſicut diciť 4° ph̄icoꝝ in fine. ex̄ mūdū nō eſt plenū neq3 vacuū: ⁊ nō eſt ibi ex̄ nec itra poſitiue: ſed negatiue: ſic eſt in hoc caſu. nō eſt enī ibi ꝑceſſio poſitiua: ſ3 negatiua: qm̄ ſicut extra celū eſt iſta dīa extra priuatiua ꝑ ipſo poteſt imaginatio vltra ipſum aliquid imaginari: ſic eſt in productione mundi.

Dubiū. Solo

AVER.

Dicim⁹ nos ꝙ hec vba ſunt erronea. ꝓbatū enī eſt demōſtratiue: ꝙ hic ſūt due ſpēs eē: q̄ꝝ vna eſt de motus nā: ⁊ hec ſpēs nullatenus pōt a tēpore ſeparari. Alia vo ſpecies non eſt de nā motus: ⁊ eſt ab eterno: ⁊ nequit aliquo modo de tpe denoiari. Prima vo iſtarū apte patet ſenſu ⁊ intellectu. ſcd̄a tñ q̄ ab intellectu tm̄ deprehenditur

ditur declarat̃ egregie demōſtratiue apud oēs ꝯcedētes ꝙ oē mobile hēt mouēs: ⁊ oīs effectꝰ hēt agēs: ⁊ ꝙ cāe mobiles ſunt termiate. vȝ ꝙ ꝯueniūt necāario ad primā cām imobilē aliquo mō: ⁊ ꝓbatū eſt demr̃atiue ꝙ id nāȝ motus nō hēt: ⁊ tñ eſt nāe motꝰ hñtis. ſilr̃ ꝓbatuȝ eſt demr̃atiue: ꝙ id qḋ eſt de nā motꝰ non pōt aliquo mō a tpe ſepari: ⁊ id qḋ nō eſt de motꝰ nā nullatenus īgredit̃ tps. ¶ Prelibatis igit̃ iſtis dicimus ꝙ ꝑceſſio vnıꝰ dictoꝝ entiū ad alterū. vȝ ad id qḋ nō ingredit̃ tps non eſt ꝓceſſio tpalis: neqȝ caſualis que ſunt ḋ nā mobilis entis: ſicut corpus ꝑcedit ſuā vmbrā. Et iō ꝗcūqȝ dicat ꝙ ꝑceſſio imobilis a mobili ſimilis ſit preceſſioni vnius mobiliuȝ ab altero: errat. quelibet nāqȝ duo ēt huiꝰ generis ſic ſe hñtia: aut ſunt ſimul aut vnū eoꝝ ꝑcedit alteꝝ in tpe. ¶ Patet ergo ꝙ ꝑceſſio vniꝰ eoꝝ duoꝝ entiū ab altero eſt preceſſio eē impmutabilis neqȝ in tpe de eſſe ꝑmutabili qḋ eſt in tpe: vñ qñ ait Alga. ꝙ deꝰ hñdictus nō ꝑcedebat mūdū in tēpore verū dicit: ⁊ poſtꝗȝ ꝑceſſio dei a mundo nō fuit tēporalis. ḡ tardatio mūdi a deo non fuit temporalis.

¶ Et qꝛ ſol. illa fuit necīa oīno. vult hic alio mō reprobare ſol. poſitā. ⁊ ꝑ ponit qualr̃ eſt duplex genꝰ entis. 2° ibi. (Cōcedētes.) Declarat qualr̃ vna ſpēs ex alia declarat̃. Deide 3° videt̃ inuere vim rōnis vt declabit̃. Quātū ad ꝑmā ptē dicit. dicimꝰ nos ꝙ hec vba erronea ſūt. ꝓbatū enī ē demr̃atiue ꝙ hic. ſ. in vniuerſo ſūt due ſpēs eē: q̄ruȝ vna eſt de nā motꝰ: ⁊ hec ſpēs nullatenꝰ pōt a tpe ſepari. Alia vō ſpēs nō eſt ḋ nā motꝰ: ⁊ eſt ab eterno ⁊ negt. i. nō pōt de tpe aliquo mō denoīari: ⁊ addit: ꝑma vō iſtaꝝ apte pȝ ſenſu ⁊ itellu: ſcḋa tñ que ab itellu deꝑhēdit̃ declat̃ egregie demr̃atiue apud oēs ſup. ex ꝑma ſpecie. ¶ Sȝ ꝯ iſtā diuiſionē arguit̃: qm̄ multa ſūt que nec ſūt motꝰ nec ſube ſepate. vt ḡnabilia hic ꝑmanentia. ḡ diſio eiꝰ mala. Scḋo falſuȝ dicit: qm̄ motꝰ nō ſenſu deꝑhēdit̃: qm̄ ḋ motu nō hētur niſi mutatū eē: qḋ eſt indiuiſibile qḋ apphēdi nō pōt. vt dī in libꝰ de ſenſu. ¶ 3°. motꝰ nō pōt apprehēdi niſi ſenſu interiori 2° de aīa. tex. cō. 64. maxie in cōmēto. vbi dī ꝙ ſenſibile cōe ſenſu cōi apphēdit̃. mō motus eſt ſenſibile cōe. ¶ Ad hāc qōnē dōm ꝙ aliqd eē de nā motꝰ ꝯtigit multis modis: vel qꝛ recipit formalē ꝑdicationē motꝰ. ⁊ ſic tm̄ augmētatio alteratio gnō̄ ⁊ motus localis eſt de nā motꝰ: vt pȝ in libris Ariſt. 2° aliqd dī de nā motꝰ: qꝛ ſine motu eē nō pōt: ⁊ ſic oē ens eſt de nā motus: qm̄ ſm pħos motores ſepati eē nō pñt niſi moueāt: vt ſcis. 8. phy. maxie cōmē. 52. ⁊ 12. metapħ. cōmētis. 41. ⁊. 48. ⁊. 9. meta. cō. 7. 3° mō aliqd ē de nā motꝰ: qm̄ icipere vel deſinere nō pōt niſi per motuȝ: vel qꝛ ipſum in ſe eſt motū: ⁊ ſic omne ens: vel eſt imobile ſimplr̃ vel mobile. ⁊ notanter dixit de nā motꝰ intelligēs ꝑ nām motus. ſ. mobile. et ſic appet vis qōnis. ¶ Ad argumēta ad ꝑᵐ pȝ ſol. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ motꝰ nō ē ſenſibile ꝓpoſitūꝯ cōe. ⁊ iō ſufficit: ꝙ ſit fundamētū primū vel remotū ſenſibilis ꝓpter neċitate ꝓpinq̄ vel remota: vt declaui in qōne de hꝫ. ¶ Ad 3ᵐ pȝ ſol. a ſenſu. n. iteriori terminatiue cōprehēdit̃. a ſenſu exteriori īmutatiue mō nūc dicto: ⁊ hꝫ ſufficit. (Cōcedentes ꝙ oē) Cū poſuit diſionē illā. mō vult

Dubitaꝰ

Solo. Multipliciter aliqḋ pōt eē de nā motus.

declarare quō ex ꝑma ſpecie entis declat̃ ſcḋa ſpēs: ⁊ accipit ꝓpōnes: quaꝝ ꝑma eſt. ꝯcedentes ꝙ oē mobile hēt mouēs: cuiꝰ rōnē tāgit. d. ⁊ ꝑ qm̄ oīs effectꝰ hēt agēs. deinde ponit ſcḋaȝ ꝓpōnē. d. ⁊ ꝙ cāe mobiles ſunt termiate. vȝ ꝙ. i. talr̃ ꝙ ꝯueniāt ad ꝑmā cām imobilē aliq̄ mō. eſt ḡ ſcḋa ꝓpō. oēs cāe reducunt̃ ad vnā ꝑmā cām. Deide accipit tertiā. d. ⁊ ꝓbatuȝ eſt demr̃atiue ꝙ id. i. illud ad qḋ ſit vltima reductio nām motꝰ nō hēt: ⁊ tñ eſt nāe motus hñtis. i. attributꝰ ei qḋ hēt nām motꝰ. ſ. corpori celeſti habēti nāȝ motꝰ: qm̄ eſt res mobilis. ⁊ redit ad ꝑmā. d. ſilr̃ ꝓbatū eſt demr̃atiue: ꝙ id qḋ eſt de nā motꝰ nō pōt aliquo mō a tpe ſepari: ⁊ id qḋ nō eſt de nā motꝰ nullo mō igredit̃ tps. he ſunt ꝓpōnes ꝑncipales. (Prelibatis igit̃) Uult nūc ex his reprobare rñſionē Alga. ⁊ declarat quō eiꝰ rñſio fuit iſufficiēs. d. ꝑlibatis igit̃ iſtis dicimus ꝙ ꝑceſſio vniꝰ dictoꝝ entiū ad alteꝝ. vȝ ad id qḋ nō ingreditur tps. vult dicē. ꝙ ꝑceſſio qua imobile. ſ. deꝰ ꝑcedit mobile. ſ. corpꝰ celeſte motū: nō eſt ꝑceſſio tēporalis: neqȝ caſualis ſup. caᵗᶜ noua. iō addit que eſt de nā mobilis entis: ſicut corpꝰ ꝑcedit ſuā vmbraȝ. vult dicē. nō dī ꝑceſſio nāe mobilis: ꝓpter qḋ cōcludit. d. ⁊ iō ꝗcūqȝ dicat ꝙ ꝑceſſio mobilis. ſ. dei a mobili. i. reſpectu rei mobilis ſit ſimilis ꝑceſſioni vniꝰ mobiliuȝ ab altero errat: cuiꝰ rōnē tāgit. d. quelibet nāqȝ duo huiꝰ gn̄is. ſ. mobilis ſic ſe hñtia. ſ. in nā mobilis aut ſunt ſimul: aut vnū eoꝝ ꝑcedit alterū in tpe. (Patet ḡ) qꝛ ḡ nō eſt ꝑceſſio tpalis nec nāe mobilis cōcludit nām ꝑceſſionis qua deus ꝑcedit nām entis mobilis. d. pȝ ḡ ꝙ ꝑceſſio vnius eoꝝ duoꝝ entiuȝ ab altero. ſcilȝ dei ad ens mobile eſt ꝑceſſio eē ipermutabilis: neqȝ eſt ꝑceſſio ſup. illiꝰ qḋ ē in tpe de eē ꝑmutabili. i. neqȝ eſt ꝑceſſio vniꝰ entis mobilis ad alteꝝ ens mobile. (Uñ qñ ait) Uerificat nūc dcm̄ Alg. ad vnā ptē. d. vñ qñ ait alg. ꝙ deus hñdictus nō ꝑcedebat mūduȝ in tpe. verū dicit. (Et poſtꝗ.) Tūc infert ꝯ ipm. d. ⁊ poſtꝗȝ preceſſio dei a mūdo nō fuit tēporalis. ḡ tardatio creatiōis mūdi a deo non fuit tēporalis. iſte eſt ſupꝰficialis intellꝰ lr̃e Auerro. ¶ Sed opȝ imorari circa iam dicta. primo. quo mō ex iſtis tribꝰ ꝓpōnibꝰ ꝯcludit̃ ꝓpoſitū. ⁊ qualr̃ faciūt ad reȝ. ¶ 2° qualr̃ illa ꝑma ꝓpoſitio. ſ. motus nō accipit eſſe nō ꝑcedēte motu hēt veritatē ſimplr̃ ⁊ qualr̃ debet ſupponi a pħo hic. ¶ 3° quō hēt vim ꝑdicta rō tacta ab eo ꝯ Alg. ¶ Dicamus ḡ q̄tū ad ꝑmā: ꝙ ille tres ꝓpōnes ſunt accepte quātū ad hoc. ſ. ꝙ ſit vnū ꝑmū ens imobile: qm̄ ſi oīs motꝰ hēt mobile: ⁊ oē mobile hēt mouens: ⁊ opȝ multitudineȝ cāꝝ reduci ad vnā ꝑmā cām illiꝰ totꝰ multitudis opȝ oīno ꝙ illa cā ſit ex̄ illā multitudinē mobiliū: qm̄ ſi ad itra latitudinē mobiliū poneret̃. ideȝ eēt cā ſui: vt deducit Auer̃. 8. phyſi. cōmē. 46. ⁊. 47. in ſimili vbo. ḡ opȝ vt illa cauſa ſit ſepata a gn̄e mobiliuȝ. ⁊ iō venit veritas tertie ꝓpōnis. ſ. ꝙ illa vna ſit ſimplr̃ imobilis. ⁊ ſic ſatiſfactum eſt ad ꝑmū. ¶ Circa 2ᵐ dico ꝙ aliud lege tenet̃ aliud rōne nāli. lege. n. credo motū accepiſſe eſſe poſt nō eē nullo ꝑcedēte motu: ⁊ hꝫ nulla rōne pōt euidētiā hēre: ſȝ tm̄ eſt ex lege: ⁊ ex bonitate creatoris nobis reuelatuȝ. Qḋ vō hoc ſit ꝯ rōnē nālē capiendo ꝯ rōnē nālē. i. ſupra rōnē nālē declat̃: qm̄ vt tradit Ariſ. in toto libꝰ poſte. hic eſt modus reſolutoriꝰ. ſ. ꝙ demr̃atio vl̃ ſit ex imediatis: vel que ex imediatis originē ſumpſerūt qñ demr̃atio ſit ex ꝑmiſſis opȝ inſpicē ad ꝑmiſſas. ⁊ qñ videmꝰ oīa ſingularia earū oībꝰ ſenſibꝰ eſſe ꝯueniētia: vel pluribꝰ vel vno nullo alio ꝯdicēte, demr̃atio eſt ſimplr̃ ex imediatis imediatiōe cāe. v. g. oē qḋ ſit de nouo ſit ꝑcedēte motu. motꝰ ſit de nouo. ḡ ſit ꝑcedēte motu. hec demr̃atio eſt ex imediatis: qm̄ maior ē oībꝰ ſenſibꝰ ꝯueniēs: qm̄ viſu videmꝰ ꝙ albū ſit ex nigro. i. ex motu corruptionis nigri. Uulta

Aliter aliqḋ ratiōe nāli tenet̃ ⁊ alr̃ lege

idē percipimus.ſ.ꝙ dulce fit ex ꝑmutatiōe amari. Et ta-
ctu idē videm⁹.calidū.n.nō fit niſi ex corruptione fridi.
Idē videmus auditu.nō.n.fit acutū niſi ex graui. Idem
odoratu.ꝛ tu diſcurre.cū igit̄ illa ꝓpō maior oib⁹ ſenſib⁹
ſit ꝯueniens:a pħo nāli debet accipi ꝑ īmediata imedia-
tione cauſe. Et ſi dicat̄ ꝙ eſt vnus alius modus factiōis
trāſcēdens ſenſuȝ.ego ꝯcedā illud: ſȝ dico ꝙ nō debet eē
cura apud nālē pħm q̄ ex ſenſib⁹ doctrinaȝ accipit.ꝛ ma-
xime cū illi ꝯdicant oēs ſenſus:ꝛ h̄ eſt qḋ dicit elegātiſſi-
me Auer.8.phy.cō.22.ſ.ꝙ exꝑimētū ſmonū veroꝝ eſt:
vt ꝯcordet ſen^tis:ꝛ ibidē.cōmē.25.ſ.ꝙ illa eſt ꝓpō notior
cū ſunt ꝯcordes plures ſenſus.ꝛ ꝑ celi.cō.22. vide ideȝ.

Error la tinorum.

¶ Et in h̄ appet error expoſitoꝝ latinoꝝ q̄ volūt Ariſt.
poſuiſſe creationē nouā:ꝛ eā trāſcendē ſenſus.nō.n.h̄ eſt
dcm̄ boni viri. forte enī illud fuit plato q̄ ex ītellu ſciam
ſenſibiliū poſuit ꝑ metaph. Ariſt. aūt eꝯ ex ſenſib⁹:ꝛ vbi
deficiūt ſenſus ex memorijs.ꝛ vbi memorie ex experien
tijs.vt docet 2°poſte.cū igit̄ creatio trāſcēdat ſenſus trā-
ſcēdit pħos nāles.ꝛ iō bn̄ dicit Ariſt.ꝙ ꝑn^m fuit eis q̄ de
nā loquunt̄ ꝙ nihil fit ex nihilo:ſȝ vnūqḋq; ex ꝯueniēti.
ꝛ ideo nullibi ꝓbauit illā:ſȝ ſemꝑ tāq̄ȝ imediatā ꝓpōneȝ
ſuppoſuit:ꝛ tāq̄ȝ famoſaȝ.taceāt q̄ expoſitores. dcm̄ratio
q̄ illa eſt ex imediatis apud pħos. ¶ Circa tertiā dico ꝙ
duob⁹ modis viȝ hȝ.vno mō qa mot⁹ ē etern⁹.vt arguit̄.
oē qḋ mouet̄ tpe ifinito idiget motore imobili mouente
tpe ifinito.ſȝ celeſte corp⁹ mouet̄ motu in tpe ifinito.ḡ i-
diget motore mouēte imobili tpe ifinito:ꝛ ſic hȝ vim rō
Auerr.ꝯ Alg.qm̄ ſi ꝑmus motor mouet tpe ifinito.ḡ de⁹
nō ꝑcedit tpe nec nā ipȝ motū. ¶ 2° pōt hīc vim:qm̄ cō
cluſuȝ ē ex trib⁹ ꝓpōnib⁹ eē ꝑmū motorē imobilē.ḡ imu
tabilr̄ ſe hēt ad qḋcūq;.ꝛ h̄ Auer. ſupponit:ꝛ ꝑ ꝯñs nō ꝑ-
cedit motū tpe:nec nā mobili:ſȝ nā imobili.et iſtud ē eē
cāȝ mot⁹ cālitate imutabili.ꝛ q̄ȝ ſubtiliſſima imagiātio ē
iſta Auer.ꝛ nolo ampli⁹ ꝓlongare ſmonē: qm̄ ſuppoſito
ꝙ mot⁹ ſit etern⁹ Alga.rn̄ſio totalr̄ exterminat̄.ꝛ tu vide
illā bn̄:ꝛ tu vides quō rō Auer.ꝑcedit bn̄ ſm pħos.attn̄
nihil eſt ꝯ nos chr̄ianos:qui tenemus ꝑncipia vera ſupra
ſenſus vt ſcis.

ALGAZELIS. DV. XV.

Dit Alga. Adhuc dicimus ꝙ ꝑteritū
ꝛ futurū ſunt eadē: ꝛ ante ꝛ poſt ſūt
due res tm̄ in mente in noſtra imagi-
natione.nos.n. poſſumus imaginari
futurū id qḋ fuit: ꝛ ecōuerſo: ꝛ ſi ſic. ḡ ꝑteritū
ꝛ futurū nō ſunt res in mēte per ſe: neq; hīt eē
aliqḋ extra animā. imo eſt aliqd actū ab aīa. vn̄
iſta ꝑdicta duo cōparatiue ſumunt̄. ꝛ iō ceſſa-
to eſſe motus ceſſatur prefata comparatio.

¶ Cū poſuit argumēta ꝛ ſol. vult mō inducē Alg. rn̄ſionē.
imo ꝓbātē veritatē iſtā.ſ.eē poſe in imaginatiōe ꝑteritū
abſq; motu.ꝛ dicit. Adhuc dicimus ꝙ ꝑteritū ꝛ futuruȝ
ſūt eadē.ꝛ an̄ ꝛ retro ſunt due res tm̄ in mēte in nr̄a ima
ginatiōe.hec eſt igit̄ ꝓpō ꝙ in re nō ſunt diuerſa:imo ea
dē:ſȝ tm̄ in mēte.(Nos.n.) Hāc ꝓpōnē ꝓbat.d.nos eniȝ
poſſum⁹ imaginari futurū.id qḋ fuit: ꝛ eꝯ.qm̄ iſtās heri
fuit futurū an̄ heri. ꝛ eꝯ inſtās craſtinū erit ꝑteritū poſt
cras.ꝛ tūc ꝯcludit.d.ꝛ ſi ſic.ḡ ꝑteritū ꝛ futuꝝ nō ſunt res
in mēte ꝑ ſe.ſ.diuerſe ſeorſuȝ: neq; hīt eē aliqḋ ex̄ aīam.
imo eſt aliqd actū.i.factū ab aīa.(Vn̄ iſta) Cū ꝯcluſit ꝓ
pōnē iſtā.vult mō ꝯcludē modū quo pōt ibi intelligi ꝙ
illa ſunt due res.d.vn̄ iſta ꝑdicta duo.ſ. ꝑteritū ꝛ futurū
cōparatiue ſumunt̄.i.nō ſunt duo abſolute ſȝ in re⁹.(Et
iō ceſſato) Iſtis vlīs ꝯcludit ꝯnē.d. ꝛ iō ceſſato eē mot⁹
i.poſito ꝙ motus ceſſet nō ceſſat tps in re:q: h̄ nō fieret
niſi in tpe: ſȝ ceſſat ꝑdicta cōparatio.i.nō eſt ampli⁹ id a
q̄ ſumit̄ ꝑdicta cōparatio. ¶ Et ꝑ h̄ vult innuere ſol. argu
mēti pħoꝝ.ſ. Ariſt.8.phy.ſi tps ceſſat vel in inſtāti vel in
tpe.nō in iſtāti:q̄re inſtās eſt ꝑncipiū futuri:ꝛ finis.ꝑteri
ti.ḡ erit tps: ꝛ ſunt an̄ tps.ſi in tpe idē ſeq̄t̄. his vbis inuit
ſol.d.ꝙ nō ſequit̄: qm̄ illa ceſſatio nō eſt in re:ſȝ in men
te: quoniā ille tēporis differentie non ſunt extra animā.
ſed cōpoſitione itellus ꝛc.

AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ veꝝ eſt ꝙ tps ꝛ mot⁹
ſequunt̄ ſe iuicē: ꝛ ꝙ tps eſt qd actū
ab anima cū motu: nō tamē motus:
neq; tps ceſſant. Eſſe nāq; tpis non
eſt impoſe niſi cū entibus imobilibus:entia tm̄
mobilia ſequunt̄ tempus neceſſario. Hec eniȝ
nō ſunt niſi duo entia. videlȝ ens recipiens mo
tuȝ: ꝛ ens inrecipiēs. vn̄ ipoſe eſt ꝙ vnū iſtoꝝ
entiū ꝯuertat̄ ad alterū: niſi eſſet poſe ꝙ neceſſa
riū ꝯuerſum eſſet ad poſe. vnde ſi motus poſſi
bilis nō eſſet: ꝛ poſtea inuentus fuerit: ſequeret̄
neceſſario ꝙ natura entiū motū intercipientiū ad
recipiendā nām cōuerteretur: qḋ eſt falſum: ꝛ
rō huius eſt ꝙ motus eſt in re neceſſari⁹. vnde
ſi motus eēt poſſis ante mūdi eſſe eēnt res reci-
piētes neceſſario in tpe: mot⁹.n. poſſis eſt in recipiē
te q̄etē: nō in priuatiōe: qa in priuatiōe nulla eſt
poſſibilitas: niſi eēt poſe ꝙ priuatio reduceret̄
ad eē: ꝛ hui⁹ rōne priuatio precedit quodlibet
inouatū: ꝛ receſſa priuatione innouata a ſubie
cto recipit illud ſubm eſſe ipſius inouati: ꝛ re-
mouet̄ inde priuatio ſicut in cōtrarijs in q̄buſ-
dā ſubiectis viciſſim peruenientibus reperitur:
qm̄ nāq; calidū fit frigidū: non caliditas fit frigi
ditas. imo calidū.ſ. ſubm amittit caloreȝ: ꝛ no-
uiter frigiditatē recipit: vt clare patefactum eſt
alibi a philoſopho: ſuiſq; ſequacibus.

¶ Quia Alga. ſubtilr̄ ſoluit argumētū pħoꝝ. vult modo
Auer. reprobare ſol. Alg.ꝛ ꝑ reſumit qd vītatis dīc rn̄ſio
Alga.d. dicimus nos ꝙ veꝝ eſt ꝙ tps ꝛ mot⁹ ſequunt̄ ſe
adinicē.vult dicē ſe hīt ſicut paſſio ꝛ ſubm. Deide ponit
ſcḋȝ hn̄ dcm̄.d.ꝛ hn̄ ſup.dicit ꝙ tps eſt qd actū ab aīa cū
motu.i.ꝙ in nā motus aīa elicit rōnē formalē tpis.(Nō
tn̄.) vult mō ponē qd falſū dicit.ꝛ ait.ſup. ſȝ hec duo ſunt
ꝯueniēter ꝯceſſa:nō tn̄ ſeq̄t̄ ꝙ mot⁹ ꝛ tps ceſſant. Ubi
debes ſcire ꝙ tēpus pōt duobus modis ſumi. vno modo
formalr̄:ꝛ ſic nihil eſt niſi mēſura motus. ſcḋo mō mālr̄
terꝛ ſic nihil aliud eſt niſi nā motus apta nata ꝯſiderari
ab itellu ſub forma mēſure mot⁹. Uult ḡ ꝓbare ꝙ ſȝ tps
formalr̄ fiat nouiter ab aīa.attn̄ tps mālr̄ nō fit nou⁹:
imo eſt ſemꝑ ꝛ ſemꝑ fuit ꝛ ſemꝑ erit. Dicit ḡ.eē nāq; tē-
poris non eſt ipoſe niſi cū entibus imobilib⁹.i.ſeparatis.
vult dicē ꝙ ſub tpe nō eſt illud gen⁹ entiū:tn̄ mobilia ſe-
quunt̄ tps neceſſario.i.ſub tpe mālr̄ ſumpto ꝯtinent̄ oia:
ſic ꝙ nec illa pnt abſolui a tpe: neq; eꝯ. (Hic.n.non) poſ
ſuit duas ꝓpōnes: q̄rū ꝑma eſt ꝙ ipoſſibile eſt tps eē in
rebus abſtractis a motu ꝛ a mā. 2°ꝙ oino eſt in reb⁹ mo-
bilib⁹. ꝑmo ergo ꝓbat ꝑmam.d. hic.i.in natura non ſunt
niſi duo entia.i. duo gn̄a entium. videlȝ ens recipiēs mo-
tum.i. trāſmutabile gn̄abile: ꝛ ens inrecipiens motum.i.
abſtractū

abſtractū a motu. iſta diſtōne habita arguit ꝑſupponendo.vȝ ꝙ ipoſſe eſt ꝙ vnū iſtoꝝ ſup.generū entiū ↄuertatur ad alteꝝ.ſ.genꝰ.vȝ ꝙ ens trāſmutabile fiat intrāſmutabile:vl ecō.cuiꝰ rōnē dicit.niſi eēt poſſe ꝙ neceſſiū ↄuerſū eēt ad poſſe.ꝑſupoſito ḡ iſto.ſ. ꝙ in recipiēs motum nō pōt ↄuerti ad recipiēs motū. arguit.d.vñ ſi motus poſſis nō eēt.i.ſi motꝰ nō eēt in reꝝ nā.⁊ poſtea iuētus fuerit.i. ⁊ poſtea eēt.ſeqꝉ ↄ ſuppoſitū.ſ.ꝙ nā entiū inrecipientiū motū ↄuerteretꝉ ad recipiēdā nām motꝰ: qđ eſt fſm.cuiꝰ falſitatis rōnē.d.⁊ rō hꝰ eſt.ꝗa motꝰ ē in re neceſſiꝰ:⁊ iō nō pōt variari de nō eē ad eē.(Uñ ſi motꝰ)hic ꝓbat ↄñaȝ. Ubi debes ſcire ꝙ inrecipiēs motū pōt duobꝰ modis capi.vno mō ꝑ eo qđ eſt:⁊ tñ nō eſt aptū motū recipe:ſicut deꝰ ⁊ ſubē ſeꝑate.2ꝰ mō ꝑ eo qđ nō ē ſiē eſt pura ꝑuatio.ſ. ꝗes.ꝑ mō īmobile dī inrecipiēs.2ꝰ mō ꝗes dī inrecipiēs motū.Dico ḡ ꝙ vtroqȝ mō īrecipiēs motū recipe motū eſt ipoſſe: vult igiꝉ deducē ad hↄ ꝙ aliqđ inrecipiētiū motū altio mō ↄuertiꝉ ad nām recipientē motū. ¶ Dis viſis deduco ↄñaȝ.vñ ſi motꝰ eſſet poſſis añ mūdi eſſe eēnt res recipiētes.i.apte nate recipere illū in tpe. vel ſup. nō eēnt ille res apte recipe illū motū.nō 2m.cuiꝰ rōnē dicit. motꝰ enī poſſis ē in recipiēte ꝗetē.i.in re mobili: nō ī ꝑuatiōe.i.in pura ꝗete:cuiꝰ rōnē dicit.ꝗa in ꝑuatiōe nulla eſt poſſitas:niſi eēt poſſe:ꝙ ꝑuatio reduceretꝉ ad eſſe.i.ↄuerteretꝉ ad eē.⁊ ſic hētur ↄñtia.ſ. ꝙ nā īrecipiēs motū fiet nā recipiēs motū.. Probat deīde ꝙ nō ē poſſe ꝑuationē illaȝ recipe motū ꝑ īductionē.d.⁊ hꝰ rōne ꝑuatio ꝑcedit qđlibet inouatū. ⁊ receſſa ꝑuōne inouata.i.ānullata a ſbo recipit illud ſubm eē ipſiꝰ inouati:⁊ renouatꝉ īde ꝑuatio:qđ declat ꝑ ſiſe.d.ſicut in ↄrijs in qbꝰ ſubm viciſſim ꝑueniētibꝰ.i.alteratis repiꝉ:qñ nāqȝ calidū fit frigiduȝ. nō caliditas fit frigiditas. imo calidū fit frigidū.i. ſubȝ caloris amiſerit calorē:⁊ nouiter frigiditatē recipit:vt clare patefactū ē alibi a phō ⁊ ſuis ſequacibꝰ.pȝ ḡ.qlr ꝑuatio motꝰ nō pōt recipe motū. Tū ꝗa inrecipiēs motū fieret recipiens motū. Tū ꝗa in ↄriū ē īductio.neqȝ pōt dicē aliqs ꝙ añ mūdi eē ꝑfuerit mobilia.ꝗa tūc añ mūdū eēt mūdus:⁊ ſic appet ↄñtia iā dicta. ¶ Debes ſcire ꝙ vtus rōnis ↄſiſtit in hↄ.ſi motꝰ icepit.ḡ fuit ante eiꝰ eē ens poſſe ſi ſic vl fuit ens poſſe recipi in pura ꝑuatiōe:vel in ente mobili.nō ꝑmuȝ neqȝ ſcđm.ḡ motꝰ nō potuit icipe eē.ḡ fuit eternꝰ.⁊ ſic tps ēt eſt ſaltē mālr eternū:⁊ ſic ſol. Algazeli nihil eſt. ¶ Sed dubitatꝉ:qm̄ diceret ꝗs ꝙ motꝰ fuit añ.a. iſtās eē mūdi ens poſſe nō ꝗdē ex ꝑte paſſi:ſȝ ex poꝰ agentis:⁊ ꝗa ante.a.iſtās deꝰ potuit facē celuȝ:⁊ ſimul cū celo motuȝ ⁊ tps:iō poſſitas eſt ex ꝑte agētis: ⁊ nō paſſi:vt dicit Joā.chꝛiſtianꝰ vt recitat Auer.12.metaph.cō.18. ¶ Cōtra hāc ſol.nolo arguē. ſed tñ dico ꝙ phi nō hñt illud dicē. qm̄ phi ex īductiōe ſciunt iſtā vlem ꝙ oē factū hȝ agēs ex quo ⁊ ſubȝ in quo: vt deducit Auer.ꝑ celi.cō.124.⁊ in ꝑ de ſubā orbis.hec enī ꝓpō eſt ↄueniens oibꝰ ſenſibꝰ.color enī albꝰ fit ex nō albo.⁊ recipiꝉ in ſubo.⁊ breuiter oibus ꝗnqȝ ſenſibꝰ illa vlis eſt manifeſta:⁊ iō apud Ariſt.⁊ phōs hētur tāqȝ ꝑcipiū:⁊ Auer.8. phyſi.cō.22.⁊.26. ⁊ ꝑ celi.cō.22.fere tetigit hↄ. ſupponit ḡ illā Auerꝉ.vt ꝑnm in nāli phia.⁊ eā Ariſt.nullibi ꝓbauit niſi inductione:vt dictū eſt in ꝑ phyſi.iſta ḡ ſuppoſita Auer.elicit incōuenientia iā dicta.Quō aūt poſſit ꝓbari a poſteriori eēt lōgū ⁊ friuoluȝ:qm̄ illa ꝓbatio ꝓcederet ex creditis:ſicut ⁊ hec ꝓbatio mō:⁊ q̄libet phoꝝ: ⁊ tu quere libꝛos meos alibi.

Dubiū

Op. pho rum.

ALGAZELIS· DV. XVI.

Ait Alg.arguēs ad philoſophos. Si vos forte diceretis ꝙ neceſſario . oportebit vos ponere ꝑceſſionē ante principium pꝛimi motus. ¶ Nos vero vobis reſpōdemus ꝙ hec eſt ſumma phantaſia ⁊ imaginationis erroꝛ. videlȝ imagiari ꝑceſſionē ante pꝛimum motū qñ nullū mobile erat: ⁊ hec phātaſia ſeu imaginatio vlē eſt imaginationi opinantis:ꝙ terminus coꝛpoꝛis mūdi.ſ.ſeoꝛſum ꝑuenit neceſſario:aut ad aliud coꝛpus:aut ad vacuum: ⁊ declaratio huius eſt:ꝗa dimēſio ſeqtur coꝛpus ſicuti tempus motū. vñ ſi ipoſſibile eſt coꝛpus infinitū inueniri:ipoſſibile ēt erit inuenire dimenſionem infinitam: ⁊ ſic neceſſarium eſt ꝙ coꝛpoꝛa finiantur : non ꝙ quodlibet coꝛpus ad aliud coꝛpus perueniet: vel ad rem in qua dimenſio menſurari poteſt.ſ. vacuum. ¶ Similiter motus eſt ꝗd ſecutū a tēpoꝛe. ¶ Unde impoſſibile eſt inueniri motū preteritū infinitū poſito motu pꝛimo finito a parte pꝛincipij:eſſet ēt ipoſſe ꝙ attribuatꝉ ſibi ante : ꝗa ſi ante haberet: opoꝛteret poni motus ante pꝛimū motum.

¶ Cū Alg.adduxit rōnē illā.⁊ Auer.ſol.vult mō adducē vnā aliā rōneȝ phoꝝ.⁊ eā ſoluere. ⁊ ꝑmo adducit rōnem breuiter.d.ait Alg.arguēs ad phōs.ſ. vos o phi diceretis forte ꝙ neceſſio oportebit vos ponere ꝑceſſioneȝ ante ꝑncipiū ꝑmi motꝰ.hec ē vtus rōnis phoꝝ ↄ theologos. Si ꝑmꝰ motꝰ icepit.ḡ opȝ ponē añ ꝑmū motū aliū motū:qm̄ oē finitū terminatꝉ ad aliqđ ens alr ad nihil terminatꝉ.⁊ ſic nō eēt finitū.illud ens nō pōt fingi eſſe niſi motꝰ: qm̄ añ ꝑmū motū nō pōt eē niſi motus.cū oia ſint poſt ipȝ. (Nos vo.)Uult ridere huic rōni:⁊ eius ſol.ↄſiſtit in hↄ ꝙ ↄ illa nō valet:nec opȝ vt termineꝉ ad aliū motū:ſed ſeipſo terminatꝉ.⁊ hoc declat ꝑ exēplū.dicit ḡ.nos vo vobis.ſ.phis ridemꝰ ꝙ hec.ſ.motū ꝑmū terminari ad aliū motū.eſt ſūma phātaſia ⁊ erroꝛ imaginatiōis. ⁊ exponit que eſt ſūma phātaſia.debet.videlȝ imagiari ꝑceſſioneȝ añ ꝑmū motū:qñ nullū erat mobile. hoc dico eſſe phātaſiā.(Et hec phātaſia.) Cū negauit ↄñam declat riſionē eiꝰ eē ↄueniēter datā ꝑ exēplū.d.⁊ hec phantaſia ſeu imaginato vlē.i.ſiſis ē imaginatiōi opināntis ꝙ terminꝰ coꝛpoꝛis mūdi ſeoꝛſuȝ.i.globū octaui oꝛbis ꝑuēit neceſſio aut ad aliud coꝛpꝰ:aut ad vacuū.⁊ dat cām hꝰ ſiſitudīs.ſ.inter coꝛpꝰ ⁊ motū.d.⁊ declatio hꝰ eſt:qꝛ dimēſio ſeqꝉ coꝛpꝰ ſicut tps ſeqꝉ motū:qm̄ dimēſio ē ꝓpa paſſio coꝛpis:ſicut tps eſt ꝓpa paſſio motꝰ.iō ↄcludit.d.vñ ſi ipoſſe eſt coꝛpꝰ infinitū inueniri:impoſſe eſt inueniri dimēſionē īfinitā:qm̄ dimēſio eſt paſſio coꝛpis.⁊ ſi ſic neceſſiū eſt ꝙ coꝛpoꝛa finiantur:nō ꝙ qđlibet coꝛpꝰ ad aliud coꝛpꝰ ꝑueniat vel ad reȝ in qua dimenſio mēſurari pōt.ſ.vacuū:qđ lȝ nō ſit coꝛpꝰ nāle eſt tñ res in qua pōt menſurari dimēſio.(Silr motus.)Applicat exēplū ad ꝓpoſitū.d.ſilr motꝰ eſt ꝗd ſecutū a tēpoꝛe.i.ſe hȝ ad tps eo mō: vt dimēſio ad coꝛpus.⁊ iō ↄcludit illud idē.d.vñ impoſſe eſt inueniri motū preteritū infinitū poſito motu pꝛimo finito a parte pꝛincipij : ⁊ addit ꝙ eſſet ēt impoſſe ꝙ attribuatꝉ ſibi ante.cuius rōnē dicit.ꝗa ſi ante hēret:opoꝛteret poni motus ante ꝑmū motū.vult ergo ꝙ ſicut coꝛpus mūdi ſeipſo finiꝉ.ita motus ꝑmus:⁊ ſicut illud coꝛpꝰ nō diciꝉ infinituȝ quātūcūqȝ nō terminatꝉ ad aliud.ita ⁊ motus nō dī īfinitus:lȝ nō terminatꝉ ad aliū motū. ¶ Et hec eſt pulchꝛa imagiatio. ⁊ Ariſt.videꝉ tangere illā in fine q̄rti phyſi.vide euȝ:qꝛ Auer.ēt hñ dicit ibidē.

AVERROIS

Dicimus nos q̄ verba hui⁹ hoīs ſunt ſophiſtica manifeſte: ⁊ loc⁹ ſophiſticatiōis eſt in trāſlatione p̄dicati ꝓpoſitiōis: vt in primo elenchoꝝ patefit. ¶ Et declaratio hui⁹ eſt q̄ ipſe trāſtulit indiuiduū iſitualis quātitatis: ⁊ totū nō hñs corp⁹. ſ. tp̄s ⁊ motū ad quātitatē ſitualē ⁊ totuȝ hñs. ſ. corpus. Et idicauit ipoſſe. videlȝ q̄ ipoſſe eſt q̄ īfinitū poſſit p̄dī de ſituali quātitate: q̄ꝛ impoſſe eſt p̄dī de ſituali q̄ātitate: ⁊ poſuit actuȝ aīe imaginādo ipoſſibilē augmētationeȝ ſup̄ quocūq̄ ipſoꝝ duoꝝ vno ⁊ eodē mō. Et hoc ſummuȝ falſuȝ eſt: q̄a imaginari ſup̄ magnitudine p̄ñte in actu: q̄ perueniat ad aliā magnitudinē nō eſt q̄d inuētū in ſubſtātia ei⁹: neq̄ in ſua diffinitione: ſed imaginari p̄fectionē ſubſequētiū in motu inouato eſt q̄d iuentū in ſubſtātia ipſius motus. impoſſe eni eſt q̄ mot⁹ inoueť niſi in tp̄e. videlȝ q̄ tp̄s precedit ſuū pꝛincipiū. ſilr impoſſe eſt imaginari tp̄s hēre extremitatem: q̄ nō ſit finis p̄teriti: ⁊ cuiuſdā tp̄is. diffinitio eni nunc eſt aliq̄d mediū īter p̄teritū ⁊ futurum. vñ imaginari p̄ñs q̄d p̄teritū nō precedat ipm eſt falſuȝ: punctus nāq̄ nō ſic ſe hēt: punctus nāq̄ finis eſt linee: ⁊ cū ea ſemp̄ repiť ꝑut linea eſt q̄d q̄eſcēs. ⁊ iō optime pōt imaginari punctus principiū linee: quāuis nō ſit alterius finis. ¶ Patet ergo q̄ nūc eſt poſt preteritū ⁊ ante futurū: ⁊ id q̄d de ſe ſtare nequit ipoſſibile eſt q̄ reperiať ante eſſe futuri niſi ſit finis p̄teriti tēporis. vñ ſeq̄tur ex iſtis q̄ cauſa erroris Algazelis ſumiť in dādo ſimilitudinē inter nūc ⁊ punctū. Demrātio tñ q̄ tp̄s precedit quēlibet motū innouatuȝ: hoc eſt q̄dlibet innouatū ſine dubio erat priuatum: ⁊ eſt impoſſe q̄ in illo nūc in quo inouatū fuit priuatuȝ ſit. remanet ergo q̄ verificetur de eo q̄d erat priuatū in nūc: ⁊ preter primū nūc inouationis: ⁊ īter duo nūc ſemp̄ tēpus reperitur. ſicut īter quelibet duo puncta pōt linea ꝑtrahi: vt ꝓbatū eſt in libro phyſicoꝝ. ¶ Oportet ergo q̄ ante nūc in quo inouatus fuit mot⁹ ſit tp̄s neceſſario. ergo ſeorſuȝ nō eſt ſimile. ante eni ⁊ nunc ſilr eſt pūcto neq̄ q̄ātitas ſitualis ſimilis eſt in ſituali quātitate. ¶ Ampli⁹. tempus nō ſequiť motū eo modo quo finis ſequiť magnitudinē: finis. n. magnitudinē ſeq̄ť iquātū in ea actualr̄ repiť: inq̄ātū. ſ. accñs reperiť in ſuo ſubiecto ſenſibilr̄ idicato: ſed tp̄s cū motu nō ſic ſe hēt. imo tempus ſequiť motuȝ illo modo quo numerus ſequiť numeratū. ſicut enim numerus nō permutať mutatione ſubiectoꝛuȝ numerabiliū: neq̄ multiplicať coꝝ multiplicatione. ſimiliter recte tp̄s ſic ſe hēt cuȝ motibus. ⁊ ideo tēpus eſt vnū cuȝ quolibet motu ⁊ mobile. ⁊ ideo ait Ariſt. in tēporis diffōne: q̄ tempus eſt numerus motus ſc̄m prius ⁊ poſteri⁹. vnde ſicut ſi nos poneremus quoddam numeratum nouuȝ nō ſequereť q̄ numerus eſſet nouus. imo op̄ȝ q̄ ante eum ſit numerus. Similiter eſt in motu. videlȝ ſi hic eſſet motus q̄ tempus p̄cedat eū. pȝ ergo ex oīb⁹ premiſſis: q̄ tp̄is natura differt oīno a magnitudinis natura.

¶ Cū narrauit motiuū Alga. vult reprobare ipm q̄ātū ad locū ſilitudinis. ⁊ ait. dicim⁹ nos q̄ v̄ba hui⁹ hoīs ſunt ſophiſtica manifeſte. vult dicē q̄ argumētū ei⁹ eſt ſophiſticū. (Et loc⁹) explanat locū ſophiſticatiōis. d. ⁊ loc⁹ ſophiſticatiōis eſt intrās reſonē vel lationē. i. multi[tem] ⁊ extenſionē p̄dicati ꝓpōnis. vt in li° elēchoꝝ patefit. ¶ Debes ſcire q̄ argumētū ꝯſiſtebat in h̄. q̄ ſicut mūdus eſt finitus ſeipſo. ita tp̄s ⁊ mot⁹. q̄ꝛ ſicut vltra octauū orbē nihil eſt. ita vltra tp̄s ⁊ motū p̄mū nihil eſt. pōt ḡ exponi vno mō q̄ hoc p̄dicatū infinit⁹ eſt multplx ſc̄m equocationē: q̄ꝛ dī de īfinitate in magnitudine: ⁊ de infinitate in ſucceſſiōe: ⁊ q̄a ita ē. iō pōt ibi eē equocatio ⁊ fallā in dictione. Uel pōt dici q̄ eſt ibi fallā in tota oꝛōne merito multiplicitatis predicati. ſ. fallā amphibologie. ⁊ videť mihi plus ad v̄ba: q̄ꝛ ſubdit rōnē. d. ⁊ declatio hui⁹ eſt q̄ ipſe trāſtulit indiuiduū iſitualis q̄ātitatis. i. rē de vna ſp̄ē q̄ātitatis. ſ. ſucceſſiue: ⁊ totū nō hñs corpus. ſ. tp̄s ⁊ motū. ambo. n. carēt ſitu. trāſtulit dico ad quātitatē ſitualē. ⁊ ad totū hñs corp⁹: ecce quo mō eſt amphibologia. q̄a trāſlatiue ⁊ meta[ce] locut⁹ eſt metaphoꝛa ⁊ ſilitudine icōgrua. De ide ex h̄ Alga. opinat⁹ eſt h̄ q̄d ponit. d. ⁊ idicauit. i. itulit impoſſe. ſ. q̄ impoſſe eſt q̄ īfinitū poſſit p̄dicari de ſituali q̄ātitate: ⁊ h̄. q̄a ipoſſe ē p̄dicari de ſituali q̄ātitate. hec eni eſt imediata. corp⁹ ē finitū: vt declat Auer. p̄ celi. cō. 39. q̄ꝛ corp⁹ inq̄ātū corp⁹ claudiť termino vel terminis: cū ſit figuratū: ⁊ ꝓp̄ hoc poſuit actū aīe imaginādo impoſſibileȝ augmētationē ſup̄ q̄dcūq̄ ipſoꝝ. ſ. tā gen⁹ ſucceſſiuoruȝ q̄ ꝯtinuoꝝ vno ⁊ eodē mō ⁊ in h̄ ꝯſiſtebat vis argumēti Alg. ⁊ loc⁹ ſophiſticatiōis. (Et hoc ſūmū falſuȝ eſt. q̄ꝛ) Cū declarauit ſedē ſophiſticationis. vult mō declare pctm: quaſi quo ad māteriam. q̄ꝛ mediuȝ Alga. peccat in foꝛma: vt demrāuit: ⁊ peccat in mā vt nūc declarat. d. ⁊ hoc ſummū falſum eſt. i. illa ſimilitudo nulla eſt: cui⁹ rōnem aſſignat. d. q̄a imaginari ſupra magnitudine p̄ñti in actu i. exñti in eſſe facto q̄d ꝑueniat ad aliā magnitudineȝ nō eſt q̄d inuētū in ſubā. i. diffōne ei⁹: neq̄ pro. i. neq̄ in ſua diffōne. ¶ Debes ſcire vt dī 3° phyſi. q̄ lȝ corp⁹ poſſit diminui in īfinitū: eo q̄a vt dicit. 59. cō mē. ibidē diuiſio eſt rōne mãe: nō tñ pōt augeri ad īfinitū: q̄ꝛ augmentū eſt ratiōe foꝛme que terminus dī: ⁊ rō vt ibi dicit. ⁊ iō ſi aliquādo aliq̄d poſſet augeri in infinitū. ſeq̄ť q̄ augereť aliquādo: nō tñ ſi aliq̄d pōt diuidi in īfinitū aliq̄ñ diuideť: ⁊ tu lege hñ ꝯ[tra] illa. (Sed imaginari) Cū declauit qualiter magnitudo cōtinua in permanēti nec ſc̄m ſubam: nec ſc̄m diffōneȝ pōt eſſe īfinita. declat q̄ nō ſic eſt in ſucceſſiua. d. ſȝ imaginari ꝑfectioneȝ ſubſequētiū poſt p̄terita in motu inouato eſt q̄d iuentuȝ in ſuba ipſi⁹ mot⁹. vult dicē q̄ mot⁹ ſit poſt motū: ⁊ ſic in infinitū eſt de ꝑfectione et ſubſtātia motus. q̄d ꝓbat. d. ipoſſe enī eſt q̄ mot⁹ inoueť niſi in tp̄e. ſic videlȝ q̄ tp̄s p̄cedat ſuuȝ p̄ncipiū. Tunc vltra. ſilr impoſſe eſt imaginari tēpus habere extremitateȝ

Aliq̄d p̄t diminui in infinitū: nō tñ p̄t augeri in īfinitū.

q̄ nō

ꝙ nō ſit finis p̄teriti et cuiuſdā tēporis p̄ncipiū.ſ.futuri. Cui' rōnē adhuc aſſignat.d.diffō.n.nūc.i.inſtātis ē eē aliqd mediū iter p̄teritū ⁊ futurū.⁊ iō ꝯcludit.d.vñ imaginari p̄ns ꝙ p̄teritū nō p̄cedat ip̄z eſt ſim. ecce quō declauit:ꝙ ſemꝑ añ tp̄s fuit tp̄s. ḡ ꝑ ꝯñs añ motū fuit mot'.⁊ ſic de diffōne tp̄is ⁊ mot' eſt cremētū in ſucceſſiōe īfinita.⁊ totū h̄ declauit Ariſt.in 6° phy.(Punct' nāq̄.) Hic remouet quādā tacitā obiectionē.pōt.n.qs dicē ſicut ſe hēt pūct' ad lineā.ita iſtās ad tp̄s.⁊ mutatū eē ad motū: ſ3 daſ pūct' añ qō nihil eſt lineę:neq̄ pūcti.ḡ daſ inſtās añ qō nihil eſt tp̄is. Cui r̄ndet negādo ſilitudinē.d.punctus nāq̄ nō ſic ſe hēt.ḡ vult negare ſilitudinē:cui' rōnē dicit.pūct' nāq̄ finis eſt lineę: ⁊ cū ea ſemꝑ repiſ.i.⁊ eſt ꝑmanēs cū ea: put linea ē qd q̄ſcēs.i.ꝑmanēs.⁊ iō optime pōt imaginari.i.itelligi pūct' p̄ns linee:q̄uis nō ſit alteri' finis. ¶ Debes ſcire ꝙ tota v̄tus diſſilitudinis ſtat in hoc.qꝛ iō in motu ⁊ tp̄e nūc eſt in medio p̄teriti ⁊ futuri:qꝛ eē motus ⁊ tp̄is ꝯſiſtit in fieri: ⁊ nūq̄ eſt in actu terminatū ⁊ factū. Magnitudo aūt ꝑmanēs. iō pōt hēre terminū totalē:qꝛ eē eius cōſiſtit in facto eē.⁊ ſic appet loc' diſſilitudis:⁊ ſolo.qōnis.(Patet ḡ) Uult nūc ꝯſiderare pctm̄ Alg.totalr.d.p3 ḡ ꝙ nūc ē poſt p̄teritū ⁊ añ futuꝝ.⁊ p3 vlr ꝙ id qō de ſe ſtare negt.i.ꝙ oē id cui' eē eſt ſucceſſiuū: ⁊ in fieri ipoſſe ē ꝙ repiaſ añ eē futuri niſi ſit finis p̄teriti tp̄is. vñ ſeqꝛ ꝙ cā erroris Alg.ſumiſ in dando ſilitudinē iter nūc ⁊ pūctū.⁊ ſic ſoluta eſt rō q̄ātuz ad mām:⁊ q̄ātū ad formā.(Demſ̄ratio tñ.) Uult verificare aliq̄ mō dcm̄ Alg. ⁊ p̄ōndit illud nō poſſe itelligi de p̄uato.i.ꝯ motū ꝙ accipit eē poſt nō eē.d.demſ̄ratio tñ ꝙ tp̄s p̄cedit quēlibet motū inouatū.i. nouū: h̄ eſt qōlibet inouatū ſine dubio erit p̄uatū.i.ſine dubio nō pōt itelli niſi altero duorum modoꝝ.aut de p̄uato.i.nouo: aut de eterno nō pōt itelli de p̄uato: qꝛ ē ipoſſe ꝙ in illo nūc i quo inouatuz fuit.i.res noua fuit:ꝑ tūc fuerit res p̄uata.ḡ nō pōt itelli de p̄uato. Si ḡ verificabiſ remanet ꝙ verificetur ꝯ deo ꝙ erat p̄uatū in nūc.i.in aliq̄ iſtāti:⁊ p̄ter p̄mū nūc inouatiōis:q̄ſi dicat. ſunt duo nūc.ſ.dei ⁊ inouatiōis mot'.⁊ iter duo nūc ſemꝑ tp̄s repiſ:ſicut iter q̄libet duo pūcta pōt linea ptrahi:vt ꝓbatū ē in lib' phy.ſ.6°. ¶ Debes ſcire ꝙ hic Auer. duo tāgit: quoꝝ p̄mus ē quō pōt dictuz Alg. verificari.ſ.de deo:vt dixit. Scd̄m eſt quō ſeqꝛ adhuc ante motū fuiſſe motū: qō declat:qꝛ in aliq̄ iſtāti fuit de' apud Alg.in quo nō fuit mot'. ḡ inſtās in quo fuit de' ⁊ iſtās in quo icepit mot' ſūt duo iſtātia.ḡ iter ea eſt tp̄s ꝑ rōnē illaꝝ poſitā:ſ3 tp̄s ſine motu nō ē.ḡ erit añ motū motus:qō erat ꝓbādū.hic ꝯcludit.d.op3 ḡ ꝙ ante nūc in quo inouat' fuit mot' ſit nec̄io tp̄s.ḡ ſeorſum magnitudo ⁊ ſucceſſiuū nō ſunt ſilia.cui' rōnē dicit. añ.n.⁊ nūc ſile eſt pūcto:⁊ ꝑ ꝯñs ſicut inter pūctū ⁊ pūctū cadit linea media:ita iter nūc ⁊ nūc ⁊ addit:neq̄ q̄ātitas ſitualis eſt ſilis q̄ātitati iſitualī. vult dicē ꝑpea argumētuz ei' nihil eſt.(Ampli' tp̄s) Nūc vult declare moduz quo errauit in ſilitudine alio mō a p̄dicto.d.ampli' tp̄s nō ſequitur motū eo mō quo finis ſeqꝛ magnitudinē.i. tp̄s nō ſe hēt ad motū:eo mō quo finis.i.termin' ſequiſ.i.ſe h3 ad magnitudinē.cui' rōnē.dicit.n.pro qꝛ finis ſeqꝛ magnitudinē iquātū in ea repiſ actualiter.ſ.inquātū repiſ accńs in ſuo ſubiecto ſenſibilr indicato: ſed tp̄s cū motu nō ſic ſe hēt.imo tp̄s ſequiſ motū illo mō quo numerus ſequiſ numeratū:cui' ſimilitudinē declarat.d.ſicut.n.numerus nō ꝑmutaſ mutatiōe ſuboꝝ nūeraliū: neq̄ multiplicaſ eoꝝ multiplicatione ſilr recte tp̄s ſic ſe hēt cū motibus. ¶ Debes ſcire ꝙ numerus trinari' lapidū boū hominū ſemꝑ eſt vn': qꝛ res nūerate ſe hñt vt mā:rōne cui' nō accidit variatio in forā: variaſ tñ nūerus rōne forme.ſ. ꝑ additionē vnitatis ⁊c̄.ſic ⁊ tp̄s eo mō dōz.(Et iō tp̄s) Cōcludit correlariuz.d.⁊ iō tp̄s eſt vnuz cū q̄libet motu ⁊ mobili.cui' rōnē dic̄. ⁊ iō Aꝛ.in tp̄is diffōne ait.ꝙ tp̄s eſt nūer' mot' ſm̄ p̄us ⁊ poſteri'.qō vltēri' declat.d.vñ ſi cut ſi nos ponerem' qōdā nūeratū nouū: nō ſequereſ ꝙ nūer' eēt nou'.imo op3 ꝙ añ ip̄z ſit nūer'.ſilr ē in motu. v3 ꝙ ſi hic eēt mot' ꝙ tp̄s p̄cedit eū. tūc ꝯcludit intētū. p3 ḡ ex oib' p̄miſſis ꝙ nā tp̄is dī oino a nā magnitudis.

Op. pho rum.

Hic accidit

qō.ait eni ꝙ tp̄s eſt vnū oium.qa eſt numerus. ¶ Cōtra arguiſ: qꝛ ſicut dicit ipſe.8.phyſico.cō.6.⁊.2.phyſicoꝝ.cō.26.forma ſpecificaſ a materia. cum igitur motus ſint.ſ.diuerſi in ſpecie.ergo ⁊ forme eoꝝ que ſunt tēpora. ¶ In oppoſitum eſt Auer.hic.⁊ Ariſto.4.° phyſicorum plane. — z' qō

Circa qōnem

debes ſcire p̄ ꝙ tp̄s pōt capi 2r. vno mō mālr ꝑ aptitudie fundata in motu ad mēſurarēt ſic quot ſunt mot':tot ſunt aptitudines: cū illa aptitudo ſit vna res cū motu vel ei' paſſio.2° mō pōt capi ꝑ nūero.i.formalr ꝑ nūero q ē act' aie:vel tp̄s aie.ꝑ qō mot' actu mēſuraſ.⁊ ſic dī for' mot' nō qdē inex̄ns motui:ſ3 aie:ſ3 dī for' denoiās motū. — Tp̄s duplr ſuit.

Ad qōnem

ḡ r̄ndeo ꝙ tp̄s mālr multiplicaſ ſm̄ numeꝝ motuū:qꝛ vt ſic ē forma intriſeca eis: formalr aūt cū cōpleaſ ab aia.iō eadē forma eſt oiuz: ſicut eodē actu nūero aia mēſurat decē lapides ⁊ decē boues. ¶ Ad argumētū dōz ꝙ dcm̄ Auer. itelliſ de foīa ihēſionis:⁊ nō de forma denoiatiōis. ¶ Sz adhuc itelliſ nō q̄ſcit:qꝛ aia eo actu quo nūerat lapides nō pōt nūerare boues:qꝛ act' aie deſinit eē.ḡ ſaltē erūt plures actus nūero. ¶ Adhuc.ſicut nūerus variabiſ per additionē vnitatis. ita ⁊ tp̄s ꝑ additionē mēſure.v̄.g.dies diſtinguiſ ſp̄e ab āno.ḡ ſaltē erūt plura tp̄a aliq̄ mō. ¶ P̄.tūc oia eēnt in eq̄li tp̄e:cū vnū nūero ſit tp̄s oiuz. ¶ Ad hec dōz ꝙ tp̄s pōt ꝯſiderari vt ꝯtinuū ē.⁊ vt diſcretū. vt ꝯtinuū vt ſic neq̄ eſt hora: neq̄ dies:neq̄ ānus.ſ3 menſura lōga mot':⁊ vt ſic eſt vnū oiuz:ſicut circulus pōt ꝯſiderari vt circulus tm̄.⁊ ſic vn' ē in ligno decē pedū: ſicut in ligno cētū pedū. Alio mō pōt ꝯſiderari:vt trāſit in q̄ātitatē diſcretā.i.vt nūeraſ ꝑ horā:ꝑ minuta:ꝑ dies ⁊c̄.⁊ ſic ꝑ accńs multiplicaſ tp̄s rōne additi. ¶ Ad argumēta. ad p̄mū dico ꝙ act' illi ſūt vn' equalēter:ſicut vox q̄ vocaſ ſocrates ē vna cū eadē voce 2° plata q̄ vocaſ idē.ſūt ḡ vna vox equalēter.⁊ ſic i ꝓpoſito. ¶ Ad 2m dōz ꝙ vt ſic tp̄s ē multiplex i ſp̄e:nō rōne ei':vt ꝯtinuū: ſ3 vt trāſit in diſcretū:⁊ ſic nō itelliſ Auer. ¶ Ad 3m ꝯcedo ꝙ oia ſunt in eq̄li tp̄e abſolute ſumpto.ſ.vt nō trāſit in diſcreto:nō tñ vt trāſit in diſcreta q̄ātitate.⁊ ſic appet quō tp̄s ē vnū:⁊ quō nō.⁊ diu ſtetit Joā. i errore:⁊ ego cū eo. mō āt dōis phs Auer. ad plenū ſatiſfecit mihi. — Solutio. / Dubita' / Tp̄s quō ſuit vt cōtinuū q̄n ꝙ vt diſcretum. / Solu

ALGA. DV. XVII.

DJt Algazel allegās pro philoſophis ꝯtra loquentes. videl3 ꝙ mūdus eſt ab eterno in his v̄bis. Non eſt dubitanduz apud nos: ꝙ ipſe de' b̄ndict' poterat creare mundū añq̄ creaſſet eū in mēſura vni' āni vel mille vel īfinite: ⁊ he mēſurationes ſunt infinite ꝯtinue in mēſura ⁊ in q̄ātitate. Uñ ſine dubio op3 ponere aliqd ante eſſe mūdi extēſum mēſurabile:cui' pars eſt lōgior ⁊ dilatior alia parte. op3 ḡ ꝙ ante mundi eſſe ſit aliqō quātitabile. videl3 tp̄s:op3 ergo vos concedere ꝙ ante mundum tempus fuerat.

¶ Hic adducit Alga.argumētū phoꝝ cōtra theologos.et

p̄mo introducit Alga. loquētē. d. ait Alg. allegās pro phis ꝯtra loquētes iſtud videlꝫ ꝙ mūdus eſt ab eterno in his verbis. (Nō eſt dubiū.) Cū introduxit v̄ba Alga. ponit eiꝰ v̄ba. d. nō eſt dubiū apud nos. ꝙ ipſe deꝰ b̄ndictus poterat creare mūdū anteq̄ꝫ creaſſet eū. dico ante. i. in menſura vnius anni. vel mille annoꝝ: vel īfinite. i. tp̄e finito. ante. adeo ꝙ he mēſurationes ſunt īfinite ꝯtinue in mēſura ⁊ in q̄ntitate. eſt ergo ſuppoſitū. anteq̄ꝫ deꝰ creauit mūdū: potuit ip̄m creare: vel igit̄ inter poſſe ⁊ eē fuit aliqua mora: vel nō. ſi nō. g̊ deꝰ inſimul fuit cū mūdi creatione. Si ſic. habet̄ ſuppoſitū. i. ꝙ inter poſſe creare mundū: ⁊ eſſe creatū eiꝰ ſtetit mēſura. (Vn̄ ſine) Ex hoc īfert vnā ꝯn̄s. d. vn̄ ſine dubio oportet ponere aliq̄d ante eſſe mundi extenſum: cuiꝰ vna pars eſt lōgior ⁊ dilatatior altera: q̄ꝛ pars ꝓpinqua creatiōi mūdi eſt breuior parte remota. iō cōcludit. g̊ oportet ꝙ ante mūdū eſſe ſit aliq̄d quātitabile: ⁊ hoc nō pōt eſſe niſi tp̄s. g̊ opꝫ cōcedere ꝙ ante mundū fuerat ip̄m tp̄s.

AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ ſnia hoꝝ v̄boꝝ eſt ꝙ q̄n imaginamur motū. nos nō imaginamur niſi ꝓlōgationē quādā: ⁊ mēſurationē que ſi eēt pōdus vel mēſura motꝰ mēſurat̄ ea. ⁊ in hac menſura ⁊ ꝓlōgatione pōt poni motꝰ lōgior motu primo poſito: ⁊ forte equipollet ei. Et ſi ſic ⁊ mundus habebit ꝓlōgationē apud eloquētes a ſuo principio vſq̄ꝫ mō. Ponamus ergo per exēplū hoc fuiſſe ſpatiū mille annoꝝ: ⁊ q̄ꝛ deꝰ apud eos poterat creare: aut hūc mūdū aut aliū mūduꝫ. eſſet g̊ ꝓlōgatio menſurati ab ea lōgior prima ex qua primus mūdus mēſurabat̄ in quantitate terminata. ſilr̄ erat poſſibile alius mūdus tertiꝰ creari ante ip̄m ſcd̄m: ⁊ ſine dubio poſſibile erat ꝙ ꝓlōgatio in qua mēſurari poterat q̄ntitas ſui eē p̄cedebat quēlibet eoꝝ mūdoꝝ. ⁊ hoc ergo poterat ꝓcedere ad infinitū. ergo hic eſt dare ꝓlōgationē ſeu durationē p̄cedētē oēs mūdos. Et hec duratio ſeu ꝓlōgatio que mēſurat oēs impoſſibile eſt ꝙ ſit priuatio. mūdus eni neceīo eſt q̄ntitas: ⁊ quātitas mēſurat̄ quātitate. ⁊ iō hec q̄ntitas ſine dubio mēſurans eſt tp̄s. Et eſt manifeſtū ꝙ p̄cedit in eſſe quālibet rem inouatā ſicut mēſura p̄cedit quēlibet inouatuꝫ in eē. Et ſic dōm eēt ꝙ ſi iſta ꝓlōgatio que eſt tp̄s inouata fuerit inouatione primi motꝰ: ſequeret̄ ꝙ ante eā eēt ꝓlōgatio mēſurās qua menſuraret̄. ⁊ eſt tāq̄ꝫ mēſurās. Silr̄ eſt dicendū ꝙ an̄ quēlibet mūdū imaginatiue eēt duratio ex qua menſuraret̄. ergo hec ꝓlongatio nō eſt noua. ſi eniꝫ noua eſſet haberet durationē ex qua mēſuraretur. ⁊ q̄dlibet ſic ſe habēs tempus nūcupatur. hec eſt via Auicē. ad aſſerenduꝫ tempus. ⁊ eſt valde difficilis ſicut verba ſua vt plurimū magnam retinent difficultatem.

¶ Primo exponit viꝫ argumēti Alg. dādo ei efficaciā. 2ᵒ ibi. (Et hec duratio) Remouet q̄ōnē: ⁊ colligit membꝝ de quo eſt ſmo. dicit g̊. dicimus nos ꝙ ſnia hoꝝ verboꝝ eſt ꝙ q̄n imaginamur motū. nos nō imaginamur niſi ꝓlōgationē quādā: ⁊ mēſurationē que ſi eēt pōdus vl' mēſura motꝰ mēſurat̄ ea. ⁊ ait ꝙ licꝫ in illa ꝓlōgatione nō ſit motꝰ ſaltē ibi pōt poni motꝰ vnus altero lōgior. i. lōgior p̄mo motu. i. motu celi: vel ſi nō pōt eſſe lōgior motu celi ſaltē equipollet ei. i. eſt ei eq̄lis. ſufficit g̊ ꝙ ante mundū poſſit poni in illa ꝓlōgatiōe motꝰ maior motu celi: vel ei equalis. (Ponamus g̊) Tūc arguit. ponamus g̊ per exēplū B fuiſſe ſpatiū mille ānoꝝ: ⁊ q̄ꝛ deꝰ apud eos poterat creare aut hūc mūdū aut aliū mūdū. ergo ꝓlōgatio qua ꝓductus fuit hic mūdus menſuratus eſt lōgior illa p̄ma qua potuit ꝓduci aliꝰ p̄or iſto: ex quo mūdus p̄mus menſurat̄ q̄ntitate terminata. erit g̊ breuior hac. Silr̄ erat poſſibile aliꝰ mūdus tertiꝰ creari ante ipꝫ ſcd̄m. ⁊ ſine dubio poſſe erat ꝙ ꝓlōgatio in qua mēſurari poterat q̄ntitas ſui eē. p̄cedebat quēlibet eoꝝ mūdoꝝ: ⁊ B poterat ire ⁊ ꝓcedere ad infinitū. g̊ hic eſt dare ꝓlōgationē p̄cedentē oēs mūdos. Vult g̊ hēre ex hoc ꝙ ante eſſe huiꝰ mundi: fuit mora media īter eē ⁊ poſſe: cū ante eē huiꝰ potuerint eſſe īfiniti mūdi: quoꝝ q̄libet potuit eē ante aliū. ⁊ ſic in infinitū. (Et hec duratio.) Remouet q̄ōnē. pōt eni fingi ꝙ illa duratio p̄cedens fuit p̄uatiua nō poſitiua: eo q̄ꝛ tunc nō fuerūt mūdi īfiniti: ſꝫ potuerūt eē. ⁊ iō fuit p̄uatio ꝓlōgatiōis cū poſſitate ad illā. Cōtra iſtud arguit Auer. tribus rōnibꝰ. 2ᵒ ibi. (Et eſt manifeſtū.) 3ᵒ ibi. (Et ſic dōꝫ) p̄mo ponit ꝯclōnē quā intēdit. d. ⁊ hec duratio ſeu ꝓlōgatio que menſurat oēs impoſſe eſt ꝙ ſit p̄uatio. Deinde ponit rōnē que ſic cōponit̄. ois q̄ntitas mēſurat̄ q̄ntitate poſitiua: mūdus eſt q̄ntitas. g̊ mēſurat̄ quātitate poſitiua. ⁊ ſic tp̄e. Huiꝰ p̄mo ponit minorē. d. mūdus eni neceſſario eſt quātitas. deīde maiorē. d. ⁊ quātitas mēſurat̄ quātitate. deinde ponit ꝯn̄s ad ꝯclōnē. d. ⁊ iō hec q̄ntitas ſine dubio mēſurās eſt tp̄s. (Et eſt manifeſtū.) Hic ponit ſecūdā rōnē que ſic cōponit̄. ois menſura poſitiue ⁊ realiter p̄cedit menſuratuꝫ. Sed illa ꝓlongatio eſt mēſura apud eos ipſiꝰ mūdi. g̊ realr̄ ⁊ poſitiue p̄cedit mūdū. huiꝰ tangit maiorem. d. ⁊ eſt manifeſtū ꝙ ois menſura p̄cedit in eē. i. realr̄ ⁊ poſitiue quālibet rem inouatā: ſicut menſura p̄cedit quēlibet inouatū mēſuratuꝫ in eē. (Et ſic dōm.) Hic tāgit̄ 3ᵃ rō per īpoſſe. d. ⁊ ſic dōm eſſet: ꝙ ſi iſta ꝓlongatio. que ē tp̄s fuerit inouata inouatiōe p̄mi motꝰ. g̊ ante eā eſſet ꝓlōgatio mēſurās qua mēſurat̄: ⁊ eſt tāq̄ꝫ mēſurās. ¶ Silr̄ dōm eſt: ꝙ ante quēlibet mūdū verū vel imaginatiue eſſet duratio ex qua mēſurat̄. ergo hec ꝓlōgatio nō eſt noua: ſed ſemper fuit. ſi eniꝫ noua eſſet hēret durationē ex qua mēſurat̄. ⁊ quodlibet ſic ſe habens tp̄s nūcupat̄. deinde ponit auctorē hꝰ vie ⁊ difficultatē: ⁊ pꝫ. ¶ Debes ſcire ꝙ ſicut colūnā eē dextrā: vel ſiniſtrā poteſt duobꝰ modis ītelligi. vno mō per nām intrinſecā eo mō quo aīal per v̄tutē intrinſecā eſt dextrū. ⁊ ſic falſum eſt ipſaꝫ eē talē. ſcd̄o mō per accñs ⁊ reſpectiue per rōnē extrīſeceꝫ alteriꝰ. ⁊ ſic verū eſt: ita tp̄s finiri apud ph̄os pōt ītelligi duobꝰ modis. vno mō ītrīſece. q̄ꝛ det̄ vltimū īſtās ⁊ ītrīſecū vltra qd̄ nō ꝓcedit̄ ampliꝰ. alio mō extrīſece ⁊ reſpectiue ꝓ q̄nto l' eo finit̄ aliq̄d: ⁊ ꝓ q̄nto hō ſignat ab intellectu īſtās totiꝰ p̄teriti in eo. que ſignatio nihil ponit tp̄i: cū īſtās nō ſit in actu apud Auer. niſi in nr̄a mente ſicut vl'e. ¶ 2ᵒ debes ſcire ꝙ ſicut circulo ꝑ rōnē īntrinſecā repugnat finiri: eo q̄ꝛ ibi īntrinſece nō eſt dare pūctū ad quē terminꝰ: ⁊ vltra quē ampliꝰ nō ꝓtēdit̄. ita tp̄s finiri ab īntrinſeco eſt īpoſſe apud eos: ⁊ ſicut a nobis pōt circulus ītelligi finitus: per hoc ꝙ ſignamus punctū a quo incipit: ſꝫ illa ſignatio nihil relinquet in eo: ſed tm̄ in nobis.

Dupl'r ſe ītelligi tē pus finiri

ita in

ita in tpe ſignam⁹ inſtās h⁹ dici eē finē toti⁹ tpis ꝑteriti: ⁊ ꝑncipiū toti⁹ futuri: ſ; itriſece nihil ſit in eo. cū actu nul lū ſit iſtās terminās: nec actu ꝑteritū eſt diuerſuz a futu ro: ſ; tn̄ in po^a: vt p; ab Auer. alibi. iō dic̄ Auer. 8° phyſi. cō. 5. ꝙ tp̄s finiri ꝑ ſe ⁊ ifinitū eē ꝯtrāſitū per ſe eſt ipoſſe per rōnē itrinſecā: vt p; ibidē. 13. cōmē. ſ; per accn̄s nō i- R.ō. couenit: vt p;. 5. phyſi. cō. 13. ⁊ ibidē. 8. cō. 47. ℂ Ex his ꝑt rō cōponi vna fortiſſima ſic aggregās oēs alias. qcqd repugnat eēntialr tp̄i actuali: ⁊ ꝑ rōnē itriſecā repugnat eēntialr: ⁊ per rōnē intrinſecā tēpori poſſi eē. p;. ſi binibi le repugnat ſorti genito repugnat ſorti gn̄ando: ſ; finiri per ſe: ⁊ rōne itrinſeca repugnat tēpori actuali: g̊ tempori poſſibili qd̄ ꝑceſſit tp̄s actu genitū ſimul cū mūdo: g̊ im- poſſe eſt tp̄s potētiale finiri ad ꝑmū inſtās tp̄is geniti.

lo^r qō **Sed hic eſt** qō nō p̄ua. vi. n. ꝙ nulla iſtarū rōnuz valeat: qr̄ theologi dicūt ꝙ tp̄s: ⁊ mo

Pō theo logorū ⁊ platonis. tus ꝑm⁹ nō ſeorſuz creati vel gn̄ati fuerūt: ſ; ſil cū mun do: ſic̄ plo dicit. ſolus. n. plo mūduz gn̄at: ⁊ ſil cū eo tp̄s: ⁊ motū factū eē dicit: vt 8° phy. ⁊ ꝑ celi teſtat̄ Ar. Qn̄ aūt arguit̄. oē inouatū mēſurat̄ aliq̄ mēſura: eſt verū de ino- nato ꝑpͣ inouatiōe: q̄lr nō inouat̄ mot⁹ ⁊ tp̄s: vt Plato dicit. ⁊ ſic poſſet defendi opio plo. ⁊ ēt legis: ⁊ eſt optima

Contra rn̄ſio ⁊ va. Attn̄ ꝯ pōt replicari pro Auer. ⁊ Ar. qr̄ oē qd̄ per ſe icepit vere aliqn̄ fuit: ⁊ aliqn̄ nō. g̊ oē qd̄ icepit cuz alio: cū alio aliqn̄ fuit: ⁊ aliqn̄ nō. Sed oē tale h; mēſurā

R. n̄ſio. ꝑpͣ vel cōez ſibi: ⁊ illi: cū quo icepit. g̊ ⁊c̄. ℂ Et ſi dica tur ꝙ aliqn̄: ⁊ aliqn̄ ſūt ꝯditiōes tp̄is imaginary ⁊ nō ve

Replica ri. Cōtra. hꝫ ꝯditiōes ſumunt̄ ab aliq̄ ex ꝑte rei: vl̄ a nul lo. Si a nullo. g̊ eſt chimericū: ⁊ ſi ab aliquo. g̊ eſt extēſio quedā vbi pōt ſignari aliqn̄ ⁊ aliqn̄. ℂ P̄. nō plus eē de bet tp̄i: q̄; eſſe mēſurā alicui⁹: ſed ad tale nihil regrit̄ niſi aīa: ergo illud vbi ſignabit̄ aliqn̄ ⁊ aliqn̄ erit vere tēpus. ℂ P̄. nūc tp̄s eſt demr̄ando iſtās in quo mūdus creat⁹ fuit: ⁊ an̄ illud nō fuit. g̊ vere tp̄s incepit. g̊ ſibi rn̄det ve-

Fūdamē tū phoꝝ. ra mēſura iceptiōis ei⁹. ℂ Pro fundamēto phoꝝ debes ſcire ꝙ ipſi nō ponūt aliq̄ ꝑductionē niſi gn̄ationē: qr̄ ipſi nō ponūt: niſi illud qd̄ eſt cōe oīb⁹ ſenſib⁹: vel ꝯ ipm nullus ſenſus ꝯdicit. cū igit̄ creatiōi ois ſenſus ꝯdicat: vt alibi declaui. iō tn̄ gn̄ōnē ponūt: ois āt gn̄ō finis ē altera tiōis. iō ſi mūdus icepit ve genit⁹ fuit: ⁊ ve alteratio ipm ꝑceſſit. g̊ an̄ tp̄s fuit ve tp̄s: ⁊ h̄ fundamēto vſi ſūt phi: ꝙ ſi vez ē. rōnes Auer. ſūt demr̄atiue. Verū rōnes ꝯ rn̄ſio nē plonis ſūt poſite a me gr̄a exercitij: ⁊ ō facilr ſoluunt̄.

Solō ℂ Ad ꝑmā dico. ꝙ tp̄s imagiatū ſumit̄ a poſitate tp̄is: q̄ eſt in agēte. ℂ Ad 2^m negat̄ an̄s: imo regrit̄ fundamētū a quo ſumit̄. ſ. aptitudo fundata in motu de qua ſupi⁹ di xi. ℂ Ad 3^m dōm ꝙ nūc tp̄s eſt accipiēdo nūc poſitiue ⁊ vere. An̄ nō fuit li an̄ accipit̄ ꝑuatiue. ⁊ nō ve: ⁊ iō rōnes phoꝝ ſūt tn̄ ex ſuppōne: ⁊ l; ita ſit. iſtud tn̄ ē vez funda mētū coꝝ: ⁊ tu ꝯſidera. ALGA. DV. XVIII.

Ait Algazel. Nos v̄o ſup h̄ arguim⁹ dicētes ꝙ oīa iſta ſt̄ phātaſie: op⁹ eni ⁊ facultas ad caſſanduz ꝑdicta eſt ꝙ opponam⁹ tp̄i cū loco: ⁊ dicemus ꝙ erat in potētia dei: vt faceret ſupremū orbē ma iorē q̄; mūdus eſt in q̄titate vnius palme: ⁊ ſi phi hoc negarēt: attribuerēt deo defectū: ſi v̄o ipſi ꝯcederēt ꝑſit ꝯfiteri de duab⁹ palmis vl̄ tri bus: ⁊ ſic ad ifinitū: ⁊ oportebit g̊ ex hoc pone re retro mūdū ſpatiū q̄titatibile: in ſpatiū enim duarū palmarū magis impedit q̄; ſpatiū vni⁹ palme: ergo retro mūdū eſt dare ſpatiū q̄titati bile: qd̄ eſt neceſſariū ponere: aut corp⁹: aut va cuum ⁊ cetera que ſequunt̄ iſtum hominem.

ℂ Declarauit Auer. ꝙ ſilitudo Alg. nulla eſt. dixit. n. Alg. ꝙ ſicut mundus finit̄ ſeipſo: ita ⁊ tp̄s: vt viſum fuit. vult mō Alga. ꝓbare ſilitudinē. ⁊ dicit. ait Alga. nos v̄o ſup h̄ arguemus dicētes ꝙ oia iſta ſunt phantaſie: cui⁹ rōnē di cit. opus eni ⁊ facultas ad caſſandū ꝑdicta eſt ꝙ oppona- mus tēpori cū loco. i. cōparemus nām tp̄is cuz nā loci et locati: ⁊ dicemus ꝙ erat in po^a dei: vt faceret ſupremū or bē maiorē. ſ. octauū q̄; mūdus eſt in q̄titate vni⁹ palme: ⁊ ſi phi hoc negarēt attribuerēt deo defectū. g̊ de⁹ pōt fa cere octauū orbē multo maiorē q̄; nūc ſit. (Si v̄o ipſi.) Nūc eligit mēbrū ad ꝓpoſitū. d. ſi v̄o ipſi ꝯcederent ꝑſit ꝯfiteri de duab⁹ palmis: vel trib⁹: ⁊ in infinitū. tūc cōclu dit. g̊ oportebit ex hoc ꝯcedere retro mūdū ſpatiū q̄tita tibile. in ſpatiū eni duaꝝ palmaꝝ magis impedit q̄; ſpa tiū vni⁹ palme. g̊ retro mundū ē dare ſpatiū q̄titatibile i. magnū qd̄ eſt nec̄iū ponē: aut corp⁹: aut vacuū ⁊ cetera que ſequunt̄ iſtū hoiez. ⁊ quō itelligit̄ hec rō ad ꝓpoſitū Alg. nō exponit: ſ; Auer. ſtatī. AVERROIS

Nos dicim⁹ ꝙ id qd̄ dixit Algazel hn̄ ſeqt̄: poſito ꝙ q̄titas corpea mundi poſſit ad ifinitū augmētari: tūc eni ſe- queret̄ ꝙ poſſit a deo bn̄dicto iueniri res finita: quā ꝑcederēt ifinite poſſitates q̄tita- tibiles: vn̄ ſi hoc eēt poſſe in magnitudie ſeque- ret̄ ſilr in tempore: g̊ iueniret̄ tp̄s finitū ab vna extremitate: quāuis ꝑcedant ipm poſſibilitates tēporales ad ifinitū. Rn̄ſio hui⁹ eſt ꝙ imagina ri eē mūdū maiorē vel minorē eſt poſſe ꝑm ve- ritatē ſi poſſibilitatis nā ante eē mūdi fuiſſet: ⁊ nō fuiſſent ēt alie due nature. videl; nec̄ia ⁊ im poſſibilis: qd̄ eſt falſuz: he nāq; tres nāe ſemꝑ fuerūt: ⁊ iō redargutio Algazelis nullo mō cō tra phos dirigit̄: ipſi nāq; opinātur ꝙ impoſſe eſt mūdū eſſe maiorē vel minorē. Si eni; poſſe eſſet repiri magnitudo maior magnitudine: ⁊ ſic ad infinitū ſequeret̄ ꝙ deberet repiri magni tudo ifinita in actu: qd̄ eſt falſuz: vt declaratū eſt ab Ariſto. in pricipio celi ⁊ mundi. ſ; apud ne- gantē ꝑdictā ipoſſibilitatē erit pfecta redargu- tio valde vehemēs. op;. n. ꝙ ſit hic poſſitas in- tellectualis: ſic̄ an̄ mundū apud phos. ℂ Et iō q cūq; opinatus fuit mundū creari in tēpore: ⁊ dicat ꝙ qdlibet corpus eſt in loco; op; eū cōce dere ꝙ an̄ illū ſit locus. ſ. aut corp⁹ aut vacuuz: loc⁹ nāq; op; ꝙ ꝑcedat inouatū nec̄io: ⁊ iō q cūq; negaret eſſe vacuū: ⁊ ꝯcederet finitatem corpoꝝ: nō eſt auſus ꝯcedere ꝙ mūdus ſit crea tus: vn̄ dicim⁹ ꝙ ſi imagiaremur dictā denoia tionē vel durationē mēſurātē motū ē op⁹ phā taſie: ſic̄ ē imagiari mūdū eē maiorē vl̄ minorē q̄; eēt: ſeqret̄ ꝙ tp̄s nō hn̄et eē aliquo mō. Tp̄s eni nō ē aliqd niſi id qd̄ cōprehēdit̄ ab itellēu de ꝑdicta ꝓlogatiōe ſeu duratiōe motū mēſurāte.

¶ Vult mõ Auer. dare viz argum̄to Alg. deinde ibi. (reſpõſio h⁹ eſt.) dat reſponſionẽ. p̄mo ḡ dicit. dicim⁹ nos ꝙ id qđ dixit Alg. bñ ſeq̄t poſito ꝙ q̄titas corp̄ea mundi poſſit ad īfinitū augmētari. tūc. n. ſeq̄t ꝙ poſſit a deo bñdicto īueniri res finita quã p̄cederēt infinite poſitates q̄titatibiles: ſtat ḡ in h̄ ꝙ ſi mūdus poſſit eē maioꝛ q̄ mõ ſit. tūc poſſent añ eū p̄cedē poſitates infinite ſub qb⁹ potuit eē ⁊ nõ eſt. Tūc reducit exēplū ad ꝓpoſitū. d. vñ ſi h̄ eēt poſſibile in magnitudine ſeq̄t ſilr in tp̄e. ḡ inueniret tp̄s finitū ab vna extrēitate. ſ. a p̄te añ: q̄uis p̄cedāt ip̄m poſitates tp̄ales ad infinitū. Ecce igit̄ viz ſilitudis. argui̊t igit̄ ſic. ſicut mūdū p̄ceſſerūt infinite poſitates q̄titatibiles: ita ⁊ tp̄s. ḡ ſic̄ mundus a deo ponit̄ finit⁹ ita ⁊ tp̄s. ⁊ ſic apparet vis argumēti Alg. (Rx⁹ h⁹.) cū dedit vim argumēto Alg. vult ſoluē ip̄z. vbi debes ſcire ꝙ tres ſunt nãe entis. ſ. nec̄ia i̊poſis ⁊ ꝯtingens. oē enī ens: aut eſt nec̄iū: aut i̊poſe: aut ꝯtingēs: ⁊ h̄ declauit Ariſto. in p̄oꝛib⁹. ⁊ Auer. p̄ celi cõ. 138. dicit ḡ ꝙ mundū foꝛe maioꝛē vel minoꝛē eſt nã entis impoſis: ⁊ hoc p̄mo ponit. 2⁹ ibi. (Si enī poſe.) Probat hoc. dicit ḡ p̄mo. reſpõſio hui⁹ eſt ꝙ imaginari eſſe mūdū maioꝛē vel minoꝛē eſt poſe ſm veritatē. ſi nã poſſibilitatis añ eē mūdi fuiſſet ⁊ nõ fuiſſent ēt alie due nature. vz nec̄ia ⁊ impoſis: qđ eſt fłm: q̄ mūdū eē maioꝛē vel minoꝛē nõ eſt nã poſis ſed impoſis: he naq̄ tres nãe ſēp fuerūt: ⁊ iõ redarguiſo Alga. ꝯ pħos nullo mõ dirigitur. ipſi naq̄ opinant̄ ꝙ impoſe eſt mūdū eſſe maioꝛem vel minoꝛē. (Si eniz poſe.) Nūc ꝓbat hoc. d. ſi eniz eſſet poſe rep̄iri magnitudo maioꝛ magnitudine qua mūdus nūc eſt: ⁊ ſic in infinitū: ſequeret̄ ꝙ deberet rep̄iri magnitudo īfinita in actu: cui⁹ ꝯria deſtruit. d. qđ eſt falſum. vt declarātū eſt ab Ariſto. in p̄ncipio celi ⁊ mūdi. An ꝯ quos valet argumētū. d. ſz apud negātē p̄dictã i̊poſſibilitatē: ⁊ dicentē eſſe poſe rep̄iri mundū maioꝛē q̄ nūc ſit erit redargutio illa p̄fecta: ⁊ valde vehemēs. opz. n. ꝙ h̄ ſit poſitas ſaltē itellectualis: ſicut añ mūdū apud pħos. Si ḡ cõcedit̄ ꝙ pōt eē maioꝛ mūdus q̄ nūc ſit. iã ſeq̄t ꝙ poſitates q̄titatibiles potuerūt eſſe ⁊ p̄ceceſſiſſe infinite.

xi⁹ q̄. **Sed circa** hoc eſt q̄: q̄uo valet hec ꝯria. pōt aliq̄ q̄titas ad infinitū venire: ḡ augebit̄ ad īfinitū. Argui̊t eniz h̄ nõ valere q̄ nõ ſeq̄t apud Auer. p̄mo de gnõne cõ. 9. ꝯtinuū pōt diminui in infinitū. ḡ diminuet̄.

Rñſio q̄rundã logicoꝝ. ¶ Ad h̄ dixerūt q̄dã logici hãc ꝯriã tenē: q̄ p̄mo p̄oꝝ diffinitū eſt ꝯtigēs qđ eſt: quo poſito in eē nullū ſeq̄t incõueniēs: vbi plane Auer. ⁊ Alber. volūt oē cõtingēs debē reduci ad eſſe.

Impug⁹ Sed replicat̄: q̄ a pari deberet tenere 2ᵃ ꝯria per hãc regulã. ſ. ꝯtinuū pōe diuidi in īfinitū. ergo diuidet̄: q̄ oē poſe debet reduci ad actum.

Defenſio ¶ Pōt r̄nderi ꝙ p̄ma ꝓpō eſt vera de ſenſu cõpoſito. iõ debet poni in eē: ſcđa aūt de ſenſu diuiſo: iõ nõ debet poni in eſſe.

Impug⁹ ¶ Sz reuera h̄ reſpõſio peccat in duob⁹. p̄mo. q̄ nõ dat cām: q̄re hec q̄dē intellr̄ de ſenſu cõpoſito: illa de ſenſu diuiſo. 2°. q̄ ois ꝓpō cuiuſcūq̄ ſenſus eſt: ⁊ debet poni ī eſſe: alr̄ poſe reuertet̄ī impoſe: vt dcm̄ eſt ibidē. ⁊ 5° metaphy. cõ. 8. ⁊ ego declaui totuz h̄ in expõne mea p̄mi p̄oꝝ. Addūt alij ꝙ hec diuiſio ꝓpõnis in ſenſuz cõpoſitū ⁊ diuiſum nūq̄ fuit dicta ab Ariſto. Iõ videt̄ mihi eē dicendū cū Auer. 3. phyſi. maxie cõ. 69. ꝙ augeri eſt ire ad

Solutio ꝓpria. formã: diminui eſt ire ad m̄ām: ⁊ q̄a ire ad formã eſt ire ad vnū actū. iõ p̄ma intelligit̄ de ſenſu cõpoſito: ⁊ iõ debet reduci ad vnū eē actu. ſcđa aūt ē ire ad m̄āz: ⁊ iõ eſt ire ad plēs diminuti õēs: ⁊ iõ itelligit̄ de ſenſu diuiſo: que debet reduci ad actū diuiſuz. ois. n. ꝓpō q̄lr ē ꝯtingēs talr̄ debet eē ⁊ poni in eē: q2 igit̄ p̄ma eſt de poſi cõpoſito ad vnū ſil. iõ debet poni in eē ſil̄ ad vnū: q2 2ᵃ ē de eē ⁊ poſi diuiſo ⁊ ſucceſſiuo. iõ dz poni in eē ſucceſſiuo ⁊ m̄ltiplicato. ⁊ ſic apparet deductio ꝯñe. ⁊ iã dū legi 3ᵐ phyſicoꝝ meli⁹ declaui totū hoc. (Et iõ q̄cūq̄) Hic coꝛrelarie declat ꝯ quē valet rõ Alg. ⁊ dicit. ⁊ iõ q̄cūq̄ opinat⁹ fuit mūdū creari in tp̄e: ⁊ dicat ꝙ q̄dlibet corp⁹ ē in loco: opz eū ꝯcedere ꝙ añ illū locū ſit loc⁹. ſ. aut corp⁹. i. plenuz: aut vacuum. ecce igit̄ ꝯriã. ſi mundus ſit de nouo: ḡ añ ip̄m dat̄ vacuū: aut plenū ḡ erit ei⁹ loc⁹. Cui⁹ ꝯrie deductionē ponit. d. opz naq̄ ꝙ loc⁹ p̄cedat inouatū nec̄io. ¶ Hoc idē ꝓbat auc̄te Ar. d. ⁊ iõ q̄cūq̄ negaret eſſe vacuū: ⁊ ꝯcederet finitatē coꝛpoꝝ. i. oꝛbiuz: ⁊ maxie ſup̄mi nõ eſt auſus ꝯcedē ꝙ mundus ſit creatus. i. nouiter factus. (Vñ dicimus.) Ex his ifert p̄ctm̄ ſilitudis. d. vñ dicim⁹ ꝙ ſi imaginari dictã durationē mēſurātē motū ē op⁹ phantaſie. i. nõ ē veꝝ: ſz fictū: vt dixit Alg. ſic̄ imagiari mūdū eē maioꝛē vel minoꝛē q̄ eſt: ſeq̄t ꝙ tp̄s nõ h̄et eē aliq̄ mõ: q̄ ſic̄ imagiari mūdū maioꝛē ē imagiari fłz ⁊ i̊poſe. ita erit de tp̄e poſtq̄ ſunt ꝯſilia: mõ h̄ ē fłz. tp̄s. n. nõ ē aliud niſi illud qđ cõp̄rehēdit̄ va cõp̄hēſione ab itellu de p̄dicta p̄lõgatiõe mēſurāte motū. Ex his app̄et reprobatio Alga.

Quo mõ valz ꝯña. ſi mūd⁹ ē nouus ſz añ ip̄z p̄ceſſit p̄lenū vel vacuum. ¶ Tota difficultas h⁹ p̄tis eſt: q̄ nõ video deductionē ꝯñe. ſ. mūdus ē nou⁹. ḡ añ ip̄m p̄cedit loc⁹: plenū. ſ. vł vacuuz. Qđ declaro: q̄ mūdus ſi eēt etern⁹ eēt eiuſdē ſp̄ei a ſeip̄o: ſi eēt nou⁹: ſic̄ albedo eterna ⁊ albedo noua. ḡ ſic̄ ſeq̄t. ē nou⁹. ḡ hz locū p̄oꝛē tp̄e. ſequet̄. ē etern⁹. ḡ hz locū p̄oꝛē ſaltē nã. vł ſi ñ valet vellē audire a ſacerdote Ar. ſ. Auer. cur h̄ q̄dem tenet: illa v̊o nõ. Qꝛ ſi dicat ꝙ opz locū p̄cedē inouatū nec̄io: q̄re nõ p̄cedit eternū ſaltē p̄ceſſiõe in nã: ſi nõ ī tp̄e.

Pō q̄rundam. Multi fingūt ꝙ hec ꝯña tenet ad hoīez. ſ. ad Alg. q̄ alg. ſuſtētabit̄ i duab⁹ ꝓpõnib⁹. ſ. ꝙ mūdus icepit nouit̄: ⁊ ꝙ oē corp⁹ ſit ī loco: ⁊ ad ip̄z ſeq̄t p̄dictū incõueniēs: apud āt p̄pa̅ᶜᵒ nõ ſeq̄t: q̄ no tenet 2ᵃᵐ: ſz tm̄ de coꝛp̄ib⁹ rectis.

Impug⁹ ¶ Sz h̄ deductio fatua ē cū Auer. cõ. 6. 4ⁱ phyᵒ. faciat eādē ꝯriã: ⁊ nõ loq̄t ad Alg. ſz ſimplr̄. ait enī ꝙ ſi mūd⁹ eē nou⁹: ꝙ oīno daret̄ vacuū: ⁊ tu vide eū.

Pō ꝓpa. ¶ Mihi igit̄ vr̄ ꝙ ꝯña p̄t duob⁹ modis deduci. p̄ accipiēdo: ꝙ ois ꝓductio ſit gnõ apđ pħos: q̄ ſic̄ pl̄ies dixi pħi oēs creationē ex nihilo nõ p̄ceperūt. imo hñt eã negare cū ſibi ſēſus oēs ꝯdicāt: ⁊ tc̄ hñt ponē p̄ᵐ. ſ. ex nihilo nihil fieri. ¶ 2° accipio ꝙ oē qđ gñat: gñat̄ ex coꝛp̄e: q̄ oē genitū ē alteratū: ⁊ oē alteratū ex coꝛp̄e alterat̄. dictū ē. n. ī fine 2ⁱ capⁱ đ ſubã oꝛb. ꝙ alterās ē coꝛp⁹. ⁊ 7° meta̅ᶜ cõ. 31. plane dixit. ꝙ foꝛ⁹ para ñ p̄t trāſmutar̄ m̄āz. Ex his eligo

Deductõ ꝯñe. ꝙ ſi mūdus ſit nouit̄ fact⁹. tūc erit gñat⁹: ⁊ ſi gñat⁹ añ ip̄z p̄ceſſit altera°: ⁊ ſi altera° p̄ceſſit añ ip̄z fuit loc⁹ in q̄ ſit alteratio: ⁊ coꝛp⁹ alterās. ḡ ꝯcedēs mūdū nouū hz ꝯcedere añ ip̄z p̄ceſſiſſe vacuū vł plenū: ⁊ q̄ dī mūd⁹ nou⁹ ē eiuſdē rõnis cū ſeipſo eterno fłz ē: imo vbi mūdus eēt nou⁹: eēt corp⁹ gñabile ⁊ coꝛruptibile: ⁊ foꝛte ñ rotūde figure. vbi āt eēt etern⁹ ñ eēt gñabił nec coꝛruptibił: ⁊ ſic differret gñe ab ip̄o coꝛruptibili: q̄ coꝛruptibile ⁊ icoꝛruptibile dĩnt gñe. io. meta̅ᶜ ī fine. hic igit̄ ē p⁹ modus ddi ꝯriaz apđ pħos.

Secūd⁹ mod⁹ deductõis ꝯñe. 2⁹ mod⁹ poſſet eē ex alio. đclatū ē. n. apđ eos ꝙ añ oē nouū p̄ceſſit 2ᵃ po⁹. ſ. paſſiua ⁊ actiua: vt deduxit Auer. p̄ celi cõ. 124. ⁊ q̄libet po⁹ paſſiua ē m̄ã: ḡ ſi mūdus fuiſſet nou⁹. iã añ ip̄z p̄fuiſſet m̄ã: ſz m̄ãe coeterna ē dimēſio. ḡ añ mūdū p̄ceſſit m̄ã dimēſiõata: ⁊ ſi ſic. tūc eēt vacuum añ mūdū: q̄ nihil ē vacuū niſi m̄ã ſpatiata p̄ dimēſionē: ⁊ ſic app̄et 2⁹ mod⁹ deducēdi ꝯriaz. tñ q̄libet iſtoꝝ modoꝝ ē ex p̄ncipijs pħoꝝ: q̄uo āt opz deduci ſimplr̄ nõ p̄t dici. nūc igit̄ ſit dcm̄ itm̄. ALGA. DV. XIX.

AIt algazel tertia auctoritas pħoꝝ ad aſſerendū mūduz fuiſſe ab eterno hec eſt. Eſſe mūdi i̊poſe erat anteq̄ eſſet impoſe eſt dicē fuiſſe impoſe: ⁊ poſt

ſit

ſit reductū ad poſſitatē. Et hec poſſitas eſt ſine principio: ideo ſemꝑ fuit ꝑmanēs.ſ. nūq̄ mundus fuiſſet abſq̄ ip̄a poſſitate. Quare nūq̄ fuit q̄a mūdū fuiſſe impoſſe eſt. q̄a poſſitas nūq̄ ceſſauit. ergo poſſe nunq̄ ceſſauit. Et qn̄ ſibi attribuimus poſſitatē itellm̄ eſt ꝙ ipſū hr̄e eſſe non eſt falſum: ⁊ poſtq̄ ſemꝑ fuit poſſis: nunq̄ ḡ fuit ꝙ attribueret̄ ſibi eſſe: ⁊ ſic eſſet falſum: q̄a ſi eſſet impoſſibile dicere ipſū ſemꝑ fuiſſe poſſibile. Eſſet ergo falſum dicere poſſibilitatem nūq̄ ceſſaſſe: ⁊ ſi ita: ſequeretur ꝙ poſſibilitas principiū habuiſſet: vñ ſi poſſibilitas principiū habuiſſet. ergo mundus eſſet ante hoc impoſſibile eſſe neq̄ deus in eiuſdem poterat.

℄ Uult adducē Alga. tertiā rōnē phoꝝ ad ꝓbādū mūdū eſſe eternū: ⁊ p̊ ꝓponit vnā ꝯñtiam. 2° ibi. (Impoſſe eſt) Probat eā. dic̄ ḡ in p̊ma. ait Alga. tertia auctas phoꝝ ad aſſerēdū mūdū fuiſſe ab eterno hec eſt. ſ. mūdi eſſe an̄q̄ erat. ſup. ſi nou⁹ ē. erat ipoſſe. ḡ nūq̄ reducit̄ ad actū. hu⁹ ꝯñtie tm̄ tāgit an̄s. (Impoſſe ē) ꝓbat ꝯñtiā. d. ꝙ ē ipoſſe ⁊ falſū. ſup. ꝙ mūdus an̄ ſit ipoſſis: ⁊ ꝙ poſt ſit reductū ad poſſitatē. ſ. ad actū poſſitatis. (Et hec poſſitas) Dic ꝓbat an̄s. d. ⁊ hᶜ poſſitas ē ſine p̊n⁹. iō ſemꝑ fuit ꝑmanēs. ſ. talr̄ ꝙ nūq̄ mūdus fuit abſq̄ ipſa poſſitate. Si igit̄ mūdus icepit an̄ ei⁹ eē ſemꝑ fuit ens poſſe eē. Tūc ifert q̄re nunq̄ fuit: q̄a mūdū fuiſſe ipoſſe eſt: q̄m ſi in ſui nā ſꝑ eſt poſſitas ad eē: ⁊ nūq̄ eēt. ḡ nūq̄ erit. ḡ eſt ens ipoſſe: ⁊ per ꝯñs nō poterit exire ad actū: q̄a poſſitas nunq̄ ceſſauit. ḡ poſſe nūq̄ ceſſauit. Ex h̄ ſeq̄t̄ ꝙ ſi mūdū eē eſt ſemꝑ poſſibile mūdū eē eſt ipoſſe: q̄m ſemꝑ poſſe eſt dicē ꝙ nunq̄ reducit̄ ad actū: ⁊ ſi nūq̄ reducit̄ ad actū eſt ſemꝑ ipoſſibilis. ḡ ſi ſemꝑ poſſis ſemꝑ impoſſis: ⁊ ſic app̄et an̄s: ⁊ tota vis huius cōſiſtit in h̄ ꝙ nā impoſſis eſt illa que nūq̄ reducet̄ ad actū. (Et qn̄) Dic adhuc clari⁹ declat ꝯñtiā. d. ⁊ qn̄ ſibi attribuim⁹ poſſitatē itellm̄ eſt ꝙ ip̄m hr̄e eē nō eſt falſū. Tūc vltra: ⁊ poſtq̄ ſemꝑ fuit poſſis. ḡ nunq̄ fuit taliter ꝙ ſibi attribueret̄ eē: ⁊ ſic illō poſſe eſt eſſe falſū. ḡ eēt ipoſſe: cui⁹ rōnē tāgit. d. q̄a ſi eēt ipoſſe ip̄m dicē ſemꝑ fuiſſe poſſe. i. veꝝ eſt ip̄m nō fuiſſe poſſe. ḡ falſū eſt poſſitatē dicē nūq̄ ceſſaſſe: ⁊ apō me vult dicē. ſi idē eſt ip̄m eſſe ſemꝑ poſſe: ⁊ ipſū eē ipoſſe. ḡ falſū eſt dicē non ceſſaſſe ab eo poſſitatē: q̄m ſi in eo ipoſſitas ieſt: poſſitas remouet̄. ḡ falſū eſt dicē poſſitatē nō ceſſare. Deide ꝓbat ꝙ poſſibilitas ſemꝑ ieſt. d. ⁊ ſi ita. ſ. poſſibilitas incepit: ſequit̄ ꝙ poſſibilitas p̊n^m habuiſſet: ⁊ ſi ſic. ergo mundus ante hoc eēt impoſſe eſſe. ſup. poſtq̄ ſemꝑ fuit poſſibilis: ⁊ ſic neq̄ de⁹ eiuſdē poterat. ſup. eſſe ponere in effectu.

Algaz. rōnes. ℄ Debes ſcire ꝙ v̊tus rōnis tota cōſiſtit in h̄ ſi mūdus icepit. ḡ ante ip̄m ꝓceſſit poſſitas infinita. ḡ ex vtroq̄ latere ſempiterna: q̄m vt deducit Auer. in celo ⁊ mundo. ſ. in p̊mo. ꝯ^{to}. 128. 133. ⁊. 134. ifinitū nō magis determinat̄ ad vnā ꝑtem q̄ alteram: ergo vel ad neutrā vel ad vtrāq̄. ſi igit̄ poſſibilitas eſt ſempiterna. ergo mūdū eſſe eſt ſemꝑ poſſibile: ⁊ ſic eſt ip̄m eſſe impoſſe: ⁊ ſic nunq̄ incepit: ⁊ h̄ vult Alga. deducere.

AVER.

Dicimus nos ꝙ ille qui ꝯcedit mundū fuiſſe anteq̄ hr̄et poſſitatē infinitam oportebit eū cōcedere mūdum fuiſſe ab eterno: ſi enim id qō ſemper poſſe fuit: diceremꝰ ꝙ nō ſꝑ in eē fuiſſet: ſeq̄ret̄ ex hoc eſſe falſū: ⁊ iō opꝫ ꝙ ſit ab etno: id eni qō poſſe eſt ꝙ ſit ab etno ē ſimplr̄ poſſe ꝙ nō corrūpat̄: niſi eēt poſſe ꝙ corruptibile ꝯuerteret̄ etnale: ⁊ idcirco dicit phs ꝙ poſſitas in reb⁹ eſt necitas.

℄ Dic Auer. vult ꝯfirmare rōnē phoꝝ quā adduxit Alg. ⁊ p̊ ꝓponit ꝯñtiā. d. dicim⁹ nos ꝙ ille ḡ ꝯcedit mūdū fuiſſe. ſ. nouit̄ an̄q̄ hr̄et po^{tē} ifinitā. ꝯcludit ꝯñs. d. oportebit eū ꝯcedē mūdū fuiſſe ab eterno. hāc ꝯñtiā nō ꝓbat. pōt tn̄ ꝓbari: q̄m ſi mūdus icepit ſ. a tp̄e: vl̄ igit̄ an̄ ꝓceſſit ifinita poſſitas vl̄ finita: nō finita: q̄m tūc de⁹ non fuiſſet ab eterno: vt ſcis. ḡ ifinita. ⁊ h̄ vult Auerro. Tūc ex h̄ cōfirmat ꝯñtiā Alg. d. ſi eni id qō poſſe fuit ſemꝑ: diceremꝰ ꝙ nō ſemꝑ i eſſe fuiſſet: ſequit̄ ex h̄ eē falſū. i. ſeq̄ret̄ ex h̄ ꝙ mūdum fore eēt ipoſſe: vt deductū fuit ſupra. (Et iō) Dic colligit totum. d. ⁊ iō opꝫ ꝙ ſit ab eterno. id eniꝫ qō poſſe eſt ꝙ ſit ab eterno: eſt poſſe ſimplr̄ ꝙ nō corrūpat̄. i. opꝫ vt ſit eternū: niſi eēt poſſe ꝙ corruptibile cōuerteret̄ eternale: qō falſū eſt: ⁊ idcirco dicit phs ꝙ poſſitas in rebus eſt necitas. ℄ Sed circa hec tres accidūt difficultates. p̊ma q̄m ait: ꝙ oē poſſe ſemꝑ eſt ipoſſe vt corrūpat̄. h̄ videt̄ falſū: q̄m q̄ rōne eſt poſſe eē eadē rōne ⁊ poſſe non eē. ḡ eſt poſſe vt corrūpat̄: ſic ē poſſe vt gñet̄. ℄ Scda: q̄m mlta ſunt poſſia in reb⁹ q̄ nō ſunt necia: vt ſcis. ℄ Tertia q̄m Ariſto. nūq̄ dixit iſtud qō ſibi Auer. attribuit. ℄ Ad p̊mā pōt dici vno mō ꝙ poſſe ſꝑ eſt ſemꝑ nō ens: ⁊ tūc corrūpit̄: ſꝑ nō ens nō pōt corrūpi: q̄m ſꝑ nō ens eſt necio nō ens: ⁊ h̄ corrūpi nō pōt. ℄ Sed h̄ nō eſt ad mētē Auer. iō aliter itelligit̄. ſ. in ſempiternis: vbi idē ē poſſe ⁊ neciū ⁊ h̄ dicit. ſ. ꝙ poſſe ſemꝑ. ſup. in neceſſariꝭ ipoſſe ē ꝙ corrūpat̄: q̄m ibidē eſt neciū ⁊ poſſibile. ℄ Ad tertiaꝫ dōm ꝙ lꝫ Ariſto. in 3° phyſico. non dicat vl̄iter illā: vt apparet tex. cōmē. 32. attamē ſntelligit̄ in rebus neceſſariꝭ ⁊ ſempiternis. ℄ Sed quo mō intelligit̄ illa ꝓpoſitio in eternis ⁊ neceſſariꝭ nō differt eſſe a poſſe. nolo declarare: ſed alibi dixi.

Prima difficultas. Scda. Tertia. Solutio.

ALGA. DV. XX.

Dixit Algazel. Sup hoc tm̄ arguemus dicētes ꝙ mūdus ſemꝑ fuit poſſis innouari: ⁊ ſi imaginaremur ipꝫ ſemꝑ fuiſſe ⁊ nūq̄ inouatū. nō ḡ id qō puenit ſecutū fuit ordinē poſſitatis: imo totū ꝯriū: ⁊ hoc eſt veriſimile ei qō dicunt de loco: vꝫ ꝙ extimare mundū maiorē vel minorē vel eē corpus ſupra mundū ſit poſſe: ⁊ ſit corpus ſuper corpus vſq̄ ad infinitum ⁊ nihilomin⁹ eſſe plenitudinem abſolute ad ifinitum eſt impoſſe.

℄ Dic Auer. iducit Alga. rn̄dētē rōni poſite a phis: ⁊ dic̄. ait Alga. ſuper hoc tn̄. ſ. argumēto rn̄dem⁹ dicētes ꝙ mūdus ſemꝑ fuit poſſis innouari: ⁊ ſi. i. poſito ꝙ imaginaremur ipſū ſemꝑ fuiſſe: ⁊ nūq̄ innouatū. i. nūq̄ accepiſſe eſſe nouū: vult ergo dicē Alga. ꝙ iſta apud quoſdā phos ſtant ſimul. ſ. mūdū ſemꝑ eſſe: ⁊ ipſū eē poſſibile inouari. i. corrūpi: ⁊ iterū fieri: q̄m phi arabes: vt Auic. ⁊ Alpharabius volūt aliqō ſempiternū hr̄e potētiā ad nō eſſe: vt dictū eſt in libro de ſubā orbis. (Nō ergo) Ex hoc reſpōdet ad argumētū. d. non ergo illud qō peruenit. i. ip̄m eē mundi nouū: ſecutum fuit ordinem poſſibilitatis. i. non fuit poſt eſſe poſſe: quaſi dicat: ꝙ apud phos ſimul fuit et fuit poſſibile eſſe ⁊ non eſſe: ⁊ per ꝯſequens non fuit eſſe mundi ſecutū ordinem poſſibilitatis. imo totū ꝯriū. ſ. eſſe poſſibile ſecutū eſt eſſe mundi. (Et hoc eſt) Declat qō dixit per exēplū. d. ⁊ hoc eſt veriſimile ei. quod dicit̄.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ſup.phi.de loco.vʒ ꝙ extimare mūdū maiorē vel minorē: vel eē corp⁹ ſupra mūdū ſit poſsibile ꝙ ſit corp⁹ ſupra corp⁹ vſqʒ ad īfinitū: ⁊ nihilominus eſſe plenitudinē.i. magnitudinē abſolute ad īfinitū eſt impoſſibile.ecce igit̄ q̄lr aliqđ eſt poſſibile:qđ tñ nūq̄ʒ erit actu. AVER.

Dicimus nos ꝙ ſi aliqs concederet ꝙ ante mūdū vna fuiſſet poſſibilitas in numero ad infinitū oportebit ſe cōcedere ꝙ mūdus ſit ab eterno: ſed ſi aliquis poneret ꝙ ante mūdū eſſent poſſibilitates īfinite in nūero: ſic poſuit Algazel in ſua reſpōſione: oportebit ↄcedere ꝙ añ hūc mundum ſit alius mūdus: ⁊ ante ſcđm tertius: ⁊ ſic in īfinitū ſicut in idiuiduis hoīum reperit̄: maxie poſito ꝙ corruptio precedēs ſit cā eſſe ſubſequētis. Verbi grā. ſi deus benedictus poterat creare ante hunc mundum alium mundū: ⁊ ante illū alium ſequeret̄ proceſſio poſſibilitatuʒ eſſe ad infinitū: aut perueniret ad mundū primū ante quē erat impoſſibile creari alium: ⁊ hoc incōceſſuʒ eſt apud loquētes: ⁊ oēs opinātes mūdi creatione: ⁊ poſtq̄ʒ poſſibile eſſet ꝙ ante hūc mūdū eēt alius mūdus ad infinitū: videret̄ ꝙ hec poſitio non ſit falſa. Sed qñ ſubtiliſſime iterrogetur: tūc oportebit ꝙ falſa eſt: qa ſequeret̄ ꝙ natura huius mundi naturam vnius indiuiduoꝝ gñabiliū ⁊ corruptibiliū haberet: vʒ ꝙ hic mūdus ꝓcederet neceſſario a prima cauſa: eodē mō indiuiduū ꝓcedit ab eadē cā: vʒ mediante mobili.ſ.motus eterni: vnde hic mundus eſſet pars alterius mundi: vt in idiuiduis gñabilib⁹ ⁊ corruptibilibus reperitur in hoc mundo: vñ neceſſarium opʒ ꝙ perueniat ad mundum eternuʒ: aut ꝙ ꝓcedat ad īfinitū: ſed ꝓceſſus ad infinitū eſt impoſſibilis: opʒ ergo ꝙ ſit vnus mundus: ⁊ ab innumero: ⁊ ab eterno.

❡ Hic reprobat ſolonē Alga.⁊ ṗ recolligit per viā diuiſionis qđ itelligit Alga.d. dicimus nos ꝙ ſi aliqs ↄcederet ꝙ añ mūdū vna fuiſſet poſſibilitas in nuō ad īfinituʒ.i.a pn° vſqʒ ad finē oportebit ſe.ſ.ipſuʒ cōcedē ꝙ mūdus ſit ab eterno: iſta ↄñtia fuit ſuꝑius deducta. (Sed ſi aliquis) Recolligit mēbrū: qđ Alga.vult.d. Sed ſi aliqs poneret ꝙ añ mūdū eēnt poſſibilitates īfinite in nūō: ſic poſuit Alga. in ſua rñſione: oportebit ↄcedē ꝙ añ hūc mūdū ſit alius mūdus: ⁊ añ ſcđʒ terti⁹: ⁊ ſic in īfinitū: ſic in idiuiduis hominū reperit̄: ⁊ addit ꝙ h maxie ſeqtur: poſito ꝙ corruptio ꝓcedēs ſit cā eē ſubſequētis. ❡ Sed dices. videt̄ ꝙ Alga. ↄcedat ṗm mēbrū: vt viſuʒ ē: qm̄ phi arabes voluerūt mūdū ſemꝑ eē: ⁊ ipm ſemꝑ eē poſſibilez nō eē.g̃ nō videt̄ ꝙ Auer. attribuat Alga. veritatē. ❡ Dōm ꝙ Alga. iquātuʒ phs hēt dicē ṗm mēbrū: ⁊ illđ nō curat Auer. deſtruē: qm̄ iz° meta.cō.4i. ⁊ in 3° ⁊ 4° capło de ſubā orbis. ⁊ 8° phy. cō.7i. ſatis deſtruxit. Alga. aūt inquātū theologus hēt dicere ꝙ potuerūt eē īfiniti mūdi: ⁊ ꝑ ↄñs plēs. imo īfinite ꝓceſſerūt poſſibilitates añ mūdū i q̇ ſum⁹: ⁊ h ōſtruit Auer. (v.g. ſi de⁹) Hic ꝓbat ↄñtiā.d. v.g. ſi de⁹ bñdict⁹ poterat creare añ hūc mūdū aliū mūdū: ⁊ añ illū aliū ſequeret̄

ꝓceſſio poſſibilitatū eē ad īfinitū: aut ꝑueniret ad mūdū ṗm añ quē erat ipoſſibile creari aliū. Hoc oſtruit.d. ⁊ h icōceſſuʒ eſt apđ loquētes: ⁊ oēs opinātes mūdi creationē. pʒ g̃ ꝙ ſi mūdus potuit creari añ mūdū: ⁊ ſic in īfi^m īfinite ꝓceſſerūt poſſi^tes. Tūc arg⁹ ꝙ de fcō fuerīt īfi^ti.d. ⁊ poſtq̄ʒ poſſibile eēt ꝙ añ hūc mūdū eēt ali⁹ mūdus ad īfi^m: videt̄ ꝙ hec pō nō ſit falſa.i. vʒ ꝙ ōbuit poni in eē: eo qꝛ poſſibile nō fuit falſū.g̃ fuit ita de facto ꝙ añ hūc mūdū fuerūt infiniti.

Sed accidit q̄ſtio qm̄ multi ↄcedūt añs: ⁊ negant ↄñtiā.ſ. potueřt eē īfiniti mūdi. ergo fuerūt. añs apđ theologos eſt verꝫ. ↄñs falſuʒ. vt in multis pōt adduci iſtātia. ❡ Mihi vʒ ꝙ hec ↄñtia fūdet̄ in h ꝙ mltitudo poſſibilitatū in mā fundat̄: qm̄ mā eſt cā poſſibilis eſſe ⁊ poſſibilis nō eē. igit̄ ſi poſſibilitates fuerūt īfinite: oēs i mā hñt fundamētū: ⁊ ꝑ ↄñs mūdi poterūt recipi in mā. igit̄ ⁊ habuerūt agēs nāle potēs deducere eos de po^a ad actū. vbi aūt fuit mā ⁊ agēs iā fuit effect⁹.g̃ iā fuerūt mūdi infiniti: ⁊ ſic appet vis ↄñtie apud ṗn^s nālia. ❡ Uel pōt declarari ↄñtia: qm̄ agēs potēs ponē plēs effectus in eſſe q ſunt vni⁹ rōnis in ſe ⁊ reſpectu agētis ſublatis oībus agētibus diſpoſitiuis ad vnū magis q̄ʒ ad alterū: aut nullaʒ ponit: aut oēs: ⁊ hec ꝓpō apđ phos eſt manifeſta: ⁊ Auer. hēt eā ꝑ ṗn° in 8° phy. cō.i5. in ꝓpoſito: ſic eſt de⁹: eſt eni agēs vni⁹ rōnis potēs infinitos mundos ꝓducē: qui ſunt vni⁹ rōnis in ſe ⁊ re^u agētis: ⁊ nullū eſt agēs diſponēs magis ad mūdū.a. q̄ʒ ad mūdū.b.g̃ vel oēs ponet in eſſe: vel nullū: ⁊ nullū dicē eſt ꝯ ſenſuʒ: ⁊ oēs eſt qđ vult. qđ auteʒ dicerēt diui theologi pʒ: qm̄ de⁹ agit tātū q̄tū vult: ⁊ nō eſt negādū qn de⁹ poſſit facē nō tot mūdos qn plēs: vt ponūt oēs: ⁊ iō rō iſta eſt tñ ꝓbabil' ⁊ ficta. (Sed qñ) Hic deſtruit ↄñs.d. ſʒ qñ ſubtiliſſime iterrogaret̄: tūc oportebit ꝙ falſuʒ eſt.i. ſed illud eſt falſuʒ: qđ ꝓbat.d. qa ſeq̄ret̄ ꝙ nā h⁹ mūdi hēt nām vni⁹ idiuiduoꝝ gñabiliū ⁊ corruptibiliū: ⁊ declat quā nāʒ.d. vʒ oporteret ꝙ hic mūdus ꝓcedēt necīo a ṗma cā: eodē mō idiuiduū ꝓcedit ab eadē cā: vʒ mediāte mobili.ſ. mot⁹ eterni.i. celo: ⁊ ſic ſic̄ idiuiduū fieret ab agēte eterno tāq̄ʒ a cā vli. ſic mūdus fieret a celo alio. tūc vltra. vñ.i. ⁊ per ↄñs hic mūdus eēt pars alteri⁹ mūdi vt in gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ repit̄: ⁊ hoc idē Auer. inulit ṗ celi. cō.33. ⁊ illđ declat̄ ꝑ hoc ⁊ h ꝑ illđ. Uñ.i. ꝑ ↄñs opʒ vt pueniat ad mūdū vnū eternū: aut ꝙ ꝓcedat ad īfinitū: ſed ꝓceſſus ad īfinitū eſt ipoſſibile.g̃ opʒ ꝙ ſit vn⁹ mūdus. ⁊ ab īnumero.i. ſine fine ⁊ ṗn° ⁊ eterno pueniēs: ⁊ h volo. declarāt g̃ eſt qualr Alga. iquātū theologus dicit impoſſibile. ALGA. DV. XXI.

Ait Algazel. Quarta auctas phoꝝ hec eſt: opʒ necīo ꝙ mā precedat qđlibet inouatū: quelibet eni innouatio in quadam ſine dubio mā interuenit: vñ ſequit̄ ꝙ mā nullatenus inouet̄: imo ea que innouant̄ ſunt forme ⁊ accñtia: ⁊ quāuis qbuſdaʒ materijs quodāmodo attribui poſſet: opʒ neceſſario ꝙ perueniat ad primā materiaʒ que ſine dubio innouabilis eſt.

❡ Hic iducit Alga. q̄rtā rōnē phoꝝ.d. ait Alg. q̄rta auctoritas phoꝝ hec eſt: opʒ necīo ꝙ mā precedat qđlibet inouatū: cuius rōnē dicit: q̄libet eni inouatio in q̄dā ſine dubio mā iteruenit: ⁊ tūc infert.d. vñ ſequit̄ ꝙ mā nullatenus inouet̄.i. ſit eterna: imo ea q̄ inonāt̄ ſunt forme. (Et q̄uis) Hic ſoluit.q. quādā: poſſet enīʒ qs dicē ꝙ materia cōpoſita: ſic eſt mā ſcđa gñātur ⁊ corrūpit̄. Soluit: ⁊ quāuis quodāmodo materijs poſſit attribui. ſup. corruptio ⁊ dixit materijs quodāmō: qm̄ nō ſūt ſimplr materie: ſed

Dubita⁹

Solo.

aliquo modo reſpectu vltime forme opʒ neceſſario ꝙ perue-
niat ad pͥmaʒ mām que ſine dubio inouabilis eſt:ex hoc
arguit̃:ꝙ ſi mūdus fieret:opʒ ꝙ ante ipſum p̄cedat mā:⁊
Dubita° ſic vt prius.❡ Sed eſt dubiū:qꝛ iz° meta.cō.18.Auer.
videt̃ dicere:ꝙ neqʒ materia neqʒ forma fit:ſed totū cō
poſitum.hic aūt ait:ꝙ forme ⁊ accidētia fiūt:qꝛ mā eſt
Sol. eterna.❡ Ad hoc dōm ꝙ aliqd fieri pōt duob⁹ modis i-
telligi.vno mō tanq̄ illud qd ꝓprie inouat̃:⁊ rōne eius
fit nouitas alioꝝ.alio mō tāq̄ per ſe ens ſubſiſtēs:⁊ ſepa
ratum a cauſis ſui eſſe.pͥmo mō ſola forma fit:qꝛ ꝓprie
accipit eē:⁊ rōne eius cōpoſitū fit ſcđo mō cōpoſitū:qꝛ
qd per ſe ſubſiſtit eſt cōpoſituʒ vt declaraui in z° de aīa.
in cō.7°.⁊ ſic concordant ṽba Auer. AVER.

DIcimus nos ꝙ ſnīa hoꝝ verboꝝ eſt ꝙ
qdlibet inouatū eſt poſſibile anteq̄ in-
nouet̃:⁊ ꝙ poſſibilitas exigit rem in q̄
ſuſtentet̃.ſ.ſubiectū recipiens.poſſibi-
litas enim recipiētis differt a poſſibilitate agen
tis:⁊ ideo non poteſt poſſibilitas perfecte attri
bui agenti niſi cōueniat cum recipiente.multa
enim ſunt poſſibilia in agentibus que reſpectu
quorūdā recipiētiū ſunt impoſſīa. Unde poſtq̄
illa poſſītas qd inouat̃ p̄cedit ipoſſe eſt ꝙ repiat̃
abſq̄ ſubiecto:neq̄ agens pōt eſſe ſubm:neqʒ
poſſe pōt eſſe ſubm:qꝛ qn̄ poſſe eſt in actu eſt re-
mota poſſibilitas.remanet ergo ꝙ ſit ſubʒ poſ
ſibilitatis res recipiēs eā.ſ.materia:⁊ mā iquā
tū mā nō generat̃:oporteret nāq̄ ꝙ materia ha
beret mām ad īfinitū:⁊ ſi forte dici poſſet ꝙ ge
neraret̃ eſt ſine dubio inquātū cōponit̃ ex mate
ria ⁊ forma:qꝛ qdlibet gn̄abile ex aliq̄ re gn̄at̃.
vnde aut ꝓcedit̃ ad īfinitū recte ī mā īfinita:qd
eſt falſum:lʒ ponam⁹ mouentē ab eterno. Aut
ꝙ forme adueniūt ſucceſſiue viciſſim in qdāʒ
ſubiectū ingn̄abile ⁊ incorruptibile:⁊ ſic circu
lariter ad īfinitū ab eterno:vn̄ ex hoc neceſſario ſeq-
tur ꝙ ſit dare motū ab eterno qui ſit cauſa hui⁹
ſubſequētis futuri in iſtis gn̄abilibus ⁊ corru-
ptibilib⁹.❡ Gn̄atio nāqʒ cuiuſcūqʒ eſt alteri⁹
corruptio:⁊ eius corruptio eſt gn̄atio alterius:
nullū eni de nihilo fit:nihil eni aliud eſt gn̄atio:
niſi cōuerti res ab eo qd eſt in potētia ad actuʒ:
nulla eni pmutatio de ſūma priuatione fit. pʒ ğ
ex iſtis ꝙ h̄ neceſſario eſt res in ꝯtia deferēs formā:
in quā rē ille forme ſucceſſiue adueniūt viciſſiʒ.

❡ Hic Auer.vult cōfirmare argumētuʒ phoꝝ:⁊ pͥmo po
nit itellʒ ṽboꝝ Algaçelis.ſcđo ibi(Poſſitas eni)Soluit
qōnē.in p̄ ait.dicim⁹ nos ꝙ ſnīa hoꝝ verboꝝ eſt:ꝙ qdli-
bet inouatū eſt poſſe anteq̄ inouet̃:qꝛ in pͥmo de ſubſtā-
Poſſe p̄ tia orbis poſſe p̄cedit fieri.Et neceſſariū ē ꝙ poſſitas exi-
cedit fieri git rem in qua ſuſtentet̃.ſ.ſubm recipiens.(Poſſibilitas
eni)Hic ſoluit qōneʒ:qꝛ poſſet dici ꝙ res eſt poſſibilis
eſſe poſſibilitatē agentis:ſicut ponit lex nr̄a:⁊ ꝙ illa poſſi
bilitas nō differt a poſſibilitate agentis:imo poſſibilitas
māe ⁊ poſſibilitas motoris eſt vna:vt dicit Plo.❡ Sol-
uit ğ hoc.d.poſſitas eni recipiētis differt a poſſitate agen-
tis:⁊ ideo non pōt poſſibilitas ꝑfecte attribui agenti:niſi
cōueniat cū recipiente:mō hoc eſt falſum:⁊ ideo duplex
eſt poſſitas.ſ.ex parte agētis:⁊ dicit̃ poſſibilitas ab extrin
ſeco:⁊ poſſitas māe:⁊ dicit̃ poſſibilitas ab itrinſeco:vt di-
cit Auerro.pͥmo celi.cō.124.(Multa eni.)Probat hoc
dī.multa eni ſunt poſſīa in agētibus:que reſpectu quorū-
dā recipiētiū ſunt impoſſibilia.Et dixit notāter reſpectu Quod ē
quorūdā recipiētiū:qꝛ qcqd eſt poſſe a potentia māe:eſt poſſe a po
poſſibile a potētia agentis.pͥmo celi.cō.124.attamen re- tētia māe
ſpectu quorūdam agentiū aliqd eſt poſſibile:vt reſpectu eſt poſſe a
hoīs eſt poſſibile generare hoīeʒ:qd reſpectu māe muſce po° agētiſ
eſt impoſſe:lʒ abſolute reſpectu materie ſit poſſe.(Unde
poſtq̄)Hic recolligit vim verboꝝ Alga.⁊ phoꝝ.d.vnde
poſtq̄ illa poſſitas p̄cedit illd qd inouat̃.impoſſe eſt ꝙ re-
periat̃ abſq̄ ſubto.(Neqʒ agēs)remouet inſtantiaʒ:qꝛ
poſſet dici agens eē ſubm illius potētie:vel ipſuʒ eſſe poſ
ſibile eſt ſubm potētie.Hec remouet.d.neq̄ agēs poteſt
eſſe ſubm.ſup.illius poſſibilitatis:neqʒ ipſuʒ poſſibile po
teſt eſſe ſubm illius:ꝙ agens non ſit ſubm relinquit ma-
nifeſtū:ſed ꝙ ipſum poſſe non ſit ſubm.ꝓbat.d.qꝛ qn̄ poſ
ſibile eſt in actu eſt remota poſſitas:⁊ per ꝯn̄s ipſum poſſe
non eſt ſubm:cōcludit ꝓpoſitū.d.remanet ergo ꝙ ſubm
poſſitatis ſit res recipiēs eā.ſ.mā.⁊ ſic appʒ dictuʒ Alga.
❡ Debes ſcire:vt dicit Auer.18° metaphy.cō.18.ꝙ due De poſſi-
fuerūt opiones de poſſibilitate rerū.vna Joānis chriſtia tate rerum
ni:qui oēʒ poſſibilitatē poſuit in agēte:vbi declarat.Alia due ſunt
loquentiū ſue legis:que poſuit potētiā fundari in p̄uatio opiones.
ne ſimplr̄.i.in nihilo. Et has duas opiones hic remouit. Secūda
pͥmā quidē cū probat poſſibilitatē agentis eſſe aliā a poſ opinio.
ſibilitate patiētis.ſcđam ṽo cuʒ probat poſſibile non eſſe
ſubm poſſibilitatis:⁊ ſic apparet intētio verboꝝ Auerro.
(Et mā)Hic recolligit ꝯditiōes ſubti poſſibilitatis:⁊ di-
cit:⁊ mā iquantū mā non generat̃.oporteret nāqʒ ꝙ mā
hr̄et mām ad īfinitū.(Et ſi forte)Soluit dubiū qꝛ poſ
ſet dici ꝙ elm̄tū gn̄at̃:⁊ tn̄ apud Ariſto.vocat̃ mā mixto
rū:⁊ dicit:⁊ ſi forte dici poſſit ꝙ gn̄at̃ vt apparet in mate
rijs ſcđis.Soluit dī.eſt ſine dubio inquātū illa materia
cōponit̃ ex mā ⁊ forma:cuius rōnē dicit:qꝛ qdlibet gn̄a-
bile ex aliqua re tāq̄ mā gn̄at̃.(Unde aut)Deſtruit cō-
ſequēs.ſi mā ex alia mā gn̄at̃.d.vnde ſup.Si materia ex
alia mā gn̄at̃:aut ꝓcedit̃ ad infinitū recte.i.recto ordine
in materia īfinita:qd eſt falſum.Sed remouet dubium: Dubita°
qꝛ poſſet dici ꝙ nō eſt incōueniēs hoc:qꝛ pōt vnū fie-
ri ex alio:⁊ ſic in infinitū:duʒ ſit vnū agens ſempiternuʒ
continuās illa:vt videt̃ dicere Ari.8° phyſi.tex.cō.47.et
46.⁊ z° de gn̄atione.tex.cō.56.❡ Rn̄dit ꝙ illd oīno eſt Solutio.
falſuʒ:lʒ ponam⁹ mouēteʒ ab eterno.i.quātūcūqʒ ſit ali-
qd agēs motū motu eterno:⁊ falſitatē illā dclauit Auer.
p̄ phicoꝝ.cō.82.vbi ꝓbauit ꝙ ſi mā fieret ex mā ⁊ tunc
ideʒ eſſet anteq̄ fieret.⁊ tu vide verba ſua.qꝛ ſunt ma-
nifeſta.ideo ait ꝙ quomōcūqʒ ſunt falſa.(Aut ꝙ forme)
colligit mēbrū verū.d.aut ſi primuʒ eſt impoſſe:opʒ dicē
ꝙ forme adueniūt ſucceſſiue viciſſim in qdā ſubm ige
nerabile:⁊ icorruptibile:⁊ ſic circulariter ad īfinitum ab
eterno:⁊ hoc volo.vn̄ ex hoc neceſſario ſequit̃ ꝙ ſit dare mo-
tū ab eterno q ſit cā huius ſubſequētis futuri in iſtis gn̄a
bilibus ⁊ corruptibilibus:⁊ hec eſt opio Ari.qd declat p
dictū ei⁹ p̄ pigeneos:tex.cō.17.d.gn̄atio nāqʒ cuiuſcūqʒ
eſt alteri⁹ corruptio:⁊ ꝯ̄ ei⁹ corruptio eſt gn̄atio alterius:
cui⁹ rōnē dicit.nullū eni de nihilo fit. Nihil eni aliud eſt
gn̄ō:niſi ꝯuerti res ab eo qd eſt in po° ad actū:cui⁹ rōneʒ
dic.nlla eni pmutatio de ſūma p̄uatiōe.i.d nihilo ſimpr̄
fit.❡ Tūc vltio recapi° ꝯcludit itētū.d.pʒ ğ ex iſtis ꝙ h̄
neceſſario ē res ī ꝯtia.i.nō ꝯtia formis:ſʒ media dferēs formas
ī quā rē ille for° ſucceſſiue adueniūt viciſſiʒ.⁊ ſic appʒ p

poſitū Ariſto.ꝛ vis argumēti pħoꝝ:qm̄ ſi mundus fieret opoꝛteret ꝙ an̄ fieri ei⁹ pſupponeret mā̄:ꝛ ſic pfuit mā̄: ꝛ per ↄn̄s agēs pticulare:ꝛ p ↄn̄s celū:ꝛ ſic ante mundū

Fūdamē[n]tū rōnum pħoꝝ. fuit mūdus:vt dictū fuit. ¶ Debes ſcire ꝙ oēs rationes pħoꝝ fundant̄ in hoc:ꝙ oē factū eē pcedit fieri:ꝛ oē fieri pcedit poſſe eē.pmū eni declauit Ari.ꝛ Auer.6° pħicoꝝ.cō.7°.ſcd̄a declata eſt mō hic. ¶ Sed dices.duplex ē fieri.ſ.p motū:ꝛ p ſimplicē emanationē:qđ dr̄ creari.mō tota ſnīa Ari.verificat̄ in pmo mō dicēdi:nō aūt in ſcd̄o.

Poſitio ḡrūdā latinorum. ¶ Propter qđ latini multi ponūt ad mētē Ari.mūdū icepiſſe:ſed nō p motū:ꝛ in h̄ ꝓlo ꝛ Ari.ↄueniunt.rōnes eni Ari.nō ↄcludūt pus:niſi ꝙ mūdus nō icepit p motū

Impug' ¶ Sed hic modus dicēdi peccat multū.pmo.qa ē ꝯ v̄ba Ariſto.2° qm̄ eſt ꝯ ſnīam.ꝯ v̄ba qdē:qm̄ 8° cōcludit ſimpliciter.tex.cō.15.ꝙ mūdus ſit etern⁹.ſi ḡ intētio ei⁹ eſſet qđ nō icepit p motū:nō cōueniret ipm̄ eē eternū.cōmitteret eni fallaciā ↄſītis:vt vides. ¶ Preterea p celi.tex.cō.102.narrat duas extremas opiones de mūdo:ꝛ tādē pbat ꝙ factū nō pōt dici eternū.dr̄ eni factū eē qdē igit̄ ſempiternū:tn̄ eē dicē ipoſſiūꝫ.ḡ ſi mūd⁹ nō icepit p gn̄ationē:ꝛ icepit nō debet dici ſempitern⁹:vt ibidē probat Ari. ¶ Preterea 12° meta.tex.cō. 41.ꝛ in vltimo 8ᵘⁱ phyſicoꝝ ↄcludit pmū pn̄ᵐ eſſe ens ſimplex ꝛ eternū:ꝛ nō vidimus adhuc in libꝛis Ariſto.pbatū illud:niſi per viam motus eterni.ḡ opꝫ ꝙ motus celi ſit etern⁹. ¶ Cōtra fūdamēta v̄o:qm̄ pn̄ᵐ eſt apud Ariſto.ꝙ oē qđ fit ex ſubiecto fit in quo recipit̄ in q̄cūqꝫ ſpecie factionis:qm̄ vt ſepe declaratū.pncipiū apud Ariſto.in 2° poſterioꝝ.vltio caplo.nō habet̄:niſi ex ſenſib⁹.vn̄ 8° phy.cō.26.ꝛ.22.ꝓpoſitio magis ꝓpinq̄ pmis pncipijs eſt q̄ eſt plus cōfoꝛmis ſenſatis.illa ergo ꝓpoſitio:cuius ſignificatū habet̄ p ↄcoꝛdias pluriū ſenſuū:ſine diſcoꝛdia alicuius vocat̄ ꝓpoſitio per ſe nota.Sicut eſt in ꝓpoſito:ꝙ eni nihil fiat ex nihilo patet in oibus ſenſibus ↄcoꝛditer:ꝛ nullus ꝯdicit:ꝛ iō Ari.nō ꝓbat eā:niſi ↄfeſſione antiquoꝝ:ſicut ꝓbant̄ ꝓpōnes per ſe note:ꝛ ſic appꝫ qualr̄ illa ꝓpō cōcludit v̄bis ꝛ fundamētis Ariſto.vt alibi dixi:ꝛ foꝛte aliqſ melius dicat:

Defenſio nr̄e legis. tn̄ illa opio eſt vera:qa eſt opio nr̄e legis:lꝫ Ariſ.ꝛ Auer.errēt ibi ſic̄ in alijs plibus:ꝛ lꝫ illud pncipiū ſit ↄſonū ſenſibus attn̄ creatio eſt ſupra ſenſus:ꝛ ideo credēda eſt per teſtimoniū ꝓphetie.

ALGA. DV. XXII.

Ait Algazel ſup predicta arguēs:dicimus ꝙ dicta poſſibilitas ad iudiciū reducit̄ itellectus:q̄đcūqꝫ enim nāl̄r iudicatū fuerit ineſſe ab itellectu:ꝛ illa iudicatio falſa nō appareat dicit̄ poſſe. ſi v̄o falſa apparet dicit̄ impoſſe:ꝛ ſi nō pōt in priuationē iudicare dicit̄ neceſſariū:ꝛ he pſuppoſitiones ſunt ſine dubio itellectuales nō indigentes de aliquo ente in quo predicent̄:ꝛ hoc pōt ꝓbari duabus rōnibus:quarū vna eſt:ꝙ ſi poſſibilitas exigeret ens reale in quo denominet̄ ſequeret̄ etiā ꝙ impoſſe exigeret reale ens in quo denoiet̄:qđ eſt falſū:qa ipoſſe nō h̄ēt eſſe:neqꝫ mā̄m in q̄ adueniat:ꝛ poſſit de eo denoiari.

¶ Hic iducit Alga.ſoluētē argᵐ Ariſ.ꝛ dic̄.ait Alga.ſupra pdicta arguēs.dicim⁹ ꝙ pdicta poſſitas reducit̄ ad iudiciū itell̄s.Qđ declat dr̄.q̄đcūqꝫ eni nāl̄r iudicatū fuerit ineſſe ab itell̄u:ꝛ illa iudicatio falſa nō appꝫ:dr̄ poſſe.Si v̄o falſa appꝫ dr̄ ipoſſe:ꝛ ſi itell̄s nō pt̄ iudicari dr̄ necīū ¶ Debes ſcire ꝙ poſſe apđ nos totalr̄ ponit̄ ab itell̄u.vo

lunt eni ꝙ illđ dr̄ poſſe:cui⁹ cōpoſitio in re nō dicit repugnātiā:vt ſoꝛ.eſt:poſito ꝙ ſit gn̄andus:ꝛ ipoſſe eſt illđ cuius cōpoſitio in re dicit repugnātiā:vt chimera eſt:ꝛ neceſſariū cuius cōpoſitio cū nō eē dicit repugnātiā:vt de⁹ nō eſt:ꝛ cū iſti ſic loquūt̄ de poſſi logico oino h̄nt dicē ꝙ illđ eſt ens rōnis ꝛ in iudicio itell̄s ↄſiſtēs:ꝛ p hoc rn̄dēt ad vim argⁿ cū dicebat̄:ſi mundus fit:mūdus fuit poſſis.ↄcedit̄.ḡ ponit̄ mā̄ ꝛc̄.negat̄:qm̄ iſta poſſitas nō ē niſi nō iplicatio ꝯdictiōis apud itellm̄ itelligētē illā.mūdus eſt.ꝛ ſic tota rō Ariſ.ruit.(Et hec) Hic ꝓbat irīdē.d.ꝛ hec pſuppōnes ſūt ſine dubio itelligibiles nō indigētes de aliquo ente in q̄ pdicent̄ ꝛ ſīnt.Qđ ꝓbat.d.ꝛ hoc pōt ꝓbari duab⁹ rōnib⁹:q̄ꝝ vna ē:ꝙ ſi poſſitas exigeret ens rōnale pro ſubiecto:vt mā̄ꝫ in qua denoiet̄:ſequit̄ etiā ꝙ ipoſſe exigeret reale ens in q̄ denoiet̄:qđ eſt falſū:qa ipoſſe nō h̄ēt eē neqꝫ mā̄m in q̄ adueniat:ꝛ poſſit de eo.ſ.ab eo denoiari.Et ↄſītia pōt ꝓbari:qm̄ oppoſita tā ꝯria q̄ꝫ puatiua habēt fieri circa idē.vt.10.metaphy.ꝓbat Ari.ꝛ pꝫ iductiōe:mō poſſe ꝛ ipoſſe ſūt oppoſita:vl̄ ꝯrie vel puatiue:ꝛ hec patet.ḡ h̄nt fieri circa idē.ſi igitur poſſibile circa ipſū ens reale:ꝛ impoſſe etiā:qđ eſt ꝓpoſitū.

AVER.

Dicimus nos ꝙ poſſitas ſine dubio de reali mā̄ indiget.oia eni intelligibilia vera exigunt ſine dubio ens reale extra aiam.veritas nāqꝫ:vt declaratū eſt in ſua declaratione:eſt equare reꝫ ad intellectum.ſ.ꝙ reperiat̄ in aia:ſicut eſt extra animaꝫ. ¶ Vn̄ opꝫ qn̄ dicim⁹ de aliqua re ꝙ eſt poſſis:ꝙ hec ſnīa ſignificet rem in q̄ hec poſſitas reperiat̄:ſꝫ id qđ dicebat Alga.vꝫ.ꝙ poſſitas nō exigit ens reale:qa ipoſſe nō exigit ipm̄:ſophiſticatio eſt:eo ꝙ impoſſe exigit ſubm̄:ſicut exigit poſſibilitas:poſſitas eni ꝛ impoſſitas duo ſūt oppoſita:ꝛ opponētia exigūt ſine dubio ſubm̄:qa impoſſibilitas eſt negatio poſſibilitatis. ¶ Vnde ſi poſſitas exigit ſubꝫ.ḡ ꝛ ipoſſibilitas. v̄bi grā.ſi nos dicim⁹ ꝙ eē vacuū eſt impoſſe:qa eſſe dimēſiones extra coꝛpa naturalia ſeu īfra eſt impoſſibile:tandē ꝙ hec reprobatio eſt ita manifeſta ꝙ nō idigēt de exēploꝝ multiplicatione.

¶ Auerrois modo arguit ↄtra ſolōnē Alga.ꝛ dicit.dicim⁹ nos ꝙ poſſibilitas ſine dubio idiget de reali mā̄. Hoc ꝓbat.d.oia eni itelligibilia vera exigūt ſine dubio ens reale extra aiam:cuius rationē addit.d.veritas eni vt declaratum eſt in ſua declaratione.i.in periermenias:ꝛ in predicamentis eſt equare reꝫ ad intellectuꝫ.ſ.ꝙ reperiat̄ in aia ſic̄ eſt extra aiam.tertio concludit illud.d.vn̄ opꝫ qn̄ dicim⁹ de aliqua re ꝙ eſt poſſis:ꝙ hec ſnīa.i.ſenſus huius ꝓpoſitionis ſignificet rē in qua hec poſſibilitas reperit̄. ¶ Debes ſcire ꝙ vis rōnis Auer.in hoc cōſiſtit:qm̄ vel illi iudicio intell̄s rn̄det aliqđ in re:vel nihil. Si nihil:ḡ eſt fictio:ꝛ ſic itell̄s poſſet facere omne imaginabile poſſibile.Si aliqđ.ergo dictū Alga.eſt falſū:ꝛ p ↄn̄s ſi iſta eſt poſſis:mūdus eſt:opꝫ ꝙ in re ſit aliqđ a quo itell̄s illā ſumat poſſeꝫ.v̄.g.mā̄m:ꝛ hoc fuit dictū.(Sed id qđ) hic ſoluit argumētū pmū Alga.ad ꝓbādū illud.ꝛ pmo reſumit illud.d.ſꝫ illđ qđ dicebat Alga.vꝫ.ꝙ poſſibilitas nō exigit ens reale:qa ipoſſe nō exigit ipꝫ:ſophiſticatio ē:qđ declarat.d.eo ꝙ ipoſſe exigit ſubiectuꝫ:ſic̄ exigit poſſitas:cuius rōnē dicit.poſſitas eni ꝛ ipoſſitas duo ſunt oppoſita

⁊ hec eſt velut minor:⁊ opponētia exigūt ſine dubio ſubiectū:⁊ hec eſt quaſi maior. deinde ꝓbat minorē. d. quia īpoſitas eſt negatio poſitatis. deīde cōcludit ꝯnē. d. vnde ſi poſſibilitas exigit ſubm. ꝗ ⁊ impoſitas. vult ꝗ Auer. ꝙ tā poſe ꝙ̄ īpoſe ī eodē ſint ſubto. (v. g.) ꝓbat idē. exēplo d. v. g. ſi nos dicim⁹ ꝙ eē vacuū eſt īpoſe. hoc dicim⁹ ſup. ga eſſe dimēſiones ex̄ corpa nālia ſeu īfra. i. ex̄ celuz vel infra celū eſt īpoſe:⁊ tūc recolligit ſol. d. tandē ſup. dicimus ꝙ hec reprobatio ꝯ ipſuz eſt ita manifeſta ꝙ nō īdiget de exēplor multiplicatione: q̄ſi dicat ꝙ illud qd ipſe hēt pro īcōueniēti eſt neceſſariū.

Dubita°

⁋ Sed dubitaꝰ: qm̄ ſi impoſſibile eſt in illo ſubiecto in quo eſt poſe. ergo ei corrēſpōderet aliquid in re:⁊ per ꝯſequēs aliqd eſſe:⁊ ſic nō eſſet pura negatio.

Solu.

⁋ Pōt dici ꝙ tā poſe ꝙ̄ īpoſe in eodē ſubto ſūt mō diuerſo: qm̄ poſe eſt ī eo ſubiectiue ⁊ formaliter: impoſſibile eſt in eo denoīatiue: qm̄ ꝑncipiū impoſitatis eſt materia: cōplementū eſt ratio ⁊ intellectus: quādo materia nō eſt in potētia ad chimerā. dicit chimeram eſſe īpoſe. iſtud ergo īpoſe nō eſt in mā niſi denominatiue. poſe vō formalr̄: qm̄ potētia eſt ipſa dimenſio materie: que eſt eius ꝓprius p̄ᵒᵉ: vt dixi in libro de ſuba orbis.

Poſitio quorūdā

Quidā tn̄ fingunt alibi: ꝙ ꝓpō phoꝝ eſt vera in oībus oppoſitis preter in cōtradictorijs: mō poſe ⁊ īpoſe ſunt q̄ſi ꝯdictorie oppoſita ⁊c̄. ALGA. DV. XXIII.

Ait Algazel. Scd̄a rō eſt: q̄a aīe ſeparate hominū ſūt ſubiectiue per ſe exiſtentes: non in corpo: e: neq̄ȝ in materia: neqȝ aliqualē hn̄t circunſtantiam materialē qua innouenꝰ. Ut opinatur Auicē. ⁊ alij nobiliū philoſophoꝝ: ⁊ habēt ſine dubio poſſibilitatē anteq̄ȝ innouenꝰ: ⁊ non habet ſubiectuȝ neqȝ mām. ergo earū poſitas eſt denoiatio relatiua nō depēdēs de patiēte neqȝ agēte.

⁋ Hic ponit ſcd̄am rōnē ipſe Alga. ad ꝓbādū illud quod ſuperius dixit. ſ. ꝙ poſe nō reqrat ſubiectū. d. ait Alga. 2ᵃ rō eſt: q̄a aīe ſeparate hoīuȝ ſunt ſubiectiue. i. ſubſiſtēter per ſe exiſtēs nō in corpe: neq̄ȝ in mā: neqȝ aliqualeȝ hn̄t circūſtātiā mālem qua innouenꝰ: vt opinaꝰ Auicē. ⁊ alij de nūero nobiliū phoꝝ: ⁊ tn̄ ſine dubio anteq̄ȝ inouenꝰ. i. corpori vniāꝰ hn̄t poſſibilitatē: ⁊ tn̄ hec poſſibilitas nō hēt ſubm neq̄ȝ mām: qm̄ nō fiūt ex mā. ergo eaꝝ poſitas eſt denoīatio relatiua nō depēdēs de patiēte neqȝ agēte: ſȝ ſolū ex īdiduo rōnis ꝯtigētis extrema. His igiꝰ duab⁹ rōnibus voluit Alga. aliqd eſſe poſe ⁊ non idigere ſubto pro eius poſitate: vt apparet. AVER.

Dicimus nos ꝙ nullus ſapientium: vt inuenimus opinaꝰ ꝙ aīa inouetur ⁊ poſt mortē corpis remāeat niſi Auictn̄. imo oēs cōiter opinati ſunt ꝙ aīe inouatio eſt relatiua. ſ. ꝙ hec inouatio eſt eius adiunctio cū corporeis poſſibiliter dictā adiunctionē recipiētib⁹ eo mō quo ꝑparatiōes ⁊ poſſibilitates ſpeculorū recipiūt adiunctionē ſolis radioꝝ: ⁊ dicta poſitas apud phos nō eſt de nā formaꝝ poſſibiliter inouatarū ⁊ corruptibiliū. imo vt opinanꝰ ⁊ allegant demōſtraſſe eſt īpoſita in quadā natura preter materie naturam: ⁊ hoc non pōt hic ſufficienter oſtendi: exigit eniȝ plurima preambula: que in ſingulis locis librorū philoſophorum diffuſe reperiunꝰ: maxime ab Ariſtotele in tertio de anima.

Opio platōis d̄ aia

⁋ Hic rñdet ad rōnē Alga. ⁊ debes ſcire ꝙ Alga. videꝰ ꝙ opineꝰ opiōnē Platonis q poſuit aīas creari in quodā nuō ab eterno: ⁊ eas iuſſu dei vniri corpibus in tp̄e per adminiſtrationē agētis nālis: ⁊ poſt mortē iterum remanere: ⁊ cōtra hoc nō arguit Auer. alio mō videꝰ opinari ꝙ poſt mortē aīe remaneant eterne: lȝ habuerint ꝑncipiū q̄ p̄ıt vniri: lȝ nō vniāꝰ: ⁊ hoc deſtruit Auer. ꝓbat ergo ꝙ hoc ſit falſuȝ auc̄te phoꝝ. d. dicimus nos ꝙ nullus ſapientū: vt inuenimus. opinaꝰ ꝙ aīa inoueꝰ: ⁊ poſt mortē corpis remaneat: niſi Auic̄. etn̄: qm̄ ꝑnᵐ eſt apud nāles ꝙ omnē qd incepit deſinet: vt ꝓbaui in libro de itellu. Si eni aīa icepit. ipſa deſinet: ⁊ ſi nō deſinet nec incepit. (imo oēs.) Hic ponit modū quo anime p̄ıt itelligi fieri. d. imo oēs cōmuniter opinati ſunt: ꝙ inouatio anime eſt relatiua. ſ. ꝙ hec inouatio eſt eius adiunctio cum corporibus poſſibiliter dictam adiunctionē recipiētibus: cuius exemplū ponit. d. eo modo quo preparationes ⁊ poſſibilitates ſpeculorū. i. eo modo quo potentia ſpeculi recipit adiunctionem radiorū ſolis.

⁋ Sed hic maxima oritur queſtio: quid. ſ. ſit iſta vnio: ⁊ quid iſta poſſibilitas adiunctionis.

⁋ Et ſcias ꝙ in libro de intellectu expoſui illud: attamē dicēdū ꝙ intellectiua aīa apud Auer. eſt forma ſimplex ſeparata actus purus: ſic quelibet itelligētia mouēs ſtellam: vt ibi ſcripſi: vult tamē ꝙ iſta cōtinueꝰ corpibus humanis per operationē: qū eni corpus hoīs per cogitatiuā operaꝰ cōprehendēdo ſingulare demōſtratiuū. tūc itellectus vniꝰ ei: vt forā mouēs. ergo itellectus ⁊ eſt itellect⁹: ⁊ eſt aīa: intellꝰ quidē ꝓut ſeparatus ⁊ īmixtus itellꝰ per eſſentiā eius: ſic quelibet itelligētia. aīa quoqȝ ꝓut corpi cōtinuaꝰ: per eſſe ꝑncipiū intelligendi ⁊ volendi. ergo inouatio aīe eſt relatiua: qm̄ qn̄ corpus fundat relationē illā qua cōprehēdit indiuiduū demrātū: tūc itellꝰ diciꝰ aīa eius: abſolute tn̄ nō diciꝰ aīa: ſed ꝓut corpus fundat illam.

Quid ſit relatiua vnio ipſi⁹ anime.

⁋ Sed dices: quid eſt iſta relatiua vnio: ⁊ vbi eſt ſubtiue. ⁋ Dōm ꝙ nihil eſt alid niſi denoīatio q̄dā ipſi⁹ aīe itellectiue qua diciꝰ aīa: vbi prius non dicebaꝰ: ſicut dextrū in colūna nihil aliud eſt: niſi inouata relatio qua denoiaꝰ dextꝝ. Subiectiue aūt eſt in corpe: ſic relatio colūne in hoīe: vnde ſic deus dꝛ agēs reᵘ exñte in re acta: ⁊ colūna dextra reᵘ exñte in aīali: ſic intellꝰ dꝛ aīa hoīs reſpectu aīationis exñtis in corpe: ⁊ in hoc appet exēplū de ſole: pōt eni ſol dici forma oīum ſpeculoꝝ lȝ non recipiꝰ in eis ꝓut ſpecula vniunꝰ ei. Et hoc declat. d. ⁊ dicta poſſibilitas apud phos nō eſt de nā formaꝝ poſſibilr̄ inouataꝝ ⁊ corruptibiliū: imo vt opinanꝰ ⁊ allegant ipſi demōſtraſſe īpoſita eſt in q̄dā nā ꝑter nām mãe. Deinde ſe excuſat. d. ⁊ h̄ nō pōt hic ſufficiēter oſtēdi: exigit eni plīma preambula: que ī ſingulis locis libroꝝ phoꝝ diffuſe reperiunꝰ: maxie ab Ariſto. in 3° de aīa.

Error io.

⁋ In his appet defectus Ioā. iandoni q voluit vnicā eſſe animā intellectiuā in corpibus humanis. hoc eni patet: qm̄ lȝ intellꝰ ſit vn⁹ ſimplex oīum: nō tn̄ aīa itellectiua: qm̄ aīa itellectiua dicit duo. ſ. itellectuȝ purū: ⁊ etiā ſm̄ illū denoīantē itellm̄: ⁊ ſubīue exñtē in corpe: ⁊ p ꝯñs pōt ꝯcedi plures eē aīas quot ſūt reᵘˢ ⁊ corpa hoīs. 2° appet ꝙ aīe inouanꝰ in hoībus cōtinue: nō. ſ. nouitate accidēte in eis: ſed in noībus.

Aia itellectiua dicit duo.

Dubita°

⁋ Sed dices qd eſt fundamentū ꝓximū vnionis talis.

Solutio.

Dōm ꝙ ſic nauta nō dꝛ aīa nauis: niſi qn̄ icipit opari: ita intellꝰ nō diciꝰ eē aīa hoīs: niſi qn̄ icepit eſſe ꝑnᵐ opationis in eo. fundamētū ꝗ ꝓximū eſt opatio: ⁊ q̄a opatiōes hoīum ſunt diuerſe: ideo ⁊ aīe relatiue ſunt diuerſe: abſolute ſunt vn⁹ actus purus nō cadēs in cōtinuo: ⁊ tēpore.

Defenſio legis nr̄e ꝯ ariſto. ⁊ Auer.

¶ Et debes ſcire ꝙ hec eſt opinio Ariſt. ⁊ Auerrois: ⁊ eſt error purus ſm̄ nos chriſtianos: aliter eſt dōm: vt declaraui in libro de intellectu vbi cōtradixi his phis fortiſſimis rationibus. ALGAZELIS DV. XXIII.

Ait Algazel: ⁊ ſi forte diceret̃ ꝙ poſſibilitas in anime innouatione non ipꝛimitur in materia: ſequeret̃ eos igit̃ ꝙ poſſibilitas recipiētis eēt ſimilis poſſibilitati agentis: vȝ ꝙ poſſit actus ꝓcedere ab eo: ⁊ hoc eſt falſuȝ: qꝛ ſequeret̃ ꝙ aīa veniat in corpus tanꝗ̄ cupiēs ⁊ deſiderans ipſum dum eſt extra: videlȝ anteꝗ̄ adueniat in corpore: ſicͭ artifex: ⁊ hec non eſt diſpoſitio in effectu.

¶ Cōtra hāc ſol. arguit Alga. ⁊ p̄mo ꝓponit illā. d. ⁊ ſi forte diceret̃ ꝙ poſſibilitas in inouatione aīe nō ipꝛimit̃ in materia. i. ſi aīa itellectiua nō eſt poſſis vniri poſſitati materie. igit̃ ſequit̃ eos ꝙ poſſitas recipientis eſſet ſilis poſſibilitati agētis iſto mō. vȝ ꝙ poſſit actus ⁊ operatio ꝓcedere ab eo. i. in itellectu qꝛ̄ vult. ſ. itrare corpus: ⁊ ꝯñtiaȝ nō ꝓbat: ſed pōt ꝓbari: qꝛ̄ oīs poſſitas eſt aut ab agente: aut a parte materie: vt dictū eſt. ſi igit̃ poſſibilitas qua itellectus vnit̃ corpi nō eſt a parte materie. ergo eſt a parte agentis: ⁊ nullū videtur agens niſi ipſemet itell̄s. ergo ageret iſtam vnionē quādo ſibi placeret. deinde deſtruit ꝯñs. d. ⁊ hoc eſt falſum: qꝛ ſequit̃ ꝙ aīa veniat in corpus tanꝗ̄. i. eo modo quo agens cupiens: ⁊ deſiderans ipſum dum eſt extra anteꝗ̄ adueniat in corpore: ſicut artifex itrat domū: ⁊ hec nō eſt diſpoſitio in effectu. ¶ Et debes ſcire ꝙ v̄tus rōnis cōſiſtit in hoc: itell̄s ſiue actus purus: ſiue non anteꝗ̄ corpori cōtinuet̃ pōt ꝯtinuari. Uel igit̃ iſta poſſibilitas eſt ex ꝑte mãe vel agētis: vel vtriuſqꝫ. ſi vtriuſqꝫ. g̃ eſt forma generabilis ⁊ corruptibilis: vt ſcis. Si mãe. g̃ eēt educibilis de potētia mãe. ſi agētis: quero de agēte ꝓximo ⁊ imediato huius vnionis: ⁊ nō pōt poni aliud: niſi ipſemet itell̄s. g̃ ſequit̃ illud incōueniēs: ⁊ hec ratio eſt multū ſubtilis ꝯ poſitionē Auer. ⁊ mihi nō parū cara: ⁊ facit mltū ad itell̄m libri de itellu. AVER.

Dicimus nos ꝙ ad hoc rn̄dendū eſt. vȝ ꝙ non eſt ipoſ̄e reperiri ꝑfectiones ſimiles diſpōnibꝰ que ſeparant̃ a ſubiecto: vt nauta a naue: ⁊ artifex cū ſuo inſtrumēto: vnde ſi corpus eēt tanꝗ̄ inſtrumētum aīe: eſſet ergo diſpoſitio ſepata: ⁊ eſt verū ꝙ inſtrumētū ⁊ poſſitas nō eſt ſimilis poſſibilitati agētis: ⁊ iō ſunt inſtr̄a mouētia ⁊ mobilia: vnde iquātū mouētia retinēt patientis poſſibilitatem: ⁊ iō non ſequit̃ ex animarū ſeparatarum poſitione: ꝙ dicat̃ ꝙ poſſibilitas agentis ⁊ patientis ſunt vna ⁊ eadē. ¶ Rurſus poſſibilitas agentis apud phos non eſt tm̄ quid intellectuale: imo eſt quid reale extra animā. Nō opȝ amplius in hac reprobatione alia verba addere: qꝛ de ſe nota eſt apud quēcūqꝫ hoiem intelligētē habituatumqꝫ aliqualiter in phia naturali.

¶ Hic ſoluit. q. hāc mltū ſubtilr ⁊ ꝓcioſe: ⁊ p̄mo ponit veram reſpōſionē. 2° ibi (Et rurſus) Quaſi tāgit ſcd̄aȝ ſol. dicit g̃ in p̄ma. dicimus nos ꝙ ad hoc rn̄dendū eſt: vȝ ꝙ non eſt ipoſ̄e reperiri ꝑfectiones ſimiles diſpōnibus que ſeparant̃ a ſubiecto: vt nauta cū naue: ⁊ artifex cū ſuo iſtrumēto. vult dicere ꝙ pōt iueniri hic forma q̄ſi ſilis itell̄s mouēti orbē vt apparet in nauta reſpectu nauis: ⁊ in artifice reſpectu iſtrumēti. Tūc declarat idē in intellectu. d. vnde ſi corpus eēt tanꝗ̄ inſtr̄m aīe: aīa eſſet diſpoſitio. i. forma ſeparata. (Et eſt verū.) Cū accepit iſtam ꝓpōnē: vȝ ꝙ itellectiua aīa cōparat̃ ad corpꝰ: ſicͭ artifex ad iſtr̄m: accipit ſcd̄am ex qua vult ad formā reſpōdere. d. ⁊ eſt veruȝ ꝙ poſſibilitas iſtrumēti nō eſt ſilis poſſibilitati agētis. Hec ergo eſt vis ſol. dōm ꝙ aīa itellectiua pōt vniri corpori potētia aliqua: ⁊ qꝛ̄ querit̃ qua potētia: agētis vl̄ materie: dōm ꝙ neutro modo: ſed potentia agentis circa inſtr̄m: ⁊ quādo dicit̃: oīs potētia eſt ⁊c̄. verū eſt de cōparatione forme ꝓprie ad mãm: ⁊ nō de poſſibilitate inter agens ⁊ inſtrumētū. (Et ideo ſunt) Soluit. q. poſſet dici cōtra: qꝛ̄ tunc vna eſſet poſſibilitas agētis in vnione aīe ⁊ patiētis. Rn̄det. d. ⁊ ideo ſunt iſtrumēta mouētia ⁊ mobilia. i. iſtr̄a agentis: vt ſecuris: ⁊ mobilia. i. paſſiua: vt diſpōnes mãe: vn̄ iquātū mouētia retinēt agentis poſſitatē ⁊ inquantū mobilia retinent poſſibilitatē patiētis: vult ergo dicere ꝙ in iſta vnione nulla eſt poſſibilitas agētis neqꝫ mãe: ſed reductiue eſt vtraqꝫ: qꝛ̄ poſſibilitas qua itellectus in corpe vnit̃ dicitur reductiue poſſibilitas agētis: ⁊ poſſibilitas qua corpus vnit̃ dicit̃ poſſibilitas patiētis reductiue: ⁊ ideo infert: nō ſequit̃ ex pōne aīarū ſeparatarū: ꝙ dicat̃ ꝙ poſſitas agētis ⁊ patiētis ſit vna ⁊ eadē: qꝛ̄ ibi ꝯcurrūt due poſſitates. ¶ Sed dices. poſſitas qua itellectus vnit̃ eſt ex parte agētis. ergo vnit̃ qn̄ vult: ⁊ ſic ſtat ratio Alga. ¶ Reſpōdet̃ ꝙ nō eſt ex parte agentis abſolute. ſed reductiue ⁊ metaphorice. ꝓprie aūt non eſt aliqua poſſibilitas: niſi qualis reperit̃ inter inſtrumentū ⁊ motorē illius. Ideo illa vnio non eſt naturalis ⁊ ꝓpria: ⁊ ꝗ̄ ſubtilis ſit iſta ſol. tu vides: ⁊ cognoſcis ignorantiaȝ Ioā. iando. 3° de aīa: qui nunꝗ̄ nouit iſtam vnionē: ⁊ ſcis veritatē libri mei de intell̄u. (Rurſus poſſibilitas) Hic quaſi iducit ſolōnē ſcd̄am. d. rurſus poſſibilitas agentis apō phos: nō eſt tm̄ qd itellectuale: imo eſt quid reale ex̄ aīam: cuius cōtrariū eſt in iſta: vt declaraui: qꝛ̄ aliqualr̄ requirit̃ itell̄s: cōparās itell̄m corpori: ⁊ econtra: vt dixi. Deinde excuſat ſe. d. nō oportet amplius in hac reprobatione alia v̄ba addere: qꝛ de ſe nota eſt apud quēcūqꝫ hominē itelligentē habituatūqꝫ aliqualr̄ in phia nãli: ⁊ ꝗ̄ mihi cara: grataqꝫ fuerit iſta declaratio de itellectu. cōſidera tu: ⁊ ſic cōſummata eſt expoſitio in p̄me diſputatione. ¶ Ubi debes ſcire ꝙ Auerrois multa adduxit argumenta cōtra Alga. que in rei veritate ſunt contra legē noſtram. attamē vt declaraui: illa nō cōcludūt niſi phyſice. dixi enī ꝙ phi totā doctrinā a ſenſibus accipiunt: ⁊ quia dicta eoꝝ ſunt ex ſenſibus. ideo poteſt dici ꝙ ratione naturali ſunt dicta: illa autē que ponit lex noſtra: cū ſint ſupra ſenſus: ⁊ valde veriora: ⁊ per teſtimoniū ꝓphetie: qđ eſt multo firmius ꝗ̄ per ſenſus ſunt tenēda: qꝛ̄ ergo phi accipiūt aliqđ principiū debet negari: qꝛ̄ lȝ ſit cōforme ſenſibus. attamē ꝯtradicit rationi. Senſus enī in multis ꝯtradicit rationi: vt apparet in moribus. ſenſus enī vult fornicari. ratio v̄o vult eſſe ꝯtinens: vt apparet p̄mo ethicoruȝ. ¶ Omnia ergo p̄ncipia hic dicta ſunt falſa ſimpliciter: lȝ apparenter vera: non tñ apparentie eſt credēdū: vt bene dixit Alga. Negatis ergo iſtis p̄ncipiis: oēs rationes Auerrois ſunt fatue: ⁊ lȝ ego non adduxi illa p̄ncipia iterū tamē in ſingulo loco tetigi ſingulā ſolōnem.

Defenſio nr̄e legis.

¶ Et hic eſt finis p̄me diſputationis.

¶ Secūda diſputatio Algaçelis cū peripateticis. Utruʒ
mūdus ſit īfinitus in futuro tpe. DVBIVM I.

Ait Algazel. Modo vo excitati ſu
mus īueſtigare vtrū mūdus ⁊ tem
pus ⁊ motus ſint īfiniti in futuro.
Unī dicimus ꝙ hec queſtio eſt ra-
mus preterite qōnis. ¶ Phi enī
opinati ſunt: ꝙ ſicut mūdus eſt ab eterno in pre
terito. ſimilr aſſerunt ipſum eſſe ſempiternū in
futuro: vnde qd ſemꝑ fuit: ⁊ ſemꝑ erit. ¶ Et
coruʒ auctoritates ſuper hoc maxime quatuor
reperiuntur: dicunt tñ ꝙ he auctoritates ſunt il
le quatuor que nomine ipſoꝝ duximus ad ꝓbā
dum in ꝑcedentibus ꝙ mundus ſit ab eterno in
ꝑterito tēpore. Nāqʒ ab eiſdē rationibus ꝓba-
tur ipſum mūdū eſſe ſempiternū ⁊ creatū a cau
ſa eternali ⁊ ſempiterna: ⁊ qa cauſa ⁊ cauſatuʒ
ſunt duo relatiua: ⁊ relatiua opʒ ꝙ ſint ſemper
ſimul. ergo mūdus ſemꝑ fuit ⁊ erit: dū enīʒ cā
non permutat̄ nō etiā cauſatū ꝑmutari debet.
ergo ⁊c̄. Hec eſt prima ipſoꝝ ratio. ¶ Secun-
da ratio. ſi mundus ad priuationeʒ perueniret:
eēt ergo ſua priuatio poſt ſuū eſſe: ſʒ poſt exigit
tempus: ergo ⁊c̄. ¶ Tertia ratio hec eſt: ꝙ poſ
ſibilitas eſſe nō ceſſat. ſilr eſſe poſitatis. Et hec
ratio debilis eſt apud nos: qa nos negamus ꝙ
ſit ab eterno: ⁊ nō negamus ꝙ ſit ſempiterna ſi
deo placuerit qd eēt in perpetuū. Nō enī eſt de
neceſſitate inouati ꝙ habeat fineʒ. imo bene eſt
de nec̄itate actus ꝙ ſit innouatus: ⁊ ꝙ habeat
principiū. ¶ Et nullus ſapientum opinatur ꝙ
mūdus debeat finire: niſi vnus prudētū ſarace
norū. ipſe nāqʒ dicit ꝙ ſicut eſt īpoſſe in ꝑterito
īuenire reuolutiōes īfinitas. ſimilr ⁊ in futuro.
Et hec opīo eſt erronea: nullū nāqʒ futurū in-
greſſuʒ eſt ad actū: neqʒ ſucceſſiue: neqʒ ꝯtinua
te: ⁊ ꝑteritū īgreſſuʒ eſt ad actū oīno ſucceſſiue.
Unī poſtq̄ nō eſt magnū mūdū remanere in ꝑ-
petuo ī itellu: imo ſua finitio ſeu ꝑpetuatio eſt
poſſis. Debem⁹ nos igit̄ īclinare erga vnā iſta-
rū duarū cohortatione legali nō intellectuali.

¶ Hec eſt ſcđa diſputatio ꝑncipalis hui⁹ libri. vbi narrat̄
de duratione mūdi in futuro tpe: ⁊ more cōſueto primo
apponit motiua Alga. 2° reprobat illa aliqua moderādo.
¶ Circa ꝑmū videt̄ mihi ꝙ ꝑmo ꝑmittit ītētionē ei⁹: ⁊
dicit. Ait Alga. mō vo excitati ſumus īueſtigare vtꝝ mū
dus ⁊ tps ⁊ mot⁹ ſint īfiniti in futuro. hec igit̄ eſt ei⁹ ītē-
Dubita° tio. ¶ Ubi debes ſcire: vt apte 8° phicoꝝ declarat̄: ꝙ ex
ſolo motu eterno ſcit̄ eternitas mūdi ⁊ tpis: ⁊ ꝑmi moto
ris. ſimilr ex ſola eternitate tpis ſcit̄ eternitas ceteroꝝ:
⁊ ex ſola eternitate mundi ſcit̄ eadeʒ eternitas. ıō poſſet
eē dubitatio q̄re expſſit illa tria. ſatis enī fuiſſet ei expri-
Solu. mere illoꝝ vnū tñ. ¶ Et dōm ꝙ expreſſit illoꝝ tria ad
ſignificādū ꝯnexionē illoꝝ: qm̄ q̄cūqʒ illoꝝ exñte eter-
no īfert eternitatē alteri⁹ cōparisiō vt ſignaret eoꝝ cō-
nexionē: expreſſit tria illoꝝ: ⁊ dimiſit quartū. ſ. ꝙ eſt pri-
mus motor qui potius demõſtrat eternitatē mundi: ſed a
priori: vt dicit Auer. 8° phyſi. cōm. 50. ⁊. 52. ⁊. 65. vbi ponit
modū quo ex vno illoꝝ triū īfert̄ eternitas primi ⁊ ex
diuerſis ꝓceſſibus. vide (Unī dicim⁹.) Probat ⁊ aſſignat
cāʒ ſue ītentiōis: ⁊ ſylls debet ſic cōponi. oīs artifex q ſol-
licite ꝑcrutat̄ de aliquo ſcibili debet ꝑcrutari de ramo
illi⁹ ſcibilis. ¶ Sed ꝑdicta ītētio ꝑpoſita eſt ram⁹ qōnis
dicētis: an mūdus ſit etern⁹: qd eſt ſcibile circa qd eram⁹
ſolliciti: ideo in ſcđa figura debemus exequi de ītētione
iam dicta. hui⁹ ſylli cāgit minorē ⁊ eius ꝓbationē: ⁊ dicit.
vnde dicimus ꝙ hec q̄ſtio eſt ramus predicte qōnis. ſ. an
mūdus ſit etern⁹. hec eſt minor. deinde declarat illaʒ. d.
phi enī opinati ſunt: ꝙ ſicut mūdus eſt ab eterno in pte-
rito: ſilr aſſerūt ipm eſſe ſempiternum in futuro. vñ ſup.
opinant̄ ꝙ ſemꝑ fuit: ⁊ ſemꝑ erit. vult dicere ꝙ opinant̄
mūdū eſſe īfinitum ex vtroqʒ latere. (Et coꝝ auctes.)
Proſequit̄ ſuā ītētionē: ⁊ ꝑmo in gñali. ꝑmittit funda-
mēta coꝝ phoꝝ. Et dicit. ⁊ coꝝ auctoritates. vult dicere
fundamēta. maxime quatuor reperiunt̄. dicunt tñ ꝙ ille
auctoritates vult dicē fundamēta. ſunt ille q̄tuor q̄s no-
mine ipſoꝝ duximus ad ꝓbandū in ꝑcedentibus. ſ. qōne
ꝑma ꝙ mūdus ſit ab eterno in ꝑterito tpe. nāqʒ ab eiſdē
rōnibus ꝓbat̄ ipm mūdū eſſe ſempiternū ⁊ creatū a cā
eternali ⁊ ſempiterna. (Et qa cauſa.) explicat illas vias
ſeu auctoritates qbus mouebant̄ phi: ⁊ ꝑma rō ſic cōpo-
nit̄. id ad qd refert̄ relatiuū ſempiternū eterno tempore
ipſuʒ in ſui nā ⁊ eſſe potēs ponere reliquū correlatiuū in
eſſe: debet eſſe ſempiternū: ſed mūdus eſt hui⁹. igit̄ in ꝑ°
figura ſequit̄ ipſuʒ ſemꝑ eſſe. maior eſt manifeſta de ſui
natura: cū enī itelligit̄ natura relationis itelligit̄ illa ma
ior. Sed minor ꝓſyllogizat̄ in lr̄a ſic. relatiua opʒ ꝙ ſint
ſemꝑ ſimul: vt ex diffonibus coꝝ apparet. cauſa ⁊ cauſa-
tū ſunt relatiua. ğ opʒ vt ſint ſemꝑ ſimul. Tunc vltra cā
⁊ cauſatū ſemper ſunt ſimul. Sed mūdus eſt cauſatuʒ: ⁊
primus motor cauſa: ⁊ eſt in ſui ſubā ſempiternus. ğ mū-
dus ſemꝑ eſt: ⁊ ſic nunq̄ deſinet eſſe. huius ſyllogiſmi tā
git tñ proſyllogiſmū minoris: ⁊ ꝯcluſionē. vnde ait: ⁊ qa
cauſa ⁊ cauſatū ſunt duo relatiua: ⁊ hec eſt minor ꝓſylli
⁊ relatiua opʒ ꝙ ſint ſemꝑ ſimul: ⁊ hec eſt ei⁹ maior. ergo
mundus ſemꝑ fuit ⁊ erit; ⁊ eſt ꝯcluſio ꝑncipalis: ⁊ addit.
dū enī cā nō ꝑmutat̄; nec etiā cauſatū ꝑmutari debebit
eſt q̄ſi ꝯfirmatio dicti ſylli: ⁊ in hac rōne ſunt difficulta-
tes: q̄s dicā forte poſt. vñ ait. hec ē ꝑma rō ipſoꝝ. (Scđa
rō. ſi) Ponit ſcđaʒ rōnē: ⁊ videt̄ mihi ꝙ eſt in forma hy-
poſtatica ꝑ īpoſſe. ⁊ debet cōponi: vt dicit. ſi mūdus ad ꝑ-
uationē: vult dicē ad nō eſſe eius ꝑueniret: eēt ğ ſua ꝑua-
tio poſt ſuū eſſe: ⁊ ſi eſſet ibi ante ⁊ poſt. Tunc ibi eſſet tē-
pus: qm̄ ante ⁊ poſt exigit tps. vult dicere: quia ſunt dñe
eſſentiales eius. ergo tēpus erit poſtq̄ fuit corruptuʒ: qd
eſt ſimplr īpoſſe. ꝯñtia aūt apparet: quia ꝑuato mūdo
nō erit motus: ⁊ ꝑ ꝯñs nec tempus: cuius eſt paſſio vl mē
ſura: ⁊ ſic nō erit tps: ⁊ tamē erit ꝓpter iaʒ dicta. ergo ali
qd erit poſtq̄ erit corruptū. (Tertia rō hec eſt.) Ponit̄
tertia rō: ⁊ debet cōponi ſic. id cui⁹ poſſibilitas eēndi: nec
eſſe poſſibilitatis ceſſat in ſui nā eſt ſempiternuʒ: ſed mūdus
eſt hui⁹. ergo erit ſemꝑ. huius nō ponit̄ niſi minor. d. poſſi
bilitas eſſe nō ceſſat. vult dicere ipſius mūdi nec eē poſſi
bilitatis. (Et hec rō debilis eſt.) Et poſtq̄ adduxit rōnes
īcipit debilitare illas: ⁊ ꝑmo debilitat iſtaʒ vltimā rōnē:
⁊ ait: ⁊ hec ratio debilis eſt apud nos: quia nos negamus
ꝙ ſit ab eterno, vult dicere a parte ante. Sed non nega-
mus ꝙ ſit ſempiternus. ſ. perpetuus a parte poſt. Si deo
placuerit: ꝙ eſſet in perpetuum: vult dicere ſm volunta-
tem primi. ¶ Ad formam argumēti negatur minor: qꝛ

poſſibilitas mūdi eē̄ndi a pte ante nõ fuit ſemp:imo ice pit:ꝛ tñ volũtate dei põt ſemp eſſe.(Nõ enī.) Remouet qõdã dubiũ:qm̃ poſſet ꝗs dicē.oē factũ hẽt finē. Si igiꝰ mũdus eſt factus.igiꝰ hẽt finē.ꝗ nõ poterit:nec volũtate dei:nec aliq̃ cã ꝑpetuari. Soluit.d.nõ eni eſt de neceſſita te inouari.vult dicē nouiter ꝓducti:qd hẽat finē:imo hñ eſt de neceſſitate actꝰ.vult dicē facti ꝙ ſit inouatũ ꝛ ha beat pn̄m. ❡Circa h debes ſcire ꝙ iſti opinati ſunt ſicut Plato.ſ.ꝙ poſtꝗ̃ deꝰ fecit mũdũ ampliꝰ nõ deſtruet ipz. imo ꝯſeruabit eũ:cuiꝰ rõ fuit:vt narrat Auer.p̃ celi.com̃. 124.aut ꝗa agẽs aliqd nõ eſt inatuz corrũpē ipm:aut ꝗa agẽs ſapiẽs nõ eſt inatũ corrũpē ſuũ factũ.demẽtis enĩz eſt corrũpē opus eius:aut ꝗa corrũpẽs eſt ꝯriũ ꝗñantiqd in ꝓpoſito nõ cadit:aut ꝗa nõ corrũpiꝰ oĩno:ꝗa.ſ.de rõne facti nõ eſt hr̃e finē:vt dicit hic Alga. Sed de h dicaz in ſolone huiꝰ duby aliq̃ pulchra.(Et nullus)põit pctm̃ cu iuſdã:ꝛ dicit:nullus ſapiẽtũ opinaꝰ ꝙ mũdus debet fini ri:niſi vnꝰ prudẽtũ ſaracenoꝝ:cuiꝰ motiuũ ponit:ꝛ videꝰ ſua rõ ꝯſiſtē in hoc ꝙ q̃ rõne eſt ipoſe in p̃terito reuolu tiones iſinitas p̃ceſſiſſe:ſilr ꝛ in futuro.ſup.iſinitas ſucce dere:ꝙ autē añs ſit ipoſe.iaz declatũ eſt in ex̃pōne p̃me diſputationis:in ſolone ꝗnti duby. Silitudo autē appet: qm̃ tp̃s eſt vniꝰ rõnis:ꝛ in p̃terito ꝛ in futuro ſm oẽs:iõ equalr eſt ipoſe in vtroq̃.(ſed hec opĩo.) Reprobat illõ ꝛ ſoluit eiꝰ argꝰ:ꝛ dicit:ꝛ hec opio eſt erronea:nullũ nãq̃z futurũ ingreſſuz eſt ad actũ:vult dicē cõpletuz:neq̃ ſuc ceſſiue neq̃z ꝯtinuate.i.ſimul:ꝛ p̃teritum igreſſum eſt ad actũ oĩno ſucceſſiue.i.cõpletũ. Sol.igiꝰ cõſiſtit in hoc ꝙ nõ eſt ſile de p̃terito ꝛ de futuro:qm̃ p̃teritũ eſt termina tũ ad inſtans huius diei:futurũ aũt nõ terminabiꝰ:ideo nõ eſt ſile.modo in iſinitũ terminari eſt ipoſe:ꝛ ꝯcludit intentũ.d.vnde poſtꝗ̃ nõ eſt magnuz:ꝛ ſi littera non eſt corrupta.vult dicere extraneũ mũdũ remanere in ꝑpe tuo in intellu.ꝗ ſup.nec in eſſe:qm̃ deus põt facē ꝗd itel ligit nõ iplicãs impoſſia:imo ſua finitio ꝛ ſua ꝑpetuatio ē poſſis.ꝗ vtrũq̃z põt facere deꝰ:ideo cõcludit.d.debemus nos igiꝰ iclinare erga vnã iſtaꝝ.ſ.vel ꝙ deus finiet: vel deus perpetuet cũ vtrũq̃z ponit cohortatione legali.i.p̃ cepto legis.nõ itellectuali.i.nõ rõne:ſed fide:q̃ſi dicat:ꝙ alterũ illoꝝ debemus credere ex lege nõ rõne:quia lex non ratione conſtituitur:vt credunt ph̃i:vt declauit Aui cẽna in 9° metaphy.ſue. Et ſic compleꝰ intentio Algaze lis de quibus dicet nunc Auerrois. AVER.

Dicimus nos ꝙ due prime harũ p̃di ctarũ rõnũ ſunt cõcedẽde:ꝗa vere ſũt totalr. ❡Sed id qd dixerat in tertia ratione nõ eſt ita. Quia poſtꝗ̃ ꝯcede remus mũdũ fuiſſe ſemp poſſibilē:ꝛ ꝙ aliqua res extẽſa ſequiꝰ eãdē poſſibilitatē:ꝛ ab ea mē ſuraꝰ:ſicut ſequiꝰ poſſibilē rem quãdo egrediꝰ ad actum:ꝛ ꝙ hec extenſio ſit ſine principio. ❡Cõcedendum igiꝰ ꝙ tempus non habet prin cipium. Dicta eni extẽſio non eſt aliud niſi tem pus. Et cum tẽpus dicte poſſibilitati adhereat ergo poſſitas adheret mobili eſſe. Ergo eē mo bile nõ hẽt pricipiũ. ❡Sed id qd dicebat.ſ.ꝙ quodcũq̃z fuerit in preterito hẽt ꝛ principiũ:ꝓ poſitio falſa eſt.principiũ nãq̃z reperiꝰ i eterno ſicut in futuro. ❡Sed id per qd ponebant dif ferentiã iter primũ ꝛ eius actũ nõ eſt cõceden dum ſine demõſtatione:ſed eſſe illius qd in p̃teri to tp̃e fuit: nõ ab eterno differt ab eē p̃teriti rei eternalis:id nãq̃z qd in p̃terito ieternale fuit:eſt finitũ ſuis duabꝰ extremitatibꝰ: ꝛ qd fuit in p̃ terito ab eterno erat in principio ꝛ fine. ❡Tñ quia ph̃i negãt motũ circularē hr̃e principiũ:nõ ſequiꝰ eos ꝙ habeat finē: vnde dicimꝰ idcirco ꝙ dicere qdcũq̃z hẽat principiũ habet finē eſt ꝓ poſitio vera. ❡Sed ꝙ ſit aliqd pricipiatũ ſine fine hoc eſt falſuz:niſi dicatꝰ ꝙ poſe poſſit cõ uerti eternale:qdlibet nãq̃z principiatuz habet finē. Sed ꝙ ſit aliqua res poſſibilis:que poſſit corrumpi:ꝛ ſit ab eterno eſt valde dubitabile ꝛ opacum:ꝛ eſt quid inueſtigandum:ꝛ multi ſa pientum inſudauere erga propoſitum.

❡Cũ narrauit Auerrois totã ſniaz Alga.vult mõ videre ꝗd veritatis ꝯtinet:ꝛ ꝗd falſitatis.ꝛ p̃mo declarat ꝗd ve ritatis:ꝛ dicit:dicimꝰ nos ꝙ due p̃me haꝝ p̃dictarũ ratio nũ ſunt concedẽde:ꝗa vere ſunt totalr.(Sed id quod.) Oſtẽdit peccata illiꝰ:ꝛ p̃mo oñdit tertiã rõnem eē firmã ꝛ videꝰ mihi ꝙ ꝓbatio eius ſit entimema:ꝛ p̃ illiꝰ accipit añs.d. Sed id qd dixit in 3ª rõne nõ eſt ita:ꝗa poſtꝗ̃ ꝯce deremus mũdũ fuiſſe ſemp poſem:ꝛ ꝙ aliqua res exten ſa ſequiꝰ eãdē poſitatē.vult dicē mũdĩ ꝛ ab ea mẽſuraꝰ. vult dicē talr ꝙ illa poſitas mẽſuraꝰ illa re extẽſa:talr.ſ. ſequiꝰ illa res extẽſa illã poſitatē:qualr ſequiꝰ poſem rē qñ egrediꝰ ad actũ.i.eo mõ quo mẽſurat rē extẽtē actu:ꝛ ꝙ hec extẽſio eſt ſine p̃nº:totũ hoc eſt añs. Nũc apponit ꝯñs.d.cõcedendũ igiꝰ ꝙ tp̃s nõ hẽt p̃nm.(Dicta enim.) Probat ꝯñtiam.d.dicta eni extẽſio nõ eſt aliud niſi tp̃s. (Et cũ tp̃s.) Facit ſcdm entimemã:ꝛ dicit:ꝛ cũ tp̃s dicte poſitati adhereat.ergo poſitas adheret eſſe mobili:ꝛ tũc iſert tertiũ:ꝛ ſup.cũ mobili eē adhereat.ꝗ eē mobile nõ hẽt p̃ncipiũ. ❡Primo debes ſcire ꝙ añs hẽt ptes.p̃ma ꝙ nã mũdi ſit ſemp nã entis poſitatis.ſcda ꝙ illi poſita ti coextẽdaꝰ aliq̃ res extẽſa.i.aliqua ꝯtinua mora coeua ei eo mõ quo rei exiſtẽti coextẽdiꝰ aliqua cõtinua men ſura.tertia ꝙ talis poſitas mẽſuraꝰ illa re extẽſa tanꝗ̃ ꝓ pria mẽſura.q̃rta ꝙ hec extẽſio ſit ſine p̃nº. Tunc ſequiꝰ ꝯñs iã dictũ.ſ.tp̃s nõ icepiſſe. ❡Sed circa hãc ꝯñtiaz p̃ mo dubitaꝰ de v̄itate añtis.ſcdo de neceſſitate ꝯñtis ex añte illati.3° videbiꝰ de alys entimematibꝰ. ❡Quãtũ ad p̃mũ videꝰ mihi ꝙ p̃ma ps nõ ſit vera:qm̃ ſm ph̃os: qd ſemp eſt nõ eſt ens poſe:vt dicit Ari.ſcdo de ꝗñatione Nõ ſem per eſt nõ ē ens poſ ſibile.
tex.cõ.51.ꝛ Auer.p̃mo celi.cõmē.138.mõ mundus eſt nã ſemp ens.ideo nõ erit natura poſis. ❡Scdo non videꝰ verũ:ꝙ illi poſitati coextendiꝰ aliqua res extẽſa:qm̃ vel illa poſitas eſt aliqua res in actu.ſ.mũdus ſemp exiſtẽs: vel mũdus nõ ſemp exiſtẽs.p̃mũ dici nõ põt:qm̃ dictuz eſt 4° ph̃icoꝝ ꝙ eterna nõ menſuranꝰ tp̃e:nec extenſio ne aliq̃. Si v̄o itelligat rē.ſ.mũdũ nõ ſemp ens: nec hoc menſuraꝰ tp̃e:qm̃ eſt ſempiternũ nõ ens:ꝛ etiã nõ mẽſu rabiꝰ ſicē res extñs ſicē dicit ipſe:ꝛ ꝑ hoc appet tertiuz eē i poſſibile.illud aũt qd dicit q̃rto nõ videꝰ ad ꝓpoſitũ:qm̃ illa extẽſio nõ eſt extra aiam. Sed tñ in mẽte.iõ nõ vi deꝰ iferre ꝯñs:ꝛ per hoc appet ꝯñtiaz illã nihil eē:vt po tes itelligere. ❡Preterea ſcdm entimema videꝰ valde dbile:qm̃ tp̃s nõ iheret poſitati:vt appet:nec poſitas mo bili:ꝛ vltimũ nihil ē:qm̃ ꝑ idē poſſez ꝓbare ſoꝛ.eē ſp:qm̃ ſoꝛ.eſt ſemp eſſe poſe:ꝛ tñ hẽt p̃nm:vt oẽs ſciunt. ❡Sed circa iſtam rationē opotet cõſiderare:eſt eni nimis bre uis.

nis.iō ꝓpter breuitatē latet. Dōm igit̃ ꝙ rō vel pōt eſſe
ſimplr̃ vel ad hoīez. ſi qdē rō ē ad hoīez. vt puto vř mihi
ꝙ Alg.opinat̃ ꝙ nā mūdi ſit nā entis poſſis:qm̄ ipſe opi-
nat' ē cū plōne.ꝙ aliqđ ꝯtingēs i ſui nā poſſet a deo ꝑpe
tuari:vt ēt opinat̃ lex nr̃a:⁊ ſi ſic opꝫ ipm̄ dicē ꝙ nā mū-
di pōt nō eē ⁊ pōt eē. Sꝫ volūtate ⁊ ſapīa pmi a pte poſt
ꝑpetuabit̃:vt dicebāt i ſnīa ei' dicta.ex h̄ ſeqt̃ ꝙ pma ꝓꝯ
eſt vā.ſ.ꝙ nā mūdi ſit nā poſſis ſp:ſꝫ ꝙ illi poſſitati coex-
tēdat̃ aliq̄ res extēſa coeua ei eſt difficile:⁊ tn̄ vt accipit̃
apte ex dictis phoꝝ cā poſſitatis ⁊ ꝯtigētie ē mā pma. vt
Auer.p phy.cō.60.in fine declauit.et 2° de gnōne cō.51.⁊
9° meta.cō.2.⁊ alibi.Ex h̄ ſeqt̃ ꝙ poſſitas mūdi ꝯtinet̃ in
p° mā ⁊ in p motore.oīs eni for' ꝯtinet̃ actu in p motore:
⁊ po' in p° mā:vt dicit ipſe.12.meta.cō.18.circa finē.Sed
de' ñ pt extrahē formā a mā p°: niſi mediāte corpe celeſti.
vt 8° phy.cō.15.⁊ p celi.cō.22.⁊.33.dixit.⁊ ego dclaui i qō
ne de itellu. ḡ erit corp' celeſte.mediāte quo extrahet a mā
[Politas mūdi ꝯtinet i pria mā, ⁊ prio motore.] formā mundi.Ex h̄ ſeqt̃ ꝙ illi poſſitati coextēdit̃ ſucceſ-
ſio mot' corpis celeſtis tāq̄ mēſura cōi oīb' poſſitatibus
entib' infra ipſꝫ ꝯtēns.⁊ p ꝯñs appet 3m. Qꝛ aūt talis mo
tus ſit ꝑpetu' appet:qm̄ vt declauit ipſe p celi cō.33.alr
eēt ꝓceſſus in īfinitū:⁊ ego in expōne mea ibidē dixi mt̃
ta de h̄.Ex his ſeqt̃ vītas añtis.eſt eni mūdus ens ſemꝑ
poſſe:vt dic̃ Alga.illi ēt poſſitati coextēdit̃ aliq̄ res ſꝑ ens:
qꝛ mot' celi.Talis ēt poſſitas menſurat̃ illo motu.⁊ talis
mot' ē ſine pn° ⁊ oīa hec ſunt declata ex fundamētis ei'.
[Tps non incepit.] Et cū ita ſit:appet qualr̃ nectio ſeqt̃ ꝙ tps nō incepit:qm̄
illa res extēſa.ſ.mot' eſt ipm̄ tps ſcđꝫ ſubmiſſꝫ dix mō vt
dixi i 4° phy.⁊ p totū h̄ appet pm entbymema.ſcđꝫ āt ap
paret facile:qm̄ tps adheret dicte poſſitati.nō quidē tāq̄
ſubo.Sꝫ hn̄ motū q ē illa poſſitas:ꝑ q̄to ꝯtinet illā:qm̄
v̄tute mot' ſit exit' illi' poſſitatis ad actū:⁊ ſic appet qlr̃
poſſitas adheret mobiliq꞉ corpi celeſti cui adheret mot'
tāq̄ ſubo.⁊ 3m eſt manifeſtuꝫ p ſe.mō appet igit̃ quō va-
leat ad hoīez hec rō. Sed quō valeat per ſe eſt valde oc-
cultū.Si eni valeat p ſe opꝫ ꝓbare ꝙ oīs poſſitas ꝯtinet̃
in pma mā.⁊ 2° ꝙ pm' motor nō poſſit agē ſine corpe ce-
leſti.Si.n.iſte due ꝓpōnes ſūt vere ſimplr̃ ex nā rei ſine
dubio via iſta ē demrātiua ſimplr̃.Sꝫ ego nolo imorari
mō:qm̄ imorat' ſuꝫ i qōne de itellu.vbi ꝓbaui viꝫ phoꝝ
rū:ꝙ oīs poſſitas ē in mā ⁊ p motore:q nihil agit nec age-
re pōt ſine ꝯcurſu pmi motꝫ:qđ eſt corp' 5m.et ibi adduxi
ſol.nr̃e legis optimas.⁊ arg' qđ hic facit Auer.nihil eſt ꝯ
nos:qm̄ fundamēta ei' ſunt falſa apud nos xp̄icolas.vt
[Solo] pꝫ. ¶ Ad pmā appet ſolo.mūdus eni ſm̄ phos nō ē ens
poſſe:vt ſi poſſe diſtiguit̃ ꝯ ſēp ens ⁊ ſēp nō ens:ſꝫ illud ē
ſm̄ Alg.⁊ loquētes ſue legis. ¶ Ad 2m apparet qualr̃ illi
poſſitati coextēdit̃ res extēſa:qꝛ motus celi:⁊ lꝫ ſm̄ phos
eternū nō mēſurat̃.attn̄ illud ē ſatis ꝯ Alg. ¶ Ad 4m iā
appet ſol. illa eni res extenſa eſt res ex̄ aiam.ſ.mot' gnīi
corpis:vt ego declaui p fundamēta Auer. ¶ Ad vltimū
nego ſilitudinē:⁊ nego ꝯñtiam. vñ intētio Auer. nō eſt ꝙ
mūdus poſſis ſemꝑ ſit:ſꝫ tps ſemꝑ ſit ꝓꝑ cām iā dictā. ꝙ
aūt for.ſit ſēp poſſis nō ſeqt̃ ipm̄ ſēp eē:ſꝫ ꝙ tps mēſurās
ipm̄ ſēp ſit:⁊ tūc appet defect' rōnis.⁊ iſta rō idiget ma-
iori expōne:ſꝫ ſatis eſt p nūc:qm̄ itelligit̃ ſm̄ fundamēta
ei'.(Sed id qđ.)Oñdit aliud pctm̄.⁊ dicit:ſꝫ id qđ dice
bat.ſ. ꝙ qđcūq꞉ fuerit in p̄terito hꝫ ⁊ pn̄m. vult dicē tpis
ꝓpō falſa ē:pn̄m nāq꞉ reꝑit̃ in eterno:ſic̄ in futuro.⁊ ſi lr̃a
nō eſt corrupta:vult dicē ſic̄ in ente futuro nōdū facto.⁊
inuit ens nouū:vel forte lr̃a eſt corrupta:⁊ itēdit ſic̄ in fa
cto:⁊ ſic eſt ſmo manifeſt' per ſe.(Sꝫ id in qđ)remouet
aliud pctm̄.⁊ dicit:ſꝫ id p qđ ponebat dīam iter pmuꝫ ⁊
ei' actū:vult dicē p° motorē ⁊ ei' op'.dixit.n.ꝙ pm' mo-
tor nec hꝫ pn̄m in tpe:nec finē.Opus aūt ei' lꝫ hēat pn̄m in
tpe:nō tn̄ in finē.hoc inquā nō eſt ꝯcedendū ſine demſt̄ra
tione.(Sed eē.)Ponit v̄itatē hui':⁊ dicit:ſꝫ eē illius qđ
in p̄terito tpe fuit:nō ab eterno dīt ab eē p̄terite rei eter-
nalis id nāq꞉ qđ in p̄terito ineternale.i.nō eternale:ſꝫ ha
hēs pn̄m in tpe eſt finitū ſuis duab' extrēitatib':ſed id qđ
fuit in p̄terito ab eterno erat in pn° ⁊ fine:et forte lr̃a eſt
corrupta:⁊ debet legi.caret pn° ⁊ fine:⁊ h̄ dat itelligē ſer-
mo ſequēs. vel pōt legi vt ſtat:qm̄ eternū ex vtroq꞉ latē
hꝫ:q̄ſi motū circuli q eſt in pn° ⁊ fine: ꝑ q̄to pn̄m ⁊ finis
in eo ſunt ideꝫ.(Uñ qm̄)Probat hoc ſigno ⁊ dicit:vñ qꝛ
phi negāt motū circularē hře pncipiū.nō ſeqt̃ eos ꝙ ha-
beat finē:⁊ hoc qꝛ eſt carens pn°.iō ꝯcludit ꝯclonē.d.vñ
dicimus iccirco ꝙ dicē:qđcūq꞉ hꝫ pn̄m hꝫ finē:eſt ꝓpō ne
ceſſaria ⁊ vera.(Sed ꝙ ſit)Probat ꝯclonē illā iteꝝ per
rōnē poſitā in multis locis:⁊ maxime pmo celi cō.138.et
dicit:ſꝫ ꝙ ſit aliqđ pncipiatū.vult dicē in tpe ſine fine.h̄
eſt falſuꝫ:niſi dicamus ꝙ poſſe.i. ens ꝯtingēs poſſet ꝯuer
ti eternale: qđlibet nāq꞉ pncipiatū.vult dicē ꝓꝑ iſtā cām
hꝫ finē.(Sꝫ ꝙ ſit aliq̄.)Innuit id in quo eſt loc' qōnis:
⁊ pōt duob' modis intelli.vno mō:ſꝫ ꝙ ſit aliq̄ res poſſis
que poſſet corrūpi.⁊ ſit ab eterno.i.q̄ in futuruꝫ nūq̄ cor
rūpit̃:vt plo dixit:eſt valde dubitabile ⁊ opacuꝫ.i.obſcu-
ruꝫ.vel 2° pōt itelli:⁊ forte meli':ſꝫ ꝙ ſit aliq̄ res poſſis q̄
poſſit corrūpi ab eterno.i.q̄ nō habuerit pn̄m in tpe a pte
añ:ſicut dicet̃ de motu celi:eſt valde dubitabile ⁊ opacū.
⁊ eſt qđ iueſtigādū:⁊ multi ſapiētū iſudauerūt erga ꝓpo
ſitū iſtud ſup.et ſcđs modus ē plus ꝯſon' v̄bis.vt appet.

Sed circa iā dicta pñt eē multe qōnes de qb' dixi
in multis locis.ſ.in lib° de itellu:⁊ expō
ne de ſuba orbis.iō p nunc nolo imorari in eis:niſi ꝙ de
bes ſcire ꝙ duab' viꝫ ſed pñs pōt declari ꝯñs Auer. eſſe
falſum.ſ.ꝯtingēs eē eternū:ex qb' ēt appebit ꝯñtia.pma [Duplic via declatur cōtra Auer. cōtingēs nō eē eternū]
via ponit̃ in p caplo de ſuba orbi:vbi declatū eſt cās gnō-
nis ⁊ corruptiōis eē ſcđas.ſ.ſubm dimēſionatū dimēſio-
ne iterminata ⁊ cōitꝫs formaꝝ in ſe: vl' in ſuis q̄litatib':
⁊ h̄ diffuſe declaui in expōne mea. Si igit̃ he ſunt cauſe
gnōnis ⁊ corruptiōis.oppoſite cauſe erūt oppoſitoꝝ effe-
ctuū:ſeqt̃ ꝙ eternitatis cāe erūt p̄uatio māe ⁊ ꝯꝛꝫ:vt dic̃
Auer.in vltio illi' libri.in cāis eniꝫ adequatis ſi affirma-
tio cā eſt affirmatiōis: negatio erit cauſa negōnis ſꝫ oēs
phos:⁊ maxie Ariſ.in poſteriorib'. ¶ His ſeqt̃ ꝙ ſi aliq̄
res gn̄abilis erit eterna.illa erit nā nec̃ia ſimplr̃ ⁊ cōtin-
gēs:erit eni nec̃ia ſimplr̃ ꝑ q̄to caret cāis corruptionis ⁊
gnōnis.erit q̄q꞉ ꝯtingēs ꝑ q̄to ponit̃ gn̄abilis ⁊ corrupti
bilis: et ſic vna nā erit due nāe valde oppoſite: vt vides.
¶ Uia 2° pōt eſſe:qm̄ in reb' corruptibilib' ſcimus ꝙ ſi [2° via]
aliq̄ res durat per annū eſt aliquāte v̄tutis cōꝑando ad
rē ſui gn̄is nō durātis niſi p mēſeꝫ: ⁊ cā eſt māifeſta p ſe:
qm̄ illa res durās p annū nō durat p annū:niſi qꝛ reſiſtit
cauſis ꝯꝛꝫs potētib' ipſaꝫ ponē in nō eē:ſꝫ id reſiſtē ē ali
quāta v̄tus in ea.iō ſi durabit p duos ānos:erit i dupla ꝑ-
fectiōe ⁊ v̄tute:⁊ ſi p tres ānos erit i tripla.⁊ ita ſi in īfini
tū erit īfiniti vigoris ⁊ po':et ex h̄ appet icōueniēs illō.ſ.
ꝙ ꝯtingēs ſit ſꝑ ens. eēt eni illud ꝯtigēs in īfinitū in ꝑfe
ctiōe:⁊ ſic nā nec̃ia ſimplr̃. ⁊ ſic vna nā erit due nāe.ſ. qꝛ
nā finita eo qꝛ gn̄abile: ⁊ nā infinita eo qꝛ ſempiternuꝫ.
Solones āt theologoꝝ diſtīcte ſūt i lib° de itellu.vbi di-
xi ꝙ hē rōnes ſupponūt pn̄m falſa:⁊ ex illis ꝯcludūt ꝯnes
falſas. nos eni dicim' ꝙ res ē poſſis volūtate dei ⁊ eterna
voluntate ei'.⁊ ſic negam' cās poſſitatis eē illas q̄s ponit
iſte hō:⁊ nō me extendo hic:qm̄ ibi dixi pla.⁊ ēt qꝛ friuo
la ſunt.rōnes.n.phoꝝ ex ſuppōne ꝓcedūt:ꝯꝛ ruꝫ nulla va
let. Hic poſſet q̄ri veꝝ de rōne effect' vt effect' ē ſit hēre
pn̄m ⁊ finē.Sꝫ qꝛ in qōnib' libri phyſi.in p dixi multa de
h̄ nō op' eſt imorari in his.

Dixit Algazel: Quarta vero rõ predictorũ eſt ꝙ ipſi dicũt ꝙ ſi mũdus priuaretur remaneret poſſibilitas ſui eẽ. poſſibile enim nõ põt ad impoſſibile conuerti. ⁊ poſitas eſt denoĩatio relatiua. ergo opꝫ ꝙ qõlibet inouatuꝫ idigeat de mã. ſ. ꝙ mã ꝑcedat eũ. ⁊ qõlibet priuatũ ad mãm corrũpatur: ⁊ materie ⁊ radices nõ priuanẽ: imo tm̃ forme ⁊ accidentia: que in eis materijs conſiſtunt.

¶ Hic ponit 4ᵃᵐ rõnẽ. ⁊ vĩ mihi ꝙ ſit i foĩa enthymematis. ⁊ d. ait Alg. qrta vo rõ ꝑdictoꝝ ẽ ꝙ ipſi dñt: ꝙ ſi mũdus ꝑuaretur adhuc remaneret poſitas ſui eẽ. quã ꝯñaꝫ declarat. d. poſle. n. nõ põt in impoſle ꝯuerti. ſi igitur ſemel fuit nã entis poſſibilis ſemꝑ erit nã illa alr: vel erit nã impoſſibilis: vel nã neceĩa: vt iã dcm̃ fuit. (Et poſitas) adducit ſcõꝫ enthymema: ⁊ ait: ⁊ poſſibilitas ẽ denoĩatio relatiua. i. relatio reſpiciẽs aliqð tãq̃ ſubꝫ: ⁊ aliqð tãq̃ agẽs: vt dcm̃ eſt ꝑ celi. cõ. iz 4. ergo opꝫ ꝙ qõlibet inouatũ idigeat de mã talr. ſ. ꝙ mã ꝑcedat ipm. (Et qõlibet ꝑuatuꝫ.) Probat hoc z° ⁊ ait. ⁊ qõlibet ꝑuatũ ad mãꝫ corrũpitur: cuꝰ rõnẽ ponit. ⁊ dicit. qꝛ mãe ⁊ radices. i. pnᵃ nõ ꝑuanẽ. imo tm̃ foĩe exñtes in illa mã: ⁊ accidẽtia que in eis materijs ꝯſiſtũt corrũpunẽ. iõ forma in mãm corrũpitur: qm̃ corruptio nõ fit in nihil: ⁊ tũc adde minorẽ: ſꝫ mũdus ꝑ te corrũpitur. ergo in mãm corrũpitur. Sed mã nõ ponitur ſine forma. ergo aliqua alia forma gñãbitur. ⁊ ſic adhuc erit mundus: vt dixi in expõne iam dicta.

AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ poſito ꝙ forme circulariter adueniãt in ſubiecto vno viciſſim: ⁊ ꝙ agẽs circulare nũq̃ ceſſauit nõ ex hoc ſeq̃tur incõueniẽs: ſꝫ poſito ꝙ hec circulatio ſit in materijs ifinitis: aut ſint ifinite forme in ſpẽ. Dicimꝰ ꝙ hoc eſt falſuꝫ ſiue illud agens ſit ab eterno aut nõ ſit. ſi eni eẽnt hic ifinite materie ſequeretur ꝙ eẽt qd infinitũ in actu: qð eſt falſuꝫ: q̃to magis eſſet falſitas manifeſta ſi dicta circulatio fuerit ab agẽtibus inouatis. Et iõ dicimꝰ ꝙ nõ põt vere dici ꝙ hõ ſine dubio ex hoĩe generatur niſi hoc ſit ſucceſſiue in vna mã: ita ꝙ ſi corruptio cuiuſdã hoĩuꝫ priorum in materia alterius poſterioꝝ ⁊ eſſe cuiuſdam prioris ſit mõ agẽtis ⁊ eternalis: infert ꝙ hõ generaretur ex alio homine: ⁊ de materia alterĩꝰ hoĩs: ⁊ hec res dum ſubtiliſſime nõ reſpiciatur: neq̃ ꝑdicta diſio: non euadet hõ qn cadat in diuerſis erroꝛibꝰ ꝑpter nimiam difficultatẽ poſiti. ⁊ iõ eſt valde bonuꝫ audire ⁊ ſpeculari rõnes duarũ partiũ in quacũq̃ qõne ſit: maxime qñ ptes ſunt prudẽtes vel famoſe ꝙ ſint.

¶ Hic Auer. ꝑ moderat itellectũ ꝑdicte rõnis. põt. n. rõ illa hẽre duos itellꝰs. vñ dic. dicimꝰ nos ꝙ poſito ꝙ foĩe circulariter adueniãt i ſubõ vna viciſſiꝫ: ⁊ ꝙ agẽs circulare nũq̃ ceſſauit: nõ ex hoc ſeq̃tur incõueniens. vult dicẽ. nõ eſt ĩpoſſis ex qua ſeq̃tur incõueniẽs. (Sꝫ poſito) Dat itellectũ ſcdm. ⁊ dicit. ſꝫ poſito ꝙ hec circulatio ſit in materijs ifinitis aut ſint ifinite foĩe in ſpẽ dicimꝰ ꝙ hoc. i. hec poſitio eſt falſa: ſiue ſit illud agens ab eterno: aut nõ ſit. Et ꝑ arguit contra illud per ſyllm̃ hypotheticũ ſic. ſi eẽnt hic ifinite mãe: eẽt qd ĩfinitũ in actu: qð eſt ſlm. i. ſꝫ nõ eſt ifinitũ in actu. ergo nõ ſunt ifinite mãe. (Quãto magis) Remonet qðdã dubiuꝫ. poſſet qs dicẽ ꝙ ꝯñs illud ſeq̃tur vbi poneretur vnũ agẽs circulare ſempiternuꝫ: tũc. n. eẽnt ifinite mãe. ⁊ ſic ĩfinitũ in actu. Sed ego ponã vnũ agẽs agẽ in mãꝫ nouiter. ⁊ illud corrũpi tãdẽ. ⁊ ſic de alijs. ¶ Cõtra arguit. d. q̃to magis eẽt falſitas manifeſta ſi dicta circulatio. ſ. foĩarũ fuerit ab agẽtibꝰ ifinitis inouatis. i. nouis: q̃ſi dicat: qꝛ tũc plus ſeq̃tur ꝯñtia illa impoſſis. (Et iõ dicimus) Ponit zᵃᵐ rõnẽ ẽt in foĩa ſylli hypothetici. vñ ait. ⁊ iõ dicimꝰ. vult dicẽ ꝙ ſi mãe eẽnt ĩfĩte: nõ põt vere dici ꝙ hõ ſine dubio ex hoĩe gñãretur: niſi hoc ſit ſucceſſiue in vna mã. ergo ſyllus ꝯditionalis ẽ. ſi eẽnt mãe ifinite. hõ nõ fieret ex hoĩe: ſꝫ hõ vere fit ex hoĩe: iõ mãe nõ ſũt infinite. (Ita ꝙ ſi.) Exponit ꝯñaꝫ. d. ita ꝙ ſi corruptio cuiuſdã hominũ hoĩuꝫ ꝑoꝝ in mã poſterioꝝ alterĩꝰ: ⁊ eſſe cuiuſdã ꝑoris ſit mõ agẽti ⁊ eternalis: vult dicẽ ꝙ ſi corruptio vnĩꝰ hoĩs erit gñõ alterĩꝰ in eadẽ mã mõ agẽtis ⁊ eternalis. i. talr qualr agẽs agit actiõe eterna. ĩfert ꝙ hõ fiet ex alio hoĩe: ⁊ de mã alterĩꝰ hoĩs: ſicut vnũ elñtũ fit ex alio: ⁊ de mã alterĩꝰ. ergo ꝑ ꝯtriũ vbi nec in mã nec in aliq̃ cõueniret nõ fieret ex hoĩe: ⁊ hĩ lr̃a eſt valde inordinata. tñ ordinatur vt dixi. (Et iõ.) Oñdit modũ q̃uo iſtud eſt difficile: ⁊ ait. ⁊ iõ hec res dũ ſubtiliſſime non reſpicitur: neq̃ ꝑdicta diuiſio. vult dicẽ illoꝝ duoꝝ itellectuũ: quos poſuit in itelligẽdo illã rõnẽ. nõ euadet hõ qn cadat in diuerſis erroꝛibꝰ ꝑꝑ nimiã difficultatẽ poſiti. (Et iõ ẽ) Ultio ponit ꝑceptũ ad acgrẽdũ ſcire. ⁊ dic. ⁊ iõ ẽ valde bonuꝫ audire ⁊ ſpeculari rõnes duaꝝ ptiuꝫ i q̃cũq̃ qõne ſit. maxie qñ ptes ſũt prudẽtes vl famoſe ꝙ ſint. vult dicẽ ve i rei nã.

Sed hic occurrũt qõnes. ꝑ circa rõnes ⁊ ſol. dubij moti. z° circa expõnẽ ꝯñtie: qm̃ tunc tota ſnĩa Auer. ẽ manifeſta hic. ¶ Circa ad ꝑᵐ: vĩ ꝙ ꝑ° rõ poſſet ĩpediri: qm̃ poſſet qs fingẽ mãs ifinitas ſm ſucceſſionẽ: ⁊ ſic nõ ſequitur ifinitũ in actu. ¶ P. z° rõ nihil valet: qm̃ poſſet qs dicẽ mãm diuerſari a mã ſm nũerũ: nõ ſꝫ ſpẽm: ⁊ tũc nõ ſeq̃tur mãꝫ eẽ cãm diuerſitatis in gñõne hominis. Et qð plus ẽ: Auic. ꝯcedit ex materijs diuerſis ſpẽ poſſe idẽ gñe nõ ſpẽ fieri. vt dic. i tractatu ð diluuio. ⁊ iſ. de alalibꝰ ſuis. ¶ Pro itellu igitur dictoꝝ vĩ mihi ꝙ ꝑma ꝯñtia teneat. acceptis iſtis ꝑpõnibꝰ. ꝑma. ſ. ꝙ mã nõ poſſit eẽ ſine foĩa: ⁊ hoc dcm̃ eſt z° phy. cõ. iz. ⁊ 3° celi cõ. z9. et ego demrãui iſtud in q̃daꝫ qõne pulchra. z° ꝑpõ. oẽ qð gñatur: gñatur ex mã ⁊ ꝯtrio. ⁊ iſtõ declauit Ar. ⁊ Auer. i phyſicis. maxie in ꝑ circa cõmẽta. 59. ⁊ 60. ⁊ ibideꝫ in multis locis. Ex his põt ꝑpõ illa ꝯditiõalis declari: qm̃ ſi mãe ſũt ifinite: vel idẽ erit ſm ſucceſſionẽ: ſic ꝙ mã. a. fiet ex mã. b. ⁊ b. ex mã. c. ⁊ ſic in ifinitũ: vel erũt oẽs actu ſimul. Si ꝑᵐ: tũc per ſcdam ꝑpõnẽ mã fiet ex mã ꝑori ⁊ ꝯtrio: ⁊ tũe ſeq̃tur ꝙ mã facta: ⁊ mã ex qua fit erit vna mã nũero: vt deductuꝫ eſt ꝑ phyſi. cõ. 8z. ⁊ ſeq̃tur ꝙ mãe eẽt aliqd ꝯtriuꝫ: qð eſt falſũ: qm̃ enti in poᵃ nõ ꝯtriatur aliqs actus: qm̃ ipſa vt ſic eſt nata ſtare cũ oĩ foĩa. Si erũt oẽs actu inſimul: tũe hẽtur intẽtũ Auer. ſ. ꝙ actu detur ĩfinitũ: qm̃ per ꝑmã ꝑpõnẽ mã nõ eſt ſine foĩa. ergo ſi erũt infinite. ſ. mãe erũt ⁊ actu ifinite foĩe ſeorſuꝫ. ergo actu ifinitũ: ⁊ ſic appet ꝯñia Auer. ¶ Et z° hẽs ſcire: ꝙ ſi ponatur ꝙ iſte mãe ſint ab agẽte vli. ſ. a corpe celeſti: tñ plus hĩ ifinitũ i actu: qm̃ tale agẽs ẽ actu totũ. ergo poterit ꝯſuare illas actu ſil cũ ſuis foĩs. vl ſaltẽ meliꝰ ꝯſeruabit. ⁊ ſic ſeq̃tur plꝰ incõueniẽs ſ. ꝙ detur ifinitũ actu. ⁊ ſic appet ꝯñia ⁊ ſol. dubij. q̃uocũq̃ eni dicatur ſeq̃tur ꝑpoſitũ. ¶ Pro deductiõe z° ꝯñie vĩ mihi ꝙ illa ſubſternitur i ꝑpõnibꝰ. q̃rũ ꝑᵃ ẽ. ꝙ ſi mãe ſint ĩfĩte. ſꝫ eẽntiĩ erũt dñtes ſpẽ, hoc ẽ maĩfeſtũ: qm̃ dĩa mãlis ẽ ꝑ accĩtia:

Margin notes (right column): Dubiũ. — Solutio. — Prĩa ꝓpoſitio. — 2ª — Deductio 2ᵉ ꝯñie.

accñtia:vt dicit ipſe ſupra in ſolone 7ⁱ dubij.igit̃ ſibidē erit dr̃ia p eēntiā ibidē erit ſpecifica dr̃ia. ❡ Scḋa ppō. mã diuerſa ſpē diuerſificat effectū.⁊ h̃ declauit Auer.8° phyſi.cõ.46.⁊ nolo adducere eius deductionē. vide ibi.

Certitudo ꝯñe Auerro.

❡ Ex his accipit̃ certitudo ꝯñe:qm̃ ſi mãe erunt multe: vl' ſm eēntias:vel ſm accñtia.ſi z^m.g̃ vna erit mã ſ3 eēntiā ⁊ puationē ab oib⁹ formis:⁊ ſic h̃r ꝙ ſint nõ multe. mã eñi nõ ē vna niſi iſto mõ:vt dic̃ Auer.12°meta.cõ.14.g̃ ſi erūt multe:erūt mlte p eēntias: ⁊ ſic p pmã ppōnē erūt diſticte ſpē:⁊ tūc p ſcḋam ſeqt̃ ꝙ hõ hñs mãm.a.dit ſpē ab hoīe hñte mãm.b. ⁊ ſic appet vis ꝯñe:⁊ tu potes cõponere ſyll'z. ❡ Pro itellu expõnis ꝯñe debes ſcire. ꝙ declaratū ē qõlibet elm̃ poſſe imediate trãſmutari in qõlibet elm̃.⁊ h̃ z° de gñõne.tex.cõ.24.⁊ dcm̃ ē ibidē i vltio ꝙ aer ⁊ aq̃ in actu ita gñãnt̃:hoīes vo ⁊ aīalia nõ reiterãtur i ſeipſos vt rurſus gñet̃ idē.vñ z°meta.cõ.7.declatū eſt ꝙ nõ fit redit⁹ niſi p pl'a media.v.g. ꝙ ex hoīe corrupto gñat̃ hõ:h̃ nõ fit niſi p pl'a media:qm̃ poſtq̃ hõ erit corrupt⁹ ex eo fiet cib⁹ terre:de q̃ fiet cib⁹ hoīs: de q̃ fiet ſpma:de q̃ hõ:⁊ ſic p pl'a media fit iſta gnõ. ❡ Ex his apparet intētio Auer.vult.n.dicē ꝙ ſi vn⁹ hõ fiet imediate ex alio corrupto.ſic̃ vnū elm̃ ex alio: vt dcm̃ ē:tūc opʒ vt ſit vna mã vtriuſq3: ſic̃ ē in elñtis iuicē imediate gñãtis ad ſignãdū ꝙ vbi nõ ꝯuenirēt i mã:nec poſſet hõ imediate nec p plura media ex hoīe fieri:⁊ h̃ ad oēm vitatē pdicte ꝯñe. Ex his appet tota ſnia Auer.p ⁊ ſolo. argumētoꝝ factoꝝ in pncipio.

Q̃libet elm̃ imediate põt trãſmutari i aliud.

Jntentio Auerro.

ALGA. DV. III.

At Alg. Nos vo diſtiguim⁹ hãc qõnē p ſe: q2 l3 ſint pdicte rõnes cões ad hãc qõnē: ⁊ ad pcedentē: nihilomin⁹ ſunt apud phos alie due rõnes:quaꝝ pria ē: id q̃ allegat Galen⁹. v3 ꝙ ſi ſol exēplo priuationē recipet̃ iueniret̃ diminui i lõgo tpe: ſ3 ſpeculãtes milliarib⁹ annoꝝ dixerūt ꝙ ei⁹ q̃titas vna ⁊ eadē repit̃: g̃ magis eſt pſumptio ꝙ ſol nõ corrūpit̃. ❡ Sed in hac auc̃te arguēdū eſt dupl'r. prio ꝙ figura hui⁹ ſyll'i nõ ꝯcludit. figura.n.talis eſt, ſi ſol corrūperet̃:ꝯtingeret ei ſine dubio aliq̃ diſſolõ:ſ3 ꝯñs eſt falſū:g̃ ⁊ añs: ⁊ hic ſyll's dr̃ ꝯditiõalis ꝯtinu⁹. Et hec ꝯclõ nõ ſeqt̃ ex pmiſſis:q2 añs nõ eſt verū dū nõ addat̃ ſibi alia cõditio.ſ. ſi corrūperet̃ ⁊ diſſolueret̃ ſine dubio: g̃ hoc ꝯñs nõ īfert añs pdictū niſi cū alio addito plus.ſ. ꝙ corrūpat̃ corruptione diſſolubili. ⁊ tūc ſine dubio ſequit̃ ꝙ diſſoluat̃ in lõgo tpe. Aut oporteret eū declare ꝙ nõ corrūpit̃ niſi mõ diſſolonis: ita ꝙ ꝯñs ſequat̃ añs: ⁊ nõ eſt ꝯcedendū ꝙ res nõ corrumpat̃ niſi diſſolutiue. imo diſſolutio vna eſt ſpēꝝ corruptionis. nõ eñi eſt negãdū ꝙ poſſit aliqua res corrūpi ſubito in ſua perfectione exiſtens.

❡ M ō vult adducē alias vias phoꝝ. ⁊ p ꝯtinuat dcā ad dicēda.⁊ dicit.ait Alg.nos vo diſt inguim⁹ hãc qõnē p ſe: vult dicē ſeorſū a pma:q2 l3 ſint pdicte rõnes. vult dicē q̃tuor mõ dicte cões ad hãc qõnē:⁊ ad pcedētē.nihilominus ſūt apud phos alie due rõnes. vult dicē ppe huic qõni ſimpl'r.(Quarū p⁹.) Ponit rõnē.⁊ ait:q̃rū pma eſt id qõ allegat Gal.v3 ꝙ ſi ſol exēplo.i.gr̃a exēpli.puationeʒ recipet: vult dicē a pte poſt.iueniret̃ diminui i lõgo tpe: ⁊ forte itelligit:ſicut accidit ſenſib⁹ q in tpe ſenectutis diminuunt̃.tpe q̃dē pueritie creſcunt:tpe ꝯſiſtētie:nec creſcūt:nec diminuunt̃:tpe ſenij decreſcūt: vl' forte intēdit ꝙ ſol ppararet̃ ad corruptionē:ſ3 p⁹ eſt ad vba:ſ3 ſpeculãtes milliarib⁹ annoꝝ: vult dicē.aſtronomi dixerūt ꝙ ei⁹ q̃titas vna ⁊ eadē.i.eq̃lis repit̃.g̃ magis eſt pſumptio ꝙ ſol non corrūpit̃.(ſ3 in hac.)Soluit h̃ arg^m. ⁊ p format ipm̃.⁊.d.ſ3 in hac auc̃te.vult dicē rõne.arguēdū ē z^r.p ꝙ figura h⁹ ſyll'i nõ ꝯcludit.figura.n.talis ē ſi ſol corrūpet̃ ꝯtigeret ei ſine dubio aliq̃ diſſolõ.i.aliq̃ diminutio:ſ3 ꝯñs eſt fl'm. g̃ ⁊ añs:⁊ h̃ ſyll's dr̃ ꝯditiõalis ꝯtinu⁹:qm̃ ē fact⁹ ex hypo^{ca} ꝯditiõali.p^m g̃ pcem̃ ē ꝙ ſyll's iſto mõ nõ ꝯcludit.Sʒ re vã h̃ Alg.peccat ex mala logica.dcm̃ ē mĩlleo in poꝛib⁹ ſyll'z in tali foꝛa nec̃io nõ ꝯcludē:⁊ iõ h̃ nihil ē: vel voluit dicē ꝙ figura h⁹ſyll'i hypo^{ci} nõ cõcludit aliq̃d ignotū ſimpl'r:vt dic̃ ipſe Auer.in z°phy.cõ.3.⁊ Ariſ.in p poꝝ.p iſtos.n.ſyllos nõ ꝯcludit̃ ſimpl'r ignotū:⁊ ſic pma rephēſio ē alicui⁹ valoris.Deide rephēdit illud z^m rephēſione plus appētu:⁊ dicit.⁊ h̃ ꝯ nõ ſeqt̃ ex pmiſſis:q2 añs. vult dicē tota hypo^{ca} ꝯditiõalis.v3 ſi ſol corrūpet̃ in lõgo tpe diminuit̃.nõ ē veꝝ dū nõ addat̃ ſibi alia ꝯditio.ſ.ſi corrūpet̃ ⁊ diſſolueret̃.vult dicē:tūc ſeqt̃ ꝙ diminuit̃ ſine dubio.g̃ h̃ ꝯñs.ſ.ſ3 nõ diminuit̃ nõ īfert añs.ſ.g̃ nõ corrūpit̃ pdictū:niſi cū alio addito.ſ.ꝙ corrūpit̃ corruptiõe diſſolubili.⁊ tūc ſine dubio ſeqt̃ ꝙ diſſoluit̃.i.diminuit̃ in lõgo tpe.(Aut g̃.)remouet qõdã dubiū.poſſet.n.qs dicē ꝙ corp⁹ ſolare nõ põt corrūpi niſi corruptiõe diſſolubili. iõ ēt ſine illo addito:ſeqt̃ ꝯñs in illa ꝯditiõali: ⁊ ſic arg^m valet.ꝯ arg^t.d.aut opʒ declare ꝙ nõ corrūpit̃ niſi mõ diſſolonis.ita ꝙ ꝯñs ſeqt̃ añs.mõ oñdit ꝙ illud nõ pt pbari:⁊ dic̃:⁊ nõ ē ꝯcedēdū ꝙ res nõ corrūpit̃ niſi diſſolutie; imo diſſolõ vna ē ſpēꝝ corruptiõis. vult dicē ꝙ ñ oīs corruptio ē ſolõ:q2 ſolõ ē ſpēs corruptiõis:nõ.n.ē negãdū ꝙ poſſit aliq̃ res corrūpi ſubito i ſua pfectiõe exñs. ❡ Pro itellu dictoꝝ debes ſcire ꝙ phs in lib°de morte declauit ꝙ mors ſeu corruptio eſt du^x.ſ. ab itriſeco:⁊ vocat̃ mors forte nãlis:⁊ ab extriſeco:⁊ eſt q̃ſi violēta. Primã appellat h̃ Alg.diſſolonē. z^{am} appellat ſubito p q̃to ñ fit p ꝯtinuã hũidi reſolonē. Ex h̃ vult reſoluē motiuū Gal.qm̃ nõ valet illa ꝯditiõalis.ſol corrūpit̃. g̃ diminuit̃. añs.n. nõ infert nec̃io ꝯñs:qm̃ for.violēter corrūpit̃ aliqñ: qui nūq̃ fuit diminut⁹:vt ſi forte plo eū iterficeret in pueritia ei⁹.iõ ait añti eſſe addēdū diſſoluit̃. ita ꝙ ſit añs ſol corrūpit̃ corruptiõe diſſolubili.g̃ aliqñ ei⁹ q̃titas minuetur:mõ añs eſt negãdū:qm̃ de⁹ poſſet ſolē violēter ponē in eſſe ſine diſſolutione illius.

Peccatū Alga. in logica.

Excuſatio.

Duplex corruptio

AVERROIS.

Dicim⁹ nos ꝙ alteratio h⁹ hoīs in pfata auc̃te ē ꝙ ꝯclõ illi⁹ ſyll'i nõ ſeqt̃ nec vaē:nõ eñi opʒ ꝙ corruptibile diſſoluat̃: res nãq3 hñ pt corrūpi . g̃ ꝯñtia eſt va. poſito ꝙ corruptio fiat curſu nãli: ⁊ nõ fit violenṫ: ⁊ poſito ēt ꝙ corp⁹ ſupceleſte ſit aīatū:q̃ liber nãq3 aīal corruptibile diſſoluit̃ anteq̃ corrūpat̃ nec̃io:ſ3 aduerſari⁹ nõ ꝯcederet has ppōnes in corpe ſupceleſti ſine demrãtiõe. h̃ ppoſitū hñ ꝯcederet: ſ3 poterit pbari alio mõ melioꝛi:q talis eſt. ❡ Si celū corrūpet̃:aut corrūperet̃ ad elñta ex qb⁹ cõpoſitū fuit: aut ad aliã formã pter eã quã retinet ſic̃ accidit forme ſimplicium.ſ.elñta que gñant ab inuicē. Vñ ſi celi cor

rũperent̃ ⁊ reducerent̃ ad elẽta: eſſent ğ ptes al terĩꝰ mũdi. impoſſe eſt ꝙ gñarent̃ ex elẽtis infra eos incluſis: qꝛ iſta elẽta ſunt ptes ſine mẽſura reſpectu orbiũ. imo cõparatio elẽtoꝝ ad celos eſt ſicut cõparatio pũcti ad circulũ. Siſr ſi ipſoꝝ forma expoliaret̃ ⁊ aliã reciperẽt: oporteret da re ſextum corpus qđ non eſſet celum: neqꝫ ter ra: neqꝫ vllum elẽtoꝝ: ⁊ oĩa iſta ſunt falſa.

¶ Auer. mõ vr̃ ꝯfirmare dcã alg. ⁊ iõ ꝑ ꝯfirmat dicta eiꝰ: ⁊ vr̃ mihi ꝙ Auer. velit cũ alg. ꝙ illđ añs. ſ. corrũpit̃. nõ ſ fert illđ añs. ğ diminuit̃: niſi duabꝰ ꝯditiõ ſbꝰ. ꝑ ꝙ ſit corru ptio nãl. zꝰ ꝙ ſol ſit res aĩata. vñ dꝫ añs ſic accipi. ſol cor rũpit̃ corruptiõe nãli: ⁊ ẽ aĩal. ğ diminuit̃. dić ꝑ corruptio ne nãli pp iſtãtiã Alg. iã dictã. dić zꝰ. ⁊ ẽ aĩal vl̃ ps aĩalis: qm̃ đ facto ignis ⁊ res laĩate corrũpũt̃ corruptiõe nãli: ꝗ nõ tñ diminuunt̃: qꝛ nec ꝓpe creſcũt. vt dić Auer. ꝑ celi. cõ. zꝰ. niſi capiẽdo diminutionẽ ꝑ ꝯdẽſatiõe: ⁊ cremẽtũ ꝑ rarefactiõe: ⁊ h̃ nõ ẽ in ꝓpoſito Sal. iõ añs dꝫ itelli illis duabꝰ ꝯditiõibꝰ: ⁊ tũc valet ꝯñtia: ſꝫ añs ẽ negãdũ vt ſcis. Vñ dić. dicimꝰ nos ꝙ altercatio huiꝰ bolũ in pfata auctẽ eſt ꝙ ꝯ illiꝰ ſylli nõ ſeqt̃: nec vã ẽ. nõ. n. opꝫ vt corruptibi le diſſoluit̃: vult dicẽ diminuit̃ i res nãqꝫ hñ põt corrũpi vult dicẽ ſubito ſine eiꝰ diminutiõe. ğ ꝯñã ẽ vã. vult dicẽ nectia: poſito ꝙ corruptio fuit curſu nãli: ⁊ nõ fiat violẽter: ⁊ poſito ẽt ꝙ corpꝰ ſupceleſte ſit aĩatũ. qđlibet nãqꝫ aĩal corruptibile diſſoluit̃. vult dicẽ diminuit̃ añqꝫ corrũpat̃ corruptiõe nãli nectio. Sꝫ aduerſariꝰ nõ ꝯcederet has ꝓ põnes ĩ corpe ſupceleſti ſine diminutiõe. q. d. ꝙ illas ꝯdi tiões ineẽ corpi celeſti opꝫ ꝓbare dmr̃atiõe: ⁊ h̃ ꝓpoſitũ hñ ꝯcederet: vult dicẽ. ſi demr̃atiõe illđ ꝓbaret. (Sꝫ po terit) Ponit veꝝ modũ. ⁊. d. ſꝫ poterit ꝓbari alio mõ me liori ğ tal ẽ. Si celũ corrũpit̃: aut corrũpit̃ ad elẽ. ex qbꝰ cõpoĩ fuit. aut ad aliã formã ꝑter eã quã retinet: ſic acci dit forꝰ ſimpliciũ. ſ. elẽtoꝝ ꝗ gñant̃ adiuicẽ. q. d. ex ꝗ oĩs cor ruptio ẽ ad ẽns: opꝫ ꝙ celũ: vl̃ corrũpat̃ ad elẽta: vl̃ corrũ pat̃: eo qꝛ mã eiꝰ recipit aliqꝫ formã aliã a ꝑdicta quã hꝫ. Deĩde deſtruit ꝑm̃ mẽbꝝ: ⁊ vr̃ mihi ꝙ intẽdat. ꝙ ſi corrũ pit̃ ad elẽta: vel corrũpit̃ ad elẽta ext̃ mũdũ exñtia: vel ad elẽa infra ipm̃ exñtia. ⁊ ꝑ oñdit ꝑm̃ eẽ ĩpoſſe. ⁊ dić. vñ ſi celũ corrũpũt̃ ⁊ reducũt̃ ad elẽa. eẽnt ğ ptes alteriꝰ mũdi. ꝯñã eſt mãifeſta: qm̃ eẽnt mixtaꝝ ꝑ ptis ꝯtẽta in aliq̃ mũdo maioꝛi. Deĩde oñdit zm̃ eẽ ĩpoſſe: ⁊ dić. ĩpoſſe ẽ qđ gñat̃ ex elẽtis infra eos incluſis: ⁊ ꝑ ꝯñs nec pñt reſolui in illa: qm̃ iſta elẽta ſunt ptes ſine mẽſura. ſ. ſine ꝓportione reſpectu orbiũ. imo cõpatio elẽtoꝝ ad celos eſt: ſicut cõpatio pũcti ad circulũ. Deĩde deſtruit zm̃ mẽbꝝ pũm. d. ſilr ſi ab ipſo rũ forma expoliarent̃ ⁊ aliã recipent opꝫ dare 6m̃ corpꝰ: qđ nõ eẽt celũ neqꝫ terra: nec vllũ elẽtoꝝ: ⁊ oĩa iſta ſũt falſa.

Prima dubitatio

Sed hic videnť due dubitatiões. pma circa reprobationẽ rõnis Sal. videt̃ enĩ mihi ꝙ corpꝰ celeſte ſit aĩatũ: vt Auer. declabit diſputatione 13ª. ⁊ tũc vr̃ ꝙ rõ Sal. ſit firma: qm̃ ipe intẽdit ꝙ ſi ſol corrũpit̃. ğ in lõgo tpe diminuit̃. ꝓbat̃ ꝯñã: qm̃ eſt aĩatũ. ğ augmẽtabi le. ğ diminuibile. ⁊ ẽt ſupponit Sal. ꝙ celũ non poſſit cor rũpi violẽter: qm̃ oĩs corruptio eſt a corpore violẽto. mõ nullũ põt eſſe corpꝰ: qđ poſſit celũ violẽtare. iõ illa rõ eſt

Scđa dubitatio.

demr̃atiua. ¶ zꝰ dubitat̃: qm̃ nõ videt̃ valere hec ꝯñã. ſ. celũ expoliat̃ a forma recipiẽdo aliã. ğ dat̃ 6m̃ corpꝰ. ſic enĩ

Nota

poſſet argui de q̃tuoꝛ elẽtis. ¶ Mihi videt̃ ꝙ rõ Sal. ſit demr̃atiua. appellat̃ tñ ab Auer. debilis: eo qꝛ idiget ma iori declaratiõe ad h̃ vt appeat nectia. vñ ꝙ celũ ſit aĩatũ eſt verum: nõ tñ demr̃atũ. ſilr ꝙ celũ nõ ſit violabile eſt veꝝ: nõ tñ demõſtratũ. ⁊ iõ Auerro. nõ dixit illã ſimplr nõ valere: ſꝫ dixit illã valere ex ſuppoſitis. imo ſi bñ in ſpiciat̃ hec rõ videt̃ Ariſto. ⁊ Auer. in ꝑ celi cõ. 22. ¶ Ad

Ad ſcđas

aliud dđꝫ ꝙ ꝯñã eſt valde difficilis. attñ Auer. ſupponit vnũ qđ ſepe eſt declaratũ ab eo. ſ. ꝙ corruptio entis nobi lis nõ ſit imediate ad aliqđ eiuſdẽ ſpẽi cũ eo qđ põt de clarari exẽplo. videmꝰ. n. ꝙ ſi aſinꝰ corrũpit̃ nõ corrũpit̃ in aſinũ niſi ꝑ multa media: vt dicebat̃. ⁊ ſic de hoĩe. elẽm enĩ põt imediate trãſmutari in qđlibet pp ſui impfectio nẽ. imo a plibꝰ: vt dić Auer. 3ꝰ celi cõ. 56. põt ignis gñari. vide. hoc ſuppoſito arguit Auer. Si celũ diſſoluit̃ cũ nõ poſſit diſſolui imediate ĩ corpꝰ celeſte ſibi ſile ĩ ſpẽ. eo qꝛ corpꝰ celeſte ẽ ens nobiliꝰ aĩalibꝰ: vt dić zꝰ celi cõ. 21. ⁊ zꝰ phy. cõ. 45. nec poſſit eẽ ĩ elẽa ĩfra ipꝫ: nec in elẽta ext̃ ipꝫ. erit ğ in corpꝰ ſextũ alteriꝰ ſpẽi ab oĩbꝰ: ⁊ ſic daret̃ ſextuꝫ corpꝰ. ⁊ 4ꝰ nãliũ ꝯ demr̃ationẽ Ariſ. in libꝰ de celo: ⁊ tu po tes vidẽ q̃ꝫ mirabilis ſit q̃libet rõ Auer. ¶ Debes ſcire

Phyſica tranſmutatiõe celũ nõ põt corrũpi ũ deꝰ põt ipſuꝫ ãnihilare

ꝙ hꝫ rões hñ ꝯcludũt celũ phĩca trãſmutatiõe nõ poſ ſe corrũpi: attñ ãnihilatiõe dei põt celuꝫ annihilari: ⁊ ſic nõ ꝯcludunt ꝯ nos.

ALGA. DV. IIII.

At Alga. ſcđꝫ argumẽtũ eſt: ꝙ ſi nos ꝯcederemꝰ h̃: ⁊ ꝙ corruptio nõ fit niſi ex diſſolone: qualr̃ ğ põt ſciri ꝙ corpora ſupceleſtia nõ recipiant diſſolo nẽ. auctoritas. n. eiꝰ ẽ. ſ. de mẽſuris corpis ſolis demr̃atiõibꝰ ſpeculatiuis: ⁊ h̃ nihil eſt. Ille nã qꝫ mẽſure nõ repiunt̃ niſi forte: vt dicũt nr̃i hꝰ artis ꝙ ſol maioꝛ ẽ tota terra. 170. vicibꝰ fere. ſ. parũ plus vel paruꝫ minꝰ. Et forte ẽ in diſſolo ne. ita ꝙ diminutꝰ eſt ab illo tpe in antea in q̃tti tate vniꝰ mõtis vel plus: ſꝫ ad ſenſuꝫ nõ appeat. hec enĩ cognitio cũ pſpectiua arte nõ cõprehen dit̃ niſi fere. imo qđ plus eſt: nos videmꝰ ꝙ la pis rubini vel aurũ q̃ ex elẽtis cõponunt̃: ⁊ ſũt res corruptibiles: ⁊ nõ diminuunt̃ ſenſitiue in cẽtũ ãnis vel plus: ⁊ forte id qđ de ſole in tẽpo ribꝰ ſpeculationũ antiquoꝝ talẽ hẽt cõpationẽ ꝓportionabilẽ ꝙ diminuit̃ in vno rubino in cẽ tũ ãnis. ⁊ iõ talis diminutio ad ſenſum negt ap parere. opꝫ ğ ex hoc ꝙ ꝑdicta ꝓbatio eſt in an tea: ⁊ ſꝫ ſint multe alie auctoritates apud ꝑdi ctã opinionẽ obtinentes: quia erronee ſunt ma nifeſte: ſufficiat ergo hoc de quatuoꝛ ꝑdictis.

¶ Nũc ponit zm̃ motiuũ qđ parũ dẽt a ꝑ. ⁊ dić ait Alg. zm̃ argm̃ ẽ. ꝙ ſi nos ꝯcederemꝰ h̃. ſ. ꝙ corpꝰ celeſte añ eiꝰ cor ruptionẽ dꝫ diminui: ⁊ ꝙ corruptio eiꝰ nõ fit ex diſſolone. i. nãli ꝑuatiõe. imo ſi accipit̃ totũ añs: vt voluit Auer. q̃ liter ğ pt ſciri ꝙ corpa celeſtia nõ recipiãt diſſolonẽ. i. di minutionẽ. q. d. ſeqt̃ ꝯñã. ſ. corpꝰ celeſte diminui: attñ nõ pt pcipi eiꝰ dimĩutio: qm̃ ſup. Si poſſet ſciri auctas. i. rõ eiꝰ erit. ſ. đ mẽſuris corpis ſolis demr̃atiõibꝰ ſpeculatis. i. pſpectis: vult dicẽ ꝙ ſi poſſet ſciri erit iſta ſcia ꝑ argumẽ ta ſumpta a mẽſuris q̃titati ſolis q̃ faciũt pſpectiui. (Ex h̃.) Declat iſtũ modũ ſciẽdi nõ eſſe ꝯueniẽtẽ: ⁊. d. ⁊ h̃ ni hil eſt ille nãqꝫ mẽſure nõ repiunt̃ niſi forte: vt dicũt no ſtri huiꝰ artis ꝙ ſol maioꝛ ẽ tota terra. 170. vicibꝰ fere. ſ. parũ plus: vel parũ minꝰ. Argumẽtũ ğ eſt iſtud. ſol eſt in cẽtuplo maioꝛ terra: ſꝫ tãtũ eſt nũc q̃tũ fuit ĩ millibꝰ an noꝝ antea vt appereت mẽſurãdo. ğ ſol nõ eſt diminutus. (Et forte.) ſoluit Alga. h̃ argm̃: ⁊ dicit. ⁊ forte eſt in diſſo

lutiõe. vult dicẽ arg^m dicti: vel in diſſolõne. i. corruptione nãli: ita ꝙ diminut⁹ eſt ab illo tpe i antea in q̃titate vni⁹ mõtis vel plus: lʒ ad ſenſum nõ appeat. hec. n. cognitio. ſ. q̃titatis ſolis cũ ꝑſpectiua arte nõ cõphẽdit niſi fere: vult dicẽ nõ pũctualr̃: ſʒ in magna latitudie. (Immo qͦ plus.) Cõfirmat hãc ſolonẽ. d. imo qͦ plus eſt: nos videmus ꝙ lapis rubin⁹: vel aurũ q̃ ex elñtis cõponunt: ⁊ ſũt res corruptibiles. i. facilis corruptionis: ⁊ nõ diminuunt ſenſitiue in cẽtũ annis vel plus. (Et forte.) Ponit q̃ſi ſecũdã ſolonẽ: ⁊ dicit. ⁊ forte. i. diminutio qͦ de ſole in tpibus ſpeculationuʒ antiquoꝝ. i. aſtrologoꝝ ſpeculatiuoꝝ. talẽ hʒ cõparationẽ ꝓportionalẽ: ꝙ diminuit in vno rubino. i. q̃titatis vni⁹ rubini in centũ ãnis. ⁊ iõ talis diminutio ad ſenſum negͣ appere. (Patet ḡ.) Cõcludit ꝯnẽ. ⁊ dicit. pʒ igit̃ ex h̃ ꝙ p̃dicta ꝓbatio eſt in antea: ⁊ ſi littera nõ eſt corrupta: vult dicẽ nulli⁹ valoris: ſicut dicte antea. deinde excuſat ſe a multis alijs rõnib⁹: quas tacuit ⁊ ſmo ei⁹ eſt manifeſtus per ſe.

AVERROIS.

Nos dicim⁹ ꝙ ſi ſol diſſolueret̃ in temporib⁹ ſpeculationũ antiquoꝝ qͦ eẽt inſenſibile rõne magni corporis ſolis oporteret ꝙ id gñatuʒ hic ex ſua diſſolutiõe hẽt ſenſibilẽ q̃titatẽ. diſſolo enim cuiuſlibet diſſolubilis fit ex corruptiõe q̃rũdã ptiũ. vñ opʒ ſine dubio ꝙ ille diſſolute ptes remaneant in mũdo: ⁊ h̃ ifert mutationẽ manifeſtã in mũdo: tã in nũo ipſaꝝ ptiũ: q̃ʒ in eaꝝ q̃litatib⁹. vñ ſi q̃titates corpoꝝ ꝑmutarent̃. actiões igit̃ ⁊ paſſiones eoꝝ corporũ ꝑmutarent̃: ⁊ ſic actiones corporũ ſupercęleſtiũ. vʒ planetarũ ⁊ ſideruʒ: ⁊ totus ordo mũdi deberet ꝑmutari: ⁊ oẽs nature regule ⁊ diuine ordinationes deberent irregulariter ſequi. Et eſt notãdũ ꝙ quãuis hec reprobatio ſit acerrima nõ eſt demonſtratiua.

Mõ Auer. reprobat Alg. q̃tũ ad illũ qͦ adduxit i ſolone arg^m ꝑſpectiuoꝝ. ⁊ declat ꝙ Alga. nõ pt dicẽ ſolẽ eẽ diminutũ. vñ lʒ id nõ poſſit ſciri rõne ꝑſpectiua: attñ dclarat illũ nõ eẽ poſe rõne nãli. ⁊ vʒ mihi ꝙ Auer. ſuppõat ꝙ ex oĩ corruptiõe ſiue ſimplr̃ ſiue ſm qd ſẽꝑ aliqd gñatur. vt dic̃ Arꝭ. ⁊ ipſe p̃ de gñõne cõ. 17. ⁊ ex h̃ arguit. ⁊ dicit. dicim⁹ nos ꝙ ſi ſol diſſolueret̃ i tpib⁹ ſpeculationũ antiquoꝝ. i. diminuit̃ ita ꝙ aliqd ab eo reſecat̃. õ q̃ gñabit̃ aliqd aliud vt dixi in illa ꝓpõne ſumpta: qͦ ẽ inſenſibile rõne magni corpꝭ ſol: opʒ ꝙ id gñatũ hic. i. I iſtis īferiorib⁹ ex ſua diſſolone. i. diminutiõe q̃ eſt corruptio ſm qd hẽret ſenſibilẽ q̃titatẽ. diſſolo. n. cuiuſlibet diſſolubil̃ fit ex corruptiõe q̃rũd ã ptiuʒ: ⁊ ꝑ ꝯñs illa diminutio ẽ aliq̃ corruptio. vñ opʒ ſine dubio ꝙ ille diſſolute ptes remaneãt i mũdo ⁊ ſi ſic. ſup. ifert mutationẽ manifeſtã. i. notabilẽ i iſtis h̃ tã in nuõ ipſoꝝ. i. q̃titate q̃ʒ in eaꝝ q̃litatibus. i. ṽtutib⁹: qm̃ ſi q̃titates corpoꝝ hic ꝑmutarent̃. ſ. in maiorẽ q̃titateʒ actiões ⁊ paſſiões eoꝝ corpoꝝ ꝑmutarent̃ tur: qm̃ in maiori q̃to eſt maior v̄tus: vt dcm̃ eſt in libro de celo. ⁊ ſic actiões corpoꝝ celeſtiũ. vʒ planetarũ ⁊ ſiderum vult dicere fixoꝝ. permutarent̃: qm̃ diminuit̃: ſicut magnitudo coꝝ diminuitur ⁊ ſic tot⁹ ordo mũdi deberet permutari: ⁊ oẽs nature regule ⁊ diuine ordinationes deberẽt irreglr̃ ſeq. (Et eſt.) Auer. excuſat ſe. ⁊ dicit. eſt notũ ꝙ q̃uis reprobatio ſit acerrima: nõ eſt demr̃atiua.

Ex omni corruptione tã ſimplr̃ q̃ʒ ſm qd ſẽꝑ aliqd gñat.

In maiori quanto maior v̄tus.

Tribus modis rõ Auer. nõ eſt demõſtratiua.

Ubi debes ſcire ꝙ pro tãto hec reprobatio nõ eſt demr̃atiua: q2 accipit ꝓpõneʒ falſaʒ. ſ. ꝙ ſi iſta hic ſunt illa vbi ptes celi ſunt ſolute ꝙ debeant augeri. dictuʒ eſt in 2° perigeneos. cõ. 37. ⁊ eſt in lr̃a ꝙ ex vno pugillo terre fiũt decẽ aque. ex vno aque. 10. aeris. ⁊ ſic ꝓportiõaliter ex vno aeris. 10. ignis. ⁊ ex vno ignis fierẽt. 10. corpꝭ celeſtis ſi eſſet gñabile. Silr̃ eſt ordo ꝯũ⁹ ꝙ ex. 10. celi fieret vn⁹ ignis. ⁊ ſic ꝓportionabilr̃ vſqʒ ad terraʒ. ex quo appet ꝙ nõ opʒ vt iſta eẽnt maioris q̃titatis q̃ʒ ſint in diſpõnibus ꝓpriꝭ: qm̃ q̃titas illa eſt coeterna mãe. ⁊ accipit variationẽ ſm exigẽtiã forme recepte in mã. ⁊ vide in expõne mea ibidẽ. 2° videt̃ ꝙ hec rõ ꝓ tãto nõ ſit demr̃atiua: qm̃ qs põt dicẽ ꝙ elñta h̃ inferius ſũt aucta: ⁊ v̄tutes: ſʒ ꝑꝑ ꝯſuetudinẽ in eis: nec q̃titas maior: nec v̄tus ſentit̃ maior: ſicͭ dixerunt antiq de celis q ſonãt: ⁊ tñ ꝑꝑ ꝯſuetudinẽ eoꝝ ſon⁹ nõ ſentit̃. 3° videt̃ ꝙ hec vis non ſit demr̃atiua: qm̃ poſſet qs fingẽ ꝙ ſol diminuit̃ q̃titate vni⁹ rubini vel min⁹ ꝑꝑ ei⁹ nãm in reſiſtendo cauſis reſolutiuis: ⁊ ſic poſſet dicẽ ꝙ hec iferiora ſunt aucta q̃titate vni⁹ rubini: ⁊ ꝑꝑ ei⁹ paruitatẽ nõ ſentiunt̃ eẽ aucta. Ex his ḡ appet ꝙ rõ illa ⁊ ſi ſit acerrima nõ eſt ꝑꝑ hoc demr̃atiua: cũ trib⁹ modis poſſit ſolui: ⁊ forte pluribus: quos ꝯſidera. attñ p̃hus in p̃mo celi. demõſtrauit corpus celeſte nec eſſe generabile: nec eſſe alterabile: nec eſſe augmentabile vel diminuibile: nec aliquo motu corruptiuo mobile. ideo rõnes hoꝝ vide ibideʒ: quoniã ſunt manifeſte per ſe.

Scd̃o.

Terti⁹.

ALGAZELIS. DV. V.

Ratio ſcd̃o p̃dictoꝝ: ait Algazel: ad reprobandũ priuationeʒ mũdi eſt iſta. Dñt ꝙ ſube mũdi nõ priuant̃: nulla enim in h̃ cog̃ſcit̃ cã: ⁊ id qͦ eſt ⁊ poſtea priuat̃ opʒ ꝙ hẽat quãdã cãm. Et nõ euadit ipſa cauſa qn ſit ab antiqua volũtate: qͦ eſt falſum: qm̃ poſtq̃ʒ volẽs nõ expediebat priuationẽ: ⁊ poſtea volebat eaʒ: mutata ḡ erat eius volũtas. Et ſequeret̃ ex hoc ꝙ antiquũ cuʒ ſua volũtate nõ ſit in vno ⁊ eodẽ mõ oĩb⁹ tẽporib⁹: ⁊ id in quo eſt voluntas ꝑmutat̃ de priuatione ad eẽ: ⁊ de eẽ ad priuationẽ. Rurſus id qͦ ſupi⁹ dem̃ fuit. vʒ ꝙ ipoſe eſt ꝓcedere inouatũ ab antiqua volũtate oñdit ꝙ priuatio mũdi eſt impoſſis. Aliud dubiũ forti⁹ primo manifeſtũ ꝙ id in quo eſt volũtas eſt volentis opio: ⁊ illud qͦ agẽs nõ fuerat ⁊ poſtea fuit abſqʒ mutatione aliqua in ſe nõ eſt dubiũ ꝙ ſua actio repit̃ poſtq̃ʒ nõ erat. vñ ſi mũdus priuat⁹ fuit: qͦdã opus inouatũ eſt: qd ḡ eſt illud opus aut eſt eẽ mũdi qͦ eſt falſuʒ: q2 ceſſatũ eſt: aut illud opus eſt priuatio mũdi: ⁊ hoc eſt ſilr̃ falſuʒ: q2 priuatio nihil eſt: quare nõ dʒ opus nũcupari. in mõ enim graduuʒ opis eſt ꝙ repiat̃ realiter: ⁊ priuatio mũdi nõ eſt aliqd reale. ⁊ iõ nõ debet actio agẽtis dici: hoc eſt dubiũ qͦ fortiſſimum eſt: ⁊ eſt notũ ꝙ difficultate hui⁹ dubij diuiſe ſunt ſecte iter ſaracenos quatuor modis.

Mõ vult dicẽ alias rõnes ad idẽ. ⁊ dicit. ait Alg. rõ ſcd̃o p̃dictoꝝ ad reprobãdaʒ ꝑuationẽ mũdi eſt iſta. dicũt ꝙ ſube mũdi nõ ꝑuant̃. hoc ꝓbat. ⁊ ſyllus ſic cõponit̃. id qͦ eſt: ⁊ poſtea ꝑuat̃: opʒ ꝙ hẽat quãdã cãm: ſed mũdi ꝑua-

tio nō pōt hēre cām. ḡ ꝑuatio mundi nō poterat nouiter
eē:maior eſt nota ꝑ ſe. minor ꝓſyllaꝭ ꝑ ſyll᷒ a maiori ſic.
Si hec ꝑuatio hēat cām maxīe erit ꝑma per antiquā vo
lūtatē cāns:ſ3 declabitꝭ ꝑmā nō poſſe eē. Dicit ḡ ꝑ mino
rē:nulla.n.in hac cogſcitꝭ cā:ꝛ hec eſt minor. Deide ponit
maiorē. ꝛ dicit. ꝛ id qꝺ eſt. ꝛ poſtea ꝑuatꝭ .i.oē nouiter ꝑua
tū:op3 ꝙ hēat quādā cām. Deide ponit vi3 ꝓſylli mino
ris. ꝛ dicit. ꝛ nō vadit ipſa cā gn ſit ab antiqua volūtate.
vult dicē nō eſt niſi cā cāns antiqua volūtate. deide de
ſtruit ꝯn̄s ſylli ꝑ locū a maiori:ꝛ ſyll᷒ ſic cōponitꝭ. oē vo
lēs nūc ꝑuationē ꝛ ꝑus nō eſt in ſui nā mutatū. ſ3 volun
tas ꝑmi eſt ſimplr̄ immutabilis. ḡ nō pōt nūc velle ꝑua
tionē poſtq̄ noluit illā. dicit ḡ quod eſt falſu3:qm̄ poſtq̄
volēs nō expediebat ꝑuationē. ꝛ poſtea volebat ea3. mu
tata ḡ erat ei⁹ volūtas. ꝛ hec fuit vis maioris. ꝛ tacuit mi
norē ꝛ ꝯnē:qꝛ itelligitꝭ po⁹ ꝓxima in ſuo ſmone. Deinde
iterū ꝓbat idē ꝯn̄s eē falſum. ꝛ ſyll᷒ ſic cōponitꝭ. oē id in
quo eſt voluntas ad duo oppoſita ꝑmutatꝭ de ꝑuatione. ſ.
nō velle ad eē. i. ad velle. Sed ꝑ te in deo eſt volūtas ad
duo oppoſita:ſeqꝭ ex h̄ ꝙ antiquū cū ſua volūtate nō ſit
in vno ꝛ eodē mō oīb⁹ tꝑib⁹:qꝺ eſt falſu3:hui⁹ ſylli ꝑ po
nit ꝯnē. deide maiorē:ꝛ tacuit minorē: qꝛ ē q̄ſi māifeſta
in ſuo ſmone. ꝛ ſmo ei⁹ eſt manifeſt⁹ per ſe. ¶ Deide ad
huc 3° arguit ad idē. ꝛ ſyll᷒ ſic pōt cōponi. nullū nouū ꝓ
cedit ab antiq̄ volūtate. de⁹ eſt volūtas antiqua:vel hn̄s
volūtatē antiquā. ḡ mūdus nō pōt ꝓuenire ab eo in ei⁹
corruptiōe. hui⁹ tāgit maiorē ꝛ ꝯclōnis vim:ꝛ ſmo ei⁹ vt
ꝑus eſt māifeſt⁹ per ſe. ¶ Deide ponit 4ᵐ argᵐ ad idē:ꝛ
ſyllus ſic cōponitꝭ. oē agēs qꝺ ꝑus nō fuit in actione. ꝛ po
ſtea fuit in ea abſq3 mutatione ſui de neceſſitate agit cir
ca aliqꝺ opus:qꝺ per ei⁹ actionē inouatꝭ:ſ3 de⁹ nō pōt cir
ca aliqꝺ opus inouatū agere. ḡ nō pōt agere circa corru
ptione mūdi. ꝑ ꝓbat maiorē. ꝛ dicit. aliud dubiū forti⁹ ꝑ
manifeſtū ꝙ id in quo eſt volūtas eſt volētis opio. vult
dicere circa aliqꝺ volibile:ꝛ illud qꝺ agēs nō fuerat ꝛ po
ſtea fuit. vult dicē ſm actionē abſq3 mutatiōe aliq̄ in ſe.
nō eſt dubiū ꝙ ſua actio repitꝭ poſtq̄ nō erat. vn̄ ſi mun
dus ꝑuat⁹ fuit qꝺdā op⁹ inouatū eſt. ex h̄ accipitꝭ maior:
ꝛ vis illi⁹ ꝓbōnis. ¶ Deinde ꝓbat minorē. ꝛ dicit qꝺ eſt
illud op⁹:circa qꝺ de⁹ opabitꝭ:aut eſt eē mundi:qꝺ eſt fal
ſum:qꝛ ceſſatū eſt. i. corruptū:aut illud op⁹ eſt ꝑuatio mū
di. ꝛ h̄ eſt ſilr̄ falſu3:qꝛ ꝑuatio nihil eſt: q̄re nō debet op⁹
nūcupari. ¶ Deide ꝓbat qualr̄ op⁹ nō d3 dici ꝑuatio:nec
eē. ꝛ ſyll᷒ cōponitꝭ in 2ᵃ figura. vn̄ dicit. minor. n. graduū
opis eſt ꝙ repitꝭ reale. vult dicē ꝙ oē op⁹ ad min⁹ eſt ens
reale:et ꝑuatio mūdi nō eſt aliqꝺ reale. iō in ſcda figura
nō debet actio agentis dici. vult dicē illa ꝑuatio. Deinde
oñdit nām hui⁹ duby. d. h̄ eſt dubiū qꝺ fortiſſimū eſt. et
eſt notū ꝙ diffinite hui⁹ duby diuiſe ſunt ſecte iter ſara
cenos q̄tuor modis:vel forte lr̄a eſt corrupta: ꝛ debet di
ci ſex inter ſaracenos:ſicut eſt in libro meo.

De⁹ pōt agē mundū ex nihilo: ſi nō pōt reducere ipſm in nihil ſm Alḡ auerroes et loquētes legis Auer.

Debes ſcire vt Auerro. narrat i2° meta᷑ cō. 18. ꝙ lo
quētes ſue legis opinati ſunt ꝙ de⁹ poſſit hn̄
agere mūdū ex nihilo: ſed nō poſſit ipſu3 ꝑuare in nihil.
qm̄ actio agētis nō eſt niſi in iueniēdo: ꝛ aliqd operādo.
ideo ꝓpter hoc reputant deū nō poſſe mūdū annihilare.
ꝛ ꝓpter hoc forte Alg. magnificauit qōnē iſtā inter alias
dictas. ¶ Et debes ſcire 2° ꝙ hꝯ rōnes nō ꝯcludūt ꝯtra
nos:ꝛ qꝛ Auer. iſra tractabit illas. iō ibi ego ſoluā:ꝛ ſolui
in diſputatione prima.

AVERROIS.

Nos dicim⁹ ꝙ id qꝺ retulit noīe pho
rū ꝙ iſti cogebāt eoꝝ aduerſarios ex
iſtis ꝯcedere. ſ. ꝯcedendo priuationē
mūdi: ſicut cogebant eos inouatione
mūdi. dubia eni itervenīētia in inouatiōe ꝛ ī pri
uatione ſunt vnū ꝛ ide3: ꝛ iō nō op3 ampli⁹ ex
plicare. S3 id qꝺ in hoc loco expreſſe ꝑtinet. ſ.
ꝙ quicūq3 ꝯcedat creationē mūdi oporebit eū
ꝯcedere ꝙ actio agētis depēdet de priuatione.
ita ꝙ agēs agat priuationē eſt qꝺ negatū ab oī
bus q̄tuor ſectis. Etiā ſequitꝭ hoc neceſſario ꝙ
act⁹ agētis depēdet de pura priuatione. ſ. de ꝓ
ductione cuiuſdā rei que nō erat ante niſi in po
tentia. imo agēs creauit eū oīno. actio nāq3 agē
tis apud phos nō eſt aliud niſi extrahere re3 de
potētia ad actū. ꝛ depēdet apud eos de quodā
ente in eſſe duab⁹ ſuis extremitatib⁹ quādo dat
ſibi eſſe trāſfert eā rem de potētia ad actū: ꝛ re
mouetꝭ ſua priuatio: ꝫ in priuatiōe totū ꝯtrariū
ſe habet: vbi nūc inouatꝭ ſua priuatio ad actu3.
Qui hoc negaret ſequeretꝭ eū hoc dubiū. v3 ꝙ
agētis actio depēdeat de priuatiōe vtraq3 extre
mitatū. ſ. in actiōe ꝛ priuatiōe. Sed qꝛ in priua
tione obſcuri⁹ eſt nequerūt loquētes diuidere
ꝑdicta diuiſione. Manifeſtū. n. qꝺ ſeqꝭ opinā
te3 ipſoꝝ opionē ꝙ agēs efficiat priuationē: qꝛ
qn̄ tale agēs trāſfert et re3 de eē ad purā priua
tionē aget ſine dubio priuationē ꝑter itētionē.
¶ Et nō eſt qn̄ trāſfert de eē actuali ad potētia
le:eē eni3 priuatiōis tūc inouatꝭ mō ꝯſimile: ꝛ ſilr̄
huic ſequetꝭ eos in ꝓductione:tn̄ obſcurior eſt:
eo ꝙ qn̄ res ducta eſt ad eſſe ceſſat ſua priuatio
neceſſario: ꝛ ſi ſic. ergo ꝓductio nō eſt aliud ni
ſi ꝯuerti priuationē rei ad eſſe: ꝫ qꝛ finis huius
motus eſt ꝓductio. poſſ̄ dicē ꝙ ei⁹ actus depen
deat de ceſſatiōe priuatiōis. imo depēdet de ꝓ
ductiōe:quare ex hoc ſeqꝭ annihilatio priuatio
nis. ¶ Sed adhuc ſeqꝭ eos ꝙ actio agentis de
priuatiōe depēdeat: qꝺlibet enim ens ſm iſtoꝝ
opionē duos h3 modos tm̄. ſ. qn̄ priuatꝭ oīno:
ꝛ quādo realr̄ eſt in actu. tūc nō eſt ibi attribuē
dū actionē agētis: neq3 quādo eſt in priuatiōe.
Remanet ḡ ꝙ op3 neceſſario ꝙ ſit duoꝝ vnu3:
aut ꝙ in effectu nō dependeat actio agētis: aut
ꝙ depēdeat de priuatione. vn̄ ſequeretꝭ neceſſa
rio opinantē hāc opinionē in agente ꝙ ipſa pri
uatio poſſit ꝯuerti ad eſſe ꝛ eē ad priuationē: ꝛ
actio agētis dicetꝭ tranſlatio cuiuſcūq3 iſtoꝝ op
ponentiu3 ad alterū: ꝛ omnia iſta falſa ſunt in
cūctis opponētibus: maxime in eſſe ꝛ priuatio
ne. ſ. ꝙ cōuertantꝭ adinuicē. ¶ Vn̄ p3 ex iſtis ꝙ
iſti hoīes comprehēderūt de veritate agētis id
qꝺ cōprehēdit debilis viſus ꝺ vmbra rei i loco
ipſi⁹ rei. ita ꝙ putāt vmbrā rei eē rē: ꝛ h̄ nō tm̄
accidit eis in h̄ ꝓpoſito: imo ſilr̄ i plurib⁹ aliīs.

¶ Apponit

¶ Apponit id qđ vult facē: ⁊ id qđ vult tractare. ⁊ dicit. di
cimus nos ꝙ id qđ retulit nomīe phoꝝ: ꝙ iſti. ſ. phi coge
bāt eoꝝ aduerſarios ex iſtis. ſ. ꝯcedēdo ꝑuationē mūdi.
⁊ h̄ quo ad vltimū argᵐ: ſic cogebāt eos inouatiōe mun
di: ⁊ hoc q̄ ad alia argᵗᵃ. dicim⁹ ſup. ꝙ dubia iteruenientia
in inouatiōe ⁊ ꝑuatiōe ſūt vnuʒ ⁊ idē. ⁊ iō nō opʒ ampli⁹
explicare: qm̄ dctm̄ ē in p̄ᵃ diſputatiōe de h̄. et lr̄a ē valde
difficilis. ē tn̄ vſus loquēdi arabū. ¶ Deide exp.icat id
qđ vult tractare. ⁊ dic̄: ſʒ id qđ i h̄ loco expſſe ꝑtinet. ſ. ꝙ
q̄cūqꝫ ꝯcedet creationē mūdi. opʒ eū ꝯcedē ꝙ actio agē
tis depēdet de ꝑuatiōe. i. ꝯſiſtit circa ꝑuationē. ita ꝙ agēs
agat ꝑuationē. hoc q̄dē totū eſt q̄d negatū a q̄m̄oꝛ ſect̄.
Dein̄ ponit modū quō poſſit id ꝯcedi aliqualr̄: ⁊ ait: ⁊ ēt
ſeq̄ᵗ h̄ nec̄io ꝙ actus agētis depēdet de pura ꝑuatiōe. i.
eſt circa purā ꝑuationē h̄ mō. i. de ꝓductiōe cuiuſdaʒ rei
que nō erat ſ₃ nīſi poᵃ. imo agēs creauit eū oino ꝯ nō eē
ad eē. actio nāqꝫ agētis apud phos. nō eſt aliud nīſi extrahe
re reʒ de poᵃ ad actū. ⁊ depēdet ſup. agēs de quodā ente. ſ.
mā i eē duab⁹ ſui extremitatib⁹ qm̄ dat ſibi eē trāſfert rē
ꝯ poᵃ ad actū. ⁊ remouet̄ ſua ꝑuatio. ¶ Ex his appet quō
agens agit circa ꝑuationē tāqꝫ terminū a q̄ nō tāqꝫ circa
terminū ad quē. (Sed in ꝑuatiōe.) Ponit diſtaʒ i corru
ptione. ⁊ dicit: ſʒ in ꝑuatiōe. i. rei corruptiōe totū ꝯ̄trū ſe
hēt: qm̄ vult dicē: q2 ꝑuatio eſt termin⁹ ad quē: ⁊ eē termi
nus a q̄: vbi nūc inouat̄ ſua ꝑuatio ad actuʒ. i. vbi ꝑuatio
ponit̄ i eē ſuo: ⁊ addit. q̄ h̄ negaret. ſ. ſi q̄s eēt: q̄ diceret ſꝑ
agēs agē circa ꝑuationē: ſequit̄ eū hoc dubiū. vʒ ꝙ agētis
actio depēdeat ꝯ ꝑuatiōe. i. ſit circa ꝑuōnē vtraqꝫ extrēi
tatū. ſ. i actiōe ⁊ ꝑuatiōe q̄ ſunt extremalr̄ oppoſite rōne
termioꝝ: qđ ē valde icōueniēs. (Sʒ q2) ponit opionē lo
quētiū ſue legis. ⁊ dicit. ſʒ q2 in ꝑuatiōe obſcuri⁹ eſt. vult
dicē: ſʒ q2 nō vʒ itelligibile q̄lr̄ agēs poſſit agē ꝑuationē.
nequerunt loquētes diuidē ꝑdicta diſione. ⁊ ſi lr̄a nō eſt
corrupta. vult dicē. i. nequerūt iuenire mēbrū diuiſionis
quo ſciat̄ actio dei eē in ꝑuatiōe: ⁊ forte eſt erroꝛ trāſlato
ris: ⁊ dʒ ſic dicē. nequerūt loquētes euadere a ꝑdicta diui
ſione: ⁊ tūc ſmo ei⁹ eſt manifeſt⁹ ꝑ ſe. (Manifeſtū eſt.)
Explanat qualr̄ nō pnt̄ euadē. ⁊ dic̄. manifeſtū ē. n. ꝙ ſeq
tur opināti ē ipſoꝝ opionē ꝙ agēs efficiat ꝑuōneʒ: qm̄ qn̄
tale agēs trāſfert rē de eē ad purā ꝑuōnē. i. ad nihil aget
ſine dubio ꝑuationē ꝑter itētionē: vult dicē circa gn̄ōnē
alicui⁹ alteri⁹. Ubi debes ſcire ꝙ pura ꝑuatio ē qn̄ ex ea
nihil fit. mō ſi agens: vt volūt loquētes: agit purā ꝑuōnē
ſine gn̄ōne alteri⁹ ſine dubio ſeq̄ᵗ ꝙ opus ei⁹ erit ꝑuatio.
(Et nō ē.) Ponit modū quō phi pnt̄ euadē ab h̄ argᵗᵒ. ⁊
dic̄. ⁊ nō ē. i. nō ꝯtigit qn̄ trāſfert ꝯ eē actuali ad potētia
le. eē cui ꝑuōnis tūc inouat̄ mō ꝯſie. vult dicē ꝙ ſʒ phos
nō accidit h̄: qm̄ phi nolūt ꝑuationē eē ꝑ ſe itētū pᵐ nāe:
ſʒ volūt ꝙ nā ꝑ itēdat eē cui ꝯcomitat̄ ꝑuatio illi⁹ eē. vn̄
agens aquā ꝑ accn̄s: ⁊ ꝯcomitāter gn̄at ꝑuōnē ei⁹. Ut di
ctū ē in lib⁹ de gn̄ōne. (Et ſilr̄.) Oſidit qualr̄ ēt i factiōe
entis ex nihilo accidit ſilr̄ incōueniēs. vn̄ ait. et ſilr̄ huic
ſeq̄ᵗ eos in ꝓductiōe. ⁊ dixit ſilr̄: qm̄ nō ſeq̄ᵗ nīſi ꝙ nā ꝑ
uatiōis ſit nā eē. Tn̄: vt dic̄ obſcuruʒ eſt: q2 qn̄ res ducta
eſt ad eē ceſſat ſua ꝑuatio nec̄io. ⁊ ſic nō vʒ ꝙ nā ꝑuatio
nis ſit nā entis. (Et ſi ſic.) Declat quō ſeq̄ ſilr̄ illi. ⁊ dic̄.
⁊ ſi ſic. i. ⁊ ſi eſſet vt dnt ꝙ res fieret ex puro nihilo nullo
ꝑſuppoſito. q̄ ꝓductio nō eēt aliud nīſi ꝯuerti ꝑuationeʒ
rei ad eē. (Sʒ q2.) Ponit eoꝝ euaſionē: ⁊ dicit: ſʒ q2 finis
h⁹ mot⁹ ē ꝓductio. pnt̄ dicē ꝙ ei⁹ act⁹. i. actio agētis depē
det de ceſſatione ꝑuatiōis. i. ꝯſiſtit circa ꝑuationē ceſſan
do illā. imo depēdet ꝯ ꝓductiōe. i. ē circa ꝓductionē mū
di: q̄re ex h̄ ſeq̄ᵗ ānihilatio ꝑuatiōis. ¶ Ex his pnt̄ ſoluē
argᵐ Auer. ⁊ dicē ꝙ nō ſeq̄: ꝑuatio ꝯuertet̄ ad eē: qm̄ nō
agit circa ꝑuationē: ſʒ circa ceſſationē ꝑuatiōis ꝓducēdo

Actio a/gētis ſm phos.

Quo mō agēs agit circa ꝑua tionem.

Quid ſit pura ꝑua tio.

aliqđ ens. (Sʒ adhuc.) Adhuc reprobat eos. ⁊ dic̄. ſʒ ad
huc ſeq̄ᵗ eos ꝙ actio agētis de ꝑuatiōe depēdet. i. circa ꝑ
uatione ꝯſiſtit. qđ declar. d. qđ libet. n. ens ſm iſtoꝝ opio
nē duos hēt modos tn̄. ſ. qn̄ ꝑuat̄ oino. i. qn̄ ē purū nihil:
⁊ qn̄ realr̄ ē in actu. ¶ Debes ſcire ꝙ loquētes ſaraceni
dnt a phis: qm̄ phi volūt ꝙ res factibilis hēt tres diſpō
nes. i. qn̄ oino nihil ē nīſi ſolū in poᵃ: ⁊ qn̄ oino ē. ſ. i actu:
⁊ qn̄ hʒ mediū. ſ. iter eē in actu ⁊ oino nihil. ſ. qn̄ eſt in ho
ra factiōis: loquētes ſaraceni aūt nō ponūt nīſi duas diſ
pōnes. ſ. ꝑuōnē ſimplr̄ ⁊ eē ſimplr̄: n̄ āt ponūt mediū: q2
negāt māʒ. ¶ Iſto ſuppoſito arguit Auer. dicēdo. ex q̄ ef
fect⁹ duas hʒ diſpōnes tn̄: circa quā illi⁹ ꝯſiſtit actio agē
tis. ⁊ dic̄ ꝑ. tē nō ē ibi. i. qn̄ res oino ē attribuēdū actioneʒ
agēti: qm̄ tē ceſſat actio: neqꝫ qn̄ ē in ꝑuōne ſimplr̄. deide
q̄ſi recolligit icōueniēs ꝯ̄ loquētes. ⁊ dic̄. Remanet q̄ ꝙ
opʒ nec̄ario ꝙ ſit duoꝝ vnū. aut ꝙ in effectu nō depēdet
actio agētis. i. aut ꝙ actio agētis nihil opet̄ circa effectū:
aut ꝙ depēdeat circa ꝑuōnē. i. opet̄ circa ꝑuōneʒ ſimplr̄.
Et pᵐ ſupponit eē flm. ⁊ ex 2ᵒ īfert intētū. ⁊ dicit. vn̄ ſeq̄ᵗ
nec̄io opināti hāc opionē in agēte. i. h̄ 2ᵐ mēbꝝ ꝙ ipſa ꝑ
uatio poſſit ꝯuerti ad eē ⁊ eē ad ꝑuōnē: ⁊ ſeq̄ᵗ 2ᵒ ꝙ actio
agētis dicet̄ trāſlatio cuiuſcūqꝫ iſtoꝝ opponētiū. i. oppo
ſitoꝝ ad alteꝝ. ⁊ oīa iſta ſunt flā. accidit. n. opponētib⁹. i.
opᵗⁱˢ maxīe i eē ⁊ ꝑuōne. i. i oppoſitis ꝯ̄dictoꝛijs. ſ. ꝙ ꝯuer
tant̄ adinuicē: qđ ē valde ipoſſ. ¶ Debes ſcire ꝙ ſi actio
agētis ꝯſiſtit circa ꝑuationē ſimplr̄ cū actio nō opet̄ nīſi
circa id ꝙ aliqn̄ erit ſub termino factiōis alr̄ actio eſſet
ocioſa. iō ſeq̄ᵗ ꝙ nā ꝑuatiōis fiet aliqn̄ in nāʒ entis: ⁊ ſic
vnū ꝯ̄dictoꝝ mutabit̄ i reliquū: qđ ē ipoſſ. ſolōnes aūt la
tinoꝝ ad h̄ dicte ſūt in liᵒ de itellū ſm opi. Auer. in ꝓpō
ne dicēte creatio apud phos ē ipoſſis. vbi adduxi rñſiones
latinoꝝ. attn̄ ꝓ nūc dici pōt ꝙ rō hui⁹ hois ſuppōit vnū
flm. i. ꝙ actio dei circa aliqđ ſit: qđ flʒ eſt apud nos. imo
ei⁹ actio nō eſt nīſi res acta: put itellr̄ ꝑ modū fieri. ⁊ ſic
argᵗᵃ phoꝝ nihil ſūt. vide ibidē in lib⁹ de itellū. ¶ Dein
de ponit q̄ſi qđdā correlariū. ⁊ dicit. vn̄ pʒ ex iſtis: ꝙ iſti
hoies. vult dicē loquētes ſaraceni cōprehēderūt de veri
te. i. nā agētis id qđ cōprehendit debilis viſus de vmbra
rei in loco ipſi⁹ rei. ita ꝙ putāt vmbrā rei eē rē: ⁊ addit ꝙ
h̄ nō tn̄ accidit eis in h̄ ꝓpoſito: imo ſilr̄ in plurib⁹ alijs.

Dfīa iter loquētes ſar. ceos ⁊ phos.

Nota.

Actio dei ſʒ Auer. ē circa ali/qd: apō nos vero actio ei⁹ ē res acta.

Debes ſcire ꝙ vmbra alicui⁹ rei ē q̄dāmō ipſa res ꝑ
q̄tō ab ipſa re deriuat̄. ſic q̄ vmbra ē q̄dāmō
ipſa res. ita pō loquētiū de nā agētis eſt quodāmō ipſiuʒ
agēs. iō ſilitudo Auerro. eſt multū ꝯueniēs. attn̄ totū ꝯ̄
riū opʒ dicere. imo theologi perceperūt veritatē: q2 ꝑ te
ſtimoniū ꝓphetie: ⁊ phi vmbrā veritatis: q2 ꝑ ſenſus qui
ſunt teſtes mēdaces.

ALGA. DV. VI.

Dixit Alg. ſunt aliq alij loquētiū opināntes ꝙ accn̄tia finiūt ꝯ ſeipſis: ſʒ ſube remanēt. i cis. n. nō creauit de⁹ motū: neqꝫ q̄etē: nʒ aggregatiōeʒ: nʒ diſgregationē. q̄ ipoſſ eſt ꝙ corp⁹ remaneat imobile: neqꝫ q̄eſcens: ⁊ ꝙ ꝑtuet. Alij v̄o dnt ꝙ ꝑtuare nō eſt act⁹. imo ē ceſſatio actiōis: q2 nō intelligūt priuatiōis v̄itateʒ. Tādē dnt phi ꝙ ānullād iſtis opionib⁹ n̄ remāet via aliq̄ ex q̄ ꝓbari poſſit ꝙ priuatio mūdi ſit poſſis. ſ. ꝯceſſo ꝙ h̄ mundus ſit inouat⁹. ꝯceſſo ēt ꝙ aie hūane inouent̄ allegāt ꝙ ipſoꝝ priuatio eſt ipoſſis. dnt deniqꝫ ꝙ nō qđcūqꝫ ꝑ ſe ex̄ns fuit nō pōt imaginari ꝙ priuet̄ poſt ſuū eē tā ſi fuerit antiquū q̄ʒ nouū.

¶ Dic in pmis norrat aliaȝ ſectã loquẽtiũ ſue legis: ⁊ dič. Ait Alg. ſũt aliq alij loquẽtiũ opinãtes ꝙ accñtia finiũt de ſeipſis.i.credẽtes accñtiũ nãm eſſe ꝯtingẽtẽ: ſed ſube remanẽt.i. ſube võ nõ ſunt in nãis eaꝝ oẽs poſes. Jn eis eni.i.ſubtis nõ creauit de⁹ motũ: neqȝ getẽ: neqȝ aggregationẽ.i. dẽſitatẽ: neqȝ diſgregationẽ.i.raritatẽ: ⁊ vlr deus nullũ accñs creat. g̃ ipoſe eſt ꝙ corp⁹ remaneat imobile: neqȝ geſcẽs: ⁊ ꝙ ꝑuet. Jlla lr̃a ſi nõ ẽ corrupta põt itellbgi ꝑ.ꝙ qȝ de⁹ nõ põt: nec creat accñs ꝑpa creatiõe aliã a creatiõe ſube: ipoſe ẽ remanẽ corp⁹ ſine oi accñte.v.g.ſine motu: ⁊ ſine gete: ⁊ ꝙ ꝑuet illis. vult dicẽ ẽt ſi iſtis priuet: qm̃ accñs ſm ſui nãȝ ꝯſeq̃ ſubaȝ.iõ ſi corp⁹ remãet: opȝ vt remaneat ſubȝ alicui⁹ accñtis. Uel põt itelligi z° ꝙ qȝ de⁹ nõ creat accñs: ſȝ tm̃ ſubaȝ.g̃ ipoſe eſt vt corpus remaneat imobile ⁊ geſcens: ⁊ ꝙ priuet.i.talr ꝙ nihil ſit ſimplr. vñ v̓tus ꝯñe eſt iſta. de⁹ nõ creat accñs.g̃ de⁹ nõ põt ꝑuare corp⁹ ſimplr: ⁊ hec expõ eſt plus ꝯſona v̓bis.

D eductõ ꝯñe. **Sed** tũc eſt loc⁹ qõnis quõ valet illa ꝯña: ⁊ vĩ mihi ꝙ tenet in v̓tute hui⁹.ſ.ꝙ ꝑuõ ſit accñs et nõ alicui⁹ ſuba: ⁊ h̓ ſine dubio eſt veꝝ: vt dixi de h̓ in lib° de itellu aliq̃: ⁊ in lib° phy. hoc accepto. ꝯñtia eſt manifeſta per ſe: qm̃ ſi de⁹ poſſet ꝑuare mũdũ poſſet creare ꝑuationẽ. Sȝ ꝑuatio eſt accñs.g̃ poſſet facẽ accñs. iõ intellecto illo.ſ.ꝙ de⁹ nõ põt creare accñs ſtatiȝ appet deũ nõ poſſe mũdũ ꝑuare. ¶ Sed hic dubitat̃ ꝑ: qȝ ſi ꝑuatio eſt accñs. vl ꝑpriũ vl cõe: nõ ꝑpriũ: qm̃ tũc eẽt ſm rei eẽntiã: neqȝ cõe: qm̃ tũc eẽt ſepabile ab eo cui⁹ eſt: ⁊ ſic poſſeȝ dicẽ ꝙ celũ eſt cõpoſitũ ex mã ⁊ forma: ⁊ ꝙ ieſt ei ꝑuatio aliqñ. attñ ab eo eſt remota: ⁊ ſic nũq̃ corrũpit̃: ⁊ ſic deſtruit̃ itẽtio Auer. 8° phy. i fine cõ.63. ⁊ p celi.cõ.z°. põt dici ꝙ ꝑuatio nõ dr̃ accñs ꝑpe loquẽdo: qm̃ nulli⁹ ꝗ̃ti ẽ: ſȝ intel^bo accñs ſm rõnẽ ⁊ modũ: ⁊ ſic põt dici accñs: imo vt declaraui in qõne ſeu lib° de itellu ꝑuatio nõ diſtiguit̃ re ab eo cui⁹ ẽ ꝑuatio. iõ ꝑpe nec põt dici accñs ꝑpriũ: nec cõe: ſȝ hȝ modũ accñtis cõis p ꝗ̃to in aduẽtu for^e abycit̃ a mã. ¶ Sȝ qȝ loquẽtes ſaraceni nõ ponũt mãȝ. iõ hñt dicere ꝙ ꝑuatio ſit aliqõ accñs ſine ſubo factũ a deo i hora corruptionis mũdi. (Alij võ.) Narrat z^e3 ſectã ⁊ dič. alij võ dñt ꝙ ꝑuare nõ ẽ act⁹. imo ẽ ceſſatio actiõis: qȝ nõ itelligũt priuatiõis veritatẽ.i.nãȝ verã. ¶ Debes ſcire ꝙ forte h̓ eſt opio nr̃e legis. vult.n.ꝙ de⁹ creauit mundũ ⁊ aĩas ⁊ illas volẽdo ꝯſtruat. ⁊ dñt ꝙ mũdus ⁊ aĩe ⁊ res oẽs in ſuis naturis ſũt ꝯtingẽtes adeo ꝙ ſi reliquerent̃ in ꝑprijs eẽ ieȝ ãnihilarent̃: ⁊ tũc opȝ dicere ſm hec ꝙ ãnihilatio nõ eſt aliud q̃ ceſſatio actiõis dei.ſ.ꝯſeruatiue. ceſſata.n.actiõe res i nihil tẽdit. ⁊ h^e vĩ opio legis nr̃e ſine dubio ⁊ va l ſe. ⁊ ꝯ h̓ nõ ꝓñt arg^{ta} iſtoꝝ ꝑcedẽ: vt pȝ. ¶ Deide ponit ſũmã opionis phoꝝ. ⁊ dič. tãdẽ dñt phi ꝙ ãnullat i iſtis opinionib⁹ ſi remanet via aliq̃ ex q̃ ꝓbari poſſit: ꝙ ꝑuõ mũdi ſit poſis.ſ.ꝯceſſo ꝙ hic mundus ſit inouatus.i.nouiter creat⁹. ꝯceſſo ẽt ꝙ aĩe humane iſouent̃.i. a deo imediate creent̃. allegãt.i.apte ꝓbãt ꝙ ipſoꝝ ꝑuatio eſt ipoſis. dñt deniqȝ ꝙ nõ qõcũqȝ p ſe exñs fuit. vult dicẽ factũ: nec pt imagiãri ꝙ ꝑuet̃ poſt ſuũ eẽ tã ſi fuit ãtiquũ.i. eternũ q̃ nouũ: hec igit̃ eſt opio phoꝝ.

AVERROIS.

Nos dicim⁹ ꝙ illi q opinant̃ ꝙ accñs nõ remanet duob⁹ tpib⁹: ⁊ ꝙ eẽ hoꝝ in ſubtis eſt idẽ relinqtatis ſube nõ extimant id recte. accidit eni ei de redargutiõe. ſi eni ſube eſſent cãe accñtiũ poſtq̃ p ſe ſuſtẽtari nequeũt: ſequeret̃ ex h̓ ꝙ ſube eẽnt cãe ſuaꝝ ipſaꝝ: qõ ẽ ipoſe. ꝙ aliq̃ res ſit cã ſui ipſi⁹. Rurſus q̃ ſi eſſet h̓ poſtq̃ accñtia aliquot duobus tpib⁹ nõ ꝑmanẽt: qȝ in illo nũc qõ ẽ pricipiũ priuõnis illi⁹ qõ repit̃ deceſſe opȝ ꝙ ſuba coꝝ ñ ſit. in illo.n. nũc nõ eſt aliqd de pte priuati: neqȝ õ repti pte. tãdẽ ponẽ id qõ nõ remanet duob⁹ tpibus cãm illi⁹ qõ remanet duob⁹ tpib⁹ abſurdũ appet. id nãqȝ qõ remãet duob⁹ tpib⁹ dignius eſt remanẽ q̃ illõ qõ nõ remanet. id eni qõ nõ remanet nõ hȝ eſſe niſi in nũc: ⁊ qõ remanet hȝ eẽ ꝑmanẽs: qualr g̃ erit id qõ eſt impmanẽs duo nũc cã illi⁹ qõ remanet: vl qualr erit id qõ remanet in ſpe cã illi⁹ qõ remanet in idiuiduo: q̃re g̃ oia iſta ꝓñt ſũmi errores reputari. Et iõ notãdũ eſt: ꝙ q negat rẽ gñabilẽ hẽre mãm ſeqtur euȝ ꝙ illa res ſit ſimplex ⁊ impoſis priuari. ſimplex eni nõ ꝑmutat̃: neqȝ ad aliã ſubam cõuertit̃. ⁊ ideo ait Hippocras: ꝙ ſi hõ ex vna ſola re ꝯſtitut⁹ eſſet nũq̃ aliquã paſſioneȝ paſſus eſſet. imo eẽt ſemp icorruptibilis ⁊ impmutabilis: neqȝ gñabilis eſſet. imo eſſet ab eterno.

¶ Nũc Auer. repꝛhẽdit Alg. ⁊ ꝑ ꝗ̃tũ ad id qõ opinat̃ ꝙ accidẽs ñ fit a deo: ſȝ cãt̃ a ſuba inie^{re}: ⁊ dič. dicim⁹ ꝙ illi q opinãt̃ ꝙ accñs ñ remãet duob⁹ tpib⁹.ſ. tpe eẽ ſubiti: ⁊ tpe ñ eẽ ſbi: qȝ reputãt accñs fieri ⁊ ꝯſuari p ſubȝ: vt dcm̃ ẽ. adeo ꝙ dñt ꝙ hõ mortu⁹ nõ ẽ alb⁹ albedie eadẽ nuõ qñ erat viuẽs. ſic latini fingũt: ⁊ dñt ꝙ eẽ coꝝ in ſubis ẽ idẽ relinqtatis ſube.i.tã diu reliquũt̃ q̃ diu ſube reliquant̃: qm̃ vna ẽ reliqtas ⁊ duratio ſubi ⁊ accñtis. iſti qdẽ ñ extimãt id recte. accit.n.eis õ redargutiõe. ⁊ põit rõnẽ i for^a hy^{ca}.d. ſi.n. ſube eẽnt cãe accñtiũ poſtq̃ p ſe.ſ. accñtia ſuſtẽtari nequeũt.i. poſtq̃ p ſe nõ exiſtũt: ſeqt̃ ex h̓ ꝙ ſube eẽnt cãe ſuaꝝ ipſaꝝ: qõ ẽ ipoſe. ꝙ aliq̃ res ſit cã ſui ipſi⁹. ¶ Sȝ difficile ẽ deducẽ iſtã ꝯñaȝ: ⁊ forte vĩ ꝙ vt⁹ h⁹ ſit qõ ſeqt̃ ꝙ ſba ſuſtieret ſe ꝓbo: qm̃ ſuba maxie for° ñ ieſt mãe niſi pp diſpõnes ꝯſuãtes illã: ſȝ illa ẽ cã diſpõnũ.g̃ ipa ẽ cã ſui p ꝑpõnẽ cõeȝ: qcqd ẽ cã cãe ẽ cã cãti. ſi g̃ ſuba eſt cã effectiua diſpõnũ erit cã effectia ei⁹. Sȝ latini fingũt ꝙ diſpõnes ſũt cãe mãles: ⁊ iõ nõ icõuenit ꝙ diſpõnes ſint cãe i gñe mãe ſube: ⁊ eȝ i gñe efficiẽtl: qȝ cãe pñt eẽ ſibi iuicẽ cãe in diuerſis gñib⁹. vt dič Auer. z° phy. cõ. 30. ⁊ ſic ñ valet illa cõis ꝑpõ. vbi cãe variãt̃. ¶ Sȝ mihi vĩ ꝙ iſta ſolo ſit fatua: qm̃ diſpõnes ñ ꝯſuãt for^{am} niſi iñ ꝗ̃tũ retinẽt impſſionẽ vl mãe vl agẽtl: ⁊ ſi det̃ licẽtia ſingẽdi nõ mãe: qm̃ p nãȝ mãe ñ magl eẽnt apte retinẽ hãc foꝛaȝ q̃ aliã: qm̃ nã mãe ẽ nã entis in po^a ad oẽs foꝛas: vt dcm̃ ẽ in mltis locis. g̃ diſpõnes ꝯſuãt formã vt retinẽt ipreſſionẽ agẽtis. ⁊ ſi ſic. g̃ hñt rõnẽ agẽtl ⁊ ñ mãe: ⁊ ſic arguit̃ vt.s. ¶ Ubi debes ſcire ꝙ latini ſũt in maxio errore circa iſtud: ⁊ maxie Joã. Jan. in qõnib⁹ lib^i phy. oẽs.n. opinati ſunt ꝙ diſpõnes in mã hñt viȝ ⁊ impſſionẽ mãe: ⁊ h̓ eſt pur⁹ error. ¶ Dõm ẽ.n. ſm Auer. ꝙ ſic vt⁹ gignitiua i hora factiõis ſiẽs hȝ viȝ agẽtl: qm̃ agit vt iſtrz agẽtl. vt dič Auer iz° meta. cõ. 18. ⁊ 7° meta. cõ. 32. poſtq̃ aũt factũ aĩal hȝ viȝ ꝯſuãtl: ⁊ corpis regẽtis: ita extimãdũ ẽ ꝙ diſpõnes iducte ab agẽte i mã i hora ꝓductiõis foꝛe hñt viȝ agẽtis. qȝ ſunt iſtrz ei⁹: ⁊ in hora exit⁹ foꝛe a mã reuertunt̃ ꝯſuãtes q̃ ꝯſuãt effectiue foꝛaȝ: vt iſtrz agẽtl. iõ nõ hñt nãȝ mãe: ſȝ magis agẽtis ꝯſuãtis: ⁊ ſi iuenit̃ ob aliq̃ ꝙ ille diſpõnes hñt viȝ mãe. dȝ itelligi ſm ſenſuȝ iſtũ.ſ. p ꝗ̃to diſponũt illã. ¶ Ex his appet õductio ꝯñe Auer. Si.n. forma eſt cã effectiua accñtiũ qb⁹ ꝯſeruat̃. g̃ eſt cã effectiua

Dubita°

Solo. Puuõ ñ eſt accñs proprie: ſȝ tm̃ ſm modũ ⁊ rõnem.

Põ latinoꝝ dicẽtiũ oppõnes cauſas materiales eẽ. Jmpug°

Error latinorũ ac Joã.id.

Põ pp̃a

effectiua ſui:qm̃ gegd eſt cã cãe ẽ cã cãti in eodẽ gñe cãe: vt dicebaẽ. ℂ P. illa accñtia ↄſeruãt formã nõ niſi iquã tũ bñt eẽ:ga nõ niſi iquãtũ ſũt ⁊ nõ ſũt niſi foꝛa:vt dixi. g̃ foꝛa ſine accñtib⁹ põt eẽ:qm̃ tota vt⁹ cãe ſcõe ſaluaẽ in p°. ſi enĩ accñtia illa nõ ↄſeruãt formã niſi iquãtũ bñt eẽ ab ea ẽt nõ ↄſeruabũt illã niſi iquãtũ bñt vtutẽ ab eadẽ: qm̃ vtus iſegẽ eẽ:⁊ ſic ẽt ſine accñtib⁹ poſſet foꝛa exiſte-
Subz eſt cã accñtium vt mã. re in mã:⁊ ſic idẽ eſt cã ſui. Dõm tñ eſt ſubm eẽ cãz accidẽtiũ vt mã:vt di. Auer. 4° meta. cõ. 2. ſ3 vt efficiẽs ẽ olo ex̃neũ:pp qõ ait Auer. 3° ce. cõ. 28. ⁊ 4° ce. cõ. 22. ⁊. 25. q dãs formã dat ↄñã formã mediãte forma. vide eum ibi.
Suba nõ eſt cã accidentium. (Rurſus qualr) Adducit ſcõaz rõnẽ q ſuba nõ ſit cauſa accñtiũ effectiua:⁊ vz mihi q ſyllõ dz ſic cõponi. nihil qõ nõ pmanet in duob⁹ tpib⁹. ſ. eẽ ⁊ nõ eẽ. eſt cã ei⁹ qõ pmanet illis tpib⁹:ſ3 ſuba nõ pmanet in tpe ei⁹ puatiõis:⁊ accidẽs idẽ nuõ pmanet in illis. g̃ ſuba nõ eſt cã accñtl. di. g̃ rurſus q̃lr eẽt h poſtq̃ accñs aliqõ duob⁹ tpib⁹ pmanet: ga in illo nũc. i. iſtãti qõ eſt pñm puatiõis illi⁹ qõ reperiẽ de eẽ opz q ſuba. i. ſubz coꝝ nõ ſit:qõ declat. in illo eniz nũc nõ eſt aligd de pte puati:nec de repti. i. entis pte. ex h vult hic pbationẽ minoris ſm vnã ptẽ:vz q ſuba nõ manet. deide reſumit maiorẽ itãdẽ ponere id qõ remãet duob⁹ tpib⁹ ⁊ cãz illi⁹ qõ nõ remanet duob⁹ tpib⁹ abſurdũ appet. Id nãq3 qõ remãet duob⁹ tpib⁹ digni⁹ ẽ remanere. vult dicẽ tãq̃ cã q̃ illõ qõ nõ remãet. id enĩ qõ nõ remãet nõ bẽt eẽ niſi in nũc. i. certo tpe:⁊ qõ remãet bẽt eẽ pmanẽs. vult dicẽ p mltũ tpis:ↄcludit maiorẽ. d. q̃lr g̃ erit id qõ ẽ ipma duo nũc cã illi⁹ qõ remãet. vlr dic ill duob⁹ nũc:vl qõ q̃ſi idẽ ẽ:q̃lr erit id qõ remãet in ſpe:ſic eſt ſuba cã illi⁹ qõ remãet i idi°:⁊ ſic appet maioꝛ ⁊ pbõ ei⁹. ↄcludit itẽtũ. d. q̃re g̃ olã iſta pñt ſumi errores repu.

Pria qõ. Sed hic ſunt due qõnes:qm̃ nõ vz veꝝ id qõ Auerro. ſupponit. ſ. q accñs ſemp pmanet in duob⁹ tẽporib⁹. ſ. puationis ⁊ eẽ:qm̃ ſi corrũpiẽ ignis in aquã ſine dubio accñtia ignis nõ remanẽt in aqua:qm̃ aqua portat ſe cũ accñtia ↄ̃ria accñtib⁹ ignis expellẽtia illa. z°. nõ videẽ
Scõa. verũ q illo nũc qõ eſt pñm puatiõis rei exñtis nõ ſit nec pars puati nec ps entis:qm̃ tũc in illo inſtãti mã eẽt ſine
Solutio. Ad p°m. forma. ℂ Dõm q ſm Auer. accñtia ſunt duob⁹ modis. ſ. ſymbola:q̃. ſ. pñt manere eadẽ in ſubto ſuccedẽti:qm̃ non fert ſecũ ↄ̃riũ:⁊ accñtia diuerſa. mõ hic loquiẽ Auer. ſaltẽ in accñtib⁹ ſymbolis:de qb⁹ pmo de gñatione. cõ. 27. ⁊ 2° de gñõne cõ. 24. dixit illa manere eadẽ:vt in pmo de ſuba orbis. rõ g̃ Auer. eſt ſaltẽ ſpãlis de accñtib⁹ ſymbolis:de qb⁹ ppter hãc rõnẽ apparet q ſubm nõ ſit cã effectiua coꝝ quãtũ remanẽt eadẽ numero in gñato ⁊ corru
Ad ſcõaz. pto. ℂ Ad ſcõz dõm q in pmo iſtãti nõ eſſe rei entis ↄ̃ſi deẽ multa nũc nature. in illo enĩ inſtãti põt intelligi mã ſine forma:ſ3 de facto ſit cũ forma genita:qm̃ pmũ eẽ geniti eſt vltimũ nõ eſſe corrupti:vt dicũt ſophiſte hui⁹ tẽporis. ℂ Ad formã argumẽti dõm q p nũc Auerrois intelligit nũc nature:nec loquiẽ vniformiter in olbus ſuis verbis:vt apparet:⁊ ſic nihil eſt ↄ̃tra ppoſitũ. (Et iõ notandũ) Probat vnaz qõ ſupponit in oibus rõnibus. ſ. q mã eſt nec̃ia in omni gñatione ⁊ factione:⁊ dicit:⁊ iõ notandũ eſt q qui negat rem gñabilẽ hẽe mãm:ſequiẽ euz q illa res ſit ſimplex:⁊ tũc erit icorruptibilis:cui⁹ rõnez ponit. d. ſimplex enĩ nõ pmutaẽ:nec ad aliã ſubam ↄuertitur. deinde probat idez auctoritate Hippocratis di. ⁊ iõ ait Hippocras q ſi hõ ex vna ſola re cõſtitutus eẽt nũq̃ aliquã paſſionẽ paſſus eſſet. imo eſſet ſemp incorruptibilis ⁊ impermutabilis nec generabilis eſſet. imo eſſet ab
Quid intelligit Auer. per ſimplex. eterno:ſicut aliqua intelligentiarũ mouentiũ orbes.

Debes ſcire q pmo phy. cõ. 51. dixit Auerro. ſi pncipia eẽnt ↄ̃ria tñ:tũc gñatũ eẽt ſimplex et nõ cõpoſitũ:vbi appet mõ q Auer. itẽdit p ſimplex nõ mõ ſimplici⁹ opp⁹ cõponi ex mã ⁊ foꝛa:vt gdã ſingũt:imo ſimplicitate oppoſita cõponi ex eẽ ⁊ eẽn°:⁊ ex gñe ⁊ dña. alr ↄñtia ei⁹ h nihil eẽt:qm̃ latini ſingũt q cõpoſituz ex eẽ ⁊ eẽn° põt annihilari:ga redire in ſui eentiã. põt gdez puari eẽ ⁊ remanere i ſui eẽntia q̃ eſt in po° ſue cãe. vt dicũt. ideo reputo q Auer. hic p ſimplex itelligit ſimplex: vt excludit oẽm cõpõnẽ:⁊ tũc ſine du° ſegẽ q nec ſit corruptibile nec aliquo mõ diſtiguibile. Sed qualr ex h q res puaẽ mã puẽẽ cõpõne ſimplr dictũ i expõne tertij de aĩa. vide ibidẽ. cõ. 9° ⁊. 10. Et nolo nũc imorari. Qm̃ dicta phoꝝ:vt ſepe dixi:vol. ſunt tñ ex ſuppõne:⁊ iõ vplimũ ſunt falſa:⁊ ſic ↄſũmata eſt expõ 2e diſputationis cũ dei laude g eſt trinus ⁊ vnus:⁊ glorioſe virginis Marie.

ℂ Tertia diſputatio Algazelis cũ phis i eo qõ dicũt: q de⁹ eſt agẽs in mũdũ:⁊ q mudus eſt eius effectus. DV. I.

A It Alga. dicũt phi q ipſe de⁹ bñdict⁹ eſt agẽs in mũdũ:⁊ mũdus eſt ei⁹ effect⁹:⁊ op⁹ ſuũ:⁊ dclãtio hui⁹ ab eiſdẽ facta ſup h nõ eſt demr̃atiuus:imo dialecticalis ⁊c̃. vſquequo illud qõ dixit q mũdus cõponiẽ ex diuerſis:q̃lr ergo non pñt ab ipſo deo glorioſo pcedere.

ℂ Et poſtq̃ dictũ eſt de eternitate mũdi a pte ãn:⁊ a pte poſt:ſupeſt mõ iueſtigare an mũdus ſit etern⁹ ex vtroq̃ ſit effect⁹ alicuius agẽtis:⁊ ſicut pmo in alijs diſputatiõibus ita nũc adducit ſniaz Alga. vñ di. ait Alga. dicũt phi q ipſe de⁹ bñdict⁹ eſt agẽs in mũdũ:⁊ mũdus eſt ei⁹ effectus ⁊ op⁹ ſuũ. Et di. q declãtio hui⁹ ab eiſdẽ facta ſup h nõ ẽ demr̃atiua:imo dialecticalis. i. pbabil. ⁊ addit. Uſq̃ quo illud qõ dixit q mũdus cõponiẽ ex diuerſis:qualr g̃ pñt ab ipſo deo glioſo pcedere. ℂ Hic notat terminum vboꝝ Alga. q. d. ego accepi vba vſq3 ibi illud qõ dixerũt Ariſto. ⁊ iſra in dubio ſequẽti declabiẽ hoc. AVER.

D Icim⁹ nos q id qõ dixit:vz q illõ qõ eſt in agẽte eſt ſine dubio q ſit volens eligẽs ſciẽs id qõ vult:ita q agat in illud qõ vult:ſunt vba ignota ⁊ dubitabilia in agẽte mũdi niſi demr̃atiue pbareẽ aut iditũ noti in ignotũ poſſit trãſferri. ℂ Nos eni iuenimus agẽtia ⁊ ipꝛimẽtia duob⁹ modis diuiſa:quoꝝ vn⁹ ẽ q vna tm̃ ẽ ſua actio p ſe:vt caloꝛ agit calorẽ:⁊ frigiditas friditatẽ:⁊ talia agentia nãlia nũcupanẽ. ℂ Scõs vo modus ẽ quãdo aliqõ agẽs quãdã iterdũ agit actionẽ:⁊ interdũ ei⁹ ↄ̃riũ:⁊ talia agẽtia vocanẽ a phis volentia ⁊ eligẽtia qõcũq3 agens fuerit hui⁹ agit ſine dubio cũ deliberatione ⁊ meditatione. ℂ Uñ pri mũ agẽs bñdictũ negt aliquo mõ de aliquo iſtorũ dñoiari eo mõ quo gñabile ⁊ corruptibile denoiaẽ:⁊ rõ h⁹ ẽ q volẽs ⁊ eligens deficit id qõ vult:⁊ ipſe de⁹ nõ deficit aligd de eo qõ vult. ſilr eligẽs eligit vnũ duoꝝ melioꝝ per ſe:⁊ de⁹ bñdict⁹ nulla talia ſibi debẽt attribui:tandez q voluntas eſt paſſio ⁊ mutatio:⁊ abſit q deus de talib⁹ denoieẽ. Maxie q de actione nãli nõ dz dñoiari. actio nãq3 nãlis nec̃io ẽ in ſua ſuba

nō tñ in volētis ſuba. ¶ Rurſus op⁹ nãle nō ꝓcedit a ſcia. demr̃atū eſt eni ꝙ ei⁹ actio ꝓcedit a ſcia. vñ illo mō quo ds ē agēs volēs nō eſt hic: qḋ mãifeſte appꝫ: nulla eni volūtas nobis preſens ſilis eſt volūtati dei: qualr̃ ḡ dici pōt ꝙ nō itelligiť de agēte niſi illḋ qḋ agit cū deliberatione ꝛ electiōe: neqꝫ hec diffō pōt poni equalr̃ in agēte noto ꝛ ignoto. vñ dum phi negant ꝙ hec diffinitio nō poſſit de ꝑdictis equalr̃ denoiari ſeqꝫ eos: ꝙ remota hac diffōne de prio agēte remoueať actio de eo: ꝛ hoc ſatis per ſe notū.

¶ Nūc Auer. reꝑhēdit Alga. ꝙtū ad vnū qḋ vī̃ ſupponē in rōne quã voluit eē demōſtratiuã: qḋ ē deū agē volūtate. vñ ait. Dicim⁹ nos ꝙ id qḋ dixit. vꝫ ꝙ illḋ qḋ ē in agēte ē ſine dubio ꝙ ſit volēs eligēs ꝛ ſciēs id qḋ vult ita ꝙ agat in id qḋ vult. hec qdē v̄ba ſunt v̄ba ignota ꝛ dubitabilia in agēte mūdi niſi demōſtratiue ꝓbareť aut idētū i. nã noti poſſit trãſferri in ignotū. (Nos eni) declat q̃lr illa v̄ba ſunt dubitabilia: ꝛ di. nos eni iuenim⁹ agētia ꝛ iprimētia. i. cãntia duob⁹ modis diuiſa: q̃ꝝ vn⁹ eſt: ꝙ vna tm̄ eſt ſua actio ꝑ ſe. vt calor agit calorē: ꝛ frigiditas frigiditatē: ꝛ talia agētia nãlia nūcupanť: ꝛ dixit Auer. per ſe: qm̄ ꝑ accñs calor pōt ifrigidare. vt dictū eſt in methaur]. vñ di 8° cō. 8° ꝛ 9° meta. ꝯᵗᵘ. 3. ꝛ. 10. ꝙ agēs nãlr determinať ad vnū: qḋ dꝫ itelligi ꝑ ꝑ ſe: ꝛ hec eſt mēs ei⁹ 3° ce. cō. 72. ꝛ ꝑ ce. cō. 8°. vbi diciť ꝙ ab vna nã vnum tm̄ ꝓuenit. (Scḋs v̄o modus) Ponit 2ᵐ modū. d. ſcḋs v̄o modus ē qñ aliqḋ agēs iterdū quãdã agit actionē: ꝛ iterdū ei⁹ ꝯtriūꝫ: ꝛ talia agētia vocanť a phis volētia ꝛ eligētia qḋcūqꝫ agēs fuerit hꝰ agit ſine dubio cū dl̄ibatiōe ꝛ meditatiōe.

¶ Debes ſcire ꝙ iſta diſtictio ꝑ ꝑte pōt accipi a pho in 9° meta. tex. cō. 3. ꝛ. 10. ꝛ vide expoſitores latinos: ga mlta dicūt de h̄. (Vñ pᵐ) declat quō de⁹ ſit agēs dicēs. vñ pmū agēs hñdictū negt aliq̃ mō de aliq̃ iſtoꝝ dnoiari: eo mō q̃ gñabile ꝛ corruptibile dnoiať: qm̄ aliq̃ mō nō icōuenit: vt dicit poſt: ꝛ primo oñdit ꝙ deus nō ſit agēs volens et eligens. Et arguit pmo in pma figura ſic. volens ꝛ eligēs deficit id qḋ vult. i. diminuit factū: ꝛ ipſe deus nō deficit aliqd de eo qḋ vult: ꝛ ſic in ſcḋa figura ſequiť ꝯ iaꝫ dicta.

Duplex eligibile.

Pro itellēu hui⁹ rōnis debes ſcire ꝙ illud qḋ eligitur a volēte appetiť a volēte: ꝛ etiã id qḋ dimittiť: ꝛ ambo ſūt poſſia: qm̄ ſi vnū tm̄ eēt poſſe electio eēt vna. eligibile aūt ē duob⁹ modis: qḋdã ſꝫ meli⁹: ꝛ qḋdã ſꝫ pei⁹. Exᵐ pmi. vt ſi eligerē furtū. Exᵐ 2ⁱ. vt ſi eligerē ſtudium meli⁹ furto. Ex his ſeqť v̄itas maioris: qm̄ oē eligēs diminuit ab electo: qm̄ ſi eligit ad pei⁹ manifeſtū eſt ipꝫ eē diminutū. ſi eligit ad meli⁹. ḡ diminuit ſaltē ab alio: ꝛ ſic ſp diminuit ſaltēꝫ aliq̃ mō. Sꝫ de⁹ nullo mō diminuit: qm̄ eēt inidus: vt ait phs in lib° de bona fortuna. iō ſeqť i 2ᵃ fig° ꝯ iã dicta. ¶ Et debes ſcire ꝙ ſꝫ nos ds reᵗᵉ pt diminui. ſimplr̃ aūt nō. vñ dicim⁹ ꝙ de⁹ mlta pōt q̃ nō facit: nec h̄ apḋ nos eſt icōueniēs. (Silr̃ eligēs) Ponit ſcḋam rōnē. ꝛ di. ſilr̃ eligēs eligit vnū duoꝝ melioꝝ ꝑ ſe. ꝛ deus hñdict⁹ nulla talia debēt attribui ſibi: ga tūc vt dixi inuidus eēt. ¶ Et debes ſcire ꝙ hec 2ᵃ rō dif a pᵃ in h̄ ꝙ pᵃ vult ꝙ eligēs eligit aliqñ ſm pei⁹. 2ᵃ aūt aſſumit ſimplr̃: ꝙ oē eligēs eligēdo diminuit aliqd: ꝛ vt dixi. ſicꝫ pma nulla eſt apḋ nos: ita nec 2ᵃ. eodē eni mō ſoluiť: vt pꝫ. (Tãdē ꝙ volūtas) Arguit 3° mō eadē foꝛã: ꝛ di. tãdē ꝙ volūtas ꝛ paſſio ē mutatio. ſ. in volēte: ꝛ abſit ꝙ de⁹ de talib⁹ denoieť. Et oib⁹ his in ſcḋa figura ſeqť ꝯ iã dcã. ¶ Sed an iſte rōnes ſint ſimplr̃ nec̃ie an ꝓbabiles nō opus eſt

Nō eſt icōueniēs deū poſſe plura facere: que non facit.

facē mō moꝛã: qm̄ dixi ſatis in q̃ōnib⁹. an de⁹ ſit ifiniti vigoris: ꝛ de itellēu: vbi dixi ꝙ magna ps rōnū phoꝝ ſūt ex ſuppōne: ꝛ iō nihil ꝯcludūt: ꝛ glꝫ modici cerebri ſolnē ꝑt dicta illoꝝ. (Maxie de actiōe) Declat ꝙ de⁹ nō ē agēs ſicꝫ calor ſimplr̃. ꝛ dixit maxie de actiōe nãli nō dꝫ dnoiari. vult dicē ꝙ nec de⁹ dꝫ dici agēs nãle actiōe nãli ſicꝫ calor. ꝛ pᵒ arguit ſic. actio nãqꝫ agētis nãlis nec̃io ē ſua ſuba: nō tñ in volētis ſuba: ꝛ forte itēdit ꝑ h̄ minorē. ſ. ſꝫ actio dei nō eſt in ſuba volētis. i. ipſi⁹. ꝛ forte itēdit ꝑ totū illḋ exꝑōnē maioris ſic. ſ. ꝙ agēs nãlr hꝫ actionē q̃ i ſui ſuba ꝑficiť: nō ꝙ velit illã ꝑfectionē: ſꝫ ſine cogñe. ꝑ mō pōiť ſylli maior ꝛ minor ꝛ deficꝫ ꝯ. 2° mō poniť tm̄ maior ꝛ dꝫ ſubitelligi ꝯ ꝛ minor. ¶ Sꝫ ꝑ itellēu hui⁹ rōnis debes ſcire ꝙ agēs nãle i agēdo ꝯfortať ꝛ creſcit. vñ ſicꝫ di i liᵒ de aia. agēs creſcit in ifiᵐ poſito cōbuſtibili. iō oē agēs nãle ꝑꝑ ei⁹ actionē i ſuba ꝓpa: valde ꝑficiť. mō appꝫ minor: qm̄ de⁹ ꝑꝑ actionē ei⁹ nō ſic ꝑficiť. imo ipſe eſt ꝑfect⁹ in fine: vt dcm̄ ē i meᵃ. Ex his accipiť itellēs hui⁹ rōnis phi ſi hñ ꝯſideres. (Rurſus op⁹) pōit 2ᵃᵐ rōnē in eadē fig°. ꝛ di. rurſus op⁹ nãle nō ꝓcedit a ſcia: ſꝫ demr̃atū ē ꝙ ei⁹. ſ. dei actio ꝓcedit a ſcia: vt declabiť i alijs diſputationib⁹. iō in 2ᵃ fig° ꝯcludiť ꝯ iã dicta. (Vñ illo mō q̃ de⁹) Remouet dubiū. poſſet gs dicē. ſi de⁹ nō eſt nãle: nec eligēs ꝛ deliberãs quō eſt agēs. Soluit. d. vñ illo mō q̃ de⁹ eſt agēs volēs nō eſt h̄. vult dicē aliqḋ: qḋ maniᶠᵉ appꝫ. nlla eni voᵗᵃˢ nob̄ pñs ſilis ē volūtati dei. Deide ꝯcludit pꝫm̄ Alg. d. q̃lr ḡ dici pōt ꝙ nō itellr̃ de agēte niſi illḋ qḋ agit cū dl̄ibatiōe ꝛ electiōe. (Neqꝫ h̄ diffō) ſoluit qḋdã aliḋ dubiū: qm̄ poſſet gs dicē: ſi hec diffō agētis liberi ꝛ eligētis nō ꝯuenit deo an ſit aliq̃ cōis voᵗⁱ nr̃e ꝛ deo vniᶜᵉ ꝯueniēs vtriqꝫ. ſoluit. d. nec hic. i. h̄ ꝓpoⁱᵒ diffō pōt poni eq̃lr i. vniᶜᵉ i agēte noto. vult dicē hoie. ꝛ ignoto. vlt dicē deo. (Vñ dū phs) Cōcludit id qḋ phi pñt ſcire. d. vñ phi dū negãt ꝙ hᶜ diffō nō poſſit de ꝑdictꝭ. ſ. agēte noto ꝛ ignoto eq̃lr. i. vniᶜᵉ dnoiari ſeʳ eos: ꝙ remota hac diffōne ḋ ꝑ agēte remoʳ actio. vlt dicē agētis eligētis: ꝛ h̄ ſatis ꝑ ſe notū.

Agēs nãle agendo creſcit et cōfortať.

Dr̃ia iter op⁹ nãle ꝛ actionē dei.

Ex his voluit ꝙ phi non pñt ſcire niſi negatiue quō de⁹ vult: qm̄ ſciūt ꝙ nō agit ſicꝫ eligēs ꝛ deliberãs: eo ga ei nō ꝯᵛⁱᵗ diffō agētis deliberãtis ꝛ eligētis. ¶ Debes ſcire ꝙ vt accipiť ꝑ celi. cō. 19. ꝙ ea q̃ ſūt eadē diffōne ſunt eadē forma: ꝛ ea q̃ ſūt eadē forma ſūt eadē opatiōe: ꝛ idē di. 3° phy. cō. 52. vide ḡ a pari q̃ nō ſunt vnū in opatione: nec ſunt vnū forma: ꝛ ꝑ ꝯñs nec diffōne. Ex his ſeqť v̄itas Auer. ſ. ꝙ ex quo dō nō ꝯᵛⁱᵗ diffō agētis dl̄iberãtis ꝛ eligētis ei nō ꝯᵛⁱᵗ opatio illius: ꝛ ſic pōt itelligi tm̄ neᵍᵉ. Et iſtḋ voluit hic dicē Auer. vt appꝫ ex v̄bis eiᵘ. Et qḋ dixit hic nō ꝯdicit nobis niſi i ꝑte. ſ. quãtū ad hoc ꝙ ꝓbat deū nō agere ex deliberatione: ꝛ rōnes ei⁹ nihil ſunt: ꝛ ſunt ſolute ſuperius.

Negatiue tm̄ ſcitur apḋ phos quō deus vult.

Que ſūt eadē diffinitione ſūt eadē forma: ꝛ q̃ eadē forma ſūt eadem operatione.

ALGA. DV. II.

Ait Alga. Nō v̄o dclabim⁹ quemlibet iſtoꝝ triū modoꝝ. Ad primū v̄o dicim⁹ ꝙ ꝑ agēs itelligiť illḋ qḋ ab eo ꝓcedit act⁹ cū volūtate illi⁹ actus mō electiōis: ꝛ ꝙ ſciat illḋ qḋ vult: ſꝫ mūdus apḋ eos ꝓcedit a deo ꝓceſſu cãto a cã: ꝛ iō ſeqť eos nec̃io ꝙ mūdus ꝓcedat a deo: vt vmbra ꝓcedit a corpore: ꝛ lux a ſole ꝛc̃. vſqꝫ qñ dixit: ꝛ oia iſta ꝓcederent ab eo: quod eſt falſum.

¶ Hic pmo ponit dr̃iaꝫ iter phos ꝛ opionē ei⁹. ꝛ di. ait Alga. nos v̄o declabim⁹ quēlibet iſtoꝝ triū modoꝝ: ꝛ forte itēdit modoꝝ agētis dictoꝝ ab Auerro. ſ. nãlis eligētis ꝛ neutri⁹: ꝛ forte itēdit modoꝝ argᵗᵒʳ quos nō dixit: ſꝫ voluit illos ſubitelligi. ꝛ dicit. ad pmū v̄o dicim⁹. vult dicē argᵐ

vel modū agētis ſʒ expōnes poſitas: ꝙ ꝑ agēs itelligebatur illud qd̄ ab eo ꝓcedit act⁹ cū voluntate illi⁹ act⁹. mō electionis: ꝙ ſciat illud qd̄ vult ⁊ itēdit ꝙ de⁹ eſt agens eligēs ꝑ voluntatē ⁊ itellm: attñ nō ſoluit hic argm̄ Auer. (Sed mūdus apd̄ eos.) Ponit opionē phoꝝ. ⁊ dicit: ſed mūdus apd̄ eos ꝓcedit a deo: vt vmbra ꝓcedit a corpe: ⁊ lux a ſole. Et cetera vſqꝫ qñ dixerat: ⁊ oīa iſta ꝓcederēt ab eo: qd̄ ē falſuꝫ. Et dixit mihi trāſlator ꝙ Auer. qñ ſcribebat vba Alga. accipiebat a libro ei⁹ vſqꝫ ad certū terminū: ⁊ h̄ ꝑ li vſqꝫ notat. ſ. terminū vboꝝ q̄ accipiebat: ⁊ h̄ dixi in ſequētib⁹ frequēter. Sed quōcūqꝫ difficile eſt mihi mlta vba hui⁹ libri iterp̄tari: qm̄ nllos habeo expoſitores ⁊ paucos libros emēdatos niſi meū q eſt emēdatiſſim⁹: ſʒ mlta opꝫ ſub dubio d̄clarari: ꝑtī ꝑꝑ d̄fectū trāſlatoris: ꝑtī ꝑꝑ obſcuꝝ modū loquēdi arabū. AVER.

Difficultas i exponēdo hūc librum.

Dicimus nos ꝙ ſnia hoꝝ in duob⁹ cōtinet: quoꝝ vnū eſt ꝙ nō debet attribui agētib⁹ cauſis id qd̄ nō agit cū deliberatione ⁊ electione: ⁊ ideo actus naturalr̄ agētis nō debet attribui agēti cāe. ſecūdus modus eſt ex quo opinat ꝙ mūdus ꝓcedit a deo mō ꝓceſſus ꝑticularis vmbre a corpe: vl̄ lucis a ſole. ⁊ hic modus nō dr̄ actus qa actus differt ⁊ ſeparat ab agēte hec eſt ſnia hui⁹ hoīs. ¶ Et nos dicim⁹ ꝙ h̄ eſt falſuꝫ. phi nāqꝫ opinati ſunt quatuor eē cās. ſ. mā ⁊ forma efficiēs ⁊ finis. Efficiēs eſt illud qd̄ detrahit alteꝝ de potētia ad actū ⁊ de priuatione ad eſſe: ⁊ hec actio forte fit cū deliberatiōe. i. aliqñ ⁊ forſitan nālr̄. phi vo nō dicūt ꝙ corp⁹ ſit agēs vmbrā: qa ab eo cātur niſi largo modo. agēs eni ſepari debet nālr̄ ab effectu: ⁊ corpus cū vmbra nō ſic ſe hʒ. ¶ Et iſti opinati ſunt ꝙ deus bn̄dict⁹ differt a mūdo: ⁊ eſt eū agēs. ergo nulla eſt ſilitudo iter dei actionē ⁊ actionē agentiū nobis preſentiuꝫ tam nāliuꝫ q̄ꝫ voluntarioꝝ: imo ipſe deus eſt agēs ⁊ efficiēs dictas cās protrahēſqꝫ totuꝫ de priuatiōe ad actū: ⁊ ꝯſeruās eū in nobiliori gradu: ⁊ mō quo attribui pōt nullis agētib⁹ nobis preſentib⁹. ¶ Patet ḡ ex iſtis ꝙ dictū argumētū Algazelis nō erga phos dirigit: ipi eni meditati ſunt ꝙ actio dei procedit de ſcia abſqꝫ neceſſitate iducēte eū ad agēduꝫ: neqꝫ de ſe: neqꝫ de aliqua re extriſeca: imo tm̄ ex ſua bonitate: ⁊ iō neceſſario vult ⁊ eligit in precioſiori omnibus gradibus volentium eligentium: nō nāqꝫ commiſit ei defectum cōmittentium volentibus nobis preſentibus in hoc mundo.

¶ Hic exponit ꝑ mētē Alga. ⁊ dī. dicim⁹ nos ꝙ ſnia hoꝝ. ſ. vboꝝ in duob⁹ ꝯtinet: quoꝝ vnū eſt ꝙ non dʒ attribui agētib⁹ cāis. i. cauſis agētib⁹ mūdū id qd̄ nō agit cū deliberatiōe ⁊ electiōe. imo. q. d. deo q agit mūdū debet attribui ꝯditio agētis deliberātis ⁊ eligētis: ⁊ iō act⁹ nāliter agētis nō dʒ attribui agēti cāe. i. p̄me cāe. p⁹ ḡ ꝙ Alga. itēdebat eſt ꝙ de⁹ ſit agēs eligēs ⁊ deliberās ⁊ rōnalr̄: et hec fuit opio ei⁹. ¶ 2⁹ modus ē ex q̄ opponit ꝙ mūdus ꝓcedit a deo mō ꝓceſſus ꝑticlaris vmbre a corpe: vl̄ lucis a ſole: ⁊ h̄ mod⁹ nō dī act⁹. vult dicē ꝙ effect⁹ iſto mō cātus nō dī act⁹: qa act⁹. i. effect⁹ ꝓpe dīr ⁊ ſepat ab agēte: ⁊ hec eſt ſnia hui⁹ hoīs. Eſt ḡ ſciēdū ꝙ mūdus ꝓcedit a deo q̄lr̄ vmbra ꝓcedit a corpe: ⁊ ꝙ iſta nō ſit vā cātio. (Et nos dicim⁹) Rephēdit Alga. ⁊ ꝑ declat qd ſit agens ꝓpe. ⁊ dic. ⁊ nos dicim⁹ ꝙ h̄ ē falſū. phi nāqꝫ opinati ſūt q̄tuor eē cās. ſ. mā foīa ⁊ efficiēs ⁊ finis. Efficiēs eſt illud qd̄ detrahit alteꝝ. i. formā de po᷑ ad actū: ⁊ de ꝑuatiōe ad eē: ⁊ hec actio ſit forte cū deliberatiōe. i. aliqñ: vt i gnōne hoīs: ⁊ forſitan nālr̄. i. i gnōne ignis. (Phi vo) Mo ꝯcludit errorē illi⁹. d. phi vo nō dicūt ꝙ corp⁹ ſit agēs vmbrā qa ab eo cāt niſi largo mō. (Agēs eni) Probat illō. ſ. ꝙ corp⁹ nō ſit ꝓpe agēs vmbrā. d. agēs eni ſepari dʒ nālr̄ ab effectu: ⁊ corp⁹ cū vmbra nō ſic ſe hēt. ḡ in 2ª fig⁹ corp⁹ nō eſt ꝓpe agēs vmbrā: ꝯfirmat h̄ auctē: ⁊ iſti opinati ſūt ꝙ de⁹ bn̄dict⁹ dīr a mūdo: ⁊ eſt eū agēs. (Ergo nulla) ꝯcludit itētū. d. ḡ nlla ē ſilitudo iter dei actionē ⁊ actionē agētiū nobis p̄ntiū tā nāliū q̄ꝫ voluntarioꝝ. (Immo ipſe) Et explanat q̄ſi quō de⁹ ē agēs. d. imo ipſe de⁹ ē agēs ⁊ efficiēs dictas cās. vult dīc q̄ ſūt nobis p̄ntes: ⁊ ꝯtinet in mūdo ꝓtrahēs totū de ꝑuatiōe ad actū: ⁊ ꝯſuās eū in nobiliori ḡdu: ⁊ mō q attribui p̄t nullis agētib⁹ nob̄ p̄ntib⁹. i. q modus nullis agētib⁹ nobis māifeſtis attribui pōt: qm̄ de⁹ tali mō mūdū ꝑducit: ꝙ ei nō pōt iueniri modus cōueniēs in agētib⁹ hic quo ſcirem⁹ illū: vt vides. (Patet ḡ ex iſtis) Exponit plus quō de⁹ eſt agēs mūdū ꝯcludens ꝓpoᵐ. ⁊ dī. pʒ ḡ ex iſtis ꝙ dictū argm̄ Alga. nō erga phos dirigit. ipſi. n. meditati ſūt ꝙ actio di ꝓcedit d̄ ſcia abſqꝫ necc̄ iducēte eū ad agēdū nec de ſe: nec d̄ re aliq̄ extriᶜᵃ.

Sed qa iſtō eſt valde difficile. iō in expōne hui⁹ debes ſcire in q̄ dīt agēs libeꝝ ab agēte nāli: qm̄ dīa inter agēs ꝯtigēs: ⁊ agens necīum eſt ꝑ ſe notū: eo qa necīo agens agit talr̄ ꝙ effect⁹ ei⁹ eueniꝫ: ita ꝙ non pōt ipediri vel ab aliquo itra ſe: ſicꝫ hō. vel ab aliquo ex̄ ſe. hō eni per itētionē quā hʒ eūdi ad cenā. ita vadit ꝙ ſi ſibi occurrit aliq̄ rō nō eūdi. v. g. qa nō digeſſit retinet: ⁊ ſics rōne intrinſeca ipedit. ignis qdē qm̄ lʒ agat ſm̄ ſui nām quātū pōt. attn̄ ab aliquo agēte fortiori vel volēti pōt ei⁹ actio ipediri: ⁊ qa de⁹ bn̄dict⁹ nec ab aliquo itra ſe: nec ab aliq̄ extra ſe in agēdo ipediri pōt. iō phi opinati ſunt ipſuꝫ eē agēs necīo ⁊ nullo mō ꝯtigēter: ⁊ ſic appet qualr̄ iſti duo modi agēdi. ſ. ꝯtingenter: ⁊ neceſſario ſunt ſimplr̄ ipoſſes vni: ⁊ iter ſe icōpoſſibiles. Et qa hec ſunt manifeſta: ideo opꝫ declare quō differt agēs libē ab agēte nāli: ⁊ quō cū libera actiōe ſtāt necīo ⁊ ꝯtingenter agere: ⁊ quō cū nāli etiā ſtāt hꝫ duo modi. ¶ Dōm igit vt Aui. dicit in 6ᵒ ſue meta. vltio caplo vltra dimidiū. Illius liberalitas apud oēs linguas eſt donatio extra ſe tribuēs alij donū nō ꝑꝑ retributionē. vbi Aui. paulo ante dixit ꝙ vnamet res eſt bonū ⁊ liberalitas reᵃ diuerſoꝝ. v. g. ſi donabo tibi libruꝫ liber pōt dici liberalitas ⁊ bonū iquātū qdē ꝑficit recipiens ipm vt ſic bonū dī ex diffōne boni. ꝑ ethi. iquātū vo reſpicit agēs a quo ꝑuenit talr̄ ꝙ nō expectat hꝫ doni retributionē: vt ſic liberalitas appellat: ſed Auic. hic loq̄t de effectu liberalitatis: vnde liberalitas ꝓprie eſt actus donādi aliqd boni alicui ſine retributione. ¶ Ex hoc ſequit ꝙ libere agere eſt actus volentis eligibilr̄ ⁊ delectabilr̄ agētis ſm̄ ꝑmanētiā eius in operato. in hoc eni cōſiſtit actus ⁊ foīa liberalitatis vt Aui. inuit. Et cū oīa iſta ſint. apparet ꝙ cū libere agere ſtat neceſſario agere: qm̄ ſi agens libeꝝ ſit bonū ꝑ eſſentiā: ⁊ ꝑfectū per eſſentiaꝫ ſicꝫ eſt ꝑmus motor: tūc neceſſario aget: qm̄ de rōne boni eſt cōmutare: vt dī ꝑ ethi. ⁊ de rōne ꝑfecti eſt i aliū ꝑfectionē cāre vt dī 4ᵒ metaᶻ: qa igit ꝑm⁹ motor ꝑ eſſentiā eſt

Dīa inter agēs contingens ⁊ agens neceſſarium.

Quid ſit liberalitas.

Quid ſit libē agē.

Nō libē agit neceſſario agit.

Perfectus i agendo i aliuꝫ ꝑfectionē cauſat.

bonus ⁊ pfectus: ideo neccio agit bonitatē ſuā in alijs: ⁊ pfectionē eius. vñ ſicut ignis qa ſm eēntiā ⁊ p̊ eſt calis 2º me taphy. ideo neccio applicatus cōbuſtibili calefacit: qm̄ eſt ignis ⁊ calis p eēntiā: ita deº cū ſit p eēntiā bonº ⁊ pfectº eū neceſſario ⁊ eſſentialr ꝯſequit̄ agere ⁊ entia pficere: ⁊ hoc innuit Auer. 2º phy. cō. 88. vbi dicit ꝙ hec ē diſpoſitio entis necij ſimplr. ſ. vt nō ſit pp ſuā actionē: ſed actio ſeq tur ipm: eo qa ē bonū cui eēntiale eſt alteri cōicare boni tatē eiº: ⁊ cū h̄ ſit. ita appet ꝙ deº libere agit ⁊ neccio: libē qdē p quāto volūtate ⁊ intellu delectabilr ⁊ eligibilr nō expectās a rebº pfectis ⁊ bñficiatis ab eo retributionez: neccio qdē ppterea: qa eſt ſm eſſentiā bonū: cui eēntialr cōcomitat̄ bonitatē eiº cōmunicare: ⁊ iō agit q̄ʒtū pōt: ſicut ignis quātū pōt calefacit: qa illa calefactio ſequit̄ eēntiā ignis. ℭ Qz vō agat q̄ʒtū pōt: ⁊ ſʒ ſui totā eēntiā pōt declarari: qm̄ ſi nō ageret q̄ʒtū pōt ſua eēntia: ⁊ ſm totā eiº eēntiā. g̃ ſʒ ptē ageret ⁊ ſʒ ptē nō: ⁊ ſi ſm ptē ageret ⁊ ſʒ ptē nō: tūc ſm ptē eēt bonº ⁊ pfectº: ⁊ ſm ptē nō eēt bonº nec pfectº: qm̄ vt dixi bonū ⁊ pfectū eſt qd pōt in alio cō mutare ſuā bonitatē ⁊ ſuā opationē. g̃ ſi ſʒ ptē ſue eēntie agit: ⁊ ſm ptē nō. ſine dubio ſm ptē erit bonº ⁊ pfectº: et ſm ptē nec bonº nec pfectº: ⁊ ſic ſine dubio deus agit ſm totū ambitū ſue eēntie: ⁊ quātū pōt. Si vō ſi agēs nō eſt bonū p eēntiā nec pfectū p eēntiā: ſʒ rōne ⁊ diſcurſu: ſicut eſt hō q in agēdo libere tñ nō expectat retributionē pter diſcurſum p quē ſcit libere agere eē meliº q̄ʒ agere p retributionē: tūc tale agēs erit libere agēs p quāto de lectabilr ⁊ eligibilr agit nō expectās retributionē a re pfecta per ipm: eſt tamē cōtingens: qa per rōnē īteriorem pōt īpediri: vel exteriorē. ex his apparet qd ſit libere age re: ⁊ quāto cū eo ſtat neceſſario ⁊ cōtingenter agere.

Restat mō declare qd ſit mō nālr agēs: ⁊ quō cū eo ſtat neceſſitas ⁊ ꝯtigētia: ⁊ videt̄ mihi ꝙ agēs nāle apd phos ſit illd qd agit pp finē acgrēdū quo in eē meliori ponat̄: vt appet in oībº: ⁊ hoc dicit ibidez Auicē: ppter qd agēs nāle in agendo expectat ab acto retributionē ⁊ pfectionē. iō agere libere ⁊ nālr ſūt modi īpoſſes: ⁊ iſtd agēs qñqz ita agit ꝙ ab aliquo pfectiori pōt īpediri. v. g. ſicut ignis ⁊ aqua: ⁊ ſic ꝯtigēter agit: qñqz vō nō pōt īpediri: ſicut ignis reſpectu calefactiōis: ⁊ aqua reſpectu frigefactiōis. vñ ignis ſi cōparet̄ ad motū eiº ſe hēt ꝯtingēter: nālr tñ reſpectu vō ppij eius ſe hēt nālr neccio: ⁊ ſic apparent 3ª. pmo qualr deº nō eſt agēs nālr: qm̄ nō agit ppter fines: vt hñ dicebat Auer. in ſolone tertij dubij. ⁊ 2º phy. cō. 88. dicto. 2º appet qualr agens nāle eſt īpoſſe agere libere. appet 3º qualr neccio agere ⁊ ꝯtigēter agere pnt eē compoſſibiles agēti nāli. ℭ Ex his appet ſolo ad formā argⁿ: qm̄ deº de neccitate agit: ſʒ de neccitate ſue ſcie: nō de neccitate nāe: ſicut ignis ⁊ reliq̄: iō nego ꝯñtiā vt ſcis ex dictis. ℭ Ad ſcdm appet qd valeat ꝯña illa Auer. qm̄ ſine dubº deº agit q̄ʒtū pōt: qa p eēntiā. g̃ ſi eēntia eius eēt īfinita ageret motū in nō tpe: vt ſepe dictū eſt in qōne de īfinitate pmi: quia igit̄ ſua bonitas ⁊ ſua pfectio eſt eiº eēntia. iō ſicut eſſentia eiº eſt finita in q̄litate actiua: ita bōitas eiº: iō iſtud qd dicit hic Auer. nō ꝯdicit dictis ab eo ī nālibº. Et cū oīa hec ſint ita: appet māifeſte q̄lr deº nec eſt agēs nāle: nec agēs eligēs ⁊ deliberās: vt Auer. dicit. imo eſt aliqd agēs cui nō pōt īueniri ſile in agētibº h̄ pntibº: ſʒ ſi ꝑt aliq̄ mō deſcri bi. deº eſt agēs bonū ⁊ pfectū in fine p itellm ⁊ volūtatē libere: ⁊ neccio agēs nō nālr nec ꝯtingēter: ⁊ tūc eiº itells pōt aliqualr hñi: in rebº eni nō poſſumº īuenire tale hñs tot ꝯditiōes: ſʒ hñ poſſumº ex diuerſis accipe pfectiones diuerſas: ⁊ eas colligare ⁊ aſcribere deo: ſic ego feci: ⁊ pp h̄ appet pctm̄ Joā. in qōnibº libri phy. ⁊ pctm̄ meū lōgo tpe. Tenuit eni ille: ⁊ ego ſecū ꝙ deus ſit agēs mere nāle nālr ⁊ ſm nām: ⁊ iā mō appet error: qm̄ quō deº pōt eſſe agēs nālr ſi nō eſt nā: imo eſt ſupra nām: et quō pōt eſſe agēs nāle ſi nō agit pp finē: ſed ipſe ſue actiōis ſit finis. ℭ Verū ppter famoſitatē illiº opionis debes ſcire ꝙ nā dʒ ſumi. vt ſe extēdit ad oē ens: ⁊ ſic pōt dici volūtas nā p q̄ʒto eſt ens ex aīaz. imo pōt dici nā negatiōis: ⁊ ſic ex tēſe neceſſitas in eſſe rei pōt dici neceſſitas nālis: ⁊ ſic pt dici deus agens nāle. ℭ Sed iſtud nō valet ad ppoſitū. Alio mō capit̄ nā: vt eſt pma dīa agētis diſtīcta ꝯ liber tatē: vt videt̄ Ari. innuere 2º phy. circa pnᵐ. vbi diſtinguit cām agētē in nāz ⁊ ppoᵐ. ⁊ idē vī innuere 9º meta. tex. cō. 3. ⁊ iō vide vba eiº: ⁊ iſto mō capiēdo nām: deº nec ē agēs nāe: nec agēs deliberās ⁊ eligēs: ſed agēs liberum ex ſua ſcia: vt declaui: ⁊ quōcūqz Joan. ignorauit iſtud: ſic ⁊ ego etiā. ℭ Et debes ſcire ꝙ phi mltū errāt ī his: iō qñ acci pit Auer. ꝙ deº agit neccio eſt dictū tñ: ⁊ qñ pbat: qm̄ rō agēdi eſt eēntia. dōʒ ꝙ ē eēntia ꝯcta p volūtatē. i. eēntia volēs: ⁊ p ꝯñs nō ſeqt̄. g̃ neccio agit: qm̄ eēnº volēs ad ex cōparat̄ ꝯtingēter ⁊ libere ſm nos: ⁊ ſic pᵐ argᵐ nihil ē. ℭ Ad 2ᵐ eēntiale ē pfecto comᶜᵉ ⁊c̄. Dōʒ ꝙ eēntiale eſt pfecto nāli: ſed libero ⁊ volūtario eſt ꝯtingēs cōicare: lʒ eē cōicatū ſit nāle ⁊ eēntiale: ſicut hō ridet ꝯtingēter: ⁊ tñ neccio hō eſt riſibilis. ℭ Ad 3ᵐ. dicimus nos ꝙ deus agit ſm totā eius eſſentiā: nō tñ ſm totā ſuā potētiā: qm̄ ⁊ ſi potentia ⁊ eſſentia ſint idez: tñ dñt mō: ⁊ ſic ſm totā ſuā potētiam nō agit: ⁊ ſi agat ſm totā ſuā eſſentiā: ⁊ ſic ſm totā ſuā eſſentiā eſt pfectus ſimplr: ⁊ hec eſt vere nr̄a reli gio: ⁊ nō eſt mirū de phis: qm̄ ſequunt̄ ſenſus mendaces: vt ſepe dixi.

ALGA. DV. III.

At Algazel rñdens pphis ⁊ ſi forte aliqs diceret ꝙ nullū ens nō neceſſariū p ſe: ſed p aliū nuncupari pōt efficiens. nāqz eius cā agens: neqʒ ꝙ illa cauſa fuit naturalr aut voluntarie ⁊c̄. vſqʒ quādo dixit. vt diceremus egit ⁊ non egit.

ℭ Ponit hic ſol. Alga. p phis. ait Alga. rñdēs p phis: ⁊ ſi forte aliqs dicēt ꝙ nullū ens nō necium p ſe. i. a ſe: ſed p aliū nūcupari pōt efficiēs: vult dicē pᵐ: qm̄ nullū cāτū ab alio pōt dici pᵐ efficiēs: qa pᵐ excludit aliud pus. nāqz eiº i. mūdi cā agēs: nēqz ꝙ illa cā fuit nālr aut volūtarie. vlt dicē ꝙ q̄ʒtūcūqz nullū ens ab alio poſſit dici agēs pᵐ: nec agens mūdi: ſʒ ſolū ens p ſe: nec tñ debet eſſe illa cā pma nāliter aut voluntarie: vſqʒ qñ dixit: eo mō quo dicimus egit ⁊ non egit ī Vſqʒ quādo dixit: eſt terminus verbo vt dixi alſ in ſuperiori dubio.

AVER.

Dicimus nos ꝙ ſup p̄dicta vba duobus modis rñdit Algazel: quoꝝ vnº eſt: qd̄cūqʒ neciuz fuerit nō per aliud eſt effectº neceſſariū p ſe: ⁊ hec rñſio ē in antea: nō eni opʒ ꝙ illd qd eſt neceſſariū p ſe ſit agēs: nō eni pōt ſm vītatē denoiari denoiatione agentis. ſ. ꝙ attrahat de potētia ad actuz. Scda vō rñſio hois eſt ꝙ modus agentis eſt tāq̄ʒ genº ſub quo ꝯtinent̄ ſpēs. ſ. agens p itellectionē ⁊ agēs p nām: ⁊ hec vba ſine dubio ſūt vera. verūtñ p̄dicta vba idicāt ꝙ phi nō opinā tur ꝙ deus habeat volūtatē. Amplius ꝙ ſua pmiſſa ppoſitio nō eſt nota: ſcilʒ ꝙ quodlʒ ens aut eſt neceſſarium per ſe aut per aliud.

ℭ Hic Auer. rephēdit Alg. in duobº. ⁊ pmo dicit dicimus

Qualr deº agit quātum pōt.

Quid ſit bonū ⁊ pfectum.

Agēs nāle qd ſit.

Agēs nāle īpoſſe ē libē agē. Cōtingenter agere ⁊ neccio agere pnt ī eſſe agenti nāli.

Deº nō neceſſitate agit: nō neceſſitate nāe: ſʒ ſciē ſue.

Deſcripº deo.

Error Joan.

Impugº

Error phor.

Deº agit ſʒ totā ſuam eſſentiā: nō tamen ſm totā ſuā potentiā.

nõs ꝙ ſup ꝑdicta ṽba duob⁹ modis exponit Alg. vult di cere duas rñſiones inuit: quoꝝ vn⁹ eſt: qḋcũqꝫ neceſſariũ fuerit nõ ꝑ aliũ: ſꝫ.ſ.ꝑ ſe ⁊ a ſe eſt efficiẽs neceſſariȷ ꝑ ſe.i. ꝓᵐ ⁊ efficiẽs mũdi. (Et hec rñſio.) Rephẽdit hic: ⁊ diĉ. ⁊ hec rñſio eſt antea.i. falſa ſicut illa iã dicta: ⁊ ſyll'ſ ſic cõ ponit: ens ſimplr ⁊ ꝑ ſe neceſſariũ nõ pôt eẽ agens. deus eſt ſimplr ⁊ a ſe neceſſarius. ğ nõ pôt dici agẽs. maior cõ ponit ſic. oẽ agẽs eſt extrahes de potẽtia ad actũ ſimplr ens: ſicut eſt. deus nõ eſt extrahẽs de priuatione ad actũ. ğ nõ pôt dici agẽs q̃ fuit maior huius. ꝓ ponit maiorẽ di. nõ eni pôt ſm ṽtutẽ denolari denolatione agẽtis.ſ. ꝙ ex trahat de po⁹ ad actũ: ⁊ hec fuit minor ꝓſylli. reliquas ꝓ pões voluit ſubintelligi. (2ᵒ vo rñſio.) Exponit Alga. quãtũ ad ſcḋaꝫ ſol. ⁊ arguit ꝫ illã. ⁊ dicit. ſcḋa vo rñſio ho minis eſt ꝙ modus agẽtis eſt tãqꝫ genus: ſub quo ꝯtinẽt multe ſpẽs.ſ. agẽs ꝑ itellm ⁊ agẽs ꝑ nãm. deinde dicit qd veritatis ⁊ qd falſitatis ꝯtineãt. d. ⁊ hec verba ſine dubio ſunt vera.ſ. quãtũ ad iſtã diſtinctionẽ. Deinde oñdit qd falſitatis. d. verũ tñ ꝑdicta ṽba idicãt ꝙ de⁹ nõ hẽt volũ tatẽ: qḋ ſup. falſuꝫ eſt. (Amplius) Ponit 2ᵐ errorẽ. ⁊ di. amp. ꝙ ſua ꝑmiſſa ꝓpõ nõ eſt nota.ſ. ꝙ qḋlibet ens: aut eſt neĉiuꝫ ꝑ ſe aut ꝑ aliud: qm̃ ſup. q̃dã exiſtimãt nullus eẽ ens neĉio ab alio: q2 ſi ab alio notat ꝯtig⁹ꝫ i tali effcũ.

Pro itellu hui⁹ debes ſcire vt Auer. narrat 8ᵒ phy. cõ. 79. ꝙ Aui. opinat⁹ eſt ꝙ aliqḋ in ſui nã ſit cõtin gens actio ab alio neĉiuꝫ: ⁊ hoc videt̃ dicẽ Alex. vt Auer. ibidẽ dicit. vñ hic vir opinat⁹ eſt ꝙ oẽ ens ab alio ſit in ſui nã ꝯtingẽs: ⁊ poſe eẽ ⁊ nõ eẽ: ⁊ nõ habuit ꝑ icõueniẽ ti ꝯtingẽs in ſui nã ab alio ꝑpetuari: vt Auer. dicit i pzio de ſuba orbis ꝑpe finẽ. Et pro hac opione arguũt qdaꝫ latinoꝝ ſic. ens ab alio non ens a ſe. ğ ens ab alio eſt non ens a ſe: ⁊ ſic nã ꝯtingens: ⁊ ſic oẽ ens ab alio in ſui nã eſt ꝯtingẽs. añs eſt manifeſtũ. ꝯñtia ꝓbat̃ a negatiua de ꝑdi cato finito ad affirmatiuã de ꝑdicato ifinito. ¶ Sꝫ iſta opio reprobabit̃ ab Auer. ibidẽ: qm̃ tũc nã ꝯtigẽs efficit̃ neĉia: ⁊ alia multa ꝫ que arguit Ari. in fine ꝑmi celi. ideo opꝫ dicẽ ꝙ lꝫ illa diſtictio nõ ſit nota: vt appet ꝑ iã dicta. attamẽ opinãdũ eſt ꝙ nõ oẽ ens ab alio in ſui nã eſt ꝯti gẽs: qm̃ neĉiuꝫ ſm ꝓhm pôt hẽe cãm: vt declaui in diſpu tatione dicta: ⁊ iñ qõne de itellu. ¶ Ad arg⁹: dico ꝙ iſtḋ argᵐ nihil ẽ. nego eni añs.ſ. ꝙ ens ab alio nõ ſit ens a ſe: vt ſi ſe diĉ neceſſitatẽ. imo ens ab alio pôt eẽ a ſe.i. nã ne ceſſaria: ſi ens a ſe.i. nõ cauſatũ cõcedo: ſed nihil pro eis. ¶ Sed dices ens ab alio hẽt eẽ ab alio. ğ de ſe nõ habet eſſe. cõcedo. Et cũ infers. ğ de ſe habet nõ eſſe. nego argu mentũ: q2 non arguit̃ ꝑ regulas ſcḋi periermenias. Sed debet argui. ergo de ſe non habens eſſe; ⁊ illud tñ conce do: quoniam nihil eſt contra me. Alia argumenta ſoluta ſunt locis proprȷs: et ibidem declarata eſt opinio Auer rois.

Cõtigẽs in ſui nã pôt ab ali quo ppe-tuari ſm Auerro. ⁊ Alexã. ratio.

Impug⁹

Neĉium pôt hẽre cauſam.

Solutio.

Replica

ALGAZELIS. DV. IIII.

Dit Algazel rñdẽs ꝓ phis. dicimus ꝙ hec noiatio eſt erronea: nos eniꝫ non dicim⁹ ꝙ q̃libet cã q̃litercũqꝫ ſit nũcu pet̃ agẽs: neqꝫ qḋlibet cãtũ debeat ef fectus nũcupari: ſi eni ita eſſet: nõ ğ dici poterit ꝙ brutũ habeat actionẽ. imo actio tñ aialibus debet attribui qḋ ꝯceſſum eſt ab omnibus.

¶ Inducit quãdã euaſionẽ Alga. ꝑ phis. rñdẽs ꝑ phis: ⁊ di. Alg. dicim⁹ ꝙ hec noiatio ẽ erronea: nõ eni nõ dicim⁹ ꝙ quelibet cã q̃litercũqꝫ ſit nũcupetur agẽs: nec qḋlibet cauſatũ debet effect⁹ nũcupari. cuius rõnẽ aſſ. d. ſi eni ita eẽt: vult dicẽ ꝙ agẽs ſolũ dicat̃ vno mõ: vꝫ de volẽte: nõ ergo dici poſſet ꝙ brutũ habeat actionẽ: q2 nõ hẽt volũ tatem: imo actio tñ in aialibus debet attribui: quod con ceſſum eſt ab omnibus.

AVERROIS.

Dicim⁹ nos ꝙ id qḋ dixit: vꝫ ꝙ nõ de bet quelibet cã agens nũcupari verũ eſt: ſed id qḋ ſup hoc arguit.ſ. ꝙ bru tũ nõ dr̃ agẽs: hoc eſt falſum. a brutis nãqꝫ nõ debꝫ remoueri actio niſi in itellu.ſ. vo lũtaria: nõ tñ q̃lꝫ actio abſolute. ¶ Nos eni ine nim⁹ aliq̃ entia bruta q̃ attrahũt eis ſilia.ſ. ḋ po tẽtia ad actũ: vt ignis q ꝯuertit eẽ humidũ ⁊ ſic cũ ad aliũ ignẽ ſibi ſilem: ⁊ hec ſine dubio ſit at trahẽdo rem q̃ fieri hẽt de potẽtia ad actum: ⁊ ideo quecũqꝫ potentia vel aptitudo recipiendi actionẽ ignis fuerit ignis nõ agit in eã: niſi ſileꝫ. ¶ Rurſus nullus eſt auſus negare ꝙ in aialiũ corꝑibus ſũt nãles ṽtutes ꝯuertẽtes cibaria ad ſubaꝫ ſileꝫ nutrito: ⁊ ex hoc hoc regimie vocat̃ aial viuũ: ⁊ ceſſata iſta ṽtute de eo dicit̃ mor tuũ: vt notũ eſt ſenſitiue. ¶ Preterea. qñ dixit ꝙ ſi brutũ dici poterit agens eſſet largo modo ſicut forte q̃rẽs dicit̃ volẽs. ¶ Nos ṽo ad hoc rñdere poſſumus ꝙ qñ agens dicit̃ agẽs: ⁊ itel ligit̃ ex hoc ꝙ agat actionẽ volẽtis: tũc dr̃ largo modo ſicut qñ dicit̃ ꝙ hõ q̃rit qḋ ipſe vult: ſed qñ ex hoc itelligit̃ ꝙ ipſe attrahat de potẽtia ad actũ: tũc eſt agens ſm veritatẽ ⁊ perfecte.

¶ Hic verificat dicta Alga. ⁊ ꝓ ꝓᵐ. d. dicimus nos ꝙ id qḋ dixit: vꝫ ꝙ nõ debet quelibet cauſa agens nũcupari: veꝝ eſt: dum verificat aliud: qm̃ Alga. duxit ad hoc icõuenies.ſ. ꝙ ſequit̃ brutũ nõ eſſe agens. ideo Auer. verificat q̃li ter falſuꝫ eſt hoc ꝯñs: ⁊ dicit: ſed id qḋ ſuper hoc arguit.ſ. ꝙ brutum non diceret̃ agens: hoc eſt falſum: vult dicere ꝙ bene dictũ eſt: ꝙ brutũ non eſſet agens: ⁊ hoc declarat di. a bruto non debet remoueri actio: niſi itellectu.ſ. volũ taria: non tñ quelibet actio abſolute. ⁊ ꝓbat ꝑmo iductio ne. d. nos eni iuenimus aliqua etiã bruta que attrahũt.i. extrahunt eis ſilia.ſ. de potẽtia ad actũ. ſicut ignis q con uertit oẽ humidũ ⁊ ſiccũ: vult dicẽ aquã ⁊ terrã: ad aliuꝫ ignẽ ſibi ſilem: vult dicere in ſpecie: ⁊ hoc ſine dubio ſit attrahẽdo rem: que fieri hẽt de potẽtia ad actum: ⁊ ideo quecũqꝫ potẽtia vel aptitudo recipiẽdi actionẽ ignis fue rit ignis non agit in eam niſi ſimilẽ: ⁊ per ꝯñs appet ens brutũ eſſe agens. (Rurſus) ꝓbat idẽ ratione que debet ſic componi. omne ens hñs virtutes cõuertẽdi cibaria ⁊ nutrimẽta in ſuis ſubſtãtȷs ſunt vere agentia: ſed aialia bruta hñt huiꝰ virtutes: vt ſupra. ğ aialia bruta ſunt vere agentia. maior eſt manifeſta per ſe. minor declarat̃ ⁊ cõ ponit̃ ſyll'ſ ſic. oẽ id ꝑ qḋ aial diſtinguit̃ a mortuo ⁊ non viuente habet̃ ab aiali: ſed virtus cõuertẽdi cibaria ⁊ nu trimẽta eſt hꝰ. ğ talis ṽtus eſt in aiali: ⁊ ſic apparet in inoꝛ ſylli primi huius. ꝑmo ponit minoreꝫ ſylli. d. rurſus nul lus eſt auſus negare ꝙ in aialibus corꝑalibus ſint nãles virtutes ꝯuertẽdi cibaria ad ſubſtantiã ſimileꝫ nutrito. Deide ponit minorẽ ꝓſylli. d. ⁊ ex hoc hoc regimie.i. hac operatione vocat̃ animal viuuꝫ: ⁊ ceſſata iſta virtute de eo dicit̃ mortuũ vt notuꝫ eſt manifeſtiſſime.i. ꝑ ſe: ⁊ hec fuit minor ꝓſylli: relique aũt ꝓpões ꝯtinent̃ in potẽtia in illis duab⁹. ⁊ eſt ſermo eius notus ꝑ ſe. ¶ Debes ſcire

ꝙ vt ab Auer 8° phy.cō.2° ꝓpe pncipiū colligit: ⁊ hic ꝙ nō ſemꝑ aīa nutritiua actu cōuertit cibū in ſubaꝫ ei⁹ nutribilis: et iō aliqñ reſoluit: aliqñ auget: aliqñ diminuit: vt dictū eſt in libro de morte ⁊ vita: ⁊ de nutrimēto ⁊ nutribili: ideo videt mihi ꝙ dictū Auer. hic debet intelligi ſm̄ bonū ſenſuꝫ: eſt enī h̄ ſimplr̄ verū ꝙ aīa nutritiua ſꝑ eſt operās: qm̄ illa nō ē in aīalī mediāte calore: vt dictū ē in libro ꝑdicto de morte ⁊ vita: ⁊ calor eſt agēs nālr̄ ⁊ ꝗñ ſꝑ approximat⁹ alicui paſſo agit ſꝑ ⁊ alterat: vt dic̄ Auer. ibidē cōm. illo. 20. dēm ḡ Auer. dꝫ itelligi ꝙ ſꝑ cōuertit vel actu: vl̄ ꝑpat ad ꝯuerſionē illā actualē: ⁊ h̄ ſine du⁹ē verū.

Aīa nutritiua nō ſemꝑ conuertit cibū in ſubſtātiā nutriti.

Prīa qō Sed tunc eſt locus q̄ōnis: qm̄ poſſet q̄s dicē. ſi igit̄ aīa nutritiua ſemꝑ eſt operās. ḡ eſt act⁹ ſcd̄s ſolū ⁊ nō ꝑmus: qm̄ actus ꝑmus eſt forma nō operās actu ſed habitu: act⁹ vō ſcd̄s eſt forma operās. ſi ḡ aīa nutritiua eſt ſemper exñs in oꝑatione. ḡ eſt ſolū act⁹ ſcd̄s. ¶ Ad h̄ Auer. 2° de aīa. cō. 5°. inuit 4°ᵉ ſolōnes. ⁊ ꝑ dicit ꝙ h̄. i. hec diſtinctio de actu ꝑ ⁊ 2° eſt in aīa ſenſibili tm̄: aīa aūt nutritiua nūꝗ̄ inenit̄ in aīalib⁹ niſi ſm̄ poſtremā ꝑfectionē. i. i opatiōe. Eſt ḡ ꝑ⁹ ſolō ꝙ illa diſtinctio nō cadit niſi in aīa ſenſibili: nō in aīa nutritiua. ¶ Deide ibidē inuit ſcd̄aꝫ ſol. d. ſi aliq̄s ponit ꝙ ſit q̄dā modus aīaliū q̄ nō nutriunt̄ in aliq̄ tp̄e. ſ. in tp̄e in q̄ manēt in lapidib⁹: vt rane magne q̄ nihil theſauriçāt ⁊ manēt i hyeme tota in lapidib⁹: ⁊ ſilr̄ plures ſerpētes. Et ſm̄ h̄. i. ſcd̄aꝫ ſol. erit h̄. i. hec diſtictio cōis aīe ſenſibili ⁊ nutritiue. ¶ Deide ponit tertiā ſol. d. ⁊ ſi nō. tūc ꝑfectio accepta i eis erit ſm̄ equocationē: vult dicē ꝙ nō debēt diffiniri vna diffōne: ſꝫ aīa ſenſibilis ꝑ actū ꝑᵐ: ⁊ nutritiua ꝑ actū 2ᵐ. ⁊ tūc q̄ſi redit i ꝑᵃᵐ. ¶ Deinde ponit q̄rtā. d. ⁊ q̄uocūq̄ ſit qñ fuerit ſit i actu diuerſitas iter vtrūq̄. ſ. actū ꝑmū ⁊ ſcd̄ꝫ nō nocebit accipe ide finite. vult dicē ꝙ q̄uocūq̄ ſit nō nocebit li act⁹ accipere ſub diſiunctiōe. ſ. vl̄ ꝑ° vl̄ 2° vl̄ idiffinite. i. in diffi̇ᶜ abſq̄ hoc ꝙ dicat li ꝑ° cū ſit ipoſe alr̄. vult dicē itelligēr: ſꝫ q̄uo iſte ſint vē: ⁊ q̄uo nō: vide in expōne mea. 2ⁱ de aīa illius cō. 5. ¶ Deide vult reꝑhēdē Alga. quātū ad vnū ꝙ non dixit foꝛalr̄: ſꝫ in vtute. ⁊ d. ꝑterea. qñ dixit ꝙ ſi brutū dici poſſit agēs eēt largo mō: ſic forte q̄rens dī vidēs. Eſt ḡ ſm̄ Alga. agēs nomē analogū cōe agēti volēti ⁊ agēti nāli. ⁊ vult ꝙ primū analogatū ſit agēs volēs. Auer. reꝑhēdit ipſuꝫ. d. nos vō ad iſtud rn̄dere poſſumus: ꝙ qñ agēs dī agēs: ⁊ intelligit̄ ex h̄ ꝙ agit. actio enī volētis. i. ⁊ itelligit̄ agēs volēs dicat̄ tūc agens largo mō: ſic qñ dī ꝙ bō q̄rit qō ipſe vult: ſed qñ ex h̄ itelligit̄ ꝙ ipſe attrahat de potētia ad actū. tūc eſt agēs ſm̄ vitatē ⁊ ꝑfecte: ecce q̄uo Auer. totū ꝯrīū vult. vult enī ꝙ totū analogatū ſit agēs nāle extrahens de potētia ad actū: ⁊ aliud dī iꝑꝓprie: et ꝑ ſilēꝫ ad illud ꝑmū: ⁊ hoc innuit Auer. ꝑmo celi. cōmēto. 20. ⁊ alſbi.

Solō ꝑ°.

Scd̄a

Tertia.

Quarta.

Agēs ſꝫ Alga. dī analogice de agente nāli ⁊ volūtari.

ALGA. DV. V.

Ait Algazel reſpōdens pro phis: ⁊ ſi aliq̄s diceret nos itēdimus ꝙ de⁹ eſt agēs: quia ipſe eſt cā cuiuſlibet entis ꝑter eū: ⁊ ꝙ mūdus ſuſtētat̄ in eo: ⁊ ſi eē dei bñdicti nō eēt vno mō eē mūdi imaginari poterit ⁊c̄. vſq̄ꝫ qñ dixit ꝙ nō eſt curandū de deriuatione noīuꝫ poſt appentiā veritatis reꝝ.

¶ Adducit rn̄ſionē Alg. ꝓ phis. d. ait Alga. rn̄dēs ꝓ phis. ⁊ ſi aliq̄s dixerit nos itēdim⁹ ꝙ de⁹ eſt agēs: q̄a ipſe eſt cā cuiuſꝫ entis ꝑter eū: ⁊ ꝙ mūdus ſuſtētat̄ in eo. vult dicē cā ꝯſeruās. Deinde innuit terminū intrinſecum: ⁊ terminū extrinſecū verboꝝ Alg. d. ⁊ ſi eſſe dei bñdicti nō eſſet vno mō eſſe mūdi imaginari poterit. hic eſt intrinſecus: ⁊ innuit ibidem exemplum: ⁊ patet.

AVER.

Dicimus nos ꝙ ſnīa hoꝝ verboꝝ ē cōcedere aduerſarijs ꝙ de⁹ bñdict⁹ non eſt agens: imo eſt aliqua cāra q̄ nulla reꝝ ſine ea ꝑficit̄: vñ dicim⁹ ꝙ hec reſponſio eſt debilis: nāq̄ꝫ ex hoc ſequit̄ phos ꝙ primū ſit principiū toti⁹ mō forme ſicut aīa eſt principiū corporis: ⁊ nullus eoꝝ ſic opinatur.

¶ Reꝑhēdit Auer. illū: ſꝫ ꝑ° dat itellꝫ ei⁹ vbſa. d. dicimus nos ꝙ ſnīa hoꝝ vboꝝ eſt ꝯcedē aduerſarijs ꝙ de⁹ bñdict⁹ nō eſt agēs: imo eſt aliq̄ cāꝫ q̄ nulla reꝝ ſine ea ꝑficitur. i. imo eſt cā foꝛalis ⁊ nō agēs. vñ forma vocat̄ cā ꝑficiēs mām. deide reꝑhēdit illā. d. vñ dicimus ꝙ hec rn̄ſio eſt debilis. nāq̄ꝫ. i. qm̄ ex h̄ ſequit̄ phos ꝙ ꝑᵐ ſit ꝑnᵐ toti⁹ i. mūdi. mō forme. i. in gn̄e eē formalis: ſic aīa ē pncipiuꝫ corꝑis: ⁊ nullus eoꝝ. ſ. phoꝝ ſic opinat̄. ¶ Sed debes ſcire ꝙ Auer. nō ꝯcludit ſibi h̄. ⁊ 4° ce. cō. ꝑ. vbi voluit deū eē cāꝫ vt foꝛa: qm̄ h̄ reꝑhēdit Alga. ꝙ voluit deū eē cām vt foꝛa tm̄: ſꝫ Auer. vult in illo loco ipm̄ eē cām in triplici gn̄e cāe. ſ. vt finis: ⁊ vt forma: ⁊ vt motor: ⁊ vt dicit 12° meta. cōm. 7°. ⁊ in cō. 6°.

De⁹ ē cā in triplici gn̄e cāꝫ Auerro. Alga. do ponit ipſ i gn̄e cāe foꝛal tm̄.

ALGA. DV. VI.

Ait Algazel rn̄dēs phis: dicim⁹ ꝙ nr̄a itētio ē ꝙ talis res nō dicat̄ actio neq̄ꝫ effect⁹. imo itēdim⁹ ꝑ actione id qō ꝑcedit a pura ⁊ vera volūtate: ⁊ iā declauim⁹ in ꝑcedētib⁹: cur ē actio ſm̄ vitatē ⁊c̄.

¶ Sermo iſte eſt q̄ſi ꝑ ſe maᶠᵗᵘˢ. vñ di. ait Alg. rn̄dēs phis dicim⁹ ꝙ nr̄a itētio ē ꝙ tal̄ res. vl̄t dicē mūdus. nō dicat̄ actio neq̄ꝫ effect⁹. imo itēdim⁹ ꝑ actōe. id qō ꝑcedit a pura ⁊ vera volūtate: ⁊ iā dclauim⁹ in ꝑcedētib⁹ cur ē actio ſm̄ vitatē ⁊c̄. ⁊ ſmo iſte eſt maīfeſt⁹ ꝑ ſe.

AVER.

Dicimus nos ꝙ hoc bñ ſeq̄ret̄ phos ſi ipſi dicerēt id qō eis attribuit: tūc enī ſequeret̄ eos. ſ. ſuppoſitis iſtis ꝙ mūdus non habeat agens neq̄ꝫ naturalr̄ neq̄ꝫ ꝑ volūtatē: cū aūt agens tertio mō inueniri nequeat. ḡ id qō dixerat noīe phoꝝ nihil eſt.

¶ Auerrois rn̄det his. d. dicim⁹ nos ꝙ h̄. ſ. mūdū nō hēe agēs ſeq̄ret̄ phos ſi ipſi dicerēt id qō eis attribuit. tūc enī ſequit̄ eos. ſ. ſuppoſitis iſtis. ſ. ꝙ mūdus non hēat agens: nec nālr̄ nec ꝑ volūtatē. cū aūt agēs 3° mō iueniri neq̄at. vult dicē ꝙ ſi ſolū eēt agēs deliberās: ⁊ agēs nāle: ⁊ non agēs mediū inter iſta ad phos ſequit̄ ꝙ ipſe mundus ſit icauſatus: ſꝫ id qō dixit noīe phoꝝ nihil eſt. vult dicē: qm̄ datur agēs 3° mō vt dixit ſupra.

ALGA. DV. VII

Ait Algazel. ſcd̄s vō modus ad ꝓbandum ꝙ mundus nō ſit effectus dei ſm̄ phoꝝ radices hic eſt: interꝑtatio actionis que eſt inouare aliq̄d: ſed mūdus apud eos eſt ab eterno: ⁊ ꝑ actionē intelligit̄ attrahere rem de priuatione ad eſſe in inouando: ⁊ hoc in antiquo non pōt imaginari: quia actio oportet ꝙ ſit noua: ſed mūdus apud eos eſt ab eterno. ergo non eſt effectus dei.

¶ Hic adducit aliū motiuū ad idē. ⁊ d. ait Alg. 2° vō modus ad ꝓbādū ꝙ mūd⁹ nō ſit effect⁹ dei ſꝫ phoꝝ radices h̄ ē iterꝑtatio actiōis q̄ ē inouare aliq̄d: ſꝫ mūd⁹ apō eos eſt ab eterno. i. nō inouat⁹. ḡ in ſcd̄a ſig⁹. ipſe mūdus non

eſt effect⁹ dei.(Et ꝑ actionē) ꝓbat maiorē.d.⁊ ꝑ actionē itelligiſ attrahere rē de ꝑuatione ad actū inouando. Deide ꝓbat minorē.d.⁊ hoc.ſ.actio noua non pōt itelligi in antiq̄:q̄a actio opꝫ ꝙ ſit noua:ſed mūdus apud eos eſt ab eterno:⁊ ꝯcludit ꝯclionē.d.ḡ nō eſt effectus dei:vl' lr̄a reperiſ aliter ſic.ſequiſ ꝙ actio opꝫ ꝙ ſit noua:ſed mundus apud eos eſt ab eterno:⁊ tūc eſt replicatio ſcd̄i ſylli. ⁊ ambe poſſunt ſtare. AVERROIS.

Dicim⁹ nos ꝙ ſi mūdus eēt ab eterno ꝑ ſe ens nō iq̄ātū ē mobil':q̄a q̄libet mot⁹ cōponiſ ex nouis ꝑtib⁹:mūdus igiſ nullū hēt agēs:ſꝫ ſi eēt antiqu⁹ cū ꝯtinua inouatione:⁊ ei⁹ inouatio nō hēt principiū neqꝫ finē:tūc illud qd̄ fecit acqrere ꝯtinuā inouationē digni⁹ eſt nūcupari inouās q̄ꝫ illud qd̄ facit acqrere inouationē deficiētē. Vn̄ hoc modo mūdus eſt inouat⁹ a deo bn̄dicto:ph̄i tamen dicunt mundū eſſe ab eterno:⁊ noiaſ ab eis antiquus ad differendum ab illo qd̄ inouatur ex aliqua re:⁊ in tēpore:⁊ poſt priuationē.

¶ Hic r̄ndet arg^o Alga.⁊ ad formā opꝫ negare minorē: q̄m mūdus ꝯtinue inouaſ ꝓ quāto eſt res mobil' ⁊ variabilis.dic ḡ.dicim⁹ nos ꝙ ſi mūdus eēt ab eterno ꝑ ſe ens ſ.nō variabil' nec ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s:nō iq̄ātū eſt mobil'. vt ſic mūdus nullū hēt agēs:ſꝫ ſup.mūdus ē mobil' ⁊ variabilis:q̄a q̄libet mot⁹ cōponiſ ex nouis ꝑtib⁹:vn̄ lr̄a eſt trāſpoſita:⁊ dꝫ ſic ordinari.ſ.nō iq̄ātū ē mobil' mūdus. igiſ nullū hꝫ agēs:q̄ꝛ q̄lꝫ mot⁹ cōpōiſ ex nouis ꝑtib⁹:⁊ ſic tūc dꝫ ſuppleri.iō mūdus inouaſ. ¶ Deide r̄ndet cuidā tacite obiectiōi:q̄m poſſet q̄s dicē:vtꝝ iſtd̄ agēs inouās ꝯtinue mūdū dꝫ dici magl' agēs:q̄ꝫ ſi totū facēt ipꝫ ſemel ſil'. R̄ndet.d.⁊ ſi eēt antiq̄u⁹ cū ꝯtinua inouatiōe:⁊ eius inouatio nō hēt ꝑn^m ⁊ finē:tūc illd̄ qd̄ fec̄ acq̄rē ꝯtinuā illā inoua^cꝫ.i.agēs ei⁹ digni⁹ ē nūcupari inouās.i.agēs inouās q̄ꝫ id qd̄ fac̄ acq̄rē inouationē deficiētē.i.finitā. Deide recolligit ſol.ad formā.d.vn̄ h̄ mō mūdus ē inouatus a deo bn̄dicto:⁊ ꝑ h̄ vult negare minorē illi⁹ ſylli. Deide ſoluit qd̄dā du^m:q̄m ph̄i voluēt mūdū eē eternū:et dicī ipꝫ eē nouū.ḡ ꝯdicī eis.ſolu^r.⁊ ſol.ē nō legēti v̄ba ei⁹

Dubita.^o Sed hic ꝓuenit qd̄:q̄m Auer.12° meta.cō.44.pōit ꝙ nūer⁹ itelligētiaꝝ cāſ a p̄ma ordine q̄dā trāq̄ꝫ a cā agēte:⁊ tn̄ h̄ in p̄ncipio ſol.ait:ꝙ ens ꝑ ſe nō nouū inouabile ſimplr̄ nō cāſ ab aliq̄ agēte:⁊ ſic vꝫ ꝯdictio.

Solo. ¶ Pōt ſolui mltū ſubtilr̄:q̄m Auer.h̄ loq̄ſ d̄ agēte ꝓp̄e qd̄ agit cū aliq̄ inouatiōe.iſto mō enī vult ꝙ oē fcm̄ ab agēte aliq̄ mō inouāte dꝫ eē in ſui eē nouū alr̄ nō fiet:cū quo tn̄ ſtat ꝙ loq̄ndo d̄ agēte nō inouāte itelligētie p̄nt hr̄e agēs:vt ibidē dic̄ Auer.⁊ ſic ſoluiſ ꝯdictio:⁊ dixi i.q. de ite^u:⁊ i.q.d̄ motore.vide ibidē. ALGA.DV.VIII.

Et Alga.r̄ndēs ꝓ ph̄is. Et ſi forte aliq̄s diceret ꝙ ꝑ inouato itelligiſ id qd̄ hēt eē poſt priuationē:dicim⁹ ꝙ ex h̄ ſeq̄reſ ꝙ ſi qd̄dā agēs inouaret aliq̄d ꝙ id qd̄ ab eodē agente depēdet de eo ſit aut purū eſſe:aut pura priuatio:aut ambo:ipoſ'e eſt ꝙ ſit priuatio p̄cedens:q̄a nulla imp̄ſſio fit per priuationē:⁊ eſt impoſ'e ꝙ ſint ambo eadē ratione:remanet ergo ꝙ id qd̄ ꝓcedit ab eodē agēte ſit purū eſſe:vnde ſi eſſe continue fuerit:⁊ illa etiā cōparatio ꝯtinua erit:⁊ ſi v̄o defecerit defectibilis eēt:⁊ iō cōparata hec cōparatio erit illud cui cōparatio fit nobilis ⁊ magis cōtinuās iprimere:ſed priuatio nō depēdet de actione in tēpore.remanēt ḡ ꝙ depēdet de eo iq̄ātū inouaſ:⁊ eē ipm̄ inouatū nō eſt aliđ niſi ꝙ ſit ens poſt priuationē:⁊ priuatio nō depēdet de eo.

¶ Inducit Alga.ꝓ ph̄is.⁊.d.ait Alg.r̄ndēs ꝓ ph̄is:⁊ ſi forte aliq̄s dicēt ꝙ ꝑ inouato itelligiſ id qd̄ hēt eē poſt ꝑuationē:⁊ mūdus ſup.hēt eē poſt ꝑuationē.ḡ ē inouat⁹:⁊ ſic effect⁹ alicui⁹ agētis:vꝫ mihi ꝙ h̄ itēdit ꝓbare mūdū nō depēdē a p̄:⁊ arg^t ſic.dicim⁹ ꝙ ex h̄ ſeq̄ qd̄dā agēs inouare aliq̄d ꝙ id qd̄ ab eodē agēte depꝫ de eo.i.re^u illi⁹ ſit aut puꝝ eē:aut pura ꝑua^o aut ambo.⁊ d̄clat ꝙ nll'ꝫ iſtoꝝ pōt dici:⁊ ꝑ ꝯn̄s mūdus nō poterit eē effect⁹ dei:q̄a nec ꝑ ut hr̄ puꝝ eē:nec ꝓut hꝫ ꝑuationē:nec ꝓut hꝫ vtrūqꝫ:⁊.d. ipoſ'e ē ꝙ ſi ꝑuatio p̄cedēs:q̄ꝛ nulla p̄ceſſio.ſ.actio fit ꝑ ꝑuationē:ſꝫ poti⁹ defectio:⁊ eſt ipoſ'e ꝙ ſint ambo.ſ.purū eē:⁊ pura ꝑuatio eadē rōne.manet ḡ ꝙ id qd̄ ꝓcedit ab eodē agēte ſit purū eē.declauit q̄uo eſt illud eē puꝝ.⁊.d. vn̄ ſi eē ꝯtinue fuerit:⁊ illa cōpatio.ſ.illa depēdētia cōtinua erit:⁊ ſi v̄o defecerit.ſ.talis depēdētia vl' tale eē:defectibilis eēt.ſ.illa depēdētia vl' illđ eē.Et ꝯcludit ꝑ h̄ correlariū.d.⁊ iō cōparata hec cōparatio.i.re^{us} hec depēdētia erit illud cui cōpatio fit nobil'.i.cā eēndi q̄ nobil' h̄ vocaſ:⁊ magis ꝯtinuās iprimere:⁊ vult dicē ꝙ illa depēdētia erit res depēdēs cū q̄ eſt cōtinua ⁊ noua. Ex quo ſeq̄ſ ꝙ mūdus ſi hēt purū eē nō ſit effect⁹ dei:q̄a ꝓ quāto hēt eē nō accipit eē poſt nō eē:ſed ꝯſeruaſ in eē.Deide redit ad illud qd̄ iā dixerat.ſ.ꝙ ꝑuatio nō ſit effect⁹ agētis.d. ſꝫ ꝑuatio nō depēdet de actiōe in tēpore:q̄a qd̄ nō eſt nō depēdet:q̄a igiſ effectus agētis nec eſt purū eē nec pura ꝑuatio ꝯcludit ꝓpo^m.d.ḡ qd̄ depēdet de eo.i.de eo iq̄ātū inouaſ:⁊ pro.i.ipꝫ eē inouatū nō eſt aliđ niſi ꝙ ſit ens poſt ꝑuationē:⁊ addit ꝙ iſto mō ꝑuatio nō depēdet d̄ eo. ¶ Ex q̄b⁹ appꝫ r̄nſio ꝓ ph̄is:q̄m dici nō pōt ꝙ mūd⁹ ſit effect⁹ dei:q̄a nō ꝓut hēt purū eſſe:q̄a vt ſic nō eſt effect⁹ ſed potius ꝯſeruaſ nec ꝓut hēt ꝑuationē:quia pro illo nō depēdet:q̄a vt ſic nihil eſt:nec pro eſſe vtroqꝫ:ideo nō eſt effectus dei:⁊ ſic r̄ndet pro ph̄is. AVER.

Dicim⁹ nos ꝙ v̄ba hec ſūt de r̄nſione Aui.i p̄ñti q̄ōne noie ph̄oꝝ:⁊ ſūt v̄ba erronea:dimiſit eni vnū diuiſionis mēbroꝝ:vꝫ qd̄ ipſe dixit eſt ꝙ act⁹ agētis nō euadet qn̄ depēdeat de inouato in eē aut priuatiōe p̄cedēte eū:ꝓut priuatū eſt aut in ambo ſil':ipoſ'e ē ꝙ d̄pēdeat de priuatiōe:q̄a priuatio nō igrediſ actionē:⁊ iō ipoſ'e ē de priuatiōe eis duob⁹. Remanet ḡ ꝙ depēdeat ad eē:⁊ inouare nō ē aliđ niſi depēdē actiōes ad eē.ſ.ꝙ actio agēs ſit de re eē.ḡ ſeq̄reſ ex h̄ ꝙ eē qd̄ ē poſt priuationē:⁊ eē qd̄ priuatio p̄cedit cum ſint eq̄lia. Et hec ē ſophiſticatio:⁊ loc⁹ ei⁹ ē:ꝙ actio agētis nō depēdet de eē in t̄pe priuatiōis:qd̄ eſt eē in potētia:⁊ nō depēdet de eē in actu iq̄ātū in actu:neqꝫ de priuatiōe iq̄ātū priuatio:imo de eē defectibile qd̄ ꝯtingit ei priuatio.ḡ actio agētis nō dependet de priuatione:q̄a priuatio non

eſt actio:neq3 depēdet de eē icōiuncto priuatio ni:id nāq3 qđ hēt eē in vltia pfectione nō idiget de aliquo dāte eē: ⁊ eē ↄiunctū priuationi non reperit niſi i tpe inouati inouatiōis: ⁊ iō nullus a dicto dubio euadere pōt:niſi ſupponat φ mūdus in ſuo eē ſp adiūct⁹ fuit priuatiōi: ⁊ adhuc adiūgit ei:ſic eſt i eſſe mot⁹.ſ.φ ſp idiget de mouēte. ℭ Et veraces phi putāt φ mūdus ſupm⁹ ſic ſe hēt cū ipſo deo glioſo maxie cū reb⁹ iferioribus: ⁊ in hoc dñt res create ab eternis:qa effecte qñ ſunt non adiungit eis priuatio ex qua de agente indigeant: ⁊ ab eo cōtinuat ipſaru3 eſſe.

ℭ Primo iducit ſūmā v̄boꝝ iſtius.deide declat ſolonem aliā p phis.dic igit p.dicim⁹ nos φ v̄ba hec ſūt de rñſione Auic.in pñti qōne noie phoꝝ:⁊ ſūt v̄ba erronea:dimiſit eni vnū diuiſionis mēbrū:deide repetit ſnias illoꝝ v̄boꝝ:⁊ dicit:v3 qđ ipſe dixit eſt φ act⁹ agētis.i.opatio agētis nō euadet qn depēdeat de inouato.i.φ nō ſit circa inouatū:in eē.i.inquātū hēt purū eſſe aut puatione precedente.i.circa priuationē pcedētē eū:put priuatū eſt; aut in ambo ſimul.i.circa ambo.Deide deſtruit mēbra:ſicut fecit Alga.d.ipoſſe eſt φ dependeat de puatione:qa puatio nō ingredit actionē:⁊ ideo impoſſe eſt de priuatione eis duob⁹ modis.i.⁊ per idē impoſſe eſt vt ſit circa ambo. remanet ergo φ depēdeat ad eē.ſ.φ actio agētis ſit de re eſſe.ḡ ſequit ex hoc φ eē qđ eſt poſt priuationē:⁊ eſſe qđ puatio pcedit ip3 ſint eq̄lia.i.φ puatio ⁊ eē ſint idē.pbatur:qm̄ res depēdet put eſt:ſed put eſt nō reqrit agēs.ḡ put depēdet nō reqrit nō eē.igit eē ⁊ nō eſſe ſunt vnū et idē. ℭ Soluit Auer.qm̄ nō tenēt mūdū nō eſſe effectu3 dei.vt eis iponit Alga.iō rñdet arg° Alga.d.φ hec eſt ſophiſticatio ⁊ locus ei⁹:vult dicē ſophiſticationis:qa actio agētis nō depēdet de eē in tpe puationis qđ eſt eē in po⁹ vult dicē φ actio agētis nō ↄſiſtit circa purā puationem de eē in actu.i.nō ↄſiſtit circa eē in actu lquātu3 in actu: imo de eē defectibili.i.circa eē ↄtingēs qđ ↄtingit ei puatio. ℭ Deide reſumit arg°.d.ḡ actio agētis nō dependet de puatione:qa puatio nō eſt actio.i.effect⁹: nec depēdet de eē incōiuncto.i.nō iuncto puationi.id nāq3 qđ hēt eē in vltia pfectione.i.vltia actualitate nō idiget de aliquo dāte eē.i.aliq̄ agēte.Deide ↄcludit circa qđ eē ↄſiſtit:⁊ dicit:⁊ eſſe cōiunctū puationi nō reperit niſi in tēpore inouati inouationis.i.in tpe inouationis alicui⁹ inouati.i.rei hñtis aliquā ↄtinuā nouitate3: ⁊ iō nullus a dicto dubio euadere pōt:niſi ſupponat φ mūdus in ſuo eſſe ſemp cōiunctus fuit puationi:⁊ adhuc adiūgit ei:ſic eſt in eē motus g ſp idiget de mouēte.q.d.φ ſic de motu ita de mūdo:ſed mot⁹ qa eſt act⁹ cui admiſcet ſp aliqd factū aliqd fiendū.iō idiget mouēte:ita in ppoſito de mūdo.vñ dic: vt veraces phi putāt φ mūdus ſupm⁹.i.vniuerſus ſic ſe hēt cū ipſo deo glioſo:vult dicē:ſic mot⁹ ſe hēt cū mouēte:maxie cū reb⁹ iferiorib⁹.i.maxie ſm mūdū iferiore3 ↄtētū i ſpa actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ.Ex his ſequit ſolo qōnis: ſcil3 φ mūdus ſit effect⁹ dei:qm̄ ſp ē in ↄtinua inouatione. (Et in h̄) annectit quādā dñia3 iter res nouas ⁊ eternas:⁊ dic.in h̄ dñt res create ab eternis.i.res nouate ab eternis:q2 effecte.i.res eterne facte qñ ſūt:nō adiūgit eis puatio ex q̄ de agēte idigeāt pp quā idigeāt agēte:⁊ ab eo ↄtinuat ipſaꝝ eē:vult dicē q̄ ↄtinuet ⁊ ppetuet ipſaꝝ eē.

Pars du bitatio. Hic ſunt multe qōnes.pma qa Auer.dicebat Alga. eſſe diminutū quātū ad h̄ φ nō poſuit q̄rtū mēbrū diuiſionis dicte:⁊ tñ videmus Auerroim non poſuiſſe illud quartū mēbrū. Scḋa:qa ſicut mūdus ceſſaret ablato pmo motore:ita itelligētie ceſſarēt ablato pmo motore.ḡ ſicut mundus ppter id depēdet a pmo:ita itelligētie.ḡ itelligētie hñt veꝝ efficiēs:ſic mundus hēt. Scḋa Tertia:qm̄ ſi mūdus ↄtinue inouatur.ḡ in ſui nā pōt deſinere eſſe.ḡ aliqñ deſinet eſſe.aliter aliqđ in ſui natura corruptibile nunq̄3 deſineret eē ↄ vltimū pmi celi. Tertia Quarta:videt adhuc ſol. Auer.nō eſſe couenies:qm̄ ſi effectus depēdet ab aliq̄ agēte:vel depēdet qñ eſt:vel qñ nō eſt:et ad hoc Auer.non rñdet. Quarta Quinta:videt φ effectus poſtq̄3 eſt:non depēdeat ab eius cauſa agente. Socra.eni poſtq̄3 eſt non dependet a patre nec ſemine. Quinta

Hic volo aliqua ↄgregare:⁊ pmo debes ſcire φ aliquod ens pōt apud phos trib⁹ modis poni in eē. vno mō φ ex ſe formalr ſit necē eſſe:ſed ab alio effectiue:ſicut iſta ppoſitio.hō eſt riſibilis eſt formalr:⁊ ſm φ talis necia:attamē a premiſſis effectiue dependet: qm̄ cū necitate formalis illius cōpoſis eſt depēdētia ab alio in gñe agētis:l3 nō ſit illi cōpoſſibilis in gñe eē formalis. Triplr dr qđ ens ponit in eē. ſcḋo mō φ eē aliqđ eſt ex ſe formalr eē necio:⁊ tñ ab alio depēdēter pp ordinē eēntialē:qm̄ pp ordinē eēntialē ordinatoꝝ ↄdictio eēt 2m eē ſine pmo:l3 nō ecōtra. Et tertiū eē ſine ſcḋo:⁊ nō eↄ.Vñ l3 ſcḋ3 depēdet a pmo:nō tñ cauſat a pmo nec in gñe forē:nec in gñe agētis: nec in aliquo gñe eē ſm iſtū ſcḋm moda3.attñ ſcḋm eſt a pmo depēdēter pp ordinē eſſentialē ſcḋi ad pmū:⁊ tertij ad ſecundū.vñ pprie hic ordo eſt iter pfectus ⁊ iperfectius: nō iter cām ⁊ cauſatū.3° aliqđ hēt eē ex ſe formalr poſſe. neceſſario tñ ab alio:qa illud a quo hēt eē necio cāt illđ.

ℭ His tribus modis viſis dōm mō qualr res oēs cōparant ad pmū ſimplr ſm opionē hui⁹ phi. Et videt mihi φ ſi loquamur de rebus ſimplr ⁊ formaliter eternis cuiꝰ ſunt ſube mouentes orbes duobus modis comparant ad pmū.ſ.cauſalr ⁊ dependenter:⁊ huiꝰ declaratio eſt:qm̄ l3 in ſuis naturis ſint formalr ⁊ per ſe necie: attamē ſm iſtos phos op3 vt effectiue ſint ab alio:qđ ponit Auerro.in 12° meta.cō.44.ſic eni ↄcluſio iſta.hō eſt riſibilis.eſt formaliter necia:attamē effectiue depēdet a pmiſſis ſm oēs.ſic oēs itelligētie ſunt ſm eoꝝ nās:⁊ formalr necie: attamē a pmo effectiue:⁊ hoc plane ponit Auerro.in 4° celi com. pmo.videt etiā mihi φ cōparent ad pmu3 depēdenter: qm̄ ſm phos ponit ordo eēntialis in opationibus iſtaꝝ: ⁊ p ↄñs in eēntijs:⁊ hoc ſignificauit Auer.12° meta.com. pdicto.44.⁊ 9° metaphy.cō.17.vbi dixit:quō itelligētie mouent pmarie ⁊ per ſe:adeo φ ſi deus poſſet agere ſine eis eēnt ocioſe:⁊ idē 2° celi.cō.17.⁊.21.iō cōparant etia3 ſcḋo mō ſine dubio:⁊ h̄ innuit Auer.in fine ſolonis huius dubij:cū dicit φ itelligētie ſeu res eterne qñ ſūt nō adiūgit eis puatio:vult dicē:qa ſūt formalr necie: ideo ſic ſunt effecte. Quo mō res cōparantur ad primum. Intelligētie dupli cōparant ad pmū. ℭ Ex his appet qualr itelligētie nō hñt agēs ſm famoſitatē dictū:qđ itelligit cū noua cauſatiōe:⁊ hoc negat Auerro.ſepe de eternis volēs entia eterna ſimplr nō hře agēs ſm famoſitatē dictū:qđ agit inouatiōe media. Cor

Si vō loquamur de reb⁹ corruptibilib⁹.dō3 φ nulla res vna nuō in ſui nā poſſis ⁊ formalr ↄtigēs pōt ab alio eadē nuō ppetuari:ſed hñ eadē ſm ſpēm:qm̄ eēntū ſm ptē corrūpit:⁊ tñ totū ſm ſpēm remanet:vt dī 2° de gnōne. cō.37.ſilr mot⁹ celi g cōtinue forte eſt alius ⁊ ali⁹:vel ſaltē in accñtib⁹ nō hēt mō locū.Ex his ſequit φ mūdus ē etern⁹ ſm ſpēm:nō ſm numeꝝ:qm̄ ſic eēntu3 ↄtinue eſt aliđ ⁊ aliđ:ita mūdus eſt alius ⁊ alius ↄtinue:⁊ ſic eēntu3 manet eternū ſm ſpēm:ita mūdus.pōt tñ dici etern⁹ ſm numeꝝ equalēter:vt alibi dixi. ℭ Sed ſi totū hoc eſt ita apparet qualr mūdus pōt hře agēs etiā ſm famoſitate3 dictū:q2 ei ineſt aliq̄ inouatio q̄ eſt reqſita in rōne famo Nulla res corrup tibilis pōt ab alio eadē nuō ppetuari:ſed hñ eadē ſpecie. Mūdus pōt hře agēs ſm famoſitatem.

ſi agētis

Solō ad pumam.

ſi agētis. ¶ Dis bitis Kᵗ mō rōnibꝰ in ꝫriū. ¶ Ad pmū dōm. ꝙ 4ᵒʳ ſūt mēbra q̄ inuit Auer. pᵐ. ſ. ꝙ eſt puatio. zᵐ eē puꝝ. 3ᵒ cōmixtio puationis: ꝛ eē vt motꝰ. 4ᵐ eē i ꝯtinua imutatiōe cū aliq̄ pmanētia: ſicͭ eſt in ſubīs pmanētibꝰ. vl̄ occulte nutribili. vbi. n. nō appet nutritio. ita manifeſte: ꝛ de q̄ dixit eē mūdū: ſi bn̄ ꝯſideres: ꝛ h̄ itēdit Auer. ¶ Ad zᵐ: ꝯcedo itellītias depēdere a p̄: ſ3 nō eo mō. ſicͭ mūdus: qm̄ mūdus depēdet tāq̄ res cū aliq̄ inouatiōe: q2 nō eſt foꝛalr necīꝰ: itellītie ſine inouatiōe: q2 ſunt foꝛmalr necie: iō ipſe mūdus pōt dic̄e veꝝ ꝛ famoſuꝫ agens nō ſic itellītie. iō negatꝭ ſilitudo ꝛ ꝯceditꝭ ꝯn̄s ſm modū dcm̄. ¶ Ad 3ᵐ appet ſolō. ꝯtinue. n. deſinit eē: q2 ꝯtinue ē aliꝰ ꝛ aliꝰ: nō tn̄ ſic deſinit eē ꝙ nihil ei egualēter ſibi ſuccedat: q2 eſt ppetuꝰ: ſicͭ fluuiꝰ. maxie quo ad ptē iferioꝛē. ¶ Ad 4ᵐ appet ſolō. ſi. n. loq̄mur d̄ poꝰ in fieri depēdet: qm̄ h3 mediū eē inter puōnē eiꝰ ꝛ eē: q2 actio actualis ꝯſiſtit circa rē hn̄tē eē i medio vt dixi ſupra. ſi vō loq̄mur d̄ poꝰ in facto dī ꝙ ꝯtinue depēdet: q2 cōtinue inouatꝭ: vt ḡ egualēter ſit: op3 vt ſit aliqd̄ ppetuū: vt dixit Auer. ꝛ tūc dico ꝙ dep3 qm̄ eſt. ꝛ h̄ voluit Auer. ¶ Ad vltimū iā rn̄det Aui. i dᵃ ſue meᵉ caplō vltio. vult. n. ꝙ cā ſil ſit cū cāto vlr. iō ſoꝛtes qm̄ ē adhuc h3 agens ꝯſeruās: qm̄ ille diſpōnes q̄ fuerūt eiꝰ effectiue ꝯuerſe ſūt ꝛ facte ſūt eiꝰ ꝯformatiue ꝛ regitiue. iō dimiſſo hūido radicali ꝛ caloꝛe nāli a pnᵒ gnōnis ꝫctis dimittitꝭ vita: vt dic̄ Alex. in p̄ de gnōne. ꝛ Auer. refert ip3 cō. 38. ibidē. ¶ Ex his appet itētio Auer. aliq̄lr: l3 multū locutꝰ ſim de h̄ in q̄one de inteᵘ: in q̄one. an ſit aliq̄ vtꝰ infinita. in 3ᵒ de aīa. in expōne mea d̄ ſuba oꝛb. ibi. n. declaui ifinitiēs iſtō. ¶ Et debes ſcire ꝙ oīa h̄ dicta ſunt h̄ poſita: ꝛ nō ꝓbata. ſm. n. fidē nr̄aꝫ op3 dicē ꝙ deꝰ vniuoca actiōe ꝓduxit mundū: ꝛ in inſtāti: vt p3: ꝛ iā3 hoc declaui ſepe.

Nō eodē mo depēdēt itellītie a deo: ſicͭ mūdꝰ

Jntellīe nō hābēt agens ſ3 famoſitatē. ſicͭ mūdus.

ALGA. DV. IX.

A It Algazel rn̄dēs ad phos. Nos dicimꝰ ꝙ actio depēdet de agēte iq̄ntū illa actio inouatꝭ: nō rōne priuōnis eā p̄cedētis: neq̄ iq̄ntū h3 eē tm̄: q2 nō depēdet de eo ad inducēdū inouationē ipm̄ ens extr̄s. ḡ depēdet de eo in ſua inouatione inquātū eſt inouatio ꝛ exitus de priuatiōe ad eē: ꝛ ſi ab eo inouatio remoueretꝭ nō itelligeremꝰ: deide ipm̄ agēs eē: ꝛ qm̄ dī ꝙ eē ipm̄ nouū itelligitꝭ ꝙ priuatio p̄cedit eū: ꝛ hoc nō eſt de agente actionē. dico ꝙ veꝝ eſt: ſ3 hoc eſt pactū actionis agētis. v3 ꝙ priuatio p̄cedat euꝫ. ergo ꝙ nō ſic ſe hēt: imo eſt ꝯtinuū: nō pertinet ꝙ ſit actio agētis: neq̄ quodcūq̄ fuerit in agēte in eſſe eſt agēs: l3 nō ſit rō agētis: ſuba nāq̄ agentis ꝛ ſua volūtas: ꝛ ſua ſcia ſunt re in eſſe agentis: ꝛ nō ſunt de agētis ꝓprietatibꝰ inquātū agens.

¶ Inducit Alg. rn̄ſionē ad phos. ꝛ dicit: ſic Alg. rn̄dēs ad phos: nos dicimꝰ ꝙ actio. i. effectꝰ dep3 de agēte inq̄ntū illa actio inouatꝭ. i. inq̄ntū ille effectꝰ inouatꝭ: nō rōne puōnis eā p̄cedētis nec inq̄ntū h3 eē: vult dic̄ formā. vult dicere nullo mō inouatū tm̄: q2 ip3 ens extr̄s nō depēdet d̄ deo in agēte ad inducēdū inouationē: q2 nullā h3. ¶ Debes ſcire ꝙ res pōt depēdē ab agēte vno mō: q2 nūc eſt ꝛ imediate an̄ h̄ nō extiterit: ſicͭ ſoꝛtes qm̄ ē actꝰ: alio modo pōt depēdē: q2 nūc ē: ꝛ an̄ nō fuit: ſ3 nō ſub iſto eē p̄ciſe ſ3 hn̄ huic egualēter: ſicͭ eſt de mūdo vel motu: ꝛ cīto: vt dixi. Dicͭ mō Alg. ꝙ actio nō dep3 ab agēte inq̄ntū inoua

Res dupͣr depēdēt ab agente.

tur ſine p̄ceſſione puōnis illiꝰ: nec inq̄ntū hēt eē. ſ. ſimplr nullo mo inouatū: ḡ dep3 de eo. ſ. agēte in ſua inouatiōe inq̄ntū eſt inouatio ꝛ exitꝰ d̄ puōne ad eē. vult dicē inq̄ntū h3 eē qd̄ ē admixtū alicui puōni: vt dixi zᵒ mō. vl̄ forte lr̄a ē coꝛrupta: ꝛ d3 legi ſic: ꝛ nō exitꝰ de puōne ad eē: ꝛ itētio talr ꝙ ip3 agēs no intelleremꝰ ſi ab eo inouatio remoueretꝭ: h̄ igitͭ fuit argᵗᵒ phoꝝ: vt dcm̄ fuit. Contra arguit Alg. ꝛ qm̄ dr ꝙ eē ip3 nouū itellr ꝙ puō p̄cedit eū: ꝛ hoc nō eſt de agēte actionē. i. mūdū: vult ſubitelligē rn̄ſionē datā huic. iō ꝯfutat illā ꝯfirmando iſtud. d. dico ꝙ verū eſt: ſ3 h̄ eſt pactū. i. ꝯditio actiōis agētis. i. effectꝰ. v3 ꝙ puatio p̄cedat eā: ḡ nō ſic ſe h3: imo ē ꝯtinuū. i. ſemp ens: ꝛ nō ptinet ꝙ ſit actio. i. effectꝰ agentis. vn̄ ſyllꝰ pōt ſic cōponi: oīs effectꝰ h3 eē poſt puōnē: mūdus q eſt actio agentis p te nō h3 eē poſt puōnē: ḡ nō eſt effectꝰ agētis. in zᵃ figura. (Neq̄ qd̄cūq̄.) Remouet qddā dubiuꝫ: poſſet q̄s dicē veꝝ q̄cq̄d eſt idē agēti eſt rō agēdi: ꝛ h̄ dubiū h3 ortū ex ſupioꝛibꝰ: qm̄ ſupra dixit: debēt agē mūdū per ſuaꝫ ſciam: que eſt ſua eſſentia: ſoluit. d. neq̄ qd̄cūq̄ fuerit in agēte in eē eſt agēs: vult dicē ſm rem. l3 nō ſit rō agētis: ſuba nāq̄ agentis: ꝛ ſua volūtas: ꝛ ſua ſcia ſunt vnū re in eē agētis: ꝛ nō ſunt de ptibꝰ agētis inq̄ntū agēs. Ex his appet ſolō ad rōnem phoꝝ.

AVERROIS.

N Os dicimꝰ ꝙ oīa iſta v̄ba ſūt vera: q2 actio agētis depēdet de effectu: ꝓut ē mobilis ꝛ motꝰ de prio ſuo eē qd̄ ē in potētia: vſq̄ ad ſuuꝫ eē in actu dī inouatio ꝛ priuatio: ſicͭ dicͭ ipſe: q2 eſt vnꝰ pactoꝝ eē motꝰ a mobili. Et nō op3 qm̄ id qd̄ ē necīū in actiōe agētis nō depēdeat de actiōe agētis ꝙ debeat de ſuo ꝫrio: ſicͭ aſſerebat Aui. Phi tn̄ opinati ſunt ꝙ ſūt aliq̄ entia q̄ ipſaꝝ diſpōnes ſubales ꝯſiſtūt in motu: ſicͭ vētus ꝛ alie res: ꝛ ꝙ celi ꝛ iferioꝛes res ſūt de h̄ gn̄e. ſ. ſunt de entibꝰ que ipſoꝝ eē ꝯſiſtāt i motu. Et ſi ſic. ḡ ſunt i ꝯtinua inouatione ab eterno: ꝛ ſempiterno. vn̄ ſicͭ ens eternale dignꝰ ē q̄ iєternale: ſilr id qd̄ ſua inouatio eſt ab eterno pricipalꝰ ē in noīe noui: q̄ illud qd̄ ſua inouatio ē aliquo tp̄e: ꝛ niſi mūdꝰ in tali caſu eēt. ſ. ꝙ eiꝰ ſuba nō ē in motu mūdus nō idigeret poſt ipſiꝰ eē de deo bn̄dicto: ſicͭ domus poſt ſuū eſſe nō idiget de edificatoꝛe: niſi mūdus eē de pn̄to rclōnis vt iſudauit ſe Aui. oñdē. Nos v̄o dicimus ꝙ id qd̄ ipſe poſuerat veꝝ ē in ſupceleſtiū coꝛpoꝝ foꝛa: ꝛ ſi ſic. ḡ mūdus idiget de agēte in tp̄e ſui eē inq̄ntū eſt agēs duobꝰ modis. ſ. i eē ſubo mūdi extr̄s in motu ꝛ eē eiꝰ foꝛa ex qua ꝯſtituitꝭ: ꝛ ſi ipſiꝰ eē de nā rclōnis: nō de nā q̄litatis nō idigeret agēte: qd̄libet eni qd̄ ſua foꝛma igreditꝭ in hoc genꝰ qm̄ repitꝭ ꝛ pficitꝭ ſimplr eē nō idiget de agēte: ꝛ ab hoc remouetꝭ p̄dictū dubiū cadēs ſup p̄dicta verba.

¶ Mō Auer. rn̄det argᵗᵒ Alga. qd̄ erat in zᵃ figura dī. dicimus nos ꝙ oīa iſta v̄ba ſunt vᵃ: vult dicē ꝙ taꝫ maioꝛ q̄ minoꝛ ſūt vē ad bonū ſenſuꝫ: cuiꝰ cām dat. d. q2 actio agētis depēdet de effectu. i. circa effectū ꝓut ē mobile ꝛ motus de p̄ ſuo eē: qd̄ ē in poᵃ vſq̄ ad ſuū eē in actu: dī inoua

tio ꝛ ꝑuõ:ſic dicit ipſe:q꞉ eſt vnᵘ pactoꝝ: vult dicẽ ꝑuatio eſt vna ꝯdiſio eẽ motᵘ a mobili:ꝛ per h̄ ad formã appet. mũdus.n.cũ inouaꝶ ꝯtinue.i.hꝫ ꝑuõnẽ aliq̃.iõ appet ſolutio.(Et nõ opꝫ.)ſoluit ad idẽ mãifeſtiᵘ.d.ꝛ nõ opꝫ q̄ñ id qd̾ ẽ neceũ.i. ꝯtinuũ i actiõe agẽtis nõ depꝫ de actiõe agẽtis ꝙ debeat de ſuo ꝯ̄rio.imo debeat nõ depẽdẽ:qd̾ ẽ ꝯ̄riũ ad depẽdẽ:ſic aſſerebat Aui. voluit dicẽ ꝙ nõ eſt vaeᵃ ſylłi dicta.Et ꝓbat h̄ aucte ꝑhoꝝ.d.ꝑhi tñ opiati ſunt ꝙ ſũt aliq̃ entia:q̃ ipſaꝝ diſtõnes ſubales ꝯſiſtũt i motu. vult dicẽ q̄rũ nõ ſunt in motu:ſic vẽrᵘ ꝛ alie res: ꝛ ꝙ celi iferiores.vꝫ ignis ꝛ aer ꝛc̃.ſunt de h̄ gñe.ſ. ſũt ꝺ entibᵘ q̃ ipſaꝝ eẽ ꝯſiſtũt in motu.(Et ſi ſic) ꝓbat h̄ rõne:ꝛ cõponit ſic:res ſempiterne noue hñt agẽs:ſꝫ multe res:vt mũdus:ꝛ elnta:ꝛ reliq̃ ſũt entia ſempiterna noua.g̃ depẽdẽt ab eterno agẽte.hᵘ ſyłłi ꝓbaꝶ hᵃ aucte ꝑhoꝝ.Deiñ ponit viꝫ argᵗ.d.ſi ſic.g̃ ſũt i ꝯtinua inouatiõe ab eterno. vult dicẽ ab agẽte ſẽp ꝛ ſempiterno.Deide ꝓbat maiorẽ.d. ſic ens eternale digniᵘ eſt q̃ȝ ineternale.i.corruptibile ſilr id qd̾ ſua inouatio ẽ ab eterno ꝑncipaliᵘ ẽ in noĩe noui q̃ȝ id qd̾ ſua inouatio ẽ aliq̃ tp̄e. Ex h̄ appet maior: q꞉ ex q̃ eſt digniᵘ inouatiõe noui:g̃ dꝫ hr̃e agens.(Et ſi mũdus.) ꝓbat idẽ ꝑ ſyłłꝫ hypoᶜᵃ ſic.d. ꝛ ſi mũdus in tali caſu eẽt.ſ. ꝙ eiᵘ ſuba nõ eſt in motu.vult dicẽ ſẽp.mũdus nõ idiget poſt ipſiᵘ eẽ de deo bñdicto:ſꝫ mũdus ſp̄ idiget. g̃ eiᵘ eẽ ẽ ſẽp in nouitate.(Sic domᵘ.) ꝓbat illã ꝯditionalẽ per ſimiẽ.d.ſic domᵘ poſt ſuũ eẽ nõ idiget ꝺ edificatore.(Niſi mũdus.) Ponit ſolõnẽ Aui.d. niſi mũdus eẽt de ꝑdito relõnis:vt ſudauit ſe Aui.oñdẽ.voluit dicẽ: niſi mudus nõ ſit factᵘ a deo:ſꝫ depẽdẽs ab eo. ℂ Cõtra arguit auer. ꝑ.d. nos ṽo dicimus ꝙ ipſe poſuerat de mũdo.veꝝ eſt in forã.i.ſubiis ſepatis ſupceleſtiũ corpoꝝ:ꝛ nõ in rebᵘ inouatis.(Et ſi ſic.)Arguit meliᵘ ꝛ declat ꝙ magis ꝓpoſitũ hẽat ꝑ hoc.d.ꝛ ſi ſic:g̃ mũdus idiget ꝺ agẽte in tp̄e ſui eẽ inq̃tũ eſt agẽs duobᵘ modis.ſ. in eẽ extris ſubm mũdi in motu ꝛ eſſe eiᵘ:vt forã ex qua cõſtituiꝶ. vult dicẽ ꝙ ſi ſic ipſe mũdᵘ duobᵘ modis idigeret agẽte. Uno mõ.ꝑ q̃to ꝯtinuo moueꝶ.alio mõ iquãtũ hꝫ formã per quã exiſtit. ℂ Deide remouet qdꝺã dubiũ:poſſet gs dicẽ ꝙ mũdᵘ ñ inouaꝶ:iõ vno mõ tñ depꝫ.ſ.q̃ ad formã.dic̃.ꝛ ſi ipſiᵘ eẽ. vult dicẽ eẽt ꝺ nã relõnis:nõ q̄litatis.i. eẽt tãtũ depẽdẽs nõ mobile nõ indigeret agẽte.qd̾libet.n.qd̾ ſua forᵃ igredif h̄ genᵘ.ſ.relõnis q̄ñ repiꝶ ꝛ ꝑficiꝶ.i.ẽ cõpletũ ſimplr: nõ idiget eẽ de agẽte.vult dicẽ ṽe ꝛ famoſe:ꝛ addit.ob h̄ i.ꝑꝑ h̄ remoueꝶ ꝑdcm̃ duᵐ qd̾ poſſet cadẽ i rõne ꝯ̄ Aui.ꝛ ſmo eiᵘ pꝫ:ꝛ oĩa h̄ ſũt mãifeſta ꝑ ſe ex dictis i alio dubio.

Dupliciter mũdᵘ depẽdet a deo.

Sed debes ſcire ꝑ itellm̃ ſnĩe Auer. ꝙ mũdus ꝑt duobᵘ modis depẽdẽ ab iꝑo deo.vno mõ in gñe eẽ agentis famoſi.alio mõ in gñe eẽ agẽtis occulti.ſi.n.mũdus ꝯſideraꝶ q̃tũ ad motũ ꝛ opõnes eoꝝ q̃ ſunt in mũdo:q꞉ eſſe eoꝝ que ſunt in ipſo nõ ꝑñt eẽ ſine opõnibᵘ.iõ cõſeruãs ꝛ efficiẽs opõnes ꝛ motũ mundi dĩ agẽ mundũ ꝛ entia in mũdo: ꝛ ſic mũdus fit ab agẽte famoſo ꝑ q̃to:vt ſic pticipat nouationẽ quãdã. ꝛ ſic mũdᵘ eſt de ꝑdito q̄litatis:vel effectᵘ de ꝑdito q̄litatis ꝑ q̃to fit ꝑꝑ motũ:ꝛ opõnes q̃ ſũt q̄litas.alio mõ ꝑt ꝯſiderari mũdus:vt ẽ q̃dã ſuba i ſe ꝑmanẽs ꝛ ſẽpiterna ei:q꞉ vt ſic nõ pticipat nouationẽ.iõ vt ſic nõ hꝫ agẽs ꝓꝑe ꝛ famoſe:ſed tm̃ ẽ de ꝑdito relõnis.i.dĩ effectᵘ depẽdẽs: ꝛ ſic appet q̄lr ipſe duobᵘ modis fit:ꝛ ꝑſiſte.h̄ eſt ſnĩa Auer.attñ ſꝫ nos alr dõm:vt ſcis ex dictis. ALGA. DV. X.

Dixit Alg. rñdens ꝑ ꝑhis: ꝛ ſi aliqs diceret ſic.ſi vos tñ dixeritis vel ꝯceditis ꝙ ꝓportio actiõis ad agẽtẽ inq̃tũ agẽs eſt ſilis ꝓportioni cãti ad cãm: ꝛ poſt mediã ꝯcederitis ꝙ ꝯtinuatio dicte proportionis poſſit imaginari. ℂ Nos ṽo rñdemus ꝙ nos nõ itẽdimus ad eẽ mũdi actu: niſi ꝙ eſt cãtus in ꝯtinua ꝓportione ad deũ. vnde ſi hoc nõ nũcuparemini actᵘ ſeu effectus nihil de noibᵘ curãdũ eſt poſtq̃ȝ res appẽt ṽe. ℂ Sed nos dicimus eis ꝙ in hac q̄õne dicerent ita niſi oñderẽt ꝙ ipſi aſſerũt deũ benedictũ nõ eſſe verum agentẽ:neqꝫ dici põt niſi largo modo.

ℂ Induc̃ mõ Alg.iteꝝ rñſionẽ ꝑ ꝑhis.ꝛ dicit.ait Alg.rñdẽs ꝑ ꝑhis: ꝛ ſi aliqs diceret ſic.ſi vos.ſ.ꝑhi dixeritis vł ꝯceditis ꝙ ꝓportio actiõis.i.effectᵘ q ẽ mũdus ad agẽtẽ inquãtũ agẽs eſt ſilis ꝓportiõi cauſati ad cãm:ꝛ poſt mediã. vult dicẽ locutionẽ ꝯcederetis ꝙ continuatio dicte ꝓportiõis poſſit imagiari.vult dicẽ.ſi vos ꝯceditis ꝙ ꝓportio mũdi ad deũ eſt cãti ad cãm:ꝛ ꝙ talis ꝓportio ſit ꝯtinua ꝛ ſempiterna. ita ꝙ ſẽp ab ipſo deo depꝫ mũdus. q.d.h̄ nõ põt.q꞉ effectᵘ nõ depꝫ ꝯtinue a cã agẽte.(Nos ṽo.) Rñdẽs dicit.nos ṽo rñdemus ꝙ nos nõ itẽdimus ad eẽ mũdi actũ.i.effectũ: niſi ꝙ ſit cãtᵘ in ꝯtinua ꝓportione ad deũ:vult dicẽ ꝙ nõ intendo verũ effectũ q accipit eẽ poſt ñ eẽ tp̄e:q꞉ talᵉ effectᵘ ñ ꝑt ꝯtinue ꝓportiõari ꝛ depẽdẽ a ꝑ.ꝛ addit.vñ ſi h̄ ñ nũcuparemini actᵘ ſeu effectᵘ nihil de noibᵘ curãdũ ẽ poſtq̃ȝ res apparẽt ṽe:vult dicere:dũmõ nã rei ſit ita:ſꝫ nos dicimᵘ eis: ꝙ in hac q̄õne dicerẽt ita vult dicẽ veꝝ ſi lr̃a ñ ẽ corrupta: niſi oñderẽt ꝙ ipſi aſſerũt deũ bñdcm̃ ñ eẽ veꝝ agẽtẽ.nec dici poſſit. niſi largo mõ. vult dicẽ.ꝙ tũc hr̃ent intẽtũ q̄ñ oñderent deũ nõ eẽ agẽtẽ veꝝ:nec large. AVERRO.

Nos dicimus ꝙ in hoc ſmone poſitũ fuit.ſ.ꝙ ꝑhi ꝯcedũt ꝙ itẽtio ipſoꝝ eſt ꝙ deᵘ eſt agẽs mũdũ: ꝛ ꝙ ẽ eiᵘ cã tm̃: ꝛ ꝙ cã ſemꝑ ẽ cũ cãto: ꝛ ob h̄ putant euadẽ a põne prima. cãtũ.n.ſeqꝶ cãm q̄ñ cauſa eſt mõ forẽ vel mõ finis:ſꝫ nõ q̄ñ eſt cã mõ agẽtis. bene eni põt inueniri cã agẽs ſine ſuo cãto: ſꝫ ꝑhi ſunt opinati ꝙ mũdus hẽat agẽtem ab eterno q ſemꝑ ꝓduxit euꝫ de priuatiõe ad eẽ. ℂ Et eſt notãdũ ꝙ hec q̄õ eſt antiqua inter ſequaces Ariſt. ꝛ ſequaces ꝑłonis. Plato nãqꝫ ꝓut putabat mũdũ eẽ inouatũ nõ dubitabat ꝙ mũdus hꝫ agentẽ. Ariſt. tñ q꞉ opinatᵘ erat mũdũ eẽ ab eterno redarguebãt eũ ſequaces ꝑłonis eũ ꝑdicto dubio: ꝛ putabãt mũdũ nõ hr̃e agẽtẽ: quapropter conati fuerũt ſequaces argumẽtabilibᵘ rñdẽ rñſionibᵘ inferẽtibᵘ ꝙ argumẽtalr opinatᵘ erat mũdũ hẽre agentẽ: ꝛ hoc ſatis patefecit in ſuo loco. Et radix huiᵘ eſt ꝙ eẽ corpoꝝ ſupceleſtiũ ꝯſiſtit in motu. ꝛ iõ dans motũ eſt ſm̃ veritatẽ dãs eſſe: ꝛ ſic g̃ dans motũ ſupceleſtiũ corpoꝝ dĩ agẽs. ℂ Ruſus declaratũ eſt ꝙ dans vnitatẽ ex qua mũdus eſt vnus: ꝛ dãs vnitatẽ ex qua res cõpoſita hẽt eẽ ipſe dat ꝑtes ex qbus fit cõpoſitio: q꞉ cõpoſitio vt declaratũ eſt cauſa eſt ipſarũ. vnde primũ principiũ.ſ.deus benedictᵘ ſic ſe habet cum toto vniuerſo.

ℂ Dic

¶ Hic vult ꝯdicē Alg. ꝗ̄tū ad vnū. ⁊ diē. dicim⁹ nos ꝙ in h̄ ſmone fuit poſitꝫ. ſ. ꝙ phi ꝯcedūt ꝙ itētio ipſoꝝ ē ꝙ de⁹ eſt agēs mūdū: ⁊ ꝙ eſt ei⁹ cā tm̄: qm̄ ipſe voluit ꝙ nulla ſit diīa iter agēs mūdū ⁊ cām mūdi: ⁊ ꝙ cā ſēp ē cū cāto: ⁊ ab h̄. i. ꝑꝑ h̄ putāt eūdē a pōne pma. i. ab arg° dicto ꝯ phos. hec fuit illi⁹ ſnīa. ¶ Cōtra arguit: ⁊ vult declare qualr nō eſt idē agēs ⁊ cā: ſicut dixit Alg. cā dixit illa nō differre niſi noie: de quo nō eſt curādꝫ vt vidiſti. ⁊ ſylls dꝫ ſic cōponi: cātū ſeqꝰ cāꝫ: vult dicē ſil̄ adeo ꝙ cā nō ꝓcedit cātū: niſi nā qn̄ cā eſt mō foīe vel mō finis. ſꝫ agēs nec eſt foīa: nec eſt finis ſaltē ſm modū. ḡ nullus effect⁹ ꝑt ſeq ipꝫ imediate: ⁊ ſic nec mūdus: h⁹ nō ponit niſi maioiē. d. cātū. n. ſeqꝰ cām qn̄ cā eſt mō foīe vel mō finis: ſꝫ nō qn̄ cā eſt mō agentis: hec eſt maior: ⁊ pbat ꝑ pte iſtā maioiē. ſ. ꝗ̄tū ad agēs. d. hn̄. n. ꝑt iueniri cā agēs ſine ſuo cāto. ¶ Deide arguit auc̄te phoꝝ. d. Sꝫ phi ſunt opinati ꝙ mūdus hēat agētē ab eterno q ſemꝑ ꝓduxit eū de priuatiōe ad eē. (Et eſt notādū.) Pro itellu h⁹ narrat opionē phoꝝ. ⁊ dicit. ⁊ eſt notādū ꝙ hec qō eſt antiq̄ iter ſeq̄ces Ar. ⁊ ſequaces plonis. Plato nāqꝫ pꝰ putat mūdū eē inouatū: n̄ dubitat ꝙ mūdus hēat agētē: qm̄ plo ē opinat⁹ mūd ī poſt ꝑuōnē tpe accepiſſe eē. Ariſt. tn̄ q2 opinatus erat mūdū eē ab eterno: redarguebāt eū. ſ. Ariſt. ⁊ ſeq̄ces plonis cū ꝑdicto dubio. ſ. qō fac̄ Alg. ⁊ putabāt. ſ. de mēte Ar. mūdū n̄ hēe agētē: quapꝑ cōnati ſūt ſeq̄ces. ſ. Ar. ⁊ Pla. argumētabilr. i. pbabilr rn̄dē rn̄ſionib⁹ iferētib⁹ ꝙ argumētabilr. i. pbabilr opiat⁹ erat mūdū hēe agētē: ⁊ hoc latis pateſcit in ſuo loco. Ecce quō iſti voluerūt Ar. ⁊ Pla. nō differre niſi aliq̄ mō. tn̄ in re nullā ponunt diiaꝫ. (Et radix hui⁹) Auer. ponit mūdū quō pōt teneri ꝙ eternū hēat veꝝ agēs: ⁊ ex h̄ appet opio Ariſ. ⁊ dicit. ⁊ radix h⁹ eſt ꝙ eē corpoꝝ ſupcleſtiū ꝯſiſtit in motu. vult dicē ꝙ mot⁹ ſunt ꝓprie: ⁊ per ſe opōnes eoꝝ adeo ꝙ ſine ipſis nō eēnt nec poſſent eē: ⁊ iō dās motū eſt ſm veritatem dans eē. ⁊ ſic dans motū ſupceleſtiū corpoꝝ di veꝝ agēs. (Rurſus declarū.) declat ſcdam radicē. d. rurſus declarū ē ꝙ dās vnitatē ex q̄ mūdus eſt vn⁹: ⁊ dās vnitatē ex q̄ res cōpoſita hꝫ eē: ipſe dat ptes ex qb⁹ fit compō: q2 compō vt declarū ē cā eſt ipſaꝝ: vn̄ p̄ⁿ pnⁿ. ſ. de⁹ bn̄dictus ſic ſe hꝫ in toto vniuerſo. ſ. ꝙ eſt agēs verū illius.

Primus ſyllus probans deū eē verum agēs mūdum. **Debes** ſcire ꝙ h̄ debēt cōponi duo ſylli. p̄ⁿ. oē dans alicui motū ſine q̄ illud eſſe nō pōt eſt verū agēs illi⁹. Sꝫ de⁹ bn̄dict⁹ eſt dās motū mūdo: ⁊ reb⁹ faciētib⁹ ipm ſine q̄ mūdus eē nō ꝑꝫ. ḡ de⁹ bn̄dict⁹ ē veꝝ agēs mūdū. ¶ Scdꝫ ſylls ꝑt ſic cōponi. oē dās vnitatē ⁊ cōpōnē ⁊ ordinē alicui cōpoſito per qō id cōpoſitū eſt. eſt veꝝ agēs illi⁹ cōpoſiti: ſꝫ de⁹ dat mūdo vnitatē cōpōnē ⁊ ordinē eēntialē: iō erit veꝝ agens mūdi. Et ex his appet q̄lr peccauit Alg. ſupra: putauit. n. ꝙ agēs mūdū nō diſtiguiꝰ niſi noie a cā: tn̄ vides quō diſtiguiꝰ mō ⁊ re. Ex his appet error Joā. Jan. q poſuit deū eē tm̄ finē. ⁊ nllo mō agētē: ⁊ de h̄ fuit ſine ſenſib⁹. Error Io annis.

ALGA. DV. XI.

Dixit Algazel. Terti⁹ modus ad ꝓbandū ꝙ impoſe eſt mūdū eſſe effectum dei cū ꝓprio pacto iter agentē ⁊ effectum dicunt ſic. ꝓpō ꝯceſſa eſt ꝙ ab vno nō ꝓcedit niſi vnū: ⁊ principiū eſt vnum oīmode: ⁊ mūdus ex diuerſis componiꝰ: ergo nō debet imaginari tm̄ radices ipſoꝝ phoꝝ.

¶ Mō Alg. adducit vias ꝯ phos: ⁊ dic̄: ait Alg. 3⁹ modus ad pbādū ꝙ ipoſe eſt mūdū eē effectū dei cū ꝓpō pacto iter agētē ⁊ effectū. vult dicē talr ꝙ fiat cū aliq̄ ꝑuōne: vt dixit Auer. ē ſic. ꝓpō ꝯceſſa ē ꝙ ab vno nō ꝓcedit niſi vnū: ⁊ eſt ꝓpō Ariſt. 2° ꝑiermenias. tex. cō. 56. Deinde ponit minoiē. d. ⁊ p̄nⁿ eſt vnuꝫ oimode: vult dicē ſumme ſimplex. ⁊ mūdus ex diuerſis cōponiꝰ: ⁊ per ꝯn̄s in ſe eſt multe nāe: ḡ in ſecūda figura vel pma mūdus nō eſt effectus dei: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō debet hō imaginari tm̄ radices phorū. ſ. oēs ꝓpōnes eoꝝ eſſe veras.

AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ ꝯceſſa hac radice difficile eſt reſpōdere de ꝑdicto dubio: ſꝫ nullus modernoꝝ phoꝝ ſaracenoꝝ hoc ꝯcedit: ⁊ nos in predicte ꝓpōnis reprobatiōe tractabim⁹ diffuſe in ſequētib⁹.

¶ In h̄ arg° dic̄ Auer. ſic. dicim⁹ ꝙ ꝯceſſa hac radice. i. ꝓpōne dicta difficile ē rn̄dē de ꝑdicto du°: ſꝫ ipſe dat ſolōnes ſm phos ſui tpis. ⁊ dic̄: ſꝫ nullus modernoꝝ phoꝝ ſaracenoꝝ h̄. ſ. illā ꝓpōnē ꝯcedit: ⁊ ſic negant maioiē: deinde ordinat ſe: ⁊ patet.

ALGA. DV. XII.

Ait Alg. rn̄dens ꝓ phis. Et ſi forte aliqs diceret ꝙ mūdus nō ꝓcedit a deo ſine medio: imo id qō ꝓcedit ab eo ē vnū ens qō ē primū creaturarū: ⁊ eſt itellus ſepat⁹. vꝫ ſuba per ſe exn̄s: ⁊ cogſcit ſeipſaꝫ ⁊ ſuū pricipiū: ⁊ iſte apud legales dr̄ āgelus. deinde ꝓcedit ab eo terti⁹: ⁊ de tertio q̄rt⁹: ⁊ ſic multiplicare ē entia ab iſtis medijs. Multiplicatio. n. entis ⁊ ei⁹ diuerſitas: aut ꝓcedit a diūſitate ꝟtutuꝫ: ſicut nos ex ꝟtute appetitiua agim⁹ aliqd: ⁊ ex ꝟtute iraſcibili agim⁹ aliud: aut ꝓcedit ex diūſitate modoꝝ: vt ſol q tunicaꝫ albefacit: ⁊ faciē lauātis nigrefacit: ⁊ diſſoluit q̄ſdaꝫ ſubās: ⁊ coagulat alias. Aut ꝓcedit a diuerſitate iſtroꝝ: vt latomus ſecat cū ſerra: ⁊ penetrat cū verruca: aut multiplicaꝰ rōne mediorū. vꝫ ꝙ vnū agēs efficiat vnū effectū: deide ille facit aliū: ⁊ ſic vlteri⁹. ¶ Dicimus ꝙ oēs iſte diſiones ſunt falſe in prio pricipio poſtq̄ꝫ i ſua ſuba nulla eſt diuerſitas neqꝫ combinatio neqꝫ pl'alitas: vt decl'abiꝰ in ſequētib⁹: neqꝫ variatio mācrū neqꝫ diuerſitas iſtroꝝ: remanet ergo ꝙ hec pluralitas mūdi procedat a deo benedicto ex mediantibus: vt ſupra dictum fuit.

¶ Poſtq̄ꝫ adduxit motiuū ſun^{m^m} in dicto phi. adduc̄ mō rn̄ſionē Alg. in dubio illo. ⁊ dic̄: ait Alg. rn̄dēs ꝓ phis: ⁊ ſi forte aliqs diceret ꝙ mūdus n̄ ꝓcedit a deo ſine medio: vult dicē toti⁹ ſil̄: imo id qō ꝓcedit ab eo ē vnū ens qō ē p̄ⁿ creaturaꝝ: ⁊ ē itell's ſepat⁹. vꝫ ſuba ꝑ ſe exn̄s q̄ cogſcit ſeipſaꝫ ⁊ ſuū p̄nⁿ: ⁊ iſte apud legales dr̄ āgelus: deinde ꝓcedit ab eo. ſ. iſto angelo. 3⁹ eo mō q̄ ipſe ꝓceſſit a p̄: ⁊ de 3° 4⁹ eodē mō: ⁊ ſic mltiplicare ē entia ab iſtis medijs: ⁊ ex h̄ appet ſolō ꝓ phis ad rōnē iā dictā. (Mltiplicatio. n.) Declat quō eſt ipoſe ꝙ a deo imediate ꝓueniāt tot nāe quot ſūt ī mūdo: ⁊ accepit qōdā q̄ſi minoiē: ⁊ dic̄: mltiplicatio. n. entis ⁊ ei⁹ diuerſitas: aut ꝓcedit a diuerſitate ꝟtutū: ſic̄ nos ex ꝟtute appe^{ua} q̄ vocaꝰ ꝯcupiſcibilis agimus aliqd: puta bonū vl' appens bonū: ⁊ ex ꝟtute iraſcibili: agimus aliud: puta ꝯriū: ecce ꝙ iſ hō ſit vn⁹ pōt agē diuerſos effect⁹ ꝑꝑ diuerſas ꝟtutes: aut ꝓcedit ex diuerſitate modoꝝ ſeu mārū: vt ſol q tunicā albeſcit: ⁊ faciē lauātis. i. lotaꝫ

nigrefacit: ⁊ diſſoluit q̄ſdā ſubas: vtputa glaciez: ⁊ ꝯgelat alias: puta lutū: aut ꝓcedit ex diuerſitate inſtrōꝝ: vt lato mus ſeu artifex ſecat cū ſerra: ⁊ penetrat cū veruco.i.triuello: aut multiplr̄ rōne medioꝝ. vȝ ꝙ vnū agēs efficiat vnū effectū. deiñ ille facit aliū. Et vlteri⁹. ex oib⁹ his pōt accipi maior multitudo entiū diuerſoꝝ ois ꝓueniens ab agēte: vel ꝓcedit ꝑꝑ diuerſitatē vtutū: vl' ꝑꝑ diuerſitatē māerū: aut ex diuerſitate inſtrōꝝ: aut ex diuerſitate medioꝝ: ſȝ a deo nō pōt ꝓcedē multitudo entiū i mūdo: nec ꝑꝑ diuerſas vtutes: nec ꝑꝑ mās diuerſas: nec ꝑꝑ inſtrā diuerſa: ḡ rōne medioꝝ: vt dictuȝ eſt. Poſtq̄ȝ accepit maiorē: accipit minorē: ⁊ ꝯcludit ꝯnē. d. dicim⁹ ꝙ oēs iſte diuiſiones ſunt falſe in ꝓ ꝓn⁹ poſtq̄ȝ in ſuba ſua nulla ē diuerſitas: nec cōbinatio: nec pl'alitas: vt declabit̄ in ſequentibus: nec variatio māeꝝ: nec diuerſitas inſtrōꝝ: remanet ergo ꝙ hec pl'alitas mūdi ꝓcedit a deo ex mediātib⁹. i. ꝑ media iuicē orta: vt dcm̄ fuit: ⁊ ex h̄ appet ſolo qōnis cōtra phos: ⁊ h̄ eſt ſolo Auic. in metaphica ſua. maxime in 9° caplo 4° ⁊ alibi ſepe.

AVERROIS.

NOs dicimus ꝙ ſnia hoꝝ ꝟboꝝ eſt ꝙ poſtq̄ȝ prim⁹ eſt ſimplex ⁊ vn⁹: nō dȝ ab eo ꝓcedē niſi vnū. Sȝ actiōes agētis dīnt abinuiceȝ: aut ex materijs: ⁊ nulla eſt mā cum deo: aut rōne inſtrī: ⁊ nullus eſt iſtrm̄ cū ipſo deo. remanet ḡ ꝙ ſit rōne ipſorū medioꝝ. ſ. ꝙ vnū ꝓcedat ab eo ⁊ ab illo aliō: ⁊ ſic ſucceſſiue fit pl'alitas mūdi. Sȝ ipſe rn̄dit eis hoc ꝙ nō ſit in mundo niſi vna res cōpoſita ex ꝑticularib⁹: imo ꝙ ſint oia entia vnitatis: ⁊ q̄libet earū creat̄ ab altero vno ſuꝑmo: ⁊ illud fit cā alicui⁹ alteri⁹ ſubalit̄ in eo donec ꝑueniat ad vltimū cātum: ſicut ēt aſcēdendo ꝑuenit ad primā cāȝ: ⁊ nō eſt ſic: qa corp⁹ apud eos componit̄ ex mā ⁊ forma: ⁊ ex cōpaginatiōe eaꝝ fit vna res. hō eni cōponit̄ ex corpore ⁊ aia: ⁊ eſſe vni⁹ earū nō ꝓcedit ab alia: imo illud cōpactuȝ cātur ab alia cā. Silr̄ orbis apud eos eſt corp⁹ aiatū: ⁊ nō aduenit ei⁹ aia in ipſo corpore: neqȝ corp⁹ in illa aia. imo ambo ꝓcedūt ab aliq̄ extriſeca cā: q̄liter ḡ inuenta ſunt iſta cōpoſita. nō eni euadet qn ꝓcedant ab vna cauſa: ⁊ remanebit caſſa ꝑfata ꝓpoſitio: aut de cauſa cōpoſita: ⁊ adhuc remanet qō ſuꝑ ipſaȝ cām donec perueniat necario ad cōpoſitū ⁊ ſimplex: q: pricipiū eſt ſimplex: ⁊ aliud eſt cōpoſituȝ: ⁊ hoc mō eſt imaginādū: niſi cū obuiatiōe. ⁊ tunc annihilat̄ ꝑdicta ꝓpō. ſ. ꝙ ab vno non ꝓcedit niſi vnū: ⁊ hec eſt rn̄ſio Alg. ¶ Et nos dicimus ꝙ hoc bene ꝓcedē ſequeret̄ phos: poſito ꝙ primū agēs ſit ſile ſimplici agēti nobis pn̄ti. vȝ ꝙ ſint oia entia ſimplicia: ſȝ hoc ſequit̄ illū qui ponit hāc inueſtigationē vl'em. ſ. in cūctis entib⁹: ſȝ qui diuidit ens ad ens ſepatū: ⁊ ens materiale ſenſibile: nō euadet qn ꝯcedat ꝙ pricipia ad que ens ſenſibile oñdit ēt ꝙ pricipia ſenſibiliū entiū mā ⁊ forma. ⁊ dicta entia agūt iuicē donec ad corp⁹ celeſte ꝑuenit: ⁊ ꝙ itelligibiles ſube ad primū pricipiū. oñdūt. n. ꝙ ē pricipiū mō forme finis ⁊ agētis: ⁊ oia iſta ſatis patefiūt in ipoꝝ libris. vn̄ ſumpta dicta ꝓpō cōis dcā dubia eos nō ſequunt̄: ⁊ hec argu n̄talis opio eſt. Et hec ꝓpō ꝑdicta. ſ. ꝙ ab vno vnū tm̄ ꝓcedit: ꝯceſſa eſt ab antiqs phis qn̄ conati fuerūt iueſtigare de prio pricipio mūdi dialectice: q̄uis putaſſent demōſtratiue ꝓbauiſſe. ſ. ꝙ tot⁹ mūdus hȝ vnū pricipiū: ⁊ ꝙ ab illo vno tm̄ vnū ꝓcedit: ⁊ iō ꝯceſſis his duab⁹ radicib⁹ coacti fuerūt inueſtigare vn̄ ꝓcedat pl'alitas mūdi. caſſata ꝟo eſt q̄dā antiq̄ opio. vȝ ꝙ primū pricipiū erant duo. ſ. bonū ⁊ malū. ipoſe erat apud illos antiquos reducē ꝯ̄ria ad vnū pricipiū: quapꝑ conati fuerūt ponere duo pricipia: ⁊ qn̄ antiqui ſpeculati ſunt entia: ⁊ iuenerūt ꝙ oia erga vnū finē tendūt. ſ. ꝙ ordo entis in mūdo ſilis ē ordini exercit⁹ ex ꝑte ipſi⁹ rectoris: ⁊ iō opinati ſunt ꝙ opȝ mūduȝ eē mō ꝑdicto: ⁊ opinati ſunt mltos errores ſequētes ex dictis radicibus: ⁊ qn̄ in fine ꝑlibatū fuit eis ꝙ primū pricipiū dȝ eſſe vnū: ⁊ aduenit eis ꝑdictū dubiū conati fuerūt idagare ſolōnes: ⁊ rn̄derūt ad hoc triplr̄. Quidaȝ eoꝝ dicūt ꝙ pluralitas ꝓcedit a mā: ⁊ iſti ſunt ſequaces pithagore. Quidā ꝟo alij dicūt ꝙ pluralitas ꝓcedit ab iſtrōꝝ multitudie. Quidaȝ quoqȝ alij dicūt ꝙ pl'alitas ꝓcedat a mediantib⁹: ⁊ primus hoc opinātiū fuit Plato: ⁊ nō ē dubiū ꝙ hec opio ſine dubio ſit ꝓpingor ꝟitati ceteris alijs: ⁊ q: in alijs duab⁹ rn̄ſionibus remanet qō. vȝ. vnde ꝓcedat pluralitas a mā: ſiue ab iſtrō. vn̄ q̄cūqȝ dictā ꝓpōnem ꝯcedit: oportebit de ꝑdicto dubio admirari. Et iō notandū eſt ꝙ id qȝ hodie opinat̄ ipoſe ab excellētib⁹ phoꝝ totū ꝯ̄riuȝ huius eſt. ſ. ꝙ ab vno primo ꝓcedūt pricipalr̄ oia entia mutabilia. Sed id qȝ arguit Alg. ſuꝑ ꝑipateticos non ſequit̄ eos. ſ. ꝙ ſi pl'alitas ꝓueniret ex ꝑte medioꝝ ne ſequeret̄ ex hoc: niſi pl'alitas ſimplr̄ q̄libet quarū componit̄ ex pl'alitate. Phi nāqȝ opiati ſunt ꝙ hic eſt pluralitas iſtis duob⁹ modis. ſ. pluralitas ſimpliciū reꝝ. vȝ entia ſimplicia imālia que ſunt cāe adiuicē donec ad vnā aſcēdunt cām de eoꝝ gn̄e: ⁊ illa eſt pria illi⁹ gn̄is. Et pl'alitas orbiuȝ ꝓcedit a pl'alitate hoꝝ pricipioꝝ: ⁊ pl'alitas rerū iferioꝝ ꝓcedit a mā ⁊ forma ⁊ corꝑib⁹ ſuꝑceleſtib⁹. pȝ ergo ex iſtis ꝙ phi nō ſequunt̄ dcm̄ dubiū. Ampli⁹ orbes mouent̄ principaliter ex mouētibus ſuis: qua nullatenus in materia conſiſtunt. ergo eo

rum ſoꝛe ꝓcedūt ab eiſdē mouētib⁹: ꝛ ſoꝛe iſe
rioꝝ coꝛpoꝝ ꝓcedunt a coꝛpib⁹ ſupceleſtib⁹: ꝛ
q̄dā ipſoꝝ ab alijs eaꝝ. vꝫ tā ſoꝛe ſimpliciū reꝝ
q̄ꝫ cōpoſitaꝝ: ꝛ compō eaꝝ a ſupceleſtib⁹ ꝓce-
dit: hec ē pħoꝝ opīo in oꝛdie mūdi. Sꝫ id qḋ i-
ducit pħos ad hāc opionē nō pt̄ h declari. indi
get.n. de plib⁹ ꝓpōnib⁹ oñſis i diuerſis artib⁹:
attñ ſaracenoꝝ pħi Alpharabi⁹ ꝛ Aui. ꝯceſſe-
rūt eis aduerſarijs q̄ agēs abſens ſil' ē agēti pa
tiēti: ꝛ q̄ ab vno agēte neq̄ ꝓcedē niſi vn⁹ effe
ct⁹: ꝛ cū primū ſit vn⁹ ſimplex apud oēꝫ hoieꝫ
fuit eis difficile repire qualr' p̄'alitas ꝓcedit ab
ipſo deo bn̄dicto: ꝛ iō conati fuerūt opiari q̄ il
le nō ſit motoꝛ diurni mot⁹: imo dn̄t q̄ eſt q̄dā
ali⁹ ſimplr' a quo motoꝛ ſupmi oꝛbis ꝓcedit: ꝛ
ab illo motoꝛe ꝓcedit dcā ſupma ſphera: ꝛ mo
toꝛ ſcḋe ſphere. h eni motoꝛ cōpoſit⁹ ē ex eo qḋ
itelligit ḋ p̄ia cā.ſ. q̄ ē ipſi⁹ p̄cipiū mō foꝛe ef
ficiētis ꝛ finis: ꝛ de eo qḋ itelligit de ſeipo q̄ ē
principiuꝫ oꝛbis ꝛ ſcḋi motoꝛis mō efficientis.

¶ Sed nos dicim⁹ q̄ h oꝛdinatio ē erroꝛ. agēs
nāq̄ꝫ ꝛ effect⁹ ſunt vnū: ꝛ idē in hūano itellectu
mat'ie i ſepatis itellīgētijs: ꝛ iſte oꝛdo ſeq̄t argu-
mētalr': agēs.n. vnū nr̄oꝝ p̄ntiū qḋ ab eodē tñ
tm̄ vn⁹ effect⁹ ꝓcedat dr̄ agēs cū p̄io agēte eq-
uoce: eo q̄ p̄imū agēs ē abſolute: ꝛ agēs nr̄oꝝ
p̄ntiū cū ꝯditiōe ſeu ꝯditiōib⁹ agit: ꝛ iō ab agēte
abſolute abſolut⁹ effect⁹ ꝓcedit: ꝛ h⁹ rōnes ꝓ-
bāt argumētalr': ꝛ agēs itelligibiliū hūanoꝝ eſt
pn⁹ in itellu poſſibili: ꝛ nō ē gn̄abilis neq̄ꝫ cor-
ruptibilis: q2 oia recipit: ꝛ rn̄ſio vera p̄dictoꝝ
ſup̄ pħi opionē eſt h.ſ. q̄ eē reꝝ ipſaꝝ in colliga
tione eaꝝ in iuicē ꝯſiſtat: vt mā cū foꝛma: ꝛ mū
di partes ſimplices q̄ñ iuicē colligant̄. ¶ Dici
mus q̄ eē ipſaꝝ ſeq̄t eaꝝ colligationē. ꝛ ſi ſic.
ergo dās colligationē eſt dans eē: ꝛ q2 qḋlibet
colligatū vnit ex aliq̄ re a qua ſit vnū: ꝛ vnū ex
quo colligat̄ ꝓcedit ab vno per ſe ſēp exn̄s: ſeq
tur ḡ q̄ h ſit vn⁹ ſolus per ſe exn̄s: ꝛ opꝫ q̄ ille
vn⁹ det vnā rē p ſe: ꝛ ex h ꝓcedūt entiū ſpēs ꝫ
ipſaꝝ nālēꝫ diſionē: ꝛ iſluit ab illa vnitate data
in quolibet ente eē illius entis donec ad primā
p̄ueniat vnitatē: ſic caloꝛ cuiuſcūq̄ꝫ calidaꝝ re
rū a p̄imo calido ꝓcedit.ſ. ab igne: ꝛ h mō ꝯce
dit Ariſt. eē ſenſibile ꝛ itelligibile. ꝛ dic̄ q̄ mū-
dus ē vn⁹ ꝛ ab vno ꝓcedit: ꝛ q̄ vnū ē cā vnita
tis quodāmō ꝛ p̄'alitatis cā alio mō. pꝫ ḡ ex his
p̄miſſis q̄ hoc eſt vnuꝫ ens ex quo vna ſimplex
influit virt⁹ a qua oia entia eſſe hn̄t: ꝛ q2 multa
ſunt entia ꝓcedentia ab illo vno inquātū vnū ſe
quitur pluralitas de neceſſitate.

¶ Auer. mō p̄ repetit arg'm Alg. iterū: ſicut ſepe ꝯſueuit in
alijs. Deīn repetit z° ſolonē eoꝝ. ꝛ dic̄. dicim⁹ nos q̄ ſuia
hoꝝ v̄boꝝ eſt poſtq̄ꝫ p̄⁹ eſt ſimplex ꝛ vn⁹: nō dꝫ ab eo ꝓce
dere niſi vnū: ꝛ h fuit arg'm. (Sꝫ actiōes) Repetit z'm. d.
ſꝫ actiōes.i. effect⁹ agētis dn̄t adiuicē: aut ex materijs: ꝛ
nulla eſt mā cū deo. vult dicē me'r q̄ cāt: aut rōne iſtrī: ꝛ
nullū ē iſtr̄m cū ipſo deo. vult dicē me'r q̄ agat totū mū-
dū: remanet ḡ q̄ ſit rōne ipſoꝝ medioꝝ.i. q̄ vnū ꝓcedit
ab eo.ſ. deo: ꝛ ab illo.ſ. z° aliud.ſ. ȝ'm. ꝛ ſic ſucceſſiue ſit p̄'a
litas mūdi. (Sꝫ ipe) iducit ſolonē iterū ſub foꝛā clarioꝛi
d. ſꝫ ipſe rn̄det eis h q̄ nō ſit in mūdo: niſi vna res cōpo
ſita ex p̄tib⁹. vult dicē q̄ mūdus ſit vn⁹ effect⁹ tm̄ vniuo-
ce oꝛ'ne: q̄ cōpoſit⁹ ē ex plib⁹ oꝛ'ne: imo q̄ ſint oia entia vni
tate ꝛ oꝛdie ſup. talr' q̄ q̄libet eaꝝ ab altero vno ſūmo: ꝛ
illud ſit cā alicui⁹ alteri⁹ in eo ſubalr' ꝛ p ſe: donec p̄ueīat
ad vltimū cātū: ꝛ dclr' h p ſilē. d. ſic ēt aſcēdēdo ys p̄ue
nit ad p̄mā cāꝫ: eſt ḡ ſolū q̄ dꝫ negari mioꝛ p z' p̄te.i. mū
dus ē mlta diuerſa. imo ē vn⁹ vnitate oꝛdis: eo q2 ſcḋꝫ p
uenit a p̄. ꝛ ȝ'm a z°. ꝛ ſic donec p̄uenim⁹ ad vltimuꝫ cātū.
(Et nō ē ſic.) Cōtra h arguit Auer. volēs ꝓbare q̄ neq̄ꝫ
opꝫ q̄ illa q̄ ſūt vnū ꝛ oꝛ'e ſint ſic q̄ p̄⁹ ſit effect⁹ z'. ꝛ ſic d
alijs. ꝛ dic̄: ꝛ nō ē ſic q̄ corp⁹ apḋ eos cōponit̄ ex mā ꝛ foꝛ-
ma: ꝛ ex cōpagiatiōe eaꝝ.i. cōpōne illaꝝ ſit vna res. hō
eni cōponit̄ ex coꝛpe ꝛ aia: ꝛ eē vni⁹ eaꝝ n̄ ꝓcedit ab alia.
vult dicē i cā agētis: ſic vult Alg. imo id copactuꝫ.i. cōpo
ſitū cātur ab alia cā: vult dicē ab agēte q̄ extrahit foꝛmā
de po° ad actū i gn̄e cāe efficiēns. ¶ z° arguit ſic. ſilr' oꝛb
apud eos ē corp⁹ aīatū: ꝛ nō aduenit ei⁹ aīa in coꝛpe. vult
dicē tāq̄ꝫ agēs: nec corp⁹ i illa aīa: vlt dicē tāq̄ꝫ agēs: imo
ambo ꝓcedūt ab aliq̄ extriſeca cā: q̄lr' āt inuēta ſunt iſta
cōpoſita: vult dicē gn̄alia. q. d. nō niſi ab agēte: nō.n. euā-
det q̄n ꝓcedat ab vna cā: ꝛ tñ in illi⁹ cōmixtiōe ſunt plres
nāe. Et remouebit eā p̄ſata ꝓpō. (Aut ḋ cā.) Induc̄ aliḋ
mēbꝝ qḋ pōt iduci in ſolone h⁹. d. aut ḋ cā copoſita. vult
dicē: aut iſta cōpoſita ꝓcedūt de cā cōpoſita tāq̄ꝫ ab agē
te. ꝯ arguit. d. ꝛ adhuc remāet qḋ ſup ipaꝫ cāꝫ: qm̄ oē cō-
poſitū ꝓcedit ab alio: ḡ adhuc i ea ē loc⁹ q̄ōnis: an ꝓcedit
a cā cōpoſita: an a ſimplici: donec p̄ueniat ad cōpoſitū ꝛ
ſimplex.i. aut ſimplex agēs. q2 p̄n'm ē ſimplex: ꝛ ad cōpoſi-
tū: vult dicē q̄ remanebit qō an ꝓcedit vſq̄ꝫ ad duo p̄n'a
q̄rū vnū ē ſimplr': ꝛ reliquū cōpoſitū: ꝛ h mō ē imaginā-
dū: niſi cū obiectiōe.i. ꝛ illa rn̄ſio eēt va niſi eēt obuiatio
ꝯ illā q̄ ē q̄ oē cōpoſitū ē factū: ꝛ tē cū ꝓuenit ad ſimplr'
ānihilat̄ p̄dcā ꝓpō.ſ. q̄ ab vno n̄ ꝓcedit niſi vnū. ꝛ h. vlt
dicē q̄ dcā ſl' erat rn̄ſio dcā Alg. ꝛ ſic appet q̄lr' redarguit̄
Alg. ex ꝓpōnib⁹ ꝯceſſis ab eo. (Et nos dicim⁹.) Auer. ici
pit aliq̄lr' ſemlare ſolonē: ꝛ dic̄: ꝛ nos dicim⁹ q̄ h bn̄ ꝓce
deret.i. h ꝓceſſiue ſequeret̄ pħos: poſito q̄ p̄'m agēs ſit ſile
ſimplici agēti nobis p̄nti. vult dicē poſito q̄ de⁹ ſit agēs
nāle ex̄ia h p̄ns nob. vꝫ q̄ ſint oia entia. vult dicē agētia
ſimplicia. ſic agētia nālia: ſꝫ h.i. iſtud arg'm ſeq̄t illū q̄ po
nit hāc iueſtigationē vlem.ſ. in cūctis entib⁹: vult dicē: q̄
dnt deū eē agēs nāle: ſic agētia h: ſꝫ q̄ vidit ens ad ens ſe
paratū: ꝛ ens nāle ſenſibile: ſic fac̄ Ar. nō euadit q̄n ꝯce
dat q̄ p̄n'a ad q̄ ens ſēſibile ſe extēdit: vult dicē. p̄n'a nālia
gn̄abilia ꝛ coꝛruptibilia: ēt poſito ſup. q̄ p̄n'a ſenſibiliū en
tiū mā ꝛ foꝛa: ꝛ dicta entia agūt inuicē. vult dicē. poſito
q̄ iſtis ſit actio tā a mā ꝛ foꝛa q̄ꝫ ab agēte: nō euadēt do-
nec ad corp⁹ celeſte p̄uenīēt: ꝛ tota multitudo reducit̄ ad
corp⁹ celeſte: ꝛ nō euadunt ēt q̄ intelligibiles ſube ad p̄'m
p̄n'm.ſ. nō reducent̄. oñdāt.n. q̄ p̄n'm. vult dicē. p̄'m ſint mō
foꝛe ꝛ finis ꝛ agētis. et oia iſta ſatl' patefiūt i ipſoꝝ libris:
vñ ſupra dcā ꝓpō cō ſe dcā dubia eos n̄ ſequūt̄: vult dicē
illos q̄ ponūt ens diui in ſenſibile ꝛ ſepatū: ꝛ iſta opio eſt
arg'm.i. ꝓbabil' ſine du⁹. Ex his voluit intellr'e p̄mā ſolo-

neꝫ ad dictā argumētationē. ¶ Sꝫ p̄ itellu hꝰ debes ſci
re: vt Auer. plane dicꝫ i 12° meta. cō. 36. ⁊ 18. ꝙ oēs forᵉ hñt
2ᵉ eē. ſ. vnū in p̄ motore: aliud i mā: ⁊ h de rebꝰ mālibꝰ: ⁊
iō deꝰ nō ē agēs ſimplx: ſꝫ mltiplx: ꝗꝛ lꝫ ipꝫ in ſe ſit vnū
in eē: ⁊ ſūme ſimplx i eē: eſt tñ mltū i vtute ⁊ pfectiōe. iō
pt meᵗᵉ corpe celeſti ⁊ motore ppinꝗ̄ extrhē oēs forās mā
les de poᵃ ad actū: ⁊ ſic oēs res h reducunt ad corpꝰ cele
ſte: cuiꝰ p̄mꝰ motor eſt agēs p̄ᵐ: ⁊ forā p̄ᵃ: ⁊ finis p̄ᵃ. ⁊ ſic ap
paret quō deꝰ ē agēs nō eo mō vniuoce cū iſtis h. Et p h
appet ſolō ad formā argᵗⁱ: negāda ē. n. minor p p̄ᵒ gte. ſ. di
cēte. lꝫ deꝰ ē vnꝰ ⁊ ſimplx. appet. n. q̄lr eſt multū. ¶ 2° de
bes ſcire: vt Auer. dicꝫ 12° meta. cō. 44. ꝙ deꝰ ē vnū ſilr in
telligibile ſimplx: attñ cāt mltitudinē i alijs ſubījs ſepa
ris ſꝫ ꝙ ille itelligūt diuerſa d p̄. ⁊ ſic a p̄ pñt puenire mlᵗ
te itellīntie ordine q̄dā p diuerſas rōnes q̄s hñt ille ſube
de ipſo. et ſic appet illud qd Auer. h dicꝫ. ⁊ meliꝰ appebit.
(Uñ ſupra.) Declat quō ex iſta ppōne mlte opiones ve
nerūt. ⁊ h vt oñdāt difficltatē argᵗⁱ dicti. ⁊ dicꝫ. ⁊ h ppō p̄
dicta. ſ. ꝙ ab vno tm̄ vnū pcedit ꝯceſſa ē ab āntiqs phis: ⁊ p̄
mo ſeniorībꝰ Ar. qñ fuerūt conati ueſtigare d p pnᵒ mū
di dīaᶜᶜ q̄uis putaſſēt d̄mīaᵇᶜ pbauiſſe: ⁊ accipit ppōnes
qbꝰ fūdant dcā āntiquoꝝ. d. ſ. ꝙ totꝰ mūdus hꝫ vnū pn̄ᵐ.
2ᵃ ē ga ab illo vno tm̄ vnū pcedit: ⁊ iō ꝯceſſis his duabꝰ
radicibꝰ coacti fuerūt iueſtigare vñ pcedat plalitas mū
di. ¶ Deide narrat p̄mā opionē: ⁊ dicꝫ. ⁊ cauſata vō ē q̄dā
antiq̄ opio. ſ. ꝙ p̄mū pnᵐ erat duo. ſ. bonū ⁊ malū: vult di
cere: q̄rū vnū eſt pnᵐ bonoꝝ: alteꝝ maloꝝ: ⁊ poᵃ ſylli eoꝝ
eſt: ipoſſe eſt ꝯria reduci ad vnuꝫ pnᵐ: entia bona ⁊ entia
mala ſunt ꝯria: ḡ nō pñt reduci ad vnū pnᵐ: quapp cona
ti ſunt ponere duo pnᵃ: iſta igit fuit opio antiquoꝝ. ¶ Et
debes ſcire ꝙ Auer. 12° meta. cō. 52. recitanit hāc opionē
que adhuc habuit argᵐ ex ſcīa dei: qd dicaꝫ forte in q̄ōne
de eiꝰ ſcīa. (Et qñ antiq.) Narrat 2ᵃᵐ opionē que ponit
vnū p̄ncipē: ⁊ poᵃ ſylli eoꝝ ē: ſicꝫ eſt ordo exercitꝰ ad vnuꝫ
rectorē p̄mū. ita dꝫ eē ordo mūdi: ſꝫ ordo exercitꝰ eſt per
attributionē ad vnū: ḡ ita ē in mūdo. Dicit ḡ: ⁊ qñ antiq
ſpeculati ſūt entia: ⁊ iuenerūt ꝙ oīa erga vnū finē tēdūt
ſ. ꝙ ordo entis in mundo ſilis eſt ordini exercitꝰ ex parte
ipſiꝰ rectoris: ⁊ hᶜ fuit maior: ⁊ ifert ꝯnē: ⁊ iō opinati ſunt
ꝙ opꝫ mūdū eē mō p̄dicto: vult dicē: per ordinē ad vnū
p̄ncipē: ⁊ addit ꝙ opinati ſūt multos errores ſequētes ex
dictis radicibꝰ. (Et qñ in fine.) Ponit rñſiones eoꝝ: ⁊ di
cit p̄: ⁊ qñ in fine p̄libatū fuit eis ꝙ p̄ᵐ pnᵐ dꝫ eſſe vnū: ⁊
aduenit eis p̄dictū dubiū. ſ. quō ē poſſe ab eo puenire tot
entia conati fuerūt indagare ſolōnes: ⁊ rñderūt ad h 3ᵗ.
(Quidā eoꝝ.) Inducit p̄mā ſolōnē. ⁊ dicit: qdā eoꝝ dixit
ꝙ plalitas. vult dicē entiuꝫ in mūdo pcedit a mā. Et iſti
ſunt ſequaces Pithagore. (Quidaꝫ vō.) ponit 2ᵃᵐ ſol. d.
qdaꝫ vō alij dixit ꝙ plalitas pcedit a multitudine iſtroꝝ.
(Quidā vō.) Adducit 3ᵃᵐ ſolōnē. d. qdā quoq̄ alij dixit ꝙ
plalitas pcedit a mediātibꝰ: vult dicē p intermedia ordi
nata: vt dcm̄ ē ſupra: ⁊ p̄ᵒ hoc. i. tertiā ſolōnē opinātū fuit
Plato: ⁊ nō eſt dubiū ꝙ hec opio ſine dubio ſit ppinqor
vitati ceteris alijs. (Et qꝛ in alijs.) Oñdit h eſſet ita. d. ⁊
qꝛ in alijs duabꝰ rñſionibꝰ remanet qō. vꝫ vtruꝫ vñ pce
dat plalitas a mā ſiue ab inſtro: et ſi lrā non eſt corrupta:
vult dicē: ꝙ in alijs p̄mis duobꝰ ē dubiū: vñ pcedat pla
litas māeꝝ ⁊ inſtroꝝ. ⁊ ſic qō adhuc hēt locū. (Uñ gcū
q̄.) Uult dicē ſuā itētionē in illo: ⁊ p̄ dat cāꝫ ſue itētōis
d. vñ gcūq̄ ꝯcedit dictaꝫ ppōnē oportebit de p̄dicto du
bio admirari pp eiᵘ difficultatē: iō notāduꝫ ē ꝙ id qd ho
die opinamur. i. credit ipoſſe ab excellētibꝰ phoꝝ totū ꝯ
riū eiꝰ ē. ſ. ꝙ ab vno p̄ pcedūt p̄ncipalr oīa entia mutabi
lia: ecce quō ꝯriū ē. dicti. n. phi voluerūt: vt viſuꝫ ē: ꝙ ab
vno ñ pueniāt entia oīa. Auer. āt vult totū ꝯriū: vt dcm̄

eſt in pte: ⁊ meliꝰ dicet. (Sꝫ id qd arguit.) Rñdet argu
mēto Alg. ⁊ declat quō res ſunt ordinate. ⁊ dicit: ſꝫ id qd
arguit Alg. ſupra pipaᶜᵒ ñ ſeqt eos. ſ. ꝙ ſi plalitas puenī
ret ex pte medioꝝ nō ſequeret ex h: niſi plalitas ſimplr
coꝝ: q̄rū q̄libet coponit ex plalitate: ſꝫ hoc eſt occultū: iō
debes ſcire ꝙ Auer. voluit dicē: ꝙ ſi res eēnt diuerſe per
ordinē in cāndo: vt dcm̄ ē ab iſtis: tūc res eēnt ſimplr di
uerſe. ḡ ibi nō eſt vnū p̄ᵐ ſimplr ad qd entia reducant: ⁊
ꝙ ſit cā illiꝰ multitudis: ⁊ ſic ibi nō eſt vnitas: ſꝫ plalitas
ſimplr reꝝ: q̄rū q̄libet hꝫ cōpōnē q̄ddā p q̄to hēt illud q̄
itellīt p̄mā: ⁊ id q̄ itellīt ſe: vt dicꝫ Aui. pp qd vult hēre ꝙ
dꝫ eē vnū p̄ᵐ: qd ſit cā oiuꝫ alioꝝ i illo gñe: vt dcm̄ eſt 10°
meta. cō. 7. (Phi nāq̄.) Ponit vitatē. d. phi nāq̄ opiati
ſunt ꝙ h. ſ. i mūdo ē plalitas iſtl duobꝰ modis. ſ. plalitas
ſimpliciū reꝝ. vꝫ entia ſimplicia imālia q̄ ſūt eē adiuicē
dōec ad vnā aſcēdūt cāꝫ. vult dicē p̄ᵒ d eaꝝ gñe. vlt dicē
q̄ ſit in gñe eaꝝ: ⁊ illa ē p̄ᵃ illiꝰ gñis: ⁊ cā oiuꝫ eaꝝ: ⁊ addit
ꝙ plalitas orbiū: q̄ ēt ſūt ſube imāles pcedit a plaᶦᵉ hoꝝ
pnᵒꝝ. ¶ Sꝫ debes ſcire ꝙ iſte cāe ñ ſūt inicē cāe niſi ca
piēdo cāꝫ p illa q̄ dꝛ cā ſine q̄ ñ. p̄ᵃ. n. ſola ē cā reliq̄rū: ſꝫ
ñ 2ᵉ: niſi meᵗᵉ p̄ᵃ: nō ꝙ ex 2ᵃ ⁊ p̄ᵃ ſiat vna cā totalr cāns 3ᵃᵐ:
ſꝫ ſola p̄ᵃ ꝯcurrēte 2ᵃ tāq̄ cā ſine q̄ nō. vñ ibidē ē magl or
do effectuū q̄ cāꝝ: vt 12° meta. cō. 44. (Plalitas reꝝ.)
Pōit 2ᵐ mēbꝝ. d. ꝙ plalitas reꝝ iferioꝝ pcedit a mā ⁊ **Nota.**
forā ⁊ corpibꝰ celeſtibꝰ. ¶ Debes ſcire ꝙ poſtq̄ ſcripſi h
reppi opionē ſatl ꝯueniētē dictl hꝰ phi: ꝙ deꝰ ſit cā p̄ᵃ oiuꝫ
vtute eius: ⁊ ſm ſe: qm̄ eſt cā p̄ᵃ ſimplr: ⁊ ſimplr pfecta. ⁊
vult ꝙ iſta cāt p̄mā imeᵗᵉ eo mō q̄ intelligibile cāt itellīna.
Deide 2ᵃ cāt 3ᵃᵐ tāq̄ cā pxia: ⁊ p̄ᵃ cāt 3ᵃᵐ vt cā vlis: vñ ſi
cut a ſole tāq̄ a cā vli: ⁊ patre tāq̄ cā pxia puenit hō: ita
a deo tāq̄ cauſa vli: ⁊ 2ᵃ intelligētia tāq̄ cā pxima pce **Celū pue/nēt a deo**
dit 3ᵃ. Et ſic de 4ᵃ meᵗᵉ ſcda ⁊ p̄ma eo mō. Et ſic diceres **tāq̄ a cā**
ꝙ orbis puenit tāq̄ a cā vli a deo in cuiꝰ vtute oīa cōti **vniuerſa/**
nent: ⁊ a motore tāq̄ a cā pxima: ⁊ ſilr h in rebꝰ gñabili **li ⁊ a mo**
bus: qm̄ oīa pueniūt a deo: velut a cā vliſſima: ⁊ a cauſis **tore tāq̄**
pticularibꝰ velut a pximis. ⁊ ſic appet q̄lr oīa pcedūt ab **a cā pxia**
vno: ⁊ hec poſitio eſt ſatis intelligibilis ⁊ pulchra.

Sed circa iſta vꝫ eē qō: qm̄ ñ eēt dīa iter opioneꝫ **1ª qō**
Auer. ⁊ Aui. in pductiōe itellīntiaꝝ a p̄:
cuiꝰ ꝯriū nitit pbare Auer. 12° meta. cō. 44. ¶ 2° dubita
tur ēt: qꝛ tūc 3ᵃ nō itellīgeret: niſi ſcdaꝫ ⁊ nō p̄mā: qm̄ ſi a 2ᵃ
cātur tāq̄ a cā pxia: ḡ reditꝰ ad illā erit ſibi cōpleta pfe
ctio ⁊ beatitudo: ⁊ ſic nulla itellīt p̄mā. ꝯ Auer. 12° meta.
cō. 36. ⁊. 39. ⁊ Ar. ibidē. ¶ Et cuꝫ ꝯſideraui i dictis Auer.
vꝫ mihi ꝙ iſta nūc ſit mēs eiꝰ: iō tenēdo ꝙ 2ᵃ eſt cā 3ᵉ nō
mō: ſicut cā ſine qua nō. imo ſicut cā pxima. Dōꝫ ad hec
ad p̄mū ꝙ dīa eſt valde: qm̄ Aui. voluit ꝙ 2ᵃ cāt tertiā
vtute ppa: ⁊ nō inq̄tū inſtrm̄ p̄me cāe. imo voluit ꝙ pri
mus nō ſit cā tertie: nec vt vlis: nec vt pxia. Auer. āt opi
nat ꝙ p̄ᵃ ſit cā pxia reᵘ 2ᵉ tm̄: ⁊ cā vlis 3ᵉ: cuiꝰ 2ᵃ eſt pxia
cā. ¶ Et ſi dicas q̄re nō eſt cā 3ᵉ vtute ppa: ſic ponis ipꝫ
cām 2ᵉ vtute ppa. Et ſolō eſt: qm̄ 2ᵃ eſt pfectiſſima ⁊ vni
uerſaliſſima. iō eſt adeo ppinq̄ deo ꝙ nullā pōt hēre cām
aliā a p̄ma: tertia āt deficit a p̄ma ⁊ in gradu: ⁊ in eē val
de: iō idiget ſcda nō tāq̄ ad limitāte ipſam in cāndo: qa po
tuit i mai: ſꝫ tāq̄ limitāte eiꝰ cātionē vleꝫ ⁊ pfectiſſimā
ad h pticulare ⁊ vlle: iō nō eſt ſile. ¶ Ad ſcdaꝫ p̄ncipalē
dōm ꝙ hñ illud hꝫ dicē Aui. ḡ poſuit ſcdaꝫ cāre tertiā p
pria vtute: iō hꝫ ponē ꝙ tertia ē beata pfecte reddēdo ad
ſcdam: qꝛ illa ſcda ē ſola cā tertie. Sꝫ Auer. ḡ ponit p̄mā
eē cāꝫ p̄mā q̄ eſt deꝰ q̄ plus ifluit ſꝫ auctorē d cais: iō hꝫ
ponē ꝙ tertia p̄ redit ad cām p̄mā tāq̄ ad potiorē cām:
⁊ 2° ad pximā cām tāq̄ ad cāꝫ impfectiorē: magis. n. de
pēdet effectꝰ a p̄ma cā que agit vtute ppria: q̄ a ſcda que
agit vtute prime: ⁊ ſic appet qualr hec opinio eſt pulchra

⁊ cā

⁊ ei vſq̄ nūc nō video ↄ̄ria:⁊ ſi occurrit aliq̄d ↄ̄ hoc dicā loco ꝓprio ꝑ nunc aūt ſit dcīm intm̄. (Et plīalitas orbiū.) Redit ad declatiōne:qualr orbes cāntᷣ ab itelligētijs: et vī mihi ꝙ po⁹ ei⁹ ſmonis ſit in pma ſigura ſic:oia hn̄tia opōnes ſine qb⁹ eē nō pn̄t depēdēt tāq̄ a cā ab illis que dāt eis opōnes ꝓpas:ſ3 corpa celeſtia depēdēt ſm eoꝝ opōnes q̄ ſunt mot⁹ ꝓpꝛij ⁊ eēntiales eis ab intelligentijs.g̃ itelligētie ſūt eē corpoꝝ celeſtiū:h⁹ nō tāgit niſi viz mino-ris.d.ampli⁹ orbes mouentᷣ pncipalr ex mouentib⁹ ſuis q̄ nullaten⁹ in mā ↄ̄ſiſtūt.Et hec ē v̄tus minoris:deide concludit.g̃ eoꝝ:vult dicē:celoꝝ forē.i.ſhe ꝓcedūt ab eiſdē mouētib⁹.(Et forē iferioꝝ.)Declat q̄lr ea q̄ ſunt h̄ ꝓcedūt a corpib⁹ celeſtib⁹.⁊ dicit:⁊ forē iferioꝝ corpoꝝ ꝓcedūt a corpib⁹ ſupceleſtib⁹:vult dicē ꝑ idē argm̄ ⁊ q̄dā ipſorum.i.corpoꝝ gn̄abiliū ꝓcedūt ab alijs eoꝝ:q2 mixta ab elēl:⁊ hō ab hoīe.v3 tā forē ſimpliciū reꝝ:vult dicē eltorū:q̄ cōpoſitaꝝ:vult dicē ꝓcedūt iter ſe ⁊ tādē cōpō earū a ſupceleſtib⁹ ꝓcedit tāq̄ a cā pma:ↄcludit ꝓpoſitū d.hec ē opio phoꝝ in ordine mūdi: ſ3 id qd̄ iducit phos ad hāc opionē nō pōt declari.idiget.n.de plurib⁹ ꝓpōnibus oſſis in diuerſis artib⁹. Ex his apparet ſolo ad argm̄ Alg.⁊ vī ſcda ſolo diſtincta a p̄ᵃ:⁊ forte pn̄t inicē reducī: q̄m ſūt ꝓpinq̄:vt p3.(Attū ſaraceni.)Adduc̄ opionē modernoꝝ ſui tpis:⁊ dic̄.Attū ſaracenoꝝ phī Alpharabi⁹ et Aui.ↄceſſerūt eis aduerſarijs: ꝙ agēs abſq̄ ſilē ē agēti ⁊ patiēti.i.agēti gn̄abili adeo ꝙ eſt ei ſilē in agēdo.2ᵒ cōceſſerūt ꝙ ab vno agēte neq̄t ꝓcedē:niſi vn⁹ effect⁹:⁊ cū p̄m ſit vnū ſimplex apud oēs hoīes fuit eis difficile reperire q̄lr plīalitas ꝓcedit ab ipo deo bn̄dicto:⁊ iō conati ſūt opiari ꝙ id nō ſit motor diurni mot⁹.i.ꝙ p̄ᵒ motor nō ſit motor diurni mot⁹.imo dicūt ꝙ ē q̄dā ali⁹ ſimpl̄r a quo motor ſupmi orb̄ ꝓcedit:⁊ ab illo motore.ſ.2ᵒ ꝓcedit dicta ſupma ſpa:⁊ motor 2ᵉ ſpe:cui⁹ rōnē dic̄: q̄m h̄ motor cōpoſit⁹ eſt ex eo ꝙ itelligit de p̄ᵃ cā qd̄ eſt tm̄ p̄m mō forē efficiētis ⁊ finis:⁊ de eo qd̄ itelligit de ſeipo:qd̄ eſt pn̄m orbis:⁊ ſcdi motoris mō efficiētis:et hec opio declata eſt a me in q̄one de intellu diffuſe:vbi poſita ſunt ſundamēta ei⁹:⁊ modus illi⁹:⁊ ſolōnes q̄onū ↄ̄ illā.(S3 nos.)Auer. ↄ̄dicit illis.d.ſ3 nos dicam⁹ ꝙ hec ordinatio ē error:agēs nāq̄ ⁊ effect⁹ ſunt vnū ⁊ idē in hūano ite:maxīe in ſeparatis itelligentijs:vī mihi ꝙ ſylls iſte ſit hypoᶜᵘˢ ſi agēs ⁊ effect⁹ ſunt vnū ⁊ idē itellu erūt idē itelligentijs ſeparatis altioribus:g̃ erūt vnū ⁊ idē in illis.S3 mihi vī ꝙ Auer. itēdat reꝓhēdē illud qd̄ dixerūt.ſ.ꝙ i illis ſit cōpō ex duab⁹ rebus itellectis.ſ.ex inte pmi ⁊ inte ei⁹.Contra qd̄ arguit Auer.q̄m iteᵐ ⁊ res itellecta ſūt vnū in itellu hoīs.g̃ in illis a fortiori cū ſint ſimpliciores:ꝙ aūt inteᵐ ⁊ res itellecta ſint vnū:declaui in expōne tex.cō.8.tertij de aia:⁊ in q̄one de itellu:⁊ dicā h̄ in 7ᵃ diſputatione meliꝰ:g̃ ibi nō eſt ponēda cōpō.(Et iſte ordo.)Soluit id in q̄ viſi ſunt firmari.ipſi.n. crediderūt ꝙ ſic agēs nāle h̄ ex^{n̄s} nō poſſit agē niſi vnū:ſta ⁊ de⁹:mō Auer. declat q̄lr h̄ nō ē ſile d.⁊ iſte ordo ſeq̄t argumētalr.i.ꝓbabilr.agēs.n.vnū nr̄orū pn̄tiū qd̄ ab eodē tn̄.i. ab aliq̄ tm̄ vn⁹ effect⁹ ꝓcedit: dī agēs cū p̄ agēte equoce:⁊ declat h̄.d.eo ꝙ p̄m agēs eſt abꝰ.i.libalr:⁊ agēs nr̄oꝝ pn̄tiū cū ↄditiōe ſeu ↄditiōib⁹ agit.ſ.gr̄a finis:vt ex actiōe expectet ꝑfectionē: ⁊ ideo ab agente abſolute.i.libalr abſolut⁹ effect⁹ ꝓcedit.vult dicē ꝙ effect⁹ nō ꝑmiet agens ſpm.¶ Debes ſcire ꝙ vn⁹ rei ordinabilis ad finē vn⁹ eſt finis vltimus ⁊ p̄mus: ⁊ ideo agens nāle tn̄ vnū intēdit:⁊ ei⁹ nō eſt effect⁹ niſi vn⁹:ab eo vnū tn̄ vt ſic ꝓcedit: agēs āt ꝙ ip3 ē finis ſue actiōis nō ordinatᷣ ad vnū finē:nec ad plēs:ſ3 ipſe agēs ē ipſe finis:iō ab eo nihil ꝓhibēt euenire plēs effect⁹:ex h̄ appetit ꝑtm̄ illoꝝ cū nullā dr̄iā fecerint iter agēs mere nāle ⁊

Dr̄ia int agens nāle ⁊ agēs liberum.

agēs liberꝝ.(Et hꝫ rōnes) Declat defectū rōnis q̄ſi concludēdo.d.⁊ hꝫ rōnes:vult dicē Alpharabij ⁊ Aui. ꝓbāt argumētalr.i.ꝓbabilr:vl̄ forte vult dicē ꝙ rōnes ei⁹ ↄ̄ illos ſūt ꝓbabiles:arguit.n. ꝑ locū a maiori de inte agēte declans ꝙ ipſe cū ſuo effectu nō diuerſus ſit.⁊ q̄to maxime in ſubijs ſepatis:mō q̄ſi vult dicē ꝙ rōnes ei⁹ ↄ̄ illos ſūt ꝓbabiles.Et hec expō vī mihi v̄a ꝑꝑ id qd̄ dicet:⁊ declarat q̄lr ē polis: q̄m p̄ſupponit vnū q̄ſi ſlm.ſ.ꝙ in iteᵘ ſit nō cōpō aliq̄:mō h̄ eſt ſlm:qd̄ declat.d.⁊ agēs intellectuū hūanaꝝ.ſ.reꝝ corruptibiliū eſt p̄⁹ inte polis:⁊ nō eſt gn̄abilis ⁊ corruptibilis:q2 oia recipit: ⁊ h̄ ſignat ꝙ i aia eſt q̄dā cōpō ex itellu agēte p̄ori: ⁊ itellu poli poſteriori: ⁊ ſic aſſumptū ↄ̄ illos ē ſlm:vel pōt 3ᵒ exponi:⁊ forte meli⁹: vt dicam⁹ ꝙ ipſe velit ꝙ rōnes illoꝝ ſunt ꝓbabiles: q̄m ſunt mō ſolute ab eo:⁊ tūc iſte.§.Et agēs intelligibiliū ⁊c̄.eſt ſolo cuiuſdā dubij:q̄m poſſet quis dubitare:tu dixiſti ꝙ itellus agēs ⁊ ſu⁹ effect⁹ ſūt vnū:⁊ ꝑ ↄn̄s poſſet qs credē ꝙ ibi nō ſit cōpō: iō ſoluit in his v̄bis volēs ꝙ l3 agēs itellus ſit vn⁹ cū reb⁹ itellectis:vt dicā in diſputatiōe 7ᵃ eo q2 ſūt ei⁹ effect⁹:n̄ tn̄ o3 ꝙ agēs ⁊ polis ſūt vn⁹ oīb⁹ modis:q̄m polis nō eſt effect⁹ agētis:eo q2 poſſibilis itellus eſt ſimplr icorruptibilis:ſic̄ ⁊ agēs g nō hēt agētē ꝑ cā:ſic̄ nec eↄ̄:l3 agēs ſit plus ꝑfectiōe ipſo poli: vt dcīm eſt 3ᵒ de aia.tex.cō.19.⁊ h̄ expō eſt mihi valde cōſona ex v̄bis Auer.h̄.nec poſſu3 tibi alr exponē:tū ꝑꝑ iordinatione traductoris:tū ꝑꝑ corruptionē que accidit in libro: tū ꝑꝑ rei difficultate3:⁊ bonū eſt vt ꝑſiſtas plus.(Et mſſo vera.)Redit ad ſoluēdū vltimo argumētū Alg. ⁊ dicit: ⁊ m̄ſſo v̄a p̄dictoꝝ.ſ. argᵗⁱᵘᵐ iux̄ phī opionē eſt hec.ſ.ꝙ eē reꝝ ipſaꝝ eſt in colligatiōe eaꝝ inuicē ↄſiſtēs:vt mā cū forā:⁊ mūdi ꝑtes ſimplices q̄ inuicē colligantᷣ. ſup. tn̄. nō hn̄t eē niſi in colligatiōe eaꝝ adinuicē:dicimus ꝙ eē ipſaꝝ ſeq̄t eaꝝ colligationē. Et ſi lr̄a nō eſt corrupta:puto ꝙ h̄ fundat vnū q̄ſi pn̄ᵐ: ꝙ oē cōpoſitū nō ↄſiſtit:niſi in colligatiōe ꝑtiū adinuicē: q̄m vt dic̄ ipſe p̄ phy. cō.17. totū nō ē aliud a ꝑtib⁹ ſil ſumptis:iō eē ipſaꝝ eſt eē i colligatiōe.iō videm⁹ ꝑtē abſciſſa3 a toto eē eq̄uoce ꝑtē:vt dic̄ phs i m̄ltis locis nālis:⁊ meᶜᵉ. hoc ſuppoſito arguit:⁊ ſyllus o3 cōponi ſic:oē dās colligationē aliq̄b⁹: vel alicui dat eē illi vl̄ illis tāq̄ agēs.ſ3 de⁹ dat colligationē oīb⁹ entib⁹:iō vt ſupra:⁊ iō ponit v̄itatē.d.⁊ ſi ſic. g̃ dans colligationē ē dās eē.(Et q2 qd̄libet colligatū)Declat q̄uo p̄ᵐ ſit vn⁹:⁊ cā oium:⁊ p̄ dicit:⁊ q2 qd̄libet colligatū.i. cōpoſitū vnitᷣ.i.ē vnū ex aliq̄ re a q̄ ſit vnū: vn̄ 2ᵒ de aia cō.7.declarat Auer. q̄lr cōpoſitū ē vnū ꝑ vnā formā que ē ei cā eēndi:⁊ vnitatis:⁊ vnū ex q̄ colligantᷣ.ſ.illud cōpoſitū ꝓcedit ab vno:vult dicē agēte ꝑ ſe ſp ex^{n̄s}:qd̄ ē de⁹:ſeq̄t ꝙ h̄ ſit vn⁹ ſolus ꝑ ſe ex^{n̄s}. Ex h̄ declat q̄uo illd vnū ſit cā oiu3:⁊ dicit:⁊ op3 ꝙ ille vn⁹ det vnā rē ꝑ ſe:⁊ ex hac vult dicē re.ꝓcedūt entiū ſpēs ſm ipſaꝝ nālē diſpōnē.i.dr̄ias ꝓpas:⁊ iſluitᷣ ab illa vnitate data in q̄libet ente eē illi⁹ entis donec ad pmā ꝑueniat vnitatē.Dein̄ ponit exēplū.d. ſic̄ calor cuiuſcūq̄ calīoꝝ reꝝ a p̄ calo ꝓcedit.ſ. ab igne: vult dicē ſic oia entia ꝓcedūt a p̄.Deide ſoluit q̄dā dubiū:q̄m poſſet qs dicē q̄uo eſt polē ꝙ vnū ſit cā vnitatis iter eē itelligibile:ſic̄ eſt eē itelligentiaꝝ:⁊ eē ſenſibile:ſicut eſt eē corruptibile:iſte.n.dīnt.g̃ nō pn̄t eē colligate adeo ꝙ ex eis ꝑueniat vnū. R̄ꝫ.d.⁊ h̄ mō ↄcedit Ariſt.eē ſenſibile ⁊ itelligibile:⁊ dic̄:ꝙ mūdus ē vn⁹ : vult dicē fact⁹ ex eis ſic diuerſis:⁊ ab vno ꝓcedit:⁊ ꝙ vnū ē cā vnitatis q̄dāmō:⁊ cā pn̄ᵗⁱⁱ alio mō:ↄcludit mō ſolōnē3 totalē.d. p3 g̃ ex his ꝑmiſſis ꝙ h̄ ē vnū ens ex q̄ vna ſimpl̄r vi⁹ ifluit a q̄ oia entia eē hn̄t: ⁊ p3 ꝙ m̄lta ſūt entia ꝓcedētia ab illo vno inq̄ntū illud vnū ſeq̄tᷣ plīalitas de nec̄citate: ⁊ iſta eſt ſolo vltia Auer.in ſolōnib⁹ p̄dictis ad illud argm̄.

Dr̄ia int intelligibilē potens ⁊ agentē,

3ª q. **Sed hic** ſunt loca qõnis: ⁊ p̃ gd ſit iſta v̾tus per quã
entia ligant̃ ⁊ ſunt vnũ: vtrũ ſit effect⁹ dei p
ueniẽs in oĩb⁹ reb⁹: aut q̃litas: aut ſubã: aut gd. ⸿ Scḋa
difficultas eſt: qꝛ nõ videt̃ ſolo ad ꝓpoſitũ: qm̃ nõ appet
adhuc quõ de⁹ vn⁹ poſſit cãre tot diuerſa entia: qm̃ ⁊ ſi p
ducat illã v̾tutẽ per quã eſt cã tot diuerſoꝝ entiũ adhuc
q̃rerẽ quõ v̾tus illa eſt cã illoꝝ. ⸿ Pro intellu igit̃ oĩum
Opio cuiuſdam. dictoꝝ dicã p̃ opionẽ vnã quã vidi in quodã lib⁹ de ſubã
orbis q exponit Auer. ⁊ mõ nõ hẽo ip̃z: attñ vt puto dcm̃
eſt ibidẽ ꝙ de⁹ eſt vnũ ſimplex: a quo ꝓducit̃ vna q̃litas
ſpũalis: que recipit̃ in oĩb⁹ entib⁹ ex deũ: p quã ligant̃ oĩa
entia ligatiõe maioꝛi q̃z ſit p villos ⁊ lacertos in aĩali: et
me⁹ iſta: de⁹ ẽ cã oĩuz q̃ ſunt in vniuerſo: ⁊ p h̃ fac̃ Auer.
2º celi. cõ. 71. vbi dic̃: ſi tot⁹ orbis eſt q̃ſi vnũ aĩal: lz nõ eſt
q̃ſi vnũ aĩal q̃ſi ligatũ multis ligamentis: ſicut aĩal diũt
miliũ ꝑtiũ: vult dicẽ cõpoſitũ ex ꝑtib⁹ etherogeneis: ſz ẽ
ligatũ p̃ po⁹ ſpũali diſa in ſuo toto: hoc igit̃ vnũ corp⁹ p
vnã potẽtiã ſpũalẽ q̃ eſt in eo dz hẽe magnitudinẽ termi
natã ⁊ reliq̃: poſt ibidẽ q̃buſdã iterpoſitis dic̃. Et ſilr itel
ligẽdũ eſt ꝙ vltimus orbis mouet alios orbes. ſ. ſiẽ di ꝙ
in nobilib⁹ mouet totũ. v̾. g. coꝛ mouet reliquũ corporis:
qm̃ iſta p̃ª po⁹ ſpũalis nõ diuidit̃ in aliis orbib⁹: niſi qꝛ di
uidit̃ in iſto orbe queadmodũ po⁹ mouẽs aĩal nõ diuidit̃
in aliis mẽbris: niſi qꝛ p̃ diuidit̃ in corde: ⁊ reliq̃ ibidẽ lege.
Ex qb⁹ appet plane quõ di: põ mũdi eſt in vnitate ꝑꝑ il
lã potẽtiã: q̃ eſt p̃ª q̃litas diffuſa in oĩb⁹ entib⁹: ⁊ apparet:
qm̃ ſm̃ iſtos vnũ ſit cã multitudis: vñ ſiẽ agẽs nãle ẽ cã
vnitatis: ⁊ eſſe aliis mediante forma: ita de⁹ eſt cauſa eẽ:
⁊ vnitatis mũdi mediãte illa v̾tute ſpũali diffuſa in oĩb⁹
Impug⁹ entib⁹. ⸿ Sz lz h̃ opio ſit multũ ꝯſona v̾bis Auer. hic ⁊
ibi. attñ nõ vi mihi ꝯſona: nec poſſum eã intelligere. iõ ar
guo ꝯ illaz. p̃ qm̃ vel iſta v̾tus q̃ eſt q̃litas eſt vna nũero:
vl̃ multiplicata ſm̃ multitudinẽ entiũ: ſi p̃m: g̃ adhuc qõ
nõ eſt ſoluta. ſ. quõ ex q̃ iſta eſt vna poſſet eẽ cã tot entiũ
diuerſoꝝ: qm̃ ab vno tm̃ vnũ ꝓuenit. Si vo dicã ipſam
eẽ multã ſm̃ entia: adhuc ẽ loc⁹ qõnis: qm̃ iſta ẽ imedia
te a deo: ergo ab vno ꝓueniũt multa: ⁊ ſic rõ adhuc ſtat.
Scḋo ⸿ 2º p iſtos iſta q̃litas ſpũalis ẽ accñs. g̃ mũdus ẽ vn⁹ p
accñs. ⁊ ſic Auer. ſõniaſſet ĩ illo cõ. 71. 2º celi. vbi dixit ꝙ
aĩal ligatũ diuũ ẽ magis aĩal q̃z aĩal ligatũ gñabile: vide
eũ ibidẽ: mõ h̃ nõ eẽt ita. qm̃ aĩal ẽ vnũ p formã: ⁊ 2º de
Tertio aĩa. cõ. 7. dixit ipſe. ⸿ 3º vel iſta q̃litas ſpũalis eſt eterna
vl̃ gñabilis: ſi gñabil: g̃ vnitas ⁊ ligatio mũdi ẽ per aliqð
gñabile: ⁊ ſic nõ ſep: ſi eterna: vel eſt in ſubto: vl̃ ſepata a
ſubõ. Et ſi ĩ ſubõ: g̃ ipſa ẽ vnũ p ſubz: ⁊ nõ eꝯ: ⁊ ſi ex ſubz
Quarto cogita icõueniẽtia ꝯ h̃. ⸿ 4º iſta q̃litas ẽ mioris ꝑfectio
nis q̃z eẽ dei: g̃ ſi iſta ſufficit ligare entia eẽ dei: erit plus
ſufficiẽs ſine iſta: ⁊ ſic iſta ſupflũit. Et maxie vi mihi ex
neũ quõ de⁹ ꝓduxit iſtud accñs: vt vniret ⁊ enti a: ⁊ tu cõ
ſidera multa alia ꝯ h̃: h̃ igit̃ opio: vt mihi vĩ nõ fuit niſi
Oṗ. ppa ad v̾ba Auer. nõ ad itẽtionẽ ei⁹: ⁊ vc ẽ pur⁹ error. ⸿ Alr
igit̃ dõm cũ ꝓteſtatiõe dicẽdi alr ſi mihi alr ꝓuenit loc⁹
dicendi ꝙ Auer. in ſolone p̾ſentis dubii tres ſolones in
nuebat. attñ ſũt due tm̃ iuicẽ nõ reducibiles: q̃rũ p̃ª fuit
ꝙ illa ꝓpõ nõ dz itelli ð agẽte eq̃uoce dicto cũ agẽte nã
li: qꝛ vt dixi alr ẽ in agẽte nãli: alr in agẽte p̃ ſepato: eo qꝛ
agẽs nãle agit ꝑꝑ vnũ tm̃ finẽ: ⁊ iõ ei⁹ actio nõ ẽ niſi vnũ
⁊ ſimplex: agẽs ãt p̃m cũ ſi agat ꝑꝑ finẽ: ſz ipſe ſit ei actio
nis: iõ nihil ꝓhibet agẽ multa ꝑꝑ ſe ⁊ bonitates eius: ⁊ h̃
fuit dcm̃. ſ. ⸿ 2º ſolo ẽ mõ vltia: ⁊ qꝛ ẽ difficil p̃ declaro
gd Auer. itelligat p v̾tutẽ illã ſpũalẽ diffuſaz ĩ oĩb⁹ reb⁹.
Ad p̃mã qõnem. 2º applicabo ad ꝓpoſitũ ſolonẽ. ⸿ Circũ ad p̃m dõm ꝙ p
v̾tutẽ ſpũalẽ itelligẽdũ ẽ eẽ dei: qð eẽ ẽ vnũ ſimplr nuõ: ſi
cut ⁊ ipſe de⁹ eſt vn⁹ nuõ ſimplr: mõ iſtud eẽ diffundit̃ in
reliq̃ entia cãta a p̃ p q̃to illa nõ ſunt niſi ꝑticipãdo idẽ
vnũ eẽ nuõ: qð eſt p̃m p̃n̄m oĩb⁹ modis: ⁊ h̃ dic̃ in 12º meta.
cõ. 51. ⁊ 2º meta. cõ. 4. vñ opꝫ imagiari ꝙ ſiẽ vn⁹ ẽ caloꝛ p
eẽntiã q ẽ ignis: gr̃a exẽplũ a q̃ ꝓueniũt oĩa q̃ ſunt calida
ꝑticipãdo illud vnũ: ita vnũ eſt eẽ p eẽntiã a q̃ ꝓueniũt
oĩa entia ꝑticipãdo illud eẽ vnũ ſimplr. Ex his ſeq̃t̃ ꝙ ſi Nota certe
cut foꝛa ẽ eẽ cõpoſiti ꝑꝑ qð cõpoſitũ ẽ vnũ ſimplr: ita en Nota certe
tia vniuerſi oĩa ſũt vnũ p eẽ qð hꝫ ꝑticipatũ a p̃. Mõ p
h̃ appet p̃m. ſ. cũ q̃rit̃ gd ſit h̃ v̾t⁹ ſpũalis nõ ẽ q̃litas: nec
accñs: ſz eſt eẽ oĩuz reꝝ diffuſuz p ſpẽs ⁊ nãs reꝝ vſq; ad
mãz: huic gdẽ clari⁹: huic vo obſcuri⁹ ꝑticipatũ. ⸿ Quã Ad ſcḋm
tũ ad 2m dõm: ꝙ qꝛ mũd⁹ ẽ p id eẽ vnũ ſimplr p̃m: qꝛ vni
uerſa colligant̃ ĩ ente: qð ẽ vnũ p eẽntiã ĩ p̃: ſo hꝫ vnitatẽ
⁊ colligationẽ: cui⁹ vnitatis ⁊ ligatio ia de⁹ ẽ cã: ⁊ ſic appet
q̃lr de⁹ ẽ cã oĩuz: lz ſit vn⁹ ſimplx ſumẽ. ⸿ Ad formã qõ
nis dõꝫ ꝙ illa maioꝛ: ab vno nõ ꝓuenit niſi vnu: veꝝ ẽ il
lud ſimplr: lz de⁹ eẽ ẽ vn⁹: g̃ ab eo nõ niſi vnũ ꝓcedit. Et
tu dicis: ſz mũd⁹ nõ ẽ vn⁹: appet h̃ q̃lr ſiz ẽ. ẽ. n. vn⁹ ꝑꝑ eẽ
ſimplex p̃mi qð diffuſuz ẽ ĩ oĩb⁹ entib⁹: vt appuit. ⁊ ſic ap
paret itẽ⁹ v̾boꝝ Auer. h̃. ⁊ 2º celi loco dicto: ⁊ appet v̾ifica Quo mõ intelligat
tio theologoꝝ nr̃oꝝ cũ dñt deũ eẽ vbiq; p eẽntiã: volũt deuꝫ eſſe
eni dicẽ ꝙ eẽ ei⁹ ẽ eẽ oĩum: ⁊ illo eẽ ligant̃ oĩa: ſiẽ mẽbra vbiq; per
aĩalis ligant̃ aĩa: ſic mũdus ligat̃ eẽ dei qð oĩa ꝑticipãt ⁊ eſſentiã.
tu ꝑſiſte. Ad oppoſita ĩ p̃n⁹ appet ſolo. ⸿ Et poſtq̃ ſcripſi
iſtud occurrit mihi modus ꝓbabilis m̃lrũ de illa v̾tute:
⁊ p ꝯñas ſolonis Auer. itẽ⁹. Et p illi⁹ itẽ⁹ opꝫ accipe vnũ
ꝙ oẽ ens factũ nõ agit niſi p v̾tutẽ diſtictã ab eẽntia: vel
ſm̃ rẽ: ſiẽ forte ẽ in gñabilib⁹: vel ſm̃ moduz: ſiẽ ẽ in reb⁹
ſepatis: vlr tñ dõm ẽ: ꝙ in oĩb⁹ agẽtib⁹ ex p̃m v̾tus ⁊ eẽ nõ
eſt idẽ oĩb⁹ modis: ſz h̃ eſt veꝝ in p̃ qð agit p eẽntiã: alia
ãt: qꝛ agũt p ꝑticipationẽ: qꝛ ſũt p ꝑticipationẽ: opꝫ dicẽ
ꝙ v̾tutes nõ ſint eis p eẽntiã: ſz quodãmõ ſm̃ diſtõnez.
Illo igit̃ ſuppoſito dõm ꝙ oẽs v̾tutes oĩuz entiũ ſũt vna Propter
v̾tus nuõ ꝑꝑ vnũ finẽ: ad quẽ vltimate ordinant̃: q ẽ ꝑti vnũ finẽ
cipatio bonitatis dei: p h̃ ẽ viſio q̃ ẽ data h̃ mãifeſta. ſ. oẽs v̾tutes
ꝙ Auer. p v̾tutẽ nõ itellit eẽ: ſz itelligit v̾tutes oĩuz q̃ ſũt ſc̃ali ſunt vna
ꝓpinq̃ eẽ ipſi ꝓ q̃to ſeq̃t̃ eẽ ipm̃: ⁊ iſta v̾tus cauſat̃ a p̃ ꝓ nũero.
q̃to oĩa entia ſunt ab eo: ⁊ diffinit̃ in oĩb⁹ ſiẽ dcm̃ ẽ. Et p
h̃ potes rñdẽ ad formã qõnis cũ q̃rit̃ quõ mũdus mult⁹ Ab vno
põt ꝓcedẽ ab vno agẽte. dõꝫ. n. ꝙ ſiẽ cõpoſitũ nãle m̃ltũ põt plura
ꝓcedit ab vno agente: qꝛ ab eo recipit formã mediãte q̃ ꝓcedere.
ꝯſtituit̃ in vnitate ⁊ colligat: ſõ etiã m̃ltitudo mũdi põt ꝓ
cedẽ a p̃: eo qꝛ oĩa entia ĩ eo colligant̃ ꝑꝑ v̾tutẽ illã diffu
ſaz in eis: q̃ v̾t⁹ ẽ vna nuõ ſaltẽ: eo qꝛ ordinat̃ ad vnũ finẽ
nuõ: ⁊ ſic iſte itellcẽ pl⁹ ꝯformis v̾bis Auer. ille ãt ẽ plus
ꝯſon⁹ v̾itati: ⁊ iõ tu pl⁹ ꝑſiſte. ALGA. DV. XIII.
AIt al. rñdẽs ꝓpbis. Et ſi aliqs dicẽt
ꝙ h̃ dubiũ facile ꝑt remoueri: qꝛ ẽt ia
videt̃ ad id qð ẽ alteri⁹ ſubz vt corp⁹:
⁊ ad qð ñ ſic ſe hñt: vt ſube p ſe exñ
tes: ⁊ h̃ ps ĩ duas diuidit̃ ꝑtes: q̃rũ p̃ª. qð agit ĩ
corp⁹: ⁊ h̃ dĩ aĩa: ſcḋa vo q̃ nõ agit ĩ corpe: ñ in
aĩa: ⁊ dĩ itellũs ſepar⁹: entia tñ q̃ ĩ ſubõ ꝯſiſtũt:
vt accñs inouãt̃. ⁊ hñt ſine dubio ſubz nouũ ⁊
ꝓueniũt ſine dubio ad nouũ principiũ quodã
mõ: ⁊ ꝯtinuũ quodãmõ: ⁊ h̃ ẽ mot⁹ circularis: ⁊
ð talib⁹ mõis ñ curam⁹: imo curam⁹ ð radicib⁹
p ſe exñtib⁹ ñ ĩ ſubto: q̃ ſũt ſine dubio tres. ſ. cor
p⁹: ⁊ ẽ villoꝛ iſtis trib⁹: ⁊ itellia ðpẽdẽtia ñ int
tẽs ð corꝑib⁹. niſi ðpẽdẽtiã actiõis ñ ipſſiõis: ⁊
ẽ nobilioꝛ iſtis trib⁹ ⁊ aĩe q̃ ſunt medie iter iſtas
nãs: ⁊ hñt aliq̃z ðpẽdẽtiã ad cõp⁹. vz actionẽ ⁊
impſſionẽ.

impſſionē. Rurſus corpa ſūt decē: nonez ſunt orbes: ⁊ decimū ē mā: nonē vo orbes.ſ.ſūt aiati.ſ.ſunt corpa cū aialib⁹: ⁊ hñt ordinē in eē hoc mō. vz q̄ a pīo pricipio ifluit prim⁹ itell's q eſt p ſe exñs: ⁊ nō eſt corp⁹: neq3 vtus in corpe cognoſcēs ſeipz ⁊ ſuū pnm: ⁊ pcedūt ab eo tres res.ſ. itell's ⁊ aia none ſpere: ⁊ corp⁹ ſupme ſpere: deide ab eodē itell'u ſcdo pcedit terti⁹ ⁊ aia firmamēti: ⁊ ei⁹ corp⁹: ⁊ deide ab itell'u tertio pcedit q̄rtus: ⁊ aia orbis ſaturni ⁊ ei⁹ corpus: deinde donec puenit ad itell'm ex quo pcedit itell'us ⁊ aia ⁊ corp⁹ lune orbis: ⁊ vltia itelligētia: que itelligētia agēs dr: deide cauſat plenitudo lune orbis.ſ. mā recipiēs gñationē ⁊ corruptionē de agēte itelligēte. Rurſus fiunt deinde mixtiones materierū aliis de cauſis: radii nāq3 ſiderū mixtiones hñt ex qb⁹ fiūt mineralia ⁊ plāte ⁊ aialia. Et nō opz q̄ a quolibet itell'u pcedat itell's ad ifinitū: hic nāq3 itelligētie dūt i ſpecie: patet ḡ ex iſtis q̄ itelligētie poſt primū pricipiū ſūt decē ⁊ orbes nouē. ḡ oia iſta nobilia principia ſūt decē poſt primū principiū: etiā ſub quocūq3 itell'u tres ptinent res.ſ. itell's ⁊ aia orbis: ⁊ corp⁹ ipſius: ⁊ iō opz q̄ in ſuo pricipio trinitas nulla pōt imaginari pl'alitas in pīo itelligibili niſi vno mō tm̄: vz put itelligit ſuū pricipiū ⁊ ſeipz: vñ reſpect⁹ ſuiipſi⁹ ē poſſis eſſe: necītas eni ſui eē ↄſiſtit i alio nō in ſeipſo. ❡ Ecce ḡ q̄ hec res ſūt tres diuerſe: vñ nobilior triū tantoꝝ dz nobiliori attribui. ḡ ſuū principiū ⁊ aia orbis put itell'it ſeipz: ⁊ corp⁹ orbis iquātū ē apō de ſeipſo: ⁊ iō iueſtigāda ē h trinitas: vñ pcedit in cāto q̄ ſuū pricipiū ſit vnū: vñ dicim⁹ q̄ a pīo pricipio nō pcedit niſi vnū: vz ſuba h⁹ itell's ex quo itelligit ſeipz: ⁊ ſeqt eū nećio n ex pte pricipii q̄ itelligat ſuū pricipiū: ſz ipe d ſe ē poſſis eē: ⁊ nō hēt poſſitatē a pīo pricipio: imo de ſeipſo.

❡ Inducit Alga. rñſionē p ph'is: ⁊ dic. ait Alga. rñdēs pro ph'is: ⁊ loqt ſuſpēſiue vſq3 ad dubiū .14. vñ dic. ⁊ ſi aliqs diceret q̄ h dubiū facile pōt remoueri: ⁊ dixi q̄ loquit ſuſpēſiue q2 ſtatiz in dubio .14. ipugnabit iſtō: ⁊ ponit modū q̄ g a pōt p ph'is rñdē: q2 dic: q2 entia diuidunt ad id qd eſt alteri⁹ ſubz vt corp⁹: ⁊ ad qd nō ſic ſe hñt vt ſube p ſe exñtes. eſt ḡ diuiſio q̄ ens diuidit in corpalia ⁊ ſpūalia. Deide ſubdit ſpūale.d. ⁊ h ps in duas diuidit ptes: q̄ꝝ pma: vult dicē eſt qd agit in corp⁹ tāq3 pnm motus ⁊ opationū corpis: ⁊ h dr aia tā corpib⁹ gñabilib⁹ q̄3 eternis cōis. z⁰ vo q̄ nō agit in corpe: ſed in aia: eo mō q̄ finis agit i agēs: vl agēs i formā educēdo vl creādo illā: ⁊ dr itell'a ſepat⁹. (Entia tñ) Remouet qddā dubiū: qm̄ h diuiſio nō ē ſufficiēs: q2 dimittit aliqd: ſoluit.d. entia tñ q̄ i ſubis ↄſiſtūt: vt accñtia inouāt: ⁊ hñt ſine dubio ſubz nouū: ⁊ pueniūt ſine dubio ad nouū pnm q̄ddā mō.i. gñabile q̄ddā mō: ⁊ ↄtinuū.i. eternū q̄ddā mō: ⁊ h eſt mot⁹ circularis: eſt ḡ p⁹ ſolo q̄ iō nō fecim⁹ mētionē de his: q2 iā manif̄m eſt illa reduci ad vnū p̄m qd ē manif̄m. (Et de talib⁹) Quaſi inuit z^{am} ſolōnē.d. ⁊ de talib⁹ modis nō curam⁹: imo curam⁹ de radicibus p ſe exñtib⁹ nō in ſubto.i. de ſubſtātiis: vult dicē: q2 ddō de iſtis erit dcm̄ de accñtib⁹. (Que).ſ. ſube. Cōparat radices iter ſe: ⁊ dic: q̄.ſ. ſube ſūt ſine dubio tres.i. corpus: ⁊ iſte vilior iſtis trib⁹: vlt dicē in iſtis trib⁹.ſ. aia ⁊ intellia: ⁊ itellia nō inītēs dpēdētiā: vult dīc ſi cāna depē^{ns} de corpib⁹.i. in corpib⁹ niſi depēdētiā actiōis nō ipreſſionis: ⁊ eſt nobilior iſtis trib⁹.ſ. aia ⁊ corpe. Et debes itell're q̄ ipa i iſtis trib⁹ ē q̄d meli⁹ aliis. ❡ Debes ſcir̄ q̄ ſic 4^{or} ſūt cāe: ita 4^{or} ſūt depēdē^{ie} nō i ppo^{to} ptr eē due depē^e.ſ. finis: ⁊ vocat depēdētia actiōis: q2 ca^{ſa} finis nō eſt cā eē agētis: ſz actiōis agētis: ⁊ depēdētia ipreſſiōis q̄ eſt depēdētia agētis: qm̄ agēs ipximit dādo eē vel opari: voluit ḡ q̄ itelligētia nō cāt niſi depēdētiā actionis.i. nō ſit cā niſi in gñe finis: ⁊ nō cāret depēdētiā impſſiōis.i. non eſſet cā in gñe agētis. (Et aie q̄) accipit tertiā rē: ⁊ dic: ⁊ aie q̄ ſūt me^e iter iſtas nās.ſ. itelligētiā ⁊ corp⁹: ⁊ hñt aliquā depēdētiā ad corp⁹.i. ſūt cā corpis. vz actionez: vult dicē in gñe finis: ⁊ impſſiōe: vlt dicē in gñe agētis: qm̄ aie celoꝝ ⁊ gñabiliū ſūt finis corpoꝝ illoꝝ: ⁊ agētia opationū illorū vt ſcis: appet mō diuiſio entis ⁊ mēbra ei⁹. (Rurſus corpora) Uult ponē motiuū ⁊ ordinē hoꝝ diuerſoꝝ: ⁊ dicit rurſus corpa ſūt decē.ſ. nouē orbes: ⁊ decimū eſt mā: apō eni iſtos mā eſt corp⁹: vt appet ab Aui. in p̄ ſue ſufficiētie vl forte p mām itelligit corp⁹ gñabile: ⁊ q.d. q̄ corpa oia ſūt decē.ſ. nouē orbes celeſtes: ⁊ corp⁹ gñabile ē decimū. (Nouē vo) Declat diſpōnē orbiū.d. nouē vo orbes.ſ. ſūt aiati.ſ. ſūt corpa cū aialib⁹: vñ ſz iſtos: qlibz orbis ē vnū aial colligatū ex aia ⁊ corpe hñs motū ⁊ opationez vnaz. (Et hñt) Exponit ordinē coꝝ.d. ⁊ hñt ordinē in eē h mō vz q̄ a p̄ pn⁰ q ē d's: ⁊ motor ex̄ vniuerſū ifluit.i. cāt pm⁹ itell's.i. p⁹ itellia q ē p ſe exñs.i. nulli iherēs: nec p aſſiſtētiā: nec p iformationē: ⁊ nō eſt corp⁹: nec v'tus in corpe cognoſcēs ſeipm ⁊ ſuū pnm.i. deū. (Et pcedūt) Expōit quo iſtud cāt reliq̄.d. ⁊ pcedūt ab eo tres res.ſ. itell's: vlt dicē ppie ſpe q mo^t vt finis re^u illi⁹: ſic ipſe re^u ſui: ⁊ aia none ſpe: ⁊ corp⁹ ſupme ſpere. (Deide ab eodez itell'u z^o) vult dicē cāto ab iſto p̄ pcedit terti⁹ itell's q adhuc mouet vt finis re^u ſui orbis ⁊ aia firmamēti.ſ. octaue ſpe ⁊ ei⁹ cōp⁹. Deide ab itell'u 3° pcedit 4°.ſ. q mo^t: vt finis re^u pximi orbis: ⁊ aia orbis ſaturni: ⁊ ei⁹ corp⁹. Deide donec puenit ad itell'm ex q̄ pcedit itell's ⁊ aia: ⁊ corp⁹ lune orbis ⁊ vltima itelligētia: q̄.ſ. pcedit in eēntia ab itellia lune q̄ itelligētia agēs dr: deinde ab iſta cāt plenitudo lune orbis.ſ. mā recipiēs gñationē ⁊ corruptionē de agēte itelligētia ſa colchodea. ❡ Debes ſcire q̄ mā dr plenitudo lune orbis p q̄to ē effcūs ſilis orbi lune cāt⁹ imē^{te} poſt illū ab itell'u agēte ſz iſtos: vl forte dr plenitudo p q̄to totā ſperā actiuoꝝ iplet: ⁊ ū ↄſidera. deiñ pſeqt ordinē.d. rurſus fiūt: deiñ.i. poſt gnōnē māe mixtiōis māez aliis de cāis: vult dīc aliis cāis ↄcurrētib⁹: ⁊ declat q̄uo.d. radii nāq3 ſideꝝ mixtiōes hñt: vult dicē in po^e actiua ſic v'tus genitiua aiaz: ex qbus fiūt mineralia ⁊ plāte ⁊ aialia. (Et nō opz) Soluit qddā dubiū: poſſet q̄s dicē q̄re poſt itellias actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ nō fuit fcā vlteri⁹ alia itellia ab illa alia: ⁊ ſic ide ſoluit.d. ⁊ nō opz q̄ a q̄lz itell'u pcedat itell's ad ifinitū.ſ. vlteri⁹: h nāq3 itellie dūt ſpe: vlt dic: q̄ nō ē eadē rō de vltia: ⁊ de aliis: qm̄ dīt ſpe ab illi: iō iſta nō pducit ampli⁹ aliā: q2 hui⁹ nā eſt ſic: ⁊ ſic. q2 hō nāe. Sic appet ſolo q̄onis. (Pz ḡ) Cōcludit ordinē ⁊ diſputationē horū itelliꝝ.d. pz ḡ ex iſtis q̄ itellie poſt p^m ſūt dcē ⁊ orbes nouē. ḡ oia iſta mobilia pn^a.i. ite^e mouētes vt finis tñ ſunt decē poſt p^m pn^m: vlt dicē dato p̄ pn^o. Deide declat diſpōnē cuiuſlz itell's.d. et ſub q̄cūq3 itell'u tres cōtinent res

Sicut q̄tuor ſunt cāe: ita q̄tuor depēdentie.

Q̄liter mā dr plenitudo orbis lune.

cõputãdo ſpz.ſ.itellƺ ipſe ⁊ aīa orbis ⁊ corp⁹ ipſius.ſ.aie. Deide dat q̃ſi cãm correlarie:q̃re p̄ᵐ p̄nᵐ nõ potuit niſi vnū cãre.d.⁊ iõ opȝ i ſuo p̄nᵒ trinitas nulla poſſit imaginari pl̄alitas i p̄ itelligibili:ſic repit̃ lr̃a i liᵒ meo:⁊ forte ē corrupta:vl̃ trãſlatoꝛ male trãſtulit:vt reputo:ſʒ quõcūq̧ dʒ ſic ordinari:⁊ iõ opȝ ꝙ in ſuo p̄nᵒ p̄ itelligibili nulla poſſit imaginari pl̄alitas trinitas.i.pl̄alitas trinaria niſi vno mõ tm̄.i alio aūt opȝ.vʒ put itellƺ ſuū p̄nᵐ ⁊ ſeipm̄. ⁊ ſic dʒ legi iſta lr̃a:⁊ tūc appet ſolo q̃re p̄ᵐ vnū tm̄ cãt:⁊ zᵐ tria.p̄ᵐ eni vnū tm̄:q2 nõ itellƺt niſi ſe:reliqu⁹ aūt pro quãto itellƺt p̄ᵐ ⁊ ſe põt cãre mlt̃itudinez.(Un̄ reᵐ ſui.) Soluit qđdã aliđ dub⁹.poſſet gs dicē:vtrū p̄m⁹ itellƺ cãtus a p̄ motore vniuerſi ſit nec̃e eē an nãlr ens poſſ:ſoluit.d.vn̄ reᵐ ſuiipſi⁹.i.nã ei⁹ ē poſſ eē:nec̃itas eni ſui eſſe ꝯſiſtit i alio:nõ i ſeipſo:⁊ vult dīc ꝙ nã ei⁹ eſt nã poſſ:attn̄ ab alio eſt ꝑpetua ⁊ ſempiterna.(Ecce g̃) Remouet aliđ dubiū ex q̃ itelligẽtia immediatē ꝓducta a deo ꝓducit zᵃ ꝑꝑ diſpõnē multã quã hʒ:qm̄ ꝑ illas diſpões ꝓduc̃ illa tria.Soluit.d.ecce g̃ ꝙ hic res ſūt tres diuerſe:vult dicē ꝓducte ab illa:q2 itelligẽtia ꝓximi orbis aīa ſui orbis:⁊ ſu⁹ orb:vn̄ nobilioꝛ zᵐᵃ cãtoꝝ dʒ nobiliori attribui.g̃ ſuū p̄nᵐ:ſic hēt lr̃a mea:ſed eſt corrupta:⁊ dʒ dici.g̃ put itelligit ſuū p̄nᵐ:⁊ aīa orbis put itelligit ſeipm̄ eſt corp⁹ orbis iquãtū eſt apõ de ſeipſo:⁊ iõ iueſtiganda eſt iſta trinitas rerū factaꝝ ab illa vna:vn̄ ꝓcedit in cãto ꝙ ſuū p̄nᵐ ſit vnū:⁊ tn̄ ipʒ ſit tres res:vt vides:⁊ voluit dicē ꝙ tu õbes ħ ꝯſiſtere:qm̄ eſt difficile ⁊ forte li vn̄ ꝓcedit in cauſato: dʒ ꝯtinuari cū lr̃a q̃ ſeq̄t̃ ita ꝙ ſit q̃ſi qđdã qõ:q̃ ſic mouetur:vn̄ ꝓcedit in cãto:ꝙ ſuū p̄nᵐ ſit vnū.i.ꝙ de⁹ ſit ſimplex ſʒ eē ⁊ v̄tutē:⁊ tūc ꝑ lr̃az ſequẽtē inuit ſolonē.d.vn̄ dicim⁹ ꝙ a p̄ p̄nᵒ nõ ꝓcedit niſi vnū:vʒ ſuba h⁹ itellƺ:ex q̃ itellƺt ſeipʒ:hᶜ nͥſio p̄ aſpectu nõ vʒ eē ad p̄ūctū qõnis ſʒ dico ꝙ voluit dicē ꝙ iõ fuit vn⁹:q2 talis.Et ei⁹ nãz nõ poſſum⁹ ſcire alr̃:niſi q2 effcũs ei⁹ ē vn⁹:vl̃ põt zᵒ illđ verbū:vn̄ ꝓcedit i cãto exponi ſic:vt dicam⁹ ꝙ itẽtio qõnis eſt iſta.vʒ vn̄ ꝓcedit i cãto ꝙ ſuū p̄nᵐ ſit vnū.i.vn⁹ effect⁹:qđ eni dī p̄nᵒ vnū:qđ vnū tm̄ ꝓducit:eſt g̃ ſenſus qõnis:vn̄ ꝓcedit i cãto ꝙ ei⁹ effect⁹ ⁊ efficiēs ſit tm̄ vnū in cauſando:⁊ tūc v̄ba ſequẽtia ſūt mãifeſta:vn̄ dicim⁹ ꝙ a p̄ p̄nᵒ nõ ꝓcedit niſi vnū:vʒ ſuba hu⁹ itellƺ ex q̃ itelligit ſeipʒ:⁊ hec zᵃ expõ eſt mihi plus appens ⁊ vera i ſe.Deinde vltio remouet qđdã dubiū:põt eni gs q̃rere ex q̃ p̄m⁹ intellƺ cauſatus itelligit:⁊ eſt nec̃io quo põt eſſe a p̄mo. Uel põt queſtio eſſe:p̄muz nec̃io cauſat quõ effect⁹ eius põt eē ꝯtingens:⁊ ambo ſunt boni ſenſus. ¶ Ad ſcđm tn̄ ſenſuz r̄ndet:ex quo apparet ſolo ad p̄mū.vn̄ dicet ſeq̄t̃ cū nec̃io hēt a p̄mo qđ itelligat illud:qm̄ in ſui nã nõ eſt neceſſe eſſe:ſed ipſe de ſe eſt poſſ eſſe:⁊ poſſ non eſſe:⁊ non hēt poſſitatē a p̄ p̄ncipio:imo de ſeipſo.ecce igit̃ ſolo ad formã.Dõm eni ꝙ iʒ p̄mū nec̃io cauſat:illud attamē poſſitatē hēt ex ſui nã q̃ eſt ſm̄ ſe ꝯtingẽs:ex q̃ appet ſolo ad p̄ᵐ ſenſuz:negat̃ eni ꝙ p̄ᵐ cãtū ſit ens nec̃io itelligẽs nec̃io:ſʒ in ſui nã eſt ꝯtingẽs:iõ p̄t eē a p̄:iſti eni crediderūt ꝙ nec̃e eē nõ poſſit ab alio cauſari:vt alibi diſpi.

Prima dubitatio — **Sed** hic dubitat̃ p̄.q2 p̄ᵐ cãtū ē ſimp̄r adhuc ſʒ rē.g̃ ad huc nõ p̄t ꝓducē mlt̃a ſʒ rē:qm̄ ſi diſtõ rõnis i p̄ncipijs cãtiuis ſufficẽt i p̄ ñ eēt ĩpugnãtia ex p̄te itellƺ nri̅ itellr̃e mlt̃itudinē.g̃ poſſet eē cã mltoꝝ.

Scđa — ¶ zᵒ dubitat̃ fortiꝰ:qm̄ ſi itellƺ ille ꝓduc̄:opȝ ꝙ hēat tres rões:mõ ñ hʒ niſi duas.ſ.itelligē p̄ᵐ a q̃ ſit ⁊ itellr̃e ſe.g̃ ꝑ ipſa duo ñ p̄t ꝓducē zᵐ.ſ.orbē.Alias qões adduxi i liᵒ đ iteᵐ ꝯ ħ:vide eas:q2 mlt̃ū ꝯferūt ad ꝓpoᵐ.

Solo ad primum. Duplx ē diſtinctio rõnis. — ¶ Ad p̄ᵐ dõʒ ꝙ diſti⁹ ſm̄ modū q̃ apõ nouos dī diſtõ rõnis ē duob⁹ mõis:qđdã ficta nõ fūdata in re:nec accepta in re:vt ſi vellē ꝯſiderare ens qđcūq̧ poſſeȝ ei fingere rõnis diſtõnē iſto:alio mõ vo q̃ accipit̃ a re:⁊ fūdat̃ i re:vt i hoīe ē diſtõ rõnis iſto⁹ reᵒ aial:q2 accipit̃ a re. ¶ Ad ꝓpoᵐ dõʒ ꝙ diuiſas rõnis ſeu modi i p̄ncipijs zᵒᵒ ſufficit ad cãndū diuerſa ſʒ iſtos: ⁊ nõ opȝ ꝙ illa ſint diſticta re ⁊ ſubo:qm̄ q̃ ſūt diſpſa i cãtis colligant̃ in cã:mõ ħ diſtõ rõnis bn̄ põt inueniri in zᵒ ente ⁊ nõ i p̄:p̄põt.n.ſcđʒ ens itellƺ inquãtū itelligẽs p̄ᵐ:eo q2 cãt̃ ab eo:⁊ iquãtū itelligẽs ſe.p̄ᵐ aūt q2 ē ſimp̄r i cauſatū:iõ nõ p̄t itellƺ iquãtū itellƺt aliđ a ſe:⁊ iquãtū itellƺt ſe niſi diſtõne fc̃a:iõ ē ſimp̄r vnū re ⁊ mõ apõ iſtos:iõ tm̄ vnū ꝓduxit:vʒ ꝑ q̃to itelligit ſe.vn̄ iteᵒ ſui ē p̄nᵐ q̃ ꝓducit p̄ᵐ iteᵐ.

Ad ſcđm — ¶ Ad zᵐ dõʒ:ꝙ diu reputaui ꝙ ille itellƺ itelligẽdo ſe ꝓduxit tm̄ aīaz orbis:⁊ orbis fuit cãt⁹ ab illa aīa imeᵉ:⁊ p̄t falcē ħ teneri de mẽte Aui.attn̄ ꝓ nūc puto eē dõm ſm̄ iſtos ꝙ orbis ⁊ aīa ſūt vnū colligatiõe:iõ ille intellƺ ꝓduxit ꝑ ħ qđ itellƺt ſe totū illđ colligatū meᵉ aīa illa:ſic in cõpoᵒ nãli appet.

Replica. — ¶ Sʒ dices a pari põt dici ꝙ tot⁹ mūdꝰ ꝓducit̃ a p̄:q2 ē vn⁹ colligatiõe ⁊ eē:vt dictū eſt.g̃ vl̃ iſta põ ꝯdic̄ ſibi:vl̃ tua ñ ē ad mẽtē ei⁹.

Solutio — ¶ Dõʒ ꝙ Auer.facit iſtđ argᵐ ꝯ illos:vt apparuit in p̄nᵒ dubij p̄ſentis:attn̄ poſſet dici ꝙ nõ ē ſile de toto vniuerſo apõ iſtos: ⁊ de iſto paruo vniuerſo:qm̄ entia in toto mūdo ſūt valđ diuerſa vt appet ex opõnib⁹:ſʒ iſtđ eſt colligatū ope ⁊ eē: iõ forte põt ſic itellƺ:⁊ tu ꝯſidera melius. AVER.

NOs dicim⁹ ꝙ oīa iſta ſūt limitatiões pħoꝝ antiquoꝝ.vʒ Auic.⁊ Alpharabij ⁊ ipſoꝝ ſequẽtiū:⁊ opio tm̄ antiq̄ꝝ eſt ꝙ hec ſūt principia corꝑa ſupceleſtia:⁊ p̄ncipia corꝑoꝝ ſūt entia ſepata de materijs q̃ mouẽtia ſūt corꝑa ſupceleſtia:⁊ illa corꝑa mouẽt.g̃ ea p̄ncipia mõ obedĩẽtie ⁊ amoris:⁊ ipſa corꝑa fuerūt creata ꝑꝑ motū:cū eni declaratū ſit ꝙ p̄ncipia mouẽtia ſupceleſtia corꝑa ſepata ſūt a materijs:⁊ ipa p̄ncipia nõ ſint corꝑa. nõ g̃ remanet modus quo dici poſſit ꝙ ipſa p̄ncipia mouẽt corꝑa niſi ꝙ dicam⁹ ꝙ mobile mouet̃ mõ obedĩẽtie:q̃re ſeq̄t̃ eos idcirco ꝙ corꝑa ſupceleſtia ſint viua ⁊ rõnabilia:⁊ itelligūt ſe ipſa ⁊ ipſoꝝ p̄ncipioꝝ mouẽtia:cū g̃ ꝓbatū ſit a pħis ꝙ nulla ſit dr̃ia iter ſciaȝ ⁊ ſcibile: niſi ꝙ ſcibile eſt in mã ⁊ ſcia minime:vt declaratus eſt in libro de aīa.g̃ ſi inueniret̃ entia imãlia oporteret ꝙ ipſoꝝ ſuba eēt ſcia aut itellƺ. ¶ Et declatū eſt apud eos ꝙ iſta p̄ncipia ſepant̃ a mã:put dant orbib⁹ mot⁹ ꝯtinuos abſq̧ aliq̃ fatigatione ſeu paſſiõe:⁊ qđcūq̧ tali mõ mouet opȝ ſine dubio ꝙ nõ ſit corp⁹ neq̧ v̄tus in corꝑe:⁊ ꝙ corp⁹ celeſte acq̄rit ſempiternitatē ab eis ſepat̃. ¶ Etiã declaratū eſt ꝙ iſta p̄ncipia ſepata hūt eē colligatū cū p̄io p̄ncipio ipſoꝝ:⁊ niſi ita eēt:nulli eēt hic ordo:⁊ oīa iſta egregie declarant̃ in ꝓprijs locis libroꝝ phyſicoꝝ. ¶ Et declaratū ē cū oēs orbes moueant̃ diurno motu ſeruãtes ordines ꝑ p̄ios motū ipſoꝝ:ideo huius eſt rõ:⁊ cū de⁹ hñdier⁹ p̄cipit alia p̄ncipia ꝙ p̄cipiſſit alios orbes vt moueant̃:⁊ ab hoc p̄cepto ꝯſiſtant celi ⁊ terra:ſicut ex p̄cepto regis ſeu p̄ncipis in ci-

nitate obtinenꝫ oia cetera poſteriora ꝑcepta ex
regia pte ibidē cōmiſſa. ¶ Sȝ id qd̓ inuit Aui.
de ꝓceſſu hoꝝ pricipioꝝ abiuicē ſūt ꝟba igno-
ta apd̓ pħos: attñ id qd̓ opinati ſūt ꝑipaterici in
ħ eſt ꝙ dicta pricipia hn̄t mſ̄atiōe dina diuſos
gradus ⁊ colligationē q̄ eſt illud qd̓ infert ea eē
cāta ſucceſſiue abiuicē: ⁊ oia a prio pricipio cau
ſanꝫ: ⁊ aliud nō dȝ itelligi de agēte ⁊ effectu: vl̓
de creatore ⁊ creato niſi ħ tm̄: hec igiꝫ eſt ꝓpin
quior via ad aduertēdū opionē ꝑdictoꝝ hoīum:
⁊ ꝯtingēt ex ħ errores ꝯtingētes ꝑdictos pħos:
vt narrauit Algazel in ꝑcedēnbus: ⁊ diffuſius
declaratū eſt in coꝝ libris: q̄re notādū ē: ꝙ qcūqꝫ
ſpeculatus eſt in dictoꝝ libris cū cōditionib⁹ ne
ceſſarijs pōt egregie cernere veritatē oiuȝ iſtaꝝ
opionū: ⁊ nō dȝ itelligi de opione Ariſt. niſi id
qd̓ dem̄ ē: ⁊ opio ſua eſt ſūma ꝟitas ꝓut ſuus
itell̓s fuit finis hūani itell̓s ꝑclare ō Ari. q̄re dꝫ
ꝙ ipſe creatus fuit ⁊ dat⁹ nob dina ꝓuiſione: vt
nō ignorem⁹ poſſia ſciēdi. ¶ Et ē notādū ꝙ ꝑdi
cta pn̄t optime oñdi alio mō difficillime: vȝ cū
qbuſdā rōnib⁹: ⁊ q̄uis ſint ꝓbabiles de ſcipſis
ſūt ſine dubio itelligibiles ꝑ accidēs: ⁊ qa ꝓba-
bilia dilectiora ſunt cōiter q̄ȝ demſ̄abilia oñdi-
mus viā: vt breui⁹ ⁊ clari⁹ poterim⁹: vñ dicim⁹
ꝙ vna ꝓpōnuȝ eſt ꝙ qñ hō reſpicit ħ apud nos
res mūdanas: videꝫ ſibi ꝙ res que viue ⁊ ſcien
tes dn̄r ſunt ꝑ ſe mobiles terminatis motibus
erga volūtates ⁊ actiones terminatas ex qbus
oriunꝫ multa in ħ mūdo: ſuppoſita ğ hac radi-
ce: dicimus ꝙ ſi ei adiūgereꝫ alia ꝓpō ad ſenſuȝ
apparēs: vȝ ꝙ celi mouenꝫ de ſeipſis motibus
terminatis ex qb⁹ terminanꝫ iſerioribus entib⁹
mlta terminata opa ⁊ ordines: in qb⁹ dcā entia
ꝯſiſtāt. dȝ ğ ꝯcludi ex iſtis duab⁹ ꝓpōnib⁹ ꝙ ce
li ſunt corpa viua rōnabilia: q̄lr tñ pateſit ꝙ ex
ipſoꝝ motib⁹ opa terminanꝫ a qb⁹ cāꝫ ꝯſuatio
iſerioꝝ entiū: ħ ſatis māiſeſtū eſt cū ſpeculatio-
ne modica: niſi eni ſol aliquotiēs ꝓpinquus nob
eēt: ⁊ aliquotiēs diſtās dū in ſuo circulo obli-
quo moueꝫ nō hērem⁹ in ħ mūdo q̄tuor āni ter
minos: ſic mō hēm⁹ ordinatū in mūdo: neqꝫ i-
uenirenꝫ plāte: neqꝫ aialia: neqꝫ ſequerenꝫ gña-
tiones reꝝ gñabiliū mō ꝯſueto. ꝟ.g. qñ ſol a no
bis diſtat ⁊ tēdit erga meridionalē ꝑteȝ refrigi
daꝫ aer ſeptētrional̓ ꝑtis: ⁊ fiūt pluuie: ⁊ multi
plicaꝫ el̓m aquoſuȝ: ⁊ in meridionali pte multi
plicaꝫ el̓m aereū: ⁊ in eſtate totū ꝯriū reperiꝫ: ⁊
iſta opa a ſole ꝓcedētia: ⁊ ſua ꝓpingtate ⁊ diſtā
tia a nobis in quolibet ente apte in mūdo appa
rent: ⁊ ſil̓r de luna pluria vtilia ſunt ꝓcedentia
etiaȝ ab alijs planetis ſideribuſqꝫ mlta ardua ⁊
ꝑcioſa cōmoda dina potētia iſluunꝫ i ħ mūdo:
lȝ opa gnqꝫ planetaꝝ ⁊ alioꝝ ſideꝝ nō tm̄ mani
feſte appareāt: qlibet nāqꝫ ipſoꝝ circulū hȝ ob-
liquū: ⁊ facit q̄tuor tpa in ſuo circulari motu: ⁊
eſt notādū ꝙ principal̓r ſupius ad cāndū ꝑdcā
cōmoda ē mot⁹ diurn⁹ a quo dies ⁊ noctes fiūt:
vñ qñqdē itelligēs hō talia ordinata regimina
reſpicit: ⁊ qual̓r diſticte a corpoꝝ ſupceleſtiuȝ
motibus ꝓcedūt: ⁊ vȝ q̄liter ſtelle ſeu planete
moueanꝫ terminatis motib⁹ ⁊ terminatis figu
ris: ⁊ terminatꝫ ptib⁹ facile pōt iudicare ꝙ talia
opa necīo cauſanꝫ ex viuis itelligētib⁹ motori-
bus. Et valde pōt de hac iſormatiōe admicula
ri: vȝ mlta ꝑuuloꝝ ⁊ viliū corpoꝝ turbidoꝝ no
biſcū iuētoꝝ q̄ vita nō carere: imo cū toto ipſoꝝ
defectu ⁊ vilitate coꝝ ſube ⁊ ꝑuitatis illoꝝ quā
titatis placuit deo gl̓ioſo iſluere in eos vitaȝ ⁊
rōneȝ ex qb⁹ poſſit ipſoꝝ eſſe regere ⁊ ꝯſeruare:
vt pri⁹ fieri pōt. tāto ğ meli⁹ ꝙ ſupceleſtia corpa
digniſſima ſūt tale mun⁹ ab ipſo deo bñdicto re
cipe: vȝ vitā ⁊ itelligētiā: cōſiderata magnitudi
ne corpoꝝ ⁊ ſubaꝝ coꝝ nobilitate: ħ mlti hoīes
putādo ſciaȝ hēe ignorāt: ⁊ reſpecto regimine
coꝝ nobiliū corpoꝝ viuoꝝ nobis pn̄tiū ꝙ ipſa
corpa debeāt eē viua qd̓ eſt ſine dubio error eo
rū hoīuȝ: q̄r regimē viuoꝝ a viuis dȝ ꝓcedere.
ſcilȝ a viuis nobilioꝛib⁹ rectis in vita ⁊ diſcre-
tione. Vñ qñ hō diſcret⁹ reſpicit iſta corpa ma
gna ⁊ viua ⁊ rōnalia nos circuētia: ⁊ meditaꝫ i
q̄dā tertia ꝓpōne. ſ. ꝙ ꝓuidētia ipſoꝝ in nob nō
reducꝫ aliquo mō in qōdā cōmodū ipſoꝝ pōt
apte notare ꝙ dicta pricipia ꝑcipiunꝫ a prio pri
cipio de his motib⁹: ⁊ ꝙ ipſe ꝑceptor nō eſt cor
pus neqꝫ ꝟtus i corpe. ¶ Prelibatis ğ iſtis no
tandū eſt ꝙ nō decet ꝙ ſit creator hoꝝ corpoꝝ:
⁊ principiū ipſoꝝ eē ſil̓ eē iſerioꝝ corpoꝝ: ⁊ ꝙ
hūan⁹ itell̓s caret ſine dubio cōꝑhēdētia eē or-
biū. Hic ē deniqꝫ finis intētionis pħoꝝ in corpi
bus ſupceleſtib⁹ in aſſertiōe ipſoꝝ primi princi-
pij: ⁊ ꝙ non eſt corpus neqꝫ virtus in eo.

¶ Poſtq̄ȝ dcā ē opio iſtoꝝ: vult mō adducē Auer. opionē
voꝝ pħoꝝ ō ordie orbiū: ⁊ diſputa^{re} ipoꝝ ⁊ motoꝝ coꝝ:
⁊ qūo colligāꝫ cū ꝑ: ⁊ vñ appeat ōfect⁹ opionis ꝑdicte: vñ
dic. dicim⁹ nos ꝙ oia iſta ſūt limita^{ta} pħoꝝ ātiquoꝝ. vȝ
Aui. ⁊ Alpha. ⁊ ipoꝝ ſequētiū: voluit dīe ꝙ iſta opio cre-
diꝫ eē ad mētē antiqꝝ: nō tñ ē. iō pōit illā. d. ⁊ opio tñ an-
tiqꝝ ē ꝙ hec: vlt dicē: motores celoꝝ: ſūt ꝑncipiātia cōpa
celeſtia ⁊ ꝑn^{a} corpoꝝ ſūt entia ſepata de māyꝫ. ğ ſūt iſta
ꝑn^{a} ſepata: ⁊ ſyll̓s eſt in ꝑ^{a} fig^{a} ſic. ꝑn^{a} corpoꝝ celeſtiū ſūt
ſepata: motores celeſtiū ſunt ꝑn^{a} illoꝝ. ğ ſepata: hec igiꝫ
eſt ꝑma ꝓpō quā vult hēe ꝯ eos q ponūt aīes leſſe corpi
bus illis: neqꝫ eſſe eis veras foīas. Deide vult remouere
aliū errorē ꝑ aliā ꝓpōnē: aliꝰ eni error fuit ꝙ aīe celoꝝ

trabunt ab itellectibus ſepatis g mouēt eos eo mō quo
finis mo' agēs: ↄ̄ iſtud ꝓbat iſtā ꝓpōnē.ſ. ꝙ illi motores
mouēt ꝑꝑ cōplacētiā: ꝛ corpa illa mota mouent tāq̄ȝ obe
diētia: ꝛ ſylls cōponit ſic: q̄cūq̄ȝ mouēt aliq̄ q̄ nō eis reſi
ſtunt: ſed mouent mota ipa mouēt gr̄a amoris ꝛ cōplacē
tie: ꝛ illa mouent ꝑꝑ obediētiā: ſȝ motores illi ſepati re"
corpoꝝ celeſtiū ſūt bꝰ.g̃ ↄ̄ illa ↄcā ſegt.dic̄ g̃.q̄.ſ.pn° ſunt
mouētia corpa celeſtia: ꝛ illa corpa mouent: hec ē vt' mi
noris: ꝛ iſert ↄ̄nē.d.g̃ ea pn° mō obediētie ꝛ amoris: vult
dicē mouent: ꝛ corpa obediēter mouēt: ꝛ tūc eſt ↄ̄.Deide
ꝓbat minorē quātū ad iſtā ꝑtē.ſ. ꝙ corpa illa mouent: ꝛ
pōt ſylls ſic cōponi: que ſūt creata ꝑꝑ mo" ſūt nata mo
ueri cū obediētia: ſȝ corpa celeſtia ſūt fcā ꝑꝑ motū.g̃ ſūt
nata moueri: maior eſt manf"a: alr ee͞nt ocioſa et ſupflua:
minor aūt accipit h̄: tāq̄ȝ nōa: ꝛ hui' tn̄ minorē accipit.d.
ꝛ ipſa corpa fuerūt errata ꝑꝑ motū: ꝛ tūc ſup.tn reſiduū.
deide ꝓbat idē ꝑ ſyllm alio°: ſȝ ſit q̄ſi v̄tualr poſit°: ꝛ pōt
ſic cōponi: pn° ſepata a mā ꝛ a corpe: ꝛ ſimplr impꝰibilia
mouēt amore ꝛ itelligētia corpa mota: ꝛ corpa mota obe
diēter: ſȝ motores orbiū ſūt bꝰ: g̃ vt ſupra.vn̄ hui' ponit
m loꝛē ꝛ ↄ̄nē.d.cū eni declatū ſit ꝙ pn° mouētia ſupcele
ſtia corpa ſepata ſūt a māys: ꝛ ꝙ iſta pn° nō ſūt cōpa: iſta
eſt minor: nō g̃ remāet modus q̄ dici poſſit q̄ ipſa pn° mo
uēt corpa: niſi ꝙ dicam' ꝙ mobile mouet mō obediētie.
Mi moto res orbiū ſūt ſepati iō triplr mouēt orbes .ſ. ꝑꝑ amorē itelligētiā ꝛ cōplacētiam. Et hec eſt po' ↄ̄nis.¶ Debes ſcire ꝙ motores orbiū: q̄a
ſūt ſepati mouēt ꝑꝑ amorē itellīaȝ ꝛ cōplacētiā: amorē
q̄dē q̄ꝛ amāt p'": q̄ḋ nō pſſt amare amore itelligibili niſi
eēnt ſepati: itellīam q̄dē q̄ꝛ mouēt ꝑꝑ id qḋ itelligūt de
p̄: vt dicā poſt: cōplacētiā v̄o q̄ꝛ itētio p̄mi eſt ↄ̄ſuare en
tia in ſuis diſpōnib': ꝛ iō in mo°° exequunt itentū p̄mi.
iō cōplacēt ei: ꝛ ſic mouēt ꝑ cōplacētiā: ꝛ hec oia ſūt ↄcā
in qōne de itellu: ꝛ alibi.ſ.in de ſuba orbis: vt dicaȝ forte
Mi cōp' celeſte nō ſiſtit motori ſed itio mo uet obe dienter. poſt.¶ Scḋo debes ſcire ꝙ corp' celeſte mouet obedie
ter: eo q̄ꝛ nō reſiſtit motori ſepato: imo maxie iclinat ad
motū illi': eo q̄ꝛ factū fuit ꝑꝑ motum illū: vt colligit ab
Auer.h̄.ꝛ.3.cō.ſcḋi celi.vn̄ obedire ꝓpe eſt ſine reſiſtētia
trahi ab alio: ꝛ q̄ꝛ cōp' ſic trahit: iō dr̄ obediēter moueri.
Dubita° ¶ Sȝ tūc occurrit dubiū: q̄ꝛ tūc mouēt in inſtanti: q̄ꝛ
ſm ↄcā Auer.itellīe mouēt quātū pſſt: ꝛ ſȝ vlt'" ſue po°
g̃ ſi mobile nllō mō reſiſtit eis: mot' erit in iſtāti: q̄ꝛ ſuc
ceſſio in motu cāt: vl a reſiſtētia medij vl mobilꝭ: vt q̄rto
Solutio phy.cō.71.dcm̄ ē.¶ Et dōm ꝙ ibi eſt reſiſtētia: q̄a celū ē
corp' actuale q̄ꝛtū ꝛ extēſuȝ: vt dcm̄ ē in qōne de reſiſten
tia: vn̄ celū reſiſtit itelligētie: q̄a ē corp' actuale: q̄ꝛtū extē
ſuȝ dico corp' actuale: q̄ꝛ corp' in po°: ſic̄ eſt forma corpis
ſubalis mā͞e coeterna nullā reſiſtētiā hȝ ad motū: ſic̄ nec
mā: q̄ꝛ ē illimitata ad oē vbi: q̄ꝛ igit celū ē corp' actu vlti
ma actualitate: nō ipoſe eſt ei q̄ꝛ eſt ſub.a.eē ſub.b.vbi et
nulla ē q̄rēda cā.q̄re reſiſtit niſi q̄ꝛ corp' actuale vltimū
quātū.Et h̄ dic̄ Auer.7°phy.ſoluēs pntē.q.d.ꝛ forte hoc
accidit ex diuerſitate nāꝝ mouētiū q̄ nō ſūt i mā in no
bilitate ſm magis ꝛ min' ꝛ diuerſitate nāꝝ corpoꝝ que
Replica. mouent ex eis: ecce q̄uo pȝ ſol.pns.¶ Sȝ dices ſi reſiſtit
Duplx ē reſiſtētia. g̃ nō obedit ei: g̃ deſtruit opio Auer.h̄.dōȝ ꝙ duplex eſt
reſiſtētia: q̄dā cū iclinatione ad ↄ̄triū: imo ipellēs ad ↄ̄triū
ꝛ h̄ affert obediētiā: ſic̄ appet in hoie ꝑ trahit violēter in
aliq̄: q̄dā cū determinata pauſa ſue obediētie: nō tn̄ icli
natiōe ipellēte ad ↄ̄triū: ſi q̄s eni iperat mihi vt vadā ad
eū: ꝛ ego vado libēter: certū eſt ꝙ nō vado ad ipſuȝ in in
ſtāti: ſȝ ipſe appetat me in iſtāti: q̄ꝛ nā media ē limitata
ad certū motū: ꝑꝑ h̄ nō dicor iobediēs: ita in ꝓpoſito ce
lū obedit itelligētie: eo q̄ꝛ nō iclinat vi ad ↄ̄triuȝ: attn̄ ſua
nā: q̄a corp' limitat ad motū tāte velocitatis: ꝛ iſtud nō
aufert obediētiā: vt dixi in exēplo: ꝛ de h̄ dixi in qōne de
reſiſtētia celi.Et poſtq̄ȝ remouit duas ꝓpōnes.ſ.dicētes
corpa celeſtia eē aīata aīab' māliꝰ: ꝛ dicētes corpa cele
ſtia moueri a motorib' ſepatis trahentib' aīas coꝝ: vult
mō ↄ̄cludē diſpōnē corpoꝝ celeſtiū ſm veritatē Ariſt.ꝛ
dic̄: q̄re ſegt eos: vult dicē phōs antiq̄s: icirco ꝙ corpa
celeſtia ſūt viua ꝛ rōnalia: ꝛ ꝙ itelligāt ſeipſa: ꝛ ipſoꝝ pn
cipioꝝ mouētia.Et vr̄ mihi ꝙ inuat hūc ſyllm: oē cōpo
ſitū ex forma ſepata mouēte amore itellīa ꝛ cōplacentia: ꝛ
ex corpe obediēte illi motori.ē aīal rōnale viuēs ꝛ itelli
gēs ſe: ꝛ ſuū pn'": ſȝ corpa celeſtia ſūt cōpoſita bꝰ.g̃ in p°
fig° ſegt ↄ̄ quā h̄ itulit: maior declabit: ſȝ ſit aliq̄lr nota:
Dubiū° mior fuit declata ex iā dictꝭ: ꝛ ↄ̄nē h̄ poſuit tn̄.Deide vlt
remouē du'": q̄ꝛ poſſet q̄s opinari ſi corp' celeſte ē aīal rō
nale viuēs.g̃ itētio ei' ꝛ ei' ſcia cāt a reb'.g̃ recipit accn̄
tia.¶ p̄.ſi ita eēt corp' celeſte eēt hō: q̄ꝛ nllā eēt dr̄ia i
ter ſciaȝ corpis celeſtia ꝛ hois: vt g̃ remoueat iſta dubia:
vult declare q̄lr ſcia illoꝝ cū ſcia nr̄a ē equoce dicta: ꝛ ſic
Solō erit qḋ ſoluta.Et itēdit ꝓbare hāc ↄ̄nē ꝙ in ſepatis a mā
ſcia ꝛ ſcibile nō dr̄nt: imo ſūt vna ſuba: ꝛ ſylls ē: oē ſcibile
Sciētia ꝛ ſcibile nō dr̄nt in ſeparatis. ſepatū a mā ē vnū in ſuba cū ſuba illi' ſciētis: ſȝ in ſepatꝭ
a mā oē ſcibile ē ſepatū a mā.g̃ in ſepatis a mā oē ſcibile
ē ſcia ſciētis in ſuba.maior declat: q̄ꝛ ſcia ꝛ ſcibile dr̄nt
mō: eo q̄ꝛ ſcibile eſt i mā: q̄a eſt vle i po° qḋ ē actu indiui
duū: vt dixi i qōne ḋ vlī: ſcia aūt ē ſepata a mā: ſola dr̄ia
eſt in mō rōne mā͞e: vbi g̃ erit abſciſſa mā: ibidē remane
Scibile ꝛ ſcia dr̄nt rōne mā͞e. bit abſciſſa cā diſpōnis ſcibilis a ſcia: ꝛ ſic appȝ maior.Et
pōt ſylls ſic cōponi: ſcia ꝛ ſcibile ſolūmō dr̄nt a mā: ſcia
ꝛ ſcibile i ſepatꝭ nō dr̄nt mō mā͞e.g̃ ſcia ꝛ ſcibile i illis nō
dr̄nt in 2° fig°.mior āt alibi declat.ſ.12.meta.tex.cō.51.et
nolo ꝑ nūc imorari i illo.hui' ſylli pōit maior ꝓſylli.d.
cū g̃ ꝓlibatū ſit a phis ꝙ nllā ſit dr̄ia iter ſciam ꝛ ſcibile:
niſi ꝙ ſcibile ē in mā ꝛ ſcia mime: vt declatū ē in lib° de
aīa: h̄ fuit maior ꝓſylli.Deide ponit ↄ̄nē pncipalē ſylli.d.
g̃ ſi iuenirent entia imālia: opȝ ꝙ ipoꝝ ſuba eēt ſcia aut
itellīs: imo ꝛ itellīs.¶ Hic eēt vidēdū q̄uo ſcibile i ſubys
ſepatꝭ ſit ſepatū a mā.eēt ēt vidēdū q̄uo ibi ſcia ꝛ ſcitū
ſūt vna ſuba: eēt vidēdū ēt de itellu nr̄o aliq̄d: ꝛ tn̄ ꝓ euſ
dētia dcōꝝ recurre ad qōnē ḋ ite°circa finē.Deide ꝓbat
miorē ſylli pncipal.ſ.dicētē ꝙ illa entia ſint ſepata a mā: ꝛ
ꝛ ſylls cōponit ſic.oē agēs mouēs motu ↄ̄tinuo ꝛ ſempi
terno ē ſepatū a mā ꝛ corpe ſȝ eē: ſȝ oēs motores corpoꝝ
celeſtiū mouēt illa motu ↄ̄tiuo ꝛ eterno.g̃ i p° fig° oēs il
li ſūt ſepati ſimpr: hꝰ ꝑ tāgit h'".d.ꝛ declatū eſt apud eos
ꝙ iſta pn° ſepant a mā: put dāt orbib' motus ↄ̄tinuos.i.
eternos abſq̄ȝ aliq̄ fatigatiōe ſeu paſſiōe.Deide pōit vīs
maioris.d. Et qḋcūq̄ȝ tali mō mo': opȝ ꝙ ſine dubio n̄ ſit
cor°: n° vt' i cor°.Et h̄ fuit a°: cui accn̄talr addit: ꝛ opȝ ꝙ
cor° celeſte acq̄rat ſempiternitatē ab eis ſepatiȝ: vt ↄ̄clatū ē i li° ḋ ſuba orb.Deī redit ad remouēdū illḋ 2" pec
catū illoꝝ q̄ finxerūt ꝙ motores nō itelligāt p'": ꝛ d': ꝛ ēt:
eſt declatū ꝙ iſta pn° ſepata hñt eē colligatū cū ꝑ pn° ip
ſoꝝ ꝑ q̄ꝛto itelligūt ipȝ: vn̄ ſylls h' pt ſic cōponi: oēs mo
tores mouētes ꝑꝑ cōplacētiā ꝛ itellīȝ ꝛ amorē vni' colli
gant illi: ſȝ oēs motores mouēt ꝑꝑ cōplacētiā amorē ꝛ i
telligētiā p'.g̃ illi colligāt: h'pōit ↄ̄.2° ꝓbat hāc ↄ̄nē hy'
ſic.ſi oēs motores nō eēnt colligati ꝑ nullꝰ eēt i eis ordo:
ſȝ oēs motores ſūt ordīati: vt dictū ē: g̃ oēs ſūt colligati
p̄mo: h' pōit hy'".d.ꝛ niſi ita eēt: nullꝰ eſſet h̄ ordo: vltio
ꝓbat h̄ auctē phoꝝ.d.ꝛ oia iſta egregie declata ſūt in li°
phoꝝ: ꝛ iſte rōnes ſūt note ꝑ ſe ex iam dictis: iō nolo imo
rari in eis plus.3° ꝓbat idē: ꝛ ſylls ſic cōponit: oia mota
que mouent motu diurno colligant ꝑ pn° qḋ mouet illḋ
motū illo motu: ſȝ oia corpa celeſtia mouent motu diur
no.g̃ oia colligant ꝑ pn°: h'ponit m ior.d.ꝛ declatū eſt cū
oēs orbes mouent diurno motu ſeruātes ordines ꝓpos
motuū ipſorū: ideo hui'.i.illi' ↄ̄nis eſt rō.Deide explicat

modū ordinis illoꝝ.d.⁊ cū deꝰ bñdictꝰ pcepit alia pnci-pia.i.motoreſq̄ pcipiāt alios orbes: vt moueāt:⁊ ob hoc pceptū ꝯſiſtāt celi ⁊ terra.i.pp h̄ ſint celi.i.ſupiora.⁊ ter-ra.i.iferiora:ſic ex pcepto regis ſeu pncipis in ciuitate ob tinent oia cetera poſteriora pcepta ex regia pte ibidē cō miſſa. ¶ Debes ſcire φ deꝰ nō ē rex:neq; pnceps niſi eq uoce: vt dictū eſt ſepe:iō iſta pcepta:⁊ oia illa nō ſūt niſi equoce:nō eni opꝫ credē φ itellie obediāt deo:qa velint obedire:eo qꝛ obedire pſupponit poſſe nō obedire:mō ſi nō diſponunt p obediētiā:nec pñt diſponi p obediētiaꝫ: qa qd nō pōt diſponi p vnū ꝯriū:nec p ſuū ꝯriū: vt dixit Auer.12.meta.cō.51.in fine:ſꝫ iſtud ſit eo:qa itelli ie itelli gāt pᵐ:⁊ pp illō qd itelligūt de illo cū amāt aſſilari illi:⁊ deſiderāt illō ſic mouēt:⁊ ōs pcipit p q̄to cāt eos: q̄ꝝ eē ꝯſiſtit i motore:⁊ mltū ꝯfert dictū Auer.in 12ᵒ meta.cō. 44.⁊ p celi.cō.54.in fine:⁊ bonū eſt vt videas illud:qm̄ iſta fiūt tibi clara. ¶ Et poſtq̄ declauit colligationē ſm̄ itellectionē ⁊ amorē ⁊ cōplacētiā: vult mō narrare colli-gationē illoꝝ ſm̄ eē:⁊ dic:ſꝫ illō qd inuit Auic.de pceſſu boꝝ pnᵒꝝ adinuicē ſūt vba ignota apud phōs:attñ illud qd opinati ſunt peripatetici in h̄:eſt φ dicta pnᵒ miſera-tione diuina.i.puidētia dei hñt diuerſos gradus.i.nāꝫ:⁊ hñt diuerſaꝫ colligationē q̄ eſt id qd ifert ea eē cāta ſuc-ceſſiue adiuicē:⁊ oia a p pnᵒcāt:⁊ addit:⁊ aliō nō dꝫ itel-ligi de agēte ⁊ effcū: vl' de creatore ⁊ creato:niſi h̄ tñ: vlt dicē:nō ſic itelligit Aui. ¶ Et debes ſcire φ Auer.caute vſus ē copulatione cū dixit adiuicē:⁊ a p:ad notādū mo-dū q̄uo pcedūt a p:qꝛ vt ſupra declaui pᵒ itelligētia cāt imediate a deo in rōne cāe pxie: vt dictū ē:reliq̄ vo cāt a pma in rōne cāe vlis:⁊ ab alijs iquātū ſūt pxie cauſe:⁊ ideo dixit φ cāt adiuicē a p motore:⁊ iſtō meliꝰ fuit di-ctū ſupra:⁊ nolo plus dicē. ¶ Et poſtq̄ dixit h̄. vlt pone re dr̄iaꝫ iter opionē eius ⁊ opionē alioꝝ:⁊ dic.hec eni eſt ppingor via ad aduertēdū opionē pdictoꝝ boiꝫ.pria ḡ dr̄ia eſt φ p opionē eiꝰ itellr opio antiquoꝝ:nō ſic p opio nē illoꝝ. ¶ Deide pōit zᵃᵐ dr̄iā.d.⁊ ꝯtigēt ex h̄.i.opione Alpharabij ⁊ Aui.errores ꝯtigētes pdictis phis: vt narra uit Alga.i pcedētibꝰ:⁊ diffuſiꝰ declarū ē in eoꝝ libris:nō aūt opioni eius ꝯtigūt errores. ¶ Deide dat modū q̄uo ſcit vitas.d.Et nōndū ē φ quicq; ſpeculatꝰ eſt i libris di ctoꝝ cū ꝯditionibꝰ necarijs.i.euidētijs firmis pōt egre-gie cernere vitatē oīuꝫ iſtaꝝ opionū: vl' pōt itelligi cū cō ditionibꝰ neceſſarijs.i.oībꝰ reqſitis q̄ ſūt pfecta ſpeclatio ſermono a negocijs alijs q̄ reqrit ſtudioſis. ¶ Deide de-clat cꝰ phi fuit opio eſꝰ.d.⁊ nō dꝫ itelli ō opione Arꝭ.niſi id qd dcm̄ eſt:deide ꝯcludit φ tenēdū ē φ illa opio.d.φ opio ſua ē ſūma vitas:h̄ pbat:⁊ ſylls ſic ꝯpōit:opio bois cuiꝰ itells ē finis.i.vltᵐ poſſe hūani itells:ē ſūma vitas: ſꝫ opio Arꝭ.ē hō.ḡ illa eſt ſūma vitas:minor pſyllogiçat: itells datꝰ nob dīna puiſiōe: vt nō ignorarem'polia ſcie di eſt finis ⁊ terminꝰ itells hūani.ſed itells Ari.eſt hō.ḡ mior appꝫ.ſylli ñ pōit niſi hꝛᶜꝫ.d.put ſuꝰ itells fuit finis hūani itells:deide accipit hꝛᶜꝫ pſylli.d.pclare ō Arꝭ.q.d. trāſpone eā ſic:q̄re pdcā re de Arꝭ.dī φ ipſe creatꝰ fuit:⁊ datꝰ nob dīna puiſiōe: vt nō ignorarem'polia ſciēdi:⁊ ſic appet opio Auer.Et poſtq̄ dclarū ē corpa celeſtia eē obe diētia:⁊ eē rōnalia:⁊ φ colligant pnᵒ tribꝰ mōis:vult oñ-dere nūc via firmiorē illa eē hō.⁊ p pponit itētionē. Et ē notādū φ pdcā pñt optie oñdi:alioꝰ difficillime: vlt dīe fortiſſime.vꝫ cū qbuſdā rōnibꝰ:⁊ q̄uis ſint pbabiles de ſeipſis ſūt ſine duꝰ itelligibiles p accñs:⁊ qꝛ pbabilia de-lectabiliora ſūt q̄ demr̄abilia:oñdemus viā ⁊ breuius ⁊ clariꝰ poterimꝰ:h̄ ſūt vba eiꝰ in qbꝰ appet itētio eiꝰ.ſ.dcla rare itēꝝ illas ppōnes ꝯ illos rōnibꝰ pbabilbꝰ:⁊ cā itētōis appꝫ:eo qꝛ rōes pbabiles appetibiliores:⁊ dlectabiliores.

Sed eſt qd qd itelligat h̄ p rōnes pbabiles p accñs i-telligibiles. Et vī mihi φ vna expō pōt accipi ex p ō celo.ꝯ.22.ſ.φ p rōnes pbabiles itelligat ſufficiētias fūdatas i ſenſatis:vñ ſufficiētia ē zᵃ.ſ.ſuſtētata p rōnē itel ligibilē.i.demr̄abilē p ſe:⁊ h̄ ē dm̄ratio vnoꝰ:⁊ alioꝰ pba bilis rō: vt dic ibidē Auer.alioꝰ ē ſuſtētata p accñs rōne dm̄ratiua p q̄to pt dm̄rari aliq̄ ppō accepta i ipſa:⁊ ſic itellit h̄ Auer.qꝛ arⁱᵗ p ſenſata: vt videbis:⁊ i h̄ aliq̄ ppō nes accepte pñt demrari: vl' puto φ h̄ itelligat p rōnes p babiles iductionē dm̄ratiuā:qꝛ ſꝫ ipꝫ i ſūma zᵃ poꝝ.co. 19.iductio ē 3ᵃ.ſ.diaᶜᵃ ⁊ ſophiᶜᵃ ⁊ dm̄ratiua. Loquēdo de iductiōe dm̄ratiua q̄ hꝫ viꝫ dm̄rationis: vt dic.2.phy.cō. 80.Dōꝫ puto φ illa rō ē pbabilis p ſe:dm̄ratiua p accñs p q̄to accidit ei inq̄tū iductio φ ſit ex ppōnibꝰ dm̄rati uis:⁊ dr̄ dm̄ratiua iductio:cꝰ ppōnes ſūt ſimplr nec̄ie: vñ dic ibidē Auer.i caᵒ.19.φ dr̄t iductio dm̄ratiua a topica i hoc φ pdicatū ſubale p ſe ieſt ſubto.v.g.ſi ignorare iſtā: ois hō ē diſciplinabil:iā poſſeꝫ iducē illā accipiēdo vnā vel duas ſingulares:dōo.h̄ hō eſt diſciplinabil:⁊ h̄.ḡ ois hō:qm̄ pdicatū ieſt eēnʳ ſubo:⁊ qd eēntiale ē vni ididuo vniꝰ ſpēi ē eēntiale oībꝰ illiꝰ:cū ſint eq̄lia i illa:iō iſta vo cat iductio dm̄ratia:⁊ h̄ idē ibidē:itellit ḡ h̄ p rōnē pba bilē iductionē:q̄ eſt rō pbabilis p ſe:⁊ demr̄atiua p acci-dēs. ¶ Deide apponit rōnē illā q̄ dꝫ cōponi ſic in pᵃ figᵃ. oē p ſe mobile a pnᵒ in eo terminatis motibꝰ ſꝫ volūtatē ⁊ actiōes terminatas ē viuēs ⁊ rōnale:h̄ ē vna vlis q̄ pōt ex vna ſola ſingulari iduci:eo qꝛ pdicatū nec̄io ieſt ſubo: ⁊ ſingularē accipit.d.vñ dicimꝰ φ vna ppōnuꝫ eſt φ qñ hō aſpicit hic res mūdanas apō nos vī ſibi φ res q̄ viue ⁊ ſciētes dr̄ ſūt p ſe mobiles termiatis motibꝰ erga vo-lūtates ⁊ actiōes terminatas ex qbꝰ oriūt mlta i h̄ mun do.i.fiūt mlta in h̄ mūdo:ex hac vna pōt iduci illa vlis: ſic ex iſta vna.ignis h̄ ē calefactiuꝰ.ḡ ois:qm̄ ppō illa eſt nec̄ia ⁊ p ſe:eo qꝛ pdicatū p ſe ⁊ eēntialr ieſt ſubto:deide accipit minorē.d.ſupra hac radice:dicimꝰ φ ſi ei adiūgēt alia ppō ad ſenſuꝫ appens:vꝫ φ celi mouēt ō ſeipſis mo tibꝰ terminatis ex qbꝰ terminant iferioribꝰ entibꝰ multa terminata opa:⁊ ordines in qbꝰ dcā entia ꝯſiſtūt. Sed ḡ ꝯcludit ex iſtis ppōnibꝰ φ celi ſūt corpa viua ⁊ rōnalia. Ecce igit q̄uo h̄ rō ē iduᶜᵗⁱᵃ p q̄to maior iductiōe vniꝰ tm̄ pbabʳ:⁊ vē nō hꝫ niſi viꝫ iductiōis iſta:⁊ ſic dꝫ itelli. De-inde pbat vltimā ptē mioris.ſ.φ ex motibꝰ termiatis il loꝝ ſequūt mlta cōmoda h̄ iferiꝰ:⁊ ſylls ſic cōponi pōt:il li motꝰ p q̄s ſequūt trāſmutatōes i hīs qbꝰ vita ē:⁊ pma nētia exiſtit alibi:cāt mlta cōmoda h̄:ſed motꝰ corpoꝝ celeſtiū ſūt hō.ḡ ꝯ illa ē mātᵃ p ſe:mior aūt iduʳ p plane taꝝ motꝰ:vñ dic.q̄lr tm̄ p:xceſit qd ex ipoꝝ motibus opa terminant a qbꝰ cāt ꝯſtiꝰ iferioꝝ entiū q̄ fuit mior:h̄ ſatl māiᶠᵐ ē cū ſpeculatiōe modica:niſi eni ſol aliq̄tiēs ppin-quus nob eēt:⁊ aliq̄tiēs diſtās:dū i ſuo circulo obliq̄ mo-uet nō hēremꝰ i h̄ mūdo 4ᵒʳ termios āni:ſic mō hēmꝰ or-dinatū i mūdo.ſ.ver eſtatē:⁊ reliq̄ duo:nec iueniret plā te:nec aialia:nec ſeq̄ret gnōnes reꝝ gn̄abiliū mō ꝯſueto: v.g.qm̄ ſol a nob diſtat ⁊ tendit erga meridionalē ptē re-frigeret aer ſeptētrional' ptis:⁊ fiūt plāte ibidē:⁊ mltipʳ eiꝫ aq̄ſuꝫ:⁊ i ſeptētriōali pte eiꝫ aereū mltipʳ:⁊ in eſtate totū ꝯriū repit:⁊ iſta opa a ſole pcedētia:⁊ ſua ppingta te ⁊ diſtāꝰ a nob i q̄lꝫ ente apte apparēt. Deide explanat idē i alijs planetis:⁊ p de luna.d.ſilr de luna plima vtilia ſūt pcedētia:ēt exponit idē de alijs.d.ēt ab alijs ſideri-bꝰ planetis mlta ardua ⁊ pcioſa cōmoda dīna poꝰ iſtuūt in h̄ mūdo:ſꝫ opa qnq; planetaꝝ:vult dīe alioꝝ excepꝭ ſole ⁊ luna ⁊ alioꝝ ſideꝝ: vlt dīe fixoꝝ ñ tm̄ maᵐ appēt: attñ dclat h̄ aliq̄lr in illis.d.qlꝫ nāq; ipſoꝝ: vlt dīe qnq; planetaꝝ circulū hēt obliquū:⁊ facit 4ᵒʳ tpa in ſuo cir-

culi motu.vt dictū eſt in aſtronomia. Deide exponit hic in octaua ſpa.d.⁊ eſt nōn^m ꝙ pn^r ad cādū pdicta cōmoda in iſtis reb⁹ ſupius.i.forti⁹ ē mot⁹ diurn⁹ a q̄ dies ⁊ noctes fiūt:vult dicē qm̄ ſic id corp⁹ fuit ſupi⁹ ſitu:ita multitudie ſtellaꝝ dignitate motoris:⁊ religs mouētib⁹.⁊ iō i iſtis reb⁹ hēt po^{as} maiorē:pp qō fuit ꝯtinu⁹ p totā terrā. relig āt:q2 nō ſūt ita ſimplr necarij.iō pñt diſſormit circūdare terrā:⁊ iō fiūt nob qñq₃ ppinq:qñq₃ remoti.8^a āt ſpa cū ſuis poſitis ⁊ fixis ſiderib⁹ ſpē vniformis toti terre:⁊ cuilʒ pti terre. ⸿ Deide ꝯcludit ꝯnē pncipalez.d.vñ qm̄ gdē itelligēs hō.vult dicē nō hñs caput habilitatum ad malū:nec imagīatiuā ſupra cogitatiuā:nec aliq̄ diſpōne pternāli diſpoſit⁹ talia or^{ta} regimia reſpicit : ⁊ q̄lr diſticte a corpoꝝ ſupceleſtiū motib⁹ pcedūt:vult dicē pdicte vtilitates:⁊ talia regimia:⁊ vʒ qualr ſtelle ſeu planete mouēt terminatl motib⁹:⁊ terminatl figuri:⁊ terminatis ptib⁹ facile pt iudicare ꝙ talia opata cāntꝰ nec io ex motorib⁹ viuis itelligētib⁹ motorib⁹. ⸿ Deide adducit ſcdaʒ rōnē pbabilē:⁊ dʒ ſic cōponi.id qō ꝯuenit viliſſimo ſm aliquā pfectionē ei⁹ nō dʒ a nobi^{mo} remoueri:ſʒ vita ⁊ aiatio ꝯuenit viliſſimo.g̃ nō dʒ remoueri a corpe celeſti:qō eſt pfecti⁹ alijs h̄.h⁹ ponit vitatē.d.⁊ valde pt ō hac iſirmatiōe admiculari.vʒ mlta puuloꝝ ⁊ vilīū corpoꝝ tarbidoꝝ:⁊ nobiſcū iuētoꝝ:q̄ vita nō carere.vult dīc.dicāt viua.imo cū toto ipoꝝ ōfectu ⁊ vilitate ſube coꝝ:⁊ illoꝝ puitatis placuit do glioſo iñuē i eos vitā ⁊ rōnē.i.prudētiā quādā ex gb⁹ pñt eē ⁊ vite ipſoꝝ ſeipſa regere ⁊ ꝯſuare:⁊ plus vl plus fieri pōt.tāto g̃ meli⁹ ꝙ ſupceleſtia corpora digniſſima ſūt recipe tale mun⁹.ſ.vitā ⁊ rōnē ⁊ itellectū.dico illas eē digniſſimas ꝯſi^{to} magni^{ne} corpoꝝ:⁊ nobilitate ſubaꝝ.i.foiaꝝ coꝝ:q̄ oia ſigñant illas ſubas valde:vt dictū ē 1z^o meta.cō.44.pp qō iſert.ſed mlti hoīes putādo ſciaʒ hr̄e ignorāt:vult dicē iſtō:q2 nō ſūt ve ſcientes:ſʒ apparēter. ⸿ Vñ debes ſcire ꝙ apō me lr̃a ē trāſpoſita:⁊ dʒ ſic legi:ꝯſiderato magni^{ne} corpoꝝ ⁊ ſubaꝝ eorū nobilitate:⁊ reſpecto regimie coꝝ nobiliū corpoꝝ viuoꝝ nob pñriū ꝙ ipſa corpa debēt eē viua:ſʒ mlti hoīes putādo ſciaʒ hr̄e ignorāt:qō ē ſine dubio error coꝝ hoiuʒ ⁊ tūc apō me vī ꝙ Auer.velit innuere ꝙ pp duas cauſas de⁹ dʒ corpib⁹ celeſtib⁹ donare vitā:⁊ p^a rō eſt:q2 magnitudie cōpoꝝ ⁊ foiaꝝ dignitate excedit alia h̄.z^o eſt:q2 regūt ea corpa viua q̄ ſūt hic:⁊ p ꝯñs debēt eē viua. z^o vī mihi ꝙ pp h̄ remoueat opiones illoꝝ q vñr ſcire:⁊ tñ in veritate ignorāt:poſſet ⁊ alr exponi:ſʒ itētiones ſūt viciñeaō ſufficiat iſtō mō. ⸿ Deide pbat p tertiā rōnē idē:⁊ dʒ ſic cōponi.corpa regētia alia corpa viua debēt excellere illa in vno ĝdu nobiliori:⁊ rōne maiori:ſed corpa celeſtia regūt viua.h̄ g̃ erunt diſcretiora et vite nobilioris hui⁹ nō ponit niſi pbōnē maioris.d.ga regimen viuoꝝ a viuis dʒ pcedē.ſ.viuis nobiliorib⁹ rectis in vita:⁊ diſcretiōe. ⸿ Debes ſcire ꝙ vt accipit p polytice:ꝙ ꝯditio regi ⁊ pncipis dʒ eē excellētia prudētie ſenſuū:excellē prudētia ⁊ intellu:pp qō ait ibidē ꝙ dñs eſt itellu vigēs:ſenſus vō robuſti corpis.iō ꝯcludit ibidē:pncipatū regalē eē ex vno prudētia vigēte:⁊ alio robuſtitate valēte.Ex his accipi pōt veritas Auer.hic. ⸿ Et poſtq̄ declauit totuʒ hoc.vult ꝯcludere:duo q̄ꝝ p^m eſt ꝙ oiuʒ eſt vn⁹ pceptor ⁊ pnceps.z^m eſt ꝙ ille eſt ſepat⁹:nec corp⁹:nec vtus in corpe. Et p^m pōt ſic pbari ſyllō in pria fig^a.oia prudētia aliq̄lr impfecta de alijs ſine coꝝ vtilitatib⁹ puidēt pcepto vni^{us} pmi pceptoris ⁊ pncipie:ſʒ corpa celeſtia puidētia aliq̄lr impfecta ſūt de reb⁹ extātib⁹ h̄ ſine coꝝ vtilitatib⁹.iō in pma figura pcipiant ab vno pncipe exñte in mūdo.dixi in maiori aliq̄lr ipfecta:qm̄ de⁹ puidet de nobis ſine ſui vtilitate:⁊ tñ nō pp aliū:ſʒ pp ſe:ſʒ ga eſt optimus.iō excludit ab illa maiori.hui⁹ pōit minorē.d.vñ qm̄ hō diſcretus reſpicit iſta corpa.ſ.celeſtia ⁊ viua et rōnalia nos circuere.h̄ minor.Deide ponit maiorē.d.⁊ meditaꝰ in q̄dā 3ª ppōne.ſ.puidētia ipſoꝝ i nob nō reducit aliq̄ mō in qōdā cōmodū ipſoꝝ:pōt apte notare ꝙ dcā pn^o pcipiūt s p pn^o d his motib⁹.Deide iſert z^m.d.⁊ ꝙ ipe pceptor nō eſt corp⁹:nec vt⁹ i corpe. ⸿ Debes ſcire vtilitas ſeu cōmodū pt itelligi duob⁹ mō is.vno⁹ ꝙ ſint fims laboꝝ alicui⁹ operātis.alio⁹ p pfectiōe alicui⁹ operātis:q̄ opatione nō acgrit:ſʒ ꝯſuaꝰ i acgſito eē.p mō itelligēdo itelligētie n̄ mouēt pp coꝝ vtilitates:nec cōmoda:qm̄ mot⁹ eaꝝ ppetu⁹ ē:iō nūq̄ finis erit ei⁹:⁊ qō mouet tali mō rōne vni⁹ pmi mouet.z^o mō loquēdo itelligētie mouēt pp coꝝ cōmodū:vt dic̃ Auer.iz.meta.cō.36.⁊ ſic nō itēdit hic:ſʒ p mō:⁊ ſic ſoluiꝰ ꝯdictio h̄:⁊ iz^o meta.cō.36.⁊ z^o celi.cō.17 ⁊.zi.vbi dī ꝙ p^o itētiōe mouēt pp ſcdaria pp h̄:ꝙ nō poſſet itelligi niſi mouerent pp coꝝ cōmoda. ⸿ Deide pbat illō z^m dictū:⁊ ſyllꝰ cōponiꝰ ſic.nō decet creatorez ⁊ pn^m hoꝝ corpoꝝ:⁊ alioꝝ eē de nāa corpoꝝ iferioꝝ.i.vtute i corpe vl corp⁹:ſʒ de⁹ ē creator ⁊ pn^m hoꝝ : vt dictū ē:iō appet ip₃ nō eē nec corp⁹:nec vtute in corpe.dic̃ g̃.pbatl g iſtis nōn^m ē ꝙ nō docet ꝙ ſit creator hoꝝ corpoꝝ:⁊ pn^m ipoꝝ eē ſil.i.vni⁹ nāe cū eē iferioꝝ corpoꝝ. h̄ ē maior:⁊ addit ꝙ hūan⁹ itellꝰ:caret ſine dubio cōprehēſa.i.cōprehēſe eē.i.gditatis orbiū:⁊ h̄ vt nob cōtinu⁹:ſʒ in ſe ſp itelligat.deide ꝯcludit vltio itētionē phoꝝ.d.h̄ eſt deniq₃ finis.ſ.finalis itētio phoꝝ in corpib⁹ celeſtib⁹ i aſſertione pmi pncipij ipſoꝝ:⁊ ꝙ nō eſt corp⁹:nec vtus in eo.

Hic q̄ro duo.p an corp⁹ celeſte ſit viuēs. z^o an corp⁹ celeſte ſit aīal rōnale:vt dic̃ hic Auer. ⸿ Ad p^m qōnē arguo ꝙ nō.corp⁹ celeſte nō eſt mortale.g̃ nō viuēs.ꝯña appet:qm̄ vita ⁊ mors opponunꝰ:vt dī in lib⁹ de morte ⁊ vita.g̃ ſi nō eſt corp⁹ celeſte nat⁹ diſponi p mortē:nec per vitā:p cām ꝯrioꝝ:vt dī.iz.meta.cō.51.añs eſt māifeſtū.p celi tex.cō.zo. ⸿ z^o vita eſt pmāſio aīe nutritiue in calore nāli:vt dic̃ phs in li^o de morte ⁊ vita.mō iſtō nō pōt iueniri i illo. ⸿ In ꝯtriū ē Ari.iz.meta.tex.cō.39.vbi ait.⁊ vita vtiq₃ exiſtit:etenī itellꝰ actu vita:illō aūt ipſe act⁹ eſt actus qō ſm ſe illius vita optima ⁊ ſempiterna.

Pro ſolōne qōnis breuiter dōʒ:ꝙ vt dī z^o de aīa.tex.cō.15:aiatū ab iaīato vita dīr:viuē āt multiplr:vt itellꝰ ⁊ ſenſus:mot⁹ ⁊ ſtat⁹ ſʒ locū:adhuc mot⁹ ſʒ alimētū:iſtis enī 4^{or} mōis viuēs diſtiguiꝰ a nō viuēte:⁊ aīatū ab iaīato:vt phs ait ibidē. ⸿ Ex h̄ ſeqꝰ ſolo qōnis.ſ.ꝙ corp⁹ celeſte viuit duplici vita.ſ.itellectiua:⁊ h̄ digniſſima ē vitaꝝ:vt pʒ:⁊ h̄ Auer.dic̃ iz^o meta.cō.39.vbi ait.h̄ nomē.ſ.vita dī de cōprehēſione:⁊ cū actio itellꝰ ē cōprehēſio.g̃ actio itellꝰ ē vita.iō cū cōp⁹ celeſte ſit itelligēs ⁊ appetēs:iō viuē ip₃ dicim⁹.⁊ z^o viuēs vita motiua:qm̄ videm⁹ ip₃ moueri motu termiato volū^{te} termiata:⁊ alijs ꝯditiōib⁹ ſuatis i motu aīal:iō ſciꝰ ꝙ viuit z^o ĝdu vite:iſtis igiꝰ duob⁹ gradib⁹ viuoꝝ corp⁹ celeſte viuit.hoc apparet z^o qō pp h̄ aīal eſt:vnde ⁊ phs ibidē appellat deuʒ aīal ſempiternū a q̄ celū ⁊ tota nāa depēdēt:vñ z^o celi.ꝯ^{to} 42.⁊.71.⁊.74.Auer.voluit celū eē aīal magnū ſine du^o.⁊ iſtō voluit Auer.plane 8° meta.cō.iz.⁊ in multis locis nālis phie. ⸿ Ad arg^{ta}.Ad p^m appet ſolo.id enī veꝝ ē de vita vni^{ca} q̄ ꝯſiſtit i calo ⁊ hūido.⁊ z^m etiā arg^m nihil ē:qm̄ itelligit de viuēte 4° gradu vite:vt apparet ibidem.

Circa ſcdaʒ qōnē arguo ꝙ nō ſit aīal rōnale:qm̄ rōnale dī ideo ga rōne ⁊ diſcurſu vtiꝰ:vl pōt vti ſm vim nois:modo deductū eſt 3° de aīa.cō.26.⁊.27.ꝙ ſube ſeparate nō pñt cōplexe itelligē.g̃ nec diſcurſiue cū terti^{us} act⁹ pſupponat ſcdm. ⸿ z^o arguo.ſi ſic.g̃ hō ⁊ corpus celeſte ſunt vni⁹ ſpēi.pbaꝰ:qm̄ opationes ſūt vnius

Nō com petit ſʒ aliquā pfectionē viliſſimo:ſ ind̄ ēt co petu nobiliſſimo.

Propter duas cās de⁹ corpi b⁹ celeſti b⁹ vitā de dit.

Cōditio regis.

Utilitas duplex.

Qō 5

Solutio

Aīal nō replicatur.

Duplici vita cōp⁹ celeſte viuit.

Qō 6

ſpēi.ğ ꝛ forme. ℂ Ad oppoſitū eſt Auer.ħ. Dic rñdēt la
Poſitio ſcī Tho. tini:maxie Thomas in qōnib⁹ de aīa.qōne 7ª.in ſolone
ad pmū.voluit eni ꝙ aīa itellectiua ꝛ itelligētia dīnt ſpe
cie:ꝛ ideo itelligere coꝝ dīnt ſpecie.vñ dicit.manifeſtuʒ
eſt eni ꝙ itelligere aīe ꝛ angeli nō eſt eiuſdē ſpēi.manife
ſtū eſt eni ꝙ ſi forme q̄ ſunt pn̄ª operationuʒ dīnt ſpecie
neċe eſt ꝛ opationes ipſas ſpecie differre:ſicut calefacere
ꝛ infrigidare differūt ſm dīā caloris ꝛ frigoris:ſpēs aūt
itelligibiles qb⁹ nr̄i itell's itelligūt ſunt a phātaſmatib⁹
abſtracte:ꝛ ita nō ſūt eiuſdē rōnis cū ſpēbus itelligibili
bus qbus angeli itelligūt:q̄ ſunt eis inate:ſm ꝙ dicit̄ in
lib⁹de cāis:ꝙ ois itelligētia eſt plena fortitudis.vñ ꝛ itel
ligere hoīs ꝛ angeli nō ſunt eiuſdē ſpēi:ꝛ ex hac dīa ꝓue
nit ꝙ angeli itelligūt ſine diſcurſu.aīa aūt cū diſcurſu q̄
neċe hēt ex ſenſibilib⁹effectib⁹in ṽtutes cāꝝ ꝓuenire ab
accn̄tib⁹ ſenſibilib⁹ in eēntijs rerū q̄ nō ſubiacēt ſenſib⁹.
In qb⁹ ṽbis apparet q̄lr itelligētia ē rōnabilis:ſic̄ itell's
hoīs:ʒ rōnabilitas illi⁹ differat ſpe a rōnabilitate hoīs
Impug⁹ ſeu aīe:ꝛ ꝑ ħ appet q̄lr corp⁹celeſte ē rōnale ꝑ itelligētiā
rōnaˡᵉ dīnte ſpe a rōnaˡᵉ hoīs. ℂ Sʒ ħ ſolo cū reuerētia
peccat in duob⁹.ꝓ qa ponit ꝙ ſpēs itelligibiles itel'ᵉ eis
ɔcreate dīnt ſpe ꝛ eēntialr a ſpēb⁹itelligibilib⁹cātꝭ a phā
taſmatib⁹.2ª peccat:eo qa ponit itelligētiā itelligē ꝑ acci
dētia eēntialr ꝛ ſm rē diſtīcta ab ei⁹ eēn⁹.ꝓᵐ eē īpoſe ꝓ
bo:qm̄ vbi ſpēs repn̄tatiua lapidis aīe mee eēt ɔgenita a
deo inte⁹ lapidis ꝑ illā ꝛ ꝑ aliā gn̄atā a phātaſmatib⁹ nō
dīt ſpe. ℂ Ꝓ.ſi ita eſſet ſeq̄ ꝙ hō creat⁹ ꝛ hō gn̄at⁹ dīnt
ſpe.ɔn̄s ē ɔ̄ illos.ɔn̄a āt ꝑʒ me⁹ ei⁹:qm̄ cā hoīs creati dīt
gn̄e a cā hoīs geniti.ğ ꝛ effcūs illi.vñ ſic̄ valet ei⁹rō.ita ꝛ
mea. ℂ Ꝓ.ſpēs n̄ diſtiguit̄ a ſpe niſi rōne obi:qm̄ diſti⁹
actuū ē ꝑ obta.2ª ð aīa.cō.38.ğ poſito ꝙ ille ſpēs eēnt cō
create:cū ſint re⁹eiuſdē obti.erūt eiuſdē ſpēi ſine dubio.
Scōʒ ēt ſi ſit veꝝ ſʒ nos chr̄ianos.attn̄ eſt ɔ̄ totā phiā:ꝛ
maxie Ari.12.meta.tex.cō.51.ꝛ 3.de aīa.tex.cō.15.ꝛ ꝑt eē
rō:qa dīa iter iteˡˡᵉ ꝛ intell'ʒ eſt ſolū ꝑꝑ māʒ:eo qa itelli
gibile eſt in mā:ꝛ itelligēs ſeparū a mā.ğ vbi eſt abſciſſa
mā ibidē nulla ꝑt poni dīa.iō.12.meta.cō.17.dic̄ Auer.
ꝙ oē qō recipit̄ in itell'u ſeparū ē idē illi niſi ſit in mā:vl̄
depēdēs a mā:ꝛ ħ dīxit ħ in ħ dubio ꝛ dicet diſputatiōe
ſeptia. ℂ Ꝓ.ocioſe ponit̄ illa ſpēs:qm̄ ſic̄ deus intelligit
entia apud eos:eo qa eſt cā eoꝝ:ꝛ ṽe itelligit illa.ita itel
Cauſo. ligētia dʒ itelligē entia:q̄ eſt cā eoꝝ.ğ intelligētia duob⁹
modis itelligeret.ğ alr ſupfluit. ℂ Sed dices ꝙ iſtō eſt
plib⁹ modis ꝑfici:ꝛ ſic nō icōuenit duob⁹ modis itelligē
idē.ɔ̄.qm̄ a pari poſſet ħ ɔuenire deo.ğ ſic̄ ſupfluit deo:
Impug⁹ eo q̄ itelligit illa ꝑfectiſſimo mō:q̄ eſt cā illoꝝ:ita ſup
fluet itelligētijs. ℂ Ꝓ.itelligētia ſepata ſemota a ſpēbus
eſt fortior hoīe:ꝛ aīa hoīs adhuc plena formis.ğ ei ōbet
cōuenire tota ꝑfectio itell's hoīs informati:ꝛ hoc nō erit
niſi itelligeret reʒ ſine ſpēbus.aīs appet:qm̄ vbi intelli
gētia eſſet abſciſſa a ſpēbus.adhuc eſſet ṽtus abſtracta a
mā:ꝛ maxie cū ab ea nō ſit remotuʒ niſi accidēs qō non
aufert a rei ſuba.nō ſic aīa hoīs:vt dicit. ℂ Ꝓ.ratio phi
12ª meta.tex.cō.51.eſt pulchra.ſi intell's illius itelligeret
per ſpēs receptas in po⁹ pura paſſiua:ſine dubio intell's
eēt pura potētia paſſiua.ğ ɔ̄dictionis.ğ aliqua hora ꝓua
bit̄ illa intētione:niſi violētū erit ꝑpetuū que oīa ſunt ɔ̄
phiam. ℂ Ꝓ.ibidē infert:ꝙ optia ſuba q̄le eſt ens ſepa
tum dignificat̄ ꝑ aliqd ex̄ eēntiā eius.ğ ei⁹ eētia eēt in
ſe incōpleta.Et ideo opʒ aliter dici in phia Ariſt.ꝛ Auer.
ℂ Pro cuius itell'u debes ſcire ꝙ ſcia itelligētie differt
a ſcia intell's hoīs:eo qa illa eſt ꝑ eſſentiā intelligētie.ſcia
itell's eſt ꝑꝑ res cōprehenſas māles:ꝛ ideo in aīa nr̄a nō
Dſt rōna ſa intelle rōnali ate itell's eſt idē ſcia cū ſciēte niſi accn̄talr:vt ðclaratū eſt in qōne
de itell'u ꝛ itelligētia ſūt idē ꝑ ſe:ſʒ nō ꝓ. ℂ Ex ħ ſeq̄ ꝙ
itelligētia eſt ſua rōnalitas.intell's aūt dīt a ſua rōnalita

te:ꝛ cum totū hoc ſit ita:appet ſolo qōnis:qm̄ rōnalitas
itelligētie dīt a rōnalitate itell's:ſic̄ eēntia itelligētie:cuʒ
qua eſt idē a reb⁹cognitis in intell'u receptis vl̄r cū qbus
ſcia itell's eſt idem.iſte igit̄ due rōnalitates dīnt ſpecie ꝛ
gn̄e in illis:ſic̄ vides. ℂ Ad qōnē cū q̄rit̄ vtrū ſit rōnale Solo ad qōnem.
dōm:ꝙ ſic̄ ex hoīe ꝛ itell'u ɔſtituit̄ vnū aīal operās vnuʒ
itelligēs vnū ſciēs:ꝛ vnū volens:qō vnū dī rōnale nō a
forma in eo ɔſtituta in eē ꝑ ſubm̄:ſed ꝑ formā vnitā ſm
opationē.ſic celū dī eē ɔſtitutū ex itelligentia ꝛ orbe:ꝑꝑ
qō eſt vnū aīal ſciēs vnū appetēs:vnū volēs:ꝛ vnū rōna
le:nō rōnaˡᵉ ſūpta a foīa ɔſtituta ꝑ māmʒ:ſʒ a foīa vnita
ei ſm opationē:ꝛ ſm pn̄tiā ꝛ idiſtātiā loci ꝛ ſubti:ꝛ ſic dī
rōnale aīal.Dī qdē aīal ꝓ quāto eſt viuēs:ꝛ a ſeipſo mo
uēs ꝛ mobile:ꝛ dī quoqʒ rōnale:qa aīa ē foīa itellectiua
vnita ei ſm opationē:ꝛ ſic appet ſolo qōnis. ℂ Ad pnci
palia.ad ꝓᵐ dōm ꝙ illō veꝝ ē de rōnali ꝑticipatiue:cuiꝰ
eſt hō.hō eni ꝑticipās rōnale:eo q̄ ei appropriat̄ itell's.
dī rōnale a rōcinatiōe:ſʒ rōnale ꝑ eēntiā:cuiꝰ eſt itelli
gentia.Et forte itell's in ſe nō rōnales pn̄t dici rōne:ſʒ qa
effectus ꝓuenictes ab eis ſūt facti ita apte ꝙ rōnalr pn̄t
dici facti. ℂ Ad 2ᵐ appet ſolo:qm̄ ſic̄ rōnalitas hoīs.ꝛ ra
tionalitas celi dīnt ſpecie:ita celū dī rōnale eq̄uoce:et ħ
multū plane eſt dictū.appet ğ corp⁹celeſte eſſe viuēs aīal
rōnale. ℂ Debes ſcire ꝙ qdā nr̄i ſapiētes theologi volūt Pō q̄rū dam theologorum.
ꝙ itelligētie itelligāt ꝑ ſpēs cōcreatas:ꝛ tu facile rñdeas
ad argumēta ɔ̄ hoc dicēdo:ꝙ illa ɔcludūt ꝑſuppoſitꝭ ꝓn
cipijs Ari.attn̄ ſm ħ negāda ſunt oīa illa. Sʒ qdā tenet
ꝙ intelligētie itelligunt per eſſentiā eaꝝ:ꝛ ideo tu ɔſide
ra ꝛ vide in theologia. ALGA. DV. XIIII.

Ait Alga.rñdēs ad phos.dicim⁹ ꝙ id
qō dixiſtis n̄ ſūt niſi igenia ꝛ euaſiōes:
imo pn̄t reputari phātaſmata ꝛ erro
res ita ꝙ argum̄ita ſup vos cadētia q̄ſi
ſūt inūabilia.nihilominꝰ dicem⁹ aliq̄.primū q̄ꝝ:
ꝙ qn̄ dixiſtis ꝙ vna plalitas cāꝝ ē primi cāti ꝙ
iſte eſt poſſis eē. ℂ Dicim⁹ nos ꝙ iſta ṽba ſunt
erronea:ꝛ rō h⁹ ē hec:ꝙ nō euadit qn dcā poſſi
tas ſit eadē cū ſuo eſſe:aut dīt ab eo:ſi prio mō.
nulla ğ debēt ab eo ſeq plalitas.ſi ſcdō mō.ad
huc petēdū ē. Utrū i prio ſit plalitas:q̄ dicit ꝙ
eſt ens:ꝛ eſt neċiuʒ eē.ğ dicta neceſſitas dīt ab
illo eē:ꝛ iō q̄rēdū ē qd ifert plalitatē diuſoꝝ:ꝛ
ſi forte diceretis ꝙ neċitas eē prie cāe nihil ifert
ſilr dicim⁹ ꝙ poſſitas eē primi cāti nihil ifert pl
uſq̄ʒ eē tm̄ eadē dicim⁹ ꝙ ſi aliq̄ res denoiaret ð
neċitate ꝛ ipoſſitate:ꝛ vnaq̄qʒ iſtaꝝ eēt qd addi
tū ſup illa ſuba eodē mō pōt dici de alia tandeʒ
ꝙ nulla.ſ.dīa iter eos in denominatione.

ℂ Poſtq̄ʒ recitauit Alga.opionē phoꝝ Alpharabij:ſcilʒ ꝛ
Auic.vult mō arguē ɔ̄ eos.ꝛ ꝓ ponit intētionē.D.ait Alg.
rñdens ad phos.dicim⁹ ꝙ id qō dixiſtis nō ſūt niſi inge
nia.i.fictiones ꝛ euaſiones.i.fuge.imo pn̄t reputari phan
taſmata ꝛ errores:cuius rōnē dat.D.ita ꝙ.i.qm̄ argumen
ta ſup vos cadentia:q̄ſi ſunt inumerabilia.nihilominus
dicem⁹ aliqua.ecce intētionē ꝛ cām intentionis. Deinde
arguit:ꝛ ꝓmo reſumit id ɔ̄ qō vult arguere.D.quoꝝ ꝓmū
eſt ꝙ qn̄ dixiſtis ꝙ vna cāꝝ plalitatis ē ꝓmi cāti:ꝙ iſte
eſt poſſis eſſe. ℂ Debes ſcire ꝙ Aui.voluit ꝙ iō cāta pn̄t Cāta ſūt
eſſe pla:qa ſunt poſſia eſſe ꝛ nō eſſe:ideo ibi pōt poni mul pla:q̄ ſūt poſſi ad
tiplicitas:ſʒ ꝓᵐ eſt tm̄ vnū:qa eſt neċe eē.ɔ̄ arguit.D.dica eē ꝛ nō eē
mus nos ꝙ iſta ṽba ſūt erronea:ꝛ rō h⁹ ē ħ ꝙ nō euadit ſm Aui.

gn ocā poſitas ſit idē cū eē ſuo:aut dīt ab eo.Eſt ğ necīuū ꝙ poſitas ĝ cātū dī poſe ē vł idē illi eē vł diuerſū gd ab illo eē.Si p mō.nulla ğ debēt ab eo ſeq pſalitas:qm ſic necītas iō qꝛ ē idē cū eē dei nō īfert plali⁽ᶜ⁾deoꝝ:ita erit idē.Deide deſtruit 2ᵐ mēbꝝ.d.ſi 2ᵒ mō adbuc petēdū ē vtrū in p̂ ſit pſalitas:qa dicitis ꝙ ē ens:ꝛ ē necīuz eē.q.d. ğ ocā necītas dīt ab illo eē:qm ſic pᵐ cātū:qꝛ ē ens ꝛ poſe dīt poſitas ei⁹ab eē ei⁹:ita erit i p̂.ſ.ꝙ qꝛ eſt ens ꝛ necīuz dīt necītas ab eē:ꝛ iō ɋ̄rēdū eſt gd infert pluralitatē diuerſoꝝ.q.d.pſalitatē eſſe idē.an pſalitatē eſſe diuerſum:ꝛ qūocūqꝫ dicat̄ ſequit̄ ipoſe.Deide cōfutat quādā ſolone dicēs.Et ſi forte diceretis ꝙ neceſſitas cāe prime eſſe nihil infert:vult dicē ꝙ ſolo pōt eſſe ꝙ neceſſitas inquātū neceſſitas aufert pluralitatē:ꝛ poſitas iquātū poſitas multitudinē.Ↄ̄ arguit.d.ſilr dicim⁹ ꝙ poſitas eſſe primi cauſati nihil ifert pluſɋ̄ vnū:vel pluſɋ̄ eſſe tm̄ eandem. Deinde remouet aliā ſolonē:qꝛ poſſet gs dicē ꝙ necītas denoiatiua addita ifert pſalitatē:nō aūt per eēntiā.Ↄ̄ arguit.d.dicim⁹ ꝙ ſi aliq̄ res denoiaret de necītate ꝛ poſitate vnaqueqꝫ iſtaꝝ eēt gd additū ſup illa ſuba.eodēꝫ mō pōt dici de alia.q.d.ꝙ qūocūqꝫ dicas de neceſſitate.ego dicā de poſitate tandē ꝙ nulla eſt dīa iter eos in demōſtratione.i.quantū hoc qō tu ponis. AVER.

Dicimus nos ꝙ qn̄ ipſe fecit primo diuiſionē:vꝫ ꝙ non euadet qn ſit poſitas eadē cū eē:aut dīt.dicim⁹ ꝙ non ſunt vba vra neqꝫ pfecta.dimiſit enīꝫ tertiū mēbꝝ ī hac diſione.ſ.ꝙ necītas eē nō ē gd additū ſup eē extra aiaꝫ.imo ē q̄dā ꝓprietas in ente necīo:nullāqꝫ infert additionē ſup ipſius ſubaꝫ:ꝛ nō aliud niſi cāe remotionē:vꝫ ꝙ illud pricipiū nō cauſat̄ ab aliquo:vt dicerem⁹ ď illo ente qō eſt vnū:tādē ꝙ eē nō ifert in ente gd additū extra aiaꝫ ſup ſua ſuba:ſic infert albedo in ente:ꝛ iō dicim⁹ ꝙ nō dꝫ itelli de vnitate entis niſi ſignātio priuatiua.ſ.diuiſionis priuatio. ℂ Silr dicim⁹ ꝙ necīuꝫ eē eſt denoiatio priuatiua:vꝫ ꝙ ſuū eē nō eſt ab alio. ℂ Silr qn̄ dicimus poſe eē ď ſe nō ē itelligēdū ꝙ ipſa poſitas ſit dnoiatio addita ſup denoiati ſubaꝫ extra animā:ſic itelligebat ipſe ď vo.ſ.poſi.imo debet itelligi ꝙ ei⁹ ſuba nō ifert ꝙ ſuū eſſe ſit necīum. imo ex cā.ergo ſignātio ſua priuatiua ē.ſ.ſeparatio neceſſitatis:quaſi ſi diceret̄ ꝙ neceſſe eſſe duas hēt ſpēs.vꝫ.neceſſe p ſe ꝛ neceſſe per aliū ſ.ex cā nō p ſe.ergo nō eſt dubitādūꝫ ꝙ he dīe non ſunt ſubales.ſ.ſubam diuidētes:neqꝫ addite ſup ſubam:imo ſunt res negatiue ꝛ relatiue. ergo qn̄ dicim⁹ ꝙ res eſt ens:non ſignificat gd additū ſuper rei ſubam extra aiam:vt ſignificat qn̄ dicimus albus:ꝛ ideo iuenim⁹ ꝙ hac de cā errauit Auicē.put opinat⁹ fuit ꝙ vnitas eſt gd additum ſup vni⁹ ſubaꝫ:ꝛ adhuc diffuſius in ſequētib⁹ de hac qōne diſputabit̄:ꝛ prim⁹ opinantiū hunc errorē fuit Auic.ipſe eni dicit ꝙ id qō poſe eſt de ſe neceſſariū eſt p aliū. Poſitas eni eſt quedā dnoiatio in quadā re:ꝛ differt ſine dubio ab illa re.appet ergo ex vbis Alga.ꝙ qōlibet ens poſterioꝝ a deo cōponit̄ ex duob⁹:vnū quoꝝ denoiat̄ de poſitate ſine dnoiatione de necē eē. ℂ Et nos dicim⁹ ꝙ hec itētio eſt erronea:vt p̄dicti eram⁹. Sed qn̄ itelligit̄ modo ſuperius a nobis dicto nō ſequit̄ icōueniēs qō ſequebat̄ Algazelē. ℂ Sed adhuc petēdū ē.ſ. vtruꝫ qn̄ attribuit̄ poſitas primo cauſato infert ꝙ cōponat̄ aut nō:ſi eni illa denoiatio eſſet relatiua nullā iferret cōpōnem:nōnāqꝫ neceſſariuꝫ eſt ꝙ q̄dā res differētes denoiant̄ ab aliquo:inferat ꝙ ſint denoiationes addite extra aiam:qa priuationes ꝛ relationes ſic ſe hn̄t:ꝛ iō q opinati erāt ꝙ p̄ntū relatōis nō dꝫ cōputari cū entibus extra aiam eſſe hn̄tib⁹:ꝛ Alga.ex ſua ignorātia putabat ꝙ qōcūqꝫ hēt additā ſignificationē iferret gd additū extra aiaꝫ in actu:ꝛ hoc eſt falſum ꝛ ſophiſticatio.Tandē dicimus ꝙ ens qō eſt vlē diuidit̄ ad neceſſariū ꝛ poſe.vnde ſi dīa vnius partiū ſup illud vlē additū fuerit eodē mō neceſſario diceret̄ de reliqua:qa nlla eſt dīa.Diuiſio eni entis ad poſe ꝛ neceſſariuꝫ nō eſt ſilis diſioni aīal ad rōnale ꝛ irrōnale:aut ad ambulās ꝛ natās ꝛ volās:ea enim addita ſunt ſup gen⁹:ꝛ iferunt additionē in ſpēbus.ſ.ꝙ animalitas eſt gd cāe ꝛ he dīe ſunt addite ſup eā:ſed poſe egreſſo ex Auic.diuiſione nullū quid ex aiaꝫ actualr:imo eſt ſignātio erronea:vt ſupra dictū eſt:eo ꝙ ens ſuū eē cām hēat nullā habeat ſignātiā niſi p̄uatio tm̄.vꝫ ꝙ qōcūqꝫ ens eē habuerit ab alio nō hꝫ de ſe niſi priuationem niſi nā ipſi⁹ fuerit de nā veri poſſibilis:ꝛ iō diuiſio Auic.de ente ad neceſſariū eſſe:ꝛ ad poſe diuiſio ignota eſt qn̄ ex hoc non intelligit̄ verū neceſſariū:ꝛ hec melius in ſequentibus declarabit̄:id tm̄ qō in hoc loco declarari debet ꝙ ens neceſſario diuiditur:aut ad ſubales dīas:aut diſpōnes relatiuas:aut ad accñtia addita ſuper entis ſubam:vnde pria iſtaꝝ diuiſio ifert multiplicationē actionū in eodēꝫ ente:due vo reliq̄ diuiſiones nullā iferūt pluralitatē.Et ſi aliquis diceret ꝙ denoiationes diſpoſitiue diuerſitatē actionū iferunt.ergo a primo principio ꝓcedit pſalitas necīo:ꝛ iō primū principiū nō idiget ď prio cāto.vn̄ ꝓcedat pſalitas. Et ſi vera pſalitas dictaꝝ denoiationū ꝓceſſuꝫ diūſaꝝ actionū a primo principio nō inferret.ſilr dici pōt ꝙ de primi cāti dnoiationib⁹.paret ergo ex hoc error hui⁹ hois.Tādē dicim⁹ ꝙ nō eſt poſe ꝙ ex vna ꝛ eadē ſuba ſequat̄ affirmatio ꝛ negatio denominationum:ꝛ ex hoc non ſequit̄ pluralitas in

ipſa

tſa ſuba: vt opiatꝰ ē alg. ꝛ ad h̄ p̄n̄t ſolui ꝑtā du bia hꝰ capl̄i. Et ſi forte aliqs arguat dicēs ꝙ ex h̄ ſeq̄ret ꝙ nll'a ſit cōpō i nec̄cio eē ꝺ ſe: nȝ i nec̄cio ꝑ aliō. Nos ꝟo ad h̄ r̄ndemꝰ ꝙ hūanꝰ iteꝰ facilē cōp̄hēdit cōpōnē i eo ꝙ nec̄cīū ē ꝑ aliō. vȝ de cāto. vn̄ ſi eēt corpꝰ ſeq̄ret ꝙ dēat repiri in eo vnitio quodāmō. ꝛ plr̄itas q̄dāmō. ſ. corpꝰ gn̄abile ꝛ corruptibile. ſ. ꝙ i eo ē vnitio i actu: ꝛ mltipli catio i pō. ħ ſi cōpꝰ n̄ eēt iteꝰ. n̄ cōp̄hēdit i eū plr̄a litatē i actu nȝ in pō. imo ē ibi vnitio oīode. ꝛ iō putabāt āṫiq ꝙ h̄ ſpēs entiū ē ſimplex: ħ dn̄t ꝙ cā boꝝ entiū ē ſimplicioꝛ cāto. ſilr̄ opiatꝰ ē ꝙ pri cipiū ſimpliciꝰ oībꝰ ē de p̄io p̄ricipio n̄ p̄t itell'i cā nȝ cātū: ħ i poſterioꝛibꝰ p̄io bn̄ p̄t plr̄itas itel ligi: ꝛ iō p̄ȝ eos 2m cātū ē ſimpliciꝰ ctio. ꝛ ſic dei de. Jta dȝ itell'i phoꝝ opio. ḡ ſignātio cāe ꝛ cā ti i bis entibꝰ q̄ſi ſi eēt i eis plr̄alitas i pō appēs i cāto. Vn̄ dicimꝰ ꝙ ꝯceſſis iſtis nll'a nos ſequi tur Alg. argumētoꝝ: ħ qn̄ itell'r ab eis phis ꝙ ſcōs inteꝰ itell'it ſeip̄ȝ ꝛ ſuū p̄ricipiū: ꝛ ex eo ꝙ itell'it ſe ꝑcedit ab eo q̄dā res: ꝛ ex eo ꝙ intell'it ſuū p̄rincipiū ꝑcedit ab eo alia res: q̄ꝛ duas hēt foꝛas ſeu ſubas vt putabat alg. Dicimꝰ ꝙ ē er roꝛ. ſi. n. ita eēt cōpoſitꝰ. ḡ eēt ꝺ pluri q̄ȝ de vna foꝛa: ꝛ eēt illa foꝛa vna i ſubo: multe i diffōne.

¶ Vult mō r̄ndē rōnibꝰ alg. ſ̄ȝ veros phos ꝛ repellē erro rē Alpha. ꝛ Aui. ꝛ p̄ declat q̄ mō eiꝰ diſio ē iſufficiēs. d. dici mꝰ nos ꝙ qn̄ ipſe fecē p̄ diſionē. vȝ ꝙ n̄ euadit qn̄ ſit po tia eadē cū eē aut diꝟ. vl̄t dicē ab eē illiꝰ poſſis. dicimꝰ ꝙ nō ſūt ꝟba ꝟa nec ꝑfecta. dimiſit. n. 3m mēbꝝ i hac diōne. vn̄ diſio eiꝰ fuit. ꝙ iſta. ſ. nec̄citas ꝛ po tia vl' ſunt addite eēntie vl' p̄ eadē eēntialr̄. Dein̄ expōit 3m mēbꝝ qō dimiſit. d. ſ. ꝙ nec̄citas eē nō ē qd additū ſup eē ex̄ aiam. imo eſt q̄dā po tia i ente nec̄cio nullāq̄ȝ iferēs additionē ſup ipſiꝰ ſubaȝ ꝛ n̄ aᵒ niſi cāe remotionē. vȝ ꝙ illō p̄nm n̄ cāſ ab aᵒ. Dein̄ exēplꝰ. d. vt dicemꝰ ꝺ illo qō ē vnū tādē qō eē n̄ ifert in ente qd addim ex̄ aiaȝ ſr̄ ſua ſuba. ſic̄ ifert albedo i ente. ꝛ iō dicimꝰ ꝙ n̄ dȝ itell'i ꝺ vnitte entis niſi ſignꝰ p̄uam. ſ. di ſiōis p̄uō. Silr̄ dicamꝰ ꝙ nec̄cīū eē ē ꝺnoꝰ p̄ua. vȝ ꝙ ſuū eē n̄ ē ab aᵒ. ꝛ p̄ȝ q̄lr̄ nec̄citas nihil pōit i re nec̄cia niſi p̄uō nē eē agētis. Dein̄ declat de potē illō idē. d. ſilr̄ qn̄ dicimꝰ poſſe eē ꝺ ſe n̄ ē itelm ꝙ ipa potia ſit ꝺnoꝰ. i. res addita ſr̄ ꝺnoti ſbaȝ ex̄ aiaȝ: ſic̄ ipe ꝺ ꝟo poſi. imo dȝ itell'i ꝙ eiꝰ ſba n̄ ifert ꝙ ſuū eē ſit nec̄cīū. imo ex cā. ḡ ſignē ſua p̄ua ē. ſ. ſepaꝰ nec̄citatis. Dein̄ ex his reſuꝛ diſionē q̄dā. d. q̄ſi dicē ꝙ nec̄e eē 2m hȝ ſpēs. vȝ nec̄e eē p̄ꝛ: ꝛ nec̄e ꝑ aᵒ. ſ. ex cā nō ꝑ ſe. 2ᵒ ifert qōdā corm. d. ḡ n̄ ē dūm ꝙ he diſe n̄ ſit ſuba les. i. ꝑpe didētes ens ſic̄ diſa gn̄is. ſ. ſubaȝ dinatione n̄ addi te ſup ſbaȝ. imo ſit res negue ꝛ relaue. vn̄ p̄t ſyll's ſic cōpōi. ꝺnoiatiōes q̄ nihil ex̄ aiaȝ poſitiuū addūt denotiue nō ſūt diſe eēntiales ꝛ addite ſbe diſe. ſ̄ȝ hꝰ ꝺnōnes. ſ. nec̄citas ꝛ potia nō addūt ex̄ aiam aliq̄ȝ rē niſi p̄uaꝰ: vt dixi. iō nō erunt diſe eēntie ponētes aliqd additū ipſi diſo. ¶ Dein̄ ifert 2m corm. d. ḡ dicꝰ ꝙ res ē ens n̄ ſig qd additū ſup rei ſubaȝ ex̄ aiaȝ: vt ſig qn̄ dicimꝰ albꝰ. h̄ pꝛ qn̄ id qō n̄ diſtignē ex̄ aiaȝ ab aᵒ n̄ addit ei aliqd ex̄ aiaȝ: ſ̄ȝ ens n̄ di ſtignē ex̄ aiaȝ a re denotie. ḡ ens ex̄ aiaȝ nihil addit rei de notie. ḡ appet corm ꝑ idē. ¶ Dein̄ ifert 3m corrēm. ꝛ ē pc̄m Aui. d. ꝛ iō incimꝰ ꝙ hac ꝺ cā errauit Aui. put opiatꝰ fuit ꝙ vnitas ē qd additū ſup vniꝰ ſubaȝ. ꝛ ꝺ h̄ dixi. 4ᵒ meta. cō. 3ᵒ i qōne mea ꝺ h̄. ꝛ dicā iſra i 5ᵒ diſpne. Dein̄ oꝛdiat ſe ad ſeq̄nꝰ. d. ꝛ adhuc diffuſiꝰ in ſeq̄ntibꝰ de hac. q. diſpuꝛ. ſ. q̄ūo dit nec̄citas ab eē rei. Dein̄ pōit cꝰ fuit h̄ erroꝛ. d. ꝛ pꝰ opinm huc erroꝛē fuit Aui. ipſe. n. di. ꝙ id qō poſe eſt de ſe nec̄cīū ē ꝑ aᵒ. cꝰ rōnē. d. potia. n. ē q̄dā ꝺnoꝰ i q̄dā re: ꝛ dit ſi ne duꝰ ab illa re. iō opinatꝰ ē illū erroꝛē. Dein̄ ponit pc̄m alg. d. appet ḡ ex ꝟb alg. ꝙ qōiȝ ens poſtꝛa ꝺo ꝯpoꝛ ex 2bꝰ. q̄ꝝ vnū ꝺnoꝛ ꝺ potē ſ̄ȝ ꝺnoe ꝺ nec̄e eē. ſic repiē i lr̄a. ꝛ fo ꝛte vlt dicē ꝙ oē pꝰ deū ꝯpoꝛ ex 2bꝰ. q̄ꝝ vnū ē ens poſe. at tn̄ nec̄e ꝺnoꝛ exa ab ee. ꝛ tacuit alteꝝ cōpar ꝑꝑ famoē. vl' forte lr̄a ē corꝛ. ꝛ dȝ legi 2m ē denoiatū de nec̄e eē. ꝛ tc̄ res ē plana. vt p̄dci eramꝰ. i. vt p̄dixſimꝰ. Dein̄ pōit inom veꝝ. d. ſ̄ȝ qn̄ iteꝛ mō ſupiꝰa nob dcō n̄ ſeqē icōueniēs qō ſeq̄baē alg. modꝰ āt fuit ꝙ n̄ dicāt illa niſi p̄uōnes vl' re latiōes. Dein̄ moꝛ qōnē. d. ſ̄ȝ adhuc petēdū ē. ſ. veꝝ qn̄ at tribuiē potia p̄ cāto iferat ꝙ illō cātū ꝯpoꝛ aut n̄. ſ̄ȝ. d. ſi eni illa ꝺnoꝰ relatiua eēt nullā ifert cōpōnē. cꝰ cāȝ pōit. d. n̄ nāq̄ȝ nec̄cīū ē ꝙ q̄dā res ꝺnoiatiue ꝺnoienē ab aliq̄ iferat ꝙ ſint ꝺnōnes addite ex̄ aiam. vlt dicē ꝙ n̄ ſeꝛ. iſte res dint iſtꝰ vl' illꝰ ꝺnoiabꝰ. ḡ iſte vl' ille ꝺnoiatiōes ſit addite eē illaꝝ re rū ꝺnātiū. Dein̄ ifert qōdā. d. ꝛ iō ḡ opiati erāt. vltē qdā opiati ſr̄ ꝙ p̄ntū relōnis n̄ dȝ ꝯputari cū eē ex̄ aiaȝ hn̄bꝰ. vlt dīe realibꝰ: vt dꝛ 12ᵒ meta. cō. 19. vl' forte h̄ ꝟba ē ꝑbō illiꝰ qō dixit auc̄te iſtoꝝ ſic dicētiū ꝺ p̄to relōnis. ¶ De bes ſciē ꝙ nec̄e eē ꝛ poſe eē dn̄t ꝯpōnē q̄dā ſ̄ȝ mom. ſ. ex re ꝛ carē cāū: qn̄ nec̄cīū dī q̄ꝛ caret cais ꝛ ē. ḡ dꝛ cōpōnē ex eē ꝛ p̄uaꝛ cāꝝ. ſilr̄ poſe dī q̄ꝛ n̄ ē nec̄cīū. iō dī ꝯpom ex eē ꝛ carē nec̄citat: ḡ oēs iſte ꝯpōnes dn̄t relaue n̄ abſe. ꝛ h̄ iā declatū fuit: ꝛ meliꝰ declabiē. ¶ Dein̄ remouet cāȝ erro ris alg. d. ꝛ alg. ex ſua igrātia putabat ꝙ qōcūq̄ȝ hn̄et ad dim ſignōnē ifert qd additū ex̄ aiaȝ in actu: ꝛ h̄ ē ſlm ꝛ iō phiſiꝰ. ¶ Debes ſcire ꝙ ad hoc ꝙ aliciu addaē ſigniꝰ di uerſa ſuffic̄ diuerſitas modi itelli vnā rē. vl' diuerſā ꝯnota toꝝ. vn̄ albedo ꝛ albū dn̄t i ſignꝛ adeo ꝙ aȝm addit i ſi gn̄atiōe aliqd albeū. n̄ tn̄ actu ſr̄ 2ᵒ res: ſ̄ȝ 2ᵒ i mō. ſic ēt eē ꝛ nec̄e eē. eē. n. n̄ dit ſ̄m rē a nec̄e eē: nꝛ eē: attn̄ nec̄e eē ad dit i ſigꝛ ipſiꝰ eē: eo q̄ꝛ addit diuerſū moꝛ ꝛ ꝯnotati. Ex h̄ ap paret erroꝛ alg. q putat ꝙ oē addēs alteri i ſigꝛ addat i re ꝛ eē. ꝛ h̄ ē erroꝛ purꝰ. Et poſtq̄ȝ dixit id. vult declare rōne meā q̄lr̄ id ſit veꝝ. d. tādē dicimꝰ ꝙ ens qō ē vle. i. cōiſſim diuidiē ad nec̄cīū: ꝛ ad poſe. tc̄ iſto ſupꝰ ex meta. arguit. vn̄ ſi diſa vniꝰ gn̄is. i. vnū illiꝰ diſi mēbꝝ ſr̄ id vle additū fue rit eoꝰ nec̄cio dicē ꝺ reliq̄. ſ. ꝙ illa ſit addita ſr̄ iᵒ vle. v. g. ſi poſe ē additū ſup id vle tāq̄ȝ res diſticta eoꝰ erit ꝺ nec̄e rio. q̄ꝛ nll'a ē diſa. ſ̄ȝ ille diſe n̄ p̄nt eē ābe addite ſup illō vle. ḡ hꝛ ar neutꝛ addiē ſr̄ id vle: aꝛ ē ma. hꝛ ꝺclaꝛ q̄ fu it opꝛ ꝯdītiōal. ꝛ. d. dio. n. entl ad poſe ꝛ nec̄cīū n̄ ē ſilis dioꝛ alis ad rōnale ꝛ irrōnale. aut dioꝛ eiꝰ ad ābulās ꝛ na tās ꝛ volās. cꝰ rōnē dꝛ. ea. n. addita ſit ſr̄ gn̄s. ꝛ iferūt addi tionē. i. ꝯpōnē i ſpēbꝰ. ꝛ excꝛ. d. ſ. ꝙ aialitas ē qd cōe. ꝛ he diſe ſit addite ſr̄ eū. i. ſ̄pȝ. ſ̄ȝ poſe egreſſuȝ. i. poſitū ab aui. diſiōe. nm qd ex̄ aiaȝ actualr̄. vult dīe. addit enti diſo. ꝛ ꝑ ꝯſn̄s: nꝛ i iſebꝰ eiꝰ. imo ē ſignꝰ errōea: vt. ā. dcm̄ ē eo ꝙ ens ꝙ ſuū eē cām hēat nullā hēat ſignificatiōē niſi p̄uō tn̄. ſic hȝ lib meꝰ: ꝛ ſin̄ duꝰ eſt male traducta: ꝛ dȝ ſic oꝛꝛ. eo ꝙ ens poſe ꝙ ſuā cāȝ hēat. nullā hȝ ſignificatiōnē niſi p̄uō. vult dīe niſi ſignificatiōnē q̄ ē p̄uō. vȝ ꝙ qōcūq̄ȝ ens eē hūerit ab alio. i. dicaē ens poſe n̄ hȝ ꝺ ſe niſi p̄uōnē. vult dīe nec̄cīū. vl' forte lr̄a p̄t ſtaē. ꝛ vlt dīe. dȝ ꝙ ens qō ſuū eē cāȝ hȝ. i. n̄ hȝ cāȝ eēn di niſi ſuū eē: ꝛ itēdit ens nec̄e eē nullā hȝ ſignificatiōnē niſi p̄uō tn̄. Et 2m ꝟbū. ſ. d. vȝ ꝙ qōcūq̄ȝ ens eē hūerit ab aᵒ n̄ hȝ ꝺ ſe niſi p̄uōnē niſi nā ipſiꝰ fuerit ꝺ nā rei poſſis. vlt dīe ꝑ h̄ ꝙ aᵒ ens ē poſe eē qō ē ēt dicēs p̄uōnē niſi eiꝰ nā ſit poſſis potē addita. ꝛ ꝯ ea q̄ dcā ſr̄. Dein̄ ifert pc̄m aui. d. ꝛ iō di ſio aui. ꝺ ente ad nec̄cīū eē: ꝛ ad poſe dio igta ē: qn̄ ex h̄ n̄

Poſe eē ꝛ nec̄e eē dn̄t cōpōnē quādā

ite^r veꝝ nec̃iũ. ꝛ h̃ meli⁹ i ſeq̃ntib⁹ declabit̃. Dein̄ põit vl
timã ↄ̃nẽ i h̃. d. ꝙ tñ qd̃ dclari dz ẽ ꝙ ens nec̃io diuidit̃ ad
ſbales diãs. i. p diãs eẽn^{lcs}: aut ad diſpões. i. p modos
relĩ^{os} aut accñtia addita ſup enti ſbaz. vñ p⁹ iſtaꝝ diſio
iſert mlĩp^{tes} actionũ. i. ↄpõnẽ ex plib⁹ i eodẽ ẽte. z^o vo re
liq̃ diſiões nullã iferũt pl̃r^{tes}. ⁋ Sz õbes ſcire ꝙ ip̃z ens
Triplr diuidit ens — p̃t diuidi 3^{bus} mõis. vl diſiõe eẽn^{li} p diãs eẽn^{les} ꝛ ſic ẽ ipoſe:
qm̃ tũc eẽt gñs. ꝛ ſic oẽ ↄtẽtũ ſub eo eẽt ↄpo^m. ꝛ^c ds eẽt i ſe
ↄpoſit⁹. vl diſiõe accñ^{li} p accñã: ꝛ tũc diuidit̃ i vnũ ꝛ mlta q̃
dio ẽ ſ̃z hũc pbz n^c i diãs n^c i mõs enti: ſz i acci^a enti. ꝛ ſic
ñ fac̃ ↄpõnẽ i ↄtẽti ſub eo. p h̃. n. ꝙ ens aliqd ẽ ens ꝛ vnũ
ñ ẽ ↄpo^m. vl forte itellĩt p diſionẽ i accñã ñ diſionẽ adeq̃
tã: qm̃ ens adeq̃te ñ p̃t diuidi p accñã: qm̃ accñã ẽ vnũ mẽ
bꝝ enti: ſz diſionẽ iadeq̃tã: ſz q̃uocũq̃ ñ fac̃ ↄpõnẽ verã
i ↄtẽti ſub ente. 3° diſio i mõs ẽ optĩa diſio. ꝛ ſic ens diui
tur. ꝛ ſic appet vltia reſolo h⁹ ſ̃m hũc pbm. ⁋ Et poſtq̃
dclauit errores iſtoꝝ: ꝛ vltiate poſuit dterminationẽ h⁹ ad
pbãdũ h̃ remo^t q̃dã dubia: vt vltio veritas eluceſcat. ꝛ p
mo^r du^m: qd̃ poti⁹ cadit i oppõne alg. q̃z auer. ꝛ. d. ꝛ ſi aliqs
dicet ꝙ denoiatiões diſpo^{nu} diuerſitatẽ actionũ inferũt.
vl̃t dĩe ꝙ poſſet q̃s dĩe ꝙ plĩtas modoꝝ i aliq̃ fac̃ ꝙ ab
eo poſſit ꝓuenire mlti^{do}: ꝛ tũc ifert. g̃ a p̃ pn^o ꝓcedit plĩtas
nec̃io: vl̃t dĩe: q: i eo ẽ plĩtas ſ̃m modũ: ꝛ tũc ifert. ꝛ iõ p^m.
pn^m ñ idiget d p̃ cãto. i. ipſo p̃ cãto. vñ. i. a q̃ ꝓcedat plĩtas
pp illi⁹ ↄpõnẽ ſi ſiñ illo p̃t ſaluari plĩtas effectuũ ↄ̃ illos.
Deide iduc̃ ſolonẽ quã p̃it dare illi: ꝛ eã remo^t. d. ꝛ ſi vo.
vl̃t dĩe dicat̃ ꝙ plĩtas dictaꝝ demo^{nu} ꝓceſſuz diuerſaꝝ
actionũ a p̃ pn^o ñ ifert. ↄ̃ arguit. d. ſil̃r dici p̃t ꝙ p̃m i cãti
denoib⁹. vl̃t dĩe. ñ ꝓcedat diſtõ effectuũ: qm̃ nõ a^{lt} diſtõ
erit in diſpõnib⁹ cãti p̃mi: q̃z cãe p̃^c ꝛ ↄcludit errorẽ iſtoꝝ
d. pz g̃ ex h̃ error h⁹ hoĩs. ⁋ Poſtq̃z remouit iſtã opionẽ
dat vltimo verã ſolonẽ. d. tãdẽ dicim⁹ ꝙ nõ ẽ ipoſe ꝙ ex
vna ꝛ eadẽ ſuba ſequat̃ affir^o ꝛ nega^o demfactionũ. forte
vl̃t dĩe effect⁹ ↄ̃dictorij ꝓueniẽtes a denoib⁹ illis. ꝛ ex h̃
nõ ſeq̃t̃ plĩtas i ip̃a ſuba: vt opiat⁹ ẽ alg. Et ad h̃ p̃it ſolui
Dubiũ — p̃dicta dubia h⁹ capli. ⁋ Sz hic icidit du^m: qm̃ nõ vr̃ rõ
auer. ↄ̃ ſolonẽ illoꝝ aliqd valẽ: qm̃ diſpões i p̃ cãto ſunt
in mõ diſticte diſtõne vã nõ ficta: in p̃ nõ niſi ficta diſtõ
Solutio. — ne: vt iã dixi i expõne ſui capli. ⁋ Mihi ẽ valde difficil
ſolo. atñ debes ſcire ꝙ de⁹ ꝛ ſi nõ dicat aliq̃z mul^{nem}: vt i
cõpõne ad p̃⁹. atñ i ſe dĩc mlti^{nem} in cõpõne ad poſteri⁹:
eo q: ẽ mlt⁹ i pfectiõe ꝛ vtute ẽt ſ̃z eos. ex h̃ dĩc auer. iz^o
meta. cõ. 18. ꝛ. 36. cũ ait oẽs forãs ↄtineri i eo. iõ diſtõ vtu
tũ in deo i cõpõne ad p̃⁹ ẽ ficta: ſz in cõpõne ad poſteri⁹
eſt vã. Ex h̃ appet dcm̃ auer. ꝙ ſic̃ illa ſuffic̃ i p̃ cãto: ita ꝛ
iſta in p̃^a cã: qm̃ ſic̃ illa nõ ẽ ficta. ita nec iſta: vt dixi: ꝛ p h̃
appet ſolo ad du^m. ⁋ Et poſtq̃z ſoluit du^m illud. vult mõ
ſoluẽ z^m du^m. d. ꝛ ſi forte aliq̃s arguit. d. ꝙ ex h̃ ſeq̃ret̃ ꝙ
nulla ſit cõpõ in nec̃io eẽ ex ſe: nec in nec̃io p aliõ. h̃ du^m
ſ̃z me hẽt colligationẽ cũ dictĩ. dixerat. n. ꝙ nec̃iũ nõ dĩc
niſi ꝓuõnẽ. et ſil̃r poſe. mõ ex hoc appet vis q̃õnis. qm̃ ſi
nec̃iũ poſitiue nihil dĩc: ſz tñ ꝓuõnẽ nullã poterit facere
cõpõnẽ. vñ ſyllĩs ſic p̃t cõponi. illa ñ dĩnt: q̃rũ neutrũ fac̃
cõpõnẽ i eo in q̃ ẽ: ſz nec̃iũ ex ſe: ꝛ nec̃iũ p aliõ nõ faciũt
cõpõnẽ i eia in q̃b⁹ ſũt. g̃ nõ dĩnt. h^{ec} appet: q: ãbe ꝓuõnẽ
dĩt. Et ad h̃ rñdet. d. nos vo ad h̃ rñdem⁹ ꝙ hũan⁹ inte^s
facile cõphẽdit cõpõnẽ i eo ꝙ nec̃iũ ẽ p aliõ. vz de cãto.
vl̃t dĩe i cãto. Dein̄ ponit vbi facili⁹ ꝛ vbi difficili⁹ id cõ
phẽdit. d. vñ. vl̃t dĩe ſi nec̃e eẽ p a^o eẽt cor⁹ ſeq̃t̃ ꝙ debeat
repiri i eo vnitio. vl̃t dĩe duoꝝ q̃dãmõ: et plĩtas q̃dãmõ
ſ. cor⁹ gñabile ꝛ corrup^{le}. vl̃t dĩe ꝙ i iſtĩ appet facili⁹ ad
huc ꝙ i cor^e celeſti. ſ. q: i eo ẽ vnitio i actu ꝛ mlĩplicatio
in po^{te} eo⁹ q̃ ptes i po^a ↄtinent̃ i toto. vñ ptes actu i toto ſt
vnũ. in po^a vo mlta. Dein̄ exponit vbi eẽt difficile. d. ſz ſi
nõ eẽt cor⁹ itellus nõ cõprehẽdit in eo pl̃alitatẽ in actu:
nec in po^a. imo eſt ibi vnitio ſimplr̃. i. ſũma idẽtitas. hoc

ↄſir^r auctẽ ãtiquoꝝ. d. ꝛ iõ putabãt ãtiq̃ h̃ ſpẽs entiũ. vl̃t
dĩe icorpaliũ ẽ ſimp^r. ſz dñt ꝙ cã hoꝝ entiũ ẽ ſimplicior
cãto. ſil̃r opinãt̃ ꝙ p^m ſimplici⁹ oib⁹ ẽ d p̃ pn^o. ꝛ iõ illõ p^m
pn^m nõ p̃t itellĩ cã nec cãtũ: ſz poſteriorib⁹. p̃ hñ p̃t plĩtas
ite^e: ꝛ iõ ſ̃z eos z^m cãtũ ẽ ſimplici⁹ 3°. ꝛ dein̄ h̃ ñ rñdet ad
forãz ꝓpe. atñ p̃t ad forãz dici ꝙ lz a^m ſit fl̃a. h^{ec} ẽ i ꝓpoſi
to negãda ſ̃m dcã ei⁹. ⁋ Ad ꝓbõnẽ dõz ꝙ lz ãbo ꝓuõnẽ
dñt. atñ ñ eodẽ mõ: qm̃ nec̃iũ ab alio dĩc ꝓuõnẽ po^{nis}: ñ
tñ ꝓuõnẽ eẽ: qm̃ depz ex alio. ꝛ ita illa ꝓbõ nl̃la ẽ: qm̃ cre
Dubita⁹ — dit ꝙ ãbo nec̃ĩa ꝓuõnẽ dicãt eodẽ mõ: q̃d fl̃z ẽ. ⁋ Sz h̃
dubitat̃: q: ñ vr̃ ꝙ p^m cãtũ ſit ſimplici⁹ 3°: qm̃ ſic̃ p^m cãtũ
Solo. — dĩ a cã depẽdẽ: ita ꝛ 3^m. g̃ ↄpõ nõ ẽ a^{lt} i illo q̃z i z^o. Dõz ꝙ
ſp cãtũ defic̃ a cã. iõ q̃to cãtũ cãt̃ a p̃^a cã mediãtib⁹ caĩs
ꝓximis plib⁹ tãto pl⁹ defic̃ ab illa p̃^a vl̃iſſima: ꝛ q̃to cãt̃
a p̃^a pauciorib⁹: tãto mĩn⁹ defic̃. Ex q̃ ſeq̃ ꝙ 3^m cãtũ ẽ ipfe
cti⁹ z^o: qm̃ cãt̃ a p̃^a cã ſim^r me^{te} p̃ cãto nũq̃z ꝓxio agẽte. ꝛ p
ↄñs defic̃ a p̃^a ꝛ z^o cã ei ꝓxia: ꝛ ſic ẽ ipfectior. ⁋ Ad forãz
dõz ꝙ ſi loq̃mur de cõpõne ex duab⁹ ptib⁹ real̃r diſtictis
nl̃lz illoꝝ ẽ altero cõpoſiti⁹: qm̃ ibi ñ ẽ ↄpõ iſta: ſz ibi loq̃
mur d ↄpõne ex ꝓuatiuo ſeu ipfectiõe: ꝛ poſitiuo ſeu pfe
ctiõe. 3^m cãtũ ẽ cõpoſiti⁹ p̃ pp cãz dictã. ⁋ Dein̄ ↄcludit
d. ita dz itellĩ pboꝝ opio. g̃ ſigni^o cãe ꝛ cãti i his ẽtib⁹. vl̃t
dĩe. ar^{ls} ↄpõnẽ q̃ſi ſi eẽt plu^{tas} i po^a appẽs i cãto. vl̃t dĩe ꝙ
vr̃ iſta cõpõ ſilis cõponi vẽ. ⁋ Et õbes ſcire ꝙ q: q̃libet
ite^a alia a p̃^a ẽ cã ꝛ cãtũ: iõ q̃lz ẽ cõpoſita ex pfectiõe ꝛ ip
fectiõe: qm̃ q: ẽ cã ẽ pfectior cãto: ꝛ q: cãtũ iõ pfe^{ct}. iõ in
Quelibz inte^a creata ẽ cõ poſita ex pfectiõe ꝛ impfectio ne quã q̃libet ſcit cã ꝛ cãtũ — q̃lz aggregat̃ ↄpõ ex pfe^{ne} ꝛ ipfectiõe vt vides. ⁋ Deide
vltio dcl̃at iſtã opionẽ meliorẽ eẽ alia. d. vñ dicim⁹ ꝙ cõ
ceſſia iſtĩ nl̃lz nos ſe^r alg. arg^{to}: ſz qñ ite^r ab eis phis q: z^a
ite^a ite^{lt} ſeip̃z ꝛ ſuũ pn^m: ꝛ ex eo ꝙ ite^{lt} ſe ꝓcedit ab eo q̃dã
res. vl̃t dĩe ite^a ꝓximi orb. ſz aĩa ſui orbis ꝛ ex eo ꝙ itellĩt
ſuũ pn^m ꝓcedit ab eo alia res: puta ite^a ꝓximi orb: q: z^{aa}
hz forãs ſeu duas ſubas vt putabat alg. Dic̃⁹ ꝙ tota h̃ põ
ẽ error. ꝛ ar^{ls} ↄ̃ i^o. d. ſi. n. ita eẽt ↄpoſit⁹. vl̃t dĩe ſic̃ ille d^r. g̃
eẽt d pli q̃z d vna forã: ꝛ eẽt illa forã vna i ſubo: ꝛ mlte in
Dubita⁹ — diſſõne. ⁋ Sz dubitat̃: q: ñ vr̃ ꝙ iſtõ ↄñs ſit icõueniẽs.
imo nec̃iũ. Et h̃ ñ ſolũ eẽt veꝝ in illĩ. imo i p̃: qm̃ iz^o me^{ce}
cõ. 39. i p̃ ẽ m^{ltas} aliq̃rũ q̃ ſt vnũ i ſbo: pla i mõ: vt auer. ibi
Solo. — dẽ. d. g̃ a fortiorẽ n^c h̃ ẽ icõ^{ns}. Prio p̃t dici ꝙ auer. ñ ar^{lt}
ↄ̃ illũ: ſz tñ. d. alla q̃ hz ↄcedẽ ex poſitĩ ab eo. ꝛ h̃ eſt vnũ
Aliter — qd̃ ñ reputat fl̃z: ſz ſeq̃ns ex poſiti ab eo. Ul̃ forte p̃t dici
ꝙ aliq̃ ml^{tas} modoꝝ i vno ẽ ↄpoſſia vno^a ꝛ alio^a ñ. vñ m^{tas}
modoꝝ i attributĩ ẽ poſſis d o ñ m^{tas} modoꝝ gñis ꝛ diẽ:
pp qd̃ illa ab eo negarẽt̃. ſic dico ꝙ ml^{tas} modoꝝ: ſic̃ po
nit alg. ẽ ipoſſia ite^r: qm̃ põit ꝙ ite^a ſic cõpoſita ex duab⁹
ſubis. q̃rũ vna ẽ d ſuba p̃ mĩ: altera d ſba ꝓpa: qd̃ pz: qm̃
al̃r nõ cãret diuerſa: mõ hãc ↄpõnẽ reputat auer. ipoſe:
q̃ lz ſit ↄpõ ex mõis diſtictĩ: atñ ẽ ipoſſis: q: vna nã eẽnt
due nãe: qd̃ ẽ valõ appẽs ipoſe: ꝛ tu meli⁹ pſiſte: qm̃ ẽ dif
Mõ 7° — ficile. ⁋ Dic q̃ro veꝝ poſe poſſit diuidi i poſe ex ſe: ꝛ poſe
Scda — ab alio: ſic̃ nec̃iũ. z^o q̃ro q̃d ſit poſe vt diſti^r ↄ̃ nec̃iũ. 3° q̃ro
Tertia — veꝝ dio entĩ ſit p nec̃iũ ꝛ poſe an p q̃. 4.º q̃ro an dio entĩ
Quarta — i illa diui^{sa} ſit dio gñis i ſpẽs vl diãs ꝛ q̃uo dĩr a diſiõe il
Ad p̃mã — la. ꝛ ñ ẽ illa. ⁋ Siñ ar^{lo} dõz ad p̃^{us}. q. ꝙ poſe ſiñ du^o ẽ z^{bo}
Sicut duplex potẽtia duplex nec̃iũ. — mõis: vt d^r auer. i pn^o h⁹ ſol. ſ. a ſe ꝛ ab a^o ſic̃ z^r ẽ nec̃iũ. ſ. a ſe
ꝛ ab a^o. dĩa mẽbroꝝ appet i h̃: qm̃ poſe a ſe nil addit nãe
poſi niſi ꝓuõnẽ: poſe ãt ab a^o addit aliqd ſ̃ale vlt^a eẽ poſe.
ſil̃r nec̃iũ a ſe nihil addit vlt^a eẽ ei⁹ nec̃iũ. ab a^o addit ali
qd vltra eẽ ei⁹: ſz id qd̃ pl⁹ auget difficl̃tatẽ ẽ ex pn^o hoꝝ:
h̃. n. ſũt vã ſz adhuc nõ itelligibilia. ⁋ Jõ p̃ debea ſcire ꝙ
Cã potẽtialitatis ẽ materia. — poſe ab alio addit cãm po^{tis}. cã ãt po^{tis} p̃^a eſt mã: vt dcm̃ ẽ
z^o phy. cõ. 48. ꝛ z^o d gñõne cõ. 51. ꝛ ẽ i lr̃a Ari. vñ poſe ab
alio addit aliquã rez vltra eẽ po^{lis}. vñ mã diſtinguit̃ ſ̃m
rẽ ab eẽ forme: qd̃ eſt eẽ po^{lis}. vel ab eẽ cõpoſiti: qd̃ eſt eẽ
po^{lis}. g̃ poſe ab alio ponit aliud: per qd̃ eſt poſe vltra eſſe
po^{lis}: ꝛ p h̃ appet q̃d ſit eẽ poſe a ſe. qm̃ ſicut poſe ab alio
ponit.

ponit illud aliud ꝑ qḋ eſt poſe vltra eſſe poſſis ⁊ cãm poſſi
tatis ꝑ quã ẽ tale:ita poſe a ſe ponit ꝓuõnẽ cãrũ poſſitatꝭ:
Replica ⁊ ſic poſe ab alio:⁊ poſe a ſe dint:ſic ꝓuõ ⁊ hit°. ¶ Sz di
Solutio. ces id qḋ caret cãis poſſitatis ẽ necũ. ģ poſe a ſe ẽ necũ.
ꝯñs ẽ fſm:qm̃ poſe nõ ẽ necũ. vĩ mihi ꝙ Auer. velit ꝙ
poſe a ſe ſit necũ.ſz ñ abſolute:ſz ab alio. vñ nece eẽ ab
alio ⁊ poſe a ſe ſũt vnũ ĩ re:⁊ dĩnt in mõ.qm̃ poſe a ſe dĩ
poſe a ſe ꝓ q̃to caret cãis poſſitatis per ꝯ̃riuz ad poſe ab
alio qḋ hʒ cãs poſſitatis. dĩ q̃qꝫ nece eẽ ab alio ꝓ q̃to nõ
ẽ nã ꝯtingẽs:ſz ſẽꝑ ens.ab alio tñ eẽ. Et appet qd ſit poſe
Quid ſit nece eẽ a ſe: ⁊ nece eẽ ab alio a ſe:⁊ poſe ab alio:⁊ q̃uo dint. ¶ Supeſt mõ declare qd
ſit nece eẽ a ſe:⁊ nece eẽ ab alio.Et vĩ mihi ꝙ neciuz a ſe
eſt ens ſꝑ carẽs cãis necitatis ⁊ ſẽpiternitatis tã agẽtis q̃
cuiuſcũqꝫ or^nis ⁊ gñiorꝫ ſic ſolus ds ẽ nece eẽ a ſe. qm̃ ipſe
ſolus hʒ eẽ nece:⁊ ꝑ carẽtiã cãꝝ: necũ vo ab alio dĩ qḋ ĩ
ſe ẽ ſẽꝑ ens.hʒ tñ cãz extriſecã ſue necitatis.ſ.agẽs.lʒ ad
huc ꝓuõnẽ dicat.ſ.cãꝝ poſſitatis.Et ſic vno° ẽ hitus alio°
ꝓuõ.Si.n.referẽ ad cãm poſſitatis erit ꝓuõ ſi ad cãs necĩ
tatꝭ erit hit°.Et cũ oĩa hec ſint ita:appet diſicatio dictoꝝ
auer.⁊ ꝓ cũ dixit ꝙ nece eẽ ex ſe ⁊ ab alio:ñ addit rei ali
qd ex̃ aiaz.veꝝ.n.ẽ vno°.⁊ ſlʒ vno°.vñ nece eẽ ab alio ad
dit aliqd vltra eẽ illi°. ſz nõ ĩtriſecũ nece eẽ a ſe nec ĩtri
ſecũ nec extriſecũ aliqd ex̃ aiaz addit. ¶ 2° viſicaẽ ꝙ ne
ceſſariũ dĩdiẽ in necũ a ſe:⁊ ĩ necũ ab alio. ¶ 3° viſicaẽ
q̃lr poſe a ſe nõ addit aliqd ex̃ aiaz vltra rẽ:cui° ẽ:ſz ſolũ
ꝓuõnẽ cãꝝ poſſitatꝭ:⁊ ꝙ poſe ab alio addit cãz poſſitatꝭ.ſ.
mãz q̃ eſt ꝓ° cã h°. ¶ Verificaẽ 4° q̃lr poſe dĩdiẽ:qm̃ qḋ
Dubita° dã ẽ poſe a ſe q̃dã ab alio. ¶ Sz adhuc remãet loc° dõ
nis:qm̃ o^{ia} debẽt hĩe mẽbra ſubdiuiſionis o^{ra}. mõ necũ et
poſe nõ hñt mẽbra ſubdiuiſionis o^{ra}.ģ nõ erũt o^{ia}.qḋ eſt
Solutio. ſimpr̃ ſlʒ. ¶ Põt dici apḋ me ꝙ iſta o^{ia} ñ hñt mẽbra ſub
diuiſiõis o^{ra} ſꝫ eẽ diſticta:ſicut nec ipa ſũt ſic diſticta.hñt tñ
mẽbra ſbdiuiſiõis diſticta ſꝫ diuiſiõnẽ ⁊ mo^m:qm̃ lʒ vna res
ſit poſſis ex ſe:⁊ nece eẽ ab a°. attñ ſꝫm diuerſos modos ⁊
diuiſiõnes: qm̃ nece eẽ ab a° dĩ mẽbꝝ ſubdiuiſionis necij:vt
eſt hit° ad ens cãz necitatis ⁊ id met ẽ mẽbꝝ poſſis:vt pri
uatio cãrũ poſſitatꝭ.Et vna ẽ res ĩ ſubo:dint ĩ mõ ⁊ diuiſiõ
Ad ſcḋaz qõnem. ne:⁊ ſic appet ſolo h° qõnis ſꝫ Auer. ¶ Ad 2^{am} qõnẽ ap
paret ſtatĩ ſolo ex poſitis.vĩ.n.mihi ꝙ poſe vt diſtiguiẽ
ꝯ necũ ẽ ꝯditio q̃ aliqd hʒ cãm po^{tis}:indĩnẽs tñ ad hĩe ⁊
ad carere illa cã.necũ vo ẽ ẽt idñs ad carere cãis neca
rij:⁊ ad hĩe.vñ opio iſtoꝝ nõ ꝑt hñ ĩſpici ĩ eis ꝑꝑ equo
cationẽ:qm̃ eq^{ca} nõ opponũẽ. põt tñ ĩſpici ſcã diuiſione in
mẽbra ſubdiuiſiõis:⁊ tc̃ meli° appet q̃uo opponũẽ:⁊ iã tibi
Ad 3um declatũ ẽ. ¶ Ad 3^{am} qõnẽ appet ſolo:qm̃ diuiſio entis ſit ꝑ
poſe ⁊ necũ:nõ tãq̃ in res diſtictas ex̃ aiaz: qm̃ ſine du°
vt dixi nõ opponunẽ ſꝫ eẽ:ſz in mõ tñ.Sz tãq̃ ĩ duos ꝓ
mos cõpoſes vni ĩ ſbo:nõ tñ ĩ diuiſi^e: vt ſatꝭ expoſui.Et h
q̃lr opio pħoꝝ nõ ẽ ꝙ ens dĩdiẽ tãq̃ ꝓmos mõs in eẽ ne
ceſſariũ ⁊ ĩ eẽ poſe:vt li poſe ca^r ꝓ eo qḋ ꝑt eẽ ⁊ ñ eẽ:vt iã
tibi appet:qm̃ poſe vt ẽ mẽbrũ diuiſiõis entꝭ. ñ dĩẽ ꝯceptũ:
Ad 4um niſi indĩnte:vt dixi. ¶ Ad 4um iã appet ſolo:qm̃ dĩẽ ſẽꝑ
dĩt ꝯcept° poſitios:qꝛ ſumiẽ a diuerſis ĝdib° ĩ re extitib°:
ģ lʒ ñ diſtiguãẽ ex̃ aiaz:attñ ſꝑ ſt poſitiui ex̃ aiaz extites:
ſz diuiſio illa ĩ necũ ⁊ poſe nõ ẽ tãq̃ in entia ſimplr poſiti
ua ſz idĩntia: vt dixi ſatꝭ.vñ diuiſio gñis ⁊ diuiſio entis dint.
ꝓ ex ꝑte diuiſi.2° ex ꝑte dĩdentiũ.ex ꝑte diuiſi:qm̃ ens nõ po
nit rẽ aliquã ex̃ aiaz.ſz oĩa entia mõ ꝯfuſo. gen° ãt ponit
rez ex̃ aiam: lʒ nõ diſtinctã a dĩntijs ex̃ aiam dĩnt ex ꝑte
dĩdidẽtiũ: vt dcm̃ ẽ.eẽt tñ facilior ſolo ſꝫm tenẽtes ꝓlali
tatẽ formaꝝ:de q̃ ꝯſidera. ALGA. DV. XV.

Jt Alg. ſcḋz argumẽtũ ẽ h. Dicem°
ꝙ itelligere ſuũ principiũ eſt idẽ cum
ſuo eẽ ⁊ cũ itelligere ſeipm̃:aut dĩnt.
ſi primo mõ.ģ nulla eſt ibi ꝓlalitas.ſi
ſcḋo mõ. ģ ꝓlalitas repiẽ in primo pricipio.
ergo intelligit ſeipſum ⁊ aliud preter eum.

¶ Mõ alg.adducẽ 2^m arg^m ꝯ pħos.ſ.alpha.⁊ aui. ⁊ dĩc.aiẽ
alg.2^m arg^m ẽ h.dicem° ꝙ ite^{re} ſuũ pn^m.vlt dĩe ĩ ꝓ cãto ẽ
idẽ cũ ſuo eẽ:⁊ cũ ite^{re} ſe ipz:aut dĩnt.ſi ꝓ.ģ ibidẽ nulla ẽ
plu^{ras}:⁊ ꝑ ꝯñs carebit diuerſitatꝭ.ſi 2^m.ģ plu^{ras} repiẽ in ꝓ
pn°.ģ itellit ſeipz ⁊ a^d ꝓter eũ.Et h ꝑt duob° mõis itelli.
vno° ꝑ ꝓ^m pn^m ite^{re} ꝓ^m cãtũ:qḋ apud eos ẽ motor vniuerſi:
⁊ ſic appet ꝯñs facile:lʒ nõ vĩ valde icõueniẽs id ad qḋ
adducẽ:niſi tñ apparẽter.Et ꝑt itelli ꝑ ꝓ^m pn^m deuz ꝗ tñ
vnũ dixit:⁊ tc̃ ꝯñs nullo° valẽ vĩ: attñ ꝑt collocari ꝙ va
let:eo qꝛ illa mul^{tas} in ꝓ cãto nõ ẽ reꝝ diſtictaꝝ in eẽ ſz ĩ
mõ.ģ illa eſt poſſis deo:qm̃ nõ eſt plus poſſis 2° q̃ ꝓ:qꝛ il
la no ponit aliqd reale ex̃ illi° eẽ. AVERRO.

Dicimus nos ꝙ veꝝ eſt ꝙ id qḋ de ſuũ
pricipio itellit idez ẽ qḋ ſeipz: ⁊ eſt de
relõnis nã: ⁊ ab h pũcto deficit a gra
du primi pricipij.primũ.n.ẽ de nã en
tis eẽ de ſe hñtis: ⁊ ꝟitas ꝯceſſa a pħis ẽ ꝙ pri
mus itellus nõ intellit de ſeipſo niſi ſeipm non
aliud relatiuũ.ſ.ipm eẽ pricipiũ: ꝫ ipe eſt apud
pħos oĩa entia in gradu nobiliori q̃ ipa ſunt in
ſeipſis: vt diffuſius declarabiẽ in antea. pʒ ģ ex
iſtis ꝙ nõ ſequiẽ huius hoĩs argumentum.

¶ Auerrois mõ vlt dĩe id qḋ eſt dõm ſꝫm pħiam ei°:⁊ di
cit.ꝓ^m mẽbꝝ arg^{ti}.d.dicim° nos ꝙ veꝝ eſt ꝙ id qḋ itelli
git de ſui pn° idẽ eſt ꝙ itellere ſeipz. Deide remouet qḋ
dã du^m:qm̃ poſſet ꝗs iſerre.ģ nõ dĩt a deo.Soluit ponen
do dĩiaz iter ipm ⁊ deũ dicẽs.⁊ eſt de nã orbis:qḋ id itel
ligẽ eſt q̃ſi de nã relõnis ꝑ q̃to eſt re^e rei ex̃ ſe:⁊ in h pũ
cto deficit a gradu ꝓmi pncipij:qḋ declat.d.ꝓ^m.n.ẽ de nã
entis hñtis eſſe de ſe:⁊ õ nõ itellit niſi ſe.⁊ addit.d.⁊ ꝟitas
ꝯceſſa a pħis eſt:ꝙ ꝓ° ite° nõ itellit de ſeipſo: niſi ſeipz.ſ.
ipm eẽ pn^m nõ aliud relatũ.ſ.eẽ ꝓncipiatũ ab alio:⁊ lrã ẽ
trãſpoſita:⁊ dʒ ſic ordinari:ſz nihil de ſeipſo.ſ.ipz eẽ pn^m:⁊
nõ aliud relatũ:⁊ tũc ite^r ſic dixi.Deide exponit q̃uo põt
itellere oĩa.d.ſz ipe eſt apud pħos oĩa entia ĩ gradu nobi
liori q̃ ipa ſũt in ſeipſis:vt diffuſi° declaẽ in ãtea.pʒ ģ ex
iſtis ꝙ nõ ſeqẽ h° hoĩs arg^m.h qḋ h dĩc auer.meli° decla
biẽ ĩ du° ſeq̃ntib⁹ ĩõ dimittaẽ. ALGA. DV. XVI.

Jt Alg. Et dicim° ꝙ ſi itelligẽ cãtuz
ſeipz idẽ eſt ꝙ ſeipz:qꝛ in ſe ẽ itellꝭ.ģ
itellit ſeipz. ⁊ itellꝭ ⁊ itelligẽs ⁊ itel
ligibile in eo ſunt vnũ ⁊ idẽ. vñ ſi ipz
itellere ſeipm idẽ eẽt cũ ſeipſo. ģ itellit qḋ ipm
cãtũ ẽ cã.ģ talis ẽ.ꝫ itellꝭ ꝯuẽit cũ eo qḋ itelliẽ.
ģ oĩa iſta reducunẽ ad ſeipſum.nulla igiẽ repiẽ
ꝓlalitas: ⁊ ſi ipſi eẽt ꝓlalitas eẽt ģ ſilr in primo.
ģ ab eodẽ primo plura ⁊ diuerſa nõ ꝓcederẽt.

¶ Hic vlt dĩe q̃ſi ꝯfirmationẽ arg^{ti}:⁊ dĩc.ait alg.⁊ dicim°
ꝙ ſi itellere cãtũ ſeipz idẽ ẽ ꝙ ſeipz:qꝛ in ſe eſt ite°.vult
dĩe nõ me° vnit°.ģ itellit ſeipz ⁊ talr ꝙ ite^{ns} ⁊ itellibile ĩ
eo ſũt vnũ ⁊ idẽ.Deiñ iſert 2^m ꝯñs.d.vnũ ſit ipz itellere
ſeipz idẽ ẽ cũ ſeipſo. ģ itellit ꝙ ipz cãtũ ẽ cã.vult dĩe reli
quoꝝ.ģ talis eſt.vlt dĩe eſt vã cã:alr ite^{ns} illa eẽt:⁊ tũc dʒ
ſupple.ꝫ itellere ſe eẽ cãz ẽ itellere ab^{re} a ſe:⁊ tc̃ arguit.ſz
ite° ꝯuẽit cũ eo qḋ itellit.ģ oĩs iſta reducũẽ ad ſeipſa.i.ad
itellere ſe:vt cã qḋ ẽ itellere ab^{re}.Et tũc infert.nulla igiẽ
repiẽ plu^{ras}:qḋ pbat:⁊ ſi ibi eẽt plu^{ras}. vult dĩe in eligẽdo
ſe:vt cã ẽ iueniẽ aliq̃ ꝓlitas.eẽt ģ ſilr in ꝓ:qm̃ ꝓ^m itellit ſe

vt cauſa.ḡ ab eodē p̊.ſ.cāto plura ⁊ diuerſa nō ꝓuenirēt.
ℭ Debes ſcire ꝙ tota vis hꝰ ꝯſiſtit in h̄ ꝙ p̊m cāuꝫ itellit
ſe vt cā: vt appꝫ:eo qꝛ oībꝰ modis itellibile ⁊ itelligēs in
eo ſunt idē:ſꝫ vt ſe itellit vt cā nō ē in eo multiplicitas.ḡ nō
pōt ꝓducē multa.ℭ 2ᵒ debes ſcire ꝙ lr̄a illa.ḡ itellit ꝙ
ipm cātū ⁊c.repit alr̄ in libꝰ alg.dic̄.n.ſic.ḡ itellit ꝙ ipm
cātū eſt a cā.ḡ talis ē.Et tūc vult dīc alr̄ q̄ dixi.apud.n.
me ꝙ illō nō itellit:niſi ſe vt cātū:⁊ q̄cqd itellit erit itel
lectū:vt cātū:ḡ oīa itellecta reducūt ad ſeipꝫ.i.ad itelli
ge ſe vnoꝰ.ſ.vt cātū.ḡ i eo ñ repit pluralitas.⁊ ſi ſic: vlt dīc i
tellectus ſe vt cātū eēt pluralitas: tc̄ i p̊ ꝙ itellit ſe vt cā eēt pluralitas
ꝑ locū ab oppoſito:⁊ tūc ſeqꝛ aliud:⁊ ſic vꝫ mihi ꝙ iſte locꝰ pōt
duobꝰ modis exponi.ſꝫ ꝙ lr̄a repit duobꝰ modis:⁊ 2ᵘˢ mo
dus vꝫ dicꝰ ab Auer.in ſolone eiꝰ.   AVERRO.

Dicimꝰ nos ꝙ id qđ narrauit nomine
phoꝝ in eē plr̄itatis tm̄ i poſteriorībꝰ
deo ſūt erronea v̄ba:⁊ ꝑipateticoꝝ ra
dices nō īſeq̄ntia. nōnulla.n.ē plr̄itas
in ipſis itellectibus apud phos: neq̄ apud eos
dr̄nt ex ſimplicitate ⁊ plr̄itate. ſꝫ dr̄nt ex cā ⁊ cā
to. Et dr̄ia q̄ ē iter itelligē primū itellectū ſeipꝫ
⁊ itellr̄e alios itēꝰ ſeipſos ē ꝙ primꝰ itēꝰ de ſe
ipo qđ ens de ſeipo itellit nō relatū ad aliā cāꝫ:
⁊ aliȷ̄ inteꝰ itelligūt de ſeipſis ꝙ relatū ad ipſarū
cāꝫ. ⁊ iō h̄ mō mltitudinē deuet. Quapꝑ nō ſe
quit ꝙ ſint oēs i vno ſimplicitatis ḡdu.nō.n.ſūt
in vno relōnis gradu ad primū principiū: neq̄
aliqs coꝝ ſimplicitatē hēt ſilēꝫ ſimplicitati pri
mi pr̄icipiȷ̄. Primꝰ.n.hēt eē de ſe: ⁊ ipſi hn̄t eē
relatū.ℭ Sꝫ id qđ dixerat. vꝫ ꝙ ſi itelligere ſe
ipm idē eſt qđ ſeipm q̄o itellit ſe cātū a cā ḡ ta
lis eſt:ſꝫ inteꝰ adequat ad itelligibile.ḡ oīa iſta
reducunt ad ſeipm.nulla igit eſt ibi plr̄itas. ⁊ ſi
eēt repta ſilr̄ eēt in primo itellu. Nō nāq̄ ſequi
tur ꝙ q̄uis inteꝰ itelligēs ⁊ itellibile ſit in ſepad
intellinȷ̄s vnū ⁊ idē:ꝙ ſint equales in ſimplici
tate. phi.n.ponūt ꝙ itellrs dr̄nt in hac ꝓprietate
ſm maiꝰ ⁊ minꝰ: ⁊ dcā ſimplicitas nō repit ſm
v̄itatē:niſi in p̊o itellu. ⁊ cā hꝰ eſt ꝙ ſuba pri
mi itellrs ē qđ ꝑ ſe ex̄ns: ⁊ aliȷ̄ itellrs itelligūt de
ſeipſis ꝙ in p̊o itellu ꝯſiſtūt. Vn̄ ſi itellrs itelli
gēs ⁊ itelligibile i quolibet hoꝝ itellectuū eēnt
in gradu vnitatis: qđ ſūt in p̊o eēt ipſoꝝ ſuba
ſilis ſube alioꝝ:qđ ē fl̄m.ℭ Et ē notādū ꝙ iſta
v̄ba ⁊ coꝝ rn̄ſiones ſunt dialecticalia: ſꝫ hn̄ pōt
iueſtigari de h̄ demr̄atiue q̄ vellet: ſꝫ cōprehen
ſio hūana itellibilibꝰ ꝓpoſitis ꝓfūdis deficiat:
ſꝫ opꝫ ꝑſcrutatorē ꝑſcire: qđ eſt itellus: ⁊ ante
ꝑſcire qđ eſt aīa: ⁊ āte ꝑſcire qđ eſt aīatū: ⁊ oīa
opꝫ ꝙ ꝑſcianꝰ alibi diligēter ⁊ ſeriatim. nō igit
in p̄ſenti loco poſſunt talia ex improuiſo decla
rari.quare quo ad p̄ſens ſunt dimittenda.
ℭ Poſtq̄ addixit ſniaꝫ al.vlt mō adducē ſolones dcōꝝ
ſꝫ v̄os phos:⁊.d.dicimꝰ.nos ꝙ id qđ narrauit nole phoꝝ
ieē pluralitatē tm̄ i poſteriorībꝰ dō.vlt dīc i eo qđ dixit ſoᵐ i po
ſteriorībꝰ dō eē pluralitatē:ſūt v̄ba erronea:⁊ ꝑipateticoꝝ radices

nō ſeq̄ntia.Deiñ aſſignat cāꝫ.d.nulla.n.ē pluralitas i ipſis acti
bus.vlt dīc ſepatis apꝫ phos: neq̄ apꝫ eos dr̄nt ex ſimplicitate
⁊ plr̄itate.i.penes ſimplicitatē ⁊ pluralitatē.ſꝫ dr̄nt ex cā ⁊ cāto: ⁊ tc̄
adde hꝰ.ſ.ſꝫ motores corpoꝝ celeſtiū ſunt itēꝰ ſepati.ḡ
i eis nō ē dr̄ia ſꝫ pluralitatē ⁊ ſimplicitatē:ſꝫ ſolū ſꝫ cāꝫ ⁊ cātū q̄o
dr̄nt ſm cām ⁊ cātū dcm̄ ē: ⁊ dicā forte poſt: ⁊ q̄o nō ſꝫ
plr̄itatē ⁊ ſimplicitatē dicā poſt forte:ſꝫ dixi mltū i aliȷ̄s.ℭ Et
poſtq̄ remouit vnū errorē: vult mō remouē aliud q̄tū
ad itellere in illr declārando q̄o dīt itellere p̊mi ⁊ itellere
reliq̄rū:⁊ dic̄.⁊ dr̄ia q̄ ē iter itellere p̊m itēm ſeipꝫ:⁊ itellere alios
itēꝰ ſeipſos eſt ꝙ p̊ itēꝰ.vlt dīc dei de ſeipo qđ ens de ſe
ipo itellit nō relatū ad cāꝫ.vlt dīc ꝙ p̊ꝰ itēꝰ nō itellit niſi
ſe nō itellectū relata ad cāꝫ p̊orē ⁊ aliȷ̄ itēꝰ d ſeipſis qđ relatū
ad cās ipſaꝝ.⁊ iō vlt dīc itellere reliquoꝝ mltitudinē retinē.
vlt dīc.qꝛ i eis itellns ⁊ itellectū nō vniunꝰ oībꝰ modis:
vt dicā.ℭ Deiñ īfert modū q̄o ille ſūt ꝯpoſiti alio a mō
alg.d.quapꝑ nō ſeqꝛ ꝙ ſint oēs i vno ſimplicitatis gradu. vult
dīc eq̄lr ſimplices.Et ſyllrs ſic cōponit.oīa cāta q̄ nō ſt i
vno gradu relōnis ad p̊m p̊n coꝝ:nō hn̄t ſimplicitatē illi ſilēꝫ
nō ſūt i vno gradu:ſꝫ nulla cāta ad coꝝ cāꝫ hn̄t vnū ḡdū
relōnis:nec ſūt ei ſilia i ſimplicitate.ḡ nlla cāta coꝝ ſūt i vno
gradu ſimplicitatis.aᵃ ē maᵃ ꝑ ſe.hꝰ āt hꝫ duas ptes:⁊ p̊ma rell
gꝫ ꝑ maᵃ.2ᵃ ꝓbat.d.p̊ꝰ.n.hꝫ eē de ſe.vlt dīc nō a cā p̊o
ri eo.⁊ aliȷ̄ hn̄t eē relatū. ⁊ ꝑ ꝯñs ñ hꝫ eq̄lē gradū ſimplicitatis
ad p̊m.ℭ Deiñ venit ad fo͛aꝫ argm̄: ⁊ p̊ repetit illud.d.ſꝫ
id qđ dixerat.vꝫ ꝙ ſi itellere ſeipm idē eſt qđ ſeipm. ḡ i
telligit ſe cātū a cā.ḡ talis eſt:ſꝫ inteꝰ adequat ad itelligi
bile.ḡ oīa iſta reducunt ad ſeipm.nulla igit ē ibi plr̄itas:
⁊ ſi eēt recepta. vlt dīc ibi plr̄itas.ſilr̄ eēt in p̊ itēm:⁊ h̄ fuit
motiuū alg. voluit q̄ſi arꝰ.in ſepatis idē ē intellns ⁊ itel
ligibile:vt ꝓbatū ē ꝑ argm̄ iaꝫ dcm̄ ab eo.ḡ oēs ſunt equa
les in ſimplicitate.ꝯña ꝓbat:eo qꝛ alr̄ in deo eēt ꝯpō:vt
dcm̄ fuit.Auer.negat ꝯñaꝫ. ꝯcedit.n.aña ⁊ negat ꝯñam.
qm̄ poſita idētitas i illis iter itellectū ⁊ itellibile adhuc hꝫ latitudinē:
⁊ ſolū in p̊ ē ſimplicitas ſūma ⁊ ſūma idētitas. i reliqs dō:qꝛ
nō ſūt eq̄les i ḡdu relōnis ad p̊m :nec erit eq̄lis idētitas:
imo q̄to itēꝰ eſt iferior tāto in ea repit aᵃ ꝯpōitō dicā:⁊
ſi ꝓbō nihil ē:⁊ h̄ dic̄.phi.n.ponūt ꝙ itēꝰ in hac pᵗᵉ in h̄
ꝙ ē idē itellectū ⁊ itellibile in eis ſꝫ magis ⁊ minꝰ:⁊ dcā ſimplicitas
nō repit ſꝫ rei v̄itatē.vult dīc i fine niſi in p̊ inteꝰ. Deiñ
dat cāꝫ diuerſitatis.d. ⁊ cā hꝰ ē:qꝛ ſuba p̊mi itēꝰ ē qđ ꝑ ſe
ex̄ns.vlt dīc i cātis ⁊ abſolutū:⁊ aliȷ̄ itēꝰ itelligūt de ſeipſis:ꝙ
in p̊ intellu ꝯſiſtūt.vlt dīc ꝙ itellectū ipſos eē cātos a p̊.Et tu
potes ex h̄ cōponē duos ſyllōs:⁊ ſic ꝑſiſte.Deiñ redit ad
id qđ iā dixit.d. vn̄ ſi itēꝰ itellens ⁊ itellibile in q̄libet hoꝝ
eēnt in gradu vnitatis.vlt dīc ſimplicitatis: ꝙ ſunt.i.q̄lr
ſūt in p̊ eſſet coꝝ ſuba ſilis ſube alioꝝ.vult dīc. oēs eēnt
vniꝰ ⁊ eq̄lis ꝑfectiōis:qđ ē fl̄m.⁊ h̄ fuit iā declārū.ℭ Et
poſtq̄ dixit tot.vlt mō ſe excuſare a diligētiori explana
tiōe:⁊ cāꝫ pōit.d.⁊ ē nōndū ꝙ iſta v̄ba.vlt dīc ſua ⁊ coꝝ
rn̄ſiōes ſūt dialeticalia:ſꝫ hn̄ pꝫ iueſtigari d h̄ demonſtratiue q̄ vel
let:ſꝫ cōphēſio hūana itellibꝰ ꝓpoſitis ꝓfūdis dficiat: ⁊ ſi
lr̄a ñ ē corrupta.vlt dīc:qꝛ ē ei difficultas aliq̄ circa cognitio
nē illoꝝ ꝓfūdā.Et opꝫ ꝑſcrutatorē ꝑſcire:qđ ē inteꝰ:⁊ añ
ꝑſcire:qđ ē aīa:⁊ añ ꝑſcire:qđ ē aīatū:⁊ oīa opꝫ vt ꝑſcian
tur.alibi diligēter ⁊ ſeriatim .nō.n.in p̄ſti loco p̄nt talia
ex improuiſo declārī. q̄re ḡ ad p̄ns ſunt dimittēda.Ecce
q̄o Auer. excuſat ſe:⁊ cāꝫ ſue excuſatiōis inuit ⁊ tu ꝯſi.

Sed hic eſt qđ q̄ ſꝫ ſit dcā ante in q̄ōne de itellu: añ
ꝑ nūc volo eā aliq̄lr diſcutē.ſ.vtrū in p̊ itelligēs
⁊ itelligibile ſint vnū ⁊ idē oībꝰ modis: ⁊ per ꝯñs q̄o in
reliqs v̄a ſit.ipm itellns ⁊ itellibile nō ſunt idē oībꝰ mo
dis:ſic in p̊ arᵒ ꝙ nō in p̊ vniunꝰ oībus modis: qm̄ itellrs
p̊mi nō intellit niſi inq̄tū cā reliquoꝝ.ſꝫ cā refert ad cā
tū.ḡ itēꝰ p̊mi ē relatiua:ſic inteꝰ alioꝝ.ḡ itelligibile ⁊ itel
lectꝰ ille nō oībꝰ modis vniunꝰ.ſic.n.arguit auer.de aliȷ̄s
itellibꝰ.

Solutio. itellib⁹. ℂ In 3ºiū eſt Auer. h. ℂ Pro ſolone pītis qōnis. p̄ volo accipe aliq̄ q̄ſi pmiſſas. 2° ex illis declabit intēno h⁹ plxi. ℂ Circa ad p̄ᵐ opꝫ accipe ꝙ inteᵉ reſpectu p̄mi ſunt in diſſili gradu. volo dīe ꝙ iteᵉ nō ſunt eiuſdē et eq̄lis pfectiōis cū p̄. hec ꝓpō eſt manifeſta: eo q̄ cānt a p̄. ḡ deficiūt a pfectōe p̄mi: qm̄ cātū cauſat pfectione aliqua que ſaltē ꝯtinet in cā ei⁹. ℂ 2ᵃ ꝓpō eſt. ꝙ iteᵉ nō ſūt a p̄ equalr pūctualr recedētes. imo vna plus: alia minus recedit. hec ꝓpō appet. tū ex v̄bis Ar. 2° ce. tex. cō. 62. vi de v̄ba Auer. ibidē. tū rōne: qm̄ de⁹. eſt cā p̄me iteᵉ in gn̄e cāe ꝓxime: ⁊ in gn̄e cāe vlis. 2ᵃ aūt eſt cā 3ᵉ in gn̄e cāe ꝓxime. ⁊ p̄ma. ſ. de⁹ eſt cā illi⁹ 3ᵉ in gn̄e cāe vlis: ⁊ 3ᵃ eſt cauſa 4ᵉ in gn̄e cāe ꝓxime. ⁊ 2ᵃ cā 4ᵉ in gn̄e cāe vlis. de⁹ aūt in genere cāe vliſſime. ⁊ ſic de oib⁹. vn̄ vltima cātur a penultima tāq̄ a cā ꝓxima ⁊ particulari. ab alijs tāq̄ a cauſis ſcdis. ⁊ a deo tāq̄ ab vliſſima cāꝝ: ⁊ h eſt manifeſtū ſepe in iſta diſputatiōe. ℂ Ex h appet qualr itellīntie nō ſunt oēs equalr pūctualr recedētes: q̄ p̄ma recedit min⁹ ſcdā: ⁊ ſcda min⁹ tertia: eo q̄ ſemp cātū deficit a cā ei⁹ tā ꝓxima q̄ vliſſima. ℂ 3ᵃ ꝓpō. q̄libet itellīntia circa p̄mā itellīt p̄mū. ſ. deū. qm̄ oīs talis mouet pp̄ p̄ᵐ tāq̄ pp̄ finē itellectū: vt dicā deo duce in vltia diſputatiōe h⁹ libri. ſ. 14. vn̄ ⁊ Ari. 12° meta. tex. cō. 36. declauit idē. ℂ 4ᵃ ꝓpō. in oib⁹ ſepatis itellectiōib⁹ inteᵒ ⁊ eoꝝ ſuba eſt vna ⁊ eadē aliq̄ mō: ⁊ lꝫ ſit declatū h p parte. attn̄ in diſputatiōibus 6ᵃ ⁊ 7ᵃ meli⁹ rōnib⁹ fortiſſimis declabit. ḡ itelligere ex̄ris in ſubīs ſepatis citra p̄ᵐ nō eſt de⁹ oib⁹ modis. hoc appet eo q̄ tūc oēs eēnt de⁹: qm̄ itelligere eſt ſuba itelligētiaꝝ: vt dixi in 4ᵃ. ℂ Ex his opꝫ declarare modū quō p̄ᵐ p̄nᵐ itellīt reliq̄ poſt ipm: ⁊ quō reliq̄ itelligūt ipm: et illud qō p̄ aſpectu appet eſt ꝙ intellīntie nō itelligūt p̄ᵐ: ⁊ q̄ hīt a mā que ſūt ſilitudines deriuate a p̄. ſicut oculus me⁹ per ſilitudinē coloris ipm colorē iſpicit. h appet: eo q̄ in illis inteᵒ ⁊ intellꝰ ſunt vnū in eē vt dcm̄ eſt. ℂ 2ᵒ appet ꝙ nō intelligūt p̄mū: q̄ ſunt eē p̄mi: qm̄ vt dictū eſt. oēs recedūt a p̄mo: eo q̄ cānt ab illo: vt ſcis ex dictis. ℂ 3ᵒ appet ꝙ itelligūt p̄mū per eaꝝ ſubas ⁊ eēntias: qm̄ inteᵉ ⁊ inteᵒ ſunt vnū. vt dixi. Et cū nō itelligāt p̄mū per ſpēs: nec per h q̄ ſint illi⁹ cāe: ⁊ per hoc ꝙ per eēntias eoꝝ inteᵘᵗ. ḡ vt ſunt cāta a p̄mo inteᵘᵗ illud p̄. itellintie igitur: q̄ inteᵘᵗ ſe cātas a p̄mo. iō itelligūt p̄mū. ℂ Et cū dixi tibi modū quō inteᵘᵗ p̄mū opꝫ declarare quō in itellectiōib⁹ nō ſe hñt equalr ⁊ pūctualr reſpectu p̄mi: qm̄ prima itellīntia que eſt p̄mo cauſata itelligit p̄mū in gradu ꝓximo ſibi: vt. ſ. eſt cauſatus ei ꝓximū. iō vnio inter itellectū eius ⁊ itelligibile parū recedit ab vnione itellect⁹ ⁊ itelligibilis in p̄mo. 3ᵃ aūt itellīntia duo cāta itelligit primū. ſed vnio itelligibilis cū ei⁹ itellectu eſt minor q̄ in 2ᵃ: qm̄ ibi nō ſolū eſt inteᵒ p̄me ſimplr. ſ. dei: ſꝫ ēt ſecūde: que fuit ei⁹ cā. iō inteᵒ in 3ᵃ ⁊ itelligibile multiplicat ſm ꝙ vt cātū nō mō itelligit p̄ᵐ qō fuit illius cā vlis: imo ⁊ 2ᵐ: ⁊ ſic de 4ᵃ ⁊ 5ᵃ vſq ad infimā. ℂ Ex q̄b⁹ appet ꝙ vnitas in reliq̄s itelligibilis cū intellꝰ nō eſt pūctualis: imo ibi repit pl⁹ ⁊ min⁹. ℂ Et cū oia hec ſint v̄ificata appet qualr inteᵃ vna ē altera ſimplicior: qm̄ ꝓxia deo: q̄ parū recedit a deo. imo vnio itellꝰ ei⁹ cū itellībili: qō ē de⁹ eſt paꝝ recedens a ſimplicitate ſūma: ⁊ ſic min⁹ ꝯᵒ. 3ᵃ v̄o q̄ recedit p 2ᵃᵐ plus itellībile ⁊ iteᵒ multiplicat: qm̄ itellībilia ſunt duo: ⁊ iteᵒ vn⁹. ḡ inteᵒ ei⁹ ē cōpoſitior tali cōpōne. ℂ Supeſt mō vidē quō de⁹ itellīt reliq̄. ⁊ dōꝫ ꝙ de⁹ nō itellīt reliq̄: q̄ p ſpēs vel p h ꝙ cātur ab eis. ḡ p h ꝙ eſt eis cā eēndi. Tūc p̄ aſpectu appet ꝙ de⁹ itellīt illa itellīndo ſe tm̄: qm̄ pfectio ei⁹ eſt tāta q̄ta itellīntiarū: ⁊ maior: qm̄ ē cā eaꝝ: ⁊ iō nō itellīt: q̄ deficit ab illis: imo ⁊ q̄ cōtinet illas pfectiōes illoꝝ. 2ᵒ appet ꝙ itellꝰ ei⁹ ⁊ itellībile oib⁹ modis ē idē. qm̄ itellecta nō ſūt in eo tāq̄ cā in cā to: ſꝫ potꝰ ipe eſt in illis iſto⁹: iō iteᵒ ⁊ illud itellībile ſunt vnū oib⁹ modis. ℂ 3ᵒ appet ꝙ inteᵘ ſibi ꝓxia itellīt 3ᵃᵐ eſt ꝓximā eodē mō ſic p̄ᵃ itelligit reliquas. ſ. q̄ eſt cā illi⁹. ⁊ ſic de alijs. ℂ Pro itellꝰ qōnis argᵘ debes ſcire ꝙ p cōpōnē nō itellīt Auer. cōpōnē ex itellectu ⁊ re itellecta: vl ex duab⁹ reb⁹ ſm eē diſtictis: ſꝫ ex gradu pfectiōis a gradu impfectiōis. ⁊ iō inteᵒ ꝓxima deo eſt cōpoſita parus cōpoᵉ: q̄ ei tm̄ vn⁹ gradus pfectiōis deficit. pp̄ qō itellectꝰ ⁊ intellībile plus vniunt q̄ in reliq̄s. in 3ᵃ: q̄ duo gradus deficiūt. ſ. p̄me ⁊ ſcde: ⁊ iō inteᵒ ⁊ itellībile plus cōponunt cōpōne dcā: ⁊ ſic de alijs. ⁊ q̄ in p̄ᵒ nulla deeſt pfectio: ſꝫ oiuꝫ pfectiōes ꝯtinet. iō ibi nulla ē cōpō iter itellectū ⁊ itellībile. ℂ Ad argᵐ igit dōꝫ ꝙ de⁹ nō itellīt alia ſub iſto reſpectu cāe: q̄ ſic itelleret rē reſpectiuē: ⁊ ſic cognitio nō eēt abſᵗᵃ. vn̄ de⁹ intellīt illa: q̄ eē ſuū. vel poſito ꝙ itelligat ſe eē cām: adhuc nō ſeqr ꝙ ſua inteᵒ ſit alio⁹ cōpoſita: qm̄ vt cā nō d̄ficit a pfectōe ſi h̄bēt illā. Et nō dꝫ dici iteᵒ illa cōpoſita. ℂ Sꝫ dices. ḡ ei⁹ inteᵒ erit relatiua. nego argᵐ. qm̄ nō referr ad aliud ex̄ ſe: ſꝫ ad ſe: qm̄ pfectiōes alie oēs ꝯtinent ſub eo: iō nō referr niſi ad ſe: nō ſic de alijs: qm̄ alie inteᵘ dcū: nō p pfectionē quā hñt illi⁹: iō inteᵒ eaꝝ referr ad aliq̄d ex̄ ſe: ⁊ iō ſolus de⁹ nihil itellīt ex̄ ſe. Et hec nō pñt pfecte itelli niſi videas ea que dixi in lib° de intellꝰ. ⁊ forte dicaꝫ poſt. Et debes ſcire ꝙ oia hec ſunt dicta phoꝝ: ⁊ nō ſunt h ꝓbata rōnib⁹ ſꝫ poſita. ego aūt in lib° meo de itellectu adduxi vias eoꝝ q̄bus ꝯcluſerūt iſta. ⁊ ibi adduxi ſolones veras nr̄e legis. nunc aūt ſit dcm̄ in tantū.

Prima ꝓpō. (left margin, beside the 2nd and 3rd lines)
Scda (left margin)
Tertia (left margin)
Quarta (left margin)
Quō p̄ᵐ p̄nᵐ itelligit oia p⁹ ipſꝫ ⁊ ecōuerſo. (left margin)
Intelligētie intelligūt deum iquātū itelligūt ſe cātas eſſe a deo. (left margin)
Intellectiones itelligētiarū nō ſūt eq̄les reſpectu p̄mi. (left margin)
De⁹ itelligēdo ſe intelligit alia. (left margin)
Replica. (right margin)
Solutio. (right margin)
De⁹ ex̄ ſe nihil itelligit. (right margin)
Excuſa⁹ (right margin)

ALGA. DV. XVII.

Ait Algazel ⁊ mō nos dimittem⁹ allegatiōes vnitatis primi pricipij. nō. n. appet ꝙ ſit vnuꝫ oimode: q̄ ex dicta pluralitate remouet ab eo vnitas.

ℂ Hic Alg. arguit itex ꝯ phos vn̄ dic. ait Alg. Et mō nos dimittemus allegatiōes vnitatis p̄mi p̄ncipij. vult dicē argᵃ ꝓbātia ipm eē vnū. nō. n. appet ꝙ ſit vnū oimode: q̄ ex dicta pluᵗᵉ remouet ab eo vnitas. vult dīe. ſi p̄ᵐ p̄nᵐ pōt multa ꝓducē remouet ab eo vnitas. ſꝫ ipſe eſt ſūme vnū. nos enim dimittemus ipm eſſe vnū: qm̄ pōt ꝓbari demoᵗᵉ. ḡ p̄ᵐ p̄nᵐ nō pōt mlta ꝓducē. AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ itēdit h Alg. dīe ꝙ poſito ꝙ prim⁹ itellꝰ ſeipꝫ itelligat d̄ ſe ipſo: qō ē cā ei⁹ poſterioꝝ. pt igit dici ꝙ nō ē ſūme vn⁹ niſi alio mō ꝓbet: ⁊ h qō dixit h Algazel eſt ſine dubio pipateticoꝝ opio: ⁊ aſſerūt eā eſſe argumētabilē opionē.

ℂ Huic rn̄det Auer. ſꝫ p̄ repetit viꝫ argᵘ. d. dicim⁹ nos ꝙ itēdit h Alg. dīe ꝙ poſito ꝙ p̄m⁹ itellꝰ ſeipm iteᵘᵗ de ſe ipſo qō eſt cā poſterioꝝ ei⁹. vult dīe. poſito ꝙ iteᵘᵗ ſe eſſe cām multoꝝ poſterioꝝ. pōt igit dici ꝙ nō eſt ſūme vn⁹ niſi alio⁹ ꝓbabit. vult dīe. poſito illo ante ſeqr ipꝫ eē ſūme vnū: cui rn̄det Auer. d. ⁊ h qō h dixit. vult dīe ꝯn̄s ſiatū ē ſine du° pipateticoꝝ opio: ⁊ aſſerūt eā eē argumētabilē. i. ꝓbabilē opionē. vn̄ apud pipateticos de⁹ ē multiplex in v̄tute. ⁊ ita nō eſt ſūme vn⁹: lꝫ ſit ſūme ſimplx ſꝫ oēs. ⁊ ſic nō illud eſt nec̄iū: lꝫ v̄ꝫ ipoſe. ℂ Debes ſcire ꝙ vnū iquātū vnū: nec excludit ſūmā ſimplicitatē: nec icludit: qm̄ rō formalis vni⁹ ꝯſiſtit in p̄uaᵉ: vt dcm̄ ē. ſ. in diuiſione in ſe a q̄libet alio. mō cū iſta rōne pōt ſtare ſumma ſimplicitas: ⁊ remoueri: vn̄ vnitas nūeralis eſt ſūma ⁊ maxia vnitas: attn̄ cōpōnē patit: ⁊ ſic appet q̄lr lꝫ deus ſit ſūme ſimplex: nō tn̄ pp̄ h dꝫ eē ſūme vn⁹. imo ſūma ſimplicitas arguit multitudinē pfectionū: vt dcm̄ eſt 12° metaph. cōmē. 39. ALGA. DV. XVIII.

Quō de⁹ ſit ſumme ſimplex ſi tn̄ ē ſume vnus. (right margin)

AIt Alga. ⁊ ſi aliqs dicet ꝙ prim⁹ intellect⁹ nō itellīt niſi ſeipm: ⁊ itellīere ſeipm idē eſt qđ ſeipm. ğ itellus intelligēs ⁊ itellibile eſt vnū oimode: ⁊ nō intellīt aliud. nos rñdem⁹. d. ꝙ hec opio reprobata eſt ab Aui. ⁊ alijs veracib⁹ pħoꝝ. Dicunt eni ꝙ prim⁹ itellīt ſeipm pricipiū ei⁹ qđ ab eo influit: ⁊ itellīt oia entia diſtīcte ſpēb⁹: ƺ vlī mō: nō tñ particulari. Ipſi nāqꝫ negāt opionē dicētes ꝙ a prio pricipio nō ꝓcedit niſi vn⁹ intellus tm̄: ⁊ id qđ itellīt eſt itellꝰ: ⁊ ifluit ab eo itellꝰ: ⁊ aia orbis: ⁊ corp⁹ orbis; ⁊ itelligit ſeipm: ⁊ ſua tria cāta: ⁊ ipſi⁹ cām: ⁊ ſuū pricipiū nō itelligit niſi ſeipm. ğ ſeqt̄ ex h ꝙ cātū eſt nobili⁹ cā: ꝓut a cā nō ifluit niſi vnū: ⁊ ab iſto tres ifluūt. vƺ ꝙ prim⁹ itellus nō itelligit niſi ſeipƺ: ⁊ iſtud primū cātū itelligit ſeipm ⁊ ſuā cām ⁊ ſuū pricipiū. ğ talē deū glorioſum ponere facit eū defectuoſiorē vllo ente ſeipƺ itellīte: qꝛ ſine dubio qui eū intelligit: ⁊ ſeipm ēt: nobilioꝛ eſt illo: ꝓut ille tm̄ ſeipm itelligit. Tādē ꝙ iſti pħi q̄ſi cē bñdicti equiparāt eē mortui: ſƺ dīt a mortuo ꝓut mortu⁹ ſeipm nō ſentit: ſƺ ipſe de⁹ ſentit. q̄re dicim⁹ ꝙ oia iſta ſunt erronea. Abſit ꝙ attribuant bñdicto deo: imo meditamur ꝙ hāc opionē obtinētes debēt ab ipo deo turpit̄ puniri: ⁊ vtꝫ ab eodē debēt idulgētiā neqꝫ veniā repire.

℄ Dic Alga. ſoluit motiuū pħoꝝ. vñ dicit. ait Alg. ⁊ ſi aliqs diceret ꝙ pm⁹ itellus nō itelligit niſi ſeipm: ⁊ itelligere ſeipm idē eſt qđ ſeipſum. vult dicē. ſunt oibus modis eſſe ſilr. ğ intellus itelligēs ⁊ intelligibile eſt vnū oimode: ⁊ nō intelligit aliud. hoc igit̄ eſt arg^m pħoꝝ cui rñdet Alg. d. hec v̄ba. nos rñdemus dicentes ꝙ hec opio reprobata eſt ab Aui. ⁊ alijs veracib⁹ pħoꝝ. dīt. n. ꝙ pmus itelligit ſeipm pncipiū qđ ab eo influit: ⁊ intelligit oia entia diſtincte ſpēb⁹: ſed vlī mō: nō tñ particulari. ipſi nāqꝫ negant opionē dicētes ꝙ a pmo pncipio nō ꝓcedit niſi vn⁹ intellus tm̄: ⁊ id qđ intelligit̄ eſt intellus: et influit ab eo intellus: ⁊ aia orbis ⁊ corpus orbis. hec v̄ba pñt intelligi pmo ſicut iacēt: ⁊ tūc ſine dubio videt̄ ſibi ꝯ̄rius: qꝛ ipe nō ponit illud qđ mō ſibi īponit Alga. niſi forte ille Aui. nō hēbat incōueniēs dicere duo oppoſita ƺm diuerſum modū. ſ. quoꝝ vnū creditū: aliud ƺm pħiam. vel forte lr̄a eſt corrupta. ⁊ vbi dicit hec opio reprobata eſt. vult ⁊ debet dici approbata eſt: ⁊ vbi dicit. ⁊ intelligit oia entia diſtincte ſpēbus. dƺ dicere nō intelligit: ⁊ tūc ſermo eſt manifeſtus per ſe. Sƺ qūo eſt ⁊ qualr̄ ſit videbimus h in ſolutione dubij forte vel ſaltē apparebit ibidē intētio iſtorū. ℄ Deide videt̄ mihi ꝙ arguit ꝯ̄ opionē illā peripateticoꝝ. d. ⁊ intelligit. vult dicē pmus intellus ſeipm ⁊ ſua tria cauſata. ſ. aiam orbis: ⁊ orbē: ⁊ intellectū alterius orbis: ⁊ itelligit etiā ipſi⁹ cām: ⁊ ſuū pncipiuƺ. vult dicē de⁹ nō intelligit niſi ſeipm. ğ ſequit̄ ex hoc ꝙ cātuƺ eſt nobilius cā. vñ pōt ſyllus ſic cōponi. Intellus itelligēs deū ⁊ tria alia eſt nobilioꝛ intellu itelligēte deū tm̄. Sed pm⁹ itellus cātus intelligit deū ⁊ tria alia: ⁊ deus nō niſi ſe. ğ primus intellus cātus eſt nobilioꝛ deo. minoꝛ ꝓbat̄. ⁊ ſic cōponit̄. itellus a quo ꝓcedūt tria illa oia itelligit. a quo vnū: vnū intelligit: ſed de⁹ nō niſi vnū cauſat: ⁊ pmus intellect⁹ tria. ğ ſequit̄ ꝯ̄ illa. hui⁹ ponit minorē tm̄. d. ꝓut a cā. vult dicē a deo nō influit niſi vnū: ⁊ ab iſto. ſ. cauſato tria influūt. vƺ ꝙ pmus intellus nō itelligit niſi ſeipƺ: ⁊ iſtud pmū cātū itelligit ſeipƺ ⁊ ſuā cām ⁊ ſuū pncipiū. ğ talē deū glorioſum ponere facit eū defectuoſiorē vllo ente ſeipm intelligēte: qꝛ ſine dubio qui eū intelligit ⁊ ſe ipſuƺ etiam nobilioꝛ eſt illo: ꝓut ille tm̄ ſeipm intelligit. Deinde oſtēdit vltimate gđ dicūt. d. tādē ꝙ iſti pħi eſſe bñdicti vult dicē dei equiparāt q̄ſi ad eē mortui. Sƺ dīt a mortuo ꝓut mortu⁹ ſeipm nō ſentit: ſed ipſe de⁹ ſentit. q̄re dicim⁹ ꝙ oia iſta ſunt erronea: ⁊ abſit ꝙ attribuant̄ ipſi bñdicto dō. imo meditamur ꝙ hāc opionē opinātes debēt ab ipſo deo turpiter puniri: ⁊ vix ab eodē debēt. i. ſūt digni idulgētiā: nec veniā repire. AVERRO.

DIcim⁹ ꝙ opƺ illū q ð talib⁹ eximijs ꝓpoſitis tractare vult: ⁊ ſciat de certo ꝙ mlte reꝝ i artib⁹ poſitaꝝ qñ iprouiſo itellectui aduenīūt vt ꝯſueīū eſt īter vulgos: apparēt illi intellectui recte ſomnia maxie ꝙ multi iſtoꝝ carēt ꝓpōnib⁹ ſilibus illis que note ſūt apud vulgos. ⁊ ideo nulla via eſt apud eos vt poſſint ð talib⁹ clare īformari. Veritas. n. negt. vtplƺ oñdi niſi illis q p ſuā viā recte ambularēt: ⁊ iō multa q̄ ſapiētib⁹ patefiūt demrātiue appēt vulgo ſōnia. v̄. g. Si diceret̄ alicui vulgari: lƺ eſſet in altiori gradu oium diſcretio: ⁊ ꝙ ſol q nobis appet ð mēſura vnius pedis maioꝛ eſt tota terra cētū ſexagitaſex vicibus: negaret ſine dubio totalr̄: ⁊ iudicaret ſine dubio: qđ ē ſlƺ: neqꝫ ſapiētes quodā igenio ad īformādū eū ꝓualerēt niſi cū ꝓprijs preābulis necarijs p lōgū tp̄s aſſiduatis. Vñ ſi pſuppoſita mathematicalia ſic ſe hñt quāto magis in arduis ꝓpoſitis diuis. ſ. ꝙ qñ ꝓpoſita diue ſcientie exponūtur vulgis: ⁊ ea iprouiſo audiūt: apparēt eis errores ⁊ ſomnia. nō. n. in hac ſcia reperiūtur ꝓpōnes ꝙ itellꝰ cōis poſſit de eis ꝯtētari: ⁊ nō tm̄ nobis accidit h in artib⁹ ſpeculatiuis: imo etiā in artificijs: ⁊ ſi imaginaremur ꝙ q̄dā ars ab h mūdo amiſſa eēt poſtea imaginaremur eādē iterare videretur iprouiſo hec impoſſibilis. Quāobrē opiati ſūt multi hoiuƺ ꝙ mlte artes nō acqrūtur ex hūanis cōprehēſionibus: imo dīt aliq ꝙ tradūtur a demonib⁹. aliq v̄o dīt ꝙ tradunt̄ ab āgelis. ſ. ꝓphis. ⁊ iō dixit gdā ſapiētū ꝙ he artes maximū ſūt teſtimoniū ꝓphie. Vñ dicim⁹ ꝙ qcūqꝫ v̄itatē inuenire deſiderat: ⁊ repit aliquotiēs dcā q̄dā erronea appētia q̄ nō hñt ꝓpōnes ſufficiētes: q̄ poſſint eis auferre errores: nō ex h dƺ iudicare ꝙ illa v̄ba ſint ſlſa: imo dƺ diligēt̄ inueſtigare cū veri ſyllis: vtꝫ illa dcā poſſint quodāmō ſaluari. vƺ addiſcendo demrātiuas artes gdatiƺ donec lumē cognitiōis itret tabnaculū: ⁊ imago v̄itat̄ plēberrie ſibi appareat. Vñ gcūqꝫ cū fraude ⁊ ſeductiōe

iter

iter veritatis ĩpedit magnuз onus facinoꝝ ſu-
per ſuū cerebꝝ fert: vt putam⁹ hoc Algazel fe-
ciſſe: ita ꝙ tm̄ decepit homies in hac ſciētia qꝺ
multi opinati ſunt ꝙ phia ſit ſciētiarū debilioꝛ:
tādē ꝙ Algazel met ait ꝙ diuina ſcia phoꝝ repu
taꝛ phātaſia. Nos tñ demr̄atiue ſpamus pſata
ꝑpoſit a egregie declarare mediātib⁹ ꝑpōnibus
notis ⁊ ſcitis: lз demōſtratiue nō ſint: ⁊ nos ad
hoc conamur per hui⁹ hoīs prauitatē. ipſe eniз
vt ꝓdixeramus claudit ỽitatis ianuaз ⁊ meat⁹
obturauit hitudinē: ita ꝙ q̃ſi lumē diuine ſcie
extiguit: ⁊ multi diſpoſitoꝝ ad cōprehēdēduз
dei arcana ex ſuis ſermonib⁹ erroneis a ꝓceſſu
vtilitatis eterne retrocedunt. vnde nos зelo op
probrioꝝ ſacre phie factoꝝ poſuimus in mēte:
vt cū enſib⁹ verarū rōnū: cū iaculiſqꝫ iuſtoꝝ ſyl
logiſmoꝝ dictā nr̄am mr̄em de manib⁹ ſeuero
rū hoſtiū auferamus: ita ꝙ in agone phantiū ꝯ
eā pſecutātes vigeat ⁊ valeat: ⁊ ꝓphanoꝝ etiā
nefandū deinde nō timeat: maxie ꝙ hac de cau
ſa in pſentē libꝝ ꝓcedimus laborātes. Uñ dici
mus ꝙ volūtas nr̄a ē vt ducam⁹ motores pho
rū ad opinādū ꝓdicta tā in prio principio q̃з in
ſuis poſteriorib⁹: ⁊ flores pipateticoꝝ auctori
tates: ⁊ dubia: ⁊ argumēta ſup ꝓdictas rōnes
aduenientia tā a loquētib⁹ q̃з ab alijs: ⁊ ea q̄ eos
ꝯmouit ad obijciēdū phoꝝ opionib⁹. itaqꝫ qui
cūqꝫ cernere cupiat veritatē poſſet acherumo
rē opionē duaꝝ ꝓdictaꝝ ſectaꝝ ad ſeipm̄ retine
re. Uñ mō icipiētes dicim⁹ ꝙ phi q̃ſi itelligen-
tie de certitudine entiū nr̄aꝝ iueſtigāt. vз cū ſe-
parato itellectu: nō id qꝺ vī decēs iprouiſo reci
pi. vз ſine demonſtratione reſpiciūt: imo forte
aſſerūt multa opponētia ſenſibilib⁹ demōſtra-
tiue. Ipſi. n. iuenerūt ſenſibilia iferiora. vз ea q̄
ſub orbe lune repiūtur duab⁹ naturis diuiſa. ſ.
aīata ⁊ inaīata. Etiā viderūt ꝙ ea que ſunt gn̄a
bilia ꝓdictoꝝ cōſtituunꝛ in q̄dā re q̄ forma dꝛ:
⁊ in quolibet ente gn̄abili hз eē poſt priuōneз:
⁊ illa forma in alia re q̄ mā noiaꝛ cōſiſtit: ⁊ mo
tor phoꝝ ad hec fuit ꝙ ipſi repiebāt ꝙ oē gn̄a-
bile ex aliquo ente aliquo alio fit: qꝺ mā nuncu
paꝛ. Etiā videbāt ꝙ illud gn̄abile ex vi cuiuſdā
fiebat: ⁊ noiaꝛ agēs ad quādā intētionē notam
vel ignotā. Uñ breuiter h⁹ conati fuerūt pone-
re cās ꝓdictas quatuoꝛ. deīde ꝓcedētes in hāc
curſum iuenerūt ꝙ forma rei gn̄abilis: ⁊ res a
qua gnātio fit. ſ. agēs ꝓpiquū ſunt vnū ⁊ idē tā
in gn̄e q̄з in ſpē. vз ꝙ hō hoiem gnāt: q ſibi ſilis
eſt in ſpē. mulus gn̄aꝛ ab aſino ⁊ equo q ſūt ei
ſiles in gn̄e: ⁊ qꝛ ipoſſe ē ꝙ cāe ſucceſſiue ad ifi
nitū ꝓcedāt coacti fuerūt ponere cauſaз primā

agentē. ſз in iſta cā phi dn̄t. Aliq nāqꝫ coꝝ dn̄t
ꝙ hec cā eſt corpus ſupceleſte. Alij ỽo dn̄t ꝙ
eſt principiū ſeparatū a ſupcorpib⁹ celeſtib⁹: ⁊
a principio illoꝝ corpoꝝ: ſз entia iſeriora ex ini
cem gn̄abilia: q̄ aīata ſunt indigēt de alio princi
pio rōne aīe: qꝺ dictā animā det ēt ⁊ formaз. ⁊
Gal. nūcupat eā ỽtutē formatiuā. Et aliquot
ſapiētiū dn̄t ꝙ ipſa virtus eſt ſepatū principiū.
Quidā ỽo iſtoꝝ dn̄t ꝙ eſt itellius. qdā dn̄t ꝙ ē
aīa. qdā dn̄t ꝙ eſt corp⁹ ſupceleſte. qdaз dn̄t ꝙ
nō eſt aliud niſi de⁹. ⁊ iō dubitauit Gal. vtrum
agens hanc actionē ſit ipſemet deus aut aliud.
¶ Et ē notandū ꝙ h̄ diſcrepatio iter phos ē in
plātis ⁊ in aīalibus de eis ſilib⁹ gnātis. Sed de
his q̄ ex inſilib⁹ gnāнꝛ dixerūt ꝙ nō opз ponere
dem̄ principiū. Hec ſūmatiз eſt ſnia pipatetico
rū in entib⁹ inferiorib⁹. ſ. gnābilibus ⁊ corrupti
bilibus. Deinde ỽo gradatiз aſcēderūt inueſti
gare de ſupceleſtib⁹ corporib⁹: ⁊ apparuit eis
ꝙ ſunt ingnābilia: nō ſicut ſunt inferiora corpo
ra. Gnābile eniз inquātuз gnābile ps eſt huius
mūdi ſenſibilis: cui⁹ gnātio nō ſequereꝛ niſi ꝑ
ut eſt ei⁹ pars: eo ꝙ oē gnābile generaꝛ ſine du-
bio de re. ⁊ ex re. ⁊ pro re. ⁊ in loco. ⁊ in tpe. ⁊
iuenerūt ꝙ orbiū corpa necia ſunt in gnōne infe
rioꝝ corpoꝝ ꝓut ſunt agentia remota. Unde ſi
corpa ſupceleſtia gn̄abilia eēnt mō iſtius gene-
ratiōis idigerēt de alijs corpib⁹ ꝓcedentib⁹ eis:
ꝙ ſilr̄ eſſent partes alterius mūdi. ẜ eēnt ſupce
leſtia corpa alia ⁊ idigerēt ēt de alijs ꝓcedētib⁹
corpib⁹ ⁊ ſic ad ifinitū. ¶ Patet ẜ ex hoc ⁊ ex
alijs vijs ꝓpinquoribus iſtis ꝙ corpora ſupcele
ſtia ſunt ingnābilia ⁊ incorruptibilia eo mōqꝺ
accidit corpibus inferioribus. Et apparuit eis
ꝙ corpa ſupceleſtia pricipia mouētia habēt: ⁊
apparuit eis ꝙ h̄ principia mouētia ſunt incor-
porea: neqꝫ ſunt ỽtutes corpee: non tñ ſunt cor
porea: qꝛ principia ſunt corpoꝝ mūdū ambien
tiū. Neqꝫ etiā ſunt virtutes in corpib⁹ exiſtēti-
bus ſicut pricipia cōpoſita iferiora ſe habēt. vз
pricipia aīaliū. Quelibet. n. ỽtus corpea eſt fi-
nita ꝓut diuiſione ſui ſubti diuidiꝛ. ⁊ qꝺcūqꝫ
corp⁹ ſic ſe hn̄s eſt ſine dubio gnābile ⁊ corru-
ptibile. ſ. cōpoſitū ex mā ⁊ forma: cui⁹ mā neca
riū eſt in eiuſdē forma eē. Rurſus. ſi principia
coꝝ corpoꝝ ſilia eēnt pricipijs ſupioꝝ corpoꝝ.
eēnt ẜ illa corpa ⁊ iſta ſilia. ⁊ indigerēt illa cor
pora de alijs corpib⁹ ꝓcedētibus iſtis. Uñ ꝓli-
batis iſtis apud eos: ⁊ ꝓlibato etiā apud eos ꝙ
q̄libet forma duobus modis hз eē. vз eē intelli
gibile quādo cōprehēdiꝛ ſepatū de mā ab itel-
lectu: ⁊ eē ſenſibile. vз id qꝺ hēt actualr̄ in mā.

verbi gr͂a. lapis ſine dubio formā hēt materia-
lem extra aīam: ⁊ aliā formā que eſt intellectio
⁊ cōprehenſio facta in aīa: put aīa rōnabilis ca
pit eā ſeparatā. vñ ſeq̄ debet igitur ꝙ p̄dicta entia
ſeparata abſolute ſunt pure intelligētie. Siłr opꝫ
ſm̄ ipſoꝝ radices ꝙ illud qđ per iſtā itelligētiā
itelligit̄ eſſe entiū formas ⁊ mūdi ordinē: ſicut
ſe hēt humanus itellectus. Intellect⁹. n. nō eſt
aliud niſi cōprehenſio entiū formarū: put ima
teriales ſunt: quapropter cōcludit̄ ꝙ ex hͦ ꝙ en
tia duo hñt eſſe. vꝫ ſenſibile ⁊ iſenſibile ſiue po
tius itelligibile. Vñ putant ph̄i ꝙ orbes dicta
p̄ncipia ſeparata intelligūt: ⁊ ꝙ regimē dictoꝝ or
biū in entibus iferiorib⁹ ſequitur: ita ꝙ ordinate
put ipſa corpa aiata ſunt: ⁊ ipſi comparantes
intelligunt ipſa ſeparata itelligētia ⁊ humanū
itellectū inueniūtur ea intelligētia nobiliora hu
mano itellu: lꝫ cōicēt put intelligūt entium for
mas: ⁊ ꝙ forma cuiuſlibet eoꝝ eſt id qđ cōpre
hēdūt de formis entiū ⁊ ipſoꝝ ordinē. ⁊ ita ſilr
ſe hꝫ itell's human⁹: ꝫ dñt: q: entiū forme cāe
ſunt hūani itellus. ab eis itaq̄ pficit̄: ſic q̄libet
res pficit̄ in ſua forma: ſꝫ itelligibilia dictarū
intellītiaꝝ ſūt cāe entiū formaꝝ. ordo. n. entiū
ſeq̄t ordinē itellītiarū ſeparatarū: ſꝫ ordo nr̄i itel
lect⁹ ſequit̄ ordinē entiū. Quare hͦ rō defecti-
ua eſt. ⁊ ſi ſic. g̃ eſſe ſenſibiliū entiū multos hēt
gradus: quoꝝ vilior eſt in m̄a. nobilior illo eſt
eſſe: qđ habēt in humano intellectu: ⁊ nobilior
iſto eſt eſſe qđ habent in ſeparatis itelligentijs.
Deinde in ipſis ſeparatis intelligētijs dicte for
me gradus hñt adinuicē differētes ſm̄ ꝙ diffe
runt ille itellītie adinuicē. Rurſus qñ ipſi ſpe-
culati fuerunt de corpore ſupceleſti iuenerunt
euꝫ ſm̄ veritatē vnū corpus ſil'e vni aiali vnū
motū vl'em haberi: ſicut qđlibet aial vnū vl'eꝫ
hꝫ motū. ſ. tra͂ſlationē ſui corporis: ⁊ hic mot⁹
vl'is in corpe ſupceleſti eſt vnus motus q̄ in ſu
prema ſpa fit. Poſtea inuenerunt ꝙ alij orbes
mot⁹ hñt ꝑticulares ſil'es motib⁹ ꝑticularibus
membroꝝ vnius aialis. Et dicūt ph̄i ꝙ colliga
tione hoꝝ corpoꝝ iuicē ⁊ reductiōe ipſoꝝ ad
vnū corp⁹ ⁊ vnū finē eſt ꝯueniētia oīuꝫ in vno
ope. ſ. regimine hui⁹ mundi: ⁊ ꝙ ex hoc ſeq̄t ꝙ
oēs mot⁹ celoꝝ ad vnū reducunt̄ p̄ncipium: vt
vere ſil'e repit̄ in plurib⁹ artib⁹ erga vnū finē ten
dētib⁹. Omnes nāq̄ ille artes ad vnā ⁊ eādem
reducunt̄: que p̄nceps aliarū artiū ſine dubio
eſt. ⁊ iō coacti fuerūt opinari ꝙ illa ſeparata p̄in
cipia ad vnū principiū ſeparatū reducunt̄: qđ
eſt primū oīum cauſarū: ⁊ forma: ⁊ ordo que
in hoc principio ſunt nobilior eſt formarū ⁊ or
dinum: ⁊ hic ordo eſt cā ⁊ principiū oīum or
dinum hui⁹ mūdi. Ampli⁹ ꝙ dicte intelligentie
iter ſe differunt in nobilitate ſm̄ ſtatū queꝫ hñt
de primo p̄ncipio in ꝓpinqtate ⁊ longitudine.
Vñ prim⁹ itell'us nō itelligit niſi ſeipſuꝫ: ⁊ itel-
ligēs ſeipꝫ oīa entia intelligit: ſꝫ in nobiliori eē
⁊ ordine q̄ eſſe pōt. ſuba tñ dicti primi intell'us
poſteriorꝫ: ⁊ id qđ intelligit de formis ⁊ ordi-
nibus in primo intell'u exiſtibus: ⁊ dicta ſepara
te intellītie abinuiceꝫ differunt in hoc puncto.
Vñ ſequitur ex hoc ꝙ nullus ifimoꝝ itelligit de
nobiliori illo: qđ ille nobilior itelligit de ſeipſo
neq̄ econuerſo. ſ. ꝙ q̄libet intelligentiarū entia
intelligit in vno ⁊ eodē gradu. ſi eni ita eſſet ſe-
quere ꝙ eſſent vnū ⁊ idē: ⁊ nō differrēt in nu
mero. Vñ hoc mō differūt: ⁊ dicūt ꝙ primus
nō intelligit niſi ſeipſuꝫ: ⁊ primus intell'us qui
procedit ab eo qui itelligit primuꝫ: nō intelligit
eo poſterioꝝ: q: cāt⁹s eſt: ⁊ ſi intelligeret euꝫ
rurſus eſſet cauſatus a cauſa. Etiaꝫ dicūt ꝙ id
qđ itelligit primus de ſeipſo. eſt omniū entium
cauſa: ⁊ id qđ intelligit q̄libet poſterioꝝ de pri
mo eſt quodāmodo qđ eſt cā ꝓprioꝝ entiū: ⁊
qđ eſt cā ſui ipſi⁹. Hoc mō igit̄ debēt phoꝝ opi
niones in p̄miſſis itelligi: ⁊ in motorib⁹ ipſoꝝ
ad oīa p̄dicta: ⁊ qñ diligēter reſpiciunt̄ repiun
tur in ſublimi gradu ſufficiētie: maxime reſpe-
ctu motoꝝ loquētiū: p̄ſertim ſaracenoꝝ: vt
ſunt due ſecte que dñr Mobanzela: ⁊ Aſba-
ria que in primo principio opinant̄. ſ. ꝙ in mū-
do eſt vna ſuba incorporea neq̄ in corpe conſi
ſtens: ⁊ eſt viua: volēs: ſciēs: potēs: loquens:
vidēs: ⁊ audiens: ſed Aſbaria expreſſe opinat̄
ꝙ hec ſuba eſt efficiens oīa entia abſq̄ aliquo
medio: ⁊ ſit in eis ifinita ſcia: put entia infinita
ſunt: ⁊ negāt cauſas hinc eſſe in rebus iferiori-
bus: ⁊ dñt ꝙ hec ſuba reperit̄ cuꝫ qualibet re.
vꝫ adiungentibus adiunctiōe eſſentiali: ⁊ non
eſt dubiū ꝙ multa incōuenientia ſequuntur hāc
pōneꝫ: eo ꝙ ens qđ tale eſt opꝫ neceſſario ꝙ ſit
de genere aie. Aia. n. eſt ſuba incorporea viua:
⁊ ſciēs: ⁊ potēs: ⁊ volēs: vidēs: ⁊ audiens: ⁊
loquens. ergo iſta ponūt entiū p̄ncipiū animā
vl'em ſeparatā a m̄a: ⁊ ipſi nō putāt ēt opinari.
¶ Vñ ducemus dubia ſup hos errores cadē-
tia: cuius forti⁹ eſt id qđ opinati ſunt de dei de-
nominationib⁹. ipſi. n. dñt ꝙ hec eſt q̄daꝫ ſuba
antiqua cōpoſita: ꝫ ſecte Aſbarie hoc negant.
ipſi. n. dñt ꝙ q̄libet cōpoſitio eſt noua put acci
dēs eſt: ⁊ qđlibet accñs apud eos eſt nouū: ⁊
opinant̄ eū hoc ꝙ omnia entia ſunt irregularia
ſcilꝫ que nō ſunt ſub terminato ordine natura-

li:neq; ſub cuiuſdã ſapie miniſtratione dantis entib⁹ ordinatã menſurã. imo opinant̃ ꝙ qđlibet ens aliã nõ3 habere põt ꝑter illã quã habet: ꝛ hoc ſequit̃ eos nectio in itellectu: lꝫ videant ꝙ effectus mundi ſequunt̃ ordinẽ ꝛ regulã: ꝛ vocãt eũ ordinẽ ſapie: ꝛ ipm efficiẽs ſapiẽs: ꝛ aſſimilant opa nãlia ad voluntaria: ꝛ dicũt ꝙ qlibet actus inquantũ actus ꝓcedit ab agente volente viuo ꝛ ſapiẽte: ꝛ ꝙ actionis nã inquantũ actio infert hoc: ꝛ allegant in hoc dicẽtes ꝙ id qđ nõ eſt viuũ ẽ mortuũ: ꝛ de mortuo nullũ opus ꝓcedere debet: ꝛ negant opa ꝓcedentia a nãlib⁹ virtutibus: ꝛ negant ꝙ res viue nobis preſentia opera habeãt. Et dicunt ꝙ hec opera nobis apparẽtia adiungunt̃ viuo: ꝛ lꝫ appareat ꝙ corp⁹ brutũ ea agat: non eſt dubiũ ꝙ ꝓcedant ab agẽte viuo occulto: ꝛ ideo ſequit̃ eos ꝙ nulla vita ſit p̄ſens. Rurſus valde mirãdũ eſt de eis: qualiter talia icõgrua ꝛ incõueniẽtia poſſunt opinari: ꝙ ſenſibilr̃ reprobãda ſũt. vꝫ ꝙ nulla ſit vita preſens. Qualr̃ tñ primũ agẽs ſeu efficiẽs aſſerunt: hac via ipſi poſuerunt ꝙ qđlibet inouatũ hẽt inouantẽ: ꝛ eſt impoſſe ꝙ hoc ꝓcedat ad ifinitũ. ergo opꝫ neceſſario ꝙ hoc ꝓueniat ad inouans antiquũ. Et nos dicemus ꝙ hoc eſt ver̃: ſed nõ ex hoc ſequit̃ ꝙ ſit icorporeũ: ꝛ ideo opꝫ applicare eos ad hoc vnã aliã ꝓpõnẽ. ſ. ꝙ omne corpus nõ eſt antiquũ. ¶ Et eſt notãdũ ꝙ hãc opionẽ plurimi ſequunt̃: qꝛ ex hoc non patefit ꝙ mũdus habeat inouantẽ. dici enim põt ꝙ innouãs eſt opus antiquũ nudũ de oibus accidẽtibus: ex quibus ipſi probant ꝙ corpora ſupceleſtia ſunt inouata: ꝛ poſito ab eis ꝙ celi generant̃ attribuunt eis gñationẽ modo inconſueto in corpibus inferioribus: vꝫ ꝙ ipſi dicunt celos gñari: nõ de re: neq; in tpe: neq; in loco. In corporib⁹ eni nobis p̄ñtib⁹ nulla ſit gñatio talr̃. ſ. de nihilo. vꝫ attribuunt mundo agentẽ ſilem agenti rerũ nobis preſentiũ. agens nãq; nobis p̄ſens aget ſine dubio alterãdo ens de quadã diſpõne ad aliã: non de priuatione ad eſſe: imo expoliat eũ de ſuo indumẽto formali: ꝛ induit eum alia forma: ꝛ ideo opinati ſunt antiqui ꝙ ens abſolute non gñat̃: neq; corrũpit̃. vnde conceſſo ab eis ꝙ celi inouant̃: nequeunt declarare: qđ fuit primũ inouatorꝫ. Sed agẽs apud eos materiã ꝛ formã generalr̃ facit ſi opinati ſunt ipſum habere materiã: aut facit eũ totalr̃ ſi fuerit ſimplex ſicuti opinati ſunt de parte indiuiſibili: ꝛ ſi ſic: hec ſpẽs agẽtis permittat priuationẽ ad eẽ in generatione: vꝫ in gñatione ſube idiuiſibilis: que apud eos eſt corporꝫ elm̃: ꝛ ꝑmutat eſſe ad priuationẽ qñ illa pars indiuiſibilis corrũpit̃: ꝛ eſt manifeſtũ ꝙ nullũ ꝯtrariũ ad ſuũ ꝯtrariũ cõuertit̃ ꝛ ideo pura priuatio nequit cõuerti ad eſſe: qꝛ calor nõ põt ad frigiditatẽ cõuerti: ſed priuatũ reducat̃ ad ens: ꝛ calidũ reducat̃ ad frigidũ: ꝛ eſt econuerſo. Et ideo dixit Mohanzela ꝙ priuatio eſt q̃dã ſuba: ſed putat ꝙ ipſa ſuba añ mũdi creationẽ nuda erat de denoĩatione eſſe. ¶ Et eſt notãdũ ꝙ auctoritates ex qbus meditant̃ cõcludere ꝙ res ab aliq̃ re nõ ſit erronee ſũt: ꝛ fortior illis eſt id qđ dicũt: vꝫ ꝙ ſi ſemper res de re deberet fieri: ꝓcederet igit̃ ad infinitũ. ¶ Sed ad hoc reſpondendũ eſt ꝙ hoc ipoſſe eſſet: ſi generatio ꝓcederet recte: qꝛ ſequeret̃ ex hoc reperiri infinitũ in actu: ſed circulariter nõ eſt ipoſſe: vꝫ ꝙ ex aere fiat ignis: ꝛ ex igne aer ad ifinitum circulariter cũ eterno ſubto: ꝛ fortior c pio eorꝫ eſt ad aſſerendũ ꝙ totũ vniuerſum inouatur. tale eſt. id qđ euadere negt a nouitatib⁹ eſt nouũ: ſed totũ ſic ſe hẽt. ergo ꝛc̃. Sed nos dicimus ꝙ in hac ꝓbatione maxia eſt rep̄henſio. ipſi eni nõ dicũt ꝙ id qđ nõ euadet a nouitatib⁹ in p̄ñte eſt nouũ de nihilo: ꝛ ponũt ꝙ totũ inouat̃ de nihilo. Preterea. illud ſubm̄ qđ apud eos pria materia vocatur: ꝛ nõ euadet de corpeitate: ꝛ corporeitas abſoluta apđ eos nõ inouatur: ꝛ ꝓpõ dicta ab eis ꝙ id qđ nõ euadet a nouitatib⁹ eſt nouũ: nõ eſt ꝯcedẽda niſi in eo qđ nõ euadet de vno inouato: ſed id qđ nõ euadet a nouitatibus vna in gñe principiũ nõ hñtibus non ſeqtur eos ꝙ ſubꝫ eorꝫ nouitatũ ſit nouũ. ¶ Quare loquẽtes idcirco. vꝫ de ſecta Aſſarie conati ſũt applicare ad p̄dictã ꝓpõnẽ aliã3. vꝫ ꝙ ipoſſe eſt inuenire nouitates ifinitas. ſ. principiũ: neq; finẽ habentes: ꝛ hoc eſt apud phos nectium. Patet g̃ ꝙ hoc incõueniẽs ꝛ multa alia ſequũtur loquẽtes ꝛ eorꝫ ſequẽtes: ꝛ ſunt ſine dubio pluſq̃ inconueniẽtia phos ſequentia. Rurſus dicimus ꝙ id qđ poſuerit. vꝫ ꝙ vnũ ꝛ idẽ agens qđ primuꝫ principiũ eſt: efficit oia mundi entia abſq; aliquo medio poſito: falſa eſt: ꝛ cõtra ſenſuꝫ. ſ. ꝙ nos inuenimus in mũdo multa entia minime agẽtia: ſed fortior allegationibus eorꝫ eſt ſuper hoc ꝙ ſi agẽs actus eſſet procederet neceſſario ad ifinitũ. Sed nos dicimus ꝙ hoc bene ſequeretur ſi agens eſſet agẽs inquãtũ ſit actus ꝛ mouens eẽt mouẽs iquantũ mobile. Sed rurſus. nõ ſic ſe hẽt imo agẽs eſt agens iquãtũ eſt agẽs in actu q̃re nõ agit aliqđ: ꝛ ex hoc ſequeretur ꝙ agẽtia ꝓuenirẽt ad vnũ agẽs ſine dubio: qđ nullũ in eo agit. ¶ Oſtẽſis igit̃ opionib⁹ duarũ ſectarũ ꝛ quorũlibet opinãtiũ: mouẽtia: videlicet

de p̄io mūdi p̄ncipio ⁊ icōueniētia vtrarūq; ſe
ctarū ſeq pōt tam icōueniētia pͥhoꝝ ab Algaze
le ducta: de qͥbus iſudauim⁹ nos rn̄dere: quaꝫ
iconueniētia loquentiū ſectarū de qͥbus etiā fa
cile reſpōdemus. Redeamus ergo ad nr̄m pro
poſitū: vꝫ ad diſtinguendū huius hoīs dicta in
preſenti libro: ſed ante nos excuſantes dicim⁹ ꝙ
in hoc capl'o coacti fuim⁹ ducē pͥhoꝝ mouētia
ad opinādū id qͦ opinant̄ in principiꝭ mūdi:
quare de ipſis dictis ſumūt eoꝝ aduerſarioꝝ
rn̄ſoria. Silr̄ dicim⁹ loquētiū icōueniētia ⁊ eo
rū mouētia: q̄re rō eſt ꝙ qͥlibet litigās ducat ſui
ꝯrij obiectiōes acerrimas: vt paret ſe ad defen-
dendū de cūctis obſtaculis faciēdis: ſicut pͥhs
ꝯſuet⁹ eſt in oīb⁹ ſuis libris. facta igit̄ hac ſcuſa
tiōe dicim⁹ ꝙ id qͦ dixerat Algazel. vꝫ ꝙ ſi pri
mū principiū tm̄ ſeipſum intelligeret: ignoraret
oīa q̄ creauit: hn̄ ſequeret̄ ſi id qͦ intelligit de ſe
ipſo eē͂t aliqd p̄ter entia abſolute: ſed id qͦ po-
nunt. ſ. ꝙ id qͦ intelligit de ſeipſo ſunt entia in
nobiliori eſſe: qͦ fieri poſſet. ſ. ꝙ ipſe eſt intell's
q oīuꝫ entiū eſt cā: nō ꝙ ipſe intelligit entia abſo
lute. ſ. īquātū ſunt cāe ꝙ ipſe ea itelligit: ſicut nr̄
itellect⁹ ſic ſe hēt: itendūt dicere ꝙ ip̄e deus en-
tia poſteriora ab eo nō intelligit eo mō quo nos
ea itelligimus: imo mō quo nullus intell's p̄ter
eū ea itelligere pōt. Si eni alius itellectus entia
itelligeret illo mō quo deus bn̄dictus intelligit
ea: cōicaret ergo cū eo in ſua ſcia: qͦ eſt falſuꝫ:
⁊ eſt manifeſtū ꝙ deus ab alijs in hac ꝓprieta-
te differt expreſſe: ⁊ iō cauemus nobis ꝯcedere
ꝙ dei ſcia ſit vl'is: neqꝫ p̄ticl'aris: qm̄ ambe iſte
ſcie cauſant̄ ab entib⁹: ⁊ ſunt gn̄abiles ⁊ corru
ptibiles: ⁊ hec diffuſius decl'abimus in ſequēti
bus qn̄ tractabim⁹ de ſcia dei. attm̄ quo ad pn̄s
dicim⁹ ſūmatim ꝙ hec qͦ duo hēt mēbra: quo
rū vnū eſt: ꝙ ſi ip̄e deus itelligeret entia ꝓut ſūt
cāe ipſi⁹ ſcie: ſequeret̄ ꝙ dei itell's eſſet gn̄abilis
⁊ corruptibilis: ⁊ ꝙ nobilior ex viliori p̄ficeret̄.
Unde ſi eius ſub̄a ab itelligibilibus rerū ⁊ eaꝝ
ordine differret: oporteret ergo dare huic intel-
lectū qui nō eſt cōprehenſio formaꝝ entiuꝫ: ſic̄
in ſe in gradu ⁊ ordie: vnde poſtq̄ iſta duo ſūt
falſa: ſequit̄ ꝙ id qͦ ſeipſum intelligit: ſicut oīa
entia: ſed in nobiliori eſſe q̄ illud qͦ habent in
ſeipſis. Sed qn̄o vnū ⁊ idē ens gradus hēat di
uerſos in ſuo eē manifeſte app̄et ab aīa. Color
eni gradus hēt in ſuo eſſe adinuicē differētes in
nobilitate. Uilior eni ſuis gradibus eſt ille quē
hēt in mā. deide hēt nobilioreꝫ eo. ſ. in viſu: q̄re
ex viſu cōprehendit̄ ⁊ in mā minime. ¶ Pro-
pterea declaratū eſt in nālibus qn̄o color habet

aliud eſſe in v̄tute phantaſie qui eſt nobilior ⁊
ſimplicior eſſe q̄ in viſu hēt. deinde hēt nobili⁹
eſſe iſto in memorie v̄tute. deide hꝫ in itellectu
eſſe nobili⁹ alio p̄cedētib⁹ gradib⁹. Etiā dicunt
peripatetici ꝙ adhuc eē habet aliū nobilius oī-
bus p̄dictis ſine cōparatione aliq̄. ſ. in ſcia dei
qn̄o nobili⁹ illo ꝯſiderari nō pōt. Id qͦ tm̄ nar
rauit Algazel noie pͥhoꝝ in itelligētiarū ordie:
⁊ mō ipſarū influentie: ⁊ in eaꝝ numero nō eſt
demonſtratū: neqꝫ determinatū a pͥhis: ⁊ ideo
de hoc nihil in libris antiquorū reperit̄. Sed il
lud qͦ dixit noie pͥhoꝝ: vꝫ ꝙ oīa p̄ncipia ſepa-
ta ⁊ iſeparata a primo p̄ncipio inde fluūt: ⁊ ꝙ
ex fluxu huius v̄tutis vnius fit mūdus vnus: ⁊
eius p̄tes in inuicē colligant̄: ita ꝙ totū vniuer-
ſuꝫ erga vnā tendit actionē ſicut corpus vnius
aīalis. qͦ eſt vnū in colligatione ⁊ plura in v̄tu
tibus ⁊ mēbris ⁊ operibus. Dicim⁹ ꝙ hoc eſt
cōceſſum ab oībus pͥhis: corpus eni ſupercele-
ſte ſil'e eſt vni aīali: ⁊ ſuus motus diurnus q eſt
cōis omnibus celis: ſimilis eſt vl'i motui locali
eiuſdē aīalis: ⁊ mot⁹ p̄ticulares celoꝝ ſil'es ſūt
motibus p̄ticularibus mēbroꝝ ipſius aīalis: ⁊
eſt pͥhis manifeſtū qn̄o in aīali vna eſt v̄tus ex
qua fit vnū: ⁊ ab eadēꝫ oēs v̄tutes ipſius erga
vnū opus tēdūt. ſ. regimē ⁊ ꝯſeruatio ipſi⁹ cor
poris: ⁊ hec v̄tus colligat̄ cū v̄tute a p̄io prin
cipio ifluēte. vn̄ ſi hoc nec͂ium eſt in vno aīali. ſ.
ꝙ vnā hēat v̄tutē ſpālē in oībus ſuis p̄tibus ex-
tenſam: ex q̄ v̄tus ⁊ mēbra illius fiunt vnum ⁊
idē: ⁊ oēs eius v̄tutes fiunt vna ⁊ eadē: ⁊ op̄a
tio partiū entiū ad modū ſil'is eſt op̄ationi par-
tiū aīalis ad illud aīal: ſequit̄ g̊ ꝙ opꝫ ꝙ ſit vna
hec v̄tus ſpūalis: ex qua colligunt̄ oēs v̄tutes
ſpūales ⁊ corporee: ⁊ eſt vnigenea extēſa in to-
to vniuerſo: alioqn nullus ordo ſequeret̄ i hoc
mūdo: ⁊ nō ſeqt̄ ex extenſione vnius v̄tutis in
plībus rebus: ꝙ ſit in ipſa v̄tute pluralitas: ſic̄
opinati ſunt mlt̄i. vꝫ ꝙ ab vno primo principio
influit vnū: ⁊ ab illo ifluit pl'alitas. Patet ergo
ex iſtis ꝙ pluralitas pōt ꝓcedere ab vno. Rur-
ſus ex aliorū principioꝝ ſeparatorū eſſe cōſiſtat
in eo qͦ imaginant̄ de p̄io principio: ⁊ non eſt
impoſſ'e ꝙ ab vna ⁊ eadē re ſumāt̄ diuerſe ima
ginationes: ſicut non eſt ipoſſ'e ꝙ ex aliqua plu-
ralitate ſumatur vna imaginatio. Nos eniꝫ oīa
corp̄a ſupercelestia in diuino motu vnam ⁊ eā-
dem rem imaginantur: quare omnes mouent̄
i hoc motu ab vno motore. ſ. motore orbis ſtel-
larū fixarū. Et reperimus alios orbes p̄ticula-
res ⁊ diuerſos hn̄tes motus: q̄re opꝫ ꝙ ipſi mo
tus diuerſi ꝓcedāt a motoribus quodāmō di-

uerſis ⁊ quodã mõ ſũt vnũ ꝓut colligunt̃ i motu ſup̃me ſpe: q̃re ſic̃ ſi aliq̃s imaginatus ẽẽt ꝙ mẽbrũ cõe aliꝭ mẽbris cuiuſdã aialis vl᷑ ꝟtus aialis ab eodez aiali auferret̃: auferrent̃ ſilr̃ oia illius aialis mẽbra: ⁊ oẽs ei⁹ ꝟtutes. Silr̃ corpus ſupceleſte ſub ſe hẽt cũ ſuis motoꝛib⁹ ꝟtutes: ⁊ tãdẽ ſic ſe hñt pꝛicipia mũdi ⁊ ipſi⁹ ptes cũ pꝛio pꝛicipio. Vñ dicũt pħi ꝙ mũdus eſt ſilis vni ciuitati; q̃re ſic̃ vna ciuitas ab vno rege ſeu pꝛicipe regit̃ ⁊ ↄſuat̃: ⁊ mlti pꝛicipat⁹ ſubiciunt̃ illi pꝛincipi. Similr̃ recte eſt in mũdo: vt oſtenſuz eſt a nobis ſupius. Amplius declaratũ eſt a pħis ꝙ id qđ dat entiũ ſeparatoꝝ a mã fine: eſt illud qđ dat eis eſſe: forma eñi ⁊ finis ſũt vnũ ⁊ idez in hac ſpecie entiũ. ergo illud quod dat finẽ entib⁹ illud met dat formaz: ⁊ illud qđ dat formã eſt agens. ergo illud qđ dat finẽ huic eſſe eſt agens: apparet idcirco ꝙ pꝛimũ pꝛincipium eſt oium iſtoꝝ pꝛincipiũ. ſ. agens: ⁊ forma: ⁊ finis. Qualr̃ tñ pꝛincipiũ pꝛimũ ſic ſe hꝫ cũ entibus ſenſibilibus. Dicim⁹ ꝙ ipſum dat eis vnitatẽ: ⁊ coꝝ vnitas cã eſt colligatiue pluralitatis ab illa vnitate: ⁊ ideo eſt pꝛicipiũ hoꝝ entiũ. ſ. efficiẽs: ⁊ forma: ⁊ finis: ⁊ qđlibet entiũ appetit ei⁹ finẽ cũ motu. ſ. ꝓut erga eũ mouetur deſiderãs finẽ. Nõ tñ volũtarie ⁊ alia entia nãliter. Sed id qđ notandũ eſt hic eſt ꝙ motoꝛ ꝑdictoꝝ pħoꝝ ad opinandũ ꝙ entia procedunt gradatim a pꝛimo pꝛincipio ſm̃ localẽ oꝛdinez celoꝛuz fuit ꝙ ſup̃ma ſpera vt apparet nobilioꝛ eſt ſuis iferioꝛibus: ⁊ alie ſpere eundẽ oꝛdinem ſequunt̃ in ſuo motu. Quare conati fuerũt opinari id qđ Algazel narrauit noie ipſoꝝ. videlꝫ in oꝛdine pꝛincipioꝝ: vt pꝛedicauimus. Pꝛelibatis igit̃ iſtis pꝛemiſſis redibimus ad noſtruz pꝛopoſitũ ad inueſtigandũ huius hois verba: vt cõſueuimus ab initio libꝛi: ⁊ intendimus in antea ſeq. Nr̃a eñi intẽtio pꝛincipalis hec fuit.

¶ Ad remouẽdũ errorẽ Alga. Auer. ꝑmittit qđdaz valde vtile. deide ꝓſequit̃ accipiẽdo q̃dã q̃ſi fũdamẽta: ex q̃b⁹ apparebit peccatũ Alga. vñ dicit. dicim⁹ ꝙ opꝫ illũ q̃ de talibus eximꝭs ꝓpoſitis tradere vult ꝙ ſciat de certo ꝙ multe rerũ in artibus poſitaꝝ qñ iꝓuiſo ⁊ ſine doctris ꝑcedẽtis aduenniũt: vt ↄſuetũ eſt iter vulgares apparẽt illi itellectui recte ſõnia. vult dicẽ quãtũ ad h̃: q̃a vulg⁹ ei nõ credit. iõ ꝓpõnes ille ſuẽte apparẽt ſõnia: maxime ꝙ mlti iſtoꝝ. ſ. ſapiẽtũ carẽt ꝓpõnib⁹ ſilib⁹ illis q̃ recte ſũt apud vulgares: ⁊ iõ nulla via eſt de eis vt pñt de talibus clare iformari. deide dat cãꝫ hui⁹. d. vitas eñi negt vt plurimũ oſtẽdi. niſi illis q̃ ꝑ ſuã viã recte ambulãt: vult dicere ſm̃ naturalẽ ⁊ moꝛalẽ diſpõnẽ. ⁊ iõ multa que ſapiẽtibus pateſiũt demonſtratiue apparẽt vulgo ſõnia. v̇. g. ſi diceret̃ alicui vulgari: lꝫ eſſet in altioꝛi gradu oiuz diſcretioꝛ: vulꝫ dicere quãtũcũqꝫ eſſet oibus aliꝭ prudẽtioꝛ: ꝙ ſol qui nobis apparet de mẽſura vni⁹ pedis. i. quãtitatis vnius pedis: maioꝛ eſt tota terra. 166. vicib⁹: negaret ſine dubio totalr̃: ⁊ iudicaret ſine dubio ꝙ eſt falſum: nec ſapiẽtes quodã igenio ad iformãdũ eũ ꝑualerẽt niſi cũ pꝛopꝛꝭs pꝛeambulis neceſſarꝭs ꝑ lõgũ tꝑs aſſiduatis. deide ꝑ locũ a maioꝛi arguit. d. vñ ſi ꝑſuppoſita mathematicalia ſic ſe hñt: quãto magis in radꝭs ꝓpoſitis diuis. i. metaphyſicalibus. ſ. qñ ꝓpoſita diue ſcie exponunt̃ vulgis: ⁊ ea iꝓuiſo audiunt̃ apparẽt eis errores ⁊ ſõnia. nõ enim in hac ſcia reperiunt̃ ꝓpõnes ꝙ itellc̃s cõis. ſ. vulgo ⁊ ſapiẽtib⁹ poſſit gerari. deide ↄfirmat hoc. d. ⁊ nõ tñ nobis accidit hoc in artibus ſpeculatiuis. imo etiã in artificꝭs. qđ dclar̃. d. ⁊ ſi imaginemur ꝙ q̃dã ars ab h̃ mũdo amiſſa eſſet: poſtea imaginaremur eãdẽ iterare: vult dicere in mũdo. videret̃ iꝓuiſo h̃ ipoſſe: ⁊ h̃ maxie accidit in artibus necromãtie: ꝗobrẽ opinati ſũt multi hoiuz ꝙ iſte artes nõ acq̃runt̃ ex humanis cõpꝛehẽſionib⁹: imo dicũt aliq̃ ꝙ tradunt̃ a demonibus: aliq̃ vo dicunt ꝙ tradunt̃ ab angelis. ſ. ꝓphetis. ⁊ iõ dixit q̃dã ſapientũ ꝙ he artes maximũ ſũt teſtimoniũ ꝓphetie. ¶ Debes ſcire ꝙ q̃dã Neapoli multũ in his artib⁹ vacabat: ⁊ cõtinue icãtabat demões vt ſibi ꝑdicerẽt igeniũ faciẽdi alchimiã: tãdẽ venit ſemel ei q̃dã in ſõnꝭs barbat⁹ ⁊ dixit. Joãnes ſurge ⁊ accipe cartã illã exiſtẽtẽ in tabula: ⁊ opare ſicut dicit. iſte ſubito ſurrexit ⁊ accepit illã ⁊ opatus eſt artẽ faciẽdi alchimiã mirabilẽ: ⁊ illo die fecit: tãdẽ depoſuit cartã iteꝝ in capſa bene clauſa: ⁊ nocte vẽtura demon rapit illã: iſte mane q̃ſiuit eã ⁊ nuſq̃ iuenit: tertia nocte iterũ demõ dixit ſibi. Joãnes Joãnes parũ ſciuiſti. nõ ampli⁹ iſte cogitabat q̃cq̃: ⁊ tãdẽ ſciuit ꝙ erroꝛ ei⁹ fuit: q̃a nõ trãſcripſit illã. hoc ſcio ⁊ ꝓbatũ fuit: ⁊ vidi argẽtuz mirabile: lꝫ amplius nõ poterat facẽ. Ego tñ in iſtis ꝑ rõnes nãles ꝓcedẽdo neſcio q̃d dicã. Si eñi teneamus opationẽ ⁊ fundamẽta peripatetica. ſ. ꝙ oĩs ſubã ſepata mouet aliquã ſtellam. difficile eſt ſaluare iſta fieri ex ꝟtute demonuz. imo ipoſſe. Ex alio videmus tot famoſos viros in hac arte: vt narrat Auic. in ſua necromãtia inuocaſſe demones: ⁊ feciſſe effectus mirabiles adeo ꝙ hõ rapit̃ de ꝓuintia in ꝓuintiã: de loco ad locũ: ⁊ multa alia mirabilia: que non poſſunt niſi ex demone fieri. Pꝛeterea relatũ eſt mihi ſe pe viſuz eẽ hoiem vnũ ſenẽ ifluere doctrinas deputatas ita. ſ. Ari. ꝙ nõ Plonis. ita Auer. ꝙ nõ Aui. q̃ ꝟtute quorũdã ꝟboꝝ iuocat̃ in aula: ⁊ tecũ loq̇t̃: ⁊ facit actus humanos: ⁊ opationes coꝛpales: ⁊ dic̃ ſe eẽ demonẽ. v̇. g. Ariſto. vel Auer. q̃ ſcit tãtũ q̃tũ Auer. neq̃ plus: neqꝫ min⁹: ⁊ h̃ nõ põt eẽ niſi itellc̃s: qm̃ opationes ſciẽtifice nõ pñt ꝓuenire niſi ab itellectu: lꝫ eñi coꝛpales poſſumus reducere ad ꝟtutes in mã q̃d de iſtis opationibus ſepatis: ſicut doctrinari ⁊ ſpeculari. ¶ P̃. iſta ars eſt nimis famoſa apud oẽs. ⁊ nõ eſt poſſe ꝙ famoſuz ſit falſuz i toto: vt dic̃ Auer. in lib. de ſõno. ꝓbãs ſõnia v̇a eſſe in parte. ¶ P̃. vidi tot libros de imaginib⁹: quot ſunt ifiniti: ⁊ oẽs teſtant̃ iſtam artẽ eẽ verã in ſe: lꝫ difficilis iuentionis: ⁊ ſine dubio faciũt rapere mulieres ⁊ multa. ¶ P̃. videm⁹ oẽs leges ꝓhibere iſtã: qđ nõ eẽt niſi eẽt v̇a in ſe. dicũt eñi ꝙ ex hac ſequunt̃ effect⁹ mirabiles extranei. ¶ P̃. in mltis vniuerſitatib⁹ legit̃: ⁊ ibidẽ apparẽt res terribiles: ⁊ difficile eſt ſaluare talia ꝑ fũdamẽta pipatetica. ¶ P̃. legi in vno libro imaginũ ꝙ in anglia fuit q̃dã hõ honeſte vite q̃ aſſerebat ſe fuiſſe in quodã loco vbi fuit iuocat⁹ ſpũs q̃ ꝓmiſit poꝛtare ficus maturos oĩ tꝑe ãni: nec amplius ſic citaret: et vult poꝛtare de loco q̃ exiſtimat̃ ihabitabilis: ⁊ tñ ſemꝑ ſũt ibi fruct⁹: ⁊ tãdẽ die ſequẽti natiuitatẽ chꝛi poꝛtauit recẽtes fruct⁹: vbi apparet q̃uo ſpũs dant̃. ¶ Pꝛopter hec igit̃ Apulei⁹ ꝑlonicus opinat⁹ eſt demones eſſe aialia coꝛꝑe aerea aliq̃ mõ paſſiua: ⁊ tũc opinat⁹ ẽ ꝙ iſta poſſunt cogi: tũ ex coꝛpis celeſtis ipꝛeſſione: tũ ex rebus hꝫ ꝟtutẽ hñtibus. vñ vt dicit delectãtur in fumis ſacrifi-

Nota de demõe manifeſtãte artez Alchimie.

Nõ ſi an ars necromantie ſit vera.

cioꝝ:ꝓꝑ qđ vt dicūt īcātatores ſuffumigāt ſuas appōnes
Opinio Apullei. in hoc gñe. ❡ Probat aūt Apulleꝰ tribꝰ ſignis hoc.ꝑ ex
motu:qꝛ eni mouēt localr̄.iō opꝫ eos eē corꝑa.2° ex ope
re:operant̄ eni ope corꝑali:iō opꝫ eē cōpoſita ex corꝑe et
itellu.3° ex affectione:qꝛ vt dicit:delectant̄ cuꝫ puellis
Opinio Alexā. quantū ad māſionē cū eis ⁊ alijs opibꝰ. ❡ Alexā.aūt pe
ripateticus:⁊ Porphyriꝰ opinati ſunt ꝙ effectꝰ huiꝰ artis
ꝓficiunt̄ per potētias ⁊ vtutes in rebꝰ īferiorībꝰ cū obſer
uatiōe celeſtiū motuū:⁊ cū vbis ⁊ qbuſdā figuris ⁊ ſignis:
cū eni iſte res colligant̄ inicē ſub aſpectu alicuius vl̄ ali
quoꝝ ſiderū:ꝓñant apud nos effectꝰ mirabiles:q̄s nulla
Opio q̄rūdā reprobātiū hāc artē. illaꝝ ꝑ ſe ſola poſſet cāre:ꝫ cū alia hñ vt dicūt. ❡ Alij aūt
poſteriores ſimplr̄ negauerūt hec:⁊ dixerūt oīa eē fictio
nes:actū in veritate nihil eē in re:ſed ſolū aliq ꝓꝑ ꝗliam
ꝓmittūt hec.nūq̄ tñ talia mirabilia fuerūt. ❡ Lex aūt
Opio legis nr̄e. nr̄a ponit ꝙ demones cogi non pñt ſed hñ allici:ex qbus
fiūt multi effectꝰ mirabiles:q apparēt ꝯtinue apud nos.
Reductiō opionum ad duas tm̄. ❡ Sed in his videt̄ mihi ꝙ oēs iſte opiones ī duas pñt
reduci:quaꝝ vna eſt ꝙ ipſi demones nō ſūt:⁊ hāc voluit
Alex.Por.⁊ illi q negāt ſimplr̄ hāc artē:vt Alcipus ⁊ Le
lius aſtronomi.2ª eſt ꝙ iſta ars eſt:⁊ ꝙ demones ſunt.pᵃ
opio diuiſa eſt in duas:aut illoꝝ q ponūt aliquos effectꝰ
venire ex his:aut illoꝝ q negāt ſimplr̄ illos:⁊ 2ª ēt diuidit̄
in duas.vna eni ponit demōes corꝑa ⁊ aīalia Apulleius.
alia ponit demones ſpūs allici.illaq̄ vt lex vꝫ mō tñ in
An ſint dmones. oībꝰ his difficultatē facere an ſint demōes:iō vꝫ mihi ꝙ
ſi demōes ſint:aut ſunt corꝑa:aut ſubēe ſeꝑate.ſi corꝑa vl̄
nālia:vl̄ violēta.ſi violēta.ꝗ nō ꝑpetua.ſi nālia vl̄ mixta
vl̄ ſimplicia.ſi mixta.ꝗ corruptibilia:⁊ ſi ſimplicia.ꝗ mo
uent̄.vl̄ circa mediū:⁊ ſic celū.vl̄ a medio:⁊ ſic ignis vel
aer.vl̄ ad mediū:⁊ ſic terra vl̄ aq̄.Si vo dicat̄ ꝙ ſūt ſubēe
ſeꝑate:tūc ſequunt̄ multa.⁊ ꝑ ꝙ in eis nō ſit malitia:qꝛ
malitia eſt rōne mãe: vt di 9° meta.tex.cō.22.ibi enim
ſemꝑ eſt vtus ⁊ bonitas ⁊c̄.ꝯtra eos.2° ſequit̄ ꝙ non pñt
corꝑale oꝑari:qꝛ a vtute ſeꝑata nō ꝓuenit nouū ſm fū
damenta Ari.⁊ Auer.3° nō poterit vere actus aīales ⁊ vi
tales hūanos facē:vñ ſine dubio iſti demōes vñr remoti
ab opione ſapiētū peripateticoꝝ.Ex alia ꝑte ꝓꝑ iaꝫ dicta
opꝫ eos ponē:qꝛ pħi vidēt effectus ⁊ oꝑationes mirabi
les:q̄s opꝫ hře agētia niſi eēt factū ſine faciēte:⁊ motum
ſine mouēte.ꝯ p̄mᵐ 7ⁱ phy.⁊ oꝑationes ille:⁊ effcūs illi de
nečitate reducunt̄ vel in corpus vel in vtutēꝫ ex̄ corpus:
qꝛ nō dat̄ mediū ſm Auer.ꝑ meta.cō.37.⁊ iō non vꝫ ꝙ
pñt multi eoꝝ reduci in corpꝰ ſolū:vt ſūt locutio ad ꝓpo
ſitū īterrogātis:diſputatio in ſciētijs ⁊ ſilia:⁊ ſic opꝫ eos
oīno reducē ad foīas ſeꝑatas. ❡ Et vere ſuꝫ valde dubiꝰ
in his.in terminādo q̄onē hāc ex p̄ncipijs nālibꝰ:⁊ vtinā
ꝙ inuenirē aliq̄s q ſoluiſſent has q̄ones. Tñ vꝫ ſi velimꝰ
peripateticos defendere:cōfiteri hos effectꝰ ⁊ oꝑationes
reduci ad vtutē in corꝑe:vt Alexā.⁊ Por.dicūt. Vñ dōꝫ
eſt ꝙ ꝑ magicā artē nō pñt niſi oꝑationes corꝑales fieri.
itelligibiles aūt vt locutio ⁊ diſputatio:⁊ doctrinatio ⁊ ſi
miles nō pñt facē ꝑ magicā artē. ❡ Ad experientiam vo
dōm puto ꝙ ſine dubio pōt eē illud ꝓꝑ imaginationem
imaginatiōis īcātātis:appet eni ei ex imaginatione vi
dere aliū hoiem ei ridentē. Vñ Auer.in ſūma libᵗ de ſō
Hic non icōuenit ī ſōno loq ⁊ tāgē:ita nō icōuenit ī vigilia.ꝓꝑ maximā imaginationē ſentire ſonum ⁊ voces. no.ponit ꝙ nō eſt remotū vt aliq̄s hō cōprehēdat ī vigi
lia ꝙ dormiēs ī ſōno:imo forte videbit ipſaꝫ formā rei:
nō ſuū ſilē:ſic di de q̄dā.vꝫ ꝗ mihi ꝙ ſic nō ē icōueniēs
in ſōno tāgere manu:loq:⁊ videre oculis ſꝫ exiſtimatio
nē ꝓꝑ retētionē ſilitudinū obtoꝝ:ita nō icōuenit ꝙ hō ꝑ
pter fortiſſimā imaginationē vꝫ ſentire ſonū ⁊ vocē ⁊ ta
lia ī vigilia. ❡ Sed ꝯ hoc adhuc eſt q̄ſtio:qꝛ iſte voces
nō audirent̄ ab oībꝰ circūſtātibꝰ. ❡ P.fugere nō potes
alteꝝ duoꝝ.vl̄ ꝙ iſte oꝑatiōes fiāt a vtute aīe hoīs magi
cis artibꝰ vtētis:aut fiāt ab alio exteriori hñte intellm̄.

p̄mū eſt difficile:qꝛ aīa hoīs ex ſua vtute nō pōt venire
ad cogñē ignotoꝝ niſi ꝑ aliq̄ ei nota. ❡ P.quō ex volun
tate hoīs pōt fieri reuelatio occultoꝝ ad que nō ſufficiūt
p̄nᵃ rōnis. ❡ P.ad qd idigeret magicis artibꝰ ſi ſua vtu
te pōt id facē. ❡ Si vo ꝓueniat ab aliq̄ exteriori iaꝫ nō
pōt id eē niſi demon ſit ſpūs.⁊ poſtq̄ ego cōſideraui oīa
viſuꝫ eſt mihi huc uſq̄ ignorare huiꝰ q̄onis ſolonē ꝑ p̄nᵃ
nālia:⁊ iō reputo ꝙ opio nr̄e legis ſit optia ⁊ vera:⁊ nega
re illa eſt ſignū īfirmi itellꝰ:ſic dic̄ Ari.negare ſenſuꝫ ꝓꝑ
rōnē eſt ſignū idiſcreti viri.ꝓ nūc vo ſit dictuꝫ in tm̄. Et
redeamꝰ ꝗ ad locū vbi ſterimꝰ.Dat igit̄ vnū q̄ſi documē
tū.d.vñ dicimꝰ ꝙ q̄cūq̄ꝫ vtutē deſiderat ⁊ regit aliquo
tiēs dicta q̄dā erronea apparētia:q̄ nō hñt ꝓpōnes ſuffi
cientes:vult dicē ꝓbabiles vel ſenſatas:que pñt eis.ſ.di
ctis auferre errores falſitatis:nō ex h oꝫ iudicare ꝙ illa
vba ſint falſa.imo diligēter īueſtigare cū veris ſyllis:vtꝫ
illa dcā pñt quodāmō ſaluari.vꝫ addiſcēdo artes demō
ſtratiuas gradatiꝫ donec lumē cogñis īrat tabernaculū
i.ſpꝫ itelligibile:⁊ imago vtutis pulcherrime ſibi appeat.
Ex h īfert qd eueniꝰ mali apd ꝯriū faciētes.d.Vñ q̄cūq̄
cū fraude ⁊ ſeditione iter vtutis ꝓpedit.i.ꝓcurrit:magnū
onus facinoꝝ ſuꝑ ſuū cerebrū fert:vt putamꝰ h Alga.fe
ciſſe:itaq̄ tm̄ decipit hoīes in hac ſcia:qđ.i.ꝓꝑ qđ opinati
ſunt ꝙ pħia ſit ſciaꝝ debilior.⁊ idē qđ Alga.met ait:ꝙ di
uina ſcia pħoꝝ reputat̄ phātaſia.i.apparētia nō veritas.
Deīde ponit itentionē eius circa h ꝓpoſitū.d.nos tñ de
mōſtratiue ſpaimꝰ p̄fata ꝓpoſita egregie declare mediā
tibꝰ ꝓpōnibꝰ notis ⁊ ſcitis:ꝫ demr̄atiue nō ſint:vlt dicē
ſimplr̄.Et dat cām huiꝰ itentiōis.d.⁊ nos ad h conamur
ꝓꝑ huiꝰ hoīs prauitatē.ipſe eniꝫ vt p̄dixit claudit vtutis
ianuā:⁊ meatꝰ.i.vias eiꝰ obturauit.hītudinē itaq̄ q̄ſi lu
mē diuīe ſcie extinguit:⁊ ponit exēplū:qđ ſequit̄ ex dictis ⁊
m̄ri diſcipuloꝝ:vlt dicē ad pħandū ⁊ cōprehēdēdū dei
arcana ex Algaçe.ſermonibus erroneis ⁊ ꝓceſſu vtilita
tis eterne reducunt:⁊ forte ꝑ vtilitatē eternā itelligit fe
licitatē:que ſm fatuos eſt vita eterna:vt dicit in ꝓemio
8.phy.iſti eni deſperāt addiſcē pħiaꝫ:ꝓꝑ qđ eis nō ꝑt itel
lectus agēs copulari.i.ꝑuant̄ tali eterna vtilitate.imo ꝑ
fectione ſūma. Recolligit ꝓꝑ hoc ſuā itētionē.d.vñ nos
çelo approbrioꝝ factoꝝ ſacre pħie poſuimꝰ in mētē.i.or
dinauimꝰ:vt cū enſibus verarū rōnū:⁊ cū iaculis iuſtoꝝ
ſylloꝝ dictā nr̄aꝫ m̄reꝫ.ſ.pħiaꝫ de manibꝰ noxioꝝ hoſtiū
auferamꝰ:ita ꝙ in agone pħantiū ꝯ eā ꝑſecutātes vigeat
⁊ ꝓualeat ⁊ ꝓfanoꝝ nefandū nō timeat: maxime ꝙ nos
laborātes ꝓcedimus in p̄ſentē librū hac de cā:vult dicē.
vt deſtruamꝰ fundamēta Alga. Iterū recolligit ſuā iten
tionē applicādo illā.d.vñ dicimꝰ ꝙ volūtas nr̄a ē:vt du
camus motores pħoꝝ ad opinādū p̄dicta tā in p̄mo pñᵃ
q̄ ī poſterioribꝰ ſuis.i.effectibꝰ:eſt etiā ad adducēdū mo
res pħie credē:⁊ flores peripateticoꝝ auctoritates.i.mo
tiua:⁊ dubia:⁊ argumēta ſuꝑ p̄dictas rōnes aduenientia
tā a loquētibꝰ q̄ ab alijs:⁊ eſt remouere ea q̄ eos p̄mouit
ad obediēdū pħoꝝ opionibꝰ:itaq̄ q̄cūq̄ꝫ cernere cupiat
vtutē facile ⁊ leue ponit achernmorē:vl̄ meliorē opionē
duarū dictarū ſectarū ad ſeipſos retinere. In his igit̄ ap
paret itellectio ⁊ cauſa itentiōis in hoc libro ſic apparuit
a p̄ncipio:⁊ poſtq̄ p̄miſit hec q̄ſi vt diſpōnes ad aſſentiē
dū eis que vult dicere īcipit ponere vtutē in eē ⁊ mō itel
ligētiarū:⁊ p̄mo accipit aliq̄ q̄ſi fundamēta ⁊ radices:vt
ide ꝯcludat itentionē eiꝰ ibidē:⁊ p̄mo facit itroitū ad di
cēdū.d.vñ dicimꝰ mō īcipiētes ꝙ qñ pħi certitudine en
tiū nārū itellie iueſtigāt.vꝫ de ſeꝑato itellu:nō id qđ vꝫ
dicē iprouiſo recipi.vꝫ ſine demr̄atiōe recipiūt.imo aſſe
runt multa opponētia ſenſibus demr̄atiue.h eſt ſui ſmo
nis itroitus. ❡ Debes ſcire ꝙ alr̄ reperit̄ lra.ſ.ſic.vñ mō
īcipiētes dicimꝰ ꝙ pħi qñ ſub itellia de certitudie entiū

naturaꝝ inueſtigāt:vʒ cū ſepato intellectu:nō id qḋ vi.d. iprouiſo reſpici.vʒ ſine demr̄atione reſpiciūt:et tūc vult dicere ꝙ pħi qn̄ de certitudine nāruʒ entiū.i.exiſtentiuʒ ſub itelligētia.vult dicere rebus ſenſibilibus cuʒ intellectu ſeparato.i.in cōparatione ad intellectū ſepatū:nō id qḋ videt̄.d.i.dignū iprouiſo reſpici reſpiciūt ſine demr̄atione:⁊ hec lr̄a melior eſt:attn̄ nihil refert. ¶ Deide accipit pmā radicē.d. Ipſi eni īuenerūt ſenſibilia īferiora.vʒ ea que ſub orbe lune reperiunt̄ duab⁹ naturis diuiſa.ſcilʒ aīata ⁊ iaīata.pmo ergo radix eſt.ꝙ oē ens gn̄abile ⁊ corruptibile eſt aīatū vel inaīatū:hoc nō alio teſtimonio ꝓbat pro nūc niſi teſtimonio viſus. ¶ Deide accipit ſcdaʒ radicē:cuius potētia eſt:ꝙ cuiuſlibet rei gn̄alis reqrunt̄ quatuor cāe neċio:qḋ declat.d.⁊ viderūt ꝙ cauſa de nuō predictoꝝ.ſ.exiſtētiū ſub luna:que ſunt gn̄abilia conſtituunt̄ quedā.i.ex q̄daʒ re:qr forma dr̄ huius teſtimonio viſus apparet ex operatione eius:que formam ſcire facit. Deinde declarat ſcdaʒ.ſ.mām.d.⁊ in quolibet ente generabili.vult dicere forma illius habet̄ eſſe poſt ꝑuationē: ⁊ illa.i.ꝑꝑ qḋ illa foīa:que res gnābilis cōſiſtit in alia re: que mā noiat̄. Ecce quō ē exigētia māe:⁊o qa forma de ꝑuatione extrahit̄.ꝑuatio aūt ꝯtinet̄ in mā:vt forma ꝓpria illius:vt ſcdo phy. Auer.cō.15.dicit. Deide q̄ſi tangit aliud motiuū pħoꝝ.d.⁊ motor.i.arg̃ᵐ pħoꝝ ad hec.i.ponendā māʒ fuit ꝙ ipſi reperiebāt ꝙ oē gnābile fit ex aliquo ente aliq̄ olio.vult dicē ab ipo facto qḋ mā nūcupatur.vn̄ ſylls ſic cōponit̄. Oē qḋ generat̄ ex ente aliq̄ mō exigit māʒ:ſed oē gnābile generat̄ ex ente aliquo modo. ergo oē gnābile exigit māʒ.hui⁹ g̊ ponit tm̄ minorē: qm̄ reliquū eſt manifeſtū: ⁊ totuʒ hoc iam apparuit in libro phy. Deide explicat tertiā cām.ſ.ipm agēs:⁊ ſylls ſic cōponit̄. Omne qḋ fit nō a ſe:ſed ex vi cuiuſdā indiget agēte:ſed oē generabile fit nō a ſe:ſed ex vi cuiuſdā.g̊ in pria figura oē gnābile idiget agente:hui⁹ explicat minorē.d. ⁊ etiā videbāt ꝙ id gnābile ex vi cuiuſdā fiebat:⁊ noiat̄ agens ad quādā itentionē notā vel ignotā:⁊ hoc pōt itelligi pmo:ꝙ agēs duob⁹ modis eſt.ſ.a ꝓpoſito:qḋ eſt agēs ad quādā itentionē notā vel ignotā.i.cōprehēſaʒ alicui⁹ ei noti.ſcdo mō nāle:⁊ hoc agit ſine cognitione in ſe:lʒ dirigat̄ a cognoſc̄.vt dicit.12.meta.cō.18.vel pōt ſcdo itelligi ꝙ agens eſt duob⁹ modis.ſ.gr̄a finis ſibi noti.⁊ dicitur agēs per ſe:⁊ gr̄a finis ignoti:⁊ dicit̄ agens caſuale:vl' poteſt tertio itelligi ꝙ agēs eſt duob⁹ modis.ſ.famoſuʒ:qḋ eſt mouēs:⁊ hoc vocat̄ agēs ſm̄ intētionē notā:qa eſt famoſuʒ.ſcdo mō capit̄ agens pro efficiēte:qḋ nō hēt de intentione agētis:niſi hoc ꝙ effectus ab eodē depēdet:⁊ illum cōſeruat:⁊ oēs iſte expōnes ſunt poſſibiles:⁊ vere in ſe:⁊ tu applica alterā:que tibi melior appet. ¶ Et his cōcludit ſcdam radicē.d.vn̄ breuiter hui⁹.ſcilʒ pħi conati fuerūt ponere cās predictas q̄tuor. Et nō expreſſit fineʒ: qa finis ⁊ foīa ſunt idē.iō tacuit illū:vel qr finis eſt cauſa cauſaꝝ quē nullus pħoꝝ nāliū negauit:niſi antiqui:⁊ tu iueſtiga aliā cām ꝑꝑ quā tacuit illaʒ. ¶ Deinde ponit tertiā radicē:cuius potētia eſt:ꝙ oē factū fit a ſibi ſili in ſpecie vl' genere:⁊ dicit.deide ꝓcedētes iuenerūt ꝙ foīa rei gnābilis:⁊ res a q̄ gnātio fit.ſ.agēs ꝓpinquū ſūt vnū ⁊ idē tā in genere q̄ȝ in ſpecie:ſaltē in aliqb⁹ eoꝝ.vʒ ꝙ hō hoieʒ gnāt:q ſibi ſilis eſt in ſpecie:⁊ etiā aliq̄ ſūt ſilia in genere tm̄:ſicē mulus q gnāt ab aſino ⁊ equo q ſūt ei ſiles in gn̄e. ¶ Debes ſcire ꝙ multū īmorat⁹ ſuʒ in multis locis quō ſile fit a ſili ſibi:ꝓ nūc aūt potes id declare ꝑ dictuʒ Auer.12.meta.cō.24.vbi ponit tres ꝯditiones ſm̄ mētē Alexā.vide ibidē ſi placet. ¶ Et poſtq̄ȝ accepit iſtas ꝓpōnes ꝯcludit ꝑ modū correlarij vltimū.d.⁊ qr impoſſe ē ꝙ cāe ſucceſſiue ad īfinitū ꝓcedāt:coacti fuerūt ponē cām pmā agētē:vn̄ pōt ſylls ſic cōponi.in omni multitudine agentiū ⁊ patiētiū eſt aliqḋ agēs pmū:ſed genitoꝝ ⁊ agētiū eſt multitudo hō.g̊ opʒ venire ad pmū agēs:⁊ demr̄atio declata eſt in pn̄⁰ 7⁰.⁊ melius in 8⁰ phy.⁊ cū concluſit hoc narrat opiones ſapientiū in nā illius prime cāe.d.in iſta cā pħi dn̄t.aliq nāq; eoꝝ dicūt ꝙ hec cā eſt corp⁹ celeſte:⁊ hec eſt opio chaldeoꝝ:vt appet 2⁰ celi.cō.58.quia putauerūt celos eſſe deos:vt dixi in qōne de aīatione corporis celeſtis:⁊ dicā in diſputatiōe de hoc. Deide narrat ſcdaʒ ſectā.d.⁊ alij ꝙ pn̄ᵐ iſtud pmū agens ⁊ pn̄ᵐ ſepatū a ſupcceleſtib⁹ corpib⁹:⁊ diſtictū a pn̄⁰ illoꝝ corpoꝝ.vult dicere eſt motor alius a motore vniuerſi:vt vr̄ dicē Aui. deinde ponit diuerſitatē circa pn̄ᵐ aīationis corpoꝝ aīatoꝝ gnābiliū.d.ſed entia iferiora ex iuiceʒ gnābilia:que aīata ſunt idigēt de alio pn̄cipio nōie aīe qḋ dictaʒ aīam det.ſ.ipſi corpi:⁊ etiā ⁊ formā. Eſt igit̄ cōis ſnīa oīum:ꝙ neceſſariū eſt ponere pn̄ᵐ aīationis. ¶ Et narrat opionē Gal.d.⁊ Gal.nuncupat eā v̄tutē formatiuaʒ. Deide ponit ſcdaʒ opionē.d.⁊ aliq ſapientū dicūt ꝙ ipſa v̄tus eſt ſepatū pn̄ᵐ:⁊ hi diuerſati ſunt.quidā eni ipſoꝝ dicunt ꝙ eſt itellectus.qdā dicūt ꝙ eſt aīa.qdā dicūt ꝙ eſt corpus ſupceleſte.qdā dicūt ꝙ nō eſt alius niſi deus:cui⁹ ſignuʒ ponit.d.⁊ ideo dubitauit Gal.vtrū agēs aīationē hanc.ſ. aīam ſit ipſemet deus aut aliud. Et cū narrauit iſtas opiniones.vult limitare id in quo cadit diuerſitas opionū: ⁊ dicit:⁊ eſt notādū ꝙ hec diſcrepatio iter pħos eſt i plātis ⁊ aīalibus gnātis ab eis ſilibus:ſed de eis q̄ ex ſilib⁹ generant̄ dicit̄ ꝙ nō opʒ ponē dictū pn̄cipiū:⁊ hec ſummotim eſt ſnīa peripateticoꝝ in entibus īferioribus.ſ.generabilibus ⁊ corruptibilibus. ¶ Debes ſcire:vt accipit̄ ſeptimo meta.cōmēto.31.⁊.12.meta.cōmēto.18.ꝙ de pn̄cipio aīoꝝ apud peripateticos:opʒ dicere ꝙ illud principiū vel eſt ens in mā:vel ſeparatū:⁊ ſi eſt ens in mā:tūc illud eſt v̄tus formatiua exn̄s in ſemine deciſo a patre:q̄ vt inſtr̄m aīe generātis aīas ꝯtētas in mā educit ad actū: ⁊ hec eſt opio Gal.⁊ pro parte Ari. ¶ Si v̄o eſt ens ſepatū erit corpus vl' v̄tus extra corpus:ſi corpus ſic erit celū mediante lumine ⁊ motu:⁊ alijs dehēs calorē ſolis ⁊ ſtellaruʒ:et hec eſt opio Aſtronomoꝝ:⁊ pro parte Ariſto.qm̄ opio Ariſto.eſt vt a ſole et hoīe fiat homo:et ſic de alijs. ¶ Si v̄o eſt pn̄cipiū ſeparatū hoc eſt duobus modis: vl' erit intelli:⁊ hec eſt opinio Auic̄.qui poſuit itellectū agēteʒ datorē formaꝝ:vt dicit in ſua metaphy. ¶ Si v̄o eſt aīa:tūc eſt opio Themiſtij qui poſuit aīam ꝓductā ex ſole ⁊ orbe decliui ſm̄ Ariſt.⁊ oēs iſte opiones declate ſūt in multis locis a me:⁊ poſita ſūt fundamēta ⁊ euaſiones eoꝝ:⁊ nolo nūc plus īmorari i hoc. ¶ Scdo debes ſcire ꝙ maior pars peripateticoruʒ opinat̄ hoc ſolū in viuentibus:non in reliquis carētibus vita:vn̄ poſitio iſtoꝝ fundat̄ in duabus ꝓpōnibus:quarū pma eſt ꝙ oē viuens debet fieri a viuente:aliter effectus eſſet nobilior cā:et vl' factū eſſet nobilius agente. ¶ Scda ꝓpō eſt ꝙ aīalia et plante ſolū ſunt viuentia:⁊ reliqua carentia vita.ideo in ſcda figura ꝯclaſerūt aīalia ⁊ plantas ſolū idigere pn̄⁰ aliquo mō aīa vel aīato:⁊ ideo poſt in illo diuerſati ſunt vt videſ:⁊ iō Auer.limitauit optime dictū peripateticoruʒ. attn̄ ꝓpō.d.ꝙ omne viuēs eſt a viuēte ſm̄ peripateticos veros itelligit̄ inſtr̄ali vel pn̄cipalr̄.vn̄ lʒ virtus formatiua non ſit viuens:qm̄ eſt qualitas:attamē vt inſtrumētū hoīs viuētis:⁊ corpoꝝ celeſtiū pōt eſſe principiū dādi vitā:vt Ariſto.dicit in lib.de gn̄ōne aīaliū:vn̄ ſicut calor eſt calor ⁊ inſtrumētū aīe in corpe exiſtētis:⁊ vt calor calorē facit:⁊ vt inſtr̄m aīe facit opationes aīe:ſic v̄tus illa: lʒ vt v̄tus nō poſſit niſi q̄litateʒ gn̄are:attamē vt inſtr̄m hoīs ⁊ corpis celeſtis pōt aīam ꝯtentā in mā educere de po⁰ ad actū:⁊ hec eſt ſnīa peripateticoꝝ. ¶ Et poſtq̄ȝ dixit hec in rebus generabilibus aſcendit ad res celeſtes

De pricipio aioꝝ.

Opio galeni.

Opinio Aſtronomorum.

Opinio Auicēne

Opinio Themi.

Prima ꝓpoſitio.

Scda

Lʒ v̄tus formatiua ſit q̄litas: tn̄ vt inſtr̄z hoīs viuētis ⁊ corpoꝝ celeſtium eſt principiū dādo vitā.

⁊ dicit.deide vͦo gradatiȝ aſcẽdunt.ſ.phi iueſtigare de ſu‑
percaeleſtibus corpibus:⁊ apparuit eis ꝙ ſunt ĩgñabilia:
nõ ſicut ſunt iſeriora corpa:⁊ hoc ꝓbatur vȝ ꝙ ſylls̃ fun‑
daẽ in duab⁹ ꝓpõnib⁹:quaꝝ pma eſt:ꝙ oẽ gñabile iquã‑
tũ gñabile eſt ps hui⁹ mũdi ſenſibilis ⁊ cãtũ ab orbibus
tanꝙ̃ a cauſis remotis:cuius ꝓpõnis ꝓbatio eſt in pma
figura ſic.oẽ qͦd fit ex re.i.agẽte de re.i.mã:⁊ ꝑ re.i.foꝛa:
⁊ fine ⁊ in loco:⁊ in tpe:eſt ps huius mũdi ſenſibilis:⁊ eſt
ab orbibus tãꝙ̃ a cauſis remotis:hec ꝓpõ eſt manifeſta
per ſe apud oẽs:⁊ dicta eſt in p̊ celi.cõ.5º:⁊ in fine 4ⁱ phy.
Deide aſſumit̃ ſcḋa ſic:ſȝ oẽ gñabile fit de re ex re ⁊ ꝑ re
in tpe ⁊ loco.g̃ in p̊ pꝛie figure.oẽ gñabile ẽ ps mũdi ſen‑
ſibilis:⁊ ab orbibus tãꝙ̃ a cauſis remotis:⁊ ſic apparet pri‑
ma ꝓpõ pncipalis ſylli.¶ 2ª ꝓpõ pncipalis ẽ:ꝙ ſm ad‑
uerſarios corpa celeſtia ſũt gñabilia ⁊ corruptibilia.g̃ in
tertio pme corpa celeſtia ſunt ptes hui⁹ mũdi ſenſibilis:
⁊ eſſent ab orbib⁹ alijs tãꝙ̃ a cauſis remotis:⁊ ſic ex̃ mũ‑
dũ eẽt ali⁹ mũdus:ſicẽ declaui p̊ celi.cõ.33.i expõne mea.
vide ibidẽ.hui⁹ ſylli ponit maiorẽ.d.gñabile iquãtũ gña‑
bile ps eſt hui⁹ mũdi ſenſibilis:cui⁹ gñatio nõ ſeq̃t:niſi
ꝓut eſt ei⁹ ps:hec eſt pria ps maioris.huius ponit mino‑
rẽ ꝓſylli.d.eo ꝙ oẽ gñatũ gñat̃ ſine dubio de re.i.mã.ex
re.i.agẽte.ꝑ re.i.foꝛa ⁊ fine:⁊ in loco ⁊ tpe. Deide cõplet
maiorẽ ⁊ accipit ſcḋaȝ partẽ.d.⁊ iuenit̃ ꝙ orbiũ corpa ne‑
ceſſaria ſunt in gñõne iferioꝝ corpoꝝ ꝓut ſunt agẽtia re‑
mota.eſt g̃ maior ꝙ oẽ gñabile iquãtũ gñabile eſt ps hu‑
ius mũdi ſenſibilis:⁊ cãtũ ab orbib⁹ tãꝙ̃ a cauſis remo‑
tis.Deide ponit minoreȝ.d.vñ ſi corpa celeſtia gñabilia
ſunt:vult dicẽ:ſed corpa celeſtia ſunt gnãbilia ſm aduer‑
ſarios.cõcludit ꝯ̃nẽ.d.mõ iſti⁹ gnõnis idigerent de alijs
corpib⁹ p̃cedẽtibus eis ꝙ ſilr̃ eẽnt ptes alterius mũdi.g̃
erũt ſupcaeleſtia corpa alia ⁊ idigerẽt etiã de alijs p̃cede‑
tib⁹ corpib⁹:⁊ ſic in ifinitũ.Tãdẽ ꝯcludit ꝯ̃neȝ.d.patet g̃
ex hoc ⁊ ex alijs vijs ꝓpingoꝛib⁹iſtis:ꝙ g vellẽt ꝙ corpa
ſupcaeleſtia eẽnt ingnãbilia ⁊ incorruptibilia.i.eterna co‑
mõ quo accidit corpibus iſerioꝛib⁹ gb⁹ accidit ꝑ ꝯ̃tiũ ge‑
neratio ⁊ corruptio:vt videt. ¶ Hic adduxi iſtãtias q̃ſ‑
dã in lib.celi.in expõne cõ.33.pmi:q̃s bonũ ẽ vt colligas
cũ iſtis h̃.⁊ erit vob̃ itells̃ Auer.mãifeſt⁹ ꝑ ſe. ¶ Poſtꝙ̃
ꝯcluſit corpa celeſtia eẽ ſimplr̃ icorruptibilia ⁊ ignãbilia
accipit aliud:qͦd eſt notũ ad ſenſuȝ.d.etiã apparuit eis ꝙ
corpa ſupcaeleſtia hñt pn̊ mouẽtia:⁊ h̃ apparet ex declaratio
in 8º phy.qm̃ oẽ qͦd mouet̃ ex ſe eſt diuiſibile in pn̊ᵐ mo‑
uens ⁊ ptes motã.Et corpa celeſtia moueri ex ſe apparet
ſenſibus.iõ ſciuerũt corpa celeſtia hr̃e pn̊ª mouẽtia.Dei‑
de accipit.d.⁊ apparet eis ꝙ hec pn̊ª mouẽtia ſũt incorpea:
neq̧ ſũt v̄tutes in corpe:nõ ſũt corpa:q: pn̊ª ſũt corpoꝝ
mũdũ ambiẽtiũ:ſicẽ dixerũt Chaldei:q voluerũt pn̊ª pma
eſſe corpa:q: ſunt pn̊ª corpoꝝ:neq̧ ſũt v̄tutes in corpib⁹

Motores orbium nec ſũt corpora:nec virtutes i corpore.

exiſtẽtes:ſicẽ pn̊ª cõpoſita iſeriora ſe hñt.vȝ pn̊ª aialiũ. Eſt
igit̃ 3ª ꝓpõ ꝙ pn̊ª mouẽtia orbes:nec ſunt corp⁹:nec v̄tus
in corpe:cui⁹ ꝓbõnẽ ponit multiplicẽ:⁊ pma cõponit̃ ſic.
q̃libet v̄tus corporea eſt finita.vult dĩe in tpe:qm̃ diuiſio‑
ne ſubiri diuidit̃:iõ eſt finita in tpe vt declaratũ eſt i lib.
de ſubã orbis:cui addo iſtã minorẽ:ſȝ pn̊ª mouẽtia orbes
nõ ſunt finita in tpe:q: mouẽt ſempiterno motu:iõ in 2ª
fig⁹ pn̊ª mouẽtia orbes nõ ſũt v̄tutes i corpe.hui⁹ tñ acci‑
pit ꝓpõnẽ p̊ᵃ³ cũ eius declaratione.Deide ꝓbat illa pn̊ª nõ
eẽ corpa:cuius rõ ſic cõponit̃.oẽ corp⁹ gnãbile ⁊ corrupti‑
bile eſt cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa:pn̊ª orbiũ nõ ſũt corpa cõ‑
poſita ex mã ⁊ foꝛa gnãbilia ⁊ corruptibilia:iõ in ſcḋa fi‑
gura nõ erũt corpa:hui⁹ tñ accepit maiorẽ.¶ Debes ſci‑

Mouentes orbes nõ ſũt de nã orbiũ.

re ꝙ hic preſupponit Auer.ꝙ pn̊ª mouẽtia orbes nõ pñt
eẽ de nã orbis:qm̃ tũc ſillõ idẽ eẽt de nã moti ⁊ rei mouẽ‑
tis:iõ maior dȝ itelligi ſic.oẽ corp⁹ alteri⁹ nãe a corpibus
celeſtib⁹ eſt gnãbile ⁊ corruptibile cõpoſitũ ex mã ⁊ for‑
ma:⁊ tũc ſylls̃ ei⁹ eſt demõſtratiuus nõ hñs inſtãtiã.Deide
ponit 2ᵃᵐ rõnẽ que põt ſic cõponi:quoꝝ corpoꝝ pn̊ª ſuffi‑
ciẽtia ſũt ſilia de neceſſitate:ſi q̃dã eoꝝ ſũt idigẽtia cõpib⁹
p̊orib⁹ eis ⁊ reliq̃ eoꝝ:ſȝ ſi corpa celeſtia haberẽt pn̊ª co‑
rũ v̄tutes corpales eẽnt ſilia corpib⁹ gnãbilib⁹ ⁊ corrupti‑
bilib⁹.g̃ ſi corpa gnãbilia haberẽt pn̊ª corpalia p̊ora eis:⁊
corpa celeſtia adhuc habebũt corpa p̊ora eis:hui⁹ ſylli ac‑
cipit minorẽ.d.rurſus ſi pn̊ª eoꝝ corpoꝝ.ſ.gnãbiliũ eẽnt
ſilia pncipijs ſupioꝝ cõpoꝝ.g̃ eẽnt illa ⁊ iſta ſilia:⁊ idige‑
rẽt illa corpa.ſ.celeſtia de alijs corpib⁹ p̃cedẽtib⁹ iſtis:et
hec eſt ꝯclio. ¶ Ex his apparet ꝙ corpa celeſtia ingñabi‑ Correlarium.
lia ⁊ icorruptibilia ſũt:⁊ ꝙ hñt pn̊ª mouentia:⁊ ꝙ illa pn̊ª
nec ſunt corpus:nec v̄tutes in corpe.Sed q̃ones que pñt
accidere dictis iſtis dicte ſunt in lib.de ſubã orbis:⁊ nolo
dicere hic oĩa niſi illa que opȝ vt intells̃ Auer.habeat̃:iõ
vide illic.Cũ oĩa hic poſita ⁊ pfecte declãta cõcludit ali‑
qua de pncipijs corpoꝝ celeſtiuȝ:⁊ dicit:vñ ꝑlibatis iſtis
apud eos ⁊ ꝑlibatio etiã apud eos ꝙ q̃libet forma duob⁹
modis hẽt eſſe.vȝ eſſe intelligibile qñ cõprehẽdit̃ ſepata
de mã ab itellu ⁊ eẽ ſenſibile.vȝ illud qͦd actualr̃ in mã:
⁊ exẽplũ ponit ꝯ̃ns.d.v̄.g.lapis ſine dubio formã hẽt mã‑
lem ex̃ aiam:vult dicere vt accipit̃ extra opus intells̃:et
hẽt aliã formã:que eſt inte⁹ ⁊ cõprehẽſio facta in aia ꝓut
aia rõnalis capit eã ſeparatã. ¶ Debes ſcire ꝙ hic appa‑ Error Joannis de ſpecie intelligibili.
ret error Joã.qui poſuit ſpẽs itelligibiles nouas ipſi itel‑
lectui cãtas a phãtaſmatib⁹ v̄tute itells̃ agẽtis.Jã appa‑
ret hic qualr̃ cõprehẽſio ⁊ inte⁹ nõ eſt niſi res cõprehẽſa
⁊ itellecta:vñ vt declaui in q̃one de itellu.vnamet forma
ſm rẽ eſt idiuiduũ ⁊ q̃dditas.v̄.g.forma lapidis.ſm eniȝ
ꝙ eſt extra aiam in ſe nõ cõpata itellectui vt ſic eſt idiui‑
duũ:ſm vͦo ꝙ itellectu cõparat̃ ꝓut ab eo cõcipit̃ ⁊ com‑
prehendit̃ vt ſic eſt q̃dditas:⁊ iõ q̃dditas ⁊ idiuiduũ dif‑
ferũt in reb⁹ mãlib⁹:qm̃ q̃dditas nõ cõcernit mãm.idi‑
uiduũ aũt ſic.⁊ h̃ iã dictũ eſt in q̃one de vlibus. ¶ Sed Opio ꝓpria.
dices ſi nõ ponunt̃ ſpẽs itelligibiles ſm hũc phm qd eſt
itẽtio ⁊ cõprehẽſio. ¶ Dõm (vt inuit h̃ Auer.⁊ ego in li‑
bro de itellectu) ꝙ inte⁹ nõ eſt ſm reȝ niſi forma ⁊ quid‑
ditas itellecta ſeu cõprehẽſa.v̄.g.ꝑ iunioꝛib⁹ q̃dditas la‑
pidis ⁊ eſt res itellecta:⁊ eſt itentio:vt eni abſtracta a mã
⁊ ꝯditionib⁹ illi⁹ dr̃ q̃dditas:vt vͦo recepta in itellu nõ q‑
dẽ ſubiectiue:vt Joã.finxit de ſpẽ itelligibili:ſed pfectiue ⁊
obiectiue dr̃ inte⁹:⁊ ſic inte⁹ ⁊ res itellecta ſũt vnũ ⁊ idẽ ſm rẽ
⁊ drñt in mõ ⁊ ſm ꝯnotata.⁊ h̃ dicebat Auer.cũ dixit ꝙ
lapis hẽt aliã formã q̃ eſt intẽtio ⁊ cõprehenſio fcã in aia
ꝓut aia rõnal̃ capit eã ſepatã.Q̃ões ⁊ difficltates acci‑
dẽtes huic remote ſũt in lib.d̊ itellu loco ei⁹:iõ lege illic
q: mlta declãt̃ de hoc.Et poſtꝙ̃ dixit de hoc ꝯcludit in‑
tentũ in pncipijs corpoꝝ celeſtiũ.d.vñ igit̃ ſeq dȝ ꝙ p̃di‑
cta entia ſepata:vult dicẽ:que ſunt pn̊ª corpoꝝ celeſtium
abſolute ſũt pure itells̃.i.pur⁹ itells̃:⁊ itelligo ꝑ purũ in‑
tellȝ rẽ abſolutã a mã ſȝ rẽ ⁊ modũ.vñ q̃dditas lapidis:
lȝ ſit aliq̃ mõ itells̃:nõ tñ eſt pur⁹ itells̃:q: ſȝ rẽ eſt i mã.
hec aũt q̃ſi ꝯ̃ põt ꝓbari ſic.oẽ abſolutũ a mã ⁊ ei⁹ ꝯditio‑
nibus ſm rẽ ⁊ modũ eſt abſtracte ⁊ purus itellectus:ſed
pn̊ª corpoꝝ celeſtiũ ſunt abſoluta a mã ſm rẽ ⁊ modũ:iõ
erũt ſimplr̃ itells̃.maior apparet ex iã dictis de forma lapi‑
dis.minor aũt apparet ſimilr̃ ex dictis:q: ſunt ſimplr̃ ſem‑
piterni:vt fuit cõcluſuȝ ꝑ lõgũ pceſſuȝ.deide iterũ ex di‑
ctis cõcludit q̃ſi ſcḋaȝ ꝯ̃nẽ que eſt.ꝙ res itellecte ab illis
itellectis ſũt foꝛe ⁊ mũdi ordo.vñ dĩc.ſilr̃ opȝ ſm ipſoꝝ
radices id qͦd ꝑ iſtã itellĩam itellr̃ eẽ entiũ foꝛas ⁊ mũdi
ordinẽ:ſed hoc põt declari duob⁹ modis apud ipſuȝ:q̃rũ
vnũ ponit q dȝ ſic cõponi.Sicẽ itells̃ humanus ad foꝛas
mãles.ita itelligẽtia ad illas:qͦd nõ ꝓbat:q: ẽ mãiᵘˢ ſim‑
plr̃ vt dicã:ſȝ itells̃ hũan⁹ nõ ẽ ali⁹ ꝙ̃ res mãles:vt cõpre‑
hẽſe.g̃ ⁊ itells̃ itelliaꝝ erit res ⁊ foꝛe mãles ẽt.Et h̃ dĩc‑

ſicut ſe hʒ human⁹ itell's ad res mãles:ita itellıe ad illas. Deidẽ accipit minorẽ.d. Intell's enĩ nõ eſt aliud niſi con prehẽſio entiũ formaꝝ prout ĩmãles ſunt. Deinde ponit ↄ̃nẽ.d.quapropter ↄcludit ex h̃ ꝙ entia duo hñt eſſe.vʒ ſenſibile ⁊ iſenſibile ſiue potius itelligibile:⁊ hec eſt ↄcl'o ꝑdicti ſyllogiſmi equiualenter:ſaltem vt apparet.

10° qõ **Sed** hic ꝓuenit qõ:an eodẽ mõ itell's human⁹ ſe hẽat reſpectu formaꝝ mãliũ ⁊ itellĩa reˢ illaꝝ:vt maior aſſumebat. Dõm ſm doctrinã Auer. Intell's hoĩs nõ eſt cãns res itellectas ſimplr:ſed tñ in eẽ:⁊ ſm qd qõ eſt eẽ diminutũ.ſ.in eſſe itelligibili:vt Auer.dicit 7° meta. cõ.31° in fine. itellĩa aũt nõ mõ eſt vtus cãns formas mã les in eẽ itelligibili.imo in eẽ ſimplr.ideo itelligẽtis ꝑꝑ eẽ in gradu altiori ad itellectũ habuit ꝑeminẽtiã in cau ſando res mãles duobus modis.ſ.in eſſe intelligibili:qõ eſt eẽ diminutũ:in eſſe exiſtẽtie:qõ eſt ens ſimplr ꝓpter qd intelligẽtia nõ ſolũ eſt res cõprehẽſiue:ſed effectiue: ⁊ ideo itelligẽtis nõ ſolũ fuit res ipſe.imo ordo ipaꝝ:qui ordo ꝓuenit eis:put hñt eẽ ſimplr:itell's aũt ſolũ eſt res cõprehẽſiue:⁊ nõ eſt ordo illaꝝ:nec ipſe effectiue:⁊ ſic ap paret maior illius ſylli. Sed quõ verificaꝛ minor ẽ mul tũ difficile:⁊ dixi quedã de hoc in libro de intellectu:ſed quia ibi dixi ad longũ:volo aliqualr abbreuiare ⁊ dicere ꝙ itellectus hoĩs ⁊ itelligibilia ſunt vnũ numero:non in diſpõne eſſentiali:ſic̃ eſt itelligẽtia:ſed per accidẽs:vt de claraui in expoſitione cõmẽti.15.⁊.8.3ˡ de aĩa:⁊ aliqualr dixi hic antea.oĩa ergo itellecta vniunꝛ in ipſa pro quan to eã perficiũt:⁊ nõ intelligo illa eſſe vnũ nũõ:ſic̃ eſt vni tas nũeralis in formis mãlibus:ſed dico:ſicut eſt diſpoſi tio in formis abſolutis.iſto mõ igiꝛ itellectus hoĩs ⁊ res

Replica. intellecte ſunt vnũ. ¶ Sed dices:quare itellectus hoĩs ⁊ forme itellecte nõ ſũt ſimplr idẽ nũero cũ itellectu:ſic̃

Solutio. forme itellecte cũ itelligẽtia ſepata. ¶ Dicendũ ꝙ ideo eſt:qm̃ itelligentia nõ eſt res mãlis:qa cauſat eas in eſſe cognito tñ:ſed qꝛ in eſſe ſimplr.vnde ideo itelligit illas: qa cauſare põt illas in eẽ ſimplr.ideo ſcĩa eius eſt cauſa rei:qa ipa que eſt ſcĩa eſt cã rei:itell's aũt nõ itelligit res: qa cauſat illas:ideo nõ oportet ꝙ ſimplr intell's ſit idem oĩbus modis rebus intellectis. Si enĩ poſſet illas cauſa re ſimplr tũc intelligeret per eſſentiã eius rationẽ:cuius poſſet illas cauſare:qa igiꝛ non cauſat illas in eẽ ſimplr. ideo non intelligit illas ſm ꝙ itelligit ſe eſſe cauſaʒ illa rũ.ideo intelligibiles res nõ ſunt idẽ in diſpõne vnitatis eſſentialis:ſed accidẽtalis:ideo videꝛ ꝙ ſcientia eius ſit cauſata a rebus quodãmodo. Ex his apparet minor.ſcilʒ qualiter intellectus hoĩs eſt res ⁊ forme intellecte.

Dubiũ⁹ **Circa** ↄcluſionẽ adhuc eſt locus qõnis:qa non videꝛ ꝙ vna res habeat duo eẽ.ſ.abſolutũ ⁊ in materia. ¶ Scda queſtio.poſito ꝙ aliquo modo habeat duo eſſe qõ eſt melius ei ⁊ ſimplicius ⁊ nobilius an eſſe abſolutũ: an eſſe exiſtẽtie qõ eſt eẽ extra eiˢ cauſas oẽs. ¶ Ad hec dicẽdũ puto ꝙ oĩs res que eſt effectus alicuius cauſe hẽt duplex eſſe.ſcilʒ ꝓpriũ per qõ cadit in ambitu entis ⁊ ex̃ neuʒ qõ eſt in potẽtia ſue cauſe:⁊ hoc eſt qõ Auer.12.me taphy.cõmẽns.18.⁊.36.intendit in ſuis verbis obſcuris. ¶ Ad formã qõnis iam apparet ſolutio.cõcedo enim ꝙ vna res non põt hẽre niſi vnũ eſſe ꝓpriũ.attñ nõ incõue niẽ ꝙ habeat vnũ ꝓpriũ:per qõ cadit ſub ente:⁊ vnũ par ticipatiue per qõ habuit eſſe ꝓpriũ:⁊ ↄſeruaꝛ in eſſe pro prio:vt vides in exẽplo de medicina ſeu ſanitate. Ex hoc verificaꝛ tibi:quare itelligibiles forme in itelligẽtia mo uente orbẽ dicanꝛ oĩbus modis ſm rem ideʒ illi:non tñ in ſuba itellectus hoĩs.hõ enĩ ideo eſt:qm̃ illa itelligẽtia eſt cã earuʒ.iõ intelligit illas ſm ꝙ intelligit vbi eſt eſſe rerũ factarũ:vt dixi:⁊ ideo itelligit alia:qꝛ itelligit ſe in quantũ cã.ideo itelligibiles forme ⁊ intell's ſunt vnũ in

diſpõne eſſentiali in intelligẽtia illa:nõ ſic in intellu nr̃o vbi nõ poniꝛ eſſe rerũ ad extra.iõ nõ intelligit illas ſm ꝙ itelligit ſe:⁊ tũc tibi eſt manifeſtũ totũ iſtud ſi bñ iſpe xeris dicta Auer. ¶ Sed dices ſaltem aĩa hoĩs eſt potens ꝓducere res in aliquo eſſe ſaltẽ diminuto.ergo põt itelli gere illas itelligẽdo ſe eẽ cãm illoꝝ aliquo mõ. ¶ Põt dici apõ me ꝙ ſi tenemus itellectũ agentẽ eẽ dũ ſine du bio itelligit illas nõ modo ſm ꝙ põt producere illas in eſſe itelligibili.imo ſm ꝙ põt producere illas ſimplr.vt dixi in qõne de itellectu. ¶ Sed ſi teneam⁹ ꝙ itellect⁹ agens ſit vna intelligentiarũ ſm ꝙ dicit Joã.adhuc põt fingi ꝙ itellectus agens intelligit res ſm ꝙ põt illas ꝓ ducere aliquo modo in itellectu poſſibili:⁊ ſic intelliget illas itelligẽdo ſe. ¶ Sed tenẽdo opionẽ verã ꝙ intell's agẽs et poſſis ſunt vna res ⁊ diuerſe operationes.vt dicit Auerro. Tunc reputo eſſe dicẽdũ ꝙ illud nõ opʒ:qm̃ itel lectũ ꝓducere res in eſſe intelligibili non eſt niſi recipe illas ꝑfectiue.ideo nõ opʒ vt intelligat illas:qꝛ cauſat il las:ſed qꝛ ꝑficiꝛ ab illis:ideo intelligit illas:⁊ tu perſiſte: qm̃ diu cõſideraui in hoc:⁊ aliqualr tetigi totũ hoc in li bro de itellectu. Et ſi deus dabit mihi vitã:dicaʒ melius de hoc. ¶ Ad ſcdaʒ qõnẽ dõm ꝙ eſſe ꝓpriũ eſt eſſe ſim plr ei:⁊ ideo eſt melius ei:⁊ ideo opʒ dicere ꝙ lʒ eſſe ab ſolutũ formaꝝ ſit abſolute nobilius ⁊ melius:qꝛ ſine du bio eſt eſſe nobile itelligẽtiaꝝ.attamẽ nõ eſt meli⁹ ⁊ no bilius ipſi rei ꝓducte:qm̃ illud eſſe in cã nõ eſt eſſe pro priũ ſibi.v.g.roſa mõ que nõ eſt:hẽt eſſe in cã ꝑma:⁊ in cauſis proximis:et ſine dubio eſt eſſe melius ⁊ nobilius: nõ tamẽ eſt melius ipſi roſe:ꝓpter qõ roſa abſolute mõ non dr̃ eſſe:ſed diciꝛ ꝙ eſt in ſuis cauſis:⁊ ſic eſt ſm qd: ⁊ oẽs res anteꝙ̃ ſint ſimplr ſunt ſm quid:qm̃ hñt eſſe in ſuis cauſis:qõ eſſe eſt ſimplr nobilius:nõ tñ eis vt ſic eſt ſimplr nobilius:qꝛ tũc fruſtra fierẽt:⁊ ſic apꝑet ſolõ que ſtionis ſcde. Et cum oĩa iſta ſint ſic declarata verificata eſt maior ⁊ minor:⁊ cõcluſio iſtius loci. ¶ Et poſtꝙ̃ dixit to tũ hoc.declaꝛ qualr iſta ſe hñt vlterius:⁊ dicit.vñ putant pħi ꝙ orbes dicta ꝑnᵃ ſepata intelligũt:⁊ hoc põt intelli gi duobus modis:vel ꝙ ipſi orbes ſunt itelligẽtes illa ꝑn cipia ſepata:vel ꝙ illa ꝑncipia ſunt intelligẽtia dictos or bes:⁊ ſi intelligiꝛ ꝑmo modo:videꝛ mihi ꝙ per orbes in telligat ipſa corpora animata colligata ex intellectu ⁊ or be que intelligunt illi tanꝙ̃ partes ſunt:et hoc eſt declara tum in libro de ſuba orbis:⁊ eſt dictũ ꝙ ſicut ex itellectu humano ⁊ hoĩe conſtituiꝛ vnuʒ intelligens:⁊ vnũ volẽs: qõ intelligit ſe ⁊ intellectũ ſeparatũ:ita ex itelligentia et orbe ꝓuenit vnũ intelligens ⁊ vnũ operãs qõ intelligit intelligentiã ſeparataʒ que eſt pars:vel q̃ſi pars illius: ſi intelligiꝛ ſcdo modo:res eſt manifeſta:qm̃ intelligentie intelligunt orbes pro quãto ſunt cauſe orbium:eo modo quo deus intelligit reliqua pro quãto eſt cauſa reliquoꝝ: ſicut dixi ſepe in alijs:⁊ diceꝛ melius. Deinde īfert aliud dicẽs:⁊ ꝙ regimẽ dictoꝝ orbiũ in entibus inferioribus ſequiꝛ ita ꝙ ordinate prout ipſa corpora aĩata ſunt:⁊ ipſi ſcilʒ orbes cõparãtes.ı.intelligentes cõparationi:⁊ ſapiẽ tia ſapientiali:vel littera eſt corrupta:⁊ debet dicẽ coope rantes intelligunt ipſa ſeparata ꝑncipia intelligẽtia ⁊ hu manũ itellm̃:attñ videꝛ mihi ꝙ lr̃a iſta dʒ alr̃ itelligi.ſ. ⁊ ipſe vult dicẽ:pħi cõparãtes iter ipſa ſepata itelligẽtia: ⁊ iter humanũ itellm̃ iueniũt ea itelligẽtia nobiliora hu mano itellectu:⁊ tũc lr̃a eſt manifeſta per ſe:ſed qꝛ nã cõ parationis eſt:vt cõparata differãt ⁊ cõueniãt.ideo cum dixit illas differre penes nobilitatẽ ⁊ ignobilitatẽ ponit ea ↄuenire:⁊ dicit:lʒ cõicent ꝓut itelligũt entiũ forãs:et ꝙ forã cuiuſlʒ eoꝝ eſt id qõ cõprehẽdit de formis entiũ ⁊ ipſoꝝ ordinẽ:vult dicẽ de nã itelligẽtiaꝝ eſt ĩ cõprehẽ dere forãs entiũ ⁊ ordinẽ illoꝝ:⁊ ita ſilr eſt itell's hũan⁹

Contra Riſiõ.

Intell's agẽs ⁊ poſſibilis ſũt vna res ſm rẽ diſferũt ſʒ rõnem.

Solõ ad ſcdaʒ queſtionem.

τ q: dixit dūas τ ꝯueniētiā:exponit dūaȝ dicēs:ſed dīnt:
q: entiū foꝛe cāe ſunt humani itellʼs:cuius cām dicit.ab
eis nāqȝ ꝑficiī:ſicut quelibet res ꝑficiꝉ in ſua forma:ſed
itelligētia dictaꝝ intelligentiarū ſunt cāe entiū.i.exiſten/
tiū formarū.ordo eni entiū ſequiꝉ ordinē itelligentiarū
ſeparatarū:ſicut ordo ſanabiliū:ſequiꝉ ordinē ſanabiliū
itellectoꝝ:ſed ordo noſtri itellʼs ſequiꝉ ordinē entium.

Dubiū. **Sed** ꝯuenit locus q̄ōnis q̄re itellʼs nʼ ſic itelligit τ itel
ligētie nō ꝑficiunꝉ ab illis itelligibilibus τ etiam
ſi itelligit:q: cauſaꝉ ab eis.ḡ itelligit illā ꝑ eēntiā ei⁹: ſicͭ
itelligētie itelligunt ṗmū ens:τ hoc eſt multū difficile:τ
diu imoratus ſuȝ:τ diu ignoraui hoc.❡ Pro itellᵉu h̄ pri
mo debes ſcire ꝙ in itelligētijs vt declarabiꝉ ſūt gradus
Quāto i/tellʼs eſt re/motior a/ ṗmo tāto/ imꝑfecti/or eſt τ ecō/uerſo. adeo ꝙ īferior eſt vilior:q̄to eni itellʼa eſt remotior a ṗ⁰
tāto i gradu ꝑfectiōis remoueꝉ:τ iō ſic eē illaꝝ diminuiꝉ
ita τ po⁹:τ q: itellʼs human⁹ fuit lſim⁹: vt diꝉ Auer.3⁰ de
aīa.cō.19.iō ē diminut⁹ in po⁹:τ iō nō habuit cauſalitatē
in entib⁹ niſi ſm gd:τ dixi ꝑ quāto cōſeruat illas in eſſe
itelligi:τ q: ita eſt appet ſolō q̄ōnis ṗme:q̄a eni itellʼs hu
man⁹ nō fuit cā entiū nō potuit itelligē illa ſȝ ꝙ eſt illo/
rū cā:q̄a vo itellʼie ſūt cāe entiū.iō potueſt itelligē illa ſȝ
ꝙ itelligēt ſe vbi ſūt cāe eoꝝ:itellʼs igiꝉ hūan⁹ nō potuit
itelligē illas foꝛas:vt eſt cā.ḡ opȝ vt itelligat illas vt col
ligaꝉ illis aliq̄ colligatiōe:h̄ āt nō pōt eē:niſi q̄a colligaꝉ
illis:ſȝ cātū colligaꝉ cauſis:iō itelligit illas:eo q: eſt cā/
tum ab illis in aliq̄ gn̄e cāe:τ ſic appet ſolō prime q̄ōnis.
❡ Pro itellectu 2ᵉ debes ſcire ꝙ itellʼs nō itelligit illas:
eo q: itelligit ſe cātū:ſicͭ alie itellʼie itelligūt ṗmū:q̄ꝛ itel
lect⁹ nō cauſaꝉ ab illis ſimplr:ita ꝙ eē itellʼs ſit a reb⁹:ſicͭ
eē itelligētiaꝝ a ṗ:q̄ꝛ itellʼie depēdēt a ṗ tanq̄ȝ ab agēte
ſimplr.iō ille itelligēdo ſe ſufficiēter pūt ṗᵐ itellʼre:q: ip
ſe ſūt ſimplr effect⁹ ṗmi:q: igiꝉ itellʼs nō cāꝉ ſimplr.ita
ꝙ ab illis accipiūt eē:iō nō potuit itelligē illas itelligen/
do ſe.itelligit ḡ itellʼias ꝑ q̄to cātur ab illis in gn̄e foꝛe:
ipſe eni ꝑficiūt itellʼm eo mō q̄ foꝛe nāles ꝑficiūt māꝫ:
τ iō itellʼit illas ꝑ quāto recipit illas:nō dico ſubtiue:ſed
ꝑfectiue τ obiectiue:ſicͭ dixi in q̄ōne de itellʼu:τ iō itētio
hūam itellʼs nō eſt niſi receptio foꝛaꝝ ꝑfectiue.Et ex his
appet 2ᵃ q̄ō:τ diu ignoraui hoc τ alʼs dicā plus de hoc.Et
cū oia hec ſint declata ꝯcludit dūaȝ.D.q̄re h⁹ rō.i.forma
hūani itellʼs defectiua eſt.vult dicē eſt vilior itellʼs:τ hec
fuit dūa.Et poſtq̄ȝ dixit h̄ ꝯcludit aliō de reꝝ formis : τ
ſi ſic.vult dicē eſt ſicͭ dictū ē.ḡ eē ſenſibiliū entiū mltos
hēt gradus:q̄ꝝ vilior eſt in mā:nobilior illo eſt eē qō hēꝉ
in hūano itellʼu:τ nobilior iſto ē eē qō hꝫ in ſeparatis itelli
gētijs:τ adhuc ibi ē ordo qō declat.D.deide in ipſis ſepa/
tis itelligētijs dicte foꝛe gradus hn̄t adiuicē dīntes ſȝ ꝙ
dīnt ille itellʼie adiuicē.ecce igiꝉ diſpoſitionē entium.

3ᵃ qō. **Sed** hic eſt loc⁹ q̄ōnis:q: vꝫ ꝙ foꝛe hn̄t nobili⁹ eſſe in
mā:eo q: ibi hn̄t eē ſimplr.2⁰ vꝫ ꝙ hn̄t eē nobili⁹
in itellʼu hoīs:τ ibi hn̄t eē ꝑut ſūt cāe ei⁹:in itellʼu ꝑut ſūt
cāte.❡ Ad has.ad ṗᵐ potuit appere ſolō ex iā dictl.ſine
dubio eni itellʼie hn̄t eē ſimplr melius eis in mā q̄ȝ alibi:
etiā Auer.loqꝉ de eē in ſe:lȝ eni eē muſce ſit nobilius eē:
nō tn̄ ē meli⁹ eē hoīs:τ ſic foꝛe nāles ſimplr eis hn̄t eſſe
meli⁹ in mā:lȝ abſolute eē eaꝝ i itellʼu τ itellʼs ſit nobili⁹
τ meli⁹:τ h̄ totū fuit declatū ſupra.❡ Ad 2ᵐ iā appet ſo
lutio:eſſe formaꝝ in itelligētijs eſt eē cā rerū:eo q: illud
eē nō eſt niſi eēn⁹ itellʼiaꝝ:q̄ pōt ꝓducē res:τ ſic ibi ſunt
cāe.Sȝ itellʼu hoīs hn̄t eē cāe in gn̄e foꝛe:hn̄t tn̄ eē cāti ſȝ
gd.iō ſimplr nobili⁹ eſt eē eaꝝ in reliq:τ h̄ pȝ.Et poſtq̄ȝ
tractauit de diſpōne itellʼiaꝝ τ ordie entiū:vult mō tra/
ctare de diſpōne ṗmi ṗncipij:τ accipit ṗ illud qō dicit ad
ṗᵐ ṗnᵐ:τ ad ei⁹ nāȝ.τ dicͭ rurſus q̄ꝛ ipſi ſpeculati fuerūt
de corpe ſupceleſti inenerūt ipȝ ſm veritatē cor⁹ ſileʼvni
aiali vnū motū vlem.i.totalē hn̄ti:τ itellʼit h̄ ꝑ corp⁹ cele
ſte nō octauū orbē:nec aliquē aliū:ſȝ cōpoſitus ex oībus
orbib⁹:τ declat illā ꝯueniētiā.D.ſicͭ eni q̄ōlibet aial vnuȝ
vleȝ hēt motū.ſ.trāſlatiōnē ſui corpis:ita ſup.τ h̄ motus.
vult dicē circularis vlis in corpe celeſti:eſt vn⁹ mot⁹ q in
ſupma ſpa fit.ē ḡ ſiłitudo ꝙ ſicͭ aial gn̄abile moueꝉ vno
motu q ꝯuenit oīb⁹ mēbris τ toti ꝯgregato.ita eſt in aiali
celeſti.ſ.ꝙ moueꝉ vno motu totali q ꝯuenit oīb⁹ mēbris
τ toti vlr.Deide exponit alios.D.poſtea inenerunt ꝙ alij
orbes mot⁹ hn̄t ꝑticulares ſiłes oīb⁹ ꝑtib⁹ mēbroꝝ vni⁹
aialis.Deide exponit diſpōnē vnitatis illoꝝ.D.dicūt pħi
ꝙ colligatiōe hoꝝ cōpoꝝ iuicē τ reductiōe ipoꝝ ad vnū
corp⁹:τ vnū finē eſt ꝯueniētia oīuȝ in vno ope.ſ.regimi/
ne hui⁹ mūdi:τ ꝙ ex h̄ ſeqꝉ ꝙ oēs mot⁹ celoꝝ ad vnum
ṗmū reducunꝉ:τ ponit exēplū ꝯueniēs.D.vt vere ſiłe re/
perire in plib⁹ artib⁹ erga vnū finē tēdētib⁹:oēs eniȝ ille
artes ad vnā τ eādē reducunꝉ:q̄ eſt ṗnceps aliaꝝ artium
ſine dubio.τ ideo coacti fuerūt opinari ꝙ illa ſepata ṗn⁹
ad vnū ſeparatū ṗnᵐ reducunꝉ:qō eſt ṗmū oīum cauſa/
rū:τ forma τ ordo que in hoc ṗncipio ſūt:nobilior eſt for
marū τ ordinū:vult dicē ꝙ cāe reꝝ τ ordo eaꝝ in primo
hn̄t eē nobiliſſimū ſimplr:τ h̄ ordo eſt cā τ ṗnᵐ oīum or/
dinū hui⁹ mūdi.ampli⁹ vult dicē inenerūt ꝙ dicte itelli
gētie iter ſe dīnt in nobilitate ſm ſtatū quē hn̄t de ṗmo
ṗncipio in ꝓpinquitate τ longitudine.

Sed in his eſt locus q̄ōnis:q̄re nō vꝫ verū ꝙ ſiłitudo ii. qō.
ſit ꝯueniēs:q̄ꝛ ſedes aīe eſt cor ſm oēs:qō poniꝉ
in medio oīuȝ mēbroꝝ:τ toti⁹.ḡ mediū oīuȝ orbiū cū di
caꝉ eē ſol:iō de⁹ deberet eē in orbe ſolis tāq̄ȝ in ſua ſede.
Et vel ſiłitudo nō eſt ꝯn̄s:vel de⁹ nō erit in octaua ſpera
qō eſt falſuȝ.❡ Hic dixerūt q̄dā pħi ꝙ de⁹ ſine dubio ē Pō quorundam.
in orbe ſolis ꝑꝑ mlta.ṗ eē in medio:q̄ꝛ de nā ṗncipis ē: Pᵐa ratio.
vt ſit in medio:vt dꝫ in lib.de cā motuū aialiū.mō ꝯſtat
iter orbes meᵐ eē ſolē.❡ Scdo ꝑꝑ dignitatē orbis: q̄ꝛ Scda rō
orbis eſt finalr ꝑꝑ ſtellā:vt dictū eſt i lib.celi.iō orbis q
hȝ ſtellā nobiliorē erit nobilior.mō ꝯſtat ſolē eē nobilio
rē oīuȝ:vt appet apud oēs.❡ Tertio.ꝑꝑ ꝓpinq̄tateȝ ad Tertia rō
nos ꝑꝑ q̄s moueꝉ:opȝ eni ꝯſuās τ agēs nō eē diſtās a cō
ſeruato τ acto:vt appet cōiter in oīb⁹.ꝑꝑ hec τ mlta alia
dixerūt ꝙ ſol reᵉ toti⁹ firmamēti eſt ſicͭ cor:q̄ꝛ ſicͭ cor eſt
fons caloris:ita τ ſol:τ ſicͭ cor eſt illud vn̄ oēs ṽtutes ꝓue
niūt in mēbris aialis:ſic ſol ꝑꝑ lumē τ alia eſt id vn̄ oēs
ṽtutes in reliq̄ celeſtia diffunduntꝉ ; τ ſic ſicͭ aīa eſt i toto
corpe.appropriaꝉ tn̄ cordi tāq̄ȝ ꝑti digniſſime.ſic de⁹ eſt
in toto congregato ṗmo:τ appropriaꝉ tn̄ in ſole tanq̄ȝ in
ꝑte ṗncipaliſſima.❡ Sed ſine dubio hec opīo eſt falſa. Impug⁹
τ cōtra pħos q̄dē:q: 8⁰ phyſi.Ariſto.vt dicit Auer.ibidē
cō.84.determinat ꝙ deus eſt in maximo circulo:τ in 2⁰
celi:vt dicit ibi.cō.15.determinat ꝙ ſit in oriēte.falſa q̄ui
dē:vt ꝓbaꝉ ab Auer.12.meta.cō.44.q̄ꝛ oēs orbes diur
nū motū itēdūt q ꝯuenit ab octauo orbe:hoc aūt nō eēt
niſi q: ille orbis octau⁹ eſt nobilior oībus alijs.❡ Scda Scda uia
via ſumiꝉ ibidē ex dignitate corpis τ magnitudinis:q̄ꝛ
maiori q̄to dꝫ appropriari maior ṽtus:vt dictū eſt i lib.
celi:τ in lib.phy.mō ꝯſtat octauū orbē eē maximū oīuȝ.
ḡ ei appropriabiꝉ maior ṽtus.mō declatū eſt in loco eius
ꝙ ṽtus ṗmi eſt maxia.imo ſine dubio dꝫ appropriari 8ᵘᵐ
orbis ſedi.❡ Tertia via ibidē colligiꝉ:q̄ꝛ ṗnceps debet Tertia
poni in loco digniſſimo.modo cōſtat ſupremū locuȝ eſſe
oīum digniſſimū:vt dicunt:τ videmus h̄ apud principes
huius mundi qui ſemꝑ appropriant arci τ caſtris ꝓpter
nobilitatē eoꝝ.❡ Quarta via eſt ex multitudine ſtella/ Quarta
rū:τ nobilitate eaꝝ:vt Auer.ibidē dicit.māifeſtū eſt eni
illū orbē excellere orbē ſolis ꝑꝑ magnitudinē ſtellarū τ
nobilitatē earū.vt Auer.ibidē diꝉ.manifeſtū eſt eni illū
orbē excellere orbē ſolis ꝑꝑ mltitudinē ſtellarū.ibi eniȝ
multe ſunt ſtelle τ digniᵐᵉ:τ reputo ꝙ oēs vel mlte earū

ſint

Intellecti ex motu diurno ſꝫ ſūt priores cuilꝫ parti terre. ſint nobiliores ſole:cuius ſignū videt̄:eo q2 opꝫ:vt motu
diurno oēs ſint priores cuilibet pti terre: qḋ nō eēt niſi:q2
v̄tutib⁹ eaꝝ ꝯſeruāt mūdū: videm⁹.n.ſolē per multū tp̄s
diſtare a nobis:⁊ tñ ps vbi nos ſumus ſine ꝓpīquitate ei⁹
ad nos eſt adhuc in ſui eē ꝯſtituta: ⁊ h̄ ſigniat ꝙ eē ei⁹ nō
eſt ita necīū:ſic eē octaue ſpe ⁊ ſtellaꝝ ei⁹. Ultra a ſigno
pōt ibidē ꝓbari:qm̄ motus maximus circuli eſt velociſſimus:
⁊ tñ eſt corpus maioris:⁊ h̄ nō eēt niſi ex nobilitate
⁊ fortitudine v̄tutis:qm̄ ex puitate corpis eē nō pōt: ſi
cut forte accidit in luna:⁊ ex h̄ ſcim⁹ ꝙ v̄t⁹ mouēs illā ſpe
rā eſt fortior oīb⁹ alijs:⁊ iō non pōt eē niſi ſit de⁹. Ex oīb⁹
bis ſeq̄t̄ ꝙ octau⁹ orbis eſt ſimpl̄r nobilior oībus alijs:lꝫ
alij iter ſe cōpatiue ſint in nobilitate: q2 qdā eoꝝ ſūt nobiliores
ſm vnū gradū nobilitatis: q tñ ſm aliū ſunt viliores:
vt dīc ibidē Auer. ❡ Pro ſolōne ad rōnes alteri⁹
opionis debes ſcire ꝙ dignitas loci: ⁊ magnitudo corpis
ſūt dignitates ab ſe maiores q̄ reliq̄: ⁊ iō ſi vn⁹ orbis ſit
alio dignior in vna dignitate:⁊ ali⁹ in illis duab⁹.ſ.loco ⁊

Ad primā corpe:z⁹ erit ſimpl̄r nobilior. ❡ Nō ad rōnes. ad pmaꝫ
dōm ꝙ ſi illa cā eēt v̄a.tūc de⁹ deberet eē in terra:qm̄ ibi
dē ē maxie in medio cū mediū ſimpl̄r ſit cētꝝ mūdi. iō
dico ꝙ dꝫ locari i medio alijs ſaluati que reddūt locatuꝫ
ſimpl̄r digni⁹:cuiꝰ ſunt corpis magnitudo:⁊ ei⁹ loci ſupmitas.

Ad ſcdaꝫ ❡ Ad z^m dīc ibidē Auer. ꝙ ſol eſt nobilior erraticis
nō tñ fixis: imo puto ꝙ ſtelle octaui orb ſint nobiliores

Contra. ſole ſaltē q̄dā eaꝝ. ❡ Sꝫ dices ꝯ:qm̄ ſaltē ite^a ſaturni
erit nobilior ite^a ſolis:⁊ tñ orbis ſolis eſt nobilior orbe
illo. ❡ P̄.oēs ſtelle recipiunt lumē a ſole:vt dꝫ in lib⁹ de

Solutio. ꝓrib⁹ elēoꝝ. ❡ Ad p^m dōm ꝙ ite^e orbiū ſupioꝝ ſunt nobiliores
⁊ fortiores ꝑꝑ magnitudinē coꝝ:⁊ ꝑꝑ ſupremitatē
loci:q̄ arguūt eē ſimpl̄r nobiliores : lꝫ ſol ſit nobilior ſm
qd. ❡ Ad z^m.dixi in lib⁹ de ſuba orbis illud eē fīꝫ. ⁊ Ap.
ītēdit ꝙ a ſole ſtelle ītēdunt̄ in lumie:⁊ h̄ nō arguit ſolē
eē nobiliorē niſi ſm qd:lꝫ ab ſe octaua ſpa ꝑꝑ illa ſit ſimpliciter

Lꝫ de⁹ ſit adeq̄te in oīb⁹ orbibus tñ pncipalr̄ ē i maximo circulo. nobilior. ❡ E bis appet ꝙ de⁹ eſt in maxīo circulo:
vt dīc Auer. p.lꝫ ſit in oīb⁹ adeq̄te:nō tñ pmarie:vñ ſi
cut totū aial eſt adeq̄tū ſubm ale:⁊ cor pncipale:ita totū
celū ē ſubꝫ adeq̄tū deitatē pncipale ē maxim⁹ orbis. Et
ex h̄ ſeq̄t̄ ꝙ illa ſilitudo nō ē in oīb⁹ ꝯueniēs: ⁊ ſic appet
illud qḋ dīc Auer. z^o celi.cō.64. vide ibideꝫ. Et poſtq̄ dixit
totū iſtud: vl̄t declare diſpōnē ei⁹ itellīndo entia:⁊ dicit.
vñ pm⁹ inte^r nō itellīt niſi ſeipꝫ:⁊ itellīns ſeipꝫ oīa entia
itellīt:lꝫ in nobiliori eē ⁊ ordine q eē pōt. Deide inuit
dñaꝫ iter p^m ⁊ reliq̄.d.ſuba tñ dicti pmi ite^r poſterioris.i.
te^r poſterioris:vel q itellīt poſteri⁹:⁊ id qḋ intellīt de formis
⁊ ordib⁹ in p inte^r extrīſib⁹:⁊ dicta ſepata inte^r adinuicē
dīnt in h̄ pūcto:vult dīc ſm diuerſitateꝫ graduū:ꝑꝑ
qḋ ꝯcludit.d.ſeq̄t̄ ꝙ nullus ifimoꝝ itellīt de nobiliori illo.
i.itellīt nobili⁹ eo ꝙ ille nobilior.i.inte^r pmi itellīt de
ſeipſo.vult dīc ꝙ nulla itellīntiaꝝ pōt itellīgere meli⁹ deo:
nec itellīndo ſe:nec itellīndo aliud. itellīndo ſe nō:q2 nulla
eſt nobilior deo:nec itellīndo aliud:q2 nihil deo ē meli⁹ ⁊
nobilius:nec eꝯ:vult dīc:nec iter ſe itelligūt in vno: ⁊ eodē
pūcto idē itellibile.ſ. ꝙ q̄libet itellīntiarū entia itellīt
in vno ⁊ eodē gradu:cui⁹ rōnes ponit.d.ſi.n.ita eſſet:ſeq̄t̄
ꝙ eēt vnū ⁊ idē:⁊ nō dīnt nūero. ꝯcludit ꝯnē.d.vñ.i.q h̄
mō.ſ.ſm gradus dīnt. Sꝫ in iſta ꝯne Ioā.z^o de aīa laborauit:
⁊ ego in expōne ſ'ꝯ^a dixi id qḋ mihi apparuit:attñ
ꝑ nūc vꝫ mihi ꝙ iſta rō ſuſtētet̄ in duab⁹ ꝓpōnib⁹:q̄rū
p^a eſt ꝙ act⁹ pur⁹:cui nulla po^a:nec impfectiōis:nec receptiōis
ē admixta nō eſt plus vno in ſpe:vt declatū eſt p̄
celi.cō.90.vl.9.qm̄ duo īdiuidua eiuſdē ſpēi v̄e ſunt corruptibilia.
⁊ act⁹ pur⁹ nō ē corruptibilis:q in z^a figura nō
pōt eē plus vno in ſpe:⁊ maior h⁹ ꝓſylli eſt māifeſta:qm̄
multitudo nuālis eſt ꝑ mãꝫ aliq̄ mō: vt dixi in multis locis:
⁊ ſic appet ꝓpō pncipalis.ſ.ꝙ act⁹ purus nō eſt plus
vno in ſpe.z^a ꝓpō eſt ꝯceſſa ab aduerſario.ſ.ſꝫ intellīntie
ſunt act⁹ puri qb⁹ nō ē admixta po^a impfectiōis:nec receptiōis:
q oēs ſūt vnū nuō:⁊ ſi dīnt:qḋ erit ꝯñs:⁊ q2 ꝯñs ē
ipoſſe:opꝫ vt minor ſit ipoſſis:q2 maior ē nota ꝑ ſe: ⁊ iō dicit
Auer. z^o de aīa.cō.5.qḋ declatū ē in p^a phīa.ꝙ nulla eſt
foīa libata a po^a niſi foīa p^a:q̄ nihil itellīt ex ſe:ſꝫ eēntia
ei⁹ ē qditas ei⁹:alie āt foīe admiſcent̄ in qditate ⁊ eēntia
q̄q̄mō:⁊ h̄ qḋ dixit eē declatū in meta^ce forte inuit iz^m illi⁹.
tex.cō.51. vbi declauit ꝙ de⁹ nihil itellīt ex ſe: ⁊ forte inuit
tex.cō.37. vbi declauit ꝙ de⁹ ē ſimpl̄x:q2 mouet reliquas
itellīntias. ⁊ forte ex bis duob⁹ erit declatū illud:
⁊ tu vide z^o de aīa:q2 declaui totū iſtud. Et poſtq̄ dixit h̄
dīc.⁊ dicūt ꝓdicti phī ꝙ p^s nō itellīt niſi ſeipꝫ:⁊ pm⁹ ite^a
q ꝓcedit ab eo.ſ.z^a itellīntia q̄ itellīt p^m:q2 cātur a p nō itelligit
eo poſteri⁹:q2 cāt⁹ eſt:vult dīc ab illo:⁊ ſic intellīgeret
eū rurſus eēt cātus a cā: vult dīc alia a p^a: ⁊ forte hec
v̄ba ſūt colligāda cū illis.ſ.⁊ dīt ꝙ pm⁹ nō itellīt niſi ſeipꝫ:
⁊ ſi inte^r eū.i.aliud ab eo.rurſus eēt cāt⁹ a cā:⁊ ſic ordo
eſt ꝑpoſterus: ⁊ ambo ſmōes ſūt veri in ſe.⁊ poſtq̄ dixit
h̄ cōplet id.d.⁊ ēt dīt ꝙ id qḋ itellīt pm⁹ de ſeipſo eſt
oīum entiuꝫ cā:⁊ id qḋ itellīt quilibet poſteꝝ de pmo eſt
q̄dāmō qḋ eſt cā: vult dīc q̄ſi cā:⁊ qḋ eſt.i.q̄dāmō cā ſui
ipſi⁹:⁊ quō ſit h̄ eſt declatū in alijs ſupra. Sꝫ ꝑ h̄ in vltio dicto
debes ſcire ꝙ id qḋ itellīt z^a itellīntia:⁊ ſic de alijs eſt
inq̄ntū itellīt ſe cātā a pma:⁊ q2 eē ei⁹ eſt cā poſterioꝝ:iō
itellīndo ſe q̄ſi eſt cā reliquoꝝ: ⁊ cā ſui: qm̄ intm̄ intellīt
ſe inq̄ntū cātur a p^a:⁊ iō q̄dāmō eſt cā ꝓpoꝝ ꝑ id qḋ itelligit
de ſe:⁊ cā ſui:⁊ h̄ eſt manifeſtū ꝑ ſe:⁊ poſtq̄ declauit
tibi totū h̄ tuꝫ in diſpōnib⁹ ꝯnūbiliū q̄ eternoꝝ q̄ ſepatoꝝ
dīc.ꝙ h̄ mō debēt ꝓboꝝ opiones in pmiſſis itellī:⁊ i
motorib⁹.i.angl̄is eoꝝ ad oīa ꝓdicta. Et qm̄ diligēter inſpiciunt̄
repiunt̄ in ſublimiori q̄dā ſuffi^e.i.certitudie maxime
re^r motoꝝ.i.oīuꝫ loquētiū ꝓſertim ſaracenoꝝ: vt ſūt
ſ.cuiꝰ ſunt due ſecte que dīr Mobāçela ⁊ Alſbaria:⁊ ponit
opiones barū.d. q̄ in p pa⁹ opinant̄ ꝙ in mūdo ē vna
ſuba incor⁹ nec in corpore ꝯſiſtēs:⁊ ē viua volēs ſciēs potēs
loquēs vidēs ⁊ audiēs:ſꝫ Alſbaria. vl̄t dīc z^a ſecta expſſe
opinat̄ ꝙ hec ſuba ſit efficiēs oīa entia abſq3 aliquo
medio:⁊ ſit in eis ifinita ſcīa ꝑut entia ifinita ſunt:q̄ ſupvno
actu itellīt:⁊ negāt hinc cās eē in reb⁹ iferiorib⁹:vl̄t
dīc ꝙ auferūt v̄tutes cātiuas a reb⁹: ⁊ dīt ꝙ ex ſuba reperit̄
cū q̄libet re adiūgētib⁹ adiūctiōe eēntiali:vl̄t dīc
ꝙ iſta ē īnata cū oīb⁹ reb⁹ eēntialr̄:he igit̄ ſunt due ſecte
quas hic adduxit Auer. vt vides in diſpōne pmi pncipij.
Poſtq̄ adduxit illas: vult remouē illas:⁊ arguit ꝯ eas:⁊
pmo ꝯ pmā. Et ſyll's cōponit̄ ſic:oīs ſuba incor⁹ viuēs vidēs:
⁊ reliq̄ eſt gñis aīe: ſꝫ ꝑ loquētes ſue legis pma ſuba
eſt viuēs:⁊ reliq̄ : q eſt gñis aīe:cui⁹ ꝯtrariū opinati ſunt:vñ
dicit. ⁊ nō eſt dubiū ꝙ multa incōueniēna ſequunt̄ hāc
opionē: eo ꝙ ens qḋ tale ē vult dīc ſuba incorpea viua:⁊
reliq̄ opꝫ necīo ꝙ ſit de gñe aīe:hec eſt vis maioris cum
cām dicit:aīa.n.eſt ſuba icorpea viua ſciēs potēs volēs audiēs
⁊ loquēs. Deide infert ꝯnē.d.q iſti ponūt entiū pn^m
aīatū vl̄eꝫ ſepatū a mã : ⁊ ipſi nō putāt ēt opinari illud.
Deīn arguit ꝯ aliud.d. vñ dicem⁹ dubia ſup hos errores
cadētia:cui⁹ forti⁹ eſt id qḋ opinati ſunt de dei denoībus
⁊ attributis. ipſi.n.dīt ꝙ hec ē q̄dā ſuba entiq̄ cōpoſita:
ſꝫ ſecta Alſbarie vel aſſarie hoc negant. ipſi.n.dīt ꝙ q̄libet
cōpō eſt noua: vñ ſyll's ſic cōponit̄: oīs cōpō ē noua:
de⁹ ē cōpoſit⁹:q eſt nou⁹:maior ꝓſyllogiçat̄:q2 accīo nouuꝫ
eſt:cōpō eſt accīo.ſ.ipſis partib⁹. iō maior māifeſta:
quō h̄ rō ſit v̄a declatū ē z^o meta.cō.39. ⁊ nolo plus imorari
in h̄. Et poſtq̄ dixit h̄ ponit alia q̄ ꝯcedit ſecta illa:⁊ dīc
opināt̄ cū h̄ ꝙ oīa entia ſūt irreglaria.ſ.q̄ nō ſūt ſub terminato
ordine nāli:vult dīc ſꝫ ſuas nãs:nec ſub miniſtratione
cuiuſdaꝫ ſapiētie datis entib⁹ determiatā mēſurā:

ſideo opinant̄ ꝙ q̄ðlibet ens aliā nām hēre pōt ꝑter illaꝝ
quā hꝫ:⁊ hoc.i.ordo ⁊ mēſura:⁊ nā determinata ſequunt̄
eos.i.illa entia nec̄io in itellu:vult dicē ꝓ q̄ſtu ꝓueniunt
ab itellu.Et vī mihi ꝙ po⁹ ſylli iſtoꝝ ſit in duab⁹ ꝓponi
bus:q̄rū p̄ma eſt:oē ordinatū terminatū in nā:⁊ mēſura
tū in debita mēſura in ſui nā nō ordinatū nec termiatū
in nā:nec mēſuratū in debita mēſura ab alio itellectuali
ordinat̄ ⁊ termiat̄ in nā:⁊ in debita mēſura ponit̄:hec ꝓ/
pō eſt manifeſta ꝑ ſe.ſc̄da eſt ꝙ nulla res eſt ordiata:nec
nāe terminate:nec in debita mēſura ex̄ñs: vt accipiunt ⁊
credūt:iō ꝯcluſerūt ordinez ⁊ terminationē ⁊ mēſurā in
entib⁹ eē a v̄tute aliq̄ itellualī:⁊ nō appuit eis aliā:niſi p̄/
mi p̄ncipij ꝓꝓ q̄ð addit Auer.lꝫ videāt ꝙ effectus mūdi
ſeq̄t ordinē ⁊ regulā:vult dīe p̄mi p̄ncipij. Deinde ponit
aliā q̄ dr̄it.d.⁊ vocāt eū ordinē ſapie:⁊ ipm eē ſapiēs ⁊ aſ
ſimilāt opa nālia ad volūtaria: ⁊ dr̄it ꝙ q̄libet act⁹.i.effe
ct⁹ inq̄tū act⁹ ꝓcedit ab agēte volēte viuo ⁊ ſapiēte.⁊ di
cūt ꝙ actiōis nā inq̄tū actio īfert h̄.i.eē ſapia.Deīde ꝓ/
bat ſꝫ eos: vñ de⁹ eſt viuēs.d.⁊ allegāt in h̄ dicētes ꝙ id
q̄ð nō eſt viuū eſt mortuū:⁊ de mortuo nullū op⁹ ꝓcedē
dꝫ:⁊ vult dīe ꝙ ꝓꝓ h̄ opꝫ:vt de⁹ ſit viuēs:⁊ negāt opa ꝓce
dētia a nālib⁹ v̄tutib⁹:vult dīe:q̄ꝛ oīa ponūt in poſſe dei:
⁊ iō negant ꝙ res viue nobis p̄ñtes opa hēant: ⁊ dr̄it ꝙ h̄
opa nobis appētia adiūgunt̄ viuo.vult dīe deo ꝑ viuoꝝ:
⁊ lꝫ appeat ꝙ corp⁹ brutū:ea agat nō eſt du⁹ ꝙ ꝓcedāt a
corpe viuo occulto:⁊ iō ſeq̄t eos ꝙ nulla vita ſit p̄ñs: vlt
dīe in reb⁹ ſm eaꝝ nāe:h̄ ſunt illa que iſti loquētes ꝯce/
dūt.Et poſtq̄ꝫ dixit totū hoc: vī adducē vnū q̄ð appet ei
lopinabile īter alia plus: ⁊ dic̄. rurſus valde mirādū ē de
eis q̄liter talia īcōgrua ⁊ icōueniētia p̄ñt opinari: q̄ꝛ ſen/
ſibilr̄ reprobata ſunt.vꝫ ꝙ nulla ſit vita p̄ñs: vult dīe ꝙ
dīe nullā vitā eē in reb⁹ h̄ reprobatū eſt ſenſibilr̄.Deide
cōplet illud q̄ð dr̄it.d.q̄liter tñ p̄n⁹ agēs ſeu effiaēs aſſe/
rūt hac via.q.d.dubiū eſt:ipſi poſuerūt ꝙ q̄ðlibet inoua/
tū hꝫ inouātē:vult dīe q̄libet effect⁹ nou⁹ hꝫ agēs nouū:⁊
eſt ipoſe ꝙ h̄ ꝓcedat ad ifinitū:ḡ opꝫ nec̄io ꝙ h̄ ꝑueniat
ad inouās antiquū.i.ad agēs āntiquū. dic̄ mō Auer.⁊ nos
dicimus ꝙ h̄ eſt veꝝ:ſꝫ nō ex h̄ ſeq̄t ꝙ agēs ponat̄ incor
poreū:⁊ iō opꝫ applicare eos ad hoc vnā aliam ꝓpōnē:ſꝫ
ꝙ oē corp⁹ nō eſt antiquū:vult dīe:nullū corpus eſt eter
nū:⁊ tūc opꝫ addē ꝙ de⁹ eſt etern⁹:⁊ ꝯcludit̄ in 2ª figura.
ḡ de⁹ eſt nō corp⁹.Et poſtq̄ꝫ dixit totuz iſtud: vult dīe de
eo aliq̄:⁊ ꝑ dicit:⁊ eſt notanduz ꝙ hāc opionē: vult dicē.
illud totū q̄ð dcm̄ eſt:vel forte intēdit ꝑ hanc opionē.ſ.il
lud vltimū q̄ð dcm̄ eſt ꝑ ſyllꝫ in ſc̄da figura. vꝫ ꝙ de⁹ ſit
v̄tus ex̄ corp⁹ plurimi ſequunt̄. Deide apud me:vt mihi
vī remouet q̄ſi dubiū ꝯ illos: ⁊ dicit.dici.n.pōt.vlt dicē
ꝙ ſi de⁹ gnāt corpa celeſtia dici pōt ꝙ inouās.ſ. agēs eſt
corp⁹ antiquū nudū ab oīb⁹ accñtib⁹: vult dīe nouis:vel
per accñtia intēdit mot⁹:ita ꝙ ſit ſenſus ꝙ de⁹ ſit corpus
imobile ſimplr̄. vl itēdit id q̄ð vobis placet.Ex q̄b⁹.vult
dīe.ꝓpea q̄ꝛ ipſi ꝓbāt ꝙ corpa celeſtia ſūt inouata: v̄tus
ḡ q̄ōnis ē:ex quo iſti ponūt corpa celeſtia eē gnāta:⁊ gnō
oīs ē ex corpe:iō ſeq̄t id q̄ð dcm̄ ē. Et ſyllꝰ q̄ōnis pōt ſic
cōponi:oē gnāns eſt corp⁹ agēs:p̄ⁿ eſt gnāns:eo q̄ꝛ apud
eos gnāuit corpa celeſtia: ḡ p̄ⁿ agēs eſt corp⁹: ſꝫ h̄ lr̄a pōt
alr̄ intelligi vt velit ponere opionē:que dicit deuz eē cor/
pus:⁊ tūc nō dubitat: ſꝫ ponit opionē ⁊ cauſaz opionis: ⁊
tūc vult dīe ꝙ hāc opionē.ſ.ꝙ de⁹ ſit corp⁹ multi ſequun
tur: q̄ꝛ alr̄ nō pateſieret mundū hīc agēs: opinat̄.n.ꝙ oē
agēs ſit corp⁹: ⁊ tūc determiat q̄le corp⁹ ſit illud:⁊ dic̄.di/
ci.n.pōt ꝙ eſt corp⁹ ſimplex nudū ab accñtib⁹: dr̄it ḡ ſc̄da
expō a p̄ma:q̄ꝛ p̄ma vult ꝙ Auer.dubitat ꝯ illos loquen
tes.ſc̄da vlt ꝙ deter⁹ loq̄t.Deiñ addit: ⁊ poſito ab eis ꝙ
celi gnent̄: ⁊ retribuūt eis gnōnē mō incōſueto in corpo
ribus inferiorib⁹.vꝫ q̄ꝛ ipſi dr̄it celos gnāri:nec de re:nec

in tpe neq̄ in loco:hec ſunt v̄ba ei⁹:⁊ vī mihi ꝙ p̄ñt itel/
ligi duob⁹ modis. p̄mus modus ē ꝙ ſit ſolo p̄me dubita/
tionis ſm p̄mā expōnē: ⁊ ſm hoc vult diſtiguē gnōnē.ſ.
ꝙ q̄dā eſt in tpe loco: ⁊ ex mā:vt dcm̄ eſt in li⁰ phyſicoꝝ.
q̄dā āt eſt ſine mā:⁊ nō in loco:nec in tpe.imo apud ples
appellat̄ ſimplex emanatio.¶ Ad formā q̄ōnis dōm ꝙ
ſi maior itellit̄ p̄ mō eſt vera:⁊ tūc minor ē falſa: ſꝫ ſi ma
ior itellit̄ 2⁰ mō eſt falſa.⁊ minor v̄a in ſe.h̄ igit̄ eſt p̄mus
modus itellīdi v̄ba iſta.ſc̄ds modus eſt ꝙ ex his velit re
mouere dubiū ſi tenet̄ opio:q̄ dcā eſt in ſc̄da expōne:q̄ꝛ
poſſet q̄s dīe ꝙ ſi̇m eſt deū eē corp⁹ ſine accñtib⁹:ſic dcm̄
fuit:imo opꝫ vt hēat accñtia:eo q̄ꝛ oē corp⁹ gnāns hꝫ acci
dētia q̄b⁹ pōt trāſmutari:de⁹ eſt corp⁹ gnāns.ḡ in p̄ma fi/
gura de⁹ hꝫ accñtia q̄b⁹ pōt trāſmutari.⁊ ſolo innuit̄ his
v̄bis ꝙ maior eſt v̄a de gnōne p̄mo mō:non ſc̄do mō:vt
dictum fuit in ſolōne q̄ōnis p̄me expōnis:⁊ q̄ꝛ dixit cor/
pora celeſtia gnāri nō de re:nec ī tpe: nec in loco exponit
q̄d eſt gnātū de re in tpe: ⁊ in loco.⁊ dicit in corp̄ib⁹.i.no
bis p̄ñtib⁹ nulla ſit gnātio totalr̄.ſ.ex nihilo.⁊ dicit. vꝫ at
tribuūt mūdo agentē ſilem agēti reꝝ nobis p̄ñtiū: ſic re
perit̄ in exēplari meo:⁊ forte lr̄a eſt diminuta:⁊ dꝫ ſtare.
vꝫ.q̄ꝛ nō attribuit̄ ⁊c̄.⁊ tūc h̄ q̄ð diminutū ē cā ei⁹ q̄ð di/
xit:⁊ eſt manifeſtū per ſe.⁊ forte lr̄a pōt ſtare. ⁊ tūc itētio
eſt ꝙ de⁹ qui facit gnōnē: totalr̄ eſt ſilis agēti nobis p̄ñti
aliqualr̄:lꝫ ſit dīns:q̄ð declat.d.agēs nāq̄ nobis p̄ñs agit
ſine dubio alterādo ens in quadā diſpōne.i.foꝛa ad aliā:
nō de p̄uat̄ ſimplr̄ ⁊ nihilo ſimplr̄ ad eē: imo expoliat eū
i.ſubꝫ de ſuo idumēto foꝛali:⁊ iduit eū alia foꝛa.⁊ iō opi
nati ſunt antiq̄ ꝙ ens abſolute.i.ſimplr̄ nō gnat̄ : nec ab/
ſolute corrūpit̄.eſt ḡ ſenſus ꝙ agēs hic p̄ſens nō eſt agēs
eē ſimplr̄:ſꝫ hoc eē.vñ foꝛ.gnāns nō ſimplr̄ eſt cā: q̄ꝛ pla
to ſit ens:ſꝫ q̄re foꝛa platonis fuit in mā:iō eſt gnō ex en
te ſuppoſito. de⁹ aūt eſt cā entis ſimplr̄ ꝓꝓ q̄ð dicit ꝙ an
tiq̄ ſunt opinati ꝙ nihil ſimplr̄ gnat̄ .i. ex puro non ente:
imo q̄dā dixerūt hoiem fieri ex hoie: ⁊ ꝙ gnō nō eſt niſi
extr⁹: vt dicit Anexa.q̄dā dr̄it gnōnē eſſe ꝯgregationē. vt
Democrit⁹:⁊ hec ſunt iā dicta in lib⁹ phyſicoꝝ.⁊ dat cām
illi⁹ q̄ð dixit.ſ.ꝙ celi nō gnant̄ gnātione famoſa: ⁊ dicit.
vñ ꝯceſſo ab eis ꝙ celi inouant̄ nequeūt declare:q̄ð fuit
p̄mū inouatoꝝ.mihi videt̄ ꝙ velit dīe ꝙ ſi celi generen
tur gnōne ꝓꝑe dicta eēt ꝓceſſus in ifinitū in gnābilib⁹.⁊
ſic nō daret̄ p̄mū inouatoꝝ:imo erit ire in ifinitū: ⁊ hoc
iā declauit:⁊ maxime in p̄mo celi.cō.33. Deinde exponit
q̄uo h̄ agens p̄mū nō cōparat̄ effectib⁹ ſm vnū modū.⁊
videt̄ mihi ꝙ apud illos actū eſt duobus modis.ſ.cōpoſi
tuz ex mā ⁊ forma : ⁊ ſimplex ⁊ indiuiſibile: ſicut itellus
⁊ itellāte ⁊ corpora celeſtia:que mā carent:mō vult iſta
opio ꝙ agēs illud ſi cōparet̄ ad effectū p̄mo mō nō cre/
at illud : ſꝫ tñ facit mām ⁊ formaz vniri ſi comparet̄ ad
effectū.ſc̄do mō dicit.ꝙ illud creat ex nihilo: ⁊ h̄ dicit:ſꝫ
agens apud eos mām ⁊ formā facit gnalr̄. vult dīe tñ ſi
opinati ſunt ipm hēre mām.i.ſi factū eſt cōpoſitū:aut fa
cit eū totalr̄.i.ex nihilo: ſi factuz fuerit ſimplex:ſicut opi
nati ſunt de p̄te idiuiſibili:ſicut eſt aīa hoīs. Et poſtq̄ꝫ di
xit h̄ arguit ꝯ illud.d. ⁊ ſi ſit hec ſpēs agētis ꝑmutat p̄uaō
nē.i.purū nihil ad eē in gnōne.vꝫ in gnōne ſube indiuiſi
bilis que apud eos eſt corpoꝝ elntū.i.ꝑs integralis:ſicut
eſt aīa itellectiua: ⁊ ꝑmutat eē ad p̄uaōnē q̄ñ illa ꝑs idiui
ſibilis corrūpit̄:⁊ h⁹ arg̃ⁱ po⁹ fuit entimematis. cui⁹ ꝯñs
deſtruit.d.⁊ ē māifeſtū ꝙ nullū ꝯriū ad ſuū ꝯriū ꝯuerti
tur:⁊ iō pura p̄uaō neg̃.i.nō pōt ꝯuerti ad eē:cui⁹ exēplū
ponit.d.q̄ꝛ calor nō pōt ad friditatē ꝯuerti:⁊ dictaſꝫ p̄ua
tū reducit̄ ad eē:⁊ calīm reducit̄ ad fridū: ⁊ eſt ꝯ:vī mihi
ꝙ pōt itelligi duob⁹ modis.p̄m⁹ ē ꝙ vnū ꝯriū nō pōt cō
uerti:ſꝫ hñ p̄uatū ⁊ poſitiuum p̄ñt reduci ad ſua ꝯria:lꝫ nō
ꝯuerti in nāz alioꝝ.⁊ ex ꝯ:vel lr̄a eſt diminuta:⁊ dꝫ legi:ſꝫ
ꝙ p̄uatū

ꝙ priuatum reducat̃ ad ens:⁊ calidum reducat̃ ad frigidum:⁊ ecõuerſo eſt impoſſe:⁊ tunc reduci idem eſt quod conuerti:⁊ ſermo vtroq₃ mõ manifeſtus eſt per ſe.

Dubiũ. **Sed accidit** loc⁹ qõnis:qm̃ Auer. h₃ ꝙ ꝯuertitur id qd̓ vĩ necẽiũ. ꝙ.n. vnũ oppoſitu₃ cõuertat̃ in nãm ſui oppoſiti nõ incõuenit:qm̃ ſoꝛ.in po⁹ fit ſoꝛ.in actu: ⁊ ẽt nullũ incõueniẽs vĩ ſi ꝯuertat̃ illo nõ ꝑmanẽti:vñ calidũ ꝯuertit̃ in fridũ calido coꝛrupto ſine du⁹.ſic põt dici in ꝓpoſito.

Solutio. Dõm ꝑ Auer. ꝙ ipſe ſupponit ꝙ in oĩ trãſmutatiõe eſt ſubm recipiẽs terminũ:vt alias declaui.mõ arguit ſic. ſi ex nihilo aliqd fit factũ ex h̃ h₃ ſub₃:op₃ vt ei⁹ ſub₃ ſit ipſa ſimplr̃ ꝓuo:⁊ tũc pura ꝓuatio ꝯuertit̃ in nã₃ entis receptiue cũ ei⁹ ꝑmanẽtia.⁊ h̃ itẽdit Auer.id ãt qd̓ dcm̃ eſt nihil eſt:qm̃ ſi calidũ in frigidum trãſmutat̃ illud ẽ:q₂ calidu₃ actu ẽ po⁹ fridũ rõne mãe:⁊ ſilr̃ de Socrate in po⁹. ſ₃ ꝙ calidũ ꝯuertat̃ in nãm fridi: ſic nãm mãe in nã₃ foꝛe recipiẽdo illa ſine dubio ẽ erroꝛ pur⁹:⁊ h̃ dcm̃ eſt in ꝑ phyſicoꝝ.cõ.71.⁊ ego expoſui illud in li⁹ de itellu. ❡ Et debes ſcire ꝙ hec rõ tenet ſuppoſiti ꝑncipijs Auer. ſ₃ ſm̃ nos nõ eſt dõm oẽ factũ idigẽ mã:⁊ poſtq̃₃ reprobanit illa₃ dicit ꝯfirmationẽ ſui arg̃ ex h̃ ꝙ cogit alios alteri⁹ ſecte.⁊ dicit.⁊ iõ dixit Mobãçela: vel mobarinila.i.alia ſecta loquẽtiũ ꝙ ꝓuõ eſt q̃dã ſuba:ſed putat ꝙ ipſa ſuba añ mũdi creationẽ nuda erat de noie eſſe:ecce igit̃ quõ argm Auer. valoꝛis fuit maximi:qm̃ ꝑꝑ ipm̃ op₃ illos dĩe illã ſcdam opionẽ mirabilẽ:⁊ poſtq̃₃ dixit. vult remouẽ rõnes illoꝝ:⁊ dic̃.⁊ notãdũ ꝙ auctes ex qb⁹ meditant̃ ꝙ res ab aliq̃ re nõ fit.i. ꝙ det̃ creatio ex nihilo errones ſunt ⁊ foꝛtioꝛ illis ẽ illud qd̓ dñt.ſ. ꝙ ſi ſꝑ res de re deberet fieri ꝓcederet ad ifinitũ.⁊ ꝯñtia ẽ manifeſta ꝑ ſe apud eos:qm̃ vel op₃ venire ad p̃m gñatu₃ ex nihilo:vel ſemꝑ qd̓ gñat̃ ex ente ꝑoꝛi gñat̃:ſi p̃m hẽo ꝓpoſitũ.ſi 2m cũ illud eẽ in po⁹ nõ ſit niſi mã:q̃ nõ põt ſtare ſine foꝛa: iõ qñ factũ fuit ens actu:ĝ illud non fuit primũ:⁊ ſic de illo erit ⁊ tãdẽ in infinitũ ibit̃: iõ ꝯceſſerunt ꝑmũ hoiem:vt dic̃ Auer.in lib⁹ phy. Rñdet ſic dixit eis 5⁹ phyſi.cõ.13.⁊ in 8⁹ illi⁹ cõ.47.⁊ in ꝑma diſputatiõe h⁹ in ſolõne o' dubij.et dic̃ ad h̃ rñdẽdũ eſt ꝙ hoc ipoſſe eẽt ſi gnõ ꝓcederet recte: q₂ ſeq̃t̃ ex h̃ repiri ifinitũ in actu: ſ₃ circulariter nõ ẽ ipoſſe: qd̓ exponit.d. v₃ ꝙ ex aere fiat ignis:⁊ ex igne aer ad ifinitũ circulariter cũ eterno ſubo.

13a q̃o. **Sed in hac** ſolõne eſt loc⁹ qõnis quõ valeat illa ꝯña ſi gnõ entiũ ꝓcederet recte: ĝ eẽt actu ifinitũ qm̃ poſſet qs dĩe ꝙ aer fit ex igne: ⁊ ignis ex 5⁹ coꝛpe.⁊ 5m coꝛ⁹ ex 6⁹.⁊ ſic in ifinitũ:nõ tñ cũ ꝑmanẽtia coꝝ:ſ₃ iſtud declaratũ eſt ĩ 2⁹ ꝑigeneſeos.cõ.36. ⁊ vĩ mihi ꝙ põt ꝑ deduci accipiẽdo ꝓpõnes ibidẽ declaratas:q̃rũ p⁹ eſt. ꝙ ſi ignis fit ex alio elto vl̃ coꝛpe: op₃ vt ꝯ̃riet̃ illi: vl̃ ſm oẽs q̃litates:vel ſ₃ alterã. v̓.g. ſi ignis fit ex aq̃:planũ eſt ꝙ ignis ꝯ̃riat̃ ei ſ₃ ambas q̃litates:⁊ ſi ignis fit ex aere tm̃ in vna ei ꝯ̃riat̃. Et 2⁹ ꝓpõ ẽ ꝙ ſi vnũ ꝯ̃riũ ẽ in reꝝ nã:op₃ ⁊ reliquũ.⁊ hoc itelligit bono mõ:ſic dicã loco ei⁹:⁊ hãc declauit Auer. 2⁹ celi.cõ.18. Et in his deducit̃ ꝯñtia duob⁹ modis.ex p⁹ deducit̃:qm̃ ſi ignis fit ex coꝛpoꝛe 5⁹: tũc ꝯ̃riabit̃ illi ſm vnã q̃litatẽ:vel ſm ambas ponit̃ ſm vnũ.⁊ 5m coꝛp⁹ fit ex 6⁹.tunc op₃ vt ignis ꝯueniat ei cũ illo 6⁹ ⁊ ꝯ̃riet̃: vt ibidẽ declaratũ eſt. iõ ibidẽ ꝯcludit Ariſt. textu illo. ꝙ ſi ifinita eẽnt elta infinita eẽnt ꝯ̃ria in vno elnto: vt appet. vide ibidẽ. Ex 2⁹ põt ar⁹ ſic. ignis eſt. ĝ 5m coꝛp⁹ eſt:qd̓ eſt ſuũ ꝯ̃riũ ꝑ ſcdam.⁊ eadẽ rõne: ſi 5m ẽ:erit ⁊ 6m.⁊ ſic ſi daret̃ gnõ in directũ erit ire in infinitũ: vt apparet:⁊ ſic aliqualr̃ eſt declata ꝯña iſta:ſ₃ meli⁹ ibidẽ exponit̃. ꝓ nũc ſit dcm̃ in tm̃. Et poſtq̃₃ rñdit ad hanc. vult dare ſolõnẽ alteri⁹: ⁊ dicit. ⁊ foꝛtioꝛ opio.i.⁊ foꝛtius argm ꝓbabile ẽ ad aſſerẽdũ ꝙ totũ vniuerſu₃ inouat̃ tale eſt: ⁊ ſylli₃ ponit in foꝛma ſic:illud qd̓ euadẽ nequit a nouitatibus eſt nouũ:ſed totũ ſic ſe hẽt:vult dicẽ ꝙ non põt euadere a nouitatib⁹. ĝ ⁊c̃.i.ĝ eſt nouus. ſed Auer. redarguit iſtud declarãdo nõ ꝯcludere qd̓ voluit.⁊ dicit. ſed nos dicimus ꝙ in hac ꝓbõne maxima eſt cõprehẽſio.ipſi.n.nõ dñt ꝙ illud qd̓ nõ euadet a nouitatib⁹ in ꝑcedenti ſit nouum de nihilo:vult dicẽ ꝙ nõ ꝯcludit argm ꝙ mũdus ſit ex nihilo.q₂ deberet ſumẽ in maioꝛi: oẽ nouu₃ fit ex nihilo:qd̓ eſt falſu₃.iõ nõ ꝯcludit mundũ eſſe ex nihilo: ⁊ tñ ponũt ꝙ totũ inouat̃ de nihilo:⁊ poſtq̃₃ arguit ꝯ̃ maioꝛẽ. arguit ꝯ̃ minoꝛẽ.eſt.n.minoꝛ ꝙ vniuerſum totum eſt nouũ.ꝯ̃ arguit.d. ❡ P̃.illud ſub₃:qd̓ apud eos ꝑma mã vocat̃ nõ euadet de coꝛpo⁹: vult dĩe eſt ſemꝑ ſub foꝛa coꝛpoꝛis:⁊ coꝛpeitas ab⁹ apud eos nõ innouat̃:qm̃ coꝛp⁹ ſub rõne qua coꝛp⁹ eſt ſempiternũ: ⁊ ꝑ ꝯñs falſu₃ ẽ ꝙ vniuerſum ſit nouũ:q₂ tũc ſingulũ ei⁹ eẽt nouũ:cui⁹ ꝯ̃riũ dñt:vl̃ ſeq̃t̃ ad eos. Deide v̓ificauit maioꝛẽ talr̃:q̃lr̃ nõ eſt ad ꝓpoſitũ eoꝝ dicẽs:⁊ ꝓpõ dicta ab eis ꝙ id qd̓ nõ euadet a nouitatib⁹ eſt nouũ.i. in tpe factũ nõ eſt ꝯcedẽda: vult dicere ab⁹:niſi de eo qd̓ nõ euadet de vno inouato. vult dicere niſi ſit inouatũ ſine mã: ſ₃ id qd̓ nõ euadet a nouitatib⁹ in vna gñõne ꝑnm nõ hñtib⁹: vult dĩe que nouitates nõ hñt ꝑnm:nõ ſeq̃t̃ eos ꝙ ſubm eoꝝ nouitatũ ſit nouu₃: vult igit̃ dĩe ꝙ duplex eſt nouũ:qd̓da₃ factũ ex mã in loco ⁊ in tpe: ⁊ qd̓dã factũ nouitate carẽte ꝑncipio mãli et loco ⁊ tpe. dico ĝ ꝙ maioꝛ d₃ ſic v̓ificari oẽ nouũ nouitate ꝑmo mõ fit in tpe: ſ₃ nouitate ſcdo mõ nõ op₃:⁊ ꝑ hoc habet̃ ſolõ ad argm ad foꝛmam. Et poſtq̃₃ ſoluit iſta duo motiua iſti⁹ ſecte ſoluit motiuũ alteri⁹ ſecte:⁊ dicit:q₂ loquẽtes icc irco. v₃ de ſecta Aſharie conati ſunt applicare ad ꝑdictã ꝓpõnẽ aliã. v₃ ꝙ impoſſe eſt iuenire nouitates ifinitas: vult dĩe eẽe ifinitos vnus poſt aliũ.ſ.ꝑnm:nec ſi nẽ hñtes. ſoluit.d.⁊ h̃ eſt apud ꝑhos necẽiũ.⁊ põt itelli h̃ ſcil₃ ꝙ nõ ꝓcedat̃ in infinitũ eſt apud ꝑhos neceſſiu₃: qm̃ ſm ꝑhos nõ ꝓcedit̃ in ifinitũ.ſ.in eſſentialr̃ oꝛdinatis:⁊ põt itelligi:⁊ hoc.ſ.ire in ifinitũ eſt necẽiũ apud ꝑhos.cõcedũt.n.in accitalr̃ oꝛdinatis ſucceſſiue ꝓceſſum in infinitũ:⁊ addit.p₃ ĝ ꝙ hoc incõueniẽs:⁊ multa alia ſequuntur loquẽtes: ⁊ eoꝝ ſequẽtes:⁊ ſunt ſine dubio pluſq̃₃ incõueniẽtia ꝑhos ſequẽtia : ⁊ foꝛte vult dicere ꝙ p₃ hoc.ſ. ꝓceſſum in infinitũ in eſſentialr̃ oꝛdinatis ſequit̃ ad loquentes: qm̃ vt declaratũ eſt omne gñatũ nouiter eſt ab alio nouo gñato.⁊ ſic in infinitu₃. vel põt intelligi ꝙ h̃.ſ. illud qd̓ dcm̃ eſt iã ſeq̃t̃ loquẽtes:⁊ incõueniẽs fuit ꝙ nã nõ entis mutet̃ ad nãm entis:⁊ multa alia que tibi dicta ſunt. Et foꝛte intẽdit aliud: ſ₃ nõ curo.⁊ poſtq̃₃ dixit hoc reprehẽdit eos in alio.d. rurſus dicim⁹ ꝙ id qd̓ poſuit. v₃ ꝙ vnũ ⁊ idẽ qd̓ ꝑmũ ꝑnm eſt efficit oĩa mũdi entia abſq₃ aliquo alio medio poſito. falſa eſt:⁊ ꝯ̃ ſenſu₃.ſ. ꝙ nos inuenim⁹ in mũdo multa entia minime agẽtia: vel foꝛte iſta lr̃a d₃ ſic legi. rurſus dicim⁹ ꝙ id qd̓ poſuit ꝙ vnũ:⁊ ide₃ ꝙ p̃m ꝑnm eſt:efficit oĩa mũdi entia.ſ. ꝙ pro q₂ nos inuenimus mlta entia minime agẽtia.i.q̃ nullo⁹ agũt eſt ꝯ̃ ſenſu₃. q₂ videmus igne₃ agẽ:⁊ reliq̃: vel lr̃a ẽ coꝛrupta:⁊ d₃ itelligi ꝙ nos iuenim⁹ multa agẽtia ipſoꝝ entiũ. ⁊ tũc li minime eſt ſuꝑfluu₃:⁊ quõcũq₃ ſenſus ẽ vn⁹: ſicut appet in ei⁹ v̓bis. Et poſtq̃₃ dixit totũ h̃: vult diſſoluẽ aliud motiuũ:⁊ dicit. ſ₃ foꝛtioꝛ allegatiõib⁹ eoꝝ.i. foꝛtiſſima ar⁹ ẽ ſuꝑ hoc ꝙ ſi agẽs act⁹ eſſet: vult dicẽ eẽt effect⁹ ꝓcederet̃ necẽio ad infinitũ: vult dicẽ qm̃ ageret inquãtũ cãtus ab alio:⁊ eadẽ rõne illud qd̓ cãuit ipm̃:⁊ ſic inde. Rñdet.d. ſ₃ nos dicimus ꝙ hoc hñ ſequet̃ ſi agẽs eẽt agẽs inq̃tu₃ act⁹.i. cãtus:⁊ mouẽs eẽt mouens inq̃tũ mobile:ſ₃ nõ ſic ſe h₃:imo agẽs eſt agẽs inq̃tũ eſt ens in actu: q̃re ꝓuatũ i.ens in po⁹ nõ agit aliqd:⁊ ex h̃ ſeq̃t̃ ſine dubio ꝙ agẽtia ꝑueniũt ad vnũ agẽs: qd̓ nullũ in eo agit: imo eſt oĩno ⁊ ſimplr̃ imobilis ⁊ incãtus: et oĩa cãns. ❡ Debes ſcire ꝙ

Agẽs agit inquantũ eſt ens in actu.

agēs nō agit inquātū nō ens ꝓuatū: nec inquātū ens fa
ctū:ſʒ inquātū ens in actu.iſto°.n.eſt rō cōis entib⁹ ſepa/
ratis ⁊ mālib⁹.iō argumētū illoꝝ nihil eſt.Et poſtq̄ re/
mouit opiones loquētiū ⁊ eoꝝ argᵗᵃ:recapitulat illa que
dixit ⁊ ordinat ſe ad dicēda: ⁊ excuſat ſe de ſuo mō dicē/
di:⁊ ſm̄o ſuus eſt manifeſt⁹ p ſe.Et cū fecerit hoc ſtatim
īcepit ſoluē argumētū Alg.⁊ dicit. facta igiᷓ hac excuſa/
tione dicimus ꝙ id qḋ dixerat Alg.vʒ ꝙ ſi ſuꝑmū ꝑnci/
piū tm̄ ſeipm̄ itelligeret ignoraret oīa que creabit:hn̄ ſeq/
tur ſi illud qḋ itellīt de ſeipſo eēt aliqd ꝑter entia abᵗᵃ:ſʒ
illud qḋ ponūt.vult dicē phi.ſ.ꝙ illud qḋ itellīt ď ſeipſo
ſunt entia in nobiliori eē: qḋ fieri pōt.ſ.ꝙ ipe eſt itellius
qui oium entiuʒ eſt cā nō ꝙ ipſe itelligat entia abᵗᵃ.ſ.in/
quātū ſunt eē ꝙ ipſe ea itellīt: ſicͭ nr̄ itellius:ſic ſe hʒ:⁊ ex/
ponit illud.d.⁊ intēdūt.ſ.phī dicē ꝙ ipſe de⁹ entia poſte/
riora ab eo nō itellīt eo mō quo nos ea itellim⁹:imo mō
quo nullus itellus.ꝑter eū ea itelligē pōt: hoc aūt ꝓbat.d.
ſi.n.ali⁹ itellus entia intelligeret illo mō quo deus bn̄di
ctus itellīt ea:ḡ cōicaret cū eo in ſui nā:qḋ eſt falſuʒ:qm̄
tūc darētur duo ꝑma ꝑn⁹ ſimplr̄ equalis ꝑfectiōis:eo qꝛ
ſcia ⁊ ſcitum in ꝑmo vniūtᷓ oībus modis: iō ſi eēt aliqḋ
ſciēs ſcia dei: ⁊ ſm̄ modū eius ꝑciꝑe ſine dubio eēt alius
de⁹ eiuſdē rōnis cū eo:ꝑꝑ qḋ ꝯcludit.d.⁊ eſt manifeſtuʒ
ꝙ deus ab alijs in hac ꝓꝑetate dīt exꝑſſe:⁊ inde vlterius
ꝯcludit aliud.d. ⁊ ideo cauemus nobis ꝯcedē ꝙ dei ſcien
tia ſit vlis: nec ꝑticularis:cui⁹ rōnē ponit:que dʒ ſic com
poni.ſcia vlis ⁊ particularis cauſanᷓ ab entib⁹:⁊ ſunt ge/
nerabiles ⁊ corruptibiles.h̄ eſt maior:ſʒ ſcia dei nec cau/
ſaᷓ a rebus: nec eſt gnābilis:nec eſt corruptibilis.ḡ in 2ᵃ
figura ſcia dei nec eſt vlis:nec particularis:⁊ hoc diffuſi⁹
tractabimus in ſequētib⁹:qñ tractabimus ď ſcia dei.De/
inde aliqualr̄ declarat iſtud.d. dicim⁹ tm̄ ad pn̄s ꝙ h̄ qḋ
duo hʒ mēbra.quoꝝ vnū ē ꝙ ſi ipſe de⁹ itelligeret entia ꝓ/
ut ſunt eē ipſi⁹.ſeqᷓ ꝙ dei itellus eēt gnābilis ⁊ corrupti
bilis.⁊ cōponiᷓ ſyllo ſic: oē cauſatū ab alio eſt gnābile ⁊
corruptibile.ꝑ te.itellus diuius cauſaᷓ a reb⁹.ḡ erit gnābi
lis ⁊ corruptibilis.Deide iſert 2ᵐ.d.⁊ ꝙ nobilior ex vilio
ri ꝑficereᷓ.⁊ ſyllo cōponiᷓ ſic.de⁹ eſt nobiliſſimū:de⁹ ꝑfi
ciᷓ ꝑ ipſas res gnābiles viles.ḡ nobiliſſimū ꝑficiᷓ a vili.
Deīn arguit.d.vn̄ ſi ei⁹ ſuba ab inteᵇ⁹ reꝝ ⁊ eaꝝ ordie diſ
ferret.ḡ oporteret dare huic iteᵐ g nō eſt cōprehēſio for/
maꝝ entiū:ſicͭ in ſe in gradu ⁊ ordine: vult dīe ſi lrā nō ē
corrupta:ꝙ foꝛe reꝝ nō eēnt cōprehēſe i gradu aliq̄: nec
in ordine aliquo:⁊ ſic eēnt iordinate: ⁊ ſic nō hērent eſſe
cognitū:ſicut ſunt in ſe ⁊ in ordine:⁊ h̄ hʒ Auer. ꝑ icōue/
niētiū ꝯcludit. vn̄ poſtq̄ iſta duo ſunt falſa.ſ.ꝙ de⁹ ꝑfi/
ciᷓ a vili.⁊ gnātur ⁊ corrūpiᷓ:⁊ ſm̄ ꝙ res non ſunt cōpre
henſe in gradu ⁊ ordine.ſeqᷓ illud qḋ ſeipm̄ intelligit ſit
oīa entia:ſʒ in nobiliori eē q̄ illud qḋ hn̄t in ſeipſis.

Dubita⁹ **Sed hic eſt** locus qōnis:qꝛ ꝑma rō nō vꝫ valere:
qm̄ itellus noſter cauſaᷓ ab itelligibi
lib⁹:⁊ tm̄ nō eſt gnābilis. ꝓpō.n.d.ꝙ oē cātum eſt gnābi
le ⁊ corruptibile:eſt ꝓpō falſa in multis: vt iaʒ dixi.3° rō
nō vꝫ nečitatē hꝛe: qm̄ ſine du⁹ poſſet qs dicē ꝙ res ſunt
ordinate in ſuis naturis: ⁊ iō non opꝫ vt ordo eaꝝ ſit res
cōprehēſa ab aliq̄: vn̄ videmus ꝙ ſi ſub politate ꝑncipis
ſit aliqḋ ens ordinē hn̄s in eo ꝑnceps ordinē non ponit:
nec opꝫ de ordine illi⁹ ſciam hꝛe:ita diceret aduerſari⁹ ꝙ
in naturis reꝝ eſt ordo de ſe: iō pōt ibi eē dato ꝙ nullus
ibidē conſideret: ⁊ ſic iſte due rōnes vlr̄ multū debiles.
¶ Pro itellu iſtoꝝ ꝑ debes ſcire: vt declaui in lib° de in/
Scia nr̄i itelle⁹ eſt ꝑ accn̄s corꝑalis. tellectu ꝙ ſcia nr̄i itellus eſt ꝑ accn̄s corruptibilis: ſicͭ ap
paret:qm̄ ſcia illi⁹ cōſiſtit circa foꝛas rerū:que ꝯſeruanᷓ
in imagib⁹ vt colligatis:qb⁹ deſtructis ꝑ accn̄s deſtruiᷓ:
ſicͭ vlē corrūpiᷓ ſʒ corruptionē idiuiduī: ḡ appet ꝙ oē i/
telligēs aliud a ſe aliqualr̄ reᵘ illi⁹ rei iteᵘ corrūpiᷓ ſaltē ꝑ

accn̄s.Et hoc appet incōueniēs Auer.ſ.ꝙ ſeqᷓ ꝙ de⁹ eēt
gnābilis:iſto mō ſaltē ꝑ accn̄s.vt dixi.vel pōt dici ꝙ gnā/ Gnāri ⁊ corrumpi duplr̄.
ri ⁊ corrūpi pōt accipi duob⁹ modis.vno° ꝓꝑe pro eis: vt
dicta ſunt in ꝑ de gnōne.alio° ꝓut dcm̄ eſt:ꝙ cū difficul/
tate itelliᷓ vꝫ gnāri ꝓ oī depēdētia:⁊ corrūpi ꝓ oᵗᵒ illi⁹:⁊
tūc incōueniēs Auer. eſt qḋ ſeqᷓ ꝙ itellus dei eēt gnābi
lis.i.depēdēs ab alio:qḋ ē falſuʒ:qm̄ eſt ꝑmū ſimplr̄ ide/
pēdēs:ꝓpō.d. ꝙ oē cātuʒ eſt gnābile ē vera ſub iſto ſiet
ſenſu:vt vides.¶ Pro itellu 2° debes ſcire ꝙ oēs res cā/ Res cāte ꝯtinenᷓ in cāta.
te:opꝫ vt ꝯtineanᷓ in cā ſicut ſunt:qm̄ ex quo ſunt cau/
ſate ineē ſimplr̄:⁊ ineē tali:opꝫ vt ꝯtineanᷓ in vnoquoq̄:
iō opꝫ ꝙ oēs res:ſicut ſunt ordinate: ita opꝫ vt ꝯtineanᷓ
in ſua cā:mō ſi eaꝝ cā ꝑ°eſt itellꝰ:opꝫ vt ꝯtineanᷓ: ſicut
in puro itellu:qḋ eē nō pōt:niſi ordo reꝝ ſit ordo inte⁹ a
ꝑma cā:iō icōueniēs eſt ꝙ res ſint in ſe ordinate: ⁊ tm̄ nō
ſint cōprehenſe a cā ſub tali ordine:illud aūt qḋ de ꝑnci/
pe dicebaᷓ nō eſt ſile: qm̄ res exñtes ſub ꝑncipe nō ſunt
cāte a ꝑncipe:⁊ iō ordo eaꝝ nō opꝫ vt ꝯtineaᷓ in itellu ꝑn/
cipis.Et ꝑterea nō icōuenit ꝙ res ſm̄ ſe ſint ordinate.et
tm̄ eaꝝ ordo ē ab alio: ſicut eē earū eſt ab alio: ⁊ ſic appet
vtus illaꝝ rōnū.Et poſtq̄ dixit h̄: vult mō declare illud
qḋ dixit in exēplo:⁊ dicit: ſʒ qūo vnum ⁊ idē ens gradus
habeat diuerſos in ſuo eē māifeſte appet ab aīa.color.n.
gradus hʒ diuerſos in ſuo eſſe adinuicē dñtes in nobili/
tate:vilior.n.ſuis gradib⁹ eſt ille quē hʒ in mā.Deide hʒ
nobiliorē eo.ſ.in viſu:quare ex viſu cōprehendiᷓ ipſe co/
lor ex māminime: ꝓpterea declarū ē ināib⁹ qūo color
hʒ eē in vtute phantaſie q ē nobilior ⁊ ſimplicior eē q̄ in
viſu hʒ.Deinde hēt nobilius eē iſto in memorie vtute:ſʒ
qūo ſit hoc:ego declaraui in 3° de aīa.in expōne cōmē.6
vide.Deide hʒ in itellu eē nobili⁹ alio ꝑcedētibus gradi
bus. ēt dicūt ꝑipatetici ꝙ adhuc eē hʒ ad aliud nobilius
oībus ꝑdictis ſine aliq̄ cōparatiōe.ſ. in ſcia dei qūo nobi
lius illo ꝯſiderari nō pōt: vult dicere ꝯſideratione vera.
Et poſtq̄ dixit hoc:vult pōderare alia dicta Alga.⁊ ꝑmo
dicit id qḋ tm̄ narrauit Alg.noie phoꝝ in intellntiaꝝ or/
dine:⁊ mō iſluētie iſtaꝝ: ⁊ in eaꝝ numero nō eſt demon
ſtratū:nec determinatū a phis: ⁊ iō de hoc nihil in libris
antiquoꝝ repiᷓ.Deide pōderat aliud qḋ circa ideʒ dixit
Alg.⁊ dicit: ſʒ id qḋ dixit noie phoꝝ.ſ.oīa ꝑn⁹ ſeparata:⁊
iſeꝑata a ꝑmo ꝑncipio iſluūt.i.emanāt:⁊ ꝙ ex fluxu vni⁹
vtutis hui⁹ mūdi fit mūdus vnus:⁊ ei⁹ ꝑtes inuicē colli/
ganᷓ ita ꝙ totuʒ vniuerſum erga vnā tēdit actionē:ſicut
corp⁹ vni⁹ aialis qḋ eſt vnū in colligatiōe:⁊ plura in vtu/
tib⁹ ⁊ mēbris ⁊ oꝑib⁹:dicimus ꝙ hoc eſt ꝯceſſum ab oib⁹
phis qḋ declat.d. corp⁹.n.ſuperceleſte ſile eſt vni aiali: ⁊
ſuus motus diuus q eſt totus ꝯgregati q eſt cōis oib⁹ ce
lis ſilis eſt vlr̄ toti motui locali eiuſdē aialis:⁊ mot⁹ ꝑti/
culares celoꝝ ſiles ſunt motib⁹ particularibus mēbroꝝ
ipſi⁹ aialis:⁊ eſt phis manifeſtū ꝙ in aiali vna eſt virtus
ex qua fit vnū: ⁊ ob eadē oēs vtutes ipſi⁹ erga vnū opus
tēdunt.ſ.in regimē ⁊ ꝯſeruationē ipſi⁹ corꝑis ⁊ dicit.⁊ h̄
vtus colligaᷓ cū vtute a ꝑmo ꝑncipio influēte:⁊ pōt itel/
ligi a deo:⁊ pōt itelli a ꝑmo ꝑncipio ipſius aialis. Deide
arguit per locū a maiori.d.vn̄ ſi hoc nečiū eſt in vno ani.
mali.ſ.ꝙ vnā hēat virtutē ſpūalē in oībus ſuis partibus
extēſam ex qua virtus ⁊ mēbra illius fiant vnū ⁊ idē:et
oēs ei⁹ vtutes fiūt vna ⁊ eadē: ⁊ oꝑatio partiū entiuʒ ad
modū ſimilis eſt oꝑōni partiū aialis ad illud aial. ſequi/
tur ḡ ꝙ opꝫ ꝙ ſit vna hec vtus ſpūalis:ex qua colligūtur
oēs virtutes ſpūales ⁊ corporee.et eſt vnigenea extēſa in
toto vniuerſo: aliogn nullus ordo ſequiᷓ in hoc mundo.
¶ Debes ſcire ꝙ h̄ vtus nō extēdiᷓ corꝑalr̄:ſicut aīa aſi
ni ꝑ ei⁹ mām:ſʒ extēdiᷓ:ſicut iā in ſolone.12.dubij dictū
eſt:vel ſpāliter rōne eſſe:vel rōne oꝑationis ordinate ad
vnum: vide ibidē.Deinde remouet dubiū:poſſet.n.quis
arguere

arguere ꝙ iſta vtus eēt multa:q2 ex ea puenſunt multa: ſoluit.d.⁊ nō ſeqꝉ ex intenſione vniꝰ vtutis in pluribꝰ:ꝙ ſit in ipa vtute plalitas:ſicut opinati ſunt multi.vꝫ ꝙ ab vno pncipio iſluit vnū.ſ.pma intelligētia. ⁊ ab illo influit plalitas:ſicut putauit Aui.poſt ꝯcludit ꝯnē.d.pꝫ ergo ex iſtis ꝙ plalitas pōt procedē ab vno:⁊ ſic appet ſolō argᵐ Aui.⁊ totū hoc declatū eſt h. ℄ Deide vult ſm me inuenire 2ᵃᵐ ſolonē ad idē argᵐ:⁊ diꝉ.rurſus ex alioꝝ pncipioꝝ ſepatoꝝ eē cōſiſtat in eo qđ imaginanꝉ de pmo pnᵒ.vult diē ꝙ cāe diuerſe reꝝ ſeparataꝝ fiūt ex eo ꝙ de pmo diuerſa itelligunt:vñ q2 deus eſt multiplex ſm intētionē ꝫ: iō pñt de eo multi itelliꝰ puenire.Et h declat.d.⁊ nō eſt ipoſe ꝙ ab vna:⁊ eadē re ſumanꝉ diuerſe imagiatiōes:ſicut nō impoſe ꝙ ex aliq̄ plalitate ſumaꝉ vna imagiatio: qđ declat.d. nos.n. oīa corpa ſupceleſtia in diuino motu vnā ⁊ eandē rē imaginamur:q̄re oēs mouētur in hoc motu ab vno motore.ſ.motore orbi ſtellaꝝ fixaꝝ: ⁊ repimꝰ alios orbes pticulares ⁊ diuerſos hñtes motꝰ:q̄re opꝫ ꝙ ipſi motꝰ diuerſi pcedāt a motoribꝰ quodāmō diuerſis: ⁊ q̄dāmō ſunt vnū.vult diē ꝙ q̄dāmō ſūt vnū put colliguntꝉ in motu ſupme ſpe: vult diē ſunt vnū:ponit exemplū.d.q̄re ſicut aliqs imaginatꝰ eēt ꝙ membꝝ cōe alys mēbris cuiuſdā aialis:vel vtꝰ aialis ab eodē aiali auferatur: ſimilr oīa illius animalis membra: ⁊ oēs eius virtutes:ſilr corpꝰ ſupceleſte ſub ſe hꝫ cū ſuis motoribꝰ virtutes:⁊ eandē ſic ſe hñt pncipia mūdi: ⁊ ipſius partes cū primo pncipio:vult diē ſicut dcm̄ eſt in aiali. Deinde ponit aliud exēplū.d. vñ dicū ephi ꝙ mūdus eſt vere ſilis vni ciuitati:q̄re ſicut vna ciuitas ab vno rege ſeu principe regiꝉ ⁊ cōſeruatꝉ:⁊ multi pncipatꝰ ſubyciunꝉ illi pncipi:ſilr

Z.ꝫ ds ſit vnus ſm plx: tñ pt a multꝫ itelligi: et ſic ab vno ꝯueniunt multa.

recte eſt in mūdo:⁊ oſtſum eſt a nobis ſupius. ℄ Debes ſcire ꝙ deꝰ eſt vnᵒ ſimplex:⁊ tñ pōt a multis itelliꝫ:⁊ ideo pñt ab eo puenire multa:eo mō quo ab vno itelligi puenīūt multi itellus. Et iō nō incōueniē ꝙ ab vno p modū quo itelligibile cauſat itellus puenīāt multa:vt declarauit etiā ipſe i2ᵒmetaᶜᶜ.cō.44.⁊ ex hoc appet aliꝰ modus itellndi dcm̄ pmi magiſtri cū dī ab vno inquātū vnū nō puenit niſi vnuꝫ:itelligiꝉ nō per modū quo itellꝰ cauſat intelligens:⁊ tu videas ea que dicta ſunt in ſolone i2ᵃ.Et poſtq̄ dixit hūc modū.dicit aliū quō pmus dat eſſe reliqs ſepatis.d.ampliꝰ declatū eſt a phis illud qđ dat fineꝫ entiū ſepatoꝝ a mā eſt illud qđ dat eis eē:forma eni ⁊ finis ſūt vnū ⁊ idē in hac ſpe entiū:vult dicē ſepatoꝝ:ḡ illud qđ dat finē entibus:illud met dat formaꝫ: ⁊ illud qđ dat formā eſt agēs:apparet iccirco ꝙ primuꝫ pncipiū eſt oīum iſtoꝝ pncipiū.ſ.agēs ⁊ forma ⁊ finis. vñ ſyllus pōt cōponi ſic:dator forme ipſis rebus eſt agēs:pmus motor eſt dator forme entibꝰ ſeparatis:ḡ eſt agēs.maior eſt manifeſta ex diffōne agētis.minor pbaꝉ in lra ſic.dās fineꝫ in illis dat formā: ſꝫ pmus motor dat finem in illis ergo dat formā: maior pſyllogiçaꝉ:qm̄ que ſunt vnū ⁊ idē dator vnius illoꝝ eſt dator ⁊ reliqui: forma ⁊ finis in illis ſunt vnū ⁊ idē.ḡ dator vnius.ſ.finis eſt dator forme:⁊ ſic appet qualr eſt agēs finis et forma oīuꝫ ſeparatoꝝ entiū ſine dubio.Et poſtq̄ dixit modū quō pmū eſt cauſa reliquoꝝ.dicit quō eſt cauſa ſenſibiliū:⁊ dicit:qualiter tamē pncipiū pmū ſic ſe hꝫ cū entibꝰ ſenſibilibus. diximus ꝙ ipꝫ dat eiꝰ vnitatē ⁊ eoꝝ vnitas cauſa eſt colligatiue pluralitatis ab illa vnitate:⁊ iō eſt pncipiū hoꝝ entiū.ſ.efficiens forma ⁊ finis: ⁊ qđlibet entiū appetit eius finē cuꝫ motu.ſ. put erga eū mouetꝉ deſiderās finē.hō tñ:vult dicere deſiderat fineꝫ voluntarie:⁊ alia nālr:qđ inteᵒ ꝙ homo duobꝰ modis.ſ.naturalr ⁊ volūtarie: alia tñ naturaliter. Deinde ponit id qđ manifeſtū eſt h.d.ſꝫ illud qđ notū eſt h eſt ꝙ motiuū.i.argᵐ pdictoꝝ phoꝝ ad opinādū ꝙ entia pcedunt gradatim a p pnᵒ ſm localē ordinē

celoꝝ fuit ꝙ ſupma ſpera: vt appet nobilior eſt ſuis inferioribꝰ:⁊ alie ſpere eundem ordinē ſequunꝉ in ſuo motu: vult dicē ꝙ ſemp ſupior eſt nobilior:⁊ totū hoc dixi: q̄re opinati ſunt opiari illud qđ Alg. narrauit rōne ipſoꝝ in ordine ipſoꝝ pncipioꝝ:vt pdiceuimus. ⁊ iō ꝯtinuat ſermo eiꝰ ſmo eſt manifeſtꝰ p ſe.

ALGA. DV. XIX.

AJt Alga.ſcđa reſpōſio hec eſt.Quicūqꝫ opinatus fuit ꝙ primus intelliꝰ nō itelligit niſi ſeipſuꝫ nequit de cōſecutiōe plalitatis reprehēdi.℄Si eni diceretꝉ ꝙ ipſe intelligeret alia pter eum:ſequeretur ꝙ in ſuo intellectu eēt pluralitas: ⁊ differētia.vꝫ intelligēdo ſe: ⁊ id qđ differt ab eo: ex hoc ſimilr ſequeretꝉ in primo cauſato.Quare opꝫ ꝙ nō intelligat niſi ſeipm.Si.n.aliud pter euꝫ intelligeret idigeret de alia cauſa: puta ſui ipſiꝰ cā:que eſt primū principiū.Quare opꝫ ꝙ nō itelligat niſi ſeipm: ⁊ ſi ſic reprobata eſt pluralitas hoc modo.Et ſi forte aliquis diceret ꝙ itelligendo ſeipm ſeqtur ꝙ itelligat qđ eſt principiū.Nos dicimus ꝙ hoc ſequitur aut ex cauſa:aut ſine cauſa:ſi ex cauſa nō eſt alia cauſa:niſi primū principiū qđ eſt vnū: ⁊ nō dꝫ imaginari ꝙ ab eo pcedat niſi vnum.Sed ab eo proceſſum eſt cauſatum: ergo qualr ab eo procedere pōt.Si ſine cauſa: ergo ⁊ hec ꝯſequentia in natura cāti neceſſaria eſſe de ſe reprobata eſt eorū opinio.ſcilꝫ ꝙ neceſſariū eſt eſſe vnū:ſi ſ'o poſſibile eſſet:indigeret igiꝉ de cauſa:ſꝫ ipſe nō hēt cauſam.ergo ſuum eſſe nō pōt intelligi ⁊c.

℄ Inducit Alg.argᵗᵘᵐ ſic.ait Alg. ſcđa riſio hec eſt:quicūqꝫ opinatus fuit ꝙ pmus intellus nō itelligit niſi ſeipꝫ nequit.i.nō decet reprehēdi de ꝯſeᶜᵉ pluralitatis. vult diē.q2 ad eū nō ſequiꝉ deū eſſe plura qđ exponit.d.ſi.n.diceretꝉ ꝙ ipſe itelligeret alia pter eū ſeqꝉ ꝙ in ſuo itellectu eēt pluralitas:⁊ dīa.vꝫ intelligēdo ſe.⁊ id qđ differt ab eo:⁊ hoc ſequiꝉ in pmo cauſato:vult dicē ſi intelligeret aliud: q̄re opꝫ ꝙ nō intelligat niſi ſeipm: vñ ſyllus pōt ſic componi:omne intelligēs aliud eſt cōpoſitū aliqua compoſitione:ſed per te deus ⁊ pmū cauſatuꝫ intellnt aliud a ſeipſis:ergo ſunt cōpoſita aliqua compoſitione:ſed quō oē intelligēs aliud eſt aliquo mō compoſitū multotiens declaratū eſt:ideo pro nūc nolo imorari.2ᵒ arguit.d.Si eni aliud pter eū intelligeret idigeret de alia cauſa pter ſui ipſius cām que eſt pmū pncipiū:q̄re nō opꝫ ꝙ intelligat niſi ſeipm.Et hic ſyllꝰ componiꝉ ſic:omne intelligēs aliqd extra ſe hꝫ cām aliquā porē ea: ſꝫ pmū pncipiū per te intelligit aliqd extra:ergo erit aliqua cauſa por eo:qđ eſt ſimplr falſum:pp̄ter qđ dicit.⁊ ſi ſic.vult dicē ſi deus nō itelligit niſi ſe reprobata eſt plalitas: vult dicē in eo hoc mō.℄ Deinde ponit ſol.quandā quā refutat.d.⁊ ſi forte aliqs diceret ꝙ itellndo ſeipm ſeqꝉ ꝙ itelligat qđ eſt pncipiū:⁊ per ꝯñs intelliget pcatū.⁊ ſic plura.℄ Cōtra hāc ſolonē inſtat. ⁊ lꝫ ſuus ſermo pōt duobus modis ordinari.attñ ordinabo ipm vno modo nunc:poſtmodū videbimus de alio in ſolone dubyꝫ:qm̄ Auer.reformabit illū.dicit ergo:nos dicimus ꝙ hoc vult dicere iſta inteᶜꝰui incipituꝫ pncipiū ſeqꝉ ex cauſa:aut ſine cauſa: vult dicere ꝙ ſi dicaꝉ ꝙ deꝰ intelligit ſe pncipiuꝫ neceſſariū:inteᵒ illa ha

debet cāꝫ vel nō: ſi ex cā: vult dicē ſi hēt cām nō eſt alia cā niſi pͥmū. vult dicē cā illiꝰ nō erit: niſi ipſe met deus q̄ eſt vnꝰ: ſꝫ hoc eē falſum oñdit. d. ꝛ nō dꝫ imaginari ꝙ ab eo ꝓcedat niſi vnū: ſed ab eo ꝓceſſum eſt cātuꝫ. ſ. pͥmus intellus factꝰ: ḡ qualr ab eo ꝓcedē pōt: vult dicē inteͦ illa. eſt ḡ vtus ſylli in hoc ꝯſiſtēs ab vno nō ꝓuenit: niſi ſolū vnū: deꝰ eſt vnꝰ ꝛ ſimpliciſſimus: ḡ ab eo nō niſi vnuꝫ ꝓuenit. ḡ vel ab eo nihil ꝓcedet pͥmū cauſatū: vel ab eo nō ꝓcedit iſta inteͦ. Deinde deſtruit aliud mēbꝝ. d. ſi ſine cā: ḡ ꝛ hec ꝯña. vult dīc entia poſteriora in nā cāti neceſſaria eē de ſe reprobata eſt eoꝝ opio. ſ. ꝙ neciuꝫ eſt eē vnū: ꝛ vī ꝙ velit dīe ꝙ ſi inteͦ illa ſit ſine cā: ḡ oīa poſteriora ſunt necīa de ſe: qm̄ a pari: ſicut illa inteͦ eſt ſine cā: ita ꝛ reliq̄ poſteriora ꝯña erūt ſine cā: ꝛ ſic erunt de ſe neceſſaria: cuiꝰ declaratonē ponit. d. ſi vō ipoſe eēt: indigeret igiẜ de cā: vult dīe ꝙ iō ſunt necīa a ſe: qm̄ oē cātū ē poſſibile: ꝛ oē nō cauſatū eſt neciū. ꝛ addit. ſꝫ ipſe nō hꝫ cauſaꝫ: ergo ſuū eſſe nō pōt itelligi: ꝛ forte hoc verbū eſt minor huiꝰ ſylli: cuius maior eſt. oē intellus aliqd hēt cām: deus non hēt cām. ḡ nō intelligit ſe: ꝛ ſic iſta erit 3ͦ rō. ex quibus Alga. voluit reprobare opionē phoꝝ in eo qd̄ dicunt ꝙ deus nō itelligit niſi ſe tm̄. AVERRO.

Nos dicimus ꝙ hec eſt allegatio ipſiꝰ qui opinaẜ ꝙ primus itellus nō itelligit illud qd̄ eſt ipſius cām. Ipſe eniꝫ dicit ꝙ ſi nō itelleret de ſeipſo qd̄ eſt principium: itelligit ergo ſeipſuꝫ ſine dubio defectiue: ſꝫ id qd̄ arguit Algazel ſup hoc ꝙ ſi primus intellectus intelligeret id quod eſt principiatum ab eo nō euaderet quin eſſet ab aliqua cauſa aut ſine cauſa. Primū eſt falſum: deus nāq̄ nullā hēt cām: ſi vō ſine cauſa fuit: ſequereẜ ꝙ ab eodē primo pluralitas ꝓcederet: ꝛ ꝙ ipſe ſciret cauſaꝫ: ꝛ ſi ab eo procederet plalitas nō eſſet ergo neceſſariū eē: qd̄. n. neceſſariū eſt vnum eſt neceſſariuꝫ: ꝛ illud a quo ꝓcedit pluralitas eſt ſine dubio poſe: ꝛ qd̄libet poſſibile indiget de cauſa: ergo deū nō eſt neciuꝫ eē: neq̄ ſic ab eo cauſata: ꝛ poſtq̄ nō eſt necariuꝫ in eſſe cāti ꝙ ſuam cām ſciat: valde nimis igiẜ eſt neceſſariū ꝙ cauſa ſciat ſuū cātū. Hec eſt argumētoꝝ Algazelis declaratio: ꝛ videẜ nobis ꝙ ſua vba ſophiſmata ſint. Quādo ergo poneremus ꝙ illa cā eſſet intellus: ꝛ itelligit ſua cāta: nō ex hoc ſequereẜ ꝙ ſit cāa illiꝰ intellectionis qd additū in ſuba dicti itellus: imo eſt de natura ſuipſiꝰ: quare ꝓceſſus cauſati ab eodem eſt quid ꝯñs ſuam ſubam: ſilr ſi ꝓcederet ſine cauſa non ex hoc ſequeretur ꝙ ab eo ꝓcederet pluralitas. Illud nāq̄ ad ipſius ſubam reducitur: videlꝫ ſi vna fuit ſuba vnū ꝓcedit ab ea nō plura. Sed id qd̄ poſuit. ſ. ꝙ omne cauſatū eſt poſſibile eſſe nō verificaẜ: niſi in cauſato cōpoſito: ſed impoſe eſt inenire quid compoſitū eternale: ergo quodlibet poſſibile eſſe eſt nouū: vt declaratuꝫ eſt ab Algazele in pluribꝰ locis: ꝛ nos de iſtis tractabimus diffuſe in ſequētibus: ſed id qd̄ dixit Auicē. vꝫ id qd̄ dixit de poſſibile eē dicimus ꝙ diciẜ cum iſto poſe equiuoce.

¶ Et poſtq̄ recitauit ipſe vba Alga. vult mō moderare illa. ꝛ p dicit. dicimꝰ nos ꝙ hec eſt allegaͦ ipſiꝰ qui opinaẜ ꝙ pͥmus inteͦ nō itellit illud qd̄ eſt ipſius cām. imo vult dicē ꝙ nō intellit niſi ſe pͥnᵐ. ipſe. n. dicit ꝙ ſi itelleret de ſeipſo ꝙ eſt pͥnᵐ: itellit ḡ ſeipm ſine dubio defectiue: vlt dīe nō in optima pfectioe: ꝛ ſic reperi in libͦ meo: ꝛ tñ in alio nō iueniẜ lrā negatiue: ſꝫ ſic. vꝫ ꝙ pͥmꝰ inteͦ intellit id qd̄ eſt ipſiꝰ cauſa: ꝛ tūc expō eſt difficilis: ꝛ vī mihi ꝙ ſit ſenſus ꝙ iſta allegatio. ſ. iſta rō ſitilliꝰ qui ponit pͥmū cātū itellere ſuā cām. q. d. qꝛ vult ꝙ nō mō itelligat ſuā cām: verū ſe pͥnᵐ: alr ſua inteͦ eēt diminuta: ꝛ tunc inteͦ eiꝰ eſt ꝙ argᵐ Alg. eſt inuentū ab alijs: ſꝫ quocūq̄ pͥmus modus eſt melior. Et poſtq̄ dixit hoc: repetit rōnē Alga. ꝛ eaꝫ moderat: ꝛ dixit id qd̄ arguit Alg. ſup hoc ꝙ ſi pͥmꝰ inteͦ intelleret id qd̄ eſt pͥncipiatū ab eo nō euaderet qn eēt ab aliq̄ cā: aut ſine cā: ꝛ pōt intelligi per pͥmū intellectū. ſ. ipſiꝰ dei ꝛ pōt itelli inteᵐ pͥmi cāti. Sꝫ ego expoſui Alg. in duͦ dicta de intellu dei. Et quocūq̄: vult dīe ꝙ ſi pͥmꝰ itellus intelleret pͥncipiatū oino illiꝰ inteͦ vel hēret cām vel nō. Deide deſtruit mēbꝝ. d. pͥmū eſt falſuꝫ. deꝰ nāq̄ nullā hꝫ cām. ꝛ hoc ſigñat ꝙ per pͥmū itellectū itelligit dei itellectū: ſi vō ſine cā fuit: ſeqẜ ꝙ ab eodē p plalitas ꝓcederet: ꝛ ꝙ ipſe ſciret eā. Et ſi ab eo ꝓcederet plalitas: nō eēt ḡ neciū eē: qd̄. n. neciū eſt vnū eſt necium. Et ꝯfirmat. d. ꝛ illud a quo ꝓcedit plalitas ſine duͦ eſt poſe: ꝛ qd̄libet poſe indiget de cā: ḡ deū nō eſt neciū eē: nec ſic ab eo cāta: vult dīe. ꝛ dicit: ꝛ poſtq̄ nō eſt neciū in eē cāti ꝙ ſuā cām ſciat valde nimis neciū eſt ꝙ cā ſciat ſuum cātū. Et hͦ eſt argumētoꝝ Alga. declaͦ. ¶ Debes ſcire ꝙ rō iſta eſt alteriꝰ virtutis ab ea: vt forᵐ in dubio: qm̄ iſta amplectiẜ qcqd dicit illa. ꝛ vltra vt pꝫ. Sꝫ qūo hēat euidētiā aliqualē nō eſt cura ſcire illud: qm̄ dicta Auer. ſoluunt illā euidentiā ꝓp qd̄ ait: ꝛ videẜ nobis ꝙ ſua verba ſophiᵃ ſint: ꝛ rñdēs ad punctū. d. qñ ḡ poneremus ꝙ illa cā eēt intellus. ꝛ ꝙ itelligit ſua cāta nō ex hoc ſeqẜ ꝙ ſit cā ſue itellectiōis qd additū in ſuba dicti itellus. imo eſt de nā ſuipſiꝰ: vult dīe ꝙ cā illiꝰ intentiōis nō eſt niſi nā eiꝰ tm̄: qm̄ ibi vna ſunt oībꝰ modis: q̄re ꝓceſſus cāti: vult dīe alteriꝰ nāe ab eo eſt qd ꝯñs ſuaꝫ ſubam: vult dīe depēdēs a ſuba pͥmi ſine hoc ꝙ aliud ꝓus depēderit. Deide ꝓbat aliud mēbꝝ. d. ſilr ſi ꝓcederet ſine cā: vult dīe ſi illa inteͦ eēt ſine cā ex hoc nō ſeqẜ ꝙ ab eo ꝓcedat pluralitas: cuiꝰ cām dicit: id nāq̄: vult dīe inteͦ ad ipſiꝰ ſubaꝫ reduciẜ. vꝫ ſi vna fuit ſuba vnuꝫ ꝓcedit ab ea nō plura. Ex his ſeqẜ debilitas rōnis Alg. qm̄ poſitis ꝛ ꝯceſſis illis ambobus mēbris: nō ꝓpter hoc ſeqẜ incōueniens aliqd̄ illorū: vt finxit Alga. Deinde reprobat illud qd̄ appoſuit. d. Sꝫ illud qd̄ poſuit. ſ. oē cātū eſt poſe eē: nō verificaẜ niſi in cāto cōpoſito: mō dicit: ſꝫ ipoſe eſt inuenire qd cōpoſituꝫ eternale: ḡ qd̄libet poſe eē eſt nouū: vt declatū eſt ab Alg. in pluribꝰ locis: ꝛ nos tractabimꝰ diffuſe in ſequentibus. ¶ Deide remouet qdda argᵐ Aui. ꝫ ſe arguebat. n. ſic. oē id qd̄ eſt ab alio eſt in ſui nā ens poſe: ſꝫ oīa preter deū ſunt ab alio: ḡ oīa ſunt entia poſia: maior ꝓbaẜ apud illū: qm̄ exq̄ eſt ab alio nō hꝫ eē a ſe. Rñdet Auer. d. ſꝫ illud qd̄ dīc Aui. vꝫ illud qd̄ dīc de poſe eē dicimꝰ ꝙ dī cū iſto poſe equiuoce: vult dīe ꝙ illud poſe ꝛ poſe cōpoſitum ſt poſia equiuoce dcā: ꝛ ſic negaẜ maior: niſi ipoſi cōpoſito.

Sed hic prouenit locꝰ qōnis nō modicꝰ: qm̄ ſm doctrinā Auer. oīs itellectiua cōpoſita eſt ex duabꝰ ptibꝰ ſm rē diuerſis: ꝛ tñ nō eſt noua: imo eterna: ſicut ꝛ quelibet inteͦ mouēs ſtellam 14ͣ q6.

Ioā.

Pō Jo. Contra.

Pō q̄rādam,

Joā. in lib° de aīa finxit ſol. ꝙ illud dcm̄ dꝫ itelligi ꝙ oē cōpoſitū eſt nouū .i. depēdēs. Sed ꝙ̄ remota ſit iſta ſol. appꝫ qm̄ Auer. dicit ꝙ nullū cōpoſitū eſt eternale: eo qꝛ oē cōpoſitū eſt poſſe eē ⁊ poſſe nō eē. Aliq̄ aūt dixerūt: vt mihi vr̄ ꝙ cōpoſitū eſt duobus modis: ex actu ꝑticulari ꝑticulariter recepto: ⁊ po° particulari ꝑticulr̄ receptiua: ⁊ ex actu vlī vlr̄ receptore po° vlī vlr̄ recipiēte. Dicūt mō ꝙ cōpoſitū p̄ mō eſt gnābile ⁊ corruptibile. 2° aūt mō eſt eternū: ⁊ cā eſt: qm̄ cōpoſitū vle abſtrahit a cauſis corruptiōis ⁊ gnōnis ⁊ a ꝯditionib° illarꝫ: eo qꝛ nō hꝫ ꝯtrīū: nec eſt in loco: nec in tpe. Econtra eſt de cōpoſito ꝑticulari: ⁊ hāc ſolōnē ego tenui magno tpe donec ego nō vidi dicta Auer. mlt̄a: ⁊ poſui ipſam in q̄ne de cōpōne celeſtis corporis: ⁊ h̄ ſolū ꝑꝑ amorē Joānis quē ſequebar tāq̄ deū: ⁊ poſt cū colligaui dcā Auer. vidi ꝙ ſol. hec nō ē itellīis: ⁊ mltas rōnes poſui in lib° de itellu. Et ꝑ nūc id declaro

Duplex vle.

vna via: qm̄ vle ſm dcā Auer. eſt duob° modis: qōdā per eēntiā: ſic eſt agēs inte°: ⁊ reliq̄ entia ſeparata que nō ſunt vlia ꝑ h̄ ꝙ mēs auferat eā a mā: ⁊ a ꝯditiōib° māe: ſꝫ qꝛ eēntie ſue ſunt actu itellīntes vt ſcis. Aliud ē vle ꝑticipatiue: ſicut ſunt forme rerū nālīū: qꝛ ſm eē ſunt idiuidua. attn̄ ꝑticipādo quodāmō lumē itellūs agētis ſunt ſm modū vlia ſeparata ab h̄ ⁊ nūc ⁊ reliqs ꝯditiōib° māe. Hac diſtictiōe poſita p̄ma via ſic deducit. vle ꝑticipatiue ē min° ab̄ſm̄ q̄ vle ꝑ eſſentiā: ⁊ h̄ eſt manifeſtū: qm̄ abſtractionē ſuā hꝫ ab vlī ꝑ eēntiā: vt dixi: ⁊ ꝯſtat ꝙ vle nāle per modū ſue vlītatis eſt adeo abſtractū ꝙ in nullo pōt eē ſubiecto: nec ꝑticulari: nec vlī niſi ꝑfectiue eo mō quo obm cognitū ē in vtute cogſcētis. g̊ vle ꝑ eēntiā ſic eſt intelleſ agēs nō poterit recipi in aliq̄ ſubo nec vlī: nec ꝑticulari: niſi ſic res intellecta recipit in cogſcēte: iō opꝫ dīe itellectū agētē nō vniri poſſi ſubiectiue: ſicut forā māe: ſic vlia ſm modū .ſ. nālia non pñt vniri ei: nec alicui ſubiue ꝑꝑ corꝫ vlitatē ⁊ abſtractionē quā hñt ab agente. ⁊ ſic appꝫ pctm̄ Joā. de cōpōne inte°. Ex his pꝫ ꝙ oē cōpoſitū ē ꝑticulare ex actu ꝑticulari ⁊ idiuiduo: ⁊ po° ꝑticulari ⁊ idiuiduo: ⁊ iō oē tale eſt nouū gnābile ⁊ corruptibile ſine du°.

Alia via ad ꝓbandū oē cōpoſitū eē nouum.

¶ Et poſtq̄ ſcripſi h̄ occurrit alia via ad ꝓbandū ꝙ oē cōpoſitū eſt nouū ex vbis phi in 12° meta°. ⁊ pōt ſic ordinari. vꝫ qm̄ oē factū ⁊ cāt̄uꝫ cauſat: ⁊ ſic ſm modū ſui eē. c°. n. nō pullulat ab agēte: niſi ſic eſt poſſe in nā entis. mō cōpoſitū in h̄ dr̄ a ſimplici: ꝙ nā entis ſimplicis nō hꝫ eē niſi vno°. iō accipit eē ſimplici mō: ⁊ ſtatī ē id qō eſt per ſui nāꝫ: vt dr̄ 8° meta° in fine. cōpoſitū. n. hꝫ eē in vnione ꝑtiū ⁊ colligatiōe inuicē. iō opꝫ vt modus ſui eē ſit ſm colligationē earꝫ iuicē: iō cāns cōpoſitū dꝫ colligare ꝑtes inuicē: aliter factio ei° nō dr̄ a factiōe rei ſimplicis: mō appꝫ ꝙ nō colligant: niſi illa q̄ in ſuis nāis nō ſunt ligata ⁊ vnita: qm̄ alr̄ agēs fuiſſet ocioſuꝫ: g̊ opꝫ vt nā partiū ſit nō de ſe in colligatiōe ꝯſiſtēs: mō ꝑtes q̄ in ſuis naturis nō ꝯſiſtūt in colligatiōe earꝫ ſine du° pñt eē i oppoſito colligatiōis .ſ. ſub diuiſiōe ⁊ ſeparatiōe. Ex his ſeqꝛ ꝙ oē cōpoſitū ē ſolubile in ſui nā: qm̄ ꝑtes ei° ſunt ſolubiles: ⁊ in ſuis nāis nō ꝯſiſtētes in colligatiōe. Compono igit ſic viā: oē cōpoſitū colligatū ex ꝑtib°: in q̄rꝫ nā nō ē colligatio ⁊ cōpō eſt ſolubile ⁊ colligabile: oē cōpoſitū tā vlr̄ q̄ ꝑticulr̄ ē cōpoſitū ex ꝑtib° i q̄rū nā nō ē colliga° ⁊ cōpō. g̊ oē cōpoſitū ē ſolubile ⁊ colligabile. Tūc vltra. oē cōpoſitū colligabile ⁊ ſolubile oino ē gnābile et corruptibile: vt ē māifeſtū ꝑ ſe: oē cōpoſitū ē colligabile ⁊ ſolubile: vt dcm̄ eſt: iō oē cōpoſitū ſimplr̄ ē nouū ⁊ gnābile ⁊ corruptibile: ⁊ ſine du° h̄ via eſt firmiſſima ⁊ demrātiua: ⁊ eſt Ar. in loco ibi dicto. Dōꝫ igit ꝙ oē cōpoſitū ex diuerſis reb° ē ſine du° nouū: verꝫ cōpoſitū ē duob° modis: qōdāꝫ ex diuerſis reb° realr̄ diſtinctis: qōdā ex ꝑfectiōe ⁊ ꝑuōne q̄dā maioris ꝑfectiōis: ſic repit in oib° citra p̄m. Tūc dōꝫ ꝙ oē cōpoſitū ē depēdēs: ⁊ hꝫ cāꝫ: ⁊ hec ē vlis tā in cōpoſito p̄ q̄ in cōpoſito 2° mō: ſꝫ loquēdo de cōpoſito p̄ mō: oē cōpoſitū ē nouū ſimplr̄. ¶ Ad arg̃m aie inte° dcm̄ eſt in lib° de ite° ꝙ ibi nulla ē cōpō niſi 2° mō. nō p̄ mō. agēs .n. ite° ⁊ poſſis nō ſunt due res: ſꝫ due opōnes. vt dixi. eſt eniꝫ ibi tm̄ diſtō ſm modū nō ſm rē: vt ibidē declaui. ⁊ vide qꝛ multa dixi ꝯ Joā.

ALGA. DV. XX.

Dixit Algazel. Arguendū eſt ſup diſionem ꝑdictā phoꝝ tali mō: nō euadet q̄n ſit itellīere p̄mū cāt̄ū ſeip̄m idēꝫ qō ſeipꝫ aut dīnt: ſi differūt: ergo dici pōt de p̄mo p̄cipio: ſilr̄ quapꝑ ſequeretur ab eo pluralitas: ſi ſunt idē: ergo nō eſt in eo trinitas neqꝫ quaternitas: ſic opinātur phi. vꝫ ꝙ itelligit ſeip̄m ⁊ ſuū p̄cipiū: ⁊ ꝙ eſt poſſibile eē: ⁊ pōt ad hoc applicari qō eſt nec̄iū ꝑ aliud: patet ergo ꝙ iſtoꝝ inſudatio fuit fruſtra.

¶ Et poſtq̄ dcm̄ ē de illis q̄ ad p̄m motorē. addūt Alg. poſt° q̄ ad p̄m cāt̄ū: ⁊ dicit. ait Alg. arguēdū ē ſup diſionē ꝑdictā phoꝝ tali mō: nō euadet q̄n ſit itellīere p̄m cāt̄ū ſeipꝫ idē qō ſeipꝫ: aut dīnt: vult dīe ꝙ ite° p̄mi cāti nec̄io erit: aut idē ipſi: aut dīnt ab eo. ſi dīnt: g̊ dici pōt de p̄ p̄n° ſilr̄: quapꝑ ſeqꝛ ab eo plu°.ſ. eēt i eo multi° ⁊ nō ſimplicitas. ꝯſīa aūt appꝫ: qm̄ vr̄ eadē rō eē i vtroqꝫ: qm̄ ambo ſūt entia ſeparata. Deīn declat ſilitatē alteri° mēbri. d. ſi ſūt idē. g̊ nō ē in eo tritas: nec q̄ternitas ſic opināt phi: ⁊ ꝑpōit poſſe eē: ⁊ pōt ad h̄ applicari 4m .ſ. ꝙ eſt nec̄iuꝫ ꝑ aliud. pꝫ g̊ ꝙ iſtoꝝ iſudatio fuit fruſtra. ¶ Debes ſcire ꝙ in p̄ cauſato apud iſtos phos ſūt 4° rōnes: q̄rū p̄° ē ite° p̄mi. 2° ite° ſui ipſi°. 3° po° eēndi ⁊ nō eēndi. 4° nec̄itas ab alio. iſte igit 4° rōnes in p̄ cāto repiunt: dīc g̊ ꝙ ſi ibi eēt ite° oib° modis idē cū inte° nō eēt ibi iſta q̄ternitas rōnū: q̄s ponūt phi: ⁊ ſic appꝫ dcm̄ iſti° hois ex h̄.

AVERRO.

Nos dicim° ꝙ loc° dubitatiōis Algazelis ꝓ phoꝝ ē in duob°.ſ. i eo qō itelligit: ⁊ qō nō itelligit: ⁊ ē qō valde diſputata ab antiqs: ſed id qō dixit noīe phoꝝ in entiū ꝓceſſu tm̄ ab Aui. repit: ⁊ ab aliq̄b° ſequacib° eius: ⁊ ipſe mō deceptiōis dedit abſolute oib° phis famā hui° hois: ⁊ iſudauit ſe eā reprobare vt poſſit ſupeminere in agone phoꝝ velli ⁊ ſcindē ꝙ vicit eos: ⁊ h̄ ſine dubio fuit maxia ſua ꝑuitas: q̄re vt ꝑdixeram° nulla iſtarꝫ diſionū demrātiue ꝓbatur: niſi id qō meditātur ꝓ acuiſſe ꝙ ab vno non ꝓcedit niſi vnū: ⁊ illa ꝓpō nō ſeqꝛ in agētib° q forē ſūt nāles: imo tm̄ in ſeparatis agētib°: ⁊ ſm eos ſuba cāntis itellīns nō ē niſi id qō itelligit de ſuo p̄cipio: ⁊ iō nō ſūt hic due res .ſ. ꝙ vna ſit ſuba: ⁊ alia q̄d additū ſup eā: qꝛ ſi ita eēt ſequeret ꝙ eēt cōpoſitū: ⁊ dīa que eſt inter cām ⁊ cāt̄ū eſt: ꝙ prima cā hꝫ eē in ſe. vꝫ in formis ſeparatis: ⁊ ſcda cā hēt eē reſpectiue .ſ. reſpectu p̄ie cāe: eē enī ſcda cāta ſunt in ſua ſuba ſubta: ⁊ nō eſt q̄d additū ſup eā: ſic eſt in nālib° cātis. ꝓ vbi grā. Color eſt q̄d per ſe in corpore exīs: ⁊ eē ipſi° cā viſus eſt q̄d relatū: ⁊ viſus nullū hꝫ eē niſi hac rōne: ⁊ ideo

entia ſeparata a materia ſunt ſube relonis materie: quapropter cãns ⁊ cãtum in formis ſeparatis ſunt vnum: ⁊ ideo forme ſenſibiles ſunt de natura relonis: vt patefit in libro de anima.

¶ Et poſtq̃ adduxit vba Alg. vult ꝑ dare eis intẽm eius in vbis illis: ⁊ poſt reprobare deñ ei9 ſicut ꝯſueuit. ⁊ ꝑ dicit. dicimus nos ꝙ loc9 dubitatiõis vboꝝ Alg. eſt in duobus. ſ. in eo qd̃ itellĩt. ⁊ in eo qd̃ nõ intellĩt. ⁊ eſt qd̃ valde diſputata ab antiqs. ⁊ vĩ mihi ꝙ velit dĩe ꝙ inte9 qõnis Alg. eſt an pm cãtũ item an nõ intem. vñ qd̃ an eſt: alia eſt a qõne qd ſit: ⁊ qd̃ qd ſit ꝓſupponit qõnẽ an ſit. dicat mõ Auer. ꝙ qd̃ Alga. eſt quo ad an eſt. inte9 ꝑmi cãti. vz an ipm intem an nõ item: ⁊ nõ eſt qd ſit ite9 ꝑmi cãti nec modi ei9. Uel põt itelli ꝙ ite9 qõnis Alg. eſt circa rẽ intem. an. ſ. res itellecta ſit idẽ cũ intellĩte an dĩns. ⁊ iõ dicit ꝙ qd̃ eſt in eo qd̃ itellĩt. i. circa rẽ itellectã: ⁊ in eo qd̃ nõ intelligit. i. an ſit idẽ cũ itellĩte an dĩns. ⁊ ↄſidera. ¶ Et poſtq̃ dixit intẽm qõnis. vult ponẽ pctm̃ eius. ⁊ ꝑ ponit eius pctm̃. d. ſz id qd̃ dixit noĩe phoꝝ in entiũ ꝓceſſu tñ ab Aui. reperit ⁊ ab aliqb9 ſequẽtib9 eũ: ⁊ ipſe inõ deceptiõis. i. falſo dedit abſolute famã oĩb9 phĩs iſti9 opionis: ⁊ iſudauit ſe eã reprobare. ⁊ ponit cãm h9. d. vt. ſ. qm̃ poſſit ſupeminere. i. eẽ victor in agone phoꝝ: velli ⁊ audere ꝙ vicat eos. ſic hz lr̃a mea: ⁊ forte hoc. ſ. velli ⁊ audẽ ſunt noia ⁊ caſus genitiui: ⁊ denolant ludũ illud tpe antiq̃ factũ: vel forte ſũt vba. v. g. ifinita ⁊ qũocũq: vult dĩe ꝙ illud fecit: vt ſe oñdat victorẽ phoꝝ. ⁊ cuz dixit pctm̃ ei9 ⁊ cãz illi9 icipit remouẽ illud. ⁊ dicit. ⁊ h ſine du9 fuit maxima ſua prauitas: q̃re (vt diximꝰ) nulla iſtarũ dubitatiõnũ demr̃atiue ꝓbabit: niſi id qd̃ meditant ꝓcuiſſe: vlt dĩe acute iueſtigare ꝙ ab vno nõ ꝓuenit niſi vnũ. vult dĩe vt repeto: ꝙ nulla dubitatiõnũ illoꝝ eſt rõnalis: niſi illa q̃ fundat in ꝓpõne illa phĩ ꝑ quã ſine du9 ſequit ꝙ a deo nõ proueniet niſi vnũ. ⁊ dicit ꝙ illa ꝓpõ nõ ſeqt in agẽtib9 q̃ forme ſunt mãles. imo tñ in ſepatis agẽtib9: ⁊ vĩ mihi ꝙ iſtud nõ dicat ſm mẽtẽ ei9: ſz ſm illos qm̃ illi viſicabãt illã tñ in ſepatis. Auer. aũt vt deñ ẽ viſicauit eã tñ in mãlib9. cui9 ſignũ hẽo ꝙ h intẽdat: qꝛ ſeqt vlteri9 opionẽ illoꝝ. d. ⁊ ſm eos ſuba cãti inte9 nõ eſt niſi qd: qd̃ itellĩt de ſuo ꝑn9: ⁊ iõ nõ ſũt h. ſ. in ꝑ cãto due res. ſ. ꝙ vna ſit ſuba: ⁊ alia qd additũ ſup eã: ⁊ vĩ mihi ꝙ ꝑ h voluit q̃ſi remouere ad mẽtẽ illoꝝ dum iſtud. qm̃ poſſet qs dĩe. ſi oẽ a quo ꝓuenit multitudo eſt in ſe multiplex. g̃ in ꝑ cãto erit res addita ipſi9 eẽntie: ꝓp qd̃ dicit ꝙ illa multiplicitas nõ eſt ſm rẽ. cui9 cãm innuit. d. qꝛ ſi ita eẽt ſeqt ꝙ eẽt cõpoſitũ: vult dĩe ex diuerſis reb9: falſitas ↄñtis iaz dicta fuit. Et poſtq̃ ſoluit hoc dum: ſoluit aliud. poſſet. n. qs dĩe ex q̃ cãtũ ẽ cõpoſiti9 cã qũo dĩnt cã ⁊ ipm cãtũ penes cõpõnẽ. ſoluit. d. ⁊ dĩia q̃ eſt penes cãm ⁊ cãtuz eſt ꝙ ꝑma cã hz eẽ in ſe. vz in formis ſepatis. vlt dĩe abſolutuz ab oĩ cã. imo eẽ ſuũ eſt eẽ oĩuz formarũ ſepataꝝ. ẽ. n. ens ſm eẽntiã: ⁊ nõ ꝑ ꝑti9 aliqd̃ eẽ ꝑus. ⁊ 2a cã hz eſſe reſpectiue. ſ. re9 ꝑme cãe. eẽ. n. 2a cãta. vult ꝙ oia eẽ q̃ ſunt 2a cãta ſunt in ſuba ſua ſubta. vult dĩe depẽdẽtia. ⁊ nõ eſt qd additũ ſup eaz: ſicut eſt in cãcis mãlib9. vult dĩe ꝙ nõ ꝓp illud eſt ibi cõpõ ſm rẽ. ſic eſt in reb9 mãlib9. v. g. color eſt qd ꝑ ſe in corpe extñs: ⁊ eẽ ipſi9 cã viſus. i. qd̃ eſt cã viſus eſt qd relatũ. ⁊ viſus nullũ hz eẽ niſi hac rõne. ⁊ iõ entia ſepara a mã ſunt ſube relonis mãe. i. cãe reꝝ mãliũ: quapp cãns ⁊ cãtũ in formis ſepatis ſunt vnũ: ⁊ iõ forie ſenſibiles ſũt de nã relonis. ⁊ vĩ mihi ꝙ voluit dĩe ꝙ oẽs res mãles ꝑ eſſe ↄſiſtũt i relone: qꝛ nulla ẽ ab'a cã. ⁊ ſilr maior pars entiũ ſepatoꝝ: attñ in entib9 ſeparatis ſunt vnũ ꝑmũ qd̃ eſt ſimplr abſolutũ: ⁊ cã omniũ: ⁊ tu perſiſte. qꝛ eius ſermo põt aliter intelligi: attñ nõ eſt cura.

Sed hic eſt loc9 qõnis: qm̃ in 4° metã. tex. cõ. 26. Ariſto. reprehẽdit opionẽ dicẽtiũ oia eẽ appẽtia ꝓpter hoc: qꝛ tũc oia eẽnt relatiua. ⁊ tñ Auer. ponit h oia relatiua ꝑter deũ: ⁊ ſolo iã q̃ſi tacta eſt ꝙ eſſe oĩuz rerũ citra pm ↄſiſtũt in relone nõ ad terminũ: ſz ad cãz. phs nõ hz ꝓ icõueniẽti ꝙ oĩuz reꝝ eẽ ↄſiſtat in analogia ⁊ depẽdẽtia ⁊ ꝑticipatiõe ad pm: ſz ꝙ eẽ oĩuz ſm rõnẽ formalẽ cõſiſtat in relone ad terminũ hz ꝓ ipoſi: ⁊ ſic qd̃ nihil eſt. Ex his appet qualr cãta re9 ꝑme cãe cõpõnẽ dicãt: nõ qdẽ per hoc ꝙ res ſupaddit rei: ſz ꝓpterea qꝛ reſpect9 ſupaddit rei: ⁊ ẽt ponit ibi cõpoſitio ex ꝑuatione ⁊ habitu: vt dixi alias. ALGA. DV. XXI.

Ait Alg. adhuc arguendũ eſt alio mõ ſ. ꝙ trinitas non cadit in primo cãto: ſupmus. n. orbis ſm phm ꝓcedit ab vna ſimplici re de ſuba primi principij: ⁊ cõponit triplr: quoꝝ vnũ qd̃ ipſe cõponitur de mã ⁊ forma: ⁊ oẽ corp9 ſic ſe hẽt: g̃ opz ꝙ qdlibet habeat pricipiũ ꝑut mã differt a forma: ⁊ nulla caruz cauſa eſt alterius: imo quelibet ipſarum indiget de cauſa per ſe.

¶ Uult mõ adducẽ in q̃ Alg. ↄdicẽ phĩs. ⁊ dĩc. ait Alg. adhuc arguẽduz ẽ alio9. ſ. ꝙ trinitas nõ cadit in ꝑ cãto. imo q̃ternitas. ſupm9. n. orbis ſm phos ꝓcedit ab vna ſimplici re d ſuba ꝑmi ꝑncipij: ⁊ cõponit 39. q̃rũ vnũ ꝙ ipſe cõponit d mã. vlt dĩe q̃ꝝ vnũ ẽ mã ⁊ foia. vlt dĩe ⁊ alteꝝ ẽ foia: ⁊ h ẽ vlr: qꝛ oẽ corp9 ſic ſe hz. g̃ oz ꝙ qdlibet. vlt dĩe illoꝝ cõponẽtiũ hz ꝑn ꝑut mã dĩt a forma: vlt dĩe: qm̃ qdlibet diſtiguit ab altero: ⁊ mã diſtinguit a foia ⁊ nulla caꝝ ẽ cã alteri9. imo q̃libet ipſaꝝ idiget d cã ꝑ ſe. ¶ Debes ſcire ꝙ iſtud argm ꝓbat ꝙ pm cãtuz ſit 4 intẽm: eo qꝛ 4or cãt. cãt. n. motorez vt finis ſcdĩ orbis ꝓximi: ⁊ cauſat alaz ſui orbis: ⁊ cãt formã illi q̃ nõ eſt aia: ſz foia mãlis: ⁊ cãt mãm. Et vĩ mihi ꝙ virus ei9 ↄſiſtat in duab9 ꝓpõnib9: q̃rũ ꝑ9 eſtentia diſticta in eẽ hẽt diſtictas itellectiões cãndi i cã ꝑ illã maximã phoꝝ. ab vno nõ ꝓuenit niſi vnũ. 2a eſt ꝙ oia illa cõpo9 ſunt diſtincta ſm eẽ ꝓpo eis. iõ in ꝑma figura ſeqt ꝓpo iã dcã. AVERRO.

Nos dicim9 ꝙ illud qd̃ dixit Alg. ſ. ꝙ corp9 ſupercęleſte apud phos ex mã ⁊ forma ⁊ aia cõponit: q̃re ſeqt ꝙ in ſcdo intellĩu a quo primũ celũ ꝓcedit ſint q̃tuor res: vñ ꝓcedãt q̃tuor ꝑdicta. ſ. mã ⁊ forma ⁊ motor ſcdĩ celoꝝ: g̃ eſt ibi quaternitas nec tñ: eſt ſine dubio d errorib9 Auicẽne ⁊ ſuis obiectiõib9 ſup ꝑipateticos: ⁊ abſit ꝙ hec fuiſſet eoꝝ opio: imo corp9 ſupceleſte apud eos eſt ſimplex. ſi. n. cõpoſitũ eẽt ſequeret ꝙ eẽt corruptibile: ⁊ ipſi aſſerũt ipz nõ eẽ gñabile neq; corruptibile: neq; potẽtiã duoꝝ ↄrioꝝ hẽt. Uñ ſi opio Auicẽne ṽa eẽt: ſequeret ꝙ eẽt cõpoſitũ: ſic aial: ⁊ iõ dcã q̃ternitas ſequeret illũ q opinatur ꝙ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnũ. Et nos iaz declarauim9 in ꝑcedentib9 qualr he forme ſepate ab Auicẽna cãnt: ⁊ qualr ſunt cãe ſupceleſtiũ corpoꝝ: ⁊ ei9 iferiorib9: ⁊ qualr oia iſta a prima cã ꝓcedũt per aliã viã ꝑter Auicẽne viam.

¶ Poſtq̃ dixit opionez Alg. de illo argo. vult ↄdicẽ ei in

vno

vno tm̄:lȝ in alio ſit cū eo:⁊ ꝑmo adducit itentionē eiꝰ in breui:⁊ dic̄:dicimꝰ nos ꝙ id qḋ dixit Alga.ſ.ꝙ corpꝰ ſupꝯceleſte apd̄ pħos ex mā ⁊ foꝛa et aīa cōponit:q̄re ſeqꝛ ꝙ in ſcḋo itellu:vlt dicē ꝑ cāto a quo ꝑmū celū ꝓcedit ſint q̄tuoꝛ res:vn̄ ꝓcedit 4or ꝑdicta.ſ.mā ⁊ foꝛa ⁊ motoꝛ ſcḋi celoꝝ:⁊ aīa orbis eiꝰ.ğ eſt ibi q̄ternitas nec̄io:hec lr̄a eſt ſuſpēſiua:⁊ eiꝰ determinatio eſt illud qḋ ſubdit.d.eſt ſine dubio de erroꝛibꝰ Aui.⁊ ſuis obtionibꝰ ſupra pericoꝝ:⁊ abſit ꝙ fuerit coꝝ opio.i hoc Auer.ꝯdicit Alga.qm̄ ille opinat ꝙ opio Auic̄.ſit pericoꝝ:vult eni ꝙ illa ſit Aui.ğ fuit mediꝰ iter pericos ⁊ loquētes.Deide ponit illud in q̄ ꝯuenit cuȝ Alga.⁊ eſt ꝙ illa opio eſt erroꝛ qḋ declans.d.imo corpꝰ ſupceleſte apud eos eſt ſimplex:ſi eni cōpom eēt ſequit̄ ꝙ eēt corruptibile:⁊ ipſi aſſerūt ipm̄ nō eē gn̄abile nec corruptibile nec ꝙ hēat poam duoꝝ ꝯrioꝝ.vȝ eēndi ⁊ nō eēndi.Ex ſyllis eſt.oē cōpom eſt gn̄abile ⁊ corruptibile:corpꝰ celeſte nō ē gn̄abile nec corruptibile.ğ nō eſt cōpom mioꝛ ē declata ꝑ celi.cō.20.⁊ in lr̄a phi.maioꝛ aſſumit ab Auer.in plibꝰ locis:⁊ declaꝛ in ꝑ de ſuba orbis.Deide remouet aliud pctm̄ Aui.in eo qḋ opinat̄ celū hēre aīaȝ imaginatiuā.d.vn̄ ſi opio Aui.vera eēt:ſeqꝛ ꝙ eēt cōpom ſic̄ aial:⁊ ſylls cōponit̄ ſic.oē cōpom ex aīa imaginatiua ⁊ coꝛpoꝛe eſt aial:ſed celū eſt cōpom apud ipm̄ ex aīa illo mō ⁊ corpe.ğ eſt aial.ꝯn̄s eſt falſuȝ:q꞉ tūc hēet ſenſum:⁊ ſic pn̄t accidere ei occaſiones ⁊ reliq̄:vt declaui in lio de ſuba oꝛbis.Et poſtq̄ remouet pctm̄ Auic̄.redit nūc ad formaȝ argti Alga.d.⁊ iō dicta q̄ternitas ſeqꝛ illū q̄ opinaꝛ i duabus ꝓpōibꝰ ꝙ ab vno nō ꝓuenit niſi vnū:vult dicē qḋ ſeqꝛ Aui.q̄ ſuſtinē in duabꝰ ꝓpōnibꝰ:ꝙ ab vno nō ꝓuenit niſi vnū.⁊ ſcḋa ꝙ celū hȝ tres res:⁊ eſt 4a.ſ.motoꝛ alteriꝰ orbis q̄ ꝓueniūt ab ipſo ꝑ cāto.Ex his ſeqꝛ ꝙ in eo ſit q̄ternitas reꝝ:⁊ nos iā dixīmꝰ in ꝓcedētibꝰ q̄lr̄ he foꝛme ſepate ab Aui.cāt̄.ſ.ponunꝛ vt cāe:⁊ forte lr̄a eſt corrupta ex errore ſcriptoris:⁊ vȝ dicē ponunꝛ:⁊ q̄lr̄ ſint cāe ſupceleſtiū corpoꝝ:⁊ eiꝰ iferioꝝ:⁊ q̄lr̄ iſta a pꝰ cā ꝓcedāt ꝑ aliā viā ꝑter viā Auic̄.vult dicē.totū eſt declaratū.

15a qō **Circa** iā dicta occurrit qō an celū ſit corpꝰ ſimplex:⁊ multa ego dixi in duabꝰ qōnibꝰ.ſ.an celum ſit aīatū:⁊ an celū ſit ſimplex:ideo ꝓ nūc corpus celeſte eſſe ſimplex nō admixtū mā̄e pōt declari tribꝰ vijs:q̄ꝝ ꝑma erit ex nec̄itate itellie.ſcḋa ex nā mā̄e.3a verbis phoꝝ.iō iſtis ꝯcludā itētionē Auer.2o declabo eiꝰ itētionē ſub hec nibꝰ.¶ Ad ꝑmā viam ſic ꝓcedit accipiēdo ꝑ ꝙ de rōne moti a ſe nō eſt niſi vt hēat ꝑnm:actū diſtinctū a ꝑnꝰ paſſiuo motu:⁊ h̄ pulchre declat Auer.3o celi.cō.28.⁊.4.celi.cō.22.⁊.4.phy.cō.71.qm̄ foꝛa mālis:et eſt formo ⁊ eſt in mā:in eo eni ꝙ forma hēt rōnē agētis:qm̄ ſine dubio ſpēs agit ⁊ mouet:⁊ in eo ꝙ in mā erit patiēs:qm̄ fundamentū patiētis eſt mā:iō forme ſeparate nō pn̄t pati:vt dicit ipſe 9o meta.cō.2.Ex hoc ſequiꝛ ꝙ ſi celū eēt cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛa diſtincta:⁊ alia ab itellia:tunc ocioſa erit ei itellia applicata:qm̄ ſi ei applicabiꝛ nō erit niſi vt moueat.Sed ego dicā ꝙ nō opȝ:qm̄ celū hēt formā qua mouebit ſe:ſicͭ graue ꝑ eiꝰ formā mouet ⁊ moueꝛ ꝑꝑ rōnes diuerſas:⁊ ſic tu habes ꝓbare qualr̄ illa foꝛa nō ſufficit ad mouēdū ſp:lȝ audies mirabilia q̄ fuerīt mihi adducta in ſolonibꝰ vniꝰ vie.qdā eni fingūt ꝙ oē qḋ mouet ſe idiget cognoſcēte a q̄ dirigiꝛ:iō opȝ vt motꝰ corpis ceꝛleſtis ſit ab itellia cogno.Alij fingūt ꝙ pux mā̄le nō ꝑt mouē ſp:q꞉ ſine vigore imālis laxabiꝛ.qdaȝ poſteriores dicūt ꝙ lȝ motꝰ ꝓueniat a foꝛa:nō tm̄ ois foꝛa mouet:iō illa nō mouet:lȝ ois foꝛa agit:⁊ ſic ē ibi:qm̄ foꝛa illa illuminat hec hic:⁊ vtute ꝑꝑa cāt effcūs mltos hic.¶ Sȝ ꝯ:qm̄ ſi ꝑa nec̄itas cogeret:ego ꝓbarē ꝙ oē qḋ ſe mouet haberet itellīnē ſibi formā.iō dicēt aduerſariꝰ ꝙ ſufficit ꝙ dirigiꝛ a ꝑ cognoſcēte.⁊ ſic ꝑꝑ illō nō erit nec̄iuȝ ponere

Poſitio quorūdā.

Contra.

itelliam ꝓpriā vniuſcuiuſq orbi.2a ſolo eſt purus erroꝛ:qm̄ peto q̄re nō pōt mouere ſemꝑ:vel q꞉ fatigabile:⁊ ſic erit gn̄abile ⁊ corruptibile:vel q꞉ mā̄le:⁊ tūc petitio ꝑncipij.ideo dicerē ꝙ vel eſt:qm̄ mā̄le mālitate alteriꝰ rōnis pōt ſe mouere ſemꝑ:vt fingūt latini.3a ſolo eſt plus erroꝛis:qm̄ dicaȝ ꝙ qua rōne pōt ſe illuminare:⁊ alia ex ſe rōne foꝛe:eadē rōne pōt ſe mouē:⁊ tu ſi vis ſaluare nec̄itatem intellie:debes ꝓbare ꝙ foꝛa illa nō ſufficit ad mouēdū:iō ſine dubio illa via eſt firma:nec pōt ꝓbare nec̄itatem itellie:⁊ ſepe fui in loco diſputatiōis:⁊ hucuſq nō inueni aliquē q̄ mihi ꝓbaſſet neceſſitatē itellie tenēdo opionez latinoꝝ.2a via declaꝛ ex dicto Auer.in ꝑ phyſico.cō.73.vbi debes ſcire ꝙ ꝑuatio ē carētia foꝛe in ſubiecto apto nato:⁊ h̄ iā oēs volūt.¶ Scḋo debes ſcire ꝙ ꝑuatio ꝓcedit nā formā in mā:qḋ itelligo:vt dicit Auic̄.6o ſue meta.ca.ſcḋo.negatiue ad hūc ſenſū:ꝙ in mā eēt ꝑuatio niſi agēs dediſſet ei formaȝ:qm̄ vt accipiꝛ ꝑ phy.tex.cō.68.foꝛa ꝑ ſui pn̄tiā eſt cā gn̄ōnis:ꝑ ſui abſentiā eſt corruptionis.iō dicit Auer.in vltio de ſuba orbis.ꝙ effcūs ꝑuatiui cauſa erit ꝑuatio.⁊ poſitiui cā poſitiua.iō ſi agēs eſt cā gn̄ōnis:⁊ abſentia eiꝰ forme erit cā corruptionis:iſto mō igiꝛ ꝑuatio ꝓcedit formaȝ negatione:q꞉.ſ.illa ineſſet mā̄e niſi agēs ipediret dādo eē ⁊ formaȝ mā̄e.¶ Hoc habito q̄ro ab iſtis:vl̄ foꝛa illa celeſtis corpis eſt de eēntia mā̄e celi vel non:ſi eſt de eſſentia mā̄e.ğ eius eſſentia erit actus:⁊ ſic nō poꝰ:cuiꝰ ꝯriū ponūt.Si nō erit de eſſentia mā̄e.ğ in eſſentia celeſtis corpis eſt potētia ad eā:⁊ carentia eēntialis illiꝰ:qm̄ declaꝛ:qm̄ poſtq̄ nō eſt de eēntia.ğ illa mā caret eēntialr̄ foꝛa:⁊ eſt apta ꝑfici illa.ergo i mā illa erit admixta ꝑuatio tāq̄ qd ꝑus nā:⁊ per ꝯn̄s erit gn̄abile ⁊ corruptibile.Ex his ſequiꝛ hec maioꝛ ꝙ oē cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛa eſt gn̄abile ⁊ corruptibile:vel pōt aliter deduci iſta maioꝛ ſic.vel agēs pōt dare illi mā̄e aliā formā:vel nō.ſi ſic.ğ illa mā pōt ꝑuari illa forma quā hȝ:⁊ ſic vt ꝑus:ſi nō.iſta icōpoſſitas vl̄ erit:q꞉ foꝛa celeſtis corporis eſt de eēntia illiꝰ mā̄e:vel q꞉ eſt pn̄s illius fluens ex ꝑncipijs eius.vel q꞉ illa mā nō eſt capax alicuius alteriꝰ forme:vel q꞉ nō reperiꝛ agēs potēs ei dare aliaȝ formaȝ q̄ꝝ celi.primū ⁊ ſcḋm ſunt ipoſſia ſimplr̄:⁊ nolo ꝓbare iꝑoſſitatez coꝝ.3m eſt mirabile:qm̄ ex quo illa mā eſt pura potētia paſſiua.ğ pōt perfici ab oī qḋ eſt vel eē pōt perfectio ponēs illā in eſſe meliori:⁊ ſic erit ex ꝑte potētie iclinatio ⁊ capacitas ad perfici ab alijs formis:nec pōt fingi quartū:qm̄ ibi reperiꝛ pōle ex parte paſſi:⁊ reperiꝛ pōle ex parte agentis:vt dictū eſt ꝑmo celi.cō.124.vel ſaltem mihi ſufficit ꝙ celi mā pōt recipe oēm formā:⁊ per cōſequens eſt ab intrinſeco ꝑuata hac forma:⁊ ſic apparet maioꝛ ſylli Auerro.facti.vltima via eſt ex multis verbis Ari.⁊ lȝ in qōne de itellectu an ſit foꝛa celi dixi mlta:ꝑ nūc ſufficiat mihi adducē ſnīaȝ pħi 12o meta.vbi mouet qōnem.vtrū idee ſint forme in mā:⁊ ſoluit ꝙ ſunt actus puri nō cōpoſiti:cuius rōnē dicit:q꞉ tūc eſſent gn̄abiles ⁊ corruptibiles:cuius ꝯriū reputauit Plato:⁊ ſic concludit ibi ꝙ ſi eſſent:eſſent forme ſepate.Ex hoc arguo ſic.ſi rō pħi valet:eſt:q꞉ omnis forma in mā eſt gn̄abilis ⁊ corruptibilis.Ex hoc appet ꝙ ſi forma celi eſſet in mā:eēt generabilis.Si ergo dicaꝛ ꝙ latini fingūt ꝙ ois forma in mā trāſmutabili vnius rōnis eſt gn̄abilis.Ariſto.ibidez non concluderet intentū:dicaȝ eni ideas eſſe in mā alterius rationis:⁊ ſic videꝛ cōmittere fallaciā conſequētis.argꝰ:nō ſunt in materia trāſmutabili.ergo nō ſūt in materia.¶ Ad hanc rationem quidam fratres dixerunt ꝙ ratio Ariſto.valet:q꞉ vt ſciꝛ.10.metaphyſi.in fine Plato poſuit ideas vnius ſpeciei cum rebus gn̄abilibus.ideo ſi in eis eēt mā illa eſſet eiuſdē rōnis:⁊ ſic valet ad hoiem.¶ Sed hec ſolutio ſtulta eſt:quoniam lȝ Plato poſuit

Secūda ſolutio.

Tertia ſolutio.

Priuatio nā ꝓcedit formas in materia.

Foꝛa ſua pn̄tia ē cā gn̄ātiōis ſua abſentia cā eſt corruptionis.

Rō quorūdā fratrum.

ideas eiuſdē ſpēi q̄tū ad eentiā ꝛ q̄ditatē: q2 poſuit illas eſſe eentias ꝛ q̄ditates: nō tñ quātū ad oīa: nec icōuenit q̄tū ad aliā rōnē eē plus q̄ gñe diuerſa: et ſic pbs adhuc nō hēbit itētū: q2 Plato poſuit gñe differre a rebus corruptibilib⁹ q̄tū ad ſepa^{tē} a mā. iō nō vꝫ ſeq: ſunt in mā. ḡ trāſmutabiles: ſꝫ opꝫ addere q̄ ſūt in mā. ꝛ vnius ſpēi quātū ad oēs rōnes: ꝛ tūc ſeqtur ɔñtia dicta: alia mlta dixi in ſuo loco.

ALGAZELIS. DV. XXII.

Dixit Alga. Scōm ꝟo trium p̄dictoꝝ ē iſt q̄ ſuꝑma ſpera in ꝑprio termino magnitudiā ɔſiſtat: vñ ipſe appropriaꝛ i illa magnitudine maꝛie q̄ aliē ſpe eſt neciuꝫ: qd additū ſuꝑ eſſe ſuiipſius: p̄dicta enī ſpa de ſe poſſis eſt hēre maiorē vel minorē quātitatē. ḡ opꝫ q̄ illā magnitudo terminata ꝑcedat ab aliquo appropriāte differēte i re ſimplici ſuū eē iſerēte: ꝛ hoc cē nō eſt niſi eē itellīs. Eſſe enī intellectus puꝝ eſt ꝛ ſine magnitudine: q̄obrē non indiget niſi de ſimplici cauſa.

Arguit aūt Alga. vt refert hic Auer. d. ſm ꝟo triū p̄dictoꝝ: vult dicē corp⁹ celeſte: iēſt. i. ɔtingit q̄ ſuꝑma ſpera in ꝑprio termino magnitudīs ɔſiſtat: vult dicē talr q̄ ſit terminata magnitudine iēvnbi. ꝑp qd ipſe. ſ. motor appropriat in illa magni^{ne} maꝛie q̄ aliē ſpere. vult dicē q̄ corpus celeſte dꝫ eē terminate ꝛ certe mag^{nis} talr q̄ motor iſti appropriet vni q̄ nō alteri. eſt neciuꝫ: vult dicē ꝑpter qd eſt neciuꝫ q̄ magnitudo ſit qd additū ſuꝑ eē ſuiipſi⁹. Ex hoc appet q̄ opꝫ i corpe celeſti hēre magnitudinē realiter diſtinctā ab ei⁹ ſuba. h igiꝛ eſt ſuppoſitū. Deide arguit ɔ̄ illos. Et ſylls pōt ſic cōponi. oē poſſe hēre magnitudinē maiorē vel minorē ꝛ quātitatē opꝫ vt illa magnitudo illi⁹ ꝑcedat ab aliq: hec eſt maior ſupplēda. deide accipit minorē. d. p̄dicta enī ſpera de ſe poſſis eſt hēre maiorē vel minorē q̄titatē. Deide ponit ɔñē. d. ḡ opꝫ q̄ illa magnitudo terminata ꝑcedat ab aliq appropriāte differēte. vult dicē mtō: ſm rōnē iſerēte i re ſimplici. i. in corpe celeſti ſuū eē. Deide dclat q̄ h appropriās nō pt eē motor appropriat⁹: ꝛ ꝑ accipit ɔñē. vñ ſylls cōponiꝛ ſic. eē purus ſimplex nō pōt eē cā magnitudīs ꝛ rei multiꝑ: ſꝫ eē itellīs eſt eē puꝝ. ḡ nō pōt eē cā mag^{nis} rei mult. maior relingē tāq̄ ma^{ta}. mior pſyllogiꝫ i lra ſic. illō qd idiget ſimplici cā ꝑ eē ei⁹ ē puꝝ eē: ſꝫ itellīs mouēs ē idigēs tñ ſimplici cā. ḡ ei⁹ eē eſt eē puꝝ. h⁹ ſylli ꝑ ponit ɔñē. d. ꝛ h eē. vult dicē qd poniꝛ cā nō ē niſi eē itelligēs. i. nō ē ſepatū. Deiñ accipit miorē. d. eē enī ite⁹ puꝝ ē ſine mag^{ne}. deiñ accipit miorē pſylli. d. q̄obrē. i. qm̄ nō idiget niſi de ſimplici cā. Ex h ɔcludē itēdit q̄ cā terminatiōis mag^{nis} dꝫ eē aliqd mālē: vl cā dꝫ eē mltiplex ꝛ diuerſa i ſui nā.

AVER.

Nos dicim⁹ q̄ ſnia ꝟboꝝ iſtius hoīs eſt q̄ corp⁹ celeſte eſt res tertia a primo cauſato ꝑceſſa: ꝛ eſt ſine dubio i ſe ſimplex. vꝫ. q̄ eſt corpus quātitabile. ḡ due ſūt in eo res: vna quaꝝ dat corporeitatē ſubalem: ſcōa ꝟo dat ſuā terminatā quantitatē. Et ideo opꝫ q̄ in illo ꝑprio itellectu a quo iſta ꝑcedūt plures ſint res: ergo ſcōa cā non triplex: imo quadruplex: hucuſq3 ſunt ꝟba Algazelis. Sed nos dicim⁹ q̄ oīa iſta ſunt erronea: pbi enī nō opinanꝛ q̄ corp⁹ oīno ꝑcedat a ſeparato: ꝛ q̄uis ꝑcederet dicunt q̄ principalr ꝑcederet ab eo forma ſubalis: deide magnitudo ſequiꝛ formā. Verūtñ hoc tñ eſt in mālibus formis: ꝛ corpa ſupceleſtia ꝑut ſūt ſimplicia non recipiūt formas neq3 magnitudinē. Ruꝛſus id qd dixerat. vꝫ q̄ materia ꝛ foꝛa a pricipio ſepato ꝑcedūt falſuꝫ eſt: imo abſit q̄ pbi talia ɔcedant: imo agēs apud peripateticos in reb⁹ gñabilib⁹ ꝛ corrupubilib⁹ nō agit formā neq3 māꝫ: imo agit de mā cōpoſita ex eis. Si enī agēs ageret formā in mā: efficeret ḡ eas de nihilo in aliquā rē: ꝛ oīa iſta totalr diſtāt a pboꝝ opionib⁹.

Auerrois mō ꝑ ponit ſniaꝫ ꝟboꝝ Alga. deide ponit peccatū ei⁹: illō qd dicꝛ ꝑ eſt manifeſtū ꝑ ſe. Deide ponit peccatū ei⁹: ꝛ maꝛie oñdit illō in quo fundaꝛ eē falſum: fundabaꝛ aūt in h q̄ corp⁹ celeſte depēdet a motore ſepato: circa qd dicꝛ. Sꝫ nos dicim⁹ q̄ oia iſta ſūt errōea: pbi enī nō opinanꝛ q̄ corp⁹ oino ꝑcedat a ſepato. vult dicē apōme a deo tāq̄ a cā p̄a: ꝛ q̄uis ꝑcederet: dicūt q̄ p̄ncipalr ꝑcedēt ab eo foꝛa ſubalis: vult dicē motor appropriatus. Deide magnitudo ſeqꝛ formā. verūtñ h. vult dicē q̄ corpus terminatū ꝑ formā in mā tñ ē in mālib⁹ formis: et corpa celeſtia ꝑut ſūt ſimplicia nō recipiūt formas nec magnitudinē: h eſt vn⁹ modus itelligēdi. Et pōt aliter itelligi: vt mihi vꝫ: q̄. ſ. pbi nō opinanꝛ q̄ corp⁹ oino. vult dicē gñabile ꝑcedat a ſepato: ꝛ q̄uis ꝑcederet: dicunt q̄ p̄n^r ꝑcederet ab eo foꝛa ſubalis. Deide magnitudo ſeqꝛ formā: verū h tñ eſt in mālibus formis: ꝛ corpa ſupceleſtia ꝑut ſūt ſimplicia nō recipiūt formas nec magni^{nem}. Eſt ḡ ſꝫ hāc expōnē ſolū q̄ corp⁹ celeſte nō ꝑcedit a forma ſepata: iō ſuppo^{m} ei⁹ eſt falſuꝫ. Deide rephēdit eū in alio qd Alga. ſin xit. d. rurſus id qd dixerat. vꝫ q̄ mā ꝛ forma a p̄n^o ſepato ꝑcedūt: falſuꝫ eſt. imo abſit q̄ pbi talia cōcedāt. imo agēs apud peri^{cos} in reb⁹ gñabilib⁹ ꝛ corrupibilib⁹ nō agit formā nec māꝫ. imo agit de mā cōpo^{ta} ex eis: vel ex mā ꝛ foꝛa. hui⁹ ponit cām: et cōponiꝛ ſic: oē agēs formā in mā agit ex nihilo: ſed ꝑ illos agēs agit formā in mā. ḡ efficit illā ex nihilo. hui⁹ ponit tñ miorē. d. ſi enī ageret agēs formā in mā. Deide ponit ɔñē. d. ḡ efficeret eas de nihilo in aliqua re. Deide oñdit oppoſitū cōſequentis: ꝛ eius ſermo eſt manifeſtus per ſe.

Sed hic ſūt mlte qōnes. ꝑ enī aſpectu vꝫ q̄ ſolo Auer. accipiat falſuꝫ: accipit enī ſm q̄ exponit in expōne ſcōa: q̄ corp⁹ celeſte nō ꝑcedit a foꝛa ſepata: cui⁹ ɔ̄riū ifinities dictū eſt: ꝛ maꝛie li° de ſuba orbis. ſcōo videꝛ q̄ ſolo Alga. faciat adhuc difficultatē magnā: qm̄ corp⁹ celeſte. v. g. lune pōt eē quātitabile ſm maiorē q̄titatē ꝛ minorē: ḡ in eo eſt q̄titas in po^a. ḡ ē ibi foꝛa itriſeca ꝑ quaꝫ erit terminate quātitatis: ꝛ illa nō pōt eē itellīs: qm̄ purus itellīs nō pt eē cā magnitudīs ꝛ terminatiōis alicui⁹ corporis cū tñ appropriate ieſt. 3°. adhuc q̄titas lune: ꝛ quātitas ſolis ꝛ quātitas mercurij ꝛ reliquoꝝ orbiū ſūt vni⁹ rōnis. ḡ ſi vna reliq̄ addeꝛ fieret ali⁹. ḡ vna illaꝝ erit. imo quelꝫ illaꝝ eēt augmētabilis: ꝛ hoc eē nō pōt gr̄a forme abſolute nec gr̄a ſube in actu. ḡ gr̄a māe. ḡ ibi eſt mā pura po^a. 4° oēs ille foꝛe celoꝝ ꝛ magni^{ne} ſūt vni⁹ rōnis. ḡ in eis erit ꝑti° ꝛ mltitudo nūeral: ꝛ ꝑ ɔñs mā ꝑtita: ꝛ ſic ibi erit mā ꝛ foꝛa: ꝛ mā vltra itelliaꝫ: ꝛ ſic he difficltates p̄mo aſpectu vir faciles: attamē ſunt mihi valde difficiles: nec inueni aliquē qui olfaceret: ne dūꝫ ipſas videret. Vt igiꝛ habeaꝛ intellīs opionis Auerro. circa ſolonē iſtarum p̄mo debes ſcire q̄ corpus celeſte vno mō ꝑcedit a forma ſepata: alio mō nō. ꝑcedit qdē duob⁹ modis. ſ. ſm q̄litatē ꝛ ſꝫ relonē: vt dixi alr. ſm. n. q̄litatē ꝑ q̄to ei⁹ eē

Dubita°

Dubita°

Solo ad primam.

cõſiſtit in motu: ſi eni nõ moueť ſine dubio eius eſſe eẽt nihil: ideo eius eſſe cõſiſtit in opatione motiua: qd ergo conſtituit ipſum in opatione motiua ipſum conſtituit in eſſe: et ſic iſto mõ corpus celeſte ꝓcedit a ꝓprio motore. ſcdo mõ in gñe relonis: qm̃ eius eſſe depẽdet ab eſſentia itelligẽtie: qa eſt neč iuȝ ab alio. cã eni ſue neceſſitatis eſt ipſa itelligẽtia: vt tibi dixi. 3ᵒ vo mõ nõ depẽdet: qm̃ motor nõ cauſat ipm̃ dãdo ei formã ſilr̃ q̃ ponit ipm̃ in eẽ corpis celeſtis quã ſeqť quãtitas ⁊ terminꝰ quãtitatis: ħ eni vt bñ dixit Auer. verificať tm̄ in corpe gñabili cuꝰ eẽ cõſiſtit in cõpõne materie cum forma: ⁊ ſic ſoluiť prima queſtio: apparet enim ſolutio contradictionis.

Pro itellectu qõnis ſcde. debes ſcire 1ᵒ ꝙ corpꝰ lune ⁊ eſt corpus: ⁊ eſt corpꝰ lune: inquãtũ eni corpus abſolute ſine dubio eſt quantitabile quãtitate maiori ⁊ minori: qm̃ corpꝰ in rõne qua corpus nõ repugnat creſci nec augeri in infinitũ. vt vo corpꝰ lune nec eſt augmẽtabile nec diminuibile. imo eius quãtitas eſt eſſentialr̃ ⁊ ꝑ ſe terminata. ¶ Scdo debes ſcire ꝑ eodẽ ꝙ purus itellſ: nõ põt eẽ cã ſubſtãtiua terminate quãtitatis: qm̃ in eo ꝙ purus itellſ: ſibi repugnat ſubeſſe diuiſioni: licȝ latini de ħ dicãt multa: ⁊ etiã purus itellſ: nõ põt eſſe cauſa terminatiua terminatiõis quãtitatis in poᵃ: cuius terminus nõ eſt ei eſſentialis q̃lis diciť eſſe quãtitas exiſtens in gñabili ⁊ corruptibili ħ: qm̃ illa quãtitas in potẽtia eſt iterminata: in actu autẽ terminať: qa forma ſigillat mãm vel eiꝰ ptes. cõſtat aũt ꝙ itellĩa nõ põt recipi in pte celi: ſed in eẽntia celi ſimplici ⁊ nuda ꝑmitus ſm nãȝ: vt dicit Auer. in libro de ſuba orbis. purus ḡ itellſ põt eẽ cã terminatiua alicuꝰ corpis ⁊ magnitudis eiꝰ: cuius terminus eſt eẽntialis ei: qm̃ illa quãtitas eſt ita in actu: ꝙ nullo mõ eſt in poᵃ: imo qa itellſ purus põt eẽ cã illiꝰ corpis duobꝰ modis vt declaratum eſt: id põtuit eẽ cã termini quãtitatis illiꝰ corpis. Et ex his appet ſolo ad 2ᵐ ⁊ ad 3ᵐ: ⁊ ad 2ᵐ qdẽ qm̃ falſuȝ eſt corpꝰ lune iquãtũ corpꝰ lune ꝙ ſit augmẽtabile ⁊ diminuibile: imo ẽ eẽntialr̃ terminatũ: vt dixi: ⁊ ꝯcedo ſi in eo eẽt quãtitas in poᵃ itellĩa nõ poſſet eẽ cã terminatiua illius: vt dixi: ſȝ tm̄ nõ incõueniẽs cũ ibi ſit quãtitas eẽntialr̃ in actu ꝙ purꝰ itellſ ſit cã terminatiua illiꝰ vt dixi. ¶ Ad 3ᵐ qdẽ qm̃ nullus dubitat ex quãtitate corpis celeſtis ⁊ quãtitate gñabiliũ fieri vnũ q̃tũ maiꝰ ma^ce loquẽdo nõ ꝑꝑ ħ quãtitas illoꝝ ⁊ iſtoꝝ: ⁊ mãe illorũ ⁊ iſtoꝝ ſũt vniꝰ rõnis: imo diut ſpe vere: ſed ꝯueniũt tm̄ in rõne ma^ce. ¶ Dõm igiť ad formaȝ ꝙ ſi corpi lune addať quãtitas ⁊ magnitudo ſolis ſine dubio eẽt corpus aliꝰ: nõ tm̄ corpꝰ lune alius: qm̃ nõ eẽt ampliꝰ luna: qm̃ terminus erat eẽntialis magⁿⁱ eiꝰ: iõ eſt augmẽtabile ſub rõne q̃ corpꝰ: nõ tm̄ ſub rõne q̃ corpꝰ lune: iõ ibi nõ erit q̃titas in poᵃ nec mã vnĩ oĩum illoꝝ: ⁊ cã eſt ꝙ lȝ illa corpa ſũt vniꝰ rõnis analogice: vt diť 2ᵒ celi. cõ. 49. nõ tm̄ vni^ce. iõ qõlibet ẽ in ſua ſpe vni^ce eẽntialr̃: ⁊ ꝑ ſe terminatũ. Et ꝑ ħ ad 3ᵐ. iã eni maniᶠᵐ eſt ꝙ argᵐ ſupponit falſuȝ: credit eni ꝙ q̃titas illa ſit in poᵃ mĩta: ⁊ ſm ſigillationẽ formaꝝ terminať: ⁊ nõ eſt ita: imo qõlȝ illoꝝ ſub rõne ſpãli ẽ eẽntialr̃ terminatũ: iõ nõ eſt ſm rõnẽ: nec ſm rẽ ſpãlr̃ quãtuȝ quãtitate i poᵃ: ſȝ tm̄ quãtitate eẽnr̃ in actu terminata: iõ mã ñ erit vna: nec q̃titas vna: ſȝ mãe erũt mlte ⁊ mag^ne eẽnr̃ diuerſe ⁊ terminate eẽnr̃. Eſt ḡ reputãdũ ꝙ corpꝰ celeſte motũ ex ſe ſit ſuba cõpoſita cõpõne equoce ex mã ad vbi: ⁊ itellĩa q̃ dr̃ forma ad vbi: cui aduenit ſȝ rõnẽ q̃titas eẽntialr̃ terminata: ꝑꝑ quã aduenit motꝰ: ⁊ reliq̃ accñtia q̃ ſũt ei ſberẽtia: ⁊ ħ totũ ẽ qõdã vnũ maiori vnitate q̃ ſit corpꝰ gñabile: vt diť Auer. 2. celi. cõ. 3. qm̃ ẽ colligatũ talr̃ ꝙ nõ ꝑt ſolui ꝑ aliquã poᵃ: eo q2 iteᵐ imeᶜᵉ vniť corpi celeſti: ⁊ iſtõ declaui ſepe i liᵒ ð ſba orb. ⁊ ꝯtinue qñ occurrerit in libris Auer. meliꝰ declabiť. ALGA. DV. XXIII.

Purꝰ intellſ non põt eẽ cã ſubſtãtiua terminatiua quãtitatis: licȝ poſſit eſſe cauſa terminatiua alicuiꝰ corporis.

Ait Alga. Tertiũ triũ ꝑdictorũ eſt ꝙ in ſupma ſpa duo ſũt pũcta que mundi poli nuncupanť: ⁊ ſũt imobilia: ⁊ ptes zone ſpere velociſſimi motꝰ ſũt: vñ nõ euadẽt qn ſint oẽs dicte ſpere ptes vnigenee aut ethogenee: ipoſſe ẽ ꝙ ſint etherogenee: q2 corpꝰ ſupceleſte ſimpliciſſimuȝ ẽ. Remanet ḡ ꝙ ſũt vnigenee: ⁊ ſi ſic: qualr̃ ḡ illa magis duo pũcta ꝑdicta appropriant in gete q̃ alia puncta celi. Rurſus ſi celi ptes ethogenee eẽnt. ḡ q̃daȝ ptes ipſius ꝓprietates hñt diſtictas ab aliarum ptiũ ꝓprietatibꝰ: qd ḡ eſt principiũ huiꝰ varietatis: ⁊ dictũ fuerat ab eis ꝙ corpꝰ ſupremum nõ procedit niſi ab vna ſimplici re: ⁊ ſimplex non cauſat niſi ſimplex in figura ⁊ in natura. ergo celi partes nõ debent diſtingui proprietatibus: ⁊ hoc argumẽtũ difficile eſt reſpondendi.

¶ Adducit Alga. itex aliud argᵐ difficile ħ. d. ait Alga. 3ᵐ triũ ꝑdictoꝝ eſt ꝙ ſupma ſpa duo ſũt pũcta q̃ mũdi poli nũcupanť: ⁊ ſũt imobilia ⁊ ptes zone ſpe velociſſimi motus ſũt. Et tũc arᵘ. d. vñ nõ euadet qn ſint oẽs dicte ptes ſpe vnigenee aut ethogenee. i. vniꝰ rõnis ⁊ nãe: aut diuerſe. Deide dĩſtruit mẽbra. ⁊ diť. ⁊ ipoſſe ẽ ꝙ ſint ethogenee. cuꝰ rõnẽ diť. q2 corpꝰ ſupceleſte ſimpliciſſimᵐ ẽ: remanet ḡ ꝙ ſint hõgenee. ꝯ arᵘ. d. ⁊ ſi ſic. q̃lr̃ ḡ illa duo pũcta ꝑdicta magis appropriant in gete q̃ alia pũcta celi. Deinde redit ad aliõ mẽbꝝ. d. rurſus ſi celi ptes ethogenee eẽnt. ḡ q̃dã ptes ipſiꝰ hñt ptes diſtictas a ptibꝰ aliaꝝ ptiũ: qd ḡ eſt pñᵐ huiꝰ varietatis: ⁊ dictũ fuit ab eis ꝙ corpꝰ ſimpˣ nõ ꝓcedit niſi ab vna ſimplici re: ⁊ ſimplex nõ cãt niſi ſimplex in figura: ⁊ in nã. ergo celi ptes nõ debẽt diſtingui a ptibus. hoc argᵐ difficile eſt reſpõdendi. AVER.

Dicimus nos ꝙ ſimplex duplr̃ itelligiť: quoꝝ vnũ qd nõ cõponiť ex pluribꝰ ptibꝰ: ⁊ cõponiť ex mã ⁊ forma: ⁊ ab hoc dr̃ ꝙ corpa ſũt ſimplicia. Scdm̃ vo dr̃ de illis q̃ nõ ex mã ⁊ forma cõponunť. vȝ ꝙ mã nõ dĩt a forma in prĩa: vt ſũt corpa ſupceleſtia. ¶ Preterea ſimplex diciť in eo ꝙ diffinitio totiꝰ ⁊ ptis ſũt vna ⁊ eadeȝ: ſȝ cõpoſita fiant ex q̃tuor elĩtis. Vñ mõ hic dicto de corpibꝰ ſupceleſtibꝰ nõ eſt negãdũ ꝙ repiant ſimplices ptes diuiſe nãlr̃: vtputa dextra ⁊ ſiniſtra orbis ⁊ poli ⁊ zona ipſiꝰ: ⁊ ſpa iquãtuȝ ſpa opȝ ꝙ hẽat terminatos polos ⁊ cẽtrũ terminatũ: ⁊ nõ ex ħ ſeqť ꝙ hec ſit ſimplex: imo talis ſpa dr̃ ſimplex ꝓut nõ cõponiť de forma ⁊ mã potẽtiali: ⁊ ẽ quodãmodo etherogenea ꝓut ptes poloꝝ nõ ſint ab euentu: imo nãlr̃ terminanť in q̃libet ſpa: ſȝ nõ ex hoc ſeqť ꝙ cõponať ex ptibꝰ diuiſis i nã: neqȝ ꝙ efficiẽs eas ex diuerſis ꝟtutibꝰ cõponať: q̃libet nãqȝ ſpera vna eſt: ⁊ ideo neqt a phis licite dici ꝙ q̃libet pũctus fuerit de q̃cũqȝ ſpera fuerit poſſit cẽtrũ eſſe ipſius ſpere: ⁊ ꝙ poloꝝ puncta appropriant in hoc ab agẽte: qa hoc nequit

verificari niſi de artificialibus ſpis: nō tñ in nālibus: et q̄uis cōcederemus eis ꝙ dicta pūcta appropriant ab agēte: nō ex hoc ſequit̄ ꝙ in illo agēte ſit plalitas: niſi dicamꝰ ꝙ hic in pñte nullum ab vno agēte ꝓcedat: illud enī qđ eſt ī pñti nobis ex decē p̄dicamentis cōponit̄. g̃ ſequeret̄ ꝙ omne gn̄abile debeat ꝓcedere a decē agentibus: qđ eſt abſurdū cogitare: imo dicimꝰ ꝙ qlibet effectus in rebus nobis preſentibus ab vno efficiēte ſit: lȝ participent cū eo decē p̄dicamenta. Patet ergo ex iſtis ꝙ p̄dicta ꝓpoſitio. vȝ ꝙ vnum efficiēs vnū tm̄ efficit effectū: vt opinati ſunt Auicenna et Alpharabius et Algazel et eorum ſequaces: falſiſſima eſt.

¶ Circa ſolonē huiꝰ p̄ Auer. v̄ificat qūo corpus celeſte eſt ſimplex: et qūo nō. 2° r̄ndet ad cām erroris vbi orta fuit tota eoꝝ difficultas: et dic. p̄ dicamꝰ nos ꝙ ſimplex duplr itelligit: quoꝝ vnū eſt qđ nō cōponit̄ ex plibꝰ ptibꝰ: et cōponit̄ ex mā̄ et foīa: et ob h̄ dr̄ ꝙ corpa ſūt ſimplicia: cuiꝰ ſūt elmta. 2° dr̄ de illis q̄ nō ex mā̄ et foīa cōponunt̄. vȝ ꝙ mā̄ nō dr̄t a foīa: vt ſūt corpa ſupceleſtia. Deinde accipit aliū modū itelligendi ſimplex. d. p̄terea ſimplex dr̄ in eo ꝙ diffō totius et ptis eſt vna et eadē: lȝ cōpoſita fiāt ex q̄tuor elmtis qđ itentio vt cōpoſitū opponit̄ ſimplici p̄mo modo: et poſtq̄ dixit h̄: verificat qualr corpa celeſtia ſint ſimplicia: et qualr nō. d. vñ mō hic dicto de corpibꝰ celeſtibꝰ nō eſt negādū ꝙ reperiant̄ ſimplices ptes diuerſe nāliter: vtputa dextra et ſiniſtra orbis et poli et cons ipſius: qđ ꝓbat. d. et ſpera iquātū ſpera opȝ ꝙ habeat terminos polos: et cētrū terminatū: et dicit nō ex hoc. ſ. qa vniꝰ nāe et homogenee ſequit̄ ꝙ ſit ſimplex: imo talis ſpa dr̄ ſimplex ꝓut nō cōponit̄ de foīa et mā̄ potētiali: et eſt quodāmodo etherogenea: ꝓut ptes poloꝝ nō ſūt ab euētu: imo naturalr terminant̄ in qualibet ſpera: qm̄ ita ſunt in ptibus terminatis ꝙ nō in alijs. ¶ Deide r̄ndet argᵒ Alga. ſed nō ſequit̄ ex h̄ ꝙ cōponat̄ ex ptibꝰ diuerſis in nā: nec ꝙ efficiēs eas ex diuerſis v̄tutibꝰ cōponat̄: quelibet nāq; ſpera vna eſt: iō neqꝫ pbs licite dici ꝙ quilibet punctus fuerit de quacūq; ſpera poſſit eē centrū ipſius ſpere: et ꝙ poloꝝ pūcta appropriant̄ hoc ab agēte: qa hoc neqꝫ verificari niſi de artificialibꝰ ſperis: nō tñ in nālibus. Deide adhuc applicat ſolonē gr̄a bonitatis doctrine. d. et q̄uis cōcederemus eis ꝙ dicta puncta appropriant̄ ab agente: nō ex hoc ſequit̄ ꝙ in illo agēte ſit plalitas: et hoc declat per ipoſſe. d. niſi dicamꝰ ꝙ hic in p̄ſenti. i. in rebus nobis preſentibus nullū ab vno agente ꝓcedat: vult dicere ꝙ tunc in iſtis iferioribꝰ nullus effectus fieret ab vno agente. ꝯn̄ña declat̄. id enī qđ eſt in p̄ſenti nobis. i. in iſtis iferioribus ex decē p̄dicamētis cōponit̄. g̃ ſequit̄ ꝙ oē gn̄abile debet ꝓcedere a decē agētibus: qđ eſt abſurdū cogitare: vñ virtus ſylli debet ſic cōponi: effectus multus ꝓuenit a plibus agentibꝰ: h̄ iferius effectus eſt ex decē rebꝰ. ergo ꝓueniet a decē agentibus. ꝯclio eſt falſa. g̃ aliq̄ premiſſarū: et nō minor. g̃ maior. et ſic ꝓpō eoꝝ eſt falſa. ideo dicit. imo dicimus ꝙ qlibet effectus in rebus nobis p̄ſentibus ab vno efficiēte fit: lȝ participēt cū eo decē p̄dicamenta. ¶ Deide remanet correlarie ꝯcludere cām erroris: et dicit. patet g̃ ex dictis ꝙ p̄dicta ꝓpō. vȝ ꝙ vnū efficiens vnū tm̄ efficit effectū: vt opinati ſunt Alphara. et Auic. et Alga. falſiſſima eſt. Et cū oia hec ſint dicta iā apparet ſolo ad vim argi Alga. dictū eſt enī qualr corpꝰ celeſte eſt ſimplex: et qualr eſt multū: et qualr non icōuenit ab vno ſimplici prouenire effectum multum.

Dubiuꝰ

Sed hic eſt locus q̄ōnis: qm̄ ſi corpꝰ celeſte eſt multū ſm̄ v̄tutes q̄ro vbi ſint iſte virtutes vel in ſuba celeſtis corpis ſubtiue: vel ſint forme ſepate: et ſi forme ſepate. ergo corpus celeſte eſt vnius rōnis: et ſi in mā̄ illa ſic eſſent gn̄abiles et corruptibiles: et eſſet celū de virtutibus agētibus: et ſic eſſet in actu: et ſic cōpoſitū ex mā̄ et forma. ¶ Sed circa ſolonē iſtoꝝ vſq; huc duo iuenio ab Auer. vnū ꝙ corpus ſimplex eſt multū ſm̄ potentias et v̄tutes: et hoc dicit hic plane. iċōm eſt qđ dicit in. 2. celi. cō. 15. quapropter credendū eſt ꝙ iſte potētie nō ſūt māles: et h̄ colligit ex v̄bis Ariſto. vt apparet in fine illiꝰ com. Eſt ergo ſciēdū ꝙ iſte potētie ſūt ſepate a corpe celi: et hec vident̄ iuicē ꝯ̄riari. ¶ Ideo debes ſcire ꝓ itellu q̄ōnis ꝙ corpꝰ celeſte eſt colligatū ex itelligētia et orbe: ſicut aial ex aia et corpe. vñ reputādū eſt ꝙ ſicͭ v̄tutes aialis ſunt in toto colligato rōne aie. ita oēs v̄tutes celi ſunt in toto celo ratione itelligētie: qm̄ ille v̄tutes ſunt ipſa itellia ſm̄ rem. differūt tñ rōne et modo: et ꝓpter hoc verificat̄ ꝙ ſūt virtutes ſeparabiles: qa ſūt ipſa itellia ſm̄ eſſe: lȝ nō ſm̄ modū: et verificat̄ ꝙ. i. celū eſt multū in v̄tute non q̄dem pro altera parte colligati: ſed ꝓ toto colligato: ideo hec opponi non vident̄.

Sicͭ aial ē colligatū ex aia et corpore ita corpꝰ celeſte eſt colligatū ex itellia et orbe.

Solutio.

¶ Argumētū ad oppoſitū nihil eſt: apparet enī ꝙ ille v̄tutes ſunt forme ſeparate cū ſint ipſa itelligētia ſm̄ eſſe: lȝ in mō dr̄ant ab ea. Et ſine dubio corpꝰ celeſte ꝓ altera parte cōpoſiti eſt vniꝰ rōnis: ſed pro colligato eſt multū diuerſuȝ ſm̄ virtutes.

Replica.

Sed dices. g̃ itelligentia eſt plalitas et cōpoſitio: cuiꝰ oppoſitū finxit Auer.

Solutio.

Dōȝ ꝙ illa plalitas nō eſt ibi tāq̄ rōnes cāndi: vt voluerūt illi: ſed ꝓ q̄ndā excellētiā ipſius intellie. vel dōm ꝙ Auer. vult ibi eē plalitatē: ſed nō ob id argᵐ. ſ. ꝙ ab vno nō ꝓcedit niſi vnū: et ſic apparet itellꝰ iſtius queſtionis.

Dubiuꝰ

Sed adhuc eſt locus q̄ōnis: qz in corpe celeſti ſūt multa accidētia: vtputa lumē et raritas et dēſitas que nō pñt fundari niſi in ente in actu: mō iſta non ſunt niſi in ſuba celeſtis corpis: et nō i colligato ex itelligētia et orbe. g̃ corpꝰ celeſte ſecluſa itelligētia erit ens in actu. et ſic habebit formā aliquā vltra intelligētiā: et hoc ſepe dixi: qa ſicͭ colligatū ex itelligētia et orbe eſt vnū viuēs aial rationale: ita totū hoc eſt ſubm denoiationis oium accidētiū celi: attñ ſubȝ ihesionis ē ſuba celeſtis corpis diſpoſita ipſa itelligētia: vt alſ dixi. reputādū ē enī ꝙ ſicͭ homo apud latinos colligatꝰ ex itellu et mā̄ eſt ſubm oium accidētiū mediāte foīa eiꝰ: lȝ q̄dā pñr rōne māe: quedā rōne aie eiꝰ: ita in corpe celeſti colligato eſt dōm. ſ. ꝙ illud eſt ſubm oium accidētiū: lȝ q̄dā inſint rōne itellie: q̄daȝ rōne corpis. ¶ Ad formā argᵐ dōm puto ꝙ ſi ſubȝ eēt. ſ. celus pñr rōne ſui ſecluſa itellia: tūc ſine duꝰ eſſet cōpoᵐ: ſȝ mō apparet minor ſub h̄ ſenſu eē falſa. ALG. DV. XXIIII.

Ait Alga. Et ſi aliqs diceret ꝙ i p̄mo principio ſūt ſpēs pluralitatis nō ſequētes dictū principiū: ſed apparet ꝙ ſunt tres vel quatuor vel ſic deinde in quātitate nobis ignota: et lȝ eoꝝ numerū nō cōprehendamꝰ: nō ex h̄ dubitamꝰ ꝙ plalitas p̄niᵐ eſt plalitas: et ꝙ ab vno plura ꝓcedē nequeūt.

¶ Hic vult itroducē Alg. qui debilitauit rōnē phoꝝ qua ꝓbat a deo nō ꝓuenire niſi vnū cauſatū: a quo ꝓuenirēt tria: vt dictū eſt: et dicit. ait Alga. et ſi quis diceret ꝙ in p̄mo p̄ncipio ſunt ſpēs pluralitatis. i. modi plalitatis nō ſequētes dictū p̄nᵐ: ſed apparet ꝙ ſūt tres vel 4ᵒʳ. vel ſic. Deide in quātitate nob ignota. vult dicē cuiꝰ nūerū igramꝰ. et lȝ eoꝝ nūex nō cōp̄hēdamꝰ nō ex h̄ dubitamꝰ ꝙ plalitatis p̄nᵐ eſt plalitas: et ꝙ ab vno pla ꝓcedē nequeūt. eſt g̃

dubitatio Alga. ꝯtra phõs ꝯſiſtens in hoc: ꝓpter hoc debemus ipſum negare: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ hēt intētū. AVER.

NOs dicim⁹ ꝙ ſi phi talia dicerēt ꝟba oporteret eos cum primo quāta eſſet pluralitas īfinita: vñ ſequit̃ eos interrogare: vñ ꝓcedit dicti primi cauſati pluralitas. Sicut eni ab vno plura nõ ꝓcedūt: debēt ꝯcedere ꝙ pluralitas non ꝓcedit ab vno. ergo in ipſorum verbis eſt ꝯtradictio: ipſi eniꝫ dicunt ꝙ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnum: ⁊ modo dicūt ꝙ ab vno primo ꝓcedit aliqd pluralitatē hñs: niſi dicāt ꝙ qȝlibet particulariū pluralitatis primi cāti eſt primū. ¶ Unde valde mirandū eſt qualr̃ hoc ignoratum fuit ab Auicēna ⁊ Alpharabio: ipſi eni fuerūt primi has ambages ponētes: ⁊ multi hoīes ſecuti fuere eos: et attribuerūt deīde hec ꝟba: qꝛ qñ ipſi dixerūt ꝙ pluralitas ſcdi principij ꝓcedit ab eo qȝ intelligit de ſeipſo: ⁊ ꝙ intelligit de alio nõ intendunt dicē ꝙ eius ſuba duas hēt naturas vl̃ duas formas. Unde mirandum eſt ⁊ petendum qualia ſunt procedētia a primo principio: ⁊ qualia nõ. Silr̃ ſequit̃ eos qñ dicūt ꝙ eſt poſe de ſe neceſſariū per aliud maxima redargutio: natura eniꝫ poſſibilitatis differt a natura neceſſitatis: quaꝫ ſumpſit a nec̃io eſſe: nã nāqꝫ poſſibilitatis non poteſt ad nec̃ium cõuerti: vnde in nec̃ioꝝ naturis nulla eſt poſitas: tā ille res ꝑ ſe nec̃ie fuerint: ꝙ̃ per aliud: ⁊ ſm veritatem omnia iſta verba debilioꝛa ſunt loquentium verbis: imo dicim⁹ ꝙ hi ſermones egrediunt̃ oino de phie metis. Vñ dicim⁹ ꝙ merito dixit Alga. in plib⁹ ſuis libris: ꝙ diña ſcia phoꝝ q̄ſi pt̃ phātaſia reputari.

¶ Et poſtq̃ Auerro. adduxit debilitatē Alga. vult adhuc plus arguere ꝯtra Auic. et Alphara. ⁊ ait. dicim⁹ nos ꝙ ſi phi dicerēt talia ꝟba: opꝫ eos cuꝫ p̄mo quāta eēt pl̄alitas īfinita: ⁊ lr̃a eſt multū extranea: ⁊ forte eſt corrupta: ⁊ debet legi: ⁊ opꝫ eos exp̄mere quāta eēt pl̄alitas an īfinita: ⁊ forte itelligit opꝫ eos cū p̄mo ſup. ponere tātā pluralitatē quāta eſſet pluralitas īfinita. Et tūc ſermo ei⁹ eſt ſorꝫ hypo^{ci} ſi phi talia ꝟba dicerēt. ſ. ꝙ a p̄mo ꝓueniūt oīa falſtē mediāte opꝫ vt eius pl̄alitas ſit īfinita: ⁊ ꝯñtia ipſa eſt manifeſta: qꝛ nõ aſſignāt cām: q̄re tāta vel tāta ē. ¶ Deinde ſm me arguit eos reducēdo ad ꝯ̄dictionē: ⁊ dic̃: vñ ſequit̃ eos iterrogare vñ ꝓcedat pl̄alitas dicti p̄mi cāti: ⁊ tūc arguit: ⁊ ſylls ſuus eſt: ſic̃ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnū ita ab vno nõ ꝓcedit hñs pluralitatē: ſed ſm eos a p̄mo nõ ꝓcedit niſi vnū. ġ ab eo nõ ꝓcedit hñs pl̄alitatē: et h̄ dicit: ſic̃ eni ab vno plura nõ ꝓcedūt debēt ꝯcedē ꝙ pluralitas nõ ꝓcedit ab vno. minoꝛ autē ꝯtinet̃ in hoc. imo tacuit eā. Deīde reducit eos ad ꝯ̄dictionē. d. ġ in ipſoꝝ ꝟbis eſt ꝯ̄dictio: ipſi eni dicūt ꝙ ab vno non ꝓcedit niſi vnū: ⁊ modo dicūt ꝙ ab vno p̄ ꝓcedit aliqȝ hñs pl̄alitatē. ¶ Deīde r̄ndet huic. d. niſi dicāt ꝙ qȝlibet particulariū pl̄alitatis p̄mi cāti eſt p̄n^{m}. eſt ġ ſolo ꝙ arg^{m} ſupponit falſuꝫ: ſupponit eni ꝙ oēs itellectiones pl̄alitatis p̄mi cāti ſint cāta: ⁊ h̄ falſuꝫ ē: imo ſūt cāe ⁊ p̄n^{a}. ꝯ̄ qȝ nõ replicat: qꝛ eſt ꝯ̄ eos directe: iõ tacet replicā. ⁊ addu. d. vñ valde mirādū eſt qualr̃ h̄ ignotū fuit Auic. ⁊ Alphara. ⁊ põt exponi hoc. i. ſolo hui⁹ arg^{ti}. ⁊ põt exponi. i. ſolo cui⁹ reprobatio ab eo nõ ponit̃. q. d. ⁊ ſi ſolo ille eſt ꝟa qualr̃ fuit ignota Auic. ⁊ Alphara. ipſi eni fuerūt has ambages ponētes: ⁊ mlti hoīes ſecuti fuerūt eos: ⁊ attribuūt deīde hec ꝟba vult dicē dicta in ſolone illa: vel forte itēdit ꝙ attribuerūt h̄ ꝟba q̄ ponit. d. qꝛ qñ ipſi dixerūt ꝙ pl̄alitas ſcdi p̄ncipij ꝓcedit ab eo qȝ itelligit de ſeipſo: ⁊ itelligit de alio nõ itēdūt dicē ꝙ ei⁹ ſuba duas hēt naturas: vel duas formas: ⁊ ſi lr̃a nõ eſt corrupta itēdit ꝙ iõ nõ inconuenit ab vno ꝓcedē hñs pl̄alitatē: qꝛ illa pl̄alitas cõſiſtit in eo ꝙ hēt duas diſpõnes nõ re diſtictas: ſed rõne: mõ nõ icõuenit ab vno ꝓcedere hñs hȝ pl̄alitatē: ſed hñ hñs pl̄alitatē ſm rē icõuenit ꝓcedere ab vno. ¶ Sed ꝯ̄ hoc arguit Auer. ⁊ ait. vñ mirū eſt: ⁊ petēdū q̄lr̃ ſunt ꝓcedētia a primo p̄n^{o}: ⁊ q̄lia nõ: vult dicē ꝙ adhuc eſt locus q̄ōnis: q̄re pl̄alitas poti⁹ ſm rõnē potuit ꝓcedē a p̄: ⁊ nõ pl̄alitas rerū: ⁊ poſtq̃ dixit hoc reprobat eos in alio. dicebāt eniꝫ ꝙ aliqȝ poſe ab alio ꝑpetuat̃: vñ ſpõ eos idē eſt ens ab alio ⁊ nã poſis. ꝯ̄ hoc arguit Auer. ⁊ itēdit nullū poſe eſſe ſempiternū duob⁹ extremis depēdēs ab alio apud eos eſt nã poſis. ġ nõ põt duob⁹ extremis eē ſempiternū: maioꝛ declarat̃: qꝛ nã poſis nõ põt duob⁹ extremis eſſe ꝑpetua: hui⁹ ſylli tāgit tm̄ ꝓbationē maioꝛis. d. ſilr̃ qñ dicūt ꝙ. ſ. cāti p̄mū eſt poſe de ſe nec̃ium ꝑ aliud ſequit̃ maxima redargutio: ⁊ dicit: nã eni poſitatis dĩt a nã nec̃itatis: quā ſumpſit ab eē nec̃io vt dicūt: qꝛ dicūt ꝙ poſe ſumit eſſe ab aliq̄ nec̃io. Deīde 2° arguit: ⁊ ſylls ſic cõponit̃ hypo^{ce}. ſi nã poſis eēt ab aliq̄ ꝑpetua ꝯuerteret̃ ad nãm nec̃iaꝫ: ſed nã poſis nõ põt ad neceſſariā ꝯuerti. vñ in neceſſarioꝝ naturis nulla ē poſitas: hui⁹ ponit deſtructionē ꝯñtis. ⁊ ſmo patet. Et addit ꝙ ſiue res nec̃ie fuerint ꝑ ſe ꝙ̃ per aliud: nã poſis dĩt a nã nec̃itatis. Deīde cõparat ſmones hoꝝ phoꝝ ad ſermones loquētiū: ⁊ dic̃. ⁊ ſm veritatē oīa iſta ꝟba debilioꝛa ſunt loq̄ntiū ꝟbis: imo dicimus ꝙ hi ſermones egrediunt̃ de phie metis. Deīde ꝟificat dictū Alga. qȝ ſupra falſificauit. d. vñ dicimus ꝙ merito dixit Alga. in plibus ſuis libris: ⁊ diña ſcia phoꝝ q̄ſi põt phantaſia reputari: ecce quõ verificat̃ de phia Aui. ⁊ Alpha. lꝫ ſupra falſificauit illud de phia peripa^{cor}. Ex his vult hēe ꝙ iſta phia iſtoꝝ nihil eſt ⁊ valde debilis. ¶ Debes ſcire ꝙ ꝑ itellc̃u illoꝝ q̄ dixit ꝙ iſti reputauerūt in ſuis opiōnibus cū loquētib⁹ ſue legis. ſ. ꝙ nihil eſt neceſſariuꝫ niſi p̄ma cauſa: ⁊ oīa ſunt poſſia in ſuis naturis: ⁊ iam declarauit: ⁊ reputauerūt ꝙ aliqȝ poſe ſit perpetuū duobus extremis: vt p̄mū cātum: ⁊ relique itellıẽ: vñ illud ⁊ reliq̄ ſunt ſine p̄n^{o} tēpoꝛis ⁊ ſine fine: ideo concedunt ꝙ aliqȝ poſe poſſit eſſe ſempiternum duobus extremis: ſed qualr̃ ſm phõs peripateticos: ſequit̃ ꝙ nã poſſibilis efficiat̃ neceſſaria valde occultū ē. Ideo duo debes ſcire ꝙ hoc põt duobus modis declari ex ꝟbis Ar. vñ ſcdo de gnõne. tex. cõ. 51. ⁊ p̄ celi. tex. cõ. 138. in lr̃a arabica ponit ꝙ nã ſubal̃ tribus modis eſt partita: quedā eni eſt ſemꝑ ens: q̄dā ſemꝑ nõ ens: q̄dā qñqꝫ ens: ⁊ qñqꝫ nõ ens: ⁊ dic̃ ꝙ cauſa entis qñqꝫ nõ entis eſt mã: ⁊ dic̃ ꝙ ſemꝑ ens ſemꝑ nõ ens ſūt entes nãe nec̃ie ꝑꝑ p̄uationē cāri poſitatis. ſ. mãe ⁊ ꝯtrarij. Ex his arguit̃ peccatū illoꝝ: qꝛ ſi p̄mū cauſatum eſt ens poſſibile in ſui natura ⁊ ſine dubio opꝫ ꝙ vl̃ ſit ex extremo ſemꝑ entis: vel in extremo ſemper nõ entis: vel in medio quādoqꝫ entis ⁊ quādoqꝫ non entis: ⁊ ſi in medio. ergo incipit ⁊ deſinit: ⁊ phs dicit ꝯtra Platonē p̄mo celi. ⁊ ſic nõ erit duob⁹ extremis ſempiternū. ergo erit in extremo: ⁊ nõ in extremo ſemꝑ non entis. ġ in extremo ſemꝑ entis: ⁊ ſic neceſſariū. ergo natura poſſibilis eſſet natura neceſſaria: ⁊ ſic apparet dictuꝫ Auerro. contra Auicen. et Alpharabium. ALGA. DV. XXV.

Qualr̃ ſi poſe: ab aliq̄ eſſet ꝑpetuū: ⁊ tūc nã poſſibilis effi ceretur neceſſaria.

At Algazel rñdẽs ꝓ pħis. Et ſi aliqs diceret ꝙ vos poſuiſtis multitudinẽ rerũ: donec cecideꝛit numerus mille: ⁊ nõ eſt cõcedẽdũ ꝙ pluralitas pꝛimi cauſati ad hũc terminũ tendat: iõ poſuim⁹ multa media. ℭ Poſtmodũ ait reſpõdẽs eis talia ṽba: id qȯ cauiſtis nobis cõcedere nõ eſt idicãdũ in itelligibilibus niſi dicaꝛ ꝙ ſit impoſſe: ſed nos dicimus ꝙ nõ eſt ipoſſe: ⁊ qd iducit ad hãc diuiſionẽ: ⁊ poſito vno qȯ ſequaꝛ pꝛimũ cauſatum nõ ex pte cãe. Unũ vel duo vel tria qd ꝓhibet ꝙ nõ ſint q̃tuoꝛ vl̃ qnq3: ⁊ ſic vſq3 ad mille: vl̃ qui põt iudicare de quãtitate terminata. p3 g̃ ꝙ poſito vno nullus oꝛdo eſt ibi dandus.

ℭ Induxit Alga. di. ait Alga. rñdẽs ꝓ pħis: ⁊ ſi aliqs diceret ꝙ vos poſuiſtis multitudinẽ rerũ: vult dicẽ cãtaꝝ donec ceciderit nũerus mille: ⁊ nõ ẽ cõcedendũ ꝙ pl̃alitas pꝛimi cãti ad hũc terminũ tẽdat: imo poſuim⁹ multa media: vult dicẽ mediãtib⁹ qbus ſit ꝓductio reliquoꝝ: ⁊ videꝛ mihi ꝙ itẽtio eius ſit ꝙ illi pħi opinati ſũt mille res ꝓuenire a pꝛ cãto: ⁊ tñ ibi nõ ſũt mille res nec ex pte cãtorũ: nec ex pte cãe: cui⁹ ſignũ ẽ: qꝛ iã ponunꝛ mlta media. g̃ vĩ eẽ ↄdictio. Deĩde iducit ipm ad ↄdictionẽ. d. ⁊ poſtmodũ ait rñdẽs eis talia ṽba. id qȯ cauiſtis nobis ↄcedẽ nõ eſt idicãdũ i itelligibilib⁹ niſi dicaꝛ ꝙ ſit ipoſſe: vl̃t dicere ꝙ nõ ſint mille res: ſũt tñ poſſes. ideo ait: ſed nos dicimus ꝙ nõ eſt ipoſſe: qȯ ꝓbat. d. ⁊ qd iducat ad hãc diuiſionẽ: vl̃t dicẽ minorẽ mltitudie millenaria: ⁊ poſito vno qȯ ſeqꝛ pꝛmũ cãtũ nõ ex pte cãe: vult dicẽ ꝙ vnũ ſit cãtũ ⁊ nõ cã. vnũ vel duo vl̃ tria: vult dicẽ ⁊ vltra vnũ adhuc duo vel tria ꝓcedãt qd ꝓhibet ꝙ nõ ſint q̃tuoꝛ vl̃ qnq3. ⁊ ſic vſq3 ad mille: vel q põt iudicare de quãtitate terminata. q. d. imo põt ꝓcedere ſine termino. patet g̃ ꝙ poſito vno. vult dicẽ tãq3 cã. nullus oꝛdo eſt ibi dãdus: imo põt eẽ numerus millenarius. Debes ſcire ꝙ nõdu3 recitatus eſt ab Alg. ꝙ illi pħi ponerẽt a pꝛ cãto mille res ꝓuenire: attñ ſupplẽdũ ꝙ illi dixerũt illud: ⁊ iõ Alga. declarauit ꝙ mille ⁊ plures res poſſunt ꝓuenire poſito vno: ⁊ h̃ declarauit ſm poſſibilitatẽ: qm̃ po ⁊ actus in eis eſt vnũ: ſ3 dicta huius pħi: vt pꝛma facie appet: videnꝛ mltũ ipoſſia: ⁊ eius impoſſitatẽ nolo nunc declarare. AVER.

Nos dicim⁹ ꝙ ſi Auicẽna ⁊ alij pħi viderẽt ꝙ pꝛimũ cãtu3 pl̃alitatẽ hẽat: ⁊ ꝙ a q̃libet pl̃alitate ſit vnũ in vnitate iſerẽte: ⁊ illa pluralitas reducatur ad vnũ: ⁊ ꝙ illa vnitas ex qua pl̃alitas ſit vnu3 eſt qd ſimplex ꝓcedens ab vno ſimplici ſolo: ceſſarent oĩa p̃dicta argumenta Algazelis ⁊ alioꝛu3 pħoꝝ ſequaciũ eius: ſ3 qꝛ Alga. dixit: ſiue poti⁹ duxit quãdã falſa3 põnẽ noĩe pħoꝝ: ⁊ nõ iuenit reſpõdẽtẽ veracẽ letus eſt: qꝛ reppit locũ redarguendi plurib⁹ redargutionibus: ſed ꝓ nihilo garrulatus eſt: ipſe attribuit pħis id qȯ nũq3 dixerũt. ⁊ radix hui⁹ põnis coꝛruptio eſt ꝙ dicũt ꝙ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnũ: poſtea ponũt in illo vno pluralitatẽ: vñ ſequiꝛ eos ꝙ illa pluralitas reperiaꝛ ſine cauſa: ſ3 id qȯ poſuerũt. v3 ꝙ illa pl̃alitas eſt terminata: quare conati fuerunt ponere tertiũ ⁊ quartũ pꝛincipiũ dãs eſſe entiũ eſt ſine dubio ꝓpȯ poſitiua: ⁊ de q̃libet demõſtratione nuda: tãdẽ ꝙ hec poſitio differt a poſitione pꝛimi ⁊ ſcȯi pꝛincipij: dici eni põt ꝙ cum ſcȯa cã appꝛopꝛiata ſit in habendo pluralitatẽ: petẽdũ eſt g̃ qualr̃ ſequiꝛ in poſterioꝛib⁹ pꝛima cauſa: ⁊ oĩa iſta ſunt ambages ⁊ erroꝛes ⁊ radix dictoꝝ hoĩu3 fuit: q̃re nõ intelligereꝛ qualr̃ vna eſt cã iuxta argumẽtalis opionẽ: ⁊ peripateticoꝝ eius ſequaciũ: ⁊ iam iſtruxit ſe argumẽtalis in fine vndecimi metaphyſicoꝝ hoc declaraſſe: ⁊ inuit ꝙ antiqui neſciuerũt in hoc dicere aliqd: vñ ſm hoc vera erit ꝓpoſitio dicẽs ꝙ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnũ: etia3 erit vera ꝓpoſitio dicens ꝙ ab vno pꝛocedit pluralitas.

ℭ Dic Auer. pꝛ ponit illȯ in quo nõ accidit locus qõnis: q̃ Auic. ſi ſic dixiſſet. Deĩde remouet pctm̃ Alga. dic̃ g̃. dicimus nos ꝙ ſi Auic. ⁊ alij pħi viderẽt ꝙ pꝛmũ cãtũ pl̃alitatẽ hẽt: ⁊ ꝙ a q̃libet pl̃ali^te ſit vnũ i vnitate iſerẽte. i. cãnte: ⁊ illa pl̃alitas reduciꝛ ad vnũ: ⁊ ꝙ illa vnitas ex q̃ pl̃alitas ſit eſt qd vnũ ſimplex ꝓcedẽs ab vno ſimplici ſolo. ceſſarẽt oĩa arg^a p̃dicta Alga. ⁊ alioꝝ pħoꝝ ſequaciũ ei⁹. ℭ Debes ſcire ꝙ Auer. h̃ 4^or tãgit: q̃ꝝ pꝛ^m eſt ꝙ pꝛ^m cãtu3 hẽt pl̃alitatẽ. ſcȯm eſt ꝙ nõ icõueniẽt ꝙ ab aliq̃ pluri fiat vnũ iſerẽs ⁊ cãns. 3^m ẽ ꝙ oĩs pl̃alitas reduciꝛ ad vnũ: vl̃t dicẽ tãq3 ad id in q̃ eſt ṽtus pncipalioꝛ. 4^m eſt ꝙ illa vnitas a q̃ ſit pl̃alitas eſt ꝓcedẽs. i. eſt ↄſiſtẽs i vno ſolo ſimplex ⁊ idiuiſibilis: ⁊ apȯ me i iſtis 4^or voluit inuere opionẽ peripateticoꝝ: q̃ fuit ꝙ oẽs itellĩe ꝓcedũt a pꝛ tãq3 a cã vl̃i. ⁊ a reliqs tãq3 a cãis ꝓximis: ⁊ tũc itẽdit ꝙ ſi Aui. vidiſſet ꝙ nõ icõueniẽt a mlto ⁊ pl̃i. vt eſt itellĩa 2ª vel 3ª ꝓcedere vnũ: qꝛ reduciꝛ ad vnitatẽ iſerentẽ. i. pꝛmi pꝛincipij tãq3 ad cãm vlẽ: ⁊ h̃ mȯ nõ incõueniẽt ꝙ a pluri ꝓcedat vnũ. i. vna itellĩa nuõ: ⁊ illa vnitas ad quã reduciꝛ ẽ pꝛmi pncipij ſimplex ⁊ idiuiſibilis nõ accidet icõueniẽs: et ſic ṽr⁹ ſolõnis ẽ ꝙ itellĩe ꝓcedũt adiuicẽ ṽtute pꝛmi. ℭ Deinde ponit pctm̃ Alga. d. ſ3 qꝛ Alga. dixit: ſiue poti⁹ quãdã falſa3 põnẽ noĩe pħoꝝ: ⁊ nõ iuenit rñſionẽ veracẽ: letus eſt: qꝛ repit locũ redarguẽdi plib⁹ redargutionibus. dicit tñ ꝙ ꝓ nihilo garrulatus eſt: cui⁹ cã3 aſſ: qꝛ ipſe attribuit pħis pipateticis illȯ qȯ nũq3 dixerũt. ℭ Deĩde redit ad opionẽ Aui. d. ⁊ radix hui⁹ opionis coꝛruptio eſt: cui⁹ cãm dicit: qꝛ dicũt ꝙ ab vno nõ ꝓcedit niſi vnũ: poſtea ponũt in illo vno pl̃alitatẽ: ↄ q̃s arguit. d. vñ ſeqꝛ eos ꝙ illa pl̃alitas reperiꝛ ſine cã: ⁊ ↄña tenet ex ꝓpõne ei⁹: qꝛ ab vno nõ ꝓuenit niſi vnũ. pl̃alitas pꝛmi cãti ẽ plus vno. g̃ ẽ ſine cã vna: ⁊ ſic appet arg^m. ℭ Deĩde rephẽdit eos in alio. d. ſ3 id qȯ poſuerũt. v3 ꝙ illa pl̃alitas eſt terminata: q̃re conati fuerũt ponẽ 3^m ⁊ 4^m. pꝛ^m dãs eẽ entiũ: qm̃ poſuerũt in illa tres itẽtiones tm̃. iõ poſuerũt aliũ motoꝛẽ dĩt ꝙ ſine dubio ẽ ꝓpȯ poſita ⁊ nuda de q̃libet demrãtione: ⁊ addit tãdẽ ſup. dicũt ꝙ h̃ pȯ dĩt a põne pꝛmi. ſ. dei ⁊ 2^i pncipij. ↄ arguit. d. dici eni põt ꝙ cũ 2^a cã appꝛopꝛiata ſit i hñdo pl̃alitatẽ: petẽdũ eſt g̃ q̃lr̃ ſeqꝛ in poſterioꝛib⁹ a pꝛ^a cã: vl̃t dicẽ ſm me q̃lr̃ in reliqs poſt pꝛmã cãm ẽ pl̃alitas vtrum tãta pciſe q̃ta in pꝛ cãto. vl̃ maioꝛ vl̃ minoꝛ: ⁊ nõ pñt dare cã3 hui⁹. ℭ Deĩ reſumit totalr̃ erroꝛẽ iſtoꝝ. d. ⁊ oĩa iſta ſũt ambages ⁊ erroꝛes: ⁊ põit cã3 erroꝛis. d. ⁊ radix dctȯꝝ hoĩu3 fuit: qꝛ nõ itelligũt q̃lr̃ vna ẽ cã iuxͣ opionẽ arg^tis ⁊ pi^coꝝ: ⁊ addit ꝙ iã iſtruxit ſe argumẽta^tis. i. ꝓbabilr̃ loq̃ns i fine. xi. me^ce h̃ dclaſſe. vide. 12. meta. i fine. ⁊ d^s. ⁊ aliq̃lr op^m ei⁹. ⁊ ſmo ei⁹ ẽ ma^me p ſe. ALGA. DV. XXVI.

Ait Algazel ꝯ phos. Adbuc dicim⁹ ꝙ h̄ pceſſus eſt falſus. vȝ pceſſus plura litad a ſcđo cāto: ab eo nāqȝ pcedit celū ſtellarū fixarū q̄. 12222. fere reperiunt in nuō: ꝛ dĩnt adiuicē in magnitudie ꝛ in figura ꝛ in ſitu ꝛ in colore ꝛ in actionib⁹ ab eiſdē in h̄ mūdo veniētib⁹ vt bona ꝛ mala fortuna earū in natiuitatib⁹ ꝛ in alijs. v.g. ſtellaꝝ q̄dā retinent arietis figurā: q̄dā tauri: q̄dā leonis: quedā ꝛc̄. ꝛ variant̄ in ipzimēdo in vnū ꝛ idē ſubȝ iterioꝛib⁹ mūdi. ſ. calefaciēdo ꝛ refrigidādo: ꝛ ſic de alijs p̄dictis: ꝛ non eſt dōm ꝙ in hoc pōt rñderi ꝙ oēs ſūt vna ꝛ eadē ſpēs cū p̄dictis varietatib⁹. Qꝛ ſi hoc eēt poſe: poſſem⁹ dicere ꝙ oia mūdi corpa ſūt vna ꝛ eadē ſpēs in corporeitate: ꝛ iō nō indigerēt niſi de vna ꝛ eadē cā: vñ ſi diuerſitas corpoꝝ adiuicē in naturis ꝛ ꝓprietatib⁹ diuerſitateȝ ipſoꝝ in ſpecie ſignat. ſilr de ſtellis dōm eſt. ſ. ꝙ differūt in ſpecie ꝑꝑ dĩiam ipſaꝝ ꝓprietatū: vt dictū ē: ꝛ iō idigēt neccio de cauſis diuerſis. vȝ de cā dāte formaȝ: ꝛ de alia dāte mām: ꝛ de alia appropriāte quālibet earū in p̄dictis figuris ꝛ ꝓprietatib⁹. vñ ſi talis plalitas pōt imaginari in ſcđo: itell'ſ pōt in primo.

¶ In h̄ dubio Alga. p̄ arguit ꝯtra phos. ſcđo ponit ſolonē: ꝛ eā remouet in p̄ma. d. adhuc dicim⁹ ꝙ hic pceſſus. vult dicē orbis a p̄ cāto eſt falſus: vel pceſſus plalitatis a ſcđo cāto. i. ab aia celi: ab eo nāqȝ pcedit celū ſtellarū fixarū que forme reperiant̄ in nuō. 1zzzz. Deide declarat illas eſſe multū diuerſas ꝛ differūt adinuicē in magnitudine ꝛ in figura: ꝛ in ſitu: ꝛ in colore ꝛ accidētib⁹ veniētib⁹ ab eiſdē in hoc mūdo: ꝛ exponit qualr iſta ſūt ita: ꝛ dicit. vt bona ꝛ mala fortuna eaꝝ in natiuitatibus: ꝛ in alijs. vult dicere iterrogationibus: ꝛ per hoc inuit dĩiam eaꝝ in accidētibus. Deide declat dĩiam eaꝝ in figura: ꝛ ſmo eius eſt manifeſtus ꝑ ſe: ꝛ exēplificat in accñtibus: ꝛ intēdit ꝑ alia p̄dicta dĩiaȝ in magnitudine: ꝛ ſmo eius eſt manifeſtus: ꝛ videt̄ mihi ꝙ itentio ſua ſit in ſyllo. ſ. q̄cūqȝ dĩnt magnitudine ꝛ figura ſitu ꝛ colore: ꝛ accñtib⁹ ſūt accidētia diuerſa: ſtelle ſūt diuerſe i illis reb⁹. ğ ſūt mltū dĩia. Tūc vltra. a qbus ꝓueniūt corpa dĩia in illis dijs ꝓueniūt plus vno ab ipo cāto. z° ꝓueniūt corpa ſtellaꝝ dĩia illis. ğ ab eo ꝓueniūt plus vno: ꝛ ſic appet argᵐ Alga. cōtra phos illos. Et poſtq̄ dixit h̄ remouet ſolonē quādaȝ: ꝛ dicit: ꝛ non eſt dōm: ꝙ in hoc pōt rñderi ꝙ oēs. ſ. ſtelle ſint vna ꝛ eadē ſpecie cū p̄dictis varietatibus. i. dato ꝙ differāt in illis varietatib⁹. ꝯtra arguit. d. qꝛ ſi h̄ eēt poſe: poſſem⁹ dicē ꝙ oia mūdi corpa ſūt vna ꝛ eadē ſpēs i corporeitate: vult dicē ꝙ nō dĩnt niſi i illis varietatib⁹: ꝛ tūc ſequit̄ ꝙ nō idigēt niſi de vna ꝛ eadē cā. Deide ꝓbat illud qđ aſſūpſit. d. vñ ſi diuerſitas corpoꝝ adiuicē in naturis ꝛ ꝓprietatib⁹ ſignificāt diuerſitatē ipſaꝝ in ſpecie ſilr de ſtellis dōm eſt. ſ. ꝙ dĩnt ſpecie ꝑꝑ diuerſitatē ipſorū in ſpecie. ſilr de ſtellis dōm eſt. ſ. ꝙ dĩnt ſpecie ꝑꝑ diuerſitatē ipſaꝝ ꝓprietatū: vt dictū ē: ꝛ iō idigēt neccio de cauſis diuerſis. ſ. de cā dāte formā: ꝛ de alia dāte mām: ꝛ de alijs appropriātibus q̄libet earū in p̄dictis figuris ꝛ ꝓprietatibus ꝑꝑ qđ dicit. vñ ſi talis plalitas pōt imaginari. i. intelligi in ſcđo itellectu etiā pōt in p̄mo: qꝛ apđ ipſ nō eſt maioꝛ ratio de vno q̄ȝ de altero: ꝛ ſyllſ iſte pōt cōponi duobus modis: ꝛ tu compone ſi placet: quoniaȝ virtus eius eſt manifeſta per ſe. AVERROIS.

Nos dicim⁹ ꝙ hoc dubiū valde iteratū eſt ab Alga. in p̄nti tractatu: ſȝ ſi rñdemus ſibi noīe p̄dicto veraciū phorū ceſſabūt oia p̄dicta argumēta: ſed qñ intelligēt de ꝓpōne p̄dicta ꝙ ab vno ſimplici nuō nō poſſit pcedere niſi vnū ſimplex in nuō nō quodāmō vnū in nuō: ꝛ quodāmō plura: ꝛ ꝙ illius vnitas cā eſt eē pluralitatis: tunc nullo mō euadēdū eſt de illis dubijs ſemꝑ. Amplius res apđ phos multiplicant̄ ſubalibus dĩntijs: ſed nullis accñtib⁹ fit dĩia ſubal' cuiuſcūqȝ p̄dicamētoꝝ decē: ꝛ corpa ſupceleſtia vt p̄dictum fuit: nō ex mā ꝛ foꝛa: neqȝ dĩnt abinuicē in ſpecie: nō eni cōicant in vno gñe: qꝛ ſi cōicarēt eēnt ſine dubio cōpoſita: nō ſimplicia: ꝛ iſta diffuſe declarata ſunt a nobis in precedentibus.

¶ Prio repħēdit Alga. de ſupfluo ſmone: ꝛ dic: et dicim⁹ nos ꝙ h̄ dubiū: vl' vtus huius dubij valde iteratū eſt ab Alga. in p̄nti tractatu: ſȝ ſi rñdem⁹ ſibi noīe veraciū phorū ceſſabūt oia p̄dicta argᵗᵃ. Deide rñdet: ꝛ duob⁹ modis. p̄mo gloſando ꝓpōnē. d. ſȝ qñ itelligūt de ꝓpōne p̄dicta: qꝛ ab vno ſimplici in nuō nō poſſit pcedere niſi vnū ſimplex in nuō: nō quodāmō vnū in nuō: qđ q̄dāmō plā: vlt dicē ꝙ ſi itelligūt ꝙ ab vno nō ꝓuenit niſi vnū nuō: qđ ꝓueniēs nō erit q̄dāmō vnū. imo aliq̄ mō plā: ꝛ ꝙ illius vnitas cā eſt eē plalitatis: tūc nullo mō euadendū eſt de illis dubijs ſemꝑ: ꝛ forte lr̄a eſt corrupta: ꝛ dȝ dicē aliquo mō: ꝛ ſi dicit nullo mō vult dicē ꝙ nullo mō euadēdū ē ſi itelligāt i ſenſu ꝯrio huic. vult ğ ꝙ nō icōuenit ab vno pcedere quodāmō vnum: ꝛ quodāmō plura: qñ vnitas caē cā eſt vnitatis ꝛ plalitatis effect⁹. Deide repħēdit argumētū quātū ad aliā ꝓpōnē. d. amplius res mltiplicāt̄. i. ſpecie diſtinguunt̄ ſubalib⁹ differētijs: ſȝ corpa celeſtia ſup. nō diſtinguunt̄ ſubalibus dĩntijs. ğ nō ſpecie diſtinguunt̄. maioꝛ declat̄ ꝑ ꝓpōnē dicētē: ſȝ nullis dĩntijs accidētalib⁹ fit dĩia ſubalis vniuſcuiuſqȝ decē p̄dicamētorū. minoꝛ aūt iaȝ dicta eſt. Deide ꝓbat z° ideȝ. ꝛ ſyllſ ſic cōpōit̄: q̄cūqȝ nō ꝯueniūt gñe nō dĩnt ſpe. corpa celeſtia nō cōicāt gñe. ğ nō dĩnt ſpe: maioꝛ ꝓſyllogiȝat: quecūqȝ cōicāt gñe ſunt cōpoſita ex mā ꝛ foꝛa. corpa celeſtia non ſūt cōpoſita ex mā ꝛ foꝛa. ğ nō cōicāt gñe. minoꝛ eſt māiᵗᵃ ꝑ ſe. huiꝰ ſylli p̄ accipit minorē ꝓſylli. d. ꝛ corpa celeſtia vt p̄dictū fuit: nō ſūt ex mā ꝛ foꝛa: deide ponit ꝯnēȝ ſylli. di. nec dĩnt iuicē i ſpe. vlt dicē. ğ nō dĩnt ſpe. Deide accipit minorē p̄ncipal' ſylli. d. nō eni ꝯueniūt i gñe: reliquūȝ aūt ſylli tacuit ꝑꝑ breuitatē: ꝛ poſt abbreuiat ipſuȝ in forma entimematis: qꝛ ſi cōicarēt eēnt ſine dubio cōpoſita nō ſimplicia: ꝛ iſta diffuſe declata ſūt a nob in p̄cedētib⁹.

Hic poſſet eē qō an corpa celeſtia ſint vni⁹ ſpēi: ſȝ qꝛ eā feci plixe i li° de ſubā orbis. iō debes ſcire ꝙ corpa celeſtia nec ſūt vni⁹ ſpēi vnīᶜᵉ. ſ. p̄ñcalr: nec diuerſaꝝ ſpecieꝝ vnīᶜᵉ ꝛ p̄ñ': qñ ſpēs vnīᶜᵉ ꝯtinent̄ ſub gñe. gen⁹ aūt vel ē mā: vl ꝯpoⁿ ex mā: vl ſūptū a mā: vt dicā i ſuo loco: ꝛ aliq̄lr declaui i. q. an mā ſit gen⁹: ꝛ z° đ gnōne. ꝯ. 37. iō ꝑpter n' dĩnt ſpe: n' ſūt vni⁹ ſpēi: attñ oia ſt vni⁹ ſpēi ſȝ p̄us ꝛ poſteri⁹: vt d' Auer. z. celi. ꝯ. 49. cōp⁹ eni celeſte eſt vnū alal nuō hñs orbes velut mēbra colligata: iō oia illa mēbra ſūt vnī⁹ nāe anaᶜᵉ ꝑꝑ qđ i illis n' ē gen⁹ n' ſpēs n' idiuiduū vnīᶜᵉ: ſȝ tñ trāſumpriue ꝛ anaᶜᵉ: qōnes āt ꝛ diff cultates vlſe ſt ibi ꝑ nē ſit dēȝ i tm. ALG. DV. XXVII.

Ait Algazel adhuc eſt arguendū ſup opionē pħoꝝ in ṗdicto ꝓceſſu.ſ.tali mō:q̄lr ꝟo erubeſcit q talē obtinet errorē.vꝫ ꝙ eſſe primū cauſatū poſē eē inferat ſupmi orbis eē: ⁊ itelligere ſeipm̄ iferat ⁊ cauſet aiaꝫ dicti orbis: ⁊ ſuū itelligere primū principiū cauſet eē cuiuſdā intell's ab eo: ⁊ q̄lis eſt dr̄ia iter hoc ⁊ dictū dicētis ꝙ ſit quidā hō ⁊ quidā eſt poſſibilis eſſe: ⁊ ꝙ itelligit ſeipſum ⁊ eius creatorē. ¶ Uñ ſilr ſequeret̄ illū hominē iquātū eſt poſē eē vnū orbē: vñ maxia eſt h̄ admiratio qualis eſt cōparatio iter eſſe aliqd poſē eſſe: ⁊ ꝓcedere quēdā orbeꝫ ab eo. ſilr dicimus ꝙ ꝓut ipſe intelligit ſeipm̄ ⁊ ſuū creatorē debēt cauſari due res ab eo: poſſibilitas eni vna ⁊ eadem eſt natura in quocūqꝫ ſubiecto fuerit tā in hoīe q̄ꝫ i āgelo q̄ꝫ i cane. Quaṙ ſine dubio tales opiones ſūme fatuitates d̄bēt ab oib⁹ reputari.

¶ Ait Alga.adhuc eſt arguēdū in opione pħoꝝ in ṗdicto ꝓceſſu tali mō:q̄liter nō erubeſcit q talē obtinet errorē. Deide explicat illū errorē.d.vꝫ.ꝙ eſſe ṗmū cauſatū poſē eſſe inferat ſupremi orbis eſſe:⁊ intelligere ſeipſum inferat ⁊ cāt aiam dicti orbis:⁊ ſuū itelligere ṗmū ṗncipium cauſet eſſe eiuſdē intell's ab eo:vult d'cere:qđ eſt eſſe motoris orbis ꝓximi:⁊ cū poſuit intētionē ⁊ errorē icipit arguere contra illū.d.⁊ q̄lis eſt dr̄ia inter hoc ⁊ dictum dicentis ꝙ ſit quidā homo:⁊ ꝙ ſit poſis eſſe:⁊ intelligat ſeipm̄:⁊ eius creatorē.⁊ vult dicere ꝙ ſic̄ eſt ṗmū cauſatuꝫ q̄tuor diſpōnes:ita pōt imaginari eſſe hoīs conſiſtere in quatuor diſpōnibus:⁊ eſſe cuiuſlibet rei:tūc arguit.d.vñ i.ḡ ſilr ſequit̄ illū hoīem eē orbē inquātuꝫ ille hō eſt ens poſe:⁊ addit q̄ſi arguēdo ſcđo.d.vñ maxia eſt h̄ admiratio q̄lis eſt cōpatio iter eē aliqđ poſe eſſe:⁊ ꝓcedē quēdā orbē ab eo:q̄ſi itēdit ꝙ opꝫ iter cām ⁊ cātū eē ꝓportionē aliquā:ſꝫ iter eē poſe itellig̃ ⁊ eē orbē nulla eſt ꝓportio. iō admiratio eſt q̄lr itell'a ꝑꝑ eſſe eius poſe eſt cā eſſe orbis.Deide declat̄ ꝙ ab hoīe poterūt cāri alia:ſic̄ ab itelligētia.d.ſilr dicim⁹ ꝙ ꝓut ipſe itelligit ſeipm̄ ⁊ ſuū creatorē debēt cāri due res ab eo:deide ꝓbat ꝙ hoīs poſitas erit cā eēndi orbē.d.poſita eni eſt vna ⁊ eadē nā in q̄cūqꝫ ſubō fuerit tā i hoīe q̄ꝫ in angelo q̄ꝫ in cane:⁊ ſyll's pōt ſic cōponi:ab vna nā ꝓuenit idē:poſitas eſt vna nā.ḡ ab ea ſiue in cane ſiue in angelo ꝓuenit idē:⁊ ſic ſic̄ i angelo ꝓuenit orbis:ita in hoīe ab eo ꝓueniet idē orbis.Deide ponit ꝯnē:⁊ ei⁹ ſmo eſt manifeſt⁹ ꝑ ſe lege eū. AVER.

Dicimus nos ꝙ dicti ſermōes qui ſūt Auicē.ꝟba ⁊ eius ſequaciū non ſunt vera neqꝫ cōcurrentia per pħoꝝ ordinē:ſed nō ſūt ita erronea ſicut ipſe putat. ¶ Si enim quidā homo poſitus fuerit poſſibilis eſſe de ſe neceſſarius per aliud intelligēs ſeipſum ⁊ ſuuꝫ agentē ⁊ diceremus ꝙ eēt filius ſcđe cauſe:vt putabat Alga. Dicimus ꝙ bene ſequeretur:poſito ꝙ ille homo ſit entia efficiēs de ſeipſo: ⁊ de ſua ſcia: vt dicit̄ de ſcđo principio ſm̄ Aui. vel ſic̄ dicūt oēs de prio pricipio. ¶ Hoc eni ſuppoſito ſequitur ꝙ procedant ab alio homine due res: vna iquantū ſcit ſeipſuꝫ ⁊ alia iquātū ſcit ſuū agentē: ipſe eniꝫ poſitus fuit agens ex ꝑte ſcie: ⁊ nō eſt ſilr negandū ſi poſitū fuerit ꝙ ſit agēs ex parte ſuiipſius: ꝙ poſſit dici ꝙ id qđ ꝓcedit ab eo iquātū eſt poſis eſſe differt ab eo qđ ꝓcedit ab eo iquātū eſt neccīum eē: vñ ꝟba ṗdicta nō ſunt in gradu defectus quem Alga.putabat. Uñ dicim⁹ ꝙ h̄ hō meditat⁹ eſt pħos vituperare: ⁊ exponere eos in modū oculos ſpeculantiū:tādē ꝙ nulla eſt dr̄ia iter hoc: ⁊ dictū dicētis. Si poſueritis qđdā ens viuuꝫ in vita volēs voluntate ſciēs in ſcia:audiēs vidēs ⁊ loquēs cū auditu ⁊ viſu ⁊ locutione: ⁊ ab eo ꝓcedit totus mūdus:qđ eſt abſurdū: vñ meditati ſumus deniqꝫ ꝙ cā hui⁹ hoīs erroris fuit: q̄re tm̄ ſpeculatus fuiſſet in Auicēne libris:q̄re contigerūt eū hac ſcientia multa incongrua.

¶ Prio dicit id in q̄ ꝯuenit cū Alga.d.dicim⁹ nos ꝙ dicti ſermones q ſūt ꝟba Auic.⁊ ei⁹ ſequaciuꝫ nō ſūt vera:nec cōcurrētia ꝑ ordines pħoꝝ:⁊ in h̄ ꝯueniet ei.Deide aliqliter ſaluat Aui.d.ſꝫ nō ſunt ita erronea ſic̄ ipe putat:⁊ h̄ declarat.d.ſi eni qdā hō poſitus fuerit poſis eē de ſe neceſſarius ꝑ aliud itelligēs ſeipm̄ ⁊ ſuū agēteꝫ:⁊ diceremus ꝙ eēt filius ſcđe itellīe:vt putabat Alga.dicim⁹ ꝙ bñ ſeqtur.ſ.idē addito h̄.ſ.ꝙ ille hō ſit efficiēs entia de ſeipſo: ⁊ de ſua ſcia:vt dicit̄ de ſuo ṗn° ſm̄ Auic.vel ſic̄ oēs de ṗ ṗncipio.h̄ eni ſuppoſito ſeqt̄ ꝙ ꝓcedāt ab alio hoīe due res:vna iquātū ſcit ſeipſuꝫ:⁊ alia iquātū ſcit ſuū agēteꝫ. ipſuꝫ eni fuit agēs ex ꝑte ſcie:⁊ nō eſt ſilr negādū ſi poſitū fuerit ꝙ ſit agēs ex ꝑte ſuiipſius:ꝙ poſſit dici ꝙ id qđ ꝓcedit ab eo iquātū eſt poſis eē dr̄t ab eo iquātū ꝓcedit ab eo:iquātū eſt neceſſariū eē:vult dic̄:ꝙ ſi ponat̄ agēs cū ei⁹ diſpō iquātū poſis eē differat ab ei⁹ diſpōne iquātum neccīuꝫ eē ſint diuerſe:⁊ acta ab eo ſub iſtis diuerſis rōnib⁹ erūt diuerſa:iō ꝯcludit.d.vñ ꝟba ṗdicta.ſ.Aui.nō ſūt in ḡdu defectus quē Alga.putabat.i.nō ſūt ita extnea ſic̄ ipſe dixit.⁊ addit.vñ dicimus ꝙ hic hō meditatus eſt pħos vituꝑare ⁊ exponere eos in modū ſpeculantiū oculos:ſic̄ repit̄ in ſcriptura:⁊ forte ē corrupta:⁊ dꝫ eē occulta:⁊ tūc ſermo eius eſt manifeſtus ꝑ ſe:⁊ ſi reperit̄:vt dic̄ itēdit ꝑ ſpeculātes oculos.i.res ſūme itelligibiles q̄ dn̄r oculi meth'ᶜ:eo q̄ ſūt itelligētes ꝑ eēntiā:⁊ qūocūqꝫ nō eſt cura:⁊ ꝯcludit vltio.d.tādē ſup.dicim⁹ ꝙ nulla ē dr̄ia iter h̄ ⁊ dictū dicētī.vꝫ h̄ qđ ſubdit.d.ſi poſueritis qđdā ens viuū in vita volēs volūtate:ſciēs ſcia:audiēs auditu vidēs viſu:loquēs locutione:ſi ſic ponit̄ ab eo ꝓcedet totus mūdus:qđ eſt abſurdū:⁊ ſi lr̄a nō ē diminuta: videt̄ mihi ꝙ ipſe itēdat ꝙ ſic̄ nō eſt icōueniēs ꝙ ab vno ente ꝑ diuerſas diſpōnes ꝓueniret totus mūdus ſi hēret tot diſpōnes quot nāe ſunt in mūdo:ita nō icōuenit ꝙ ſi hō haberet diſpōnes illas ꝓueniret ab eo illa:vt viſum eſt:vñ ab ipſo viuēte ſentiēte audiēte ⁊c̄.ꝓueniūt fere oia ꝑ diuerſas nās.ḡ nō icōuenit ab vno ꝓuenire multa ꝑ diuerſas diſpōnes:vel forte itelligit:qđ dictū eſt ab ipſo Auic. lꝫ ſit ſaluatū ab arg'ᵒ:Alga.tñ nō eſt ſaluatus ſimplr̄:q2 dato hoc.ſeqt̄ ꝙ ab hoīe poſſet ꝓuenire tot⁹ mūdus:q2 in hoīe ſūt tot diſpōnes quot ſunt in mūdo:vt audire:videre:loq ⁊c̄.imo dr̄ microcoſmus.vt dicit Ariſt.in phyſicis.ergo ab hoīe poſſet totus mundus fieri:⁊ ſic mundus poſſet creari ab hoīe:qđ eſt abſurdus:et hec expoſitio eſt plus ꝯſona verbis:⁊ forte itelliget itētionē aliā:ſed h̄ ſufficiat:vltimo concludit cām:⁊ ratio Alga.⁊ eius ſermo eſt manifeſtus per ſe. ALGA. DV. XXVIII.

Dixit Alg. Et ſi forte aliqs dıcet qđ erit ğ b⁹ qōnis finis poſtq̄ reprobata ē rō Auic. i plalitatis cā. qd ğ dōz eſt in h. dī eni ꝙ ſecte pħoꝝ in h rñdēt vna triū rñſionū: qrū vna dic̄ id qđ dixit aliqs. vȝ ꝙ plītas ꝓcederet a mā. ſcđa vō id qđ dixit ali⁹. ſ. ꝙ plītas ꝓcederet ab inſtrīs. tertia vō qđ dixit alius. ſ. ꝙ ꝓcedit a medijs. ⁊ dī ꝙ Ariſt. ſecta verificauit opionē ponētiū cām plalitatis eē mediā. vȝ ꝙ pluralitas ꝓcedit a medijs.

¶ Ait Alga. ⁊ ſi forte aliquis diceret qđ erit ğ b⁹ qōnis finis poſtq̄ reprobata eſt rōcinatio Auic. in cā plalitatis. Deinde ꝓponit vnū queſitū. d. qd ğ dōm eſt in hoc. vult dīe: ſi opio Auicē. nihil eſt qd erit dōm ꝙ ſit cā plalitatis entiū: ⁊ ſoluit ſm pħos. d. dī. n. ꝙ ſecte pħoꝝ in h rñdēt vna triū rñſionū. ⁊ pmo ponit pmā. d. quarū vna dicit id qđ dicit aliqs. vȝ ꝙ pluralitas ꝓcedit a mā. deide ponit alterā. d. ſcđa vō ſup. dicit id qđ dixit ali⁹ ꝙ pluralitas ꝓcedit ab inſtrīs. Deide ponit tertiā. d. tertia vō ſup. dicit id qđ dixit alius. ſ. ꝙ ꝓcedit a medijs. Deinde eligit opinionē Ariſto. d. ⁊ dicit ꝙ ſecta Ariſto. verificauit opinionē ponentiū cām pluralitatis eē mediā. vȝ ꝙ pluralitas ꝓcedit a medijs: ⁊ iſte opiones fuerūt iā expoſite ſupra. iō bonū eſt recurrere ibi.

AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ de h nō pōt h rñderi ſufficiēter: nec demrātiue: lȝ ſm ꝯtra rez h qđ ille dixit noie pħoꝝ repit̄ nō ab Ariſ. neq̄ ab alio excellētiori anti quo: niſi a Porphyrio q introductoriū logice cōpilauit: ȝ nō fuit valde not⁹ inter pħie princi pes: attñ id qđ nobis appet de h iuxta ꝑipateti corū radices eſt ꝙ cā plalitatis reſultat ex trib⁹ ꝑdictis ab Algazele. vȝ ex medijs ⁊ ꝑparatiōi bus ⁊ inſtrīs. ⁊ de trib⁹ iſtis iā determiauerūt qlr ad vnū reducant̄. eē. n. cuiuſlibet iſtoꝝ i vnitate: puta q̄ cā ē plītatis. ¶ Videt̄. n. ꝙ cā plītatis itellīntiaꝝ ſeparataꝝ ſit diūſitas eaꝝ nārū q̄s recipiūt i eo qđ itelligūt ð primo pricipio: ⁊ in eo qđ acqrūt ab eo de vnitate q̄ eſt vna actio in ſe pla recipiens ſm cā plalitatē: ſic repit̄ in altiori pricipe: ſub quo ſtatuti ſunt multi pricipatus: ⁊ de hoc alibi declaratū eſt. Vñ ſi id qđ declaratū eſt ſufficit bñ quidē: ſin aūt ad ſpirationem diuinaȝ nos reducamus: ſic ꝙ diuerſitas ꝓcedat a quatuor cāꝝ diūſitate ſatis manifeſtū eſt: diuerſitas. n. orbiuȝ ꝓcedit a diuerſitate coꝝ motoꝝ ⁊ formarū ⁊ materieꝝ ſi mām hñt: ⁊ ipſorū operū in h mūdo: lȝ orbes nō ſint ſȝ pħos ꝓ iſtis opib⁹. Diuerſitas tñ q̄ accidit prio iferiorib⁹ entib⁹: vt ſunt ſimplicia corpora. ſ. elīnta. ꝓcedit ſine dubio a diuerſitate materie que ſumitur ex ipſi⁹ ꝓpinqtate ⁊ diſtantia a ſupceleſtib⁹ corpibus: vt diuerſitas ignis a terra. Cā tñ diuerſitatis duoꝝ motuū vliuȝ. ſ. gnōnis ⁊ corruptiōis a corpib⁹ ſupceleſtib⁹ ꝓcedit: vt dētur ab Ariſto. ſcđo de gnōne. Patet ğ ꝙ cā diuerſitatis a corpib⁹ ſupceleſtib⁹ ꝓcedēs illis eſt diuerſitati a diūſitate inſtroꝝ: ⁊ ſi ſic cauſe plalitatis vni⁹ agentis apud Ariſt. ſunt dicte tres ⁊ reducunt̄ ad vnā mō ꝑdicto. Diuerſitas tñ iferiorū entiū a quatuor ꝓcedit cais. vȝ a diuerſitate duoꝝ agētiuȝ ⁊ materieꝝ ⁊ inſtroꝝ. ȝ ꝙ diuerſitas ꝓcedat a diuerſitate recipiētiū: ⁊ ꝙ diuerſa adiuicē fiūt apte pȝ. color naq̄ q in aerē iprimit̄ differt ab illo q in ſupficie corpis ꝯſiſtit. ⁊ ille qui iprimit̄ in viſuȝ differt ab illo qui imprimit̄ in oculū: ⁊ ille qui iprimit̄ in ſenſuȝ coem dīt ab illo q iprimit̄ in phātaſiā: ⁊ ille q igredit̄ ſenſuȝ cōem differt ab illo qui ingredit̄ memoriā: vt in libro de anima diffuſe declaratur.

¶ Hic excuſat ſe. d. dicim⁹ nos ꝙ ð h nō pōt h rñderi ſufficienter: nec demoꝛ. Deinde ꝯlogt̄ aliqualr de h. ⁊ ꝑ eligit opionē Ar. d. lȝ ſȝ vitatē h qđ ille dixit noie pħoꝝ. i. ad mentē Ar. ſ. ꝙ cā plītatis eſt plītas medioꝝ: repit̄ nō ab Ar. nec ab aliq̄ excellētiori antiq̄ niſi a Porphyrio: q introductoriū logice cōpilauit: ſȝ nō fuit valde not⁹ inter pħie pncipes: ⁊ ſic appet qd nō ē ad mētē Ar. Deide declarat qd ē ad mētē Ar. d. attñ id qđ nob appet de h iuxta ꝑipateticoꝝ radices. i. fun̄ ē ꝙ cā plītatis reſultat ex tribus ꝑdictis ab Alg. vȝ ex medijs ⁊ ꝑparatiōib⁹. i. ſubis ⁊ iſtrīs. i. agētibus ꝓximis: ⁊ addit: ⁊ de trib⁹ iſtis iā determiauit qlr ad vnū reducant̄. eē. n. cuiuſlibet iſtoꝝ i vnitate. vlt dīe: reducit̄ q̄ eſt cā plītatis. Deinde declat quō in ſepatis itellīb⁹ eſt multitudo. d. vi. n. ꝙ cā plītatis itelligētiaꝝ ſeparataꝝ ſit diuerſitas eaꝝ nāꝝ q̄s recipiūt i eo qđ inte̅ de ꝑ pn̄: ⁊ eo qđ acqrunt de vnitate ab eo: q̄ vnitas eſt vna actio in ſe ⁊ pla recipiēs. i. recipiēs latitudinē ſȝ cā plītatē. vult dīe ꝙ cā diu̅ in illis ē diuerſa ite eaꝝ de pn̄ vnitas eēn q̄ recipit magis ⁊ min⁹: ⁊ h dcm̄ ē multū plane ſupra. ⁊ h declat ꝑ ſile. d. ſic̄ repit̄ in altiori pncipe ſub quo ſtatuti ſunt mlti pncipat⁹: ⁊ hoc alibi declaratū eſt: ⁊ tu recurre iz° meta. cō. 44. Deide excuſat ſe. d. ſi id qđ declatū eſt ſuffic̄ bñ qdez. q. d. valeat. ſin aūt. i. ſi nō nos reducamus id ad ſpirationē diuā. i. nos dicamus ꝙ id ſcit̄ tm̄ ſpiratiōe diua: ⁊ nō pōt hēri nāli lumie. Deide aliqlr declat qlr res ſūt diuerſe. d. ꝙ diuerſitas vult dīe i entib⁹ ꝓcedat a diuerſitate 4ᵒʳ cāꝝ ſatis māifeſtū eſt: ⁊ declat h ꝑ in orbib⁹. d. diuerſitas. n. orbiuȝ ꝓcedit a diuerſitate eoꝝ motoꝝ ⁊ formaꝝ ⁊ mārū ſi mām hñt. ⁊ ꝓcedit ēt a diuerſitate opōnū ipſoꝝ in h mūdo: lȝ orbes nō ſint ſm pħos. ſ. ſimplr ⁊ ꝑ iſtis opib⁹: ſȝ ꝑꝑ inte̅. ecce igit̄ quō orbes ſunt diuerſi ꝑ cās q̄tuor: vt appet. Deide exponit q̄ ſunt h. d. diuerſitas tñ que ꝑ ⁊ pncipalr accidit in iferiorib⁹ entibus: vt ſunt ſimplicia corpa. ſ. elīnta ꝓcedit ſine dubio a diuerſitate māe q̄ ſumit̄ ex ipſi⁹ ꝓpingtate ⁊ diſtātia a ſupceleſtib⁹ corpib⁹: vt diu̅ ignis a terra. cā tñ diuerſitatis duoꝝ motuū vliuȝ. ſ. gnōnis ⁊ corruptiōis ꝓcedit a corpib⁹ celeſtib⁹: vt hētur z° ð gnōne ab Ar. vide tex. cō. 56. ⁊ ide ꝯcludit. d. pȝ ğ ꝙ cā diuerſitatis a corpib⁹ celeſtib⁹ ꝓcedē ſilis eſt diuer̅ ſup. ꝓcedēti a diuerſitate inſtroꝝ. Deide ꝯcludit id qđ itēdit. d. ⁊ ſi ſic cāe plītatis vni⁹ agētis ſunt dicte tres: ⁊ reducunt̄ in vnā mō ꝑdicto: eo mō q̄ iſtīm in cām reducit̄: diuerſitas tñ iferioꝝ entiū a q̄tuor ꝓcedit cais. vȝ a diuerſitate duoꝝ agētiuȝ. ſ. vlis ⁊ ꝓximi: ⁊ māruȝ: ⁊ inſtroꝝ. Deinde declat qliter diuerſitas cauſaꝝ a diuerſitate recipiētiū:

Vñ cauſetur diuerſitas orbium.

⁊ exẽplũ ponit in colore ⁊ ſmo ei⁹ eſt manifeſt⁹ p ſe. q̄uo hoc qđ dicit hic Auer. ſit māifeſtũ iā in parte dcm̄ eſt ſupra. ⁊ z° phẏ. hꝫ declari. p nunc ſatis eſt colligaſſe ea que dixi ſupra. ⁊ hic: qm̄ ex eis ꝓueniet inte⁹ veritatis in hoc. ⁊ ſic cōpletur 3ª diſputatio ⁊ reliquũ eſt aggredi q̄rtā.

❡ Quarta diſputatio Alga. cũ phis in q̄ oñdit debilitatez phoꝶ rone improbādo efficiētē mūdū. DV. I.

Ait Alga. Hoīes qui ſpeculati ſūt ſup hoc ꝓpoſituꝫ duab⁹ ſectis diuidūtur. Una quaꝶ eſt ſecta veracīū ſapiētū: qui opinati ſunt mundūꝫ creatū fuiſſe: ⁊ ipſi ſciuerunt neceſſario ꝙ inouatū non ꝓducit ſeipꝫ: quare ſine dubio indiget efficiēte ſeu ꝓducēte. Scđa vero ſecta dicit eternalis. vꝫ hoīes opināτes mūdū eē ab eterno: ⁊ nullū attribuūt ei efficientē: phi tm̄ opinati ſunt munduꝫ eſſe ab eterno: ſed ipſi attribuunt ei efficientem: ⁊ hec opinio minus eſt nota reliquis duabus opinionibus.

❡ Introducit in pmis Alg. opiones ſapiētū: ⁊ di. ait Alg. hoīes q ſpeculati ſūt ſup h ꝓpoſitū duab⁹ ſectis diuidit. ⁊ p̄ ponit pmā ⁊ zᵃᵐ. deīde eligit opionē phoꝶ ⁊ dic. vna q̄rū ē ſecta veraciū ſapiētū q opinati ſūt mūdū eē eternū: ⁊ ipſi ſciuerūt neccio ꝙ inouatū nō ꝓducit ſeipm: q̄ ſine du idiget efficiēte ſeu ꝓducēte. Deīn ponit zᵃᵐ. d. z° vo ſecta dī eternalis. vꝫ hoīes opināτes mūdū eē ab eterno. ⁊ dn̄t ꝙ nullū hꝫ efficiētē. Deīde ponit opionē 3ᵃᵐ ⁊ cōpat iter eas: ⁊ ſmo ei⁹ eſt māifeſt⁹ p ſe. AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ phoꝶ opio magis eſt nota ⁊ rōnabilioꝛ aliis duabus: eo ꝙ agēs duob⁹ repit modis. Quoꝶ vn⁹ qđ ab eo ꝓcedit effect⁹: de quo ꝓcedit ipſi⁹ actio dū eſt in fieri: ⁊ iſte effect⁹ nō indiget efficiēte poſt actiōis cōplemētū: vt ſe hꝫ dom⁹ cuꝫ edificatoꝛe. Scđs vo a quo procedit actio tm̄ depēdet de effectu eē nō habēte. niſi adiuncta ſibi actiōe: ⁊ ꝙ priuata actione priuat effectus: ⁊ iuēta actiōe inenit effectus: ꝓut ſunt ſimul ⁊ ſemel: ⁊ iſta ſcđa actio nobilioꝛ eſt pria. ipſe eni ꝓducit ſuū effectuꝫ: ipmq̄ conſeruat. Sꝫ aliud agēs efficit ſuuꝫ effectū: ſꝫ idiget alio agēte: vt eū ꝯſeruet. vñ motoꝛ cum motu ſic ſe hꝫ: ⁊ iđ q̄ opinati ſunt phi ꝙ mot⁹ eſt act⁹ agentis. ⁊ ꝙ mūdus nō ſuſtētat ſine motu dicunt ꝙ agēs mot⁹ eſt agēs mūdi. Si eni actio ei⁹ ceſſaret vno momēto, vꝫ ꝙ motoꝛ nō moueret tot⁹ mūdus deſtrueretur. vñ ſylls ipſoꝶ talis eſt. Mūdus eſt opus aut qđ ꝯñs opus: ⁊ qđcūq̄ ſic ſe hñs idiget ſine dubio agēte eiſſendi in ſuo eſſe. Quapropter ꝯcluſerūt ex hoc ꝙ mundus hēt agens exiſtēs in ſuo eſſe. vñ q̄cūq̄ opinati ſunt ꝙ actio ꝓcedēs ab agente mundi ſit noua: aſſerit ꝙ mūdus inouat ab antiquo agente.

❡ Ut videat error Alga. p̄ Auer. ꝓponit diſtōnē agētis ⁊ eligit mēbꝶ qđ eſt apud ipm ad ꝓpoſitū. Deinde remouet ei⁹ ꝑtem. Q̄ntū ad p̄ᵐ dicit. dicimus nos ꝙ phoꝶ opio magis eſt nota ⁊ rōnabilioꝛ aliis duabus: eo ꝙ agēs duobus repit modis quoꝶ vn⁹ eſt ꝙ ab eo ꝓcedit effect⁹ de quo pcedit ipſi⁹ actio dum eſt in fieri. vult dic: ei⁹ effectus tm̄ in fieri ab agēte depēdet: ⁊ iſte effectus nō idiget efficiente poſt actiōis fin̄ᵉᵐ. vt ſe hꝫ domus cū edificatoꝛe. Deīde accipit zᵐ mēbꝶ. d. z° vo eſt. ſ. a quo ꝓcedit actio tm̄ depēdet de effectu eē nō hñte: ⁊ eſt inordinate traductū: ⁊ dꝫ legi: ⁊ ſine quo effect⁹ eſſe nō hꝫ niſi adiūcta ſibi actiōe: ⁊ ꝙ ꝑuata actiōe ꝑuat effect⁹: ⁊ iuēta actiōe īuenitur effectus ꝓut ſunt ſimul ⁊ ſemel. vt igit dicet ꝙ agēs ſcđo mō eſt id a quo depēdet effect⁹ in eē: ⁊ in ꝯſeruari. ⁊ poſtq̄ dimiſit iſtos duos modos agētis cōpat iſta membra ⁊ dicit: ⁊ iſta ſcđa actio nobilioꝛ eſt prima: ipſe. n. vult dic agēs actiōe ſcđa ꝓducit ſuū effectū: ipmq̄ ꝯſeruat: ſꝫ aliud agēs. vult dic. pmo mō efficit ſuū effectū: ſꝫ idiget alio agēte vt eū ꝯſeruet. vult g̃ ꝙ agēs qđ agit ⁊ ꝯſeruat eſt nobilius agēte qđ agit tm̄: qm̄ agēs ꝯſeruās ⁊ potens ponere effectū in eē: ⁊ cū hoc ipm potēs cōſeruare. aliud eſt. n. effectū ponere de nō eē ad eē: q̄ ipm in eē cōſeruare ſm cōem ſenſuꝫ ſapiētū. g̃ ſi eſt agēs potēs ponere effectū in eē ipſum datū poterit cōſeruare. g̃ dcm̄ illud eſt falſum. Dōm ꝙ ꝯſeruare diſtinguit ab agere. aliqđ eniꝫ pōt cōſeruare effectū aliquē: qđ nō pōt ipſum agere. v. g. ſol pōt ꝯſeruare hominē: nō tm̄ pōt ipm agere niſi cōcurrēte hoīe. ſilr aliqđ pōt agere: nō tm̄ ꝯſeruare: vt de edificatoꝛe dicebat. ⁊ iđ ſi eſt aliqđ agēs: qđ pōt effectū ⁊ agere ⁊ ꝯſeruare eſt nobilius q̄ agēs potēs ꝯſeruare tm̄: vel agere tm̄. Et p hoc dōm ꝙ añs eſt verū. non tm̄ opꝫ ꝙ oē potēs in difficili⁹ pōt in vili⁹ ⁊ facili⁹: qm̄ ſine dubio productio hoīs difficilioꝛ eſt ꝓductiōe vermis. nō tm̄ hō potēs in gnātione hoīs pōt in gnōnē vermis: iđ opꝫ limitare ſic: ꝙ cōe dcm̄. ſ. ꝙ potēs in difficili⁹ ſibi ꝓportionatū pōt in facilius ſibi ꝓportionatū. iđ argumētuꝫ nihil eſt. Et poſtq̄ dixit hoc. eligit modū qualr motoꝛ pm⁹ ē cauſa agēs motū. d. vñ motoꝛ cū motu ſic. vult dic ſcđo mō ſic ſe hꝫ. Deīde arguit ꝓpoſitū phoꝶ: ⁊ ſylls ſuus pōt ſic componi. oē agēs motū ſine quo mūdus nec eē nec fieri pōt: eſt agēs tali actiōe quali actiōe agit motū: ſꝫ de⁹ efficit motū ꝯſeruādo ⁊ efficiēdo: ſine quo mūdus eē nō poteſt. g̃ de⁹ agēs motū illo mō agit mūduꝫ illo mō. maioꝛ eſt māifeſta p ſe. minoꝛ q̄ntū ad pmaꝫ partē ſunt illata ex dictis: q̄ntū ad ſcđam partē pōt ſic ꝓſyllogiꝫari. illud quo ceſſante ceſſat nō pōt eē ſine eo: ſꝫ mundus ceſſante motu ceſſat. g̃ mūdus nō pōt eē ſine motu. Et ſmo ei⁹ ſic ordinat: q̄ pmo inuit ſyllm. z° ibi (ſi eni actio) inuit ꝓſyllogiſmū: ⁊ ſmo ei⁹ eſt manifeſtus p ſe. Et poſtq̄ accepit ſyllm ſm mām accepit ſm formaꝫ. vñ debet ſic cōponi. quicquid eſt opus: aut ꝯñs opus ſine quo eſſe nō pōt indiget agēte p ſe: vel eo quo idiget idē opus: ad qđ ꝯſequit. mūdus eſt opus aut qđ ꝯñs opus. g̃ mūdus hꝫ agēs exñs in ſuo eē. hui⁹ pmo accipit minorē. deīde ibi (⁊ q̄ocūq̄ ſit) accipit maiorē. ⁊ ſmo ei⁹ eſt manifeſt⁹ p ſe. Et poſtq̄ dixit rōnes phoꝶ. remouet ſolōnē loquētiū. dicit. n. loquētes dic ꝙ arg̃ᵐ ſit veꝶ. ſ. ꝙ mūdus depēdet ab aliq̄ agente: nō tm̄ eſt ſempiternū: qm̄ depēdet tanq̄ effectus nou⁹.

❡ Cōtra arguit Auer. d. q̄cūq̄ opinati ſunt ꝙ actio ꝓcedēs ab agēte mūdi ſit noua aſſerit ꝙ mūdus inouat ab aliquo agēte qđ ſup. eſt iprobatū in pma diſputatiōe huius. iđ ſolutio illa non eſt ꝯñs. ⁊ ſic apparet qualr opinio phoꝶ eſt cōueniēs: ⁊ illa loquentium eſt extranea.

Sed hic pōt moueri qđ an ceſſante motu celi mundus deſtrueret. ⁊ q̄ totū hoc ſmone plixo declarauit ī penultimo caplo de ſuba orbis: iđ vide illic. qualiter etiā nouū nō proueniat ab antiquo declaratum eſt in q̄ōne de intellectu. ALGA. DV. II.

Nobili⁹ eſt agens qđ agit ⁊ ꝯſuat q̄ agens qđ agit tm̄.

Non oē potens in difficili⁹ pōt i vili⁹ ⁊ facili⁹.

Ait Alg. rńdēs ꝓ pħis. ⁊ ſi aliqs dīcat qūo nos dicim⁹ ꝙ mūdus hꝫ efficientē: nō ex h̄ itēdim⁹ ꝙ hēat agēs eligēs ⁊ volēs qōdā opus poſtq̄ꝫ de eo nō curabat: ſicͣ iuenim⁹ i artificialib⁹ agētib⁹: imo itēdim⁹ ꝙ mūdus hēat cāꝫ que primū pricipiū nūcupaṫ. vꝫ ꝙ ſuū eē nullā hēat cām ⁊ lꝫ eū vocarem⁹ efficiēs: eodē mō dꝫ exponi. ¶ Et ē notādū ꝙ tale agēs vel efficiēs pōt facile ꝓbari p demſ̄ratioņꝫ: nos nāq̄ꝫ dīc poſſum⁹ ꝙ mūdus cū ſuis entib⁹ cātur ab aliquo aut nō: ⁊ hꝫ cāꝫ: aut illa cā aliā cāꝫ hꝫ: aut nō. Vn̄ aut ꝓcedit ad ifinitū: qꝺ eſt falſuꝫ: aut ꝑuenit ad quādā extremitatē que eſt pria cā nullā hn̄s ſui eē cāꝫ: ⁊ dī primū pricipiuꝫ. Nos.n. nō itēdimus aliud de prio pricipio niſi qōdā ens nullā hn̄s cāꝫ: ⁊ eſt ꝑmanēs nec̄io. Uerūtn̄ nullaten⁹ dici pōt ꝙ celi ſint primū pricipiū. illa.n. corpa pl̄a ſūt i nūo: ⁊ ē oñſuꝫ ꝙ opꝫ vt ſit vnū. Siľr ē ipoſē dīc ꝙ primū pricipiū eſt vnū celoꝝ: vľ vnū corp⁹: aut ſol: aut aliud: qꝛ qꝺlibet ex mā ⁊ forma cōponitur: ⁊ primū pricipiū nō dꝫ cōponi. Tādē intētio nr̄a eſt ꝙ ens cām ſui eē nō hn̄s ꝑmanēs eſt neceſſario: ꝫ tota diſſenſio eſt in denominationibus. vꝫ qd itēditur de primo principio.

¶ Ait Alg. rńdēs p pħis. dicimus ꝙ mūdus hēt efficiētē. iſtā.q. ſoluit Alg. d. nō ex hoc itēdim⁹ ꝙ hēat agēs eligēs ⁊ volēs qōdaꝫ op⁹ poſtq̄ꝫ de eo nō curabat: ſicut iuenim⁹ in artificialib⁹ agētib⁹: imo itēdimus ꝙ mūdus hēat cāꝫ que p̄mū p̄n^m nūcupaṫ. vꝫ illud.i. tali mō ꝙ ſuū eſſe nullā hēat cāꝫ: lꝫ eū vocaremus efficiēs dꝫ exponi eodē modo.ſ. vt dixit. deide iuenit modū iueniēdi illū: ⁊ dicit. Et eſt notādū ꝙ tale agēs vel efficiēs pōt facile ꝓbari p rōnē ſeu demſ̄ratioņē. nos nāq̄ꝫ dīc poſſumus ꝙ mūdus cū ſuis entib⁹ cātur ab aliquo: aut nō ſi hēt cām: aut illa cauſa hꝫ aliā cām aut nō. vn̄ aut ꝓcedet ad ifinitū: qꝺ eſt falſuꝫ: aut ꝑueniet ad quādā extremitateꝫ: que eſt pma cauſa nullā hn̄s ſui eē cām: ⁊ dī p̄mū p̄n^m. nos.n. nō itēdim⁹ aliud de p̄ p̄n^o niſi qōdā ens nullaꝫ hn̄s cām: ⁊ eſt permanēs nec̄io. Deinde declat hoc p̄mū p̄n^m qd nā eſt ⁊ qd nō eſt. d. ve̱ꝝ tn̄ nullaten⁹ dici pōt ꝙ celi ſint p̄muꝫ p̄n^m. Et ſyllus cōponiṫ in ſc̄da figura ſic. illa corpora celeſtia ſūt plura numero. p̄mū p̄n^m eſt tn̄ vnū nūero: nō pl̄a numero. g̃ in 2^a figura de⁹ nō eſt corpa celeſtia. Deinde oſtēdit ip̄m nō eē aliqꝺ celoꝝ. d. ſiľr eſt ipoſē p̄^m p̄n^m eſſe vnū celoꝝ: vt vnū corp⁹ aut ſol aut aliud. ⁊ Ap. in 2^a figura. qōlibet corp⁹ celeſte cōponiṫ ex mā ⁊ forma p̄mū p̄n^m nō dꝫ cōponi ex mā ⁊ forma. g̃ p̄^m p̄n^m nō eſt corp⁹ celeſte. minor pſyllogiçaṫ ſic. oē cōpoſitū ex mā ⁊ forma eſt cōtingens. ens cām ſui eē nō hn̄s ꝑmanēs eſt nec̄iū. g̃ illud erit cōpoſitū. Et dicit tn̄ ꝙ in h̄ nō ē dubiuꝫ: ſꝫ tota diſſenſio eſt in denoiatiōib⁹ p̄mi p̄ncipij. qd.ſ. itēdiť eo an ſit p̄n^m nouū agēs: ⁊ qualr: vt dcm̄ eſt ⁊ dicem⁹. AVERRO.

Dicim⁹ nos ꝙ iſta ꝟba ſunt dialectica nō vera. nomē eni cāe dī equoce ſup quatuor cāis.ſ. mā ⁊ forma: ⁊ fine ⁊ efficiēte. Vn̄ ſi reſpōſio pħoꝝ fuerit mō p̄dicto erronea eēt rn̄ſio. ipi.n. nec̄io exigūt petere ab arguētib⁹ de qb⁹ q̄tuoꝛ cāis loquunṫ qn̄ dn̄t ꝙ mūdus hꝫ primā cāꝫ. Vn̄ ſi ipſi rn̄derēt ꝙ intēdūt loq de agēte cā: ⁊ ꝙ ei⁹ actio fuiſſet ab eterno: ⁊ ꝙ ei⁹ effect⁹ eſt ſua actio. dicim⁹ ꝙ eēt rn̄ſio ꝟa iuxta ipſoꝝ opioneꝫ: ꝫ ſi ipſi rn̄dēt ꝙ itelligūt loq de cā formali adhuc eſſet arguēdū cis ſi intēdūt ꝙ foꝛa mūdi ſit in eo exn̄s. ſi ꝟo dn̄t ꝙ intēdūt loq ꝺ foꝛa ſepata adhuc eſt petēdū vlteri⁹ ſi ipſi nō loquunṫ ꝺ forma mālr: tūc eſſet pricipiū apud eos nec̄io qōdā corpus. ⁊ abſit ꝙ ipſi dicāt h̄. Siľr ſi itēdūt de finali cā loq forte ꝯcedēdū eſſet. Tādē p̄dicta ꝟba ſunt valde dubitabilia: quapp nō debēt ponere pħoꝝ rn̄ſionē. Id tn̄ qꝺ dixit. vꝫ ꝙ agēs icātū pōt facile demſ̄ratiue ꝓbari: ꝟba erronea ſūt: qꝛ ibi dē opꝫ diſtinguē cās: vt. ſ. dcm̄ fuit ⁊ declarare ꝙ in qualibet carū eſt dare primā cām nō habentē aliā. vꝫ ꝙ cāe agētes ꝑueniūt aſcendendo ad primū agēs: ⁊ forme ad primā formā: ⁊ ſic de alijs. Deide ptinet ꝓbare ꝙ quatuoꝛ iſte ad vnā primā aſcēdūt: ⁊ iſta nō facile oñdunṫ: vt dixit Algazel. Siľr id qꝺ dixit de declaratiōe prime cauſe. vꝫ qn̄ ait ꝙ mūdus cū ſuis entib⁹ ⁊c̄. ſunt ꝟba erronea ſine dubio. Qn̄ eni ipſe dixit ꝙ mūdus ⁊ ei⁹ entia: aut hēt cām aut nō hꝫ ⁊c̄. Dicimus ꝙ oportebat eū diſtinguere illā cām quare cā dī equoce. Siľr ꝓceſſus cāꝝ ad ifinitum apud pħos eſt quodāmō impoſſe: ⁊ quodāmō nec̄ius. vꝫ qn̄ infinitum ſumiṫ per ſe ⁊ recte: ita ꝙ p̄cedēs ſit ſubſequētis cā: tūc eſt ipoſſibile. ꝫ qn̄ ſumiṫ per accn̄s.ſ. ⁊ circulariter. ita ꝙ corruptio p̄cedētis ſit neceſſaria in eſſe ſubſequētis: ⁊ ꝙ ſit ibi primuꝫ agēs: tūc infinitas eſt poſſibilis: vt pluuiā gn̄ari a nube ⁊ nubem a vapore pluuiali. opꝫ.n. ſupponere primaꝫ cām: ⁊ hoiem ex hoie gn̄ari ad infinituꝫ eſt poſē: qꝛ in talib⁹ eſſe p̄cedētiū nō eſt neceſſariū in ſequētibus eē. Vn̄ tales cāe aſcēdūt neceſſario ad primā cām eternalē ad quā perueniūt alie cāe. ꝟbi grā. qn̄ plato ex ſocrate gn̄aṫ. prim⁹ motoꝛ hui⁹ mot⁹ eſt corpus ſupceleſte: vel aīa: vel itellus: vel oēs: vel ipſe de⁹. Quāobrē dixit Ariſto. ꝙ hō ex hoie ⁊ ſole generaṫ: ⁊ ſol a ſuo mouetur motore: ⁊ ipſi⁹ motoꝛ cauſaṫ gradatiꝫ a primo principio. ⁊ iō p̄cedens hō nō eſt neceſſarius in ſubſequēti eē: vt ſi qdā artifex multa ſubſequētia efficeret opa in ſubſequētib⁹ tpibus: ⁊ cum diuerſis inſtr̄is: ⁊ illa iſtr̄a facta fuerūt ab alijs ⁊ illa met ab alijs: manifeſtuꝫ eſt ꝙ ipſa inſtr̄a fuerūt abinuicē per accn̄s: ꝙ nullū ipſoꝝ neceſſariuꝫ eſt in eſſe effecti niſi primū: ⁊ omnia iſta declarata ſūt diffuſi⁹ alibi. Sꝫ id qꝺ dixit.ſ. ꝙ pri-

mũ pricipiũ eẽ celos eſt ipoſſe: qꝛ ſunt plures: ꝛ vnitas in eo manifeſte pꝫ ꝛc̃. Intendimus ꝙ ſi vult dĩe ꝙ ordo hui⁹ mũdi appet regi ab vno rectore. dicimus ꝙ ṽa ſunt: ſꝫ id qđ dixit. vꝫ ꝙ impoſſe eſt dĩe ꝙ vnũ pricipiũ primũ ſit vnũ celũ: vł vnũ corp⁹: ſicut ſol vel aliud orbiũ: qꝛ oẽ corp⁹ ex mã ꝛ foꝛa cõponit̃: ꝛ primũ pricipiũ nõ dꝫ aliquo mõ cõponi. Dicim⁹ ꝙ nõ eſt ꝓpõ vl'is apud pħos: ꝙ oẽ corp⁹ ex mã ꝛ forma cõponit̃. corp⁹.n. celeſte iuxta pħoꝝ opionẽ nõ cõponit̃: niſi dicat̃ ꝙ ipſoꝝ mã ꝛ iferioꝝ mã nuncupent̃ equoce ꝑter Auic̃. tñ. qđlibet.n. corp⁹ cõpoſitũ de forma ꝛ mã apud pħos eſt inouatũ: ſꝫ celi apud eos nõ inouant̃: imo dñt eẽ apđ ipſos ab eterno ꝛc̃. Qualr tñ oñdit̃ breuiter ꝙ celi nõ hñt mãm. dicim⁹ ꝙ hec eſt via: qꝛ cauſa corruptionis apud pħos eſt mã. ſeqt̃ g̃ ꝙ illud qđ eſt icorruptibile nõ ſit mãle: imo eſt qđ ſimplex: ꝛ niſi gñatio ꝛ corruptio accideret iferiorib⁹ corpib⁹ nõ cogeremur dĩe ꝙ ſint cõpoſita ex mã ꝛ forma. Radix nãqꝫ talis ẽ apud pħos ſcilꝫ ꝙ corp⁹ eſt vex in eẽ ſicut eſt in ſenſu. vñ ſi corpa nobis pñtia nõ eẽnt corruptibilia diceremus ſine dubio ꝙ ſunt ſimplicia: ꝛ ꝙ eoꝝ mã eſt corp⁹. ꝛ iõ qꝛ corp⁹ celeſte nõ corrũpit̃: apparet ꝙ ipſi⁹ mã eſt corpeitas quã actu hẽt: ꝛ ꝙ ipſi⁹ aĩa nõ ſuſtẽtat̃ in ipſo corpe. hoc eniꝫ corp⁹ nõ idiget aĩa in ſua ꝯſeruatione perpetua ſꝫ: ſicut idigẽt aĩaliũ corpora. verũtñ idiget aĩa: nõ ꝙ ſit neccaria in ſuo eẽ: ſꝫ vt ſit aĩatũ: qꝛ id qđ eſt nobili⁹ opꝫ ꝙ hẽat nobilioꝛẽ gradũ: ſꝫ aĩatũ eſt nobilius inaĩatis. g̃ ꝛc̃. ꝛ nulla eſt diſſenſio apud ꝑipateticos ꝙ corpora ſupceleſtia nõ habeant potẽtiã ſubiectam aliquo mõ: ꝛ iõ nõ eſt neceſſariũ ꝙ hẽant mãm ſicut ſe hñt corpa gñabilia. vnde vt ait Themiſti⁹: aut ſunt forme: aut ſunt materie dicte cũ nr̃a mã equoce: aut ſunt materie viue de ſe: non ab aliqua alia vita.

¶ Adducta ſnĩa Alg. ꝛ oĩb⁹ dictis ei⁹ vult mõ aliqb⁹ ꝯdicere ꝛ aliq̃ verificare: ꝛ ṽus eius itellit̃. ꝛ ꝑ declat ꝙ forma qõnis fuit mala. 2° declat ꝙ qõ eſt male ſoluta.

Pro itellu ꝑmi debes ſcire ꝙ alr qõ mouet̃ a pħis: ꝛ alr mouet eã Alga. qõ.n. pħoꝝ ẽ vtꝝ mũd⁹ hẽat ꝑmã cãm. Alg. ãt q̃ſiuit an mũdus hẽat efficiẽtẽ cãꝫ. mõ ꝯſtat ꝙ qõ pħoꝝ ẽ vlior qõne Alga. adducta noĩe pħoꝝ. lege. dicamus nos ꝙ iſta ṽba ſũt dialectica. vult dĩe. verba qb⁹ mouet̃ qõ pħoꝝ: vt dcm̃ ẽ nũc ſũt dubitabilia nõ ṽa. ſ. abſolute: cui⁹ breuẽ tãgit cãꝫ. d. nomẽ.n. cãe dĩ equoce ſup q̃tuor cãs. ſ. mã foꝛa fine ꝛ efficiẽte. vult dĩe ꝙ cã dĩ equoce đ 4ᵒʳ cãs: qm̃ cãe dĩnt ſm gen⁹ ꝑncipij: ſꝫ q̃dã reꝝ nõ differãt ſꝫ gen⁹ ꝑncipij: ꝛ iõ ibi ẽ equocatio dicta penes diuerſitatẽ gñis ꝑncipij. ¶ Ex his voluit inuere ꝙ qõ illa ſit male mota: qm̃ debuit moueri nõ ſub equoco: ſꝫ ſub vniuoco. ſꝫ diceres. nõne Alg. mouet eã ſub forma vniuoci. dixit.n. an mũd⁹ ſit hñs cãꝫ efficiẽtẽ. Ecce quo qõ ẽ de vno gñe cãe tñ. dõꝫ ꝙ illo⁹ nõ negat Auer. fuiſſe hñ motã q̃tũ ad formã qõnis: ſꝫ hñ vt eã mouent pħi ꝛ Alg. q mouet. q. noĩe pħoꝝ debuit mouere mõ dicto ſub vlior foꝛa: vt appet. ꝛ ſic Auer. reprehẽdit formã qõnis ſub q̃ debuit moueri qõ: ꝛ nõ ſub q̃ mota ẽ. Deide rñſionẽ rephẽdit. d. vñ ſi rñſio pħoꝝ fuerit mõ ꝑdcõ erronea eẽt rñſio: cui⁹ rõnẽ dicit. ipſi.n. nccio exigũt ponẽ arg⁹ de qb⁹ 4ᵒʳ cãis loquunt̃ qñ dñt ꝙ mũdus ꝑmã cãꝫ. i. qñ cõueniũt an hẽat cãꝫ: ꝛ rñdẽt ꝙ hẽt ꝑmã cãm. Deide declarat qũo hñ dicerẽt. vñ ſi ipſi pħi quos adduxit Alg. rñderẽt ꝙ itẽdũt loq de agente cã. ſic. ſ. agẽs ꝙ ꝛ ei⁹ actio fuiſſet ab eterno: ꝛ ꝙ ei⁹ effect⁹ ẽ ei⁹ actio. dicim⁹ ꝙ eẽt rñſio ṽa. vult dĩe ꝙ vno mõ ad. q. pñt diſtincte loq de cã agẽte eterna cui⁹ effect⁹ ẽ illi⁹ actio. ꝛ ſic hñ dicunt: qm̃ mũdus hꝫ cãm agentẽꝫ iſto⁹. Deide oñdit qũo 2° mõ poſſet eoꝝ rñſio eẽ bona. d. ſꝫ ſi ipſi reſpõdẽt. ꝙ ipſi itẽdũt loq de cã foꝛali: adhuc eẽt arguẽduꝫ eis ſup. iterrogãdo. ſi intẽdũt an foꝛa mũdi ſit in eo exñs an ſup. ſit ſepata qũo nauta ſepata naui. Si ṽo dñt ꝙ intẽdũt loq de foꝛa ſepata. adhuc ẽ petẽdũ ne. i. an loquunt̃ de foꝛa mãli. i. an illa foꝛa ſepata ſit mãlis an purus itellus. ꝛ deſtruit ꝑᵐ. d. tũc eẽt apud eos ꝑnᵐ. i. ꝑm⁹ motor ncc̃io corp⁹: ꝛ deſtruit ꝯñs. d. ꝛ abſit ꝙ ipſi dicãt hꝫ: qm̃ in lr̃is Ar. vt i fine 8ᵘ phy. ꝛ in 12° meta⁽ᶜ⁾. tex. cõ. 41. declatũ eſt totũ oppoſitũ: ꝛ tũc ſupplebis qõnẽ. ſ. ſi illa foꝛa ſepata vł nõ mãlis tunc hñ dñt.

¶ Sꝫ obijcies: qm̃ vł ſmo Auer. ſupflu⁹: qm̃ nulla ẽ forma ſepata q̃ poſſit intelli eẽ corp⁹: ꝛ ꝑ ꝯñs illa qõ eſt ocioſa. 7° eni me⁽ᶜ⁾ tex. cõ. 59. q̃rere ꝑꝑ qđ hõ eſt hõ: nihil ẽ q̃rere. Dõm ꝙ foꝛa põt dici ſepata duob⁹ modis. vno⁹ a mã: ꝛ ſic ipoſſe ẽ intelligere illã in mã: ꝛ ſic qõ eẽt ocioſa. alio⁹ a ſubo: ꝛ ſic motor re⁹ mobilis ẽ foꝛa ſepata. ꝛ ſic ẽ ꝓpõ dubitabilis. eſto ꝙ ꝑm⁹ motor ſit ſepat⁹ a mobili: ſic nauta a naui q nõ ꝯſtituit̃ ꝑ nauiꝫ an ſit corp⁹ an nõ: ꝛ ſic itellit̃ ſermo Auer. ¶ Et debes ſcire ꝙ in exẽplari q ꝑuenit ad me poſt ſic hꝫ. adhuc eſſet arguẽdũ eis ſi intẽdũt formã mũdi in eo exiſtẽ: ꝛ tũc adhuc eſt petẽduꝫ. an ſit exñs tãq̃ foꝛa mãlis: an tãq̃ motor. ꝛ abſit ꝙ ꝑmi dicãt: qm̃ tũc ꝑm⁹ motor eẽt corp⁹ aut ṽt⁹ in corpe. Ubi apte Auer. loqtur ꝛ nõ accidit du⁹ in illa qõne. Deinde tãgit 3ᵐ intellectũ. d. Siłr ſi itẽdãt de foꝛali cã loq: forte ꝯcedẽdũ eẽt. ſ. eodẽ mõ lo⁹ de fine. ſ. ſepato ſic̃ de foꝛa eẽt ꝯcedẽdũ intentũ pħoꝝ. ꝛ dixit forte: qꝛ nõdũ ẽ declatũ qũo ꝑm⁹ motor ſit finis. vel qꝛ du⁹ eſt mẽs eoꝝ. Deide ꝯcludit peccatũ Alg. d. tãdẽ ſup. ꝑꝑ hec ꝑdicta ṽba ſũt valde dubitabilia iõ ꝯcludit: quaꝑꝑ nõ debent ponere. ſ. inuere rñſionẽ pħoꝝ. vult dĩe ꝙ iõ Alg. male poſuit illa tãq̃ ſint rñſio pħoꝝ: eo qꝛ pħi nõ vtũt̃ ṽbis dubitabilib⁹. (Id tñ qđ dixit.) Cũ reprobauit Alg. tñ q̃tũ ad qõnis formã. tũ quãtũ ad ſolonis modũ. vult mõ rephẽdẽ ipꝫ q̃tũ ad ſnĩaꝫ quã adiũxit ꝑ quã ꝓbabat ꝑᵐ motorẽ eẽ. ꝛ ꝑ reprobat ipꝫ q̃tũ ad modũ loquẽdi. 2° q̃tũ ad rei nãm. in ꝑma pte ꝑponit id qđ vult reprobare. d. id tñ qđ dixit. vꝫ ꝙ agẽs locatũ põt facile demſatiue ꝓbari. ṽba ſunt erronea. imo vt declabit hꝫ eſt difficile ꝛ nõ facile ad ꝓbãdũ. Deinde ꝓſeqt̃. d. qꝛ ibidẽ. ſ. in ꝓbõne illi⁹ pła ꝯcurrũt. ꝑ opꝫ diſtiguere cãs: vt. ſ. dictũ fuit. ꝛ 2° opꝫ declare ꝙ in q̃libet carũ eſt dare ꝑmã cãm nõ hñtẽ aliã. ſic. vꝫ ꝙ cãe agẽtes ꝑueniãt in aſcẽdẽdo ad ꝑᵐ agẽs: ꝛ forme ad ꝑmã formã. ꝛ ſic in alijs. ſ. mã ꝛ fine opꝫ ꝓbare ſtatũ. 3° opꝫ probare ꝙ iſte q̃tuor ad vnã ꝑmã aſcẽdũt. i. reducunt̃. ꝛ tũc ꝯcludit pentũ ei⁹. d. ꝛ iſta ſup. 3° nõ facile oñdunt̃: cui⁹ oppoſitũ ẽ vt dicit Alg. ¶ Debes ſcire ꝑ itellu tertij reglitri ꝙ quatuor cãe reducunt̃ ad vnũ ſimplr: nõ tñ ad vnã cãꝫ. neutra.n. reducunt̃ ad neutrã. hñ tñ q̃tuor reducunt̃ ad vnũ ꝑᵐ: ꝛ hꝫ diuerſimode. q̃dã ꝑ idẽtitatẽ: vt finis foꝛa ꝛ agẽs. ſũt.n. i deo vnũ in eẽ: ꝛ 3° in mõ: ꝛ aliq̃ eaꝝ ꝑ depen⁰ⁿᵐ: vt mã:

Duplex forma ſeparata.

Quatuor cauſe poſſ. reduci ad vnã: ñ tñ aliqua ad aliã inter ſe

mā:pma.n.mā reducit ad pᵐ motorē p dependētiā:ſicut
Propō equoca alibi dcm̄ eſt.(Silr id qđ.) Nūc reprobat ipm in re.⁊ pᵐ
q̄ſtū ad malā logicā. Ubi debes ſcire ꝙ equoca ꝓpō eſt
vbi ſubm eſt terminꝰ equocꝰ:⁊ ē talis nāe ꝙ nō pōt eē al
tera ps ꝯdictionis.iſte.n.ſimplr ſūpte.ſ.canis currit. ⁊ ca
nis nō currit. nō ſūt ꝯdictorie:eo qꝛ ꝓpōnes ſūt equoce:
iō debēt an̄q̄ ſint ꝯdictionis extrema ſubdiſtigui:vt di
ctū ē in logica. Iſto ſuppoſito dic. ſilr id qđ dixit ō decla
riōe pᶜcāe.vz qn̄ ait ꝙ mūdus cū ſuis entibꝰ ⁊c̄.vult ſub
itellere an hēat cāz an nō.ſunt v̄ba erronea.i.peccātia in
dialectica ſine duꝰ.qn̄.n.ipſe dixit ꝙ mundus ⁊ eiꝰentia:
aut hāt cām:aut nō hāt ⁊c̄.dicimꝰenī ꝙ oportebat eū di
ſtiguere illā cāz:qꝛ cā dī equoce.ſ.cā ſm genꝰ pdīⁿ q̄ ſm
genꝰ pncipij:vt dcm̄ eſt:⁊ p ꝯñs iſta qđ nō ē lcer extrema
ꝯdictiōis.(Silr pceſſus.) Nūc rephēdit ipm 3ᵒ q̄ſtū ad
rez:declando ꝙ ipſe adhuc in logica peccauit:qm̄ diſt in
guēdū ſimplr negauit. negauit.n. pceſſuz cārū in ifinitū
eē poſſez q̄ſtū.vnoꝰ ē vez apud phos. alioꝰ ē falſuz.dic ḡ.
ſilr pceſſus cārū ad ifinitū apud phos ē q̄dāmō ipoſſis:⁊
q̄dāmō necīꝰ.⁊ declat qn̄ ē ipoſſis.d.vz qn̄ ifinitū ſumit
p ſe ⁊ recte.ita recte.ſ.ꝙ pcedēs ſit cā ſubſequētis: ⁊ ſi eꝯ:
tūc iſto mō eſt ipoſſis:deīn accipit itellectū ꝯcedēdū.d.ſz
qn̄ ſumit p accñs.ſ.⁊ circulariter:ita ꝙ ſup.tali mō circu
lariter ꝙ corruptio pcedētis ſit necīa in eē ſubſequētis.⁊
addo ꝙ in tali circulatiōe ſit pᵐ agēs:tūc ifinitas in cāis
ē poſſis h̄ declat exēplo.d.vt nubē gnāri a vapore:⁊ vapo
rez a pluuia:⁊ pluuiā a nube. In h̄.n.circulo opz ſupponē
pmā cām.Deide ponit zᵐ exēplū.d.⁊ hōiem ex hōie gnā
ri ad ifinitū ē poſſe.(Sz pōt qs dīe.nō pp h̄ ꝯcedit ifi
nitas entiū qn̄ ſi zᵐ eſt pᵐ eſt.ḡ dabunt cāe actu infinite.
iō rñdēdo dicit ſup.dico nō ſeq ifinitū in actu:qꝛ in tali
bus. vult dīe accñtalr ordinatis eē pcedētiū nō ē necīuz
in eē ſequētibꝰ.i.in effectibꝰ ſuccedētibꝰ. Declat ēt ꝙ oz
vt ſit in tali ordine pᵒ cā.d.vñ tales cāe aſcēdūt necīo ad
pmā cām eternalē ad quā ꝑueniūt alie cāe.v.g. qn̄ plato
ex ſocrate tāq̄ ex agēte gnāt:pmꝰ motor huiꝰ motꝰ.i.ge
nerationis iſtiꝰ eſt corpꝰ ſupceleſte:vel aīa:vel itellus: vel
oēs:vel ipſe deꝰ.Deide ꝓbat h̄ auctē Ar.vel potiꝰ verifi
cat Ar.dcm̄.d.q̄obrē dixit Ar.zᵒ phyſi.tex.cō.z6.ꝙ hō
gnāt ex hōie ⁊ ſole.⁊ ſol mouet a ſuo motore:⁊ ſol motor
cātur gradatim a pᵒ pnᵒ. ⁊ p ꝯñs pcedēs hō nō eſt necīꝰ in
eē ſubſequētis:ſz pnᵐ pᵐ eſt ibi opportunū ⁊ necīū.h̄ de
clarat ēt exēplo manifeſto ⁊ notabili.d.vt ſi gdaz artifex
efficeret opa multa ſubſequētis in ſubſequentibꝰ tpibꝰ:⁊
cū diuerſis iſtr̄is:⁊ illa inſtr̄a facta fuerint ab alijs: ⁊ illa
met ab alijs. māifeſtū eſt ꝙ ipſa iſtr̄a fuerūt adiuicē per
accñs.⁊ eſt ēt māifeſtū ꝙ nullū ipſoz necīū eſt in eē eſſe
ētnīſi pᵐ:tūc applica tu ad ꝓpoſitū.Deide excuſat ſe.d.
⁊ oīa iſta declata ſunt diffuſiꝰ alibi.ſ.in 8ᵒ phyſi.⁊ 5ᵒ phy.
8ᵒ gdē tex.cō.47.⁊ 5ᵒ ſ. cōmē.13.⁊ in pma diſputatiōe hu
Proce/ dere i ifi/ nitū i cau ſis ē poſſe ius.in ſolōne gnti dubij.(Debes ſcire pᵒ ꝙ pceſſus infi
nitꝰ in cauſis eſt poſſis:vt inuit h̄ ipſe q̄tuor ꝯditiōibꝰ.pᵒ
in cāis per accñs.zᵒ circulariter ſe hñtibꝰ.3ᵒ vbi eſſe pce
dētis nō eſt necīū in eſſe ſubſequētis.4ᵒ ſuppoſito pmaz
Dubiūᵐ cām eē in rez nā.(Sed obijciet qs qm̄ hō fit ab hōie:
⁊ nō circulariter.(zᵒ ēt corruptio pr̄is nō eſt necīa pro
Solutio. eē filij:vt vides.(Dōm vt dī in zᵒ metaᶜᶜ cō mē.7ᵒ.⁊ ꝓ
pe finez ſcd̄i de gnōne.ꝙ cāe pn̄t eē ifinite.pᵒ qn̄ accñtalr
ordinant qm̄ vbi eētialr:tūc eē vnꝰ eēt ſimul cū eē alte
riꝰ.⁊ ſic ifinitū eēt in actu. zᵒ circulr genitis:⁊ h̄ ꝓpique
vel remote.hō enī fit ab hōie.⁊ ecōtra.remote:qm̄ ex ca
dauere fit terra:ex terra plāta: ex plāta cibꝰ:ex cibo ſper
ma:ex ſpermate hō.Dixit vlteriꝰ ita ꝙ ſit ibi pmū agēs:
qm̄ vbi nō eēt ibi pmū agēs nō eēt ordo in cauſis:nec ꝓ
ceſſus:vt dcm̄ ē alibi.ſ.in 8ᵒ cōmē.15.(zᵒ debes ſcire ꝙ
q̄tuor ſunt opiones que reducūt has cās gnābiles ad pri

mo:vna Themiſtij:qui poſuit animā in terra exiſtere.i. Themi/ ſtij opio
ifra orbē lune ꝓductā ex ſole ⁊ orbe. declaui ſm Ar.vel
ex duo ſcdis ſz pla.vt narrat Auer.in 1zᵒ meta.cōmē.18.
⁊ appet in pmo ⁊ 3ᵒ ſue abbreuiationis de aīa.(zᵃ fuit Auic.
opio Auic. Alpharabij ⁊ Alex.qui ponit itellectū agentē
vnā itelligētiaꝝ ifra ſperā lune eē cām: ad quā reducūtur
oēs he pn̄tes:vt Auer.dicit 7ᵒ meta.cōmen.31.⁊ 8ᵒ phyſi.
cōmen.79.(3ᵃ fuit opio Ar.ꝙ illa pma cā ſint oēs mo Ariſto.
tores orbiū:cōputādo ēt deū:vt in 9ᵒ meta.cōmē.7.⁊ 1zᵒ
meta.cōmē.44. fin.xit.vbi declauit ordinē intelligētia
rū inuicē ⁊ neceſſitatē eaꝝ.(4ᵃ fuit opinio legis ſue.ſ.
Mahumeti:vt narrat ipſe 1zᵒ meta.cōmē.18.ꝙ illa pria Opinio mahume ti.
cā ad quā oēs reducunt ſit deꝰ: a quo imediate ꝑueniūt
oīa:vt ibidē dicit. ⁊ iō aduertēs ad has q̄tuor opiones di
xit:vel aīa:vel itellus:vel oēs:vel ipſe deꝰ.tetigit enī qua
tuor opiones dictas.(Sz id qđ dixit.)Quarto rephēdit
illū q̄ſtū ad ꝓbōnē qua itēdit ꝓbare deū nō eē celos:nec
celū.⁊ pmo ꝓponit ſmonē eiꝰ ꝯ quē arguere itēdit.d.ſed
id qđ dixit ꝙ pᵐ pnᵐ eē celos eſt ipoſſe:qꝛ ſup.celi ſūt plu
res:⁊ vnitas in eo fuit manifeſta ⁊c̄.fuit ḡ rō Alga. repli
cata his v̄bis.Deide verificat ꝓpōnē eiꝰ:vbi debes ſcire
ꝙ deū nō eſſe celos pōt itelligi duobus modis . vno mō
accipiēdo deū pro vno principe a quo emanēt oīa entia. ſcd̄o
mō pro ordine rerū:qui ordo ſm rem eſt ipſe res ordina
te:vt alibi ſcis.dicit ḡ.intendimus ꝙ ſi. vult dicere ꝙ or
do huiꝰ mūdi appet regi ab vno rectore.dicimus ꝙ vera
ſunt.ſ.illiꝰ v̄ba.i. ſi loquit de deo pmo mō vera fuit eius
ꝓbatio:⁊ ſup.ſi zᵒ mō nō ꝯcludit vt ſcis.(Sed id qđ di
xit.vz ꝙ impoſſe.)reprobauit ipm 5ᵒ.⁊ pmo ꝓponit ſmo
nē eiꝰ.d. ſz id qđ dixit.vz ꝙ ipoſſe eſt dicere ꝙ vnuz pnci
piū pmū ſit vnū celuz: vel vnū corpus: ſicut eſſet ſol vel
aliud orbiū.⁊ repetit eiꝰ rōnē in ſcd̄a figura.d. qꝛ oē cor
pus ex mā ⁊ forma cōponit:⁊ pmū pncipiū nō dz aliquo
mō cōponi. ⁊ p ꝯñs nō eſt corpꝰ.Deinde ſtatī3 dicit ſuaz
ꝓbātiā.dicimus ꝙ nō eſt ꝓpō vlis apud phos.ſ.illa:ꝙ
oē corpꝰ cōponit ex mā ⁊ forma : ⁊ qꝛ ad deſtruēdū vlez
affirmatiuā ſufficit verificare pticulare negatiuā: iō dic.
corpꝰ enī celeſte iux̄ phoꝝ opionē nō cōponit ſup.ex mā
⁊ forma.ḡ ſup.nō oē corpꝰ.Deinde remouet.q.qm̄ oē qđ
mouet diuidit in mām ⁊ formā:vt zᵒ meta.dī.cōmē.1z.
In oī motu opz itellere māz. Rñdet.d.niſi dicat ꝙ mā
ipſoꝝ.ſ.orbiū:⁊ mā iferioꝝ nūcupent equoce . vult dicē
ꝙ mā pōt capi duobus modis.vno mō vniuoce pro mā
trāſmutabili.alioꝰ analogice.put indifferēs eſt ad localē
⁊ trāſmutabilē: ⁊ ſic pōt ꝯcedi mā in corpibꝰ celeſtibꝰ:⁊
qꝛ dcm̄ eſt ꝙ iuxta phos celū nō cōponit ex mā ⁊ forma
vniuoce excipit Auic.d.pter Auicē.q.d. qꝛ ſolus putat ꝯ
triū:ſicut dcm̄ eſt pmo celi.cōmēto.zo. Deide ꝓbat illud
qđ dixit.ſ.celū nō cōponi ex mā vniuoce.d. qđlibet eniz
corpꝰ compoſitū ex mā ⁊ forma inouatū eſt: ſz celi apud
eos nō inouant:imo apud ipſos dn̄r ab eterno : vt Ariſt.
8ᵒ phyſi.viā motꝰ eterni ꝯcluſit.(Qualr tn̄.)Cū reproba
uit ipm gnq3 modis mouet.q.d. qualr tn̄ oñdit breuiter
ꝙ celi nō hēant māz.q.d.cū dcm̄ ſit ipm carere mā que
nā eſt via ad hoc: Rñdet.d.dicimꝰ ꝙ hec eſt via:qꝛ cau
ſa corruptiōis apud phos eſt mā.ſeqt ḡ ꝙ id qđ eſt icor
ruptibile nō ſit recte māle:imo eſt quid ſimplex. vñ poꝰ
ſylli ē iſta.oē eternū caret pncipijs gnātiōis ⁊ corruptio
nis:ſz corpꝰ celeſte ē eternū. ḡ caret mā q̄ vna eſt cā gnō
nis. Deinde ꝓbat hoc q̄ſi p locū a ꝯrio.d.⁊ niſi gnātio ⁊
corruptio acciderēt inferioribꝰ corporibꝰ nō cogeremur
dicere ꝙ ſint cōpoſita ex mā ⁊ forma:⁊ tūc vis argumen
ti eſt.ſi cā gnōnis eſt hēre mām per locū a ꝯrio cā incor
ruptibilitatis ⁊ eſſe eterni erit carentia māe:vt Auer.ar
guit in vltimo de ſubā orbis.Deinde ꝓbat aliud additū
ſcilz ꝙ qꝛ caret mā ⁊ eſt eternū eſt ſimplx: ⁊ coꝝ mā eſt

corpus.⁊ argᵐ eius eſt hypoᵐ.ſic. ſi corpus eſt vnuz apud ſenſuz ⁊ icorruptibile eſt vnū ſimplex:⁊ ei⁹ mā eſt corp⁹: ſꝫ corp⁹celeſte eſt vnū apud ſenſuz ⁊ incorruptibile.ergo ſimplex ⁊ ei⁹ mā eſt corp⁹.hui⁹ ſylli ponit pbōnē de corporib⁹nobis pñtib⁹:qm̄ ſi iſta eēnt incorruptibilia:⁊ qdlibet illoꝝ eēt vnū apud ſenſuz qdlibet illoꝝ eēt ſimplex: ⁊ ſic pꝫ aña.pmo ğ ponit aña.d. radix nāq꜄ talis eſt apud phoſ:ꝙ corp⁹ eſt vnū in eē: ſicut eſt in ſenſu:⁊ per h vult intelligere aña.iſtud.ſ.ꝙ ſi eſt vnū in ſenſu ⁊ incorruptibile:ei⁹ eſſe eſt ſimplex:⁊ eius mā eſt corpus:attñ non ponit totū:lꝫ ipm velit totū itellere.Deinde pbat h aña.d. vñ ſi corpora nobis pñtia nō eēnt corruptibilia:⁊ ſup.qdlibet eoꝝ eēt ſimplex diceremus ſine dubio ꝙ eēnt ſimplicia:⁊ coꝝ mā eſt corp⁹.Deinde accipit minorez.d.⁊ iō qꝛ corpus celeſte nō corrūpit:⁊ ſup.eſt vnū apud ſenſuz. Deinde accipit ꝯñtiam.d.appet ꝙ ipſi⁹ mā eſt corporeitas: ⁊ ſup.ipm eſſe ſimplex. ¶ Sed debes ſcire ꝙ ad declarandū ſimplicitatez corpis duo requirunt.ſ.ꝙ ſit apud ſenſuz ſimplr:⁊ ꝙ careat mā. ſi eni corpus caret mā:⁊ ſit plura apud ſenſuz nō pōt iudicari ſimplex: ideo dixit ꝙ careat mā:⁊ ſit ſimplex apud ſenſuz.(Hoc eniꝫ.)vlteri⁹ h remouet circa nūc dicta aliud dubiuz:qm̄ corpus celeſte eſt:attñ vt declaratū eſt in multis locis:maxie z⁹celi. in textu ⁊ cōmēto.61. vñ ğ poterit qs credere ipm eē cōpoſitū ſicut aial gnābile ex aia ⁊ corpe: ⁊ ſic ex mā ⁊ forma. ¶ Rñdet.vbi debes ſcire ꝙ aliqd corp⁹ idigere aia eſt duob⁹ modis.vno mō vt illa ſit formalr ei⁹eē in actu ⁊ in ſpecie ſicut corpus hois.indiget eni cōᵒᵉ vt illa ponit in eſſe actu forma' ⁊ ſic ꝙ actuale eē hois eſt eſſe aie ei⁹. Alio mō.aliqd indigere aia vt ponit in eē nobili ⁊ cōſeruare in opatione eo qꝛ eē ei⁹ eſt in actu:attñ eē nō pōt niſi ope.iſta diſtōne habita cōtinuat ğ ſic lrã. dico ꝙ lꝫ ſit celū cōpoſitū ex aia ⁊ corpe: nō tñ ex mā ⁊ forma vniuoce dictis. hoc eni corp⁹ nō indiget aia in ſua ꝯſeruatione perpetuali.i.pmo mō:ſicut corpa aialiū indigēt.Deinde declarat qūo indiget.d.vex tñ idiget aia:nō ꝙ ſit neceſſaria in ſuo eſſe.i.actuali pmo mō:ſꝫ ſcdo mō.ſ. vt ſit aiatuz:cui⁹ rōnē breuē tāgit:qꝛ id qd eſt nobili⁹ opꝫ ꝙ hēat nobiliorē gradū:ſꝫ aiatuz eſt nobili⁹ inaiatis.ğ opꝫ vt habeat nobiliorē gradū: qui eſt gradus vitalis:⁊ maxie aialis:vt ſcis z⁹ de aia.cō.15.Deinde pbat ꝯnēz pdictā ꝯfeſſione oium ꝑipateticoꝝ.d.⁊ nulla eſt diſſenſio apud ꝑipateticos ꝙ corpa ſupceleſtia nō hēant poᵃᵐ ſubieꝫ.i. māz aliq̃ mō:⁊ iō nō ē neceſſariū ꝙ hēant mām ſicut ſe hñt corpa gnābilia.i.vni⁹ rōnis cū mā illoꝝ:ecce qūo oēs in h ſunt ꝯcordes. Deiñ pbat h auctoritate Themiſty.d.vñ ⁊ ait Themiſti⁹: corpa celeſtia aut ſunt forme aut ſūt māe dicte cū nrã mā equoce:aut ſunt māe viue.i.alate de ſe:nō aliqua alia vita.i.gnābili ⁊ corruptibili:ſed eterna.

Sed ſuper his accidit qd : qm̄ videt dcm̄ Auerrois ꝯ̃riū ſibi.hic eni dicit mām cām gnãtionis. in pmo aūt de ſuba orbis:⁊ pmo celi videt dicere ꝙ mā ⁊ ꝯ̃riū:vt appet cōmēto.20.⁊ ſic hic videt diminutus vl ibi ſupfluus.Et lꝫ de mā celi in multis locis dixi:vt in qōne ꝓpria de hoc: ⁊ tetigi hāc.q.attñ pro nūc dōm ꝙ cā gnãtionis ⁊ corruptionis ſunt due.ſ.mā ⁊ ꝯ̃riū :qꝛ tñ mutuo ſe inferunt:oē eni hñs mām hēt ꝯ̃riuz ⁊ ecōtra: vt Auer. pmo celi cōmē.124.pbat.iō multotiens Auer. dicit cāz corruptionis eſſe mām: vt hic multotiens cōtrariū:vt ꝯ⁰ phyſico. cōmento.10.qm̄ ſatis in vno conuertibilium intelligit reliquum.

Ad cogſcēdā an corpus ſit ſimplex d. io requirunt.

Dupliciter corp⁹ aia indiget.

Lꝫ celuz ſit cōpoſitus ex aia ⁊ corpe:ñ tñ ex mā ⁊ forma.

Cōtradictio in dictis auer.

Solutio.

ALGA. DV. II.

Ait Alga. Et nos dicimus ꝙ ad hoc rñdēduz eſt dupliciter:quoꝝ vnū eſt qd ſequeret int̃ ipſoꝝ opionē: ꝙ oia mūdi corpa eēnt antiqua ; ⁊ icauſata ⁊ id qd dñt phi. vꝫ ꝙ huius deſtructio pōt ſciri per aliū modū nos reprobabimus eum cū peruenieēte diſputatiōe: qñ de vnitate dei ⁊ remotione denominationū tractabimus.

¶ Nūc iducit Alg. rephēdentē phoſ duob⁹ modis:quoꝝ ſcdꝫ ponit in du⁰ 4⁰. ¶ Pro itellu hui⁹debes remʳᵉ pceſſum phoꝝ ad pbanduz ꝙ deus ſit agēs.dico ꝙ ſic arguebāt. In oib⁹ agētib⁹ opꝫ venire ad vnū pmū ſimplr eternum.aliter in cauſis eſſet pceſſus infinitus ⁊ reliqua.cōtra hūc pceſſum inſtat Alg.duobus modis expreſſe:quorū ſcdꝫ ponit in du⁰ 4⁰. lꝫ in pñti dubio ponat vnū expſſe ⁊ aliū implicite:⁊ ſic cōputādo oēs arguit trib⁹modis. p arguit ſic.ſi daret agēs pmū eternū:ſequit ꝙ oia corpa mūdi eſſent eterna:⁊ ſic nihil gnãtur ꝯ̃ eos. ¶ z⁰ arguit. ſi aliqd agens eēt tale illud eēt corpus vel vtus in corpore. Hoc ğ duᵐ in z⁰diuidit:qꝛ pmo explicat pmā rōnē ꝯ̃ phoſ.z⁰ ibi(Et id qd dicunt.)tāgit zᵐ modum.dicit ğ.⁊ nos dicim⁹ ꝙ ad hoc.i.ꝯ̃ illū pceſſum. ¶ Rñdendū eſt duplr.i.arguēdo duob⁹modis:quorū vnus eſt qd ſequit iuxta ipſoꝝ opinionē:ꝙ oia mūdi corpa eſſent antiqua ⁊ incāta.i.nullo mō depēdētia.(Et id qd.)Hic tāgit ſecūdā reprobationē ſcdi phoꝝ dicti.Ubi debes ſcire ꝙ Ar. in 8⁰ pbauit pmū motorē eſſe vnū ex vnitate pmi mobilis. Si eni dat vnū pmū mobile opꝫ vt det vnū pmum agēs mobile illud mouens ſemp.⁊ iō videmus Ar. vt dicit Auer.pmo celi.cōmē.33.facere qōnē de vnitate mundi:qm̄ vt dicit Auer.qui dixit ꝙ mundi ſunt plures. ꝯtingeret ei credere multa pncipia.⁊ ecōtra.⁊ iō Ar. declarauit ex vnitate pmi vnitatē mundi: vt Auer.in pmo celi. cōmen.90.declat. vide.hic ergo fuit vna alia via ad pbādū eſſe vnū pmū agens.dicit mō Alg. ⁊ id qd dñt phi ꝙ deſtructio hui⁹.i.pncipiū agentiū plalitatis.i.ꝙ opiones dicētes plura eē pnᵃ:deſtructio pōt ſciri per aliū modū.ſ. a ſupradicto.nos reprobabimus eū.i.illū modū cuꝫ peruenīēte.i.vētura diſputatiōe ꝯ⁰qñ de vnitate dei.⁊ remotione denolationū.ſ. ſimplicitate illi⁹ in 8⁰ diſputatione tractabim⁹. Ubi z⁰ debes ſcire ꝙ reprobatio componit ſic.ois ſuba cōpoſita ex plurib⁹ denoiationib⁹.i.attributis eſt corp⁹: aut vtus in corpe:ſꝫ de⁹ eſt ſuba cōpoſita ex plurib⁹ denoiatiōib⁹.ğ de⁹ eſt corp⁹ vel vtus in corpore. maior ſupponit ab eo tāq̃ mãifeſta.minor declarat:qm̄ apud phoſ de⁹ eſt agēs:de⁹ eſt vnū ſm vnitatē pmi mobilis.eſt mouēs ⁊ ſic de aliis: que agēti ꝯueniunt.⁊ p ꝯñs plurib⁹ denoiatiōib⁹ ꝯſtituit.ꝯclo eſt falſa. ğ aliq̃ pmiſſoꝝ.nō maior.ğ minor. ſꝫ minor ſeqt ex h ꝙ ponūt deū eē pmū agēs pmū mouēs vnū ⁊c.ğ de⁹ nō eſt vnū pmuꝫ agens.h ğ eſt modus quē dicet poſt Alg.ꝯ̃ phoſ in reprobatione illius ſecūdi modi.

Ex vnitate primi mobilis arguit vnitas primi motoris.

AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ ipſi⁹ itētio ē ꝙ phi neqūerunt vnitatem dei aſſerere:neq꜄ ꝙ vnū ſit corp⁹ poſtq̃ ipſi nequerūt remonē dei denoiatiōes . opꝫ.n.eos cōcedere ꝙ de⁹ſit ſba cū denoiatiōib⁹. ⁊ qdcūq꜄ ſic ſe hꝫ ē ſine dubio corp⁹ aut vt⁹ corpea: ⁊ iō ſeqtur eos ꝙ primū pricipiū incauſatuz ſit corpus celeſte; ſed phi nō attribuūt neceſſario eſſe. cui cā nō eſt id qd dixerat Alga.noie coꝝ.neq꜄ putant phi : ꝙ ipſi nequeant pbare egregie dei vnitatem: ⁊ ab ipſa denoiationes remouere. ⁊ deo dāte in ſequētibus diffuſe tractabimus.

¶ Uidet mihi ꝙ Auer. hic arguat ꝯ̃ ſcdꝫ modū quē infra dicet Alg. quē ſupra expreſſi.⁊ pmo repetit ſnioꝫ eius.d.

dicimus

dicimus nos ꝙ ipſius intentio eſt ꝙ phi nequeruńt vni‑
taté dei aſſerere.i. nō bñ potuerūt ꝓbare deū eſſe vnuz:
neqꝫ ſup.potuerūt aſſerē ꝙ vnū ſit corp⁹: ſic repit̃ trāſla
tio iſta.⁊ ſi ſic: videt̃ mihi ꝙ Auer.velit dīe noīe Alga.ꝙ
phi in duob⁹ peccāt. p̄: q: nō potuerūt aſſignare deū eſſe
vnū ex vnitate corpis celeſtis ſm modū iā expſſum. z^m
pctm̄ eſt:qm̄ neqꝫ pñt ꝓbare ꝙ in nā eſt vnū p^m corp⁹ qd
mouet̃ ex ſe:⁊ tūc lege ſic.ꝙ ipi nequerūt aſſerere.i. ꝓba
re dei vnitaté.ſup.ex vnitate corpis p̄mi.⁊ h̄ q̄tuz ad p^m
erroré phoꝝ: neqꝫ potuerūt aſſerere demſatiue ꝙ vnum
ſit p̄mū corp⁹:⁊ hoc q̄tū ad z^m erroré.ꝙ aūt hoc z^m non
pñt ꝓbare Auerro.nō explicat:ſꝫ explicat p̄mū.d. poſtq̄
ipſi nequerūt remouere dei denoīationes.vult dicere ꝙ
hoc de cā nō pñt ſaluare dei vnitaté:q: ſaluādo illam in‑
trāt ꝯcedere ipm eē ꝯſtitutū ex plurib⁹ denoīationibus:
cui⁹ rōné explicat.d.opꝫ.n. eos ꝯcedere ꝙ de⁹ ſit ſuba cū
denoīationib⁹.i.cōpoſita ex multis denoīationib⁹.i.attri
butis.⁊ hec minor Algaçelis. Deinde ponit maioré.d.et
qdcūqꝫ ſic ſe hꝫ eſt ſine dubio corpus aut v̄tus corporea.
hic ſuppleas ꝯné quā in expōne dubij poſui: quā hic ipſe
repetit.d.⁊ iō ſeq̄t eos ꝙ p^m p̄a^m incātuz ſit corp⁹ celeſte
vł qdcūqꝫ aliud:ꝙ aūt illud z^m phi ꝓbare nō pñt.Auer.
nō explicat:pñt tñ explicari:qm̄ via ꝓbās.corp⁹ eternuz
eē:eſt via motus eterni:ſic ſi motus eſt aliquis in reꝝ nā
etern⁹:eſt aliqd corpus motū eternuz: ſꝫ aliquis mot⁹ eſt
eternus:vt p̄mus circularis. ḡ erit aliqd corpus eternuz.
vult ḡ Alg.ꝙ hec via nulla ſit:qm̄ ſuſtēat̃ in minori du⁹
in qua loquētes ꝯdicerét.iō vł ꝙ duob⁹ modis peccaue‑
rūt phi:ſꝫ in trāſlatiōe ſcda ſic repit̃ ſcriptura.(Neqꝫ ꝙ
vnuz nō ſit corpus.)⁊ tūc videt̃ dicē ꝙ iſti peccāt: q: nō
pñt ꝓbare dei vnitatē:neqꝫ pñt ꝓbare ipm nō eē corpus
per illā vnitaté.q.d. eo q: ad illā ꝓbōné ſeq̄t̃ dei eē in
mā ꝯſiſtere: vel ipm eſſe corpus:vt dcm̄ fuit:⁊ tūc ſm h̄
non repetit niſi vnū pctm̄ phoꝝ ⁊ eſt melius.(Sꝫ phi.)
rñdet hic ad arg^m Alg.ꝯ phos.⁊ vt mihi vł.ipe negat mi
noré.vñ dicit.ſꝫ phi nō attribuūt neccio eē cui cā nō eſt.i.
ipſi necē eē in cāto id qd dixerat Alg.noie coꝑ.i. deū euz
cōpoſitū ex pluribus denoīatiōib⁹.ecce quō negat mino
ré.Deiñ rñdet ad ꝓbōné.d.neqꝫ putāt phi ꝙ ipſi neque‑
ant ꝓbare egregie.i.demo^{re} dei vnitate:⁊ ab ipſa vnitate
remouere denoīatiōes.q.d. ꝙ phi pñt ꝯcedere deuz eſſe
vnū ex illa rōne:⁊ tñ pñt remouere ei⁹ cōpōné: q: lꝫ de⁹
ſit vn⁹ mouēs agēs ⁊c.attñ iſta nō dicit cōpōné.pp qd ex
cuſat ſe.d.⁊ deo dāte in ſequētib⁹ diffuſe tractabimus.ec
ce quō pulchre Auer.ſatiſfecit ad rōné formalr:⁊ q̄ dif‑
ficile fuit mihi ordinare dubiū ⁊ ſol.dubij:eo maxie cuꝫ
nullā viderim expōné:⁊ vtinā ꝙ hēré aliquā.multotiēs
eni deſpat⁹ ex difficultate v̄boꝝ iſti⁹ trāſlatiōis:⁊ carētia
expōnis volui dimittē.attñ q̄tū poſſuꝫ tñ exponā.expō
aūt ſubtilioꝛ relinquat̃ poſteriori.¶ Sꝫ dices. q̄re Auer.
nō reprobat p^m modū:neqꝫ approbat.vł mihi ꝙ pp duo.
p̄:q: eius ſolo māifeſta ē ex dictis. ꝯña.n.illa ſuſtēat̃ in
vna ꝓpōne.ſ.ꝙ ab eterno imobili nouū ꝓuenire nō pōt.
ḡ ſi de⁹ ē agēs eternū:oia corpa mūdi q̄ ab ipſo depēdēt
erūt eterna. mō hec rō ſoluta ē mltotiēs in 3ª diſputatio
ne.vbi dcm̄ ē:ꝙ ꝓpō illa.vbi ſuſtēat̃ eſt vera.ſ.imedia‑
te vt dcm̄ ē 8° phyſi.cōmē.15. vbi dcm̄ ē ꝙ ab eterno nō
ꝓuenit nouū imediate:lꝫ me^{te} bñ. ⁊ hoc declaui in expō‑
ne ſcdi de ſuba orbis. z^o videt̃ mihi ꝙ iō nō ſoluit illaꝫ:
qm̄ ex dicēdis pōt eius ſolo eē manifeſta: ideo ne ei acci
dat v̄boꝝ ſupfluitas rōnabilr potuit ſupſedere.

Ratio qd **Sed** circa dicta vł eſſe qd rōnabilis:qm̄ plalitas attri
butoꝝ arguit cōpōné in ꝯtinēte.videmus.n.h̄ in
oī ente gn̄abili vbi ē bonitas:ſapia:v̄tus actiua:⁊ ſimilia.
multitudo.n. attributoꝝ arguit cōpōné in oī re gn̄abili:
ḡ ⁊ in deo:⁊ ſi non in deo erit qd: q̄re nō in deo.⁊ in alijs

ſic.¶ z^o pōt argui:qm̄ illa multa vel reducunt̃ in vnita‑
té:vł ſunt ſimplr plura.ſi plura.ḡ ꝯtinēs illa eét ꝯgrega‑
tum ⁊ vnū vnitate exercitus.Si in vnitaté:in oī vnitate
opꝫ aliqd hēre ſe vt actū ⁊ alteꝝ vt po^a. ḡ erit cōpoſitio.
¶ Ad iſtā.q.dñt qdaꝫ ꝙ multitudo attributoꝝ in oī en‑
te circa p̄mū arguit cōpōné.cui⁹ rō eſt:qm̄ in eis nō pñt Opio q̃rūdam.
eē niſi vt cāni a p̄mo.⁊ ſic cōpoſitioné dñt.nūc eni cātuz
eſt cōpoſitū ſm Auer.in p̄mo aūt q: cōtinet̃ vt in cā: iō
ſunt i eo ſine compōne:⁊ hoc eſt qd dicit̃ cōiter ꝙ q̄cūqꝫ
ſunt in reb⁹ diſpſa ſunt vnita in deo:eo q: ibi ſunt eo mō
quo cauſata ſunt in cauſa que ꝯtinētia nullā dicit cōpo‑
ſitioné.¶ Sed mihi videt̃ ꝙ opinio iſta ſit paruus error. Impug.
qm̄ vł multitudo attributoꝝ formalr dicūt compōné.i.
inquātū multitudo attributoꝝ: vł ꝑ accñs rōne ſubii in
quo ſunt.ſi z^m male dicūt: qm̄ eius qd eſt ꝑ ſe nō dꝫ cau‑
ſa aſſignari ꝑ accñs: ēt vt ſic oia in creatura eént cōpoſi‑
ta rōne ꝯtinētis. Si v̄o dicat compoſitioné formalé:ergo
in quocūqꝫ dicet cōpoſitioné ſaluata ei⁹ rōne q̄ditatiua
⁊ formali: ⁊ ſic in deo eét cōpoſitio. Ideo mihi videt̃ ꝙ
multitudo attributoruꝫ ſm eius rōné formalé nō dicat
cōpoſitioné:qm̄ in omni cōpoſitiōe opꝫ vt ꝯſilr vnuꝫ vt
actus:alteꝝ vt po^a.mō vnū attributoꝝ nō erit vt act⁹ re
ſpectu alterius . ḡ formalr multitudo illa cōpoſitiōe nō
pōt dicē.¶ Uleꝝ debes ſcire ꝙ attributa pñt ad duo cō‑ Ad duo attributa pñt cōpa‑
parari:vel inter ſe:vel ad ſubm in quo ſunt.ſi p̄mū vt ſic rari.
formalr cōpoſitioné nō dīt vt declaui. ſi ſcdm vel illud
ſubm eſt cauſa in ſe ſimplr: ⁊ ſic cōtinet̃ in eo ꝑ eēntiā ⁊
ſummā idētitaté:qm̄ qd additū cauſato facit cōpoſitio
né:in cauſa eēntiali facit idētitaté.ſi cauſatū ſit attribu‑
tum cōparat̃ illi vt forma accñtalis.⁊ ſic cōpoſitioné fa‑
cit cū eo:ſicut albedo cū pariete:ſꝫ quō hoc hēat ſufficié‑
tius declaui in cōmēto.39.12.expoſui:⁊ infra in vltio ca‑
pitulo diſputationis dicā.¶ Quib⁹ viſis ad p̄mū dōꝫ ꝙ Solutio.
in oī ente gn̄ato multitudo attributoꝝ compata ꝯtinēti
cōpōné facit:lꝫ in ſe nō ſit cōpoſitio:qm̄ vnū attributuꝫ
alteri cōpatū compōné nō pōt dicē:cū neutruꝫ reſpectu
neutrius ſe hēat vt po^a ſꝫ oia ſunt ꝑfectiōes.¶ Ad z^m di‑
co ꝙ inter ſe nullā vnitaté dicunt niſi reſpectu ꝯtinētis:
⁊ iō nō ſunt aggregatū ꝑ accñs:qm̄ vnū aggregatiōe nec
cōpoſitioné dicit ſi illa q̄ ſunt in eo cōparant̃ inter ſe nec
ad aliud nō ſic attributa: qm̄ cōpata ipſi ꝯtinētib⁹ aliqū
compant̃ vt forme qñ eis addant̃:nō ꝑ eēntiā: ſꝫ ꝓut ab
alio cānt̃:vt dixi.ecce igit̃ quō pt ſaluari dei ſimplicitas
cū mltitudine attributoꝝ. ALGA. DV. IIII.

Jnquit Alg. Scdm v̄o eſt in eo qd dñt ⁊
ponūt peripatetici ꝙ entia abinuicēꝫ
cānt̃: ſꝫ forte dicendū eſt ꝙ cauſe ſuc‑
ceſſiue ꝓcedūt ad infinitū. ⁊ ſi ipſi re
ſponderent nobis ꝙ hoc eſt impoīe. Nos dice
mus eis qualr hoc aſſeritis : aut hoc eſt p̄ia co
gnitio apud vos ſine aliquo medio : aut ab ali‑
quo medio.p̄imū eſt falſuꝫ.multa.n.ſunt nob
obijciētia vt reuolutiones orbiū que apud nos
ſūt ifinite: ⁊ nō ꝑueniūt ſine dubio ad cōputuꝫ
terminatū vltimū: ⁊ ſunt infinite ab alia extre‑
mitate. ⁊ ſi forte diceretis ꝙ ꝑterite nouitates
nō reperiunt̃ pñtes aliquo tpe: ⁊ id qd p̄uatū
eſt nequit denoīari de finitate:neqꝫ de infinita‑
te. Nos v̄o rñdemus ad hoc vobis ꝙ aīe ſepa
te ꝑteritoꝝ hominū ſunt infinite ⁊ ꝑſentes.ſup
poſito mundūꝫ fuiſſe ab eterno: ⁊ lꝫ ſint vna in

ſpecie infinite ſunt numero. Et ſi forte diceretis: ꝙ aie ſeparate hoim nullū hñt ordinē ſitualē neq; nālē neq; localē. ꝛ ifinitates ꝑdicte intelligū tur de entibus ordinatis nālr in cauſis ꝛ cātis. Sed dicte aie non ſic ſe hñt. Nos ad hoc rñdē tes dicimus ꝙ hec euaſio quā ſumpſiſtis i ſitu nō eſt magis vera in eo ꝗ̃ in ſuo ꝯrio. Quare ḡ magis attribuitis ipoſſibilitatē vni eoꝝ ꝗ̃ alte ri: ꝛ qualis eſt demrātio apud vos i hoc. Rur ſus quare negatis aias dictas hr̃e ordinē. ꝛ eſt manifeſtū ꝙ aie ſeparate trāſmigrant de h̄ mun do ad aliā vitā gradatim in tꝑibus ꝑteritis infi nitis. Uñ poſtꝗ̃ in eſſe ipſaꝝ ordinatio ante ꝛ poſt repit: ergo ꝛc̄. Patet ergo ꝙ verba ve ſtra nō ſunt niſi phantaſmata ꝛ ambages.

¶ Cum narrauit ꝑmū modū quo Alg. reprobauit phos. nūc narrat ſcōꝫ modū. ꝛ ꝑmo in hoc dubio narrat in bre ui argumētum phoꝝ. d. ſcōm vō eſt ſup. in quo accuſant peripatetici in eo ꝙ dñt ꝙ entia adinuicē cauſant. nō ſi nō eſſet ꝑmū in cauſis eſſet ꝓceſſus in infinitū: ꝛ lr̃a eſt male tranſlata. Sic enim reperit̄ in arabico: ꝛ in tranſla tione noua. 2m vō eſt ſm ꝙ dicūt ꝑipatetici ꝙ entia adi uicē cānt. (Sed forte.) poſtꝗ̃ narrauit motiuū illoꝝ re ſpōdet ei vt debilitet ipm. d. forte dōꝫ eſt ꝙ cauſe ſucceſ ſiue ꝓcedant ad ifinitū. eſt ḡ rñſio ꝙ incōueniēs phoꝝ nō eſt icōueniēs: qꝛ in cauſis nō icōuenit ire in ifinitū. (Et ſi ipſi.) ponit ꝑmā euaſionē phoꝝ. d. ꝛ ſi ipſi rñderēt nobis ꝙ hoc eſt impoſſe. q. d. eo qꝛ infinitum quolibet eſt impoſſe eē. (Nos dicemus.) arguit cōtra hoc. d. nos dice mus eis ꝗ̃liter hoc aſſeritis: aut hoc. i. iſta poſitio eſt pri ma cognitio. i. propoſitio ſimplr̃ nota apud vos ſine aliq medio: aut ab aliquo medio. i. ꝓpoſitio demonſtrabilis.

Triplex ꝓpō. ¶ Debes ſcire vt dixi: ꝛ accipit ꝑmo celi cōmēto. 2. ꝙ ꝓ poſitio eſt tribus modis. quedā ſimplr̃ nota: vt ꝑme ꝓpō nes que ſūt nālr note. quedā oīno ignota: eo qꝛ eius noti tia ſolū per mediū demōſtrationis fit in nobis. quedam medio modo: eo qꝛ eſt nota ſine medio. indiget tñ modi cula inuātione. i. que fit ſyllo hypoco loco a ꝯrio: vt dicit Auerro. 2o phyſico. cōmen. 3. iō petit Alg. iſta ꝓpō in cau ſis nō eſt ꝓceſſus in infinitū vel eſt ſimplr̃ nota: vel indi get aliquo medio. (Primū eſt) nunc reprobat ꝑmū mē brum: tacet aūt 2m: qꝛ intelligit̄ ex primo. d. ꝑmū eſt fal ſum. cuius rōnes dicit. multa. n. ſunt obijciētia. i. ꝯdicunt huic. quoꝝ ꝑmū ponit. d. vt reuolutiōes orbiū que apud vos ſunt infinite: ꝛ nō ꝑueniunt in futurū ſine dubio ad computū terminatū vltimū: ꝛ nō modo ſunt infinite a ꝑte poſt. imo ꝛ ſunt infinite ab alia extremitate. i. a par te ante. (Et ſi forte) ponit ad hoc ſecundā euaſionē. d. ꝛ ſi forte diceretis ꝙ ꝑterite nouitates nō reperiunt̄ ꝑſen tes aliquo tꝑe: ꝛ id qō ꝑuatū eſt nequit. i. nō debet deno minari de infinitate aut finitate. vult dicere ꝙ phi intel ligūt in entib9 poſitiuis eē incōueniens: nō ꝑuatiuis que nō ſunt vere nec finita nec infinita niſi forte ſm rōnē. (Nos vō.) arguit cōtra hoc. ꝛ virtus argumēti eſt: qꝛ lꝫ ꝑteritiōes nō ſint entia poſitiua: attñ in eis ꝑit eſſe infi nite res poſitiue: qō declar. d. nos vō reſpondebimus ad hoc vobis ꝙ aie ſeparate ꝑteritoꝝ hominū ſunt ifinite: ꝛ pñſentes ſumpto mūdū fuiſſe ab eterno: ꝛ lꝫ ſint vna in ſpecie ifinite ſunt in numero: ꝛ p ꝯñs euaſio eſt. (Et ſi forte.) adhuc ponit tertiā euaſionē. d. ꝛ ſi forte diceretis: ꝙ aie ſeparate hoiū nullū hñt ordinē ſitualē: neq; nālē neq; localē: ꝛ ifinitates ꝑdicte intelligunt̄ de entibus ordina tis nālr in cauſis ꝛ cauſatis: ſed dicte anime non ſic ſe ha bent. ¶ Debes ſcire ꝙ duobus modis aliquid pōt intel ligi eſſe in rerū natura in terminata parte. vno modo ſi tualiter ſicut ponit Auicē. de octaua ſpera. Alio modo lo caliter per circūſcriptionē alicuius ſupius ambientis. ꝛ vtrūq; duobus modis. nālr: ſicut ignis in ꝯcauo lune ꝛc̄. ꝛ ſcōo modo violenter: ſicut graue ibidem. vult ergo iſta euaſio ꝙ ꝓpoſitio dicta intelligatur in rebus ſitualibus vel locatis nāliter. cuiuſmodi nō ſunt anime hominum ſeparate. (Nos ad hoc.) contra hoc arguit. d. nos ad hoc rñdentes dicimus: ꝙ hec euaſio quā ſumpſiſtis in ſitu. i. in reb9 ſitualibus nō eſt magis vera in eo. i. ſitu ꝗ̃ in ſuo ꝯrio. i. nō ſitualib9. quare ergo magis attribuitis ipoſſibi litatē vni eoꝝ ꝗ̃ alteri: ꝛ ꝗ̃lis eſt demrātio apud vos in hoc. i. ꝙ magis ſit icōueniēs de vno ꝗ̃ de altero. (Rur ſus) 2o arguit cōtra idem. d. quare negatis dictas animas habere ordinē: imo oēs tenēt eas ordinari ſm merita ea rum cū ſunt in corporibus. (Et eſt manifeſtū.) 2o arguit ꝙ ſunt in loco: ꝛ ratio ei9 ſic componitur. In quorūcūq; naturis inuenit̄ ordo ſm ante ꝛ poſt. i. ſm prius ꝛ poſte rius: illa ſunt in loco: qꝛ mouent̄ localiter: ſꝫ in naturis animarū inuenit̄ iſte ordo prioris ꝛ poſterioris. ergo lo cus. minor ꝓbat̄ auctoritate legis: qꝛ aie migrant de vi ta pñti ad aliam vitā. ꝛ per ꝯñs mouent̄. ¶ Huius ergo ꝑmo tangit ꝓbationem minoris. d. ꝛ eſt manifeſtū ꝙ aie ſeparate tranſmigrant de hoc mundo ad aliam vitam gra datim in tēporibus ꝑteritis infinitis. i. vna poſt alteram in infinitū tēpus ante tēpus qō eſt ꝑſens. Deinde accipit minorē. d. vnde poſtꝗ̃ in eſſe. i. in nāis eaꝝ reperit̄ ordi natio. i. trāſitus de ante ꝛ poſt. Deinde ponit ꝯñē. d. ḡ ꝛc̄. ideſt ḡ ille ſunt in loco. ꝛ cū dixit totum hoc recapitulat peccatū eoꝝ. d. pꝫ ḡ o phi ꝙ vba veſtra nō ſunt niſi phan taſmata ꝛ ambages.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ id qō dixit. ſ. ꝙ forte cauſe ꝓcedūt ad ifinitū vſq; qñ dixit vt reuolutiōes orbiū ꝛc̄. Ad h̄ rñdē dū eſt ꝙ phi negāt ifinitatē cārum ꝛ cātoꝝ: qꝛ ꝑueniūt ad ens cām nō hñs: ſꝫ per ac cidēs hñ ꝯcedūt hoc rōne cuiuſdā antique cāe: ſꝫ nō qñ ipſe cauſe deſcēdunt recte: vel ſimul in materijs ifinitis. Sꝫ id qō dixit noie Auic. vꝫ ꝙ pñt eē infinite aie: qꝛ infinitas nō eſt ipoſſibi lis niſi in rebus ſituatis. Dicimus ꝙ ſunt vba falſa: ꝛ nullus veracium phoꝝ ꝯcedit: imo pōt oſtēdē demōſtratiue: ꝛ hoc impoſſe mō vīſ eſt a nobis in ꝑcedētib9 dcm̄. ergo nō ſeqnit̄ phos aliqō ſuoꝝ argumētoꝝ rōne huius poſitionis. vꝫ repiri aias infinitas in actu. Unde hui9 rōne conati ſunt aliqui opinari trāſlationē animarū. anime eni humane diſtinguunt̄ in numero nu meratiōe corpoꝝ ꝛ remanēt in perpetuum.

¶ Uidet̄ mihi ꝙ iſta ſolo pōt diuidi in duo: qꝛ primo po nit verā euaſionē phoꝝ. 2o ibi (Sed id qō.) rñdet arg9 ꝯtra illā. in ꝑmo repetit id cui vult reſpōdere. d. dicimus nos ꝙ id qō dixit ꝙ forte cauſe ꝓcedūt in infinitū vſq; qñ dixit. illud verbū. vt reuolutiones orbiū ꝛc̄. i. ꝙ ſentē tia contenta in his verbis ſoluit̄: qō declarat. d. ad hoc re ſpondendū eſt ꝙ phi negant infinitatē cauſaꝝ ꝛ cauſato rū: qꝛ ꝑueniūt. i. dicunt eſſe perueniendū ad ens cauſam nō habens. vult dicere ꝙ incōueniēs phoꝝ eſt: qꝛ tūc in cauſis eēntialr̃ ordinatis eſſet ꝓceſſus infinitus. Deinde

ponit

ponit id qđ nõ reputãt īcõueniẽs.d.ſed ꝑ accñs bene ꝯcedunt hoc rõne cuiuſdaꝫ antique cãe. Deinde ponit ſcdm modũ īpoſſitatis.d.ſed nõ qñ ipſe cãe deſcẽdũt recte.Deinde ponit tertiũ.d.vel ſimul in materys infinitis. Ubi debes ſcire ꝙ q̃tuoꝛ modis in cauſis poſſumus imaginari pceſſuꝫ in īfinitũ.ſ.put ſunt eẽntialr ordinate.ſecũdo put recte per īferioꝛẽ in pſectione aſcẽdẽdo in īfinitũ.i.in eodẽ gñe cãe.⁊ tertio put ſunt in actu.⁊ q̃rto put accidentalr ordinanť:⁊ ſucceſſiue accipiunť.Sed dices.quo differt ſcđs modus a p̄mo.rñdeo ꝙ p̄mus modus itelligiť:ſiue in eodẽ gñe cãe ſiue in diuerſis.ſcđs in eodẽ gñe cauſe tñ:⁊ hoc dicit Auer.z.meta.in cõ.5°.in expõne z°.vbi ait.⁊ forte intẽdit ꝑ rectitudinẽ vnius ſpẽi.vult dicẽ cãe.v.g.qñ oia ſunt in eodẽ gñe cãe.v.g.vt hõ ſit ab hoie ⁊ ſup.homo a ſole:⁊ ſol a p̄mo motoꝛe:ſemꝑ ſeruãdo idẽ genus cãe.per ſcđaꝫ ſpẽm itelligit ea que ſũt de diuerſis ſpeciebus collocatis ſub vno genere.v.g.vt ignis fiet ex aerẽ:⁊ aer ex aqua:⁊ aqua ex terra,oia eni iſta ſunt cauſe cõueniẽtes in gñe:quia oẽs ſunt eiuſdẽ materie ⁊ diuerſanť i ſpecie.⸿ Sed dices ꝙ iſta pars nõ differt a p̄ma. Idem eni videť intendere in vtroqꝫ dicendũ ꝙ in ſcđo intelligit in diuerſo gñe cãe:⁊ ſi exẽplificauit in illo eodẽ

In cãis accidẽtaliter ordinatis pcedere i iſinitũ ẽ poſſibile.

hoc facit ẽm vim exẽpli:nõ ẽm veritatẽ.⸿ His habitis dico ꝙ trib⁹ p̄mis modis eſt ipoſſe proceſſum ſine fine in cauſis:ſed ſolũ in q̃rto modo:⁊ hoc ſeruata vna cã eterna vt iã dixi in dubitationis ſcđe ſolone.⸿ Sed dices:quare dicunť cãe accñtalr ordinate:⁊ alie eẽntialr ordinate.⸿ Secũdo quero quare potius incõuenit de eẽntialiter ordinatis q̃ꝫ de accidentaliter ordinatis.⸿ Ad p̄mã dõꝫ ꝙ ordo eſt p̄oris ad poſterius:⁊ hoc eſt cõe tã cauſis eẽntialiter ordinatis q̃ꝫ accidentalr ordinatis:differũt autẽ:qñ quãdo p̄us ita eſt p̄us ꝙ oino nec eſſe:nec imaginari põt poſterius:⁊ poſterius ita eſt poſterius ꝙ in re:nec eẽ:nec imaginari põt prius:eſt ordo eẽntialis:quãdo vo accidit prioꝛi ꝙ fuerit prius:⁊ poſterioꝛi:ꝙ ſit poſteri⁹:tũc ordo eſt accidẽtalis.Exẽpla ſunt i qñ ſol ita p̄oꝛ eſt ꝙ vt ſic nullo modo eſſe:nec imaginari poteſt poſt hoiẽ.ſimiliter deus.ita p̄oꝛ eſt ſole ꝙ nec eſſe nec imaginari poteſt poſt ipſum:eo qꝛ eſſe hois ꝯtineť eſſentialr in ſole i ⁊ eſſe ſolis eſſentialr cõtineť in deo.ideo eſt oino eſſentialis ordo.exẽplũ ſcđi.ſocrates eſt p̄oꝛ platone:attñ põt eſſe cco/tra:qñ iſta dñt tñ accñtalr.⁊ iõ accidit ꝙ vn⁹ ſit altero p̄oꝛ:vt vides.⸿ Ex his ſoluiť p̄ma q̃ſtio.dñt eni accñtaliter ordinate:quia accidit extremis ꝙ ſint extrema:illa quoqꝫ eẽntialr;qa eẽntialr ſũt extrema:⁊ hoc dic̃ Auer.

Dña iter ordinem eẽntialẽ ⁊ accñtalẽ.

8° phyſi.cõ.47.⸿ Ad ſcđaꝫ qõnẽ rñdet Auer.5°phy.cõ.13° in fine.cuius rñſio cõſiſtit in hoc:qñ eſſentialis ordo requirit extrema actu:⁊ me⁹ actu:ſꝫ accñtalis nec per ſe:nec neceſſario reqrit extrema actu:ſed accidẽtalr ⁊ ꝯtingenter:⁊ ideo ſi cãe eẽntialr ordinate eẽnt īfinite:tũc ſiť in eodẽ iſtãti eẽnt entia actu īfinita:nõ ſic eſt in accñtalr ordinatis.⁊ hoc dicit ibidẽ:⁊ qa moderni.i.loquẽtes ſue legis nõ diſtinguũt illud qđ eſt per ſe:⁊ illud qđ eſt ꝑ accidẽs.i.iter ordinẽ aliquoꝝ ꝑ ſe ⁊ accñtalr:extimauerũt qđ ſequiť ex h̃ ꝙ ſi hõ ſemꝑ gñeť ab hoie:⁊ p̄mũ nõ fuerit:⁊ poſtremũ nõ erit:⁊ nõ eſt ita:qñ p̄mũ eſt:qđ eſt ſol:⁊ itelligẽtia operãs motu illius.vult dicẽ i eẽntialr ordinatis.hoiem aũt gñari ab hoie in īfinitũ eſt verũ ꝑ accidens:nõ ꝑ ſe:⁊ ꝑ ꝯñs nõ opꝫ vt ſi vltimũ ſit.ſit p̄mũ.⁊ eꝫ.ſi nõ eſt vltimũ nõ eſt p̄mũ:qñ eẽntialis ordo reqrit extrema actu:accñtalis aũt per accñs:⁊ ſtat p̄mũ nõ eſſe:et

Dubita° poſterius eẽ.⸿ Sed dices.ſi iter illa eſt ordo accñtalis.g̃ nõ opꝫ vt ſit ſempitern⁹ iſte ordo in ſucceſſione vnius

Solutio. poſt alteꝝ.⸿ Rñdet Auer.in 8° cõ.47.d.impoſſe.eſt vt iſta ſint:niſi ponať hic aliqđ motũ ex ſe cõtinens oia iſta aliquo mõ ꝯtinẽtie:vult dicere in po⁹:⁊ ſic appet tota ſolutio huius qõnis.(Sed id.)Nũc rñdet argumẽto eius de aiabus īfinitis.erat eni arg^m.aie ſunt actu infinite.aie ſunt eẽntialr ordinate.g̃ aliqđ eẽntialr ordinatũ eſt actu infinitũ in tertia figura:⁊ per ꝯñs ꝑ ꝯuerſionẽ in pte aliqđ īfinitũ eſt in eẽntialr ordinatis.⸿ Ad hoc reſpõdet ⁊ p̄mo repetit illđ.d.ſed id qđ dixit noĩe Aui.vꝫ ꝙ poſſunt eſſe īfinite aie:qa īfinitas nõ eſt ipoſſis niſi in rebus ſituatis.deīde rñdet.d.dicim⁹ ꝙ ſunt verba falſa:⁊ rñdet formaliter negãdo maioꝛẽ.d.⁊ nullus veraciũ phoꝝ concedit aias eſſe īfinitas.īmo põt oſtendi demõſtratiue eius oppoſituꝫ:⁊ hoc ipoſſibile modo vlĩ.i.vlr ⁊ oibus modis eſt dictũ in p̄cedẽtibus a nobis.ſ.in p̄ma diſputatione.in ſolone quinti dubȳ.ergo non ſequiť phos aliqđ ſuoꝝ argumẽtoꝝ rõne huius q̃ſtionis.vꝫ reperiri aias infinitas in actu.q̃ſi dicat.ergo peccat ratio in mioꝛi.(Unde h⁹.) hec littera reperiť ſic.vnde hui⁹ rõne conati ſunt aliqui opinari tranſlationẽ animarũ.anime eni humane diſtinguunť in numero coꝛpoꝝ ⁊ remanẽt in perpetuũ.Si littera ſic ſtat videť mihi ꝙ ipſe velit tangere eos q vſi ſũt rõne Alga.⁊ quaſi dicant ꝙ illi ſunt qui probãt animas moueri de loco ad locũ.dicit ergo.vñ h⁹ rõne.ſ.Alga.conati ſunt aliqui opinari trãſlationẽ animaꝝ.i.aias moueri trãſlatione.i.localr.eni pro quoniã poſt morteꝫ aie humane diſtinguunť numeratione coꝛpoꝝ in q̃bus iaꝫ fuerunt:⁊ poſt que remanent in perpetuũ.vult dicere.ꝙ eſt argumentũ validũ apud eos qui ſupponũt hoc.ſ.ipſas remanere in perpetuũ:⁊ numero diuerſas ẽm coꝛpoꝛa in quibus iam fuerũt:nõ tñ dꝫ acceptari apud phos qui negãt illud.Sed alia lr̃a eſt ſic.vnde h⁹ rõne conati ſũt aliqui opinari trãſlationẽ aiarũ:qđ eſt impoſſibile.anime eniꝫ humane diſtinguunť numero numeratione coꝛpoꝝ:⁊ nõ remanẽt in ꝑpetuũ:⁊ tũc ſermo eius eſt manifeſtus ꝑ ſe.vult eni dicere ꝙ aias moueri localr eſt impoſſe:qñ ipſe nõ ſũt numerate poſt moꝛtẽ:cũ tñmodo nũerent ꝑ coꝛpoꝛa in q̃b⁹ ſũt actu:poſt q̃ nõ pñt rem^{re} nu^{ro} i vna ſpecie.

Sed circa iſta põt eẽ q̃ſtio.vtrũ ſi aie humane ſint mltiplicate in vna ſpecie pñt remanere nũerate poſt exitũ eaꝝ a coꝛpe:vt videť ẽmo ſcđe trãſlationis inuenire ꝑ ente impoſſi.⸿ Ad hoc latini dicũt ꝙ aie humane pñt numerari ꝑ coꝛpa ꝑ que fuerũt.ſ.ꝑ hitudines ad illa.aia eni ſocratis eſt alia ab aia platonis poſt moꝛtẽ qñ remanet in ea habitudo alia ab habitudine alterius qa.ſ.fuit alterius coꝛpoꝛis.⸿ L3 hec rñſio ſit ẽm legem vera:⁊ per ꝯñs ſimplr ſolent phi ſic arguere.Ꝫ hoc adducam ergo argumẽta eoꝝ ꝯtra illã.⁊ ſuppono p̄mo ꝙ vnitas qua vnũ idiuiduũ eſt indiuiſum in ſe ⁊ diuiſaꝫ a quolibet alio eiuſdẽ ſpẽi eſt ita ꝓpria eſſe indiuiduo:ſic̃ vnitas com^r capta ipſi enti com^r capto.hoc eſt mãifeſtũ:qñ eſt eadem ratio entis ⁊ vnius entis hois:⁊ vnius hois.vt Ariſto.tradit in me^{ca}.tunc arguo ⁊ quero.vel iſta habitudo eſt eſſentialr ipſa eſſentia aie vel accidẽs illius.ſi eẽntialiter eẽntia.ergo a quocũqꝫ aia habuit iſtud eſſe vnũ habuit eſſentialr eſſentiã:ſed a mã habuit iſtud eſſe vnũ.ſ.qñ fuit in eo.g̃ ab ea habuit eẽntialr eius eẽntiãt per ꝯñs ita ſicut foꝛma aſini:qa eẽntialr dependet a mã.nõ põt eſſe ſine mã:ita etiã ⁊ foꝛma hois nõ poſſet eſſe ſine mã:eo qa eẽntia ei⁹ eẽntialr fuit a mã:eo qa eius habitudo:que eſt ſua eẽntia ẽm rẽ fuit a mã.Si vo dicať ꝙ hec hitudo eſt accidẽs ipſi aie numeralr ſumpte:tunc arguo:q̃cq̃d eſſentialius ⁊ interius ineſt ipſi aie ierit p̄us ipſi q̃ꝫ illud qđ ei ineſt ꝑ accñs:ſed ex ſuppoſito vnitas ieſt eẽntialius q̃ꝫ habitudo.ergo aia p̄us erit vna numero q̃ꝫ ſibi inſit habitudo illa que eſt ei accidens.Et hec rõ tãgiť ab Auer.7° meta.cõ.z°.vbi ait.in h̃ ergo caplo itẽdit declarare ꝙ qditas idiuidui ſube p̄oꝛ eſt i eẽ qditatib⁹ accñtiũ indiuiduũ eni ſube ꝙ p̄us ſit alys idiuiduis accñtiũ ma

Scđs qđ

Poſitio latinoꝝ.

Impug°

Primuꝫ arg^m.

niſeſtũ eſt per ſe. vult dicẽ φ iõ quiditas ſube ꝑor eſt qditate accidentiũ φ̃ idiuiduũ illius eſt ꝑus idiuiduo accidẽtis. ecce quõ tãgit illã vim.
Scdm. ℂ Scdo arguo: qm̃ Ariſ. 12. meta. vt ibi exponit Auer. c. 49. ꝛ Thomas ꝓbat vnitatẽ mũdi ꝛ ꝑmi motoris: ꝛ cõponit ſyll'm ſic. quecũq3 ſunt nũero multa: multã hñt mãm: ſed ꝑmus motor non hẽt mã3. ḡ in ſcda figura ꝑmus motor nõ eſt plus vno in ſpecie eius. mõ aſſumo maiorẽ Ari. ꝛ arguo addendo iſtã. ſ. oẽs aie ſepate nõ hñt mãm. ḡ nõ ſunt multe in numero: qd eſt ꝓpoſitũ.
Rñdeo. ℂ Ad hoc dices φ Ari. itẽdit ſic maiorẽ: quecũq3 ſunt numero multa hñt mãm actu vl' habitudine. mõ aſſumẽdo minorẽ Ari. deus nõ hẽt mã3 actu nec habitudine: ꝛ minor tua falſa eſt. ſ. aie nõ hñt mãm actu nec habitudine: qm̃ ſaltẽ hñt illã in habitudine.
Contra. ℂ Sed cõtra. qm̃ maiorẽ habitudinẽ ad mãm dicit vle mãle φ̃ anima poſt mortẽ: qm̃ vle per idẽtitatẽ eſt in mã: ſed aia nec per idẽtitatẽ nec ꝑ copulationẽ: ſ3 vle nõ ꝓpter illud dicit idiuiduũ ſimplr: imo abſolute dicit vle. ḡ ꝛ multo magis aia dicit pluſq3 vlis. ℂ Scdo 3 idẽ arguo ex dcis in ꝑ celi. vbi vtit illo met argumẽto. nã ꝓbãdo illã maiorẽ ait φ aliud eſt hoc celũ: ꝛ celũ ſimplr: ꝛ hoc qdẽ vt ſpecies ꝛ forma. hoc aũt mã mixtũ. Deinde ſubdit qbuſda3 interpoſitis. di. quoꝝ ſuba in mã eſt plura ꝛ iſinita entia eiuſde3 ſpẽi. mõ arguo ſic. iſta ꝓpoſitio: quoꝝ ſuba eſt in mã ſunt plura idiuidua: vel itelligit de mã in q̃ ſunt actu vel in qua ſunt in habitudine. ſi ꝑmũ. ergo maior. illa hñ fuit aſſumpta: ꝛ minor fuit multo melius accepta ſub maiori. Si loquit de mã in qua eſt in habitudine: ꝛ nõ actu. ergo non hñ dicit φ celũ ſimplr: ꝛ hoc celũ differũt ſicut forma ꝛ mã: qm̃ celũ. ſ. vle ſaltẽ mãle eſt in mã ſm habi-
Fuga tudinẽ: ꝛ ſic oĩno itelligit de re ꝑut eſt in mã actu. ℂ S3 dices φ ibi Ariſto. eſt in pte argumentatiua. qm̃ vt dicit Auer. ibi cõmento. 92. Ariſto. arguit pro vna pte qõnis.
Contra ℂ Sed iſtud eſt fuga. qm̃ Ariſto. pro qõne accipit illam opionẽ ꝛ illã ꝓpõnẽ tanq3 verã: vt apparet cõ. 95. ꝛ eã nõ negat.
Tertium ℂ Tertio ꝛ vltio arguo. vel tantã vnitatẽ mãlem preciſe habuit aĩa dũ fuit in corpore quãtũ3 hẽt poſt. vel minorẽ: vel maiorẽ. maiorẽ nullus diceret: nec minore3: qm̃ hoc nõ eſſet: niſi qꝛ aia poſt mortẽ eſſet indiuiduum vagũ: ꝛ in corꝑe fuit idiuiduũ ſignatũ: ꝛ qui dic̃ hoc ſtultus eſt. Si tantã. ḡ cũ in corꝑe fuis cõpleta in ſpecie apd eos. ꝑ hoc enĩ fuit in mã vnita: vt ponũt. ergo ꝛ nũc eſt in diuiduũ cõpletũ in ſpecie: ꝛ per ↄ̃ns nunq3 erit vnibilis ipſi corꝑi ſicut nauta naui: cuius ↄtrariu3 ipſi dicunt. dico ergo ſm phi'a3 Ariſ. ꝛ Auer. φ numerus indiuiduoꝝ non niſi per mãm in qua actu ſunt hẽt fieri: ꝛ qꝛ igit aie poſt mortẽ ſunt ſine mã actuali: vt ſcis. iõ dicit Auer. ꝑmo celi. cõ. 9. φ omne qd nõ eſt in mã declaratũ eſt eẽ impoſe iueniri plus vno idiuiduo in ſpecie: ꝛ ſic dicẽt φ oẽs eẽnt vna aia nuõ oĩu3: ſicut viſu3 ẽ in expoſitione tertij de aia.
Scdo ad primũ. ℂ Sed he rõnes nõ cogũt 3 nos. ℂ Ad primã dicerẽ φ illa habitudo eſt ipſa aia eẽntialr differens in mõ ab ea: attñ nõ ꝑꝑ hoc eẽntialr depẽdet a mã: cũ mã non fuerit
Ad ſcdm cã eẽndi ſimplr aie: ſed eẽndi in corꝑe: vt p3. ℂ Ad ſcda3 dõm φ arg'm ↄcludit illa3 eẽ itentionẽ Ari. nõ tñ intẽtio Ari. in h̃ eſt ſuſtinẽda. imo Ari. ꝛ Auer. in h̃ errauerunt. ꝛ ꝑ h̃ idẽ ad ↄfirmationẽ ꝑmi celi. nõ. n. dubito illã fuiſſe itẽtionẽ Ari. ſed teneo cũ hoc φ eſt Ari. illã eẽ falſa3.
Ad tertiũ ℂ Ad 3m dõ3 φ aia h3 añ ꝛ poſt mortẽ illõ met eẽ ſimpr: nõ tñ illud met eẽ ſm qd: ꝛ ideo poſt mortẽ nõ eſt cõpleta in ſpecie: ſic̃ nec ante vitã: vt p3. ALGA. DV. V.

At Algazel rñdẽs pro phis. Et ſi forte aliquis diceret φ probatũ eſt cum pfecta demõſtratione cãs nõ reperiri ad infinitũ hoc modo: aut quelibet ſingularũ cãrũ poſſis eſt in eẽ: aut necia. ſcdm eſt falſum: qꝛ ſi ita eẽt nõ indigeret de cã. ſi prio mõ. ḡ totũ denoiat de poſſitate. ꝛ quodlibet poſſibile indiget de cauſa addita ſuper eum. ergo totum illud indiget de cauſa extrinſeca ab illo toto.

ℂ Hic ponit viã aliã a ꝑdicta declarãdo qualr eſt venire ad ꝑmã cãm. d. ait Alga. reſpõdens pro phis: ꝛ ſi forte aliquis diceret φ ꝓbatũ eſt cũ perfecta demõſtratione cauſas nõ repiri ad infinitũ hoc modo. (Aut quelibet.) poſita intẽtione ponit viã Auic̃. d. aut quelibet illaꝝ cauſaꝝ poſſis eſt in eſſe. ſ. aut oẽs ſunt poſes eſſe: ꝛ poſes non eſſe: aut quelibet illarũ eſt necia. ſ. neceẽ. ꝑmo deſtruit ſcd3 mẽbrũ. ſcdo ↄcludit ꝑmũ. d. ſcdm eſt falſu3: qꝛ ſi ita eſſet nulla illaꝝ idigeret de cauſa: ꝛ ſic eẽnt ſimplr icauſate: ꝛ ita nõ iuicẽ cãe. (Si ꝑmo mõ.) nunc cõcludit ſcdm. d. ſi ꝑmo mõ. ḡ totũ denoiat de poſſitate. ſ. aggregatu3 ex eis totũ dicit ens poſe eẽ: ꝛ poſe nõ eſſe. Deinde arguit ex h̃ ꝓpoſitũ. d. ꝛ qdlibet poſe indiget de cã addita ſuper eũ: ꝛ tũc replices ꝓpõnẽ cõcluſam tanq3 minorẽ ſic: ſed totũ illud eſt poſe. ergo totũ illud indiget de cauſa extrinſeca ab illo toto: que. ſ. ſit prima ſimplr. AVER.

Dicimus nos φ hec demrãtio quã dixit Algazel noie phoꝝ tñ ab Aui. reperit. Ipſe eni meditatus eſt φ dicta via veracior eſt antiquoꝝ via. Quia putauit φ hec via ſumat de ſubſtantia entis: ꝛ antiquoꝝ via ſumat de accidẽtibus prio principio: aut cõſequẽtib'. Et dictã viã ſumit Auic̃. a loquẽtibus. Ipſi nãq3 opinati ſunt qd notu3 eſt de ſe φ ens duabus diuiditur partibus. ſ. ad poſſibile ꝛ neceſſariũ: ꝛ dicũt φ oportet φ poſſibile habeat agens: ꝛ qꝛ mũdus totus eſt poſſibilis: oportet ḡ φ habeat agens neceſſariũ eẽ. Hec eſt ꝓbatio ſecte motbizele. Et eſt ſine dubio vera preter id qd dixerũt φ mũdus eſt poſſibilis: ꝛ quodlibet poſſibile oportet φ habeat agens: hoc eni nõ eſt notũ de ſe. ꝛ Auic̃. cepit hãc opinionẽ per alios ꝓpoſitionẽ vniuerſalẽ: ita φ poſuit intẽtionẽ poſſibilẽ in id qd cauſa3 habeat: vt ait Algazel. Unde ſi dicta ꝓpoſitio abſolute ſumeret nõ ſequeret diuiſio predicta: qꝛ id qd primo diuidit ens ad habẽte3 cauſam: ꝛ ad non habentẽ non eſt diuiſio nota de ſe.

ℂ In hac dubitationis ſol. ꝑ inuit auctorẽ huius vie. d. dicimus nos φ hec demrãtio quã dixit Alga. noie phorũ reperit tñ ab Aui. Deinde dat cãm q̃re Auic̃. reputauit viã iſtã firmiorẽ via antiquoꝝ qua3 narrauit. d. ipſe meditatus eſt φ dicta via verior eſt via antiquoꝝ dicta. Cu ſus rõnem innuit: ꝛ põt cõponi ſyll's. oĩs via que dat per eẽntialiora enti ꝛ ꝑmo ꝑncipio: eſt firmior via data ꝑ accidẽtia vel ↄ̃ntia illis. hãc maiorẽ ſupponit ꝛ accipit minorẽ. d. qꝛ putauit φ hec via ſumit de ſuba entis ꝛ antiquoꝝ via de accñtib' ꝑmo pñ': aut ↄ̃ntib' ſumit: ꝛ dicit. accñtib' aut ↄ̃ntib'. ad demrãndũ φ ibi non ſunt ꝓpria accñtia: ſed debẽt dici ↄ̃ntia: ꝛ tũc ſuppleas ↄ̃nẽ iã dictã. (Et dictã.) Nunc vult oñdere in q̃ hec via eſt vera: ꝛ in quo peccat: ꝛ iõ ꝑ repetit illi' vim: declãdo a q̃ ſũpſit illã ipſe. d. ꝛ Aui. ſumit dictã viã a loquẽtib': qd declat di. ipſi nãq3 opinati ſũt qd notũ eſt: φ ens diuidit duab' ꝑtib'

ſcilʒ ad poſſibile: ⁊ ad neceſſarium ſuppoſito ꝙ hec diuiſio ſit nota ꝑ ſe: ⁊ dicūt ꝙ opʒ ꝙ poſſe habeat agens. tūc arguūt ſic: ⁊ q² mundus totus eſt poſſ: opʒ ğ ꝙ habeat agēs neceſſariū ad hoc vt ꝑ ipſuʒ ꝑpetuet̃: ⁊ addit ꝙ hec ꝓbatio eſt ſecte mothicele. (Et eſt.) Ponit errorez rōnis. d. ⁊ eſt ſine dubio vera. ſup. ſm qd ꝑter id qḋ dixerūt ꝙ mūdus eſt poſſ: ⁊ qḋlibet poſſe: opʒ ꝙ habeat agēs. ait ꝙ hoc nō eſt notū de ſe. Imo ſup. oppoſitū totius hui⁹ demonſtratū eſt in fine p̃mi celi ꝯ Platonē. nullū eni poſſibile pōt habere agens quo perpetuet̃ alr̃ nã ꝯtingēs reuertit̃ in neceſſariū. (Et Aui.) ponit euacuationē Aui. qm̃ ꝙ oē ens ſit poſſe vel neceſſ nō eſt ita notū. iō Aui. loco entis poſſ poſuit hñs cām ⁊ loco entis neceſſ poſuit nō hñs cām. dic̃ ergo. ⁊ Auic. hāc opionē cepit. i. ꝯfirmauit ꝑ aliā ꝓpōneʒ vlem. ita ꝙ poſuit intētionē poſſeʒ. i. hoc mēbrū ens poſſe in id qḋ cāʒ hēt. ⁊ ſup. ⁊ loco neceſſarij poſuit nō hñs cauſam: vt ait Alga. (Unde ſi.) ꝯ arguit Auer. d. vn̄ ſi dicta ꝓpō. ſcilʒ oē ens aut cauſatum: aut cauſa ſumit̃ abſolute: nō ſequit̃ diuiſionē ꝑdictā. i. nō equaleret illi diuiſioni: qm̃ id qḋ p̃mo diuidit ens ad habēs cām ⁊ non hñs cām nō eſt diuiſio nota de ſe: ⁊ ꝑ ꝯñs nō rñdet intento: in quo volebat illam diuiſionem reddere per ſe notam.

3° qõ. Sed circa dicta tria. q. faciūt. p̃mo an p̃ma diuiſio ſit per ſe nota. ſcḋo an ſcḋa diuiſio abſolute ſumpta ſit per ſe nota ⁊ illi equiualēs. tertio vtrū aliqḋ poſſe poſſit ab alio ꝑpetuari: qbus habitis erit ſatis expoſita ſolo dubij. ℂ Prīo arguit̃ ꝙ ſic: qm̃ paſſiones entis ſunt ꝑ ſe note de ente: qm̃ nullū pōt eē mediū notius eis. ℂ Scḋo nullo mō in metaphyſica: neqʒ in nāli ſcia pñt demr̃ari. ğ ſunt ꝑ ſe note. ℂ Quātū ad iſtud dubiuʒ videt̃ mihi ꝙ illa entis diuiſio nō ſit per ſe nota de ente p̃mo: qm̃ illud apud antiquos fuit valde queſitū: Imo vt narrat Ariſto. in 8°. quidā dixerūt ꝙ oē ens eſt ens poſſe: ⁊ ſūt oia in fluxu. vt p ⁊ 4° ⁊ 9° meta. dictū eſt. P̃. in lib° 8. fuit illa diuiſio demr̃ata. ibi eni demr̃atū eſt gen⁹ ſubarū abſtractarū eſſe vt dicit Auer. cō. 3. 8° phy. ⁊ ibidē. cō. vltio. p̃mi phy. ⁊. 22. ⁊. 26. ⁊ ſic videt̃ mihi. ℂ Ad p̃mū ꝙ paſſiones entis ſimplices ⁊ nō ſub diuiſione forte ſūt per ſe note de ente. Iſte aūt ſub diuiſione pñt a poſteriori ſaltem note fieri. Et ſic ad ſcḋm. apparet eniʒ qualr̃ probat̃ ens neceſſariū eſſe per viam motus eterni in 8°. ⁊ ita ſaltem per viā phicaʒ pōt illa demr̃atio eſſe nota. Ex his verificat̃ dictū Auer. ꝑ phy. cō. vltimo. vbi ait. vnde Auicē. peccauit maxime: cū dixit ꝙ p̃mus pħs demonſtrat primū principiuʒ eſſe: ⁊ ꝓceſſit in hoc ſuo lib. de ſcia diña. i. metaphyſica ꝑ viā quā extimauit eſſe neceſſariā ⁊ eſſentialē in illa ſcia: ⁊ peccauit peccato manifeſto. certior eni illoꝝ ſermonū. i. demōſtrationū qbus viſus eſt. in hoc nō ꝑtranſit ordinē. i. metā ſermonū ꝓbabiliuʒ ⁊ iam cauſaz

Error Io annis. inuimus huius alſbi. vbi Joan. ⁊ multi in octauo phyſicorū. per li alſbi intelligūt in lib. de ſuba orbis. ecce quō errant. ait eni in ſcḋo phy. cōmēto. 22. via autē qua ꝓceſſit Aui. in ꝓbādo p̃mū p̃ncipiū eſſe eſt via loquentiū ⁊ ſermo eius ſemꝑ inuenit̃: quaſi medius inter loquētes: ⁊ peripateticos. mō arguo ſic. in lib. de ſuba orbis. non eſt demōſtratū qualr̃ via Auic. eſt media quaſi īter peripateticos ⁊ loquētes: imo tm̄ ibi in q̃nto caplo. dictū eſt rōneʒ eius fundari ſupra ꝓpōnes iſtabiles. ℂ P̃. 8° phy. cōmē. 3°. vbi manifeſte dicit ꝙ ipſe fecit caplm ſingulare ꝯ illā viā. ecce quō Inuit librū Alga. Joā. aūt. q² nō vidit hunc librū ꝓceſſit ſicut cecus: ⁊ ego longo tpe. iō appet quō illa via eſt ꝓbabilis: qm̃ fundat̃ ſupra iſta diuiſione entis: quā accepit notā de ente auctē loquētiū: que vt declaratuʒ

Queſtio. eſt: eſt ignota ſimplr̃. ℂ Ad ſcḋaʒ Aui. voluit ꝙ ſic: q² vt dictū eſt in diſputatione tertia apud Aui. oē hñs cām eſt ens poſſe: ⁊ oē icāſū eſt ens neceſſariū: ⁊ iō apḋ ipm eēnt diuiſiones equiualentes: ſed apud Auer. dōm eſt ꝙ prima diuiſio erit iſta. ens qḋdā erit neceſſariū: ⁊ qḋdā poſſe: et iterū neceſſium qḋdā eſt a ſe: ſicut p̃ma cauſa: ⁊ quoddā ab alio ſic̃ ſūt ſube mouētes ſtellā. vn̄ vt dicit ipſe in 8° phy. cō. 79. nō oē hñs cām eſt poſſe: lʒ ſm Auic. ſit ita. ℂ Ad ꝓpoſitū. ergo hec diuiſio vel capit̃ vt illa equiualēs: ⁊ tūc nō erit notior illa: ſi capit vt eſt vlior ꝑdicta ⁊ min⁹ cōis tūc erit adhuc ignota ⁊ nō hēbit ꝓpoſitū: ſicut fuit declaratū de p̃ma. ℂ Circa tertiā qōnē ego feci longā moraz in tractatu de intellectu. ideo pro nunc dōm ꝙ nullū cōtingēs in eius nã pōt ab alio ꝑpetuari ſm pħos: ⁊ hoc dicit Auer. i fine de ſuba orbis. ſ. in p̃ caplo. et p̃ celi. cō. 138. Huius aūt rō pōt ſumi ex 2° peri^ar. vult Ariſt. ꝙ neceſſe eſſe ⁊ impoſſe eſſe ſint ꝯrie. poſſe eſſe: ⁊ poſſe nō eſſe ſubcōtrarie. p̃me dr̃r ꝯrie: qm̃ nece eē valet in oī tēpore ens: et impoſſe eſſe in omni tēpore nō ens. poſſe eē in aliquo tempore ens. poſſe non eſſe in aliquo tēpore non ens. vide ibidē. tūc arguo ſic. Si aliqḋ eſt ꝯtingēs qḋ ꝑpetuet̃ ab alio vel hoc nunq̃ incepit. vel iſtud incepit ⁊ poſt remanebit ſemꝑ in futuro. ſi p̃muʒ: ergo ad impoſſe ſe hēt ꝯtrarie ⁊ nō ꝯtradictorie: ⁊ per ꝯñs erit neceſſe eſſe: ⁊ ſic nã contingens vna ⁊ eadē erit nã neceſſaria. Si ſcḋʒ ſicut dicit de aīa itellectiua. ꝯtra: qm̃ anteq̃ fuit iam fuit poſſibile eē. ergo modo ſi eſt iterū eſt poſſe nō eſſe: ⁊ ſic iſtud erit poſſibile eſſe ⁊ poſſibile non eſſe: ſed tūc arguo ex regula p̃mi prioꝝ. c. 13° ex maiori de ꝯtingēti: ⁊ minori de ineſſe. ſimplr̃. oēs ſyllogiſmi ſunt perfecti. arguo mō ſic. omnez aīam itellectiuā cōtingit nō eē. aīa Ade eſt aīa intellectiuā. ergo aīam Ade cōtingit nō eſſe. Tūc vltra per aliam regulā ibidē. qcqd ſequit̃ ad p̃miſſas de poſſibili ſequit̃ ad eas de ineſſe. volo dicere ꝙ īpoſſibile nunq̃ ſequit̃ ex premiſſis poſitis in eſſe. vnde dicit ſic. falſo poſito ⁊ non impoſſibili: ⁊ qḋ accidit ꝓpter poſitionē falſuʒ erit ⁊ nō īpoſſibile: ⁊ tūc fiet argumētū iſtud. nulla aīa eſt. anima Ade eſt anima hoīs. ergo anima Ade nō eſt. cōſequēs eſt falſum īpoſſibile: vt oēs dicunt. ergo aliqua premiſſaruʒ ⁊ non minor: qm̃ eſt de ineſſe ſimplr̃. ergo maior: ſed maior eſt ſequens ad illā de cōtingēti. ergo illa fuit falſa: et per ꝯſequēs nullā animā cōtingit nō eſſe. ℂ Sed dices R̃nſio. ꝙ iſta. aīa Ade nō eſt: nō eſt falſa īpoſſ. ğ falſa poſſibilis qm̃ aliqn̄ fuit vera. ergo eſt falſa poſſibilis. Hec reſpōſio fuit mihi data ab vno q reputat ſe ſcire logicā ⁊ nihil ſcit in logica Ariſt. ℂ Sed ꝯ arguo: qm̃ vt dicit̃ ibidē caplo Contra. ii°. poſſibile ſeu ꝯtingēs diſtinguit̃ ab ineſſe: et neceſſio eſſe ꝑ hoc ꝙ ille de cōtingenti reſpiciunt futurū. vnde Auer. p̃mo priorū. caplo q̃rto. in p̃ncipio ait. Et ꝓpoſitiones quidem poſſibiles. ſ. iſte de qbus dicit̃ nomē poſſibilis vere ⁊ ſunt que ſunt poſſibiles: vt inueniāt̃ in futuro ⁊c. ⁊ ibidē caplo. 14. ait: ⁊ quia ꝓpoſitiones abſolute. i. de ineſſe ⁊ neceſſarie ⁊ poſſibiles diuerſificant̃. quedaʒ a quibuſdā in modo ⁊ in materia quā ſignat modus. qḋ eſt: q² hec. i. aliq̄ ſūt res multe iuēte in actu. preter qḋ ſit iuentio rerū neceſſaria: ⁊ ille ſūt abſolute. i. de ineſſe: ⁊ res que mihi neceſſarie ſunt inuente in actu: ſed ſunt poſſibiles vt iueniātur in futuro: ⁊ vt non inueniant̃ ſunt poſſibiles. i. contingentes ꝓpoſitiones: ⁊ res que ſunt iuente ſemꝑ ⁊ ipſe ſūt neceſſarie. In quibus verbis vult ꝙ oīs ꝓpoſitio contingens ſit reſpectu futuri. ergo ſi aliqua propoſitio eſt que in futuro nunq̃ erit vera: nec eſt vera. illa ꝓpoſitio eſt īpoſſibilis falſa: ⁊ per ꝯñs habet̃ ꝓpoſituʒ: qm̃ nunq̃ iſta. aīa Ade non eſt erit vera. ⁊ per ꝯñs hoc ponere eſt falſuʒ impoſſe: ⁊ ſequit̃ ex falſo poſſibili. ergo ꝯtra regulā Ariſ. ex his apparet qualiter nulla nã cōtingens poteſt perpetuari ſimplr̃ tenēdo: ⁊ de hoc volui dicere hic logice: quoniā phyſice dictū eſt in queſtione de intellectu. ℂ Et debes ſcire ꝙ iſtud eſt ſm Ariſto. ⁊ Auerro. aliter autē ſm

4° q̃ſtio.

Mia intel lectiua a deo neceſſitaté acq rit ʒ noſtrá legé.

nos chriſtianos. dicerẽt enĩ ꝙ aĩa itellectiua acqrit neceſſitatem a deo. nec icõuenit aliqđ eẽ neceſſariũ hñs pꝛĩn in patre: ⁊ ſic oĩa argumẽta ruũt: ⁊ hanc rõnẽ ſolui in lib. de itellu vl' dõni ꝙ hec. aĩa Ade nõ eſt: eſt falſa poſſis: qꝛ aliquãdo nõ fuit: ⁊ lʒ hec rñſio nõ ſit ſm logicá Ariſt. eſt vera ſimpliciter ſm nos: ⁊ tu conſidera. ALG. DV. VI.

Ait Algazel. Nos rñdem⁹ eis ꝙ vocabulũ poſſe ⁊ neceſſariũ eſt obſcurũ niſi declaratũ fuerit ꝙ ꝑ neceſſario itelligit̃ id qđ ipſi⁹ eẽ nõ hẽt cãm: ⁊ ꝑ poſſi id qđ hʒ. vñ ſi ita itelligit̃ dicim⁹ ꝙ qđlibet ens eſt poſſe. vʒ ꝙ hẽat cãm additã ſup ipſi⁹ ſubam: ⁊ totũ illud nõ eſt poſſe qđ nõ hẽt cãm additã ſup ſuã ſubaʒ extriſecã ab eo: ſʒ ſi itelligeret̃ ꝙ aliđ eſſet poſſe ꝑter id qđ dictũ ẽ nullã hẽbit itellectionẽ. ¶ Et ſi forte diceret̃ ꝙ h̃ iduceret nos opinari ꝙ neceſſariũ eẽ ꝯſtituit̃ ex poſſib⁹ eſſe: qđ eſt falſuʒ. Nos ṽo dicim⁹ rñdẽtes ꝙ ſi intelligit̃ pro poſſi ⁊ neceſſario id qđ ſupꝛa dictũ ẽ. idẽ erit ğ qđ ꝓpoſitũ: ⁊ nõ eſt ꝯcedẽdũ ꝙ ſit falſum. tãdẽ dicimus ꝙ ſiĺe erit dicto dicẽtis ꝙ poſſe eſt antiquũ ꝯſtitui ex nouis: ⁊ tẽpus apud eos eſt antiquuʒ: ⁊ ſingulares reuolutiones ſũt noue ⁊ pꝛicipiate: ⁊ aggregatio ipſaruʒ eſt ſine pꝛincipio. ğ id qđ pꝛincipiũ nõ hẽt ꝯſtituit̃ ex reuolutionib⁹ pꝛicipiatis. ğ ṽificat̃ pꝛicipiatio in ꝑticularib⁹: ⁊ nõ in toto. pʒ ğ ꝙ qcũq₃ ꝯcedat nouitates pꝛicipiatas. vʒ formas q̃tuoꝛ elñtoꝝ opoꝛtebit eũ cõcedere poſſitatẽ eaꝝ infinitarũ: vñ ex hoc ſeq̃ret̃ ꝙ nulla erit via apud phõs ad pꝛimũ pꝛincipiuʒ: neq₃ a p̃dictis dubijs euadere poterit.

¶ Hic iducit ſol. Alga. ad argm̃ phõꝝ quã ꝓ pte dedit. et dic̃. ait Alga. nos rñdem⁹ eis ꝙ h̃ vocabulũ poſſe: ⁊ h̃ vocabulũ neceſſariũ eſt obſcurũ niſi declaratũ fuerit iſto mõ. vʒ ꝙ ꝑ neceſſario itelligit̃ id qđ ipſi⁹ eẽ nõ hʒ cãm: ⁊ ꝑ poſſi itelligit̃ illud qđ hẽt cãm. (vñ dicim⁹) ex h̃ recolligit vnaʒ vlem. d. vñ ſi ita itelligit̃. dicim⁹ ꝙ qđlibet ens eſt poſſe. vʒ ꝙ hẽat cãʒ additã ſup ipſi⁹ ſubaʒ ⁊ totũ illđ nõ ẽ poſſe qđ nõ hʒ cãʒ additã ſup ſbaʒ ſuã extriſecã ab eo. vlt ğ ꝙ iſta ꝯuertũt̃. oẽ poſſe hẽt cãm ſuꝑadditã ſube ſue: ⁊ oẽ hñs cãm ſuꝑadditã ſube ſue eſt poſſe: ⁊ tũc addit: ſʒ ſi itelligit̃ ꝙ aliđ eẽt poſſe ꝑter id qđ dictũ eſt: nullã hẽbit itellectionẽ. i. nõ erit itelligibile apud itellm̃ diſpoſitũ. (Et ſi forte.) hic mouet. q. ⁊ dic̃. ⁊ ſi forte diceret̃. ꝙ hoc induceret nos opinari ꝙ neceſſarium eſſe cõſtituit̃ ex poſſib⁹ eẽ: qđ ẽ falſuʒ. ꝯñaʒ ꝓbo: qm̃ motus celi apđ phõs non hẽt pꝛĩn: ⁊ tñ cõſtituit̃ ex reuolutionib⁹ nouis hñtib⁹ pꝛĩn. (Nos ṽo dicim⁹ ꝙ.) hic dicit. nos ṽo dicim⁹ rñdẽtes ꝙ ſi itelligit̃ ꝑ poſſi ⁊ neceſſario itelligit̃ illđ qđ ſupꝛa dictũ eſt. idẽ erit ğ qđ ꝓpoſitũ: ⁊ nõ eſt ꝯcedẽdũ ꝙ ſit falſuʒ. vult dicẽ ꝙ capiẽdo poſſe ⁊ neceſſariũ: put nũc dictũ eſt. ꝯcedo ꝯñs ⁊ ꝯñam. ſ. ꝙ aliqđ neceſſariũ nõ hñs pꝛĩn cõponat̃ ex poſſib⁹ hñtib⁹ pꝛĩn. (Tãdẽ dicim⁹.) ꝓbat hãc ſolonẽ. d. tãdẽ dicim⁹ h̃ eẽ ſiĺe dicto dicẽtis ꝙ poſſe eſt antiquũ ꝯſtitui ex nouis: qđ ꝓbat exẽplo. d. ⁊ tp̃s apđ eos eſt antiquũ ⁊ ſinglares reuolutiones ſunt noue ⁊ pꝛĩcipiate: ⁊ tñ aggregatio ipſarũ. i. totus motus ⁊ totũ tp̃s eſt ſine pꝛĩn: ⁊ tũc ꝯcludit itẽrũ di. ergo illud qđ pꝛĩn nõ hẽt ꝯſtituit̃ ex reuolutionib⁹ pꝛĩcipiatis: ⁊ iõ ꝯcludit. ğ ṽificat̃ pꝛĩcipiatio i ꝑticularib⁹. i. ꝑtis motus ⁊ nõ in toto. q. d. ğ mot⁹ hẽt pꝛĩn quo ad ꝑtẽ: non quo ad totũ. (¶ Debes ſcire ꝙ reperit̃ alia lr̃a ſic. (Tãdẽ dicim⁹) ꝙ ſiĺe erit dicto dicẽtis ꝙ ipoſſe eſt antiquũ cõponi ex nouis: ⁊ tp̃s apđ eos eſt antiquũ ⁊c. ⁊ tũc videt̃ mihi ꝙ lr̃a poſſit ſtare: qm̃ vult dicẽ ꝙ qn negat illđ eſt ſiĺe ſuũ ṽbũ ṽbo dicẽtis ꝙ antiquũ cõponi ex nouis ſit ipoſſe qđ eſt ꝯ̃ ſenſum vt appet in tp̃e ⁊ motu. ğ opʒ dicẽ conueniẽter ſenſatis. i. ꝙ eſt poſſe antiquũ eternũ cõponi ex nouis factis. (Patet ğ.) Nũc redit ad ꝓpoſitũ. d. pʒ ğ ꝙ qcũq₃ ꝯcedet nouitates pꝛĩcipiatas. vʒ foꝛas q̃tuoꝛ elñtoꝝ eſſe nouas: ⁊ pꝛincipiatas: vt ponũt peripatetici: opʒ eum ponere poſſibilitatẽ earũ ifinitarũ. i. ꝙ poſſũt ꝓcedere in infinitũ. Tunc ꝯcludit. vnde ex hoc ſequeret̃ ꝙ nulla erit via apud phõs ad pꝛimũ pꝛĩcipiũ: neq₃ a p̃dictis duob⁹ euadere poterit. ꝙ aũt nulla erit via põt d̃clari aliqualr̃: qm̃ ſi oĩa ſunt coꝛruptibilia nõ eſt aliqs mot⁹ eternus: ⁊ ſi nõ eſt motus eternus apud eos non põt demõſtrari pꝛimũ pꝛĩn eẽ. ğ illis ſic ſtantibus nulla erit via. AVER.

Dicimus nos ꝙ ex põne cãrũ ifinitarũ poſſiuʒ ſeqtur poſitio poſſis agẽtis nõ hñtis cãʒ: ſʒ ex põne rerũ neceſſariuʒ cãs ifinitas nõ hñtiũ ſeqtur ꝙ id qđ cãtũ fuerit ſit ſine cã: ⁊ hoc ſatis manifeſtuʒ eſt: ſed ipoſſe ꝯñs ex p̃dictis cauſis nõ ſeqtur ex cauſis de poſſitatib⁹ nãliter exñtibus. Vñ ſi aliqs velit ordinare dictũ Aui. declãtũ debet ipm tali ordine ſignare ſine dubio. vʒ entia poſſia idigẽt ſine dubio de cauſis p̃cedẽtib⁹. Et iõ ſi ille cãe poſſibiles fuerint: opoꝛterẽt cãri ab alijs cauſis: ⁊ ſic ꝓcederẽt ad ifinitũ: ⁊ ſi ſic: nulla ğ erit h̃ cauſa vltia: ⁊ iõ opoꝛtebit dare poſſe icãtuʒ: qđ eſt falſuʒ. Pʒ ğ ꝙ cãe ſine dubio ꝑueniũt ad neceſſariã cãm: amplꝰ dicta cã nõ euadẽt qn ſit neceſſaria ex cã aut ſine cã: ſi ex cã: ſeqt̃ petere d̃ illa cã. vñ aut ad ifinitũ ꝓcedet: ⁊ ſequet̃ ꝙ id qđ poſſitũ fuit cãtũ ſit icãtũ: qđ eſt falſuʒ: ⁊ iõ opʒ ꝙ ꝑueniat ad neceſſariã cãʒ icãtã ab alia: ⁊ h̃ eſt neceſſariũ eẽ: ⁊ h̃ mõ erit p̃dicta demſtatio ṽa. nõ tñ illo mõ quo poſuit eã Aui. Sʒ id quod dixit Algazel. ſ. qñ rñdit ad phõs dicẽs: ꝙ aliqđ hẽt cãm additã ſup ſuã ſubam: ⁊ totũ nõ ſic ſe hẽt. Intẽdit ꝙ qñ phi ꝯcedunt ꝙ poſſe eſt id qđ hẽt cãʒ ⁊ de neceſſario eẽ id qđ cãʒ nõ hʒ. dicet̃ eis ꝙ nõ ẽ negãdũ ſm ipſoꝝ radices ꝙ ſint cãe ⁊ cãte ifinite: ⁊ ſnia coꝝ ẽ neceſſaria: qꝛ ſm ipſoꝝ radices poſſe eſt iudiciũ ꝑtis differre a iudicio totius ⁊ hec ṽba abſq₃ dubio ſunt ſophiſtica ĩ diuerſis modis. Vnus eſt. qm̃ peripatetici nõ cõcedũt cãs ifinitas ꝑ ſe: vt in p̃cedẽtib⁹ declaratũ fuit: lʒ ſint ille cãe de poſſium nã: aut de nã neceſſarioꝝ: ſicut ſupꝛa declaratum fuit. ¶ Et ſophiſticatio Auicẽ. hec eſt que ſibi põt dici ſic. ſi ens diuideret̃ ad poſſe eẽ: ⁊ neceſſariũ: ⁊ itẽderem⁹ ꝑ poſſe id qđ cãm hʒ: ⁊ ꝑ neceſſario id qđ nõ hʒ: tũc nõ poteris demſtatiue pꝛobare ꝙ eſſe cãs ifinitas eſt poſſe. ſeq̃ret̃ eniʒ ꝙ ille cãe eſſent

de entib⁹ cāſ inbabētib⁹. ergo eēnt de genere neceſſarij eſſe: imo qḋ plus eſt ꝙ apud pħos eſt poſſe vnū ꝯſtitui ex infinitis cauſis: ⁊ quelibet ipſarū eſt noua: ⁊ nō eſt dubiū ꝙ hic error accidit Aui. qa diuidit ens ad habēdā cām: ⁊ nō habendā: ſed ſi ipſe diuiſiſſet ipſu mō a nobis facto nō ſequerent eū p̄dicta argumenta. Sed id qḋ dixerat ꝙ antiquū pōt cōſtitui ex īfinitis cōceſſis p̄teritis reuolutionibus īfinitis. dicimus ꝙ eſt falſu: qꝛ tale antiquū dicit cū antiquo: qḋ eſt vnū equoce. Itē qꝛ dixit Alga. vz. ꝙ nos inducēt ad ꝯcedēdū ꝙ necē eē ꝯſtituat ex poſſib⁹ eſſe. Dicimus nos ꝙ ſi intelligemus pro poſſi ⁊ necio id qḋ nos opinamur. tūc vere nō ſequeretur falſu: eēt eni idē qḋ noſtrū ꝓpoſitū. Nos tm̄ dicimus ꝙ Algazel itēdit ꝙ ſi pħi intēdūt ꝓ necio id qḋ cām nō hȝ: ⁊ ꝓ poſſi id qḋ hēt: tunc nō cōcederem⁹ falſu eē: ꝙ icātū cōſtituat ex infinitis cauſis: qa ſi ponerem⁹ ꝙ eēt ipoſſe remouerent ex hoc cāe ifinite. Itez dixit: ⁊ hoc ē ſiſe dicto dicētis ꝙ ipoſſe eſt cōſtitui antiquū ex nouis: ſed tp̄s apud eos eſt antiquū: ⁊ ſingulares reuolutiones ſunt noue ⁊ principiate: ⁊ aggregatum ipſarū eſt impꝛicipiatū. ergo id qḋ principium nō hēt conſtituit ex principiatis reuolutionibus. ḡ ſit principiatio de reuolutionibus ſingularibus: ſed nō de aggregato ipſarū. intendit Algazel in hoc ꝙ nō eſt ipoſſe cōſtitui icātū ex cāis ifinitis: ſicut conſtituit apud pħos antiquū ex ifinitis nouis. Tēpus nāqȝ apḋ peripateticos eſt antiquū: ⁊ cōſtituit ex tp̄ibus nouis. Siſr mot⁹ celoꝝ eſt antiqu⁹ apḋ pħos: ⁊ reuolutiones ex qbus eſt cōſtitutus ifinite ſunt. Sȝ nos dicim⁹ ꝙ pħi rn̄dent ad Algazelē in hoc ꝙ ipſi non cōcedūt reperiri antiquū ꝯſtitutū ex nouis ptib⁹: ꝓut ille ptes ſūt ifinite. imo pħi fortiter de hac opione fingēt. ⁊ rō ipſoꝝ eſt: qꝛ dictū aggregatū nō euadet qn cōplet ex pticularibus finitis gn̄alibus: aut infinitis. ſi de finitis: ergo oportebit cōcedere ꝙ genus ſit gn̄abile ⁊ corruptibile. Si de ifinitis ergo predicti opinātes ponunt ꝙ ſit poſſe vel neceſſariū ꝙ illud aggregatū ſit ab eterno ſine cā a qua procedat. Sed pħi bene cōcedūt hoc: ⁊ opinati ſunt ꝙ talia gn̄a ⁊ eis ſiſia gn̄abilia ⁊ corruptibilia ſunt: prout cōſtituunt ex poſſibus particularibus. habent eni ſine dubio cām extrinſecā: a qua p̄dicta genera eterna ꝓcedūt: ⁊ nō putāt ꝙ ſit impoſſe inuenire cās ifinitas: qꝛ ipoſſe eſt ꝯſtituere antiquū ex aliquo ifinito: qꝛ pħi dicūt ꝙ ponere mot⁹ diuerſos in gn̄e ab eterno fuit necīu cōcedere: qꝛ hic eſt vn⁹ mot⁹ in nuō ab eterno: ⁊ ꝙ cā eē corpoꝝ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū in ptibus eternalib⁹ in toto eſt: qꝛ hic eſt ens ab eterno in toto ⁊ in parte. vz qa corpus ſupercelēſte ⁊ infiniti motus ſunt ſempiterni in gn̄e ex vno motu in numero cōtinuo: q eſt motus firmamenti: ⁊ ille motus nō cōponit ex plib⁹ reuolutionibus in actu: ſed tm̄ in itellectu: ⁊ mot⁹ ſupceleſtis corpis eternitatē acqrit a ſuo motore: q de ci⁹ nā cōtinue ſemper mouē debet. ⁊ nō eſt nā illi⁹ mobilis: ꝙ aliquotiēs moueat ⁊ aliquotiēs nō: ſicē ſe hn̄t mobilia iferiora. ¶ Et eſt notādū ꝙ hoīum opiones in gn̄ib⁹ ſūt tres: vna q̄rū ꝙ qḋlibet gen⁹ eſt gn̄abile ⁊ corruptibile ꝓut continet finita idiuidua. Scḋa v̄o ꝙ qḋdā gen⁹ eſt ab eterno. vz ſine pricipio ſine fine: ꝓut appet ꝯſtitui ex ifinitiſ indiuiduis. Sed hec opio duob⁹ modis diuidit. aliq dicūt ꝙ talia gn̄a acqrunt eternitatē ab aliq̄ vna cauſa necia. aliogn priuarēt vicib⁹ ifinitis in tp̄e ifinito: ⁊ hec eſt pħoꝝ opio. Alij v̄o opinati ſunt ꝙ ꝓut ꝯtinet ifinita idiuidua: optime pōt dici ꝙ ſunt ab eterno: ⁊ hec eſt opio eoꝝ q eternales dn̄r. ¶ Et eſt notādū ꝙ he tres ſunt opiones diſtincte: ⁊ oēs diuerſitates in h̄ ꝓpoſito iteruenientes ad iſtas tres reducūt: ⁊ ex his debet declari vtrū mūdus ſit ab eterno aut nō: ⁊ vtrū hūerit agēs: aut nō. ¶ Et eſt notādū ꝙ de iſtis trib⁹ opionibus due ſūt extremitates: ⁊ vna tȝ mediū. vz opio loquētiū ē vna extremitas tm̄ q̄ nouitatē mūdi opinat: ⁊ opio eternaliū alia eſt extremitas: ⁊ pħoꝝ opio eſt media iter eas. ¶ Pȝ ḡ ex iſtis dictis ꝙ qcūqȝ opinat ꝙ poſſibile ſit ponere cās ifinitas: ⁊ nō poſſit obtinere primā cāȝ. opio falſa eſt. imo totū ꝯriū videtur ſ. ꝙ q eē ifinitaꝝ cāꝝ negaret neget primā cām ab eterno aſſerere: eſſe eni cātoꝝ ifinitoꝝ primā cāȝ eternalē ifert: ex q̄ acqrit eē ifinitū. alioquin eēnt finita gn̄a que qḋdaȝ ſuoꝝ idiuiduoꝝ inouat: ⁊ hoc mō tm̄ ꝓbat ꝙ antiquū eſt inouatorum cauſa ⁊ declat eſſe inouatoꝝ infinitorum.

¶ Hic Auer. vult ꝯdicere Alga. et duo p̄ncipalr facit: qm̄ p̄mo declat vim rōnis Aui. declarādo Alga. ipſaȝ nō itellexiſſe. 2° ibi (Sed id qḋ.) reprobat eū in alio dicto. In p̄ma pte ꝓponit q̄ſi vnū p ſe notū. 2° ibi (Uñ ſi aliqa.) exeqt dādo vim rōni Aui. dit ḡ. dicimus nos ꝙ ex pōne cauſarū ifinitarū poſſiuȝ ſeqt poſitio poſſis agētis nō habētis cām. i. ſequit ꝙ poſſit dari agēs nō hn̄s cām. Sed ex pōne reꝝ neciaꝝ nō hn̄tiū cās ifinitas: ſequit ꝙ id qḋ cātū fuerat ſit ſine cā: ⁊ hoc ſatis manifeſtū eſt. Deide replicat illḋ ſub forma breui. p. ſed ipoſſe ſequēs ex p̄dictis cauſis. ſ. necīuȝ: nō ſeqt ex cāis extrīcib⁹ de poſſi⁹. i. poſſib⁹.

Sed circa hec duo faciūt qōnē. p̄mū qm̄ non vꝫ qualr ex pōne cāruꝫ poſſiuȝ: ſequit cauſans agens poſſis incātū: qꝛ ſi ſeqt cā agēs icauſata illa eſt neceſſaria ⁊ nō poſſis. Dubiu.
¶ Itēꝝ nō vꝫ qualr ſeqt ex eis poſſitatis poſſib⁹. Dubiu.
¶ Scḋm eſt: qm̄ nō vꝫ ex reb⁹ necījs carētib⁹ cauſis eē aliqḋ icauſatū ifinitū ſine cauſa: hec eni duo queſtiones

magnā faciūt. ¶ Ideo debes ſcire ꝙ qñ aliq̄ ſunt vnius rōnis ⁊ eiuſdē ordinis ſi debent poni in aliq̄ alio ordine debēt poni ab aliquo alteri⁹ coordinationis: vt ſenſu pꝫ: ſic in ꝓpoſito. videm⁹ enī oīa poſ̄ia eē eiuſdē rōnis quātū ad poſ̄itatē. ſi igiꝰ debēt poni ī ordīe neciorꝫ eſt opus vt per aliqđ ens neciuꝫ ponāꝰ. ğ ſi res ponunꝰ poſ̄es opꝫ vt aliqua cā ponaꝰ necīa cōſeruās illas in eē ſempiterno ſm̄ ſucceſſionē: ⁊ ſic appet ꝑmū: ⁊ iſte modus declarandi eſt Ariſto. ⁊ Auer. 8. phyſi. cō. 46. ⁊. 47. ⁊ 2° periodos. cō. 56. ⁊ 12° meta. com̄. 33. ⁊. 32. ⁊. 34. ¶ (Sed cuꝫ dicebaꝰ ꝙ intelligit per agens poſ̄e non hñs cām. Dōm vt videꝰ ꝙ lr̄a ſit corrupta. hꝫ enī ſic: ſequiꝰ poſitio poſ̄is agētis non hñtis ſinē: ⁊ tūc lr̄a plana eſt: qm̄ per hoc qđ dicitur ꝙ illō agens ſit poſſibile verū dicit: qm̄ corpus celeſte eſt poſ̄e: ſaltē quātū ad motū: ⁊ nō hēt ſinē cū moueꝰ motu eterno: ⁊ ideo ſi cāe hic iferi⁹ ſint poſ̄es: opꝫ vt deꝰ vnuꝫ agēs ſine ſine poſ̄e ſm̄ partē. Alio modo littera hēt: ſequiꝰ poſitio poſ̄is agētis nō hñtis cām: ⁊ tūc per illō agēs nō habens cām itelligit ꝑmū motorē ſimplr̄: ⁊ tūc lr̄a itelligiꝰ ſic. ſequiꝰ poſitio poſ̄is. i. ſequiꝰ ꝙ poſſit poni agēs nō habens cām ſicut eſt deus: ⁊ tūc ſi poſ̄is cōſtruiꝰ cū ſi poſitio: ita ꝙ ſit ſenſus: ſeqꝰ poſ̄is poſitio agentis ſine cā: ⁊ ſic appet vis ꝑmi dicti Auer. ¶ Pro itellectu ſcđi debes ſcire ꝙ ſi res ſint necie: ⁊ multe opꝫ vt ſint cauſate: qm̄ ois multitudo reduciꝰ ad vnū genus cāe: ⁊ ex alio eſſent incauſate. ğ erit effectus ſine cā: qm̄ in eo ꝙ multe ſunt cauſate ex eo ꝙ necie ſunt icāte: vt dicit Alga. ⁊ ſic apparet vis ſcđi. (Unde ſi aliq̄s.) in hac pte Auer. eligit modum declarādi Auicēnā ex datis: ⁊ dicit. vñ ſi aliq̄s velit ordinare dictū Aui. declaratū debet ipm̄ tali ordine ſignare ſine dubio. vꝫ entia poſ̄ia idigēt ſine dubio de cauſis ꝓcedētib⁹ vt nūc eſt ſuppoſitū: tūc arguit: ⁊ iō ſi iſte cāe poſſibiles fuerint oporteret cām ab aliqua cauſari: ⁊ ſic procederent ad īfinitū: ⁊ ſi ſic nulla hic erit cā vltia: ⁊ iō oportebit dare vnū eiuſdē ordinis. ſ. vnū poſ̄e incauſatū. ſi non erit ꝓceſſus īfinitus: qđ eſt falſuꝫ. (pꝫ ğ ꝙ cāe.) ꝯcludit ꝯnē dicēs patet ğ ꝙ cāe ſine dubio ꝯueniunt ad neciam cām: vt dictū eſt. (Ampli⁹.) cōplet rōneꝫ. d. ampli⁹ dicta cā non euaderet qn̄ ſit neceſſaria ex cā alia: aut ſine cā: ſi ex cā: ſequiꝰ petere de illa cā. vñ aut ad īfinitū ꝓcedet: ⁊ ſic ſequeꝰ ꝙ illō qđ poſitū fuit cauſatū ſit icātū: vt dictū fuit: qđ eſt falſuꝫ: vt ſup. opꝫ deuenire ad cām ꝑmā: ⁊ ideo oportet qn̄ perueniāt ad neceſſariā cām icauſatā ab alia: ⁊ hoc eſt neceſſariū eſſe: ⁊ hoc modo erit predicta demōſtratio vera. non tamē illo modo quo eam poſuit Auicē.

Sed querit quō differt hic modus demōſtrationis Auer. ab illo Auicē. vterq; enī videꝰ ꝓcedere per viaꝫ poſſibilis ⁊ neceſſarij. Dōm ꝙ primus modus dicendi arguit ſupponēdo differētias entis eſſe. v. g. eſſe ens neceſſariū: ⁊ eſſe ens poſſibile. vult enī ꝙ oē ens ſit neceſſarium: aut poſſibile: ⁊ hoc eſt petere ꝑncipiū: vt viſuꝫ fuit. Secūdus modus non ſupponit eniꝫ ens poſſibile eſſe: vt patet ad ſenſum: deinde ex tali arguit eſſe motū eternū partiꝫ poſſibilem partim neceſſariū: ex hoc ꝯcludit ens ſimplr̄ ꝑmū. ergo differūt iſti modi valde et tu cōſidera. (Sed id qđ dixit.) Cū expoſuit rōnē Auic. ⁊ dedit ſibi vim. vlt̄ modo ꝯtradicere Alga. quātū ad ſolonēꝫ qōnis mote in dubio ꝓpoſito. arguit enīꝫ ſupra. ꝙ ſi poſ̄e eſt id qđ cām habet ſuperadditā ſiue ſibi ⁊ neceſſariū non hēt: ſequiꝰ neciuꝫ cōponi ex poſſibilibus multis: vt apparuit de motu celi qui totus eſt neceſſarius: ⁊ tñ quelibet reuolutio ē poſſibilis: cui vidit ꝙ nō icōueniēt totū eē icātū: cui⁹ q̄libet pars ſit cauſata: qm̄ iudiciū ptis differt a iudicio totius. vult ergo Auer. cōtradicere Alga. in hoc. ⁊ ꝑmo preponit eius verba. ſcđo exponit illa. tertio cōtradicit illi. dicit ergo: ſꝫ id qđ dixit Alga. ſ. quādo reſpōdit ad ꝑhos dicēs: ꝙ aliqđ. i. aliqua pars hēt cām additā ſuper ſuam ſubām: ⁊ tñ totū illius partis nō ſic ſe hēt: vt patet de motu celi: cui⁹ quelibet pars eſt poſ̄is ⁊ hñs cām: ⁊ tñ ipſe totus eſt eternus ⁊ icauſatus. (Intēdit.) Nūc exponit illaꝫ ſolonē. d. Intendit ꝙ qm̄ phi ꝯcedūt ꝙ poſ̄e eſt id qđ hēt cām: ⁊ cōcedūt de necio eſſe id qđ cām nō hēt: diceretur eis ꝙ nō eſt negādū ſm̄ ipſorꝫ radices ꝙ ſint cāe et cāte infinite. i. ꝙ ſit aliqđ totū hñs cauſas īfinitas ⁊ cāta īfinita. v. g. motus hēt enī reuolutiones īfinitas: modo reuolutiones ſūt cauſe īfinite ⁊ cauſate: cuius rōneꝫ dicit. ⁊ ſnia eorꝫ eſt necia: qa ſꝫ ipſorꝫ radices poſ̄e eſt iudiciū partis differre a iudicio totius: ⁊ per ꝯñs pñt oēs partes eē cāte ⁊ cāe: ⁊ totū icauſatū ſemp: qm̄ totuꝫ differt a ptibus: vt fingit Alga. (Et hec v̄ba.) Nūc reprobat illā ſolonē: ⁊ qꝫ tria illa ſolo poſuit. ſ. ꝙ cāe per ſe pñt eſſe īfinite. ſcđo ꝙ ens diuidit ꝑ poſ̄e ⁊ necium intelligēdo poſ̄e hñs cām: ⁊ neciuꝫ carēs cā. ⁊ 3° ꝙ poſ̄e eſt aliqđ totū eē icātū: cuius q̄libet pars ſit poſ̄is ⁊ cāta. Iō hos tres errores remouet ⁊ ꝑmo ꝑmū. d. ⁊ hec v̄ba abſq; dubio ſūt ſophiſticalia diuerſis modis. imo trib⁹ modis ꝓut tres ponit errores: et ponit ꝑmū di. vnus eſt: qm̄ ꝑipa⁹ nō ꝯcedūt cās īfinitas ꝑ ſe: vt in ꝓcedētib⁹ declarū fuit: ⁊ ampliat dictuꝫ. d. iꝫ. ⁊. quātūcūq; iſte cāe ſint de nā poſ̄iuꝫ: aut dē nā neciorꝫ: ſic ſupra dictū fuit. vlt̄ dicē: ꝙ ſiue cāe ſint poſ̄es ſiue entes necie nō pñt eē īfinite ꝑ ſe. imo opꝫ ꝙ ſint finite oīo.

Sed eſt dubitatio: qa nō videꝰ ꝙ Alga concesserit cās īfinitas ꝑ ſe: qm̄ ipſe nō ꝯceſſit niſi reuolutiōes īfinitas: ⁊ tñ nō ſunt cāe per ſe. ¶ Reſpōdeꝰ ꝙ Auer. reprobat Alga. in hoc tñ ꝙ dixit reuolutiones eſſe cauſas: qm̄ nō pōt ponere illas cās eſſe niſi per ſe: qm̄ reuolutio agit virtute ꝓpria: ⁊ nō v̄tute ꝑoris reuolutionis: nec virtute ſui orbis: imo orbis illius virtute eius agit: qa celuꝫ nō agit niſi motu ⁊ lumine: verū eſt ꝙ reuolutio orbis inferioris agit v̄tute reuolutionis orbis ſuperioris: ſed hoc nō remouet rōnē cauſe per ſe. hoc aūt nō ꝯcedit Ari. qm̄ Ari. nō vult ꝙ vna reuolutio agat: ſed ꝯgregatio oīum reuolutionū: ⁊ ſic apparet quō bñ Auerro. reprobat Alga. in ꝑmo errore. (Et ſophi⁹.) Nūc ponit ſcđꝫ errorē. ſ. Aui. qui etiā fuit Alga. ⁊ ꝑmo preponit errorē loco aſtue. di. ⁊ ſophi⁹ Auic. hec eſt que ſibi pōt dici ſic. ſi ens diuidiꝰ ad poſ̄e eē ⁊ neceſſariū ⁊ itremus pro poſ̄i id qđ cauſam hēt ⁊ pro neceſſario id qđ nō hēt cām hoc eſt antecedēs ſtatim ponit ꝯñs: tūc nō poteris demōſtratione ꝓbare eē poſ̄e cās eſſe infinitas ſm̄ ſucceſſionē qđ probat: qa vbi dabitur ſupi. ꝙ cauſe ſint īfinite aggregatio earū erit ſine cauſa: cū ſit eterna: ⁊ ideo dicit. ſequiꝰ enī ꝙ ille cauſe eſſent de entib⁹ cās inhabētibus. i. nō hñtibus: ſicut apparet in cōgregatione ex oīb⁹ reuolutionib⁹. ğ cēnt de gñe neceſſarij eē. ⁊ ampliat icōueniēs. d. imo qđ plus eſt ſequitur apud ꝑhos ꝙ eſt poſſibile vnū cōſtitui ex īfinitis cauſis cuius quelibet ipſarꝫ ſit noua: totū tñ eſt eternuꝫ: ⁊ addit ꝙ nō eſt dubiū ꝙ iſte error accidit Aui. qa diuidit ens ad habēdū cām ⁊ nō ad habēdū cāꝫ: ſed ſi ipſe diuiſiſſet ipꝫ modo a nobis facto: non ſequerenꝰ eū ꝑdicta argumēta.

Sed hic ſūt due q̄ōnes. ꝑ qa nō videꝰ ꝙ diuiſio Auerro. differat a diuiſione Auic. 2° qm̄ ſi differt non videꝰ ſeq qđ addidit Auer. ꝯ Alga. ¶ Ad ꝑmuꝫ debes ſcire ꝙ lꝫ diuiſio entis ſit per cām ⁊ cātū apud Auer. et per poſ̄e ⁊ neciuꝫ apud ipſum: ⁊ in hoc cū Aui. ꝯueniat: differt tñ qm̄ Aui. vult iſta ꝯuerti. ſ. poſ̄e ⁊ hñs cām ⁊ eꝯ. ⁊ neciuꝫ ⁊ carēs cā ⁊ eꝯ. Auer. aūt nō vult illa ꝯuerti: aliqđ enī eſt hñs cām: tamen nō eſt entis poſ̄is. vt q̄ꝫ itellia citra ꝑ⁹⁹. ⁊ aliqđ eſt hñs necitatē: ⁊ tñ nō caret cā: ⁊ iō bñ ſequiꝰ icōueniēs ad Auic. ꝑdictū. ſ. ꝙ nō pōt ꝓbari eē cās īfinitas: qm̄ ꝯgregatio earꝫ erit eterna. ğ carēs cā: qđ eſt falſū apđ Auer. nō valet: qm̄ lꝫ ſit eterna: tñ hēt cāꝫ: ⁊ ſic appeꝰ

Dubita°

Solutio.

Dubita°

Solutio.

ſolo qõnũ ĩſimul.(Sed id qđ dixerat.)Nunc reprobat
ipſʒ de .3° errore.⁊ p̄ ꝓponit illũ.2° remouet illũ:⁊ ſucceſſi
ue circa h̄ remouet alia dicta ei⁹:vt dicã.dic̄ ḡ p̄rio:ſʒ id
qđ dixerat ꝙ antiquũ pót ꝯſtitui ex ĩfinitis ꝯceſſis p̄teri
tis reuolutionib⁹ infinitis:hic eſt error.(Dicim⁹ ꝙ eſt.)
Nũc remouet illũ.d.dicim⁹ ꝙ eſt falſuʒ:qꝛ tale antiquũ
dicit̄ de antiquo qđ ẽ vnũ:⁊ ſi lr̃a nõ eſt corrupta:vult di
cere ꝙ eſt ꝑmanẽs:⁊ vnũ ſemꝑ equoce:qm̄ antiquũ ſuc
ceſſiuũ nõ trãſcẽdit nãʒ poſſis:vt dicit.12.meta.cõ.41.ſʒ
hēt de itentione eterni nõ cadere in nõ eẽ.iõ dr̄ equoce:
qm̄ antiquũ ꝑmanẽs:ſic̄ celũ eſt totũ ſil:⁊ nõ hʒ nãʒ enti
poſſis apđ ph̄os.(Itẽ id qđ.)Adhuc ponit aliũ errorẽ.d.
Itẽ id qđ dixit Alga.vʒ ꝙ ſup.opio ph̄orũ iduceret nos
ad ꝯcedendũ ꝙ nec̄e eẽ ꝯſtituat̄ ex poſſibus eſſe:vt pʒ in
exẽplo de motu.(Nos dicim⁹.)Hoc reprobat.d.nos di
cimus ſup.ꝙ vno mõ eſt verũ.alio mõ falſuʒ.⁊ dic̄.qꝛ ſi
itelligeremus ꝓ poſſi ⁊ nec̄io id qđ nos opinamur.ſ.poſſe
ꝓ eo qđ nõ fuit:⁊ poſt eſt:⁊ ꝓ eo qđ eſt:⁊ poſt nõ erit:ne
ceſſariũ pro eo qđ ſꝑ eſt:tũc vere nõ ſequit̄ falſuʒ:vt ap
paret in motu celi:eẽt eni idẽ qđ noſtrũ ꝓpoſituʒ.(Nos
tñ dicim⁹.)videt̄ mihi ꝙ Auer.narret modũ quo credit
Alga.illud eſſe verũ:⁊ poſt exponit illũ modũ ibi(Intẽ
dit Alga.)dicit ḡ in p̄ma ꝑte:nos tñ dicim⁹ ꝙ Alga. iten
dit ꝙ ſi ph̄i intẽdunt pro nec̄io id qđ cãm non hēt:⁊ pro
poſſi illud qđ hēt ſup.cãm adhuc vult ſm̄ hũc ſenſuʒ nõ
eſſe falſuʒ.iõ ait Alga.tũc nõ cõcederem⁹ falſuʒ eẽ.vʒ ꝙ
icãtũ.i.nec̄e eẽ ꝯſtituit̄ ex ĩfinitis cauſis:cui⁹ rõnẽ dedit
Alga.d.qꝛ ſi ponerem⁹ ꝙ eẽt impoſſe remouerent̄ ex hoc
cãe ĩfinite:vt ſupra deductũ fuit:⁊ ſic vult Alga.ꝙ expo
nẽdo etiã vt alij ph̄i exponũt adhuc illud dictũ eſt veꝝ.
(Itẽ dixit.)adhuc ponit aliud dictũ ei⁹.d. Itẽ dixit.⁊ h̄
eſt ſil̃e dicto dicentis ꝙ ipoſſe eſt antiquũ ꝯſtitui ex no
uis:cui⁹ ꝯ̃riũ patet ad ſenſuʒ:qđ ponit.d.ſed tp̄s apđ eos
eſt antiquũ:⁊ ſingulares reuolutiones ſunt noue ⁊ p̄nci
piate:⁊ tñ aggregatũ ipſarũ eſt impꝛincipiatũ.i.incãtũ.ḡ
id qđ p̄n^m nõ hēt cõſtituit̄ ex p̄ncipiatis reuolutionib⁹.ḡ
fit p̄ncipiato de reuolutionibus ſingularibus:ſed nõ de
aggregato ipſarũ.pʒ ḡ quo Alga.verificauit ſuã opionẽ
etiã exponẽdo illos terminos apud ph̄os arabes.(Intẽ
dit Alga.in hoc.)nũc exponit mẽtẽ Alga. poſt ibi(Sed
nos dicim⁹.)dat modũ veroꝝ ph̄oꝝ itelligẽdi dictũ Al
ga.dic̄ ḡ.itẽdit Alga.in h̄.ꝙ nõ eſt ipoſſe icãtũ ꝯſtitui ex
cauſis ĩfinitis ſic̄ ꝯſtituit̄ apud ph̄os antiquũ ex ĩfinitis
nouis:cuius rões repetit.tp̄s nãqꝫ apud ꝑipateticos eſt
antiquũ ⁊ ꝯſtituit̄ ex tp̄ib⁹ nouis:ſil̃r mot⁹ celoꝝ eſt anti
quus apud ph̄os:⁊ reuolutiones ex qb⁹ eſt ꝯſtitut⁹ ſũt ĩfi
nite.(Sed nos dicim⁹.)Nũc ponit verũ itellectũ ph̄oꝝ
ꝑipateticoꝝ.(Et debes ſcire ꝙ Alga.voluit totũ aggre
gatũ eẽ de ſe icãtũ:⁊ nõ hĩe cãm ꝑut eſt aggregatuʒ.imo
de ſe nec̄e eẽ:⁊ tñ ꝯſtituit̄ ex ĩfinitis ꝑtib⁹ cãntib⁹ illđ to
tũ:qm̄ ꝑtes ſũt cãe ſaltẽ mãles toti⁹ 2° phy.ḡ vlt ꝙ totũ
ſit ſimpl̃r nec̄e eẽ:⁊ ꝯ̃tra tñ ꝑs.ꝑipatetici volũt ꝙ totũ
eſt eternũ:⁊ poſſe eẽ:⁊ iõ volũt motũ ab alio ꝑpetuari.ſ.a
celo ⁊ itelſia mouẽte ipm̃.ꝯueniũt ḡ ⁊ dĩnt.ꝯueniũt qdẽ
eo qꝛ volũt illud eternũ eẽ totũ:eo ꝙ fiat ex ĩfinitis no
uis.dĩnt võ qꝛ Alga.vult illđ totũ eẽ icãtũ ⁊ idependẽs:
imo ſine cã ⁊ nec̄e eẽ.ꝑipa^ci võ volũt ꝙ illud totũ ⁊ ſi ſit
eternũ:qꝛ ẽ poſſe ex ſe:tñ ab alio ꝑpetuat̄:⁊ h̄ declarauit
Auer.12° meta.cõ.41.⁊ in 2° ca° de ſuba orbis.h̄ ḡ dic̄.ſʒ
nos dicim⁹ ꝙ ph̄i r̄ndẽt ad Alga.in h̄ ꝙ ipſi nõ cõcedũt
reꝑire antiquũ ꝯſti^m ex nouis ꝑtib⁹:ꝑut ille ꝑtes ſũt ĩfi
nite:⁊ ponit arg^m:⁊ poſt ſoluit illud apđ ph̄os.d.imo ph̄i
fortiter de hac opione fingẽt.i.ſophiſticabũt:et forte lr̃a
eſt corrupta:⁊ debet ſtare.(Fugiũt.)⁊ mã plana eſt:⁊ rõ
ipſoꝝ eſt:qꝛ dictũ aggregatũ nõ euadet qn copulet̄ ex ꝑti
bus ĩfinitis aut finitis gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹:ſʒ ſi de

Cõtrarie
ta ⁊ diffa
inter peri
pateticos
⁊ Algazel
lem.

finitis.ḡ opʒ ꝯcedẽ ꝙ genus ſit gñabile et corruptibile.ſ.
ꝙ totũ illud ſit gñabile.ſi de ĩfinitis.ḡ p̄dicti opinantes
ponũt ꝙ ſit poſſe vl̃ nec̄iũ ꝙ illđ aggregatũ ſit ab eterno
ſine cã a qua ꝓcedat:⁊ h̄ erat vis ph̄oꝝ arabuʒ:cui r̄ndet
ꝑ ph̄os veros.d.ſʒ ph̄i hñ ꝯcedũt h̄:⁊ opinati ſũt ꝙ talia
gña ⁊ eis ſil̃ia ſũt gñabilia ⁊ corruptibilia:ꝑut ꝯſtituunt̄
ex poſſib⁹ p̄ncipalib⁹.hñt eni ſine dubio cãʒ extrinſecã.i.
celũ ⁊ motorẽ a q̄ p̄dicta gña eterna ꝓcedũt:⁊ ponit tũc
illđ in q̄ ꝯueniũt.d.⁊ nõ putãt ꝙ ſit ipoſſe iuenire cauſas
ĩfinitas:qꝛ ſic.ſ.ipoſſe ꝯſtitui antiquũ ex nouis:imo cum
ph̄is arabicis:ꝑipa^ci in h̄ ꝯcordãt:cui⁹ rõnẽ dicit ꝙ ph̄i
dicũt ꝙ ponẽ mot⁹ diuerſos in gñe ab eterno eſt nec̄ium
cõcedere:qꝛ hic eſt vn⁹ mot⁹ in nuõ ab eterno:⁊ dicũt ꝙ
cã eſſe corpoꝝ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ in ꝑtib⁹ eternali
bus in toto.i.q̄ ſũt genita in ꝑte.i.ſm̄ idiuiduũ eterna in
toto eſt:qꝛ hic.i.mot⁹ p̄m⁹ eſt ens ab eterno in toto ⁊ ꝑte:
vt p̄m⁹ motor ⁊ corp⁹ celeſte:⁊ h̄ dicit.vʒ qꝛ corp⁹ celeſte:
⁊ ĩfiniti mot⁹ ſũt ſempiterni in gñe ex vno motu ꝯtinuo
in nuõ:q eſt mot⁹ firmamenti.i.octaui orbis. Ex his hēs
dr̃iam vnã iter Auer.⁊ Alga.(Et ille mot⁹.)declat quo
ſunt ille ꝑtes.d.⁊ ille mot⁹ nõ cõponit̄ ex plib⁹ reuolutio
nibus in actu:ſʒ tñ in itellu:qm̄ ꝑtes ſũt po^a in toto:fiũt
aũt actu vel per itellm̃:vl̃ per ſeparationẽ.(Et motus.)
Iterũ redit ad p̄mã dr̃iaʒ.d.⁊ mot⁹ ſuꝑceleſtis corporis
eternitatẽ aperit a ſuo motore:qui de ei⁹ nã ꝯtinue ſꝑ mo
uere debet:⁊ ponit dr̃iaʒ iter hũc motorẽ ⁊ eos q ſũt h̄.d.
⁊ nõ ẽ de nã illi⁹ mobilis ꝙ aliquotiẽs moueat̄ ⁊ aliquo
tiẽs nõ:ſic̄ ſe hñt mobilia ĩferiora:q̄re aũt nõ eſt hui⁹ nãe
in 2° ca° de ſuba orbis:⁊ 2° celi.cõ 3.⁊ in vltima diſputa
tione declatũ eſt:⁊ ego ibi declarabo ſi deus dabit vitaʒ.
(Et eſt notãdũ.)hic vltimo vult ſũmatiʒ opiones ph̄oꝝ
tractare:vt hēat dr̃ia ⁊ ꝯueniẽtia eoꝝ plene.p̄ ḡ ponit ſũ
mã opionũ.d.⁊ eſt nõn^m ꝙ holuʒ opiones in gñibus.i.re
bus gñabilibus ⁊ corruptibilibus eternis ſm̄ genus ſunt
tres:ſʒ due p̄me altera ſubdiuiſa erũt tres:q̄rũ vna eſt ꝙ
qđlibʒ gen⁹ eſt gñabile ⁊ corruptibile.ſ.finitũ a ꝑte ante
⁊ poſt:ꝑut ꝯtinet finita idiuidua.2° võ ꝙ qđdã gen⁹ eſt
ab eterno.videlʒ ſine p̄ncipio ⁊ ſine fine:ꝑut apparet cõ
ſtitui ex ĩfinitis idiuiduis.Et ſubdiuidit hanc.d.ſed hec
opio duobus modis diuidit̄.ſ.ſubdiuidit̄ in duo mẽbra.
aliq dicũt ꝙ talia gña acqrunt eternitatẽ ab aliq̄ vna cã
nec̄ia:alioqn p̄uarẽt vicib⁹ ĩfinitis in tꝑe ĩfinito.i.infini
ties genita eẽnt:⁊ ĩfinities corrupta:⁊ hec eſt ph̄oꝝ opio.
Alij võ opinati ſũt ꝙ ꝑut ꝯtinet ĩfinita idiuidua:optime
poteſt dici ꝙ ſunt ab eterno;⁊ hec eſt opinio eorum qui
eternales dicunt̄.ſ.arabũ ſic noiatoꝝ:⁊ per hoc patet dif
ferẽtiã iter arabes ⁊ peripateticos: vt ſupra dixi.(Et eſt
notandũ.)declarat hanc diuiſionẽ.d.⁊ eſt notãdũ ꝙ he
tres ſunt opiones diſtincte:⁊ oẽs diu^{tes} in hoc propoſito
itcruenientes ad iſtas.ſ.tres reducunt̄ ⁊ addit vtilitatẽ ha
rũ opionũ.d.⁊ ex his dʒ declarari.ſ.cõuenit cõſeq vtruʒ
mũdus ſit ab eterno:aut nõ:⁊ vtꝝ habuerit agẽs:aut nõ:
qm̄ p̄ria opinio legis infert mũdũ nõ fuiſſe ab eterno.ſe
cũda arabũ forte negat cauſam p̄mã.tertia ſola bene in
fert eternitatẽ mundi.(Et eſt notandũ.)Nunc cõparat
has opiones.d.⁊ eſt notandũ ꝙ de iſtis tribus opionibus
due ſunt extremitates ⁊ vna tenet mediuʒ:qđ exponit.d.
vʒ opio loquẽtiũ.i.theologoꝝ eſt vna extremitatum:que
nouitatẽ mũdi opinat̄. Alia extremitas eſt opio eterna
liũ.i.arabũ.media iter eas eſt ph̄oꝝ opio.(Pʒ ḡ ex his.)
Nũc vult remouẽ oẽs alias ⁊ ꝯuenire opionẽ Ari.dicẽs.
pʒ ḡ ex iſtis dictis ꝙ qcũqꝫ opinat̄ ꝙ poſſe ſit ponere cau
ſas ĩfinitas ⁊ nõ poſſit obtinere.i.ꝯuenire p̄mã cãm opio
falſa eſt.ideo dicit.imo totũ cõtrariũ videt̄ ꝙ qui eẽ ĩfi
nitaꝝ cãꝝ negaret:ſicut facit opio legis nequiet.i.nõ po
terit p̄imaʒ cãm ab eterno aſſerere.Cuius rõnem ponit

dicēs.eē eni cātoꝛ īfinitoꝛ p̄mā cām eternalē īfert:ex q̄ acgrit eē īfinitū:aliogn eēnt finita gn̄a:q̄ cā eterna:q̄daȝ ſuoꝛ īdiuiduoꝛ inouat ꝯtinue:ꝛ ſic manutenet gn̄a:ꝛ h̄ mō tn̄ ꝓbaſ ꝙ antiquū eſt cū inouatoꝛ:ꝛ declat eē ino uatoꝛ īfinitoꝛ.ſ.per ſucceſſionē. ¶ Debes ſcire ꝙ nulla opio triū rōne p̄hica pōt ꝯcludē cām eternam:niſi opio Auer.qm̄ opio arabū nō:qm̄ ſi tota multitudo eſt de neceſſe eſſe de ſe.ḡ nō arguit cām ſupiorē. Jteruȝ opio legis ſi ponit oīa eſſe finita:tūc nō pōt ponere p̄n^m abſtractum eſſe:vt declat Auer.p̄mo celi.cō.33.imo hēt ponere ipſuȝ eē corpus:q2 omne nouū fit ex corpe:vt credūt p̄hi. Sola ergo opinio Auer.ꝛ Ariſto.cōcludit ꝓpoſitū:qm̄ multitudo gn̄atoꝛ arguit ſucceſſionē ſempiternam:ꝛ illa arguit motū p̄mū eternū:ꝛ ille arguit p̄mū motorē abſtractū eſſe:ꝛ totū hoc dictū eſt 8° phy.cō.46.ꝛ.47.ꝛ lȝ hoc dicat Auer.tn̄ nō demōſtrat qm̄ lex nr̄a ponit ꝙ deus ſit virtus extra corpus per hoc:quia cauſat ſine tranſmutatione:ꝛ hoc p̄hi non viderūt.imo in hoc fuerunt ceci:ꝛ h̄ dixi ſepe in diſputatione prima.

Nota.

Ponentes oīa finita eē nō pñt ponē p̄ncipiū abſtractū eſſe.

Lex nr̄a

ALGA. DV.VII.

Jt Algazel ꝓ p̄his in illo argumento qd̄ ꝯ eos poſuit. ꝛ ſi aliqs dicēt ꝙ reuolutiones nō reperiunſ:neq3 forme elītoꝛ:imo id qd̄ reperiſ eſt vna foꝛa in actu:ꝛ id qd̄ nō reperiſ p̄n̄s neqꝫ aliquo mō denoiari de finitate ꝛ īfinitate niſi ī itellectu tm̄:ſed nos loquimur de realibus entibus: non de imaginabilib⁹:nō ḡ remanet aliqd aliud in quo poſſumus ambigere:niſi in aīabus moꝛtuoꝛū: ꝛ qdā p̄hoꝛ dicūt ꝙ aīe hoīuȝ ſunt vna ab eterno añ aduētū ei⁹ in coꝛp⁹ ꝛ p̄ter ſeparationē vniunſ:ꝛ fiunt abſq3 aliq̄ mutatione:maxīe:q2 de īfinitate nequeūt d̄noiari. Aliꝫ v̄o peripatetico rū dicūt ꝙ aīa ſequiſ cōplexionē ꝛ moꝛs nō eſt aliud:niſi ipſius priuatio:ꝛ de ſeipſa ſuſtentare neqꝫ ſine coꝛpe.ḡ aīa nō hēt eſſe niſi in viuentibus:ꝛ viuētes ſunt terminati ꝛ numerabiles: ꝛ ideo nō pn̄t de īfinitate denoiari:neq3 priuari:neq3 aliquo modo denoiari pn̄t de finitate: neq3 infinitate:niſi de intellectu. ¶ Jtem dixit plus Algazel ꝙ rn̄ſio huius dubiꝫ clare reperiſ ab Auicē. ꝛ ab Alpharabio: ꝛ opinio veraciū p̄hoꝛ eſt ꝙ aīa ē ſuba p ſe exn̄s:vt hn̄t ab Ariſ. ꝛ primis Cōmētatoꝛib⁹. Et ſi aliqs ab iſta opinione deuiaret petēdū eſt ab eo vtrū eēt imaginādū ꝙ in quolibet momēto moueſ aliqd ꝛ remaneat:aut nō:ſi nō:dicimus ꝙ eſt falſuȝ.ſi primo mō dicimus ꝙ ſi quolȝ die imaginaremur inouationē cuiuſdā rei:ꝛ ꝙ remaneat. Copulareñ igiſ vſq3 mō ſine dubio entia īfinita. Vn̄ h̄ mō debēt dubia oꝛdinari:ꝛ nō ē curādū vtrū id qd̄ remāet ſit hō:aut aīa:aut demō:aut angelus:aut qdcūq3 ens fuerit: id eni qd̄ dcȝ ē ſeqꝫ opionē dicēt:ꝙ reuolutiōes p̄terite ſūt īfinite.

¶ Introducit Alga.rn̄dētē ꝓ p̄his in duob⁹ pūctis vt videbiſ.d.ꝛ ait Alga.rn̄dēs pro p̄his. Jn illo arg^m qd̄ ꝯ eos poſuit:ꝛ ſi aliqs dicēt:ꝙ reuolutiōes nō repiunſ in actu: neq3 forme elītoꝛ:ſed ſup.in ſucceſſione:imo id qd̄ reperiſ eſt vna forma in actu:tūc dicit:ꝛ id qd̄ nō reperiſ p̄ſens.i.actu neqꝫ.i.nō pōt aliquo mō denoiari de finitate ꝛ īfinitate:niſi in itellectu tm̄:ſed nos loqmur de realib⁹ entib⁹:nō de imaginabilib⁹:ꝛ ſic pȝ ꝙ nō daſ īfinitū apd̄ p̄hos. Nō ḡ remanet.hic remouet aliā qōnē ꝯ p̄hos:ꝛ eſt ſcd̄s pūctus dubij.dicit ḡ.nō ḡ remouet aliqd aliud in q̄ poſſum⁹ ambigere:niſi de aīabus moꝛtuoꝛ:vult dicē ꝙ pōt eē q̄ſtio de aīab⁹ moꝛtuoꝛ:qm̄ vel remanēt vl nō.ſi remanēt.ḡ ſunt īfinite:cū apud p̄hos mūdus eſt etern⁹.ſi nō remanēt erunt coꝛrupte ꝯ p̄hos. Soluit.d.ꝛ qdā p̄hoꝛū dicūt ꝙ aīe hoīum ſunt vna ab eterno añ aduētuȝ ei⁹ in coꝛpus:ꝛ p̄ter ſeparationē.i.poſt ſeparationē vniunſ ꝛ fiūt vnū abſq3 aliq̄ mutatiōe maxīe:q2 de īfinitate nequeūt denoiari.qūo aūt itelligiſ hec opio in ſolone.23.dubij p̄me qōnis:verificatū ē:attn̄ amplius dicā in ſolone huꝰ dubij. (Aliꝫ v̄o.) hic ponit aliā euaſionē.d.aliꝫ v̄o peripateticoꝛ dicūt ꝙ aīa ſequiſ cōplionē:ꝛ dicūt ꝙ moꝛs nō eſt niſi ipſius.i.aīe p̄uatio.imo dicūt ꝙ de ſeipſa ſuſtentare nequit.i.nō pōt exiſtere ſine coꝛpe.ḡ aīa nō hēt eē niſi in viuētibus:ꝛ viuētes ſūt terminati:ꝛ numerabiles:ꝛ id̄o aīe nō pn̄t de īfinitate denoiari:neq3 p̄uari.i.dici in finiti neq3 aliquo mō denoiari pn̄t de finitate:neq3 infinitate: niſi ab itellectu:ꝛ ſic pȝ ſcd̄s modus euadendi. (Jtē dixit plus.) adhuc ampliat dictū Alga.d. Jtē dixit plus Alga. ꝙ rn̄ſio huius dubij clare reperiſ ab Aui.ꝛ ab Alpharabio:ꝛ opio veraciū p̄hoꝛ eſt ꝙ aīa eſt ſuba per ſe exn̄s:vt hn̄t ab Ari.ꝛ p̄mis Cōmētatoꝛib⁹. (Et ſi aliqs.) hic Alg. adhuc fac.q.qm̄ lȝ ſit euaſio ad id de aīa:attn̄ adhuc ſimpliciter nō euadis:vn̄ dic:ꝛ ſi aliqs ab iſta opione deuiaret petēdū eſt ab eo vtrū eēt imaginandū ꝙ in quolibet moueſ aliqd.i.aliqd gn̄alr ꝛ poſt remāeat:aut nō eſt poſſibile ad imaginationē.ſi nō.ſ.eſſet poſe ad imaginationē:dicim⁹ ꝙ eſt falſum:q2 eni nō pōt imaginari in quolibet die fieri aliqd ꝛ ip̄m remanē. Si p̄mo mō dicim⁹ ꝙ ſi quolibet die imaginemur inouationē cuiuſdā rei: ꝛ ꝙ remaneāt oēs ille res.copulenſ igiſ vſq3 mō.ḡ tota multitudo ſine dubio erit īfinita.ḡ lȝ tu euadas de aīa:nō de poſſibili euadis:ꝛ id̄o ꝯcludit modū oꝛdinādi dubia.d.vn̄ hoc mō debēt dubia oꝛdinari. (Et nō eſt curādū.) oñdit qualr lȝ dubiū de aīa ſit ſolutū ſimplr:tn̄ nō eſt ſolutū:ꝛ dicit:ꝛ nō eſt curādū vtrū id qd̄ remanet ſit hō:aut aīa: aut demō:aut angelus:aut qdcunq3 ens fuerit.vult dicē ꝙ caſus dȝ itelligi de q̄cūq3 re.poniſ ḡ illa res eē in quolibet die:ꝛ remanere vt ſupra:ꝛ patet arg^m.volo autē per illā rē īdifferēter hoīeȝ vel aīam ꝛc.ergo lȝ ſit ſolutuȝ de aīa:nō tn̄ ſimplr ē ſolutū. (Jd eni qd̄.) hic tādē ſoluit.q. ſm opionē verā.d.id eni qd̄ dictū ē ſeqꝫ opionē dicētiū ꝙ reuolutiōes p̄terite ſūt īfinite.i.ſeqꝫ ad p̄hos nō ad me.

Sed pōt eē qd̄ nō ſolū ꝯ p̄hos:ſȝ ꝯ eos ſic.diuidaſ hora in ptib⁹ ꝓpoꝛtionabilib⁹ minoꝛib⁹ terminatis diuiſus.a.tūc volo ꝙ in p̄ª de⁹ faciat vnū lapidē:vl ſaltē ad imaginationē fiat:vt ipſe pōit:ꝛ ſcd̄a aliū ꝛ ꝯtinue remaneāt.ḡ cū hic fuerūt īfinite ptes ꝓpoꝛtionales erūt de facto in fine hoꝛe lapides īfiniti. Tu v̄o ſoluas ꝓ te et p̄his eſt argumētū friuolū:ꝛ non dignū hoc loco.

Dubiū

AVER.

Dicim⁹ nos ꝙ id qd̄ rn̄dit noīe p̄hoꝛ. vȝ ꝙ reuolutiones p̄terite ſunt priuate:ꝛ ꝙ priuatū nequit denoiari de finitate:neq3 de īfinitate:nō eſt vera reſpōſio:ꝛ nos declauimus in p̄cedētibus: ꝛ id qd̄ dubitat ſup p̄hos.ſ.de ipſoꝛ opione in aīa. Dicim⁹ ꝙ hoc nouū eſt p̄hoꝛ opio:ꝛ id qd̄ dictum eſt de hac materia ſufficiat.

¶ Hic Auer.reprobat Alga.i illis que p̄his īpoſuit.et dic.

dicimus nos ꝙ id qđ reſpōdit nomine pħoꝝ. vȝ ꝙ reuolutiōes ꝑterite ſunt ꝑuate: ⁊ ꝙ ꝑuatū negȝ denoīari de finitate neqȝ de īfinitate nō eſt vera rńſio: ⁊ nos hoc declarauimus in ꝑcedētibus. declā.n.eſt ꝙ lȝ nō dicaꝛ īfinitum
Attributa opinio Platoni de anima. actu: dī īfinitū in po^a ꝑmixta actui. (Et id qđ.) Nūc tāgit 2^m pūctū.ſ. ⁊ id qđ dubitat ſup pħos.ſ. de ipſoꝝ opione in aīa. dicim^9 ꝙ h.ſ. ſua rńſio nō eſt pħoꝝ opio: ⁊ tūc ſe excuſat et pȝ. ℭ Debes ſcire ꝙ illa p^a opio de aīa.ſ. ꝙ aīa eſt vna añ aduētū ad corp^9 ⁊ poſt: ⁊ dū eſt in corpore multiplicaꝛ: pōt itelli duob^9 modis. vno^o ꝙ iſta multiplicatio fiat ſm rem ipſi aīe. ita ꝙ ipſa aīa dū corpi vniꝛ eſt multa ſm rem. dū ſepaꝛ vniaꝛ ſm rem: ⁊ fiāt oēs vna: ⁊ hec vī opio attributa Platoni: vt fuit viſum in p^a diſputatione.
Op. Ar. ⁊ Auer. ℭ Alio^o pōt itelli ꝙ aīa put eſt itellus: eſt vn^9 nuō put itelliꝛ in corꝑe efficiꝛ multa ſm reſpect^9 ⁊ hītudines multas nō qdē reſpectib^9 ⁊ hītudinib^9 inherētib^9 ipſi itellectui ſȝ corꝑib^9 in qb^9 vniꝛ. ⁊ hec eſt opio Ar. ⁊ Auer. vt recitatū fuit in ꝑma diſputatione in fol.23. Sȝ qūocūqȝ
Pō nře legis. itelliꝛ ē falſa: ⁊ nō eſt credibilis. ℭ Immo lex nřa ponit ꝙ aīe mortuoꝝ remanēt poſt: ⁊ qdā in glia: vt ille q̄ fecerūt bń: aliq̄ dāṅate: vt ille q̄ peccauerūt: ⁊ h eſt opio Aui. ⁊ Platonis: vt puto. Pōt tñ illa opio famoſa ſm p^m itellectū adhuc exponi: qm vn^9 vir coetane^9 me^9 volebat illaȝ eē mētē Platonis.
Sicut mā ꝑpter formas actu efficiꝛ diuerſa: ita forme diuerſanꝛ ꝑpter mām. ℭ Jō debes ſcire ꝙ ſicut mā efficiꝛ actu diuerſa ꝑpter formas: ita forme actu diuerſe ꝑꝑ mām: ſicut ḡ mā dū carēt formis eſt vna mā ꝑuatiue ꝑ ꝑuōnes dīaꝝ facientiū eā diuerſaȝ. vt dicit Auer. 12° meta^ce. cō. 14. ita aīe dū carēt materijs diuerſis pñt dici vna aīa ꝑuatiue ꝑ q̄to actu nō ſunt in ſitib^9 diuerſis: nec locis diuerſis: pñt tñ eē put dicūt hītudines ad corpora diuerſa. Et ſic pōt itelli ꝙ aīe ſunt multe dū ſunt in corꝑibus actu: ante tñ q̄ veniāt ad corpa: vel poſtq̄ remouenꝛ cū carēāt dimēſioīb^9 qbus erāt multe: pñt dici vnificari ⁊ fieri vna aīa actu: lȝ plēs po^a: put pñt vniri diuerſis corꝑibus qū iteꝝ itrabūt corpa: ⁊ ſic h opio iponiꝛ Platoni: ⁊ dicunt qdaȝ ꝙ opio legis nō eſt ꝯ̄ria huic: niſi in hoc tm̄ ꝙ iſtas aīas ponit nouiter creari: Plato aūt ſimul cū mūdo oēs aīas factas eē dicit: ⁊ qūocūqȝ ſit: ego nō curo. ſic igiꝛ declarata intm̄. Et ſic cōſumata eſt expō 4^e diſputationis Auer. ꝯ̄ Alg. cū dei laude: ⁊ beate virginis Marie.

ℭ Quinta diſputatio Alga. cum pħis oſtendit debilitateȝ rōnum pħoꝝ in ipſius ꝑbationibus: ꝙ deus benedictus ſit vnus: ⁊ ꝙ impoſſe ſit ꝙ ſint duo neceſſarij eē: ⁊ quilibet ipſorum incauſatum ſit. DV I.

Ait Alga. vie ſapientiuȝ ſunt due. Quaruȝ pria hec eſt. Si eēnt duo neceſſe eē ꝑdicareꝛ igitur neče eē de q̄libet eoꝝ: ⁊ id qđ ſic ſe hȝ nō euadet qn ſit ſua nečitas de ſeipſo nō ꝑ aliud aut ex cā: ⁊ oporteret ꝙ eſſet cātū: ⁊ nos nō ſic intēdimus de eo: ⁊ ſequētes hāc viā opinātur ꝙ ſpēs hoīs dī de petro ⁊ guilelmo: ⁊ petr^9 nō ē hō de ſe: ſi nāqȝ nō eēt guilelm^9 nō eēt de ſe hō: niſi aliqua cā poſuerit eū hoieȝ: ⁊ poſuit petrū hoieȝ: ḡ multiplicata eſt humanitas: ⁊ multiplicata mā ꝑſens: ſȝ depēdentia dicte multiplicatiōis de mā eſt quid intelligibile. vȝ nō eſt de ſuba humanitatis: ſilr ſi neceſſitas eſt in neceſſario eē de ſeipſo tm̄ ſibi iueniretur. Si.n. ab aliqua cauſa ꝑcederetur: eēt ergo cauſatum: ⁊ nō igitur neceſſariū eſſe. Patet ergo ex hoc ꝙ neceſſe eſſe eſt ſine dubio vnum. Huiuſqȝ ſunt Algazelis ṽba: deide reſpōdit Alg. pħis dicēs ꝙ totalr id qđ dixiſtis ꝙ ſi eēnt duo neceſſe eſſe ⁊c̄. diuiſio erronea eſt. Nos.n. declarabimus ꝙ vocabulū neceſſe eſſe eſt dubitabile niſi intelligatur pro eo id qđ cām nō hȝ: vnde ſi hec ſit hui^9 vocabuli intentio: dicemus ꝙ impoſſe nō eſt ponere duos impricipiatos eſſe nečios: ⁊ nullus ipſoꝝ alterius eſt cā: ergo qñ dicitis ꝙ id qđ nō hȝ cām caret cauſa de ſeipſo aut ex aliquo: diuiſio eſt erronea: qꝛ itētio cauſe ⁊ nō indigere eſſe de cauſa: nō opȝ ab aliquo cauſari: quia non habere cām pura negatio eſt: ⁊ pura negatio nō hȝ negationē: neqȝ ꝑtinet dicere ꝙ ſit de ſe: aut nō de ſe: ſed ſi intēderetis ꝑ neče eſſe ſm denoīationē ſcđaȝ ꝑter qđ eſt ens ſine cauſa: tūc nō per ſe itelligiꝛ. Vñ ex iſtis pȝ ꝙ hec demōſtratio eſt picta ⁊ ſine radice: imo dicimus ꝙ intētio dicti vocabuli eſt id qđ non hȝ cām neqȝ ipm̄ nō habere cām ꝑcedit a cauſa. Et hec diuiſio nō tendit erga denominationes affirmatiōis maxime: qꝛ id reducit ad negationē. ṽ.g. Si aliquis diceret ꝙ nigredo eſt color: aut ex ſe aut ex cā: ſi de ſe: opȝ ꝙ rubedo nō ſit color: ⁊ ꝙ hec ſpēs coloratio nō repiaꝛ niſi in nigredine. ſi ṽo nigredo color fuerit ex cauſa oportet ꝙ itelligaꝛ ꝙ nigredo nō ſit color niſi cā poneret eā colorē: id.n. attribuiꝛ ſ he: qđ eſt additūȝ ſup ſubam ipſi^9. Forte priuatio pōt in itellectu imaginari: quāuis realiter reperiri nequeat. Sed diceꝛ ꝙ hec diuiſio eſt erronea ſm poſitionē: vnde nō eſt opinandū ꝙ ſi nos diceremus ꝙ nigredo eſt color de ſe: ꝙ ſit poſſe dicere ꝙ ſit non de ſe. ſilr eſt dōm ꝙ h ens eſſe neceſſariū ꝑ ſe ꝑhibeat nos dīe ꝙ ſit nō per ſe: ita ꝙ ex h ſequaꝛ falſuȝ: huiuſqȝ ſunt ṽba Alg.

ℭ In iſta 5^a diſputatiōe diſputāt pħi de vnitate ꝑmi. Cuȝ enī diſputauit de eternitate ſimplr. ⁊ poſt de effectu ꝑmi circa ipȝ mūdū: ⁊ de rōnib^9 pħoꝝ circa h: reliquū eſt aggredi in hac 5^a de vnitate ꝑmi q̄ōnes facere. ℭ Diceꝛ: vī ꝙ Auer. peruertat ordinē: qm Ar. ꝑ celi: vt narrat Auer. tractat de īfinitate mūdi: an.ſ. mūdus ſit finit^9 vł īfinit^9. Dubiu^9
Et vtrū ſit vnus vel plēs: ⁊ iſtū ordinē ſuat: qm ꝑmo tractat vtrū mundus ſit gnābilis ⁊ corruptibilis. 2° vtrū ſit finit^9 aut īfinitus. ⁊ 3° vtrū ſit vnus numero: aut plures: ⁊ dīt Auer. ꝙ hoc facit ꝑꝑ ſciam de vnitate et eternitate ꝑmi: vt pȝ ibidem cōmē.33. ⁊c̄. Ergo Auer. ſi tractaturus erat de vnitate ꝑmi: cur nō tractauit an ſit finit^9 an non: ⁊ an vn^9 an nō: poſtq̄ tractauit đ gnōne ⁊ corruptiōe ei^9.
ℭ Dōm ꝙ ſi ꝑbatū ſit mūdū hēre agēs erit ꝑbatū ipm̄ eſſe finitū in magnitudine: vt dicit ibi Auer. ⁊ qꝛ diſputauit Auer. an mūdus hēat agēs: iō nō op^9 fuit tractare an ſit finit^9 in q̄titate. Itē qꝛ ſol. vnitatī mūdi ꝑſuppōit h: qm̄ nō diſputat vtꝝ de^9 ſit vn^9: ſȝ vtꝝ vie ſapiētū ſint demōſtratiue: iō nō curat tractare de vnitate mūdi: qm̄ iſta diſputatio nō ꝯ̄tiꝛ vtꝝ mūdus ſit vn^9: vt pȝ in titulo diſ- Solutio.

putatiõis p̃ris. ¶ In p̃ igiẗ du(bio)ꝰ adducit Alg. viã pħoꝝ. ⁊ dicit. ait Alg. vie ſapientũ ſue due: q̃rũ pꝰ hec eſt: ⁊ p̃mo ponit vnã hẏpo(theſi)m. d. ſi eẽnt duo neceẽ. igiẗ p̃dicareẗ ne ceſſe eẽ de quolibet illoꝝ: ⁊ p h vult dic̃ iſtã minorẽ: vbi duo ſunt neceẽ: neceẽ p̃dicaẗ de pluribꝰ eiuſdẽ rõnis. Deĩ accipit maiorẽ. d. ⁊ id qd ſic ſe hʒ. i. ⁊ id qd p̃dicaẗ d pluribꝰ neceẽ: nõ euadet qn ſit ſua necitas de ſeipſo nõ p aliud aut ex cã: vult g̃ q arg(umentu)m ſic cõponaẗ: oẽ p̃dicatuʒ de pluribꝰ neceẽ oĩno opʒ vel p̃diceẗ de illis a ſe: ⁊ non ab alio vel ab agẽte dãte illis illud p̃dicatuʒ. Deĩde acci piẗ minor p̃dicta: ſʒ vbi ſunt plã neceẽ: neceẽ p̃dicaẗ d illis pluribꝰ neceẽ eſſe: g̃ in p̃ma figura neceẽ nõ euadet qn p̃diceẗ de illis: aut a ſe: aut ab alio. ⁊ ſtatim ꝯdicit vni mẽbro. d. ⁊ ſup. ſi ab alio opʒ q eẽt cãtũ: ⁊ nos nõ ſic intẽ dimꝰ de eo. (Et ſequẽtes.) Hic declaẗ maiorẽ. Et debes ſcire q via p̃dicta põt cõponi in pꝰ figura: vt dcm̃ ẽ: ⁊ in 2ª ſic: oẽ qd pluribꝰ ineſt ſm p̃dicationẽ ⁊ v̾ificationẽ cau ſatũ eſt illis ab aliq̃ cã: ſʒ neceẽ nõ cãtũ eſt pluribꝰ aliq̃ mõ: g̃ nõ ineſt plibꝰ: vtriuſq3 g̃ ſyllogiſtice forme vna eſt maior: iõ hic ꝓbat illã maiorẽ per exẽplũ. 2° ibi (Silr ſi necitas.) ſtatim accipit minoris viʒ ꝓut formaẗ in 2ª fi gura. dicit g̃: ⁊ ſequẽtes hãc viã opinaẗ q ſpẽs hoĩs dĩ de petro ⁊ guilielmo: ⁊ petrus nõ eſt hõ de ſe. imo ſi nãq3 nõ eẽt guilielmꝰ actu nõ eẽt de ſe hõ: q2 põt eẽ guilelmꝰ: dico nõ eẽ hoĩeʒ d ſe: niſi aliq̃ cã poſuerit eũ hoĩeʒ ⁊ poſuerit petrũ hoĩem. g̃ hũanitas eſt multiplicata ⁊ mã p̃ris: ſʒ de pẽdẽtia dicte multiplicatiõis de mã eſt qd itelligibile d ſe nõ de ſuba hũanitatis. iõ h fuit ab agẽte. Deinde acci pit minoris viʒ ꝓut cõponiẗ in 2ª figura. d. ſilr ſi necitas eſt in neceo eẽ de ſe tñ ſibi ĩueniretur: vult dic̃: ſʒ neceẽ eſſe nõ ẽ cãtũ ipſi neceẽ ab alio: ⁊ h erat minor: cuiꝰ rõnẽ di cit. ſi. n. ab aliqua cã ꝓduceretur. eẽt g̃ cãtũ. nõ g̃ neceũ eſſe apud eos: ⁊ ſic pʒ minor. ꝯnẽ ſupplet ſtatiʒ. d. pʒ g̃ ex hoc q neceẽ eſt ſine dubio vnuʒ. (Diciſq3.) Hic vult ad ducẽ ſol. Alg. ad arg(umentu)m pħoꝝ. ⁊ ait. hucuſq3 ſunt Alg. v̾ba. demũ r̃ndet Alg. a pħis. d. q totalr̃ illud qd dixiſtis q ſi eẽnt duo neceẽ ⁊c. diſio erronea ẽ: vult dic̃ q illa diſio: aut ipſo ſeipſo ẽ neceẽ: aut ab agẽte ẽ diſio erronea. Qd declaẗ. d. nos. n. declabimꝰ q vocabulũ neceẽſſe eſt dubi tabile: niſi itelligaẗ p id qd cãm nõ hʒ: neceẽ g̃ idẽ eſt q cãm nõ hñs. Iõ ꝯcludit. d. vñ ſi hec ſit hꝰ vocabuli iten tio. dicimus q nõ eſt ipoſſe ponẽ duos ĩprincipiatos. i. in cãtos eẽ necios: ⁊ ꝑ ſic q nullus ipſoꝝ ſit cauſa alteriꝰ: iõ ꝯcludit. g̃ qñ dicitis q id qd nõ hʒ cãʒ caret cã de ſeipſo: aut caret cã ex alio eſt diuiſio in re erronea: cuiꝰ rõneʒ di cit: q2 itẽtio cãe: ⁊ nõ ĩdigere eẽ de cã. i. q2 rõ cãe: ⁊ ꝓ. i. nõ ĩndigẽ cã: nõ opʒ ab aliq̃ cãri. i. q cã nõ hẽat cãm nõ hẽt ab alio. Huiꝰ aũt dat rõnẽ: cuiꝰ minorẽ p̃ accipit. d. q2 nõ hic cãm pura negatio ẽ: ⁊ pura negatio nõ hʒ negõneʒ. i. cãʒ negõnis: iõ ait q illa diuiſio eſt erronea: neq3 ptinet dic̃ q illud ſup. ſit de ſe aut nõ de ſe: vult dic̃ q ſic hec di uiſio erronea ẽ: hõ ẽ rõnalis vel irrõnalis: imo in ꝓpoſito neceẽ hʒ cãm: vel nõ hʒ cãʒ: ⁊ p h ad formã arg(umen)ti negaẗ maior. ſʒ. n. neceẽ p̃dicaẗ de plibꝰ nõ opʒ q̃rere: aut a ſe: aut ab alio. (Sʒ ſi itẽderetis.) Vult ꝯfutare illud qd pla to credebat: vbi debes ſcire q neceũ põt 2ʳ exponi. vnoꝰ p̃uatiue p eo qd nõ hʒ cãm. ⁊ ſic ẽ v̾a expõ. alioꝰ p eo qd eſt ſempiternũ ⁊ ſemp ens: nõ q2 caret cã eẽ: ſʒ q2 caret cãis corruptibilitatis: vt dic̃ Auer. in li(bro) de ſuba orbis: ⁊ ſic exponiẗ poſitiue. dic̃ g̃: ſʒ ſi itẽderetis ſup. vos pħi ꝑ neceẽ eẽ ſm denotationẽ 2ª. i. poſitiue ꝑter qd ẽ ens ſine cã. i. nõ itelligendo p̃ mõ. ſ. p eo qd caret cã: tũc nõ p ſe itel ligiẗ. i. nõ ẽ p ſe itelligibile: qm̃ ſic exponẽdo ẽt ꝯtigẽs ẽ ne ceſſariũ: qm̃ aliqd ẽ ꝯtingẽs: vt celũ apud hos: qd eſt ſem piternũ: ⁊ igiẗ erit neciũʒ: iõ ꝯcludit. vñ ex h pʒ q h de nũtiatio pħoꝝ eſt picta ⁊ ſine radice. ¶ Et debes ſcire: vt tactũ eſt in diſputatiõe 4ª. q doctrĩa pħoꝝ arabũ eſt q iſta ſint ſynonyma ens ſine cã ⁊ neceẽ eſſe. Et h. ſ. ens hñs cãm: ⁊ ꝯtingẽs eẽ. opinati. n. ſunt q oẽ cãtũ ſit nouũ. i. de pẽdẽs: ⁊ oẽ depẽdẽs apud eos ẽ ens in ſui nã poſſe: ⁊ iõ di cũt q neceẽ ⁊ carẽs cã ſunt ideʒ oĩbꝰ modis. Et pp hoc ad formã ꝯõnis manifeſta ẽ ſol. qm̃ ⁊ ſi neceẽ de pluri bus p̃diceẗ ⁊ in plibꝰ ſit: nõ poſſumꝰ q̃rere cãm cur ineſt: qm̃ tũc eiꝰ qd nõ hʒ cãʒ: cãʒ q̃reres. (Immo dicimꝰ.) Cũ dedit r̃ñſionẽ vie pħoꝝ: adhuc declaẗ illã. d. imo dicimꝰ q itẽtio dicti vocabuli ẽ id qd nõ hʒ cãm: ⁊ tũc addit ne q3 ipm nõ hic cãʒ ꝓcedit a cã. (Et hec diſio.) Remouet obiectionẽ: qm̃ poſſet dici q ego volo itelligere neceẽ po ſitiue: h remouet. d. ⁊ h diſio ſup. q̃ poniẗ in maiori nõ tẽ dit. i. dirigiẗ erga denoiatiões affirmatiõis. i. inq̃tuʒ illa extrẽa capiunẗ poſitiue: cuiꝰ rõnẽ dic̃. q2 id. i. neceẽ redu cit ad negõnẽ: qd itẽꝰ ꝓut diſtinguiẗ a poſſi opʒ vt nega(tiue) itellr̃. (V. g. ſi aliqs.) Hãc r̃ñſionẽ iteꝝ p ex(empl)m declaẗ. d. v. g. ſi aliqs diceret q nigredo eſt color: ⁊ peteres: aut ex ſe: aut ex cã. Si d ſe: opʒ q rubedo nõ ſit color: ⁊ opʒ q hec ſpẽs coloraꝰ nõ reperiaẗ niſi in nigredine. Si v̾o nigredo color fuerit ex cã: opʒ q itelligaẗ q nigredo nõ ſit color: niſi cauſa poneret eũ colorẽ: cuiꝰ rõnẽ dicit. id. n. attribui tur ſube: qd eſt additũ ſupra ſubam ipſius ab alio. g̃ ſi ni gredo color eẽt attributiue: tũc ab alio eẽt color. (Forte p̃uatio.) Hic reſpõdet huic exẽplo: et vult q aliqs poſſit imaginari q nigredo ſit color de ſe. i. nõ ab alio: ⁊ de plu ribꝰ p̃dicaẗ color: qm̃ illa negatio nõ eſt vera in rerũ nã exñs: ſʒ tñ in mẽte. h dicit. forte p̃uatio põt intellu ima ginari. i. ꝯcipi q̃uis realiter repiri nequeat. (Sʒ diceẗ.) Replicat hãc r̃ñſionẽ. d. ſʒ diceẗ q hec diſio eſt erronea ſm hãc põnẽ. i. ſi itelligaẗ negatiue: tũc illa diſio eſt erro nea: ſic̃ dcm̃ fuit. Vñ nõ ẽ opinãdũ q ſi nos diceremꝰ q nigredo ẽ color de ſe q ſit poſſe dic̃ q ſit nõ de ſe: qm̃ nõ põt itellu aliqd eẽ de ſe tale: ⁊ tñ itelligibile eẽ nõ d ſe tale: ⁊ iõ ſi magꝰ ẽ color d ſe fruſtra q̃riẗ an d ſe: aut ab alio. i. nõ de ſe: qm̃ nullus põt imagiari ipſaʒ eẽ nõ de ſe poſtq̃ poniẗ d ſe talis. Et tũc applicat ſequẽs ad ꝓpoſitũ. d. ſilr eſt dõʒ q h ens eẽ neceũ p ſe ꝓhibet nos dic̃ q ſit nõ p ſe: ita q ex h. i. hac diſione ſeqẗ ipoſſe ſlʒ. q. d. q ſi neceẽ eſt neceẽ cũ h ſit dic̃ eẽ ens ſine cã: iõ nõ p̃t fieri diſio: et q̃rere veruʒ hãc ab alio: aut a ſe: q2 nullus põt ambigẽ q ſit ens ab alio: ⁊ ſic pʒ ſol.

AVERRO.

NOs dicimꝰ q hec via quã Alg. dic̃ i vnitate noĩe pħoꝝ tm̃ ab Auic. repi tur: nõ ab alio antiquoꝝ pħoꝝ: ⁊ cõ poniẗ ex v̾libꝰ ꝓpõnibꝰ: ⁊ mẽbra eiꝰ ſunt ſumpta equoce: ⁊ iõ eſt via valde altercan da: h ſi dicta mẽbra diligẽter viderent ⁊ reſpi ceret intentũ p̃dicte vie facilr̃ pñt reduci ad de mõſtratiuã viã: ergo qñ dixit Alg. vʒ q prima diuiſio erat falſa ⁊ erronea nõ eſt veꝝ: eo q ipſe ait q id qd itelligit de vocabulo neceẽſſe eſt id qd nõ hʒ cãm. Et ſi forte aliqs diceret q id qd cãm nõ hẽt aut illud nõ hẽre eſt de ſe aut ex cã. Dicimus q ſunt v̾ba abſurda: ſilr ſi aliqs dice ret q neceẽ nõ euadet qn ſit neciũʒ aut ex cã ẽ falſuʒ. Immo neceẽ ꝓcedit a ꝓpria nã cõmu ni petro ⁊ guilelmo. Et iõ ſi primo mõ intelli gi nõ hʒ humanitas reperiri in alio. ſi ſcdo mõ tũc ſine dubio cõponiẗ ex duabꝰ naturis. vʒ v̾li ⁊ particulari: h cõpoſitũ eſt cãtũ ⁊ neceẽſſe nõ hʒ cãm.

Opinio arabum.

bꝫ cām. ergo nec̃e eē eſt vnū. Patet ergo ꝙ qñ dicta via hoc mō ordinabitur tunc erunt verba Auic̃. vera. Rurſus id qđ dixit Alg.ſ. ꝙ pura priuatio nō hꝫ cām neqꝫ de ea dici dꝫ ꝙ eſt ex ſe aut ex cā: verba erronea ſunt. aliqđ.n. pōt negari de aliquo aut ab aliqua ſimplici re: vt dꝫ h̄ intelligi qñ dixit de ſe: aut ex aliqua denoiatiōe ꝓpria in eo: ſicut dꝫ hic itelligi in qualibet cā: ſed id qđ dixerat ꝙ hoc nō verificat̃ niſi de denoiationib⁹ que p̄dicant̃ mō affirmationis maxime dico ꝙ de eis que ponunt̃ mō negationis.

¶ Nūc Auer. vult ꝑtractare ſol'. p̄ſētis dubij: ⁊ p̄ ponit auctorē hui⁹ vie, d. dicimus nos ꝙ hec via quā Alg. dicit in vnitate.ſ. p̄mi noīe phoꝝ tm̄ ab Auic̃. reperit̃: nō ab alio antiquoꝝ phoꝝ. Deide addit nām hui⁹ vie. d. ⁊ cōponit̃ ex vlib⁹ ꝓpōſib⁹: ⁊ mēbra eius. i. extrema hui⁹ vie ſunt ſumpta equoce. i. ſunt multiplicia ſm̄ equocationē: ideo eſt via altercāda. (Sꝫ ſi dicta.) Nūc vult ponere modū euadēdi ab arg͡to Alg. ꝯ hāc. ⁊ p̄ ꝓponit hoc. z⁰ exeqtur. dicit ḡ: ſꝫ ſi dicta mēbra diligēter diuiderent̃. i. reducerent̃ ad vniuocū: ⁊ ſup. Alg. reſpiceret intētū p̄dicte vie facilr̃ pōt ſup. mēbra reduci ad demſa⁴⁵ viā. (Ergo qñ Alg.) Nūc exeqt̃ ⁊ declat quō hec via euidentiā hꝫ. d. ḡ qñ dixit Alg. ꝙ p̄ma diſio erat falſa ⁊ erronea nō eſt veꝝ: dico nō eſt veꝝ: eo qꝛ ipſe dixit ꝙ id qđ itelligit̃ de vocabulo nec̃e eē eſt id qđ nō hꝫ cāꝫ. Uult dic̃e Auer. falſuꝫ eē nec̃e eē carere cā: qm̄ itellñtie oēs ſūt nec̃e eē apud phos pipateticos: ⁊ tñ plane apud Ar. hñt cāꝫ. eſt.n. nec̃e eē a ſe: vt p̄m̄ p̄n̄: ⁊ ab alio: vt reliq motores: vt ſepe dcm̄ eſt. (Et ſi forte.) R̄ndet Auer. ad formā: ⁊ p̄ ꝓponit arg͡m vim. d. ⁊ ſi forte aliq̄ diceret ꝙ id qđ cām nō hꝫ: aut illud nō hꝫ eſt de ſe: aut ex cā. R̄ndet dicimus ꝙ hec ſunt v̄ba abſurda. q. d. nō ꝯcludētia ad ꝓpoſitū. Silr̃ ſi aliq̄ diceret ꝙ nec̃e eē nō euadet qn ſit nec̃iū: aut ex cā eſt falſum: imo nec̃e eē ꝑcedit a ꝓpa nā cōi petro ⁊ guilielmo: ⁊ iō ſi primo mō itelligit̃ nō dꝫ hūanitas repiri in alio. ¶ Debes ſcire ꝙ Auer. vult ꝙ nec̃e eē pōt capi duob⁹ modis. vno⁰ ꝓ ipſa nā cōi nec̃e eſſe que in ſe nihil aliud eſt niſi nā carēs cā: ⁊ ſic nō hꝫ cauſam: ⁊ ſic q̄rere an hēat cām an nō. Auer. cū Alg. acceptat illā diſionē eē abſurdā. z⁰ mō pōt accipi nā illa: put ꝯiungit̃ plib⁹ ⁊ cōponit̃ plib⁹: eo mō q̄ hūanitas pōt z⁰ capi. vno⁰ in ſe: ⁊ ſic nō hēt cām. alio⁰ vt cōponit̃ ſorti ⁊ platoni: ⁊ ſic lꝫ ipſa nō hēat cām: cōpoſituꝫ ex hūanitate ⁊ dīa vltima ꝯhēte illā ad forē hꝫ cām: et ſic nec̃e eē hꝫ cām nō eſt abſurduꝫ: ⁊ h̄ apponit. d. Si z⁰ mō tūc ſine du⁰ cōponit̃ ex duabus nāis. vꝫ vli ⁊ ꝑticulari: ⁊ ꝑ hoc vult minorē: deīde accipit maiorē. d. ſꝫ cōpoſitū eſt cātū. ḡ nec̃e eē hꝫ cām: qđ eſt falſuꝫ tā in ſe q̄ꝫ vt alteri appropriat̃: qđ declat. d. ⁊ nec̃e eē nō hēt cām: ḡ nec̃e eē eſt vnū. ⁊ iō ꝯcludit. d. pꝫ ḡ ꝙ qñ dicta via hoc mō ordinabit̃ tūc erūt v̄ba Auic̃. vera. pōt ḡ ſic argui. oē cōpoſitū vel in ſe vel alteri hꝫ cām. ſꝫ p̄m̄ nec̃e eē nec in ſe nec alteri nō hꝫ cām: ḡ nec in ſe nec alteri eſt cōpoſitū. ⁊ per ꝯñs nō eſt vl'e: ⁊ ſic ē vnuꝫ ſimplr̃. (Rurſus id qđ.) vult nūc reprobare aliud dcm̄ Alg. d. rurſus id qđ dixit Alga. ſ. ꝙ pura p̄uō nō hꝫ cām neqꝫ de ea dici dꝫ ꝙ ē ex ſe: aut cā v̄ba erronea ſunt: qđ ꝓbat. aliqđ.n. pōt negari de aliq̄: aut ab aliq̄ ſimplici re. i. ꝑ carētiā cāe tm̄: vt dꝫ h̄ itelligi qñ dixit de. i. ꝑ id v̄bū ꝺ ſe: aut pōt negari ex aliq̄ denoiatiōe. i. nā ꝓpa. i. addita in eo: ſicut dꝫ h̄ itelli in q̄libet cā.

Nota. ¶ Debes ſcire ꝙ aliqđ cōpetit alicui ꝑ negōnē: vt celo eē ſempiternū: ꝑ p̄uōnē cārū corruptiōis: ⁊ h̄ mō negatiue. ⁊ ſic nō hēt cām. aliq̄ negō cōpetit alicui ꝑꝑ aliqđ poſitiuuꝫ. v.g. homini ꝑ rōnale ineſt hec negatio irriſibile: mō h̄ hꝫ cām poſitiuā: ḡ pꝫ ꝙ aliqua negatio pōt habere cauſam. ⁊ aliqua nō: ⁊ ſic dcm̄ Alga. falſuꝫ eſt. Deinde apponit vltimū pctm̄. d. ſed id qđ dixit ꝙ hoc non verificatur: niſi de denoiationib⁹ que p̄dicant̃ modo affirmationis maxime. Dōꝫ ꝙ verificat̃ de his que ponunt̃ mō negatiōis: vt nūc tactū eſt.

Duplex nec̃e eē.

ALGA. DV. II.

AIt Alga. Scđa v̄o p̄dictaruꝫ viarū hec eſt: ſi poneremus duo nec̃e eſſe: aut eēnt ſimiles oino: aut differrēt: ſi eēnt totalr̃ ſil'es: ſic nulla eēt ibi nūatio: neqꝫ binitas: due nāqꝫ nigredies dicūr qñ ſūt in duob⁹ ſubiectis: vel in vno eodē: ſed in duobus tꝑib⁹. Nigredo.n. ⁊ motus i vno ⁊ eodeꝫ tēpore ſunt duo; qꝛ in ſuba differunt: ſed qñ in ſuba nō differūt vt ſunt due nigredines cū vnitate tꝑis ⁊ loci: tunc ſine dubio nulla eſt numeratio. ¶ Et ſi poſ'e eēt dicē ꝙ in vno tꝑe ⁊ vno ſubto eſſent due nigredines: poſſibile ergo eēt de qđlibet idiuiduo ꝙ ſint duo: lꝫ ibi nūeratio nō cognoſcat̃: ⁊ poſtq̄ꝫ nulla eſt ibi ſimilitudo opꝫ igit̃ ꝙ differant: ſꝫ nō dn̄t in tꝑe neqꝫ in loco. opꝫ ḡ ꝙ differāt in aliquo. ⁊ ſi ſic nō euadēt qn cōicent in aliqua re: aut nō. ꝙ nō cōicent falſuꝫ eſt: qꝛ ſequeret̃ ex h̄ ꝙ ipſi nō cōicarēt in eē: neqꝫ in nec̃itatis eē: ⁊ iō opꝫ ꝙ cōicent i aliquo: ⁊ differāt in aliquo. Et ſi ſic: opꝫ ḡ ꝙ id in quo cōicant differat ab eo in quo differunt: ḡ eſt ibi nec̃ia cōpoſitio ⁊ diuiſio itellectualis: ſꝫ nec̃e eē nō cōponit̃. Et id qđ nō diuidit̃ in q̄ꝫtitate non diuidit̃ in dicto exponēte: eius.n. ſuba nō componit̃ ex reb⁹ que ſignificari pñt ex dicto exponēte que ſunt numerabiles: ſicut aīal rōnale ſignificat illud de quo humana q̄ditas ꝯſtituit̃: ⁊ nō eſt dubiū ꝙ id qđ ſignificat aīal differt ab illo qđ ſignificat rōnale. ergo hō componit̃ ex partib⁹ ordinatis in diſtictiōe ex dictis illas partes ſignificātib⁹: ⁊ iſtud nomē. ſ. hō aggregatū iſtud repreſentat: ⁊ alio mō ſimilitudo non eſt imaginādū. ¶ Sed ad hoc r̄ndendū eſt ꝙ nos debemus ꝯcedere. ſ. ꝙ binitas nō eſt imaginanda: niſi cuꝫ dn̄tia in aliqua re: ⁊ illi qui ſimiles ſunt oīmode nō eſt imaginandū ꝙ differant: ſꝫ id qđ dixiſtis. vꝫ ꝙ p̄dicta ſpēs compoſitionis falſum eſt in primo principio: verba ſunt nuda de omni demōſtratiōe: imo pertinet ꝙ ſit queſtio per ſe: opinio eni phoꝝ cōmunis eſt ꝙ primum principiū nō diuidit̃ in dictis. ſ. in diffinitione: ſicut realiter non diuiditur.

¶ Diuidit̃ h̄ cap͡m qm̄ p̄ Auer. adduxit v̄ba Alg. vbi ponitur via phoꝝ. z⁰ ibi (Sꝫ ad h̄ r̄ndet.) ſoluit viā phoꝝ. ꝓ intellu p̄me ptis debes ſcire ꝙ via iſta exponit̃ hypo͡c ſi nec̃e eē multiplicat̃ eſt ibi cōpō: ſꝫ in nec̃e eē nō eſt cōpoſitio. ḡ nō multiplicat̃. p̄ ḡ ꝓbat maiorē. z⁰ ibi (Sꝫ nec̃e

eſſe.) Accipit minorē. 3ᵃ ibi (Et id qđ nō.) Cōfirmat qđ diſputatū dicit ait Alg. 2ᵃ vō pdictaꝝ viaꝝ h̄ eſt. ſi ponere mus duo neceͤ eſſe: aut eſſent ſiles oino. i. oibꝰ modis: aut differrēt. ſi eēnt totalr ſiles: tūc nulla eēt ibi nuātio neqꝫ binitas. i. dualitas: qđ ꝓbat exēplo. d. due nāqꝫ nigredies dnr qn̄ ſūt in duobꝰ ſubtis: vel in vno ⁊ eodē: ſꝫ in duobꝰ tpibꝰ diuerſis: ⁊ exponit hoc. d. nigredo. n. ⁊ motꝰ in vno ſubto ⁊ eodeꝫ tpe ſūt duo: qꝛ ī ſuba dnt: ſꝫ qn̄ in ſuba nō dnt cū vnitate tpis ⁊ loci. i. nec in ſuba nec ī loco: nec in tpe nec in ſubto: tūc ſine dubio nulla eſt nūeratio. Uult ergo dic̃e ꝙ duo idiuidua nō dntia in ſuba. i. eiuſdē ſpēi: nec dr̄ia loco nec tpe nec ſubo oino ſunt vnuꝫ. Et h̄ ꝓbat per impoſe. d. ⁊ ſi eēt poſe dicē ꝙ in vno tpe: ⁊ vno ſubo eēnt due nigredines: tūc poſe eēt de quolibet indiduo. i. nullā hēremus viā ad iprobādū vnū indiuiduū eē duo: ſꝫ ibi nūeratio nō cognoſcat̃: ⁊ dicerē te eē duo hoīes: ſꝫ ego nō cognoſcā dualitateꝫ. ꝯ pꝫ. Jō ꝯcludit aliud mem brū. d. ⁊ poſtqꝫ nulla eſt ibi ſilitudo. opꝫ igit̃ ꝙ dr̄ant: ſed nō dnt in tpe: neqꝫ in loco: opꝫ ḡ ꝙ dr̄ant in aliquo: ⁊ ſi ſic nō euadet̃ qn cōicent in aliq̄ re: aut nō. Qꝛ nō cōicēt, falſuꝫ eſt: qꝛ ſeqt̃ ex hoc ꝙ ipſi nō cōicent in eſſe: neqꝫ in neceͤ eē: iō ꝯcludit ꝙ opꝫ vt cōicent in aliquo: ⁊ in aliquo dr̄ant: et ſi ſic. opꝫ ḡ ꝙ id in quo cōicant differat ab eo in quo dnt. i. ꝙ in alio ꝯueniāt: ⁊ in alio differāt: ⁊ tūc con- cludit maiorē. d. ḡ eſt ibi neceͣia cōpō ⁊ diuiſio itellualis. (Sed neceͤ.) Nūc accipit minorē. d. ſꝫ neceͤ eē nō cōpo- nit̃: tacet ꝯñeꝫ. d. ḡ neceſſe eē nō pōt multiplicari. (Et id qđ.) Pōt dici ꝙ h̄ ꝯfirmat pdicta ſic: illud qđ nō diffini tur nō cōponit̃: ſꝫ neceͤ eē nō diffinit̃. ḡ ⁊c̃. vl pōt dici ꝙ ifert corpe ipm nō diffiniri: ⁊ eſt plus ꝯſona textui: ait ḡ: ⁊ id qđ no diuidit̃ in q̄titate. i. in multas ptes: nō diuidi tur in dicto exponēte. i. nō hꝫ diffonē q̄ eſt dcm̄ exponēs id qđ ꝯtinet diffinitū. Probat qđ dixit. eiꝰ. ſ. neceͤ eē ſuba nō cōponit̃ ex rebꝰ: q̄ ſigñari nō pnt ex dicto exponēte. i. diffonē q̄ ſunt nūerales. i. multe: ſic̃ aial rōnale ſigñat il lud de quo hū ana gditas ꝯſtituit̃. (Et nō eſt.) ꝓbat qđ dixit: ⁊ nō eſt dūm ꝙ id qđ ſigñat alal: differat ab illo qđ ſigñat rōnale: iō ꝯcludit: ḡ hō cōponit̃ ex ptibꝰ ordinatꝭ in diſtōne ex dictis illas ptes ſigñantibꝰ: ⁊ iſtud nomen hō illud aggregatū repñtat: ⁊ alio mō ſilitudo. ſ. iter illa duo neceͤ eē nō eſt imaginandū niſi mō dicto. ſ. ꝙ dr̄ant ⁊ ꝯueniāt: vt dixi. Et ſic pꝫ ꝑ via phoꝝ. ⁊ 2ᵒ q̄r ipm neceͤ eē eſt ſimplex: ⁊ iō nō difficile vr̄ ꝙ hec ſit ꝯfirmatio ar- gumēti phoꝝ. (Sꝫ ad h̄.) Nūc Alg. rñdet huic vie. ⁊ dicit: ſꝫ ad h̄ rñdendū eſt ꝙ nos debemus ꝯcedē ꝙ bini tas. i. dualitas nō eſt imaginānda: niſi cuꝫ dr̄ia in aliq̄ re: ⁊ ſup. ꝯueniētia in aliq̄: ⁊ ēt debemus ꝯcedē ꝙ illi qui ſunt oino ſiles nō ē imaginādū ꝙ dr̄ant: ⁊ ſic ꝯcedo in deo eē cōpōnē ex q̄ ꝯueniūt ⁊ q̄ dn̄t: ⁊ ſtatim dixit vbi ſtat pun ctꝰ. ſꝫ id qđ dixiſtis. vꝫ ꝙ pdicta ſpēs cōpōnis ſlm qd eſt in ꝑ pnᵒ. vba ſūt nuda ab oi demrātiōe. i. ſūt vba: ⁊ nō rō nes. imo illud. vꝫ an in deo ſit cōpatio ptinet ꝙ ſit qđ ꝑ ſe. Et apponit illud qđ phi ponūt. d. opio. n. phoꝝ cōis ē ꝙ pᵐ pnᵐ nō diuidit̃. ſ. in diffōne: ſic̃ realr nō diuidit̃. Et ſup. ſꝫ hec ē qō: qm̄ multi ꝯcedūt cōpōnē in deo: vt dicaꝫ in ſol. dubij hꝰ. Uult ḡ Alg. ꝙ h̄ via ducit ad hoc incōue niēs. ſ. ꝙ in deo ſit cōpō: ⁊ vult ꝙ iſtud icōueniēs lꝫ ſit i- cōueniēs. tn̄ via phoꝝ nō oñdit iſtud eē incōueniēs: niſi ꝑ illud. ſ. qꝛ deꝰ nō eſt diffinibilis: ſꝫ illud ē qō: ⁊ ſic ad ꝓ bationē dubij adducūt vel magis dūm: vel eq̄lr dūm: q̄re via illa nō fuit demrātiua: ſꝫ topica. AVERRO.

NOs dicimus ꝙ Alga. non extimauit errorē huiꝰ ſcđe vie: ⁊ cepit loqui cū phis in vna obſcura materia. vꝫ ꝙ ſit poſe attribuere diffōnis pluralitateꝫ ipſi neceſſe eſſe: qđ phi totalr negāt: ⁊ videt̃ ei ꝙ ſit diſputatio per ſe. Quedā. n. ſecta loquen- tium que baſſaria nūcupat̃: attribuūt pluralita tem pmo pncipio ꝑut ponūt ſubam cum de- noiationibꝰ. Sed error huiꝰ vie hic eſt: illa eni que differunt abinuicē differūt in eoꝝ ſubſtan tijs. ⁊ nō in aliquo ꝯueniunt niſi in dictis tm̄: ⁊ hoc eſt qn̄ nō ꝯueniunt in gn̄e: neqꝫ ꝓpinquo: neqꝫ remoto: vt nomen corporis apud phos: qđ pdicat̃ de corpe ſupceleſti: ⁊ d corpore cor ruptibili: ⁊ ſicut nomē intellectus qđ dr̄ ſuper intellectū humanū: ⁊ ſuper ſeparatas intelligen- tias. ⁊ ſicut nomen entis qđ dr̄ de rebus corru ptibilibus ⁊ eternalibus. Tandē ꝙ talia voca- bula rōnabilius debent ingredi noia equiuoca ⁊ non vniuoca: ergo non ſequit̃ ꝙ entia abinui cem differentia componantur. Deinde medi- tatus eſt Alg. vt duceret phoꝝ opiniones in dei vnitate: ⁊ poſtea diſputare cum eis.

¶ Nūc vult reprobare Alg. in eo qđ dixit ex̄ ꝓpoſituꝫ. 2ᵒ ibi (Sꝫ error.) Uult ponē veꝝ defectū huiꝰ vie: dicit ḡ in pᵒ. dicimꝰ nos ꝙ Alg. nō extimauit errorē hꝰ vie 2ᵉ. i. nō putauit illud incōueniēs eē incōueniēs. i. ꝙ in deo ſit cōpoſitio nō putauit ipoſe: ⁊ iō cepit loq cū phis in vna obſcura mā quā explicat. d. vꝫ ꝙ ſit poſe ipſi neceͤ eſſe at tribuere plalitatē diffōnis. Hoc. n. Alg. ꝯceſſit qđ phi to- taliter negāt: ⁊ vr̄ ei ꝙ ſit diſputatio ꝑ ſe: qm̄ infra decla bit̃ vtrū deꝰ ſit diffinibilis: qm̄ ifra dicet̃ vtruꝫ deꝰ ſit in gn̄e: vñ ſi deꝰ nō eſt in gn̄e: hēt̃ ꝙ deꝰ non pōt definiri. ¶ Debes ſcire ꝙ qđ an in deo ſit diffō eſt qđ an deꝰ ſit cōpoſitꝰ ex gn̄e ⁊ dr̄ia: ⁊ qꝛ iſtud tractabit̃ infra: iō Alga. male aggreſſus ē hāc qōnē. (Quedā. n. ſecta.) 2ᵒ hāc qō- nē eē ꝑ ſe oñdit ꝑ aliū modū. d. q̄dā. n. ſecta loquentiū. i. theologoꝝ que baſſaria nūcupat̃ attribuūt pluralitatē ꝑ pnᵒ. ꝑut ponūt ſubaꝫ cū denoiatiōibꝰ: ⁊ forte iſta ſecta ē chriſtianoꝝ qui ponūt in deo plalitatē pſonaꝝ: ſicut ifra dicet̃: ⁊ hec eſt qđ infra tractāda: ḡ male Alga. aggreſſus eſt hanc qōnē ꝓpter duo. pmo: qꝛ ſi exponit̃ de pluralita te diffōnis ifra diſputatiōe 7ᵃ. Si vō per compōnē itelli git̃ plalitas pſonaꝝ adhuc eſt qō per ſe: ḡ qūocūqꝫ Alg. male aggreſſus eſt hāc qōnē. (Sꝫ error huiꝰ.) Uult mō ponere errorē huiꝰ vie. ¶ Et debes ſcire ꝙ pñt aliq̄ itel- ligi differre 2ᵒ. ꝑ. ſ. inquātū ſunt pmo diuerſa: que in nul- lo reali vniuoco ꝯueniunt: ⁊ quedā que dnt dr̄ia que in aliquo ꝯueniūt: ⁊ in aliquo differūt: ⁊ hec ꝓpe ſunt in pre dicamēto: pōt ḡ rñderi ad formā argumenti ꝙ dant̃ plu ra neceͤ eē que differūt pmo: ⁊ nō ꝯueniunt in aliquo vni uoco reali: ſꝫ equoco: ⁊ ſic rō illa nō cōcludet illa cōponi ex vli ⁊ pticulari. dicit ḡ: ſꝫ error huiꝰ vie hic eſt: illa eniꝫ que dnt adinuicē dnt in eoꝝ ſubtis. i. ſe totis ſubiue: et nō ꝯueniūt in aliquo niſi in dictis tm̄. i. in noie: ⁊ h̄ ē qn̄ nō ꝯueniūt in gn̄e neqꝫ ꝓpinquo neqꝫ remoto: qđ declat̃ exēplo. d. vt nomē corpis apud phos qđ pdicat̃ de corpe ſupceleſti: ⁊ d corpe corruptibili. Deiñ ponit 2ᵐ exᵐ. d. vt nomē itēᵒ: qđ dr̄ ſup itellm hūanū: ⁊ ſup itellītias ſepa- ratas: ⁊ nomē entis qđ dr̄ de rebꝰ corruptibilibꝰ ⁊ eternali- bus. Tādē ſup. dicimꝰ talia vocabula rōnabiliꝰ debē igre di noia equoca ⁊ nō vniuoca: ⁊ tūc ꝯcludit rñſionem. d. ḡ nō ſeqt̃ ꝙ entia. ſ. ipa neceͤ eē adinuicē dr̄ia cōponant̃: qm̄ nō erūt dntia: ſꝫ ꝑ diuerſa: poſt ordinat capᵐ Alg. ⁊ ſmō eiꝰ pꝫ. ¶ Sꝫ circa h̄ caplm: ſunt due qōnes. pma qꝛ heo ſcđa

Aliq̄ dif- ferre du- pliciter.

Dubiū.

ſcða via pħoꝝ ducit ad illud met incõueniens ad qḋ du cit pͥma vt viſuꝫ eſt. pͥma eñi duxit ad hoc ꝙ tūc neče eē eſt cõpoſitū: ⁊ hoc idē ſcða: ergo nõ dĩnt: cur ergo Alg. di Dubita° xit hãc viã eē ſcðam. ¶ 2° qḋ: qꝛ̃ videꝉ ꝙ rõ ſit efficax: qḋ põt declarari proceſſu Ariſto. in ꝑ celi. tex. cõ. 90. ⁊ 12° metaph. tex. cõ. 49. ſic. vbi ſunt plura neceſſe eē: vel iſta ſunt equalis pfectiõis: vel inequalis: vel in pfectiõe ſunt ſimplr̃ equiuoca non põt fingi 3ᵐ: qꝛ̃ ſi ſunt ſimpliciter equiuoca: ergo neutrū illoꝝ erit altero perfectius: imo qḋlibet erit impfectuꝫ: qꝛ̃ cuilibet deficiet pfectio alte/ rius: ğ opꝫ vt oĩno ſint equalis pfectiõis ⁊ vni⁹ ⁊ eiuſdē bonitatis: ⁊ ſimplr̃ pfecti equali pfectiõe: ⁊ hoc ſupponit Solō ad ãmam. via pħoꝝ: ⁊ tūc recte arguit ꝙ qḋlibet illoꝝ eēt compoſi tuꝫ: vt dcm̃ eſt: ⁊ gnãbile ⁊c̃. ¶ Ad has põt dici: ad pͥmã dõm ꝙ lꝫ ad idē ducãt: nõ tñ eodē mõ. hēt. n. pͥma via ꝓ incõueniēti ꝙ pͥmū neceſſe eē ſit cõpoſitū: qꝛ tunc hēret cãm. ſcða via hꝫ pro incõueniēti idē per aliū modū. ſ. qꝛ tūc in deo eēt cõpoſitio difformis: ⁊ ſic appet diuerſitas Ad 2ᵐ vtriuſqꝫ vie. ¶ Ad ſcðam dõm ꝙ illa demr̃atio illo mõ formata eſt vtus demr̃atiõis Ariſto. attñ Auer. reprobat illã ꝗtū ad hoc tm̃. ſ. ꝙ ſi eēnt plura neče eē dĩntia. ergo eēnt compoſita. hoc eñi vult Auer. nõ valere: vt eſt data multiplex inſtãtia: vt dixi.

ALGA. DV. III.

AIt Algazel narrãs pħoꝝ auctoritatē talib⁹ ṽbis. Unitas nõ pficiꝉ niſi i eo ꝙ ipſi deo glïoſo attribuaꝉ vnitas oĩ moda. ⁊ h̄ negt obtineri niſi auferen/ do de eo totalr̃ plr̃alitatē. Et iõ ſupponendū eſt hic ꝙ plr̃alitas repiꝉ in ſubiectis qnqꝫ modis. Pri mus quoꝝ ex diſiõne actuali ſeu intellr̃uali: ⁊ h̄ mõ dĩ ꝙ corp⁹ nõ eſt vnū abſolute: lꝫ ſit vnū in cõĩtate vlĩ: ſemp enĩꝫ rõne ſue ꝗtitatis repiꝉ ſi ue recipit in potētia diuiſionē ad ĩfinitū: ⁊ talis plr̃alitas impoſſĩs eſt ꝙ attribuaꝉ deo bñdicto. Scðs ṽo ꝙ diuidaꝉ res in itellr̃u ad duas diui/ ſas res nõ mõ ꝗtitatis: imo ſūt dne nãe: vt mã ⁊ forma. lꝫ. n. ꝗ̃libet haꝝ duaꝝ nãrū nequeat ꝑ ſe ſuſtētari realr̃ neqꝫ in itellr̃u: nihilomin⁹ due ſunt res abiuicē dĩntes in diſſõne ⁊ ṽitate ⁊ ex ipſaꝝ cõpactu reſultat corp⁹ vnū: ⁊ dicimus ꝙ hec plr̃alitas eſſet auferēda de deo glïoſo. vꝫ ꝙ de⁹ nõ eſt forma in corꝑe neqꝫ cõpactuꝫ ipſoꝝ. ꝙ nõ ſit forma in corꝑe manifeſte pꝫ ex ꝯclr̃oni/ bus Ariſt. octauo phyſi. ⁊ ꝙ nõ ſit cõpactū ex illis duab⁹ de cais ꝓbaꝉ. vna ꝗ̃rū qꝛ eſſet diſibi lis in ꝗtitate in actu ⁊ itellr̃u. ſcða ꝙ eēt diuiſi/ bilis in nãs diuerſas: quaꝝ vna eſt mã. Terti⁹ ꝑdictoꝝ eſt plr̃alitas denoĩationū: ⁊ eſt ēt aufe rēda de ipſo deo vt ſapiã volūtas ⁊ his ſiĩa. ſi eñi denoĩationes in neče eē fuerit. eſſet ğ cõica/ tio iter ſubãꝫ ⁊ has denoĩatiões: ⁊ ſequereꝉ ex hoc eē plr̃alitatē in neče eſſe: ğ remouereꝉ ab eo vnitas. Quart⁹ eſt plr̃alitas intellr̃ualis ſequens compõnē gn̄is cum ſpecie vt nigredo: in nigro enĩꝫ ꝯtineꝉ nigredo cū colore: quare ſine dubio dĩnt i itellr̃u. Differētia. n. cū gn̄e differt: vt hõ in quo ꝯtineꝉ aĩalitas cū hūanitate que ſine du bio dĩnt in itellr̃u. ⁊ h̄ eſt cõpõ rerū. vꝫ de gn̄e ⁊ dr̃ia. Quint⁹ ṽo ꝑdictoꝝ eſt plr̃alitas ſequēs co pulationē ꝗditatis cū eē. vt hõ nãqꝫ ꝗditatē hēt añ eē. Silr̃ triãgulus hꝫ ꝗditateꝫ. ſ. ꝗ̃ eſt figura ꝯtēta trib⁹ laterib⁹: ⁊ ei⁹ eē nõ eſt ſubã ipſi⁹ ꝗdi tatis. ⁊ iõ põt in itellr̃u cõprehēdi ꝗditas hoĩs vl̃ triãguli: ⁊ adhuc ignoraꝉ vtꝝ hēat eē reale: aut nõ. ⁊ ſi eē ꝯſtitueret quiditateꝫ: nulla ꝗditas cõprehēdereꝉ ab itellectu añꝗ̃ hēat eē: ⁊ ſi ſic. ergo eē eſt ꝗd relatū ad ꝗditatē lꝫ fuerit illa ꝗdi tas ſemꝑ in eē: vt ſunt corpora ſupceleſtia: aut eē accedet quiditatib⁹ aut accidit idiuiduis ſpē rū aĩaliū vl̃ accn̄tib⁹ corpoꝝ: vel formis adue/ niētib⁹ cõpoſitis: ⁊ dicim⁹ ēt ꝙ hec plr̃alitas dꝫ ꝺ actuali eē a primo pͥcipio remoueri. ⁊ iõ di cimus ꝙ eē eius nõ eſt additū ſue ꝗditati. imo ſuū eē neceſſariū ſimile eſt ꝗditati alteri⁹. ergo eſſe neceſſariū idē eſt qḋ ſua quiditas ⁊ vnitas ipſi⁹. ſi. n. ſue quiditati eē attribueremus: opor/ teret ipſius eſſe neceſſariū ſequi illã quiditateꝫ: ⁊ eſſe ꝯſtituēs eaꝫ: ⁊ qḋlibet ſequēs cauſatur: ergo eē ipſi⁹ neceſſariꝫ cauſatur: qḋ eſt ipoſſe.

¶ Uult Alg. auctoritatib⁹ pħoꝝ declare quot ſpēs vnita/ tis amoueñꝉ ab ipſo ꝑ pͥn°. ⁊ ꝑ ꝑponit modū quo põt deo repiri ſūma vnitas. dicit ğ. ait Alg. narrãs pħoꝝ auctes talib⁹ ṽbis: vnitas nõ pficiꝉ. i. nõ eſt ſūme pfecta niſi in eo ꝙ ipſi deo glorioſo attribuaꝉ vnitas oĩmoda. i. ſimpli citer. hoc negt obtineri. i. ⁊ deo nõ põt attribui: niſi aufe/ rēdo de eo totalr̃ plr̃alitatē. ¶ Debes ſcire: vt diceꝉ ꝙ qn̄ qꝫ modis eſt multitudo. vno° ꝗtitatiua. ſ. que eſt diſio in ꝑtes ꝗtitatiuas eiuſdē rõnis. 2° mõ eēntialis ꝗ̃lis eſt in cõpoſito ex mã ⁊ forma. 3° mõ eſt multitudo pfectionuꝫ accn̄talr̃ iexñtiū alicui ꝗ̃ apud catholicos vocaꝉ multitu do attributoꝝ vni eēntie ſimplici inherēs. 4° mõ ē mul/ titudo ꝗ̃ eſt cõpõ ex gn̄e ⁊ dr̃ia. 5° mõ eſt multitudo ꝗ̃ eſt cõpõ ex ꝗditate ⁊ eē. Quia igiꝉ vnitas ē ꝑuatio multitu/ dinis: ⁊ nihil poſitiuū relingt in ſubõ: cui⁹ poniꝉ vnitas: iõ qnqꝫ modis põt eē iſta ꝑuõ. ſ. diſionis in ꝑtes ꝗtitati/ uas. i. nuãles. ꝑuõ diſionis i ꝑtes eēntiales: ꝑuõ diſionis in ꝑtes pfectiõales: ꝑuõ diuiſionis in ꝑtes rõnis. ſ. gn̄is ⁊ dr̃e. ꝑuõ diſionis in ꝗditatē ⁊ moduꝫ. vnitas ğ ſūma eſt amplectēs ꝑuõnē qnqꝫ modoꝝ multitudis: ⁊ ꝑ ꝯñs deo nihil poſitiuū religt. vñ ſicꝉ eternitas ⁊ neči̇tas inſunt ali cui ꝑ ꝑuõnē cãrū faciētiū corruptibilitatē ⁊ ꝯtingentiaꝫ ſic vnitas ꝗ̃ eſt ꝑuõ illa ieſt deo per ꝑuõnē cãrū faciētiū illas ſpēs multitudis: ⁊ ſicut eternitas ⁊ neči̇tas nihil ad/ dunt nãe: cui⁹ ſunt vltra nãm: ſic vnitas nihil addit ipſi deo: cui⁹ eſt: ⁊ hoc vult dicē Auer. ꝙ ſūma vnitas nõ põt deo attribui niſi auferēdo de eo totalr̃ plr̃alitatē. i. omnē ſpēm mltitudis. (Et iõ ſupponēdū eſt.) Cū narrauit mo dū quo i deo põt repiri ſūma vnitas: nūc docet exeq illū modū: ⁊ ait: ⁊ iõ ſupponēdū eſt h̄ ꝙ plr̃alitas repiꝉ in ſub iectis. i. in reb⁹ qnqꝫ modis. (Prim⁹ ꝗ̃rū.) Exeqꝉ illos ⁊ ꝗ̃rū pͥm⁹ ſup. eſt ex diſione actuali ſeu itellr̃uali. ſ. in ꝑtes ꝗtitatiuas eiuſdeꝫ rõnis. ⁊ h̄ exēplo declat. d. ⁊ h̄ mõ dĩ ꝙ corp⁹ nõ eſt vnū abſolute: lꝫ ſit vnū in cõĩtate vlĩ: cui⁹ rõnē dicit. ſemꝑ. n. rõne ſue ꝗtitatis repiꝉ ſiue recipit in po° diſionē ad ĩfinitū. ⁊ tūc recolligit. d. ⁊ talis plr̃alitas i.

Sic qn̄q modis multitu/ do ita qn̄q modis ꝑuatio il/ lius.

Quid ſit vnitas.

polis ē:vt attribuat̃ deo bñdicto. ¶ Debes ſcire vt acci-
Nūerus quid ſit. pit̃ 5° meta. ꝙ q̃tū dr̃ qd̓ ē diuiſibile ī ea q̄ iſunt: q̄rū vtrū-
q̧ aut ſingulū vnū aliqd̓: ⁊ h̓ aliqd̓ natū ē eē: vbi Auer.
cō°.18. voluit ꝙ ꝓpō h̓ hʒ pōt duos ſenſus. alter oēs ꝯſi-
ſtūt ꝙ q̃tū qñ diuidit̃: diuidit̃ in pl'a nuō: ⁊ ꝑ ꝯñs in idiuiduã
q̄ꝝ q̄dlibet ē vnū: ⁊ h̓ aliqd̓: ⁊ ſic pʒ qualr̃ pōt itelli defi.
p̄ñs: itēdit.n. ꝙ corp° ē vnū ſcḋm rōnē vlez: tñ merito q̃ti-
tatis pluſicat̃ ad pl'a nuō: ⁊ q2 deo nō cōpetit mag° q̃ti°.
iō ipſe vn° eſt nuō ⁊ nō pl'es. (2° vō ꝙ diuidat̃.) Hic ponit̃
2° modus: ⁊ dic̃. ſcḋs vō modus modus eſt ꝙ diuidat̃ res in
intellu ad duas diuerſas res ex̃ aiaʒ nō mō q̃titatis: imo
ſunt due nãe: vt mã ⁊ foia. L ʒ.n. q̄libet haꝝ duaꝝ nãrū
nequeat ꝑ ſe ſuſtētari realr̃ ſiñ alia: neq̧ i ite°: ⁊ forte lr̃a
eſt corrupta ⁊ iſtō v̓bū. (Neq̧ i ite°.) ſupfluit: ⁊ vult dic̃
ꝙ lʒ realr̃ mã nō poſſit eē ſine foia: tñ ſunt due res realr̃
diuerſe: ⁊ ſi lr̃a nō ſit corrupta: lege eaʒ ſic: lʒ.n. q̄libet ha-
rū duaꝝ nãrū nequeat ꝑ ſe ſuſtētari realr̃ neq̧ in itellu:
ſup. vã itellectiōe: nihilomin° due ſūt res adiuicē diūtes
in diffōne ⁊ veritate: ⁊ ex ipſarū cōpactu reſultat corpus
vnū: ⁊ ſtatiʒ applicat h̓ ad ꝓpoſitū.d. ⁊ dicim° ꝙ h̓ pl'ali-
tas eſt auferēda de deo glioſo. vʒ q2 de° nō eſt foia in cor-
pore: neq̧ cōpactū.i. cōpoſitū ipſoꝝ: ꝙ āt nō ſit forma in
corpe: mãifeſte pʒ ex ꝯnib° Ar.8° phy. tex. cō. vltimi. ⁊ ꝙ
nō ſit cōpactū ex illis ꝓbat̃ 2b° de cãis quarū vna eſt: q2
eēt diuiſibilis in q̃titate in actu ⁊ ite°: ꝯñam nō ꝓbat: qm̃
manifeſta ē ꝑ ſe. 2° cã eſt: q2 eēt diuiſibilis in nãs diuerſas:
q̄rū vna ē mã: ⁊ reliq̄ foia: his igit̃ duab° de cãis in deo
nō eſt compō ex mã ⁊ foia. (Terti° p̄dictoꝝ.) Ponit 3m
modū: ⁊ ait. 3° p̄dictoꝝ eſt pl'alitas denoiationū.i. accidē-
tiū: ⁊ eſt ēt auferēda ab ipſo deo: vt ſapia volūtas: ⁊ his ſi-
milia. (Si.n.) Aſſignat cãm h°. ſi.n. denoiatiōes. ſ. iſta ta-
lia put ſunt accñtia fuerint in neče eē: ḡ eēt cōicatio iter
ſubam ⁊ has denoiatiōes: ⁊ tūc ex h̓ ſeq̄t̃ eē pl'alitatē in
neče eē: ḡ remouet̃ ab eo vnitas. Et hec lr̃a eſt multū dif-
ficilis: ⁊ vtinā hērē ante me aliquē expoſitorez qui mihi
hūc locū declaſſet: vult ḡ dic̃ ꝙ vbi in deo eſſent hꝯ attri-
buta denoiantia eēntiã.i. iquãtū accñtia: qm̃ nihil deno-
minat: niſi accñs qd̓ ex̃ eſſentiã ponit̃ ſubti: tūc eēt cōica-
tio forte itēdit receptiua cōicatio inter ſubam.i. eēntiã
p̄mi: ⁊ illas denoiatiōes: ⁊ forte ꝑ cōicationē itell'it com-
pōnes: qm̃ vbi attributa ipſi eſſet accñtia: tūc ex eēntia ⁊
illis fieret vnū cōpoſitū: ḡ eēt ibi cōicatio.i. compō cōi-
catiua. Uel forte intēdit ꝙ ibi eēt cōicatio. ſ. ꝑfectionis:
qm̃ tūc eēntia eēt impfecta: ⁊ ſibi ab illis attributis eſſet
cōicatio ꝑfectiōis: ⁊ eſt meli°: ſʒ quō itelligat in rei veri-
tate difficile eſt: h̓.n. liber eſt multū difficilis: tū ex v̓bo-
rū trãſlatiōe barbarica: tū ex rei nã: tū q2 nullos inueni
ante me exponētes ipm: ⁊ iō o fratres mei ⁊ ſcholares ſa-
piētes ꝯſideretis laborē meū: ⁊ ſi nō exponã vobis: vt eſt
rei veritas: ſaltē vobis cōicabit̃ occaſio iueniēdi verita-
tem. ¶ Et debes ſcire ꝙ ſapientes nō negãt attributa in
deo: qm̃ Auer. cō. 39. 12° meta°. ponit illa: ſʒ negãt illa eē
denoiatiōes.i. accñtia addita eēntie tãq̧ forme denoian-
tes: qm̃ vbi ſic eēt ſeq̄t̃ icōueniēs nūc nūc adductū. (4°
eſt pl'alitas.) Hic ponit̃ 4° modus: ⁊ ait 4° ē pl'alitas in-
tell'ualis ſequēs cōpōnē gñis cū ſpe.i. dr̃ia ſpe°. ſi lr̃a nō
eſt corrupta: vel forte lr̃a ē ſic. (Sequēs cōpōnē gñis cū
dr̃ia i ſpe.) Qd̓ expōit.d. vt ē iſta ſpēs nigredo.i nigro.n.
ꝯtinet̃ nig°.i. dr̃ia vltima nigredis cuʒ colore q̄ ſine du°
diñt in ite°: eſt ḡ 5° modus cōpōnis. ſ. ex gñe ⁊ dr̃ia: ⁊ vo-
cat̃ diffō: ⁊ h̓ dic̃: dr̃ia.n. cū gñe diñt: vt hō in q̄ ꝯtinet̃ aia-
litas cū hūanitate.i. dr̃ia vltia hoīs: q̄ ſine du° diñt i ite°:
⁊ hec ē cōpō reꝝ. vʒ ex gñe ⁊ dr̃ia q̄ vocat̃ diffō. (5° vō.)
Apponit 5m. d. 5° vō p̄dictoꝝ eſt pl'alitas ſequēs copulatio-
nē q̄ditati cū eē: vt hō nãq̧ q̄ditatē hʒ añ eē: ſilr̃ triãgu-
lus hʒ q̄ditatē. ſ. q̄ ē figura ꝯtēta trib° laterib°: ⁊ ei° eē nō

eſt ſuba ipſi° q̄ditatis. Infert vnū correlariū. d. ⁊ iō ſup.
q2 q̄ditas ⁊ eē diñt pōt ite° cōprehēdi q̄ditas hoīs vl' tri-
anguli: ⁊ adhuc ignorare vtꝝ hēat eſſe reale: aut nō. Uel
forte ꝙ Alg. ꝑ h̓ dat cãm q̄re q̄ditas ⁊ eē diñt: que 3° de
aia aſſignat̃ tex. cō. 20. ſ. q2 q̄ditas pōt app̄hendi ſine eē:
vt dicã in ſol. dub. ⁊ tūc lr̃a legat̃: ⁊ iō ſup. ē illud: q2 q̄di-
tas ⁊ eē pñt cōprehēdi ſeparatim. (Et ſi.) Dat ſcḋam rōnē
ad idē per ipoſle: ⁊ ait: ⁊ ſi eē ꝯſtitueret quiditatē nulla q̄-
ditas cōprehēdit̃ ab ite° anteq̧ hēret eē: ⁊ ſi ſic: ḡ eſſe eſt
q̄d relatū ad q̄ditatē.i. neč'o vnitū adeo ꝙ nō pōt poni
q̄ditas ſine eē: nec eš. (L ʒ fuerit illa q̄ditas ſemꝑ in eē
vt ſunt corpora celeſtia.) Sic reperit̃ lr̃a ⁊ forte eſt error
trãſlatoris: ⁊ dʒ ſic ſtare: ḡ aut erit illa q̄ditas ſemper in
eē: vt ſunt corpa celeſtia in q̄b° q̄ditas eſt ſemꝑ cū eē: aut
eē accidet q̄ditatib°: aut idiuiduis aialiū.i. ſube vel idiui-
duis accñtib° corpoꝝ.i. accñtis: ſʒ cū p̄m mēbꝝ ſit falſuʒ:
relinq̄t̃ ꝙ eē accidat q̄ditati ⁊ idiuiduis q̄ditatis q̄ cōpo-
nit̃ ex q̄ditate ⁊ eē: vt dicã. vel accidit formis aduenienti-
bus cōpoſitis. ⁊ forte lr̃a ſtat bñ. ⁊ erit ſenſus. ⁊ ſi illa q̄di-
tas ſit ſemꝑ eē ꝯiūcta. eo mō q̄ celū eſt ſemꝑ cuʒ eē lʒ in
pte diat aut eē accidet q̄ditatib°. aut reliq̄s. ⁊ ſic pōt lr̃a
accōmodari. (Et dicim°.) Applicat nūc h̓. d. ⁊ dicim° ēt
ꝙ hec pl'alitas de actuali eē dʒ remoueri a p̄ p̄n°. ⁊ iō cō-
cludit ꝙ eē ei° nō ē additū ſue q̄ditati. imo ſuū eē neča-
riū ſile eſt q̄ditati alteri°.i. eſt ita abſtractū ſic̃ q̄ditas ei°
ſuiſcūq̧ abſtracti. ḡ eē neče eē.i. eē dei idē eſt qd̓ ſua q̄di-
tas ⁊ vnitas ipſi°. ſi.n. ſue q̄ditati eē attribuerem°. oporte-
ret eē ipſi° nečiū.i. qd̓ eſt neče eſſe ſeq̄ illã q̄ditatez. ⁊ eſſe
ꝯſtituens eã: vt pʒ in alijs. ⁊ tūc apponit incōueniēs. d. et
q̄dlibet ſequēs cãtur. ſ. omne additū alteri cãtur. illu ḡ eē
ipſius entis nečariū cãtur: qd̓ eſt ipoſſe. ¶ Quib° viſis pʒ
qualr̃ p̄uatio illa que eſt vnitas q̄nq̧ gradus p̄uōnis am-
plectit̃: ſic̃ ⁊ q̄nq̧ ſunt gradus compōnis. ⁊ ſic vnitas dei
eſt ꝑfectiſſima oīuʒ: qm̃ nihil eſt extra p̄mū quin aliquē
gradū compōnis habeat illoꝝ q̄nq̧. ⁊ ſic appet intentio
phoꝝ adducta ab Alga.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ hec ſunt Alg. verba
noīe phoꝝ ad auferēdū pl'alitatez de
deo bñdicto. Añ decet ꝙ nos ſpecu-
lemur prīo in p̄ñtib° dictis que phis
attribuit ⁊ iueſtigemus graduʒ eoꝝ in vnitate.
deide reſpiciem° altercationē eoꝝ. deide repro-
bationē hui° hoīs: quas ſuꝑ eos putauit feciſſe
in h̓ ꝓpoſitū. Añ dicim° ꝙ prim° p̄dicte diuiſio-
nis modoꝝ eſt diuiſio q̃titatis mētalis aut realis
⁊ nō eſt dubiū ꝙ in hoc ꝯueniūt oēs opināt es
ꝙ primū principiū nō ſit corp°: ⁊ demr̃atio fa-
ciēda ſuꝑ hoc eadē eſt ꝙ demr̃atio facta ꝙ pri-
mum pricipiuʒ nō eſt corp°. ⁊ de hoc tractabit̃
deo dāte in ſeq̄ntib°. Scḋm vō mēbꝝ p̄dicte
diuiſionis eſt diuiſio qualitatis: vt dicim° ꝙ cor-
pus diuidit̃ ad mãm ⁊ formaʒ: ⁊ hec phoꝝ eſt
opīo: ⁊ hec diuiſio auferēda eſt de primo prin-
cipio apud quēcūq̧ q̄ opinat° ſit deū nō eē cor-
pus: ſʒ auferre corporeitatē de primo pricipio
iquãtū nečium eē eſt de ſe iueſtigandū: ⁊ nos
de iſtis in ſeq̄ntib° tractabim° diffuſe. Tertiū
vō membꝝ p̄fate diuiſionis. ſ. auferre pl'alitatez
denoiationū de deo bñdicto declarat̃ ſic. ſi he
denoiatiōes eēnt in neče eē ⁊ ſuba ⁊ illa eſſent

nečia

neccia eẽ: ſequeret̃ ꝙ eẽnt pl'a neccia eſſe: ⁊ ſi illẽ denoiatiões ab ipſa ſuba cãrentur oporteret ꝙ nõ eẽnt neccie eſſe: ꝗ ſequeret̃ ꝙ q̃dã denoiationũ neccarij eſſe nõ eſſent neccie: ꝗ eẽt vnũ ens ꝯti nẽs id qꝺ eſt neccm̃: ⁊ qꝺ nõ eſt: qꝺ eſt ſlim. Et nos dicim⁹ ꝙ h̃ ꝓbatio eſt q̃ſi v̓ba. vȝ ꝙ cõceſſo ꝙ necce eẽ ſignificet ens imãle. Entia.n. q̃ mãȝ nõ hñt: ꝫ ſunt per ſe exñtia: ⁊ nõ ſunt corꝑa: nõ pñt imaginari ꝙ hẽant denoiatiões ſubales ex qb⁹ cõſtituat̃ ſuba: q̃ꝫto maxime ꝙ attribuãtur eis denoiatiões addite ſuꝑ ſubaȝ: ⁊ he ſunt ille que dñr accñtia. Remotis eni iſtis nõ aufertur ſuba. ⁊ denoiatiões ꝯtinue totũ in ꝫriũ ſe hñt. Et iõ v̓ificant̃ ſubales denoiatiões de denoiato: ⁊ nõ v̓ificat̃ p̃dicatio denoiationũ in ſubalibus de denoiato niſi equoce. Et iõ nõ dicim⁹ de hoie ꝙ ſit ſapia: ſicut dicim⁹ ꝙ ẽ aial: ꝫ dicimus de eo ꝙ eſt ſapiẽs: ꝗ ipoſſe ẽ ꝙ tales denominationes in eo ꝙ corp⁹ p̃dicet̃ de nõ corpore nõ eſt corp⁹. Natura.n. illaꝝ exñea eſt de eo qꝺ ꝺ eis denoiat̃. Vñ iccirco dicunt̃ accñtia: ⁊ diſtiguunt̃ a denoiato in itellectu: ⁊ ex̃ itellectũ: ⁊ ſi aliquis diceret ꝙ phi opinati ſunt ꝙ in aia ſunt ſil'es dictis denoiatiõib⁹: eo ꝙ opiat̃ ꝙ aia eſt prudẽs ⁊ volẽs ⁊ movẽs ⁊ putãt ipſam nõ eẽ corp⁹. Nos v̓o rñdemus ꝙ phi nõ opinant̃ ꝙ he denoiationes ſunt addite ſuꝑ ſubam aie. imo putãt ꝙ ſunt denoiationes ſubales. Et de nã taliũ denoiationũ eſt ꝙ ipſaꝝ ſubm nõ multiplicat̃ in actu: imo tm̃ illo mõ quo multiplicatur diffinitũ ex ptib⁹ diffõnis. vȝ ꝙ eſt multiplicatio mentalis nõ realis ſeu actualis. Et iõ ſeq̃t̃ ꝯcedentẽ ꝙ nõ eſt mã neceſſaria in eẽ aie ꝙ ꝯcedat. vȝ ꝙ in entib⁹ ſeꝑatis ſit dãdũ vnũ in actu extra aiam plura in diffõne: ⁊ hec opio eſt chriſtianoꝝ in hoc. vȝ in eo ꝙ ponunt tres ꝑſonas. ipſi eni putãt eas eẽ denoiatiões additas ſuper ſubam: imo apud eos multiplicant̃ in diffõne: ⁊ ſunt multe in potentia nõ in actu. Silr̃ dñt ꝙ ſunt tres ⁊ vnũ. ſ. vnum in actu: ⁊ tres in potẽtia. Et nos deo dãte dicem⁹ icõuenientia ſequẽtia opinãtẽ ꝙ primũ principiũ hẽat denoiationes additas ſuꝑ ſuã ſubam. Quartũ mẽbꝝ dicte diuiſionis eſt pl'alitas ex pte ſui gñis: ſuecꝫ dñtie: ⁊ hec diuiſio quaſi eſt pluralitas procedens a mã ⁊ forma. Diffõnes nãcꝫ accidũt cõpoſitis a parte forme ⁊ materie: nõ ſimplicib⁹ aũt hec ieſt. ꝗ nullus debet ꝯdicere ꝙ pl'alitas diffinitionũ a primo principio auferat̃. Quintuȝ v̓o mẽbroꝝ hui⁹ diuiſionis dicte eſt nũatio qditatis ⁊ eẽ. Et eẽ ꝑm veritatẽ in entib⁹ eſt qd itell'uale. vȝ eẽ res extra itellectũ: ſicut eſt in intellectu: ita ꝙ eẽ ⁊ veꝝ noia ſynonyma ſunt: ⁊ ſi ſic: nulla ꝗ extra aiam eſt pl'alitas. Et poſtq̃ꝫ itelligit̃ de eo id qꝺ intelligit̃ de ſuba ⁊ re. Eſt ergo nomẽ entis dcm̃ de neccario eẽ: ⁊ de alijs analogice: ſicut iſtud nomen. ſ. caliditas di de igne ⁊ ꝺ alijs reb⁹ calidis analogice. Hec eſt ſine dubio phoꝝ opio in p̃dictis. Sȝ iſte hõ fundauit v̓ba ſuꝑ Auicẽne opioneȝ: ⁊ eſt ſine dubio erronea. ipſe.n. opinat⁹ ẽ ꝙ eẽ res ⁊ ens eſt qd additũ ſuꝑ ei⁹ qditatẽ extra aiam: quaſi accidẽs rei cui attribuit̃: ſuppoſito ꝗ ꝙ idigeat eſſe qditas. dicim⁹ ꝙ ſi neccm̃ eẽ hẽret eẽ: ⁊ ſua qditas idigeret de illo eẽ. oporteret ꝗ ꝙ neceſſe eẽ cõponat̃. ergo eẽt poſſe nõ neccm̃. Rurſus apud Auicẽ. id cui⁹ ſuũ eſſe eſt additũ ſuꝑ ſuã ſubam hȝ cãm ſine dubio: ꝫ eẽ apud Auicẽnã eſt accidens ꝯñs qditatẽ: ⁊ h̃ pȝ ab Auicẽna hic: eo ꝙ ipſe dixit ꝙ hõ hȝ qditatẽ ante ſe: ⁊ poſtmoduȝ eẽ adheret ei. Silr̃ triãgulus hȝ qditatẽ. ſ. ꝙ eſt figura ꝯtẽta trib⁹ laterib⁹: ⁊ ſuuȝ eẽ nõ eſt pars hui⁹ qditatis ꝯſtituẽs eã: ⁊ iõ poſſe eſt ꝙ itellectus cõprehẽdat quiditatẽ hois vel triãguli: ⁊ adhuc ignorat vtrũ hẽat eẽ reale aut nõ. Patet ꝙ illud eẽ qꝺ ipediet hic nõ ẽ illud eẽ qꝺ ſignat ſubas reꝝ: ꝫ illud qꝺ eſt tãq̃ꝫ genus: necꝫ illud qꝺ ſignat rẽ eẽ extra itellectũ. nomẽ.n. entis dĩ duplex. vȝ dĩ de v̓o ⁊ de oppoſito priuatiõis: ⁊ hoc eſt qꝺ diuidit̃ ad decẽ p̃dicamẽta. ⁊ eſt eis tãq̃ꝫ genus. ⁊ ide ꝓcedũt alia entia in ſcꝺo mõ. vȝ res que nõ ſunt extra itellectũ: ⁊ h̃ eſt illud qꝺ dĩ de decẽ p̃dicamẽtis analogice. ⁊ hoc mõ dicim⁹ ꝙ ſuba eſt ens de ſe: vel accñs ẽ ens de ſe. vȝ ꝙ hẽt eẽ in eo qꝺ hȝ eẽ de ſe: ſȝ ens qꝺ ꝓ gñe intelligit̃ cõe eſt oib⁹ p̃dicamẽtis: ⁊ ens qꝺ itelligit̃ pro gñe eſt qd intell'uale. ſ. eẽ res extra aiam: ſicut eſt in aia. ⁊ hec ſcia p̃cedit ſciaȝ qditatis rei. Sȝ illa qditas que p̃cedit eẽ in noſtro intell'u nõ eſt vera qditas imo ex oppoſito cuiuſdã nois. Vñ ſcito ꝙ aliqua res ſit ens extra intellectũ ſcit̃ ꝙ eſt quiditas: ⁊ de huiuſmodi dĩ in libro pñtoꝝ ꝙ vl'ia intelligibiliũ rerum ſunt entia ex his indiuiduis: ⁊ ipſoꝝ indiuiduis ſunt itelligibilia ex ipſoꝝ vlib⁹. ẽt dĩ in libro de aia ꝙ v̓tus qua cõprehẽdimus ꝙ res iudicatur eẽ ens dĩt a v̓tute qua cõprehẽdimus qditateȝ idicatã: ⁊ hoc mõ dĩ ꝙ entia ſunt entia realr̃ ⁊ vl'ia in itellectu: ergo nulla eſt dña in eo qꝺ itelligit̃ pro nõ ⁊ entia metaphiſicalia ⁊ ſeꝑata. Sȝ qcũcꝫ dicat ꝙ eẽ eſt qd additũ ſuꝑ quiditatẽ ⁊ nõ ꝯſtituit̃ ab eo ens in ſua ſuba. Dicim⁹ ꝙ opinat̃ maximũ errorẽ: qꝛ ſeq̃t̃ ꝙ nomẽ entis ſignificet accñs cõe decẽ pñtoꝝ extra animã: ⁊ h̃ eſt

opio Auic. Et adhuc eſt petēdū de illo accñte qñ dicet ꝙ ſit ens verū ſignat ꝑ ꝟo: aut ſignat accñs ens in illud accñs. Vñ h mō erūt accñtia īfinita: qȯ eſt fſm: ⁊ nos iā declauim⁹ h diffuſius in ꝓprio opuſculo: ⁊ nos meditamur ꝙ h fuit illud qȯ īſudauit Alg. auferre ḋ pͥo principio. Et nos dicimus ꝙ ablatū eſt de oib⁹ entibus maꝛie de pͥo pͥcipio. ⁊ qñ Alg. declauit h. vꝫ de vnitate primi principij īcepit ducere id in quo pħi ꝯdicūt ſibi ipſis in pñti ꝓpoſito.

¶ Nūc Auer. vlt h dcā ſpeculari: ⁊ optie pōderari: ⁊ ꝑ rōnes hꝯ ꝓbare oīa h. ⁊ ṗ ponit ordinē dboꝝ: ⁊ ait. Dicim⁹ nos ꝙ h ſunt Alg. vba noīe pħoꝝ ad auferēdū plitatē de deo bñdcō: vñ dicet ꝙ nos ſpeclemur ṗ ī pdicns dcīs: ⁊ īueſtigem⁹ gradus eoꝝ ī vnitate: deīn reſpiciem⁹ altercatione eoꝝ: deīn reſpiciem⁹ reprobatiōes h⁹ dolsꝫ. i. iſtātias Alg. q̄s ſup eos putauit feciſſe in h ꝓpoᵐ. (Vñ dicim⁹.) Nūc poſito ordie ꝓſeqr̄: ⁊ dic. vñ dicim⁹ ꝙ ṗ⁹ pdcē diſioñis modoꝝ ē diſio q̄ntitatis mētalis aut real: ⁊ dixit mentalis ꝑꝑ celū qȯ diuidit: ⁊ ñ diſiōe reali: ſꝫ mētali vt aſtronomi faciūt. (Et nō ē duᵐ.) Nūc viſicat ṗᵐ dcm̄ Alg. d. ⁊ nō ē duᵐ ꝙ ī h ꝯueniūt opinātes ꝙ ṗᵐ pnᵐ nō ſit corp⁹: ⁊ ait ꝙ demr̄a⁹ faciēda ſupra h eadē ē ꝙ demr̄atio fcā ꝙ ṗᵐ pnᵐ nō ē corp⁹: ⁊ excuſat ſe. d. ⁊ de h tractabit̄ deo dāte in ſeq̄ntib⁹: eſt ḡ viſicatū ṗᵐ dcm̄. ¶ Debes ſcire ꝙ demr̄atio. 8. q̄ fiet poſt ē: ꝙ vt⁹ in corpe ē īfinita ī tpe: de⁹ ñ eſt finit⁹ ī tpe: ḡ de⁹ nō ē vt⁹ ī corpe. maior ⁊ mior ſūt ꝓpōnes due: iō ī illo reliquāt̄ loco. (2ᵐ ꝟo mēbꝝ.) Verificat nūc 2ᵐ: ⁊ ṗ recapīat illud. d. 2ᵐ ꝟo mēbꝝ pdicte diſionis ē diſio q̄litatis. i. eēntial ī ptes q̄liᵗᵃᵒ: vt dicim⁹. i. eo⁹ quo dicim⁹ ꝙ corp⁹ diuidit̄ ad māꝫ ⁊ ad formā: ⁊ h ē pħoꝝ opio. ¶ Debes ſcire: vt accipit̄ ab Auer. ꝑ phy. cō. 36. partes dñr q̄nq₃ ſm q̄liᵗᵉᵐ: ⁊ q̄nq₃ ſm q̄ntitatē: ⁊ ſubdiſtiguit ptes q̄ntiᵘᵃᵉ vid eū. Dico ḡ ꝙ ididuas actu diuerſa ſūt partes q̄ntiᵘᵉ vl ſaltē po⁹ ꝓpinq̄: vt ſint diuerſa ſūt ptes q̄ntitatiue: ⁊ dñr ptes q̄ntitatiue: q̄ꝛ forte pn⁹ ꝑ ſe diſtinctiua eaꝝ ſūt q̄ntitates diuerſe: vt colligi vꝫ ꝑ phy. cō. 6. Vl ſaltē q̄ꝛ ſūt pnᵉᶠ ꝑ ſe ꝯcomitātia: vt dixi in lib⁹ de iteⁿ. Partes ḋq₃ q̄litatiue ſūt mā ⁊ foꝛa: ⁊ lꝫ ſola foꝛa q̄litas dicatur: vt pꝫ 5⁹ meᶜᵉ. tex. cō. 19. atm̄ ob excellētiā ſuā foꝛa hꝫ ꝙ nō ſolū denoiet ſe: veꝝ ⁊ id qȯ ꝑfectionē ſuā mēdicat ab ea: ⁊ ſic mā pōt dici q̄litas forte pticipatiue. (Et h diuiſio.) Nūc viſicat hūc modū. d. ⁊ h diſio auferēda eſt ḋ ṗ pn⁹ apȯ quēcūq₃ q opiat⁹ ſit deū nō eē corp⁹. ¶ Debes ſcire ꝙ Emp. ſiculus ciuis Agrigētie opiat⁹ ē corp⁹ celeſte eē deū ꝑꝑ tē ſepatuꝫ a nāis eloꝝ: vt Auer. narrat 8⁹ phy. cō. 2. chaldei ꝟo ī qb⁹ pħia aliqñ fuit ꝑfecta: vt Auer. narrat 12⁹ meᶜᵉ. cō. 50. ⁊ ṗ celi. cō. 22. opiati ſūt iteꝝ celū eſſe deū: ꝓpterea q̄ꝛ dat vitā oib⁹: qȯ op⁹ eſt dinoꝝ: vt narrat Auer. 2⁹ celi. cō. 58. ⁊ iō dixit. (apud quēcūq₃ q opiat⁹ ſit deū nō eē corp⁹.) q̄ꝛ multi ſunt q tenēt deuꝫ corp⁹ eē: vt nūc viſuꝫ ē. (Sꝫ auferre.) Appōit tm̄ ſtati dr̄iā hoꝝ. d. ſꝫ auferre corpoᵗᵉˢ a ṗ pn⁹ inq̄ntū neċe eē ē de ſe. i. ꝑ ſe īueſtigādū: ⁊ nos de iſtis tractabim⁹ in ſequētib⁹ diffuſe: vult dic ꝙ diſio in māᵐ ⁊ formā apte amouet̄ a deo: ſꝫ corᵗⁱᵒ an ſit deo ē qȯ ꝑ ſe. (3ᵐ ꝟo.) Nūc viſicat 3ᵐ: ⁊ ṗ recapīat illud vt ṗ⁹. d. 3ᵐ ꝟo mēbꝝ pfate diſionis. ſ. auferre plalitatē denoiationū ḋ deo bñdcō declat̄ ſic: ſi he denoiationes. i. h attributa eēntialr̄ diſtīcta ab eēntia eēnt in neċe eē ſup. addita. ⁊ ſ ba. ſ. dei: ⁊ illa. ſ. attributa eēnt neċis eē: ſeqr̄ ꝙ mlta eēnt neċe eē: q̄ꝛ eēt ſuba dei ⁊ nā attributorū. (Et ſi illa.) Appōit ſol. cuiuſdā cauillatiōis. poſſet. n. fingi ꝙ diſtiguūt̄ ab eēntia: ⁊ cāent̄ ab ea. ꝯ arguit. d. ⁊ ſi illa denoᵗᶦᵒᵉˢ ab ipa ſuba cāentr̄: opꝫ ꝙ nō eēnt neċe eē. ꝯñā pꝫ: q̄ꝛ cāttū ñ eēt: nec pt eē neċe eē. ḡ ſeqr̄ ꝙ q̄dā denoⁿᵉˢ eē neċe ⁊ nō eēnt neċie: ⁊ tc̄ ſeqr̄ ꝙ eēt vnū ens ꝯtinēs id qȯ ē neċiū: ⁊ id qȯ ñ ē ſup. neċiū: qȯ ē fſꝫ. ¶ Debes ſcire ꝙ ab oib⁹ pħis de⁹ pōit̄ neċe eē ſꝫ totū ⁊ totalr̄: ⁊ iō ſi ponant̄ attributa ī eo q̄ ſint cāta ſtatiꝫ ponet̄ aliq̄ nā ī eo q̄ nō erit neċe eē ſꝫ cāta: ⁊ ſic nā dei ꝯtinebit duas nās: q̄rū vna erit neċe eē: altera erit ñ neċe eē: imo cāta a ṗ⁹: ⁊ h ē īcōueniēs Auer. (Et nos.) Iteꝝ adduc̄ 2ᵃᵐ rōnē ad idē: ⁊ pt ſic cōponi: nullū ens abſtractū a mā hꝫ denoⁿᵉˢ ſubales vl accñtales additas eēntie ei⁹: ſꝫ ṗ⁹ motor ē ens abſtractū a mā: ḡ nō hꝫ illas ⁊c. accipit ḡ minorē ṗ. d. ⁊ nos dicimus ꝙ h ꝓbō eſt q̄ſi ꝟa. vꝫ ꝯceſſo ꝙ neċe eſſe ſignat ens īmāle. h ē minor. Deīn accepit maiorē. d. entia. n. que māꝫ ñ hñt: ſꝫ ſūt ꝑ ſe expña: ⁊ nō ſūt cor⁹ nō pñt imaginari ī itelli ꝙ hēant denoⁿᵉˢ. i. formas ſubales ex qb⁹ ꝯſtituit̄ ſ ba. q̄nto maꝛie ꝙ attribuat̄ eis denoⁿᵉˢ addite ſup ſ baꝫ: ⁊ he ſūt ille q̄ dñr accñā. (Remotis. n. iſtī.) q̄ꝛ dix̄ ī ḋo ñ eē attributa q̄ ſūt accñtia. ꝯñs erat dare dr̄iā iter attributa eēntialia ⁊ accñtalia: iō dat illā: ⁊ ṗ ait: remotī. n. iſtī. ſ. accñtalib⁹ denoiatiōib⁹ nō aufert̄ ſuba: ⁊ ꝯtine. i. īſepabiles. i. ſ bales denoⁿᵉˢ ī totū ꝯ̄riū ſe hñt. i. q̄ꝛ eis remotis remouet̄ rei ſuba. ē ḡ ṗ⁹ dr̄ia ꝙ attributa ſubalia ita ī ſunt reb⁹: q̄rū ſūt ꝙ eis remotis remouet̄ ⁊ res. Attributa accidētalia ñ ſic. (Et iō viſicat̄.) Nūc appōit 2ᵃᵐ dr̄iā. d. ⁊ iō ſubales denoiatiōes viſicāt̄ ḋ denoiato: vlt dic ꝑ ſe ṗ mō: ⁊ nō viſicat̄ pdica⁹. i. pdicatū denoiationū. i. attributoꝝ accñtaliū ī ſubalib⁹ ḋ denoiato: niſi eqᶜᵉ. i. ñ ꝑ ſe: ſꝫ ꝑ accñs: ⁊ iō viſica⁹ eſt eqᶜᵉ dicta. (Et iō dicim⁹.) Cōcludit correᵐ. vl forte dat rōnē ei⁹ qȯ nūc dixit. d. ⁊ iō ñ dicim⁹ ḋ hoīe ꝙ ſit ſapia: ſic̄ dicim⁹ ꝙ ē al. ſꝫ dicim⁹ ꝙ ē ſapiēs. tc̄ ꝯᵈᶦᵗ qȯ dixit. ḡ ipoſe ē ꝙ tales dnoⁿᵉˢ ī eo ꝙ corp⁹. i. cor⁹ regrētes pdicēt̄ ḋ ñ corpe ī eo ꝙ ñ corp⁹: c⁹ rōnē dᶦ. nā. n. illaꝝ. ſ. denoiaⁿᵒᵘᵐ exn̄ea ē de eo. ⁊ ab eo qȯ denoᶦ ḋ eis. ſ. ab eis: vñ iccirco ſūt accñā: ⁊ diſtig' a denoᶦᵉ ī iteⁿ: ⁊ ex iteᵐ.

Sed circa h ē qȯ. ṗ: q̄ꝛ Auer. 12⁹ meta. ponit plane attributa mlta ꝯuēire deo: vt pꝫ cō. 39. ⁊ h negat illȯ. Cōtradiċtio in dictis auer.

¶ 2⁹ q̄ꝛ ait ꝙ pdica⁹ aial ḋ hoīe ē pdica⁹ eqᶜᵉ dcā a pdicatiōe ſapie ḋ hoīe: ſꝫ dꝫ dici hō ē ſapiēs. ꝯ: q̄ꝛ ſic̄ ſapiēs ē ꝯcretū: ita ⁊ al. ḡ ibi ñ ē equo⁹. cū ābo pdiᵗ ſub rōne ꝯcreti. Dubita⁹

¶ 3⁹ duᵗ: q̄ꝛ ñ vꝫ ꝙ ſapia notet corp⁹: q̄ꝛ ſapia ē mētī q̄litas ad quā cor⁹ ñ ꝯcurrit: ḡ q̄uō viſicat̄ vbū ei⁹. ¶ Ad pmā dōꝫ ꝙ q̄uō ḋs hēat attributa regrit ſpālē tractatū: ⁊ forte poſt dicā: ꝑ nūc aūt dōꝫ ꝙ Auer. ſi bñ īſpicias ibi pōit attributa valde eqᶜᵉ: vlt. n. ꝙ cū de⁹ ſit ſūme ſimpˣ: nulla pt ſibi mltiᵗᵈᵒ ꝯuēire ex pte ei⁹: ſꝫ ſic̄ colūna dr̄ dexᵃ ⁊ ſiniſtra cōpōne ſūt ad nos: ſic de⁹ dr̄ ſapiēs ⁊ iteⁿˢ cōpatiōe ad nos: ⁊ iō ꝯᵈᶦᵗ ibi ꝙ illa ñ ſūt ſynonyma: nec realr̄ diuerſa: ſꝫ hñ tm̄ ī mō diſtiguūt̄: ⁊ ṗce⁹ hꝯ attributa dñr eqᶜᵉ ḋ deo: ⁊ nob. Vult ḡ h Auer. ꝙ hꝯ attributa ñ ī ſūt ḋo ꝓut ibi denoᵗᶦᵒ ⁊ dnoiatū ſint duo ſꝫ rē: ⁊ vnū ī dnoiaᵗᵉ. Ibi āt vlt ꝙ denoⁿᵉˢ īſūt eqᶜᵉ. ſ. cōpōne ad nos: ⁊ tu vide eū. Dubita⁹ Solo ad primam.

¶ Ad 2ᵐ dōꝫ ꝙ alal ē ꝯcretū ad ſuppoᵐ tm̄: ſꝫ ſapiēs ad ſubꝫ ⁊ ad ſuppoᵐ: ⁊ iō ibi: hō ē ſapiēs: eſt 2ˣ ꝯcretio: ibi āt vna: iō ibi ē equoca pdi⁹ equocatiōe ſūpta a pdicato: ⁊ pt pōi ēt ibi eq⁹ ſūpta a mō pdicādi ꝓut ī illa ē pdicatio ꝑ ſe ṗmi modi ī alia pdi⁹ accñtalis tm̄. Ad 2um.

¶ Ad 3ᵐ dōꝫ ꝙ ſicut dextrū ī colūna nō notat aliqȯ additū ei: ſꝫ cōpōnē ad ex̄: ſic ſapia ī ſe notat corp⁹ ñ ſꝫ ei⁹ in quo ē: ſꝫ ei⁹ ad qȯ cōpat̄: q̄re āt notat forte alibi dr̄: ⁊ nolo h ḋclare: ſꝫ poſt. Ad 3um.

(Et ſi aliqs.) Hic mouet q̄ōnꝫ ꝯ ſe. d. ⁊ ſi aliqs dicēt ꝙ pħi opiati ſūt ꝙ ī aīa ſūt ſiſes dictī denoiaᵇᵘˢ: c⁹ cāꝫ dat. d. eo ꝙ opiat̄ ꝙ aīa ē prudēs ⁊ volēs ⁊ moⁿᵒ: ⁊ tm̄ putāt ipaꝫ ñ eē cor⁹ neq₃ vtutē ī corpe: vt pꝫ 3⁹ ḋ aīa cō. 5. (Nos ꝟo.) Rñdet. d. nos ꝟo rñdem⁹ ꝙ pħi ñ imaginat̄ ꝙ he dnoiatiōes ſint addite ſup ſubaꝫ aīe. i. accñā: imo putāt ꝙ ſint

denoiatiōes

denoiationes ſubales.i.ſube ipſi aie.ecce quo Auer.non
ponit ipſi itellectui aliqd accñs.¶ Sed ſtatī poſſet eſſe
dubitatio adhuc:qm̄ ſi eēnt ſube.g aia eēt cōpoſita ex p/
tib⁹ realibus realr diuerſis.¶ Cui rñdet.d.ꝛ de nā taliū
denoiationū eſt ꝙ ipſaꝝ ſubm nō mltiplicaṫ i actu.imo
tn̄ illo mō multiplicaṫ q̄ mltiplicaṫ diffinitū ex ptibus
diffōnis.vꝫ ꝙ ibi ē mltitudo mētalis nō realis ſeu actua
lis.Et ſic pꝫ 2m ꝯ Joā.q ponit itellectū agētē ꝛ poſſē di/
ſtingui ſꝫ rē:ecce vba Auer.ꝯriū innuūt.(Et iō.)Tūc cō
cludit correm.d.ꝛ iō ſeqṫ ꝯcedētē ꝙ mā nō ē neċia ieſſe
aie:ꝙ ꝯcedat.vꝫ ꝙ in entib⁹ ſepatis ſit dādū vnū in actu
ex aiaꝫ:ꝛ plā in diffōne:qd ſup.de itellu nō icōuenit.(Et
hec.)Nūc narrat opionē chriānoꝝ de attributis ꝛ acc⁹
dei.d.ꝛ hec opio quā dicā ē chriānoꝝ in h.vꝫ in eo ꝙ po/
nūt tres pſonas:ponit tn̄ quo reputat illd eē erroneū.d.
ipſi eni putāt eas eē denoiatiōes additas ſup ſubaꝫ.imo
apud eos mltipr in diffōne:ꝛ ſūt mlte in po⁹ ꝛ nō i actu.
Deide narrat alid.d.ſilr dicūt ꝙ ſūt tres ꝛ vnū.ſ.vnū in
Pō chri ſtianoꝝ ō pſonis in diuinis ꝯ Auer. actu:ꝛ tres in po⁹.i.vnū ſꝫ rē:ꝛ tres ſm mētē. Tres g p/
pōnes ponūt cath.ſ.ꝙ i deo pſone ſint addita eēn:put
ſūt relōnes.2° ꝙ nō mltipr ſꝫ rē:ſꝫ ſm mētē.3° ꝙ ds eſt
trin⁹ ꝛ vn⁹:trin⁹ rōne:vn⁹ ſꝫ rē.Addit.ꝛ nos deo dāte du
cem⁹ icōueniētia ſequētia opinātē ꝙ pm pnm hēat denoia
tiones additas eēntie:ꝛ ſup ſubaꝫ.¶ Sꝫ vi ꝙ Auer.fal/
ſum iponat nobis chriānis:nos eni nō ponim⁹ ꝙ deus ſit
vnū realr:ꝛ tres ſm rōnē:imo volum⁹ ꝙ tres pſone rea/
Excuſa/ tio. liter ꝛ actualr diſtiguaṫ. ¶ Forte Auer.ignorat opiōneꝫ
nr̄aꝫ cū nō ſit apd alios valde famoſa:niſi apd chriānos:
Alia ex/ cuſatio. ꝛ pfecte legis eı⁹:ptulit ſibi illo mō. ¶ Uel forte Auer.
vult ꝙ ille tres pſone:vt cōpaṫ eēn vt ſic ſūt vnū re:ꝛ
diſtiguūṫ nuō:cū vt ſic traſeāt i eēntiā:ſꝫ iter ſe cōpate
ſūt realr diſtīcte nō abſoluta diſtōne:ſꝫ relatiua vt ſcis.
(4m mēbrū.)Nūc vīficat 4m mēbrū.d.4m mēbrū dicte
diſtōnis ē plalitas.i.cōpō ex pte ſui gnis:ſiueꝗ dr̄ie. Pro
bat g ꝙ hec cōpō a deo remoueṫ:ꝛ ſylls ſic cōponiṫ:nul/
la cōpō ex mā ꝛ for attribuiṫ dō.Sꝫ cōpō ex gñe ꝛ foā.
eſt cōpō ex mā ꝛ foā.g nō dꝫ dō attribui.p g accepit mi/
norē.d.ꝛ hec diſio q̄ſi eſt plalitas pcedēs a mā ꝛ foā:cu/
ius rōnē tāgit.diffō nāqꝫ accidit cōpoſitis a pte forme ꝛ
mā:nō ſimplicib⁹ āt h ieſt:ꝛ hec maior ꝯcludit ꝯnē.d.g
nullus dꝫ ꝯdicē ꝙ plalitas diffōnis a p pn̄ auferaṫ:quo
aūt diffō reqrit mām ꝛ formā qd ē:attn̄ apd Auer.ſmo
Foā eſt diffinitio. pꝫ.vult eni Auer.ꝙ foā ē ps eēntialis diffōnis:imo ē to/
ta diffō:qm̄ diffō nō explicat niſi eēntiā rei:eēntia āt rei
eſt for:iō ꝯcludit ipſe 7° meta.cō.21.ꝙ ſola forma ē rei
diffō:mā aūt poniṫ:vt apparēs deferēs qditatē ꝛ eēntiā:
Pria rō vt tradit ipſe ibidē.cō.59.ꝛ ſic pꝫ illud. ¶ Iſta aūt opio
Auer.pōt pbari rōnib⁹ eı⁹.p rō ſumiṫ 7° meta.cō.20.ait
eni qditates reꝝ nō ſūt entes:niſi p eē reꝝ hñtiū qdita/
tes:vlt dicē ꝙ qditas ē pnm eēndi:ſꝫ ſup.tu.mā ē pnm nō
eēndi p ſe:eēndi aūt p accñs:ꝛ foā eſt pnm eēndi p ſe vt
tradiṫ 3° meta.tex.cō.22.ꝛ.53.g nō ē qditas vl ps qdita/
tis p ſe:ſꝫ ſolū p accñs:ꝛ h argm ē demrō:vt dicā:hui⁹ eni
rōnis maiorē Auer.ponit cō.20.miorē cō.37.vbi ait:for
ma eni ē ps q̄ cū fuerit ē res:mā āt ē illd qd cū fuerit nō
Scda. eſt res:ꝛ h fuit mior.¶ 2a rō pōt ſumi ab eo p meta.cō.
27.ait eni ſic.ꝛ itēdit ꝙ cōprehēſiōes q̄ dnr ſcie ſūt rerū
q̄ ſūt i ſenſibilib⁹ nō gnābiles neqꝫ corruptibiles niſi ac/
cidētalr:ꝛ ſūt itētiōes vles q̄s itells cōphēdit i eis:ꝛ ſūt
foē:cōphēſiones vō q̄ ſūt corruptibiliū.ſ.idiuiduoꝝ nō
ſūt ſcie:ſꝫ imaginatiōes:ꝛ ex h cōponiṫ rō ſic.illd ē pnm
eēntie ꝛ qditatis qd ē pnm itelligēdi ꝛ ſciēdi rē ipſaꝫ:ſed
foā ſola ē pnm itelligēdi ꝛ ſciēdi rē:ꝛ mā eſt pnm ſentiēdi
ꝛ imaginatiōis ipſius rei.g ſola forma eſt pnm qditatis ꝛ
Tertia. eēntie:ꝛ hec via eſt demrātiua ꝛ efficax.¶ 3a rō ſumitur
ab eo ibidē cō.18.ꝛ.12.meta.cō.14.ꝛ pōt ſic cōponi.illud

eſt pnm eēn ꝛ qditatis ꝛ diffōnis p ſe.quo diffinitū ptici/
pāt nām vlitatis:ſingulariū eni nō eſt diffō niſi vlr cōce
ptoꝝ.p de aia.cō.6.ſed rōne forme res poniṫ in ſpecie et
in gñe:ꝛ rōne mā artaṫ ad idiuiduū ꝛ ſenſibile.g rōne
forme tn̄ res debet diffiniri:ꝛ nō rōne mā. ¶ Qꝫ ſi di/ Pō ſācti Thome.
cas ſic Thomas fingit ꝙ mā hēt duplicē gradū.ſ.vnum
put eſt pars quiditatis quē hēt a forma:ꝛ aliū a ſe put ē
pars iduidui:ꝛ ſic ſoluūṫ oēs rōnes.Hoc friuolū eſt:qm̄ Contra.
ille gradus q̄ eſt pars qditatis:vel ſibi competit per ſe ra
tione mā:vel rōne forme:nō p ſe:qm̄ ſibi p ſe cōpetit eē
pm idiuiduū vt dicūt.g rōne forme:ꝛ hoc eſt intn̄ mām
igredi diffōnē iquātū pticipat formā:ꝛ h eſt p accñs cō/
currē:ꝛ h Auer.pōit:nec alr itelligit Auer. vt vides.hui⁹
opionis fuit Alb.7° meta.trac.3.ca.2°ꝛ ca.3°ꝛ trac.p.ca.p.

Sed accidūt qōnes opioni Auer.p qm̄ tūc forma to/ Dubita° Pria rō
tius ꝛ foā ptis eēnt idē:qm̄ eēntia ē foā toti⁹:et
forma eſt forma ptis:ꝛ h vnū ſunt.¶ Scdo ſeqṫ ꝙ diffi 2a ratio.
nitio ſit ſimplex ꝛ non orō lōga:qm̄ forma eſt ſimplex et
vni⁹ ꝯceptus tn̄.g diffō nō dīet gen⁹ ꝛ dr̄iaꝫ ꝯ Ar.p to/
picoꝝ.ca.4.ꝛ ꝯ ipꝫ.8.meta.tex.cō.6. ¶ 3° ſeqṫ ꝙ q̄libet Tertia
diffō ſube eēt diffō p additū cū ſubꝫ foē ſit additū ſibi.
¶ 4° ſeqṫ ꝙ mā nō pdicaṫ in qd de diffinito:ꝯñs falſū: Quarta.
qm̄ mā eſt eque itrinſeca cōpoſito:ſicṫ ꝛ forma. ¶ 5° qm̄ Quinta.
Auer.vult ꝙ qditas ꝛ hñs qditatē ſunt idē:vt pꝫ 7° me/
taphy.cō.21.ꝛ.20.ꝛ hñs qditatē eſt cōpom hñs formaꝫ:vt
pꝫ ibidē cō.40.ergo. ¶ 6° mā eſt ps in rei vitate ipſius Sexta.
cōpoſiti.g nō ē apparēs dficiēs.i.ps apparēs:ꝛ vult ipſe
ibidē.cō.34.¶ 7° ſi ſola foā eēt diffinitio tūc cōpoſituꝫ Septima
nō diffiniṫ:ſꝫ ſola foā.ꝯñs eſt ꝯ ipſum.cō.40.ꝛ.8.meta.
cō.9.¶ Ad iſtas rōnes.Ad pmā diceret Auerro.ꝙ diffō Solutio Ad pmā
eēntia foā toti⁹ forma ptis:ꝛ qditas ſunt vnū ſm ſubꝫ:ꝛ
dnt rōne:ꝛ hoc plane ponit ipſe 7° meta.cō.36.ibi(Qui
ditas eni recti vlis ꝛc.)Ubi vult ꝙ foā ptis dicaṫ put
cū mā cōſtituit cōpoſitū:diciṫ quoqꝫ forma totius:put
ab ea hꝫ totū eſſe ꝛ diffōnē:vnde diffinitio ꝛ forma ptis
differūt ſicut explicās ꝛ explicatū:qd eni ē forma expli/
cat diffinitio.vt dicit Auerro.p phy.cō.5.¶ Ad ſcdm re/ Ad ſcdaꝫ
ſpōdet Auer.5° meta.cō.3.vbi ait:ꝛ etiā illa ex qb⁹ cōpo/
nunṫ diffōnē ſignificantē qditatē cuiuſlibet rei dicūtur
etiā partes diffiniti:ꝛ diffōnis:ꝛ iō genus dr̄ pars forme:
ꝛ ideo dicim⁹ ꝙ genus eſt pars formaꝝ ſpēꝝ:forma eniꝫ
ſpēi diuidiṫ in gen⁹ ꝛ dr̄iaꝫ:h patet quo mō diffinitio eſt
cōpoſitū quoddā nō ex forma ꝛ mā:ſed ex gñe:qd ſumi/
tur a forma gñabili:ꝛ dr̄ia que ſumiṫ a forma ſpēi qbus
additṫ mā put ſuſtinet illas. ¶ Sed dices.illi q ponunt Replica.
ad mētē Auerro.ꝙ vnica ſit forma in cōpoſito:quo veri/
ficabūt illud.¶ Pōt dici ꝙ ſi vnica ſit forma in cōpoſi Solutio.
to:attn̄ ſunt in ea plures gradus.ſ.gñis qui cōpetit ei put
eſt in mā:qa vt ſic ſibi debeṫ eſſe potētiale ꝛ genericum
alius put forma eſt:ꝛ ſic ſibi debeṫ gradus ſpēi:ꝛ tūc for
ma eſt multiplex ſm ꝯceptus ꝛ gradus:ꝛ vna in ſubto:ꝛ
ſic pōt ſaluari illd.¶ Ad 3m pōt dici ꝙ ſi capiṫ p addita/ Ad tertiā
mentū.i.extneū ſm genus pſiti:ſic nō eſt verū ꝙ mā po/
niṫ vt additū:cū materia ſit ſuba apud Ariſto.Sed ſi ca
piṫ additū.i.extraneū in rōne quiditatiua ſic eſt veruꝫ.
Sed accñtia vtroqꝫ mō per additamentū diffiniunṫ ſꝫ
Ariſto.ꝛ pꝫ cōmē.18.¶ Ad quartū rñdet Auer.7° meta. Ad q̄rtā.
cō.34.vbi plane ponit ꝙ mā nō pdicaṫ de cōpoſito vera
predicatione.i.quiditatiua:ſed pdicaṫ ſm denoiationes:
vt pꝫ ibidem cōmē.23.ꝛ idem.8.metaphy.cōmen.6.ꝛ 9°
metaphy.cōm.21.vide bene.¶ Ad rationeꝫ dōm ꝙ mā Mā de cōpoſito pdicaṫ ſm denoiatione tn̄:ꝛ nō ſm pdicatione q̄ditatiuam.
eſt pars cōpoſiti intrinſeca ꝛ formā:attn̄ materia eſt ex/
trinſeca a quiditate:ita ꝙ cōpoſitū poteſt cōſiderari:vt
eſt generabile ꝛ ens eductū de nō eſſe ad eſſe:ꝛ ſic ambo
ſunt equalr itrīſeca:alio mō iquātū eſt qd diffinibile itel
ligibile ꝛ vle:ꝛ ſic mā eſt ps p accñs ipſi⁹ cōpoſiti:ꝛ ideo

Ad q̄ntū denoīatiue p̄dicat̄:vt dixi. ¶ Ad 5ᵐ debeo ſcire φ diffi/
nitū eſt trib⁹ mōis p ſe p̄.⁊ ſic ē ſola foꝛa:qm̄ ſola ipſa p̄ ⁊
Triplex diffinitū. p ſe p diffōnē explicat̄.2° mō eſt diffinitū p ſe 2°.⁊ ſic cō
poſitū hn̄s formā diffinit̄ ſtē° cōpoᵐ vſe.3° mō p accn̄s:⁊
ſic idiuidua diffiniūt̄.p̄ mō loq̄t̄ ipſe 7° meta.cō.37.vbi
ait.diffō eſt itētionis vl̄is:⁊ foꝛe vl̄is ⁊ ꝓpe.i.p̄ ⁊ p ſe non
ꝯgregati ex mā̄ ⁊ foꝛa.2° mō loq̄t̄ ipſe ibidem.co.4.vbi
ait.nō q: ipſa diffō que eſt foꝛa ſit ipꝫ diffinitū qd̄ eſt ha
bēs formā:⁊ idē cō.21.Hoc idē 8° meta.cō.9.3° mō loq̄t̄
cō.35.vbi vult φ nō diffinit̄ niſi p accn̄s. ¶ Ad formā ḡ
dōm.φ q̄ditas ⁊ hn̄s q̄ditatē ſunt idē idētitate iſepabiᵗᵉ
vt dīc 7° meta.cō.21.vbi ait.v̄.g.qm̄ hō ⁊ ſua q̄ditas q̄ eſt
Ad ſextū aīal rōnale ſūt idē non ſepabiles. ¶ Ad 6ᵐ dici pōt φ ſi
mā̄ cōpat̄ ad eēntiā rei eſt ps apparēter:⁊ nō exn̄ter pro
quāto nō eſt v̄a ps:ſꝫ tn̄ illā ſuſtētās:⁊ iō hꝫ rōnem ptis
modicā ſilitudinē.i.ſuſtētare illā.Sꝫ ſi cōpat̄ ad ꝓpoᵐ ē
vera ps.p̄ mō itelligit Auer.2° mō v̄ificat̄ vis argumēti.
Ad 7ᵘᵐ. ¶ Ad 7ᵐ pꝫ ſolō:ſola eni foꝛa p ſe p̄ diffinit̄:cōpoſitū āt
p ſe 2°:idiuiduū pure p accn̄s:vt dixi:⁊ v̄ba ei⁹ ſūt cōcoꝛ/
Foꝛa p ſe p̄ diffinit̄ cōpoſitū ꝫ ꝺo p ſe ſe/ cūdo: ⁊ i/ diuiduū ꝫ p accn̄s. dia vt ſcis:⁊ ſic pꝫ mēs Auer.ſꝫ nūqd iſta ſit mēs Ar.ſcis
φ hic vir nūq̄ꝫ receſſit ab opione Ar.nolo tn̄ adducē v̄/
ba Ar.qm̄ ſūt ifinita ꝓ hac opione:⁊ tu lege ipm̄ cū iue/
nies ea nō illa:redeo ḡ ad ſmonē meū.(5ᵐ v̄o mēbroꝝ.)
Nūc vult v̄ificare q̄ntū mēbꝛū.Et ꝓ pte corrigit.ait ḡ.
q̄ntū v̄o mēbroꝝ h⁹ diſionis dicte eſt nuātio.i.cōpō q̄di
tatis ⁊ eē:q̄ſi inuat φ hꝫ cōpō ēt a do remoueri opꝫ. Sꝫ
remouet.q.qm̄ dicet qs an vnū ⁊ idē eēnt diuerſa ſūt in
re:⁊ p ꝯn̄s in deo erit cōpō ex eſſe ⁊ vniᵗᵉ.Cui rn̄det.d.et
eē ſm v̄itatē in entib⁹ eſt qd itellectuale.i.eſt qd itelligi
bile.vꝫ eē ex̄ aīam:ſic in itelſ̄a.q.d.φ illō eē qd̄ eſt extra
aīaꝫ itelligit̄ ab itellr̄:⁊ p ꝯn̄s ꝯcludit φ eē ⁊ vnū ſūt idē
in re:ita φ eē ⁊ vnū noīa ſynonyma ſūt.i.idē realr̄ ſignifi
cātia:ſꝫ in mō dnt:vt dicā.⁊ ſi ſic.ḡ nulla eſt p̄ſalitas ex̄
aīaꝫ:cū eē ⁊ vnū ſūt idē in ſubto:⁊ p ꝯn̄s nō faciūt cōpo/
ſitionē:deus ḡ eſt ſimplex ſimpˡᶜ oppoſita cōpōni ex eē ⁊
q̄ditate ⁊ cōpōni ex vno ⁊ eſſe:⁊ ſic ſoluit̄ obiectio.

Dubiū⁹ Circa p̄ntē ſol.accidit qd̄ nō modica:⁊ ē qd̄ Auic.vt
narrat Auer.10.meta.cō.8.arguit.n.Aui.ſi ens
⁊ vnū ſūt ſynonyma cū h̄ noīe res:nō eēt veꝝ.i.vera cō
poſitio dōo rē eē vnā.v̄.g.⁊ ſi vn⁹ hō ſignaret hoīeꝫ:vult
dicē idē p̄ciſe ⁊ oīb⁹ mōis.Tūc dicē iſtū hoīeꝫ demrātū:
vtpote ſoꝛ.eē vnū nō eēt enūtiabile cōpoſitū ex p̄dicato
⁊ ſubo:ſꝫ nō plus eēt dicē hoīeꝫ eē vnū:q̄ꝫ dicē hoīeꝫ eſſe
hoīeꝫ.Eſt ḡ v̄e⁹ argⁿ Aui.φ ſi ens res ⁊ vnū eēnt ſynony/
ma:tūc ſeq̄t̄ φ nō plus eſſet dicē hō eſt vn⁹ q̄ꝫ hō eſt hō.
2ᵃ ꝓpō nō eſt cōpō enūtiabilis:vt ſupponit.ḡ nec p̄ᵃ:⁊ h̄
Poſitio Ioā. grāmatici. eſt icōueniēs. ¶ Et debes ſcire φ apō Ioā.grāmaticū p̄
poſteʳ.h̄ nō eſt ꝓpō.hō eſt aīal rōnale:qm̄ ſp vt dīc p̄di/
catū vult eē aliō a ſubto:⁊ q̄ꝫto magˡ hec:hō eſt hō:vl̄ hō
eſt vn⁹:ſꝫ vnū ⁊ eē ſint ſynonyᵃ:q̄ūo Auer.ait nūc φ ens
⁊ vnū ſint ſynony⁹ h̄.Et qd̄ auget.q.ē φ ibi rn̄dens huic
argᵒ ait.⁊ nō itēdit φ iſta noīa vnū ⁊ ens ſint idē oībus
modis:ſꝫ itēdit φ ſignificāt idē ſꝫ ſubꝫ:⁊ diuerſa ſꝫ mo/
dū:⁊ p h̄ ait φ Aui.fuit decept⁹:⁊ ꝑꝑ hꝫ ⁊ ꝯſiſ̄es ꝯ̄dictio/
nes mlt̄i ſt q mecū loquētes dixerē φ hꝫ lib̄ n̄ ſit Auer.
cū ꝯſuetudo tāti ph̄i nō ſit ꝯ̄dicē ſibi.Sꝫ iſti paꝝ aut ni/
hil viderūt i Auer.imo ſi vellem⁹ attēdē ad v̄ba ſup̄ficie
ten⁹ Auer.repiem⁹ ꝯſiſ̄es ꝯ̄dictiones fere ifinitas.imo i
illo.10.meta.cō.5° plane ait φ vnū eſt ſynoᵐ enti.ait eniꝫ
φ Aui.ignorauit dr̄iaꝫ iter hoc nomen vnū qd̄ ſignificat
p̄nᵐ nūeroꝝ:qd̄.ſ.eſt in quātitate:⁊ h̄ nomē vnū qd̄ ē ſy/
nonyᵐ huic noī ens:ecce φ i eodē lˢ° appet ꝯſiſ̄is ꝯ̄dictio.
nō ḡ dꝫ p̄ſumē qs ꝑꝑ hꝫ apparētes ꝯ̄dictōes Auer.nō fe
ciſſe hūc lᶦᵐ.Propter qd̄ opꝫ i hꝫ q̄ōne ꝯſiderare φ Aui.
voluit φ vnū a quo res dī vna.⁊ ens vnū ſit res diſticta
eēntialr̄ ab ente ⁊ re.imo vt dīc apō ipum nō ē dr̄ia iter

vnū qd̄ eſt de p̄ñto quātitat̄is:⁊ p̄nᵐ nūeri:⁊ vnū qd̄ ꝯuer
tit̄ cū ente:voluit eni φ oīa dicant̄ vnū ab vnitate p̄ñtali
que eſt p̄nᵐ nūeri p̄ñtalis:vt pꝫ ab eo.Et ſic Aui. cōcedit
tres ꝓpōnes i ſua pōne.q̄ꝝ p̄ᵃ eſt φ ens ⁊ vnū de oīb⁹ cō
uertibilr̄ p̄ñtur.2° φ diſtiguit̄ ſm rē ⁊ nāꝫ.3° φ vnū eſt
determinati ḡn̄is.ſ.p̄ñti quātitatis.Huius opionis ſtoici Poſitio ſtoicoꝝ
fuerē dicētes φ vnū qd̄ ē p̄nᵐ nūeri ē ſic̄ vnū qd̄ cū ente
ꝯuertit̄.nūōs eni ſubas rerū poſuerūt:⁊ hui⁹ opionis fue
rūt pithagorici ēt ⁊ plo.vn̄ Plo n̄ diſtiguēs iter vnū trā/
ſcēdit̄ ⁊ vnū qd̄ ē p̄nᵐ nūeri p̄ñtalis vnū poſuit p̄ᵐ mā̄le
oīuꝫ.vn̄ Alber.12° meta.vnitas eni ſignat illō qd̄ ſm quā Poſitio Alberti.
titatē idiuiſibile:⁊ hec ē mā̄ vniuerſi ſm Plonē:⁊ ſic pꝫ
hec opio:foꝛte eni Aui.hos eſt ſecut⁹ ph̄os. Sꝫ q̄ūocūqꝫ
Auer.4° meta.cō.3:arguit ꝯ̄ illā opionē.d.qm̄ ſi res eſſet
vna p aliquā rē additā ſue nāe:ſicut credit Aui.tūc nihil
eēt vnū p ſe:⁊ p ſuā ſubaꝫ:ſꝫ per rē additā ſue ſube. Tūc
arguit:⁊ illa res q̄ eſt vna.ſi dī φ eſt vna p intētionē ad/
ditā ſue ſube:querit̄ etiā de illa re p quā ſit vna. Si igit̄
ſit vna p itentionē additā illi reuertit̄ q̄ſtio:⁊ ꝓcedit̄ in
ifinitū.ē ḡ Auer.argᵐ. Si ens ē vnū p rē eēntialr̄ ⁊ realr̄ Rō Auē.
diuerſaꝫ ab eo:vl̄ illa res p quā vnū ē vna res p ſe ⁊ eēn/
tiā ꝓpꝛiā.vel iterꝝ p vnā aliā rē:ſi p̄mū eodē mō ſtādū ē
in ente:ſi p aliā erit ꝓceſſus in ifiᵐ:⁊ tu vide eū. ¶ Sed Poſitio ſcoti ⁊ ſe/ quaciū.
circa hāc rōnē q̄dā frēs minores inimici Auer. Thome
⁊ Alberti obloquunt̄:⁊ dicūt φ hꝫ rō multis modis pec/
cat.p̄ nāq̄ꝫ cōmittit fallaciā figure dictōis cōmutādo qd̄
in q̄.cui⁹ exēplū ponūt:qm̄ hō eſt alb⁹:q̄rat̄ vel eſt albus
p ſe vl̄ p additū.Si p ſe nō pōt dici vt pꝫ.ḡ p additū: et
querit̄ de illo addito:⁊ ſic in infinitū:vbi ꝯſtat argᵐ non
valē:qm̄ cōmutat̄ qd̄ in q̄.hō eni albus eſt:vt qd̄.albedo
aūt vt quo.⁊ iō petēdo an albedo ſit alba vtit̄ q̄.ac ſi eēt
qd̄. ¶ 2° peccat p fallaciā eq̄uocatiōis:qm̄ ſic̄ p ſe dī duo
bus mōis p ſe p̄ mō dōi p ſe.⁊ p ſe ſcdo mō dōi p ſe.ita p
accn̄s dī duob⁹ modis.diceret ḡ Aui.φ ens eſt vnū p ac/
cidēs:put opponit̄ ad p ſe p̄ mō dōi p ſe.ſꝫ ſit p ſe 2° mō
dōi p ſe.⁊ ſic cōmittit̄ fallacia eq̄uocatōis circa illō mul
tiplex qd̄ eſt p ſe.Et qn̄ iſti audēt dicē talia ꝯ̄ Ar.dicunt
eni φ Ar.fuit peſſim⁹ metaph̄icᵘ:⁊ q̄dā eoꝝ φ fuit peſſi
mus nāl̄r:ꝫ nō p̄nt dicē h̄ ꝯ̄ Auer. Thomā ⁊ Albertū.
¶ Et ſine dub⁹ error iſtoꝝ ꝓcedit ex ignorātia dīaᶜᵉ:nul Impug⁹
lū eni vidi hoꝝ adhuc ꝑfectū in logica:ſed tn̄ ſtudēt in
metaᶜᵃ:⁊ oīa reducūt ad metaph̄icā:ſic̄ pithagorici oīa re
ducūt ad nūōs:⁊ tu ſcis qualr̄ ⁊ q̄ūo de h̄. ¶ Pro declo/
ne igit̄ dictoꝝ Auer.⁊ Alberti ⁊ Thome q ſūt hui⁹ opio/
nis:⁊ maxie Thomas 4° meta.vtit̄ hac rōne:et Albtus
4° meta.trac.p̄.cap̄ 5° exponit mentē Auerro.Debes ſcire
vt dīc Auer.p̄ p̄oꝝ.⁊ p̄ phyſi.cō.25.argᵐ eſt duplex ꝯclu/
dēs p accn̄s:ſic argᵐ ex duab⁹ affirmatiuis in 2ᵃ figᵃ:at n̄
ꝯcludit:⁊ argᵐ ꝯcludēs p ſe.argᵐ ꝯcludēs p accn̄s.iō dī p
accn̄s ꝯuenire:q: nō p formā cōpōnis ⁊ ſyllogiſticā ꝯclu
dit:ſꝫ p nec̄citatē mā̄e.v̄.g.oīs hō riſibil̄.oē ſcibile diſciple
riſibile.ꝯʳ ḡ.oē diſciplinabile hō:h̄ eni ꝯ̄ ſeq̄t̄ nō ex foꝛa
argumēti:ſꝫ ꝑꝑ nec̄citatē mā̄e:put accidit termis:vt ſint
ꝯuertibiles:⁊ ꝑꝑ eoꝝ ꝯuertibilitateꝫ p̄t fieri reductio ad
p̄mā figurā:⁊ iō dī p accn̄s:qm̄ nō tenet in oībus:nec g̃ra
foꝛe ſylloᶜᵉ:p accn̄s.n.ſumit̄ a mā̄:et ſumit̄ a diſione mā̄e
ſ.qa eſt veꝝ:vt i p̄lib⁹.Argᵐ aūt p ſe tꝫ i oī mā̄:⁊ ꝯcludit
g̃ra foꝛe.vt pꝫ p̄ phy.cō.dicto. ¶ In ꝓpoᵗᵒ q̄a vnū ⁊ ens:
vt Aui.dīc ſūt ꝯuertibilia:⁊ p̄dicat̄ de q̄lꝫ.de q̄ igit̄ p̄di/
cat̄ ens ⁊ vnū p̄dicat̄:⁊ q: hec eſt v̄a.vnitas ē ens:entitas
eſt ens:ꝑꝑ trāſcēdētiā termini:iō hec ē v̄a:vnitas ē vna:
⁊ entitas eſt vna ꝑꝑ trāſcēdētiā vniᵗᵉ.ḡ p accn̄s ⁊ g̃ra ter
minoꝝ argᵐ Auer.eſt bonū:qm̄ ſi ens eſt vnū per inten/
tionē additā:cū ens ⁊ vnū p̄dicent̄ de quolibet tā abſtra
cto q̄ꝫ ꝯcreto:iō pōt queri de illa itentione an ſit vna per
ſe:an p additū:⁊ ſic arᵐ Auer.ē boᵐ p accn̄s:put termini

ſűt illius nãe:nec ſcõuenit ꝙ argͫ malũ ꝑ ſe teneat:⁊ ſic
demſ̄ratiuũ ꝑ accñs:vt pꝫ videñti logicã.Exẽplũ aũt qḋ in
ducũt nõ eſt ſile:qm̄ termini illi ſũt ꝑdicaniẽtales:⁊ nõ
ḋ q̄lꝫ oib⁹ mõis ꝑdicãtes:⁊ ſic tollit̃ iſtãcia.pctm̄ g̊ iſtoꝝ
fuit ex igno⁹ dia^{c}.Qḋ v̓o fingũt in 2⁰ nõ itelligũt Auer.
ipſe eni ꝑꝑ ſe itelligit q̄ſi an ens ſit vnũ ꝑ ſe.i.nõ ꝑ addi
tũ ſibi realr̃ diuerſuꝫ:ſꝫ ꝑ id qḋ re ⁊ ſubõ eſt idẽ ſibi ⁊ ſꝑ
ṗtit̃ ḃ mõ ꝑ ſe:qm̄ g̊ dicũt rñdẽdo ꝙ ens eſt vnũ ꝑ ſe 2⁰.
⁊ ꝑ accñs ṗ mõ:nõ eſt ad ꝓpoͫ:qm̄ Auer.iterrogat an ſit
vnũ ꝑ aliõ diuerſuꝫ in re ab ente:⁊ ſup illo ꝯſtituit argͫ.
⁊ ſic pꝫ q̄lr̃ iſti mirabilr̃ peccãt:⁊ totũ pctm̄ eoꝝ ẽ ꝑꝑ de
fectũ in logica.¶ Pro ſol.g̊ ad argͫ Auič.debes ſcire ꝙ
vnũ qḋ cũ ente ꝯuertit̃ poſitiue eãdẽ nãꝫ dič cũ ente:ad
dit aũt duplicẽ ṗuationẽ:vt Alb.dič.ſ.ṗuationeꝫ diuiſionis
entis i ſe:⁊ ṗuationẽ idẽtitatl a q̄lꝫ alio:⁊ volo tibi decla
rare ḃ:in oi ſpe vnitatl ẽ iſta duplex ṗuatio:ſꝫ nã diuerſa
qm̄ ſi ſit ṗuatio diuiſionis in nã ſpe^{ci}.⁊ ṗuatio idẽtitatl cuꝫ
alio eiuſdẽ ſpẽi:ſic erit vnũ nuõ.Si ṗuatio diuiſionis i nã
gene^{ris}⁊ ṗuatio idẽtitatis cũ alia ſpe eiuſdẽ gn̄is erit vnũ
ſpe:⁊ ſic põt dici de vno gn̄e:ſꝫ ſi fuerit ṗua⁹ diuiſionis in
ente:⁊ ṗuatio idẽtitatl cũ nõ ente:ſic ẽ vnũ ꝯuertibile cũ
ente.eſt g̊ vnũ cũ ente ꝯuertibile ens carẽs diuiſõe i ſe nõ
idẽ nihilo:⁊ q2 ſm̃ Ar.ṗuatiões ⁊ negatiões nihil ſũt ex
aiaꝫ.iõ ens ⁊ vnũ ſũt idẽ i ſubõ:dĩnt i mõ.Et ꝑ ḃ pꝫ ſolo
ad argͫ Aui.cũ arguit ꝙ tũc eẽnt ſynonyma.ꝯña.n.negã
da ẽ:vt Auer.diẽ ꝑꝑ dclarationẽ nũc dictã.¶ Sꝫ q2 Auer.
vt dicebat̃ vi ſibi ꝯ̄trius:debes ſcire ꝙ ſynonyma in ṗrio
gradu ſũt illa:vt diẽ Themiſti⁹ ⁊ pħs ṗ poſterioꝝ q̄ ſigni
ficãt idẽ ſm̃ rẽ ⁊ modũ:vt tunica ⁊ veſtis.Synonyma 2⁰
gradus ſunt illa q̄ ſignificãt vnã rẽ in ſubõ:diuerſaꝫ aũt
in mõ:vt ens ⁊ vnũ.dico g̊ ꝙ Auer.ḃ mõ appellat hec ſy
nonyma.alibi vult ꝙ nõ ſunt ſyno⁹ ṗ^{i} gdus:⁊ ſic ꝯcorda
ta dicta eſt^{9}:declarũ eſt g̊ qualr̃ in deo nõ ꝑt eẽ cõpoſitio
ex gditate ⁊ eẽ:vt ẽt viſuꝫ eſt ſupi⁹.declarũ ẽ nũc etiã ꝙ
in deo nõ ſit cõpõ ex eẽ ⁊ vni^{tatis}:cũ hꝯ ſint aliq̄ mõ ſyno
nyma:⁊ aliq̄ mõ diuerſa:vt tactũ ẽ.(Et poſtq̄ itelligit̃.)
Quia dixit qũo in deo nõ eſt cõpõ ex eẽ ⁊ gditate:nec ex
eẽ ⁊ vnitate.ꝯñs eſt declare qũo dĩ eẽ de deo:qꝛ ſi enĩ eſſe
dĩ de aliq̄ ꝑ eẽntiã:tũc in eo nõ põt poni cõpõ ex eẽ ⁊ ꝑ
ticipãte eẽ:ſꝫ cũ eẽ dĩ de aliq̄ ꝑticipatiue:tunc ſine dubio
in eo itellr̃ cõpõ aliq̄ mõ:qꝛ igit̃ declarũ eſt in deo nõ eẽ
cõpõnẽ ex gditate ⁊ eẽ:⁊ põt eſſe dubiũ an ſit ibi cõpõ ex
eẽ ⁊ eẽntia:q̄ſi ſoluit qõnẽ dclarãs ꝙ ens ꝑdicat̃ de deo
ṗmo:⁊ ꝑ eẽntiã:⁊ de alijs ꝑticipatiue:⁊ ꝑ attributionẽ:iõ
ſolus de⁹ eſt ens ꝑ eẽntiã ⁊ ſimplex:⁊ oẽ aliud qḋ depen
det eſt ens ꝑticipatiue cõpoſitũ ex eẽ ⁊ eẽntia nõ diſtin
ctis ſubõ ſꝫ mõ:vt dcm̄ eſt:pꝫ g̊ qũo lr̃a ſequẽs ꝑſeus cõ
tinuationẽ hẽt ad ꝑcedẽtẽ.diẽ g̊.⁊ poſtq̄ itellr̃ de eo.i.ꝑ
ṗn⁹ illõ qḋ itellr̃ de ſuba ⁊ re.i.ente.i.cũ ens dicat̃ de deo
eo mõ q̄ de eo dĩ ſuba.Et ſup.minorẽ:ſꝫ ſuba dĩ analogi
ce de deo ⁊ alijs.ꝯcludit ꝯ̄neꝫ.d.g̊ nomẽ entis eſt dcm̄ de
neẽe eẽ:⁊ de alijs analogice:cui⁹ exẽplũ ponit:ſic iſtõ no
mẽ calitas de igne ⁊ alijs reb⁹ calidis analogice dĩ:ꝑdica
tur eni calꝫ de igne ꝑ eẽntiã:⁊ de alijs ꝑticipatiue ⁊ attri
butiue:⁊ eſt exẽplũ Ar.2⁰ meta.vbi Auer.cõ.4⁰ declat
iſtõ:vñ hoc ꝯfirmat auctẽ pħoꝝ peripa^{tetico}ꝝ.d.hec eſt ſine
dubio pħoꝝ opio i ꝑdictis.vult g̊ hĩc ꝙ de⁹ ẽ ſimplex:et
nõ ſit cõpoͫ ex eẽntia ⁊ eẽ:imo ei⁹ eẽntiã reputat foꝛalr̃
ſuũ eſſe adeo ꝙ nulla eſt diſtõ:nec in ſubõ:nec in modo
īter eẽntiã ṗmi:⁊ eẽ ei⁹:dico nec in mõ:qm̄ ſi itellſ poſſit
cõſiderare eẽ ⁊ eẽntiã ibi.attñ nõ iuenit in deo aliqd a q̄
ſumat illã diſtõnẽ:ſicut iuenit in alijs.puta in itelligẽtijs
⁊ reb⁹:cũ eni itellſ ꝯſiderat eẽntiã itellie ⁊ eſſe cãe repit
vñ ſumat eẽntiã ꝑ modũ eẽntie:⁊ vñ ſumat eẽ ꝑ moduꝫ
cãe:qm̄ q̄lꝫ itellia ẽ cãta:⁊ in oi cãto ẽ cõpõ ex eo qḋ itel
ligit ſibi eẽ datũ:⁊ ex eo qḋ recipit.iõ i oi itellia itelligit̃
cõpoſitio:ſꝫ in re nõ ſit cõpõ ex re ⁊ re diſtictis ſubõ:ſꝫ
ex eẽn^{tia} ⁊ eẽ in mõ ſũpto a rei nã apõ Auer.⁊ ḃ declaui ſu
pra.⁊ in 3⁰ de aia in expõne cõ.9.⁊.10.vide.(Sꝫ iſte hõ.)
Nũc vult narrare pctm̄ Alga.⁊ nõ explicat mltũ mẽteꝫ
ei⁹.¶ Ubi debes ſcire ꝙ Alga.⁊ Aui.⁊ mlti alij opinati
ſũt ens ꝑdicari de neẽe eẽ ⁊ alijs vniuoce:⁊ ſꝫ eãdẽ rõnẽ
⁊ eãdẽ gditatiuã formulã:⁊ tũc ſeq̄t̃ eos ꝙ oẽ ens ſit ens
ꝑticipatiue:qm̄ illa formula cõis nõ eẽntialius repit̃ in
deo q̄ in alijs:ſꝫ in alijs repit̃ ꝑ cõpõnẽ ex eẽn^{tia} ⁊ eẽ.g̊
⁊ in deo.2⁰ cã erroꝛis fuit:qꝛ opinati ſũt ꝙ eẽn^{tia} ⁊ eẽ i oi
bus ſint res diuerſe in ſubõ ⁊ mõ cũ reputat eſſe ens ⁊ rẽ
aduenire enti ⁊ eẽntie.ait g̊.Sꝫ iſte hõ fũdauit v̓ba ſup
Aui.opionẽ:quã opionẽ nõ explicat:ſꝫ ꝓ pte explicaui:ſꝫ
īfra dicã meli⁹.Et icipit ꝯ̄dicẽ ei dĩ.⁊ eſt ſine dubio erro
nea:cui⁹ rõnẽ ponit:ipſe eni opinat⁹ eſt ꝙ eẽ res:⁊ ens eſt
qd additũ ſup gditatẽ ei⁹.i.dei:⁊ cuiuſlibet ex̄ aiam q̄ſi
accñs rei cui attribuit̃.Hoc poſito arḡ.ſupto g̊ ꝙ gditas
ad ḃ vt ſit idigeat eẽ:tũc ſe^{quitur} ꝙ ſi neẽiuꝫ eẽ hẽt eẽ:⁊ ſua
gditas idigeret ḋ illo eẽ.g̊ oporteret ꝙ neẽe eẽ cõponat̃.
g̊ eẽt poſſe nõ neẽiuꝫ.eſt g̊ vis arḡ in foꝛa hy^{potheti}ca:cui⁹ añs eſt
vna cop^{ulati}ua i hũc modũ.Si neẽe eẽ hꝫ eẽ:⁊ ſua gditas ad
ḃ vt ſit idiget eẽ.ꝯ̄ erit ꝙ neẽe eẽ erit cõpoſitũ:⁊ ſic erit
poſſe eẽ qḋ eſt g̊ ipm:⁊ ipſius rõnis ꝯñtiã declat Auer.d.
Id cuius ſuũ eẽ eſt additũ ſup ſuã ſubaꝫ hẽt cãm ſine du
bio:tũc accepit minorẽ q̄ dꝫ ſic accipi:ſꝫ qḋlibꝫ ens apud
ipm ẽ id cui⁹ ſuũ eẽ eſt additũ ſue gditati.g̊ qḋlibet ens
hẽt cãꝫ:⁊ ꝑ ꝯñs eſt poſſe eẽ apud ipſuꝫ.ponit g̊ maiorẽ.d.
ſed eſſe apud Aui.eſt accñs ꝯñs gditatẽ ſup.in quolꝫ.mi
norẽ ꝓbat ꝑ v̓ba ei⁹.d.⁊ ḃ pꝫ ab Auič.hĩc:eo ꝙ ipſe dixit
ꝙ hõ hẽt gditatẽ añ ſe.i.añ ei⁹ gn̄ationẽ:⁊ poſtmodũ eẽ
adhereret ei:q̄ v̓ba ſignãt ꝙ eẽ eſt accñs eẽntie:⁊ ꝑ ꝯñs pꝫ
minoꝛ.ꝓbat ẽt ſcdõ exẽplo ſuo eadẽ.d.ſilr̃ triãgulus hẽt
gditatẽ.ſ.ꝙ eſt figura ꝯtẽta trib⁹ laterib⁹:⁊ tñ ſuũ eẽ nõ
eſt ꝑs hui⁹ gditatis ꝯſtituẽs eã:⁊ iõ poſſe eſt ꝙ itellſ com
prehẽdat gditatẽ hoĩs vel triãgulis:⁊ adhuc ignoꝛat:vtrũ
hẽat eẽ reale.aut nõ.g̊ apõ ipm eẽ eſt accñs eſſentie.

Sed accidit qḋ qm̄ determinatũ eſt apud Auer.ꝙ qḋ
libet citra ṗmũ eſt cõpoſitũ ex eẽ ⁊ eẽntia ⁊ cãtũ:
vt dicis.Si g̊ argͫ Auer.valeret.g̊ qḋlibet eẽt ens poſſe:
⁊ qḋlibet poſſet nõ eſſe:qm̄ ſic arguit Auer.¶ Dõm ꝙ
opio Auer.hñ eſt ꝙ eẽ ⁊ eẽntia apõ itellꝫ ſint diuerſa:vt
dixi:⁊ ꝑ ꝯñs cõpõnẽ faciãt ſm̃ modũ:nõ ſm̃ reꝫ:ſed apõ
Aui.ibi eſt cõpõ ex reb⁹ diuerſis in ſubõ:iõ eẽ eſt apud
ipm extriſecũ eẽntie:⁊ ꝑ ꝯñs ptes ſũt poſſes diſſolui cum
fuerint etiã poſſes ꝯiũgi:iõ apõ Auer.nõ ſeq̄t̃ ꝙ qḋlibet
citra ṗmũ ſit ens poſſe eẽ ⁊ nõ eẽ.Sed apõ Auič.hñ.⁊ iõ
Auič.vult ꝙ oẽ cauſatũ ſit poſſe eſſe ⁊ nõ eẽ:qm̄ oẽ cãtuꝫ
apõ ipꝫ eſt cãtũ:eo q2 eẽ ei⁹ eſt accñs eẽntie:⁊ ꝑ ꝯñs poſſe
ineſſe eẽntie:⁊ nõ ineſſe.apud Auer.nõ:cũ eẽ ⁊ eſſentia ſint
vna res:ſꝫ in mõ diuerſa:vt pꝫ hĩc.(Patet ꝙ illud eſſe.)
Nũc ſoluit argͫ Alga.⁊ ſol.ei⁹ ſtat in ḃ ꝙ ens põt capi ꝓ
ente v̓o.i.ente nãe:⁊ ſic diuidit̃ in decẽ pꝛ̃ta.⁊ põt capi ꝓ
ente cõi v̓o ⁊ ṗuatiõib⁹:⁊ ſic ẽ ens nõ ex̄ aiam:ſꝫ in aia:et
ſic vult ꝙ eẽ itellr̃ aduenire eẽntie.¶ Sꝫ q2 iſta ſolõ eſt
mltũ difficilis:debes ſcire ꝙ itm̄ itellr̃ res.v̓.g.itellia eẽ
cõpoͫ iquãtũ itellr̃ ḋficiẽs a ṗ^{ri} ꝑfectiõe:qm̄ itellia:⁊ eſt
in gdu ꝓṗe ſpẽi:⁊ ẽ deficiẽs ꝓut eſt i gdu ſue ꝓṗe ſpẽi ẽ
ꝑfcã ⁊ mltõ ꝑfectioꝛ aliqb⁹ alijs:ꝓut deficit a ꝑfcõne ṗ^{ri}
ſic ite^{lligitur} ſub eẽ ṗuatiuo:⁊ ꝑ ꝯñs ſub q̄daꝫ po⁹ tali mõ ꝙ ei
nõ repugnat ꝑfici iq̄ͫ ens:⁊ ꝑ ꝯñs ite^{lligitur} ſub foꝛa eẽn^{tia}nate
ꝑfici ab eẽ.i.a gdu ſue ꝑfcõnis ſpe^{ci}:⁊ ꝑ ꝯñs itellr̃ ſub nã
cõpõnis ex eẽn^{tia} ⁊ eẽ:vĺ ex po^{tentia} ⁊ actu:vĺ ex foꝛ^{ma} ⁊ mã:qm̄
illa ṗua⁹ ꝑt dici po⁹ ꝓut ſibi n̄ repugnat iq̄ͫ ens r̃cipe ꝑfe
ctionẽ ṗ^{ri}:ꝑt dici eẽn^{tia} ꝓut ab eẽ ꝑficit̃.ꝑt dici mã ꝓut eſt
q̄dã ṗua⁹.Uult g̊ Auer.ꝙ ſi capit̃ ens ꝓ ente reali ſic nõ
fit illa cõpõ:ſꝫ ſi capit̃ ꝓ ente cõi ṗuationi ⁊ enti reali.ſic

Quid ſit ſynonymũ primi ⁊ ſecũdi gradus.

Dubiũ

Solutio.

Duplex ens.

pōt itelligi cōpoſitio:qm̃ vt ſic pōt itelligi itelligētia ſub po⁹ p̄uationis:⁊ ſub foꝛa gradus ſue ſpē::lege lr̄am.pȝ ꝙ illud eē.i.illud ens qȯ impediet hic ſup.non res ſint ſimplices nō eſt illud eē qȯ ſignificat ſubas reꝝ.i.ens reale ex̄ aiaȝ:ſed eſt illud qȯ eſt tanq̄ȝ gen⁹.i.cōe:enti vȯ ⁊ p̄uationi nec illud ens eſt ens qȯ ſignat rē eē ex̄ intellectum. Qȯ declat.d.nomē eni entis dicit̃ duplex.vȝ de vȯ.i.ente realr̄:⁊ de oppoſito p̄uatiōis.i.de ente p̄uatiuo:⁊ h̄.i.ens: verū eſt qȯ diuidit̃ ad decē p̄dicamēta:⁊ eſt eis cōe tanq̄ȝ gen⁹:⁊ ide ꝓcedūt alia entia in ſcḋo mō.vȝ res q̄ ſunt ex̄ itellectū:⁊ forte lr̄a eſt corrupta:qm̃ debet ſtare:⁊ ide ꝓcedūt alia entia in ſcḋo mō.vȝ res que nō ſunt ex̄ itellꝫ.i. entia rōnis que vocant̃ entia ſcḋo itellecta apȯ Auer.1z° meta.cō.19.⁊c̄.⁊ addit ꝙ hoc eſt illud qȯ dr̄ de decē p̄dicamētis analogice.(Et hoc.)Uerificat nūc qȯdā famoſum dictū.i.ꝙ hoc mō ꝯcedimus ꝙ ſuba eſt ens de ſe:vl̄ accn̄s eſt ens de ſe.vȝ ꝙ hȝ eſſe de ſe:q̄ſi dicat.ꝙ loquendo de eē tali mō ſic ſuba ⁊ accn̄tia ſūt entia formalr̄ aliquo mō:vt dicet̃ in 7ᵃ diſputatione deo duce.Sȝ ens qȯ pro gn̄e intelligit̃.cōe eſt oibus p̄dicamētis:⁊ ens qȯ itelligit̃ ꝑ gn̄e eſt q̄d itellectuale.ſ.eē ens ex̄ aiam:ſicut ens in aia.i.ꝯcipit̃ ſic̄ eſt:⁊ tūc r̄ndet ad formā.d.⁊ hec ſcia p̄cedit ſciaȝ q̄ditatis rei.i.⁊ hoc mō q̄ditas p̄cedit eſſe ſm̄ intellm̄ nō in re:ſȝ illa q̄ditas q̄ p̄cedit eē in nr̄o itellectu nō eſt vera q̄ditas.i.eēntia ex̄ aiaȝ exn̄s:ſic̄ Aui.dic̄.imo eſt q̄ditas ex oppoſito cuiuſdā nois.i.imo dr̄ q̄ditas pro quāto apȯ itellm̄ itellr̄ ſub oppoſito nois ens:iȯ ꝯcludit. vn̄ ſcito ꝙ aliq̄ res ſit ens ex̄ aiaȝ ſcit̃ ꝙ eſt q̄ditas:vel q̄ditates hn̄s.¶ Debes ſcire ꝙ in vna lr̄a habet̃ iſto mō. (Sed ens qȯ ꝑ vȯ itellr̄ cōe ē oib⁹ p̄dicamētis:⁊ ens qȯ itelligit̃ ꝑ vero eſt q̄d itellectuale.)Et tūc opȝ variare p̄mā expōnē:vt dicā ꝙ duplex ē ens.vȝ de vȯ.⁊ de oppoſito p̄uationis.i.de ente:put diſtinguit̃ ꝯ nihil.⁊ tūc opȝ dicē ꝙ ens veꝝ eſt cōe oib⁹ p̄dicamētis:⁊ oib⁹ alijs cum ens veꝝ idē ſit qȯ ens itellectuale.Sȝ ens diſtinctū ꝯ nihil qȯ eſt ens nō eſt illud qȯ diuidit̃ in decē p̄dicamēta. ⁊ ſic expō variat̃.Sed qūocūq̄ȝ exponit̃ ſp̄ ſnīa eſt eadē: vt pȝ.(Et hȯ dr̄.)Cū oia hec dixit verificat q̄dā dcā. ⁊ p̄ id qȯ dr̄ i vl̄ib⁹.Por.vbi dr̄ ꝙ vl̄ia cāta ex idiuiduis ſūt entia.vbi li ens capit̃ ꝑ ente vȯ.ait ḡ.⁊ de hȯ.i.ꝑ hȯ ente vȯ dr̄ in lib° p̄dicamētoꝝ ꝙ vl̄ia itelligibiliū reꝝ ſūt entia ex his idiuiduis cāta:⁊ ipſoꝝ idiuidua ſunt itellia ex ipſoꝝ vl̄ib⁹.i.ſub rōnib⁹ vl̄iuȝ ipſoꝝ.vult ḡ ꝙ loquendo de ente vȯ ſic vl̄ia ſūt entia:qm̃ vl̄ia nullū eſſe hn̄t extra aiaȝ:niſi in po° ſȝ iſtū p̄bm:qn̄ ḡ cauſant̃ ab itellu ex ſingularib⁹ ſūt tūc entia vera.i.itellia:vt dicit Auer.1z° metaphy.ꝯ.4.⁊ p̄ de aia cō.8.(Et etiā dr̄.)Nūc v̄ificat aliȯ dcm̄ tertij de aia.tex.cō.9.d.⁊ ēt dr̄ in li° de aia ꝙ v̄tute q̄ cōp̄hēdim⁹ ꝙ res idicat̃ eē ens.i.q̄ cōp̄hēdim⁹ q̄ditatē eē ens abſolute dr̄ a v̄tute q̄ cōp̄hēdim⁹ q̄ditateȝ idicatā.i.idiuiduū demōſtratū qȯ vocat̃ q̄ditas idicata i.ſignata:ibi eni li ens capit̃ ꝑ ente vȯ.i.ꝑ ente obtiuo ⁊ itellectuali.¶ Debes ſcire ꝙ.3.de aia loco dicto q̄ditas ⁊ idiuiduū diuerſis v̄tutib⁹ cōp̄hēdit̃:qm̃ idiuiduū cōp̄hēdit̃ p̄ ⁊ ꝑ ſe ſenſu:q̄ditas aūt vt ens cōp̄hēdit̃ itellectu p̄ ⁊ ꝑ ſe:⁊ h̄ declaui ibidē in expōne mea.vide hn̄. ¶ Quiditas ⁊ idiuiduum diuerſis v̄tutibus comp̄hēdūt. ¶ (Et h̄ mō.)Uerificat nūc 3ᵘ dictū famoſū.d.⁊ h̄ mō dr̄ cōiter ꝙ entia.i.p̄dicamēta ſunt entia realr̄ capiēdo ens put diſtinguit̃ ꝯ nihil:vt dixi in ſcḋa expōne:⁊ vl̄ia ſunt entia itellu.i.vera.(Ergo nulla.)Tūc ꝯcludit q̄d intelligit ꝑ ens veꝝ.d.ḡ nulla dr̄ia eſt in eo qȯ itelligit̃ ꝑ vȯ.i. ente vȯ ⁊ entia meth⁹ ⁊ ſeparata:qm̃ ens ſeparatū:⁊ ens verū ſūt idē ꝑ nūc.(Sȝ q̄cūq̄ȝ.)Nūc remouet pctm̄ Aui. ⁊ p̄ ꝑponit illud.d.ſȝ q̄cūq̄ȝ dicat ꝙ eē eſt q̄d additū ſup q̄ditatē.ſic ꝙ q̄ditas nō ꝯſtituat̃ ab eo ens.i.eſſendo ens in ſua ſuba errat.vult dicē ꝙ q̄cūq̄ȝ dixit ꝙ eē eſt additū q̄ditati:⁊ extriſecū nō ꝯſtituēs eā in eē entitatiue errat. Ideo ponit ſtatī h̄ eſſe pctm̄.d.dicimus ꝙ opinat̃ maximū errorē.Et ponit argͫ.d.q: ſeq̄tur ꝙ nomē entis ſignificat accn̄s cōe decē p̄dicamētoꝝ ex̄ aiaȝ:⁊ hec eſt opio Auic̄.pōt ergo cōponi iſȝllis ſic.oē adueniēs alicui nō cōſtituēs illȯ in eē tali formalr̄ ⁊ itriſece eſt accn̄s illi:hec eni eſt nā accn̄tis:vt ſcis:ſȝ ꝑ Aui.ens eſt adueniēs q̄ditati entitatiue illā nō ꝯſtituēs in eē tali formalr̄ ⁊ itriſece. ꝯcedit̃ ḡ ꝙ eē ſit accn̄s enti q̄ditatiue ſūpto.(Et adhuc) ſcḋo arguit.ergo idem.d.⁊ adhuc eſt petēdū de illo accidēte.i.de illo ente qȯ accidit quiditati qn̄ dicit̃ ꝙ ſit ens verū ſignificat ꝑ vero.i.vtrū ſit ens veruȝ:aut ſignificat accn̄s ens in illud accn̄s.i.vtꝝ ſit ens per eſſentiā:aut ſit ens per hoc ꝙ eē aduenit ſibi.ſi p̄mū eodē mō ſtādū eſt in p̄.Si zᵐ ingt.vn̄ hoc mō erūt accn̄tia ifinita:qȯ ē falſuȝ:⁊ ſic pȝ via ſcḋe rōnis.Deide excuſat ſe.d.et nos iam declarauim⁹ h̄ diffuſius in ꝓprio opuſculo.ecce qūo fec̄ librū de ente ⁊ eſſentia.⁊ addit.⁊ nos meditamur ꝙ hoc fuit illȯ qȯ iſudauit Alga.auferre de p̄ p̄ncipio de q̄ ꝓbauit eē ens ꝑ eēntiā:⁊ nō ꝑ additū.ait Auer.⁊ nos dicimus ꝙ tale ens additū ablatū eſt de oibus.i.ab oibus entib⁹:ſȝ maxīe.i.p̄ ⁊ p̄nʳ de p̄ p̄n°:q̄a vt declaraui p̄mū p̄nᵐ non eſt cōpoſitū ex eē ⁊ eēntia:nec ſm̄ rē nec ſm̄ modū.alie aūt res ⁊ ſi ſm̄ rem nō ſint cōpoſite:eſt tm̄ ibi q̄dā cōpoſitio ſaltē ſm̄ modū noſtrū intelligendi:vt ſepe declaraui.Deinde ponit ꝯtinuationē ad ſequentia:⁊ ſermo eius eſt manifeſtus per ſe.

ALGA. DV. IIII.

A It Algazel.Et cū toto iſto.vȝ ꝙ ipſi aſſerāt primū principiū eē vnū ſimpliciſſimū.Dicūt ꝙ ipſe deus eſt primū pricipiū:ſuba:vnum:itelligēs:itellectū:agens:creator:volens:potens:viuum:cupiens:delectans:delectabilis:bonū:⁊ pura veritas.Et opinant̃ oia iſta vnā ⁊ eandē reȝ ſignificare abſq̄ȝ aliq̄ pl̄alitate.Et h̄ valde mirabile eſt:⁊ iȯ opȝ ꝙ declarem⁹ ſapiētū opiones.Deinde decet reſpicere id qȯ pōt argui ſup hoc:redargutio eni ſup qȯcūq̄ȝ ꝓpoſitū fuerit anteq̄ȝ itelligat̃:fatuitas eſt ⁊ error.Uñ dicim⁹ ꝙ phi putāt ꝙ ſuba primi pricipij eſt vna:ſȝ multiplicata eſt noib⁹ reſpectiue:vl̄ mō negatiōis:⁊ negatio nullā infert pl̄alitatē in ſuba negati:neq̄ȝ relatio ſilr̄.Quapꝑ ꝑipatetici nō negāt pl̄alitatē negationū vel relationū.Sed qualr̄ ipſi reducūt ſupradicta ad negationes vl̄ relationes.Dicimus ꝙ talr̄ ſit qn̄ dicūt primū principiū indicant ꝙ cetera entia ab eo ꝓcedūt ⁊ cauſantur:⁊ hec eſt relatio.Et quādo dicunt ſubſtantiā:innuūt ad ens nō in ſubiecto:⁊ hec eſt negatio.Et quādo dicūt antiquū ſignificant negationē principij ab eo:ſic̄ qn̄ dicūt ſempiternū ſignificat finis priuationē.Et qn̄ dicunt neceſſe eſſe intelligitur ens icauſatū:⁊ ꝙ eſt alterius cauſa:vnde primū iſtoꝝ duoꝝ eſt negatio:ſcḋȝ vȯ relatio. Et qn̄ dicunt intellectū indicant ꝙ eſt ens mundum de omni materia:⁊ quodcūq̄ȝ ſic ſe habet eſt intellectus.videlȝ intelligit ſeipſum ⁊ ſentit ſeipſum ⁊ alia preter ſeipſum:ſed vel ſubſtātia

ſic ſe hēt:eſt ergo purus itellectus. Et qñ dicūt intelligēs ſigñat ꝙ dicta ſuba que eſt itellectus hēt itelligibilē.ſ.ſeipſuꝫ: ⁊ ideo illa ſuba ſe hñs ſic itelligit ſeipſam:ergo eſt itellectus ⁊ intelligibilis: ⁊ itell's ⁊ itelligibile totū eſt vnū ⁊ idē vt clarius pateſit ab Ariſto.in libro meta. Sed eſt notādū ꝙ itellectus human⁹ nr̄ dr̄ ab itellectu diuino in hac ꝓprietate ꝓut intellectus diuinus eſt ſemꝑ in actu: ⁊ itellectus humanus eſt interdū in potētia: ⁊ interdū in actu. Et qñ dicūt ꝙ ipſe eſt creator vel agēs vel alias denominationes actionis hñs ſigñat ꝙ eius eſſe eſt ita nobile ꝙ ab eo iſfluit totū ens mō neċiuꝫ: ⁊ ꝙ eſſe cuiuſcūqꝫ alij entis ſequitur dictū eſſe: ſicut ſolē ſequitur lux: ⁊ calor ſequit̄ ignē. Sed eſt notādū ꝙ nō eſt cōparatio mūdi ad deū ſil'is cōparationi lucis ad ſoleꝫ: niſi iquātuꝫ cātur tm̄: ſol eni nō extimat influentiā lucis ab eo: imo tm̄ eſt ſimplex nā: ſed primū pricipiū ſentit ſeipꝫ: ⁊ ꝙ illō eſt pricipiū oium entium: ⁊ ideo nihil ipſe ignorat de entibus ab eo ꝓcedētib⁹. Et quādo dicūt ꝙ ipſe eſt potens ſigñat ꝙ eius actiōes nō depēdēt de alteri⁹ nā ſeu volūtatis. Et qñ dicūt volens intelligit̄ ex hoc ꝙ ipſe nō ignorat id qð ab eo ꝓcedit: imo ſcit ſuā perfectionē qua conſtat in eo ꝙ oē ens ab eo influit. Et qñ dicūt viuum nō itelligit̄ niſi ꝙ ipſe ſcit ꝙ entia ab eo ꝓcedentia de qb⁹ dr̄ agens ſint ſibi preſentia. Viuum eni eſt agēs cōprehendēs: ⁊ iō eius intentio eſt ideꝫ ꝙ ſuba cū rōne opeꝝ ſibi mō predicto: ⁊ vita nr̄a humana non ſic ſe hēt: ipſa nāqꝫ nō ꝑficit̄ niſi cū duab⁹ vtutib⁹ diuerſis a qbus ꝓcedūt cōprehēſio ⁊ actio: ergo ipſius vita idē eſt qð ipſe ipē. Et qñ dicūt bonū: itendūt dicere ꝙ entia oia ab eo iſfluūt pura miſeratione nō premiali intentione neqꝫ mō indigētie: imo ſua ſūma bonitate: tandē dicimus ꝙ oia ſua ꝑfata noia ⁊c̄. facile poſſunt reduci ad negationē ſeu relationē: ⁊ nulla iſtarū pluralitatē infert. Hec eſt intētio peripateticoꝝ in ꝑdictis dictis. g̊ iſtis oſtēſis redeamus ad ꝓpoſitū. vꝫ declarationē gnqꝫ graduū pluralitatis: ⁊ oſtēdimus qualr̄ ipſi nequeūt patefacere id qð putāt aſſerere: ⁊ ponemus quēlibet ipſoꝝ graduū qōnē per ſe.

¶ Ait Alga. ṗmo narrat oia illa q̄ pħi attribuūt ṗ pn̄°. 2° ibi (Qualr tm̄.) Uerificat illa. dicit ergo. ait Alga. ⁊ cum toto iſto. vꝫ ꝙ ipſi aſſerāt primū pn̄ᵐ eē vnū ſimpliciſſimū dicūt ꝙ ipſe deus eſt primū pn̄ᵐ: ⁊ ſuba ⁊ vnū intelligens itellectus agens: creator volēs: potens viuū: cupiēs: delectās delectabilis bonuꝫ ⁊ pura vitas. (Et opinant̄.) declarat modū quo modo hec apponunt̄ in deo. d. ⁊ opinant̄ oia iſta vnaꝫ ⁊ eandē rem ſignificare abſqꝫ aliqua pluralitate. (Et hoc.) Nunc exponit ordinē dicendoruꝫ di. ⁊ hoc valde mirabile eſt. ⁊ ideo oportet ꝙ declarem⁹ ſapientū opiōnē. Deinde opꝫ reſpicere illō qð pōt argui ſuper hoc. vult ergo ṗmo declarare opionē pħoꝝ: ⁊ hoc faciet in ꝑſenti dubio: qua declarata in ſequētibus diſputationibus vult arguere ꝯ pħos. Aſſignat autē rōnē ordinis. d. redargutio eni ſuꝑ qðcūqꝫ ꝓpoſitum fuerit: antequā ſup. ꝓpoſitū itelligit̄ eſt ſatuitas ⁊ error: ⁊ ideo prius declarare opiōnē pħoꝝ eſt ꝯueniēs: poſt arguē ꝯ eos. (Un̄ dicim⁹.) Nūc exequit̄. d. vñ dicim⁹ ꝙ pħi putāt ꝙ ſuba ṗmi ṗncipij eſt vna ſup. ſimplr̄: ſed multiplicata eſt noībus reſpectiue: vel mō negationis. i. ſm̄ negationeꝫ. (Et negatio.) Quia pōt dici. g̊ eſt ibi aliq̄ pluralitas: ſoluit. d. ⁊ negatio nullā īfert pluralitatē in ſuba negati: neqꝫ relō ſilr̄ infert pluralitatē: ⁊ ſic de⁹ vnus ſimplr̄ pōt intelligi multus ſm̄ reſpectus: ⁊ negationē: qð cōcludit. d. quapꝑ ꝑipatetici nō negāt pluralitatē negationū vel relationuꝫ in deo. (Sed qualr̄.) Ponit. q. d. ſed qualr̄: ipſi reducunt ſupra dicta ad negationē vl' relationē: hec eni eſt queſtio nō modica. Soluit. d. ꝙ taliter ſit qñ dicūt ṗmū ṗncipiū indicant ꝙ cetera entia ab eo ꝓcedūt ⁊ cauſant̄: ⁊ hec eſt relatio. Poteſt etiā reduci ad negationē: eo quia nō cauſat̄ ab aliquo priori. (Et qñ.) Uerificat aliud. d. ⁊ quādo dicūt ſubaꝫ innuūt ad ens nō in ſubo. (Et qñ.) Uerificat aliud. d. ⁊ qñ dicūt antiquū. ſigñat negationeꝫ ṗncipij ab eo ſic qñ dicūt ſempiternuꝫ ſigñat ṗuationem finis. (Et qñ.) Nūc verificat aliud. d. ⁊ qñ dicūt neceſſe eſſe itelligitur ens oincātum: ⁊ qð eſt alterius cā vnū primū iſtorū duorū eſt negatio. vꝫ neceſſe eſſe. 2ᵐ vō relatio. (Et qñ) Uerificat aliud. d. ⁊ qñ dicūt ipſuꝫ eſſe itellectū indicāt ꝙ eſt ens mūdū ab omni mā: ⁊ addit ꝙ qðcūqꝫ ſic ſe hꝫ eſt itell's. vꝫ itelligit ſeipꝫ: ⁊ ſentit ſeipꝫ: ⁊ alia pter ſeipꝫ: hec pōt poni tāqꝫ maior. Deinde accepit minorē. d. ſꝫ dei ſuba ſic ſe hēt. g̊ eſt purus itell's. (Et qñ.) Adhuc verificat aliud. d. ⁊ qñ dicūt itellectus ſignificat ꝙ dicta ſuba que eſt itell's: hēt nām itelligibilē. ſ. ſeipſa⁹: iō ꝯcludit. d. ⁊ iō illa ſuba ſe hñs ſic intelligit ſeipſam. ergo eſt intellectus ⁊ itelligibilis: ⁊ addit: ⁊ intellectus ⁊ intelligibile totū eſt vnū ⁊ idē: vt clarius pateſit ab Ariſto. in lib° meta. i. 12° meta. tex. cō. 51. (Et eſt notādū.) Quia poſſet credē gs ꝙ itellectus dei ⁊ noſter ꝓpter h̄ ſint vna eſſentia; ꝓpterea dicit: ſed eſt notādū ꝙ itell's humanus noſter dr̄ ab intellectu diuino in hac ꝓprietate. i. in itelligere ꝓut itellectus diuinus eſt ſemꝑ in actu: ſed itellectus hūanus eſt iterdū in po^a interdū in actu. ⁊ hoc Ariſt. plane declarauit 12° meta. tex. cō. 39. ⁊ Auer. ibidē cō. 38. i fine: ⁊ in illo meo libro de itellectu dixi multa de hoc ⁊ nō eſt opus aggredi hoc. (Et quādo dicunt.) Uerificat aliud. d. ⁊ qñ dicūt ꝙ ipſe eſt creator vel agens vel alias denoiatiōes actionis hñs ſignificat ꝙ eius eſſe eſt ita nobile: ꝙ ab eo influit totū ens mō neceſſariarū: ⁊ ꝙ eſſe ſeq̄t̄ dictū eſſe ṗmi ſic ſolē ſeq̄t̄ lux: ⁊ calor ſeq̄t̄ ignē. (Sed eſt nōndū) Nūc vult declarare cōparationē illā. d. ſed eſt notandū ꝙ nō eſt cōparatio mūdi. i. alicuius hois mūdi ad deum ſilis cōparationi lucis ad ſoleꝫ oibus modis: vult dicere ꝙ nō oibus modis cōparant̄ entia huius mūdi ad ſoleꝫ: ſicut cōparat̄ lux ad ſolē: attñ ponit aliquā cōparationeꝫ di. niſi iquātū cānt̄ tm̄: cuius rōnem dat. d. ſol eni nō extimat. i. nō cōprehēdit iſluētiā lucis ab eo ꝟſus nos: imo eſt tm̄ ſimplex nā illā cauſans ſup. Sed ṗmū ṗn̄ᵐ ſentit i. intelligit ſe. ⁊ ſentit ꝙ illud eſt primū oium entiuꝫ: ⁊ iō nihil ipſe ignorat de entib⁹ ab eo ꝓcedētibus: e cōtrario eſt de ſole. Sed quō ſit iſtud in diſputatione ſequēti declarabit̄. (Et quādo.) Uerificat aliud. d. ⁊ quādo dicunt ꝙ ipſe eſt potēs: ſignificat ꝙ eius actiones nō depēdent de alterius nā: ſeu volūtatis: ſed ꝙ ipſe agit ꝟtute ꝓpa ⁊ alia ꝟtute eius. (Et qñ.) Uerificat nunc aliud. d. ⁊ qñ dicūt volēs itelligit̄ ex hoc ꝙ ipſe non ignorat id quod ab

Dña īter intellectū hūanū et diuinum.

eo ꝓcedit.imo ſcit ſuã ꝑfectionẽ ex qua ↄſtat in eo ꝙ oẽ ens ab eo influit.(Et qñ.)Uerificat aliud.d.ꝛ qñ dicũt viuũ:nõ itelligit niſi ꝙ ipſe ſcit ꝙ entia ab eo ꝓcedẽtia de qb⁹.i.re͠u quoꝝ oĩ agẽs ſint ſibi pñtia.i.cognita:cuius rõnẽ ait.viuũ eni ẽ agẽs cõprehendẽs:ꝛ iõ ei⁹ itẽtio.i.rõ vite ẽ idẽ qḋ ſuba cũ relõne opeꝝ ſibi mõ ṗdicto.i.ꝓut

Nota ꝑſentes ſũt itelligiẽ.❡ Debes ſcire vt tradiẽ ſcḋo de aĩa tex.cõ.12.ꝙ vnus graduũ vite eſt itellectus:deus ḡ vt dĩ 12° meta.cõ.39.intuĩ viuit inquãtũ ĩtelligit.itelligit aũt ꝓut ipſe ſeipſum ipſe itelligit ꝛ alia:ꝛ ſic eẽ viuuꝫ ibi eſt omne itelligẽs ſe ꝛ opera ſua ſm ꝙ ſunt poſſia intelligi.(Et vita)Ponit dĩam iter vitam noſtrã ꝛ dei.d.et vita noſtra humana nõ ſic ſe hẽt.i.nõ viuit ſola vita itellectiua:ipſa nãqꝫ nõ ꝑficiẽ niſi cũ duab⁹ vĩtutibus diuerſis a qbus ꝓcedũt cõprehẽſio ꝛ actio.v.g.itellectu ꝛ vegetatiuo gradu:cõcludit.d.ergo ipſius vita.i.dei vita eſt idem qḋ ipſe:ipſe ergo vt itell's:eſt eius ſuba.(Et qñ.)Uerificat aliud.d.ꝛ qñ dicunt bonuꝫ intendunt dicere ꝙ entia oĩa ab eo iſluunt pura miſeratione.i.pure miſericorditer non premiali intẽtione.i.non vt premietur a rebus:neqꝫ modo indigentie:imo ſũma bonitate.concludit nũc vltimo.d.tandem dicimus ꝙ oĩa ſua prefata nõĩa ⁊c̃. facile poſſunt reduci ad negationẽ ꝛ relationẽ:ꝛ nulla iſtarum pluralitatẽ iſert:hec eſt itentio peripateticoꝝ in ṗdictis dictis.Deide ſe ordinat ad diſputatiões qnqꝫ q̃ ſequunẽ que pullulant ex his:ꝛ ſermo eius patet. AVER.

Nos dicim⁹ ꝙ ꝓ maiori pte ṽba iſtius hoĩs optime pñt ꝛ iuſte iuxta phoꝛuꝫ opionem ſaluari. vꝫ ꝙ ipſe deus bñdictus eſt vnus ſimplex:lꝫ de plibus denoĩationib⁹ denoĩeẽ:qḋapp nõ licet ſecũ in iſtis aliqd altercare. vꝫ ipm redarguere niſi in eo qḋ dixit. vꝫ ꝙ intellectus ſignificat relatiue:in hoc eni de veritate deuiauit eo ꝙ intellectus nomẽ propꝛium eſt dei ſubſtãtie apud peripateticos preter Platonẽ. Dictis ergo iſtis redeamus ad ordinem noſtrũ.ſ.iueſtigatione huius hoĩs verborum in quinqꝫ predictis queſtionibus.

❡ Nunc Auer.vult quedã approbare ꝛ ordinat ſe.d.dicimus nos ꝙ ꝓ maioꝛi pte ṽba iſti⁹ hoĩs optĩe pñt ꝛ iuſte iuxta phoꝝ opiõnẽ ſaluari.vꝫ ꝙ ipſe deus bñdictus eſt vn⁹ ſimplex:lꝫ de plibus denoĩationib⁹ denoĩaẽ : quapp nõ licet ſecũ in iſtis aliqd altercare.vꝫ ipm redarguere.(Niſi in eo.)Apponit tñ vnũ in quo errauit.d.niſi in eo qḋ dixit ꝙ itell's ſignat relatiue.i.in eo ꝙ putat itellꝫ ſibi attribui reſpectiue cui⁹ rõnẽ dat.d.in hoc eni a veritate deuiauit:eo ꝙ itellectus nomẽ ꝓpꝛiũ eſt dei ſube apḋ peripateticos excepto Platone.arguit ergo ſic.nomen ꝓpꝛiũ deo nõ debet dicere ſibi relatiuũ:ſꝫ itell's:vt ſuppoñiẽ eſt nomẽ ꝓpꝛiũ deo.ḡ nõ debet dicẽ relatiuuꝫ. Dixit aũt pter Plonẽ:qꝛ Plato opinaẽ ꝙ itell's ſit deo nomẽ relonis:vt pꝫ in pn⁹ timei. Deide ſe ordinat ad alias diſputatiões:ꝛ ſmo ei⁹ pꝫ.❡ Debes ſcire ꝙ de⁹ vn⁹ ſimplx impmutabilis ꝛ idiuiſibiẽ põt eẽ mlta relõne ꝛ negatiõe duob⁹ modis.vnõ⁹ ex pte nñe dei:ꝛ h nõ:qꝛ de⁹ in ſui nã nec relõnẽ nec negationẽ icludit.alio mõ ex pte nñi modi intelligẽdi ꝓut res itelligem⁹ ſub q̃dã mõ:ꝛ ꝑ attributionẽ illũ modũ ſub ↄ̃ria ſoꝛa deo attribuim⁹:vel ſub relatiua qualitate:ꝛ ſic verificantur omnia dicta hic.

Dubiũ Sed in his eſt locus qõnis non paruus:an in deo iſta addant aliquid diuerſum additum:an ꝑciſe ſint rationes ꝛ modi intelligendi ipſius ex parte noſtri ei attributi. Et qḋ facit.q.eſt: qꝛ tũc eẽnt ſynonyma cũ oĩb⁹ modis ſignificent idẽ:ꝛ ab eodẽ ſumiẽ fundamẽto.ſcḋo qꝛ qcqd eſt ꝑfectionis in rebus ṗncipalius ꝛ ṗmo debet ↄuenire ṗmo ṗncipio:ſed oĩa hec ſunt ꝑfectiões in creaturis.ergo ṗmo debent deo ↄuenire.3° illa que per eſſentiam conueniũt deo ꝛ alijs per participationẽ ṗmo ↄueniunt deo:ſed hꝭ attributa per eẽntiã deo conueniunt.ḡ ṗmo.❡ In ↄ̃riuꝫ eſt Auer.hic ꝛ Alga.❡ Pro intellectu qõnis breuiter eſt itelligẽdũ ꝙ in reꝝ naturis opꝫ vt detur quoddã:rõne cuius res ſint multe eſt materia:quando eni res eſt in mã:vel in mã participãte eo ipſo fit multũ ꝛ diuerſuꝫ:ꝛ qꝛ opꝫ vt detur aliud extremũ:ideo daẽ in nã ṗmũ ſimplex.ſ.deus q eſt actus ſimplex ꝛ purus:ratione cui⁹ res ſũt vnũ ꝛ indiſtincte:vñ res eſt vna ꝓpter formã que eſt veſtigiũ ṗmi actus:ꝛ ſilr res ſunt diuerſe ꝓpter mãm quã ꝑcipãt.❡ Dõm itaqꝫ ṗmo ꝙ attributa ṗmo ꝛ ꝑ ſe attribuũtur deo in rõne eſſendi ꝛ vnitatis adeo ꝙ ablatis oĩbus alijs ꝑcipãtibus mãꝫ apud phos attributa in deo idẽ ſꝫ rẽ ꝛ modũ ſignificarẽt:ꝛ ſic eẽnt ſynonyma:qꝛ ibi in rõne eẽndi ꝛ vnitatis ſunt ſimplr et vnũ ſimplr.Si vo loq̃mur de attributis ꝓut diuerſa ſũt ſic ṗmo iſunt reb⁹:ꝛ ꝑ res ſic ſub quadã diuerſitate attribuũẽ deo.❡ Eſt ergo imaginãdũ ꝙ attributa iſũt primo deo:ꝛ rõne dei iſunt rebus in rõne eẽndi:in rõne vo dĩe inſunt primo rebus:ꝛ ꝑ res inſunt deo:attributa eni ꝛ ſũt:ꝛ ſunt diuerſa:inquantũ ſunt inſunt deo:ꝛ rõne dei iſunt alijs:iquãtũ ſunt diuerſa iſunt reb⁹:ꝛ rõne reꝝ iſũt ſub mõ diuerſitatĩ deo.❡ Ex his ↄcludiẽ Auer.12.meta.cõ.39.ꝙ attributa in deo nõ ſũt idẽ ſicut nõĩa ſynonyma qꝛ ſynonyma ſignificãt idẽ ꝛ eodẽ mõ ꝛ reſpcũ eiuſdẽ. Nec ſunt idem ſicut ṗncipale.i.abſtractũ ꝛ ſuptum.i.concretum:qꝛ ṗncipalẽ idẽ ſignificat ꝙ ſuptuꝫ ſub diuerſo modo ſignificandi:vult ergo ꝙ idem in ſubto ſignificãt:dĩnt aũt in mõ.i.per attributionẽ ad res extra.ſ.ꝓut eorũ diu^{ſitas} ſumiẽ a rebus diuerſis:vt viſum eſt in verificatione hoꝝ ṗdictoꝝ.❡ Hec poſitio põt declarari plurib⁹ vijs:tñ ad pñs ar⁰ ṗmo apud phos:oĩs multitudo q̃ vnũ facit opꝫ vt ſic:qꝛ vnũ eſt ṗma po^{a}:alterũ eſt vltim⁹ act⁹. hoc pꝫ in vnitate compoſiti.8.meta.cõ.penultimo.Et 7° meta.de diffõne.cõ.42.ꝛ.43.ꝛ vlr quecũqꝫ faciũt vnũ:opꝫ vt aliquo modo vniantur per modũ actus ꝛ potẽtie, Sed in deo nõ põt eſſe diſpoſitio actus:nec diſpoſitio potentie:iõ cõicarẽt ꝙ hꝭ attributa ſub modo diuerſitatis ſint ꝑ itellm tñ.❡ Scḋo põt argui:qꝛ vt ṗmo phyſicorũ ſcribiẽ cõmẽto 6°.omnis multitudo apud phos:vl eſt rerũ ſm formã:vel rerum ſm quãtitatẽ:hãc eni phi recipiunt pro manifeſta:ſed in neutra iſtaꝝ multitudinũ poni põt per ſe.ergo nõ ſunt realr multa.❡ 3° quecũqꝫ ſũt in aliquo ſũt in eo ꝑ modũ ei⁹:vt manifeſtũ eſt 3° de aĩa cõmento 5°.ſed deus eſt ſũme ſimplex ꝛ ſimplr idẽ.ergo quecũqꝫ ſunt in eo:ſunt ſub forma ſimplicitatis ꝛ identitatis:ꝛ per ↄ̃ñs in eo nulla debet poni diuerſitas ex aĩaꝫ.❡ 4° ſicut in pn⁹ diuerſitatis quecunqꝫ ſibi inherentia ſunt diuerſa:ita in ṗn⁹ idẽtitatis ꝛ vnitatis quecũqꝫ iſũt debent eſſe idẽ ꝛ vnũ:ꝛ per ↄ̃ñs cum rõne dei oĩa ſint eadem ꝛ vnũ:ideo oĩa exñtia in eo ſunt idẽ ꝛ vnũ.dicerent itaqꝫ phi ꝙ multiplicitas attributoꝝ in deo ſit ꝑ intellm tñ:vt dicit Auerro.lꝫ attributa in eẽ ei ſit per eẽntiã ꝛ ꝑ ſe.

Solutio ❡ Ad argumẽta dõm ꝙ nõ ſunt ſynonyma cũ ſumãẽ a diuerſis cõparationibus in rebus:vt dictum eſt.❡ Ad ſcḋꝫ dõm ꝙ maioꝛ itelligiẽ eo mõ quo ſunt de ꝑfectiõe:modo minoꝛ itelligiẽ ꝙ ſub rõnẽ eẽndi de perfectione:non autem ſub ratione differẽtie:vt dictũ eſt.❡ Ad tertium patet ſolo:deo eni per eſſentiã iſunt:ꝛ qꝛ eẽntia eſt ſumme ſimplex:ꝛ ſũme eadẽ:ideo etiã attributa ſunt ſũme idẽ:ꝛ ſimplicia in deo:ſi igiẽ ſunt multa cõparatione ꝛ negatione ſũt multa.Et ſic eſt finis qnte diſputatiõis.

Nota de attributi.

¶ Sexta diſputatio Alga. cum phis. oñdit debilitatẽ rõnum phoꝝ in eo qđ opinant̃ in dei ſapientiã. DV. I.

Dixit Algazel. Quicũqȝ inſudauerit ſe ꝓbari in h̃ ſũma ẽ phãtaſia: eo ꝙ ipſi nequeũt remouẽ oĩa que ſubẽ attribuunt̃. Ipſi eni aſſerũt ipȝ deũ ſciẽtẽ eẽ: ⁊ ſeqˀt eos ꝙ h̃ ſit additũ ſuꝑ diffinitã ſubaȝ. Et põt eni dici talr̃ petendo a vobis: vtrũ ꝯcederitis ꝙ primũ pricipiũ ſciat aliud ꝑter ſeipm̃. Quare qdã ipſoꝝ aſſerũt hoc ⁊ aliq negãt: ⁊ dicũt ꝙ ipſe neſcit niſi ſeipſum. Aui. tñ opinatus eſt ꝙ deus bñdictus ſciat oĩa mõ vlĩ tpe nõ igrediẽte: ⁊ ꝙ ipſe ignorat ꝑticularia. Quia ſequit̃ ex ꝑticulariũ ſcia ꝑmutatio in ſciẽtis ſuba. Vñ dicim⁹ ꝙ ſcia dei in oĩb⁹ gñib⁹ ⁊ ſpẽbus q̃ finite ſũt aut eadẽ eſt qđ ſcire ſeipȝ aut dĩt. Si dĩt. ğ ponitis plalitatẽ in deo qđ eſt ꝯtrã nr̃m argumẽtũ. Si eſt eadẽ. ğ nulla erit diſtõ iter hoc ⁊ opionẽ dicentẽ ꝙ ſcire ſeipm̃ idẽ eſt ꝙ ſcire alia ꝑter eũ: ⁊ ipoſ̃e eſt imaginari ꝙ ſcire ſeipm̃ nõ differat ab ipſius ſcia in alijs preter eũ: ⁊ ideo meditandũ eſt ꝙ ſcire ſeipſum dĩt a ſcire alia ꝑter eũ. Si eni eſſet vnũ ⁊ idẽ ſequeretur ꝙ eẽt id qđ affirmaret affirmationẽ ſuiipi⁹. id qđ negaret negationẽ ſuiipſius: ipoſ̃e eni eſt ꝙ plato ſit ⁊ ꝙ priuet̃ in vno ⁊ eodẽ tpe. Sȝ h̃ nõ eſt ipoſ̃e ſcire ſeipm̃ ad ſcire alia ẽt ꝑter euȝ. Sĩlr̃ ſcire deũ bñdictũ ſeipm̃ cuȝ ſcire alia ꝑter eũ: poſ̃e eſt nãqȝ imaginari eſſe ipſi⁹ ſubẽ ꝑter eſſe cuiuſcũqȝ alteri⁹ tandẽ ꝙ qcũqȝ phoꝝ meditatus ſit ꝙ deus ſciat entia preter euȝ cõcedit neceſſario pluralitatem in deo.

¶ Cũ Auer. diſputauit cũ Alga. in vnitate ꝑmi. vult nũc diſputare cũ eo in ſcia ⁊ ſapia dei: vt diſputationis inſcriptio oſtẽdit: ⁊ lȝ mlt̃e iſtarũ qõnũ ordinẽ hñe pñt: multe tñ nõ pñt iuicẽ colligari: cũ diſputationes iſte ſint eo mõ quo ſũt ordinate ab Alga. ⁊ ꝑmo ꝓponit qualr̃ hec diſputatio nõ cõgruit deteſtãs ipſoꝝ. d. ait Alga. qcũqȝ iſudauerit ſe ꝓbari in hoc ſũma eſt phãtaſia. i. eſt labor phãtaſticus. (Eo ꝙ ipſi.) Eius qđ dixit rõnẽ aſſignat. d. eo ꝙ ipſi nequeũt remouere oĩa q̃ ſubẽ attribuũt̃. i. q2 ipſi nõ pñt ſaluare ſubaȝ ꝑmi ſimplicẽ eẽ: ſi ei ſciaȝ attribuũt: qđ declarat. d. ipſi eni aſſerũt ipſuȝ deũ ſciẽtẽ eſſe. Tũc oñdit q̃lr̃ nõ pñt ſaluare ſimplicitatẽ ſubẽ. d. ⁊ ſeqˀt eos ꝙ h̃ ſit additũ ſuꝑ diffinitã dei ſubaȝ: ⁊ ſic pȝ pᵃ cã q̃re labor hic phãtaſtic⁹ ẽ. ¶ Debes ſcire ꝑ ꝙ ſcia oĩs eſt attributũ: et q̃dãmõ additũ ei: cui⁹ ẽ cũ ſit ex̃ eẽntiã ⁊ q̃ditatẽ illi⁹. vt pȝ in ſcie⁰ hoĩs: ingt mõ Alga. ꝙ labor iſte ẽ ocioſus ⁊ phãtaſtic⁹: eo q2 iponit deo attributũ additũ eẽnᶜ ꝑ̃⁊ ꝑ ꝯñs miſtitudinẽ q̃dã: ⁊ tollit ſũmã ſimplicitatẽ: ⁊ nullˀs phoꝝ põt ſaluare ſimplicitatẽ pᵗ cũ ſcia ei⁹ cũ illi⁹ nõ poſſit hñi ſana ⁊ ꝑfecta cognitio niſi ex effectib⁹: vbi ſcia ⁊ ſciẽs ſũt diuerſa: ⁊ ſic pȝ pᵃ cã: cur h̃ phãtaſia dici põt. ¶ 2ᵒ debes ſcire ꝙ phãtaſia. vt dĩt phs ꝑ ꝑoꝝ in ꝓlogo ẽ v̈tus ſenᵘˢ interior mediãte q̃ cogᵘˢ cõponit rõnes ſophiſticas. i. apparẽtes ⁊ nõ exiſtẽtes: ⁊ q2 hᶜ ꝑſcrutatio app̃et iponẽ cõpõnẽ ipſi ꝑ q̃ nõ ieſt ei: iõ põt dici phãtaſia: ⁊ ſic pȝ ſenſus illi⁹. (Et põt dici.) Nũc oñdit difficultatẽ qõnis alio modo.

Quid ſit phãtaſia.

¶ Et debes ſcire vt collr̃ 2ᵒ meta. in ꝑn⁰. ⁊ vĩ plana ſnĩa Auer. cõ. ꝑ. ꝙ difficultas cogˀſcẽdi põt eſſe ex ꝑte rei: ⁊ ex ꝑte nr̃i modi cogˀſcẽdi: cũ igit̃ declauit difficultatẽ ex ꝑte rei oñdit illã ex ꝑte nr̃i modi cogˀſcẽdi: ⁊ narrat multorũ opiones: ⁊ ait. ⁊ põt etiã dici talr̃ petẽdo a vob̃ phis. vtrũ o phi. vos ꝯcederitis ꝙ ꝑmũ ꝑnᵐ ſciat aliud ꝑter ſeipm̃. Cui appõit ſtatiȝ opiones. d. q̃re qdã ipſoꝝ aſſerũt hoc. i. deũ ſcire aliđ ꝑter ipm̃: ⁊ aliq negãt: ⁊ dicũt ꝙ ipe neſcit niſi ſeipſuȝ. (Auic. tñ.) Quia dixit opiones ſcđas i gñalĩ ſpecificat illas: ⁊ ꝑmo narrat opionẽ Aui. d. Auic. tñ opinatus eſt ꝙ de⁹ bñdict⁹ ſciat oĩa mõ vlĩ tpe nõ igrediẽte. i. tali mõ ꝙ abſtrahat a tpe ⁊ loco: ⁊ ꝙ ipſe ignorat ꝑticularia. eſt ğ opio Aui. ꝙ de⁹ ſcit oĩa in vlĩ ꝓut abſtrahit a loco tpe ⁊ alijs appendicijs. ⁊ ignorat ꝑticularia: vt idiuidua ſunt in loco ⁊ reliqs mãe ꝯditionibus poſita. (Q2 ſeqˀt.) Qđ dixit ꝓbat. d. q2 ſeqˀt ex ꝑticulariũ ſcia ꝑmutatio in ſuba dei ſciẽtis. Que ꝯñtia nõ declarat̃ hic: attñ poteſt declari ex dictis eius 3ᵒ de aĩa. cõ. 5. ⁊ i libro de ſõno per duas ꝓpõnes: q̃ꝝ ꝑma eſt: oĩs po⁰ cõprehẽdẽs ſingularia ſingulr̃ ⁊ idiuidualr̃ ꝑmutat̃: cui⁹ rõ eſſe põt: q2 q̃ cõprehẽdẽs ſingularia ſingulr̃ ⁊ ſignate eſt v̈tus i mã. vt dictũ eſt: ⁊ declarũ i lib⁰ de ſõno. 2ᵃ ꝓpõ. po⁰ itellectiua dei eſt ſciẽs ꝑ aduerſarios ſingularia ⁊ ſignate ⁊ idiuidualr̃. ğ intellˀs dei eſt ꝑmutabilis: ⁊ ſic pȝ ꝯñtia. (Vñ dicim⁹.) Cũ adduxit opiones: vult ꝑ viã diuiſionis colligere opiones que pñt dici i h̃ q̃ſito. ⁊ dicit. vñ dicim⁹ ꝙ ſcia dei in oĩb⁹ gñib⁹ ⁊ ſpẽb⁹ q̃ finite ſũt: aut eadẽ eſt ꝙ ſcire ſeipȝ: aut differt. Si differt. ğ ponitis plalitatẽ in deo qđ eſt cõtra nr̃m argᵐ. Deide declarat ſcđȝ mẽbrũ. d. ſi eſt eadẽ. i. ſcia cũ ſuba ꝑmi. ğ nulla erit diſtõ iter h̃ ⁊ opionẽ dicẽtẽ ſcire ſeipm̃ idẽ eſt qđ ſcire alia ꝑter euȝ. ⁊ ſic ille opiones nõ erũt diuerſe. (Et impoſ̃e.) Declat̃ ꝯñtis ipoſitatẽ. d. ⁊ impoſ̃e eſt imaginari ꝙ ſcire ſeipſum ſeipm̃ nõ differat ab ipſius ſcia in alijs ꝑter eũ. i. impoſ̃e eſt ꝙ ſcire alia: et ſcire ſeipſum nõ differũt: ꝓpˀ qđ ꝯcludit. d. ⁊ iõ meditãdũ eſt ꝙ ſcire ſeipſum differt a ſcire alia ꝑter eũ. Hoc ꝓbat di. ſi eni eẽt vn⁹ ⁊ idẽ ſeqˀt ꝙ eẽt id qđ affirmaret affirmationẽ ſuiipſius illđ qđ negaret negationẽ ſuiipſi⁹. i. ſeqˀt ꝙ idẽ affirmat̃ ⁊ negat̃ de eodẽ qđ oñdit eẽ ipoſ̃e. d. ipoſſibile eſt eni ꝙ plato ſit: ⁊ ꝙ ꝑiet̃ in vno ⁊ eodẽ tpe. i. ꝙ idẽ nũero ſimul ſit ⁊ nõ ſit. Sed quo mõ teneat ꝯſequẽtia Auer. declarat ⁊ accipit duo: quoꝝ ꝑmũ eſt h̃ qđ dĩt. ſed hoc non eſt impoſ̃e ſcire ſeipſum cuȝ ſcire alia preter eum: ſimilr̃ non eſt impoſſibile deum benedictũ ſcire ſeipſuȝ cũ ſcire alia preter eum: ſcđm eſt: poſſibile eſt nãqȝ imaginari eſſe ipſius ſubſtãtie ꝑter eẽ cuiuſcũqȝ alteri⁹: quoniã ſubſtantia dei eſt abſoluta. Ex his duobus arguo ꝯñtiã. ſi deus ſcit ſe. ergo poteſt nõ ſcire alia. ponit̃ in eẽ: ergo ignorat alia. ⁊ ſic hẽt negationẽ alioꝝ. Tũc vltra. ſi deus ſcit ſe poſſibile eſt ſcire alia ponit̃ in eẽ. ergo hẽt affirmationẽ alioꝝ: ergo vnum ⁊ idem affirmat̃ ⁊ negat̃ h̃ totũ: pȝ ex iam dictis: ideo cõcludit. d. tandem ſupp. dicimus ꝙ quicũqȝ philoſophoꝝ meditatus ſit ꝙ deus ſciat entia preter eũ neceſſario cõcludit pluralitatẽ in deo. Et ſic patet difficultas ex parte noſtri modi cognoſcendi. et ſententia tota textus.

Virtus in mã cõprehẽdit ſingularia.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ hoꝝ ⁊ hoꝝ ſnĩa eſt ꝙ ipſe arguẽdo ꝯ id qđ primũ principiũ itelligit ſeipȝ ⁊ alia entia ꝑter eũ declarat ſic. ſcientia ſciẽtis in ſeipſo differt a ſcia ſuiipſius in alijs. Sȝ nos dicimus ꝙ hec eſt ſophiſticatio: hoc eni duplr̃ ꝑt intelligi. vno mõ ꝙ ſcire entia preter eum idem eſt ꝙ ſcire ſeipſum: ⁊ hoc manifeſte eſt veruȝ: ⁊ declaratio

huius eſt:q2 ſcire ſeipm nō eſt aliud niſi ipʒ ſci
re entia. Vñ ſi hō filius fuerit alijs entib⁹ ⁊ ipſe
ipſi⁹ qditatē ppriā ſciret:ſcire ipſaʒ qditatē idē
eſt qȯ ſcire alias res neccio. Si eni diceret eſſet
eius ſuba pter eius ſciaʒ in reb⁹. Et hoc valde
patet in artifice. Quia eius ſuba qua differt ar-
tifex nō eſt aliȯ niſi ipm ſcire res finitas. Sʒ id
qȯ dixit.ſ.ꝙ ſcire ipm idē eſt ꝙ ipʒ ſcire alia eē:
eſt neceſſario affirmatio ſua:nō aūt affirmatio
ſuiipſi⁹:⁊ ſilr de negatione. Si intendit vere h
ꝙ ſcire ſeipm idē eſt qȯ ſcire alia:ſequeretur ꝙ
qñ ignoraret alia:ignoraret ⁊ ſeipm. Et qñ ea
ſciret ſeipm ſciret. Sed hoc eſt verum aliquo
modo:⁊ aliquo mō eſt falſuʒ. Quiditas nāqʒ
hois eſt ſcia:⁊ ſcia eſt ſcibilis aliquo mō:⁊ dīt
ab eo alio mō:ergo qñ ignorat quoddā ſcibile:
ignorat eius partē. Et ſi forte oīa ſcibilia igno-
raret:ſeipſuʒ totalr ignoraret. ergo remotio hu
ius ſcie ab hoie eadem eſt ꝙ remotio ſcie hois
de ſeipſo. Quia qñ remouet ſcibile de ſciēte i-
quātuʒ ſcibile ⁊ ſciencia ſunt vnū ⁊ ideʒ:remo
ueret ſcia hois a ſeipſo. Sed id qȯ eſt inquātū
differt a ſcia:tūc differt ab hoie:⁊ non infert re-
motio hui⁹ ſcie ab hoie remotionē in ſcia hois
in ſeipſo. Et ſimilr in indiuiduis ſequitur. Nō
eni ſcire petrū gulielmū ideʒ eſt qȯ gulielmus.
Et ideo petrus ſcit ſeipſuʒ ignorās gulielmū.
¶ Nūc Auer. vult examinare ſniaʒ Alga.⁊ p̄ exponit mē-
teʒ eius.d.dicim⁹ nos ꝙ hoꝝ vboꝝ ſnia eſt ꝙ ipſe arguē-
do ꝯ id ꝙ pmū pn^m intelligit ſeipm ⁊ alia entia pter eū:
declarat ſic:ſcia ſcientis in ſeipſo differt a ſcia ſuiipſius
in alijs:hec ē abbreuiatio opionis Alga.(Sʒ nos.) Nūc
vult declarare peccatū Alga.⁊ primo pponit illud.d.ſed
nos dicemus ꝙ hec eſt ſophiſticatio. Qȯ declarat.d.hoc
enim.ſ.ſciam ſcientis ſeipſuʒ differre a ſcia alioꝝ duplr
pōt itelligi:⁊ nō exponit illos. ¶ Attñ ſcire dbes ꝙ ſcire
deū ſeipm ⁊ alia.i.ꝙ ſciaʒ ſui ⁊ alioꝝ eē vnā ⁊ eādeʒ pōt
duplr itelligi. vno mō ſimplr ſm ſubm ⁊ modū:⁊ ſic nō
eſt verū. alio mō ſm ſubm:nō tñ ſm modū:⁊ hoc eſt ve
rū:qm de⁹ ſcit ſe.put eſſe ſuū eſt itellus:⁊ ſcia ſuiipſius.
Scit alia prout eſt cauſa aliorū:vt dictū eſt diſputatiōe
tertia:maxie in ſolone.18.dubij.g ſcia ſuiipſi⁹:⁊ ſcia alio-
rū in ſubto idem ſunt:in modo tñ differūt:⁊ p ꝯñs patet
qualr illas ſciētias differre eſt duplr. vno mō in ſubiecto
⁊ mō. Alio mō i mō tm. Auer.g tacet iſta duo mēbra dif-
ferētie:⁊ ponit vnū mēbrū idētitatis. vno mō ſup. dicit
idē ꝙ ſcire entia pter eū idē eſt qȯ ſcire ſeipm.i.in ſubto
⁊ re:lʒ in mō dīnt:⁊ hoc manifeſte eſt verū.(Et declo.)
Et hoc verificat.d.⁊ declo hui⁹:q2 ſcire ſeipm nō eſt aliȯ
niſi ipſuʒ ſcire entia in ſubto.ſup.⁊ ſuba:eo ꝙ ipſe vt ens
abſolutū:⁊ ipſe vt cā alioꝝ vnū eſt in ſuba ⁊ ſubto.(Vñ
ſi hō.) Hoc idē pbat exēplo.d.vñ ſi hō filius fuerit alijs
entibus.i.ſi hō in cōi ſit nā entiū:⁊ p ꝯñs oib⁹ ſimilis in
vtute ei:⁊ p caſuʒ ipſe ipſius qditatē ppriaʒ ſciret:ſcire
ipſam ppriā qditatē idē eſt quod ſcire alias res neccio:ca
ius rōnē att.d.ſi enī diceret eēt eius ſuba.ſ.hois pter ei⁹
ſciam:qȯ relinquit tāqʒ icōueniēs. ¶ Debes ſcire:ꝙ hō
cōis eſt oibus idiuiduis ſimilis cū ſit eē oium idiuiduo-
rū.⁊ ideo dicit Auer.ſi hō in cōi eēt nā intelligens eſſen-
tiam ppriaʒ:⁊ omnia indiuidua cōtenta ſub eo ſequitur
illud.(Et hoc.) Declarat gs nā hō eēt ille in quo ſcia nō
dīt a ſcia alioꝝ de facto.d.⁊ hoc valde pʒ in artifice:quia
eius ſuba qua differt artifex iquātū artifex a reb⁹ factis
nō eſt aliud in ſubto niſi ipſuʒ ſcire res finitas vl factas:
vt hēt alia trāſlatio. ¶ Debes ſcire ꝙ ex^m iſtȯ valde eſt
ꝯueniēs:qm artifex vt artifex pōt 2^r ꝯſiderari. vno⁰ abſo
lute. alio mō vt artifex potens cāre res artificiales. p̄ mō
ſcia artificis ſuiipſius dīt a ſcia alioꝝ in ſubto. 2⁰ mō nō
dīt niſi in mō:vñ hō vt hō:⁊ hō vt artifex vnum ſunt in
ſubto ⁊ dīnt in mō. ſic ſcia ſui vt hō:⁊ ſcia aliorū:vt ipſe
eſt artifex ſunt vnū in ſubto:⁊ dīnt in mō:applicādo ad
ppoſitū:ſic deus pōt ꝯſiderari vno mō vt ens abſolutū:
alio mō vt p̄⁰ cā ⁊ pm⁹ finis ⁊ pma forma. dico g ꝙ ſcia
ſuiipſius vt deus eſt vna in ſubto cū ſcia quā hēt de alijs:
put eſt cā:⁊ put eſt forma ⁊ finis:⁊ lʒ hoc exēplū ſit mul
tū ꝯueniēs:attamē differt aliqualr:⁊ eius dīam ꝯſidera
tu.(Sed id qȯ.) Nūc vult examinare ſcdm dictū Alga.
⁊ pmo pponit illud. 2⁰ ibi(Sed hoc eſt.) Verificat ipm
vno mō:⁊ falſificat ipm alio mō. dic ergo. ſed illud qȯ di
xit.ſ.ꝙ ſcire ipm idē eſt qȯ ipſuʒ ſcire alia eſt neccio affir-
matio ſua:nō aūt affirmatio ſuiipſius:⁊ ſilr de negatione
dicat. ¶ Debes ſcire ꝙ vt dictū eſt:deus ſcit ſe ⁊ alia. g
affirmationē hēt:⁊ pōt hēe negationē:qm pōt ſcire ſeipʒ
⁊ ignorare alia. g negationē ſequit vnius eſſe affirmatio
nē ⁊ negationē.(Si intendit.) Nūc arguit ꝯtra illud.d.
Si intēdit vere hoc ꝙ ſcire ſeipm idē eſt qȯ ſcire alia:ſe
queret ꝙ qñ ſup. p poſſe vel impoſſe ignoraret alia. igno-
raret ⁊ ſeipm:⁊ qñ ea ſciret ſeipm ſciret:⁊ ſic pʒ h.(Sed
hoc.) Nūc verificat illȯ vno mō:⁊ falſat alio mō:⁊ prio
pponit h.d.ſed hoc eſt veꝝ aliq mō:⁊ aliq mō eſt falſuʒ.
Qȯ declarat dādo exēpluʒ de hoie ſupi⁹ poſito.d.qditas
nāqʒ hois ſup.in cōi eſt ſcia ſup.aliq mō in ſubto. ⁊ ſcia ē
ſcibile aliq mō.i.⁊ ſcia ſuiipſius eſt ſcia oium idiuiduoꝝ
aliquo mō:⁊ dīt ab eo alio mō:qm ſcire hoiem in cōi eſt
ſcire oēs hoies put habēt eſſe in illo vno.nō tamē omni
bus modis.ſ.idiuidualr ⁊ ſignate:⁊ tūc ꝯcludit:ergo quā
do ignorat quoddā ſcibile.i.aliquod indiuiduū hominis
ignorat ipſe hō ei⁹ partē ſubiectiuā:⁊ ſi forte oīa ſcibilia
ignoraret:ignoraret ſeipʒ totalr:eo gs nā hois nō eſt alia
a naturis indiuiduoꝝ:ergo remotio huius.i.ſcie indiui-
duoꝝ ab hoie eadē eſt qȯ remotio ſcie hois a ſeipſo:cui⁹
rationē ait:gs qñ remouet ſcibile de ſciēte inquantū ſci
bile ⁊ ſcia ſunt vnum ⁊ ideʒ remouet ſcia hois a ſeipſo. g
ſi remouet ſcia indiuiduoꝝ hois:⁊ ſcia illoꝝ eſt eadeʒ in
ſubto cū ſcia hois in cōi ambe remouent. patet g plane
ꝙ ſcia hois ſuiipſius ⁊ alioꝝ ſunt vnuʒ in ſubto:⁊ dīnt in
modo. ꝙ ſint idē in ſubto pʒ:qm ablatio vnius ifert abla
tionē alterius. ꝙ dīnt in mō oſtēdit.d.ſʒ id qȯ eſt inquā-
tū differt a ſcia:tūc differt ab hoie.i.ſed nā hominis put
differt a ſcia alioꝝ:tūc differt ab hoie.i.ſcientia hominis
⁊ alioꝝ differūt in mō tm. Quia gs poſſet dicē. g ſtat ho-
minē itelligere ſe nō itelligēdo alios hoies:⁊ ſic idem qȯ
pus. h remouet.d.⁊ nō infert remotio.i.dīa hui⁹ ſcie ab
hoie. remotionē ſcie hois a ſeipſo.i.nō ſequit ſcia hois vt
hō differt in modo a ſcia alioꝝ indiuiduoꝝ. ergo ſtat ho
minē itelligere ſe ⁊ ignorare alia. Hoc idē declarat ſpāli-
ter.d.⁊ ſilr in idiuiduis ſeqt:nō eni ſcire petruʒ galenuʒ
idē eſt ꝙ galen⁹:⁊ iȯ petrus ſcit ipʒ ignorās galenū:attñ
ſcientia petri nō differt ſpecie a ſcientia galieni. applicā-
do mō ad ppoſitū:patet itellctio in deo qualr ſcie ille.ſ.
ſuiipſius ⁊ alioꝝ ſunt vnū in ſubto:⁊ due in modo:⁊ qlr
non valet ꝯña Alga.ſ.q2 ille dīnt. ergo ſtat deū itelligere
ſe nō itelligēdo alia:vl eꝯ itelligē alia nō itelligendo ſe.

Sed circa dicta accidit queſtio:quoniaʒ lʒ deus vt ens abſolutum:et a materia ſeparatum id eſt

Marginal notes:

Deus ſcit ſe et alia pōt duplr intelligi.

Dubiū

idest ſit cum eo: vt pma diam cā: attñ accipiť deus in illo pori in quo eſt ens abſolutū: cū tūc itelligat ſe an intelligat alia: vel ignoret alia: ⁊ ſi itelligit alia ergo ſcia eius ⁊ alioꝝ erit vna oībus modis: ſi ignorat alia: ergo dēbit negatioṅe ⁊ affirmationez.i.ignorantiā ⁊ ſciam alioꝝ: vt dixit Alg.

Solutio. ℭ Dōm vt dicit Auer.12° metaph.cō.51.in fine. ꝙ id qd nō eſt inatū diſponi per ſciaȝ nō eſt inatū diſponi ꝑ ignorātiā: dico ğ ꝙ in illo pori deus ſcit ſe tm̄ ⁊ alia nō ignorat nec ſcit: attñ alia nō ſcit: ſicut lapis nec eſt cecus nec vidēs: ſȝ bñ nō vidēs. Sic de⁹ i illo ſigno nec ſcit alia: nec ignorat: ſȝ bñ non ſcit: ⁊ ſic ꝑ h̄ pȝ ſolo ad argm̄. nō.n.ē icōueniēs deū ſcire ſe tm̄: ⁊ nō ſcire alia: ſȝ eēt icōueniēs deū ſcire ſe ⁊ igrare alia: ⁊ qꝛ Alg. nō diſtīxit iter

Dic ſi ſci re ab igrare. nō ſcire ⁊ igrare: iō latuit ſol.h⁹ qōnis: ⁊ itulit vnū qd reputat icōnῑ: qd tñ bñ īte ē neciū. ALGA. DV. II.

Ait Alga. Et ſi forte aliqs diceret ꝙ ipſe de⁹ ignorat alia prima itētiōe: ſȝ qꝛ ſcit ſeipm̄ ꝓut eſt pricipiū tot⁹: ſequiť ꝙ ſciat totū ens ſecūdaria intentione. Impoſſe eni eſt ꝙ ſciat ſeipȝ eē pricipiū totius: ⁊ nō inferat pluralitatē in qditate ſube. Verūtñ ipoſſe eſt ꝙ ſit in ſuba met pluralitas.

ℭ Sȝ ad primū rñdēdū eſt ꝙ qñ dicitis ꝙ ipe ſcit ꝙ eſt pricipiū eſt qdā euaſio: imo ꝑtinet ꝙ ipſe ſciat eſſe ſuiipſi⁹: ſed ꝙ ipſe ſciat ꝙ eſt principiū eſt ſine dubio qd additū ſuper ſciam ſuiipſius. pricipiatio nāqȝ eſt qd relatū ad ſubaȝ: ⁊ poſtq̄ adiuicē differūt. pōt igiť qdlibet iſtoꝝ ſciri ſine alio: ſicut pōt hō ſcire ſeipm̄ ignorās qd cauſať. qꝛ ipm̄ eſſe cātū eſt quid relatū. ſilr in deo ſcia relationis differt a ſcia ſube.

ℭ Hic Alg. inducit ꝑ vnū mōm dicēdi quorūdā phoꝝ.2° ibi. (Sȝ ad pm̄.) ſoluit. In pma duo dic: quoꝝ vnū ſeqť ad alteꝝ: ⁊ pm̄ eſt ꝙ de⁹ ſcit ſe 2°. ꝓut eſt ens abſolutuȝ a mā ⁊ motu: ⁊ ſic ſcit ſe tm̄. alio mō ꝓut eſt pn̄m tot⁹ entis: ⁊ ſic ſcdaria itētiōe ſcit alia: eo qꝛ eē pn̄m eſt additū poſt ſubam: ⁊ ꝑ ꝯñs ſcdaria itētiōe ſcit alia: ingt ğ. ait Alg. ⁊ ſi forte aliqs diceret ꝙ ipſe de⁹ igrat alia pam intētione.i. ꝙ ipſe abſolute cōſiderat⁹ ſcit tm̄ ſe ⁊ alia ignorat: vt ſic. Sed qꝛ ſcit ſe ꝓut eſt pn̄m tot⁹ gñis entis: ſeqť ꝙ ſciat totū ens ſcdaria itētione. (Impoſſe.) qꝛ dixit ꝙ ſcit alia ſecūdaria itētiōe: ⁊ qs poſſet dicē an ſcire ſe eē pn̄m addat aliqd ſube ab⁹ eī⁹: cū dicāt phi ꝙ ſic: ⁊ adducit Alg. rōnē eoꝝ.d.ipoſſe eſt.n.ꝙ ſciat ſeipm̄ eē pn̄m totius: ⁊ h̄ nō iferat pluralitatē in qditate ſube dei: mō h̄ deſtruūt phi.d. verūtñ ipoſſe eſt ꝙ ſit in ſuba met.i. ipſius dei pluralitas. ğ falſuȝ eſt deū ſcire alia ſcdaria intētiōe ꝓut eſt pn̄m tot⁹ entis. (Sȝ ad pm̄.) Soluit Alga. argm̄ iſtud: ⁊ ꝑ declat pm̄ dcm̄. in dubio 3° declat 2m̄ dubiū. In pma ğ parte itēdit declare ꝙ de⁹ ſcit ſe abſolute: ⁊ ſcire alia ꝓut eſt pn̄m aliorū eſt qd additū eī⁹ eēntie: ⁊ ait. Sed ad pm̄ rñdendū eſt ꝙ qñ dicitis ꝙ ipe ſcit ꝙ eſt pmū: eſt qdā euaſio: vult dicere ꝙ deū ſcire ſe ꝓut eſt pn̄m tm̄: ⁊ nō abſolute eſt qdā euaſio: nō tñ ſolo vā: qd declat.d. imo ꝑtinet ꝙ ipſe ſciat eē ſuiipſi⁹ pma intētiōe: ſȝ ꝙ ipſe ſciat ꝙ eſt pn̄m: eſt ſine dubio qd additū ſuꝑ ſubam: vel vt hȝ alia lr̄a: ſuꝑ ſciam ſuiipſi⁹: cui⁹ rōnē dicit. pncipiatio nāqȝ eſt qd relatuȝ ad ſubam: ⁊ ſic ſequiť illud eē additū ſube dei. (Et poſtq̄.) cū dixit illud infert vnū qd ſupra tetigit.d. ⁊ poſtq̄ adinuicē differūt.i. ſcia ſui ꝓut eſt ens abſolutū: ⁊ ſcia eius vt eſt pn̄m oīnt. pōt igiť qdlibet iſtoꝝ ſciri ſine alio: cui⁹ exēplū ponit.d. ſicut pōt hō ſcire ſeipȝ ignorās ꝙ cauſať: qꝛ ipm̄ eē cātū eſt qd relatū: applicat mō ad ꝓpoſitū.d. ſilr in deo ſcia relōnis differt a ſcia ſube dei. verificatū ğ eſt ꝙ de⁹ ita ens abſolutū ſcit ſe ⁊ ignorat ſe in illo pori eſſe pn̄m. ğ ſeqť id qd iā dixit in du⁹ pdicto. AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ vba phoꝝ cū Algazele i pñti qōne decet ꝙ ſint fūdata ſuꝑ eoꝝ radices. ꝯceſſis eni peripateticorū pmiſſis moꝝ dať remediū ꝯſiſtarū ab hoc hoie poſitarū. Vñ dicim⁹ ꝙ manifeſte appꝫ ex phoꝝ ꝯclōnib⁹ ꝙ ens icorporeū eſt in ſe pura ſcia tm̄. Ipſi eniȝ opinati ſunt ꝙ forme ſunt iſciētes ꝓut ꝯſiſtūt in mā: ⁊ ſi forte inueniret aliqd in mā nō ꝯſiſtēs manifeſtū eſt ꝙ ē pura ſcia: ⁊ hoc pateſit apud eos oī ratione. Ipſi eni reꝑerūt formas nāles aliquo mō ſeparatas a mā ⁊ ſunt pura ſcia ⁊ itellꝰus: ⁊ itellꝰus nō eſt aliud in eēntia a forma reꝝ a mā ſeparatū. Vñ poſtq̄ res que de ipſarū naturis nō ſeparantur ſic ſe hñt: quāto magis ille que de nā earū cōtinue ſeparanť: digniores ſunt ꝙ ſint purus itellectus ⁊ pura ſcia: ⁊ qꝛ reꝝ itelligibilia eadem ſūt ꝙ reꝝ vitates: ⁊ itellꝰus nō eſt aliud niſi cōprehēſio itellibiliū: erit in nobis itellꝰus ⁊ itellibile vnū ⁊ idē inquātū eſt itellibile: ⁊ nulla eſt ibi dīa: niſi inqꝫtū itellibilia ſunt reꝝ itellibilia que de eaꝝ nā nō ſūt itellꝰus. imo fiūt itellꝰs ꝓut itellꝰus ſeꝑat dictas formas a materijs ipſaruȝ. Et ꝓpter h̄ itellꝰus noſter ⁊ itelligibile nō ſunt vnū ⁊ ideȝ oimode. Vñ ſi aliqs fuerit ſine mā tunc itellꝰus ipſi⁹ ideȝ eſſet qd itelligibile oimode. Quare intellectus nō eſt aliud niſi comprehenſio entiū ſm ordinē ⁊ ipſarū graduationē: imo neciūȝ eſt in eo ꝙ eſt ſeꝑat⁹ intellꝰus ꝙ non depēdat in ſua intellectiōe reꝝ ſeu entiū de illis reb⁹. Quilibet nāqȝ itellꝰus ſic ſe hñs ſeqť necārio ordinē entis ⁊ in eo ꝑficiť: ⁊ iō deficit in eo qd itelligit de eo: ſicut noſter itellꝰus deficit in nārū reꝝ cōprehēſione. vȝ in ordine earū: vñ ſi reꝝ nāe ordinē intellꝰus ſequunť. Et itellꝰus noſter deficit de entiū nāruȝ cōprehēſione: ſequiť necārio ꝙ ſit h̄ ſcia ordinata que eſt ſine dubio cā ordinis cuiuſcūqȝ entiū: ⁊ ꝙ itellꝰus h̄ ſit ordo ex quo cauſať hic ordo ⁊ ipſi⁹ comprehēſio nō denominet de vlitate mārie nec de particularitate. Vniuerſalia nāqȝ itellibiliū entium ſequunť entia: ⁊ ſunt eis poſteriora. Et ille intellectus quē entia ſequunť intelligit necio entia in eo qd itelligit de ſeipo ordinē cuiuſlibet entiū: nō ꝙ itelligat aliqd extra ſe. Tūc.n. cauſareť ab illo ente qd itelligit: ⁊ nō eēt ipſi⁹ cā. Patet ğ ꝙ declatio hec ſit phoꝝ itētio: ⁊ cōcludiť ex ipſis pmiſſis ꝙ itellꝰus ſeꝑat⁹ nō itelligat niſi ſeipm̄: ⁊ intelligendo ſeipm̄ intelligit oia entia. Quia

intellectio ſua nõ eſt aliud: niſi omnium entiuȝ ordo. Et iſte ordo actiuas ỽtutes recipit: ꝛ ordinem in cunctis entibus ſeruat: ꝛ vocaṫ apud pħos ſcia. quilibet nãqȝ põt inueſtigare ꝙ q̃lꝫ bet ens ỽtutes hȝ actiuas ordinẽ ſequẽtes itellectus: ꝛ ꝙ nullaten⁹ per accñs põt puenire: nec ꝙ cãri põt ab itellectu ſimili nr̃o itellectui. imo ab itellu ſupra oibus entib⁹ noiabilis: ꝛ nõ eſt vlis neqȝ pticularis. Ꝟñ declãtis iſtis ꝑambũ lis pħoꝝ noie dictis: iterũ ſunt oĩno huius hominis dubia in pñti ꝓpoſito: qȝ poſito ꝙ itellectus pfatus ſimilis ſit itellectui nr̃o: tũc ſurgit Algaȝelis dubia. Intellectũ eni noſtrũ ſequuntur nũatio ꝛ plalitates. Sed dictus itellꝰ nõ ſic ſe hȝ ꝓut purus eſt ac nudus ab oib⁹ ꝯñtib⁹ entia itelligibilib⁹. Et iõ nõ eſt imaginãduȝ ꝙ in eo ſit aliqua dñtia inter cõpꝛehẽdẽs ꝛ cõpꝛehẽſum. Sed itellꝰ noſter nõ ſic ſe hȝ: qꝛ in eo dicta duo dñt aliquo mõ. Sed eſt quedã ſimilitudo iter noſtrũ itellectuȝ ꝛ ꝑdictũ: qꝛ noſter itellꝰ ſumit illã ſimilitudineȝ ab illo pfato itellectu. Et declãtio huius eſt: qꝛ intelligibilia dicti intellꝰ ſunt pura ꝛ nuda ab oibus defectibus qui noſtrũ intellectuȝ ꝯſequitur. Ꝟbi grã. itellectus eſt intelligibilis inquãtũ eſt intellꝰ. Hic enȝ eſt intellectus qui eſt intelligibilis oĩmode. Ꝙ ỏ quicqd eni quãdã denoiationẽ hȝ̃t defectibilẽ: hȝ ſine dubio rõnẽ cuiuſdam entis illã denominationeȝ perfecte habentis: vt dicamus ꝙ quicqd hȝ̃t defectibilẽ calorẽ habet eũ talẽ reſpectu cuiuſdã calidi perfecti. Silr̃ ſi aliqd diceret̃ viuens defectiue dicitur ſine dubio reſpectu cuiuſdã pfecte viuẽtis vt intelligẽtis. Et iõ qcũqȝ actũ intelligibilẽ habuerit habet ſine dubio euȝ rõne perfecti intellectus. Ꝟnde ſi opera omniũ entiũ itellectualiter ꝛ cũ pꝛudentia fuerint ꝛ nõ intellectũ habentiuȝ: opoꝛtebit nos neceſſario ponere itellectũ purũ: a quo dicta opera ſunt intelligibilia. Et eſt notanduȝ ꝙ quicũqȝ ſapiẽtũ hoc ignorat conatus erit inueſtigare vtrũ pꝛimũ pꝛincipiũ intelligat ſeipſum tm̃: aut aliud extra ſeipſum. Si ſcõm iſtoꝝ opoꝛtebit ꝙ perficiat̃ in aliud. ſi pꝛimo modo opoꝛtebit eũ ꝯcedere ꝙ ipſe ignorat entia. Declaratis ergo iſtis redibimus ad pꝛimũ ꝓpoſitum. videlꝫ de huius hominis verbis.

❡ Cũ adduxit ſniaȝ Alg. vbi declãuit ꝙ opȝ oĩno in deo ſciam ſuiipſi⁹ differre aliquo mõ a ſcĩa alioꝝ: ꝛ ꝑ ꝯñs ſcire alia eſt quid additũ eẽntie dei: vult nũc ſoluere hoc ꝛ declare q̃liter nulla eſt plalitas in deo ꝓut ſcit ſe et alia: nec ſm rẽ nec ſm modũ: ꝛ ꝑ ꝓponit q̃dã. d. dicim⁹ nos ꝙ vba pħoꝝ cũ Alga. in pñti. q. decet ꝙ ſint fundata ſup eoꝝ radices: cõceſſis. n. ꝑipateticoꝝ ꝑmiſſis moꝝ dat̃ remediũ. i. ſol. ꝯñaꝝ poſitaꝝ ab Alg. (Ꝟñ dicimus.) Nũc exeq̃t̃ ꝛ ꝑ ꝓponit vnũ fundamẽtuȝ ꝑipateticoꝝ. Deinde ꝓbat illud: ingt̃ g̃. vñ dicim⁹ ꝙ mãifeſte appet ex pħoꝝ ꝯñib⁹ ꝙ ens icoꝛpoꝛeũ eſt in ſe pura ſcĩa tm̃. i. ꝙ in abſtractis a mã ſcĩa eſt ſuba ſciẽns ꝛ ſcibilis: ꝛ hoc eſt vnũ fundamentũ q̃ð ꝓponit declãndũ. (Ipſi. n.) Nũc vult dare cãm h⁹ fundamenti: ꝛ ꝑ narrat opionẽ eoꝝ. d. ipſi eni opinati ſunt ꝙ forme ſunt iſciẽtes. i. nõ cognoſcẽtes ꝓut ꝯſiſtũt in mã. i. ꝓut depẽdẽt i eẽ ꝛ in ꝯſeruari a mã: ꝛ dicũt ꝙ ſi forte iueniret̃ aliqd nõ ꝯſiſtẽs in mã. i. nõ depẽdens a mã: manifeſtũ eſt ꝙ eſt pura ſcĩa. hec eſt opio eoꝝ. (Et hoc.) Nũc ꝓbat hoc: ꝛ arguit per locũ a maioꝛi hoc modo. Si res ſm reȝ mãles ſm modũ abſtracte a mã ſunt quoquo mõ ſcĩa: ergo res oĩno abſtracte a mã erunt ſimpliciter ſcĩe: huiꝰ ꝑ ꝓponit añs: ingt̃ g̃: ꝛ hoc patefit apud eos omni rõne: ipſi eni repiũt formas nãles aliq̃ mõ ſeparatas a mã: ꝛ ſunt pura ſcĩa q̃dã mõ: ꝛ quodã mõ purꝰ itellꝰ: ꝛ itellꝰ. i. ite⁹ nõ eſt aliud in eẽntia a forma rerũ ſepatarũ: ħ eſt añs: ꝛ ponit ꝯñs replicãdo añs. d. vñ poſtꝙ̃ res que de ipſaꝝ nãis nõ ſepant̃ ſic ſe hñt: ꝙ̃to magis ille que de nã coꝝ ꝯtinue ſepant̃ digniores ſũt ꝙ ſint purus itellꝰ ꝛ pura ſcĩa: ꝛ ſic pȝ fundamẽtuȝ ꝑdictũ. Illud rõne ꝓbabili ꝓbauit: qꝛ difficile eſt ꝓbare rõne demr̃atiua: vel qꝛ accepit illud tãq̃ ꝯſtãs in lib⁹ de aĩa: ꝛ in meᵃ.

❡ Debes ſcire ꝙ hec rõ põt deduci ad demr̃atiuaȝ hoc mõ: qm̃ declatũ eſt in lib⁹ meteoꝛoꝝ ab Auer. in ceplo ð Galaxia. ꝙ oĩno diſpõ ꝯueniẽs pluribꝰ ꝑ vnã cãȝ ei ꝯuenit magis cui cã illiꝰ cõuenit magis. v. g. lucẽ cõpetit toti celo ꝓꝑ aliq̃ dẽſitatẽ coꝛpis: cũȝ igit̃ ſol ſit maxĩe dẽſus: iõ ei plus ꝯuenit lucere: ſic in ꝓpoſito: qꝛ eẽ ſciam idem cũ ſcibili ꝛ ſciẽte cõpetit nãe ꝓꝑ eẽ abſtractũ a mã: iõ qꝛ dat̃ aliqd ſimplr̃ ꝛ ſũme abſtractũ: iõ ei cõpetit eẽ vnuȝ ꝛ ideȝ cũ ſcĩa ſcibili ꝛ ſciẽte: ꝛ ſic hec rõ põt ħ mõ reduci ad vim demr̃atiuã. (Et qꝛ reꝝ itelligibilia.) vult nũc cõcludere diffõnẽ itellꝰ nr̃i: vt ide veniat ad ꝓpoſituȝ de itellectu ꝑmi entis: vult g̃ ꝙ intellꝰ eſt reꝝ veritatem: ꝛ ſyllꝰ cõponit̃ ſic: itelligibilia ſunt reꝝ veritates: itellꝰ eſt itelligibilia: g̃ itellꝰ eſt reꝝ veritates: huius ꝑmo ponit maioꝛẽ. d. ꝛ qꝛ reꝝ itelligibilia eadeȝ ſunt ꝙ reꝝ veritates: eſt g̃ maioꝛ: itelligibilia ſunt reꝝ veritates. Deinde ponit minoꝛeȝ. d. ꝛ itellectus nõ eſt aliud niſi cõpꝛehẽſio intelligibiliũ. i. ipſa intelligibilia compꝛehẽſiue. concluſionẽ ꝓpꝛiã huic ſyllõ nõ ponit: ſed illud q̃ð ſequitur ad illam. d. erit in nobis itellectus ꝛ intelligibile vnũ ꝛ idẽ inquãtum intelligibile eſt.

Sed in hoc ſyllõ q̃ð eſt circa maioꝛẽ: ꝛ q̃ð circa minoꝛẽ: vident̃. n. oẽs falſe. ꝑma qdẽ qm̃ itelligibilia nõ ſunt veritates: cũ veritas ſit vel ꝯformitas intelligibilis ad itellectũ vel eꝫ: vel in illa ꝯformitate ꝯſiſtẽs. ❡ 2ᵃ ẽ: qm̃ itellꝰ nec ẽ itelligibilia: nec cõpꝛehẽſio itelligibiliũ: vt pȝ. ❡ Eſſet etiã q̃ð in ꝯne: ſed ad ꝓpꝛiũ trãſferat̃ locũ. ❡ Ad ꝑmã ergo debes ſcire ꝙ ꝓpõ ꝯtinet̃ in terminis eiꝰ: ſic̃ effectꝰ in ſuis cauſis: veritas ãt in ꝓpõne: ſicut ꝓpꝛiũ in ſuo ſubto: vel ſicut ſignatũ in ſigno: g̃ a ꝑmo ad vltimũ veritas ꝯtinebit̃ in terminis: vel effectꝰ in cã remota: ꝛ ſic pȝ qualr̃ veritas eſt ipȝ itelligibile: ſic̃ plãta eſt ſol nõ in ꝑdicatiõe formali: ſȝ ỽtuali: ſicut cõiter vtit̃ hic vir. ❡ 2ᵒ debes ſcire ꝙ itellectꝰ nõ eſt ſubm intellibiliũ in heſionis cũ ſit ſuba pura que recipe nõ põt: vt declaui in lib⁹ meo de itellu. eſt tñ ſubm appꝛoximatiõis ꝑ ꝙ̃to oĩa itelligibilia in eẽ cognito ꝯtinent̃ in ite⁹: eo qꝛ ab illo cõpꝛehẽdunt̃: ꝛ hñt eẽ abſtractũ: ꝛ ſic pt̃ dici ipa itellibilia: vel cõpꝛehẽſio ipſoꝝ itellibiliũ: cũ ſ hȝ oẽ ðnoſari poſſit a ſua foꝛa: ex his appet maioꝛ ꝛ mioꝛ: ꝛ q̃uo itellant̃ ꝛ q̃lr̃: ꝛ patẽt ſol. qõnũ. (Et nulla.) Nũc vlt ꝯcludẽ q̃lr̃ ite⁹ diuꝰ ẽ ſimplr̃ idẽ cũ itelligibili

ligibili: ⁊ ſcia eius: ⁊ pmo ꝓponit dr̃iam inter intellectū nr̃um ⁊ itelligibile.d. ⁊ nulla eſt ibi differētia.ſ.inter itellectū nr̃um ⁊ intelligibile: niſi inquātū itelligibilia ſunt rerū intelligibilia que de rerū nã non ſunt intellectus.i. actu intellecta: imo ſunt intellus.i.res actu itellecte: put itellus ſepat dictas formas a materijs ipſaꝝ: iō ꝯcludit. ⁊ ꝓpter hoc intellus noſter ⁊ intelligibile nō ſunt vnum ⁊ idē oimode: ⁊ littera que ſequit̃ eſt trāſpoſita: ⁊ dz legi ſic: q̃re intellus: nō eſt aliud niſi cōprehēſio entiū ſm ordinē ⁊ ipſaꝝ graduationē: ⁊ hec eſt ꝯ̄ ſylli ṗdicti.

Prima queſtio. **Sed hic eſt** locus qōnis.ṗmo: q̃re intellus ⁊ intelligibilia multa nō ſunt idez in intellectu noſtro. ¶ Scdo.cur itellus nō eſt cōprehēſio entiū abſolute: ſz ſm eorum ordinē ⁊ graduationem. ¶ Ideo duo debes ſcire.ṗmo ꝙ ſicut lumē eſt eēntialr̃ ⁊ formaliter viſibile ⁊ ꝑ eēntiā: ⁊ colores ſunt viſibiles rōne luminis ⁊ ꝑticipatiue: ſic eni eſt eēntialr̃: ⁊ ꝑ ſe intelligibilis ⁊ itelligibilia ꝑticipatiue ꝓut ꝑticipāt itellectiuo eē: vt dicit Auer.in cōmē.5.3.de aīa in fine. ¶ Intellibile ğ duplex hz eſſe.vnū ſimplr̃: ⁊ eſt eē in mã.aliud ſm qd: ⁊ eſt eē cōprehēſuz: vel eē cognitū: q2 igit̃ itellus nr̃ nō eſt cā eē entis ſimplr̃: iō nō dz ſimplr̃ idē cuz itelligibili: q2 vo eſt cā eius ꝓut hz eē ſm qd: iō eſt idez ei ſm qd ꝓut hēt eē cōprehēſuz ⁊ ſic pz ṗmū.ſ. qualr̃ intelligibile ꝑꝑ hēre eē in mã incātū ab intellectu differt aliquo mō ab intellectu nr̃o qui nō eſt cā entis ſimplr̃: ſed itelligibilis eſſe. ¶ Scdo debes ſcire ꝙ itellect⁹ noſter: q2 ꝑficit̃ a reb⁹: ⁊ nō res ꝑficit: iō a re nobiliori denoiat̃ nobili⁹ itelligens: ⁊ nobilioris itellectiōis: vn̄ intellect⁹ noſter nobilior eſt ſi itelligat elm̃tū q̄z mãm: ⁊ nobilior ſi intelligat mixtum inaiatū q̄z elm̃tū: ⁊ nobilior ſi itelligat plantā q̄z lapidē: ⁊ breuiter cū nobilitet̃ a reb⁹ talē ordinē ſuat in gradu ꝑfectiōis intellectiue q̃lē ſeruāt entia: q2 vo itellus dei ꝑficit res cū ipſas cauſet ⁊ ꝓducat.iō in eo oēs res ſunt eq̃lis gradus ꝑfectiōis ⁊ eq̃liter ꝑfecta intellectiōe intelligit muſcā ⁊ hominē: eo q2 cāt illas res ⁊ nō ꝑficit̃ ab eis. ¶ Ex his patēt duo.ſ. q̃re itellus ⁊ intelligibile in nobis nō ſunt vnū ⁊ idē ſimplr̃. ¶ Scdo pz q̃liter intellus noſter nō eſt aliud niſi entiuz cōprehēſio ſm ordinē ⁊ ipſarū graduationē: ⁊ ſic verificata ſunt dicta h⁹ phi. (Vn̄ ſi aliqd.) ſicut dixi lr̃a erat trāſpoſita: ⁊ hec dz ſeq illā nūc expoſitā.dico ğ ꝙ Auer.nūc ex dr̃ia itelligibilis ⁊ itellect⁹ in nobis lfert ꝓpoſitū.d. vn̄ ſi aliqd fuerit ſine mã.i. aliqd itelligibile ſit ſeparū a mã: tūc itellus ipſi⁹ idē eſt qd itelligibile oino.i. ſi itellus ⁊ itellibilia ſint ſimplr̃ ſine mã: tūc intellus ⁊ itellibile ſunt vnū ſimplr̃. (Immo nec̃iū.) hic admouet qōnē.pōt.n.qs dicere itelligibile a nr̃o itellu ⁊ a deo eſt vni⁹ rōnis: lapis eni itellus a nobis ⁊ a deo eſt vni⁹ rōnis.ğ in vtroq3 itellectu itelligibile differt ab itellu. Rn̄det Auer.d. Imo nec̃iū eſt in eo qd eſt ſepar⁹ itellus ꝙ nō depēdeat in ſua intellectiōe rerū ſeu entiū de illis.i.ab illis reb⁹: hoc ꝓbat ⁊ itēdit arguere in ſcda figura hoc mō. intellus depēdēs in ſui itellectiōe a reb⁹ ſequit̃ ordinē rerū: ⁊ ꝑficit̃ a reb⁹ ⁊ deficit: ſed deus nō ſequit̃ ordinē rerū nec ꝑficit̃: nec deficit.ğ nō dependet in ſui itellectiōe a reb⁹. hui⁹ tāgit maiorē.d.quilibet nāq3 itellectus ſic ſe hñs.i.depēdens in ſui intellectiōe a rebus.ſequit̃ nec̃io ordinē entis in eo qd ꝑficit̃: ⁊ iō deficit in eo qd itelligit de eo: tacet minorē: q2 pz: ꝓbat maiorez exēplo.d. ſicut noſter itellus deficit in cōprehēſione nãrū rerū cōprehēſione. vz in ordine earū: vt dcm̄ eſt: et per hoc pz ſolo ad qōnē. ¶ Qm̄ intelligibile in deo ⁊ in nobis differūt rōne: qm̄ modus intellndi dr̃t: qm̄ noſter itellus itelligit ꝓut mouet̃ a rebus.ille ꝓut mouet ⁊ cāt res.iō lapis itellus a nobis ⁊ a deo ſunt rōne diuerſi.itelligit̃ eni a deo prout cātur: a nobis vo vt cā: ideo in nobis

Duplex eē intelligibile dei.

Intelligibile in nobis ⁊ i deo differunt rōne q2 mod⁹ intelligendi differt

hz eſſe in mã.in deo hz eſſe ſimplr̃ ſine mã: ⁊ hec eſt optima ſolo hui⁹ qonis. (Vn̄ ſi rex.) ex his ꝯcludit ꝓpoſuit et arguit̃ entī⁹ cuius añs ſunt due ꝓpōnes: ⁊ dicit. vn̄ ſi rex nãe ordinē itellus ſequunt̃: hec eſt ṗma: ⁊ itellus noſter deficit de.i.a cōprehenſione nãrū entiū. ponit nunc ꝯn̄s.d.ſeqt̃ nec̃io ꝙ hic ſit ſcia ordinata: que eſt ſine dubio cā ordis cuiuſcū q3 entiū. ⁊ ſeqt̃ ꝙ hic itellus ſit ordo ex quo cātur hic.i.in entib⁹ ordo. ⁊ ſeqt̃ 3° ꝙ ipſi⁹ ordinis cōprehenſio nō denoīet̃ de vlītate.i.vlis maxime: nec de ꝑticularitate.ſ.ꝑticularis: ⁊ ſic pz etimema: cui⁹ añs ſunt ꝓpoſitiones. ⁊ ꝯn̄s tres ꝓpōnes. (Uniuerſalia nāq3.) ꝓbat ꝯn̄am: ⁊ ṗ q̃tū ad 3ᵃᵐ ꝑtē ꝯn̄tis.d. vlia nāq3 intelligibilū entiū ſequunt̃ entia ⁊ ſunt eis poſteriora: ⁊ per hoc habet̃ ꝙ ſcia dei nō eſt vlis: q2 tūc eſt vliuz cōprehēſio: ⁊ ſic ſequit̃ ordinē entiū.tacet aūt ꝓbōnē q̃tuz ad alias ꝑtes ꝯn̄tis: qm̄ pz.ſi eni entia itelligibilia ſequunt̃ itellectū: nō nr̃m: q2 ille ſeqt̃ entia: vt ṗmiſſuz eſt.ğ diuinū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s diuinus intellus cāhit res in ſuo ordine: vt dcm̄ eſt. ꝓpter qd dicit. ⁊ ille intellect⁹ quē entia ſequunt̃ intelligit neceſſario entia in eo ꝙ intelligit de ſeipſo ordinē cuiuſlibet entiū: nō ꝙ intelligat aliquid extra ſe: cui⁹ rōnē dicit. tūc eni cauſat̃ ab illo ente qd intelligit. ⁊ nō eēt cā illi⁹ entis itelligibilis. (Patet ğ.) Nūc concludit fundamentū ṗdictū.d. pz ergo ꝙ declaratio hec ſit phoꝝ intētio ⁊ ꝯcludit̃ ex ipſis ṗmiſſis ꝙ itellus ſeparatus.i.ṗmi nō itelligit niſi ſeipz: ⁊ intelligēdo ſeipm̄ itelligit oia entia. (Quia intētio ſua.) Nūc dat cāz q̃re itellndo ſe oia itelligit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil ext̃ ſe itelligit. Et ſyllus ſic componit̃. nullus intellus itelligit ext̃ ſe: cui⁹ itellectio recipit oium entiū vtutes ⁊ ordinē in cunctis reb⁹ ſuat.hec maior pz in ſuo ꝯtrario. videmus eni ꝙ intellect⁹ noſter intelligit ext̃ ſe: eo q2 ite⁹ eius ꝯtinet̃ a virtutib⁹ entiū. ergo intellectus: cui⁹ inte⁹ ꝯtinet virtutes entiū nō itelligit extra ſe. Huic maiori addo hāc minorē: ſed ite⁹ dei eſt hõ.ſ. continens oēs virtutes oium ⁊ ſeruās ordinē in cūctis entib⁹. ergo intellus dei nihil itelligit ext̃ ſe: hui⁹ nō ponit maiorē: neq3 minorē: ſed ꝓbatione minoris tm̄: ⁊ ſubijcit̃ ei⁹ ꝓbatio ꝯſiſtere in ſyllo expoſitorio: ⁊ ſic cōponit̃. ordo intellectiu⁹ dei recipit vtutes oium: ⁊ ordinē in cūctis reb⁹ ſeruat entiū.i.ꝯtinet vtutes oium entiū.inte⁹ dei eſt oiuz entiū ordo. ğ inte⁹ dei ꝯtinet vtutes oium entiū ⁊ ſeruat ordinez in cunctis: ⁊ hec fuit minor.ṗmo ğ ꝓponit maiorez.d. q2 ite⁹ ſua nō eſt aliud niſi oium entiuz ordo: ⁊ iſte ordo actiuas vtutes recipit: ⁊ ordines in cūctis entib⁹ ſeruat: ⁊ hec fuit maior. ſuppleas ꝯ̄nez que fuit minor ſylli ṗncipalis: ⁊ addit nomē ordis.d. ⁊ vocat̃ apud phos ſciētia.i.iſte ordo eſt ſcētia dei: ⁊ inte⁹ dei: ⁊ breuiter eſſe dei. (Quilibet.) Nūc ꝓbat minorē per ſyllm̄.d. qlibet nāq3 pōt iueſtigare ꝙ qdlibet ens hz vtutes actiuas ſequētes ordinē itellus.i.qdlibet ens factū depēdet a vtute: que ē ordo ille dei: ⁊ ens illud eſt tale ſup. ꝙ nullatenus ꝑ accn̄s pōt ꝓuenire: neq3 cāri pōt ab itellectu nr̃o vel ſili nr̃o itellectui.i.angelico. imo ab itellu ſupra oib⁹ entib⁹ noiabilis: ⁊ ꝑ h̄ pz minor. vn̄ ſyllus pōt eē enti^ma: cui⁹ añs ſūt due ꝓpōnes. vz qdlibet ens factū depēdet a vtute: que ē ille ordo: ⁊ oē ens ꝓuenit a vtute itellus dini ꝑ ſe.ğ intellectio dei eſt ordo ꝯtēt⁹ in mēte dei actiuas vtutes cōtinēs: ⁊ ꝯn̄s pz ꝑ ſe ex dictis: ⁊ addit Auer. ⁊ ſup.illa ſcia nō eſt vlis neq3 ꝑticularis: ⁊ h̄ declatū eſt: qb⁹ habitis ꝯcludit intētū.d. vn̄ declatis iſtis ṗambulis dictis noie phoꝝ hui⁹ hois dubia iterita ſūt in hō ꝓpoſito. (Quia poſito.) Aſſumpſit Auer. ꝙ nullū ens fit ab itellu nr̃o: vel ſili noſtro intellm̄ h̄ ꝓbat: ⁊ ṗ aſſumpſit qūo ſiūt dubia. Alg.3 phos: ⁊ dic: q2 poſito ꝙ itells ṗfat⁹ ſilis ſit itellectui nr̃o tūc ſurgūt Alg.du⁹ qd declat.d.itellectū.n.nr̃m ſeqt̃ numeratio ⁊ plalitas: ⁊ hec eſt q̃ſi maior aſſumit minorē.d.

ſʒ dictus intellus.ſ.ꝗ eſt oīum cā nō ſic ſe hʒ.i. ei nō acci
dit plalitas ⁊ numeratio:cui⁹ ꝓbationē apponit.d.prout
purus eſt ⁊ nudus ab oib⁹ entia ꝯtitibus itelligibilib⁹.i.
ab oibus accn̄tibus ⁊ entib⁹.ponit ꝯnē.d.⁊ iō nō eſt ima
ginādū ꝙ in eo ſit aliq̄ dīntia inter cōprehēdēs ⁊ cōpre
hēſum.⁊ addit:ſʒ itellus noſter nō ſic ſe hʒ:qꝛ in eo dicta
duo dīnt aliquo mō.(Sed eſt q̄dā.)qꝛ dixit itellectum
nr̄m ⁊ diuinū oīno eē diuerſos oñdit iter eos aliquā ꝯue
nīētiā.vbi p̄ apponit ſilitudinē.2° declat illaʒ.ingt.ſʒ eſt
quedā ſilitudo iter nr̄m itellm̄ ⁊ predictū. Dicit quedā.
qm̄ nō eſt plenaria ⁊ totalis ſilitudo:qō declarat.d.qꝛ no
ſter itellus ſumit ſilaʒ ſilitudinē ab illo p̄fato intellectu.
¶ Ubi debes ſcire ꝙ in itellu nr̄o eſt itelligibile ⁊ itelle
ctus vnū ⁊ idē aliquo mō.ingt mō Auer.ꝙ h̄ hʒ nr̄ intel
lect⁹a p̄ itellu.v̄.g.lignū eſt calm̄ impfecte ⁊ q̄ſi ꝑ accn̄s:
iō hēt illū ab eo qō eſt tale ꝑ ſe:vt eſt ignis.(Et declatio
hui⁹.)ꝓbat illud.⁊ p̄ ꝓbat itellm̄ dei hēre illud.ſ.ꝙ itel
lect⁹ ⁊ itelligibile ſunt idē per ſe ⁊ ſm̄ ſui eēntiā.⁊ rō ſic
cōponit.Ille itellus hʒ itelligibile idē cū intellectu:cui⁹
itellecta ſunt pura ⁊ nuda ab oib⁹ defectib⁹ qui nr̄m itel
lectū ſequunt.hec maior eſt nota.ponit minorē in lr̄a et
dicit.⁊ hui⁹ declatio eſt:qꝛ itellecta dicti intellus ſunt pu
ra ⁊ nuda ab oib⁹ defectib⁹ qui nr̄m itellectū ꝯſequunt:
qō exēplo exponit.v̄.g.itellus eſt intellibilis inquātū eſt
itellus.hic.n.eſt itellus ꝗ eſt itellibilis oimode:tūc appo
nas ꝯnē.ſ.ꝙ itellus diuus eſt ꝑ ſe ⁊ ꝑ eēntiaʒ itellibile ⁊
itellus.(Quicūq̄.)Nūc ꝓbat ꝓpoſitū.⁊ rō ſic cōponit.
oē ens ꝑ accn̄s ⁊ diminutiue tale hʒ reduci ad aliqō tale
ꝑ ſe ⁊ ꝑ eēntiā.ſʒ itellus nr̄ eſt itellus ⁊ itellibile ꝑ accn̄s
⁊ diminute: ⁊ ite⁹ dei:vt ꝓbatū eſt:eſt tale ꝑ eēntiā ⁊ per
ſe.ꝗ itellus nr̄ hʒ reduci ad diuū:⁊ hʒ eē tale ꝑ illud. hu
ius p̄ accipit maiorē.d.qcq̄d.n.q̄dā denoiationē hʒ defe
ctibilē hēt illā denoiationē ſine du° rōne cuiuſdaʒ entis
hn̄tis illā denoiationē ꝑfecte.hec fuit maior:⁊ h̄ ꝓbat in
ductiōe.d.vt dicam⁹ ꝙ qcq̄d hʒ calorē defectibilē hʒ eū
talē ſm̄ cuiuſdā calidi ꝑfecti denoiationē.ſilr ſi aliqd di
cerem viuēs defectiue di ſine dubio reſpectu cuiuſdā ꝑfe
cte viuētis: vt itellītis qō viuēs dī ꝑfectiſſime 12° me^{ce}
cō.39.tacet aūt minorē:⁊ iſert ꝯnē.d.⁊ iō qcūq̄ actū itel
ligibilē habuerit hʒ eū ſine du° rōne ꝑfecti intellus.pʒ ꝗ
q̄lr itellus nr̄ ſi eſt idē itellibili:nō eſt niſi ꝑ accn̄s idē. ꝑ
ſe aūt eſt intellectus dei.(Unde ſi opera.)Nūc apponit
correlariū ꝯſuetū dici apud ph̄os ⁊ dic̄.vn̄ ſi oꝑa omniū
entiū itellualr ⁊ cū prudētia fuerint:⁊ ſup.nō fuerint ab
hn̄tib⁹ itellectū:oportebit nos nec̄io pone itellectū ſup:
a q̄ dicta oꝑa ſunt itellibilia. ⁊ h̄ eſt qō dicit Themiſti⁹
ꝙ opus nāe eſt op⁹ ite^{c}.vt narrat Auer.12° meta^{ce} cō.18.
Op⁹ nāe ē op⁹ itelligētie nō errantis. (Et eſt no^{m}.)Nūc vltimo apponit qd accidit ignoranti
bus hāc dīſam iter nr̄m itellm̄ ⁊ illū.d. ⁊ eſt no^{m} ꝙ qcū
q̄ ſapiētū hoc ignorat.conat⁹ erit inueſtigare verū p̄mū
p̄n^{m} itelligat ſeip̄m tm̄ aut aliud extra ſeip̄m. ſi 2^{m} iſtoꝝ
ſup. dicat oportebit ꝙ ꝑficit in aliud.i.ab alio. ſi p̄ mō.
ſup.dicat opʒ dicē ⁊ ꝯcedē eū ꝙ ignoret entia:ſed qꝛ nos
ſcimus dīam: iō ſtat ꝙ intellus dei nihil itelligat ex̄ ſe:
⁊ tn̄ nō ignorat entia:vt dcm̄ eſt ſepe.poſt apponit conti
nuationē ad ſequētiā.⁊ pʒ.¶ Sed circa finez hui⁹ capli
Nō opʒ digreſſionē facē:ſʒ in ſequētib⁹ dicā ampl⁹. ¶ Et p̄
Nō quō oē itelligēs ex̄ ſe ꝑficit ab itelligibili. ¶ 2° quō itel
lect⁹nr̄ ⁊ itelligibile ſunt vnū ꝑ accn̄s:⁊ itelligibile ⁊ itel
Nō lect⁹in deo vnū ꝑ ſe. ¶ 3° quō itellus diuus itelligit oia:
Nō eo qꝛ itelligit ordinē oiuʒ. ¶ Et 4° q̄re inte⁹ dei nec eſt
vlis nec pticularis.dixi de iſtis dubijs in 3° diſputatiōe.⁊
in lib° de itellu:⁊ in 3° de aīa.attn̄ volo aliq̄ ꝯgregare gr̄a
Nō maioris declatiōis. ¶ 5° quō opus agētis nālis ſit opus
Nō itellus dei.⁊ per ꝯñs inte^{c}:vt dicit Themiſtius.¶ Et 6°
quō qō Alga.eſt ſoluta.¶ Quātū ad p̄^{m} vī dcm̄ Auer.eē
falſuʒ:qm̄ oēs inte^{c} intelligūt p̄mā ⁊ inferior itelligit ſu
periorē:vt pʒ 12° meta.cō.36.⁊.44.⁊ tn̄ nō ꝑficit a p̄ma:
cū p̄ma nihil cāet in itellu 2^{e} inte^{c}. ¶ In ꝯ̄riū eſt Auer.
¶ Dōm ꝙ ſemꝑ itelligēs opʒ vt ſit q̄dāmō ſile intelligi
bili:vt oēs antiq̄ teſtificati ſunt.eſt aūt itelligēs trib⁹ mo
dis ſm̄ Auer.aliqō qō intelligit ꝓut eſt cā tm̄ oīum.⁊ ſic
p̄mus itellus oia intelligit:eo qꝛ eſt ordo ⁊ cā oīum:vt di
cam.aliqō qō itelligit ꝓut eſt cātū tm̄:⁊ ſic itelligit itelle
ctus noſter.itellus.n.nr̄ cū ſit iſima itellīgētiarū 3° de aia
cō.19.iō cauſat ab oibus inte^{is}:⁊ illas itelligit ꝓut eſt cā
ta in eē ab illis:⁊ ſic itellīgdo ſe ſul in eēntia itelligit oēs:
cū ſit oīum effect⁹.ſilr cauſat ⁊ ꝑficit ab itellibilib⁹ oib⁹:
vt mā a formis.⁊ ſic cauſat ab illis.ꝗ vt cātū oīno intelli
git.aliqō intelligens intelligit ꝓut eſt cauſa ⁊ cātū reſpe
ctu diuerſoꝝ:vt inte^{c} mouētes ſtellas. intelligūt.n.ſupe
riores:vt ſunt cāte ab illis ⁊ inferiora entia ꝓut ſunt cau
ſe illoꝝ. Recolligēdo oia dicā ꝙ oē intelligēs aliud ꝑfi
cit:qm̄ oē intelligēs aliud cauſat ab illo.⁊ per ꝯñs cū oē
cātum perficiat a ſua cauſa.hoc qdē in eſſe ſimplr: illud
vō in eſſe ſm̄ qd.pʒ qualr oē intelligēs ꝑficit ab intelligi
bili ex̄ ſe.vn̄ inte^{s} nr̄a ab inte^{a} ſupiori ꝑficit eſſentialr in
eſſe.ab itelligibilib⁹ perficit in eſſe opationis ⁊ ſm̄ qd.⁊
ſic pʒ ſolō qōnis in p̄ncipio adducte.⁊ tu videas in lib° d
itellu:qm̄ plus declaraui iſtud:⁊ in diſputatiōe 3°.ꝓ nūc
aūt ſit dcm̄ intm̄. ¶ Quātū ad 2^{m} videt ꝙ in nr̄o intelle Dubita⁹
ctu itelligibile ⁊ itellus ſint vnuʒ per ſe.qm̄ 8° meta.ꝓpe
finē dī ꝙ rō q̄re aliq̄ ſunt vnuʒ per ſe eſt:qꝛ hoc actus ꝑ
ſe:⁊ illud potētia.mō itellect⁹ noſter eſt per ſe potētia in
telligibiliū.⁊ intelligibilia per ſe actus intellus.ꝗ itelle
ctus ⁊ itellibile in nr̄o ſunt per ſe vnū. ¶ P̄.3° de aia cō.
5°. ex itellectu ⁊ itelligibili fit verius vnū q̄ ex mā ⁊ for
ma:ſʒ ex mā ⁊ forma fit per ſe vnū. ¶ In oppo^{m} ē Auer.
in ſolōne qōnis. ¶ Debes ſcire ꝙ hec qō pōt hēre ples
intellect⁹.vno mō pōt itelligi an itellect⁹ ⁊ intelligibilia
mālia ſint per ſe vnū.v̄.g.itellus nr̄ cū qditatib⁹ oiuʒ in
telligibiliū fiat ꝑ ſe vnū. ¶ 2° pōt itelligi an intellus no
ſter ꝓut eſt itellus ſit itelligibile.i.eſſe intelligibile com
petat per ſe ipſi itellectui an rōne alterius. ¶ 3° an itelle
ctus noſter ⁊ itelligibilia ſint vnū.i.idē.ſenſus p̄m⁹ refer
tur ad vnitatē vnionis.ſcōs ſenſus ad vnitatē idētitatis.
¶ His ſenſib⁹ hītis dōm ꝙ loquēdo p̄ mō ex itellu ⁊ in
tellibili fit veri⁹ vnū q̄ ex intellu ⁊ itellibili in itellectu
p̄mi.qm̄ ois vnio duo regrit.ſ.diuerſitatē vnibiliū ⁊ mo
dū vnibiliū.mō in nr̄o ſunt ambo hec.itelligibile.n.⁊ in
tellectus ſunt diuerſa oīno: vt pʒ:eo qꝛ itellus eſt imālis
ſm̄ ſe:⁊ intellibile ꝑ ſe in mā eſt ſm̄ modū ex̄ mām:⁊ di
ctū eſt 3° de aia ſepe. Hēt etiā modū vnibiliū.ſunt enim
aliq̄ que vniunt inuicē ꝑ mediū:vt mā ⁊ forma ꝑ diſpō
nes q̄litatiuas ⁊ quātitatiuas.intellus aūt ⁊ intelligibile
vniunt imediate:⁊ iō ſiūt verius vnū q̄ mā ⁊ forma.di
co ꝗ ꝙ loquēdo de hoc mō vnionis itellus noſter ⁊ itel
ligibile ſunt verius vnū q̄ intellectus dei ⁊ intelligibile:
imo in intellectu dei ⁊ itelligibili nō accidit vnio niſi de
nolatiōe:ſicut colūna dextra vel ſiniſtra.ſic de⁹.vn̄ ſicut
in colūna nihil eſt dextreitas: ſʒ reſpect⁹ tm̄ in nobis. ſic
in deo nihil ē vnio ſʒ reſpect⁹in nr̄o intellectu.attributa
enī attribuunt deo ex nobis 12° meta.cō.39.⁊ pʒ in fine 5°
diſputatiōis. ¶ Si vō loquamur de 2° itellu qōnis dōm
ꝙ itellus noſter pōt duplr accipi.vno° vt eſt vna intellī
tiaꝝ abſolute.alio° vt eſt p̄n^{m} ⁊ forma corpis humani.i.
vt eſt aia hois. loquēdo de eo p̄ mō ſic eſt ꝑ ſe itellus ⁊ i
telligibile:ita ꝙ eſſe itelligibile nō accidit ei:imo eſt de
ſui eēntia.qm̄ vt dicit Auer.3° de aia cō.18.⁊.15.eſſe itelli
gibile cōpetit alicui ꝓut eſt ſepatū a mā:qꝛ igit itellect⁹
vt vna itellīgtiarū eſt ſepatus a mā.iō per ſe cōpetit eſſe
intelligibile.Si vō loquat de intellectu ꝓut eſt aia hois

vt ſic

vt ſic intellectus p̄mo intelligit alia:⁊ ſcđo ſe:nō ſic intel
ligēdo φ diuerſis actibus intelligēdi intelligat alia ⁊ ſe:
ſʒ ms intellectus p̄mo attingit alia: ⁊ qa illa ſunt in modo
diuino ſilia illi:iō ſcđo codē actu ⁊ eadem attingētia attin
git ſe.vn̄ ſicut vnico actu fit forma cōpoſiti:⁊ oīa accidē
tia ꝓpria : ſʒ p̄mo forma ⁊ rōne forme accn̄tia ꝓpria ſic
vnica attingētia attingit intellectus p̄mo alia : ⁊ ſcđo ſe.
¶ Sed diceſ:q̄re itellus vt aīa nō p̄mo intelligit ſe:⁊ ſe
cūdario res:ſicut qn̄ ꝯſiderat vt inte°. ¶ Dōm.qꝛ vt aīa
dicit ordinē ad corpus:corpus aūt eſt ſen^{um}.iō opʒ vt co
gnitio nr̄a ortū hēat a ſenſu:qꝛ vt aīa colligat corpori.iō
p̄mo opʒ vt icipiat a ſenſibilib⁹:⁊ 2° redeat ad ſe.vt inte°
aūt nō depēdet a corpore.iō p̄mo ⁊ ſimpliciter intelligit
ſe. ¶ His habitis ꝯcludā φ intellus intelligibile eſt per
accidēs: qm̄ ipſe nō eſt itelligibilis actu niſi ꝓut itelligit
alia.ergo intelligēdo alia intelligit ſe.⁊ hoc eſt per accn̄s
eē itelligibile ad intellectionē alioꝝ.intellus aūt p̄mi:cū
nullius corporis ſit actus: nec eius opatio itellectiua de/
pēdeat a corpore. iō per ſe ⁊ p̄mo ipſe eſt itellectus ⁊ itel
ligibile adeo φ eſſe intelligibile nō erit accidēs ei rōne
alioꝝ:ſʒ ipſe ꝑ ſe rōne ſui eſſe eſt intelligibilis. ¶ Patet
ergo qualr ſcđo mō intelligēdo intellus noſter eſt intel/
ligibilis per accn̄s:⁊ intellus dei per ſe.⁊ hunc intellectū
habuit Auer.hic vt reputo. ¶ Si intelligit 3° modo ite/
rū pʒ qualiter in deo intellus ⁊ itelligibile ſunt vnū ſim
pliciter vnitate idētitatis: qm̄ deus vt dicaʒ itelligit ſe ⁊
alia ꝓut eſt quodāmō alia:ſed qualr hoc ſit declarabit.
intellus aūt noſter ⁊ intelligibile ſunt diuerſa: eo qꝛ itel/
ligibile ⁊ intellus ſunt diuerſaꝝ nāꝛū:⁊ cū ſit ita pʒ ſolu
Dubita° tio ad duo obīa in p̄ncipio q̄ōnis adducta. ¶ Quātū ad
tertiā q̄ōnē videt φ deus nō intelligat oīa: qa intelligit
ordinē: qm̄ tunc intellectio dei nō eſſet abſoluta:imo re/
latiua:cui⁹ ꝯtrariū dicunt ph̄i. ¶ In oppoſitū eſt Auer.
hic.Ego dixi multū in diſputatiōe tertia:⁊ in illo lib° de
intellectu:pro nūc dicā aliquid. ¶ Dicēduʒ ſm ph̄os φ
ſicut eē metallū cōtinet in auro in ſua puritate:⁊ in alijs
ꝑticipatiue impfecte ⁊ q̄ſi obūbrate. Similr ſicut eē co/
loris ꝯtinet in luce formalr ⁊ in colorib⁹ obumbrate. eſt
enim color lux obumbrata:ſic eē abſolute ꝯtinet in deo.
in alijs autem participatiue ⁊ imperfecte ⁊ obumbrate.
¶ Dicēdū ḡ ſicut ꝑcipiēs aurū ꝑcipit oīs metalla:nō q̄/
dē in ꝓpria forma:ſʒ ꝓut oīa ſunt aurū purū. ⁊ ſimiliter
ꝑcipiēs lucē ꝑcipit oēs colores:ſic deus percipiēs eē eius
percipit omnia ꝓut omnia ſunt ipſe deus : ergo eſt ordo
rerū eſſe rerū in ſua puritate: res aūt ſunt eſſe dei in ſua
puritate ⁊ in obumbratiōe quadā. ⁊ hec fuit itētio Par.
⁊ Melliſ.dicētiū oīa eē vnū īfinitū ⁊ imobile.omnia.n.
entia ſunt ipſe deus qui eſt īfinitus ⁊ imobilis:⁊ hec opi/
nio eſt oīum leguʒ. ¶ Ad obm̄ pʒ ſolutio: qm̄ deus intel
ligit ordinē entiū ꝓut intelligit eē eius qđ eſt rerū ordo
⁊ ſeries:nec ille ordo eſt relatio: imo eſt puruʒ eē ⁊ reliq̄
habēt eē relatū; ⁊ iō alia intelligunt ſe relatiue: vt dicā.
melius aūt videat in lib° de intellectu. ꝓpoſitione dicē
Dubita° te.deus nō intelligit niſi ſe. ¶ Quantū ad quartā videt
φ inte° dei eſt vl'is:qm̄ inte° dei eſt eē dei.eē dei eſt vl'e ꝑ
eēntiā.ḡ inte° dei eſt vl'is. ¶ Ad oppoſitū eſt v̄bū Auer.
¶ Dicēduʒ φ vl'e pōt capi duobus modis.vno modo ꝓ
natura materiali concepta ſine materia:vt homo ⁊ ani/
mal ⁊c̄. Alio modo pro eo qđ in ſui eēntia ſimplr ⁊ per ſe
abſtrahit a mā̄.p̄muʒ dicit vl'e per participationē. ſcđm
per eſſentiaʒ: qm̄ eſt vl'e ſm ſui nām̄.ſed illud dicit vni/
uerſale per participationē: eo qꝛ vniuerſalitas competit
ei per intellectuʒ ⁊ participatiue. ¶ Dicēdū ergo φ itel
lectio dei pōt dici vniuerſalis per eſſentiā: vt argumētū
cogit ſic arguēdo.hoc eſt vl'e per eēntiā demonſtrādo eē
dei:hoc eſt intellectio dei demōſtrando idē.ergo hec in/
tellectio dei eſt vniuerſalis per eſſentiam:ſʒ capiēdo pri
mo modo:nec eſt vniuerſalis:nec particularis:quoniam
eſſe dei:nec eſt vl'e per abſtractionē a materia:nec parti/
cularc per cōcretionē materie:adeo intellectio: que eſt il
lud eſſe non debet dici:nec vniuerſalis: nec particularis.
¶ Ex hoc ſequit vnum ſm ph̄os: φ deus nec intelligit De° nec
lapidē in vniuerſali.nec in ꝑticulari:nō in vniuerſali:qa vl'iter nec
nō intelligit illud per abſtractionē a mā̄ ⁊ cōditionibus p'ticul'r i/
materie.nō eniʒ intelligit lapidē per hoc φ mens remo/ telligit ſʒ
uet lapideʒ a mā̄ ⁊ conditionibus mā̄e:ſicut facit noſter e'° mod°
itellectus:nec intelligit illud particulariter ⁊ ſignate:qa itelligēdi a
non pōt fieri illud niſi a ſenſu:vt docet Auer.in libro de nob' igno
ſōno ⁊ vigilia. dico ergo φ intelligit illud equiuoca itel/ ratur.
lectione.vt dicit Auer.12° metaph.cō.51.⁊ tali mō quali
mō nō eſt a nobis noiabilis.vn̄ ſicut nos non ſcimus ce/
lū niſi negatione.vʒ ipſum nō eē graue:aut leue.ſic dici/
mus deū intelligē lapidē:non tn̄ vniuerſaliter: nec parti
culariter:ſed mō equiuoce dicto a mō noſtro:⁊ iſtud vo/
lunt dicē oēs leges: ſʒ multi nō curāt de ph̄is ⁊ dicant il/
los male dicere. ¶ Ad oppoſitū pʒ ſolo. ¶ Quantuʒ ad Pō Al/
quintā q̄ōnē diuus Albertus in p̄mo phyſicoꝝ. tractatu bcrti.
vltimo.caplo.18.ait. φ omne mobile mouet a p̄mo mo/
tore vt a cauſa p̄ma:que per itellectū mouet: ⁊ intēdit ꝑ
motū moueri in aliqđ qđ eſt eē diuinū per modū ꝑ quē
pōt aliquo mō aſſimilari : ⁊ iō appetitus itelligibilis eſt
quo appetit mā̄ aſſimilari primo in eſſe diuino:ſed appe
titus ille cū dr̄ eē mā̄e. duplex eſt locutio.pōt enim mā̄e
eē ſicut ſubiecti:⁊ hoc mō mā̄ nō hēt appetitū.⁊ pōt eē ſi
cut moti a motore: qui hʒ appetitū a quo ꝓcedēs motus
eſt actus mobilis in quē directe mouet:⁊ hoc mō dictuʒ
eſt ab Ariſt.φ opus nature opus eſt inte°. hec Alb. Uult
ergo Alber.φ opus nature eſt opus inte° ꝓut natura diri
git ab ite°:eſt enī opus ipſius inte° vt dirigētis:⁊ ipſi⁹ na
ture vt directe.huius exēpluʒ poſuit Themiſtius de ho/
minibus qui loquūtur futura:⁊ nihil de eo quod dicunt.
¶ Sed ego improbaui hūc modū dicēdi alibi: pro nunc
aūt dico φ vt dicit Ariſt.2° ꝑigeneos.oīa agētia hic ſunt
vt inſtrā p̄me cauſe:⁊ qꝛ v̄tus cauſe ſcđe redundat in vir
tutē prime:iō opus cuiuſlibet agētis pōt dici attributiue
p̄me cauſe:eo qꝛ oēs cauſe cauſant in v̄tute prime pot^{me}.
⁊ hec eſt opio Platonis in timeo plane. ¶ Hui⁹ exēpluʒ
eſt. qm̄ ⁊ ſi martellus ſit inſtr̄m in factione cultelli: non
ꝓpter hoc cultellus dicit opus martelli: ſed artificis:ſic
in ꝓpoſito:⁊ ſi homo gn̄at ab hoīe:qꝛ tamē homo gene/
rans gn̄āt in virtute p̄mi agentis.ideo opus illud dicit
opus p̄me intelligētie:⁊ hec eſt opio Ariſt. ⁊ Auer.⁊ nolo
ponere locū vbi Ariſto. plane ponit hoc.ſit igit dictū in
tātū. ¶ Quantū ad ſextaʒ q̄ōnē erat dubitatio Alga.in Dubita°
hoc.deus non intelligit alia niſi ꝓut eſt cauſa alioꝝ: ⁊ vt
eſt cauſa eſt eē relatū:⁊ eē relatuʒ eſt eē additū ſube dei.
ergo eē dei ⁊ eē intelligēs alia faciūt compoſitionē ⁊ plu
ralitatē in illo. eſt ergo queſtio ſexta qūo ex v̄bis ⁊ pam/
bulis ph̄oꝝ patet ſolutio ad hoc argumentū:ego non vi/
di qūo reſpōſum ſit. ¶ Dicēduʒ φ Alga.nūq̄ ſciuit ſol.
horū.ideo mirabiliter breuiter Auer.ſoluit. ¶ Debes ḡ
ſcire φ ipſa cauſa refert ad effectum:⁊ effectus ad cauſaʒ
diuerſimode.effectus enī refert ad cām per aliquid rela
tuʒ acq̄ſitum in effectu:ſʒ cauſa nō refert ad effectū per
aliquid additū cauſe:ſʒ per illud additum effectui.ideo
cū deus ſit cauſa:de⁹ nō dr̄ cauſa ⁊ relatū per relatio/
nem additam ſibi:ſed eis quoꝝ eſt cauſa.eſſe ergo cauſe
in deo eſt abſolutū:quia ergo deus eſt cauſa oīum:iō in/
telligit omnia:nec illa itellectio eſt relatiua:imo abſolu/
ta cū eē cāe nō dicat relatiuū relatione addita deo:ſʒ re
latione addita eis quib⁹ apponit cauſa:⁊ ſic per dicta iaʒ
patet ſolutio.

AIt Algazel. Secūdus vero modus ꝙ id qd̄ dicitis. vʒ ꝙ ipſe de⁹ ſcit oīa ſecunda itentione ſunt verba erronea. Si enim fuerit eius ſciētia cōprehendens alia ṗter euʒ ſicut ſeipſum comprehendit ergo duo hēt ſcibilia abinuicē dīa: nullatenus dici nāqʒ pōt ꝙ he due ſcie ſunt vna ⁊ eadēʒ: ⁊ hoc nō pōt excuſari dicēdo ꝙ hoc eſt ſecunda intentione. Nō eſt eni hoc niſi euaſio. Rurſus mirādū eſt de illo qui opiaꝛ ꝙ nulla ignorat: ſʒ putat ſe excuſare dicēdo ꝙ ea ſcit vlī mō: ⁊ hoc nihil valet. vlīa eni intelligit: ⁊ illa differunt ab indiuiduis: que infinita ſunt multitudine. ergo ſciētia depēdēs de tali pluralitate rerum ⁊ ſciētia vniuerſalium abinuicem differunt. Qualiter ergo dici poteſt vna omnimode.

Sicut dixi in expoſitione dubij ſecundi duo dixerunt phi vt Alg. imponit eis. ſ. ꝙ deus ſciētia abſoluta ſcit ſe. Secundaria aūt intētione ſcit alia. ſ. prout eſt ṗncipium alioꝝ. cum igiꝛ corrupit ṗmum modū vult corrumpere ſcdm. ⁊ ṗmo ꝓponit eū. d. ait Alga. ſcds vero modus eſt ꝙ id qd̄ dicitis. vʒ ꝙ ipſe deus ſcit oīa ſcda intentione: ſunt verba erronea. (Si eniʒ.) ꝓpoſito illo modo arguit contra eum: ⁊ arguit enti^{ca} forma. d. Si enim fuerit eius ſciētia comprehendens alia ṗter eum. ſicut ſeipſum comprehendit. ꝯcludit ꝯn̄s. ergo duo hēt ſcibilia adinuicē differētia. Iſtud eſt entimema. ⁊ ſtatim ꝓbat ꝯſequētiam. d. nāqʒ pro quia. nullatenus dici poteſt ꝙ he due ſciētie. ſ. quarū vna comprehendit ſe: altera alia ſunt vna ⁊ eadē. Debes ſcire vt dicit Auerrois 3° de anima cōmen. 38. ꝙ ſciētie diuiduntꝛ ſm naturas ſcibiliū. cum igiꝛ eſſe dei ⁊ eſſe rerum ſint ſcibilia diuerſa diuerſorum generum ⁊ rōnū: ſciētie erunt oīno diuerſe rōne ⁊ genere. ⁊ per ꝯn̄s oīno incōpoſſibiles: ⁊ nō poſſunt dici vna ⁊ eadē ſciētia. ⁊ ſic pʒ ꝯn̄tia Algaze. (Et hoc.) apponit ſol. quādā ⁊ eaʒ confutat inquit. ⁊ hoc nō poteſt excuſari dicendo ꝙ hoc eſt ſecūda intētione. Debes ſcire ꝙ qnis dicere poſſet ꝙ deus vnica ſcia ſcit ſe ⁊ alia diuerſimode. ſe primaria intētione: alia ſecūdaria intentione. verbi gratia. ſicut viſus vnica viſione aſpicit album: ⁊ ſubiectum. album quidem ṗmo. ſubiectū ſecūdaria intentione: ⁊ tamē vna viſio numero eſt: ſic deus vnica ſciētia aſpicit ſe ⁊ res. ſe vt abſoluta ſubſtātia ⁊ per ſe ṗmo: reliqua ſcdo vt cauſa eorū: quare ⁊c̄. Eſt ergo ſolo ꝙ illoꝝ ſciētia eſt vna mō diuerſo ꝯſiderata. Cōtra arguit. d. nō eſt eniʒ hoc niſi euaſio: ⁊ nō declarat quō. Jō debes ſcire ꝙ euaſio eſt apparēter reſpo^{re} ⁊ nō reſolute: qꝛ igitur hec ſolo eſt apparēs. ideo euaſio dici poteſt. Qꝛ aūt appareat ⁊ nō exiſtat declaro: qm̄ diuerſoꝝ ſcibiliū ſm rem ⁊ moduʒ diuerſe ſunt ſciētie ſm rē ⁊ modū. bene eniʒ ſtat eſſe diuerſa ſcibilia ſm rem: ⁊ eē vnā ſciētiaʒ numero: vt pʒ in oīb⁹ conſideratis in phīca: de qb⁹ eſt vna ſciētia ſpecie ⁊ forte numero. Sed ſcibiliū ſm rē ⁊ modū diuerſoꝝ de neceſſitate ſunt ſciētie ſm rē ⁊ modū diuerſe: vt patet. cū igiꝛ eſſe dei ⁊ eē rerū ſint ſcibilia rōne ⁊ re diuerſa. ergo ⁊ ſciētie. illa ergo reſpōſio fuit euaſio ⁊ nō exn̄s. (Rurſus.) Nūc vult ipugnare qdдam aliud dictū: ⁊ duo facit. ṗmo ꝓponit illud. d. rurſus miranduʒ eſt de illo qui opinaꝛ ꝙ de⁹ nulla ignorat: ſed putat ſe excuſare dicendo ꝙ ea ſcit vniuerſali modo: ⁊ hoc nihil valet. Eſt ergo dcm̄ tertiuʒ ꝙ ⁊ ſi de⁹ nō ſciat indiuidua. nō ſequiꝛ. ergo ignorat illa: quoniā ſcit illa aliquo modo. ſ. in vniuerſali: ⁊ eſt ſolo Auic. (Uniuerſalia enim intelligit.) Nunc ſcdo declarat qualiter hec euaſio nihil ſit. d. vniuerſalia eniʒ itelligit: ⁊ illa differunt ab indiuiduis que ſunt infinita multitudine. ergo ſciētia depēdens de tali pluralitate reꝝ. i. ſingularium ⁊ ſciētia vniuerſaliū adinuicē dn̄t. cōponiꝛ ergo ratio ſic. quarū cognitionū ſcibilia ſunt diuerſa: ⁊ ſcientie ſunt diuerſe. ſed vniuerſalia ⁊ ſingularia ſunt diuerſa. cuʒ ſingularia ſint multitudine. i. ſucceſſione infinita. ergo ſciētie ſingulariū ⁊ vniuerſaliū ſunt diuerſe. hui⁹ tāgit minoreʒ ⁊ ꝯcluſionem: ⁊ tunc deſtruit ſol. d. ergo qualiter dici pōt vna oīmode. qſi dicat. nō eſt poſſibile. patet ergo cuʒ ſingularia ſunt diuerſa ſcibilia ab vniuerſalibus ꝙ qui ſcit vniuerſalia pōt ignorare ſingularia. ⁊ hoc dicit Ariſto. 2° ṗoꝝ. ſtat ſciri in vlī: ⁊ ignorari in particulari: qd̄ nō eſt verū niſi per rōnem poſitam.

Diuidūt ſcie ſʒ naturā ſcibiliū.

Euaſio

Confutatio.

Pōt ſciri in vlī ⁊ igrari in ꝑticulari.

AVERROIS.

NOs dicimus ꝙ ſentētia hoꝝ verboꝝ in duabus conſtat qōnibus: quarum vna: qualꝛ poteſt fieri ꝙ ſcientia dei ſit in ſeipſo vna ⁊ eadē cuʒ ſua ſcia in reb⁹ extriſecis ab eo. Sʒ de iſta ſupius rn̄ſum fuit. ſ. ꝙ in humano intellu repiꝛ qdдā exēplar de hoc ex quo poſſumus certificari ꝙ intellus primi principij ſic ſe hēat neceſſario. Scda vero qō eſt. vtꝝ ſcia dei multiplicari pōt multiplicādo ſcibilia. Ipſe. n. cōprehendit oia ſuba finita eo mō quo infinita pn̄t ſciri ab eo. Sed de hac ſcda qōne rn̄dēduʒ eſt ꝙ nō eſt ipoſe in ſcia dei vna ⁊ eadē exn̄te ꝙ retineat ſcibiliū diuiſionē. nō nāqʒ impoſe eſt apud phos ꝙ ipſe de⁹ ſciat ſeipſum ⁊ alia preter euʒ mobilia. Diuiſio in illa apud eos eſt ipoſſibile ꝙ intellectus ꝑficiaꝛ ab itelligibili cāto ab eodē itellectu. Si. n. alid̄ ṗter eū itelligeret illo mō quo nos illud itelligimus: eſſet eius intellectus cauſatus ab intelligibili: nō ipſius cā: ⁊ totum ꝯriū demonſtratiue ꝓbaꝛ. Et eſt notādū ꝙ plalitas a phis negatur: ⁊ nō eſt ꝙ ipſe de ſeipſo ſciat: ſed de ſciētia addita ſibi. ⁊ nō ſequiꝛ ex talis remotiōe pluralitatis a deo bn̄dicto ſcibiliū pluralitatis remotio. Et dicimus iccirco ꝙ qn̄ Algazel trāſtulit qōnē de pluralitate ipoſſibili ad ſcibiliū pluralitatē ſophiſticuʒ fuit: qꝛ ſm veritatē numeratio ſcibilium in dei ſcientia non eſt ſimilis eorum numerationi in ſcientia humana. In humana nāqʒ pōt numeratio accidē duplex: vna eſt rōne phātaſmatuʒ que quaſi localis numeratiōis naturā redimunt. Secunda vero eſt numeratio ipſaruʒ in ſeipſis intellectu noſtro. vʒ in numerādo ꝓut cōmunicant primo genere: vt puta ꝙ ens inquātum diuiditur ad oēs ſpecies ipſum ingredientes. Intellectus eniʒ noſter vnus eſt rōne vnitatis in aīalis ſpēbus numerabilia mūdi cōprehendentibus: ⁊ numeraꝛ numeratiōe ſpecierum. ⁊ eſt manifeſtum ꝙ quando remouemus ſcientiam dei de vniuerſali re ꝙ remouetur

uetur ſine dubio dicta numeratio: ⁊ remãebit numeratio talis quaꝫ noſter intellectus nequit comprehẽdere: niſi noſtra ſcientia ſimilis eſſet ſciẽtie dei bñdicti: quod eſt impoſſibile. ⁊ ideo dicimus ꝙ valde fuit manifeſtum dictum dicẽtis ꝙ intelligentie terminum habent limitatũ: quẽ aliquo modo pertranſire nequeunt. Preterea intellectus noſter eſt ſciẽtia entium potẽtialiter: non autẽ actualiter. ⁊ ſi actualis deficit de actuali: quanto magis ſcientia noſtra vilioꝛ erit cum magis ingreditur potentialeꝫ ſciẽtiaꝫ: ⁊ magis eſt defectibilis. Et abſit ꝙ dei ſcientia deficiat aliquo modo: ⁊ ꝙ ſibi potentialis ſciẽtia attribuatur. Potentialis enim ſcientia materialis eſt. ⁊ iõ opinati ſunt philoſophi ꝙ dei ſcientia ſemper neceſſaria eſt in actu: ⁊ ꝙ in ea nulla eſt vniuerſalitas neqꝫ pluralitas ex potẽtia conducta ſeu conſtituta: ſicut ſpecies ex genere multiplicatur. ¶ Et eſt notandũ ꝙ apud nos eſt impoſſibile comprehendere infinitũ in actu. Quia ſcibilia apud nos abinuiceꝫ ſeparabilia ſunt. Sed ſi ponẽdum eſſet hic eſſe quandam ſcientiam in qua omnia ſcibilia vniri poſſent: eſſet ſine dubio finita ⁊ infinita apud euꝫ equalis. Et omnia iſta a philoſophis demõſtratiue probata ſunt. ⁊ ideo ſeqtur ex hoc ꝙ quando pluralitas ſcientie hoc modo intelligitur: ⁊ quelibet pluralitas a deo auferenda eſt. ſequiť ꝙ ipſius ſcientia ſit vna ⁊ in actu. Sed de hoc clare informari ab humano intellectu impoſſibile eſt. Si hoc enim perfecte intelligeret eſſet ſuus itellectus vnus ⁊ idem cum ipſius dei benedicti intellectu: quod eſt impoſſibile. ⁊ quia ſcire particularia apud nos eſt ſcientia in actu. Patet ergo ꝙ ſciẽtia dei magis propinqua eſt ſciẽtie particulari ꝗ̃ vniuerſali: lꝫ nulla ſit iſtarum: vt ſuperius dictum eſt.

¶ Nũc Auer. rñdet ad dubiũ Algaçelis. ⁊ primo reſumit qõnes dicẽs. Dicimus nos ꝙ ſentẽtia horum verborum in duabus cõſtat queſtionibus. ⁊ explicat illas. d. quaruꝫ vna ſupple eſt qualiter poteſt fieri ꝙ ſciẽtia dei ſit in ſeipſo vna ⁊ eadem cuꝫ ſua ſciẽtia in rebus extrinſecis ab eo. eſt ergo prima queſtio iſta. (Sed de ipſa.) Nũc reſumit ſolutionem ſuperius factã dicens: ſed de iſta ſupius reſponſum fuit. ſ. ꝙ in humano intellectu reperiť quodda̲ꝫ exemplar de hoc: ex quo poſſumus certificari ꝙ intellectus pmi principij ſic ſe hẽat neceſſario. ¶ Et debes ſcire ꝙ illud exemplar eſt: quoniã ſicut itellectus noſter vna ſcia intelligit alia primo: ⁊ ſecundo ſe. ſic dicimus ꝙ intellectus pmo vna ſcientia intelligit ſe: ⁊ ſecundo alia. (Secunda queſtio.) Adducit ſecũdã queſtionẽ dicens. ſecũda queſtio eſt. vtruꝫ ſcientia dei multiplicari poſſit. multiplicãdo ſcibilia. i. ipſis ſcibilib⁹ diuerſis entib⁹ ſm rem ⁊ rõneꝫ. dat aũt euidentiã queſtionis. d. ipſe. n. ſ. de⁹ cõprehendit omnia ſubiecta finita. i. vniuerſalia eodem modo. i. eadeꝫ ſciẽtia numero. quo. i. qua infinita indiuidua poſſunt ⁊ ſciunť ab eo. ꝗ vna ſcientia erit vtroruꝗ̃. hec ergo eſt queſtio ſecunda. (Sꝫ de hac.) Soluit hanc qõnem ſecundã. ⁊ pmo ponit ſolutionẽ. d. ſꝫ de hac qõne reſpondendum eſt: ꝙ non eſt impoſſibile in ſcientia dei vna ⁊ eadem exiſtente ꝙ retineat ſcibilium diuiſionẽ. i. ꝙ deus vnica ſcientia ſciat multa ⁊ diuerſa ſcibilia: cui⁹ rationẽ ait. d. nãqꝫ pro quia nõ eſt impoſſibile apud philoſophos ꝙ ipſe deus ſciat ſeipſum ⁊ alia mobilia. i. generabilia preter eum. ¶ Debes ſcire vt dictũ eſt: ꝙ deum ſcire alia dupliciter intelligi põt. vno modo ꝑut eſſe ſuũ eſt eſſe aliorum: ⁊ ſic ſcit alia: non ꝙ illa percipiat in vniuerſali vel particulari: ſed ꝑut eſſe eius eſt eſſe aliorum: alio mõ ꝑut illa intelligit ſub eſſe diuerſo a ſe: ⁊ eſſe ei⁹. ⁊ ſic itelligere eſt perfici ab illis. vult ergo ꝙ primo modo deus vna ſciẽtia intelligit ſe ⁊ alia ꝑut alia ſunt ipſe. Dupl'r itellit deũ ſcire alia.
¶ Ad formã argumenti negať minoꝛ: qꝛ eſſe dei: ⁊ eſſe alioꝝ nõ ſunt diuerſa ſcibilia: vt viſuꝫ eſt. (Diuiſio tñ.) declarat qualiter nõ poteſt ſecũdo modo deus intelligere alia prout illa ſunt diuerſa ab eẽ dei: ⁊ ꝑut perficiť ab illis. ⁊ dicit. diuiſio tamẽ illa. i. ſcdm mẽbrũ apud eos eſt impoſſibile. ⁊ exponit illud. d. dico eſſe impoſſibile intelligendo ꝙ intellectus dei perficiatur ab itelligibili cauſato ab eodem intellectu. ¶ Debes ſcire ꝙ ſi intellectus pmi intelligit alia ꝑut diuerſa ſunt ab eo. ſequiť omnino ꝙ ille intellectus ꝑficiatur ab illis qõ declaro: quoniam ꝑut diuerſa ſunt nõ continentur in eo: qꝛ ſic nõ eſſent diuerſa. ſi nõ cõtinerenť in eo. ergo aliquid deficit ab eo. ſ. alia. ergo cũ cõprehẽdit illa efficiť illa: ⁊ per conſequens perficitur ab illis. Et huius ſimile eſt: qꝛ intellectus noſter nõ continet ſcibilia. ideo cuꝫ intelligit illa fit illa aliquo modo: ⁊ ꝑut fit illa ꝑficiť ab illis: ⁊ ſic in ꝓpoſito applica tu. Inquit ergo. Si enim aliud preter euꝫ intelligeret illo modo quo nos intelligimus eſſet eius itellectus cauſatus ab intelligibili: ⁊ nõ ipſius cã: ⁊ totuꝫ ꝯtrarium demõſtratiue probať. hec ꝯſequentia patuit in tertia diſputatione. omne enĩ intelligens vel intelligit ꝑut eſt cauſa: vel ꝑut eſt cauſatũ. ꝑut eſt cauſa: ſic intellectus eſt ideꝫ intelligibili. ſemper enim cauſa continet effectum: ⁊ per ꝯſequẽs eſt idẽ effectus. ſi ꝑut eſt cauſatuꝫ ſic intelligibile eſt diuerſuꝫ ab itelligẽte: ⁊ itellectus diuerſus: quoniã effectus ſemper priuat perfectionẽ cauſe. ⁊ per ꝯſequens ponit eſſe diuerſuꝫ a cã. Si ergo deus intelligeret aliud: tunc eſſet diuerſum ab intelligibili. ⁊ per cõſequens cauſatum: ⁊ ſic patet ꝯſequentia. (Et eſt notãdũ.) Exponit qõ dixit ⁊ ait: ⁊ eſt notanduꝫ ꝙ pluralitas a philoſophis negatur. i. ꝙ pluralitas ſcientiarũ in deo non conceditur a philoſophis. non enĩ volunt ꝙ vna ſcientia deus intelligat ſe ⁊ alia diuerſa intelligat reliqua. ⁊ non eſt ſup. ſciẽtia negata a philoſophis ꝙ ipſe de ſeipſo ſciat: imo hanc ponunt: ſed ſup. negãt de ſcientia addita ſibi. i. ſed dicũt ꝙ non intelligit deus alia per ſcientiam additam ſciẽtie ei⁹. Pluras ſciaruꝫ in deo negať a phis.
¶ Sed contradixit huic Algaçel dicendo. ergo ignorat alia. cui reſpõdet Auerrois. d. ⁊ nõ ſequiť ex talis pluralitatis remotiõe a deo benedicto remotio pluralitatis ſcibiliũ. i. nõ valet. deus nõ intelligit diuerſis ſcientijs ſe ⁊ alia. ergo nõ intelligit diuerſa: quoniã ſtat intelligẽtia plura per vnam ſcientiam prout illa plura ſunt vnum in deo: ⁊ alia a parte eoꝝ. argumentuꝫ ergo Alga. ſuppoſuit reſpõſionem Auicẽne falſam: ⁊ contra illam valet. Auerrois autẽ non ſic intelligit. imo ſolutio patet hic alio modo. ¶ Et debes ſcire ꝙ effectus et cauſa. verbi gr̃a. deus ⁊ res cauſate. poſſunt dupl'r cõparari: vel a parte effect⁹: ⁊ ſic poſſunt dici diuerſa: vel a pte cauſe: ⁊ ſic poſſunt dici idem a parte effectus: dicunť diuerſa: qꝛ effectus non continet cãm: ſed potius contineť. imo effectus deficit a perfectione cauſe. ⁊ ideo diuerſuꝫ eſt eẽ eius ab eſſe cau- Cã ⁊ effe c⁹ poſſũt dupl'r cõparari.

Nota.

ſe.a parte cauſe ſunt idē: qm̄ cauſa continet effectū ſm
totū eē.⁊ idea a parte cauſe eſt idētitas. dico ergo ꝙ de⁹
vno mō intelligit diuerſum. alio mō nō intelligit diuer/
ſum. intelligit qdē diuerſum a parte effectus. intelligit
idē a pte ſuipſius. nō ergo valet hec ꝯñtia. de⁹ vna ſcien
tia intelligit ſe ⁊ alia. g̃ nō ſcit diuerſa: qm̄ illa a parte ei⁹
ſunt eadē: a parte illoꝝ ſunt diuerſa: ⁊ ſic apparet vn⁹ in/
tellectus verboꝝ Auerro. (Et dicimus.) Nūc remouet
oino dcm̄ Alg. Alg. enim arguit ſic. nō pñt eē plures ſcie
diuerſe in deo. ergo deus nō pōt intelligere diuerſa. Re
ſpōdet Auer. d. ⁊ dicimus iccirco ꝙ qn̄ Alg. tranſtulit. q.
de pluralitate impoſſibili. i. ſcientiarū que deo eſt impoſ
ſibilis ad ſcibilium pluralitatem inferendo. ergo non po
teſt ſcire plura. eſt opus ſophiſticum. i. argumentum ap-
parens: ⁊ non exiſtens: quod declarat. d. q꞉ ſm veritatē
numeratio ſcibilium in ſcientia dei nō eſt ſimilis nume
rationi eoꝝ in ſcientia humana. bene enim valet. in hu/
mana ſunt ſcibilia diuerſa. ergo ⁊ ſciētie: et hoc declat. d.
nāqꝫ pro quia in humana poteſt accidere duplex. vna eſt
ratione phantaſmatum que ſup. quaſi redimunt naturā
localis numerationis. i. que reddunt diuerſitatem quaſi
in ſubiecto. per hoc eniꝫ ꝙ phantaſma lapidis in me eſt
aliud a phātaſmate Platonis: quaſi ſciētia mea lapidis
⁊ tua differunt: quaſi in ſubiecto. i. ſm rem. accipit enim
hic locum pro ſubiecto. vnde localis numeratio idē eſt
quod realis diſtinctio. (Secunda vo.) ponit ſecundā. d.
ſecunda vo eſt numeratio ipſarū in ſeipſis in intellectu
noſtro. i. ratione ſubiecti in quo inherēt. videlꝫ in nume/
rando prout cōmunicant in primo genere: vtputa: quod
eſt ens. inquantū diuiditur ad omnes ſpecies ipſum ens
ingredientes. vult ergo ꝙ numeratio ſcibilium eſt ratio/
ne ſubiecti in quo habent eſſe inquantū entia. ⁊ hanc di/
Intelligibilia duplex ſbm hñt. ſtinctionem poſuit in 3° de anima cōmen. 5°. vbi dixit ꝙ
intelligibilia habent duplex ſubiectum. vnū prout ſunt
entia vera: ⁊ ſic numerātur ratione phantaſmatū. aliud
put ſunt entia in mūdo: ⁊ ſic eſt itellectus ⁊ ſic ſunt vnū
ens. hoc declarat. d. intellectus enim noſter vn⁹ eſt ratio/
ne vnitatis in ſpeciebus animalis comprehēdentib⁹ nu/
meralia mundi. i. entia mundi diuerſa: ⁊ numerat̄ ratio/
ne ſpecierum. vult dicere ꝙ ſi intellectus comparat̄ ad
quoddam genus animalis. verbi gratia. ad hominē quiꝫ
continet plures ſpecies. i. plures conditiones indiuiduo/
rū: vt grecos ⁊ tuſcos: ⁊ latinos ⁊c. eſt vnus numero vn⁹
⁊ per ſe forma manens totius ſpeciei. ſed ſi comparetur
ad ſpecies. i. indiuidua que ſpecie differunt per accidēs
eſt plures: qḋ intellectio ſm habitudines: vt dixi in lib⁹
de intellectu. ⁊ in fine quarte diſputationis. ſcibilia ergo
noſtra ſi comparentur ad ſubiectum per qḋ ſunt omnia
ſunt vnū ens. ſi comparent̄ ad ſubiecta per que ſunt ve/
ra ſic ſunt multa: vt p꞉ in dicto cōmento. In deo autem
Scibilia in deo nō cōparant̄ diuerſa. ſcibilia nō poſſunt comparari ad diuerſa: immo omnia
ſunt vnum ratione eſſentie que eſt cauſa illorum: ⁊ mul/
ta a parte effectus: ⁊ hec eſt mens Ariſto. ⁊ Auer. ¶ Attñ
Contra. ſm fidem quā nos chriſticole tenemus. hec ſunt temera
ria ⁊ falſiſſima: qm̄ ſcibilia ſunt multa ⁊ rōne phātaſma
tū ⁊ rōne itellectuū qui realiter ⁊ p ſe multiplicant̄: vt
dixi in lib⁹ de itellectu ꝯtra Auer. (Et eſt manifeſtū.)
declat nūc ꝓpoſitū in ſcientia dei. d. ⁊ eſt manifeſtum ꝙ
qn̄ remouemus ſcientiā dei de vniuerſali re. i. dicimus
ſcientiā dei nō eſſe vniuerſalem: ꝙ ſine dubio remouet̄
dicta numeratio. i. ſine dubio ſcia ⁊ deus nō erunt diuer
ſa. Addit ⁊ remanebit numeratio talis quā noſter itelle/
ctus nequit cōprehēdere ſup. poſitiue: niſi noſtra ſciēna
Scia dei q̄ ſit ñ pt ſciri niſi negatiue. eſſet ſimiliter ſciētie dei benedicti: qḋ eſt impoſe. ¶ De
bes ſcire ꝙ ſciētia dei qualis eſt negatiue pōt itelligi. po
teſt eniꝫ intelligi a nobis ꝙ nō eſt vniuerſalis nec parti/
cularis: vt dcm̄ eſt. attamē ꝙ ſi talis vel talis nāe nō po
teſt intelligi a nobis: ⁊ hoc voluit dicere Auer (Et iō di/
cimus.) apponit qḋdā correlariū. d. ⁊ iō dicimus ꝙ val
de fuit manifeſtū dictū dicētis ꝙ intelligētie terminū
Tripliciter ꝯtingit itelligere. hñt limitatū quē aliquo mō pertrāſire nequeūt. ¶ De/
bes ſcire ꝙ tribus modis ꝯtingit intelligere intelligēs. ſ.
vniuerſaliter. ſecundo particulariter. tertio vno mō qui
nec eſt vniuerſalis: nec particularis. intelligētia ergo in
intelligēdo hēt certū terminum: qm̄ ita intelligit tertio
mō ꝙ nō pmo: vel ſcḋo mō: ⁊ ſic p꞉ dcm̄ Auer. vel forte
intelligit ꝙ iō p꞉ intelligētias nō intelligere vlr ⁊ parti/
culariter: q꞉ eſſe earū eſt finitū in vigore: ⁊ nō cōtinet oi/
bus modis pfectionē rerum: ⁊ tu conſidera. (P. intelle
ctus noſter.) Uult probare ꝙ dei ſciētia ſit actualis: im/
mo actualiſſima. ⁊ primo ponit vnū. d. preterea intelle/
ctus noſter eſt ſciētia entiū potentialiter: nō aūt actuali/
ter. eſt enim potētialis: qm̄ nō eſt per eſſentiā eius: ſꝫ per
receptionē a rebus: ⁊ ſi deficit ſciētia actualis de actua/
li quāto: magis ſciētia noſtra vilior erit: cū magis ingre/
ditur potētialē ſciētiā: ⁊ per ꝯñs magis erit defectibilis.
¶ Debes ſcire ꝙ intellectiones oīum intelligentiarum
ſunt actuales cū ſint per eſſentias earū. attñ vna eſt alte
ra actualior: ⁊ ſic vna eſt altera vilior. vult ergo hēre ꝙ
ſi vna actualis ſit vilior altera actuali: vt ſcientia ſecūde
intelligentie eſt vilior ſciētia prime. ⁊ ſciētia tertie eſt vi
lior ſciētia ſecunde. et ſic quāto magis ſciētia noſtra que
nō ꝯtinet̄ intra genus actualiſſimū erit vilior ſcia actua
li. ¶ Uult ergo hēre hanc maiorē. oīs ſcia potētialis eſt
vilior ſciētia actuali: quā ꝓbauit per locū a maiori: per
hoc q꞉ actualis eſt vilior actuali. ergo a maiori potētialis
erit vilior actuali. (Et abſit.) Nūc aſſumit ſcḋam ꝓpo/
ſitionē quaſi minorē. d. ⁊ abſit ꝙ dei ſcia deficiat aliquo
modo: ⁊ ꝙ ſibi attribuat̄ ſcia potētialis. potētialis enim
ſcia mālis. i. paſſiua ⁊ receptiua eſt. vult ergo habere hāc
minorē. ſ. ſed ſcia dei nō eſt defectibilis ſeu vilis aliquo
mō. (Et ideo.) ꝯcludit cōcluſionē que partim ſequit̄ ex
ſyllo nunc facto: partim ex pdictis. d. ⁊ ideo opinati ſunt
phi: ꝙ ſcia dei ſemꝑ neceſſaria eſt in actu: ⁊ ꝙ in ea nulla
ſit vilitas. ⁊ hec ꝯclo ſequit̄ ex ſyllo nunc facto: neqꝫ plu
ralitas. i. compoſitio ex potētia ꝯducta ſeu ꝯſtituta: ſicut
multiplicat̄. i. componit̄ ſpēs ex genere: ⁊ hoc ſequit̄ ad
pdicta. eſt ergo vtus ſyllogiſmi pñtis hoc mō. oīs ſcien
tia potētialis eſt vilis. ſcia dei nō eſt vilis: ergo in ſcḋa fi
gura ſcia dei nō eſt potētialis: ergo eſt actualis per locū
ab oppoſito: imo actualiſſima cū ei nulla ſit annexa vili/
tas. (Et eſt notādū.) Soluit queſtionē tacitā ⁊ pulchrā
quā Alg. mouit. an. ſ. itellect⁹ dei cōprehēdat ſingularia:
⁊ dcm̄ eſt ꝙ nō: qm̄ ſingularia ſunt infinita. nullus itelle
ctus cōprehēdit infinita. ergo itellectus dei nō cōprehē/
dit ſingularia in ſcḋa figura. Rñdet ꝙ ifinitū nō pōt cō
prehēdi ab intellectu nro: eo q꞉ nō comprehēdit ſingula
ria ſimul. ſed ſucceſſiue. ⁊ impoſſibile eſt infinitū ptrāſi/
re. attñ apud intelligētiā dei qui oīa cōprehēdit inſimul
per eius eēntiā cōprehēdit ſingularia ⁊ ifinita: imo ſciē/
tia dei nō eſt finita dñs ab infinita. maior ergo propoſi/
tio. d. nullus intellectus cōprehēdit infinitū. falſa eſt de
intellectu pmi. dicit ergo. ⁊ eſt notādū ꝙ apud nos. i. quo
ad intellectū noſtrū eſt impoſſibile cōprehēdere ifinitū
in actu: cuius rōnē dicit: q꞉ ſcibilia. i. ea que ſcimus ſunt
adinuicē ſepabilia. i. nō ſciunt̄ inſimul: ſed vnū poſt alte
rum: vt ſortē poſt platonē. ſed ſi ponendū. i. concedendū
erit hic eē quādā ſciā in qua oīa ſcibilia vniri poterint:
vt eſt ſcia pmi in qua oīa inſimul ponunt̄. eēt apud cuꝫ
Qualr de⁹ itelligit ſingularia. ſciētia finita equalis infinite. i. ſcia finita ⁊ infinita habe
rent eandem vim: ⁊ omnia iſta demonſtratiue probata
ſunt a philoſophis. ¶ Debes ſcire ꝙ intellectus pmi nō
intelligit

intelligit vel ſcit ſingularia niſi prout eſt cauſa illoꝝ ſub ratione entis ⁊ eſſe: ideo intelligit illa ſub ratione eſſe et entis ens vel eſſe nec finitum. neq; infinitum: ideo ſcientia dei prout eſt finita non differt ab illa vt eſt infinita: ⁊ quia cognoſcit illa prout eſt cauſa: et eſſe cauſam eſt dei eſſentiale: ideo in ſimul omnia ſingularia comprehendit prout eſt poſſibile ei. ideſt ſub forma entis ⁊ eẽ eius: ⁊ ſic maior propoſitio vniuerſalr̃ neganda eſt: lʒ de intellectu noſtro veritatem habeat. (Et ideo.) Nunc apponit correlarium: qđ quaſi dictuʒ eſt: ⁊ eſt ꝙ ſcia dei eſt ſimplex vna ⁊ in actu: ⁊ ſylls̃ eius cōponit̃ ſic: quelibet pluralitas a deo auferenda eſt. ſed quādo pluralitas ſcie hoc modo intelligit̃. ſicut dictū eſt: eſt quedam pluralitas: qm̃ quādo intelligitur ſcientiam dei eſſe ſingulariuʒ vt ſingularia: ⁊ potentialẽ ⁊c̃. vt ſic eſt pluralitas: concludit̃ in pⁱa figura ꝙ ipſius ſciētia ſit vna ⁊ in actu. i. ſimplex ⁊ nō potentialis: ⁊ huius pⁱmo tangit minorẽ. ſcđo ibi (Et quelibet.) tangit maiorem. tertio ↄ̄nem: ⁊ verba eius ſunt manifeſta per ſe. (Sed de hoc.) oſtendit difficultatem queſtionis dicens: ſed de hoc: ideſt iſto modo ſciendi clare informari ab humano intellectu eſt impoſſibile: cuius rationem dat dicens: ſi eñi hoc perfecte ſup. homo itelligeret eſſet ſuus. ideſt hominis itellectus vnus ⁊ idem. i. eq̄lis perfectionis cum itellectu ipſius dei benedicti: qđ eſt impoſſibile: ⁊ ↄſequētia patet: quoniã opinio eẽt omnino equalis veriuſq;. ¶ Sed dices. Auer. ſcđo metaphy. cō. pⁱmo. vult ꝙ ſit poſſibile itellectui noſtro cognoſcere dei eſſentiam: ⁊ per cō ſequens dei ſcientiam. ¶ Dicendū ꝙ ſicut ipſe gloſauit Ariſto. ita ego gloſo euʒ: ꝙ. ſ. exemplū illud notat difficultatẽ. quaſi dicat. ꝙ difficile eſt intellectum noſtrum intelligere dei ſcientiam: non tamẽ impoſſibile ſimpliciter. (Et quia ſcire.) ſoluit queſtioneʒ tacitam: poſſet enim quis dicere: lʒ ſciētia dei non ſit vniuerſalis nec particularis an ſit magis propinqua alteri iſtarum: dicit reſpondēdo: ⁊ quia ſcire particularis. ideſt ſpecies apud nos eſt ſciētia in actu: patet ergo ꝙ ſciētia dei eſt magis propinqua ſcientie particulari q̄ʒ vniuerſali: lʒ nulla ſit iſtarū per ſe: vt ſuperius dictum eſt. ¶ Sed cōtra. quoniam ſcientia dei eſt per eſſentiam eius: eſſentia ſua eſt ens adeo ꝙ ei reſpondet gradus entis: eſt eñi ſciētia dei vniuerſalis per eſſentiã: ergo maxime eſt vniuerſalis: ⁊ vniuerſali ſcientie propinqua. ¶ Dicenduʒ ꝙ ſingulare duo habet. ſ. actualitatem ⁊ determinationẽ: ⁊ habet materialitatem. eſt enim ſingulare actualiſſimum reſpectu vniuerſalis: ⁊ determinatiſſimum: et nullo modo potentiale contrahibile: habet etiam materialitateʒ: cuʒ ſingulare concernat materiã ⁊ appendicia materie. Dōʒ ergo ꝙ Auerrois hic loquitur de ſingulari quo ad pⁱmuʒ modum: non quo ad ſcđm modum. ratio autem concludit ſcientiam dei eſſe vniuerſaliorem quantuʒ ad reſpectum ſecundi modi: ⁊ ſic patet intentio Auerrois hic.

Dubita° — *Solo.* — *Dubita°* — *Solutio.*

ALGAZELIS. DVBIVM. IIII.

Ait Algazel. Sed in predictis obiecit Auicēna: in q̄bus aliqui ph̄i opinati erant ꝙ deus glorioſus nihil ſcit preter ſeipſum: vt eos non ſequeretur de neceſſitate ponere pluralitatem in deo. Unde miratur qualiter ↄcedimus eis remotionẽ pluralitatis a deo: ⁊ poſtea ↄcedimus ꝙ ipſe ſciat alia entia preter eum: ⁊ ꝙ ipſe deus ignoret oia entia preter ſeipſuʒ: ⁊ ꝙ ſciat ipſa entia: ſciens nanq; perficitur ex ſuo ſcibili: ⁊ ſequeretur ex iſtis ꝙ ſcibile dei nobilius eſſet eo: quod eſt falſum. Quare conatus fuit dictus Auicēna opinari ꝙ ſcire deum ſeipſum ⁊ alia entia: ideʒ eſt quod eſſe eius: ⁊ de iſta cōuerſione ſtupefacti ſunt ph̄i: vnde manifeſte aſſerere poſſumus ꝙ nulla ſecta philoſophorum clare de predicto ꝓpoſito inuenire potuit veritatem.

¶ In hoc dubio Algazel inducit motiuum Auicēne: ⁊ opinionem eius: ⁊ dicit. Sed in predictis obiecit Auicenna in quibus aliqui philoſophi opinati erant ꝙ deus glorioſus nihil ſcit preter ſeipſum: ⁊ hoc dixerunt ſup. vt non ſequeretur eos de neceſſitate ponere pluralitateʒ in deo. i. vt euitarent compoſitionem in deo: ideo tm̄ deum ſcire ſeipſum dicunt. (Unde miratur.) cuʒ reiterauit opinionem philoſophorum ponit motiuuʒ Auicēne dicens: vñ miratur ſup. Auicēna qualiter nos concedimus eis. ſ. al lʒ philoſophis remotioneʒ pluralitatis a deo. ideſt ꝙ deus non eſt compoſitus ex ſcientia ⁊ ſcibili: ⁊ poſtea concedimus ꝙ ipſe ſciat alia entia pter eum: ⁊ ꝙ ipſe deus ignorat omnia entia preter ſeipſum: et ꝙ ſciat ipſa entia: hec enim ſunt conceſſa: conceſſuʒ eſt enim deum tm̄ ſe ſcire: ⁊ ꝙ ſciendo ſe ſciat alia entia: ⁊ ꝙ ipſe deus ignorat alias eo quia non ſcit illa in propria forma: et ꝙ aliquo modo ſciat ipſa entia: ⁊ q̄uocunq; arguit probando ꝙ deus non ſcit aliud di. ſciēs: nāq; perficitur ex ſuo ſcibili: ſed per te deus ſcit aliud. ergo ſequit̃ ꝙ perficit̃ a ſuo ſcibili: ⁊ tūc dedit inconueniēs. d. ⁊ ſequeret̃ ex iſtis ꝙ ſcibile dei nobilius eſſet eo: ideſt ipſo deo quod falſum eſt: ⁊ conſequētia patet: quoniaʒ omne perficiens eſt nobilius perfecto: vt patet. (Quare conatus eſt.) Nunc apponit opinioneʒ Auicēne dicens: quare conatus fuit dictus Auicēna opinari ꝙ deum ſcire ſeipſum ⁊ alia entia ſit ideʒ quod eſſe eius. ideſt ꝙ ſcientia ſui ⁊ aliorum ſit eſſe dei: et ideo nō accidit deo pluralitas: et laudat hanc opinionem dicens ⁊ de iſta conuerſione Auicēne ad philoſophiam ſtupefacti ſunt philoſophi ſup. noſtri temporis: eo quia Auicēna erat extraneus a philoſophia: cum igitur cōuerſus ſit ad philoſophos ſtupefacti ſunt philoſophi: vnde manifeſte aſſerere poſſumus ꝙ nulla ſecta philoſophorum clare de predicto propoſito inuenire potuit veritatem: niſi ſup. ſolus Auicenna. ⁊ ſic patet ſermo Auicenne et opinio ⁊c̃.

2.a° Auicenne.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ reſponſio horuʒ verborum clariſſime apparet in precedētibus. vʒ ꝙ ſi philoſophi opinati ſunt ꝙ ipſe deus ſciat entia modo quo ſit vilior eis ſcibilibus ſequit̃ vt cauſatū non reducatur ad cauſam: ⁊ nobilius eſſet vilius: ſed nō cauent ſibi iſto modo: ſed ꝙ ipſe deus ſciat entia modo nobiliori illo quo nos ſcimus ea. Sʒ qualiter poſſibile fuerit multiplicare ſcibilia in deo benedicto queſtio eſt per ſe: ⁊ per hoc philoſophi ſibi non cauent opinando ꝙ deus non ſciat niſi ſeipſuʒ ſicut attribuit eis Alga. imo ꝓpter id qđ dictū eſt. ⁊ Auicēna inſudauit ſe cōuenire iter opionem dicentis ꝙ deus non ſciat niſi ſeipſum: ⁊ ꝙ ſciat omnia entia modo nobiliori illo quo nos ea ſcimus: ⁊ hoc ſatis patet ex dictis ſuis. videlicet ꝙ ſcire deum benedictum ſeipſum et omnia alia entia mundi idem eſt.

eo ꝓcedit.imo ſcit ſuā ꝑfectionē ex qua ꝯſtat in eo ꝙ oē
ens ab eo influit.(Et qñ.)Uerificat aliud.d.⁊ qñ dicūt
viuū:nō itelligiť niſi ꝙ ipſe ſcit ꝙ entia ab eo ꝓcedētia
de gb⁹.i.re^u quoꝝ oī agēs ſint ſibi pñtia.i.cognita:cuius
rōnē ait.viuū eni ē agēs cōprebendēs:⁊ iō ei⁹ itētio.i.rō
vite ē idē qđ ſubā cū relone opeꝝ ſibi mō ꝑdicto.i.put

Nota ꝑſentes ſūt itelligiť.¶ Debes ſcire vt tradiť ſcđo de aīa
tex.cō.13.ꝙ vnus graduū vite eſt itellectus:deus ğ vt dī
12° meta.cō.39.intū viuit inquātū itelligit.itelligit aūt
ꝓut ipſe ſeipſum ipſe itelligit ⁊ alia:⁊ ſic eē viuū ibi eſt
omne itelligēs ſe ⁊ opera ſua ſm ꝙ ſunt poſſia intelligi.
(Et vita)Ponit dñam iter vitam noſtrā ⁊ dei.d.et vita
noſtra humana nō ſic ſe hēt.i.nō viuit ſola vita itellecti
ua:ipſa nāqȝ nō ꝑficiť niſi cū duab⁹ ꝟtutibus diuerſis a
qbus ꝓcedūt cōprehēſio ⁊ actio.v.g.itellectu ⁊ vegetati
uo gradu:cōcludit.d.ergo ipſius vita.i.dei vita eſt idem
qđ ipſe:ipſe ergo vt itell's:eſt eius ſuba.(Et qñ.)Uerifi
cat aliud.d.⁊ qñ dicunt bonū intendunt dicere ꝙ entia
oia ab eo iſluunt pura miſeratione.i.pure miſericorditer
non premiali intētione.i.non vt premietur a rebus:neqȝ
modo indigentie:imo ſūma bonitate.concludit nūc vlti
mo.d.tandem dicimus ꝙ oīa ſua prefata noīa ⁊c̄. facile
poſſunt reduci ad negationē ⁊ relationē:⁊ nulla iſtarum
pluralitatē iſert:hec eſt itentio peripateticoꝝ in ꝑdictis
dictis.Deide ſe ordinat ad diſputatiōes qnqȝ q̄ ſequunť
que pullulant ex his:⁊ ſermo eius patet. AVER.

NOs dicim⁹ ꝙ ꝓ maiori pte ꝟba iſtius
hois optime pñt ⁊ iuſte iuxta ph̄orū
opionem ſaluari. vȝ ꝙ ipſe deus bñdi
ctus eſt vnus ſimplex:lȝ de plibus de
noīationib⁹ denoīeť:quapp nō licet ſecū in iſtis
aliqd altercare. vȝ ipm redarguere niſi in eo qđ
dixit. vȝ ꝙ intellectus ſignificat relatiue:in hoc
eni de veritate deuiauit eo ꝙ intellectus nomē
proprium eſt dei ſubſtātie apud peripateticos
preter Platonē. Dictis ergo iſtis redeamus
ad ordinem noſtrū.ſ.iueſtigatione huius hois
verborum in quinqȝ predictis queſtionibus.

¶ Nunc Auer.vult quedā approbare ⁊ ordinat ſe.d.dici
mus nos ꝙ ꝓ maiori pte ꝟba iſti⁹ hois optie pñt ⁊ iuſte
iuxta ph̄oꝝ opionē ſaluari.vȝ ꝙ ipſe deus bñdictus eſt
vn⁹ ſimplex:lȝ de plibus denoīationib⁹ denoīať:quapp
nō licet ſecū in iſtis aliqd altercare.vȝ ipm redarguere.
(Niſi in eo.)Apponit tñ vnū in quo errauit.d.niſi in eo
qđ dixit ꝙ itell's ſigňat relatiue.i.in eo ꝙ putat itellꝫ ſi
bi attribui reſpectiue cui⁹ rōnē dat.d.in hoc eni a verita
te deuiauit:eo ꝙ itellectus nomē ꝓpriū eſt dei ſube apđ
peripateticos excepto Platone.arguit ergo ſic.nomen ꝓ
priū deo nō debet dicere ſibi relatiuū:ſȝ itell's:vt ſuppo
niť eſt nomē ꝓpriū deo.ğ nō debet dicē relatiuū. Dixit
aūt ꝑter Plonē:qꝛ Plato opinať ꝙ itell's ſit deo nomē
relonis:vt pȝ in pñ⁹ timei. Deide ſe ordinat ad alias diſ
putatiōes:⁊ ſmo ei⁹ pȝ.¶ Debes ſcire ꝙ de⁹ vn⁹ ſimplx
impmutabilis ⁊ īdiuiſibil' pōt eē mlta relone ⁊ negatiōe
duob⁹ modis.vno⁹ ex pte nāe dei:⁊ ħ nō:qꝛ de⁹ in ſui nā
nec relonē nec negationē icludit.alio mō ex pte nři mo
di intelligēdi ꝓut res itelligem⁹ ſub qđā mō:⁊ ꝑ attribu
tionē illū modū ſub ꝯria foꝛa deo attribuim⁹:vel ſub re
latiua qualitate:⁊ ſic verificantur omnia dicta hic.

Dubiū Sed in his eſt locus qōnis non paruus:an in deo iſta
addant aliquid diuerſum additiuum:an ꝑciſe ſint
rationes ⁊ modi intelligendi ipſius ex parte noſtri ei at
tributi. Et qđ facit.q.eſt:qm̄ tūc eēnt ſynonyma cū oīb⁹
modis ſignificent idē:⁊ ab eodē ſumiť fundamēto.ſcđo
qm̄ qcqd eſt ꝑfectionis in rebus ꝑncipalius ⁊ ꝑmo debet
ꝯuenire ꝑmo ꝑncipio:ſed oia hec ſunt ꝑfectiōes in crea
turis.ergo ꝑmo debent deo ꝯuenire.3° illa que per eſſen
tiam conueniūt deo ⁊ alijs per participationē ꝑmo ꝯue
niunt deo:ſed hꝫ attributa per eēntiā deo conueniunt.ğ
ꝑmo.¶ In ꝯriū eſt Auer.hic ⁊ Alga.¶ Pro intellectu
qōnis breuiter eſt itelligēdū ꝙ in reꝝ naturis opȝ vt de
tur quoddā:rōne cuius res ſint multe eſt materia:quan
do eni res eſt in mā:vel in mā participāte eo ipſo ſit mul
tū ⁊ diuerſum:⁊ qm̄ opȝ vt detur aliud extremū:ideo dať
in nā ꝑmū ſimplex.ſ.deus q eſt actus ſimplex ⁊ purus:ra
tione cui⁹ res ſiūt vnū ⁊ indiſtincte:vň res eſt vna ꝓpter
formā que eſt veſtigiū ꝑmi actus:⁊ ſilr res ſunt diuerſe
ꝓpter mām quā ꝑticipāt.¶ Dōm itaqȝ ꝑmo ꝙ attribu
ta ꝑmo ⁊ ꝑ ſe attribuūtur deo in rōne eſſendi ⁊ vnitatis
adeo ꝙ ablatis oībus alijs ꝑticipātibus mām apud ph̄os
attributa in deo idē ſȝ rē ⁊ modū ſignificarēt:⁊ ſic eēnt
ſynonyma:qm̄ ibi in rōne eēndi ⁊ vnitatis ſunt ſimplr et
vnū ſimplr.Si ꝟo loqmur de attributis ꝓut diuerſa ſūt
ſic ꝑmo iſunt reb⁹:⁊ ꝑ res ſic ſub quadā diuerſitate attri

Nota de attribuīs. buunť deo.¶ Eſt ergo imaginādū ꝙ attributa iſūt pri
mo deo:⁊ rōne dei iſunt rebus in rōne eēndi:in rōne ꝟo
diūe inſunt primo rebus:⁊ ꝑ res inſunt deo:attributa eni
⁊ ſūt:⁊ ſunt diuerſa:inquantū ſunt inſunt deo:⁊ rōne dei
iſunt alijs:iquātū ſunt diuerſa iſunt reb⁹:⁊ rōne reꝝ iſūt
ſub mō diuerſitat' deo.¶ Ex his ꝯcludiť Auer.12.meta.
cō.39.ꝙ attributa in deo nō ſūt idē ſicut noīa ſynonyma
qm̄ ſynonyma ſignificāt idē ⁊ eodē mō ⁊ reſpcū eiuſdē.
Nec ſunt idem ſicut ꝑncipale.i.abſtractū ⁊ ſuptum.i.cō
cretum:qm̄ ꝑncipalē idē ſignificat ꝙ ſuptuȝ ſub diuerſo
modo ſignificandi:vult ergo ꝙ idem in ſubto ſignificāt:
dñt aūt in mō.i.per attributionē ad res extra.ſ.ꝓut eo
rū diu'ſit' ſumiť a rebus diuerſis:vt viſum eſt in verifica
tione hoꝝ ꝑdictoꝝ.¶ Hec poſitio pōt declarari plurib⁹
vijs:tñ ad pñs ar° ꝑmo apud ph̄os:oīs multitudo q̄ vnū
facit opȝ vt ſit:qꝛ vnū eſt ꝑma po^a:alterū eſt vltim⁹ act⁹.
hoc pȝ in vnitate compoſiti.8.meta.cō.penultimo.Et 7°
meta.de diffōne.cō.42.⁊.43.⁊ vlr quecūqȝ faciūt vnū:
opȝ vt aliquo modo vniantur per modū actus ⁊ potētie.
Sed in deo nō pōt eſſe diſpoſitio actus:nec diſpoſitio po
tentie:iō cōtcarēt ꝙ hꝫ attributa ſub modo diuerſitatis
ſunt ꝑ itellm tm̄.¶ Scđo pōt argui:qm̄ vt ꝑmo phyſico
rū ſcribiť cōmēto 6°:omnis multitudo apud ph̄os:vl eſt
rerū ſm formā:vel rerum ſm quātitatē:hāc eni ph̄i reci
piunt pro manifeſta:ſed in neutrā iſtaꝝ multitudinū po
ni pōt per ſe.ergo nō ſunt realr multa.¶ 3° quecūqȝ ſūt
in aliquo ſūt in eo ꝑ modū ei⁹:vt manifeſtū eſt 3° de aīa:
cōmento 5°:ſed deus eſt ſūme ſimplex ⁊ ſimplr idē.ergo
quecūqȝ ſunt in eo:ſunt ſub forma ſimplicitatis ⁊ identi
tatis:⁊ per ꝯñs in eo nulla debet poni diuerſitas eē aliaȝ.
¶ 4° ſicut in pñ⁹ diuerſitatis quecunqȝ ſibi inherentia
ſunt diuerſa:ita in pñ⁹ idētitatis ⁊ vnitatis quecūqȝ iſūt
debent eſſe idē ⁊ vnū:⁊ per ꝯñs cum rōne dei oīa ſint ea
dem ⁊ vnū:ideo oia exiſtia in eo ſunt idē ⁊ vnū.dicerent
itaqȝ ph̄i ꝙ multiplicitas attributoꝝ in deo ſit ꝑ intellm

Solutio. tm̄:vt dicit Auerro.lȝ attributa in eē ei ſit per eēntiā ⁊ ꝑ
ſe.¶ Ad argumēta dōm ꝙ nō ſunt ſynonyma cū ſumāť
a diuerſis cōparationibus in rebus:vt dictum eſt.¶ Ad
ſcđm dōm ꝙ maior itelligiť eo mō quo ſunt de ꝑfectiōe:
modo minor itelligiť ꝙ ſub rōne eēndi de perfectione:
non autem ſub ratione differētie:vt dictū eſt.¶ Ad ter
tium patet ſolō:deo eni per eſſentiā iſunt:⁊ qa eēntia eſt
ſumme ſimplex:⁊ ſūme eadē:ideo etiā attributa ſunt ſū
me idē:⁊ ſimplicia in deo:ſi igiť ſunt multa cōparatione
⁊ negatione ſūt multa.Et ſic eſt finis qnte diſputatiōis.

¶ Sexta diſputatio Alga. cum phis. oſtēdit debilitatē rōnum phoꝝ in eo qḋ opinant in dei ſapientiā. DV. I.

Ait Algazel. Quicūq; inſudauerit ſe pbari in h ſūma ē phātaſia: eo ꝙ ipſi nequeūt remouē oia que ſube attribuunt. Ipſi eni aſſerūt ipz deū ſciētē eē: ⁊ ſeqt eos ꝙ h ſit additū ſup diffinitā ſubaz. Et pōt eni dici talr petendo a vobis: vtrū ꝯcederitis ꝙ primū pricipiū ſciat aliud pter ſeipm. Quare qdā ipſoꝝ aſſerūt hoc ⁊ aliq negāt: ⁊ dicūt ꝙ ipſe neſcit niſi ſeipſum. Aui. tñ opinatus eſt ꝙ deus bñdictus ſciat oia mō vlī tpe nō igrediēte: ⁊ ꝙ ipſe ignorat pticularia. Quia ſequit ex pticulariū ſcia pmutatio in ſciētis ſuba. Vñ dicim⁹ ꝙ ſcia dei in oib⁹ gñib⁹ ⁊ ſpēbus q̄ finite ſūt aut eadē eſt qḋ ſcire ſeipz aut dūt. Si dūt. g̃ ponitis plalitatē in deo qḋ eſt ꝯ nr̄m argumētū. Si eſt eadē. g̃ nulla erit diſtō iter hoc ⁊ opionē dicentē ꝙ ſcire ſeipm idē eſt ꝙ ſcire alia pter eū: ⁊ ipoſe eſt imaginari ꝙ ſcire ſeipm nō differat ab ipſius ſcia in alijs preter eū: ⁊ ideo meditandū eſt ꝙ ſcire ſeipſum dūt a ſcire alia pter eū. Si eni eſſet vnū ⁊ idē ſequeretur ꝙ eēt id qḋ affirmaret affirmationē ſuiipſi⁹. id qḋ negaret negationē ſuiipſius: ipoſe eni eſt ꝙ plato ſit ⁊ ꝙ priuet in vno ⁊ eodē tpe. Sz h nō eſt ipoſe ſcire ſeipm ad ſcire alia ēt pter euz. Silr ſcire deū bñdictū ſeipm cuz ſcire alia pter eū: poſe eſt nāq; imaginari eſſe ipſi⁹ ſube pter eſſe cuiuſcūq; alteri⁹ tandē ꝙ qcūq; phoꝝ meditatus ſit ꝙ deus ſciat entia preter euz ꝯcedit neceſſario pluralitatem in deo.

¶ Cū Auer. diſputauit cū Alga. in vnitate pmi. vult nūc diſputare cū eo in ſcia ⁊ ſapia dei: vt diſputationis inſcriptio oſtēdit: ⁊ lz mlte iſtarū qōnū ordinē hīe pnt: multe tñ nō pnt ſuicē colligari: cū diſputationes iſte ſint eo mō quo ſūt ordinate ab Alga. ⁊ pmo ꝓponit qualr hec diſputatio nō cōgruit deteſtās ipſaz. d. ait Alga. qcūq; iſudauerit ſe pbari in hoc ſūma eſt phātaſia. i. eſt labor phātaſticus. (Eo ꝙ ipſi.) Eius qḋ dixit rōnē aſſignat. d. eo ꝙ ipſi nequeūt remouere oia q̄ ſube attribuūt. i. qr ipſi nō pnt ſaluare ſubaz pmi ſimplicē eē: ſi ei ſciaz attribuūt: qḋ declarat. d. ipſi eni aſſerūt ipſuz deū ſciētē eſſe. Tūc oſtēdit qlr nō pnt ſaluare ſimplicitatē ſube. d. ⁊ ſeqt eos ꝙ h ſit additū ſup diffinitā dei ſubaz: ⁊ ſic pz p̄ᵃ cā q̄re labor hic phātaſtic⁹ ē. ¶ Debes ſcire p̄ ꝙ ſcia oīs eſt attributū: et q̄dā mō additū ei: cui⁹ ē cū ſit ex̄ eēntiā ⁊ qditatē illi⁹. vt pz in ſcīa hoīs: ingt mō Alga. ꝙ labor iſte ē ocioſus ⁊ phātaſtic⁹: eo qr ipoīt deo attributū additū eēn̄ p̄ ⁊ ꝑ ꝯñs mltitudinē q̄dā: ⁊ tollit ſūmā ſimplicitatē: ⁊ nullꝰ phoꝝ pōt ſaluare ſimplicitatē p̄ cū ſcia ei⁹ cū illi⁹ nō poſſit hēri ſana ⁊ pfecta cognitio niſi ex effectib⁹: vbi ſcia ⁊ ſciēs ſūt diuerſa: ⁊ ſic pz p̄ᵃ cā: cur h phātaſia dici pōt. ¶ 2ᵒ debes ſcire ꝙ phātaſia. vt dīc phs p̄ poꝝ in ꝓlogo ē virtus ſenſitiua inferior mediāte q̄ cogitatiua cōponit rōnes ſophiſticas. i. apparētes ⁊ nō exn̄tes: ⁊ qa h̄ ꝑſcrutatio appet iponē cōpōnē ipſi p̄ q̄ nō ieſt ei: iō pōt dici phātaſia: ⁊ ſic pz ſenſus illi⁹. (Et pōt dici.) Nūc oſtēdit difficultatē qōnis alio modo.

Quid ſit phātaſia.

¶ Et debes ſcire vt colſr 2ᵒ meta. in pn̄ᵒ. ⁊ vī plana ſnīa Auer. cō. p̄. ꝙ difficultas cognoſcēdi pōt eſſe ex pte rei: ⁊ ex pte nr̄i modi cognoſcēdi: cū igit declauit difficultatē ex pte rei oſtēdit illā ex pte nr̄i modi cognoſcēdi: ⁊ narrat multorū opiones: ⁊ ait. ⁊ pōt etiā dici talr petēdo a vob phis. vtrū o phi. vos ꝯcederitis ꝙ pmū pnᵐ ſciat aliud pter ſeipm. Cui appōit ſtatī opiones. d. q̄re qdā ipſoꝝ aſſerūt hoc. ſ. deū ſcire aliḋ pter ipm: ⁊ aliq negāt: ⁊ dicūt ꝙ ipſe neſcit niſi ſeipſuz. (Auic. tñ.) Quia dixit opiones ſcḋas i gñali ſpecificat illas: ⁊ pmo narrat opionē Aui. d. Auic. tñ opinatus eſt ꝙ de⁹ bñdict⁹ ſciat oia mō vlī tpe nō igrediēte. i. tali mō ꝙ abſtrahat a tpe ⁊ loco: ⁊ ꝙ ipſe ignorat pticularia. eſt g̃ opio Aui. ꝙ de⁹ ſcit oia in vlī ꝓut abſtrahit a loco tpe ⁊ alijs appendicijs. ⁊ ignorat pticularia: vt idiuidua ſunt in loco ⁊ reliqs mãe ꝯditionibus poſita. (Qr ſeqt.) Qḋ dixit pbat. d. qa ſeqt ex pticulariū ſcia pmutatio in ſuba dei ſciēns. Que ꝯñtia nō declarat hic: attñ poteſt declari ex dictis eius 3ᵒ de aia. cō. 5. ⁊ i libro de ſōno per duas ꝓpōnes: qꝝ pma eſt: oīs po⁹ cōprehēdēs ſingularia ſingulr ⁊ idiuidualr pmutat: cui⁹ rō eſſe pōt: qr ſi cōprehēdēs ſingularia ſingulr ⁊ ſignate eſt vtus i mā. vt dictū eſt: ⁊ declatū i lib⁹ de ſōno. 2ᵃ ꝓpō. po⁹ itellectiua dei eſt ſciēs ꝑ aduerſarios ſingularia ⁊ ſignate ⁊ idiuidualr. g̃ intellꝰ dei eſt pmutabilis: ⁊ ſic pz ꝯñtia. (Vñ dicim⁹.) Cū adduxit opiones: vult ꝑ viā diuiſionis colligere opiones que pnt dici i h q̄ſito. ⁊ dicit. vñ dicim⁹ ꝙ ſcia dei in oib⁹ gñib⁹ ⁊ ſpēb⁹ q̄ finite ſūt: aut eadē eſt ꝙ ſcire ſeipz: aut differt. Si differt. g̃ ponitis plalitatē in deo qḋ eſt cōtra nr̄m argᵐ. Deide declarat ſcḋz mēbrū. d. ſi eſt eadē. ſ. ſcia cū ſuba pmi. g̃ nulla erit diſtō iter h ⁊ opionē dicētē ſcire ſeipm idē eſt qḋ ſcire alia pter euz. ⁊ ſic ille opiones nō erūt diuerſe. (Et impoſe.) Declat ꝯñtis ipoſſitatē. d. ⁊ impoſe eſt imaginari ꝙ ſcire ſeipſum ſeipm nō differat ab ipſius ſcia in alijs pter eū. i. impoſe eſt ꝙ ſcire alia: et ſcire ſeipſum nō differūt: ꝓpter qḋ ꝯcludit. d. ⁊ iō meditādū eſt ꝙ ſcire ſeipſum differt a ſcire alia pter eū. Hoc pbat di. ſi eni eēt vn⁹ ⁊ idē ſeqt ꝙ eēt id qḋ affirmaret affirmationē ſuiipſius illḋ qḋ negaret negationē ſuiipſi⁹. i. ſeqt ꝙ idē affirmat ⁊ negat de eodē qḋ oſtēdit eē ipoſe. d. ipoſſibile eſt eni ꝙ plato ſit: ⁊ ꝙ puet in vno ⁊ eodē tpe. i. ꝙ idē nūero ſimul ſit ⁊ nō ſit. Sed quo mō teneat ꝯſequētia Auer. declarat ⁊ accipit duo: quoꝝ pmū eſt h qḋ dic. ſed hoc non eſt impoſe ſcire ſeipſum cuz ſcire alia preter eum: ſimilr non eſt impoſſibile deum benedictū ſcire ſeipſuz cū ſcire alia preter eum: ſcḋm eſt: poſſibile eſt nāq; imaginari eſſe ipſius ſubſtātie pter eē cuiuſcūq; alteri⁹: quoniā ſubſtantia dei eſt abſoluta. Ex his duobus arguo ꝯñtiā. ſi deus ſcit ſe. ergo poteſt nō ſcire alia. ponit in eē: ergo ignorat alia. ⁊ ſic hēt negationē alioꝝ. Tūc vltra. ſi deus ſcit ſe poſſibile eſt ſcire alia ponit in eē. ergo hēt affirmationē alioꝝ: ergo vnum ⁊ idem affirmat ⁊ negat h totū: pz ex iam dictis: ideo cōcludit. d. tandem ſupp. dicimus ꝙ quicūq; philoſophoꝝ meditatus ſit ꝙ deus ſciat entia preter eū neceſſario cōcludit pluralitatē in deo. Et ſic patet difficultas ex parte noſtri modi cognoſcendi. et ſententia tota textus.

Virtus in mā cōprehēdit ſingularia.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ hoꝝ ꝟ hoꝝ ſnīa eſt ꝙ ipſe arguēdo ꝯ id qḋ primū principiū itelligit ſeipz ⁊ alia entia pter eū declarat ſic. ſcientia ſciētis in ſeipſo differt a ſcia ſuiipſius in alijs. Sz nos dicimus ꝙ hec eſt ſophiſticatio: hoc eni duplr pt intelligi. vno mō ꝙ ſcire entia preter eum idem eſt ꝙ ſcire ſeipſum: ⁊ hoc manifeſte eſt veruz: ⁊ declaratio

huius eſt:q2 ſcire ſeipm nõ eſt aliud niſi ipz ſcire entia. Un̄ ſi hõ ſil'is fuerit alijs entibꝰ τ ipſe ipſiꝰ q̄ditatẽ ꝓpriã ſciret:ſcire ipſaz q̄ditatẽ idẽ eſt qð ſcire alias res nec̄io. Si eni diceret eſſet eius ſuba p̄ter eius ſciaz in rebꝰ. Et hoc valde patet in artifice. Quia eius ſuba qua differt artifex nõ eſt alið niſi ipm ſcire res finitas. Sʒ id qð dixit.ſ.ꝙ ſcire ipm idẽ eſt ꝙ ipz ſcire alia eẽ: eſt neceſſario affirmatio ſua:nõ aũt affirmatio ſuipſiꝰ:τ ſil'r de negatione. Si intendit vere h̄ ꝙ ſcire ſeipm idẽ eſt qð ſcire alia:ſequeretur ꝙ q̄ñ ignoraret alia:ignoraret τ ſeipm. Et q̄ñ ea ſciret ſeipm ſciret. Sed hoc eſt verum aliquo modo:τ aliquo mõ eſt falſuz. Quiditas nãq3 hois eſt ſcia:τ ſcia eſt ſcibilis aliquo mõ:τ dĩt ab eo alio mõ:ergo q̄ñ ignorat quoddã ſcibile: ignorat eius partẽ. Et ſi forte oĩa ſcibilia ignoraret:ſeipſuz total'r ignoraret. ergo remotio huius ſcie ab hoie eadem eſt ꝙ remotio ſcie hois de ſeipſo. Quia q̄ñ remouet̄ ſcibile de ſciẽte inquãtuz ſcibile τ ſcientia ſunt vnũ τ idez:remoueret̄ ſcia hois a ſeipſo. Sed id qð eſt inquãtũ differt a ſcia:tũc differt ab hoie: τ non infert remotio huiꝰ ſcie ab hoie remotionẽ in ſcia hois in ſeipſo. Et ſimil'r in indiuiduis ſequitur. Nõ eni ſcire petrũ gulielmũ idez eſt qð gulielmus. Et ideo petrus ſcit ſeipſuz ignorãs gulielmũ.

¶ Nũc Auer. vult examinare ſniaz Alga.τ p̄ exponit mẽtez eius.d.dicimꝰ nos ꝙ hoꝝ vboꝝ ſnia eſt ꝙ ipſe arguẽdo ꝯ id ꝙ p̄mũ p̄nm intelligit ſeipm τ alia entia p̄ter eũ: declarat ſic:ſcia ſcientis in ſeipſo differt a ſcia ſuiipſius in alijs:hec ẽ abbreuiatio opĩonis Alga.(Sʒ nos.) Nũc vult declarare peccatũ Alga.τ primo ꝓponit illud.d.ſed nos dicemus ꝙ hec eſt ſophiſticatio. Qð declarat.d.hoc enim.ſ.ſciam ſcientis ſeipſuz differre a ſcia alioꝝ dupl'r põt itelligi:τ nõ exponit illos. ¶ Attñ ſcire ðbes ꝙ ſcire deũ ſeipm τ alia.i.ꝙ ſciaz ſui τ alioꝝ eẽ vnã τ eãdez põt dupl'r itelligi. vno mõ ſimpl'r ſm ſubm τ modũ:τ ſic nõ eſt verũ.alio mõ ſm ſubm:nõ tñ ſm modũ:τ hoc eſt verũ:q2 deꝰ ſcit ſe:ꝓut eſſe ſuũ eſt itellus:τ ſcia ſuiipſius. Scit alia prout eſt cauſa aliorũ:vt dictũ eſt diſputatiõe tertia:maxie in ſolone.i8.dubij.g̊ ſcia ſuiipſiꝰ:τ ſcia aliorũ in ſubto idem ſunt:in modo tñ differũt:τ p ꝯñs patet qual'r illas ſciẽtias differre eſt dupl'r. vno mõ in ſubiecto τ mõ. Alio mõ i mõ tñ. Auer.g̊ tacet iſta duo mẽbra differẽtie:τ ponit vnũ mẽbrũ idẽtitatis. vno mõ ſup.dicũt̄ idẽ ꝙ ſcire entia p̄ter eũ idẽ eſt qð ſcire ſeipm.i.in ſubto τ re:lʒ in mõ dĩnt:τ hoc manifeſte eſt verũ.(Et declo.) Et hoc verificat.d.τ declo huiꝰ:q2 ſcire ſeipm nõ eſt alið niſi ipſuz ſcire entia in ſubto.ſup.τ ſuba:eo ꝙ ipſe vt ens abſolutũ:τ ipſe vt cã alioꝝ vnũ eſt in ſuba τ ſubto.(Un̄ ſi hõ.) Hoc idẽ ꝓbat exẽplo.d.vñ ſi hõ ſil'is fuerit alijs entibus.i.ſi hõ in cõi ſit nã entiũ:τ p ꝯñs oĩbꝰ ſimilis in virtute eis:τ p caſuz ipſe ipſius q̄ditatẽ ꝓpriaz ſciret:ſcire ipſam ꝓpriã q̄ditatẽ idẽ eſt quod ſcire alias res nec̄io:ea ſua rõne ait.d.ſi eni diceret eẽt eius ſuba.ſ.hois p̄ter eiꝰ ſciam:qð relinquit̄ tãq̃ icõueniẽs. ¶ Debes ſcire:ꝙ hõ cõis eſt oĩbus idiuiduis ſimilis cũ ſit eẽ oium idiuiduorũ.τ ideo dicit Auer.ſi hõ in cõi eẽt nã intelligens eſſentiam ꝓpriaz:τ omnia indiuidua cõtenta ſub eo ſequitur illud.(Et hoc.) Declarat q̄s nã hõ eẽt ille in quo ſcia nõ dĩt a ſcia alioꝝ de facto.d.τ hoc valde pʒ in artifice:quia eius ſuba qua differt artifex iquãtũ artifex a rebꝰ factis nõ eſt aliud in ſubto niſi ipſuz ſcire res finitas vl' factas: vt hẽt alia trãſlatio. ¶ Debes ſcire ꝙ exm iſtð valde eſt ꝯueniẽs:q2 artifex vt artifex põt z' ꝯſiderari.vnoº abſolute.alio mõ vt artifex potens cãre res artificiales.p̊ mõ ſcia artificis ſuiipſius dĩt a ſcia alioꝝ in ſubto.zº mõ nõ dĩt niſi in mõ:vñ hõ vt hõ:τ hõ vt artifex vnum ſunt in ſubto τ dĩnt in mõ.ſic ſcia ſui vt hõ:τ ſcia aliorũ:vt ipſe eſt artifex ſunt vnũ in ſubto:τ dĩnt in mõ:applicãdo ad ꝓpoſitũ:ſic deus põt ꝯſiderari vno mõ vt ens abſolutũ: alio mõ vt p̊º cã τ p̊mꝰ finis τ p̊ma forma.dico g̊ ꝙ ſcia ſuiipſius vt deus eſt vna in ſubto cũ ſcia quã hẽt de alijs: ꝓut eſt cã:τ ꝓut eſt forma τ finis:τ lʒ hoc exẽplũ ſit multũ ꝯueniẽs:attamẽ differt aliqual'r:τ eius dĩiam ꝯſiderato.(Sed id qð.) Nũc vult examinare ſcðm dictũ Alga. τ p̊mo ꝓponit illud.zº ibi(Sed hoc eſt.) Uerificat ipm vno mõ:τ falſificat ipm alio mõ.dic̄ ergo.ſed illud qð dixit.ſ.ꝙ ſcire ipm idẽ eſt qð ipſuz ſcire alia eſt nec̄io affirmatio ſua:nõ aũt affirmatio ſuiipſius:τ ſil'r de negatione dicat̄. ¶ Debes ſcire ꝙ vt dictũ eſt:deus ſcit ſe τ alia.g̊ affirmationẽ hẽt:τ põt hr̄e negationẽ:q2 põt ſcire ſeipz τ ignorare alia.g̊ negationẽ ſequit̄ vnius eſſe affirmationẽ τ negationẽ.(Si intendit.) Nũc arguit ꝯtra illud.d. Si intẽdit vere hoc ꝙ ſcire ſeipm idẽ eſt qð ſcire alia:ſequeret̄ ꝙ q̄ñ ſup.p poſe vel impoſe ignoraret alia.ignoraret τ ſeipm:τ q̄ñ ea ſciret ſeipm ſciret:τ ſic pʒ h̄.(Sed hoc.) Nũc verificat illð vno mõ:τ falſat alio mõ: τ p̊io ꝓponit h̄.d.ſed hoc eſt veꝝ aliq̊ mõ:τ aliq̊ mõ eſt falſuz. Qð declarat dãdo exẽpluz de hoie ſupiꝰ poſito.d.q̄ditas. nãq3 hois ſup.in cõi eſt ſcia ſup.aliq̊ mõ in ſubto. τ ſcia ẽ ſcibile aliq̊ mõ.i.τ ſcia ſuiipſius eſt ſcia oium idiuiduoꝝ aliquo mõ:τ dĩt ab eo alio mõ:q2 ſcire hoiem in cõi eſt ſcire oẽs hoies ꝓut habẽt eſſe in illo vno.nõ tamẽ omnibus modis.ſ.idiuidual'r τ ſignate:τ tũc ꝯcludit:ergo quãdo ignorat quoddã ſcibile.i.aliquod indiuiduũ hominis ignorat ipſe hõ eiꝰ partẽ ſubiectiuã:τ ſi forte oĩa ſcibilia ignoraret:ignoraret ſeipz total'r:eo q̄ nã hois nõ eſt alia a naturis indiuiduoꝝ:ergo remotio huius.i.ſcie indiuiduoꝝ ab hoie eadẽ eſt qð remotio ſcie hois a ſeipſo:cuiꝰ rationẽ ait:q̄ q̄ñ remouet̄ ſcibile de ſciẽte inquantũ ſcibile τ ſcia ſunt vnum τ idez remouet̄ ſcia hois a ſeipſo.g̊ ſi remouet̄ ſcia indiuiduoꝝ hois:τ ſcia illoꝝ eſt eadez in ſubto cũ ſcia hois in cõi ambe remouent̄.patet g̊ plane ꝙ ſcia hois ſuiipſius τ alioꝝ ſunt vnuz in ſubto:τ dĩnt in modo.ꝙ ſint idẽ in ſubto pʒ:q2 ablatio vnius iſert ablationẽ alterius.ꝙ dĩnt in mõ oſtẽdit.d.ſʒ id qð eſt inquãtũ differt a ſcia:tũc differt ab hoie.i.ſed nã hominis ꝓut differt a ſcia alioꝝ:tũc differt ab hoie.i.ſcientia hominis τ alioꝝ differũt in mõ tñ. Quia q̄s poſſet dicẽ.g̊ ſtat hominẽ itelligere ſe nõ itelligẽdo alios hoies:τ ſic idem qð p̊us.h̄ remouet.d.τ nõ infert remotio.i.dĩia huiꝰ ſcie ab hoie.remotionẽ ſcie hois a ſeipo.i.nõ ſequit̄ ſcia hois vt hõ differt in modo a ſcia alioꝝ indiuiduoꝝ.ergo ſtat hominẽ itelligere ſe τ ignorare alia. Hoc idẽ declarat ſpãliter.d.τ ſil'r in idiuiduis ſeq̄t̄:nõ eni ſcire petruz galenuz idẽ eſt ꝙ galenꝰ:τ iõ petrus ſcit ipz ignorãs galenũ:attñ ſcientia petri nõ differt ſpecie a ſcientia galieni.applicãdo mõ ad ꝓpoſitũ:patet itellectio in deo qual'r ſcie ille.ſ. ſuiipſius τ alioꝝ ſunt vnũ in ſubto:τ due in modo:τ q̊l'r non valet ꝯña Alga.ſ.q2 ille dĩnt.ergo ſtat deũ itelligere ſe nõ itelligẽdo alia:vl' eꝯ itelligẽ alia nõ itelligendo ſe.

Sed circa dicta accidit queſtio:quoniaʒ lʒ deus vt ens abſolutum:et a materia ſeparatum

id eſt

Deꝰ ſcit ſe et alia põt dupl'r intelligi.

Dubiũ

ideſt ſit tum eo:vt pma oīum cāſarū accipiſ deus in illo pori in quo eſt ens abſolutū: cū tūc ītelligat ſe an intelligat alia:vel ignoret alia:ꝛ ſi ītelligit alia ergo ſcia eius ꝛ alioꝝ erit vna oībus modis:ſi ignorat alia:ergo hēbit negationē ꝛ affirmationē3.i.ignorantiā ꝛ ſciam alioꝝ:vt dixit Alg.

Solutio. ¶ Dōm vt dicit Auer.12° metaph.cō.51.in fine. ꝙ id qđ nō eſt inatū diſponi per ſciaꝫ nō eſt inatū diſponi ꝑ ignorātiā:dico ğ ꝙ in illo pori deus ſcit ſe tm̄ ꝛ alia nō ignorat nec ſcit:attn̄ alia nō ſcit:ſicut lapis nec eſt cecus nec vidēs:ſ3 bn̄ nō vidēs.Sic de⁹ i illo ſigno nec ſcit alia:nec ignorat:ſ3 bn̄ non ſcit:ꝛ ſic ꝑ h̄ p3 ſolo ad argᵐ. nō.n.ē icoueniēs deū ſcire ſe tm̄:ꝛ nō ſcire alia:ſ3 eēt icōueniēs deū ſcire ſe ꝛ igñrare alia:ꝛ qꝛ Alg. nō diſtīxit iter

Dic ſi ſci re ab ig rare. nō ſcire ꝛ igñrare:iō latuit ſol.h⁹qōnis:ꝛ ītulit vnū qđ reputat icōⁿⁿ:qđ tm̄ bn̄ īteᵐ ē neciū. ALGA. DV. II.

Dixit Alga. Et ſi forte aliqs diceret ꝙ ipſe de⁹ ignorat alia prima ītētiōe: ſ3 qꝛ ſcit ſeipm ꝓut eſt pricipiū toti⁹: ſequiſ ꝙ ſciat totū ens ſecūdaria intentione. Impoſe eni eſt ꝙ ſciat ſeipꝫ eē pricipiū totiuꝫ: ꝛ nō inferat pluralitatē in q̄ditate ſube. Verūtn̄ ipoſe eſt ꝙ ſit in ſuba mee pluralitas. ¶ S3 ad primū rñdēdū eſt ꝙ qn̄ dicitis ꝙ ipe ſcit ꝙ eſt pricipiū eſt q̄dā euaſio: imo ptinet ꝙ ipſe ſciat eſſe ſuiipſi⁹: ſed ꝙ ipſe ſciat ꝙ eſt principiū eſt ſine dubio qd additū ſuper ſciam ſuiipſius. pricipiatio nāqꝫ eſt qd relatū ad ſubaꝫ: ꝛ poſtq̄ adinicē differūt.pōt igiſ q̄dlibet iſtoruꝫ ſciri ſine alio: ſicut pōt hō ſcire ſeipm ignorās qđ cauſaſ. qꝛ ipm eſſe cāſū eſt quid relatū. ſilr in deo ſcia relationis differt a ſcia ſube.

¶ Dic Alg. inducit ꝑ vnū moᵐ dicēdi quorūdā phoꝝ.2° ibi.(S3 ad pᵐ.) ſoluit.In pma duo dic:quoꝝ vnū ſeqſ ad alteꝝ: ꝛ pᵐ eſt ꝙ de⁹ ſcit ſe 2ᵒ.ꝓut eſt ens abſolutuꝫ a mā ꝛ motu:ꝛ ſic ſcit ſe tm̄.alio mō ꝓut eſt pnᵐ toti⁹entis: ꝛ ſic ſcđaria itētiōe ſcit alia: eo qꝛ eē pnᵐ eſt additū poſt ſubam:ꝛ ꝑ ꝯñs ſcđaria itētiōe ſcit alia:ꝛ ingi ğ.ait Alg.ꝛ ſi forte aliqs diceret ꝙ ipſe de⁹ igñrat alia pᵃm intētione.ſ. ꝙ ipſe abſolute cōſiderat⁹ ſcit tm̄ ſe ꝛ alia ignorat:vt ſic. Sed qꝛ ſcit ſe ꝓut eſt pnᵐ toti⁹ gñis entis:ſeqſ ꝙ ſciat totū ens ſcđaria ītētione.(Impoſe.)qꝛ dixit ꝙ ſcit alia ſecūdaria itētiōe: ꝛ gs poſſet dicē an ſcire ſe eē pnᵐ addat aliqd ſube abᵗᵉ eſ⁹:cū dicāt phi ꝙ ſic:ꝛ adducit Alg.rōnē coꝝ.d.ipoſe eſt.n.ꝙ ſciat ſeipm eē pnᵐ totius:ꝛ h̄ nō iferat pluralitatē in q̄ditate ſube dei:mō h̄ deſtruūt phi.d. verūtn̄ ipoſe eſt ꝙ ſit in ſuba mee.i. ipſius dei pralitas.ğ falſuꝫ eſt deū ſcire alia ſcđaria inētiōe ꝓut eſt pnᵐ toti⁹ entis.(S3 ad pᵐ.)Soluit Alga.argᵐ iſtud:ꝛ ꝑ declat pᵐ dcm̄.in dubio 3° declat 2ᵐ dubiū.In pma ğ parte ītēdit declare ꝙ de⁹ ſcit ſe abſolute:ꝛ ſcire alia ꝓut eſt pnᵐ alioꝝ eſt qd additū eſ⁹ eēntie:ꝛ ait.Sed ad pᵐ rñdendū eſt ꝙ qn̄ dicitis ꝙ ipe ſcit ꝙ eſt pmū: eſt q̄dā euaſio:vult dicere ꝙ deū ſcire ſe ꝓut eſt pnᵐ tm̄:ꝛ nō abſolute eſt q̄dā euaſio:nō tn̄ ſolo vā:qđ declat.d. imo ptinet ꝙ ipſe ſciat eē ſuiipſi⁹ pma intētiōe:ſ3 ꝙ ipſe ſciat ꝙ eſt pnᵐ:eſt ſine dubio qd additū ſup ſubam:vel vt h3 alia lr̄a:ſup ſciam ſuiipſi⁹:cui⁹ rōnē dicit.pncipiatio nāqꝫ eſt qd relatuꝫ ad ſubam: ꝛ ſic ſequiſ illud eē additū ſube dei.(Et poſtq̄.) cū dixit illud infert vnū qđ ſupra tetigit.d.ꝛ poſtq̄ adinicē differūt.i.ſcia ſui ꝓut eſt ens abſolutū:ꝛ ſcia eius vt eſt pnᵐ dīne.pōt igiſ q̄dlibet iſtoꝝ ſciri ſine alio:cui⁹ exēplū ponit.d.ſicut pōt hō ſcire ſeipꝫ ignorās ꝙ cauſaſ: qꝛ ipm eē cāſū eſt qd relatū:applicat mō ad ꝓpoſitū.d.ſilr in deo ſcia relōnis differt a ſcia ſube dei. verificatū ğ eſt ꝙ de⁹ ita ens abſolutū ſcit ſe ꝛ ignorat ſe in illo pori eſſe pnᵐ.ğ ſeqſ id qđ iā dixit in du⁹ꝑdicto. AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ vba phoꝝ cū Algazele i prīti qōne decet ꝙ ſint fūdata ſuꝑ eoꝝ radices. ꝯceſſis eni peripateticorū pmiſſis moꝝ daſ remediū ꝯſiſtarū ab hoc hoie poſitarū. Vn̄ dicim⁹ ꝙ manifeſte appꝫ ex phoꝝ ꝯclōnib⁹ ꝙ ens icorporeū eſt in ſe pura ſcia tm̄. Ipſi eniꝫ opinati ſunt ꝙ forme ſunt iſciētes ꝓut ꝯſiſtūt in mā: ꝛ ſi forte inueniref aliqd in mā nō ꝯſiſtēs manifeſtū eſt ꝙ ē pura ſcia: ꝛ hoc patefit apud eos oi ratione. Ipſi eni reperūt formas nāles aliquo mō ſeparatas a mā ꝛ ſunt pura ſcia ꝛ itellꝰs: ꝛ itellꝰs nō eſt aliud in eēntia a forma reꝝ a mā ſeparatū. Vn̄ poſtq̄ res que de ipſarū naturis nō ſeparantur ſic ſe hñt: quāto magis ille que de nā earū cōtinue ſeparanſ: digni ores ſunt ꝙ ſint purus itellectus ꝛ pura ſcia: ꝛ qꝛ reꝝ itelligibilia eadem ſūt ꝙ reꝝ vitates: ꝛ itellꝰs nō eſt aliud niſi cōprehēſio itellībiliū: erit in nobis itellꝰs ꝛ itellibile vnū ꝛ idē inquātū eſt itellibile: ꝛ nulla eſt ibi dīa: niſi inq̄tū itellībilia ſunt reꝝ itellībilia que de eaꝝ nā nō ſūt itellꝰs. imo ſiūt itellꝰs ꝓut itellꝰs ſepat dictas formas a materijs ipſaruꝫ. Et ꝓpter h̄ itellꝰs noſter ꝛ itelligibile nō ſunt vnū ꝛ ideꝫ oimode. Vn̄ ſi aliqs fuerit ſine mā tunc itellꝰs ipſi⁹ ideꝫ eſſet qđ itelligibile oimode. Quare intellectus nō eſt aliud niſi comprehenſio entiū ſm ordinē ꝛ ipſarū graduationē: imo neciuꝫ eſt in eo ꝙ eſt ſepat⁹ itellꝰs ꝙ non depēdat in ſua intellectiōe reꝝ ſeu entiū de illis reb⁹. Quilibet nāqꝫ itellꝰs ſic ſe hñs ſeqſ necāro ordinē entis ꝛ in eo pficiſ: ꝛ iō deficit in eo qđ itelligit de eo: ſicut noſter itellꝰs deficit in nārū reꝝ cōprehēſione. v3 in ordine earū: vn̄ ſi reꝝ nāe ordinē intellꝰs ſequunſ. Et itellꝰs noſter deficit de entiū nāruꝫ cōprehēſione: ſequiſ necāro ꝙ ſit h̄ ſcia ordinata que eſt ſine dubio cā ordinis cuiuſcūqꝫ entiū: ꝛ ꝙ itellꝰs h̄ ſit ordo ex quo cauſaſ hic ordo ꝛ ipſi⁹ comprehēſio nō denominef de vlitate marie nec de particularitate. Vniuerſalia nāqꝫ itellībiliū entium ſequunſ entia: ꝛ ſunt eis poſteriora. Et ille intellectus quē entia ſequunſ intelligit necāo entia in eo qđ itelligit de ſeipō ordinē cuiuſlibet entiū: nō ꝙ itelligat aliqd extra ſe. Tūc.n. cauſareſ ab illo ente qđ itelligit: ꝛ nō eēt ipſi⁹ cā. Patet ğ ꝙ declatio hec ſit phoꝝ itētio: ꝛ ꝯcludiſ ex ipſis pmiſſis ꝙ itellꝰs ſepat⁹ nō itelligat niſi ſeipm: ꝛ intelligendo ſeipm intelligit oia entia. Quia

intellectio ſua nō eſt aliud: niſi omnium entiū ordo. Et iſte ordo actiuas ꝟtutes recipit: ⁊ ordinem in cunctis entibus ſeruat: ⁊ vocaṫ apud phos ſcia. quilibet nāq; pōt inueſtigare ꝙ q̄ōlibet ens ꝟtutes hꝫ actiuas ordinē ſequētes itellectus: ⁊ ꝙ nullatenꝰ per accñs pōt puenire: neq; cārī pōt ab itellectu ſimili nr̄o itellectui. imo ab itell'u ſupra oibus entibꝰ noiabilis: ⁊ nō eſt vlis neq; pticularis. Uñ declaratis iſtis ꝑambulis phoꝝ noie dictis: iterū ſunt oīno huius hominis dubia in pn̄ti ꝓpoſito: qȝ poſito ꝙ itellectus ꝑfatus ſimilis ſit itellectui nr̄o: tūc ſurgūt Algazelis dubia. Intellectū enī noſtrū ſequuntur nūatio ⁊ plalitates. Sed dictus itell'us nō ſic ſe hꝫ ꝑut purus eſt ac nudus ab oibꝰ ꝯñtibꝰ entia intelligibilibꝰ. Et iō nō eſt imaginādū ꝙ in eo ſit aliqua dr̄ntia inter cōp̄rehēdēs ⁊ cōprehēſum. Sed itell'us noſter nō ſic ſe hꝫ: qȝ in eo dicta duo dr̄nt aliquo mō. Sed eſt quedā ſimilitudo īter noſtrū itellectū ⁊ ꝑdictū: qȝ noſter itell'us ſumit illā ſimilitudinē ab illo ꝑfato itellectu. Et declaratio huius eſt: qȝ intelligibilia dicti intell'us ſunt pura ⁊ nuda ab oibus defectibus qui noſtrū intellectū ꝯſequūtur. Ubi gr̄a. itellectus eſt intelligibilis inquātū eſt intell'us. Hic enī eſt intellectus qui eſt intelligibilis oi modo. Q̄ō quicq̄d enī quādā denoiatione hēt defectibilē: hꝫ ſine dubio rōne cuiuſdam entis illā denominationē perfecte habentis: vt dicamus ꝙ quicq̄d hēt defectibilē calorē habet eū talē reſpectu cuiuſdā calidi perfecti. Siſr ſi aliq̄d diceret vincens defectiue dicitur ſine dubio reſpectu cuiuſdā ꝑfecte vincētis vt intelligētis. Et iō q̄cūq; actū intelligibilē habuerit habet ſine dubio eū rōne perfecti intellectus. Unde ſi opera omniū entiū itellectualiter ⁊ cū prudentia fuerint ⁊ nō intellectū habentiū: oportebit nos neceſſario ponere itellectū purū: a quo dicta opera ſunt intelligibilia. Et eſt notandū ꝙ quicūq; ſapiētū hoc ignorat conatus erit inueſtigare vtrū primū principiū intelligat ſeipſum tm̄: aut aliud extra ſeipſum. Si ſcdm iſtorum oportebit ꝙ perficiat in aliud. ſi primo modo oportebit eū ꝯcedere ꝙ ipſe ignorat entia. Declaratis ergo iſtis redibimus ad primū ꝓpoſitum. videlꝫ de huius hominis verbis.

¶ Cū adduxit ſniaꝫ Alg. vbi declauit ꝙ opꝫ oīno in deo ſciam ſuiipſiꝰ differre aliquo mō a ſcia alioꝝ: ⁊ ꝑ ꝯñs ſcire alia eſt quid additū eēntie dei: vult nūc ſoluere hoc ⁊ declare q̄liter nulla eſt plalitas in deo ꝑut ſcit ſe et alia: nec ſm rōnē nec ſm modū: ⁊ ṗ ꝓponit qōdā. ꝺ. dicimꝰ nos ꝙ v̄ba phoꝝ cū Alga. in pn̄ti. q. decet ꝙ ſint fundata ſuꝑ eoꝝ radices: cōceſſis. n. ꝑipateticoꝝ ꝑmiſſis moꝝ daṫ remediū. i. ſol. ꝯñaꝝ poſitaꝝ ab Alg. (Uñ dicimus.) Nūc exegṫ ⁊ ṗ ꝓponit vnū fundamētū ꝑipateticoꝝ. Deinde ꝓbat illud: ingṫ ḡ. vn̄ dicimꝰ ꝙ māifeſte appet ex phoꝝ ꝯmibꝰ ꝙ ens icorporeū eſt in ſe pura ſcia tm̄. i. ꝙ in abſtractis a mā ſcia eſt ſuba ſciēns ⁊ ſcibilis: ⁊ hoc eſt vnū fundamentū qō ꝓponit declandū. (Ipſi. n.) Nūc vult dare cām hꝰ fundamenti: ⁊ ṗ narrat opionē eoꝝ. ꝺ. ipſi enī opinati ſunt ꝙ forme ſunt iſciētes. i. nō cognoſcētes ꝑut ꝯſiſtūt in mā. i. ꝑut depēdēt i eē ⁊ in ꝯſeruari a mā: ⁊ dicūt ꝙ ſi forte iueniret aliq̄d nō ꝯſiſtēs in mā. i. nō depēdens a mā: manifeſtū eſt ꝙ eſt pura ſcia. hec eſt opio eoꝝ. (Et hoc.) Nūc ꝓbat hoc: ⁊ arguit per locū a maiori hoc modo. Si res ſm reꝫ māles ſm modū abſtracte a mā ſunt quoquo mō ſcia: ergo res oīno abſtracte a mā erunt ſimpliciter ſcie: huiꝰ ṗ ꝓponit añs: ingṫ ḡ: ⁊ hoc patefit apud eos omni rōne: ipſi enī repiunt formas nāles aliq̄ mō ſeparatas a mā: ⁊ ſunt pura ſcia q̄dā mō: ⁊ quodā mō purꝰ itell'us: ⁊ itell'us. i. itelꝰ nō eſt aliud in eēntia a forma rerū ſepatarū: h̄ eſt añs: ⁊ ponit ꝯñs replicādo añs. ꝺ. vn̄ poſtq̄ȝ res que de ipſaꝝ nāis nō ſepanṫ ſic ſe hn̄t: q̄nto magis ille que de nā eaꝝ ꝯtinue ſepanṫ digniores ſūt ꝙ ſint purus itell'us ⁊ pura ſcia: ⁊ ſic pꝫ fundamētū ꝑdictū. Illud rōne ꝓbabili ꝓbatur: qȝ difficile eſt ꝓbare rōne demſ̄tatiua: vel qȝ accepit illud tāq; ꝯſtās in libꝰ de aīa: ⁊ in meꝭ.

¶ Debes ſcire ꝙ hec rō pōt deduci ad demſ̄tatiuā hoc mō: qm̄ declatū eſt in libꝰ meteoroꝝ ab Auer. in caplō ꝺ Galaxia. ꝙ oīno diſpō ꝯueniēs pluribꝰ ꝑ vnā cāꝫ ei ꝯuenit magis cui cā illiꝰ cōuenit magis. v̄. g. lucē cōpetit toti celo ꝑꝑ aliq̄ȝ dēſitatē corpis: cū ȝ igiṫ ſol ſit maxie dēſus: iō ei plus ꝯuenit lucere: ſic in ꝓpoſito: qȝ eē ſciam idem cū ſcibili ⁊ ſciēte cōpetit nāe ꝑꝑ eē abſtractū a mā: iō qȝ daṫ aliq̄d ſimplr ⁊ ſūme abſtractū: iō ei cōpetit eē vnū ⁊ idē cū ſcia ſcibili ⁊ ſciēte: ⁊ ſic hec rō pōt h̄ mō reduci ad vim demſ̄tatiuā. (Et qȝ reꝝ itelligibilia.) vult nūc ꝯcludere diffōnē itell'us nr̄i: vt ide veniat ad ꝓpoſitū de itellectu ṗmi entis: vult ḡ ꝙ intell'us eſt reꝝ veritates: ⁊ ſyll'us cōponiṫ ſic: itelligibilia ſunt reꝝ veritates: itell'us eſt itelligibilia: ḡ itell'us eſt reꝝ veritates: huius ṗmo ponit maiorē. ꝺ. ⁊ qȝ reꝝ itelligibilia eadē ſunt ꝙ reꝝ veritates: eſt ḡ maior: itelligibilia ſunt reꝝ veritates. Deinde ponit minorē. ꝺ. ⁊ itellectus nō eſt aliud niſi cōp̄rehēſio intelligibiliū. i. ipſa intelligibilia comp̄rehēſiue. concluſionē ꝓpriā huic ſyll'o nō ponit: ſed illud qō ſequitur ad illam. ꝺ. erit in nobis itellectus ⁊ intelligibile vnū ⁊ idē inquātum intelligibile eſt.

Sed in hoc ſyll'o qō eſt circa maiorē: ⁊ qō circa minorē: videnṫ. n. oēs falſe. ṗma qdē qm̄ itelligibilia nō ſunt veritates: cū veritas ſit vel ꝯformitas intelligibilis ad itellectū vel eꝫ: vel in illa ꝯformitate ꝯſiſtēs. ¶ zª ē: qm̄ itell'us nec ē itelligibilia: nec cōp̄rehēſio itelligibiliū: vt pꝫ. ¶ Eſſet etiā qō in ꝯñe: ſed ad ꝓpriū traſſeraṫ locū. ¶ Ad ṗmā ergo debes ſcire ꝙ ꝓpō ꝯtineṫ in terminis eiꝰ: ſic̄ effectꝰ in ſuis cauſis: veritas āt in ꝓpōne: ſicut ꝓpriū in ſuo ſubiecto: vel ſicut ſignatū in ſigno: ḡ a ṗmo ad vltimū veritas ꝯtinebiṫ in termis: vel effectꝰ in cā remota: ⁊ ſic pꝫ qualr veritas eſt ipꝫ itelligibile: ſic̄ plāta eſt ſol nō in ꝑdicatiōe formali ſꝫ ꝟtuali: ſicut cōiter vtiṫ hic vir. ¶ zº debes ſcire ꝙ itellectꝰ nō eſt ſubm intell'ibiliū inheſionis cū ſit ſuba pura que recipe nō pōt: vt declaui in libꝰ meo de itell'u. eſt tn̄ ſubm approximatiōis ꝑ q̄nto oia itelligibilia in eē cognito ꝯtinenṫ in iteꝰ: eo qȝ ab illo cōp̄rehēdunṫ: ⁊ hn̄t eē abſtractū: ⁊ ſic pt dici ipa itell'ibilia: vel cōp̄rehēſio ipſoꝝ itell'ibiliū: cū ſ hꝫ oē dnoiari poſſit a ſua forma: ex his appet maior ⁊ mior: ⁊ quō itellanṫ ⁊ q̄lr: ⁊ patēt ſol. qōnū. (Et nullo.) Nūc vlt ꝯcludē q̄lr iteꝰ diuꝰ ē ſimplr idē cū itelligibili

Nota

Dubitatio falſa

Secūda

Solu

ligibili: ⁊ ſcia eius: ⁊ pmo ꝓponit dñiam inter intellectuz
nr̃um ⁊ itelligibile.d. ⁊ nulla eſt ibi differẽtia.ſ.inter itel-
lectũ nr̃um ⁊ intelligibile: niſi inquãtũ itelligibilia ſunt
rerũ intelligibilia que de rerũ nã non ſunt intellectus.i.
actu intellecta: imo ſunt intellus.i.res actu itellecte: ꝓut
itellus ſepat dictas formas a materijs ipſaꝝ: iõ ꝯcludit.
⁊ ꝓpter hoc intellus noſter ⁊ intelligibile nõ ſunt vnum
⁊ idẽ oĩmode: ⁊ littera que ſequit̃ eſt trãſpoſita: ⁊ dz legi
ſic: q̃re intellus: nõ eſt aliud niſi cõprehẽſio entiũ ſm or-
dinẽ ⁊ ipſaꝝ graduationẽ: ⁊ hec eſt ꝯ̃ ſylli pdicti.

Prima queſtio. **Sed hic eſt** locus q̃õnis.pmo: q̃re intellus ⁊ intel-
ligibilia multa nõ ſunt idez in intellectu noſtro. ❡ Scdo.cur itellus nõ eſt cõprehẽſio entiũ
abſolute: ſꝫ ſm eorum ordinẽ ⁊ graduationem. ❡ Ideo
duo debes ſcire.pmo ꝙ ſicut lumẽ eſt eẽntialr ⁊ formali
ter viſibile ⁊ ꝑ eẽntiã: ⁊ colores ſunt viſibiles rõne lumi
nis ⁊ ꝑticipatiue: ſic eni eſt eẽntialr: ⁊ ꝑ ſe intelligibilis ⁊
itelligibilia ꝑticipatiue ꝓut ꝑticipãt itellectiuo eẽ: vt di-
Duplex eẽ itelligibile hẽt. cit Auer.in cõmẽ.5.3.de aia in fine. ❡ Intellibile ḡ du-
plex hꝫ eſſe.vnũ ſimplr: ⁊ eſt eẽ in mã.aliud ſm gd: ⁊ eſt
eẽ cõprehẽſuz: vel eẽ cognitũ: qꝛ igit̃ itellus nr̃ nõ eſt cã
eẽ entis ſimplr: iõ nõ dz ſimplr idẽ cuz itelligibili: qꝛ vo
eſt cã eius ꝓut hꝫ eẽ ſm gd: iõ eſt idez ei ſm gd ꝓut hẽt
eẽ cõprehẽſuz ⁊ ſic pꝫ pmũ.ſ. qualr intelligibile ꝑꝑ hẽre
eẽ in mã incãtũ ab intellectu differt aliquo mõ ab intel
lectu nr̃o qui nõ eſt cã entis ſimplr: ſed itelligibilis eſſe.
❡ Scdo debes ſcire ꝙ itellect⁹ noſter: qꝛ ꝑficit̃ a reb⁹: ⁊
nõ res ꝑficit: iõ a re nobiliori denoiat̃ nobili⁹ itelligens:
⁊ nobilioris itellectiõis: vñ intellect⁹ noſter nobilior eſt
ſi itelligat elr̃tũ q̃ mãm: ⁊ nobilior ſi intelligat mixtum
inaiatũ q̃ elr̃tũ. ⁊ nobilior ſi itelligat plantã q̃ lapidẽ: ⁊
breuiter cũ nobilitet̃ a reb⁹ talẽ ordinẽ ſuat in gradu ꝑ-
fectiõis intellectiue q̃lẽ ſeruãt entia: qꝛ vo itellus dei ꝑ-
ficit res cũ ipſas cauſet ⁊ ꝓducat.iõ in eo oẽs res ſunt eq̃
lis gradus ꝑfectiõis ⁊ eq̃liter ꝑfecta intellectiõe intelli-
git muſcã ⁊ hominẽ: eo qꝛ cãt illas res ⁊ nõ ꝑficit̃ ab eis.
❡ Ex his patẽt duo.ſ. q̃re itellus ⁊ intelligibile in nobis
nõ ſunt vnũ ⁊ idẽ ſimplr. ❡ Scdo pꝫ q̃liter intellus no
ſter nõ eſt aliud niſi entiuz cõprehẽſio ſm ordinẽ ⁊ ipſa-
rũ graduationẽ: ⁊ ſic verificata ſunt dicta h⁹ phi. (Uñ ſi
aliq̃d.) ſicut dixi lr̃a erat trãſpoſita: ⁊ hec dz leg illã nũc
expoſitã.dico ḡ ꝙ Auer.nũc ex dñia itelligibilis ⁊ itelle-
ct⁹ in nobis ifert ꝓpoſitũ.d. vñ ſi aliq̃d fuerit ſine mã.i.
aliqð itelligibile ſit ſeparũ a mã: tũc itellus ipſi⁹ idẽ eſt
qð itelligibile oĩno.i. ſi itellus ⁊ itellibilia ſint ſimplr ſi-
ne mã: tũc intellus ⁊ itellibile ſunt vnũ ſimplr. (Immo
nec̃iũ.) hic admouet q̃õnẽ.põt.n.qs dicere itelligibile a
nr̃o itellu ⁊ a deo eſt vni⁹ rõnis: lapis eni itellus a nobis
⁊ a deo eſt vni⁹ rõnis.ḡ in vtroqꝫ itellectu itelligibile dif
fert ab itellu. Rñdet Auer.d. imo nec̃iũ eſt in eo qð eſt
ſepat⁹ itellus ꝙ nõ depẽdeat in ſua intellectiõe rerũ ſeu
entiũ de illis.i.ab illis reb⁹: hoc ꝓbat ⁊ itẽdit arguere in
ſcda figura hoc mõ. intellus depẽdẽs in ſui itellectiõe a
reb⁹ ſequit̃ ordinẽ rerũ: ⁊ ꝑficit̃ a reb⁹ ⁊ deficit: ſed deus
nõ ſequit̃ ordinẽ rerũ nec ꝑficit̃: nec deficit.ḡ nõ depen-
det in ſui itellectiõe a reb⁹. hui⁹ tãgit maiorẽ.d. quilibet
nãqꝫ itellectus ſic ſe hñs.i.depẽdens in ſui intellectiõe a
rebus.ſequit̃ nec̃io ordinẽ entis in eo qð ꝑficit̃: ⁊ iõ defi
cit in eo qð itelligit de eo: tacet minorẽ: qꝛ pꝫ: ꝓbat maio
rez exẽplo.d. ſicut noſter itellus deficit in cõprehẽſione
Intelligibile in nobis et in deo differt rõne qꝛ mod⁹ intelligendi differt. nãrũ rerũ cõprehẽſione. vꝫ in ordine earũ: vt dcm̃ eſt: et
per hoc pꝫ ſolo ad q̃õnẽ. ❡ Qm̃ intelligibile in deo ⁊ in
nobis differũt rõne: qm̃ modus intellĩdi dñt: qm̃ noſter
itellus itelligit ꝓut mouet̃ a rebus. ille ꝓut mouet ⁊ cãt
res.iõ lapis itellus a nobis ⁊ a deo ſunt rõne diuerſi.itel-
ligit̃ eni a deo prout cãtur: a nobis vo vt cã: ideo in nobis
hꝫ eſſe in mã.in deo hꝫ eſſe ſimplr ſine mã: ⁊ hec eſt opti
ma ſolo hui⁹ q̃õnis. (Uñ ſi rex.) ex his ꝯcludit ꝓpoſuit
et arguit entr̃e cuius añs ſunt due ꝓpõnes: ⁊ dicit. vñ ſi
rex nãe ordinẽ itellus ſequunt̃: hec eſt pma: ⁊ itellus no
ſter deficit de.i.a cõprehenſione nãrũ entiũ. ponit nunc
ꝯñs.d.ſeq̃t nec̃io ꝙ hic ſit ſcia ordinata: que eſt ſine du-
bio cã ordis cuiuſcũqꝫ entiũ. ⁊ ſeq̃t ꝙ hic itellus ſit ordo
ex quo cãtur hic.i.in entib⁹ ordo. ⁊ ſeq̃t 3⁹ ꝙ ipſi⁹ ordinis
cõprehenſio nõ denoiet̃ de vlitate.i.vlis maxime: nec de
ꝑticularitate.i.ꝑticularis: ⁊ ſic pꝫ entimema: cui⁹ añs ſunt
ꝓpoſitiones. ⁊ ꝯñs tres ꝓpõnes. (Uniuerſalis nãqꝫ.) ꝓ-
bat ꝯñam: ⁊ ꝑ q̃rtũ ad 3ᵐ ptẽ ꝯñtis.d. vlia nãqꝫ intelligi-
biliũ entiũ ſequunt̃ entia ⁊ ſunt eis poſteriora: ⁊ per hoc
habet̃ ꝙ ſcia dei nõ eſt vlis: qꝛ tũc eſt vliuz cõprehẽſio: ⁊
⁊ ſic ſequit̃ ordinẽ entiũ.tacet aũt ꝓbõnẽ q̃tuz ad alias
ptes ꝯñtis: qm̃ pꝫ.ſi eni entia itelligibilia ſequunt̃ itelle-
ctũ: nõ nr̃m: qꝛ ille ſeq̃t entia: vt pmiſſuz eſt.ḡ diuinũ: ⁊ ꝑ
ꝯñs diuinus intellus cãbit res in ſuo ordine: vt dcm̃ eſt.
ꝓpter qð dicit. ⁊ ille intellect⁹ quẽ entia ſequunt̃ intelli-
git neceſſario entia in eo ꝙ intelligit de ſeipſo ordinẽ cu
iuſlibet entiũ: nõ ꝙ intelligat aliquid extra ſe: cu⁹ rõnẽ
dicit.tũc eni cauſat̃ ab illo ente qð intelligit. ⁊ nõ eẽt cã
illi⁹ entis itelligibilis. (Patet ḡ.) Nũc concludit funda
mentũ pdictũ.d. pꝫ ergo ꝙ declaratio hec ſit phoꝝ inte
tio ⁊ ꝯcludit̃ ex ipſis pmiſſis ꝙ itellus ſepatus.i.pmi nõ
itelligit niſi ſeipꝫ: ⁊ intelligẽdo ſeipm itelligit oĩa entia.
(Quia intẽtio ſua.) Nũc dat cãz q̃re itellĩdo ſe oĩa itel-
ligit. ⁊ ꝑ ꝯñs nihil ex̃ ſe itelligit. Et ſyllus ſic componit̃.
nullus intellus itelligit ex̃ ſe: cui⁹ itellectio recipit oĩum
entiũ vtutes ⁊ ordinẽ in cunctis reb⁹ ſuat.hec maior pꝫ
in ſuo ꝯtrario.videmus eni ꝙ intellect⁹ noſter intelligit
ex̃ ſe: eo qꝛ ite⁹ eius ꝯtinet̃ a virtutib⁹ entiũ. ergo intelle
ctus: cui⁹ inte⁹ ꝯtinet virtutes entiũ nõ itelligit extra ſe.
Huic maiori addo hãc minorẽ: ſed ite⁹ dei eſt h⁹.ſ. conti
nens oẽs virtutes oĩum ⁊ ſeruãs ordinẽ in cũctis entib⁹.
ergo intellus dei nihil itelligit ex̃ ſe: hui⁹ nõ ponit maio-
rẽ: neqꝫ minorẽ: ſed ꝓbationẽ minoris tm̃: ⁊ ſubijcit ei⁹ ꝓ
batio ꝯſiſtere in ſyllo expoſitorio: ⁊ ſic cõponit̃.ordo in-
tellectiu⁹ dei recipit vtutes oĩum: ⁊ ordinẽ in cũctis reb⁹
ſeruat entiũ.i.ꝯtinet vtutes oĩum entiũ.inte⁹ dei eſt oĩuz
entiũ ordo.ḡ inte⁹ dei ꝯtinet vtutes oĩum entiũ ⁊ ſeruat
ordinez in cunctis: ⁊ hec fuit minor.pmo ḡ ꝓponit maio
rez.d.qꝛ ite⁹ ſua nõ eſt aliud niſi oĩum entiuz ordo: ⁊ iſte
ordo actiuas vtutes recipit: ⁊ ordines in cũctis entib⁹ ſer
uat: ⁊ hec fuit maior. ſuppleas ꝯ̃nez que fuit minor ſylli
pncipalis: ⁊ addit nomẽ ordis.d. ⁊ vocat̃ apud phos ſciẽ-
tia.i.iſte ordo eſt ſcẽtia dei: ⁊ inte⁹ dei: ⁊ breuiter eſſe dei.
(Quilibet.) Nũc ꝓbat minorẽ per ſyllm.d. q̃libet nãqꝫ
põt iueſtigare ꝙ q̃õlibet ens hꝫ vtutes actiuas ſequẽtes
ordinẽ itellus.i.q̃õlibet ens factũ depẽdet a vtute: que ẽ
ordo ille dei: ⁊ ens illud eſt tale ſup. ꝙ nullaten⁹ ꝑ accñs
põt ꝓuenire: neqꝫ cãri põt ab itellectu nr̃o vel ſili nr̃o i-
tellectui.i.angelico.imo ab itellu ſupra oĩb⁹ entib⁹ noia-
bilis: ⁊ ꝑ h̃ pꝫ minor. vñ ſyllus põt eẽ enti^{ma}: cui⁹ añs ſũt
due ꝓpõnes.vꝫ q̃õlibet ens factũ depẽdet a vtute: que ẽ
ille ordo: ⁊ oẽ ens ꝓuenit a vtute itellus diui ꝑ ſe.ḡ intel
lectio dei eſt ordo ꝯtẽt⁹ in mẽte dei actiuas vtutes cõti-
nẽs: ⁊ ꝯñs pꝫ ꝑ ſe ex dictis: ⁊ addit Auer. ⁊ ſup.illa ſcia nõ
eſt vlis neqꝫ ꝑticularis: ⁊ h̃ declatũ eſt: q̃b⁹ habitis ꝯclu-
dit intẽtũ.d. vñ declatis iſtis pambulis dictis noie phoꝝ
hui⁹ hois dubia iterita ſũt in hꝫ ꝓpoſito. (Quia poſito.)
Aſſumpſit Auer. ꝙ nullũ ens ſit ab itellu nr̃o: vel ſili no
ſtro intellm h̃ ꝓbatũ: ⁊ ꝑ aſſumpſit q̃uo ſiũt dubia. Alg. ꝯ
phos: ⁊ dic̃: qꝛ poſito ꝙ itells pfat⁹ ſilis ſit itellectui nr̃o
tũc ſurgũt Alg.du⁹ qð declat.d. itellectũ.n.nr̃m ſeq̃t nu-
meratio ⁊ plalitas: ⁊ hec eſt q̃ſi maior aſſumit minorẽ.d.

ſʒ dictus intellus.ſ.g eſt oium cã nõ ſic ſe bʒ.i. ei nõ accidit pľalitas ꝛ numeratio:cui⁹ ꝓbationẽ apponit.d.prout purus eſt ꝛ nudus ab oib⁹ entia ꝯtitibus itelligibilib⁹.i. ab olbus accititibus ꝛ entib⁹.ponit ꝯńẽ.d.ꝛ iõ nõ eſt imaginãdũ ꝙ in eo ſit aliq̃ diuiſia inter cõprehẽdẽs ꝛ cõprehẽſum.ꝛ addit:ſʒ itellus noſter nõ ſic ſe bʒ:qꝛ in eo dicta duo dı̃nt aliquo mõ.(Sed eſt q̃dã.)qꝛ dixit itellectum nr̃m ꝛ diuinũ olno eẽ diuerſos oñdit iter eos aliquã ꝯuenıẽtiã.vbi p̊ apponit ſilitudinẽ.2° declat illaʒ.ingt.ſʒ eſt quedã ſilitudo iter nr̃m itellm ꝛ predictũ. Dicit quedã.qm̃ nõ eſt plenaria ꝛ totalis ſilitudo:qõ declarat.d.qꝛ noſter itellus ſumit illaʒ ſilitudinẽ ab illo p̃fato intellectu.

Ubi debes ſcire ꝙ in itellu nr̃o eſt itelligibile ꝛ itellectus vnũ ꝛ idẽ aliquo mõ.ingt mõ Auer.ꝙ h̃ bʒ nr̃ intellect⁹a p̊ itellu.v̇.g.lignũ eſt calm impfecte ꝛ q̃ſi ꝑ accñs: iõ hẽt illũ ab eo qõ eſt tale ꝑ ſe:vt eſt ignis.(Et declatio hui⁹.)ꝓbat illud.ꝛ p̊ ꝓbat itellm dei hẽre illud.ſ.ꝙ itellect⁹ ꝛ itelligibile ſunt idẽ per ſe ꝛ ẜm ſui eẽntiã.ꝛ rõ ſic cõponit.Jlle itellus bʒ itelligibile idẽ cũ intellectu:cui⁹ itellecta ſunt pura ꝛ nuda ab oib⁹ defectib⁹ qui nr̃m itellectũ ſequunt.hec maior eſt nota.ponit minorẽ in lr̃a et dicit.ꝛ hui⁹ declatio eſt:qꝛ itellecta dicti intellus ſunt pura ꝛ nuda ab oib⁹ defectib⁹ qui nr̃m itellectũ ꝯſequunt: qõ exẽplo exponit.v̇.g.itellus eſt intellibilis inquãtũ eſt itellus.hic.n.eſt itellus g eſt itellibilis oimode:tũc apponas ꝯńẽ.ſ.ꝙ itellus diuus eſt ꝑ ſe ꝛ ꝑ eẽntiaʒ itellibile ꝛ itellus.(Quicũqʒ.)Nũc ꝓbat ꝓpoſitũ.ꝛ rõ ſic cõponit. oẽ ens ꝑ accñs ꝛ diminutiue tale bʒ reduci ad aliqõ tale ꝑ ſe ꝛ ꝑ eẽntiã.ſʒ itellus nr̃ eſt itellus ꝛ itellibile ꝑ accñs ꝛ diminute: ꝛ ite⁹ dei:vt ꝓbatũ eſt:eſt tale ꝑ eẽntiã ꝛ per ſe.g̃ itellus nr̃ bʒ reduci ad diuũ:ꝛ bʒ eẽ tale ꝑ illud. huius p̊ accipit maiorẽ.d.gcgd.n.q̃dã denoiationẽ bʒ defectibilẽ hẽt illã denoiationẽ ſine du⁹ rõne cuiuſdaʒ entis hñtis illã denoiationẽ ꝑfecte.hec fuit maior:ꝛ h̃ ꝓbat inductiõe.d.vt dicam⁹ ꝙ gcgd bʒ calorẽ defectibilẽ bʒ eũ talẽ ẜm cuiuſdã calidi ꝑfecti denoiationẽ.ſilr̃ ſi aligd dicerent viuẽs defectiue dı̃ ſine dubio reſpectu cuiuſdã ꝑfecte viuẽtis: vt itellntis qõ viuẽs dı̃ ꝑfectiſſime 12° mecõ.39.tacet aũt minorẽ:ꝛ infert ꝯńẽ.d.ꝛ iõ ꝑcũqʒ actũ itelligibilẽ habuerit bʒ eũ ſine du⁹ rõne ꝑfecti intellus.pʒ g̃ q̃lr itellus nr̃ ſi eſt idẽ itellibili nõ eſt niſi ꝑ accñs idẽ. ꝑ ſe aũt eſt intellectus dei.(Unde ſi opera.)Nũc apponit correlariũ ꝯſuetũ dici apud phos ꝛ dı̃.vñ ſi opa omniũ entiũ itellualr ꝛ cũ pudẽtia fuerint:ꝛ ſup.nõ fuerint ab hñtib⁹ itellectũ:oportebit nos neccio ponẽ itellectũ pũꝝ: a q̃ dicta opa ſunt itellibilia. ꝛ h̃ eſt qõ dicit Themiſti⁹ ꝙ opus nãe eſt op⁹ ite.vt narrat Auer.12° meta cõ.18.

Op⁹ nãe ē op⁹ itelligẽtie nõ errantis.

(Et eſt no.)Nũc vltimo apponit gd accidit ignorantibus hãc dı̃am iter nr̃m itellm ꝛ illũ.d. ꝛ eſt no ꝙ ꝑcũqʒ ſapiẽtũ hoc ignorat. conat⁹ erit inueſtigare vtrũ p̊mũ p̊n itelligat ſeipm tm̃ aut aliud extra ſeipm. ſi 2 iſtoꝝ ſup. dicat oportebit ꝙ ꝑficit in aliud.i.ab alio. ſi p̊ mõ. ſup.dicat opʒ dicẽ ꝛ ꝯcedẽ eũ ꝙ ignoret entia:ſed qꝛ nos ſcimus diuam: iõ ſtat ꝙ intellus dei nihil itelligat ex̃ ſe: ꝛ tm̃ nõ ignorat entia:vt dcm̃ eſt ſepe.poſt apponit continuationẽ ad ſequẽtiã.ꝛ pʒ.Sed circa finez hui⁹ capli

Nõ opʒ digreſſionẽ facẽ:ſʒ in ſequẽtib⁹ dicã ampli⁹.Et p̊

Nõ q̃uo oẽ itelligẽs ex̃ ſe ꝑficit ab itelligibili. 2° q̃uo itellect⁹nr̃ ꝛ itelligibile ſunt vnũ ꝑ accñs:ꝛ itelligibile ꝛ itel

Nõ lect⁹in deo vnũ ꝑ ſe. 3° q̃uo itellus diuus itelligit oia:

Nõ eo qꝛ itelligit ordinẽ oiuʒ. Et 4° q̃re inte⁹ dei nec eſt vlis nec pticularis.dixi de iſtis dubijs in 3° diſputatiõe.ꝛ in lib° de itellu:ꝛ in 3° de aia.attñ volo aliq̃ ꝯgregare gr̃a maioꝛis declariõis.

Nõ 5° q̃uo opus agẽtis nãlis ſit opus

Nõ itellus dei.ꝛ per ꝯñs inte:vt dicit Themiſtius. Et 6° q̃uo qõ Alga.eſt ſoluta. Quãtũ ad p̊ vı̃ dcm̃ Auer.eẽ falſuʒ:qm̃ oẽs inte intelligũt p̊mã ꝛ inferioꝛ itelligit ſuperiorẽ:vt pʒ 12° meta.cõ.36.ꝛ.44.ꝛ tm̃ nõ ꝑficit a p̊ma: cũ p̊ma nihil cãet in itellu 2 inte. Jn ꝯ̃riuʒ eſt Auer.

Dõm ꝙ ſemꝑ itelligẽs opʒ vt ſit q̃dãmõ ſile intelligibili: vt oẽs antiq teſtificati ſunt.eſt aũt itelligẽs trib⁹modis ẜm Auer.aliqõ qõ intelligit ꝓut eſt cã tm̃ oium.ꝛ ſic p̊mus itellus oia intelligit:eo qꝛ eſt ordo ꝛ cã oium:vt dicam.aliqõ qõ itelligit ꝓut eſt cãtũ tm̃:ꝛ ſic itelligit itellectus noſter.itellus.n.nr̃ cũ ſit iſima itellntiarũ 3° de aia cõ.19.iõ cauſat ab oibus inte:ꝛ illas itelligit ꝓut eſt cãta in eẽ ab illis:ꝛ ſic itellndo ſe ſui in eẽntia itelligit oẽs: cũ ſit oium effect⁹.ſilr cauſat ꝛ ꝑficit ab itellibilib⁹ oib⁹: vt mã a formis.ꝛ ſic cauſat ab illis.g̃ vt cãtũ oino intelligit.aliqõ intelligens intelligit ꝓut eſt cauſa ꝛ cãtũ reſpectu diuerſoꝝ:vt inte mouẽtes ſtellas. intelligũt.n.ſuperiores:vt ſunt cãte ab illis ꝛ inferiora entia ꝓut ſunt cauſe illoꝝ. Recolligẽdo oia dicã ꝙ oẽ intelligẽs aliud ꝑficit:qm̃ oẽ intelligẽs aliud cauſat ab illo.ꝛ per ꝯñs cũ oẽ cãtum perficiat a ſua cauſa.hoc gdẽ in eſſe ſimplr: illud v̊o in eſſe ẜm gd.pʒ qualr oẽ intelligẽs ꝑficit ab intelligibili ex̃ ſe.vñ inte nr̃a ab inte ſupiori ꝑficit eſſentialr in eſſe.ab itelligibilib⁹ perficit in eſſe opationis ꝛ ẜm gd.ꝛ ſic pʒ ſolo q̃õnis in p̊ncipio adducte.ꝛ tu videas in lib° d̊ itellu:qm̃ plus declaraui iſtud:ꝛ in diſputatiõe 3.ꝑ nũc aũt ſit dcm̃ intm̃. Quãtũ ad 2 videt ꝙ in nr̃o intellectu itelligibile ꝛ itellus ſint vnuʒ per ſe.qm̃ 8° meta.ꝓpe finẽ dı̃ ꝙ rõ q̃re aliq̃ ſunt vnuʒ per ſe eſt:qꝛ hoc actus ꝑ ſe:ꝛ illud potẽtia.mõ itellect⁹ noſter eſt per ſe potẽtia intelligibiliũ.ꝛ intelligibilia per ſe actus intellus.g̃ itellectus ꝛ itellibile in nr̃o ſunt per ſe vnũ. P̃.3° de aia cõ. 5°. ex itellectu ꝛ itelligibili fit verius vnũ q̃ʒ ex mã ꝛ forma:ſʒ ex mã ꝛ forma fit per ſe vnũ. Jn oppo ẽ Auer. in ſolõne q̃õnis. Debes ſcire ꝙ hec qõ põt hẽre ples intellect⁹.vno mõ põt itelligi an itellect⁹ ꝛ intelligibilia mãlia ſint per ſe vnũ.v̇.g.itellus nr̃ cũ q̃ditatib⁹ oiuʒ intelligibiliũ fiat ꝑ ſe vnũ. 2° põt itelligi an intellus noſter ꝓut eſt itellus ſit itelligibile.i.eſſe intelligibile competit per ſe ipſi itellectui an rõne alterius. 3° an itellectus noſter ꝛ itelligibilia ſint vnũ.i.idẽ.ſenſus p̊m⁹ refertur ad vnitatẽ vnionis.ſcõs ſenſus ad vnitatẽ idẽtitatis. His ſenſib⁹ hitis dõm ꝙ loquẽdo p̊ mõ ex itellu ꝛ intellibili fit veri⁹ vnũ q̃ʒ ex intellu ꝛ itellibili in itellectu p̊mi.qm̃ ois vnio duo reqrit.ſ.diuerſitatẽ vnibiliũ ꝛ modũ vnibiliũ.mõ in nr̃o ſunt ambo hec.itelligibile.n.ꝛ intellectus ſunt diuerſa oino: vt pʒ:eo qꝛ itellus eſt imãlis ẜm ſe:ꝛ intellibile ꝑ ſe in mã eſt ẜm modũ ex̃ mãm:ꝛ dictũ eſt 3° de aia ſepe. Hẽt etiã modũ vnibiliũ.ſunt enim aliq̃ que vniunt inuicẽ ꝑ mediũ:vt mã ꝛ forma ꝑ diſpõnes q̃litatiuas ꝛ quãtitatiuas.intellus aũt ꝛ intelligibile vniunt imediate:ꝛ iõ fiũt verius vnũ q̃ʒ mã ꝛ forma.dico g̃ ꝙ loquẽdo de hoc mõ vnionis itellus noſter ꝛ itelligibile ſunt verius vnũ q̃ʒ intellectus dei ꝛ intelligibile: imo in intellectu dei ꝛ itelligibili nõ accidit vnio niſi denolatiõe:ſicut colũna dextra vel ſiniſtra.ſic de⁹.vñ ſicut in colũna nihil eſt dextreitas: ſʒ reſpect⁹ tm̃ in nobis. ſic in deo nihil ẽ vnio ſʒ reſpect⁹in nr̃o intellectu.attributa enĩ attribuunt deo ex nobis 12°meta.cõ.39.ꝛ pʒ in fine 5° diſputatiõis. Si v̊o loquamur de 2° itellu q̃õnis dõm ꝙ itellus noſter põt duplr accipi.vno° vt eſt vna intellntiaꝝ abſolute.alio° vt eſt p̊n ꝛ forma corpis humani.i. vt eſt aia hoĩs. loquẽdo de eo p̊ mõ ſic eſt ꝑ ſe itellus ꝛ itelligibile: ita ꝙ eſſe itelligibile nõ accidit ei:imo eſt de ſui eẽntia.qm̃ vt dicit Auer.3° de aia cõ.18.ꝛ.15.eſſe itelligibile cõpetit alicui ꝓut eſt ſepatũ a mã:qꝛ igit itellect⁹ vt vna itellntiarũ eſt ſepatus a mã.iõ per ſe cõpetit eſſe intelligibile.Si v̊o loquat de intellectu ꝓut eſt aia hoĩs:

vt ſic intellectus p̄mo intelligit alia: ⁊ ſcḋo ſe: nō ſic intelligēdo ꝙ diuerſis actibus intelligēdi intelligat alia ⁊ ſe: īmo intellectus p̄mo attingit alia: ⁊ q̄a illa ſunt in modo oīno ſilia illi: iō ſcḋo eodē actu ⁊ eadem attingētia attingit ſe. vn̄ ſicut vnico actu fit forma cōpoſiti: ⁊ oīa accidētia ꝓpria: ſ; p̄mo forma ⁊ rōne forme accn̄tia ꝓpria ſic vnica attingētia attingit intellectus p̄mo alia: ⁊ ſcḋo ſe. ℂ Sed dices: q̄re itellus vt aīa nō p̄mo intelligit ſe: ⁊ ſecūdario res: ſicut q̄n ꝯſideraẽ vt inteᵒ. ℂ Dōm. q̄ vt aīa dicit ordinē ad corpus: corpus aūt eſt ſenᵇᶦˡᵉ. iō opꝫ vt cognitio nr̄a ortū bēat a ſenſu: q̄ vt aīa colligaẽ corpori. iō p̄mo opꝫ vt icipiat a ſenſibilibꝰ: ⁊ 2ᵒ redeat ad ſe. vt inteᵒ aūt nō depēdet a corpore. iō p̄mo ⁊ ſimpliciter intelligit ſe. ℂ Dīa habitis ꝯcludā ꝙ intellus intelligibile eſt per accidēs: q̄n ipſe nō eſt itelligibilis actu niſi ꝑut itelligit alia. ergo intelligēdo alia intelligit ſe. ⁊ hoc eſt per accn̄s eē itelligibile ad intellectionē alioꝝ. intellus aūt p̄mi: cū nullius corporis ſit actus: nec eius opatio itellectiua dependeat a corpore. iō per ſe ⁊ p̄mo ipſe eſt itellectus ⁊ itelligibile adeo ꝙ eſſe intelligibile nō erit accidēs ei rōne alioꝝ: ſ; ipſe ꝑ ſe rōne ſui eſſe eſt intelligibilis. ℂ Patet ergo qualr̄ ſcḋo mō intelligēdo intellus noſter eſt intelligibilis per accn̄s: ⁊ intellus dei per ſe. ⁊ hunc intellectū habuit Auer. hic vt reputo. ℂ Si intelligiẽ 3ᵒ modo iterū pꝫ qualiter in deo intellus ⁊ itelligibile ſunt vnū ſimpliciter vnitate idētitatis: q̄n deus vt dicaꝫ itelligit ſe ⁊ alia ꝑut eſt quodāmō alia: ſed qualr̄ hoc ſit declarabiẽ. intellus aūt noſter ⁊ intelligibile ſunt diuerſa: eo q̄ itelligibile ⁊ intellus ſunt diuerſaꝝ nārū: ⁊ cū ſit ita pꝫ ſolutio ad duo obiecta in p̄ncipio qōnis adducta. ℂ Quātū ad tertiā qōnē videẽ ꝙ deus nō intelligat oīa: q̄a intelligit ordinē: q̄n tunc intellectio dei nō eſſet abſoluta: īmo relatiua: cuiꝰ ꝯtrariū dicunt ph̄i. ℂ In oppoſitū eſt Auer. hic. Ego dixi multū in diſputatiōe tertia: ⁊ in illo libᵒ de intellectu: pro nūc dicā aliquid. ℂ Dicēdū ſm̄ ph̄os ꝙ ſicut eē metallū cōtineẽ in auro in ſua puritate: ⁊ in alijs ꝑticipatiue imꝑfecte ⁊ q̄ſi obūbrate. Similr̄ ſicut eē coloris ꝯtineẽ in luce formalr̄ ⁊ in coloribꝰ obumbrate. eſt enim color lux obumbrata: ſic eē abſolute ꝯtineẽ in deo. in alijs autem participatiue ⁊ imperfecte ⁊ obumbrate. ℂ Dicēdū ḡ ſicut ꝑcipiēs aurū ꝑcipit oīa metalla: nō q̄dē in ꝓpria forma: ſ; ꝑut oīa ſunt aurū purū. ⁊ ſimiliter ꝑcipiēs lucē ꝑcipit oēs colores: ſic deus percipiēs eē eius percipit omnia ꝑut omnia ſunt ipſe deus: ergo eſt ordo rerū eſſe rerū in ſua puritate: res aūt ſunt eſſe dei in ſua puritate ⁊ in obumbratiōe quadā. ⁊ hec fuit itētio Par. ⁊ Melliſ. dicētiū oīa eē vnū īfinitū ⁊ īmobile: omnia .n. entia ſunt ipſe deus qui eſt īfinitus ⁊ īmobilis: ⁊ hec opinio eſt oīum legū. ℂ Ad obm̄ pꝫ ſolutio: q̄n deus intelligit ordinē entiū ꝑut intelligit eē eius qḋ eſt rerū ordo ⁊ ſeries: nec ille ordo eſt relatio: īmo eſt puruꝫ eē ⁊ reliq̄ habēt eē relatū: ⁊ iō alia intelligunt ſe relatiue: vt dicā. melius aūt videaẽ in libᵒ de intellectu. ꝓpoſitione dicēte. deus nō intelligit niſi ſe.

Dubiū

ℂ Quantū ad quartā videẽ ꝙ inteᵒ dei eſt vl̄is: q̄n inteᵒ dei eſt eē dei. eē dei eſt vl̄e ꝑ eēntiā. ḡ inteᵒ dei eſt vl̄is. ℂ Ad oppoſitū eſt v̄bū Auer. ℂ Dicēduꝫ ꝙ vl̄e pōt capi duobus modis. vno modo ꝓ natura materiali concepta ſine materia: vt homo ⁊ animal ⁊c̄. Alio modo pro eo qḋ in ſui eēntia ſimplr̄ ⁊ per ſe abſtrahit a mā. p̄muꝫ dicit vl̄e per participationē. ſcḋm per eſſentiaꝫ: q̄n eſt vl̄e ſm̄ ſui nām. ſed illud dicit vniuerſale per participationē: eo q̄ vniuerſalitas competit ei per intellectuꝫ ⁊ participatiue. ℂ Dicēdū ergo ꝙ intellectio dei pōt dici vniuerſalis per eſſentiā: vt argumētū cogit ſic arguēdo. hoc eſt vl̄e per eēntiā demonſtrādo eē dei: hoc eſt intellectio dei demōſtrando idē. ergo hec intellectio dei eſt vniuerſalis per eſſentiam: ſ; capiēdo p̄mo modo: nec eſt vniuerſalis: nec particularis: quoniam eſſe dei: nec eſt vl̄e per abſtractionē a materia: nec particulare per cōcretionē materie: ideo intellectio: que eſt illud eſſe non debet dici: nec vniuerſalis: nec particularis. ℂ Ex hoc ſequiẽ vnum ſm̄ ph̄os: ꝙ deus nec intelligit lapidē in vniuerſali. nec in ꝑticulari: nō in vniuerſali: q̄a nō intelligit illud per abſtractionē a mā ⁊ cōditionibus materie. nō eniꝫ intelligit lapidē per hoc ꝙ mens remouet lapideꝫ a mā ⁊ conditionibus māe: ſicut facit noſter itellectus: nec intelligit illud particulariter ⁊ ſignate: q̄a non pōt fieri illud niſi a ſenſu: vt docet Auer. in libro de ſōno ⁊ vigilia. dico ergo ꝙ intelligit illud equiuoca itellectione. vt dicit Auer. 12ᵒ metaph̄. cō. 51. ⁊ tali mō quali mō nō eſt a nobis nolabilis. vn̄ ſicut nos non ſcimus celū niſi negatione. vꝫ ipſum nō eē graue: aut leue. ſic dicimus deū intelligē lapidē: non tn̄ vniuerſaliter: nec particulariter: ſed mō equiuoce dicto a mō noſtro: ⁊ iſtud volunt dicē oēs leges: ſ; multi nō curāt de ph̄is ⁊ dicant illos male dicere. ℂ Ad oppoſitū pꝫ ſolo.

Deꝰ nec vl̄iter nec ꝑticulr̄ intelligit ſ; eiꝰ modꝰ itelliḡdi a nob̄ ignoratur.

ℂ Quantuꝫ ad quintā qōnē diuus Albertus in p̄mo phyſicoꝝ. tractatu vltimo. caplo. 15. ait. ꝙ omne mobile moueẽ a p̄mo motore vt a cauſa p̄ma: que per itellectū mouet: ⁊ intēdit ꝑ motū moueri in aliq̄d qḋ eſt eē diuinū per modū ꝑ quē pōt aliquo mō aſſimilari: ⁊ iō appetitus itelligibilis eſt quo appetit mā aſſimilari primo in eſſe diuino: ſed appetitus ille cū di eē māe. duplex eſt locutio. pōt enim māe eē ſicut ſubiecti: ⁊ hoc mō mā nō hēt appetitū. ⁊ pōt eē ſicut moti a motore: qui hꝫ appetitū a quo ꝓcedēs motus eſt actus mobilis in quē directe moueẽ: ⁊ hoc mō dictuꝫ eſt ab Ariſt. ꝙ opus nature opus eſt inteᶜ. hec Alb. Uult ergo Alber. ꝙ opus nature eſt opus inteᶜ ꝑut natura dirigiẽ ab iteᵃ: eſt enī opus ipſius inteᶜ vt dirigētis: ⁊ ipſiꝰ nature vt directe. huius exēpluꝫ poſuit Themiſtius de hominibus qui loquūtur futura: ⁊ nihil de eo quod dicunt. ℂ Sed ego improbaui hūc modū dicēdi alibi: pro nunc aūt dico ꝙ vt dicit Ariſt. 2ᵒ ꝑigeneos. oīa agētia hic ſunt vt inſtr̄a p̄me cauſe: ⁊ q̄ v̄tus cauſe ſcḋe redundat in virtutē prime: iō opus cuiuſlibet agētis pōt dici attributiue p̄me cauſe: eo q̄ oēs cauſe cauſant in v̄tute prime potᵗᶦᵉ. ⁊ hec eſt opīo Platonis in timeo plane. ℂ Huiꝰ exēpluꝫ eſt. q̄n ⁊ ſi martellus ſit inſtr̄m in factione cultelli: non ꝓpter hoc cultellus diciẽ opus martelli: ſed artificis: ſic in ꝓpoſito: ⁊ ſi homo gn̄aẽ ab hoīe: q̄ tamē homo generans gn̄āt in virtute p̄mi agentis. ideo opus illud diciẽ opus p̄me intelligētie: ⁊ hec eſt opīo Ariſt. ⁊ Auer. ⁊ nolo ponere locū vbi Ariſto. plane ponit hoc. ſit igiẽ dictū in tātū.

Pō Alberti.

Dubiū

ℂ Quantū ad ſextaꝫ qōnē erat dubitatio Alga. in hoc. deus non intelligit alia niſi ꝑut eſt cauſa alioꝝ: ⁊ vt eſt cauſa eſt eē relatū: ⁊ eē relatuꝫ eſt eē additū ſubē dei. ergo eē dei ⁊ eē intelligēs alia faciūt compoſitionē ⁊ pluralitatē in illo. eſt ergo queſtio ſexta qūo ex v̄bis ⁊ p̄ambulis ph̄oꝝ patet ſolutio ad hoc argumentū: ego non vidi qūo reſpōſum ſit. ℂ Dicēduꝫ ꝙ Alga. nūq̄ ſoluit ſolhorū. ideo mirabiliter breuiter Auer. ſoluit. ℂ Debes ḡ ſcire ꝙ ipſa cauſa referẽ ad effectum: ⁊ effectus ad cauſaꝫ diuerſimode. effectus enī referẽ ad cām per aliquid relatuꝫ acq̄ſitum in effectu: ſ; cauſa nō referẽ ad effectū per aliquid additū cauſe: ſ; per illud additum effectui. ideo cū deus ſit cauſa: deꝰ nō di: ẽ cauſa ⁊ relatū per relationem additam ſibi: ſed eis quoꝝ eſt cauſa. eſſe ergo cauſe in deo eſt abſolutū: quia ergo deus eſt cauſa oīum: iō intelligit omnia: nec illa intellectio eſt relatiua: īmo abſoluta cū eē cāe nō dicaẽ relatiuū relatione addita deo: ſ; relatione addita eis quibꝰ apponiẽ cauſa: ⁊ ſic per dicta iaꝫ patet ſolutio.

uetur ſine dubio dicta numeratio: ⁊ remãebit numeratio talis quaʒ noſter intellectus nequit compꝛehẽdere: niſi noſtra ſcientia ſimilis eſſet ſciẽtie dei bñdicti: quod eſt impoſſibile. ⁊ ideo dicimus ꝙ valde fuit manifeſtum dictum dicẽtis ꝙ intelligentie terminum habent limitatũ: quẽ aliquo modo pertranſire nequeunt. Preterea intellectus noſter eſt ſciẽtia entium potẽtialiter: non autẽ actualiter. ⁊ ſi actualis deficit de actuali: quanto magis ſcientia noſtra vilioꝛ erit cum magis ingreditur potentialeʒ ſciẽtiaʒ: ⁊ magis eſt defectibilis. Et abſit ꝙ dei ſcientia deficiat aliquo modo: ⁊ ꝙ ſibi potentialis ſciẽtia attribuatur. Potentialis enim ſcientia materialis eſt. ⁊ iõ opinati ſunt philoſophi ꝙ dei ſcientia ſemper neceſſaria eſt in actu: ⁊ ꝙ in ea nulla eſt vniuerſalitas neqꝫ pluralitas ex potẽtia conducta ſeu conſtituta: ſicut ſpecies ex genere multiplicatur. ¶ Et eſt notandũ ꝙ apud nos eſt impoſſibile compꝛehendere infinitũ in actu. Quia ſcibilia apud nos abinuiceʒ ſeparabilia ſunt. Sed ſi ponẽdum eſſet hic eſſe quandam ſcientiam in qua omnia ſcibilia vniri poſſent: eſſet ſine dubio finita ⁊ infinita apud euʒ equalis. Et omnia iſta a philoſophis demõſtratiue pꝛobata ſunt. ⁊ ideo ſequitur ex hoc ꝙ quando pluralitas ſcientie hoc modo intelligitur: ⁊ quelibet pluralitas a deo auferenda eſt. ſequitꝛ ꝙ ipſius ſcientia ſit vna ⁊ in actu. Sed de hoc clare informari ab humano intellectu impoſſibile eſt. Si hoc enim perfecte intelligeret eſſet ſuus itellectus vnus ⁊ idem cum ipſius dei benedicti intellectu: quod eſt impoſſibile. ⁊ quia ſcire particularia apud nos eſt ſcientia in actu. Patet ergo ꝙ ſciẽtia dei magis pꝛopinqua eſt ſciẽtie particulari ꝙ̃ vniuerſali: lʒ nulla ſit iſtarum: vt ſuperius dictum eſt.

¶ Nũc Auer. rñdet ad dubiũ Algaẓelis. ⁊ pꝛimo reſumit qõnes dicẽs. Dicimus nos ꝙ ſentẽtia hoꝛum verboꝛum in duabus cõſtat queſtionibus. ⁊ explicat illas. d. quaruʒ vna ſuppl e eſt qualiter poteſt fieri ꝙ ſciẽtia dei ſit in ſeipſo vna ⁊ eadem cuʒ ſua ſciẽtia in rebus extrinſecis ab eo. eſt ergo pꝛima queſtio iſta. (Sed de ipſa.) Nũc reſumit ſolutionem ſuperius factã dicens: ſed de iſta ſupius reſponſum fuit. ſ. ꝙ in humano intellectu reperitꝛ quodd aʒ exemplar de hoc: ex quo poſſumus certificari ꝙ intellectus pͥmi pꝛincipij ſic ſe hẽat neceſſario. (Nota.) ¶ Et debes ſcire ꝙ illud exemplar eſt: quoniã ſicut itellectus noſter vna ſcia intelligit alia pꝛimo: ⁊ ſecundo ſe. ſic dicimus ꝙ intellectus pͥmo vna ſcientia intelligit ſe: ⁊ ſecundo alia. (Secunda queſtio.) Adducit ſecũdã queſtionẽ dicens. ſecũda queſtio eſt. vtruʒ ſcientia dei multiplicari poſſit. multiplicãdo ſcibilia. i. ipſis ſcibilib⁹ diuerſis entib⁹ ſm rem ⁊ rõneʒ. dat aũt euidentiã queſtionis. d. ipſe. n. ſ. de⁹ cõpꝛehendit omnia ſubiecta finita. i. vniuerſalia eodem modo. i. eadeʒ ſciẽtia numero. quo. i. qua infinita indiuidua poſſunt ⁊ ſcimꝰ ab eo. ꝗ vna ſcientia erit vtroruqꝫ. hec ergo eſt queſtio ſecunda. (Sʒ de hac.) Soluit hanc qõnem ſecundã. ⁊ pͥmo ponit ſolutionẽ. d. ſʒ de hac qõne reſpondendum eſt: ꝙ non eſt impoſſibile in ſcientia dei vna ⁊ eadem exiſtente ꝙ retineat ſcibilium diuiſionẽ. i. ꝙ deus vnica ſcientia ſciat multa ⁊ diuerſa ſcibilia: cui⁹ rationẽ ait. d. nãqꝫ pro quia nõ eſt impoſſibile apud philoſophos ꝙ ipſe deus ſciat ſeipſum ⁊ alia mobilia. i. generabilia preter eum. ¶ Debes ſcire vt dictũ eſt: ꝙ deum ſcire alia dupliciter intelligi põt. vno modo ꝓut eſſe ſuũ eſt eſſe alioꝛum: ⁊ ſic ſcit alia: non ꝙ illa percipiat in vniuerſali vel particulari: ſed ꝓut eſſe eius eſt eſſe alioꝛum: alio mõ ꝓut illa intelligit ſub eſſe diuerſo a ſe: ⁊ eſſe ei⁹. ⁊ ſic itelligere eſt perfici ab illis. vult ergo ꝙ pꝛimo modo deus vna ſciẽtia intelligit ſe ⁊ alia ꝓut alia ſunt ipſe. (Dupl'r itellig' deũ ſcire alia.) ¶ Ad formã argumenti negatꝛ minoꝛ: qꝛ eſſe dei: ⁊ eſſe alioꝝ nõ ſunt diuerſa ſcibilia: vt viſuʒ eſt. (Diuiſio tñ.) declarat qualiter nõ poteſt ſecũdo modo deus intelligere alia pꝛout illa ſunt diuerſa ab eẽ dei: ⁊ ꝓut perficitꝛ ab illis. ⁊ dicit. diuiſio tamẽ illa. i. ſcdm mẽbꝛũ apud eos eſt impoſſibile. ⁊ exponit illud. d. dico eſſe impoſſibile intelligendo ꝙ intellectus dei perficiatur ab itelligibili cauſato ab eodem intellectu. ¶ Debes ſcire ꝙ ſi intellectus pͥmi intelligit alia ꝓut diuerſa ſunt ab eo. ſequitꝛ omnino ꝙ ille intellectus ꝑficiatur ab illis qđ declaro: quoniam ꝓut diuerſa ſunt nõ continentur in eo: qꝛ ſic nõ eſſent diuerſa. ſi nõ cõtinerentꝛ in eo. ergo aliquid deficit ab eo. ſ. alia. ergo cũ cõpꝛehẽdit illa efficitꝛ illa: ⁊ per conſequens perficitur ab illis. Et huius ſimile eſt: qꝛ intellectus noſter nõ continet ſcibilia. ideo cuʒ intelligit illa fit illa aliquo modo: ⁊ ꝓut fit illa ꝑficitꝛ ab illis: ⁊ ſic in ꝓpoſito applica tu. Inquit ergo. Si enim aliud preter euʒ intelligeret illo modo quo nos intelligimus eſſet eius itellectus cauſatus ab intelligibili: ⁊ nõ ipſius cã: ⁊ totuʒ ↄtrarium demõſtratiue pꝛobatꝛ. hec ↄſequentia patuit in tertia diſputatione. omne enĩ intelligens vel intelligit ꝓut eſt cauſa: vel ꝓut eſt cauſatũ. ꝓut eſt cauſa: ſic intellectus eſt ideʒ intelligibili. ſemper enim cauſa continet effectum: ⁊ per ↄſeqnẽs eſt idẽ effectus. ſi ꝓut eſt cauſatuʒ ſic intelligibile eſt diuerſuʒ ab itelligẽte: ⁊ itellectus diuerſus: quoniã effectus ſemper pꝛiuat perfectionẽ cauſe. ⁊ per ↄſequens ponit eſſe diuerſuʒ a cã. Si ergo deus intelligeret aliud: tunc eſſet diuerſum ab intelligibili. ⁊ per cõſequens cauſatum: ⁊ ſic patet ↄſequentia. (Et eſt notãdũ.) Exponit qđ dixit ⁊ ait: ⁊ eſt notanduʒ ꝙ pluralitas a philoſophis negatur. i. ꝙ pluralitas ſcientiarũ in deo non conceditur a philoſophis. (Pl'itas ſciarũ in deo negat' a phis.) non enĩ volunt ꝙ vna ſcientia deus intelligat ſe ⁊ alia diuerſa intelligat reliqua. ⁊ non eſt ſup. ſciẽtia negata a philoſophis ꝙ ipſe de ſeipſo ſciat: imo hanc ponunt: ſed ſup. negãt de ſcientia addita ſibi. i. ſed dicũt ꝙ non intelligit deus alia per ſcientiam additam ſciẽtie ei⁹. ¶ Sed contradixit huic Algaẓel dicendo. ergo ignorat alia. cui reſpõdet Auerrois. d. ⁊ nõ ſequitꝛ ex talis pluralitatis remotiõe a deo benedicto remotio pluralitatis ſcibiliũ. i. nõ valet. deus nõ intelligit diuerſis ſcientijs ſe ⁊ alia. ergo nõ intelligit diuerſa: quoniã ſtat intelligẽtia plura per vnam ſcientiam pꝛout illa plura ſunt vnum in deo: ⁊ alia a parte eoꝝ. argumentuʒ ergo Alga. ſuppoſuit reſpõſionem Auicẽne falſam: ⁊ contra illam valet. Auerrois autẽ non ſic intelligit. imo ſolutio patet hic alio modo. ¶ Et debes ſcire ꝙ effectus et cauſa. verbi grã. deus ⁊ res cauſate. poſſunt dupl'r cõparari: vel a parte effect⁹: ⁊ ſic poſſunt dici diuerſa: vel a pte cauſe: ⁊ ſic poſſunt dici idem a parte effectus: dicuntꝛ diuerſa: qꝛ effectus non continet cãm: ſed potius continetꝛ. imo effectus deficit a perfectione cauſe. ⁊ ideo diuerſuʒ eſt eẽ eius ab eſſe cau- (Cã ⁊ effec⁹ poſſũt dupl'r cõparari.)

ſe.a parte cauſe ſunt idez: q͠m cauſa continet effectū ſm
totū eē.ꝛ ideo a parte cauſe eſt idētitas. dico ergo ꝙ de⁹
vno mō intelligit diuerſum.alio mō nō intelligit diuer/
ſum. intelligit gdez diuerſum a parte effectus. intelligit
idē a pte ſuipſius.nō ergo valet hec ꝯñtia.de⁹vna ſcien
tia intelligit ſe ꝛ alia.g͂ nō ſcit diuerſa: q͠m illa a parte ei⁹
ſunt eadē:a parte illoꝝ ſunt diuerſa:ꝛ ſic apparet vn⁹ in/
tellectus verboꝝ Auerro.(Et dicimus.) Nūc remouet
oino dcm̄ Alg.Alg.enim arguit ſic.nō pñt eē plures ſcie
diuerſe in deo.ergo deus nō pōt intelligere diuerſa. Re
ſpōdet Auer.d.ꝛ dicimus iccirco ꝙ qn̄ Alg. tranſtulit.q.
de pluralitate impoſſibili.i.ſcientiarū que deo eſt impoſ
ſibilis ad ſcibilium pluralitatem inferendo.ergo non po
teſt ſcire plura. eſt opus ſophiſticum.i.argumentum ap-
parens: ꝛ non exiſtens:quod declarat.d.q2 ſm veritatez
numeratio ſcibilium in ſcientia dei nō eſt ſimilis nume
rationi eoꝝ in ſcientia humana . bene enim valet.in hu/
mana ſunt ſcibilia diuerſa.ergo ꝛ ſciētie:et hoc declat.d.
nāqꝫ pro quia in humana poteſt accidere duplex. vna eſt
ratione phantaſmatum que ſup. quaſi redimunt naturā
localis numerationis.i.que reddunt diuerſitatem quaſi
in ſubiecto. per hoc eniz ꝙ phantaſma lapidis in me eſt
aliud a phātaſmate Platonis: quaſi ſciētia mea lapidis
ꝛ tua differunt: quaſi in ſubiecto.i.ſm rem.accipit enim
hic locum pro ſubiecto . vnde localis numeratio idez eſt
quod realis diſtinctio. (Secunda vo.)ponit ſecundā.d.
ſecunda vo eſt numeratio ipſaruz in ſeipſis in intellectu
noſtro.i.ratione ſubiecti in quo inherēt. videlꝫ in nume/
rando prout cōmunicant in primo genere: vtputa:quod
eſt ens.inquantū diuiditur ad omnes ſpecies ipſum ens
ingredientes. vult ergo ꝙ numeratio ſcibilium eſt ratio
ne ſubiecti in quo habent eſſe inquantū entia.ꝛ hanc di-
ſtinctionem poſuit in 3° de anima cōmen.5°.vbi dixit ꝙ
intelligibilia habent duplex ſubiectum. vnuz prout ſunt
entia vera:ꝛ ſic numerātur ratione phantaſmatuz.aliud
ꝑut ſunt entia in mūdo : ꝛ ſic eſt itellectus ꝛ ſic ſunt vnū
ens.hoc declarat.d.intellectus enim noſter vn⁹ eſt ratio/
ne vnitatis in ſpeciebus animalis comprehēdentib⁹ nu/
meralia mundi.i.entia mundi diuerſa:ꝛ numerat̄ ratio/
ne ſpecierum. vult dicere ꝙ ſi intellectus comparat̄ ad
quoddam genus animalis. verbi gratia.ad hominez qui
continet plures ſpecies.i.plures conditiones indiuiduo/
ruz:vt grecos ꝛ tuſcos:ꝛ latinos ꝛc.eſt vnus numero vn⁹
ꝛ per ſe forma manens totius ſpeciei . ſed ſi compareturꝛ
ad ſpecies.i. indiuidua que ſpecie differunt per accidēs
eſt plures: qꝺ intellectio ſm habitudines : vt dixi in lib°
de intellectu.ꝛ in fine quarte diſputationis.ſcibilia ergo
noſtra ſi comparentur ad ſubiectum per qꝺ ſunt omnia
ſunt vnū ens. ſi comparent̄ ad ſubiecta per que ſunt ve/
ra ſic ſunt multa: vt p3 in dicto cōmento . In deo autem
ſcibilia nō poſſunt comparari ad diuerſa : immo omnia
ſunt vnum ratione eſſentie que eſt cauſa illorum:ꝛ mul/
ta a parte effectus:ꝛ hec eſt mens Ariſto.ꝛ Auer. ¶ Attā
ſm fidem quā nos chriſticole tenemus.hec ſunt temera
ria ꝛ falſiſſima:q͠m ſcibilia ſunt multa ꝛ rōne phātaſma
tū ꝛ rōne itellectuuz qui realiter ꝛ ꝑ ſe multiplicant̄ : vt
dixi in lib° de itellectu ꝯtra Auer. (Et eſt manifeſtuz.)
declat nūc ꝓpoſitū in ſcientia dei.d.ꝛ eſt manifeſtum ꝙ
qn̄ remouemus ſcientiaz dei de vniuerſali re.i. dicimus
ſcientiā dei nō eſſe vniuerſalem: ꝙ ſine dubio remouet̄
dicta numeratio.i. ſine dubio ſcīa ꝛ deus nō erunt diuer
ſa.Addit ꝛ remanebit numeratio talis quā noſter itelle/
ctus nequit cōprehēdere ſup. poſitiue:niſi noſtra ſciētia
eſſet ſimiliter ſciētie dei benedicti: qꝺ eſt impoſe. ¶ De
bes ſcire ꝙ ſciētia dei qualis eſt negatiue pōt itelligi. po
teſt eniz intelligi a nobis ꝙ nō eſt vniuerſalis nec parti/
cularis: vt dcm̄ eſt.attamē ꝙ ſi talis vel talis nāe nō po
teſt intelligi a nobis: ꝛ hoc voluit dicere Auer (Et iō di/
cimus.)apponit qꝺdā correlariuz.d. ꝛ iō dicimus ꝙ val
de fuit manifeſtū dictū dicētis ꝙ intelligētie terminuz
hñt limitatū quē aliquo mō pertrāſire nequeūt. ¶ De/
bes ſcire ꝙ tribus modis ꝯtingit intelligere intelligēs.ſ.
vniuerſaliter.ſecundo particulariter.tertio vno mō qui
nec eſt vniuerſalis : nec particularis.intelligētia ergo in
intelligēdo hēt certū terminum: q͠m ita intelligit tertio
mō ꝙ nō ꝑmo: vel ſcdo mō:ꝛ ſic p3 dcm̄ Auer. vel forte
intelligit ꝙ iō p3 intelligētias nō intelligere vlr ꝛ parti/
culariter:q2 eſſe earū eſt finitū in vigore:ꝛ nō cōtinet oi/
bus modis ꝑfectiones rerum:ꝛ ita conſidera. (P.intelle
ctus noſter.)Vult probare ꝙ dei ſciētia ſit actualis:im/
mo actualiſſima. ꝛ primo ponit vnuz.d.preterea intelle/
ctus noſter eſt ſciētia entiū potentialiter:nō aūt actuali/
ter.eſt enim potētialis:q͠m nō eſt per eſſentiā eius:ſ3 per
receptionez a rebus: ꝛ ſi deficit ſciētia actualis de actua/
li quāto: magis ſciētia noſtra vilior erit:cū magis ingre/
ditur potētialē ſciētiā: ꝛ per ꝯñs magis erit defectibilis.
¶ Debes ſcire ꝙ intellectiones oium intelligentiarum
ſunt actuales cū ſint per eſſentias earū. attā vna eſt alte
ra actualior:ꝛ ſic vna eſt altera vilior . vult ergo hēre ꝙ
ſi vna actualis ſit vilior altera actuali:vt ſcientia ſecūde
intelligentie eſt vilior ſciētia prime.ꝛ ſciētia tertie eſt vi
lior ſciētia ſecunde. et ſic quāto magis ſciētia noſtra que
nō ꝯtinet̄ intra genus actualiſſimū erit vilior ſcia actua
li. ¶ Vult ergo hēre hanc maiorez.ois ſcia potētialis eſt
vilior ſciētia actuali: quā ꝓbauit per locuz a maiori:per
hoc q2 actualis eſt vilior actuali.ergo a maiori potētialis
erit vilior actuali.(Et abſit.) Nūc aſſumit ſcdam ꝓpo/
ſitionē quaſi minorē.d. ꝛ abſit ꝙ dei ſcia deficiat aliquo
modo:ꝛ ꝙ ſibi attribuat̄ ſcia potētialis. potētialis enim
ſcia mālis.i.paſſiua ꝛ receptiua eſt.vult ergo habere hāc
minorez.ſ.ſed ſcia dei nō eſt defectibilis ſeu vilis aliquo
mō.(Et ideo.)ꝯcludit cōcluſionē que partim ſequit̄ ex
ſyllo nunc facto: partim ex ꝑdictis.d.ꝛ ideo opinati ſunt
phi:ꝙ ſcia dei ſemꝑ neceſſaria eſt in actu:ꝛ ꝙ in ea nulla
ſit vilitas. ꝛ hec ꝯclo ſequit̄ ex ſyllo nunc facto:neqꝫ plu
ralitas.i.compoſitio ex potētia ꝯducta ſeu ꝯſtituta:ſicut
multiplicat̄.i.componit̄ ſpēs ex genere : ꝛ hoc ſequit̄ ad
ꝑdicta.eſt ergo vtus ſyllogiſmi ꝑſentis hoc mō. ois ſcien
tia potētialis eſt vilis.ſcia dei nō eſt vilis:ergo in ſcda fi
gura ſcia dei nō eſt potētialis:ergo eſt actualis per locuz
ab oppoſito:imo actualiſſima cū ei nulla ſit annexa vili/
tas. (Et eſt notādū.) Soluit queſtionē tacitā ꝛ pulchrā
quā Alg. mouit.an.ſ.itellect⁹ dei cōprehēdat ſingularia:
ꝛ dcm̄ eſt ꝙ nō:q͠m ſingularia ſunt infinita.nullus itelle
ctus cōprehēdit infinita.ergo itellectus dei nō cōprehē/
dit ſingularia in ſcda figura. Rñdet ꝙ ifinitū nō pōt cō
prehēdi ab intellectu nro: eo q2 nō comprehēdit ſingula
ria ſimul.ſed ſucceſſiue.ꝛ impoſſibile eſt infinitū ꝑtrāſi/
re.attā apud intelligētiā dei qui oia cōprehēdit inſimul
per eius eēntiā cōprehēdit ſingularia ꝛ ifinita: imo ſciē/
tia dei nō eſt finita dins ab infinita.maior ergo propoſi/
tio.d.nullus intellectus cōprehēdit infinitū. falſa eſt de
intellectu ꝑmi.dicit ergo.ꝛ eſt notādūꝙ apud nos.i. quo
ad intellectū noſtrū eſt impoſſibile cōprehēdere ifinitū
in actu:cuius rōnē dicit: q2 ſcibilia.i.ea que ſcimus ſunt
adinuicē ſeꝑabilia.i.nō ſciunt̄ inſimul:ſed vnū poſt alte
rum: vt ſortē poſt platonē.ſed ſi ponendū.i.concedendū
erit hic eē quādā ſciaz in qua oia ſcibilia vniri poterint:
vt eſt ſcia ꝑmi in qua oia inſimul ponunt̄ . eēt apud euz
ſciētia finita equalis infinite.i.ſcia finita ꝛ infinita habe
rent eandem vim : ꝛ omnia iſta demonſtratiue probata
ſunt a philoſophis. ¶ Debes ſcire ꝙ intellectus ꝑmi nō
intelligit

Intelligibilia duplex ſbm ſbie.

Scibilia in deo nō cōparant̄ diuerſa.

Contra

Scīa dei q̄ ſit nō ſit ſciri niſi negatiue.

Triplicit̄ ꝯtingit itelligere.

Quare de⁹ itelligit ſingularia.

intelligit vel ſcit ſingularia niſi prout eſt cauſa illoꝝ ſub ratione entis ⁊ eſſe: ideo intelligit illa ſub ratione eſſe et entis ens vel eſſe nec finitum neqꝫ infinitum: ideo ſcientia dei prout eſt finita non differt ab illa vt eſt infinita: ⁊ quia cognoſcit illa prout eſt cauſa: et eſſe cauſam eſt dei eſſentiale: ideo in ſimul omnia ſingularia comprehendit prout eſt poſſibile ei. ideſt ſub forma entis ⁊ eē eius: ⁊ ſic maior propoſitio vniuerſalr̄ neganda eſt: lꝫ de intellectu noſtro veritatem habeat. (Et ideo.) Nunc apponit corelarium: qḋ quaſi dictuꝫ eſt: ⁊ eſt ꝙ ſcia dei eſt ſimplex vna ⁊ in actu: ⁊ ſylls eius cōponit̄ ſic: quelibet pluralitas a deo auferenda eſt. ſed quādo pluralitas ſcie hoc modo intelligit̄. ſicut dictū eſt: eſt quedam pluralitas: qm̄ quādo intelligitur ſcientiam dei eſſe ſingulariuꝫ vt ſingularia: ⁊ potentialē ⁊c̄. vt ſic eſt pluralitas: concludit̄ in pria figura ꝙ ipſius ſciētia ſit vna ⁊ in actu. i. ſimplex ⁊ nō potentialis: ⁊ huius pmo tangit minorē. ſcḋo ibi (Et quelibet.) tangit maiorem. tertio ꝯnem: ⁊ verba eius ſunt manifeſta per ſe. (Sed de hoc.) oſtendit difficultatem queſtionis dicens: ſed de hoc: ideſt iſto modo ſciendi clare īformari ab humano intellectu eſt impoſſibile: cuius rationem dat dicens: ſi enī hoc perfecte ſup. homo itelligeret eſſet ſuus. ideſt hominis itellectus vnus ⁊ idem. i. eq̄lis perfectionis cum itellectu ipſius dei benedicti: qḋ eſt impoſſibile: ⁊ ꝯſequētia patet: quoniā opinio eēt omnino

Dubita° equalis vtriuſqꝫ. ¶ Sed dices. Auer. ſcḋo metaphy. cō. pmo. vult ꝙ ſit poſſibile itellectui noſtro cognoſcere dei

Solo. eſſentiam: ⁊ per cōſequens dei ſcientiam. ¶ Dicendū ꝙ ſicut ipſe gloſauit Ariſto. ita ego gloſo euꝫ: ꝙ. ſ. exemplū iſtud notat difficultatē. quaſi dicat. ꝙ difficile eſt intellectum noſtrum intelligere dei ſcientiam: non tamē impoſſibile ſimpliciter. (Et quia ſcire.) ſoluit queſtioneꝫ tacitam: poſſet enim quis dicere: lꝫ ſciētia dei non ſit vniuerſalis nec particularis an ſit magis propinqua alteri iſtarum: dicit reſpondēdo: ⁊ quia ſcire particularia. ideſt ſpecies apud nos eſt ſciētia in actu: patet ergo ꝙ ſciētia dei eſt magis propinqua ſcientie particulari ꝙ̄ vniuerſali: lꝫ

Dubita° nulla ſit iſtarū per ſe: vt ſuperius dictum eſt. ¶ Sed contra. quoniam ſcientia dei eſt per eſſentiam eius: eſſentia ſua eſt ens adeo ꝙ ei reſpondet gradus entis: eſt enī ſciētia dei vniuerſalis per eſſentiā: ergo maxime eſt vniuer-

Solutio. ſalis: ⁊ vniuerſali ſcientie propinqua. ¶ Dicenduꝫ ꝙ ſingulare duo habet. ſ. actualitatem ⁊ determinationē: ⁊ habet materialitatem. eſt enim ſingulare actualiſſimum reſpectu vniuerſalis: ⁊ determinatiſſimum: et nullo modo potentiale contrahibile: habet etiam materialitateꝫ: cuꝫ ſingulare concernat materiā ⁊ appenditia materie. Dōꝫ ergo ꝙ Auerrois hic loquitur de ſingulari quo ad pmuꝫ modum: non quo ad ſcḋm modum. ratio autem concludit ſcientiam dei eſſe vniuerſaliorem quantuꝫ ad reſpectum ſecundi modi: ⁊ ſic patet intentio Auerrois hic.

ALGAZELIS. DVBIVM. IIII.

Ait Algazel. Sed in predictis obiecit Auicēna: in qbus aliqui phī opinati erant ꝙ deus glorioſus nihil ſcit preter ſeipſum: vt eos non ſequeretur de neceſſitate ponere pluralitatem in deo. Unde miratur qualiter ꝯcedimus eis remotionē pluralitatis a deo: ⁊ poſtea ꝯcedimus ꝙ ipſe ſciat alia entia preter eum: ⁊ ꝙ ipſe deus ignoret oīa entia preter ſeipſuꝫ: ⁊ ꝙ ſciat ipſa entia: ſciens nanqꝫ perficitur ex ſuo ſcibili: ⁊ ſequeretur ex iſtis ꝙ ſcibile dei nobilius eſſet eo: quod eſt falſum. Quare conatus fuit dictus Auicēna opinari ꝙ ſcire deum ſeipſum ⁊ alia entia: ideꝫ eſt quod eſſe eius: ⁊ de iſta cōuerſione ſtupefacti ſunt phī: vnde manifeſte aſſerere poſſumus ꝙ nulla ſecta philoſophorum clare de predicto ꝓpoſito inuenire potuit veritatem.

¶ In hoc dubio Algazel inducit motiuum Auicēne: ⁊ opinionem eius: ⁊ dicit. Sed in predictis obiecit Auicenna in quibus aliqui philoſophi opinati erant ꝙ deus glorioſus nihil ſcit preter ſeipſum: ⁊ hoc dixerunt ſup. vt non ſequeretur eos de neceſſitate ponere pluralitateꝫ in deo. i. vt euitarent compoſitionem in deo: ideo tm̄ deum ſcire ſeipſum dicunt. (Unde miratur.) cuꝫ reiterauit opinionem philoſophorum ponit motiuuꝫ Auicēne dicens: vnde miratur ſup. Auicēna qualiter nos concedimus eis. ſcilꝫ philoſophis remotioneꝫ pluralitatis a deo. ideſt ꝙ deus non eſt compoſitus ex ſcientia ⁊ ſcibili: ⁊ poſtea concedimus ꝙ ipſe ſciat alia entia ꝑter eum: ⁊ ꝙ ipſe deus ignorat omnia entia preter ſeipſum: et ꝙ ſciat ipſa entia: hec enim ſunt conceſſa: conceſſuꝫ eſt enim deum tm̄ ſe ſcire: ⁊ ꝙ ſciendo ſe ſciat alia entia: ⁊ ꝙ ipſe deus ignorat alias eo quia non ſcit illa in propria forma: et ꝙ aliquo modo ſciat ipſa entia: ⁊ qūocunqꝫ arguit probando ꝙ deus non ſcit aliud dī. ſciēs nāqꝫ perficitur ex ſuo ſcibili: ſed per te deus ſcit aliud. ergo ſequit̄ ꝙ perficit̄ a ſuo ſcibili: ⁊ tūc dedit inconueniēs. d. ⁊ ſequeret̄ ex iſtis ꝙ ſcibile dei nobilius eſſet eo: ideſt ipſo deo quod falſum eſt: ⁊ conſequētia patet: quoniaꝫ omne perficiens eſt nobilius perfecto: vt patet. (Quare conatus eſt.) Nunc apponit opinioneꝫ Auicēne dicens: quare conatus fuit dictus Auicēna opinari ꝙ deum ſcire ſeipſum ⁊ alia entia ſit ideꝫ quod eſſe eius. ideſt ꝙ ſcientia ſui ⁊ aliorum ſit eſſe dei: et ideo nō accidit deo pluralitas: et laudat hanc opinionem dicens ⁊ de iſta conuerſione Auicēne ad philoſophiam ſtupefacti ſunt philoſophi ſup. noſtri temporis: eo quia Auicēna erat extraneus a philoſophia: cum igitur cōuerſus ſit ad philoſophos ſtupefacti ſunt philoſophi: vnde manifeſte aſſerere poſſumus ꝙ nulla ſecta philoſophorum clare de predicto propoſito inuenire potuit veritatem: niſi. ſup. ſolus Auicenna. ⁊ ſic patet ſermo Auicenne et opinio ⁊c̄. La° Aui|cenne.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ reſponſio horuꝫ verborum clariſſime apparet in precedētibus. vꝫ ꝙ ſi philoſophi opinati ſunt ꝙ ipſe deus ſciat entia modo quo ſit vilior eis ſcibilibus ſequit̄ vt cauſatū non reducatur ad cauſam: ⁊ nobilius eſſet vilius: ſed nō cauent ſibi iſto modo: ſed ꝙ ipſe deus ſciat entia modo nobiliori illo quo nos ſcimus ea. Sꝫ qualiter poſſibile fuerit multiplicare ſcibilia in deo benedicto queſtio eſt per ſe: ⁊ per hoc philoſophi ſibi non cauent opinando ꝙ deus non ſciat niſi ſeipſuꝫ ſicut attribuit eis Alga. imo ꝓpter id qḋ dictū eſt. ⁊ Auicēna inſudauit ſe cōuenire iter opionem dicentis ꝙ deus non ſciat niſi ſeipſum: ⁊ ꝙ ſciat omnia entia modo nobiliori illo quo nos ea ſcimus: ⁊ hoc ſatis patet ex dictis ſuis. videlicet ꝙ ſcire deum benedictum ſeipſum et omnia alia entia mundi idem eſt.

Lz ipſe iſtud non dicat ita clare. Conſtat ergo ex dictis quomodo acerrimus eſt error huius hominis ⁊ ſuum facinus eſt in eo quod attribuit doloſe philoſophis.

C Nunc Auerro. vult accuſare Auicēnā quantū ad intellectū queſtionis. ſcdo ibi (Et per hoc phi.) Uult accuſare Alga. quantū ad illud qđ iponit phis quantū ad ꝑmā partē quaſi excuſando ſe a declaratione opionis Auicen. dicit. dicimus nos ꝙ reſpōſio hoꝝ verboꝝ. i. ad hec verba clariſſime apparet in ꝓcedētibus: vult dicere ſolonibꝰ ꝓdictorū dubioꝝ: ideo nolo imorari. (Uidelz ꝙ ſi phi.) Nunc ponit verba Auicēne quibus dubitauit dicens. vz ꝙ ſi phi opinati ſūt ꝙ ipſe deus ſciat entia modo quo ſit vilior eis ſcibilibus. i. modo noſtro. ſ. ꝓut perficitur a rebus ſequitᷣ vt cauſatuz. i. entis cauſata non reducanᷣ ad cauſam. imo potius cauſa reducitᷣ ad cauſatū: ⁊ ſequitᷣ vt nobilius eēt vilius: quia deus optimus in natura eſſet vilior rebus: hoc fuit motiuū Auicē. ergo. ſ. ꝙ ſi deus intelligeret aliud. ergo vileſceret: quoniaz perficitur a rebus. (Sed non cauent.) Nunc reprehendit Auicēnaz quātuz ad duo. primo: quia non vtitur in ſolutiōne eius verbis philoſophorū. ſecūdo: qꝛ non reſpōdet ad queſtionē ꝓut mouit ipſe eam. d. ſed ſup. phi non cauent ſibi. i. non euitant hoc incōueniēs modo quē dixit Auicēna. vz. ꝙ ideo non ſequitur: quia ſcire deuz ſe ⁊ alia ſit vnū ⁊ idem. ſed ſup. phi vtūtur his verbis: ꝙ ipſe deus ſciat entia modo nobiliori quo nos ſcimus ea: ideſt equiuoce ꝓut ſcientia noſtra cauſata eſt a rebus: ⁊ dei ſcientia cauſa eſt rerum: vt dictum eſt. 12. metaphy. cōmē. 51. ⁊ adductū eſt in precedentibus: ergo ſolo Auicēne peccauit in verbis. (Sed qualiter.) Nunc reprehendit ipſum quantū ad rem: quoniā queſtio mota ab Auicē. fuit quomodo deus ſcit alia: ⁊ tamē ſcientia ſua nō eſt compoſita. inquit modo Auerrois: ſed qualiter poſſibile fuerit multiplicare ſcibilia in deo benedicto: queſtio eſt per ſe: ideſt ſeorſuz ab illa quā ſoluit Auicēna. poteſt enim queſtio intelligi: an deus ſcit alia: ⁊ an deus ſciat ſciētia cōpoſita. Auic. mouit queſtionem ſub ſecūdo itellectu. ſ. an ſcientia dei ſit compoſita: ⁊ ſoluit eam ad pmū intellectū declarādo ꝙ ſcit alia: nō tamē ſequitur ꝙ vileſcit. ergo peccauit Auicēna quantū ad rem: cum ſoluit vnam queſtionē quā non mouit: ⁊ tacuit ſol. illius quā mouit. (Et per hoc phi.) Nūc vult accuſare Alga. dixit enim Alga. ad intellectuz ſcđe queſtionis ꝙ ſcientia dei non eſt compoſita: quoniā ſm philoſophos deus non ſcit niſi ſe. Cui contradicit Auer. di. et per hoc philoſophi ſibi non cauent: ideſt nō euitant queſtionem illam opinando ꝙ deus non ſciat niſi ſeipſum: ſicut eis attribuit Alga. imo philoſophi ſup. euitant illam propter id quod dictum eſt ſuperius ꝙ ſcientia dei eſt ſui ꝓut eſt ens: ⁊ aliorū: vt eſt ꝓncipium eorum. (Et Auicen.) Declarat quomodo Auicēna conatus erat mediare. d. et Auicēna inſudauit ſe cōuenire inter opinionem dicētis: ꝙ deus non ſcit niſi ſe: vt fuit opinio Alga: ⁊ vt ſciat modo nobiliori illo quo nos ſcimus ea: que fuit opinio philoſophoꝝ: qđ oſtendit eſſe ad eius mentez di. ⁊ hoc ſatis patet ex dictis ſuis. videlicet ſup. que fuerūt ꝙ ſcire deū benedictum ſeipſum ⁊ omnia alia entia mundi eſt idez: lz iſtud ipſe non dicat ita clare: ergo quaſi meᵃ: cui cōtradicit. ergo cōſtat ex dictis quomodo acerrimus eſt error huius hominis ⁊ ſuum facinus ⁊ peccatuz eſt in eo: ideſt illo quod doloſe phis imponit: imponit enim deum ſcire ſe eſt idem quod deum ſcire alia omnia: ⁊ hoc falſum eſt ſed videtur ꝙ Auerrois contradicat ſibi: quoniam ſuperius dixit ꝙ deum ſcire ſe ⁊ alia idem eſt quod eſſe eius ⁊ eſſe aliorum. C Dicendū ꝙ differentia Auerrois ⁊ Auicenne in hoc conſiſtit: quoniam Auerrois voluit deum vno actu ſciendi ſcire ſe ⁊ alia prout illa alia ſunt eadem cum eſſe dei: quia vt dixi entia a parte dei ſunt eadē ipſi. Auicenna opinatur ꝙ deum ſcire ſe ⁊ alia prout alia ſūt diuerſa ab eo eſt idem: et iſtud facinus eſt: et error acerrimus: vt viſum eſt ſuperius: ⁊ ſic amouetur cōtradictio.

Dĩa inter Auicē. et Auerro.

ALGAZELIS. DVBIVM. V.

AIt Algazel reſpondens pro philoſophis. Et ſi aliquis diceret ꝙ ipſe deus ſcit ſe in eo ꝙ eſt principiū modo relationis: ⁊ ſcia relatiuoꝝ eſt vna. paternitas enim ⁊ filiatio ſimul ⁊ ſemel cognoſcuntur. Unde ſicut hic plures ſcientie vniunᷣ: eodem modo dici poteſt in deo benedicto: videlz ꝙ ipſe ſcit ſeipſum principium entiū: ⁊ eſt vna ⁊ eadem ſcientia: lz pluralitatem aliquo modo retineat. Rurſus quomodo hic intelligitur in vno cauſato relatiuo ſibi ⁊ non infert pluralitatem: ergo multiplicatio ipſius ſiue illius quod eſt in genere ſuo non infert pluralitatem. Preterea ſicut qui ſcit rem ⁊ ſcit ꝙ eam ipſe ſcit vna ⁊ eadem ſcientia: ſic vna ⁊ eadem ſciētia eſt cū iſtis multiplicationibus: maxime quia loquentēs opinantur ꝙ ſcibilia dei ſunt infinita. Et ꝙ eius ſcientia eſt vna ⁊ eadem: non ꝙ attribuāt ei ſcientiam infinitam. Huculqꝫ ſunt verba Algazelis nomine philoſophorū. Sed ipſi reſpōdent pro eis ſic: ſi dei ſcientia vna ⁊ eadē eſt oimode non imaginandū eſt ꝙ dependeat a duobus ſcibilibus: quia vt philoſophi ponūt iſert pluralitatem: ⁊ tamē ſollicitantur in hoc ita ꝙ dicunt ꝙ ſi deus haberet quiditatē denominatam ab entitate: eſſet hic pluralitas in deo. ⁊ iđ ſm philoſophorū radices impoſſibile eſt ponere vnam ⁊ eandem ſcientiaz a pluribus ſcibilibus dependentē: ita ꝙ pluralitatē non inferat: ideo magis infert hic pluralitatem qꝫ attribuere ipſi deo eſſe ſuper ſuam quiditatem. Similiter ad id quod dicebant ꝙ ſcientia relatiuorum eſt vna ⁊ eadem. Dicimus ꝙ eſt falſum: imo ſunt tres ſcientie. videlz duorū relatiuoꝝ ⁊ que eſt relationis. ergo ſunt ſcientie diſtincte. Silr ad id quomodo deus ſcit ſeipſum ⁊ genera ſingularia: ⁊ ꝙ ipſe eſt ipſorum principium. Dicimus ꝙ infert neceſſario pluralitatem. Ampliꝰ ad id qđ dicunt. videlz ꝙ ſi aliquis ſcit rem ſcit ſine dubio ꝙ ipſe ſcit eam eadem ſcientia. Dicimus ꝙ non eſt ſic: immo ſunt due diſtincte. Patet ergo qualiter philoſophoruz defectus acerrimus eſt in hoc propoſito.

C Debes ſcire ꝙ Alga. phis iponit ꝙ deus nihil ſciat niſi ſe: ⁊ ꝙ omnino ignoret hec: ⁊ hoc: qꝛ ſi deꝰ ſcit ſe ⁊ alia in deo accideret cōpoſitio: vt declaratū fuit iſtis diebus elapſis in nr̄is ſcholis: vult Algazel ꝑmo narrare argumen-

ta quorūdā phorū qui ꝓbāt ꝙ deus nō modo ſcit ſe:imo
⁊ alia.ſcḋo ibi(Sed ipſe.)reſpōdet his argumētis:iquit
ergo Auer.Air Alga.rñdens pro phis.ſup.ṗ adducēdo ar
Pria rō gumēta aduerſarioꝝ que ſūt iſraſcripta pōt ꝗ argumen
tū cōponi ſic.ſcia relatiuoꝝ eſt vna.ſcia dei ⁊ alioꝝ eſt
ſcia relatiuorū.ꝗ eſt vna.maior ꝓbaꝶ exēplo.inquit ergo
ṗmo ponēs minorez:⁊ ſi aliquis diceret ꝙ ipſe deus ſcit
ſe in eo qḋ eſt ṗnm alioꝝ:⁊ ſup.alia quoꝝ eſt ṗnm mō rela
tionis:hec eſt minor.ſ.ſcia dei ⁊ alioꝝ eſt relatiua. Deide
ponit maiorē.d.⁊ ſcia relatiuorū eſt vna:cuius exēplum
ponit.d.paternitas eni ⁊ filiatio ſil' ⁊ ſemel cognoſcunꝶ.
Deinde ponit ꝯnē.d.vnde ſicut hic.ſ.in relatiuis plures
ſcie vniunꝶ.ſ.diuerſoꝝ eſt vna ſcia:eodē mō dici pōt in
deo bñdicto.vꝫ ꝙ ipſe ſcit ſeipſum ṗnm entiū:⁊ eſt vna ⁊
eadem ſcia:lꝫ pluralitatē aliquo modo retineat.eſt ergo
cōcluſio argumēti:ꝙ deus vna ſcientia numero ſcit ſe et
alia:ꝯtra phos:vl' poſitionē quā phis iponit.(Rurſus.)
Scḋa Nūc ponit ſcḋam rationē cōtra phos:⁊ ratio conſiſtit in
hoc:qualiter poſſibile eſt intelligere cauſatum:taliter po
teſt intelligi ⁊ cauſa:ſed poteſt cauſatum intelligi vnica
ſcientia cum ſua cauſa . ergo poteſt cauſa intelligi vnica
ſcientia cum cauſato.dicit ergo rurſus quō hoc intelligi
tur in vno cauſato relatiuo ſibi.ſ.qḋ refertur ad deum:et
tamē ſup.ſcientia illius cauſati ad cauſam ṗmā nō infert
pluralitatem.ſuppleas eodē modo poteſt intelligi cauſa
in habitudine ad cauſatū:⁊ tñ non erit intellectio cōpoſi
ta:tacet minorē ⁊ infert ꝯnē.d.ergo multiplicatio ipſius
ſiue illius qḋ eſt in gñe ſuo.ſ.ergo intellectio cauſe in re
latione ad cauſatū que cauſa eſt vnius gñis cum cauſato
nō ifert pluralitatē:⁊ ſic patet eſſe poſe deum intelligere
Tertia. ſe ⁊ alia vnica ſciētia ꝓut deus dicitꝶ relatiuū quoddā ad
alia.(Preterea.)Ponit tertiā rōnē contra phos:⁊ ratio
componitꝶ ſic.ſicut ſe habet intellectus intelligēs aliquā
rem:⁊ ſciens ſe ſcire illam rem:ſic deus ſciens ſe ⁊ ſciens
alias res per ſimilitudinē quam exiſtimant eſſe bonam.
Huic maiori ſubītelligēde apponit minorē.d.ſicut ꝗ ſcit
rem:⁊ ſcit ꝙ eā ipſe ſcit vna ⁊ eadē ſciētia : hec eſt virtus
minoris:apponit ꝯnē.d.ſic vna ⁊ eadem ſcia eſt cum iſtis
multiplicationibus.ſ.ſic ergo deus ſcit ſe ⁊ alia vna ⁊ ea
dem ſciētia numero.(Maxime.)Cōfirmat argumētuꝫ
di.maxime ſup.errāt phi:ꝗa loquētes.ſ.theologi opinātꝶ
ꝙ ſcibilia dei ſunt ifinita:⁊ ꝙ eius ſciētia eſt vna ⁊ eadē:
nō ꝙ ei attribuant ſcientiā infinitā.arguo ergo ſic.ſi poſ
ſibile eſt ſcire infinita ſciētia vna.ergo poſſibile eſt ſcire
plura eadeꝫ ſciētia:⁊ per ꝯſequens deus poteſt ſcire ſe et
alia vna ⁊ eadeꝫ ſcia:inquit Auerrois vſqꝫ huc ſunt ver
ba Alga.adducta cōtra phos nole phoꝝ aduerſariorum
Scḋo. veris phis.(Sed ipſe.)Nunc exponit pro phis veris:et
reprobat eorū opinionē.ſcḋa ibi(Similiter ad id.)Re
ſpondet ad argumenta per ordinē:inquit.ſed ipſe reſpō
det pro eis ſic.ſi dei ſcia vna ⁊ eadem eſt omnimode non
imaginandū eſt ꝙ ſcientia dei depēdeat a duobus ſcibi
libus.ſ.ab ipo deo ⁊ rebus gñabilibus cauſatis:qꝛ vt phi
ponunt hec dependentia infert pluralitatē:eſt ergo ſolu
tio ꝙ deus poteſt ſcire ſe ⁊ alia:non ſcia cauſata ab illis.
(Et tamen.)Oſtendit qualiter eſt hec intentio philoſo
phoꝝ.ſ.in deo nō eē cōpoſitionē ſciētie ⁊ ſcibilis ſeu ſciē
tiarū:probant eni phi ꝙ ſi deus eſſet id in quo eēntia eēt
diſtincta ab eſſe in eo eſſet compoſitio:⁊ habent hoc pro
maximo incōueniēti.arguo modo ſic.incōueniēs eſt in
deo eſſe cōpoſitionē ex eſſe ⁊ eſſentia.ergo multo magis
ex ſuba ⁊ accidente:dicit ergo.⁊ tamē ſollicitanꝶ in hoc:
ita ꝙ dicunt ꝙ ſi deus haberet quiditatē denominatam
ab entᵉ.ſ.quiditatiuā vbi eſſe denoiat illā tanꝗ realiter
diuerſum eſſet hic pluralitas in deo qḋ maxime reputāt
inconueniens.ideo dicitꝛ ideo ſm phorum radices im
poſſibile eſt ponere vnam ⁊ eandē ſciaꝫ a pluribus ſcibi
libus dependentem:ita ꝙ pluralitateꝫ non inferat : ideo
magis infert hic.ſ.in eo ꝙ quis diceret ſciam eſſe additā
eſſentie ꝙꝫ attribuere ipſi deo eſſe ſuper quiditatem ſup.
additam.(Similiter.)Nūc ſoluit ad argumentū ṗmū: Ad ṗmū
⁊ breuiter negat maioreꝫ:dicit ergo ſimiliter ad id quod
dicebant ꝙ ſcia relatiuoꝝ eſt vna ⁊ eadeꝫ.dicimus ꝙ eſt
falſum:imo ſunt tres ſcientie.videlꝫ due duorū relatiuo
rū:⁊ tertia illa que eſt relationis:ergo ſunt ſcientie diſtin
cte.(Similiter.)Reſpondet ad ſcḋm.⁊ primo replicat Ad 2um
vim eius.d.ſimilr ad id argumentū.ſup.quomodo deus
ſcit ſeipſum ⁊ genera ſingularia:⁊ ꝙ ipſe eſt ipſorū princi
pium:⁊ addas.⁊ ꝙ poſſibile eſt cauſatum intelligere ſe ⁊
cauſam vna ſcientia:dicimus ꝙ in cauſato infert neceſſa
rio pluralitateꝫ:eo quia cauſatū intelligit ſe ⁊ cām diuer
ſis ſcientijs.(Amplius.)ſoluit ad tertiā.d.amplius ad id Ad 3um.
quod ipſi dicunt.videlꝫ ꝙ ſi aliquis ſcit rem ſcit ſine du
bio ꝙ ipſe ſcit eam eadem ſcientia . dicimus ꝙ non eſt
ſic.ideſt dicimus ꝙ minor eſt falſa.imo ſunt due diſtin
cte:concludit di.patet ergo qualiter philoſophorum.ſup.
aduerſariorū defectus eſt acerrimus in hoc propoſito:ſo
lute ergo ſunt rationes pro phis. AVER.

NOs dicimus ꝙ huius hominis ꝟba
hic fuerunt longa:⁊ vtplurimū diale
cticalia. Sed ipſoꝝ verborū ſententia
ſub duabus cōcluſionibus cōtinetꝶ: ⁊
id qḋ conſtat ex his eſt ꝙ aſſerendo ſcientiā dei
vnā eſſe dixit ꝙ in noſtris itelligibilibus : prout
intelligentia itelligit ea non multiplicanꝶ : ſicut
in entibus reperitur. videlꝫ ꝙ ſūt alique res in
quibuſdaꝫ entibus:que non in illis rebus mul
tiplicanꝶ:vtputa ꝙ res eſt vna: ⁊ ens eſt neceſ
ſariuꝫ: vnde ex hoc ſm eum deprimitꝶ ꝙ vna ⁊
eadem ſcientia multa vel forte infinita cōtinet.
Et prima duarū predictarū ab Alga. ductaruꝫ
eſt ꝙ ipſe ſumit exēplar ab imaginabilibus re
bus que contingunt intellectui in anima: ⁊ ſunt
ſimilia entia comitātibus relationes entiū adin
uicem ⁊ eorū negationē:apparet ꝙ relatio que
contingit intelligibilibus nō multiplicationem
intelligibilium inferat: ⁊ allegatio ipſius ſuper
hoc eſt ꝙ relatio comitans relatas res ſic ſe ha
beat. Et ipſe poſtea obiecit dicte auctoritati di
cēdo ꝙ relatio ⁊ duo relatiua ſunt plura ⁊ plu
ribus egēt ſententijs: vt diffuſe meditatus fuit
oſtendere. Et nos dicimus ꝙ hic error accidit
ei aſſimilando ſciam humanā ad diuinam. Vñ
dicimus ꝙ quicūqꝫ moueat dubium in diuina
ſciētia: ⁊ perpendit illud ſoluere per humanaꝫ
ſcientiā:eſt manifeſtū ꝙ ille transfert iudicium
preſens ad abſens in duobus entibus in maxia
diſtantia diſtantibus. videlꝫ in ſpecie ⁊ in gene
re. Secunda ꝟo predictaruꝫ rerum fuit ꝙ nos
ſciuius rem eſſe: ⁊ ſcimus ꝙ nos ſcimus eam
⁊ non denominatione addita ſuper primaꝫ:qꝛ
procederetur ad infinitum. Sed nos dicimus

ꝙ hoc nihil eſt. Quia ſatis patet ꝙ procederet̄ ad infinitum ſi aliquis ſciret rem ⁊ ignorat ꝙ ipſe ſcit eam: ⁊ poſtea ſcit ꝙ ſcit eam ⁊ ex hoc inouet̄ ſcđa ſcientia: ⁊ ideo nõ eſt poſſibile ꝓce dere ad infinitum: ſicut putabat ipſe.

¶ Vult nūc Auerro. redarguere quedā dicta Alga. ⁊ p̄io proponit ſūmā intētionis eoꝝ: ⁊ inquit. Dicimus nos ꝙ huius hoīs v̄ba hic fuerunt longa: ⁊ vtplurimū. i. quantū ad maiorē partē eoꝝ dialecticalia: ſed ipſorū v̄boꝝ ſnīa in duabus ꝯclōnibus ꝯtinet̄. (Et id qđ.) Nūc exequit̄ ⁊ p̄imo ꝓponit quoddā neceū ad ſuū ꝓpoſitū. ſcđo ibi (Et p̄mo duaꝝ.) ponit ꝯclōnes ſūmatim: iquit ḡ in p̄ma. Et id qđ conſtat ex his eſt: ꝙ aſſerendo ſciam dei vnā eſſe: dixit ꝙ in noſtris itelligibilibus ꝑut intelligentia. i. itellectus intelligit ea non multiplicant̄. i. res intelligibiles ab intellectu noſtro vna ſcia intelliguntur: vt relatiua ⁊ multa alia. imo ꝓbauit hoc dicēdo ꝙ ſicut in entibus reperit̄. vȝ ꝙ ſunt alique res in quibuſdaȝ entibus que in illis rebus non multiplicant̄: vtputa ꝙ res eſt vna: ⁊ ens eſt neceſſarium: ens eni ⁊ vnuȝ idem ſunt ſimpliciter: ſic ergo ex natura rei vnum ſm rem poteſt eſſe multa ſm ratonē: inquit ꝓpter hoc: vnde ex hoc ſm euȝ deprimit̄ ꝙ vna ⁊ eadē ſciētia multa ⁊ forte infinita cōtinet: eo qꝛ ſcientia eſt res in aīa modo ſicut res extra animaȝ poteſt eſſe vna in ſubiecto: ⁊ plures ſm modū: mlto fortius res in anima ſicut eſt ſciētia: poteſt eſſe vna in ſubō ⁊ plures in habitudine: iſtud eſt illud neceſſariū qđ Auer. proponit. (Et prima duarū predicatarū.) Nunc ponit ꝯnes ſūmatim: ⁊ inquit: ⁊ p̄ma duarū predictaꝝ ab Alga. ductaꝝ eſt ꝙ ipſe ſumit exᵉ ab imaginabilibus rebus que cōtingunt intellectui in aīa nr̄a: ⁊ ſunt ſilia entia comitātibus relationes entium adinuicē. i. ⁊ illa entia a ꝗbus ſumpſit exᵉ ſunt res relatiue: ⁊ res cōcomitantes eoꝝ negationeȝ. i. ⁊ res qnibus nihil cōreſpōdet in re ꝗbus potius reſpōdit non eſſe ingt mō Auer. apparet ꝙ relatio que contingit intelligibilibus non infert multiplicationē intelligibiliuȝ: ⁊ allegatio. i. ꝓbatio ipſius eſt ſuper hoc ꝙ relatio concomitans relatiuas res: ſic ſe hēt: quoniā vna eſt ſcia duoꝝ relatiuoꝝ: dicit modo Auer. ⁊ ipſe Alga. obiecit dicte auctoritati. i. exemplo dicendo ꝙ relatio ⁊ duo relatiua ſunt plura: ⁊ pluribus egent ſentētys: vt diffuſe meditatus eſt oſtendere. (Et nos.) Cuȝ poſuit primā cōcluſionē: nunc reprobat eam ⁊ dicit: ⁊ nos dicimus ꝙ hic error accidit: ⁊ aſſimilando ſciam humanā ad diuinā: bene dicimus ꝙ quicūqȝ mouet dubiū in diuina ſcia ⁊ perpēdit illud ſoluere per humanā ſciam eſt manifeſtum ꝙ illud transfert indiuiduū preſens ad abſens. i. indiuiduū gn̄abile ⁊ ſenſatū ad eternū iſenſatū. dico abſens in duobus entibus in maxima diſtātia diſtantibus. vȝ in ſpecie ⁊ in

Dubiuᵒ gn̄e. ¶ Sed dices. de iſenſibilibus nō poſſumᵘ loqui niſi per ſenſibilia: ergo nō male fecit Alga. per ſile in nr̄o itel

Solutio. lectu declarare in intellectu primi. ¶ Dōm ꝙ error fuit Alga. credēdo per hec oīno ſcire illa: ⁊ credere hec eſſe ſilis ſimilia oīno: ſed ꝙ aliqualiter per hec veniamus in illoꝝ cognitionē: nō eſt dubiū vt ſcit̄ ab Auerro. 3ᵒ de aīa. cō. 36. (Scđa vō.) ponit ſcđam. ꝯ. ſcđa vō predictaꝝ repꝑ fuit ꝙ nos ſcimus rem eſſe: ⁊ ſcimus ꝙ nos ſcimus eaȝ ⁊ non denolatione. ideſt ſcia noua addita ſuper p̄mā: quia procederet̄ in infinitū: inquit Auerro. ſed nos dicimus ꝙ hoc. i. hec ratio nihil eſt: qđ oſtendit. ꝯ. quia ſatis patet ꝙ procederetur ad infinitum: ſi aliquis ſciret rem ⁊ ignoraret ꝙ ipſe ſcit eam: ⁊ poſtea ſcit ꝙ ipſe ſcit eam: adeo ꝙ ex hoc innouetur ſcđa ſcia: vult ergo cōtra Alga. habere ꝙ homo ſcit rem: ⁊ ſcit ſe ſcire illam: ⁊ ibi ſtatur per vnā regulam: quando aliquid eſt tale per aliud: illud per qđ eſt tale eſt tale per ſe: vt dicit 8ᵒ phyſicoꝝ cō. 46. ideo cōcludit dicens: ⁊ ideo non eſt poſſibile procedere ad infinitum ſicut putabat ipſe: ⁊ ſic patet qualr̄ Alga. in duabus cōcluſionibus peccauit aliqualr̄. ALGA. DV. VI.

Ait Alga. Et ſi aliqs diceret ꝙ hoc dubiū ſequit̄ tm̄ Auic. ipſe enim opinatus eſt ꝙ deus alia entia p̄ter eū ſciat. Sed aliqui veraces ph̄i cōueniunt ꝙ ipſe deus non ſcit niſi ſeipſuȝ. ergo ſm eos hoc dubiū remouet̄. Nos dicimus ꝙ mouēs hoc argumentū deberet merito tacere ⁊ ſtupefieri de ipſius vilitate. Quilibet eni homo vel angelus cognoſcit ſeipſum ⁊ ſuū principiuȝ: ⁊ alia entia p̄ter euȝ. Unde ſi ipſe deus non ſciret niſi ſeipſuȝ: eēt ergo defectibilis reſpectu creaturarū humanarū: maxīe angeloꝝ: imo qđ plus ē: id qđ vi cognoſcere ſeipſum nouit aliud extra ſe: ⁊ nō eſt dubiū ꝙ ſcia eſt nobilitas ⁊ ꝑfectio ⁊ ignorātia totū ꝯtrariū ſe hēt. Rurſus ph̄i ſūt cōſueti dicere ꝙ ipſe deus eſt diligens: ⁊ ꝙ hēt mirabilē gloriā. Unde etiam mirandū eſt qualiter poſſunt ei talia attribuere: poſito eni ꝙ ipſe ſcit ſciens ſimplr̄ ſine quiditate: qūo poterit eē ignorans omnia alia preter eum cū produnt ab eo. Qualis igitur etiā differentia eſt iter eūdeȝ deum ⁊ vnū hominem mortuū: niſi ꝙ ipſe deᵘ ſeipſuȝ nouit ⁊ cognouit: ⁊ mortuus minime. Amplius dicamus ꝙ poſſumᵘ eos compellere vt ꝯcedāt pluralitatē in deo benedicto h̄ mō. vȝ aut ſcientia dei eadē eſt ꝙ ipſe deus: aut differunt abinuicē: ſi differunt: ſtatim ergo cōceſſa eſt pluralitas in deo: ſi ſunt vnum ⁊ idem: qualis eſt ergo differentia iter hoc ⁊ dictū dicētis: ꝙ ſcire hoc ſeipſum ideȝ eſt qđ ipſum: ſed hoc ſſima fatuitas eſt: homo nāqȝ multotiens eſſentiā ſuiipſius ignorat ⁊ ſcit qđ eſt poſtea: ⁊ tunc remouet̄ illa ignorātia qn̄qȝ: ⁊ hec differūt abinuicē ſine dubio: ⁊ lȝ diceremus ꝙ deus ſciuit ſeipſum: non ex hoc ſequitur ꝙ ipſe cū eius ſcia ſit vnū ⁊ idē. Et ſi forte dicti ph̄i dicerēt ꝙ ipſe deus purus eſt intellꝰs abſqȝ alia ſuba. Dicimᵘ ꝙ hoc eſt impoīe. Scia enim itellectus denominatio quedā eſt que ſubiecto ſine dubio indiget: vt in aliȷs accn̄tibus reperit̄: vn̄ dicimᵘ ꝙ ex hoc apparet defectus ph̄oꝝ in preſenti propoſito. Et nos deo dante in ſequentibus declarabimus ꝙ ipſi nequeūt oſtēdere ꝙ ipſe deus ſeipſum: neqȝ cetera entia ſciat.

¶ Nunc Alga. in p̄ſenti dubio vult reprobare ph̄os. ⁊ p̄io declarat qualiter predictū dubiū eſt cōtra Auicēnā ⁊ nō cōtra peripateticos. Deinde arguit cōtra periᶜᵒˢ ingt: ⁊ ſi aliquis diceret ꝙ hoc dubiū. i. datum ſequit̄ tm̄ Auicē. i. eſt contra Auicēnam tm̄: cuius rationem ait. ꝯ. ipſe eniȝ

opinatus eſt ꝙ deus alia entia pter eũ ſciat. g̃ ſup. dubiũ factũ pcedit ꝯ Aui. ⁊ ꝯdidit q̃lr nõ eſt ꝯ pᵉᵒˢ. d. ſꝫ aliqui veraces phi ꝯueniũt ꝙ ipſe deꝰ nõ ſcit niſi ſeipm̃. g̃ ſm eos h̃ dubiũ remouet. i. nõ hẽt locũ. (Nos dicimꝰ.) cuꝫ declarat qualr h̃ dubiũ pcedit ꝯ Aui. ⁊ nõ ꝯ phõs: nunc arguit ꝯ phõs rõnibꝰ nouis: ⁊ p̊ vilipẽdit eos. d. nos dicimus ꝙ remᵒⁿᵉ. i. ſoluẽs hoc argᵐ illo nõ deberet merito tacere ⁊ ſtupeſieri de vilitate eius. i. ſuiipſius. (Quilibet eni hõ.) Nũc declarat ſolõnẽ illã eẽ falſaꝫ: ⁊ arguit entᵉᶜ: ⁊ rõ ſtat in hoc: ſi deus non ſciret niſi ſe eſſet defectibilis reſpectu hoīs: ⁊ maxīe reſpectu angeli. ꝯñaꝫ pbat: qm̃ minora intelligeret ipſo angelo: ⁊ ipſo hoīe: qm̃ hõ ⁊ angeli nõ mõ ſe: imo alia intelligunt: vt pꝫ in tex. huius rõnis p̊ ponit pbationẽ ꝯñtie. d. qlibet eni hõ vel angelus cognoſcit ſeipm̃ ⁊ ſuũ pn̄ᵐ: ⁊ alia entia preter eũ. (Unde ſi.) ponit nũc entᵐᵃ. d. vnde ſi ipſe deus non ſciret niſi ſe. g̃ eſſet defectibilis reᵘ creaturaꝝ humanaꝝ quãto maxīe reſpectu angeloꝝ: ⁊ ſic patet tota rõ. (Immo qd̃ plus eſt.) hic ponit ſcdãꝫ rõnẽ ꝯ idẽ: ⁊ põt rõ ſic cõponi: illud qd̃ videt̃ cognoſcere ſeipſum nouit aliud extra ſe. Sed ſupple aꝫ deus cognoſcit ſeipſum. g̃ deꝰ nouit aliud ex̄ ſe. maior ponit̃ tñ ⁊ non probat̃: qꝛ ibi ĩfra. (Qualis g̃ eſt dĩa inter hoc ⁊c̃.) pbat̃: ideo vſq ad illũ dimittat̃ locũ: minor aũt eſt periᵒᵈᶜ vt dictũ eſt. (Et nõ.) Soluit dubiũ ꝯ pmã rõnẽ: qm̃ ſicut dĩ. iz. meta. cõ. 51. Scĩa viliũ nõ eſt digna apponi in re nobiliſſima: ſic̃ eſt deꝰ; cuiꝰ exẽplũ eſt: ſic̃ videre turpia viſibilia nõ decet honeſta videre vidẽ. g̃ cũ entia q̃ñabilia ſint vilia in cõparatione ad deũ nõ decet deuꝫ videre: ⁊ ſic ad p̊mã rõnẽ negat̃ ꝯñtia: ⁊ ad pbationẽ pꝫ ſol. ex hoc. eo qꝛ hõ ⁊ angelus nõ ſũt pfectiſſima qualis eſt deus ⁊c̃. ¶ Hãc ergo qõnẽ remouet. d. ⁊ nõ eſt dubiũ ꝙ ſcĩa eſt nobilitas ⁊ pfectio: ⁊ ignorãtia totũ ꝯtrũ ſe hẽt idẽſt eſt vilitas ⁊ imperfectio: vult g̃ dicẽ ꝙ lꝫ ei ꝯgruit ſcire vilia nõ ppter hoc vileſcit: eo qꝛ ⁊ ſi obiecta ſenſibilia vilia ſunt: attñ ſcĩa eſt pfectio et bonitas. (Rurſus.) hic ponit̃ tertia ratio: ⁊ cõponit̃ ſic: oẽ diligẽs entia habens mirabilẽ gloriã ĩtelligit dilecta: hãc maiorẽ ſupponit: et ſtatim apponit minorẽ. d. rurſus phi ſũt ꝯſueti dicere ꝙ ipſe deꝰ eſt diligẽs ſup. entia: ⁊ ꝙ hꝫ mirabilẽ gloriaꝫ. i. in hoc: q̊ miſericors eſt eoꝝ que diligit. cõiter g̃ ꝯ ꝙ deus ĩtelligit dilecta: quoꝝ eſt miſericors. (Unde etiã.) adducit q̃rtã rõnẽ: ⁊ ſic cõponit̃: nullũ ſciẽs ſimplr ſine quiditate differẽte ab eſſe eſt ignorãs ea que ſũt ex̄ ipſum: ſed deus eſt ſimplr ſciẽs ſine qditate differẽte ab eẽ. g̃ nõ eſt ignorãs res extra ipꝫ. p̊mo ergo pponit qd̃ vult deſtruẽ di. vñ etiã mirandũ eſt qualr poſſunt ei talia attribuere. (Poſito eni.) Nũc arguit ⁊ ponit minorẽ. d. poſito enim ꝙ ipſe ſciat ſimplr ſine qditate. i. differẽter ab eſſe: ponit ꝯñẽ ſub forma qõnis. d. quõ poterit eſſe ignorãs oĩa alia p̄ter eũ; quaſi dicat nõ. (Cũ pcedũt.) pbat̃ maior ⁊ cõponit̃ ſic. nullũ ſciẽs ſimpˡr a quo pcedũt oĩa ignorat illa. Sciens ſine quiditate differẽter ab eſſe eſt id a quo procedũt oĩa. g̃ nullũ ſciẽs ſimpˡr ſine qditate ⁊c̃. ignorat oĩa alia. huius tangit minorẽ. d. cuꝫ pcedant ab eo. (Qualis igit̃ etiã.) Nũc ponit quintã rõnẽ: ⁊ põt ſic cõponi: illud qd̃ eſt homini mortuo plus ppinquũ eſt vilius: eo ꝙ ab illo eſt remotius: ſed deus ĩtelligẽs tñ ſe eſt ppinquior homini mortuo ipſo homine viuo: ergo deus eſt vilior homine viuo. minor pbat̃: qm̃ homo viuo habet. ſ. ꝙ ĩtelligat ſe ⁊ ĩtelligat alia: mortuus ꝙ neq ſe: neq alia: deꝰ eſt in medio. caret enim ſciẽtia alioꝝ: ⁊ quãtũ ad hoc cõuenit cũ hoīe mortuo: ⁊ habet ſciam ſui: ⁊ in hoc differt ab eo. g̃ cũ ſit in medio eſt plus ppinquus homini mortuo. ſequit ergo. igit̃ q̃lis etiã eſt differẽtia ĩter eũdẽ deũ ⁊ hominẽ mortuũ: niſi q̊ ipſe deus ſeipſuꝫ nouit: ⁊ mortuus minime: ⁊ per hoc habet̃ minoris declaratio. (Amplius dicimus.) Nunc arguit cõtra illõ qd̃ phi volũt fugere. d. amplius dicimus ꝙ poſſumus eos cõpellere: vt cõcedãt pluralitatẽ in deo hũdicto: qd̃ ĩtẽdũt fugere hoc mõ. vꝫ aut ſcientia dei eadẽ eſt qd̃ ipſe deus: aut differũt adinuicem: ſi differant: ergo ſtatim eſt pluralitas in deo. ſi ſunt vnum ⁊ idem. ergo qualis differẽtia eſt in hoc ⁊ dictũ dicẽtis ꝙ ſcire hoc ſeipſum idem eſt qd̃ ipſum. i. nulla: idẽ eniꝫ erit dicere: ſcĩa dei non differt a deo: ⁊ ꝙ ipſe nõ ſcit niſi ſe tñ. Deſtruit hoc. d. ſꝫ hoc eſt ſũma fatuitas: qd̃ declarat per exẽplũ hoc modo. d. hõ nãq multotiens eſſentiam ſuiipſius ignorat: ⁊ ſcit qd̃ eſt poſtea. i. accidẽtia: et tũc quãdoq remouet̃ illa ignorãtia arguẽdo ab accidẽtibus ad eſſentiã inquit modo: ⁊ hec. i. ſcĩa ſui ⁊ accidẽtiũ differũt adinuicẽ ſine dubio: ⁊ videt̃ mihi ꝙ Alga. voluit per hoc inuere hãc rõnẽ: quicũqꝫ ſcit difficilius ſcit facilius: ſed deũ ſcire eẽntiã eſt difficilius q̃ꝫ ſcire poſteriora vt patet in exemplo de hoīe. ergo ſciẽs eſſentiã ſuaꝫ ſciet poſteriora. (Et lꝫ.) Nũc oſtẽdit reſpõſionẽ phõꝝ eſſe ex̄ ppoſitũ: ipſi eniꝫ credebant euadere a cõpõne in deo dicendo ꝙ deus ſcit ſe tñ: ideo ſcientia eius non eſt cõpoſita. ꝯtra arguit Alga. d. ⁊ lꝫ diceremꝰ ꝙ deus ſciuit ſeipm̃: non ſequit̃ ex hoc ꝙ ipſe cum eius ſcĩa ſit vnũ ⁊ idem: vt poſito ꝙ homo ſciat tñ ſe: non ſequit̃ ſcientiaꝫ hominis eſſe idem qd̃ homo. (Et ſi forte.) adducit euaᵒⁿᵉᵐ phõrũ ab hac replica. d. ⁊ ſi forte dicti phi dicerent ꝙ ipſe deus purus eſt intellꝰ abſqꝫ alia ſubã: ⁊ per ꝯſequens ſilitudo hoīs ⁊ dei nihil eſt: qm̃ homo materialis eſt ⁊ cõpoſitus: cõtra arguit. d. dicimus nos ꝙ hoc eſt impoſſibile: cuius rõnẽ ponit: ⁊ põt ſic cõponi. omnis denoĩatio ⁊ accidens additum intellectui facit cõpoſitionẽ: hanc maiorẽ ſupponit: explicat minorẽ. d. ſcĩa enim eſt quedã denominatio intellectus que ſubito ſine dubio ĩdiget: vt in alijs accidentibus eiuſdem rationis reperit̃. cõcludit errorẽ eorum. d. vnde dicimus ꝙ ex hoc apparet defectus phõrũ in p̄ſenti pposito ⁊ ordinat ſe ad ſequẽtia: ⁊ ſmo eius pꝫ. hec igit̃ ſunt que ꝯtinent̃ in preſenti dubio. AVER.

Nos dicimꝰ ꝙ loqui de ipſius dei glorioſi ſcĩa. vꝫ tã de ſe q̃ꝫ de alijs entibꝰ nõ licet: imo phibet̃ manifeſte a legibus nr̃is. ſ. nõ mõ dialectico ſeu topicali; ſed etiã ſophiſticali: ⁊ maxīe ponere in libris q ad manꝰ cuiuſlibet pueniẽt: ⁊ qꝛ vulgus vt manifeſtũ eſt cõprehẽdere talium veritatẽ nequit ipſoꝝ ruditate ſubtilitateq rerũ; ideo ĩducit eos ad ĩſudandũ vt diuinitatis negligant pulchritudinẽ. Et ideo non ſunt talia oĩbus liberanda: multa enim incongrua poſſunt ex hoc oriri: ⁊ hec eſt cauſa; quare via leges ponentiũ differt a phõrũ via. ſ. qꝛ via legis ſimplex ⁊ narrata ponit̃. Si forte nãq demonſtratiue loqui inſudauerint ſe: vulgares obijcerẽt eoꝝ auctoritatibus: ⁊ excitarẽt dubia ⁊ argumẽta ſophiſticalia: eſſent igit̃ dicta verba in fine in errore: vñ valde ſunt laudanda dicentis verba: ꝙ q tradit vulgis ſimilis eſt qui dat venenũ quibuſdã corporibus quoꝝdam aĩalium. vꝫ ꝙ illud venenũ fit eis mortificale: venena nãq ſũt res relatiue: qꝛ aliqua ſunt venena alicui aĩali: alicui ꝟo ſunt cibaria. Uñ ſilr̃ eſt de ppoſitis dubijs cũ vulgis: ⁊ iõ ſemp decet dare cuilibet id qd̃

ſue nāe cōpetit: τ nos ideirco: q̄a in B libro cuȝ phis veracibus ītēdim⁹ licite loqui. igit̄ eſt nobis de p̄dictis tractare hic latenter: alio eni modo cauendū valde a nobis eſt: vnde redibimus ad ꝓpoſitū dicentes ꝙ peripatetici tractātes de oībus cōprehenſibilibus iuenerūt eſſe duobus modis. vȝ poſſibilia ſenſibiliter vt corpora idicabilia τ actualia in eodē gn̄e exn̄tia: τ comprehenſibilia ab intellectu: vt ſunt ſenſibiliū reruȝ quiditates τ ipſarū nature. ſ. nāe ſubarū ſenſibiliū τ accidentiū: τ iuenerūt dicti phi ꝙ res q̄ditatem habētes ſm veritatē ſunt corpa: τ intēdimus de q̄buſdā denoīationibus in eiſdē corporib⁹ exn̄tib⁹: ex q̄b⁹ dicta corpa actualr̄ reperiunt̄ τ p̄parant̄ vt ab eis aliq̄ ꝓcedāt corpea. τ dn̄t he denoīationes ab accn̄tibus apō philoſophos in eo ꝙ accn̄talr̄ ſūt res addite ſuper ſubam indicatā per ſe exiſtentē: τ dicte denoīationes nō ſic ſe hn̄t: imo ipſemet idē ſūt ꝙ ſube rerū indicatarū p ſe exn̄tiuȝ: itaq̄ ſi imaginaremur remotionē dictarū denoīationū ſubm totalr̄ remoueret̄: τ inuenim⁹ veritatē haꝝ denominationū que in idicatis entibus reperiunt̄ ab opibus cuiuſlibet corpoꝝ. v.g. repertuȝ eſt ab eis q̄re plāta ſit planta: rōne vȝ cuiuſdā operis ſibi ꝓprij. Silr̄ de aīalibus ex q̄buſdā proprijs opibus cuiuſlibet eoꝝ: τ eodē mō cōprehēderunt formas brutoꝝ. vȝ ex virtutibus τ actionibus ipſoꝝ ꝓprijs in eis. Ampli⁹ iuenim⁹ ꝙ he denoīationes ſunt in ſubis earū ſubē: τ hoc inuentū fuit ab eis ex entiū de ſpecie ad ſpēm: aut de gn̄e ad genus dictarū denoīationū ꝯuerſiōe vel ꝑmutatiōe: vt ꝑmutatio nāe ignis ad aquā. vȝ q: remota denoīatione ex aqua ignis fit τ ab eodē opus igneale ꝓcedit. Vn̄ pȝ ꝙ ipſi ſupſerūt ſignū ſubi ex paſſionibus: ſic̄ ſignuȝ forme reperierunt ex actionibus. Impoſſibile eſt eni ꝙ actio τ paſſio ab vna τ eadē natura ꝓcedāt. Quare diffinitiue poſuerūt ꝙ oīa corpa ex duabus naturis ex agēte τ patiēte. ſ. ex mā τ forma cōponunt̄. Nuncupat̄ eni agens forma τ q̄ditas τ ſuba: τ patiēs ſubm: τ elm: τ mā. Et apparuit eis ꝙ corpa ſenſibilia nō ſunt ſimplicia: τ ad ſenſuȝ appet. vȝ de corpib⁹ ſimplicib⁹ eſſe cōpoſita. q̄dlibet nāq̄ corp⁹ actionē τ paſſionē hēt. Preterea opinant̄ ꝙ id q̄d de p̄dictis duabus naturis ad ſenſuȝ cōprehēſis ex mā τ forā compoſitis tm̄ ab intellectu comprehendit̄ eſt forma: q: forme ſunt intelligibiles ſemp: τ intellectus quādo ab humano intellectu ſeparātur a ſubis earū. Silr̄ eſſe accn̄tium diuidit̄ in intellectu ad has duas naturas: l; ſubm verū τ propriū eoꝝ ſit corpus cōpoſitū ex p̄dictis duabus naturis. ¶ Declaratis igitur iſtis ꝓcedūt vlterius ſpeculari que duarū predictarū naturaruȝ altera precedit: τ iuenerūt ꝙ actus precedit potentiā prout agens p̄cedit actuȝ. Deinde conati ſunt ſpeculari de cauſis τ cauſatis: τ induxit eos inueſtigatio ad cauſam primā actualē que ceteras omnes cauſas entiuȝ ſupercellit. Quare opȝ ꝙ ſit purus actus τ nullatenus potentiā retineat. Si enim aliquo modo potentiam retineret eēt nc̄cio cauſata quodāmodo: τ cauſa alio modo. ergo non eſſet prima: τ quia quodlibet purū τ nudū a potētia apud phos itellectus eſt neceſſario: opȝ ergo ꝙ prima cauſa neceſſario ſit intellectus. Hec eſt ſūmarim opinio phoꝝ: τ qui vult de iſtis clarius informari ad abūdātiam libroꝝ cōcurrat piparcticoꝝ. ¶ Prelibatis ergo his que mouerunt phos ad opinandū ꝙ principium mundi. ſ. prima cauſa ſit ſimplex τ purus intellectus coacti fuerunt dicti ſapientes inueſtigare de ordine mundi: τ ꝙ ordo huius mundi ex ipſius parte ꝓcedit a ſcientia cuȝ illa ſciētia ſit principiuȝ mundi τ dat ſibi eſſe τ eſt ordo intelligibilis: τ hoc ſine dubio taliter eſt difficilis comprehēſionis. Propter q̄d nō eſt mirū ſi nō ingrediat̄ cor vulgariū: q: ſubtiles vix poſſunt lumē rariſſimū hoꝝ ꝓpoſitorū reſpicere. Amplius oīa verba huius hoīs relicta: in q̄bus reprehēdit phos de predicta opiōne: non ſunt niſi ambages ad complacēdū vulgis τ rudibus hoībus fingētibus legē ſeruare. Ergo q̄n ipſe dixit qualis eſt gloria entis ſimplicis ſine quiditate τ abſq̄ ſcīa eius q̄d ab eo ꝓcedit τc̄. Dicimus ꝙ ſunt verba erronea τ abſurda. Si eni phi poſuerūt q̄ditatem nudam a ſubto: eſt ergo neceſſario a denoīationibus denudata. Non eniȝ poteſt eſſe ſubm denominationum: niſi compoſita fuerit ex nā potentie τ natura actus: ergo prima cauſa eſt quiditas abſoluta: τ oīa alia entia a predicta quiditate quiditateȝ habēt: τ dicta prima cauſa eſt ens ſciēs omnia entia abſolute: entia nāq̄ eſſe habent τ ſunt itelligibilia prout ipſe ſeipm̄ ſcit. Poſtq̄ igit̄ vltima cā eſt: habent igit̄ entia eſſe: τ ſunt intelligibilia ab eo: τ ab ipſius ſcīa. ergo eſt cā eſſe predicatuȝ: τ ꝙ ſunt intelligibiles τ phi negant ꝙ ſit ſcīa dei in entibus ſiſis humane ſciētie in eſſe. Scīa enim humana cauſatur ab entibus. ergo ſciētia dei in entibus opponitur humane ſciētie. Rurſus id quod dixerat qualiter poſſunt euadere ꝙ deo glorioſo non attribuāt pluralitatem: non enim euadet q̄n ſcīa dei dīat

ab ipſo deo: aut ſūt idē: ſi dñt. ḡ data eſt plura
liteꝛs: ſi ſūt idē qualis eſt ergo diſta ꝛc. Dicim⁹
ꝙ in iſtis v̄bis oſtēdit aut ſuā fatuitatē aut pra
uitatē. Declaratū eſt eni ꝙ quedā denoiatiōes
ſunt digniores denoiari de ſubalitate qm̄ ſuba
per ſe exñs eſt in actu: imo tm̄ exñtiaꝫ in ſeipſis
hñt. vnde modus tēndi huius denoiationis to
tū ꝯrīū ſe hēt ad modū accñtiū: lꝫ videaꝛ de qui
buſdā ꝙ indigent de ſubō in reb⁹ ꝑmutabilib⁹.
Radix nāqꝫ accñtiū eſt ꝙ ab aliīs habeat ſuſtē-
tationē ꝛ q̄ditatē. Suſtentanꝛ aūt per ſe niſi id
qđ itērdū accidit reb⁹ gñabilibus ꝛ corruptibi
libus accidat: quaꝝ q̄ditates idigeāt de ſubō.
Et ideo hec denoiatio valde dīr ꝛ diſtat a natu
ra accñtiū. ḡ q ſciaꝫ dei ſpnit: qꝛ aſſimilaꝛ natu-
ris accidētiū ſūme excecatus eſt: aut prauiter i-
tendit homines a veritatis via deuiare.

❡ Nūc Auer. vult ridere dictis Alga. ꝛ p̊ ꝓponit excuſa-
tionē ei⁹. 2ᵒ ibi (Un̄ redibim⁹) icipit declare v̄itatēꝫ de
dictis ab illo: iquit ḡ. Dicim⁹ nos ꝙ loq de ipſi⁹ dei glo-
rioſi ſcia. vꝫ tā de ſe. i. ſcia ei⁹ q̄ꝫ de aliīs ſcibilib⁹ entibus
nō licet: imo ꝓhibeꝛ maⁱᵉ a legib⁹ nr̄is. ſ. nō mō dia^{co} ſeu
topicalē: ſꝫ ēt ſophiſticali: ꝛ maxīe ſup. ꝓhibeꝛ ponere in
libris q ad manus cuiuſlibet ꝑueniēt. (Et q̄a vulgus: vt
manifeſtū eſt.) Nūc ponit q̄d iaꝫ ſeq̄ꝛ ex illo. d. ꝛ qꝛ vul
gus vt manifeſtū eſt neqꝛ cōprehēdere v̄itatē taliū: ipſo
rū. ſ. vulgariū ruditate: q̄ pro ꝛ reruꝫ ſubtilitate: iō iducit
eos ad iſudandū vt negligāt pulchritudineꝫ diuinitatis:
ꝯcludit illud. d. ꝛ iō nō ſūt talia oib⁹ liberāda: multa eni
incōgrua pñt ex hoc oriri. Tūc dāt diſtāꝫ iter vias legis ꝛ
phīe. d. ꝛ hec eſt cā q̄re via ponētiū leges diſt a via phoꝝ.
ſ. q̄a via legis ſimp^{lr} ꝛ narratiua ponit: cui⁹ rōnē ait: nāqꝫ
ꝓ qꝛ ſi forte demo^{ce} loq iſudauerint ſe ꝛ vulgares obyce
rēt eoꝝ auctoritatib⁹. i. rōnib⁹: ꝛ excitarēt du⁹ ꝛ argⁿ ſo-
phiſticalia: igiꝛ dicta v̄ba legis cēnt in fine. i. tādē in erro
re: vult ḡ Auer. ꙗ lex dꝫ poni ſine rōne: qm̄ ſi poneret cū
rōne: ita ꙗ tm̄ credaꝛ ꝑꝑ rōnē: tūc vulgares ſi riderēt il
li rōni forte crederēt oppⁿ legis: ꝛ iſtud dictū Auer. eſt ēt
verū ſ. n legē nr̄aꝫ: debet eni theologi tm̄ rōnib⁹ ꝯ legeꝫ
ſoluē ꝛ nō rōnes apponere ꝓ lege. (Un̄ valde) ꝛ cū dixit
hoc cōmēdat dcīm cōe ꝛ dicit: vn̄ valde ſūt laudāda v̄ba
dicētis ꙗ q tradit vulgis ſiliis ē ei q dat venenū q̄buſdaꝫ
corꝑib⁹ quorūdā aīaliū. vꝫ ꙗ illō venenū ſit eis mortifi
cabile: venena nāqꝫ ſūt res relatiue: q̄a aliq̄ ſunt venena
alicui aīali: alicui v̄o ſūt cibaria: vn̄ ſile eſt de propoſitis
dubiis cū vulgis: ꝛ iō ſemꝑ decet dare cuilibet id qđ ſue
nāe cōpetit. ❡ Debes ſcire ꙗ h̄ hō fatu⁹ fuit q̄ntūꝫ ad
hoc: credit eni oēs leges eſſe datas ab hoīb⁹: vt Auic. dic̄
io. meta. ſue. c. 2. ꝛ credit ꙗ legiſlator dꝫ aſpicere inclina-
tionē ꝑploꝝ ꝑuitie: ꝛ ſm̄ eā ponere leges: ſic fecit mahu
met⁹: q videās ſaracenos maxīe iclinatos ad coitū ꝯceſſit
eis vxores inumerabiles: ꝛ mlta mirabilia que narrat in
li. ſui noui ordinis q dr̄ Alcoran⁹: ꝛ in h̄ mētiꝛ h̄ hō: imo
appet ꝑꝑ hoc legē nr̄am nō potuiſſe eē niſi ex deo: in qua
eni lege ꝑcipiꝛ paupꝫtas: caſtitas: ꝛ obediētia pluſq̄ꝫ in no
ſtra: ſūt eni ꝯ iclinationē nr̄am hec 3ᵒ. ꝛ iō cū auctor nr̄e
legis vicit nos his: nō potuit eſſe niſi deus: imo videmus
Auic. in cō. ſue meta. c. 7. deridē mahumet. ait eni lex nr̄a
quā dedit mahumetus oñdit diſpōnē felicitatis ꝛ miſie
que ſūt ſm̄ corp⁹: alia eſt ꝑmiſſio que attendiꝛ ſm̄ itelle
ctū ꝛ argumētationē demōſtratiuā: vt ꝑphetia approbat: ꝛ
hec eſt felicitas ꝛ miſeria aiaꝝ que ꝓbanꝛ argumētatio-
nibus: q̄uis noſtre eximatiōes debiles ſint ad imaginā
dū eas nūc ꝑꝑ cās q̄s ego oſtendā. ſapiētibus v̄o theolo-
gis maior cupiditas fuit ad ꝯſequēdū hāc felicitatē q̄ꝫ fe
licitatē arⁱᵉ: que q̄uis dareꝛ eis: tm̄ nō attēdūt eaꝫ nec ap-
preciati ſunt eaꝫ: in cōparatione huius felicitatis: que eſt
cōiugatio p̄me v̄itatis. hec ille. vbi aperte dat intelligere
illā legē eſſe poſitā ad ꝑpli inclinationē magis q̄ꝫ ad ve-
ritatē: ꝛ hoīꝫ ſalutē: ideo apparet apte legē nr̄aꝫ eē verā
ꝛ ex deo poſitā īme^{te}. (Et nos) Nūc ꝯcludit cām q̄re vlt
dicere de his alio mō ꝛ inquit. Et nos iccirco: q̄a in h̄ li⁹
cū phīs veracibus intēdimus licite loq: igiꝛ eſt nobis de
predictis tractare h̄ latenter: alio eni mō eſt cauēdū val
de a nobis: ꝛ ſic vult loqui hic cū difficultate: qm̄ nō vult
itelligi a vulgaribus: ſed tm̄ a perſ^{ctis}. (Unde redibim⁹.)
Cū ꝓpoſuit excuſationē: nunc exequiꝛ: ꝛ p̊mo accipit quē
dam fundamenta: ꝛ inquit: vnde redibimus ad ꝓpoſitū
dicētes ꙗ perſ^{ti} tractantes de oībus cōprehēſibilibus in-
uenerūt cōprehēſibilia eē duob⁹ modis. vꝫ poſſibilia ſen
ſibilr: vt corpa idicabilia. i. demōſtrata idiuidua ꝛ actua
lia exiſtētia in eodē gñe: eſt ergo vnū genus cōprehenſi-
biliū ſenſibile: vt iduidua demōſtrata. (Et cōprehēſibi
lia.) Nūc ponit ſcđm genus: ꝛ inq̄ꝛ. ꝛ cōprehenſibilia ab
itellectu: ꝛ ſunt q̄ditates ſenſibiliū eoꝝ ꝛ ipſaꝝ nāe. i. for-
me ſubaꝝ ſenſibiliū ꝛ accidentiū. Eſt ergo ſm̄ genus cō-
prehēſibile q̄ditas rei ſenſibilis ſiue accidētis: ſiue ſubē:
hoc eſt ergo vnū fundamētū Auer. ꙗ. ſ. comprehenſibile
eſt duobus modis. ſ. ſenſu ꝛ itellectu: ſenſu vt indiuiduū
demr̄atum: itellc̄tu vt q̄ditas rei ſenſibilis. (Inuenerūt.)
Nūc declarat quoꝝ eſt q̄ditas que ab intellectu compre
hendiꝛ: ꝛ inq̄ꝛ. ꝛ inuenerūt dicti phi ꙗ res quiditatē habē
tes ſm̄ veritatē ſūt corꝑa. i. cōpoſita ex mā ꝛ forma. (Et
intendimus.) Poſſet q̄s ambigere hec diſio nō eſt ſuffi-
ciēs: qm̄ ſunt quedā que non ſunt ſubē nec accñs: vt ſunt
ꝓpria ſubaꝝ. Cui ridet. d. ꝛ intēdimus ſub accñtis noīe
de q̄buſdā denoiatiōib⁹ in eiſdē corꝑib⁹ exñtib⁹: ex q̄b⁹
i. ꝓpter que dicta corꝑa actualia repiunꝛ. i. ꝑꝑ que corpo
ra cōpoſita ſunt: ꝛ ꝓpter que preparanꝛ: vt ab eis aliqua
ꝓcedāt corꝑa. ❡ Debes ſcire vt accipiꝛ 2ᵒ ꝑige^{tis}: elm̄ta ꝛ
mixta hīe duplex eſſe. ſ. ſenſibile ꝛ entitatiuū ſeu q̄dita-
tiuū quātū ad p̄mū eſſe req̄runꝛ q̄litates p̄me: rōne q̄ꝝ
hñt eſſe tale: ꝛ rōne q̄ꝝ agunt ꝛ patiunꝛ. 2ᵒ mō nō requi-
runꝛ cū vt ſic abſtrahant ab eis: vult ḡ ꙗ ſub gñe accidē
tis ꝯtineanꝛ talia ꝓpria corꝑibus ſenſibilibus. (Et diffe
runt) qꝛ poſſet quis dicere: an illa ſint abſolute accidētia
ſoluit: ꝛ differūt he denoiationes ab accidentibus apud
phos: eo ꙗ accñtia ſunt res addite ſuꝑ ſubam indicatā. i.
demonſtratam per ſe exñtē. i. idiuiduā: ꝛ dicte denoiatio
nes nō ſic ſe hñt: imo ipſemet idē ſunt ꙗ ſubē rerū idica
tarū. i. demōſtrataꝝ per ſe exñtiū. Et q̄a he diſpōnes nō
ſunt idē ſm̄ rē ipſis ſubīs ſtatim ſe limitat: ꝛ ait. itaqꝫ ſi
imaginaremur remotionē dictaꝝ denoiationū ſubm to-
taliter remoueꝛ. eſt ergo ibi identitas inſeꝑabilis et non
identitas eētie: ꝛ in hoc errāt multi qui credūt ſubm et
ꝓpriū eſſe vnā rem: ꝛ eſt error maximus ꝛ in meth^{ca} de-
ſtruiꝛ. pꝫ ḡ qualr nō ſunt abſolute accñtia: ſed quodāmo
do. (Et inueniemus.) Nūc ponit artē qua he denoiatio-
nes inſunt vel reperiunꝛ ineſſe ſubiectis: ꝛ inquit: ꝛ inuenie
mus veritatē haꝝ denoiationū que rebus indicatis repe
riunꝛ. i. que rebus demōſtratis inſunt ab operib⁹ cuiuſli
bet corporis. v̄. g. repertū eſt ab eis quare planta ſit vege
tatiua: ratione. vꝫ cuiuſdā operis ſibi ꝓprii vt eſt vegeta
re. ſimilr de aīalibus ex q̄buſdā propriis opibus cuiuſli-
bet eoꝝ reperiꝛ ſuꝑ. ꝓpriū eius ꝛ eodē cōprehēderūt for
mas brutoꝝ. vꝫ ex virtutibus ꝛ actionibus ꝓpriis ipſoꝝ
in eis: modus ergo eſt ex operationibus propriis rebus:
ꝓpria eni opatio arguit v̄tutē ꝓpriā: ꝛ hec eſt denoiatio

Differētia iter vias phoꝝ et legis.

Nota.

Promiſſio legis mahumeti.

Elmēta et mixta habēt duplex eſſe.

que cõpetit ſubẽ p ſe. (Amplius) Nũc dat artẽ iueniẽdi qualr hĕ diſpõnes ſint ſbe rez: ⁊ ingt amplꝰ iueniemꝰ ꝙ hec denoĩationes ſũt in ſubis eaꝝ ſubeꝫ oñdit eñi hoc. d. ⁊ hoc iuentũ fuit ab eis ex ꝯuerſiõe dictoꝝ denoĩationuꝫ vl ꝑmutatiõe entiũ de ſpe ad ſpẽꝫ: aut de gñe ad gen: vt ꝑmutatio nãe ignis ad aquã. vꝫ q2 remota denoĩatiõe. ſ. ꝓꝓo accñte ex aq̃ fit ignis: ⁊ ab eodẽ accñte ꝓꝓo poſt ꝓcedit opus igneũ: qm̃ ignis genitꝰ ignit lignũ ⁊c. pꝫ ergo nunc ars iueniẽdi hĕ ꝓꝓa accñtia eẽ ſubas corporũ.

Queſtio. Sed in his ẽ locus q̃õnis: qm̃ vt dcm̃ ẽ ꝑ phyſicoꝝ. Impoſſe eſt accñs vniꝰ eẽ ſubaꝫ alteriꝰ: ſicut qd̃ vere eſt nulli accidit: q̃uo ğ hĕ ꝓꝑe q̃litates pñt eẽ ſubẽ elntorũ cũ ſint accñtia in iſtis. ¶ P̃. Auer. declauit in 5° phy. cõ. 10. hĕ q̃litates nõ eẽ ſubas elntoꝝ. h aũt dicit totũ oppoſitũ. ¶ In iſta q̃õne fuit opio Alexã. vt narrat Auer. 5° phy. cõ. 10. ſ. ꝙ q̃litates ꝑme in corpibꝰ mixtis ſũt accidẽtia: in elntis ſũt ſubẽ: huiꝰ aũt rõnẽ dixit Alex. qm̃ Ari. in pñtis dixit ꝙ ſubẽ nihil ẽ ꝯriũ. in liº aũt de gnõne vt in 2° tex. cõ. 49. dixit ꝙ ignis ẽ ꝯrĩꝰ aq̃: ⁊ terra aeri: mõ h nõ põt vẽificari niſi ponẽdo ꝙ hĕ q̃litates ſũt ſubẽ elntorũ ⁊ nõ ſubaꝝ mixtaꝝ. P̃õt hec opio adhuc ꝓbari: qm̃ vt Aui. ingt i epl'a de cã ⁊ cãto. cã eſt id ad cuiꝰ eẽ ſeqt̃ aliud: ſed ad eẽ haꝝ q̃litatũ ſeqt̃ elntũ: ⁊ ad remotionẽ remouet̃ in pº figª q̃litates iſte ſũt cã elnti: vel igit̃ agẽtes: vel formales: vel finales: vl mãles: nõ agẽtes: vt dictũ eſt in diſputatiõe 3ª. nec finales cũ ſint deteriores: nec mãles cũ ſubm ſit mã accñtiũ. 4° metaphy. cõ. 2°. formales: ⁊ ꝑ ꝯñs ſubẽ: qm̃ foĩa vt dicet̃ in h loco dĩ ſuba eius: cuiꝰ eſt forma. ¶ P̃. oẽ illud ꝑ cuiꝰ variationẽ res variat̃ in noĩe ⁊ diffinitione eſt ſuba illius: vt Auer. ingt ꝑ phy. cõ. 63. et in ꝑ caplo de ſuba orbis: ſed ꝑ variationẽ q̃litatũ ꝑmarũ elnta variant̃ in noĩe ⁊ diffone. ğ ſũt ſubẽ elntoꝝ. ¶ P̃. omne illud ꝑ qd̃ res nãlis exit in ꝓpriã oꝑationẽ eſt forma eiꝰ: q2 vt dicet̃ ſtatiꝫ actio fac ſcire formã: paſſio mãꝫ: ⁊ h dictũ eſt. 8. meta. cõ. 12. ſed ꝑ hĕ q̃litates elnta exeunt in ſuas ꝓꝑrias oꝑationibꝰ: vt dictuꝫ eſt in lib. de gnõne: et de ſenſu ⁊ ſenſato. ğ vt prius. ¶ P̃. illud ꝑ qd̃ res definit̃ eſt ſuba rei definite: ſed Ariſto. docet ſcd̃o periᵒᵐ definire elnta per hĕ qualitates ꝑmas. ergo hĕ q̃litates ſunt ſubẽ elntoꝝ: iſte ergo pñt eẽ rõnes q̃bus Alexã. forte credidit illã poſitionẽ quã ſibi ipoſuit Auer. ibi. Auer. aũt 5° phy. cõ. 10. ꝯdicit huic opioni: vt iquit ipoſſe eſt vt aliqd i aliq̃ ſit de aliq̃ pñto: ⁊ in alio de alio: ita ꝙ calor ſit in hoĩe de q̃litate: ⁊ in igne ſuba. Impoſſe ğ eſt vt calor ſit qualitas mixti: ⁊ ſuba elnti. ¶ P̃. Ari. in lib. de ſenſu dixit. nullaꝫ ſubaꝫ eſſe ꝑnᵐ imediatũ ſue oꝑationis: ſed calor eſt ꝑnᵐ imediatũ oꝑationis ignis: ğ calor nõ ẽ ſuba ignis. ¶ Cõfirmat̃. dĩc. n. ꝙ ignis agit iquãtũ calꝫ: ⁊ nõ iquãtũ ignis mõ qd dicit li ignis: nõ mãꝫ: vt dĩc Ar. qa reduplicatio ſi. a nihil eẽt. ğ formã. ¶ Propter hec Ioã. iã 5° phy. opinatus eſt hãc non fuiſſe opionẽ Alex. ingt eñi. verecũdũ eñi eſt tãto phõ: ⁊ ſic ſubtili: ſicut fuit Alexã. attribuẽ talẽ errorẽ manifeſtũ: ꝙ q̃litas ſit ſuba: hec eniꝫ ꝓpoſitio ẽ imediata nulla q̃litas eſt ſubã: vt dĩ ꝑ poſterioꝝ: ſed ois q̃litas eſt q̃litas. ğ nulla q̃litas eſt ſuba. arguit̃ ğ ſic: nulla q̃litas eſt ſuba ois foĩa ſubalis eſt ſuba. ğ in ꝑ ſcd̃e: nulla forma ſubalis eſt q̃litas: ꝙ aũt iſtã rõnẽ ignorauit Alex. nõ credo q̃uis q̃ſi oẽs loquẽtes õ hac mã vſq3 nũc dixerũt iſtã fuiſſe opionẽ eius: ecce q̃uo Ioã. palã deteſtatur Auer. quẽ viſus eſt ſeq ſemp. ¶ Sꝫ h bonꝰ hõ nihil dĩc. ꝙ eñi illa fuerit opio Alexã. appet ab eo apte in liº de ſenſu. ca. de ſapore. pticula illa. Si igit̃ aq̃ eẽ eſt ifridare ⁊c. vbi mouet q̃õnẽ ⁊ ſoluit: ⁊ in ſolõne ponit opionẽ eius: ⁊ Ioã. tñ accipit vba q̃õnis: ⁊ tacuit vba ſolõnis: vl ꝑꝑ maliciã: vl qa accepit ab alio q nõ vidit Alexã. ⁊ tu vide eũ: ⁊ nolui adducẽ vba eiꝰ: qm̃ ego poſui illa in trac. de ſuba orbis: q̃ꝫ ſcripſi mltis dieb ꝰ. ¶ P̃. qd dicit iſte hõ: rõne Themiſtiꝰ eſt maioris auctoritati ꝙ̃ ipſe: ⁊ tñ ait 5° phyſic. huic occurrit Alexã. ꝯcedit q3 nõnullas ignis q̃litates eſſe q̃litatibꝰ aq̃ ꝯrias: frigiditatẽ caliditati: ⁊ hũiditateꝫ ſiccitati: nec tñ ex eis accipi vult vniuerſuꝫ ignẽ eẽ aque ꝯriũ: q̃ppe que nõ ex q̃litatibꝰ tñ: ſꝫ ex alijs quoq3 corpuſculis conſtent. ecce ꝙ Themiſtiꝰ refert q̃ſi vba formalr Alexã. in lib. de ſenſu. c. dcõ. q̃uo ğ Ioã. ꝓſumpſit dicere illud: ꝑꝑ qd̃ verecũdet̃ h hõ: qui parũ aut nihil ſciuit: ſꝫ ꝓſumpſit ſcire: opio ğ Alexã. eſt vt dicit Auer. ⁊ Themiſtius ſine dubio. ¶ Et poſtꝙ̃ ipugnata eſt opio Alexã. ſupereſt mõ declare mẽtẽ Auer. in hĕ q̃õne. Ubi debes ſcire ꝙ elntũ põt dupli̾ accipi. vno mõ i ſe ⁊ quo ad eẽ eiꝰ: alio mõ quo ad nos ꝓut. ſ. a nobis cognoſcit̃ ⁊ itelligit̃. ꝑ mõ adhuc elntũ põt accipi vt hẽt eẽ q̃ditatiuũ ⁊ ſubale: alio mõ vt hẽt eẽ nãle: ⁊ 3° vt hẽt eẽ oꝑatiuũ. vꝫ vt agit ⁊ patit̃. ſi 2° mõ vel itelligit̃ actu phyſicali vel actu metaphyſicali. ¶ His hitis dõꝫ ꝙ ſi elntũ ꝯſiderat̃ quo ad eẽ q̃ditatiuũ in ſe vt ſic q̃litates nõ ſũt eẽntia neq3 ꝑs eẽnᵉ elnti. imo tota eẽnᵉ elnti vt ſic erit forma: ⁊ deſerẽs eẽnᵉˢ erit mã vt declaraui ſupius: ⁊ ſic vẽificat̃ dictũ Auerro. 5° phy. cõ. 10. vbi ꝯ Alex. dixit q̃litates nõ eẽ formas elñtoꝝ: ⁊ 8° meta. cõ. 5. vbi oñdit hĕ q̃litates nõ eẽ ſubas elntorũ. ¶ Si aũt ꝯſiderat̃ quãtũ ad eſſe nãle vt ſic q̃litates ſũt ſubẽ ſeu eẽntie elntoꝝ: qm̃ quãtũ ad eſſe phĩcũ ⁊ nãle q̃litates ſunt ꝑnᵉ eẽndi nãlr eoꝝ: eo q2 ipſis ablatis auferẽ ſuba eoꝝ: ⁊ ipſis poſitis ponunt̃ ſubẽ elntoꝝ: imo ſic ſũt ꝓꝓa elntoꝝ: ⁊ elnta intendunt̃ ⁊ remittunt̃ ꝭm intenſionẽ ⁊ remiſſionẽ haruꝫ q̃litatũ: vt 3° celi dĩc cõ. 67. ⁊ ſic põt verificari dictuꝫ eiꝰ h ⁊ 3° celi. cõ. 30. 31. et 32. vbi ait. Deide poſt hec ꝑſcrutabit̃ õ q̃litatibꝰ ⁊ q̃titatibꝰ eoꝝ. ſ. que eſt ſuba elnti: ⁊ ſi ſũt corpa ⁊ q̃ corpa ſũt: ⁊ quoꝝ ſũt elnta. Deide ꝑſcrutat̃ de q̃litatibꝰ eoꝝ: ꝑ q̃s ſũt elnta: ecce q̃uo ponit elnta eẽ ꝑ hĕ q̃litates: ⁊ illas eẽ ſubas elntorũ. ¶ 3° dico ꝙ ſi cõſiderent̃ elnta quãtũ ad eẽ actiuũ ⁊ paſſiuũ: vt ſic q̃litates ſunt nãe ⁊ forme nãles elntoꝝ: eo q2 ſine hĕ q̃litatibꝰ elnta nõ pñt oꝑari nec actiue neq3 paſſiue: qm̃ vt dĩ in liº de ſenſu: ignis nõ agit iquãtũ ignis: ſꝫ inquãtũ calidus: ⁊ ſic verificat̃ dictũ Ar. 2° piᵒᵐ. vbi dixit elntoꝝ dĩias eẽ q̃litates tãgibiles. ſi võ ꝯſideret̃ quo ad nos: vt ſic dõꝫ ꝙ q̃litates ſũt q̃ditas vel dĩie elntoꝝ: qm̃ nõ pñt itelligi a nobis quo ad dĩias ꝓꝑas: iõ vtimur q̃litatibꝰ loco illarũ: vt dicit Auer. 5° phy. cõ. 10. ⁊ 8. meta. cõ. 5. ⁊ in lib. de ſuba orbis: ſi võ ꝯſiderent̃ cõſideratione meᶜᵃ. ſ. iquãtũ ſubẽ ſũt: vt ſic ſola foĩa ⁊ mã ẽ ꝑnᵐ eẽntie ⁊ q̃ditatis: imo foĩa: vt dixi ſolum. Dõm ergo ꝙ q̃litates ſũt vno mõ foĩe ſeu eẽntie elntoꝝ ſiue ſubẽ: alio mõ nãe elntorũ: alio mõ q̃ditates ſeu dĩie elntoꝝ. ſũt q̃dẽ forme ſeu ſubẽ ſeu eẽntie ꝓut hñt eẽ elnta per illas in eẽ nãli: ſunt quoq3 nature ꝓut elnta hñt agere vel pati ꝑꝑ illas: ſunt tertio q̃ditates ⁊ dĩie ꝓut diffinit̃ a nobis phĩca ⁊ naturali diffinitione: ⁊ ſic colligendo dicta Auer. q̃dam cuꝫ quibuſdaꝫ verificabunt̃: illa que iuicẽ repugnare videt̃.

¶ Ad argumẽta pro Alexandro. Ad ꝑmũ dõm ꝙ elnta ſunt ꝯria non quo ad ſubas pure quiditatiue ſumptas: ſꝫ quo ad q̃litates: ⁊ eſt ſolõ Auer. in 5° phy. cõ. 10. ⁊ in ꝑmo cap. de ſuba orbis. ¶ Ad ſcd̃aꝫ ridet Auer. 5. cõ. 8. meta. dĩ. ⁊ ignis aufert̃ mediãte calore. nõ ꝑ neq3 ꝑ ſe: ſed mediãte ablatione forme ignis: ſicut quãdo aufert̃ riſibilitas aufert̃ hõ: ſed nõ ꝑmo: ſed mediãte ablatiõe rõnabilitatis: ⁊ ſic ꝑ idẽ pꝫ ad 3ᵐ formalr. ¶ Ad 4ᵐ ſolõ pꝫ: ſũt eñi q̃litates de eſſe elntoꝝ ꝓut agũt vel patiunt̃: vt dicebam. ¶ Ad 5ᵐ ſolõ Auerro. fuit dicta ꝙ nõ ponunt̃ tãꝙ̃ dĩie: ſꝫ ꝓut ſunt vicine dĩntijs ꝓꝑrijs ⁊ ꝓut elnta ꝯſiderat̃ ꝯſideraᵗⁱᵒⁿᵉ phĩca ⁊ nãli: ⁊ ſic pꝫ ſolõ q̃õnũ ⁊ opio Auer. opus eſt ğ vt ad ſmonẽ eiꝰ veniã ipm vt ꝑus exponẽdo.

(Uñ

Queſtio.
Opinio Alexan.
Quid ſẽ ſit Ioã. õ opinione Alexan.
Contra Ioan.
P̃õ Au.
Duplex elemẽtũ põt capi.
Nota.
Solo ad argumenta Alexã.

(Uñ pʒ ꝙ ipſis.) Dubitatis his ꝓducit modū q̄ mā īuenit ⁊ modū q̄ forma: ⁊ ingt. vñ pʒ ꝙ ipſi ſūpſerūt ſignū ſubī. ſ. māe ex paſſiōſbꝰ. ſicut ſignū forme repierūt ax actionibus. cuius rōnes apponit. d. impoſſe eſt. n. ꝙ actio ⁊ paſſio ab vna ⁊ eadē re ꝓcedāt. ⁊ ſic appet illud dictū in. 8. mete cō. 12. vbi poſitū eſt ꝙ actio fec ſcire formā: trāſmutatio mām. (¶ Et debes ſcire vt capit. 9. meta. cō. 2. ꝙ mā ꝑ ſe patit corruptiue. ſ. eſt ſubm ꝑ ſe corruptiōis. forma aūt ꝑ accñs rōne māe: dictū ꝗ Auer. itelligi dʒ de actiōe ⁊ paſſione corruptiuis: qm̄ de actiōe ⁊ paſſio ꝑfectiuis ⁊ equocis ſat poſſe eſt idē agere in ſeipſuʒ: vt pʒ de forma mālī q̄ put ē forma agit: put eſt in mā recipit motuʒ: vt pʒ. 3. ce. cō. 28. ⁊. 4. celi. cō. 22. ⁊. 8. phyſi. cō. 40. ⁊ ſic pʒ dictū hoc. (Quare diffinitiue.) Itē ex hoc cōducit aliud. d. quare diffiᵗᵉ poſuerūt ꝙ oīa corpa ex duabꝰ nāis. ſ. ex agente ⁊ patiente. ſ. ex mā ⁊ forma cōponunt. ⁊ ſtatim exponit terminos. d. nūcupat. n. agēs forma: ⁊ q̄ditas: ⁊ ſuba: ⁊ patiens appellat ſubm: elm: ⁊ mā. dr̄ q̄dē agēs forma put eſt pn̄ᵐ operatiōis. dr̄ q̄ditas put eſt pn̄ᵐ intelligēdi rē. dr̄ ſuba ſeu eēntia put eſt pn̄ᵐ eēndi. dr̄ quoqʒ patiēs ſubm put ſubeſt accñtibꝰ ⁊ diſpōnibꝰ. ⁊ formis. dr̄ elm put in ipſum reſoluit cōpoſitū. dr̄ mā put manet ī re cōpoſita. (Et appuit eis.) Nūc ꝓbat illō correᵐ. ⁊ ꝑ ꝓpōit illud. d. ⁊ appuit eis ꝙ corꝰ ſenſibilia. ſ. gnābilia ⁊ corruptibilia nō ſūt ſimplicia. ⁊ ſpālr appet ad ſenſuʒ de illis q̄ minꝰ vīr. vʒ. d corporibꝰ ſimplicibꝰ. i. elītis eſſe cōpoſita. ⁊ apponit rōnē. d. q̄dlʒ nāqʒ corpꝰ ſimplx actionē ⁊ paſſionē hʒ. ⁊ huic addo iſtā maiorē. ⁊ oē hñs actionē ⁊ paſſionē ē corpꝰ cōpoſitū. ergo q̄dlʒ corpꝰ ſenſibile eſt corpꝰ cōpoſitū. (P. opināt.) Nūc verificat illud q̄ð a pn̄ᵒ accepit. d. pteᵃ ſup. apparet ꝙ verū eſt id q̄ð opinant. ſ. ꝙ id q̄ð de ꝑdictis duabꝰ naturis ad ſeᵐ cōprehēſis ex mā ⁊ forma cōpoſitis tm̄ ab itᵘ cōprehēdit eſt forma. cuiꝰ rōnē dat. d. q̄ꝛ forme ſūt itelˡᶜᵉ ſemp. ⁊ lteꝰ. i. res itellecte qñ ſepant a ſubis eoꝝ ab hūano inteᵘ. ſ. qñ ſiūt vles ꝑ remotionē cōditionuʒ materie. ¶ Et debes ſcire ꝙ mā etiā intꝛ ſʒ nō ꝑ ſe ꝓ. cū nō intꝛ niſi in analogia ad formā: vt declaratū eſt in liᵒ phyſicorū. id ꝗ q̄ð ꝑ ſe ⁊ ꝓprie intꝛ eſt forma: qm̄ illa eſt ꝓprie ⁊ ꝑ ſe fundamētū vlitatis. vt di. Auer. ꝑ meta. cō. 27. ⁊. 17. ⁊ alibi. (Silr.) Nūc vult loq de accñtibꝰ. ⁊ ingt. ſilr eē accñtiū diuit in inteᵘ ad has duas nās. i. ad materiā ⁊ formā. ponit tm̄ differētiā aliq̄. d. lʒ ſubm veꝝ ⁊ ꝓpriū coꝝ ſit corpus cōpoſitū ex ꝑdictis duabꝰ nāis. ſ. materia ⁊ forma.

Mā ꝑ ſe ē ſbʒ corruptiōis. forma vo p accñs.

Mā nō itell. niſi per analogiā ad formam.

2ᵃ q̄ð.

Sed in hoc

eſt locus q̄ōnis nō ꝑuus. ait. n. Auerro. accñs nō hr̄e materiaʒ niſi cōpoſitā: ⁊ ꝑ ꝯñs tm̄ mām in qua: ⁊ nō ex qua fit. Hoc ⁊ dictis eius ⁊ rōnibꝰ oppugnare vr̄. Dictis q̄dē qm̄. 3. de aīa. cō. 5. ⁊. 14. ait. ꝙ nulla itelligētiaꝝ eſt liberata a mā pter pmā. cum igit q̄ðlibet accñs ſit q̄libet iteᵃ cōpoſitiꝰ. q̄ðlibet accidēs erit in mā: ⁊ nullū coꝝ liberatū a mā. ¶ P. 12. metaph. cō. 17. ⁊. 25. vult ꝙ forma ſimplex ⁊ liberata a materia ſubm nō poſſit eē. cū igit multa accñtia ſint ſubta: vt quātitas ⁊ alia. ergo ⁊c̄. ¶ P. 7. metaph. cō. 35. voluit ꝙ ſi matheᶜⁱ abſtrahant a mā ſenſibili: nō tm̄ a mā itelligibili. ergo cū matheˡᶜᵉ ſint accidētia oʒ accñtiū ꝯcedere aliquā ſpēm māe. ¶ Rōnibus quoqʒ: qm̄ oīs forma educta de poᵃ māe hʒ mām: ex qua fit. vt manifeſtū eſt ꝑ ſe. 8. meta. cōmen. 15. Sed accñtia ſunt forme que educunt de potētia materie cū nō ex nihilo creent: vt ꝯſtat: ergo accidētia mām hñt ex q̄ ſiūt. ¶ P. oē generabile ⁊ corruptibile dʒ eē cōpoſitū ex mā ⁊ forma. vt Auerro. pluribus cōmētis. 8ᵐ. ſ. 79. 78. ⁊. 83. ⁊. 12. metaphy. cō. 10. ⁊ ꝑ celi. cōmen. 20. ⁊ alibi demoꝛ. accñtia maxīe ſenſibilia ſunt gnābilia ⁊ corruptibilia. ergo ſunt cōpoſita ex mā ⁊ forma. hoc ergo q̄ð hic di. Auerro. ⁊ dictis ⁊ rōnibus opponere vr̄. q̄re ⁊c̄. ¶ Oppugnat ēt eiā q̄ dicit Ariſt. 9. meta. vbi voluit ꝙ oīs forma ſimplex ē tm̄ actꝰ ⁊ nō poᵃ. cū igit accñs eſt forma ſimplex erit tm̄ actꝰ. ¶ In oppᵐ eſt q̄ð Ariſt. dicit. 8. meta. vbi ait. nec q̄cunqʒ itaqʒ nā q̄dē: nō ſuba vo nō eſt his mā. Sʒ q̄ð ſubycit ſuba. puta que cā eclipſis que mā: nō. n. eſt: ſʒ luna q̄ patit. Ubi Auer. cō. 12. illius ptis inquit. ⁊ accñtia q̄ ſunt naturalr in iſtis corpibꝰ q̄ nō hñt mām q̄ ſit in poᵃ nō indigēt mā tali: ſʒ indigent mā que ſit ſubm tm̄. ſ. in actu: vt cā eclipſis mālis. eclipſis. n. nō indiget vt fiat mā in poᵃ: ſʒ luna eſt cā mālis. vide ecce q̄uō ſentētia Auer. h̄ eſt ſnīa Ari. ⁊ q̄uō ſermōes ſui repiunt inuicē cōcordes. ¶ Circa iſtā q̄ōnē Ioā. Iand. in q̄ōnibus ſuis. 5. meta. maxime. q. 15. opinatꝰ eſt vīr in ſubis ⁊ accñtibꝰ realē cōpōnē ex nā generis ⁊ nā dr̄ie realr ⁊ ſm rē diſtinctis: quoꝝ vna eſt nā poᵉ paſſiue. ⁊ altera natura actꝰ. v. g. albedo cōponit ex nā coloris tanq̄ʒ ex potētia receptiua: ⁊ nā dr̄ie q̄ eſt diſgregatio viſus. dico naturas diuerſas ſm rē. Hoc aūt nō vificat niſi in ſpēbꝰ generis vniᶜˡ q̄ð dicit ꝓpter inteᵃ ⁊ corᵃ celeſtia: q̄ apud ipſum. 2ᵒ ⁊ ꝑ celi nō componꝰ ex nā generis ⁊ dr̄ie. q̄ꝛ nō ſunt eiuſdē generis vniᶜˡ. vt dicit Auer. 2. celi. cō. 49. ¶ Ex his ſeqnit ꝙ q̄lʒ forma pñtalis ſm opinionē huiꝰ viris eſt cōpoſita ex duabus ptibꝰ realr diſtinctis: quaꝝ vna eſt tanq̄ʒ mā: ⁊ altera tanq̄ʒ forma: vel vna tāq̄ʒ poᵃ ⁊ altera velut actus. Pro hac opione pñt īduci rōnes eius: que q̄ꝛ fere oēs tacte ſūt: iō breuitati adherēs ſub ſilētio trāſeo. vide tamē illas loco pꝛedicto. ¶ Sʒ h̄ opio vt vides: ⁊ ꝯ Ari. ⁊ ꝯ Auer. eē vr̄. vt ꝑ dicta hoꝝ colligere ſat potes. Et etiā rōnibꝰ oppugnare vr̄ multum. Primo: qm̄ tūc accñs pure ſuptum poſſet ꝑ ſe gnāri ⁊ corrūpi ꝯ Ariſt. 5. phyſi. ⁊ ꝑ de generatiōe. ⁊ ꝯña ſatis pʒ qm̄ hʒ ꝑ ſe receptiuū aliud a ſubo ⁊ ꝑ ſe formaʒ aliā a forma ſubti. ergo ſibi rñdet ꝓprius terminꝰ a q̄ ⁊ ꝓpriꝰ terminus ad quē: ⁊ ꝓpriū ſubm. ⁊ ꝑ ꝯñs oīa necīa ad verā ⁊ ſimpꝛ gnōnē. ¶ 2ᵒ arꝛ ſic. illud q̄ð ē totale ⁊ imediatū pn̄ᵐ agēdi nō pōt eē cōpoſitū ex duabꝰ ptibꝰ: q̄rū vna ſit poᵃ ⁊ altera actꝰ. qm̄ tūc nō ꝑ ageret: ſʒ ꝑ ptē q̄ eēt ī eo vt actꝰ: ſʒ declaratū ē in liᵒ de ſeᵘ. ꝙ accñs ē pn̄ᵐ imediatū agēdi ⁊ nō ſuba: vt etiā Auer. ꝯſentit. 7. meta. cō. 31. ⁊. 12. metaph. cō. 18. ꝗ accñs nō pōt eē cōpoſitū ex duabꝰ ptibꝰ: q̄rū vna eſt tanq̄ʒ actꝰ: ⁊ altera tanq̄ʒ poᵃ. Iō apud Auer. alr dicendū: qm̄ eoꝝ accñtia hñt māʒ q̄uō gnānt: ſʒ gñant nō ſimpliciter vt pncipalia: ſʒ vt ſupta, vt dicit Auer. nō. n. genꝛ albedo: ſʒ albū vel albꝰ hō. ⁊ iō. 12. meta. cō. 26. maxime vult Auer. exponēdo magrʒ eiꝰ. ꝙ pn̄ᵃ. ſ. pñtorū ſūt eadē oīuʒ ſʒ ꝓportionē: ⁊ nō ſʒ genꝰ vl ſpēʒ. forᵃ. n. ⁊ ꝓugᵃ ⁊ mā ita vt dicit repiunt in. 9. pñtis. ſicut in ſuba lʒ ſit dr̄ia: qm̄ in ſubſtātia repiunt ꝑ ⁊ ꝑ ſe in alys pñtis. 9. cū attributione ⁊ ꝓportiōe. forᵃ. n. ꝑ ⁊ ꝑ ſe dr̄ de ſuba. attributiōe ⁊ 2ᵒ de accñte. ſilr ꝓuō ꝑ ⁊ ꝑ ſe dr̄ in ſuba. 2ᵒ ⁊ attributione in priuōne accñtis. ſilr mā ꝑ ⁊ ꝑ ſe dr̄ de mā ſube. attributione ⁊ 2ᵒ de mā accñtiū. ꝗ ſicut forᵃ in ſuba nō genꝛ: ſʒ cōpoſitū: ita nec accñs ſuptū ī pncipali ſignificato. ſ. vt albedo genꝛ: ſʒ albū vel hō albꝰ. ⁊ ſic hō hʒ tria pn̄ᵃ. ita ꝓportionalr albū tria. ſ. forᵃ ꝓuō ⁊ mā. veꝝ ſit gnō nō dr̄ ꝑ niſi in ſuba. ita pn̄ᵃ ꝑ ſunt in ſuba. Qr aūt iſta ſit inteᵒ Ariſ. pʒ. 7. meta. tex. cō. 26. 22. ⁊. 27. vbi declarat ꝙ nō fit forᵃ: vt ſpera: neqʒ es. ſʒ enea ſpera. ¶ P. ꝑ phy. tc. cō. 50. ingt ⁊ ē vna quātitas in oī gñe vno. ⁊ ꝑ h̄ ꝓbat in ſuba eē vnā q̄ntitatē. ⁊ cuiuſlibʒ q̄ntitatis ē vnū ſubʒ. vt poſt ſubdit. ꝗ cū. 9. gnā ſint gnā entis: in q̄libet eſt vna q̄ntitas ⁊ vnuʒ ſubm. ¶ P. poſt q̄ʒ ꝯcluſit ibidē nūeꝝ pn̄ᵒꝝ. ⁊ illa eē in q̄lʒ pñto. ſtatī poſt tex. cō. 62. dꝛ. multipꝛ aūt cū dicat fieri. ⁊ hoꝝ q̄dē nō ſimpꝛ fieri. ſʒ h̄ aliq̄d fieri. ſimpꝛ aūt fieri ſolū ſubſtātiaꝝ ē. ſm q̄d alioꝝ manifeſtū ē ꝙ neceē eſt ſubyci aliq̄d q̄ð fit. etenī q̄ntū aut q̄le. ⁊ ad alterū. ⁊ qñ ⁊ vbi fiūt in ſubto aliq̄. ecce q̄uō Ap. plane pōit tria pn̄ᵃ in accidētibꝰ ſʒ nō ꝑ. ſʒ ſcḋario ⁊ ꝯñr ⁊ ſm q̄d: vt pʒ. ¶ P. 5. phyſicoruʒ

Pō ioā.

Impugnatio.

poſtq̃ diuiſit mutationẽ inqt. ex nõ ſubto gdẽ igit̃ i ſubꝫ mutatio ſm ꝯdictionẽ gnãtio eſt alia gdẽ ſinpl' ſimplex. alia vo q̃dã cuiuſdã: vt ex nõ albo in albũ: generatio gdẽ hõ eſt. Idẽ põt accipe p p̃ſ° plurib⁹ textib⁹.ſ.cõ.ii.cõ.18. cõ.20.❡ P̃. 2° p̃ſ° ponit eternoꝝ ꝛ oĩum generabiliũ eẽ eadẽ p̃n⁹ nuõ.ſ.tria q̃ exponit Auer. ibidẽ cõ.51. vide.cuꝫ igit̃.io. p̃dicamẽta ſint generabilia ꝛ corruptibilia olum erũt tria p̃n⁹ nuõ.lꝫ dñt mõ dcõ.cũ igit̃ ita ſit appet pec catũ Joã. Jan. ꝛ vitas Auer. hic.❡ Ad argᵗᵃ ad oppoᵐ. Ad p̃ᵐ dicẽdũ ꝙ qõlꝫ accñs hꝫ mãm: qm̃ ſi ſum' vt ſuptũ.ſ.in cõcreto hꝫ mãm tanq̃ p̃tẽ eius: nõ gdẽ p̃ſ: ſꝫ p accñs. vt dictũ ẽ. Si capit̃ vt p̃nᵉ. adhuc hꝫ mãꝫ ex q̃ fit: ꝛ i q̃ iducit̃. ex q̃ fit gdẽ ñ tanq̃ ex p̃te: ſꝫ tanq̃ a p̃n⁹: ex q̃ exhit̃: ꝛ i q̃ iducit̃ vo: vt in ſubo. mõ nulla inteᵃ hꝫ mãm aliq̃ iſtoꝝ modorũ. iõ accñs quõcunqꝫ ſumptũ eſt cõpoſitũ inteᵃ.❡ Ad 2ᵐ põt m' dici. p nũc dicẽdũ accñs eẽ ſubm accñtis non vltimũ: ſꝫ p̃ximũ: ꝛ cũ hoc hꝫ mãm diuerſimode: put diuerſimode int'.❡ Ad 3ᵐ dicẽdũ ꝙ p mãm intelligibilẽ forte itelligit ſubaꝫ: vel forte aliõ: ſꝫ quõcũqꝫ illõ nõ obſtat nobis: vt maniᵐ ẽ itelligẽti.❡ Ad rõnes ad oẽs inſit appet ſol. qm̃ forma accñtalis nõ p̃ſ gen' ſꝫ ſi gen' cõpoſitũ gene'. ꝛ id ẽ cõpoſitũ vt dixi. ꝛ hꝫ p̃n⁹ tria nuõ p̃portione eadẽ cũ tribus p̃ncipijs ſube: vt pꝫ. Etiã pꝫ quõ hõ nõ ſunt forme ſimplices. hñt.n. mãm: ꝛ in q̃ ꝛ ex q̃: nõ gdẽ ex qua fiũt tanq̃ ex aliq̃ ſui: niſi ſomant̃. vt ſuppoſita ꝛ ꝯcreta: ꝛ totũ hoc viſuꝫ eſt. venio g̃ ad p̃nᵐ vñ incepit ſermo.

(Declaratis igr̃.) Cũ hec dicta ſũt. iducit alia fundamẽta ꝛ inqt. declaratis igit̃ iſtis p̃cedũt vlteri⁹ ſpeculari q̃ dictarũ duarũ nãrũ alterã p̃cedit: ꝛ inuenerũt ꝙ act⁹ p̃cedit poᵐ. cui⁹ rõnẽ dᵗ. put agẽs p̃cedit actũ. ſ. effectũ. qꝛ vt ſic agẽs p̃cedit paſſũ vbi recipit̃ effeᵐ. Et declatũ eſt loco ei⁹ ꝙ act⁹ p̃cedit poᵐ tp̃e: ꝛ nã: ꝛ diffõne: qõ gdẽ p̃cedit nã. ſ. perfectiõe ꝛ diffõne. i. notiⁿ maniᵐ eſt p ſe. ❡ Sꝫ an p̃cedit tp̃e eſt locus q̃õnis: qm̃ act⁹ p̃m⁹ vt deus eſt p̃oꝛ actus q̃ po⁹ noua: ſꝫ nõ eſt p̃oꝛ tp̃e potẽtia eterna. cũ eterᵐ nihil p̃cedat tp̃e: vt declaratũ eſt diſputatione p̃ᵃ. ❡ Dicẽdũ ergo ꝙ aliq̃ p̃põ eſt vã per ſe: q̃ alio⁹ eſt falſa p accñs. v.g. quocũqꝫ motu dato põt dari velocioꝛ. eſt.n. vã p ſe: vt dic Auer. 6. phy. cõ. 15. q̃ tñ eſt falſa de motu celi ꝛ alijs. ſic dico. capiẽdo g̃ actũ p ſe: ꝛ potẽtiã p ſe: ſb rõnib⁹ vlib⁹: ꝛ p̃us ꝛ poſterius. Silr hec eſt vã per ſe: act⁹ eſt p̃oꝛ po⁹ tp̃e: attñ deſcẽdẽdo ad potẽtiã eternã: ꝛ actũ nouũ vel eternũ per accñs falſat̃. v.g. hec eſt vã. oẽ aĩal inquãtũ aĩal põt videre: cũ aĩalibꝫ inquãtũ aĩal cõpetat. attñ talpa aĩal nõ põt videre. ꝛ ſic ad formã dicẽdũ ꝙ act⁹ p̃cedit poᵐ tp̃e per ſe: lꝫ p accñs nõ ſit ita. hec ẽ ſolõ Auer. formalr. cõ. 57. 8ᵐ phy. vbi verificãs quõ motus generatiõis p̃cedit alterationẽ tp̃e. inqt. ſm igit̃ hũc modũ dixit Ari. ꝙ mot⁹ generatiõis p̃cedit alios motus: ꝛ ꝙ motus alteratiõis p̃cedit generationẽ p accñs. cꝫ aũt vult generationẽ p̃cedẽ alterationẽ p ſe. vide. ❡ Sꝫ dices: oẽ p ſe eſt de oĩ. ſi igit̃ hec eſt p ſe. actus p̃cedit poᵐ tp̃e. g̃ de oĩ po⁹. ❡ Dõm ꝙ illõ dꝫ itelligi reſpectu iferioꝝ p ſe. hec.n. eſt p ſe. oĩs hõ põt eẽ muſic⁹. ꝛ tñ forte hec eſt falſa. ſurdus põt eẽ muſicus: qm̃ hõ ſurdus nõ eſt ſuppoſitũ p ſe hoĩs: ſꝫ p accñs. ſic in p̃poſito. hec po⁹ eſt ſuptũ p ſe potẽtie: vt hec: nõ tñ vt cõiuncta eternitati: qm̃ vt ſic exhit a ſupto p ſe: ſic lꝫ hic hõ ſit p ſe iferi⁹ ad hoĩem. nõ tñ hõ alb⁹. ꝛ iõ aliqd cõpetit p ſe homini: nõ tñ homini albo. cõpetit.n. p ſe rõnale: nõ tñ hoĩ albo: cũ enti p accñs nihil p ſe cõpetat: cũ nõ dicat rõnẽ in ſe vnã. 5. meta. (Deinde conati.) Nũc accedit ad aliõ fundamẽtũ. ꝛ dᵗ. deinde conati ſunt ſpeculari de cãia ꝛ cãtis: ꝛ induxit eos iueſtigatio ad cãm p̃ᵐ actualẽ: q̃ ceteras oẽs cãs entiũ ſupexcellit. ❡ Ex hoc ꝯducit correᵐ. ꝛ inqt. q̃re oꝫ ꝙ ſit pur⁹ actus. ꝛ nullaten⁹ poᵐ retineat: qõ probat. d. ſi.n. aliq̃ mõ poᵐ retinet eẽt nectio cãta q̃dã mõ: ꝛ cã alio⁹. g̃ nõ eẽt p̃ᵃ. p̃ñã p̃ᵃ declarat̃. qm̃ oẽ ens in po⁹ eſt duob⁹ modis. ſ. p cõpõnẽ realẽ: ſic cõpoſita generabilia: vel p cõpõnẽ imp̃fectiõis: eo mõ q̃ q̃lꝫ inteᵃ excepta p̃ᵃ eſt cõpoſita: vt dicebã. mõ cõpoſitũ p̃mo⁹ gen' generatione phĩca. cõpoſitũ p̃mo⁹ g̃ hꝫ agẽs. Iterũ cõpoſitũ ſcdo⁹ eſt cãtũ. eo qꝛ ab altero depꝫ. rõne cui⁹ depẽ' q̃dã imp̃fectionẽ hꝫ. vñ dᵗ. cõpoſitũ g̃ iterũ hꝫ cãꝫ. g̃ ſi p̃ᵃ cã hẽret po⁹ nõ erit p̃ᵃ: qm̃ ſiue p̃mõ: ſiue ſcdo⁹ hꝫ poᵐ ſemp habebit cãꝫ prioꝛẽ. g̃ nõ erit p̃ᵃ. (Et qꝛ.) Conducit ꝛ aliud. d. ꝛ qꝛ qõlꝫ purũ ꝛ nudũ a po⁹ apud phõs eſt nectio inteᵃ. g̃ oꝫ ꝙ p̃ᵃ cã ſit inteᵃ cũ ſup. ſit purũ ꝛ nuduꝫ a po⁹. vt dicebat̃. ꝛ ſylls cõpo' ſic. oẽ puꝝ ꝛ nudũ ab ipſa potẽtia eſt inteᵃ. p̃ᵃ cã eſt pura ꝛ nuda a potẽtia. g̃ p̃ᵃ cã ẽ inteᵃ. inqt. mõ hec ẽ ſũma tĩm opĩo phõꝝ. ꝛ addit ꝙ q vult de iſtis clari⁹ informari cõcurrat ad abũdãtiaꝫ liᵉᵉ p̃ſᵉᵉ. (Prelibatis g̃.) Adhuc cõducit aliud theorema. ꝛ dᵗ. p̃libatis g̃ hic q̃ mouerunt phõs ad opinãdũ ꝙ p̃nᵐ mũdi. ſ. p̃ᵃ cauſa ſit ſimplr ꝛ purus inteᵃ. coacti fuerũt dicti ſapiẽtes ineſtigare de ordine mũdi. ꝛ dixerũt ſup. ꝙ ordo hui⁹ mũdi p̃cedit ex p̃te ipſi⁹ p̃ᵉ cãe a ſcĩa: cũ illa ſcĩa ſit p̃ᵐ mũdi. ꝛ dat ſibi. i. mundo eẽ. ꝛ dico ſup. ꝙ illa ſcĩa eſt ordo itelligibilis. ad cuius inſtar fact⁹ ẽ ordo mũdi ſẽſibilis. ꝛ dᵗ. ꝛ h̃ ſine dubio talr. ẽ h̃ mõ eſt difficilis cõprehẽſionis: pp qõ nõ eſt mirũ ſi nõ ingredit̃ coꝛ vulgariũ cũ ꝛ ſbtiles. i. ſolertes viri vix p̃ñt illud rariſſimũ. i. tenuiſſimum lumẽ p̃ſpicere: ꝛ q̃to minus vulgares. (Amplius oĩa.) Nũc finalr ꝯcludit cãꝫ erroris ei⁹. d. ampli⁹ oĩa verba h⁹ hoĩs relicta: in qb⁹ rep̃hẽdit phõs de p̃dicta opiniõe non ſunt niſi ambages. ad cõplacẽdũ vulgis ꝛ rudib⁹ hoĩb⁹ fingẽtib⁹ legẽ ſeruare. Et tũc ſtatiꝫ ſoluit ad argᵐ 2ᵐ. d. g̃ qñ ipſe dixit q̃lis eſt glĩa entis ſimplicis ſine qditate: ꝛ abſqꝫ ſcĩa ei⁹ qõ ab eo p̃cedit ꝛc. iſtud fuit 2ᵐ arᵐ. Cui rñdet. d. dicim⁹ ꝙ ſunt verba erronea ꝛ abſurda. cui⁹ rõnẽ ait. ſi.n. phĩ poſuerũt qditatẽ eius eẽ nudã a ſubto. i. a mã. ergo eſt nectio denudata a denominationib⁹. ſ. ab accidẽtib⁹. cui⁹ rõnẽ dᵗ. nõ.n. põt eſſe ſubm dnoĩationũ niſi eſſentia eius fuerit cõpoſita ex nã po⁹ ꝛ nã actus. ꝯcludit g̃ p̃poſituꝫ. d. ergo p̃ᵃ cã eſt qditas abſoluta. ꝛ oĩa alia p̃dicta qditate hñt qditatẽ. i. cõpoſita ſunt ex qditate ꝛ hñte qditatẽ. ❡ Tũc hoc habito oñdit quõ inteᵘ. d. ꝛ dicta p̃ᵃ cauſa eſt ens ſciẽs oĩa entia abſolute. cui⁹ rõnẽ apponit. d. entia nãqꝫ eẽ hñt ſup. in ea. ꝛ ſunt inteˡˡᵃ put ipſe ſeipſuꝫ ſcit. i. eodẽ mõ q̃ ipſe itelligit ſe: qm̃ deus itelligẽdo ſe: ꝛ eẽ eius intelligit alia: ꝛ eẽ alioꝝ cũ eẽ eius p̃ ſit ei⁹. ſcdario alioꝝ: vt dixi ſepe. ꝛ nũc concludit. d. poſtq̃ igit̃ vltima cã ẽ. igit̃ entia habẽt eẽ in ea. ꝛ ſunt intellectuales res ab eo. ꝛ ab ipſius ſcĩa ſup. cãta. g̃ ẽ cã 2ᵃ. ſ. eẽ p̃dictoꝝ: ꝛ ꝙ illa ſint itelligibilia. g̃ cã eẽndi ꝛ itelligẽdi illa. ❡ Ad p̃bationẽ rõnis inqt. ꝛ phĩ negãt ꝙ ſcĩa dei in entib⁹ ſit ſil' ſcĩe hũane in eẽ. cui⁹ rõnẽ dᵗ. ſcĩa.n. hũana cauſat̃ ab entib⁹. g̃ ſcĩa dei in entib⁹ oppo' hũane ſcĩe: p̃ut eſt cã entiũ: vt dcm̃ ẽ ſepe. (Rurſus id.) Nũc accedit ad ſoluẽdũ aliõ. ꝛ p̃ recapitat vizꝫ arᵐ. Et ſmo eius ẽ maᵗᵉᵉ per ſe. (Dicim⁹ nos.) Soluit argᵐ. ꝛ p̃ ait. dicim⁹ nos ꝙ in iſtis v̄bis oñdit: aut ſuã fatuitatẽ. aut p̃rauitatẽ. qõ declarat. d. declatũ ẽ.n. ꝙ q̃dã dnoĩatiões ſũt digniores denoĩari a ſubalitate. ſ. digni⁹ dnr ſuba q̃ accñs. qꝛ ſup. ſuba denoĩata eſt per ſe exñs ꝛ in actu. i. pur⁹ act⁹. Imo in h̃ caſu denoĩatiões tñ exñtiã hñt in ſeipſis. vñ modus eẽndi huius denoĩationis totũ ꝯrĩu ſe hꝫ ad modũ accñtiũ: ſꝫ de quibuſdã denoĩatiõib⁹ vr̃ ꝙ idigẽt ſubto. v.g. in reb⁹ p̃mutabilibus i. generabilib⁹ ꝛ corruptibilibus. ꝛ dat rõnẽ. d. radix nãqꝫ accñtiũ eſt ꝙ ab alijs habeãt ſuſtentationẽ ꝛ quiditatẽ. nã.n. accñtis eſt ieſſe. ſuſtẽtant̃ aũt p ſe. i. ſũt ãt ſube niſi id qõ interdũ accidit reb⁹ generalib⁹ ꝛ corruptibilibus accidat. quarũ qdiᵗᵉᵉ indigeãt ſubo. i. mã acciᵗᵉ. g̃ accñs ſube cõpoſite ẽ alteri iherẽs: ſꝫ ſube ſimplici ẽ ſubſtantia

ſtãtia.⁊ tũc ait.⁊ iõ hec deno° valde dĩt ⁊ diſtat a nã acci-
dẽtiũ cũ ſit eq̃uoce dicta.ḡ q ſciaʒ dei ſpernit:q̃ꝛ aſſilatur
nãis accñtiũ ſũme excecat° ẽ.aut prauiter hoĩes intendit
Dubiũ deuſare a via vitatis. ¶ Sʒ dices qd̃ vẽ ẽ nulli accidit.⁊
eῑ qd̃ alicui accidit nulli ẽ ſubã: ſʒ ſcire ẽ accñs hoĩ. ḡ nõ
Solũ põt eẽ ſbã in deo. ¶ Dõʒ ꝙ ſcire dũ ẽ hoĩ accñs:illd̃ ideʒ
nuõ vl ſpẽ vl genere nulli ẽ ſubã:attñ illd̃ met eq̃uoce vl
analogice põt eẽ in deo ſubã: qm̃ ſcia non dĩ vni°ce de ſcia
nr̃a ⁊ ipſius dei:vt hñ dᶜ Auer.imo nr̃a cauſat a reb°. iõ ẽ
Replica. accñs.illa ẽ cã reꝝ.⁊ iõ ẽ ſubã. ¶ Sʒ dices. ſaltẽ hʒ mõm
Solũ accñtis. ¶ Dõʒ ꝙ accñs z° hʒ.ẽ.n. nõ d̃ inte° ei°:cui° po°:
⁊ ẽ aduẽtitiũ ⁊ ſupaddẽs aliquã ꝑfectionẽ illi. p̃m hʒ ꝓut
nõ ẽ p̃dicatũ eẽntiale ⁊ q̃dditatiuũ. zm hʒ ꝓut ſubʒ ẽ impfe
ctũ ⁊ limitati generis.ſubã.n.cũ ſit limitati generis.i.nõ
ꝯtinet accñtis ꝑfectionẽ totalr̃ ſʒ oẽʒ modũ:vt ſic accñs
aduenit ei.dico ḡ ꝙ accñs.ſ.ſcia ꝓut ẽ accñs in deo hʒ p̃m
modũ:qm̃ nõ ẽ de formali inte°eẽntie ⁊ q̃dditatis p̃mi:cũ
non ſit p̃dicatũ p̃mi modi de deo:vt etiã ꝯcedit Auer.iz.
meta.cõ.39.vide ibidẽ.Ut võ ſcdo° ꝯſideraſ:ſic trãſit in
eẽntiã dei:cũ eẽntia illa ſit velut pelagus oẽm ꝑfectionẽ
ꝯtinẽs:vt ꝑfectio eſt:iõ ibi accñs nõ hʒ rõnẽ aduẽtitÿ.⁊
ſic pʒ qualr̃ aliquo° hʒ modũ accñtis.⁊ alio° nõ.Et ſic cõ
ſũmata eſt expõ ſexte diſputationis.

¶ Septima diſputatio Algazelis cum phĩs: in qua itẽdit
reprobare id qd̃ dicũt.ſ.ꝙ deus nõ cõicat cũ alio in gene-
re:neqʒ differt ab eo in dr̃ia. DVBIVM. I.

Jt Algazel manifeſtũ eſt ꝙ phĩ cõ-
uenit in hoc: ⁊ ſup hoc fundant ſe
dicẽtes ꝙ poſtq̃ ipſe de° nõ cõicat
cũ aliquo i genere: neq̃ dĩt ab eo in
dr̃ia.ergo nullã hʒ diffõnẽ. Diffini-
tio nãq̃ ex his ꝯſtituitur.id ergo qd̃
aliquo mõ neq̃t diffiniri ẽ dict° d̃s. Et ſi forte ali
qs arguat eis dicẽs: ꝙ prima cã cõicat cum prio
cãto iquãtũ eſt ens ⁊ ſubã ⁊ alteri° cã: ⁊ dĩt ab
eo in aliquo ſine dubio. Jpſi rñdẽt ꝙ hec cõica-
tio nõ eſt i genere:imo ẽ i quodã ꝯñti vlĩ: ⁊ ma-
xima dr̃ia eſt iter genus ⁊ ꝯñs:lʒ iuxta vlĩtatem
nõ dr̃ant. vt in logicalib° patefit. Opiati.n.ſunt
phĩ ꝙ entitas eſt q̃d relatũ ad q̃dditatẽ mõ cuiuſ-
dã ꝯñtis inſeparabilis: aut ſepabil. ergo illa q̃ in
entitate ſui in eẽ cõicãt in gñe non cõicant. Silr̃
dici põt de cõicatiõe cãli. Cã.n. q̃d relatiuũ ẽ ⁊
ꝯñs qd̃ nõ igredif q̃dditatẽ. Et iõ ſi ſunt due res
q̃ in cãlitate cõicarẽt.in gñe aũt nõ cõicarẽt. ⁊ ſic
ſilr̃ dici põt de ſubã.eẽ.n.qd̃dã ens ꝑ ſe ſubã in-
telligif qd̃ hʒ eẽ nõ in ſubiecto ⁊ nõ ẽ gen°.ergo
due res in noĩe ſubſtãtie cõicãtes nõ cõicãt i gñe
imo in quodã ꝯñte inſeparabili. Patet ergo ex
premiſſis ꝙ ipſe deus diffiniri nequit.

¶ Hec eſt 7ª diſputatio.⁊ vĩ mihi ꝙ ꝓblema iſtud hic in-
ducif ꝑ ſe:adeo ꝙ nullã ꝯtinuationẽ hʒ ad p̃cedẽtes niſi
in mã tñ.qm̃ oẽs diſputatiões dicte de deo loquuntur:⁊
iſta de deo loq̃tur intm̃ hec illis ꝯtinuaf iquãtũ circa idẽ
ſubʒ vel mãʒ eãdẽ dirigif.ꝯtinuatio aũt penes formã nõ
appʒ:ſʒ q̃ꝛ ꝓblema iſtud eſt vtile ꝑꝑ ſe. iõ ⁊ ſi ꝯtinuatiõe
careat ipm̃ expõnã ꝯtinuatũ ad p̃cedẽtia.p̃ ḡ iducit vt ſo-
let v̾ba Alg.deĩde dicta abſcindẽda abſcidit.⁊ cõſeruãda
ꝯſeruat.inq̃t ḡ.Ait Alg.maniſ°ẽ ꝙ phĩ ꝯueniũt i h: ⁊ ſup
hoc qd̃ dicã.fundãt ſe dicẽtes ꝙ poſtq̃ ipſe de° nõ cõicat
cũ aliquo in genere neqʒ dĩt ab eo.i.ab aliq̃ in dr̃ia.ḡ nul
lã hʒ diffõnẽ.⁊ dat rõnẽ.d.diffõ nãqʒ ex his ꝯſtituif.com-
ponif ḡ rõ h mõ.oẽ difficile cõicat cũ aliq̃ i genere. ⁊ dĩt
ab aliq̃ in dr̃ia:ſʒ de° nõ cõicat cũ aliq̃ in genere:neqʒ dĩt
ab aliq̃ in dr̃ia.tũc apponit ꝯñẽ.d.ḡ id qd̃ nequit diffiniri
aliq̃ mõ ẽ de° dict°.(Et ſi forte.) Nũc iducit obiꝰ ꝯ h.⁊
inq̃t.⁊ ſi forte aliqs arguit eis.d.ꝙ p̃ª cã cõicat cũʒ p̃ cãto
inquãtũ ẽ ens.⁊ inquãtũ ẽ ſubã.⁊ inquãtũ ãbo ſũt cã alte
rius.puta generabiliũ ⁊ corruptibiliũ.hec.n.eſt v̾a.p̃ª cã ẽ
ens.ſicut iſta.p̃m cãtũ.ſ.ite° p̃ª ẽ ens. itẽ hec ẽ ẽt v̾a. p̃ª cã ẽ
ſubã.ſicẽ hec.p̃m cãtuʒ ẽ ſubã.Et hec p̃ª cã eſt cã alicuius.⁊
p̃m cãtuʒ eſt cã alicuius.q̃ꝛ tertÿ cãti vel q̃rti. vt pʒ.ḡ ens
ſubã ⁊ cã ſunt vlĩa illis.vel igif gen° vel dr̃ia: vel ꝓpriuʒ
vel accñs vel ſpẽs.⁊ dici nõ pñt ſpẽs nec aliqd̃ alioꝝ niſi
gen°.relinquif ꝙ qd̃libet eoꝝ gen° ẽ illoꝝ: ⁊ h voluũt ꝯtra
phõs.Silr̃ addit.⁊ dĩt ab eo i aliq̃ ſine dubio: qd̃ ꝓ tãto
dicit.qm̃ ſi appet ꝯueniẽtia manifeſta ẽ dr̃ia.ḡ hñt gen° ⁊
dr̃iã.ḡ p̃m° motor ẽ diffinibil.(Jpſi rñdẽt.) Inducit ſol.
phoꝝ.vbi d̃bes ſcire ꝙ dr̃ia ẽ inter gen° ⁊ ꝯñs:qm̃ genus
predicaf ꝑ ſe p̃ de eo cui° ponif gen°:vt aĩal de hoĩe ⁊ eq̃:ſʒ
ꝯñs.i.accñs eẽntiale p̃dĩ ꝑ ſe zºº de eo cui° ẽ.vt riſibile d̃
hoĩe.dĩt ḡ ꝙ illa diuiſio v̾ificaf ꝓ ꝓprio:qm̃ ens cã ⁊ ſubã
nõ ſunt gen° neqʒ ſpẽs neqʒ dr̃ia neqʒ accñs.ſʒ ꝯª.i.accñs
ꝓpriũ ⁊ eẽntiale.⁊ hoc p̃ dᶜ.z° ꝓbat.ibi zª. (Opinati.n.)
Jnq̃t ḡ.ipſi rñdẽt ꝙ hec cõicatio nõ ẽ in genere.imo ẽ in
quodã ꝯñti vlĩ:⁊ inq̃t.⁊ maxia dr̃ia eſt inter ꝯñs ⁊ genus:
qm̃ ꝓpriũ ⁊ gen° ſunt due ſpẽs vlĩs diſtincte. lʒ iuxta vlĩ-
tatẽ nõ dr̃ant:vt in logicalib° dcm̃ eſt.qm̃ vlẽ dĩ de q̃nqʒ
vlib°: velut gen° d̃ ſuis ſpẽb°.ḡ ꝓpriũ ⁊ gen° nõ dĩnt i rõ-
ne vlĩs cũ in illa cõicẽt. ¶ Ad ſor°m ḡ dõʒ ꝙ neqʒ ſunt ge-
nus neqʒ ſpẽs neqʒ po° dr̃ia:neqʒ accñs:ſʒ 5m vlẽ qd̃ eſt ꝓ-
priũ ſeu ꝯñs:qd̃ idẽ ẽ.(Opiati.n.) Nũc ꝓbat ſol.⁊ tria fa
cit ꝓut de illis tribus approbat ſol.inq̃t. enĩ ꝓ qm̃ phĩ:vt
Aui.opinati ſunt ꝙ entitas eſt q̃d relatũ ad quidditatẽ mõ
cuiuſdã ꝯñtis iſepabilis aut ſepabil. ¶ Et debes ſcire vt Eſſe diſti
ſupius diſputauĩ ꝙ Auic. opinatur ꝙ eẽ diſtin° ſm rẽ ab guit ſʒ rẽ
eẽntia. imo ſit accñs ei: ſiue ſepabile ſiue iſepabile ꝓnũc ab eẽntia
nõ curo:qd̃ accñs nõ ẽ formalr̃ ⁊ intrinſecũ q̃dditati ⁊ eẽn ſʒ Auic.
tie ſed tñ adueniẽs ei:⁊ iõ inq̃t hic Alg.ꝙ phĩ opinati ſũt
ꝙ entitas eſt q̃d relatũ ad q̃dditatẽ.i.eſſentiã.i.qd̃dã adue-
niens eẽntie mõ cuiuſdã ꝯñtis ſepabilis vel iſepabilis.i.
adueniens per modũ accñtis ſeparabilis vel inſeparabi-
lis.ergo illa que in entitate ſui in eſſe cõicãt in genere nõ
cõicant:ſed in accidẽte ꝓprio vel ſepabili vt vides.(Si-
militer dici.) Nũc approbat ſol. quãtũ ad zm dĩ. ſilr̃ dici
põt de cõicatiõe cãli.vult dĩe ꝙ cã nõ eſt genus: ſed ꝯñs
vlẽ vtriqʒ cõe.cuius rõnẽ dicit.cã.n.q̃d relatũ ẽ. ⁊ ꝯñs.i.
accñs attributũ qd̃ nõ ingredif q̃dditatẽ.i. eſſentiam in p̃
mõ dõi ꝑ ſe.ꝑꝑ qd̃ inq̃t.⁊ iõ ſi ſunt due res que in cãlitate
cõicarẽt.aũt pro ſʒ.nõ ꝑꝑ h i genere cõicarẽt:cũ cã nõ ſit
genus:ſʒ accñs ꝓpriuʒ.(Et ſic ſilr̃.) Nunc approbat ſol.
quãtũ ad 3m,⁊ ait.⁊ ſic ſilr̃ dici põt de ſubã.vult dĩe ꝙ nõ
ſit aliq̃d q̃nqʒ:ſʒ tñ accñs ꝓpriũ:qd̃ declarat. dĩ.eẽ.n.qd̃-
dã ens ꝑ ſe ſubã inte°.q̃ꝛ hʒ eẽ nõ i ſubo. mõ hr̃e eẽ nõ in
ſubo ⁊ eẽ ens ꝑ ſe nõ eſt gen°.ḡ due res cõicantes in noĩe
ſubſtãtie non cõicãt in genere. imo in quodã ꝯñte iſepa-
bili.⁊ tũc cõcludit propoſitũ.d.pʒ ergo ex p̃miſſis ꝙ ipſe
deus definiri neq̃t.⁊ hec eſt opinio phoꝝ. AVER.

Dicimus nos ꝙ hec ſunt v̾ba algazel
noĩe phoꝝ narrata: ſed q̃dã ſunt v̾a:
⁊ q̃dam erronea. Jd.n. qd̃ dicit.vʒ.
ꝙ d̃s neq̃t cõicare cũ aliquo in gene-
re.⁊ in differẽtia differre: ſi intendunt de gene-
re illud qd̃ dicitur vniuoce: dicimus ꝙ eſt ve-

rũ.ſilr de dĩa: qȯlʒ nãqȝ qȯ ſic ſe hʒ cõpoſitũʒ eſt ex vlı̃ forma ⁊ ꝑticulari: ⁊ tale diffinit̃ certiſſime. Sed ſi intẽdit de gñe genus dictũ analogice: tũc hʒ genus vt ens: aut res: aut ſuba: ꝗ h̃ mõ põt diffiniri: ⁊ multotiẽs tales diffõnes fiunt in artib⁹ ſpeculatiuis vt in diffõne aie dĩ. Que eſt ꝑfectio corꝑis nãlis organici. verũtñ tales denominatiões nõ ſm ꝟitatẽ ſufficiũt ad cognitionẽ ꝟitatis: ſʒ dirigũt valde ad cognitionẽ rerꝝ ignotarũ: eo ꝙ prior eſt eis. Sʒ id qȯ narrauit noie phorꝝ. vʒ. ꝙ iſtud nomen ens ſignificat ꝯñs vle in rerũ ſubſtis. Dicimus ꝙ ſunt ꝟba erronea vt declauim⁹ in plurib⁹ locis. imo qȯ plus eſt hec opio tñ ab Auic. repitur: nõ aũt ab alio phorũ. Ampli⁹ id qȯ dixit de deſcriptiõe ſube nihil eſt q̃ eẽ eſt genus ſube: ⁊ ſumit̃ in ſua diffõne illo mõ quo rerꝝ gña ſumunt̃ ipſarũ diffõnib⁹. vt hꝫ ab Alpharabio i ſuo libro de demõſtratiõe. Sʒ Auic. in hoc errauit ꝓut opinat⁹ erat ꝙ hoc nomẽ. ſ. ens in arabica lingua in eo qȯ eſt verꝝ ſignificat de accidenti ſine dubio ſm veritatẽ cũ hoc ſit vle. non eſt igitur de eo vlterius mirandum. Et ideo redeamus ad propoſitum.

Nũc Auer. rñdet ⁊ ꝓponit itẽrũ. d. dicimus nos ꝙ h̃ ſũt ꝟba Alg. noie phorꝝ narrata: ſed q̃daʒ ſunt vã. ⁊ q̃dã erronea. (Id. n. qȯ dicit.) Propoſito itẽro oñdit illud. d. id. n. qȯ dᷣ. ſ. ꝙ deus negt cõmuᶜᵉ cũ aliq̃ in gñe: ⁊ i dĩa differre. ſi itelligũt de genẽ id qȯ dĩ vniuoce. dicim⁹ ꝙ ẽ verꝝ ⁊ ſilr ſi itelligũt d dĩa vniuoca. cui⁹ rõnẽ appõit. d. qȯlʒ nãqȝ qȯ ſic ſe hʒ cõpoſitũ eſt ex vlı̃ forma ⁊ ꝑticulari. ⁊ tale diffiᵗ certiſſime. põt igit̃ rõ ſic cõponi. oẽ cõpoſitũ ex forma vli: ⁊ forma ꝑticulari põt definiri: ſʒ oẽ exñs i genere vniuoco: ⁊ dĩns dĩa vniuoca eſt cõpoſitũ ex forma vli ⁊ forma ꝑticulari. ergo oẽ exñs i genere vniuoco ⁊c̃. eſt diffinibile. (Sʒ ſi.) oñdit. q̃uo eſt verũ aliquo⁹. d. ſʒ ſi itẽdit de genẽ gen⁹ dictũ analogice: tũc hʒ gen⁹ vt ens: aut res: aut ſuba. ⁊ tũc ꝯcludit. ꝗ hoc mõ. ſ. analogice põt definiri. ⁊ multotiẽs tales diffõnes ſunt in artib⁹ ſpeculatiuis: vt dĩ in diffõne aie q̃ eſt ꝑfectio corꝑis phıci organici. Põit tñ dĩaʒ iter hõs diffõnes. d. verũtñ tales diffõnes ſeu denominatiões. ſ. deſcriptiões ſm veritatẽ nõ ſuffiᵘⁿᵗ ad cognitionẽ veritatis: ſʒ dirigũt valde ad cognitionẽ rerum ignotarũ: eo ꝙ ꝓprior. ſ. ꝓpinqor ẽ eis. ⁊ ſic pʒ dĩa inter diffõnẽ analoᶜᵃᵐ ⁊ vniᶜᵃᵐ. eo ꝙ vniuoca totaʒ eſſentiã rei declarat ⁊ ꝑfecte. analoᶜᵃ non: vt pʒ. (Sed id qȯ.) Nunc oñdit aliud in quo peccat. d. ſed id qȯ narrat noie phorꝝ. vʒ. ꝙ iſtud nomẽ ens ſignificat ꝯñs vle in ſubſtis rerũ. ſ. accñs ẽẽntie. dicimus ꝙ ſunt verba erronea vt declarauimus in pluribus locis. imo qȯ plus eſt hec opinio tñ ab Auic. repeᵗ. nõ autẽ ab alio pho. ergo ſup. nõ dʒ iduci noie phorᵘᵐ. (Ampli⁹.) Nũc trãſit ad reprobãdũ aliȯ. d. Ampli⁹ id qȯ dixit de deſcriptiõe ſube nihil eſt: qȯ declarat. d. q̃ eſſe eſt genus ſube ſup. analogũ: ⁊ ſumit̃ in ſua diffõne illo mõ quo rerꝝ gña analoga ſumunt̃ i ipſarꝝ diffõnib⁹: vt habet̃ ab Alpharabio in ſuo libro de demõne. ꝗ eẽ nõ eſt accñs ſube: ⁊ per ꝯñs illa fuit ſatis bona diffõ. Adducit tñ opinionẽ Auic. d. ſed Auic. in hoc errauit ꝓut opinat⁹ eſt ꝙ hoc nomẽ. ſ. ens in arabica lingua in eo ꝙ eſt verum. ſ. prout cõuertit̃ cũ vȯ: ſignificat accñs ſine dubio ſm veritatẽ. ſ. tunc cũ hoc ſit vle. ꝯcludit igit̃ nõ eſt de eo vlteri⁹ mirãdũ ſup. cũ ipſe ſolus id dicat. ⁊ iȯ redeamus ad propoſitũ dimittẽtes ipſuʒ tãq̃ nõ dignũ reprobari a nobis.

Quo mõ gdẽ dĩat eẽ ab eſſentia ſupius determinatũ eſt: q̃uo aũt oẽ cõpoſitũ ex gñe ⁊ dĩa vniuocis cõpoſitũʒ ſit ex forma vlı̃ ⁊ ꝑticulari: lʒ ſit dictũ a me in liᵒ de ſuba orbis: ⁊ in expõne mea. iz. meta. attñ poſterius in dubijs ⁊ ſolonibus ſequẽtibus dicã. Pro nũc aũt volo declarare gd ſit genus vniuocũ: ⁊ gd gen⁹ analogũ. vbi debes ſcire vt dicit Auer. z. ce. cõ. 49. ꝙ ſicut ſpẽs eſt duplex vniuoca ⁊ eguoca. ita genus eſt zᵉ. vniuocũ ⁊ eguocuʒ. genus vniuocũ eſt nomẽ ꝑdicãs de pluribus ordine quodaʒ noᵗ ſuptũ ab vna forma ſeu nã: ſed vna rõne mẽtali oĩbus illis cõe. ⁊ hoc ingt Arx. 7. phy. cũ dicit. ſunt q̃dã eguocationũ. alie gdẽ multũ diſtãtes. vt gr̃a exẽpli. canis celeſtis: ⁊ canis marinus: ⁊ canis latrans que adeo diſtãt ꝙ ſolũ in noie ſunt cõuenietia. Alie ꝟo hñtes quãdã ſimilitudinẽ: vt ſuba ⁊ accñs q̃ hñt nomẽ cõe. ⁊ ordinẽ ẽẽntialẽ dependentie vni⁹ ad alterũ. Alie ꝟo ꝓxime aut genere aut ſimilitudine. ꝟ. g. vt hõ ⁊ leo que hñt nomẽ vnũ ⁊ rõnẽ ſeu cõceptũ vnũ a quo ſumit̃ illud nomẽ. ⁊ hñt habitudinẽ ꝑfectionis ⁊ imꝑfectiõis inuicẽ: eo q̃ hõ ꝑfectior eſt leone. Ex hoc ſequit̃ gd eſt genus vniuocũ quid equiuocuʒ. eſt enim genus vniuocũ nomẽ cõueniẽs pluribus ſm vnaʒ rõnẽ formalem cui nulla forma corrñdet in re ordinatis ſm ꝑfectionẽ ⁊ imꝑfectionẽ. genus analogũ ſeu eguocuʒ eſt nomẽ cõe plurıbus ordinatis ſm cãm ⁊ cauſatuʒ eẽnᵗ: cuius nec forma nec rõ illis eſt cõis: vt pʒ in eguocis ſcḋo mõ dictis. Qr aũt gen⁹ ſit h̃ mõ vt dixi lucidus vir Themiſtius in ꝑmo de aĩa. cap. 4ᵒ pulchre explanauit. ⁊ tu vide verba eius. q̃ multuʒ loquit̃. Sed dices. Auer. iz. meta. cõ. 14. ponit differẽtiã inter vniuerſitatẽ mãe ⁊ generis: ⁊ vult ꝙ vnitas generis ſumitur ab vnitate forme: vnitas mãe ab vnitate ꝑuationis. P̃. dicit Auer. ꝑmo meta. cõ. 27. circa finẽ. ꝙ intẽtiones vles quas inte⁹ cõprehẽdit ſunt forme. ꝗ generi corrñdet aliqua forma. Idẽ ibidẽ cõ. 18. ingt. gen⁹ eſt aliud a mã. genus eni eſt forma vlis. ⁊c̃. ecce quo mõ oppoᵗ dictis. Itẽ ponit. 5. meta. cõ. 3ᵒ. in fine vide. ⁊ iã dixit h̃ diffõnẽ cõponi ex forma vli ⁊ ꝑticulari. ... tñ iſtud videt̃ remotum ab intentione Auerrois propter hec Ioã. Iandonus generi dixit correſpondere vnam formã diuerſaʒ a formis ſpecificis: ſed de hoc ego locutus ſum in queſtiõibus meis de anima: ⁊ in libro de ſuba orbis. ⁊ in expõne. iz. meta. vbi contradixi Ioãni in parte. ⁊ q̃ de hoc faciã queſtionẽ forte in fine hui⁹ diſputationis. vel vbi melius locus occurret. non amplius imorari volo. ſat ſit mihi operuiſſe locumq; monſtraſſe pro nunc.

Quid genᵒ vniuocũ ⁊ analogum.

Dubiũ

Ioan.

ALGAZE. DV. .II.

Jt Algazel ad hoc qȯ noie phorꝝ diximus. Dicim⁹ ꝙ petendũ eſt ab eis q̃liter ſcitis ꝙ hoc ſit ĩpoſe in ipſo deo glorioſo. Ita ꝙ poſſitis dicere ꝙ deũ nõ decet vt cõicet cũ aliq̃ re in aliquo ⁊ differat ab ea in alio. Hoc tñ a nobis ꝓbatũ poſſetis dicere ꝙ ſequeret̃ ex hoc deũ eſſe cõpoſitum. Illud nãqȝ q̃ duo talia hʒ. ſ. ꝙ cõicat cum aliquo ⁊ ꝙ differat ab eo eſt compoſitum.

Nũc Alg. vult iducere deductionẽ apud illos phos q̃lr deũ eẽ cõpoſitũ eſt ĩpoſe. ⁊ ingt. Ait Alg. ad hoc. i. illȯ qȯ nomine phorꝝ diximus. i. ego Auer. narraui. ⁊ ſic dicimus ꝙ petendum eſt ab eis qualr ſcitis ꝙ hoc ſit ĩpoſe in ipſo deo glorioſo. ſ. ĩpm eſſe in genere: qȯ exponit. d. ita ꝙ poſſitis dicere ꝙ deũ nõ decet: vt cõicet cum aliqua re in aliquo. ⁊ differat ab ea in alio. hoc ergo petit cur. ſ. iſtud ſit ĩpoſe. (Hoc tñ ꝓbatũ.) Cui reſpõdet modo noie phorum

dicens

dicēs.poſſetis tū dicē hoc eē pbatū a nobis.hoc mō.ſ.qꝛ ſequit̄ ex hoc deū eē cōpoſitū.Cuius rōnē ponit.d.illud nāq; qd̄ duo talia hēt.ſ.ꝙ cōicat cum aliquo ⁊ ꝙ differt ab eo eſt cōpoſitū. huic maiori addat̄ minor: ſed per te deus cōmunicat cum aliquo in genere: ⁊ differt ab eo in dr̄ia. ḡ de⁹ eſt cōpoſitus ad minus cōpōne aliq̄ que deo oīno repugnat:⁊ eſt incōpoſitus. AVERRO.

Nos dicimus ꝙ hoc ſequit̄ cōmunicationē neceſſario rōne generis vniuoce pdicantis. Nō aūt analogice vt ſuperius dictum fuit. Quare non opꝫ amplius iterare neq; replicare.

¶ Auerro.limitat dcm̄ ei⁹.d.dicimus nos ꝙ hoc.ſ.deū eē cōpoſitū:ſeq̄t̄ cōicationē neceſſario rōne gn̄is vniuoce pdicantis:nō aūt analogice:vt ſupius dcm̄ fuit:q̄re non opꝫ amplius iterare nec replicare.Vn̄ bene valet hoc.cōicat cū aliquo in genere vniuoco:⁊ differt ab eo dr̄ia vniuoca. ḡ eſt cōpoſitū:ſed nō valet de gn̄e ⁊ dr̄ntia analogice dictis:vt dixi.Ad ppoſitū modo deus ⁊ entia mūdi cōicant in genere ⁊ differētia equoce dictis. ⁊ iō non ſequit̄ deū eſſe compoſitum. ALGAZE. DV. III.

Ait Algazel dicēs phis q̄lis eſt apud vos demr̄atio ad remouēdū cōpōnē ab ipſo deo. niſi id qd̄ aſſeritis de remotiōe denoiationū a deo. Qd̄libet eni cōpoſitū ex gn̄e ⁊ dr̄ia ex ptib⁹ illis ꝯſtituit̄. ſi eni nulla partiū vel aggregatū ipſarū haberet ſine altera eē.igit̄ vel primū eēt necē eē: aut nō:ſi nō.ergo totū eſt cāturn ⁊ indigeret cā: ⁊ nos iā tractauimus d̄ denoiatiōib⁹. ⁊ oſ̄dim⁹ ꝙ hoc nō eſt impoſſibile pcedere pceſſu ad ifinitū: ⁊ demr̄atio nō ſignificat niſi ꝙ proceſſus ad ifinitū eſt falſus. Sed ad id qd̄ iſudauerunt deponere.ſ. ꝙ nulla ſit in deo pl'alitas: ⁊ eſt qꝛ in ſuo eſſe nō idiget alio. Dicimus ꝙ nullā hn̄t auctoritatē manifeſtā. ergo nullā hn̄t demr̄ationē ad aſſerēdū necē eē. Id ṽo qd̄ pbauerūt clare eſt ꝙ cāe nō pcedunt ad ifinitū: ⁊ de iſtis nos in precedentibus ſatis late diſputauimus. Vn̄ dicimus ꝙ in hoc ppoſito clari⁹ patefit: diuiſio nāq; rei ad gen⁹ ⁊ dr̄iā nō eſt ſi'lis diuiſioni rei ad denoiationē ⁊ denoiatū: qꝛ denoiatio ⁊ ſubā dr̄nt abinicē ⁊ ſpēs nō differt a genere oimode: qn̄.n.facimus mētionē de ſpecie nos icludimus gen⁹: vt qn̄ dicimus hoiem: nos facimus mentionē de aiali cū additione ratiōis. Vn̄ pꝫ ex hoc ꝙ magis diſtat a pl'alitate q̄ꝫ denoiatio ⁊ denoiatū. Rurſus qual'r eſt impoſ̄e finire proceſſus cātoꝝ ad duas cās in vno gradu. prima quarū ſit cā orbiū: ⁊ altera elemētorū: vel vna earū ſit itelligibiliū rerū cauſatarū. ⁊ altera ſenſibilium.ſ. oiū corpoꝝ: ⁊ ille due cāe differūt inter ſe real'r: ſicut rubedo ⁊ caliditas que in vno ⁊ eodē ſubo repiunt̄: ⁊ dr̄nt ab inuicē realiter: ⁊ nō oportet attribuere rubedi-

ni cōpoſitionē generalem ſeu dr̄ialē. Vn̄ pꝫ ex hoc etiam ꝙ phi deficiunt in oſtenſione ꝙ prouenire ad duos deos eſt impoſſibile.

¶ Nunc Alga. pponit loq̄ de cōpoſitione dei: ⁊ pmo pponit hoc.d. Ait Alg. dicens phis q̄lis eſt apud nos demonſtratio ad remouendū cōpoſitionē ab ipſo deo. eſt ḡ interrogatio qua pn̄t via phi auferre a deo cōpōnē. (Niſi id qd̄.) Ponit viā vl' opiōnē pro phis.d. niſi id qd̄ aſſeritis de remotione denominationū a deo.q.d.ꝙ via phoꝝ nō eſt valida:niſi tm̄ qn̄ pbāt in deo nō eſſe compoſitionē ex ſubā denoiationibus.i.accidētibus attributis: ⁊ ſic argumētū illud de gn̄e ⁊ dr̄ia nō valet. (Qd̄libet eni cōpoſitū.) Actū lꝫ ita ſit. adducit viā de cōpōne ex genere ⁊ dr̄ia: ⁊ dicit: qd̄libet eni cōpoſitū ex gn̄e ⁊ dr̄ia ꝯſtituit̄ ex partibus illis: tūc arguit. ſi eni nulla partiū vel aggregatū ipſarū haberet ſine altera. eſſe igit̄ vel primū eſſet neceſſe eē: aut nō.i.ſtāte cōpoſitiōe in pmo ex genere ⁊ differētia querit̄ vel eſt cōpoſitū necē eſſe vel nō. Si nō.ḡ totū illud eſt cātū: ⁊ per ꝯn̄s idigeret cā. ꝯn̄tia pꝫ: eo qꝛ ſi nō eſt neceſſe eſſe erit gn̄abile vel erit eternū. ſi gn̄abile.ḡ idiget cā.ſi eternū cū nō ſit eternū a ſe.ergo ab alio. ḡ adhuc cā idiget. Si ṽo dicat̄ ꝙ ſic hoc nō tāgit: qm̄ iaꝫ tactum eſt: eo qꝛ omne cōpoſitū nouū. (Et nos.) Nunc Alg. dilatat hāc viā: quoniā hec via eſt via per impoſſibile. ducit eniꝫ ad hoc ipoſſibile: quoniā ſi ponit̄ cātum ab aliqua cauſa: ⁊ eadē rōne illa cauſa cauſabit̄: ⁊ ſic procedetur in ifinitū. inquit reſpōdēdo. ⁊ nos iā tractauimus de denoiationib⁹.i.attributis. ⁊ oſtēdimus ꝙ hoc nō eſt ipoſſibile pcedere ad infinitū. ⁊ demr̄atio illa nō ſignificat niſi ꝙ pceſſus in infinitū eſt falſus. ergo nō ducit ad impoſ̄e ſimpl'r: qm̄ illa demr̄atio reputat ducere ad impoſſibile: qd̄ tn̄ nō eſt ipoſſibile: ergo cū iſta ſol. ſit data in caplo de attributis. dabit̄ ⁊ nunc qm̄ hec demōſtratio de cōpōne ex genere ⁊ dr̄ia ducet ad pceſſuꝫ infinitum: qd̄ nō eſt ipoſ̄e. ¶ Ad formā argumēti dōm incōueniēs illud nō eē incōueniēs. (Sed ad id qd̄.) Nūc tāgit vnū aliud: qd̄ etiā vult debilitare.d. Sed ad id qd̄ inſudauerūt deponere.i.annullare.ſ.ꝙ in deo nulla ſit pluralitas. ⁊ eſt: qꝛ in ſuo eē nō idiget alio: dicim⁹ ꝙ nullā hꝫ auctoritatē.i.rationē manifeſtā. ergo nullā hꝫ demōſtrationē ad aſſerendū neceſſe eē. eſt ergo debilitatio ꝙ demōſtratio illa nihil eſt que pbat̄ eē vnū neceſſe eſſe: ⁊ ſimplex. ⁊ noluit explicare illud: qm̄ ſuperius diſputauit prolixe. (Illud ṽo.) Nunc apponit id in quo bene dixerunt.d. illud ṽo qd̄ probauerunt clare eſt ꝙ cauſe nō pcedunt ad ifinitū ⁊ remittit ſe.d. ⁊ de iſtis nos in pcedētib⁹ ſatis late diſputauimus. ¶ Debes ſcire ꝙ tria ſunt que Alg. tetigit: quoꝝ pmū eſt. pmū nō eē cōpoſitū: neq; ex denominatiōe ⁊ denoiato: neq; ex gn̄e ⁊ dr̄ia per hāc rōnē: qꝛ tūc eēt pceſſus ifinitus in illis. ¶ 2m eſt. ꝙ de⁹ nō ſit cōpoſit⁹ alio in ſui eē idigēs: cuius rōnē ⁊ rn̄ſionē tacuit in ppria forma. 3m eſt. ꝙ in cauſis eſſential'r ordinatis non eſt pceſſus infinit⁹. Circa que dixit pmū nō valere: eo qꝛ incōueniēs nō eſt incōueniēs. 2m etiā dixit nō valere: eo qꝛ rō videt̄ demōſtratiua ⁊ nō eſt: lꝫ nec rōnē: nec reſpōſionē expreſſerit: ſed remittit ſe. 3m ſoluꝫ approbat ꝙ dꝫ itelligi in cauſis per ſe eēntial'r ordinatis. al'r pmo opponeret: vt ſatis pꝫ. (Vn̄ dicim⁹.) Quia phi credebāt compoſitionē ex denoiatione ⁊ denoiato eē ꝯſimilē compoſitioni ex gn̄e ⁊ dr̄ia. vult remouere hoc. ⁊ pmo pponit illud.d. vn̄ dicimus ꝙ in hoc ppoſito clarius patefit ſup. peccatuꝫ phoꝝ: vel vt hꝫ alia trāſlatio clarius patefit eorum debilitas. (Diuiſio nāq;.) Exequit̄. ⁊ ait. nāq; p qꝛ diuiſio rei.i. ſpēi ad genus ⁊ ad dr̄iaꝫ nō eſt ſimilis diuiſioni rei ad denoiationē.i.attributū: ⁊ ad denominatum

ideſt ſubm eius.huius rōnē aſſignat.d.denoīatio τ ſuba. ideſt ſubm dñt abinuicē: τ ſpēs nō dr̄ a gn̄e dino.i.tāta dr̄ia.cui⁹ rōnē adhuc ponit.d.qn̄ eni facimus mētionem de ſpecie nō icludimus genus. vt qn̄ dicimus hoīez.nos facimus mētionē de aīali cū additione rōnis.i. dr̄ie vel diffōnis: τ ſic apponit ꝯcluſionē.d.vn̄ pʒ hoc ꝙ magis dr̄ ſtat a pluralitate. ſup.compō. ex gn̄e τ dr̄ia q̄ꝫ denoīatio τ denoīatū.vult dr̄e.pʒ cōpōnē ex gn̄e τ ſpe eē minorez q̄ꝫ cōpō ex ipſo ſubo τ accn̄te.¶ Debes ſcire ꝙ in intellectu ſpēi icludiᷓ gen⁹ vel dr̄ia vel diffō. τ iō nullus pōt itelligere ſpēm niſi itelligat denoīatū gen⁹ vel dr̄iaz vel vtrūqꝫ: τ iō ibi ē idētitas rōnis foꝛalis: vt dicūt viri huius tp̄is. Quia vō ſtat itelligi ſubm nō itellīdo accn̄s: τ ꝯ̄rio ibi eſt diuerſitas rōnis foꝛmalis: τ ſic maioꝛ ē idētitas gn̄is cū ſpe q̄ꝫ accn̄tis: ſiue cōis ſiue ꝓp̄ꝗ cū ſubo: vt dicit hic Alg. τ in h̄ vꝛificaᷓ dcm̄ Auer.p meta.cō.31.ſ. ꝙ mixtio itentiōis vl̄is ſubalis cū pticularib⁹ eſt foꝛtioꝛ mixtiōe accn̄tiū cū ſuis ſubis qḋ ꝓ tāto dicit: qꝛ̄ p̄ma ē foꝛmalis. 2ª eſt ſubꝫ tm̄.(Rurſus qualr̄.) Ex dictis Alg. vult debilitare qōdā dcm̄ pħoꝝ ſupius poſitū. ꝓbabāt eni pħi vnū p̄mū motoꝛē hoc mō: quoniā ſi eēnt plures ergo ꝯuenirēt genere: τ ſic darenᷓ duo mundi: ſicut ſupi⁹ declarabiᷓ. hoc oſtendit.d.qualr̄ eſt ipoſe finire ꝓceſſus cauſatoꝝ ad duas cās in vnogradu.ſ. in vno genere: quaſi dicat.nō eſt ipoſe: qḋ declat.d.quarū p̄ma ſit cauſa oꝛbiū τ altera elemētoꝝ.i.pōt ḡ fingi ꝙ ſint duo dij: quoꝝ vn⁹ eſt de⁹ cā oꝛbiū.i.eternoꝝ. alter cauſa elementoꝝ.i.ſpe actiuoꝝ τ paſſiuoꝝ: vt poſuit foꝛte Auic. vel vna illarū ſit ſup.cā itelligibiliū reꝝ cauſatarū: τ altera ſit cā ſenſibiliū.i.oīuꝫ coꝛpoꝝ caducoꝝ. Ex hoc vult hīc p̄mū inꝯuenīes nō ſequi: qn̄ itulit.ergo danᷓ plures mūdi. Imo ambo erūt eiuſdē mūdi cāe ſm̄ parteꝫ: vt viſum eſt. Dixerūt etiaꝫ pħi ꝙ tūc eēnt in vno genere: τ ꝑ ꝯn̄s hi eēnt compoſiti: ꝓpter qḋ r̄ndet. τ ad hoc.d. τ ille due cāe differūt inter ſe realr̄. ſicut rubedo τ caliditas: qḋ declarat.d. que in vno τ eodē ſubiecto repiunᷓ τ differunt adinuicē realiter.i.in foꝛma. ſic ille due p̄me cauſe dñt.ſ.qꝛ ſūt in vno q̄ſi ſubio.ſ. vniuerſo: τ differūt q̄ſi foꝛma: τ ſm̄ reꝫ. Tūc applicat.d. τ ſup. ſꝫ rubedo τ caliditas differunt: nō opꝫ rubedini attribuere cōpoſitionē gnālēꝫ.i.gn̄is: neqꝫ differentialē.i.generis τ dr̄ie. ergo a pari. τ ſi ille due cāe differūt τ ꝯueniūt nō opꝫ illas eſſe cōpoſitas. τ per hoc pʒ ſol. ad 2m̄ incōueniēs. τ ideo cōcludit. vn̄ pʒ ex hoc ēt ꝙ pħi deficiūt in oſtēſione ꝙ eſt ipoſe ꝯuenire ad duos deos. τ dixit pʒ ex hoc etiā: qꝛ̄ cū tribus enarratis patet p̄ctm̄ 4m̄. vt ḡ colligeret 4m̄ cū tribus dixit etiaꝫ. Et q̄ſi dicat. τ cū patēt illa tria pʒ etiā ex hoc q̄rtā viā ducentē ad vnitatē p̄mi non eſſe firmā.

AVERROIS.

NOs dicim⁹ ꝙ actio τ cōpō que ſit ex gn̄e τ dr̄ia eſt eadē cū cōpōne que fit ex re potentiali τ re actuali. Nā̄ nāqꝫ gen⁹ nūq̄ꝫ in actu repiᷓ. vꝫ nuda a nā̄ dr̄iali ſeu foꝛmali. Et qḋcūqꝫ cōpoſitū ex iſtis duabus naturis apud pħos gn̄abile τ coꝛruptibile τ hēt agens. Cum igiᷓ ita ſit ꝙ genus cum ſit de potentiali nā̄ negt aliquo mō de nā̄ dr̄ntie denudari. ḡ adherentia ipſoꝝ abinuicē indiget in eē alteri⁹. ḡ idiget cā ꝯiungēte τ faciēte acqrere coꝝ eſſe.ſ.cāe ipſius. Preterea id qḋ recepit ſm̄ veritatem: pura potētia eſt apud pħos. Et ſi foꝛte eſſet actus eēt ꝑ accn̄s: τ id qḋ aduenit eſt actus. Et ſi foꝛte eēt potētia eēt per accidēs: τ hoc mō diſtiguunᷓ abinuicē.ſ. recipiēs τ adueniēs. Et qḋcūqꝫ eſt potētialr̄ aliquid recipiet illud necc̄ario: τ adinuicē illud qḋ actualiter retinet. Et ſi poterit aliquid recipere in actu cū aliquo recepto in actu qḋlibet ipſoꝝ eēt per ſe ex̄ns. Et ēt recipiēs eſt coꝛpus necc̄ario. receptio nāqꝫ principalr̄ repitur in coꝛpe vel in coꝛ eſt in coꝛpe. Accn̄tia nāqꝫ nō noīanᷓ a receptione neqꝫ foꝛme: q̄ ſūt ſupficies: neqꝫ linee: neqꝫ p̄ncta. Tandē id qḋ nō diuidiᷓ in aliqḋ nō recipit: ſꝫ ꝙ extra cōpoſitū ſit agēs primū ꝓbatuꝫ ē demr̄atiue. Sꝫ ꝙ ſit recipiēs icoꝛpo: eū ſiue ꝑ ſe ſiue ꝑ aliud hoc eſt impoſe: niſi in aliquo: qꝛ dubiū eſt.ſ. de itellectu in potētia: τ qn̄o aliqḋ cōponiᷓ ex denoīatiōe τ denoīato. τ illa denominatio addita nō eſt ſup ſubam τ gn̄abili τ coꝛruptibili. τ coꝛp⁹ necc̄io. Sꝫ ſi illa denoīatio dicti cōpoſiti addita fuerit ſup ſubaꝫ: τ nō ſit ſubſtātia i potētia in illa denoīatiōe: vt opinati ſūt antiq̄ d̄ coꝛpe ſupceleſti: opꝫ necc̄io ꝙ ſit q̄ꝫtitabilis τ ꝙ ſit coꝛp⁹. Si eni remoueret coꝛpoꝛeitas ab illa ſuba dictā denoīationē gerens remoueret ab ea receptio ſenſibilis. Silr̄ remoueretur ab eadē denoīatio cōpꝛehenſionis ſenſibilis. ḡ illa denoīatio τ illud denoīatū reducunᷓ in ſummo itellectu: τ ſunt vnuꝫ τ idem. Simplex eni itellꝰs τ itelligibile vnū τ idē ſūt realiter plura reſpectiue τ per accn̄s. vꝫ rōne ſubtil. Tādē id qḋ poſuerūt pħi. vꝫ ſubaꝫ cū denoīationib⁹ additis ſup ipſaꝫ ſubaꝫ nō eſt aliud: niſi qꝛ poſuerūt antiquuꝫ coꝛpus: τ adherentia eē accidētia in eodē. Et ipſi nō extimant ꝙ qn̄ ipſi remouēt q̄ꝫtitatē: que eſt coꝛpeitas remouent ab eo totā ſenſibilē nā̄m. ergo nō erit ibi gerens neqꝫ geſtū. Et ſi foꝛte ponerēt gerēs τ geſtuꝫ ſepata a mā̄: ſequereᷓ ꝙ eēt intelligēs τ intelligibile. erit ḡ vnus itellꝰs ſimplex. Sꝫ id qḋ dixerat. vꝫ qꝛ nō eſt ipoſe ꝙ reducanᷓ res ad duos deos: quoꝝ vnus erit cauſa oꝛbium: τ alter nō τc̄. Dicimus ꝙ ſunt v̄ba erronea: qꝛ poſito ꝙ ꝓductio entis ſenſibilis ſit ab vna τ eadem mā̄: τ vna τ eadē ſuba: nō aūt a naturis diuerſis. τ ꝓductio entis itelligibilis ab altera ſuba prima: ſeqᷓ necc̄io ꝙ ſi aliqḋ i illa nā̄ equalr̄ fuerit: τ in nā̄ itelligibiliū ad primā nā̄m ꝙ cōicent in q̄dā denoīatione τ dñant in alia: τ id in quo dñt nō euadet qn̄ ſit de nā̄ in qua idiuidua differūt: aut in qua ſpēs dñt. Si ſcdo mō diceᷓ. ḡ nomen dei equiuoce ſumiᷓ: qḋ eſt contra poſitum: ſpēs nāqꝫ que cōicant in vno gn̄e ſunt aut ꝯ̄ria aut intermedia: qḋ eſt falſum. Si primo mō. ḡ ſunt ambo in mā̄ qḋ eſt ꝯ̄ hoc qḋ ꝯceſſuꝫ

eſt ab

eſt ab oib⁹. Sed ſi poneret ꝙ pars ipſi⁹ nãe eſt
nobilioꝛ alia pte. ꝛ ꝙ pdicat̃ de eis analogice.
Erit ergo nã pꝛima nobilioꝛ ſcda: ꝛ ſic ſcda cã
tur ab ea neceſſario: ita ꝙ erit pducẽs oꝛbes p
ducens cãm que elemẽta pducit: ꝛ hec met eſt
poſitio phoꝝ. Et ambo ponũt ſiue coguntur po
nere pꝛimã cãm. vꝫ qui ponũt pꝛimũ agens me
diãtibus pluribus cauſis. Et qui ponit pꝛimã
cãm per ſe agentẽ omnia abſq; aliquo medio.
Sed hoc eſt ipoĺe apud phos: vt diffuſe ꝛ cla
re oſtenſum eſt ab eis in diuerſis locis.

¶ In ſolone ppoſiti dubij. p̊ proponit quedã que ſub du
bio tãgebant. z° venit ad ppoſituꝫ. vt patebit ingt in p̊
pte. Dicim⁹ nos ꝙ actio. ꝛ p.1. cõpõ q̃ fit ex gñe ꝛ dĩia eſt
eadẽ cũ cõpõne: q̃ fit ex re potẽtiali ꝛ re actuali. eſt g̃ ꝯ.
cõpõ ex gñe ꝛ dĩia eadẽ ẽ cũ cõpõne ex actu ꝛ po°. Pro
bat̃ hec ꝯ in lr̃a. ꝛ dicit. nã nãq; gñis nũq̃ in actu repit̃.
vꝫ nuda de nã dĩtie ſeu forme. ꝛ hec rõ ſic cõponit̃. ois
cõpõ cui⁹ vnũ cõponẽtiuꝫ nũq̃ ſepat̃ a nã foꝛe eſt cõpõ
ex actu ꝛ po°: tũc apponit̃ minoꝛ: ſꝫ cõpõ ex gñe ꝛ dĩia eſt
cõpõ. cui⁹ vnũ cõponẽtiũ nũq̃ ſecludit̃ a nã act°. g̃ cõpõ
ex gñe ꝛ dĩia eſt cõpõ ex actu ꝛ po°. hui⁹ ſylli tetigit tñ
minoꝛẽ in lr̃a: vt pꝫ ppõ. d. ois cõpõ: cui⁹ vnũ cõponẽtiũ
nũq̃ ſepat̃ a nã forme eſt cõpõ ex actu ꝛ po°: eſt manife
ſta p ſe. ꝛ declat̃ in meta°. dcm̃ eſt eni in 8° illi⁹ ppe finẽ
ꝙ po° p ſe fit cũ actu per ſe vnuꝫ adeo ꝙ nũq̃ po° põt eẽ
ſine actu. minoꝛ ãt dicta in Poꝛphyrio. dixit eni ꝙ gen⁹
ſẽp repit̃ cũ aliq̃ dĩia: lꝫ actu nõ ſit ita cuꝫ vna gn poſſit
eẽ cũ alia. ꝛ iõ z° topi. ꝛ 7° meta. dixit Ar. gen⁹ nõ eẽ pter
gñis ſpẽs: eo qꝛ nũq̃ eſt pter gñis dĩias vt mãifeſtũ ẽ.

Dubita° Sed dubitat̃ qm̃ vt dcm̃ ẽ 8° phy. q̃cũq; repiunt̃ vnita
ſĩſl: ſi vnũ repit̃ ſepatuꝫ ſine altero ꝛ reliquũ: ꝛ p
hoc pbat eẽ vnũ p̊m motoꝛẽ ita mouẽtẽ ꝙ nullo mõ mo
ueat̃: vt perſpicuũ ſit per demõſtrationẽ ibidẽ poſitã. Cũ igi
tur neq; genus: neq; dĩtia repiant̃ ſepatiꝫ: quare pon⁹
dixit generis nãm eẽ nõ ſine nã dĩe q̃ eõ: vel igit̃ ambo
poterũt eẽ ſeoꝛſum: vt rõ ꝯcludit: vel nõ debuit dicẽ ma
Solo gis vnũ q̃ alterũ. ¶ Dõm p̊ ꝙ regulã Ariſto. iterpretat̃
Auer. 1z° meta. cõ. 35. duob⁹ modis: attñ vn⁹ eſt auctoꝛita
te Alex. ſ. ꝙ illud cõpoſitũ ſit compoſitũ ex duob⁹ extre
mis oppoſitis: quoꝝ neutruꝫ eſt accñs alteri. Dixit extre
mis: qm̃ ſi vnũ cõponit̃ ex medijs nõ opꝫ vt media p ſe
ꝯſtẽt. dixit oppoſitis: qm̃ mã nõ repit̃ ſine foꝛma cuꝫ ſit
extrema in ambitu po°. Dixit quoꝝ neutruꝫ ſit accñs al
teri: qm̃ ſuba põt eẽ ſine accñte: ꝛ nõ eõ: ꝛ tñ ſunt oppoſi
ta ſaltẽ diſpate ꝛ extrema. iſtis tribus ꝯditiõib⁹ viſus eſt
Replica. Auer. ẽt 8° phy. cõ. 37. ſi bñ vba ei⁹ inſpiciant̃. ¶ Sed di
ces qũo ex hac regula ppoſitũ de p̊ motoꝛe. z° vĩ adhuc
argm̃ ſtare. ſ. qũo cũ gen⁹: neq; poſſit eẽ ſine dĩia: neq; eõ
Reſpon. magis attribuit illud generi q̃ dĩie. ¶ Et dõm ꝙ p̊mus
motoꝛ ꝛ p̊mũ mobile ſunt extrema: hoc gdẽ in rõne mo
toꝝ illud quoq; in rõne mobiliũ: vt ꝯſtat. Sũt etiã oppo
ſita p ſe: ꝛ ſi p accñs ꝯiũgant̃: qd facile dignoſcit̃: cũ mo
uere ſit agere ꝛ moueri pati. ꝯſtat vo agere ꝛ pati oppoſi
ta eſſe pluſq̃ diſpata. Qꝛ aũt neq; p̊mus motoꝛ ſit accñs
p̊mo mobili: neq; eõ pſpicuũ eſt p ſe. põt g̃ pblema Ar.
ſic cõponi. q̃cũq; cõpoſita vel inſicẽ vnita extrema oppo
ſita: q̃rũ neutrũ neutro accidit poſſũt ſepatiꝫ repiri ſimplr.
¶ Sed p̊mus motoꝛ ꝛ p̊muꝫ mobile ſũt vnita extrema
oppoſita: quoꝝ neutrũ neutro accidit. g̃ in pꝛima figura
p̊mus motoꝛ ꝛ p̊mũ mobile pñt ſepatiꝫ repiri. Inte⁹ ſepa
tim hoc mõ ꝙ p̊mũ mobile ita moueat̃ ꝙ nullo mõ mo
ueat. ꝯueniens motoꝛ ita moueat ꝙ nullo mõ mouet̃. ec
ce quo mõ expõ illa Alex. ꝛ Auer. eſt ꝯueniẽs. ¶ Ad zm̃
dõm ꝙ neq; gen⁹: neq; dĩia ſunt extrema: neq; oppoſita:
neq; eis regl'a illa põt applicari. attñ Ar. accepit gen⁹ cũ
hẽat rõnẽ po°: ꝛ plus ſit ppiquũ mãe: vt dĩ p̊ meta. cõ. 18.
ꝛ iõ min⁹ repugnat dĩiam eẽ ſine gñe q̃ eõ: cũ dĩia rõnẽ
act⁹ hẽat. iõ accepit gen⁹ ꝛ nõ curat de dĩia: vt ꝯſtat. (Et
qdcũq;.) Nũc vult ex illo ꝯcludere qddã pblema ad p
poſitũ: ꝛ ingt: ꝛ qdcũq; cõpoſitũ ex iſtis duabus naturis
apud phos eſt gnãbile ꝛ coꝛruptibile: ꝛ hꝫ agẽs: eſt g̃ ma
ioꝛ. oẽ cõpoſitũ ex po° ꝛ actu eſt gnãbile ꝛ coꝛruptibile: ꝛ
hñs agẽs: tũc nõ ponit minoꝛẽ in ppa foꝛma que eſt: ſed
oẽ exñs in gñe eſt cõpoſitũ ex actu ꝛ po°: ſꝫ viꝫ illi⁹ h mo
do. d. cũ igit̃ ita ſit ꝙ gen⁹ cũ ſit de potẽtiali nã: negt ali
quo mõ h nã dĩe denudari. tũc ponit ꝯnẽ hui⁹ ſylli. d. g̃
adherẽtia ipſoꝝ adinuicẽ idiget in eſſe alteri⁹ .1. hꝫ aliqd
agẽs. g̃ indiget cã cõiungẽte ꝛ faciẽte agrere eoꝝ eſſe. ſ.
ipſius cã .1. agẽte. eſt ergo ꝯcluſio ꝙ cõpoſitũ ex genere ꝛ
differẽtia eſt generabile ꝛ coꝛruptibile hñs agens.

Sed in h eſt qd. p̊ maioꝛi Auer. appono hãc minoꝛẽ: ſꝫ Dubita°
accñs. vꝫ albedo eſt in genere. g̃ eſt gnãbilis ꝛ coꝛ
ruptibilis ꝛ hẽbit agẽs. ꝯ falſa. accidens. n. cuꝫ nõ ſit p ſe
ens: niſi entis. iõ nõ p ſe gnãtur: neq; hꝫ agẽs. g̃ aliq̃ ppõ
nũ. ꝛ nõ minoꝛ. g̃ maioꝛ: ꝛ ita ppõ. d. oẽ cõpoſitũ ex po° ꝛ
actu hẽt agẽs: ꝛ ẽ gnãbile ꝛ coꝛruptibile eſt ipoſis. ¶ P.
ſi illi cõponi ex genere ꝛ dĩia rñdet agẽs: vl ẽ idẽ cũ agẽ
te cõpõnẽ ex vera mã ꝛ vera foꝛa: vel aliud. ſi idẽ. g̃ vnũ
ꝛ idẽ gen⁹ ageret p ſe duas cõpõnes vnica actiõe: qd ẽ ꝯ
Auer. 8° phy. cõmẽ. 3z. Si aliud vel eſt idiuiduũ vl vlẽ:
ꝛ qcq̃d dicat̃ ſeqt̃ icõueniẽs. ¶ Dõm ꝙ in h diu ſteti ꝛ
in magno dubio: ꝛ vidi Joã. in plib⁹ locis tangẽ hoc: ꝛ ni
hil dicit. pl'a. n. que ille vir dicat poti⁹ tradũt ignoꝛãtiã q̃
ſciam largiant̃. ¶ Dõm g̃ cũ licentia dicẽdi alr: ſi aliqñ
alr occurrit: ꝙ in gnõne pſonis plẽs cõpõnes occurrunt:
qñ. n. plato accipit eẽ p̊ma ꝛ ppinq̃ cõpõ eſt ex mã ꝛ foꝛ
ma. z° ex actu ꝛ po° quã Auer. h gloſat ex gñe ꝛ dĩia. 3° ex
eẽ ꝛ eẽntia quã Auer. z° meta. tetigit cõ. 4. ꝛ 1z° meta. cõ.
51. ꝛ hãc appellãt ex pticipãte ꝛ pticipato quã dclaui dif
fuſe i expõne mea. 3. de aia. ꝛ i expõne cõmẽti. 10. ꝛ. 9. vi
de ꝛ hãc dixit Auer. cõmentis. 5. ꝛ. 14. illi⁹ terrij qñ dixit
ꝙ nulla ite° ẽ liberata a po° pter p̊mã. ꝛ tu vide. Ultima
cõpõ illis trib⁹ aduẽtitia ẽ ex ſuba ꝛ accñte. oẽ eni nouũ
eſt recipiẽs aliqd accñs: ꝛ p ꝯñs ibi aliq̃ compõ aderit: ꝛ
qꝛ iſte q̃tuoꝛ compõnes attribuunt̃ rei genite. iõ q̃tuoꝛ
alia attribuunt̃ a pte agẽtis. p̊ma q̃ eſt ex eẽ ꝛ eẽntia. rñ
det p̊me cãe. oẽ. n. cãtũ ẽ cõpoſitũ ex eẽ ꝛ eẽntia: ꝛ p̊° cã il
li⁹ cõpõnis eſt p̊° cã. ſ. de⁹: de⁹ eni eſt ens p eẽntiã: ꝛ p ꝯñs
cã cuiuſlibet entis p pticipationẽ. cõpõni vo ex mã ꝛ foꝛ
ma rñdet gen⁹ pticulare: qd p̊ gnãt cõpoſitũ ex mã ꝛ foꝛ
ma. cõpõni q̃q; ex ſuba ꝛ accñte nõ coꝛrñdet agẽs deter
minatũ: qm̃ ea q̃ ſunt p accñs reducunt̃ ad p ſe. illud idẽ
agẽs qd eſt p ſe cõpoſiti ex mã ꝛ foꝛa erit p accñs agens
compõnis ex ſuba ꝛ accñte: vt pꝫ: cõponi vo ex genere et
dĩia: que dĩ ex actu ꝛ po° nõ rñdet agẽs aliud apud phos
ab illo pticulari ſm ſubm: ſꝫ hñ ſm modũ. vñ ſoꝛ. gen⁹. ꝛ
eſt ſoꝛtes: ꝛ eſt in genere aialis. i. ꝛ eſt aial. put eſt ſoꝛ. ge
nerat idiuiduũ cõpoſitũ ex mã ꝛ foꝛa: put eſt in genere
aialis hꝫ gnãre ſibi ſĩle in genere. iõ vt ſic hꝫ vnire gen⁹
cũ dĩia: vnico. n. actu q̃ ſoꝛtes vt ſoꝛ. vnit mãꝫ cũ foꝛma.
ſoꝛtes vt aial vnit gen⁹ cũ dĩtia. Et cũ h ſit ita declatũ
erit ꝙ oẽ exñs in gñe ẽ gnãbile ꝛ coꝛruptibile: ꝛ hẽt agẽs
h mõ. ſ. oẽ cõpoſitũ ex mã ꝛ foꝛma hẽt agẽs: ꝛ gnãbile ꝛ
coꝛruptibile. oẽ cõpoſitũ ex genere ꝛ dĩia ẽ cõpoſituꝫ ex
mã ꝛ foꝛa: vt mãifeſtuꝫ ẽ. g̃ oẽ cõpoſitũ ex genere ꝛ dĩia
eſt gnãbile ꝛ coꝛruptibile ꝛ hꝫ agens. ¶ Ad argm̃. Ad p̊m Solo.
dõm ꝙ accñs ẽ in genere: ꝛ hꝫ agẽs: vt pꝫ: qm̃ eo mõ quo
eſt cõpoſitũ eodẽ mõ ẽ gnãbile: ꝛ hꝫ agẽs. mõ dcm̃ eſt ꝙ

illud cõpoſitũ eſt valde ꝑ accñs. iõ opꝫ vt reducat̃ ad ꝑ **Dubita⁹** ſe: eo mõ quo dixi. ¶ Ad 2ᵐ dõꝫ ꝙ illi cõpõni rñdet idẽ agẽs in ſubõ diuerſum ſm diffõnẽ: vt dcm̃ eſt. ⁊ iõ diuerſis rõnib⁹ eque ṗ illud eſt cã diuerſaꝝ compõnũ. ¶ Sꝫ adhuc oĩa formidat̃. ṗmo: qm̃ ṗma cã rñdet ṗme cõpõni: ⁊ vltia cã vltime cõpõni. ſ. ex mã ⁊ foĩa. g̃ intermedie cãe: vt ite⁹ ↄcurrũt ſm rõnes ⁊ gradus medios. ꝗ ſunt g̃ iſti. ¶ Pꝫ. 2ᵒ qm̃ albedo eſt ꝑ ſe in genere. g̃ albedo eſt ꝑ ſe cõpoſita ex genere ⁊ dĩa. g̃ hꝫ agẽs ꝑ ſe. lꝫ eni hõ alb⁹ nõ hẽat agẽs ꝑ ſe. attñ albedo dꝫ hẽre: qm̃ albedo eſt vere ens ꝑ ſe cõpoſitũ ex genere ꝑ ſe ⁊ dĩa ꝑ ſe. **Solo.** ¶ Ad hec dõm vt mihi vĩ ꝑ nũc ꝙ ſemꝑ effectus vl̃es opꝫ in cãs vl̃es reducẽ. ⁊ ad hũc intellectũ in lib⁹ de cãis dĩ ꝑpõne 5ᵒ. ṗma creaturaꝝ eſt eẽ. dico g̃ ꝙ in effectu illo pl̃es ↄſiderãdi ſunt gradus eẽndi: quoꝝ nõĩa nõ hẽm⁹ ſm quos cãe itermedie ↄcurrũt: effect⁹ eni. ſ. plato genit⁹ qñ gnãtur fit ens. ſuba. corpus. aĩal. hõ. put ẽ ens reducit ad pmã cãm: q̃ eſt cã eẽ. eſſe. n. ꝑpri⁹ eſt effect⁹ dei. Prout eſt ſuba reducit̃ ad ſaturnũ. vñ ſaturnus cã eſt rei ſtabilitatis ⁊ pma⁹ ſm aſtronomos. Juppiter aũt cã ẽ bone habitudis. vñ plato. vt ſuba reducit ad ſaturnũ: vt hñ ſe hñs: ⁊ ꝑfectus ad iouẽ: put ↄ̃ nociua tuet̃: ⁊ illa ꝑpellit corrũdet marti. g̃ ſcõus effect⁹ eſt ſuba hñ ſe hñs nociua ꝑpellens ad quã ſm diuerſos gradus concurrũt planete ſm aſtronomos. Si ↄſideret̃ plo genit⁹. vt corp⁹ adhuc concurrũt tres alij. ſ. ſol venus ⁊ mercuri⁹ diuerſis gradib⁹: qm̃ plo vt corpus motũ reducit̃ ad ſolẽ. ⁊ iõ dñt aſtronomi ꝙ oppõ ſolis in iferiorib⁹ maxĩe appet. eſt. n. mot⁹ q̃ſi vita oĩum: vt dĩ in ṗnᵒ 8ᵘⁱ phy. ⁊ iõ aſtronomi dñt ſolẽ eẽ dñm vite 12ᵒ meta. cõ. 34. Plato võ vt corp⁹ motũ motu gnõnis reducit̃ ad venerẽ. ven⁹. n. vt dñt aſtronomi proprĩũ effectũ hẽt. put ẽ cã rei gnõnis ꝑ quã aliqd ↄſeqt̃ in ſpe. Plo võ vt corp⁹ motũ genitũ multiplicatũ in ſpe reducit̃ ad mercurium. Mercurius enĩ vĩ ꝑpriũ effectũ hẽ in multiplicatiõe idiuiduoꝝ in vna ſpe. Si võ ↄſideraẗ vt aĩal: ſic ↄcurrit luna. lune. n. ꝑpri⁹ effect⁹ eſt mutatio mãe: ⁊ diſpõ ipſi⁹ ad recipiẽdũ. nihil aũt mutat ⁊ mutat̃ plus in gñe ſube q̃ȝ aĩal: cũ poſſit ꝑ gnqȝ ſenſus variri: ⁊ rõne corpis: ⁊ rõne foĩe: ⁊ ꝑ ↄñs lune dꝫ attribui. Si aũt ↄſideraẗ vt hõ: ſic attribuit̃ hoĩ gñãti. hõ eni hoĩeꝫ gñãt. ꝑꝫ g̃ iã qũo cãe intermedie ↄcurrũt ſm gradus occultos ⁊ diuos. quos aſtronomi explanãt in libris eoruꝫ. Põt etiã aliũde accipi ordo ↄcurſus illoꝝ quẽ declarat Ptolome⁹ i q̃dripartito, ingt. n. effect⁹ ſaturni ad vl̃ia loca ⁊ tpa. Jouis ad ãnos. martis ſolis veneris ⁊ mercurij ad mẽſes. lune ad dies. ecce qũo alio⁹ põt accipi ordo. Et cũ corpa celeſtia ſint q̃ſi inſtra ſubarũ ſeparataruꝫ: ſeqt̃ ꝙ ſuba q̃ mouet ſupiorẽ orbẽ ſit vl̃ioris ↄceptiõis ⁊ vtutis: ⁊ ſic ↄñter ſunt alie. ¶ Ad ṗᵐ g̃ arg⁹ pꝫ ſol. qm̃ ṗma cauſa ↄcurrit ſm ꝑpriã rõnẽ ⁊ ꝑpriũ effectũ. ſ. eẽ cãe intermedie ſm gradus itermedios quos explicaui.

Dubita⁹ Sed adhuc eſt loc⁹ qõnis: qm̃ vt dic̃ auctor de cãis ꝑpõne ṗma. oĩs cã ṗmaria plus ẽ ĩfluẽs q̃ȝ cã vl̃is ſcõa. Et illud qõ plus ĩfluit explicat ꝑpõne ſcõa. d. ⁊ cauſa ṗma adiuuat ſcõam cãm ſup opꝑõnẽ ſuã: qm̃ oẽm opꝑõnẽ quã cã efficit ſcõa. ṗma ẽt efficit. g̃ ad quẽcũqȝ gradũ ↄcurrit cã iferior ↄcurrit cã ſupior: ⁊ vltra: ⁊ per ↄñs hõ vt hõ. fit ẽt ſm ↄcurſuꝫ oĩuꝫ cãrũ mediaꝝ. ¶ Pꝫ. ſor. gñãns eſt ens: ſuba corp⁹. aĩal. ⁊ hõ. g̃ ſor. vt ens põt cãre Platonẽ vt ens vt ſuba. iteꝝ illũ vt ſuba: ⁊ ſic de alijs. g̃ **Solo** ſupfluũt cãlitates medie. ¶ Dõm ꝙ dcm̃ illud dꝫ itelligi h̃ mõ: ſ. de cãto. ⁊ nõ de mõ cãn vel cãndi. oẽ eni cãtũ qõ cãtur a cã ſcõa cauſat̃ a ṗma. v. g. ſor. cãt plonẽ. ⁊ ṗma cã cãt eũdẽ. nõ ↄuertit̃ tñ: qm̃ ṗma põt cãre aliũ effectũ quẽ non põt ſcõa. ⁊ iõ ſubdit auctor ibidẽ: verũtñ efficit eũ ꝑ modũ aliũ altiorẽ ⁊ ſublimiorẽ. vñ dĩ in lib⁹ ꝑculi a quo fuit extc⁹ ille liber de cãis. ꝑpõne ṗma. oẽ qõ ꝑducit in ſcõis cãis a ṗorib⁹ ⁊ cãbilioꝛib⁹ ꝑducit̃ emĩnẽtius. ecce qũo ideꝫ ẽ cãtũ vtriuſqȝ: lꝫ modus nõ ſit idẽ. ¶ Ad 2ᵐ dõꝫ ꝙ illa ſunt in ſorte: vt in inſtrõ: ⁊ ſunt in corpib⁹ celeſtib⁹: vt agẽte ṗncipali: ⁊ hoc dixit elegãtiſſimus phs Auer. 9. phy. cõ. 47. ingt eniꝫ hõ nõ dat in gnõne hoĩs niſi illud qõ eſt q̃ſi inſtrm ⁊ corpa celeſtia q̃ſi artifex: ⁊ vide reliq̃: mõ inſtrm nõ agit niſi ↄſeruet̃ a ṗncipali agente: ⁊ iõ pꝫ qualr̃ corpa celeſtia ṗncipalr̃ ↄcurrũt ſm illos gradus: lꝫ hõ poſſit ſm oẽs illos concurrẽ put eſt inſtrm oĩum illoꝝ. ¶ Ad ſcõam rõneꝫ ṗncipalẽ dõm ꝙ ſi albedo ſm phõs hẽret gen⁹ ꝑ ſe ⁊ dĩam ꝑ ſe eſſet vere ens ꝑ ſe extñs. cũ oĩs dĩa ſit act⁹ ſm Auer. hic: ⁊ oĩs actus ṗncipiũ eſt eẽndi ⁊ exiſtẽdi. iõ ſi albedo hẽt ꝑpriũ gen⁹ ⁊ ꝑpriã dĩam eẽt cõpleta in ſpe: ⁊ ꝑ ↄñs eẽt vere extñs ſecõ ſuꝫ ſꝫ phõs. iõ opꝫ dĩe opiõnẽ quã diu celaui ſcholarib⁹ meis: ꝙ ſm doctrinaꝫ Auer. accñtia hñ hñt gen⁹ ꝑ ſe: nõ tñ dĩaꝫ ꝑ ſe. imo dĩa accñtiũ ſm ipꝫ eſt ſubm: ſicut eni eẽntia hoĩs ↄſtituit̃ ex aĩali ⁊ rõnali: ita eſſentia albedis: eo mõ quo ei cõpetit eẽntia ↄſtituit̃ ex genere. ſ. colore ⁊ ſubõ. ¶ Uex debes ſcire ꝙ accñs eſt duplex: quoddã ꝑpriũ notãs ꝑpriũ ſubm: ⁊ ſic dñtia ei⁹ eſt ſubm ꝑpriũ: ⁊ ſemꝑ dꝫ pont ꝑpriũ ſubꝫ. Qõdã cõe: ⁊ q꞉ eſt idifferẽs ſꝫ ſubgnõnẽ. iõ nõ expedit ponẽ ꝑpriũ ſubm: ſꝫ qñqȝ appoñimus ꝑpriã paſſionẽ illi⁹ accñtis ꝑ qõ notat̃ ſubꝫ: vt pꝫ in diffõne albedis. **Accidẽs duplex.** ¶ Sꝫ dices hec opio noua eſt ⁊ ficta: nec Auer. eã ponit in aliq̃ loco. ¶ Pꝫ. eſt ↄ̃ rõnẽ: qm̃ tunc nõ differret albedo ⁊ albũ. cũ vtrũqȝ notet ſbꝫ ꝑ te tãq̃ȝ dĩam. ¶ Pꝫ. oẽ ṗdicamẽtũ hꝫ ꝑpriũ gen⁹ ⁊ ꝑpriã dĩaꝫ: qm̃ oẽ gñãliſſimũ diuidit̃ ꝑ dĩas ꝑpas eiuſdẽ generis. ¶ Pꝫ. poti⁹ ſubm vĩ eẽ vt mã accñtis: qm̃ vt dĩ 4ᵒ. meta. cõ. 2ᵒ. accñtia hñt mãꝫ in qua: ⁊ gen⁹: puta color hꝫ poti⁹ rõnẽ foĩe reſpectu ſube: vt pꝫ. 2ᵒ de aĩa. cõ. 4ᵒ. pl̃es alias rõnes adduxi ↄ̃ h̃ in tracta. de accñte quẽ feci paucis diebus: ⁊ declaui qualr̃ hec opio adeo euitat̃ a quibuſdã: ꝙ eis vĩ venenũ: ⁊ nõ ẽ mirũ: qm̃ nõ viderũt dicta dñi phĩ Auer. ⁊ Ariſt. ¶ Ad ṗmã dõꝫ ꝙ hec opio pꝫ ꝑ vba ⁊ fundamẽta ei⁹ in diuerſis locis. ꝑ vba gdẽ ingt 7ᵒ meta. cõ. 14. cũ declaui ꝙ diffõ ſimplr̃ nõ iuenit̃ niſi in ſubſtãtijs nõ in accñtib⁹: q꞉ ſunt cõpoſita ex ſuba ⁊ accñte ⁊c. ecce qũo ponit accñtiũ nãm eẽ cõpoſitã ex ſuba ⁊ accidente. ¶ Pꝫ. ibideꝫ cõ. 4ᵒ ingt. ⁊ diximus ꝙ ſuba eſt ṗor diffõne cuiuſlibet accñtiũ: qm̃ neẽe eſt vt ſuba accipit̃ in diffõne cuiuſlibet accñtiũ: qm̃ ꝑtes diffõnis ſũt illa ꝑ q̃ ↄſtituit̃ res: ⁊ q꞉ accñtia ↄſtituunt̃ ꝑ ſubas neẽe fuit vt accipiant̃ in diffõnib⁹ eoꝝ: ecce q̃ȝ plane Auer. illõ oñdit. alia vba collegi in tractatu dicto. ¶ Contra fundamentũ võ. qm̃ Auer. 4ᵒ phy. cõ. 60. itulit ꝙ ſi ṗdicamẽtũ eẽt ſepatũ: tũc q̃litas eẽt ſuba ſepata. hec aũt ↄñtia nõ tenet. niſi q꞉ variat̃ ei⁹ ſubalis dĩa. ſ. ſubm. g̃ variat̃ ſpẽs: ⁊ imorari in h̃ eſt ſupfluũ. pꝫ g̃ ſolo ad ṗmũ. ¶ Ad ſcõaꝫ dõm ꝙ dñt: qm̃ albũ notat ſubm in actu. albedo in po⁹: vt dic̃ Auer. 7ᵒ meta. cõmẽ. 18. attñ eẽntia eſt vna. ſ. albedis albi ⁊ hominis albi. vñ ſicut idẽ eſt humanitas hõ ⁊ hõ rõnalis: dñt tñ in mõ. ita idẽ eſt albedo albũ ⁊ hõ alb⁹ ſm phõs ſimplr̃ dñt in mõ. **Albũ notat ſbm in actu albedo in potentia.** ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ ꝙ maior eſt falſa de generib⁹ accñtib⁹: qm̃ ſicut gñãliſſimũ nõ ẽ ens ꝑ ſe. ita nõ dꝫ hẽre dñtias per ſe: neqȝ diuiſiuas: neqȝ cõſtitutiuas. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ ſubm eſt materia in qua: ⁊ genus forma in qua: eſt tamẽ ſubm differẽtia per quã: ⁊ genus materia ex qua fit accidens ⁊c. ergo accñtis eſt tñ ſm gd: ⁊ in relatione ad ſubam: ſꝫ hic opoꝛteret amplius imorari ⁊ nolo: qm̃ dixi ibidẽ: ⁊ nullus bon⁹ vir debet me condẽnare abſentẽ. ideſt me nõ intelligentẽ: vt ṗmo celi dicitur. ideo qui nõ vidit dicta mea. vbi diffuſe locut⁹ ſuꝫ nõ debet me ↄdẽnare in hoc breui ⁊ trãſitoꝛio ſmone.

Et poſtq̃ȝ

Dubita° Et poſtq̃ ſcripſi hoc.occurrerũt qõnes:q̃s tetige/
runt ſcholares mei.Quarũ p̄ma eſt.per
id qđ eſt forma ⁊ eẽntia alicui⁹ cõtingit agere id cui⁹ eſt
forma ⁊ eẽntia:ſʒ eẽn⁹ ⁊ eẽ eſt foꝛa ſoꝛtis:⁊ ſuba ⁊ coꝛp⁹ ⁊
aial ſunt eẽntia ⁊ forma ſoꝛtis:cũ hec ſit ꝑ ſe vera.ſoꝛ.eſt
ens.ſoꝛ.eſt ſuba.ſoꝛ.eſt coꝛpus.ſoꝛ.eſt aial.ḡ ſoꝛ.ꝑ ſe põt
agere ens.ſubam.coꝛp⁹.⁊ aial.⁊ hoīeʒ.ergo oīno ſupfluũt
Dubita° coꝛpa celeſtia.❡ Scđa qõ.ſi ſoꝛtes vt inſtr̃m ſaturni ꝓ/
Solõ ad ducit aial.vt iſtr̃m ſolis coꝛpus.vt iſtr̃m lune aial.ꝑꝑ qđ
primam. vt iſtr̃m p̄me cãe nõ ꝓducit eſſe.❡ Ad p̄mã dõm ꝙ ſoꝛ.
eſt aial coꝛpus ſubaʒ ⁊ ens põt itelligi duob⁹ modis.vno
mõ formal̃r ꝑ eẽntiã.alio mõ formal̃r ꝑ ꝑticipationẽ.p̄
mõ nõ:qꝛ ſolus deus eſt ens formal̃r ꝑ eſſentiaʒ:qꝛ eſt
ens:⁊ in rõne eſſendi excludit̃ ab oi alio in rõne cãe.alio
mõ.⁊ 2° verificat̃.eſt eni ſoꝛtes ens:nõ tñ ꝑ eſſentiã:cuʒ
in rõne eẽndi depẽdeat a p̄ma cã.ſil̃r ſoꝛ.eſt ſuba foꝛal̃r
⁊ ꝑ ſe:ſed nõ ꝑ eẽntiã:cũ depẽdet a ſaturno in eſſe:cuʒ vt
Ad 2ᵘᵐ ſic ſit illius inſtr̃m:⁊ ſic de aliꝫ.maioꝛ ḡ debet itelligi de
ꝑ ſe p̄uo mõ:nõ 2° mõ.❡ Ad ſcđaʒ dõʒ ꝙ eẽ eſt effect⁹
p̄m⁹q nullũ aliũ p̄ſupponit.⁊ ideo nõ põt ibi ꝯcurrere vt
inſtr̃m:qꝛ vt iſtr̃m ageret diſpoſitiue.hec ſol.eſt p̄mi ex
Replica. poſitoꝛis iter latinos in loco ei⁹.❡ Sed adhuc arḡ:qꝛ
inſtr̃m adequat̃ v̾tuti ſue cãe.ḡ quantũ põt p̄ma cã ꝓdu
cere:vt p̄ncipalis cã cãtũ ſoꝛ.vt inſtr̃m. ❡ P̃.eſſe ſubale
etiã ſimplex eſt ⁊ ꝑ ei⁹ fieri non diſponit ſoꝛtes.ḡ nec ad
illud ſm̃ h̃ ꝯcurreret. ❡ P̃.ipſe dixit in meta.⁊ in pl̃ib⁹
locis ꝙ aliqđ inſtr̃m põt attingere v̾tutẽ p̄ncipalis agen/
Solutio. tis.ꝑꝑ qđ ḡ ſoꝛ.vt inſtr̃m illud nõ põt.❡ Ideo videtur
eſſe dõm ꝙ ſoꝛ.vt inſtr̃m p̄me cãe põt ꝓducẽ Platoneʒ
in eẽ.i.inquãtũ ens:vt argᵐ ꝯcludit:neqꝫ ſequit̃ ꝙ ſoꝛ.ali
qđ creet:qꝛ creatio eſt ꝓductio ipſi⁹ rei ex nihilo ꝑ ſe et
ſeoꝛſũ.mõ ſoꝛ.nõ facit eſſe ꝑ ſe:ſed eſſe put ꝯtinet̃ in ho
Concla. mine:vt pʒ:⁊ tu ꝯſidera:qꝛ eſt multũ difficile.❡ Cũ hec
oĩa verificata ſint.apparet apte p̄mũ motoꝛẽ nõ eẽ in ge
nere.ipſumqꝫ nõ eſſe cõpoſitũ ex actu ⁊ potẽtia:vt mani
feſtũ eſt.põt eni ſermo hic ſic cõponi.oẽ cõpoſitũ ex gñe
⁊ dĩa eſt gñabile ⁊ coꝛruptibile:⁊ hẽt agens. Sed p̄mus
motoꝛ non eſt gñabilis ⁊ coꝛruptibilis:neqꝫ hẽt agens.ḡ
in ſcđa figura nõ eſt cõpoſit⁹ ex genere ⁊ dĩa : ⁊ ita neqꝫ
ex actu ⁊ poᵃ.ꝑpõ.d.oẽ cõpoſitũ ex genere ⁊ dĩa eſt gnã
bile ⁊ coꝛruptibile ⁊ hẽt agens:verificata eſt iaʒ. Minoꝛ
Rationes aũt ꝑ ſe nota:⁊ ꝑſpicua:⁊ ſic habet̃ p̄mũ. ❡ Debes ſcire
Auic. ꝓbã ꝙ Auic.9° meta.caplõ 4°.probauit aliꝫ rõnibus primũ
tes p̄mũ motoꝛẽ nõ eſſe in genere:quaꝝ prima eſt.genus eſt pars.
motorem deus aũt ſimplex eſt nõ hñs partem ⁊ partẽ.ḡ deus non
nõ eſſe in eſt in genere.põt ḡ rõ Aui.ſic cõponi.oẽ qđ eſt in genere
genere. hẽt partẽ ⁊ partẽ.deus nõ hʒ partẽ ⁊ partẽ:cũ ſit ſimpl̃x.
ergo deus nõ eſt in genere.maioꝛ pʒ : qꝛ genus eſt pars.
❡ Scđa rõ ponit̃ ibidẽ ſic.ſi neẽe eẽ hẽt genus.ḡ itẽtio
generis vl̃ erit ex ſe neẽe eſſe:vel nõ.ſi p̄mo modo nõ ceſ/
ſabit quouſqꝫ ſit ibi dĩa.vult dicẽ tunc genus in actu in
cluderet dĩaʒ.mõ hoc falſum eſt.3°meta.declaratuʒ eſt.
❡ Si dicat̃ ꝙ intẽtio generis nõ erit neẽe eſſe.ḡ neẽe eẽ
erit cõſtitutũ ex eo qđ nõ eſt neẽe eſſe:qꝛ ex illa itentio/
ne que nõ eſt neẽe eẽ.poſteriores aũt theologãtes addu/
cũt tertiã rõnẽ que põt hoc mõ cõponi.oẽ exñs in gene/
re eſt limitatũ.Sed p̄mus motoꝛ nõ eſt limitatus.igitur
p̄mus motoꝛ nõ eſt in genere.maioꝛ eſt ꝑſpicua.mioꝛ pʒ
Rõ p̄mi etiã.eſt eni p̄mus motoꝛ ꝑfectionis ifinite.Primus expo
expoſito/ ſitoꝛ adduxit q̃rtã viã que ſic cõponit̃.nullũ ꝯtingẽs ꝑfe
ris. ctiones oĩuʒ geneꝝ in ſe eſt in genere.p̄mi⁹ motoꝛ cõtinet
ꝑfectiones oĩuʒ geneꝝ.ḡ p̄mus motoꝛ non eſt in genere.
Põ q̃rtã ❡ Circa has rõnes qđã dicũt rõnẽ p̄mã Auic.eẽ demrã/
dam. tiuã.ſi exponit̃ bono mõ.iõ ſm̃ eos debes ſcire ꝙ in ali/
quib⁹ rebus genus ⁊ dĩa accipiũt̃ ab alia ⁊ alia re:ſicut
ponẽdo pl̃es formas in hoie aial qđ eſt genus accipitur a
ſenſitiua:⁊ rõnale ab intellectiua vel cogitatiua pro nũc
aliqñ ibi nõ ſunt res ⁊ res ſicut in accñtibus : ſed opʒ vt
ſint realitas ⁊ realitas:quedã ſcilʒ a qua ſumit̃ genus:al
tera v̾o a qua ſumit̃ dĩa.ḡ eſt dupl̃x cõpoſitio.vna ex re
⁊ re diuerſis oĩno.altera ex realitate et realitate.ſcđa eſt
mĩma cõpoſitio:⁊ ſufficit ad rõnẽ gnĩs.Ex his volũt pri/
mã rõnẽ Aui.hẽe vim hoc mo.oẽ qđ eſt in genere eſt cõ
poſitũ p̄ma vel ſcđa cõpõne.ſed deus non eſt cõpoſitus
aliq̃ illaꝝ.ḡ de⁹ nõ eſt in genere.maioꝛ pʒ.minoꝛ quantũ
ad p̄mã ꝑ.ẽ eſt ꝑſpicua:quãtũ ad ſcđaʒ ꝓbat̃:qꝛ oĩs rea
litas i deo eſt formal̃r ifinita:⁊ qual̃rcũqꝫ ſumpta per ſe
nõ eẽt in po° ad alterã.ḡ cũ in deo quecũqꝫ realitas eẽn
tialis ſit formal̃r ifinita.nulla ẽ a qua poſſit accipi ratio
generis.Scđaʒ rõnẽ Auicen.dicunt abſolute valere:nec
aliter eam exponũt.❡ Cõtra rõnẽ primi expoſitoꝛis ar/ Cõtra p̄/
guunt.⁊ illi maioꝛi adde iſtã minoꝛẽ:ſed hõ continet ꝑfe mũ expo/
ctiones oĩum generũ:qꝛ hõ cõtinet ꝑfectiones oĩuʒ ex ſitorem.
ſtentiũ in genere ſube eminẽter ponẽdo iteᵘᵐ nõ in gene
re ⁊ oĩum nouẽ p̄dicamẽtoꝝ accidẽtiũ.ergo hõ non eſſet
in genere.❡ Sed mihi videtur ꝙ ea que hi dicũt nihil Impug°
ſunt:⁊ nõ ſunt digna recitatione.p̄ma qđẽ expõ p̄me ra/ ꝯ illos.
tionis patit̃ calumniã manifeſtã:qꝛ petit qđ eſt p̄n°.ſm̃
eni phõs p̄mus motoꝛ nõ eſt ifinite ꝑfectionis: lʒ ſʒ nos
chñcolas ſic.ḡ illa rõ ſupponit deũ eſſe ifinitũ : ⁊ qđlibet
illius eſſe ifinitũ:⁊ ſic realitas nulla eſt ibi potẽtialis ad
alterã:⁊ hoc non tranſcẽdit oꝛdinem credulitatis. ❡ P̃.
quero ab his ꝓpter qđ oĩs realitas in deo eẽntialis eſt i/
finita:⁊ nõ oĩs cõceptus realis in deo eſſentialis ⁊ intrin
ſecus:eque eni eſt eſſentialis hec.imo plus.deus eſt ens:
vbi ens eẽt genus ⁊ mõ:vbi nõ ponit̃ genus.ꝓpter quid
ergo modo ſm̃ hos ens in deo eſſential̃r ⁊ formal̃r exñs
non eſt formal̃r infinitũ cũ p̄dicet̃ eẽntial̃r ⁊ vniuoce de
deo ⁊ aliꝫ.⁊ tũc ſic.ſ.vbi ponit̃ genus.❡ Et ſi dicant:qꝛ Rõ ꝓ il/
vbi ponitur genus ſit realitas:⁊ omnis realitas in deo eſt lis.
formal̃r ifinita:⁊ modo nõ eſt realitas:ideo nõ opoꝛtet.
❡ Et hoc admiroꝛ:quoniã vtrũqꝫ eſt eſſentialis ⁊ foꝛa/
lis predicatio.ideo ꝓpter quid vno mõ erit infinitũ:et
alio modo nõ:⁊ iã reducti ſunt ad voluntatẽ.❡ P̃.apud
iſtos qđlibet attributũ in deo eſt formal̃r ifinitũ:⁊ tamẽ
hec predicatio.deus eſt ſapiẽs.eſt denoiatiua ⁊ nõ eſſen/
tialis:hec autẽ predicatio:deus eſt ens.eſt eẽntialis ⁊ q/
ditatiua.ergo eſt ens iterius ipſi deo q̃ ſapiẽs:ſed eſſen/
tia hẽt vim infinitandi ſapientiã:ergo multo plus habet
vim infinitandi ens:cum ſit ſibi eſſentialius. ❡ Et ſi tu
dicas hoc eſſe:qꝛ ens nõ eſt capax infinitatis:eo qꝛ eſt in
differẽs deo ⁊ decẽ p̄dicamẽtis.ſ.finito ⁊ ifinito.ſic dicaʒ
de ſapia.ſapiẽs eni apud eos p̄dicat̃ vniuoce de deo ⁊ ho
mine:vt conſtat ipſis.Et per hoc patet qual̃r ratio illa q̃
procedit ex illimitatione dei nihil eſt:tũ p̄mo quia petit
principiũ:tũ quia coincidit cũ ratione Thome.idẽ enim Idem eſt
intelligit Thomas per cõtinere perfectiones oĩum gene ꝯtinere ꝑ
rum:⁊ eſſe illimitatũ:qꝛ cõtinere apud Thomã eſt vir/ fectiones
tute ꝓpria:qđlibet illoꝝ poſſe producere : ⁊ ſic maioꝛ eſt ⁊ eẽ illimi
vera.nullũ cõtinẽs virtute ꝓpria ꝑfectiones oĩum gene/ tatum ſm̃
rum eſt in genere:ſed p̄mus motoꝛ continet illas virtute ſcm̃ Tho
ꝓpria.ergo p̄mus motoꝛ nõ eſt in genere:⁊ ſic rõ eſt foꝛte mam.
efficacioꝛ q̃ ſit ſua.Inſtãtia nihil eſt:qꝛ homo non cõti
net oĩum perfectiones virtute ꝓpria:cũ cõtineat in v̾tu/
te p̄mi ꝯtinẽtis.⁊ ſic ratio Thome vl̃ reducit̃ ad illã ter/
tiam eius:vel eſt efficacioꝛ.cur ergo ſtudent in reprobã/
do illũ bonũ virũ.❡ Iterũ.ſcđa ratio Auicẽne debilita/ Ad ſcđaʒ
tur:⁊ retoꝛqueo eam cõtra illos qui tenẽt illam:hoc mo/ rõnẽ aui.
do.itentio entis que predicat̃ vniuoce de deo et aliꝫ vel
eſt formal̃r neceſſe eſſe.vel non.ſi non , ergo neceſſe eſſe
eſſet ex nõ neẽe eẽ.ſi ſic.ḡ ens icluderet formal̃r neẽe eẽ:
qđ ẽ icõueniẽs.imo põt argui ꝙ nullũ attributũ cõpetit

deo ꝛ alijs vniuoce ꝫ eos hoc mō ſapiētia vel eſt neceſſe
eē vel nō neċe eē. ſi neċe eſſe: ğ formalr īcluderet illud. ꝛ
ſic nō cōpeteret niſi deo. ſi nō. ğ vt ṗus neċe eē eēt ex nō
neċe eē. ꝛ breuiter nulla iſtarū rōnū q̄s iſta approbāt mi
hi valet. ſola ğ rō Auer. quā hic poſuit videṫ apō me hr̄e
efficaciā. Et cū amor dicēdi veritatē coegit me ad digreſ
ſionē redeo ad expōnē textus Auer. (P. id qd̄ recipit.)
Cū remouit a deo cōpōnē ex gn̄e ꝛ dr̄ia. vult nūc ponere
aliud fundamētū p qd̄ vult remouē cōpōnē ab eo ex de
noīatione ꝛ denoīato: ꝛ inqt. ṗterea. id qd̄ recipit ſm veri
tatē apud pħos eſt pura poᵃ. (Et ſi.) Soluit obiōnē ꝫ h:
qm̄ aīa recipit: ꝛ tn̄ nō ē pura poᵃ. ꝛ inqt. ꝛ ſi forte eēt actᵘ:
eēt p accn̄s. vult dicē q aīa recipit: ꝛ ē actᵘ. recipit gde p
ut ē poᵃ: ꝛ ē actᵘ p accn̄s ſibi ꝓut recipit. ꝛ h dic̄ ad notā

Dubitaᵒ dū q de rōne recipiētis formalr nō eſt eē in actu. ¶ Sz
obycieṫ: qm̄ Auer. 2ᵒ de aīa. cō. 4. ꝛ ṗ phy. cō. 63. ꝛ in ṗ ca
pite de ſubā orbis. vult q accn̄tia recipianṫ in ente actu

Solutio. ꝓut eſt in actu ſubā. in ente in poᵃ ꝓut eſt i poᵃ. ¶ Ad h
Auer. 5ᵒ phy. cō. 8ᵒ dicit hec vba. Et cā in h q gn̄atio in
ſubā nō eſt motᵘ eſt: qm̄ gn̄atū in ea nō eſt ens ſimplr: et
eſt ens in poᵃ qn̄ trāſmutaṫ ꝛ exit de poᵃ ad actū: qd̄ nō
eſt ita i gn̄atione accn̄tiū. trāſmutatū enī in ea ē in actu.
lz trāſmuteṫ ſm q eſt in poᵃ. in qbᵘ vbis Auer. inuit ſol.
qōnis. vult enī dicē q eē actu nō ſit rō ipſi mobili reci
piēdi motū: ſed magis vt eſt ens in poᵃ. ꝛ tn̄ cōcomitans
eſt neċio reqſitū ad h q aliqd̄ recipiat motū. et ſō ait. q
nō eſt ita in gn̄ōne accn̄tiū. trāſmutatum enī in ea eſt in
actu: lz trāſmuteṫ ſm q eſt in poᵃ. eſt ğ in receptione ac
cidētaij rō formalis trāſmutatiōis eē in poᵃ: lz ꝯcomiteṫ
eē actu in trāſmutatione ſubāli: ꝛ formalr: ꝛ cōcomitati
ue eſſe in potentia eſt reqſitū: vt inuit in ṗmis vbis: ꝛ ſic
pz ſol. (Et id qd̄.) Diffinit actū. d. ꝛ id qd̄ aduenit ē actᵘ.
ꝛ iterū ſoluit qōnē ꝯſilē. d. ꝛ ſi forte eēt poᵃ: eēt p accn̄s.
Colliganṫ ğ due diffōnes: q̄ꝝ ṗᵃ eſt. poᵃ eſt ṗnᵐ recipiēdi
p ſe. actᵘ ē ens alteri adueniēs p ſe: ꝛ he due diffōnes ſunt
q̄ſi ꝯſiles illis q̄s dixit Ar. in metaᶜᵃ. ait enī poᵃ actiua ē
ṗnᵐ trāſmutādi aliud iq̄ntū aliud. ꝛ paſſiua eſt ṗnᵐ trā
ſmutādi ab alio iquātū alio. Et forte q hic diffinit actū
receptū ꝛ potētiā recipiētē: ꝛ nō actū dātē: ꝛ ſic diffōnes
ſunt diuerſe: ſz hoc nihil refert. Et tūc colligit hoꝝ dr̄iaꝫ.
dr̄. ꝛ h mō diſtinguiṫ adinuicē. ſ. recipiēs ꝛ adueniens. et
hoc pz ex dicl̄: qm̄ recipiēs hēt rōnē pfectibilis. receptū
rōnē pficiētis. (Et qd̄cūq.) Nūc accipit ſcdāꝫ ꝓpōnē: ꝛ
inqt. ꝛ quodcūq eſt potentialr. ſ. receptuꝫ aliqd recipiet
illud neċio. ꝛ admittit illud qd̄ actualr retinet. v. g. ſi hō
eſt poᵃ calidū qn̄q recipit illud. ꝛ dimittit frigus. ꝛ h dr̄
9ᵒ meta. tex. cō. 17. ꝛ. 19. oīs poᵃ paſſiua eſt ꝫdictiōis. vide
ibidē Ari. (Et ſi.) Poniṫ 3ᵃ ꝓpō. ꝛ inqt. ꝛ ſi poterit aliqd
recipe in actu cū aliquo recepto in actu. i. qn̄ recipiens et
ens in actu: ꝛ receptuꝫ ens in actu. qd̄libet ipſoꝝ eſt p ſe
extrīſ: ꝛ h eſt p ſe manifeſtū. (Et etiā recipiēs.) Apponit
q̄rtā. ꝛ inquit. ꝛ etiā recipiēs eſt corpus neċio: cuiᵘ rōnē
dicit. nāq ꝓ q2 receptio ṗncipalr repiṫ in corpe vl̄ in eo
qd̄ eſt in corpe. pōt ğ ſermo cōponi hoc mō. oē corpᵘ. vel
in corpe extrīſ eſt corpus. oē recipiēs eſt corpᵘ vl̄ in corpe
extrīſ. ğ oē recipiēs eſt corpᵘ. ꝛ hic ſermo alibi fuit expoſi
tus. ¶ Debes aūt ſcire ꝓ nūc q corpus capiṫ hic ꝓ mā.
ꝛ h eſt ita: qm̄ oē corpus vel eſt corpᵘ. i. mā: vl̄ in corpe. i.
cōpoſito extrīſ pz: q aūt oē recipiēs ſit corpus. i. materia
vel in mā extrīſ eſt manifeſtū nūc. ꝛ ſic pz ratio eius hic.
¶ Sed poſſet dici ꝫ. qm̄ aliq̄ accn̄tia recipiunt vt ſupfi
cies. cui r̄ndet. d. nāqꝫ ꝓ q2 accn̄tia nō noīanṫ. i. dn̄oīanṫ
a receptiōe. i. receptiua ṗnᶜ neq forme q̄ ſunt ſupficies:
neqꝫ linee neq pūcta: qd̄ itelligo ṗnᶜ: q2 pn̄t imediate re
cipere: ſed nō vtute ṗpria ꝛ ṗnᶜ: ſed vtute ſubē. (Tādē.)
Ultimo apponit ex dictis ꝓpōnē ſylli maiorē dr̄. tandeꝫ

id qd̄ nō diuidiṫ in aliqd nō recipit. eſt ergo ꝓpō ex di
ctis ꝯducta nullū īdiuiſibile ſubm eē pōt denoīationū ꝛ
accn̄tiū. (Sed q extra.) Nūc apponit minorē. d. ſed q
ex̄ cōpoſitū ſit agēs ṗmū ꝓbatū eſt demr̄atiue. eſt ğ mi
nor: ſed ṗmū agēs eſt idiuiſibile cū ſit ꝓbatū demr̄atiue
ipm eē ex̄ cōponē. ğ ṗmū agēs nō pōt eſſe ſubm denoīa
tionū ꝛ accn̄tiū. tota ğ rō pōt cōponi duobᵘ modis. vno
mō vt eā format Auer. in lr̄a. ſ. in ṗma figura ſic. Nulluꝫ
idiuiſibile pōt eē ſubꝫ denoīationū ꝛ accn̄tiū. ṗmus mo
tor eſt idiuiſibilis oī cōpōne carēs. ğ nō pōt eſſe ſubꝫ ac
cidētiū ꝛ denoīationū: ꝛ ſic pz qualr remoueṫ cōpoſitio
ex ſubō ꝛ denoīatione. Uel pōt cōponi ſmo ſic. oē reci
piēs eſt corpus vel vtus in corpe: vt q̄rta inqt ꝓpō. Sed
ṗmus motor nō eſt corpᵘ neq vtus in corpe. ğ ṗmᵘ mo
tor nō eſt recipiēs accn̄tia ꝛ denoīatiōes: ꝛ ſic ſmo eſt in
figura ſcdā. Pōt etiā rō formari iuxta 3ᵃᵐ ꝓpōnē h mō.
oē recipiēs in actu ē p ſe extrīſ ſine recepto: vt dicit tertia
ꝓpō: ſz ṗmᵘ motor nō eſt i actu ſine attributis. ğ in ſcdā
figura nō recipit illa: ꝛ ſic vt ṗus. ¶ Pōt ꝛ 4ᵃ rō cōponi
iuxta 2ᵃᵐ ꝓpōnē h mō. oē recipiēs aliqd qn̄q acqrit illd̄
ꝛ qn̄q pdit illud. Sed ṗmᵘ motor nō qn̄q acqrit attri
buta: ꝛ qn̄q pdit. ğ ṗmus motor nō recipit. ꝛ ſic vt ṗus.
ille ğ 4ᵒʳ ꝓpōnes pn̄t eē ꝓpōnes ad ſylloſ: hos lz prima
poniṫ vt terminoꝝ decl̄o. (Sed q ſit.) Nūc vult ꝯnem
dictā difficultare: ꝛ ṗ q̄ſi epilogādo pōit eā. 2ᵒ ponit. q. cir
ca illā inqt ğ: ſz q ſit recipiēs icorporeū ſiue p ſe. ſiue per
aliū. h eſt ipōſe. hec eſt ꝯ niſi in aliq̄: qa duᵐ eſt. ſ. de iteᵘ
in poᵃ. i. mālī. eſt ğ qd̄: accepēl illis q̄tuor maiorībᵘ addiṫ
iſta minor: ſz itell̄s in poᵃ eſt idiuiſibilis ꝛ a mā abſtractᵘ.
ğ nō recipit. ꝯ eſt falſa. ꝛ nō pro minori. ğ oēs q̄tuor ma
iores ſūt impōſes. (Et qūo.) Hic r̄ndet Auer. ꝛ vult ꝯnē
eē verā. ſ. q itell̄s in poᵃ nō recipit: qd̄ inteᵘ ſic. q non ſit
ſubm recipiēs: ꝛ h ꝓbat. d. ꝛ qūo aliqd cōponiṫ ex deno
minatiōe. i. accn̄te ꝛ denoīato. i. ſubō. ꝛ illa denoīatio nō
eſt addita ſup ſubāꝫ. i. aduētitia ab extrīſeco. q. d. ipōſe ē.
¶ Scdō arguit ꝛ ſup. qūo ē pōſe qn̄ ſubꝫ recipiēs ſit gn̄a
bile ꝛ corruptibile ꝛ corpᵘ neċio: q̄ſi dicatq2 opꝫ vt ſubꝫ
recipiēs ſit corpᵘ gn̄abile ꝛ corruptibile. ¶ Ex his pn̄t or
diri due cōpōnes: q̄ꝝ ṗᵃ eſt. oē accn̄s adueniēs alteri cuꝫ
eo faciēs cōpōnē eſt extrīſecū: ꝛ illi aduētitiū: ſz denoīa
tio itellectui in poᵃ adueniēs eſt accn̄s adueniens alteri
cū eo faciēs cōpōnē. ğ eſt accn̄s aduētitiū ei. hoc ꝯn̄s re
putat ꝓ ipōſi: nō pp figurā ſylli ꝛ modū: ğ pp ꝓpōnes: et
nō pp maiorē. ğ pp minorē. ¶ Scdā ē. oē ſubꝫ recipiens
accn̄s nouū aduētitiū ab exᶜᵒ ē corpᵘ gn̄abile ꝛ corrupti
bile: ſed p te itell̄s in poᵃ eſt recipiēs accn̄s nouū aduēti
tiū ab extrīſeco. ğ itell̄s in poᵃ eſt corpᵘ gn̄abile ꝛ corrupti
bile. ꝛ ꝯ. vt ṗus eſt falſa. ğ minor. qm̄ minorēꝫ vult eſſe
manifeſtā. ¶ Sed obycict qs ꝫ has in hūc modū. acce
ptis maioribus accipio hāc: ſed corpus celeſte recipit ac
cidētia ꝛ multas denoīationes vt lumē motū ꝛ dimēſio
neꝫ. ğ eſt corpus gn̄abile ꝛ corruptibile. Cui r̄ndet Auer.
q ꝛ ſi dicta rō nō ꝯcludat recipiēs eſſe corpus gn̄abile ꝛ
corruptibile: ſaltē ꝯcludit ipm eē corpus quātū: cuiuſmo
di eſt corpus celeſte. vn̄ eſt regula apud Auer. omne reci
piens eſt duobᵘ modis: vel accn̄s nouū: ꝛ ſic eſt corpᵘ gn̄ā
bile ꝛ corruptibile: vel accn̄s eternū: ꝛ ſic eſt corpᵘ eternū
quātū. mō huic addo minorē: ſz itell̄s nec eſt corpᵘ nouū
nec eternū. ğ nō recipit: ꝛ rō fuit aliqualr fortis. Inqt ğ.
ſed ſi illa dn̄oīatio dicti cōpoſiti. ſ. dicti itell̄s cōpoſiti ex
ſubō ꝛ accn̄te addita fuerit ſup ſubāꝫ. ſ. recepta fuerit in
ſubā itell̄s in poᵃ: ꝛ non ſit ſup. ille itell̄s ſubā in poᵃ. ſ. no
ua in illa denoīatione: ſed potētia antiqua: vt opinati ſūt
antiq de corpe celeſti: qd̄ poniṫ ſubꝫ i poᵃ antiq̄ accn̄tiū.
Hoc remouet. d. opꝫ neċio q itell̄s in poᵃ ad minᵘ ſit q̄ti
tabile: ꝛ q ſit corpᵘ: huiᵘ rōnē aſſignat. d. ſi enī remoueṫ

corporeitas ab illa ſuba itellectus materialis gerens illā denominationē remouet̄ ab ea receptio ſenſibil.i.indiuī ꝛ ſubiectiua:ꝛ ſilr̄ remoueret̄ ab eadē ſuba intelľs.denominatio comprehenſionis ſenſibilis.i.rei indiuiſibilis.

Dubita° **Sed** hic eſt locus qōnis:qm̄ ſm Auer.in 3° de aīa.ↄ^{to} 5° ꝛ 14° ꝛ 28°.duplex eſt receptio.ſ.trāſmutabilis ꝛ ſimplr̄ ſeu vlis:dicerē ḡ ꝙ ſi itelľs nō recipit intellecta receptione trāſmutabili idiuiſibili recipit iſta receptiōe vli:ꝛ ſic argm̄ nō ↄcludit vēr:ſʒ in pte. Solutio. ¶ Ad h̄ debes ſcire vt diffuſe dixi in libro de itelľu:ꝙ ois receptio trāſmutabilis eſt idiuiſibilis ꝛ ſubtiua:ꝛ ois ſubtiua eſt idiuiſibilis trāſmutabilis ſʒ Auer. ¶ Itē ois receptio vlis ſeu ſimplr̄ eſt receptio obtiua.i.cognitiua eo mō quo color ē in oculo ꝛ nō ſpēs coloris. ¶ Tūc ad formā dōm ꝙ itellectus recipit illa receptione vli ꝛ ſimplr̄:ſed illō nō eſt recipere ſubtiue ſʒ obtiue.Et ꝙ receptio vlis nō ſit receptio ſubtiua:ſed ꝑfectiua.i.obtiua.pʒ 3° de aīa.cō.14.ingt enī vn̄ nō eſt opinādū ꝙ pma mā eſt cā receptionis:ſed cā receptionis trāſmutabilis:ꝛ eſt receptio hui° ſingularis.cā aūt receptōis ſimplr̄.i.vlis ꝛ ꝑfectiue eſt iſta nā.i. itelľs in po°:ꝛ ſtatim verificat per hoc qōdā antiquū dictū.ō.ꝛ ex h̄ mō fuit poſe ꝙ corpa celeſtia reciperēt formas abſtractas:ꝛ itelligerēt eas:ꝛ fuit poſe:vt itelľe abſtracte ꝑficerēt ꝑ ſe adiuicē.Cui° rōnē di.ꝛ ſi nō eēt poſe:vt illic itelligat̄ recipiēs neqȝ receptibile:hec ſunt vba illius.Arg° mō ꝛ quero qua ſpecie receptiōis int̄ꝑficiunt ſe.ſ.iferior ꝑficit̄ a ſupiori ſm ipſuʒ:vel ſubiectiue per inherētiā ſupioris ſibi:vl ꝑfectiue ꝛ obiectiue.nō prio mō: vt ↄſtat apud ipm.ḡ 2° mō.ꝛ iā dicit ꝙ eodē mō intelľs in po° recipit itellecta.ḡ illa nō recipit ſubtiue:ſʒ obtiue. (Ergo illa.) Cū remouit modū falſuʒ quo itellecta itelligunt̄ accidere int̄m idūcit modū verū.ꝛ ingt.ḡ illa denominatio ꝛ illud denolatū.i.itelľs ꝛ itelligibile reducunt̄ in ſūmo itellectu.i.poſi:ꝛ ſūt vnū ꝛ idē.ꝛ dixit.(In ſummo itelľu.) Qm̄ itelľs qnqȝ capit̄ ꝑ cogitatiua:vt pʒ 3° de aīa.ↄ^{to}.36.ꝛ.20.ꝛ 5°:dixit.ḡ in ſūmo itelľu.i.intelľu poſi:q eſt ſupioris gradus ad cogitatiuā.hui° rōneʒ aſſignat.d. ſimplex enī itelľs ꝛ itelligibile vnū ꝛ idē ſūt realr̄:plura reſpectiue ꝛ per accidens.vʒ ratione ſubiecti.

Pōla qō **Sed** qō accidit nō pua quā tetigi in libro de itelľu ꝑ/iixe qūo itelľs ꝛ itelligibile apud Auer.ſunt vnū ꝛ idē ſm rē.ꝛ dīnt ꝑ accñs.Uidet̄ enī ꝙ h̄ ↄdicat ſibi in 3° cō.8°.vbi vult ꝙ itelľs ꝛ itelligibile ſūt diuerſa eēntialiter ꝛ ſint idē ꝑ accñs:qō exponit ibidē.d.ideſt ſm ꝙ accidit itellectis rerū ꝙ fuerint ipſe.i.eēntia ei°:ꝛ h̄ eſt ecōtrario diſpōni in formis abſtractis.i.itelligētys.ſic eniʒ cū itellecto eaꝝ nō eſt aliō ab eis in itētione ꝑ quā ſūt itellecta iſti° itelľs.iō itelligūt ſe eēntialr̄ ꝛ nō accidētalr̄ ecce qūo vult ꝙ itelľs ꝛ itelligibile in nobis vniunt̄ per accñs:ꝛ dīnt ſm rē eꝫ in itelligētys ſepatis. ¶ P̄.ibidē cō.15.ingt.ꝛ necē eſt vt itelľm ſit ꝑ itētionē in eo:q2 forare ꝑ itelľm.i.itelligere.ꝛ formatū.i.itelľm idē ſunt in rebus imālib°.ꝛ ſi iſte itelľs eēt itelľm ꝑ ſe ↄtigeret vt ſcia ſpeculatiua ꝛ ſcitū eſſent idē:qō eſt ipoſe. ¶ P̄.tūc non differret ab opīone Themiſty.qm̄ vt dixi i libro de itellectu.Themiſti° extimat itelľm ꝛ itelligibile eē idē ſm reʒ:ꝛ differre in mō.qūo ḡ differt hec pō ab illa? Solō. ¶ Dōʒ ꝙ ꝛ ſi de his dixi ibi quātū potui.nūc dōʒ reputo quātū ſufficit.iō debes ſcire pmo ꝙ itelligibile dū accipit̄ i ſe: ꝛ nō cōparatū itellectui eſt idiuiduū ſenſibile apō Auer. dū aūt cōparat̄ itellectui eſt vle actu ſepatū ab hic ꝛ nūc ꝛ loco:ꝛ alys appēdītys adeo ꝙ nihil addit̄ itelligibili i ſe:ſed tm̄ modus qdā ꝑ quē cognoſcit̄ ab intelľu nr̄o:ꝛ h̄ pulchre di.Auer.3° de aīa.cō.5° q̄ſi in fine.vbi ait.debes ſcire ꝙ re^{tio} itelľs agētis ad iſtū itelľm ē re^{tio} lucis ad diaphanū:ꝛ re^{tio} formaꝝ mālīū ad ipſum eſt re^{tio} coloris ad diaphanū:qō declat di.quēadmodū eniʒ lux eſt ꝑfectio diaphani.ſic itelľs agens eſt ꝑfectio intellectus mālis:ꝛ quēadmodū diaphanuʒ nō mouet̄ a colore:neqȝ recipit eū niſi qñ lucet.ita iſte itelľs nō recipit itellecta que ſūt hic niſi ſm ꝙ ꝑficit̄ ꝑ illū itelľm:ꝛ illuminat̄ ꝑ ipſum:ꝛ quēadmodū lux facit colorē in po° eē in actu.ita ꝙ poſſit mouere diaphanū:ita itelľs agēs facit itētiones in po° intellectas in actu.ita ꝙ recipit eas itelľs mālis:ſm h̄ igit̄ eſt itelligēdū de itelľu māli ꝛ agēte. Ecce qūo itelligibilia nihil recipiūt:ſicut nec color a luce:ſed ſic color qñ lucet ſit actu mouēs:ita itelligibile qñ itelligit̄ actu mouet itelľm.ḡ tm̄ variat̄ ſm modū abſtractiōis. ¶ Ex his elicit̄ ꝙ intelľs poſis ꝛ itelligibile ſunt vnū ſm formā: qm̄ forma ē pn̄m mouēdi.cū igit̄ itelligibile nō moueat niſi dū ſit abſtractū.eſſe ḡ abſtractū eſt forma itelligibilis:ꝛ hec eadē eſt foꝛa itelľs:qm̄ itelľs ſm rē eſt abſtractus.ḡ itelligibile ꝛ intellectū ſunt vnū ſm formā.dīnt aūt ſm mām:qm̄ mā itelligibilis ſunt indiuidua qbus adiungit̄ modus abſtractionis.mā vō abſtractiōis intelľs eſt eēntia pura ei°. ¶ Scdo debes ſcire:vt Themiſtius voluit: ꝙ itelľs agēs ſit cā oīuʒ formaꝝ:vt pʒ in pmo ſue abbreuiationis de aīa:ꝛ ſic hēt dicē ꝙ itelľs agens cōtinet oēs formas ſenſibiles in po°.ḡ hēt dicē ꝙ itelľs mālis intelligens itelľm agentē itelligit oia entia mālia:quoꝝ eſt cauſa:ꝛ ſic ſit itē° apō Themiſtiū:qñ enī itelľs māl ↄuertit̄ ad agētē:tūc cōprehēdit illū:ꝛ oia ſenſibilia ꝑ illū: ſicut itelľs dei qñ cōprehēdit eēntiā.cōphēdit illā:ꝛ oia entia hic:quoꝝ eſt cā. Quia vō ſm Auer.itelľs agēs nō eſt cauſa formaꝝ ſenſibiliū:vt pʒ 7° meta.cō.31.ꝛ.12.meta.ↄ^{to} 13.ꝛ.18.iō opinat̄ ꝙ itelľs mālis nō itelligit entia mālia: qñ itelligit agētē:ſed qñ entia ſunt abſtracta.ꝛ ſic patet dīa Themiſty ꝛ Auer. ¶ His viſis dōm puto hic ꝙ aliqua eē idē in re pōt itelligi duob° modis.vno mō in re q̄ eſt mā.alio mō in re q̄ eſt forma.pmo mō itelľs ꝛ itelligibile dīnt:qm̄ mā illi° abſtractiōis ſūt idiuidua que differunt ſʒ eē ꝛ eēntialr̄ ꝛ ſubtiue ab itelľu:ꝛ ſic loqt̄ Auer. 3° de aīa:vt appet in vbis ei° ibidē:ꝛ ſic verificat̄ dcm̄ ei° qñ dic̄ ꝙ itelľs ꝑ accñs eſt idē intellectis ꝓut illis q̄ ſunt mā accidit foꝛa abſtractōis.vn̄ ꝓut itelligibilib° accidit foꝛa abſtractionis:vt ſic accidit eis fieri eēntiā itelľs.2° mō ſūt idē:qm̄ itelľs ꝛ itelligibile qñ actu itelligit̄ ſunt vni° modi abſtractionis.ḡ ſunt idē eſſentialr̄ ꝛ realr̄.i.in foꝛa q̄ eſt vna eēntia ꝛ vna res eis cōis:ꝛ ſic loqt̄ h̄.vult enī ꝙ ſint idē in foꝛa:ꝛ dīnt per accñs.ſ.in mā.ecōtrario eſt in ſubys abſtractis.vbi itelľs ꝛ itellecta vnū ſūt i mā ꝛ foꝛa:qm̄ mā abſtractiōis in illis eſt eēntia.ꝛ iſta eſt mā intelľs:ꝛ iō ibi ꝑ ſe ſūt idē ꝛ fere oībus modis:ꝛ ſic pʒ ad vba cō.8.ſed qd ſit iſta forma abſtractionis.ſ.an accñs rei itellecte an accñs itellectui:ꝛ qūo fiat.Auic.quē ſeqt̄ Ioā.Iādo.opinat̄.ꝙ ſit accñs itellectui poſi.opinat̄ eniʒ ꝙ in itelľu mult plic it̄ q̄dā q̄litas q̄ eſt ſilitudo obti.et q2 iſta q̄litas recipit̄ i ſubto qō ē abſtractū ab hic ꝛ nūc. ideo itellectui ꝑſentat̄ obm̄ abſtractū ab hic ꝛ nūc.lʒ i ſe nō ſit ſine loco ꝛ tpe.ḡ itelľs poſis:ꝛ obm̄ ct̄ cōueniūt in foꝛa abſtractionis:q2 in illa ſpecie.eſt enī ſpēs foꝛa obti. ꝓut eſt ei° ſpēs ꝛ figura ab eo deriuata eſt:ꝛ itelľs forma ꝓut ei īheret ſubtiue:vt accñs in ſubto. Auēpace aūt quē ſequunt̄ aly moderni.opinat° eſt ꝙ ab itelľu agēte emittit̄ q̄dā qualitas ſpūalis in idiuiduis ꝑſentatis ꝑ phātaſmata q̄ eſt accñs illis ꝛ foꝛa eis:qm̄ ſic lux ē foꝛa ꝛ actualitas coloris apō ipm.ꝓut ille color mouet viſuʒ.ita illa q̄litas eſt foꝛa idiuiduoꝝ illoꝝ ꝓut idiuidualia actuata illa q̄litate mouēt itelľm poſem.eſt enī itelľs agēs apud ipm ſilis ſoli:ꝛ q̄litas illa ſilis luci:ꝛ idiuidua i phātaſmatibus exntia ſilia colorib°.hec Auēpa.in epla ſua de luce ꝛ lumine itelľs.Auēpa.ḡ vult ꝙ itelľs mālis qui eſt vtus

Quiđ ſē ſit Auic. de forma abſtractionis.

Poſitio Auēpa.

Aliqā eſſe eadē i re dupl'r poſ intelligi.

imaginatiua ⁊ obiectū ſunt in forma abſtractionis cōue
niētia.illa q̄litas eſt forma iherēs obiectis:⁊ eſt diſpō i
tellectus:ſicut lux eſt diſpō viſus ⁊ coloribus inherens.
Pō Au. ❡ Auerrois aūt opinaᵗ in v̄bis nūc poſitis 3° de aīa cō.
5°.ꝙ illa forma abſtractionis eſt ſuba.ſ.itellꝰ agens:qm̄
q̄queādmodū apud ipſum lux eſt forma diaᵖⁱ inherens:et
forma coloris nō inherens : ſed appropiata qua colores
mouent diaphanū:ſic intellectus agens eſt forma itellꝰ
poſſibilis intrinſeca;qua itellꝰ agens poniᵗ in tali ſpecie:
⁊ qua diſponiᵗ ad hoc:vt attingat obiecta:⁊ eſt foꝛa itelli
gibiliū extriſeca:appropriata tamē qua itelligibilia pñt
mouere illū itellectū.oē eni id quo itelligibile pt moue
re itellectū pōt dici forma itelligibilis.eſt ḡ forma itellꝰ
⁊ itelligibilis alio mō ⁊ alio;vn̄ lux eſt forma coloris:nō
qua ſunt colores:ſed qua ſunt motiui.⁊ aīa itellectiua eſt
forma hoīs:nō qua hō eſt:ſ3 qua hō eſt operās.ſic itellꝰ
agēs eſt forma itelligibiliū:nō qua ſunt in reꝝ nā:ſ3 qua
pñt pficere itellectū poſſibilē pfectione obiectiua.⁊ hoc
dicit Auer.2° de aīa.cō.67.qn̄ inquit.vn̄ aſſimilat lucem
intelligentie agentis ⁊ colores phantaſmatibus. Sed qd
ſit iſta vnio ⁊ quo mō fiat:⁊ quare nunc ſit:⁊ nō tūc:non
eſt locus hic:ſed dixi in libro de itellectu.⁊ tu vide ibidē.
q2 oīa declaraui.⁊ ipoſe eſt vt aliqs itelligat opionē meā
niſi vel audiuerit me:vel viderit oīa mea:niſi fuerit itel
lectus mirabilis.hꝫ eni ſecreta nō ſūt oībꝰ ppalāda.diſ
perſim eni tradidi opiones meas:⁊ iō qui vult illas collī
gat illa ſcripta:⁊ ſic remouebiᵗ oīs locus q̄ōnis.Dixi hec.
q2 ſcio ꝙ multi pſumptuoſi carētes ⁊ arte ſcribēdi ⁊ mā
ſcribēdi meis q̄ōnibꝰ vtētes ⁊ meis opionibꝰ ſe magnos
preſeferentes amāt ſolū ſophiſticā artē.ſ.ſtilū3 ꝯdicēdi.
⁊ ideo ſi volunt ꝯdicere cōpenſent bene:quia iam ad ſūt
mei ſingulares auditores qui longo tpe audiuerūt me q
poterūt me defendere poſt mortem.⁊ poterunt iudicare
ꝙ ſi aliqd edunt ia3 oīa ex meis ſcriptis:que dixi in celo:
⁊ in libro de aīa.⁊ 12° meta.⁊ in libro de ſuba orbis:et in
poſterioribus ⁊ prioribus ⁊ periᵉʳ.⁊ in libro de itellectu:⁊
in īfinitis ſcriptis acceperunt:⁊ illud mali qō dixerūt in
ſuis editionibus eſt ex ipſoꝝ ruditie:⁊ ex eoꝝ iactantia.
quare ⁊c̄.❡ Ad v̄ba.15.cōmēti dōm ꝙ ipſe vult ibi itel
lectū ⁊ intelligibile nō eſſe vnū ⁊ ide3 oībus modis:ſm
mām.ſ.⁊ formā:q2 tūc ſequiᵗ illud incōueniens:ſed ſm
formā nō eſt incōueniens:vt dixi. ❡ Ad Themiſty ſol.
eſt pſpicua ex ſcdo ſermone notato:⁊ ſic appet hoc.Et cū
Error Jodnis. totū hoc ſit ita.appet petiā Joā. Jādoni in liº de anima.
vbi poſuit itellectū pote3 recipe:⁊ eſſe ſubiectū oīu3 ſpe
cierū:⁊ poſuit tot quot nec ipſe nec alter adhuc itellexit.
paucitas eni exercitij huius hoīs in libris Auer.fecit iſtū
hoīem errare.(Tandē id.)Cū dicta ſunt hec ꝯuertit ſer
monē ad corpꝰ celeſte.⁊ ingt.Tādem illud qō poſuerunt
pħi.v3 ſubam celeſtē cū denoiationibus.i.accn̄tibus ad
ditis ſup ipſa3 ſubam nō eſt aliud:niſi q2 poſuerūt anti
quū corpus.i.eternū corpus:⁊ adherētia.i.lumen motu3
⁊ qualitatē ⁊ figurā eſſe accidētia in eodē.ḡ vult dicē qn̄
ponūt celū recipere:ponūt ipſum eſſe corpus:⁊ qn̄ ponūt
ipm̄ recipe receptione eterna ponūt ipm̄ eē corpꝰ eternū.
(Et ipſi.)Ponit cām erroris.d.⁊ ipſi nō extimant ꝙ qn̄
ipſi remouēt q̄ātitatē que eſt corporeitas remouent ab
eo totā ſenſibilē nām.i.mā3.⁊ p ꝯñs eſſe idiuiſibile ſenſi
bile.⁊ tūc īfert.ḡ nō erit ibi gerēs neq3 geſtu3.(Et ſi for
te.)Remouet.q.ad hoc.d.Et ſi forte ponerent gerens et
geſtū ſeparata a materia.ſeqᵗ ꝙ eſſet itellꝰ ⁊ itelligibile.
ḡ erit vnus intellꝰ ſimplex:⁊ ſic ſequiᵗ vt pus ꝙ ſint idē
ſm rē:⁊ differūt relatiue rōne ſubti.i.rōne mā:vt dixi.

Dubitaᵒ Sed dubitatur:qm̄ corpus celeſte ſm Auerroim pmo
celi.cōmentis.20.⁊.45.⁊ in libro de ſuba orbis.et
in īfinitis locis eſt abſtractū a mā.ergo per ipſu3 erit ab
ſtractū a nā ſenſibili.ḡ erit itellectua ſeu ſuba ſepata:⁊ p
cōſequēs erit nō recipiēs.❡ Dicēdū ꝙ mā pōt capi tri
Triplr capiṭur mā. plr.vno mō pro mā trāſmutabili corruptiue:⁊ hāc mā3
in pmo phyſicoꝝ iueſtigauit:⁊ de hac dicit in 9° meta.ꝙ
ens ſeparatum ab ea nō eſt tranſmutabile.vide cōmēto
ſcdo.alio mō capiᵗ mā pro ſubto receptiuo idiuidualr ⁊
ſignate:⁊ ſic eſt cōis corpi celeſti ⁊ māe pme.mā eni pma
eſt ſub3 oīu3 formaꝝ ſenſibiliū:vt diciᵗ in libro de ſuba
orbis.⁊ diciᵗ de corpe celeſti:⁊ verius:vt diciᵗ in ſcdo ca
pite libri de ſuba orbis.⁊ 8° meta.cōa ⁊.Tertio mō capiᵗ
materia pro ſubto formaꝝ vniuerſaliū:⁊ ſic dī.mā equi
uoce ⁊ valde remote;⁊ ſic cōceditur materia in ſubiectis
ſeparatis:eſt eni gradus imperfectionis quo res propinq̄
ſit puationi entis:⁊ ſic diciᵗ 3° de aīs cōmentis.5.⁊.14.ꝙ
nulla itelligētia eſt liberata a mā niſi pma.❡ Ad formā
argumēti dōm ꝙ corpus celeſte eſt abſtractū a materia
primo modo:non pp̄ter hoc ſequiᵗ ꝙ ſit abſtractū a ma
teria ſcdo modo.ideo nō eſt intellectus:⁊ ſic poteſt conce
di corpus celeſte eē compoſitū ex materia ſenſibili ⁊ for
ma que materia ſenſibilis eſt ſubiectum ⁊ forma eſt aīa
An mā celi ⁊ gñabilis ſit eiuſdē rōnis. celi.i.motor eius.❡ Sed dices.an materia corporis cele
ſtis:⁊ materia generabilis ſint vnius rōnis.❡ Dicendū
ꝙ in ratione metaᶜᵃ conueniunt:que ratio metaᶜᵉ eſt ra
tio potentie ſubiectiue prout ambe ſunt ſubiectu3 forme
proprie:non tamē in ratione phyſica:que eſt potentia trā
ſmutabilis.materia enim corporis celeſtis eſt abſtracta
a ratione potētie tranſmutabilis.ergo materia celi ⁊ ma
teria gñabiliu3 ſunt vnius rationis:⁊ vnius ſpeciei in ra
tione ⁊ ſpecie meta.nō tamē in rōne ⁊ ſpecie phyſica:nec
hoc repugnat fundamētis ⁊ verbis Auerrois:vt alibi de
claraui.ſ.in epl̄a felicitatis quā expoſui:patet ergo.qualr
corpus celeſte eſt natura ſenſibilis:⁊ tamē eſt abſtractu3
a pma materia:⁊ tu cōſidera bene.(Sed id qō.)Cū de
clarata ſunt duo fundamenta perſᶜᵒʳ quibus abſciſſe ſūt
due ppōnes falſe:nunc ponit ⁊ accedit ad abſcindendu3
aliud petiū.⁊ primo repetit illud.⁊ inquit.ſed id qō dixe
rat ſup.Alga.v3 ꝙ non eſt impoſſibile ꝙ res reducaᵗ ad
duos deos:quoꝝ vnus erit cauſa orbium.i.oīum ſenſibi
liu3:⁊ alter nō:ſed cauſa oīu3 itelligibiliū ⁊c̄.dicamus ꝙ
ſunt v̄ba erronea.Deinde arguit ꝯ illud rōne fortiſſima.
⁊ ingt.q2 poſito ꝙ pductio entis ſenſibilis ſit ab vna et
eadē mā:⁊ vna ⁊ eadē ſubſtātia.nō āt a naturis diuerſis.
⁊ ſup.poſito ꝙ eſſet pductio entis intelligibilis ab alte
ra ſuba pma:ſequiᵗ neceſſario ꝙ ſi aliqd i illa natura que eſt
cauſa ſenſibiliū equalr fuerit:⁊ in natura que ē cauſa re
rū intelligibiliū ad pmā cām reductarū ſequunᵗ duo ne
ceſſario ꝙ cōmunicēt in q̄dā denoiatione.i.natura:⁊ dif
ferūt in altera.eſt ḡ ppoſitio quādo ſunt due res in qbus
eſt aliquid equalr op3 ꝙ ille res cōueniāt in vno:⁊ diffe
rant in altero:⁊ hoc pōt pbari virtute iductionis vt con
ſtat.eſt enim maxima metaᶜᵃ.Tunc arguit ⁊ ingt.⁊ id in
quo differūt nō euadet qn ſit de nā i qua idiuidua dīnt.
aut ſup.de nā in qua dīnt ſpēs.i.qn ſit dīia idiuidualᵗ:vel
dīia ſpecifica.Tūc deſtruit ſcdm mēbrū.⁊ inquit.ſi ſcdo
modo dicetur.ſ.ꝙ differūt differētia ſpecifica.ḡ nomen
dei diceᵗ equiuoce de illis:qō eſt ꝯtra poſitū.poſitū eni3
erat illos eſſe equales in aliqua natura.ꝯñam pbat.⁊ po
teſt iermo ſic componi:quecūq3 contraria aut media in
vno gñe nō pñt vniuocari:ſ3 ſpēs que cōmunicāt in gñe
ſunt ꝯtria aut media:ergo ſpēs alicuius generis non vni
uocanᵗ in aliquo.Tūc aſſumaᵗ cōcluſio hec pro maiori:
⁊ aſſumaᵗ ſecū hec minor:ſed illi duo dij ſūt ſpēs alicuiꝰ
generis.ergo illi duo dij nō poſſunt vniuocari in aliqua
natura.huius ſyllogiſmi accepit tm̄ minorem pmi ⁊ in
quit:nāq3 pro q2 ſpēs que cōmunicant in vno genere ſunt
aut ꝯtraria aut intermedia.qō.i.que ꝯclo ſcdi ſyllogiſmi

eſt falſa ꝛ ↄtra poſitũ.¶ Debes ſcire ꝙ que ↄueniũt i genere equoca ſunt phy^{ce}:q2 non ſunt vnius nãe:cum genus multas dicat nãs vt ſupius explanaui.ğ ſi illi dij differũt dr̃ia eẽntiali nõ ↄueniũt in vna nã ſpe^{ci}.ꝛ h̃ accipiť.dicebať.n.ꝙ illi ſunt equales.eq̃les aũt ſunt idiuidua in ſpe: ꝛ nõ ſpẽs in genere:vt dr̃.12.metaphy.cõ.2.iõ dictũ iſtud ↄdicit poſitum:quõ autez ſpẽs generis ſunt ↄrie extreme vel me^{e} nõ eſt opus hic declarari.ſat ſit ꝓ nũc ꝙ ſint oino naturis diſperatis o^{ie}:ꝛ hec rõni ſufficit pro poſſibilitate. (Si pmo mõ.) Nũc remouet pmũ modũ:ꝛ ingt.ſi pmo mõ.ğ ſunt ambo in mã:qd eſt ↄ hoc qd conceſſum eſt ab oibus.eſt.n.cõceſſum ab oibus ipm eẽ virtutẽ ſeparatam ꝛ ſine mã.(Sed ſi ponerẽt.) Hic remouet dubiũ.põt.n. qs dicere ꝙ illi duo dij dr̃nt nãis ſpe^{ciei} ꝛ generibus:ſ3 tñ analogice ↄueniũt eo^{9} quo ds ꝛ opa eius cõueniũt ꝛ quo modo ſuba ↄuenit accñti.hoc ğ inquit:ſed ſi ponerent ꝙ pars ipſi^{9} nãe eſt nobilioꝛ alia.v.g.nã vnius ſit poꝛ eſſentialiter ꝛ nobilitate nã alterius:ꝛ ꝙ hoc ſup.nomẽ ds pdicať de eis analogice.hec eſt ſol.(Erit ğ nã.) Cõfutat illaz dr̃.ğ erit h̃ nã vna pma q̃ erit nobilioꝛ altera q̃ erit ſcda. Tunc dedit illud qd ſeqť ex hoc.d.ꝛ ſic ſcda cauſať ab ea i.pma nec^{io}:qd exponit.d.ita ꝙ ꝓducentes oꝛbes.i.cauſa inte^{lium} erit ꝓducẽs.i.cãm cauſam que elemẽta ꝓducit.ꝛ tũc dicit.ꝛ hec met ẽ poſitio pħoꝝ.ꝛ põt itelli z^{r}.vel arabũ q opinãť colchodeã q̃ eſt deꝰ actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ:ꝛ hi ſequunť platonẽ in timeo ꝛ themi^{m}.Uel pi^{cos} qui ponunt inte^{am} que mouet lunã appropriari ad gubernandũ hec actiua ꝛ paſſiua:vt declaraui in expõne cõmenti.18.12.ꝛ

Triplr̃ põt extimari plures eẽ deos.

hec eſt plus dilecta apud me.¶ Debes ſcire ꝙ trib^{9} modis põt extimari duos eẽ deos:vel vni^{9} generis:ꝛ differre ſpe eſſentiali.Uel vnius ſpẽi:ꝛ differre mã.Uel differre genere ꝛ ſpe:ꝛ eẽ ↄueniẽtia in analogo.p^{m} mo^{m} remouit Auer.per hoc:q2 tũc nõ eẽnt equales in perfectione.ſpẽs enim generis ſunt ſemper inequalis ꝑfectionis:qm̃ ſunt ſicut numeri:vt dr̃ in meta^{ca}.Si igiť illi dij eẽnt differentes ſpe:vnus eẽt altero poꝛ in ꝑfectiõe:ꝛ ſic ille ſolus eſſet deus.2^{m} remouet per ↄfeſſum cõe oibus.ſ.q2.tũc quilibet illoꝝ eſſet in materia.3^{m} põt remouere per primum:atñ remouet per h̃:q2 ordo analogie eſt ordo cauſe ad cãtũ:vt nũc oꝫ hõ ſupponere.ğ pmũ in illo ordine erit cã ſecundi:ꝛ hec eſt poſitio oium pħoꝝ.hec igiť ẽ ſũma eoꝝ que Auerrois attulit hic.(Et ambo.) Debes ſcire ꝙ loquentes ſaraceni ponũt deuz oia agere ſine medio ꝛ ſic negãt inte^{as} itermedias eſſe cãs 2as.pi^{ci} aũt ponũt numerũ itelligentiaꝝ ſm numerũ oꝛbiũ:ꝛ illas eẽ 2as cãs:vt ſuperius viſum eſt.Has ğ duas opiniones tangit Auer.vt di.ꝛ ambo.i.ille due opiniones ponunt:ſiue coguntť ponere pmã cãm.vꝫ.ꝙ ponunt primum agens agere mediãtibus pluribus cauſis:ꝛ q ponunt pmam cauſam per ſe agentẽ oia ſine aliquo medio.Apponit tñ dr̃iam.d.ſed hoc.i.primũ agere ſine medio eſt impoſſibile apud philoſophos:vt diffuſe ꝛ clare oſtenſum eſt ab eis in diuerſis locis.

Dubiũ

Sed hic eſt queſtio:qm̃ Auer.p̃ celi.cõmẽto.33.ꝛ 8.phyſico.cõmen.15.ꝛ fere locis infinitis.voluit ꝙ loquẽtes ſue legis nõ poſſunt ponere primaz cãm eẽ:ſ3 bene pħi.ait rõnem:qm̃ illi ponũt cãm pmaz agere nouũ3 imediate.ğ hñt ponere illã eſſe corpus ꝛ per ↄñs nõ pmã cauſam.pħi bene cum ponãt illã agere motu eterno.¶ Dõm.Auerrois vult ꝙ ambo cogũtur ponere pmã cauſaz.Sed nõ expreſſit quõ:ſ3 in locis illis expliſit quo mõ:q2 loquẽtes ſue legis habẽt ponere illam eſſe corpus.pħi motorẽ ſeparatũ:ꝛ ſic nõ eſt ↄdictio.Uel forte põderãda ſunt v̄ba eius hic.ingt.n.ꝙ ambo cogũť ponere pmam cauſam:ſ3 diuerſimode:qm̃ illi coguntť ponere:vt euitẽt ꝓceſſum in infinitũ:que tñ ratio nõ eſt demõſtratiua.ergo illi coguntť rõne probabili.pħi ratione efficaci.ꝛ ideo dixit poſt ꝙ hoc eſt impoſſibile:vt patuit:ꝛ ſic amouetur contradictio.

Solõ

Sed in iam dictis ẽ queſtio mirabilis quã mouit Simplicius ꝛ Auer.pmo celi.cõmen.90.ꝛ Auer.pro queſtione ſumit ꝓpõnẽ cõfeſſam a pħis:ꝛ dicit ꝛ põt aliquis dicere cũ declaratum eſt ꝙ mouẽs.ſ.motoꝛ celi non mouet celũ niſi deſiderio.i.voluntate exiſtente in celo propter intellectum eius.i.eo q2 intellectus eſt in celo.eſt ergo ꝓpoſitio ꝙ motoꝛ celeſtis corporis nõ mouet illud niſi voluntate ꝛ intellectu qui exiſtũt in corpore celeſti.Tunc arguit.d.qd prohibebit ergo ꝙ nõ ſint plures celi:imo de facto erunt plures celi.i.plures mũdi:ꝛ per ↄñs plures primi mouẽtes:ꝛ vnũ quodq3 celoꝝ deſiderat hoc primũ mouẽs eiuſdẽ modi intellectus.eſt ergo virtus rõnis ꝙ fingi põt vt ſit vnus primus motoꝛ vt finis:ꝛ q2 finis põt appeti a pluribus intelligentibus.ğ põt eſſe plures dij mouentes:ꝛ vnus finis cõmunis q nõ mouet.iõ dicit.ꝛ vnũ qdq3 eoꝝ deſiderat h̃ pmũ mouens.ſ.hũc pmũ finẽ q ẽ eiuſdẽ modi itellectus oibus illis duobus.i.q inte^{r} ab eis eodẽ mõ.Hoc ↄfirmat exẽplo:ſicut in nobis vnũ itellcm̃ mouet plura imaginãtia.v.g.cibũ eẽ vtilẽ mouet oẽm famelicũ ad cibum:ꝛ forte ſic erit de celis.i.pmis motoꝛibus celoꝝ.ğ eſt forma.q.ꝙ põt eẽ vnus finis primus ꝛ duo agentia prima que poſſunt eẽ dij.ꝛ ſic adhuc erit aliquo mõ pluralitas deoꝝ.¶ Huic queſtioni Simplici^{9} dedit ſol.ꝛ vult qõnẽ fundari in hoc ꝙ pm^{9} finis ꝛ primũ agẽs ſunt diuerſa ſm ſubm:ſed nõ ẽ ita:qm̃ vt dicit:primus finis pmũ agens:ꝛ pma forma ſunt vnũ in ſubiecto:ꝛ differũt diffinitiõe.i.ratione ꝛ modo.¶ Ad formã ğ qõnis negatur ſuppoſitũ.ſ.ꝙ ſit vnus cõmunis finis diuerſus:ꝛ duo agentia pma:quoniã primus finis ꝛ pmus motoꝛ ſunt vna res ſimpliciter.¶ Et hãc ſol.dedit Auerrois.d.dicamus ğ declaratũ eſt iam ꝙ imaginatũ.i.primus finis itellectus eſt illis.i.in abſtractis idez imaginãti.i.preo intelligenti:ꝛ cuꝫ ita ſit imaginatio.i.finis primus itellectus eſt eadem.i.ẽ vnus ſicut imaginans eſt idẽ.i.vnũ.tũc vltra ingt:ꝛ cũ imaginatio.ſ.finis ſit vnus ꝛ eadem nõ inten^{r} niſi in eodẽ imaginato.i.vno intelligẽte.Ex his ſeqtur ꝙ ſuppoſitũ iam falſum eſt.ſupponiť.n.pmũ finẽ eſſe diuerſum a pmo agẽte:qd falſum eſt.Poſt reſpõdet ad exemplũ.d.in hominibus ãt imaginatio.i.finis nõ eſt imaginanti eadẽ oibus modis.Ideo concludit quapropter poſſibile eſt idẽ imaginatũ pluribus imaginãtibus imaginari:ꝛ pluribus imaginationibus.Tunc ait.ſm hoc ergo debemus itelligere imaginationes corpoꝝ celeſtiũ:ꝛ iam declarauimus hoc in eo qd ſcripſimus in ea ſciẽtia.i.in me^{ca}.ſ.12.cõmento.36.ꝛ.55.ꝛ alibi.pꝫ ğ ſol.ad formã ꝛ ad exẽplũ.refert etiã Simplicius hoc voluiſſe Ammoniũ eius magiſtrũ.¶ Et i hoc apparet peccatũ Ioan.qui ponit pmum motorem mouere vt finis tñ:ꝛ quoniã ille hõ põt ſaluare dcm̃ Auerrois ibi ꝛ dcm̃ Simplicij.ꝛ ego dixi de hoc alibi.¶ Sed dices.adhuc eſt qõ: quoniaꝫ Auerrois.12.metaphyſice.cõmento.44.voluit ꝙ vnũ pmũ inte^{le} mouet plures intelligentias:ꝛ tamen hic dicit ꝙ in hominibus bene poteſt vnum mouere plura imagi^{tia}:q2 imaginatio.i.finis ꝛ imaginãs ſunt quodã modo diuerſa.¶ Dicendũ vt ibidez capitur ꝙ vnũ ite^{le} ꝛ vnũ appetibile mouet plures itelligentias ordine quodaꝫ.in hoibus aũt vnũ appetibile poteſt plura appetẽtia ꝛ imaginãtia mouere eque p̃.ꝛ ſic ẽ aliq̃ diuerſitas:ꝛ tñ comple iſtud.

Dubiũ

Solutio Simplicij.

Error Ioan.

Dubiũ

Solõ

ALGA. DV. IIII.

Ait algazel.ꝛ ſi aliqs diceret ꝙ hoc ẽ ipoſſibile:q2 ſi id in quo eſt differẽtia iter duas ſubas idiget neceſſe eẽ opꝫ ꝙ qõlibet ipſoꝝ habeat vnũ eẽ neceſſa

rium.ğ nō differūt: ⁊ ſi nullū ipſoꝝ indiget neceſſe eſſe.ğ eē ipſi⁹ eo nō indiget: ⁊ ſi ſic neceē eē ꝑficit ab alio. Nos ꝟo dicimus ꝙ hoc non ↄuenit cū illo qđ dixiſtis in denoīationibus. Et iā tractauimus de hoc in ꝑcedentibus: ⁊ locus ſophiſticationis hic ſumit in vocabulo neceē eſſe. Quare dimittendū ē ꝙ neceē eſſe ꝓbatū eſt: niſi intendamus ꝑ illud cāam carentē agēte. ergo nō eſt impoſſibile ponere numerationē in eo ⁊c̄.

¶ Inducit hic Alga. argūm ↄtra ſe: qm̄ ipſe opinabat ꝙ in ꝑ eſt cōpō ex denoīatione ⁊ denoīato: vt viſum eſt. inquit mō. ⁊ ſi aliqs diceret ꝙ h̄ ē ipoſſe. ſ. ipoſſe ē dicē ibi eē duo cōponentia. ſ. denoīationē ⁊ ſubm illi⁹. (Quia ſi.) Inducit mō argūm. ⁊ pōt ſic ordiri. ſi in deo ſunt duo. ſ. deno° ⁊ denoīatum vel ambo ſunt neceē eē: vel neutrū: vel alterū ſic ⁊ alterū nō. ſi ambo. ergo nō dn̄t: qm̄ ambo ſūt neceē eſſe: ⁊ neceē eē vnū numero ē ſimplr. ergo illa nō differunt. ſi ꝟo neutrū. ergo totū cōpoſitū ē ens poſſe eſſe: ⁊ poſſe non eſſe: ⁊ ſic ꝑmus motor idigeret aliquo ꝑori q̊ ꝑpetueт: qđ eſt falſum. Si ꝟo der tertiū. tūc vna nā ſimplex eſſet due nāe. ſ. cōtigens ⁊ neceſſaria. hoꝝ membroꝝ tacuit 3m. qꝛ manifeſtū erit per ſe. inquit ergo. Or ſi id in quo ē dr̄ia inter duas ſubſtātias. i. ſi ambo illa dn̄tia. puta denominatio: ⁊ ſubm idigent neceē eē. i. ſunt ſimplr neceē eē: oꝫ ꝙ qđlibet ipoꝝ hēat vnū eē neceſſariū. ğ nō dn̄t. ⁊ ſi nullū ipoꝝ idiget. i. ſit neceē eſſe. ğ eſſe ipſi⁹. ſ. cōpoſiti eo nō idiget. i. ğ eſſe totius nō eſt neceē eſſe: ⁊ neceē eſſe ꝑficiet ab altero. i. conſeruabit ab altero ꝑori: qđ eſt incōueniēs. Tranſlatio aūt hebrea eſt multum facilis: ⁊ ſic repit: ⁊ ſi aliquis finget hoc eē remotum: qm̄ nō euadet gn illa duo. ſ. deno° ⁊ ſubm ſint neceē eē: vel nō: ⁊ ſi ſic. qūo ğ ibi ſignabit dr̄ia: ğ nō dn̄t: ⁊ ſi non. totum in ſui eſſe dependebit ad aliud prius: ⁊ ſic contrapoſitū. hec eſt aperta trāſlatio: ⁊ eſt q̄ſi explanatio illius. (Nos ꝟo.) Dictāgit q̄ſi ſol. argumenti ꝑtis: ⁊ ingt. Nos ꝟo dicimus ꝙ hoc nō ↄuenit cū illo qđ dixiſtis in denoīationib⁹. i. qn̄ tractauimus de denoīationibus. tūc remittit ſe. d. ⁊ iam tractauimus de hoc in ꝑcedētib⁹. ⁊ apponit locū latentie. di. ⁊ locus ſophiſticationis hic ſumit in vocabulo neceē eſſe: q̄re dimittēdū eſt: qꝛ neceſſe eē ꝓbatū eſt. (Niſi itendamus.) qꝛ ꝓpoſuit locū ſophiſticationis eſſe in illo vocabulo neceē eſſe. hoc declarat.

Neceē eē pōt capi poſitiue ⁊ priuatiue

¶ Ideo debes ſcire ꝙ neceē eē pōt capi poſitiue ꝓut addit nām aliq̄ ei cui apponit. alio mō priuatiue ꝓ eo qđ caret cauſis ↄtigētie ⁊ poſſibilitatis. ğ neceē eſſe equoce accipit. ⁊ ꝑ ↄn̄s dđm ꝙ ſi neceē eē capit poſitiue. veꝝ eſt ꝙ ſi aliq̄ ↄueniūt in neceē eē illa ſunt eadē: ſꝫ ſi capit priuatiue nō opꝫ. cecitas. n. ⁊ ſurditas ↄueniūt i carētia cārū viſionis ⁊ auditus: ⁊ tn̄ nō ſunt eadē in ꝓpoſito. ğ illa. ſ. deno° ⁊ ſubꝫ cōueniūt in carentia cauſe ↄtingentie: non tn̄ ſeqt ꝙ ſint ideꝫ iter ſe: dicit ğ. niſi itendamus ꝑ id. i. dico argūm valere niſi itēdamus ꝑ illud. i. ꝑ neceē eſſe cāam carentem agēte. i. niſi neceē eē capit priuatiue. ğ ſic accipiēdo non eſt impoſſe ponere numerationem in eo: ſꝫ poſitiue ſit impoſſibile: ⁊ ſic forte intelliſte locus: ⁊ hꝫ aliam expoſitionem: ⁊ tu perſiſte in eo.

AVERROIS

Dicimus nos ꝙ ſnīa illi⁹ quam allegauit ↄtra phos ē que ſic dicit. nō euadet gn dr̄ia ex qua ꝓuenit dualitas i neceē eē idiget neceē eē: aut non. Si illa differentia in q̄ dn̄t indiget neceē eſſe in diffinitione cuiuſlibet ipſoꝝ. ğ nō dn̄t in neceſſe eē. oportet ergo ꝙ neceē eſſe vnū ſit tm̄. vt ſi nigredo idiget neceſſitate coloris. ⁊ albedo in neceſſitate coloris: nō dn̄t in neceſſitate coloris. Sꝫ ſi dr̄ia in q̄ dn̄t nullū itroitū hꝫ i neceē eē. ğ neceſſitas eſt cuiuſlibet ipoꝝ ꝑ accn̄s. Hec eſt ſnīa ꝟboꝝ hui⁹ hoīs q̄ nobis error appet. Spēs eni neceē ſunt ineſſe gn̄is: ⁊ q̄libet ipſaꝝ ſic ſe hꝫ nō ꝑticulariter. Si. n. ita eēt nō copularent in coloris eſſe: ⁊ h̄ obijcit hō dicēs: ꝙ hoc accidit ꝓut imaginamur ꝙ neceē eſſe quādā cāam ſignificet vel nām. Sꝫ apud nos nō eſt ſic: imo ꝑ id itēdimus qđ negatiuū. ſ. nō hn̄s cāam: ⁊ negatiōes nō hn̄t cāam: cāe nāqꝫ q̄uo ꝑnt ſumi in remotiōe cuiuſdā incāti. Ita ꝙ dicat ꝙ nō euadet gn ſit id in quo dn̄t incātuꝫ neceē eſſe aut nō. ſi prio mō nulla erit ibi numeratio neqꝫ dr̄ia. ſi ſcđo mō ſilr id qđ nō hꝫ cāam eſt vnū. Et nos dicimus ꝙ ipe errauit in eo qđ meditat⁹ eſt. vꝫ. ꝙ qđ incātum ſit pura remotio: qꝛ remotio nō hꝫ cāam. qualr̄ ğ erit cā ſui eē: ⁊ hic eſt error: qꝛ negationes currētes curſu priuatinoꝝ noīuꝫ. ſ. negationes q̄ ſumunt in diffōne entium abinuicē hn̄t ſine dubio cās q̄ iferūt dictis entib⁹ illā negationē: ⁊ ſi affirmatiōes hn̄t cās inferētes affirmatiuas denoīatiōes. ğ nulla dr̄ia eſt in h̄ inter denoīationes affirmatiuas ⁊ negatiuas.

¶ Nūc Auer. examinādo dubiū dcm̄. ꝓponit expōnē qōnis facte. ⁊ ingt. dicimus nos ꝙ ſnīa illius rōnis quā allegauit ↄ phos. ſ. arabes eſt q̄ ſic dicit. nō euadet gn dr̄ia ex q̄ ꝓuenit dualitas. i. cōpō in neceē eē idigeat neceē eē. i. ſit neceē eē: vt hꝫ alia trāſlatio: aut nō. Si illa dr̄ia in q̄ dn̄t idiget neceē eſſe. i. ſit neceſſe eſſe: ita ꝙ in diffōne cuiuſlibet ipſoꝝ ſit neceſſe eſſe. i. ſi qđlibet illoꝝ ſit neceſſe eſſe diffinitiue ⁊ ꝑ ſe ꝑmo mō. ğ nō differūt in neceē eē. ğ oportet ꝙ neceē eē vnū ſit tm̄: qđ exēplo oñdit. d. vt ſi nigredo idiget in ſui neceſſitate colore. ⁊ albedo etiā ſimiliter in ſui neceſſitate indiget colore. tunc ambo nō differūt in neceſſitate coloris. Sꝫ ſi dr̄ia in qua differūt nullū introitū hēt in neceſſe eē. i. ſi nullum illoꝝ ſit neceē eſſe. ğ neceſſitas eſt cuiuſlibet illoꝝ ꝑ accn̄s. i. erūt neceſſe eſſe ab altero: ⁊ in ſuis naturis poſſibilia: vt dcm̄ eſt. hec eſt ſententia verborū huius hoīs. (Que nobis.) Nunc examinat hoc dubiū. ⁊ ꝑmo ꝓponit itentionē eius. d. que nobis error appet. Et hoc oſtendit. Ubi debes ſcire ꝙ alg. fecit entimema hoc. illa duo ſunt neceſſe eſſe: ita ꝙ ↄueniunt in neceſſe eſſe. ğ nō differunt. modo oſtendit Auerrois ↄn̄am hāc nō tenere ꝑ ſimile: quoniā ſpēs conueniunt in neceſſe eſſe eaꝝ generis: ⁊ tamē differūt inter ſe: imo quelibet ipſarū vliter ſumpta eſt neceſſe eē: ſꝫ nō particulariter ſumpta. ergo dictum illud eſt debile. dicit ergo. ſpēs. n. neceſſe ſunt ineſſe generis: ⁊. i. immo ⁊ quelibet ipſarum non particulariter tenta: vlr ſic ſe habet. i. eſt neceſſe eſſe. (Si. n.) Pōt intelligi duplr. vno modo vt aſſignet cauſam quare differunt inter ſe: ⁊ ſi cōueniant. d. ſi. n. ita eſſet. ſup. ꝙ oībus modis eſſent eadem nō copularētur in eſſe coloris: quoniam copulari ꝑſupponit diuiſionē. idē enim non copulatur ſibi. Uel pōt intelligi. vt det cauſam: quare quelibet ſpēs vniuerſaliter tenta ſit neceſſe eſſe: ⁊ inquit. Si enim ita eſſet ſ. ꝙ quelibet omni mō ſuppoſita eſſet ↄtingens eſſe: tunc nō copularent in eē coloris: qꝛ neceſſe eſſe nō fit ex nō neceſſe eſſe. Sed ꝑma eſt melior: quoniā ſic ſpēs nō copulat ex indiuiduis: cū illorū nullum ſit neceſſe eſſe. vt conſtat.

(Et hic obijcit.) Nũc cepit quaſi ſol. argumẽti quod dedit Alga. vult colligere vnũ errorẽ ibidẽ. d. et hic obijcit ho. mo. d. q̄ hoc accidit. ſ. illa eſſe eadem ꝑut q̄s imagiᵗ illud neceſſe eſſe ſignificare quãdam cãm aut nãm. (Sꝫ apud.) ponit ſol. Alg. d. ſed apud nos nõ eſt ſic. imo ꝑ id. i. neceſſe eẽ itendimus q̄d negatiuũ. ſ. nõ habẽs cãm: q̄m negationes nõ habẽt cãm: cuius rõnem dicit. cauſe nãq̄ꝫ quõ prit ſumi in remotiõe cuiuſdã incauſati. (Ita q̄.) ſũmatiꝫ reſumit vim. d. ita q̄ dicat q̄ nõ euadet q̄n ſit illud l quo differũt incãtũ. ſ. neceſſe eſſe eẽ aut nõ. i. nõ euadet q̄n illa duo ſint neceſſe eſſe aut nõ. Si p̄mo mõ nulla erit ibi numeratio neq̄ꝫ dr̃ia. vt ſupra dcm̃ eſt. Si ſcd̃o mõ ſilr̃ id qd̄ non hꝫ cam eſt vnum: et forte lr̃a eſt corrupta: et ſupfluit negº. et dꝫ legi hoc mõ. et ſilr̃ id qd̄ hꝫ cãm ẽ vnũ. i. ſimplex. g̃ ibi non eſt multitudo. vel ſic dꝫ legi. et ſilr̃ ei qd̄ nõ hꝫ cãm ẽ vnuꝫ i. ſilr̃ illi qd̄ eſt icauſatũ hoc qd̄ eſt cauſatũ dꝫ eſſe vnuꝫ. ſ. ſimplex: et q̃ocũq̄ꝫ ſupfluit neg̃. (Et nos.) Nũc oſtẽdit errorẽ eius. d. et nos dicimus q̄ ipſe errauit in eo qd̄ meditatus eſt. vꝫ. q̄ q̄d incauſatum ſit pura p̄uatio: q̄ remotio. i. p̄uatio nõ hꝫ cãm. Contra arguit et inq̄t. qualr̃ g̃ erit cã ſui eẽ: q̃ſi dicat ẽ ipoſſe. mõ oẽ neceſſe eẽ eſt cã ſui. (Et hic.) Oſtẽdit alio mõ errorẽ eius. d. et hic ẽ error: q̄ negationes currẽtes curſu p̄uatoꝝ uolum. ſ. negationes que ſumũt l diffinitiõe entiũ hñt adinuicẽ ſine dubio cãs. dico cãs inferentes dictis entibus neceſſarijs illã negationẽ: et addit: et ſi affirmationes. i. hitus hẽrent cãs inferentes affirmatiuas denoĩationes. g̃ nulla dr̃ia eſt in hoc iter denominationes affirmatiuas. i. hitus. et negatiuas. i. priuationes. ¶ Debes ſcire q̄ negatio capit̃ duplr̃. vno mõ prout

Negatio duplex.

eſt ꝑpria vni et nõ alteri. v̇. g. cecitas eſt ita ꝑpria aiali q̄ nõ competit lapidi: et ſic negatio vocat̃ currẽs curſu p̄uati. i. hͥti: eo q̄ ꝑpria eſt illi. nõ dico q̃rto mõ. alio mõ eſt negatio ſimplr̃: vt nõ hõ nõ albũ: et ſic dr̃ de ente et nõ ente: vt dr̃ in p̄iarme. ẽ g̃ dr̃ntia vt dicit hic Auer. q̄m negationes p̄mo mõ hñt cauſam in ſubõ: ſꝫ ſcd̃o mõ nõ habẽt cauſam: et ſic eſt in deo: q̄m neceſſe eſſe hꝫ cãm in deo: cũ ſit negatio p̄mo mõ. ¶ Sed accidit queſtio: q̄m dcm̃ eſt in lib. de ſuba orbis in fine: q̄ eternũ dicit̃ ꝑ p̄uationẽ cauſe corrupᵗⁱᵘᵉ. ergo non hꝫ cãm. ¶ Dõm q̄ cã põt capi duplr̃. vno mõ ꝑ re addita ſubõ cuius ẽ. et ſic primũ nõ hꝫ cãm ſue neceſſitatis: nec aliqd̄ eternũ: et ſic loquit̃ ibi. alio mõ põt capi pro cauſa vel addita: vel pro ſeipſo ad qd̄ ſequit̃ neceſſe eẽ q̃ potius dr̃ ꝯcauſa: vt notat̃ in illo v̇bo cauſa inferens: et ſic concedit̃ q̄ neceſſe eſſe hꝫ cauſam: q̄ eius eſſentia poſita ponit̃ neceſſe eẽ. ergo cã eſt eius eſſentia et eius nota: et ſic pꝫ hoc.

Dubiũ

Solõ

ALGA. DV. V.

Dixit algazel. Adhuc ẽ alia via ad reprobandũ p̄hoꝝ opinionem in p̄nti ꝑpoſito. ſ. q̄ ipſe deus nõ cõicat cũ aliquo in genere: neq̄ꝫ differt ab eo in differentia. nos. n. dicemus ſic eis neq̄ꝫ ſuba neq̄ꝫ principiatio neq̄ eſſe genᵘ: q̄ nullũ iſtoꝝ dr̃ in reſponſione q̄d eſt. Ergo prima cã apud nos eſt intellectus ſepatus: ſicut ſunt alie intelligẽtie q̃ ſunt entis principia: et dr̃r angeli: et cãnt̃ a prima cã: et ſũt ſine dubio ſeparate a materijs. Ergo hec ꝟitas ſeu nã icludit primam cãm et primũ cauſatum. Primũ g̃ ens ſimplex eſt abſq̄ꝫ alia cõpoſitione in ſe et ex ꝑte ſuoꝝ ꝯñtium. Et cõicant in eo q̄ quelibet ipſaꝝ eſt itellectus ſepatus a materia: et hec eſt nã generalis et intellectus ſeparatus non eſt de ꝯñtibus: imo eſt ipſa q̇ditas que ſine dubio cõis eſt deo et alijs itelligẽtijs. Unſi modo dñt. g̃ id in quo dñt differt ab eo quo cõicant̃. ſ. itellectu. Deus nãq̄ꝫ itelligit ſeipſuꝫ et alia entia. Et ſic primuꝫ cãtũ ſic ſe hꝫ. Preterea intelligentie abinuicẽ differunt in ſp̄e: et cõicant in intellectu. Patet ergo q̄ prima cauſa cõmunicat cum omnibus intelligentijs in intellectione: et differt ab eiſdem in alijs.

¶ Hic Alga. inducit qdd̄am argmͫ ꝯtra p̄hos. et p̄mo ꝑponit opionẽ illã. d. Adhuc eſt alia via ad reprobãdũ p̄hoꝝ opinionẽ in p̄nti ꝑpoſito. ſ. q̄ ipſe deus nõ cõicat cũ aliq̃ in genere: neq̄ꝫ dr̃t ab eo in dr̃ia. hec eſt opio g̃ p̄hoꝝ. ſ. q̄ deus nõ eſt in gñe neq̄ꝫ ab aliquo dr̃ia dr̃t. (Nos enim.) Nunc facit motiuũ: et p̄mo accepit vnã ꝑpõnẽ. d. Nos. n. dicemus ſic eis. neq̄ꝫ ſuba neq̄ꝫ p̄nᵗᵒ. i. p̄nͫ neq̄ eſſe genᵘ. q̄ nullũ iſtoꝝ dr̃. i. dat̃ in r̃nſiõe q̄d eſt d̃s: et hec ꝑpõ fuit poſita et declarata ſupius. Tũc infert vnam ꝯ̃ᵐ. d. et ſup. cũ d̃s nõ ſit ſuba neq̄ꝫ p̄nͫ tanq̃ genus. g̃ p̄ma cauſa apud nos eſt inteᵘ: ſicut ſũt alie inteᵉ que ſũt entis p̄ncipia. ſup. in eo q̄ ens: vt dr̃. 12. meta. cõmento p̄mo: et dicuntur angeli ſꝫ leges et cauſant̃ a prima cauſa: et ſunt ſine dubio ſeparate a materijs. eſt ergo ꝯñs q̄ deus eſt intellectus purus a mã ſeparatus: ſicut et quelibet iteᵘ mouens ſtellam.

Dubiũ

Sed dubitares forte: vñ habet euidentiam hec ꝯñia. d̃s non eſt ſubſtantia. ergo deus eſt itellectus purus. ex negatiua. n. nõ ſequit̃ affirmatiua: vt dr̃ in. 2. p̄ierͫ. nõ. n. ſeq̄t̃. chimera nõ ẽ hõ. g̃ chimera eſt nõ hõ: et q̃to magis nõ ſeᵣ. g̃ chimera eſt leo. cũ ſint diſpata. ¶ Debes g̃ ſcire q̄ q̃ñ p̄ſuppoᵣ cõſtãtia ſubei et diuiſio ẽ duoꝝ mẽbroꝝ tñ bene valet ex negatiua affirmatiua. v̇. g. ſupponit̃ q̄ lumẽ ſit ens: et q̄ ens diuiᵗ tñ in ſubam et accñs. Tũc hñ ſeq̄t̃. lumẽ nõ eſt ſuba. g̃ lumẽ eſt accñs. q̄m iã ſuppoſitũ eſt lumẽ eſſe ens: et cũ ens omne vl ſit ſuba vel accñs. iõ infert̃. g̃ accñs. ſic in ꝑpoſito alga. ꝑ ſubam itelligit ſubam corporeã. mõ ens hñ diuiᵗ in ſubam corporeã et itellectualẽ: et ſupponit deũ eẽ. ideo ſequit̃. d̃s nõ eſt ſubſtãtia. ſ. corpᵘ: et ſup. eſt, ergo deᵘ eſt inteᵘ: q̄m vt dr̃ p̄mo metaphy. cõmen. 31. inter mãle et abſtractũ a mã nõ dat̃ mediũ. Quo habito ꝯcludit ergo hec veritas ſeu nã. ſ. que eſt intellectus. includit. i. ꝯtinet cãm primam. ſ. deũ et p̄mũ cãtũ. ſ. intelligentias. ex hoc q̃ſi infert vim rõnis. d. p̄mum ergo ens. i. d̃s ſimplex eſt abſq̄ꝫ alia cõpõne in ſe. et ex parte ſuoꝝ ꝯñtium. i. accñtiũ. ſ. deus eſt ſimplex ſimplicitate oppoſita cõpõni ex mã et forma: et ſimplicitate oppoſita cõpõni ex ſubĩo et accidẽte: et cõicãt in eo. i. in ſimplicitate illa oẽs intelligẽtie: q̄ quelibet ipſarũ eſt intellectus ſeparatus a mã. et hec. i. ergo hec ẽ nã generalis ſ. que ponitur genus cõis illis. pꝫ g̃ perſpicue q̄ d̃s et intelligentie cõueniũt in genere. (Et inteᵘ.) Abſcidit queſtionẽ tacitã. poſſet. n. quis dicere q̄ intellus nõ eſt quiditas dei: ſed accñs cõe illis: et ſic nõ eſt genus. R̃ᵗ. et inteᵘ ſeparatus nõ eſt de ꝯñtibus. i. accidentibus: imo eſt ipſa quiditas que ſine dubio cõis eſt deo et alijs itelligẽtijs. (Unſi mõ.) Recolligit q̄ ibi dr̃ia etiã reꝑit̃: et inq̄t. vñ ſi mõ dñt: vt ꝯſtat ꝑ ſe. g̃ id in q̃ differũt. i. ergo dr̃ia differt ab eo quo cõicant̃. ſ. intellu. vult g̃ hẽre q̄ aliud eſt quo differũt: et aliud quo cõueniunt: et ꝑ ꝯñs deus eſt in genere et dr̃ia: et ita cõpoſitus vt ſupra viſum eſt. Q̄ aũt ꝯueniunt ꝑbat. d. d̃s nãq̄ꝫ itelligit ſeipm̃ et alia entia. ergo ꝯueniũt in inteᵘ vt in rõne generis: et ſic primum cauſatum ſic ſe hꝫ. ſ. q̄ eſt inteᵘ et addit. p̄terea intelligentie dñt adinuicẽ ſp̄e et cõmunicant genere. vt dictum eſt. ſ. in intellectu. iõ cõcludit ꝯnem. d. pꝫ g̃ q̄ p̄ma cauſa communicat cum oĩbus intelligentijs in intentione. et dñt ab eiſdem in alijs.

¶ Et debes ſcire ꝙ tota rõnis virtus põt in hunc moduʒ cõponi. omne id qđ conuenit in aliquo qditatiue ꝑdicato cuʒ alijs. ⁊ dĩt ab eis in alio eſt in genere: ſʒ deus vt declaratũ eſt ↄuenit qditatiue cũ itelligẽtijs ineſſe inte⁹ ⁊ differt ab eis in alio. ergo deus eſt in genere. ⁊ hec eſt virtus rationis Alga.

AVERROIS

Dicimus nos ꝙ q bene itellexit id qđ ſuꝑius diximus euaſus eſt ab iſtis erroribus. vʒ. quia hec ſunt res que cõtinent̃ ſub vno nomine nõ modo cõtinentie vniuocoꝝ nominũ neqʒ equocoꝝ: imo mõ ↄtinẽtie nominũ vni rei attributoꝝ ſʒ dubitationẽ: ⁊ taliũ ꝓprietas eſt ꝙ aſcẽdat ad primũ illi⁹ gñis qđ eſt cã prima oiuʒ appellatoꝝ illo noie. Vbi grã. vt nomẽ caliditatis ꝑducit̃ ab igne ⁊ ab alijs rebus calidis: vl' nomẽ entis qđ de ſuba dĩ. ⁊ de alijs modibus. Sil'r dicimus ꝙ nomẽ itellus dĩ de ſeparatis intelligentijs analogice apud phos ita ꝙ primus intellus eſt cã alioꝝ. Et ſic ſil'r dicimus de ſuba. Et ꝓbatio ꝙ nõ hẽat vnã ⁊ eandem nãm cõem eſt: qꝛ quidam ipſoꝝ cã eſt alioꝝ. Et id qđ cã eſt alterius ꝑcedit cauſatũ ſine dubio; qꝛ impoſſibile ẽ ꝙ nã cauſe ⁊ cauſati ſit vna ⁊ eadem in genere niſi in pticularib⁹ cauſis. Et ideo hec ſpẽs cõicationis oppoſita eſt cõicationi generali. Res. n. que in gñe cõicãt nõ hñt rẽ primã que cauſa ſit aliaꝝ: imo oẽs ſunt in vno gradu eſſe: ⁊ in vna ⁊ eadeʒ nã. Ergo ſi hẽrent nãm cõmunem. vʒ. nãm veri generis: ſequit̃ etiam ꝙ differant in qbuſdaʒ drñtijs ſuꝑ genus additis. ergo quelibet ipſaꝝ ex genere ⁊ differẽtia cõponitur. Et qđcũqʒ ſic ſe hʒ nouũ eſt ſine dubio. Tãdẽ qđ eſt in ſumma ꝑfectiõe oportet neceſſario ꝙ ſit vnũ. nã ſi vnũ nõ eſſet nõ eſſet in ſũmo gradu. Id. n. qđ eſt in fine cuiuſdã nature nõ cõicat cuʒ alia. Et qꝛ Auicẽ. non extimauit iſtam naturaʒ mediã inter naturã ſignificatã cum nominibus vniuocis ⁊ naturã rerum que tm̃ in nomine cõmunicãt: ſequitur eum dictum argumentum.

¶ Hic vult ſoluere argu^m^ Alga. ⁊ ꝓ dicit. dicimus nos ꝙ qui bene itelligit id qđ ſuꝑius diximus euaſus eſt ab iſtis erroribus. Tũc ad formã queſtionis ingt. vʒ. qꝛ hec. i. de⁹ ⁊ itelligẽtie ſunt res que ↄtinent̃ ſub vno noie nõ modo ↄtinentie vniuocoꝝ noium. vʒ. equocoꝝ. imo mõ ↄtinentie noium vni rei attributoꝝ ſm dubitationẽ. i. indr̃iam modi ↄcipiẽdi: ⁊ declarat que nã ſit taliũ noiuʒ. d. ⁊ ꝓprietas taliũ eſt ꝙ ſignificata aſcendãt. i. ordinent̃ ad primum illius generis qđ eſt cã ꝓma oium appellatoꝝ. i. oium illorũ ſignificatoꝝ illo noie. (V. g.) Hoc oñdit exẽplo Ari. In me^a^. d. vt nomẽ caliditatis ꝑducit̃ ab igne: ⁊ ab alijs rebus calidis. ⁊ forte lr̃a eſt corrupta. ⁊ dʒ dicẽ. vt nomen caliditatis que attribuitur igni ⁊ alijs reb⁹ calidis. vel nomẽ entis qđ de ſubſtãtia dicit̃ ⁊ de alijs noib⁹. i. alijs ſignificatis alioꝝ nominum. applicat modo ad ꝓpoſituʒ. d. ſimiliter dicimus ꝙ nomen inte⁹ dicitur de ſeparatis intelligentijs analogice apud phos. ita ꝙ. i. tali modo ꝙ primus intellectus eſt cã alioꝝ. i. analogia cauſe ad cauſatuʒ ⁊ ſic ſimil'r dicimus de ſubſtãtia: ⁊ forte vult dicẽ reſpectu accñtiũ. dĩ. n. ens analogice ⁊ de ſuba ⁊ accidente. Et forte vult diẽ. ⁊ ſic dicim⁹ de ſubſtãtia quãtũ ad hoc ꝙ ꝑdicat̃ de deo ⁊ alijs itelligẽtijs. ꝑdi'. n. analogice. ¶ Ex h̃ reſpõdet̃ ad formã. negat̃ minor: qꝛ inte⁹ nõ cõpetit quiditatiue illis cũ nõ dicit̃ vniuoce: ſʒ analogice: ⁊ ſic ẽ ſolũ nomẽ cõe illis ⁊ nõ nã nec qditas nec aliqd aliud niſi nomẽ tm̃: ⁊ ſic rõ nõ ↄcludit. itellus. n. dĩ de deo ⁊ de alijs attributiõe. vt pʒ. ¶ Debes ſcire ꝙ Auer. vbiqʒ vt dixi appellat nomẽ analogũ nomẽ ambiguũ vel ſʒ dubitationẽ: vt fecit hic: ⁊ hoc artificioſe. Qm̃ Auicẽ. ꝓ metaphyſi. cap. 6. vĩ opinari ꝙ ens ſit vniuocũ lʒ ſm aliquã prioritatẽ: ⁊ argumẽtũ eius eſt: qꝛ inte⁹ eſt certus de itẽtione entis: ⁊ dubitat de itentionib⁹ ſubſtãtie ⁊ accñtis. ḡ ens dicit itentionẽ tertiã: ⁊ ſyllus eius cõponit̃ ſʒ ipm. omne nomẽ de cuius itentiõe ite⁹ eſt certus dubitãs de cõtẽtis ſub illo nomine dicit intẽtionẽ 3^am^. ⁊ per ↄñs eſt vniuocũ: ſʒ ens eſt nomen de cuius intentione inte⁹ eſt certus. dubitans de intentionibus accidentis ⁊ ſubſtantie. hanc minorẽ ꝓbat Auicẽ. ibi in exẽplo de reſurrectiõe an erit an non: ⁊ vide qꝛ nolui ponere vba ei⁹ hic. ¶ Hoc argu^m^ itẽdũ magnificat̃ a qbuſdã ꝙ eis videtur achilles zenonis: quibuſdam alijs vlixes empedoclis: qbuſdã alijs hector parmenidis ⁊ melliſſi. Ego aũt reputo ipm nihil eẽ: vt dicã: iõ debes ſcire ꝙ argu^m^ ſupponit falſum. ſ. ꝙ intẽtio entis ſit id de q̃ intellectus eſt certus: imo dico ꝙ ens eſt nomen tm̃ ſignificans equal'r imediate ſubſtantiã ⁊ accidens: lʒ ſit ibi ordo cauſe. iõ inte⁹ eſt certus ð diſiũcto. dubi⁹ aũt de altervtro illoꝝ. qlibet. n. ſcit ꝙ lumẽ ẽ ſuba vel accñs: lʒ dubi⁹ ſit an ſit ſuba determinate vel accñs: ſicut qlibet ſcit ꝓncipẽ ſedens vel nõ ſedere. nullus niſi aſtãtes ſciũt illũ ſedere determinate vel nõ ſedere determinate: ⁊ hoc obtẽperãs Auer. appellat nomẽ entis ambiguũ: vel ſʒ dubitationẽ ad notãdũ ꝙ ens nihil cõe dicit niſi diſiunctioneʒ: qñ ḡ capit̃ determinate accidit dubitatio: qñ vo ſub dubitatione ⁊ diſiũctiõe accidit certitudo. ergo certitudo nõ eſt de intentione tertia: ſed de ſignificatis alio modo ſuꝑtis. ¶ Cõtra hoc iteꝝ inſtat qdã: ⁊ reputat augmentũ demõſtrare. d. iſta certitudo ꝑcedit oẽm appꝛehenſionem quorũcũqʒ diuidentiũ ipm ens. ḡ ꝑcedit certitudinẽ de toto diſiuncto. ¶ Ad hoc dõm ꝙ illa certitudo ꝑcedit oẽʒ apprehẽſionẽ determinatã: nõ aũt cõfuſam de ipſius entis diuidentibus: ⁊ ſic appet qual'r arg^m^ hoc nõ trãſcẽdit metaʒ ſermõis ſophiſtici. (Et ꝓbatio.) Quia in ſolone data ſupponit ens nõ dicere nãm 3^am^. ideo hoc intendit ꝓbare ⁊ apponit ad h̃ rõnes duas. 2ª ibi ponit̃ (Tandẽ qđ.) Et ꝓmo ꝓponit cõcluſionẽ. d. ⁊ ꝓbatio ꝙ ens. iõ habeat vnã ⁊ eandẽ naturã cõeʒ. i. vniuocã eſt. Deinde apponit rõnem ſuã ſic cõponi. nulla cauſa eſſentialis ⁊ per ſe alicuius effectus cõmunicat cũ eo in vna nã vniuoca quã dat illi effectui. Sed prima cauſa eſt cauſa eſſentialis ⁊ per ſe intelligentiaruʒ in ente: qꝛ oniã dat eſſe illis: qđ hʒ in ſe formaliter ⁊ per eſſentiam. ergo nõ communicat cum eis in eſſe vniuoce. ponit ergo minorẽ. d. qꝛ qdã ipſoꝝ cauſa eſt alioꝝ: deinde ponit vim minoris. d. ⁊ id qđ cauſa eſt alterius precedit cauſatũ ſine dubio: qꝛ impoſſibile eſt ꝙ nã cauſe ⁊ cauſati ſit vna ⁊ eadem in genere niſi in particularibus cauſis. i. nõ eſſentialib⁹ eſſentialiter ordinatis. ⁊ apponat̃ ergo concluſio ſuꝑius poſita. ſ. ꝙ ens nõ dicat̃ vniuoce de deo ⁊ alijs. ¶ Debes ſcire ꝙ quideʒ rudes non intelligunt hanc rõnem: ⁊ ideo derident eam. vnde expoſitores latini: qꝛ illam olfaciunt. ideo eam appꝛeciant. propter qđ mihi videt̃ ꝙ ſit ꝓpinqua ꝓmis principijs. conſiſtit. n. in propoſitionibus per ſe notis: quarum vna eſt ꝙ id in quo aliqd antecedit eſſential'r aliud non conuenit ei vniuoce.

dico

dico eēntialr: qm̄ ſoꝛ. pᷓ antecedit plato. filiū in hūanita
te: tñ qꝛ añcedit accñtalr ⁊ nō eēntialr. iō hūanitas ē eis
cōis ⁊ vniuoca. ģ qñ aliqd antecedit aliud eēntialr ⁊ per
ſe in. a. nō pōt equalr ⁊ vniuoce ꝯuenire in. a. iō hāc ma-
ioꝛē voluit itellīgere Auer. cū dicit: ⁊ id qđ cā ē alteri⁹ ꝑce
dit cātū ſine dubio. itēdit. n. id in quo cā antecedit cātū
eēntialr ⁊ ꝑ ſe ipoſſe ē vt ſit cōe vtriq͂ʒ vniuoce: qlibet. n.
ꝯcedit hāc terminis itellectis. Tūc accipit 2° ꝓpō: ſʒ pᷓ cā
añcedit oia alia entia eēntialr ⁊ ꝑ ſe in eē eēntiali. ⁊ hāc
dedit Auer. cū dicit: qꝛ qdā ipſoꝝ eſt cā alioꝝ. pᷓma. n. cā
eſt cā entis in eo ꝙ ens. iō dī in lib° de cāis. pᷓma creatu-
rarū ē eē: vt dicebā: ⁊ h̄ declauit Ar. 2° meta. ⁊ Auer. ibi-
dē cō. 4. vide. Ex his ꝯ ſeqr̄ demr̄atiue. ģ ens nō pōt eſſe
cōe vniuocū pᷓᵉ cāe ⁊ ꝑ cāto: ⁊ hec rō non pōt ſolui ſi bñ
itellīr̄. pñt. n. fingi ſol. ſʒ ſolōnes nō ſunt: niſi vba ſi poſt
ꝯſiderent̄. (Et iō.) Hic ꝯducit ex dictis theoꝛema ad ꝓ
poſitū. ⁊ inqr: ⁊ iō hec ſpēs cōmu^nis^ oppoſita eſt cōmu^ni^
gnāli. i. gñis vniuoci: ⁊ h⁹ dedit rōnē ⁊ ait. res. n. q̄ in gñe
cōicāt nō hñt eē pᷓmū: q̄ cā ſit alioꝝ. ſ. eēntialis ⁊ añs illa
in nā gñe: imo oēs ſunt in vno gradu eē: ⁊ in vna ⁊ eadeʒ
nā. (Ergo ſi hērēt.) Ex h̄ oñdit itellīntias nō ꝯuenire cū
pᷓma in gñe: ⁊ inqt. ģ ſi ſup. itellīntie hērēt nām cōem. vʒ
nām veri gñis. i. vniuoci gñis: ſeqr̄ ēt ꝙ dīnt in qbuſdaʒ
dñtijs ſuꝑ gen⁹ additis: ⁊ tūc iſert. ģ q̄libet ipſaꝝ ex ge-
nere ⁊ dñia cōponit̄: ⁊ addit illud qđ ſupi⁹ addebat̄. d. et
qđcūq͂ʒ ſic ſe hēt notuʒ eſt ſine dubio: ⁊ vtus rōnis com-
ponit̄ vt ꝑus ꝑʒ ģ pᷓma rō ⁊ theoꝛemata ꝯducta ex illa.

Dubita° **Sed** dubitat̄ forte: qm̄ ſicut declāt Auer. 10° meta. cō.
7° ex vbis Ar. in oī gñe eſt dare vnuʒ qđ eſt me-
trū ⁊ mēſura alioꝝ in illo gñe. ģ in ſpēb⁹ oīs gñis ē oꝛdo
vel igit̄ eſſentialis vel accñtalis. ſi eēntalis. ģ vna eſt cā
alteri⁹: ⁊ ꝑ ꝯñs gen⁹ nō erit vniuocū. Si accñtalis. ſpēs
Solo non dñt niſi ꝑ accñs. ¶ Et dōm forte ꝙ oꝛdo eēntialis
eſt duplex. ſ. ſm ca^{ꝯ}^: ⁊ ſm ꝑfectionē eēntialē. dico ģ ꝙ
Duplex ordo eēntialis. ibi eſt oꝛdo eēntialis ꝑfectiōis: nō tñ cāe ad cātuʒ: ⁊ hoc
ponit Auer. in 2° meta. cōmē. 2. ⁊ alibi. (Tādē.) Hāc ſe
cundā apponit rōnē: ⁊ pōt in hūc modū cōponi. illud qđ
eſt in fine cuiuſdā nāe. i. ꝑ eſſentiā aliq̄ nā nō cōicat cuʒ
aliq̄ in illa: ſʒ pᷓma cā eſt ꝑ eſſentiā ens: ⁊ in fine. i. ſūmū
ens. ģ nō cōicat cū alijs in ente. huius ponit tñ maioꝛis
vim. d. tādē qđ eſt in ſūma ꝑfectiōe: opʒ necīo ꝙ ſit vnū
nā ſi vnuʒ nō eēt: nō eēt in ſūmo gradu: ⁊ ſic q̄ſi reſumit
maioꝛē. d. id qđ eſt in fine cuiuſdā nāe nō cōicat cuʒ alia
in illa ſup. ⁊ ſic ꝑʒ vis rōnis. (Et qꝛ.) Hic ponit cauſaʒ er
roꝛis Auic. d. ⁊ qꝛ Auic. nō extimauit iſtā nām mediā i-
ter nām ſignatā cū noīb⁹ vniuocis: ⁊ nām reruʒ: que tñ
in noīe cōicant. i. qꝛ nō reputat mediū iter vniuocum ⁊
equocū. iō ſeqr̄ eū dcīn argumentū. ſ. ꝙ qꝛ nō eſt equo-
cum. ģ vniuocū. ¶ Debes ſcire ꝙ illa rō ſcđa eſt multū
foꝛtis ſi ꝯſideraī. ⁊ ēt in duab⁹ ꝯſiſtit ꝓpōnib⁹: quarū pᷓ-
ma eſt ꝙ id qđ eſt in ſūmo gradu alicui⁹ rōnis vel nāe
vel itentiōis adeo ꝙ per eēntiā capit totū ambitū eius:
nō pōt com^re^ in eo vniuoce cū alio: ⁊ hec ꝓpō eſt māiſe
ſta ꝑ ſe: qꝛ enī humanitas nō eſt in ſūmo: ⁊ per eēntiā in
ſoꝛ. iō ſoꝛ. et plō ꝑticipatiue ſunt hō. ſilr ſi hō in ſūmo ⁊
ꝑ eēntiā eēt aīal: leo nō eēt aīal: niſi ꝑticipatiue: ⁊ nō foꝛ-
malr: eo qꝛ ſi foꝛmalr eēt aīal: ſicut ⁊ hō aīal foꝛmaliter
acceptū nō plus eēt in hoīe q͂ʒ in aīali. ģ ꝓpō dicēs: ꝙ id
qđ eſt in ſummo gradu alicui⁹ rōnis vel nāe vel intētio-
nis: adeo ꝙ per eēntiā capit totū ambituʒ ei⁹ nō pōt cō-
mu^re^ cū alio in eo vniuoce: eſt māifeſta per ſe. ¶ 2° ꝓpō
erit ꝙ de⁹ eſt in ſūmo gradu entis: ⁊ per eſſentiā capit to
tā ꝑfectionē entis: ⁊ hoc eſt certuʒ cuilibet. ģ ſeqr̄ ex his
duab⁹ ꝓpōnib⁹ ꝯ. ſ. d. ꝙ de⁹ nō pōt cōicare in ente cū ali-
quo vniuoce: ⁊ tu ꝯſidera bene has vias: qm̄ ſi recte iſpi
cis ſunt multū ſubtiles: ⁊ foꝛtiſſime. argumenta aūt que
ſunt ꝯ hāc poſitionē Auer. ſunt ſophiſtica: ⁊ adeo me^cum^
extraneant ꝙ eaʒ ad ſophiſticā reduxerūt. fingunt enim
quoſdā terminos: quos illi ſoluʒ magnificant: ⁊ nec ſunt
dicti ab Ariſto. nec ab aliquo ſapiente. Et ſic conſūmata
ſit expoſitio ſeptime diſputationis.

¶ Octaua diſputatio Algaçelis cuʒ phīs: in qua oſtendit
ipſoꝝ debilitateʒ in eo ꝙ aſſerunt ꝙ eſſe dei eſt ſimplex
ſine quiditate.

DVBIVM. I.

AIt Aalgazel. in hoc tractādū ē du
pliciter. Primo mō petitiōis. vʒ
qꝛ petem⁹ ab eis qualr̄ ſcitis vl' aſ
ſeritis hoc vel per neceſſitatē itel-
lect⁹: aut a ꝯclōne ſpeculata. Pri
mū eſt ipoſſe: qꝛ notū eſſet ab oīb⁹: ſicͭ ſunt alie
prime cogitatiōes. Opʒ vos ģ ꝙ aſſeratis h̄ ex
aliq̄ ſpeculata ꝯclōne. Et ſi foꝛte diceretiſ ꝙ au-
ctoꝛitas ipſoꝝ hec eſt. vʒ ſi ipſe de⁹ hēret qdita
teʒ opoꝛteret ꝙ ipſi⁹ eē relatū ſibi eēt vel cauſa
ꝯñs: ſʒ qđlibet ꝯñs eſt cātū. ģ nece eſſe eēt cātū:
qđ eſt falſuʒ. Nos ꝟo dicimus ꝙ hec ſophiſti
catio oꝛit̄ a vocabulo nece eſſe. Nos nāq͂ʒ dici
mus ꝙ ipſe de⁹ hʒ ꝟitatē ⁊ qditatē: ⁊ illa veri-
tas eſt ens ſine priuatione: ⁊ eius eſſe eſt relati
uuʒ dicte qditatis vel ꝯñs. Sed ſi itēderemus
de ꝯñte cauſato qđ hēt efficiētē cām: dicimus
ꝙ nō eſt ſic: ſicut de alijs. Tñ de intentionibus
nō eſt curandū. ipſi eniʒ aliud nō ꝓbauerunt ni
ſi ꝙ ꝓceſſus cauſarem ad infinitū eſt ipoſſe.

¶ Circa introductionē huius diſputationis. pᷓmo declara
bo titulū diſputationis: deinde ad expōnē illius veniaʒ.
¶ Debes ergo ſcire qd ſit eē qdq͂ʒ qditas: et dico ꝙ eſſe Quid eſt eſſe ⁊ qd qditas.
qñq͂ʒ accipit̄ pro quiditate ſeu eēntia: ⁊ ſic dī 6° topico. ꝙ
diffō eſt ſmo. d. eſſe: ⁊ ſic ēt Auer. 8. meta. cō. 15. ꝙ foꝛme
hñt eſſe in mā tot quot ſunt in effectu. ⁊ ēt 2° meta. cō. 36. ⁊
18. foꝛme hñt duplex eſſe. ſ. in mā ⁊ in pᷓmo motoꝛe: et ſic
ꝯcedit̄ ꝙ roſa in hyeme hʒ eē. capiēdo eſſe hoc mō: qñq͂ʒ
capitr̄. i. eſſe ꝓ cōpōne ſubi ⁊ ꝑdicati: vt dicit Ariſt. in ꝑi-
ermenias. ꝙ vbū ſignat eē qđ ſine extremis nō eſt itelli
gere: illa enī compoſitio dī eē: qm̄ eē eſt quo agēs educit
cōpoſitū in actu: ⁊ qꝛ itellus educit ꝓpōnē compoſitā ex
ſubō ⁊ ꝑdicato in actu mediante illa vnione. iō vnio illa
eē ꝓpōnis dici pōt. vt declaui in pᷓ poſterio. in vbo Ariſt.
dū dixit diffōnē nō dicē eē: neq͂ʒ nō eē. vide. Qñq͂ʒ capit̄
eſſe ꝓ foꝛma: ⁊ ſic capit̄. 2° phyſicoꝝ. cō. 30. vbi dī ꝙ foꝛ-
ma eſt cā māe ꝓ q̄to eſt eē eius. Qñq͂ʒ capit̄ eſſe pro in-
diuiduo. vt dicit: ⁊ exponit Auer. 3° de aīa cō. 9. illud ver-
bū. aliud ē magnitudo ⁊ magnitudis eē. vbi vult Auer.
in cōmē. ꝙ eē pōt capi ꝓ indiuiduo. vltimo capit̄ eē pro
mō quodaʒ eēntie quo eēntia ponit̄ in eſſe ex̄ cās ſuas: ⁊
ſic eē nō eſt aliud niſi ꝓꝑetas q̄dā qua res ponit̄ ex̄ ſuas
cās: ⁊ recipit ab^re^ ꝑdicationē entis: ⁊ ſic loqͬ Ar. 2° meta.
⁊ Auer. cō. illo. 4. ⁊ 12° meta. cō. 51. vbi voluit ꝙ pᷓm⁹ eſt
eē per eēntiā: ⁊ reliq̄ per pᷓmū. Et cū ꝯſiderabunt oēs iſti
modi accipiēdi eē abſcindent̄ inumere obiectiōes: que
pᷓ aſpectu imaginant̄ in dictis ſapiētū. ¶ Dōm ēt ꝙ qdi Multipliciter capit̄ quiditas.
tas capit̄ etiā apud ꝑipateticos multifariā. vno qdē mō
pro eēntia ꝯtēta in potētijs cāꝝ. Qñq͂ʒ capit̄ qditas pro
diffōne: vt dī 7° meta. cōmētis. 42. ⁊. 43. Qñq͂ʒ ꝓ vli vt
dicebam 3° de aīa cō. 9. qñq͂ʒ ꝓ foꝛma ſola: vt dī 7° meta.
cō. 21. ⁊ alibi. eſt enī foꝛma qditas ꝑut eſt pᷓn^m^ diffiniēdi.
eſt etiā foꝛma eēntia ꝑut eſt pᷓn^m^ eēndi. eſt etiā qñq͂ʒ foꝛ-

m

ma nā ꝑmit eſt ꝑncipiū operādi 2ᵒ phyſi. ꝛ ſic gditas capi-
Intellus diſputationis. tur ꝑ nā etiā. ¶ Dis viſis dico ꝙ itellus diſputationis
eſt. verū deᵘˢ ſit cōpoſitus ex gditate: capiēdo gditatē pro
vli ꝛ eēntia ꝛ eē: capiēdo eē ꝑ idiuiduo ꝛ mō eēntie: quo
eēntia ponit in effectu: ꝛ tūc qō pōt eē duplex. an in deo
compoſitio ſit ex vli ꝛ indiuiduo: ſicut in ſorte. ꝛ ſcdo an
in deo ſit cōpō eēntie ꝛ eē: ꝛ lz de hoc dcm̄ ſit 3ᵃ diſputa-
tione: attn̄ vult dīc ſmone ſepato: ꝛ ſicut dico qō eſt par
tita: attn̄ magis vergit ad 2ᵐ ſenſuz. Et qꝛ eēntia eſt quo-
dāmō poᵃ ad eē: ꝛ eē quodāmō actus eēntie. iō eēntia po
teſt capi ꝑ mā ꝛ eē ꝑ forma: ꝛ hoc mō dicit Auerro. 3ᵒ de
aīa cōmēto. 14. ꝛ. 5. ꝙ nulla itellĩgētiaꝝ liberata eſt a mā
ꝑter ꝑmā: ꝛ ſic pōt eſſe tertiᵘˢ ſenſus: an in deo ſit compō
ex mā ꝛ forma hoc mō capiēdo noīa. hec gdē qō eſt cōti-
nua 7ᵉ: qm̄ cū ibi q̄ſitū ſit an deᵘˢ ſit in gn̄e: queſitū eſt ēt
latenter: an in eo ſit compō ex vli ꝛ pticulari. iō ꝯn̄s erit
ꝑſcrutari mō an ibi ſit compō ex eſſe ꝛ eēntia. poſſumus
itaqꝫ in deo rōnabilr̄ 5ᵉ cōpōnes itelligere. ſ. in nuō. vz ꝙ
ſint plꝛes dy: ꝛ plura neče eē: pꝑ qō ordinata fuit 5ᵃ diſpu-
tatio: an. ſ. ſit vnuz neče eē an plura. poſſumus ēt fingere
in deo cōpōnē ex denoiatiōe. i. accn̄te ꝛ ſubo: pꝑ qō ordi
nata fuit 6ᵃ diſputatio declās ſciam dei nō eē gd addi-
tū eēntie. Poſſumus ēt ipm imaginari eſſe in gn̄e: ꝛ dif-
ferre diā: ꝛ ſic cōpōnē ex vli ꝛ pticulari: ꝛ hūc remouēs
errorē ordinauit diſputationē 7ᵃᵐ. Poſſumᵘˢ ēt imagiari
i deo cōpōnē ꝛ eēntia ꝛ eē: ꝛ pꝑ h̄ fuit h̄ diſputatio. Poſ-
ſumᵘˢ ēt fingē i deo eē cōpōnē ex mā ꝛ foīa: ꝛ ſic ordiāta
fuit 9ᵃ diſputatio declās deū n̄ eē corpᵘˢ: neqꝫ corporeū:
ꝑ hāc eni gnrā abſcidere poſſumᵘˢ errorē polez credi deū
eē cōpoſitū ex ptibᵘˢ q̄ntitatiuis: ꝛ ex mā ꝛ forma: cū eniz
declauit ꝙ nō eſt corpus. hēbit ꝙ nō ſit cōpoſitᵘˢ ex par-
tibᵘˢ q̄ntitatiuis. Cū vō declarabit ꝙ nō eſt corporeᵘˢ: ſcie-
tur ꝙ nō ſit cōpoſitᵘˢ ex mā ꝛ forma. ¶ Poterit aūt eſſe
qō an ipſe veniat cū alys in cōpōnē. multi eniz theologi
zātes dn̄t ens eſſe ſimplex illis gncꝫ cōpōnibᵘˢ: attn̄ dn̄t
ipm eſſe alteri componibile. Etiā multi antiq dixerunt
venire in cōpōne oium rex. dixit eni cenᵒⁿᵒ vnū ſolū eē
oia: ꝛ illud eē deū: ait eni eſſe ſcriptū in tēplo palladis ꝙ
pallas gcgd fuit gcgd erit: ꝛ gcgd eſt: nec aliquis hoīm
detexit peplū q̄ facies eiᵘˢ velabaē. ꝛ ingt Plutarchᵘˢ phs
ꝙ vetuſtiſſimi phi interptati ſunt illud eē dcm̄ de deo q
peplo tectus eſt: qꝛ oēs eū ignorāt: ꝛ oēs nihil aliud q̄ꝫ eū
vidēt: peplū eni quo ipſe tectus eſt: videē eē ſenſus q eſt
in aīa ꝛ forma que eſt in corꝑe qbus duobᵘˢ circūſcriptis
ab aīa ꝛ corꝑe tūc qō remanet apꝑet ipſe deᵘˢ in ꝑpa ſnī
nā: pꝑ qō viſicaē Orphei dictū mūdū eē dys plenū: ꝛ il
lud poete. Jouis oīa plena. vn̄ ꝛ Lucanᵘˢ. hēmus cunctis
ſupis tēplocꝫ carēte. nihil agimus niſi ſponte deo. ꝛ poſt
pauca. ē ne dei ſedes niſi terra. niſi pōthus ꝛ aer. Juppi-
ter eſt qōcūqꝫ vides. quocūqꝫ moueris. Et ingt etiā Se-
neca. gd eſt deᵘˢ meᵘˢ vniuerſi. gd eſt qō vides totuz: ꝛ qō
nō vides totū: totū vbiqꝫ eſt opus ſuū intra ꝛ ex̄ replet.
cui deiū magnitudo ſua redicit: quo nihil magis excogi-
taē. Hoc etiā Uirgiliᵘˢ. ſpūs itus alit ꝛc̄. vnde ꝛ parme. ꝛ
meliſſus ꝑmi ꝛ vetuſtiſſimi phi antꝑs dixerūt oia eē vnū
eſſe infinitū ꝛ imobile: ꝛ hoc idē itelligūt: qm̄ deᵘˢ oīs eſt
qui eſt ifinitᵘˢ ꝛ imobilis: cū igiē hec ſit antiquoꝝ opinio
veritas eſt ꝙ apud eos deᵘˢ in cōpōnē venit reruz. iō mi-
rū eſt cū Auer. gncꝫ. imo ſex illos itellus ꝑſcruteē ipſum
ꝑtermiſiſſe hūc longe difficiliorē alys. Et forte excuſan-
dus eſt. ꝑ qꝛ pōt ex dictis eius qō et opio hec admoueri.
vel forte qꝛ ipſe nō intēdit log de hꝫ niſi ſm illa q̄ Alg.
tractauit: ꝛ eo ordine: vt in ꝑemio ꝑpoſuit dicere: ꝛ dico
notāter eo ordine: qm̄ forte qōnes he pn̄t in aliū moduz
ordinari. ¶ Declatᵘˢ eſt igiē diſputatiōis titulus: qōnuz
ſeries: ꝛ qōnis itroductio. Alga. ḡ ꝑ introducit argᵐ qōdā
phoꝝ. 2ᵒ debilitat illud. ¶ Quātū ad ꝑᵐ adhuc ꝑ diuiſio
nem facit: ꝛ poſt membrū eligit in quo iſiſtere vult: ingt
ḡ. in hoc tractādū. i. ꝑcedēdū eſt 2ᵒ. ꝑ. ſ. mō petitiōis. vz
qꝛ petemus ab eis. ſ. phis qualr̄ ſcitis vel aſſeritis hoc. ſ.
deū eē ſimplex ens: vl per necitatē itellus: aut a ꝯne ſpe-
culata. i. vel ſcitis hoc: eo qꝛ ſit ꝑpō nota termis ſolo itel
lectu nota vel demrātiōe: deide deſtruit mēbrū falſum:
ꝛ colligit verū. o. ꝑmū eſt ipoſe. i. dīc ꝑpōnē illā eſſe notā
ex termis ſolo itellectu eſt ipoſe: cuiᵘˢ rōnē dedit: qꝛ notū
eēt oibᵘˢ ſicut ſunt alie ꝑme cognitiōes. i. alie ꝑme digni-
tates: ꝛ tunc colligit mēbrū verū. o. ḡ opꝫ ꝙ vos aſſeratis
h̄ ex aliq̄ ſpeculata ꝯne. i. h̄ eē per demrātionē euidens.
¶ Hic opꝫ aliquaz diſgreſſionē facere. iō opꝫ videre gd Qui ſit prima ppō
ſit ꝑma ꝑpō: ꝛ per ꝯn̄s que ſit ꝯ: que ex ꝑma oriē ꝑpoſi-
tione. 2ᵒ an ſcia qua cogſciē ꝑma ꝑpō ſit vnius rōnis cū
ſcia qua dignoſciē ꝯ. ¶ Quātū ad ꝑmā dōm ꝙ ꝑma ꝑ-
poſitio ſit idē ꝙ ꝑnᵐ demrātiōis. repiē aūt ab Ar. duobᵘˢ
modis diffō ꝑncipy. vnoᵒ. ingt. eſt aūt ꝑnᵐ demrātionis
ꝑpō imediata: ꝛ vt diffō ſit verior ꝛ expſſior ſubdit: ime
diata aūt eſt qua nō eſt altera ꝑor: ḡ ꝑnᵐ demrātiōis eſt
ꝑpōni qua nō eſt altera ꝑor. Nūc gdem eni pꝫ illa diffō
aptiᵘˢ. Caplo vō 3ᵒ ꝑmi poſterioꝝ dicit: ſꝫ ꝛ ꝑnᵐ ſcie qōdā
eē dicimus iquātū terminos cognoſcimus. Caplo aūt. 9.
ingt. dico aūt ꝑnᵃ que cū ſint nō cōtingit demrōre. Et in
illo met capᵒ inquit: non aūt ſuppō: neqꝫ petitio qō neče
eſt: ꝛ pꝑ ſeipſaz videri neče eſt. nō. n. ad exteriᵘˢ dignitas
rōnē eſt. hec vba Ariſt. in veteri trāſlatiōe repiunē: in q
bus colligere volo intellectū diffōnis ꝑncipy. Et dico ꝙ Intellus cognoſcēdi ppone ē duplex.
iſtr̄m cogſcēdi ꝑpōnē eſt duplex. demrātio: ꝛ lumē intel
lectᵘˢ. demrātio ſit ex ꝑpōnibᵘˢ: eo qꝛ eſt ſyllus. Lumē nō
ſit ex ꝑpōnibᵘˢ: neqꝫ eſt ꝑpō aliq̄ mō: cū ſit ipſe met itel
lectᵘˢ agēs: ꝛ cū h̄ ſit ita apꝑet vitas dictoꝝ Ariſto. ꝛ con-
cordia. vitas gdē: qm̄ eſt ꝑnᵐ demrātiōis ꝑpō: qua in no-
titia nō eſt altera ꝑor: eo qꝛ nō demrātione dignoſciē: ſꝫ
lumine intellus: qō nō eſt ꝑpō: neqꝫ demrātio. ḡ ꝑnᵐ de-
mrātiōis eſt ꝑpō: qm̄ ꝑpō eſt enūtiatiōis altera ps: ꝛ ꝑ
ꝯn̄s ſylli ps qua nō eſt altera ꝑor cū nō poſſit demrātio-
ne declari: neqꝫ petitione: neqꝫ poſtulatiōe: neqꝫ diffōne:
neqꝫ aliq̄ ꝑpōne: ſꝫ ſolū itellectu q nō eſt ꝑpō aliq̄. Con-
cordia vō qm̄ qn̄ dicit ꝑnᵐ ꝑpōnis eſt ꝑpō imediata: q̄
nō ē altera ꝑor. oportuit declare: an ſit aligd ꝑus eo quo
dignoſcaē. iō ſubdit capᵒ 3ᵒ: ſꝫ ꝛ ꝑnᵐ ſcie. i. cogſcēdi ꝑmā
ꝑpōnez eē dicimus qōdā quo terminos cognoſcimus. i.
lumē intellus. quo terminos. i. ꝑtes eius cognoſcimus: eo
ḡ quo ꝑtes eiᵘˢ cogſcunē: ꝛ totū ꝑnᵐ cogſciē: cogſcunē āt
ꝑtes itellu ꝛ ſolo eiᵘˢ lumine. ḡ totū ꝑnᵐ itellu ſolo cogno
ſciē: ꝛ in hūc modū diuᵘˢ Themiſtiᵘˢ iterpretatᵘˢ fuit locū
illū. Un̄ ibi capᵒ 7ᵒ ait. iā ꝑnᵃ demrātionis. demrātiones
eē nō pn̄t: ſꝫ ꝑpōnes indiuiſibiles imediateqꝫ ꝛ luce ſua
ꝑſpicue. Dis ꝑfecta mēs ē que termios cōprehēdit: quo-
rū cōplexu dignitates ꝛ ꝑfata cōcipimus: ecce qūo vult
eo ꝑpōnes cogſci ꝑmas quo termios cogſcimus: ꝛ illud
eſſe lucē itellectus. Hoc ēt mō locū hūc ꝑſpicuuz fecit ꝛ
Auer. dicit. n. ſic. ꝛ eſt nobis vt ꝯcordemus ſophiſticis: qꝛ
ꝑnᵃ demrātiōis nō ſunt nota ꝑ alia: ſꝫ dicamᵘˢ ꝙ ſunt no-
ta ꝑ itellectū: ꝛ ipſe eſt q cōprehēdit ꝑtes enūtiatiōis no
te per ſeipſam. i. ꝑmi ꝑncipy. Et cū hoc ſit ita apꝑet error
trāſlatiōis veteris que dicit. (Inquātū terminos cogno
ſcimus.) Eſt. n. falſa. et iō illa fuit cā errādi apud latios:
pꝑ qō in greco ſic repiē. Et ꝑnᵐ ſcie qōdā eſſe aſſerimus
quo terminos ipſos cogſcimus. Et iō Joā. grāmaticus: q
cū ſtudioſus erat phs dictus eſt in hunc moduz expōnē
huiᵘˢ loci ꝯtexuit. Huic admō ꝛ ꝯcors eſt illud capli. 9. di
co aūt ꝑnᵃ in vnoquocꝫ gn̄e que cū ſint nō contingit de-
mōſtrare qō vbū expoſitor vnᵘˢ nouus in hūc modū tex-
tuz iterꝑtatus eſt. o. ꝙ cū Ariſt. neceſſitatē capli ꝑpoſuit
nūc

nūc diffōnē ſubīi in demr̄atiōe preponit in illo vbo.vʒ. Dico aūt pn° ⁊c̄.eo q2 demr̄atiōis pn° ſunt ſubm̄ paſſio ⁊ dignitas.vult ḡ ibi in illo vbo ſubm̄ Ariſt. diffiniſſe hoc mo.dico aūt pn° ſubīi in vnoquoqȝ gñe ſcie:q̄ cū ſint nō ptigit demr̄are.i.q̄ nō pñt demr̄ari eē:⁊ hec expō cōſona appet textui ſupiori:qñ dixit. opʒ pſupponē de ſubo:q2 ē ⁊ qd eſt. Themiſti⁹ aūt Auer.⁊ Linconiēſis groſſa teſta: ⁊ Joā.ph̄s de pn° cōplexo textū iducūt:⁊ iō cū textu nūc lecto ꝯcors ſic eē pōt.dico aūt pn°.i. ppōnes pmas:q̄ cuʒ ſint vere nō ꝯtingit demr̄are.ḡ vult ꝙ pm̄ ſit vera ppō ⁊ indemr̄abilis:⁊ ſic hic text⁹ nūc ꝯcors erit pcedenti. Hec expō eſt ſine dubio mēs Ar.eo q2 dixit in pn° capli ſcire eē ex ppōnib⁹ pmis.iō q̄ſi rememorādo op⁹ fuit inducere qd ſit pnm̄.⁊ iō verus itellus Ar.eſt hic. Pōt ⁊ 3°3° ſeries text⁹ ibidē iducta ꝯcors ēt fieri.p tn̄ inducet expō erronea illi⁹ quā latini fingūt ob carētiā grecaꝝ lraꝝ ⁊ bonoꝝ expoſitoꝝ: dñt itaqȝ ꝙ ꝯ text⁹ eſt ꝙ dignitas nō eſt petitio neqȝ ſuppō. ingt ḡ.qō.i. id qō nec̄e ē in ſe:⁊ id qō pp ſeipm̄ videri nec̄e eſt.i.dignitas que ex nā ſua eſt neceſſaria:⁊ quo ad nos appet nec̄ia nō eſt ſuppō:neqȝ petitio.eſt ḡ ſenſus ſm̄ hos h.dignitas non eſt ſuppō:neqȝ petitio.⁊ Ar.ſm̄ eos rōcinat̄ hac rōne.oīs ſuppō ⁊ oīs petitio ē ad rōnē ex̄.Sʒ nulla dignitas eſt ad rōneʒ ex̄:ſʒ ad rōnē itra.ḡ nulla dignitas eſt ſuppō:neqȝ petitio.hui⁹ rōnis accepit minorē tn̄:⁊ dixit:nō.n.dignitas ē ad exteri⁹ rōnē:ſʒ ad eā q̄ eſt in aīa. Sʒ hec expō ⁊ textui ꝯdicit ⁊ expoſitorib⁹. textui qdē: qm̄ dicit petitionē ⁊ ſuppōnē rōne exteriori dinoſci.mō rō exterior: vt ibideʒ ſubdit: eſt ſyllus:mō ꝯſtat apud Ar.cap.z.pmi illi⁹ petitionē ⁊ ſuppōnē eſſe imediatas ppōnes:q̄ nō ſyllo dinoſci:p̄ſpicueqȝ fieri pñt. Expoſitorib⁹ vō qm̄ ⁊ illū textū iducūt ſicut in greco hētur:ſic.n.hētur ⁊ i greco:vt i trāſlatiōe biſantij appet. Non eſt aūt id ſuppō:neqȝ poſtulatio ſane q̄ nec̄e eſt p ſeipʒ eē atqȝ videri: ⁊ reliq̄. ḡ ſenſus ꝯnis ē. id qō p ſe vʒ: ⁊ ē in ſui nā nec̄iū nō dinoſcit̄ ſuppōne:neqȝ petitiōe: ſʒ p ꝯña itellctū:⁊ ſic verbū illud ꝯſonū eē pſpicuū eſt vbo pdicto:rō aūt quā ponit in textu h vide in trāſlatiōe biſantij:⁊ cū res ſit ita.appet itellus verus diffōnis pncipij:eſt.n.pnm̄ ppō q̄ nō ē altera pōr.ad hoc vt ſit vex.dico ppō loco gñis:⁊ vt notet̄ offm̄ pncipij.inq̄tū.n.pnm̄ eſt pnm̄ iq̄ātū exercet offm̄ ppōnis.i.iq̄ātū eſt id q̄ ppōnes ⁊ ꝯnes fiūt note. dʒ q̄ nō eſt altera pōr: qm̄ oī ꝯne ē petitio vel ſuppō vel dignitas pōr: h aūt cū nihil ſit pus niſi itellus lumē: qō nō ē ppō.iō ppō eſt p⁹ q̄ nō eſt altera pōr.dʒ ad h vt ſit vā:qm̄ pñt eē multe ppōnes pōres pn° negatiuo:ſʒ nō preexacte ad illud vt ſit vex:⁊ ſic ex oīb⁹ illis vbis lucet diffō pmi pncipij:qm̄ illa vba diſpſiʒ poſita ſi in vnū colligant̄ faciūt acqrere itellectū diffōnis pncipij.Ex h ſeqt̄ ꝙ de rōne pmi pncipij nō ē:vt actu oīb⁹ ſit notū:ſʒ hn̄ eē id qō eſt aptū natū oīb⁹ eē notū:⁊ dʒ itelli dcm̄ Alg. hic qñ dic̄:q2 tūc eēt oībus notuʒ.i.q2 eēt aptū natū eē oīb⁹ notū:vel ſi h nō eſt eēntia pncipij ſaltē erit ppriū ꝯñs eēntiā eius: ⁊ dico ꝙ pnm̄ definitiuū eſt negōne:qm̄ oē pm̄ dʒ definiri illo mō. vñ ⁊ de⁹ p negōnē rex definit̄:vt pʒ:qd ſit igit̄ pma ppō pʒ.Quid ſit aūt ꝯ.ex his mō pſpicuū ē: eſt.n.ꝯ ppō qua eſt altera pōr ad h vt ſit ⁊ appeat vā ⁊ nec̄ia: ⁊ ſenſus h⁹ diffōnis ex ſmōe pdicto pʒ. Et hac declatiōe pmiſſa vificabit̄ dcm̄ Alg.hic.cū dic̄ hec ppō.de⁹ ē ſimplex:vel eſt pnm̄ vel ꝯ ſpeculata:oīs eni ppō ē pnm̄ vel ꝯ:vt ex his māifeſtū ē palā. Quātū ad zm̄. latinoꝝ turba fere tota dñt ꝙ ſcia pn̄ꝝ ⁊ ꝯnū oīno diuerſaꝝ rōnuʒ eē dʒ:⁊ iō ſcia pn̄ꝝ nō ſcia:ſʒ poti⁹ intellus dī cognitio ꝯnū ſcia vā. Hoꝝ rōnes pñt eē: qm̄ ſi eēnt vni⁹ rōnis ab eiſdē fierēt ⁊ pn° ⁊ ꝯnes.ḡ pn° ex pncipijs inoteſcerēt ſic̄ ꝯnes ex pncipijs. P.ſi vni⁹ rōnis eēnt.ḡ eēnt vniuoca.ꝯñs falſuʒ qm̄ pn° ſunt cā ꝯnis p ſe ⁊ eſſentialr:⁊ nō eꝯ.ḡ tollit̄ vniuocatio per declata in fine 7e diſputatiōis. P.ſi eēnt vni⁹ rōnis.ḡ eſſent vni⁹ diffōnis:qm̄ rō diffō eſt:vt pʒ p topi.⁊ 8° meta.mō pʒ q̄lr diffōnes ſūt ad modū mag^m diuerſe. In ꝯriū vʒ ſnia Themiſtij q in ppōne dicente: pp qō vnūqdqȝ tale ⁊ illud magis:ſic pbat illā.oē cōpetēs p ſe plib⁹:⁊ vni p alteꝝ: id p qō cōpetit ē magis tale: ſʒ ſciri cōpetit pmiſſis ⁊ ꝯni ⁊ pmiſſis p ſe:⁊ ꝯnib⁹ p premiſſas.ḡ magl pmiſſis mō ſi ſciri eēt alteri⁹ rōnis. ḡ eēt equocū:⁊ ſic arg^m Themiſtij eēt ſophiſticū. P.in quo ſit ꝯdictio ē vniuocū.mō Ar.ca°3° loquēs de ſcia pn̄ꝝ ⁊ ꝯnū.iducit ꝯdictionē antiquoꝝ:⁊ ponit ſuā pōnē. ḡ ſcire eſt ppōnib⁹ ⁊ ꝯnib⁹ vniuocū:⁊ ſic pʒ rō. P.Ar.cōpatione fac̄.d.pp qō vnūqdqȝ tale ⁊ illud magis. Mō declarū ē in phyſicis cōpōnes fieri in vniuoco. Iō dōm ſm̄ expoſitores grecos ſciaʒ pn̄ꝝ ⁊ ꝯnū eē vni⁹ rōnis. attn̄ p ſolōne argumentorū debes ſcire ꝙ vna rō dī qñqȝ vnitate ſpēi: qñqȝ vnitate gñis analogici:vt dic̄ Auer.in z° de aīa de diffōne aīe cō.iz.dico ḡ ꝙ ſcia ꝯnū ⁊ ppōnū ſunt vni⁹ rōnis gñice:q2 ꝯueniūt in rōne cognitiōis:ē.n. cogſcē gen⁹ ipſi⁹ ſcire:ḡ in rōne cognitiōis cōpares ſunt. dñt aūt in rōnib⁹ ſpecificis cū ſcire pn̄ꝝ lumie ſolū ſit. ſcire vō ꝯnū ſit demr̄atiōe:vt viſum ē:⁊ ſic arg^a vndiqȝ pñt ꝯcordari:⁊ ſic cōpleta ſit digreſſio:⁊ ad ppoſitum redeo.(Et ſi forte.)Cū induxit ppōnē illā nō eē de pmis pncipijs:ſʒ de ꝯnib⁹:⁊ oīs ꝯ ſyllo aliq̄: vt dcm̄ ē. iducēda ſit.iō inducit ſyllm̄ phoꝝ ad illā:⁊ ingt:⁊ ſi forte diceret̄ ꝙ auctas.i.ſylls ipſoꝝ hec ē. vʒ ⁊ dedit illū.d. ſi ipſe de⁹ hēret qditatē.i.ſi de⁹ eēt cōpoſit⁹ ex eſſentia ⁊ eē:oporteret ꝙ ipſi⁹ eſſe eēt relatū ſibi.i.cātū a ſe:vel cā ꝯñs.i.nō cā p eēntiā:ſʒ p accñs. Debes ſcire ꝙ oē ens cōpoſitū ex eē ⁊ eēntia ē cā p pticipationē: ⁊ p ꝯñs nō p eēntiā:cā ḡ p additionē:⁊ ſic q̄ſi p aliud:⁊ iō hn̄ ſeqt̄:ſi de⁹ eēt compoſit⁹ ex eēntia ⁊ eē:vel eēt cātū a ſe:vel cā p accñs.⁊ per ꝯñs depēdēs ab alio pōri qō ē cā p eēntiā.iō addit:ſʒ qōlibet ꝯñs.i.ens pticipatiue ē cātū.ḡ nec̄e eē eēt cātuʒ:qō eſt falſuʒ.eſt ḡ vis rōnis. ſi pm⁹ motor ē cōpoſit⁹ ex eē ⁊ eēntia.ḡ cāt⁹ a ſe vel ab altero.Uel forte vis rōnis ē:qm̄ ſi ibi eēt cōpō ex eēntia ⁊ eē.ḡ eē eēt relatū ad qditatē.i. accñs qditati vel p ⁊ cā p accñs:⁊ nō p eēntiaʒ:⁊ vtroqȝ mō eſt rō efficax. Rñdet ḡ ad zm̄ vim: ⁊ ingt.nos vō dicimus ꝙ hec ſophiſticatio orit̄ a vocabulo nec̄e eē qō declat.d.nos nāqȝ dicim⁹ ꝙ ipſe de⁹ hʒ vitatē ⁊ qditatē ⁊ dicim⁹ ꝙ illa vitas ē ens ſine puatiōe.i.ens poſitiuū:et forte ē error ſcriptoris:⁊ dʒ dic̄:⁊ illa vitas ē ens ſine pncipiatiōe.i.carēs pn° ⁊ fine. Tūc ad formā dic̄:⁊ ei⁹ eē eſt relatū dicte qditatis:vel p.i.ei⁹ ꝯñs.i.ei⁹ accñs eēntiale. rō ḡ formalr ē ſoluta.i.ꝙ eē eſt accñs eēntiale eēntie in deo:nec h ē ipoſſe:⁊ cū dicebat̄:oē accñs ꝯñs eēntiā ē cātū. Rñdet ꝙ z° eſt ꝯñs.vno mō nouū.alio mō eternū.p mō hn̄ ē cātū.z° mō nō.ingt ḡ.Sʒ ſi itēderem⁹ de ꝯñte cāto qō hʒ efficiētē cām dicim⁹ ꝙ nō ē ſic ſic̄ de alijs cātis:recolligit viʒ ſol.d.tādē de itētiōib⁹ nō ē curādū.i.tādē dicim⁹ nō eē icōueniēs in eēntia eē additas itētiōes: ⁊ ponit illud qō demr̄atiue pbauerūt.d.ipſi.n.aliud nō pbauerūt ſup.demr̄atiue niſi ꝙ pceſſus cāꝝ ad i ifinitū eſt ipoſſe. Debes ſcire ꝙ ſophiſticatio:qñqȝ ē in termino medio.vt ſi dicat̄:ſidus celeſte canis. oīs canis currit.ſidus celeſte currit.Qñqȝ i ꝯñte vel in aliq̄ ppōne qñ putat̄ ꝯñs.i.eē ipoſſe qō in rei nā eſt nec̄iū: vel aliq̄ ppō eē ipoſſis:q̄ nō ē.v.g.terra corp⁹ nāle.oē corp⁹ nāle mobile. terra mobilis:ꝯñs putat̄ falſuʒ ſm̄ appētiā: attn̄ ſm̄ exiſtētiā ⁊ rei vitate ꝯñs ē nec̄iū .Silr terra mobilis ſm̄ locū: oē mobile ſʒ locū pōt recedē a loco:⁊ accedē. ḡ terra pōt accedē ⁊ recedē a loco.h.n.vʒ minor ipoſſis: ⁊ nō eſt. ſic i ppoſito arg^m phoꝝ erat.de⁹ cōpoſit⁹ ē ex eēntia ⁊ eē.

Expō latinoꝝ.

Impug⁹

Diffō pncipij.

Opio latinorum.

Solō

Nota

Et oē cōpoſitū ex eēntia ⁊ eē ɔtingēs ⁊ nō neēe eē. ḡ oeꝰ
nō neēe eē. h igiť videť ꝙ minoꝛ ſit vera pp ϋbū neceſſe
eē qḋ putať eē ocm̄ de ſimplicibꝰ tm̄ ⁊ nō cōpoſitis. ecce
igiť quō recte dixit Alga. ꝙ ſophiſticatio eſt in illo voca
bulo neceſſe eſſe: qm̄ apparētia eſt locus vnde ſumiť ſo-
phiſticatio: ⁊ qꝛ ab illo vocabulo ſumiť apparentia: ergo
⁊ ab eo ſumitur ſophiſticatio. AVERROIS.

NOs dicimꝰ ꝙ Alg. nō trāſtulit Aui.
opionē pfecte: ſicͭ fecit in lib. itētionū
phoꝝ. Poſtea q̄z. n. iſte hō opinatꝰ ē
ꝙ eē rei ſigt̄ denoiationez additā ſup
ſubaz. Et putat ꝙ ipoſ̓e ſit. vz ꝙ ipſa ſba agat
ſuū eē in rebꝰ poſibꝰ: qꝛ ſequereť ꝙ res eſſet cā
ſui eē. ḡ nō hēret agēs. Seqť eū ex h ꝙ qḋcūq̄
hz eē additū ſup ſuā ſubaz hz ſine dubio agētē
cām. Et cū pꝛia cā apud euz agēs nō hēat. opz
igiť ꝙ eiꝰ eē idē ſit qḋ ipſiꝰ ſuba. Vñ ex hoc ſe-
quiť ꝙ illud i quo Alg. obiecit Auič. vz qꝛ po-
ſuit qḋdā ɔñs ſube eſt falſuz: ſuba eni rei nō eſt
cā ɔñtis: qꝛ ipoſ̓e eſt ꝙ res ſit ſui eē cā: qꝛ eē rei
p̄cedit nālr ſuā qditatē. vñ poſito ꝙ eē vnū en-
tis ɔñs ſit: ⁊ id qḋ dat eē rerū poſ̓ium ſit agēs.
Seqť ꝙ id qḋ nō hz agēs: aut nō hēat eſſe: qḋ
eſt falſuz: aut ꝙ eſſe eiꝰ ſit ſua qditas. Sed oia
iſta fundanť ſup vnū erroꝛē. vz ꝙ eē rei ē vnuz
ſuoꝝ ɔñtiuz. Id nāq̄ qḋ p̄cedit in ſcia nr̄a qdi
tatē rei eſt id qḋ ſignāt eē veꝝ. ⁊ iō qñ petimus
ſi res ē ens: vel ſi hz eē: ⁊ illa res hz cām iferen
tez ſuū eē tātū valet q̄ztū dicere vtrū hz cām vť
nō: vt patefecit Ariſt. in pꝛicipio ſcdi poſterio
rū. Sz ſi illa res nō hz cām tātū valet q̄ztū dicē
vtrū res hz ɔñs iferēs ſuū eē. Sz qñ itelligiť ḋ
ente id qḋ itelligiť de re vel ſuba: tūc ſumiť mō
gñis analogice dici. Sed ſi ſignāret rē additā
ſup ſubam: ⁊ ſit qd imaginabile. vz nō hñs eē
extra itellectū niſi in potētia vt vl̄ia. Dicimꝰ ꝙ
eſt illud de quo ſpeculati ſunt antiq in pꝛia cā:
⁊ aſſerūt ipz eē ens ſimplex. Sed moderni ſa-
piētū ſaracenoꝝ ſpeculati ſūt in nā entis iquātū
ens: ⁊ duxit eos iueſtigatio ad ens ſimplr mo
do ſupꝛadicto. Sed via demr̄atiua apud nos
in hoc ꝓpoſito eſt ꝙ entia que ſunt poſ̓ia in eo
rū ſubſtis egrediunť de potētia ad actū: quare
illud qḋ extrahit ea ad actū eſt agēs in actu ne-
ceſſario. Sz ſi illud qḋ eis actuz daret de natu
ra fuerit poſſibilitatis. idiget ſilr extrhēte: ⁊ ſi il-
lud met poſ̓e fuerit indiget extrahēte donec p-
ueniat ad vnū nečium in ſua ſuba. ſ. in ſeipſo: vt
cōſeruet ɔtinue nā poſſibiliū cauſarū ad infini
tuz ꝓcedētiū: qm̄ ifinite repiunť: ſicut de ipſa-
rū natura appet cū quelibet ipſarūz ſit potētia.
Opoꝛtet ergo neceſſario ꝙ id qḋ dat eis eē cō-
tinuū ſit neceſſariū in ſeipſo poſtq̄z patefactuz
eſt ꝙ ꝓcedunt ad infinitū res poſ̓es in ſeipſis.
Si eni eſſet qḋdā tp̄s in quo nullū mobile fue
rit nulla eēt via: vt inouareť motꝰ: imo opoꝛte
ret vt reqrereť eē inouati vniuſ cuz eternali eē.
⁊ mobile qḋ hoc motu moueť: qḋ vocatur ab
Auič. neceſſariuz per aliud qḋ nečio eſt coꝛpꝰ
mobile cōtinue. Quia hoc mō poſ̓e eſt repire
vt fiat innouatio ⁊ coꝛruptio ab eternali ente.
vz appꝛopinquādo ⁊ diſtando: vt in entibꝰ ge
nerabilibꝰ ⁊ coꝛruptibilibꝰ cuz oꝛbibus repiť.
Et qꝛ h mouēs nečariū eſt a ſe ⁊ poſ̓e in motu
gñabili opz nečio ꝙ pueniat ad vnū nečarium
abſolute. vz ꝙ nullā hēat poſſibilitatē. Quare
opz ꝙ ſit ſimplex. ſi. n. cōpoſitū fuerit eēt poſſi
bile ⁊ nō nečariū. Hec via apud me ē ſufficiēs
⁊ veriſſima ad aſſerēdū neēe eſſe. id aūt qḋ di-
xit Auič. in hac ꝓpōne ſunt ambages. Ipſe. n.
ait ꝙ poſ̓e eē opz ꝙ pueniat aut ad neceſſariuz
eē per aliud: aut ad nečiuz eē per ſe. Si pꝛimo
mō opoꝛtebit ꝙ illud nečariū p aliud ſit ɔñs cu
iuſdaz neceſſarij p ſe. Ipſe nāq̄ opinatus fuit
ꝙ neceſſarium per aliud eſt poſſibile per ſe: ⁊
qḋlibet poſ̓e indiget nečio dante ſibi eē. Hec ē
Auič. ſnia. Vñ dicimꝰ ꝙ additio ſua hic eſt ſu
perfluitas ⁊ erroꝛ. nečariuz nāq̄ qualrcūq̄ ſit
nullā hz poſ̓itatē: neq̄ vlla eſt nā poſ̓is aliquo
mō ⁊ nečia alio mō: declaratū eſt. n. a phis ꝙ nul
lū nečiū poſ̓itatē hz. Sz id qḋ duxit eū ad hoc
eſt qḋ ipſe opinatꝰ eſt ꝙ oꝛbes poſ̓es ſūt de ſe-
ipſis nečarij per aliud. Sed nos declarauimus
in pluribꝰ locis ꝙ demr̄atio Auič. eſt valde de
fectibilis. ⁊ iō de iſtis nō opz diffuſiꝰ tractare.

¶ Cū idnxit ſol. quā dedit ad argͫ phoꝝ Alg. intēdit mō
examinare ſmonē Alg. ⁊ p̊ oñdit ipm nō recte iduxiſſe
opionē Auič. ⁊ ingt. Dicimꝰ nos ꝙ Alg. nō trāſtulit Aui.
opionē pfecte: ſicut fecit in quodā libͦ q vocať liber intē
tionū phoꝝ. eſt ḡ p̄muz pctm̄ ꝙ nō cōplete narrauit eiꝰ
opionē. (Poſtea q̄z. n.) nūc oſtēdit ipm ſibi ɔ̄riari: ⁊ po-
nit ea q̄ ſibi ɔceſſit: ⁊ ingt: poſtq̄z eni iſte hō opinatus eſt
ꝙ eē rei ſignāt denoiationez additā ſup ſubam. eſt ḡ pꝛi
ma ꝓpō eiꝰ ꝙ eſſe eſt accńs eēntie. (Et putat.) Apponit
2ᵃᵐ. p. ⁊ putat ꝙ ipoſ̓e ſit ꝙ ipſa ſuba. i. eēntia agat ſuam
eſſe in rebꝰ poſſibilibꝰ. i. gñabilibꝰ ⁊ coꝛruptibilibꝰ p hoc
fundamētū. ſ. qa ſeqť ꝙ res eēt eā ſui eē: ⁊ ſi ſic. ḡ ſeqť ꝙ
nō hēret agēs: imo ipſa a ſeipſa ageret. eſt ḡ ſcda ꝓpō ꝙ
vna res nō pōt eē cā ſui eē. (Seqť euz.) Tūc infert 3ᵃᵐ
ꝓpōnē ex rōne ſcde ꝓpōnis. hēt eniz ipſe ꝙ oē hñs eſſe
opz vt eiꝰ eē cāeť a ſeipſo: vel ab altero. iō ɔcludit quaſi
correlarie hāc. ſ. ꝙ oē hñs eē ſit hñs cām agētē. dicit ḡ. ſe
quiť ḡ euz ex hoc ꝙ qḋcūq̄ hz eē additū ſup ſuā ſubam
hz ſine dubio agentē cām. aſſumiť ḡ hec ꝓpō loco maio
ris in hūc. ſ. modū. oē hñs eē additū ſue eſſentie hz cām
agentē. hec pz: ⁊ eſt cōducta ex verbis illius. Tūc addiť
minoꝛ. ſ. Et cū p̄ma cā apud eū agēs nō habeat. eſt ḡ mi-
noꝛ: ſed p̄ma cauſa nō hēt agens. ſequiť in ſcda figura ꝙ
pꝛima cā nō hēat eſſe additū eſſentie. poſuit ḡ minoꝛē ⁊
maioꝛē ⁊ nō ɔ̄nem que foꝛmaliter ſequiť: ſed que pꝛāte

ſequiť

ſequit̃ ⁊ dicit. igit̃ opꝫ ꝙ eius eē idē ſit ꝙ ei⁹ ſuba.i. eēntia. Hec gdē ꝯ nō ē illa que ſeqt̃ ex ꝓpōnib⁹ formalr: ſꝫ ꝓ͂ite: ⁊ ꝯſuetudo Ar. ⁊ Auer. eſt iſta: qn̄qꝫ ponere ꝯn̄ē: q̄ formalr ſeqt̃: qn̄qꝫ que ſeqt̃ po⁹ ꝓpinq̄. vt hic. vtruꝫ aūt oē cōpoſitū ex eē ⁊ eēntia de necitate idigeat cā vel nō: eſt qō ꝑſcrutabilis multū. ⁊ nolo nūc: ſꝫ forte in fine huius dubij imorabor. (Uñ ex h.) Uult nō colligere errorē ei⁹ ex dictis: ⁊ ingt. vn̄ ex h ſeqt̃ ꝙ id in quo Alg. obiecit Aui. vꝫ qꝛ poſuit qōdā ꝯn̄s ſube.i. eēntie eſt falſum: ⁊ reddit cāꝫ.d. ſuba.i. eēntia.n. rei nō ē eē ꝯn̄tis.i. eē qō ſequtur ipſam: qꝛ ipoſe eſt ꝙ res ſit ſuiipſi⁹ cā. Reddit ⁊ zam cām.d. ⁊ qꝛ eē rei ꝑcedit ſuā gditateꝫ. g̊ gditas nō pōt eē cā eēndi. h mō pōt argm h cōponi. oīs cā nālr ꝑcedit eſſectū: ſꝫ gditas nō ꝑcedit eē: imo nālr ſeqt̃. g̊ gditas nō poteſt eē cā eē. ¶ Debes ſcire ꝓ itell° minoris ꝙ cōꝑatio qditatis ad eē ē cōꝑatio po͠ paſſiue ad actū formalē: eo qꝛ po⁹ paſſiua ē q̄ſi ſubm recipiēs. mō apud illos eēntia eſt ſubꝫ recipiēs eē: g̊ cōꝑatio gditatis ad eē ē cōꝑatio mãe ad formā: ⁊ eꝯ.ſ. cōꝑatio eē ad eēntiā eſt cōꝑatio forme ad mãm: ſꝫ qꝛ mã ꝑcedit formā ſm gd: foꝛa ꝑcedit materiā ſimplr: vt dcm̄ ē in 9° meta. ⁊ in 8° phy. locis ꝓprijs: relinqt̃ ꝙ ſimplr eſſe ꝑcedit eēntiā: ⁊ ꝑ ꝯn̄s hētur declo minoris.ſ. ꝙ eē ꝑcedit eēntiā nālr ⁊ ſimplr: ⁊ ſic ſeqt̃ ꝯ.ſ. ꝙ eēntia nō pōt eē cā nālis actiua ipſi⁹ eſſe: ⁊ ſic pꝫ hic loc⁹. (Uñ poſito.) Cōducit qō dcm̄ ē: q̄ſi recapłando.d. vn̄ poſito ꝙ eſſe ſit vnū entis.i. eēntie ꝯn̄s: ⁊ poſito ꝙ id qō dat eē reꝝ poſſibiliū ſit agēs: ſeqt̃ ꝙ id qō nō hꝫ agēs aut nō hꝫ eē: qō falſuꝫ ē: aut ꝙ eſſe ei⁹ ſit ſua gditas. eſt g̊ ſyllus hypocus: cui⁹ an̄s ē vna ꝓpō copulatiua: ⁊ ꝯn̄s vna hypoca diſiūctiua. Et ꝯn̄tia pōt ſic cōponi: oē qō hꝫ eē diuerſuꝫ ab eēntia hꝫ agēs: ſꝫ p̊a cā nō hꝫ agēs. g̊ vel nō hēt eē: vel eē eſt idē eēntie oīb⁹ modis: ⁊ ſic pꝫ ſmo ei⁹. (Sꝫ oīa iſta.) Cū deſtruxit ſmonē Alg. in pte vult cōplere illud: ⁊ in p̊mis appōit cāꝫ erroris ei⁹: ⁊ ingt: ſꝫ oīs iſta fundant̃ ſup vnū errorē. vꝫ ꝙ eē rei ē vnū ſuoꝝ ꝯn̄tiū.i. accidēs eēntie. (Id nāqꝫ.) Oñdit illud fundamētū Alg. eē falſū: ⁊ igt id nāqꝫ qō ꝑcedit i ſcia nr̄a gditatē rei.i. diffōnē rei ē eē veꝝ: qō.n. an res ſit ē poꝛ qōne qd rei eēntia ſit. g̊ eē ꝑcedit nālr diffōnē: ⁊ ꝑ ꝯn̄s eē p̊us ē eēntia. g̊ nō eſt ſibi accn̄s. (Et iō qn̄ petim⁹.) Debes ſcire ꝙ res hn̄tes eē ſunt duob⁹ modis diuerſis. vna.n. res hꝫ eē cātuꝫ a cā: vt res poſes eē vel nō eē. Alia hꝫ eē ſimplr idē eēntie: vt p̊a cā: ⁊ qꝛ ita eſt. ꝯducit q̄ſi correlarie qōnē: an ē diuerſimode ordiri i re p̊ mō: ⁊ i re z° mō. Et ingt: ⁊ iō qn̄ petim⁹ ſi res ē ens: vł ſi hꝫ eē.i. iō qn̄ q̄rit̃ qō an res ſit vł hēat eē: ⁊ illa res de q̄ qō an ē iducit̃ hꝫ cāꝫ iferētē ſuū eē.i. agētē ei⁹ eē. dico ꝙ qō illa tātū valet q̄tū dīe: vtꝝ hēat cāꝫ vł nō: vt patefecit Ariſto. in p̊n° ſcdi poſterioꝝ. in reb⁹ g̊ habētibus eē cātū cū querit̃ qō an res ſit: ſenſus eſt: an res hꝫ cām ſui eē. (Sed ſi illa.) Oñdit ſenſum qōnis an eſt in rebus: quaruꝫ eē eſt incātū.d. ſed ſi illa res nō hꝫ cām tātū valet qō ſup. an eſt illa res quātū dicē vtrū res hēt ꝯn̄s inferēs ſuū eſſe.i. vtrū habet eſſe: qō eſt idem qō ſua quiditas: aut diuerſum a ſua quiditate.

Dubiu° Sed h eſt locus qōnis: qm̄ qō an res eſt dīt a qōne ꝓꝑ qd: qō declat̃ z° poſte. Si g̊ qō an res ſit. ſit qō de eē relato ad cās. qō an res ē nō dīet a qōne ꝓꝑ qd. ¶ Dicēdū ꝙ iſtū locū oēs fere latini igrant: ⁊ nō vidi aliquē q poterit ponere ſm ſua fundamēta dīías q̄tuoꝛ qōnuꝫ. z° poſte. inſcriptaꝝ. ¶ Iō vt argm itellit̃ debes ſcire ꝙ qdā dixerūt ꝙ ſēſus qōnis an res ē. eſt an res i effectu ſit. g̊ ſenſus qōnis: ſi res ē: eſt de eē exiſtie. Sēſus qōnis qd res ſit: eſt d eē eēntie. Alij dicūt ꝙ ſenſus qōnis ſi res ſit eſt de eē ſeorſuꝫ. ſenſus qōnis qd res ſit ē de gditate ſeorſuꝫ: ſꝫ hec paꝝ aut nihil dīnt inter ſe. ego in z° poſte. ſcripſi opiniones has: ⁊ eis ꝯdixi argtis firmis. ꝓ nūc dico ꝙ

oīs qō ē qō eēntie: eo qꝛ eē ē ſinglaris ⁊ idiuidui: vt dcm̄ eſt 3° de aīa cō. 9. g̊ eē nō itrat ſciam: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō dꝫ itrare qōnē ſcibilē. oīs g̊ qō ē eēntie: ⁊ h dic̃ Ar. oīs qō eſt qō medij. eēntia aūt rei pōt ad q̄tuoꝛ cōꝑari: vel ad cām ponētē illā ex nihil: vł ad p̊n⁹ formalia iclusa in eēntia que dīr gen⁹ ⁊ dīa: vel ad ꝯn̄a eēntialia illi: vel ad p̊n⁹ illoꝝ ꝯn̄tiū. ſi eēntia illa refert̃ ad cām agētē vel ponētē ipſaꝫ ex nihil erit qō an res ſit. Uel ad p̊na intrinſeca ei⁹: ⁊ ſic erit qō qd res ſit: vel ad accidētia eēntialia: et ſic erit qō ipſi⁹: qꝛ ē. Uel ad cās accn̄tiū: ⁊ ſic erit qō ꝓꝑ qd. g̊ vna ē nā oīuꝫ qōnū: ſꝫ modi referēdi illi⁹ nãe ſint diuerſi: ⁊ ſic v̄ificat̃ ſmo Auer. h. Hec ē itētio Ioā. grāmatici z° poſt. apte: ⁊ Themiſti⁹ nō vł eē ꝯtr̄a huic: ſi hn̄ ꝯſiderent̃ v̄ba ei⁹. (Sed qn̄ itelligit̃.) Cū induxit cām erroris Alga. ⁊ conduxit modum q̄uo qōnes verificent̃ ſcdi poſterioꝝ: ponit multiplicē moduꝫ capiēdi eſſe: ⁊ vult ꝙ vno° capit̃ eē ꝑ ente ſimplici ⁊ gditate: ⁊ ſic ē analogū genus cōmune decē predicamētis. capit̃ g̊ eſſe ꝑ ente indn̄te oīb⁹ rebus: ⁊ h ingt: ſꝫ qn̄ itellit̃ de ente id qō itellit̃ de re vł qditate.i. vt ē trāſcēdēs ad hn̄s gditatē vł ad ipſaꝫ gditatē. tūc ſumit̃ mō gn̄is analogice dicti.i. tūc ē cōe decē ꝑdicamētis tāqꝫ gen⁹. (Sꝫ ſi.) Apponit zm modū capiēdi eē: ⁊ vlt ꝙ z° mō capit̃ eē ꝑ qdā addito eēntie q̄ eēntia ē qd i po⁹: ⁊ nō ex aīaꝫ: ſic ē vłe: ⁊ ſic eē eſt modus eēntie q̄ eēntia ponit̃ i effectu: ⁊ h dic̃: ſꝫ ſi ſignaret rē additā ſup ſubaꝫ: ⁊ ſic qd imagiabile: ⁊ forte lr̄a ē corrupta: ⁊ dꝫ legi. ſup ſubaꝫ: q̄ eſt qd imagiabile. vꝫ nō hn̄s rē.i. exītiaꝫ ex itellm: niſi i po⁹: vt vłia dicim⁹ ꝙ h mō capiēdo eē ꝑ mō eēntie ē illud de quo ſpeculati ſunt antiq in p̊a cā de qua ſup. aſſerūt ipaꝫ eē ens ſimpr. eſt g̊ vis dictōnis ꝙ eē pōt capi ꝑ ſyno° enti: ⁊ pōt ſcdo capi ꝑ mō eſſentie. p̊ mō nō erat qō apud antiquos. z° mō hn̄ ē qō. an de⁹ ſit ſimpr vł cōpoſit⁹ ex eēntia ⁊ eē: ⁊ ſic pꝫ q̄uo eēntia ablato eē ē tm̄ ens i aīa: ⁊ nō ex aīaꝫ: vt vłe. vt dic̃ h Auer. ⁊ h dicā poſt apte. (Sꝫ moderni.) Apponit breuiter viā modernoꝝ ſui tp̄is qua ꝑuenerūt ad ſimplicitatē p̊mi entis: ⁊ dic̃: ſꝫ moderni ſapiētes ſaracenoꝝ ſpeclati ſūt i nā entis inq̄tū ens: ⁊ duxit eos iueſtigatio ad ens ſimpr mō ſupradicto.i. cui⁹ gditas ē ſuū eē. due g̊ fuerūt vie qb⁹ ꝓbatū ē. p̊m motorē eē ens ſimpr ſine cōpōne eēntie ⁊ eē: q̄rū p̊a ē antiquoꝝ h mō. oē ens cōpoſitū ex eēntia ⁊ eē ē cātū habēs agēs: ſꝫ p̊⁹ motoꝛ nō ē cātus cām hn̄s. g̊ p̊⁹ motoꝛ nō eſt cōpoſit⁹ ex eēntia ⁊ eē. hāc viā declauit. ¶ Uia z° ſaracenoꝝ modernoꝝ ē quaꝫ hic ſub breuitate tetigit: qm̄ oē ens vel ē cōpoſitū vel ſimpr: ⁊ cū nō ſit ꝑceſſus i infinitū in cōpoſitis opꝫ tādē venire ad ens ſūme ſimpr oī cōpōne ⁊ cōponibilte carēs. (Sꝫ via dm̄r̄atiua apud nos.) Uiſis duab⁹ vijs: q̄ forte pn̄t eē fortes: vult iducē ꝓpriaꝫ viā ꝑipateticoꝝ. ⁊ p̊ accepit vnaꝫ ꝓpōnē: q̄ eſt.ſ. ꝙ entia poſſia ⁊ ꝯtingētia de necitate hn̄t agēs eternū ꝯſuās illa in ꝯtinua trāſmutatiōe. Ad h ꝓbādū accepit ꝓpōnes: ⁊ ingt: ſꝫ via demr̄atiua apud nos in h ꝓpoſito ē ꝙ entia: q̄ ſunt poſſia in eoꝝ ſubijs.i. ad h vt ſint actu: opꝫ vt egrediant̃ de po⁹ ad actū. hec ꝓpō declari pōt ꝑ ea q̄ dicta ſūt ab eo p̊ celi cō. 124. (Quare illud.) Ex illa ꝯducit iſtaꝫ ꝓpōnē: ⁊ ingt. q̄re illud qō extrhit ea ad actū ē agēs i actu necio. declatū eſt eni in nāli phia ꝙ ſemꝑ extimat̃ foꝛa mouēs: ⁊ ꝙ oē qō agit: agit vt eſt ens in actu. hētur g̊ hec ꝓpō.ſ. ꝙ extrhēs entia poſſia de po⁹ ad actū cōſeruās illa in tali ꝯtinua trāſmutatiōe eſt agens in actu. (Sed ſi.) Hoc ſtāte arguit ⁊ itēdit hāc rōnē diuiſiuaꝫ.ſ. ſi ē agēs illud in actu: vel eſt agēs illud ens poſe vel eternū. nō ens poſe: qꝛ iterū hēret agēs: vel igit̃ eēt ꝑceſſus in ifinituꝫ: vel opꝫ venire tādē ad agēs eternū: vt dixi. p̊ g̊ remouet p̊m mēbrū. z° ꝯducit zm ex deſtructiōe p̊mi. ingt q̊: ſꝫ ſi illud qō eis actuꝫ daret de nā fuerit poſſibilitatis. indiget

Ois qō ē medij.

Prima via ſaracenoꝝ ꝓbās p̊mū motorē ſi eē cōpoſitū ex eſſe ⁊ eēntia. z° via.

ſīr ex̄bēte ipm:ꝛ iteꝝ ſi illud met poſe fuerit idiget ex̄bēte donec pueniet ad vnū nec̄iū in ſua ſub̄a.ſ. in ſeipo. dico tali mō vt ꝯſeruet̄ ꝯtinue.nā poſſibiliū cāruz ad īfinitū ꝑcedētiū:qm̄ īfinite repiunt̄:ſicut de ipſarū nā apparet:cū q̄libet ipſaꝝ ſit po°.i.poſis eē vel nō eē.(Opz ḡ nec̄io.)Cū deſtruxit mēbrū falſuz:nūc ꝯducit membrū veꝝ:ꝛ ingt.ḡ opz nec̄io:vt id qđ dat eis eē ꝯtinuū.i.ſempiternū ſit nec̄iū in ſeipſo poſtq̄ȝ patefactū eſt ꝙ res poſſibiles in ſeipſis ꝑcedūt ad īfinituz.(Si.n.)Ad h argm̄ dixerūt loq̄ntes ſue legis ꝙ bn̄ nec̄iū eſt venire ad agēs eternum:ſȝ opz ponere tp̄s in quo nullus mot° fuit: neqȝ aliq̄ res mūdi fuit:imo deus ſtetit ab eterno:ꝛ poſt incepit mouere motu nouo. ⸿ Cōtra hoc loq̄t̄ Auer.ꝛ ingt. ſi eni eēt qōdā tp̄s in quo nullū mobile fuerit nulla eēt via:vt īnouat̄ motus.ꝯñtia fuit inducta diſputatiōe prima.(Immo oporteret)dicit.imo oporteret vt regreret̄ eē inouatū.i. imo eēt nec̄iū ꝑ eē mot° aliqđ mediū aliq̄ mō nouū vnitū.i.ligatū cū eternali eſſe. dico mediū qđ ſit ꝛ mobile qđ h motu mouet̄:qđ vocat̄ ab Auic̄.nec̄iū per aliud:qđ ē corruptibile mobile nec̄io ꝯtinue:ꝛ h oia dicta ſūt diſputatiōe pma:ꝛ ꝑ celi cō.22.ꝛ.33. ꝛ nolo mō imorari.(Quare h.) Dicit q̄ſi 3am rōneȝ ꝑdictā in pma diſputatiōe:ꝛ in 8° cōmētis.46.ꝛ.47.ꝛ 2° ꝑigeneos:ꝛ ingt: qꝛ h mō poſe eſt repire:vt fiat innouatio ꝛ corruptio ab eternali ente.vȝ appropiquādo ꝛ diſtādo:vt in entib° gnābilib° ꝛ corruptibilib° cōiorib° repit̄:mot°.n.ſolis in obliq̄ circulo cā eſt gnōnis ꝛ corruptionis ꝯtinue:ꝛ h totū millies verificatū ē in meca ꝑhica ꝛ ꝑigeneſeos.(Et qꝛ.)Ex h ꝯducit ꝑpōneȝ ꝑpoſitā:ꝛ ingt:ꝛ qꝛ h mo°us neceſſariū eſt a ſe:ꝛ poſe in motu gnābili.i.qꝛ celū eſt eternū ſm ſub̄am ꝛ gnābile ꝛ corruptibile ſm motū:opȝ neceſſario ꝙ pueniat ad vnū nec̄iuȝ abſolute. vȝ h mō ꝙ nullā hēat poſitatē.(Quare opȝ.)Cū ꝯduxit ꝑpōnē pn̄cipalē.ſ.dicētē ꝙ in nā ē vn° pm° motor etern° cā oium reꝝ poſiū:ꝯducit ꝑpōnē lr̄ā:ꝛ igt.q̄re opȝ ꝙ ſit ſimpx̄. ꝛ dedit rōnē.d.ſi eni cōpoſitū fuerit eſſet poſe ꝛ nō nec̄ariū:ꝛ ſmo pōt in hūc modū cōponi. oē cōpoſitū ē poſe. pm° motor ē cōpoſit° ꝑ te.ḡ eſt poſis. ꝯ eſt falſa:ꝛ nō ꝑꝑ figurā vel modū.ḡ ꝑꝑ ꝑpōnē:ꝛ nō ꝑꝑ maioreȝ.ḡ ꝑꝑ minorē.ḡ p° motor ē ſimpx̄.Dicit.h via apud me ē ſufficiēs ꝛ viſſima ad aſſerēdū nec̄e eē.(Illud aūt.)Cū iduxit ꝑpriā viā.vult abſcidere viā Auic̄.ꝛ iō ait. illud aūt qđ dixit Auic̄.in hac ꝑpōne ſūt ambages:ꝛ narrat opiōnē ei°.d.ipſe eni ait ꝙ poſe eē opȝ ꝙ pueniat aut ad nec̄iū eē ꝑ aliud:aut ad neceſſariuȝ eē per ſe. Si ꝑ mō oportebit ꝙ illud nec̄ariū per aliud ſit ꝯñs.i.depēdēs cuiuſdā neceſſarij per ſe.i.ab aliquo qđ eſt nec̄e eē ꝑ ſe. ipe nāqȝ opinatus fuit ꝙ nec̄iū per aliud ſit poſe per ſe: ꝛ opinat° eſt ꝙ qđlibet poſe idiget nec̄io dāte ſibi eē. hec eſt ſn̄ia Auic̄: eſt ḡ via Auic̄.hec.oē nec̄iū ꝑ aliud reducit̄ ad nec̄iuȝ ꝑ ſe:ſȝ corp° mobile motu eterno ē nec̄iū ab alio.ḡ reducitur ad nec̄iū ꝑ ſe:q̄re ſi nec̄iū ē in reꝝ nā ab alio erit neceſſariū ꝑ ſe in reꝝ nā.ꝛ h voluit eē ſimpx̄ oī cōpōne carēs.(Vñ dicim°.)Nūc vult deſtruē hāc viaȝ: ꝛ ꝑ oñdit minorē eē falſam.d. vñ dicimus ꝙ additio ſua hic ē ſuꝑfluitas ꝛ error: fingit eni ꝙ aliqđ eſt nec̄iū ꝑ aliud in ſe poſe: cui° rōnē dedit ꝛ dixit:nec̄iū nāqȝ qualitercūqȝ ſit. nullā hȝ poſitatē.i.oē nec̄ariū eſt ſimplr̄ eternū: ꝛ nullo mō poſe:ꝛ dicit:neqȝ vlla eſt nā poſis aliq̄ mō:ꝛ nec̄aria alio mō.declatū eſt eni a ꝑhis ꝙ nullū nec̄iū poſitatem hȝ.(Sed id qđ.)Cū iduxit errorē dat locū erroris:ꝛ ingt: ſȝ id qđ duxit euȝ ad hoc eſt ꝙ ipſe opinatus eſt ꝙ orbes poſes ſunt de ſeipſis.i.in naturis ſuis neceſſarij per aliud.i.a motoribus.(Sed nos.) Remittit ſe: ꝛ inquit: ſȝ nos declauimus in plurib° locis ꝙ demr̄atio Auic̄.eſt valde defectibilis:ꝛ iō de iſtis nō opȝ diffuſi°tractare.

Sed in fine huI° ſolōnis ſunt qōnes nō pue:ꝛ prima gdē qđ difficilis multū eſt:vtruȝ oē cōpoſitū ex eē ꝛ eēntia īdigeat agēte vl̄ nō.Cui auget qōnē v̄buȝ Auer.cū dicit:ꝙ oē cōpoſitū eſt poſe:ꝛ iō qđ vna itegra pōt fieri. vtrū oē cōpoſitū ex eē ꝛ eſſentia ſit poſe hn̄s agēs. ⸿ 2a qđ erit. vtrū ponēdo entia oia eē de nouo facta:pōt eē via firma ꝑbādi imparibilitatē pmi motoris. ⸿ 3a qđ eſt:vtrū poſſit eē aliqđ nec̄iuȝ ꝑ aliud: ꝛ poſe in ſui nā.Et pma qđ hȝ argta ꝑ vtraqȝ pte:qm̄ q̄libet inte° ſm Auer.eſt compoſita ex mā:ꝛ tn̄ nulla eſt nā poſis in ſe:ꝛ añs eſt dcm̄ palaȝ 3° de aia:ꝛ in cō.5.ꝛ in cō. 14.Pro oppoſita vo pte ſūt ꝯnes nō pue:qm̄ ois cōpō ē poſiuȝ cōponi:ꝛ q̄cūqȝ ſunt poſia cōponi ſūt poſia diſſolui:eadē.n.ſunt ſub̄a cōpōnis ꝛ diſſolōnis 1 ꝛ qn̄ cōpoſia ſunt poſia diſſolui cōpoſitū ex eis ē poſe in ſui nā: ꝛ hāc viā dixit Ar.12°meta.firmiſſime. ⸿ Et preterea.oē cōpoſitū ē nouū 12° meta.cō.39.cū igit̄ oē cōpoſitū ex eēntia ꝛ eē ſit cōpoſitū.ḡ erit nouū:ꝛ ꝑ ꝯñs in ſui nā ens poſe.ḡ qđ p° ē multū ambigua. ⸿ 2a qđ ēt ē difficilis ꝑꝑ duo.ꝑ qꝛ vī ꝙ rōnes q̄s dedit Ar. in 8° phy.ſūt rōnes debiles. 2°:qꝛ pñt poni vie firme:imo potiores vijs ꝑdictis. Fuerūt aūt vie Ar. in 8° vt dicit Auer.8°phy.cō.27.33.45.ꝛ 7° phy.cōmē.ꝑ ꝛ.9.fundate in duab° ꝑpōnib°:q̄rū pma eſt ꝙ oē motū hȝ motorē.2° eſt ꝙ oia que mouent̄ in loco reducunt̄ ad pmū motū:ꝛ ad pmū mouēs:ꝛ has duas ꝑſcrutat° eſt in.7.q̄bus viſis ex his ꝑbat illud pmū mouēs nō eē corp° in hūc modū.nullū mouēs imobile ſimpliciter ē corp° ſeu v̄tus in corpe:ſȝ pmus motor eſt mouens imobilis ſimplr̄. ḡ nō eſt corp°: neqȝ v̄tus in corpe. maior eſt māifeſta ꝑ ſe.minor declat̄ in.8. ꝙ eni ſit mouēs ꝛ pmū dcm̄ ē in.7.ꝙ āt nō mouet̄ ꝑbat̄ in.8.h mō: qm̄ vel mouet̄ ꝑ ſe:vel ꝑ accn̄s:nō ꝑ ſe:qꝛ tūc nō eēt primuȝ:qꝛ mouet̄ ab alio corpe pori. Si ꝑ accn̄s adhuc ſtare nō pōt:qm̄ oē ꝑ accn̄s ꝯtigit nō eē:ḡ pm motorē moueri ꝑ accn̄s pōt nō eē: ꝛ ſic poſito in eē nullū ſeq̄t̄ inconueniēs ꝛc̄. ⸿ 2a rō ꝑbās eādeȝ minorē eſt.aliqđ ē motū nō mouēs:vt pm mobile:aliqđ mouēs motū.ḡ ſi dat̄ motuȝ nō mouēs dabit̄ mouēs imobile:per regulā Ar. qn̄ ſunt duo ꝯiūcta ſi vnū pōt eē ſine altero:ꝛ alterū ſine altero. ⸿ 3a rō ad idē.ſeq̄t̄ ꝙ ferēs ferret̄: ꝛ docēs addiſceret:ꝛ calefaciēs calefieret ꝛ multa talia q̄ oia ſunt ſimplr̄ icōueniētia. ⸿ Vltima via 8m ad idē eſt:qm̄ oē corp° vl̄ virtus in corpe mouet ꝑ tp̄s finitū: ſȝ p° motor nō mouet ꝑ tp̄s finitū: imo tpe īfinito. ḡ pm° motor nō eſt corp°:neqȝ v̄tus in corpe.maior declata ē ibideȝ ꝑ h:qꝛ nulla virtus finita mouet mobile finitū tpe īfinito:ſȝ corp° vl̄ virtus in corpe eſt mouēs finitū:ḡ nō mouet mobile finitū tpe īfinito. Iſte igit̄ ſūt oēs vie:q̄ ſūt enuāte i.8.ꝛ ꝑꝑ q̄s fuit ordo toti° ꝑhie nālis:vt pȝ eis q viderūt ipȝ. ⸿ Sȝ ſic̄ dixi:vie iſte ſunt debiles:ꝛ p° gdē multis modis annihilari pōt.ꝑ mō dicēdo ꝙ ꝑ accn̄s eſt duob° modis.ꝯtingēs ꝛ nec̄iū:ꝛ h dic̄ Auer.ꝑ phy.cō.66.ꝛ 4°phy.cō.2.ꝛ 5° meta.cō.vltimo:ꝛ alibi.dicerē ḡ ꝙ pm° motor mouet̄ ꝑ accn̄s nec̄io:ꝛ iō tūc nō ꝯtigeret nō eē. ⸿ 2°. annihilari pōt dicēdo ꝙ pm° motor pōt nō moueri:ꝛ h a ſe:nec ē icōueniēs:vt pȝ in multis. pōt ēt hec via alijs modis ipediri:ſȝ nō curo.2° ēt nō ꝯfert ꝛ iuenit̄ iſtātia in termis h mō.in reꝝ nā ē itellibile itelligēs vt itellus nr̄:ꝛ itellibile nō itelligēs:vt res māles.ḡ dabit̄ itelligēs nō itellibile.ꝯ ē falſa.ḡ regula illa ſupra qua fundat̄.3° ēt nihil eſt: qm̄ illa nō ſūt icōueniētia:ſȝ nec̄ia:qm̄ 3°celi cō.28.ꝛ 4°. celi cō.22. ꝛ alibi lapis rōne māe fert̄ ꝛ ratiōe forme ſe fert.ſm.n.Auer.ideȝ pōt ſe mouere.ſ.rōne forme ſe mouet ꝛ rōne māe.ſ.mouet̄:vt dic̄ 4°phy.cō.71.ꝛ ēt nec̄iuȝ eſt vt docēs addiſcat:qm̄ rōne intellus poſis addiſcit.rōne itellus agētis docet ſe. dicit.n.L.inconiēſis groſſa teſta

Qō p°

Qō 2°

Solo Accidēs duplex.

ſta ꝑ poſterioꝝ.ꝙ agēs intellus:eſt verus doctor ꝗ mētē illuminat ⁊c̄.Et ēt neceſſariū eſt 3m.aq̄ eni frigefacta reducit ſe:vt dic̄ Auic̄.2° ſue ſufficiētie. ¶ Iſte ꝗ rōnes ſunt mal tū debiles:et nihil ↄcludūt q̄ntū ad ꝓbonē illi9 ꝓpōnis: vltima ēt nihil valet:⁊ vī peccare in duob9. ꝑ qm̄ minor falſa eſt:qm̄ nō eſt ꝑm9 motor mouēs tp̄e eterno:cū motus celi:vt dic̄ plato:incepit. ¶ Et p̄terea ad qd vī eē neceſſariū motū eē eternū eque bn̄ pōt ↄcludi impartibilitas ꝑmi cū eternitate mot9 ꝑſuppoſita:ſicut nō ꝑſuppoſita:⁊ h̄ dic̄ Egidi9 expoſitor.8.phy.circa ꝑn̄m:ſi.n.mot9 icepit pōt declari ꝑm eſſe ipartibile:⁊ eſt etern9.ēt pōt declari.cur.ꝗ dicit Auer.ꝙ nō pōt ſciri ipartibilitas ꝑmi:niſi ex eternitate mot9.vide. ¶ 2° p̄ncipalr vī ꝙ p̄it induci vie firmiores ad ꝓbādū ipartibilitatē ꝑmi: ⁊ tn̄ nō ſunt phice vie:⁊ ꝑ° rō eſt ꝑlonis in timeo: q̄ ſic componit .oē agēs ad exēplar idee abſtracte ē agēs abſtractū a mā: ſꝫ de9 egit tp̄s ad exēplar cui.⁊ mūdū ad exēplar ſui idoli: ꝗ de9 eſt v̄tus abſtracta.hec ē rō demr̄atiua:⁊ tn̄ nō ē nālis:ſꝫ metaca. ¶ 2a via eē pōt:oē agēs p intellm ⁊ volūtatē ſine pena ⁊ labore ē v̄tus abſtracta a corpe:ſꝫ ꝑm9 motor ē agēs p itellm ⁊ volūtatē ⁊ ſine pena ⁊ labore . ꝗ eſt v̄tus abra a corpe. alie rōnes tāgent poſt in qōnis corpe.

ſic firmiores ad ꝓbādum ipartibilitatē ꝑmi motoris.

3° qō.

¶ 3° qō.ſ.dicēs an poſſit aliq̄ nā in ſe polis ⁊ eterna per aliud ē ēt difficilis:⁊ vī ꝙ ſic.ꝑmo: qm̄ ptes cētrales terre ſunt in ſuis nāis poles: ⁊ tn̄ ſūt eterne p aliud.i.q2 eis nō pōt applicari agēs corrūpēs. ſilr ptes ignis q̄ ↄcauūz tāgūt ſūt eterne rōne celi: ⁊ gnābiles in ſuis nāis. ¶ ꝑ. vī ꝙ oē cātū hēat nām poleꝫ:aliqō ſempiternū ē cātuꝫ: ꝗ aliqō ſempiternū hꝫ nām poleꝫ. maior ꝓpō declarat: quoniā qō hēt eſſe ab alio non hēt eſſe a ſe:ergo hēt de ſe nō eē.tenet ↄn̄ia ex negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuā de ꝑdicato ifinito.2° pier[ar]. ꝗ cū oē cātū hꝫ eē ab alio.oē cātum hēbit de ſe non eē:⁊ per ↄn̄s in ſui nā erit ens pole.minor aūt manifeſta eſt per ſe:⁊ poſt declabit. ¶ Circa iſtas qōnes p ordinē ſic ꝓcedā: qm̄ ꝑ ſoluā primā:deinde alias. ¶ Debes ꝗ ꝑ ſcire ꝙ in oi cāto:imo in oi re excepto deo ē aſſignare duos gradus. vnuꝫ quo res appropiquat optio ⁊ ꝑfectiſſimo:⁊ quo recedit ab impfectiſſimo.aliuꝫ quo res appropiquat nō gradui ꝑfectiōis ꝗ forte ē mā:⁊ quo recedit ab optimo.v̄.g.p iunioꝛib9 in muſica eſt vnus gradus quo ꝓpinq̄ eſt ꝑ ⁊ optio: ⁊ quo recedit a mā:⁊ a nō gradu ꝑfectiōis: ⁊ ē alter gradus q̄ vicinat māe:⁊ recedit a ꝑ ⁊ optio.iſti qdē gradus in aliquibus reb9 ſūt diſticte ⁊ mō ⁊ re:in muſica eni eſt dare mām q̄ vicinat nō gradui ꝑfectiōis:⁊ ↄtingit dare formā q̄ ꝓpinq̄ eſt deo:⁊ remouet ab illo nō gradu ꝑfectiōis.in aliqb9 aūt ſunt in ſubo ⁊ re idē:⁊ dn̄t in mō tn̄. vt in nā ſupiori.v̄.g.in gn̄e ſubaꝝ abſtractarū . hui9 diuerſitatis rō eē pōt:qm̄ in reb9 gnābilib9 gradus illi aliqn̄ fuerunt diſtātes ⁊ iuicē ſepati.in nā ſupiori ſemꝑ fuerunt infimul. Etiā eē pōt altera rō: qm̄ que diſperſa ſunt in nā iferiori ſemꝑ colligunt in nā ſupiori.adeo ꝙ que ſunt re ⁊ ſubto diuerſa in gnābilib9 tn̄mō repiunt diſtincta in nā ſuperiori. ¶ Scdo debes ſcire:ꝙ rō ⁊ cā vera q̄re hꝫ gradus repiunt in oi re excepto deo eſt: qm̄ citra illā rē eſt dare extremū ꝑfectiſſimū qō eſt cā illi9:⁊ extremū impfectiſſimū nullā rōnē cāe hn̄s:⁊ q2 de9 eſt tn̄ cā ⁊ nullo mō cātus.iō eſt oino ſimplex ⁊ ſūme ſimplex: nō eniꝫ hꝫ extremū ꝑfecti9: eo cui poſſit appropiquari ⁊ aliud a quo poſſit recedere.iō oino ſimplex eſt:⁊ oi cōpōne carēs: vt dixi.Et cū h̄ ſit ita.pōt hoc theorema ↄduci.ſ. ꝙ oē cātum eſt cōpoſitū ex his duob9 gradib9: qm̄ oē cātuꝫ deficit a cā ſua:⁊ ſic hꝫ gradū impꝑfectionis:⁊ ſimilat illi:⁊ ſic hēt gradū ꝑfectiōis.ꝗ oē cātū cōpoſitū eſt ex illis.Et ēt conducit ↄuerſuꝫ.ſ.ꝙ oē hn̄s illos gradus eſt cātū:⁊ hui9 rō eſt vt dixi:qm̄ res repit impfecta intātū inquātū hꝫ cāꝫ ꝑfectiorē:⁊ repit ꝑfecta ꝓut cāe perfectiſſime appropinquat:⁊ h̄ mō v̄ificat dcm̄ Auer.12° meta.cō.39.⁊ dcm̄ ei9 ſupra:ꝙ oē cōpoſitū eſt nouū : qō inte9 oē cōpoſitū quacūqꝫ ſpecie cōpōnis eſt nouū.i.cātū pp rōnē dictā. ¶ 3° debes ſcire ꝙ iſti gradus diuerſimode ſolēt a phis nūcupari:dr̄ eni gradus imperfectiōis:qn̄qꝫ eēntia: qn̄qꝫ mā: qn̄qꝫ itellus polis:qn̄qꝫ ꝑuatio: qn̄qꝫ gradus ipꝑfectiōis. Dr̄ qdē eēntia:qm̄ ſic̄ eēntia ē po9 que ꝑficit ab eē:ſic ille ꝑficit a gradu ꝑfectiōis.Dr̄ itellus polis:qm̄ in aia intellectiua cū ipſa ſit impꝑfecta pp illū graduꝫ.iō eſt nata ꝑfici p illū:⁊ p ↄn̄s dr̄ po9 itelligibiliū. ꝗ vt ſic dr̄ itellus polis:⁊ h̄ nomē hꝫ ſolū in nr̄a aia.rō aūt q̄re nō ſic dr̄ in alijs.dicta ē in lib9 de itellu.Dr̄ ⁊ qn̄qꝫ mā : qm̄ ſic̄ mā ē cā rei impꝑfectionis: ita ⁊ ille gradus eſt cā rei iperfectionis.dr̄ ⁊ ēt ꝑuatio:qm̄ ſic̄ ꝑuatio ē carētia forme in ſubto apto nato recipe illā.ita ille gradus eſt carentia ꝑfectionis:q̄ repit in cā illi9:p quā res eſt apta nata ꝑfici ſub ratione gn̄is vel ſpēi ab illa . Dr̄ gradus qm̄ eo deſcendit a ſūmo:⁊ vicinat vili vt vides. Per ↄ̄riuꝫ gradus ꝑfectionis dr̄ gradus:eo q2 eo vicinat ſupmo . Dr̄ eē qm̄ eo ille gradus impꝑfectiōis ꝑfectiōe ⁊ eē entali ꝑticipat. Dr̄ forma ſeu act9 ꝓut eo ꝑficit ille gradus impꝑfectiōis iquātū mā dicebat. Dr̄ ēt itellus agēs:qm̄ in aia nr̄a eſt cā q̄ itellibilia ſunt nob pn̄tia in rōne itelligibilis:vt itellibile actu.Dr̄ ⁊ hitus ꝓut eo recedit a ꝑuatiōe:⁊ ab ipſo nō eſſe:vt vides.Et h̄ mō v̄ificat dcm̄ Auer.3° de aia cō.5.⁊ 14.qn̄ dicit:ꝙ ois inte9 eſt cōpoſita ex mā ꝑter ꝑmā:⁊ 2° meta.cō.4.⁊ 12° meta.cō.51.ꝙ ꝑma ite9 eſt ſimplx:⁊ oēs alie ſunt cōpoſite ex ꝑticipante ⁊ ꝑticipato.i.ex eēntia et eē. ¶ His viſis pꝫ ſol.qōnis: qm̄ vl cōpoſitū ex eē ⁊ eēntia eſt compoſitū in quo illa ſunt re ⁊ mō diſꝑſa: ⁊ ſic qō v̄ificat.ſ.ꝙ ſic : oē.n.cōpoſitū ex eēntia ⁊ eē diuerſis ſm rē eſt gnābile:⁊ p ↄn̄s ens pole.Si cōpoſitū fuerit ex illis nō ſm re:ſꝫ ſm modū itellndi diuerſis:qō nō v̄ificat niſi h̄ mō.ſ.ꝙ oē cōpoſitū q̄uocūqꝫ hꝫ cām vt viſuꝫ eſt. ¶ Ad argm ꝑ vtraqꝫ pte pꝫ ſol.ꝑmū qdē nihil ē:qm̄ itellntia eſt nā cāta:⁊ hoc ſufficit.2m v̄o ↄn̄ de eis:que fuerunt aliq̄ hora diſtātia:vt pꝫ in gnābilib9:ſꝫ vbi ſūt ſimpliciter idē:⁊ diſtinguit tn̄ rōne nō valet.3° ēt nō valet: qm̄ v̄ificatū eſt in vno ſenſu:vt pꝫ in corpe qōnis ⁊ cū h̄ ſit ita:appꝫet q̄liter dcm̄ Auer.dꝫ itelli h̄ mō.ſ.ꝙ oē cōpoſitū ex illis diuerſis ſm rem eſt pole:aliter nō:vt cōſtat. ¶ Circa ſcdē qōnis ſol. ꝑ debes ſcire ꝙ qō an ꝑm9 motor ſit pōt duob9 modis itelli.vno9 vt ps ſubiua entis abſtracti ⁊ a metaca ↄſiderati. Alio9 abſolute.ſi ↄſideret vt ps ſubiua entis metacē ↄſiderati: vt ſic accipit ꝑ9 motor vt abſtract9 a mā ⁊ motu:qm̄ vt ſic ē ad rōnē metaphyſicā aſtrict9:q̄ ↄſiſtit in mō abſtractiōis a mā ⁊ motu:vt dcm̄ ē 6° meta.⁊ hoc mō illa qō eſt ꝓblema dubiū ⁊ difficile diſſolui.Si v̄o ↄſiderat vt ꝑm9 motor abſote.vt ſic nō limitat ad aliquā rōnē ↄſiderādi:nec.ſ.ad abſtractū eē:neqꝫ ad eē in mā:⁊ ſic qō illa nihil ē:qm̄ illa.ꝑm9 motor eſt ꝓpō eſt p ſe nota. Et cū hoc ſit ita māifeſtū eſt ꝙ ꝑm ꝑnm eē abſolute ↄſideratū nō eſt qō: nec dubitabilis ꝓpō:qm̄ vt ſic nō cadit ſub ↄſideratione alicui9 artis:ſꝫ ꝑm ꝑnm abſtractū eē itrat rōnem cōſiderādi in metaca:⁊ itrat gen9 ꝓpōnū dubitabiliū. ¶ Qꝛ aūt h̄ ſit ita declatur:qm̄ in antiqs multe iuēte ſūt opiones . Chaldei qdē eni in qb9 aliqn̄ phia fuit ꝑfecta.ꝑ celi cō.22.⁊ 12° meta.cō.50.⁊ 2° celi cō.68.opinati ſunt corpa celeſtia eē deos: ⁊ ſic opinati ſunt ꝑmū ꝑncipiū eē corp9 ſine dubio:⁊ hoc idē opinat Empe.vt Auer.dicit 8° phyſi.cōmē.2.opinati ſunt.n.deū eē corp9 in mā ↄſiſtēs :ſꝫ nō ex elntis mixtū. Alij quoqꝫ phi : de quoꝝ nūero fuit Speuſipp9 ꝑlo.nepos.opinati ſunt ꝑm ꝑnm eē corp9 impꝑfectū vel māꝫ:dn̄t eni ꝑfectionē ↄſiſtere in fine:⁊ nō in ꝑn°. ⁊ h̄ narrāt Ar.

In oi cāto eſt duplex gradus.

Cā quare dantur gradus illi in oi cāto.

Diuerſis noīb9 nominant ꝗdus ille.

Solo ad primam qōnem.

⁊ Auer.12° meta.cō.40.Alij aūt vt Plo.vt dixerūt Ar.
⁊ Auer.3° phy.cō.29.opinati ſunt p^m pn^m eſſe ſubam ab/
ſtractā ⁊ īfinitā:⁊ cū h ſit ita v̄ificat̄ ſmo pdict⁹:pȝ enīȝ
qūo oēs ꝯcordes ſūt ꝙ pm⁹motoꝛ ſit:⁊ ꝙ p^m pn^m ſit.Sȝ
an ſit corp⁹vel forma abſtracta:⁊ ꝙ corp⁹reꝑit̄ qđ eſt vt
vidēs.oēs ḡ ꝯueniūt in eē ei⁹ abſolute:ſȝ diſīant in modo
4° qō eēndi:vt pȝ. ¶ Et poſtq̄ declarata ē vis qōnis:ſupeſt mō
vidē opiones ꝯrias v̄itati: eo q2 v̄itas nō elucēſcit niſi p
ꝯria:vt Auer.dic̄ p celi cō.101.Et poſt dicā opionē pipate
ticoꝝ ſm poſſe meū: ⁊ abſcidā qōnes que iducunt ꝯ eā.
Alex.et Porphyri⁹ itaq̄:vt Simplici⁹ narrat in pemij
phyſi.cōmē.argumētati ſunt in pma figura in hunc mo/
dū.oīa pn^a ſcie ſubalternate debent declarari in ſcia ſubal
ternāte:ſȝ ſube ſeꝑate ſunt pn^a ſubiē phie nālis: ⁊ meta^{ca}
eſt ſubalternās ſibi phy^{cā} ⁊ mate^{cam}:vt Ar.dic v̄i poſte
rioꝝ p.ḡ in p^a figura pn^a illa debēt ꝯſtare in meta^{ca}.ingt
itaq̄ Siplici⁹ de Porphy. Porphyri⁹ āt neq̄ nālis ingt
eē q̄rere ſi ſint pn^a reꝝ nāliūȝ: ſȝ ſupioꝛis artificis.nālis
eni vt ꝯceſſis vtit̄. Ampli⁹ āt magis vtiq̄ diceret q̄rere
q̄lia ſunt p^a ſupioꝛis eſſe artificis: neq̄ eni geometer aut
medic⁹ſuſipſ̄⁹ pn^a demr̄ant:ſȝ tāq̄ exꝑtib⁹:⁊ talib⁹exꝑ/
tib⁹ vtit̄: poſt mouet qōnē quādā:quā vide ſi placet:⁊ ſi
ꝯſiderabis hec v̄ba:ex eis itelligent̄ 3°. p^m erit ꝙ pn^a h⁹
ſcie.ſ.motores ſeꝑati an ſint.debent in meta^{ca} declari ꝙ
nō mō an ſint:ſȝ q̄lia ſint.i.q̄ ſt ꝓpe paſſiōes illoꝝ:⁊ q̄li
tates coꝝ.3^m itellit̄ motiuū ei⁹.ſuſtētat̄.n.ī h ꝙ meta^{ca}
p° via ſubalternat ſibi oēs alias ſcias. ¶ Hec āt pō pōt decla/
ri vijs Auic.⁊ Alg.ī meta^{ca} ⁊ alijs plimis q̄ qōnes faciūt
nob:vt videbit̄.⁊ p^a gdē via Auic.ē in 8°ſue meta.ca° p:
⁊ pt ī hūc modū ordiri: oē ens mūdi aut ē cā aut cātū:ſȝ
nō oē eſt cā:neq̄ oē cātū. ḡ qđdā ē cā:⁊ qđdā cātū:⁊ tūc
q̄ro de eo qđ ſtabilit̄ eē cā an ſit cātū vel nō: ſi ſic.ḡ erit
vt pus qđ de cā illi⁹: vel opȝ venire ad pmā cām vl̄ erit
p^a cā:⁊ illa erit pm⁹motoꝛ:⁊ ſi det̄ alteꝝ mēbrū:ſeqt̄ ꝯ ſi
2° ne labore. ¶ 2^a via ſumpta p diſſonē neċe eē ⁊ ꝯtingētis
3° tāgit̄ ibidē cap.4.q̄ pōt vt pus ordinari. ¶ 3^a via tāgit̄
ibidē:⁊ Auer.poſuit eā h:⁊ ī 3° ca°de ſuba orb.ſ.h mō:aliſ
qđ eternū ē corruptibile ex ſe.ḡ opȝ vt det̄ aliqđ neċe eē
4° ex ſe:⁊ h declarata ē h via. ¶ Iteꝝ pōt argui 4ª via cōpō
5° nis:⁊ ſimplicitatis:⁊ 5ª via depēdētie ⁊ idepēdētie:⁊ 6^a p
6° viā ſtat⁹ in caīs: ⁊ oēs iſte vie ſūt enuāte ab Aui.ī p^a ſua
phia:⁊ p ꝯñs ſeqt̄ ꝙ ꝓbare p^m motorē eē op⁹ ē phie p^e:⁊
nō nālis phie. Poſteriores ēt nr̄i tpis: q̄rū totū ſtudiuȝ
retractuȝ ē in meta^{ca}:adducūt ad h alias rōnes: ⁊ dnt.ſi
nālis pōt ꝓbare p^m ens eē vel p^m pn^m eē.h eſt:q2 p^m pn^m
eē vel p^m ens eē ꝯtinet̄ foꝛalr vel v̄tualr in motu vel pn/
cipijs mot⁹.nō foꝛalr vt ꝯſtat:neq̄ v̄tualr:qm̄ ꝯcept⁹ en
tis phici: nō ꝯ^{tr} illud ī cālitate. ḡ nec v̄tualr in cog̃ſcibili
tate.2° dnt.ſi pn^a meta^{ca} declant̄ in nāli.ḡ meta^{ca} eēt po
ſterioꝛ ⁊ ſubalternata ſcie nāli ꝯ Auer. 6° meta.cō.3.⁊ 7°
meta.cō.39.ꝯñaȝ in hūc modū ꝓbāt:qm̄ illa ſcia ē ſimp^r
Opinio pipa^{cor}. poꝛ:q̄ dat oēȝ euidētiā pncipijs alteri⁹: cū igit̄ phica det
oēȝ euidētiā pncipijs meta^{ce}.vt pȝ p Auer.ḡ meta^{ca} ſub/
alterna eēt phice: ⁊ cū v̄ificate ſūt iſte rōnes ſeq̄ret̄ oino
ꝙ hō p^m motorē nō pōt declari niſi ī meta^{ca}. ¶ Supeſt
mō dic opionē pipa^{cor}:⁊ p pp h debes ſcire ꝙ 2^{es} eſt ens
abſtractū a mā.ſ.vno° p excluſionē a mā eēntialr ⁊ p ſe:
⁊ ſic de⁹⁊ Ite^e ſt abſtracte a mā.2^m p idrīā ⁊ nō icluſionē
māe.cuiꝯ ſt h.vȝ ens.pn^m.cā.act⁹.po⁹.vnū.bo^m ⁊c.q̄ pñt
ineē enti ī q̄ntū ens:dnt.n.h abſtracta p idrīaȝ:qm̄ mā/
lib⁹ ⁊ imālib⁹ ſūt cōia:vt ꝯſtat itellitti bn̄:vt pȝ 6° meta.
cō.2. ¶ 2° debes ſcire ꝙ lȝ iſti duo modi entis abſtracti
ſint diuerſi:att̄ī iuicē ſūt ꝑtinētes:qm̄ nō pōt eē ens ab/
ſtractū a mā p idrīaȝ: ⁊ nō icluſionē māe niſi ſit ens ab/
ſtractū a mā p eēntiā:⁊ p ſe:⁊ h ingt Ar.6°meta.vbi itu
lit ꝙ ſi nō eſſet aliud gen⁹ entiū ſeꝑatoꝝ: phica eēt pma

phia.vbi vide v̄ba Auer.cō.3.quā ꝯñiaȝ declat Auer.p
meta.cō.18.⁊ ponit ēt eā cōmē.vltio pmi phy. Dui⁹itaq̄
ꝯñe deductio eē pōt:qm̄ vbi nō ponit̄ ens imāle p eſſen
tiā.oīa erūt ꝯcepta realr cū mā:⁊ p ꝯñs idē erit ens ſim/
pliciter ⁊ ens nāle:⁊ p ꝯñs ens abſtractū a mā p eēntiā
amouebit̄:⁊ p ꝯñs amouebit̄ ens abſtractū p idrīaȝ en/
ti māli:⁊ imāli:nihil eni ē idrīa ⁊ cōe ei qđ nō ē.iſte ita
ꝙ due entis abſtracti ſpēs ſunt iuicē ꝑtinētes ꝓpinq̄: vt
vides. Et cū hec ſint dicta.ſtati relingt̄ opio pipa^{cor}.ſ.ꝙ
p^m motorē eſſe ꝓut cadit ſub rōne ꝯſiderādi meta^{ca}.ſ.p^m
pn^m eſſe ⁊ p^m ens eē ꝓut ſunt cadētia ſub rōne ꝯſiderādi
meta^{ce}.ſ.vl̄ vt ſunt abſtracta p idrīaȝ vel p eēntiā tm̄ in
nāli phia debēt declari an ſint: imo ſolū via mot⁹eterni
vt dicā.iſta opio pōt ꝓbari trib⁹ rōnib⁹.p ſic.ſi h ꝓpō.p^s
motoꝛ abſtract⁹ ē ꝓb^r alia via q̄ phica: ⁊ alio medio q̄ p^a rō.
nāli:vel illud mediū nāle vel abſtractū a mā.ſi p^m.ḡ nō
in meta^{ca}:neq̄ 2^m:qm̄ tūc vt infert Simplici⁹in phicis:
idē eēt ꝯceſſuȝ ⁊ q̄ſitū:qđ nō vult Ar.in poſte^{ri}: ⁊ ego i/
duco hāc ꝯñam:qm̄ ſi mediū ꝓbās illā ꝓpōnē ē abſtra/
ctū a mā:vel ē abſtractū p eēntiā:⁊ ſic idē erit ꝯceſſuȝ ⁊
q̄ſitū:h eni gen⁹ entiū q̄rebam⁹: vl̄ idē ē abſtractū p in/
drīaȝ:⁊ h iteꝝ vt pus:q2 vt dcm̄ eſt hec ſpēs entis abſtra
cti pſupponit pmā ſpēȝ entis abſtracti . ḡ vt pus idē erit
ꝯceſſum ⁊ q̄ſitū:⁊ hāc viā accepit forte Siplici⁹ p meta.
ab Ar.tex.cō.47. ¶ 2^a rō quā tāgit Auer.p phy.cō.vlti 2°
mo ⁊ 2°phy.cōmentis.22.⁊.26.⁊ 12° meta.cō.5.ꝯſiſtit in
hac forma:nulla ſcia ꝓbat ſuū ſubm eē:ſȝ ſube abſtracte
ſūt ſubta meta^{ce}.ḡ meta^{ca} nō ꝓbat illas eē. ¶ 3^a rō fere 3°
tāgit̄ 2° phy.cō.22.⁊ pōt h mō ordiri.accipiat̄ mediū ꝓ
bās illā ⁊ q̄rat̄ vel illđ mediū ē ſuba vel accñs.Si ſuba:
vel gnābilis vl̄ eterna. Si gnābilis.illa nō ducit niſi ad
agēs gnābile imediate:me^m aūt ad agēs eternuȝ qđ agit
me^{te} motu eterno:vt dicit Auer.8° phy.cōmē.46.⁊.47.
Si eterna cū nō poſſit iueniri niſi ꝑ ꝓpōne eterna. ḡ ad
hūc mediū ꝓximū erit mot⁹eterni⁹. Nec accñs pōt poni
illđ me^m:qm̄ illđ accñs erit gnābile vel eternū:vt Auer.
dic̄ ibidē.nō nouū:qm̄ vt pus nō ducit ime^{te}:niſi ad agēs
corporeū gnābile.opȝ ḡ ꝙ ſit accñs eternū:⁊ tē vel ꝑma
nēs:vl̄ ſucceſſiuū: nō ꝑmanēs:qm̄ illđ erit vl̄ accñs celi:
vel dimēſio māe:⁊ qđlibet iſtoꝝ iuenit̄ motu. ḡ relingt̄
ꝙ ſolū erit mot⁹ etern⁹circularis:vt dic̄ Auer.12° meta.
cō.41.ḡ ex his vijs duo relinqunt̄.ſ. ꝙ p^m motorē eē:vel
gen⁹ſubaꝝ abſtractaꝝ eē nō pōt ꝓbari niſi me^o nāli:⁊ ꝙ
illud mediū ē ſolū mot⁹ etern⁹:⁊ iđ iuenit̄ Ar.12°meta.
tex.cō.41.⁊ ī vltio 8^m vti hac via: q̄ pōt ſic cōponi.oīs v̄/
tus in mā eſt finita in tpe:ſȝ pmus motoꝛ nō eſt finit⁹ in
tēpoꝛe:ḡ nō eſt v̄tus in mā.minoꝛ pſyllāt̄ ſic.oē mouens
motu eterno nō finit̄ ī tpe.pm⁹motoꝛ mouet motu eter
no.ḡ pm⁹ motoꝛ nō finit̄ in tpe:hec igit̄ ē via q̄ ꝓb^r ime
diate p^m motorē abſtracte eſſe: ⁊ dico ime^{te}: qm̄ me^{te} pōt
ꝓbari alijs vijs q̄s poſuit Ar. in 8° ꝯ q̄s argutū ē in pn^a
qōnis.Et dedit Auer.ſignū ꝙ ſola via nāli pōt id ꝓbari
12°meta.cō.5.ingt enī ſi eni eēnt alie vie eēnt numerate
in p^a phia.mō Ar.nō enūerauit niſi hāc ibidē.Et dedit
2^m ſignū:qm̄ oēs alie vie quas dedit Auic. ſunt debiles:
⁊ nō trāſcēdūt ordinē ſmonū ꝓbabiliū:vt declabit̄:hec
igit̄ eſt opio Auer.⁊ Ar.⁊ illa eſt via firma : ⁊ demr̄atio
ime^{te} ꝓbās ꝓpōnē dictā. ¶ Et debes ſcire ꝙ in motu ce In motu celi duo ꝯſiderāſ.
li eſt duo ꝯſiderare.ſ. inouationē ſeu politatē ⁊ ꝯtigētiā
corruptionē ⁊ gnōnē . Et ꝯſiderat̄ 2° eternā ſucceſſionē:
ꝯtinue eni mot⁹celi inouat̄:⁊ per ꝯñs aliqđ ei⁹corrūpit̄:
⁊ aliqđ gnāt̄:⁊ illa ſucceſſio eſt perpetua:ḡ duo ſunt ī eo:
inq̄ntū gdē eni inouat̄ per gnōnē ei⁹ſm ptēȝ ⁊ p corru/
ptionē ei⁹ ſm ptē dat itellere ꝙ agēs cū eſt mouēs: ⁊ ſit
ſub hoc reſpectu ducit in cognitionē agētis:vt agens eſt:
qm̄ vt dicit Auer.pmo celi cō.20.⁊ 3° de aīa cō.5.rō agē
tis

tis itellr cũ diffi͠te ex effectu eterno: ⁊ iõ dicĩ. trãſmutatio fecit ſcire mãꝫ. ⁊ oppõ formã. i. agẽs. 8° meta. cõ. iz. Inquã tũ vo hꝫ mot⁹ ẽ ꝯtinu⁹ ⁊ ſempitern⁹ ducit in cogñẽ agentis ſepati a mã: qm̃ nulla forã corꝑalis v̓tute ꝑpa põt trãſmutare aliqd corp⁹ trãſmutatiõe eterna. g̃ mot⁹ celi ducit in duo. in cogñẽ corꝑis celeſtis: ⁊ in cogñẽ agẽtis ſepati q̃ mouet illd corp⁹: qm̃ iquãtũ effect⁹ ſm ꝑtẽ ⁊ ꝑtẽ nouus opꝫ vt ꝓueniat a corꝑe aliq̃ mõ vel ꝑn̄r vel inſtr̄alr vel ꝑtialr. Inquãtũ etern⁹ ꝓuenit in nã ab agẽte ex̃ corpus: ⁊ ſic ducit in cogñẽ illaꝝ duaꝝ rõnũ. ⁊ h̓ plane inuit Auer. iz. meta. cõ. 4 i. ⁊ in plib⁹ locis 8i pby. Et cũ hoc ſit

Dria. ita. appet diũa 8i a 7° pby. ſeptim⁹ enĩ liber ducit i cogñẽ ꝑmi agẽtis abſolute: q͂a ꝓcedit ꝑ rõnẽ mot⁹ ſiue ſit eternus ſiue nou⁹. octau⁹ aũt ducit in cogñẽ ꝑmi agentis ſub rõne abſtracti a mã: eo q2 ꝓcedit ꝑ rõnẽ mot⁹ ſub forma eterni. Et hui⁹ ſignũ eſt: qm̃ in ꝑn° 7i nõ ꝓpoſuit qõnẽ an mot⁹ ſit aliq̃ fact⁹ an nõ: queãdmodũ ꝓpoſuit in ꝑn° 8ui: eo q2 in 7° nõ ꝓcedit ꝑ viã in q̃ mediũ ſit mot⁹ eternus. Iõ 8us aũt ſic. Et cũ h̓ ſit ita appet pctm̃ Themiſty. Ipſe enĩ in 7° pby. nõ abbreuiat demr̃ationẽ 7i: eo q2 dicĩ

Error Themiſti. illã trãſmutari in 8uo ⁊ ꝑfecti⁹. Pꝫ enĩ q̃lr Themiſti⁹ errauit. vt Auer. dicĩ in 7° cõ. ꝑ. ⁊ 9° ⁊ in 8°. ꝯto. 33. z7. ⁊. 45. ⁊ 4° celi. tãgit h̓ cõ. z5. Verificat̃ ẽt ꝙ mediũ imediatũ ducẽs in agẽs ſepatũ ẽ mot⁹ etern⁹: qm̃ oĩa alia iducunt ad agẽs illud v̓tute mot⁹ eterni. ❡ Q2 igit̃ ꝑm motorẽ eẽ ſit ꝑ ſe notũ: ⁊ ꝙ ꝑm⁹ motor ſit abſtract⁹. ꝓbat̃ vis nãli. ⁊ h̓ ſolũ ꝑ viã cui⁹ mediũ eſt mot⁹ etern⁹ manifeſtũ eſt.

Dubiũ. **Sed** in ſolõne hac accidũt qõnes q̃ faciũt mltos errare: q̃ꝝ ꝑ° eſt. cui⁹ ẽ ꝯſiderare q̃ſitũ ei⁹ eſt ꝯſiderare terminũ qõnis. Sꝫ me͠ce eſt ꝯſiderare hãc ꝓpõnẽ. de⁹ eſt. g̃ ei⁹ eſt ꝯſiderare terminũ hui⁹ ꝓblematis. ❡ z° eſt.

Dubiũ. nlla ſcia ꝓbat ꝑtes ſubiectiuas eẽ ſui ſubi ꝓpꝛq: vt dr̃ Auer. z° de aĩa. cõ. z7. ſed ſube abſtracte ſũt ꝑtes ſubiectiue entis mobil' qd eſt ſubꝫ in nãli ſcia: vt dicĩ Auer. iz. meta. cõ. 5. g̃ ꝓbare illas eẽ eſt alteri⁹ ſcie. ❡ 3° oĩs ſcia ꝑt ꝓbat̃ ꝑn° ſui ſubi: vt dicĩ Auer. z° pby. ꝯto. z1. ⁊. z6. ⁊. iz. meta. cõ. 5. ſꝫ ſube abſtracte ſũt ꝑn° entis inq̃tũ ens: qd eſt ſubm in meta͠ca: vt dr̃ Auer. iz. meta. cõ. ꝑ. g̃ meta. ꝑt ꝓbat̃ illas eẽ. Iſte igit̃ ſũt 3es qõnes q̃ faciũt ambiguitatẽ i ꝓpo͠ne. ⁊ ꝑter eẽ alie plime q̃s enũeraui diſpſꝫ i mltis meis editiõib⁹.

Solo. ❡ Sꝫ q̃uocũq3 qõnes he nihil ſũt. Ad ꝑmã. n. dicẽꝫ ꝙ ꝓpõ illa abſolute ꝯſiderat̃ in me͠ca. attñ me͠m quo ꝯcludit̃ illa ꝑm eſt nãli ſcie: queãdmodũ hec ꝓpõ. ꝯtinuũ ẽ diui͠le i ſp diuiſibilia. ẽ ꝓpõ. imo ꝑnm i geometria: ⁊ tñ me͠m ei⁹ dclr i 6° pby. ⁊ h̓ dr̃ Auer. 3° pby. cõ. 31. ⁊ iõ tota h͠c ꝓpõ ſimplr in ſe: ⁊ i relõne ad me͠m ꝯſiderat̃ ab hitu mixto. ſ. geo͠me ⁊ nãlis. ❡ Ad z͠m dicẽꝫ ꝙ dictũ illd itellr de ꝑtib⁹ ꝑncipa͠lb. mõ ſube ſepate nõ ſũt ꝑtes ꝑnl͠es entis mobil: qm̃ inq̃tũ ꝑticipãt motũ inq̃tm agũt illũ: ⁊ h̓ ẽ paꝝ ꝑticipat̃. ❡ Ad 3m dicẽꝫ ꝙ maior dꝫ itelli de ꝑnm̃ q̃ nõ icidũt i ꝑtes ſubiectiuas ꝑnl͠es. mõ ſube abſtracte ſũt ꝑn° entis ⁊ ꝑtes ſubiectiue entis ꝑnl͠es. vt ſcis. Et ſic abſciſſe ſũt qõnes q̃ iducunt̃ cõ

Solo rõ ad Auic. ⁊ alios. Ap. ⁊ Auer. ⁊ q2 qõnes q̃ mouẽt Alexm Porphy. Auicẽ. ⁊ Alga. ſt mltũ appẽtes. iõ opꝫ ſolue͠ illas. ❡ Ad q̃s g̃ dicẽꝫ ꝙ oẽs ille vie ſũt tenues. ⁊ nõ excedũt ordinẽ ſmonũ ꝓbabiliũ: vt dr̃ Auer. z. ⁊ ꝑ pby. qd declo: qm̃ vl' ſupponunt ꝓceſſũ in inſim i cãis eẽ poſſ͠z. Vel illũ eẽ ipoſſ͠z. ſi ſupponũt poſſitatẽ illi⁹. g̃ rõnes ille ſt ſophi͠ce cũ ſuſtẽtant̃ i ꝑn° ſl'o ꝯ͠tio ꝑn° vo. Si ipoſſ͠m ei⁹: ⁊ nõ ꝑt declari illd i me͠ca. ſ. ꝑ me͠m metaphicũ: qm̃ nõ oñdit̃ id niſi ꝑ celi. ⁊ z° ꝑi͠ce ꝑ viã mot⁹. g̃ oẽs ſuſtẽtãt̃ i vno ꝓbabili: nõ tñ i vno ſimpr ꝓbato. g̃ ſtãdo ꝑciſe i limitib⁹ me͠ce ꝓteru⁹ dicẽt ꝙ nõ licõuenit ꝓcedẽ in inſim i cãis eiuſdẽ vl' alteri⁹ rõnis. Et ſic metaphic⁹ ſtãs ad itra limites ſue rõnis ꝯſi͠oi nõ hẽt viã ꝯdicẽdi illi niſi deſcẽdẽt a limite ſue ſcie in rõnẽ nãlis ꝯſide͠ris. Et cũ h̓ ſit ita v̓ificabit̃ v̓bũ Auer. d. ꝙ oẽs vie

Auic. ſũt tenues ⁊ nõ demr̃atiue. ⁊ ꝙ ſp iueniũt medi⁹ iter loquẽtes ⁊ ꝑi͠cos: qm̃ vnũ accipit tãq3 creditũ i me͠ca. ſ. ſtatũ eẽ i cãis. aliud accipit tãq3 ꝓbatũ i meta͠ca. ſ. ꝙ ꝑ⁹ motor ſit cã ⁊ nõ cãtũ: ⁊ ꝙ nõ oẽ ens ẽ cã: vl' oẽ ẽ cãtũ. g̃ ſmo h̓ ſtãdo ꝑciſe i litib⁹ me͠ce ẽ ſmo medi⁹. i. ꝑti credit⁹ i me͠ca ꝑtis ꝯfeſſus. ⁊ h̓ iã declaui in 4° diſpu͠ne: ⁊ expõne mea 8ui pby. ❡ Ad 6m dicĩ Auer. z. meta. cõ. 6. et ꝯſidera° vl'is in oĩb⁹ cãis in eo ꝙ ſũt cãe ẽ h⁹ ſcie. Et Ap. q̃uis vtat̃ hic demr̃atiõib⁹ ſcie nãlis: tñ iducit eas vl'i⁹: qm̃ q̃to fuerit demr̃o vl'ior: tãto magis erit ꝓpoꝛ huic ſcie: ⁊ Ap. obſuat ſe in hac itẽtiõe. ſ. inducẽdo demr̃atõẽs vl'es alio mõ q̃3 in ſcia nãli. Et hec eſt cã in iteratione illaꝝ demr̃ationũ in hac ſcia: vt fecĩ itra° ꝑ. Et ſi ꝯſpiciant̃ hec v̓ba Auer. mlta nob vtilia trad͠r. ꝑ enĩ dat ite͠re diũaꝫ iter ꝯſiderationẽ nãlẽ de cãis: ⁊ meta͠ca. ⁊ ingt. ⁊ ꝯſidera° vl'is i oĩb⁹ cãis. i. in ſingulo gñe cãe. i eo ꝙ ſt cãe ẽ h⁹ ſcie. i. me͠ce. ⁊ ſup. ꝯſideratio cãꝝ ꝓut ſt cãe ſbe trãſmu͠le ꝓpe ſt ꝯſideratiõi nãli ⁊ h̓ dr̃ ẽt Auer. 7° meta. ꝯto 7° ⁊ 9°. ❡ z° inuit ſol. cuiuſdã qõnis. poſſet. n. q̃rere q͂s cũ ſtat⁹ i cãis nõ ꝓbet̃ niſi via nãli. cur Ap. reiterat has i meta͠ca. ⁊ ſol. intẽ vĩ ꝙ ſicĩ aliqd ꝯſiderat̃ a nãli ꝑ mõm math͠cus. v̓. g. i inſim ꝑt velocitari motus: vt Auer. igt. 6. pby. cõ. 15. ita aliq̃ demr̃o ẽ nãl' ꝑ ſe. ꝑt tñ tradi ſb mõ ⁊ for° meth͠e. vꝫ. ſub rõne vl'i abſtracta ab indiuis mot⁹: lꝫ nõ a gñe mot⁹. ⁊ ſic tal' demr̃atio ſꝫ rẽ erit nãl: lꝫ ſm mõm erit meth͠ca. ⁊ h̓ igt. ⁊ Ap. q̃uis vtat̃ hic demr̃onib⁹ ſcie nãl. i. q̃ ſũt ſꝫ rẽ phice. tñ iducĩ eas vl'r. i. ꝑ mõm vicinũ meth͠ce: qm̃ q̃to fuerit demr̃atio vl'ior: tãto magi erit ꝓpoꝛ. i. ꝓpigoꝛ huic ſcie. et Ap. obſuat ſe in hac itẽtõe. ſ. iducẽdo demr̃ones vl'es alio° q̃3 in ſcia nãli. qm̃ i ſcia nãli iducũt̃ phice ſm rẽ ⁊ mõm h̓ iducunt̃ ſꝫ rẽ phice lꝫ ꝑ mõm metaphici. Et nũc ſoluit ad formaꝫ. d. ⁊ h̓ eſt cã in iteratiõe illaꝝ demr̃onũ in hac ſcia. i. ⁊ q2 he demr̃ones ſaltẽ ſꝫ mõm dĩnt ab ipſis: vt ponũt̃ a nãli. iõ nõ ſupfluit eas reiterari i meta͠ca. ⁊ ꝑ h̓ appꝫ ſol. ad 6m rõnẽ Auic. ❡ Ad 7m dicẽꝫ ꝙ ꝑm ens eẽ. vl' ꝑm ꝑnm eẽ ñ ꝑt ꝓbari. imo ẽ ꝑ ſe notũ: q2 vt ſic nec limitat̃ ad rõnẽ ꝯſide͠ri phiſicã nc metaphicã: ſꝫ oñſo ꝙ ꝑ⁹ motor ſit ſba ſepata oñdit̃ ꝙ ſit ꝑm ꝑnm ſube: vt dr̃ Auer. ❡ Ad 8m dicẽꝫ ꝙ maior ite͠r vbi daret oẽꝫ euidẽs a ꝑori. ⁊ nõ i gñe demr̃onis ſigni. ⁊ iteꝝ mĩor ſl'a ẽ. ñ. n. dat oẽꝫ eui͠ntes iz͠m tñ teriat qõnẽ ſi ẽ.

Solo cõtra Alex. qõnes ãt 3es alie teriant̃ i meta͠ca. ❡ Ad rõnẽ Alex. ⁊ Porphyriũ. dicẽꝫ illã ſuſtẽtari i ꝓpõne ſl'a: qm̃ meta͠ca nõ ſubalternat ſibi alias ſcias ſubalternatõe cõpleta vt lati⁹ expoſui i poſtib⁹. ❡ Supeſt mõ ſolue͠ rõnes in ꝑn° qõnis iductas: ꝑ q̃ꝝ ſol. oꝫ ſupp͠re 3ia fũda͠ta declata in ſcia nãli: ⁊ ꝑm

Primũ fundamentum. q̃dẽ ẽ. ꝙ oẽ ꝙ mo͠r ab alio mo͠r: ꝓpõnẽ enĩ hãc decla͠r i 7° ⁊. 8. i 7° q̃dẽ a ꝑn°. i 8° ãt dclata ẽ ꝑfecti⁹: vt dr̃ Auer. 4. celi. cõ. z5. ⁊ max͠e dclata a tex. cõ. z8. vſq3 ad 33m. ⁊ ẽt tex. ꝯ. 40. vide. ❡ z͠m q̃q3 fũda͠ms ẽ corp⁹ celeſte ablata ite° eſt

Scõm ſimp͠r ñ cõpo͠m ex mã ⁊ for°. ſꝫ ẽ mã tñ ad vbiꝫ hãc ꝓpõnẽ nolo dclar̃ eẽ Ap. nc: qm̃ plies tetigi ipaꝫ i h̓ li°. ❡ 3m

Tertium vo fũda͠m ẽ ꝙ vnũ ⁊ idẽ eẽ i actu ⁊ i po͠a ꝑt 3b⁹ mõis itelli. vno° i mixtl: ⁊ h⁹ vnũ mixtũ eẽ i actu mo͠tũ: ⁊ i po͠a receptia mot⁹ nlls negat. hꝫ. n. mixtũ vt ſic r̓ſiſtẽtiã itri͠caꝫ: rõne c⁹ ꝑt mo͠ri i vacuo: vt Auer. dic vĩ 4° ce. ⁊ mũ. cõ. zz. ⁊ 4° pby. ꝯ. 71. ẽ g̃ i actu rõe for͠e: ⁊ i po° rõe mãe ſb miſcibil⁹ refractl expñl. ❡ z° itelli ꝑt i ꝯpo͠tis ſimplicib⁹. v̓. g. eltis: q̃ tñ cõpo͠r ex mã ⁊ for°. ⁊ iteꝝ h̓ eſt poſſ͠e: qm̃ for͠a gũis: vt for͠a mo͠r: ⁊ rõe mãe mo͠r: vt Auer. dr̃ 3° celi. cõ. z8. ⁊ 4° ce. cõ. z5. ⁊. zz. ⁊ alibi plies. 3° ꝑt ite͠l i cor͠e ſimplici carẽte mã eẽn͠ti. ⁊ carẽte cõpõne eẽn͠li. ⁊ h̓ mõ ẽ ipo͠le ſimp͠r: qm̃ agẽ ⁊ pati ſũt ꝯditiões ⁊ diſpõnes valde op͠ie: ⁊ agẽ attribuit̃ for͠e: ⁊ pati mãe: q̃ g̃ res ẽ totalr for͠a: tc̃ totalr agit: vt pꝫ i i ite͠lis ſepatl: vt dr̃ Auer. 9° meta cõ. z. qñ totalr mã. tc̃ totalr ẽ ſubꝫ: qm̃ ñ hꝫ q̃ agat. ⁊ cũ cõp⁹ celeſte ſit totalr mã. iõ totalr ẽ ſubꝫ mot⁹: ⁊ h̓ dr̃ Auer. 8. meta. cõ. iz. ⁊ i z° cap

de ſuba orbis. ℂ His viſis erigit demſtratio Ari. i 8°: qm̄
ex p̄a ppōne Ar. in 7° pcedit ad p̄m motū qd̄ eſt corpus
celeſte: ꝛ qꝛ illd̄ p̄m motū: vt declat i 8° mouet motu eter
no. ꝯcluditur in 8°. ꝙ vl mouet a ſe: ita ꝙ ſit corp⁹ mouēs ꝛ
motū vl ab alio. ſi a ſe. ḡ ꝯ 3m fundamētū. ſi ab alio. ꝛ cuꝫ
illd̄ alterꝝ nō poſſit eē corp⁹: neqꝫ v̄tus in corpe: qꝛ tūc nō
moueret motu etno. relinqt ꝙ ſit for⁹ ſepata. Et ex ħ ap/
paret pctm̄ expoſitorꝝ latinorꝝ. fingūt. n. ſm̄ funda^ta Ar.
corp⁹ celeſte ſublata ite⁹ p itellꝫ eē cōpo^m ex mā ꝛ foia: ꝛ
qn̄o eſt poſe ſaluare demſtrationē Ar. ſꝫ eni dicā corp⁹ ce
leſte moueri a ſua foia q̄ mouet ime^te ſuū corp⁹ etno tpe:
eo qꝛ eſt alteri⁹ rōnis a foia gn̄abili: ꝛ ſic tollet demſtratio
Ar. q̄ demſtrat nūerꝝ motorꝝ p nūerꝝ mobiliū in 12° meta.
ꝛ mlta alia horribilia: ꝛ qꝛ funda^ta Auer. ſunt ꝯuenientia
pncipijs Ar. id̄ ꝯſuet⁹ ſuꝫ dicē meis ſcholarib⁹ ꝙ Auer.
eſt Ar. trāſpoſit⁹: qn̄ eni hō ꝯſiderat fūda^ta Auer. ꝛ colli/
gauerit ea pfecte cū v̄bis Ar. nō inueniet diſcrepātiā niſi
pbātaſtice. ℂ Ad p̄mā itaqꝫ dōꝫ ꝙ oē p accn̄s pōt nō eē:
ſꝫ nō iherere. ſi enim p̄m⁹ motor mouet p accn̄s. ꝯ⁹ ḡ pōt
nō eē: qm̄ vbi mouet p accn̄s. ḡ eſſet foia in mā: ꝛ oē tale
pōt corrūpi. ḡ p̄m⁹ motor pōt deſtrui: ꝛ p ꝯn̄s nō moueri.
arg^m ḡ Ar. valꝫ ſtātib⁹ funda^tis ſuis: nec ħ obſtat diſtōni
pdicte: qm̄ aliqd̄ eſt p accn̄s necio. ſ. dū ſubꝫ durat. aliqd̄
ꝯtigēs dū ſubm durat: attn̄ oē eſt ꝯtigēs ſm̄ eē: qꝛ ſubm
pōt nō eē. ℂ Ad 2^m dictū eſt in ħ lib° ꝙ rō illa fundat
in ppōne vā trib⁹ ꝯditiōib⁹. ſ. declatis in. 12. meta. cō. 35.
ꝛ in 8° phy. cō. 37. ꝛ ſi opus eſt. vide. ℂ Ad 3^m dōm ꝙ lo/
quēdo in motu locali eſt ipoſe totū mouē totū rōne toti⁹
ſed rōne diuerſarū ptiū nō eſt icōueniēs. Sꝫ ad illud de
alteratiōe dōꝫ ſm̄ doctrinā Auer. ꝙ ſi aq̄ caleſit ipſa nō
reducit ſe: qm̄ vt dic ipſe 2° phy. cō. p̄. nihil pōt ſe altera/
Dubita° re: ꝛ ħ in ſimplicib⁹. ℂ Sꝫ dices. opp^m ſenſu dinoſcit. vi/
dem⁹ eni aquā calefactā ſue nāe relictā reducē ſe ad p̄ſti
Solo. nā frigiditatē. ℂ Ad ħ rñdet Auer. 2° de aia. cō. 115. ꝛ in/
quit: ꝛ pp ħ qd̄ diximus. nō eſt opinādū aquā caleſieri dū
fuerit aq̄ pura: neqꝫ ꝙ aer ifrigidat dū eſt aer purus: ſed
hoc accidit pp corpa admixta cū eis calia aut frida: ꝛ po/
nit alia mlta q̄ declaui in expōne mea de aia. eſt ḡ ſol. ꝙ
aq̄ q̄ a ſenſu calefacta putat nō ē aq̄ pura: ſꝫ admixta cū
corpuſculis mixtis q̄ caleſiūt: ꝛ id̄ aq̄ pura nō alterat ſe: ſꝫ
mixtū qd̄ ꝯceſſuꝫ ē poſſe ſe alterare. ꝛ hui⁹ rōnē ait: quia
Obiectio Alber:tu. aq̄ pura nō pōt alterari: neqꝫ aer pur⁹ ꝛc. ℂ Sed obijcit
Alber. in illo loco: qm̄ aq̄ pōt corrūpi. ḡ alterari: qm̄ oēm
gnōnē pceſſit alťatio: vt dictū ē in phicis ꝛ expoſitor etiā
adducit ħ arg^m. ℂ Et pterea ponit ꝙ ſit aq̄ pura. ꝛ cale/
Solutio. ſiat a q̄ reducet: ꝛ pp qd nō pōt ſe reducē. ℂ Ad ħ dōm
ꝙ Auer. ſuſtētat in hac rōne ꝙ fridiťas eſt accn̄s pprium
aque: quēadmodū calor ignis ꝛ humor aeri: ꝛ ſiccū terre:
vt dictū eſt 3° celi. cō. 67. ꝛ nullū ſubm rem^t cuius ppriū
accn̄s remittit. ḡ cuꝫ aq̄ ſit ſubm frigiditatis. ſeqt ꝙ qn̄
fridiťas remittit foia ſubal aq̄ remittit. ſilr qn̄ calor re/
mittit ꝛ ignis ēt: ꝛ ſic de alijs. id̄ reputat Auer. ꝙ elm̄tuꝫ
purꝝ. i. ſtās ſub eē ppo ꝛ lrēſo nō pōt alterari alteratiōe.
ſcilꝫ q̄ exiſtat ſubtiue in ipo. ſi ḡ alterat nō remāet in ſua
puritate: ſꝫ corrūpit aliqualr. ḡ alter⁹ ei⁹ nō ē pura alter⁹:
ſꝫ admixta gnōni. ℂ Ad 2^m dōꝫ ꝙ ſi elm̄tū reducēt ſe ad
ppriū accn̄s. tūc poſſet gn̄are ſe: qd̄ declaro: qm̄ accn̄s p/
priū dat ab agēte mediāte foia. dās eni formaꝫ dat ꝯn̄a.
nec aliter pōt dari ꝯn̄a formā ſm̄ Auer. 8° phy. cō^{to}. 4. ꝛ
32. ꝛ 3° celi. cō. 28. ꝛ 4° celi. cō. 22. ꝛ. 23. ꝛ. 25. ſi igit aq̄ poſ
ſet dare ſibi frigiditatē. ḡ p̄us oporteret dare ſibi formā:
quā ꝯſequit illa frigiditas. ꝛ vbi p̄us daret ſibi formā: cū
gn̄atio nihil aliud ſit niſi exitus forme de po° ad actuꝫ. ḡ
idē poſſet gn̄are ſe: ꝛ hac de cā ingt ſubtilis Auer. elm̄ pu
rū nō pōt alterare ſe. A quo aūt reducet. dōm ꝙ vbi da/
ret aq̄ pura mediū reduceret illā i v̄tute aliuꝫ ꝯſtellatio/
nū frigidarꝝ. ꝛ ar^ta calculatorꝝ nihil ſunt. ꝛ ſol. illorꝝ oñdi
alibi. pn⁹. n. illorꝝ v̄plimū ſunt math^ca. ꝛ id̄ valde diſpe/
rata a pncipijs nālib⁹. ℂ Ad aliā rōnē pncipalē pꝫ ſolo
qn̄ eni p̄ſupponit oēm motū icipe: ꝛ nullū eē eternū: tūc
dmſtratio nō ducit ad agēs ſepatū: ſꝫ ad agēs corporeū vt
in corpe q̄onis declaui. id̄ qd̄ illa eſt valde necia ꝛ maxi
me vt terminat ad ptē negatiuā. ℂ Ad rōnes ꝯ̄ ſlo. pꝫ ſilr
ſol. oēs eni ſt pba^{les} tn̄ ſuptis credul pcedētes: vt vides.
Et ſic pꝫ ſol. hui⁹ ardue q̄onis: in q̄ laboraui longo tpe: et
de ea multa diſparſim ꝯgregaui: q̄ ſi in vno reducant ca/
pite veritas erit palā. ℂ Supeſt mō ad q̄onē 3^am motaꝫ Solo ter tie q̄onis.
dicē. vbi debes ſcire ꝙ illa qd̄ hic pōt 2^m intellī. vn⁹ eſt.
vtrū vnū ꝛ idē poſſit eē poſe ſeu ꝯtigēs ꝛ necium. Scd̄s
intellꝰ eē pōt an necia pōt eē cāta. ita ꝙ eis vt necia non
repugnat hic agēs. ℂ Quātū ḡ ad p̄m itellectuꝫ. p̄ debes Quadru plr dicit vnum.
ſcire ꝙ vnū ꝛ idē q̄tuor modis. d. ſ. vnū nuō. vnū ſpecie.
vnū gn̄e ꝛ vnū pportione: ꝛ analogia: vt 5° meta. tex. cō.
12. dicit Ari. ꝛ p̄ topicorꝝ caplo 5°. Ingt ḡ Aui. ꝙ vnamet
nā nuō pōt eſſe necia reſpectu vni⁹ ꝛ poſis ſeu ꝯtingēs re
ſpectu alteri⁹. Huius ratio forte fuit: qm̄ modi entis pnt
ineſſe vni ꝛ eidē eſſentie ſtanti ſub forma eius: qm̄ mot⁹
rei nō variat rē. Sꝫ ꝯtigētia ꝛ neceſſitas ſūt dr̄ie moda/
les entis. ḡ ineē vni rei ſtanti ſub eadē forma. Poſterio
res latinorꝝ dicūt ꝙ vna nā ſpecie pt eē etna et corrupti/
bilis. v̄. g. ptes cētrales terre ſūt eterne: ꝛ ptes ꝯcauū tāgē
tes ignis: ꝛ tn̄ ille ſunt vni⁹ ſpēi cū ſuis totis corruptibili
bus. Alij dicūt ꝙ vna nā gn̄is pōt eſſe eterna ꝛ gn̄abilis.
v̄. g. corpus celeſte ꝛ corp⁹ gn̄abile. ſūt eni vni⁹ gn̄is pn̄ri.
ꝛ tn̄ ſūt hꝫ. vt vides. ℂ Sed q̄uocūqꝫ p̄me opioni ꝯdic
Auer. 2° phyſi. cō. 48. vbi itulit. ꝛ ſi ħ fuerit nō erit ꝯtin/
gens naturalr: quā ꝯn̄aꝫ declat Auer. 3° celi. cō. 9°: vbi po/
nit ꝙ oē qd̄ dr̄ tale p cōparationē nō dicit tale nālr neqꝫ
ſimplr. ℂ Cōtra ſcd̄am ꝯdicit Ariſto. expreſſe in lib° de
iuuētute ꝛ ſenectute. vbi oñdit ꝙ ille ptes ſunt vno mō
corruptibiles: qꝛ nō eterne. alio mō icorruptibiles: eo ꝙ
ſunt difficilis corruptionis. attn̄ abſolute ponit illas cor/
ruptibiles. vide cap̄ 3°. Itē ſi ille ptes eēnt etne: tūc nā cō
tingēs verteret in nāꝫ neciaꝫ: vt dic Auer. p̄ celi. cō. 138.
ℂ Cōtra tertiā opponit Auer. 10. meta. cō. vltio. ꝛ hic in
diſputatione 7°. vbi declarū eſt: ꝙ omne qd̄ eſt i gn̄e eſt
corruptibile. ꝛ in 3° caplo de ſuba orbis. ℂ Dōꝫ itaqꝫ vt Cā poſſi/ tatis ꝛ ne ceſſitatis.
dictū ē ꝙ nulla vna nā: nec nuō nec ſpecie neqꝫ gn̄e: ſed
tn̄ ſm̄ pportionē pōt eē eterna. huius rō eſt vt dixi: qm̄
cāe ꝯting^e ꝛ poſ̄itat ſūt mā ꝛ ꝯ̄riū: vt dictū ē. cāe necitās
ſūt p̄uatio māe ꝛ ꝯ̄rij. ꝛ id̄ eternū intantū eternū iquan/
tū caret cāis ꝯting^e ꝛ poſ̄itatis. ergo iquantū eternuꝫ eſt
abſtractū a mā. ꝛ ꝯ̄rio mō impoſe eſt vnā nām ſiue nuō
ſiue ſpecie ſiue gn̄e hr̄e mām ꝛ ꝯ̄riū ꝛ carere his: ꝛ hoc di
ctū eſt ſupius: hec igit eſt pō Ari. ꝛ Auer. ℂ Ad ar^ta dōꝫ.
Ad p̄mū ꝙ dr̄ie modales ſm̄ pi^{cō} ſūt duob⁹ modis. vno
mō fūdate in pncipijs oppoſitis: vt neciuꝫ ꝛ ꝯtigēs. ꝛ ſic
variāt eēntiā ꝛ formā. alio mō ſūt fundate in eiſdē pnci/
pijs: ꝛ ſic nō variāt: ſic eſſe intenſuꝫ vel remiſſaꝫ vt dicit
Auer. 5° phy. ſaluant in eadē nā nuō ꝛ ſpecie. ꝛ ſic pꝫ ſol.
ℂ Ad 2^m 2^e opionis dōꝫ ꝙ ptes cētrales terre q̄nqꝫ fiūt
circūferētiales hoc mō: qm̄ aſtra conſumūt terrā ex vno
latere: ꝛ terra mouet iſequēdo cōſūptionē adeo ꝙ cētra/
les fiēt circūferētiales: ſꝫ hoc fiat i magno tpe. Sic etiaꝫ
ptes ignis ꝯcauales fiūt aliqn̄ ſupficiales in hūc modū:
qm̄ aliq̄ ꝯſtellatio frigefactiua grauefacit illas: ꝛ ſic dicē
dūt. ꝛ tādē veniūt ad locū ſue corruptionis. ℂ Ad tertiā
ſol. eſt ma^{ta}. qm̄ hꝫ corpa dr̄nt gn̄e. nō eſt eni ſuba genus
corpis celeſtis ꝛ gn̄abilis: ſꝫ gn̄a^{ta} eſt corpus gn̄abile. vt
dicit auctor i abbreuiatiōe ſua. ſ. Porphyrio. ℂ Supeſt
mō vidē de 2° itellu. vbi d̄bes ſcire ꝙ finis dat eē effcūi.
foia ēt. agēs etiā. ꝛ oēs dāt eē modis ꝛ rōnib⁹ diuerſis in

rebus poſſibilibꝰ:qꝛ vo ea q̄ ſũt diſpſa in īferioribꝰ colligunt̄ in ſupiori.iō in deo tres modi cāe vniunt̄ adeo ꝙ eſt cā agens finis:ꝛ forma vt Auer.dicit.12.meta.com.6. Iſti igit̄ tres modi ſũt vnꝰ in deo.ꝛ ꝓpterea negāt gdaʒ illũ eſſe agēs:eo ga nō pñt īſpicere iſtos tres modos cāe in eo:pñt ğ necīa hr̄e cām agentē ſui eē ꝛ finalē ꝛ formalem nō intrinſecā:ſed extrinſecā.Et hoc vī dicē Auer.2° meta.cō.4.ꝛ 5° meta.tex.cō.6.ait neceſſarioꝝ eē alteraʒ cām.℄ p̄.Auer.12.meta.cō.44.plane ponit hoc.ꝛ in 2° de ſuba orbis vide.℄ Ad rōnes.Ad primā pʒ ſol.℄ Ad ſcdaʒ negat̄ maior. Ad ꝓbationē dōm ꝙ p̄ma ꝯñtia nō valet:qm̄ lʒ aliqd habeat eſſe ab alio:nō ſequit̄.ğ hēt de ſe nō eſſe:qm̄ nō īfinitat̄ ꝑdicatũ:ſed dʒ ſic argui.nō hēt de ſe eſſe.ergo eſt nō habens de ſe eē:ꝛ ſic ꝓcedit̄:nec eſt cōtra me.ꝛ vide de hac queſtione in 8°.in fine expoſitionis cōmenti.15. ALGAZELIS. DV. II.

AIt Alga.ſcda via reprobatiōis phoꝝ in pñti tractatu h eſt.vʒ ꝙ nos dicemus ſic eē ſine gditate gd itelligibile eſt ſic priuatio abſoluta reſpectu cuiuſdā eſſe ſenſibilis:maxīe ꝙ poſita aliqua vna ſuba realr̄:qualr̄ diſtinguat̄ ab aliq̄ alia re ꝟitatez non hñte. Remotio nāqꝫ gditatis remotio ꝟitatis eſt:ꝛ remota ꝟitate ens deide itelligibile nō eſt.ğ tātũ valet id qd dicũt quātũ dicē eſſe nō in ente:qd ē ꝯdictio ꝛ declr̄atio huiꝰ eſt:qꝛ ſi hō eēt itelligibilis:poſſet eē ſilr̄ cātus ſine ꝟitate:ꝛ cōicaret cũ p̄io iquātũ nō hʒ ꝟitatez neqꝫ gditatē.ꝛ dñt ab eo in eo ꝙ cātũ eſt ꝛ primũ minime.pʒ ğ ꝙ id qd dī de p̄io dī d cāto. Cōcludit̄ ğ ꝙ ipſoꝝ error ē finis:qꝛ ponũt purā ſepationē ſeu remotionē:qꝛ remotio gditatis totalis remotio eſt.ğ nō remanet niſi nomē eſſe. Et ſi forte aliqs diceret ꝙ ꝟitas ipſiꝰ dei eſt ꝙ ipſe eſt neceſſariꝰ:ꝛ hec eſt ſua gditas. Nos ꝟo dicimus ꝙ necītas nō eſt aliud niſi remotio cāe:ꝛ remotio cāe cuiuſdā eſt ꝯñs ipſius veritatis.ğ opʒ ꝙ illa veritas preītelligat̄:ꝛ poſtea denominet̄ ꝙ nō hʒ cāʒ:ꝛ qꝛ nō eſt imaginādũ ipſaʒ priuari:neceſſitas nāqꝫ nō eſt aliud niſi hoc:quia ſi necītas addita fuerit ſup eē.ğ eſt hic plr̄alitas. ꝛ ſi non.qualr̄ igitur erit idem cũ quiditate.

℄ Quia peri[ci] dixerũt deuʒ hr̄e eſſe ꝛ carere gditate.iō h in loco Alga.ꝯdicit eis.ꝛ p̄mo ꝓpōit itētionē eius dī. Ait Alga.2° via reprobationis phoꝝ ī pñti tractatu.hec eſt ğ itentio Alga.iducē ſcdaʒ viā ꝯdicēdi peri[cis].(vʒ qꝛ.)Cuꝫ poſuit eius itētionē.nũc exeqt̄:ꝛ pōt rō eiꝰ in hũc modũ cōponi.ita oē itelligibile eſt ſine gditate:ſic̄ priuatio ſine forma ꝛ habitu ſenſibili:ſed p̄uatio ſine forma nō eſt itelligibilis:qm̄ p̄uatio intelligit̄ per reſpectuʒ ſui habitus:vt ſcis.ğ eē nō itelligibile eſt ſine gditate. Huiꝰ itaqꝫ apponit maiorē.d.vʒ ga nos dicemus ꝙ eſſe ſine quiditate ſic itelligibile eſt:ſic̄ eſt p̄uatio abſtracta reſpectu cuiuſdaʒ eēntie ſenſibilis.i.forme ſenſibilis.℄ Debes ſcire ꝙ forᵃ ſeu ſpēs rei eſt duoꝝ:vt dī 7° meta.tex.cō.23.ꝛ 9° meta.tex.cō.3.p̄ ꝛ p ſe ſui oñſiua.2° ꝛ p accñs ſue p̄uationis demōſtratiua.iō ſi ē aliq̄ p̄uatio oīno abſtracta a foꝛa:ꝛ ſʒ eē ꝛ ſm relonē iſta vix intelligibilis eſt:ꝛ iō dixit Auer.ſic̄ eſt p̄uatio abſtracta a reᵘ foꝛe ſenſibilis:qm̄ ſi eſt p̄uatio aliq̄ abſtracta actu a forma:nō tñ abſtracta ſm reſpectũ adhuc cōcipi pōt p foꝛe reſpectũ.In ꝓpoſito ita ē de eſſe carēte gditate:qd eni caret gditate caret vlis rōne:qd caret rōne vlis caret p̄nº itelligēdi.oīa eni itelligunt̄ a nobis ꝓut vlia ſũt.ğ ſi eē caret gditate ꝛ itelligē et carere vī:ꝛ ſic appet dictũ Alga.(Maxīe qꝛ.)Adducit 2ᵃᵐ rōnē.ꝛ forte pōt in hāc viʒ cōponi.oē veꝝ hʒ gditatez:ſʒ eē p̄mi eſt veꝝ.imo ꟶiſſimũ.ğ eē p̄mi hʒ gditatē.huiꝰ tñ gēt tñ viim minoris ſub foꝛa dubitatiōis.d.maxīe qꝛ poſita aliq̄ vna ſuba realr̄.i.poſito ꙗ eē dei ſit ens reale:q̄lr diſtiguit̄ ab aliq̄ re nō hñte ꟶitatē.vlt dicē maxia diſtinctiōe diſtiguit̄.ğ ens reale eſt veꝝ:cũ nō diſtiguit̄ ab eo. (Remotio nāqꝫ.)Forte h ꝓbat maiorē dicti ſylli nũc.ꝛ pōt ī hũc modũ cōponi.carēs ꟶitate caret gditate.ğ p ꝯñiũ hñs ꟶitatē hʒ gditatē:ꝛ ſic verũ hʒ gditatē.Et forte eſt rō p̄ncipalis:dʒ ī hũc modũ cōponi.oē carēs ꟶitate ē itelligibile:vl̄ nllm carēs ꟶitate eſt itelligibile:ſed oē carēs gditate caret ꟶitate.ğ nllm carēs gditate eſt itelligibile.Et nũc aſſumit̄ ꝯ̇ hec ꝓ maiori:ꝛ ſuppleas hāc minorē:ſʒ p peri[cos] eē dei caret gditate.ğ eē dei caret itelr̄.ꝛ ſic eſt itelligibile.p̄ ğ tāgit miorē p̄ʳ.d.remotio nāqꝫ gditatꝫ remoº ꟶitatꝫ eſt.eſt ğ mior.oē carēs gditate caret ꟶitate. deide accipit maiorē.d.ꝛ remota ꟶitate ens.deide itelligibile nō ē.eſt ğ maior:nullũ carēs ꟶitate eſt itelligibile. Et nũc apponit ꝯ̇nē vl̄ eiꝰ viʒ.d.ğ tātũ valet id qd dicũt q̄tũ dicē eē nō ī ente.i.eē nō ens:vl̄ nō itelligibile ſimpr̄ ꝛ p ꝯñs nihil eē qd ē ꝯdictio:ꝛ tē tu appōas reliquũ ſylli. (Et declr̄atio huiꝰ ē.)Apponit aliā rōnē:ꝛ pōt in hũc modũ iduci:ſic̄ hō cātꝰ a deo eſt ſine ꟶitate.ita deꝰ erit ſine ꟶitate:ſʒ hō ſine ꟶitate ꝛ gditate eſt nō ens.ğ deus ſine gditate ꝛ ꟶitate ē nō ens.huiꝰ p̄ oñdit qualr̄ eſt poſe itelligere hoiez ꝛ deũ in aliq̄ cōi ꝯuenire:ꝛ ī aliq̄ ꝓpo differre.deide ponit viʒ ꝯ̇nis.dic̄ ğ.ꝛ declo hꝰ ē:qꝛ ſi hō eēt itelligibil.i.ens poſſet eē ſilr̄ cātꝰ.ſ.a deo ſine ꟶitate:qm̄ effectus gerit:vl̄ gerere hʒ ſui cāe ſilitudinē:ꝛ ſic cōicaret cũ p̄ iquātũ nō hʒ ꟶitatē neqꝫ gditatē:ꝛ differret ab eo ī eo qd cātũ ē a p̄.ꝛ p̄ᵐ mime.i.nullo mō eēt cātuʒ.pʒ ğ ꙗ id qd dī de p̄ dī de cāto.Et nũc appōit ꝯ̇nis viʒ.d.ꝯcludit̄ ğ ꙗ ipſoꝝ error ē finis.i.vltimꝰ ꝛ maximꝰ:qꝛ ponũt puraʒ ſepationē ſeu remotionē.ğ ambo erũt nō entia.cuiꝰ cāʒ dicit:qꝛ remoº gditatꝫ ſup.ab aliq̄ ē totalis remoº.i.eſt remotio ſimplr̄ ab ente ꝛ ſic nihil.ğ ī deo nō remoʳ niſi nomē eē:ꝛ nō in re:ſic̄ ſoꝛ.mortuꝰ hʒ tñ nomē ſoꝛtꝫ:ſʒ in re nō ſit ille.(Et ſi forte.)Induc̄ ſol.phoꝝ.d.et ſi forte aliqs dicēt ꙗ ꟶitas ipſiꝰ dei ē ꙗ ipe ē necīus:ꝛ hec ē ſua gditas.i.necītas ē dei gditas.(Nos ꟶo.)Obycit ſoloni ꝓpoſite.d.nos ꟶo dicimꝰ ꙗ necītas nō ē aliud niſi remotio cāe ſup.faciētis ꝯtigētiā:vt dcm̄ ē:ꝛ remoº cuiuſdā cāe.ſ.mãe eſt ꝯñs.i.accñs ipiꝰ ꟶitatꝫ.ğ opʒ ꙗ illa ꟶitas p̄intelligat̄ añ:ꝛ poſtea denoiet̄ ꙗ nō hēat cām:ſic̄ hō p̄us eſt q̄ſi ſibi accñs adueniat.ita eē dei p̄us dʒ itelligi eē q̄ʒ carētia cāe adueniat ei.ꝛ addit.ꝛ ga ipaʒ.ſ.ꟶitatē p̄uari ſimplr̄.i.eē nō ens nō ē imaginādũ.iō ſup.nō caret gditate. Reddit āt cāʒ.q̄re necītas eſt p̄uatio cāe.ꝛ ingt.necītas nāqꝫ nō eſt aliud niſi h.i.niſi p̄uatio.ga ſi necītas addita fuerit ſup eſſe.i.ſi fuerit gd accñtis poſitiuuʒ.ğ hic.i.in deo eſt pluralitas.i.cōpoſitio.(Et ſi nō.)q̄ſi dat ſcdam rōnē.d.ꝛ ſi nō ſup.neceſſitas eſt p̄uatio q̃uo ꝛ qualr̄ erit idē cuʒ gditate.q̄ſi dicat eſt ipoſe.accñs eni poſitiuũ nō pōt idētificari gditati.hñ aũt p̄uaº pōt idētificari hitui.hec igit̄ ē 2ᵃ via ꝯ phos his rōnibꝰ ꝓprobata:vt vides. AVER.

DIcimus nos ꙗ omnia iſta verba ſunt ſophiſticalia:qꝛ phi nō dicunt ꙗ primũ p̄ricipiũ hēat eē ſine gditate:neqꝫ gditatē ſine eē:imo opinati ſunt ꙗ eē

cõpoſiti eſt denoiatio addita ſup ſubam. Et ꝙ hec denoiatio acqrit̃ ei ab agẽte. Et ſic putant ꝙ id qđ ẽ ſimplr̃ ⁊ abſq; agẽte nõ hʒ dictã denoiationẽ additã ſup ſuã qditatem: ⁊ ꝙ qditas eius nõ dĩr a ſuo eſſe: nõ ꝙ ipſe habeat qditatẽ. vt hic hõ fundauit ſe noie phoꝝ in ſuis ṽbis. Vñ poſito ꝙ ipſi remoueant quiditatẽ: qđ eſt vt modo diximus. falſo icepit redarguere eos dicẽs. ⁊ ſi hoc eẽt itellr̃e poterit etiã dici de cãtis ꝙ cõicant cũ p̃io iquãtũ nõ hñt veritatẽ: ⁊ phi nõ ponũt ens ſine qditate abſolute: ſed dicũt ꝙ prima cã nõ hẽt qditatẽ ſiſeʒ alioꝝ entiũ qditatibus. Vñ error huius loci ſumit̃ a vocabulo qditatis qđ eſt nomẽ equiuocuʒ. Pʒ ẽ ꝙ ṽba huiꝰ hois ⁊ oia q̃ ſup ea fundant̃ ſophiſticalia ſunt. Id eni qđ priuatũ eſt neqt denoiari a priuatione alicuius ab eo: neq; ab affirmatiõe cuiuſdam in eo. Sed id qđ dixerat. vʒ ꝙ id qđ neceſſarium eſt idem eſt qđ nõ hñs cãm agenteʒ. Dicimꝰ ꝙ nõ eſt verũ. imo qñ dicimus nečiuʒ eſſe eſt denoiatio affirmatiua ꝯñs nãm nullam cãʒ hñs agẽtẽ de ſe. vʒ extra ſe. Id etiã qđ dixerat. vʒ ꝙ ſi nečitas addita fuerit ſup eſſe. eſſet ẽ hic pluralitas. ⁊ ſi nõ. q̃lr̃ ẽ ⁊c̃. Dicimꝰ ꝙ eẽ nõ eſt denoiatio addita ſup ſubaʒ apud phos: ⁊ tãtũ valet apud eos quãtũ dicere ꝙ eſt neceſſariũ ⁊ ab eterno. Vñ ſi qñ nos diceremꝰ neceſſitatẽ intẽderemus ꝓ eo denoiationẽ mentalẽ nõ erit qd additũ ſup ſubaʒ. Sed ſi intẽderemus ꝓ eo accñs: ſicut ait Auič. de ente cõpoſito. tũc ṽe ẽ difficile dicere qualr̃ ſimplex ſit idẽ cũ qditate niſi dicatur ſicut ſcientia in ſimplici eadeʒ eſt ꝙ ſciens. Sʒ qñ intelligit̃ de eſſe id qđ itelligitur de ſuba. tunc ſine aliqua ambiguitate remouentur p̃dicta dubia. Patet ergo ꝙ hoc mõ verificatur ꝙ eſſe ſimplex idem eſt qđ qditas.

¶ Cũ poſuit vltimã viã Alga. ꝯ peri^{cos}: hoc in loco vult redarguere illũ: ⁊ p̃ ponit pctm̃ eius quãtũ ad id in quo ſuſtentat̃: ⁊ ingt. Dicimꝰ nos ꝙ oia iſta ṽba ſũt ſophi^{ca}: qa phi nõ dicũt ꝙ p̃^{m} p̃n^{m} hẽat eẽ ſine qditatem neq; qditatẽ ſine eẽ. imo opinati ſũt ꝙ eẽ cõpoſiti eſt denoiatio addita. i. accñs additũ ſup ſubaʒ: ⁊ ꝙ hec denoiatio accidit ei ab agẽte. ẽ id qđ ſuppõit Alga. in eius via ꝯ peri^{cos} error eſt. (Et putãt.) Quia dixit partẽ opionis peri^{cos} in q̃ errauit Alga. bonitate doctrie. iducit alia q̃ peri^{ci} dicũt ad cõplemẽtũ opionũ illoꝝ: ⁊ dič. ⁊ ẽt putãt ꝙ id qđ eſt ſimplr̃ ⁊ abſq; agẽte nõ hẽt dictã denoiationẽ additã ſup qditatẽ: ⁊ ꝙ qditas eiꝰ nõ differat a ſuo eẽ: qa igit̃ ſolus deꝰ eſt ſimplex. i. a ſe ⁊ caret agẽte: ⁊ iõ ſolũ ibi eẽ ⁊ qditas ſunt vnũ oibꝰ modis. ⁊ addit. nõ ꝙ hẽat qditatẽ. imo eſt ipſa qditas: cuiꝰ ꝯriũ dicit hic hõ q fundauit ſe noie phoꝝ in ſuis ṽbis nõ vidẽdo ṽba phoꝝ. ¶ Debes ſcire ꝙ qditas põt duobꝰ modis ꝯſiderari. vno mõ vt qditas ẽ. alio mõ vt qditas diuerſa ab eẽ: ſtat ergo eſſe p̃uari qditate: vt diſtincta: qđ tñ nõ p̃uat̃ qditate: deꝰ ẽ nõ p̃uat̃ qditate abſolute: ſed quiditate diſtincta a ſuo eſſe: eo quia quiditas

Duplr̃ q[ui]ditas cõſideratur.

ſua nõ eſt diuerſa ab eẽ ſuo: ⁊ qa Alga. ignorauit hãc diſtinctionẽ: iõ opio phoꝝ latuit eũ. ¶ 2° dbes ſcire ꝙ dĩt multũ qditas ab hñte qditatẽ: ſič diffõ ⁊ hñs diffõnẽ differũt. dicit eni Auer. 7° meta. cõ. 40. diffõ eſt vnũ cũ diffinito ſʒ p̃dicationẽ. nõ q̃ ipſa diffõ q̃ ẽ foꝛa eſt ipʒ diffinitũ qđ eſt hñs formã. ħ dič 8° meta. cõ. 9°. hñ ẽ dr̃ Auer. ꝙ deꝰ nõ hʒ qditatẽ: qm̃ eſt ipſa qditas: eẽ eniʒ in eo oibꝰ modis eſt ipſa qditas. iõ ṽificat̃ dictũ eiꝰ hic. ſʒ quõ ſit ħ com̃. 39. 12. meta. hẽt declari: ⁊ ego dixi ibi i expõne mea. (Vñ poſito ꝙ ipſi.) Cũ i pte opionẽ phoꝝ p̃dixerit. vult ex hoc iferre peccatũ Alga. ⁊ iquit. vñ poſito ꝙ ipſi remoueant qditatẽ: qđ eſt ſup. veꝝ vt mõ diximꝰ. i. nõ ꝙ abſolute remoueãt: ſʒ ſub rõne diſtinctõis. falſo. i. male icepit redarguere eos. d. ħ ṽbũ. vʒ. ⁊ ſi ħ eẽt itellr̃e. ſ. ꝙ ſit eẽ ſine qditate. poterit etiã dici de cãtis ꝙ cõicẽt cũ p̃ iquãtum nõ hñt ṽitatẽ. ħ remouet. d. ⁊ phi nõ ponũt ens ſine qditate abſolute: ſed dicũt ꝙ p̃ma cã nõ hʒ qditatẽ ſiſem qditatibus alioꝝ entiũ. ẽ vult ꝙ qditas dei nõ ſit ſilis qditatibus rerũ: cũ qditas dei nõ ſit diuerſa ab eẽ: queãdmodũ eſt in reliqs entibus. (Vñ error.) Cõducit mõ locũ ſophiſticationis. d. vñ error huiꝰ loci ſumit̃ a vocabulo qditatis: qđ eſt nomẽ equocũ. dĩ eni qditas equoce de qditatibꝰ gilabiliũ ⁊ dei: vt ſatis declaui in expõne cõ. 9° tertij de aia. (Pʒ ẽ.) Cũ dixit locũ errãdi. oñdit quõ pp̃ illud errauit Alga. d. pʒ ẽ ꝙ ṽba huiꝰ hois: ⁊ oia que ſup ea fundant̃ ſophiſticalia ſunt: eo qa radix eoꝝ mendoſa eſt: ⁊ appõit rõnẽ: ⁊ q̃ſi dicat ꝙ phi nõ p̃nt dicẽ abſolute eſſe dei eſſe ſine qditate. id eni qđ eẽt priuatũ. i. oino qditate carẽs: neqt. i. nõ põt dnoiari a p̃uatiõe alicuiꝰ ab eo. v. g. chimera nõ p̃t dici lapis: neq; nõ lapis: neq; ab affirmatione cuiuſdã in eo. i. de puro p̃uatiuo nõ p̃dicat̃ neq; affirmatiue neq; negatiue: qđ iteꝰ p̃dicatione ex nã rei. (Sed id qđ.) Cũ hec dixit. Nũc accedit ad ſcõʒ. ſ. ad reprobãdũ aliđ eiꝰ dictũ. ⁊ p̃mo narrat eiꝰ peccatuʒ. ⁊ ingt. ſed id qđ dixerat. vʒ ꝙ id qđ nečiuʒ eſt idẽ eſt qđ nõ hñs cãm agentẽ. voluit eni Alga. ꝙ nečiuʒ dĩ p carẽtiã cauſe cuiuſcuiq; gñis cãe. (Dicimus ꝙ nõ.) Rñdet illi. d. dicimus ꝙ nõ eſt veꝝ. imo qñ dicimꝰ nečiuʒ eſſe. eſt denoiatio affirmatiua ꝯñs nãm. nullã hñs cãm agẽtẽ de ſe neq; ex ſe. vult ẽ Auer. ꝙ nečiuʒ nõ eſt pura p̃uatio oiuʒ cãꝝ: ⁊ pura negatio: vt dič Alga. ſed ſit poſitiuũ qđdaʒ ſequẽs nãm illã cuiꝰ ẽ: nõ tñ hñs cãʒ ſue ꝯſecutiõis: ⁊ ħ declaui ſupra i diſputatiõe 3^{a}: neq; opus ẽ ſemp reiterare idẽ qñ itellr̃ p ſe. (Hoc ẽt qđ.) Nũc ⁊ ad 3^{m} trãſit dictũ: ⁊ ꝓponit id i ſũma. ⁊ ingt. ħ ẽt qđ dixerat. vʒ ꝙ ſi nečitas addita fuerit ſup eẽ. ẽ hic. i. i deo eẽt pl̃alitas: ⁊ ſi nõ. q̃lr̃ ẽ ⁊c̃. i. q̃lr̃ erit idẽ cũ qditate. (Dicimꝰ nos.) Hoc i loco ſoluit. ⁊ ingt: dicimꝰ ꝙ eẽ nõ eſt dnoiatio addita ſup ſubaʒ apđ phos: ⁊ expõit qd itelligit p eẽ. d. ⁊ tãtũ valet eẽ apđ eos in deo q̃tũ dĩe ꝙ eſt nečiuʒ ⁊ ab eterno. eſt eni eẽ nečiuʒ ⁊ eternũ. Tũc trãſit ad formã. ⁊ ingt. vñ ſi qñ nos dicimꝰ nečitatẽ diceremꝰ ⁊ itẽderemꝰ ꝓ eo dnoiationẽ mẽtalẽ. ſ. accñs nõ diuerſum re: ſʒ rõne ab eẽntia nõ erit qd additũ ſup ſubaʒ: ſʒ ſi itẽderemꝰ ꝓ eo accñs. ſ. diuerſuʒ ſm rẽ ab eẽntia dei: ſič ait Auič. de ente cõpoſito in q̃ dicit nečẽ eſſe additũ eſſe illi ab extrinſeco ⁊ in ſui nã eſſe ꝯtingẽs vere eẽt difficile dicẽ q̃lr̃ ſimp^{x} ſit idẽ cũ qditate: ⁊ nečitas eadẽ ſup. cũ eẽntia: niſi dicat̃ ſič ſcia in ſimplici eadẽ eſt cũ qditate ſciẽtis: vbi eſt idẽtitas nõ ſimplr̃: ſʒ i ſubo: ſʒ qñ itellr̃ de eẽ id qđ itellr̃ de ſuba. i. qñ p ipm eẽ itellr̃ idẽ qđ qditas ſimplr̃: tũc ſine aliq̃ ambig^{te} remouẽt̃ p̃dicta du^{a}: vt viſuʒ eſt. ⁊ tũc q̃ſi recapitulãdo ingt. pʒ ẽ ꝙ ħ mõ verificat̃ ꝙ eſſe ſimplex idẽ eſt qđ qditas. ſ. in deo: ⁊ quõ eẽntia ⁊ eẽ idẽ ſint i deo: ⁊ quõ nečitas ẽ qd poſitiuũ ꝯñs eẽntiã dicta ſũt in diſputatiõe 3^{a}. ⁊ ꝯtinue i alijs diſputatiõibꝰ: ⁊ tu iſpice ibi. Et ſic finis ſit 8^{ue} diſputatiõis.

Dñ qditas ab hñte qditatem.

¶ Nona diſputatio Algaçelis cũ phis in qua oſtendit debilitatem ipſorum ꝙ ipſe deus non ſit corpus neq; corporeus.

DVBIUM. I.

Dixit Alga. hec opio bñ põt ⁊ optie affirmari iuxta opinionẽ dicẽtis ꝙ omne corpus eſt nouũ ꝑut illð corpus nõ euadet cõtinue a nouitatibus: ⁊ qðlibet inouatũ idiget inouante: ſed ꝙ ſit corpus antiquum ab eterno: lʒ cõtinue recipiat inouationẽ hec opinio nõ affirmat. Quare eſt enim negandũ ꝙ primuʒ entiũ ſit firmamentuʒ vel ſol vel alius orbium. Et ſi aliqs diceret forte ꝙ prima cauſa nõ eſt corp⁹: quia omne corpus eſt cõpoſitũ ⁊ diuiſibile ad partes quãtitabiles intellectualr̃: ⁊ ad mãm ⁊ formã realiter: ⁊ ad denoiationes in qb⁹ appropriaꝣ ⁊ differt ab alijs corpibus. Dicimus nos ꝙ oia iſta caſſauimus ⁊ oſtẽdimus in precedẽtibus ꝙ nullã habẽt auctoritatem cõtra hoc. Et etiam declarauimus ꝙ ſicut non eſt negandũ ponere ens non habẽs dans ſibi eſſe: ſimilr̃ nõ eſt negandum ponere compoſitũ componente idigẽs. Tandẽ ꝙ oia veſtra edificia irruimus. Et ſi aliquis veſtruʒ diceret ꝙ illud corpus qð primuʒ ponitur aut eſt animatũ aut non. ſi nõ: eſt impoſſibile ꝙ ſit agens. ſi eſt animatũ. ergo vna pars eius cauſa erit alteri⁹ partis. Et ſi ſic ergo illud corpus non erit primum. Dicimus ꝙ anima non eſt noſtri corporis cauſa: nec anima orbis ſimiliter cauſa eſt ſui corporis apud nos: immo ambo habent eſſe ab extrinſeca cauſa: ⁊ poſtq̃ʒ poſſibile eſt ꝙ ſint ab eterno poſſibile eſt ꝙ ſint incauſate.

¶ Sicut dixi vobis Auerrois mrẽs cõpõnis ſpẽs a pmo ꝑpoſuit remouere. trãſit ergo ad remouẽdũ cõpõnẽ corporalẽ a pmo: ⁊ ſicut dixi cõpoſitio corpalis põt duobus modis itelligi. vno mõ ex ptib⁹ ꝯtinuis facta: ſiue eiuſdẽ ſiue alteri⁹ rõnis: ⁊ hãc tãgit cũ dicit ꝙ ipſe deus non ſit corp⁹. ſcðo mõ ex ptibus q̃litatiuis. i. eẽntialibus. v.g. ex mã ⁊ forma: ⁊ hãc tãgit cũ dicit: neq; corpore⁹. hos duos modos cõpõnis. intẽdit Auerro. hoc i loco ſcrutari. primo ergo iducit Alga. vim argumẽti phoꝝ: ⁊ põt i hũc modũ cõponi. omne corpus eſt nouũ. primus motor nõ eſt nouus. ergo pmus motor nõ eſt corpus. maior ꝑbaꝣ in lr̃a. ⁊ cõponitur in hũc modum. omne indigens nouitatibus eſt nouuʒ. omne corpus indiget nouitatibus: ergo omne corpus nouũ. minor ſylli pncipalis. ſ. di. pmus motor nõ eſt nouus. hoc modo declarari põt ex lr̃a. omne nouũ exigit innouãs. pmus motor nõ exigit inouãs. ergo pm⁹ motor non eſt nouus. inquit ergo. ait Alga. hec opio ſup. que apparet in diſputatiõis titulo bene põt ⁊ optime affirmari iuxta opionem. d. ꝙ omne corpus eſt nouuʒ: et hec fuit maior ſylli pncipalis. minor ſuppleri debet in modũ quẽ feci. Deinde accepit ꝑbationẽ huius: ⁊ tñ minorẽ illius. ⁊ inquit. ꝑut illud corpus non euadet cõtinue a nouitatibus: ⁊ iterũ huic preponas maiorem. Deinde accepit ꝑbationẽ minoris: ⁊ huius tñ iteꝝ accepit maiorẽ: ⁊ ingt. ⁊ quodlibet innouatuʒ exigit inouantẽ: ⁊ iterũ perficias hunc vt reliquũ. (Sed ꝙ ſit.) Cũ ꝑpoſuit opionẽ pipateticorũ: ⁊ fundamẽtũ eorũ narrauit: hoc in loco incepit debilitare ipſum: ⁊ vult ꝙ corpus põt itelligi duob⁹ modis. vno mõ ꝑ gñabili et corruptibili. alio mõ ꝑ eterno alterius rõnis ab illo. poſſet itaq; dici fundamentũ pdictũ cogere primũ motorẽ nõ eſſe corpus nouuʒ gñabile ipm tamẽ eẽ corpus antiquũ alterius rõnis nõ cogeret. inquit ergo: ſed ꝙ ſit corpus antiquũ ab eterno: lʒ ꝯtinue recipiat inouationes. hec opio non affirmat. cuius rõneʒ ingtiq̃re eni eſt negatũ ꝙ pmũ entiũ ſit firmamentũ vl̃ ſol: vel alius orbium: quaſi dicat ratio nõ demõſtrat. ex vi ergo rationis tñ habeꝣ pmũ non eſſe corpus gñabile. ipſuʒ tamẽ eſſe corpus antiquũ alterius rõnis nõ habeꝣ. (Et ſi.) Hoc in loco inducit adhuc aliã phoꝝ argumẽti dicti cõfirmationẽ. ⁊ põt in hunc modũ componi. omne corpus eſt compoſitum diuiſibile in partes quãtitatiuas in mãm ⁊ formã realr̃: ⁊ in accidẽtia ꝓpria qbus differt ab alio ſui generis. Tũc ſuppleas minorẽ: ſed pmus motor nõ eſt corpus diuiſibile ⁊c̃. ergo pmus motor non eſt corpus huius accepit maiorẽ tñ. ⁊ iquit. ⁊ ſi aliqs diceret forte ꝙ pma cã nõ eſt corp⁹ hec eſt ꝯcluſio. ⁊ accepit maiorẽ. d. qꝛ omne corpus eſt cõpoſitũ ⁊ diuiſibile ad partes quãtitabiles intellectualr̃. i. ſm deſignationẽ ſaltem: ⁊ ad mãm ⁊ formã realr̃: ⁊ ad denoiationes. i. accñtia in qbus appropriaꝣ. i. que ſunt ꝓpa ꝑ que differt ab alijs corporibus. (Dicim⁹ nos.) Remouet hãc ꝯfirmationeʒ. ⁊ ingt. Dicimus nos ꝙ oia iſta caſſauimus ⁊ oñdimus in pcedẽtibus ꝙ nullã hñt auctoritatẽ ſuper hoc. vult dicere ſicut dictũ eſt. ꝙ phi nullã habent probationẽ ad probandum neceſſe eſſe non eſſe corpus: qm̃ neceſſe eſſe: vt dictuʒ eſt: nihil aliud eſt niſi ens carens cauſis agentibus. mõ hoc poteſt verificari de corpore ⁊ nõ corporeo: corpus eni celeſte ſi eſt neceſſe eſſe caret agente: ⁊ motor ei⁹ etiã caret agente. ergo argumentũ hoc fuit optime ſolutũ. Ad formã ergo põt negari minor. ſ. dicẽs ꝙ pmus motor nõ ſit corpus cõpoſitũ ⁊c̃. (Etiã declarauim⁹.) Illa minor nõ ꝑbaꝣ hic: ſed ſupius fuit in hũc modũ ꝑbata. omne corpus cõpoſitũ diuiſibile ſm quãtũ ⁊ mãʒ ⁊ formã habẽs accñtia ꝓpria hẽt agens: ſʒ pmus motor nõ hẽt agẽs ⁊c̃. iõ hoc in loco ꝑſoluit ꝑbationẽ illã factã ſupius: ⁊ iquit. Etiã declarauimus ꝙ ſicut nõ eſt negãdũ ponere ens non hñs dans ſibi eſſe. i. ens carens agente. v.g. apud peripateticos deus. deus eni eſt ens carens agente. ſimilr̃ non eſt negandũ ponere cõpoſitũ nõ indigẽs componente. i. ita poteſt fingi aliqð primũ cõpoſitũ a ſe ſine cõponẽte illð: qm̃ ſicut in entibus daꝣ pmũ ens a ſe. ita in cõponentib⁹ ⁊ compoſitis debet dari pmũ compoſitũ a ſe. aliter in cõpoſitis eſſet ꝓceſſus in infinitũ. tandẽ ꝯcludit. d. tandeʒ: ſup. diximus ꝙ oia veſtra edificia irruimus. (Et ſi.) Iterũ ſcðo iducit alterã: ⁊ ſcðaʒ ꝯfirmationẽ peri^cor. ⁊ ingt. ⁊ ſi aliqs veſtrũ diceret ꝙ illud corpus qð pmũ ponitur: aut eſt aĩatũ aut nõ. ſi nõ. ꝯtra arguit. d. eſt impoſe ꝙ ſit agẽs. qð ite° ſimplr̃: qm̃ oẽ agens: vel eſt nãle vel rõnale: ⁊ non põt poni agens nãle: qm̃ tũc dareꝣ agens altius eo: quia agẽs naturale dirigiꝣ ab agente rationali. opus eniʒ nature opus eſt inte^e. iz. meta. cõmento. i8. ſi rationale. ḡ eſt animatũ. ſi eſt animatuʒ. ergo vna pars eius. ſ. anima cauſa erit alterius partis. ⁊ ſi ſic. ḡ illð corpus nõ erit primum. ſ. qꝛ hẽt aliud pus a quo depẽdet. ſ. aiam eius. (Dicimus.) Soluit hoc. d. dicim⁹ ꝙ aia nõ eſt nr̃i corpis cã: ⁊ per ꝯñs: nec aia orbis ſilr̃ cã eſt ſui corpis apð nos. imo ambo hñt eſſe ab extrinſeca cauſa. i. imo compoſituʒ noſtrũ hʒ eſſe ab extrinſeca cauſa. ingt modo. ⁊ poſtq̃ʒ poſſibile eſt ꝙ aia orbis ⁊ orbis ſint ab eterno. ergo poſſibile eſt vt ambo ſint icauſata. breuiter ergo dicẽdũ ꝙ aia celi nõ eſt cã celi: neq; totũ ꝯſtitutũ ex aia ⁊ corpe celeſti eſt

cauſatū cū ſit eternū.ģ celū eſt ṗmū cōpoſitū carēs cō-
ponente.℄ Debes ſcire ꝙ Alg.in hoc dubio debilitauit
viā Ariſto.in.8.⁊.iz.meta.erat enī via Ariſt.hec.ſ.oē cor
pus vł v̇tus in corpe eſt finitū in tēpore.ṗmus motor nō
eſt finitus in tpe:mouet enī per īfinitū tempus.ergo pri-
mus motor nō eſt corpus neqꝫ v̇tus ī corpe. Obijcit ergo
Alga.ſubtiliſſima obiectione.dicendū maiorē tm̄ veraꝫ
eſſe de corpe ḡnabili ⁊ corruptibili:⁊ nō de corpe eterno
alterius rōnis.hoc enī corpus eſt infinitū in tpe cum ſit
antiquū ⁊ alterius rōnis a caduco.℄ Et hec quidē obie-
ctio eſt fortiſſima:⁊ Joā.grāmaticus addaxit ſcdaꝫ obie
ctionē huic:⁊ eſt multū difficilis:vt ꝯfitet̄ Auerro.in 8°
⁊ ego in hac diſputatione aperiā ambas has obiōnes ſm
poſſe meū loco eius in ſequētibus. AVER.

NOs dicimus ꝙ q̄ nō hēt denoiationē ꝙ pria cā nō ſit corpus ab alio medio termino niſi ꝙ q̄dlꝫ corpus eſt inouatū valde diſtat a veritate ⁊ demōſtrationis nrē̄. Quia in ṗcedētibꝰ declaratū fuit ꝙ ſuppōnes iſtarū in q̄bus fundāt ſe ad cōcludendū ꝙ oē corpꝰ eſt inouatū ſunt debiles ⁊ erronee: ⁊ maxie ꝙ ipſi fundauerūt ſe ſup accñtiū inouatiōnē. Sꝫ phi antiq nō ꝯcedūt eē corpus antiquū ꝑ ſe:ſed ꝑ aliud:vt diffuſe declaratū eſt in ipſorū libris. Sed id qḋ dixerat.vꝫ ꝙ ipſe caſſauit oīa iſta in precedentibus ⁊c̄.intendit dicere ꝙ phi nullā hn̄t ꝓbabilitatē ꝙ neceſſarium eſſe non ſit corpus.intētio nāqꝫ neceſſarij eſſe de ſe eſt ꝙ non hn̄t agentē cām:qualr̄ ergo eſt īpoſſibile ponere corpus non hn̄s agentem cām:maxime poſito corpore ſimplici idiuiſibili in quātitate:neqꝫ in qualitate tandem compoſitū antiquum cōponens non habens. Et nos dicimus ꝙ hec obiectio acerrima eſt ⁊ difficilis ad ſoluēdum niſi cuꝫ dictis dialecticis ſeu topicalibus. Amplius id quod dixit. videlꝫ ꝙ quādo ponimus ens ſine dante ſibi eſſe tantū valet quantū dicere compoſitum componēs non habēs ⁊c̄. Dicimus ꝙ ſūt verba erronea:q̄a compoſitio non infert componens eſſe cōpoſitū.imo ꝓuenit ad aliqḋ compoſituꝫ de ſe:vt ſi aliqua cauſa cauſata ꝓuenit ſine dubio ad cauſaꝫ incauſatā: ⁊ lꝫ probatum fuerit per demonſtrationem ꝙ ſit ens ſine dante ſibi eſſe.ſequitur ꝙ ſit demonſtratum ex hoc ꝙ ſi detur ſit vnum.

Pō arabum. ℄ Debes ſcire ꝙ phi arabes:vt Auic. Auēpa.et Alpharabius:⁊ multi ex grecis:vt Joā.phs Simpliciꝰ ⁊ Themiſtius credunt ꝙ corpus ⁊ corpus nouū ꝯuertant̄:eo quia oē corpus nouū:⁊ omne nouū corpꝰ eſt corpus:⁊ hi expoſitores cū remouerūt a ṗmo rōnē corpis noui credūt ab eo remotā eſſe rōnē cuiuſcūqꝫ corpis:⁊ per ꝯñs ṗmū credunt eē penitus ſeparatuꝫ a mā̄ ⁊ a corporeitate. Inquit mō Auer.dicimus nos ꝙ q̄ nō hēt demr̄ationē ꝙ prima cā nō ſit corpꝰ alio medio ſup.firmatū:niſi ꝙ q̄dlibet corpus eſt inouatū:ſic phi ṗdicti dixerūt valde diſtāt a veritate ⁊ a demr̄ationis nrā̄:et q̄ſi velit ꝙ ꝯ eos valet obiectio Alga.cū in vno fundent̄ impoſi.(Quia in ṗcedētibus.) Aſſignat cām.⁊ inquit.Quia in ṗcedētibus declaratum

fuit ꝙ ſuppōnes iſtoꝝ in q̄bus fundant ſe ad ꝯcludendū ꝙ oē corpus eſt inouatū ſūt debiles ⁊ erronee: maxime: q̄a ipſi fundāt ſe ſup inouationē accidētiū.arguet enim omne corpus eſſe nouū ꝓpterea:q̄a ei accñtia inouant̄: vt viſum eſt.(Sed phi.)Apponit ergo verā ſolonē.vbi debes ſcire:vt dictuꝫ eſt in libro de ſubā orbis:ꝙ corpus eternū ⁊ ḡnabile hn̄t aliqḋ cōe:⁊ hn̄t diuam.cōe quidem eſt hēre agens.nullū enī corpus eſt a ſe.⁊ ideo oē corpꝰ hꝫ agens ⁊ cauſam ſui eſſe.differūt autē q̄m corpus ḡnabile habet agens nāle per trāſmutationē ⁊ alterationē agēs. Corpus eternū hēt agens:quaſi equiuocū:eo q̄a de rōne agentis celeſtis nō eſt niſi vt ab eo dependeat corpus:vt dictū eſt ṗmo celi.cō.zo.⁊ alibi.hoc aūt non ꝓbat Auer. ſed ſupponit eſſe declaratū.pōt ergo demōſtratio Ariſt. in hūc modū cōponi.omne corpus vel v̇tus in corpe eſt ab alio.ṗmus motor nō eſt ab alio.ergo ṗmus motor nō eſt corpus.inquit ergo:ſed phi antiqui nō cōcedūt eē corpus antiquū per ſe.i.a ſe ſine agēte:ſed per aliḋ.i.ab aliq vt diffuſe declaratū eſt in ipoꝝ libris.(Sed id qḋ.)Cū aliqualr̄ rōnē Ari.expoſuit.vult trāſire ad dicta Alga.et inquit:ſed id qḋ dixerat ꝙ ipſe caſſauit oīa iſta in ṗcedētibus ⁊c̄.intendit dicē ꝙ phi nullā hn̄t ꝓbationē ꝙ neceſſe nō ſit corpus:⁊ hoc oñdit ſm Alga.di.intentio nāqꝫ neceſſe eſſe de ſe eſt ꝙ non hēat cām agentem.mō hoc.ſ.carere cā pōt eſſe cōe corpi:⁊ enti ṗ.q̄liter ergo eſt īpoſſe ponere corpus nō hn̄s agentē cām.maxie poīto corpe ſimplici idiuiſibili ſm rem in quātitate ⁊ idiuiſibile ſm reꝫ in q̄litate:tādē dici pōt ꝙ antiquū cōponit̄ nō hn̄s cōponēs.⁊ ſup.q2 ſi hēt cōponēs.ģ eēt aliḋ corpus ſupra illḋ. ⁊ iterū illud hēt cōponens:⁊ ſic in īfinitū. Hāc obiōneꝫ ſoluit Auer.d.⁊ nos dicimus ꝙ hec obio acerrima eſt et difficilis ad ſoluēdū:⁊ nō pōt ſolui niſi cū dictis topicalibus.(Amplius.)Et ſi obio ſit difficilis.ſoluit tm̄ ⁊ negat illud.ſ.ꝙ det̄ cōpoſitū a ſe.⁊ inquit.amplius id qḋ dixit. vꝫ ꝙ qñ ponimꝰ ens ſine dāte eſſe ſibi tātū valet quātū dicere cōpoſitū cōponēs non hn̄s ⁊c̄.dicimus ꝙ ſūt v̇ba erronea:⁊ rōnē inq̄t.d.q̄a cōpoſitio non infert cōponens eſſe cōpoſitū.imo ꝓuenit ad aliqḋ icōpoſitū.i.agēs ſeparatum de ſe:vt ſi.i.ſic aliqua cā cāta ꝓuenit ſine dubio ad cām icauſatā.(Et lꝫ.)Tūc trāſit ad formā.arguebat̄ enī hoc mō.ſic dat̄ ṗmū ens a ſe.ita ṗmū cōpoſituꝫ a ſe.ſoluit.d.⁊ lꝫ ꝓbatū fuerit per demōſtrationē ꝙ ſit ens ſine dāte ſibi eſſe.i.ꝙ det̄ ens ṗmū a ſe.ſequit̄ ꝙ ſi daret̄ ex hoc ſup.agēs cōpōnē ꝙ ſit vnū.i.ſimplex.Et forte littera errata eſt a trāſlatore vel ſcriptore.⁊ debet dicē:nō ſeq̄t̄ ex h.ꝙ ſi daret̄ cōponēs.vt nō ſit vnū.i.ſimplex:q̄m primus motor eſt ṗm̄ cōponēs.i.ṗmū agēs cōpōnē ⁊ ṗm̄ ens.

Conueniē tia ⁊ diffa corporis eterni ⁊ ḡnabilis.

Sed hoc in loco ſunt q̄ōnes.ṗma q̄deꝫ queſtio eſt:q̄m non videt̄ ſol.Auerro.cōueniēs argumēto Alga. Dubiaꝰ
℄ Scḋa queſtio:videt̄ ꝙ queſtio Joan.grāmatici non ſoluat̄ ex his.℄ Tertia queſtio eſt:quia videt̄ ꝙ debeat dari ṗmū cōpoſitum a ſe ſine agente.℄ Ꝺr ſol.Auer.nō ſit ꝯueniēs oſtendit̄:q̄m demōſtratio Ariſto.erat omne corpus vel virtus in corpore eſt finitum in tempore.vel igit̄ Ariſto.intelligit ſimpliciter de omni corpore:⁊ tunc huic maiori addo minorē:ſed corpus celeſte eſt corpus. ergo corpus celeſte eſt finitū in tempore:et hec fuit obiō Joā.grāmatici quā vt dicit Auerro.8° phy.cō.79.⁊ 3° capitulo de ſubā orbis.⁊ iz° meta cōmēto.41.et z° celi.cōmēto.71.retinuit pro iſoluta.Si v̇o maior Ari.intelligit̄ de corpe cōpoſito tm̄.tūc Ariſto.cōmittit fallaciaꝫ ꝯñtis arguēdo.ṗmꝰ motor nō eſt corpus cōpoſitum.vt ꝯ ſit ſui argumēti.ģ eſt forma ſeparata:q̄m vt dicit Alga.poſſe eſt itelligi ṗmū eſſe ſimplex corpus:⁊ alterius rōnis a caduco.⁊ hec fuit obio Alga.⁊ difficilis.Sol.quā affert Auer. duobꝰ modis peccat.ṗ q̄a cōmutat demr̄ationē Ariſt.ad

aliā formā quā nō poſuit Ariſt. ſcbo vo: q: nōdū ꝓbauit
Auer. quō oē corpus dʒ ab alio: ⁊ ꝙ nulluʒ eſt a ſe: qōnes
ḡ Alga. ⁊ Joā. grāmatici nōdū ſolute apparent: neqʒ ſol.
Auer. ꝯueniēs videt̄. ❡ Qꝛ aūt debeat dari cōpoſitū pᵐ
a ſe. ꝓbat̄. qm̄ in oī ordine opʒ venire ad pᵐ: qa vt 2° me
taphy. traditū eſt. vbi nō ponit̄ pᵐ ⁊ vltimū dici nō pōt.
⁊ vbi nō eſt pmū neqʒ vltimū oīa erūt media. in oī ergo
ordine opʒ dari pᵐ. igit̄ in ordine corpoꝝ cōpoſitoꝝ opʒ
Solo dari pᵐ corpꝰ cōpoſitū: ⁊ ꝑ ꝯn̄a a ſe: vt Alga. dicit. ❡ Ad
qōnū haꝝ ſolōnes mlta dixi in libro deītellu: ⁊ in libro
de ſuba orbis: ⁊ iz° meta. ⁊ in 8°. ⁊ ꝗ vult copioſe ſcire mē
tē Auer. videat illic. Pro nūc āt quātū in ꝓpoſito deſer
uit. Pᵒ debes ſcire ꝙ deū eē corpꝰ duobꝰ modis itelli
gi pōt. vno mō eē corpus cōpoſitū: ſic̄ eſt elm̄tū vel mix
tū q̄ cōponunt̄ ex mā̄ ⁊ forma. ſcbo mō pōt intelligi eſſe
corpꝰ ſimplex: ſic̄ celū: eſt enī celū nā̄ corpalis ſimplex cō
poſitione carēs ex mā̄ ⁊ forma. hēt tn̄ cōpōnē ex ptibus
quātitatiuis. Jō coegit Ari. facē duos ꝓceſſus in 8°. vnū
quo ꝓbauit pmū nō eē corpus ſimplex. alterūqʒ vbi ꝓ
bat ipſum nō eſſe corpus cōpoſituʒ ex mā̄ ⁊ forma neqʒ
mixtū. Pᵃ via fuit in hūc modū cōpoſita. oē qd̄ moue
tur ab alio mouet̄. corpus celeſte mouet̄ vt ſenſu pʒ. ḡ ab
alio mouet̄. maior apparet ſaltē in nā̄ ſimplici. dictuʒ eſt
enī in calce diſputationis 8ᵘᵉ ꝙ corpus ſimplex vl̄ totalr
agit vel totalr recipit. Et ex hoc relinquit̄ ꝙ pmꝰ motor
nō ſit corpꝰ celeſte vel ſibi ſile h̄ mō. corpus celeſte mo
uet̄ ab alio. pmus motor nō mouet̄ ab alio. imo nec a ſe.
ergo pmus motor nō eſt corpus celeſte. ❡ Scba fuit po
ſita in vltio 8ᵘⁱ: ⁊ in hūc modū cōpoſita. oē corpus cōpoſi
tū vel v̄tus in corpe cōpoſito eſt finitū in tpe. pmus mo
tor nō eſt finitꝰ in tpe. ḡ pmus motor nō eſt corpus com
poſitū. neutra ergo demr̄atio ſufficit ad ꝓbādū dei ipar
tibilitatē. iō pōt ex vtraqʒ fieri vna demr̄atio cōpleta in
hūc modū. oē corpus depēdet ab alio. pʒ h̄ in corpe ſim
plici. depēdet enī ab alio ſaltē in ſuī oppōne ꝓpria. ſ. mo
tu. cōpoſitū aūt depēdet in eſſe ab alio. eſt ḡ vera maior
ꝙ omne corpus depēdet ab alio tāq̄ ab agēte. Sed pri
mus motor nō depēdet ab alio. ḡ pmus motor nō eſt cor
pus. ❡ Via viſa ad obiecta facile pōt ſolui. Ad primam
dicēdū ꝙ in illa demr̄atione 8ᵘⁱ. ſ. vltimi textus de corpe
compoſito itelligit: ⁊ qn̄ dicit ꝙ tūc cōmitteret̄ fallacia
ꝯſitis: dicēdū ꝙ ꝯ̄ vltīa octaui nō eſt cōcluſio illius ſylli
ſmi: ſed talis ꝯcl̄io eſt ſylli facti ex ambobus illis quem
Ar. ſubitelligit in illo textu quē Auer. formauit in h̄ lo
co. dico ḡ ꝙ ꝯcluſio ſylli vltimi eſt ꝙ pmꝰ motor non ſit
corpꝰ cōpoſitū: attn̄ id qd̄ infert Ar. ex illo eſt ꝯ̄ vtriuſqʒ
ſylli: qn̄. ſ. dicit q̄re pmꝰ motor neqʒ eſt corpus neqʒ vir
tus in corpe: ſed ſuba ipartibilis ⁊ idiuiſibilis: ⁊ ialterabi
lis. ❡ Ad ſcbaʒ pʒ ſol. ille enī nō cōmutauit dmr̄atonē:
ſed expoſuit ſyllm̄ ſub itellm̄ Ariſt. vt patuit. ❡ P̄. quo
mō oē corpus debet ab alio. manifeſta eſt. oē corpꝰ vl̄ eſt
ſimplex vel cōpoſitū. ⁊ ſi ſimplex cōſtat illud dependere
in oppōne a ſua forma: vt dictū eſt in libris Ariſt. ⁊ ſi cō
poſitū ꝯſtat ipm̄ depēdere a gnā̄nte ex̄hēte formā eiꝰ de
poᵃ ad actū: ⁊ h̄ Auer. ſuppoſuit. ❡ Ad tertiā dōm ꝙ in
oī ordine opʒ dare vnū pmū: ſed nō opʒ illud ſemꝑ eſſe
eiuſdē rōnis cū medijs: ⁊ ſic in ꝓpoᵗᵒ in ordīe cōpoſitoꝝ
qd̄ eſt pᵐ cōpoſitoꝝ q̄ nullū cōpoᵐē puuīʒ ſit pus eo ali
qd̄ ſimplex. v̄. ḡ. p° motor: attn̄ pmꝰ motor eſt alterius rō
nis a cōpoſitis. ⁊ ſic itellecta ſunt dicta Auer. ⁊ ego abbre
uiaui illa q̄ ꝓlixe explanaui alibi.

ALGA. DV. II.

Ait Algazel rn̄dens pro phis in eo in
quo cogit phos ꝯcedere ꝙ nō ſit aliꝰ
primū agēs niſi corpus ſupceleſte qd̄
ex aīa ⁊ corpe componit̄. Et ſi aliqs
diceret ꝙ impoſſibile eſt primum eſſe corpus.
corpus eniʒ inquantū corpus nulla creat: ⁊ aīa
corpora nō agit niſi corpore mediāte: ⁊ corpus
neqt eſſe mediū ad aīam in creatione corpoꝝ:
neqʒ in ſpēbꝰ aīaꝝ: lʒ rebꝰ corpalibꝰ in attribuē
do. Nos dicimus ꝙ hoc magis miruʒ eſt qua
re eſt impoſe ꝙ in aīalibus ſit aliqua anima ap
propriata in quadā ꝓprietate ex qua talē habet
aptitudinē ꝙ ab ea reperiant̄ corporea ⁊ incor
porea. ꝯ̄ hoc eni nequit aliqua demōſtratio du
ci: lʒ ad ſenſum vſqʒ mō viſum non ſit: ⁊ id qd̄
viſum non eſt: neqt predicari de poſſibilitate.

❡ Cū inducit viā Ar. ⁊ ꝯ̄dictionē illius ⁊ defenſionē hoc
in loco iducit defenſionē Alga. ⁊ p° ꝓponit intētionē: ⁊ in
quit. ait Alga. rn̄dēs ꝑ phis in eo in quo cogit phos ꝯce
dere ꝙ nō ſit aliud pmū agēs: niſi corpꝰ ſupceleſte qd̄ ex
aīa ⁊ corpe cōponit̄. eſt ḡ iducē v̄ba qbus defendit̄ opio
phoꝝ de pmo pn̄° an corpus an forma ſit ſepata. (Et ſi.)
Cū iduxit itētionē Alga. ponit v̄ba eius. ⁊ inqt. et ſi aliqs
diceret ꝙ ipoſe eſt pmū eſſe corpus: hec eſt ꝯcluſio quaꝫ
ꝓbat trībꝰ medijs. ⁊ pᵐ pōt cōponi in hūc modū. Nullū
corpus creat. pᵐ pnᵐ creat. ḡ pmū pnᵐ nō eſt corpus. huiꝰ
apponit maiorē. ⁊ inqt. corpus enī inquātū corpus nulla
creat: ⁊ addidit inquātū corpus: qm̄ ſatis eſt poſe ſub rō
ne qua aīatū vel viuēs: vt dicetur in ſol. dubij. (Et aīa.)
Inducit̄ ſcba rō. ⁊ inquit. aīa nō agit corpa niſi corpe me
diāte: ⁊ corpus neqt eſſe mediū ad aīam in creatione. i. ꝓ
ductiōe corpoꝝ. imo neqt eē mediū in attribuēdo aliqd
ſpēbus aīarū vel rebꝰ corpalibꝰ. Pōt ḡ ex his v̄tus huiꝰ
rōnis ordiri. nulla aīa agēs ꝑ corpꝰ pōt creare corpa: vel
aliud attribuē ſpēbus aīarū: ſed pᵐ pnᵐ pōt creare corpo
ra: ⁊ aliqd attribuere ſpēbꝰ aīarū. ergo pmū pnᵐ nō agit
per corpus: ⁊ ſic vult hēc ipſum eſſe oīno extra corpus vt
patet. (Nos dicimus.) Inducit tertiā rōneʒ. ⁊ p° ꝓponit
id qd̄ vult reprobare ſub forma admirāns. ⁊ inquit. nos
dicimus ꝙ hoc magis mirū eſt eē poſſibile ꝙ in aīalibꝰ
ſit aliqua aīa appropriata in q̄dā ꝓprietate. ſ. ſm̄ quādaʒ
nām̄ ex qua talē hēt aptitudinē ꝙ ab ea reperiant̄ corpo
rea ⁊ incorporea. ❡ Debes ſcire ꝙ opio quā Alga. appro
bauit. ſ. o. primū pnᵐ eſſe corpus aīal eternū. ſ. celū habet
ponere aīal tale agere corporea ⁊ incorporea: corporea q
dem vt inaīata. incorpea vt aīas aīatoꝝ. inquit mō Alg.
hoc eſſe admiratione dignū: ⁊ affert cām. o. ꝯ̄ h̄ enī neqt
aliqua demr̄atio duci. lʒ ad ſenſuʒ vſqʒ mō viſum nō ſit.
⁊ id qd̄ viſuʒ nō eſt. nequit p̄dicari de poſitate. ❡ Debes
ſcire ꝙ Alga. duo hic tāgit de illo. p° id eē admirabile. 2°
id eē ipoſe: qd̄ qdē ſit ipoſe. oñdit ꝑ hoc: qa nōdū viſuʒ ē.
ſi enī fuiſſet poſe in tāto magno tpe egreſſuʒ eēt ad actū:
⁊ ꝑ ꝯn̄s ab aliquo patrū iſcriptū. Qꝛ vo ſit mirū hoc mō
oñdit: qm̄ ex quo eſt ipoſe caret cauſis ſui eſſe: ⁊ qn̄ caret
cauſis ſui eſſe nō pōt eē: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi ponit̄ in eē admiratio
nē cāt. ḡ opio quā Alga. approbauit in tribus peccare v̄r.
p° qa pmū pnᵐ nō ageret corpa. 2° qa pᵐ pnᵐ ageret per in
ſtrumētū. Et 3° qa tūc aīal aliqd eēt duaꝝ ſpēꝝ cā oppo
ſitarū. ſ. corporeoꝝ: ⁊ incorporeoꝝ: ⁊ ſic opio hec erroribꝰ
plena eſſe videtur.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ id qd̄ nō creat corpa.
ſi itenderēt ꝑ hāc creationē gn̄ationē
nō eſt dubiū ꝙ nō eſt verū. imo totuʒ
ꝯ̄riū eſt: q: vt ſenſibilr pʒ corpus non
gn̄atur niſi ex corpore: neqʒ corpus aīatum niſi

ex corpe aiato. Corpus nãqꝫ abſolute nõ generatur: quia eſſet neceſſario ex priuatione. imo corpora indicata ſeu ꝓpria a corporibus idicatis fiunt ⁊ ex eis vi ſequentiũ permutant̃: vt aqꝫ que primo in aerẽ ↄuertit̃. deinde in ignẽ. ⁊ hoc fit ſine dubio ex agente corpe exñte cõi gñabili in ſpecie vel in gñe dicto vniuoce: vel ſaltẽ analogice. Sed id qđ dixit. vꝫ ꝙ corpus nõ eſt mediũ ad animã in corpoꝝ creatione: neqꝫ in animatiũ ſpeciebus. Dicimus ꝙ eſt hoc iuxta quorundam phorũ opionẽ qui opinati ſũt ꝙ dans formas corporũ inaiatoꝝ ⁊ animarũ eſt ſuba ſeparata vel intellectus vel anima ſeparata: ⁊ impoſſibile eſt apđ iſtos ꝙ poſſit dare formas corpus animatũ vel inanimatũ. vnde poſito ꝙ celũ eſt animatũ corpus. ĩpoſſibile eſt ergo ꝙ illud corpus poſſit dare aliquã formã generabilem ⁊ corruptibilẽ neqꝫ aiam neqꝫ formã neqꝫ corpus agit ſine dubio corpe mediante: ⁊ ꝙ ſic ſe habet impoſ̃e eſt ꝙ ꝓcedat ab eo forma neqꝫ anima. non eni eſt denominatio corpis ꝙ agat ſubſtãtialẽ formã: ⁊ hoc eſt ſñie Platonis opinioni in formis ſeparatis a mã: ⁊ hec eſt expreſſe opio Auic. ⁊ eius ſequentiũ philoſophoꝝ ſaracenoꝝ: qui aſſerũt ipoꝝ opionẽ dicẽtes ꝙ corpus agit in corpus caliditatẽ ſeu frigiditatẽ. ſ. illud corpus agens apud eos eſt corpus ſupceleſte: ſed id qđ dat formas ſubalcꝫ maxime animas eſt ſine dubio ens ſeparatũ: qđ apud eos nũcupatur dans formas. Alij vo phi totũ cõtrariũ iſtoꝝ opinant̃. vꝫ ꝙ illud qđ dat corporeã formã eſt corpus hñs ſiles formas formis recipiẽtiũ in ſpecie vel in genere. ergo corpora viua viua corpa efficiunt: vt aperte declaratur in aialibus ⁊ in eis ſilibus gñabilibus. ſ. ex maſculis ⁊ feminis. Sed illa aialia que ex putredine fiunt: generant̃ ex corporibus orbiũ: ⁊ ipſa corpora dant eis vitã: qa viua ſũt. Et ad aſſerendũ hanc opionẽ multas habẽt auctoritates quas nos ad preſens dimittimus ꝓpter nimiã prolixitatẽ verborũ. ⁊ huiuſmodi rõne arguit Algazel. dicẽs ſup eos ſic: ꝙ nõ eſt ĩpoſſibile ꝙ in aialibus ſit quedam aia: intẽdit dicere ꝙ ſint in aialibus corpoꝝ anime appropriate ad generandum animas: formas. vꝫ animatorũ ⁊ ianimatorum. Unde mirandũ eſt de hominibus opus ſenſibile dimittentibus: ⁊ apparentiam ſumme phantaſmatis ſequentibus. Ipſi enim appodiantes ſe ſuper probabilia verba deſtruunt demonſtratiua: quare decet. immo potius debet homo cum ſequacibus in maxima prauitate reputari: maxime quãdo hoc reperitur ab excellentibus prudentibus qui in arduo intellectu ſunt prouiſi a deo glorioſo.

¶ Cũ iduxit defenſionẽ phorũ ſm Alga. hoc in loco. vult videre circa illã ea que bene dicta ſunt: ⁊ q̃ male. ¶ Debes g̃ ſcire ꝙ creatio põt capi dupl̃r. vno mõ ꝓ productione alicui⁹ ex ente ꝓſuppoſito: ⁊ ſic dĩ gñatio. Alio mõ pro ꝓductione alicui⁹ ex nihilo ſimpl̃r: ⁊ ſic dĩ creatio vo nomine. creatio eni põt reſpicere terminũ a quo. ⁊ ad quez. ſiquidẽ eni reſpiciat terminũ ad quez ſic gñatio dici põt creatio pro quãto terminat̃ ad formã que creatura dicit̃ ſicut dĩ gñatio nãlis: qa eſt via in nãm. Si vo reſpiciat terminũ a quo ſic ſola ꝓductio ex nihilo creatio dĩ. oſtẽdit g̃ Auer. in ꝓpoſito in quo ſenſu verificat̃ dictũ Alga. ⁊ in quo nõ. ⁊ ingt. Dicim⁹ nos ꝙ id qđ nõ creat corpa. ſi itẽderẽt ꝑ hãc creationẽ gñõnẽ nõ eſt dubiũ ꝙ nõ eſt verũ. i. dictũ Alga. falſuꝫ eſt. imo totũ ↄ̃riũ ẽ. Cui⁹ rõnẽ ſubdit. ⁊ ingt. qꝛ vt ſenſibil̃r pꝫ: corpus nõ gñat̃ niſi ex corpore: ⁊ corpus aiatũ nõ niſi ex corpore aiato. Et debes ſcire ꝙ li ex. hic capit̃ vt dicit duplicẽ habitudinẽ. ſ. mãe ⁊ agẽtis. corpus eni idiuiduũ terminatũ fit ex corpe tanq̃ ab agẽte: qm̃ nihil põt mãꝫ trãſmutare niſi corpus: vt dictũ eſt ꝓmo celi. cõmẽto. zz. ⁊. 33. ⁊ 7° meta. cõ. 31. ⁊ in z° caplo de ſuba orbis. ſimpl̃r nõ fit niſi ex corpore: qm̃ fit ex mã ſuppoſita forma corpis: ⁊ de gñe ſube: ⁊ de gñe quãtitatis vt declaui alibi. Sil̃r corpus aiatũ terminatuꝫ vt homo fit ex corpe aiato tanq̃ ex mã ⁊ tãq̃ ex agente. Tãq̃ ex agente quidẽ: qm̃ homo hoiem generat. z° phyſi. Tanq̃ ex mã vo qm̃ nõ ceſſant partes ſpermatis corrumpi niſi poſtq̃ genitus eſt hõ ꝓmo phyſicorũ. cõmẽto. 6z. conſtat aũt ſpermo eſſe animatũ ſaltem in potentia: vt Auer. declarat 7° meta. cõmento. 31. ⁊ 8° phyſicorũ. cõmẽto. 46. et iz° meta. cõmẽtis. 1z. ⁊. 18. Si itaqꝫ creatio capit̃ ꝓ generatione: ſicut dictũ Alga. falſum eſt. ⁊ eius oppoſitũ eſt totaliter verũ. (Corpus nãqꝫ.) Oſtendit qual̃r ſi capit̃ gñõ ꝓ creatione corpis abſolute ex nihilo dictũ Alga. eſt verũ. attñ minor falſa eſt. ⁊ ingt. corpus nãqꝫ abſolute nõ gñatur. i. nõ creat̃ ex nihilo: qa eẽt neceſſario ex ꝓuatione. i. ex nõ corpe ſimpl̃r ⁊ ex nihilo. eſt g̃ maior vera. vꝫ nullũ corp⁹ creat corpus ex nõ corpore. minor tñ eſt falſa: qm̃ ꝓmum ꝓn^m nõ creat corpus: neqꝫ aliđ gcq̃: qm̃ ſi creat corp⁹: tũc corpus fieret ex ꝓuatione. i. nihilo. (imo corpa.) Redit ad ꝓmũ mẽbrũ: ⁊ ingt. imo corpa idicata ſeu ꝓpria. i. corpora indiuidua demrata ſeu ꝓpria. i. ſignata fiunt a corpib⁹ idicatis. i. iduiduis demr̃atis: ⁊ oñdit qũo h fiat. d. ⁊ ex eis vi ſequẽtiũ. i. trãſmutatiõe accñtiũ ꝑmutant̃ vt aq̃ que ꝓmo i aerẽ ↄuertit̃. deide in ignẽ: qñqꝫ imediate in quolibet tranſmutat̃. ¶ Debes ſcire: vt ſumit̃ in ꝓmo caplo de ſuba orbis: ꝙ qñ dimẽſiones aque extẽdunt̃ icipiũt vicinari dimẽſiõ ib⁹ aeris adeo ꝙ aliqñ fiũt nõ ꝓpe aq̃. ⁊ tũc ex aq̃ fit aer. ⁊ ſic iteruꝫ qñqꝫ fit ignis. Sil̃r qñ frigiditas aq̃ remouet̃: ⁊ iducit̃ calor: tũc fit aer ſꝫ Auer.

Sed in hoc loco eẽ põt qõ: qm̃ ꝓuatio põt capi ſimpl̃r ⁊ põt capi in gñe. v̇. g. nõ hõ eſt ꝓuatio: ſed nõ ſimpliciter: cum cõpetat lapidi boui ⁊ alijs. Nõ ens eſt ꝓuatio ſimpl̃r: qm̃ priuat totuꝫ eſſe. dico ergo ꝙ non corpus eſt ꝓuatio in gñe: qm̃ adhuc competit enti. albedo eni nõ corpus eſt. non ꝓpter hoc dĩ albedo nõ ens. g̃ nõ corpus eſt priuatio in genere. Tũc eſt queſtio. ⁊ quero ſi corpus fieri ex ꝓuatione eſt icõueniẽs: vl̃ eſt icõueniẽs capiẽdo ꝓuationẽ ſimpl̃r: vl̃ in gñe: nõ ꝓmo mõ: qm̃ ꝓuatio corporis nõ eſt ꝓuatio ſimpl̃r: vt dictũ eſt nũc: ſi in genere hoc nõ eſt impoſſibile. imo neceſſariũ: qm̃ omne qđ fit: fit ex ſuo oppoſito ꝓuatiuo: vt homo ex nõ hoie: vt ꝓmo phyſicoꝝ viſuꝫ eſt. ¶ Debes ſcire ꝙ expoſitores latini fingũt mãm ſm nudã eſſentiã recipe formã ſpecificam: ponũt Dubita° Põ latinorum.

cnt

enſ ꝙ qñ mã eſt diſpoſita ꝑ foꝛa ignis ſiue hoīs: tūc oēs diſpōnes ꝑ̄ne corrūpunt̄: ⁊ tūc in nuda eēnꝰ mãe recipit̄ foꝛa q̄ ſʒ rē ē oēs foꝛe. arguūt.n.ꝙ mã pꝰ itelliḡr ꝯſica ſʒ formā vīez q̄ ſpãlē: ſic pꝰ itelliḡr aliq̄d ens q̄ viuū: ⁊ viuū q̄ aīal: ⁊ aīal q̄ hō: ⁊ q2 qdlibet ee ḡnis vl ſpēi ꝯſequūt̄ ꝓpa accñа illiꝰ ḡnis vl ſpēi: iō qñ mã itē ꝑfecta ſm rōnē hꝰ ḡnis qḋ ē corpꝰ: p̄nt i ea itē dimēſiōes q̄ ſūt ꝓpa accñа hꝰ ḡnis: ⁊ qñ mã itē ꝑfcã foꝛa viuētē ꝓ accñа ꝓpa illi intelligūt̄ ei ieē: ⁊ ſic vſq; ad formā vltimā volūt itaq; ꝙ i vno ⁊ eodē tꝑe iſtãti fiat reſolo diſpōnū ꝑcedētiū ⁊ inductio foꝛe ſpeꝰ q̄ lʒ i vno iſtãti tꝑis iducat̄: cū illa foꝛa ꝯtieat gradus foꝛaꝝ ſupioꝝ ſm ordinē rōnis ꝑt itē foꝛa ḡnis ꝑcedē ſpēi formā: ⁊ accñа ḡnis ſilr ꝑcedē accñа ꝓpa foꝛe ſpēi. Et tñ apō hos expoſitores opʒ ꝯcedē dimēſiōes q̄titatiuas ḡnãri nouit i ḡnōne foꝛe ſpēi. Et zꝰ oʒ ꝯcedē ꝙ ſpeꝰ foꝛa ſuppōit mãʒ dimēſionatã ſʒ rōnē nō ſʒ rē: ⁊ in hūc modū Thōas Aq̄nas vſificat dcm̄ Auer. ꝑ meta. cō. 17. Et 3ꝰ oʒ ꝯcedē ꝙ nllã ē dimēſio. vna nuō coetna mãe. ⁊ vʒ ꝙ Auer. 3ꝰ celi cō. 17. i fine. aſſignet rōnē hꝰ: iq̄t.n. ⁊ ē ꝯtigeret huic opioni vt ſupꝰ ſint ſbe: qm̄ qḋ pꝰ ē i ba ē ſ. ꝙ ſi foꝛa corpis ē ſupꝰ: ⁊ corpꝰ ē i hꝛ dignioꝛes ſt ſupꝰ vt ſint ſube. Ex qbꝰ vbis apte accipit̄ ꝙ dimēſio nō ē receptа i mã pꝰ q̄ foꝛa ſbal. Rōnes āt Thome ſt poſite ⁊ ſolute i zꝰ ð aīa. i expōne ꝯtꝰ 4ꝰ ⁊ i liꝰ de ſba orb. Pro nūc āt Auer. i liꝰ ð ſuba orb remouit pōnē hāc: ⁊ dꝭ: qm̄ ſi dnudaret̄: tē corpꝰ eēt ex ñ corpe: ⁊ dimēſio ex ñ dimēſiōe: vlt dicē ꝙ ſi dimēſio ñ eēt mãe coeterna: ſʒ de nouo fieret i mã. tē corpꝰ. i. dimēſio vl foꝛa dimēſionata fieret ex nō corpe. i. ex mã nuda tāq̄ ex ſubo in quo recipit̄. Quo aūt ꝯñа h ſit icōñe. adduxi opiones iuicē repugnãtes i liꝰ ð ſba orb ⁊ vna opio erat: qm̄ ſi dimēſio fieret i mã ſola. ſic ꝙ pꝰ i ea ñ ꝑfuiſſet: tē idiuiſle fieret diuiſle qḋ ſlʒ ē: qm̄ albedo ñ ſit nigredo: mã q̄dē ens idiuiſle diuiſle fieret. ¶ P. idiuiſle nō ꝑt fieri diuiſle niſi imagꝰ illḋ diuiſle extēdi ⁊ fieri diuiſle. h āt ē ipoſe ſic ipoſe ē diuiſle fieri idiuiſle. ¶ P. diuiſle ⁊ idiuiſle opponūt̄: ⁊ vnū oꝝ nō ē ſubʒ ſuī oꝝ. vt dic Auer. ꝑ phy. loco eiꝰ. ¶ Sʒ h modus oñdēdi ipoꝝ ꝯñtis nō eſt ꝯſonꝰ: qm̄ nllã iſtaꝝ rōnū nec̄itatē hʒ. pꝰ q̄dē nō: qm̄ ⁊ ſi mã qñ itē recipē dimēſiōes actu idiſibil ſit: tñ poꝰ ē diuiſle: ⁊ mō diuiſle recipi i ſbo actu idiuiſo poꝰ diſibili nō ē icōñe. imo nec̄iū: qm̄ oē recipiēs dʒ eē denudatū a nã recepti. zꝰ de aīa cō. 67. ⁊ 3ꝰ ð aīa cō. 4. ¶ P. nec zꝰ rō nec̄itatē hʒ: qm̄ idiuiſuʒ actu: poꝰ tñ diuiſle ꝑt extēdi. ḡ ꝑt itelli fieri diuiſle: ⁊ ñ tñ eʒ: qm̄ diuiſle ñ ꝑt eē ſubʒ idiuiſlio ſʒ fūdamtū Auer. Et 3ꝰ mīme nec̄itatē hēre vʒ: qm̄ idiſle ſimpꝰ ⁊ diuiſle ſimpꝰ opponē hīe vñr: ſʒ idiſle actu ⁊ poꝰ diuiſle nō opponūt̄ niſi quēadmoꝝ ꝑuō opponit̄ hitui: ⁊ h mō vnū oꝝ ꝑt recipe alteꝝ: vt mã ꝑuata recipit foꝛaʒ. ¶ Jō dōʒ vt dixi i liꝰ ſilo ꝙ vꝝ argꝰ Auer. ē vꝝ entbimemat vniꝰ poſt alteꝝ. argait.n. ſic: qm̄ ſi dnudaret̄: tē corpꝰ eēt ex ñ corꝰ ⁊ dimēſio ex ñ dimēſiōe: ē ḡ pꝰ entbiꝰ ſi dimēſio fieret i ſbo mūdo. ḡ tē corpꝰ fieret ex ñ corꝰ: ⁊ dimēſio ex ñ dimēſiōe: ⁊ tē ñ ſilit h: ſʒ appōit zꝰ entbiꝰ: ⁊ ōdit icōñe vltimū: ⁊ igit tē foꝛe corpales eēnt ꝯ̄rie ⁊ ſuccedētes ſibi i h ſubo: ſicut ē diſpō i foꝛis ſubalibꝰ: ē ḡ zꝰ entiꝰ. ſ. ſi dimēſio fieret ex ñ dimēſiōe. ḡ dimēſio corrupta ⁊ genita eēnt ꝯ̄rie ꝯ̄rietate ꝑ ſe: ⁊ ꝑ ſe: h āt nō ē ita: qm̄ dcm̄ ē i ꝑtitis cōe eē q̄titati ⁊ ſube nō hīe ꝯ̄riū. Pōt āt ⁊ h ꝯña vltia i hūc modū cōponi. oē accñs qḋ corrūpit̄ in aduētu foꝛe poſterioꝛis nō ꝓpriū illi: nec ꝑori foꝛe: ꝯ̄riat̄ accñtibꝰ ſeq̄ntibꝰ formā poſterioꝛē. h maioꝛ pʒ i liꝰ de lōgiꝰ ⁊ breuiꝰ vite: qm̄ accñs duobꝰ modis corrūpi pōt. vnoꝰ ꝑ viā ſequele. v.g. vt iq̄t ſpe qñ eſt accñs ꝓpriū ſic corrūpit̄ riſibile ad hoīs corruptionē. alioꝰ corrūpi ꝑt ꝑ ſe: qñ ñ ē ꝓpriū accñs foꝛe nec ꝑcedētis nec ſeq̄ntis: ſʒ corrūpit̄ tñ ꝑ ſucceſſuʒ accñtl ꝯ̄rij ſequētis formā genitā nouiter i mã: ē ḡ maioꝛ illa vꝝ.

Tūc accipit̄ h mioꝛ: ſʒ dimēſio ꝑcedēs ē accñs nō ꝓpriū foꝛe ꝑori nec poſteriori: ⁊ ꝑ ſe corrūpit̄ ⁊ ḡnat̄ noua. ḡ dimēſiōes ille ſūt iuicē ꝯ̄rie ꝑ ſe ſuccedētes ſe i eodē ſubo: ſicꝰ q̄ ſe ſuccedūt foꝛe ſubales: ⁊ ſic pʒ ꝯña Auer. ¶ Dōʒ itaq; ꝙ corpꝰ fieri ex ñ corpe ē ipoſe: nō q2 tūc idiuiſle fieret diuiſle: ſʒ q2 tūc dimēſiōes eēnt ꝯ̄rie ꝑ ſe ⁊ ꝑ ſe: vt viſū ē. ¶ Ad formā dōʒ ꝙ ens i ḡnē ē duobꝰ modis. vnoꝰ cōpoſe cū q̄libet cuiuſcūq; ḡnis: vt foꝛa corpis. pōt.n. ſtare cū quolibet cuiuſcūq; ḡnis: vt videt. Aliud eſt ens i ḡnē qḋ cū aliq̄ ſtare pōt: ⁊ cū aliq̄ nō: vt foꝛa ignis: ꝑt.n. ſtare cū ḡnōne ⁊ foꝛa leonis: ⁊ nō ꝑt ſtare cū ḡnōne ⁊ foꝛa aq̄. tūc dōʒ ꝙ loꝰ ð ente ꝑ mō ipoſe ē ipʒ fieri ex ꝑuōne ſui ḡnis nec i ḡnē nec ſimpꝰ. Loq̄ndo zꝰ. hñ ē poſe: qm̄ ð facto hō fit ex ñ hoīe. iō pʒ corpꝰ fieri ex nō corpe eē ipoſe. hoīeʒ āt fieri ex nō hoīe ē nec̄iū. Jllḋ āt qḋ iducebat̄ ex 3ꝰ celi nihil ē: qm̄ Auer. ibidē poſt cō. 61. ſe expōit ⁊ vlt ꝙ dimēſio nō iſit corpi ſeu mãe niſi ꝑcedat foꝛa ſube: ⁊ in eodē ꝯtꝰ iq̄t tñ ꝙ ſupꝰ exiſtat i mã ē: q2 pꝰ foꝛa ſbal exiſtit i ea. ſ. grauitas ⁊ leuitas. i. foꝛa corpis q̄ noīe grauitas ⁊ leuitas appellat̄ vt clarꝰ itelliḡr: ſʒ ꝯſideratꝰ de h vt ſubdit ꝑtinet ad aliū locū. ſ. libꝝ ð ſuba orbis: ibidē cō. 61. poſſet ēt i h loco videri q̄d ſit iſta itermiata dimēſio: ⁊ q̄d terminus eiꝰ: ⁊ q̄uo itē i mã an actu an poꝰ ⁊ an q̄litates pꝰ trãſmutēt̄ qñ foꝛe eoꝝ trãſmutãt̄: ⁊ mlta alia q̄ nō oʒ vt h dicãt̄: qm̄ viſa ſūt i liꝰ ð ſuba orbis ⁊ alibi i mltis meis apologis vide. (Sʒ id qḋ.) Cū vſificauit amnō opionē illã: ⁊ amnō ſlauit: h i loco trãſit ad examē zꝰ ſui dicti: ⁊ ꝑ repetit illḋ: ⁊ igit: ſʒ id qḋ dixit. vʒ ꝙ corpꝰ nō eſt meꝰ ad aīaʒ: neq; i creatiōe corꝰ neq; i ſpēbꝰ aīaꝝ. Sbdit examē. ⁊.d. dicimꝰ ꝙ h ē int̄ opionē q̄rūdã ꝑhoꝝ q̄ opiati ſūt ꝙ dãs foꝛas corꝰ iaīatoꝝ ⁊ aīatoꝝ ē ſuba ſepata vl itē: vel aīa ſepata: cꝰ rōnē coꝝ igit: q2 ipoſe ē apō iſtos ꝙ corpꝰ aīatū vl iaīatū poſſit dare foꝛaʒ: ē ḡ vna ꝓpō coꝝ: nullū corpꝰ dat foꝛas: deiñ accepit q̄ſi hꝰ: ⁊ igit poſito ꝙ celū ē corpus aīatū: ē ḡ hꝰ: ſʒ celū ē corpꝰ aīatū dedit ꝯ̄nē: ⁊ igit. ḡ ipoſe ē: ꝙ illḋ corpꝰ poſſit dare aliq̄ foꝛaʒ ḡnãbilē ⁊ corruptibilē: aut aīaʒ aut q̄cūq; aliā formā. (Nāq;.) Hoc i loco ꝑſyllat aꝰ: ⁊ ꝑt i hūc moꝝ cōpōi: nullū agēs meꝰ corꝰ ꝑt agē foꝛas ſeu aīas: accepit hꝰ: ⁊ dꝭ. nāq; corpꝰ agit ſiñ duꝰ corꝰ meꝰ: deiñ accepit aꝰ: ⁊ igit: ⁊ qḋ ſic ſe hʒ ipoſe ē ꝙ ab eo ꝓcedat foꝛa neq; aīa. cꝰ rōnē replicauit. d. ñ. n. ē ð nã corꝰ inq̄tū corpꝰ agē ſbalē foꝛaʒ nʒ aīaʒ. ¶ Debes ſcire ꝙ Auer. vʒ ſʒ illos cōmitē circulū: qm̄ voluit ꝓbare aīaʒ ñ agē meꝰ corꝰ. ⁊ ꝓbauit ꝑ h: q2 nllʒ corpꝰ dat formas: deiñ ꝓbãs hāc accepit. nullū agēs meꝰ corꝰ agit formas. mō h ꝓbō aꝰ ē ꝯ̄ quã itēdit. ḡ i opione illoꝝ cōmittit circulū ꝑt dici ꝙ h ꝓpō ē vlioꝛ q̄ ꝯ̄ declanda. ꝯ̄.n. declanda erat. nllã aīa agit meꝰ corꝰ. Sʒ ꝓbō h ē. nllʒ agēs meꝰ corꝰ agit foꝛas ⁊c. mō q̄ ſt vlioꝛa ſt notioꝛa. ḡ h ñ vʒ circulus cōmitti vt pʒ. (Et h.) Cōpat opionē illã opioni Plonis: ⁊ igit: ⁊ h ē ſile opioni Plonis i foꝛis ſepatis a mã. ¶ Debes ſcire ꝙ ſilr h alr eſt q̄dãmō idē: ⁊ q̄dãmō alteꝝ. Jdē q̄dē: qm̄ quēadmoꝝ Plo dꭒ foꝛas reꝝ ñ a corporibꝰ efflui in mãꝝ. ſic ⁊ h enūtiat opio. diuerſa q̄dē: qm̄ Plo ꝯceſſit nūeꝝ foꝛaꝝ ſepatãꝝ ſʒ nūeꝝ ſpēꝝ ḡnãdoꝝ. opio aūt h. vnū tñ agēs oibꝰ ſufficē dic. ⁊ forte opio iſta ē oīno opio Plonis: vt Themiſtiꝰ dꝭ: ſʒ q̄uo ſit h. foꝛte dicã ⁊ poſt. (Et hꝰ.) Cū dixit h iduc̄ opionis auctorē: ⁊ igit: ⁊ h ē expſſe opio Aui. ⁊ ꝑhoꝝ leracꝰoꝝ ſeq̄ciū eiꝰ q̄ aſſerūt. i. mãifeſtãt ipoꝝ opiones dicētes ꝙ corpꝰ agit in corpꝰ calitatē ſeu friditatē. ſ. illḋ corpꝰ agēs qḋ apud eos ē corpꝰ celeſte. eſt ḡ ꝓpō vna. ꝙ corpꝰ ñ agit niſi q̄litates: vt dꭒ Auer. de mēte hoꝝ. 7ꝰ meꝰ cō. 31. ⁊ cō. 18. ſʒ illud qḋ dat foꝛas ſubales maxie aīas: eſt ſine dꭒ ens ſepatū: qḋ apō eos nūcupat̄ dãs foꝛas: arabice tñ colcbodea. (Aly vo.) iduc̄ opionē verã oīno illi oppoſitã: ⁊ igit: totū ꝯ̄riū iſtoꝝ.

aplicant. vȝ ꝙ illḋ qḋ dat ſoꝛ̃as corpoꝝ ẽ corp⁹ hñs ſiles
ſoꝛ̃as i ſpe vl̃ in gñe ſoꝛ̃is recipiẽtiũ.i.gnãtoꝝ.iõ itulit.g̃
apḋ eos viua coꝛ⁹ efficiũt: vt apte declaꝛ̃ i aialib⁹ ⁊ i ſilib⁹
gnabilib⁹ eis.ſ.ex maſcul' ⁊ femis pcreatis. v.g. plãt'.aial
eni aial genuit: ⁊ plãta plãtã. (Sȝ illa.) Cũ dixit opionẽ
pdictã: ſoluit motiuũ illi⁹ fortiſſimũ: erat.n.arg^m ei⁹ ḋ aia
lib⁹ ex putrefactiõe genitis vbi nõ ẽ mas nȝ femia: ⁊ tñ
fiũt. ❡ Rñdet Auer. ſȝ illa aialia q̃ ex putre^ne fiũt gñan
tur ex coꝛ^b⁹ orbiũ.i.ſtellis: ⁊ ipa coꝛ⁹.ſ. ſtelle dãt eis vitã:
q2 viua ſi: igt.n. Auer.iz⁹ meta.cõ.i8. ꝙ caloꝛ celeſtis i ae
re vl̃ aq̃ diffuſus aialia gnãt ex putredie fcã. ecce qũo ñ
opȝ recurrẽ ad formã ſepatã. Redit ad id qḋ dixit: ⁊ in/
git: ⁊ ad aſſerẽdũ hãc opionẽ.ſ.de formis hñs ſaraceni ml̃
tas auctes.i.rõnes q̃s nos q̃ttuȝ ad pñs dimittim⁹ pp ni/
miã plixitatẽ vboꝝ. (Et hõ.) Induc̃ arg^m alg. ꝯ ſaracẽos
⁊ d': ⁊ hõ rõne ar^s Alg.d.ſup eos ſic ꝙ ñ ẽ ipoſe ꝙ i aiali/
b⁹ ſit q̃dã aia.ĩcredit dĩe ꝙ ſint i aialib⁹ corpoꝝ aie appro/
priate ad gnãndũ alias ſoꝛ̃as. vȝ aiatoꝝ vl̃ inaiatoꝝ: eſt g̃
ꝯis ꝙ ñ icõ^ue eẽ ſoꝛ̃es nãles q̃ ime^te agũt: q2 ſȝ aias vt ſoꝛ̃e
aialiũ: qȝ ſoꝛ̃as vt ſoꝛ̃e eloꝝ. Et adduc̃ ꝯfirmationẽ ex
ſẽſu: ⁊ d'. vñ mirãdũ ẽ de hoib⁹ dimittẽtib⁹ op⁹ ſẽſibile ⁊
appẽtiã pbã^tis ſũme ſeq̃ntib⁹. ipſi.n. appodiãtes ſe ſup p/
babilia vba deſtruũt demr̃a^tia. iõ ꝯ^dit eẽ hoꝝ hoium: ⁊ d':
q̃re decet: imo poti⁹ dȝ hõ tal' cũ ſeq̃ab⁹ ſuis reputari in
maxia prauitate: ⁊ maxie qñ h.i. opio ꝯdicẽs ſẽſui repit̃
i.ẽ dcã ab excellẽtib⁹ prudẽtib⁹ q̃ i arduo ite^u ſũt puiſi a
deo glioſo. i.q̃b⁹ de⁹ glioſus dedit arduũ ite^m. i.ſũmã pru
dẽtiã. iſti q̃dẽ viri ſi certe maxie deteſtãdi vilipẽdẽdiq̃.

De col/ chodea. **Et cũ** h ſit ita pp bonũ opȝ aliq̃ dĩe ḋ illa colchodea q̃ latie datoꝛ ſoꝛ̃aꝝ expõit̃ dicta ite^e. aia ⁊ ſuba
ſeu ſoꝛ̃a ſepata: ⁊ i pmis q̃ plõnis ſnĩa. z⁹ q̃ arabũ ⁊ alioꝝ.
3° ⁊ vltio q̃ Ar. i h q̃ſito exiſtat ĩtẽrio. Et lȝ de h ſit dcm
aliq̃d in h lib⁹ ſẽp repetẽdo aliq̃d noui addã qḋ ⁊ vtile ⁊
Põ pla/ tonis. dignũ ĩegẽtib⁹ appebit. Ingt g̃ plo i timeo. Quocirca ſic̃
rõ h nob pbabil' pſuadet dõȝ ẽ hũc mũdũ aial eẽ. idq̃ i/
telliñs reuera dña prudẽtia ꝯſtitutũ: ⁊ cũ dixiſſet aial h
qḋ mũd⁹ dĩ: ad c⁹ ſilitudinẽ ſit pductũ trãſit ad alaȝ: ⁊ i/
git: aiaȝ ãt i ei⁹ me⁹ collocauit q̃ p totũ tẽdit atq̃ ea corp⁹
ipȝ extriſec⁹ circũtexit. ❡ Ut g̃ plõnis ſnĩa ĩtelligat̃ p ḋ/
bes ſcire ipȝ poſuiſſe p⁹ ⁊ iformẽ molẽ mũdi q̃ formatã
⁊ mox formatã q̃dãmõ pus q̃ aiatã: ordo.n. nãe ex ipfe/
cto ad pfectũ pcedit: nõ q2 iformitas añ formationẽ fue/
rit ſm tps vel foꝛ^tie coꝛ^lia añ aiaȝ: ſȝ h ordo rõnis eſt: ⁊ vt
cogĩcit̃ tã ſoꝛ̃alẽ nãȝ ſoꝛ̃ationis corporee grã q̃ corporeã
ſoꝛ̃ationẽ grã aie tãq̃ finis eẽ diuit⁹ iſtitutã: ordinẽ illuȝ
Plo exp⁹ſit vbis fere ſẽſib^l: attñ ad rõnis ordinẽ ipȝ ada
Quatuor ad aiam mundi p/ tinent. ptare op⁹ ẽ. ❡ z⁹ debes ẽt ſcire ſm plõnis ſnĩaȝ q̃ttuoꝛ p/
tinẽ ad mũdi aiaȝ ſeu ſpũȝ. p^m q̃dẽ ite^s i ſe manẽs imobil'
orbiũ ſparũq̃ motoꝛ ab auctoꝛe reꝝ inſtitut⁹. z^m ſpẽ aia
motoꝛ mobilis q̃dẽ: ſȝ mobilis per ſeipȝ. 3^m ite⁹ q̃dã huic
aie a deo diuit⁹ iſita. 4^m nã. i. ſemiaria vitaliſq̃ vĩ⁹ ab aia
paſſiȝ iſuſa mãet: eſt g̃ plõnis ſnĩa q̃tũ ad h mũdi ſpũȝ ⁊
eẽ ite^m ⁊ aiam: inte^c ⁊ nãm: ite⁹ q̃dẽ put rectoꝛ orbiũ dĩ: ⁊
motoꝛ tñ imobil: aia vo put ⁊ motoꝛ dĩ orbiũ: ⁊ a ſeipſo
moueri ⁊ põt ⁊ mouet̃. Dĩ ⁊ ite⁹ put oluȝ reꝝ eſt puidẽ/
tia. dĩ ⁊ nã put ab ea res oẽs ⁊ pcreant̃ ⁊ in eſſe ſublimi
ſuſtinent̃. Et lȝ oia hec aie ſm rei vitatẽ aſcribant̃: inte⁹
q̃dẽ ⁊ aia ſube ſũt ſpũs: vt ſpũs ẽ: ite⁹ ãt ⁊ nã q̃litates ſũt
⁊ ab illa effluẽtes rñ aiali q̃ mũd⁹ dĩ rõne mãe iſunt mo
Nota gis: vt dicit plo. ❡ 3⁹ debes ſcire oia elẽta ad hoꝝ q̃ttuoꝛ
imagies eẽ. ignis.n. ĩtellȝ h⁹ ſpũs refert terra ⁊ illi⁹ nãm:
ite^m aer: aq̃ deniq̃ aiaȝ: ſũt ãt ĩtellui 3⁹ ppa: ẽ.n. ididuus
vniformis et etern⁹. nã diduus multiformis ⁊ tpalis: aia vo
ĩter hec media p inte^m q̃dẽ magis ite⁹ ipſi⁹ pticeps euã
dit. Per alalẽ vo po^m cũ nã poti⁹ q̃ cũ inte^u ꝯſentit. quã/
obrẽ pãȝ idiuidua dũptiȝ q̃q̃ diduã. itẽ vniformis ſit ⁊
multiformis. rurſus eterna. ⁊ pti ⁊ tpalis. q2 igit̃ ignis iter
elẽta ididu⁹ eſt magis vniformis ⁊ etern⁹ magis. iõ ite^m re/
fert: q2 vo terra diduã difformis et tpalis pl⁹ alijs repit̃. iõ
nãm refert. q2 vo aia me⁹ ẽ. iõ q̃tũ ad ite^um aeri attribui/
tur: q̃tũ ad aiationẽ aq̃. q̃ttuoꝛ itaq̃ elẽta illoꝝ q̃ttuoꝛ ima
gies referũt. ❡ P. q̃ttuoꝛ vite ſtellaꝝ hoꝝ imagies ẽt de
clarãt ſaturnia: iouial: venerea: dionyſiaca. Saturnia q̃/
dẽ ite^m refert. Iouialis ãt ite^um ad actionẽ iã mobilẽ dcli
nãtẽ. Venerea ẽt aialẽ refert vtutẽ iã mãm amãtẽ. Dio
nyſiaca nãȝ ⁊ mãȝ refert. ❡ P. ſẽſus 4^or i vniuerſo ꝯnũe
rant̃. p⁹ q̃dẽ imagiari⁹ ite^m repñtat. h.n. vn⁹ exiſtit ſoꝛ̃as
reꝝ pticulares attigẽs: vt ille vĩcs. attingẽs inq̃ ĩtriſec⁹.
iõ nullis eget inſt^is: quẽadmodũ ⁊ intellus: neq̃ ex̃ pce/
dit viq̃: neq̃ patit̃. iõ intellm refert. z⁹ vo ſenſus cõis eſt
in aialib⁹: ⁊ h inte^um refert. eſt.n. cõis ⁊ ex̃ pcedẽs. 3⁹ exte/
rioꝛ ſenſus in aialibus pticularib⁹ vltra vim rõnẽ iã per
inſt^ia ſingula diſtributus h q̃dẽ vim aialẽ refert: eo quia
extra ſe porrigit atq̃ a paſſione exoꝛiẽs mutat̃. 4⁹ deniq̃
ſenſus a pithagoricis plãtis ꝯcedit̃: ⁊ id q̃dẽ ſtupidũ nul
lum iaȝ hñs indiciũ q̃litatis: ſȝ in ſola poſitũ paſſione vo
luptatis cuiuſdã atq̃ doloris. Et h q̃dẽȝ ſenſus naturã il/
li⁹ tenet ſpũs. Declaratũ itaq̃ hẽtur illoꝝ q̃ttuoꝛ fere to/
tũ mũdũ hũc ſoꝛ̃aȝ. Iſtoꝝ ẽt hĩ ordo i hũc mo^m: qm mũ
di q̃dẽ mã neq̃ alr̃ ſuſcipit aiaȝ q̃ p nãȝ: neq̃ alr̃ ite^um q̃
p aiaȝ: nȝ alr̃ ite^m q̃ p ite^um. ſic q̃q̃ p terrã accipit aquã.
p hãc aerẽ. p hũc ⁊ ignẽ. ❡ 4⁹ debes ſcire ꝙ z^s ẽ ad deũ Duplex ordo rerum ad deum.
ordo reꝝ. vn⁹ q̃dẽ q̃ ab eo pcedũt. alter q̃ pcedẽtes ꝯuer/
tunt̃ ad ipȝ. Cũ igit̃ h ex plõnis ſnĩa colligat̃ i hũc modũ
vba plõnis iterptemur. Dĩc.n. aiaȝ i ei⁹ me⁹ collocauit q̃
p totũ tẽdit: atq̃ ea corp⁹ ipȝ ex^us circũtexit. h q̃dẽ igit̃ il
los duos ordies ſignat. cũ.n. d' aiaȝ i me⁹ ei⁹ collocauit q̃
p totũ tẽdit ⁊c. ordinẽ pcedẽdi reꝝ ex deo ſignat. Cũ vo
ĩgt: atq̃ ea corp⁹ ipȝ ex^us circũtexit: ordinẽ reꝝ pcedẽtiũ
i deũ declat: qñ.n. mũd⁹ ea i deũ redit ex̃ molẽ ⁊ ſui nãȝ
extẽdit̃ cũ ꝯuertat̃ i id qḋ ſupra mo^m repit̃. ❡ His ẽt vb
cõpõnẽ aie ad totũ corp⁹ ⁊ oẽs ptes pſcribit. ad corp⁹ q̃/
dẽ cũ d' eã me⁹ collocaſſe. ad ptes ẽt oẽs cũ ait: q̃ p totuȝ
tẽdit. hec.n. aia totũ tenet ⁊ ſinglas ptes repiet: ſȝ.n. alia
q̃ttuoꝛ oẽs fere mũdi ptes tenet: q2 p ite^m ignẽ ſaturnũ ⁊
imagiariũ ſẽſuȝ. p ite^um iouialẽ aerẽ ⁊ cõeȝ ſẽſũ. p aiaȝ ve
nereã aq̃aȝ exterioꝛẽ ſẽſus ptẽ. p nãȝ dionyſiacã trã nãlẽ
ſẽſũ ꝯtiet. iſta itaq̃ aia totũ ẽ: ⁊ oẽ totũ qḋ put i me⁹ ſita
ẽ oẽ: put ſinglas tenet ptes ſingul' ei⁹ q̃dib⁹. h ſi q̃ ſoꝛ̃alr̃
ex Proculo ⁊ Poꝛphy⁹ excipiũt̃ i h⁹ loci cõmẽtatiõe. qḋ
igit̃ ſit mũdi aia: ⁊ qũo ad ipm ⁊ ſinglas ptes ſe hẽat ſm
plõnis ſnĩaȝ: dcm ſit itm. ❡ Supeſt mõ dĩe qũo has ſoꝛ
mas reꝝ ⁊ maxie aias pcreat: ⁊ qũo illas ſoꝛ̃at. dõȝ itaq̃
ꝙ cũ de⁹ oia poſſit cũ aia h i ſui reditu i illũ illuſtret̃ appe
titu accẽſo illi iberear: iberẽdo ſoꝛ̃et̃ oia in mẽte ſibi ibe
rẽte nãs reꝝ creãdaꝝ effingit: i eaq̃ ſpũali nã q̃dãmõ
vt ita loq̃r depigũt̃ oia q̃ i coꝛ^ib⁹ iſti ſẽtim⁹. hõ igit̃ reꝝ ſpẽ
rũ dei ſoꝛ̃ito q̃dãmõ i illi⁹ aie mẽte ꝯceptas: dpictaſq̃ ñ
dubitam⁹ ideas eẽ ſȝ plõnis ſnĩam. cũ igit̃ aia h oluȝ ſpẽs
teneat merito oluȝ ſoꝛ̃atrix ⁊ artifex reꝝ dici dȝ. h vtiq̃
aia olum reꝝ ſoꝛ̃as ꝯduc̃ i mã put eaꝝ ſilacbra pcõcipit.
Mod⁹ ãt ſoꝛ̃atõis h ẽ: cũ mã digna ſit recipe ſoꝛ̃aȝ: ⁊ me
ritũ expectat ab hac ipſa ppa idea pcõcepta ſoꝛ̃aȝ dat ſȝ
meritũ mãe. hãc ãt opionẽ Themi⁹ i 3⁹ ḋ aia c⁹. z7. q̃dã/
mõ pdicat: igt.n. ſol⁹ ite⁹ agẽs ppe ⁊ maxie cẽſend⁹ ẽ ſoꝛ̃a:
imo vo ſoꝛ̃a ſoꝛ̃aꝝ: iferioꝛa.n. cetera mõ ſuboꝝ loco: mõ
ſoꝛ̃aꝝ hñr. ❡ Hãc ⁊ pterea iḋ Themi⁹ i ḋ aia p c⁹. z3. de
clauit ex⁹: qḋ videas. qũo qḋ igit̃ h aia pcreat ẽtiũ ſoꝛ̃as ⁊
q̃ ſint idee ⁊ vbi ſint ſit dcȝ mõ. h itaq̃ plõnis opio p nũc
credat̃: lȝ cõpla ſint necia ad illi⁹ expõnẽ: vt ḋ auctoꝛe ei⁹
an de⁹ eã creauit: ⁊ an ipa creata vĩȝ hẽat in aias rõnales
⁊ q̃dã alia q̃ ñ ſũt h⁹ loci: ſȝ i li⁹ ḋ ite^u ſmonẽ plixũ igre.

❡ Supeſt

Pō arabum. ¶ Supeſt mō arabū ſniam ꝛ adducere ꝛ declare ĩmō. debes ḡ ſcire ꝙ ſpa actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ gubernatiõe idiget forte nõ minori ꝙ̃ ſingulus orbis: ꝛ qꝛ ois orbis indiget motore: iõ dñt totā hāc ſperā motorē idigere. eſt aũt motoꝛ duob⁹ modis: gdā ptī ꝑ totā ꝙ̃titatē mobilis: gdā in idiuiſibili ꝯſiſtēs: motoꝛ.n. qui tpe finito mouet ab eis ponit ptibilis ꝛ diſibilis: q vo tpe mouet eterno ꝛ impartibilis ꝛ indiſibilis exiſtit. ħ igit motoꝛ cū hēat ſperā ꝛ gubnet ꝛ tpe moueat eterno: hac de re etern⁹ impartibilis exiſtit ſimplr. dr gdē hic motoꝛ. forma ſpe. datoꝛ formaꝝ. inte⁹ ſepata. intells ꝛ aia. put diuerſis hitudinibus ſperā hāc reſpicit. reſpicit.n. ꝑ hāc ſperā put iſtā ꝯſeruat in eē ꝛ in opõne ſua: ꝛ qꝛ forma ꝑn᷑ eſt eſſendi ꝛ opandi abſolute. iõ re⁹ hõ foia dr toti⁹ ſpere. Dicit et ſcdo datoꝛ formaꝝ latine. arabice vo colchodea ab opatiõe pticularium reꝝ. eſt eni agēs oēs formas in materijs ab extriſeco ponēs eas ibi ex nihilo ſm arabum pncipia. ḡ hoc re⁹ datoꝛ formaꝝ: vel agens formas dici meret. Dicit 3° inte⁹: qꝛ oē agēs p cognitionē puidentia aliq̃ effect⁹ agit. ꝛ qꝛ nulla eſt puidētia maioꝛ hac iſti⁹: iõ merito dr itellĩtia ab excellētia opatiõis itellectiue: quēadmoduz dicimus margaritā eē albedinē p q̃to albiſſima repit. Dicit 4° ite⁹. qꝛ quēadmodū ite⁹ nõ organo: ſz occulte opat itelligēdo ꝛ diſcurrēdo: ſic ꝛ hec foia ſine iſtitutis opat ꝛ ſine oi mãifeſtatiõe: ꝛ iõ itells dici põt. Dr ꝛ aia: qꝛ aiatū ab inaiato dr in viuendo. in lib° de aia ꝑ ꝛ 2°. viuere aũt multip̄r dicto qd mouet a ſe: ꝛ creſcit a ſe. ꝛ viuē dicim⁹ qꝛ igit oia q̃ mouent hic rõne illi⁹ mouent ꝛ creſcunt: iõ aia dici nõ dubitat. põt ḡ colligi ex his gd gdē ſit aia vl forma iſta: ꝛ quot hitudinib⁹ ſperā hāc reſpicit. ꝛ hec ſūt q̃ ex 9° meta. Auic. exhunt. ꝛ dubia huic ꝯtingētia tetigi in lib° de ite⁹ i ppõne. o. ab eterno imobili nõ pueniŕ nouū. hec itaq; arabū exiſtit opio: q̃ forte parū aut nihil ab opione platonis differre vr: niſi ꝙ plõnis opio altiora tāgit. aeri ſi gs voluerit ampliare. ꝛ hāc in illā reducet ꝛ facile.

Pō peripateticoꝝ ¶ Supeſt ꝛ mō ꝑipa᷑coꝝ ſniam in breui explicare. la ta⁹.n. i 7° meta. cõ. 31. ꝛ i 12° meta. cõ. 18. Auer. expoſuit. ꝛ p totū librū de gnõne aialiū ꝛc. ¶ Debes ḡ ſcire vt Auer. d' ꝯ⁰. 36. 12ⁱ. ꝛ. 18. eiuſdē oēs foias ꝯtineri actu in ꝑ motore. ꝛ po⁹ in ꝑ⁹ mã. ꝛ nõ itelligo actu foialiť ignis ꝯ᷑ calorē actu foiali put ꝛ ipē actu calus exiſtit. ſz ite⁹ actu pductiuo eo ꝙ nihil exiſtit pductū gn a vtute ꝑmi in mã ponat. ꝛ ħ act⁹ pfectiſſim⁹ eſt. Itē nec itelligo po᷑.ſ. ita ꝙ nihil exiſtat i mã añ foiaꝝ eductionē. eēt.n. forme crea⁹ ꝛ nõ gnõ qñ res fieret. oꝫ ḡ vt aliq̃ mõ foie exiſtāt in mã: ꝛ ipoſe ē vt exiſtāt ſz ptē ꝛ ſz ptē nõ. qꝛ tūc gnõ tm̃ foie inteſio eēt: ꝛ corruptio foie remiſſio. nec exiſtūt foie ſm eētiā in mã: qꝛ tūc in gnõne res nõ acqreret nomē nec diffõnē: nec i corruptiõe depderet id. ḡ oꝫ vt q̃dāmõ exiſtāt ſbi: ꝛ q̃dāmõ fiāt. Jõ debes ſcire ꝙ vle ē po⁹ pticularia. actu vo nullū. aduenietib⁹.n. dijs pprijs. vle efficiť ꝛ pti᷑. ḡ vle me⁹ ē iter nihil ꝛ eē actu. extimādū ē igit in mã eē aliq̃ formā vlem q̃ oēs poſes eē ꝯtieat q̃ ſit velut icboatio q̃dā vlis ꝛ velut foia mãe ppart ab ea exns iſeparabil. hec ſi dcť licētia dicēdi: foia corpis exiſtit õ gne ſubē. hec.n. foia vlis exiſtit. po⁹ ḡ ꝯtinet ꝛ oēs poles fieri po⁹. ꝛ ſm ꝙ foie fiūt ꝑpe hec foia ſpēꝫ ppriā accipit. gnõ itaq; nihil aliõ ē niſi foie ſpe᷑ ab hõ gnãbili eductio. itelligo ḡ oēs foias ꝯtieri in mã in po⁹. i. in foia cor᷑ q̃ po⁹ formal ē oiuꝫ. vt Albť⁹ dcť. qũo ḡ foie ſint in ꝑ motore: qũoq; in po⁹ in ꝑ⁹ mã ſit dcm̃. ¶ Dõꝫ vlteri⁹ ꝙ oēs res nãles po᷑ ꝛ vtutes hñt. ħ.n. ſēſu ꝛ rõnē mãifeſtať i hūc modū. videm⁹.n. calorē vtutē eē ignis. ꝛ frig⁹ vtutē eē aque. ꝛ qꝛ oē igbile ꝯtinet i re nobili. ꝛ ipfectū i re pfecta: vt ſenſu fere cõpꝛehēſibile ē. opꝫ vtutē caloris ab ignis eēn⁹ emanare ꝛ fluēꝫ vlr poſterioris vr⁹ ſēp i altioris po⁹ ꝯtieť. ḡ oꝫ dře oēs res vtutes hře actiuas. ¶ His viſis Ap. opio eſt: vnū eē agēs qd ꝑ⁹ foia. ꝑ⁹ finis. ꝑ᷑ efficiēs oium rerū exiſtit: ꝛ ħ ꝑ⁹ exiſtit motoꝛ. e.n. ꝑ⁹ foia put oēs res i eē cõſuat: ꝑ⁹ finis put in ipꝫ redeūt entia. ꝛ gra h⁹ exiſtūt. ꝛ ꝑ᷑ efficiēs: qꝛ vl ois fecit vel in vtute ei⁹ agētia agūt. ſūt.n. agen⁹ pticlaria velut iſt᷑ illi⁹: ſic Ap. õ gnõne 2°. ꝛ Auer. 8° phy. cõ. 46. ꝛ. 47. vr dře. Quid igit ſit ꝑ⁹ foia apõ Ap. ꝛ qũo ab ea res fiāt: ꝛ qũo arabū ꝛ plõnis opio cū Ap. cõueīat ꝛ diat ſit dcm̃ ſm̃. rõnes ꝛ fundamēta haꝝ opionū vſq; in aliū trāſferant locū. ALGA. DV. III.

At Algazel rñdēs p phis. Et ſi aliqs diceret ꝙ lz ſupmū celū vl ſol vl aliõ corp⁹ ſupceleſte terminatū ſit in ſua mēſura magnitudis nõ ē impoſe gn poſſit eē mai⁹ vel min⁹. ḡ opꝫ ꝙ illā mēſurā terminatā quā mõ hꝫ ab aliquo appropriāte hēat. ḡ nullū corp⁹ ſupceleſte ē primū ens. Nos vo rñdemus eis qua rõne negatis ꝙ illud corp⁹ in vltia fine magnitudis: q̃ nãlr repiri põt: ſit ita ꝙ ipoſe eſt ꝙ ſit mai⁹ illo. Et illõ ꝯtinet oia entia. ḡ dicitis primū cãtū eē ſupmū celoꝝ mēſuratū ab illa mēſura ſua ppria. Et alie menſure reſpectu ſube ſui primi cãti ſūt ieq̃les: ſꝫ appropriāt in quadā mēſura q̃ ordie entiū depēdet a deo. ꝛ iõ dicitis ipoſe eſſe ꝙ aliā hēat mēſurā. Ampli⁹ ſi dicerēt ꝙ primū cãtū eſt primi orbis cã: ꝛ hꝫ pricipiū appropriās: vtputa voluntatē. Adhuc eſt petēdū q̃re voluit ſibi dare hāc mēſurā ꝛ nõ aliā. Et ē mãifeſtū ꝙ ipſi negant diſtiguētē volūtatē. Poꝫ ḡ ꝙ iſti nequeūt aſſerē ꝙ primū corp⁹ orbiū hēat appropriās ex̄ ſe ꝛc.

¶ Adducť Alg. ħ arg᷑ p ꝑipa᷑ poſtmodū ibi. (Nos vo.) Rñdet ad illõ. ꝛ rõ ſic cõponit. nullū corp⁹ hñs nūerū ꝛ mēſurā ſue magnitudis ab aliq̃ appropriāte illā ſibi ē ꝑmū ens ſeu ꝑ᷑ pn᷑: ſz corp⁹ celeſte hꝫ mēſurā ſue mag᷑ ꝛ terminū ei⁹ ab aliq̃ appropriāte. ḡ corp⁹ celeſte nõ pt eē ꝑ᷑ pn᷑ nec ꝑ᷑ ens. h᷑ pbať. ꝛ cõponiť ſic pbõ. oē corp⁹ qd põt eē mai⁹ ꝛ min⁹ mēſurā ſue magnitudis ꝛ terminū ab aliq̃ extrin᷑ appropriāte hꝫ. ſz celū pt eē mai⁹ vl min⁹ q̃ mõ ſit. ḡ mēſurā ſue mag᷑ ab appropriāte hꝫ ext᷑. h⁹ ꝑ tāgit minorē pſylli: ꝛ igt. ait Alg. rñdēs p phis. ꝛ ſi aligs dicet: ꝙ lꝫ ſupmū celū vl ſol vl aliõ corp⁹ celeſte terminatū ſit i ſua mēſura mag᷑ nõ ē ipoſe gn poſſit eē mai⁹ vl min⁹. hec fuit minoꝛ. deīſ accepit ꝯnē pſylli q̃ eſt minoꝛ ſylli pncipal: ꝛ igt. ḡ oꝫ ꝙ illā mēſurā tmiatā quā mõ hꝫ ab aliq̃ appropiante hēat. ꝛ ħ fuit mioꝛ pncipal ſylli. ꝛ tādet ꝯnē pncipal ſylli: ꝛ igt. ḡ nullū corp⁹ celeſte ē ꝑ᷑ ens. h⁹ igiť ē arg᷑ pi᷑ vt d' Alg. (Nos vo.) Cū adduxit fortiſſimū arg᷑. vlt mõ ſoluē illõ. Et ad formā dõꝫ ꝙ mioꝛ ſylli pn᷑ fla eſt. g.n. dič corp⁹ celeſte hře eē ꝑ᷑ entiū ꝛ eē ꝑ᷑ pn᷑ dřet ꝙ nõ hꝫ appropriās ſibi mag᷑ ꝛ terminū. ¶ Ad pſyllꝫ dõm foialr: ꝙ iteꝝ minoꝛ fla ē. nõ.n. pt corpus celeſte mai⁹ eē vel min⁹. h⁹ ſol. tm̃ tāgit 2᷑ ptē. ſ. ſol. ad pſyllꝫ. ꝛ p illā vult hře ſol. ad ſyllm: igt ḡ. nos vo rñdemus eis q̃ rõne negatis ꝙ illõ corp⁹ i vltia fine mag᷑ q̃ repiri pt. i. q̃ rõne negatis maxi᷑ corp⁹: qd ē ita mai⁹ qd ē in vltio mag᷑: qꝛ hꝫ mag᷑ q̃ maioꝛ repiri nõ põt i nã. ſit ita ꝙ ipoſe ſit ꝙ ſit mai⁹ illo. eſt ḡ ſenſus ſol. cur o peripatetici negatis eē ipoſe cor⁹ maxio dari mai⁹. ħ.n. nõ debetis: qꝛ ex q̃ maximū eſt: ipoſe eſt eo dari mai⁹: ꝛ p hoc

vult hēc ꝙ minoꝛ.d.corpe celeſti poſſe dari mai⁹ eē ꝓpōnē flaz:cū corp⁹ celeſte ſit maximū qđ repiri pōt in rerū nā.(Et illđ.)Dat cāz ſue ſol.ſ.cur nō ſit mai⁹ illo repiri. ⁊ illa rō pōt ſic cōponi.corp⁹ qđ cōtinet oīa entia pñtia ⁊ poſſia ē maximū qđ pōt repiri:ſʒ pᵐ cātū.ſ.pᵐ celū qđ eſt octau⁹ oꝛb ꝯtinet oīa entia pñtia. ḡ eo nō pōt dari mai⁹. h⁹ tāgit minorē.⁊ īgt.⁊ illđ ꝯtiet oīa entia.ſ.pñtia:⁊ īfert ꝯnē.d.ḡ dī pᵐ cātū eē ſupmū celoꝝ mēſuratū ab illa mēſura ſua ꝓpa.ſ.ḡ octau⁹ oꝛb ita mēſurat̄ a ſua mēſura ꝓpa ꝙ nō pōt eē mai⁹ vl̄ min⁹. (Et alie mēſure.)Hoc ī loco ꝯſoluit qđdā obiectionē.dixit.n.Alga.iō nō poſſe dari corp⁹ mai⁹ corpe celeſti:qꝛ illad ē maximū:⁊ qꝛ eſt maximū.iō nō pōt ſuſcipe mai⁹ nec min⁹.mō ex hac cā poſſet fieri obio h̄ mō.oē corp⁹ nō maximū pōt eē min⁹ vl̄ maius.ſʒ ql̄ibet oꝛb excepto 8ᵘᵒ ē nō maxim⁹.ḡ ql̄ibet oꝛbis excepto 8ᵘᵒ pōt ſuſcipe mai⁹ ⁊ min⁹.Rñdet Auer.⁊ ſoīa ſol.ꝯſiſtit in h̄:ꝙ lʒ corp⁹ maximū nō poſſit ſuſcipe mai⁹ nec min⁹ nō ꝓp h̄ ſeq̄t̄ ꝙ oē corp⁹ nō maximū poſſit ſuſcipe mai⁹ aut min⁹:qꝛ oꝛbes īferiores ⁊ ſi ſint nō maximi. hñt tñ mēſuras ꝓpas ⁊ īſepabiles. iō illa maioꝛ hʒ itelli de nō maximis carētibus mēſuris ꝓprijs:cui⁹ ſūt elīa ⁊ alia gnābilia.īgt ḡ.⁊ alie mēſure.ſ.oꝛbiū īferioꝝ reſpectu ſube ſue pmi cāti.ſ.reˢ 8ᵘᵒ oꝛb ſūt īeq̄les.ſ.minores:vl̄ eq̄les vt hʒ alia trāſlatio.ſ.eedeʒ mō īſepabiles ab eis.⁊ ſi ſtat īeq̄les dʒ dicē poſt:ſʒ appropant.ſ.illas hñt tāq̄ ꝓpas in qđdā mēſura q̄ oꝛdine entiū depʒ a deo.⁊ tūc ꝯcludit.d.⁊ iō dī ipoīe eē ꝙ aliā hēant mēſurā.(Debes ſcire ꝙ oꝛbes ſūt īeq̄les magnitudib⁹ ꝓprijs ꝓp itelligētias vt dic̄ Auer.12° meta.cō.44.qꝛ.n.iteᵃ lūe fuit minoꝛis virtutis.iō magnitudo lune dʒ eē minoꝛ.⁊ qꝛ v̄tus pmi motoꝛis eſt maxia.iō mag°ᵒ pmi oꝛbis ē maxia:ꝓp iḡr̄ oꝛdinē entiū.ſ. iteᵉᶠ mouētiū gr̄a entiū oꝛbes ſunt ineq̄les in magnitudinib⁹.⁊ qꝛ ille oꝛdo ē eēntialis. iō mēſure ſunt ꝓpe ⁊ eēntiales illis.(Ampli⁹.)Adhuc adduc̄ zᵐᵃ obiōnē.⁊ īngt.ampli⁹ ſi diceret ꝙ pᵐ cātū eſt cā pmi oꝛbis.ſ.ſi diceret pmā inteᵃᵐ eē cām pmi oꝛbis ⁊ hʒ pᵐ appropans:ſ.puta volūtatē q̄ ſup.ē ꝯtingēs ad vtrāq̄ ptē.ḡ oꝛb 8ᵘᵒ pōt eē mai⁹ vel min⁹ qđ q̄ mō ſit.pōt ḡ in hūc modū ex hi s v̄bis rō cōponi.oē corp⁹ cātū ab agēte libo volūtatē hñte pōt eē mai⁹ vel min⁹:ſʒ corp⁹ octauū eſt corp⁹ cātuʒ ab agēte libo volūtatē hñte.ḡ in pᵃ figura octau⁹ oꝛb pōt eē maioꝛ vl̄ minoꝛ. (Debes ſcire ꝙ Alg.vſus eſt li pᵐ cātū.vno° p oꝛbe toto aiato:vt in illo loco.(ḡ dī ꝙ pᵐ cātū ⁊c̄.)Nūc vō vtit̄ p iteᵃ illi⁹ pmi cāti.ſ.illi⁹ pmi oꝛb.⁊ forte lr̄a ſuperioꝛ errata fuit vitio ſcriptoꝛis.⁊ dʒ ſtare. ḡ dī pᵐ cātū īferre ſupmū celoꝝ mēſuratū ab illa mēſura ſua ꝓpa.⁊ tūc ꝯ illa intellīḡ ſic.ḡ pᵃ inteᵃ dʒ īferre.ſ.cāre pᵐ oꝛbē in illa mēſura in q̄ nō ē īſepabil̄r ⁊ ꝓpe.⁊ ſic ſermones ꝯcordant̄ inicē.(Adhuc.)Obijc̄ iteꝝ ꝯ hāc ſol.⁊ īngt.poſito ſup.ꝙ ita ſit.adhuc ē petēdū q̄re voluit ſibi dare hāc mēſurā ⁊ nō aliā:⁊ pōt argui h̄ mō.ab indr̄nti nō ꝓuenit actio:ſʒ volūtas pmi cāti p vos ē idr̄ns ſimp̄r. ḡ ab ea nō ꝓuenit actio.(Et ē.)z° arguit ꝯ eos inducēdo eos ad ꝯdictionē.⁊ īngt.⁊ ē māifeᵐ ꝙ ipſi negāt volūtatē diſtiguētē.ſ.potētē diſticta ⁊ opᵃ cāre.⁊ p ꝯñs nūc ꝯdicūt ſibi.⁊ tc̄ recolligit ſol.dī.pʒ ḡ ꝙ iſti.ſ.pipaᵗᶜ nequeūt.ſ.nō pñt aſſerē corp⁹ oꝛbiū.ſ.8ᵐ oꝛbē hēre appropriās ex ſe.ſ.agēs dās ſibi mēſurā quā hʒ.

AVERRO.

Nos dicimus ꝙ hui⁹ hoīs v̄ba in hoc loco valde ſunt admiranda. ipſe enīʒ obijcit phis quodā argumēto dicētes ꝙ ipſi nequeūt aſſerere efficiētē ꝓter corp⁹ celeſte:qꝛ idigerēt rñſione cuiuſdaʒ radicis quā ipſi negāt. vʒ ꝙ celi appropriant̄ in proprijs mēſuris rōne cauſe appropriātis: ſʒ alias magnitudines hēre poſſint. Et dicta cā appropriās opʒ ꝙ ſit antiq̄. Vñ Alga. errauit in h̄ loco in itētiōe noīs appropriatiōis: qꝛ appropriatio de q̄ locuti ſunt phi diſſimilis ē appropriatiōi loquētiū: loquētes nāq̄ ītēdūt p h̄ ꝙ diſtiguat̄ res a ſuo ſimili vl̄ ſuo ꝯrio:nō ꝙ ſapia inclinet vnū ipſoꝝ ſimiliū vel ꝯrioꝝ magis q̄ alteꝝ. Sʒ phi in hoc loco intēdūt p dictā appropriationē ꝙ ſapia inferat in effectu id qđ hēt de ſua nā: ⁊ hec eſt cā finalis. apud.n.phos nulla eſt q̄titas neq̄ qualitas in aliquo entiū: q̄ non ſit ꝓpter ſuā ſapiam:q̄re nō euadet qn ſit vnuʒ duoꝝ. vʒ aut qꝛ hoc eſt necāriuʒ de nā act⁹ illi⁹ entis:aut qꝛ eſt ſm hñ eē. Si.n.in creatis eēt aliqua q̄titas vl̄ qualitas ab illa ſapia nō ꝓducta ſequeret̄ attribuere primo creatoꝛi ſeu efficiēti id qđ nō deberet attribui alicui viliſſimo artifici mālī. Naʒ nullū eſt dubiū ꝙ ql̄ibet effect⁹ ab aliquo artifice factus diligit̄: ⁊ cū ꝓuiſione ab eodē magr̄o fit: ⁊ iō ſeparata ſeu remota ſapiētia a nature opibus remouet̄ etiā cauſa ab oīb⁹ effectibus nature: qđ eſt contra oium phoꝝ radices ⁊ ꝯclōnes. Patet ergo ꝙ opʒ ꝙ mūdus habeat vnum efficiēs ſagaciſſimū ⁊ ſapientiſſimuʒ a quo entia cuncta ſeriatim miniſtrētur.

(Cū īduxit Alg.ſnīaʒ.vult h̄ in loco eā examinare.⁊ pᵒ ꝓponit qđdā: ⁊ īngt:dicimus nos ꝙ v̄ba h⁹ hoīs in h̄ loco valde ſūt admirāda.ſ.admiratiōe digna.(Ipſe.n.)Narrat dcm̄ Alg.dcīn̄ ibi.(Vñ Alga.)Ponit ei⁹ errorē.īngt ergo.ipſe.n.obijcit phis qđdā argᵘᵒ.d. ꝙ ipſi nequeūt.ſ.nō pñt aſſerere efficiētē ꝓter corp⁹ celeſte.ſ.qꝛ hñt dīc corp⁹ celeſte eē pᵐ agens.cui⁹ rōnē īngt.qꝛ idigerēt rñſione cuiuſdā radicis.ſ.cuiuſdā argᵗⁱ fundati in qđdaʒ pn°quā radicem ipſi negāt:⁊ explicat illā.d.vʒ ꝙ celi appropant̄ in ꝓprijs mēſuris rōne cāe appropriātis ſʒ alias menſuras hēre pñt. ⁊ dicta cā appropriās opʒ ꝙ ſit antiq̄. (Debes ſcire ꝙ argᵐ Alg.fundat̄ in h̄.phi ꝯcedūt ꝙ coꝛ⁹ celeſtia hñt duas mēſuras ab extriſeco:ſic ꝙ alias ab eodē hēre pñt. dicebat mō Alg. h̄ cā appropriās opʒ vt ſit antiq̄.ſ. etna.⁊ agat p volūtatē:q̄re ḡ plus egit hāc magⁿᵉᶻ q̄ illā. hec igit̄ vis fuit argᵐ Alg.ꝯ phos.(Vñ Alg.)Hoc ī loco opponit Alg.errorē. (Debes ſcire ꝙ appropriās apud Auer.idē ē qđ agēs volēs.h̄ āt duob⁹ modis iuenit̄.vno mō qñ ſit p voˡᵗᵃ ei⁹ agē effectū idr̄ntē a pte vtriuſq̄:ſui ſ.⁊ effect⁹.qñ ex pte ſui agē pōt vtrūq̄:⁊ qñ a pte effect⁹ ſit eē receptio indr̄ns ad vtrūq̄:ſic̄.v̄.g.pōt diues dare tibi pecūias:⁊ nō pōt.⁊ tu recipe ⁊ nō.aliud ē agēs p voˡᵗᵃ ⁊ iteᵘᵐ ꝓut agit id qđ ē natū effect⁹ recipe ⁊ nō al̄r.Et dī h̄ agēs voˡᵉ p q̄to agit effectū ⁊ itel̄it ⁊ vl̄t ſuū ⁊ ab illo nō expectat aliqđ remuⁿᵒ ⁊ h̄ reᵒ dī agēs volēs.pᵒ mō leges ponūt deū eē reꝝ auctorē. zᵒᵒ phi vt viſū ē loco h̄.ſ. gt mō Auer.vñ Alg.errauit in h̄ loco itenᵒⁿᵉ noīs appropriās.ſ.ꝓp equocationē h⁹ noīs appropriās.ſ.agēs volēs: qꝛ appropatio d̄ q̄ locuti ſūt phi diſſilis ē appropatiōi loquētiū.ſ.qꝛ al̄r capiūt agēs appropans theologi al̄r phi:⁊ h̄ declat.d.loq̄ntes nāq̄ itēdūt p h̄ ꝙ diſtiguit̄ res a ſuo ſili vel ſuo ꝯrio.ſ. intelligūt appropriās p agēte ꝯcipiēte duo oppoᵗᵃ ſilia poſſia indifferēter fieri:nō ꝙ ſapia incli-

net

Propter īequalitas orbes ſūt īequales.

Quid ſit appropīans.

net vnū ipſoꝝ ſiliuꝫ vel ↄ̃trioꝝ magis ꝙ̃ alteꝝ.i.int̾ idifferētiā reꝝ: put equalr̄ poſſia ſunt fieri:ad quoꝝ neutrū plus iclinat itellus agētis magis ꝙ̃ ad alteꝝ. eſt ergo ap propriās vnoꝰ agēs potēs agere oppoſita ſiliā poſſia fieri equalr̄:ad quoꝝ neutrū plus iclinat̄ ꝙ̃ ad alterū.(Sed phi.) Ponit zᵐ modū.ↄ ingt.ſ ꝫ phi in h̾ loco intendūt ꝑ dictā approp̄atione ꝙ ſapia ſferat in effectu id qđ hēt de ſua nā.ↄ addit.ↄ hec.i.ſapia talis nō mō ē agēs veꝝ cā finalis.cuiꝰ rōnē dic̄.apud eni phos nulla eſt ꝙ̃titas.i. magnitudo neqꝫ ꝙ̃litas.i. forā. in aliq̄ entiū q̄ nō ſit pp ſuaꝫ ſupremā.i.gr̄a pme ſapie tāꝙ̃ gr̄a finis. ↄ pp illā tāꝙ̃ pp agēs.g̃ illa ſapia eſt finalis ↄ agēs cā. (Quare nō.) Quia dixit ſapiam pmā dare id qđ nāe rei cōpetit qđdā cōducit.ↄ ingt.q̄re nō euadet qn ſit vnū duoꝝ.i. qn recipiens nō recipiat pp vnū duoꝝ. vꝫ aut q̄ h̾ eſt necīū ſimpr̄ de nā actꝰ.i.effectꝰ vel oppōnis illiꝰ entis: aut q̄ eſt ſm bn̄ eē.i.ſm meliꝰ.vificat g̃ zᵐ modus ſic.approp̄ans eſt agēs ītelligēs ↄ volēs id qđ nāe rei ↄuenit aut ſm neceſſitatē ſimpr̄ aut ſm meliꝰ nullā expectans retributionē ab effectu.ↄueniūt g̃ ↄ dn̄t.ↄueniūt gdē ꝑ:qm̄ tā agēs pᵐ mō ꝙ̃ zᵒ mō ſūt volētia ↄ itelligētia.dn̄t ꝑ.q̄ agēs pᵐ mō ē idifferēs ex pte vtriuſqꝫ:ſꝫ zᵒ mō ē dtermiatū ad vnū.ſ. ad id ad qđ nā expetit:aut necīo aut pp meliꝰ: ↄ haꝝ ↄditiōes tetigit Auer. aliqs in lr̄a vt pꝫ. (Si.n.) Declat qđ dixit. dixit.n.ꝙ oīs q̄litas ↄ oīs ꝙ̃titas ꝓducta ē a ſapia illa. h̾ oñdit.d.ſi.n.in creatis eēt aliq̄ ꝙ̃titas vl̄ q̄litas nō ꝓducta ab illa ſapia.ſeq̄r̄ attribuē ꝑ creatori id vile qđ nō deberet attribui alicui viliſſimo artifici materiali:qm̄ agēti māli cōpetit agē ſine ſapia. ↄ h̾ cōpeteret deo. g̃ id qđ cōpetit viliſſimo cōpetit deo.(Nā.) Adduc̄ exēpluꝫ q̄ſi ↄueniēs.ↄ igt.nā nullū ē duᵐ ꝙ glibet effectꝰ ab aliq̄ artifice factꝰ diligat̄.ↄ cū ꝑfectiōe ab eodē magro fiat. ſi igit̄ h̾ cōpetit rebꝰ h̾ ꝙ̃to magis rebꝰ ibi.(Et iō.) Dic cōducit correᵐ.ↄ igt.ↄ iō ſepata ſeu remota ſapia pmi ab opibus nāe ēt remouet̄ cā ab oībꝰ effectibꝰ nāe:qđ ē ↄ̃ oīum phoꝝ radices.i.pnª ↄ ↄ̃nes.ↄ tc̄ ↄcludit ꝓpoſitū qđdā.d. pꝫ g̃ ꝙ oꝫ ꝙ mūdꝰ hēat vnū efficiēs ſagaciſſimū ↄ ſapientiſſimū a q̄ entia cūcta ſeriatīꝫ miſtrent̄.Et cū hᶜ ſint ita pōt ad formā argᵗⁱ dici.ſ.ꝙ corpꝰ celeſte nō ē pᵐ agēs:q̄ depꝫ ab aliq̄ agēte appropriāte ſibi ꝙ̃titatē ↄ q̄litatē ab eterno.ↄ qñ arguit̄ ↄ̃: qm̄ tc̄ illō agēs poſſet agē vtrū ꝙ ↄc. nego ↄ̃ñtiaꝫ:qm̄ illud appropriās nō eſt vniuoce dcm̄ cū agēte de q̄ loquunt̄ theologi.agit.n.ꝑ volᵗᵉᵐ ↄ intellm̄ ſm necītatē rei paſſiue:vt dcm̄ ē.ↄ iō corpꝰ celeſte nō pōt recipe quātitatē maiorē nec minorē:qm̄ nō habuit illā tm̄ pp agētis deſideriū: ſꝫ ex dtermiatiōe ſue nāe:vt dcm̄ ē. pmꝰ g̃ motor icorporeꝰ ē. vtrū vo celeſte corpꝰ poſſit eſſe ſub maiori vl̄ minori magⁿᵉ. Et vꝫ ſapia pmi ſit ad oēs res:ↄ quō ſit:ↄ qd volᵗᵃˢ pmi:ↄ quō cōcurrit:dicta ſunt in alijs diſputatiōibꝰ:iō nō expedit h̾ in loco repetere.

¶ Et ſic finis expoſitionis none diſputationis.

¶ Decima diſputatio Algaçelis cuꝫ phis in qua oſtendit debilitatem ipſorum in eo quod aſſerunt.ſ. ꝙ ipſe deus ſcit genera ↄ ſpecies vniuerſali modo. DV. I.

Ait Alga.q̄ apud hāc opionē ↄcedentes ens ↄcludit̄ in duobꝰ. vꝫ in antiquo ↄ inouato. ↄ nihil ē apud eos antiquū niſi deus ↄ ſue denominationes: ↄ oīa p̄ter eū inouata ſunt ſua ꝓpria volūtate. Cōcludit̄ igit̄ ab iſtis ſuppoſitiſ vna ꝓpō necīa i ſcia dei. vꝫ ꝙ oīa ſciūtur ab eo. Quia oīa vult ↄ ſua ꝓpria volūtate inouantur. ſuppoſito g̃ ꝙ ipſe vult ↄ ſcit id qđ vult.g̃ ipſe deꝰ eſt vnꝰ necīo: ↄ qđlibet vnū ſcit alia p̄ter ſeipm̄. quare apud iſtos oīa ſciunt̄ ab eodē deo bndicto: ↄ hoc patefactū eſt eis.ſuppoſito ꝙ ipſe vellet mundi innouationem.

¶ Cū expedita ſit diſputatio 9ª. h̾ in loco 10ᵐᵃ aggredit̄ q̄ eſt q̄dāmō ad ſciam dei ꝑtinēs:ↄ ad eiꝰ cōpōnē:q̄ vt dixi. qđ de ſcia eſt qđ de cōpōne dei ex denoiatiōe ↄ ſubo: vt viſuꝫ eſt.g̃ dōm eſt de ſcia pmi: ſꝫ ſic in pte dcm̄: ↄ q̄ſi vliᵒ.h̾ āt ad pticulariora ↄdeſcēdit.ꝑ g̃ Alg. ↄcludit ꝓpōnē vnā in q̄ erit vis qōnis.accepit g̃ aūs q̄ſi cōpoᵐ.ↄ dic̄. q̄ apud ↄcedētes hāc opionē ↄcludit̄.i.diuidit̄ ens in duobus.vꝫ i āntq̄.i.eterno ↄ inouato.i.nouo.eſt g̃ pᵃ ps:oē ens eſt eternū vl̄ nouū.Et nihil ē apud eos ātiquū niſi deꝰ et ſue denoīatiōes.i.ſua attributa ↄ oīa p̄ter eū inouata ſūt ꝓpa volᵗᵉ.eſt g̃ zᵃ ps.ꝙ oē ens p̄ter deū nouū ē:ↄ ſolus deus eternꝰ oīa noua agēs ſua volᵗᵉ.h̾ eſt totū aūs.tūc dedit ꝓpōnē q̄ſi ↄñs.d. ↄcludit̄ igit̄ ab iſtis ſuppoſitis vna ſcia necīa i ſcia dei.vꝫ ꝙ oīa ſciunt̄ ab eo.cuiꝰ rōnē dic̄:q̄ oīa vult.ↄ ſua ꝓpa volᵗᵉ inouant̄.(Suppoˢⁱᵗᵒ g̃.) Cū ↄcludit illā ꝓpōnē adhuc ꝓcedit.ↄ ꝑ accepit illā met ↄ poſt infert alterā.ↄ ingt.ſuppoˢⁱᵗᵒ g̃ ꝙ ipſe vult:ↄ ꝙ ſciat id qđ vult.g̃ ipſe deꝰ eſt vnꝰ necīo.hᶜ ↄ̃ñtia tenet:qm̄ vna eſt pᵃ volᵗᵃˢ ↄ vna ē pᵃ ſcia.tūc accepit maiorē.ↄ qđlibet vnū ſup. iteᵐ ↄ ſciēs ↄ volēs ſcit alia p̄ter ſeipꝫ:ↄ appōit̄ minor accepta ſcilꝫ ꝙ deꝰ ſit vnꝰ ſciēs ↄc.ↄcludit tc̄ ↄ̃nē.d.q̄re apō iſtos oīa ſciunt̄ ab eodē deo bndicto.hn̄r g̃ due ꝓpōnes.pᵃ.deus ſcit oīa. zᵃ.deꝰ ſcit oīa ex̄ ſeipm̄.(Et h̾.) Cōfirmat h̾ auc̄te eoꝝ.d.ↄ h̾ patefactū eſt eis.ſuppoſito ꝙ vellet inouationē mūdi.i.h̾ maxie pꝫ ſuppoſita mūdi nouitate ſꝫ theologos.h̾ igit̄ eſt itentū huiꝰ loci. AVERRO.

Dicimꝰ nos ꝙ Alg. ꝑpoſuit hec v̾ba in ꝑambulo: vt poſſet cōparari inter dicta ſuiipſiꝰ ↄ phoꝝ v̾ba i dei ſcia. Et ē notādū ꝙ hec v̾ba ſufficiētiora apparēt ex iproviſo ꝙ̃ phoꝝ v̾ba.q.n.hn̄ reſpicit loquētiū dicta pꝫ ꝙ ipſi ponūt eū hoīeꝫ eternalē ꝑut aſſimilāt ſciam dei in creaturis ſciētie effectuū q fiunt hūana volūtate. Et ſi aliqs eis dicat ꝙ ſequeret̄ ex hoc ꝙ deꝰ ſit corpꝰ: dicēt ꝙ eternale. ↄ ſi iteꝝ eis dicat̄ ꝙ corpꝰ eſt inouatū. Oportebit eos ponere hoīeꝫ ſine mā oīa entia agēteꝫ.g̃ erūt h̾ v̾ba poeticalia ↄ ſilitudinaria. ¶ Sꝫ ſi diligēter reſpicerētur appereret clare locus erroris.nihil.n.magis diſtat a nā gn̄abiliuꝫ ↄ corruptibiliū entiū ꝙ̃ eternalis nā. ↄ ſi ſic.nō g̃ pōt verificari ꝙ repiat̄ vna ↄ eadē ſpēs differēs in eternitate.ↄ nō eternitate. Sic̄ vnū genꝰ dn̄t ſeu variat ſe ſuis diuidētibꝰ dn̄tijs. diſtantia.n.eternalis ab inouato maior ē diſtātia ſpecierū ab inuicē. Vn̄ mirādū eſt qualr̄ pōt indiuiduū ſenſibile ad occultū ſeu ignotum trāſferri: cū ipſa abinuicē ſunt in gradu ↄ̃rietatis: ↄ ſi forte cōicarēt aliquo mō eſt tm̄ equoce. Quapropter nō dꝫ trāſferri idiuiduū vniꝰ eoꝝ in alteꝝ.ſ. de noto ad ignotū. Et viſio que addita eſt ſup hūanū itellectū in hoie nō pōt p̄dicari de re.niſi de potētia mouente localr̄ ex voluntate: ↄ de

cõprehẽſione pñcí ex ſenſib⁹. Et ſenſus nõ ſunt dicto deo attribuendi: ⁊ maxie neq₃ mot⁹ localis. Loq̃ntes tñ ipſi attribuũt deo ſenſus tres. ⁊ remouent ab eo motũ abſolute. Uñ aũt ipſi attribuunt vitã ſilẽ₃ vite aialiũ₃ q̃ dat necio humanã ſciã₃: aut dicẽt ꝙ erit eadẽ cũ cõprehẽſione: vt dñt ph̃i.ſ. ꝙ ſcia vl' cõprehẽſio dei idẽ eſt qđ vita in ipſo deo. Rurſus volũtas aialiũ eſt appetit⁹ ducẽs ad motũ: ⁊ ẽ ſine dubio in hoĩe ⁊ alijs aialib⁹ ꝓuiſio vt ꝑficiat id qđ defuit a ſe ipſo. ğ ſꝫm hoc opꝫ ꝙ ipſe de⁹ hẽat appetitũ ꝑꝑ quẽdã defectũ: ita ꝙ ſit cã mot⁹ ⁊ act⁹ tã in ſe q̃₃ in alijs. Uñ mirãdũ eſt qualr̃ ſit voluntas eternalis cauſa noui opis ſine adiutoꝛ voliti ⁊ ipſi⁹ actiõis. Uel qualr̃ põt imaginari q̃s volũtas ⁊ appetit⁹ añ op⁹ ⁊ in tp̃e opis: ⁊ poſt ꝙ ſit vna ⁊ eadẽ: ⁊ nõ ꝯtigat ei ꝑmutatio. Ampli⁹ cũ appetit⁹ cã ſit mot⁹: ⁊ motus nõ repiat̃ niſi in corpoꝛe. ğ appetit⁹ nõ repit̃ niſi in corp̃e aiato. Et q2 ph̃i cauẽt ſibi talia abſurda: iõ volũtas apħ. eos. v₃ diuina actus eſt ꝓcedens a ſciẽtia. Sed ſcia inquãtũ ſcia eſt de duobꝰ ꝯͬrijs: ſequit̃ neceſſario ꝙ qđlibet ipſoꝝ ꝯͬrioꝝ ꝓcedat ab eo: ſꝫ diceret ꝙ nobilioꝛ ipſoꝝ ꝓcedat poti⁹ q̃₃ vilioꝛ ſcil₃ ab illo ſciẽte. Et iõ dicũt ꝙ tres ſunt denominatiões in deo.ſ. ꝙ ſcit: ⁊ ꝙ eſt nobilis: ⁊ ꝙ eſt potẽs: ⁊ dicũt ꝙ ei⁹ voluntas ſcurrit in entibus iuxta ſuã ſciam ⁊ poſſe ipſi⁹ nõ variat ſuã₃ volũtatẽ. Hec eſt opio phoꝝ in p̄ſenti ꝓpoſito. Uñ qui de ſecta veritatẽ diligẽtiũ cupit eſſe: ⁊ in amenis demõſtrationib⁹ delectat̃ põt clariſſime diſtinguere ambages loquentiũ a vigoꝛe phoꝝ. Uñ dicimus ꝙ beatus eſt cui de⁹ ꝓuidit in ꝟitate dilectũ. Preterea poſtq̃₃ Alga. determinauit ⁊ oſtendit vias ex quib⁹ loquẽtes aſſerunt ſcientie denominationẽ: vt clarius potuit incepit comparare inter illas vias ⁊ phoꝝ vias in iſtis denominationibus: ⁊ eſt ſine dubio opus rhetoꝛicale: ⁊ hec ſunt verba ſua.

¶ Hoc in loco ꝓpõnes Alg. examiare itẽdit: ⁊ p̊ narrat q̃ de cã accepit ꝓpõnes eas: ⁊ ingt. dicim⁹ nos ꝙ Alg. ꝑſupponit hec ꝟba mõ ꝑambuli: vt poſſit cõparari inter dicta ſuiipſi⁹ in dei ſcia ⁊ ꝟba phoꝝ. vult dicẽ ꝙ iõ ꝑpoſuit illas ꝓpõnes vt poſſit recte cõꝑatio ſue opionis: ⁊ ꝑipa^{cꝛ} itelli ⁊ ꝑfecte perpẽdi. (Et eſt notãdũ.) Hoc in loco itẽdit declare q̃uo dĩnt ꝟba ſeu opio ei⁹ ab ꝟbis: ſeu opione phoꝝ. ⁊ ingt. ⁊ eſt notãdũ ꝙ hec ꝟba ſufficiẽtioꝛa appent ex iprouiſo q̃₃ ꝟba phoꝝ. eſt ğ dĩa ꝙ opio Alg. eſt famoſioꝛ ⁊ appentioꝛ opione ꝑipa^{cꝛ}. ⁊ dixit. (Ex improuiſo.) Qm̃ ꝑſpecti rõnib⁹ vtriuſq₃ ꝑtis opio Alg. certioꝛ habet̃: vbi tñ imoꝛabit̃: ⁊ rõnes ꝯſiderabunt̃ opio ꝑipateticoꝝ reperiet̃ verioꝛ. (Qui.n.hñ.) Quia dixit ꝙ opio Alg. eſt appentioꝛ ex improuiſo: hoc declat. ⁊ iõ debes ſcire ꝙ illud eſt noti⁹ qđ plus eſt famoſu₃: illud eſt famoſi⁹ qđ magis ꝯſueuit dici: illud magis ꝯſueuit dici qđ in aliq̃ ſecta ponit̃: ⁊ hoc totũ dĩ z° metaph. cõ. 14. cũ igit̃ deũ itelligere ens ex̄ ſe. ⁊ oĩa facta ponat̃ in ſecta aliq̃: iõ hoc eſt notius ⁊ apparẽtius. Qꝛ aũt deũ itellere oĩa extra ſe ſit poſitũ in lege Auer. hoc in loco declat. ⁊ ingt. q enĩ₃ hñ reſpicit dicta loquẽtiũ: p₃ ꝙ ipſi ponũt deũ hoĩe₃ eternalẽ: qđ appet ꝓut dei ſciam in creaturis aſſimilãt ſcie effectuũ₃ q ſiũt hũana volũtate: dicunt enĩ ꝙ quẽadmodũ hõ ſua volũtate facta ſua ſcia cogſcit. ſic de⁹ q eſt hõ etern⁹ ſua volũtate facta per ſuã ſciam cogſcit: ⁊ ꝑ ꝯñs ex̄ ſe noſcit oĩa. Ergo arg^m põt ſic componi. oĩs hõ cogſcit ſua opa ex̄ ſe: ſ₃ de⁹ eſt hõ. ğ de⁹ cogſcit ſua opa ex̄ ſe. ecce q̃uo opio Alg. famoſioꝛ eſt ſꝫ leges. (Et ſi aligs.) Obijcit ꝯ͞ leges. ⁊ ingt. ⁊ ſi aligs eis dicat ꝙ ſi de⁹ eſt hõ etern⁹. ex ħ ſeqtur. ꝙ de⁹ ſit corp⁹. ¶ Rñdet ꝓ eis. d. dicẽt ꝙ eſt eternale. i. dicẽt ñ eẽ icõueniẽs deũ eẽ corp⁹ eternale. (Et ſi iterũ.) Obijcit z° ꝯ͞ leges. d. ⁊ ſi iteꝝ eis dicat̃ ꝙ corp⁹ ſupoẽ eſt innouatũ. i. nouũ. ¶ Rñdet. d. opoꝛtebit eos ponere hoĩe₃ ſine mã agẽtẽ oĩa entia: ⁊ tũc ꝯcludit fere falſitate₃ hui⁹ opionis. ⁊ dic̃. ğ erũt hec ꝟba poeticalia. i. ficta. ⁊ ſilitudinaria. ¶ Debes ſcire ꝙ opio. d. deũ eẽ hoĩe₃ eternũ forte põt ꝟiſicari de lege nr̃a. ponim⁹ enĩ chꝛm fuiſſe deũ ⁊ hoĩe₃ q poſt reſurrectione₃ hõ adhuc exiſtit ⁊ eternus: ⁊ hec ẽ ſides nr̃a ſine dubio firma ⁊ certiſſima: ⁊ hec nõ põt rõnib⁹ ipugnari: neq₃ rõnib⁹ approbari: ſ₃ ſolũ ex teſtimonio ꝓꝑhie ⁊ eoꝝ q tp̃e ſuo vixerũt q ſcripſerunt acta ei⁹: q̃ non pñt reduci niſi ad ꝟtutẽ dei. Uel forte põt ꝟiſicari de lege ei⁹. ponit enĩ lex ei⁹ ꝙ de⁹ bracchia ⁊ pedes ⁊ reliq̃ mẽbꝛa hẽat: erat.n. ꝑplus ille cui Mahomet ꝑdicauit adeo groſſus ⁊ rudis: ꝙ opoꝛtebat illi hec talia apponẽ: ⁊ iõ ħ opio ad eos põt toꝛqueri: ⁊ forte ꝙ hec opinio ducit̃ de lege cõi: quã poete coluerunt: hi enĩ multos ponũt deos: ⁊ vnũ Iouẽ. ⁊ dñt ipm eẽ hoĩe₃ eternũ: ⁊ hec forte eſt itẽtio Auer. h. dic̃.n. ꝙ hec opio eſt poetica ⁊ metaphoꝛica. S₃ q̃uocũq₃ ħ ſit dcm̃. ſ. ꝙ de⁹ itellit ex̄ ſe entia facta. q2 aſſimilat̃ hoĩ: vel q2 eſt hõ ꝑfecte. (S₃ ſi diligẽter.) Hoc in loco arguit ꝯ͞ opionẽ hãc. ⁊ p̊ arguit ꝙ hõ ꝑnabilis nõ põt eẽ vni⁹ nãe cũ hoĩe eterno. ⁊ rõ ſic cõponit̃. q̃cũq₃ maxie diſtãt nõ pñt eẽ vni⁹ ⁊ eiuſdẽ nãe: ſ₃ hõ etern⁹ ⁊ hõ ꝑnabil maxie diſtãt: eternũ.n. ⁊ ꝑnabile dĩnt pluſq̃₃ ꝑñe. ğ nõ pñt eẽ vni⁹ nãe. h⁹ p̊ accepit maioꝛis viꝫ. ⁊ ingt. ſ₃ ſi diligẽter reſpiciant̃ appebit clare loc⁹ erroꝛis: nihil enĩ magis diſtat a nã ꝑnabiliũ ⁊ coꝛruptibiliu₃ entiũ q̃₃ eternal nã. ex ħ vult hr̃e maioꝛis viꝫ. deiñ accepit ꝯñe. ⁊ ingt. ⁊ ſi ſic. ğ nõ põt ꝟiſicari ꝙ repiat̃ vna ⁊ eadẽ ſpẽs dĩns i eternitate. ⁊ nõ eternitate. i. coꝛrup^{le}. (Sicut vnũ gen⁹.) Hic p̄t ſignari z^a rõ. ⁊ põt cõponi i hũc mo^m. due ſpẽs nõ pñt eẽ vni⁹ nãe. ⁊ hãc apponit. d. ſic̃ vnũ gen⁹ dĩt ſeu variat ſe ſuis diuidẽtib⁹ dĩntijs. i. ſic ꝙ vna ſpẽs nõ ẽ altera ꝑꝑ variationẽ dĩiaꝝ: ⁊ ſic hĩ maioꝛis vt⁹. deinde accepit minoꝛe₃. ⁊ iquit. diſtãcia.n. eternalis ab inouato. i. coꝛruptibili maioꝛ ẽ diſtãtia ſpẽrũ adiuicẽ. ğ vis minoꝛis ẽ: ſ₃ nã etnã ⁊ nã ꝑnabil dĩnt ſpe. imo plus q̃₃ ſpe. ğ nõ pñt eẽ vni⁹ nãe. ⁊ ſic hĩ vis rõnis z^e. (Uñ mirãdũ.) Hic põt ſignari 3^a rõ q̃ ſic cõponit̃: nullũ idiuiduũ ſenſibile p̄t trãſferri ad idiuiduũ iſenſibile. idiuiduũ ꝑnabile eſt idiuiduũ ſenſibile: ⁊ idiuiduũ eternũ ẽ idiuiduũ iſenſibile. ğ ididuũ ꝑnabile nõ põt fieri ididuũ eternũ. Dic̃ ğ. vñ mirãdũ ẽ q̃lr p̄t ididuũ ſenſibile ad occultũ ſeu ignotũ. i. iſenſibile trãſferri: hec ẽ maioꝛis vis. cui⁹ ꝓbõnẽ apponit. d. cũ ipa adiuicẽ ſint i gradu ꝯͬrietatis. i. cũ gradualiter ꝯͬrient̃. ⁊ addit. ⁊ ſi forte cõicarẽt aliq̊ mõ ẽ tñ eq^{ce}. i. analo^{ce}. ⁊ tũc apponit ꝯñe. d. quapꝑ nõ d₃ trãſferri indiuiduũ vni⁹ eoꝝ ad alteꝝ. ſ. de noto ad igtũ. ¶ Debes ſcire ꝙ q̃dã lex ãtiq̃ vt pagãoꝝ ponebat quoſdã hoĩes fieri etnos ⁊ deos. dñt.n. ꝙ q potãt aquã i q̃dã loco dino. ⁊ recipiũt cibũ ab eod loco fiũt etnĩ ⁊ dij. ¶ Cõtra hos arguit Auer. 3° meta^{ce} cõ. 15. ⁊ igt. ⁊ ſi accipiũt potũ ab illo loco ⁊

cibũ

cibū ab alio: vt nō moriant̄: mirū ƺ gd eſt quō g idiget ci
bo ⁊ potu remaneat in eternū. cib⁹. n. ⁊ pot⁹ nō ſunt necē
niſi vt reſtaurēt corruptū. quō igit̄ remanet eternū illud
Fabula. qđ eſt inanū corrūpi. ❡ Sƺ debes ſcire ꝙ forte Auerro.
h̄ refert fabulā illā poetaꝝ q dixit eē quēdā cibū quē am
broſiā appellāt: ⁊ quēdā potū quē nectar eſſe dixit qb⁹ ab
ſumptis homies fiūt eterni ⁊ icorruptibiles ṽtute illoꝝ.
mō ꝯ h̄ inſtetit Auer. in 3° meta. ⁊ h̄ in loco. ⁊ forte illud
poetaꝝ meta. eſt dcm̄ ⁊ nobis ꝑnuntiat aliqd moris. dat
eni itellere nobis ꝙ ſi qs noſtrū ṽtutē ꝓſeq̄t̄ ⁊ vitiū au
fugiat hic qn̄ moriet̄ nō ſimpl̄r moriet̄: qm̄ vi⁹ ei⁹ viuet
Perfectio i ſciē tiis ſpeculatiuis eſt vita. ⁊ poſt. ⁊ h̄ eſt qđ Auerro. retulit in ꝓemio octaui. ⁊ p̄mi
phy. vbi dic̄ ꝙ ꝑfectio in ſciētiis ſpeculatiuis ē vita eter
na ſm̄ fatuos. i. poetas. quos fatuos appellat ꝑꝑ latentiā
ṽboꝝ. h̄ ēt Solon dixit neminē laudari i vita ⁊ laus ſua
vita eſt ei⁹: vt Ar. dic̄ p̄ ethi. (Et viſio.) Hoc in loco q̄r
ta pōt ordiri rō. ⁊ in hūc modū cōponit̄. ois hō mouet̄ ⁊
ſentit. ſƺ de⁹ nō mouet̄ neqƺ ſentit. ḡ de⁹ nō eſt hō. huius
apponit q̄daƺ ṽba ex qb⁹ pōt colligi maior. ⁊ inqt. ⁊ viſio
q̄ addita eſt ſup hūanū itellectū in hoīe. i. ⁊ viſio q̄ homi
ni cōpetit nō obſtāte ꝙ ei cōpetit intellus nō pōt p̄dica
re de re. i. nō ineſt alicui rei niſi de po⁹ mouente localr̄ ex
vo^te. i. nō pōt ineſſe alicui rei niſi illa res exiſtat motiua
ſuiipſi⁹. ⁊ ēt p̄dicat̄ de cōprehēſione p̄nti. i. tꝑali ex ſen^bꝰ
i. ⁊ in eo ieſt qđ cōprehēdit cū tꝑe. Ergo h̄ eligit̄ hec ma
ior ꝙ ois hō duo hƺ. ſ. ſenſuƺ ⁊ motū: qm̄ vnū iſtoꝝ nō i
uenit̄ ſine altero. Deīn accepit minorē. ⁊ inqt. ⁊ ſenſus nō
ſunt dcō deo attribuēdi. ⁊ maxie neqƺ mot⁹ localis. eſt ḡ
minor: ſƺ de⁹ nō ſentit neqƺ mouet̄. ḡ de⁹ nō ē hō: ⁊ hec ē
h⁹ loci 4ᵃ rō. (Loquētes tn̄.) Hoc in loco ſol. quādā ida
cit cuiuſdā ſecte. ⁊ inqt. loquentes tn̄ ipſi attribuunt deo
tres ſenſus. ⁊ remouēt ab eo motū abſo^te. ❡ Debes ſcire
ꝙ duo ſūt ſenſus ꝑꝑ nečiū ſimp^r: vt guſt⁹. ⁊ tact⁹. hi. n. in
ſunt aīali ꝑꝑ nečitatē: qm̄ p̄uatio hoꝝ corruptio eſt q̄dā.
ſƺ viſus odorat⁹ ⁊ audit⁹ ſūt ꝑꝑ meli⁹ ⁊ honorabile. iſunt
eni aīalib⁹ ꝑfectis ꝑꝑ excellētiā ⁊ ꝑfectionē eoꝝ ſup alia
aīalia. vult ḡ ſecta illa deū eē hoīem eternū. ⁊ hēre. 3. ſen
ſus tn̄. qm̄. n. eternus iō caret guſtu ⁊ tactu. guſtu qdeƺ:
qm̄ eterno nō cōpetit cibari. ḡ ꝑ ꝯñs nec guſtus. tactu ṽo
qm̄ ſepat⁹ eſt a potētiis ⁊ q̄litatib⁹ eleoꝝ: ḡ caret illis: qꝛ
ṽo hō eſt: q aīal eſt diuū ⁊ ꝑfectiſſimū. iō cōpetūt ei ſen
ſus q nō denegant̄ a ꝑfectiſſimo aīaliū. ſ. viſus audit⁹ et
odorat⁹. ⁊ ſic pƺ opio hec. (Vn̄ aut.) Hoc i loco reprobat
hāc ſol. ⁊ inqt. vn̄ aut ipſi attribuūt vitā ſileƺ vite aīaliū
q̄ dat nečio hūana ſcia. i. aut vita dei erit ſilis vite aīaliū
q̄ ꝯſiſtit in ſcire hūano: aut dicēt ꝙ vita dei erit eadē cuƺ
cōprehēſiōe: vt dicūt phi. i. ꝙ ſcia vel cōprehēſio dei idē
eſt qđ vita in ipſo deo. i. aut vita ei⁹ erit alteri⁹ rōnis ſolū
ꝯſiſtēs in ſpeculatiōe. p̄^m nō deſtruit Auer. neqƺ 2^m appro
bat. attn̄ pōt h̄ mō cōpleri rō. ſ. ſƺ p̄ mō dici nō pōt: qm̄
vita aīalis ꝯſiſtit in ꝑticipatiōe aīe nutritiue a calore nāli
ſicut dī in li⁹ de morte ⁊ vita. ḡ nō pōt viuere vita vniuo
ce dicta cū vita aīalis gnābilis. ḡ viuet vita equoce. i. ſo
lū in ſpe^tiue ꝯſiſtēs: ſƺ vita ſpeculatiua eſt cū carētia oiuƺ
ſenſuū. vt dicit Auer. 12° meta. cō. 39. ḡ deus nō viuit niſi
ſpeculatiōe ꝑ carētiā qnqƺ ſenſuū. nullū ḡ ſenſuƺ hƺ de⁹.
cui⁹ ꝯtriū dixit lex illa. (Ruſus vo^tem.) Quia opio legis
ſue ponit in deo vel in illo hoīe eterno volūtatē. iō indu
cit 5^am rōnē ꝯ eos q̄tū ad h̄. ⁊ pōt ſic cōponi. ois vo^tas in
hoīe eſt ducēs ad motū: in aliis aīalib⁹ eſt data vt ꝓuiſio
ꝑficiēdi id qđ imꝑfectū eſt: ſƺ ꝑ eos de⁹ hƺ vo^tem. ḡ hƺ mo
tū ⁊ quēdā defectū q ꝑficit̄ ſua volūtate. ꝯ falſa. ⁊ nō ꝑꝑ
figurā. ḡ ꝑꝑ ꝓpōnes. ⁊ nō ꝑꝑ maiorē: vt dicā. ḡ ꝑꝑ mino
rē. ḡ de⁹ caret volūtate ⁊ appetitu. hui⁹ apponit p̄mo ma
iorē. d. rurſus volūtas aīaliū eſt appetit⁹ ducēs ad motū.
⁊ tā in hoīe q̄ in aliis aīalib⁹ ſine dubio eſt ꝓuiſio vt ꝑfi
ciat id qđ deficit a ſeipſo. hec vis maioris. ḡ ſm̄ hoc. i. ḡ ſi
ꝯcedit̄ deū hr̄e volūtatē. opƺ ꝙ ipſe de⁹ hēat quēdā defe
ctū: ita ꝙ ille appetit⁹ ſit cā mot⁹. tā in ſe. i. ſuiipſius q̄ in
aliis. i. q̄ i mouēdo oia entia q̄ ſunt in mundo. ❡ Debes
ſcire ꝙ vo^tas com^ter eſt aīali ꝑꝑ duo. ſ. ꝑꝑ motū: ⁊ ꝑꝑ eius
imꝑfectionē: ꝑꝑ motū qdē: qm̄ cū aīal mouet̄ niſi motū
vellit ⁊ deſideret ipm̄ nō ꝯtinuaret. ⁊ ſic nūq̄ ad finē ve
niret. imo nō iciperet ipm̄. Propter imꝑfectionē ṽo eſt p̄:
qꝛ ſi aīal eēt qd ſūmū: cui nulla deeēt ꝑfectio ſine dubio
nō appeteret aliqd ex̄ ſe: ſƺ appetit⁹ ſuus eēt ſuiipſi⁹. 2° qꝛ
volūtas eſt in acgrēdo. vbi ḡ aīal totū eē rei hēret ⁊ eſſet
qd ſūmū nō appeteret. ⁊ cū hoc ſit ita: apparet vis rōnis
Auer. in h̄ loco. (Vn̄ mirādū.) Hoc in loco ꝯfirmat rō
nē q̄ntaƺ. ⁊ pōt ſic cōponi. nulla volūtas eterna ē cā noui
effect⁹ ſiue noui opis ſiue noue actiōis. Sƺ vo^tas p̄mi eſt
cā noui opis ⁊c̄. ḡ nō ē eterna. maior declata eſt in p̄ma
diſputatiōe. minor pƺ ſm̄ ſuā ſectā. dic̄ itaqƺ. vn̄ mirādū
eſt q̄l̄r ſit volūtas eternalis cā noui opis ſiue adiutor vo
lūtati ⁊ ipſi⁹ actiōis. ſ. noue. ⁊ ꝑ h̄ vult hr̄e maiorē. (vl̄ q̄
liter.) Itex ꝯfirmat illā rōnē. ⁊ pōt ſic cōponi. ois volū
tas manēs in oꝑe an̄ op⁹ ⁊ poſt op⁹ ꝑmutat̄: ſƺ volūtas p̄^mi
nō ꝑmutat̄: ḡ nō manet an̄ op⁹ neqƺ i oꝑe neqƺ poſt op⁹.
dic̄ ḡ. vel q̄l̄r pōt imagiari qs vo^tem ⁊ appetit⁹ an̄ op⁹. ⁊ in
tꝑe opis ⁊ poſt ꝙ ſit vna ⁊ eadē ⁊ nō ꝯtigat ei ꝑmutatio:
⁊ ex h̄ vult viƺ maioris: quō qdē hec rō viƺ hēat in p̄ma
tactū ē diſputatiōe. (Ampli⁹.) Cōfirmat itex ⁊ rōnē il
lā. ⁊ pōt ſic cōponi. oē qđ mouet̄ corp⁹. oē appetēs moue
tur. ḡ oē appetēs corp⁹. hui⁹ tāgit minoris viƺ. d. amplius
cū appetit⁹ cā ſit mot⁹. ⁊ ꝑ h̄ hr̄e vult ꝙ oē appetens mo
uet̄ q̄ fuit minor. deīde tāgit maioris viƺ. d. ⁊ mot⁹ nō re
periat̄ niſi in corꝑe. i. ⁊ oē qđ mouet̄ eſt corp⁹. tūc appōit
ꝯñē. d. ḡ appetit⁹ nō repit̄ niſi in corꝑe aīato. i. ḡ oē appe
tēs ē corp⁹ ⁊ aīatū. (Et qꝛ phi cauēt.) Nūc ex dictis opi
nionē phoꝝ de h̄ vult colligē. dic̄ ḡ. ⁊ qꝛ phi cauēt ſibi ta
lia abſurda. iō app. eos voluntas. vƺ diuina eſt actus ꝓce
dēs a ſcia. i. eſt opō ſubordinata ſcie. Sƺ obiicit ꝯ ſtatim
d. ſƺ ſcia i q̄ntū ſcia eſt de duob⁹ ꝯtriis. ſeq̄t̄ nečio ꝙ qđli
bet ipſoꝝ ꝯtrioꝝ ꝓcedit ab eo. Rn̄det ⁊ hn̄ ⁊ dic̄: ſƺ dicēt
ꝙ nobilior ipſoꝝ actuuƺ ꝓcedit potius q̄ vilior. ſ. ab illo
ſciēte. i. deo. eſt ḡ ſol. ꝙ ⁊ ſi ſcia ſit duoꝝ: tn̄ volūtas i no
biliorē ſe trāſfert. (Et iō.) Ex h̄ ꝯducit corre^m Auer. d. ⁊
iō dicūt ꝙ tres ſunt denoiatiōes in deo. ſ. ꝙ ſcit. i. ſcia. et
ꝙ ē nobilis. i. nobilitas. ⁊ ꝙ eſt potēs. i. po^a. ſcia ḡ ⁊ volū
tas ⁊ po^a ſunt tria dei attributa. Et dicunt ꝙ ei⁹ volūtas
ſcurrit in entib⁹ iux̄ ſuaƺ ſciaƺ. i. tātū currit q̄tū ſcia p̄mi
ſibi demo^r. ⁊ dicūt ꝙ poſſe ipſi⁹ nō variat ſuā volūtateƺ.
hec eſt opio phoꝝ in p̄nti ꝓpoſito. Et tūc addit. ⁊ dic̄. vn̄
q de ſecta diligētiū veritatē cupit eē: ⁊ in ameuis demrā
tionib⁹ delectat̄ pōt clariſſime diſtīguere ambages loq̄n
tiū a vigore phoꝝ. vn̄ dicim⁹ ꝙ beat⁹ ē cui de⁹ ꝓuidit ve
ritatis dilectū. ⁊ cū Auer. dixiſſet h̄ ordinē dicēdoꝝ ad
iūgit in lib⁹ Alg. ⁊ ſmo ei⁹ pƺ. ❡ Debes ſcire ꝙ Auer. in
Dupliciter auer. ꝯdicit legibus. duob⁹ p̄ncipal̄r ꝯdicit legib⁹. p̄ in eo ꝙ reputat legē nr̄aƺ
ponere deuƺ hoīem eternū. 2° in eo ꝙ nos ⁊ alii ponūt in
deo vo^tē. illud qđ dic̄ i 2° nihil ē: ⁊ rōnes ſue h̄ nulli⁹ ſūt
valoris: vt in p̄ma declaui diſputatiōe: iō op⁹ eſt vt recur
ras in illū locū. ❡ Sƺ in p̄ pōt eē difficultas. ⁊ adhuc ipe
nō itelligit legē nr̄aƺ. forte eniƺ audiuit ſic dīe. lex. n. nr̄a
deū nō ponit eē holeƺ qditatiue: ſƺ ponit nāƺ diuā vniri
nāe hūane: ſicut nā hois vnit̄ ſuppoſito ſortis ⁊ plonis: ⁊
hec nā q̄ſi ꝯiūcta eſt chriſ. ⁊ iō nō ꝯcedimus deū eſſe ho
minē formal̄r eternū ſicut hāc. hō eſt aīal. hec eni p̄dica
tio eſt ꝑ ſe ⁊ foīalis. illa aūt. de⁹ eſt hō. eſt denoiatiua. ſic
dicūt nr̄i theologi. ⁊ iō rōnes Auerrois vadunt ad cecuƺ.
arguunt eniƺ ꝯtra illud qđ nos non dicimus. ⁊ fingunt il
lud qđ nulla lex ponit.

Ait Alga. Sʒ poſſumus dicere pħis ſic. Uos opinamini ꝙ mūdus ſit ab eterno nõ inouatus volūtate. qualr̄ ḡ vos ſcitis ꝙ ipſe ſciat ſeip̄m niſi rõnē clarā ſup̄ h̄ ducetis. Rurſus ſnīa v̄boꝝ Auic. ſup̄ hoc reducit̄ ad primū: qꝛ primū eſt ſine dubio ens ſine mā: ꝛ qḋ ſic ſe hʒ purus itellectus eſt: ergo oīa intelligibilia manifeſta ſunt ſibi: qꝛ id qḋ nobis eſt magnū obſtaculū in rerū cõpreheſione eſt ſine dubio mā ſeu ipedimenta que ab ea oꝛiunt̄ vt regimia tp̄alia: ꝛ iõ ceſſato ipedimēto ꝛ dimiſſis carnalib⁹ voluptatib⁹ ꝛ turpib⁹ moꝛib⁹: tūc nobis apparēt itellibiliū varietates lucide: nā ob h̄ humanus itell'us reducit̄ de potētia ad actū: hucuſq; ſunt Alg. v̄ba pħoꝝ noīe. poſtea v̄o redarguit ipſos dicens. vos dicitis ꝙ primus eſt ſine mā: vn̄ ſi p̄ hoc intēditur ꝙ ipſe nõ ſit coꝛp⁹ neq; fundat⁹ in coꝛpoꝛe: imo eſt p̄ ſe ex̄ñs abſq; locali appꝛopꝛiatiõe: dicimus ꝙ hoc eſt ꝯcedēdū. Ampli⁹ dicitis ꝙ id qḋ ſic ſe hʒ eſt ſep̄atus intell'us: vn̄ petēdū eſt a vobis ſi itēditis pꝛo illo itell'u illud qḋ itelligit alia entia. dicimus ꝙ hoc ꝑpꝛie eſt nr̄a q̃ȯ: qualiter ḡ ponitis eum de ꝑpõnib⁹ ſylli nr̄e q̃õnis. Si foꝛte intēditis pꝛo eodē itellectu ꝙ ipſe de⁹ intelligit ſeip̄m foꝛte cõcederēt hoc aliq pħoꝝ: ꝛ foꝛte nõ. Et iõ ſequit̄ ex hoc ꝙ id qḋ intelligit ſeipſum alia intelligit. Maxime qꝛ hoc nõ eſt a pħis ꝯceſſum niſi ab Auic. tm̄: ꝛ iõ poſtq̄ ſpeculanduʒ eſt opʒ ꝙ ꝯcludat̄ p̄ demr̄atione. Et ſi foꝛte diceretis ꝙ reſiſtēs cõpꝛehēſioni ſit materia: ſʒ ibi nõ eſt ponēda mā: ḡ ꝛc̄. Nos v̄o dicimus ꝙ foꝛte dicte cõpꝛehēſioni nõ tm̄ mā reſiſtit: ſʒ id qḋ intelligi debeat p̄ vocabula harū ꝑpoſitionū declarabimus in libꝛo quodā a nobis fiēdo poſt hunc librum: cuius nomē erit liber compꝛehenſionum intellectus.

¶ Hoc in loco Alg. p̄ arguit ꝯ pħos. ꝛ dicit. Sed poſſum⁹ dicere pħis ſic: vos opinamini ꝙ mundus ſit ab eterno inouat⁹ volūtate: qualr̄ ḡ vos ſcitis ꝙ ipſe ſciat ſeip̄m niſi rõnē clarā ſup̄ h̄ ducetis. ¶ Debes ſcire ꝙ qꝛ mūdus eſt etern⁹: iõ põt inſpicare ip̄m nõ ſcire mundū: qm̄ ſcia dei eſt p̄p̄ gubnationē mūdi. Si igit̄ mūdus gubnatiõe caret vr̄ ꝙ de⁹ nõ ſciat ip̄m: ſi aūt etern⁹ ponit̄ eoipſo gubernatione carere vr̄: cū eternū cadere nõ poſſit in caducū: ḡ ex eoipſo ꝙ mūdus ponit̄ a ſapiētibus eternus: eo ipſo vr̄ pħi dicē deū nõ ſcire res ipſi⁹ mūdi: ꝛ iõ cū pħi ponāt mūdū eternū: ſi dicūt deū ſcire ip̄m hn̄t h̄ ratiõe foꝛtiſſima ꝓbare: ꝛ h̄ eſt ſnīa h⁹ p̄tis. (Rurſus ſnīa.) Cū induxit vnū arg⁹ ꝓbans deū nõ ſcire mūdū: hoc in loco arguit in ꝯtiū: ꝛ põt vis rõnis ſic cõponi: oīs intell'us purus hʒ intelligibilia oīa ſibi manifeſta: ſʒ itell'us diuinus eſt purus itell'us. ḡ itell'us diuin⁹ hʒ manifeſta ſibi oīa intelligibilia. maioꝛ ꝓbatur ex hoc ꝙ mā ꝛ appēditie eius ipediūt cõpꝛehenſionē: ergo ceſſantibus his intellect⁹ remanet ſūme purus ꝛ capax cõpꝛehenſionis oīum intelligibiliuʒ: minoꝛ ꝓſyllogizat̄ ſic: oē ens ſine mā eſt purus itell'us: p̄mū eſt ens ſine mā: ḡ p̄mū eſt purus itellectus. p̄moq; apponit ꝓbationē minoꝛis: ꝛ ingt: rurſus ſnīa verboꝝ Auic. ſup̄ hoc reducit̄ ad p̄m̄. i. p̄ncipiū: ꝛ accepit maioꝛē. d. qꝛ p̄mus eſt ſine dubio ens ſine mā. deinde accepit maioꝛē. d. ꝛ qḋ ſic ſe hʒ eſt purus intell'us. Tūc ſuppoſitis maioꝛi ꝛ minoꝛi ſylli p̄ncipalis: accepit ꝯneʒ. d. ḡ oīa intelligibilia manifeſta ſunt ſibi. deinde dedit rõnē maioꝛis: ꝛ ingt: qꝛ id qḋ nobis eſt magnū obſtaculū in reruʒ cõpꝛehēſione eſt ſine dubio mā ſeu impedimēta que ab ea oꝛiunt̄: ꝛ explicat illa. d. vt regimina tēpoꝛalia: ꝛ iõ ceſſato impedimento ꝛ dimiſſis carnalib⁹ voluptatib⁹ ꝛ turpibus moꝛib⁹: tūc nobis apparēt intelligibiliū veritates lucide: nā ob hoc. i. p̄p̄ ceſſationē ꝛ ſedationē voluptatuʒ itell'us reducit̄ de po⁹ ad actū: ꝛ h̄ eſt qḋ ꝓlo ait ꝙ cū in pueris ſedant̄ mot⁹ ꝛ hūiditates ſcia in eis icipit oꝛiri. et 7° phy. cõ. 20. dr̄. ſedēdo ꝛ reſidēdo fit aīa ſciēs ꝛ prudēs: ingt Auer. ꝙ hucuſq; ſunt v̄ba Alg. iducta noīe pħoꝝ.

Sed dubitant qdā an mā ꝓhibeat cõpꝛehēſionē. ꝛ videt̄ ꝙ nõ: qm̄ ſubē ſep̄ate maxime cõpꝛehēderent̄ a nobis cū ſint ſimplr̄ ſine mā: cui⁹ oppoſitū ꝑſpicuū eſt. — Petit q̃ō

¶ Hoc in dubio dixerūt qdaʒ ꝙ mā nõ ꝓhibet cõpꝛehēſionē: p̄mo qm̄ qḋ eſt p̄s qditatis excitat ad cõpꝛehēſionē. oīs eni compꝛehēſio qditate pficit̄. mõ vt dn̄t mā eſt p̄s qditatis queādmoduʒ ꝛ foꝛma. ¶ 2° qm̄ qḋ addit ad eē nõ ꝓhibet compꝛehēſionē: imo addit ad cognſci: ſʒ mā ꝛ foꝛma ſunt cāe eēndi cõpoſitis: ḡ nõ ꝓhibēt cõpꝛehēſionē. Sūt ꝛ aliȷ q dicūt māʒ ꝛ ei⁹ appēditias ꝓhibere cõpꝛehenſionē: ꝛ hec eſt opinio Auic. in. 8. ſue meta. caplo. 6. vt narrat h̄ Alg. eſt ꝛ opinio exponētis. S. Thome in q̃õnib⁹ ſuis de aīa. q. 2°. in ſolone arg̃ 5ⁱ. ꝛ ſicut declabit̄: erit ꝛ opio Auer. Sʒ qꝛ p̄mi q p̄mā aſſecuti ſunt opionē hoꝝ: ignoꝛāt ſnīaʒ: iõ debes ſcire ꝙ ꝓhibitio põt eē ex p̄te agētis: ꝛ põt eſſe ex p̄te recepriui ſeu patientis. Si igit̄ mā ꝓhibet: opʒ ꝛ videre ex q̄ nā p̄te: iõ dr̄m ꝙ ꝛ ex p̄te vtriuſq;. Ex p̄te paſſi qdē. cum eni paſſuʒ fuerit in mā ꝓhibet̄ a cõpꝛehēſione. ꝛ iõ Ari. in lib° de aīa: conat⁹ eſt ꝯducere itellectū eē in ſe abſtractū a mā: ꝛ iõ illi q in mā itellectū imerſuʒ hn̄t iepti ſūt ad cõpꝛehēſionē. Ex parte agētis v̄o qm̄ cū itellibilia in mā ſint: itelligi nõ p̄nt: eo qꝛ itellibile intm̄ itellit̄ inquātū mouet aīam: mouere ipedit̄ a mā: foꝛa eni iquātū foꝛma mouet: vt Auer. dic̄ 3° phy. cõ. 17. Propter qḋ fuit neceſſariū eē itellectū agētē: vt Auerro. teſtat⁹ eſt 3° de aīa cõ. 18. eo qꝛ remoueat māe ꝯditiões. — Opinio Auic. Opio. S. Tho. Pꝛohibitio dupler.

¶ Sed debes ſcire ꝙ aliqd põt ipedire vnū per ſe: qḋ põt iuuare illud p̄ accidēs. v̄. g. mā ſimplr̄ ipedit per ſe agēs in agendo: que tm̄ adiuuat in agēdo p̄ticulareʒ actionē. māe. n. eſt id q̄ agēs eſt hoc ꝛ idiuiduū: p̄ q̄ꝫto ḡ reducit agēs i eē idoneo actiuitati: vt ſic agēs adiuuare dr̄. Simplr̄ aūt ꝛ per ſe impedit. — Nota

¶ Et p̄ hoc ad obta. Ad p̄m̄ dr̄ʒ ꝙ ſimplr̄ p̄uatio materie i foꝛmis abſtractis reducit illas ſimplr̄ itellibiles: p̄ accn̄s aūt ipedit eas itelli a nobis: ſunt. n. ſubē ſeparate ſūme itellibiles ꝛ p̄ ſe ſimp̄ p̄p̄ carētiā māe: vt Auer. dicit 2° meta. cõ. p̄. attn̄ p̄ accn̄s cū ſint iꝓpoꝛtiõate nr̄o itellui vt ꝯtinu⁹ hoi: vt ſic p̄ accn̄s p̄uatio māe cā ē ipedimēti. — Solutio q̃õnis.

¶ Ad 2m̄ dr̄ʒ ſilr̄ ꝙ mā p̄ ſe ē cā nõ eēndi. p̄ accn̄s aūt cā eēndi ꝓ q̄ꝫto eſt ſuſtētās foꝛmā: ingt eniʒ Auer. 7. meta. cõ. 37. foꝛma eni eſt pars q̄ cū fuerit eſt res. mā v̄o eſt illud qḋ cū fuerit nõ erit res. Dr̄m itaq; ꝙ mā eſſendi cā eſt p̄ accn̄s: ꝛ iõ p̄ accn̄s eſt iuuās ad cõpꝛehēſioneʒ vt dicebat̄. Eſt aūt p̄ ſe cā nõ eēndi: ꝛ iõ p̄ ſe ipedit cognitionē. (Poſtea redarguit ipſos.) Cū iduxit Alg. v̄ba noīne pħoꝝ: h̄ in loco iducit obiones eius ꝯ illa. ꝛ p̄ ꝓponit h̄. d. poſtea v̄o redarguit ipſos. d. vos dicitis ꝙ p̄mus eſt ſine mā. eſt ḡ v̄bū ſapiētuʒ ꝙ de⁹ ſit ſine mā. Circa h̄

petit.

petit. vnde ſi ꝑ hoc itẽditis ꝙ ipſe nõ ſit corp⁹ neq; fundatus in corpe: imo eſt ꝑ ſe exñs abſq; locali appropriatione. i. imo eſt ita ſolutus ꝙ neq; eſt corp⁹: neq; ꝟtus in corpe: neq; in ſitu vł loco. Verificat hoc. d. dicimus ꝙ h̃ eſt ꝯcedẽdũ. (Amplı⁹.) Cũ idurit dictũ ſapiẽtũ: ⁊ verificauit ipm̃ vno mõ: iducit aliud phoꝝ ꝟbũ. ⁊ ingt. ampli⁹ dicitis ꝙ id qđ ſic ſe hʒ eſt ſeꝑatus itell's: ex qb⁹ duobus põt rõ cõponi in hũc modũ: oē ens ſine mã corpe ⁊ loco eſt ſeparat⁹ itell's. p̃m⁹ motor eſt ens ſine mã corpe ⁊ loco. g̃ eſt purus itell's. mior ſimplr verificata eſt ꝑ Alga. iſiſtit g̃ circa maiorẽ. ⁊ ingt. vñ petẽdũ eſt a vobis ſi itẽditis ꝑ illo itell'u illud qđ itelligit alia: ita ꝙ ſit ſẽſus vnus itell's ſeꝑat⁹: ⁊ itell's itelligẽs oia alia entia ex ſe. 5 hoc iſiſtit ⁊ aſt. dicim⁹ ꝙ h̃ ꝑp̃e eſt nr̃a qđ: qualr g̃ ponitis eũ de ꝑpõnibus ſylli nr̃e qõnis. i. qualr formať de eo ꝑpõ nr̃e qõnis: q̃ſi dicat. eſt ipoſſe. qm̃ hoc petim⁹. g̃ nõ debet ſupponi. (Si forte.) Ponit ⁊ aliũ mẽbrũ. d. ſi forte itẽditis ꝑ eodẽ itell'u ꝙ ipſe de⁹ itell'it ſeipm̃: ita ꝙ itell's ſeꝑat⁹: ⁊ itell's itelligẽs ſeipm̃ ſit idẽ: tũc dicit forte ꝯcedũt hoc aliq̃ phoꝝ ⁊ forte nõ: ⁊ addit ꝙ ⁊ ſi ſapiẽtes id ꝯcedãt: nõ tñ ꝯcedũt ꝙ q2 itell'it ſeipm̃ ꝙ oia alia intelligat: maxie q2 h̃ nõ eſt a phis ꝯceſſuʒ niſi ab Aui. tñ. Aui. eni ꝯcedit p̃mũ itelligẽ ſe tñ: ⁊ ꝑ ꝯñs ipm̃ alia itelligẽ: ⁊ iõ ꝯcludit vnũ documẽtũ. d. ⁊ iõ poſtq̃ ſpeculãdũ eſt: opʒ ꝙ cõcludať ꝑ demõſtrationẽ. (Et ſi.) Adhuc iducit viʒ arg̃ᵗⁱ. et dič. ⁊ ſi forte diceretis ꝙ reſiſtẽs cõphẽſioni ſit mã. i. ꝙ ipedimẽtũ ei⁹ eſt mã: ſʒ ibi. i. in p̃ nõ eſt ponẽda mã. g̃ ibi eſt maxĩa cognitio: ⁊ ꝑ ꝯñs intell'it ſe ⁊ oia. ¶ R̃ſ. d. Nos vero dicimus ꝙ forte dicte cõprehẽſioni nõ tñ mã reſiſtit: et nõ declarat qđ aliud reſiſtit: ſʒ remittit ſe in aliũ locũ. d. ſed id qđ itelligi dʒ per vocabula haꝝ ꝑpõnũ. i. qño aliũ reſiſtat: declabim⁹ in lib° quodã a nobis ſiendo poſt hũc librũ: cui⁹ nomẽ erit liber cõprehẽſionũ itell's: ibi eni exponiť qđ aliũ reſiſtat. qđ g̃ relinqt nobis mãifeſtũ eſt ꝙ nõ tñ mã reſiſtit. Qđ vero trãſtulit ad tp̃s eſt ꝙ id declabiť in libro de cõprehẽſionib⁹ itell's iſcripto. ¶ Sed ne ſub ſilẽtio id pertrãſeamus opʒ ſcire id qđ i illo excipiť libro. ſ. ꝙ itelligẽs 3ᵇᵘ mõis põt ⁊ itell'ʒ itelligẽ. vno mõ ꝑut moueť ab itelligibili: ſic mã moueť ⁊ ꝑficiť ꝑ formã: ⁊ ſic itell's nr̃ itelligit res mãles gñabiles. Alio° vt cãť ab itelligibili. ⁊ ſic ſcđe itell'ie itelligũt primã a qua cãnť: q̃libet eni itell'ia itell'it p̃ᵃᵐ: ꝑut ab illa cãť. 3° mõ itelligẽs itell'it itelligibilia ꝑut cãt illa. p̃m⁹ modus itelligẽdi ꝑficiť ꝑ abſtractionẽ a mã: nũq̃ eni põt nr̃ itell's itelligẽ itelligibilia. ſ. niſi ipſa eẽnt ſeꝑata a mã ſalteʒ ſm̃ modũ. Et ex h̃ appet ꝙ nõ tñ reſiſtit mã: qm̃ ⁊ ſi p̃mũ ſit ſine mã: nõ ſeqť ꝙ debeat itelligẽ itelligibilia: qm̃ illud eẽt veꝝ: vbi itelligẽt illa mõ quo ꝑficereť ab eis. ſ. p̃mo mõ. Sed q2 p̃mus motor itell'it ꝑut eſt cã itelligibiliũ: ⁊ a phis nõ poniť cã oium entiũ ſaltẽ ſm̃ opiõnẽ Aui. iõ ſcđm ipedimẽtũ eſt: q2 nõ eſt cã oium entiũ: opʒ g̃ addẽ. eſt ſine mã: ⁊ cũ h̃ cã illoꝝ oiuʒ. g̃ itell'it illa. mõ ꝯficit ſcđʒ. ⁊ iõ Aui. ponit ꝙ colcodea itel'ᵗ oia: qm̃ ē ſine mã ⁊ cã oiuʒ forᵐᵃ. mãliũ: hec itaq; ſit ea q̃ ex illo excipiũť loco.

Tripłr ſit itelligens itell'm intelligere.

AVER.

Nos dicimus ꝙ prim⁹ error ꝟboꝝ huius hoīs eſt in eo qđ narrauit pipateticoꝝ ꝟba. Et eſt i eo qđ poſuit q̃ſdã ꝑpõnes q̃s tãq̃ primas reputauit: ⁊ nõ eſt ſic. Immo ſunt ꝯclõnes multarũ ꝑpoſitionũ. Eo ꝙ declarãtũ fuit a phis ꝙ oē ens ſenſibile cõpoſitũ eſt ex mã ⁊ forma: qñ declaratuʒ fuit eis ꝙ forma eſt illud ex quo ens eſt ens: ⁊ ab ea ꝑcedit ꝑpria opatio cuiuſlibet entis ex q̃ opatione ſumiť eē forme in quolibet ente: ⁊ qñ inuenerũt ꝙ ſube habent actiuas ꝟtutes ꝑprias ⁊ ꝟtutes paſſiuas ꝑprias ⁊ cõcs. Et qñ iuenerũt ꝙ eſt ipoſſe rē pati ab illa re in qua agit: quia actio ⁊ paſſio ſunt ꝯria: ⁊ nullũ ꝯtrarioꝝ aliud recipit cõtrariũ: imo ſubm̃ recipit ea ſucceſſiue ⁊ viciſſiʒ. Tũc cõnati fuerũt ponere ꝙ oia entia ſic ſe hñtia cõponunť neceſſario ex duabus ſubſtãtijs. ſ. ex vno actu ⁊ vna potẽtia. Etiam inuenerũt ꝙ ſuba actualis eſt perfectior potentiali: ⁊ tanq̃ finis in gñatione: deinde ipſi inueſtigãtes entiũ formas declarauerunt oportere neceẽo ꝙ ſube gradatim aſcendant ad actualem ſubam nudaʒ ab oi mã: quare opʒ ꝙ hec ſuba ſit tm̃ agẽs. vʒ nullatenus paſſibilis: ⁊ ꝙ nulla cõtigat ei fatigatio neq; corruptio: q2 purus act⁹ eſt. Et ad talia p̃dicta nõ ꝑuenit niſi ex parte potẽtie: q2 poſt q̃ ſuba q̃ eſt in potẽtia erit ad actũ ex parte ſube actualis: ſequitur neceſſario ꝙ ꝑueniat ſucceſſio agẽtiũ ⁊ poſſibiliũ ad vnã ſubſtãtiã q̃ eſt pur⁹ act⁹: ⁊ ibi ē finis ſubaꝝ: ⁊ ſuba hec oñdiť manifeſte ꝑut agens ⁊ mouẽs eſt in octauo phy. Deide ꝯceſſerũt pipatetici vlteri⁹ ſpeculari in formis mãlibus: ⁊ inuenerũt ꝙ q̃dã ipſaꝝ formaꝝ ꝑpinquior eſt ad actũ q̃ alia ꝑut magis purificať ab omni paſſione que ē ſignuʒ mãe. Et inuenerũt ꝙ aia iter ceteras formas purior reperiť: ⁊ maxime itellectus. vʒ aia intellectiua: ita ꝙ ex hoc ſurrexit inter eos maximum dubiũ. vʒ vtrũ itell's ſit de mãlibus formis: vñ iſti inſpicientes cõprehenſiones formarum aie reperiẽtes quidẽ eas a mã nudas concluſerunt ꝙ cõprehenſionis cã eſt ſine dubio denudata a mã. Et q2 inuenerũt ꝙ itell's nõ ſit paſſibilis cõcluſerũt ex hoc ꝙ forma brutoꝝ caret cõprehenſione: q2 hẽt ꝑfectionẽ paſſibilẽ: ⁊ ideo quãdo perfectio reperiť actualis oino: tunc ſine dubio illa forma eſt purus intell's: ⁊ oia iſta patefacta ſunt demõſtratiue in diuerſis locis libroꝝ phoꝝ. Patet ergo ex iſtis premiſſis qualr ſapientes inuenerunt ꝙ id qđ nullo modo eſt paſſibile eſt actus purus ⁊ nudus ab omni corpe. Qñ qui vellet phis obijcere in iſtis oporteret eũ primo obijcere principijs ab eiſdẽ ſuppoſitis in predictis ꝑpoſitis. Etiã patet ex iſtis qualr inuenerũt ꝙ hic vnus intellectus eſt purus. Et quia viderunt opa nãlia mõ artificialiũ operũ currẽtia iudicauerũt ꝙ ab eodẽ itellectu ꝟtutes nãles procedũt: ⁊ ille eſt q̃ oibus entibus ordineʒ dat: ⁊ ꝯcluſerũt ꝙ ipſe itell's itelligẽdo ſeipm̃ itelligit alia oia entia. vʒ ꝙ ipm̃ ſeipm̃ intelligere ideʒ eſt qđ ipm̃ intelligere entia: q2 in tali itellectu non

decet ꝙ differāt ſicut in humano itellectu differunt. Nec talis intell's ꝑdicare dꝫ de ſupradicta diuiſione.ſ.ꝙ quilibet intellectus aut itelligit ſeipſuꝫ:aut aliud:aut ambo ſimul.ꝛ ideo ſi itelligeret alia nō eſt dubiū ꝙ intelligeret ſeipſꝫ: ſed nō ecōuerſo.vꝫ ꝙ ſi ſeipſuꝫ intelligat ꝙ debeat alia itelligere:tādē valde miramur de iſto hoie:eo ꝙ ea que plibus medijs ꝛ diuerſis ſyl logiſmis vehemēter ꝓbata fuerūt ꝑ phos poſu it ea tāꝗ̄ principia. Vn̄ dicim⁹ ꝙ hui⁹ libri fru ctus nō eſt niſi errores excitare:vel phantaſias multiplicare:ſic̄ in ꝓlogo diffuſe oſtendimus.

¶ Hoc in loco ꝓponit illud in quo errauit alga.ꝛ ingt.dicim⁹ nos ꝙ ṗmus error v̓boꝝ hui⁹ hoīs eſt in eo ꝙ narrauit v̓ba perſpateticoꝝ:ꝛ exponit eū.d.ꝛ eſt in eo ꝙ poſuit q̄ſdā ꝓpōnes q̄s tanꝗ̄ ṗmas reputauit:ꝛ non eſt ſic. Imo ſunt ꝯ̄nes multaꝝ ꝓpōnū.eſt ḡ ṗmus error ꝓut putauit ꝯ̄nes ꝓpōnes eſſe primas:ſunt eni q̄dam vt inquit Auer.2.meta.cō.15.q ꝯtriſtant̄ ꝓꝑ ſermonē valde ꝑſcru tabilē:q꞉ itell's eoꝝ nō pōt retinere ꝛ cōprehēdere ipꝫ:ꝛ forte hui⁹ gn̄is eſt Alga.poſuit eni ꝓpōnes vltra q̄s non potuit ꝓcedere ꝓꝑ debilitatē itell's:ꝛ iō eas reputat primas.(Eo ꝙ.)Cū ꝓpoſuit errorē Alga.oſtēdit ħ in loco eū:ꝛ ꝓponit ꝓpōnē vbi errauit:ꝛ dicit:eo ꝙ declaratum fuit a phis ꝙ oē ens ſenſibile eſt cōpoſitū ex mā ꝛ foīa. eſt ḡ error in ħ.q꞉ Alga.reputat hāc ꝓpōnē primā:ſenſibile ens eſt cōpoſitū ex mā ꝛ forma:ꝛ phi declarāt illaꝫ: qđ oñdit ꝛ dicit.dico ſup.eā eē declaratā qn̄ declatū fuit eis ꝙ forma eſt illud ex quo ens eſt ens.i.exñs:ꝛ ꝙ ab ea ꝓcedit ꝓpa opatio cuiuſlibet entis:ex q̄ opatiōe ſumit̄ eē forme i quolibet ente.Et addit tertiā.d.ꝛ qn̄ inenerūt ꝙ ſube hn̄t actiuas v̓tutes ꝓṗas:ꝛ v̓tutes paſſiuas ꝓṗas ꝛ cōes m̄tis:ex his trib⁹ ſciuerūt entia ſenſibilia hr̄e for mas in hūc modū:oē ens ſenſibile hn̄s ꝓpriā opationeꝫ ꝛ v̓tutē hꝫ ꝓpriā formā:hec maior eſt ꝓpoſita quātū ad hoc:q꞉ foīa eſt pn̄ᵐ opationis ꝛ v̓tutis. Minor.ſed omne ens ſenſibile hꝫ actiuas v̓tutes vel paſſiuas:ꝛ opationes. vt pꝫ ſenſu.ḡ oē ens ſenſibile hꝫ formā:hui⁹ ṗ tetigit ꝯ̄nē ibi(Qn̄ dclatū fuit eis.)Ibi quoqꝫ.(Et ab ea.)Propoſuit maioris ꝓbōnē.ibi ꝛ 3ᵒ.(Et qn̄ inenerunt.)ꝓpoſuit minorē:ꝛ ſic pꝫ ṗm⁹ ſyll's quo ꝓbauit oē ens ſenſibile hr̄e formā.(Et qn̄ inenit.)Hoc l loco ꝯducit 2ᵐ ſyllm̄ q̄ pro bat oē ens ſenſibile hr̄e mām̄:ꝛ pōt ſyll's cōponi in hunc modū.oē qđ ꝯtinet aliqđ ſubm in quo viciſſim ꝯ̄ria reci piunt̄ cōponit̄ ex mā:ſed oē ens ſenſibile ꝯtinet ſubꝫ hꝫ ḡ oē ens ſenſibile ꝯtinet mām̄:hui⁹ nō accepit maiorem neqꝫ minorē:ſꝫ tm̄ ꝓbōnē maioris.ꝛ ingt.ꝛ qn̄ inenerūt ꝙ eſt ipoſe rē pati ab illa re in quā agit:q꞉ actio et paſſio ſunt ꝯ̄ria:ꝛ nullū ꝯ̄rioꝝ aliud recipit.Imo ſubꝫ recipit ea ſucceſſiue ꝛ viciſſiꝫ.eſt ḡ maioris expō ꝙ mā ē ſubꝫ receptiuū ꝯ̄rioꝝ viciſſiꝫ:ꝛ ſic reliquit̄ maioris ꝓbatio.(Tūc conati.)Hoc in loco ꝯducit declarationē ꝓpōnis ꝓpoſite in pn̄ᵒ.ſ.ꝙ oē ens ſenſibile eſt cōpoſitū ex mā ꝛ foīa:ꝛ pt ſyll's cōponi ħ mō:oē ens hn̄s ꝓpriā opationē et ſubꝫ in quo viciſſiꝫ iducunt̄ ꝯ̄ria cōpoᵐ eſt ex mā ꝛ foīa:ħ pꝫ ex dictis:ſed oē ens ſenſibile hēt ꝓpriā opationē ꝛ ſubm in q̄ viciſſiꝫ iducunt̄ ꝯ̄ria.ḡ oē ens ſenſibile cōponit̄ ex mā ꝛ forma.minor pꝫ ad ſenſuꝫ ex dictis. Hui⁹ ponit mō cō cluſionē.d.q̄re.vl̓ tūc:vt hꝫ alia trāſlatio:conati fuerunt ponē ꝙ oīa entia ſic ſe hn̄tia.i.que hn̄t ꝓpriā opationē et ſubm illius modi cōponunt̄ nec̄io ex duobus ſubis.ſ.ex vno actu:ꝛ vna poᵃ:ꝛ ſic appet qualr̄ ꝓpō q̄ extimat̄ prima eſt ꝯclo ꝯducta ſyll's. ¶ Debes ſcire vt Simplicius

narrat i ṗmo phicoꝝ:Theophraſtus ſꝫ aliū modū ꝓba uit ens nāle cōponi.ingt eni Theophraſtus:oē corp⁹ vel hn̄s corpus cōpoſitū eſt ex mā ꝛ foīa:oē aūt qđ nā ꝯſtat corp⁹ vl̓ hn̄s corp⁹:ideo ꝯducit oēm rē nā cōſtantē cōpoſitā eē ex mā ꝛ forma:ꝛ hec ꝓbatio eſt phyſica aliqualr̄: ꝛ q̄ſi in metaphyſicā rediēs:ꝛ minor illius declata eſt in ſcđo phici auditus:in eo ꝙ poſuit Ar.ens nā cōſtās aliđ eē ab ente ſm nāꝫ:ꝛ a nā ipſa:ꝛ ſic appet vis rōnis Theo phraſti.(Et iā inenerūt.)Cū declauit ꝓpōnē.d.ens ſenſibile cōponit̄ ex mā ꝛ forma nō eſſe ṗmā ꝓpōnē:hoc in locooſtendit modū q̄do peruenit̄ ad primā ſubam ſepa ratā que eſt forma agens tm̄:ꝛ duas tāgit vias.ſcđa ibi (Et ad talia ꝑdicta.)Prima pōt in hūc modū ordiri:in omni ordine eſſentiali formaꝝ differētiū ſm perfectū ꝛ impfectū opꝫ venire ad ſubaꝫ ṗmā que ſit forma pfectiſ ſima ꝛ agēs tm̄ nullo mō patiēs.Sed in ſubꝭs que ſunt forme eſt ordo eēntialis illiꝰ.ergo ibi opꝫ venire ad primā formā pfectiſſimā q̄ eſt agens tm̄ ꝛ nō paſſibilis:minor ꝯtinet tres ꝑtes.ṗma.ꝙ in omni ordine ſit venire ad ṗmū:ꝛ hoc dimittat̄ ex metaphica.2ᵐ ꝙ illud ṗᵐ ſit pfectiſſimū iterū in.10.ṗme phie relinquit̄.cō.7ᵒ.q̄re ſi ordo formaꝝ erit ṗmū in illo ordine erit pfectiſſima forma:ꝛ q꞉ illud ṗmū eſt ſeparatū a mā.iō debet eē.ꝛ tertio actᵘ tm̄:hec itaqꝫ tria tangit in maiori obtēperatione ſcđi du cti.etiā inenerūt ꝙ ſubſtātia actualis eſt pfectior potentiali:ꝛ per hoc vult hr̄e illud ṗmū eē actualē ſubaꝫ ꝛ formā:actus eni eſt pfectior potētia:ꝛ tanꝗ̄ finis in gnōne. Deide tāgit ṗmū.ꝛ ingt.deide ipſi inueſtigātes entiū formas declarauerūt oportere nec̄io ꝙ ſube.i.foīe ille gradatim aſcēdant ad actualē ſubaꝫ nudā ab omni mā:deide tangit tertiū.d.q̄re opꝫ ꝙ hec ſuba ſit tm̄ agēs.vꝫ nul latenus paſſibilis:ꝛ addit ꝙ nulla ꝯtigat ei faticha neqꝫ corruptio:q꞉ purus actus eſt.ex his habet̄ pfecte ſumma maioris.ſ.in ordine eſſentiali formaꝝ opꝫ venire ad vnā ṗmā que eſt forma pfectiſſima purus act⁹ nullo mō paſſibilis eterna ꝛ ifatigabilis:hec itaqꝫ eſt maior:ꝛ in hunc modū expoſita:minorē v̓o relinqt manifeſtā:ꝛ ꝯclonem trāſtulit ad ṗpa.ſ.in fine ſcđe vie.(Et ad talia.)Nūc ſecūdā tāgit viā:ꝛ videt̄ mihi ꝙ ſit in forma ſylli hypothe tici vel enthimematl:ꝛ ingt.ꝛ ad talia ꝑdicta nō ꝑuenit̄ niſi ex ꝑte poᵉ hoc mō:q꞉ poſtꝗ̄ ſuba que eſt in poᵉ exit ad actū ex parte ſube actualis:hoc eſt añs.ſequit̄ neceſſa rio ꝙ ꝑueniat ſucceſſio agentiū ꝛ poſituꝫ ad vnā ſubaꝫ q̄ eſt purus act⁹:ꝛ ibi eſt finis ſubaꝝ.ꝛ addit quodāmō tertiā viaꝫ.d.ꝙ ſuba hec oſtēdit̄ manifeſte ꝓut agēs ꝛ mouens eſt.dico oſtēdit̄ in 8ᵒ phyſicoꝝ.ꝛ ſic q̄ſi dedit itelligere tertiā viaꝫ q̄ ſumit̄ in fine octaui a motu eterno:vt ſepe dixi i hoc libro.ꝛ ſic ꝓpō illa declata eſt hic fere tribus vijs:duab⁹.ſ.expreſſis.ꝛ tertia quodāmō occulte.poteſt aūt ꝛ ſcđa via cōponi in foīa cathe͡ca ħ mō.in oī mul titudine agētiū gn̄abiliū ſm ſe eternoꝝ:tm̄ que extrahūt cōtinue formas de poᵃ ad actū:opꝫ venire ad vnū agēs eternū ṗmū ꝑ ſe qđ eſt cā illius multitudis ꝛ cōtinuatio nis ꝑpetue:ſed agētia hic ſūt agētia corruptibilia et gn̄abilia eterna tm̄ extrahētia formas de poᵃ ad actū ꝯtinue. ergo erit in eis vnū extra multitudinē illam eternū ꝛc̄.ꝛ hec via exponit̄ etiā ab Auer.8.phyſi.cō.46.ꝛ.47.vide bene ibidē expōnē meā:ꝛ ſic declarate ſunt due vie palā. tertia aūt ſolū tacta eſt.(Deide ꝓceſſerūt.)Cū cōcluſit duo.ſ.cōpōnē ex materia ꝛ forma in ſenſibilibus rebus: ꝛ primū pn̄ᵐ in eis abſtractū ꝛ eternum redit ad formas mālēs:ꝛ declarās ordinē eorū ingt.deinde proceſſerunt ꝑipatetici vlteri⁹ ſpeculari i formis mālibus:ꝛ inenerūt ꝙ quedā ipſaꝝ formaꝝ ꝓpiquior eſt ad actū ꝗ̄ alia ꝓut magis purificat̄ ab omni paſſione que eſt ſignuꝫ.i.veſtigiū ꝛ ꝓpriuꝫ materie:ꝛ inenerūt ꝙ inter ceteras formas

purior reperif aīa. ⁊ iter aīe ptes maxīe itell's q nō eſt in mā niſi ſm̄ appropriationē: ⁊ exponit qd itelligit p itellectū. d. vʒ anima itellectiua: propter quod ſcito itellectū et animam itellectiuā nō differre niſi rōne. (Ita q.) Cum cōcluſit itell'm eē in ſūmo formaꝝ mālīū iducit locuʒ qōnis. ⁊ ingt. ita q. i. ga itell's iuenif ſic in ſūmo ſurrexit iter eos maximū dubiū. vʒ vtrū itell's ſit de mālib⁹ formis. eſt ĝ locus qōnis an intellectus ſit vna mālīū formarū. videf eni q nō: cū ſit i ſūmo formaꝝ mālīū. Et videf q ſic cū finis rei nō vī eē aliud ab ordine eius cuius eſt finis. (Un̄ iſti.) Soluit. q. ⁊ ingt. vn̄ iſti iſpicieſtes cōprehenſiones formaꝝ aīe. i. partiū aīe reperiētes gdē eas cōprehēſiones a mā nudas ꝯcluſerūt q cōprehēſionis cauſa eſt ſine dubio denudata a mā: ⁊ hoc dictuʒ eſt pmo de aīa. tex. cō. iʒ. ibi. Si aliqō operū eſt ꝓpriuʒ ⁊c. pōt itaqʒ ſyll's cōponi in hūc modū. oīs forma cui⁹ ꝓpa opatio eſt abſtracta a mā eſt imālis ⁊ abſoluta a mā: ſʒ itell's eſt forma: cui⁹ ꝓpria opatio eſt abſtracta a mā. ĝ itell's eſt foīa imālis ⁊ abſoluta mā: hec eni eſt pipateticoꝝ demſ̄atio. (Et qꝛ iuenerūt.) Cū dixit hec ꝯducit theorema. ſ. q forma brutoꝝ nō ſit itellectus: ⁊ p ꝯn̄s forma brutoꝝ caret cōprehenſione. i. intentione: ⁊ pōt ſyllogiçari in hūc modū: nullus itell's eſt paſſibilis. oīs pfectio brutoꝝ eſt paſſibilis. i. gn̄abilis ⁊ corruptibilis. ĝ in ſcda figura nll'a brutoꝝ pfectio eſt itell's: ponit maiorē: ⁊ ingt. ⁊ qꝛ inuenerūt q itell's nō ſit paſſibilis. i. trāſmutabil. deide dedit vlti^m ꝯn̄s. ⁊ ingt. ꝯcluſerūt ex h q foīa brutoꝝ caret cōprehēſione. i. itelletiōe. ⁊ appōit minorē. d. qꝛ hʒ pfectionē paſſibilē. ĝ forma brutoꝝ nō ē itell's. (Et iō.) Cōduxit aliō. ⁊ ingt. ⁊ iō qn̄ pfectio. i. forma reperif actualis oīno. i. purus act⁹: ita q nullo mō ſit trāſmutabilis: neqʒ p ſe: neqʒ p accn̄s: tūc ſine dubio illa forma eſt purus intell's: ⁊ tunc q̄ſi excuſando ſe dicit: ⁊ oīa iſta patefacta ſūt demſ̄atiue in diuerſis locis libroꝝ pħoꝝ. (Pʒ ergo ex iſtis.) Hoc i loco quodāmō recapitulat: ⁊ ingt. pʒ ĝ ex iſtis premiſſis qualr ſapiētes inuenerūt q id qō nullo mō eſt paſſibile ē actus purus ⁊ nudus ab omni corpore: pp qō aīt. vn̄ qui vellet pħis obycere in iſtis oporteret eū p̄ obycere pncipys ab eiſdem ſuppoſitis in pdictis ꝓpoſitis: ⁊ huius rō manifeſta eſt in poſterioribus: qm̄ cōcluſiones ſequūtur ex pncipys: ⁊ iō nō pōt gs cōcluſionibus ꝯdicere niſi primo pncipys obyciat. recapitulat z^m. d. etiaʒ patet ex iſtis qualr iuenerūt q hic. ideſt in entibus eſt vnus itell's purus. ſ. pmi pncipy q itell's eſt pmi motoris: ⁊ ſic pʒ recapitulatio dictoꝝ. (Et qꝛ viderūt.) Cū ꝯduxit illa h i loco trāſit ad modū quo mō itelligit deus hec: ⁊ videf ſermo ſuus ordinari in hūc modū: eo mō quo currūt res artificiales currūt ⁊ nāles: ſed artificiales currunt ab itell'u. ĝ res nāles currūt ab intellectu: maior pʒ: qm̄ res artificiales currūt ordine quodā: vt pʒ: ⁊ ſic res nāles: minor aūt cōſtat per ſe: hui⁹ accepit maiorē: ⁊ dicit: ⁊ qꝛ viderūt opa nālia mō artificialiū operū currētia. i. eodē mō currere queadmodū ⁊ artificialia apponit ꝯcluſionē. d. iudicauerunt q ab eodē intell'u virtutes nāles procedūt: ⁊ eſt ille qui dat ordinē oībus entibus. Et addit qūo itell's hic itelligit illa. d. ⁊ ꝯcluſerūt q ipſe itell's itelligēdo ſeipm itelligit oīa alia entia. vʒ q ipſum ſeipm itelligere idē eſt qō ipm itelligere entia: cuius rōnē dat. d. qꝛ in tali itellectu nō decet q dīant ſic in humano intell'u dīnt: vult dicē q in nā inferiori diſperſa iueniunf in natura ſuperiori iueniunf vnita: q̄re ſi in itellectu nſo itelligibilia repiunf diuerſa ab itellectu in deo erūt vnū oībus modis. (Neqʒ talis.) Hoc in loco ſoluit qōnē quandā que pōt ſic cōponi. oīs itell's aut itelligit ſeipm tm̄: aut alia tm̄: aut ſeipʒ ⁊ alia ſimul: ordinanf aūt hec iſto mō: qꝛ ſi aligs itell's intelligeret alia: hn̄ ſeqf q itell'it ſeipm: ſed nō eʒ. vʒ ſeipʒ itelligit. ergo debet alia itelligere: huic aūt maiori addaf hec minor: ſed itell's pmus eſt itellectus. ĝ itelligit aliud tm̄ vel ſe tm̄ vel ambo: mō ꝯn̄s eſt falſum vt ꝯſtat. Reſpōdet Auer. q illa vl'is non eſt vera: qm̄ daf inſtātia in itellectu dei. ingt ergo. neqʒ talis itell's pdicari debet de ſupradicta diuiſione: ſcilʒ q glibet itell's: aut itelligit ſeipſuʒ tm̄: aut aliud tm̄: aut ambo ſil. ponit aūt ordinē illorū. d. ⁊ iō ſi itelligeret alia nō eſt dubiū q itelligeret ſeipſum: ſed nō eʒ. vʒ q ſi ſeipm itelligat q debeat alia itelligere. eſt ergo ſol. q maior eſt falſa vl'r: ⁊ maxīe de itellectu dei: ille eni nō itelligit ſe tm̄ neqʒ aliō neqʒ ambo: ſʒ itelligēdo ſe itelligit alia: ꝓut ipſe eſt oīa: vt dictū eſt loco eius. (Tādē.) Redit ad illō qō a pn̄° ſumpſit. d. tādeʒ valde miramur de iſto hoīe: eo q ea poſuit tāq̄ pn̄° que pluribus medys ⁊ diuerſis ſyll'is vehemēter ꝓbata fuerūt per pħos: ꝓpter qō cōcludit. vn̄ dicimus q huius libri fructus nō eſt niſi errores excitare vel phātaſias multiplicare: ſic in ꝓlogo diffuſe oñdim⁹. ¶ Debes ſcire vt plane dixi in diſputatione tertia. q itellectus itelligens ſe tm̄ eſt ille qui intelligit ſe ⁊ nullaʒ dicit habitudinem ad aliud tanq̄ ad ſui cauſam: vel ad aliud tanq̄ ad cātū ab eo: ⁊ hūc intell'm huius diſputationis impoīe eſt reperiri in nā. intell's itelligēs aliud eſt ille qui itelligit p habitudinē ad aliud tāq̄ ad ſui cām vel agentē: vt itelligētie itelligūt pmū vl' formalē: vt itell's noſter itelligit res māles a gbus perficif tāq̄ a formis. cū igif itell's primi dicat hitudinē ad res tāq̄ ad cāta ab eo: ⁊ nō dicat habitudinē ad aliud ex̄ ipm tāq̄ ad cām: diximꝰ tūc q itell's pmi nec itelligit ſe tm̄ nec aliud: ⁊ ꝓpterea dī itelligens alia itelligēdo ſe: ⁊ tenet fere ad diſpōneʒ mediā: iſtō aūt declaratū fuit pfecte in 3° diſputatione: ⁊ theologi noſtre legis perfecte indagati ſunt iſtud: et tu conſidera libros vtriuſqʒ partis. Nota

ALGAZELIS. DV. III.

Ait Algazel. Adhuc poſſum⁹ dicere pħis ſic. quare cauetis vobis opionē quorūdam vīoꝝ pħorū. vʒ q ſcientia nō eſt multiplicatio pfectionis in ipſo deo: qui eni ſcia idiget ſine dubio vult vt acquirat id qō de ea deficit. Et homo caʒ forte cupit duabus rōnibus. vʒ vt cōprehēdat rerū veritates iuxta humanū poſſe. Et q poſſit prouidere cognitionē ſalutis vie poſt carnalem mortē. vʒ vt acquirat eternalem gloriā: ſed deus benedictus nulla pfectione indiget: ergo nō decet eum habere ſciam in qua perficiatur. Neqʒ licite aliquo mō talis ſcia ſibi attribui dʒ: ſic diximꝰ ſuperius de auditu ⁊ viſu: ⁊ pticulariū ſcia: in qbus oēs pħi ꝯueniūt: q debeāt ab ipſo deo glorioſo actualr remoueri ꝓut talia ingrediunf tēpus qō diuidif in pteritū ⁊ futurū: ⁊ ſic ſequeref q iducerēt pmutationē in eū. Et ideo auferre talia vel eis ſilia ab eo nō eſt defectus in eo: imo potius pfectio: ſicut indigentia: quaʒ nos habemus de ſenſibus: debet nobis attribui defectus: nā nāqʒ ꝓuidit nobis in iſtis vt poſſimꝰ nobis cauere nocumenta cōtingentia: ſequif ex hoc q nos ſcire oīa particularia ⁊ comprehendere omnia ſenſibilia deſideramus: ⁊ ſicut in deo bn̄dicto nō eſt defectus neqʒ in nobis non

eſt ꝑfectio. ſimil'r dicimus ꝙ nos ſcire vilia eſt ꝑfectio: ꝛ deū ignorare ea nō eſt defect⁹ i eo: ꝛ hoc argumētū valde difficile reputamus.

¶ Proponit Alga. ſm̄ onē fere rhetoricū quo ꝑſuadet ſapiētes ad dn̄m deū nō hēre ſciaꝫ rerū ex̄ ſe. ꝛ dic̄. adhuc poſſum⁹ dicē ph̄is ſic. q̄re cauetis vobis opionē quorūdā viroꝝ ph̄oꝝ q dicūt. vꝫ ꝙ ſcia in ipſo deo nō eſt multiplicatio ꝑfectiōis. i. q dicūt ſciaꝫ rerū ex̄ ſe nō multiplicare in deo gradū ꝑfectiōis. (Et hō eā.) Cū ꝓpoſuit h̄. ꝓbat illud ſermone rhetoricorū p̄ ꝓponit cauſas qb⁹ ſcia rerū eſt hoi ꝑfectio. 2° ibi (Sed de⁹.) Arguit eā nō debere poni in deo pp̄ cās oppoſitas. dic̄ ḡ. ꝛ hō eā forte capit duabus rōnib⁹. vꝫ vt cōprehēdat reꝝ vitates iuxta hūanuꝫ poſſe. ꝛ dixit. (Juxta hūanū poſſe.) Quia forte itell's hominis apud ipſum nō pōt cōprehēdere res ſicuti ſunt in ſeipſis. deīde apponit ſcdaꝫ cāꝫ: ꝛ dic̄. ꝛ ꝙ poſſit ꝓuidere cognitionē ſaluti vie poſt carnalē mortē. i. ꝛ vt poſſit per ſciaꝫ ꝑpēdere media qbus ad beatitudinē nitat̄ ꝑuenire poſt carnalē mortē. ꝛ dixit. (Poſt carnalē mortē.) Qm̄ ꝛ ſi ſapiēs moriat̄ in obitu ſm̄ corp⁹ reſtat ſm̄ aiam apud Alga. q̄ ſi in gloriā ꝓducet̄ viuet. ꝛ ſi in ignē eternū morieť: ꝛ h̄ etiā nos chꝛicole tenem⁹: ꝛ eſt ita ſine dubio. vt declarabit̄ in vltimis diſputationib⁹ hui⁹ libri. ¶ Sunt ḡ due cāe neceſſitatis qbus hō nāl'r ſcire deſiderat. p̄ma qdē vt reꝝ vitates idaget̄: ꝛ h̄ eſt pp̄ ei⁹ abſolutā ꝑfectionē. 2ª media in vitā eternā ſibi oſtendent̄ per reꝝ cōpre-
2ª q̄ō. hēſionē: ꝛ hec 2ª eſt potiſſima cā. ¶ Sed circa hec ambiget qs quo deſiderio hō ꝯcupiſcit ſciam. ſcdo ꝛ fortius an iſte due rōnes Alga. ſint ſufficiētes ad illō an apponēde
Pō quorundā. ſint ꝛ alie. ¶ Ad p̄mā ſoluūt qdā fratres q eorū ſtudiuꝫ totū i meta^cis reducūt: ꝙ hō appetit ſcire: ꝛ nō appetitu rōnali. Tū p̄. q2 appetit⁹ rōnalis ꝓ́ſupponit actū intell's. Tū 2°. q2 ille eſt formal'r liber: ꝛ hō non libere deſiderat ſcire: vt fingūt. Jteꝝ nō appetitu aiali ꝛ ſenſitiuo. Tū p̄. qa ille eſt reſpectu ſenſibiliū: mō hō appetit ꝛ ſenſibilia ꝛ iſenſibilia: vt manifeſtū eſt cuilibet. Tū ꝛ ſcdo. qm̄ ſic ꝛ bruta appeterēt ſcire: cū ꝛ appetitū habeant ſenſitiuū: cū itaqꝫ hō appetat ſciam ꝛ nō rōnali appetitu neqꝫ aiali ſeu ſenſitiuo relinquūt ꝙ nāli appetitu: ꝛ huic ꝯſonat tex. Ari. in p̄n° p̄emiꝫ meta^ce oēs hoies nā ſcire d̄ſiderāt. vbi li nā nō niſi appetit⁹ nālis noiat̄. ¶ P̄. p his facit dictū Auer. 2° meta^ce. cō. p̄. vbi iquit. ꝛ ſignū ei⁹ ꝙ hēm⁹ deſideriū ad ſciēdū veritatē eſt: qm̄ ſi cōprehēſio eēt ipoſſibilis: tūc deſideriū eēt ocioſū: ꝛ cōceſſuꝫ eſt ab oibus ꝙ nulla res eſt ocioſa in fundamēto nāe ꝛ creature ꝛc̄. ecce q̄ mō demōſtrat ſciam eē in nobis poſſemꝫ pp̄ h̄ q2 ad eā eſt noſtrū deſideriū: ꝛ loq̄t de deſiderio qd̄ eſt in fundamento nāe: al'r ei⁹ ꝓbō nulla eēt. mō deſideriū qd̄ eſt in fundamento nāe eſt nāle. ḡ hō nāli deſiderio appetit ſcire: qd̄ ē
Impug° ꝓpoſitū illoꝝ in h̄ loco. ¶ Sed mihi videt̄ ꝙ hic homo falſū errauit qd̄ declaro p̄: qm̄ eo appetitu debet hō ſciētiā appetere q reſidet po^e que ꝑficit̄ p illā: vt manifeſtū ē etiā ꝯſiderātibus dicta eorū. Sed appetitus rōnalis reſpōdet itellectui q ꝑficit̄ p ſciaꝫ: ſꝫ eos ergo appetitu rōnali debet hō appetere ſciam. ¶ Scdo id qd̄ eſt optimū ꝛ ſūma hois ꝑfectio debet deſiderari ab hoie ſm̄ ſūmuꝫ ꝛ optimū deſideriū: iſtud ꝯſonū eſt experiētie: videmus eni hoiem carnalia appetere per carnale deſideriū: ꝛ alia multa: ſed ꝑfectiſſimus appetitus eſt rōnalis. ergo appetitu rōnali ꝯuenit hoieꝫ ſciam appetere. Vñ ꝛ cōfirmat̄ i qm̄ Ari. ethicoꝝ p̄mo. teſtatus eſt caplō. 18. recte eni ꝛ ad optima deprecat̄ rō. ꝛ nō itendit ibi p rōnē niſi appetitū rōnalē: vt ibi videt̄ Auer. exponere. ſi igitur rō dictat ad optima optimū in nobis eſt ſcire: ſō ꝯſentaneū eſt rōneꝫ illā dictare ad ſciaꝫ: ꝛ ſic vī ꝙ appetitu rōnali d̄ſiderem⁹ ſcire. ¶ P̄. oē cōprehēſuꝫ vt verū ꝛ bonū exiſtit appetit̄ rōnali appetitu: qm̄ in cōprehēſione ſequit̄ appetitus ſic̄ vmbra corpus. 12. meta. cō. 39. ſꝫ ſcire eſt cōprehēſum ab itellc̄u: vt verū ꝛ exiſtit bonū. imo optimū. ḡ eſt appetibile a volūtate. ¶ P̄. ꝛ 4° illud quo cōprehēſo ceſſat deſideriū rōnale appetebat̄ rōnali appetitu: ſed apprehenſo optimo ꝛ ſupremo cog̊ſcibili ceſſat rōnalis appetitus. ḡ deſiderabat̄ rōnali appetitu: minor eſt manifeſta p ſe: qm̄ eni hō cōiunget̄ p̄ itelligibili amplius nō appetet rōnali appetitu: ex his volo ꝯcludere hoieꝫ appetere ſcire p rōnalē appetitū: ſꝫ nō tm̄ p illū vt dicaꝫ: pp̄ qd̄ debes ſcire aia ſecat̄ in tres ꝑtes. ſ. in ſenſitiuā ꝛ itellectiuā: ꝛ harum mediā que ſenſitiua interiorū ſenſuū appellat̄ ſeu imaginatiua. Jterū rerū q̄dā ſunt nāles tm̄: vt res q̄ ſunt i motu ſꝫ eē ꝛ rōnē. Quedā itellectuales tm̄: vt res meta^ce: q̄rū p̄n^m eſt itell's. Quedaꝫ medie: vt mathematice q̄ ſunt res imaginabiles que ſm̄ eē ſūt in motu ꝯſiſtētes ſꝫ rōnē ab illo ſeꝑate: ex his ſeq̄t ꝙ aia eſt quodāmō oia: eſt eni res nāles: qm̄ ē p̄n^m illaꝝ p ſēſū. eſt ꝛ res mathematice p imaginationē: qm̄ p̄n^m eſt mathe^cor per imaginatiuā. Eſt ꝛ res meta^ce: qm̄ p intell'm p̄n^m illarū eſt: ꝛ ideo dicit Aꝛ. in lib. de aia. ꝙ aia eſt quodāmō oia. ꝛ in meta^ca dic̄ ꝙ ſciēs vt ſciēs mēſurat quodāmō oia que ſunt. ¶ His bn̄ expoſitis dn̄m ꝙ hō p deſiderium nāle deſiderat res nāles: p deſideriū aiale deſiderat imaginabilia ꝛ media que mathe^ce res dicunt̄: p appetitū rōnalē deſiderat metaphyſicalia: totū ḡ ambitū ſcie hō ꝯcupiſcit trib⁹ deſiderys: qm̄ ſicut ſm̄ tres ꝑtes eſt ꝑfectibilis a ſcibilibus. ita ſm̄ tria deſideria iclinat̄ ad illa: deſiderio eni correſpondenti itellectui circa metaphyſicalia deſiderat illa rōnali appetitu. Correſpōdēti vo potentie circa imaginabilia homo appetit ſenſitiuo appetitu. Correſpōdēti circa nālia ipſi ſenſui appetit nāli appetitu. ¶ Ad argumēta alte- Dēs apꝑcur° pñt
rius partis dicēdū puto ꝙ appetitus rationalis: ꝛ appeti- dupl'r cōſiderari.
tus aialis: ꝛ appetitus nālis pñt dupl'r ꝯſiderari: vno mō vt ſubordinant̄ proprys potētys cognoſcitiuis. v̇. ḡ. vt appetitus rationalis ſubordinatur itellectui: ꝛ ſic de alys: ꝛ ſic non poſſunt diligere nec dictare in aliqua niſi ſuppoſita cognitione in potētys: quarū ſunt ꝓhereſes. ſcdo modo cōſiderant̄ vt defectus illarū potentiarū: quarū ſunt ꝓhereſes. ꝛ ſic poſſunt dictare ꝛ inclinare ad ſua propria ꝑfectibilia nulla ſuppoſita cognitione in ſuis potētys: et ſic vnica ſol. patet fere ad oia argumēta. ¶ Ad p̄mū dōꝫ ꝙ appetitus rationalis p̄mo modo ꝯſideratus preſupponit actū: ſcdo mō non: vt cōſtat per ſe. ¶ Ad ſcdm̄ ꝫ idē dn̄m ꝙ p̄mo mō eſt formal'r liber. ſcdo mō ē nec̄ius: qm̄ vt defectus qdā eſt iclinat ad ſuū ꝑfectibile. ¶ Ad 3^m ꝫ ſcdm̄ dn̄m ꝙ arg^m ꝯcludit: verū eſt eni tm̄ reſpectu ſenſibiliū ſenſu iterno. ſ. re^z imaginabiliuꝫ. ¶ Ad 4^m ꝫ illud dn̄m ꝙ nō: qm̄ appetitus ſenſitiuus brutoꝝ non eſt defectus potētie potētis cognoſcē illa imaginabilia: vt patet. imo ſi illud arg^m valeret ꝓbarē lapidem poſſe appetere ſciam: qm̄ hꝫ appetitū nālē. ¶ Ad v̄ba Ari. dn̄m ꝙ loq̄t de ſcia rerū nāliū: qd̄ apparet q2 ꝓbat illā ꝓpōneꝫ p ſile in ſenſu viſus poſt modo trāſit ad metaphycā: vt pꝫ ibideꝫ. ¶ P̄. ꝛ eodē modo loquit̄ Auer. vt patet ibidē. Colligendo itaqꝫ dicta pōt dici ꝙ itell's appetit ſcibilia metaphyſica per volūtatē: put eſt qdā eius defectus: volūtas eni vt eſt qdā defectus itellectiuus dicit̄ rōnalis appetitus. Sil'r appetitus ſenſitiuus vt qdā defectus eſt reꝝ nāliū cōprehēſaꝝ dr̄ appetitus nālis: ꝛ illō quo homo appetit ſciaꝫ rerū nāliū. Appetitus aūt aialis: vt eſt qdā defect⁹ v̄tuti imaginatiue eſt p̄n^m appetēdi ipſi imag^ne circa mathematica. ḡ iſti ſunt tres appetitus q ꝓhereſes pñt dici ſuaꝝ po^tiꝝ cog^tiuaꝝ q ſūt p̄n^a appetēdi nō ſuppoſita cognitione: ꝫ tm̄ vt defectus eaꝝ ſunt: quare ꝛc̄. ¶ Ad ſcdaꝫ qōnem

nec ꝓpoſitā expoſitores latini ſupra ꝑ meta. dicūt ꝙ hec cōcluſio. hō nālr appetit ſcire. trib⁹ rōnibus pōt ꝓbari: ⁊ adducā illas ordine meo i hūc modū: ad oēs ꝓpriā ⁊ nālē oꝑōnē vnūqdqꝫ inclinaṫ: ſed ſcire eſt oꝑatio ꝓpa hoīs iquātū hō: ḡ ad ſcire iclinaṫ hō inquantū hō. 2ª cōponiṫ ſic. ad ꝓpriā ꝑfectionē vnūqdqꝫ iclinaṫ: ſꝫ ꝓpa oꝑatio hominis iquātu hō eſt ꝓpa ei⁹ ꝑfectio. ḡ ad ꝓpriā oꝑationē hō iquātū hō nālr iclinaṫ. 3ª ꝑt cōponi ſic. vnūqdqꝫ appetit cōiungi ſuo ꝑn°. hō ꝯiungiṫ ſuo ꝑn° per ſcire. ḡ hō appetit ſcire. ℂ Cōtra hoc qdam fratres poſteriores mltū obyciūt: ⁊ dicūt has nō eſſe tres rōnes: ſꝫ vnā: cū mediū poſſit eē vnū trib⁹ cōe: qūo aūt ſit iſtō: vide eos. ℂ Mihi videṫ ꝙ hic eſt vnus ſylls ꝑncipalis: ⁊ duo ꝓſylli. ſcōs eni ſylls ꝓbat maiorē ꝑmi. terti⁹ ſi cōponiṫ hoc mō: illō ꝑ qd hō cōiungiṫ ſuo ꝑn° nālr appetiṫ ab eo: ſꝫ ꝓpa ꝑfectio eſt id ꝑ qd hō cōiungiṫ ſuo ꝑn°. ḡ ꝓpria ꝑfectio hoīs appetiṫ nālr ab eo. ſi cōponiṫ inquā hoc mō ſic ꝓbatur maior ſcōi ſylli. ꝑmus ḡ eſt ꝑncipalis. ſcōs ꝓbat maiorē ꝑmi. ⁊ tertius ꝓbat maiorē ſcōi: ⁊ ſic ille tres rōnes ſunt vna demōſtratio que cōdenſaṫ vſqꝫ ad ꝓpōnē ꝑmā: docuit eni Ari. in poſterioribus ꝓpōnē cōdēſari: qn̄ .ſ. ꝓſyllogiçaṫ vſqꝫ ad imediatā que amplius nō eſt cōdenſabilis: maior itaqꝫ ꝑmi ꝯdenſaṫ per ſcōm ſyllm: ⁊ maior 2ª per tertiū. ⁊ ibi ſtatus: hec eni ꝓpō. illud per qd homo cōiungiṫ ſuo ꝑn° naturalr appetiṫ ab eo. eſt imediata: ⁊ nō pōt amplius ad ꝓpōnem imediatā ꝯſtringi: ⁊ ſic vna eſt demōſtratio ꝯdēſata ad imediatā ꝓpōnē. Si eni queraṫ ꝓpter qd deſideramus ꝓpriā operationē dicemus ꝓpterea vt adipiſcamur ꝓpriā perfectionē. Si aūt queraṫ ꝓpter qd appetimus ꝓpriā ꝑfectionē: dicemus vt ꝑmo ꝑn° cōiungamur: ⁊ amplius nō pōt queri. hec eni eſt ꝓpō imediata que amplius nō pōt ꝯdenſari neqꝫ perſtringi ad immediatiorē. vtrū aūt expoſitores hanc tenuerint opionē nō curo: forte eni ꝙ ſic. id aūt qd dicunt poſteriores latini nō eſt dignum vt hic ponaṫ: illi eni ſūt adeo rudes in logica ꝙ nō pōt rudior eis reperiri: ⁊ iō nō eſt eis credēdū in qōnibus circa demōſtrationes ⁊ ꝓblemata dialectica icidētes. Et cū hoc ſit verificatū patet qualiter prima ratio Alga. eſt ꝑmus ſylls hic iductus qui ſi dꝫ oino bene firmari debet ꝯdenſari eo mō quo dixi. v.g. ꝓpter qd homo appetit cognoſcere rerū veritates: ad hoc dōm eſt vt prius .ſ. vt ꝓpriā adipiſcaṫ ꝑfectionē: ⁊ ſi queraṫ ꝓpter qd querit adipiſci ꝓpriā ꝑfectionē: dicemus vt coniungaṫ ſuo ꝑmo ꝑn°. ⁊ hic ſtat⁹: eſt eni ꝓpoſitio imediata vt dixi: ⁊ ſic dꝫ ratio Alga. verificari. 2ª ratio eſt credita ⁊ cōueniēs legibus: ⁊ ideo nālis ꝑhs nō debet eā ponere: ⁊ ꝓpterea Thomas in ꝑmo metaphy. non tetigit illā: ſed tm̄ ꝑdictā vt viſuꝫ eſt. (Sed deus bn̄dictus.) Cū accepit q̄ſi maiorē .ſ. ꝙ hō debet recipere ſciam ꝓpter duo .ſ. vt cōprehēdat rerū veritates: ⁊ vt notificenṫ media ad vitam eternā: nūc accepit minorē: ⁊ dicit: ſed deus bn̄dictus nulla ꝑfectione idiget: neqꝫ opꝫ vt ei manifeſtenṫ media ad vitā eternā. Tunc apponit ꝯcluſionē. ⁊ ingt. ergo nō decet eū bene ſciaꝫ qua ꝑficiaṫ: ⁊ ſic pꝫ qualr hic ſermo eſt ad modū rhetorici cū procedat per locū a ꝯtrario q non poniṫ ad probandū aliqd ignotū: ſed ad cōfirmandū: vt dicit Auer. in poſt⁹. ⁊ ꝑmo celi forte cōmē. 24. in vitio. (Neqꝫ licite.) Hoc in loco videṫ q̄ſi amouē dubiū tacitū. poſſet nāqꝫ obyci n lra ꝑfectio dꝫ amoueri a ꝑfectiſſimo: ſed ſcire eſt perfectio. ergo nō dꝫ remoueri a deo qui eſt ſūme ꝑfectiſſimus: cuius reſpōſionē videṫ aſſignare: ⁊ cōſiſtit in hꝰ ꝙ multe ſunt ꝑfectiones in nā inferiori q̄ ſunt imꝑfectiones in nā ſuꝑiori: qd declarat: ⁊ ingt: neqꝫ licite aliquo mō talis ſcia ſibi attribui debet: ſicut diximus ſupius de auditu ⁊ viſu: ⁊ ſcia ꝑticulariū in qbus oēs ꝑhi ꝯueniūt ꝙ debeāt ab ipſo deo glorioſo actualr remoueri: cuius rōnē dicit: ꝙ talia ingrediunṫ tēpus qd diuidiṫ in ꝑteritū ⁊ futurū: ⁊ ſic ſequereṫ ꝙ hec inducerēt ꝑmutationē in eū. (Et ideo.) Cū hoc ꝑmiſit quaſi ſol. dat ad formā qōnis: ⁊ ingt. ⁊ ideo auferre talia vl' ſilia eis ab eo nō eſt defectus in eo: imo poti⁹ ꝑfectio. ſeqṫ lra que ſic reperiṫ in trāſlatione calli. hebrei. (Sicut idigentia quaꝫ nos habem⁹ de ſenſibus dꝫ nobis attribui defectus: nā nāqꝫ ⁊c.) Reputo ꝙ lra eſt corrupta vl' ex errore trāſlatoris vel diminutiōe ſcriptoris: vel qꝛ in arabico ipſe collegit tm̄ v̄ba: ⁊ eſt ipoſſe itelligere multa dicta hui⁹ hoīs: ſi v̄ba ꝯſpiciamus: ideo in trāſlatione Nicolai hiſpani q̄ nūc ꝑuenit ad me: iueni ſic. nō eni ſicut idigentia quam nos habemus de ſenſibus debet attribui nobis ꝺfectus: ſic ⁊ carētia cōprehēſionis rerū nāliū eſt defectus primi entis: ⁊ tūc lra eſt quaſi reſpōſiua ad maiorē .ſ. qꝛ eſt ſimplr falſa: qm̄ nō eſt ſimile ꝙ ſicut .ſ. carentia ſenſuum eſt imꝑfectio in hoīe: ſic carētia cōprehēſionis rerū ſit defectus in deo: cuius rōnē ſubdit. natura nāqꝫ ꝓuidit nobis in iſtis: vt poſſimus cauere nobis nocumēta cōtingētia. ⁊ ſic pꝫ qualr maior ſylli ē falſa. (Sequiṫ ergo ex hoc.) Cū ſoluit arg^m illud: hoc in loco cōparat ſciaꝫ ꝑticulariū ad ſciam vliuꝫ in nobis penes neceſſitateꝫ. ⁊ ingt. ſeqtur ergo ex hoc ꝙ nos ſcire oia ꝑticularia: ⁊ cōprehēdere oia ſenſibilia deſideramus: qm̄ eſt aliquo mō ꝑfectio nr̄a: vt viſum eſt. ⁊ addit. ⁊ ſicut in deo bn̄dicto nō eſt defectus ſcilꝫ ignorātia rerū: ſic neqꝫ in nobis nō eſt ꝑfectio ſimpliciter ſcire res ꝑticulares: qm̄ ſi ignorātia particulariū rerū in deo eſſet defectus cognoſcere res particulares in nobis eēt ſimplr perfectio. (Similr dicimus.) Reputo ꝙ hoc in loco ꝯſoluat aliā qōnem: poſſet enim dici. ſcire vlia eſt perfectio ſimplr homini. ergo debet apponi in ꝑmo perfectiſſimo. Reſpōdet ⁊ ingt. ſimilr dicim⁹ ꝙ nos ſcire vniuerſalia eſt perfectio noſtra: attamē deuꝫ ignorare ea nō eſt defectus in eo: ⁊ ſic ad formaꝫ patet qualr illa ꝓpoſitio eſt falſa .ſ. quecunqꝫ perfectio reperiṫ in nā inferiori reperiṫ in perfectiſſimo: ⁊ tunc apponit pondus argumēti. ⁊ inquit. ⁊ hoc arg^m valde difficile reputamus: ⁊ non poteſt aliter ſolui q̄ dictum ſit.

Sed pulchra ide dīṫ qd: an ꝑfectio ſimplr hoīs dꝫ apponi in ſuꝑmo ſūmo q omnē ꝑfectionē ꝯtinet. ℂ Pro ſol. hui⁹ qōnis ꝑmo opꝫ itelligere qd ſit ꝑfectio ſimplr. Et poſt dicā ad qōnē. dico ḡ de ꝑ ꝙ nō diciṫ ꝑfectio ſimplr: q infinita ſm illud. 2. topicoꝝ in vltimis fere v̄bis: qd ſimplr dico ſine addito dico. ſic eni nulla eſſet in hoīe ꝑfectio ſimplr: qꝛ homo eſſet infinitus in ꝑfectione. 2° dico ꝙ nō dī ꝑfectio ſimplr. i. ſingulariter ⁊ vno mō dicta: ſic eni quelibet res eēt ꝑfectio ſimpliciter dūmodo eſſet pure ſingularis. ℂ Ideo debes ſcire ꝑmo ꝙ oppoſita ꝑnt duplr capi. vno mō ꝓ qbuſcunqꝫ incōpoſſibilibus: ⁊ ſic leo ⁊ hō ꝑnt oppoſita dici: eo qꝛ in eodē ſunt incōpoſſibilia. Poſſunt capi ſcōo mō ꝓ cōtradictorijs: vt ſcia ⁊ non ſcia: homo ⁊ non hō: ⁊ ſic de multis: ⁊ hoc ſcōo modo famoſe oppoſita dicunṫ q̄cūqꝫ inuicē ꝯdicūt. ℂ Scōo debes ſcire ꝙ idiuiduū pōt capi duob⁹ modis: vno modo vt eſt determinate nāe. v.g. pro forte q eſt hoīs idiuiduū. ſcōo modo pro idiuiduo nāe indeterminate vt forte eſt idiuiduū entis .ſ. hoc ens ⁊ illud ens: hec diſtinctio pōt colligi ab Auer. 5° phyſi. cō. 15. vbi vult ꝙ omne mobile pōt velocius moueri: ⁊ ait ꝙ hec eſt vera ꝑ ſe: ⁊ falſa per accñs: eo qꝛ celū non pōt velocius moueri: hoc nō ꝑt itelligi aliter niſi ꝙ capiēdo idiuidua nāe mobilis ſub idetermiata natura: vt ſic quolibet mobile pōt velocius moueri. ſed capiendo indiuidua mobilis prout ſunt determinate nature: ſic falſa: qm̄ hoc determinatuꝫ nō pōt veloci⁹ moueri q̄ mō moueṫ: ⁊ iō eſt vera ꝑ ſe ſtādo in idiuiduis mobilis nāe idetermīate: ⁊ eſt falſa per

Pō quo rundam.

Pꝛōppa

Dubita°

Quid ꝑfectio ſimpliciter.

Oppoſita dupliciter.

Indiuiduum duplex.

accidēs.ſ.extraneādo ad indiuidua determinate nature. Ex his palā recipio ꝙ īdiuiduū eſt duobus modis.ſ.ideterminate nāe ⁊ determinate nature: ⁊ per hoc pōt verificari dictū Auer.3° celi.cō.6°.qui dicit ꝙ cōtinuū eſt diuiſibile in īfinitū ſm formā.i.ꝑ ſe ⁊ non ſm māꝫ.i.per accñs:qm̄ omne cōtinuū captū ſub indeterminata natura eſt diuiſibile in infinitū:nō tn̄ continuū determinate nature.v̄.g.ignis aqua ⁊ al.ꝛc. ¶ His viſis dōm ꝙ cum perfectio ſimplr̄ nō ſit:eo qꝛ ꝑfectio īfinita:nec qꝛ perfectio ſingulr̄ relinquit̄ ꝙ dicat̄ ꝑfectio ſimplr̄:eo qꝛ in q̄libet īdiuiduo entis ſub īdeterminata natura capto eſt melior ipſa ꝙ̄ ſuū oppoſitū īcōpoſſibile.dico pͥmo. In quolibet īdiuiduo entis ſub īdeterminata natura capto: qm̄ eſſe auri eſt ꝑfectio aliqua:nō tn̄ homini eſt ꝑfectio ſimpliciter:nqm̄ eſſe auri additū hoī corrūpit eſſe hoīs cū ſit ei incōpoſſibile:ideo opꝫ vt īdiuiduū capiat̄ ſub īdeterminata natura.dico ſcdō ꝙ̄ ſuuꝫ oppoſitū incōpoſſibile. Quia quelibet ꝑfectio eſt melior ꝙ̄ ſuū oppoſitū ꝯdictorie:que eſt pura negatio: ⁊ qꝛ ſcia in quolibet indiuiduo entis inquātū ens eſt melior ꝙ̄ ſuū incōpoſſibile.v̄.g.ruditas ⁊ praua ignorātia:ideo dr̄ ꝑfectio ſimplr̄ ⁊ multa talia. ¶ His itaqꝫ expoſitis dōꝫ ꝙ quelibet hoīs perfectio ſimplr̄ debet addi in deo:qꝛ ex quo in quolibet īdiuiduo entis eſt melior:⁊ deus ſit entis īdiuiduū per eſſentiā:iō

Dubita° cōueniēter decet:vt apponat̄ in deo. ¶ Sed dices.ſcire res diuerſas eſt ꝑfectio ſimplr̄ i hoīe:ergo debet apponi

Solō in deo. Jam pꝫ ſol.ſcire eni eſt perfectio ſimplr̄:cū in quolibet īdiuiduo entis ſimplr̄ ſit melior ꝙ̄ ſuū oppoſitū incōpoſſibile. Sed ſcire res extra ſe non eſt ꝑfectio ſimplr̄: cū nō ſit in quolibet melius ꝙ̄ ſuuꝫ incōpoſſibile.ſ.ſcire res ꝑ eſſentiā ꝓpriā:qm̄ lꝫ ſcire res per eēntiā nō ſit melius homini cū ſit eius nāe īcōpoſſibile:eſt tn̄ meli⁹ ſimpliciter:qꝛ addito hoī īquātū ens eēt melius ꝙ̄ ſcire per res extra ſe.vt patet. Silr̄ patet ꝙ lꝫ hoī ſit ꝑfectio hēre qnqꝫ ſenſus qbus ꝑcipiat:nō tn̄ dꝫ attribui deo:eo qꝛ nō eſt ꝑfectio ſimplr̄:cū in quolibet īdiuiduo inquantū ens

Regula quas perfectionis reqrit i nā inferiori: dꝫ reqri i nā ſuperiori, nō ſit melius.imo deterius:vt pꝫ. ¶ Regula itaqꝫ quaꝫ Simpliciꝰ 2° celi teſtatus eſt.ſ.ꝙ qcqd ꝑfectionis eſt in nā īferiori dꝫ ineſſe nāe ſuperiori:debet intelligi de perfectione ſimplr̄ ⁊ nō in gn̄e determinate nāe:hoī eniꝫ inquātū ꝑfectiſſimū aīaliū cōpetit hēre qnqꝫ ſenſus: nō tn̄ inquātū ꝑfectiſſimus entiū:⁊ ideo nō opꝫ ꝙ omnis ꝑfectio ꝯueniēs muſce cōueniat hoī niſi ſit ꝑfectio ſimpliciter:vt ſepe verificatum eſt. AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ hec eſt allegatio opināntis ꝙ ipſe deus nō ſcit niſi ſeipſuꝫ: ⁊ nos in p̄cedētibus iā narrauim⁹ opiniones ipſoꝝ ponētes cōuenientiam itra id qꝺ dicebāt.vꝫ ꝙ ipſe deus nō ſcit niſi ſeipſuꝫ: ⁊ ꝙ ipſe ſcit oīa entia. Et ideo dicunt aliqui ipſoꝝ nobiliū ꝙ deus eſt oīa entia: ⁊ ideo nō opꝫ nos i iſtis amplius replicare. Sed nos dicimus ꝙ ꝓpōnes ab iſto hoīe in p̄ſenti capl̄o ducte ꝓbabiles ⁊ dialectice ſunt prout aſſumit ſignificationeꝫ ex manifeſtis ad ignota: ⁊ non eſt dubiū ꝙ nō ingrediunt̄ vnū genus:neqꝫ cōmunicāt aliquo mō. Tandē dicimus ꝙ verba Alga.in hoc loco erga Auic.expreſſe dirigunt̄ ꝓut īdigebat dicto dicētis ꝙ deus ſcit ſeip̄m: ⁊ ſcit alia. Et omnes ꝓpōnes quas ab Auic.narrauit in aſſerendo hanc opioneꝫ ſuppoſite ſunt a rebus notis in homine: ⁊ putat eas transferre:ſiue trāſfigurare in deuꝫ: qꝺ eſt īpoīe:qa he due ſcie dicunt̄ ſine dubio equoce. ¶ Et declaratio hui⁹ eſt ꝙ id qꝺ dicebat Aui.vꝫ.ꝙ a quolibet itellectu ꝓcedit quidā actus quē ipſe ſcit: ꝓpō vera eſt:ſed modo humane ſcie.itellectus nāqꝫ humanus perficit̄ ab eo qꝺ itelligit: ⁊ patitur ab eo a quo cauſat̄ imaginatio intellis. Et cū ꝓpōnib⁹ ſuppoſitis in hoc gn̄e obijcit ei Algazel:eo ꝙ qcūqꝫ hoīum itelligat actum ⁊ eundem actū ſequat̄ alius actus.vꝫ ſcdꝰs: ⁊ illum tertius: ⁊ illū quartus:nō ex hoc ſequit̄ ꝙ agēs intelligēs ſciat primi actus ꝯſītia. ⁊ reſpondēs ſibi Algazel dicit: ꝙ hoc reperit̄ in agente propria voluntate:in alio ꝟo nō:dixit tn̄ hoc:qꝛ id in quo magis appodiat̄ in attribuēdo ſcientiaꝫ deo eſt:qꝛ affirmat deū habere volūtatē. Quapropter dixit ꝙ hoc argumētū eſt ita vehemēs ꝙ nullaꝫ habeat reſponſionē qua vitet̄.videlꝫ ꝙ non ſequat̄ ꝙ primus intelligat preter eū oēs actus ꝯſītes ab eo principalr̄.ſ.ſcdām cām: ⁊ primū cauſatū. Silr̄ ad ea que narrauit nomine Aui.vꝫ ꝙ ſi ipſe itelligeret ſeipſuꝫ ⁊ nō aliud: eſſet hō ſic nobilior eo:dicimus ꝙ ſunt ꝟba ꝓbabilia:ſi eni imaginaremur duos hoīes:quorū vnus nō intelligat niſi ſeipſum: ⁊ alius intelligat ſe ⁊ alia:dicimus ꝙ intellectus iudicabit ꝙ ille qui itelligit ſe ⁊ alia eſt nobilior illo qui tm̄ ſeip̄m itelligit:ſed tenēdo ꝙ itellectus human⁹ ⁊ diuinus tm̄ equiuoce cōicēt:ſic dicta trāſlatio ſeu trāſfiguratio eſt incōpetens. Et qꝛ ipſe noīe Auicē.allegauerat vnam ꝓpōnem ab eodem conceſſam in quolibet intelligente.vꝫ ꝙ q̄ plura ſcit nobilior eſt: ⁊ opꝫ eos remouere a dicto deo voluntatem ⁊ nouitateꝫ:quare nequerūt aſſerere ꝙ pͥa cauſa ſciat aliud niſi ſeipſaꝫ: agens enim intelligens ſuum effectum ſcit aliud ab eo prout illud vult. Dixit ꝙ hoc iconueniēs ſequit̄ ꝑhos tm̄:intēdit dicere in hoc eſſe hoieꝫ cauſatum nobiliorē creatore qui eſt ipſius cauſa: ⁊ ꝙ hoc ſequit̄ ipſos ꝑhos remouentes mūdi nouitatē ꝓpter qꝺ remouent ab eodem deo voluntatē: ⁊ ideo remota volūtate opꝫ ꝙ ignoret id qꝺ ab ea ꝓcedit. Sed nos iam in precedētibus prelibauimus ꝙ hoc non eſt veruꝫ.vꝫ ꝙ auferat̄ voluntas ab ipſo deo niſi noua voluntas tm̄. Preterea ſciendū ꝙ poſtꝙ̄ ipſe allegauit noīe Aui.cum ꝓpōnibus apparētibus eſſe cōmunes duab⁹ ſciētijs.ſ.noue ⁊ antique cepit allegare ꝯtra eum in eo qꝺ dicſit ꝑhi in h̄ tractatu.vꝫ de dr̄ia ipſarū duarū ſciarū dicēs: quare vobis cauētis ꝛc̄.vſqꝫ ad finē illius quod ſcri-

pſimus: ⁊ ſentētia illoꝝ verborum hec eſt: ſi oēs he cōprehenſiones defectus in hoīe fuerit: ḡ debent a deo benedicto auferri: ⁊ dicet Aui. ꝙ ipſe in hoc cōuenit cum alijs phis. vꝫ ꝙ deuꝫ nō cōprehēdere particularia nō eſt defectus in eo. imo eſſet defectus in eo ſi ea cōprehēderet: ſimilr̄ nō cōprehēdere alia preter ſeipm̄ non eſt in eo defectus. Et nos dicimus ꝙ euaſio horū dubioꝝ eſt ꝙ diuina ſcia non diuidit verū a falſo ī oppoſitis ſicut reperit̄ in humana ſcia. Vbi grā: qꝛ aut homo ſcit alia: aut nō. ⁊ iſta duo ſūt ꝯdictoria. vnde verificata vna ipſaꝝ alia neceſſario eſt falſa. Sed in deo benedicto ambo verificant̄: tn̄ duobus reſpectibus. vꝫ ꝙ ignorat ea mō īferēte defectū ſicut eſt in hūana ſciētia: ⁊ ſcit ea mō nō defectū inferēte. ſilr̄ dicimus de vniuerſalibus ⁊ pticularibus ꝙ ipſe deus ſcit ea: ⁊ ꝙ ignorat ea. ſ. mō iā dcō. Dicim⁹ denicꝫ ꝙ ab hoc poſſum⁹ qeſcere. vꝫ a litibus ⁊ rixis alga. cū phis nōtm̄ in hac diſputatiōe: ſꝫ ī ſequēti: nihilominus ducemus ſequentē diſputatioñeꝫ: vt ne putēt ſequaces ipſi⁹ nos ſtupefactos eſſe ſuis ſophiſticatiōīb⁹ litigioſis argumētis.

¶ In ſol. pñti Auer. pmo ꝓponit quodāmō excuſationeꝫ in qua videt̄ verificare dictū Alga. 2ᵒ ibi (Sꝫ nos.) Incipit ꝯſiderare ꝓpōnes q̄s ſumpſit Alga. h̄ in loco. Quātum ad pmū dixit Alga. ꝙ multiplicatio ſcie in deo rerū extra ſe nō apponit pfectionē in eo: ⁊ p ꝯñs voluit deum nō ſcire res ex̄ ſe: h̄ verificat. d. dicim⁹ nos ꝙ hec eſt allegatio opinātis ꝙ ipſe de⁹ nō ſcit niſi ſeipſuꝫ. i. dicē deum nō ſcire res ex̄ ſe. eſt arg᷑ quo cōcludit̄ ipm̄ nō ſcire niſi ſeipm̄: ⁊ tūc ſtatim remittit ſe. d. ⁊ nos in pcedētib⁹ narrauim⁹ opiones ipſoꝝ ponētes cōueniētiā inter id qḋ dicebāt. vꝫ ꝙ ipſe de⁹ nō ſcit niſi ſeipſuꝫ: ⁊ ꝙ ipſe ſcit omnia entia. i. ponebāt hec eē eadē. ſ. deuꝫ ſcire ſe ⁊ alia: ⁊ ſtatim explicat ꝯueniētiā. d. ⁊ iō dicūt aliq ipſoꝝ nobiliū ꝙ de⁹ eſt oia entia. eſt ḡ ꝯueniētia hec: qm̄ deus eſt oia entia: iō ſcire ſeipm̄ eſt ſcire oia entia aliquo mō: iō excuſat ſe. d. ⁊ iō nō opꝫ in iſtis nos amplius replicare: qm̄ multotiēs dictū eſt: ⁊ ſic pꝫ. qūo dictū Alga. quodāmō eſt vificatū: de⁹ enī ſcit ſe ⁊ alia ꝓut eē ei⁹ eſt eē alioꝝ: nō tn̄ ſcit alia ꝓut diuerſa ſt ab ei⁹ eē: ⁊ h̄ iā expoſui ſupi⁹ millies. (Sꝫ nos.) Hoc in loco ꝯſiderat ꝓpōnes Alga. ſuptas ī dubio. vbi debes ſcire vt apparebit in ſol. hui⁹ dubij ꝙ Auer. nō poſuit oia vba Alga. in dubio pdicto: ſꝫ pauca: vt viſuꝫ ē: ⁊ iō ꝯſiderat q̄ſdā ꝓpōnes q̄s nō hēm⁹ in h̄ libro: ſꝫ hn̄t in libro Alga. īueniūt̄ trāſlate: ego aūt ſm̄ poſſe conabor illas apponere: ⁊ deīde dicā dicta Auer. ſup illas. Prio ḡ ꝓponit cui⁹ nāe ſūt ꝓpōnes Alga. 2ᵒ ibi (Et declratio.) Exponit qḋ dixit. ingt ḡ. ſed nos dicim⁹ ꝙ ꝓpōnes ducte ab iſto hoīe in pñti cap̄. ſunt ꝓbabiles ⁊ dialectice: cuius rōnē ait. d. prout ſumit ſignificationē earū ex manifeſtis idest rebus ſenſibilib⁹ ad ignota. i. deū q nobis occultus eſt: modo h̄ nō pōt fieri: nō enī debet arg᷑ a ſimili ꝓcedi niſi illa ſint vnius gn̄is vel ſpēi. dicit mō. ⁊ nō eſt dubiū ꝙ res ſenſibiles ⁊ de⁹ nō igrediunt̄ vnuꝫ gen⁹: neqꝫ cōicant aliq̄ mō ſup. in ſpecie vl̄ vniuoca nā: quare ꝓpōnes formate de creaturis nō debēt trāſferri ī deū. (Tādē dicimus.) Hoc in loco apponit ſol. pro Auic. ꝯ quaꝫ arguit Alga. arguebat enī ſic. ſicut hō ignorare res ē impfectio: ſic deū ignorare res eſt impfectio. Cui reſpōdet Auerro. d. tandē dicimus ꝙ vba Alga. in hoc loco dirigunt̄ erga Aui. i. ſunt valida ad eū. Et ſtatim apponit qūo non ſūnt valida. d. ꝓut indigebat dicto dicētis ꝙ deus ſcit ſeipm̄ ⁊ ſcit alia hoc mō. i. idigendo illa reſpōſione ſunt valida: ſed ſi dicat̄ ꝙ de⁹ nō ignorat alia: qm̄ ſciēdo ſe ſcit ⁊ alia. arg᷑ Alga. nō valet. ergo vno mō valet ad Auic. alio mō nō valet. (Et oēs.) Cū dixiſſet ſol. apponit gn̄ale peccatū oium ꝓpōnū Alga. d. ⁊ oēs ꝓpōnes quas ab Auic. i. in nomine Auic. narrauit in aſſerendo hāc opionē ſuppoſite ſunt ꝯ rebus notis in hoīe: ⁊ putat eas trāſferre ſiue trāſfigurare in deū: qḋ eſt impoſſibile. i. indecens: qꝛ he due ſciētie dicunt̄ ſine dubio equiuoce. ſ. de deo et de noſtris rebus ſenſibilibus: iſtud ergo eſt peccatū vle oium dictorū Alga. (Et declaratio.) Quia dixit oēs ꝓpōnes quas ſumpſit ab Auicen. eſſe ſumptas ex rebus ſenſibilibus: et tranſlatas ad res occultas: ideo hoc in loco incepit declarare illud: ⁊ enumerat aliquas earū: ⁊ inquit. ⁊ declaratio huius eſt. i. ⁊ ꝙ ex ꝓpōnibus ſumptis a ſenſibilibus ꝓcedat in occulta eſt hec declaratio. i. ꝙ id qḋ dicebat Auic. vꝫ ꝙ a quolibet itellectu ꝓcedit qdā actus quē ipſe itellectus ſcit eſt ꝓpō vera: ſed mō humane ſciētie. i. ſciētia noſtra: cuius rōnem ingt. intell's nāqꝫ humanus perficit̄ ab eo qḋ itelligit: ⁊ patit̄ ab eo obiecto a quo imaginatio intellectus. i. intellectio cauſatur. eſt ergo ꝓpoſitio hec. ſ. oīs actus ꝓcedens ab itellectu itelligit̄ ab itellectu vera in intellectu nr̄o: ꝓpterea q illē actus procedens habet rationē obiecti a quo itellectus pōt moueri pati et pfici. ergo itellectus noſter pōt itelligere oēꝫ actū ab eo prouenientē. (Et cū ꝓpoſitionibus.) Cū verificauit ꝓpōnem illā: hoc in loco oſtēdit qūo per illā tranſit Alga. arguere in dei ſcia: ⁊ pmo ꝓponit hoc di. ⁊ cū ꝓpōnibus ſumptis in hoc genere. ſ. ex rebus poſterioribus obijcit ei. ſ. Auic. Alga. ⁊ ꝓponit vnam queſtionē ex cuius ſol. eligit vnam vim argumēti cōtra illū: queſtio eſt hec: ſi eſt vnū agens intelligens a quo conſequit̄ vnus actus: poſt quē ſint plures actus ꝯſequētes: an ſi intelliget pmū itelligere debet omnes actus ꝯūtes vſqꝫ ad vltimum. ¶ Et reſpōdet ꝙ nō opꝫ ſemꝑ: ⁊ dat rationē: ⁊ inquit. eo ꝙ quicūqꝫ hoīum intelligat actū. ſ. primū ⁊ eundeꝫ actū ſequit̄ alius actus. vꝫ ſcōs: illūqꝫ tertius: tertiūqꝫ quartus nō ſequit̄ ex hoc. idest qꝛ pmū itelligat agens itelligēs ſciat ꝯūtia. i. actus cōſequētes pmi actus. i. qui cōſequunt̄ illū primuꝫ: ⁊ tūc apponit quādo eſt poſſibile. ⁊ inquit: ⁊ ridens ſibi Alga. dicit ꝙ hoc. i. iſta intētio ꝯſequētiū actuū reperit̄ in itelligente ꝓpa volūtate. i. q intelligit per voluntatē. in alio vō nō. i. in itelligente ſine volūtate ꝓpria nō opꝫ. (Dixit tn̄ hoc.) Cū Alga. ſoluit q̄ōnē colligit Auerro. ex ſol. q̄ōnis vim argumēti ꝯtra Auic. ⁊ inquit. et dixit tn̄ hoc ipſe Alga. qꝛ id in quo magis appodiat̄ in attribuendo ſcieꝫ deo eſt: qꝛ affirmat deū habere voluntatē: pōt ergo cōponi ſyllogiſmus hoc mō. oē agēs intelligēs primuꝫ actū ꝑ volūtatē intelligit oēs effectus ⁊ actus qui cōſequunt̄ illum. vt ex ſol. q̄ōnis pꝫ: ſed deus eſt agēs ꝑ volūtatē itelligens primū actū. i. pmā itelligētiā: vt Auic. cōcedit. ḡ itelligit oēs effectus poſt illā: ⁊ illi effect⁹ ſūt oēs itelligētie. ⁊ oēs res. ⁊ ingt. quapꝑ dixit ꝙ hoc arg᷑ eſt ita vehemens ꝙ nullā hēt reſpōſionē qua vitet̄. vꝫ ꝙ nō ſequat̄ ꝙ pmus itell's itelligat ꝑter eum. i. eſſentiaꝫ propriā oēs actus ꝯūtes ab eo pncipalr̄ ꝙ ſunt ſcōa cauſa ⁊ primum cauſatū ⁊ alia multa. q̄ſi dicat. ꝙ hoc argumentuꝫ eſt demōſtratiuū in ꝓpoſito. ¶ Sed ambiget q̄ſpiā an ſit aliqḋ intelligēs actū pmū ſine volūtate: ⁊ videt̄ ꝙ non: qm̄ omne intelligens eſt hō vel aliqua ſubſtantiarū abſtractarum: ſed oīs homo ⁊ omnia ſubā ſeparata itelligit per volūtatē ꝓpriā: vt Alga. ingt. ḡ in pmo pñte. omne intelli Dubitaˀ

gens intelligit volũtate ꝓpria. ¶ Oppoſitũ Alga. in ſol. qõnis ꝓpoſite: ingt. ait eni eẽ itelligẽs duplicis gñis: vnũ volũtate: aliud nõ volũtate: ⁊ verificat ſmonẽ eius pmo mõ: ⁊ nõ ſcdo mõ. g̃ res eſt loco ambiguo. ¶ Et ad h diſcendũ ꝙ ſi in opione ſumus Alga. ⁊ Auic. ratio pma concludit: qm olo ops itelligẽs oꝫ eẽ volũtate ꝓpa itelligẽs: tũc qd dicit in oppoſitũ nihil eſt: qm ipſe forte loqꝛ ſm aliorũ ptem: vel ꝑ itelligẽs intelligit cognoſcẽs: hoc enim mõ põt ſmo ei⁹ vificari: eſt eni cognoſcẽs duob⁹ modis volũtate ꝓpria. i. ꝯtigẽtiꝰ vt hõ ⁊ deus: ⁊ ſine volũtate vt aliius cognoſcẽtia: ⁊ ſm h rõ ꝓpoſita i hũc modũ debet cõponi: oẽ cognoſcẽs volũtate pmũ actus cognoſcit oẽs actus pñtes illũ: ſed de⁹ cognoſcit volũtate pmũ actũ ꝑ priũ. ergo oẽs reliquos. Si autem loquaꝛ ſm peripatetico: alr ops diceret: ⁊ ego dixi in diſputatione pma. in ſcdi dubij: ⁊ alibi: ⁊ nõ eſt locus nũc replicandi. ¶ Silr.) Perſoluit ⁊ aliud argⁿ Alga. ⁊ pmo ꝓponit illud: ⁊ ingt. ſilr ad ea que narrauit noie Aui. vꝫ ꝙ ſi ipſe de⁹ itelligeret ſeipm ⁊ nõ aliud: eẽt hõ tũc nobilior eo. Dicimus ꝙ ſunt vba ꝓbabilia: ⁊ h oñdit ⁊ ingt. ſi em imaginaretur duos hoies: quoꝝ vn⁹ nõ itelligeret niſi ſeipſum: ali⁹ vo itelligat ſe ⁊ alia: dicim⁹ ꝙ itelts iudicabit ꝙ ille q itelligit ſe ⁊ alia eſt nobilior illo qui tñ ſeipm intelligit. vult itaqꝫ tenere in eis q ſunt eiuſdẽ gñis: qd declat. d. ꝗ ſi eẽt do ꝙ itells hũanus ⁊ diuinus tñ equoce cõicent: tũc du cta tralatio eſt incõpetẽs: eo q ſunt diſſimilia: quõ aũt itelligere alia ſit pfectiõis hois: ⁊ nõ ſequiꝛ ꝙ ſit dei pfectio: verificaui in ſol. qõnis q̃rẽtis an itellige alia ſit pfectio ſimplr: an ſm quid: ⁊ iõ nõ decet h in loco illã repetere. ¶ Et q ipe noie.) Inducit vnã aliã qõnẽ quã pipatetici nõ pñt ſolueꝛ: ⁊ ingt: ⁊ q ipſe noie Aui. allegauit vnaꝫ ꝓpõnẽ ab eodẽ cõceſſam in quolibet itelligẽte. vꝫ ꝙ qui pla ſcit nobilior eſt: tũc addat ſtr hec minor: ſꝫ deus non pla ſcit. g̃ in ſcda figura nõ ẽ nobilior: minorẽ pbat. ⁊ põt rõ cõponi in hũc modũ: oẽ agẽs itelligẽs ſuũ effectũ volũtate agit: ſꝫ pm⁹ motor volũtate agit: g̃ nõ itelligit ſuũ effectũ: huiꝰ ꝑ accepit minorẽ. d. ⁊ ops eos remouẽa dicto deo volũtatẽ ⁊ nouitatẽ. i. volũtatẽ ꝯtingẽtẽ: ⁊ tũc ponis minorẽ ſylli pncipalis. d. quare nequeũt aſſerere ꝙ pma cã ſciat aliud: niſi ſeipſa. eſt g̃ minor hec: ſed de⁹ nõ plura ſcit: ⁊ hec minor eſt ꝯcluſio ꝑſylli: tũc apponit minorẽ ꝑſylli. ⁊ ingt. agẽs eni itelligẽs ſuũ effectũ ſcit aliud ab eo put vult. eſt g̃ maior: oẽ agẽs itelligẽs ſuũ effectũ volũtate agit: ⁊ ſic appet ioe⁹ qõnis. ¶ Huic iducit ſol. Alga. ⁊ iquit. dixit ꝙ h icõueniẽs ſequiꝛ pħos tñ: ⁊ exponit qd dixit. ⁊ ingt. itendit dicẽ in h ꝙ hoiem ſit cãtũ nobiliorem creatore q eſt ipſius cã: ⁊ hoc oñdit. d. ⁊ ꝙ hoc ſeqꝛ ipſos pħos remouẽtes mũdi nouitatẽ ꝑꝗ qd remouẽt ab eodẽ deo volũtatẽ: ⁊ tũc remota volũtate ops ꝙ ignoret id qd ab ea pcedit: ecce quõ h ſequiꝛ peripateticos ⁊ nõ theologos.

Nota ¶ Debes ſcire ꝙ q ponit mũdũ eternũ dicit deus agere necio: vt in tertia ⁊ ſcda diſputatione viſuꝫ eſt: ⁊ q auſert ꝯtigẽtiã ab agẽte auſert volũtatẽ ſm theologos ſaracenos: ⁊ iõ ſequiꝛ ꝙ de⁹ egit ſine volũtate mũdũ. (Sed nos.) Ad h remittit ſe ⁊ ſoluit: ⁊ ſmo ei⁹ manifeſtus eſt ꝑ ſe: ⁊ ex eis q̃ dicta ſunt. (Sciendũ ꝙ poſtꝗ.) Hic oſtẽdit ordinẽ dictoꝝ ab Alga. ⁊ ingt. pterea ſciedũ ꝙ poſtꝗ ipſe allegauit noie Auic. cũ ꝓpõnib⁹ apparentibus. i. ſumptis ex ſenſibilib⁹ eẽ cões duab⁹ ſciẽtus noue ⁊ antique. ſ. poſſe itelligere extra ſe. vult dicere poſtꝗ arguit noie Aui. ꝙ ſcie noue. ſ. hominis: ⁊ antique. ſ. dei eſt cõe ſcire ſe ⁊ alia: cepit allegare. i. arguere ꝯ eaꝫ in eo qd dicũt pħi in hoc tractatu. vꝫ de dña iſtaꝝ duarũ ſciaꝝ. ſ. iter deũ ⁊ hoiem: ⁊ icipit caplm a quo icepit. d. quare vobis cauetis ⁊c. vſqꝫ ad finẽ illius qd ſumpſimus. i. in du⁹ ꝓpoſito: ecce quõ Auerro. nõ totũ dubium recitauit: ⁊ tñ

cõtradixit ei: ⁊ ſic pꝫ illd qd a pn⁹ dixi. ¶ Et ſnia.) approbat ſniam illoꝝ que dixit in dubio quo dimiſit: ⁊ ingt. et ſnia illoꝝ verboꝝ hec eſt: ſi oẽs he. i. particulares cõprehenſiones defectus in hoie fuerint. g̃ debent a deo bndicto auferri. Inducit reſpõſionẽ eius: ⁊ ingt. ⁊ dicit Auic. ꝙ ipſe in hoc cõuenit cũ alijs pħis. vꝫ ꝙ deũ nõ cõprehẽdere pticularia nõ eſt defectus in eo: imo eſſet defectus in eo ſi ea cõprehẽderet. Similr nõ cõprehẽdere alia ꝑter ſeipm nõ eſt in eo defectus: ⁊ ſic pꝫ ſol. argumenti ab Aui. ¶ Et nos dicimus.) Hoc in loco Auer. aliter ridet ⁊ ꝓponit rñſionẽ. ⁊ ingt. ⁊ nos dicimus ꝙ euaſio horũ dubiorũ eſt ꝙ diuina ſcia nõ diuidit veꝝ a falſo in oppoſitis. ſ. ꝯdictoria ſicut reperiꝛ in humana ſcia: vult dicẽ ꝙ de ſcia dei nõ verificaꝛ alterũ ꝯdict⁹ determiate. vꝫ aut ſcit alia: aut non ſcit alia: ſicut reperiꝛ in humana ſciẽtia: qm determinate: aut homo ſcit alia: aut non de neceſſitate alterũ iſtoꝝ vificaꝛ de hoie: ⁊ iſta duo ſũt ꝯdictoria: quoꝝ alteꝝ olno de ſcia hois verificaꝛ: vñ verificata vna ipſaꝝ de hoie neceſſario altera eſt falſa: ſed i deo benedicto ambo verificatur: tñ duobus reſpectibus: ⁊ hoc declarat. d. vꝫ q a ignorat ea mõ inferente defectuꝫ: ⁊ ſcit ea mõ nõ iferẽte defectũ: vult dicẽ ꝙ de⁹ ſcit pticularia ꝓut nõ imperficiꝛ ab eis: ⁊ ignorat illa ꝓut impficiꝛ ab illis: ſimilr dicim⁹ de vlibus ⁊ pticularibus ꝙ ipſe deus ſcit ea. ⁊ ꝙ ignorat ea mõ iã dicto. Tũc ordinat ſe ad ſequentẽ diſpõnẽ: ⁊ dicit. dicimus deniqꝫ ꝙ ab hoc. i. pſcrutatione de ſcia dei poſſumus qeſcere. vꝫ a litibus ⁊ rixis Alga. cũ pħis nõ tñ in hac diſputatione: ſꝫ in ſequẽti: nihilominus dicemus ſequẽtẽ diſputationes ⁊ ne putent ſequaces ipſius nos ſtupefactos eſſe ſuis ſophiſticationibus ſophiſticalibuſqꝫ argumentis.

Poſſet ⁊ in hoc loco dubi⁹ ardua energi an de⁹ particularia ignoret. Sꝫ q Auer. i diſputatiõe tx⁹ hãc ꝑtractabit: hoc in loco tranſeo. ¶ Ideo volo mouere queſtionẽ: an illa duo ꝯdictoria in deo verificentur: ⁊ quõ verbũ Auer. itelligiꝛ. ¶ Et videꝛ ꝙ illd qd Auer. ingt falſus eſt. ſ. ꝙ de deo poſſũt ꝯdictoria verificari: qm Ar. poſterioꝝ pmo. ingt ꝯdictio eſt oppõ. cui⁹ nõ ẽ dare mediũ ſm ſe: ergo ſcire particularia ⁊ non ſcire pticularia nullũ hñt mediũ. Adhuc aũt ſunt homines multi q diffõnes ꝯdictionis ſic intelligunt. ſ. ꝙ ꝯdictio eſt oppõ cuius non eſt mediũ dare ſm ſe. i. ſm extrema abſolute accepta. v. g. accipiẽdo albũ ⁊ nõ album abſolute non hñs mediũ: oẽ eni ens albũ vel nõ albũ: accipiẽdo aũt albus per ſe vel non album per ſe mediũ reperiꝛ: qm nõ omne ens album per ſe: nec non album per ſe: extrema ergo illa vno modo nõ habẽt mediũ: alio modo habẽt: habẽt quidem prout abſolute accepiſti: carent vo medio: ꝓut reſpectiua ⁊ notas adiũxiſti perſeitatis. ¶ Ex hoc poteſt ⁊ ſol. qõnis patere: cum eniꝫ queriꝛ an inter ſcire pticularia et ignorare illa ſit mediũ abſolute non daꝛ medium: deus enim particularia ſcit: attamẽ ſi extrema illa aſſumaꝛ cũ notis ⁊ reſpcb⁹: põt ⁊ de⁹ mediũ eẽ: ſcire eni pticularia eo mõ quo ſciẽa imperficit: ⁊ ignorare vel nõ ſcire eo modo quo pficit hñt ⁊ mediũ. vꝫ deũ. deus eni nõ ſcit particularia eo modo quo ipſum impficiũt: ſed eo mõ quo non pficiũt cũ ſcit. Sed quõcũqꝫ i hoie ſiue ſcire ſingularia ſiue nõ ſcire capiant abſolute: ſiue cũ notis pfeitatis vel reſpectib⁹ nũꝗ eſt inuenire mediũ: ſemp: hõ eni ſcit ſingularia quõcũqꝫ vel ignorat. ¶ Sed hec ſol. optima eſt ⁊ tota bona: peccat tñ i diffõne oppõnis ⁊ q̃ſi vir nullus antiquoꝝ expoſitoꝝ ſic expoſuit: niſi gdã latini q fere totũ librũ poſterioꝝ pturbãt. Io. aũt Philopon⁹ poſteriorũ ꝑ aliter cõmẽtatus eſt diffõnẽ ꝯdictõis: vbi debes ſcire i vnaqꝗꝫ ſpecie oppõnis poſſe dari me⁹ aliꝗ mõ. v. g. calm ⁊ frigidũ: vt ꝯria mediũ habẽt. iterũ pater ⁊ filius:

3ª qõ.

Solutio.

Impug⁹

vt relatiua mediū hīt ſubiecti: vt oppoſita relatiua: ſilr cecū ⁊ videns mediū hīt lapidē: vnaq̄q; ḡ ſpēs oppōnis vt talis eſt mediū hȝ ſemper ſe: ⁊ ſm ꝙ talis ſpēs: attñ ſi ꝯſiderant̄ oppōnis oēs ſpēs: vt l eis ſalua ꝯdictio: vnaqueq; .n. ſpēs oppōnis ad ꝯdictionē reducit̄: vt Ariſt. docet in p̄dicamentis: frigidū .n. ⁊ calidū prīt ⁊ in frigidū: ⁊ nō frigidū reduci. calidū .n. nō frigidū dico: ḡ gen⁹ oium oppōnū eē oppōnē dīiā: qm̄ he gdē mediū ſm ſe: vt relatiua ꝯria: ⁊ p̄uatiua p̄ accñs medio carēt: put ad ꝯdictionis reducunt̄ oppōnē: hec āt medio carēt p̄ ſe: ⁊ ſūt alijs cāe carētie medij vt ꝯdictio: ḡ vt dīiaȝ q̄ differt ꝯdictio ab alijs ſpēb⁹: adiū ꝑit Ar. in poſterioꝛib⁹. (ſm ſe.) ingt enī. Contradictio ē oppō cui⁹ nō ē dare mediū ſm ſe: ad dīiā aliaꝝ ſpērū in gb⁹ ē medij carētia put reducunt̄ ad ꝯdictoria: reliquū āt riſſionis eoꝝ eē pōt totū bonū.

¶ Undecīa diſputatio Alg. cū phis in q̄ oñdit debilitatē ipſoꝝ in aſſerēdo ꝙ ipſe de⁹ ſcit ſeipm̄. DV. I.

Ait Alga. ſm opionē veroꝝ phoꝝ q nouitatē ꝯcedūt mūdi ꝑp̄la voluntate pateſit ꝑpoſitū: q̄ ex volūtate ⁊ ſcia iudicat̄ vita: ⁊ qōlibet viuēs ſeipm̄ ſentit: de⁹ eſt viuēs: ḡ cogſcēs ſeipm̄: vñ dicim⁹ ꝙ hec rō eſt valde acerrima: ſȝ vos q remouetis ab eo voluntatē ⁊ mūdi inouationē totalr̄ negatis: ⁊ opinamini ꝙ id qō ꝑcedit ab eo ꝑcedit de neccitate vel a nā: ⁊ ꝙ prio cātur ab eo primū totū: deide alia cāta ſucceſſiue ⁊ gradatiȝ donec ꝑueniāt ad vltimū entiū ⁊ ſic ipſe nō ſeipm̄ ſentit: ſic ignis a quo caliditas ꝑcedit: vel ſol a quo lux ꝑcedit: nullus iſtoꝝ ſeipȝ nouit: ſic nullū extriſecoꝝ ab eo nouit: ḡ de⁹ apud nos ſūm⁹ ignorans eſt: ⁊ nos iaȝ declauim⁹ noie ipſoꝝ ꝙ ipſe igrat alia. Uñ poſtq̄ȝ ignorat alia nō eſt cauendū ꝙ ignoret ſeipm̄. Et ſi aliqs dicēt ꝙ lȝ ipſe ignoret entia ſeipm̄ ſaltiȝ ſcit. Qui .n. ſeipm̄ igrat moꝛtu⁹ pōt reputari: ḡ ipſe de⁹ eēt ſine dubio moꝛtu⁹. Nos vo ad hoc rñdentes dicimus eis ꝙ h̄ ſilr ſequet̄ opinātes ꝙ de⁹ igrat alia: ⁊ ſcit ſeipm̄. nulla .n. dīia eſt itra hoc ⁊ dcm̄ dicētis ꝙ illud qō nō agit cū volūtate: nec audit: nec videt eſt moꝛtuū: ⁊ ſi foꝛte dicerēt ꝙ oē ſepatū a mā eſt itellus p̄ ſe exñs ⁊ intelligēs ſeipm̄. Dicim⁹ ꝙ declatū eſt ꝙ hec pura euaſio eſt: q̄ nō pōt demōſtratiue ꝑbari. ¶ Et ſi foꝛte dicerent ꝙ huiuſmodi demr̄atio eſt: q̄ ens dī ad viuēs ⁊ ad moꝛtuū: ⁊ viuēs nobili⁹ eſt moꝛtuo: ſȝ primuȝ nobili⁹ eſt cūctis entib⁹. ḡ viuū eſt ⁊c̄. dicim⁹ ꝙ oēs iſte ſunt euaſiones. Nos .n. poſſum⁹ eis dicē. q̄re eſt ipole ꝙ ab eo qō igrat ſeipȝ ſuccedāt entia ſeipſa ſentiētia cū plurib⁹ medijs: vel ſine medijs. ¶ Et ſi foꝛte diceretis ꝙ ipolitas ꝑuenit ab eo: q̄ ſequeret̄ ꝙ cātuȝ eſſet nobili⁹ cā. Dicimus ꝙ poteſtis hoc aſſerere ſm apparentiā; nō tñ ꝙ poſſit demōſtratiue ꝑbari ⁊c̄.

¶ Sic Auer. ingt h̄ diſputatio vī quodāmō ſupflua: qm̄ ſufficiēter tractata eſt: attñ vt ne Auer. videret̄ fugere argumēta Alg. iō aggreſſus eſt eaȝ: ⁊ per ꝯñs que ſit lectio hui⁹ manifeſtū eſt: p̄mo ḡ Alg. ꝯcedit ꝙ de⁹ itelligit ⁊ cognoſcit ſe: ⁊ ſyllogizat̄ hoc mō: oē viuēs cognoſcit ſe: ſed de⁹ viuit: ergo de⁹ cognoſcit ſe: maioꝛ ꝑbat̄: qm̄ de⁹ ſcit ⁊ vult: ⁊ oē ſciēs ⁊ volēs eſt viuēs: ergo in p̄ma figura de⁹ viuit: hui⁹ p̄mo tāgit ꝓſyllogiſmū. d. ait Alga. ſm opinionem veroꝝ phoꝝ qui nouitateȝ ꝯcedunt mundi propria voluntate dei pateſit ꝑpoſitū: ⁊ accepit vim maioris ꝓſylli ⁊ ingt: q̄ ex volūtate ⁊ ſciētia iudicat̄ vita: reliquūȝ ꝓſyllogiſmi dimittit: tūc accepit maiorē ꝓſyllī ⁊ ingt: ⁊ qōlibet viuēs ſeipſuȝ ſentit .i. itelligit: deus eſt viuēs: hec eſt minoꝛ: ergo cognoſcēs ſeipm̄: ⁊ apponit efficaciā cō ſe: ⁊ inquit: vñ dicimus ꝙ hec rō eſt valde acerrima: ſȝ hic eſt ambiguitas: qm̄ p̄mo ꝑbat deū viuere ꝑꝑ itelligere. 2⁹ probat ipſum intelligere ꝑpter viuere: ergo ipſe committit circulū quē Ariſt. deſtruit p̄mo poſte. ¶ Dōm ꝙ itelligere ⁊ velle ſunt velut cauſe vite: vita velut effect⁹: ſicut enī motus eſt cauſa vite: ita ⁊ intelligere ⁊ velle cauſe ſunt vite perfectiſſime: vt Auer. ingt iz⁹ meta. cō. 38. et 39. pōt itaq; dici ꝙ p̄mus ꝑceſſus ꝯcludēs deum viuere ex eo: q̄ intelligit ⁊ vult eſt ꝑceſſus ꝑpter gd: ⁊ dicit̄ demonſtratio cauſe. ſcōus ꝑceſſus eſt ꝑceſſus q̄: q̄ ꝑcedit a poſteriori ad cām p̄orē: q̄ .n. viuit cōcludit ipm̄ intelligere ⁊ velle: ḡ demōſtratio hec erit ſigni. ¶ Ad qōnem dōm ipm̄ nō erraſſe cū nō in eodē genere demonſtrationis illud fecerit. ¶ Sȝ hic adhuc emergit ardua dubitatio: an .ſ. poſſit fieri iſte regreſſus ſeu circulus ab effectu ad cauſam ⁊ poſt ab illa ad effectū. ¶ Silr ⁊ adhuc ambiges: cū .n. oꝛdo nāe ſit ꝯri⁹ mō ꝑcedendi nr̄o: vt Auer. ingt p̄mo phy. cō. 3. nā incipit a cā: ergo nos debemus incipere ab effectu: modo Alg. videt̄ totū oppoſitū feciſſe: incipit .n. a cā ⁊ ꝑcedit ad effectū: ⁊ poſt videt̄ ab effectu regredi ad cām: ⁊ he ambiguitates ſunt nō parue: ⁊ cū in cōmēto meo libri poſterioꝝ multū ꝓlōgauerim ſermonē in his: viſum eſt mihi mō abbreuiare opiones ꝑipateticoꝝ in his: p̄mo ḡ dicā ad p̄mā: poſt ad ſcōaȝ ſm poſſe meuȝ. ¶ Quātū ad p̄mā igit̄ parteȝ dixerūt multi antiquoꝝ ꝙ non fit illa circulatio vel regreſſus demr̄atiue: qñ enī per effectū cāȝ tu īueniſti ſine dubio demr̄ari eo: q̄ ex notioꝛi ⁊ p̄ori tibi ꝑceſſiſti: cū ex cā inuenta ad effectū redis ꝑꝑ gd ipſi⁹ effect⁹ ꝯcludēs nō demr̄abis: cū ex ignotioꝛi ꝑcedis ad noti⁹: ⁊ ſic iſti ꝑceſſuȝ q̄: demr̄atiuū affirmāt eē ꝑceſſuȝ: ꝑꝑ gd ꝯcedūt nō demr̄atiuū eē: ſed dialecticū ſeu topicū: eo q̄ nō ex notioꝛi eſt ad latētius. Et hui⁹ exemplū eſt: ſi enī ꝓgrediēris iſte hō currit: ille hō currit ⁊ ille ⁊ ſic de ſingulis: ḡ oīs hō currit: illatio eſt necīa: ⁊ oīno ꝯcludit ⁊ necio ı oppoſitū enī ꝯñtis ſtare cū antecedēte eſt ipole: attñ topicus ꝑceſſus eſt: eo q̄ nō ꝑbatiuus ſm nāȝ: qm̄ añs vel eſt ignoti⁹ ꝯñte vl̄ eque notū: pōt tñ eſſe notius tibi vel illi: ⁊ ideo dialecticus vel topicus dicit̄: eo q̄ nō ex notioꝛi ꝑcedit ſimplr̄: ſȝ huic vel illi qui dat antecedēs: ſic in ꝑpoſito: ⁊ ſi proceſſus ꝑꝑ gd ſit neceſſari⁹ ⁊ illationis neceſſarie: tñ dialecticus dicit̄: eo q̄ nō ex notioꝛi ſimplr̄: ſȝ huic vel illi ꝑcedit: in nālibus ḡ ſm hos manifeſtū eſt qñ fiat circulus: ⁊ qñ nō. Mouit aūt hos: qm̄ effect⁹ demr̄at cām eſſe: ḡ eſt notioꝛ ca: ſic igit̄ ei⁹ notitia: vt octo, notitia vo cauſe iuēte vt q̄tuoꝛ. Si igit̄ ad effectū eūdē redibis ab ignotioꝛi ⁊ latētioꝛi: q̄ a noto tibi: vt q̄tuoꝛ ad noti⁹ ⁊ certius: q̄ ad effectū notū vt octo ꝑcedes: ḡ ſcōus ꝑceſſus nō pōt demonſtratiuus dici: cuȝ demr̄atio ſit ex notioꝛib⁹: vt in poſter. ſat dixit Ar. aliaq; arg ꝑ eis: q̄ nulli⁹ ſunt valoris: ⁊ ea pli ꝑe adduxi in poſterioꝛib⁹ trāſeo. ¶ Hāc opionē Joā. iandon⁹ in qōnib⁹ p̄mi de aīa conabat̄ deſtruere: ⁊ arguit

Margin notes (right column): Dubita. — Solo — Rñ — Pōs enī quorum, — Pōs 10ꝫ.

⁊ arguit in hūc modū: qm̄ accītia ꝑpa ſunt pn̄ͣ cognoſcē
di ſubas ⁊ eēː p: qꝛ eadē ſunt pn̄ͣ eēndi ⁊ cognoſcendi: mō
cā eſt pn̄ᵐ eſſendi effect⁹: ergo ⁊ cognoſcēdi: maior eſt Ariſt.
Impug° ꝯ rationes Joānis. ⁊ Auer. 4° cō. ſcdi meta^ce. ¶ P̄. ſuba ē pōꝛ nā cognitiōe
⁊ tpe accīite: ergo accīs demōſtrās ſubaꝫ pōt ⁊ ab ea demō
ſtrari: maior ē Ar. ⁊ Auer. 7. meta^ce. cō. 4. ſꝫ rōnes Joā
nis ꝯ hos nihil ꝯcludūt. pma qdēꝫ nō: qm̄ cā eſt pn̄ᵐ eēn
di ⁊ veritatis ſm nām: vt ⁊ ipſe met dicit alibi: ⁊ ſic non
quo ad nos. 2ᵃ vō minime: qm̄ ſuba eſt pōꝛ cognitione: et
tpe: ⁊ nā: cognitiōe. ſ. ſm nām: tpe vō .i. ſepabilitate: nā .i.
ꝑfectiōe: ⁊ lꝫ ponat in ei⁹ diffōne: nō qdē ponit vt notius
nobis: ſed vt ꝗtās: vnū eni correlatiuoꝝ ponit ⁊ i diffō
ne alteri⁹: ⁊ nō vt noti⁹: pōt ergo ⁊ alr opinio illa remoueri:
tū ex vbis phoꝝ: tū rōne: vbis qdē: qm̄ p̄ poſterioꝝ inqt:
ſed qꝛ differt ⁊ pp qd ſcire pmū qdē ⁊ in eadē ſciētia. Et
poſtꝗ̄ ꝑbauit h̄ exēplis multis inqt: alio aūt mō differt
pp qd ab ipſo qꝛ. qd eſt ꝑ aliā ſciaꝫ vtrūqꝫ ſpeculari: vbi
Auer. inqt cap. 3. ⁊ poſtꝗ̄ eſt demſ̄ratio que facit adipiſcī
inuentionē rei tā poſt aliā que facit adipiſci cām inuētio
nis ipſi⁹ iāqꝫ inueniunt ibi duo modi: aut in arte vna: aut
in duab⁹ artibus. ¶ P̄. ⁊ Themiſti⁹ ait ibidē cap. 28. ſa
ne fieri pōt vt eadē ſcia mō ipm̄ ꝗ̄ ob rē tractet: mō ipꝫ
vt ſit explicet: aliqn̄ eſt vt diuerſa ſcia ſit q̄ ꝗ̄ ob rē ꝯdo
cet ab ea: q̄ vt ſit demſ̄at. ¶ P̄. Ar. 2. poſte. ca. 16. mouet
qōnē in pn̄ͣ capl'i: ⁊ inqt: de cā āt: ⁊ cui⁹ ē cā: dubitabit ali
qs nūqd cū cātū ē: cā ē ⁊c̄. poſt ſoluēs qōnē inqt. ſi igit q
dē ꝑ cāꝫ ē demſ̄ratio pp qd eſt: ſi vō nō ꝑ cām ipſi⁹: qꝛ qm̄
in medio eſt cognitū pp qd aūt nō: vbi Auer. cō. 25. inquit
in ſolōne illi⁹ qōnis: ſed cū oſ̄dimus cātū per cām eſt id
demſ̄ratio dās cāꝫ ⁊ īuētionē: ⁊ cū oſ̄dem⁹ cāꝫ ꝑ cātū: eſt
id demſ̄rano dans cām ⁊ inuētionē tm̄: ⁊ ponit exēplū: vi
de. ¶ P̄. ⁊ ibidē diu⁹ Themiſti⁹ caplo. 3. inqt. nullus aūt
incōmodū ſuſcipit ſi cā talis cuꝫ ſua ꝯne rectoꝛ q̄ri dica
tur: nec. n. eadē rō vtrinqꝫ reciprocādi eſt: ſꝫ cū ab euētis
ad cām ſubit: ſyll'us tm̄ vocat: ⁊ cū ecōtrario eſt: abſoluta
demſ̄ratio. Di forte: per ſyll'm tm̄ demſ̄ationē intēdit qꝛ:
que ꝑ tāto ſyll'us tm̄ dr̄: qꝛ nō ex vero medio ꝓcedit: vt
ipſe ait p̄ poſterio. caplo. 4. 6. q̄re ⁊ ex his regreſſum dare
manifeſtuꝫ eſt apertiſſime. ¶ P̄. Linconienſis groſſa teſta
ibidē māifeſte idē dicit: ⁊ magn⁹ Albert⁹ tractatu de ve
natione diffōnis caplo. 7. ⁊ ꝯcors eſt eiuſdem. ¶ Adhuc
Auer. 2° meta. cō. 16. inqt: certitudo. n. diuerſat in eadem
ſcia. v. g. ſm demſ̄rationē ſimplr: ⁊ ſm demſ̄rationem qꝛ: ⁊
cū diuerſet i eadē ſcia magis diuerſat in ſcientijs diuer
ſis ſm genus. ¶ Rurſus 6° phy. cō. 15. inqt: cū ꝓus decla
rauit ꝙ ſi magnitudo fuerit diuiſibilis in īfinitū ꝙ velo
cius ⁊ tardi⁹ īueniunt in infinitū: vult declare eꝯ: ⁊ poſt
ꝗbuſdā interpoſitis inqt: ⁊ ſigna demſ̄ratiua ſunt illa que
ꝯuertunt cū ſuis cauſis. ſ. ꝙ cū ponat cā ſequit ſignuꝫ ⁊
eꝯ: ⁊ iō īcepit pmo declarare ꝯſecutionē ſigni ex cā: dein
de conſecutionē cauſe ex ſigno: ecce ꝗ̄ plane Auer. id di
cit. Et in 8° phy. cō. 5. inqt ecōtrario pme vie. In pma eniꝫ
ꝑbauimus ex motu eterno motorem eē qui nō mouet:
hic aūt ꝑbauimus ꝙ motus eternus eſt: ex hoc ꝙ motor
qui nō mouet eſt. Idē apponit: ⁊ ibidē cōmētis. 53. ⁊. 65.
⁊ adhuc poſſem tibi enūerare loca fere innūerabilia: vbi
Ariſt. ⁊ Auer. circulū cōmittūt in diuerſis gn̄ib⁹ demſ̄ra
tionū: ⁊ iō nolo plus in hoc inſiſtere: ⁊ rōne vō ⁊ hoc mon
ſtrari pōt: qm̄ ſcie diuerſant ſm diuerſitatē medioꝝ: vt
Ariſt. in 2° poſterioꝝ demſ̄rat: qꝛ igit effect⁹ eſt mediū in
demſ̄rando cām: ⁊ cā mediū in demſ̄rando effectū: ergo noti
tia que relinqt ex ꝓceſſu: cui⁹ mediū eſt effectus differt
ſpecie a notitia que relinquit ex ꝓceſſu cui⁹ mediū eſt ⁊
ipſa cauſa: notitia ergo que in effectu relinqt ex cā altera eſt
a notitia effect⁹ que per ſenſum habebat: ergo in ſcdo ꝓ
ceſſu cā eſt notioꝛ nobis ꝗ̄ effectus notitia relicta tertio
loco: ⁊ hec rō eſt demſ̄ratiua: ſi ꝑfecte addat vt dicā: vt ergo
ꝑfecte intelligas debes ſcire p̄: ꝙ lꝫ cā mediū ⁊ diffō idē
ſint i ſubto: dn̄t tn̄ in mō: aliq̄. n. cā hꝫ rōnē cāe: nō tn̄ rō
nem medij nec diffōnis: oē aūt qd rōnē hꝫ medij: ⁊ rōnē
hꝫ cāe. ¶ 2° debes ſcire ꝙ alr ē in qōne ſimplici: alr i qō
ne cōpoſita: voco āt qōnē ſimpliceꝫ: vt an ignis ſit vel fu
mus ſit: dico vō qōnē cōpoſitā in q̄ ē q̄ſitū de cōceſſo: vt
ſi luna deficit pp qd defic luna: dico ergo ꝙ i qōne cōpoſita
mediū hꝫ rōnē cāe: ⁊ hꝫ rōnē medij: alio tn̄ ꝓceſſu acqri
tur mediū ſub rōne cāe: ⁊ alio ſub rōne medij: ꝑ ꝓceſſuꝫ
eni qꝛ. in qōne cōpoſita acqrit ſolū mediū ſub rōne cāe.
v. g. luna deficit: ergo obm̄ ē aliqd īter ſolē ⁊ lunā: h. n. ꝓceſ
ſu qꝛ. acqſiuiſti mediū in eo ꝙ cā illi⁹ effect⁹: ⁊ hic eſt p⁹
ꝓceſſus qꝛ: q̄. ſ. acqrit cā i eo ꝙ cā: q̄ facto nō ſtatim redi
bis ad effectū demſ̄randū ꝑ hāc: qm̄ cā inēta ꝑ effectū nō
dū hēt rōnē medij: opꝫ. n. ad h̄ vt hēat rōnē medij: vt ſit
tibi noti⁹ effectu quo iuentū ē ſub rōne cāe: ergo tūc itell'us
negociat circa cām inuētā iueniēdo illā ſub rōne medij:
eſt aūt negociatio hec reſolō q̄ fit cōpōne ⁊ diuiſione hoc
mō: obm̄ iſtud qd iuētū eſt eē cām h⁹: luna deficit ē ens:
ergo vel ſuba vel accn̄s: ⁊ non accn̄s: ergo ſuba: vel igit corpea
vel icorpea: nō incorpea: relinqt corp⁹ vel aiatū vel iaia
tū: nō aiatuꝫ: ergo inaiatū: vel eternū: vel gn̄abile: nō gn̄abi
le: ergo eternū: vel diaphanū vel opacū: nō diaphanū: ergo opa
cuꝫ: obm̄ ergo illud eſt corp⁹ eternū opacū: ſꝫ illud ē ſola ter
ra: ergo obm̄ illud eſt terreū: q̄ negociatiōe cōpleta acqſiui
ſti cām: tūc ſub rōne cāe: ⁊ ſub rōne medij: cāe qdē: qm̄ ꝑ
effectū in eo ꝙ effect⁹: medij vō qꝛ per negōnē adeo ī̄no
tuit ꝙ noti⁹ factū eſt effectu ꝗ erat mediū ad ipm̄ iquā
tū cā: ⁊ eo cōpleto pōt ſyll'us demſ̄ratiu⁹ pp qd cōponi: et
erit ſcdꝯ ꝓceſſus: nō aūt ſemꝑ cā hꝫ rōnē medij: qm̄ itel
lect⁹ cā eſt vitatis pncipioꝝ: quēadmodū ꝓpōnes ꝯnis:
vt Themiſti⁹ inqt p̄ poſte. cap. 7. ⁊ Auer. ibidē: ⁊ tn̄ nō po
teſt eē mediuꝫ demſ̄randi pn̄ͣ pma: ⁊ h̄ ⁊ Auer. inqt p̄ de
aīa cō. 2. Sīlr in qōne ſimplici mediū hēt rōnē cāe tm̄:
vt ſi fumus eſt: ergo ignis: tūc eni demſ̄ratio ē ſigni: ⁊ ea inue
nit cā i eo: nō tn̄ pōt fieri regreſſus: cū tūc nō hēat rōnē
medij: ⁊ cū nō hēat rōnē diffōnis: pꝫ ergo q̄lr in qōne cōpoſi
ta ꝯcedēdū eſt regreſſuꝫ demſ̄ratiuū mediāte negociatio
ne tibi expoſita: in qōne aūt ſimplici nō: imo ſi redibim⁹
ꝓceſſus erit topicus forte. Et aūt hec ſit intētio Auer. pꝫ
2° meta. cō. 11. ⁊ tu lege vba ei⁹ ibidē: qn̄o qdē igit ꝯtigat
regredi: et qn̄o nō: māifeſtū. regredi. n. in qōne cōpoſita
p̄ tn̄ negociatiōe facta ꝯtingit: in qōne vō ſimplici nō fa
cta negociatione: cū ibi mediū tm̄ cāe rōnē hēat. ¶ Ad
obm̄ alioꝝ ſoluit hoc mō: vel ꝙ redit⁹ eſt ad effectū: nō
ſm eādē ſpēm notitie: vt Albert⁹ ait in poſteriorib⁹: vel
redit⁹ fit facta negociatiōe: tūc. n. notitia cāe adeo ꝑ reſo
lutionē illā intēdit: ꝙ pōt eē cā ⁊ mediū ad effectū illas:
nec eſt remotū alia via ꝙ a demſ̄ratiōe aliqd notificari ⁊
certi⁹ reddi: ſicut docuit Ar. in poſteriorib⁹: ⁊ ſic pꝫ: qn̄o
fit circulus ⁊ qn̄o nō: ⁊ per ꝯns ſol. ad pmaꝫ. ¶ Supeſt
mō qōnē 2ᵃᵐ ſoluē: ⁊ p̄ opꝫ vidē q̄lr triplex ē gen⁹ demſ̄ra
tiōis ſimplr. ſ. pp qd ⁊ ſigni tm̄: ⁊ qd ſit vnaqueqꝫ ipſarū
opꝫ declare. Circa qd opīo eſt Ammonij in p̄ de aīa: ꝙ 2ᵐ
eſt tm̄ gen⁹ demſ̄rationis. ſ. pp qd ⁊ ſigni ſeu ꝯiecturalis:
explanabim⁹ aūt poſt qd ſit vnaqꝫ hap: hui⁹ rō eē pōt:
qm̄ demſ̄ratio nō dr̄ a demſ̄ratiōe niſi rōne medij. augēt
eni demſ̄ratiōes pp media: vt Ar. īqt i poſt. ſꝫ mediū de
mſ̄ratiuū nō pōt eē niſi 2ᵐ. ſ. effect⁹ vel cā. ergo demſ̄rationis
ſpēs nō niſi 2ᵉ erit. Adhuc Ar. p̄ poſte. vbi oē gen⁹ demſ̄ra
tiōis enuāt ca°. (Sꝫ dīt qꝛ ⁊ pp qd.) ⁊ 2° poſte. ca. 16. nō
ponit niſi duas ſpēs dmſ̄ratiōis: ⁊ ꝑ ꝯns vl' ſpē ē dimiut⁹:
vl' fec aliū libꝝ poſt^ꝝ vbi poſuit. ¶ Rurſus. ſi demſ̄ratio
ſimp'r dr̄ a dmōᵐ pp qd: vl' illō erit a me^e vl' pp ꝯnē: ñ pp
ꝯnē: qm̄ vna ſpēs ꝯnis ē i vtraqꝫ: nec penes me^m: qm̄ vere

ꝙ mediū eſt cā.ğ nō dīnt.¶ Jn oppoſitū eſt Auer.i pe-
mio phy.ꝛ ibidē cō.10.ꝛ ibidē cō.vltimo:ꝛ 2° phy.cō.22.
ꝛ.26.ꝛ inducere cōmē.ad h̄ eſt ſupfluū.vt ğ ſol.huiꝰ qō-
nis videaꝭ:opꝫ videre qd ſit demſ̄ratio ſigni.2° qd ſit de-
Demſ̄ra/ mōſtratio pp qd:ꝛ 3° que demſ̄ratio ſimplr̄. Demſ̄ratio ſi
tio ſigni. gni:vt Auer.ingt ꝑ phy.cō.2.eſt hoc mō:ſi ꝯtingit vt no-
ta apud nos nō ſunt nota apud nām que ſunt ꝑoꝛa in eē:
ſꝫ poſterioꝛa:tūc demſ̄ratiōes date in hac ſcia erūt de nu-
mero ſignoꝝ:eſt ğ demſ̄ratio ſigni demſ̄ratio cuiꝰ medius
eſt poſteriꝰ nā ꝛ notiꝰ nobis.Dr̄ ğ hec ſpēs demſ̄ratōis
ſignū demſ̄ratio qꝛ:ꝛ demſ̄ratio eē tm̄:dr̄ qdē dmſ̄ratio qꝛ
reſpectu ꝯnis cōpoſite. ſi eni demſ̄raꝭ pp folia cadere hu
midū reſolui demſ̄ratio erit ipſiꝰ qꝛ.i.vitatis ꝓpōnis:ꝛ h̄
ingt Themiſtiꝰ 2° poſterio.cap.30.d.ita demſ̄ratio putan
da nō ē que nullo mō:aut ex cā aut ex aliq̄ qō cogitatio-
ne ꝑus ſic ducaꝭ:nā lunā deficē nō eſt cā cur terra ſe me
diā oggerat:ſꝫ pōt eſſe ꝯnis:vtiq; rei nō pōt:ğ vult ꝙ iō
dicaꝭ demſ̄ratio qꝛ:qꝛ mediū ꝯcludit ꝯnē verā eē:ꝛ h̄ ap
pellat qꝛ Ar.ꝑ poſte.ibi.(Dupl̄r āt ē ꝑcogſcere.) Dicit
demſ̄ratio eē tm̄ in qōne ſimplici vbi ab effectu ad cām
termiaꝭ qō ſi ē h̄ mō.fumꝰ eſt.ğ ignis.h̄ ignē eē ꝯducitꝛ
iō demſ̄ratio eē pōt ꝛ dꝫ dici.Dr̄ 3° demſ̄ratio ſigni:qꝛ ef-
fectꝰ ē mediū ꝛ effectꝰ ſignū eſt cāe:ꝑpea demſ̄ratio ſigni
ſeu ſignū dr̄. Hāc āt Ammoꝰ i ꝑ de aīa ſubdidit:ꝛ vult ꝙ
ſit 2ˣ.vna ē q̄ ꝯiecturalis dr̄: vt illa in q̄ medio poſito nō
ſeqꝭ necio:ꝛ oīno cā:vt lāguida ē:qꝛ pepit:nō.n.oīno lā
goꝛē ſeqꝭ peperiſſe.ſcda ſpēs dr̄ ſufficientia ſeu fides ab
Auer.ꝑ celi cō.22.ꝛ Ammoꝰ ingt.ꝙ hꝰ demſ̄ro dr̄ illa:ad
cuiꝰ mediū ſeqꝭ oīno ꝯ.vt fumꝰ ē hic.ğ ꝛ ignis:ꝛ ſpicā eē
lunā pp hūc modū circlr̄ illumiari. vt Ar.demſ̄rat in li-
bro celi:ꝛ forte h̄ ingt Auer.6.phy.cō.15.qn̄ ingt ꝙ ſigna
demſ̄ratiua ſūt illa q̄ ꝯuertūꝭ cū ſuis cāis.ſ.ꝙ cū poniꝭ cā
ſequiꝭ ſignū:ꝛ eꝯ.Et forte de demſ̄ratiōe qꝛ:ꝑ mō loquiꝭ
Themiſtiꝰ 2° poſte.cap.ꝑdicto.qn̄ dicit ꝑceſſus ab euētu
ad cām eſt ſyllīos tm̄: intelligit.n.per euēta ſigna fallibi-
Dubitaꝰ lia.¶ Sed dices demſ̄ratio per cāꝫ remotā dr̄:qꝛ vt Ar.
ingt ꝑmo poſterio.caplo.Sed dr̄ qa:ꝛ tm̄ nō eſt ſufficien
Solutio. tia nec cōiectura.ergo 3° ſpēs.Dōm ꝙ pōt eſſe ſufficiētia
ſeu fides:ꝛ ſic ſufficit.qd ğ ſit demonſtratio ſigni:ꝛ quot
modis dicaꝭ:ꝛ quot ſunt eius ſpēs manifeſtū.

Quid de monſtratio ꝑpter qd. Supereſt mō definire demſ̄ratiōnē pp quid.īquit Auer.2° celi cō.35. ſi latētiꝰ fuerit cā rei q̄ ſuū eſſe erit demſ̄ratio pp qd tm̄:eſt ğ demſ̄ratio pp qd
demſ̄ratio cuiꝰ me^m eſt cā ꝯnis ꝛ ignotiꝰ ea.¶ Sꝫ ambi-
ges:qꝛ oīs demſ̄ratio eſt ex notioribꝰ:ſꝫ demſ̄ratio pp qd
demſ̄ratio.ğ ex notioribꝰ:ꝛ ſic diffō Auer.ē falſa.¶ Dōꝫ
igiꝭ ꝙ dꝫ itelli nō facta negōne: eſt ğ ſēſus demſ̄ratio pp
qd ē demſ̄ratio cuiꝰ me^m ꝑ ſe ē ignotius:ꝛ latētiꝰ effectu:ſꝫ
poſt cōpletū itellus negociū notiꝰ relinqꝭ:ꝛ h̄ demſ̄ratio
dr̄ cāe tm̄:eo qꝛ dīc tm̄ pp qd effectꝰ:ꝛ nō ꝯcludit ipꝫ eē:
vel eſſe verā ꝯnē:ꝛ h̄ ſtatiꝫ exponiꝭ meliꝰ. Quid qdē ſit
dmſ̄ratio pp qd māifeſtū mō: ꝛ qūo mediū ſe hēat palā.
Quid de monſtratio ſimpli citer. De demſ̄ratione vō ſimplr̄ qd ſit Themiſtiꝰ ꝑ poſte.cap.
46. vr̄ dīc ꝙ ſit ea cuiꝰ me^m ꝯcludit vlr̄ ꝯnes oēs poſes
fieri:ait.n.ſic.expō cāe cur ita ſit q̄ꝫ tota vlīuꝫ ē: eo que
nō mō notitiā huius viꝰ defectꝰ quē nunc patiꝭ luna:ſꝫ
ſimpr̄ oīuꝫ ꝯ: nā īteruētꝰ terre nō tm̄ huiꝰ defectꝰ cā ē q̄
oīuꝫ q poſſint oībꝰ ſeculis euēire.ecce qūo Themiſtiꝰ ait
demſ̄ratiōnē ſimpr̄ dici:eo qꝛ cā ꝯcludit vlr̄ ꝛ comr̄ oēs ꝯ-
Dubitaꝰ nes poſes foꝛari de oībꝰ effectibꝰ poſibꝰ eē.¶ Sꝫ hec ex-
pō vr̄ ambigua:qꝛ demſ̄ratio tūc pp qd ꝛ cāe tm̄ demſ̄ra
tio ſimpr̄ dici poſſet:ē.n.cā ꝑ ſe oīuꝫ effectuū cā pp qō.et
ſimpr̄ dici nō eēt remotū. Adhuc demſ̄ratio ꝑ ſignū ꝯuer
tibile ſimpr̄ dici poſſet:eo qꝛ effectꝰ ꝯuertibilis poſſet eē
Eodem cā vlr̄ ꝯnis cuiuſlibet poſis foꝛari ex oībꝰ cāis.¶ Jō de-
modo co bes ſcire ꝙ qn̄ qꝛ ē effectꝰ:ꝛ pp qd effectꝰ eodē medio co-

gnoſcunꝭ. vt ſi nos eēmus ſupꝛa lunā vidētes terrā īter- | gnoſcitur qꝛ eſt effe
poni:ꝛ nō eclipſiꝫ.tūc luna deficiē:qꝛ īterponiꝭ terra.nūc | ctus ꝛ pp
eni cogſciꝭ eē.ſ.lunā deficē: ꝛ pp qd defic̄ eodē medio.ſ. | qd ē effe-
īterpōne: qn̄q; āt eē effectꝰ alio cogſciꝭ ꝛ alio pp qd eiꝰ. | ctus.
v̄.g.nūc exn̄s ī terra cogſco lunā deficē viſu: pp qd āt eiꝰ
ꝑ cāꝫ īuētā.ğ diuerſis modis:qn̄ ğ eſt aliq̄ demſ̄raꝰ q̄ ſilꝭ ꝛ
nō diuerſis modis ꝯcludit ꝯnē eē verā:ꝛ pp qd vā eſt dr̄
demſ̄ratio ſimpr̄.vt demſ̄ratio illa.tūc qn̄ eēmus ſupꝛa lu
nā:ꝛ viderēmꝰ terrā īteruēire:ꝛ nō viderēmꝰ eclipſiꝫ:de-
mſ̄ratio.n.ꝑbās:qꝛ defic̄ luna.ſimpr̄ diceretꝭ:ꝛ demſ̄ratio
nes mate^{ce} ſūt hꝰ gn̄is:nō.n.ī eis ꝑ effectꝰ ē notꝰ ſenſu:ꝛ ꝑ
ipꝫ īueſtigaꝭ cāꝫ eē:deīn negociamur:ꝛ 3° regredimur:ſꝫ
me^m ſīl mōſtrat ꝯnē verā:ꝛ pp qd illiꝰ: ꝛ h̄ ingt Auer.2°
celi cōmē.illo.d.ꝛ ſi notiꝰ fuerit ꝑus ꝛ latētiꝰ erit ſuū eē:ꝛ
ſua cā notioꝛ erit demſ̄ratio ab^{ta} q̄ dat cāꝫ ꝛ eē: ꝛ h̄ ingt ꝑ
phyſi.cō.2.d.ſi ꝯtigerit vt notū apud nos ſit notū apud
nām.tū demſ̄ratiōes date ī hac ſcia erūt cāe ꝛ eē.i.ſimpr̄.
vlt ğ Auer.ꝙ demſ̄ratio ſimpr̄ demſ̄ro ab^{ta}: ꝛ demſ̄ro cāe ꝛ | Nota
eē vna ſit ſpēs diuerſa noīa ſoꝛtita pp diuerſis officia. in-
q̄tū.n.ꝯnē demſ̄rat eē verā:ꝛ pp qd dmſ̄ratio cāe ꝛ eē dr̄:
ꝑut abſoluit oēm ambiguitatē circa ꝯnē.ſ. tā circa eē q̄
circa pp qd ē vocaꝭ ab^{ta}.ꝑrout aggregat oēꝫ euidētiā.ſ.
demſ̄ratōis ſigni:ꝛ demſ̄ratiōis pp qd ſimplr̄ dr̄. h̄.n.de-
mſ̄ratio ꝑꝑe aggregat ꝑfectionē demſ̄ronis ſigni:qꝛ quē-
admodū ſignū demſ̄rat ꝯnē eē verā tm̄. ſic ꝛ h̄ ꝯnē eē ve
rā oñdit.ſilr̄ ꝑut demſ̄ratio cāe dic̄ pp qd ꝯnis:ſic ꝛ h̄ pp
qd dic̄ ꝯnis.ğ dmſ̄ratio ſimpr̄ ē vtualr̄ aggregatū ex vtro-
q; gn̄e demſ̄ratiōis.¶ Ad oppo^{ta} q̄ deſtruūt iſtud 3ˣ genꝰ
demſ̄ronis.dōm ꝙ dīnt pp media:ꝛ qn̄ dr̄ me^m demſ̄ronis
ſimpr̄ vel ē cā vl effectꝰ.dōm ꝙ nec cā pura nec effectꝰ:ſꝫ
aggregās vires vtriuſq; vt expoſui. iō me^m illō ē alteriꝰ
ſpēi ab extremis:ſic̄ rubeū ab albo ꝛ nigro ꝑ nūc.¶ Ad
2^m dōꝫ ꝙ ibi nō enuāuit niſi extrēas ſpēs ꝛ tacuit āt me-
diā:qꝛ ſolers pōt ꝑmpte:ꝛ eā ex illis colligē.¶ Ad 3um
māifeſta ē ſol.dīnt.n.pp me^a:ꝑrit.n.demſ̄ratiōes eē ꝑ idē
genꝰ cāe.nō āt ꝑ idē genꝰ mediꝫ. demſ̄ro.n.hoīs hitātis in
terra:ꝛ exn̄tis ſupꝛa lunā hn̄t vnā ſpēm cāe: nō tm̄ vnam
ſpēm mediꝫ:vt ſolerti pꝫ. Quot qdē gn̄a demſ̄rationū qd
vnūqōq; illoꝝ:ꝛ quot coꝝ ſpēs ꝛ qbꝰ dicanꝭ noībꝰ:ꝛ qūo
ſoluanꝭ obta ī oppo^m māifeſtū ſitm̄.¶ Ad 2um ğ qōnē ꝑn
cipalē dōꝫ ꝙ multotiēs fit demſ̄ratio ſimplr̄ ex q̄ ꝯ^x eſſe
eīū eē:ꝛ pp qd effectꝰ:vt ī ꝑpoſito Alg.deꝰ viuit:qꝛ ītel-
ligit ꝛ vult.reditꝰ aūt fit:nō vt cōcludat aliqd ignotū:ſꝫ
topicꝰ ē regreſſus ductꝰ ī ꝯfirmatiōe demſ̄ronis poꝛis. vt
oñdiꝭ ſignū ꝛ cāꝫ inicē ꝯuerti.v̄.g.ſi eēmꝰ ſupꝛa lunā.ar-
guerēmꝰ.luna deficit:qꝛ īteruenit terra.h̄ demſ̄ratio eſt
ſimpr̄.ſi regrederemur.ſ.lūa defic̄.ğ īteruēit terra.ꝑceſ-
ſus eēt topicꝰ ductꝰ tm̄ pp ꝯfirmationē demſ̄ronis ſimpr̄:
nō ꝙ eo ꝯcludaꝭ ignū ſimplr̄:ſꝫ ꝯfirmat:ꝛ ſic pꝫ q̄lr̄ h̄ fe
cit Alg.in h̄ loco.ꝛ Ar. ꝯſeruat illud ſepe ī demſ̄ratiōibꝰ
nālibꝰ. Redeamꝰ ğ ad locū nr̄m.(Sꝫ vos.) Cuꝫ īduxit
rōnē q̄ ꝑbauit deū eē ſciētē ſe ꝛ alia: h̄ ī loco oñdit qūo
apud ꝑpa^{cos} ē necīū poni totū opp^m:ꝛ ſyllaꝭ ſic.oē agens
ſine voᵗᵉ effectū eternū necīo ꝛ ſm nām ē ſūmū igrās:ſꝫ
deꝰ ē apō ꝑpa^{cos} agēs ſine vo^{te} ꝛ effectū eternū necīo necī
tate nāe.ğ deꝰ eſt ſūme ignorās.hꝰ ꝑ accepit minorē.d.ſꝫ
vos q remouetis ab eo volūtatē.ꝛ mūdi.imo cuiuſq; ef-
fectꝰ inouationē totalr̄ negatis ꝛ opinamini ꝙ id qō ꝑce
dit ab eo ꝑcedit de necītate vel a nā h̄ mō.ſ.ꝙ ꝑ cauſaꝭ
ab eo ꝑ^m cātū:deide alia cāta ſucceſſiue ꝛ gradatiꝫ donec
ꝑueniēt ad vltimū entiū.v̄.g.ad māꝫ.tūc apponit ꝯnē.d.
ꝛ ſic.i.ğ ipe nō ſeipꝫ ſentit.i.itellit.apponit maioꝛis ꝑbō-
nē ꝑ exēplū.d. ſic̄ ignis a q̄ caliitas ꝑcedit:vel ſol a q̄ lux
ꝑcedit:ꝛ nullū iſtoꝝ ſeipꝫ nouit ſic̄ nec aliqō extriſecoꝝ
nouit.ğ.maioꝛ pꝫ fere īdu^{ne}.tūc replicat ꝯnē.d.ğ deꝰ apō
vos ſūmus ignorās ē.Cōfirmat h̄.d.ꝛ nos iā declauimꝰ

noīe ipſoꝝ ꝙ ipſe ignorat alia. vñ poſtꝗ̄ ignorat alia nō ē cauēdū gn ĩgret ⁊ ſe. de⁹ ǵ oīno ſe ⁊ alia ĩgrat. ǵ ſūm⁹ ē ĩgrās. (Et ſi aliqs.) Apponit h̄ l loco du^m: ⁊ igr: ⁊ ſi aliqs diceret ꝙ lꝫ ipſe ĩgrat entia. vlt dic eꝫ̄ ſe ſcit ſaltē ſeipꝫ: ⁊ ꝓbat h̄ per ipoſe h̄ mō ſyllīns: q. n. ſeipꝫ ĩgrat mortu⁹ pōt reputari. apponas minorē: ſꝫ ꝑ te de⁹ ſeipꝫ ĩgrat. ǵ ipſe de⁹ eēt ſine du° mortu⁹. ꝯ̄ ē falſa. ǵ aliq̄ ꝓpōnū. nō maior. ǵ minor: ⁊ ſic hꝫ ꝓpo^m. (Nos vō.) Rñdet ⁊ tñ ad māꝫ: vi. n. reducē arg^m ꝫ eos: ⁊ ingt. nos vō ad h̄ rñdem⁹ ⁊ dicimus eis ꝙ h̄ ſimpl'r ēt opinātes ꝙ de⁹ ĩgrat alia: ⁊ ſcit ſeipꝫ: qꝺ ꝓbat. d. nulla. n. dr̄ia eſt iter h̄ ⁊ dcm̄ dicētis ꝙ id gōnō agit cū volūtate: nec audit nec videt ē mortuū: eſt ǵ ſyllus h̄ mō: oē ĩgrans entia eꝫ̄ ſe nō vidēs nec audiēs nec volēs eſt mortuū: ſꝫ ſm dicētes deum ſcire ſe de⁹ eſt ignorās alia eꝫ̄ ſe: nec audiēs: nec vidēs: nec volēs. ǵ de⁹ eſt mortu⁹: ⁊ ſic per ꝯ̄ns arg^m pōt reduci ꝫ eos. (Et ſi forte.) Hoc in loco iducit ſol. eoꝝ adhuc: ⁊ ingt: ⁊ ſi forte diceret ꝙ oē ſeparatū a mā̄ eſt itellus ꝑ ſe exn̄s ſeipm̄ itelligēs: ⁊ adde minorē: ſꝫ de⁹ eſt ſeparatū a mā̄: ǵ eſt itellus ſeipm̄ itelligēs: ⁊ tūc dicā ꝙ de⁹ viuit: qꝛ itellit ſei mortuū aūt nec ſe nec alia intelligit: q̄re ſol. eſt. (Dicim⁹.) Huic ꝫdicit h̄ mō. d. dicim⁹ ꝙ declatū eſt. ſ. in dubijs aliaꝝ diſputationū ꝙ hec ſol. eſt pura euaſio: qꝛ ſup. deū eſſe ſeparatū a mā̄ nō pōt demr̄atiue ꝓbari: ǵ hec ſol. fundat̄ in ꝓpōne dialectica ⁊ nō demr̄atiua: ǵ ē fuga. (Et ſi forte.) Adhuc apponit arg^m phoꝝ quo ꝓbāt deū viuere: poſito ꝙ nihil ſciat eꝫ̄ ſe: ⁊ ingt: ⁊ ſi forte diceret ꝙ hui⁹ demr̄atio eſt: qꝛ vꝫ ens diuidit̄ ad viuēs ⁊ ad mortuū: ⁊ viuens eſt nobili⁹ mortuo: ſꝫ p̄mū eſt nobili⁹ cūctis entib⁹: ǵ primū eſt viuēs. ſyllus ǵ ē in ſcḋa figura ſic: oē viuēs eſt nobili⁹ mortuo: p̄mū ens eſt nobili⁹ mortuo: imo cūctis entibus. ǵ viuēs erit oīno de⁹. Rñdet ⁊ huic. d. dicimus ꝙ oēs iſte ſunt euaſiones. i. nō rōnes demr̄atiue: ſꝫ dialectice. (Nos. n.) Hoc in loco mouet ⁊ aliā qōnē maxime ꝫ Auic. pōt. n. q̄ri cur eſt ipoſe ab eo qꝺ ignorat ſeipm̄ ꝓcedere entia itellntia ſe: ponebāt. n. phi ꝙ de⁹ nō ſcit ſe: ⁊ ꝙ itelligētie emanātes ab ipſo ſciāt ſe: querit mō ꝓpter qd eſt impoſe apud vos alios ꝑipateticos q nō ponūt h̄: dicit igit̄. nos. n. poſſumus eis dicē. q̄re eſt ipoſe ꝙ ab eo qꝺ ignorat ſeipm̄ ſuccedāt entia ſeipſa ſentiētia. i. intellntia cū plurib⁹ medijs: ſiue ſine medijs. Inducit ſolonē ꝑipateticoꝝ. d. ⁊ ſi forte diceretis ꝙ ipoſitas ꝓuenit ab eo: qꝛ ſeqr̄ ꝙ cāτū eēt nobili⁹ cā. igit̄ ſi effect⁹ eēnt itellntes ſe ⁊ de⁹ nō: tūc eēnt nobiliores p̄ma cā: ⁊ ꝑꝑ hoc dixit phi hic ꝙ de⁹ ignorās ſe nihil ꝓducit ſciēs ſe. (Dicimus.) Cōfutat h̄. d. dicim⁹ ꝙ h̄ poteſtis aſſerere ſm apparētiā: ⁊ nō ſm demr̄ationē ⁊ rei veritatē: qꝛ in multis effect⁹ eſt nobilior cā: ⁊ in h̄ nolo nūc imorari.

AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ abſurdior allegatio huius hoīs ⁊ ipſi⁹ ſequaciū eſt in eo qꝺ dicſit. ſ. ꝙ inouatio mūdi idicat volūtatē i deo: ⁊ nos iuenimus mūdi nouitates q̄tercū ꝓcedunt a volūtate: ⁊ aliquotiēs a natura: aliquotiēs ab euētu: id qꝺ voluntate fit ſunt artificiales res: ⁊ ea que fiūt ꝑ nām nālia ſunt. Et p̄terea ſi innouatū tm̄ voluntate inouaret̄: oporteret ꝙ volūtas eſſet ſuppoſita in diffōne ipſius: ⁊ eſt manifeſtū ꝙ diffō innouari eſt ꝙ inouatū eſt ens poſt priuationē. Vñ ſi mundus inouaret̄ magis decet ꝙ inouet̄ inquātū eſt ens nāle ꝓcedēs a principijs nālium rerū: q̄ꝫ a principijs artificialibus. ſ. voluntate: ſed ſuppoſito ꝙ mūdus ꝓcedat ab agente primo qui inclinauit ipſius eē magis q̄ꝫ ſuā priuationē: opꝫ nos dicere ꝙ ipſe ē volēs: lꝫ ab eterno voluiſſet ſuū eē: pꝫ ǵ ꝙ phi ꝯueniūt cū iſtis in attribuēdo deo volūtatē. Et iō qꝺ ipſe dixerat phoꝝ noīe. vꝫ ꝙ id qꝺ ꝓcedit ab ipō deo ꝓcedit mō nāe ſimē. Immo dicūt ꝑipatetici loquētes ſm v̄itatē ꝙ entia ꝓcedunt ab eo mō altiori q̄ꝫ ſit nā: ⁊ q̄ꝫ hūana volūtas: ꝓbatū eſt. n. demr̄atiue ꝙ ipoſe eſt ꝓcedere aliquē actū ab ipſo deo nāli mō ſeu volūtario. iuxta volūtatis itentionē in nobis. Volūtas. n. aīaliū eſt principiū motus: quapꝑ dicim⁹ ꝙ actus diuin⁹ ꝓcedit ab eo mō nobiliori q̄ꝫ mō volūtario: q clare cōprehēdi nō pōt niſi ab eodē. Et ꝓbatio quaꝫ vult hec eſt: notū eſt ꝙ ipſe ſcit duo ꝫ̄ria. vñ ſi ipſe q̄ꝫtū ſcit agē tantū faceret: faceret ǵ duo ꝫ̄ria ſil' ⁊ ſemel: qꝺ eſt ſīm. opꝫ ǵ ꝙ efficiat vnū ꝫ̄rioꝝ volūtarie. Et iō dicim⁹ ꝙ ex eo ꝙ ipſi diſtinguebāt dicētes ꝙ actus dei: aut ꝓcedit a nā aut a volūtate: appꝫ ꝙ ipſi ignorāt nām ⁊ volūtatē qd ſint: nā nāqꝫ apud phos itelligit̄ i pluribus reb⁹ p̄icipiū mot⁹: vt aſcenſus ignis ſurſum: ⁊ terre deorſuꝫ: ⁊ talis nā dꝫ ab ipſo deo auferri: ſil'r aliqñ dr̄ natura de omni virtute ex qua q̄dā act⁹ ꝓcedit: quā dñt aliq ꝙ ēt eſt itellectus: ⁊ aliq ꝙ nō eſt itellus: imo illa virtus nāliter agit qꝺ ꝓcedit ab ea: ipſi. n. aſſimilāt eā artificib⁹: qui a ſeipſis mouent̄ ⁊ ab eiſdem ꝓcedūt actus ordinati: ⁊ ideo ait p̄iceps phoꝝ. vꝫ Ariſt. ꝙ ſatis pꝫ ꝙ itellectus naturaliter oīum dñat̄. Sꝫ id qꝺ dixit diffinitiue. ſ. ꝙ q ſcit ſeipꝫ ſcit alia: ⁊ ecōtra: falſum eſt: qꝛ ſequeret̄ ꝙ qui alia ignorat: ſeipm̄ ignoret: ⁊ qꝛ cōpellit̄ Auic. auctoritatib⁹ phoꝝ: vt ꝯcedat ꝙ deus ignorat alia oportuit eūdē Auic. concedere ꝙ ipſe de⁹ ignoret ſeipſuꝫ: ⁊ hoc optime ꝓbauit. Sed id qꝺ dixit. vꝫ ꝙ qui ſeipm̄ ignorat mortuus eſt: ⁊ deum nō decet reputari mortuū. dicimus ꝙ ſunt v̄ba ꝓbabilia egredientia ex ꝓpōnib dialecticalibꝫ vt. illud nāqꝫ qꝺ nō eſt viuū nō eſt mortuū: niſi de natura ſua eēt hēre vitaꝫ: vel ſi ipſe intēderet ꝑ mortuo brutū: tūc nec diuiſio erit vera. Verūtñ notandū ē ꝙ vita dr̄ in entib⁹ eternis ⁊ corruptibilibus equoce. Sed id qꝺ dixit ꝙ oē ſeparatū a mā̄ eſt intellus ꝑ ſe exn̄s ⁊c. dicimus ꝙ hec ē euaſio nō demr̄atio: nos ſtabiliuimus i eo modū demr̄atiōis ipſoꝝ qual'r in iſtis dꝫ hr̄e vigorē. Sꝫ id qꝺ dixit. vꝫ ꝙ vita pōt ꝓcedere ab eo qꝺ viuū nō eſt: ⁊ ſciēs de nō ſciente: ⁊ iō ꝓrogatiua p̄icipij ē inq̄ꝫtū p̄icipiū tm̄: dicimus ꝙ ſunt v̄ba falſiſſima: ſi. n. poſe eſſet

ꝙ

ꝙ ab eo qđ vitaꝫ nõ hꝫ ꝓcederet vita: ſequeretur ꝙ entitas ꝓcederet ab eo qđ nõ ẽ ens: tãdeꝫ quelibet res a qualibet re: ğ ordo cãrũ nihil eẽt: qđ eſt ſſim. alia ꝟba Alg. hꝰ capl'i ſũmi ſunt errores ⁊ phãtaſie: q̃re in eis ampliꝰ amittere tp̃s nõ opꝫ: qꝛ ipſiꝰ errores oĩbus ſunt manifeſti.

¶ Auer. nũc ꝯdicit Alg. ⁊ ṗ mordet ꝓpõnẽ p̃mã ſue rationis. ſ. ꝙ qꝛ deꝰ agit effectũ volũtate. iõ agit nouũ. h. n. ꝓpoſitio nõ ẽ ita niſi in ꝟtute hꝰ vl'is: oẽ nouũ ꝓcedit a volũtate. Auer. ğ nõ arguit ꝯ ꝓpõnẽ Alg. directe: ſꝫ ꝯ ꝓpõnẽ: in ꝟtute cꝰꝫ illa ꝓpõ. ſ. ꝯ hãc: oẽ nouũ ꝓcedit a voͭᵉ: ⁊ ingt. dicimꝰ nos ꝙ abſurdior allegatio huiꝰ hoĩs ⁊ ſequaciũ ipſiꝰ ẽ in eo qđ dicũt. ſ. ꝙ inouatio mũdi idicat volũtatẽ in deo. ꝯ hãc nõ iſtat: ſꝫ ꝯ illã in ꝟtute cuiꝰ tenet hec. d. ⁊ nos ĩuenimus mũdi. ſ. rerꝫ mũdanarꝫ nouitates q̃ interdũ ꝓcedũt a volũtate: ⁊ aliquotiẽs a nã: ⁊ aliquotiẽs ab euẽtu in ꝑſicis dcm̃ eſt: et h exẽplo oñdit. d. illud qđ volũtate fit ſunt res artificiales: ⁊ ea q̃ fiũt ꝑ nãm nãlia ſũt: vt ignis ab igne: leo a leone ⁊c̃. ab euẽtu ꝟo facta ſũt horꝫ errores: vt izᵒ meta. ingt Auer. cõ. iz. ⁊ zᵒ phy. cõ. 48. ⁊. 49. Ex hac diuiſione ꝓpõ dicta reliquit̃ deſtructa cũ pateat nõ oẽ factũ eẽ ex volũtate. (Et ꝑterea.) Adhuc adducit rõnẽ zᵃᵐ. d. ⁊ ꝑterea ſi inouatũ tm̃ voͭᵉ innouaret̃: opꝫ ꝙ volũtas eẽt ſumpta in diffõne ipſiꝰ: ⁊ oñdit ꝙ nõ eſt ita dãdo diffõnẽ inouati. d. ⁊ eſt manifeſtũ ꝙ diffõ inouati eſt ꝙ inouatũ eſt hñs eẽ poſt ꝑuationẽ. ¶ Debes ſcire ꝙ lꝫ oĩs diffõ dꝫ dari ꝑ formã: tñ diffõnes nãles q̃ quodãmõ ſunt: ſicut ſſimi diffõ. vt Ariſ. ait in zᵒ de phiſico auditu. ⁊ 6ᵒ metaᶜᵒˢ dꝫ dari ꝑ ſingulũ genꝰ cãe eẽntialis: ⁊ iõ valet ꝯñtia Auer. ſi eẽntialr̃ oẽ inouatũ volũtate inouat̃ poſſet definire gs inouatũ volũtate: vbi ꝯſtat nõ eẽ ita: ⁊ ſic pꝫ ſmo eius. (Uñ ſi mũdus.) Adhuc zᵒ inſtat ⁊ oñdit ꝙ ſi mũdus fuit nouꝰ magis a pñᵒ nãli q̃ȝ voluntario factꝰ fuiſſet: ⁊ ingt. vñ ſi mũdus innouaret̃ magis decet ꝙ inouet̃ iquãtũ eſt ens nãle ꝓcedens a ꝑncipijs nãliũ rerꝫ q̃ȝ a ꝑncipijs artificialibꝰ. ſ. volũtate: ⁊ h nõ oſtẽdit: põt tñ hoc mõ declari ꝑ ante dicta. ſi mundus inouatur: aut ex ꝑncipijs artis: aut ex euẽtu: aut a nã inouabit̃: nõ per pñᵒ artis: qm̃ vt ingt: inouat̃ per ſe inq̃ȝtũ ens nãle: ğ nõ vt ens artis: nec ab euẽtu: ğ relingt̃ a nã: ğ magis

Nota. q̃ȝ a voͭᵉ. ¶ Nos chãicole dicimus ꝙ mũdus inouat̃ vt res artis ⁊ opus ſũmi artificis: vñ ſicut deꝰ eſt artifex equoce fere dictꝰ cũ artifice hũano: ſilr̃ ſicut exẽplar dei: ad cuiꝰ iſtar mũdũ fecit: eſt equoce dcm̃ ad exẽplar noſtrũ: quo res facimus arte: ita ⁊ mũdus equoce arte factꝰ eſt: ⁊ per ꝯñs opus artificiale equoce dicet̃: ⁊ hoc ingt ⁊ Plato in timeo. Peripatetici aũt ꝗ oẽꝫ nouã factionẽ in qua variat̃ nomẽ ⁊ rei diffõ gñõnẽ vel corruptionẽ dicũt eẽ. dixerũt mũdi inouationẽ eẽ gñõnẽ: ⁊ ꝑ ꝯñs mundũ eſſe opꝰ nãe: ⁊ ſic dcm̃ Auer. eſt ſm fundamẽta nãlia ꝓbabile. (Sed ſuppoſito.) Nũc ad formã argumenti rñdere vĩ. d. ſꝫ ſuppoſito ꝙ mũdus ꝓcedat ab agẽte p̃mo ꝗ inclinauit ipſiꝰ eẽ magis q̃ȝ ꝑuationẽ ſuã. ſ. ꝗ elegit eiꝰ eſſe magis q̃ȝ nõ eẽ: opꝫ nos dr̃e ꝙ ipſe eſt volẽs: ⁊ lꝫ ab eterno voluiſſet ſuũ eẽ. pꝫ ğ ꝙ phĩ ꝯueniũt cũ iſtis in attribuendo deo volũtatẽ. (Et iõ.) Ex h ꝯducit pctm̃ Alga. d. ⁊ iõ qđ ipſe dixerat phoꝝ noĩe. vꝫ ꝙ id qđ ꝓcedit ab ipſo deo ꝓcedit mõ nãe. falſuꝫ ẽ: jmo dicũt ꝑipaᵗᶜⁱ loquẽtes ſm veritatẽ: ꝙ entia ꝓcedũt ab eo mõ altiori q̃ȝ ſit nã: ⁊ q̃ȝ ſit humana volũtas: cuiꝰ rõnes reddit: ⁊ ingt: ꝓbatũ eſt. n. demſtratiue ꝙ ipoſſe eſt ꝓcedere aliquẽ actũ ab ipſo deo nãli mõ. i. ſm viꝫ nãe ſeu volũtario iuxta intẽtionẽ. i. rõnẽ volũtatis in nobis. i. voͭᵉ vniuoce dicta cũ volũtate nr̃e: cuiꝰ rõnẽ reddit. d. volũtas eni aĩaliũ. i. hoĩm ꝑncipiũ eſt motꝰ cũ ꝯtigꝰ ſup. cuiuſmodi nõ eſt dei volũtas: ideo apponit correͫ: ⁊ ingt: quapꝑ dicimꝰ ꝙ actus diuinus ꝓcedit ab eo nobiliori mõ q̃ȝ mõ volũtario ꝗ clare cõprehẽdi nõ põt niſi ab eodeꝫ. ¶ Et debes ſcire ꝙ ſicut nos diſtincte nõ ſcimus poſitiue: cuiuſnã nãe ſit celũ: ſꝫ ſoluꝫ ꝑ abnegationẽ. ſ. ꝙ nõ eſt graue neq̃ȝ leue: vt Ariſto. in his que de celo dicit: ſic nos nõ ſcimus que volũtas ſit dei: ſꝫ ſcimꝰ ꝙ nec agit per modũ nãe: nec ꝑ modũ voluntatis nr̃e: ſed poſitiue h mõ. ſ. ipm̃ agere ſolus ipſe ſcit: ⁊ ſic pꝫ ſol. argͥ Alga. (Et probatio.) Hoc in loco vult ꝓbare in deo eẽ volũtatẽ: ⁊ ingt: ⁊ ꝓbatio qm̃ vult. ſ. ꝙ in eo ſit volũtas hec eſt: ⁊ apponit illã. d. notũ eſt ꝙ ipſe ſcit duo ꝯdictoria ⁊ duo ꝯria: ⁊ h iã declarũ ẽ in fine ioᵉ diſputatiõis: quõ hoc ſuppoſito arguit: ⁊ ꝟtus ſue rõnis ꝯſiſtit in hoc: vl' deꝰ agit tãtũ q̃ȝtũ ſcit: ⁊ põt agere vl' tãtũ q̃ȝtũ vult eorũ que põt agere: oñdit ꝙ non agit tãtũ q̃ȝtũ pt agere. d. vñ ſi ipſe q̃ȝtũ ſcit agẽ tãtuꝫ faceret: ſed ſup. ſcit duo ꝯria facere: ergo duo contraria faceret ſimul et ſemel: qđ eſt falſum: relingt̃ ꝙ ipſe nõ faciat q̃ȝtũ põt: tũc apponit zᵐ mẽbꝝ. d. opꝫ ğ ꝙ efficiat vnũ ꝯdictorioꝝ volũtate: ergo deꝰ agit volẽs: qđ Alga. negabat. Et põt ex his ſyll'ari ſic: oẽ potẽs agere duo ꝯria eligẽs vnũ eoꝝ agit volũtate: ſꝫ deꝰ eſt agẽs potẽs duo oppoſita eligẽs alterũ eoꝝ: ğ deus agit volũtate: ⁊ ſic pꝫ ſmo eiꝰ. Sed quõ deꝰ ſciat duo oppoſita: ⁊ quõ agat alterꝝ eoꝝ: ⁊ nõ nã in alijs diſputatiõibus pluries dixit: ⁊ ego ipꝫ expoſui. (Et iõ dicimus.) Cõducit ⁊ peccatũ aliud Alg. d. ⁊ iõ dicimus ꝙ ex eo ꝙ ipſi diſtinguebãt dicẽtes ꝙ actꝰ dei aut ꝓcedit a nã: aut a volũtate: appet ꝙ ignorãt ipſi nãm ⁊ voluntatẽ ꝗd ſint: ⁊ h oñdit. d. nã nãq̃ȝ apud phõs itell'it̃ in pluribꝰ rebus ꝑncipiũ motus: vt aſcẽſus ignis ſurſum: ⁊ terre deorſum: ⁊ talis nã dꝫ ab ipſo deo auferri: capiẽdo ğ nãm put eã diffinit Ariſt. in de phyſico auditu: ſic deus nõ agit per nãm. (Silr̃.) Oſtẽdit quõ nã põt capi ſcdo mõ: ⁊ hoc mõ põt ꝯcedi deuꝫ agere ſm nãm. d. ſilr̃ aliqñ dr̃ nã de oĩ ꝟtute ex qua ꝗdã actus ꝓcedit ſup. ablato actu volũtarie: quã dñt aliq ꝙ eſt ẽt itell'us: ⁊ aliq opponũt illis ꝙ nõ eſt intellectus: tñ ipſe affirmat p̃moꝝ opinionẽ. d. imo illa virtus. ſ. itell'us nãliter agit qđ ꝓcedit ab ea: ⁊ per ꝯñs nã dici põt: ⁊ rõnẽ reddit. d. ipſi. n. phĩ aſſimilãt eã. ſ. itellectũ artificibꝰ ꝗ a ſeipſis mouent̃: ⁊ ab eiſdẽ ꝓcedũt actus ordinati: ⁊ per ꝯñs cũ itell'us moueat ⁊ actus ordinatos ꝓducat: nã dici põt: qđ ⁊ ꝟbo Ar. ꝯfirmat. d. ⁊ ideo ait pnceps phoꝝ. vꝫ Ar. ꝙ intell'us nãliter oĩum denoiat̃. i. dicit fere omniũ natura: put oĩa ordinat vt pꝫ in zᵒ de aĩa: ingt. n. ꝙ agẽs intell'us eſt oĩa facere: poſſibilis oĩa fieri: ergo intell'us nã dici põt: ⁊ per ꝯñs pꝫ qualr̃ deꝰ egere poteſt nã ſm dicta. ſ. put intell'us nã eſt: ⁊ ſic pꝫ ẽt quõ ipſe Alg. dicit ꝙ deus nec agit natura nec volũtate mẽtitur: agit eni deꝰ volũtate equoce dicta: ⁊ ẽt nã equoce dicta: ⁊ qꝛ hoc ignorauit Alga. iõ abſolute dixit illud vt Auer. dixit. (Sꝫ id qđ dixit.) Hoc in loco remouet aliud ꝑncipale dcm̃ Alga. ⁊ ṗ ꝓponit illud. d. ſꝫ id qđ dixit diffinitiue. ſ. ꝙ qui ſcit ſeipm̃: ſcit alia ⁊ ecõtra falſum eſt: ⁊ deinde reddit rõnẽ q̃re ẽ falſum. d. qꝛ ſequeret̃ ꝙ qui alia ig̃rat: ſeipm̃ ignoraret: mõ hoc eſt ꝯ experiẽtiã. (Et qꝛ.) Nunc corͥᵉ ꝯcludit ⁊ peccatũ Auic. ⁊ ingt: ⁊ qꝛ cõpellit̃ Auic. contrarietatibꝰ. ſ. argumẽtis phoꝝ: vt ꝯcedat ꝙ deꝰ ig̃rat alia ex̃ ſe: oportuit eũdẽ Auic. ꝯcedere ꝙ ipſe deus ignorat ſe ipm̃: ⁊ h optime ꝓbauit ſup. Alg. ꝯ Auic. ¶ Debes ſcire ꝙ Auer. non ꝯcedit deũ ignorare alia ex̃ ſe: qm̃ ignorãtia eſt ꝑuatio ſcie: mõ vt dicet ſtatiꝫ qđ nõ põt eẽ ſubꝫ ignorãtie: nec ſcie: eo qꝛ obtra hñt ⁊ fieri circa ideꝫ: iõ per ignorare h in loco intẽdit nõ ſcire: ⁊ hoc eſt ita: qm̃ ſm phõs deꝰ nõ intelligit alia ſub rõne qua ſunt diuerſa: ⁊ alia ab ipſo eẽ dei: ſꝫ itelligit ſe ⁊ alia put eſſe eius eſt eſſe oĩum: Nota.

Nota.

⁊ hoc dcm̄ eſt iz° metaph.cō.ſi.⁊ hoc ⁊ ſacri theologi nr̄i ēt ꝯcedūt.(Sed id qḋ.) Nunc rurſus rephēdit Alga.in alio v̄bo:⁊ primo repetit id.d. ſed id qḋ dixit. vꝫ ꝙ qui ſe ipm̄ ignorat mortuus eſt: ⁊ deum nō decet reputari mortuum. Apponit ſtatiꝫ locū erroris:⁊ inqͭ:dicimus ꝙ ſunt verba ꝓbabilia egrediētia ex vi ꝓpōnū dialecticaliuꝫ:⁊ reddit rōnē.d. illud nāqꝫ qḋ nō eſt viuū nō eſt mortuū: niſi de nā ſua eēt hēre vitā:eo q2 viuēs ⁊ mortuū ſūt oppoſita:⁊ hn̄t fieri circa ideꝫ:vt ſat dcm̄ eſt:⁊ apponit euaſionē.d.vel ſi ipſe itēderet ꝑ mortuo brutū:tūc nec diuiſio erit v̄a:qm̄ de° nec eſt viuens:nec brutū.(Verū tñ.) Abſoluit ambiguitatē:qm̄ Ap.in metaphicis ꝓbat deuꝫ viuere optīa ⁊ ꝑfectiſſima vita:⁊ Auer.ibideꝫ iz° metaᶜᵉ cō.38.⁊.39.oñdit illud rōnibus demr̄atiuis: mō aūt inqͭ ꝙ de° nec dī viuēs nec mortu° qūocūqꝫ accipiaᷓ mortuum. Abſoluit Auer.⁊ inqͭ:verū tñ notandū eſt ꝙ vita dī in entib° eternis ⁊ corruptibꝫ equoce:vult dicē ꝙ qn̄ Ap. inqͭ:⁊ deū viuē:nō itellīt vitā vnī° rōnis cū vita aial' gnābiliꝫ:⁊ h̄ dixit ⁊ ipſe 8° meta.cō.iz.⁊ nolo ꝓlōgare v̄bū: qm̄ i diſputaᵗⁱᵉ 3ᵃ feci morā.(Sꝫ id qḋ.) Nūc iteꝝ mordet eū in alio v̄bo:⁊ inqͭ:ſꝫ id qḋ dixit ꝙ oē ſepatū a mā ē itellīs ꝑ ſe ⁊ extrīs ⁊c.⁊ rn̄det.d.h̄ v̄ba.dicim° ꝙ ē euaſio ⁊ nō demr̄o i h̄ gdē qḋ Alg.dixit:nos ꝑlibauim° demr̄onē phoꝝ q̄lr in iſtis dꝫ vigorē hēre:ecce qūo illḋ v̄bū fuit extneū cū iā ⁊ ipſe ſcripſit demr̄onē q̄ ꝓbatū ē deū nō eē corp° nec v̄tutē in mā corꝑali:⁊ iā fuit cōpoſita in ſcḋa figura ſic:oē corp° vl' v̄tus in corꝑe ē finitū in tꝑe:ſꝫ p°motor nō eſt finit° in tꝑe:g̃ nō ē corp° nec v̄tus i corꝑe: ⁊ ipſe ꝓbauit vtraſqꝫ ꝓpōnes ſupi° demr̄onib° Ap.iō nō vult ampli° ſmonē ꝓlōgare.(Sꝫ id qḋ.) Ampli° reprobat:⁊ v̄bū aliud Alga.⁊ ꝑ narrat illud.d.ſꝫ id qḋ dixit. vꝫ ꝙ vita pōt ꝓcedē ab eo qḋ nō ē viuuꝫ:⁊ ſciēs de nō ſciēte:ꝑꝑ qḋ dixit ꝙ ꝓrogatia ꝑncipiꝫ ē ipſi° incōcū pn̄ᵐ tm̄.i.ꝙ ſolū alia ꝑcellit ꝑut ē pn̄ᵐ. Hoc amouet:⁊ inqͭ:dicim° ꝙ ſt v̄ba falſiſſima:⁊ reddit rōnē:⁊ inqͭ:ſi.n.poſe eēt ꝙ ab eo qḋ vitā nō hꝫ ꝓcedēt vita: ſeqͭ ꝙ entitas ꝓcedat ab eo qḋ nō ē ens.tādē q̄libet res ꝓcederet a q̄libet re:⁊ ſic qḋlibet ex q̄libet:g̃ ordo cāꝝ nihil eēt:qḋ ē flꝫ:⁊ cū h̄ dixiſſet excuſat ſe i aliꝯ Alg.argᵗⁱˢ ⁊ ſmo ſu° ē māifeſt° ꝑ ſe.

p°qḋ **Sed hoc in** loco non pūa emergit qḋ.vī.n. Auer. teſtari viuens nō poſſe gigni ex nō viuēte:h̄ ⁊ ꝯ experiētiā ⁊ ꝯ v̄ba ei° eē vi.ꝯ experiētiā gdē:qm̄ ſemē aialis vꝫ aial gnāre: ⁊ tñ maior ps phoꝝ non ponit ipꝫ viuē nec aiatū. Adbuc v̄o ꝯ v̄ba:qm̄ ipſe 7° meta.cō.31.⁊ iz°meta.cō.18.⁊.iz.vī ⁊ in h̄ rephēdē Auic. ⁊ Alex. Themiᵘᵐ ⁊ Plonē.q ꝓpōnē hāc adeo crediderūt ꝙ Plato ideas:Themiſti° aiam. Auic.Colchodeā. Alex.iteᵐ poſuerūt. Rurſus difficili° ē qḋ ait:ꝙ ſi viuēs ex nō viuente fieri poſſet:⁊ ens ex nō ente:⁊ vlr qḋlibet ex q̄libet nō īpoſe fieri:iſtud.n.qūo ſeqͭ h̄ in loco nō declat. ❡ Circa iſtud imorat° ſuꝫ valde in lib° de iteᵘ:nūc aūt ne ſub ſilētio penit° trāſeā:opꝫ iducē aliqd de h̄:pn̄t igiᷓ dno modi fingi.vn° cō is:alter cui nō īuenio locū oppoⁿ.pm° g̃ mo-

Pō iol. ⁊ alioꝝ. duſe ē quē Joā.iād.ſecut° ē in lib° de aīa:⁊ in lib° metaᶜᵃᵉ: ⁊ fere oēs latini ⁊ medici h° tpis. ❡ Ubi debes ſcire pri-

Quid ſit ſperma. mo ꝙ ſperma eſt ſemē deciſuꝫ a pr̄e z°ᵉ ꝑtiū.ſ. ſubtilis ⁊ groſſe:iteꝝ in ſubtili ē v̄tus q̄dā occulta: ⁊ ꝑ totuꝫ ē calor vitalis:g̃ in ſꝑmate ſunt gnqꝫ ꝑtes: groſſa corpulēta:ſubtilis ⁊ ſpirituoſa v̄tus q̄ q̄litas eſt q̄dā reſidēs in ꝑte ſpirituoſa:⁊ calor vitalis g ⁊ aialis ⁊ nālis dī ꝓut diuerſa officia exercet:ꝑs gdē corꝑea maſſa ē ex q̄ mēbra ⁊ corp° aialis totū formādū.ſpirituoſa ps q̄ ſpūs ē genitiu° hꝫ locū forme:⁊ q2 deciſus fuit a pr̄e retinuit v̄tuteꝫ illā q̄ retētā in eo format corp°:⁊ q2 vnūqḋqꝫ agēs hꝫ inſtr̄m:iō calor ille eſt velut iſtr̄m:g̃ v̄tus illa vtēs calore tāqꝫ inſtr̄o format corꝑis mēbra:qb° for̄atis aiam ex̄hit de po°ad actū:

h̄ gdē v̄tus dī itellꝰ diuīū qḋdā: ⁊ aīa dī gdē itellīs:ꝑut quēadmodū itellꝰ:nō oꝑai ꝑ corꝑis mēbꝝ vl' iſtr̄m:ita nec ⁊ h̄. Rurſus dī diuīū qḋdā:qm̄ vitā dat:op°.n.diuoꝝ eſt dare vitaꝫ:vt iz°meta.cō.34.teſtat° ē ⁊ Auer. Dī q̄qꝫ aīa qm̄ aīa dī duob° modis:ſic ⁊ foīa foīa:dī foīa vel q2 format imagies i mā:vl' q2 iformat māꝫ: eodē mō ⁊ aīa dī vl' q2 aians ē ⁊ aias faciēs:vl' q2 ipſa aiat mām:q2 igiᷓ v̄t° illa aiaꝫ ponit i māꝫe:iō aīa dī: ⁊ ꝑꝑ h̄ mlti phoꝝ dixerūt ſꝑma eē aiatū:nō gdē aīa que ē foīa māe: q̄ res dī aiata:ſꝫ aiatū aīa aiante.i.creāte aias. Ex his pt eligi loc° iſte:oē.n.viuū dꝫ ꝓcedere a viuo:⁊ aiatū ab aiato:h̄ mō itellīndo viuēs ⁊ aiatū: qm̄ nō ē poſe vt viuū fiat niſi ab eo qḋ pt ⁊ vitā dare:⁊ aiatū ab eo qḋ pt aiam dare:g̃ opꝫ vt ſit viuēs ⁊ aiatū h̄ mō.alr ſi ñ eēt aiatū: nec ꝑ mō nec z° mō:⁊ē poſe eēt:vt ⁊ ens ex nō ente:⁊ qḋlibet ex q̄libet fieret:vt intellīnti pꝫ. ❡ Scḋs modus q nūc occurrit eſt z°modᵘˢ quē extraxi ex antiqs ſmōib° antiquoꝝ: vbi debes ſcire ꝙ p°motor ⁊ ē itellīs:⁊ ē aia:⁊ ē nā:⁊ ē ꝓuidētia:vn° manēs ſꝑ i eēntia: ꝑut.n.diuerſa officia exercet:diuerſa ſortit° ē noīa: ꝑut.n.ſe itellīt: ⁊ oīa q̄ ſūt poſſia ⁊ actu itellō dī:ꝑut aias germiat ⁊ corꝑa mouet:aiando illa aīa dī:ꝑut res ⁊ formas reꝝ nāliū in mā ponit nā dī:ꝑut v̄o ꝓuidit res caducas ⁊ gnābiles ⁊ ſpās eternas:ſic ꝓuidēna dīct° ē. ❡ z°debes ſcire ꝙ de° nō pt exercē oꝑa hec niſi ꝑut vniᷓ diuerſis iſtr̄is vt motor:ꝑut igiᷓ vniᷓ ſemib° aialiuꝫ:vt ſic aīa dī aiatiua ꝑut vniᷓ radicib° nālib° ex qb° nāles ꝑcreanᷓ:nā dī. ꝑut nulli corꝑi nulli magnitudiqꝫ vniᷓ itellꝰ:ꝑut oib° ē pn̄s:ſic v̄t°ꝑncipis in toto exercitu ꝓuidēs. ❡ Dōm itaqꝫ ex his ꝙ cū ſꝑma in fundo mr̄icis ꝓijciᷓ.tūc de° vt motor aiatiu° appropaᷓ ei:⁊ vtiᷓ v̄tute illa ⁊ calore vt corp° formātib°: ⁊ ſic eo formato corp° aiat.⁊ ſic Ap.appellat v̄tutē illā q̄ eſt de° diuaꝫ:⁊ lꝫ de facto ſit itellꝰ: atrñ adhuc in h̄ oꝑe viꝫ ⁊ modū hꝫ itellīs vt Auer.inqͭ:⁊ hec eſt ſnīa Auer.7° meta.cō.illo.31.ſi hn̄ v̄ba ſua cōſideranᷓ. Adhuc ⁊ Ap.in z° lib° de gnōne aialiū caplo.io.inqͭ:corp° aūt geniture.i.ſꝑma in quo ſemē aialis ꝑncipij ꝯtētinū vna ꝓuenit: partim ſepabile a corꝑore in qb° diua ps cōꝑrehēdiᷓ q̄lis eſt q̄ mēs appellaᷓ: ꝑtiꝫ iſepabile.i.ita corporeū:vt nullo°abſtracti intellꝰ ſubm eſt:ecce q̄ꝫ plane ⁊ Ap.his v̄bis hanc opionē appoſuit. Ex h̄ appet q̄lr argᵗᵃ facta nihil ſunt: ⁊ enthimema Auer.formaᷓ in h̄: qm̄ pn̄ᵐ dꝫ ꝯtinere totū eē ꝑncipiatis: ⁊ iō ſi p° motor nō eēt viuēs nō ꝯtineret eē ei°:g̃ nō poſſet eē pn̄ᵐ ei°:alr ens poſſet ex nō ente:⁊ qḋlibet ex quolibet euenire. ❡ Sꝫ dices. g̃ hec opio Auer. nō dr̄t ab illa Auic. ❡ P.i fine ꝯⁿ inqͭ:ꝙ mouit Ap.ponē itellīm ſepatū rō v̄tutū ſpūaliū.g̃ nō ponit iteᵐ eē pn̄ᵐ h°. ❡ Dōꝫ ꝙ

Dubitaᵒ. Solutio. Dña inter Auic. ⁊ Auer.

dr̄ia hoꝝ ē:qm̄ Auic. colchodeā poſuit ⁊ eā īfimā itellīntiaꝝ. Auer.aūt vult ꝙ iſtud nō eſt necīiū: qm̄ ſemen ſufficit.⁊ pm̄° motor vt aīa ſemini appropriata. ❡ z° dr̄t qm̄ voluit Auic.vt creator formaꝝ eēt itellꝰ: q̄ hō intellīit Auerrois aūt vult ꝙ itellꝰ ſit īfima itellīntiaꝝ: ⁊ poſit° ab Ap. ꝑꝑ itellere tm̄:⁊ nō creare formas. ❡ 3° dr̄ia eſt: qm̄ Auic.ait ꝑꝑea inteᵐ debē eē ſepatū: vt formas creet: Auerro.aūt ꝙ iō eſt ſepat°:q2 pn̄ᵐ itellectiōis.

❡ Et ſic explicit expō vndecime diſputatiōis.

❡ Diſputatio iz° Alga.cuꝫ phis eſt in eo ꝙ reprobat coꝝ opionē in eo qḋ dicunt ꝙ de° ꝑticularia ignorat que tpali diuiſione diuiduntur. DV. I.

AIt Alga. In hoc fere oēs phi ꝯdicunt maxime opinātes deū tm̄ ſeipm ſcire. Adhuc alij peripatetici hanc opioneꝫ ſeqͭunᷓ manifeſte. Auicē.n.qui opinatus eſt ꝙ deus

alia

alia entia ſciat expreſſe dicit q̄ ea ſcit vl'i mō nō aliquo tpe igrediēte: ⁊ cū toto iſto nullū ſupiorū entiū neq̄ iferioꝝ igrat: ⁊ ſeq̄t q̄ ſciat ꝑticularia aliquo mō. Vn̄ nos liuore veritatis cogimur de iſtis diſputare: ꝑꝑ qd̄ p̄io ducem⁹ ipoꝝ opionē clare: poſtea vero eos arguem⁹. Inducam⁹ igit̄ p̄io exēplū poſitū apud eos. ſ. q̄ ſol debeat eclipſari in quodā die futuro: poſtmodū lucere. ḡ in dicta eclipſi tria tēpora inſpiciēda ſunt. vȝ tp̄s in quo eclipſis eſt futura neceſſario. Et tempus in quo erit p̄ñs. Et tēpus in quo p̄terierit: ꝑꝑ que tria tempora diuerſe tres oriunt̄ ſcie nūerales ⁊ ſucceſſiue in vnū ſubm venientes que ſine dubio iferūt ſciētis variationē. Et iō putāt q̄ nō eſt imaginādū q̄ ipſe de⁹ tres iſtas cōprehendat. Scientia nāq̄ ſeq̄t ſcibile: quapp ꝑmutato ſcibili ꝑmutat̄ ſcia: ⁊ ꝑmutata ſcia ꝑmutat̄ ſciens: ſȝ oīs ꝑmutatio cauēda eſt a deo bn̄dicto: quare dicūt q̄ ipſe de⁹ ſcit eclipſiȝ: ⁊ oia ipſi⁹ cōmitātia: ſȝ mō iuariabili: vtputa q̄ ſol eſt ⁊ luna: ⁊ q̄ mouent̄ cōtinue circulariter: ⁊ q̄ ipſoꝝ circuli abinuicē interſecant̄ in duob⁹ pūctis q̄ dicunt̄ caput draconis ⁊ cauda: ⁊ q̄ iſta duo luminaria obuiāt ſibiinuicē ſignatis tp̄ibus in duob⁹ p̄dictis pūctis. vȝ qn̄ luna iterpoſita erit iter ſolē ⁊ circulos noſtros ambob⁹ exñtib⁹ in vno duoꝝ predictoꝝ punctoꝝ: ⁊ qn̄ luna deīn locū pertrāſibit q̄titate termiata lucet ſol more ſolito: ⁊ ſic al's iterabit eclipſari: ⁊ iō talis ſcia nō infert ꝑmutationē in deo: neq̄ variabilis reputari dȝ: ⁊ ſic ſil'r dici pōt de oib⁹ nouitatib⁹ a cais t'minatis aduenientib⁹ ſucceſſiue vſq̄ ad motū orbiū: cui⁹ cā ē celi aīa q̄ orbes mouet mō deſiderij aſſimilādo ſeipſi deo bn̄dicto vl' angelis. ſil'r dn̄t de viſibilib⁹ reb⁹ mā ⁊ loco ſicut ſunt idiuidua hominū ⁊ alioꝝ aialiū: dn̄t. n. q̄ ipſe de⁹ ignorat accñtia quorūlibet ipſoꝝ ꝑticulariter: ſȝ ſcit hoiem vl'i mō: ⁊ oia ſua ꝯtingētia eodē mō: ⁊ q̄ñ ſuū corp⁹ cōponit̄ ex ꝓprijs mēbris vtilib⁹ ꝓ oib⁹ ſuis nāis: ita q̄ nulla vl'r ignorat: ſȝ ꝑticularia ⁊ idiuidua: vt ſoꝛ. ⁊ callias: q̄ tn̄ abinuicem ſenſibil'r diſtinguunt̄: nō tn̄ ab itellectu: ḡ ipſe deus ſine dubio igrat ea: hec eſt ſn̄ia dicte opionis: cū qua euellunt̄ radices oium legū ſectarūq̄ ſtipites: et ab his liniunt̄ cūcta vba ꝓphaꝝ ⁊ dinaꝝ ſcripturaꝝ: ⁊ auferēt totalr oiuȝ fideliū ſpes. Quare conamur cū eis feruide litigare ⁊ p̄dicta abſurda acerrime redarguere.

¶ Ut cōpleat oēs ambiguitates occurētes in ſcientia dīui. vult mō Auer. adhuc iueſtigare an de⁹ ſingularia ſciat. ⁊ ꝓ vt ꝯſueuit Alga. iducit dubiū: ⁊ ingt. ait Alg. in h̄ fere oēs p̄hi ꝯdicūt, maxime opināces deum tn̄ ſeipm ſcire.

¶ Adhuc alij ꝑipatetici hāc opionē ſequunt̄ manifeſte. Auic. eni q̄ opinat' eſt q̄ de⁹ alia entia ſciat ſup. ex̄ ie. expreſſe dicit q̄ ea ſcit vl'i mō: nō aliquo tpe ingrediēte. i. nō ſub diā alicui⁹ tp̄is. Adhuc ⁊ cū toto iſto ingt Aui ē. q̄ de⁹ nullū ſupioꝝ entiū neq̄ iferioꝝ ignorat: ⁊ ide ſu p. ꝯcludit q̄ aliq̄ mo ſcit ꝑticularia ſup. ſaltez in vl'i. (Vn̄ nos.) Hoc in loco cū dixiſſet opionē p̄hoꝝ: vult ꝯdicere eis: ⁊ ꝓ reddit cām ſue ꝯdictōis: ⁊ ingt. vn̄ nos liuore veritatis cogimur de iſtis diſputare: ꝑꝑ qd̄ p̄ iducem⁹ ipſorū opionē clare: poſtmodū vero arguem⁹. (Inducam⁹ igitur p̄mo.) Incipit mō dicē: ⁊ ingt. iducam⁹ igit̄ exēplū p̄poſitū apud eos. ſ. q̄ ſol debeat eclipſari in q̄dā die futuro: poſt mō lucere: ḡ in dicta eclipſi ſunt tria tp̄a iſpicienda. ſ. tp̄s in q̄ eclipſis ē futura nec̄io: ⁊ tp̄s in q̄ eſt p̄ñs: et tp̄s in q̄ p̄terijt: ꝑꝑ q̄ tria tp̄a tres diuerſe oriunt̄ ſcie: et nūe⁹ ⁊ ſucceſſiue in vno ſubito icidētes q̄ ſine dubio iferūt ſciētis varietatē: ⁊ ide ꝯcludūt q̄ nō eſt imaginādū q̄ de⁹ ipſe iſtas tres ſcias cōprehendat: ⁊ reddit rōnē. d. ſcia nāq̄ ſeq̄t ſcibile: quapp ꝑmutato ſcibili permutat̄ ſcia: ſȝ ꝑmutata ſcia: ꝑmutat̄ ſciens: ſȝ oīs ꝑmutatio amouēda eſt a deo bn̄dicto: q̄re dn̄t q̄ de⁹ ſcit eclipſim ⁊ oia ipſi⁹ cōiter. i. vl'r. eſt ḡ v'tus ſylliſmoē ſciēs ꝑticlaria mutatur: ſȝ de⁹ nō mutat̄. ḡ nō ſcit ꝑticularia. maioꝛ ꝓbata ē: minor nota eſt. (Sȝ mō iuariabili.) Quia ꝯcluſit deus ſcire cōiter ⁊ vl'r: illa oſ̄dit quō ⁊ ingt: ſȝ mō iuariabili: vtpote q̄ ſol eſt: ⁊ q̄ luna ſit: ⁊ q̄ mouent̄ cōtinue circulariter: ⁊ q̄ circuli ipſoꝝ iterſecant̄ in duob⁹ pūctis: q̄ dicunt̄ caput draconis ⁊ cauda: ⁊ q̄ iſta duo luminaria obuiāt ſibi inuicē ſignatis tp̄ib⁹ in duob⁹ p̄dictis pūctis. vȝ qn̄ luna iterpoſita erit iter ſolē ⁊ oculos nr̄os ābob⁹ exñtib⁹ in vno duoꝝ pūctoꝝ: ⁊ qn̄ luna deīn locū ptrāſibit q̄titate termiata. i. ꝑua lucet ſol more ſolito: ⁊ ſic al's iterabit eclipſari. tūc ꝯcludit itērū. d. iō talis ſcia nō infert ꝑmutationē i deo: neq̄ variabilis reputari dȝ: ⁊ tc̄ addit vl'ez vnā ꝓpōnē. d. ⁊ ſic ſil'r dici pōt de oib⁹ nouitatib⁹ a cais t'miatis euenientib⁹ ſucceſſiue vſq̄ ad motū orbiū: cui⁹ cā eſt aīa celi q̄ orbes mouet mō deſiderij aſſiſtando ſeipſi deo bn̄dicto vel āgelis. i. itelligētijs trahētib⁹ eas ap propāris. ſil'r dn̄t de viſibilib⁹ reb⁹: loco ⁊ mā ſic ſunt indiuidua hoīuȝ ⁊ alioꝝ aialiū: dn̄t. n. q̄ ipſe de⁹ igrat accidētis. i. diſas accñtales q̄rūliber ipſoꝝ ꝑticul'r: ſȝ ſcit hominē vl'i mō: ⁊ oia ſua ꝯtigētia. i. accñtia eodē mō: ⁊ ſcit quō ſuū corp⁹ cōponit̄ ex ꝓprijs mēbris vtilib⁹ oib⁹ ſuis nec̄ijs. i. cōmodis: ita q̄ nulla vl'r igrat: ſȝ ꝑticlaria ⁊ idiuidua ſic ſūt ſoꝛ. ⁊ calias: q̄ tn̄ adinuicē ſenſibil'r. i. dīijs accñtalib⁹ ſenſibilib⁹ diſtīguunt̄: nō tn̄ ab itellu. i. vt itellectu app̄hēdunt̄: ipſe ḡ de⁹ ſine dubio igrat ea. Tūc ſūmā dicit. hec eſt ſn̄ia dicte opionis cū qua euellunt̄ oiuȝ radices legū: ſectarūq̄ ſtipites: et his liniunt̄ cūcta vba ꝓphaꝝ ⁊ diuinaꝝ ſcripturaꝝ: ⁊ auferēt totalr oium fideliū ſpes: quare conamur cū eis feruide litigare: ⁊ p̄dicta abſurda acerrime redarguē. ¶ Debes ſcire vt Themiſti⁹ ingt ꝑ poſterio. cap. 4.6. q̄ ſcit cām ꝑ effectū iꝓpriā ⁊ ꝑticulares ſcit ſciam: ſȝ expō cāe: vt ingt. cur ita ſit q̄ q̄ tota vl'iū eſt: eoq̄ nō mō notitiā hui⁹ vnius defect⁹: quē nūc patit̄ luna: ſȝ ſimpl'r oīum ꝯtinet: nā iteruētus terre nō tn̄ hui⁹ defect⁹ cā eſt: q̄ omniū qui p̄rit oibus ſeculis euenire: volūt ḡ ꝑipatetici: quos Alg. narrat: deū cām ſcire reꝝ. v. g. eclipſis lune ſcit cām ꝓ q̄to ſcit oia ꝯcurrentia ad cām eclipſis lune vel ſolis: ⁊ q: cā cōtinet vl'r oēs effect⁹: vt Themiſti⁹ ingt: iō vl'r ſcit oēs eclipſes: vt cōtinent̄ in cā illa: ſȝ q: vt ꝑticulares ſunt ⁊ ex̄ cās cadūt in tēpore: iō fingunt deū ignorare ea: ⁊ ſic pȝ ſermo eoꝝ. ¶ Adhuc debes ſcire: vt bn̄ ⁊ iuſte ingt Alg. iſtū errorē debemus remouere ꝑꝑ multa. ꝓ qn̄ hoc verificato radices legū ⁊ ſectaꝝ ſtipites remouent̄. 2⁰ qn̄ vba ꝓphārū

Nota

Propter multa remouēdū ē deū particularia ignorare

falſant ⁊ diuinaꝝ ſcripturaꝝ. 3° auferẽ ſpẽ oiuꝫ fideliũ. amouebunt radices legũ ⁊ ſectaꝝ ſtipites: qm̃ oẽs leges oẽs ſecte fundant in h̃ p̃n°ꝙ ſit vn⁹ p° oium gubnatoꝛ ⁊ auctoꝛ: nõ tñ vir gubnãs imo ⁊ pᵉriculr. vba pphetarũ ⁊ ſcripturaꝝ ſcãrũ: qm̃ pphẽ loquunt vtute dei ſublimis: ⁊ ğ debẽt loq vtute cognitoꝛis: qm̃ cec⁹ cecũ ducẽs ambo in foueá cadũt: vt puerbio di. Auferẽ ẽt ſpes ⁊c. qm̃ oẽs ſpam⁹ ex uertitis btitudinẽ ɔſeq. ſi ğ nõ eẽt vn⁹ bonoꝝ ⁊ maloꝝ iudex tota nr̃a ſpes eſſet fruſtra: pp qd diuus ille Ariſto. ingt: ꝙ de⁹ eſt bona bonis diſtribuẽs ⁊ mala malis in lib° de bona foꝛtuna. ⁊ diuus etiã Plato palã in oibus eius dictis hoc p pncipio appoſuit: quare ego nõ mínozi ſolertia hoc pipateticoꝝ petm̃ conaboꝛ exterminare ꝙ̃ Alga. pponat facere. hecqꝫ vitatẽ nr̃e legis ſm poſſe conaboꝛ cõpꝛobare. ALGA. DV. II.

Jt Alga. pctá iſtoꝝ reprobanda ſunt dupl'r: ⁊ prio nãqꝫ dicem⁹ eis. quare negatis dcm̄ dicentis. vꝫ ꝙ de⁹ bñdictus vnã hẽat ſciaꝫ: vtputa in eclipſi que ifert ſcire eã añꝙ̃ ſcit: ⁊ qñ eſt ⁊ poſt tráſitũ: hec. n. variatiões reducũt ad relones nõ inferẽtes pmutationẽ in ſciẽtiſ ſubam: ita ꝙ repreſentet ſũmã relonẽ. qdã eni hõ põt pmutare ſitum quẽ hꝫ cũ alio. v. g. de dextra ipſi⁹ ad ſiniſtrã vel ecõuerſo: ⁊ ſic ſucceſſiue veniẽt in euꝫ relones: ⁊ cuꝫ toto iſto hõ extñs nõ ex hoc aliquo mõ mutat: ſilr̃ dꝫ itelligi in diña ſcia. vꝫ ꝙ vna ⁊ eadẽ ſcia ſit pterita ab eterno: ⁊ futura i eterno: ⁊ pñs ſine pmutatiõe aliqua in eodeꝫ. Jd tamẽ qd dicit ꝙ de necẽitate mutatio ſciẽtiſ ſequitur variationẽ ſcientie: ⁊ variatio ſcie ſeqꝛ variationẽ ſcibilis tẽpozalis. vꝫ dependentis a pterito pñti ⁊ futuro. Dicim⁹ ꝙ nõ eſt quid ɔceſſum; imo petẽdũ eſt ab eis nõ ne põt hõ ſcire aliqd futurũ nulla pmutatiõe accñte in ſciẽtia: vt dato ꝙ deus crearet nobis ſciam aduentus ſoꝛ. in ortu ſolis cras: ⁊ hec ſcia in nobis cõtinuaret: ⁊ nõ inouaret in nobis alia ſcia: tunc in ortu ſolis ſcimus nos ex dictis pcedẽtib⁹ ꝙ ipſe modo venire debet: ⁊ cum eadẽ ſciemus poſt ſuum aduentũ ipm veniſſe. vnde patet ex hoc ꝙ vna ſciẽtia ſufficit deo in cõpꝛehendere iſta tria a trib⁹ tempoꝛib⁹ dependentia. Remanet ergo ꝙ id qd dicit. vꝫ ꝙ relatio dependẽs a quodã ſcibili pprio ingredit qditatẽ: falſum eſt. Unde dicunt ꝙ variata relatione variatur res cui relatio ſit eẽntialiter: ⁊ variata re. ſ. ſucceſſiue puenit mutatio. Dicimus nãqꝫ nos ꝙ ſi hoc eſſet verum iſti ſequerent veſtigia pboꝛum in eo qd dicit ꝙ deus nõ ſcit niſi ſeipm: ⁊ ꝙ ſcire ſeipm idẽ eſt eſſe eius. ſi. n. ſciret hominẽ abſolute vel aial vel brutuꝫ abſolute: ⁊ iſta differũt duabus relationibus: ergo nõ põt verificari ꝙ ſcientia ſit vna ⁊ eadẽ reruꝫ diuerſarũ. poſtꝙ̃ relatũ ⁊ relatio variant; ⁊ qꝛ relatio ſcibiliũ eſt ſubſtãtialis in ſcia: ſeqtur ergo ex hoc diuerſitas ⁊ variatio non nũeratio mi: ſcientia enim aialium differt a ſcia brutoꝝ: ⁊ ſciẽtia albedinis differt a ſcia nigredinis: ergo variant manifeſte: imo qd plus: maĩfeſtũ eſt ꝙ ſpẽs ⁊ genera ⁊ accñtia vniuerſalia infinita ſunt multitudine ⁊ diuerſa: ergo ſatis mirãdũ eſt qualiter iſtoꝝ ſcia igrediat vnam ſciaꝫ ſimplicem.

¶ Cuꝫ Alga. iduxit opionẽ pipateticoꝝ: ⁊ eã declauit hoc in loco vult eis ɔ̃dicere ſoluens qõnes eoꝝ: ⁊ ingt. peccata iſtoꝝ reprobãda ſunt. ⁊ p̃ nãqꝫ dicem⁹ eis q̃re negatis dcm̃ dicẽtis. vꝫ ꝙ de⁹ bñdict⁹ vnã hẽat ſciam: vtputa in eclipſi que ifert eã ſcire illã anteꝙ̃ ſit: ⁊ qñ ẽ ⁊ poſt trãſitũ: q. d. hoc abnegare non poteſtis: ⁊ reddit rõnẽ: ⁊ ingt. he. n. variatiões reducunt ad relones nõ inferẽtes pmutationẽ in ſuba ſcientie: ita ꝙ. i. tali mõ ꝙ illa ſuba repreſentat ſummã relonẽ intm̃ ꝙ variet: ſicut variant correlatiua. ¶ Debes ſcire ꝙ 2ᵉ eſt relatio: q̃daꝫ realis ſimpliciter. ſ. a pte vtriuſqꝫ extremi: vt paternitas ⁊ ſeruitus: et huiꝰ nõ põt aduenire alicui niſi mutatiõe facta in aliq̃: vel ppterea qꝛ in re cui aduenit appõit gd nouũ ſaltẽ realr: qm̃ ſi fiet fili⁹: ſi pater nõ mutet mutatiõe abſoluta ſaltẽ mutabit put recipit aliqd accñs reale tenẽdo relationẽ ⁊ fundamentũ realiter diſtingui pro nũc. Altera eſt relatio realis ſm qd. i. a pte vnius extremi: ⁊ rõnis a parte alteri⁹: ſicut relo rei effcte ad creatoꝛẽ: vt ingunt theologi: ⁊ hꝰ nullã penit⁹ reliquũt mutationẽ in eo cui aduenſũt. põt ğ in pᵖpoſito dici ꝙ cũ ſcia dei ſit eẽ dei: et ſcibilia ſint relones reꝝ creataꝝ: ꝙ̃tũcũqꝫ res ipſe mutẽtur ſcia illa imutabilis ſemp erit cũ relatio ſcibiliuꝫ ad dei ſciam ſit relatio ſcdo mõ hexpoſita: hoc aũt Alg. exẽplo teſtat: ⁊ ingt. qdã. n. hõ põt pmutare ſitũ quẽ hꝫ cũ alio. v. g. de dextra ipſi⁹ ad ſiniſtrã: vel ɔ̃ cõuerſo: ⁊ ſic ſucceſſiue veniẽt in eũ relones: ⁊ cũ toto iſto hõ extñs. i. ſtãs nõ mutat ex hoc aliquo mõ. i. aliqua ſpecie mot⁹. Silr dꝫ intelligi in diuina ſcia. vꝫ ꝙ vna ⁊ eadẽ ſciẽtia ſit pterita ab eterno: ⁊ futura in eternũ ⁊ pñs ſine pmutatiõe aliq̃ in eodẽ. (Jd tñ qd dicunt.) Cũ declarauit modũ ⁊ fundamẽtũ quo poſſe eſt extimare illã dei ſciam ſine mutatiõe dei. hoc in loco pſoluit arg⁹ Aui c. ⁊ p̃ pponit ſummã: ⁊ ingt. id tñ qd dicũt ꝙ de neceſſitate mutatio ſcientie ſequit variationẽ ſcientie: ⁊ variatio ſcie ſequit variationem ſcibilis tẽpozalis. vꝫ depẽdẽtis a pterito pñti ⁊ futuro. hec fuit rõ. abſoluit ⁊ dicit. dicimus ꝙ nõ eſt quid ɔceſſum. vult dicere ꝙ totũ eſt verũ pter hoc. ſ. ꝙ mutatio ſcie ſequit mutationẽ ſcibilis. verũ eſt. n. ꝙ ſi ſcia mutat ⁊ ſciens: qm̃ ſcia in ſciẽte exiſtit: queadmodũ pfectio in ſuo pfectibili. Sed nõ ſequit ꝙ ſi ſcibile mutet ppterea ⁊ ſcia mutationẽ recipiat: ⁊ tanto maxie ꝙ̃to ſcia eſt cã rei ſcite: qm̃ vbi ſcibile cã ſit ſcie ſine dubio: hñ ſeqtur pmutato ſcibili et ſciam pmutari: ⁊ hoc oñdit Alga. exẽplo: ⁊ ingt: imo petẽdũ eſt ab eis: nõne põt homo ſcire aliqd futurũ nulla pmutatione accñte in ſcia. vt dato ꝙ de⁹ crearet nobis ſciam aduẽtus Socratis in ortu ſolis cras: ⁊ h̃ ſcia in nobis ɔtinuaret: ⁊ in nobis nõ inouetur ſcia aliq̃ vſqꝫ tũc. Tũc in ortu ſolis ſcimus nos ex dictis pcedẽtib⁹. i. ex reuelatiõe paccepta ꝙ ipſe mõ venire dꝫ ⁊ cũ eadẽ ſciemus poſt ſuũ aduentũ ipꝫ veniſſe. vñ pꝫ ex h̃ ꝙ vna ſcia ſufficit deo in cõprehẽdẽ iſtã tria depẽdẽtia a trib⁹ tẽpoꝛibus. ¶ Tũc ad formã qõnis reſpõdens ingt. remanet ğ ꝙ id qd dicũt. vꝫ ꝙ relatio dependens a quodã ſcibili pprio igredit qditatẽ. i. eſſentiã ſcibilis ⁊ ſcie. falſum eſt vt ex his acceptũ eſt. (Uñ dicũt.) Adhuc vult eis ɔ̃dicere: ⁊ pmo repetit dictũ eoꝝ: ⁊ ingt

2ᵉ relo.

vñ dicũt ꝙ variata rõne variaꝰ res cui relatio ſit eẽntia liter.i.variaꝰ ſcibile:⁊ variata re.ſ.ſucceſſiue ꝑuenit mutatio ſup.in ſcia.ḡ a ꝓ ad vltimũ ꝑueniet mutatio in ipſo deo ſciẽte.huic argᵒ nõ ſoluit:qꝛ iã ſoluerat:ſʒ obijcit eis oñdẽs qd ſeqꝛ ad eos.⁊ ingt.dicimꝰ nãqʒ nos ꝙ ſi h eẽt verũ:tũc iſti ſequerenꝰ veſtigia pͥhoꝝ.i.peripateticorũ veroꝝ in eo qͦd dicũt:ꝙ deꝰ nõ ſcit niſi ſeipm.⁊ dicũt ꝙ ſcire ſeipſuʒ idẽ eſt qͦd eẽ eiꝰ:⁊ reddit rõnẽ q̃re nõ pñt dicere alr:⁊ ſua rõ cõſiſtit in h.deꝰ non ſcit ꝑticularia vt dicũt neqʒ vlia.ḡ ſcit tñ ſe.2ᵒ ꝑtẽ deducẽs ingt.ſi enĩʒ ſciret hoiẽʒ abſolute:vel aial vel brutum abſolute:⁊ hec differũt duabus relõnibus:qꝛ ſũt duo ſcibilia diuerſa.ḡ nõ põt verificari ꝙ ſcia dei ſit vna ⁊ eadẽ reꝝ diuerſarũ:⁊ reddit rõnẽ.d.poſtq̃ relatuʒ ⁊ relatio variant.i.qꝛ apud eos relatio variat ſcibile:⁊ variatio ſcibilis variat ſciaʒ.ḡ ſi ſcibilia ſũt multa:⁊ ſcie erũt multe:⁊ h dicit.et qꝛ relatio ſcibiliũ eſt ſubalis in ſcia:vt dicũt.ſequiꝰ ḡ ex hoc diuerſitas ſciaꝝ ⁊ variatio:nõ nũeratio tñ:ſcia enĩʒ aialiũ differt a ſcia brutoꝝ:⁊ ſcia albedinis dĩt a ſcia nigredinis.ḡ variantur maniſeſte:⁊ addit.imo qͦd plus eſt: maniſeſtũ eſt ꝙ ſpẽs ⁊ gña ⁊ accñtia vlia ſũt ĩfinita multitudine vel ſimplr vel fere:⁊ ſunt adhuc diuerſa.ḡ ſatis mirãdũ eſt qualr ſcia iſtoꝝ ita diuerſoꝝ ingrediaꝰ vnaʒ ſciam ſimplicẽ.Põt ḡ argᵐ ꝯ eos cõponi in hũc moduʒ: deus non ſcit ſingularia eo qꝛ ſeqꝛ vario mõ ſue ſubẽ:eo qꝛ variato ſcibili variaꝰ ſcia:⁊ variata ſcia variaꝰ ſciẽs. Neqʒ põt ſcire vlia:qꝛ vlia ſũt multa ⁊ diuerſa:ſed diuerſitas ſcibiliũ diuerſificat ſciam vt dicũt.ergo nõ pñt ſciri vna ſcia.ꝯñs eſt falſum.ḡ deꝰ neqʒ vlia neqʒ ꝑticularia ſcire põt.ḡ deus nõ ſcit niſi ſe.⁊ ſic redibit opĩo peripateticoꝝ ꝯ quã Auic.obiecit vt pʒ.Quare ſi deus põt ſcire vlia vna ſcia quãtũcũqʒ illa ſint diuerſa:etiã nõ eſt

Dubitaᵒ abnegãdũ ipʒ ſcire ſingularia vna ſcia nũero ſine mutatione eiꝰ:⁊ h argᵐ eſt demõſtratio ꝯ Auic.¶ Sed ambiget qs circa verbũ Alga.an qdẽ relatio poſſit attribui alicui nulla mutatiõe facta in ipſo:⁊ dico in ipſo:qꝛ ſine dubio relatio oĩs noua eſt vel ꝑꝑ nouitateʒ in ambobus extremis vl̄ in altero vel in aliquo 3ᵒ alio ab eis:vt Auer.ingt

Pos Jo. 8ᵒ phyſi.cõ.6.7.8.⁊.9.Joã.Jan.in libro phyſi.qõnis ſol. dedit.⁊ ingt ꝙ relatio realis nõ põt eſſe in aliquo de nouo tanq̃ in ſubõ nulla penitus tranſmutatione facta in ipſo.2ᵒ ingt ꝙ relatio bene põt attribui alicui tanq̃ termino nulla penitus trãſmutatione facta in eo vt exẽplo ꝓbare nitiꝰ.hoc vide.Primũ ꝓbat:qꝛ ſicut de q̃litate:ita de relõne:ſed q̃litas nõ põt attribui alicui tanq̃ ſubõ nulla mutatiõe facta in illo.ḡ nec relatio põt attribui alicui vt ſubõ quin ſit illi mutatio.adhuc nulla forma realis poſitiua põt alicui ſubõ attribui nulla mutatione facta in illo a quo ſm eſſe diſtingniꝰ:ſed relatio eſt forma realis ꝑticularis diſticta re ⁊ eſſe a ſubõ.ergo vt ꝓus. Adhuc oĩs forma qua acq̃ſita res que ſubeſt illi alr ſe hẽt q̃ ꝓus acq̃riꝰ mediãte aliq̃ mutatiõe:ſed relatio eſt hmͦ foĩa vt

Error Joannis. ꝯſtat.q̃re ⁊c̃.¶ Sʒ mihi vĩ ꝙ Joã.errauit mlťũ in hoc. ſi enĩ relatio eẽt aliq̃ foĩa poſitiua diſticta ſm reʒ a fundamẽto ⁊ termino:tũc ad ipſaʒ nõ tñ eẽt mutatio:imo ⁊ verus motus.ꝯñaʒ ꝓbo.⁊ accipio ꝙ ſoꝛ.ſit albus:vt.8.rome.padue vͦ Plato ĩcipiat albefieri:tũc argño.ſicut ſucceſſiue albefit:ita ſucceſſiue aſſimilaꝰ magis ac magis.ḡ ſiẽ per partẽ poſt ꝑtẽ albefit:ita ꝑ ꝑtẽ poſt partẽ aſſimilabiꝰ.ḡ ſi ſilitudo ſit forma poſitiua altera ab albedie:tũc ſicut albefieri eſt motꝰ:ita ⁊ aſſimilari erit motꝰ.2ᵃ ꝓncipalr arᵒ Auer.6.phyſi.cõmen.32.voluit ꝙ omne qͦd mouetꝰ ſiue motu diuiſibili ſiue indiuiſibili:ſit ꝑ ſe diuiſibile.⁊ rationeʒ dixit:qꝛ oẽ qͦd moueꝰ motu diuiſibili moueꝰ motu idiuiſibili:qꝛ mutatio eſt terminus extriſecꝰ motus veri.arguo mõ ſic.oẽ qͦd moueꝰ motu diuiſibili vel idiuiſibili eſt ꝑtiꝰ:ſed oẽ qͦd recipit relationẽ nouam mouetꝰ vel motu diſibili vel idiuiſibili.ḡ omne recipiẽs relõnẽ nouã erit ꝑtiꝰ.ꝯ eſt ꝯ oẽs.forma enĩʒ qñ ſit apud ipſum eſt idiuiſibilis:⁊ tñ relõne noua referꝰ ad agens. adhuc itellͦs apud ipm relatio noua referꝰ ad itelligibile:⁊ tñ nõ eſt diuiſibile.3ᵒ Auer.4ᵒ phy.cõ.129.voluit ꝙ oĩs motus ſubitus ſit terminus alicuius motus ſucceſſiui:vt illuminatio:ſed receptio relõnis realis in ſubõ nõ eſt terminus motus ſucceſſiui:vt pʒ.ergo no eſt mutatio ſubita.¶ Ideo alr dõm puto ſm doctrinaʒ Ari.⁊ Auer. Propo

Ubi debes ſcire ꝙ ablato actu itellͦs in relatiuis non eſt formalis relatio:quẽadmodũ enĩ ablato actu itellͦs in re nõ eſt niſi idiuiduũ:ſic ablato actu itellͦs in relatiuis nõ ſunt niſi fundamẽta actu que ſunt poᵒ relatiua:per aiam autẽ inuicẽ actu referunꝰ.ḡ relationes videnꝰ eſſe entia in aia.⁊ 2ᵃ itellecta:⁊ hoc eſt qͦd Auer.ait.12.meta.cõ.19. ingt enĩ relatio eſt debilioris eẽe alijs ꝑdicamẽtis.i.ia ꝙ qdam reputãt ipſuʒ eẽe ex ſcdis intellectis.i.ens rõnis. ¶ Scdo debes ſcire ꝙ oĩs relatio potẽtialis extra aiam ꝯſequiꝰ aliqͦd qͦd acq̃riꝰ ꝑ motũ vel in ſe vel in ſuo correlatiuo vel in tertio.v̇.g.ſocrates albus vt 8ᵒ ſit ſilis Platoni ꝓpter mutatiõnẽ Platonis ex nigro in albũ:vel ꝑꝑ vtrũqʒ ſi ambo albefiant.vel ꝑꝑ tertiũ:vt Auerro.ait.8. phy.loco ſuo:vniuerſalr aũt dico ꝙ cã põt referri ad effectũ nulla penitus facta mutatione in cã:qꝛ cã nõ referꝰ ad effectũ ꝑ ſe:ſed qꝛ effectus referꝰ in cãm:⁊ iõ cã non referꝰ ad effectũ niſi eadẽ relatione qua ferꝰ effectus ad illã.¶ Tũc dõm ꝙ poſſe eſt relationem aduenire alicui ſubõ:vel attribui alicui termino nulla mutatiõe ſucceſſiua nec ſubita facta in ſubõ.2ᵒ dico ꝙ poſſe eſt vna ⁊ eadẽ ſcia ſciri ſcibile qͦd ſucceſſiue variaꝰ de tpe in tps.ꝓᵐ maniſeſtũ eſt qꝛ relatio potẽtialis nihil aliud eſt niſi fundamentũ:vt dixi.modo ſtat fundamentũ remanere idẽ relatione acquiſita in potẽtia.Adhuc relatio actu ſit per animã:ſed ens rõnis non mutat rem.ḡ patet ꝓmũ ꝟbuꝫ. ¶ Rurſum patet ſcdm:qꝛ ſm Alga.⁊ Auerro.ſcia dei eſt cã rei:quare illa non referꝰ per ſe ad ſcibile:ſed poſtꝰ ſcibile referꝰ ad illã:ſicut ergo nulla mutatione facta in deo nunc diciꝰ agens ⁊ prius nõ.ſic nulla mutatione facta in eo deus diciꝰ ſciens ſortẽ exiſtentẽ nunc:⁊ per eandem ſortẽ fuiſſe ⁊ ipſuʒ fore:qꝛ iſte relationes referunꝰ in deũ:⁊ deus ad relatiua illarũ ꝑ accidens.veruʒ ſi ſcia dei eẽt cãta a rebꝰ quẽadmodũ nr̃a:tũc quẽadmodũ ſcibile variatur ſic ⁊ ſcia:qꝛ vbi eẽt cãta a ſcibili ſcia per ſe referretꝰ ad ſcibile:⁊ ecõtra ſcibile ad ſciam per accidẽs: vt Ari.ait ⁊ Auer.5.meta.cõ.20.Qꝛ igiꝰ relatio poſſit denominare ſubm nulla mutatione penitus facta in eo. Et ꝙ deus ſciat entia ſm variationẽ temporũ:⁊ nulla cõtingat variatio in eius ſcia ſit dictũ intantũ.Argumẽta Joannis nihil ſunt:omnia enĩ ſupponũt fundamentũ diſtigui ſm rem a relationibus:⁊ illud non eſt ꝓbatũ ab eo neqʒ modo eſt preſentis ſermonis.

AVER.

NOs dicimus ꝙ omnes iſte ambages ſunt ⁊ oriuntur aſſimilando diuinaʒ ſciam humane ſcientie qͦd ſm veritatem nõ cõmunicãt niſi equiuoce.Cõprehẽſio enĩ humana eſt cõprehẽſio a ſenſibꝰ: neqʒ cõprehenſio idiuiduoꝝ:⁊ cõprehẽſio vniuerſalium entiũ ſumiꝰ ab itellectu:⁊ iõ non eſt dubium ꝙ cõprehenſio imitatur cõprehenſoꝝ mutationẽ.vñ dicimus ꝙ reſpondendum eſt ſibi ꝙ poſſe eſt hic eẽe ſciam cui talis eſt comparatio ſcibilium ſicut eſt cõparatio relõnuʒ que

in ſeipſis eſſentialiter non ſunt relationes ſicut. eſt dextra ⁊ ſiniſtra in habentibus eas.

C Auerrois videt hoc in loco qͥ̄ rñdere argumēto Aui. ſub mō aptiori: ⁊ ingt. dicimus nos ꝙ oēs iſte ambages ſūt: ⁊ ponit locū a quo ſūt ſumpte. ⁊ ingt. ⁊ oriunt aſſimilādo diuinā ſciaꝫ humane ſcie ꝙ ſm veritatē nō cōicāt niſi eq̄uoce: ⁊ h̄ declar. d. cōprehenſio eni humana eſt cōprehēſio a ſenſibus. i. cauſata a rebus ſenſibilibus. vꝫ cōprehēſio indiuiduoꝝ: ⁊ iterū cōprehēſio vliuꝫ entiuꝫ ſumit ab itellectu. i. cauſat a rebus ſenſibilibus mediante itellectu agēte: vult ergo hic ſciaꝫ noſtrā cauſari aliquo mō a rebus ſcibilibus: ⁊ per ꝯñs ſcia dei eſt cā rerū: tunc ad formā ingt. ⁊ iō nō eſt dubiū ꝙ cōprehēſio imitatur mutationē comprehenſoꝝ. i. ꝙ variat noſtra ſcientia per nes variationē ſcibilis: ⁊ nō ecōtra. (Uñ dicim⁹.) Nūc vlterius quaſi declarādo adhuc pōit moduꝫ quō eſt ſcia dei. d. vnde dicimus ꝙ ſibi. i. Auič. reſpondendū ꝙ poſſe eſt hic eſſe ſciam. i. eſſe in mūdo ſciam in aliquo ſciente: cui talis eſt cōparatio ſcibiliū. i. ad quē formalr cōparātur ſcibilia: ſicut eſt comparatio relatiuoꝝ que in ſeipſis non ſunt eſſentialr relationes. i. que nō ſunt relatiua per ſe: ſed per accñs: q2 alia referunt ad ipſa: ſicut eſt dextrū ⁊ ſiniſtrū in hñtib⁹ ea. i. in animali reſpectu ſup. colūne.

Nota C Debes ſcire ꝙ ſcia noſtra: q2 cauſat a rebus ſcibilib⁹. ideo ipſa refert per ſe ad ſcibile: ⁊ q2 ſcibile ē cā ſcie nr̄e. ideo non refert ad ſciam noſtram: niſi q2 ſcia refert ad ipſuꝫ: vt Ari. ait. 5. metaphy. ſcia vo dei eſt ecōtra. ipa eni cū ſit cā ſcibiliū: ideo non refert ad ſcibilia: niſi q2 ſcibilia referunt ad eā: ⁊ ſic per accñs: vult ergo dicere Auer. ꝙ ſcia dei ſe hēt ad ſcibilia ſicut colūna: qm̄ ſicut colūna eſt dextra vl ſiniſtra: q2 aīal eſt hm̄: ſic ſcia dei eſt relatiua ſcilꝫ preſens vel p̄terita vl futura: q2 ſcibile eſt illius modi: ⁊ ſic patet perfecta ſol. argumēti Alga. ⁊ Auič.

Dubitā⁹ C Ambiges: qm̄ Auer. 7. phy. inquit. cō. 20. cognitio fit in nobis qn̄ tranſmutat per receptionē particulariū ⁊ ꝯſiderationem eorū: qm̄ cum conſideramus particularia fit ex hoc cognitio vlis in nobis ſm relationē ad illa. ſ. ꝙ cuꝫ apud nos fit ex aliq̄ ſpecie p̄ſens pluſq̄ vnū p̄ticulare: ſtatim fit in nobis ſpēs vlis abſq3 eo ꝙ in ipa fiat trāſmutatio. Ex hoc arguo. illud qđ ſm ſe ⁊ eſſentiā ꝓpriā eſt p̄manēs ⁊ non variat niſi relatiue nō eſt cāťū a ſcibili. mō Auer. dicit ſciam nō cauſari niſi relatiue: q̄re ⁊c̄. Hoc hēt videri in libro de itellectu.

Solutio. C Attñ pro nunc dōm ſm hunc ph̄m ſciam non fieri de nouo ſimplr: ſed habitudine ad nos: put eni nos per indiuidua cogitata diſponimur: applicatur itell's ſm vlia illius vel illoꝝ. ergo ſcia eſt noua mihi nō itellectui: ſed vt eſt mihi noua cauſatur a reb⁹: ⁊ hoc ſufficit: ſed ſcia dei nec in ſe: neq3 alicui eſt noua: ⁊ iō eſt ſimplr cā reꝝ: ⁊ tu nō potes itelligere hoc niſi videas librū de intellectu.

ALGA. DV. II.

Ait Algazel. Scđs vo modus quo poſſumus obijcere eis talis eſt. vꝫ ꝙ quicunq3 phoꝝ dicat ꝙ de⁹ vlia ſciat oportebit eū cōcedere ꝙ ponat i eadē ſcia numerationē ſpēꝝ: vñ ſic ſimilr p̄ſit ꝯcedere numerationem ſcibilium ſue ſcientie in indiuiduis ⁊ comitantibus ipſorum.

C Propoſuit Alga. ꝯ̄dicere Auič. duobus modis. cū ergo expedit de vno: alterū aggredit ⁊ ingt. ſcđs vo modus q̄ poſſum⁹ obijcē eis talis eſt. ⁊ exponit illū. d. vꝫ ꝙ q̄cūq3 phoꝝ dicat ꝙ de⁹ vlia ſciat oportēbit eū cōcedere ꝙ ponat in eadē ſcia numerationē ſpecierū. i. ſcibiliuꝫ in vlibꝫ. hēt eni dicere ꝙ deus ſcit hoiem vlem. lapidē vlem: ⁊ ſic de alijs. Tūc arguit. d. vñ ſic ſilr p̄ſit cōcedere nūeratione iſtoꝝ ſcibiliū ſue ſcie i idiuiduis ⁊ comitātib⁹ ipſoꝝ. i. accidentib⁹ eoꝝ. pōt ergo argui in hūc modū: ſicut multiplicatio ſcibiliū vliū nō multiplicat ſciētias vniuerſales: ſic multiplicatio ſcibiliū particulariū nō debet multiplicare ſcientiam eorum: ergo argumentum Auicenne per huiuſmodi eſt ſolutum.

AVERROIS.

Nos dicimus ꝙ hec vba ſunt ſine dubio ſophiſticationes: q2 ſcia idiuiduorū ſenſibilis ē ſeu phātaſia ⁊ ſcia vliū ſumit ab itellectu. Rurſus inouatio idiuiduoꝝ vel ipſoꝝ comitantiū duo infert. vꝫ p̄mutationē cōprehenſionis ⁊ ipſius numerationē. Et ſcientia ſpecierū ⁊ generū nullā ifert p̄mutationeꝫ: qm̄ imutabilis eſt in ſe: lꝫ vlis ⁊ particularis cōicant in numeratione: id vo qđ dixit ꝙ q̄cūq3 phorum concedat ꝙ vna ⁊ eadē ſcia genera ⁊ ſpecies comprehendat abſq3 multiplicatione ſeu diuerſitate cauſata a generum ⁊ ſpecierum diuerſitate. Dicimus ꝙ oncit neceſſario ad ꝯcedendum ꝙ vna ⁊ eadeꝫ ſcientia comprehendunt idiuidua ⁊ cōtingētia cuiuſlibet indiuidui. ⁊ hoc ſimile eſt dicto dicentis ꝙ vnus eſt itellectus cōprehendēs genera ⁊ ſpēs. Quēadmodū oportebit ꝙ vnū genus ſimplex ſit cōprehendēs idiuidua diuerſa. Dico ꝙ oia iſta ſūt verba ſophiſticalia: nomē eni ſcie equiuocū eſt. Sed qđ dixit. vꝫ ꝙ multiplicatio generū ⁊ ſpērum infert ſcie multiplicationem. Dicimus ꝙ verum eſt: vnde veri phi iccirco non attribuūt deo bñdicto ſciam in particularibus neq3 in vlibus: ſcia nāq3 que tales habet conditiones eſt ſine dubio intellectus paſſibilis q̄ cāuſatus eſt: mō primus itellectus eſt purus act⁹: ⁊ cā quare nulla debet fieri comparatio iter diuinā ſciam ⁊ humanā. Qm̄ eni alia nō itelligit ipaſſibilis eſt: ⁊ iquātū alia entia efficit ꝓut ipſe eſt prim⁹ eſt ſcia agēs. Et declaratio phoꝝ eſt hec: cū declaratuꝫ fuit ab eis demr̄atiue ꝙ ipſe deus nō intelligit niſi ſeipſum. ergo ipſe eſt itellectus nec io: ⁊ q2 eſt intell's iquantuꝫ intell's: iō ab ente aliquo dependet: non tñ ex priuatione. vñ q̄cūq3 fecerit demonſtrationē ꝙ nullū aliud ſit ens: niſi iſta entia q̄ a nobis intelligunt nō eſt ita: qm̄ neceſſaria demonſtratione declarat ꝙ intellectus aliqs eſt q dependet ab ente: a priuatio eni ipoſſibile eſt ꝙ dependeat: neq3 hic aliud ens reperiatur: ⁊ ideo opꝫ ꝙ intellectus dependeat de aliquo iſtorum entiū. Unde aut dependet de eo modo dependentie noſtre ſcie in eis: aut nobiliori mō. primum eſt falſum: remanet ergo ꝙ dei ſcia depēdeat de ente modo nobiliori noſtre ſcie: dependentia enim ſcie noſtre eſt qn̄ reſequatur ad itellectum: vnde ſi dei ſciētia nobilior eſt noſtra. ergo dependet de ente mō

nobilioꝛi quo noſtra ſcia dependet de ente: ⁊ ſi ſic. ergo ens duas hȝ entitates. vna nobilis. alia vo vilis: ⁊ nobilis cã eſt vilis: ⁊ hoc eſt id qđ dicebant aliq antiquoꝝ. vȝ ꝙ deus eſt omne.

¶ Cũ induxit ſcđm modũ Alga. ꝯ Aui. h in loco vult videre qđ veritatis ꝯtineat ⁊ qđ nõ. ⁊ inqt. dicimus nos ꝙ hec verba ſunt ſine dubio ſophiſticatiões: ⁊ rõnẽ reddit. d. qꝛ ſcia idiuiduoꝝ eſt ſenſibilis. i. ſenſatio ſeu phãtaſia ⁊ ſcia vlĩuȝ eſt ab itellectu. pmũ ğ pcẽh Alga. eſt: qꝛ ipe nõ hñ accepit locũ ſilitudinis: qꝛ ſcia dei circa vlĩa eſt itellectus ⁊ ſpũalis. Noſtra vo circa idiuidua eſt ſenſus ⁊ imaginatio. ergo hic eſt locus ſophiſticus penes equocatione ſumptus. (Rurſum.) Cum oſtẽdit locum erroꝛis: vult hoc in loco oſtẽdere in quo accepit ſimilitudinẽ: ⁊ inquit. rurſuȝ inouatio idiuiduoꝝ vl ipſoꝝ comitãtiũ duo īfert. vȝ pmutationẽ cõpꝛehẽſionis: ⁊ numerationẽ ipſi⁹. vult dicere ꝙ variato idiuiduo variaꝛ ⁊ cõpꝛehẽſio ei⁹: ⁊ etiã nũerato illo nũeranꝛ ⁊ cõpꝛehẽſiones: ⁊ ſcia ſpẽꝝ ⁊ geneꝝ nullã īfert pmutationẽ: qꝛ imutabilis eſt in ſe. ergo dĩa eſt: ponit tñ ꝯueniẽtiã. d. lȝ vlĩs ⁊ pticularis cõicant in nũeratione. i. ꝯueniũt penes numerũ: qꝛ nũerato ſcibili in vli nũeraꝛ ⁊ ſcia. ğ ſcia rei vlĩs ⁊ idiuidui cõicant ⁊ differũt: cõicant quidẽ: qꝛ quẽadmodũ ſcia idiuidui multiplicaꝛ multiplicato ſcibili. ſic ⁊ ſcia vniuerſalis multiplicaꝛ mltiplicato vniuerſali. Differũt aũt qꝛ ſcia vl. e eſt inuariabilis: qꝛ eſt rei īuariabilis: ⁊ ab itellectu qui ẽ īuariabilis. Cõpꝛehẽſio idiuidui eſt mutabilis: qꝛ eſt rei trãſmutabilis ⁊ in potẽtia trãſmutabili: ⁊ ſic patet locus ſilitudinis ⁊ locus diſſimilitudinis. (Id vo.) Hoc in loco narrat oĩa verba Alga. 2° ibi (Dico ꝙ oĩa.) Oſtẽdit in quo errauit. inquit ergo. id vo qđ dixit ꝙ quicunqȝ phoꝝ cõcedat ꝙ vna ⁊ eadeȝ ſcia deus cõpꝛehendat gña ⁊ ſpẽs abſqȝ multiplicatione cauſata a diuerſitate generũ ⁊ ſpecierũ: ⁊ ad qđ dicit Alga. ſic dicimus ꝙ ducit neceſſario ad ꝯcedendũ ꝙ vna ⁊ eadẽ ſcia piit cõpꝛehendi īdiuidua ⁊ ꝯtigẽtia. i. accñtia cuiuſlibet idiuidui. ⁊ addit Alga. ꝙ hoc dictũ ſile eſt dicto dicẽtis ꝙ vn⁹ eſt itellꝰ cõpꝛehẽdẽs genera ⁊ ſpẽs: quẽadmodũ opȝ ꝙ vnum genus ſimplex ſit cõpꝛehẽdens. i. ꝯtinens idiuidua diuerſa. hec fuit ſnĩa Alga. ⁊ vba ſua q̃ debẽt legi ſuſpẽſiue vſqȝ huc. (Dico ꝙ oĩa.) Quibus rñdet. d. dico ꝙ oĩa iſta ſunt vba ſophiſticalia: ⁊ rõnẽ reddit. d. nomẽ. n. ſcie equocũ ẽ. ſ. de ſcia ſingularũ ⁊ vlĩũ dictũ. ¶ Debes ſcire ꝙ ibi eſt multiplex locus equocationis: vnus qdẽ ſumptus penes pfectũ ⁊ iperfectũ: ſcia enĩ vlĩuȝ eſt pfectioꝛ eẽntialr ſcia ſingularũ. Scđs penes cãm ⁊ cauſatũ: qꝛ ſcia vlĩuȝ videꝛ quodãmõ eſſe cã finalis ⁊ vltima ſcie pticulariũ: ſcia enĩ ſingulariũ ordinaꝛ ad ſciam vlĩũ: vt Auerro. dicꝛ in 3° cõ. 30. ⁊ cõ. 6. ⁊. 5. Tertius gradus eſt penes dĩas qꝛ cõpꝛehẽſio idiuiduoꝝ eſt ſenſitiua: cõpꝛehẽſio vlĩuȝ eſt itellectiua. Quartus eſt penes genus: qꝛ gñabili ⁊ ppetuo nõ eſt vnũ cõe genus: vt Auerro. iquit. 10. metaph. cõ. vltio. ergo ſcia vlĩum ⁊ ſcientia indiuiduoꝝ ſimplr ⁊ penitus equiuocanꝛ ſub nomine cõpꝛehenſionis: ⁊ cuȝ res ſit ita: verificatũ eſt dictũ Auer. ꝯ Alga. (Sed id qđ.) Cũ ꝯdixit ei in duob⁹ pncipalr. h in loco oſtẽdit id in quo hñ dixit. ⁊ inqt. ſed id qđ dixit. vȝ. ꝙ mltiplicatio generũ ⁊ ſpecierũ infert in ſciẽte multiplicationẽ. i. diſtinctionẽ ſcie. dicim⁹ ꝙ verũ eſt: ⁊ hoc oſtẽdit teſtimonio. ⁊ inqt. vnde veri phi. i. peripatetici iccirco non attribuũt deo benedicto ſciam rerum in pticularibus: neqȝ in vlĩbus: ⁊ reddit cãm. d. ſcia nõqȝ que tales hȝ ꝯditiones: q̃s ſup. hñt pticularis ⁊ vlĩs ſcie eſt ſine dubio ipſius itellectus poſſis g cãtus eſt ſup. a rebus intelligibilibus aliquo mõ: vt iam dictum eſt diſputatione 3°. modo diuinus intellꝰ eſt purus actus: ⁊ cauſa: ppter qđ infert quare nulla debet fieri cõparatio iter diuinã ſciaȝ ⁊ humanã. eſt ergo ſyllꝰ: iter cãȝ ⁊ cauſatũ non debet fieri cõparatio maxie qñ ſunt equoce dicta: ſed itellꝰ dei ⁊ nr̃ itellꝰ ſunt ſic cauſa ⁊ cauſatuȝ equoca cãlitate. ergo nlla debet fieri cõparatio. ppõnes huius ſylli ex vbis eius patẽt. (Qꝛ eni.) Ex his oſtẽdit naturã intellectus diuini. ⁊ inqt: qꝛ eni alis. i. entia extra ſe nõ intellꝛit. ſ. recipiẽdo cognitionẽ ab eis īpaſſibilis eſt ideſt nõ receptiuus: ⁊ inquãtũ alia entia efficit put ipſe eſt prius: vt ſic eſt ſcientia agens. ergo deus nõ eſt intellꝰ poſſis: ſed forte eſt itellectus agẽs: vt Auer. hoc in loco dicere videtur. ¶ Debes ſcire vt 3° de aĩa dictũ eſt cõ. 14. ꝙ oĩs itellꝰ intelligens aliud ⁊ diuerſuȝ eſt recipiẽs: qꝛ omne intelligẽs aliud pficiꝛ ab intelligibili: oẽ qđ perficiꝛ ab itelligibili eſt receptiuũ: ⁊ quodãmõ in po° reſpectu illius: ergo in pma figura: oẽ intelligens aliud eſt receptiuũ ⁊ in po°: ⁊ ideo concludit Auer. ibidẽ. ꝙ nulla itelligentia eſt liberata a potẽtia receptiua preter pmã: qꝛ q̃libet itelligit aliud: vt cõmẽ. 5. etiã dixit. deus ergo eſt itellectus nõ itelligẽs niſi ſe. ⁊ p ꝯñs nõ niſi itellectus agẽs. (Et declaratio.) Qꝛ Auerro. accepit ꝙ pmus itellectus eſt cã itellectus noſtri. ideo pmo oſtẽdit duos eſſe itellꝰ. ſcđo ibi (Vñ aut.) Ponit dĩam illoꝝ. 3° ibi. (Et ſi ſic.) Cõcludit ppõnem. ſ. ꝙ pmus itellectus eſt cã nr̃i itellꝰ. inqt. ⁊ declatio phoꝝ eſt hec. cum declaratuȝ fuit ab eis demõſtratiue ꝙ ipſe deus nõ itelligit niſi ſeipſuȝ: tũc habent ꝯclõnẽ. ſ. ꝙ ipſe eſt itellectus neceſſario: tũc oſtẽdit qñõ itelligit. d. ⁊ qꝛ eſt itellectus iquãtũ itellectus debet ab ente aliquo. i. oĩno comparaꝛ ab ens ea comparatione qua itelligens cõparaꝛ ad intelligibile: nõ tñ debet depẽdere ſup. ex puatione. i. debet intelligere rem in puatione cõſiſtentẽ. ſ. entia gñabilia. Et debes ſcire ꝙ hic eſt vnus modus loquẽdi arabũ. dicunt enim agens dependere de actione: qꝛ agẽs agit illã: vt patet in viu verboꝝ Auer. 7° meta. cõ. 31. ⁊ alibi. ſic in ppoſito intellectus dependet de ente. i. verſari ipſum circa ens intelligit. (Vñ quicũqȝ.) Et qꝛ ita eſt. cõcludit peccatũ antiquoꝝ qui genus entiũ ſeparabiliũ abſcindũt: ſicut Epicurꝰ: ⁊ tenẽtes ſenſuȝ eẽ intellectũ. ⁊ inquit. vñ quicũqȝ fecerit demõſtrationem ꝙ nullũ aliđ ſit ens niſi iſta entia que a nobis itelliguꝛ. ſ. ꝙ nõ eſt niſi genus entiũ ſenſibiliũ. Dõm ſup. eſt ꝙ non ſit ita: qꝛ neceſſaria demõſtratione declaraꝛ ꝙ eſt aliqs itellectus. ſ. ſeparatus a materia g dependet de ente. i. qui itelligit ens: enĩ pro qꝛ a puato. i. ab ente variabili ipoſſe eſt vt depẽdeat: ſed oẽ ens aut eſt puatio aut ens abſolutũ: pp qđ dicit neqȝ h. i. in mũdo aliud ens reperiꝛ niſi. ſ. abſolutũ aut puatio. iđ opȝ ꝙ itellectus depẽdeat de aliquo iſtoꝝ duoꝝ entiũ. ſ. aut puato aut abſoluto: ⁊ cũ non de puatione. ğ de abſoluto. (Vñ aut.) Nũc oſtẽdit dĩaȝ illoꝝ duoꝝ itellectuũ. d. vñ aut depẽdet de eo ī ente mõ depẽdẽtie nr̃e ſcie ī eis que itelligim⁹: aut nobilioꝛi mõ. primũ eſt falſuȝ vt pȝ. remanet ergo ꝙ dei ſcia depẽdeat de ente mõ nobilioꝛi noſtre ſcie: depẽdentia enĩ nr̃e ſcie eſt quãdo res equaꝛ ad itellectũ. i. perficit ipſum in genere cauſe formalis: vnde. i. ergo ſi dei ſcia eſt nobilioꝛ nr̃a. ergo depẽdet de ente modo nobilioꝛi. (Et ſi ſic.) Et tũc cõcludit peccatũ antiquoꝝ ad ppoſitũ. ⁊ inqt. ⁊ ſi ſic. ğ ens duas habet identitates: quarũ vna eſt nobilis: altera vo vilis: ⁊ tũc inqt. et nobilis eſt cã vilis. q̃re ſup. de⁹ ẽ cã oĩum itelligibiliũ ⁊ itellꝰ noſtri: ⁊ põt ſyllꝰ ſic cõponi. oẽ nobilius p eẽntiã ⁊ purus itellꝰ cã viliũ ente puato ⁊ pticipãte: ſed de⁹ eſt nobilis per eẽntiã: ⁊ hec ſũt puata ⁊ pticipãtia. ğ deus eſt cã oĩum: ⁊ tũc verificat dictũ antiquorũ. d. ⁊ hoc eſt illud quod dicebant aliqui antiquoꝝ: vt Parme. ⁊ meliſſus. vȝ ꝙ deus eſt omne. Inqt enĩ Lucretius poeta vetuſtiſſimus: oĩs per diuũ nã neceſſe eſt. Im-

Nota.

mortali euo ſumma cū pace fruet̃.et Lucanus.Juppiter eſt qḋcūq̄ vides ⁊c̄.⁊ multi alij antiquoꝝ quos narraui ſupius.hoc ergo Auer.verificat nūc volēs eos intelligere deū eſſe omne:prout eſt cauſa oīum cōtinens in ſe perfectiones oīum:vt Plato declarat in libro parmenidis de vno oīum rerū principio.

ALGA. DV. III.

Jt Algazel. Nos promiſimus dictā opionem reprobare duobus modis: quoꝝ primus oſtenſus eſt.ſcḋs vero hic eſt.Dicemus eis quare vobis cauetis ꝙ ipſe deus ſciat pticularia:ꝙ ſi dicatis ꝙ talis ſcia iferat permutationez:⁊ nos iam opinati eramus ꝙ hec ſpēs pmutationis nō aufert ab eo demōſtrationē:qm̄ eni dicebant antiqtus aliq ꝙ ſcia inouatarū rerū eſt noua non fuit eis reprobatū:niſi quia id qḋ pmutabile eſt ſepiſſime patitur mutationes:⁊ illud qḋ ſic ſe hēt eſt nouū non antiquū:ſed apud nos q opinati ſumus ꝙ mūdus eſt ab eterno:⁊ ꝙ ſp eſt pmutabilis:nō deberet eē icōueniēs id qḋ dictū eſt ⁊c̄.

¶ Quia Alga.fecit qḋdā promiſſum:ideo nūc vult illud exeq.⁊ pmo ingt.nos promiſimus dictā opionē reprobare duobus modis:quoꝝ pmus oſtēſus eſt.ſcḋs vō ſit hic quē dicā.(Dicem⁹ eis.)Promiſſum abſoluit:⁊ ingt.dicemus eis:q̄re vobis cauetis ꝙ ipſe de⁹ ſciat pticularia: hec eſt Alga.ꝯ phis expoſtulatio.Et ſtatī apponit reſpōſuz ⁊ ingt.ꝙ ſi dicatis ꝙ talis ſcia ifert pmutationez.i.ꝙ ſi cām reddāt:eo ga omne ſciēs idiuidua eſt pmutabile: deus non eſt mutabilis.ergo in ſcḋa figura.deus nō ſcit idiuidua:obijcit ſtatī:⁊ ingt.ſi ſup.ſic dicatis.⁊ nos ſup. reſpōdemus ꝙ opinati eramus ꝙ hec ſpēs pmutationis non aufert ab eo demr̄atiue.⁊ dixit.(ꝙ hec ſpēs pmutationis ⁊c̄.)Qm̄ hec alte⁹ eſt pfectiua:⁊ lʒ in rei veritate deo non ꝯueniat:tñ demōſtratiue nō pōt pbari deū illa carere.vt viſum eſt loco ſuo:⁊ hoc exponit.d.quādo eni dicebant antiqtus aliq ꝙ ſcia inouatarū rerū eſt noua. nō fuit eis hꝰ permutatio in deo eis qd reprobatū.apponit tamē que pmutatio deo incompetens eſt.d.niſi quia id quod pmutabile eſt ſepiſſime patit̃ mutationes:⁊ illḋ qḋ ſic ſe habet eſt nouū non antiquū:vult ergo dicere ꝙ talis pmutatio eſt ei incōpetens que ponit ipſum ſepiſſime variari:qm̄ illud qḋ ſic ſe hʒ eſt nouū:cuiuſmodi nō eſt deus.Apponit modo ſol.⁊ ingt.ſed apḋ nos ſup.phos qui opinati ſumus ꝙ mundus eſt ab eterno:⁊ ꝙ ſemper eſt pmutabilis ſm partes non deberet eſſe incōueniens illud qḋ dictū eſt ⁊c̄.

Nota. ¶ Debes ſcire ꝙ ſi dicat̃ mundus eſſe nouū nō pōt dici deum variari de cōprehenſione in cōprehenſionē:vt Alga.ingt.qm̄ hꝰ mutatio reddit deū inouari.Sed ſi apponatur mūdus eternus variabilis:tñ ſm partes continue:tunc oīno pōt fingi deum variari alteratione de vna ſciētia in alteram:quoniā ſemper ſicut mūdus remanet idē nūero:ſic et de⁹: ecce quomō Algazel obijcit philoſophis:ſed quomodo ſit iſtud in ſolone Auerrois apparebit.

AVERROIS.

NOs dicimus ꝙ hoꝝ verborū ſentētia eſt ꝙ ipſe altercauit cū phis iuxta ipſorū dicta:nō iuxta ꝙ reū ſe hñt in ſe:⁊ ait ſic.vos ponitis vnū antiquū i quo nouitates ꝑueniunt.ſ.orbem:cur ergo negatis ꝙ primū antiquū.ſ.deus nequeat nouitates pati:nā aliqui loquentiū hoc negarent:q: qḋcūq̄ ſic ſe haberet eſſet neceſſario nouum:⁊ nos dicimus ꝙ hec altercatio eſt dialecticalis:quedā enim ſunt nouitates que in antiquum ſubiectū non adueniunt:vt que pmutant ſibi ſubāz:ſūt ⁊ nouitates alio mō.vʒ ꝙ non mutant ſubam ſubiecti:vt motus ⁊ locus mobilis corporis:⁊ ſplendor effulgentium corporum:etiāz ſunt aliqua entium antiquorū que motum aliquem non patiuntur:neq̄ aliqualr̄ inouātur:vt ſunt intelligentie:ſunt etiā aliqua que motus paſſionem recipiunt:vt orbes que ſunt corpora antiqua.Prelibatis igitur iſtis patet apte ꝙ Alga.altercatio nihil fuit:quia phorū intentio eſt de antiquo incorporeo.Poſt vō dictam altercationem redarguit eos alio modo dicens.Et ſi forte cauerent ſibi phi cōcedere ꝙ deus habeat nouā ſcientiam:quia illa ſcientia non euaderet quin eēt a ſeipſo:aut ab alio:ſi a ſeipſo.ergo nouum ꝓcedit ab antiquo:qḋ nos negamus.Dixit Alga.nos vō dicimus ꝙ ſm vos noua ꝓcedunt ab antiquo:vt ſupra dictuʒ eſt de corpore ſupercęleſti:qḋ eſt antiquū apḋ eos.Nos vō dicimus ꝙ phi facile poſſunt euadere a redargutione Algazelis hoc modo.vʒ ꝙ nouuʒ nequit ab antiquo procedere abſolute:ſed bene ꝓcedit ab antiquo in ſubſtātia:qḋ eſt nouū i ſuis motibus:vt corpus celeſte:quapropter corp⁹ ſupceleſte reputatur apud phos tanq̄ mediuʒ inter antiquū abſolute ⁊ nouum abſolute:quia quodāmodo eſt antiquū:quodāmodo vō eſt nouum:⁊ iſtud antiquum eſt ſine dubio mot⁹ ſupercęleſtis qui apud eos eſt antiquus in ſpecie:nouus quoq̄ in partibus:⁊ ideo iquātū eſt antiquus procedit ab antiquo:⁊ ratione ſuarū partiū procedunt ab eodem infinite nouitates: quare notandū eſt ꝙ phi ſibi cauent attribuere prime cauſe nouitates:q: non eſt corpus ⁊ nouitates non veniūt niſi in corporibus:receptio enim non reperitur niſi in corpore:quia id qḋ nudum eſt ab omni materia nihil recipit.

¶ Nūc Auerro.exponit vba Alga.pulchre.⁊ ingt.dicim⁹ nos ꝙ horuʒ verboꝝ ſnia eſt ꝙ ipſe altercauit cum phis iuxta ipſoꝝ dicta.i.quātū ad ea que cōcedūt nō iuxta qḋ res ſic ſe habeant in ſe.i.non diſputatione abſoluta.⁊ ait ſic.vos ponitis vnum antiquum in quo nouitates perueniunt.ideſt quod adhuc ſubeſt nouis motibus.ſ.orbe.ſ. corpus celeſte motum eterno motu.Cur ergo negatis ꝙ primum antiquū.ſ.deus nequeat nouitates pati:naʒ aliqui loquentiū hoc negarent:quia qḋcūq̄ ſic ſe habet eſt neceſſario nouum:⁊ deus nullo modo eſt nouus:ſed ſup. vos peripatetici hoc nō negare poteſtis:qm̄ dicitl ꝙ mūdus eſt eternus:⁊ eternum poteſt variari.¶ Debes ſcire ꝙ ex principijs diuerſis diuerſe ſequuntur cōcluſiones. Pō theologoꝝ. Theologi enim ponunt ꝙ nullum eternuʒ recipere pōt nouitatē:qm̄ eternū.⁊ ideo ponunt omne factum eſſe factuʒ in tēpore.⁊ ſic ponūt ſolū deum eternum.ꝑipatetici Pō peripateticoꝝ

vo ponũt deũ eternũ ⁊ mũdum eternũ: ⁊ aliqđ eternum variationẽ ſuſcipe. iđ dixit Alga. petit hoc l loco. O vos ꝑipatetici: ſicut ꝯcediſtis celũ eternũ poſſe variari ſꝫm locũ: cur nõ ꝯcediſ deũ poſſe variari alteratiõe đ vna ſciã in alterã: qꝛ oĩa eterna ſũt ⁊ vni⁹ rõnis: ⁊ q̃cũqꝫ ſũt vnius rõnis ſic ſe hñt ꝙ qcq̃d nõ repugnat vni nõ repugnat alteri: vt Auer. inq̃t in 2° celi. cõ. 49. g̃ ſi vnũ eternũ pt moueri ⁊ alterũ: ⁊ ſic non maior rõ videt̃ de ipſo orbe q̃ꝫ de deo. (Et nos dicim⁹.) Auer. videt̃ abſolue͂. q. Alg. ⁊ inq̃t. ⁊ nos dicim⁹ ꝙ hec altercatio. ſ. Alga. cũ peripateticis eſt dialecticalis. i. ex ꝓbabilib⁹ argumẽtis ꝯducta. ⁊ reddit cãm. d. quedã enĩ ſũt nouitates q̃ in antiquũ ſubꝫ nõ adueniũt: vt q̃ ꝑmutãt ſibi ſubaꝫ. i. vt altercatiões corruptiue ſunt: ⁊ nouitates. alio mõ ꝙ nõ mutãt ſubam ſubti: vt motus ⁊ locus mobilis corꝑis: ⁊ ſplẽdor lucẽtiũ corporũ: etiã ſunt aliq̃ entiũ antiquoꝝ. i. de nũero eternoꝝ q̃ motũ aliquẽ. i. nullã ſpẽꝫ motus patiunt̃: neqꝫ aliqualr̃. i. aliqua ſpecie nouitatis inouant̃ vt ſũt itelligẽtie. Prelibatis igit̃ his patet aperte ꝙ Alga. altercatio nihil fuit: quia pħoꝝ itẽtio eſt de antiquo. i. eterno icorporeo. i. ꝙ qꝛ de⁹ eſt ſuba ſeꝑata: iđ nullo mõ patit̃. ℂ Sed ambiges: qꝛ Auer. nõ abſoluit. q. q̃re enĩ de⁹ nõ põt mutari ſpiritualr̃ ſicut corpus eternũ corporalr̃ de loco ad locũ: hoc inquã Auer. nõ abſoluit. Ideo ſolonẽ nõ dedit: qꝛ ſupius eam apte dedit: declaratũ eſt enĩ ſupius: qꝛ ſuba pura nõ põt recipe nouũ niſi ſit ſuba in mã. ℂ Adhuc dictum eſt. oẽ nouũ extrahi de po⁹ ad actũ ab aliquo agẽte ꝑori: modo nullũ eſt agẽs deo ꝑus: q̃re de⁹ nõ põt nouã alterationeꝫ recipe. ℂ Adhuc viſum eſt oẽ recipiẽs eẽ in po⁹: ⁊ ꝙ de⁹ nõ ſit in po⁹ ſat expoſuit. g̃ ꝓꝑ hec Auer. tm̃ ſol. narrauit nõ apponẽs cãm ei⁹: vt ꝯſtat. (Poſt vo.) Inducit et aliđ motiuũ. ⁊ ꝑ inq̃t. poſt vo ꝑdictã altercationem redarguit eos alio modo. d. ⁊ ſi forte cauerent ſibi pħi cõcedere ꝙ de⁹ habeat nouã ſciaꝫ: qꝛ illa ſcia nõ euaderet qn eſſet a ſeipſo deo: aut ab alio ſup. cauſata. ſi a ſeipſo. g̃ nouũ ꝓcedit ab antiquo. i. illa altercatio erit a deo q eſt etern⁹: qđ nos negam⁹. ⁊ ſup. ſi ab altero. ergo dabit̃ agẽs ꝑus deo. Rñſionẽ Alga. inducit ⁊ inq̃t. dixit Alga. nos vo dicim⁹ ꝙ ſꝫm vos noua ꝓcedũt ab antiquo: vt dictũ eſt de corpore celeſti: qđ eſt antiquuꝫ apud ipſos: ⁊ tñ ab eo ꝓcedunt oẽs effectus noui hui⁹ mũdi. (Nos vo.) Auerrois abſoluit arg⁹ Alga. ⁊ inq̃t. nos vo dicim⁹ ꝙ pħi facile poſſunt euadere a redargutiõe Alga. hoc mõ. vꝫ ꝙ nouũ nõ põt ab antiquo abſolute. i. ſimplr̃ eterno ꝓcedere: ſed hñ põt ꝓcedere ab antiquo in ſuba: qđ eſt nouũ in ſuis motib⁹: vt corp⁹ celeſte. Iđ cõducit theorema. ⁊ inq̃t. quapꝑ corpus celeſte reputat̃ apud pħos tanq̃ꝫ medium inter antiquũ abſolute. i. ſimplr̃ inuariabile ⁊ nouum abſolute: qa quodãmõ eſt antiquũ. ſ. in ſuba: quodãmõ vo nouũ. ſ. in motu: ⁊ iſtud antiquũ eſt ſine dubio motus ſupceleſtis q apud eos eſt antiquus in ſpecie: nouus in ꝑtib⁹. ⁊ iđ iquãtũ eſt antiquus ꝓcedit ab antiquo: vt ſic nõ agit nouũ: et rõne ſuaꝝ ꝑtiũ ꝓcedũt ab eodẽ ifinite nouitates. (Quare notãdũ.) Ultimo reſumit vim ſol. ⁊ inq̃t. quare notãdũ ꝙ pħi ſibi cauent attribuere ꝑme cauſe nouitates. i. hñt cãm. cur ꝑma cã ſimplr̃ nõ põt tranſmutari. Et ſylls põt ſic cõponi. oẽ recipiẽs nouã mutationẽ cuiuſcũqꝫ ſpeciei mutatiõis eſt corp⁹ vl̃ vtus in corpe: qꝛ vt inq̃t. receptio nõ reꝑit̃ niſi in corpe: ſꝫ ꝑm⁹ motor nec eſt corp⁹ nec vtus in corpe. g̃ ꝑmus motor nõ põt recipere nouã mutationẽ cuiuſcũqꝫ ſpẽi mutationis: huius accepit minorẽ: ⁊ inq̃t: qꝛ nõ eſt corpus. ſup. neqꝫ vtus in corpe. hec eſt minor: ⁊ ſubdit maiorẽ. d. ⁊ nouitates nõ veniũt niſi in corporibus. hec eſt maioris vis. ⁊ ſubdit cãm. d. receptio enĩ nõ reperit̃ niſi in corpe. q̃re id qđ nudũ eſt ab oĩ mã non recipit. ℂ Sed ambiges ſatis rõnabilr̃: qꝛ ſic̃ corpus in

Dubiũ⁹

Dubiũ⁹

eo ꝙ corpus eternũ caret po⁹ ad eẽ apud Auer. et in eo ꝙ corp⁹ eſt potẽtia ad vbi. ita dicã de aliqs intelligẽtijs: ꝑter ꝑmã ſaltẽ. ſ. ꝙ carent potẽtia corꝑali: ⁊ ad eẽ: nõ tñ carẽt po⁹ itellectiua ad receptionẽ ſpiritualẽ: lꝫ enĩ prima non poſſit recipe: qꝛ caret po⁹ corꝑali ⁊ ſpirituali: cũ ſimplr̃ ſit liberata a potẽtia: cuꝫ ſit ꝑma ſimplr̃: ⁊ cã oium entium: attamẽ alie ꝑter ipſaꝫ ſunt in potẽtia receptiua. vt Auer. inq̃t in 3° de aia. cõ. 14. ⁊ 5°. ergo nõ poteſt euadere quin ſint trãſmutabiles ſaltẽ trãſmutatiõe ſpũali. ergo adhuc queſtio eſt inſoluta de aliqs intelligẽtijs: hoc argumento tenẽt theologi noſtri itelligẽtias nõ repugnare nouã receptionem habere: vnde poteſt argui ſꝫm hos ſic. iſta noua receptio ꝓpter qđ repugnat itelligentijs: vel qꝛ quelibet illarũ eſt actus purus: ſicut ꝑma: ⁊ hoc non: qꝛ quelibet eſt depẽdẽs: ⁊ in mã intellectiua cõſiſtẽs: vt in 3° diſputatione viſuꝫ ẽ: in ſol. 18. vl̃ qꝛ quelibet illaꝝ liberata a mã corꝑali ⁊ hoc minime: qꝛ mã corꝑalis eſt cauſa receptiõis particularis ⁊ corꝑalis. g̃ nõ debẽt eſſe liberate niſi a receptiõe corꝑali ⁊ ꝑticulari. ꝙ mã corꝑalis ſit cã receptionis idiuiſibilis. Auerro. inquit in. 3. cõmẽ. 14. ⁊. 5. ⁊. 28. cã receptiõis vlr̃ ⁊ ſimplr̃ eſt itells in po⁹. ℂ Ad hoc debes ſcire ſꝫm fundamẽta huius pħi ꝙ noua receptio ⁊ idiuiſibilis receptio. idem ſunt: qꝛ omne qđ noua recipit̃ receptione eſt hoc ⁊ indiuiduũ: vt 3° de aia viſuꝫ eſt: receptio autem ſimplr̃ eſt duobus modis: vel ſimplr̃ oĩno ſꝫm ſe: ⁊ quodlibet eius ⁊ ſꝫm ſe: attamẽ noua ſꝫm habitudineꝫ ad aliud. dico ergo ꝙ in itelligẽtia nõ põt eẽ noua receptio: qꝛ cauſa receptionis ꝑticularis eſt mã vl̃ potẽtia in materia: eo qꝛ mã cõtrahit ad hoc: ⁊ indiuiduũ: ⁊ ideo bene inq̃t Auer. ꝙ nulla illarũ recipit nouum: qꝛ caret potẽtia in mã: itẽꝝ nulla illaꝝ recipit ſimplr̃: nouitate tñ ſꝫm habitudinẽ: qꝛ nll'a illaꝝ applicat̃ alicui corꝑi noniter diſpoſito: ſicut itellectus hoĩs ſꝫm ſpm. relinquit̃ g̃ ꝙ q̃libet illaꝝ recipit ſimplr̃ ⁊ eternẽ in ſe ⁊ in habitudine: ⁊ h̃ cõcedit Auer. qꝛ vult in eis eẽ recipiẽs ⁊ receptũ: vt patet cõ. 14. vtrũ illud receptũ non eſt nouũ: qꝛ tunc eſſet idiuiduũ. ergo recipiens eẽt mã vel virtus in mã: neqꝫ nouum ſꝫm habitudinẽ queadmoduꝫ eſt intelligere noſtre anime: qđ eſt abſolute eternũ nouũ ſꝫ nouã habitudinẽ ad corpora q̃bus itellect⁹ noniter ꝯtinuat̃. ergo receptuꝫ ibi eſt eternũ ſimplr̃ ⁊ omni modo. ⁊ hoc concedit. Et ex his pꝫ ſol. qꝛ quelibet intelligentia caret potẽtia ad motum corporalem ⁊ nouũ ſpiritualem: vt viſum eſt.

Põ theologoꝝ.

Nota.

Circa finẽ huius diſputationis queſtionem querunt aliq in metapħica nũq̃d itellectus diuin⁹ itelligat ſingularia que temporali dñia diuidunt̃: ꝙ non plures ſic argumẽtari ſolent: ſi certus eſt deus animaꝫ illud acturam anima neceſſario id efficiet. g̃ libertas inde tollitur arbitrij: ⁊ ſic nihil repies rebus ꝯtingẽtis. Pro altera parte videt̃ eſſe Ar. in lib. de bona fortuna. inq̃t enim deo autẽ per ſe hoc ⁊ bene videt ⁊ futurũ ⁊ preſens: ⁊ quorum ratio perijt. i. preterita. ℂ Inquit. et etiã ibi deũ bona bonis diſtribuere: ⁊ mala malis: hoc aũt fieri non poteſt ſi deus idiuidua nõ comprehendat. ℂ In iſto queſtio videt̃ opinio Auerro. ⁊ Ariſto. ꝙ deus. ſ. indiuidua nõ intelligat. ⁊ opio theologoꝝ ⁊ veritas ꝙ de⁹ itelligat ſingularia ⁊ idiuidua: ꝯuenim⁹ enĩ cũ pħis ꝙ queadmodũ in demr̃atiõe tria ſũt. ſ. cognoſcẽs. ꝯ cognita. ⁊ mediũ. ſic in cõprehẽſione diua tria ſunt. ſ. cognoſcẽs. ſ. itellect⁹ diuinus: cognitũ. ſ. res: ⁊ mediũ. ſ. eẽntia: qꝛ queadmodum itellect⁹ nr̃ mediãte medio cognoſcit ꝯneꝫ. ſic ⁊ diuin⁹ ꝑ eẽntiã cognoſcit ⁊ res. pħi itaqꝫ: qꝛ eſſentiã ponũt rerũ cãm eẽ ſꝫm gradũ entis. iđ ſolũ entia cognoſcẽ dicũt deũ cognoſcẽdo ens: opinati enĩ ſunt nõ plus ſe extẽdere vtutem dei itellectiuã: q̃ꝫ eius virtutẽ cauſatiuã: vt manifeſtũ eſt apud eos: adhuc opinati ſunt cauſaꝫ ꝑimam ſꝫm

Petiã q̃ō

Põ pħorum.

gradū ꝓximū ꝯcurrere ⁊ remota ſm remotū: opꝫ enim apud eos effcūs ſm rōnes vles in cām vlez reduci: et ga eē eſt effcūs vliſſim⁹: iō dicūt eē effectū ꝓpriū ipſius dei ⁊ ad oīa deū ꝯcurrere aiūt ſm gradū entis. Ex his opinati ſūt deū oīa cogſcere cognoſcēdo eē: ⁊ qꝛ eē eſt in deo ꝑ eēntiā: ⁊ in alīs ꝑticipatiue. iō de⁹ cognoſcit ſe tm̄: ⁊ nllo

Pō theologoꝝ. mō res eē ſe apō eos. ¶ Theologi aūt veri ſapiētes cuꝫ ſciāt deū nō tm̄ ꝯcurrere ſꝫ gradū entis. imo ſm gradū hui⁹ entis: iō firmiter ponūt oīa ꝯtineri in deo ſm rōnes ꝑticulares ⁊ ꝓpas: q̄re eēn⁹ nō tm̄ ē mediū cogſcēdi res ſub rōne entis. imo ſub ꝓprīs rōnib⁹ ponūt itaqꝫ ſapiētes nr̄e legis in cōprehēſione dei obm̄ duplex. ſ. ꝓmū: ⁊ illud ē eē ſiue ei⁹ eēntia tm̄: ⁊ ſcdariuꝫ: ⁊ illud eſt imaginationes ſeu rōnes ideales ꝓprie ⁊ ꝑticulares q̄s Plato in ꝑmenide ſpēs ⁊ ideas appellat: qm̄ tātū po⁹ itellectiua ſe extēdit quātū cātiua: ⁊ ga theologi inuenerūt ex teſtimonio ꝓphetie nō tm̄ deū ꝯcurrere ſm gradū entis ad rerꝫ ꝓductionē: imo ſm gradus ꝓpos. iō penes p̄ᵐ modū cōcurſus dei obꝫ p̄ᵐ ponūt eē: ⁊ penes zᵐ modū ꝯcurſus ponūt rōnes ideales: ⁊ ide pꝫ dr̄ia pħoꝝ ⁊ theologoꝝ ex diuerſis ꝑncipiīs accepta: cū pħi. n. deū ꝯcurrere dicant tm̄ ſm gradū entis: iō vnū obm̄ qȯ eſt eē ponunt. Theologi vo cū zᵐ gradū entis ⁊ talis entis: iō duo ponūt obiecta

Dubitaͦ ſolo mīdēria duob⁹ modis ꝓducēdi. ¶ Sꝫ q̄res nunqd apud pħos ꝯcedēdū eſt deū cogſcē entia aliq̄ mō. ¶ Dōm ꝙ ſicut eē ſimplr̄ acceptū eſt oē ſm eminētiā ⁊ nō modalr̄ ⁊ ꝓpe. ſic apō pħos: de⁹ cognoſcēdo eſſe cognoſcit ⁊ oē: ſꝫ nō ꝓprīs rōnib⁹. Theologi aūt deū dicant cognoſcē oīa cognoſcēdo eē ⁊ ꝓprīs rōnib⁹: pħi itaqꝫ reſecāt obiectuꝫ ſcdariū: ⁊ theologi addūt: ⁊ ſic oīa cōprehēdi vno obto ſapiētes ponūt. Theologi vno obto et ꝓprīs rōnibus: hec igit̄ eſt nr̄a lex: ⁊ pħoꝝ opīo patet. Sed qꝛ nō iuſtū ē cōdēnare quēpiā abſētē ſic Ar. ingt i zͦ de celo ⁊ mūdo. iō viſuꝫ eſt mihi idūcē loca gb⁹ ꝑipatetici moti ſūt: ⁊ etiaꝫ ne videamur nos tenere aliqȯ rōnib⁹ repugnās: eos eſſe ſophiſticos oſtēdaꝫ. Poſt rōnes theologoꝝ apponā vt oſtēdā nr̄am fidē nō minoris eē ꝓbabilitatl q̄ ſit opīo ſapiētū: ⁊ in fine eas etiā ſoluā: vt nō appeat īfidelib⁹ nos ſu-

Prīa rō pꝑoꝝ pro bās deū nō ſcire ꝑticularia. ſtinere legē ꝑꝑ rōnes ſolubiles. ꝓma itaqꝫ rō pħoꝝ: vt ex Auer. excipit̄ v̄bis in his q̄ dixit in cō. ſi. izͥ. metaphy. ſic cōponit̄: ſi de⁹ res ex eēntiā ſuā rōnib⁹ ꝓprīs intelligit: vel in vlī: vel in ꝑticulari: nō in ꝑticulari: qm̄ ꝑticularia ſūt īfinita: ⁊ īfinitū ſm ꝙ īfinitū ignotū eſt: vt in phyſico tradit̄ auditu: ⁊ iō ſunt ab arte remouēda quanto magis ab arte diue ſapie. Nec in vlī: qm̄ vt Auer. inquit ibideꝫ. ⁊ cō. 14. ⁊ in zͦ metaph̄. cō. iꝫ. Scire aliqd in vlī eſt ſcire in po⁹: ſed ſcire dei eſt ſūm⁹ actus. g̊ nec in vlī: ꝑꝑ qȯ vt Auer. inquit. ſcīa dei: nec eſt vlis nec ꝑticularis: vt dictū eſt ſepe in h̄ libro. Adhuc oē itelligēs aliud a ſua eſſentia eſt itellectus in po⁹: ſed de⁹ nō eſt intell's in po⁹. g̊ de⁹ nō intelligit aliud ab ei⁹ eēntia. maior pꝫ. qm̄ vt dictū eſt in diſputatione ʒª. in ſol. dubij. 18. oē itelligēs aliȯ cātur ab itelligibili: ⁊ oē cātū ab intelligibili eſt itelligēs in potētia. g̊. pꝫ maior. minor eſt manifeſta ꝑ ſe. Et hec rō excipitur ex v̄bis eius in ʒͦ de aīa. cō. 5. ⁊. 14. ⁊ qꝛ ſic rude poſita nulli⁹ appet valoris. iō debes ſcire ꝙ effectus ꝯtentus in cā nulla penitus diſtinctiōe diſtiguit̄ a cā nec re nec mō. ſed cā ꝯtēta in effectu hn̄ diſtiguit̄ ab effectu ꝯtinēte ſm hūc pħm: qm̄ effectus ſemꝑ deficit a ſua cā: ⁊ ſic effectus cū a cā ꝓducit̄: quādā acgrit ꝑuatione. ſ. ſalteꝫ excellētie cāe: ⁊ ſic qm̄ priuationē hēt quādā itrat multitudinē: qm̄ vbi eſt ꝑuatio ibi opꝫ ⁊ oīno eē actū: ga ꝑuatio ſola nō ē: ergo opꝫ igredi multitudinē ecōtra in cā: effectus eniꝫ in cā nō ꝑuat aliqd cāe: ⁊ iō ibi itrat idētitatē: ⁊ iō dicūt ſapientes ꝙ res diſperſe in iferiorib⁹ colligunt̄ in ſupiori: nihil eni ē in cā qȯ diſtrahat ab effectu ꝯtētō: nec effcūs

cotentus aliqd hēt quo diſtrahit̄ a cā. g̊ in cā nihil eſt: vn̄ ſumat̄ diſtictio realis nec in mō: niſi ſit ſic̄ tragelaſus: ex his v̄ificat̄ maior. ſ. oē itelligēs aliud eſt in po⁹: patet qm̄ oē itelligēs aliud cātū eſt: vt nūc vides: q̄re ⁊c. ¶ Rurſus vt ex v̄bis cōmēti de ſono excipit̄ pot argui: et ſic oē cōprehendēs ſingularia ſingulr̄ et ſignate eſt corpus vel v̄tus in corꝑe: ſed ꝓma cā neqꝫ eſt corpus neqꝫ v̄tus i corpore. g̊ nō cōprehēdit ſingularia ſingulr̄ ⁊ ſignate. Maior appet: qm̄ cōprehēdēs ⁊ cōprehēſuꝫ ſūt vnū in mō ſe habēdi: vt in lib. de aīa viſuꝫ eſt. g̊ ſi cōprehēſuꝫ eſt h̄ et ſignatū: ⁊ cōꝑhēdēs dꝫ eſſe h̄ ⁊ ſignatū: ⁊ ꝑꝑ h̄ dic̄ Auer. ꝙ ſi itelligētie ſepate cōprehēderēt ſingularia: tūc eēnt v̄tutes in corꝑe ⁊ ſenſus: vide ibidē. Iterꝫ id qȯ repugnat itellectui vt itell's maxie dꝫ denegari ab itellectu ſimpr̄: vbi ſaluat̄ tota rō itellectus: hec ꝓpȯ audita a quolibet cōcedit̄. Sꝫ repugnat itellectui nr̄o: vt itellectus cognoſcere ſingularia: ꝑꝑ qȯ ingt Auer. in ʒͦ de aīa. ꝙ itell's cōprehēdit ſingularia mediāte ſeⁿ. vt in expōne mea cōmēti illius notū feci: ⁊ hoc oēs fere cōcedūt: quare ⁊ hoc repugnabit itellectui ſimplr̄ ꝗ eſt diuin⁹ itell's: poſt hec arguit̄. ſi deus intelligit idiuidua vel ꝑficit̄ vl̄ imperficit̄: vel neqꝫ perficit̄ neqꝫ imperficit̄. ſi primū. ergo erit aliqȯ eo preſtabilius: ſi imperficit̄. ergo vileſcit: ſi neqꝫ perficitur neqꝫ imperficitur. ergo ocioſe intelligit. ¶ P̄. ſi deus intelligit indiuidua vel recipiēdo ab eis perfectionē cognoſcibilē vel per eius eēntiā tanq̄ per rōnē repreſentādi ſicut itellectus noſter intelligit: vt dicit̄ q̄ditateꝫ mālem per ſpēm cauſatā ab illa. ſi primū. g̊ eſt intell's in potentia. ꝙ nō ſcōm arᵐ: qm̄ oē repſentans repreſentat ſꝫ modū ꝯuenientē ſue nāe: vt pꝫ: ſpēs eni exīs in ſenſu: ga eſt hec. ideo repreſentat idiulr̄ ⁊ ſpēs exiſtēs in itellu: ga eſt vniuerſalis ⁊ nō hoc: ideo repreſentat vlr̄: vt latini dicunt. g̊ ſi eſt aliqȯ repſentatū vniuerſale ꝑ eēntiaꝫ vlius repreſentabit q̄ ſpēs ſenſibilis ⁊ ſpēs itelligibilis repſentent: modo nihil eſt vlius eſſentia diuina: eſt eniꝫ vniuerſalis per eſſentiā: cum ſit abſtracta a materia ⁊ conditionibus māe ⁊ idea entis: ⁊ vnius apud Ariſ. et Plato. vlia enim mālia ſunt vlia participatiue. ſ. rōne luminis intellectus agētis qui eſt vlis per eſſentiā: quāto magis deus ⁊ eius eſſentia ſunt vlia cum ſint in gradu ſupremo: ad intellectū ergo cū eēntia dei ſit ſic vniuerſalis eſſentialr̄. ⁊ per ſe repreſentatū per illam erit vlius q̄ per ſpeciem intelligibilem ⁊ ſenſibilem. ergo nō poteſt eſſe ſignatuꝫ ⁊ indiuiduū. Ultimo arguit̄ ex rōne Ariſto. in izͦ meta. inquit eni ſi compoſitū eſt qȯ intelligit̄: trāſmutabit̄ eni in partibus totius: aut indiuiſibile omne qȯ materiā nō habet: ecce quō monit. q. an. ſ. cōpoſitum intelligat. et arguit ꝙ ſi compoſitū intelligat. ergo trāſmutabit̄: ⁊ tunc ſoluit. d. aut qȯ eſt nota ſol. indiuiſe omne qȯ materiā nō habet ⁊c. vbi vult ꝙ tm̄ intelligat ſe. vide. pōt aūt ꝯſtitui eius in hūc modū exordiri: vt ibi cōmento. ſi. illius ꝑtis excipitur: qm̄ intellectus diuinus res itelligit eo ordine quo ſunt apud nām intelligibiles: vt oēs dicunt: ſꝫ ꝑtes ſunt priores toto. ergo prius itelligit partes q̄ totū. ergo deus ꝓcedit de noto ad ignotū: ⁊ ſic trāſmutabitur ⁊ diſcurret vt pꝫ. Que igitur eſt pħorū opinio: ⁊ que corū fundamēta ſit dictū intātū. mō qm̄ in multis locis adduxi ⁊ verba pħoꝝ ⁊ alia plīma argᵃ que cuꝫ occurrit videas.

Rationes theologorū i oppoſitum. ¶ Supeſt hactenus rōnes nr̄as inducere. ⁊ eas bene exponere. ꝓma itaqꝫ rō pōt cōponi ſic. ſi itell's diuinus nō intelligit idiuidua eſt ex parte itellectus dei defectus vl̄ ex ꝑte diffi̅ᶜⁱˡⁱᵗᵃᵗⁱˢ rei: vt eni Auer. ingt zͦ meta. cō. p̄. duplex ē difficltas cogſcēdi res: aut ex ꝑte cognoſcētis: aut ex ꝑte rei cognite: qȯ ⁊ in lr̄a colligit̄: nō ex dfectu itell's: cū itellect⁹ dei ſit ſūmus ⁊ hēat rōnes itell's ſimplr̄: neqꝫ ex ꝑte rei: qm̄ po⁹ iferior ad itellꝫ dei cōꝑhēdit ſinᵉ vt itell's nr̄i

mediāte ſenſu. Adbuc ⁊ ſenſus ipſe. ꝗ mlto magis erit ſacilioris cogn̄is apō mētē p̄maꝫ. ℂ Adbuc itell's itelligēs aliquā q̄ditatē vel rōnē q̄ditatiuā ꝑ ſe itelligē pōt oīa illa in q̄bus illa rō icludit: ſꝫ itell's dei cogſcit rōnes entis ꝑ ſe. ꝗ oīa illa in q̄b⁹ icludit. ꝗ ⁊ idiuidua ⁊ vlia: vt patet. ℂ Rurſus. oīs itell's cogſcēs ꝯtinēs ꝑfectiſſime cogſcit oīa cōtēta: ſꝫ itell's dei cogſcit eēntiā ꝓpriā ꝑfectiſſime. ꝗ oīa ꝯtēta: mō nō tm̄ ibi ꝯtinent̄ vlia. imo ⁊ ꝑticularia cū eē dei ſit oē vt dicebat̄ ſupra. ℂ Pꝫ. itell's cogſcēs aliquā nāꝫ cognoſcit oē id qd̄ eſt idē i ſubto illi nāe: ſꝫ itell's dei cogſcit eēntiā ſuā ꝑfectiſſime. ꝗ cogſcit oē id qd̄ eſt ideꝫ in ſubto illi nāe: ſꝫ eē cātū in gn̄e finis: ſaltē oiuꝫ rerū eſt idē realr̄ ipſi eēntie: q̄re itell's dei cogſcētis eēntiā cognoſcet ⁊ illā aptitudinē: ⁊ nō p̄t cogſcē reſpectū illū niſi terminū cogſcat. ꝗ oēs res cogſcet. Et pōt ꝯfirmari: qm̄ vel cogſcit ſe eē finē oium reꝝ vel nō. ſi nō. ꝗ ſe cognoſcit iperfecte: qm̄ nō cognoſcit ſm oēm modū poſſem cogſci. Si ſic. ꝗ cognoſcit terminos oēs illi⁹: ⁊ ſic oīa quoꝝ eſt finis: vt pꝫ. Poſt hec cognoſcēs cōpōnes cogſcit extrema: qm̄ eē ſignat quādā cōpōnē quā ſine extremis nō ē itelligere: vt Ari. iq̄t: ſed de⁹ cognoſcit hui⁹ cōpōnē. vꝫ de⁹ eſt melior oī cāto. ſilr̄ alterā ꝑtē ꝯdictiōis. ſ. de⁹ eſt nō corpus. ſilr̄ de⁹ nō eſt in tpe. ꝗ de⁹ cogſcit oīa hec extrema: et ſic cogſcit ex̄ ſe. ꝙ aūt deus hui⁹ cōpōnes cogſcat appet: qm̄ ꝑfecta cognitio diffinitiua fac̄ cogſcē diffinitū q̄ ad oīa q̄ iſūt ꝑ ſe diffinito: ⁊ quo ad oīa q̄ remouent̄ ab illo. mō cognitio dei ſuipſius ē plus ꝑfecta q̄ꝫ cognitio diffinitiua. ꝗ vt p̄us. ℂ Etiā ar⁹. cognitio ꝑfectior cogn̄e oiuꝫ reꝝ eſt oiuꝫ rerū ⁊ plus: ſꝫ cognitio q̄ de⁹ cogſcit ſe ē ꝑfectior cogn̄e qua itell's me⁹ itelligit oēs res: ſi ꝑ caſuꝫ oēs res itelligēt. ꝗ cognitio dei ē oiuꝫ rerū ⁊ plus: q̄re nō tm̄ ſe itelligit. imo ⁊ oīa entia. ℂ Deīde arg⁹ argumētī Plotini. iq̄t enī Plotin⁹ in 3⁹ enneade. In 3⁹ in li. 2. de ꝓuidētia. c. p̄. qd̄ ꝗ de his dōm extimem⁹ forte et mala ſil' et bona rō vniuerſo cōplectit̄: cui⁹ hec quoqꝫ ſūt ꝑtes ⁊c. ex v̄bis illi⁹ capitis excipit̄ rō fortiſſima: que pōt i hūc modū cōponi nō maioris ꝯtinētie eſt mūdus ſenſibilis i cōtinēdo actualr̄ ⁊ eēn' q̄ꝫ mūdus itelligibilis in cōtinēdo mētalr̄ ⁊ itellectualr̄: ⁊ h̄ pꝫ oib⁹: ſꝫ mūdus ſenſibilis eſt ꝯtinēs oīa ⁊ ꝑti' ⁊ vlr̄: vt pꝫ. actualr̄ ⁊ eēntialr̄. ꝗ mūdus itelligibil' ꝯtinebit ⁊ oīa mētalr̄ ⁊ intellr̄: ⁊ ꝑti' ⁊ vlr̄. mō mūdus itelligibilis eſt ipſe de⁹: vt Plo iq̄t. ꝗ de⁹ oīa cōtinet mētalr̄: ⁊ ꝑ ꝯ⁹ oīa itellīt quocūqꝫ accepta. ℂ Adbuc in 2⁹ capite mlta dīc ex q̄b⁹ p̄nt excipi rōnes nō ꝑue. pōt ꝗ argui ſic. q̄ten⁹ eēndo agit: talr̄ ite^{dō} itellīt: ſꝫ eēndo oīa ex̄ ſe fac̄ ⁊ to^{m} mūdū. ꝗ ⁊ itelligēdo totū itellīt. maior pꝫ. minor pꝫ ēt: qm̄ ſicꝫ ſol lucēdo illuminat. ſic de⁹ eēndo totū: ⁊ oē ꝓducit: q̄re itelligēdo oē ⁊ totū itellet. ℂ Et pōt ꝯfirmari: qm̄ vl de⁹ ꝓducit aliqd̄ ex̄ ſe. vl' nihil: ⁊ ſi nihil eſt ꝯ peri^{cō}. imo totū ⁊ oē cauſauit: ⁊ ſi totū. ꝗ ⁊ totū itelligit. ℂ Rurſus ab ipſo deo ipſe res nō ſolū h̄nt eē. imo ⁊ etiā vt cāe ſint. ꝗ ſi h̄nt eē: ⁊ eē cās a deo: ab eodē hēbūt offm̄ cāe ꝓpriū. h̄ aūt eſt ꝯſuare ⁊ curare qd̄ facit. q̄re ſi a deo h⁹ cāe oēs h̄ h̄nt offm̄: ꝯſonū eſt vt ⁊ ipſe h̄ habeat potiſſimū. ſ. vt oīa curet ⁊ ſingula: cū maxīe cā ſit non tm̄ cā eēndi oib⁹: imo ⁊ officioꝝ oiuꝫ cāruꝫ. ℂ Pꝫ. ⁊ in altera enneade de mā pōt ⁊ hec rō colligi. nō maioris ꝯtinētie ſubtiue ē mā q̄ꝫ ſit p̄⁹ for^{a} ſeu p̄mus motor: ſꝫ mā p̄ma cōtinet oēs forās in po^{a}: mō tm̄ in vltimo ⁊ ꝓp̄ꝗs potētꝗs vt Plotin⁹ iq̄t. ꝓꝑ qd̄ mām īfinitudinē dīc eē. ergo ⁊ p̄⁹ for⁹ p̄muſqꝫ motor oēs forās actu ꝯ^{t} ⁊ maiorē hui⁹ ſylli. Auer. 12. meta. cō. 18. ⁊. 36. dixit. ꝗ p̄m⁹ motor oēs formas ꝯtinet. ℂ Et vltio ꝑ h̄ Plōnis eſt ſmo in timeo ꝗ poſtq̄ꝫ de⁹ ꝓduxit mētē angelicā finxit ipꝫ vocaſſe eos ⁊ p̄cipe eis vt alia crearēt mortalia: quēadmodū ⁊ ipſe fecit eis: mō ꝑ ſe pꝫ p̄ceptū nō eē de ignoto ſimplr̄. ꝗ ſi de⁹ p̄cepit itelligētꝗs creāre ⁊ alia mortalia ꝯtueri deū nō ē dubitādū. Adducerē alia plīma v̄ba pħoꝝ ⁊ alias rōnes: ſed ꝯtinue repies illa hīcīde i meis dcis. q̄ igit̄ ſit lex nr̄a. ⁊ quō nō minoris ꝓbabilitatī ſint ei⁹ arg^{ta} mō ꝑſpicuꝫ ex his eſt. Ut igit̄ appeat nos nihil ipoſitatī ſuſtine. ℂ Ad arg^{ta} pħoꝝ r̄ndet̄. Ad p̄^{m} itaqꝫ dōꝫ: ꝙ de⁹ itellīt ſub vnico actu ꝑti'^{r} ſue eēn^{t} oīa ⁊ iſi^{ta} nō q̄dē motiuē: ſꝫ terminatiuē ſcḋarie vt nos theologi dicim⁹. Et qm̄ dī iſſ^{m} nō eſt ꝑ ſe ignotuꝫ. dōm ꝙ h̄ v̄bū Ar. veꝝ eſt apō ipꝫ q̄ tꝫ oē itelli^{le} eē a nr̄o itellu cogſcibile: ⁊ ꝙ itell's dei nihil itellīt ex̄ ſe. ⁊ iō ſi nō cogſcit̄ a nr̄o itellu a nllo cogſcit̄: ⁊ iō d' illō eē ꝑ ſe ignotū: ſꝫ ſꝫ nos illō v̄bū falſuꝫ ē: qm̄ ſtatuim̄ ē aliqd̄ apō mētēꝫ dei qd̄ apō nr̄m itellꝫ eſt occultū: replice q̄ ſiūt hīcīde pergre eas i libris theologoꝝ nr̄oꝝ. ℂ Ad 2^{m} ite^{re} aliō ē duob⁹ modis. vno⁹ ī v̄tute alicui⁹ qd̄ eſt in ipō vel ipſiuꝫ itelligēs: ⁊ ſic 2^{a} ē v̄a. alio⁹ aliō v̄tute eēn^{t} itelligētī: ⁊ ſic maior falſa eſt: qm̄ de⁹ ſi itellīt res ex̄ ſe nō itelligit illas ſimp^{r}: ſꝫ v̄tute ſue eēntie. ℂ Ad ꝓbōnē p̄^{as} dōꝫ ꝙ illa minor ꝓſylli ē vera de itelligēte aliō p̄^{o}: ſꝫ de itelligēte aliō 2° falſa ē. ℂ Ad 2^{am} ꝓbōnē dōꝫ ꝙ falſuꝫ eſt ꝙ oīs diſtō ſumat̄ a ꝑuatiōe. in deo enī ſumit̄ illa diſtō: qm̄ ds eſt diuerſus a reb⁹: ⁊ illis ꝯueniēs: ē q̄dē diuerſus vt ens ꝑ eēntiā: eſt v̄o ꝯueniēs vt agēs eas: ⁊ iō vt diuerſus rn̄' ei oē ꝑ p̄ oīs. vt agēs rn̄' ei ſcḋariū oīꝫ. ſ. res cōceptē: ⁊ ſic pꝫ vn̄ ſumit̄ diſtictio i deo. ℂ Ad 3^{am} rōnē p̄n^{le} cōp̄hēde ꝑti' ⁊ ſignate ē duob⁹ modis: vno⁹ ſignatiōe accepta a re cōcepta: ⁊ ſic maior ē v̄a. alio⁹ ſignatiōe ſūpta a cogſcēte: ⁊ ſic falſuꝫ ē. de⁹. n. cōp̄hēdit ꝑti' ⁊ ſignate ꝓut in v̄tute ſua cātiua ꝯ^{t} oēs res ꝑti' ⁊ ſignate: ⁊ ſic pꝫ quō ds ꝑti' ⁊ ſignate ite^{t} ex ꝑte ei⁹: ⁊ pꝫ q̄lr̄ eſt h̄ non forālr̄ ſꝫ v̄tualr̄: ꝯ^{t} enī in. mō ſe h̄ndi v̄tualr̄ ⁊ nō forālr̄ cū īdiuiduis. ℂ Ad 4^{am} negat̄ mior: itellectui enī nr̄o vt itell's nō repugnat: ſꝫ vt nr̄ ē: q: vt itell's nr̄ nō ꝯ^{t} ſin^{ria} v̄tualr̄: ⁊ iō n̄ p̄t ite^{re} ſin^{ria} ꝑ ei⁹ eēntiā: ⁊ q: ꝑ eī⁹ eēn^{am} nō ite^{t}: ⁊ nec motiue. ꝗ ei ſimp^{r} repugnatīi itell's dei pōt. imo de facto ite^{t}: qm̄ ꝯ^{t} illa in v̄tute cātiua: ⁊ ſic ꝑ ei⁹ eēntiā ite^{t} illa. nō ꝗ repugnat ite^{ōi} nr̄o vt itell's ē cū aliq̄ ſpēs itell's id ponit. ℂ Ad 5^{am} dōm ꝙ de⁹ itellīt ſin^{ria} nō vt ipſe ꝑficiat̄ neqꝫ imꝑficit̄: ⁊ tm̄ nō fruſtra itellīt: qm̄ itellīt vt ſin^{ria} ꝑficiat ⁊ ea cōpleat: ⁊ ſic nō ocioſe facit. ℂ Ad 6^{am} dōꝫ ꝙ ꝑ ei⁹ eēntiā: ⁊ dico ꝙ nō ꝑ mo^{m} ꝯueniētē ei⁹ nāe: ſꝫ ei⁹ v̄tuti cātiue: mō eēn^{a} ē vlis ꝑ eēn^{am}: ēt tm̄ ꝑti'^{ris} i cāndo: ⁊ iō ꝑticlia p̄t repñtare ꝑti'^{r}. ℂ Ad 7^{am} dōꝫ ꝙ ꝯ^{a} nihil ē ꝓcedo tm̄ ꝑuenā cognit ꝑtes q̄ꝫ totū cū nō ſit ſm ſuā nāꝫ alr̄ cogſcibile: ſꝫ q: de⁹ nō ꝑ notitiā ꝑtiū ꝯuenit i notitiā tot⁹: ſꝫ ꝑtes cogſcit ꝑ eēn^{am} ⁊ totū ꝑ eēn^{am}: iō nō diſcurrit: cū eodē ſint ei nota ambo. ℂ Ut igr̄ appeat nos ſuſtinē legē ꝑꝑ rōnes ſolubiles: iō ad rōnes nr̄as ē r̄ndēdū. ℂ Ad p̄^{am} dōꝫ ꝙ mltū dīt diffi cile ⁊ ipoſe: oē enī difficile ē alio duoꝝ modoꝝ: vt Auer. dixit: ſꝫ ipoſe nō ē alio illoꝝ: ſꝫ q: nec de⁹ ē idone⁹ ite^{re} n^{c} ſin^{re} aptū itelli. ē ꝗ ipoſe ex ꝑte vtriuſqꝫ apō pħos. ℂ Ad 2^{am} dōꝫ maiorē eē verā: tm̄ mior falſa eſt: qm̄ de⁹ nō ite^{t} rōnē entis cōiſſimā. ſcīa enī dei neqꝫ vlis: neqꝫ ꝑti'^{ris} eſt ſm pħos: ſꝫ tm̄ ſe itellīt. i. eēntiā ei⁹ quā ponūt theologi p̄^{m} obm ei⁹. ℂ Ad 3^{am} maior ē v̄a: ſꝫ minor falſa: qm̄ ſm pħos ibi nō ꝯtinent̄ cāta ſub ꝓp̄ꝗs rōnib⁹: ſed eo gradu quo de⁹ ꝯcurrit ad illa: ⁊ iō ſub g̃du entis eēn' ⁊ ꝑ ſe ite^{t} illa: vt Auer. iq̄t i his q̄ d' cō. 51. 12^{mi} meta. ℂ Sꝫ dices. ꝗ ſcīa dei ē imꝑfectiſſima cū ſit oiuꝫ ſub rōne tranſcēdētī. ℂ Dōꝫ negādo ꝯ^{am}: qm̄ nō ite^{t} res ſub g̃du entis cōis de eē ꝑñtis: ſꝫ ſub g̃du entis ſimplr̄: qd̄ ē ei⁹ eēntia quā nos ob^{m} p̄^{m} itell's ei⁹ appellam⁹: ⁊ iō ſcīa q̄ de⁹ ite^{t} nꝫ ē ſb rōne vl̄i: neqꝫ ſub rōne ꝑti'^{ri} cū ei⁹ eēn^{a} nꝫ ſit vlis: nꝫ idiuidua ꝓp̄e ⁊ vni^{ce} loquēdo d̄ his. ℂ Ad 4as dōꝫ ꝙ eē cātiuū p̄t accipi 2^{r}. vno⁹ ꝑ abſo^{to} dei cui itell's nr̄ attribuit re^{m} aptitudinalē cāe finał forālis ⁊ agētis: ⁊ ſic cōcedo ꝙ ſi deus

R. ſñeo Plotini.

Solō rñ nū pħoꝝ.

Solō rō nū theologoꝝ.

Obiectio

Solō

cognoſcit illū reſpectū cogſcit oia.mō ds nō cogſcit illū reſpectū:cū ille in deo ſit ſicͭ dextrū i colūna:de⁹ eni nō referͭ ad cāta rela^{ne} exñte i eo:ſʒ i cātis:ſʒ ſi capiͭ cāti^{m} p ab^{to} cui attribuim⁹ re^{us} cāe:ſic ꝯcedo deū ite^{re} cauſatiuū ſub rōne finis:ꝛ efficiētis:ꝛ for^{e}:tñ nō ſeqͭ ꝙ cogſcit illa q̄ꝑ ē:qꝛ nō intellit ſe ſub rōne relatiua ſʒ abſoluta. ¶ Ad for^{us} ꝯcedo vſqꝫ ad miorē ſequētī ſylli.ſ.ſʒ eē cātiuū ē idē realr ꝛc.hec.n.mior ē falſa capiēdo eē cātiuū p^{o}: qꝛ vt ſic ē ens rōnis:ꝛ ens rōnis:nec eſt idē:nec diuerſū realr ab alio.2° ē vex:ſʒ nō ſequiͭ ꝓpo^{m}. ¶ Ad ꝯfirmatione dōʒ ꝙ ſi cogſcit ſe eē finē put finis dͥ re^{us} cāe final: ꝛ tūc nego ꝯ^{am}.qꝛ ſi de⁹ cognoſceret ſe ſub rōne finis i ꝑfecte ſe cogſceret ꝛ non ꝑfecte:qꝛ tūc ſub rōne relatiua cogſcēt ꝛ nō abſo^{te}:nec opʒ vt cogſcat ſe ſm oēm modū poſſʒ cogſci:qꝛ ſic vileſceret:ſʒ opʒ vt cogſcat ſe ſm oēm modū dicētē ꝑfectionē:ꝛ iō ſub rōne abſo^{ta}:ꝛ iō ſm ſuā eēn^{as} tñ. ¶ Ad 5^{am} ꝓn^{lem} dōʒ.mior falſa eſt:qꝛ vt Auer. ingt.ds cogſcit tñ ſe ꝛ puriſſime:ꝛ icōplexiſſime:vt ingt in 3° de aia.cō.27.ꝛ iō ingt ibi ꝙ ſp veridicat i itelligēdo ſe.vide. ¶ Ad ꝓbatione dōʒ.ꝙ de⁹ cogſcit ſe ꝑfecti⁹ q̄ꝫ ꝑ mo^{m} diffini^{m}:nō tñ opʒ vt cogſcat ſe vt dīt ꝛc.qꝛ vileſceret:illa eni ꝑfectio cognīs nō attēdiͭ penes modū cogſcēdi ꝛ artē apphēdēdi:ſʒ penes rē cognitā ꝛ apphēſione ipſaʒ:ꝛ iō nō opʒ vt cogſcat ſe:vt dīt a q̄libet nō ipo. ¶ Ad 6^{am}.maior falſa ē:qꝛ nō dͥ cognitio ꝑfectior:qꝛ ſit pluꝛ rex:ſʒ qꝛ entis ꝑfectioris:mō eēn^{a} ei⁹ ē oiuʒ rex ꝑfectiſſima ꝛ nobi^{ma}.iō ē ꝑfectior q̄ꝫ cognitio oiuʒ rex. ¶ Ad ſeptimā Plotini maior diſtinguiͭ:qꝛ maioris ꝯtin^{e} ꝯtinē eſt duob⁹ mōis:aut penes plꝛes modos ꝯtinēdi:aut penes ꝑfectiorē modū ꝯtinēdi.dico ḡ ꝙ maior ē va 2° ꝛ nō p^{o}: ꝛ ſic mior nō eſt ad ꝓpo^{m}:qꝛ de⁹ ꝯͭ oia ꝑ eēntiā:non tñ ꝓprijs rōnib⁹:qꝛ illō dͥ iꝑfectionē apō pħos. ¶ Ad 8^{am} ꝛ 9^{am} iſtī ꝯcedo deū oia ite^{re}:ſʒ nō ex̄ ſe:ſʒ eē ei⁹ qō ē oia: ꝛ iō eēndo oia ꝓducit ꝛ ite^{do} neqꝫ opʒ ꝙ ſicͭ ꝓducit ex̄ ſe ſta itelligat ex̄ ſe:qꝛ itellit ꝓductiuū itelligēdo ſe.i.eēntiā ꝓpriā q̄ ē totū:ꝛ oē nō ꝓprijs rōnib⁹:ſʒ rōne eſſentie eēntialr ꝛ formalr. ¶ Ad 10^{am} pʒ ſolo.de⁹ eni ꝫ oia curat ꝛ poti^{us} nō rōnib⁹ ꝓprijs qꝛ vileſcēt:ſʒ rōne eēndi:eē eniʒ eſt p^{m}⁹ effcūs dei:ꝛ iō curat dādo eis eē qō bʒ ipſe ꝑ eēntiā vt vides. ¶ Ad 11^{am} pʒ ſol.nā eni ꝯͭ ꝓprijs rōnib⁹qꝛ in po^{a}:de⁹ aūt vno actu ꝯͭ oia:qꝛ eēn^{a} ei⁹ eſt oia vt vides: iō ꝯtinētia dei eſt in actu:ꝛ mãe eſt in po^{a}. ¶ Plato aūt opinaͭ deū curā hēre ſingulox:iō nō eſt nr̄:ꝛ forte:ꝙ poteſt gloſari ꝛ nō curo. Ex his apparet q̄uo lex nr̄a nullū tenet ipoſſe:ꝛ ꝙ illud qō tenet eſt vex:ꝛ nō minoris ꝓbabilitatis q̄ꝫ poſitio pħox. Semꝑ itaqꝫ habenda eſt fides tanq̄ꝫ credita ꝛ vera:quare finis.12me diſputationis.

Solo rō nu Plo. tini

¶ Tertiadecima Algaçelis diſputatio cū pħis i qua oſtēdit ipſox debilitates in eo qō putāt aſſerere.vʒ ꝙ celum ſit aiatū:ꝛ ſit corp⁹ obediēs ipſi deo glorioſo. DV. I.

AIt Alga.dicūt ꝑipatetici ꝙ celum eſt aial:ꝛ ꝙ cōpatio ipſi⁹ aie ad ei⁹ corp⁹ eſt cōpatio nr̄ax aiax ad nr̄m corp⁹:eo ꝙ ſicͭ aia volūtarie mouetur verſus ꝑtē deſideratā:ſilr corpa ſupcceleſtia mouenͭ ſimplr ob obedientiā ꝛ reuerentiā glioſi dei. Et dicim⁹ ꝙ hec opio nō eſt negāda. De⁹ eni pōt dare vnicuiqꝫ corpox vitā ꝛ diſcretionē:ꝛ nō ꝑꝑ ſuā magnitudinē vel rotunditatē:ꝛ poſſe eſt ꝙ ſit viuū. Naʒ aialia lʒ in figuris ꝛ in magnitudinib⁹ differāt cōicāt ſine dubio i ꝓprietatibus vite:ſed id qō attribuim⁹ eis debilitas nō eſt qō poſſit ꝓbari auctē niſi h hēm⁹ a traditiōe diuīa.vʒ a ꝓphetax reuelatione:ſʒ demr̄ratiue nō. Quare dicim⁹ ꝙ ille rōnes q̄ dicte fuerūt ſup h ꝯcludūt diffinitiue:ſʒ tñ fortificāt opionē. Vñ p^{a} auctas ipſox h ē:celuʒ mouetͭ:h eſt ꝓpō ſenſibil:ꝛ oē corp⁹ mobile hʒ mouēs:ꝛ iſta ꝓpō ē itellectual. Si eni corp⁹ iquātū corp⁹ mouetͭ:oē corp⁹ ḡ mouetͭ:ꝛ tc aut iſte mot⁹ ꝓcedit a mobili ſuba tanq̄ꝫ nā vt mouetͭ lapis deorſuʒ:aut mouens dicti mot⁹ eſt ex̄ illō corp⁹ mobile.ſ.mouēs ipm mō violētie vt lapis ꝓiect⁹ ſurſuʒ:ꝛ oē mobile de ſe aut nō ſētit illū motū:ꝛ dͥ nā vt lapidis mot⁹ deorſum: aut ſentit motuʒ:ꝛ dͥ ille mot⁹ volūtarius aut aiatus.vñ reſultat ex iſta diuiſiōe ꝙ ꝑtes mot⁹ q̄ h tractāde ſūt ꝯtinenͭ in trib⁹.vʒ violēto:nālī ꝛ volūtario:ꝛ iō reprobatis duob⁹ ipox remanet terti⁹ nēcio:ſʒ ipoſſe ē ꝙ orbiū mot⁹ fiat violenͭ.id nāqꝫ qō violenͭ mouetͭ:aut ē aliō corp⁹ mobile volūtate aut violēter:ita ꝙ opʒ ꝙ ꝑueniat in fine ad volūtatē.vñ oñſo ꝙ orbes volūtarie moueāͭ nos hēm⁹ itētū:q̄lis igiͭ vtilitas eſt ponē violētū motū poſtq̄ꝫ i fine opʒ nos reducē ad volūtatē. Si dicēm⁹ tñ ꝙ mouetͭ violēter:ꝛ ꝙ de⁹ mouet ipm ſine dubio:dicim⁹ ꝙ eſt falſum.ſi eni moueret ipʒ iquātū corp⁹ ſeq̄reͭ ꝙ oē corp⁹ moueretͭ ab eodeʒ deo.opʒ ḡ ꝙ corpi celeſti approprietͭ q̄daʒ ꝓprietas a q̄ mouetͭ:ob quā diſtiguaͭ ab alijs corpib⁹.ḡ illa ꝓprietas ē mouēs ꝓpinquū:ꝛ eſt ſine dubio nā aut volūtas. Et ipoſſe ē dīc ꝙ de⁹ moueat ipm ꝓpria volūtate:qꝛ volūtas dei vnū ꝛ eādeʒ reſpectū hʒ oib⁹ corpib⁹. Declaratū eſt ḡ ꝙ opʒ dictū corp⁹ hēe qōdā pricipiū motus:ꝯcludiͭ ḡ ꝙ nō mouetͭ violēter. Etiā dicim⁹ ꝙ ipoſſe eſt ꝙ moueaͭ nālr:nā eni inq̄ꝫtū nā nō ē cā mot⁹:motus eni eſt dimittere locū ꝛ igredi locū:vñ ſi locus i quo corp⁹ erat:cōpetēs ei erat nō dimitteret eū hꝫ rōne vēto plenū ſup aq̄ faciē poſitū nō mouetͭ:ſʒ ſic coarteͭ ſub aq̄ moueretͭ dōec ſuꝑ faciē aq̄ aſcēdat ꝓut ibi eſt locus ſu⁹ cōpetēs:ꝛ ideo qñ trāſferͭ de loco icōpetēti ad locū competentē mouetͭ effugiendo de innālī ad nālem. vñ ꝛ pōt ꝯcludi ꝙ motus circularis nō ē nālis: nullū eni mobile circulariter ſitū hʒ determinatū:imo vnde venit illuc redit:remanet ergo ꝙ motus orbiū ſit ſine dubio voluntarius.

¶ Proponit Alg.in p^{m}is peri^{ticor} ītētionē in q̄ſito pñti. 2° ibi(Et dicim⁹.)Examiat pħox opionē.quā āt ꝯtiuatione hēat hui⁹ diſputatio ad ꝑdictas nō ſat accipiͭ.ꝛ ideo hui⁹ diſputatio eſt tanq̄ꝫ theorema ꝑ ſe vtile ad vitatē ꝑ ſe:plures eni harū ſunt icōnexe inicē.inquit ḡ.dicūt peripatetici ꝙ celū eſt aial:hoc eſt vnū cōiter cōceſſuʒ:ꝛ ſup. dicūt ꝙ cōparatio ipſius celi aie ad ei⁹ corp⁹ eſt cōparatio nr̄ax aiax ad nr̄ʒ corp⁹:cui⁹ rōnē reddit.d.eo ꝙ ſicut aia

volūtate

volũtate mouet ꝟſus ꝑtẽ deſideratã: vt appꝫ i expiẽtia
ꝓpa. ſiſr corpora celeſtia mouẽt ſup. ab eoꝝ aia ſimpꝰ v/
ſus ꝑtẽ certã ob obediẽtiã ꝛ reuerẽtiã glioſi dei. hᶜ igiẽ ẽ
phoꝝ opio vt Alg. ingt h in loco: ꝗ meliꝰ loco eiꝰ ꝑtracta
biẽ. (Et dicimꝰ.) cũ phoꝝ iduxit opionẽ: h i loco exami
nat eoꝝ opionẽ. ꝛ ingt. ꝛ dicimꝰ ꝙ hec opio nõ ẽ negãda.
ſup. tñꝫ ipoſis. cuiꝰ rõnẽ reddit ꝛ ingt. deꝰ. n. ꝑt dare vni/
cuiqꝫ corpoꝝ vitã ꝛ diſcretionẽ. i. itellẽ vel rõnalẽ aiam:
ꝛ qꝛ ꝑipaᶜᶦ dixerũt celũ hẽe aiaꝫ ꝑꝑ magᵗᵐ ꝛ figurã: oſten
dit hꝫ rõnẽ nečitatẽ nõ hẽe ꝛ ingt. ꝛ nõ ꝑꝑ ſuã magᵗᵐ ꝛ
rotũditatẽ. vult dẽe dedit corpi celeſti vitã: ſꝫ ad ſuũ bñ/
uolitũ ꝛ placitũ. Adhuc apponit ꝛ ſignuꝫ ꝯfutãs opioneꝫ
epicureoꝝ ꝗ dixerũt celũ nõ eẽ aial: eo qꝛ eẽt nimis ma/
gnũ. h itaqꝫ ꝯfutãs igt. ꝛ poſẽ ẽ ꝙ ſit viuũ. nã aialia lꝫ in
figuris ꝛ magnitudibꝰ dĩnt cõicãt ſine dubio in ꝓꝓetati
bus vite. eſt ꝗ ſol. epicurei motiui ꝙ lꝫ celum aial ſit ma
gnũ: nõ ꝑꝑ magᵗᵐ dꝫ abnegari ipm eẽ aial: qꝛ ꝛ ſi dĩnt
aialia penes magᵗᵐ poſẽ ẽ vt i viuẽdo ꝯueniãt. (Sꝫ id
qð.) cũ ꝗdã mõ admiſit opionẽ ꝑipaᶜᵒᶠ. h i loco exponit
in ꝗ nõ ẽ tenẽda ꝛ igt. Sꝫ id qð attribuimus eis ſup. nos
pꝫi de debilitate dicẽtes. Illa corpa fatigat ꝛ labore mo/
ueri nõ ẽ qð poſſit ꝓbari auctẽ. i. rõne: niſi h hẽmꝰs tra
ditiõe dina. vꝫ a ꝓꝓhaꝝ reuelatiõe: ſꝫ demrõne ñ ſup. hũi
ꝑt. eſt ꝗ ꝓcuiũ phoꝝ i eo ꝙ dñt qðdã nulla rõne cõproba
tũ. (Quare dicimꝰ.) qꝛ oñdit ꝑmã ꝑtẽ opionis eẽ admit
tẽdã tñꝫ poſeꝫ: vlt h i loco oñdẽ eã nõ eẽ admittẽdã tã/
ꝙ verã ꝛ nečiã: eo qꝛ nulle ſũt rõnes demratiue ꝓ ea: vt
ſeriatiꝫ exponiẽ. Ingt ꝗ. ꝗre dicimꝰ ꝙ ille rões ꝗ dicte
fuerũt ſup h nõ ꝯcludũt demratiue: ſꝫ tñ fortificãt opio
nẽ. vult dẽe ꝙ ſũt ꝓbabiles ꝛ dialectice. ꝛ accepit illas. ꝛ
ꝑ narrat ꝑmã. d. vñ ꝑꝰ auctas ipoꝝ hᶜ ẽ. ꝛ cõponit ſyllꝫ in
2ᵃ ꝑᶜ. ꝛ accepit minorẽ ꝛ igt. celũ mouẽ. hᶜ eſt ꝓpõ ſenſi
bilis. vult dẽe ſenſu ꝑſpicua. ſẽſu. n. dinoſciẽ celũ in 24ᵒʳ
horis diſcurrẽ ab oriẽte ad occidẽs redeũdo ad oriẽtẽ. ꝛ
accepit maiorẽ ꝛ ingt. ꝛ oẽ corpꝰ mobile hꝫ mouẽs. ꝛ acci
pias ꝯnẽ. ſ. ꝗ celeſte hꝫ mouẽs. ꝛ h eſt eſſe aiatũ ꝛ aial: vt
declabiẽ. ꝛ ingt. ꝛ iſta ꝓpõ ẽ itellualis. i. rõne cõprobata:
vt in 8ᵒ ꝛ 7ᵒ phy. dcm ẽ. ꝓbat ãt maiorẽ ꝗdã mõ ꝑ ipoſe. ꝛ
ingt. ſi. n. corpꝰ iquãtũ corpꝰ moueret. ꝗ oẽ corpꝰ mouere/
tur. vult dẽe. corpꝰ mouẽ. vl igiẽ rõne corpeitatis tñ. vl
rõne motoris diuerſi a corpeitate. ſi ratiõe corpeitatis. ꝗ
oẽ corpꝰ mouebiẽ: qꝛ i oĩ corpe ẽ cã totalis morꝰ. ſi rõne
motoris diuerſi ꝛc. ꝗ vificata eſt maior. vꝫ ꝙ oẽ corpꝰ. ſ.
qð mouẽ motorẽ hꝫ aliꝗ mõ diuerſum a ſua nã corpea.
Uerificaẽ ꝗ ꝯ. ſ. ꝙ corpꝰ celeſte hẽat motorẽ mouẽtẽ ipꝫ.
(Et tũc aut.) Cũꝫ ꝯcluſit corpꝰ celeſte moueri a ꝗdã mo
tore. ꝓcedit vlteriꝰ. ꝛ ingt. ꝛ tũc aut iſte motus. ſ. celi ꝓce
dit a ſuba. ſ. motore moto tñꝫ a nã: vt motor lapis deor/
ſuꝫ: aut mouẽs illð corpꝰ dcõ motu ẽ ex illud corpꝰ. ſ. mo
uẽs ipꝫ mõ violẽtie. i. motu violẽto: vt lapis piectꝰ ſurſũ.
ꝛ ꝗdã mõ ſupponẽs celũ nõ moueri altero ipoꝝ motoꝝ:
ſꝫ ꝑ ſe ꝛ de ſe. adhuc ſubiũgit diſionẽ. ꝛ igt. ꝛ oẽ mobile ð
ſe: aut nõ ſentit. i. mouet nõ cogĩcẽdo ſuũ motũ: vt lapis
morꝰ deorſuꝫ aut ſentit. i. cõprehẽdit motũ: ꝛ tal morꝰ dꝫ
volũtariꝰ: aut aiatꝰ aut aialis: ꝛ ꝗ ſi accipiẽs viꝫ arguᵗⁱ ite/
rũ reſumit totũ ꝛ igt. vñ reſultat ex iſta diſiõe ꝙ ꝑtes. i.
ſpẽs morꝰ ꝗ hic tradẽde ſũt. i. ꝗ debẽt accipi i h argᵒ ꝯti/
nenẽ in tribꝰ. vꝫ violẽto nãli ꝛ volũtario. ꝛ iõ reprobatl
duobꝰ ipſoꝝ: remãet 3ᵘˢ nečio. i. ſꝫ ſi declabiẽ ꝙ neqꝫ nãlr
neqꝫ violẽte morꝰ. ꝯſeqẽ ꝙ volũtarie mouebiẽ. oñdit ꝗ ꝙ
neutro illoꝝ duoꝝ. ꝛ igt. ſꝫ ipoſe ẽ ꝙ morꝰ orbiũ ſiat vio
lẽter: ꝛ reddit rõnẽ: ꝛ igt. id nãqꝫ qð violẽter mouẽ. aut
eſt aliqð corpꝰ mobile voᵗᵉ: vt aial: aut violẽter tñ: vt la/
pis: ꝛ qũocũqꝫ opꝫ ꝙ ꝓueniat i fine ad volũtatẽ. vñ oſtẽ/
ſo ꝙ orbes volũtarie mouenẽ: nos hẽmꝰ itentũ: ꝗlis igiẽ
vtilitas ẽ ponẽ violẽtũ motũ. i. ea moueri motu violẽto.

poſtꝗ in fine opꝫ reducẽ illa ad volũtatẽ. vult dẽe ꝗuo/
cũqꝫ ponaẽ opꝫ ponẽ celũ moueri ꝑ appetitũ ꝛ itellectũ.
ꝗ ſupfluit fugiẽdo apponẽ ipꝫ moueri violẽte. (Si dice/
remus.) Sol. ꝗrũdã apponit. ꝛ eã ꝯfutat. ꝛ ingt. ſi dicere
mus tñ ꝙ celũ mouẽ violenter. ꝛ ꝙ deꝰ mouet ipm ſine
duᵒ. eſt ꝗ ſol. ꝙ celũ violentẽ mouẽ ꝛ a deo imeᵗᵉ. huic ſta
tiꝫ obycit Alg. ꝛ igt. dicemꝰ ꝙ ẽ ſlm. ꝛ h ꝓbat duabꝰ rõ/
nibꝰ ducẽtibꝰ ad ipoſe. ꝗrũ ꝑᵃ põt ordiri in hũc modũ. ſi
deꝰ mouet corpꝰ celeſte. aut mouet ipꝫ ſine oĩ medio. ita
ꝙ ad motũ celi ſufficẽ ꝑᵒ motor: ꝛ corpꝰ. aut mouet ipꝫ cõ/
currẽte adhuc aliqua ꝓꝓetate mouẽte vltra deũ. ꝑ ꝗ de/
ſtruit ꝑᵐ mẽbꝝ. ꝛ igt. ſi. n. moueret ipꝫ inꝗtũ corpꝰ. vult
dẽe nullo ꝯcurrẽte i rõne motoris: ſeqreẽ ꝙ oẽ corpꝰ mo
uereẽ ab eodẽ deo. ꝯñꝫ decl̃o: qꝛ ꝗ rõne deꝰ põt mouẽ
corpꝰ celeſte nullo alio ꝯcurrẽte i rõne motoris: eodẽ mõ
ꝛ qðlibet corpꝰ: qꝛ oĩa corpa ſt vniꝰ rõnis i rõne corpis:
ꝛ ſi deꝰ ſufficẽ. ꝗ fruſtra ponẽ motor appropatꝰ: ꝛ forã ꝓ/
ꝑa vnicuiqꝫ cũ ipe ſolus ſufficiat. ꝛ qꝛ totũ h eſt ipoſe. iõ
ꝯſtruit alterũ mẽbꝝ. ꝛ igt. ꝗ oꝫ ꝙ corpi celeſti approꝑeẽ
ꝗdã ꝓꝓietas. i. forã a ꝗ motor. ob quã ꝛ penes quã diſtin
guiẽ ab alys corpibꝰ: ꝗ illa ꝓꝓetas ẽ ſine duᵒ mouẽs ꝓꝓi/
quũ: ꝛ tũc accipit vnũ ꝑ ſe notũ ꝛ dic: ꝛ ẽ ſine duᵒ nã: aut
volũtas. ꝛ cũ ſup. nõ ſit nã. ꝗ erit volũtas. ꝛ ſic aĩa erit. vt
Amẽ. igt. (Et ipoſe ẽ.) Adhuc arguit idẽ 2ᵃ rõne. ꝛ ꝑ ꝓꝓo
nit itẽtũ. ꝛ igt. ꝛ ipoſe ẽ dẽe ꝙ deꝰ moueat ipm ꝓꝓa voᵗᵉ.
vult dẽe ſine oĩ meᵒ in rõne motoris ꝓximi. et h ꝓbat ꝛ
ſyllat i ꝑᵃ figura h mõ: nulla volũtas vniforis hñs vnũ ꝛ
eũdẽ reᵘˢ oibꝰ corpibꝰ mouet alteꝝ illoꝝ motu determia
to. hᶜ recipiẽ a ꝑipaᶜᶦ tñꝫ maᶦᵗ: ꝛc accepit Alg. minorẽ. d.
ſꝫ volũtas dei vnũ ꝛ eũdẽ reſpectũ hꝫ oibꝰ corpibꝰ. ꝛc ap/
ponit viꝫ ꝯnis: ꝛ igt. declatũ ẽ ꝗ ꝙ opꝫ dcm corpꝰ hẽe qð
dã ꝑnᵐ morꝰ. ſ. ꝓꝓriuꝫ ei tñ. ꝛ ꝗ ꝯˢ ꝙ nõ mouẽ violẽter
(Et dicimꝰ.) Uult ꝯʳᵉ ꝙ morꝰ celi nõ ẽ nãlis: ꝛ h ꝓꝓõit
d. et dicimꝰ ꝙ ipoſe ẽ ꝙ moueaẽ naʳ. ꝛ reddit rõnẽ. ꝛ põt
cõponi i hũc modũ. oĩs morꝰ nãlis ẽ ð loco violẽto ad lo/
cũ nãlẽ corpis moti: ſꝫ morꝰ celi nõ ẽ de loco violẽto ad
locũ nãlẽ. ꝗ morꝰ celi nõ ẽ nãlis. huiꝰ ꝑ accepit viin maio
ris. ꝛ oĩno reputo iſtũ locũ eẽ male trãſlatũ. vel eẽ corru
ptũ ꝑꝑ ſcriptores. igt ꝗ: nã. n. inꝗtũ nã nõ ẽ cã morꝰ. mo
tus. n. ẽ dimittẽ locũ: ꝛ igredi locũ: ecce ꝗuo nullũ ſenſuꝫ
fac: iõ vꝫ mihi lrãꝫ eẽ ſic legẽdã: nã. n. iquãtũ nã nõ ẽ cã
morꝰ niſi ꝓut ẽ de loco violẽto in locũ nãlẽ. morꝰ. n. ẽ di
mittẽ locũ violẽtuꝫ: ꝛ igredi locũ nãlẽ: ꝛ ſi lrã ſic ſtat: ſer
mo eiꝰ ẽ vis maioris: vt pꝫ: ꝛ ꝙ lrã dꝫ ſic ſtare: oñdit exᵐ
eiꝰ qð apponit. d. vñ ſi locꝰ in ꝗ corpꝰ mobile erat: erat ei
cõpetẽs. nõ dimitteret eũ niſi ſup. violẽte. ꝛ exᵐ illud pa/
tefaẽ. d. hꝫ rõne plenũ vẽto. i. vter iflatꝰ: ſup faciẽ aꝗ ſtã/
tis poſitũ nõ mouẽ. ꝛ addo: ſtãtis. qꝛ currẽte aꝗ cõflue
ret illl: ſꝫ ſi arteẽ. i. i fũdũ retieaẽ: ꝛ poſt ſue nãe relinqẽ.
moueretẽ donec ſup faciẽ aꝗ aſcẽdit: qꝛ ibi ẽ locꝰ ſuꝰ cõ/
petẽs. ꝛ iõ qñ corpꝰ ſup. trãſferẽ ð loco icõpetẽti ad locũ
cõpetentẽ mouẽ effugiẽdo de inãli ad nãlẽ: ecce ꝗuo h
exᵐ mãifeſtat errorẽ lrẽ: ꝛ ꝑꝑ h mihi accidit labor in ꝯᵗᵒ
iſtiꝰ libri: qꝛ ñ repio ſmões eiꝰ emẽdatos: ꝑꝑ qð nolebã
ſcribẽ: ſcio tñ ad minꝰ ex meo ꝯᵗᵒ hẽi ꝑnᵐ iueſtigãdi vita
tẽ: ꝛ iõ vidẽtes me nõ debẽt me deteſtari: ſꝫ ꝑus ꝯſidera
re totũ. (Uñ ex h.) Cũ accepit maiorẽ vl aliqd loco eiꝰ: ꝛ
ꝛ explanationẽ illiꝰ ꝑ exᵐ. h in loco recolligit ꝯnẽ: ꝛ mio/
ris ꝓbõnẽ. d. vñ ex h ꝑt ꝯcludi ꝙ morꝰ circlaris nõ ẽ nã
lis: ꝛ accepit ꝓbõnẽ minoris: ꝛ tacuit illã. erat. n. minor: ſꝫ
morꝰ celi nõ ẽ de loco violẽto ad locũ nãlẽ: ꝛ hãc ꝓbat: ꝛ
ꝑt ſylls cõponi: nullus morꝰ cuiꝰ corpꝰ motũ caret ſitu de
termiato ẽ de loco violẽto i locũ nãlẽ: ſꝫ morꝰ celi ꝛ vlr
oĩs morꝰ circularis eſt corpis carẽtis ſitu determinato: ꝛ
hãc tãgit. d. nullũ. n. mobile circlariter ſitũ hꝫ determia
tũ. imo vñ venit illuc redit. ꝯcludit ꝗ 3ᵐ mẽbꝝ. d. rema/

net ğ q̄ mot⁹ orbiū ſit ſine du⁹ volūtari⁹. ⁊ ſic p̄z p̄ma rō ꝑipa⁽ᶜᵒᵖ⁾: ⁊ q̄ꝫ mihi difficil fuit expō ei⁹. AVERRO.

Dicimus nos q̄ id qd̄ poſuit. v₃ q̄ oē mobile aut mouet̄ a ſe aut ab alio corpore extriſeco: ⁊ q̄ iſte mot⁹ dr̄ violētus. dicim⁹ q̄ h̄ verū ē: ⁊ ꝯcedi dꝫ: ſed id qd̄ dixerat q̄ oē mobile a ſe eſt nec̄iuꝫ q̄ ſuū mouēs differt a mobili. Dicim⁹ q̄ h̄ nō ē notū ꝑ ſe. imo ē ꝓbabile. Et ꝓbi iſudāt ſe circa ꝓpōnem dicētē q̄ oē mobile a ſeipſo hꝫ mouēs ꝯſiſtēs i eo qd̄ dr̄ realr̄ a mobili. Silr̄ nō ē notū ꝑ ſe q̄ ſi oē mobile moueat̄ a mouēte extrinſeco q̄ ꝑueniet ad mobile qd̄ de ſeipſo moueret̄: he ſūt ꝓpōnes Alga. ducte tāq̄ꝫ note de ſeipſis: ſꝫ ſm̄ ꝟitatē q̄dā ipſaꝝ ſunt note: q̄dā ꝟo ſūt ꝯcloſiones ſyllo͛ꝝ. ſꝫ id qd̄ dixit. v₃ q̄ id qd̄ mouet̄ a ſe nō a corꝑe extrinſeco: aut mouet̄ a ſua nā aut a quodā p̄cipio: ⁊ q̄ ipoſſe ē q̄ moueat̄ a re extriſeca ſeꝑata: vtputa ab aliquo icorporeo. Dicim⁹ q̄ nō eſt notū ꝑ ſeipſꝫ: ſꝫ id qd̄ dixit. ſ. q̄ oē mobile a ſeipſo mouet̄ ſine dubio a quodā p̄incipio i eo. v₃. nā aut volūtate: dicim⁹ q̄ eſt verū: declato q̄ h̄ nō ſit aliqd̄ mobile a ſeipſo i loco niſi fuerit i loco nō cōpetēti ſibi: tūc. n. mouet̄ donec attigit locū cōpetētē: poſtea q̄eſcit. dicim⁹ ğ q̄ ē veꝝ. Id tn̄ qd̄ dixit. v₃ q̄ mobile circulariť nō hꝫ locū cōpetētē neq̄ꝫ icōpetētē vt trāſferat̄ de vno ipſoꝝ ad aliū: dicim⁹ q̄ q̄ſi notū ē de ſeipſo. Vn̄ optie dixit in h̄ qd̄ dixit q̄ nullū mobile circulariť mouet̄ nā. Sed id qd̄ dixit. v₃ q̄ illud qd̄ nō nāliter mouet̄ ſine dubio mouet̄ ab aīa vl̄ ꝟtute aīe. Dicim⁹ q̄ ſm̄ ꝟitatē aīa nō attribuit̄ ſuꝑceleſtib⁹ corporib⁹ niſi equoce: ⁊ ſapiētes vtplr̄m poſuerūt nomē aīe ſuꝑ oēm ꝟtutē actū itellectualē hn̄tē vel ordinatū ſeriatim: ſꝫ cauebit ſibi ponere h̄ nomē in ſuꝑceleſtibus corꝑib⁹: q̄ꝛ ipſa corꝑa dāt hāc ꝟtutē regentē in oib⁹ entib⁹: ⁊ ab eis iſluunt̄ in cūctis creatis iferioribus. vn̄ dicimus q̄ declare corp⁹ celeſte eē aīatū ab hac rōne via eſt q̄ ſumit̄ ab Auic. ſꝫ antiq ſapientes aliā habēt viā in dicto ꝓpoſito que ſine dubio nobilior ⁊ clarior eſt iſta.

¶ Illud qd̄ Auer. h̄ dic̄ ē manī⁽ᵐ⁾ ꝑ ſe: q̄ꝛ ꝟo in ꝟbis ē pauca obſcuritas. bonū ē breuib⁹ ipm̄ exponē. ingt ğ. dicim⁹ nos q̄ id qd̄ poſuit q̄ oē mobile aut mouetur a ſe: aut ab alio corꝑe extriſeco. ampli⁹ q̄ iſte mot⁹ ſuꝑ. a corꝑe extriſeco cāt⁹ eſt violēt⁹: dicim⁹ q̄ h̄ veꝝ eſt: ⁊ ꝯcedi dꝫ. hec ğ diſiunctiua apud Auer. ꝯcedi dꝫ. oē motū aut mouet̄ ab itriſeco aut ab extriſeco. ampli⁹ ꝯcedi dꝫ hec ca⁽ᶜᵃ⁾ oīs motus a cor͛ extriſeco eſt violēt⁹. ¶ Sꝫ dubitabis q̄dē: q̄ṁ elm̄tū mouet̄: ⁊ tn̄ nec a ſe ⁊ ꝑ ſe: vt Auer. igr̄ ſepi⁹ nec ab extriſeco. Rurſuꝫ elm̄tū mouet̄ a gn̄āte ſaltē q̄n ſic: vt Auer. ait i 8° phy. cō. 4. ⁊ tn̄ n̄ violēte. ¶ Iō debebis ſcire breuiter ex eis q̄ dixi vob̄ in expōne 8ⁱ phy. q̄ moueri a ſe z° req̄rit. ſ. motorē cōpletū q̄ in rōne mouēdi nō indiget altera. ⁊ ipm̄ motū cōpletū qd̄ in q̄ꝫtū recipiēs motū nullo extriſeco egeat. ⁊ iō elm̄ nō mouet̄ a ſe: q̄ṁ eget ex ꝑte vtriuſq̄ꝫ: nūq̄ꝫ. n. agēs. i. forā elm̄ti mouet ipꝫ niſi aliqd̄ extri⁽ᶜᵘˢ⁾ ei⁹ motū icitaret. v̄. g. remouēs ꝓhibēs vel gn̄āns adhuc ex ꝑte moti: q̄ṁ vt Auer. dic̄ in 8° cō. 30. motū qd̄ eſt mā nō ē motū cōpletū: q̄ṁ ipa nō reſiſtit forē mouēti: ⁊ iō idiget me⁹ rōne cui⁹ mā efficit̄ forē grāui reſiſtēs: ſic ipe igr̄ in 4° phy. cō. 71. ğ elm̄ ⁊ ſi dīdit̄ i motorē ⁊ motū nullū illoꝝ eſt in actu cōpleto: q̄ṁ tā motori q̄ꝫ moto defic̄. Aīal ğ erit mot⁹ a ſe: q̄ṁ ex ꝑte motoris nllo idiget in rōne agētis: ⁊ dico i rōne agētis: q̄ṁ i rōne finis idiget vt appetibil̄ p̄tia: vl̄ apud imaginē ſaltē: vt dr̄ Ar. i li° de aīa. ğ nullo eget i rōne agētis nec ex ꝑte moti: q̄ṁ motū i eo ē i actu cū ſecluſo me⁹ ſit adhuc reſiſtēs. ğ vocat̄ motū ex ſe ⁊ a ſe ⁊ ꝑ ſe. ii ꝑ ſe. ğ vl̄ ex ſe notat ꝑuōnē cuiuſcūq̄ꝫ extriſeci in rōne agētis vl̄ patiētis. ğ mouet̄ a ſe: q̄ꝛ hꝫ tā a ꝑte agētis q̄ꝫ a ꝑte moti ſufficientē rōnē mot⁹. ¶ z° debes ſcire q̄ moueri ab extriſeco p̄t itelli duob⁹ modis ſm̄ funda⁽ᵗᵃ⁾ Ar. vno° ꝑ circūſcriptionē cuiuſcūq̄ꝫ req̄ſiti ad motū tāq̄ꝫ agētis: ⁊ tāq̄ꝫ patiētis: ⁊ ſic oē motū ab ex⁽ᶜᵒ⁾ violēter mouet̄: vt p̄z. alio° itelli p̄t ab ex⁽ᶜᵒ⁾ ꝑ circūſcriptionē ipſi⁹ agētis tm̄: ⁊ ſic p̄ōt motū ab ex⁽ᶜᵒ⁾ moueri nālr̄ q̄ſi ei r̄ndet paſſiuꝫ iclinatū: ſic̄ i ethicis dcm̄ ē. ¶ Ad op⁽ᵗᵒ⁾ ğ. Ad p̄ᵐ dꝫ q̄ Auer. ꝯſiderās motorē p̄ncipalē elm̄ti. ⁊ motū p̄ncipale ⁊ eēntiale. ſ. formā ⁊ māꝫ dixit: q̄n̄q̄ꝫ elā moueri a ſeipſis nō ꝑ ſe: ſꝫ ꝑ accn̄s. vl̄t dīc nō ꝟnaliť: ſꝫ ꝑtialr̄: vt in multis locis p̄z: ꝯſiderās ꝟo q̄n̄q̄ꝫ i eoꝝ motū nec̄itatē ex⁽ᶜⁱ⁾ medij ⁊ agētꝭ dixit ſepe illa moueri ab ex⁽ᶜᵒ⁾. ⁊ ꝑ h̄ p̄z ꝯcordia dictoꝝ Auer. ⁊ ſol. arg⁽ᵗⁱ⁾. ¶ Ad z^m obm̄ ex z° appet. (Sꝫ id qd̄ dixerat.) adhuc circa ꝓpōnē aliā Alg. iſiſtēs igr̄: ſꝫ id qd̄ dixerat q̄ oē mobile a ſe ē nec̄iuꝫ q̄ ſuū mouēs differat a mobili. vult dīc q̄ oē motū a ſe ab alio mo͛. eſt ꝓpō ꝑ ſe nota. obgcit huic. d. dicim⁹ q̄ h̄ nō ē notū ꝑ ſe. imo ē ꝓbabile: ⁊ ꝓbi iludāt ſe circa ꝓpōnē dicētē q̄ oē mobile a ſeipſo hꝫ mouēs ꝯſiſtēs in eo q̄ dīc eēn͛ a mobili. vl̄t dīc q̄ Ar. laborauit i ꝓbādo hāc i 7° ⁊ 8° phy. ſilr̄ nō ē notū ꝑ ſe q̄ ſi oē mo⁽ˡᵉ⁾ moueat̄ a mouēte ex⁽ᶜᵒ⁾ q̄ ꝑueniret ad mobile qd̄ d ſe mouet̄. i. ad p̄ᵐ mo⁽ˡᵉ⁾ ex ſe. he ſūt ꝓpōnes Alg. ducte tāq̄ꝫ note ꝑ ſeipſas: ſꝫ ſm̄ ꝟitatē q̄dā ipſaꝝ ſūt note: q̄dā ꝟo ſūt ꝯōnes ſylloꝝ: vt p̄z. (Sꝫ id qd̄.) Appōit iudi^m ſuū circa aliō. ⁊ igr̄. ſꝫ id qd̄ dixit. v₃ q̄ id qd̄ mo͛ a ſe. n̄ a cor͛ ex⁽ᶜᵒ⁾: aut mo͛ a ſua nā: aut a q̄dā p̄n°: ⁊ q̄ ipoſſe ē q̄ moueat̄ a re ex⁽ᶜᵃ⁾ ſeꝑata vtputa ab aliq̄ icorꝑeo. dicim⁹ q̄ n̄ ē notū ꝑ ſeipꝫ. vl̄t dīc q̄ lꝫ ſit verū: nō tn̄ ē notū ꝑ ſe q̄ ſit veꝝ. p̄z: q̄ṁ res icorꝑea n̄ ē ex⁽ᶜᵃ⁾ a ſuo moto. vt i 8° dcm̄ ē. (Sꝫ id.) Adhuc circa aliō ꝟbū igr̄: ſꝫ id qd̄ dixit. ſ. q̄ oē mo⁽ˡᵉ⁾ a ſeipſo mo͛ ſine du⁹ a q̄dā p̄n° in eo. v₃ nā aut vo⁽ˡᵉ⁾ dicim⁹ q̄ ē veꝝ: declato. i. accepto q̄ h̄ n̄ ſit aliqd̄ mo⁽ˡᵉ⁾ a ſeipſo i loco niſi fuerit i loco nō cōpetēti ſibi. tc̄. n. mo͛ dōec attigit locū cōpetētē: poſtea q̄eſcit. dicim⁹ ğ q̄ ē veꝝ. (Id tn̄ qd̄.) Rurſū ꝟificat aliō ꝟbū ⁊ dr̄. illō tn̄ qd̄ dixit q̄ mo⁽ˡᵉ⁾ circlr̄ n̄ hꝫ locū cōpetētē: neq̄ꝫ icōpetētē vt trāſferat̄ d vno i alteꝝ dicim⁹ q̄ q̄ſi notū ē d ſeipſo. vn̄ optie dixit i h̄ qd̄ dixit q̄ nlꝫ mo⁽ˡᵉ⁾ circularit̄ mo͛ nā͛ vſq̄ꝫ huc ſmo ei⁹ erit fere māifeſt⁹ ꝑ ſe: neq̄ꝫ volebā exponē eū: attn̄ dixi ꝑ mo^m ſūme: poſt trāſit ad vltimū ꝟbū. ⁊ dr̄: ſꝫ illō qd̄ dixit. v₃ q̄ illud qd̄ n̄ nā͛ mo͛ nᵉ violēte. ſin̄ du° mo͛ ab aīa vl̄ ꝟtute aīe. dici⁹ q̄ ſm̄ ꝟitatē aīa n̄ attribuit̄ ſuꝑce⁽ᵇᵘˢ⁾ niſi eq⁽ᶜᵉ⁾: ſꝫ ſapiētes vtplꝫ poſuerūt nomē aīe ſuꝑ oēꝫ ꝟtutē hn̄tē actū itellu̾alē vl̄ ordiatū ſeriati. vl̄t dīc q̄ ꝑi⁽ᶜⁱ⁾ ite⁽ᵐᵗᵉ⁾ ꝑ aīaꝫ illō qd̄ ē p̄n^m ite⁽ᵈⁱ⁾ vl̄ ordiāte viuēdi. oē. n. viuuꝫ aīatū ē: vt dcm̄ ē loco ei⁹. ē ğ a^m. oīs aīa ē p̄n^m regēdi cor⁹: tc̄ accepit q̄ſi vl̄ h^m: ⁊ igr̄: ſꝫ cauebit ſibi ponē h̄ nomē i ſuꝑce⁽ᵇᵘˢ⁾ corꝑib⁹: q̄ꝛ ipa cor⁹ dāt hāc ꝟtutē regētē i oib⁹ entib⁹: ⁊ ab eis iſluit̄ i cūctꝭ cāꝭ. ē ğ h^m: ſꝫ forā celi n̄ ē p̄n^m regēdi corp⁹ celeſte. ğ i z° fig⁹ forā celi nō

Dubiū

Solo

Moueri ab extrinſeco ē duplex.

nõ ẽ aīa.mior ꝓbaẽ.ꝛ itẽdit hãc rõnẽ:id qḋ īfluit alijs regimẽ ꝛ vitã ñ ẽ pñ° regẽdi ſuũ corp⁹.ſ3 forã celi īfluit regimẽ ꝛ vitã oīb⁹ reb⁹.ġ forã celi ñ regit ſuũ corp⁹. maior pꝫ: qm̃ cã ꝛ cãtũ nõ ꝯueniũt ī vna rõne vt pꝫ. ꝛ ſic appet ẜmo ei⁹.addit.vñ dicim⁹ ꝙ ḋclare corp⁹ celeſte eẽ aīatũ ab hac rõne via ẽ q̃ ſumiẽ ab Aui.ſ3 ãtiq ſapiẽtes aliã habẽt viã in ṗcõ ꝓpoᵗᵒ.q̃ ſine du⁹ ẽ nobilior ꝛ clarior iſta: vt diceẽ. Pꝫ ġ ex his q̃lr aīa dr̃ de celeſti ꝛ genˡᶦ eqᶜᶜ equoᶜᵉ ſūpta penes cãꝫ ꝛ cãtũ: vt loco ei⁹ ḋclabit. ¶ Dic pñt eẽ q̃ões nõ ꝑuẽ: ſ3 ī fine diſputatiõis q̃renẽ mltũ copioſe: qm̃ hic tãq̃ in trãſitu ꝓcedo. ALGA. DV. II.

Ait Alga. in iſtis tñ que dixim⁹ ꝓhoꝝ noīe arguendũ eſt duob⁹ modis vel forte trib⁹: primũ qm̃ nos dicem⁹ ꝙ corp⁹ celeſte forte moueẽ ab alio corpore qḋ mouet ipſum ꝯtinue. ꝛ ſi ſic. ergo celi nõ mouenẽ volũtarie: neq3 ſunt animati.

¶ Proponit Alg. ſe velle inſtare duob⁹ vel trib⁹ modis ꝯ pīᶜᵒˢ. ꝛ ṗ arg° oñdẽdo dcã pīᶜᵒˢ nõ eẽ necc̃ia. ꝛ igr. nos dicimus ꝙ corp⁹ celeſte forte moʳ ab a°corᵉ qḋ moᵗ ipꝫ ꝯtinue. vlr dic ꝙ ex ẜmõe eoꝝ ñ appet q̃re cor⁹ celeſte ñ moʳ ab a°corᵉ ꝯtīue ꝛ ſp. ꝛ vbi ſic ab aduerſa° diceẽ celi ñ erũt aīati n° voˡᵉ moti: ꝛ ẜmo ei⁹ ẽ mãifeſt⁹ ꝑ ſe ī h̃ ca°. AVER.

Nos dicimus ꝙ h̃ eſt ſlm. declaratũ eſt enī a ꝓhis ꝙ ex̃ orbes nihil ẽ neq3 corpus neq3 aliud. Neq3 ẽt põt poni aliqd īfra celũ.ibi nãq3 nõ ſũt niſi q̃tuor elta q̃ a celis mouenẽ: ꝛ nõ celi ab eis. ampli⁹ ſi illḋ corp⁹ moueret oporteret ſine dubio ꝙ moueret ab alio: ꝛ eẽt de eo qḋ de primo.

¶ Obijcĩ Auer. niſiõi Alg. ꝛ ſbitr ꝑ ꝓhoꝝ dcã ꝛ vis argⁿ ſtat ī h̃.ſi corp⁹ celeſte moʳ a corᵉ diſticto ab eo. vel illud eſt ex̃ celũ: vel īfra celũ: nõ ex̃ celũ: qm̃ declatũ ẽ ex̃ celũ nullũ eẽ corp⁹: neq3 plenũ neq3 vacuũ dm̃ratiue: vt ī his q̃ de celo dixit Ar. pꝫ. nõ īfra celũ: qm̃ īfra celũ nõ ſũt niſi elta ꝛ aīalia: nll3 ãt iſtoꝝ mouet celũ. imo qḋlibet iſtorũ moʳ a celo. ġ nullũ iſtoꝝ corᵖ īfra ipꝫ ꝑt mouẽ ipꝫ. ġ celũ ñ moʳ a corᵉ. Ampli⁹ argᵗᵒ: ꝛ vt⁹ argˡᵒ ẽ: qm̃ oẽ corp⁹ ī mouẽdo moʳ: vt dcm̃ ẽ ꝛ demr̃atũ ī 7° phy. q̃re petẽdũ a quo moʳ. ꝛ ſic eẽt ḋ eo qḋ q̃ de celo ẽ. his z° argᵗᵒ relīqẽ niſio Alg. ipoſis: ꝛ ẜmo ei⁹ ẽ maᵐᵒ ꝑ ſe. ALGA. DV. III.

Ait Alg. Scḋꝫ ṽo ꝙ dicim⁹ ꝙ mot⁹ orbiũ ẽ violẽt⁹: ꝛ ꝙ pĩcipiũ ipſi⁹ eſt diua volũtas. nos nãq3 dicim⁹ ꝙ corp⁹ moueri ḋorſuꝫ ẽ violẽtũ: ꝫ ex diua coartatiõe: ꝛ ſilr dicim⁹ ḋ motib⁹ alioꝝ corpoꝝ īaīatoꝝ. Et ſi forte aliqs petat q̃re mag aliq̃ corpora appropriant ī volũtate diua q̃3 alia. Dicim⁹ ꝙ declatũ ẽ a nob. vꝫ ꝙ a volũtate ãtiq̃ nã ẽ aliq̃ appropriate. Etiã petẽdũ ẽ ab eis de cã appropriatiõis pt̃iũ motuũ ſupcaeleſtiũ. vꝫ quare diurn⁹ mot⁹ eſt erga occñtẽ: ꝛ firmamẽti mot⁹ erga oriẽtẽ: ꝛ nõ ecõuerſo. ſilr de ptib⁹ mundi: vt ibi dcm̃ fuit: ꝛ multa alia petẽda ſunt h̃ mõ.

¶ Inducĩ Alg. zᵃᵐ obiõnẽ ꝛ dᶜ. dicim⁹ ꝙ mot⁹ orbiũ ẽ violẽt⁹: ꝛ ꝙ pñᵐ ipſi⁹ eſt diua volũtas. nos nãq3 dicim⁹ ꝙ corpus moᵘ deorſum ẽ violẽtũ: ſ3 ẽ ex diua coartatiõe: ꝛ ſilr dicimus de motib⁹ alioꝝ corpoꝝ īaīatoꝝ. eſt ġ ſol. ꝙ oīa cor⁹ ẜm eoꝝ nãs violẽter mouenẽ: ſ3 ꝑ voˡᵉ dei mouenẽ

motib⁹ termiatis: ꝛ h̃ ẽ qḋ Joã. ingt chr̃ian⁹: vt Auer. dᶜ ī iz° meta. cõ. 18. ꝙ nõ põt moueri lapillus ſine dei voˡᵉ. hẽ enī hoc Joã. ṗ. Et ſine ipſo fcm̃ eſt nihil: ꝛ hũc Joã. itẽdit Auer. ſ3 alij itelligãt Phıloponũ. Obijcit ſibi. ꝛ iquit. ꝛ ſi forte aliqs petat q̃re magis aliq̃ cor⁹ appropant ī voˡᵉ diuia q̃3 alia. vlr dic ꝙ ī re ṽa oīa corpa ꝓpe a deo moueẽ: ſ3 q̃dã appropat. iõ petit cãꝫ iſti⁹ dr̃e. Rñdet ꝛ igr. dicimus ꝙ declatũ ẽ a nob. vꝫ ꝙ a voˡᵉ antiq̃ aliq̃ nã ſup. appropate ẽ. vlr dic nã eterna. nullũ. n. moʳ eterno motu niſi corp⁹ celeſte. iõ illud ei appropaẽ ꝑꝑ ꝯueniẽtiã maxie. (Et petẽdũ.) Adhuc obijcĩ ꝛ forᵗᵉ. d. ꝛ petẽdũ eſt ab eis ḋ cã appropatiõis ꝑtiũ motuũ ſupcaeleſtiũ. vꝫ q̃re diurn⁹ mot⁹ eſt erga occñtẽ: ꝛ mot⁹ firmamñti. i. celi ſtellati erga oriẽtẽ: ꝛ nõ eꝯ. ſilr ḋ ꝑtib⁹ mũdi petẽdũ eſt eo° q̃ ibi dcm̃ fuit. ſ. ꝑꝑ qd vna illaꝝ moʳ ṽſus cẽtrũ. altera ṽſus ꝯcauũ ꝛc. ꝛ mlta alia petẽda ſt h̃ mõ. ꝛ. q. d. hoꝝ nõ ꝑt aſſignari alia cã: niſi q2 ſic de⁹ ordiauit. q̃re de⁹ ſufficĩ ꝓ motu oīuꝫ orbiũ. Ex h° ſol. colliẽ nũer⁹ iteᵃᵉ ẜm nũeꝝ motuũ. īmo reddiẽ opio quorũdã aſtroᵐᵒʳᵘᵐ q fingũt oẽs orbes ab vno moᵘ motore. ꝛ h̃ tãgeẽ ī poſt. iõ ſat ſit ꝑ nũc. AVER.

Dicim⁹ nos ꝙ mouere lapidẽ deorſũ ꝛ ignẽ ſurſuꝫ nã ī eis fundat: ꝛ ꝙ hec due nãe ſẽ ꝯrie notũ ẽ ꝑ ſe q̃re alterca re ī iſtis pura ẽ ꝑuitas. maxie ſi dicaẽ ꝙ volũtas antiq̃ dat ſibi mot⁹ cõtinue ſine actu alteri⁹ agẽtis: ſeqẽ. n. ex h̃ ꝙ nulla ſit nã termiata in entib⁹ ſeipſis: neq3 ꝑt addi qđitas alic⁹ rei nãlis: q̃re ſine dubio id qḋ dixit hic fuit ſũmus error. Sꝫ id qḋ dixit. vꝫ ꝙ a ꝓhis petẽdũ ẽ q̃re aliq̃ appropriaẽ qbuſdã entib⁹ magis q̃3 alijs ī eodẽ gñe dicim⁹ ꝙ hec fuit ſũma fatuitas dic: q2 ſilr petẽduꝫ eſt iuxta eũ: q̃re ignis fuit ignis: ꝛ terra fuit terra: ꝛ nõ ecõuerſo: ꝛ hec ṽba ſine dubio ſũt ṽba opinãtis ꝙ reꝝ nãe pñt trãſferri in iuicẽ: qḋ eſt euulſio totius ꝓhie radicũ ꝛ ramoꝝ vt facit q̃dã ſecta loqñtiũ q̃ dr̃ aſbaria: ꝛ cũ iſtis nõ loqmur: ſ3 cũ ṽacib⁹ ſapiẽtib⁹ tm̃.

¶ Auer. obijcĩ ei ꝑ ſol. Ar. ī z° celi. ꝛ ingt. dici⁹ nos ꝙ moᵘᵉ lapidẽ deorſuꝫ: ꝛ ignẽ ſurſum: nã in eis fundat. vlr dic ꝙ lapis moʳ deorſũ: q2 lapis. ꝛ ignis ſurſuꝫ: q2 ignis. ꝛ ꝙ iſte nãe ſint ꝯrie notũ ẽ ꝑ ſe: ꝛ ꝑ ꝯ° ꝙ mot⁹ ſint ꝯrij. q̃re altercare in iſtis pura ẽ prauitas. ꝛ iducĩ argᵐ ꝯ eũ. ꝛ ṗ ꝓponit ſol. datã. d. dico ſup. eẽ ſũmã prauitatẽ. maxie ſi dicaẽ ꝙ voˡᵗᵃˢ ãtiq̃ dat ſibi motũ ꝯtinue ſine actu alteri⁹ agẽtis. i. nullo ꝯcurrẽte agẽte ꝓxio. ꝛ h̃ ꝓbat ꝑ ipoſe. d. ſequeẽ. n. ex h̃ ꝙ nlla ſit nã termiata ī entib⁹ termiatꝭ ſeipſis. imo ſeᵗ ꝙ nõ ꝑt addi qdditas. i. forã alicui⁹ rei nãlis determinate nãe. q̃re ſine dubio id qḋ dixit h̃ fuit ſũmus error.

¶ Debes ſcire ꝙ ꝯſña illa t3 ꝓ tãto. qm̃ forã cõicaẽ nãe ꝑꝑ actionẽ. q̃re ſi forã nõ ẽ agẽ: ſ3 de⁹ oīa agit imeᵗᵉ. duo ſequunẽ: q̃rũ vnũ ẽ ꝙ forã mea ꝑt eẽ illa leõis. ꝛ eꝯ: qm̃ nõ poſſeꝫ ſcire q̃re hᶜ mea ẽ lre°. ꝛ ñ illa leõis poſtq̃3 de⁹ agit. ꝛ ſeᵗ zᵐ: ꝙ. ſ. fruſtra forã cõicaẽ nãe: qm̃ mã nõ attīgit ſuã opõnẽ: ſ3 illã dei: ꝛ ſic az entbiᵐᵒ Auer. ꝛ h̃ ḋduxi ex eis q̃ dᶜ ꝯᵗᵒ. 18. iz. meta. ꝯ nos chr̃iãos h° deductio nulla ẽ: qm̃ nos nõ tenem⁹ ḋ fcõ deũ īmeᵗᵉ ꝯcurrẽ ad oīa: ſed ẜ3 poſſe. de⁹. n. ꝓduxit ſtellas: vt eas ꝓprijs motib⁹ agere ſinat: vt plo in timeo igr. ſ3 hñ ꝯ legẽ machomet ī dm̃rãe argᵐ. ꝛ h̃ totũ dixi ī liᵒ de ite°. (Sꝫ id qḋ.) nũc ſoluit ad q̃ſitũ vltiᵐ. ꝛ dᶜ. ſ3 id qḋ dixit. vꝫ ꝙ a ꝓhis petendũ ẽ. q̃re aliq̃ appropanẽ entib⁹ qbuſdã magis q̃3 alijs in eodẽ gñe dicimus ꝙ hᶜ fuit ſũma fatuitas dr̃eq2 ſilr petẽdũ ẽ iuxᵗ

tū:q̄re ignis fuit ignis: ꝛ terra fuit terra: ꝛ nō ex̄. vult dic ꝙ nec quo q̄re tra ē terra nſa ē. ſic qō q̄re tra mo deorſuʒ ſoluit: q: terra. ꝛ ſilr ȯ igne: ꝛ addit: ꝛ hᶜ v̄ba ſine dubio ſt v̄ba opinātis ꝙ rerū nāe pnt trāſferri inicē qō ē euulſio radicū tot pꝉxie ꝛ ramoꝝ ei⁹. ꝛ h fac q̄dā ſecta loquētiū q̄ dr aſbaria: ꝛ cū iſtis n̄ loqmur: ſʒ cū veris ſapiētib⁹ tm̄. ꝛ ex his pʒ ſol. argⁱⁱ Alg. pulcherrie. ALG. DV.IIII.

Ait Alg. Tertiū v̄o argumētū ē ꝙ nos ꝯcedem⁹ ꝙ celo appropriat̄ q̄dā proprietas q̄ eſt pricipiū ſui motus ſicut elt̄is pricipia ipoꝝ motuū appropriātur: ꝛ dicimus ꝙ ipſa nō ſentit. Et ſi forte dicerēt ꝙ i circulari motu nullus eſt a quo neqꝫ ad quē terminus. imo vn̄ recedit illuc redit. Dicimus ꝙ hec eſt falſa. nulla. n. ē ibi diſio tminata. imo ē vnū mobile motu ſimplici ꝯtiuo idiuiſo in actu. ḡ ille mot⁹ nō fit ad regrēduʒ locū cōpetētē: vel ad effugiēdū de loco incompetēti.

Nūc obijcit 3ᵒ. ꝛ dic. 3ᵐ v̄o argᵐ ē q: nos ꝯcedem⁹ ꝙ celo appropat̄ q̄dā ꝓpetas. i. foꝛa q̄ eſt pnᵐ ſui mot⁹: ſic approprīant̄ elt̄is pnᵃ mot⁹ ipſoꝝ. vʒ ſue foꝛe ſubales. ꝛ dicim⁹ ꝙ ipa celi foꝛa nō ſentit. i. nō cogſcit: ſʒ ſup. a cogſcēte dirigit̄. ḡ tūc nō opʒ ponere aiam: ſʒ foꝛmā celeſtē ſic ē foꝛma elt̄i. Ad argᵐ Aui. ridet. erat. n. argᵐ. ois mot⁹ nālis eſt ex termio a q̄ inālī ad terminū ad quē nālē: ſʒ motus celi nō ē h⁹. q̄re ꝛc̄. hui⁹ nō replicat niſi minorē. ꝛ ſoluit. d. dicim⁹ ꝙ h ē falſa: nulla. n. ē ibi diſio termiata. imo eſt vnū mobile motu ſimplici ꝯtinuo indiuiſo in actu. ḡ ille motus nō fit ad acgrendū locū cōpetentē: vel ad fugiendū de loco incōpetēti eſt ḡ ſol. ꝙ maior eſt vera de motu terminato ꝛ finito: ꝛ nō de motu cōtinuo ꝛ eterno ꝛ ſimplici. ꝛ argᵐ nō ꝓcedit. ex oibus his pʒ qualr vna ſola ſubſtātia ſepata ſufficit. ꝛ per ꝯñs tota phīa ruit. ꝛ hoc poſt fiet ſermo. AVERROIS.

Dicimus nos ꝙ id qȯ dixit. ſ. ꝙ principiū illi⁹ mot⁹ nō eſt v̄t⁹ nālis: ſic ē in elt̄is. ſine dubio verū dixit: ꝛ in h patefit eo ꝙ dn̄t ꝙ hec v̄t⁹ deſiderat locū cōpetētē illi corpi i quo illa v̄t⁹ fundat̄: ſʒ q: qȯlibet vbi ē cōpetēs celo: ḡ corp⁹ ſuperceleſte nō ſili v̄tute mouet̄: q̄re dn̄t ſapientes ꝙ iſtud corp⁹ nō ē ḡue neqꝫ leue. Sʒ ſi hec v̄t⁹ cōprehēſiōe vl ſine cōprehēſiōe agit: ſeu q̄li mō cōprehēſiōis agit. decl'at̄ ſic. ſi ponerem⁹ prio ꝙ motoꝛ celoꝝ ſit aliqȯ corp⁹ ꝛ aliq̄ nā. dicim⁹ ꝙ h ē falſuʒ. ipoſſe eēt. n. ꝙ moueret circl'arit̄ orbes niſi ipʒ a ſeipo moueret̄. vn̄ ſi ita eēt vt hō puta vel angelus aut eēnt ifra mūdū vel ex̄. ipoſſe ē ꝙ ſit ex̄. nā ex̄ mūdū nullū repit̄ corp⁹. vt hētur clare ab Ar. in prio celi ꝛ mundi. Rurſus oporteret ꝙ h corp⁹ in mouēdo appodiaret ſe ſupra aliȯ corp⁹ qeſcēs: ꝛ illȯ i aliud. ꝛ ſic ꝓcederet ad ifinitū. Silr eſt ipoſſe ꝙ ſit ifra. q: cōprehēdere mus ipʒ ſenſibilr. oia. n. corpa ifra mūdū exn̄tia ſenſibilr cōprehēdunt̄. Et idigeret alio corpore ipʒ ferēte. Et ſeq̄ret̄ ex h ꝙ eēt nūs corporū aiatoꝝ mouētiū iuxta nūerū motuū orbiuʒ.

Et ē petēdū vlteri⁹ vtrū iſta mouētia corpora cōpoſita ſint ex q̄tuoꝛ elt̄is vel ſimplicia. ſi ſimplicia. q̄lis ḡ eſt ipſoꝝ nā. tādē ꝙ oia iſta ſūt icōuenientia maxie apud ſcientē corpoꝝ nāe ſimplicium ꝛ numerū ipſoꝝ ꝛ ſpēs cōpoſitoꝝ corpoꝝ. imo qȯ plus ē. ꝓbatū ē demr̄atiue i plib⁹ locis ꝙ mot⁹ orbiū nō ē violēt⁹: q: pricipiū eſt oium motuū: ꝛ ex ipſoꝝ iflui t vita i oib⁹ entib⁹. id tm̄ qȯ dixit. ſ. ꝙ de⁹ bn̄dict⁹ mouet orbes: nō ꝙ iſe hēat pricipiū neqꝫ v̄tutē mouēdi. Dicim⁹ ꝙ eſt error ꝛ valde diſtat ab humano itellu: ꝛ h eſt ſile dicto dicētis ꝙ ipſe de⁹ iduit oium entium formas ſine aliquo medio. ꝛ mouet etiā abſqꝫ medio hec q̄ mouent̄ h. Vn̄ ſeq̄t̄ ex hoc cāe ꝛ cātū nihil ſunt: ꝛ ſine dubio annihilant̄ itelligibilia. itell'us eni nō cōprehēdit res niſi ex ipſarū cauſis: vt patefactū eſt ab oibus veracibus ꝑipateticis ꝛ phīs in pluribus ſuis locis.

Hoc i loco examiat v̄ba Alg. ꝛ igt. id qȯ dixit. ſ. ꝙ pnᵐ illi⁹ mot⁹. ſ. celeſtis nō ē v̄t⁹ nālis: ſic ē i elt̄is. vlt dic oib⁹ mōis ſine du° verū dixit ꝛ cāʒ reddit. d. ꝛ i h patefit eo ꝙ ph̄i dn̄t ꝙ hᶜ v̄t⁹ deſiderat locū cōpetētē corpi i q̄ illa v̄t⁹ fūdat̄. i. ſuſtētat̄ ſm rē ꝛ eē: ſʒ q: qȯlibet vbi ē celo cōpetēs: ḡ corp⁹ celeſte nō ſili v̄tute mouet̄. q̄re dn̄t ſapiētes ꝙ h⁹ corp⁹ neqꝫ ē graue neqꝫ leue. Et ſic maᵗᵉ appet dcm̄ Alg. nō eē ex toto fl'ʒ. imo verū q̄tū ad h ꝙ corp⁹ celeſte ꝛ elt̄ū nō mouent̄ eodē mō penit⁹ ꝛ oib⁹ mōis a ſuis formis ſubalib⁹: vt ex° pʒ. (Sʒ ſi hᶜ v̄t⁹.) Cū approbauit dictū Alg. i pte. h i loco v̄itatē ex toto maᵗᵉ. ꝛ p̄ ꝓponit qȯnē. d. ſʒ ſi hᶜ v̄t⁹. i. ſʒ an hᶜ v̄t⁹ celi q̄ ponit̄ foꝛa celi ab Alg. agat cōprehēſiōe an ſine cōprehēſiōe ſiue q̄li mō cōprehēſiōis agat declabit̄ ex his q̄ dicā. ingt. ſi ponerem⁹ p ꝙ motoꝛ celoꝝ ſit aliqȯ corp⁹ ꝛ aliq̄ nā. 5 obgt. d. dicam⁹ ꝙ h ē fl'ʒ. ipoſſe eēt. n. ꝙ moueret circularit̄ orbes niſi ipʒ a ſeipo moueret̄. vn̄ ſi ita eēt: vt puta hō vl āgelus ꝛ corpe⁹ ſup. aut eēt ifra mūdū aut ex̄. ꝛ oñdit ꝙ ex̄ nō ſit ꝑ v̄buʒ Ar. ꝛ ſmo el⁹ pʒ ꝑ ſupi⁹ dcā. (Rurſus) ꝓbat idē ꝑ dmrōnē Ar. i li° de cā motuū aialiū. oē. n. mouēs aliȯ corp⁹: ſi eſt corp⁹ mouēs idiget corpe qeſcēte: vt ibi demr̄at Ar. ḡ re h i loco iducit ad ꝓceſſū ifinitū. ꝛ ſmo pʒ. Silr ꝙ nō ſit ifra celū trib⁹ oñdit ſignis. pᵐ cōponit̄ ſic. oia corpa ifra celū exn̄tia cōprehēdūt̄ ſenſu. vl ſaltē pn̄t cōprehēdi. h pʒ ꝑ ſe: ſʒ ꝑ te corp⁹ mouēs celū ē ifra celū. ḡ a ſēſu cōphēdet̄: vl ſaltē cōhrehēlᵉ ē. ꝯ fl'a ē. ꝛ nō ꝑ ſyll'ʒ. ḡ ꝑꝑ ꝓpōnes ꝛ n̄ ꝑꝑ maiorē. ḡ ꝑꝑ miorēʒ. ꝛ ſic hʒ ꝙ nō ē ifra celū. h⁹ ſylli recipit ꝯñē ꝛ maiorē. ꝛ ſmo ſu⁹ pʒ. (Et idigeret.) 2ᵐ ſignū appōit. ꝛ p̄t cōpōi ſic. oē corp⁹ mouēs aliȯ corp⁹ idiget alt'coꝛ ipm ſuſtinēte ſeu ferēte: ſʒ ꝑ te aliqȯ corp⁹ h iferi⁹ mo corp⁹ celeſte. ḡ aliqȯ corp⁹ h iferi⁹ idiget ipm ſuſtinēte. ꝯ fl'a vt p̄⁹: ꝛ nō niſi ꝑꝑ minorē. haſ⁹ appōit tm̄ ꝯñē. ꝛ ſmo pʒ: vt pus. (Et ſeq̄ret̄.) 3ᵐ ſignū apponit ꝛ fac ipʒ ꝑ viā enthiᵐᵉ. d. ꝛ ſeq̄ret̄ ex h ꝙ nūer⁹ coꝛ aiatoꝝ mouētiū celos eēt eq̄lis nūō celoꝝ: q̄m vt dicā tot ſūt motores ꝓpriꝫ: q̄t mobilia ꝑ ſe ꝛ ꝓpe. mō h ꝯñs nō vi ad ſenſuʒ. ex his trib⁹ ſignis pʒ fl'ʒ eē corp⁹ celeſte moueri a corpore vl a nā corpea: vt alg. fingēdo dixit. (Et ē petēdū.) Adhuc argᵐ Ar. in p̄ celi iſtat fortiſſime ſic. ſi celū mo a corpe vl illud ē cōpoſitū. i. mixtū vel ſimpˡᵉ. dcm̄ ē. n. ibi ꝙ oē corp⁹ ē ſimpˡᵉ vel mixtū ex q̄tuoꝛ elt̄is. ſi ſimpˡᵉ. vel ignis vl aq̄ vl terra ꝛc̄. ꝛ nullū iſtoꝝ eē dmr̄atū ē ibidē: ꝙ āt nō ſit cōpoſitū. relīgt notū ex p̄ de celo. ꝛ imorari in

hoc

hoc plus ē ſtultū. ꝛ ꝑmo ei⁹ pꝫ. (Immo qḋ plus.) Adhuc
ꝙ mot⁹ celi nō ſit violēt⁹. ſyllīat ſic. nullus mot⁹ q eſt p̄n^m
oīuꝫ motuū etern⁹. ꝛ oīuꝫ viuētiū vitaꝝ in oīb⁹ entib⁹ ē
violēt⁹. ꝛ hꝫ ꝓpō pꝫ ꝑ ſe. Sꝫ mot⁹ celi eſt p̄n^m oīum mo
tuū ꝛ cā viuēdi oīb⁹ viuētib⁹. ġ mot⁹ celi nō eſt violētus.
Dui⁹ minorē accepit tm̄: ꝛ ꝓpones dim iſte tāq̄ notas ex
li⁹ phy. ꝛ lib⁹ celi ꝛ mūdi. Et ꝑmo ei⁹ pꝫ. (Id tm̄ qḋ.) Hoc
in loco remo' vlt^m vbū ei⁹. ꝛ p̄ repetit illḋ. ꝛ igt. illḋ tm̄ qḋ
dixit ꝙ de⁹ bn̄dict⁹ mouet orbes nō ꝙ ipe hēat p̄n^m neq̄
v̄tutē mouēdi: ſꝫ ſup. vo^te mouet. vt Alg. finxit. Poſt rn̄/
det ꝛ igt. dicam⁹ ꝙ eſt error: ꝛ valde diſtat ab hūano ite^u:
cu⁹ rōnē reddit. d. ꝛ h̄ ē ſile dcō dicētis ꝙ ipe de⁹ induit. i.
veſtit oīuꝫ entiū foꝛas ſine aliq̄ me⁹ ꝛ ꝙ mo' ea q̄ h̄ mo/
uent abſq̄ me⁹. Et tūc īfert ipoſe qḋ ſe' ad h̄: ꝛ igt. vn̄ ſe'
ex h̄ ꝙ cāe ꝛ cāta nihil ſūt. i. nō ſūt entia i reꝝ nā. ꝛ ſic ſi/
ne du⁹ ānihilanẗ ite^{ia}: qm̄ oē itelligibile ē cā vel cātū. inte⁹
enī nō cōprehēdit res niſi ex ipſaꝝ cāis: vt pꝫ ex phis. ec
ce quō reprobauit hꝫ opīonē. Debes ſcire apud q̄ldā: vt
viſum eſt eē veꝝ ipꝫ deū eē veſtiēs oēs reꝝ foꝛas. imagi
nanẗ. n. ipſi deū eē vnituꝫ cuilibet foꝛe rei maioꝛi vniōe
q̄ꝫ ſit ex mā ꝛ foꝛa. ꝛ tē volūt ꝙ ex foꝛa rei ꝛ deo fiat vna
foꝛa total' rei: vn̄ foꝛa lapidis n̄ ē foꝛa mālis tm̄: ſꝫ cōgre
gatū ex deo ꝛ foꝛa illa. Sl'r foꝛa hoīs nō ē cogi^{ua} tm̄: ſꝫ cō/
gregatū ex dō ꝛ cogi^{ua}. ꝛ ſic oēs res ſūt vnū eē ſimp'. ſ. di
uinū: dn̄nt tm̄ foꝛis ꝑtialib⁹. vn̄ ſic ē vna mā oīum. ſic vna
foꝛa oīuꝫ. foꝛme tn̄ ꝓpe ſūt multe: vt ſatis pꝫ ab eis: ꝛ ſic
imaginanẗ ꝙ eē dei oēs rerū formas veſtiat ꝛ pficiat. h^c
opīo fuit ꝑmenidis ꝛ meliſſi q dixerunt oīa eē vnū. reſpe
xerūt. n. ad p̄mā mā ꝛ ad p̄mā oīuꝫ formā q̄ ē de⁹. Sl'r ꝛ
poete hāc olfaciūt opīonē. vn̄ Uirgi⁹ i 6°. ſpūs itus alit
totaq̄ īfuſa ꝑ art⁹ Mēs agitat. ꝛ Lucan⁹. Juppit' ē qḋ/
cūq̄ vides q̄cūq̄ mouēi. ꝛ aliꝫ ātiq̄ſſimi vt Lin⁹ Orphe⁹
ꝛ Muſe⁹ quos enarrare n̄ expedit nūc. Hāc igiẗ opīonē
h̄ i loco Auer. reprobauit. d. ſe' ex h̄ ꝙ cāe ꝛ cāta nihil ſī.
ꝯñaꝫ ꝓbo: qm̄ ſi de⁹ ē cā oīuꝫ ime^te: ġ nll'e ſūt cāe iterme/
die. ġ nulla ſūt cāta ꝑticularia: qm̄ ſi cā nō ē neq̄ cātū. ġ
nll'ꝫ ens eſt in reꝝ nā intle: qm̄ oē ens vel ē cā vel cātū: ꝛ
totū h̄ expoſui in ſingl'ari tractatu de h̄ iſcripto ſtudioſo
meo ſcholari grino. Qꝫ igiẗ corp⁹ celeſte ſit aīatū. ex his
pꝫ. erat. n. ſyll'ſs i hūc mo^m. oē qḋ mo' motu volūtario aīa
tū. corp⁹ celeſte mo' motu voluntario. ġ corp⁹ celeſte aīa/
tū. a^{ia} nō eſt ꝓbata h̄: ſꝫ ꝑ ꝯſtāti accepta. h^{ia} ſyll'iẗ adhuc.
oē corp⁹ qḋ mo' ꝛ nō violēte neq̄ na' vo^te mo': ſꝫ decl'atū
ē celū moueri ꝛ nō violēte neq̄ na'. ġ vo^te mo'. ꝙ nō vio
lēte decl'atū ē: q2 neq̄ mo' a corꝑe extri^{co}: neq̄ itri^{co} neq̄
īmediate a p̄ motore: vt in ꝑcicu^{lis} dubijs ſolutū eſt. ꝙ nō
moueẗ motu nāli ſyll'atuꝫ eſt h̄ in mō. oē qḋ motu nāli
moueẗ. moueẗ de termīo a q̄ violēto ad terminū ad quē
nālē: ſꝫ corp⁹ celeſte nō moueẗ tali ꝓceſſu. ġ in 2ª figura
corp⁹ celeſte nec violēte: neq̄ nāl'r moueẗ. ġ vo^te moueẗ.
ꝛ ſic appꝫ ipꝫ eē aīatū. ꝛ h^c q̄dē demr̄o ē Aui. i 9° tractatu
ſue meta. ca° 3° ꝑ totū ꝛ eſt ſingl'aris via. ſꝫ Auer. ꝑuifece
rit illā. ¶ Ut ġ v̄itas plus appeat oꝫ digreſſionē facē. tri
bus. n. exn̄tib⁹ motib⁹ violēto nāli ꝛ voluntario ſeu aīali
ꝑt alicui videri ꝙ mot⁹ corꝑis celeſtis ſit violēt⁹: qm̄ vel
celuꝫ reſiſtit motori vel nō. ꝛ ſi nō. ġ ſubito moueret: ꝛ ſi
ſic. ġ mot⁹ ei⁹ eēt cū pena ꝛ labore. ꝛ ꝑ ꝯ⁹ violēt⁹. Adhuc
alicui mō poſſet videri motū celi eē nālē: q2 ē ꝑpetu⁹. ꝛ
decl'atū eſt in lib° celi. nullū eſſe motū ꝑpetuū niſi nālē.
Rurſuꝫ hꝫ mot⁹ eſt a nā: vt Auer. igt i p̄ celi cō. 5. ꝛ ꝑmo
Ar. ibidē ꝑ totū. al'r ꝓceſſus q̄ vena' gntā eēntiā nullus
eēt. Poſſet ꝛ ampli⁹ alicui appere motū hꝫ nō eē vo^te. oē
enī volitū ē ꝯtigēs. decl'atū ē in phicis hꝫ motū eē nec̄iū
ꝛ idefectibilē. ġ nō vo^te fact⁹. Si itaq̄ ꝓbaẗ hꝫ motū eē
aīalē: ꝛ ꝑ volūtatē ꝛ ite^m oīno. ꝛ ſine du⁹ relinqueẗ tibi celū
eē aīatū: ſꝫ q̄ ſpe aīatiōis nō tibi h̄ decl'abiẗ: ſꝫ in ti⁹ meo
de ite^u. ¶ Et ſi q̄dē celū eſt aīatū: tūc emerget difficl'tas
multo maioꝛ hac an nūerus aīaꝝ ſeꝑataꝝ ſit ꝑm nūerū
corpoꝝ celeſtiū. dixit. n. Alg. h̄ nullā hēre nec̄itateꝫ: ꝛ pōt
ꝓbari h̄ foꝛtiſſime. ſic in corꝑe hūano ꝓ motu dextro et
ſiniſtro: an̄ ꝛ retro: ſurſuꝫ ꝛ deoꝛſuꝫ. ſufficit vn⁹ motoꝛ nu
mero: ſic in corꝑe celeſti ꝯgregato ex oīb⁹ orbib⁹ oꝫ ſuffi/
cere vn⁹ motoꝛ: h̄ ꝓbaẗ. ingt. n. Auer. in 2° celi cō. 49. di/
uerſitas ꝑtiū motuū nō facit diuerſitatē formaꝝ ſpecifi
caꝝ: qm̄ diuerſitas motuuꝫ celi ē ex mō. i. ſpe diuerſitatꝭ
ꝑtiū mot⁹ aīalis in ꝑte dextra ꝛ ſiniſtra: ꝛ māifeſtuꝫ ē ꝙ
iſte diuerſitates īueniunẗ i eadē ſpe ei⁹. i. i hoīe. Ampli⁹
orbes cōꝑanẗ ad ꝯgregatū ex eis: ſic mēbra aīalis ad to/
tū aīal. vt ipe dic̄ ibidē ꝯ^{to}. 42. ꝛ 71. ġ ſic oīb⁹ motib⁹ oīuꝫ
mēbroꝝ ſufficit vn⁹ motoꝛ: ſic ꝛ oīb⁹ motib⁹ toti⁹ corꝑis
celeſtis ſuffic̄ vna total'r eos mouēs. Quibuſdā poſſet vi
deri ſeꝑatas ſubas eē pl'es nūero q̄ꝫ corꝑa ſēſibilia. Hoc
mō q̄to aliq̄ in toto ordine vniuerſi ſunt ꝑfectioꝛa: tāto
ſūt in maioꝛi exceſſu: ſꝫ ſube ſeꝑate ſūt multo ꝑfectiores
ſenſibilib⁹. ġ debēt eſſe ſenſibilib⁹ pl'es. maioꝛ appꝫ ex⁹ꝛ
qm̄ corꝑa icorruptibilia magno exceſſu excedūt cor⁹ ſen/
ſibilia. eſt. n. ſpa actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ mi̅uꝫ ꝑua i cōꝑōne
toti⁹ firmam̄ti: ꝛ q̄to corp⁹ ē nobili⁹: tāto ē plus excedēs:
vt pꝫ ſenſu. Et hꝫ rōnē diu⁹ Thomas Aq̄nas in. 90. ca. 2^i
libri ꝯ gētiles magnificauit multū: ꝛ poſt ipm̄ pl'imi po
ſterioꝝ. ¶ Circa hꝫ q̄ōnes ſicut Ariſt. narrat in 2° celi. ꝛ
Auer. ibidē ꝯ^{to}. 4. 5. ꝛ 6. poete ꝛ Empē. ꝛ Plo motū celi
eē violētū ꝯſentiūt ꝑ arg^m i p̄ª figª h̄ mō. oē graue motū
in circl'o violēte moueẗ: ſꝫ corp⁹ celeſte graue motū i cir/
culo. ġ corp⁹ celeſte violēte mo'. a^{ia} ē ꝑ ſe nota. h^{ia} accipiẗ
ab eis tāq̄ ꝯfeſſa. crediderūt. n. oē corp⁹ eē g̅ue: ꝛ oē gra/
ue corp⁹: vt Albe⁹ ingt. ꝛ q2 ita crediderūt iō diuerſari ſī:
qm̄ poete Athlātē ſuſtinē celū fingūt. Empe. v̄o dixit ce/
lū nō cadē ꝑꝑ velocitatē ſui mot⁹: vt pꝫ de aq̄ circulariẗ
mota in vaſe q̄ nō cadit. Plo aūt celū aīa ſuſtētari dixit:
quēadmo^m ꝛ aīal tā diu ſuſtineẗ q̄ꝫ diu aīa ꝯſtituiẗ: ꝛ cō/
ſtat. Quare expirāte ſtatiꝫ cadit: ꝛ hac cōꝑatiōe aīam ſu
ſtinē celū Plo ait. Aliꝫ aūt antiquoꝝ pl'imi i ſubas abſtra
ctas vl'r negātes cū imagiatione ꝑ ite^m trāſcēdē nō pote
rāt corꝑa celeſtia moueri a nā iō ꝓprijs dn̄t. ꝛ h⁹ opīonis
chaldei foꝛte fuerūt q cor⁹ celeſtia deos eē dn̄t. vt Auer. i/
gt in p̄ celi cō. 22. ꝛ in 2° celi cō. 68. ꝛ i 12° meta. cō. 50. vn̄ ꝛ
ab his māicheoꝝ erroꝛ effluxit q intm̄ aſcēderūt ꝙ deū
lucē corꝑalē eē dixerūt. ꝛ hi ſyll'ati ſūt in hūc modū. oīs
mot⁹ fact⁹ a nā eſt nālis: ſꝫ decl'atū eſt motū celi ſcm̄ eē
a nā. ġ erit v̄ificatū ipꝫ eē nālē. ¶ Ut igiẗ v̄itas appeat:
oꝫ alti⁹ repetē. aſſumā ġ dcā Auer. i 2° ca° de ſuba orb: vbi
meli⁹ totū h̄ expoſuit. ingt. dicam⁹ igiẗ ꝙ illḋ corp⁹. vult
dīe celeſte. nō cōponiẗ ex mā ꝛ foꝛa ſꝫ ꝙ cor⁹ gnābilia ꝛ
corruptibilia cōponunẗ. vult dīe q̄ cōponunẗ ex mā di/
mēſionata trib⁹ dimēſionib⁹. ꝛ foꝛa cui nidet in nā ꝯ̄riū
corrūpēs: ſic̄ decl'm̄ eſt in p̄ ca° illi⁹. Probat hꝫ ꝯnē Auer. ꝛ
ſyll'ſs cōpōiẗ ſic. oē id corp⁹ qḋ ex mā ꝛ foꝛa cōponiẗ ſili/
bus māe ꝛ foꝛe gnābiliū ē exn̄s in po° ad ſubaꝫ. Tūc ap/
ponit ibidē minorē. ꝛ igt. nll'a. n. po^a eſt i eo oīno. ſ. po^a ad
eē. eſt ġ minoꝛ: ſꝫ corp⁹ celeſte nō exiſtit in po° ad eē. ġ cor
pus celeſte nō cōpōiẗ ex mā ꝛ foꝛa ſilib⁹ māe ꝛ foꝛe gnā
biliū. Propō. d. corp⁹ celeſte nō exiſtit in po° ad eē. ꝓbaẗ
ibidē h̄ ꝓſyll'o. ingt. oē. n. in q̄ eſt po^a. ſ. po^a q̄ ē in ſuba nō
eſt po^a niſi ad duo ꝯ̄dictoꝛia. ē ġ maioꝛ. oē corp⁹ in q̄ po^a
exiſtit ad eē ē in po^a ꝯ̄dictiōis: vt Ar. dixit i 9° meta. ꝯ̄di
ctiō ſꝫ dico vt Auer. ibi ꝯ^{to}. 17. ꝛ 19. expōit ad eē ꝛ nō eē. i.
formā ꝛ ꝑuōnē. Tūc accipias minorē: ſꝫ corp⁹ celeſte nō
eſt i po° ꝯ̄dictiōis. ġ corp⁹ celeſte nō exiſtit in po^a ad eē: ꝛ
h^c ꝯ̄ fuit minoꝛ p̄dicta. eſt ġ vltia ꝛ finalis ꝯ̄. ꝙ corp⁹ cele
ſte ē ſimp'. Sꝫ q2 decl'atū eſt ipꝫ moueri a p̄n° i eo: vt in
p̄ capite. ꝛ h̄ ſenſu q̄dāmō ꝑt ꝑcipi. iō icepit ibidē iueſti/

Nota

p° qõ

2° qõ

Poſitio Empe.

Poſitio chaldeoꝝ

Poſitio Auerro.

gare:cui⁹ nā gñis ſit pñ^m quo moueť.trib⁹.n.extrīſb⁹ pncipŷs nā:aīa:ꝛ agēte ex^{co}.nā qdē q̄ fit mot⁹ nālis. aīa vō q̄ fit mot⁹ aīalis. agēs ex^{cum} q̄qꝫ q̄ fit mot⁹ violēt⁹.du^m ē a q̄ iſtoꝝ nā mo^r celeſte corp⁹ i ꝛ accipit tā q̄ꝫ ꝯfeſſum ꝛ demrātu in tota pꝫia nāli motū celi nō eſſe ab ex^{co} motore violēte mouēte.ꝯuertit ḡ laborē i declando altez duoꝝ: an.ſ.a nā an vo ab aīa moueať ipm. Et ingt.ꝛ mani^m ē ꝙ foꝛa q̄ mo^r nō eſt gñis foꝛaꝝ q̄tuoꝛ elītoꝝ.i.aliq̄ foꝛa q̄tuoꝛ eltoꝝ:neqꝫ ſilis illis:ſic foꝛe mixtoꝝ ppinq̄ eltis vt lapidis foꝛa.ꝛ reddit cām.d.qm̄ ſi eēt aliqa: vlr dīe gñis foꝛaꝝ eltoꝝ vel mixtoꝝ eēt graue aut leue:vt 4° celi cō. zz.ꝛ 4° pby.cō.71.dcm̄ ē:ꝛ qꝛ foꝛaꝫ grauis eēn^r ꝯſe^r grauitas:ꝛ leuis leuitas dedit id qō ſe^r ex B.ꝛ igt.ꝛ moueref p ſe.vlr dīe a gnānte:ꝛ p accñs.vlr dīe a ſeipſis ō po^a accñtali:vt cō.4.ꝛ.3z.8^l pby. expoſuit Auer.ꝛ qꝛ B totū ē impoſe dedit ꝯnē itērā.ꝛ igt.remāet igiť vt nā ei⁹. vult dīe foꝛa mouēs extis pñ^m i eo ē gñis aīe.ḡ ſu⁹ſyllſ ē.ois mot⁹ cui⁹ pñ^m p ſe ꝛ p̄^m ē aīa ē mot⁹ aīal:ſꝫ declatū ē ꝙ mot⁹ circularis ē mot⁹:cui⁹ pñ^m ē aīa.ḡ mot⁹ circlaris ē mot⁹ aīal. Et cū declauit motū circularē eē aīalē adhuc inueſtigās ſpālē ei⁹ dīam pcedit vltra.duab⁹.n.extrīſib⁹ ſpēb⁹ mot⁹ aīalis:alter qdē pur⁹ ꝛ aīe tm̄. Alter mixt⁹:du^m ē nō paꝝ: q̄ nā mō corp⁹ celeſte moueť.ꝛ igt: ſꝫ qn̄ nos iſpexerim⁹ aīalia q̄ ſūt B ſup.i cōpatiōe ad eoꝝ mot⁹ iuēiem⁹ i eis.ſ. aīalib⁹ qn̄ moueť duo pñ^a duoꝝ motuū:q̄rū altez ē pñ^m mot⁹ recti.ſ.mot⁹ ad iferi⁹ aut ad ſupi⁹:ꝛ B ꝫ pdñiū eltī i eo fit.ꝛ ꝫ pñ^m ē pñ^m mot⁹ local pceſſiui.aīal.n.duob⁹ pncipŷs mo^r.ſ.deorſū vl ſurſū vt ſenſu cogno^r ꝛ pgreſſu:ḡ ꝛ duob⁹ pncipŷs.Diuerſoꝝ.n.motuū diuerſa ſt pñ^a motuū: vt dcm̄ ē in celo ꝛ mūdo. Deīn accepit ꝛ z^m:qō ēt in eoꝝ motib⁹ iuenit.ꝛ igt.ꝛ iuenim⁹ motū iſtū.ſ. pceſſiuū eē ꝯriū motui decliatiōis eēntialis q ē in eo.ſ. motui ad quē eltū dñans iclinat.Et dedit ſignū h⁹ ꝯrietatis.d.ꝛ accidit ei feſſitudo:ꝛ cogeť ad qetē.feſſitudo.n.cāť in aīali merito reſiſtētie mobilis ad motorē: vt dclabiť.ꝛ inde qeſcit aīal:vt dicā.Et cū accepit h^c q̄ ſenſu patēt i motib⁹ aīaliū i eē dedit ꝯnē.d.vñ.i.ḡ neēe ē vt pñ^m mot⁹ celi ſit gñis aīe tm̄:ꝛ exponit B.d.ꝛ p ideſt ꝙ mot⁹ quē hēt circlariter ſit mot⁹ ppri⁹ aīe ꝫ ꝙ ē aīa ꝛ nō mot⁹ cōpoſit⁹.Cōponať ḡ rō ſic.ois mot⁹ mixt⁹ eſt duoꝝ pñ^{ez} iuicē oppugnātiū:vt pꝫ ex his:ſꝫ mot⁹ celi nō ē duoꝝ pñ^{ez} hō.ḡ in z^a figura motus celi nō ē mixt⁹.Cū igiť ē mot⁹ aīe:ꝛ nō aīe mixt⁹.Ergo pur⁹ aīalis tm̄. ¶ Et debes ſcire ꝙ lapſus ꝛ fatigationis prīt aſſignari duē cāe: ppinq̄.ſ.et remota:vt ex Auer. colliť z° celi cō.3.ꝛ.36.remota qdē ē reſiſtē^a cāta merito ꝯrietatis moti ad motorē. ppinq̄ vō eſt ſpūuꝫ reſolō: cū eni ſpūs reſoluunť accidit aīali lapſus.ꝛ inde ad qetē cogiť:vt ipo qeſcēte ſpūs depditi reſtaurenť p pte. vt in li° de ſōno dixit Ar.cū ḡ neutrā haꝝ cāꝝ iſpexim⁹ i cor^e celeſti ſciuim⁹ ipm eē motū aīalē puꝝ ꝛ ſimplr aīe in eo ꝙ aīa.Et ex B ſeqť ꝙ corp⁹ celeſte ſit aīatū:q̄ vō ſpe aīationis nōdū B appet:ſꝫ in li° meo de ite^a:ꝛ forte dicā i ſeq̄nti diſputatiōe.Qꝛ ēt celi motus ſit aīe tm̄ Plotin⁹ Eneade z^a.in z^a lib^a de motu celi ca° p̄ lōgo ſmōe mōſtrauit: ꝛ eo maxie qꝛ ē in circulo mot⁹ cū ſit māife^m aīaꝫ ꝛ ite^m in ſeipſis circuitū quēdā facē.iō mot⁹ celi ꝛ circlis fuit diſpōnis.ingt.n.celū circulo moueri:qꝛ mentē imitať.ꝛ tūc q̄rit cui⁹ nā ē ille mot⁹:aīe ne an corpis:ꝛ tādē eē aīe tm̄: cū Auer.ꝯcludit. ꝛ vī mihi ꝙ Plōnis ꝛ Plotini ſnia ꝯſiſtat in his ppōnib⁹.ꝙ aīa inq̄tū aīa ſpica ſit qō ite^a iſto mō. eſt.n.magnitudo duob⁹ modis dimēſiōalis ꝛ vtutis: ꝛ qꝛ ſpicitas ꝯditio ē mag^{nis}.iō z^a eſt ſpicitas.ſ.dimēſiua ppa corpib⁹:ꝛ vtutis q̄ attēdiť ſm eēntie op⁹ ꝛ effect⁹: vt plonici ingunt. Qꝛ igiť aīa vt in ſe ſpica ſit teſtať modus opādi ei⁹:ſemp.n.in opōne ſic ſe hꝫ ꝙ ab ei⁹ eēn^a opatio incipit:ꝛ p ex^{ca} trāſiēs tādē in eēntiā eā a q̄ exiuis redyt:

Duefāi cāe fatiga tionis.

vt ꝛ pipa^{ci} ēt ingūt.ꝛ B appet in oib⁹ ſpēb⁹ aīaꝝ vt in aīa celi:ꝛ aīa hois ꝛ aīa mūdi. Adhuc appet ab e^{ra}.eſt.n.aīa dei ſilitudo. ꝛ ſine du° oē dinū eſſe eſt in circulo cū in eo nec pñ^m diuerſum ſit a fine:nec finis a me°. cū igiť ꝛ aīa q̄cūqꝫ q̄dā dei ſilitudinē ꝯtineat ꝯſentaneū eſt:ꝛ eā circulerē diſpōnē pticipare. Rurſum ſic excellētiſſimo coꝛpoꝝ ꝯueniēs ē ꝛ ſpica figura ꝛ circulus. vt pipa^{ci} ingunt: ita ꝛ excellētiſſime vtutū decēs erit opatio circlaris. verificať igiť ſmo plonicoꝝ aīam eē ſperā: vt dcm̄ ē. ¶ z^a ppō ē apud eos ꝛ pipa^{cos}. ois mot⁹ q eſt ſpice tm̄ nāe eſt mot⁹ aīe tm̄ ꝛ pur⁹ aīalis:ꝛ nullo° mixt⁹:ꝛ B ē vificatū ex dictis.Ex his ꝯ^r ꝙ mot⁹ celi eſt aīe tm̄ pur⁹ ꝛ ſimplr aīalis nullo variāte ei⁹ nām: vt dcm̄ eſt.ꝙ igiť mot⁹ celi nō ſit violēt⁹ neqꝫ nālis:ſꝫ aīalis aīe tm̄ pure ꝛ ſimplr dictū ſit incm̄. ¶ Ad o^{ia} itaqꝫ opꝫ ſoluē.ꝛ p̄ ad p̄mā.lꝫ.n.fuit plixus ſmo in tra^a de reſiſtētia celi:attñ nūc breuiter q̄to q̄ſito ſatiſfacit opꝫ dīe. Dñt itaqꝫ ples ſapiētū corp⁹ celeſte aīe ſue nō reſiſtē. oē.n.reſiſtēs ꝯriū ē ei cui reſiſtit: vt mō dcm̄ eſt: mō vificabiť corp⁹ celeſte nō ꝯrari ſue aīe: queādmodū corp⁹ aīalis hic reſiſtit ꝛ ꝯriať aīe ei⁹:vt pꝫ. Et qꝛ vidēt motū celi eſſe certe velocitatis hō motū terminatū ad volūtatē motoꝛis reducūt dicētes. aīam celi tāta velo^{te} mouē:qꝛ tāta vult mouē. ¶ Poſt hos alij celū ite^r nō reſiſtē ꝯfitētes terminatā mot⁹ celi velocitatē ad limitationē vtutis pſtringūt.ingunt.n.inte^{as} tāta vel tāta mouē velocitatē: nō qꝛ tāta vel tāta reſiſtētia celuꝫ ei reſiſtat:ſꝫ qꝛ tāta vel tāta ē po^a ei⁹ motiua vt māife^m ē p ſe. Poſt hos ſūt q reſiſtētiā moti ad motorē duplicē iuenerūt.vnā po^{as} q̄ corpus p ſuā formā ſuo motori reſiſtit.v.g.qꝛ foꝛa moti iclinat deorſuꝫ:motor aūt circulariter vt dixit i aīali pñti. Altera ē reſiſtētia puatiua q̄ ē terminoꝝ a q̄ ꝛ ad quē icōpoſitas: corpi.n.extiti ſub vno vbi repugnat eē ſub alt° vbi:eo qꝛ termini ſunt ad ꝯdictionē redacti.ꝛ hō iuenim⁹ i oī moto. volūt itaqꝫ celū aīe ñ reſiſtere p̄ gñe reſiſtentie. neqꝫ.n.graue:neqꝫ leue celū: ſꝫ hꝫ z^a gñe reſiſtētie.ꝛ ſic terminatū gradū velocitatis amittunt in corpib⁹ celeſtib⁹.Sed oēs iſti modi ſunt erronei: qō declaro vbis ꝛ rōnib⁹ ſapientū.oñdā.n.aliqō oīno genus reſiſtentie eē poſitiuū ex pte corpis celeſtis moti ad aīam mouētē. Jngt ḡ Ar. z° celi pbās celū mota ꝯtinuo eq̄li ꝛ regulari moueri oēm diuerſitatē motus cāri: aut a motore: aut a moto: aut ab vtroqꝫ. vbi Auer.cō.36.dicit ꝙ dcm̄ratio Ar.fundať in duab⁹ ppōnib⁹:q̄rū p̄ma eſt ꝙ ois diuerſitas accñs in motib⁹ na^r accidit pp diuerſitatē pportiōis po^e motoꝛis ad po^{as} moti:qm̄ in oī moto eſt aliq̄ mō po^a moti diuerſa a po^a motoꝛis. velocitas.n.ꝛ tarditas nō ſūt niſi ſm pportionē po^e motoꝛis ad po^{am} moti.q̄to igiť fuerit maioꝛ pportio:tāto mot⁹ erit velocioꝛ: ꝛ q̄to pportio erit minoꝛ:tanto mot⁹ erit tardioꝛ.Ex his arguo.in corpib⁹ celeſtib⁹ vnus mot⁹ eſt altero veloci⁹.ḡ in corpib⁹ celeſtibus vna pportio motoꝛis ad motū erit maioꝛ:ꝛ altera minoꝛ.ḡ nō tm̄ erit ibi limitatio mot⁹ rōne volūtatis termiate vel vtutis vel puatiōis: ſꝫ aliūde. Adhuc Auer.ibidē cō.38.in fine maxie ingt.ꝛ iō credendū eſt ꝙ po^e mouētiū ſunt termiate pportiōis ad corpa mota.ꝛ ꝙ ifinitas nō inueniť niſi pp eternitatē.cā.n.abſciſſionis ꝛ ꝯtiuitatis eē ꝛ ei⁹ eternitatis ē mā:cū ḡ motoꝛ ꝛ res mota ex illa abſciduntť nō abſcideť ſnū eē neqꝫ ſuū op⁹:qō ē mo^{re} ꝛ moueri:ꝛ qꝛ cā in termiatiōe pportionū q̄ ē iter po^{as} motoꝝ:ꝛ reꝝ motaꝝ ab eis ē diuerſitas foꝛarū ꝯtingit vt hec finitas ſit cōis formis q̄ ſunt in mā.Ex his accipiť ꝙ duo ꝯſideranť in motu.ſ.q̄titas duratiōis ꝛ gradus velocitatis: q̄titas duratiōis eſt ſola ꝯueniens motoꝛib⁹ et motis a mā abſtractis.gradus velocitatis q penes pportionē attēdiť ē cōis eis ꝛ foꝛis nālib⁹.ḡ ſic in formis mālib⁹ ſucceſſio cātur merito reſiſtētie mobilis

Nota.

Po ō quo ruda ō reſiſtētia celi.

Alia pō.

Alia pō.

Jmpug°

ad motorē.ita ⁊ in motorib⁹ ſeparatis. Rurſum Ar.ibidē poſt i trāſlatiōe veteri igt. ⁊ ſi i aliq̄ orbiū orbe erraticorū eēnt pl'es ſtelle eēt vltim⁹ orb in labore. vide cōmētū 71. vbi Auer. colligit iſtud enthime. ſi orbi adderet̄ ſtella aut nō moueret̄ aut tardi⁹ moueret̄. mō hꝫ ꝯ⁹ nl'la eēt niſi aſtrū additū ad reſiſtētiā adderet. nō pōt addē ad reſiſtētiā ſi nulli⁹ p⁹ fuiſſet reſiſtētie. ġ ītētio phoꝝ ē ꝙ ibi ſit aliq̄ reſiſtētia ītrīſeca ex pte corpis moti ad motorē mouētē oīno. Itēꝝ Auer. 7° phy. cō. 35. igt. nec̄io. n. oꝫ eē reſiſtētia iter motorē ⁊ rē motā. ſiue motio ſit nālis aut īnālis. ⁊ iſta reſiſtētia cōis ē ſꝫ ꝙ alteratū .i. motū ē i oī agēte ⁊ oī patiēte. vñ dicim⁹ in ꝟtutib⁹ celeſtib⁹ mouētib⁹ ꝙ nō mot q̄cūqꝫ po⁹ q̄dcūqꝫ corp⁹ celeſte: ſꝫ q̄libet po⁹ mouet corp⁹ pu velocitate ꝓpa: ſꝫ oēs ꝯueniūt i h ꝙ mouēt i iſinitū. ⁊ ſm hūc mom nō ē ꝓpor⁹ iter eas ⁊ motū. ſm vō ꝙ vnaq̄qꝫ eaꝝ mot corp⁹ pu velote ꝓpa ſꝫ h hñt ꝓportionē ꝓpriā ad motū vl' cū moto. ecce q̄ꝫ plane Auer. teſtat̄ hꝫ errorē eoꝝ. pl'es alias iducerē auctes phoꝝ: ſꝫ ſtudioſus has ꝯſiderās pl'es alias ſil'es i libris phoꝝ adinueniet. arguā ġ ⁊ adhuc ꝯ illos rōnib⁹. data. n. pōne eoꝝ ōſtruet̄ ꝓportio ⁊ ordo orbiū: queādmodū ⁊ Auer. nitit̄ ponē i 12° meta. cō. 44. ꝑ totū. ꝯ° ꝓbat̄: qm̄ ſi nl'la ē reſiſtēa i eis ex pte moti. q̄libet motor poſſet q̄dlibet more illoꝝ more. ⁊ ſic ꝑ ꝯ° nō eēt nec̄iū vnū eaꝝ hr̄e ꝓpm orbē: vt phi conāt̄ oñdere. imo eēt a caſu ⁊ poſſet eē ꝑmutao eoꝝ ad libitū. Adhuc ſeq̄t̄ ꝙ muſca poſſet more celū tāta velote q̄ta itea mot orbē: ⁊ ſi ñ tāto tpe: ꝯ⁹ ē ꝯ Ar. ⁊ Auer. 8° phy. ꝯto. 78. ⁊ 79. ꝯñaꝫ ꝓbo: qm̄ muſca applicata orbi ē alic⁹ poe: ⁊ celū nulli⁹ reſiſtētie. ġ poſſet mouē. imo i ifinitū velocit̄ ageret. ¶ Rurſuꝫ pt argui argto qd ꝯſueuit fieri ab alijs ſic. addito vno ġdu reſiſtētie mō ipſi celo. adhuc motor celi mouebit ipꝫ eq̄ velocit̄ pariter addito. 2° mouebit eq̄ velocit̄: ſic i pa hora. ſil'r addito 3° gradu 4°. ſil'r ⁊ 5°. ⁊c q̄uſqꝫ motū ſit auctū i reſiſtētia eq̄li ipſi motori: ⁊ tē ſer ꝙ aliq̄ poa mouebit aliqd reſiſtēs tāta reſiſtēa q̄ta ē ei⁹ poa. Nec potes dīc ꝙ aucto po ⁊ 2° ⁊ 3° ⁊ 4° gradib⁹ reſiſtēe ip remanebit mot⁹ tāte vetis: ſꝫ qn̄ ꝑueniet ad eq̄litatē ōſtruet̄ ꝓportio: qm̄ q̄lis ē ꝓpor⁹ toti⁹ ad totū tal' ptī ad ptē. ſic Ar. igt i po de ptib⁹ aialiū: ⁊ po methcor: ⁊ i lio de aīa. 2°. Ergo ſi tota reſiſtēa apta ē auferre tom motū. ⁊ ps reſiſtēe ptē motus. Vltio oēs ꝓpōnes 7i phy. ōſtruūt̄. q̄rū pa erat. ſi aliq̄ poa mot aliq̄ꝫ magnem in aliq̄ tpe medietas illi⁹ mouebit medietatē ei⁹ i eodē tpe. 2a ſi aliq̄ poa mouebit aliq̄ꝫ magnitudinē i aliq̄ tpe eadē poa mouebit medietem in 2lo velocis: ⁊ alias pōit q̄ oēs nihil eēnt: ⁊ certū ē vt Auer. igt hꝫ ꝓpōnes eē cōes olb⁹ corpib⁹ ⁊ foꝛis: cū hꝫ lib ordiat⁹ ad 8m ſit. vt pꝫ. Quare opꝫ ⁊ dīc al'r ꝙ igit̄ motor celi ſit alic⁹ poe. m ania ē ꝑ ſe. oīs. n. motor ē alic⁹ vigoris ⁊ poe: vt auer. accepit 2° ce. cō. 38. ⁊ 39. Oꝫ ēt motū reſiſtat ei ex dictis pꝫ. oꝫ. n. ꝓportionē ſaluare vl'r i olb⁹ motorib⁹ ad ſua molia ad h vt motor ſmiat⁹ moueat orbē terlati: ⁊ ꝙ i arg magte ſit ꝟtuoſior motor: vt Auer. igt 12° meta. cō. 44. hc duo ſit fere mani ꝑ ſe: ſꝫ ꝙ illa reſiſtētia ſit poſiua vl' puaua du⁹ ē: ⁊ vī p aſpectu ꝙ ñ debeat eē puaua tñ. qm̄ illa reducit̄ ad ꝯdictionē. ꝯdictio q̄qꝫ i pūcto ꝯſiſtit. q̄re adhuc q̄cūqꝫ motor poſſet q̄dcūqꝫ eoꝝ more. ſi reſiſtēa tm̄ ē ex incōpoſſibilitate ſmiloꝝ oīno: ġ opꝫ vltra puatiuā reſiſtētiā ponere poſitiuā. reſiſtēa. n. puaua cōis ē oī moto: vt motū. vt manm ē ꝑ ſe. ⁊ hc ñ ſuffic̄: qm̄ i vacuo poſſet eē mot⁹. ꝯ eos 4° phy. cō. 7. ġ cor⁹ celeſte vltra puatiuā reſiſtētiā addit poſitiuā. Et ſita ñ ē ſūpta a foꝛa ei⁹ vltra ꝓpm motorē: qm̄ ſic declarātū ē celū nꝫ graue nꝫ leue. ſꝫ nāe ē 5e. ⁊ h mam ē ꝑ ſe. Relīqt̄ ġ ꝙ ſumat̄ a corpea nā celi. ē. n. celū cor⁹ qddā ſubale. ⁊ ipoſſe ē vt ſumat̄ a core iq̄tū corp⁹: qm̄ tē i vacuo poſſet ſaluari mot⁹ ⁊ maxīe ſm pōnē dicētiū formā corpis de gñe ſube māe coeternē. ġ oꝫ adhuc ponere reſiſtētiā ſūptā penes aliud. Inuenim⁹ āt in celo item q̄ntitatē terminatā ⁊ q̄litates ꝓpas: ⁊ ipoſſe ē vt itea reſiſtat ſibi: vt plene pꝫ: neqꝫ q̄ntitas vli⁹ erit reſiſtētie cū nō ſit de pncipijs actiuis ſeu paſſiuis: vt Auer. igt i phicis. Adhuc pꝫ celū ñ reſiſtē reſiſtētia ſūpta ab ipſi⁹ q̄litatib⁹: cū q̄litates ille ſint ſpūales ⁊ nō agētes: vt ſic ġ ſi opio phoꝝ va ē: opꝫ reſiſtētiā ſumē a corpea ei⁹ nā. inq̄ntū ē 5e eēn⁹ ⁊ 3° nā: ſic. n. graue reſiſtit ſurſuꝫ q2 graue: ⁊ leue deorſuꝫ q2 leue: ita celū motori deſiſteret: q2 tale corp⁹ tal' nāe. due ġ ſūt ibi reſiſtētie. vna puaua q̄ cōis ē olb⁹. altera poſitiua ſūpta ab eē actuali corpis celeſtis i tali ſpe. ¶ Sꝫ ambiges ita. ego poſſeꝫ fingē in vacuo i eltis ꝙ ipa foꝛa agit motū vt foꝛa: ⁊ reſiſtit ſibi vt in mā. ¶ P. ſi celū reſiſtit. ġ agit. ⁊ oē agēs eſt foꝛa vl' formā hñs. Rurſuꝫ ſi iteo mot celū. ġ excedit reſiſtētiā celi. ġ pt more celū. ⁊ ampli⁹ cū q̄libet exceſſus poe ad reſiſtētiā: ſufficiat cāre motū: i eo ꝙ tal' mot⁹. Ampli⁹ argm nō ē ſolutū. ſi. n. celū reſiſtit. ġ iclinat̄ ad opm. ġ violēte mouet̄. ¶ Ad hc dōꝫ ad pmā nō ē ſil'e: qm̄ mā nō limitat magis ad motū ſurſuꝫ q̄ꝫ ad deorſuꝫ. ⁊ ita nō pt eē cā reſiſtētie. oē. n. reſiſtēs ē i actu terminato ⁊ ꝓpo vt dicebā: celū igit̄ nō reſiſtit i eo ꝙ corp⁹ ſꝫ i eo ꝙ corp⁹ actu ſeparatū a ſuo motore: cui⁹ ñ ē i ꝓpoſito de elti. ¶ Ad 2am ꝯñaꝫ negāt oēs. reſiſtē. n. nō eſt agē: ſꝫ ē actionē ꝓhibē ne agēs moueat ea vetr q̄ pōt ꝑꝑ ordinē nāe: vt diximꝰ: veꝝ ē ꝙ oē reſiſtēs oꝫ eē actu ens ⁊ corp⁹ tal' nāe: vt pꝫ: ⁊ hꝫ ē celū. ē. n. actu corp⁹ ſimpr: vt pꝫ. ¶ Ad 3am dōꝫ ꝙ ſꝫ fūdamēta Ar. ⁊ Auer. i p celi cō. 116. oꝫ dīc vl'r oēꝫ poam terminari ꝑ maxim qd ſic. ita ꝙ i h ſic ⁊ i nullū mai⁹: ⁊ q̄dlibet min⁹: ſic Auer. igt. nec q̄libet exceſſus ſuffic̄ apud ꝑipaſteos ad motū. vnaq̄qꝫ. n. res nālis eſt terminata ad maxim ⁊ ad mim: ⁊ cū exceſſus ſit q̄dā res nālis erit terminat⁹ ⁊ dabit̄ minim⁹ q ſuffic̄ ad mouēdū ⁊ maxim⁹. Et ſophiſte litigabūt: ⁊ q̄dā eoꝝ dicēt me ꝯdicē famoſis ꝑꝑ igrātiā meā i ocīs modernoꝝ: ⁊ q̄dā ꝓmittēt me arguē argto demſtatiuis: ⁊ q̄dā eoꝝ dicēt iſte fuit paꝝ exercitat⁹ i his: ⁊ q̄d curabo maliuoloꝝ latrat⁹: videāt eq̄dē q̄nē meā ō h: ⁊ ꝑcipiēt demſrones ꝯ hos ꝯfuſos modernos et plane intētionē Ar. ⁊ Auer. ¶ Ad vltimā dico ꝙ reſiſtē ē duob⁹ modis. vno° rōne forme ꝯrie ipi agēti: alio° rōne limitatiōis nāe rei mote. dico igit̄ ꝙ celū reſiſtit 2o nō rōne foꝛe ꝯrie: ſꝫ q2 nā ſua ē limita ad ſic mor: vl' ſic. ġ iclia̅t ad opm: ꝯña nl'la. ſꝫ hñ ſer: ġ nō ꝓpiat ad tātā velotem q̄ta motor itēdit more. iſtū mom reſiſtēdi explicat Auer. foꝛal'r 2° ce. cō. 63. vbi expōit q̄lis ē ꝯpō ſiue ꝯrietas moti ad motorē ⁊ q̄lis facilitas ⁊ difficltas i corpib⁹ celeſtib⁹: ⁊ tu vide eū. ¶ Sꝫ dices. ex q̄ reſiſtē ē actionē ꝓhibē: cur poti⁹ cā ponim⁹ a pte paſſi ⁊ nō agētis. poſſet. n. fingi ꝙ celū appetit moueri velote maxia: ſꝫ iteo moderat ipꝫ: vt moueat tāta. ¶ Pōt dici ꝙ reſiſtē ē merito paſſiōis: ⁊ q2 itea nl'lo° patit̄. iō ipſi moto poti⁹ aſcribēda q̄ꝫ motori: ⁊ ſic pꝫ ſol. ad pnle argm. ¶ Cū abſote ē qd ꝓbās corpis celeſtis motū eē cū pena ⁊ violēa: ſupeſt mō abſoluē. q. ꝓbātē ipꝫ eē nālē. ¶ Iō ōbes ſcire ꝙ mor⁹ celi ē nāl' co° q̄ pn° ei⁹ ſit nāe: ē āt aīa celi nā ⁊ mā celi nā: vt Auer. igt p celi cō. 5. ⁊ 2° meta. cō. 16. ſꝫ nō nā ſꝫ vniuocationē. nl'lꝫ. n. nomē repit̄ vniuocū eterno ⁊ gnābili. ⁊ q̄to min⁹ rō: ġ ſi ſibi ē ꝯuen⁹ erit ſꝫ analogiā: ſic Auer. igt in 2° phy. i cō. 3. pt ġ dici ꝙ queādmom aīa celi ⁊ ipꝫ celū nā dīr ꝑ analogiā ad nāꝫ q̄ ē hic. ita ⁊ ei⁹ mot⁹ nālis dici pt nālitate analoga. ⁊ ſic ad argm ꝯcedo nl'lꝫ eē motū ꝑpetuū niſi nālē vnica vl' analoga nālitate. Quo āt hꝫ mor⁹ ſit a nā: tā penes pnm actiuū q̄ꝫ penes pnm paſſiuū pꝫ. Id āt qd ldncebat̄ hūc. ſ. motū a vote nō eē friuolū ē. declaui. n. i 3° h⁹ libri diſputatiōe liberā votem ſtare cū nec̄itate actiōis. ē. n. libeꝝ arbitriū i motorib⁹ celeſtib⁹ ſic ⁊ i nob ſm cōparatiōnē ⁊ attributionē: verū i illis ſꝫ phos cū nec̄itate ē actiōis. in nob āt cū ꝯtin/

Dubiu⁹

Solo

Dubiu⁹

Solutio

Nota.

gētie nec pp̄ h̄ cogunt̄ agē corpa celeſtia. ꝛ ſi necīo agāt
vt ſepe in 3ᵒbᵒ libri pre pſpicuū relinqt. Ex his vificabit̄
corpᵘ celeſte eē aiatū mouēs ſe p ſe ab itēᵘ ꝛ appetitu: ſꝫ q̄
ſpē aiatiōis ſit aial: vtrūqꝫ i eo ſint alij gradᵘ aialis q̄ꝫ ap
petitusᵘ itellectusᵘ ꝛ motuᵘ nōdū māiᵐ hic: vꝫ ex dcis
in alijs diſputatiōibᵘ: ꝛ ex dicēdis forte i ſeq̄nti diſputa
tiōe notū fiet. Nec expectes a me totū. ego. n. hūc liᵐ ve
lut in tranſitu exponē curaui ad libitū amicoꝝ ꝛ meoꝝ
ſcholariū. ꝛ iō hoᵐ ē: vt poſteriores addāt dcis meis: ꝛ di
minuēda diminuāt. ſp. n. poſterior ſmo acutior repit̄: vt
i plibᵘ: ſic Auer. igt. ❡ Supeſt mō ſatiſfacē q̄ſtō vltiᵒ. ſ.
ꝺ mltitudie ſpūuꝫ ꝛ itellualiū ſubāꝝ. voluit itaqꝫ plō q̄
oīuꝫ aialiū i q̄bᵘ ē aia rōnal̄ trīptita diſio ē i deos hoīes
ꝛ demōes. deos āt corpa celeſtia hīc dicebat. demōes ae
rea: hoīes terrea: ꝛ ſic plō ſub ſubſt̄ijs ſepatis oīno a corpe
ſepatis hos tres ordies ſubāꝝ corpibᵘ ꝯiūctaꝝ ponebat.
Videt̄ āt ꝛ ipē i pmēide ꝺ vno oiꝫ reꝝ p̄nᵒ ſubāꝝ abſtra
ctaꝝ numeꝝ eq̄lꝫ ponē nuō ſenſibiliū: vt ſpēs ꝛ foīas q̄
idee diīr greco nōe. Lucī. apulleiᵘ i liᵒ de deo Socratis
q̄ vē ſint demōes hitātes ac nobiſcū ꝯuerſātes teſtatᵘ ē.
igt. n. demōes ſt gn̄e aialia: aīa paſſiua: mēte rōliᵃ: corᵉ ae
rea: tpe eterna. Et Calcidiᵘ in ꝯᵗᵒ timei igt. demon ē aial
rōlᵉ imortale. paſſibile aīo ethereuꝫ corᵉ. Et Varro adeo
ꝯceſſit q̄ aliq̄d eē icorpeū nō dubitauit: ſꝫ nullū tale qn̄
corpi ppō ſit vnitū: adeo q̄ ēt deū aīam ponit mūdi. De
igit̄ ſunt ſpiritales ſubē: ꝛ mlte apō hos manīᵐ. Alij p̄mi
phi ꝺ vitate igrētes ſolā nāꝫ corpeā ꝯceſſerūt adeo q̄ p̄
mi phi nihil eē niſi corᵒ extimabāt: pp̄ qō ꝛ aīaꝫ ipaꝫ corᵒ
eē dixerūt vt liᵒ ꝺ aīa: ꝛ i metaᶜᵃ igt Ap. Alij āt vnā ſbaꝫ
ſepatā tm̄ ꝯceſſerūt: deū. ſ. reliq̄ eē iaiata oīa: pp̄ qō Ana
xagoras Claçomeniᵘ cū Athenieſibᵘ factᵘ ē reᵘ. ꝛ dixit cor
pora celeſtia iaiata eē: ꝛ dicēs ſolē lapidē eē accēſuꝫ occi
ſus eſt ab eis: ꝛ hāc opionē Alg. defenſauit: poſuit. n. vnaꝫ
ſubāꝫ ſepatā ſufficē corpibᵒ celeſtibᵘ. ꝛ oibᵘ p gubnatiōe
actuū ꝛ motuū eoꝝ: vt i hac diſpuᶜᵉ viſum ē. De igit̄ ſuba
aliq̄ ſepata icorpea ſit Anaxᵃᵍ Claçomenīᵘ. Plō athenieſ
ſis. Ap. ſtagyrita affirmāt. Anaxᵃᵍ qō: qm̄ oē mouēs oīa
iperans oibᵘ vīr ſuba eſt ſepata. Cū igit̄ ſit aliq̄ ſuba oīa
mouēs oibᵘ corpibᵘ iperās vīr eē aliq̄ꝫ icorpeā ſubāꝫ ꝯce
dit. Plō vō extiauit aū eē pticipās eē necīu ponē eē p ſe
ꝛ pticipatū. coīᵒ āt ſūt entia pticipātia. ḡ eē pticipatū erit
icorporeū: ſepatāqꝫ ſubam ꝯtinēs. Ap. deniqꝫ ex eo q̄ oē
mouēs motu ppetuo: oꝫ vt ſit ens ſepatū a mā. cū igit̄ p
batū ſit aliqō eē mouēs motu eterno. ꝛ ḡ erit declatū eē
aliqō ſepatū a ſba mālī ꝛ mā. hi igit̄ ſt viri nr̄e opionis:
ꝛ hꝫ breuit̄ fūdaᵗᵉ. ❡ Cū vificatū ē ſꝫ Ap. plēs eē ſubas
ſepatas. Supeſt nūc ſtabilire nūeꝝ eaꝝ. igt igit̄ Ap. 12ᵒ
meᶜᵉ. q̄re ꝛ ſubas ꝛ p̄nᵒ imobilia ꝛ iſenſīa tot rōnalᵉ ē exti
mare. necīu tm̄ dimittat̄ fortioribᵘ dīc. i q̄bᵘ v̄bis Ap. vt
vꝫ iuuere cō. 48. illiᵘ ptis ſyllāt in 3ᵒ figᵃ in hūc moᵈ. oēs
motᵘ ſt 55ᵉ aut 67ᶜᵐ. motᵘ ſūt tot nuō q̄t ſbe ſepate moue
tes. ḡ ſube ſepate mouētes ſt 55ᵉ aut 67ᶜᵐ i 3ᵃ figᵃ. ppō. o.
motᵘ ſt 55ᵉ aut 67ᶜᵐ ab Ap. dclata ē auc̄te Eudoxi ꝛ Calip
pi. ꝛ Auer. i ꝯᵗᵒ oñdit illō exᵒ. ꝛ addit dīā iter āṫiq̄s aſtro
nomos ꝛ modernos ſui tpis. hᵐ. ſ. o. motᵘ ſt tot nuō quot
ſbe p̄nᵃ imoᵇⁱᵃ ꝛ iſenſīa n̄ pbata ē: ſꝫ poſita tāq̄ꝫ rōnabilis
ꝯfeſſa ꝛ famoſa ab Ap. Et ſi mlte iducāt rōnes pbātes
nūeꝝ ſbaꝝ ſepataꝝ. mihi nō vꝫ alia via fortior hac quā
Ap. iduxit hāc extiaᵘ firmiorē: ꝛ Auer. i ꝯᵗᵒ ꝛ Alb. ❡ Vt
igit̄ vꝫ firmitas hᵘ vīe iſtam. ei. p̄ pp̄ q̄d motuū nuō dcet
ſtabilire nūeꝝ iteᶜᵗ. cur nō nuō luminū. duo. n. ppa ſt or
bi motᵘ ꝛ lumē. ꝛ hoꝝ qōiꝫ ſenſui nr̄o maᵍ ē: ḡ cur n̄ pñt
ſirᵉ rōne ꝯſirᵉ nuō luminū quēadmoᵐ nuō iteᶜᵗ ꝯfirmat
Ap. adhuc vna foīa. v. g. ignis p̄t duobᵘ iſtr̄is plēs opatio
nes cāre: vt ſiccāᵗᵉ exiccat: calīᵗᵉ calefacit: cur ꝛ vna poᵃ vlis.
vꝫ deᵘ n̄ p̄t diuerſis corpibᵘ cāre diuerſos motᵘ. ḡ hꝫ via
necītatē n̄ hꝫ. Ampliᵘ vna ē aīa i hoīe q̄ eſt p̄nᵐ vegetādi
ſentiēdi iteᵈⁱ ꝛ moᵈⁱ ꝺ loco i locū: ꝛ appetēdi q̄ iō h̄: qꝛ ꝯti
net vtutes oīuꝫ aīaꝝ iferioꝝ: ſic dᵉ Ap. cur mō vnᵘ motor
tm̄ ſit q ꝯtieat vires oium motoꝝ potēs agē diuerſa put
diuerſas hꝫ ſub ſe ptes. Rurſū arguit Auer. in p̄ ce. cō. 5.
argᵗᵒ forᵐᵒ. vꝫ iteᵃ motrix exiſtit in moto p ſe ꝛ ſimpᶜ. ſic
q̄ ꝯſtituat̄ p motū: ſic foīa ignis p māꝫ: vl̄ ieſt ei a ppe
tate nō itriſece ꝛ p ſe ſꝫ ſe: ſꝫ ſꝫ rē ꝛ exiſtē hꝫ eē diuerſuꝫ
a celo. ſi p̄ᵐ: tc̄ celū cōpoᵗ ex mā ꝛ foīa: q̄pp̄ eēt gnābile ꝛ
corrupᵇˡᵉ. Si 2ᵐ. quō igit̄ ꝯtiget ex diuerſit̄ᵗᵉ motuū: vt di
uerſet̄ nā moti. nō diuerſat̄. n. nā moti niſi pp̄ diuerſita
tē ſue foīe. ꝛ h̄ n̄ iuenit̄ niſi i foīa extite p māꝫ. vide ipꝫ.
eſt ḡ vtᵘ qōnis ex diuerſitate motuū. ꝯcludit Ap. p̄ ce. di
uerſitatē ſᶜ eēnᶜ. nō p̄t h̄ fieri niſi iſto ordine ex motu ꝯᵈᵒ
nāꝫ motoris diuerſaꝫ a nā alteriᵘ motoris alteriᵘ motᵘ ex
motore nō p̄t cōcludi nā moti diuerſa niſi motor det ei
ſpēꝫ ꝛ dīā eēntialē. ſpēs ꝛ dīa eēntial̄ ſumūt̄ a foīa ꝯſti
tuta i eē p māꝫ. ḡ ſi via Ap. valeret motores celoꝝ eēnt
foīe ꝯſtitute p māꝫ ꝛ diuiſes: ꝛ hᶜ qō vt Auer. igt ē mltū
difficil̄ ꝛ laborioſa. ❡ Ad iteᵐ igit̄ demr̄onis Ap. debes
ſcire ipſaꝫ ſuſtētari i duabᵘ ppōnibᵘ p̄ncipalibᵘ. ꝛ in 3ᵃ. q̄
remoᵗ qō i ea. p̄ᵃ. motᵘ ſt 55ᵉ vl 67ᶜᵐ hꝫ ppō dꝫ ſuppōi h̄ ꝛ
accipi ab aſtrologo q p ppa iſtr̄a cognīt ppos motᵘ. mo
tus. n. corpis celeſtis eē plēs accipit aſtronoᵘ a nāli. pbat
eni Ap. motᵘ celeſtes eē plēs pp̄ gnōnē ꝛ corruptionē en
tiū h̄. ſ. n. vt igt i 2ᵒ celi. ſit hᶜ gnō ꝛ corrupᵒ necē ē celū pli
bus motibᵘ moᵘᵉ. ꝛ Auer. oñdit iſtō ibidē cō. 17. ꝛ. 18. ſꝫ q̄
motᵘ celeſtes ſint 55ᵉ vl 67ᶜᵐ. n̄ hꝫ pbat̄. cū id n̄ poſſit cer
tificari niſi p iſtr̄a: vt Auer. igt. ꝛ maᵐ ē aſtronomis. ꝛ ad
talia nō dꝫ nālis phs deſcēdē. ❡ 2ᵃ ppō. motᵘ ſt tot nuō
q̄t aīe celoꝝ. ꝛ eō. hāc poſſeꝫ pbare h̄ mō. oēs opōnes p
p̄e eēntiales: q̄rū vna alteri nō ſubordiat̄ totalr̄ diuerſe
ſpeciᶜᵉ ꝛ vltiate ſunt tot nuō q̄t agētia pxia ꝛ imeᵗᵃ ꝛ p ſe.
hāc accipit auer. h̄ ꝛ 5ᵒ phy. ꝛ ē velut ſuppō i nālī ſcia. hac
eni deſtructa vt Auer. igt. nl̄la eēt via pbādi foīas mlti
plicari: ꝛ q̄ corᵃ fmiata hēant foīas termiatas: ꝛ q̄ vnū
qōqꝫ ē i actu p ppriā formā: vt pꝫ p ſe. ſꝫ motᵘ celeſtes ſt
opōnes aīaꝝ celoꝝ ppe eēntiales: q̄rū vna alteri nō ſub
ordinat̄ totalr̄ diuerſe ſpeciᶜᵉ ꝛ vltiate. ḡ motᵘ celeſtes ſt
tot nuō q̄t foīe. q̄rū ſūt motᵘ. ex his ſeᵗ i pdcā figᵃ q̄ mo
tores celeſtes ſunt 55ᵉ vl 67ᶜᵐ. ſꝫ ad pbādū q̄ tm̄ tot ꝛ nō
plēs. oꝫ pbat̄ q̄ n̄ ſint motores ſepati plēs niſi mouētes
corᵃ celeᵃ ꝛ hꝫ 2ᵃ ppō nō dꝫ pbari h̄: ſꝫ ſuppōi a pipaᶜᵒ. ꝛ
ego alibi pbaui illā. mō āt ſit dcm̄ intm̄. hec igit̄ demr̄o
Ap. ꝛ via firma. p̄nt eē mlte alie: ſꝫ nō curo. nl̄la. n. ē hac
firmior. ❡ Ad oᵃ. ad p̄ᵐ dōm q̄ i lumibᵘ ē ordo: qm̄ lux p̄ Solo
ꝛ q̄ſi maxīe i ſole repit̄: pp̄ qō dī ſol q̄ſi ſolᵘ lucēs vt Alb.
igt: qꝛ igit̄ in lumibᵘ eſt ordo. iō poſſet demr̄o debilitari.
❡ Ad 2ᵐ dōꝫ illas opōnes eē ptiales vnā totalē ꝯſtituē
tes. ſ. totā opōnē ignis: iō addidit illā pticulā. ❡ Ad 3ᵘᵐ
dōꝫ q̄ ille opōnes ſt quēadmoᵐ ꝛ foīe. ſt. n. ordinate: qm̄
opō hoīs ē ſola ſpeᶜᵃ. oēs alie ſūt genᶜᵉ. ego addidi q̄ ſint
ſpeciᶜᵉ ꝛ vltiate. ❡ Ad 4ᵐ Auer. dat 2ᵐ ſol. ego āt accipio
2ᵐ. vbi dōes ſcire q̄ i gnābilᵇᵘ finis ꝛ foīa ꝛ effiᶜⁱᵉ ſūt tres
cāe diuerſe tribᵘ caulibᵘ cāntes idē cātū: vt pꝫ i liᵒ phoꝝ: ſꝫ
qꝛ ea q̄ ſt i iferiᵇᵘ diſpſa colligūt̄ i nā ſupiori. iō extianᵐ ē
q̄ vnā met irᵃ cāt orbē i 3ᵇᵘˢ gn̄e cāe. ſ. agētⁱ final̄ ꝛ foīalis n̄
vt finis ꝛ forᵃ ſint diuᵉᵃ ab agētⁱ nā. irᵃ. n. ē ita agēs celū q̄
n̄ minᵘ ē eiᵘ forᵃ ꝛ eiᵘ finis. ſꝫ i his q̄ ſt h̄ forᵃ eē ē rei cᵘ ē foᵃ
eo qꝛ illa foᵃ n̄ ē agēs illā rē. ❡ Hoc accepto p ꝯſtāti dōꝫ
q̄ diuerᵗᵃˢ motᵘ argᵗ diuerᵗᵉᵐ motoꝝ: vt viſū ē. ꝛ diuᵗᵃˢ mo
toꝝ diuerᵗᵉᵐ mobᵐ: qm̄ motor i ill̄ ē agēs forᵃ ꝛ finis. ꝛ iō
ſpeᶜᵉᵗ illa. Et q̄n arᵘ vl̄ ē forᵃ ꝯſtiᵗᵃ i eē p ſ hꝫ vl̄ forᵃ ſepata
dico q̄ ē foīa ſepata ſepaᶜᵉ oᵗᵃ illi ꝯſtitutōi: ꝛ q̄n dicis. ḡ n̄
ſpeciᶜᵃˢ celū. dcᵒ q̄ ſpeᶜᵉ ē 2ᶠ. vnoᵒ vt ab eo ſumᵗ dīa ſpeᶜᵃ
foalr̄. ꝛ h̄ n̄. alioᵒ vt ſit agēs ꝛ forᵃ ꝛ finis nāe a q̄ ſumᵗ dīa
ſpeᶜᵃ

Pō plo. nis ꝺ nuō ſbaꝝ ſepa ratarum.

Pō La cii Apuli ia.

Pō anti q̄ru pho rum.

Poſitio auoꝝ.

Tot ſunt motus q̄t ſbe ſepate.

3ᵘ qō

ſpe^ca: ⁊ h̄ ſuffic̄ ad ꝯ^nis illū mo^m diuer^ns: vt pȝ: ⁊ ꝯſidera i hac ſol. qm̄ Auer. mltū obſcur̄ loq̄t: ⁊ magni^us lo^m q̄ōnis mltū. vide. ¶ Oz igit̄ ſit gen^9 ſbaꝝ ſepataꝝ adh^c nuō. 55. vl. 67. tm̄ ⁊ ñ pl'es ma^n ex his ē. ¶ Ad o^m Tho^c dicerē. ꝙ ſi eēt veꝝ. pbarē pl'es eē deos. ꝙ ſi dicat ꝙ pl'es eē dōs ē īpoſſe ⁊ pħi dicerēt ite^as eē pl'es q̄ȝ dcē ſint ē ipoſſe. Utrū vo aia ite^ns ſit vna ite^a. vl' nō: ⁊ ſi ſic. cui^9 orb̄ erit: et ſi nō vtrū ſit ſpūal' ſba vl' nō ad pñs nō d̄terio ſ̄ȝ pħos: ſȝ ſide certū hēo ip̄aȝ eē in corpe: ⁊ mltiplicari ſm̄ nūerū corpoꝝ forte pp̄ rōnē q̄ Ar. multiplicauit ite^as: ſȝ īmorari nō eſt ad ꝓpo^m. ſat mihi ſit difficltates mouiſſe locūqȝ mōſtraſſe. obiecta in ꝑncipio q̄ōnis leuiter ſoluent̄. mot^9 eni celi non ſunt penitus ꝯſiles motibus aialiuȝ: ſed equiuoca analogia. ideo p̄ dicta pȝ ſolo. Finis 13^e diſputatiōis.

¶ Quartadecia Alga. diſputa^t cū pħis oñdit eoꝝ debilitatē ⁊ errorē i eo qd̄ putāt ꝙ volūtas celoꝝ motoris i mouendo eos ſit pp̄ q̄ddā itētū ab eis deſideratū. DV. L

Jt Alga. dicūt pħi ꝙ celū ē q̄ddaȝ aial obediens ipſi deo glioſo in ſuo motu: quilibȝ āt mot⁹ volūtarius fit ſine dubio pp̄ q̄ddā itentū: nō eniȝ imaginādū ē ꝙ ab aiali rōnali procedat qdā actus vl' mot⁹ vtilioꝛ ſibi q̄ȝ ſi ceſſaret. Etiā dicūt pħi ꝙ celū mouet̄: vt appropinquet ſe deo bñdicto: ſed hec appropinquatio nō itelligit̄ modo cōplacētie ſibi deo vel carētie tracſidie. ds.n. glioſus iſta nō patit̄: neqȝ itelligi dȝ d̄ appropinq̄tiōe locali. Jllō nāqȝ qd̄ corpus nō ē: neqȝ corporeū nō dȝ denoiari ab aliq̄ locali appropinq̄tione. remanet ḡ vt ſit appropinq̄tio cuiuſdā pfectiōis. entis eni qd̄ pfecti⁹ eſt eē pfecti⁹ dȝ eē: ⁊ q̄ðlȝ eē d̄fectibile ē reſpcū eē diuini: ⁊ i d̄fectu eſt dare gradus. dicim⁹ tñ ꝙ angelus ꝓpingoꝛ deo q̄ȝ entia corpea: q2 itelligētie ſepate cōpabilioꝛes ſūt diuine eēntie q̄ȝ alia entia: qñ eni hō iduit̄ veſtib⁹ pfectionū moraliū: ⁊ ſciētijs dī ꝓpingoꝛ dō q̄ȝ alij hoies. Vñ dī ꝙ queadmodū finis eſt grad⁹ pfcōis i hoie. ſic ſilr i angel. Pzelibato ḡ ꝙ dcā appropiquatio tali mō dȝ itelli. Dicim⁹ ꝙ hec denoiatio attribuit̄ hoi qñ in ſciētijs ⁊ moꝛibus pficit̄: ⁊ ꝙ remanet i eodē gradu q̄tū fieri pōt. Vñ nōdū eſt ꝙ ipſi⁹ dei ⁊ angeloꝝ pfectio ſp remāet pñs cū eis: nā nullā hñt potentiā: ſȝ q2 celoꝝ aie. vȝ ipſoꝝ motores quādā hñt potētiā: q2 ipſoꝝ pfectiōes diuidunt̄ ad id qd̄ eſt in actu: vt i figura ſperica: ⁊ hec eſt ſp pñs: ⁊ ad id qd̄ ē in pō vt vbi vel diſpō localis: nullū eniȝ ſitū actualr hȝ. Neqȝ acqrere eos ſil' ⁊ ſemel poſſe ē: ⁊ q2 neqt eos acqrere ſil' ꝯtinue acqrit eos in ſpē ſucceſſiue gradati. vȝ ſitū p⁹ ſitū. vbi p⁹ vbi. ⁊ hec ē ꝯtinuatio ſupceleſtiū motuūȝ. pȝ ḡ ex oib⁹ iſtis ꝙ itētio celoꝝ i eoꝝ motu ē vt appropinquēt deo glioſo. vȝ. i eo ꝙ acqrūt pfectiōeȝ eis poſſeȝ. vñ notādū ē ꝙ ſequūt̄ ex h̄ duo hōa: quoꝝ primū ⁊ pricipale ē i qd̄ acqrit̄ p ſe de ſitib⁹ ꝯdicd. ſcd̄ȝ

vo ⁊ ſcd̄a itētio ē id qd̄ ſeq̄t ex illis motib⁹ cōparatiōe oiuȝ ſuoꝝ cōpoꝝ adiuicē. vȝ de ſpcb⁹ teriatis vl' q̄dratis vl' diametralib⁹ vl' ꝯiūctiōib⁹ etiā diuerſitate ipſoꝝ ad terrā que mltis pōt fieri mōis: ⁊ ab iſtis dcis ꝯpōnib⁹ iſluūt celeſtes v̄tutes ⁊ bñdictiones orbiū in mūdū iferioꝝ. Pō m.

¶ Cū diſputa^t de celoꝝ aiatiōe: ⁊ ꝯcluſit corpa celeſtia eē aiata ⁊ ea hr̄e mltas aias nuō q̄t mot^9. ꝯueniēs erat d̄terminare cāȝ finalē hui⁹ mot^9 eterni. mot^9.n. celi ē eternus apō eos. ⁊ iā q̄dā mō date ſūt oēs cāe eter^ni. ſ. penes for^s ⁊ agēs ⁊ māȝ. d̄cla^m ē eni agēs motū celi eē eter^m ⁊ ſepa^m. Adh^c corp^9 cele^e eē ſimp^x ⁊ nō cōpo^m. ḡ date ſūt due cāe eter^e mot^9. erat ḡ reliquū iducē finē pp̄ quē cor^9 cele^e mouet̄ ſp motu eter^o: ⁊ regulari: vt Ar. ⁊ oēs pi^ci ꝯcedūt. iducit ḡ Alg. i p^m opionē pi^cor. ⁊ igt. dicūt pħi ꝙ celū ē q̄ddā aial obediēs dō glioſo i ſuo motu. q̄lȝ āt mot^9 volūtari^9 fit pp̄ q̄ddā itētū ſine du^o. eſt ḡ ſyllis. oē aial qd̄ mo^r volūtario motu. mo^r pp̄ q̄ddā itētū: ſȝ cor^9 cele^e ē q̄ddā aial mo^le motu volūtario. ḡ corp^9 celeſte mo^r pp̄ q̄ddā itētū. maiorē ꝓbat ex^a. d. nō eni imagi^dū ē ꝙ ab aiali rōnali pcedat qdā act^9 vl' mot^9: niſi ille act^9 vl' mot^9 eēt vtilioꝛ ſibi q̄ȝ ſi ceſſaret: ⁊ p̄ h̄ dat ite^re vl'eȝ illā. oē aial motu volūtario motū mo^r pp̄ q̄ddā bo^m itētū. ¶ Sȝ dices ab vna ſinglri ñ dȝ iferri vna vl'is: ſic Ar. docuit i 2° topi. R̄nſū eſt ſepe ꝙ h̄ ē veꝝ idu^one d̄mō^ra. vt Auer. igt. 2. phy. ꝯ. 80. ⁊ i. 2. poꝝ: trib^9 eni exn̄tib^9 ſpcb^9 iductiōis d̄mō^ua topica ⁊ ſophica i d̄mr̄atia ar^re ex vna ſinglri ē poſſe. imo nccīū. hr̄i.n. ſe^r h̄. hō riſibil. ḡ ois: qm̄ h̄ hō riſibil' ē p ſe: ⁊ qd̄ ē p ſe ē de oi ⁊ vl'e. Jta ⁊ h̄. hō agit pp̄ finē. ḡ ⁊ oē aial. agē.n. pp̄ finē cōpetit p ſe huic aiali: ⁊ ſic ar^it Alga. hn̄. (Etiā dicūt pħi.) Cū ꝯcluſit cōp^9 cele^e pp̄ q̄ddā bo^m agē. nūc iduc̄ qd̄ ſit illō ſ̄ȝ pi^cos. ⁊ igt. ēt dicūt pħi ꝙ celū mo^r vt appropinq̄t ſe dō bñdicto. ē ḡ h̄ poſitū q̄ſi vnū fūda^mm hn̄s 2^am ptes. ſ. ꝙ dō mo^r pp̄ q̄ddā. ⁊ illō ē vt appropīquet̄ dō bñdicto. Et h̄ fūda^mm ē q̄ſi ꝯfeſſuȝ p ſe. oē eni aial mo^ri pp̄ finē ē q̄ſi ſuppō ⁊ ipȝ mo^ri vt dō appropinq̄t. eſt ēt ma^n p ſe. vnūq̄dqȝ eni appetit aſſilari ⁊ viciari ſūmo: vt expie^a docet. Quo fūda^to hito viteri^9 ꝓcedit inuendo ſpeli^9 qd̄ ſit iſte finis: ⁊ id pp̄ qd̄ mo^r ce^m: ⁊ igt. ⁊ h̄ appropinq̄tio ñ ite^r mō cōplacē^e ipſi deo. vl' mō carē^e. i. euitatiōis ire: c^9 rōnē red^t. d. ds eni glioſus iſta nō patit̄: neqȝ ite^i dȝ d̄ appropinq̄tiōe locali: cui^9 rōnē red^t. d. illō nāqȝ qd̄ corp^9 nō eſt: nȝ corpeū nō dȝ denoiari a locali appropinq̄tiōe. illa igit̄ vicia^o nō pōt eē appropinq̄tio i vo^te ⁊ cōplacētia dei neqȝ loci. remāet ḡ ꝙ ſit appropiq̄^o cuiuſdaȝ pfcōnis. 3^hd igit̄ entib^9 ꝓpiq̄tatib^9 celū mo^r ſe: vt appropiq̄t dō i q̄du pfcōis. red^t cāȝ: ⁊ ar^it ſic. enti eni qd̄ pfecti^9 ē eē pfecti^9 dȝ eē. ē ḡ a^o. q̄to ens ē pfecti^9 tāto eē ē dō vicini^9: ſȝ ce^m ē pfecti^9 aliis^9 h̄. ḡ dȝ eē ei^9 eē pfecti^9. Et tē ſupplēdū: ſȝ eē ei^9 ꝯſiſtit i mo^te. ḡ ipȝ ce^m mo^r ſe: vt i gradu pfcōis deo vicinet̄. ¶ Sȝ du^r: aliqs pt huic rōni obijcē. p̄ dōo ꝙ ite^a nō ē dō ipfectioꝛ. ḡ nō dȝ mo^re vt dō vicinet̄. Adh^c q̄lȝ ite^a ē eq̄l pfcōnis alteri. ḡ vna ñ mo^ret alr q̄ȝ alt^a. has 2as remo^r d. ⁊ q̄ðlȝ eē ſup. pricipa^m d̄fectīle ē r^o eē diui. ⁊ p̄ h̄ exclud̄t p^a obio. Adh^c igt. ⁊ i d̄fcū ē dare grad^9: ⁊ p̄ h̄ excludit̄ 2ª obio. (Dicim^9 tñ.) Appōit ꝯpōnē iter ite^as ⁊ h̄ iferiora. ⁊ igt. dicim^9 tñ ꝙ āgel^9 ꝓpigoꝛ ē dō q̄ȝ ētia cor^ea: q2 ite^e ſepate ꝯpabiles. i. viciōꝛes ſt diuine eēn^e q̄ȝ alia entia ſenſi^a: ⁊ h̄ ex^o teſtat̄. d. qñ.n. hō iduit̄ veſtib^9 pfectiōuȝ moraliū: ⁊ ſciētijs dī ꝓpingoꝛ dō q̄ȝ alij hoies: eo q2 vicinioꝛ dō. tūc ꝯ^nq. d. vñ dī ꝙ queād^m finis ē grad^9 pfcōis i hoie. ſic ſilr i āgel. Repetit ḡ qd̄ dixerat. ⁊ igt. ꝑlibato ḡ ꝙ dcā appropi^o tali^o d̄beat ite^i. dicl^9 ꝙ h^c dno^e attribuit̄ hoi qñ i ſciētijs ⁊ morib^9 pfi^t. ⁊ ꝙ rmāeat i eodē gdu q̄ȝ^m fieri pt. ¶ Sȝ

ħ occurrit ābiᵗᵒᵉ ſi pua gd.ſ.ſit vltim⁹ finis hoīs in eo ꝙ
hō quē alg.appellat ħ i loco vltᵐ gdū q̇ hō appropinq̄t
do pfectᵐᵃ appropiᵗᵒᵉ.¶ Dōz itaqꝫ hoīs pfectiᵐᵒ gdū ꝛ
vlᵐ ſtatū felicē ꝯſiſtē i actu ſapiali:ꝛ metaᶜᵒ et i pfectiᵐᵒ
actu methīi q ē ꝯpheᵒ pˢ vitati.ħ āt pt mltū mirabiˡ de-
clarari pceſſu Ari.fere i toto li.ethi.ꝛ iᵒ qd̄ dꝫ accipi ſm
pᶜᵒᵉ p ꝯſtāt ē ꝙ hoīs poſtrema pfeᵒ i actuali opōne ꝯſi-
ſtit ꝛ nō i hituali actu.igt eni Ar.p ethi.c.10.dīt āt forte
nō paꝝ i poſſeſſiōe vl i vſu optimū epiſtē:ꝛ i hitu vl opō-
ne.hitū gdē eni ꝯtingit nllꝫ boᵐ pficē exītē:vtputa dor-
miētı:ꝛ alr q̄lr ocioſo.opōnē āt nō poſe ē.opabiᵗ eniꝫ ex
necītate ꝛ bn̄ opabiᵗ.Et ħ pbat exēplo ēt.d.queādᵐ āt i
olipiadib⁹ nō optimi ꝛ fortiſſimi coronāᵗ:ſꝫ agonicātes.
hoꝝ.n.q vicūt.ita vt eoꝝ q i vita bonoꝝ ꝛ optioꝝ opan-
tes recte illuſtres fiūt. Hoc idē pbat iductiōe ibidē.c.9.
iō ꝯcludit in ope vtiqꝫ vī boᵐ eē ꝛ bn̄.vide vba. Ampli⁹
ca.18.ingt.bon⁹ āt ꝛ malus neq̄q̄ manifeſti ſꝫ ſōnū.vn̄
dicūt nihil differre ſm dimidiū vite felices a miſis.ꝛ ħ
ꝯſētit.d.ꝯtigit aūt ħ decēter.gēs.n.ē.ſōn⁹ aīe ſꝫ ꝙ dī ſtu-
dioſa aut praua.i.eſt ceſſatio ab operibus ſtudioſis ꝛ pra-
uis ꝛc̄. Adhuc poeta ingt.ſtulte qd ē ſōn⁹ gelide niſi mor-
tis imago.q in hitu nō decēs ē hoiēꝫ felicē ponē ſm vlti-
mā pfectionē.ħ q̄ accepto p cōſtāti vlteri⁹ duab⁹ entib⁹
opōnib⁹ hoīs nālī.ſ.vt nutrire ꝛ augmentari:ꝛ acqſita ex
exercitio ꝛ ſtudio.Dico 2ᵒ ꝙ hō nō ē i poſtrema pfectio-
ne p nālē opōnē.ingt.n.Ar.p ethi.c.9.ſic.viuē gdē enim
cōe vī ꝛ plātis.q̄rit āt pᵐ.ſepandū āt nutritiuā ꝛ augmē-
tatiuā vitā.ſequēs āt ſenſitiua vtiqꝫ erit.videt vo ꝛ hec
cōis et eq̄ boui ꝛ oī aīali:ecce q̄ plane in hꝫ nālib⁹ opōni-
bus felicē ſtatū ponēdū.rem⁹ Ar. Adhuc.10.ethi. ingt ꝙ
neqꝫ puer neqꝫ bos felices eē pnt. Reliqᵗ q̄ hoīs gradū
vltiᵐ ꝯſiſtē in opōne acqſita. Acqſita āt opōne adhuc en-
te duplici morali circa ſenſuū tēpātiā ꝯſiſtēte:ꝛ medicina-
li circa corpa. Altera ſpeᵘᵃ.dico ꝙ vltim⁹ hoīs finis nō in
actu practico ſiue morali ſiue medicinali ꝯſiſtit:qm̄ vlti-
mus finis vult eē optiᵐ Ar.ingt p ethi.8.c.mō nec act⁹
moralis optimū:nec medicinal. Medicinal gdē nō:nec
moralis:vt Ar. pbat ibidē.c.16.ꝛ.17.qm̄ optimū nō lau-
dādū:ſꝫ honorādū:vt Ar.ingt deridēdo eos q deū lau-
dāt.dīt eni ipꝫ eē honorādū:ꝛ idē pbat.c.17.vide. Adhᶜ
p.c.7.politice oñdit practicū ꝛ actiuū nō optimū. igt eni
ꝙ gdē igiᵗ vnicuiqꝫ felicitati adiacet tm̄ q̄ᵐ gdē virtutis
ꝛ prudētie:ꝛ ei⁹ qd̄ eſt agē ſm has.ſic ꝯfeſſuꝫ nob teſtāte
deo vtēdib⁹ q felix gdē ē ꝛ btū:ꝓꝑ nullū aūt extriᶜᵒʳ bo-
noꝝ:ſꝫ ꝓꝑ ſeipꝫ ipē.vide.ecce q̄ optie Ar.teſtē ad ħ idu-
xit. Reliqᵗ q̄ optᵐ hoīs ſtatū i ope itellis ꝯſiſtē. Ampli⁹
triplici ente ope.ſ.metaᶜᵒ mathᶜᵒ et phico.dico adhuc ꝙ
hoīs i eo ꝙ hō vltim⁹ ſtat⁹ in matheᶜᵃ cōtemplatiōe aut
phica nō ꝯſiſtit.vt Alpharabi⁹ credidit:eo q ſic ens gr̄a
entis:ita ſpeᵘᵒ gr̄a ſpeculatiōis.ꝯſtat aūt nālia ꝛ mathᵘᵃ
gr̄a metaᵘᵃ eē.q ꝛ ſpeculatiōes ille gr̄a metaᶜᵉ.nō āt po-
nūt ſapiētes feliciᵗᵉˢ alteri⁹ gr̄a:vt i p ethi.c.8.q̄ dōꝫ vltiᵐ
hoīs ſtatū in actu ꝯſtare metaphico.ħ aūt ꝛ adhuc mltiˢ
pfectiſſim⁹ ꝛ optim⁹ q circa pᵐ ꝛ optiᵐ.optimū aūt in nā
de⁹.vita vtiqꝫ pfectiᵐᵃ hoīs ꝛ vltim⁹ gradus ei⁹ finis q̇
vltio deo vicinaᵗ ē ꝯtēplatio pmi ꝛ optimi entis. ħ Ari.
poſt toᵐ i ethicis ſtudiū.ca.10.10.ethi.cōcludit:qm̄ āt hec
oia ſapiēti maxie epiſtūt nō imaniſeᵐ deo amātiſſim⁹ q̄.
eūdē.n.viſile ꝛ feliciſſimū:q̄re ꝛ vtiqꝫ ſic erit ſapiēs ma-
xime felix.vide totū caput illō. Uerꝝ hō duas hꝫ ferme
ptes:itellectiuā.ſ.ꝛ corpalē:ꝛ q corpalis adhuc alia hoīe
ꝛ beſtys:ꝛ op⁹ ei⁹ q̇ ad corp⁹ aliō ei ꝛ beſtys:opeꝝ aūt et
optiᵐ ꝛ malū epiſtit:q̄re ꝛ hoī adhuc pfectio ſm corp⁹ vi-
ta optia moralis:lꝫ pᵃ ſit potior:ꝛ ħ Ar.in toto li.ethi.co-
naᵗ oñdē.¶ His q̄ duob⁹ gdib⁹ hitis hoī maxie appropi-
quat deo. Adhuc de⁹ ſꝑ hꝫ gdu ſtat.vt Ar.oñdit in 12ᵒ.ꝛ

Quid ſō-
nus.

Auer.ibidē cō.38. Nos āt puo tpe.tāto tn̄ melius quāto
maiori tpe:vt Ar.ingt p ethi.c.9.vna eni hirūdo ver nō
facit:nec vna dies.ita vtiqꝫ:neqꝫ beatū ꝛ felicē vna dies
nec paucū tps. Ad ħ q̄ vt hō maxie deo aſſimileᵗ tria ſūt
necīa:optia opō ſꝫ vtutes.ſ.vltimi ꝛ optimi entis ſpecula-
tio.ꝛ 3ᵒ tpis mora:ꝛ qn̄ hō ē in hꝫ diſpone:vt Themiſti⁹.
ingt in 3ᵒ ſue pafraſis de aīa eſt tāq̄ ds q̇dāmō oia.ē eni
tūc hō mathᶜᵃ:metaphicalia:nālia ꝛ moralia.q̄ q̇dāmō
oia.q̄ q̇dāmō de⁹.nihil.n.de⁹ niſi oia:vt Plo ingt i pme-
nide.li.de vno oiuꝫ entiū pn⁹.ꝛ ħ alg.igt.dicimus ꝙ hec
denoiatio.i.vltia vicinitas deo attribuiᵗ hoī qn̄ i ſciētys
q̄ᵐ ad itellectiuā ptē:ꝛ morib⁹ q̄ᵐ ad ptē corpis:ꝛ ꝙ re-
maneat in eodē gdu q̄ᵐ fieri pt:q̄ᵐ ad ꝯditiōeꝫ reqſitā
ad illū.hec igiᵗ hoīs maxia ad deū vicinitas ꝛ vltia ꝛ ſem-
piterna vita:vt Auer.ingt in pheᵒ pˡ ꝛ 8ˡ phy.ꝛ ſic pꝫ ſol.
ad qōnē.(Uñ nōnᵐ.) Hoc i loco vult dclare q̄lr mō ho
ꝛ itelligētys cōpetit hꝫ btitudo.ꝛ igt.vñ nōnᵐ ē ꝙ ipſius
dei ꝛ angeloꝝ pfectio ſꝑ remāet pñs cū eis.i.eſt eis ſp.ꝛ
reddit cāꝫ.d.nā nullā hūt poᵉᵃ.i.nullā ſpēꝫ poᶜ iuenim⁹ i
eis:nec ad vbi:nec ad eſſe.(Sꝫ q celoꝝ.) Reputo ꝙ qō
nē remoueat.pt.n.fingi ꝙ i celo nō ē ꝯtinu⁹ mot⁹ ꝛ ſꝑ:q
ille ē ad vbi.q̄ acqſito vbi vl ſitu ceſſabit mot⁹ celi. Hᶜ q̄
ꝛ ingt:ſꝫ q celoꝝ aīe:ſꝫ ipoꝝ motores q̄dā hūt poᵉᵃ:qd̄
expōit.d.q ipoꝝ celoꝝ pfectiōes diuidūᵗ ad id qd̄ eſt in
actu:vt eſt ſpecifica figᵃ:ꝛ ħ ſꝑ ē actu pñs ad illō qd̄ eſt i
poᵃ:ꝛ hꝫ ē vbi vl diſpō localis.i.ſit⁹.ceᵐ q̄ hꝫ aliqd actu:vt
accñtia pmanētia.v.g.figurā:q̄ᵗᵉˢ:lucē ꝛc̄.et aliqd in poᵃ
v.g.vbi ſitū ꝛ motū.ꝛ reddit rōnē.d.nllꝫ.n.ſituꝫ actualr
hēat.vlꝫ dīc i tpe demrato.ē.n.ꝯtinue ſub alio ꝛ alio ſitu:
vñ ſic iſtās ꝯtinue eſt aliō ꝛ aliō.ꝛ nullū eſt actu pñs:ſed
tm̄ i aīa ſic apō Aui.ꝛ Alg.ꝯtinue ſit⁹ celi eſt ali⁹ ꝛ ali⁹:ꝛ
nlls ē i actu demrato.(Neqꝫ acqrē.) Adhᶜ pt obyci alg.
dōo ꝙ lꝫ nō poſſit acqri aliqs ſit⁹ demrat⁹ pñt acqri oēs
iſti ꝛ actu.q̄ aliqn̄ mot⁹ celi ceſſabit.ħ remoᵗ.d.neqꝫ poᵉ
eſt acqrere eos ſil ꝛ ſemel:ꝛ ħ nō pbat:ſꝫ tāq̄ ꝯfeſſū ſen-
ſui dimittit:ꝛ tc̄ ingt:ꝛ q negt eos acqrē ſil.acqret q̄ eos
ꝯtinue ſucceſſiue ſꝫ ſpēꝫ.vlꝫ dīc ſꝑ ſitū hēbit:lꝫ nllꝫ vnū
nuō ſitū hēbit:tn̄ ſꝑ hēbit ſpēꝫ ſit⁹ ſucceᵛᵉ gradati.vꝫ ſitū
poſt ſitū.vbi poſt vbi.ꝛ hec ē ꝯtinuatio.i.ſempiterna re-
uolutio ſupceleſtiū motuū.tūc appōit ꝯnē toti⁹ capli.d.
pꝫ q̄ ex oib⁹ his ꝙ itētio.i.finis celoꝝ i eoꝝ motu ē vt ap-
propinqꝫ deo glioſo.vꝫ i eo qd̄ ē poſe acqrere pfectionē
illā:vt expoſitū ē.ꝛ toᵐ ħ ē Aui.i.9.trac.meta.ſue.c.pdi-
cto i alia diſpaᵗᵉ.(Uñ nōnᵐ.) Et q gs dicē pt motū celi
eē ſupfluū in nā cū illa ſituū acqſitio nihil ſit celo.iō co-
naᵗ remouē ħ.d.vñ nōnᵐ ē ꝙ ſequūᵗ ex ħ duo hōa.i.q
ceᵐ moueri duo hōa ꝯſiet:ꝛ nob ꝛ nāe ordini:q̄ꝝ pᵐ ꝛ pn-
cipale ē id qd̄ acqriᵗ p ſe ō ſitib⁹ pdicti.ē q̄ pᵐ boᵐ acqſi-
tio ſituū ſꝫ ſpēꝫ:ꝛ ſi nō ſꝫ nūeꝝ.2ᵐ boᵐ ē:ꝛ 2ᵃ itētiōe id
qd̄ fē ex ill motib⁹ cōparōe ſuoꝝ corᵖ adiuicē.vꝫ de ſpē-
b⁹ terminati vl q̄drati vl diametralib⁹ vl ꝯiūctiōib⁹ ēt di-
uerſitate eoꝝ ad terrā q̄ mlti pt fieri modis:ꝛ ab iſtis de-
terminati cōpōnib⁹ ifluūᵗ celeſtes vtutes ꝛ hndictiōes oz-
hiū i hūc mūdū iferiorē.¶ Debes ſcire ꝙ in ſtellis cōſi-
deram⁹ duplicē diuerᵗᵉᵐ:vna abᵗᵉ:alterā ſꝫ cōpōnē:abᵗᵃ ē
illa q̄ fē nāe aſtroꝝ.v.g.mars a ppᵗᵉ ꝛ nā ifluit iras ꝛ bel-
la:mercuri⁹ a pᵗᵉ cū oib⁹ ꝯcors:ſol dñs amicine ꝛ vite:et
mlta alia q̄ aſtroᵐ dicūt.hꝫ.n.ppeᵗᵉᵉ ſequūᵗ ſtellas ſm
nās eoꝝ abᵗᵉᵉ.altera ē ex ꝯpōne eoꝝ iuicē.pñt eni aſtra
i q̄drata figᵃ ſituari:ꝛ ab eis ſic pueniᵗ i nob alia ifluenᵃ:
qn̄qꝫ i diametrali linea.ꝛ tc̄ pueniᵗ eclipſis ꝛ alie ifluenᵗᵉ:
qn̄ꝫ ꝯiūgūᵗ:ꝛ tc̄ ali⁹ mod⁹ ifluēdi vſus nos fit:qn̄ꝫ appro-
pinq̄t ad nos:vt qn̄ ē i opᵗᵒ augis:qn̄ꝫ remoᵗ:vt qn̄ ē i au-
ge:iteꝝ ſꝫ diuerſū itroitū ſol i tropicos diuerſos diuerᵈᵉ
nob appropinq̄t ꝛ remᵗ:ꝛ ꝓꝑ ei⁹ ſmoᵗᵉ et appropinᶜᵐ ſitua-
gnōnes ꝛ cōruᶜᵒ.ē q̄ 2ᵐ boᵐ ill⁹ mot⁹.ſ.ꝯfuſ⁹ iſtoꝝ iſcᵗ q̄

Duplex
diuſitas ī
ſtellis.

ſequit ex diuerſitate ſituū aſpectuū ⁊ ceterarū diſpōnuꝫ aſtroꝝ:⁊ hec eſt potiſſima cauſa:⁊ melior:vt Ar.⁊ Auer. ingt.q̄re ḡ celū mouet:⁊ cur motu continuo:⁊ ꝓpter qd manifeſtu apud hos p̄hos eſt modo. AVER.

Nos dicim⁹ ꝙ id qđ noie p̄hoꝝ narrauit ſine dubio opio ipſoꝝ ē p̄ter id qđ dixit.ſ.ꝙ celi i eoꝝ motib⁹ reqrūt pticulares ſit⁹:q2 ifiniti ſunt:⁊ id qđ ifinitū eſt nō deſiderat neqꝫ pōt acqri ab aliquo. Immo qđ plus ē h̄ nō eſt opio p̄hoꝝ niſi Aui. id ḡ qđ deſiderāt celi in ipſoꝝ motib⁹ apud peripateticos eſt motus abſolute iquātū mot⁹.ꝑfectio eni cuiuſlibet viuētis inquātū viuit ē motus. Et qñ aliquotiēs aialia nob̄ p̄ntia qeſcūt ē ſine dubio p accñs.vꝫ.rōne māe neceſſitātis.fatiga nāqꝫ ꝯtingit aialib⁹ rōne māe:ſꝫ aialia que fatigā nō recipiunt debent abſqꝫ dubio moueri dū eē h̄nt:⁊ aſſimilāt ſe creatori.put i eis motibus dāt vitā corꝑib⁹ iferiorib⁹:qđ fit ſcđa itentiōe iuxta p̄hoꝝ opionē.ſi eni p̄ria hui⁹mot⁹ intētio fuiſſet pro iferiorū vtilitatib⁹:tūc eēt nobili⁹ ꝓ viliori qđ eſt falſuꝫ:q2 celi iuxta oēs ſapiētes nobiliores corporibus entium ſunt; quare non decet ꝙ ſit pro viliori illo.

Auer.vult h̄ in loco ꝯfirmare id qđ veri dcm̄ ē:⁊ repellere id qđ mali.⁊ ingt.dicim⁹nos ꝙ id qđ noie p̄hoꝝ narrauit ſine du⁰ opio ipſoꝝ ē.vult dīe ꝙ lte^r moueāt ꝑꝑ appropinq̄tionē ad deū ē opio Ar.appōit aūt id in q̄ nō ē.⁊ igt:p̄ter id qđ dixit.ſ.ꝙ celi i eoꝝ motib⁹ reqrūt pticulares ſit⁹:qđ oñdit falſum eē.⁊ cōponit ſyllm.d.q2 ifiniti ſūt.⁊ id qđ ifi^m eſt nō deſiderat:neqꝫ pōt acqri ab aliquo ḡ in p̄ᵃ figura ſit⁹ nō itēdūt a celis:nec acqri pñt.2° oſtēdit hāc nō eē opionē p̄hoꝝ.⁊ igt.imo qđ plus ē.hec nō ē opio p̄hoꝝ niſi Aui.(Id ḡ.)Cū oñdit h⁹ opionis ďfectū: oñdit q̄uo celi deſiderāt motū.⁊ingt.id ḡ qđ deſiderant celi in ipſoꝝ motib⁹ apđ p̄ſ^{cos} ē mot⁹ab^{te} inq̄^m mot⁹:⁊ h̄ ꝓbat ꝑfectio cuiuſlibet viuētis.i.aial iq̄^m viuēs.i.aial ē mot⁹.Tūc appo^r hec mior:ſꝫ celi ſūt aialia.ḡ ꝑfectio celoꝝ ē mot⁹ inq̄^m mot⁹.Tūc fiat iſte ali⁹ ſylls ſic.nulluꝫ corp⁹ remouet a ſua ꝑfectiōe p ſe q̄ ſibi nālr debet: ſed moueri eſt nālis ꝑfectio celi.ḡ moueri nō dꝫ nālr remoueri a celo:ḡ celū ſꝑ mouet.Dixit p ſe valde notāter: qđ oñdit.d.⁊ qñ aliquotiēs aialia nob̄ p̄ntia geſcūt ē ſiñ du⁰ p accñs.vꝫ rōne māe neceſſitātis:fatiga nāqꝫ ꝯtigit aiali rōne māe.ḡ aialia que fatigā nō recipiūt debēt abſqꝫ dubio moueri dū eē h̄nt:⁊ aſſilare ſe creatori put in ſuis motib⁹ dāt vitā corꝑib⁹ iferiorib⁹:qđ fit ſcđa itētione iuxta p̄hoꝝ opionē.⁊ oñdit h̄.d.ſi eni p̄ᵃ hui⁹ celi iten⁹ fuiſſet ꝓ vtilitatib⁹ iferiorib⁹:tū nobilius eēt grā vilioris p̄ᵃ itentiōe:qđ falſuꝫ eſt:q2 celi iuxta oium opiones.ſūt nobiliores oib⁹ corꝑib⁹ entiū h̄:q̄re nō decet ꝙ ſit ꝓ viliori illo.pꝫ ḡ hic q̄lr celū mo^r p̄ᵃ itētiōe ꝑꝑ ſe:vt.ſ.p̄ appropinq̄t ⁊ vt ꝯſuet i ei⁹ ꝑfectiōe:cū moueri ſic ꝑfectio aialis p ſe:lꝫ p accñs qes ſit ꝑfectio aial gñabilis. 2° mouet ꝑꝑ nos ſcđaria itētiōe:vt 12° meta.cō.36.⁊ 2° celi.ꝯ^{to}.17. ⁊.21.dixit Auer. Sꝫ in his occurrūt qōnes:q̄ꝝ p̄ᵃ ē an mot⁹ celi ſit ſitualis:an localis.2ᵃ eſt:q2 nō vī ꝙ celū intēdat motū iquātū motū:qm̄ tūc itelligēt i vlī ipꝫ.ḡ ſcia ꝯfuſa.Adhuc tūc nō facēt ipꝫ pticularē:qm̄ eo mō facit q̄uo itēdit.Ampli⁹ 3ᵃ.q.eē pōt vtrū celū mouet ꝑꝑ nos ſcđa itentione.vī eni ꝙ nullo:qm̄ cū nō itelligat nos:nec

Pōia qō

in vlī:nec in pticulari.iō vī ꝙ nō moueat ꝑꝑ nos nec p̄ᵃ nec 2° mō:vt ꝯſtat.Utrū aūt mo^r ꝑꝑ ꝯſuationē:dicetur poſt in h̄ q̄ſito deo duce. Ad p̄^{am} qōnē Aui.in 9° tracta. ſue meta.c.3 opinat⁹ eſt motū celeſtē eſſe ſitualē.⁊ huius motiuū fuit. vt Auer.igt i.4.phy.cō.32.ar^m in 2ᵃ figura ſic.oē qđ mouet localr dꝫ mutare locū ſm totū.ſꝫ celuꝫ nō mutat locū ſꝫ to^m.ḡ celū nō mo^r localr:et mo^r vt ſe^{as} cernit.ḡ motu i ſitū mouebit. Adhuc arguit Auic.vt Auer.igt.cō.45.illi⁹ 4^i.ſic.oē illō qđ mutat locū ſꝫ for^{ā}: mo^r motu ſituali:ſꝫ corp⁹ celeſte mutat locū ſm formaꝫ ⁊ nō ſm māꝫ.vt Ar.igt in fine 4 phy.ꝯcludit Aui.motū celi eē ſitualē. Ampli⁹ p Aui.facit ſmo Alex.ingt eni Alex.ꝙ orbis ſtellat⁹nō eſt in loco p ſe neqꝫ p accñs:⁊ ꝙ mot⁹ celi nō eſt in loco:⁊ ꝙ nō eſt trāſlatio:⁊ certe vī celū moueri.iō Aui.ipm ſitualē eē ꝯſitet. Huic opioni obycit Auer.in 6° phyſi.cō.85.ingt.declatū eſt eni ꝙ in p̄ncto ſit⁹ nō eſt mot⁹:q2 eſt ad aliqd:⁊ illō qđ ē ad aliqd eſt idiuiſe.eſt ḡ Auer.motiuū.ad relonē nō ē mot⁹.ſit⁹ ē relo.ḡ ad ſitū nō ē mot⁹.maior ďlat:qm̄ ad nullū idiuiſibile eſt mot⁹.oīs relo idiuiſis.ḡ ad nullā relonē ē mot⁹: ⁊ ſic pꝫ ptrm̄ Aui.Sed mlti latinoꝝ Auer.obyciūt.p̄ ꝓbāt in ſitū eē motū p ſe:vt Aui.igt i ſua ſufficiētia.ſcđo rōnē Auer.retorquēt ꝯ eū.Ad p̄^m iſtāt:oē veniēs in tpe de vna foꝛa l alterā ſm aliqđ p̄ntuꝫ illō mo^r motu ad illud p̄ntū.ſedēs ḡ paulatine ſurgit:venit i tpe de vna foꝛa in alterā in p̄nto ſit⁹:q2 de ſedē ad ſtare q̄ foꝛe diuerſe ſunt in gñe ſit⁹.ḡ ſedēs ⁊ poſt ſtās mo^r motu ſitus. Adhuc oē hñs ꝯtriū natū recipi in ſubto ente actu pt motu acqri: ſꝫ ſit⁹ hꝫ ꝯtriū notus recipi in ente actu.ſit⁹ ḡ pōt motu acqri.maior ē Auer.ma^{te} in lib.de ſuba orb̄.minor pꝫ.ſit⁹eni dīe ſūt ſurſuꝫ deorſuꝫ.dextrū ſiniſtrū:añ ⁊ retro:q̄ ſunt dīe ꝯrie ⁊ i ſubto ente actu ſuſceptibiles.Ampli⁹ oīs exitus de po^a ad actū mot⁹:vt Ar.igt. Sꝫ variatio de ſitu i ſitū exit⁹ eſt de po^a in actū.ḡ mot⁹.his arg^{tis} Aui.ſyllogiꝫat motū in p̄nto ſit⁹.ſmo ḡ Auer.du^a. Ad 2^m iſtam⁹: vī eni Auer.peccare i miori.aſſumit eni ſitū eē ad aliqd. h̄ vī vł ꝯ ipꝫ vł falſuꝫ:qm̄ aut in^{dit} ſitū eē relonē de p̄nto relonis:aut itēdit ſitū eē re^{am} extriſec⁹ aduenieñtē:ſi qdē itēdit ſitū eē in p̄nto relonis.mior falſa.ſit⁹ eni diuerſuꝫ ē p̄ntū a relone.ſūt eni p̄nta impmixta:vel famoſuꝫ ē in poſte^{ris}.Si vō itēdit ipꝫ eē re^{am} extriſec⁹aduenieñtē.Tūc retorq̄o ſyllm:⁊ addo maiori iſtā miorēꝫ:ſꝫ vbi ē re^{am} extriſec⁹ aduenieñs.ḡ ad vbi nō eſt mot⁹.Magn⁹ Alb.in 5° phy^{co}.reſiſtit Aui.trib⁹ rōnib⁹:quaꝝ duas ſumit ex vbis Auer.ttriꝫ eaꝝ vis vna ē:⁊ ego accepi illas i vnū duꝫ formaui rōnē Auer. 2ᵃ rō ḡ ďmrā^{ta}:vt igt eſt:ſi mot⁹ ē in ſitū.v.g.mot⁹ Socra.de ſtare i ſedere:vł eꝯ:ꝯſtat ꝙ ille mot⁹eſt local.ḡ ille mot⁹ ē in duob⁹p̄ntis:aut ḡ eque p̄n⁹ aut vni⁹ p ſe ⁊ alteri⁹ p aliō:ſed nō pōt eē eque p̄n^r:q2 ſic vnū eque p̄n^r eēt ad duo q̄ ſūt gñe dīa:ſi āt eēt vni⁹p ſe ⁊ alteri⁹ mediāte illo.tūc aut erit loci p ſe:⁊ ſit⁹ p locū:⁊ tūc nō erit i p̄nto ſitus niſi p accñs:aut eꝯ.ſitus p ſe:⁊ loci p ſitū:tūc loci mutatio nō eēt in ibi:niſi p accñs:⁊ ingt Alb.tñ res ſubtilis eſt hec ⁊ magna idigēs cōſideratiōe. Uł aūt mihi ꝙ huiꝰ Alberti rō nihil ſit cū reuerētia; quēad^m eni gnō ignis ſm Auer.ſūt duo mot⁹ ſꝫ rē diuerſi a p̄n⁰.vſqꝫ in finē ſucceſſiui ⁊ ꝯtinui:vt ingt i 3° celi.cō.67.ſic forte dicet q̄ſpiā localr motū du^{ci} motu moueri.ſ.ſituali ⁊ locali:qm̄ in duas formas diuerſas.multiplicat aūt mot⁹ ſm nūeꝝ terminoꝝ:vt Auer.inquit in 5° phyſi.cōmēto 9°.Adhuc ſicut in rarefactione ſunt duo mot⁹.ſ.alteratio terminata in raritatē ⁊ loci mutatio terminata in locū qui ſūt ſimul a p̄ncipio vſqꝫ in finē:⁊ ſic eēt poſſe credi in motu locali eē.ſ.permixtionē duoꝝ motuū gñe diuerſoꝝ.Aliqñ āt par⁹ eēt poſſis:vt i corpe ſim^{ci} celeſti.ē eni mīmū pticipās de rōe mot⁹.iō motu ſituali decēter

Pō aui.

6. J. 85

Contra.

Pō latinoꝝ ꝯtra Auer.

Pō Alberti.

Impug^o

mouet᷑.vt Aui.ingt.qđ ꝗ̄ accepit Albᵗ⁹ qñ ingt.ſi mouet᷑
ſocrates de ſtare in ſedere.ꝯſtat ꝙ ille mot⁹ eſt localis. ꝗ̄
ille vn⁹ mot⁹ eſt in duob⁹ pñctis:falſuȝ eſt : ꝛ decept⁹ fuit
ille vir qñ credidit ipſe motū illū eē vnū ſimplicē mo-
Pôppa. tū ſm Aui.ꝛ iā tibi maᵐ eſt qūo decipit᷑ palā in ħ. ❡ Et
vtinā ſcirē hui⁹ qōnis v̓itatē:dicā tñ ſm poſſe id qđ cre-
do:lȝ ab expoſitorib⁹ parū aut nihil iueni. Debes ꝗ̄ ſcire
ꝙ in motu locali eſt ꝯſiderare duplicē terminū.ſ.abſolu-
tū ꝛ reſpectiuū:ſicē enī qñ gñat᷑ fili⁹ zᵘˢ eſt termin⁹.vn⁹ ꝑ
ſe:vt ſba ei⁹.alter ꝑ accñs:vt hitudo ad pr̄eȝ q̄ filiatio dī:
ſic in motu locali duos ꝯſidero terminos.ſ.vbi acqſitū ꝛ
hitudinē locati ad locū.pm⁹ termin⁹ vocat᷑ abſolut⁹.zᵘˢ
Ubi ꝛ loc⁹ ſūt idē ❡ eſt reſpcū ſ gdaȝ locati ad locū ſeu vbi. ❡ zᵒ debes ſcire
ꝙ vbi ꝛ loc⁹ ſm Auer.idē ſūt i ſubto.dn̄t tñ in rōne.dī
ſubto differunt in ratione. enī loc⁹ ꝓut circuit corp⁹:ꝛ ſic vt ſupficies:q̄dā dī vbi ꝑ-
ut ꝑ motū acqrit᷑:ꝛ in ħ patet error eoꝝ ꝗ ponūt locū de
pñcto quātitatꝭ:tūc enī nō eēt ad 4ᵒʳ pñcta mot⁹.loc⁹ ꝗ̄ eſt
de pñcto quātitatꝭ vt ē ſupficies:vt v̓o ꝑ motū acqritur in
pñcto vbi eſt:nec remotū eſt vnū pñctū eē idē ſubto alicui
ſpēi alteri⁹ pñcti:vt forte ē de qñ cū tpe lȝ dīt diffōne:vt
pȝ:ꝛ cū ħ ſit ita.pȝ vbi eē formā abſolutā:queād ᵐ ꝛ loc⁹
eſt exteſuȝ ꝑ corp⁹:ꝛ ſucceſſiue acqſibilē:queādᵐ loc⁹ tñ
ſupaddit ipſi loco reᵗⁱᵒ rōnis.ſ.eē termiᵐ mot⁹.❡ His ha
bitis pȝ rō Auer.Ad nullā relōnē atqȝ reᵘᵐ ſiue de pñcto
ad aliqđ ſiue exᶜᵃ adueniētē ē mot⁹:qm̄ qlȝ rᵒ cuiuſcūqȝ
gnīs ꝯſiſtit i aliq̄ eē idiuiſibili ꝛ ſimplici:vt Auer.ingt.mō
minor erit:lȝ ſit⁹ eſt reᵘᵒ ſiue relō ſiue exᶜᵘᵒ adueniēs nō
curo.cāt.n.ſit⁹ ex acqſitiōe loci:qñ enī acqrit᷑ loc⁹ relin-
quit᷑ hitudo q̄dā locati ad locū:q̄ ſit⁹ ē:q̄ hitudo nō ē vbi.
vbi enī ſm ipȝ ē eētialr loc⁹:vt dictū ē.ꝗ̄ in pᵃ figura ad
ſitū nō ē mot⁹:ꝙ aūt fingebat᷑ vbi eē reᵘᵐ exᶜᵘᵐ friuolū
eſt.nō enī reᵘᵐ extrīſec⁹ neqȝ itrīſecus adueniēs eē dȝ:nō
enī illa ſex pn̄ᵃ reᵘᵃ ſūt exᶜᵘᵃ adueniētes:vt plebs reputat.
hꝯ ꝗ̄ īgt Auer.in 6ᵒ phy.cō.85.Aui.v̓o qꝛ nō diſtīxit alie-
tatē:q̄ eſt in loco ꝑ ſe ab ea:q̄ eſt ꝑ accñs.ſ.alietatē q̄ ē ſȝ
ſubm nō ſm formā:ꝛ cōceſſit ſperā moueri coact⁹ eſt ap
pellare motū ſpe.motū in ſitu.vult dicē qꝛ Aui.nō fecit
diffōnē iter termiᵘᵐ ꝑ ſe:ꝛ termiᵘᵐ ꝑ accñs credidit celum
moueri in ſitu.vñ nitit᷑ ſanare egritudinē ꝑ mai⁹ egrū:ꝛ
tādē vult ꝙ mot⁹ ꝑ accñs ē de vna pōne in alteraȝ.vide
Solō ad motiua Auicē. eū.Tūc ad motiua Aui.pȝ ſol.minor enī pmi falſa ē:qm̄
declatū eſt celū totū mutare locū ſm forᵐᵃ.non aūt ſm
māȝ.Iteꝝ maior pmi falſa eſt niſi itelligat ꝑ accñs:vt di
Solō cōtra Auerroem. ctū ē:ꝑ ſe v̓o ē localꝭ.ꝑ accñs ſitualis:vt oñdit.❡ Ad oba
ꝯ̄ Auer.dicerē.ad pᵃᵐ ꝙ maior dȝ limitari ꝑ li ꝑ ſe.mō ſic
falſa ē.nō enī veniēs de ſedere in ſtare ꝑ ſe venit de ſitu
in ſitū:ſed ꝑ accñs:vt viſū eſt.❡ Ad zᵐ minor falſa eſt.
ſurſuȝ enī ꝛ deorſū ꝛc̄.ſunt dr̄ie loci ꝑ ſe.ſitus v̓o ꝑ accñs
ſm Auer.in 3ᵒ phy.ꝛ ſic poti⁹ i locū q̄ȝ in ſitū dȝ mot⁹ eē.
❡ Ad 3ᵐ dȝ maior itelli cū li ꝑ ſe ſit.minor falſa eſt.non
enī vari⁹ ſit⁹ exit⁹ ē ꝑ ſe de poᵃ i actū ſȝ pñctū ſituꝭ:vt cō
ſtat:ꝛ ſic pȝ ſol.ad argᵗᵃ ꝯ̄ Auer.❡ Qđ āt iducebat᷑ ꝯ̄ rō-
nē Auer.nihil ē.vt pȝ.Auer.enī ſuſtētat᷑ in trib⁹.pᵒ ꝙ vbi
ꝛ loc⁹ ſint vna res abᵗᵃ qđ ꝓpē eſt pñctū vbi:vt viſuȝ eſt.
zᵒ ꝙ ſit⁹ relō vl̓ reᵘᵒ eſt oīno ꝯñs ad ipſi⁹ loci acqſitionē:
iter locū ꝛ locatū:vt viſū ē:ꝛ nō ſit vbi vt vulg⁹ reputat.
3ᵒ ꝙ oīs mot⁹ eſt ad rē abſolutā ꝑ ſe ꝛ p.his enī trib⁹ cō-
ceſſis rō Auer.nullā patit᷑ iſtātiā:ꝛ ſic ē ſimpˡʳ dmr̄atiua.
ſūt v̓o hec tria exercitatꝭ q̄ſi ꝑ ſe nota.nō enī in nāli petē
da ē certitudo demr̄atōis:queādᵐ i mathe ᶜᵃ.demr̄ones
enī nāles ſȝ pliᵐ ſūt ex ſuppōnib⁹ famoſis:demr̄ones āt
relinquant᷑ fortiorib⁹:vt Ar.ingt:hec pauca ſunt q̄ colli-
gere potui q̄ ſi nō v̓a ſint dabūt vob occaſionē inquirēdi
Scđa qō Poſitio Auicen. veꝝ in ħ.❡ Supeſt mō dicē de zᵃ qōne ad quā Aui.in-
gt i eodē traᵗᵘ.9.c.eodē.3.opinās ꝙ corp⁹ celeſte mouet ſe
ꝑ volūtatē ꝛ cognē:ꝛ qꝛ voᵗᵃˢ ſeu appetit⁹ ſeqt᷑ cōprehē-
ſionē:ſicē vmbra corp⁹:vt Auer.ingt in.12.meta.cō.39.iō
opinat⁹ ē ipe i celo eē cōphēſionē imaginatiuā:q̄ ſētatio
eſt iterior:ꝛ voᵗᵃˢ ꝑticularē q̄ vult motū particularē:ꝛ ſic
extimat in corꝑe celeſti de v̓tutib⁹ aīe eē imaginatiuam
ſeu phātaſiā voᵗᵃᵐ illi corrñdētē : ampli⁹ itēᵐ abſtractuȝ
ꝛ volūtatē illi corrñdētē:ēt vt pȝ ab eo:ꝛ ſic voluit celuȝ
eē aīal v̓e ꝑꝑ ſēſuȝ phātaſie cōpoᵐ ex mā et forā:ſicē aīal
ħ eternū:tñ a motore ſepato:ꝛ tu vide eū ꝑ toᵐ illū locū.
❡ Monit aūt Aui.vt ibidē dꝛ:qꝛ oīs effcūs nou⁹ ab agē-
te ꝑ cognē ꝓcedēs eget cā noua:q̄ ꝯtinue inouet᷑ i ſua co
gnitione:ſed declauit ipſe motū celi eē effectū nouū.iō a
volūtate noua ꝑꝑ cognē inouatā ꝓcedēt:ꝛ hꝯ nō eſt niſi
imaginatio.Ampli⁹ oīs opō ꝑticularis ꝓcedēs ab agēte
ꝑ cognē ſit a v̓tute ſenſitiua:itellꝰ enī vſuȝ eſt:ſed mot⁹
eſt opō ꝑticularis ꝓcedēs ab itellīa coḡſcēte.ꝗ̄ ꝛ ab ipſi⁹
imagiᵗⁱᵉ trāſmutabili ꝓcedet.aīa ꝗ̄ celi eſt aīa imaginati
ua hn̄s ſenſū phātaſie ꝛ deſideriū nō ꝯcupiſcētie ꝛ ire:ſȝ
boni ſimpˡʳ.vt īgt.❡ Huic opioni obycit Auer.i zᵒ ce.c. Cōtra poſitionem Auicēne.
37.īgt.n.ꝛ i ħ errauit aui.cū putauerit ꝙ corᵃ celeᵃ hēant
phātaſiā.Arguit ꝯ̄ ħ.o.hērēt enī iſtr̄m ſē⁹.ꝛ ſi hērent iſtrꝫ
ſē⁹ eēt eis ꝑꝑ ſalutē:ꝛ ſi ꝑꝑ ſalutē poſſent eis accidē occa
ſiones:ꝛ ꝑꝑ hanc rōnē remouet pctm̄ Aui.ꝛ hꝯ tres ꝯñe:
vt alꝭ ħ expoſui maᵗᵉ ſūt.phātaſia enī mot⁹ fact⁹ a ſenſu
ſm actū eſt:vt Ar.ingt in libᵒ de aīa.ꝗ̄ ſi celū hēt phan
taſiā.tūc hēt ſenſū eternū:ꝛ nūs ſenſuū externoꝝ ē ſm
nūerū organoꝝ.ꝗ̄ hēt organa pla vl̓ vnū.ꝛ ſic pȝ pᵃ ꝯñā.
zᵃ adhuc ꝯſtat.ſēſus enī nō dat᷑ aīali niſi ꝑꝑ ſalute : vt.ſ.
diſcernat nociuū ab vtili:vl̓ ꝑ tactū:vt i aīalib⁹ iperfectꝭ
vl̓ ꝑ alios:vt in hoīe.ꝗ̄ hꝯ ſenſus dati ſūt ei ꝑꝑ ſalutē.tē
ſeʳ vltia.ſ.ꝙ pñt accidē occaſiōes:cui enī pt accidē:ſalus
ꝛ occaſio poterit accidere:ꝛ ħ pȝ in oībus:q̄re ſi ſalus ieſt
celo ꝑꝑ ſeᵐ.ꝗ̄ ꝛ occaſio ꝛ fractura cily vl̓ aliqs caſus cor-
ruptiu⁹ poterit ipm icurrere.Et ħ ē ipoſe.eſt enīȝ celū in
ſui nā ſempiternū:ꝛ iā dixi de ħ alꝭ ħ:nūc in typo repetē
boᵐ ē.Hāc rōnē ꝛ Ar.tetigit in hiꝭ q̄ de plātis.ingt enī.
dicim⁹ ꝗ̄ ꝙ vite coeue ē ſēſus:qꝛ ſēſus fac̄ diſcretiōeȝ iter
mortē ꝛ vitā:ſȝ celū qꝛ hȝ regimē nobili⁹ ꝛ digni⁹ nr̄o re-
gimīe elōgatū ē ab hiꝭ.eſt ꝗ̄ vis rōnis Ar.celo nō pt ac
cidere occaſio.ꝗ̄ nō hȝ ſeᵐ.hꝯ.n.ꝯñā tenet eodē:ſicē ꝛ illa
Auer.Ampli⁹ argᵗ Ar.i 3ᵒ de aīa.igt enī ſenᵐ āt nō necē
in oīb⁹ viuētib⁹:nȝ enī q̄rūcūqȝ corp⁹ ſimplex ꝯtigit hr̄e
tactū nȝ ſine ħ poᵉ ē eē nullū aīal ē ꝯñs rō:ſi oē viuēs hȝ
ſeᵐ tact⁹.ꝗ̄ nō oē viuū hȝ ſeᵐ.mō ꝯſtat.celū cū ſit corpus
ſimpˣ nō hr̄e tactū.ꝗ̄ nō hȝ ſeᵐ.Ampli⁹ zᵃᵐ tāgit rōnē.d.
nȝ q̄cūqȝ ſi ſuſceptia ipēꝝ ſine mā.ē ꝛ ꝗ̄ zᵃ rō : oē hn̄s ſeᵐ
ſuſcipit ſpēs ſine mā:ſȝ corp⁹ celeſte nō ſuſcipit ſpēs ſine
mā:vt pȝ ꝑ ſe.ꝗ̄ ceᵐ nō hȝ ſeᵐ.Ubi Auer.i cō.illi⁹ ptis.ſ.
60.ait ꝛ inuit corpa celeſtia.illa enī qꝛ nō ſūt gñabilia:nȝ
corruptibilia ſi hērent ſeᵐ.tc̄ nā ageret ocioſe:queᵐ ſi iſta
mobilia gñabilia ꝛ corruptibilia nō hērent ſeᵐ.tc̄ nā agēt
ocioſe,vlt dīc ꝙ dādo ſeᵐ celo nā agit ocioſe ꝛ a mouen-
do ſeᵐ a corꝑib⁹ gñabilib⁹ nā ageret ocioſe.ibi qdē dādo
ſupflue.ħ v̓o agēdi diminute.ꝗ̄ oīno ocioſe ageret.Am-
pli⁹.diu⁹ Themiſti⁹ in.c.71.īgt.ex hiꝭ ꝯſtat aiantē nām
vtraqȝ ſui ꝑte extrema ſine ſenſu exigere extremas ꝑtes
nāȝ celꝭ ꝛ plātas accipim⁹ q̄ȝ alia rōne celū alia plātis
ſēſus negari.Plātꝭ qꝛ ꝑ ignobilitate ꝛ craſſamto nāe: ꝑtē
hāc ꝓmererint:nec cape potuerīt celo : qꝛ eminētiore ordie
dignatiōeqȝ hebat᷑ q̄ȝ vt ad hāc vſuȝ deſcēdēt.iā i eo ſē⁹
vtriqȝ gñi ſupuacane⁹:videbit᷑ ꝙ neutꝝ paſſiōe foras ac
cerſita ꝯgſitie idigebat plāte:qꝛ ꝓxiᵐ vt dixi atqȝ obuiā
ſortirēt.ceᵐ qꝛ nulloᵃ paſci necē hēt.Ecce qūo Themi⁹
pulchra rōne ceᵐ ſeᵘ carē oñdit.Rurſus obycit et Auer.
zᵒ ce.cō.61.ingt.n.demr̄atio aūt ſimpˡʳ in hac ſcia fūdata
eſt ſup ꝑpōnes acceptas ex ſcia nāli ꝛ diuinali.declatū ē
enī i phiciꝭ ꝙ motor corᶜ celeᵐ nō ē in mā.ꝛ declaᵐ ē in

lib. de aia. ꝙ illud qȯ est hꝫ ē itellꝰ. est ḡ demſtratio: vt diē oīs foꝛa ſepata a mā est itellꝰ. oīs motoꝛ celi est foꝛa libe rata a mā. ḡ est itellꝰ. nō ḡ est imagīatiua: vt Aui. tradit. Qꝛ aūt ingt voᵐˢ celi eē variabilē est purus erroꝛ ꝛ ꝯdiē oībꝰ pipaᶜᶦˢ. vt Theophraſto. Poꝛphyrio Auer. ꝛ Themiſtio: vt Albtus ingt in ꝯᵒ de cāis: ꝑꝑ qȯ Meſſalach ingt ꝙ motꝰ celi ē motꝰ ſapiētis in eo ꝙ ſapiēs est: eo qꝛ ſapiētis ē vnoꝰ agē ꝛ ſꝑ ꝛ nō ꝑ incōſtātiā aliqñ agē ꝛ aliqñ nō: vł ſic ꝙ alr agē. tali enī mō agit ꝗ ꝑ diuerſa diſponitur.

[illegible] ❡ Supest mō ſolnē motiua Aui. Ad pᵐ Joā. lquit ꝙ lꝫ motꝰ celi ſit nouꝰ ſꝫ ptes. est tñ ſempiternꝰ ſm totū: ꝛ ſic ad foꝛmā argᵗⁱ maioꝛ ē vā ȯ effectu nouo vtroqꝫ mō: cuiꝰ nō est i ꝓpoᵗᵒ. ❡ Ad zᵐ ridet ipſe in liᵒ ȯ ſuba oꝛb. ꝙ nō opꝫ vt itellīa itellīat motū pticularē: itēdit enī vt igt motū vłez ꝑ ſe: ſꝫ qꝛ nō pñt ꝓduci motꝰ pticulares niſi inouenṫ. iȯ ꝑ accñs itendīt illos pticulares. Ampliꝰ alr ingt ꝙ itellīa itellīt vłem motū ꝑ ſe pˢ: ſꝫ ſingularē motū ꝑ lineā reflexā.

[illegible] ❡ Sꝫ h̄ hoꝛ hȯ peccat in ꝫᵇˢ. pˢ qꝛ motꝰ nō pōt inouari ſm ptes qn inouetᵗ ſꝫ totū: vt dictū ē in alijs diſputatiōibꝰ. totꝰ enī motꝰ nihil aliȯ ē ꝙ oēs ſue partes. Ampliꝰ peccat in pᵃ ſolone ad zᵐ: qm̄ tūc cognitio itellīe eēt ꝯfuſa ꝛ in poᵃ: vt Auer. argᵗ iz meta. cō. 51. ꝯñaꝫ pbo: qm̄ oīs cognitio rei in vłi est cogniꝰ ꝯfuſa ꝛ in poᵃ: vt diē cō. 14. illiꝰ iz. ꝛ in zᵒ meta. ꝯ. iz. Ergo cognitio itelligētiarū eēt in poᵃ: ſicē nr̄a cogniꝰ. ꝫᵒ peccat in ꝫᵒ. ait enī itellīaꝫ cogſcere ſingᵗᵃ ꝑ lineā reflexā. certe iſte hȯ debēt vecundari. Auer. enī quē ipſe tāꝙ deū tꝫ in ꝫᵒ de aīa. cō. 9. ꝛ. io. nūꝙ ſciuit aſſignare aliū moᵐ ꝗ itellꝰ cōpꝛhēdit ſingulare niſi mediāte ſenſu. vt pꝫ ibidē. Alij vo latini ꝑ ꝯuerſionē ad pbātaſma: cū igiṫ celū careat ſenſu ꝛ phantaſia: vt paulo añ ꝯcluſimꝰ. iȯ ꝛ in hoc errauit Joā.

[illegible] Jȯ diuꝰ Albertus in liᵒ ſue ſapiē multo ſubtilius dixit: ꝛ plus ad mētem Auer. ad huiꝰ argᵐ. ait eniꝫ ꝙ intellꝰ actiuus est duplex. vnꝰ qdē ꝑ accñs. aliꝰ ꝑ ſe ꝛ ꝑ eiꝰ eēnᵗⁱᵃ: itellꝰ actiuꝰ ꝑ accñs est itellꝰ nr̄ ꝗ extēſione fit practicꝰ: vt Ar. igt in liᵒ ȯ aīa. nō enī agit niſi ꝑ foꝛᵐ artis acceptā vł iuētaꝫ. actiuꝰ ꝑ ſe ꝛ ꝑ eēntiā est itellꝰ itellīaꝝ. agit enī ꝑ ſuā eēnᵗⁱᵃᵐ: vñ quēadmodū vtꝰ foꝛatiua i ſemīe agit ꝑ ſuā eēnᵗⁱᵃᵐ i māꝫ quā ambit ꝑ ſpūꝫ ſine imaginatiōe aliq̄. ita dicimꝰ ꝙ itellīa agit abſqꝫ imagīatiōe aliq̄ i ipꝫ celū motū: ꝛ ſic illa actio ꝯſegṫ itellīaꝫ: eo mō ꝗ opatio nāl ſeᶜ nāꝫ: ꝛ non qūo opō nr̄a ſeᶜ ꝓhereſiꝫ: vt credit Aui. ❡ Sꝫ dices vł itellīt motū vł nō. dico ꝙ itellīt motū nō ex̄ ſe: ſꝫ itelligēdo ſe: qa itelligēdo cāꝫ motꝰ itellīt q̄dā mō motū: vñ itellīt motū: nec ſcīa pticlari: nec vłi: ſꝫ ſcīa ꝗ ē cā motꝰ. vt diximꝰ. ſ. ꝛ

[illegible] ꝑ hec pꝫ ſol. ad arᵐ i pnᵒ q̄ſtri fcā. ❡ Circa ꝫᵃᵐ qōnez diu laboraui. videṫ enī mihi oꝛiri difficultas ex zᵇˢ. pˢ ex pte gubnātis. zᵒ ex pte coꝛpis celeſtis. Ex pte gubnātis qdē: qm̄ oīs gubnatoꝛ ꝗ pˢ ꝛ ꝑ ſe est ꝑꝑ ſe. ſcdario ꝑꝑ gubnata: eo ituitu noſcit gubnata: ꝗ ea gubnat. vt mãiᵐ ē ꝑ ſe. mō declatū ē deos curā nō hīe de his: eo mō ꝗ cadūt ſub gubernatiōe ipſaꝝ: ꝛ idē ſeᶜ ꝙ ſcdaria nec ꝑmoꝛia itētiōe aīa celi ꝑꝑ nos moueat. Ex pte coꝛpis vo celeſtis: qm̄ plibus rōnibꝰ vꝫ illa nō agē in nos: qm̄ ſi agerēt eēt vt Alg. igt. ꝛ oēs aſtroᵐᶦ ꝙ. ſ. agūt ꝓut ꝯiūgunṫ in triplicitate aſpectu trino: ꝓut itrāt domos vł oppᵗᵉ domoꝝ: vt ſūt i dignitate ꝛc̄. ꝗ ab aſtronomis ponūṫ. Qꝛ āt h̄ mō nō agāt diuerſa oñdiṫ: qꝛ vł mutāt nāꝫ ꝑꝑ mutationē loci ſitus domꝰ triplicitatꝰ ꝛc̄. vł nō. ſigdē nō mutāt nāꝫ: nec ēt actiones mutabūt. ingt. n. Auer. ꝫᵒ ce. cō. 72. ſic. ꝛ ē regła d cauſis: q̄ꝝ nā ē eadē: ꝛ nō dīnt niſi ſm magis ꝛ minꝰ nō ſegṫ niſi nā vna diuerſa ſm magꝰ ꝛ minꝰ: ꝛ h̄ pt pbari demōſtratiue: vt iā ꝓbata i fine ꝓxīe diſpaᵗᵒ tetigi. Si vo mutāt nāꝫ: vt qdā igunt aſtrologi h̄ mirabiliꝰ videbiṫ: ꝛ multo plus deteſtabile: qȯ Plotinꝰ in zᵃ eneade. in ꝫᵒ liᵒ. c. pˢ. oñdit: qm̄ in rebꝰ terrenis ꝗ mutablᵐᵉ ſūt ex ſola motuꝫ mutatiōe locoꝝ: atqꝫ itueādi diuerſitate nłła ꝓꝛſus accideret variatio nāe: quāto minꝰ i rebꝰ ſtabiliſſimis: q̄les ſūt res celeſtes. Adhuc vt Auer. igt i 5ᵒ phici audiṫꝰ. cō. 14. et 8ᵒ phy. cō. 59. vna ꝓpō est ꝙ res mota in rebꝰ q̄ mouēṫ motibꝰ oppᵗⁱˢ ē eadē. v̄. ꝗ. qm̄ id qȯ moᵗ in loco idē ē cuꝫ illo qȯ geſcit. ꝛ ꝑ h̄ vłt ipe i 8ᵒ hūc moᵐ oībꝰ alijs eē ꝑfectiorē: qꝛ nō mutat rei ſubaꝫ. ꝛ iȯ ꝯueniētiſſimꝰ eterno coꝛpi. Ampliꝰ i pˢ ce. cō. 22. ait. ꝛ ligamētū iſtius coꝛpis cū eterno nō coꝛpeo neccīuꝫ ē: vt ſit coꝛpꝰ igñabile ꝛ icoꝛruptibile: qȯ nūꝙ in ſua ſuba trāſmutaṫ niſi tñ in loco. ita qꝛ ipſo trāſmutato ſꝑ in loca remanēte ſuba nō ceſſat agere alias mutationes ꝑdictas in coꝛpibꝰ: ꝗ ſūt ſub ipſo: ꝛ eiꝰ nō ceſſet gñare recipiētia iſta. Ecce qūo celū ꝑꝑ mutationē loci aſpectꝰ dignitatꝭ: ꝛ aliaꝝ diſpōnū nō ipſiꝰ nām ꝛ ſubaꝫ mutat: qȯ ꝛ ipſe. 8. phy. in calce. 15. cō. ēt apte ꝓtulit: vide. Rurſus Poꝛphyriꝰ i qōnibꝰ ad anebonē cheremonis ait. icertū eē. ſi ꝗ. n. negēt coꝛꝰ celeᵃ viuē coguntᵗ dicē: eoꝝ coꝛpales nās nō alr apȯ nos agē ꝙ eloꝝ miſterio. idcirco ſolas q̄litates coꝛpeas afferēt. vltra vo minime. ❡ Pˢ. ſic Plotinꝰ teſtatꝰ ē: mercuriꝰ q̄dā diſpōne poſitus cū nō vꝫ ſapiē nati: ꝛ hꝰ rōnē ingt: qm̄ qȯ nō fac aīaꝫ nec illiꝰ accñtia ꝯſētaneū ē egiſſe. ingt tñ mercuriū: vt ſic poſitū nob eē ſignū ſapiē nati. idicabit enī coꝛpis tēꝑantiā ad obſequꝫ ſcīe oꝛdiatā. ❡ Pˢ. iſtāt ꝛ Plonici: qm̄ coꝛpis celeſtꝭ nā ē vnigenea vniformiṫ diua optia diuo numinꝭ ꝙ ꝓxīa. ḡ plāeta i q̄cūqꝫ pte fuerit nō poterit opōnē: nec nāꝫ mutare: vt alr iſluat tē ꝙ antea: ꝛ vt alr maleficet tē ꝙ pˢ. Deide ſuba potēs agē in q̄cūqꝫ pūcto fuerit ſui ſtatus nō variaṫ ꝑ remotionē aut appropiquationē ad ea in qbꝰ agit: vt maᵐ ē ꝑ ſe: mō planeta ē potēs agē eq̄lr i q̄lꝫ pūcto terre. ḡ vbicūqꝫ fuerit hēbit eq̄lē poᵗᵃᵐ: ꝛ ſic nō variabiṫ nec in actione: nec i nā. Adhᶜ ſi plāeta varia agēt ꝓut ē i anglo: ꝛ ꝓut declinat ab anglo: tūc eodē tpe diuerſa agēt: qȯ abſurdū dictū cēſent Plonici. ꝯñaꝫ ꝓbāt: qm̄ eodē tpe nob ē anglaris alijs natiōibꝰ ȯclinās. atqꝫ eꝰ. ḡ diuerſas eodē tpe nās vł actiōes hēt. Itē q̄to ſignū eſt diutiꝰ ſupra nos tāto foꝛtiꝰ ꝛ abſolutiꝰ agē dꝫ in nos: ſꝫ ſignū izᵐ diutiꝰ ſupra nos exiſtit ꝙ aſcēdēs. ſ. āgłaris pnᵗᵃ. ḡ magꝰ i nos aget ꝙ aſcēdēs ꝯ eos. Rurſus coꝛpa celeᵃ nō vñt mltiplicare h̄ iſeriꝰ niſi calorē ꝛ hūoꝛē: ꝛ nō frigus: neqꝫ ſiccū: qm̄ coꝛpa celeſtia ſꝭ cāe vite. mō vita ꝯſiſtit i calo ꝛ hūido: vt Ar. igt i liᵒ de moꝛte ꝛ vita. Adhᶜ coꝛꝰ celeſtia oīa ſūt vnꝰ ſpēi: vt Auer. igt i. z. ce. cō. 49. ḡ vł oīa frigefaciūt vł nłła: qȯ enī cōpetit ꝑ ſe vni idiuiduo alicꝰ ſpēi cōpetit cuilꝫ. ꝑ ſe. n. ꝛ de oī iſeri. vt in poſteᵇˢ dcm̄ ē. h̄ igṫ ſꝭ illa duo. ſ. ex pte itēᶜ ꝛ ex pte celeſtꝭ cōꝑis. ꝗ mihi coꝛpa celeᵃ agē in nob ꝯfitenṫ. ❡ Pro altera pte ſnīa extat viroꝝ illuſtriū rōneſqꝫ nō minores hīs: viroꝝ qdem in ꝑmis Ar. ꝗ in zᵒ ꝑigᵒ plane igt: ꝙ ꝑꝑ motū ſolis i obliq̄ circło fiūt gnōnes ꝛ coꝛruptiōes h̄ iſeriꝰ: quā ꝓpōnē Auer. i cō. 56. illiꝰ expoſuit. vide. Ampliꝰ Auer. ibidē cō. 58ᵒ. igt ꝙ ꝑꝑ diuerſitatē cāe agētis i vltio fit diuerſitas reꝝ h̄. vt diuerſitas opōnis ſolis ꝑꝑ ꝯgregationē ꝛ ſegregationē planetaꝝ cū eo. ❡ Pˢ. ꝛ ibidē aſſignās cāꝫ finalē gnōnis iſtoꝝ. igt. qȯ enī i oībꝰ igmꝰ qȯ melius ȯſiderare nāꝫ ſꝑ melꝰ aūt eē ꝙ nō eē: q̄t eē aūt mōis dicimꝰ i alijs dcm̄ ē. h̄ āt i oībꝰ ipoſe exiſtē ꝑꝑ lōge a pnᵒ diſtare. reliq̄ mō cōpleuit eē ds faciēs ꝯtinuā gnōnē. ita enī maxie ꝯtinuabiṫ eē: qꝛ ꝓxīe ē ſube fieri ſꝑ ꝑ gnōnē. huiꝰ aūt cā. vt dcꝫ ē mltotiēs i circuitu allatio ſola ꝯtīua. vbi Auer. ꝯ. 59 h̄ pulchre expōit. vide. Ampliꝰ Ar. zᵒ ce. i illo tex. qm̄ āt nō ē ꝫꝰ motꝰ: aſſigᵃᵗ cāꝫ q̄re coꝛpꝰ celeſte plibꝰ motibꝰ moᵗ. vbi Auer. i cō. 17. illiꝰ pris ingt. vult ꝑſcrutari h̄ de cā finali q̄ celū hēt plēs motꝰ: ꝛ vult dare cām ex eis: que hic apperēt. apparet enī ꝙ ꝓpoꝛtio eoꝝ que ſūt h̄ ad coꝛpoꝛa celeſtia eſt ſicut pꝛopoꝛtio facti ad faciēs: ꝛ quia fa

trū eſt de opationib⁹ facientis:ſicut finis icepit dare cām multitudinis coꝝ ex factis hic. Et in fine hui⁹ capitis inquit q̄dā mō recapitulādo:nūc aūt tm̄ manifeſtū eſt ꝓpter quā cām plura ſunt circularia corpa:qꝛ nece gnōnē eſſe, vbi Auer.cō.21.illi⁹ ptis vult Ap. viſum eē circulo in demōſtrādo.arguit eni motuū multitudinē ex gnōne ꝛ corruptione.h̄ ꝛ poſt ex mltitudine motuū arguit gnōnē et corruptionē. Adhuc Ap.12.meta.hoc idē ꝯfirmauit: vbi Auer.in cō.illi⁹ ptis.ſ.34.ingt.ꝛ ſi hic fuerit due actiões ꝯrie:vt gnatio ꝛ corruptio eterne ꝛ ſ͛z reciprocationē opꝫ vt illō circulare qō facit has duas actiões ꝯrias moueat duob⁹ motib⁹ oppoſitis aut plib⁹ in loco:ſic eſt de ſeptez planetis ꝛ plus:qō appet de actiōib⁹ ipſoꝝ eſt ſol:ꝛ iō antiqui vocabāt iſtū dn̄z vite:ecce q̄ꝫ plane Ari.ꝛ Auer.illō ꝯſentiūt. Ruꝛſus Auer.ibidē cō.44.ingt.diſpō in iuuamēto corpoꝝ celeſtiū adiuicē in creādo entia q̄ ſūt hic ꝛ ꝯſeruādo ea ē ſic diſpō regētiū bonoꝝ g iuuāt ſe adiuicē in regēdo bonā ciuitatē.vult dicē queād^m ſūt pñcipes Veneti in regimine iclyte ciuitatꝭ Venetiaꝝ:vt p totū mundū ꝯſtat:ecce q̄ꝫ plane illud ibi ꝯcedit.¶ Pō. Ap.in li^o de ꝓpetatib⁹ elēoꝝ ingt. Democrit⁹ āt ꝛ Pīo ſecte amboꝝ ꝯ locuti ſūt ſ͛monib⁹ vtriuſqꝫ ingunt q̄ pus frigus eſt radix:ꝛ q̄ caliditas gnāta eſt accñtalis itrās ſup eā.ꝛ ſignū illi⁹ eſt:cū ſol d̄clinat a nob̄ ſ͛ orbe ſuo d̄cliui ad ptē dextrā meridiei accidit ſup nos ſupfluū:ꝛ ſilr lōginq̄ a Zenith capitis mot⁹ ad lat⁹ poloꝝ ſeptētrionaliū iueniunt̄ frigora ꝛc.ꝛ Ap.in fine illi⁹ ſ͛monis cōmēdat eos.d.dico autē q̄ ipſi bn̄ putauerūt in illo ꝛc.ecce quō cor^a celeſtia agūt in his q̄ ſūt h̄. ¶ Adhuc Ap.in lib.de mūdo g ꝛ de mirabilib⁹ mūdi ēt ab alijs iſcribit̄ caplo 9° tāta arte tātoqꝫ ſtilo oñdit hūc mūdū iferiorē regi a ſupiori qō dicē eēt ſupfluū.incipit eni ſic.reſtat ḡ dōm ſūmarie de cā oium ꝯtētiua:queādmodū ꝛ de alijs:nefas eni de mūdo dicentes:q̄ꝫuis nō ſubtilr̄ ſ͛z velut in figurali doctrina:ꝑtermittere pn^m mūdi. Antiqu⁹ gdē.ḡ gdā ſ͛mo ꝛ pāt⁹ eſt cūctis oib⁹ q̄ a deo oia:ꝛ ꝑ deū ꝯſiſtāt.nulla eni nā ſibi ſufficie ꝓuata ſalute q̄ ex eo:q̄ꝫobrē ꝛ gdā antiquoꝝ moti ſūt ad dōm q̄ h̄ oia plena ſūt dijs ꝛ reliq̄.vide vbi modū regiminis hui⁹ mūdi ad plenū repies ex ſupiorib⁹ latiōib⁹: queādmodū ſub nebula iquit ꝛ methe oris. ¶ Ut igit̄ ſuperiora i his q̄ h̄ ſūt agāt tāta dcā ſint.ꝑ h̄ eni gs erit ambigu⁹ nō paꝝ.vt igit̄ vitas determinet̄.ꝑ opꝫ vidē quot ſūt illa q̄ h̄ fiūt.2° q̄t modis corp⁹ celeſte ꝯcurrit ad hec: ꝛ gs modus agēdi ē ſu⁹ circa nos.3° videbit̄ q̄ ſpe gubnatiōis motores gubnēt nos:ꝛ quō ſe hēant i actu gubnādi. ¶ Quib⁹ hitis iā ſciet̄ mod⁹ quō corpa celeſtia ſcdaria itētiōe moueāt ꝓꝑ nos:ꝛ ſoluēt̄ obta q̄ i opp^m fiūt. ¶ Ut cū ad p^m illa q̄ h̄ fiūt ptiē ꝑtinē ad ptē ſpūalē ꝛ ad ptē corporeā.hō eni cū nex⁹ ſit celeſtiū ꝛ corruptibiliū:vt Iſaac igt.duplicē decebat ipꝫ hre nāz.ſ.ſpiritalē q̄ cū ſupis cōicet:ꝛ corpeā q̄ cū his q̄ h̄ ſi:ēt ꝯueniat:ꝛ loq̄r de hoīe:qm̄ vt Pīo ait.hō ē q̄dāmō oia.in eo.n.ſt oēs res mūdi.ē.n. ꝑu⁹ mūd⁹.ea igit̄ q̄ hoi accidūt q̄ꝫtū ad ptez corpeā ſunt trāſmutatiō in ſuba:ꝛ trāſmu^o i accñte. In ſuba gdē gnō ꝛ corruptio:i accñte aug^{to} ꝛ dimi^o altera^o ꝛ mot⁹ localis:h̄ eni ſūt trāſmu^{tōis} ſpēs vt ꝯſtat:q̄ ptit hoi ꝛ corpeis rebus accidere. Ea vō q̄ accidūt ei q̄ꝫtū ad ptē ſpūalē ſūt aug^{to} in ſcia:decremētū i ea:ꝓbabilis credulitas alic⁹ noue legis: ꝓudētia ꝛ oēs opōnes aie:q̄s enūerat Ari.in li^o de aia:ꝛ in ethicis.hꝫ eni trāſmu^{tōes} ſoli hoi ꝓpe ſūt.vt Ap.ingt. hec igit̄ ſūt q̄ homini accidē ptit:ꝛ oib⁹ reb⁹ q̄ ſub aſtris Auctio, ꝯtinent̄. ¶ Supeſt nūc vidē quot nā mōis celū ꝯcurrit ad ea q̄ enūcrata ſūt:ꝛ qꝛ vitas nō iuenit̄ niſi ꝑ oppoſita: ꝛ in lōgo tpe:ita iducē opiones pñuz reputaui bonū eē in gb⁹ ſi q̄ bona reperiā reputabim⁹ ea in lucrū.ſi q̄ vō icōſona largitati coꝝ adhuc gr̄e ſūt referēde:vt vlteri⁹ vitatē iueſtigemus coꝝ dicta accuſantes.poſſum⁹ ḡ vl ſuſpicari cor^a cele^a nulla i his q̄ hīc ſūt agē vl ea agē. Sigdē nulla agere ſuſpicamur opio erit legis machometi.iquit eni corpa celeſtia eē facta ad vniuerſi d̄corē.nō ad entiū creationē vl ꝯſuatōez:ꝓꝑ qō Rabbi Moyſes dixit deū imediate oia agē:ꝛ in nullis reb⁹ eē vtutes nāles:ꝛ h̄ narrat Auer.de ſua lege 12° meta.cō.18.igt.ꝛ cū loquētes nr̄e legis opinabāt̄ q̄ agēs agit creādo formā ex nihilo:ꝛ nullū hꝫ agēs viderūt hic dixerūt vnū agens oia entia ſine medio.ꝛ q̄ actio illi⁹ agētis trāſit i vno iſtāti in actiōes ꝯrias ꝛ ꝯueniētes ꝛ ifinitas.ita q̄ negāt ignē cōburere et aquā huectare:ꝛ dicūt oia iſta idigē creatiōe:adeo q̄ dicūt q̄ hō nō mouet lapidē expellēdo ſ͛z illō agens creat motū:ꝛ negauerūt ꝓꝑ h̄ po^{ās} eē ſup.in rebus:ꝛ ſic pꝫ hec. ¶ Sꝫ q̄ꝫu^m hec lex ſit ꝯ nāz ꝛ rōnalē vitatē:tu iſpicias.arguit eni Albumaſar ꝯ hāc:ꝛ cōponit rōnez ſic.oia corpa nālia q̄ motu locali ꝛ ꝑ ſe mouent̄ ſūt agētia aligd ex̄ ſe: vt exēplo oñdit:vide. Sꝫ declaratū eſt oia corpa celeſtia moueri ꝑ ſe ꝛ motu locali:q̄re ꝛ ipſa agere ex̄ ſe non erit dubiū:ꝛ ꝯ h̄ faciūt oia iducta in ꝑcedenti ſ͛mone. Si vō corpa celeſtia agē ex̄ ſe ꝛ i hūc mūdū ꝯſentiam⁹. Adhuc ptiti ſūt pr̄es antiq.gdā eni coꝝ ſūt g cuilibet effectui h̄ iferi⁹ ꝓpriū ſidus ꝑ ſe ad ei⁹ creationē i celo iponūt ſufficiēs ad icremētū illi⁹:ꝛ h̄ opio Hermetꝭ Enoch mercurij ꝛ plimoꝝ idoꝝ fuit.adeo q̄ aſtro^{mi}.48.imagines in celo ſituāt ſtellato: vt q̄lꝫ ſuā rē ꝓcreet ꝛ curet.iuxta illō Ap. paulo añ allegatū.gdā antiquoꝝ ſenſerūt h^c oia plena eē dijs:ꝛ iſti ſūt g tātā corpib⁹ celeſtib⁹ iponūt po^{ām} q̄ oia ex illis eē conati ſunt ꝯfiteri:vn̄ ꝛ Homer⁹ ab Empedocle ꝯcipiēs igt itellm ꝛ vo^{lūtē} ad pñs augeri:ꝓꝑ qō ingt talis itellc̄s ē i terris hoib⁹:q̄lē d̄ducit pr̄ i die viroꝝ deorūqꝫ. Et hui⁹ ēt opionis Orpheus oia plena dijs i carmib⁹ ſuis dogmatiçās fuit viſus eē.dicebat eni deos vtutes dinas in reb⁹ diffuſas eē:q̄s deos Ari.de mūdo exponēs iquit ſūmū habitaculū deoꝝ nūcupatū ē celū:plenū aūt exiſto corpoꝝ dinorū q̄ ſtellas ꝯſueuim⁹ dicē. Poſt hos Alexā. Aphrodiſe⁹ g Democritū ꝛ Leucippū ſecut⁹ eſt ingt.hūc mūdū nō depēdere ab illo niſi q̄ꝫ^m ad ordinate regulariterqꝫ agere.vn̄ qꝛ hic iferi⁹ eſt ꝯrietas ſufficiēs ad gnōnē. Ampli⁹ ſubꝫ potēs recipe mot⁹.iō ꝛ hec nō depēdere: nec in alt^{one}:nec in gnōne:nec in aug^{one} ab illis ingt. Verꝫ hꝫ mot⁹ ordinati nō eēnt ſ͛m quādā reciprocationē:vt.ſ. nūc ex calidis gnant̄ frida:nūc ecꝯ. Sꝫ ꝯtigeret ſic Heraclitus poſuit:q̄ q̄nqꝫ oia fierēt ignis.nā ordiatio reciproce ꝯuerſiōis iuicē ē ꝑ vtutē celi.ait tm̄ ſaluādo dictū Ap. in 7° ꝛ 8° phy.hꝫ corpa h̄ depēdere in motu locali tm̄ ab illis.h̄ aūt expi^a cū docuit de magnete.mouet eni localr ꝑ vtus ē celi.Imo vt dicūt lapidarij ſi magnes fig^e redderet̄ rotūde:ꝛ ſup duos locaret̄ polos eēt ſine dubio motu localr motu celi ꝓprio:ꝛ h̄ qꝛ oē qō localr mo^r:mo^r ꝑ virtutē p^i moti qō eſt celeſte corp⁹. Et cū oia hec ſint dcā ex his accipim⁹ q̄ corpa celeſtia agāt in his inferiorib⁹ ſine dubio ſ͛m oēs modos mot⁹.ſ.iten^{ſiue} ꝛ phicos:ſ͛m phicos gdē qm̄ ſ͛z gnōnē ꝛ corruptionē.ampli⁹ ſ͛z alfationē.adhuc ſ͛m augmētū ꝛ decremētū. Ruꝛſus ſ͛z loci mutatōez.ſ͛z iten^{ſiue} vō:qꝛ hoib⁹ ſcē iſtuūt̄ ꝓphie religiōes mores declarati in libris moralib⁹ vitia ꝛ vir oēs act⁹ g in nob iueniūt̄:vt aſtrologi dicūt.hec lꝫ ꝓbata ſint ruꝛſus ea cōfirmās oñdo ꝑ q̄ agāt in hoꝝ gnōne ꝛ corruptiōe:qꝛ appet in elñtis ꝛ mixtꝭ:qm̄ accedēte ſole ꝛ alijs ſtellis celis ad cenith alic⁹ regiōis elña ſupiora:vt ignis ꝛ aer augēt̄:ꝛ iferiora.ſ.terra ꝛ aq̄ minuūt̄:ꝛ in ſupiora ꝯuertūt̄ ꝛ eꝯ recedēte. Ampli⁹ i mixtꝭ ꝛ ꝑ ſ͛ iaiatꝭ.ingūt.n.alchimiſte:vt Alb.ꝛ Aui.quēlꝫ planetā hr̄e vnā ſpēz metalli.ſic ſol hēt auꝝ mltiplicat̄:lūa argē^m:mercuri⁹ argē^m viuū:mars ferrū:iuppit̄ ſtānū:ſaturn⁹ āt plū^m:ꝛ ide hꝫ metalla noia ſortiūt̄

Pō albumaſaris.

Pō Alexandri.

tūc ſūt planetarꝫ:vt inquūt. Hoc etiā appet in aīalib᷒ ⁊ in plātis.quātū eni acceſſus ⁊ receſſus ſolis necīus ſit gnōni plātarꝫ agricole teſtes tibi erūt. ¶ Itē in gnōne aīaliū: ſole eni intrāte pᵐ pūctū arietis:tūc aues nidos icipiūt colere:iter ſe aues ſuaues cant᷒ ad amorē icitātes canere:vt Plo īqt de philomena.reciproca baſia qūqꝫ iterponere tādē ad amoris actus:vt ide ꝓcreent pulli occurrunt: et ꝙ mirabilis ſit nāe ordo ex hꝭ aīalib᷒ felicib᷒ cape ꝗſpiā pōt. ¶ Adhuc empica teſtatᷣ auc͠tas medicorꝫ ꝗ nouem menſes latiōis fet᷒ in vtero mr̄is plāetis aſcribētes aiūt natū i 8ᵘᵒ mēſe viuere nō poſſe:qꝛ ſub planeta mortificāte oritᷣ. Et ꝙ hᷓ ſint ita oīa auc͠itate magnorꝫ ꝯfirmo:quēadmodū fuerūt Magot grecus:⁊ Herma babylonicus:⁊ Hermes egypti᷒:Ptole᷒ ſapiēs:Geber hiſpalēſis ⁊ Thebitꝗꝫ caput fuit Zoroaſter ꝗ cū nat᷒ fuiſſet cerebrū ita palpitaſſe aiūt ꝙ manū ipoſitā repelleret:quēadmoduꝫ Plini᷒ teſtat᷒ ē. Hꝭ.n.viri alchimiā pficiētes toᵐ ꝗnis arti ad corpa celeſtia reducūt.erat eni pn̄ᵐ apō eos:oīa q̄cūqꝫ fiūt:ꝗnantur:q a nā vel arte moueri a ṽtutib᷒ celeᵇ᷒ p̄ ⁊ ꝑ ſe.⁊ hᷓ de nā nō dubitat̄.in arte q̄qꝫ ꝯſtare ē dicūt:eo ꝙ aliqd mō:⁊ nō aīt icitat cor hoīs ad faciēdū:⁊ hᷓ eē nō pōt niſi ṽtus celeſtis:vt inquūt illos premoueret. ¶ Itē. Plo in timeo īqt.vitā nobis corpeā a ſtellis ifundi. Qr aūt corpa celeſtia agāt:⁊ i his trāſmutationē i accn̄tib᷒.ſ. mot᷒ ſpūales ⁊ corpales manifeſtabitᷣ.⁊ p̄ de ſpūali mutatiōe expiētia docet.īqt eni Plotin᷒ in 2ᵒ q̄rte eneadis. ꝙ ſtatue facte ab artificib᷒ loquētes nō loquūtᷣ:eo qꝛ aīe loquātᷣ i eis:nec qꝛ ſidera loquātᷣ:ſꝫ demōes a ſidere dati ſub cui᷒ dn̄io celebrata fuit ars vl̄ opatio. Ampli᷒ quēadmodū Haly teſtat᷒ ē de puero filio regis q̄ die nat᷒ eſt locuto nō dicē ꝯiūctionē 4ᵒʳ planetarꝫ i ei᷒ horoſcopo cōcurrētiū ꝓtuliſſe ṽba:nec ē ꝯſonū ei᷒ aīaꝫ ea formauiſſe: vaticiniūqꝫ feciſſe ꝺ pīmi regni calamitate:pauloꝑſt eueniēte:ſꝫ demonē poti᷒ fuiſſe locutū:demonē dico mercurialē:qm̄ in 8ᵘᵒ gradu libre horoſcopo ꝗ termin᷒ eſt mercurij:mercuri᷒ cū venere ioue ⁊ marte dī fuiſſe cōiunct᷒. ¶ Rurſus dicit Albumaſar in ſadan:ꝙ grecorꝫ reges cū op᷒ aliqđ pficere curabāt:deo ꝗdē oīonē porrigere ꝯſueuerūt capite draconis exiſte in medio celi:⁊ cuꝫ ioue vel alio aliq̄ amicabili aſpectu ꝯiūcto:tūc eni exaudiebantᷣ. Ad idē Plo i republica ait ſub fatalib᷒ nec͠itati dee filiarūqꝫ ei᷒ ꝑcarꝫ reuolutionib᷒ aīas in corpa ꝓficiſci.vide. ¶ Itē aſtronomi dogmatiçāt capite arietis ſigniferi ſub ei᷒ cōpari capite imobilis çodiaci ſituato:et vl̄r çodiaco ſubortogonal̄r ente çodiaco:qđ ſi ꝗdē fcm̄ ſꝫ Ptolomei radicē ꝑ ampli᷒ circa.1500.āno ſui motus idicat cor leōis practi:tūc nāqꝫ ṽtute vnita ex directa cōnexiōe ſparū in hec iferiora diffuſa. Maxīe ac q̄ſi ꝑ.500.annos an̄ ⁊ poſt mūdū ꝯflorere ṽtute ⁊ ſapia:tūc ꝗdē eni reges imperatoreſqꝫ fuere celeberrimi.vt Alex.dari᷒:Juli᷒ ceſar.⁊ reliq tūc etiā romanorꝫ monarchia:ſtoicorꝫ adaucta ſchola:peripateticorꝫ fūdata ſecta Arꝫ.auctore. Tūc Gal.i medicina. Ptolome᷒ in aſtrorꝫ ſapia. Cicero in rhetorica claruere. ¶ Ampli᷒ ꝓuulgabantᷣ ſecte beſtiali appetitu fundate vt machometanorꝫ ⁊ alie multe.ꝙ ſi accidat capita ſignorꝫ 4ᵒʳ cardinaliū:⁊ oīno çodiacos icipiētia abinuicem ſecedere oīa c͠trio puerti icipiēt:ſicꝫ pꝫ nr̄is tꝑib᷒ in ꝗbus paucos.imo nullos video phos:⁊ illi pauci cōprimuntᷣ: ita ꝙ deſperati phiaꝫ ꝑuifaciunt intm̄ ꝙ eā tāq̄ deſtructionē aīe ⁊ corpis reputāt:eo qꝛ appetitus inālēs phi ſequūtᷣ hodie ꝑꝑ diſpōnē tꝑis hui᷒:⁊ iō nunc phos oēs vitioſos reputāt vulgares:cui᷒ c͠triuꝫ legim᷒ fuiſſe tꝑe illo. quēadmodū Ari.narrat in lib᷒ de pomo.manutenebant eni leges diuinas ꝯſtōnes nāles ⁊ ordines ꝯgruos ⁊ breuiter oēs opiones ꝗb᷒ ducebantᷣ i pfectionē aīe ⁊ corpis: cui᷒ opᵐ video tꝑe meo.1497.⁊ vtinaꝫ tꝑe illo fata mea ita tuliſſent vt me viuētē tūc pſtaſſent. Dn̄i hui᷒ tꝑis pauci ſit ꝓter nr̄os ꝓclaros Venetos ꝗ iuſtitiā:tēpantiā:fidē: ṽtutū oīuꝫ ꝗnā ꝯſuēt:q̄s de᷒ tāq̄ imagines āṫiq̄rꝫ dn̄orū ꝯſuat:vt ne nā obliuioni tradat eos:qm̄ occurrit illos reformare. ꝙ itaqꝫ corpa celeſtia i his q̄ hᷓ ſūt ſpūales mutatiōes nouaſqꝫ trāſmuᶜᵒˢ agāt māiᵐ ex his ē. Qr ṽo i his q̄ ſūt hᷓ āpli᷒ agāt corpeas trāſmuᶜᵒˢ ꝓbare non expedit: qm̄ oēs libri pleni ſūt:⁊ ſic ſit de his dcm̄ itātū. ¶ Sꝫ qꝛ nōdū māiᶠᵉˢ ē mod᷒ agēdi eorꝫ i nob̄. Jō ampli᷒ circa modū agēdi iſtiſtā.poſſum᷒ ꝗ itellige ea age dupl̄r. vno᷒ tāq̄ cās p̄ᵃˢ remotas pn̄ˡᵉˢ.ita ꝙ illa ſint pn̄ˡᵉˢ cāe oīum q̄ hic fiūt:⁊ agētia hᷓ ſint cāe inſtr̄ales. 2ᵒ tāq̄ cās ꝓxias ⁊ imediatas. 2ᵒ ſiqdē mō adhuc 3ʳ.vl̄r:ꝑticulariter:⁊ mō me͠ īqunt aſtroᵐⁱ vt declabitᷣ. Siqdēꝫ p̄ᵒ ſic corpa celeſtia ꝯnexa ꝯſtituūt nāꝫ vl̄eꝫ q̄ ē tāq̄ cā p̄ᵃ ⁊ vl̄is oīuꝫ effectuū ꝗ hᷓ fiūt ⁊ agētia hic ſūt cāe ꝓxie ⁊ inſtr̄ales.imaginādū.n. ex ꝗnabilib᷒ agētib᷒ hᷓ ⁊ corpib᷒ celeſtib᷒ fieri vnū agēs hn̄s gradus ordiatos:qm̄ hec agētia i agēdo depēdēt ab illis:quēadmoᵐ in eēndo. Hoc Arꝫ.2ᵒ ꝑigᵒ teſtat᷒ ē:vbi corpa celeſtia eē velut ars.hᷓ aūt q̄ hᷓ ſūt tāq̄ inſtr̄a artis. Qđ ēt rōnib᷒ ꝓbatᷣ Auer.8ᵒ phy.cō.46.⁊.47.q̄rꝫ p̄ᵉ ſumitᷣ ibi:qm̄ iuenitᷣ aliq̄ nā pl̄ificata in ml̄tis ſm̄ vniuocā rōnē vl̄ analogā:opꝫ vt eā i aliqđ p̄ tale reducam᷒ qđ ſit tale ꝑ ſe ⁊ cā oīuꝫ aliorꝫ q̄re ſint talia.mō in ꝓpoᵗᵒ iuenimus oīa agere hᷓ ⁊ poᵃˢ agēdi eē i oīb᷒ his q̄ hᷓ ſunt.ꝗ opꝫ dare vnū p̄ tale qđ ſit tāq̄ regula ⁊ mēſura oīuꝫ aliorꝫ:et hᷓ nō pōt eē niſi corp᷒ p̄ᵐ imortale ⁊ diuinū.ſ.celū q̄re ⁊c. ¶ 2ᵃ rō eē pōt ex ṽbis Auer.corpa celeſtia agūt in his:⁊ agētia hᷓ vl̄ eq̄ p̄:⁊ hᷓ nō.tūc eni vn᷒ effect᷒ a duab᷒ cauſis eq̄ p̄ totalib᷒ pēderet.ſi nō eq̄ p̄:vl̄ igitᷣ agētia hᷓ ꝑ ꝑus q̄ᵐ illa:⁊ hᷓ ex͠neū exiſtit nāe vel illa ꝑus:⁊ hᷓ volo.pꝫ ꝗ cām vl̄eꝫ corpib᷒ celeſtib᷒ eē decēter iſcriptā. ¶ Sꝫ diceo.oē agēs p̄ᵐ ⁊ pn̄ˡᵉ ꝯiūgitᷣ ſuo inſtr̄o:vt pꝫ de manu ⁊ ſecari ⁊ ml̄tꝭ alijs:ſꝫ corp᷒ celeᵉ nō ē ꝯiūctū nob̄:vt ſēſu pꝫ expſſe. ¶ Hōꝫ ꝙ iſtrꝫ ē ml̄tᵉ:in ꝓpoᵗᵒ 2ᵉ. vno᷒ ꝙ nō mouetᷣ ꝑ ſe niſi ꝑ iſluxū ab agēte p̄:vt pꝫ i lapide moto a baculo ꝗ nō mouet niſi ꝑꝑ manū q̄ in baculo iſluit:⁊ ſic veruꝫ eſt: oē inſtr̄m eē pn̄ˡⁱ agēti ꝯiūctū. 2ᵒ pōt capi ꝑ 2ᵃ cā:q̄ dī inſtr̄m ꝓut nō agit ṽtute ꝓpa:ſꝫ ṽtute p̄ᵉ:⁊ ſic hꝭ ſūt inſtr̄a p̄morꝫ corporꝫ:⁊ ſic nō opꝫ ꝙ ſint ꝯiūcta ſm̄ locū:ſed ſm̄ actū ṽtutū vt oēs dicūt ſapiētes:⁊ ſic pꝫ p̄m᷒.ſi aūt dicamus corpa celeſtia agere 2ᵒᵒ.ſ.imeᵗᵉ ⁊ vl̄r adhuc ſꝫ piᶜᵒˢ illō ꝯcedēdū puto mediāte lumīe ⁊ motu.vt Arꝫ.2ᵒ celi.i quit.⁊ Auer.ibidē cō.42.hec eni duo ſūt ꝗnalia inſtr̄a corꝑib᷒ celeᵇ᷒ ad agēdū hᷓ iferiᵃ:nō tātū q̄ᵗū ad trāſmuᶜᵒᵐ in ſuba:vt pꝫ ad ſeᵐ:ſꝫ q̄ᵗū ad trāſmuᶜᵒˢ i accn̄tib᷒.ſ.motu locali alraᶜᵉ augᵗᵒᵉ ⁊ alijs:vt ſēſus diuulgat. ¶ Ampli᷒ ſi dicim᷒ corpa celeſtia age i his iferiob᷒ imeᵗᵉ ⁊ mō ꝑticulari.ſ.vnicuiqꝫ ꝓpo ſꝫ piᶜᵒˢ eſt valde duᵐ.nō eni iueni apō Arꝫ.corpa celeſtia age i his imeᵗᵉ niſi motu ⁊ lumie: ⁊ nullibi iueni iſtū modū agēdi aſtronomorꝫ.maxīe eni in lib᷒ celi ipm̄ tradē debuiſſet.vbi oīa accn̄tia ꝓpa celorū tractat.attn̄ ſi dcā Arꝫ.i lib᷒ de bōa fortūa iſpiciemus adhuc poterim᷒ ꝯfiteri hꝭ modū agēdi i nob̄. ¶ Debes ꝗ ſcire ꝙ duo ſūt mōi udi ad hᷓ ſatis optimi.p̄ᵘˢ ē imaginādo ꝙ quēadᵐ calor igni iberēs ⁊ ē calor ⁊ ē igne᷒.ſic ⁊ pꝛ me᷒ i hora gnōnis ⁊ trāſmuᶜᵒˢ ſꝑmatiꝭ:⁊ ē hō ⁊ ē ſtellarū ⁊ corporꝫ celeſtiū iſtrꝫ ſub tali ꝯſtellatione vl̄ diſpōne exn̄tiū:⁊ quēadᵐ calor iq̄ᵐ calor nō ꝗnat niſi ꝑ ſe calorē: ſic ⁊ hō iq̄ᵐ hō nō niſi hoieꝫ ꝗnat.āpli᷒ ſicꝫ calor vt igne᷒ ꝗnat ignē:ſic ⁊ pꝛ me᷒ hō exn̄s iq̄ᵐ iſtrꝫ celorꝫ ſic diſpoſitorꝫ q̄ſdā mihi nāles poᵗᵉˢ aggnat.v.g.poᵃˢ nālē gladiādi ſaltādi:⁊ ſic d alijs potētijs nālib᷒ d 2ᵒ ſpe q̄liᵗᵉ.āpli᷒. aggnabit mihi poᵃˢ nālē q̄ mouerō a diſpōe mei aſcēdētis. ſic ꝙ quēᵐ dn̄s mee vite exiſtet diſpōe varia diſpoſit᷒ iſte ⁊ ego allect᷒ ab eo iſeqꝛ ei᷒ diſpōnē:nē ꝗdē hylarē:nē vo

Plo mē dicētum.

Plo platonis.

Nota.

Laus et bndictio circa venetos.

Corpa celestia agē est duplr.

Obiectio

Solutio

Nota.

triſtē:nūc ſtudioſaʒ:nūc ꝓtuā.hui⁹ exēpluʒ ꝓ̄ſo poſuit
ꝙ queadmodū porrigēs lactucā anſeri eaʒ mo⁹:allicitq̄ʒ
ꝑ exteriorē ſenſuʒ:qm̄ ꝓꝓetas nālis fuit cōgenita anſeri
moueri a lactuca:ſic diſpō nālis fuit mihi a p̄re in ṽtute
aſtroꝝ data vt diſponar ſm̄ aſtroꝝ dn̄antiū mihi diſpō⸗
nē:ꝛ h̄ꝫ nāles po⁹ Ap.in illo li⁰ ipetus appellat nāles:vt
Dubita⁹ ibidē pꝫ.❡Sed ambigēs nō parū gdnā eſt h̄ꝫ nālis ipe
Dubita⁹ tus.an.ſ.accn̄s aie:an accn̄s corporis.❡2⁰ ambigēs:qm̄
aſtronomi cōſiderāt exitus nati ab vtero:ꝛ nō tn̄ horaʒ
Dubita⁹ cōceptiōis.ḡ nō eſt ṽtute p̄ris h̄ꝫ nālis po⁹.❡3⁰ dubita⸗
bis an dn̄o vite ſortis exiſtēte bono vel malo.ad h̄ vt be
ne vel male agat ille planeta ſpecialr̄ nūc nouiter influit
Dubita⁹ ſibi q̄litatē aliquā:an illa ꝯgenita ſufficit.❡4⁰:dices ꝙ
tūc corpa celeſtia vlī mō ꝯcurrerēt:ꝛ ſic nō differret hic
Solō ad primum. modus agēdi a p̄:qð nō eſt ita.❡Dōm igiꝰ ad p̄maʒ ꝙ
queadmodū ingt Ap.oīa accn̄tia phica ſūt cōia aie ꝛ cor
poris:queadmodū in p̄ de aīa oñſuʒ eſt.veꝝ aliq̄ iſunt aie
ꝑꝑ corp⁹:aliq̄ eꝫ.ſic in ꝓpo⁰ h̄ꝫ accn̄tia.ꝛ ſi ſint cōia aie
ꝛ corpi:aie iſūt ꝑꝑ corp⁹:qm̄ icipiūt ab ipo corpe:ꝛ termi
nant in aiaʒ:queadmodū ſomn⁹ ꝛ vigilia:vt Auer.dicit.
Ad 2ᵐ ❡Ad ſcðaʒ debes ſcire multū in h̄ ꝙ in gn̄e aialis.v.g.
hoīs 3ᵃ ꝯſidero tpa.ſ.horā ꝓiectiōis ſpermatis:horā for
mationis ei⁹:ꝛ tp̄s regiminis ſue vite.imaginor igiꝰ tūc
p̄reʒ iſtr̄m aſtroꝝ ſic diſpoſitoꝝ gn̄are vel dari ṽtuti gi⸗
gnitiue diſpōnē quādā vt agat actione vnigenia diſpōni
aſtroꝝ tpe ꝓiectiōis:tūc eni ſemie ꝓiecto ṽtus formati⸗
ua eſt iſtr̄ʒ 2ᵒʳᵘᵐ.ſ.hoīs ꝛ corpoꝝ celeſtiū ſic diſpoſitoꝝ:vt
iſtr̄m hoīs hoieʒ gn̄at:vt iſtr̄ʒ aſtroꝝ ſic diſpoſitoꝝ hora
for⁹ᵉ gn̄at accn̄tia ꝯſilia aſtroꝝ diſpōni.Hora q̄ʒ exitus
ṽtus formatiua q̄ p̄ erat formatiua ꝯuertiꝰ in regitiuam
corpis:qm̄ ampli⁹ fet⁹ nō viuit vita m̄ris:ꝛ ſic iterū pōt
ꝯſiderari duplr̄.vno⁰ iquātū eſt iſtr̄m hoīs:ꝛ ſic hꝫ ꝯſua
re ꝛ regere hoieʒ iquātū hō eſt.alio⁰ vt inſtr̄m aſtroꝝ ſic
diſpoſitoꝝ in tpe exit⁹:ꝛ ſic hꝫ mouē nauiʒ ſm̄ diſpōneʒ
ſui dn̄i:ꝛ oīa iſta tria tpa ꝯſiderare ſolēt aſtronomi: ma⸗
xime tn̄ tp̄s exitus:qm̄ tūc ṽtus icipit regere corp⁹:ꝛ q̄dā
mō agere in ṽtute aſtroꝝ tūc ſic ordinatoꝝ:vt dictū eſt.
Ad 3ᵐ. ❡Ad 3ᵐ mihi vi eē dōʒ ꝙ queadᵐ hō cōplōnis choleri⸗
ce moueꝰ ad irā ꝑꝑ tria:tāq̄ʒ ꝑꝑ cām.p̄ ꝑꝑ appetitū vidi
cte:tāq̄ʒ ꝑꝑ finē.2⁰ ꝑꝑ accēſionē ſanguis circa corp⁹:ꝛ ma
xime circa cor.ꝛ 3⁰ ꝑꝑ cōplōnē cholericā ſic aptā ō facili
accēdi.ſic ꝛ hō g ſub dn̄o naſciꝰ mercurio hꝫ tria vn̄ mo
neꝰ ad diſpōnē illā.ſ.ṽtutē regitiuā corpis:que eſt tanq̄ʒ
agēs imediatū.2⁰ ipetū ꝯgenitū tāq̄ʒ māʒ p quā nat⁹ eſt
icurrē alterationē ſilēʒ diſpōni aſtri:eo mō q̄ choleric⁹ ꝑ
cōplōnē cholericā nat⁹ erat icurrere i irā.Et 3⁰ hꝫ mercu
riū dn̄ʒ ſue vite a q̄ moueꝰ tāq̄ʒ ferrū a magnete:vl̄ agēs
a fine.dīr tn̄ qm̄ magnes moueꝰ ꝑꝑ ipreſſionē q̄litat oc⸗
culte:vt Auer.ingt in.io.cō.7ᵃ phy.in nato autē nō moue
tur ab aſtro:ſʒ queadmodū graue ſe mo⁹ deorſuʒ ꝑ forāʒ
ſubalē:ꝛ ꝑ q̄litates tāq̄ʒ ꝑ iſtr̄a nullo ei impſſo a loco:ſic
nat⁹ ſub mercurio mo⁹ ſe ꝑ formā ſubalē tanq̄ʒ ab agēte
ꝑ ſe:a q̄litatib⁹ tāq̄ʒ ab iſtr̄is:ꝛ a planeta tāq̄ʒ a loco fine
ſiue ꝑfectiōe:ꝛ in h̄ pꝫ dr̄ia brutoꝝ ab hoīb⁹.bruta nāq̄ʒ
ab ipreſſionib⁹ celeſtib⁹ mutanꝰ aliqd recipiēdo qð iſtin⸗
ctū nāe appellat Ari.2⁰ phy.ſic de gallo pꝫ g i ſingula ho
ra nocti horā p̄dicat ruſtico:ꝓpterea qꝛ ſētit motū aſtro
rū a q̄litatib⁹ ei nouiter ipreſſis ſʒ diuerſaʒ horā.Adhuc
pꝫ de aſino g tpe future pluuie aures quatit ſepe ſep̄ꝰ ꝑꝑ
ipreſſionē pluuialē quā ſentit:ꝛ ſic de alijs m̄ltis.Hoies
aūt ꝛ ſi h̄ꝫ ipreſſiōes fiāt eis nō mouenꝰ:qm̄ illas nō ſen
tiūt ꝑꝑ occupationē in altiori ope:vt Ap.eſt ſn̄ia i libro
de bona fortuna:attn̄ vbi fiāt fortiſſime cōiunctiōes:ma
xime iſluētes etiā hoies ſentirēt:ꝛ ſum locut⁹ hic de pti⸗
cularib⁹ hoīb⁹:ſecus eſt de diſpōnib⁹ celoꝝ vlīb⁹.❡Ad
Ad 4ᵐ quartū dōm corpa celeſtia duplr̄ ꝯcurrere ad eſſe.ſ.rerū

abſolute:ꝛ ad eē cū talib⁹ accn̄tib⁹.p̄mo mō h̄n̄t rōnē cāe
vlīs:vt dictū eſt.ſcðo mō rōnē cāe ꝓxime:put eſt cā mu
tatiōis rei ꝑticulariter ꝛ ſignate vt nūc verificaui.Et ſic
pꝫ iſte excellētiſſimus modus dicēdi.De ſcðo mō dicēdi
pleni ſūt libri aſtronomoꝝ.ꝛ iō cuʒ in eo nihil noui dōm
iueni:ſʒ poti⁹ reꝓbādi aliqd diligēs lector ex ſe libros
aſtronomoꝝ reuoluēs ꝯſiderabit.h̄ gdē modus mihi pe
ripateticus viſus eſt.ꝛ ſi dicta Ari.ſaluare vis:nō video
alr̄ eē dōm:qð vō dicebaꝰ Ap.nūq̄ʒ dixiſſe de iſto modo
agēdi:pꝫ eē falſuʒ.dixit eni i lib⁰ de bona fortuna.nō eni
dicebat dicē in libro de celo:qm̄ ibi ꝓp̄a accn̄tia celi vlīa
tractat ꝛ nō ꝑticularia ſʒ ꝑticulares aſtroꝝ diſpōnes.vt
pꝫ.iō tn̄ vlēm modū agēdi tradidit.vtrū autēʒ ſit aliqs
modus medius agēdi in corpib⁹ celeſtib⁹.erga nos diffi
le eſt multū:ꝛ in h̄ nō paꝝ laboraui:aſtronomi q̄s Aui.ꝛ Pō aui. ꝛ Alberti
Albert⁹ ſequūꝰ.opinati ſūt planetas differre cōplōne.q̄⸗
dā eni planetaꝝ ſiccus ꝛ frigidus exiſtit vt ſaturn⁹:qdā Planete
calidus ꝛ hūidus:vt iuppiter:ꝛ ſic de alijs ſuo mō dicaꝰ. diuer com
Imaginaꝰ igiꝰ.ꝙ queadmodū mēbra hoīs diuerſas h̄n̄t plexione.
cōplōnes:vt cerebrū humidū ꝛ frigidū:cor calidū ꝛ ſic⸗
cū:epar calidū ꝛ humidū ꝛc̄.attn̄ ex eis ꝓuenit cōplō to
tius hoīs declinās a cōplexione tēperata ꝑ calidaʒ ꝛ hu⸗
midū:ſic ex aſtris diuerſaꝝ cōplōnū fit q̄dā media com
plexio declinās a tēperata ꝑ calidū ꝛ humidaʒ.caliditas
eni iouis martis ꝛ ſolis ſuperāt frigiditatē ſaturni vene⸗
ris:luneq̄ʒ.Silr̄ humiditas lune veneris ꝛ iouis ſuperāt
ſiccitatē ſaturni martis ꝛ ſolis:ꝛ ſic calidū ꝛ humidū ſūt
ſuperexcellentia:ꝛ ſic cōplō erit declinās ad calm̄ ꝛ humi⸗
dū:ꝛ hic modus agēdi ē medi⁹ iter cōeʒ ꝛ ꝑticularē:qm̄
nō eſt extimādū ſtellas eē hui⁹ cōplōnis formalr̄:ſʒ effe⸗
ctiue:put h̄n̄t vitā hoīb⁹ maxīe ꝛ aialibus dare.Sʒ huic Cōtra
mō dicendi opponit Auer.2⁰ celi.cō.42.2ᵃ.p̄:qm̄ ſi aſtra
agerēt frigiditatē maxīe appereret in luna.mō luna in ple
nilunio caliditatē agit:vt Ap.ingt in 4⁰ de ꝑtib⁹ aialiū.
ꝙ noctes i plenilunio calidiores ſunt ꝑꝑ lumē lune.Am⸗
plius arguit ꝙ ſi aſtra agerēt frigiditatē eēt ex̄ fūdamē⸗
tū nāe:qm̄ frigiditas nō igrediꝰ op⁹ nāe.pōt ḡ argui ſic.
nulla corpa ꝑ ſe viuificatiua ſunt ꝑ ſe agētia frigiditatē.
ſed corpa celeſtia ꝑ ſe ſūt viuificatiua:ꝛ ꝑ accn̄s mortifi⸗
catiua.ḡ ꝑ ſe agēt calidū ꝛ humidū:ꝛ ꝑ accn̄s ꝛ q̄ſi ſʒ cō
paratiōnē ſiccitatē ꝛ frigiditatē:que ſūt oppoſite vite:vt
pꝫ a medicis.Ut ḡ opīo Ari.ſit manifeſta obyciā ꝯ̄ illaʒ Argumē ta ꝯ̄ auer⸗ roem.
argumētis:que cōtra eā fiunt.obycit itaq̄ʒ expoſitor pri⸗
mus latinoꝝ ſcðo celi.ꝯ̄ Auer.duobus argumētis p̄mo:
qm̄ data opione Auer.ſequereꝰ ꝙ ſiccū ꝛ frigidū eēnt in
vniuerſo per accn̄s:ꝯn̄s eſt cōtra oēs.omne eni ens ꝑfe⸗
ctū cadit ſub intēto nāe vlīs.Cōſequētiā ꝓbat.ea ſunt ꝑ
accidēs in vniuerſo:q̄ nō fiunt a corpib⁹ celeſtibus:ſʒ hꝫ
ſm̄ Auer.nō fiunt a corpibus celeſtibus niſi ꝑ accn̄s.ḡ ꝛ
per accidēs ſunt in vniuerſo.❡Amplius arguit.oēs for
me ſubales iferioꝝ corpoꝝ ſunt ex ṽtute celeſtiū corpo⸗
rū.ḡ ꝛ eorū ṽtutes eſſe debēt a corporibus celeſtibus:cū
dans formā det ꝯ̄ntia formā.❡Pro intellectu opīonis Solō ꝯ̄ Auerroē ꝛ Ariſto.
Ariſto.ꝛ Auer.debes ſcire ꝙ queadmodū vt Auer.lquit
i2⁰ meta.cōmēto.18.ꝛ in ſcðo caplō de ſubā orbis.duplex
eſt calor.celeſtis ꝛ elementalis:ſic et duplex eſt humidi⸗
tas.ſ.celeſtis ꝛ elemētalis:ꝛ duplex ſiccitas celeſtis ꝛ ele⸗
mētalis.ꝛ duplex frigiditas etiā ſuo modo.Calor elemē
talis eſt ꝓp̄ria qualitas ignis:ſiccitas elementalis ꝓp̄ria
terre.humiditas elemētalis ꝓp̄ria aeri.frigiditas elemē
talis ꝓp̄ria aque:ꝛ hui⁹ qualitates ſunt poſitiue:ꝛ accidē
tia per ſe quatuor elementoꝝ inuicē cōbinabilia:vt ſcis.
calor celeſtis eſt ille g nobis motu ꝛ lumine portaꝰ.frigi
ditas celeſtis eſt p̄uatio caloris celeſtis ꝑꝑ diſtātiā a celo
ꝛ a cauſis celeſtibus calefacientibus:ꝛ ſic diciꝰ terrā eſſe
maxīe frigidā:qm̄ maxīe diſtat a celeſtib⁹ cauſis calefa⸗

cientib⁹.ſ.motu ⁊ lumine:vt Auerro.inqͭ 2ᵒceli.cōmen. 94.Quid aūt ſit celeſtis humiditas p3:eſt enī illa q̄litas que cāuſatur ex corporib⁹ celeſtibus per ſe. ſiccitas aūt celeſtis p̄uatio hūi⁹ eo mō quo dixi in calore. Quib⁹ viſis p3 q̄liter frigiditas ⁊ ſiccitas ſunt per accñs intente: cū ſint p̄uatiōes quas nā per accñs intēdit. ℂ Tūc ad rōnes 3 hoc p3 ſol.ſi enī loqͭ ipſe de his q̄litatib⁹: put ſunt elemētales.ſic ſunt p̄ ſe a celo tāq̄ a cā vniuerſali:qꝛ vt dictū eſt.celū eſt vniuerſalis cā ſub cui⁹ virtute oīa agētia hic agūt:⁊ hoc nō negauit Auerro.ſed ꝙ celū agat illas: put opponunt̄ calori ⁊ humori īmediate negauit.Et ſic p3 ad p̄mū.ꝯcedet enī Auerro. hꝫ p̄uatiōes eē per accñs: ſ3 vt elātales ſunt q̄litates per ſe vlī rōne cāe. ℂ Et per idē3 p3 ad 2ᵐ: ⁊ cū hec ſint ita verificatu3 hētur corpora celeſtia agere vl̄r hic ampli⁹ particulariter:⁊ hoc tribus modis.ſ.vl̄r ꝑticulariter ⁊ mō medio: ⁊ ſic p3 q̄liter ex parte corporis celeſtis hec inferiora fiunt ⁊ ꝯſeruant̄. Et ſic expeditū eſt de ſc̄do ꝓpoſitoꝝ.Et cū ſit tibi perſpicuum corpora celeſtia agere in his:⁊ q̄uo agant tibi ſcio deſideriū maximū adeſſe: vt declarē tibi an neceſſitēt nos ſm ſapiētes an nō:⁊ hec qdē qd̄ multū deſiderabilis eſt:⁊ iā diu eſt in quo deſiderabaz eam abſoluere:vt in 23ᵒanno mee etatis in quo īcepi ſcribere libꝝ iſtum vſq̄ nunc in quo et currit ann⁹ 27ᵒ mee vite.⁊ nūq̄ īueni certitudinē in h q̄ſito ſm antiquos ⁊ maxīe ſm Ar. ⁊ alioꝝ ꝑipateticoꝝ dogmata:⁊ ſum ita cōfuſus in ea:vt reputē debere ꝯfundi hominē oēm q̄ haꝝ q̄ōnū gn̄a appetit abſoluere. Amplius ſcio te expectare declarationez q̄uo ex aſtris nobis augeat̄ ſciētia:⁊ ex ipſis q̄nq̄ diminuit̄: hoc enī apud oēs nō minoris eſt difficultatis q̄ qd̄ prima.⁊ vtinā ꝙ ḡ

5ᵃ qō. dicē poſſem aliqd̄ dignū in h. ℂ Et p̄ma qdē qd̄ vī ambigua multū:vt dixi.p̄ enī aſpectu vī ꝙ aſtra aīam hoīs nō neceſſitēt ꝑ opōnibus ſuis ꝑficiēdis: ⁊ h qꝛ multi docent euitare vires aſtroꝝ eoꝝq̄ fatū ꝓhibere. vn̄ Albumaſar 3 eos q̄ ſciam aſtroꝝ inutilē eſſe ꝓfitent̄:inqͭ.poterit ſibi forſitan p̄cauere mutādo locū in quo futura ē peſtis: poterit ēt aliqͥ totū a ſe repellere:ac p̄uidēs futurā īfirmitatē vel leſionē hoſtiū ⁊ ſilia deuitare. Hinc etiā Ptolome⁹ inqͭ.ſapiēs dn̄abit̄ aſtris:q̄ten⁹ admonit⁹ pōt īminēs decliare diſcrimē.Ampli⁹ narrāt aſtronomi puerū natū 8ᵒ mēſe nocte ſub ſaturno ſtationario ſtatiōe prima in ſagittario aſcēdēte ſemianimē ꝓfecto:⁊ viꝫ vt videbit̄ victurū ad triduū:nī diligētiſſime curatū vitā lōgo tp̄e ꝑegiſſe.Ampli⁹ iudei ꝑ chaballiſticā ſapiam:⁊ itimū ſacroꝝ lr̄aꝝ ſpūz fatalē ſortē celit⁹ imīnētē docēt ſupare. ℂ Rurſus Jāblic⁹ ꝑ efficacē deoꝝ ſublimē cultuz docet ꝓhibē.Adhuc Porphyri⁹ ꝑ magicā ſapiam Apollinis oraculo teſte.inqͭ in lib⁹ de oraculis cū q̄reret aliqs cur lepe⁹ ad rē quāplā fuiſſet ab Apolline indicat qd̄ nā faciendo forevt quaſi apt⁹ ſuſcipet̄. R̄ndit oraculū euz fatoꝝ vi īpediri quā magicis artib⁹ effugere poterat.vn̄ p3 magicā hoīb⁹artē celit⁹eē ꝯceſſaz.vt aliq̄ mō fatū repelleret.vide ip3. ℂ P̄.Zoroaſter teſtat⁹ ē picba^{co} ſacrl. ꝯſueuiſſe carmībus aīoꝝ morbos corporūq̄ ſanaſſe : ꝑꝑ qd̄ iqͭ.ſi tātū pōt aīus cui dū^{m} erit cū ſuꝑ vices eē aſtrorū: Itē ſi corpoꝝ celeſtiū ꝯiunctiōes nos cogerēt ad qd̄ religio:ad qd̄ leges:ad qd̄ ꝯſtitutiōes diue:⁊ ordines nāles:cū libtas tollat̄ arbitrij: oīa.n.ita acciderēt nobis ꝙ accidē oppoſito nō poſſent mō: ⁊ ſic quēadmodū Ar.inqͭ in ꝑigeneos deſtrueret̄ ꝯſiliū ō bellis.ampli⁹ ſcis ruerer moralis: ⁊ breuiter vtus hūana nō plus ſuoꝝ actuuz dn̄a eēt q̄ grauis ſuoꝝ motuū: ⁊ q̄ aranea in faciēdo telā:⁊ hirūdo nidū: ⁊ h eſt 3 nām multū ⁊ rōnē. Amplius oēs leges ſuſtētant̄ in h p̄n⁹ nos poſſe euitare aſtroꝝ rabiē:imo vulgares credūt ꝑcib⁹ ñ tm̄ aſtra:imo ⁊ deū flectere.oīones enim in cōmutatiōe orātis fiunt et nō dei.

ℂ In iſta igitur grādi q̄ōne nō pauci laborarūt.ſuppoſito igit̄ q̄uo aſtra nos mouēt: vel potius nos aſtris mouemur qdā āntiquoꝝ:vt ſtoici opiati ſūt oēs act⁹ nr̄os.ſ.nāles volūtarios ⁊ aīales.ſūt.n.in nob vt ꝑipa^{ci} inquīt q̄tuor gn̄a actuū:quoꝝ vnuz ē actuū hoīs in eo ꝙ hō. vt oēs opōnes:q̄rū p̄n^{m} ē itē^{us} ⁊ volūtas. Alie ſūt opōnes hoīs in eo ꝙ aīal:vt ſenſatiōes ⁊ mot⁹.Alie ī eo ꝙ corp⁹ viuūt vt viuere mori: augeri:diminui ⁊ gn̄are ⁊c̄. Alie in eo ꝙ corp⁹ nāle tm̄ vt moueri a motu elārī dn̄antie:calefacē:⁊ vl̄r oēs opōnes q̄ ſequunt̄ hoīem:vt eſt corp⁹ nāle.voluerūt igit̄ ſtoici fatū nos regē in oīb⁹.imaginant̄ itaq̄ ſtoici quēadmodū Boe⁹ inqͭ in 3ᵒ ꝑi^{er} ſc̄de editiōis.ꝙ ea volumus:eaq̄ nolumus:q̄cūq̄ fati nec̄itas īperauit:qꝛ volūtas nr̄a ex fato pēdē vī. ⁊ iō ea q̄ nos facim⁹ volūtate. iō ea facimus:nō qꝛ nr̄a imꝑauit vo^{tas}: ſ3 qꝛ fati nec̄itas īpellit nos ea facē. Pro his vīr auc̄tes viroꝝ ⁊ rōnes. inqͭ igit̄ Cicero ī lib⁹ de dīnatiōe. fatū id appello qd̄ greci himarmē.i.ordinē: ſeriēq̄ cāꝝ cū cā cā3 ex ſe gignat ea eſt ex oī eternitate fluēs vītas ſēpitna:ex q̄ diffōne appa ret volūtatis opōnes eē nec̄ias.⁊ iō oīa mūdi opa. Ampli⁹ Apulle⁹ Medaurieſis:⁊ Hermes Trimegiſ⁹ in li⁹ de nā deoꝝ iqͭ. fatū eſt cāꝝ cōplexio ex ꝓuidētia p̄ᶜ cāe dpēdēs. Adhuc Sētiriō Freniti⁹ Poſſidoni⁹aſtronomi h idē ꝯfitētes addūt affect⁹ oēs opōneſq̄ reꝝ ſoli lune ⁊ alijs attribuēda.vn̄ ait Freniti⁹.fatū ē colligātia cāꝝ ex motib⁹ aſtroꝝ vi3 ⁊ efficaciā trahēs.cui Ptolome⁹ huic addidit nec̄iā imutabilitatē:⁊ iqͭ fatū ē vt⁹ ꝯſtellationū imobilis. ℂ P̄.Seneca ī q̄ōnib⁹ nālib⁹ auc̄te Lētine pōtificis iqͭ. fatū ē nec̄itas oīuz reꝝ ⁊ actionū:quā nulla vis pōt irrūꝑe ex Jouis diſpōne diffinitoq̄ ꝯſilio deoꝝ. Ampli⁹ quēadmodū Euſebi⁹ iqͭ in 9ᵒ de p̄paratiōe euāgelica:Gentiles oēs auc̄te Homeri ⁊ Apollinis illud confirmarūt.iqͭ.n.Euſebi⁹ cū eēt Apollo interrogat⁹ q̄ſtone tp̄e ſuū īmorādū eſſet tēplū q̄ſi ꝓphetiçās riſum his carmīb⁹ cecinit.v. Tūc q̄q̄ terrifico ꝑcuſſum h fulmine tēplū Ardebit.ſic ſtat fatoꝝ imobilis ordo. Ferre aūt lōge preſtat q̄ōcūq̄ ſeuero. Et fixa ⁊ ſtabili ſtatuerūt lege ſorores.Eſſe.n.icertū ſtabile īuiolabile ſemꝑ.Quicquid nēt fuſis Parce reꝝ iuſſit olimpi.Et homer⁹ breuioribus vtēs inqͭ.nō eſt q̄ fixas parcoꝝ auertere leges. Effugere aut poſſit. Propter q̄ Seneca in tragedijs ait. Fatis agimur:credite fatis. Non ſollicite pn̄t cure mutare rati ſtamina fuſi.Quicqd̄ patimur mortale gen⁹:qcqd̄ facimus venit ex alto.Et Ouī⁹ iqͭ. Tu ſola īſuꝑabile fatū Nata mouē poteſ.Maro in idē īcidēs ait. Parce metu cytherea manent imota tuoꝝ Fata tibi.cernes vrbē ⁊ ꝓmiſſa lauini Mēia:ſublimēq̄ feres ad ſydera celi Magnanimū Eneā.neq̄ me ſnīa vtit.Et ī 6ᵒ dicit.Deſine fata deū flecti ſpare p̄cādo.Et Aulus gelli⁹ ī 9ᵒ vba Criſippi exponēs iqͭ. Fatū ē ſempiterna q̄dā ⁊ ideclīabilis ſeries reꝝ ⁊ cathēa voluēs ſemetipā ſeſe ⁊ īplicās ꝑ eternos ꝯſc oꝛ dies ex qb⁹ apta ꝯnexaq̄ ē. Hui⁹ opionis:vt Cicero iqͭ ī li⁹ ō fato pl̄es fuerūt viri:vt Demo. Heraclit⁹.Empedo. Ariſtides ⁊ alij. Pro his pn̄t eē multe rōnes:q̄rū p̄ma ē. ſi aſtra nos nō nec̄itēt:erit vt Plotin⁹ inqͭ:qꝛ corꝑa celeſtia nō pn̄t agere in aīaz nr̄az:mō h falſuz ē:qꝛ oīs forma māl̄is pōt mouē īte^{m}. cū nihil itellui ſit ignotū:ſ3 celū ē forā mālis: imo potētioris vigoris. ḡ pōt mouē intellm̄ nr̄m. Ampli⁹ qcqd̄ agit in vtute agētis ſepati pōt agē ēt ī paſſo īmāli.S3 corꝑa celeſtia agūt in vtute motoꝝ ſeparatoꝝ.ḡ pn̄t agere ēt in aīa humana. ℂ 2ᵒ rō que videt̄ q̄ſi demratiua ſm fundamēta Auerro. nulla forma nālis exiſtens ſupra celos pōt a celis deuolari.videm⁹ h exēplo ⁊ rōne.elm̄tū.n.qꝛ ei⁹ forma educit̄ de potētia māe ab agēte nāli per diſpōnes nāles tali mō ſubdit̄ celo quēadmodum mā forme ſimiliter mixta:vt lapides ⁊ viuentia vt

plāte ⁊ bruta.hec enim nō mouēt ſe:ſed potius mouenť. Pōt ⁊ rōne ꝓbari:quemadmodū Anaxagoras inqt.oñs dz eē altioris gdus ꝙ̄ ſit dominatū:vt pz.Sz ſm mentē Auer.aīa hoīs ꝑ quā eſt i ſpē ⁊ eſt ens gñabile ⁊ corruptibile:eſt cogitatiua q̄ eſt foꝛa nālis penit⁹ educta de po⁹ mãe:vt patet.cōmēto.zo.tertij.gcgd ſit de intellu ſm ipm.ğ aīa hoīs oīno ſubdiť corpib⁹ celeſtib⁹:⁊ ꝑ ɔñs actus nři penit⁹ erūt ſicē act⁹ gūis ⁊ leuis ⁊ brutoꝝ:⁊ hec rō ſm pħiaz Auer.⁊ Ap.vř quodāmō demōſtratiua ɔſideranti.℄ 3° arguo.oē poſe neće ē eē aliqñ:ſz oīa opa nřa atq; nãe anteꝙ̄ ſint poſſia ſunt.ğ oīa nřa opa:⁊ nãe ſunt nečia.maioꝛ vř eſſe Ariſ.⁊ Auer.9° meta.cō.8.ſi inqt.aliqđ poſe eſſet qđ nunꝙ̄ erit nã poſſis efficiť ipoſſis.vide.℄ 4° oīs ꝓpō diſiunctiua de extremis ɔ̃dictorijs eſt nečio vera : ſz oīs actus nř anteꝙ̄ ſit eſt:vł pōt ex eo fieri ꝓpō hģ.ğ oīs act⁹ noſter erit nečius.mioꝛ pz.cras eni oīno legā vł nō legā. ⁊ ſic de pñtib⁹ ⁊ p̄teritis ſuo mō.ğ ſemꝑ altera ps eſt neceſſaria.℄ Ampli⁹ gnto:nulla cā pōt ipedire actionē alicuius agētis niſi ſit tāte potētie vel maioris:ſz aīa hūana nō ē tāte potētie nec maioris ꝙ̄ po⁹ celoꝝ motiua.ğ nulla aīa hūana pōt ꝓhibere rabiē ⁊ ipetū aſtroꝝ.maioꝛ eſt manifeſta ꝑ ſe.minoꝛ pz:qm̄ aīa hūana eſt in minori magnitudine ꝙ̄ aīa celi.ğ eſt ipotentioꝛ ꝙ̄ ſit aīa celi.℄ 6° oē agēs in ea qbus aīa hoīs mutať oīno:⁊ impediť in ſua opatione nečio ⁊ per ſe agit in aīa hoīs:ſed corpa celeſtia agunt per ſe ⁊ nečio in cōplexiōes hoīuz a qbus mutanť aīe humane ⁊ ipediunť.ergo ⁊ nečio ⁊ ꝑ ſe ipediēt aīam. minoꝛ pz.cōplexionē eni mutata mutať ⁊ aīa:vt Ariſto. inqt in libro phyſonomie:⁊ i libro de aīa:ſicē pz in ſono et vino ſeu ebrietate ⁊ egritudinib⁹.℄ 7° potētioꝛ eſt vtus celi ꝙ̄ q̄cunq; q̄litas nālis:ſed q̄litas nālis pōt cōpellere aīam in vſu ſuaꝝ opationū vt medici teſtanť in freneticis ⁊ epilenticis ⁊ alijs multis.ğ ⁊ multo meli⁹ et potēti⁹ vtus celi.℄ Ultio tūc cōiunctiones aſpectus dignitates: ⁊ vłr oēs celoꝝ ordines eſſent ocioſi.ɔñtiaz ꝓbo:qm̄ oīa hec ſunt p̄cipue gr̃a hoīum.ſumus eni ⁊ nos quodāmō finis oīuz Ap.teſte.mō nos poſſum⁹ agere nřo arbitrio.noſtroq; ordine nulla aſtroꝝ diſpōne occurrente.imo ⁊ illo occurrēte poſſum⁹ ⁊ alr agere ꝙ̄ dictet:vt dicis.ğ tantus ordo tāta diſpō penitus ſupfluit in nã cum poſſit ⁊ aliter fieri.⁊ ſine dubio hec vltima rō eſt multuz efficax ħ. Et eo hec rō efficax videť:qm̄ vt Ari.teſtať:media ad finez vana:ſupfluaq; habenť cū his poſitis ⁊ ſufficiēter ordinatis finis nō ſequiť ad quē ſūt ordinata.Et tu ꝑſiſte. Illō aūt.ſ.⁊ qūo cum fati nečitate ſtet prudētia ⁊ cōſiliū rō:vt

Nota Ap.inqt.abſoluūt auctores huius opionis.ſ.ꝙ qꝛ fatoꝛū ītentū occultū ē ⁊ nob̄ valde ignotū dū res erit de facto: fatoq; determinabiť bonū erit ɔſiliari ⁊ prudētia vti:ꝓpter qđ hoīes laudādi ſūt:eo qꝛ ſicē textus dicit.ff.de regulis iuris.ſemꝑ in du⁹ benigniora ſunt p̄ferēda. Et cū hoc ſit ita pz p̄m⁹ modus dbi.ſ.qualr fata neceſſitēt nos ⁊ nature affectus.Poſt ħ qdā latinoꝝ ad mentē Ap.opinati ſūt ꝙ circūſcripto libero arbitrio humano oīa euenirent de nečitate:⁊ nihil ɔtingēter:adeo ꝙ nihil eēt in entibus in po⁹ ɔ̃dictiōis:qm̄ ſi aliq̄ cā eēt nata eleuare vaporem de nečitate eleuaret:ſi vō fortioꝛ cā in oppoīm eueniret de nečitate ipediret:⁊ ſm ħ gcgd ex his cauſis euenit ꝓ tali iſtanti in quo euenit nō ɔtingēter:ita ꝙ poſſit nō euenire accidit.℄ Sed ꝙ hec opio pipateticis ɔ̃dicat facile oñdiť.p̄:qm̄ remanēte cā ɔtingētie adhuc remaneť pōt effectus:ſed ſm pipateticos vna cā ɔtingentie eſt mã:vt

Rationes pipateticorum. Auer.oñrat z° phy.cō.48.⁊ Ap.z° piī inqt.vt mã qdē in gñabilib⁹ ꝙ poſe eſt eē ⁊ nō eē cā.vbi Auer.cō.51.inqt cā aūt que eſt q̄ſi mã in corpib⁹ gñabilibus ⁊ corruptibilibus eſt illō in quo eſt ɔtingētia:⁊ ea in qb⁹ eſt ɔtigētia ſunt gñabilia ⁊ corruptibilia.℄ z° Ap.ſcdo phy.oſtēdit duas eſſe cās ꝑ ſe.ſ.itellis.et nã.⁊ vult ꝙ caſus ſit nã ſine rōne:⁊ fortuna.intellis ſine rōne:quēadmodū inqt etiaz in libro de bona fortuna.caſus aūt ⁊ fortuna vt ipē inqt. ſunt in his q̄ ſūt ɔtigētia:vt in paucioꝛib⁹:vt Auer.oñdit etiam cō.48.⁊ 49.ğ circūſcripto arbitrio hūano adhuc caſum eē eſt poſe:⁊ ꝑ ɔñs nō oīa nečio euenirēt.℄ Tertio Ari.6° meta.oñdit pſibus rōnib⁹ vłr hic iferius nulla nečio euenire:⁊ Auer.in cōmēto 7° illius ptis videť formare tres rōnes.q̄s vide ſi placet.ğ huiꝰ opio ɔ̃dicit peripateticis.℄ 4° nōne poſſet equus trāſire per viā:⁊ lapis vento flāte cadere ⁊ ei frangere ſupciliū:Similr equus poſſet eē in cāpo ⁊ adueniēte lupo poſſet a caſu fugere.nō eni crederē ꝙ ſi liberū arbitriū hūanū auferreť nã non poſſet errare vt pz:⁊ ꝑ ɔñs cās eē caſuales.ħ eni eēt multū remotū:vt cōſtat.Supeſt mō dicē illud qđ credo:ap- Triplex rez nã. parent eni ꝑ aſpectu ſm peripateticos tres eſſe rerū nãs.ſ. ſimplr nečiaz.ſimplr ipoſem.⁊ mediā.ſ.cōtingentē vt in p̄mo celi oñdit Ap.⁊ Auer.cō.138.⁊ z° peri'.cō.51.⁊ in 9° ⁊ 6° meta.⁊ z° phy.vt cōſtat.hoc itaq; eſt vnū ꝑ ſe notuz in pħia pipateticoꝝ.℄ Scdo accipiēdū triplicē eſſe for- Triplex forma. mã:quedā eni q̄ penit⁹ eſt nã.vt elīntoꝝ mixtoꝝ ⁊ brutorū forme:⁊ huiꝰ foꝛē plenarie ſubdunť corpib⁹ celeſtib⁹ cū nō moueāt ſe:ſz moueanť.nihil eni hñt quo pñt iper⁹ celeſtes repellere.cū oīno mãm ⁊ diſpōnes mãe ɔſequātur.℄ Altera eſt forma oīno a mã liberata:q̄ eſt intellectū nō ɔñs mãm nec diſpōnes mãe:neq; ſm ſe neq; ſm aliqđ ſui:⁊ hꝰ forma plenaria eſt celeſtiū ipetuū dñia:vt motores ſepati opanť:tñ nečio pp pfectiones earū eſſentiales:quaꝝ eē cōſiſtit in agēdo:q̄dā eſt forma media.ſ.q̄ ſm ptē eſt nã:⁊ ſm ptē itellis:vt aīa hūana.ſm eni ꝙ ſenſitiua ⁊ vegetatiua eſt ſimplr eſt nã.ſz ꝙ eni ꝙ itellectiua vt ſic eſt itellis:hec inquā aīa ſm ptē itellectiuā:⁊ quātū ad opa ei⁹ ꝓut itellectiua eſt:libera eſt:⁊ dña poti⁹ aſtrorū ꝙ̄ dñio coꝝ ſubdita:quātū vō ad eā ptē q̄ eſt nã oīno adhuc hēt diſtōnē:ſicut Ari.inqt in caplo.18.p̄mi ethicorum:qm̄ q̄dam eſt rōnalis pticipatiue vt ſenſitiua:⁊ hec adhuc ꝑ accñs eſt libera libtate itellectiue ptis quantuz ad tertiā partē que penitus eſt nã.ſ.vegetatiuā penit⁹ corpoꝛib⁹ ſubdiť celeſtib⁹:nō eni in ptāte nřa eſt augeri ⁊ diminui ⁊ nutrire:vt pz.℄ His hitis dōz ꝙ corpa celeſtia Solutio quaeſtionis. actiōes aīe nře ſm ꝙ itellect⁹ eſt:vł ſm ꝙ ſub itellu ɔtinenť nō neceſſitāt.Opa aūt nřa que ſunt eius vt nã penitus neceſſitāt.mortē eni euitare nō poſſumus:neq; egritudines neq; augmētū neq; ſenectutē ⁊ alia talia:quoꝝ dña ſunt ſimplr corpa celeſtia:⁊ hec eſt Plotini ſnīa in libro de motu celi. Hāc opionē aſſeruit Boeti⁹ 4° de cōſolatione : ⁊ in peri'' in lib.3.tertie editionis.℄ Amplius Criſippus tarſenſis Cleontis diſcipulus q tm̄ in dialectica cōſūmatus habebať ꝙ publice ferebať ꝙ ſi dij oēs logice locuti eēnt:nō niſi logica Criſippea locuti eēnt:opinatus eſt huiꝰ ſnīam gcgd dicat Cicero in libro de fato. ſuſtētatus nāq; in duobus erat fundamentis:quoꝝ p̄mū erat ꝙ oīs ꝓpoſitio enūtiatiua neceſſario eſt vera vł falſa.Scđm erat ꝙ cārū efficientiū q̄dā ſunt totales ⁊ principales:q̄dā diſpo'' ⁊ ſecūdarie.dicebat itaq; ꝙ ea q̄ a celo tanꝙ̄ a cā totali pēdebant eſſe neceſſario euenietia:vt cras erit lux ſolis aut nō erit:ea q̄ depēdet a celo tanꝙ̄ a cā diſponente non nečia.vt cras erat nauale bellum:hec Criſippus in libro de fato:quem in etate.80.annoꝝ ſcripſit.vt Ualerius teſtat⁹ eſt in 8° lib.cap⁹ 7:hāc etiā opionē Lactāti⁹ firmian⁹ viſus eſt ſeq in 3° lib.cap⁹ 29. vide. ℄ Hui⁹ opionis ex vbis Ap.Boeti⁹ potiſſimā fert rōnē dī.oē qđ nã ē nō fruſtra eſt.cōſiliari aūt hoīes nālr hñt: ꝙ ſi neceſſitas in reb⁹ ſola dominabiť:ſine cā ē ɔſiliatio: ſed cōſiliatio fruſtra nō eſt.nã eni eſt.nō igiť in reb⁹ pōt cūcta neceſſitas.Pōt ğ vtus huius rōnis ſic ordiari : aut

cōſilio

cōſilio pōt eueniendū mutari: aut nō. ſi nō ꝛ ꝯſiliari nā
eſt. vt pꝫ. in h enī hō alia excellit aīalia. ḡ aliqd nā factū
fuit ſuperfluū. Si pōt ꝑmutari. ḡ oīa non nec̄io eueniēt.
¶ Sꝫ id qd̄ qōnē nobis reddit ē vtꝝ hec ſit Ariſt. opio. il
lud. n. qd̄ ē maīfeſtū in ei⁹ dictis eſt ꝙ 3ᵒ nāl. ſ. ꝯtingēs ē:
q̄. ſ. neqꝫ nec̄ia neqꝫ īpoſſis eſt. ꝛ ꝑ ꝯn̄s oīa nec̄ario eueni
re ꝯcedēdū nō eſt apud Ariſt. ſniam. ¶ Sꝫ ſi opio Auer.
de hoīs aīa fingiṫ ad mentē Ariſt. nō video quō poſſit for
tuna ſaluari: qm̄ tunc hoīs aīa ſimplr ē nā. ḡ oīno corpi
bus celeſtibus ſubdita: niſi fingaṫ ꝙ cogitatiua ꝛ itellus
reddanṫ vna hoīs aīa que eſt dn̄a actuū hūanoꝝ: ſit enī
ex eis vna aīa totalis hoīs apud Auer. ꝛ tu vide librū de
itellu. Si vō tenē velis opionē nr̄aꝫ quā hēmus ex lege
de aīa hoīs: tūc Ariſt. ſmo ſaluabiṫ ſine qōne: et h tibi re
linq̄. eſt. n. multū laborioſuꝫ ſaluare apud Auer. opionē
liberꝝ arbitriū. ¶ Et cū hec ſit rei veritas. ſupeſt modo
ſoluē rōnes ꝑ altera pōne iductas. Ad pmā dōm ꝙ cor
pora celeſtia ꝑ ſe in aīam: vt itellus eſt: agere nō pn̄t niſi
per accn̄s: vt Plotin⁹ ait. ¶ Et ad pmā ꝓbōnē dōm ꝙ
forma mālis oīs agere pōt in intellectū actiōe imanēte
ad quā nulla ſeqṫ actio extra intellectū. aliter nō. ¶ Ad
2ᵐ dōm ꝙ maior eſt vera eodē mō. forme. n. agūt in itel
lectū poſſꝫ actiōe nō exeūte ab itellectu: vt pꝫ: ſꝫ actiōe
que eſt ſalus ꝛ ꝑfectio itellus: vt ſcis in lib⁰ de aīa. ¶ Ad
2ᵐ pncipalē forte Auer. diceret cogitatiuā nō eſſe aīam
totalē hominis. ſed congregatum ex cogitatiua ꝛ intelle
ctu: hoc enī ꝯgregatū eſt hominis anima: ꝛ hoc hn̄ hēt li
berū arbitriū in actionib⁹ ſuis: vt ꝯſtat: ſed quō ſit. vide
in fine libri de intellu. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ maior eſt vera
ſm ſpēm: nō aūt ſm indiuiduū. multa. n. ſunt poſſia ſm
indiuiduū que nūq̄ erunt. ſufficit aūt ꝙ ſm ſpēm aliqn̄
ſint: ꝛ h mō poſſe diſtinguiṫ ab impoſſi. ¶ Ad 4ᵐ Ariſt.
in ꝑiermēias dedit ſol. nō enī oīs ꝓpō eſt determiate ve
ra: vel determiate falſa niſi pn̄s ſit vl̄ de pterito vl̄ de
futuro: cui⁹ vitas depēdet a pn̄ti vel pterito: vt ibidē de
clarat Boetius. vn̄ ꝛ Criſippus ait. ꝙ oīs ꝓpō de futuro
eſt determinate vera. qn̄ veritatis ei⁹ cā totalis eſt celū.
vt vidiſti. ¶ Ad qntā ꝙ maior eſt diminuta. dꝫ enīꝫ ſic
ſumi. nulla cā pōt ipedire actionē alicui⁹ agētis: niſi qn̄
eſt potētior vel eque potēs: vel nō ꝓportiōata ſubdi agē
ti. mō ꝛ ſi aīa hoīs nō ſit eque potēs neqꝫ potētior vi celi
eſt iproportiōata ſubdi actioni celeſti. ¶ Ad ſextā dōm.
ꝙ celū pōt duplr agere in hoīe. vno⁰ ipſo remanēte propor
tionato inſtrō ꝑ opōne hoīs. ꝛ ſic celū non agit ita qn aīa
remaneat dn̄a actuū ſuoꝝ. alio mō corrumpendo or
gana ꝛ ꝓportiones pro opationib⁹ hoīs in eo ꝙ hō: ꝛ ſic
nō eſt puare arbitriū: ſꝫ corrūpere modū operandi: vt pꝫ
ꝛ per hoc pꝫ ad ſeptimū. ¶ Ad vltimū dōꝫ ꝙ ꝛ ſi nō ne
ceſſitēt nos. adhuc ſunt ꝓpter finē aliquē. ſ. ſaltem ꝓpter
hoīem: vt ens nāe eſt. ꝛ iō ſunt non ſupflua. Et ſic pꝫ qd
ſit fatū: ꝛ quō ī nobis agat: ꝛ qd faciat fatū. reliquū erat
declare qn̄ corpa celeſtia dent nobis ſciam: ꝛ quō: ſed qꝛ
Pō aui. h eſt nimis lōguꝫ: ꝛ iā expoſui h in quodā meo ꝓhemio.
iō ſat ſit ꝑ nūc. ¶ Supeſt mō videre quō ex pte guber
nātis corp⁹ celeſte agat in his que ſunt hic. in quo iueni
Auic. in qbuſdā dictis ſuis que de magicis ꝛ alchimicis
cōpoſuit dicere in oīb⁹ naturis quedā aliqn̄ appere pdi
gia ex imaginatiōe ſupioꝝ motoꝝ. ꝯtēdit. n. hic phs itel
ligētias que mouēt orbes nequaq̄ poſſe itēdere pticula
rem motū hūc vel illū: niſi per apphēſionē aliquā ptīcu
larē: ꝛ hāc apprehenſionē dicit imaginationē equocare
ſeu equoce vocari ad imaginē que ꝓs eſt aīe ſenſibilis in
aīalib⁹. ¶ Practice aūt oīa: que ſiūt. vt ingt pexiſtūt in
ꝯceptionib⁹ motoꝝ ſtellaꝝ ꝛ orbiū. Adhuc aūt talē ingt
eē obediētiā toti⁹ māe gnābiliū ad motorē q̄lis eſt obe
dientia nr̄i corpis ad nr̄as aīas. Nos autē in nobis ſenti
mus: ꝙ ad quācūq̄ formā ꝯcepimus mouēṫ corp⁹ nr̄m
delectabilr vel horrēdo vel fugiēdo. ſic igiṫ dicit frequē
ter diuerſa ꝯcipe aīas celeſtiū: ꝛ tūc mām moueri ꝑ obe
dientiā ad illud. Ex hoc eē ꝙ diuerſas vtutes gn̄ata acci
piūt que nos cōplexionales vocamus. ¶ Sed hec poſi Impug°
tio deficit. pmo qꝛ declatū eſt fundamētis ꝑipateticorū
corp⁹ celeſte carere omni ſpecie ſenſus. 2ᵒ ſi aīa celi ꝑ for
mā apphēſaꝫ moueret māꝫ gnābiliū. tūc illa aīa eēt in
ꝯtinua trāſmutatiōe. declatū eſt enī in libris nālis phīe
hec iferiora eē in ꝯtinuo motu ꝛ trāſmutatiōe. ꝓpter qd
Heraclitus ſophiſta dixit nullā eē ſciaꝫ hoꝝ: ꝓpter eoꝝ
inſtabilitateꝫ. 3ᵒ ſi aīa celi moueret māꝫ hoꝝ per formā
apprehēſam: vel hꝫ forma eēt ab extriſeco recepta in ea.
vel ab itrinſeco: nō ab itrinſeco. tūc. n. quot res fierēt in
hoc mundo tot formas illa aīa creaſſet in ſua mēte. hoc
aūt eſt falſuꝫ. ſic enī poſſemus dicē in cogitationib⁹ nr̄is
nō egere ſenſibilib⁹. ſi quoqꝫ ab extriſeco: tūc iſte forme
pus eēnt ſenſibiles q̄ imaginabiles: non enī forme ſenſi
biles pn̄t mouere imaginationē niſi pus moueāt ſenſuꝫ:
ſenſibile enī eē mediū eſt iter imagiabile ꝛ eē māle: ꝛ ſic
corpa celeſtia hērent ſenſus. ¶ 4ᵒ nullū ens mouet aliā
māꝫ per apphēſionē niſi ſit forma illi⁹: ſicut Auer. oſtē
dit in 2ᵒ celi cōmē. 61. ſic. n. aīa mea poſſet mouē oēꝫ māꝫ
extriſecā: ſꝫ aīa celi nō eſt forma māe gnābiliū: vt mani
feſtū eſt per ſe. ḡ aīa celi nō pōt mouere māꝫ gnābiliū.
¶ Dōm igiṫ ſm ꝑipateticaꝫ ſniam ꝙ ſemꝑ effect⁹ vl̄es Pō pl' practica.
opꝫ in cās vl̄es reducere. imaginādū nāq̄ ꝙ ſicut ī effe
ctu plures ꝯtinenṫ gradus. eſt enī ſortes genit⁹ hō aīal ve
getatiuū corp⁹ ſuba ꝛ ens: ita ex pte cārū opꝫ dīe. alia nā
q̄ ē cā que ꝯcurrit ad Socratis ꝓductionē iquātū ens.
alia iquātū ſuba. alia iquātū corp⁹ ꝛc̄. Socrates igiṫ inq̄
tū ens a pma cā ꝓducit. q̄to enī cā eſt vlior: tāto plus in
fluit. i. ſm maiorē gradū ꝛ cōiorē ꝯcurrit: quēadmoduꝫ
auctor de cāis ingt: qꝛ igiṫ de⁹ eſt vliſſima cā. iō ſu⁹ effe
ctus vliſſimus eſt eē: ſicut in ꝓpōne 5ᵃ auctor de cāis di
cit. 2ᵃ itelligētia que eſt ſcda cā ad eūdē ꝯcurrit effectū ſꝫ
gradū iferiorē: ꝛ hoc totū declatū eſt alś in h lib⁰. Dōm
igiṫ ꝙ eo mō motor celi curat effect⁹ quos ꝓducit quō
ꝯcurrit ad eos: ꝛ qꝛ qdā eoꝝ ſm vtutē ꝛ gradū vliorē cō
currit. iō ſm virtutē ꝛ gradū vliorē curat: nec opꝫ credi
hꝫ curā eē ſciam vl̄em aut pticularē vlitate obiecti: aut
pticularitate: quēadmodū nec ſcia pmi motoris. hec. n.
ſcia nō eſt reꝝ tāq̄ cāta ab illis: ſꝫ tāq̄ cā illaꝝ. iō poti⁹
hec ſcia denoīabit ſcibilia q̄ ab eis denoīeṫ: ꝛ ſic pꝫ q̄li
ter ſcia hoꝝ nō eſt in po⁰ nec ꝯfuſa: quō ḡ corpus celeſte
ꝯſtituaṫ ex motore ꝛ moto tāq̄ ex artifice ꝛ inſtrō: mani
feſtū: quō ēt iſtud colligatū ſit vnū agens hoꝝ inferioꝝ
agēs diuerſa ſm diuerſos aſpect⁹ ꝯiunctiones: triplicita
tes: dignitates: ꝛ cetera que ab aſtrologis declanṫ: māife
ſtū. quo etiā hec iferiora ſint facta a motorib⁹ ſupiorib⁹:
ꝛ ꝑ ꝯn̄s tāq̄ fines ſcdariꝫ: etiā manifeſtū. ꝙ igiṫ corpa ce
leſtia ſcdarie itētiōes ſint ꝑꝑ nos ex his pꝫ. oīa aūt in ꝯ
riū de facili ſoluenṫ. ¶ Ad pmū dico ꝙ nō mutāt nām.
mutāt tn̄ diſpōnē: que eſt alia ꝛ alia ſm ſpēm accn̄taleꝫ:
imaginādū enī oēs effect⁹ ꝯtineri in vtutib⁹ corpoꝝ cele
ſtiuꝫ. limitanṫ aūt iſte vtutes ꝑꝑ diuerſas diſpōnes que
variant: nō qdē formalr ſꝫ diſpoſitiue. dcm̄ vō Auerrois
dꝫ itelligi de agēte pticulari determinate nāe. hꝫ nō eſt
in ꝓpoſito. ꝛ ſic argᵃ ꝓbātia corpora celeſtia nō mutare
nām ꝑꝑ mutationē ſitus: ꝛ reliquaruꝫ diſpōnū. Ad illud
vō qd̄ dicebaṫ corporis celeſtis nām eē vnigeniā negaṫ:
imo in aliq̄ pte eſt rarior: in aliq̄ eſt dēſior: ꝛ ſic de alys.
Ampli⁹ ad id qd̄ dicebaṫ celū equalr reſpicē. Nā ſaltem
eſt ſm ptes: ꝫ ſit veꝝ ſm totū. itē nec incōuenit planetā

ad diuerſas regiões diuerſimode ſe hēre: τ qꝛ pp hoc nō
variaẗ in nā: ſ3 in mō operādi. ℣. ſignum diuti⁹ imorari
ſupra nos nō arguit ipm forti⁹ mouere nos a q̄litate ma
niſfeſta: ſ3 per modū occultū: quē declaui. Adhuc qm̄o cor
pora celeſtia multiplicēt qualitates h̄ τ quas p3 in corpo
re q̄onis. ❡ Ultimū aūt qd̄ dicebaẗ nihil eſt. corpora. n.
celeſtia: etiā ſint vnius ſpēi analogice: differūt in naturis
diuerſis. auctoritates viroꝝ ad oppoſitū ſufficiēter ſolu
te ſūt. fuerūt. n. oppoſite p̄tis. ALGA. DV. II.

Jt Alga. Jn iſtis v̄o arguēdū ē: pōt
eni3 dici ꝙ acquirere oēs ſitus nō ꝓ
deſt: q̄re fatuitas eſſet. Et forte celu3
ſil'e ē hoi ocioſo q nihil h3 facē: τ cir
cuit vnā domū vl' ciuitatē: τ putat ob h̄ appro
pinquare ſe ipſi deo: τ ꝙ pficit ꝓut ſatiſfac vo
lūtati ſue pp eē p̄ſentialr̄ in oibus p̄ſictis dom⁹
vl' ciuitatis. Et ſi forte nō poterit ea p̄ticularit̄
applicare facit id qd̄ pōt in ſpē. Quare dicim⁹
ꝙ magis d3 h̄ fatuitati celoꝝ attribui q̄ȝ rōni.

❡ Jnducit Alg. iſtātias ꝯ p̄hos. τ igt. in iſtis v̄o arguēdū
eſt. pōt. n. dici ꝙ acq̄rere oēs ſit⁹ nō ꝓdeſt ipſi motori. q̄
re fatuitas eſt ſup. ꝙ moueat. ſtat ḡ vis arg̅ı in h̄ opō ex
qua nihil boni agēti relinq̄ẗ: eſt ocioſa τ fatua: ſ3 acq̄ſitio
ſitui eſt h̄ȝ opō ex qua nihil boni relinq̄ẗ motori. ḡ ē ſup
flua. (Et forte.) Jnducit z̄ᵃᵐ rōnē. d. τ forte celū ſil'e ē ho
mini ocioſo q nihil h3 facē: τ circuit vnā domū vl' ciuita
tē ſup. in cuſtodiēdo illā: ſic faciūt cuſtodes tpe p̄ly: τ pu
tat ob h̄. i. pp h̄ appropinquare ſe ipſi deo: τ ꝙ pficiaẗ ꝓ
ut ſatiſfacit volūtati dei pp eē p̄ntialr̄ i oib⁹ p̄ncti dom⁹
vel ciuitatis: τ ſi forte nō poterit p̄ticulr̄ eis applicare ſe.
facit id qd̄ pt ſpē. obijcit huic ē. d. q̄re dicim⁹ ꝙ magis d3
h̄ fatuitati celoꝝ attribui q̄ȝ rōni. AVERRO.

Nos dicim⁹ ꝙ talia v̄ba nō debēt dici
niſi ab vno duoꝝ hoīu3: aut ab idio
ta q nihil ſcit: vl' a prauiſſimo hoīe. τ
abſit ꝙ Alga. fuiſſet vn⁹ iſtoꝝ duoꝝ:
ſed aliquotiēs ab aliquo nō fatuo modo igno
rātie aliq erronei ſmones veniūt: τ demum de
nō prauo v̄ba praua mō ia3 dicto repluntẗ: qꝛ ſ3
nos ꝯcedam⁹ Aui. ꝙ celi p̄ria itētiōe mouerēẗ:
vt acq̄rāt oēs ſit⁹ vt ab h̄ hēant pfectiōe3 poſe3
eis q̄re merito nō eſt dōm ꝙ h̄ eſt p̄cioſu3 ſerui
tiū ab eis deo bn̄dicto: vt ſi hō curaret quandā
ciuitatē cuſtodire eā circuēdo die noctuq3. dici
mus ꝙ h̄ eſt op⁹ qd̄ deo bn̄dicto cōplacere d3:
ſ3 ſi nos diceremꝰ ꝙ h⁹ hoīs mot⁹ circuēdo ciui
tatē fit ab itētiōe qnā ipſe narrauit noīe Aui. v3
ꝙ nō itēdat in ſuo motu niſi attingere oēs ſpēs
vbi: q̄ ſunt ifinite. dicim⁹ ꝙ h̄ hō eēt ſūm⁹ fatu⁹.

❡ Jngt Auer. dicimus nos ꝙ talia v̄ba nō debēt dici niſi
ab vno duoꝝ hoīu3: aut ab idiota q nihil ſcit. vl' a prauiſ
ſimo hoīe: τ abſit. ꝙ Alg. fuiſſet vn⁹ iſtoꝝ: ſ3 aliqn̄ ab ali
q̄ nō fatuo mō igr̄atie aliq erronei ſmones veniūt: τ de
mū d̄ nō prauo repliūẗ v̄ba praua mō dicto: τ declaẗ h̄. d.
qꝛ ſ3 ꝯcedam⁹ Auic. ꝙ celi p⁹ itentiōe mouenẗ: vt acq̄rāt
oēs ſit⁹: vt ab h̄ hēant pfectionē poſe3 eis: τ itēdit ſi ꝯce
daẗ h̄ ſm opionē Auic. qꝛ iā reprobatū eſt. ſi nūq̄ȝ h̄ ꝯce
daẗ: q̄re merito nō eſt dōm ꝙ h̄ eſt p̄cioſu3 ſuitiū ab eis
collatū deo bn̄dicto. vt ſi hō curaret q̄ndā ciuitatē cuſto
dire eā circuēdo die noctuq3. vult dīe ſi inte'acq̄rūt pfe
ctionē ꝓpriā ex motu circulari: quēadmodū hō i circuē
do ciuitatē: cur nō d3 deo placē. q. d. dicimus ꝙ h̄ eſt op⁹
qd̄ deo bn̄dicto cōplacē d3: vult dicere qꝛ deo placet vt
vnūqdq3 ꝯſeruetẗ in eē: vel acq̄rat pfectionē ſui eē: hic. n.
eſt appetit⁹ p̄mi motoris. apponit āt qm̄o ē fatuitas ponē
illud. τ ingt. ſ3 ſi nos diceremꝰ ꝙ h⁹ hoīs mot⁹ circuēdo
ciuitatē fit ab itentiōe quā ipe narrauit noīe Auic. v3 ꝙ
nō itēdat i ſuo motu nihil attīgē oēs ſpēs vbi: q̄ ſūt ifini
te ſaltē nuō. dicim⁹ ꝙ h̄ hō eēt ſūme fatu⁹. vult dīe ꝙ in
motu celi eſt duo ꝯſiderare. ſ. acq̄ſitionē oīu3 ſituū τ pfe
ctionē motoris quā acq̄rit vel in q̄ ſe ꝯſeruat p approp
inq̄tionē ipſi deo. ingt mō. ꝙ ſi motor mouet nō pp aliud
niſi vt acq̄rat oēs ſpēs ſit⁹ tn̄ ſūma fatuitas ē: qm̄ illi ſit⁹
nullā reliquēt pfectionē abſolutā i p̄ motore nec i aliq̄:
ſunt. n. reᵐ. Si v̄o ābas illas itētiōes hēat ſine du⁹ mot⁹
celi ē ſatis pfect⁹ τ decēter fact⁹. ALGA. DV. III.

Jt Alga. Adhuc arguēdū eſt ꝙ in eo
qd̄ p̄hi de itentiōe celorū dn̄t in eorū
motu eſt error. Cōſiderādo p̄tes vbi
tēdūt. v3 q̄re mot⁹ diurn⁹ fit v̄ſus oc
cidētē: τ mot⁹ ꝓpri⁹ planetarū v̄ſus oriētē3: τ
nō ecōuerſo: vl' q̄re nō ſunt oēs circa vnā τ eā
dē p̄tē: vn̄ ſi motuū p̄tes nō differūt itētiōe: q̄re
ergo in totū ꝯ̄riū ſe hn̄t. oīa. n. vtilia a celis: ſeu
cōmoda i huc mūdū deſcēdētia: τ acq̄rere ſpe
cies vbi pfecte ēt fieri p̄nt. Ampli⁹ q̄re nō mo
uenẗ qn̄q3 v̄ſus vnā duarū p̄tiu3: qn̄q3 verſus
aliā poſtq̄ȝ intētio celoꝝ eſt pficere oīa poſſibi
lia in motu circulari τ ſitu. Patet ḡ ex iſtis ꝙ
p̄hoꝝ opio in hoc ꝓpoſito pura ph̄ātaſia fuit.
vn̄ dicimus ꝙ regni celorū arcana nobis ſunt
ignota: τ oī hūano gn̄i niſi ꝓphetis τ ſanctis.

❡ Jngt Alga. adhuc arguēdo eſt in eo qd̄ p̄hi de itentiōe
celoꝝ dn̄t in eoꝝ motu eſt error. ꝯſiderādo p̄tes vbi ten
dūt: τ exponit h̄. d. v3 q̄re mot⁹ diurn⁹ fit v̄ſus occidētē: τ
mot⁹ ꝓpri⁹ planetaꝝ v̄ſus oriētē: τ nō eꝯ̄. vel q̄re nō ſūt
oēs circa vnā vl' eādē p̄tē: τ oñdit h̄ eē rōnabilr̄ dcīn. d.
vn̄ ſi motuū p̄tes nō dīnt in itētiōe. oēs. n. itēdūt appro
pinquari p̄ p̄n⁹: τ acq̄rere oēs ſpēs ſitus: q̄re ḡ in totū ꝯ̄riū
ſe hn̄t. q. d. nō hn̄ ſe hn̄t: τ reddit rōnem. oīa. n. vtilia a ce
lis ſeu cōmoda i huc mūdū deſcēdēna: τ acq̄rē oēs ſpēs
vbi pfecte ēt fieri p̄nt. ſup. ſi moueanẗ vno motu verſus
vnā p̄tē. pōt ḡ ſilr̄ ſic cōponi. oēs mot⁹ q ſunt pp vnū fi
nē nuō debēt eē v̄ſus eādē p̄tē: ſ3 declaratū ē oēs mot⁹ cele
ſtes eē pp eūdē finē nuō. ſ. pp pfectionē motoris ꝯſeruā
dā: τ ſituū acq̄ſitionē. ḡ oēs debēt fieri circa eādē p̄tē nu
mero: τ h̄ arg̅ᵐ h3 magnā appētiā. (Ampli⁹.) Jnduc z̄ᵃᵐ
debilitatē. d. amplius q̄re nō mouenẗ qn̄q3 v̄ſus vnā p̄tē
z̄ᵃᵐ. qn̄q3 v̄ſus alterā poſtq̄ȝ itētio celoꝝ ē pficē oīa poſſi
in motu circulari τ ſitu. i. poſtq̄ȝ ē acq̄rere oīa vbi: τ oēs
ſit⁹ poſes. q. d. eq̄ hn̄ pōt eē ſi moueẗ v̄ſus oriētē: ſicut eꝯ̄:
ita. n. pt ſaluari acq̄ſitio ſituū: τ ꝯſuatio oīu3 rerū ſic eꝯ̄:
p3 ḡ ex his ꝙ p̄hoꝝ opio i h̄ ꝓpoſito pura ph̄ātaſia fuit:
pp qd̄ ꝯcludit Alga. vn̄ dicim⁹ ꝙ arcana regni celoꝝ no
bis ſūt ignota: τ oī hūano gn̄i niſi ꝓphetis τ ſāctis: τ q̄ȝto
Alg. veꝝ ingt. quēadmodū. n. Heraclit⁹ ephesi⁹ igt. ſi nō
poſſum⁹ ſcire ea q̄ in remota fiunt ciuitate: qm̄o τ ea q̄ in
celo ſūt ſciri p̄nt. ſtultū. n. eſt laborare in his cū eoꝝ q̄ ſci
mus ē minima p̄s eoꝝ que ignoram⁹. AVERRO.

Nos

NOs dicimus ꝙ hec altercatio eſt ſophiſticalis. tranſlatio eni de qõne ad qõnem opus eſt ſophiſticū. Rurſus quare ſequiꝭ ꝙ ſi ipſi deficiunt a declaratione ſeu cognitione cauſarum diuerſitatis motuū ꝙ debeãt ignorare motus cãm celorū abſolute: vnde dicimus ꝙ ſi iſte hõ debellat hoies voluntate: aut negligẽtia excecauit eū. videꝭ.n. ꝙ hoc accidit ei ex ignorãtia viarū: ꝛ aſſumptiõe cauſarū. Cauſe eni differũt naturaꝝ entiū a differẽtia: ꝛ declaratio huiuſmodi eſt: qꝛ res ſimplices nõ habẽt cãm actuū procedentium ab eiſdeꝫ niſi naturas ꝛ formas ipſarum: ſed res compoſite habent agẽtes cauſas preter formas earuꝫ: ꝛ ille ſunt cauſe ipſarū ſm compoſitiones ꝛ compaginationes: ꝛ earum partium adinuicem. verbi gratia. terra non habet cauſam deſcendendi niſi ſuam ſimplicem naturam. ſ. terreſtreitatem: ꝛ ſic de aliīs ſimplicib᷒. Similiter dicimus ꝙ ſurſum ꝛ deorſum nullam habent cauſam. videlꝫ quare vnum ipſoꝝ fuit ſuperius: ꝛ aliud inferius: niſi ꝙ ita debet ſequi de propria ipſorum natura. ſimiliter dicimus recte de diuerſitate motuū ꝙ nulla eſt ibi cã niſi diuerſitas naturarū partiū motuū: ꝛ illa diuerſitas ꝓuenit a diuerſitate mobiliū nãruꝫ. vꝫ ꝙ aliqui ipſorū nobiliores ſunt aliīs. ſimilr dicimus ꝙ illud qđ dixit. vꝫ quare motus vniuerſalis fit verſus occidẽtẽ: ꝛ nõ econuerſo. rõ huius eſt: qꝛ celi habẽt dextrū ꝛ ſiniſtrū: maxime qꝛ animati ſunt: ꝛ differũt itra ſe: prout id qđ eſt dextra vnius ipſorū ſiniſtra eſt alterius: lꝫ aliqui ipſoruꝫ verſus duas partes ꝯrias moueanꝭ: ſed hoc nõ violenter fit. tandeꝫ ꝙ in hoc nulla rõ niſi ſimplex natura: vt dictuꝫ eſt. Sed ꝯcedendū eſt ſm veritatẽ ꝙ humanus intellꝰs valde deficit in rõne vel cauſis naturaliū reruꝫ maxime in illis altioribus: ꝛ ſublimib᷒ corporibus: quoꝝ neſcimus quãtitates: ꝛ eẽ eoꝝ ſubſtantiaruꝫ totalr̃ ignoramus: ꝛ dicimus ꝙ corpus ſupceleſte nõ eſt graue: neqꝫ leue: vt habetur ab Ariſt. in primo celi ꝛ mundi: ꝛ pꝫ clare a Cõmẽtatorib᷒ Ariſto. ꝟboꝝ. Et hic eſt finis queſtionuꝫ ſermonū diuinoꝝ huius hominis de qbus altercauit Algazel cum philoſophis: ꝛ redarguebat eos vt ei apparebat: ſed nos dei auxilio reprobauimus manifeſte ipſius errores: ꝛ oſtendimus ambages auctoritatū eius: vt melius ꝛ clarius potuimus. vnde deide aliquas ſingulares Algazelis diſputatiões in naturalibus prepoſitas duximus: in quibus etiã putauit peripateticos acerrime redarguere: ꝛ ſequemur ſtilum conſuetum in preteritis diſputationibus.

¶ Explicit altercatio Algazelis cū philoſophis in diuina ſcientia. L. B.

¶ Proponit pmo quo nam genere hec ſit altercatio. d. dicimus nos ꝙ hec altercatio eſt ſophiſticalis: cuius rõnes reddit. d. tranſlatio eni de qõne in queſtionẽ opus eſt ſophiſticuꝫ. (Rurſum.) Apponit qõo eſt mirandū de eis qui ſequunꝭ Alga. d. Rurſus quare ſequitur ꝙ ſi ipſi phi deficiũt a declaratione ſeu cognitione cauſarum diuerſitatis motuū. i. quare ſequiꝭ. ſi neſciũt dare cauſam diuerſitatis motuum ꝙ debeant ignorare cãm motus celoruꝫ abſolute. i. penitus. ſtat eni ſcire cãm in vniuerſali: ꝛ ignorare eam in parte. ergo mirandum eſt de Alga. ꝛ ſuis ſequentibus. Vñ dicimus ꝙ iſte homo debellat homines volũtate. ꝛ ſup. non factis. aut dicimus ꝙ negligentia in ampla ꝯſideratione excecauit eū taliter ꝙ nõ potuit videre iſtud. videꝭ eni ꝙ hoc accidat ei ex ignorantia viarum: ꝛ ex aſſumptiõe cauſarū. i. qꝛ ignorat vias ꝛ cauſas aſſumẽdas in hꝰ queſito abſoluẽdo: ꝛ reddit cãm. d. cauſe eni differunt differẽtia naturarū rerum. i. qꝛ cauſe variãꝭ ſm rerū variationẽ: ꝛ hoc oñdit. d. ꝛ declaratio huius eſt: qꝛ res ſimplices nõ hñt cauſam ſuoꝝ actuum procedentiū ab eiſdẽ niſi naturas ꝛ formas ipſaruꝫ: ſed res compoſite hñt agẽtes cauſas pter naturas ipſarum ꝛ formas earū: ꝛ notãter dicit. (Niſi naturas ipſaꝝ.) qꝛ res compoſite hñt cauſas pter naturas ipſarū. ſ. elementum predominans: vt Auer. dicit cõmẽto. 7. pmi celi. motus ergo ſimplicium nõ habẽt cauſas preter naturas eorum: ſed compoſitoꝝ habent cauſas diuerſas a naturis eorū: ꝛ ille ſunt cauſe ipſarum ꝛ earum partium adinuicẽ ſm compoſitiones ꝛ compaginationes adinuicem. v. g. terra nõ habet cauſam deſcendendi niſi ſuam ſimpliceꝫ naturam. ſ. terreſtreitatẽ: ꝛ ſic de aliīs ſimplicib᷒. ſimiliter dicimus ꝙ ſurſum ꝛ deorſum nullam habent cãm. videlꝫ quare vnum ipſoꝝ fuit ſuperius: ꝛ aliud inferius: niſi ꝙ ita debet ſequi de propria ipſarum natura: ſimpliciter dicimus recte de diuerſitate motuuꝫ ꝙ nulla eſt ibi cauſa niſi diuerſitas naturarū partium motuum: ꝛ illa diuerſitas ꝓuenit a diuerſitate naturarū mobiliū. videlꝫ ꝙ aliqui ipſorū nobiliores ſunt aliīs. Similiter dicimus ꝙ illud qđ dixit. vꝫ quare motus vniuerſalis fit verſus occidentem: ꝛ non ecõuerſo. ratio huius eſt: quia celi habent dextrū ꝛ ſiniſtruꝫ: vt in pma diſputatione declaraui. maxime qꝛ animati ſunt: ꝛ differunt inter ſe. prout id qđ eſt dextra vnius ſiniſtra eſt alterius: lꝫ aliqui ipſoꝝ verſus duas partes ꝯtrarias moueanꝭ: ſed hoc nõ violenter fit. tandeꝫ dõm ſup. ꝙ in hoc nulla ratio eſt niſi ſimplex eorum natura: vt dcm̃ eſt. ait tamẽ: ſed concedendū eſt ſm rei veritateꝫ. ꝙ humanus intellectus valde deficit in ratione vel cauſis naturaliū rerum. maxime in illis altioribus ꝛ ſublimibus corporib᷒: quorū quãtitates neſcimus. ꝛ eſſe ſubſtantiaruꝫ eoꝝ totaliter ignoramus. ꝛ ideo dicimus ꝙ corpus celeſte neqꝫ eſt graue: neqꝫ leue: vt habeꝭ ab Ariſto. in pmo celi ꝛ mundi: ꝛ patet clare a Cõmentatoribus verboꝝ Ariſto. ꝛ quaſi dicat. ꝙ de celo non ſciuimus niſi negatiue ꝛ non poſitiue eius nãm: ſed per abnegationeꝫ reruꝫ hic. (Et hic eſt finis.) Auer. nũc imponit finẽ libᵒ ꝛ inquit. ꝛ hic eſt finis qõnum ſermonū diuinorum. i. metaphyſicoꝝ huius hominis de quibus altercauit Alga. cuꝫ phis ꝛ redarguebat eos. vt ei apparebat. apponit aũt ſuuꝫ laborẽ circa hoc. d. ſed nos dei auxilio re-

probauimus manifeſte ipſi⁹ errores: ꝛ oſtendimus amba
ges auctoritatum: i. argumentoꝝ eius: vt melius ꝛ clari⁹
potuimus. Et ordinat ſe ad ſequētes diſpōnes in natura
libus. d. vñ deinde aliquas ſingulares Alg. diſputatiões
in nālib⁹ ꝑpoſitas duximus: in quibus etiā putauit peri
pateticos acerrime redarguere: ꝛ ſequimur ſtilum ꝯſue
tū in p̄ſentis diſpōnib⁹. Et ſciat tua dominatio Reue
rēdiſſima diſpōnes naturales eſſe duas ꝛ multū ſingula
res. tractāt enī quatuor ꝑpoſita: quēadmodū Alga. inge
in ſcđo dubio p̄me diſputationis. p̄mū eſt de nexu cauſa
rum ꝛ cauſatoꝝ inuicem. 2ᵐ an anime habeāt eſſe per ſe
ſpūale remanens poſt mortem. ꝛ quā habitudinē dicāt
ad corpora. 3ᵐ eſt an hē anime annihilari poſſint. 4ᵐ eſt
de reſurrectione mortuorum. hec enim quatuor mirabi
lia propoſita in duabus diſputationib⁹ diſputat. vbi oſtē
dit Auerrois ſuam ſubtilitatem ꝛ ingeniȝ excellentiam:
ꝛ has duas vltimas diſputationes nō habebam in prin
cipio operis mei: ſed dñs Andreas de Minutis Creten
ſis ſtudioſiſſimus meus ſcholaris attulit: de quibus tan
tas refero gratias quātas ꝛ quot poſſum concipere. fecit
enim conſeruationem harum reruȝ que ſunt computan
de inter arcana celorū: ꝛ Reuerendiſſime domine nunc
exponere non poſſum: quoniā multitudine negociorum
et ſollicitudine impreſſoris vexatus non poſſem aliquid
dignū tue dominationis Reuerēdiſſime dicere: ſed hac
eſtate ventura expectet me: nā eas mittā cum quibuſdā
meis ſarcinulis pro quib⁹ tuā. d. Reuerendiſſimā oium
litteratorum ſplendorem in iudicem elegi. quando eniȝ
a tua dominatiōe Reuerēdiſſima vigilie mee appiecia
buntur quid curabo tunc maliuolorum latratus? fauor
enim tue conditionis me a maloribus tutum redderet.

Sqō. Sȝ qa ſolebamus ſepe mi domine Reuerēdiſſime diſ
putare cū Hieronymo Bernardo oliȝ filio domini Pe
tri: ꝛ cum illo magnifico viro Antonio Juſtiniano artiū
accuratiſſimo filio Domini Pauli ſepe ſepius de motu
raptus aliorum celorum. omnes enim aſtronomi dicunt
primum mobile moueri motu proprio: ꝛ alios motu ra
ptus ad eandem parteȝ: ꝛ motu proprio ad partem oppo
ſitam: preter Alpetragiuȝ in libello de qualitate motuū
celeſtiuȝ. qui opinatus eſt ꝙ omnes orbes mouentur ab
oriente in occidentem: ꝛ ꝙ nullus orbiū moueretur eco
tra. ad ſaluandum tamen apparentias dicebat planetas
icurtari motus a motu primi mobilis. pro hoc viro Hie
ronymus Bernardus adducebat motiuū optimū. eſt re
gula Ariſt. ꝛ Auer. p̄mo celi. ꝙ īpoſſibile eſt duos motus
ſpecie naturaliter competere vni corpi ſimplici. motus
aūt illi. ſ. rectus ꝑprius ꝛ motus raptus ſunt oppoſiti. ſi
no ergo ſi vnus competit naturaliter celo vł per ſe. alter
per accidēs ꝛ violēter: ꝛ per ꝯñs non ſempiterno tempo
re. Amplius ſicut arguebat Juſtinianus. omne qđ rapit
in motu ſuo contra naturā mouetur. omne qđ contra na
turam mouet non ſemper mouetur. ergo ſi corpora pla
netarum raperent non ſemper mouerentur. ¶ Rurſus
dicebat. ſi ambo mot⁹ cōpetunt vni. v. g. lune: vtrū eque
naturaliter: an vnus altero naturalius: ꝛ qūo ei cōpetāt.
Et huiuſmodi argumēta ſunt ſubtilia ꝛ multum apparē
tia contra aſtronomos. ¶ Et breuiter ad hoc non eſt re
ſpondēdum ſicut aſtronomi dicunt ꝙ orbis lune moue
tur a propriā intelligētia imediate ꝛ a primo motore per
influentiam. ſic enim illa influētia non eſt ſufficiens p̄n
cipium motiuuȝ: cum nullum accidens in perpetuū mo
ueatur. ideo extimandum: vt Auerrois dicit 2º celi com
mētis. 42. ꝛ. 71. vnum eſſe motorem totius vniuerſi col
ligati ex omnibus orbibus qui eſt forma totius cōgrega
ti ex omnibus orbibus. hec enim forma vniuerſalis oēs
orbes mouet vno motu numero qui vocaꝰ motus diur
nus ab oriente in occidentē. alie autem intelligētie ſunt
ſicut forme particulares membrorum que motibus pro
prijs mouent econtra propter finem quē declarat Auer.
2º celi cōmento. 8. v. g. poſito ꝙ anima mea moueat me
verſus neapolim: ꝛ continue bracchium econtra moueo
tur: iam bracchium duplici motu moueretur: ꝛ motu to
tius ꝛ motu proprio a proprio motore. ¶ Ad primum di Solo.
cendum ꝙ illa regula eſt intelligenda de motibus oppo
ſitis ſm ſpeciem: modo vt Auer. inquit 2º celi. huiuſmo
di motus ſunt numero diuerſi nō ſpecie cum ſint partes
motus. partiū vnius animalis. vide cōmento. 49. ¶ Ad
ſcđm dicenduȝ ꝙ illi motus dicuntur raptus. non ꝑpter
hoc ꝙ ſint contra naturaȝ illorum: ſed quia nō ſunt per
naturam particulariuȝ motorum eorum. ¶ Ad vltimū
dicendum ꝙ naturalius eſt parteȝ moueri motu totius
ꝙ̄ ipſam moueri motu proprio: moueri eniȝ per naturā
vniuerſaleȝ naturalius eſt ꝙ̄ moueri per naturam parti
cularem: vt dictum eſt in celo ꝛ mundo. ¶ Et ſic cōſum
mata eſt cōmentatio mea ſupra lib. metaphyſico. Auer.
qui deſtructio deſtructionuȝ dicitꝰ. incepta. 1494. ꝛ com
pleta. 1497. die. 22. Januarij: ꝛ in eo tenui meliorem cu
ram ꝙ̄ potui. hic enim nullos inueni ſcriptores: imo nec
aliquos qui de his meminere. adeo ꝙ quidam omnium
litterarum penitus ignari propter difficultatem huius li
bri dicunt hunc librum non eſſe Auerrois: ꝛ de his nō cu
ro. videꝰ enim ſenſu propter quod negant hoc. hic enim
liber tum errore tranſlatoris: tuȝ difficultate verboruȝ:
tum ſententiaruȝ arduitate fuit mihi ita difficilis: ſicut
vides: nec volui exponere ipm: ꝛ facere vnū chaos rerū:
ita ꝙ veliȝ hic apponere oia dicibilia: nec ita imorari in
ſingulo verbo eius: vt olim aures obtūdaȝ. vlterior enī
ſpeculatio formorib⁹ relinquaꝰ. ſat mihi fuit mouiſſe p̄n
cipiumqȝ dediſſe ſpeculatiōis eo maxime cūȝ hoc nō ex
me fecit: ſed ex rogatu illius ſacratiſſimi p̄hi Hieronymi
Bernardi filij quōdam domini Petri: quorū anime in
perpetuum gaudeant. adeo eniȝ me vexabat: vt id nega
re non potui: ꝛ ſi qua hic corrupta legētur breuitati tem
poris aſcribanꝰ in quo ſcripſi. Iterum ſi replicatas inue
nient materias hoc eſt: quia magna interualla apponēs
ſcripta olim obliuioni tradideram: ꝛ quia Auer. ea diuer
ſis locis tangebat. Hec igitur ſunt que tibi Reuerēdiſſi
mo Domio meo meritiſſimo Cardinali mitto: vt digna
caſtigatione tuo ſingulari ingenio caſtiges. digna vo lau
de collaudes. illud quidem donū quod potui pro tua im
menſa donatiōe hoc eſt. Illud vo quod tua. d. referre
pōteſt vt id recipiat eo mō eo animo. eaqȝ affectiōe qui
bus ego mitto. Valeat tua. d. Reuerendiſſima oium lit
teratorum confugium. L. D.

¶ Finis cōmētī deſtructio deſtructionū in Metaphica
Auerrois Auguſtini Niphi de Sueſſa p̄hi p̄clariſſimi.

¶ Euiſdem

¶ Eiuſdem Auguſtini Codicillus de ſenſu agente.

Dicit Ariſto 2° celi: forte quidē igiť de quibuſdam denūtiare aliqd tentare: ⁊ de oibus: ⁊ pter-mittere nihil forſitan videbiť eē vtriq; ſignū aut multe ſtultitie aut multe pmptitudinis: nō tñ iuſtū qdē oēs ſilr icrepare: ſʒ videre opʒ cāʒ dicēdi que eſt. Hec Ap. Quia igiť intētio mea eſt tractare de ſenſu agēte. nō expectes a me de eo tractatū ita ſufficientē: vt oēm qōnes tibi amoueat: q2 vt Ariſt. dicit eēt ſignū ad ppoſitū: aut multe ſtultitie aut multe pmptitudis: eo q2 difficile eſt hodie tēpore meo. 1495. veritatē inueſtigare: qm̄ magna pars phie eſt corrupta. Et illa pauca que relicta eſt i iſta nr̄a puītia. vbi nūc ſumus: eſt in magno vilipēdio. Propter qd ſtudiū in ea putať vnū de deſiderijs pter nām: ⁊ ideo nullus labor bolum in ea nec preciū. Et ſʒ ita ſit: at-tñ nō omni conatu meo: ſʒ amore tuo quē ſemp hēo pre oculis. videbo d ſenſu agēte qn̄tū mihi poſſe eſt. ¶ Quia tñ ante me tēporib⁹ habitis vnus hō ſatis famoſus q dr̄ Joā. Jādon⁹ de ciuitate Gādauēſi fecit tractatū de hoc. ⁊ qōnē longā in lib° de aia. vbi ſcripſit firmiter ſuā opio-nē eſſe intētionē Auer. ⁊ Ap. ⁊ ſcio q multis fuit occaſio errandi ppter ei⁹ famā: intm̄ q hō nō putabať Auerroi-ſta niſi qui erat Gādauēſis. iō ad vidēdū veritatē in hoc q̄ſito: opus eſt adducere ei⁹ opiōnē ⁊ fundamenta ei⁹: q2 vt Ap. dicit. nō tñ iuſtū oēs ſilr icrepare: ſʒ vidē opʒ cauſaʒ. i. argumētū dicēdi. Iſte tractat⁹ valde eſt vtilis tibi. maxie ad ſciaʒ pmi pncipij: qd eſt de⁹: qm̄ ex notitia ſenſus agēns multe pprietates intellus agētis cognoſcunť: q vel eſt de⁹ vel intelligētia ei ppinqua: vt in qōne de intellectu declaui. videmus eni Ariſto. oēm pprietatē de intellectu declare per pprietatē in ſenſu tāq̄ a notiori. iō valde tibi erit vtile tractare de hoc.

Dico ergo q de ſenſu agēte qd ē. p qn̄tū ad exteriores. 2° qn̄tū ad iteriores. ¶ Quātū ad exteriores qdē p facit. q. an ſit. 2° an ſit aliqd aie nr̄e. ⁊ 3° an vt ſic ſit vn⁹ oium ſenſuū. an tot ſm ſpēm ⁊ numerū quot ſunt ſenſus exteriores. Et q2 vt dicit Ariſt. 3° metaphyſice in pncipio ſmones pbabiles debēt precedere demrātiuos: qm̄ q neſcit qd querit neſciet veritatē qn̄ inuenerit eā. iō arguo q ſenſus agēs ſit argumēto Ariſto. 3° de aia. in omni nā eſt aliqd qd eſt patiēs opʒ vt ſit aliqd oium illi⁹ factiuū: vbi Auer. cōmēto 17. ait q hoc eſt vlr oibus rebus nālibus eſſe tria. ſ. agēs patiēs ⁊ factiuū. Mō addo huic minorē: ſʒ in ſenſu ē aliqd paſſiuū oium ſenſationū. pprīū ḡ opʒ dare aliqd agēs ſenſationē eiuſdē generis cū ſenſu. Hec rō pōt ɔfirmari: qm̄ Auer. pmo celi cōmē. 124. declarat rōne fortiſſima q omni poſſibili ab itriſeco. i. ſm pncipiū paſſiuū iuenit aliqd agēs ſeu poſſe ab extriſeco eiuſdē generis. ḡ in ppoſito ſi repiť aliqs ſenſus patiēs oino opʒ vt inueniať aliqs ſenſus agēs. ¶ 2° pncipalr arguiť. ait Auer. 3° celi cōmē. 72. q oia: qrū nā eſt eadeʒ. i. vni⁹ ſpēi: ⁊ nō differūt niſi ſm magis ⁊ minus nō ſeqť niſi nā vna diuerſa ſm magis ⁊ minus: mō accipio formā caloris: ⁊ q̄ro vel ipſa vt ſit cābit ſpēʒ ſeu ſenſationē in tactu: per ſe vel pp ſenſationeʒ dať aliq̄ vtus cāna ſenſationē de ipſo calore. nō pmuʒ: q2 tūc vna natura ſm ſpēm cauſaret opōnes diuerſas genere ⁊ ſpecie: q2. ſ. calor cāret ſenſationē tactiuā ⁊ calorē q̄ ſunt operatiōes genere diuerſe. ḡ ɔcediť 2ᵐ. ſ. q deť aliqd agens qd habeat p ſe cauſare ſpēʒ caloris in potētia tactiua de ipſo tangibili: ⁊ hoc pōt dici ſenſus agēs. ¶ 3° arguiť. oē exñs in potētia ad hoc: vt extrahať ad actū idiget aliquo ſue ſpēi: vel ſui generis: vt declarať 12° metaph. cōmē. 18. ⁊ 7° metaphyſi. cōmen. 31. hoc declarat etiā 8° phyſicoꝝ cōmento. 47. in illo textu. (Manifeſtuʒ igiť ⁊c.) Et 12° metaphy. cōmē. 34. vide: ſʒ ſenſus eſt in potētia ad ſenſationē: ⁊ ſenſibilia ēt in potētia. ḡ idigēt aliquo agēte alio ab vtriſq; extrahēte ſenſuʒ de potētia ad actū. hoc aūt poni nō pōt niſi ſit ſenſus agēs. ¶ 4° phātaſma comparať ad itellectū. ſicut ſenſibile ad ſenſuʒ: ſʒ nō pōt phātaſma ſe ſolo mouere itellectū niſi cōcurrat itellus agēs: vt Auer. declar 3° de aia cōmē. 18. ⁊ in fine cōmēti 5ⁱ. ḡ nō pōt ſenſibile mouē ſenſuʒ: niſi ɔcurrat ſenſus agēs. ¶ 5° arguiť argumēto Auič. ⁊ Alpharabij agēs ⁊ patiēs debēt eē vni⁹ generis: vt ēt Auerro. cū eis ɔuenit 2° perigeneos cōmē. 37. ſed ſenſus paſſiuus ⁊ ſenſibile nō pñt eſſe vnius generis. ḡ opʒ vt ſit ſenſus agēs vnius generis cum ſenſu paſſiuo. ¶ 6° arguo. omnis forma qua abſtractior a materia tāto eſt plus actiua ppter qd: vt dicit Auerro. 9. metaph. cōmē. 2. forme ſeparate ſunt tñ agētes: ⁊ nullo modo patientes. Sed ſenſus eſt abſtractior ſenſibili. ḡ ſi ſenſibile agit multo magis dʒ dari ſenſus agēs. ¶ 7° ⁊ vltimo iudicare de ſenſibilibus pprijs potētie ſenſitiue eſt opatio agētis. modo ɔſtat q ſenſus iudicat de ſenſibilib⁹. ḡ erit aliqs ſenſus agēs. Ex his pōt capi ſuſpitio q ſenſus agēs ſit vn⁹ entiū nālium in mūdo. ¶ Scdo loco faciebat. q. an ſenſus agens ſi eſt ſit aliqd aie nr̄e ſenſitiue. Et videť q ſic pluribus ſignis: quoꝝ pmū eſt: qm̄ ſenſatio eſt opatio exñs in nobis: ⁊ ipoſſe eſt opōnē eſſe in nobis: ⁊ pncipia illius eē ex nos: vt Auer. dicē videť in 3° de aia cōmen. 36. in ſol. digreſſionis. ḡ opʒ vt ambo. ſ. ſenſus agēs ⁊ ſenſus patiēs ſint in nobis. 2° pōt hoc declari: qm̄ opatio ſenſitiua ē redacta ad nr̄am volūtatē: mō vt ibidē dicit Auer. ⁊ cōmē. 18. impoſſe eſt opationē eſſe ad noſtrā voluntatē reductā pncipijs illius extrīſecis extra nos. ¶ Pōt ⁊ 3° ſigno hoc ēt declarari: qm̄ cōparatio itellus agētis ad poſſibilē ⁊ ſenſus agētis ad paſſiuum eſt vna. ḡ ſicut itellus agens eſt aliqd aie nr̄e: opʒ vt ſenſus agēs ēt ſit aliqd aie ſenſitiue nr̄e. ¶ 4° ēt: qm̄ ſi opatio eſt in mā: opʒ vt forma illi⁹ opōnis agēs ſit ēt in mā: vt Auer. nitiť declare p de aia cōmē. 12. cū igiť ſenſatio ſit opatio mālis: et nō videť q ſit in alia mā niſi in ſenſu paſſiuo. iō ⁊c. ¶ 5° qm̄ ⁊ ſi in naturis reꝝ poſſit dari forma ſine mā: vt motores corpoꝝ celeſtiū: nō tñ pōt dari mā aliquo mō abſq; forma: cū igiť ſenſus paſſiuus cōparať ad agētē ſicut mā videť q nō poſſit eē abſq; eo: ⁊ ex his poſſet quis ſuſpicari ipm eē aliqd aie nr̄e. ¶ 3° faciebat mihi qōnē nō modicam an ſit vn⁹ oiuʒ: an plēs ſm ſpēm: ſicut ⁊ paſſiuus. Et vī q plēs. pmo qm̄ opōnes ſpe diuerſe arguūt agētia diuerſa: vt dicebať ⁊ cōmēto. 8. pmi celi. ⁊ 12° meta. cōmē. 48. Ap. ex diſtinctiōe motuū ɔcludit diſtōnē intelligētiarū. ¶ 2° qm̄ patiēs ⁊ agens nō mō vīr vni⁹ generis. imo vni⁹ ſpēi: ſicut dicē videť Auer. 12° metaphy. cōmen. 18. ḡ opʒ vt numerus ſenſuū agentiū ſit ſm numeruʒ ſenſuū paſſiuoꝝ: ⁊ ex multis alijs poſſet declari totū hoc. p nūc aūt ſit dcm̄ intm̄. ſ. q tria mihi qōnē faciūt. ſ. an ſenſus exterior agēs ſit vnū de entib⁹ in mundo. 2° poſito q ſic: an aliqd nr̄e aie an nō. ⁊ 3° an vn⁹ an numerat⁹ ſm numerū ſenſuū. ¶ Supeſt mō facē qōnē de ſenſibus iterioribus. illud āt qd mihi maximā ponit. q. ē cog^ua: qm̄ cog^ua: vt Auer. dicit in 3° de aia cōmētis. 5. ⁊. 33. ⁊. 20. eſt qdā itellect⁹ ſeu q̄dā rō pticularis. intm̄ q oēs opōnes itellectus facit. ſ. cogſcit ſubas pticulares: ⁊ diſcurrit ⁊ componit et diuidit pticulariter: vt dī. 63. cōmēto ſcdi de aia. Eſt ḡ. q. an deť cogitatiua agēs ⁊ poſſis: ſicut de intellu: qm̄ ſicut itellus diuidiť in duo gñā: ita ⁊ cog^ua: cū cog^ua nō differat ab ite^u niſi inq̄ntū ipſa eſt rō pticularis itellis. rō vlis pp quā diiaʒ nō dʒ remoueri diuiſo ei⁹ in ptē agētē ⁊ pteʒ

paſſibilē: ⁊ h̄ eſt difficilius qδ. ⁊ Joā. fuit forte oblit⁹ vl di-
minut⁹ dīc de ea. reputo enī hō maxīe mihi difficile ⁊ la-
borioſuʒ de h̄. vite ſunt ꝗ qōnes que in h̄ debēt diſſolui.
⁋ Circa ſolōnē hui⁹ tractat⁹ p̄mo opionē Joānis decla-
bo. ꝑſcrutando ſingula fundamēta illi⁹ ꝙ ponit in 16° qō-
ne ſcdī de aīa. 2° loco dicā ſm poſſe meū opionē Ariſto. ⁊
Auerro. 3° ⁊ vltimo qōnes ꝑuenientes in opione Ariſto. ⁊
Auer. dicā ⁊ ſoluā argumenta facta in p̄ncipio tractatus.
⁋ Quātū ad p̄mā ꝑtē Joā. in illa. q. ad ꝓbādū eē v̄tutē
nālē per ſe actiuā ſenſatiōīs que pōt vocari ſenſus agēs.
adducit tres vias: q̄rū p̄ma eſt per v̄ba Ariſt. ſic. qm̄ Ar.
2° de aīa. declarat aiam eē cām in triplici gn̄e cauſe. vbi
Auer. cōmē. 37. ait: ⁊ cū declarauit eā eē cām ſm formaʒ
⁊ ſm finē. declarauit etiā eā eē cāʒ mouentē ſm oēs mo-
dos. i. ſpēs motuū exn̄tes in animato ſiue veros ſiue exti-
matos eē mot⁹. i. tā motuū vere: ſicut ſunt augmētatio ⁊
diminutio ⁊ alteratio ꝙ̄ extimatoꝝ eē: ſicut ſūt mot⁹ ſpūa-
les: ſicut ē ſenſatio ⁊ reliq̄. ergo aīa eſt cā effectiua ſenſa-
tionis. Sʒ nullū agēs eſt hic iferi⁹ qδ agat per ꝓpriā eēn-
tiā. ergo opʒ vt agat per v̄tutē nālem diſtinctā ab eēntia
que pōt dici ſenſus agēs. Poſt adducit ſcdam que vt mi-
hi videt̄ ſuſtētat̄ in quatuor ꝓpōnibus apud ipm valde
notis: q̄ruʒ p̄ma eſt ꝙ ſentire indiget aliquo p̄ncipio effe-
ctiuo ꝑ ſe ⁊ imediato. hanc ꝓbat ipſe ſic. oīs effectus ꝑ ſe
intent⁹ receptus in aliqua potētia per ſe receptiua idiget
aliquo p̄ncipio ꝑ ſe effectiuo imediato: mō minor ē ſub-
intelligēda ⁊ ꝑ ſe manifeſta. quare ⁊c̄. ⁋ 2ª eſt. illud ens
eſt nobili⁹ alio. cui⁹ opatio ꝓpria ⁊ per ſe eſt nobilior ꝑfe-
ctiſſima opōne alteri⁹. Hoc ꝓbat: qm̄ operatio eſt finis
potēne. modo cui⁹ finis eſt melior ipm in ſe eſt meli⁹: vt
p̄mo poſterioꝝ caplo de cōꝑatiōe demrationū. ſ. 13ª. dic
ſatis hēri. ⁋ 3ª eſt. ꝙ efficē aliqd eſt nobilius ꝙ̄ recipē il-
lud idē. ꝓbat hoc: qm̄ ꝑ efficē aſſimilat̄ p̄mo motori: ⁊ ꝑ
recipē inſimo enti. ſ. materie p̄me. ⁋ 4ª eſt ꝙ ſpēs rei ſen-
ſibilis nō eſt nobilior ꝙ̄ virt⁹ ꝓpria aie ſenſitiue: imo vi-
lior: qδ ꝓbat: qm̄ accn̄s ſubiecti nobilioris eſt nobilius.
Mō virt⁹ aie ſenſitiue eſt ſubiectiue in aīa. ſpēs aūt ſen-
ſibilis ē ſubiectiue in potētia vel organo que ſunt viliō-
ra aie. ⁋ His viſis format Joānes viā ſic ꝑ ipoſſe. ſi non
eēt ſenſus agēs: ſenſus nō depēderet ab aliq̄ p̄n° actiuo ꝑ
ſe imediato ꝯ p̄mā ſuppōneʒ. ꝯñtiam ꝓbat: qm̄ ſi ſenſus
agēs nō eſt p̄ncipiū imediatū ſenſationis: aut erit illud
agēs ſenſus paſſiu⁹: ⁊ hoc nō: qm̄ vna ⁊ eadeʒ forā nō eſt
p̄mū actiuū agēs ⁊ patiēs eiuſdeʒ: aut erit ipm ſenſibile:
qm̄ agēs imediatuʒ dʒ eē ſimul cū paſſo: vt declat Ar. ⁊
Auer. 7. phy. cō. 10. Aut erit ipſa ſuba aie: qδ ēt eē nō pōt:
q2 nō niſi mediāte aliq̄ v̄tute nāli diſtīcta ab eēntia ei⁹
que dici pōt ſenſus agēs: aut ē corp⁹ qδ eē nō pōt: qm̄ tūc
ſentire nō eſſet ab aīa: cui⁹ ꝯriū adducebat̄: aut erit ſpēs
ſenſibilis qδ eē nō pōt: qm̄ mā eēt nobilior ſenſu. ꝯ q̄rtā
ꝓpōnē. ꝯñtiā ꝓbat: qm̄ cui⁹ opatio ē nobilior ⁊ ipm in ſe
eſt nobili⁹. vt dicit ſcda ꝓpō. modo efficere eſt nobili⁹ pa-
ti: vt dicit 3ª. ⁊ ſic cōpleta eſt ſcda via Joā. quā videas in
eo diffuſam. poſt adducit tres modos ſoluēdi de qb⁹ tan-
gam p̄us duos ⁊ ſuſtinebo ipſos. ⁋ 3ª via Joā. ſuſtentat̄
in ꝓpōnibus: quarū p̄ma eſt. vnū ⁊ ideʒ ſimplex nō pōt
eē imediatū per ſe p̄ncipiū actiuū ⁊ ꝑ ſe receptiuū vni⁹ ⁊
eiuſdē: qm̄ potentia actiua eſt p̄ncipiū mutādi alterū in-
quātū alterū: vt in metaph. 5° ⁊ 9° aperte colligit̄. ſ. 17. cō-
mēto. ⁊ 2°. vide Auer. ⁊ Ariſt. ⁋ 2ª eſt. ſpēs ſenſibilis eſt
imediatū p̄ncipiū receptiuū ſenſatiōis: qm̄ vnū ⁊ idē nō
eſt per ſe imediatū p̄ncipiū receptiuuʒ diuerſoꝝ ordina-
toꝝ inicē: vt colligit̄ 7° phyſi. vbi Ar. ait nō q̄libet eſſe
ſuſceptiuū cuiuſlibet. vide expōnem Auer. cō. 33. vel. 39.
⁋ Ex his arguo. ſi aliqδ ponit̄ principiū effectiuū ſenſa-
tionis illud dʒ eē ſpēs: vt ratio p̄cedēs ꝯfirmat. mō ſpēs
eſt p̄ncipiū receptiuū. ergo nō eſt p̄ncipiū actiuū: ⁊ tu vi-
deas eū. ⁋ Cōfirmat aūt hāc rōnē: qm̄ ſenſus nū ꝙ̄ reci-
pit actū ſentiēdi niſi mediāte ſpecie. ꝗ ſpēs ꝯcurrit vel ꝑ
ſe: vel ꝑ accn̄s: ſi ꝑ accn̄s poſſet non ꝯcurrere: vt Auer. 8.
phyſi. in l̄ra phī declat. ſ. cōmen. 16. ⁊. 10° metaphy. in vlti-
mo cōmēto: nec pōt fingi eſſe aliqδ per accn̄s neceſſariū
vt declarat ꝑ Ariſt. p̄mo poſterio. cap. 6. vide. Ex his con-
cludit ſuā opionē. ſ. ꝙ ſenſus eſt duplex. q̄dā ꝑ ſe paſſiu⁹
ſeu receptiu⁹ ſenſatiōis ⁊ ſpēi ſenſibilis ꝗ eſt v̄tus ſeu q̄li-
tas aie ſenſitiue: q̄dē per ſe cāuu⁹ ſenſatiōis facta p̄para-
tione per ſpēs p̄cedētes cātas ab obiīs exteriorib⁹: vñ ſi-
cut in pomo vno nūero ſunt due q̄litates motiue: q̄rū p̄-
ma eſt odor: ⁊ alia ſapor ⁊ color in ſuperficie. ita in quoli-
bet organo ſunt due v̄tutes: quarū vna ſm ſe eſt p̄ncipiū
recipiēdi ſenſationē: alia p̄ncipiū effectiuū illius. Et per
hoc Joā. ſoluit. q. an ſit ſenſus. ⁊ 2° an ſit aliqd aie nr̄e. ia3
enīʒ appet qualr ipſe ponit eū aliqd aie nr̄e. 3° appet q̄li-
ter ponit ipm multiplicatiuū ſm ſpēm ad multiplicatio-
nē ſenſuū paſſiuoꝝ: vt appet in ſol. p̄me difficultatis ei⁹.
hec eſt opio Joan. vt appet in ei⁹ v̄bis. circa quā ſic ꝓce-
dā: qm̄ p̄ volo vidē de v̄bis iſti⁹ hoīs. 2° an qδ in ſe ſit fal-
ſa adducēdo ꝯ ipʒ aliquas rōnes quas ipſe adducit ⁊ no-
uas. ⁋ Quantū ad p̄mā partē. Circa ſuppōnes hui⁹ hoīs
videt̄ eē dubitatio plurima. p̄ circa p̄mā. videt̄ enī ꝙ ſen-
ſatio nō hēat agēs ꝑ ſe imediate et patiēs per ſe: vt Joā.
vult: qm̄ oīs actio que hʒ agēs per ſe: ⁊ patiēs ꝑ ſe. opʒ vt
exhat̄ de potētia ad actū ab illo agente in illo paſſo. hoc
pʒ: qm̄ actio agētis per ſe in paſſum per ſe nihil aliud eſt
niſi extio forme de po° illi⁹ ad actū: vt colligit̄ plane 12°
metaph. cōmē. 18. ſed ſenſatio nō exhit̄ ab aliquo agēte
per ſe in aliq̄ paſſo: qm̄ reqrit̄ ibi eē diſpōnē: vt ibidē ap-
paret. ⁋ 2° ad idē. ſi ſenſatio fieret ꝑ ſe ab agēte ꝑ ſe: vel
ex ente vel ex nihilo. 2m̄ dici non pōteſt. n. ꝯ Ariſto. p̄mo
phyſi. ⁊ Auer. ibidē. cōmē. 33. ⁊. 72. Nec ex ente: qm̄ vl ex
ente ꝑ ſe in actu: vel ex ente in potētia. nō p̄mū: vt decla-
rant Ariſt. ⁊ Auer. p̄ phyſi. cōmē. 78. nec ex ente in potē-
tia: qm̄ ſenſatio fuit ꝯcrēta in potētia in organo: qδ falſuʒ
eſt. ⁋ 3ª ad ideʒ videt̄ facē rō Ar. 5° phyſi. vt eā ordinat
Auer. cōmē. 13. ſic. ſi ſenſatio hʒ agēs per ſe ſit illud. a. tūc
a. agēs faciet ſenſationē. ergo aliq̄ actiōe facit illā: qm̄ ſi-
cut mā paſſione patit̄ ita agēs actione facit. tunc ſit illa
actio. b. ⁊ quero vel. b. hʒ agēs ꝑ ſe vel nō. ſi nō. nec ſenſa-
tio hʒ agēs per ſe. qδ enī qδ fit mediāte caſualr facto nō
hʒ agēs per ſe vt ſatis colligit̄ 2° phyſi. cōmē. 48. ergo ſi
ſenſatio fieret mediāte actione caſu facta nō poſſet fieri
ꝑ ſe. ſi aūt. b. hʒ agēs ꝑ ſe: arguit̄ vt p̄us: ⁊ ſic vel ꝓcedet̄
ad infinitū: vel opʒ dicere ſenſationeʒ nō hēre agēs ꝑ ſe.
⁋ Circa ſecūdā ſuppōneʒ etiā videt̄ locus qōnis. videt̄
enī ſuſtētari in maxia topica tertij topico. cap. 2. que dic̄
ampli⁹ duob⁹ effectiuis exn̄tib⁹ cui⁹ finis melior ipm me-
li⁹. Et miror q̄liter Joā. nō ꝓbauit eā hac maxia: ſed per
auctēm poſterioꝝ que valde parū tāgit hoc. Sed ꝙ iſta
regula nō ꝓbet hoc declaro: qm̄ 2° celi cōmen. 62. hētur
ꝙ oīum vni⁹ eſt finis, ꝗ finis vni⁹ nō pōt eē melior alio:
qm̄ idē nec meli⁹ neqʒ peius pōt eē ſeipſo. ⁋ 2° dat̄ inſtā-
tia: qm̄ opatio mās eſt viliſſima oīum: ⁊ maxime opōne
caloris inquātuʒ calor: ⁊ tn̄ eſt ſimplr nobilior calore: vt
dr̄ cōiter. ⁋ 3° adhuc fingo aliā inſtātiā: qm̄ iter oēs pla-
netas opatio ſolis eſt nobilior et diuinior vt Auerro. 12°
metaphy. cōmen. 34. nitit̄ probare: ⁊ tamē ſol nō eſt no-
biliſſimus planetarū: vt Auerrois ibideʒ cōmen. 44. ꝓ-
bat ordinādo eos ſm ordinem orbium. vide eum. ⁋ 4°
Joā. ꝯtradicit ſibi in illamet qōne in ſol. p̄mi argumēti
facti ꝯ ipm ab hoīe alterius opionis: ⁊ in ſcdo phyſicorū

vbi

vbi tenet ꝙ celū ſecluſa intelligētia eſt nobilius muſca:et
tñ optima opatio illius:vt ſic eſt imꝑfectior optima opa
tiōe muſce:vt pꝫ. ¶ Quīto fortuna eſt cā multotiēs opa
tiōis melioris ꝙ̄ prudētia:vt colligit̄ in lib° de bona for-
tuna:ꝛ tñ fortuna nō eſt ſimplr̄ ꝑfectior prudētia. ¶ Cir
ca tertiā adhuc eſt loc° q̄ōnis:qm̄ vr̄ illa ſuſtētari in vna
maxīa tertij topicoꝝ caplo 4.°vbi dicit ali°locus.qđ ꝑpri
mū bono meli° ꝛ magis eligēdū. Mō Ariſt.ꝫ hāc maxi
mā iſtat.d.inſtātia hui°:qm̄ nō verū.nihil eni ꝓhibet nō
in eo ꝙ optim°eſt achilles in hoc ſimiliorē aiacē eē alte-
ro gdē exñte bono.nō ſilr̄ aūt.ꝛ poſt ibidē. hēt aūt inſtā
tiā ꝛc̄. Adducit ſcđaꝫ iſtātiā ad idē:qm̄ opatio caloris eſt
agere.opatio itellus polis ꝛ mãe ē recipe ſpēs a calore:ꝛ
tñ ſimplr̄ ꝛ abſolute itellus polis eſt nobilior calore:ꝛ ſi-
milr̄ mã ē nobilior calore. Ad idē:qm̄ agere ꝛ pati: vt ſic
vnr̄ reſpect°.mō reſpect°nō ſunt ſic ſe hñtes.ꝙ vn°alte-
ro ſit nobilior:vt ēt dicit cōis opio theologiſātiū. ¶ Cir
ca q̄rtaꝫ adhuc eſt loc° q̄ōnis:qm̄ ſi valet vt mihi videt̄
tā nō tenet niſi per maximā tertij topicoꝝ.ca° z°.vbi dic̄
ſic.ꝛ qđ meliori ꝛ honorabiliori ineſt magis eligendū:vt
qđ deo ꝙ̄ qđ homini:ꝛ aīe ꝙ̄ corꝑi. Mō hec maxima vi
det̄ falſa:qm̄ igrātia vilior eſt ſanitate:ꝛ tñ ieſt nobiliori
ſubo. ¶ z° iſtātia eſt:qm̄ albedo parietis ieſt viliori ſub-
iecto ꝙ̄ nigredo corui:ꝛ tñ eſt nobilior forma vt vides.ğ
iſta maxīa patit̄ inſtātiā. Et videt̄ mihi ꝙ iſtarū q̄tuor
ꝓpōnū tres vltime ſunt ſimplr̄ vere:qꝛ vt apꝑet oēs ſu-
ſtētant̄ in maximis topicalib°:ꝛ valde ſuꝫ mirat° ꝙ Joā.
ğ gloriat̄ ſemꝑ loq ad mētē Ar.ꝛ Auer.ꝛ ad vba eoꝝ ꝙ
ipſe nō adduxit illas maxīas: vt pꝫ in vbis Ar. De pma
aūt eſt z° modus dicēdi ſatis ꝓbabilis.quoꝝ pmus acci
pit ꝑ ſe dcm̄ Auic.5. ſue meta.vbi ait ꝙ aliq̄ ſunt dītia
duob° modis.ſ.qꝛ ipſis aliq̄ dīt:nō qꝛ ipſa dīt aliq̄:qꝛ
ipſa dīt ꝑ dr̄ias aliq̄s. Silr̄ ens duob° modis dr̄: vel qꝛ
in ſe hꝫ vē eē aliqđ ē ens:nō qꝛ ē vē ens:ſꝫ qꝛ ē illud q̄ ali
qđ hꝫ eē vē. Mō applicādo h̄ ad ꝓpoſitū pōt dici ꝙ ali
qđ accipe eē poſt nō eē. pōt eē:nō qꝛ ipꝫ accipiet eē poſt
nō eē in ꝓpa forã:ſꝫ qꝛ ipſo aliqđ accipit eſſe:vel qꝛ ſeqt̄
ad aliqđ qđ accipit eē poſt nō eē. Alio° qꝛ ipꝫ in ſe ꝓꝑe ac
cipit eē poſt nō eſſe. Dico ğ ꝙ ſenſatio nō fit ꝑ ſe tāꝙ̄ ab
agēte ꝑ ſe:ſꝫ fit:qꝛ aliqđ fit ipſa:ꝛ qꝛ ꝯſequit̄ ad aliqđ fa-
ctū:ꝑ ipſaꝫ eni fit eē ſenſatū: ꝛ ꝯſeqt̄ eēntialr̄ aliqđ qđ ꝑ
ſe fit.v̄.g.ſpēs ſenſibilē. ¶ Et ꝑ h̄ rñdet̄ ad arg^m Joānis
ſcilꝫ ꝯcedēdo maiorē ꝛ negādo minorē:ꝛ cū ꝓbat̄ ꝙ ē fi
nis aialis:nego h̄:imo ꝯſeqt̄ finē aialis:eſt eniꝫ finis aīe
ſenſitiue fieri oīa vt pōt:ꝛ qꝛ nō pōt fieri color ſm̄ rē fit
color itentiōalr̄.mō ad hūc finē ꝯſeqt̄ ſenſatio.nō ꝙ ſen
ſatio ſit in ꝓpa forma ꝑ ſe itenta a nā aialis. ¶ Sꝫ dices
illud intēdit̄ a nã:cui° oppoſitū odit̄ a nã:mō oppoſituꝫ
ſenſatiōis odit̄ a nã vt pꝫ ꝑ ſe. ¶ Ad h̄ ꝯcedo maiorē:ſꝫ
nego minorē:imo odit̄ oppoſitū receptionis ſpēi ſenſibi-
lis.iō ſpēm recipi in ſenſu amat̄ ꝛ deſiderat̄ a nã:ſed hñ
ꝯcedo ꝙ ſentire amat̄ ſcđario: ꝛ ſic ei° oppoſitū odimur
ſcđarie ꝛ ꝑ accñs. ¶ Sed dices.ꝓ ꝛ io° ꝛ z° ethicoꝝ finis
forme ē op°.iō ponit felicitatē in ope ꝛ nō in habitu:nec
in po°. ¶ Dōꝫ ꝙ finis opatio eſt vbi opatio ꝛ res opata
ſunt vnū ꝛ idē. vbi āt in diuerſis ponunt̄ nō opꝫ vt ſcis:
ꝛ tu ꝯſidera:ꝛ ſic pōt defendi pm° modus dicēdi.ſ.ꝙ ſen
ſatio nō ſit per ſe itenta:nec habeat agēs ꝑ ſe nec patiēs.
¶ Scđs modus dicēdi eſt Joā.ꝛ cōis ꝙ ſenſatio ſit effe
ctus ꝑ ſe itētus a nã hñs agēs per ſe ꝛ recipiens ꝑ ſe vere
finis aialis. Qđ pōt declari ex regula ſcđi phicoꝝ.finis
vult eē vltimū ꝛ optimū:vbi Auer.cōmē.3i.ait ꝙ in re-
bus nālib°.eſt exñs bonus in volūtarijs multotiēs appa
ret bonus: cū igit̄ ſenſatio eſt vltimū ꝛ bonū vere.ğ opꝫ
vt hēat rōnē finis:ꝛ per ꝯñs mō agēs. ergo hēbit agens.

¶ Confirmat̄:qm̄ ibidē ait Ariſto.omnia aūt hec finis
grã ſunt:differūt tñ adinuicē:qm̄ alia quidē ſunt opera.
alia vō organa. vbi Auerrois cōmē.29.dicit. quedā ſunt
actiōes vt ambulatio:ꝛ quedā inſtrã vt flobotomia.i. ia
tecta qua percutit̄ bracchij vena.ergo nō inconuenit ali
quē finē eſſe opus ꝛ actionē:ꝛ per ꝯñs ſenſatio pōt eſſe fi
nis. ¶ Ꝑ.Ariſto. pmo ethicoꝝ.diſtiguit de artibus: ꝙ.ſ.
q̄dā ſunt cui° finis eſt opus:ꝛ q̄daꝫ cui°finis eſt res opa-
ta:ğ idē qđ pus. ¶ Ꝑ.motores corꝑoꝝ celeſtiū ſunt pro-
pter motū celi tāꝙ̄ ꝓpter finē ſaltē ſcđario:vt z°celi cō-
mēto.17.colligit̄:ꝛ tñ mot° opus eſt niſi dicat̄ ꝙ mot°eſt
opatio antiqua eterna:ꝛ ſmo pmus intelligit de opatio-
ne noua:ꝛ hoc cōſidera:qm̄ nihil eſt. Propter hec videt̄
ꝓbabilr̄ opio Joānis ſuſtentabilis. ¶ Ad pmā nego mi-
norē:vbi debes ſcire ꝙ cuilibet forme ꝑſupponit̄ recepti
uum ꝓpriū ꝛ per ſe:alr̄ res trāſmutat̄ ſine trāſmutatiōe:
vt Auerrois deducit.pmo phyſico.cōmē.71.ꝛ ponit rem
habere aliq̄ diſpōnē quā nūꝙ̄ habuit: nec ſimplr̄ nec in
ſubo vt ibidē dicit.dico ğ ꝙ cuilibet forme ꝓducende ꝛ
ꝓducte ꝑſupponit̄ ſubm ꝓpriū:mō ſubm eſt duob° mo-
dis:qđdā eſt valde diſproportionatū forme : ꝛ valde re-
motū ab ei° dignitate:ꝛ tale ad hoc vt fiat dignū recipe
formā dꝫ recipe plura media qb° fiat idoneū ei. Qđdaꝫ
vō eſt valde ꝓportionatū:ꝛ ſatis nobile:imo nobili° for-
ma:ꝛ reſpectu hui° nō opꝫ ponere media plura nec vnū:
ſꝫ ſola ꝑſentia motoris forma fit in eo. Ex his ſequit̄ ꝙ
extrahi de potētia mãe eſt duobus modis.vno mō per me
dia plura:qbus forma recipit̄ in ea ꝛ mã. fit ꝓportiona-
ta illi:ꝛ ſic forme nãles extrahunt̄ de potētia mãe.qđdā dr̄
extrahi:qꝛ pro ſui eē reqrit̄ patiēs in quo recipit̄ nec req
rit̄ mediū vnū aut plura:qbus paſſuꝫ fiat ei ꝯueniens:ꝛ
ſic extrahi de potentia materie nihil aliud eſt niſi ꝓ ſui eſſe
ꝑſupponere paſſuꝫ poſſe recipe actū illum ab agēte:ꝛ ſic
forme inte^{le}° extrahuntur de potētia mãe. ¶ Et per hoc
ad ꝓbōnē.dico eni ꝙ Auer. loqt̄ ibi de extrahi pmo mō.ſ.
qm̄ ſubꝫ receptiuū eſt valde remotū a nobilitate forme
ꝛ valde diſproportionatuꝫ:tūc eni vult ꝙ extrahi fiat ꝑ
alterationē:ꝛ q̄ñtitatiuā ꝛ qualitatiuā nō alr̄. ¶ Ad ſecū
dā dōm ꝙ fit ex ente in potentia ſcđo mō.ſ.nō remota ꝛ
diſproportionata forme ꝛ motori agēti illam:ꝛ ꝯcedo ꝙ
ſpēs ꝛ formā iten^{lis} ꝯtēta eſt in potētijs cāruꝫ.ſ. ſubiecti
receptiui ꝛ agētis: ſꝫ mō diuerſo a formis nãlib°. ¶ Sꝫ
dices.forma iten^{lis} nō fit in ſubiecto mediāte diſpōne.ğ
nō nãlr̄ fit:ſꝫ violente vel artificialr̄ ſicut forma ſcāni.
¶ Dōm ꝙ lꝫ nō fiat mediāte diſpōne: attñ ſubꝫ recepti
uuꝫ eſt ſūme iclinatū ad formā:ꝛ agēs etiā: ꝓpter qđ nō
dr̄ violēter facta:nec artificialr̄: qꝛ ſubm reſpectu forme
artificialis nō eſt in potētia limitata ꝛ iclinata ad actuꝫ:
eſt eni q̄ñꝙ̄ in potētia violēta:q̄ñꝙ̄ in potētia neutra vt
alibi declaui. ¶ Ad tertiā dōꝫ ꝙ ab actiōe agit ſenſatio
neꝫ:que actio ſeipſa formalr̄ fit: qm̄ aliqđ eſt tale duob°
modis per ꝑticipationē ꝛ per eēntiā:aliqđ eni fit ēt duo-
bus modis per aliud tāꝙ̄ per rōnē faciēdi. aliqđ fit per
eſſentiā.i.ſeipſo ſicut aliqđ eſt albū duob° modis.ſ.ꝑtici
patiue ꝛ denoiatiue: ſicut paries:ꝛ aliqđ per eēntiā ſicut
albedo. Et qm̄ dr̄ illa eſt rō Ariſt. Dōm ꝙ Ariſto. arguit
ꝙ mot° nō pōt accipere eē poſt nō eē per motū vere : qꝛ
tūc idē eēt anteꝙ̄ eēt ꝛ eēt ꝓceſſus in īfinitū:qꝛ ſicut pri
mus accipit eſſe ꝑ motū:ꝛ ſcđs eodē mō ꝑ motū ꝛc̄.ꝛ ſic
pōt opio Joānis ꝓbabilr̄ ſuſtineri:tu aūt cōſidera bene.
¶ Circa ſcđam ꝓpōnē opꝫ dīc ꝙ illa ſit vera cū ſit Ar.
veꝝ oīno Joan.fuit dimīnut° cū ea ſimplr̄ ꝓtulit ſine li-
mitatiōe.dico ğ ꝙ intelligit̄ ꝓ in finib° ꝓprimis ꝛ nō re-
motis. z° dico ꝙ debēt eſſe fines ꝑ ſe. 3° dico ꝙ debēt eē
fines polēs attingi vtutibus ꝓprijs agentiū. Eſt ğ regula

Ariſto.maxima iſta:cuiꝰ finis ꝓximus per ſe poſſibilis at
tingi virtute eius eſt melioꝛ ipm̄ in ſe eſt melius.

Ad inſtantias dōm.Ad ꝑmā ꝫ dōm ꝙ ille eſt fi
nis oībꝰ cōis ⁊ remotꝰ.mō vt di-
ꝑ maxia itelligit̃ de fine ꝓximo ꝓprio.¶ Ad 2ᵃᵐ iſtātiā
iā ſoluē pōt: q̄ꝛ maxia eſt de agētibꝰ:mā aūt nō ē agēs:
vt vides.Uel dōm ꝙ materia eſt vilioꝛ ſimpl̃r ⁊ abſolu
te calore ⁊ q̄cū ꝗ forma accñtali. Dico abſolute: q̄ꝛ ſm
gd.i.vt in ꝑdicamēto ſube eſt nobilioꝛ: attñ ſimpl̃r ⁊ ab-
ſolute forma caloris eſt nobilioꝛ. Hoc aūt ad p̄ſens pōt
duabꝰ rōnibꝰ ꝓbari:quaꝝ ꝑma eſt.illud qđ eſt certe ꝑfe
ctionis ⁊ termiati gradus nobilitatis olno ē abſolute no
biliꝰ eo qđ eſt ifinite modice ꝑfectionis:⁊ iterminati gra
dus nobilitatis.hec eſt manifeſta per ſe: ſꝫ calor ⁊ ul̃r ols
forma accñtalis eſt terminate ꝑfectiōis ⁊ finiti gradus:
limitateꝗ nobilitatis ⁊ mā infinite modice. ergo ⁊c̃.mi-
noꝛ pro ꝑma parte olbus eſt manifeſta : ſꝫ pro ſecūda eſt
ꝯceſſa fere:q̄ꝛ mā nullā hēt ꝑfectionē: ſꝫ ab omnibꝰ re-
cipit ꝑfectionē.ergo infinitis caret ꝑfectionibꝰ.ḡ eſt infi
nite imꝑfecta:⁊ ſic eſt iſta ꝑs manifeſta.¶ 2ᵃ rō pōt eſſe
ad idē: q̄ꝛ illud qđ ꝑficit aliud ⁊ ab eo nō ꝑficit̃:ſed po-
tius imꝑficit̃ eſt in ſe ſimpl̃r nobiliꝰ illo.Sed forma ca-
loris ꝑficit mām: ⁊ nō ecōtra . ſed potiꝰ imꝑficit̃ calor a
mā.ḡ vt prius:⁊ ſic ꝓbabil̃r teneo ꝙ mā abſolute eſt vi-
lioꝛ accñte.¶ Ad 3ᵘᵐ dōm in ꝓpoſito ꝙ oꝑatio ſolis ma
nifeſta eſt nobilioꝛ oꝑationibꝰ alioꝝ:attñ oꝑatio occulta
ſaturni eſt nobilioꝛ ⁊ penes illā ſaturnꝰ antecedit ſolē.iō
dit Auer.ibidē.ꝙ cōparatio eoꝝ ad ꝑmū eſt ꝑciſa.i.abſo
lute. primus motoꝛ eſt nobilioꝛ alijs.⁊ per ꝯñs ꝑmū mo
bile abſolute nobiliꝰ alijs mobilibꝰ alioꝝ: cōparatio aūt
eoꝝ iter ſe nō eſt ꝑciſa:q̄ꝛ vnus planeta excedit alterū
ſm vnū reſpectū: ⁊ excedit̃ ab altero in alio.¶ Ad 4ᵘᵐ
dōm ꝙ Joā.ꝯ̄dicit ſibi:⁊ credo ꝙ ipe in illo errauit.hoc
aūt nō eſt ꝯ̄ ſuppōnē: q̄ꝛ ego nō teneo eā ad mētē Joan.
ſed ſimpl̃r:⁊ ſi vis ſaluare ipm̄ nō curo.¶ Ad vltimam
iā vidiſti ſol.dcm̄ eſt eni ꝙ idē intelligit̃ in finibꝰ per ſe
nō caſualibꝰ.¶ Circa tertiā ꝓpōnē dōm ꝙ indiget dua-
bus ꝯditionibꝰ:quas Ariſto.ponit ibidē.ſ.ſit ꝓpinquus in
eo qđ eſt optimū.2ᵃ eſt dū mō nō ſit admixtio ꝯ̄rij. eſt ḡ
maxima.illud qđ eſt ꝓpinquiꝰ optimo in eo qđ eſt opti-
mū ſine ꝑmixtione ꝯtrarij in ſe eſt optimū: ⁊ meliꝰ eo qđ
remotius ⁊c̃.¶ Ad ꝑmā dico ꝙ ibi deficit ꝑma cōditio.
¶ Ad ſcđam.illud dꝫ itelligi in eis que ſunt eiuſdē gene
ris ꝑncipij non eiuſdē generis ꝑdicamenti:vel diuerſoꝝ
generū ꝑncipij ⁊ ꝑdicamēti.¶ Ad vltimā dōm ꝙ vnus
reſpectꝰ eſt nobilioꝛ altero nō abſolute:ſed reſpectiue.iō
actio lꝫ abſolute nō ſit nobilioꝛ: attñ reſpectiue eſt nobi-
lioꝛ paſſione.¶ Circa quartā dōm ꝙ tribus conditioni-
bus idiget.ꝑmo ꝙ inſit meliori iquātū melius.2ᵒ ꝙ ſit ac
cidēs ꝓpriū.3ᵒ ꝙ ſit ens poſitiuū.eſt ḡ maxia accñs poſi
tiuū ꝓpriū qđ ineſt ſubo meliori ſm id qđ meliꝰ eſt.eſt
meliꝰ altero oppoſito:mō his ꝯditiōibꝰ remouent̃ iā in-
ſtātie facte.Ecce igit̃ qual̃r tres ꝓpōnes Joā.ſūt vere ſi-
ne dubio ꝑ mēte Ari.¶ Prima aūt eſt ꝓbabilis cū ſint
circa eam opiniones diuerſe:lꝫ illa Joānis ſit melioꝛ.Et
poſtq̄ꝫ vidi de ꝓpōnibꝰ ꝑme vie:ſupeſt mō videre an ſit
demſ̃atiua.Et vꝫ mihi ꝙ multis modis pōt diſſolui. pri
mo pōt dici ꝙ ſenſibile eſt cā ſenſatiōis.ad eius ꝓbōnē
Auer.in h̄ dat ſol.in 2ᵒ de aīa cō.74.vbi dic̃.ꝙ ſenſit ſe
ꝑ mouet mediū.⁊ mediū motū cuꝫ ſit factū in actu mo-
uet organū ad actū viſionis ſeu ſenſatiōis : ⁊ ſic illud nō
cogit.2ᵒ pōt dici ꝙ cā agēs ꝑ ſe ⁊ ꝓpa ſenſationis eſt ſpēs
ſenſibilis actu recepta i orgāo. ¶ Ad reprobationē huiꝰ
iā habes ſol.ex limitatiōe ſcđe ꝓpōnis.dꝫ eni itelligi cu-
ius oꝑatio v̄tute ꝓpa ē nobilioꝛ ipm̄ in ſe eſt nobiliꝰ.mō

ſpēs ſenſibilis agit ſenſationē v̄tute motoris ſeꝑati:ſicut
v̄tus genitiua v̄tute p̄ris:⁊ vt inſtr̄m ꝑmi ꝑncipij. Unde
ſpēs ⁊ eſt inſtr̄m agētis ꝑncipalis:⁊ eſt q̄litas accñtalis.ꝑ
mo nō incōuenit vt agat vltra ſuā nām:ſꝫ bn̄ ſcđo mō:⁊
ſic verificat̃ ſol.quā adducit Joā.⁊ reprobat.ſ.ſcđaꝫ. vo-
luit eni dīc ꝙ ſpēs pōt duobꝰ modis cōſiderari.vno mō
iquātū q̄litas.ſ.quo ad eiꝰ eēntiā.alioꝰ q̄tū ad ſuā v̄tutē
i.vt inſtr̄m motoris ſeꝑati.ſ.intelligētie : vt dicā in opione
Auer.⁊ vt ſic eſt nobilioꝛ q̄ꝫ ſenſus:nō ſimpl̃r:ſꝫ inſtr̄al̃r.
¶ Ad rōnes q̄s adiecit Joā.ꝯ̄ h̄.r̄ndet̃ ad ꝑmaꝫ. arguit
eni ſic.nō r̄ndet ad viꝫ rōnis. ꝓbat eni rō ꝙ ſpēs ſenſibi
lis erit ens ſimpl̃r nobiliꝰ q̄ꝫ ſenſus:q̄ꝛ eiꝰ oꝑatio eſt ſim-
pliciter nobilioꝛ optia oꝑōne ſenſus. Dico ꝙ ipſe nō ar-
guit ad punctū rōnis:q̄ꝛ ipſa r̄niſio dicit ꝙ optima oꝑa-
tio ſpēi v̄tute eiꝰ eſt igbilioꝛ optima oꝑōne ſenſus: lꝫ illa
oꝑatio ſit nobilioꝛ: ſꝫ nō eſt v̄tute ſpēi:ſꝫ motoris ſeꝑati.
¶ Ad 2ᵘᵐ dico ꝙ per v̄tutē ſpēi pōt hō duo itell̃ere.ſ.v̄t
vim ipſiꝰ ꝯ̄ñtēꝫ eēntiā eius:vt eiꝰ eſt.alio mō per viꝫ pōt
itelligi motoꝛ ſeꝑatꝰ:rōne cuiꝰ vt inſtr̄m agit. Tūc dico
ꝙ loquēdo de v̄tute ꝑmo mō v̄tus ſpēi nō ē nobilioꝛ i ſiē
nec eiꝰ eēntia.Sꝫ bn̄ ſcđo mō:⁊ ſic ꝯcedo ꝙ v̄tus ſpēi eſt
nobilioꝛ v̄tute viſiue:q̄ꝛ illa ē motoꝛ ſeꝑatꝰ: cuiꝰ rōne vt
inſtr̄m agit.Et per hoc app̃et itellus ſol.argumēti qđ illi
faciūt ꝯ̄ ſe. volūt eni dīc ꝙ ſpēi eēntia abſolute eſt igno-
bilioꝛ eēntia ſenſus: attñ illa eēntia ꝓut eſt iſtr̄m v̄tutis
ſeꝑate dine ē nobilioꝛ.Ecce igit̃ qual̃r lꝫ nō dīnt ſm reꝫ
dīnt ſm modos intell̃ndi:per quos res variat̃ ſm deno-
minationē nobilis vel ignobilis. ¶ Ad 3ᵘᵐ dōm ꝙ ſpēs
ſꝫ ſuā ꝓpriā v̄tutē ſibi itriſecā eſt ignobilioꝛ ſenſus v̄tu-
te ⁊ eiꝰ eēntia: q̄tū tñ ad v̄tutē ſeꝑatā cū vnit̃ vt inſtr̄m
ſue cāe ꝑncipali eſt nobilioꝛ:nō tñ ſimpl̃r ſm eiꝰ eēntiaꝫ
eſt nobilioꝛ cū illa v̄tus ſit extriſeca.¶ Ad 4ᵘᵐ dōꝫ ꝙ il
la v̄tus ē ſm rē diſticta a ſpe:eſt tñ ei ꝯiuncta ſicut cā ꝑn
cipalis vnit̃ inſtr̄o.Et q̄ñ q̄rit̃.vel repñtat ⁊c̃.dico ꝙ nō
repñtat:ſꝫ eſt id v̄tute cuius ſpēs agit illā. iō nō ſupfluit.
Hec aūt ſol.eſt necc̃ia ēt ſm ipſꝫ:q̄ꝛ vt arguā.ſi ponit̃ ſen-
ſus agēs:vel repñtat vel nō.ſi ꝑmū.ḡ erit ſpēs ſenſibilis.
Si 2ᵐ.ḡ ipſe ꝑ eiꝰ v̄tutē nō cābit ſenſationē: ⁊ iō ſic ipſe
hꝫ dicē.ita dicā. ¶ Ad vltimū poſſet dici ꝙ ego nō curo
de ꝯ̄dictiōe illiꝰ opionis. Uel dōm ꝙ ſcīa v̄tute ꝓpa eſt
cā actꝰ:vt inſtr̄m motoris ꝑncipalis.ſ.itellus agētis.⁊ ſic
pōt itelligi eiꝰ ſmo. 3ᵒ pōt dici ꝙ ex ſpecie ſenſibili ⁊ poᵃ
viſiua ſit vnū: ſicut ex mā ⁊ foꝛa grauis ſit vnū. ⁊ nō ſic
oꝑatio grauis.ſ.moueri deorſum nāl̃r ſequit̃ formā rece
ptā in mām: q̄ꝛ dās formā dat ꝯ̄ñtia eſſentialia ⁊ nālia
mediāte forma:vt vic̃ 4ᵒ celi.cōmē.22.⁊.25. ita ſenſatio
ꝯſeq̃t̃ ſpēm receptā in ſenſu nāl̃r:⁊ ſicut ꝑma oꝑatio gra
uis nō hꝫ agēs ꝑ ſe niſi genus mediāte forma: ita oꝑatio
iſta nō hꝫ agēs ꝑ ſe:niſi mediāte ſpe. Et ſub h̄ ſenſu intel
ligit opīo ſocioꝝ Joānis cū dicit. ꝙ ſenſꝰ nō indiget aliq̄
per ſe ꝑncipio actiuo. ſup.alio a gnānte ſpēm:eo q̄ꝛ ſenſi-
tiuū cū eſt actu factū ꝑ ſpēm nō eſt in poᵃ eēntiali:ſꝫ val-
de per accñs.¶ Ad rōnē ꝯ̄ hoc dōm.ꝑ ꝙ ſufficit ꝙ ꝯſeq
tur ad aliqđ qđ hꝫ cām per ſe agētē.vn̄ genꝰ dādo formā
dat oꝑōnē illiꝰ: niſi ipediat̃. Uel dōm ꝙ aīal nō intēdit
ſenſationē:ſꝫ tm̄ fieri ens ſenſibile:⁊ ꝑ ꝯñs informari ſpe
cie ſenſibili qua vnit̃ illi ad qđ ſequit̃ ſenſatio:vt dictuꝫ
eſt.¶ Ad 2ᵘᵐ dōꝫ ꝙ bene pōt haberi ſcīa:q̄ꝛ nō eſt ens
caſu:imo ꝯſequit̃ ꝑ ſe aliqđ ens factū ab agēte. Uel dōꝫ
ꝙ de ente ꝑ accñs pōt hēri ſcīa iquātū eſt ſub mō entis
ꝑ ſe.vn̄ lꝫ fortuna ſit cā per accñs: attñ iſta ꝓpō eſt ꝑ ſe.
¶ Ad aliud dōm ꝙ per exire in actū nō itelligit recipe
nec agē:ſꝫ ꝯſeq:ſicut motꝰ grauis ꝯſeq̃t̃ formā: qđ nec eſt
agē nec pati: ſꝫ exire ab agēte mediāte foꝛa cui appropa-
tur vt accñs.Uel pōt dici ꝙ recipit mediāte ſpe.ita ꝙ
exire

epire ītelligat ꝙ recipiat illū: ⁊ dico ꝙ hēt agēs .ſ. genus ſpēm mediāte ſpecie: ſicꝫ de graui dī ſm viā cōez. ¶ Ad vltimā pōt dici ꝙ vtꝰ ſenſus ꝑ ſe recipit ſenſatiōis actū. ⁊ nō opꝫ ꝙ ei rñdeat agēs ſenſus: ſed ſufficit ꝙ illudmet agēs ſpēꝫ agat illū mediāte ſpecie. Et hec ſol. vt mihi videꝛ eſt multū pulchra eo maxie: qa Alber. ait in ſcđo de aīa cū dicꝫ nulla eſt vtus paſſiua qn reducta ad actū efficiaꝛ actiua. vide trac. 3ᵒ. caplo p̄. Iſte ſūt ſol. q̄s hō debet dare in ſol. argⁿ Ioā. Sūt āt qdā q añ me claruerūt qui ad h̄ argᵐ duas adducūt ſol. pma dicit ꝙ ſpēs eſt cā per ſe ⁊ ꝓpria agens ſenſationē: ⁊ cū diciꝛ. illud eſt nobilius cuius opatio eſt nobilior. dicit ꝙ veꝝ eſt in cauſando: nō aūt in eēndo. Aliter ſoluit ꝙ opatio illa cauſaꝛ ab oppoſito: ⁊ qn̄ ꝯciaꝛ ꝙ illa opatio eſt nobilior opatione ſenſus. dicit ꝙ no: qm̄ ſenſus hēt pro opatione ꝓpria mouere ſenſus īteriores: ⁊ hec opatio eſt optima ſenſus: ⁊ ꝑ hāc excedit ſpēm vel obm. Mihi aūt videꝛ ꝙ iſte ſol. ſint ſimplr errores. pma qdeꝫ ex ꝑfectione potētie cognoſciꝛ eēntie ꝑfectio: vt oēs dicūt: ⁊ eſt dictū p̄hi in 4ᵒ metheoꝝ in fine q̄ſi ex ꝑfectiōe opationis ⁊ cauſatiōis cognoſciꝛ ꝑfectio potētie: vt ꝓbat Auer. pmo celi. cō. 116. vbi dicit manifeſtū eſt ꝙ potētia rei nō eſt diffinienda niſi per vltimum iſtius actionis: ⁊ vult per vltimū optimā operationē potentie. ſcđo qm̄ ait Auer. 3ᵒ de aīa. cōmēto 19ᵒ. quēadmodū nō ſcimus multitudinē ītellectuū ſeparatoꝝ niſi per diuerſitatē actionū eoꝝ. ita etiā nō ſcimus diuerſitatem iſtiꝰ ītellectꝰ mālis ab ītellectu agēte ⁊c. vbi breuiter cōcludit ꝙ ītellectus agēs eſt abſolute nobilior poſſibili: qꝛ eius opatio eſt nobilior. ergo rñſio iſta eſt fatua. 3ᵒ ſi opio nō cōcluderet abſolute ꝑfectioneꝫ eēntie nulla alia eſſet via. qm̄ nos nō cognoſcimus rerū eēntias niſi a poſteriori, mō nullū eſt poſterius eēntialius ⁊ verius ipſe eēntie q̄ʒ opatio vt ſcis. iō hec ſol. eſt īconueniēs dictis p̄hoꝝ. ¶ Scđa ſol. eſt fatua plus: qm̄ vel ſenſus exterior habet mouere īteriorē ꝑ ſe ⁊ eius eēntiā: vel rōne ſpēi. ſi pmū. ḡ ſenſus exterior eēt nobilior īteriori qđ nō eſt ꝯceſſuꝫ. ſi rōne ſpēi ſibi vnite: vt forma: tūc adhuc opatio ſpeciei ē perfectior operatione ſenſus que cōuenit ei: vt ſenſus.

Sed circa ſolōnes meas dubitaꝛ: qm̄ dictuꝫ eſt ꝙ ſpēs nō vtute ꝓpria agit ſenſationē: ſed virtute alteriꝰ. ideo queriꝛ qđ eſt illud virtute cuius agit. ¶ Reſpōdet vnus vir huius tpis ꝙ ſpēs agit virtute aīe ſenſitiue. aīa eni ſenſitiua patiꝛ ⁊ recipit ſenſationē ꝑ potentiā de ſcđa ſpecie qualitatis ſibi cōnaturalē. ⁊ agit ⁊ cauſat ſenſationem mediante ſpecie ſibi ab extra vnita que ſupplet vicē potētie nālis. ¶ Sed hec reſpōſio eſt error: qm̄ ſi hec ſpēs agit vtute aīe. vel qꝛ anima eſt actiua vel paſſiua: nō paſſiua: qm̄ in vtute alicuiꝰ: vt paſſiuū eſt nihil opaꝛ actiue. Si vt actiua vel per eſſentiā vel per potētiā: nō ꝑ eēntiam: qm̄ nulla forma gn̄abilis agit per eēntiā pncipalr: vt Ioā. ſupponit. ergo adhuc debet dari vtus ſibi intriſeca ꝑ quā eſt id rōne cuiꝰ ſpēs agit. ¶ P̄. rñſio eſt voluntaria: qm̄ poſſet qs dicē ꝙ aīa agit ſenſationē ꝑ potētiā nālē de ſcđa ſpecie q̄litatꝪ: ⁊ recipit mediāte ſpecie ſibi vnita in vtute aīe: ſicꝫ tu ĩprobabis hoc. ego ĩprobabo tuaꝫ. Ideo melius eſt extimare: vt dicit Auer. cōmē. 60. ꝙ ſpecies agit in vtute obti: ⁊ obm agit illā in vtute motoris ſeparati: vt dicā. extimādū eſt eni ꝙ cāe ſūt īuicē ordinate iſto mō ꝙ ſenſibile vtute motoris cauſat ſpēꝫ in medio. mediū actu factū in vtute obiecti ꝓping agit ſpēm in organo: lꝫ in vtute motoris ſepati agat tāq̄ʒ agētis remoti. ſpēs aūt in organo vtute mediȷ actu facti agit in potētiā cāndo ſenſationē. hec aūt ſolo nō ītelligiꝛ niſi viſa opione Auer. iō pro nūc ſit dictū intātū. ¶ Viſa ſolone ad pmā viaꝫ. ⁊ declato qualr nihil cogit. Supeſt mō videre de ſcđa via. dico ergo ꝙ mltis modis pōt diſſolui: ⁊ pmo declarādo pmā ſup. nihil eſſe: qm̄ in 8ᵒ phyſi. in qōne de grauibus ⁊ leuibus in ſolōne cuiuſdā difficultatis. ponit ipſe ſm Auer. in 3ᵒ celi. cōmēto. 28. nō incōuenire ꝙ vna res realis ſit in actu: ⁊ in potētia ſꝫ modos diuerſos: qm̄ forma grauis vt eſt foīa eſt actu: vt v̄o eſt in materia eſt in potētia. ¶ P̄. hoc nō ſolū eſt ad mentē Ioan. imo ad mentē Auerro. hēt eni in 8ᵒ phyſicoꝝ. cōmento. 40. ꝙ in actione equiuoca idē pōt eē agēs mouēs ⁊ patiēs motū. Idē 4ᵒ celi. cōmēto. 22. ꝯtra Platonē dicit ꝙ agēs ⁊ patiēs in rebus mālibus nō diſtinguiꝛ re: ſed mō ⁊ rōne. vide. Ex hoc pōt haberi vnus modus rñdendi ad vim argumēti Ioā. ¶ Dicēdo ꝙ ſenſatio ſit a ſenſu paſſiuo ꝓut eſt forma: recipiꝛ tñ in illo ꝓut eſt in mā: qm̄ vt dictū eſt vna res nuō ⁊ ſpecie pōt eſſe agēs mouēs ⁊ patiēs motuꝫ ꝓut diuerſimode ꝯſideraꝛ. Et pōt inueniri ſcđs modus dicēdi. ideo pmo arguo ꝯ̄ eius ſcđaꝫ ſuppoſitionē in qua tenet ꝙ ſpēs eſt ſubm receptiuū ſenſationis. deide dicaꝫ ad formā .q. ¶ Circa ad pmā arguo ſic. dato illo ſequiꝛ ꝙ diſpō q̄litatiua māe eſſet ſubm forme ſubalis ꝯ̄ ipſuꝫ in vltia qōne 7ⁱ phyſicoꝝ. ⁊ 8ⁱ. q. pmi de aīa. ꝯñtia ↄclaraꝛ qm̄ ita p̄ciſe ſe hēt diſpō q̄litatiua reſpectu forme ſubalꝪ ſicꝫ ſpēs ſenſibilis reſpectu ſenſationis: vt ipſe dicit: ſꝫ ſpecies ſenſibilis eſt ſubꝫ receptiuū ſenſationis. ḡ ⁊c. ¶ P̄. Auer. in pmo de ſuba orbis ait. vnā formam habere plus vno ſubto eſt impoſe. ergo ipoſe eſt ſenſationē hēe ſpēm tāq̄ʒ ſubm receptiuū ⁊ ſenſum: qꝛ tūc vna ⁊ eadē forma hēret duo ſubiecta receptiua. ¶ P̄. eo dato ſeqꝛ ꝙ ſpecies ſentiret. ꝯñtiā deduco per ipſum qui paulo ante hāc rōnē impugnās virtutē corporis eē ſubiectū receptiuū. dicit. ſi v̄o dicaꝛ ꝙ virtus corpis eſt id cui ꝑ ſe ⁊ imediate vniꝛ ſentire: ſequiꝛ ꝙ vtus corpis ꝑ ſe ⁊ imediate ſentit: ⁊ reliqua. a pari arguo. ſi ſpēs eſt ſubm receptiuū ſenſatiōis: tūc ſine dubio ſentiet: attñ ꝓbo ꝯñtiā ſimplr: qm̄ omne accñs exiſtēs in ſubto ꝑfectū vltra gradū mediuꝫ pōt ⁊ debet denoiare ſubm. cuꝫ igiꝛ ipſa ſenſatio nō mō ſit ſubiectiue in ſpecie vltra gradū mediū. imo tota. ḡ poterit ſpēm denoiare. Cōfirmaꝛ: qm̄ ſicut ſpecies diciꝛ alba non obſtante ꝙ ſit ſubm imediatū: ita ſpēs diciꝛ ſenſus nō obſtante ꝙ dicaꝛ ſubm imediate. ¶ P̄. ſicut ſpēs ītellīs ad ītellectionē: ita ſpēs ſenſibilis ad ſenſationē: ſꝫ Auer. reprobat Auēpa. in 3ᵒ de aīa. cōmē. 5ᵒ: qui dixit ſpēꝫ intelligibilē eē ſubm ītellectionis. ergo ⁊ in 2ᵒ Ioā. reprobandus eſt. ¶ Ad hec argumēta oīa dixerūt hoīes qdaꝫ ꝙ Ioānes per ſubm ītelligit mediū diſpoſitū: ⁊ nō ſubꝫ receptiuū: ⁊ tunc oīa argumenta ruunt. ¶ Sed hec ſolō ſtare nō pōt: eſt eni directe ꝯtra verba eius qui dicit. 2ᵒ ſuppono ꝙ ſpēs ſenſibilis eſt imediatum per ſe pncipiuꝫ receptiuū ſenſationis ſeu ipſius ſentire. Ubi ꝯſtat ꝙ diſpoſitū mediū nō debet dici ꝑ ſe pncipiū ⁊ imediatuꝫ receptiuū forme. Nō eni arguo niſi cōtra id qđ ipſe expſſe dicit. nō eni puto ipſum eē tāte dignitatis: ꝙ verba eius debeāt gloſari ad ſenſum bonū ꝓpter eius excellentiaꝫ. eſt eni clarus ⁊ nō indigēs expoſitione. ſi qs eni velit ipꝫ gloſare: nō curo: ſatis eſt mihi hēe ꝙ id qđ v̄ba eius in rei veritate dicūt: eſt falſuꝫ ſimplr. ¶ P̄. virtio ad pncipale arguo. ſi ſpēs reqriꝛ tanq̄ʒ ſubm vel tanq̄ʒ diſpō vel quō vis. Uel hoc eſt: qꝛ ſenſus nō eſt ſūme ſuſceptiuus actus ſenſatiōis. Uel qꝛ ſenſatio eſt actus adeo ſupexcedēs nobilitatē ſenſus qđ īdiget diſpōne illa ad h̄ ꝙ ſēſus eleuetur ⁊ nobiliteꝛ ꝓ illo actu: vt diciꝛ de mā in pmo de aīa. cō. 16. Pamū dici nō pōt: qm̄ ſenſus eſt ſūme receptiuꝰ: ſicꝫ ītellectus reſpectu ītelligibiliū nullū hñs actuꝫ de ſe. ſcđm etiā dici nō pōt: qa virtus ſenſitiua eſt nobilior ſenſatione: qm̄ per eius vnam ſuppōneꝫ cuius accñs ſubm

eſt nobilius ipm eſt nobili⁹.mō ſubm v̄tutis ſenſitiue eſt nā ſm Joā.in q̄ōnibus pmi de anima:ſubm ſenſationis eſt cōpoſitū ex organo ⁊ v̄tute:vel anima.modo forma eſt nobilior mā ⁊ compoſito et magis ens vtroq̄ȝ 7° ⁊ 8° metaphyſice.⁊ 2° de aīa.cōmē.7°.⁊ Joan.tenet hoc in q̄ſtionibus ſcdī de aīa.ergo virtus ſenſitiua erit nobilior ſenſatione:⁊ ſic non opȝ vt ponatur illa diſpoſitio ꝓpter ſcdm. ¶ Dis habitis pōt multis modis dici.pmo q̄ ſpecies ⁊ ſenſatio ſunt duo effectus ordine quodā ꝓcedētes ab obiecto:ſic̄ radius rectus:⁊ radius reflexus ab ipſo ſole:vel ſic̄ lumē pmū ⁊ ſcdm:⁊ tūc tota vis rōnis ruit:q̄ꝛ cōcedā ſibi ſpēs nō ꝯcurrere tāq̄ȝ agens. ¶ Scdo pōt dici q̄ ſpēs eſt agēs ſenſationē ſic̄ forma grauis re⁹ act⁹ motionis.Et tūc rō eius nulla eſt:q̄ꝛ nō icōuenit vnū ſubȝ eē receptiuū 2ᵉʳ eſſentialr ordinatoꝝ in genere cāe agentis:ſȝ in genere cauſe mālis forte ſit icōueniēs vno mō: vt alibi dixi. ¶ Ultimo pōt teneri q̄ ſpēs eſt tāq̄ȝ diſpō per accidēs:nec̄io tamē cōcurrēs nō ꝑ ſe. ¶ Ad argumēta Joā. Ad pmū cōtra.cū dicit ex dicto ph̄i in pmo poſteriorū.q̄ omne neceſſariū eſt per ſe.dico q̄ intelligit̄ de neceſſario habēte cauſam in ſubiecto:⁊ ſic nullū per accidens oppoſitum huic neceſſario eſt neceſſariū:qd̄.ſ.non hēt cām in ſubiecto.imo Auerro.in m̄ltis locis autēticat hāc diſtinctionē.pmo q̄nto metaphy.cōmento vltio:vbi dicit,⁊ dixit hoc.q̄ꝛ accn̄ia que dicunt̄ iponere ſube quedam ſunt neceſſaria:⁊ quedā nō neceſſaria. ¶ Ꝑ.4° phyſicoꝝ.cōmēto.20.ait.ſed q̄a illud qd̄ eſt per accn̄s ē duobus modis.ſ.ſemꝑ ⁊ raro:videt̄ q̄ illud qd̄ eſt ſemꝑ īntret quoquo mō in nūō demōſtrationū verarū nō eēntialiū que dicunt̄ demr̄ationes dialectice.ecce q̄uo ipſe expſſe vult per accn̄s eſſe duobus modis:quoꝝ vnū ingreditur demōſtrationem:⁊ eſt per accn̄s neceſſariū:⁊ aliud non: ⁊ eſt per accn̄s ꝯtingēs. ¶ Ꝑ.pmo phyſicoꝝ.cōmēto.66. ait.⁊ eſt ītelligēdū hic per accn̄s ⁊ neceſſariū.illud eni qd̄ eſt per accn̄s aliud eſt nec̄ium.aliud rariſſimū.ecce igit̄ q̄uo iſte hō in hoc errauit valde.audet eni dicē illō qd̄ negat Auer.⁊ ſi adducant̄ auctoritates Ari.⁊ Auer.10.metaphy.cō.vltio.⁊ 5° meta.caplo de eodē.⁊ caplo de accn̄te. ⁊ pmo poſterioꝝ.⁊ pmo metaphy.cōmēto 8°.⁊ 8° phyſi. cōmento.36. ¶ Dōm q̄ loquit̄ de accn̄te qd̄ non hēt cauſam ꝓpriaȝ in ſubiecto vt ſcis.hoc eni ꝑ accn̄s cū habeat cām extra ſubȝ.ideo nō opȝ vt ſemꝑ inſit:ſicut declarat̄ ſcdo phyſicoꝝ.cō.48.⁊ tu cōſidera:q̄ꝛ de hoc nō debeo facere nūc tractatū. ¶ Ex his appet multiplex defectus hui⁹ rōnis.pōt eni euadi ab ea plibus modis:⁊ tu addas ſi placet. ¶ Supeſt modo ſoluere viā pmā que eſt ꝑ v̄ba Ari.⁊ Auer.ad quā dicūt q̄dam q̄ aīa eſt pncipium effectiuū oīum motuū ſȝ diuerſimode:q̄ꝛ reſpectu motuūȝ extimatoꝝ qui dicunt̄ ſenſationes eſt cā remota ꝑ ſpēm ſenſibilē tanq̄ȝ per inſtrm̄.dictū eſt eni ſupra q̄ ſpēs eſt īſtrumētū eſſentie aīe ad cauſandā ſenſationē.⁊ ſic nihil habet̄ cōtra me. Reſpectu āt alioꝝ motuū:vt.ſ.reſpectu motus augmēti eſt cā remota per inſtrm̄ intrinſecū:⁊ ſic reſpectu caloris qui eſt qd̄ corpis nr̄i. Reſpectu vō mot⁹ localis per ſpūs ⁊ mēbra ⁊ virtutē motiuaȝ:que ſunt aliquid corpis noſtri vt vides.ergo aīa eſt pncipiū pncipale oīum motuū tā veroꝝ q̄ȝ extimatoꝝ:ſȝ modo diuerſo. ¶ Sed hic modus dōi eſt reprobat⁹ ſupra. ¶ Ideo alr̄ opȝ dicē q̄ ꝑ aīam itelligit illā que eſt actuata ꝓprijs pncipijs.mō ſȝ aīa reſpectu ſenſationis ſit ſm eī⁹ ꝓpriā naturā pncipiū paſſiuū:attn̄ cū recepit ſpeciem eſt pncipiū effectiuū illius.dico ergo q̄ per aīam intelligit illaȝ ꝓut eſt cōiuncta ſpēi ſenſibili:v̄tute cuius ſit pncipiū actiuū: vt dictū eſt ſepe in exēplo de lapide quādo eſt actu ḡuis: ſic̄ enim intellectus nihil eſt actu eoꝝ que ſunt niſi poſtq̄ȝ itellexit.ita ſenſus.ergo per aīaȝ itelligit ꝓut eſt actu.eſt aūt actu poſtq̄ȝ recepit ſpēm:⁊ ſic appet ſol.ad hāc q̄ōnē. ¶ Et poſtq̄ȝ viſe ſunt vie hui⁹ hoīs:⁊ debilitate:nūc tps eſt adducere rōnes ꝯtra ipm:⁊ pmo arguo aliq̄b⁹ rōnib⁹ eius:q̄s ipſe adducit ꝯtra ſe dādo eis euidētiā.ſcdo rōnibus ꝓprijs. ¶ Primo ergo arguo.ſi daret̄ ſenſus agens vel eſſet cognoſcēs vel nō cognoſcēs:nō eſt cognoſcēs:q̄ꝛ tūc paſſiui ſupflui eēnt. Nec nō cognoſcēs:q̄ꝛ tūc eſſet vilior ſenſu paſſiuo:q̄ꝛ viuū ⁊ cognoſcēs vniuerſalr eſt nobili⁹ nō cognoſcēte. ¶ Ad hoc Joā.finxit ſol.dōo q̄ nō cognoſcēs ſm q̄d eſt ignobilius cognoſcēte.ſ.ſm iſtā pcinationē:attamē ſimplr ⁊ abſolute pt ⁊ eſt nobili⁹ cognoſcēte:vt corpus celeſte ſecluſa itelligētia eſt nobilius muſca.vt accipit̄ ſcdo phy.ab Ariſto.⁊ Auerro.cōmēto.45. ¶ Sed iſte hō multis modis errauit.pmo ꝯdicit Ariſ. ⁊ Auer.2° ꝯtradicit ſibi ⁊ eius rōni.ꝯtradicit q̄dē Ariſto. q̄ꝛ ipſe in ſcdo de gn̄one aīaliū ait vniuerſalr actiuū et viuū nobilius eē nō viuente.ecce q̄uo dicit illud abſolute. ¶ Ꝑ.Auerrois pmo de anima.cōmento ſcdo ait.aīalia eni ſūt nobiliſſima corporū gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. aīa aūt eſt nobilius oībus que ſunt in corpore animaliū mō niſi cognoſcēs eſſet nobilius nō cognoſcēte q̄d diceret Auerrois: ¶ Ꝑ.Ariſto.⁊ Auer.2° celi.cōmēto.61.vbi ꝓbat q̄ corꝑa celeſtia ſint aīata:dicit.dicam⁹ q̄ cognitio taliū reꝝ eſt polis.vult dicere diſpōnū corpoꝝ celeſtiū: q̄a non opinamur q̄ iſta corꝑa:vult dicē celeſtia ſint tm̄ corpora ſine aīa:opinādo ea eē nobiliora oībus corꝑibus que ſunt hic.cuius rōnem ſubdit.d.q̄ꝛ neceſſe eſt:vt nobilius animato ſit aīatum nec̄io.Ecce q̄uo ꝓbat hec corpora eſſe nobiliora:q̄ꝛ aīata.mō ſi ſimplr dictū Auer.nō eēt verū:ſȝ ſm q̄d:vt fingit Joan.iam eius rō nulla eſt. ¶ Ꝑ.in lib⁹ deſtr⁹ deſtructionū.diſpu.3° i ſol.13ᵉ.dubij ꝓpe finē ꝓbat corꝑa celeſtia eſſe viua per ſcdam rōnē que eſt his v̄bis poſita.⁊ valde pt de hac rōne adminiculari. vȝ multa paruoꝝ.i.infimoꝝ ⁊ viliū corporū turbidoꝝ.i.gen̄ium nobiſcum.i.in partibus iſtis īfra celū iuentorū que vita nō carēt.imo cū toto ipſorum defectu ⁊ vilitate eoꝝ ſube:⁊ parue illoꝝ quātitatis.i.magnitudinis placuit deo glorioſo īfluere in eis vitā ⁊ rōnē.i.prudentiam ex quibus poſſunt ipſorum eſſe regere ⁊ ꝯſeruari.vt plus fieri pōt.Tūc arguit per locū a maiori di.cāto ergo melius q̄ ſupcleſtia corꝑa digniſſima ſunt.tale munus ab ipſo deo bn̄dicto recipe meruerūt.vȝ vitā ⁊ itellectū ⁊c̄. Ecce q̄uo vult ſimplr viuēs ⁊ cognoſcēs eſſe ꝑfectius nō viuēte.pn̄t aūt adhuc adduci m̄lte alie rōnes de q̄bus ſatis eſt. ¶ Qr aūt ꝯtradicat ſibi ⁊ rōni ſimplr apparet:q̄ꝛ dictū eſt q̄ illud ſimplr eſt nobilius ⁊ abſolute:cui⁹ opatio eſt ſimplr nobilior opatione alterius.modo opatio viuentis:vt eſt cognoſcere:eſt ſimplr nobilior opatione nō viuētis.ideo videt̄ ſermo huius hoīs falſus ſimplr. Illō aūt qd̄ ipſe adducit in ei⁹ cōfirmatione de corꝑib⁹ celeſtib⁹ que dicunt̄ diuiniora.hic dōm q̄ fuit cā erroris ei⁹. loquit̄ eni de corꝑib⁹ illis ꝓut ſunt viua:ſicut loq̄t̄ 2° celi Auer.cō.21.Et ſic dicat̄:ſicut Joan.replicat ſcdo phy. q̄ꝛ Ariſt.loquit̄ ꝯtra illos antiquos apud quos nonduȝ inuenit illa eē viua. ¶ Reſpōdet̄ q̄ apud antiquos ⁊ maxime apud illos cōtra quos ibidē Ari.loquit̄ corꝑa celeſtia erāt viua.imo dij:vt Empe.⁊ multi alij dicūt.ideo ſȝ nōdū illō determinauit:attn̄ q̄a loquit̄ cōtra eos qui cōcedunt illud nō incōuenit vti indeterminato tāq̄ȝ vero. ¶ Alij autē moderni mei tēporis aliter fingunt.ſ.q̄ illa ꝓpoſitio.cognoſcēs eſt nobilius nō cognoſcēte. eſt vera duob⁹ ſenſatis:quoꝝ vnū eſt:vt ipm nō cognoſcēs nō ſit ꝑs alicui⁹ cogſcētis:ꝑꝑ qd̄ pōt ſaluari q̄ celū ſecluſa itelligētia ſit nobili⁹ ipa muſca:q̄ꝛ ſȝ in ſe nō ſit cognoſcēs

eſt tamē pars cognoſcētis. Scdm eſt: vt etiā non ſit vtus
alicuius cognoſcētis: ppter qd dicit̄ φ voluntas eſt no-
bilioꝛ ꝗ ignis: vel aial: qꝛ eſt ps cognoſcētis. Imo apud
quoſdā eſt nobilioꝛ itelligētia: gcgd ſit ſm rei veritatē.
Sed hec ſolo eſt purus erroꝛ. illi eni frequēter hñt cogi-
tatiuā corruptā. Si eni ita eēt nullus haberet aliquā viā
ad pbandū animā ſenſitiuā eſſe nobilioꝛē materia: qꝛ
dicerē φ mā pro quāto eſt pars cognoſcētis eēt nobilioꝛ
vel ſaltē nō minus nobilis. ¶ P̄. Auerrois ait. φ anima
eſt nobiliꝰ oibus que ſunt in aiali: vt cōmento 2° pmi de
aia dictū eſt. modo hoc nō eſſet verū: qꝛ ea que ſunt in
aiali ſunt ptes aialis. ¶ P̄. ad qd laboꝛat Ariſto. in libro
de aia ad pbādū gradū int^um eē vltimū ꝛ minimū ꝛ pfe
ctiſſimū oiuꝫ alioꝝ. iā eni eſſet facilis ſolo dicēdo φ aliȷ
ſunt pfecti: ſunt eni ptes vel vtutes itelligētis animalis.
¶ P̄. iſte homo nihil dicit ad punctū. querimus eniꝫ an
cognoſcēs ſecluſo quocūqꝫ alio ſit abſolute pfectius non
cognoſcēte abſolute ſecluſo quocūqꝫ alio: ꝛ vt declarātū ē.
appet φ abſolute cognoſcēs eſt nobilius nō cognoſcēte:
ꝛ ſic abſolute ſenſus paſſiuus eſt nobilioꝛ agēte. Apparet
ergo mihi φ iſta rō ꝯ Joā. hēat bonā apparētiā. ¶ 2° ar
guit̄ alia rōne: qꝛ ſi ſic: tūc ſenſitiuū eſſet in potētia eēn-
tiali ad actū ſentiēdi. vide eius deductionē. ¶ Ad hanc
ſpōſonē adducat Joā. longā ꝛ plixā. attñ breuiter conſiſtit
in hoc φ nō icōuenit ꝯñs cōcedere: nec ipſe iuenit ꝯriū.
cōcedit tñ φ ſi eēt in potētia accñtali nō haberet agens
p ſe. Poſt dicere videt̄ φ ſenſus poſtꝗ eſt genitus eſt in
poꝰ accñtali vno modo ꝛ eēntiali alio modo. vide ipſuꝫ.
Attamē cōtra duo que Joā. ꝓcedit. pmo ꝯtra illō in quo
fingit φ ſi eēt ſenſitiuū in potētia accñtali non indigeret
agēte p ſe. Si eni hoc eēt verū. aliqs effectus p ſe nō ha-
beret cām per ſe: vt motus localis grauis. Illud autē qd
dicit Auer. 8° phyſicoꝝ. cōmēto. 33. ꝛ 4° fecit errare Joā.
qꝛ nō vult φ exiſtēs in potētia accñtali nō hēat agens p
ſe aliquo modo: ſed qd nō habet agēs per ſe extrinſecuꝫ:
attamē hēt bene agēs itrinſecū. ſ. formā ſubalē. ¶ 2° cō
cedit φ ſenſus actu genitus eſt in poꝰ accidentali. Iſtud
eſt impoſſibile: qꝛ ſenſus vt ſic idiget motore extriſeco
ꝛ per ſe: ꝛ tamē ſcis φ illud qd ſic ſe hēt nō eſt in potētia
accidentali eo modo quo loquit̄ Joā. Poteſt autē repli-
cari ad formā. attamē non opus eſt in ꝓpoſito. ¶ Nunc
arguo argumētis meis. pmo ſic. illud ſufficit in cognitio-
ne alicuiꝰ ſenſibilis obiecti: quo habito poꝰ cognoſcitiua
eſt ſufficienter aſſimilata obiecto ſenſibili: hec patet: qꝛ
cognitio fit tñ per aſſimilationē potētie cognoſcitiue ad
obiectū: vt declarat̄ pmo de aia. cōmēto. 26. ꝛ 3° maxime
cōmēto 4°. Sed habita ſpecie ſenſibili ab obto cauſata
ſufficienter ſenſus eſt ſimilis illi. ergo illa ſola fit eiꝰ ſen
ſatio nullo alio concurrēte. Confirmat̄ maioꝛ: qꝛ p poſſi
bile vel ipoſe ſecludat̄ ſenſus agens: quero an poſita ſpe-
cie coloꝛis in viſu fit ſenſatio illius vel nō. Scdm dici nō
pōt: qꝛ ſpēs naturalr̄ ꝛ eſſentialr̄ ꝛ per ſe eſt repreſenta-
tiua obiecti: ꝛ hec a nullo hēt niſi a nā eius. ſ. qꝛ eſt obie-
cti ſilitudo. ḡ ſecluſo illo adhuc pſentabit obiectuꝫ: ꝛ per
ꝯñs erit ſenſatio. ¶ P̄. ſenſatio nihil aliud eſt niſi obie-
cti ad potētiā perfecta repſentatio: ſed ſecluſo ſenſu agen
te pōt fieri iſta preſentatio. ergo ſecluſo ſenſu agente pōt
fieri ſenſatio: ꝛ per ꝯſequēs ſuperfluit. ¶ P̄. ſi ponit̄ hec
vtus actiua ſenſationis: vel preſentabit potētie obiectuꝫ
ſenſibile vel nō. ſi nō. ergo non cauſat ſenſationē. ꝯñtiaꝫ
pbo: ex dictis eius qui impugnās ſol. cuiuſdā ſui ſocij ſu
pra in. q. ait. ſi aūt dicat̄ φ ipſa virtus ſpēi ſenſibilis non
repreſentat ipſum ſenſibile: nec ei ꝯformat̄. hoc videtur
abſurdū: qꝛ tūc illa ſpēs per illā ſuā virtutē: nō pduceret
cognitionē ſeu ſenſationē illius ſenſibilis pluſꝗ alteriꝰ:

ecce quō ꝯñtia eſt eius. Si dicat̄ φ ſic. ergo erūt due ſpe
cies vnius ſenſibilis ſic ipſe arguit. ꝛ ſine dubio hoc argꝰ
eſt demſtratiuū ad holeꝫ: ꝛ cōſidera tu. ¶ P̄. non maioꝛis
actualitatis eſt mā cū forma grauis ad cauſandū motuꝫ
localē ꝗ mā organi cū ſpe ſenſibili reſpectu actus ſentiē
di. hec patet: ꝛ eſt Joā. ¶ Sed mā cū forma grauis ſuffi-
cit pro ipſo motu. ergo organū cū ſpecie ſenſibili ſufficit
pro ipſo actu ſentiēdi. ¶ P̄. ſm Joan. ſpecies ꝯcurrit ad
actum ſentiendi. vel igitur mere ꝛ ſolum paſſiue: vel ali-
quo mō actiue. nō pmū: qꝛ ola potētia mere paſſiua eſt
ꝯdictionis: vt Joā. tenet in lib. de ſuba orbis. ꝛ eſt dictuꝫ
Ariſto. 9° meta. ꝛ Auer. ibidē. cōmēto. 17. ꝛ. 19. ḡ opꝫ vt cō
currāt actiue. ḡ ſupfluit ſenſus agens. ¶ P̄. ols forma ad
quā ſeqt̄ aliq̄ opatio eēntialr̄ ꝛ p ſe nō excedēs illā: ſe hꝫ
actiue reſpectu illius: ſed ſpēs eſt forma organi ad quam
eſſentialr̄: ꝛ per ſe ſequit̄ ſenſatio que ſenſatio nō excedit
illā ſpēm. ergo reſpectu ſenſatiōis ſe hēt actiue. maioꝛ eſt
manifeſta p ſe: qꝛ operatio fecit ſcire formā: ſic̄ trāſmu-
tatio māe: vt colligit̄ 8° metaphyſice. cōmēto 12° ꝛ alibi.
ꝛ hec maioꝛ eſt Auerrois in 3° caplo de ſuba orbis. mioꝛ
autē eſt Joan. ¶ P̄. ſupponatur φ ſpecies rei ſm eēntiā
eius ꝛ ſuaꝫ nām ſit actiua. probat̄. quoniā ſpēs in anima
non differt a forma extra animaꝫ: niſi quia ipſa in anima
eſt abſtracta. extra aiaꝫ eſt in materia. modo iſta dr̄ia nō
tollit potentiā actiuā ab ipſa re abſtracta. imo dat ſibi po
tentiā plus pure actiuā: quoniā materia ipedit actioneꝫ.
ꝛ ideo 9° metaphyſice. cōmēto 2° ait Auerrois φ forme
ſeparate ſunt pure forme ꝛ pure actiones: ꝛ ſunt tñ acti-
ue ꝛ nullo modo paſſiue. itaqꝫ apparet φ forma i anima
eſt actiua oino. Tunc arguo petendo poſtꝗ ſpēs eſt rece-
pta in aia: vel aliquid agit vel nihil. ſi aliqd nō pōt agere
niſi ſpūalr̄: ꝛ per ꝯñs ſenſationē cauſabit. ſi nihil: ꝛ cuꝫ ſit
apta nata agere: ꝛ nunꝗ aget: nec in aia nec alibi. ḡ ocio-
ſa in natura. ¶ P̄. arguo. omne inducens ſummaꝫ diſpo-
ſitionem pro aliqua forma in materia eſt agens illaꝫ for-
mam: ſicut ſumitur ab Auerroi 7° metaphy. cōmento 31.
ꝛ 12° metaphyſi. cōmēto. 18. ſed per Joan. ſenſibile extra
aiam inducit ſummā diſpoſitioneꝫ facientem pro forma
ſenſationis. ergo aget ipſam ſenſationē: ꝛ per conſequens
ſenſus agens ſupfluit. Joan. in queſtione de ſenſu agēte.
ꝛ 3° de aia. q. 24. in ſolōne cuiuſdā difficultatis ait. φ il-
lud dictū Auerrois eſt itelligēdū de agentibus que agūt
formas ſubſtātiales. Sed de illis que pducūt actus acci
dentales: nō opꝫ. Hanc ſolōnē pbat ex tribꝰ. pmo ex ſcdo
de aia. cōmēto. 67. de lumine ꝛ intentione coloꝛis in me
dio: cuius agens diſpoſitū. ſ. coꝛpus luminoſuꝫ nō eſt idē
cū agēte pficiente vt coloꝛe. ¶ Scdo pbat idē ex 5° me
taphyſice. ab Ar. ꝛ Auer. cōmēto 3°. ꝛ 2° phyſicoꝝ. cōmē
to. 25. ponit̄ φ duplex eſt agēs artificiale. ſ. diſponēs ꝛ pre
parans ſubiectum ad receptionē actus poſtremi ſeu cō-
pleti. aliud eſt agens perficiens ꝛ complens. ergo opꝫ po-
nere aliud eē agēs iducēs: ꝛ aliud diſponēs. ¶ Hāc eādē
diſtinctionē. 3. autenticat Joā. ex 7° phyſicoꝝ. cōmento
37. vbi ſoluēdo. q. ꝫenonis inuit diſtinctionē iſtā. ſ. φ quō-
dā eſt mouēs preparans: ꝛ hoc vocat mouēs in potētia p
quāto eius effectus oꝛdinatur ſicut potētia receptiua: vel
ſicut pparatio ad actuꝫ poſtremū. aliud eſt mouens per-
ficiens ꝛ complens: qd. ſ. iducit in ſubiecto iam pparato
actū intentū. Ex his tribus cōcludit Joā. φ incōueniēs
nō eſt in aliqbus eſſe aliud agēs iducēs ꝛ agēs diſponēs.
vt appet in actibus ſubalibus. ¶ Sed mihi videt̄ φ iſte
homo maxime errauit in hoc. ꝛ ideo pmo ego declarabo
in qbus dictū Auerro. hēt locū. 2° pbabo illud: ex qbus
apparebit pctm̄ Joā. ¶ Quātum ad pmū debes ſcire φ
ſicut diſpoſitio eſt duobus modis. ita agens diſponēs eſt

duobus modis. eſt aũt diſpõ vno modo id īter qḋ et formã ad quã ordinatur eſt eẽntialis ordo: ſicut eſt īter premiſſas ⁊ ꝯcluſionẽ. Et eſt ſecũdo modo id inter qḋ ⁊ formã nõ eſt ordo eſſentialis: ſed mere accñtalis. Iſtud poteſt declarari exẽplis. poſita enĩ ſufficiẽti diſpoſitione ꝑ forma ignis oĩno opꝫ vt ponaẗ forma ignis: qꝛ̃ īter diſpoſitionẽ ⁊ illam formã eſt ordo eſſentialis. Exemplum ſcḋi eſt de lumine: quãtũcũqꝫ enĩ ponaẗ lumẽ nõ opꝫ vt ponaẗ forma ad quã diſponit: eo qꝛ nõ eſt lumẽ eſſentialiter ordinatũ ad intentionē forme ſenſibilis: ⁊ per ꝯñs duplex eſt diſponēs: ſicut fuit duplx̄ diſpõ. ¶ Iſtis habitis ego aſſumo ꝯ̄ Ioan. iſtã maiorē. omne agēs diſponēs diſpone eſſentialr̄ ordinata ad actũ eſt agens inducēs illum actũ ſm̄ rem ⁊ ſubm: ⁊ dixi notãter diſpõne eſſentialiter ordinata ⁊c̄. qꝛ de diſpõne accidētalr̄ ordinata non opꝫ. Tũc illi maiori addo minorē: ſed agens diſpõnē pro ſenſatione eſt agēs diſpõnē eſſentialr̄ ordinatã: ⁊ ꝑ ſe: vt dicit Ioã. in ꝯfirmatione ſcḋe rõnis. ergo ſequiẗ ꝯcluſio vt ṗus. Sed tota vis conſiſtit in maiori. iḋ eã ꝓbo. ṗmo ſic. plus forma ſubãlis excedit qualitatiuã diſpõnē ꝑ ipſa eẽntialr̄ ordinatã ꝙ̃ forma accñtalis excedat ſuã ꝑ ipſa eſſentialr̄ ordinatã. hec eſt manifeſta. Sed potēs ꝓducē diſpõnē q̃litatiuã eſſentialr̄ ordinatã ad formã ſubãlem põt ꝓducē formã ſubãlē ꝑ Ioã. qꝛ dicit ꝙ tenet in ſubis. ergo multo melius potēs ꝓducere formã accidentalē: et diſpõnē accñtalē ordinatã eẽntialr̄ ad aliã accñtalē põt ꝓducere illã accñtalē. ꝗ dictũ Auer. itelligiẗ in oĩbus tã accñtalibus actibus ꝙ̃ ſubãlibus. dũmõ ſit ordo eſſentialis dictus: ⁊ ſic pꝫ maior. ¶ Scḋo principalr̄ arguo. ſit. a. agēs diſponēs eſſentialr̄ ordinatus ad. b. formã ſufficientem ſimplr̄ pro illa qḋ per te nõ põt ꝓducere. b. formaꝫ. ⁊ quero vel nõ põt ꝓducere. b. formaꝫ: qꝛ ipſiꝫ. b. ꝓduci eſt difficilioris ꝓductionis ꝙ̃ ꝓducere diſpõnes eẽntialiter ordinatas ad illaꝫ. Uel qꝛ ipſiꝫ. b. eſt forma agenti improportionata: nõ enĩ põt fingi aliud: vt pꝫ: nõ ṗmũ: qꝛ̃ tota difficultas forme ꝓducende ex difficultate ꝓductionis diſpõnũ cõſurgit: ſicut colligiẗ ab Ari. ṗmo de generatione: ⁊ Auer. ibidē cõmẽto. 55. in illo ṽbo. habitibus pñtibus in mã ceſſat motus. dat itelligere ꝙ tota rei difficultas eſt ex ipis diſpõnib᷒. ¶ Cõfirmaẗ: qꝛ ſi ſic. tũc habitis diſpõnib᷒ adhuc agens nõ põt ſubito ꝓducē illã. imo magnũ tp̄s apponeret: qḋ eſt ꝯtra Auer. 6° phyſicoꝝ cõmẽto. 32. ⁊. 4° phyſico. cõmẽto. 129. Nec põt fingi 2ᵐ: qꝛ̃ cuicũqꝫ ſũt ꝓportionata oĩa medis eẽntialiter ordinata ad finē eſt ꝓportionatus finis: ſicut cuicũqꝫ ſunt ꝓportionate premiſſe eſt ꝓportionata cõcluſio vt ſcis. media enĩ eẽntialr̄ ordinata fini ꝓportionanẗ: ⁊ agens illas ꝓportionaẗ illis: ergo a primo ad vltimum etiã ꝓportionabiẗ ipſi fini. ¶ P̄. tertio arguo. ſi diſponēs eſſentialr̄ non eẽt genus. tũc vna ⁊ eadē ſpẽs eſſet a caſu ⁊ a natura. cõtra Auer. 8. phy. cõmē. 46. ꝯñtia declaẗ: qꝛ̃ diſponēs eẽntialr̄ vel itendit iducere finē vel nõ. ſi non. ꝗ fuit accidentale ⁊ q̃ſi fortuitũ ex diſpõne eſſentialr̄ ordinata ꝓduci formã. ⁊ ſic poterit nõ eẽ: ſicut Ioã. dicit. ſi intendit ⁊ nunꝙ̃ ꝓducat. ergo illa res fuit caſu facta. ⁊ etiaꝫ eſt facta nã. ergo vna ſpẽs eẽt a caſu ⁊ a natura: ex his apparet maior ſylli ꝯtra Ioã. ⁊ peccatũ eius: ⁊ verificatio dictoꝝ Auerrois. vbi enĩ Auer. vult ꝙ diſponēs ſit agēs formaꝫ loquiẗ de diſponēte per eẽntialr̄ ordinatas diſpoſitiões. vbi vult ꝙ aliquãdo ſunt diuerſa loquiẗ de diſpõnibus accidentalr̄ ordinatis: ⁊ ſic pñt dicta Auerrois ſatis ſubtiliter concordari. ¶ P̄. mihi videẗ extraneuꝫ ꝙ ſi ſenſus agens dareẗ tanꝙ̃ res realiter diſticta a ſenſu paſſiuo ꝙ Ariſto. nullã feciſſet mentionē. vnde ꝓbo ꝙ ſit diminutus. nullã fecẽ mẽtionē de ſenſu agēte: ⁊ debuit facẽ: ergo eſt diminutus. ꝯñtia nota. ṗma pars cõcediẗ a Ioan. ſed ſcḋa pars antecedẽns declaraẗ: qꝛ̃ ſm̄ omnes expoſitores ſi nõ feciſſet mẽtionē de itellectu agente eſſet diminutus: vt pꝫ apud oẽs: ſed ita preciſe ſe hẽt ſenſus agens ad ſenſum paſſiuum: ſicut itellectus agēs ad intellectuꝫ paſſiuũ. ergo ⁊c̄. ¶ Ultimo arguo argumẽto Ioan. ſi iſte ſenſus agens dareẗ: vel eſſet vnus ſm̄ ſpẽm oĩuꝫ ſenſuuꝫ paſſiuoꝝ vl̄ multiplicatus. Et ſine ampliori labore Ioã. dicit ꝙ ſenſus paſſiui ſũt multi in eodē organo ſpecie diſtincti: vnde ſicut viſio albi eſt ſpecie diſtincta a viſione nigri: ita virtus viſiua albi ſpecie ⁊ realr̄ diſtinguiẗ a ṽtute viſiua nigri: ⁊ qꝛ cuilibet virtuti paſſiue rñdet actiua. ita ponit adhuc ſenſus agētes multos in eadē ſpecie: qꝛ̃ũ vnũ cauſabit actus ſentiēdi albũ: alt᷒ cauſabit actũ ſentiēdi nigrũ: vide ipm̄. Sed hoc eſt purus error: qꝛ̃ famoſa ꝓpoſitio oĩum latinoꝝ eſt: ꝙ impoſe eſt duo accidentia ſpecie diſtincta eſſe in eodeꝫ ſubiecto nuõ equalr̄ primo: ⁊ maxime ſi ſunt accidētia ꝓpria illi ſubiecto. Et per ꝯſequẽs ipoſe eſt dictũ Ioan. ¶ Scḋo arguo argumẽto eius primo phyſico. q. an materia habeat infinitas potẽtias: ⁊ eſt argumentũ ad oppoſitũ: arguit enĩ ſic. ſi materia hẽt potẽtias ad īfinitas formas. ꝗ habet īfinitas potẽtias ſm̄ numerũ formarũ. fundat enĩ ſe ſuper hoc ꝙ numerus potentiarũ debet eſſe ſm̄ numerũ ſpecierũ. vt dicit Auer. 12. metaphy. cõmento. 11. modo arguo. ſi ipſe ponit multos ſenſus paſſiuos: ⁊ multos actiuos ꝓpter multitudinē actuũ quos cauſant: a pari debuit ponere infinitos: ſicut ṗmo phyſicoꝝ ponit: qꝛ̃ vnũ organuꝫ numero eſt in potentia ad actus ſentiendi īfinitos. ergo debet habere infinitas potentias paſſiuas ⁊ īfinitas actiuas: ⁊ qḋ abſurdius: ¶ Hoc idē poteſt argui duabus eius ſuppoſitionibus in illa qõne poſitis: quaꝝ prima eſt ꝙ qꝛ̃ aliqḋ ſubm̄ eſt in potẽtia ad actus infinitos reſpectu alterius ⁊ alterius forme ⁊ ſpecie ⁊ numero hẽt aliam ⁊ aliã potentiam: hec eſt vna ſuppoſitio eius. ſcḋa ſuppoſitio eſt iſta. ꝙ organũ eſt in potẽtia ad īfinitos actus viſionis poſſibiles fieri. Ex his arguiẗ vt ṗus ꝙ ſicut ipſe cõcedit viſus actiuos ⁊ paſſiuos multos in ſpẽbus. ita debuit cõcedere īfinitos. vñ ſi vis ſui argumẽti cõcludit de potẽtijs mãe: quare nõ cõcludit de potẽtijs viſiuis: ideo accidit ꝙ iſte homo frequẽter ſibi ꝯtradicat: eo qꝛ ſemꝑ applicaẗ errori ⁊ alicui fictioni ex phãtaſia corrupta: ⁊ nõ ex rõne: ⁊ cũ oĩa hec ſint apparet peccatũ Ioã. in opĩone de ſenſu agēte manifeſtũ: ⁊ eſt cõpleta prima pars huius tractatus.

Secunda pars ṗncipalis: vt ꝓpoſui: vult declare opinionē Ari. ⁊ Auer. ¶ Ad quã declarãdã opꝫ accipe vnũ in quo Ioan. errauit valde. vñ qꝛ errauit in ṗn° multis erroribus errauit in fine. ſ. ꝙ ſenſatio ⁊ ſpẽs ſenſibilis ſunt vna res in ſubto. differũt tñ in mõ. ⁊ ideo agēs potēs cãre ſpẽs cãbit oĩno ſenſationē cũ ſpẽs ⁊ ſenſatio ſũt vna res ſimplr̄. differũt tñ in mõ itelligēdi. forma enĩ ipreſſa in potẽtia viſiua a re ſenſibili eẽ aiaꝫ. ꝓut eſt deriuata ſilitudo rei ſenſibilis extra aiaꝫ dĩ ſpẽs. ꝓut ṽo repreſentat illã: ⁊ recipiẗ in potentia dĩ ſenſatio. iſti ꝗ modi intelligēdi ſunt vni᷒ rei tñ: lꝫ illa res poſſit itelligi ſub iſta pauca diuerſitate. Sed dices. ꝗ mediũ illuminatũ: vt aer ſentit: qꝛ̃ recipit ſpẽꝫ: ⁊ illa eſt ſenſatio. ꝗ reſpectu ſenſibilis hꝫ ſenſationeꝫ. ¶ R̄ᵉ ꝙ ſpẽs eſt in medio ſub rõne qua ſpẽs. nõ tñ ſub rõne q̃ viſio ſeu ſenſatio. ſenſatio enĩ ē receptio ſpẽi in ṽtute ſenſitiua ꝓut ē vt᷒ ſenſitiua. iḋ ſũt vna res i ſubto: lꝫ ſint modi diuerſi qꝛ originãtur ex rei nã. Per iſtḋ ṗnᵐ nolo hic aliud: niſi ꝙ qḋcũqꝫ agēs põt ꝓducē ſpẽs in po° ſenſitiua vt ſenſitiua eſt. põt ꝓducere ſenſationē: ⁊ ideo non eſt diuerſuꝫ agēs ſpẽꝫ ab agēte ſenſationē: ſicut Ioã. putat. ¶ Hoc hito opꝫ ṗus de

clarare.q.in ſenſibus exterioribus.deinde in interiorib⁹.
¶ Quātū ad primā ptē fuit opīo diui Alberti in ſcđo de
aīa.tractatu 3°.caplo.6°.vbi vult ꝙ quelibet forma ſenſi
bilis ſit ſenſibilis in ſcđo mō dicēdi per ſe:vt Auer.dicit
ſcđo de aīa.cōmen.66.ꝛ.67.ideo vult ꝙ forma caloris ſi
ue cuiuſcūq; ſenſibilis eſt duo ſm modū:ꝛ vna ſm rem
ꝛ in ſubiecto:ꝛ ideo put eſt forma tm̄ hēt cauſare actionē
ſpūalē:qa forma vt forma hēt agere ſine mā: put vo eſt
forma in mā hēt agere actionē corporalē ꝛ materialr: et
ſic nullo modo ponit̄ ſenſus agens:ſed tm̄ paſſiuus:ꝛ for/
ma rei ſenſibilis.qbus approximatis oībus impedimen/
tis remotis ꝛ requiſitis pñtibus fit actus ſenſationis.
nullo alio concurrente in rōne agentis:eo qa tale ſenſibi
le per formā eius imprimit ſpēm in ſenſu que put recipi
tur in ſenſu eſt ſenſatio:vt dictū eſt. ¶ Iſta ſolo nō mihi
appet eſſe totalr ad mentē Auerro.cuꝫ reuerētia tāti vi/
ri:lꝫ ego poſt conabor reducere eam ad bonum ſenſum.
¶ Primo qm̄ ſi ita eſſet oīs forma pōt cauſare ſenſatio/
nē ꝛ actionē ſpūalē.ꝯñtiā pbo:qm̄ oīs forma pōt ꝯſidera
ri vt forma abſolute tm̄:ꝛ vt in mā:ſi cōſiderat̄ vt foꝛa.
ergo vt ſic poterit agere ſpūalr.ſi vt in mā.ḡ corporalr.ꝛ
oīs forma poſſet cauſare inquantū forma actū ſentiendi
cōtra oēs ſaltē de ſuba. ¶ Scđo per illud ſm ꝙ aliquid
patit̄ non fit actio:qm̄ nō eſt vnuꝫ ꝛ idē pncipiū ſm idē
actionis ꝛ paſſionis:ſed per mām forma patitur vt dicit
Auerrois 9° metaphy.cōmento ſcđo:ꝛ pmo de gñatione.
cōmento.45.ꝛ 3° celi.cōmento.28.ꝛ 4° celi.cōmēto.22.
ergo per mām nec corporalr nec ſpiritualr aget. ¶ Ter/
tio opationes ſpecie diſtincte ꝛ equales non pñt ab vno
ꝛ eodē ſm rem pueníre:lꝫ ſit diuerſuꝫ ſm modū:qm̄ ſi
ita eſſet nulla eēt via cōcludēdi multitudinē formaꝝ ex
opationibus adequatis ꝛ diuerſis:cuius cōtrariū.12° me
taphyſice.cōmēto.48.cōcludit.vide.ideo videt̄ mihi ꝙ
abſolute hec opīo Alberti nō poſſit trahi ad bonū ſenſuꝫ
niſi aliq̄liter torqueat̄ ad opionē dicēdā. ¶ Supeſt mō
ponē opionē Ariſ.ꝛ Auer.ꝛ qa tota ſnīa Auer.ponit̄ in 2°
de aīa.cōmēto.60.ideo volo exponere finē illius cōmēti
pmo.ꝛ poſt ponere q̄dā ex qbus erit manifeſta opīo hui⁹
pbī. ¶ Primo ergo mouet qōnē dī.ꝛ pōt aliq̄s dicere ꝙ
ſenſibilia nō mouēt ſenſus illo modo quo ſūt ex̄ animā.
cuius rōnē ponit:ꝛ pmo accipit maiorē.d.mouēs enī ſen
ſus debet eē ſm ꝙ ſunt intētiones.i.debet eſſe ens ſpūa/
le ꝛ inten^le.deinde accepit minorē.d.cū in mā nō ſunt in
tentiones in actu:ſed in po^a:tunc repetēda eſt cōcluſio in
pncipio.q.poſita.ſ.ergo ſenſibilia nō mouent ſenſus illo
modo quo ſunt extrā aīam:ꝛ eſt argumentū in ſcđa figu
ra.(Et nō pōt.) Dic.īducit ſol.quandam:ꝛ cōfutat illaꝫ
dī.ꝛ nō pōt dici ꝙ iſta diuerſitas accidat pp̄ter diuerſita
tē ſubiecti.ita ꝙ ſup.res ſenſate fiāt itētiones pp̄ter māꝫ
ſpiritualē que eſt ſenſus:nō pp̄ter motorē extrinſecū:et
ſup.in re extra animā ſint materiales pp̄ter mām corpa
lem:vult ergo iſta ſol.ꝙ forma ſenſibilis hēt eſſe abſtra
ctū a materia ſpirituali:ꝛ eſſe materiale a materia corpa
li. ¶ Cōtra arguit:ꝛ tn̄ cōtinuus ſic ſuū ſermonē:ꝛ nō pōt
aliq̄s dicere:ideꝫ enī pro qꝛ melius eſt extimare ꝙ cā in
diuerſitate materie eſt diuerſitas formaruꝫ.nō ꝙ diuer/
ſitas māe ſit cauſa diuerſitatis formarū.ꝛ hoc dicit etiaꝫ
in pmo de anima.cōmēto.53.in fine:tūc opꝫ ſupplere mi
norē:lꝫ forma ſenſibilis ſpūalis ꝛ forma ſenſibilis realis
ſunt forme et ſenſus et materia corporalis ſunt materie.
ergo melius eſt extimare diuerſitatē illaruꝫ materierū
eſſe ex iſtis formis q̄ ecōtra.Deinde.(Et cū ita ſit.) Po
nit veram ſolonē dī.ꝛ cū ita ſit neceſſe eſt ponere moto/
rē extrinſecū īſenſibilē aliū.i.diuerſuꝫ ſm eſſe a ſenſibi/
libus:ſicut fuit neċe in itellectu. Deinde ibi(Et viſus.)

Recolligit ſol.d.viſum eſt igit̄ ꝙ ſi cōceſſerimus ꝙ di/
uerſitas formaꝝ eſt cā diuerſitatꝭ māe:vt dictū eſt:neċe
eſt motorē extrinſecū eſſe. Deinde(Sed Ari.)Excuſat
magiſtrū eius:ꝛ reddit te attentuꝫ.d.Sed Ariſ.tacuit.i.
nō māifeſte dicit h̄ in ſenſu:qꝛ latet:ꝛ appet in itellectu.
Deīde reddit te attentū.d.ꝛ tu debes hoc ꝯſiderare: qm̄
indiget perſcrutatione.Et tu vide Ioan.in 16° qōne ſcđi
quo defendit Auerroim in iſta excuſatiōe Ari.poteſt ta/
men dici aliter ꝙ qꝛ latet in ſenſu:ꝛ idem iudiciū eſt de
itellectu agente.ꝛ iſto modo de iſto motore.ideo nō opꝫ
Ariſ.facere ſpecialē tractatū aliū a tractatu de intelle/
tu agēte:ꝛ ſic apparet dictū Auer. ¶ Ex iſta expoſitione
apparet peccatum Ioānis qui voluit ꝙ Auer.non dicat
hoc p modū determinationis:ſed ꝙ dimiſit.q.inſolutaꝫ.
apparet enī qualr.q.ſoluit:ſꝫ dimiſit nobis ꝯſiderare nō
an ſit iſte motor ſen^b⁹.Sed quid ſit ꝛ quomodo ponit̄ ꝛ
qualr:ꝛ mirū eſt quō iſte homo errauit in expoſitiōe hu/
ius cōmēti.Quia igit̄ Auerrois vult vt i nobis ſit labor
cōſiderandi de eſſentia eius ꝛ modo.ideo nūc volo pone
re q̄dā ex qbus apparebit perfectus itellectus opinionis
Auer.dico ergo ꝙ in phyſica trāſmutatiōe tria ꝯcurrūt
ex parte agētis.ſ.forma eius.rōne cuius compoſitū nāle
agit.hoc apparet:qm̄ tertio phyſicoꝝ.cōmento.17.omne
agēs mouens agit ꝛ mouet:put hēt formā.ꝛ 9° metaphy
ſice ab Ariſto.ꝛ Auer.cōmēto.20.colligitur idē. ¶ Scđꝫ
eſt mā in qua forma phyſica ꝛ naturalis cōſiſtit. Hoc de
claratr̄:qm̄ lꝫ ratio agendi ſit forma:vt ſtatī dictū eſt:at/
tn̄ qꝛ trāſmutatio phyſica eſt trāſmutatio indiuidualis:
ꝛ hec ꝛ diuerſa iter duo īdiuidua:ideo concurrit materia:
tāq̄ pncipiū limitatiuū:ꝛ diuerſificatiuū illi⁹:ꝛ h̄ ſignat
Auerrois 7° metaphyſice.cōmēto.28.dum vult ꝙ gene/
rans nō generet aliud:vult dicere particulare ꝛ diuerſuꝫ
niſi pp̄ter mām. ¶ Tertiū eſt agēs vle in cui⁹ vtute agē
tia particularia hic inferius agunt.eſt aūt hoc agens vni/
uerſale pmus mouens:ꝛ pmū alterans compoſitū ꝛ colli/
gatū ex intelligentia ꝛ orbe:ex quibus exiſtit vnum ope
rari per pncipiū in eo.Iſtud pōt declarari:qm̄ pmum in
vnoquoqꝫ genere eſt cauſa oīum aliorum in illo genere:
qꝛ igitur vt dictū eſt in fine ſcđi de ſuba orbis:corpus ce/
leſte eſt primū alterans:ꝛ pmū motū erit cauſa omnium
aliorū in genere agentiuꝫ exiſtentiū. ¶ P̄.entia hic agē/
tia ſunt ligata:ꝛ cōnexionē habētia cum ſeparatis moto/
ribus.eſt enī vniuerſum nexus ſuperioꝝ cū inferiorib⁹.
iſte aūt nexus eſſe non pōt:niſi qa aliqua re ligant̄:ꝛ phī
declarauerūt illud eſſe celū.ꝛ ideo dicit Auer.pmo celi.
cōmē.22.ꝙ celū eſt ligatiuū illoꝝ ꝛ iſtoꝝ.hoc aūt fieri
nō pōt:niſi pro quāto celū eſt agēs alterans ꝛ mouēs vir/
tute eius:ꝛ hec agētia virtute ꝛ iſtrumēta illius ex qbus
cum illo fit vnū:ſicut ex iſtrumēto:ꝛ pncipali agente fit
vnū. ¶ P̄.omne ens per participationē reduci debet ad
eſſe per eſſentiā:vt ſcđo metaphy.cōmento 4° colligit̄:ꝛ
qa h̄ eſſe nō habent niſi participando illa:ideo nec agere
pñt niſi in vtute illoꝝ eo modo quo inſtrm̄ agit in vtute
pncipalis agētis:ꝛ per hoc verificat̄ dictū Ariſto.in 2° de
gnōne.textu cōmēti.54.ꝛ.55.vbi vult ꝙ agentia hic ſint
iſtrumēta ſuperioꝝ.ſunt ergo in actione phyſica iſta tria
omnino ꝛ ſimplr requiſita. ¶ Applicādo modo h̄ ad pro
poſitū dōm ꝙ iſta tria requirunt̄ oīno in actione ſpūali:
lꝫ modo diuerſo:vt declarabit̄:quoꝝ pmū eſt ipſuꝫ ſenſi
bile qđ eſt neceſſariū tanq̄ agēs aliquo modo:ꝛ h̄ decla/
ratur auctoritatibus Ariſto.maxime ſcđo de aīa.tex.cō.
59.vbi dicit huiꝰ opationis.vult dicere ſenſatiōis actiua
ſunt extra viſibile audibile ꝛ reliqua ſenſibilia.Ibidem
textu cōmēti.52.ait expreſſe ꝙ ſenſus reducit̄ a ſenſibili
de potētia ad actū.ꝛ 3° de aīa tex.cōmē.28.ait videt̄ aūt.

ſenſibile ex potētia exiſte ſenſitiuo actu agens. pōt idem declari dictis Auerrois in ſcdo de aīa plaries. ſ. cōmētis 52. ⁊ 59. ⁊ 7° phyſi. cō. 12. ⁊ alibi. ¶ Scdm eſt ipſius ſoꝛe ſenſibilis natura limitata. Hoc aūt pōt de facili declarari: qꝛ ſicut actio ⁊ tranſmutatio phyſica eſt limitata ad indiuiduum per concurſum materie. ita trāſmutatio ſpiritualis eſt limitata ad talē ſpeciē ſenſationis per limitatum gradū forme ſenſibilis. vnde ſenſatio viſiua dicitur viſio: eo quia a viſibili ⁊ tali natura pcedit: ⁊ ideo ſenſibile quodcūqꝫ non eſt natum agere in quodcūqꝫ: nec quodcūqꝫ organum natū pati a quocūqꝫ: ⁊ hoc dat intelligere Auerrois ſcdo de anima. cōmēto. 129. ⁊. 132. vbi pbat numerū ſenſuū ex numero ſenſibilium: ⁊ 3° de anima. tex. cōmēti. 38. ait Ariſto. ſecant̄ ſcia ⁊ ſenſus in res. i. ſm diuerſitatē ſenſibiliū ⁊ itelligibiliū. ¶ Tertiū ē vl'e agēs. in v̄tute cuius ſit oīs actio hic iferius. Sed iſtud tertiuꝫ declaro: qꝛ licꝫ tā actio phyſica q̄ꝫ actio iten^lis fiāt in v̄tute pmi agētis. i. corpis celeſtis: attamē non eodē mō: qꝛ celū eſt agens per qualitates manifeſtas. ſ. lumē ⁊ motū. ⁊ per itellectuales: pꝫ totū aget rōne intell's. iō dico ꝙ vt agit altitudo eſt pncipale agēs: ad qđ oīa agētia cū trāſmutatione reducuntur. vt v̄o corpus celeſte reducit̄ ad formā in eo vt ſic agētia hic ſpiritualr' agūt in v̄tute corporis celeſtis. i. eius motoris. ⁊ ſic attribuitiue actio ſpūalis reducit̄ ad pmū motorē ſepatū: ⁊ actio phyſica ad pmū alterās. dico ḡ ꝙ ſenſatio pōt capi vt actio ſpūalis: ⁊ vt eſt in tali ſpecie actionis ſpūalis. v̄. g. vt eſt viſio vl' auditio vel alteri⁹ ſpēi. ſi pmo mō: ſic oīa ſenſibilia reducūtur ad pmū motorē qui eſt aīa corpis celeſtis: v̄tute cui⁹ vt iſtā ſpūalr' agunt. Si cōſiderat̄ vt talis ſpēi. vt ſic pōt eſſe a forma ſenſibili limitata per ſuā dītaꝫ ⁊ gradū proprium a q̄ puenit naturalr' iſta ſpēs ſpūalis actionis. v̄. g. viſio: ſicꝫ a graui nālr' puenit motus deorſum. ¶ His ḡ declaratis dōm ad ppoſitū ꝙ ſenſus agens non eſt: quoniam cauſa effectiua ſenſationis īmediata ⁊ per ſe: vt inſtrumētū pmi motoris qcqd ſit ille: ſunt ipſe forme ſenſibiliū ex̄ alam: ⁊ cauſa receptiua eſt ſenſus patiēs. ſ. viſus vel alius qcūqꝫ. dixi īmediata: qꝛ nulla me^at in rōne agētis particularis. dico per ſe. i. totalis: qꝛ ſola forma ſenſibilis nullo ↄcurrēte tanq̄ꝫ cauſa particulari cauſat ſenſationē. Dixi vt inſtr̄m ⁊c. qꝛ vt dixi motor ſeparatus eſt id a quo ſenſatio hēt eſſe ſpirituale a materia ⁊ eius cōditionibus: qa igitur ſenſus agens nō eſt neceſſarius pp̄ter ipſam actionē ſenſitiuā: nec pp̄ter cauſationē ipſius ſpēi: qꝛ ſpecies ⁊ ſenſatio: vt dictū eſt: ſunt vna res ſimpliciter. ideo ſenſus agēs nō eſt. tota ergo actio tanq̄ꝫ ad agens pximuꝫ ⁊ totale particulare requirit̄ ⁊ reducitur ad formam rei ſenſibilis. Tanq̄ꝫ v̄o ad agens primū ⁊ vniuerſale reducit̄ ad motorē celi: ⁊ hec eſt ſnia Auerroia in cōmēto iam lecto: nō eni vult vt ſenſatio habeat eſſe ſpūale a ſubiecto: ſed a motore extrinſeco: qđ nō inte⁹ tanq̄ꝫ a cā ppria totali pticulari: ſed tanq̄ꝫ a cauſa pma ⁊ pncipali ⁊ ſic itelligit̄ etiā cōmētū. 59. quādo idem pfert: ⁊ ſic cōpleta eſt ſcda pars tractatus: ⁊ declaratuꝫ eſt de ſenſibus exterioribus qualiter non datur ſenſus agens.

Supereſt modo venire ad terciā partem: vbi plures qōnes occurrūt. deinde cōplebo intentionē Auer. de iterioribus. ¶ Prima ḡ q̄ſtio eſt: an ille motor celeſtis debeat dici ſenſus agens: ⁊ videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ſicut itellectus dicit̄ agens: qa eſt cauſa vl'is itellectionis: ita a pari iſte motor debet dici ſenſus: eo qꝛ eſt vl'e pncipiū ſenſationū. ¶ Scda qđ mltū difficilis eſt: qꝛ hec determinatio videt̄ deſtruere itell'ꝫ agētē: qꝛ ſicꝫ ſenſibilia v̄tute motoris ſepati pñt cauſare in ſenſu ſenſationeꝫ: ita qditates intel^lis v̄tute eius poſſunt cauſare itellectiones ⁊ ſpēs intelligibiles. ergo admouet̄ neceſſitas itellect⁹ agētis. ¶ Tertia q̄ſtio eſt: quiſnaꝫ eſt hic pmus motor an pmū pn^m an motor lune. ⁊ qđ vꝫ du⁹ an itell's agens queꝫ ponit Auer. ¶ Quarta q̄ſtio eſt: qꝛ nō videt̄ ꝙ ſenſibile ſit agēs inſtr̄ale reſpectu ſenſibilis forme ⁊ ſenſatiōis: qꝛ tūc ſpēs ſenſibilis nō aſſimilaret̄ ei: nō enim opꝫ vt inſtr̄o aſſimilet̄ effectus: vt apparet in multis. ¶ Quinta q̄ſtio. ſi ita eſſet non eſſet aliqđ agens pncipale pter pmuꝫ: qđ falſum eſt: qꝛ nulla eſſet via ad pbandū aliqđ agens eſſe nobilius effectu: cum nō poſſit pbari niſi eo: qꝛ cauſa pncipalis eſt nobilior effectu. mō ſi nulla eſt talis hec via nihil ē. ¶ Circa ergo has qōnes pmo vidēdū eſt de pria. dico ergo ꝙ latini plures fingūt ꝙ pma rō ſenſus: vt ſenſus eſt: iportat eſſe māle vel habitudinē ad mām. intell's v̄o ſm rōnē eius pmariā ſeparationē a mā. ¶ Ex hoc apparet ſolo. dico eni ꝙ qꝛ motor itelligibiliū formarū cū ſit ſepatus: qđ ↄuenit itellectui. iō pōt dici itell's. Motor aūt i ſenſib⁹ nō ↄuenit dici ſenſus: qꝛ ſenſus ſm eius pmariā rōnē iportat mām vl' habitudinē ad illā: iō nō debet dici ſenſus. ¶ Sed hec ſolo ſtare nō pōt: qꝛ tūc deus nō poſſet dici pmū alterās nec pmū mouēs: cū tales denoīationes plus includāt habitudinē ad mām q̄ꝫ ſenſus. ¶ Ideo p me ⁊ ipſis debes ſcire ꝙ actio eſt duob⁹ modis. vna cuius paſſio ſibi rñdēs ſm rōnē eius quiditatiuā eſt idifferēs entibus mālib⁹ ⁊ ſepatis a mā ſicut motio. dicim⁹ eni ꝙ moueri eſt idifferens tā mālibus q̄ꝫ imālibus ſaltē ſm analogiā. dicit eni Ari. 12° metaphyſice. textu cōmēti. 36. ꝙ pmū mouet: vt appetibile ⁊ itelligibile: ⁊ reliqua mouent̄: vt appetētes: intelligenteſqꝫ illud pmuꝫ: ⁊ ſic ratio ipſius mo^tis eſt idifferēs rebus phyſicis ⁊ abſtractis. Alia eſt actio: cui⁹ paſſio ſibi correſpōdēs ſm rationē eius formalē eſt ↄueniēs tm̄ entibus trāſmutabilib⁹ phyſicis ⁊ nullo mō ſeparatis: nec vniuoce nec analogice niſi forte trāſumptiue. v̄. g. gñatio iſto mō dicit̄: qꝛ generari nō ↄuenit aliquo mō eternis ⁊ ſeparatis ſubyā niſi forte trāſumptiue ſicꝫ Plato fingit in timeo. ¶ Hac diſtinctione poſita. dico ꝙ agēs ſepatū pōt denoīari ab illa actione: cuius paſſio eſt indifferēs: ⁊ ideo deus dr̄ pmus motor: primus amator creator ⁊ multis alijs denoīationibus. Non aūt debet dici pmus generator nec pmus alterator: vt dixi arguēdo: qꝛ paſſiones illarū actionū ſunt pp̄rie rebus phyſicis: qa ergo ipſum ſentiri tm̄ conuenit rebus materialibus. ideo deus nō poteſt dici ſenſus nec agēs nec patiēs. ¶ Sꝫ hic adhuc animus nō qeſcit: qꝛ aliqs vellet ſcire cauſam diuerſitatis. ¶ Dicendū ergo qa actio ⁊ paſſio ſunt oppoſita: ideo ſūt vnius cognitionis: ⁊ vnius rōnis: ideo ſi in aliquo genere entiū nō inuenit̄ ratio vnius oppoſiti nec ratio ſui cōparis niſi abuſiue ⁊ metaphorice: vt dictuꝫ eſt: ⁊ tu ↄſidera. ¶ Ad ſcdaꝫ. q. latini fingūt ꝙ pp̄ter duo opꝫ ponere ſenſum agētē. pmū eſt pp̄ter dignitatē anime itellectiue: qꝛ eni anima itellectiua eſt mlto nobilior anima ſenſitiua. ideo meruit hr̄e ⁊ vim actionis ⁊ vim paſſionis. nō ſic de ſenſu. ¶ Scdm eſt: qꝛ phātaſma agit imediate in intellectu. ideo reqſiuit intellectū tanq̄ꝫ agens pximum ⁊ nō cōmune: quia v̄o ſenſibile agit per medium in eius actione requirit̄ ipſuꝫ: ⁊ ſufficit agens cōe vniuerſale. ¶ Sed iſte rōnes vident̄ mihi nulle. pma non: quoniā ala ſenſitiua eſt nobilior ipſa vegetatiua. ergo debuit habere aliquas pemine̅tias. mō ſi illa peminētia eſt actionis debuit hr̄e vim actionis: ⁊ eo maxie cuꝫ vegetatiua habeat vim agēdi i obiectū ei⁹. ¶ Scda rō nihil eſt: qꝛ ſicꝫ pp phātaſma agere imediate in intellectū eſt neceſſitas itellectus agentis. ita a pari pp̄ter mediuꝫ actuatum ſpecie ſenſibili īmediate agere in ſenſuꝫ oportebit dare ſenſuꝫ

agētē.⁊ ſi nō.adhuc queſtio remanet īſoluta. ¶ Ideo videtur mihi aliter pro nunc.put colligiť 3° de aīa cōmēto 18°.ꝙ actio itellectiua eſt trāſferre rez de genere in genꝰ.vnde res in itellectu nō habēt tn̄ eſſe diuerſuz a ſeipſis ſpecie.imo genere.put ſunt in materia.imo eſſe diuerſū ſm genus.dico ḡ ꝙ lz aliqd poſſit agere virtute alterius ad aliquid diuerſe ſpēi.ſ.tanq̄ inſtrm̄ illius:attn̄ non ad aliqđ diuerſum in gn̄e.ergo fuit neceſſariū ponere itellectū agentē tanq̄ primum agens ⁊ ꝓpriuz itellectionis. ¶ Sed adhuc eſt locus.q.qm̄ calor vtute ſube agit non modo diuerſum in ſpecie.imo in genere:qa agit ſuba:vt inſtrm̄ ſube. ¶ Dōm ꝙ per diuerſuz in genere.ego inteˀ ſimplr̄.ſicut ens materiale et imateriale dicunť diuerſa in genere:eo qa ſunt diuerſa in mā.⁊ tu conſidera:qm̄ in cōmento.18.declaraui hoc 3° de aīa. ¶ Ad tertiā qōnem dōm ꝙ p̄mus motor eſt deus vel oēs ſube ſeparate.intellectus eni ponī nō pōt:qm̄ ille ſm ipſuz 7° metaphyſice.cōmēto.31.in fine non agit.ergo opꝫ vt ſint oēs motores ſeparati:⁊ p̄mo ⁊ p̄ncipaliſſime p̄mū ſimplr̄:rōne cuiꝰ oīa agūt ⁊ mouēt:eo qa ipſo ſunt ⁊ fiunt. ¶ Ad quartā dōm ꝙ iſtrm̄ pōt multis modis capi.q̄nq̄.ſ.ꝓ cauſa ſcđa que eſt p̄ncipalis:attamē diciť iſtrumētalis:qa agit tanq̄ cā ſcđa.Quādoq̄ pro cauſa que ſm ſuā formā non agit illū effectū:ſed put habuit impreſſionē a p̄ncipali:ſicut calor diciť.ipſe eni ſm ſuaz formā nunq̄ aget ſubam:attamē ſm ꝙ eſt iſtrumētū principalis agentis agit formā ſubalem.alios modos relinquo.dico ergo ad ꝓpoſitū ꝙ ſenſibilia ſunt inſtrumēta p̄mo mō:⁊ ſic ipſis iſtrumētis aſſimilatur effectus:lz ſcđo modo non. ¶ Ad quintā qōnez ꝯcedo ꝙ ſolus deus eſt cauſa p̄ncipalis iſto modo ꝙ nec agit in ſe:vt iſtrumētū alterius:nec p̄mo nec ſcđo modo.dico tamē ꝙ multe ſunt cauſe p̄ncipales.i.nō inſtrumentales ſcđo modo:⁊ ſic pōt ꝓbari ꝙ aliqua cauſa ſit nobilior aliquo effectu. Et ſic cōpleta eſt tertia pars tractatꝰ.

Oportet ergo vt illđ qđ Joā. dimiſit declareť: ſcilz an deť ſenſus agens in ſenſibus iterioribus.Dico ergo ꝙ ſenſuū interiorum quidaz cognoſcit ſimplicia ⁊ cōplexa:⁊ diſcurrit ⁊ cōponit ⁊ diuidit:qdā ſimplicia tn̄.Sed qa ſola cogitatiua cōprehendit complexa ſimplicia:diſcurrit cōponit ⁊ diuidit.ideo ſola cogitatiua debet diuidi ſm agēs ⁊ patiēs.opationes enim iſte nō poſſunt eſſe niſi ꝓpter iſta.veruz agēs ⁊ patiens nō ſunt due res:ſed vna tn̄.⁊ in modo differēs.ipa eni put hēt vim recipiendi poteſt dici patiens:prout hēt vim agendi poteſt dici agens.attn̄ eſt vna met res ſimpliciter ⁊ oīno:ſicut eniz dici in rebus mālibus multotiens idē putať agens ⁊ patiens. ¶ Cauſa autē huius oppōnis eſt:qm̄ itellectus ⁊ cogitatiua nō differūt niſi penes vlr ⁊ particulariter operare ſm Auerroim.vult eni ꝙ cogitatiua ſit quedā ratio ꝑticularis:vt cōmento.33.tertij.⁊ 6°.⁊ 2° de aīa.cōmēto.63.modo iſta variatio non admouet rationem agēdi ⁊ patiendi.ideo oportet ſicut in itellectu datur iſta multitudo ita in cogitatiua:⁊ lz Auerrois non expreſſit:attamē dat intelligere hoc ꝑ ſimile in itellectu:⁊ cum omnia hec ſint ita ſolute ſunt due qōnes:quarum prima fuit de exterioribus.vbi ſolute ſunt iterū tria queſita:an.ſ.ſit ſcđz:an ſit aliqd aīe noſtre:⁊ tertiū an ſit vnꝰ oium:oīa eni iſta per interemptionē ſunt ſoluta:⁊ cuz ita ſit:opꝫ nūc ſoluere ad qōnes in principio iductas. ¶ Ad primā concedo concluſiones rationis et ꝯfirmationis.ꝙ ſcilz detur aliqđ agens in ſenſibus omniuz ſenſationum:ſicut motor omnibus cōmunis: attamen iſtud nō debet dici ſenſus agens.Itaq̄ dōm eſt ꝙ vbicūq̄ datur patiēs datur agens:nō tamē opꝫ vt ſemper vbi datur patiēs detur agens eiuſdem rationis:vt patet:nam datur materia patiens non tamen datur materia agens:lz in natura intellectuali valeat.ſi datur intellectus poſſibilis.debet dari aliqđ agens qđ poteſt ⁊ debet dici itellectus ꝓpter rationem iam tactā. ¶ Ad ſcđam dicendū ꝙ a forma caloris ꝓueniunt operationes diuerſe virtute diuerſoꝝ: vt iam declaraui.virtute enim motoris ſeparati prouenit operatio ſpiritualis.virtute eius abſolute ꝓuenit operatio mālis:⁊ ſic prout eſt inſtrumentū diuerſoꝝ poteſt eē principium diuerſarū operationū ſpecie ⁊ genere diuerſarum. ¶ Ad tertiam Alber.dicit:ꝙ illud nō habet veritatem in potentijs paſſiuis. ¶ Sed hec ſol.non videtur tuta:quoniam per iſtam propoſitionem Ariſto. intendit probare primum motorem eſſe.modo ſi ita eſſet non ꝓbaret illud. Ideo dico ꝙ ſenſibilia habent id virtute cuius extrahunť de potentia ad actū.qđ tamē nō eſt aliqđ anime noſtre:ſed motor ſeparatus vt declaraui.iſtud eni extrahit ſenſibile de potentia ad actū.pro quanto virtute eius:vt inſtrumentū agit:ſine cuius virtute agere non poſſet. ¶ Ad quartā nego antecedēs:quoniā compoſitio ſantꝰ eſt trāſferēdo rem de genere in genus:vt dixi:ſed compoſitio ſenſibilis eſt tranſferendo de ſpecie in ſpēm vt apparet. Uel dicas ꝙ hac de cauſa oportet vt deť aliquod agens ſeparatuz oībus cōmune:vt dictū eſt. ¶ Ad quintā dicendum ꝙ dictum illorum intelligitur in phyſica ⁊ naturali trāſmutatione:cuius non eſt ſenſatio.non enim eſt cum abiectione contrarij vt ſcis. ¶ Ad ſextam dōm ꝙ illud eſt verū in eodē genere p̄ncipij.ſic ꝙ ſi fuerit aliqua res actiua in materia.dico ꝙ illa ſi erit a materia abſtractior erit plus actiua.Sed in diuerſo gn̄e p̄ncipij nō opꝫ cuius inſtantia eſt etiā ſm Joā. qm̄ itellectus poſſibilis eſt abſtractior calore:attamē non eſt actiuior:qm̄ nō ſunt vnius gn̄is p̄ncipij. ¶ Ad ſeptimā dicenduz ꝙ iudiciū de re ſimplici ⁊ icōplexe comprehēſa eſt opus patiētis quicqd ſit de re complexa. ¶ Ex his admouenť q.probantes illaz eſſe anime noſtre aliquid.dico enim ꝙ ſi daretur ſenſus agens concurrēs tanq̄ principiū particulare ad actum ſentiēdi:opꝫ vt eſſet aliquid aīe noſtre oīno:qa ergo ille rōnes ſupponūt illū eē hoc modo.ideo omnes ſunt ſolute.Eodem modo tolluntť.q.de vnitate ⁊ pluralitate illius.omnes eni fundant ſe ſuper illius eſſe.modo cū dictū ſit ⁊ declaratū illum non eſſe.ideo admouenť omnes. ¶ Et ſic compleui hunc tractatum.14° Junij.1495.quem volui facere tn̄:vt Joā.ꝯdicerem:⁊ ꝓpterea cum appellare bonum eſt tractatum de errore Joan. de ſenſu agente.ad quem rogo videntes ipſum:vt nō velint moueri paſſiōe ⁊ ira:eſt eni ſtudiū philoſophoꝝ oīno remotū ab his:ſicut dicit Ariſto.p̄mo celi.⁊ Auerro.commento.101.ſed velint bene inſpicere dicta Ari.⁊ Auerro. ⁊ fundamenta poſita hic ⁊ colligare quedā cū quibuſdā ⁊ in eis ſuper conſiderare:⁊ poſt ſi me dignū reprehenſione iuenerint.iuſtum eſt me cōdemnare.duobus eni exiſtentibus amicis ſanctum eſt p̄ehonorare veritatē:ſicut dicit Ariſto.in p̄mo ethicorū.Si vo nō.oro eos vt velint addere meis dictis:⁊ ea reddere multo plus ſufficientia: quoniam in rei veritate ꝓpter negocia:⁊ maxime continuas lectiones quas publice lego.nō potui vacare ſm totum poſſe meum:ſed interupte.ſ.quandoq̄ ⁊ quandoq̄ non:⁊ tu ſcis ꝙ ſtudium debet eſſe frequens. Mi ḡ Hieronyme:qui me ſepe ⁊ tanto tempore rogaſti.accipe hoc opus ⁊ teneas ipſum:quoniā in rei veritate qn̄ videbis ⁊ cōſiderabis mlta bona tetigi ibi:⁊ tu qui coegiſti me ad hoc ſis fautor ſm tuum ſingulare ingenium:quoniā profecto iter meos diſcipulos non paruz ingeniū tuū claret. Uale ⁊ mei memor.

τέλος

Tituli qõnum

℄ In prima diſputatione.

p° Utrum veritas ſit chara & appetibilis. carte.3.

2° Utrum tempus eſſe habeat aliquo modo in rerum natura. 8.

3° Utrum in primo ente voluntas ſit neceſſaria. 11.

4° Utrum diſtantia ſit cauſa grauitatis terre. 13.

5° Utrum elementa media ſint mixta ex leuitate & grauitate. 13.

6° Utrū qlibet orbis hēat ſuas ꝓprias dīias pōnis. 14.

7° Utrū nouū pōt ꝓuenire ab antiquo per accñs. 15.

8° Utrū hō genitus ſit ab homine corrupto. 15.

9° Utrum tempus ſit vnum omnium. 19.

10° Utrū tps & mot⁹ fuerūt ſimul creata cū mūdo. 20.

11° Utrum ſi aliqua quantitas poteſt in infinitū venire: ergo poteſt augeri in infinitum. 20.

℄ In ſcda diſputatione.

p° Utrum accidens ſemper permaneat in tempore ꝺuationis & eſſe. 29.

℄ In tertia diſputatione.

p° Utrū ſi anima nutritiua ſit ſemꝑ operās ſit actus ſecundus ſolum: & non primus. 31.

2° Utrum ſit differentia inter Auicēnā & Auerroem de productione intelligentiarum. 35.

3° Utrū vtus ꝑ quā entia ligant̄ & ſūt vnū ſit effect⁹ dei proueniēs in oībus rebus: aut qūtas: aut ſuba. 36.

4° Utrū Auerroes ītelligat per rōnes ꝓbabiles ꝑ accñs ītelligibiles ſufficiētias fundatas in ſenſatis. 39.

5° Utrum corpus celeſte ſit viuens. 39.

6° Utrū corpus celeſte ſit aīal rationale. 39.

7° Utrū poſſibile poſſit diuidi in poſſibile ex ſe & poſſibile ab alio ſicut & neceſſarium. 41.

8° Utrum in deo intelligens & intelligibile ſint vnū et idem omnibus modis. 42.

9° Utrum ars necromantie ſit vera 46.

10° Utrū eodē mō ſe hēt ītellectus human⁹ reſpectu materialiū formaꝝ & intelligētia reſpectu illaꝝ. 48.

11° Utrum forme habent nobilius eſſe in materia. 48.

12° Utrum deus ſit in orbe ſolis. 48.

13° Utrum ſi generatio procederet recte: tunc eſſet actu infinitum. 50.

14° Utrum omne compoſitum ſit nouum. 52.

15° Utrum celum ſit corpus ſimplex. 53.

℄ In quarta diſputatione.

p° Utrum pluralitas attributorum arguat compoſitionem incontinente. 60.

2° Utruꝫ ſi aīe humane ſint multiplicate in vna ſpecie poſſint remanere numerate poſt exitum earum a corpore. 61.

3° Utrum prima diuiſio entis ſit per ſe nota. 62.

4° Utrum aliquid contingens poſſit ab aliquo perpetuari. 62.

℄ In ſexta diſputatione.

p° Utrum intellectus & intelligibilia multa ſint ideꝫ in intellectu noſtro. 74.

2° Utrum accidens habet ſolum mām compoſitam in qua: & non ex qua ſit. 81.

℄ In ſeptima diſputatione.

p° Utrū intellectus & intelligibile ſint vnus & idem ſm rem: differunt tamen per accidens. 86.

℄ In octaua diſputatione.

p° Utrū oē cōpoſitū ex eē & eēntia indigeat agēte. 91.

2° Utrū ponēdo oīa entia eſſe de nouo facta pot eſſe via firma īprobādo īpartibilitatē ꝑmi motoris. 91.

3° Utrum poſſit eſſe aliquid neceſſariū per aliud & poſſibile in ſuī natura. 92.

4° Utrum pertineat ad metaphyſicam probare primū motorem eſſe. 92.

℄ In decima diſputatione.

p° Utrum materia prohibeat comprehenſionē. 100.

2° Utrum homo appetitu nāli deſiderat ſcire. 102.

℄ In vndecima diſputatione.

p° Utrum viuens poſſit gigni ex non viuente. 107.

℄ In duodecima diſputatione.

p° Utrū intellectus diuinus intelligat ſingularia. 111.

℄ In decimatertia diſputatione.

p° Utrum motus corporis celeſtis ſit violentus. 115.

2° Utrum numerus ſubarum ſeparatarū ſit ſm numerum corporum celeſtium. 115.

3° Propter quid: ꝓpter numerū motuū ſtabiliatur numerus ſubſtātiarū ſeparatarū: & non per numerū luminū: qñ lumen & motus ſint propria orbi. 116.

℄ In decimaquarta diſputatione.

p° Utrum motus celi ſit ſitualis vel localis. 118.

2° Utrum celū intendat motū inquantū motū. 118.

3° Utrū celū moueat̄ ꝓꝑ nos ſcdaria intentione. 119.

4° Utrum corpora celeſtia neceſſitet nos. 121.

5° Utrum celum moueatur motu raptus. 123.

℄ Finis.

Venetijs impenſa heredū quondā Domini Octauiani Scoti Modoetienſis: ac ſociorum.
16. Aprilis.
.1517.

Regiſtrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q

Ultimus quinternus: alij quaterni.